

HE 61/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Liikenne- ja viestintävirastosta ja laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta (*ns. virastolait*) sekä niiden yhteinen voimaannpanolaki. Lisäksi esityksessä on mukana liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudistukseen liittyvät muut noin 90 lakia koskevat muutosehdotukset. Näillä liitelaeilla muutetaan virastojen toimivalta vastaamaan virastolaeissa esitetyjä tehtäviä ja vastuuta.

Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistettäisiin uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulisivat Väyläviraston tehtäväksi. Virasto vaihtaisi nimeään, mutta muutoin virasto jatkaisi keskeytyksettä toimintaansa. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut (tie- rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) muutettaisiin osakeyhtiöksi ja tehtävät siirrettäisiin perustettavaan valtion erityistehtävayhtiöön. Väylävirasto vastaisi kuitenkin edelleen liikenteenohjauksen järjestämisestä, sitä koskevista sopimuksista ja rahoituksesta. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi on annettu erillinen hallituksen esitys (HE 34/2018 vp).

Esityksessä ehdotetulla virastouudistuksella parannetaan hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Tavoitteena on myös edistää hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä. Uudistus tukee säädösten sujuvoittamisen kärkihankkeen tavoitteita sekä julkisen hallinnon johtamisen kehittämistä koskevia tavoitteita. Uudistus edesauttaa myös hallituksen tavoitetta liikenteen digitaalisten palveluiden kasvuympäristön rakentamisessa.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää liikenne- ja viestintäalan viranomaistehtäviä ja sujuvoittaa sääntelyä sekä turvata luotettavat ja sujuvat liikenne- ja viestintäverkot. Ehdotetut uudistukset vahvistaisivat dynaamisen liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän kokonaisuutta. Tämä toisi asiakkaille uusia palveluita ja edistäisi yritystoimintaa. Pyrkimyksenä olisi myös parantaa liikenteeseen liittyvän tiedon hyödyntämistä uusien digitaalisten palveluiden kehitystyön tukena. Uudistus tukisi jo aikaisemmin viestintäalalla toteutunutta markkinoiden avautumista vastaavien toimintamallien käyttöönottoa liikennesektorilla. Entistä sujuvampi hallinto ja toimiva sääntely-ympäristö luovat mahdollisuuksia kokeiluihin ja start up -toimintaan. Samalla voidaan houkuttaa Suomeen kansainvälistä rahoitusta ja osaamista, mikä lisää työllisyyttä.

Esitys tukee hallitusohjelman kärkihankkeita säädösten sujuvoittamisesta sekä viranomaistoimintojen ja elinkeinoelämän digitalisoimisesta.

Esitetään, että laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta tulisi voimaan mahdollisimman pian. Muilta osin lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Valmistelevia toimenpiteitä ja järjestäytymistä varten uuteen Liikenne- ja viestintävirastoon voitaisiin nimittää pääjohtaja jo 1 päivästä lokakuuta 2018 alkaen.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	13
1 JOHDANTO.....	13
2 NYKYTILA.....	13
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	13
2.1.1. Liikenne- ja viestintäministeriö.....	13
2.1.2. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala.....	14
2.1.3. Henkilöstön tunnusluvut.....	20
2.1.4. Tietovarannot.....	22
2.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö.....	31
2.2.1. Väylätoiminnot ja liikenteenohjaus.....	31
2.2.2. Viestinnän valvonta- ja säätelytehtävät.....	34
2.2.3. Yhteenvedo väylätoimintojen ja viestinnän organisoinnista eräissä Euroopan maissa.....	36
2.3 Maakuntauudistus.....	37
2.4 Nykytilan arviointi.....	39
2.4.1 Virastojen yhdistäminen ja Väyläviraston toiminnan kohdentaminen.....	39
2.4.2. Tietovarannot.....	41
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	42
3.1 Tavoitteet.....	42
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	42
3.2.1. Virastouudistus.....	42
3.2.2. Erilliskysymykset.....	44
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	44
3.3.1. Liikenne- ja viestintävirasto.....	45
3.3.2. Väylävirasto.....	47
3.3.3. Liikenteen ohjausyhtiö.....	49
3.3.4. Liikenteen tietovarannot.....	49
4 EHDOTUKSEN VAIKUTUKSET.....	50
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	50
4.1.1. Vaikutukset valtiontalouteen ja julkistalouteen.....	50
4.1.2. Taloudelliset vaikutukset elinkeinoelämälle.....	53
4.1.3. Kotitalouksiin ja yksittäisiin henkilöihin kohdistuvat taloudelliset vaikutukset.....	54
4.2 Vaikutukset henkilöstön asemaan.....	55
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	59
4.4 Ympäristövaikutukset.....	60
4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	60
5 ASIAN VALMISTELU.....	64
5.1 Esiselvitys ja hankkeen valmistelutyöryhmät.....	64
5.2 Kuulemiset ja lausuntokierros.....	64
6 ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ.....	69
6.1 Esityksen suhde Ahvenanmaan itsehallintolakiin.....	69
6.2 Riippuvuus muista esityksistä.....	70
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	73
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	73
1.1 Laki Liikenne- ja viestintävirastosta.....	73

HE 61/2018 vp

1 luku Liikenne- ja viestintäviraston asema ja tehtävät	73
2 luku Liikenne- ja viestintäviraston organisaatio ja johtaminen.....	84
3 luku Erinäiset säännökset.....	87
1.2 Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta	88
1 luku Väyläviraston asema ja tehtävät.....	88
2 luku Väyläviraston organisaatio ja johtaminen.....	91
3 luku Erinäiset säännökset.....	92
1.3 Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanosta sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta.....	93
1.4 Ajokorttilaki 386/2011.....	98
1.5 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013.....	100
1.6 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä 958/2013.....	103
1.7 Ajoneuvolaki 1090/2002.....	104
1.8 Ajoneuvoverolaki 1281/2003.....	107
1.9 Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008.....	109
1.10 Alkolukkolaki 730/2016	109
1.11 Aluevalvontalaki 755/2000	110
1.12 Laki aluksen jääluokista ja jäänmurtaaja-avustuksesta 1121/2005.....	110
1.13 Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä 1686/2009.....	111
1.14 Alusliikennepalvelulaki 623/2005	115
1.15 Alusrekisterilaki 512/1993.....	117
1.16 Laki alusturvallisuuden valvonnasta 370/1995	117
1.17 Autoverolaki 1482/1994	118
1.18 Laki biopolttoaineista ja bionesteistä 393/2013	118
1.19 Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006.....	118
1.20 Laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta 781/2013.....	118
1.21 Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 485/2004	118
1.22 Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista 1209/2006.....	120
1.23 Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta 1206/2004	120
1.24 Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä 954/2012.....	121
1.25 Laki Finanssivalvonnasta 878/2008.....	121
1.27 Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta (97/2017).....	121
1.28 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 761/2003	122
1.29 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 579/2005.....	122
1.30 Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista 1712/2015	122
1.31 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC- säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta 40/2015	125
1.32 Ilmailulaki 864/2014.....	125
1.33 Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkoiminnasta 10/2015	134
4 luku. Erinäiset säännökset.....	134
1.34 Jätelaki 646/2011	134
1.35 Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta 960/2013	135
1.36 Konttilaki 762/1998	135

HE 61/2018 vp

1.37	Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä 535/1998	135
1.38	Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla 1186/2009	136
1.39	Laki laiva-apteekista 584/2015	137
1.40	Laivavarustelaki 1503/2011	137
1.41	Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 1171/2010	139
1.42	Laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella 395/2012	139
1.43	Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009	140
1.44	Laki lentoasemaverkosta ja -maksusta 210/2011	141
1.45	Laki lentoliikenteen päästökaupasta 34/2010	142
1.46	Laki lentoliikenteen valvontamaksusta 1249/2005	143
1.47	Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (/)	143
1.48	Laki liikenneturvallisuusmaksusta 471/2016	147
1.49	Laki Liikenneturvasta 278/2003	148
1.50	Liikennevakuutuslaki 460/2016	148
1.51	Laki liikenteen palveluista (320/2017)	148
	II OSA: Liikennemarkkinat	148
	1 luku: Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä	148
	2 luku: Kansainvälinen tiekuljetus	149
	3 luku: Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä	149
	4 luku: Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika	149
	5 luku: Rautatieliikenteen markkinat	149
	6 luku: Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen	149
	7 luku: Rautatieliikenteen pätevyudet	150
	8 luku: Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus	150
	9 luku: Merenkulku Suomen vesialueella	151
	10 luku: Laivaväen pätevyudet	151
	11 luku: Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen	151
	12 luku: Luvanvarainen lentotoiminta	152
	13 luku: Lentomiestien pätevyudet ja koulutus	152
	II A OSA. LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA	152
	1 luku: Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut	152
	III OSA Palvelut	153
	1 luku: Henkilöliikennepalvelut	153
	2 luku: Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus	153
	3 luku: Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen	153
	4 luku: Liikennepalvelujen julkinen tuki	153
	5 luku: Välitys- ja yhdistämispalvelut	153
	IV OSA Viranomaiset ja valvonta	153
	1 luku: Viranomaisten toiminta	154
	2 luku: Viranomaistehtävien hoitaminen	155
	3 luku: Liikenteen lääkärijärjestelmä	155
	4 luku: Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle	155
	V OSA Liikenteen tietovarannot	156
	1 luku: Liikenneasioiden rekisteri	156
	2 luku: Rekisterin tietosisältö	156
	3 luku: Tietojen luovuttaminen rekisteristä	157
	4 luku: Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot	157

HE 61/2018 vp

5 luku. Väyläviraston tietovarannot	158
VI OSA Seuraamukset, muutoksenhaku ja rangaistussäännökset	159
1 luku: Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku	159
1.52 Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta 478/2017	159
1.53 Luotsauslaki 940/2003	160
1.54 Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta 694/2006	161
1.55 Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta 1038/2009 ..	161
1.56 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä 690/2010	162
1.57 Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009	162
2 luku. Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen	162
2 a luku. Öljylastin siirto aluksesta toiseen	163
4 luku. Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen.	163
5 luku. Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen	164
6 luku. Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen	164
7 luku. Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen	164
7 a luku. Alusten energiatehokkuus	165
8 luku. Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet	165
8 a luku. Aluskierrätys	166
9 luku. Jätteiden vastaanotto satamassa	166
10 luku. Jätteiden jättäminen satamaan	166
12 luku. Valvonta ja hallintopakko	166
13 luku. Erinäiset säännökset	167
1.58 Merilaki 674/1994	167
I OSA. ALUS	167
1 luku. Alusta koskevat yleiset säännökset	167
III OSA	168
10 a luku. Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta	168
11 a luku. Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamisesta	168
IV OSA	168
15 luku. Matkustajien ja matkatavaran kuljetus	168
V OSA	168
18 luku. Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus	169
VI OSA	169
23 luku. Erinäiset säännökset	170
1.59 Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta 1277/2007 ..	170
1.60 Merimieseläkelaki 2006/1290	170
1.61 Meripelastuslaki 1145/2001	170
1.62 Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 1472/1994	170
1.63 Painelaitelaki 1144/2016	171
1.64 Pelastuslaki 379/2011	171
1.65 Poliisilaki 872/2011	171
5 luku. Salaiset tiedonhankintakeinot	171
1.66 Laki polttoainemaksusta 1280/2003	171
1.67 Postilaki 415/2011	172
1.68 Ratalaki 110/2007	175
1.69 Rataverolaki 605/2003	184

HE 61/2018 vp

1.70	Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta 104/2011	185
1.71	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007..	185
1.72	Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 590/2013	185
1.73	Laki sähköisen viestinnän palveluista 1090/2002.....	185
1.74	Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta 21/2014	196
1.75	Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä 991/2003	197
1.76	Tuloverolaki 1535/1992.....	197
1.77	Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994	198
1.78	Laki vaaratiedotteesta 466/2012	199
1.79	Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009	200
1.80	Laki valtion televisio- ja radiorahastosta 745/1998	202
1.81	Valtion virkamieslaki 750/1994.....	202
1.82	Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016	202
1.83	Vesihuoltolaki 119/2001	203
1.84	Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä 424/2014	203
1.85	Vesiliikennelaki 463/1996	204
1.86	Väylämaksulaki 1122/2005.....	205
1.87	Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta 1188/2014 ..	205
1.88	Ympäristönsuojelulaki 527/2014	206
1.89	Laki öljysuojarahastosta 1406/2004.....	206
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	206
3	VOIMAANTULO.....	207
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	207
4.1	Virastojen tehtävät	207
4.2	Viraston avustavan tehtävän siirtämisestä	211
4.3	Kielelliset oikeudet	213
	LAKIEHDOTUKSET	215
	Laki Liikenne- ja viestintävirastosta	215
	Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta	219
	Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta.....	223
	Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	229
	Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta	252
	Laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta Eduskunnan päätöksen mukaisesti.....	266
	Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ...	267
	Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	273
	Laki ajoneuvoverolain muuttamisesta.....	295
	Laki alkoholukkolain muuttamisesta	305
	Laki aluevalvontalain muuttamisesta	309
	Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	311
	Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta	335
	Laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta.....	347

HE 61/2018 vp

Laki alusten jäälukista ja jäänmurtaaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta	348
Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta	351
Laki autoverolain muuttamisesta	353
Laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta	356
Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta	357
Laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	358
Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	359
Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta	365
Laki eräiden irtolastialusten turvallisuudesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta.....	366
Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta	371
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta	372
hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	373
Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta.....	374
Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta	378
Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 13 ja 28 §:n muuttamisesta.....	381
Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta	383
Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	397
Laki ilmailulain muuttamisesta	399
Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	443
Laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta.....	444
Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta.....	445
Laki konttilain 6 §:n muuttamisesta.....	447
Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	448
Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta....	455
Laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta.....	460
Laki laivavarustelain muuttamisesta	461
Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta.....	469

HE 61/2018 vp

Laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta.....	471
Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta	473
Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta	484
Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta.....	486
Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	493
Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta.....	495
Laki liikenneturvallisuismaksusta annetun lain muuttamisesta	513
Laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	515
Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta.....	516
Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta.....	518
Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta.....	562
Laki luotsauslain muuttamisesta	565
Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	574
Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta	576
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	580
Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	582
Laki merilain muuttamisesta	606
Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta	618
Laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta	620
Laki meripelastuslain muuttamisesta	621
Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta	624
Laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta.....	625
Laki pelastuslain muuttamisesta	626
Laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta	630
Laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta.....	631
Laki postilain muuttamisesta.....	636
Laki ratalain muuttamisesta	651
Laki rataverolain kumoamisesta	675
Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	676
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	677
Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta.....	679
Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta 917/2014	680
Laki sähköisten tietujärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta.....	751
Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	755

HE 61/2018 vp

Laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta.....	757
Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta.....	758
Laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	772
Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	773
Laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta.....	784
Laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta.....	786
Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	788
Laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta.....	792
Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta.....	793
Laki vesiliikennelain muuttamisesta.....	797
Laki väylämaksulain muuttamisesta.....	801
yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	803
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	806
Laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	809
RINNAKKAISTEKSTIT.....	810
Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta.....	810
Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	816
Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	857
Laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	880
Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	881
Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	891
Laki ajoneuvoverolain muuttamisesta.....	927
Laki alkolukkolain muuttamisesta.....	944
Laki aluevalvontalain muuttamisesta.....	950
Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta.....	952
Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	957
Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta.....	999
Laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta.....	1019
Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	1021
Laki autoverolain muuttamisesta.....	1024
Laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta.....	1030
Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta.....	1031
Laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	1032
Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	1033
Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta.....	1043
Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta.....	1045
Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	1053

HE 61/2018 vp

Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta	1054
hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	1055
Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta	1056
Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta	1061
Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 13 ja 28 §:n muuttamisesta.....	1066
Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta	1070
Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC- säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	1093
Laki ilmailulain muuttamisesta	1096
Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	1173
Laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta	1174
Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta.....	1176
Laki konttilain 6 §:n muuttamisesta	1179
Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	1180
Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta..	1191
Laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta.....	1199
Laki laivavarustelain muuttamisesta	1201
Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta.....	1214
Laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta.....	1217
Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta	1219
Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta	1237
Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta.....	1239
Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	1250
Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta	1253
Laki liikenneturvallisuismaksusta annetun lain muuttamisesta	1282
Laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	1285
Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	1286
Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta.....	1288
Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta.....	1356
Laki luotsauslain muuttamisesta	1360
Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	1376

HE 61/2018 vp

Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta	1379
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	1385
Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta	1387
Laki merilain muuttamisesta	1428
Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta	1448
Laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta	1451
Laki meripelastuslain muuttamisesta	1452
Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta	1457
Laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta.....	1458
Laki pelastuslain muuttamisesta	1460
Laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta	1467
Laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta	1469
Laki postilain muuttamisesta.....	1477
Laki ratalain muuttamisesta	1502
Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	1542
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	1543
Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta.....	1545
Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta	1547
Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta	1668
Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	1674
Laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta	1676
Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta	1678
Laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	1704
Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	1705
Laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta.....	1724
Laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta	1726
Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	1729
Laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta.....	1736
Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta	1737
Laki vesiliikennelain muuttamisesta	1743
Laki väylämaksulain muuttamisesta	1749
Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	1752

HE 61/2018 vp

Laki ympäristönsuojelun muuttamisesta.....	1756
Laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	1760

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 3. marraskuuta 2016 työryhmän (LVM/1933/05/2016), jonka tehtävänä oli laatia esiselvitys liikenteen ja viestinnän viranomaistoimintojen uudelleen organisoinnista. Taustalla on pyrkimys toiminnan jatkuvaan kehittämiseen ja asiakaslähtöisyyden parantamiseen uudessa digitaalisessa toimintaympäristössä.

Esiselvitys koski Liikennevirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa ja Viestintävirastoa. Ilmatieteen laitos sisältyi selvitykseen siltä osin kuin sillä on liiketaloudellista toimintaa.

Työryhmän oli selvitettävä tarvittavat toiminnalliset ja organisatoriset muutokset, tehtävä taloudelliset tarkastelut ja laadittava vaikutuksista laaja-alainen arviointi. Toimeksianto edellytti ryhmältä myös toimenpide-ehdotusta ja aikataulua virastouudistuksen toteuttamiseksi.

Esiselvitys (Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus – Esiselvitys, LVM Raportit ja selvitykset 2/2017, 17.2.2017) luovutettiin liikenne- ja viestintäministeriölle 17.2.2017. Työryhmä ehdotti, että Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto sekä Liikenneviraston viranomaistehtävät yhdistettäisiin yhdeksi virastoksi. Liikenneviraston liikenteenohjaustoiminto yhtiöitettäisiin valtion kokonaan omistamaksi erityistehtävayhtiöksi erillisen selvityksen mukaisesti. Jäljelle jäävä Liikennevirasto jatkaisi väyläverkosta vastaavana virastona. Ilmatieteen laitoksen liiketaloudellinen toiminta jatkuisi Ilmatieteen laitoksessa. Esiselvitys oli laajalla lausuntokierroksella. Lausunnoissa esiselvityksen tavoitteita pidettiin varsin laajasti kannatettavina ja hyvinä lähtökohtina uudistukselle.

Virastouudistuksella parannetaan hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin sekä kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Tavoitteena on myös edistää hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä. Uudistus tukee säädösten sujuvoittamisen kärkihankkeen tavoitteita sekä julkisen hallinnon johtamisen kehittämistä koskevia tavoitteita. Uudistus edesauttaa myös hallituksen tavoitetta liikenteen digitaalisten palveluiden kasvuympäristön rakentamisesta.

Ministeriö asetti huhtikuussa 2017 viisi työryhmää valmistelemaan virastouudistusta. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää toimintaan liittyviä viranomaistehtäviä ja sujuvoittaa liikennealan sääntelyä. Pyrkimyksenä on myös edesauttaa liikenteeseen liittyvän tiedon hyödyntämistä uusien digitaalisten palveluiden kehitystyön tukena. Yhtiöittämisellä parannetaan myös toiminnan taloudellista tehokkuutta ja kannattavuutta sekä lisätään toiminnan ja hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1. Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön tehtävät jakautuvat toimintaan osana valtioneuvostoa, EU- ja kansainvälisiin tehtäviin sekä hallinnonalan ohjaukseen. Ministeriön toimialaan kuuluvat valtioneuvoston ohjesäännön mukaan: 1) tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne; 2) liikenneväylät, satamat ja lentopaikat; 3) ilmakehän tutkimus ja seuranta, sääpalvelut sekä fy-

sikaalinen merentutkimus ja seuranta; 4) sähköinen viestintä ja postitoiminta sekä 5) viestintäpalvelujen tietoturvasuus.

Yksi ministeriön päätehtävistä on oman hallinnonalan strateginen tulohjaus. Ministeriö ohjaa ja valvoo hallinnonalan virastojen ja laitosten toimintaa sekä seuraa näiden kehitystä. Ministeriön hallinnonalan konsernistrategia toteuttaa hallitusohjelmaa. Se on koko hallinnonala ohjaava strategia. Virastoille asetetaan vuosittain tulostavoitteet. Ministeriön vastuulla on myös hallinnonalan valtionyhtiöiden omistajaohjaus.

Ministeriön hallinnonalaan kuuluvia virastoja ja laitoksia ovat Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto ja Ilmatieteen laitos. Ministeriö ohjaa virastoja ja vastaa siitä, että laitosten tavoitteet ja toiminta ovat linjassa hallitusohjelman kanssa.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa myös Air Navigation Services Finland Oy:n, Cinia Group Oy:n ja Finrail Oy:n omistajaohjauksesta. Yhtiöille on lainsäädännössä määritelty yhteiskunnallisia tehtäviä.

Liikenne- ja viestintäministeriössä toteutettiin vuonna 2016 organisaatiomuutos, jossa luovuttiin jaosta liikenne- ja viestintäpolitiikkaan. Ministeriön toiminta perustuu nyt laajempaan yhteiskunnalliseen näkemykseen – siilottomaan palvelu-, tieto- ja verkkopolitiikkaan, joita ohjataan kokonaisuutena vahvan konserniohjauksen avulla.

2.1.2. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala palvelee yhteiskuntaa vastaamalla toimivista ja turvallisista liikenne- ja viestintäyhteyksistä sekä -palveluista kestäväällä tavalla kasvun tukemiseksi sekä mahdollistamalla uusien digitaalisten palvelujen käyttöympäristön.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla on tällä hetkellä neljä virastoa: Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto ja Ilmatieteen laitos. Hallinnonalalla on määrätietoisesti vastattu yhteiskunnan kehitykseen tehostamalla toimintaa ja etsimällä synergiaetuja hallinnon rakenteita muuttamalla. Vuonna 2009 Merentutkimuslaitos yhdistettiin Ilmatieteen laitokseen ja Suomen ympäristökeskukseen. Vuonna 2010 yhdistettiin kuusi väylä- ja turvallisuusvirastoa eli Tiehallinto, Ajoneuvohallintokeskus, Merenkulkulaitos, Ilmailulaitos, Ratahallintokeskus ja Rautatievirasto kahdeksi virastoksi: Liikennevirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirastoksi. Viestintähallinnossa ei vastaavaan uudistukseen ole ollut tarvetta, sillä toimialalla on ollut vain yksi virasto.

Vuoden 2010 liikennehallinnon virastouudistuksella poistettiin liikennehallinnon liikenne- muotokohtaista siiloutumista sekä tehostettiin toimintaa ja edistettiin liikennejärjestelmän kokonaisvaltaista haltuunottoa. Toisaalta samaan aikaan toteutetussa aluehallintouudistuksessa Tiehallinnon tiepiirit yhdistettiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin (ELY-keskus).

Liikennevirasto

Tehtävät ja toimiala

Liikennevirasto on tie-, rautatie- ja vesiliikenneinfrastruktuuri- ja liikennepalvelujen tilaajavirasto, joka vastaa liikenteen palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Liikenneviraston tehtävä on mahdollistaa toimivat, tehokkaat ja turvalliset matkat ja kuljetukset ja edistää koko liikennejärjestelmän toimivuutta alueiden tasapaino ja kestävä kehitys huomioon ottaen. Liikenneviraston tehtävistä säädetään yleisesti laissa Li-

HE 61/2018 vp

kennevirastosta (862/2009). Muita keskeisiä viraston tehtäviä sääteleviä lakeja ovat maantielaki (503/2005), ratalaki (110/2007), rautatielaki (304/2011), alusliikennepalvelulaki (623/2005) ja joukkoliikennelaki (869/2009).

Liikennevirasto perustettiin liikennehallinnon virastouudistuksessa 1.1.2010, jolloin yhdistettiin väylämuotokohtaisten Ratahallintokeskuksen, Merenkulkulaitoksen ja Tiehallinnon toimintoja.

Viraston vastuulla on 20 miljardin euron väyläomaisuus eli valtion 78 000 kilometrin laajuisen maantieverkko, 6 000 kilometrin pituinen rataverkko sekä 8 300 kilometriä rannikkoväyliä ja 8 000 kilometriä sisävesiväyliä. Virasto vastaa väylien turvallisesta päivittäisestä käytettävyydestä muun muassa kunnossapidon sekä liikenteen ohjauksen ja tiedotuksen keinoin. Liikennevirasto tekee laajaa yhteistyötä alueiden käytön suunnittelussa sekä maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisessa.

Liikennevirasto vastaa valtakunnallisten rata- ja vesiväylähankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä isojen tiehankkeiden rakennuttamisesta. Muilta osin tienpitoa hoitaa Liikenneviraston ohjauksessa yhdeksän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskukset).

Liikennevirasto vastaa joukkoliikenteen valtakunnallisesta kehittämisestä, ohjaa kehittämissuunnitelmia, päättää valtion talousarviossa osoitetun määrärahan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä myöntää joukkoliikenteen valtionavustuksia.

Liikenneviraston liikennekeskukset hoitavat meri- ja tieliikenteen operatiivista liikenteenhallintaa sekä valvovat ja koordinoivat rautatieliikenteen ohjausta. Lisäksi ne ylläpitävät tilannekuvaa, huolehtivat liikenteen hallinnan operatiivisesta viranomaisyhteistyöstä sekä liikenteenohjaukseen liittyvistä valmius-, varautumis- ja riskienhallinta-asioista ja erityistilanteiden hoitamisesta.

Liikenneinfrastruktuurin palveluina virasto vastaa talvimerenkulusta, merikartoituksesta sekä alusliikennepalvelusta (Vessel Traffic Service, VTS), alusliikenteen ilmoittautumisjärjestelmästä (GOFREP) ja turvallisuusradiotoiminnasta. Rautatieliikenteessä Liikennevirasto vastaa rataverkon käytöstä mukaan lukien kapasiteetin hallinta sekä rautatieliikenteenohjauksesta siten, että operatiivinen ohjaustyö ostetaan palveluntuottajalta viraston vastatessa liikenteen hallinnan tietojärjestelmistä ja -tietopalveluista, ohjausjärjestelmistä sekä ohjeistuksesta ja tiloista. Liikennevirasto huolehtii tieliikenteen informaatiopalveluista sekä liikenteenohjauspalveluista tietojärjestelmineen sekä häiriötiedottamisesta.

Liikennevirasto kerää omaa toimintaansa varten väylistä, olosuhteista ja liikenteestä tietoja (staattinen ja dynaaminen), joita se käyttää väyläomaisuuden hallintaan ja väylänpidon ohjelmointiin liittyvässä suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä liikenteen ohjauksessa.

Kyberturvallisuus liikenteenohjauksessa

Liikenneviraston liikenteenohjausjärjestelmät ovat osa EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivissä (EU 2016/1148)¹ tarkoitettuja yhteiskunnan kriittisten toimintojen ylläpitämiseksi korkean

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa.

käytettävyyden järjestelmiä. Osalla näistä järjestelmistä on myös rajapinta muiden viranomais-
ten tai toisen valtion liikenteenohjausjärjestelmiin.

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö

Liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyen Liikennevirasto osallistuu kansainväliseen yhteis-
työhön eri järjestöissä, millä tavoitellaan kansainvälisiin säädöksiin ja tiedonvaihtoon vaikut-
tamista sekä kokemusten jakamista. Merkittäviä järjestöjä ovat European Rail Infrastructure
Management (EIM), Conference of European Directors of Roads (CEDR), International Mari-
time Organization (IMO) sekä International Hydrographic Organisation (IHO).

Määräykset

Liikennevirasto voi antaa määräyksiä tienvarsimainonnasta, johtojen ja kaapelien sijoittami-
sista tiealueelle sekä vesiliikennemerkeistä, liikennevalo-opasteista ja yleisten vesikulkuväyli-
en merkitsemisestä.

Rahoitus

Liikenneviraston käytössä olevat määrärahat (toimintamenot ja väylänpito) vuonna 2017 oli-
vat 2 176 miljoonaa euroa, josta 2 025 miljoonaa euroa tuli valtion budjetista. Viraston talous-
arvio vuodelle 2018 on 2,2 miljoonaa euroa.

Vuonna 2017 Liikenneviraston määrärahojen käyttö oli 2,3 miljardia euroa. Toimintamenojen
osuus oli 79,0 miljoonaa euroa (bruttomenot). Vaikka Liikennevirasto on nettobudjetoitu vi-
rasto, tulojen osuus on vähäistä. Vuonna 2017 kertyi toimintamenoihin liittyviä tuloja 1,6 mil-
joonaa euroa.

Vuonna 2017 väylänpidon bruttomenot olivat 1,707 miljardia euroa ja nettomenot 1,644 mil-
jardia euroa. Väylänpidon bruttotuloja ovat perusväylänpitoon tuloutettava ratamaksun pe-
rusmaksu (42,9 miljoonaa euroa vuonna 2017) ja muut tulot (18,0 miljoonaa euroa). Muita
väylänpidon tuloja ovat muun muassa Euroopan unionilta saatavat tulot, kiinteistötulot ja ka-
navamaksut. Lisäksi Liikennevirasto tuloutti rataverolain mukaisia rataveroja 4,8 miljoonaa
euroa ja väylämaksulain mukaisia väylämaksuja 47,4 miljoonaa euroa. Liikenteen kehittämis-
hankkeisiin käytettiin 442,0 miljoonaa euroa.

Liikennevirasto maksoi Länsimetron rakentamisen valtionavustuksia 38,5 miljoonaa euroa,
meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukykyyn parantamisen avustuksia 89,2 miljoonaa
euroa sekä joukkoliikenteen palvelujen ostoja ja kehittämisen avustuksia 21,8 miljoonaa eu-
roa. Liikenneviraston tasearvo oli 20,2 miljardia euroa. Vuoden 2017 taseesta merkittävän
osan muodosti väyläomaisuus, joka oli 19,8 miljardia euroa

Liikenteen turvallisuusvirasto

Tehtävät ja toimiala

Liikenteen turvallisuusvirasto on liikennealan sääntely- ja valvontatehtäviä hoitava viran-
omainen. Liikenteen turvallisuusvirasto muodostettiin vuoden 2010 alussa yhdistämällä Ajo-
neuvohallintokeskus, Ilmailuhallinto, Rautatievirasto ja Merenkulkulaitoksen meriturvalli-
suustoiminto. Viraston tehtävistä säädetään Liikenteen turvallisuusvirastosta annetussa laissa
(863/2009). Muita keskeisiä viraston toimintaa sääteleviä lakeja ovat laki liikenteen palveluis-
ta (320/2017), ajoneuvolaki (1090/2002), laki ajoneuvoliikennerekisteristä (541/2003), ajo-

HE 61/2018 vp

korttilaki (386/2011), ajoneuvoverolaki (1281/2003), ilmailulaki (864/2014), rautatielaki, merilaki (674/1994), laki alusturvallisuuden valvonnasta (370/1995), laki laivaväen luetteloinnista (1360/2006), merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009), laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta (1687/2009) sekä laki alusten teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä (1686/2009).

Liikenteen turvallisuusvirasto kehittää liikennejärjestelmän turvallisuutta, edistää liikenteen ympäristöystävällisyyttä ja vastaa liikennejärjestelmään liittyvistä viranomaispalveluista kaikissa liikennemuodoissa. Liikenteen turvallisuusvirasto muun muassa antaa lupia, hyväksyntöjä ja toimialaa koskevia oikeussääntöjä sekä osaltaan valvoo liikennejärjestelmää koskevien sääntöjen ja määräysten noudattamista. Liikenteen turvallisuusvirasto tuottaa yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi tietoa, tutkimuksia ja vaikutusarvioita. Vuoden 2017 alusta viraston toimivaltaan on kuulunut valtionavustusten myöntäminen tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen.

Virastossa toimii päätöksenteoltaan itsenäinen liikenteen harjoittajista ja rataverkon haltijoista riippumaton rautatiealan sääntelyelin, joka seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä.

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii Suomen edustajana EU:ssa ja kansainvälisissä järjestöissä oman toimialansa osalta. Merkittäviä kansainvälisiä järjestöjä ovat Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO (International Maritime Organization), Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö ICAO (International Civil Aviation Organization) sekä YK:n alainen Euroopan talouskomissio (UNECE). Keskeiset eurooppalaiset yhteistyökumppanit ovat Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA (European Aviation Safety Agency), Euroopan Meriturvallisuusvirasto EMSA (European Maritime Safety Agency), Euroopan rautatievirasto ERA (European Union Agency for Railways) sekä Euroopan lennonvarmistusjärjestö Eurocontrol. Näissä eurooppalaisissa virastoissa ja organisaatioissa osallistutaan muun muassa yhteisösääntelyn valmisteluun.

Määräykset

Liikenteen turvallisuusviraston määräyskokoelmassa on lähes 200 toimialaansa koskevaa teknisluonteista viranomaismääräystä. Ilmailussa määräyksiä on tällä hetkellä voimassa 100, merenkulussa 44, raideliikenteessä 33 ja tieliikenteessä 12. Ilmailumääräyksiä on annettu lentoaikojen rakentamisesta ja ylläpidosta, lennonvarmistuksesta, ilma-alusten lentokelpoisuuksista, lentotoiminnasta, lupakirjoista, koulutustoiminnasta ja siviili-ilmailun turvaamisesta sekä onnettomuus- ja vaaratilanneraportoinnista. Merenkulun määräykset koskevat liikennealuita, aluksenmittausta ja katsastusta, alusten rakennetta ja varustusta, aluksen käyttöä, turvatoimia, vaarallisten aineiden kuljetuksia, esteettömyyttä, ympäristönsuojelua, pätevyyskysymyksiä, luotsausta ja veneiden turvallisuutta. Rautatiemääräyksiä on annettu infrastruktuurista, kelpoisuuksista, kalustosta, rekistereistä, turvallisuudesta, yhteentoimivuudesta, vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja kaupunkiraideliikenteestä. Tieliikenteen määräykset koskevat ammattipätevyyskysymyksiä, ajoneuvojen katsastusta, ajoneuvojen rakennetta, erikoiskuljetuksia ja vaarallisten aineiden kuljetuksia.

Rahoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto on nettobudjetoitu virasto, jonka rahoitus koostuu valtaosin maksullisen toiminnan tuotoista. Viraston käytössä oleva nettomääräraha vuonna 2018 on 47 miljoonaa euroa. Lisäksi virasto saa tuloina noin 86 miljoonaa euroa.

Liikenteen turvallisuusviraston määrärahojen käyttö oli 130,6 miljoonaa euroa vuonna 2017 (bruttomenot). Vuonna 2017 maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 89,5 miljoonaa euroa.

Liikenteen turvallisuusviraston tasearvo oli 16,1 miljoonaa euroa.

Viestintävirasto

Tehtävät ja toimiala

Viestintävirasto on viestintäalan sääntely- ja valvontatehtäviä hoitava viranomainen. Viestintävirasto on perustettu vuonna 2001 ja sen edeltäjä oli vuonna 1988 perustettu Telehallintokeskus. Viestintäviraston tehtävistä säädetään viestintähallinnosta annetusta laissa (625/2001) sekä valtioneuvoston asetuksessa viestintähallinnosta (60/2004). Viestintäviraston tehtävistä säädetään myös muussa viestintälainsäädännössä kuten sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014).

Viestintävirasto valvoo ja edistää viestintämarkkinoita ja -palveluja. Virasto huolehtii markkinoiden läpinäkyvyydestä ja siitä, että Suomessa on monipuoliset, toimivat ja turvalliset viestintäyhteydet. Virasto varmistaa, että uusilla palveluntarjoajilla on mahdollisuus päästä markkinoille.

Yleisen markkinaseurannan ja toimintaympäristöseurannan lisäksi virasto analysoi viestinnän tukku- ja vähittäismarkkinoita kilpailutilanteen selvittämiseksi ja asettaa tarvittaessa velvollisuuksia huomattavan markkinavoiman yrityksille. Virasto myös valvoo, että kuluttajien oikeuksia suojataan telemarkkinoilla. Virasto hoitaa laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettuun lakiin (1186/2009) sekä verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annettuun lakiin (276/2016) liittyviä hallintotehtäviä.

Viestintäviraston keskeinen tehtävä on radiotaajuuksien keskitetty hallinnointi. Viestintävirasto tukee tuotekehitystä, tutkimusta ja kokeiluja myöntämällä radiolupia radiotekniikoiden ja -järjestelmien testaukseen.

Muita Viestintäviraston taajuushallinnollisia tehtäviä ovat radiotaajuuksien käyttöä koskeva taajuussuunnittelu sekä radiolupien myöntäminen ja verkkotoimilupien myöntäminen lyhytaikaiseen televisiotoimintaan. Virasto myöntää myös meri- ja radioamatööriviestinnässä tarvittavat pätevyystodistukset.

Viestintävirasto selvittää radioviestinnän häiriöitä. Sen tehtäviin kuuluvat myös radiolaitteiden markkinavalvonta, radiolähettimien käytön valvonta sekä matkaviestin- ja joukkoviestintäverkkojen verkkotoimilupaehto- ja valvonta. Virasto järjestää radiotaajuushuutokaupat.

Viestintävirasto edistää monipuolisten sähköisten mediapalvelujen tarjontaa ja valvoo televisio- ja radiotoimintaa. Virasto myöntää pääsääntöisesti televisio- ja radiotoimintaan tarvittavat ohjelmistotoimiluvat.

Viestintävirasto huolehtii, että lainsäädännön edellyttämät viestinnän ja postin peruspalvelut ovat saatavilla. Viestintävirasto varmistaa, että viestintäverkkoja kehitetään myös syrjäseuduilla sekä valvoo laajakaistan ja puhelimen yleispalvelun toimivuutta. Virasto valvoo myös postin yleispalvelun toimivuutta ja käsittelee perille saapumattomia postilähettyksiä.

Kyberturvallisuus

Viestintävirasto on kansallinen tietoturvaviranomainen. Virasto tuottaa kansallisiin ja kansainvälisiin tietoturvavelvoitteisiin liittyen turvallisuuspalvelua elinkeinoelämälle ja valtionhallinnolle.

Viestintävirasto ylläpitää sähköisten viestintäverkkojen toimivuuden ja tietoturvan tilannekuvaa ja tiedottaa mahdollisista tietoturvauhkeista. Tarkoitus on, että käyttäjillä on saatavilla ajantasaista tietoa tietoliikenneyhteyksien häiriö- ja vikatilanteista. Tavoitteena on myös lisätä kansalaisten ja yritysten tietoturvaosaamista muun muassa ohjeistuksen avulla.

Viestintävirasto varmistaa viestintäverkkojen ja -palveluiden toimivuutta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Virasto käsittelee myös asioita, jotka liittyvät viranomaisvaatimuksiin hätäliikenteessä. Edelleen virasto käsittelee esitutkintaviranomaisten telekuuntelu- ja -valvontaoikeuden toteuttamista koskevia teknisiä edellytyksiä. Virasto hoitaa myös sähköiseen tunnistamiseen ja allekirjoituksiin sekä yksityisyyden suojaan sähköisessä viestinnässä liittyviä hallintotehtäviä. Virasto osallistuu viestintäverkkoja, viestintäverkkolaitteita ja telelaitteita koskevaan telestandardointiin.

Kansainvälinen ja EU- yhteistyö

Viestintävirasto osallistuu viestintäalan eurooppalaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Virasto osallistuu myös eurooppalaisessa yhteistyössä muun muassa Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) toimintaan. Euroopan posti- ja telehallintojen konferenssissa (CEPT) harmonisoidaan taajuuksien ja numeroiden käyttöä ja Eurooppalaisessa telealan standardisointijärjestössä (ETSI) laaditaan eurooppalaisia standardeja. Viestintävirasto osallistuu myös Euroopan postipalvelujen sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (ERGP) toimintaan.

Kansainvälisessä televiestintäliitossa (ITU) Viestintävirasto osallistuu muun muassa radiotaajuuksia (ITU-R) sekä standardointia ja numerointia (ITU-T) koskevaan työhön. Samoin virasto osallistuu Maailman postiliiton (UPU) toimintaan. Viestintävirasto tekee kansainvälistä yhteistyötä myös liittyen CERT-FI:n toimintaan ja NSCA-FI:n toimintaan. Kansainvälistä yhteistoimintaa liittyy myös fi-verkkotunnusten ja Suomen maatunnuksen hallinnointiin, mediavalvontaan ja laatuvarmentajien valvontaan.

Määräykset

Virastolla on sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014) ja muihin sen tehtäviin liittyviin lakeihin perustuvaa määräyksenantovaltaa. Virasto myös selvittää hallinnonalan toimijoiden yhteis- ja itsesääntelyn mahdollisuuksia.

Määräyksiä on annettu radiotaajuuksien käytöstä, radiolähettimien luvasta vapauttamisesta sekä meri- ja radioamatööriviestinnän tutkintovaatimuksista. Myös viestintäverkkojen ja -palveluiden laadusta, tietoturvasta, yhteensopivuudesta sekä hätäliikenteestä ja kiinteistön sisäverkoista ja teleurakoinnista on voimassa olevia määräyksiä. Lisäksi virasto on antanut pos-

HE 61/2018 vp

titoimintaa ja fi-verkkotunnuksia koskevia määräyksiä, sähköisiä tunnistus- ja luottamuspalveluja koskevia määräyksiä sekä määräyksiä teletoiminnan häiriötilanteista ja tietoturvasta.

Rahoitus

Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto. Viestintäviraston määrärahojen käyttö vuonna 2017 oli 30,1 miljoonaa euroa (bruttomenot). Vuonna 2017 toiminnan tuotot olivat yhteensä 19,1 miljoonaa euroa. Viestintäviraston tasearvo oli 7,6 miljoonaa euroa.

Viestintävirasto kattaa pääosan toimintansa kustannuksista keräämillään maksuilla. Suurimmat maksullisen toiminnan tulot ovat radiolähettimien taajuusmaksut, viestintäverkon numerointimaksut ja verkkotunnusmaksut. Viraston talousarvio vuodelle 2018 on 38,7 miljoonaa euroa.

2.1.3. Henkilöstön tunnusluvut

Liikenteen turvallisuusvirasto

Liikenteen turvallisuusviraston henkilötyövuosien määrä vuonna 2017 oli 548. Henkilöitä oli kaikkiaan 552, joista vakinaisia oli 518 ja määräaikaaisia 34. Henkilöstön keski-ikä oli 45,8 vuotta, henkilöstöstä 47,3 % oli naisia ja 52,7 % miehiä. Ylempi korkeakoulututkinto oli 44 %:lla henkilöstöstä.

Liikenteen turvallisuusvirastossa oli vuonna 2017 toimintaa Helsingin lisäksi Rovaniemellä, Lappeenrannassa, Maarianhaminassa, Kotkassa, Oulussa, Savonlinnassa, Turussa ja Vaasassa.

Liikennevirasto

Liikenneviraston henkilötyövuosien määrä vuonna 2017 oli 640. Vuoden 2017 lopussa viraston palveluksessa oli 594 vakinaista ja 66 määräaikaista henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli 48,5 vuotta, henkilöstöstä 39 % oli naisia ja 61 % miehiä. Ylempi korkeakoulututkinto oli 41 %:lla henkilöstöstä.

Viraston toimipisteitä on Helsingin lisäksi Lappeenrannassa, Tampereella, Turussa, Vaasassa ja Oulussa sekä lisäksi yksittäisiä henkilöitä joillakin muilla paikkakunnilla.

Viestintävirasto

Viestintäviraston henkilöstön määrä on 231 henkilöä. Vuonna 2017 naisia oli 46,4 % ja miehiä 53,6 %. Henkilöstön keski-ikä oli 46,1 vuotta. Ylempi korkeakoulututkinto oli 49,8 %:lla henkilöstöstä. Vakinaisia henkilöitä oli 210 (94,6 %) ja määräaikaaisia 12 (5,4 %). Viestintäviraston toimipaikka on Helsingissä.

HE 61/2018 vp

Virka- ja työsopimussuhteiset (HTV-luvut, 2017)

	Virkasuhteinen	Työsopimussuhteinen	Yhteensä
Liikennevirasto	551,5	87,3	638,9
Liikenteen turvallisuusvirasto	543,7	0,0	543,7
Viestintävirasto	218,9	0,0	218,9
Yhteensä	1 314,1	87,3	1401,5

Miehet ja naiset (HTV-luvut, 2017)

	Mies	Nainen	Yhteensä
Liikennevirasto	392,1	246,8	638,9
Liikenteen turvallisuusvirasto	286,5	257,2	543,7
Viestintävirasto	116,1	102,8	218,9
Yhteensä	794,7	624,8	1401,5

Ikäjakauma (HTV-luvut, 2017)

Ikäluokka	Liikennevirasto	Liikenteen turvallisuusvirasto	Viestintävirasto	Yhteensä
-24	4,1	2,0	1,0	7,1
25-34	74,0	78,4	22,3	174,7
35-44	163,3	188,7	75,9	427,9
45-54	189,5	154,6	77,1	421,2
55-64	195,6	113,6	40,2	349,4
65-	12,4	6,4	2,4	21,2
Yhteensä	638,9	543,7	218,9	1401,5

Jakautuminen alueittain (HTV-luvut, 2017)

	Liikennevirasto	Liikenteen turvallisuusvirasto	Viestintävirasto	Yhteensä
Helsinki	402,9	408,1	218,9	1029,9
Turku	63,2	6,5	0,0	69,7
Kotka	10,0	2,4	0,0	12,4
Kouvola	84,0	0,0	0,0	84,0
Lappeenranta	84,0	16,6	0,0	100,6
Tampere	45,3	0,0	0,0	5,3
Jyväskylä	2,9	0,0	0,0	2,9
Vaasa	9,7	5,7	0,0	15,4
Pieksämäki	1,0	0,0	0,0	1,0
Savonlinna	0,0	2,6	0,0	2,6
Kuopio	1,0	0,0	0,0	1,0
Oulu	15,9	3,0	0,0	18,9

HE 61/2018 vp

	Liikennevirasto	Liikenteen turvallisuusvirasto	Viestintävirasto	Yhteensä
Ylivieska	1,0	0,0	0,0	1,0
Inari	1,0	0,0	0,0	1,0
Rovaniemi	1,0	96,8	0,0	97,8
Maarianhamina	0,0	2,0	0,0	2,0
Yhteensä	638,9	543,7	218,9	1401,5

2.1.4. Tietovarannot

Liikenteen turvallisuusviraston tietovarannot ja tuleva liikenneasioiden rekisteri

Liikenteen turvallisuusvirasto kerää, ylläpitää ja tuottaa tietoa tieliikenteen, ilmailun, merenkulun ja raideliikenteen liikennevälineistä, kuljettajista, muista henkilö lupien haltijoista, yrityksistä ja koulutuksista. Tiedot palvelevat ensisijaisesti viraston viranomaistehtäviä. Liikennemuodoista määrällisesti eniten rekisteritietoa on tieliikenteestä.

Liikenteen turvallisuusviraston rekistereistä luovutetaan tietoja viranomaisille ja lakisääteistä tehtävää suorittaville organisaatioille. Tietoja luovutetaan myös yrityksille liiketoimintaan sekä yksittäisille kansalaisille. Viranomaisena Liikenteen turvallisuusviraston tietoja hyödyntävät muun muassa kunnat, poliisi, Puolustusvoimat ja Tulli. Kaupallisista toimijoista keskeisimmät ovat lähinnä erilaisia tieto- ja markkinointipalveluja tarjoavat yksityiset organisaatiot. Mukana on yrityksiä, joiden toiminta itsessään liittyy liikenteen alaan eri tavoin. Tietoja luovutetaan myös muun muassa erilaisiin analysointitarkoituksiin, kuten liikenteeseen liittyvien markkinoiden kuvaamiseen sekä liikenteen tilan tutkimiseen.

Liikenteen turvallisuusviraston tiedonluovutus on käytännössä keskittynyt ajoneuvoliikenne-rekisterin tietojen luovuttamiseen osaksi ajoneuvoihin ja ajoneuvoliikenteeseen liittyvien palvelujen liiketoimintapotentiaalin vuoksi, mutta osaksi myös sen johdosta, että liikennemuoto-kohtaisen lainsäädäntö rajoittaa nykytilassa eri liikennemuotojen tietojen luovuttamista.

Liikenteen turvallisuusvirasto on toteuttanut tietojen hyödyntämisen mahdollistavat tekniset ratkaisut. Teknisinä tiedonluovutusmenetelminä on ollut viraston tietojärjestelmien suorakäyttö sekä erilaiset sovellus-sovellus-rajapintatoteutukset. Lisäksi virasto tuottaa erilaisia räätälöityjä tietopalveluja, kuten erillispoimintoja.

Vuonna 2017 Liikenteen turvallisuusviraston rekistereistä luovutettiin noin 785 miljoonaa tietoyksikköä. Luovutusten määrä jatkaa kasvuaan aikaisemmista vuosista, sillä vuonna 2016 luovutettuja tietoyksiköitä oli noin 750 miljoonaa ja vuonna 2015 noin 500 miljoonaa. Saa-
duilla tuotoilla Liikenteen turvallisuusvirasto kattaa tietopalvelujen toiminnasta syntyvät kulut. Liikenteen turvallisuusviraston toimeksiannosta VTT:n toteuttaman ”Tiedon arvo ja vaikuttavuus” -tutkimuksen mukaan viraston tietoihin nojautuvien yritysten yhteenlaskettu vuotuinen liikevaihto on noin 2 miljardia euroa. Lisäksi Liikenteen turvallisuusviraston tietojen arvonnäkövaikutus talouteen on vähintään 30 miljoonaa euroa vuodessa.

Tieliikenteen rekisterit

Liikenteen palveluista annetun lain 1. vaiheessa säädetty V osa sisältää säännökset liikenneluparekisteristä. Kyse on henkilö-, tavara- ja taksiliikenneluvista, ja liikenneluparekisterissä on kyse näihin tietoihin liittyvästä rekisterinpidosta. Sen ylläpito siirretään lailla liikenteen palve-

luista Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta Liikenteen turvallisuusvirastolle samalla, kun virastolle siirretään myös kyseisiin lupiin liittyvä toimivalta.

Laki ajoneuvoliikennerekisteristä (541/2003) velvoittaa Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämään rekisteriä liikenneturvallisuuden parantamiseksi, tieliikenteen ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä tieliikenteen verotustehtävien ja autokiinnityksen hoitamiseksi (ajoneuvoliikennerekisteri). Ajoneuvoliikennerekisteri sisältää tietoa ajoneuvoista, niiden verotuksesta ja kiinnityksestä, ajoneuvoa kuljettavista, maakuljetusten turvallisuusneuvonantajista ja tieliikenteen valvontalaitteissa käytettävistä korteista. Rekisteriin tallennetaan ajoneuvojen tekniset tiedot, yksilöintitiedot, katsastus- ja hyväksyntätiedot, käyttötarkoitus-, kiinnitys- ja verotus- sekä ulosottotiedot. Ajoneuvoliikennerekisterissä on myös tietoja henkilön ajokortista, ajo-oikeudesta, kuljettajatutkinnoista sekä kuljettajan ammattipätevyyteen liittyviä tietoja ja erikoiskuljetusten liikenteenohjaajia koskevia tietoja. Ajoneuvoliikennerekisterin tietojen julkisuudesta ja niiden luovuttamisesta säädetään ajoneuvoliikennerekisterilain 4 luvussa.

Rautatieliikenteen rekisterit

Suomalaisen rautatiejärjestelmän tietoja hallitaan tällä hetkellä useissa eri rekistereissä, joita Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää. Kelpoisuuslaissa säädetään kelpoisuusrekisteristä ja lisätodistusrekisteristä (RAHEKE). Kelpoisuusrekisteriä pidetään rautatieliikenteen valvomiseksi, lupa- ja kelpoisuuskirjatietojen hallinnoimiseksi, lupaa koskevan päätöksen tekemiseksi ja sen valvontaa varten, rautatieliikenteen turvaamiseksi, Suomea sitovien kansainvälisten veloitteiden täyttämiseksi ja muiden Liikenteen turvallisuusviraston toimialaan kuuluvien tehtävien suorittamiseksi. Laintasoista sääntelyä on tarkennettu Valtioneuvoston asetuksella rautatiejärjestelmän kelpoisuusrekisteriin ja lisätodistusrekisteriin tallennettavista tiedoista (11/2013). Kelpoisuusrekisteriin ja lisätodistusrekisteriin talletettuja tietoja saa lain rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä 44 §:n mukaan luovuttaa viranomaisille ja kelpoisuusrekisterin osalta myös toiminnanharjoittajalle. Muilta osin tietojen luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (julkisuuslaki) (621/1999) ja muuhun henkilötietojen käsittelyyn EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta sekä kansallista tietosuojalakea (HE 9/2018 vp).

Yksi Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämistä rekistereistä on ratarekisteri, jonka tarkoituksena on ylläpitää Euroopan laajuisen rataverkon yhteismitallista tietoa rataverkon suorituskyvystä sekä teknisistä ominaisuuksista. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää kalustorekisteriä (RAHKAT) rautatiejärjestelmän turvallisuuden edistämiseksi ja kalustoyksikköjen yksilöimiseksi. Kalustorekisterin ylläpidosta säädetään rautatielaissa. Rautatieliikenteen alalla on olemassa myös kansainvälisiä rekistereitä, muun muassa eurooppalainen virtuaalinen kalustorekisteri ECVVR. ECVVR ei ole suoranainen rekisteri vaan hakukone, johon on ollut tarkoitus yhdistää vuoden 2011 loppuun mennessä EU:n jäsenvaltioiden kansalliset kalustorekisterit. Nykyisessä kaupunkiraideliikenteestä annetussa laissa (1412/2015) säädetään kaupunkiraideliikennerekisteristä. Rekisteriin talletettujen tietojen luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslakia.

Tietojen luovuttaminen rautatieliikenteen rekistereistä muuhun kuin viranomaistoimintaan on yleisesti vähäistä. Rautatieliikenteen asteittainen vapautuminen kilpailulle sekä kaupunkiraideliikenteen laajeneminen voi tulevaisuudessa lisätä kiinnostusta myös raideliikennettä koskevien tietojen laajempaan hyödyntämiseen.

Lentoliikenteen rekisterit

Liikenteen turvallisuusvirasto on Suomen ilmailuviranomainen, joka huolehtii ilmailun yleisestä turvallisuudesta, edistää ilmailun ympäristöystävällisyyttä ja hoitaa sekä lentoliikenteeseen että sen sujuvuuteen liittyviä asioita. Viranomaistehtäviensä hoitamiseksi Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää ilma-alus- ja lupakirjarekistereitä, joihin talletetaan tarvittavat tiedot lupien myöntämistä ja niiden valvontaa sekä ilma-alusten rekisteröintiä varten.

Ilma-alusrekisteristä luovutetaan tietoja viranomaisille ja lakisääteistä tehtävää tekeville organisaatioille Suomessa ja ulkomailla, sekä yksittäisille kansalaisille. Tietoja luovutetaan lakisääteistä tehtävää hoitaville yrityksille, kuten Finavia Oyj:lle. Lisäksi tietoja luovutetaan muun muassa lentoliikennemaksujen määräämiseen sekä kotimaisille että ulkomaisille lentoasemille, ja ilma-alusten myyntitoimintaan omistajan ja ilma-aluksen tietojen oikeellisuuden tarkastamista varten. Tietojen luovuttaminen ilma-alusrekisteristä ja lupakirjarekisteristä on verrattain vähäistä. Lähtökohtaisesti ilmailulain säädökset on kirjoitettu siten, että tietojen luovuttaminen tapahtuu sähköisesti.

Meriliikenteen rekisterit

Merenkulun alusten rekisteritiedoista säädetään alusrekisterilaissa (512/1993). Lisäksi alusten rekisteröinnistä säännellään alusrekisteriasetuksessa (874/1993). Lain tarkoitus on nimenomaisesti alusrekisterin pito. Suomalaisista kauppamerenkulkuun käytettävistä aluksista, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on nykyisen lain 1 §:n mukaan pidettävä alusrekisteriä. Alusrekisteriä pitävät Liikenteen turvallisuusvirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto pitää alusrekisteriä Manner-Suomen osalta, ja Ahvenanmaan valtionvirasto vastaa niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Alusrekisteriin merkitään aluksen yksilöintiä ja omistajaa koskevat tiedot. Alusrekisteriin merkitään myös alukseen vahvistetut kiinnitykset sekä alukseen kohdistuvat muut rasitteet. Alusrekisterin yhteydessä pidetään alusrakennusrekisteriä sekä alusrekisterilain 2 a luvussa tarkoitettua historiarekisteriä. Alusrekisterilakiin ei sisälly tietojenluovuttamista koskevia säännöksiä ja tietojen luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslakia.

Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää lisäksi merimiesrekisteriä täyttääkseen rekisterinpitäjän lakisääteiset velvollisuudet koskien aluksen miehitystä, laivaväen pätevyyttä ja luettelointia, terveydentilaa sekä Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ja muiden Liikenteen turvallisuusviraston toimialaan kuuluvien tehtävien suorittamiseksi. Merimiesrekisteri sisältää merimiesten meripalvelu-, koulutus- ja pätevyystietoja. Merimiesrekisterin ylläpidosta säädetään laivaväen luetteloinnista annetussa laissa. Liikenteen turvallisuusvirasto luovuttaa merenkulun rekisteritietoja pääasiassa viranomaistoimintaan. Muutoin tietojen luovuttaminen on ollut vähäistä. Tietoja on luovutettu muun muassa tutkimustarkoituksiin ja yritystason alusrekisteritietoja markkinointitarkoituksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää myös vesikulkuneuvorekisteriä, jota koskee laki vesikulkuneuvorekisteristä (424/2014). Rekisteriin tallennetaan tiedot runkopituudeltaan vähintään 5,5 metriä pitkistä purje- tai moottoriveneistä. Vesikulkuneuvot tulee merkitä rekisteriin myös silloin, kun valmistajan ilmoittama moottoriteho on vähintään 15 kilowattia eli yli 20 hevosvoimaa. Rekisteröintivelvollisuus koskee myös muita koneellisia vesikulkuneuvoja, kuten vesiskoottereita, sekä valtion ja kuntien omistamia vesikulkuneuvoja. Rekisteritiedot on avattu laajasti yleiseen käyttöön siten, että vesikulkuneuvojen rekisterissä olevat tiedot ovat omistajan ja haltijan henkilötietoja lukuun ottamatta avoimesti saatavilla. Rekisteritietojen avoin data on julkaistu Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilla sähköisesti.

Liikenneasioiden rekisteri

Ehdotus Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämästä liikenneasioiden rekisteristä sisältyy hallituksen esitykseen liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 145/2017 vp), joka annettiin eduskunnalle lokakuussa 2017.

Liikenteen turvallisuusviraston rekisterin ylläpitoa koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi kokonaisuudessaan liikenteen palveluista annettuun lakiin. Samalla nykyinen erimitallinen, monimutkainen ja osittain vanhentunut rekisterisääntely on tarkoitus uudistaa kokonaisuudessaan. Liikenteen rekistereiden kokonaisuudistus merkitsee siis samalla merkittävää norminperkuuta. Ehdotettavan uuden V osan sääntelyn tullessa voimaan kumoutuvat kokonaan laki ajoneuvoliikennerekisteristä ja sen nojalla annettu samanniminen asetus (1116/2013) sekä laki ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta (175/2015). Liikenteen palveluista annetun lain II osan johdosta kumoutuu kokonaan myös laki rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä, jonka 9 luku koskee kelpoisuusrekisteriä. Lisäksi kumoutuu pykälä ajoneuvolaista, rautatie-laista, laista kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä, laista vesikulkuneuvorekisteristä, laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetusta laista, ilmailulaista ja alusrekisterislaista. Myös liikenteen palveluista annetun lain 1. vaiheeseen sisältyneet V osan sääntely, joka koski liikenneluparekisteriä, tulisi sulautetuksi osaksi uutta V osaa.

Hallituksen esitystä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 145/2017 vp) valmisteltaessa on otettu erityisen tarkasti huomioon EU:n yleinen tietosuojasetus (EU 2016/679)², joka tulee voimaan 25.5.2018, ja on siten ehdotuksen voimaan tullessa henkilötietojen käsittelyä koskeva yleissäädos. Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, mutta siinä on tavanomaista enemmän kansallista, direktiivinomaista liikkumavaraa. Asetuksen johdanto-osassa viitataan siihen, että asetuksen soveltamisessa voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden perustuslakien vaatimukset. Suomessa erityisesti perustuslain 10 §:ään perustuva perustuslainen traditio on edellyttänyt, että ainakin rekisteriin merkittävistä tiedoista, säilytysajoista ja tietojen luovuttamisesta on pitänyt säätää lailla. Lisäksi on syytä huomioida perustuslain 2 §:n 3 momentin edellytys siitä, että julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja että kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Ehdotuksen mukaan rekisterisääntelyssä siirryttäisiin erillisistä rekistereistä ja rekisterikohtaisesta sääntelystä yhteen liikenneasioiden rekisteriin ja sitä koskevaan sääntelyyn. Rekisterissä olisi toiminnanharjoittajia, liikennevälineitä ja henkilökohtaisia edellytyksiä koskevia tietoja. Toiminnanharjoittajia koskevat luvat ovat tyypillisesti toimilupia tai vastaavia rekisteröintivelvollisuuksia, jotka ovat edellytyksenä palveluiden lainmukaiselle tarjoamiselle. Suurin osa kyseisistä luvista myönnetään yrityksille tai yhteisöille, mutta luvanhaltijana voi olla joissakin tapauksissa myös luonnollinen henkilö. Silloin, kun kyse on yritykselle tai yhteisölle myönnettystä luvasta, ei suuri osa tiedoista ole henkilötietoja, poikkeuksena luonnollisesti muun muassa yrityksen tai yhteisön vastuuhenkilöitä koskevat tiedot. Liikennevälineitä koskevat tiedot voivat sisältää tietoja muun muassa omistajista tai haltijoista, mutta suuri osa tiedoista on luonteeltaan varsin teknisiä, eikä niiden käsittelyssä ole kyse henkilötiedosta. Henkilölupiin liittyvät tiedot ovat puolestaan lähes poikkeuksetta henkilötietoja.

Ehdotuksen perusteella sirpaleisista yksittäisistä rekistereistä siirrytään tietovarantoajatteluun. Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin määritelmän mukaan tietovaranto on toiminnan tarpeista johdettu ja hallinnollisista syistä määritelty tietojen kokonaisuus, jotta tiedot ovat pa-

---

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus).

remmin hallittavissa. Tietovaranto kattaa yhteisesti hallinnoidun joukon tietoja, joista muodostuu looginen kokonaisuus. Tietovarannon tietojen hallinta on organisoitu ja vastuutettu yhdelle toimijalle. Tietovarannon tietovastuullinen toiminta sekä kehittämis- ja ylläpitovastuut on määritelty ja dokumentoitu.

Liikenneviraston tietovarannot

Liikenneviraston tietovarantojen tietopääoma koostuu väyläomaisuuden, liikenteen ja olosuhteiden sekä väylien kunnossapidon tietovarannoista, joita Liikennevirasto tuottaa, kerää ja käsittelee lainsäädännössä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi. Liikenneviraston omistamat tietoineistot ovat lähtökohtaisesti avoimia, ellei niiden avoimuutta rajoita lainsäädäntö, liikesalaisuudet tai varautumisen vaatimukset.

Staattisiin, liikennejärjestelmää ja väyläsuunnittelua sekä kunnossapidon ohjelmointia ja seurantaan tukeviin tietovarantoihin kuuluvat väyläverkon, taitorakenteiden sekä varusteiden ja laitteiden rakenne- ja kuntotiedot sekä kunnossapidon toimenpidetiedot. Dynaamisiin, liikennetilannetta kuvaaviin tietoineistoihin kuuluvat tie- ja rataverkon ajantasaiset liikenne- ja häiriötiedot, alusliikenteen sijaintitiedot, reitit, satamakäynnit ja aikataulut, ratatöiden ja junaliikenteen yhteensovittamisen ennakkotiedot sekä tieverkon olosuhteita kuvaavat tiesää- ja keli-tiedot. Meriliikenteen tietovaranto sisältää myös alusrekisteritiedot ja alusten ominaisuustiedot sekä Suomen vesialueet kattavat merenmittaustiedot. Rautatieliikenteen tietovarantoihin kuuluu lisäksi juna- ja kalustotiedot. Joukkoliikenteen tietovarannot sisältävät pysäkkitiedot sekä reitti- ja aikataulutiedot, joukkoliikenteen kustannus- ja suoritettietoja sekä valtionavustusten sähköiset hakemukset ja päätökset. Kaikkiin edellä kuvattuihin tietovarantoihin kuuluu oleellisena osana myös niiden hallintaan liittyvä asiakirjallinen tieto.

Tällä hetkellä eri kanavien kautta on avattu kaikkiaan noin 150 tietoineistoa. Liikenteen reaaliaikatietoihin on kohdistunut vuonna 2017 noin 1 300 miljoonaa hakua yli 500 000:lta yksittäiseltä käyttäjältä ja kokonaislatausmäärä on yli 60 000 gigatavua. Väyläverkon staattisiin sekä merikarttatietoihin rajapintojen kautta yli 100 miljoonaa hakua, kokonaislatausmäärän ollessa yli 700 gigatavua. Paikkatietoineistojen latauspalvelusta on ladattu tiedostoja yli 11 000 kertaa. Matka.fi:n rajapintojen rekisteröityjä käyttäjiä/kehittäjiä on noin 200.

Liikennevirasto on osa Suomen Virallisen Tilaston (SVT) tuottajaverkoston ja virasto vastaa Ulkomaan meriliikenne-, Kotimaan vesiliikenne-, Saimaan ja muiden sulkukanavien liikenne- sekä Tie- ja Rautatietilastojen tuottamisesta. Joukkoliikenteen suoritteista kerätään runsaasti tunnuslukuja ja ne ovat hyödynnettävissä JulkiJuku-palvelussa.

Liikennevirasto ylläpitää rautatielain (304/2011) mukaisesti tietoa valtion rataverkosta. Valtioneuvoston asetus maanteistä (924/2005) edellyttää, että Liikennevirasto ylläpitää rekisteriä maanteistä (tierekisteri). Suomen valtiolla on merikartoitusvelvoite (1358/2002, 46/2003), jonka toteuttamisesta vastaa Liikennevirasto (862/2009). Tietojen ylläpidosta ja tietopalveluista on määräyksiä muun muassa Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetussa laissa (991/2003) ja sitä koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (997/2003) sekä INSPIRE- ja RINF-direktiivien toimeenpanoon liittyvässä lainsäädännössä (304/2011 ja 421/2009).

Tietovarantojen ylläpidosta ei ole olemassa erityissääntelyä. Liikennevirasto noudattaa tietojen käsittelyssä ja suojauksessa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä valtiota koskevia kansallisia ohjeita (esimerkiksi VAHTI 2/2010). Tietojen suojauksessa huomioidaan erityisesti se, mitä EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa sekä kansallisessa tietosuojalain ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, arkistolaisissa (831/1994), valtioneuvoston asetuksessa tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa (681/2010) tai muualla lainsäädännös-

HE 61/2018 vp

sä, kuten esimerkiksi julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetussa laissa (634/2011), säädetään.

Pääsääntöisesti Liikenneviraston tietovarannot eivät sisällä henkilötietoja, mutta osaan palveluprosesseja liittyy toiminnan tueksi kerättyjä henkilötietoja (esimerkiksi käyttäjähallintaan liittyvät henkilöiden yhteystiedot, asiakaspalautteiden yhteystiedot ja valvontakameroiden kuvamateriaali).

Liikenneviraston omistamat tietoaaineistot ovat lähtökohtaisesti avoimia, ellei niiden avoimuutta rajoita lainsäädäntö, liikesalaisuudet tai varautumisen vaatimukset. Liikennevirasto on avannut merkittävimmät tietoaaineistonsa "Liikenteen ja viestinnän avoin tieto" -raportin tiekartan mukaisesti (LVM 10/2013). Vielä avaamattomien tietoaaineistojen osalta noudatetaan "Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan datan avaaminen ja hyödyntäminen liiketoiminnassa ja päätöksenteossa (LVM 1/2017)" -selvityksessä esitettyä suunnitelmaa.

Liikenneviraston tietovarantoja, tietojen laatua prosesseineen, tiedon hyödyntämistä sekä tietojärjestelmiä palveluineen kehitetään Digitalisaatiohankkeen, Liikenteen ohjausjärjestelmien uusimisen (LOU-hanke) ja tiedonhallinnan kehittämisen hankkeiden puitteissa. Tietovarantojen tietosisältöjä kehitetään myös perustoiminnan ja laatujärjestelmän sisällä päätettyjen kehittämistoimenpiteiden osalta. Tiedon laatuun ja prosessiin liittyvät kehittämistoimenpiteet ovat tietovarantokohtaisia.

Kehittämistä edistetään kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti sovittuja kehittämismalleja noudattaen. Virasto hyödyntää toiminnoissaan valtion yhteisiä palveluja sitä mukaan kuin niitä on saatavilla ja niitä kannattaa toiminnoissa ottaa käyttöön. Vuonna 2016 otettiin käyttöön valtion yhteinen palveluväylä Kieku-integraatiossa ja käyttäjähallintaan liittyvien ulkoisten käyttäjien yritystietojen tarkistaminen patentti- ja rekisterihallitukselta. Julkisenä viranomaisena Liikennevirasto kilpailuttaa eri hankkeissa ja projekteissa tarvittavat kehittämisresurssit palveluineen.

Viestintäviraston tietovarannot

Viestintäinfrastruktuuri

Viestintävirasto ylläpitää viestintäverkkoihin liittyviä tietoaaineistoja. Näitä ovat laajakaistaverkkojen saatavuustiedot, tiedot radioverkoista, julkinen taajuusjakotaulukko ja tiedot TV- ja radioasemista Suomessa.

Laajakaistaverkkojen saatavuutta koskevat tiedot kuvaavat puhelin-, laajakaista-, ja laajakais-tatelevisiopalvelujen (IPTV) saatavuutta eri paikoissa. Aineisto on kerätty kaikilta merkittäviltä televerkkoyrityksiltä ja viestintäpalveluntarjoajilta. Tietoaaineistoon sisältyy henkilötietoja ja liikesalaisuuksia, mikä rajoittaa niiden luovutettavuutta. Osaa tietoaaineistosta on mahdollista tarkastella Viestintäviraston MONITORI-palvelun kautta avoimena tietona.

Luvanvaraisia radioverkkoja koskeva tietoaaineisto sisältää tiedot Viestintäviraston myöntämiin radiolupiin sisältyvistä radioverkoista. Tietoaaineistoon sisältyy muun muassa laitteita, tukiasemia ja antennia koskevia teknisiä tietoja sekä tietoja esimerkiksi luvan saaneista ilma-aluksista ja aluksista. Luvanhaltija voi nähdä omat tietonsa Viestintäviraston sähköisessä radiolupapalvelussa. Aineiston nykyistä laajempi avaaminen on suunnitteilla vuoden 2018 loppuun mennessä.

Julkinen taajuusjakotaulukko sisältää tiedot radiotaajuuksien käytöstä eri radioliikennelajeille. Osa käytöstä perustuu EU:n taajuuspäätöksiin. Taulukko sisältää pääosin teknisiä tietotyyppejä kuten taajuusaluetta, radioliikenteen muotoa, lähettimen tehoa ja kanavaleveyttä koskevia tietoja. Aineisto on vapaasti hyödynnettävissä ja se on julkaistu avoimena tietona.

TV- ja radioasemia koskevat tiedot sisältävät tietoja Suomessa sijaitsevien tv- ja radioasemien sijainnista, teknisistä ominaisuuksista ja luvista. Aineisto on vapaasti hyödynnettävissä ja se on julkaistu avoimena tietona.

Henkilöluvut, kelpoisuudet ja henkilöille myönnetyt tunnukset

Viestintävirasto ylläpitää tietoaaineistoa radiotoimintaan liittyvistä henkilöluvista ja kelpoisuuksista. Näitä ovat yksityishenkilöille myönnetyt radioluvat sekä merenkulun radioviestinnän pätevyystodistukset ja alusten meriradionumerot, radioamatöörien pätevyystodistukset ja kutsumerkit. Lisäksi Viestintävirasto hallinnoi internetin fi-juurta ja ylläpitää fi-päätteisten verkkotunnusten rekisteriä.

Radioluista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 6 luvussa ja radiotoimintaa koskevista pätevyyksistä ja kelpoisuuksista lain 31 luvussa. Verkkotunnuksista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 21 luvussa.

Merenkulun radioviestinnän pätevyystodistuksia koskeva tietoaaineisto sisältää tietoja veneilijöiden ja ammattimerenkulkijoiden radioviestinnän pätevyystodistuksista ja tutkinnoista. Tieto on kerätty tutkintojen osallistujilta ja vastaanottajilta sekä todistusten hakijoilta. Tietoaaineisto sisältää henkilötietoja, mikä rajoittaa sen luovutettavuutta. Aineisto on myös Liikenteen turvallisuusviraston käytössä. Lisäksi Viestintävirasto ylläpitää tietoa alusten meriradionumeroista. Aineisto on vapaasti hyödynnettävissä ja se on julkaistu avoimena tietona.

Radioamatöörien pätevyystodistuksia koskevat tietoaaineisto sisältää esimerkiksi radioamatöörin tunnuksen ja radioluvan tiedot. Tiedon lähteenä ovat Suomen Radioamatööriliitto ja radioluvan ja pätevyystodistuksen hakijat. Tietoaaineisto sisältää henkilötietoja, mikä rajoittaa sen luovutettavuutta. Lisäksi Viestintävirasto ylläpitää tietoa radioamatöörien kutsumerkeistä ja niiden voimassaolosta. Aineisto on vapaasti hyödynnettävissä ja se on julkaistu avoimena tietona.

Yksityishenkilöille myönnettyjä radiolupia koskeva tietoaaineisto koostuu sekä luvan hakijaa koskevista tiedoista, että Viestintäviraston taajuussuunnitteluun liittyvistä tiedoista. Tietoaaineistoon sisältyy muun muassa laitteita, tukiasemia ja antennejä koskevia teknisiä tietoja sekä tietoja esimerkiksi luvan saaneista ilma-aluksista ja aluksista. Luvan haltija voi nähdä omat tietonsa Viestintäviraston sähköisessä radiolupalpalvelussa. Tietoaaineisto sisältää henkilötietoja, mikä rajoittaa sen luovutettavuutta. Aineiston avaaminen anonymisoituna on suunnitteilla vuoden 2018 loppuun mennessä.

Verkkotunnusrekisteri sisältää tiedot rekisteröidyistä fi-verkkotunnuksista käyttäjätietoihin. Rekisteristä ilmenee esimerkiksi verkkotunnuksen haltija, tila, rekisteröintiaika ja voimassaoloajan päättymisaika. Viestintävirasto on toteuttanut fi-verkkotunnusrekisteriin teknisen rajapinnan, jonka avulla palvelun käyttäjät saavat tietoa oikeushenkilöiden rekisteröimistä verkkotunnuksista ja niiden käyttäjistä. Luonnollisten henkilöiden rekisteröimiä verkkotunnustietoja ei luovuteta palvelun kautta, ellei henkilö ole antanut tähän lupaa.

Toiminnanharjoittajat ja tunnukset

Viestintävirasto ylläpitää tietoaineistoa viestintäpalveluihin liittyvistä toiminnanharjoittajista ja tunnuksista. Rekisteröityjä luvanhaltijoita ovat ohjelmistotoimiluvan haltijat ja luvanhaltijat, joilla on radiolupa lyhytaikaiseen radiotoimintaan tai vähäiseen radiotoimintaan. Lisäksi Viestintävirastoon on koottu televerkkoihin liittyvien puhelinnumeroiden, koodien ja tunnusten haltijatiedot.

Ohjelmistotoimiluvasta analogiseen radiotoimintaan sekä lyhytaikaisesta ja vähäisestä analogisesta radiotoiminnasta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 5 ja 6 luvussa. Ohjelmistotoimiluvasta digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 luvussa. Numeroinnista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 14 luvussa.

Lyhytaikaisen tai vähäisen radiotoiminnan harjoittajia koskeva tietoaineisto koostuu yrityksistä ja yhteisöistä, joilla on radiolähtimen käyttöön ja hallussapitoon oikeuttava radiolupa lyhytaikaiseen tai vähäiseen radiotoimintaan. Tietoaineisto sisältää luvanhaltijan yhteys- ja yksilöintitiedot, tiedon lupalajista sekä radioluvan tiedot. Luvanhaltija voi nähdä omat tietonsa Viestintäviraston sähköisessä radiolupapalvelussa.

Ohjelmistotoimilupien haltijoita koskeva tietoaineisto sisältää tiedot televisio- ja radiotoiminnassa tarvittavien toimilupien haltijoista. Näihin kuuluvat haltijatiedot lyhytaikaisista televisio- ohjelmistotoimiluvista, maanpäällisen digitaalisen televisiotoiminnan ohjelmistotoimiluvista ja analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvista. Tiedot on julkaistu osittain ja aineiston avaaminen on suunnitteilla vuoden 2018 loppuun mennessä.

Televerkkoihin liittyvien puhelinnumeroiden, koodien ja tunnusten haltijoita koskeva tietoaineisto sisältää tiedot puhelinnumeroista ja tunnuksista, jotka Viestintävirasto on myöntänyt teleyritysten käyttöön. Lisäksi aineisto sisältää Viestintäviraston myöntämät lyhytsanomapalvelunumerot palveluntarjoajille. Aineisto koostuu kansainvälisen teleliikenteen operaattoritunnuksista, kaukoliikenteen operaattoritunnuksista, kiinteän puhelinverkon numerosarjoista, matkaviestinverkkojen suuntanumeroista, lyhytsanomapalvelunumeroista, myönnettyistä valtakunnallisista yritysnimeroista, myönnettyistä yleisistä operaattoritunnuksista, telealuekohtaisista palvelunumeroista, teleyritystunnisteista, valtakunnallisista palvelunumeroista ja muista myönnettyistä televerkon tunnuksista (MCN- ja (T)MNC-tunnukset). Tiedot on julkaistu avoimena tietona.

Viestintävirasto ylläpitää tietoaineistoa teletoimijoista, sähköisten luottamuspalveluiden tarjoajista, postitoiminnan harjoittajista ja verkkotunnusvälittäjistä.

Teletoimijoista ja verkkotunnusvälittäjistä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa. Postitoiminnan harjoittajia koskeva sääntely sisältyy postilakiin (415/2011) ja sähköisten luottamuspalvelujen tarjoajista säädetään sähköistä tunnistamista ja sähköisiä luottamuspalveluita koskevassa Eidas-asetuksessa (EU) 2014/910 ja sen nojalla annetussa täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2015/1505.

Teletoimijoita koskeva tietoaineisto sisältää tiedot puhelin- tai laajakaistaliittymän tarjontaan velvollisista yleispalveluyrityksistä, teletoiminnan ja ohjelmistotoiminnan harjoittajista sekä tilausohjelmalvelun ja maksutelevisiopalvelun tarjoajista. Tiedot perustuvat Viestintävirastolle tehtyihin toimintailmoituksiin. Osa tietonaineistosta on julkisesti saatavilla Viestintäviraston verkkosivuilla.

Sähköisten luottamuspalvelujen tarjoajia koskeva tietoaaineisto sisältää tiedot hyväksytyistä sähköisten luottamuspalvelujen tarjoajista. Rekisteri on julkinen ja se on julkaistu Viestintäviraston verkkosivuilla.

Postitoiminnan harjoittajia koskeva tietoaaineisto sisältää tiedot postitoimintailmoituksen tehneistä toiminnanharjoittajista. Luettelo postitoiminnan harjoittajien nimistä on julkaistu Viestintäviraston verkkosivuilla.

Verkkotunnusvälittäjiä koskeva tietoaaineisto sisältää tiedot toimijoista, jotka rekisteröivät fi-verkkotunnuksia ja tekevät niihin liittyviä päivityksiä asiakkaidensa puolesta Viestintäviraston verkkotunnusrekisteriin. Osa tietoaaineistosta on julkisesti saatavilla viestintäviraston verkkosivuilla.

Liikenne- ja viestintätietoihin liittyvät aineistot

Viestintävirasto ylläpitää tietoaaineistoa viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuneista tietoturvaloukkauksista sekä muista vioista ja häiriöistä. Lisäksi Viestintävirasto ylläpitää tietoaaineistoa teletoimialan kehityksestä.

Viestintäviraston velvollisuudesta kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin ja lisäarvopalveluihin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 304 §:ssä. Teletoimialan kehitystä kuvaavan tietoaaineiston ylläpito perustuu sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 315 §:n 2 momenttiin ja 6 momentin 4 kohtaan.

Tietoturvaloukkaushavainnointia koskeva tietoaaineisto sisältää Viestintäviraston kyberturvallisuuskeskukselta saatuja tietoja tietoturvaloukkaushavainnoista suomalaisissa viestintäverkoissa. Tietoaaineisto sisältää myös sähköisten viestien välitystietoja. Tiedot on julkaistu anonymisoituna avoimena tietona siten, että luonnollisia henkilöitä ja muita viestinnän osapuolia ei voida tunnistaa aineistosta.

Viestintäviraston havainnointi- ja varoitusjärjestelmä (HAVARO) kerää tietoa huoltovarmuuskriittisiin yrityksiin ja valtionhallintoon kohdistuvista tietoturvaloukkauksista seuraamalla organisaatioihin suuntautuvaa ja sieltä lähtevää tietoliikennettä. Tiedot ovat salassa pidettäviä. Järjestelmään suunnitellaan tietovarastoa, joka mahdollistaisi anonymisoidun datan julkaisemisen nykyistä laajempaan käyttöön. Tietovaraston arvioidaan olevan käytettävissä vuoden 2020 alusta.

Viestintävirasto saa tietoa tietoturvaloukkaushavainnoista teleyritysten tekemien lakisääteisten ilmoitusten perusteella. Tietoaaineisto sisältää yksityiskohtaisia tietoja tietoturvaloukkauksesta ja siihen liittyvistä olosuhteista. Myös muut kuin teleyritykset, kuten yksityishenkilöt, yritykset ja organisaatiot voivat ilmoittaa Viestintävirastolle niihin kohdistuneista tietoturvaloukkauksista. Sekä teleyritysten että muiden tahojen tekemiin ilmoituksiin perustuvat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Viestintäviraston keräämät tiedot viestintäverkkojen vika- ja häiriötilanteista perustuvat tietoturvaloukkausten tavoin teleyrityksille säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen (laki sähköisen viestinnän palveluista 275 §). Ilmoitettavia tietoja ovat esimerkiksi häiriön vakavuusluokka, syy, havaitsemistapa sekä alkamis- ja loppumisaika. Osaa tietoaaineistosta on mahdollista tarkastella Viestintäviraston MONITORI-palvelun kautta avoimena tietona.

Radiohäiriöitä koskeva tietoaaineisto perustuu Viestintäviraston Taajuusvalvonnan käsittelemiin radiohäiriötapauksiin. Aineisto sisältää esimerkiksi radiohäiriön tunnistetietoja, tiedot häiriintyvistä taajuudesta sekä tietoja häiritsijästä ja häiriön ilmoittajasta. Yhteenvetotietoja häiriöistä julkaistaan Viestintäviraston verkkosivuilla. Aineistoon voi sisältyä radioviestinnän välitystietoja, joiden luovutusta on rajoitettu sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 318 ja 319 §:ssä.

Teletoiimialan kehitystä koskevat tiedot on kerätty kaikilta merkittäviltä televerkkoyrityksiltä ja viestintäpalveluntarjoajilta. Tiedot kuvaavat muun muassa telepalvelujen liittymämääriä, käyttöä, palveluista saatavia tuloja sekä televerkkoihin tehtyjä investointeja. Osa tiedoista sisältää liikesalaisuuksia. Tietoja julkaistaan valtakunnallisina tilastoina.

2.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

2.2.1. Väylätoiminnot ja liikenteenohjaus

Seuraavassa on tarkasteltu väylätoimintojen organisointia Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Virossa, Alankomaissa, Saksassa, Englannissa, Itävallassa, Portugalissa ja Italiassa. Näissä Euroopan maissa liikenneverkkojen hallinta on organisoitu kahdella päätavalla:

1. ministeriön alaiseen virastoon, joka hallinnoi pääliikenneverkkoa, tai
2. hallinnointi on valtion omistaman yhtiön tehtävänä.

Jokaisessa maassa hallinnointi on ratkaistu hieman eri tavalla. Useissa, erityisesti virastohallintomalliin perustuvissa maissa, liikenneväylien hallinnointia on myös rajoitetussa määrin yksityisillä yrityksillä. Lisäksi useissa maissa alemmaa liikenneverkkoa hallinnoi ja omistaa aluehallinto ja kunnat tai yksityiset tahot. Pääsääntöisesti eri liikennemuodoilla on omat virastonsa tai omat yhtiönsä.

Ruotsi

Tieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa elinkeinoministeriön alainen liikennevirasto (Trafikverket). Virasto vastaa myös liikenneturvallisuuden kehittämisestä ja liikenteenohjauskeskuksista. Myös rautatieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa pääosin Trafikverket, joka vastaa rautateilläkin liikenteenohjauksesta. Poikkeuksia ovat Arlandabanan, Öresundsbanan ja Inlandsbanan. Näistä ensimmäisen omistaa valtio-omisteinen yhtiö, toisen omistajayhtiön taustalla ovat Ruotsin ja Tanskan valtiot ja kolmannen omistaa 15 kunnan omistama yhtiö. Liikennehallitus (Transportstyrelsen) on kaikkien liikennemuotojen turvallisuusviranomainen. Se valvoo myös rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä. Liikennevirasto (Trafikverket) ja Merenkululaitos (Sjöfartsverket) ovat yhteisesti vastuussa vesiväyliin liittyvistä tehtävistä. Trafikverket vastaa strategisista tehtävistä ja Sjöfartsverket operatiivisista tehtävistä, kuten VTS-toiminnoista.

Tanska

Julkisen tieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa pääosin liikenne- ja rakennusministeriön alainen tievirasto (Vejdirektoratet). Joitakin siltoja sekä Juutinrauman moottori- ja rautatietä hallinnoivat valtio-omisteiset yhtiöt osana moniportaista yhtiöjärjestelyä. Pääosin rautatieverkoston kehittämistä vastaa liikenne- ja rakennusministeriön alainen liikenne-, rakennus- ja asumisvirasto (Trafikstyrelsen). Verkostoa ylläpitää valtio-omisteinen yhtiö (Banedanmark), joka vastaa myös liikenteenohjauksesta ja esimerkiksi rata-

HE 61/2018 vp

kapasiteetin jaosta. Lisäksi Tanskassa on monia yksityisiä rautateitä. Rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä valvomaan on perustettu erillinen liikenne- ja rakennusministeriön alainen yksikkö (Jernbanenævnet). Vesiväylät kuuluvat pääosin Tanskan liikenne- ja rakennusministeriön alaisuuteen. Osa satamista ja vesiväylistä on kuntien, kaupunkien ja yksityisten tahojen hallinnassa. VTS-järjestelmää hallinnoi Tanskan merivoimat.

Norja

Tieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa liikenne- ja viestintäministeriön alainen tievirasto (Statens vegvesen). Monien teiden hallinnointia on kuitenkin Public Private Partnership -kumppanuusmallin myötä ulkoistettu yksityisille yrityksille muutamien kymmenien vuosien määräajaksi. Rautatieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta valtion yhtiö (Bane NOR), joka vastaa rautateillä myös liikenteenohjauksesta. Valtionhallintoon kuuluva rautatiedirektoraatti (Jernbanedirektoratet) vastaa rautatieliikenteen kehityssuunnitelmista ja yhteensovituksista muiden liikennemuotojen kanssa sekä vastaa henkilöliikenteen kilpailutuksesta. Vesiväylistä vastaa liikenne- ja viestintäministeriön alainen rannikkovirasto (Kystverket), mutta useita vesiväyliä hallinnoivat yksityiset yhtiöt. Rannikkovirasto vastaa myös VTS-järjestelmästä. Satamaviranomainen (Havnevesenet) vastaa vesiväylien ja satamien toiminnasta paikallistasolla.

Viro

Tieverkon omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta talous- ja viestintäministeriön alainen tievirasto (Maanteeamet), jonka vastuulla on myös liikenneturvallisuuden kehittäminen. Rautatieverkosta osan omistaa valtion yhtiö (AS Eesti Raudtee), joka vastaa myös suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta, turvallisuuden kehittämisestä ja liikenteenohjauksesta rautateillään. Yksityinen yhtiö (Edelraudtee Infrastruktuuri AS) omistaa osaa rautateistä ja vastaa liikenteenohjauksesta omilla rautateillään. Rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä valvoo muiden tehtäviensä ohessa kilpailuvirasto (Konkurentsiamet). Valtion Vesiväylävirasto (Veeteede amet) omistaa vesiväylät ja vastaa niiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Alankomaat

Tieverkoston hallinnointi on jakaantunut neljään tasoon: suurinta osaa moottori- ja pikateistä hallinnoi infrastruktuuri- ja ympäristöministeriön alainen liikennevirasto (Rijkswaterstaat). Muita valtateitä ja muutamia moottoriteitä hallinnoivat maakunnat. Alemman tason tieverkkoa hallinnoivat kunnat. Vesirakentamisen yhteydessä toteutettuja teitä hallinnoivat alueelliset vesivirastot. Rautatieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtion virasto (NS Railinfratrust), jonka vastuulla on myös liikenteenohjaus. Rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä valvoo muiden tehtäviensä ohella talousministeriön alainen kilpailu- ja kuluttajavirasto (ACM). Vesiväylien hallinnointi on jakaantunut kahteen tasoon: Pääväyliä hallinnoi valtion liikennevirasto (Rijkswaterstaat) ja alemman tason väyliä hallinnoivat maakunnat ja alueelliset vesivirastot.

Saksa

Tieliikenteen ja sen turvallisuuden kehittämisestä sekä kaikesta rautatieverkoston hallinnoinnista vastaa liikenne- ja digitaalisen infrastruktuurin ministeriön alainen yksikkö (Abteilung Landverkehr). Tieverkoston rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa saman ministeriön alainen tienrakennusyksikkö (Abteilung Straßenbau). Rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä valvoo talous- ja energiainministeriön alainen infrastruktuuriverkkojen kilpailuvirasto (Bundesnetza-

gentur). Liittovaltion liikenne- ja digitaalisen infrastruktuurin ministeriön alainen yksikkö Wasserstraßen- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes omistaa vesiväylät ja vastaa niiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Englanti

Ylätason tieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtio-omisteinen yhtiö (Highways England). Yhtiö vastaa muun muassa strategisesti tärkeiden valtateiden toiminnasta ja ylläpidosta sekä tieliikenteenohjauksesta. Alemman tason julkiset tiet ovat pääosin maakuntien hallinnassa. 43 km pitkä M6 Toll on ainoa yksityinen moottoritie. Tie on rakennettu Public Private Partnership -kumppanuussopimuksella yksityisen yrityksen hallintaan 53 vuoden ajaksi. Rautatiet omistaa ja niiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtio-omisteinen raideyhtiö (Network Rail), joka vastaa myös liikenteenohjauksesta. Rahoitus tulee osittain valtio budjetista ja osittain ratamaksuista. Rautatieliikenteen kilpailun edellytyksiä valvoo itsenäinen tie- ja rautatieasiakkaiden toimisto (ORR), jota rahoitetaan rautatiealan lisenssimaksuilla. Vesiväylät ovat yksityisen sektorin hallinnassa. Järjestelyt ovat monimuotoisia ja sisältävät erilaisia vastuita eri alueilla. VTS-järjestelmää hallinnoi liikenneministeriön alainen merenkulku- ja rannikkovartiosto.

Itävalta

Valta- ja moottoriteiden hallinnointi ja liikenteenohjaus on yhtiöitetty liittovaltion omistamaan holdingyhtiöön, jonka tytäryhtiöt vastaavat operatiivisista tehtävistä. Muut tiet ovat osavaltioiden hallinnassa ja omistuksessa. Rautatieverkoston omistaa liittovaltion omistama holdingyhtiö, jonka tytäryhtiöt vastaavat rautatieinfrastruktuurin suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja liikenteenohjauksesta. Vesiväyliin liittyvien tehtävien hoitamiseksi on perustettu liittovaltion omistama osakeyhtiö, jonka tehtäviin kuuluvat vesiväylien omistaminen, suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito, vesiliikenteen kehitystehtävät ja jokiliikennetietopalvelun toimintoista vastaaminen. Koska Itävallalla ei ole merialueita, liikenteenohjaus kohdistuu jokiliikenteeseen, joten kyseessä ei ole VTS-palvelu.

Italia

Kansallisesti merkittävien teiden ja niiden moottoriteiden, joissa ei ole käytössä tietulleja, suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtion omistama yhtiö. Tietullimoottoriteitä ylläpitävät ja tulleja keräävät yksityiset yhtiöt. Kaikkien teiden omistus on kuitenkin säilytetty Italian valtiolla. Rautatieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtio-omisteinen holdingyhtiö (Ferrovie dello Stato Italiane). Vesiväylät ovat valtion ja paikallisviranomaisten omistuksessa. Vesiväyliä hallinnoivat pääosin viranomaiset sekä eräät yksityiset osakeyhtiöt toimilupasopimuksilla. VTS-järjestelmää hallinnoi useiden eri ministeriöiden alaisuudessa toimiva rannikkovartiosto.

Portugali

Tieverkoston omistaa ja sen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa valtio-omisteinen yhtiö (Infraestruturas de Portugal) toimilupasopimuksella, joka päättyy vuonna 2099. Yhtiön tehtävänä on myös liikenteen ohjaus. Yhtiö on ulkoistanut osan ylläpito- ja kehittämistehtävistä yksityisille yhtiöille pitkällä kumppanuussopimuksilla. Osa tieverkosta on suoraan valtion tai paikallisviranomaisten vastuulla. Myös rautatieverkoston omistamisesta, suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa sama yhtiö, tosin ilman määräaikaa. Yhtiön tehtäviin kuuluu myös liikenteenohjaus. Pääosan vesiväylistä omistaa ja niiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa kansallinen vesiviranomainen (Agência Portuguesa

HE 61/2018 vp

do Ambiente). Julkiset merenkulkualueet, kuten rannikko- ja aluevedet sekä sisämaan vesialueet ja kulkukelpoiset vesiväylät kuuluvat valtiolle. Joidenkin vesiväylien hallinnointi on siirretty yksityiselle taholle viranomaisen myöntämällä käyttöoikeudella.

2.2.2. Viestinnän valvonta- ja säätelytehtävät

Viestinnän valvonta- ja säätelytehtävät sekä kyberturvallisuusvastuut on hajautettu esimerkiksi eri viranomaisille. Siten ei ole olemassa yhdenmukaista mallia toimintojen järjestämiseksi.

Viestinnän valvonta- ja säätelytehtäviä hoitaa

- Ruotsissa elinkeinoministeriön alainen posti- ja tietoliikennevirasto (PTS)
- Tanskassa energia-, hyödyke- ja ilmastoministeriön alainen energiavirasto (Energistyrelsen)
- Norjassa liikenne- ja viestintäministeriön alainen viranomainen (Nasjonal kommunikasjonsmyndighet)
- Virossa talous- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva viestintävirasto (Infosüsteemi amet)
- Alankomaissa talousministeriön alainen kilpailu- ja kuluttajavirasto ja saman ministeriön alainen tietoliikennevirasto (Agentschap telecom)
- Saksassa sama infrastruktuuriverkkojen kilpailuvirasto (BNetzA), joka valvoo rautatien kilpailua
- Englannissa parlamentin alainen viestintävirasto (Ofcom)
- Itävallassa liittokanslerinviraston ja liikenne-, innovaatio- ja teknologiaministeriön ohjauksessa oleva valtion yhtiö (RHR)
- Italiassa parlamentin alainen viranomainen (Autorità per le garanzie nelle comunicazioni)
- Portugalissa parlamentin alainen viranomainen (ANACOM).

Kyberturvallisuustehtävien hoito

Ruotsi

Ruotsissa kyberturvallisuusvastuut on hajautettu eri viranomaisille. Keskeisiä toimintoja ovat esimerkiksi kansallinen CERT-toiminta, valtionhallinnon CERT-toiminta ja kriittisen infrastruktuurin tietoturvaohjaus sekä -tuki, jotka on keskitetty MSB:lle (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). MSB on Ruotsin keskeinen turvallisuuskoordinoija ja se toimii puolustusministeriön hallinnonalalla. MSB:n tehtävänä on muun muassa kehittää yhteiskunnan kykyä estää ja hallita kriisejä sekä vähentää häiriötilanteiden vaikutuksia. MSB vastaanottaa julkishallinnon pakolliset ilmoitukset vakavista tietoturvatapahtumista ja laatii niistä vuosittaisen raportin.

Tanska

Tanskan kyberturvallisuuskeskuksen keskeisinä toiminta-alueina ovat valtionhallinnon ja kriittisen infrastruktuurin tietoturvaloukkausten käsittely, NCSA-toiminta ja kansallisen tietoliikenneinfrastruktuurin varautumiskysymykset. Center for Cybersikkerhed on osa Tanskan sotilastiedustelupalvelua (DDIS). Se operoi osana verkkoturvallisuuspalvelua kansallista havainnointi- ja varoitusjärjestelmää, jonka asiakkaina ovat tällä hetkellä lähinnä valtionhallinnon organisaatiot. Kansalaisille suunnatut CERT-palvelut tuottaa CERT.dk.

Norja

Norjan kansallinen turvallisuusviranomainen NSM (Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) / NorCERT) on tieto- ja kohdeturvallisuuden sekä ICT-tietoturvakysymysten asiantuntijavirasto. NSM on kansallinen hälytys- ja koordinaatioviranomainen vakavissa tietoturvaloukkaustapauksissa. Viraston tehtävät on määritelty turvallisuuslaissa (lov om forebyggende sikkerhetstjeneste). CERT-toiminnassa NSM:n NorCERT-toiminta keskittyy kansalliseen koordinaatioon sekä valtionhallinnon ja kriittisen infrastruktuurin toimijoiden palvelemiseen.

Puolustusministeriö ohjaa viraston toimintaa sotilassektorilla ja oikeusministeriö siviilisektorilla. NSM tekee tiivistä yhteistyötä muiden keskeisten turvallisuusviranomaisten (Polities sikkerhetstjeneste (PST), Kriminalpolitisenralen (KRIPOS), Etterrettingstjensten (E-tjensten) ja Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)) kanssa. NSM:n henkilövahvuus vuoden 2018 alussa oli 280 henkilöä. Vuoden 2018 budjetti on 265 miljoonaa Norjan kruunua (noin 27.2 miljoonaa euroa).

Viro

Kyberturvallisuustehtävät Virossa on organisoitu pääosin Riigi Infosüsteemi Amet (RIA) -viraston yhteyteen. Viraston alaisuudessa toimii kansallinen ja valtionhallinnon CERT-toimija CERT-EE sekä kriittisen ICT-infrastruktuurin ohjaus- ja valvontaosasto.

Alankomaat

Alankomaiden kansallinen ja valtionhallinnon CERT-toiminta on keskitetty National Cyber Security Centre Netherlands (NCSC-NL) -virastoon. NCSC-NL vastaa keskeisiltä osiltaan samoista tehtävistä kuin Suomen Kyberturvallisuuskeskus. NCSA-toiminnot sijaitsevat kuitenkin maan tiedustelu ja turvallisuuspalvelussa (AIVD).

NCSC-NL toimii maan oikeus- ja turvallisuusministeriön alaisuudessa kansallisen turvallisuuden ja vastaterrorismikoordinaattorin ohjauksessa. NCSC-NL:n kokonaisbudjetti on noin 15 miljoonaa euroa ja vuoden 2018 arvioitu henkilöstömäärä on noin 150 henkilötyövuotta.

Saksa

Saksan kyberturvallisuusviranomainen on Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI). BSI tarjoaa käytännössä hyvin saman tyyppisiä palveluita kuin Suomen Kyberturvallisuuskeskus. Erityisesti kriittisen infrastruktuurin tietoturvallisuuden ohjaus ja valvonta on keskeisessä osassa.

BSI toimii sisäasiainministeriön hallinnonalalla. BSI:n henkilövahvuus vuoden 2017 lopussa oli noin 750 henkilöä ja vuosibudjetti on noin 117 miljoonaa euroa.

HE 61/2018 vp

2.2.3. Yhteenveto väylätoimintojen ja viestinnän organisoinnista eräissä Euroopan maissa

Maa	Teiden hallinnointi	Rautateiden hallinnointi	Meriliikenteen hallinnointi	Viestintä
Ruotsi	elinkeinoministeriön alainen virasto	pääosin elinkeinoministeriön alainen virasto, osa radoista on julkisen sektorin yhtiöiden hallinnassa	elinkeinoministeriön alainen Liikennevirasto vastaa strategisista tehtävistä, Merenkulkulaitosoperatiivista tehtävistä (ml. VTS)	elinkeinoministeriön alainen virasto kyberturvallisuus: hajautettu puolustusministeriön hallinnonalalle
Tanska	pääosin liikenne- ja rakennusministeriön alainen virasto, osa teistä on valtiomisteisten yhtiöiden hallinnassa	kehittämisestä vastaa liikenne- ja rakennusministeriön alainen virasto, ylläpidosta (ml. liikenteenohjaus) valtion yhtiö	pääosin liikenne- ja rakennusministeriö, VTS-toimintaa hallinnoi merivoimat	energia-, hyödyke- ja ilmastoministeriön alainen virasto kyberturvallisuus: osa Tanskan sotilastiedustelupalvelua
Norja	pääosin liikenne- ja viestintäministeriön alainen virasto	valtion yhtiö	pääosin liikenne- ja viestintäministeriön alainen virasto (ml. VTS)	liikenne- ja viestintäministeriön alainen virasto kyberturvallisuus: kyberturvallisuusvirastoa ohjaa puolustusministeriö ja oikeusministeriö
Viro	talous- ja viestintäministeriön alainen virasto	osaa rautateistä hallinnoi valtion yhtiö, osaa yksityinen yhtiö. Molemmat vastaavat liikenteenohjauksesta radoillaan	talous- ja viestintäministeriön alainen virasto	talous- ja viestintäministeriön alainen virasto kyberturvallisuus: osa Viron viestintävirastoa
Alankomaat	pääosin infrastruktuuri- ja vesiministeriön alainen virasto	infrastruktuuri- ja vesiministeriön alainen virasto	infrastruktuuri- ja vesiministeriön alainen virasto	talousministeriön alaiset kaksi virastoa kyberturvallisuus: toimii maan oikeus- ja turvallisuusministeriön alaisuudessa

HE 61/2018 vp

Maa	Teiden hallinnointi	Rautateiden hallinnointi	Meriliikenteen hallinnointi	Viestintä
Saksa	liikenne- ja viestintäministeriön alainen yksikkö	liikenne- ja viestintäministeriön alainen yksikkö	liikenne- ja viestintäministeriön alainen yksikkö	talous- ja energia- ministeriön alainen virasto kyberturvallisuus: sisäministeriön hallinnonalalla
Englanti	strategisesti tärkeitä valtatiet valtion yhtiössä, muut päätiet maakunnilla	valtion yhtiö	pääosin yksityinen sektori, VTS-toimintaa hallinnoi rannikkovartiosto	parlamentin alainen virasto
Itävalta	valtatiet valtion yhtiössä, muut päätiet osavaltioiden hallinnassa	valtion yhtiöitä	jokiliikenteen ohjaus valtion yhtiössä	valtion yhtiö
Italia	pääosin valtio yhtiö	valtion yhtiö	viranomaiset ja yksityiset yhtiöt, VTS-toimintaa hallinnoi rannikkovartiosto	parlamentin alainen viranomainen

2.3 Maakuntaudistus

Hallituksen esityksessä (HE 15/2017 vp) ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannolaki. Esitykseen sisältyy ehdotus maakuntajakolaiksi, maakuntien rahoituslaiksi sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön, vaalilainsäädännön, eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi sekä uudistusten edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2020.

Maakunta olisi lakiluonnoksen mukaan julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Maakuntia olisi Manner-Suomessa 18. Maakunnalla olisi maakuntavaltuusto, maakuntahallitus ja tarkastuslautakunta. Muista toimielimistä maakunta päättäisi itse. Maakunnille siirtyisi niille lailla säädettävät tehtävät 1.1.2020 alkaen. Maakunnille siirtyy tehtäviä valtiolta (ELY-keskuksista, TE-toimistoista ja aluehallintovirastoista), maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista.

Maakunnan tehtävääloja koskevan maakuntalakiluonnoksen 6 §:n 1 momentin 14 ja 15 kohdassa sekä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään maakunnille siirtyvistä liikennealan tehtävistä. Pykälän 14 kohta on näistä kattavin ja sen mukaan maakuntien tehtäviin kuuluisivat:

- liikennejärjestelmän toimivuus;
- liikenneturvallisuus;
- tie- ja liikenneolot;

- alueellinen tienpito;
- maankäytön yhteistyö; sekä
- toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Näistä tehtävistä muut kuin alueellinen tienpito muodostavat keskeisen osan liikennejärjestelmäsuunnittelusta. Maakunnilla olisi keskeinen rooli maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelmaa laadittaessa, koska kyseinen suunnitelma kattaisi kaikki liikennemuodot (tie-, rautatie- ja lentoliikenne sekä vesiliikenne). Merkitystä olisi erityisesti tieliikenteen kokonaisuuden osalta, sillä maanteiden tienpitotehtävät järjestettäisiin maakuntien yhteistyöalueilla. Liikennejärjestelmäsuunnittelua toteutettaisiin 18 maakunnassa ja maakunnilla olisi vahva koordinoiva tehtäväkuva. Maakunta vastaisi suunnitteluprosessin käynnistämisestä, suunnitelman laatimisesta, maakunnan liikennetehtäviä ja tieliikennettä koskevien osuuksien valmistelusta ja siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta sekä kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun sekä valtakunnallisen, ylimaakunnallisen ja kunnallisen suunnittelun kanssa. Maakunnat voivat hoitaa lisäksi julkiseen henkilöliikenteen suunnitteluun, yksityisteihin, saaristoliikenteeseen ja liikkumisen ohjaukseen ja lentoliikenteen ostoihin liittyviä tehtäviä, joita tehdään myös osana liikennejärjestelmäsuunnittelua. Nämä maakunnan tehtävät muodostavat liikennejärjestelmäsuunnittelun kokonaisuuden, jota maakunta hoitaisi liikenneviranomaisena.

Alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 17 § velvoittaa maakuntien liitot käynnistämään liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin ja johtamaan siihen liittyvää yhteistyötä. Tämä sekä ELY-keskuksissa nykyisin tehtävä liikennejärjestelmäsuunnittelu siirtyisivät uusien maakuntien tehtäväksi. Liikenneviraston seuraajavirasto Väylävirasto osallistuisi maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitteluun teiden, ratojen sekä vesiväylien näkökulmista. Virasto väyläverkon omistajan roolissa osallistuu maakuntien ja kuntien kaavoitukseen ja toimii lausunnonantajana. Nykyisin ELY-keskukset antavat lausunnon maantieverkon osalta. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen oman toimialansa osalta, erityisesti viraston tehtävänä olisi toimia yleisenä strategisena tukena liikenne- ja viestintäministeriölle sekä avustaa julkista henkilöliikennettä ja tietovarantojen hyödyntämistä koskevissa asioissa.

Liikennejärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi ja suunnittelun kannalta on tärkeää tehdä laaja-alaista yhteistyötä julkisten toimijoiden, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kesken. Liikennejärjestelmäsuunnittelussa on huomioitava kaikki liikennemuodot ja kuluttavat ja niiden yhteensovittaminen sekä sovitettava se yhteen maakunnan strategian ja maakuntaohjelmatyön kanssa. Liikennejärjestelmän toimivuutta varmistetaan laatimalla maakunnallisia tai ylimaakunnallisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia sekä eri teemoja tai yhteysvälejä koskevia selvityksiä.

Väylävirasto osallistuisi maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja omaisuuden haltijana. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto koordinoisi ja valvoisi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua.

Alueellisella tienpidolla varmistetaan maakuntalain perustelujen mukaan liikenteen päivittäinen toimivuus ja turvataan tierakenteiden ja siltojen säilyminen. Maantielain nykyisen määritelmän mukaan tienpito on maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa. Nämä tehtävät toteutettaisiin sopimus pohjaisesti (päämies-agentti -sopimukset), koska valtio toimisi edelleen koko tieverkoston omistajana. Sopimuksissa voitaisiin sopia tarkemmin tienpidosta vastaavan maakunnallisen toimijan kanssa sen vastuulla olevasta tienpidosta.

Lisäksi maakuntalain 6 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan maakunnille siirtyy ELY-keskuksista yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät. Pykälän 2 momentin mukaan maakunta voi hoitaa liikennepalveluiden maakunnallista kehittämistä ja järjestämistä, julkisen henkilöliikenteen suunnittelua ja järjestämistä samoin kuin sitä koskevia valtionavustustehtäviä (lukuun ottamatta kunnallisten ja seudullisten viranomaisten liikenteen suunnittelua ja järjestämistä) sekä saaristoliikenteen suunnittelua ja järjestämistä. Julkinen henkilöliikenne sisältää tie- ja rautatieliikenteen sekä lentoliikenteen ostot ja Merenkurkun liikenteen järjestämisen. Tie- ja rautatieliikenteen ostot toteutetaan yleiskatteellisesta rahoituksesta. Maakunta itse päättää näiden varojen kohdentamisesta. Erillisrahoituksena toteutetaan lentoliikenteen ostot ja Merenkurkun liikenne sopimuskauden päättymiseen saakka. Nämä asiakokonaisuudet kuuluvat Liikenne- ja viestintäviraston toimialaan.

Pääosa lakkautettavien ELY-keskusten liikennevastuualueiden tehtävistä ja henkilöstöstä (325 henkilötyövuotta) on tarkoitus siirtyä maakuntiin 1.1.2020 Valtakunnalliset liikennetehtävät (n. 100 henkilötyövuotta) on tarkoitus siirtää liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle ja yhtiöihin 1.1.2020 alkaen.

2.4 Nykytilan arviointi

2.4.1 Virastojen yhdistäminen ja Väyläviraston toiminnan kohdentaminen

Toimintaympäristö muuttuu kiihtyvällä tavalla. Digitalisaatio, teknologinen kehitys sekä liikenteen päästöjen vähentäminen asettavat jatkuvasti haasteita liikenne- ja viestintäalalle. Tästä syystä niihin on reagoitava nopeasti. Liikenteen ja viestinnän viranomaistoimintojen yhdistäminen edistää tulevaisuuden haasteisiin vastaamista ja mahdollistaa resurssien ja osaamisen optimaalisen käytön.

Hallinnon rakenteellisilla muutoksilla mahdollistetaan uudistukset, jotka vievät toimialoja eteenpäin ja parantavat palveluita. Esimerkiksi vuoden 2010 liikennehallinnon laajan ja kokonaisvaltaisen uudistuksen ansioista oli mahdollista käynnistää ja toteuttaa koko liikennejärjestelmän kattavia uudistuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia edellyttää siirtymistä virastokohtaisesta toiminnasta yhä vahvemmin hallinnonalan yhteiseen työskentelyyn. Virastojen ja niiden tulosohejaustoimintojen yhdistämisellä lisätään hallinnonalan sisäisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön tehokkuutta. Tiiviillä ja yhtenäisellä strategisella suunnittelulla ja ohjauksella voidaan parantaa hallinnonalan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta. Hyödyntämällä eri virastoissa johtamisjärjestelmistä, palvelujohtamisesta ja prosessimaisesta toiminnasta kertyneitä kokemuksia, on mahdollista luoda tulevaisuuden organisaatiolle parhaisiin käytäntöihin pohjautuvat toimintamallit.

Nykyisten virastojen palvelut ja asiakkuudet muodostavat kokonaisuuden, jota kehittämällä varmistetaan hallinnonalan kyky vastata toimintaympäristön muutoksiin ja tavoitteiden toteuttaminen. Asiakkuuksien hallintaa yhdenmukaistamalla tuettaisiin toiminnan asiakaslähtöistä

kehittämistä sekä hallinnonalan yhtenäistä sidosryhmä- ja asiakkuustyötä. Asiakkuuksien hallinnan ja palveluiden kehittämisen entistä tiiviimmällä yhteistyöllä luodaan edellytyksiä yritysten toimintamahdollisuuksien kehittymiselle ja taloudelliselle kasvulle. Asiakkuuksien ja palveluiden näkökulma mahdollistaa aidosti asiakaslähtöisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaavan tehokkaan viranomaistoiminnan.

Tietoliikenteen, tietojärjestelmien, viestinnän ja liikennejärjestelmän toimintavarmuus on nykyaikaisen yhteiskunnan häiriöttömän toiminnan ja turvallisuuden välttämätön edellytys. Liikenteen- ja viestinnän viranomaistoimintojen yhdistämisellä vahvistetaan osaltaan yhteiskunnan huolto- ja toimintavarmuutta kokoamalla virastojen varautumistehtävät yhteen. Tämä vahvistaa varautumisen tehtäväkokonaisuuden johtamista ja mahdollistaa sen laajemman arvioimisen ja resurssien kohdentamisen varautumisen kannalta keskeisiin kokonaisuuksiin, kuten kyberturvallisuuteen.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston hallinnon ja yhteisten toimintojen yhdistäminen tuo mittakaavaetujen myötä nopeastikin säästöjä ja taloudellista tehokkuutta sekä mahdollistaa henkilöstöresurssien joustavamman hyödyntämisen.

Entistä tiiviimmällä kehittämistoiminnan koordinoinnilla on mahdollista viedä toiminnan kehittämishankkeita tehokkaasti läpi sekä saavuttaa tuloksellisempaa tutkimus- kehitys- ja analyysitoimintaa oman ja muiden toimijoiden kehittymisen edistämiseksi ja päätöksenteon tueksi. Yhdistämällä hallinnonalan tutkimustarpeita on mahdollista saavuttaa taloudellista hyötyä hankintavaiheessa.

Hallinnonalan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kannalta liikenteen ja viestinnän yhdistämisellä luodaan edellytykset reagoida tiedossa oleviin ja vielä tunnistamattomiin toimintaympäristön muutoksiin ja vaatimuksiin. Tämä tuo strategiseen ohjaukseen laaja-alaista, uutta näkökulmaa.

Liikenteen ja viestinnän yhdistävä organisaatio mahdollistaa henkilöstön osaamisen paremman hyödyntämisen, kehittämisen ja työkierron sekä houkuttelee uusia osaajia. Virastojen yhdistämisen myötä resursseja ja osaamista voidaan hyödyntää selvästi nykyistä tehokkaammin. Yhteisrakentamisen, kuitu- ja 5G-verkkojen käyttöönoton sekä älyliikenteen kehittämisen osalta muutos tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Mahdollisuudet tukea toimijoiden tuotekehitystä, tutkimusta ja kokeiluja paranevat huomattavasti, kun viestinnän ja liikenteen tarpeet voidaan huomioida samanaikaisesti.

Väylävirastosta tulee vahva tilaajaorganisaatio, jonka ydintoimintaa ovat väyläverkon suunnittelu, kehittäminen ja kunnossapito. Viraston tehtävistä siirretään Liikenne- ja viestintävirastoon sekä liikenteenohjausyhtiöön kaikki ne tehtävät, jotka eivät suoranaisesti liity väylänpitoon, hankesuunnitteluun ja -hallintaan sekä projektien toteutukseen. Virasto keskittyy tie-, rauta- ja meriliikenteen väylien palvelutason ylläpitoon, väylien kehittämiseen, automatisoinnin edistämiseen sekä liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen. Tällä kohdentamisella tehostetaan Väyläviraston toimintaa, määrärahojen käyttöä ja osaamista.

Alueellistamisen koordinaatioryhmä totesi kokouksessaan 27.2.2018, että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen osalta ei ole tarvetta varsinaisen sijoittamisselvityksen tekemiseen. Koordinaatioryhmä edellytti kuitenkin, että aiemmin tehdyt alueellistamis päätökset säilyvät voimassa myös uudessa rakenteessa lukuun ottamatta yhtiöitetyn toiminnan piiriin siirtyviä tehtäviä.

2.4.2. Tietovarannot

Liikenneviraston liikenteenohjauksen toteuttamiseen kerätään ja ylläpidetään laajoja tietovarantoja. Liikenteenohjauksen tietopääoma koostuu ylläpidettävistä tietovarannoista, joissa hallittavat tiedot palvelevat ensisijaisesti liikenteenohjausta. Tietoa myös tuotetaan ja rikastetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Liikenneviraston nykyiset tietopääomat on tarpeen jakaa Väyläviraston ja liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelua tarjoamaan perustettavan erityistehtävayhtiön kesken. Joitakin Liikenneviraston nykyisistä tietopääomista on myös siirtymässä Liikenne- ja viestintävirastolle uuden tehtävien jaon myötä.

Jatkossa on tärkeää varmistaa, että liikenteenohjaustoiminnassa syntyvä tieto on tulevaisuudessa jaettavissa teknisesti nykyaikaisin ratkaisuin. Tietovarantojen kehittämisen tavoitteena tulee olla tiedon hyödyntämisen laajentaminen ja uusien digitaalisten palveluiden ja palvelumarkkinoiden synnyttäminen. Parhaimmillaan tulevaisuudessa käytössä on muun muassa uusia, nykyaikaisia tiedonlatauspalveluja ja rajapintaratkaisuja ja palvelujen kehityksen kiihdyttämiseksi tiedon tulisi olla maksutonta. Näin vahvistetaan myös innovaatio- ja palvelualustan kehittymistä liikenteen palveluissa.

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoajista on tulossa merkittäviä liikenneinfrastruktuurin tiedollisia solmupisteitä. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoajat tarvitsevat väistämättä paljon tietoa sekä julkisilta että yhteiskunnallisilta toimijoilta, sillä niiden tehtävänä on varmistaa liikenneturvallisuus ja liikenteen sujuminen. Vastaavasti on varmistettava, että tätä tietoa saadaan tehokkaasti myös muiden toimijoiden käyttöön, huomioiden kuitenkin korkea tietosuojan taso ja salassa pidettävien tietojen suoja.

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoajat tulevat olemaan yritysmuotoisia toimijoita. Tietojen hyödyntäminen tulee olemaan tarjottavien palveluiden keskeinen polttoaine. Tietosäätelyssä on pystyttävä varmistamaan, että alalla toimivilla yrityksillä on mahdollisuus kehittää palvelujaan tasapuolisten kilpailuolosuhteiden vallitessa, samalla kun myös muiden liikennejärjestelmän toimijoiden tasapuolisten toimintaedellytysten olemassaolo varmistetaan.

Liikenteen palveluista annetun lain liikenneasioiden rekisteriä koskeva sääntely on erittäin nykyaikainen ja tulevaisuuteen katsova. Liikenneasioiden rekisteriin sisältyy tietoja toiminnanharjoittajaluvista, henkilöluvista ja liikennevälineistä. Se käsittää käytännössä lähes kaikki Liikenteen turvallisuusviraston nykyiset tietovarannot, ja sitä koskeva sääntely on kattavaa ja ajantasaista. Sen sijaan Liikenneviraston tietovarantoja koskeva sääntely on enemmän pistemäistä. Näissä tiedoissa on vain rajallisesti henkilötietoja, eivätkä niissä muutoinkaan ole kysymys vastaavalla tavalla yhteiskunnan perusrekistereistä kuin liikenneasioiden rekisterissä. Kuitenkin on asianmukaista, että viranomaisen tietovarannot ja niiden käsittely kuvataan lain tasolla, vaikka tämä sääntely voi olla varsin kevyttäkin.

Lakiin sähköisen viestinnän palveluista ei nykyisin sisälly kattavaa rekisterisäätelyä. Rekisteröinnistä on säädetty pistemäisesti esimerkiksi ilmoituksenvaraisen toiminnan (2 luku) tai verkkotunnusten (21 luku) kohdalla. Tiettyjen viestintään liittyvien tietojen käsittelystä, säilyttämisajajoista ja luovuttamisesta sekä tietoihin liittyvistä tiedonsaantioikeuksista on säädetty sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 40 luvussa.

Esityksessä Viestintävirasto liitettäisiin osaksi perustettavaa Liikenne- ja viestintävirastoa. Samalla myös Viestintäviraston hallussa olevat viestintää koskevat tietovarannot siirtyvät osaksi uutta virastoa. Viraston tiedonkäsittelyn ja -hallinnan yhdenmukaistamiseksi on perusteltua, että viraston hallussa olevia liikennettä ja viestintää koskevia tietovarantoja säännellään

mahdollisimman yhteismitallisesti ottamalla kuitenkin huomioon liikenteen ja viestinnän tietovarantojen eroavaisuudet.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudistamisen tavoitteena on parantaa koko hallinnonalan kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin, kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Aivan keskeinen tavoite liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonosalalla on varmistaa ja lisätä asiakaslähtöisyyttä ja huomioida asiakkaiden tarpeet. Tavoitteena on myös parantaa edelleen hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resursien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä. Virastouudistuksella vahvistetaan poik-kihallinnollisuutta, edistetään hallinnonalan siilotonta toimintaa palvelu-, tieto- ja verkkopoliitikassa sekä selkeytetään viranomaistehtäviä ja sujuvoitetaan sääntelyä.

Hyötyjä ja vaikuttavuutta saavutetaan toimintatapojen ja synergioiden uudelleentarkastelulla. Virastojen tehtävät hoidetaan kehysten mukaisilla määrärahoilla. Vaikka synergiaetuja ja tehostamismahdollisuuksia löytyy heti yhdistämisen jälkeenkin, saadaan merkittävimmät hyödyt ja synergiat kuitenkin pidemmällä aikavälillä kehityksen ja toimintaympäristön muutosten myötä avautuvista mahdollisuuksista.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

3.2.1. Virastouudistus

Esiselvitys (Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus – Esiselvitys, LVM Raportit ja selvitykset 2/2017, 17.2.2017) luovutettiin liikenne- ja viestintäministeriölle 17.2.2017. Selvityksessä työryhmä ehdotti, että Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto sekä Liikenneviraston viranomaistehtävät yhdistettäisiin yhdeksi virastoksi. Tavoitteena oli, että uusi virasto olisi aloittanut toimintansa 1.1.2018. Lisäksi Liikenneviraston liikenteenohjaustoiminto yhtiöitettäisiin valtion kokonaan omistamiksi erityistehtävayhtiöiksi vuoden 2018 alusta erillisen selvityksen mukaisesti. Jäljelle jäävä Liikennevirasto jatkaisi väyläverkosta vastaavana virastona. Uudistus ei koskisi Ilmatieteen laitosta.

Esiselvityksen yhteydessä tarkasteltiin yhtenä vaihtoehtona ns. yhden liikenne- ja viestintäalan viraston mallia, mutta sen osalta havaittiin merkittäviä oikeudellisia esteitä. Esimerkiksi raide liikenteen turvallisuusviranomaisella on tehtäviä, joiden riippumaton hoitaminen EUsäädösten mukaan edellyttää rataverkon haltijan erillisyyttä raideliikenteen turvallisuusviranomaisesta. Samasta syystä rautatiealan sääntelyelin ei voi toimia samassa organisaatiossa rataverkon haltijan kanssa.

Esiselvitys oli laajalla lausuntokierroksella. Lausunnoissa esiselvityksen tavoitteita pidettiin varsin laajasti kannatettavina ja hyvinä lähtökohtina uudistukselle.

Lausunnoissa virastojen yhdistämisessä nähtiin mahdollisuuksia ja virastouudistuksen jatkovalmistelua pääosin puollettiin. Uudistuksen aikataulua pidettiin kuitenkin haastavana ja sitä esitettiin vielä harkittavaksi. Lisäksi nähtiin, että hyvän yhteistyön jatkuminen sekä henkilöstön ammattitaito ja osaaminen tulisi muutoksessa turvata. Myös palvelutaso muutoksen aikana ja sen jälkeen tulisi turvata sekä asiakasnäkökulma huomioida. Sääntelyä tulisi keventää sekä uudistuksen taloudellisia vaikutuksia ja vaikutuksia viraston suoritemaksuihin tulisi arvioida tarkemmin.

Lisäksi todettiin, että esiselvitys antaa aihetta tarkastella laajemminkin elinkeinopolitiikan toimijoiden tehtäviä ja hallinnonalojen siilotonta toimintaa palvelu-, tieto- ja verkkopolitiikassa. Tärkeänä pidettiin, että virastoratkaisun tarkoituksenmukaisuutta arvioitaisiin ainakin Vies-tintäviraston kyberturvallisuuskeskuksen osalta huolellisesti laajemmasta näkökulmasta ennen toimeenpanoa. Myös yhteiskunnan varautumiseen, maanpuolustukseen ja kansalliseen turvallisuuteen liittyviä näkökohtia tulisi tarkentaa.

Liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämistä lausunnoissa pidettiin toisaalta toimivana ja toiminnallisesti selkeänä, mutta toisaalta nähtiin, että asiaa olisi hyvä selvittää eteenpäin ja tarkastelua tarkentaa erityisesti yhtiöittämisen vaikutusten, hyötyjen ja haittojen osalta. Myös henkilöstön aseman muutokseen tulisi kiinnittää huomiota.

Lausunnoissa korostuivat toiminnan laadun, luotettavuuden ja turvallisuuden varmistaminen niin normaali- kuin poikkeusoloissa. Tärkeänä pidettiin, että jatkotyössä keskitytään viranomaistoiminnan, julkisen palvelutehtävän ja muiden palvelutehtävien identifiointiin. Lisäksi tulisi huomioida julkisen toimijan ja markkinatoimijoiden keskinäinen roolijako ja arvioida, mitkä nykyisistä toiminnoista ovat jo sellaisia, että niitä tuotetaan myös yksityisellä sektorilla.

Lausuntopalautteen jälkeen esiselvityksestä tehtiin etenemisarvio, jossa arvioitiin neljää vaihtoehtoa:

1. Ei ryhdytä pääjohtajien ehdotuksen pohjalta mihinkään toimiin,
2. Ryhdytään valmistelutoimiin pääjohtajien ehdotuksen mukaisesti,
3. Ryhdytään valmistelutoimiin pääjohtajien ehdotuksen mukaisesti lukuun ottamatta liikenteenohjauksen yhtiöittämistä,
4. Ryhdytään valmistelutoimiin pääjohtajien ehdotuksen mukaisesti, mutta ajallisesti maltillisemmin sekä hallinnonalan rajat ylittäen.

Arvioinnissa päädyttiin 4. etenemisvaihtoehtoon ja huhtikuussa 2017 asetettiin virastouudistuksen valmistelusta vastaava organisaatio.

Esiselvityksestä saadun lausuntopalautteen johdosta uudistuksen aikataulu arvioitiin uudelleen siten, että uudistus tulisi voimaan vuoden 2019 alusta. Täytäntöönpanoaikataulua pidentämällä pyrittiin vahvistamaan poikkihallinnollista näkökulmaa ottamalla tarkasteluun laajemminkin elinkeinopolitiikan toimijoiden tehtävät ja hallinnonalojen siiloton toiminta palvelu-, tieto- ja verkkopolitiikassa.

Jatkovalmistelussa tavoitteena oli kiinnittää erityistä huomiota sekä asiakas- että viranomaisrajapintoihin sekä varmistaa toiminnan ja palvelutason laadukkuus, luotettavuus sekä häiriötön jatkuminen muutoksen aikana ja sen jälkeen.

Liikenteenohjauksen yhtiöittämisen osalta jatkovalmistelussa tuli arvioida, onko Liikenneviraston tie- ja meriliikenteenohjauksesta tarkoituksenmukaista perustaa yksi erityistehtävayhtiö vai perustetaanko kummallekin liikennemuodolle oma yhtiönsä.

Valmistelun aikana tuli esille kysymys siitä, tulisiko Liikenneviraston jatkaa hallinnollisesti samana virastona. Tällöin viraston nimi ja tehtävät kyllä muuttuisivat, mutta esimerkiksi palkkausjärjestelmästä tai paikallisista virkaehdoista ei tarvitsisi neuvotella uudestaan. Säästöjä

syntyisi myös siinä, että viraston tekemät sopimukset pysyisivät sellaisinaan voimassa, eikä sopimuksia tarvitsisi siirtää uudelle virastolle.

3.2.2. Erilliskysymykset

Virastouudistuksen valmistelun yhteydessä arvioitiin rautateiden sääntelyviranomaisen siirtämistä 1.1.2020 aloittavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon, ajoneuvoverotusasioiden siirtämistä verohallitukselle, Viestintäviraston vastuulla olevien kuluttaja-asioiden siirtämistä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sekä kyberturvallisuusasioiden yhtiöittämistä tai siirtämistä Huoltovarmuuskeskukselle.

Virastouudistuksen Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston yhdistämisestä vastaava työryhmä asetti alatyöryhmän selvittämään kutakin erillisselvittävää kysymystä. Tämä alatyöryhmä päätyi siihen johtopäätökseen, että selvittävät tehtävät tulisi sijoittaa uuteen perustettavaan Liikenne- ja viestintävirastoon. Muissa vaihtoehdoissa synergiaedut jäivät vähäisemmiksi tai poistuivat kokonaan. Kaikki selvittävänä olleet tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden sijoittaminen uuteen virastoon edistää virastouudistuksen tavoitteita, etenkin kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin. Erillisselvityksen kohteena olleiden tehtävien siirtäminen Liikenne- ja viestintävirastoon myös parantaa hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä.

Lisäksi arvioitiin merikartoitustoiminnon sijoittumista virastouudistuksessa. Asiassa päädyttiin siihen, että toiminto siirretään kokonaisuudessaan Liikenne- ja viestintävirastoon, jonka tehtäväksi tulee huolehtia ja vastata merikartoituksen järjestämisestä.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto sekä Liikenneviraston muut kuin väylänpitoon olennaisesti liittyvät tehtävät yhdistetään yhdeksi uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi on annettu erillinen hallituksen esitys (HE 34/2018 vp). Jäljelle jäävä Liikennevirasto jatkaa väyläverkosta vastaavana virastona, uudelta nimeltään Väylävirasto.

Uusien virastojen muodostamisen tavoitteena on parantaa hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin, kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Vahvat organisaatiot, joilla on selkeät tehtäväkokonaisuudet ja roolit, antavat hyvän lähtökohdan asiakaspalvelun parantamiselle sekä uusien yhtenäisten toimintatapojen kehittämiseksi. Tavoitteena on myös parantaa edelleen hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä. Palvelujen saatavuutta on mahdollista parantaa digitaalisten palvelujen tarjontaa lisäämällä. Samalla voidaan edistää asiakaspalvelussa ns. yhden luukun periaatetta. Kun toimialan siiloja puretaan ja palveluja yhdistetään, huolehditaan kuitenkin riittävällä tavalla eri asiakasryhmien tarpeista. Uudistus tukee mahdollisuuksia kehittää joustavampia, asiakaslähtöisiä ja helposti saavutettavia palveluja sekä antaa kehityspotentiaalia avata uusia yhteistyömahdollisuuksia sekä lisätä liikenne- ja viestintäpalvelujen yhteen toimivuutta. Pidemmällä tähtäimellä onkin mahdollista tuottaa palveluja nykyistä edullisemmilla kustannuksilla.

Virastolaeissa on aikaisempaa tarkemmin lueteltu virastojen tehtäväalat ja vastuut. Lisäksi on tarkennettu säännöksiä, jotka koskevat julkisen hallintotehtävän tai avustavan tehtävän siirtämistä yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle.

Uudistus antaa hyvät lähtökohdat synergiaeduille, toimintojen keskittämiseksi, hyvillä käytännöillä sekä norminpurulle. Valvonta-, ohjaus- ja lupa-asioiden keskittäminen tuo vahvan oikeudellisen asiantuntijapohjan ja edellytykset paremmille palveluille.

Tieto-omaisuuden hallinnan yhdistäminen ja selkeiden vastuiden määrittäminen luovat edellytykset tietopääoman paremmalle hyödyntämiselle. Tiedon, tietoturvan ja tiedonvälityksen yhdistämisellä luodaan paremmat edellytykset älyliikenteen kehittymiselle ja muille innovaatioille. Liikenne globaalina ja käyttäjälähtöisenä sektorina on hyvä kokeilupohja, josta saadut kokemukset on mahdollista hyödyntää laajemmin.

Toiminnan kannalta on tärkeää, että uusissa virastoissa on osaavaa, motivoitunutta henkilöstöä ja että virastojen johtaminen on korkeatasoista. Virastouudistuksen yhteydessä noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja johtamista. Henkilöstön tiedonsaannista ja vaikutusmahdollisuuksista huolehditaan uudistusta toteutettaessa yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) mukaisesti.

Uudistuksessa mukana olevien viranomaisten henkilöstöä koskevat yhtenevät periaatteet ja menettelytavat. Kaikkia kohdellaan hankkeessa tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston henkilöstö, Liikenneviraston siirtyvä henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät nykyisin virkamies- ja työoikeudellisin oikeuksin ja velvollisuuksin asianomaiseen uuteen virastoon. Määräaikaisia tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy asianomaisen viraston palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteen keston ajaksi. Virkojen siirtymiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta, ellei virka siirry työssäkäyntialueelta toiselle. Liikennevirasto jatkaa Väylävirasto-nimisenä virastona ja virastoon jäävän henkilöstön asema säilyy ennallaan.

Virastouudistuksen tehtäväjako

Kuva 1. Virastojen ja liikenteenohjausyhtiön välinen työnjako ja tehtävät

3.3.1. Liikenne- ja viestintävirasto

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että 1 päivästä tammikuuta 2019 Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistettäisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Samalla lakkautettaisiin 31 päivästä joulukuuta 2018 Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirastoon ehdotetaan siirrettäväksi samalla Liikennevirastosta eräitä viranomaistehdäviä. Lisäksi virastolaissa mahdollistettaisiin julkisen hallintotehtävän tai avustavan tehtävän

siirtäminen yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle. Virasto toimisi toimivaltaisena VTS-viranomaisena ja tuottaisi yhdessä alusliikennepalvelun tarjoajan kanssa tiedon Suomen aluevesillä olevasta ja sinne tulossa olevasta kauppa-alusliikenteestä ja huolehtisi muista tilannekuvaan liittyvistä tehtävistä.

Liikenne- ja viestintäpalvelut muodostavat tulevaisuudessa entistä tiiviimmin yhteen nivoutuvan ja toisiaan tukevan palvelukokonaisuuden. Fyysinen liikkuminen täydentyy yhä enemmän verkossa tarjottavilla, sähköisillä palveluilla. Digitalisaatio, palveluistuminen sekä robotisaatio ja tiedon merkityksen lisääntyminen muuttavat asiakastarpeita ja samalla viranomaisille kohdistuvia vaatimuksia.

Tulevaisuuden liikenne- ja viestintäjärjestelmä muodostuu infrastruktuurin, tiedon ja palveluiden kokonaisuudesta. Liikennepalvelujen ja viestintäverkkojen toimivuus edistää elinkeinoelämän kilpailukykyä, kansalaisten liikkumismahdollisuuksia ja alueellista kehittymistä. Liikenteen automaatiokehitys edellyttää uuden viranomaispalveluiden ekosysteemin synnyttämistä. Automaattisen ohjauksen lisääntyminen vaatii entistä tarkempaa tietoa väylistä, olosuhteista ja verkon kunnosta. Teknologian kehittyminen tulee avaamaan uusia palvelukonsepteja, mutta vastaavasti lisää yhteiskunnan riippuvuutta tiedosta ja tietojärjestelmistä.

Tavoitteena on luoda tehokas ja toimiva rakenne, joka on taloudellisesti kestävä ja vastaa tehostamisen sekä muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Tavoitteena on, että viranomaispalvelu vastaa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden tarpeisiin. Liikenteen ja viestinnän viranomaispalvelujen yhdistäminen antaa tähän parhaat valmiudet. Lyhyellä tähtäimellä synergiahyödyt on saavutettavissa hallinnollisten palveluiden ja muiden yhteisten palvelujen yhdistämisen kautta. Yhteisistä toiminnoista ja osaamisen joustavammasta hyödyntämisestä saavutettavien hyötyjen lisäksi synergiaetuja voidaan saavuttaa tarkastelemalla virastojen palveluja ja asiakkuuksia kokonaisuutena ja suunnittelemalla tämän perusteella uudenlaisia palvelurakenteita ja uudenlaista asiakkuuksien hallintaa. Toimivat liikenne- ja viestintäpalvelut ovat osa yhteiskunnan perustaa ja tiedon osuus tulee palveluissa edelleenkin korostumaan.

Liikenne- ja viestintävirasto edistäisi liikenteen ja viestinnän turvallisuutta, huolehtisi liikenteen ja sähköisen viestinnän viranomaistehtävistä, pitäisi viraston toimialueeseen kuuluvia rekistereitä, edistäisi liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden markkinoiden toimivuutta. Virasto hyväksyisi yleis-, tie- ja ratasuunnitelmat. Virasto toimisi liikenne- ja viestintäministeriön apuna liikennejärjestelmätyön kehittämisessä ja alueellisten liikennejärjestelmätavoitteiden yhteensovittamisessa. Virasto osallistuisi valtakunnallisen ja maakunnallisten liikennejärjestelmäsunnitelmien laatimiseen oman toimialansa osalta (erityisesti julkinen henkilöliikenne ja liikenneturvallisuus). Liikenne- ja viestintävirastoon keskitettäisiin liikenteen ja viestinnän teknisuonteisten viranomaismääräysten antaminen. Liikenne- ja viestintäviraston toimialue on vahvasti kansainvälinen ja viraston tehtäväalueeseen kuuluu runsaasti kansainvälistä vaikuttamista ja yhteistyötä. Virastossa olisi nykyisin Viestintävirastossa toimiva Kyberturvallisuuskeskus sekä Liikenteen turvallisuusviraston osana oleva rautatieliikenteen sääntelyelin.

Liikennevirastosta uuteen virastoon siirrettäisiin erityisesti seuraavat tehtävät:

- merikartoitus,
- joukkoliikennetehtävät,
- kauppa-alustuet,

HE 61/2018 vp

- muiden vesiväylänpitäjien valvonta, määräysten anto liikenteenohjauslaitteista, lupien myöntäminen merenkulun turvalaitteiden asettamisesta ja vesiväyläpäättökset, kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättäminen ja ohjeistaminen sekä vesiliikenteen ohjaamiseen liittyvien määräysten antaminen,
- älyliikenteeseen liittyvät tehtävät, kuten kansainvälinen vaikuttaminen ja edunvalvonta sekä kansainvälinen ITS-yhteistyö sekä liikkumisen palveluiden edistämiseen liittyvät tehtävät,
- tietunnelien hallintoviranomaisen tehtävät eli kaikkien maanteiden tietunneleiden valvonta,
- määräysten antaminen tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta sekä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle sekä määräysten antaminen liikennemerkkien ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden rakenteesta ja mitoituksesta,
- vaikuttavuusarvioinnin strategisen tason kehittäminen, toimintaympäristön analyysit (ml. henkilöliikennetutkimus), liikennejärjestelmätietopohjan kehittäminen, yleiset liikenne-ennusteet ja ennakointi (ei hankekohtaiset), kestävän liikkumisen valtakunnallinen ohjaus, esteettömyyden strateginen ja valtakunnallinen kehittämissyhteistyö ja hankesuunnitelmien hyväksyminen, jos liittyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, sekä
- maantie- ja ratalain mukaisten yleissuunnitelmien, tiesuunnitelmien ja ratasuunnitelmien hyväksyntä.

Maakuntaudistukseen liittyen virasto toimisi liikenne- ja viestintäministeriön apuna liikennejärjestelmätietopohjan kehittämisessä ja alueellisten liikennejärjestelmätavoitteiden yhteensovittamisessa. Virasto osallistuisi valtakunnallisen ja maakunnallisten liikennejärjestelmäsunnitelmiensa laatimiseen oman toimialansa osalta (erityisesti julkinen henkilöliikenne ja liikenneturvallisuus).

Liikenne- ja viestintävirasto olisi nettobudjetoitu virasto ja sen toiminta rahoitettaisiin pääasiassa asiakasmaksuilla. Viraston kokonaismenot (toimintamenot) olisivat vuonna 2019 noin 171 miljoonaa euroa. Maksutuloilla tästä katettaisiin noin 107 miljoonaa euroa, jolloin valtion budjetista (nettomenot toimintamomentilta) rahoitettaisiin noin 64 miljoonaa euroa (tästä katetaan veroluontoisilla maksuilla noin 25 miljoonaa euroa). Valtion budjetista rahoitettaisiin verotustehtävien hoito sekä valvonta ja neuvontatehtäviä, kuten nykyään.

Viraston tehtävät hoidettaisiin pääasiassa nykyisillä resursseilla. Lisäksi virastoon siirtyisi Liikennevirastosta siirrettävien tehtävien mukana alustavan arvion mukaan noin 75 henkilöä, jotka toimivat yllä mainituissa tehtävissä. Jatkovalmistelujen yhteydessä tarkempi henkilötövuosimäärä vahvistetaan ottaen huomioon osaamisen ja toimintaresurssit, koska Liikenneviraston tehtävät sijoittuvat kolmeen organisaatioon (Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto sekä liikenteen ohjausyhtiö). Liikenne- ja viestintäviraston henkilövahvuus tulisi olemaan noin 900.

3.3.2. Väylävirasto

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että 1 päivästä tammikuuta 2019 Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirasto -nimiseksi virastoksi. Väylävirastoon jäävät Liikenneviraston nykyiset väylänpitoon liittyvät tehtävät. Viraston vastuulle kuuluva liikenteenohjaus siirtyisi uudistuk-

sen yhteydessä käytännössä erillisen, samassa yhteydessä perustettavan, liikenteenohjausyhtiön hoidettavaksi vastuun liikenteenohjauksen järjestämisestä säilyessä Väylävirastolla. Viraston merikartoitustehtävät siirrettäisiin kokonaisuudessaan Liikenne- ja viestintävirastoon. Lisäksi virastolaissa mahdollistettaisiin avustavan tehtävän siirtäminen yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle.

Viraston tehtävät, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, esimerkiksi pakkokeinojen käyttämistä, kauppa-alustukien myöntäminen, yleis-, tie- ja ratasuunnitelmien hyväksyntä sekä erilaiset liikenteen lupa-asiat siirrettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviksi. Samoin erilaiset liikenteen palveluihin sekä liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvät tehtävät, kuten julkisen henkilöliikenteen kehittäminen, henkilöliikennetutkimukset ja liikenteen tilastointitehtävät siirrettäisiin tässä uudistuksessa perustettavan Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviksi.

Väyläviraston tehtävät kohdistuvat uudistuksen jälkeen entistä selkeämmin laadukkaiden asiakas- ja vastaavien liikenneväylien suunnittelemiseen, kehittämiseen ja kunnossapitoon. Viraston olisi laadittava merkittävän tie- tai ratahankkeen yleissuunnitelmasta ja tie- ja ratasuunnitelmasta hankearviointi, joka sisältäisi myös suunnitelman hankkeen seurannasta ja jälkiseurannasta. Väylävirasto vastaisi edelleen talvimerenkulun järjestämisestä. Väylävirasto tulee sopimusjärjestelyin sekä osallistumalla maakuntien tienpidon suunnitelmien laadintaan ohjaamaan myös maakuntien tienpitoa. Merkittävänä maanrakennus- sekä vesirakennusalan hankkijana viraston tilaajatoiminnalla mukaan lukien erilaisten hankintamallien kehittäminen siihen liittyvine kustannuslaskentamalleineen on laajat vaikutukset toimialaan. Muutos mahdollistaa viraston henkilöstön osaamisen suuntaamisen sekä kehittämisen kohdistetummin viraston yhteiskunnan kannalta vaikuttavimpiin tehtäviin. Tätä vaikuttavuutta vahvistetaan palveluntuottajille asetettavilla pätevyysvaatimuksilla. Viraston tehtävät ja osaamisvaatimukset tilaajana korostuvat lisäksi liikenteenohjaustoiminnon siirtyessä jokaisen liikennemuodon osalta ulkoa hankittavaksi.

Tavoitteena on, että Väylävirasto pystyisi keskittymään väyläomaisuudesta huolehtimiseen, yhteiskunnan tarpeet ennakoiden sekä riskit tunnistaen. Teknologisen kehityksen tuomat toimintaympäristömuutokset tarkoittavat myös mahdollisuutta uudenlaisten liikennejärjestelmäpalveluiden syntymiselle. Väyläviraston liikenneväyliä koskevien tietojen keräämisellä ja hallinnalla sekä tietojen jakamisella avoimen datan periaatteiden mukaisesti tuettaisiin tätä kehitystä.

Maakuntauudistukseen liittyen Väylävirasto osallistuisi valtakunnallisen ja maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen oman toimialansa osalta (tie-, rata- ja vesiväylät) ja avustaisi teknisesti liikenne- ja viestintäministeriötä valtakunnallisen suunnitelman laatimisessa. Viraston yhtenä keskeisenä tehtävänä olisi väylänpitäjänä myös vastata eri liikennemuotojen väyliin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta. Liikenteen ja maankäytön yhteensovittamisella tarkoitettaisiin osallistumista asiantuntijavirastona maakunta-, yleis- ja asemakaavojen laadintaan.

Uudistuksen yhtenä tavoitteena on hallinnonalan viraston roolien selkiyttäminen sekä prosessien selkiyttäminen. Väyläviraston ja perustettavan liikenteenohjausyhtiön välinen työnjako on pyritty esittämään toimialalainsäädännössä ja sitä koskevissa muutosehdotuksissa.

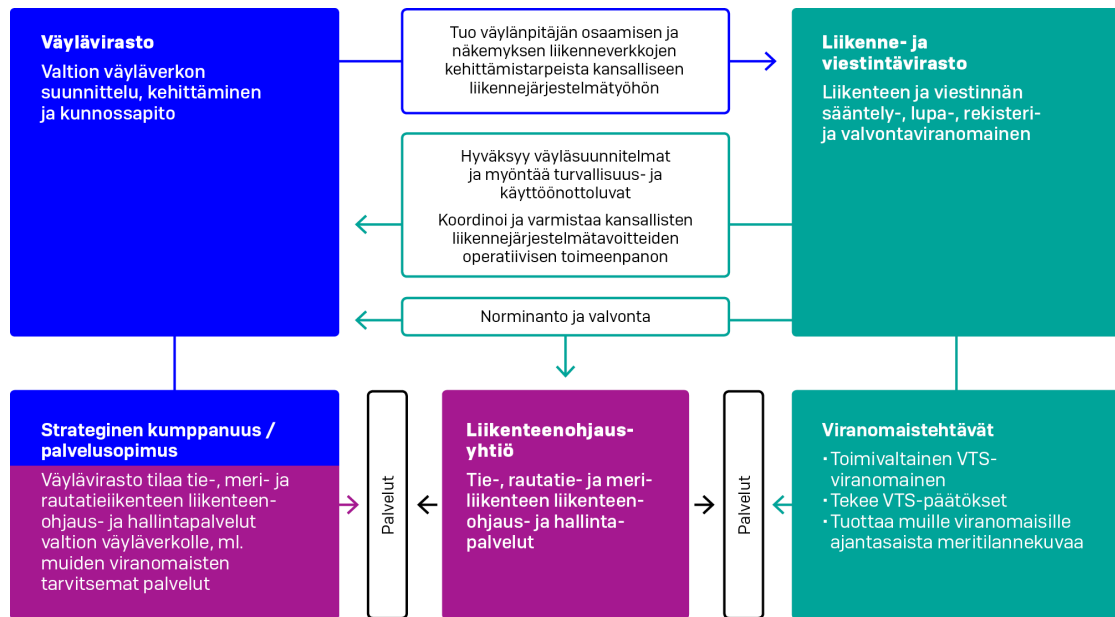
Väyläviraston toiminta ja väylätuotanto rahoitetaan valtion talousarvion kautta kuten nykyisin. Toimintamenojen mitoituksessa otetaan huomioon maksullisen toiminnan tulot. Perusväylänpidon määrärahojen mitoituksessa otetaan huomioon ratamaksu ja väylämaksu. Väyläverkon kehittämishankkeista päätetään talousarviossa.

Väyläviraston henkilövahvuus tulee olemaan noin 400.

3.3.3. Liikenteen ohjausyhtiö

Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi on annettu erillinen hallituksen esitys (HE 34/2018 vp), jolla yhtiöitettäisiin nykyisin Liikennevirastossa hoidettavat meri-, rautatie- ja tieliikenteenohjaus- ja hallintatehtävät sekä niihin läheisesti liittyvät toiminnot itsenäiseksi valtion kokonaan omistamaksi erityistehtävayhtiöksi 1.1.2019 alkaen. Yhtiön omistajaohjauksesta vastaisi liikenne- ja viestintäministeriö.

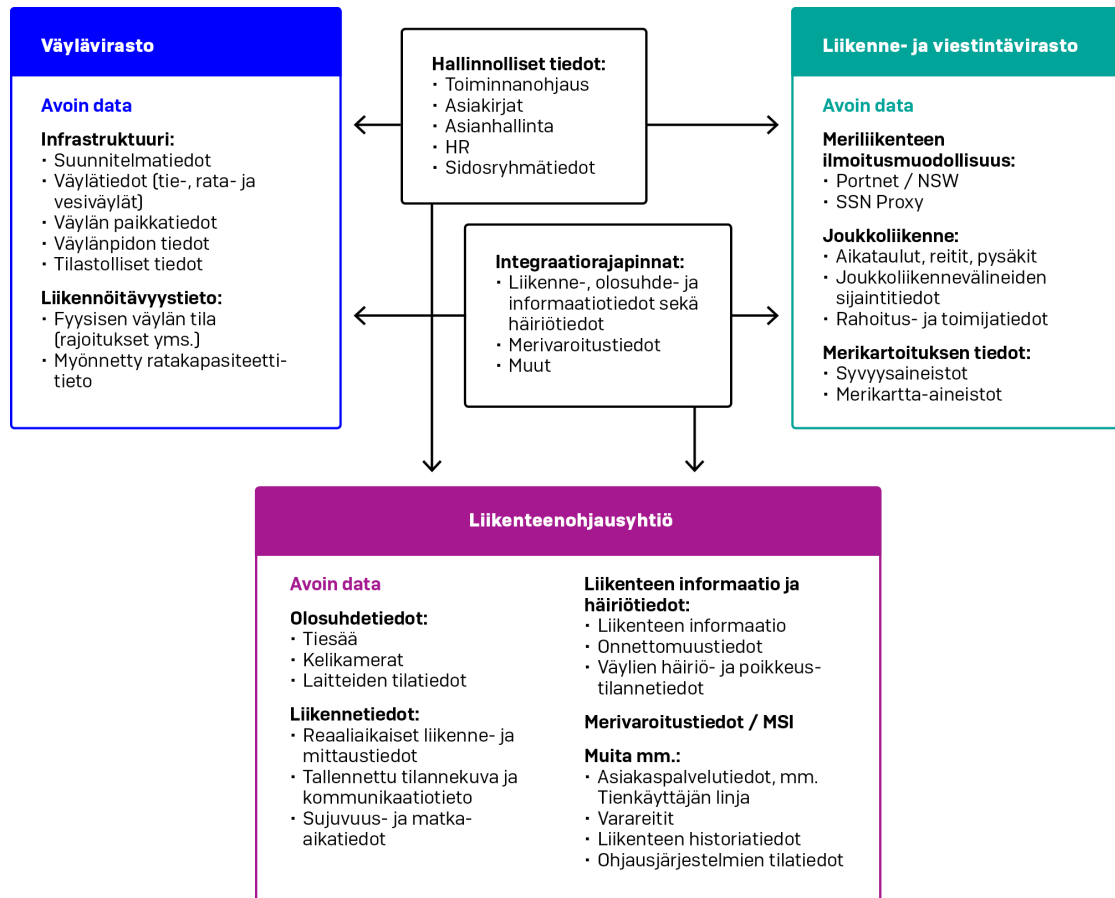

LVM:n virastouudistushankkeen mukaisen organisaation vuorovaikutuskartta

Kuva 2. Virastojen ja yhtiön väliset vuorovaikutussuhteet.

3.3.4. Liikenteen tietovarannot

Liikenteen palveluista annetun lain V osaan lisättäisiin kaksi uutta lukua, joista ensimmäinen koskisi liikenneasioiden rekisterin ulkopuolelle jääviä tietovarantoja, joiden ylläpitäjänä toimii liikenne- ja viestintävirasto. Jälkimmäinen luku koskisi tietovarantoja, joiden ylläpitäjänä toimisi Väylävirasto. Molemmissa luvuissa kyse on pääosin tietovarannoista, joita ylläpitää nykyään Liikennevirasto. Niissä on kyse vain rajallisesti henkilötiedoista, ja niiden käsittelyn osalta ei ehdoteta erityistä sektorikohtaista sääntelyä, vaan käsittely tapahtuisi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja siihen perustuvan kansallisen yleislain nojalla. Muutoin luvut sisältäisivät perussäännökset tietojen saantioikeuksista ja luovuttamisesta. Luovuttamisessa merkityksellisintä olisi avoin data, jonka laatua pyrittäisiin kehittämään.

Liikenneviraston tietovarantojen ja -järjestelmien jako

Kuva 3. Liikenneviraston tietovarantojen ja -järjestelmien jako.

4 Ehdotuksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

4.1.1. Vaikutukset valtiontalouteen ja julkistalouteen

Hallinnonalan virastouudistuksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia valtion talouteen, koska virastojen kokonaistehtävät eivätkä henkilökunta lisäänty, vaan toimintaa tehostetaan.

Hallinnonalan virastouudistus, kuten mikä tahansa suurempi uudelleenorganisointi, aiheuttaa kertaluonteisia kustannuksia. Kustannusten suuruutta on vaikea arvioida tässä vaiheessa, kustannus syntyy mm. seuraavista osatekijöistä:

- Tiedon kokonaisarkkitehtuurin suunnittelu ja rakentaminen
- Organisoituminen

HE 61/2018 vp

- Hallinnollisen työn uudelleenjärjestäminen
- Toimitilajärjestelyt ja toiminnan sijoittuminen.

Liikenne- ja viestintäviraston perustamisen vaikutukset

Liikenne- ja viestintäviraston perustamisen yhteydessä siirtyy määrärahoja valtion talousarvion momenteilta toisille virastojen tehtävänjaon suhteessa.

Nykyiset Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston toimintamenot ja asiakasmaksut siirtyvät uudistuksessa tehtävien myötä sellaisenaan Liikenne- ja viestintävirastoon.

Lisäksi Liikennevirastosta siirtyy perustettavaan Liikenne- ja viestintävirastoon toimintamenoja ja valtionavustuksia yhteensä noin 141 miljoonaa euroa seuraavasti:

- 9 miljoonaa euroa siirtyviin tehtäviin tarkoitettuja toimintamenoja
- 10 miljoonaa euroa siirtyviin tehtäviin tarkoitettuja perusväylänpidon menoja,
- 101 miljoonaa euroa meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen käytettäviä valtionavustuksia
- 21 miljoonaa euroa joukkoliikenteen valtionavustuksiin osoitettavaa rahoitusta.

Väyläviraston perustamisen vaikutukset

Väylävirastoon siirtyy suurin osa Liikenneviraston toimintameno- ja perusväylänpidon määrärahoista sekä kaikki Liikenneviraston kehittämisinvestointimäärärahat. Lisäksi Liikennevirastosta siirtyy Väylävirastoon valtionavustuksia yhteensä noin 64 miljoonaa euroa. Liikenneviraston tuloista yksi miljoonaa euroa siirtyy Väylävirastoon. Siirtyvät määrärahat tarkentuvat sitä mukaan, kun tehtävät ja niiden mukana siirtyvät henkilötyövuodet lopullisesti varmistuvat.

Liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittämisen vaikutukset

Keskeinen osa virastouudistusta on nykyisin Liikennevirastossa hoidettavien tie-, meri- ja rautatieliikenteen liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittäminen valtion omistamaksi erityistehtävä-yhtiöksi 1.1.2019 alkaen. Nykyisestä Liikennevirastosta irrotettavat toiminnot sisältävät tie-, meri- ja rautatieliikenteenohjauksen, mukaan lukien palvelun oston Finrail Oy:lta.

Nykyisessä virastorakenteessa liikenteenohjauksen palveluntuotannon kustannusten on arvioitu nousevan vuoden 2016 vertailukelpoisesta noin 139 miljoonasta eurosta vuoteen 2019 noin 144 miljoonaan euroon eli kustannusten arvioitaisiin kasvavan noin 5 miljoonaa euroa. Uudessa rakenteessa, yhtiöittämisen jälkeen, Väylävirasto ostaa Liikennevirastosta irrotetut vastaavat palvelut yhtiöltä ja käyttää tähän arviolta 137 miljoonaa euroa vuonna 2019. Tästä summasta muodostuu perustettavan yhtiön liikevaihto.

Liikenteenohjauksen yhtiöittämisen julkisen talouden välittömät ensimmäisen toimintavuoden kokonaishyödyt arvioidaan olevan noin 11 miljoonaa euroa olettaen, että Väylävirastoon jäävää tukitoimintojen henkilöstöä pystytään tehokkaasti hyödyntämään. Tällöin kumulatiivisesti vuosien 2019–2022 ajalta laskien tarkoittaisi edellinen yhteensä noin 44 miljoonan euron julkisen talouden säästöjä.

HE 61/2018 vp

Liikennevirastosta irrotettavan osuuden yhtiöittäminen lisää valtion tuloja ensimmäisen toimintavuoden perusteella arviolta 4 miljoonaa euroa seuraavin tavoin:

- Yhtiö tulisi alustavien arvioiden pohjalta tuottamaan maltillista nettotulosta 3 miljoonaa euroa. Tästä summasta yhtiö tulouttaa valtio-omistajalle osinkoja.
- Yhtiö tulisi maksamaan tuloveroa alustavien laskelmien mukaan 0,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Liikennevirastosta irrotettavan osuuden yhtiöittämisen arvioidaan säästävän valtion menoja vuosia 2020-2023 koskevana julkisen talouden suunnitelmakautena asteittain nosten vuositasolla 7 miljoonaa euroon (mukaan lukien henkilöstömenot, palvelujen ostot, vuokrat ja muut menot) seuraavin tavoin:

- Yhtiön arvioidaan pystyvän tuottamaan liikenteenohjauspalvelut vuonna 2019 arviolta noin 137 miljoonalla eurolla.
- Yhtiömuotoisena pystytään nykyisin Liikenneviraston tuottama palvelu tuottamaan vertailukelpoisin luvuin noin 7 miljoonaa edullisemmin.

Uudistuksesta arvioidut säästövaikutukset valtion menoihin ja tulovaikutukset otetaan huomioon päätettäessä valtion vuoden 2019 talousarvioesityksestä ja vuosia 2020-2023 koskevasta julkisen talouden suunnitelmasta.

Taseomaisuuden jakautuminen

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston taseomaisuus siirtyy Liikenne- ja viestintävirastoon. Liikenneviraston taseomaisuus siirtyy pääosin Väylävirastoon. Tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjaukseen liittyviä tietojärjestelmiä ja muita laitteita siirtyy Liikennevirastosta liikenteenohjauksesta vastaavaan yhtiöön ja niiden arvo on tällä hetkellä noin 228 miljoonaa euroa.

Nykyisen taseomaisuuden uusi jakautuminen

Tiedon hyödyntämisen tehostumisella voi olla suuri merkitys väylänpidon kustannuksiin. Se voi parantaa infraomaisuuden hallintaa ja sitä kautta vähentää esimerkiksi korjausvelkaa.

Kustannussäästö voidaan saada aikaan kahdella mekanismilla. Yhtäältä tiedon tehokkaammalla käytöllä voidaan parantaa liikenteenohjausta ja näin hyödyntää nykyistä väyläkapasiteettia paremmin, mikä vähentää investointitarvetta. Toisaalta, jos tunnistetaan kuormittuneet tieosuudet aiempaa paremmin, voidaan arvioida korjausvelan suuruutta täsmällisemmin ja kohdistaa kunnossapitotoimet räätälöidymmin niitä tarvitseviin kohteisiin.

Pitkän aikavälin taloudelliset vaikutukset

Uudistuksen taloudelliset vaikutukset ovat toisaalta välittömästi tai verrattain lyhyellä aikavälillä syntyviä taloudellisia vaikutuksia ja toisaalta pidemmän aikavälin mahdollisia taloudellisia vaikutuksia. Uudistuksen suurimmat taloudelliset hyödyt mahdollistuvat sekä julkiseen talouteen että kansantalouteen pitkällä aikavälillä synergiaetujen, digitalisaation, avoimen tiedon ja yhtiön synnyttämän uuden liiketoiminnan kautta. Välittömät taloudelliset vaikutukset ovat negatiivisia, koska toiminnan käynnistäminen ja yhteisten tietojärjestelmäratkaisuiden luominen aiheuttaa lisäkustannuksia. Vuosina 2019–2020 syntyvät perustamiskustannukset ovat

arviolta noin 2 miljoonaa euroa. Lisäksi lähtökohtana on, etteivät hallinnonalan kokonaistehtävät muutu eikä henkilöstöä vähennetä. Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston toimialariippumattomat ICT-palvelut on siirretty Valtorin vastuulle. Olennaisia kustannussäästöjä ei ole saavutettavissa, Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna ICT-kustannusten nousupainetta voidaan hillitä ja saada säästöpotentiaalia Valtorin tekemien kilpailutusten kautta.

Merkittävimmät uudistuksen taloudelliset vaikutukset syntyvät muutosprosessin toteutuksen tuloksena osin uusien virastojen tehtävien kirkastamisella ja tehostamisella sekä synergiaetujen hyödyntämisellä, kuten siilojen poistamisella ja hallinnollisten toimintojen yhdistämisellä. Liikenteen turvallisuusviraston vuokrasopimus nykyisissä Helsingin toimitiloissa päättyy keväällä 2021. Tämän jälkeen on mahdollisuus toimitiloista saataviin maltillisiin kustannussäästöihin. Kustannussäästöjen määrä riippuu tuon ajankohdan tarjonnasta. Yhteisten palveluiden yhdistämisen kautta arvioidaan saatavan vuodesta 2021 alkaen 200 000–300 000 euron vuosittainen kustannussäästö. Julkisen talouden suunnitelman Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Viestintävirastolle kohdistetut säästötavoitteet kyetään saavuttamaan osittain virastouudistuksen kautta vuodesta 2021 alkaen. Uudistus lisää kykyä vastata julkisen talouden säästöpainettiin myös yleisemmin.

Vuonna 2010 toteutetun virastouudistuksen toiminnalliset hyödyt ovat mahdollistaneet uusien tehtävien vastaanottamisen Liikenteen turvallisuusvirastoon, kuten esimerkiksi ajokorttien ja muiden tieliikenteen lupien myöntämisen toimivallan siirtyminen poliisilta. Myös liikenne- ja viestintäministeriöstä on siirretty norminantotoimivaltaa ja ratkaisuvalltaa (esimerkiksi aluksen kansallisuuspäätös, vaarallisten aineiden tekniset määräykset kaikissa liikennemuodoissa sekä ajoneuvotekniikka). Tehtävälueen muutoksia tulee olemaan myös jatkossa ja virastouudistus kasvattaa kykyä uusien tehtävien vastaanottamiseen.

Suurimmat taloudelliset vaikutukset syntyvät pitkällä aikavälillä ennen kaikkea niiden mahdollisuuksien kautta, joita uudistus luo digitalisaation ja tiedon hyödyntämiselle viranomais-toiminnassa. Suurin säästöpotentiaali viranomais-toiminnassa tulee palveluiden yhdistämisestä, toiminnan kehittämistä ja uusista toimintatavoista. Uudistus tuo yhteiskunnallista hyötyä myös uuden liiketoiminnan mahdollistamisen kautta.

4.1.2. Taloudelliset vaikutukset elinkeinoelämälle

Uudistus luo markkinoille liiketoimintamahdollisuuksia ja uusia palveluita. Liikenne on kansantaloudessa merkittävä tekijä. Liikennejärjestelmän tehokkuus ja tuottavuus ovat olennainen osa kansallista kilpailukykyä ja kansalaisten hyvää arkea. Liikenteen markkinoilla toimivien yritysten liikevaihto Suomessa oli vuonna 2012 yhteensä noin 62 miljardia euroa. Kaikkien Suomessa toimivien yritysten liikevaihto oli 395 miljardia euroa, joten liikenteen markkinoilla toimivien yritysten osuus oli noin 15 prosenttia kaikkien yritysten liikevaihdosta.

Hallinnonalan virastouudistuksen merkittävimmät taloudelliset hyödyt mahdollistuvat liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämisen ja tietopääoman uuden jaon synnyttämistä hieman pidemmällä aikajaksolla. Uudistus kohdistuu erityisesti liikenteen ydinmarkkinoille eli henkilöliikenne- ja toisaalta tavaraliikenne- ja logistiikkamarkkinoille, joiden kokonaissuuruudeksi on arvioitu 22 miljardia euroa (2012). Näillä kahdella sektorilla toimii lähes 22 000 yritystä ja ne työllistävät Suomessa noin 127 000 henkilöä.

Uudistuksen tavoitteena on tehostaa tiedon avaamista ja nopeuttaa siihen perustuvan mm. MaaS-tyyppisen (Mobility as a Service) uuden liiketoiminnan kehittymistä ja kasvua, ja erityisesti start up -tyyppistä toimintaa. Odotuksena on, että liikenteenohjauksen yhteydessä syntyvä ja kerättävä tieto saadaan hyödyttämään koko yhteiskuntaa aiempaa tehokkaammin. Uu-

distuksella luodaan edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Jo yhden prosenttiyksikön kasvu henkilöliikenne-, tavaraliikenne- ja logistiikkamarkkinoiden koossa vastaisi noin 200 miljoo-
nan euron kasvua yritysten liikevaihdossa. Tämä loisi uusia työpaikkoja ja sitä kautta uutta tu-
lovirtaa myös valtion talouteen.

Henkilöliikenne- tavaraliikenne- ja logistiikkamarkkinoiden kehityksen kautta hyötyvät välil-
lisesti myös muut liikenteen osamarkkinoilla toimijat: kulkuneuvo-, liikenneinfrastruktuuri-
sekä käyttövoimamarkkinat, joiden yhteenlaskettu suuruus vuonna 2012 oli noin 40 miljardia
euroa. Muutos ei tuo vain euromääristä hyötyä, vaan muutoksia tapahtuu voimakkaasti myös
tuote- ja palvelualoilla, toimitusketjuissa ja infrastruktuurissa.

Virastouudistuksen tavoitteiden mukainen viestintä- ja liikennepalveluiden yhteentoimivuuden
tehostaminen edistää yritysten toimintamahdollisuuksia.

4.1.3. Kotitalouksiin ja yksittäisiin henkilöihin kohdistuvat taloudelliset vaikutukset

Tilastokeskuksen tuoreimman kotitalouksien kulutustutkimuksen mukaan vuonna 2012 Suo-
men kotitaloudet käyttivät liikenteeseen 19 miljardia euroa, joka on 17 prosenttia kotitalouksi-
en kulutusmenoista. Ajanjaksolla 1985–2012 tarkasteltuna liikenteen ja elintarvikkeiden
osuudet ovat säilyneet koko 27 vuoden jakson ajan asumisen jälkeen suurimpina kulutuserinä.
Liikennemenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin elintarvikemenojen.

Kotitalouksien liikennemenoista ehdottomasti suurimman osan muodostaa oman auton han-
kinta ja käyttö. Henkilöauton omistuksen ja käytön kustannukset olivat vuonna 2012 Suomes-
sa 15,1 miljardia euroa. Muuhun liikenteeseen käytettiin Tilastokeskuksen kotitalouksien ku-
lutustilastojen mukaan 3,89 miljardia euroa. Tästä esimerkiksi linja-automatkoihin käytettiin
0,66 miljardia euroa, taksimatkoihin 0,17 miljardia euroa sekä junamatkoihin 0,39 miljardia
euroa. Kuitenkin omaa autoa käytetään vain viisi prosenttia ajasta, 95 prosenttia ajasta se on
käyttämättömänä. Uusien liikkumisen palveluiden arvioidaan vähentävän oman auton käytön
tarvetta erityisesti suuremmissa kaupungeissa. Maaseutumaisessa asumisessa oma auto säilyt-
tää pitkään asemansa, mutta uudet mahdollisuudet voivat pidemmällä tähtäimellä vähentää
yksittäisten kotitalouksien tarvetta omistaa useampia henkilöautoja. Kotitalouksien näkökul-
masta kaikki toimet, jotka vähentävät tarvetta oman auton hankkimiselle, merkitsevät mahdol-
lisuuksia säästöihin.

Heinäkuussa 2018 voimaan tuleva liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE
145/2017 vp) lisää tiedon hyödynnettävyyttä ja rekistereiden käyttöä. Uudistus tekee yksityis-
asiakkaan palvelusta sujuvampaa ja vähentää asiointitarvetta. Asioinnin kustannukset voivat
välillisesti laskea, kun esimerkiksi valokuvaa tai muuta asiakirjaa ei tarvitse erikseen toimittaa
useaan tarkoitukseen. Asiakkaan kustannussäästö vaihtelee edellytetyn asiakirjan ja asiakkaan
tarvitsemien palveluiden mukaan. Esimerkiksi nykyisten kuljettajien lupakirjojen määrien pe-
rusteella voidaan arvioida, että vähintään 20 000 henkilöllä on usean eri liikennemuodon lu-
pakirja (lähde: Liikenteen turvallisuusvirasto). Jos mahdollisuudesta hyödyntää esimerkiksi
valokuvaa tai muuta asiakirjaa useassa käyttötarkoituksessa syntyvä kustannussäästö olisi
esimerkiksi 20–50 euroa, muodostuisi yksityisten asiakkaiden kertaluonteiseksi hyödyksi 400
000–1 000 000 euroa. Hyödyn suuruusluokka on jossain määrin suuntaa antava. Arviointia
varten ei ole saatavissa tarkkaa tietoa niiden asiakkaiden määrästä, jotka asioivat Liikenteen
turvallisuusvirastossa useassa eri ominaisuudessa niin, että aiemmin toimitetut asiakirjat ovat
vielä voimassa tai muutoin eri käyttötarkoitusten edellyttämien vaatimusten mukaisia. Tässä
esimerkissä asiakirjan hyödyntämisestä useisiin käyttötarkoituksiin aiheutuu yrityksille, kuten
valokuvausliikkeille, kustannusvaikutuksia liiketoiminnan vähenemisenä. Näitä vaikutuksia

on kuitenkin tässä vaiheessa vaikea kohdentaa tarkasti, kun tiedossa ei vielä ole, mitä eri asiakirjoja voidaan hyödyntää ja miten laajaa hyödynnettävyys on.

Rekisteritietojen laaja luovutus liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin edistää ja tukee liikkumispalveluiden markkinoiden kehittymistä. Luovutus liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin mahdollistaa uusien kuluttajien sovellusten ja palveluiden syntymisen ja tukee siten uusien liikumisen tapojen ja sähköisen palvelukulttuurin syntyä. Kuluttajan hyötynä on tietojen ajantasaisuus ja sen myötä asiointin nopeutuminen ja asiointikokemuksen parantuminen kuluttajan hankkiessa esimerkiksi huolto- ja varaosapalveluita. Muutosten ennakoidaan vaikuttavan tuotetun sovelluksen tai palvelun hinnoitteluun loppukäyttäjälle: tarjonnan laajentuessa ja kilpailun lisääntyessä palveluiden kuluttajahinnat pienentyvät. Asiakkaan hyötyihin vaikuttavat voimakkaasti kehittyvien palveluiden luonne ja käyttöönottoaste, minkä vuoksi palveluiden tuomille kustannus- ja aikasäästöille on vaikea arvioida suuruusluokkaa. Helsingin seudun joukkoliikenteessä kuukauden kausilippu maksaa nykyisin käyttöalueen mukaan noin 50–100 euroa. Uusien liikkumispalveluiden käyttö käynnistyy todennäköisimmin kaupunkien alueella, missä palveluiden yhdistelyyn on parhaat edellytykset. Palveluiden käyttö yleistyy todennäköisimmin ensin paljon joukkoliikennettä käyttävien ja satunnaisesti henkilöautoa tarvitsevien keskuudessa. Liikkujaryhmistä tehdyn tutkimuksen (Liikkujaryhmät valtakunnallisessa henkilöliikennetutkimusaineistossa, Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 43/2007) perusteella voidaan arvioida, että tällaisia potentiaalisesti liikkumispalveluista kiinnostuneita eri kulkutapoja monipuolisesti käyttäviä on noin 20–40 % väestöstä. Osuus ei todennäköisesti ole ainaakaan pienentynyt kymmenessä vuodessa, kun huomioidaan muun muassa joukkoliikenteen ja polkupyöräilyn palvelutason parantuminen. Suomen kymmenen suurimman kaupungin väestöstä 20–40 % tarkoittaa noin 435 000-870 000 henkilöä. Liikkumispalveluiden käytöstä kuluttajille aiheutuvan vuotuisen kustannus- ja aikasäästöhyödyn voidaan siis arvioida asettuvan 22–87 miljoonan tasolle.

Viranomaispalvelun kehittäminen, kuten ilmoitus-, lupa-, raportointi- ja rekisteröintimaksujen digitalisointi ja erityisesti OmaData-konseptin toteuttaminen toisivat kuluttajille pitkällä aikavälillä noin 5 miljoonan euron suuruisen hyödyn säästyneinä asiakasmaksuissa.

4.2 Vaikutukset henkilöstön asemaan

Virastouudistus

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistushankkeessa on tarkoitus muodostaa uusi viranomaiskokonaisuus, jossa liikennealan sääntely- ja valvontatehtäviä hoitavan Liikenteen turvallisuusviraston ja viestintäalan sääntely- ja valvontatehtäviä hoitavan Viestintäviraston tehtävät sekä Liikenneviraston sääntely-, lupa- ja avustustehtävät sekä merikartoitustehtävien hoitaminen yhdistettäisiin yhdeksi virastoksi (Liikenne- ja viestintävirasto). Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut yhtiöitetään valtion kokonaan omistamaksi erityistehtävayhtiöksi. Jäljelle jäävä Liikennevirasto jatkaisi väyläverkosta vastaavana virastona.

Hallinnolliset tehtävät ja toiminnot ovat luonteeltaan hyvin samankaltaisia eri virastoissa ja niitä tuottavilla asiantuntijoilla on toisiaan vastaavaa osaamista. Tästä johtuen palveluiden yhtenäisellä toteuttamisella voidaan saavuttaa välittömiä synergiahyötyjä ilman osaamiseen liittyviä haasteita. Hallinnollisissa palveluissa on tunnistettavissa mahdollisuuksia organisoida ja toteuttaa toisilta oppimista ja parhaiden käytäntöjen jakamista. Tärkeää on mahdollisuus organisoida ja toteuttaa hallinnollisia palveluja tulevaisuudessa siten, että asiantuntijat vapautuvat hallinnollisten tehtävien hoitamisesta.

HE 61/2018 vp

Yhtenäiset toimintatavat luovat perustan organisaation toiminnalle. Hyödyntämällä eri virastoista johtamisjärjestelmistä, palvelujohtamisesta ja prosessimaisesta toiminnasta kertyneitä kokemuksia, on mahdollisuus luoda parhaisiin käytäntöihin pohjautuvat toimintamallit sekä huolehtia hyvästä henkilöstöpolitiikasta. Asiakkuuksien hallintaa yhtenäistämällä tuetaan sisäisen toiminnan asiakaslähtöistä kehittämistä, mutta myös mahdollistetaan näyttäytyminen nykyistä yhtenäisempänä hallinnonalan asiakkaiden ja sidosryhmien suuntaan.

Hyötyjä ja vaikuttavuutta saavutetaan toimintatapojen ja synergioiden uudelleentarkastelulla. Synergiaetuja ja tehostamismahdollisuuksia syntyy heti yhdistämisen hetkellä, mutta merkittävimmät hyödyt toteutuvat kuitenkin pidemmällä aikavälillä kehityksen ja toimintaympäristön muutosten myötä.

Toiminnan kannalta on tärkeää, että Liikenne- ja viestintävirastossa ja Väylävirastossa on osaavaa, motivoitunutta henkilöstöä ja että virastojen johtaminen on korkeatasoista. Virastouudistuksen yhteydessä noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja johtamista. Henkilöstön tiedonsaannista ja vaikutusmahdollisuuksista huolehditaan uudistusta toteutettaessa yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) mukaisesti.

Uudistuksessa mukana olevien viranomaisten henkilöstöä koskevat yhtenevät periaatteet ja menettelytavat. Kaikkia kohdellaan hankkeessa tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston henkilöstö, Liikenneviraston siirtyvä henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät nykyisin virkamies- ja työoikeudellisin oikeuksin ja velvollisuuksin asianomaiseen uuteen virastoon. Määräaikaisia tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy asianomaisen viraston palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteen keston ajaksi. Virkojen siirtymiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta, ellei virka siirry työssäkäyntialueelta toiselle. Liikennevirasto jatkaa Väylävirasto-nimisenä virastona ja virastoon jäävän henkilöstön asema säilyy ennallaan.

Virastojen henkilöstölle pyritään muutoksessa löytämään nykyistä osaamista, tehtävien vaativuutta ja palkkatasoa vastaavat tehtävät.

Virastouudistuksella ei tehdä muutoksia virastojen aluerakenteeseen. Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Liikennevirastolla on tällä hetkellä koko maan kattava alueellisesti hajautettu organisaatio. Liikenne- ja viestintävirasto ja Väylävirasto tulevat toimimaan samoilla paikkakunnilla kuin nykyiset virastotkin toimivat. Molempien virastojen pääpaikka tulisi jatkossakin sijaitsemaan pääkaupunkiseudulla.

Henkilöstön tunnusluvut virastoittain on esitetty edellä kohdassa 2.1.3. Valtion virkamieslain sekä työsopimuslain mukaisesti nykyinen henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana siihen organisaatioon, johon heidän hoitamansa tehtävät siirtyvät tai jäävät.

Alustava arvio siirtyvistä henkilötyövuosista 2019

Virasto	Arvio henkilötyövuosista	Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvät henkilötyö-	Väylävirastoon jäävät henkilötyö-	Liikenteenohjaukseen siirtyvät henkilötyö-
----------------	---------------------------------	--	--	---

HE 61/2018 vp

	2018	vuodet	vuodet	vuodet
Liikenteen turvallisuusvirasto	564	580		
Viestintävirasto	231	231		
Liikennevirasto	631	noin 75	noin 400	noin 180
Yhteensä	noin 1430	noin 890	noin 400	noin 180

Lakkautettavien virastojen koko henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastoon. Väyläviraston toimialan tehtäviä hoitava Liikenneviraston henkilöstö jää Väylävirastoon. Toimintojen uudelleen järjestelyssä noudatetaan valtion virkamieslain (750/1994) 5 a 5 c §:n säännöksiä. Lisäksi uudistuksen voimaanpanolakiin sisältyy henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös, jonka sisältöä selvitetään jäljempänä. Muutos toteutetaan yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain mukaisia menettelyjä noudattaen. Uudet virastot noudattavat omassa päätöksenteossään yhteistoiminnasta annettuja menettelyjä.

Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyviä tehtäviä hoitavien virat siirretään valtion virkamieslain 5 a §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastoon. Määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetty virkamies siirtyy viraston palvelukseen määräaikaisen virkasuhteensa keston ajaksi. Väylävirastoon jääviä tehtäviä hoitavien virat ja työsuhteet säilyvät ja jäävät Väylävirastoon.

Aikaisemman työnantajan palveluksesta perhevapaille jääneillä virkamiehillä ja työntekijöillä olisi oikeus palata uuden työnantajan palvelukseen ensisijaisesti aikaisempaan työhön.

Esitykseen sisältyy työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös. Säännöksen tarkoituksena on turvata henkilöstön yhdenvertaisuus muutoksessa siten, että muutosturva toteutuisi samojen periaatteiden mukaisesti riippumatta palvelussuhdelajista. Sekä virka-että työsuhteen osalta turvataan palvelussuhteen jatkuvuus muutoshetkellä. Väylävirastoon jääviä tehtäviä hoitava työsopimussuhteessa oleva henkilöstö jää työsopimussuhteisena Väylävirastoon. Liikennevirastosta Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvä työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy virkasuhteisena uuteen Liikenne- ja viestintävirastoon. Tämä vastaa Valtion työmarkkinalaitoksen suositusta siitä, että palvelussuhdelajit muutetaan yhteneviksi organisaatiomuutoksen yhteydessä. Palvelussuhteen katsotaan palvelussuhteen etuuskien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena. Näin ollen kertyneet lomarat ja mahdolliset työsopimussuhteeseen liittyvät lomarahasaatavat siirtyvät henkilön mukana uuteen virastoon. Lisäksi säädettäisiin siitä, että työsopimussuhteessa oleva henkilöstö voitaisiin siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Säännös vastaa valtion virkamieslain 5 a §:n 3 momentin säännöstä.

Henkilöstön sijoittuminen perustettavaan virastoon toteutetaan vaiheittain avaamalla mahdollisuus ilmoittautua yksikön johtajan tehtävään tai mahdollisiin muihin esimiestehtäviin, pääjohtajan tehtävää lukuun ottamatta, sekä toteuttamalla tehtävien koesijoittelu ennen organisaatioiden varsinaista vahvistamista. Henkilöstölle varataan mahdollisuus myös vaikuttaa sijoittumiseensa. Ensisijaisesti henkilölle pyritään löytämään aikaisempia tehtäviä vastaavia tehtäviä. On kuitenkin mahdollista, että henkilön tehtävät muuttuvat uudessa organisaatiossa. Jos tehtävät muuttuvat olennaisesti virkasuhteessa olevan henkilön kannalta, noudatetaan valtion virkamieslain 5 c §:n menettelyä.

Liikenne- ja viestintävirastossa sekä Väylävirastossa hoidetaan viranomaistehtäviä, joihin liittyy julkisen vallan käyttöä. Julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä, mukaan lukien hallintopäätösten valmistelu ja ratkaiseminen sekä tosiasiallinen hallintotoiminta, hoidetaan jatkossa-

kin virkasuhteessa. Tehtävien organisointia ja vaikutuksia henkilöstön tehtäväkuviin valmistellaan Liikenne- ja viestintäviraston perustamishankkeessa ja Väyläviraston uudelleenorganisoinnissa. Henkilöt siirretään Liikenne- ja viestintävirastoon siinä virkasuhteessa, jossa he muutoksen hetkellä ovat. Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvien työsopimussuhteisten henkilöiden palvelussuhde muutetaan virkasuhteeksi. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävien organisoinnin ja henkilöstön tehtävien tultua määritellyksi pyritään siihen, että samoissa tai samankaltaisissa tehtävissä käytetään samaa palvelussuhdelajia.

Esitykseen sisältyvän Liikenne- ja viestintäviraston perustamista ja Liikennevirastosta annetun lain muuttamista koskevan lain voimaantullessa yhdistyvien virastojen virka- ja työehtosopimukset lakkaavat. Liikenne- ja viestintävirasto ja Väylävirasto kuuluvat valtion kollektiivisopimusten ja niiden neuvottelujärjestelmän piiriin. Voimassaolevat keskustason sopimukset koskevat uusia virastoja. Virastotason sopimuksilla voidaan tarkentaa palvelussuhteen ehtoja. Näistä ehdoista neuvotellaan Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston sekä asianomaisten henkilöstöjärjestöjen kesken.

Perustettavalle uudelle Liikenne- ja viestintävirastolle neuvotellaan oma uusi, tuloksellista toimintaa tukeva palkkausjärjestelmä. Siirtyvän henkilöstön palkkataso turvataan siten kuin siitä on sovittu valtion keskustason virka- ja työehtosopimuksessa. Palkkausjärjestelmästä pyritään sopimaan tai ainakin saavuttamaan neuvottelutulos ennen kuin Liikenne- ja viestintävirasto aloittaa toimintansa. Liikenne- ja viestintävirastolle neuvotellaan myös sopimukset luottamusmiestoiminnan järjestämisestä, yhteistoiminnasta ja työsuojelun yhteistoiminnasta. Työaikamuotoa ja -järjestelmiä koskevista päätöksistä huomioidaan erityisesti virastojen toiminnalliset tarpeet.

Liikenneviraston virka- ja työehtosopimukset säilyvät voimassa Liikenneviraston nimen muuttuessa Väylävirastoksi ja henkilöstö jatkaa tehtävissään sovitulla ehdoilla. Väyläviraston organisaatio muutetaan vastaamaan uudistuksessa esitettyjä tehtäviä. Viraston henkilökunnalle pyritään turvaamaan vaikutusmahdollisuudet uudistuksen toteuttamisessa Väylävirastossa.

Muutoksessa noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Onnistunut muutoksen johtaminen edellyttää avoimuutta ja henkilöstön osallistamista muutoksen toteutukseen. Siksi virastojen henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat olleet mukana virastojen perustamista koskevista hankeorganisaatioissa. Henkilöstölle on järjestetty henkilöstötilaisuuksia, joissa on käsitelty virastojen perustamiseen liittyviä kysymyksiä ja toimenpiteitä. Koko hallinnonalan kattavalla intranet-sivustolla on pyritty huolehtimaan henkilöstön tiedonsaannista sekä vaikutusmahdollisuuksista. Uudistusta on käsitelty ja siitä on neuvoteltu säännöllisesti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteistoimintamenettelykokouksissa. Virastot tulevat käsittelemään henkilöstön siirtoa omissa yhteistoimintamenettelyissään.

Maakuntauudistus

Säännökset maakuntauudistukseen liittyvistä liikennealaa koskevista henkilöstöjärjestelyistä sisältyvät hallituksen esitykseen maantielain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Kyseinen esitys annetaan eduskunnalle huhtikuussa 2018. Pääosa ELY-keskusten liikennevastualueilla toimivasta henkilöstöstä (n. 325 HTV) siirtyy maakuntiin 1.1.2020 alkaen. Valta-kunnalliset tehtävät (tienpidon lupatehtävät/erikoiskuljetukset, tienvarsimainonta ja kaapeleiden ja johtojen sijoittaminen; ajoneuvojen siirrot ja vahingonkorvausasiat sekä museo- ja perinnetoiminta sekä KEHA-keskuksen tietyt maksatus- ja asiakirjahallintotehtävät) siirtyvät Väylävirastoon sekä tienvarsitelematiikka ja asiakaspalvelutehtävät Liikenteenohjausyhtiöön. Tehtävä- ja henkilöstömuutokset toteutettaisiin 1.1.2020 alkaen. Henkilöstön jakautuminen vahvistuu tarkemmin vuoden 2019 aikana, mutta alustavasti arvioidaan, että Väylävirastoon

siirtyisi ELY-keskuksista 83 henkilötövuotta ja Liikenteenohjausyhtiöön enintään 19 henkilötövuotta.

Virastouudistus ja maakuntauudistus toteutuvat eri aikaisesti. Siitä huolimatta pyritään siihen, että tehtäväjärjestelyt ja vaikutusmahdollisuudet turvataan myös ELY-keskuksista Väylävirastoon ja liikenteenohjausyhtiöön siirtyvälle henkilöstölle.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Hallinnollisten toimintojen keskittäminen parantaa tehokkuutta. Vuodesta 2012 lähtien hallitusohjelmiin on sisällytetty merkittäviä virastojen toimintamenoihin kohdistuvia määrärahasäästöjä. Samanaikaisesti virastoille on tullut ja on tulossa uusia tehtäviä. Uusi virastokokoonaisuus luo mahdollisuuksia keskittää virastojen hallintoa ja yhteisiä toimintoja erityisesti hallinnollisissa tukitoiminnoissa, kohentaa hallinnon tuottavuutta, parantaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä vapauttaa resursseja uusiin virastoille osoitettaviin tehtäviin ja mahdollisesti muista uudistuksista aiheutuviin henkilöstötarkistuksiin.

Julkisen talouden heikentymisen vuoksi valtionhallinnon rakenteellisten ja toiminnallisten kehittämishankkeiden keskeisinä tavoitteina on palveluiden laadukas hoitaminen tulevaisuudessa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Tavoitteena on muun muassa päällekkäisyyksien purkaminen, sähköisen asioinnin lisääminen sekä asiakasnäkökulmasta etenkin asioinnin helppous ja selkeys.

Viranomaistoimintojen yhdistämisellä tavoitellaan seuraavia hyötyjä:

- Parannetaan hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin.
- Kehitetään ja vahvistetaan hallinnonalan strategista ohjausta.
- Edistetään hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä.
- Lyhyellä aikavälillä viranomaistehtävissä on saavutettavissa synergiaetuja erityisesti hallinnollisissa tukitoiminnoissa (talous- ja henkilöstöhallinto).
- Pidemmällä aikavälillä sähköinen asiointi ja laajempi resurssipohja vapauttavat asiantuntijoita rutiinitoimista vaativampiin tehtäviin.
- Viranomaistoimintojen yhdistäminen luo mahdollisuuksia lisätä tulosohjauksessa hallinnonalan sisäistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä.
- Viranomaistoimintojen keskittäminen ja yhdistäminen luovat strategiseen ohjaukseen uutta näkökulmaa ja edellytyksiä kehittää viranomaistoimintaa eri asiakastarpeisiin sekä kehittää ja yksinkertaistaa ohjaus- ja lupatoimintoja ja karsia normeja.
- Uudessa virastossa on mahdollisuudet hyvien käytäntöjen levittämiseen ja toisilta oppimiseen muuttuvassa toimintaympäristössä.
- Valvonta-, ohjaus- ja lupa-asioiden keskittäminen tuo vahvemman oikeudellisen asiantuntijapohjan ja edellytykset palvelun laadun parantamiselle.

Haasteena on synergiaetujen heikentyminen, jos uudistus jää puolitiehen. Määrätietoinen strateginen ote ja siihen perustuva organisoituminen ovat kuitenkin keinoja toivotun kehityksen aikaansaamiseksi.

4.4 Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia ympäristöön.

Liikenteen automatisointi ja digitalisointi voivat vähentää liikenteen haitallisia ympäristöpäästöjä. Viestintä- ja liikennepalveluiden yhteentoimivuuden parantuminen luo potentiaalia liikenteen automatisaatiolle. Viestintäyhteyksien kehittyminen mahdollistaa uudenlaisen työnteon ja vähentää tarvetta liikkua esimerkiksi työn ja työpaikan vuoksi. Liikenne- ja viestintäsektorin yhdistyminen samaan virastoon edistää edellä mainittujen ilmiöiden kehitystä ja tukee pitkällä aikavälillä kestävämmän liikennejärjestelmän kehittymistä.

Avoimella datalla, tietovarantojen paremmalla hyödyntämisellä sekä liikenteenohjauksen yhteydessä syntyvällä ja kerättävällä tiedolla voidaan hyödyttää koko yhteiskuntaa aiempaa tehokkaammin. Tällä voidaan onnistua vähentämään liikenteen haitallisia päästöjä sekä parantaa energiatehokkuutta.

Liikenne palveluna (Mobility as a Service, MaaS) -toimintatapaa edistämällä julkinen sektori, elinkeinoelämä ja käyttäjät yhdessä tietoa ja digitalisaatiota hyödyntämällä luovat kestävästä liikennejärjestelmästä. Toimintatavan avulla voidaan saavuttaa ympäristön kannalta suotuisampi kulkumuotojakauma mahdollistamalla ovelta ovelle kuljetukset myös henkilöliikenteessä sekä jakamistalouteen perustuvia palveluita. Tämä osaltaan saattaa vähentää henkilöautoriippuvaisuutta ja lisätä uusien liikennepalvelujen houkuttelevuutta, julkinen henkilöliikenne mukaan lukien.

Tavoitteena on, että liikenne palveluna -toimintatapaa edistämällä henkilöautolla yksin ajettavien matkojen määrä vähenee ja että henkilöautosuorituksen kasvu muun muassa kaupunkiseuduilla pysähtyy väestönkasvusta huolimatta. Esimerkiksi yhteiskäyttöautoilun yleistyminen voi edistää autokantamme uusiutumista ja vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien henkilöautojen osuutta autokannassa, koska yhteiskäyttöautoilussa kynnys hankkia esimerkiksi vaihtoehtoisia käyttövoimia hyödyntävä auto voi olla matalampi verrattuna perinteiseen autonomistajuusmalliin.

4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään

Esityksellä pyritään edistämään uuden elinkeinotoiminnan syntymistä liikenne- ja viestintäalalle. Tällä hetkellä Liikenteen turvallisuusviraston luovuttamaa tietoa käyttävien yritysten palveluksessa on arvioitu työskentelevän jatkossa noin 1 200 henkilöä.

Liikennealan tietotyön merkitys työmarkkinoiden kokonaisuuden rakenteelle on nykyisellään pieni. Informaatio- ja viestintäala työllisti Suomessa Tilastokeskuksen mukaan 87 763 henkilöä vuonna 2014, kun kaikkien työllisten määrä oli 2,27 miljoonaa henkilöä. Liikennealan tietotyöntekijöiden osuus informaatio- ja viestintäalasta on yli prosentin.

Virastouudistuksen on arvioitu tuottavan merkittävästi uutta liiketoimintaa muun muassa tutkimukseen, kehitykseen ja liikkumispalveluihin. Liikkumispalveluiden kehityksellä voi olla

huomattavia työllisyysvaikutuksia sekä vaikutuksia kauppataseeseen samoin kuin infrastruktuurivaikutuksia.

Vaikutukset turvallisuuteen

Esityksellä olisi myönteisiä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen. Oikea-aikaisen ja laadukkaan informaation välittäminen tietoturvallisesti tulee yhä keskeisemmäksi liikenneturvallisuuden tekijäksi. Virastouudistus tukee tätä kehitystä tuomalla viestinnän ja liikenteen kiinteämmin toistensa yhteyteen. Monet turvallisuusongelmat ovat lähtöisin liikennejärjestelmätason ratkaisuista, onnettomuudet ovat niistä viime kädessä ilmi tuleva osoitus. Virastouudistus selkeyttää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsunnittelun ja julkisen liikenteen kehittämisen rooleja ja tehtäviä, jolloin jatkossa voidaan paremmin löytää ja ratkaista onnettomuuksien taustalla olevia ylempään tason ongelmia.

Esitys parantaa edellytyksiä tulevaisuuden liikenneturvallisuustyölle ja myönteiset konkreettiset vaikutukset painottuvat pitkälle aikavälille. Pitkän aikavälin tarkastelussa virastouudistus saattaa edistää kulkutapamuutosta henkilöautoista liikkumispalveluihin, digitaalisten ratkaisujen ja yhteyksien parantuessa. Uusi virasto mahdollistaa myös liikennejärjestelmän paremman hallinnan siten, että kokonaisuudessa tullaan huomioimaan sekä liikenne- että tietoliikenneinfrastruktuuri. Tämä tukee fyysisen liikenteen muuttumista digi-liikenteeksi (esimerkiksi etätyö) ja liikenteen palveluistumista (MaaS).

Sensoriteknologian yhdistyminen infrastruktuuriin mahdollistaa paremman tietojen keruun ja hallinnan, mikä edistää liikennejärjestelmän tehokkaampaa kokonaissuunnittelua ja ajantasais- ta liikenteen ohjausta. Tämä puolestaan edistää älyliikenteen kehittymistä ja samalla liikenneturvallisuutta.

Tulevaisuudessa äly- ja automaatioliikenne aiheuttavat kyberturvallisuusuhkia, joiden torjunnassa on hyötyä tehokkaammasta yhteistyöstä Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa.

Virastojen työnteon tehostuessa resursseja voidaan ohjata enemmän liikenneturvallisuustyöhön.

Vaikutukset aluekehitykseen

Nykyisin maakunnan liitto vastaa alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) perusteella aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja osana tätä tehtävää maakunnan liitto vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsunnittelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa muualla kuin Helsingin seudulla. Liikennevirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus osallistuvat maakuntien ja kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsunnittelmiin laatimiseen. Liikennejärjestelmäsunnittelussa sovitetaan yhteen valtakunnalliset ja alueelliset liikenneverkkoon ja -palveluihin liittyvät kehittämistarpeet sekä liikenne ja muut maankäyttömuodot. Liikennejärjestelmän kehittäminen sisältää väylien kehittämisen lisäksi liikenteen palveluiden ja niiden markkinoiden edistämisen sekä julkisen liikenteen toimintaedellytysten kehittämisen.

Liikennevirasto vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnan ohjauksesta toimialallaan ja tienpidon yhteensovittamisesta asianomaisessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. ELY-keskusten liikennevastuualue on huolehtinut operatiivisesta tienpidosta

tienpitoviranomaisena. ELY-keskuksia on tällä hetkellä 15, joissa yhdeksässä hoidetaan liikennetehtäviä. ELY-keskukset vastaavat toimialueellaan seuraavista tienpidon tehtäväkokonaisuuksista: tiestön palvelutason määrittäminen (asiakastarpeet, maankäytön yhteistyö tiestöä koskevissa aluevarauksissa, esiselvitykset, tie- ja liikenneolot, liikenteen ohjaus ja hallinta, liikenneturvallisuus), tienpidon ohjelmointi (tulos- ja talousohjaus- ja suunnittelu, tienpidon ohjelmat), hankesuunnittelu ja kunnossapidon suunnittelu.

Eduskunnan käsiteltävänä on maakuntaudistusta koskeva hallituksen esitys (HE 15/2017 vp) ja sitä täydentävä hallituksen esitys (HE 14/2018 vp). Maakuntalakiehdotuksen 6 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan maakunnan tehtävälään kuuluisivat liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö ja toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin niistä erikseen säädettäisiin.

Valtio toimisi jatkossakin väyläomaisuuden omistajana ja Liikennevirasto, tulevaisuudessa Väylävirasto, hallinnoisi tätä väyläomaisuutta. Väyläviraston tehtäviin kuuluisi vastata tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien ja niiden yhteistyöalueiden kanssa sekä osallistua väylänpitäjänä liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen sekä valtakunnallisen ja maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen. Liikenne- ja viestintävirasto puolestaan osallistuisi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman strategiaan ja toiminnalliseen valmisteluun sekä maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen. Virastouudistus selkeyttäisi viranomaisten tehtävänjakoa alueellisessa yhteistyössä ja edistäisi alueiden näkemysten huomioimista aikaisempaa tuloksellisemmin.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston pääpaikka tulisi jatkossakin sijaitsemaan pääkaupunkiseudulla. Kummallakin virastolla on alueellisia toimipisteitä ja tehtäviä, joista osasta vastaavat sopimusperusteiset palveluntarjoajat. Virastouudistuksella nähdään myönteisiä mahdollisuuksia yhteistyön kehittämiseen tulevien maakuntien ja kuntien kanssa.

Alueellistamisen koordinaatioryhmä on käsitellyt virastouudistusta helmikuussa 2018, eikä nähnyt tarvetta varsinaisen sijoittamisselvityksen tekemiseen. Koordinaatioryhmä kuitenkin edellyttää, että aiemmin tehdyt alueellistamispäätökset säilyvät voimassa myös uudessa rakenteessa lukuun ottamatta liikenteenohjausyhtiön piiriin siirtyviä tehtäviä.

Vaikutukset tietoyhteiskuntaan

Viranomaisen rekisteritiedon hyödyntämisen lähtökohtina ovat markkinaehtoinen toiminta ja käyttäjien tarpeisiin vastaavat, laadukkaat, edulliset ja tehokkaasti tuotetut palvelut. Erityisesti liikennejärjestelmää koskevaa tietoa halutaan järjestelmän asiakkaiden, palveluntuottajien ja viranomaisen käyttöön mahdollisimman avoimesti ja lisäarvoa tuottavasti. Lisäksi digitalisaation edistäminen ja liikenteen tietoon perustuvien palvelujen sekä liikenteeseen liittyvien kokeilujen mahdollistaminen ovat tärkeitä liikenteen palveluiden kehittämiseksi.

Yhteiskunnan digitalisoituminen haastaa viranomaisia löytämään uusia ratkaisuja tietojen saattamiseksi tietoa hyödyntävien tahojen tarpeisiin. Viranomaisen tehtävänä on myös olla mukana edistämässä digitalisaatiota ja digitaalisten palvelujen ja markkinoiden syntymistä. Digitalisaatio ja digitaalisten palvelujen syntyminen perustuvat kykyyn sekä mahdollisuuteen käsitellä ja hyödyntää tietoa.

Digitaalisaatio edellyttää, että viranomaisen rekisteritiedot ovat koneellisesti hyödynnettäviä ja tietojen hyödyntäminen mahdollistetaan erilaisissa sovelluksissa ja palveluissa. Näin parannetaan tiedon hyödynnettävyyttä päätöksenteossa ja avataan tiedonhyödyntäjille ja palvelujen

tuottajille mahdollisuuksia toteuttaa monipuolisempia ohjelmointirajapintoja sekä synnyttää laajoja ekosysteemejä tiedon hyödyntämiseen. Sen lisäksi, että palveluntarjoajille syntyy kehityksestä suoria hyötyjä, syntyy tiedon tehokkaammasta uudelleenkäytöstä etua kaikille niille käyttäjille, jotka käyttävät sovelluksia ja palveluita.

Tulevaisuudessa korostetaan kuluttajien mahdollisuutta osallistua omien tietojensa käsittelyyn. OmaDatassa on kysymys henkilötiedosta, joka on saatettu rekisteröidyn itsensä hallittavaksi. Kyse ei ole viranomaisen rekisteriin talletetuista kaikista tiedoista, vaan sellaisesta tiedosta, jonka viranomaisen on avannut rekisteröidyn itsensä hallittavaksi. Tällaista OmaDataa voisivat näin olla esimerkiksi henkilön ajo-oikeustiedot, jotka on avattu rekisteröidyn hallittaviksi Liikenne- ja viestintäviraston tarjoaman rajapinnan välityksellä. Huomionarvoista on se, että virastolla on tämän jälkeenkin edelleen samat henkilön ajo-oikeustiedot henkilötietoina rekisterissään, eikä OmaDatana hallittavaksi avattua henkilötietojen osajoukkoa poisteta viraston henkilörekisteristä.

Liikenteen turvallisuusviraston tietojen hyödyntäminen on ollut varsin laajaa ja sen taloudellinen merkitys on kiistaton. Tieto mahdollistaa tietopalvelumarkkinat, joiden kooksi arvioidaan noin 100 miljoonaa euroa vuodessa, josta taloudellinen arvonlisä yritysten omistajille, työntekijöille ja rahoittajille on vähintään 20 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä on uusi markkina, jota ei olisi ilman Liikenteen turvallisuusviraston viranomaistietoja. Jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto tulee edelleen kehittämään tietovarantoaan ja palveluitaan. Pitkällä aikavälillä lienee mahdollista alentaa viranomaistoiminnan ilmoitus-, lupa-, raportointi- ja rekisteröintimaksuja.

Vaikutukset sukupuolten väliseen tasa-arvoon

Liikenneviraston, Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston henkilöstön määrästä, sukupuolijakaumasta, koulutustasosta sekä toimipisteistä on kerrottu esityksen kappaleessa 2.1.3 Virastoissa miesten ja naisten osuudet henkilökunnasta ovat lähellä toisiaan, mutta miesten osuus on kaikissa virastoissa suurempi. Liikennevirastossa miesten ja naisten määrässä on suurin ero. Miehiä on yli 100 henkilötyövuotta enemmän. Virastouudistus tulee tasaamaan Väyläviraston henkilöstön sukupuolijakaumaa, koska Liikenteenohjausyhtiöön siirtyvästä henkilöstöstä suurin osa on miehiä.

Kielelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole kielellisiä vaikutuksia. Virastot toimivat ja palvelevat kotimaisilla ja muilla kielillä.

5 Asian valmistelu

5.1 Esiselvitys ja hankkeen valmistelutyöryhmät

Esiselvitys (Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus – Esiselvitys, LVM Raportit ja selvitykset 2/2017, 17.2.2017) luovutettiin ministeriölle 17.2.2017. Työryhmä ehdotti, että Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto sekä Liikenneviraston viranomaistehtävät yhdistettäisiin yhdeksi virastoksi. Liikenneviraston liikenteenohjaustoiminto yhtiöitettäisiin valtion kokonaan omistamaksi erityistehtäväyhtiöksi erillisen selvityksen mukaisesti. Liikenneviraston jäljelle jäävät toiminnot jäisivät Väyläviraston vastuulle, joka jatkaisi väyläverkosta vastaavana virastona.

Hankkeen toteuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö asetti 25.4.2017 ohjausryhmän sekä neljä työryhmää. Ryhmien toimikaudet olivat 25.4.2017–31.12.2018.

Hankkeen työryhmät olivat:

- 1) Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston yhdistämisestä vastaava työryhmä
- 2) Liikenneviraston tehtävistä sekä jäljelle jäävän Liikenneviraston uudelleenorganisoinnista vastaava työryhmä
- 3) Liikenneviraston liikenteenohjaustehtävien yhtiöittämisestä vastaava työryhmä
- 4) Lainvalmistelusta vastaava työryhmä.

Työryhmissä oli laajasti virastot Ilmatieteen laitosta lukuun ottamatta edustettuina. Kaikissa työryhmissä paitsi ohjausryhmässä ja lainvalmisteluryhmässä oli henkilöstö edustettuna. Lisäksi Liikenneviraston liikenteenohjaustehtävien yhtiöittämisestä vastaavassa työryhmässä oli edustus puolustusministeriöstä, sisäministeriöstä, Finrail Oy:stä ja Air Navigation Services Finland Oy:stä. Työryhmät asettivat alatyöryhmiä ratkomaan erilliskysymyksiä. Lisäksi työryhmät kutsuivat kokouksiinsa asiantuntijoita kuultaviksi.

5.2 Kuulemiset ja lausuntokierros

Virastouudistuksesta ja liikenteenohjauspalvelujen yhtiöittämisestä järjestettiin laaja kysely lokakuussa 2017. Uudistuksesta järjestettiin sidosryhmien kuulemistilaisuudet 24.11.2017 ja 14.2.2018 sekä useita henkilöstötilaisuuksia.

Virastouudistusta koskeva hallituksen esitys oli lausuntokierroksella 19.1.–23.2.2018. Lausuntoja pyydettiin laajasti eri tahoilta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Vastauksia saatiin yhteensä 71.

Yleisiä huomioita virastouudistuksesta

Useat lausunnonantajat pitivät virastouudistuksen tavoitteita ja ehdotuksia lähtökohtaisesti kannatettavina. Virastouudistuksen arvioitiin tukevan yleisesti ottaen liikennealan murrosta ja digitalisaation myötä viestintäsektorin kytkeytymistä yhä enenevässä määrin myös liikenne-toimialaan. Virastouudistuksella nähdään olevan tärkeä rooli hallinnonalan vastatessa toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja se nähdään monessa suhteessa ja asiassa mahdollistajan roolissa. Yleisesti hallinnonalan tarkastelua ja valmiutta tarvittaessa tehdä siihen uudis-

tuksia nähtiin hyvänä asiana. Toteutuessaan virastouudistuksen avulla nähtiin lausuntopalautteen mukaan mahdollistettavan hyvät lähtökohdat synergiaeduille, toimintojen keskittämiseksi, hyvälle käytännölle sekä norminpurulle. Kokonaisajatteluun ja pitkäjänteisyyteen perustuvan liikenne- ja viestintäpolitiikan avulla on mahdollista vastata muun muassa kaupungistumisen ja ilmastopolitiikan haasteisiin.

Virastouudistuksen ehdotusta yhdistää Liikenteen turvallisuusviraston, Liikenneviraston ja Viestintäviraston viranomaistoiminnot yhteen virastoon, uuteen Liikenne- ja viestintävirastoon ja ehdotusta Liikenneviraston jäljelle jäävien toimintojen uudelleenorganisointia uuteen Väylävirastoon, pidettiin useissa lausunnoissa johdonmukaisena ja esityksen tavoitteita tukevana. Muun muassa Keskuskauppakamari piti hyvänä, että virastojen yhdistymisen aikataulua siirrettiin myöhemmäksi eivätkä kaikki liikenteen hallinnon isot muutokset toteudu samanaikaisesti. Rajavartiolaitos näki ehdotuksen perusteltuna sidosryhmäyhteistyön yksinkertaistamisen ja hallinnon tehokkuuden näkökulmasta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö toi esille, että hallinnon viranomaistoimintojen uudelleen organisointi parantaa hallinnon tuottavuutta tehottamalla rajallisten resurssien käyttöä hallinnollisia toimintoja yhdistämällä. Toimintojen uudelleenorganisointi huomioi myös kansalaisten ja elinkeinoelämän asiakastarpeet hallinnonalalla aikaisempaa paremmin.

Lausunnoissa tuotiin esille huoli siitä, että esityksessä ei tuoda riittävästi esille nykyjärjestelmän epäkohtia, joita uudistuksella pyritään selvittämään ja jäätin pohtimaan virastouudistuksen tarkoituksena. Oikeuskanslerin viraston launnossa tuotiin esille, että vaihtoehdot virastouudistukselle oltiin tuotu esille, mutta miksi lakiesityksen sisältöiseen vaihtoehtoon oli päädytty ei oltu kuvattu riittävästi. Lausunnoissa nousi esiin myös näkökulma, jonka mukaan uudistuksen tavoitteita voitaisiin mahdollisesti edistää myös nykyisten organisaatioiden puitteissa. Erityisesti elinkeinoelämän järjestöt ja yritykset ottivat esille Liikenneviraston jakamisen kolmeen eri organisaatioon, mikä saattaisi heikentää hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Valtiovarainministeriö toi esiin, että esitykseen tulisi kirjata tarkemmin vielä, mitä kaavailtuja synergiaetuja esitetystä virastojen yhdistämisestä syntyisi. Jatkovalmistelun kannalta pidettiin tärkeänä kiinnittää huomiota myös edelleen hallinnollisen taakan keventämiseen ja edelleen kokonaiskuvan selventämiseen, eli mikä on se dynaamisen liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän kokonaisuus, jota luonnoksella on tarkoitus vahvistaa. Turvallisuusviranomaiset korostivat erityisesti tulevien virastojen kanssa tehtävää säännöllisen yhteistyön jatkoon merkitystä hallinnonrajojen ylittävästi.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus antoi yleispiirteisen lausuntonsa ja totesi haluavansa palata myöhemmin asiaan.

Virastouudistuksen yhteys muihin uudistuksiin

Virastouudistuksen kanssa samanaikaisesti liikenteen hallinnonalalla ollaan toteuttamassa muitakin merkittäviä uudistuksia, mikä lausuntopalautteessa nousi myös vahvasti esiin haastavana kokonaisuuden hahmottamisen osalta etenkin maakuntaudistuksen osalta. Maakuntien liittojen lausunnoissa tuotiin esiin huoli mahdollisista lisähaasteista tavoitteiden yhteensovittamisen ja tehtävien koordinoinnin osalta. Muun muassa Pirkanmaan liitto toi launnossaan ilmi Liikenne- ja viestintävirastolle esitettyjen tehtävien nivoutuvan läheisesti tulevien maakuntien liikennealan tehtäviin. Myös kestävään liikkumiseen, liikennealan tietovarantoihin sekä tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvissä tehtävissä yhteydet maakuntien ja Liikenne- ja viestintäviraston välillä ovat keskeiset. Mahdollisen päällekkäisen resursoinnin välttämiseksi ja hallinnon tuottavuuden parantamiseksi sekä asiakaslähtöisen toiminnan takaamiseksi virastojen rooleja tulisi lausuntojen perusteella edelleen selkeyttää esityksessä kokonaisuudessa, jossa tulevaisuudessa maakuntien lisäksi myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

(ELY) ovat osallisina. ELY-keskusten lausunnossa pidettiin lisäksi tärkeänä varmistaa vuoden 2019 osalta toimivaltuudet, vastuut ja työnjako erityisesti Väyläviraston ja ELY-keskusten osalta. Myös henkilöstöjärjestöt toivat esille lausunnoissaan haasteet uudistuskokonaisuuden voimaantumisen eriaikaisuudessa etenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) liikenne- ja infrastruktuuri- vastuualueen (L-vastuualue) ja KEHA-keskuksen henkilöstön näkökulmasta. Tämän lisäksi kaupunkien antamissa lausunnoissa pidettiin tärkeänä, että uusi virastokokonaisuus ei saisi hidastaa aluekehitystä ja tehokasta yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Maakuntauudistuksen (HE 15/2017 vp ja HE 14/2018 vp) lisäksi virastouudistuksen kanssa käsitellään samanaikaisesti erillisenä asiana kokonaisuuteen vahvasti liittyvää liikenteenohjaus- ja hallintapalveluyhtiön perustamista (HE 34/2018 vp). Hallituksen esitysten käsittely ja läpivieminen erillisinä kokonaisuuksina näyttävät lausunnonantajille haasteellisena. Uudistuksissa pidettiin tärkeänä muun muassa varmistaa uusien virastojen ja perustettavan liikenteenohjausyhtiön välinen yhteistyö ja rajapintojen toimivuus. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että uuden yhtiön ja Väyläviraston työnjakoon ei jää päällekkäisyyksiä ja sitä kautta epäselvyyksiä, ristiriitoja ja lisäkustannuksia.

Virastojen väliset vastuut ja työnjako

Lausunnoissa pidettiin myönteisenä asiana viranomaistoimintojen keskittämistä ja yhdistämistä, minkä voidaan nähdä tuovan strategiseen ohjaukseen uusia näkökulmia ja edellytyksiä kehittää viranomaistoimintaa eri asiakastarpeisiin, minkä lisäksi se voisi tarjota mahdollisuuden kehittää ja yksinkertaistaa ohjaus- ja lupatoimintoja. Esityksessä yhdeksi keskeiseksi huoleksi lausunnonantajien mukaan nousi kuitenkin uusien Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston välinen epäselväksi jäävä vastuu ja työnjako ja suhde uusiin maakuntiin ja ELY-keskuksiin. Lausunnoissa kehoitettiin varmistamaan, että toimintojen välille ei jäisi päällekkäisyyksiä. Oikeusministeriö toi esille lausunnoissaan lisäksi, että uudistuksessa tulisi huolehtia lisäksi viranomaistoimintojen edellyttämästä riippumattomuudesta ja esitti monin osin myös tarkennuksia ns. virastolakeihin. Lisäksi HSL oli huolissaan siitä, että kaikki merkittävän julkisen vallan käyttöä sisältävät tehtävät siirretään Liikenne- ja viestintävirastoon eikä Väylävirastoon jää näitä lainkaan ja toi esille ratakapasiteetin hallinnan erityiskysymyksenä.

Lausunnoissa kiinnitettiin myös huomiota liikennejärjestelmän suunnitteluun, kehittämiseen ja yhteensovittamiseen sekä erityisesti siihen liittyen maankäytön suunnitteluun liittyviin vastuisiin ja työnjakoon. Lausunnoissa todettiin erityisen tärkeäksi selvittää entisestään, mikä organisaatio toimii yhteistyökumppanina kussakin asiassa. Selventäviä kirjauksia kaivattiin muun muassa sen osalta, että mikä taho ja missä laajuudessa vastaa liikennejärjestelmäkokoisuuden kehittämisestä, joukkoliikenteen ja muiden liikennepalveluiden kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, liikenneturvallisuuden kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja kestävästä liikkumisen kokonaisvaltaisesta edistämisestä. Useat lausunnonantajat toivat esiin, että työnjako eri tehtävissä tulee sekä yhteistyötahojen että henkilöstön näkökulmasta hoitaa ennakoitusti kuntoon, jotta asioiden edistämisessä ja käsittelyssä ei tule viiveitä tai epätietoisuutta asioita hoitavasta vastuullisesta tahosta sekä asialla olisi vaikutusta tehtävävastuun ohella myös henkilöstön sijoittumiseen. Tulevista virastorajoista huolimatta pidettiin tärkeänä, että yhteys liikenteen ja infrastruktuurin kehittämisen ja ylläpidon välillä pitää säilyttää vahvana ja että tulevalle Väylävirastolla säilyisi vahva rooli väyliin liittyvien kehittämishankkeiden koordinoijana ja tilaajana (Suomen Tieyhdistys). Keskuskaupakamari piti myös tärkeänä, että virasto voisi olla mukana valtakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä muutenkin kuin teknisesti.

Oikeusministeriö ja Oikeuskanslerin virasto toivat molemmat esiin lausunnoissaan virastolakeihin sisältyvät avustavien tehtävien siirrot muun kuin viranomaisen hoidettaviksi ja esittivät tarvetta tarkentaa jo nyt Liikenteen turvallisuusvirastosta annettuun lakiin sisältyvää pykälää.

Lausunnoissa tuotiin esille, että perustuslakivaliokunta on tapauskohtaisesti pitänyt sinänsä mahdollisena siirtää ulkopuoliselle sopimuksella myös viranomaista avustavia neuvonnan luonteisia tehtäviä, mutta asiaa tulisi vielä selvittää jatkovalmistelussa.

Virastouudistuksessa pidetään tärkeänä, että virastoissa säilyy riittävän syvällinen asiantuntemus ja parhaat yhteistyökäytännöt, ymmärretään liikennejärjestelmäkehityksessä asiakastarpeita, kotimaista liikennemarkkinaa ja sen muutosta sekä tunnistetaan keskeiset yhteistyön muodot. Muun muassa Rakennusteollisuus RT ry, INFRA ry, Logistiikka-asiakkaiden neuvottelukunta (LONK) ja Raidealan neuvottelukunta (RAINE) kannattivat maankäytön ja asumisen eli rakentamisen sekä liikenteen kokonaisuuksien yhteisen suunnittelun vahvistamista ja yhteisen organisoinnin tarpeellisuuden arvioimista.

Henkilöstö ja resurssit

Virastouudistusta koskevissa lausunnoissa henkilöstön ja resurssien monipuolista ja tehokasta käyttöä pidettiin lähtökohtaisesti kannatettavana tavoitteena. Yhdeksi keskeiseksi huomioksi lausunnoista nousi huolehtiminen tällöin myös riittävän substanssiosaamisen säilymisestä, ylläpidosta ja uudistumisesta. Etenkin yrityksille oli tärkeää, että erityisalojen asiantuntemus ja toimialatuntemus uudistuksessa säilytetään vähintään uudistusta edeltävällä tasolla. Muun muassa viestinnän osalta virastouudistuksessa yhtenä keskeisimpänä asiana useammissa lausunnoissa pidettiin kyberturvallisuuden ja taajuushallinnon korkeatasoinen osaamisen ja ammattitaidon turvaamista. Virastoilta edellytettiin selkeää tehtävä- ja toimivaltajakoa sekä asiakkaiden ja sidosryhmien näkökulmasta ennakoitavuutta ja vakautta.

Henkilöstöjärjestöjen antamissa lausunnoissa virastouudistuksessa keskeisenä asiana pidettiin hyvän henkilöstöpolitiikan noudattamista kaikilta osin ja muun muassa uudistuksen tuomat muutokset ovat hyvissä ajoin ja ennakoiden valmisteltava yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa. Muun muassa Pardia ry toi esille lausunnossaan, että henkilöstölle on turvattava samanaikaiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet uuden viraston tehtäviin hakeutumisessa. Maakuntauudistuksen tapahtuessa vuonna 2020 ja virastouudistuksen 2019 alusta alkaen ELY-keskukset toivat esiin lausunnoissaan, että siirtyvätkö esimerkiksi suunnittelu- tai maankäyttötehtäviä tekevät henkilöt tehtäviensä mukana uusiin virastoihin. Uudistus edellyttää, että ELY-keskuksista uusiin virastoihin siirtyvän henkilöstön asema turvataan ja ELY-keskuksista siirtyvät henkilöt tulee ottaa mukaan valmisteluun. ELY-keskusten mielestä olisi parempi, jos virastouudistus tapahtuisi samaan aikaan maakuntauudistuksen kanssa.

Lisäksi maakuntien liittojen lausunnoissa pidettiin tärkeänä, että tulevien virastojen resurssit on käytettävissä myös alueilla eli tulevissa maakunnissa ja että tehtävien toteuttamiseen kohdistetaan riittävät henkilöresurssit.

Tietovarannot ja tieto- ja kyberturvallisuus

Virastouudistusta koskevissa lausunnoissa tuotiin esiin, että hallituksen esitysluonnoksen perusteella tieto-omaisuuden hallinnan yhdistäminen ja selkeiden vastuiden määrittäminen loisivat edellytykset tietopääoman paremmalle hyödyntämiselle. Tiedon, tietoturvan ja tiedonvälityksen yhdistämisellä luotaisiin parempia edellytyksiä älyliikenteen kehittymiselle ja muille innovaatioille. Liikenne globaalina ja käyttäjälähtöisenä sektorina nähtiin myös hyvänä kokeilupohjana, josta saadut kokemukset on mahdollista hyödyntää laajemmin yhteiskunnassa. Virastouudistuksella nähtiin myös arvoa siirtymisessä yksittäisistä rekistereistä kohti tietovarantoajattelua (Pardia).

Lausunnoissa tuotiin esille huoli siitä, että liikenneväyliin ja niiden kuntoon liittyvä tieto on hajaantumassa useampaan organisaatioon, mikä tulee lisäämään viranomaistahojen yhteistyön ja koordinaation tarvetta. Yleisesti lausunnoissa korostettiin uudistuksen jälkeistä tiedonvaihdon ja tiedon yhteiskäytön sujuvuuden varmistamista. Muun muassa Tilastokeskus toi lausunnoissaan esiin, että tiedonkäyttäjien kannalta tietojen löydettävyyttä, saatavuutta ja yhdisteltävyyttä tukevat ratkaisut olisivat tuomassa huomattavan parannuksen nykytilanteeseen. Lausunnoissa huomioitiin myös tiedon jakamisen yhteydessä riittävä tietosuojan tason ja salassa pidettävien tietojen suojauksen tärkeys. Muun muassa Oikeuskanslerin virasto kaipaisi lausunnoissaan tarkempaa kuvausta EU:n yleisen tietosuojasetuksen huomioon ottamisesta esityksessä huomioiden perustuslakivaliokunnan asiasta antamat lausunnot. Poliisihallituksen lausunnoissa pidettiin positiivisena, että liikenteenohjauksen yhteydessä syntyvä ja kerättävä tieto saataisiin hyödynnettyä aiempaa tehokkaammin.

Lausunnoissa tunnistettiin myös Kyberturvallisuuskeskuksen merkittävä rooli kansallisen ja kansainvälisen kyberturvallisuuden edistäjänä koko yhteiskunnassa. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota siihen, että kyberturvallisuuskeskuksesta on lakiehdotuksen mukaan tarkoitus muodostaa Liikenne- ja viestintävirastosta organisatorisesti ja toiminnallisesti erillinen yksikkö. Ehdotus on ymmärrettävissä siten, että kyberturvallisuuskeskuksen on tarkoitettu toimivan pääjohtajan alaisuudessa ainoastaan hallinnollisesti. Tässä tapauksessa ei nähtäisi asianmukaiseksi, että Kyberturvallisuuskeskusta koskeva sääntely jää sen asemaa lukuun ottamatta kokonaisuudessaan työjärjestyksen varaan. Lakiehdotusta tulisi täydentää näiltä osin. Lisäksi Elinkeinoelämän Keskusliitto toi lausunnoissaan esiin, kuinka Kyberturvallisuuskeskus palvelee laajasti eri toimialoja ja arvioi, että keskuksen uudelleen sijoittumista koko valtioneuvoston piirissä tulisi arvioida lisää.

Muita huomioita

Edellä mainittujen aiheiden lisäksi lausunnonantajat kiinnittivät huomiota muun muassa liikenteen harjoittajien, käyttäjien ja muiden toimijoiden kustannuksiin, joiden ei toivottu uudistuksen myötä kasvavan vaan pyrittäisiin virastouudistuksen avulla tehokkaampaan ja mahdollisesti edullisempaan toimintamalliin. Lisäksi puolustusministeriö korosti METO-yhteistyön turvaamista myös uudistuksen jälkeen ja taajuushallinnan säilyvyyttä jatkossakin toimialaneutraalina ja markkinaneutraalina sekä mahdollistavan valtion keskeisen tehtävän eli turvallisuustoiminnan taajuusresurssit kaikissa turvallisuustilanteissa. Lisäksi muun muassa Museovirasto kiinnitti lausunnoissaan huomiota kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön turvaamiseen uudistuksessa. Lisäksi perinnetoiminta ja kulttuuriperintö nousivat esille myös ELY-keskusten, Kangasalan kaupungin ja Mobilia säätiön lausunnoissa. Rahoituksen osalta eri toimijoiden lausunnoissa nostettiin esille maksujen mahdollisten vähentämisen mahdollisuuksien arviointia ja perittävien maksujen kohdentamista ala-kohtaisesti. Lisäksi eri liikennemuotojen edustajien lausunnoissa korostettiin väyläinfrastruktuurin rahoituksen sekä sen kehittämisen ja ylläpidon turvaamisen merkitystä virastouudistuksessa.

Kouvolan kaupungin lausunnoissa tuotiin esille, että uusien virastojen toimintojen maantieteellinen sijoittaminen osaltaan vaikuttaa myös toimialan yritysten sijoittumiseen ja alueen elinkeinotoiminnan kehittämiseen, mikä tulee ottaa huomioon virastojen toimintojen ja sopimusperusteisten palveluntarjoajien sijoittumisen ohjauksessa myös neljän suurimman kaupunkiseudun ulkopuolelle. Liikenne- ja logistiikkasektorin kysyntä, osaaminen, yritystoiminta ja koulutustarjonta muodostavat alan klusterit, joiden tulee vaikuttaa osaltaan virastojen ja perustettavan erityistehtävyyhtiön sijoittumiseen.

Tilastokeskus oli huolissaan tilastoinnin jatkuvuudesta ja yhteistyöstä uuden Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston kanssa.

Lopuksi useassa lausunnossa kiinnitettiin lyhyesti huomiota virastouudistuksen jälkikäteisten vaikutusten seurantaan. Tämä tukisi osaltaan pitkäjänteistä liikenne- ja viestintäpolitiikan tarkastelua myös hallituskausien yli.

Jatkovalmistelu

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa on täydennetty yleisperusteluita ja esitetty tarkempia selvityksiä virastouudistuksen toteuttamiskustannuksista, henkilöstövaikutuksista ja virastojen toimivallasta maakuntaudistuksessa sekä Kyberturvallisuuskeskuksen toimintaa koskeva erillinen kansainvälinen selvitys. Virastolakeja on täydennetty virastojen tehtävien, keskinäisen suhteen ja ratkaisuvallan sekä palveluiden ulkoistamisen osalta. Erityisesti selkeytettiin Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston tehtävänjakoa ja roolitusta liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Kummankin virastojen tehtäviin lisättiin ympäristöhaittojen vähentäminen ja rajoittaminen, tarkennettiin pääjohtajan toimi- ja ratkaisuvallan työjärjestyksessä sekä tarkennettiin ja selvennettiin palveluiden ulkoistamista ja julkisen hallintotehtävän antamista muulle toimijalle. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä täsmennettiin taajuushallinnon, valtiontuki-asioiden ja valtionavustusten hoitamisen osalta. Väyläviraston tehtäviin lisättiin tehtävä vaalia ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita ja kulttuuriomaisuutta. Toimialalainsäädäntöön on tehty säädösteknisiä ja kielellisiä korjauksia, erityisesti viranomaisten nimiin (Tulli, Rajavartiolaitos, Verohallinto).

6 Esitykseen vaikuttavia tekijöitä

6.1 Esityksen suhde Ahvenanmaan itsehallintolakiin

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:ssä säännellään Ahvenanmaan toimivallasta lainsäädäntöasioissa. Tämän esityksen kannalta keskeisiä kohtia ovat pykälän 20–22 kohdat, jotka koskevat postilaitosta ja yleisradio- ja kaapelilähetystoiminnan harjoittamista maakunnassa, teitä ja kanavia, tieliikennettä, raideliikennettä, veneliikennettä, paikallisen meriliikenteen väyliä sekä elinkeinotoimintaa. Lain 27 §:n mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat kauppamerenkulku ja kauppamerenkulun väylät sekä ilmailu. Lain 29 §:n mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu muun muassa alusrekisteri, jonka osalta maakuntapäivien suostumuksella voidaan lainsäädäntövalta kokonaan tai osittain siirtää lailla maakunnalle.

Tässä hallituksen esityksessä käsitellään Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston tehtävien sekä osittain Liikenneviraston tehtävien siirtämistä uuteen keskushallinnon virastoon, Liikenne- ja viestintävirastoon. Ahvenanmaan maakunnan hallitus antoi virastouudistusta koskevasta hallituksen esityksestä yleispiirteisen lausuntonsa ja totesi haluavansa palata myöhemmin asiaan.

Liikenne- ja viestintävirastolle siirretään nykyisin Liikenteen turvallisuusviraston vastuulla olevat liikenteen ammattipätevyysasiat. Muutoksella ei ole vaikutusta Ahvenanmaan toimivaltaan, vaan Ahvenanmaata koskevat tieliikenteen ammattipätevyyskysymykset kuuluvat edelleen Ahvenanmaan itsehallinnon piiriin. Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 13 kohdan mukaan kauppamerenkulku kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Laivaväen pätevyudet kuuluvat siten valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan valtionvirasto pitäisi jatkossakin rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan maakunnan liikenteen rekistereitä koskeva sääntely ja rekistereiden ylläpito kuuluvat Ahvenanmaan itsehallinnon piiriin. Liikenne- ja viestintäviraston perustamista koskevalla lailla ei muuteta rekisterinpitoa tai rekisterinpitovelvollisuuksia Ahvenanmaan osalta.

Nykyisissä liikennemuotokohtaisissa valtakunnallisissa laeissa oleva Ahvenanmaata koskeva rekisterisääntely jää nykyisellään voimaan.

Itsehallintolain 32 §:n mukaan maakunnan hallituksen suostumuksella voidaan valtakunnan hallinnolle kuuluvia tehtäviä asetuksella (sopimusasetus) siirtää määräajaksi tai toistaiseksi maakunnan viranomaiselle. Tällainen tasavallan presidentin asetus on annettu julkisesta palveluvelvoitteesta lentoliikenteelle Maarianhaminan ja Tukholman alueen välillä (1404/2015). Sen mukaan lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1008/2008 tarkoitetut hallintotehtävät, jotka koskevat julkisen palveluvelvoitteen asettamista lentoliikenteelle, sekä muut hallintotehtävät, jotka johtuvat kyseisestä velvoitteesta, hoitaa Ahvenanmaan maakunnan hallitus. Manner-Suomessa toimivalta asettaa julkinen palveluvelvoite lentoliikenteessä tulee siirtymään Liikennevirastolta Liikenne- ja viestintävirastolle 31.12.2019 saakka, jonka jälkeen toimivalta on liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta annetun lakiehdotuksen II osan 12 luvun 11 §:n perusteella maakunnilla.

6.2 Riippuvuus muista esityksistä

Hallitus on antanut maaliskuussa 2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017 vp). Esitykseen sisältyvä maakuntalain 6 § sisältää maakuntien tehtävät ja kyseisen pykälän 1 ja 2 momentissa on liikennealan tehtäviä, jotka osaksi täytäntöön pannaan liikenne- ja viestintäministeriön virastouudistuksen yhteydessä. Lisäksi hallitus antoi eduskunnalle hallituksen esityksen maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (ns. 2-paketti) maaliskuun 2018 alussa (HE 14/2018 vp). Tämän esityksen liitelaeilla on vaikutusta erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan saaristoliikenteessä.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen ajokorttilain muuttamisesta (HE 146/2017 vp), jolla tulee olemaan vaikutusta viranomaistehtäviin.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 180/2017 vp). Kyseinen laki sisältää tehtäviä nykyisille virastoille, Liikenteen turvallisuusvirasto sekä Liikennevirasto. Koska esityksen käsittely on vasta alkamassa eduskunnassa, on hallituksen tarkoituksena antaa myöhemmin erillinen hallituksen esitys, jolla teknisesti korjataan virastoja koskevat nimitykset uudessa tieliikennelaissa.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (lain II vaihe; HE 145/2017 vp), jonka muutoksilla on merkittävä vaikutus virastouudistuksen tavoitteiden toteuttamiseen. Virastouudistusta koskevan hallituksen esityksen liitelakina on liikenteen palveluja koskevan lain muutos, jolla täytäntöön pannaan maakuntaudistuksen vaatimat muutokset julkiseen henkilöliikenteeseen, liikenteen ohjaustoimintojen yhtiöittämistä koskevat säännökset sekä virastojen tekniset nimimuutokset.

Liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta (HE 192/2017 vp) annettiin joulukuussa 2017. Esityksessä ehdotetaan tietyille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten palveluiden tarjoajille sekä eräiden digitaalisten palveluiden tarjoajille tietoturvallisuuden liittyvää riskienhallintaa ja häiriöiden raportointia koskevia velvoitteita. Lisäksi säädettäisiin näiden velvoitteiden valvonnasta, viranomaisten välisestä tietojen vaihdosta sekä yleisestä tietoturvallisuuden liittyvästä viranomaistoiminnasta. Toimivalta

HE 61/2018 vp

valvoa riskienhallinta- ja häiriöraportointivaroja olisi sektorikohtaisilla valvontaviranomaisilla. Tämä tarkoittaisi Energiavirastoa, Finanssivalvontaa sekä Liikenne- ja viestintävirastoa.

Työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltu hallituksen esitys merityötä koskevan yleissopimuksen ohjeiston muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain 8 §:n muuttamisesta ja työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain 9 a §:n muuttamisesta (HE 48/2018 vp) annettiin eduskunnalle huhtikuussa 2018. Esityksessä muutetaan liitelakina olevaa laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettua lakia.

Sisäministeriössä valmisteltu hallituksen esitys laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 18/2018 vp) annettiin eduskunnalle maaliskuussa 2018. Kyseiset lakiehdotukset sisältävät tehtäviä ja tiedoksiantoa koskevia säännöksiä, joilla on vaikutusta Liikenne- ja viestintäviraston sekä perustettavan liikenteenohjaus- ja hallintayhtiön tehtäviin ja toimintaan.

Oikeusministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) annettiin eduskunnalle huhtikuussa 2018. Esitys sisältää kokonaisuudistuksen, joka liittyy hallintoasioiden oikeudenkäyntiin. Esityksellä on vaikutuksia tämän esityksen liitelakeihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistukseen läheisesti liittyvä hallituksen esitys laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi (HE 34/2018 vp) annettiin eduskunnalle 5.4.2018. Valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden hallinnassa oleva omaisuus ja toiminta perustetavalle osakeyhtiölle. Kyseisessä esityksessä esitetään, että Liikennevirastossa nykyisin hoidettavat tie-, meri- ja rautatieliikenteen liikenteenohjaustoiminnot yhtiöitetään valtion osakeyhtiöksi 1.1.2019 alkaen.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys maantielain muuttamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 45/2018 vp), joka annettiin eduskunnalle 12.4.2018. Samassa yhteydessä on tarkoitus muuttaa lain nimike laiksi liikennejärjestelmästä sekä maanteistä. Hallituksen esitykseen sisällytetään kaikki liikennealaa koskevat maakuntaudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät muutokset.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu myös hallituksen esitys laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamiseksi (HE 43/2018 vp). Esityksessä muutetaan laki vastaamaan muuttunutta tilannetta, kumotaan laivaväen luetteloinnista annettu laki sekä muutetaan merityösopimuslakia. Muutoksilla on vaikutusta virastouudistuksen yhteydessä muutettaviin liitelakeihin. Esitys annettiin eduskunnalle 12.4.2018.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys merityötä koskevan yleissopimuksen ohjeiston muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain 8 §:n muuttamisesta ja työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annetun lain 9 a §:n muuttamisesta (HE 48/2018 vp). Muutoksella on vaikutusta virastouudistuksen yhteydessä muutettavaan liitelakiin. Esitys annettiin eduskunnalle 12.4.2018.

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 26/2018 vp), joka annettiin eduskunnalle 3.4.2018. Maa- ja metsätalo-

HE 61/2018 vp

usministeriössä on lisäksi valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ruokavirastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 8/2018 vp), joka annettiin eduskunnalle 23.2.2018. Esityksillä on vaikutusta virastouudistuksen yhteydessä muutettaviin liitelakeihin.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys laiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (HE 46/2018 vp) sekä hallituksen esitys MARPOL 73/78 – yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 42/2018 vp). Molemmat esitykset annettiin eduskunnalle 12.4.2018.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltavana vielä neljä hallituksen esitystä:

- Hallituksen esitys laiksi ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta olisi tarkoitus antaa keväällä 2018. Muutoksella muutettaisiin toimilupasääntelyä ja kevennettäisiin koulutusmääräyksiä.
- Hallituksen esitys vesiliikennelaiksi: kyseessä kokonaisuudistus, jonka yhteydessä vesiliikennelain säännökset uudistetaan, kumotaan vesikulkuneuvorekisterilaki sekä muutetaan useita virastouudistuksen yhteydessä muutettavia liitelakeja. Esitys olisi tarkoitus antaa syksyllä 2018.
- Hallituksen esitys EU:n matkustaja-alusturvallisuusdirektiivin kansallisesta täytäntöönpanosta: esityksellä muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja teknisestä käytöstä annettua lakia, matkustaja-alusten henkilöluetteloista annettua lakia ja alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia. Näitä lakeja on ehdotettu muutettavaksi myös virastouudistuksen yhteydessä. Esitys olisi tarkoitus antaa syksyllä 2018.
- Hallituksen esitys raideliikennelaiksi ja laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta: esityksellä pannaan täytäntöön EU:n 4. rautatiepaketti ja toteutetaan samalla rautatielainsäädännön kokonaisuudistus. Ehdotetulla lailla kumottaisiin voimassa oleva rautatielaki (304/2011) sekä kaupunkiraideliikennelaki (1412/2015). Tarkoitus olisi antaa hallituksen esitys eduskunnalle syksyllä 2018.

Tämän hallituksen esityksen liitelakeja on muutettu niiden lakiehdotusten pohjalta, jotka sisältyvät yllä lueteltuihin, eduskunnalle annettuihin hallituksen esityksiin. Tällä menettelyllä on pyritty säilyttämään lakiehdotusten selkeys, ymmärrettävyys ja luettavuus.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Liikenne- ja viestintävirastosta

1 luku Liikenne- ja viestintäviraston asema ja tehtävät

1 §. Asema ja toiminta-ajatus. Liikenne- ja viestintävirasto olisi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla ja ohjauksessa toimiva keskushallinnon virasto. Pykälässä säädettäisiin viraston tehtäväalueesta ja toiminnan luonteesta yleisellä tasolla. Tehtävistä säädettäisiin 2 §:ssä ja tehtävien sisällöstä sekä toimivallasta tarkemmin erityislainsäädännössä. Pykälän 1 momentin mukaan virastolle olisi tarkoitus keskittää liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan liikenteen ja sähköisen viestinnän viranomaistehtävät.

Pykälän 2 momentin mukaan viraston tehtävänä olisi edistää tietoyhteiskunnan ja liikennejärjestelmän kehitystä. Viestintäverkkojen merkitys liikennepalveluiden kehittämisessä tulee korostumaan ja liikenne tulee automatisoitumaan tulevina vuosina. Virastolla olisi tärkeä asema tämän mahdollistamisessa. Lisäksi virasto edistäisi toiminnallaan liikennejärjestelmän toimivuutta ja liikenteen turvallisuutta sekä alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kestävästä kehitystä valtakunnallisesti. Tarkoituksena olisi, että virasto hyödyntäisi tässä tehtävässään tietovarantojaan ja vaikuttaisi uuden liiketoiminnan ja uusien palveluiden syntyymiseen. Viraston tehtäviin kuuluisi myös vaikuttaa laajasti liikenneturvallisuuden kehittymiseen sekä viestintäyhteyksien ja palveluiden edistämiseen. Viraston toiminnassa korostuisi asiakaslähtöisyys sekä liikenteen ja viestinnän asiantuntemuksen hyödyntäminen. Viraston toiminta olisi ennakoivaa, tieto- ja riskiperusteista sekä vuorovaikutteista. Resursseja kohdistettaisiin oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti, myös riskiarvioiden perusteella siten, että viraston toiminta olisi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta perusteltavissa.

Virasto edistäisi toimialallaan kestävästä kehitystä. Tehtävä liittyy erityisesti liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantamiseen ja liikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen, varsinkin ajoneuvoliikenteessä. Virasto antaisi tarvittavat pääosin kansainvälisiin sitoumuksiin perustuvat ajoneuvoihin kohdistuvat tekniset vaatimukset liikenteen ympäristöhaittojen rajoittamiseksi ja valvoisi vaatimusten noudattamista katsastuksissa ja valvonnassa. Myös viestintäverkkojen energiatehokkuutta sekä niiden rakentamisesta ja käytöstä aiheutuviin ympäristöhaittojen vähentämistä edistettäisiin.

Pykälän 3 momentissa säädetään viraston toimialueesta. Virasto olisi valtion keskushallinnon virasto, jonka toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä. Siten virasto olisi valtakunnallinen virasto, jonka toimialue lähtökohtaisesti kattaa myös Ahvenanmaan maakunnan. Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan itsehallintolaki määrittää sen, mitkä virastolle kuuluvista tehtävistä kuuluvat Ahvenanmaan maakunnassa valtion toimialaan.

2 §. Viraston tehtävät. Pykälässä säädettäisiin niistä tehtäväalueista, joita Liikenne- ja viestintävirastossa hoidetaan. Pykälän 1 momentin luettelo sisältäisi yleiskuvauksen viraston tehtävistä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi tehtävistä, joita Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto hoitavat nykyisin. Lisäksi virasto hoitaisi osan nykyisen Liikenneviraston tehtävistä.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin yhdestä viraston perustehtäväalueesta. Tehtäviä hoidetaan nykyisissä Liikenteen turvallisuusvirastossa ja Viestintävirastossa sekä osaksi Liikennevirastossa. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi edistää liikenteen ja viestinnän yleistä tur-

vallisuutta ja turvallisuuden kehittämistä. Tehtävän hoitamisessa virasto valvoisi liikenteen ja liikennejärjestelmän toimijoita, myöntäisi lainsäädännön edellyttämiä turvallisuustodistuksia ja hyväksyisi toimijoiden turvallisuusjohtamisjärjestelmät tai muut vastaavat järjestelmät, joilla varmistetaan toimijoiden harjoittaman toiminnan turvallisuus. Lisäksi virasto vastaisi liikennejärjestelmän turvallisuutta koskevan yhteisöläinsäädännön tai muiden kansainvälisten sitoumusten kansallisesta täytäntöönpanosta ja antaisi tarvittavat kansalliset liikenteen turvallisuutta koskevat oikeussäännöt. Virasto valvoisi erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa, että liikennejärjestelmässä noudatetaan sitä koskevia lähinnä turvallisuus- ja ympäristösyistä annettuja sääntöjä ja määräyksiä, jotka pääsääntöisesti perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin tai muihin sitoumuksiin.

Viraston toimialueeseen kuuluisi myös ilmailun ja merenkulun turvaamisen valvontaan, tarkastuksiin ja hyväksyntöihin liittyviä tehtäviä. Näillä turvatoimilla pyritään estämään siviili-ilmailuun, meriliikenteeseen sekä satama-alueisiin kohdistuvia laittomia tekoja tai niiden uhkia. Virasto myös hyväksyisi siviili-ilmailun turvaamiseen käytettäviä laitteita.

Viraston tehtävänä olisi myös edistää viraston toimialan teknistä kehitystä. Viraston tarkoituksena olisi edistää tietoyhteiskuntakehitystä yleisesti ja sen eri osa-alueilla. Virasto pyrki myös edistämään radio- verkko- ja muiden viestintäteknologioiden kehitystä sekä uusien innovaatioiden tekemistä ja käyttöönottoa.

Virasto edistäisi myös nopeiden laajakaistaverkkojen yhteisrakentamista ja yhteiskäyttöä. Sen tehtävänä olisi kehittää ja ylläpitää verkkojen yhteisrakentamista ja yhteiskäyttöä tukevaa keskitettyä tietopistettä. Virasto valvoisi verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain noudattamista ja edistäisi verkkotoimijoiden yhteistyötä sekä ratkaisisi verkko-toimijoiden väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittelemalla. Virasto hallinnoisi Suomen televerkkojen numerointisuunnitelmaa, numeroavaruutta ja numeron siirrettävyyttä. Se myöntäisi teleyritysten käyttöön niiden tarvitsemat puhelinnumerot ja tunnukset. Se hallinnoisi numerointirekisteriä (NURE) sekä valvoisi numeroiden käyttöoikeuksien myöntämiseen ja peruuttamiseen liittyviä säännöksiä. Virasto hoitaisi näihin liittyvät kuluttajayhteydenotot ja kansainvälisen yhteistyön. Virasto hoitaisi kansallisen standardointielimen tehtävät sekä kansallista ja kansainvälistä standardointiyhteistyötä.

Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyisi Liikennevirastosta vesiväylänpitäjien valvonta. Tehtävään kuuluisi määräysten antaminen liikenteenohjauslaitteista, sisältäen vesiliikennemerkkit ja merenkulun turvalaitteet. Tehtävään kuuluu myös lupien myöntäminen merenkulun turvalaitteiden asettamisesta, vesiväyläpäätökset, kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättäminen ja ohjeistaminen sekä vesiliikenteen ohjaamiseen liittyvien määräysten antaminen. Väyläpäätös on hallinnollinen viranomaispäätös, jolla päätöksessä mainitut väylät ja turvalaitteet vahvistetaan virallisesti käyttöönotetuksi.

Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyisi Liikennevirastosta tietunneleiden hallintoviranomaisen tehtävä. Hallintoviranomaisen tehtävänä on valvoa maanteiden tietunneleita. Tietunneleiden hallinnoinnista vastaisivat nykyiseen tapaan ELY-keskukset ja jatkossa maakunnat. Elinkaarihankkeissa hallinnointi tapahtuisi jatkossakin tieyhtiöiden toimesta.

Virasto huolehtisi tutkimus- ja kehittämistoiminnasta. Toiminnan tavoitteena on liikennejärjestelmän turvallisuuden parantaminen ja liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen. Toiminnalla tuetaan Suomen erityispiirteiden ja yhteiskunnallisten tarpeiden huomioimista kansainvälisessä vaikuttamisessa sekä ylläpidetään ja kehitetään suomalaista liikenneturvallisuus-, ympäristö- ja liikennejärjestelmäosaamista. Tutkimus- ja kehittämistyötä tehdään yhteistyössä hallinnonalan ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tällä toiminnalla kehitettäisiin viestintä-

HE 61/2018 vp

alaa, erityisesti standardointia ja tekoälyä. Viraston analyysitoiminta keskittyisi turvallisuuden tilan seuraamiseen, turvallisuusuhkien havaitsemiseen ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tunnistamiseen.

Digitalisaation eteneminen vaatii, että langattoman viestinnän testaustoimintaan riittää taajuuksia. Liikenne- ja viestintävirasto tukisi kokeiluja myöntämällä joustavasti radiolupia innovatiivisten radiotekniikoiden ja -järjestelmien testaukseen. Televerkkojen numeroihin ja tunnuksiin voitaisiin myöntää määräaikainen käyttöoikeus myös tutkimus-, testaus- ja koulutus-käyttöön. Virasto osallistuisi useisiin kansallisiin ja kansainvälisiin johto- ja ohjausryhmiin tutkimusprojekteissa, joissa tutkitaan uusia tekniikoita ja niiden mahdollisuuksia. Tavoitteena olisi varmistaa, että taajuuksia on käytettävissä jo varhaisen vaiheen testaus- ja tutkimustoiminnassa. Virasto avaisi edelleen lisää hallussaan olevaa dataa ulkopuolisten käyttöön.

Virasto olisi osa kansallista laajakaistatoimistoa (BCO-virtuaaliorganisaatio) yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä Maaseutuviraston kanssa. Organisaation tehtävänä on kerätä ja välittää tietoa laajakaistan saatavuudesta, laajakaistarakentamisesta ja digitalisaation edistämisestä.

Momentin 2 kohdan mukaan virasto huolehtisi nykyisin Liikenteen turvallisuusviraston vastuulla olevien ilmailun, merenkulun ja tieliikenteen henkilö lupien ja pätevyksien myöntämisestä. Virasto huolehtisi myös kuljettajantutkintojen järjestämisestä ja sekä myöntäisi ajokortit. Virasto huolehtisi myös toimialansa tilastoinnista.

Virasto huolehtisi ilmailun ja rautateiden organisaatiolupien ja hyväksyntöjen myöntämisestä ja valvonnasta sekä ilmailun ja rautateiden toimijoiden hallintajärjestelmä- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmätyön edistämisestä, ilmatilanhallinnan, lennonvarmistuksen ja lentopaikkojen viranomaispalveluista, rautateiden infrastruktuurin sekä kaluston hyväksyntä- ja rekisteröintipalveluista.

Samoin virasto hoitaisi toimialaansa kuuluvien alusten, ilma-alusten, ajoneuvojen ja kuluneuvojen rekisteröintitehtävät ja toimialansa tietopalvelutehtävät. Tietopalvelutehtävä koostuisi pääosin ajoneuvoihin ja niiden kuljettamiseen liittyvästä laajamittaisesta tietopalvelutehtävästä, mutta myös enenevässä määrin muita liikennemuotoja koskevasta tehtävästä erityisesti henkilötietoa sisältymättömän avoimen datan osalta.

Liikennepalvelulain voimaantullessa Liikenteen turvallisuusvirastoon siirtyvät ELY-keskusten henkilö- ja tavaraliikennettä koskevat lupatehtävät (taksiluvat, henkilöliikenne- ja tavaraliikenneluvat). Tehtävät siirtyisivät Liikenteen turvallisuusvirastoon 1.7.2018. Nämä tehtävät siirtyisivät automaattisesti Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviksi 1.1.2019 alkaen.

Viraston tehtävänä olisi valvoa, että liikennejärjestelmässä noudatetaan sitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Valvonta tapahtuisi viranomaisvalvonnalla, raportoinnilla ja tarvittavien lupien ja todistusten myöntämisellä.

Virasto hoitaisi televisio- ja radiotoiminnan valvontaa sähköisen viestinnän palveluista annettussa laissa säädetyiltä osin. Virasto valvoisi säännösten noudattamista, mitkä koskevat kaupallisen viestinnän erottamista ohjelmistosta, eurooppalaisten ja riippumattomien tuottajien ohjelmistojen osuutta ja kuulo- ja näkövammaisille tarjottavia ääni- ja tekstityspalveluja. Virasto valvoisi myös ohjelmistotoimilupasäännösten noudattamista. Lisäksi Virasto valvoisi Yleisradio Oy:tä koskevien taloudellisten velvoitteiden sekä Ylen mainonnan ja sponsoroinnin kiellon noudattamista ja siirtovelvoitteen toteutumista.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntäisi digitaaliseen televisiotoimintaan ja analogiseen radio-toimintaan tarvittavat ohjelmistotoimiluvat, joista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 ja 5 luvuissa. Virasto myöntäisi myös ohjelmistotoimiluvat yleisen edun televisiotoimintaan. Toimilupien myöntäminen siirrettäisiin kuitenkin valtioneuvostolle, jos hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia tai taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voisi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Virasto myöntäisi myös lyhytaikaiset ohjelmistoluvat televisiotoimintaan ja radioluvat lyhytaikaiseen enintään kolme kuukautta kestävään radiotoimintaan.

Virasto myöntäisi radioluvat radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön sekä meri- ja radioamatööriviestinnässä tarvittavat pätevyys- ja kelpoisuustodistukset. Virasto määräisi myös todistuksen saamiseksi edellytetyjen tutkintojen tutkintovaatimukset. Virasto valvoisi radiolähettimien käyttöä ja radiolupien ehtojen noudattamista. Virasto valvoisi myös matkaviestin- ja joukkoviestintäverkkojen toimilupien ehtojen noudattamista. Virasto varmistaisi viestintäverkkojen ja -palvelujen toimintavarmuutta valvomalla niiden teknistä toteutusta ja laatua.

Virasto vastaisi vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvistä tehtävistä, joita olisivat satama- ja ratapihojen turvallisuusselvitysten hyväksyminen, valvonta rautateiden, merenkulun ja ilmailun osalta, poikkeuslupien myöntämisestä kaikkien kuljetusmuotojen osalta, tieliikenteen reitti- ja tunnelirajoitusten antaminen, tieliikenteen vaarallisten aineiden kuljettajien koulutuslupien ja ajolupien myöntäminen, turvallisuusneuvonantajien tutkintojen hyväksyminen, ilmailun organisaatioille kuljetus- ja koulutuslupien myöntäminen, alusten sertifiointien valvonta, ilmoitettujen laitosten tunnistaminen ja valvonta. Virasto edustaisi Suomea toimialan kokouksissa ja osallistuisi kansainväliseen yhteistyöhön.

Momentin 3 kohdan mukaan viraston tehtäviin kuuluisi rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja. Liikenne- ja viestintävirasto jatkaisi Liikenteen turvallisuusviraston toimintaa tässä asiassa. Virasto antaisi tarvittavat pääosin kansainvälisiin sitoumuksiin perustuvat ajoneuvoihin, vetureihin, vaunuihin, aluksiin ja lentokoneisiin kohdistuvat tekniset vaatimukset liikenteen ympäristöhaittojen rajoittamiseksi ja valvoisi vaatimusten noudattamista katsastuksissa ja muussa valvonnassa.

Momentin 4 kohdan mukaan virasto vastaisi merikartoituksesta siten kuin siitä on sovittu kansainvälisellä yleissopimuksella ihmishengen turvallisuudesta merellä (IMO SOLAS) ja kansainvälisellä yleissopimuksella merikartoitusjärjestöstä (IHO). Tehtävä sisältää merenmittaus- ja laadunvalvonnan, merikarttoihin liittyvistä palveluista huolehtimisen, alan kansainvälisen yhteistyön, viranomaisyhteistyön erityisesti puolustushallinnon asettaman sotilastointon sekä vesiväylänpitäjien kanssa.

Momentin 5 kohdan mukaan viraston toimialaan kuuluisivat markkinavalvontaan ja toimialan sääntelyyn liittyvät tehtävät. Teknologian kehittyminen tulee avaamaan uusia palvelukonsepteja, mutta vastaavasti lisää yhteiskunnan riippuvuutta tiedosta ja tietojärjestelmistä. Viranomaistoiminnassa merkittävässä roolissa tulevat olemaan vaikuttavuus, liikenteen ja viestinnän palveluiden kehittäminen ja edistäminen, näiden markkinoiden toimivuuden edistäminen, ohjauskeinojen valinta, suorituskyky- ja riskiperusteinen toimintamalli, joka korostaa toimijan suoriutumista ja vastuuta siitä sekä kunkin alan kannalta mahdollisimman optimaalisten toimintamallien mahdollistaminen.

Tehtäväjakoa ITS-direktiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/40/EU tieliikenteen älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönoton sekä tieliikenteen ja muiden liikennemuotojen rajapintojen puitteista) liittyvissä tehtävissä liikenne- ja viestintäministeriön hal-

linnon alalla selkeytettäisiin siten, että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi tehtävänä valtakunnallinen ja strategisen tason älyliikenteen kehittämistyö ja siihen liittyvä kansainvälinen vaikuttaminen ja edunvalvonta. Väyläviraston tehtävänä olisi väyläverkon fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen ja liikenteen automaatiokehityksen edistäminen väyläverkonhaltijana.

Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyisi Liikenteen turvallisuusviraston hoitamat matkustajanoikeustehtävät. Tehtävänä olisi valvoa EU:n matkustajanoikeusasetusten ((EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1371/2007, (EU) N:o 1177/2010 ja (EU) N:o 181/2011) noudattamista niiltä osin, kuin asia ei kuulu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan. Virasto olisi lisäksi vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun asetuksen (EY) N:o 1107/2006 täytäntöönpanosta vastaava elin. Virasto olisi toimivaltainen viranomaisen valvomaan asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien osalta sekä vastaisi EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeämisestä.

Virasto toimisi markkinavalvontaviranomaisena ajoneuvojen ja erilaisten teknisten yksiköiden, työkonemootoreiden pakokaasupäästöjen, huviveneiden, laivavarusteiden, laskuvarjojen, riippuliidinten ja ultrakevyiden lentokoneiden osalta. Lisäksi virasto toimisi liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelun valvontaviranomaisena.

Virasto edistäisi ja valvoisi viestintämarkkinoiden toimivuutta. Se huolehtisi sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa säädettyjen viestintäpalvelujen käyttäjien oikeuksien valvomisesta. Virasto nimeäisi teleyrityksistä ns. yleispalveluyritykset. Lisäksi virasto valvoisi, että yleispalvelutuotteita on tarjolla kohtuullisin ehdoin kaikille. Valvonta koskisi yleispalvelutuotteiden saatavuutta, laatua ja hintaa sekä palveluiden esteettömyyttä. Tarkoitus olisi varmistaa perustason puhelin- ja laajakaistapalvelut alueille, joilla ei ole markkinaehtoista palveluntarjontaa. Tavoite olisi mahdollistaa kaikille osallistuminen tietoyhteiskuntaan asuinpaikasta riippumatta. Osana yleispalvelusääntelyä varmistettaisiin puhelin- ja laajakaistapalvelujen saatavuus kuulo-, puhe- ja näkövammaisille käyttäjille.

Käyttäjien oikeuksien soveltamisessa virasto valvoisi teleyritysten sopimusehtojen selkeyttä, tasapuolisuutta, kohtuullisuutta ja läpinäkyvyyttä ja muita käyttäjien oikeuksia koskevia säännöksiä. Käyttäjällä tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa luonnollista henkilöä, joka palvelun tilaajana tai muuten käyttää viestintäpalvelua tai lisäarvopalvelua.

Virasto valvoisi, että teleyritykset noudattavat verkkoneutraliteettia ja verkkovierailua koskevaa asetusta. Samoin varmistettaisiin, että kuluttajat saavat riittävästi tietoa viestintäpalveluista. Viraston tehtävänä olisi valvoa, että verkkovierailu ja siten matkapuhelimen käyttö ulkomailla olisi mahdollista EU:n sisämarkkina-asetuksessa määritellysti. Virasto käsitelisi myös käyttäjien oikeuksiin liittyvät teleyrityksiä koskevat käyttäjien valitukset.

Virasto analysoisi Euroopan komission määrittämät viestintämarkkinat Suomessa. Se päättäisi huomattavan markkinavoiman (HMV) yrityksille asetettavista velvoitteista ja valvoisi näiden velvoitteiden noudattamista. Virasto seuraisi myös viestintämarkkinoiden kehitystä ja keräisi viranomaistehtäviä varten tarvittavia tietoja teleyrityksiltä. Virasto julkaisisi viestintämarkkinoita koskevia tilastoja ja toimialatietoa. Ylläpidettävällä Monitori-palvelusta saisi tietoa muun muassa radiokanavien kuuluvuudesta, televisiolähetysten näkyvyydestä, mobiililaajakaistaliittymien nopeuksista ja postipisteiden sijainnista.

Momentin 6 kohdan mukaan viraston tehtävänä olisi edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota. Virasto vastaisi liikennealan ja viestin-

nän erillisistä ja yhteisistä kokeilusta ja kokeiluhankkeista. Virasto hoitaisi tehtävää mm. erilaisissa liikennealan viranomaisten vetämissä yhteistyöverkostoissa sekä yhteistyössä muiden älyliikenneverkostojen kanssa. Viraston vetovastuulle tulisi Liikenteen turvallisuusviraston vastuulla oleva Liikennelabra, jonka tavoitteena on edistää uusia liikkumisen palveluja ja liikenteen digitalisaatiota, jotka lisäävät liikkumisen sujuvuutta, ympäristöystävällisyyttä ja turvallisuutta. Lisäksi Liikennelabra pyrkii auttamaan liikkumista koskevista lainsäädäntökysymyksissä sekä rahoituskanavien kartoittamisessa. Viraston liikenneasioiden rekisteriä voitaisiin jatkossa käyttää entistä paremmin liikkumispalveluiden edistämiseen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen. Lisäksi tietoja voisi luovuttaa entistä paremmin liikenteeseen liittyvissä kokeiluissa, tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa.

Momentin 7 kohdan mukaan Liikennevirastosta siirtyisi Liikenne- ja viestintävirastoon joukkoliikennepalveluiden eli julkisen henkilöliikenteen valtakunnallinen koordinointi. Tehtävä pitää sisällään tiedonhallintatehtävät, kansallisena yhteyspisteenä liikkumisrajapintoihin toimimisen, liikkumispalveluiden tiedon avaamiseen liittyvät tekniset tukitehtävät, liikkumispalveluiden yhteensovittamisen ja alan kehittämisen. Viraston tehtävänä olisi valvoa liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) vaikutuksia, arvioida liikennejärjestelmän toimivuutta ja raportoida säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta. Liikenne- ja viestintävirasto keräisi faktatietoa, markkinoihin liittyviä tilastoja ja tutkimustietoa sekä tekisi niiden pohjalta analyyseja tavaraliikenne- ja logistiikkapalvelujen toimivuudesta ja toimintaedellytysten kehittämisestä. Virasto olisi mukana myös toimialueen kokeiluissa ja kansainvälisessä toiminnassa.

Momentin 8 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyisi Liikennevirastosta saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoitustehtävä. Nykyisin Varsinais-Suomen ELY-keskus hankkii saariston yhteysalusliikennepalvelut kilpailuttamalla sekä myöntää avustuksia henkilö- ja tavarakuljetusten järjestämiseen yhteysalusliikennereittien ulkopuolella. Tehtävään osoitetaan määräraha valtion talousarvioissa. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi ELY-keskuksen ohjauksesta mainitussa tehtävässä vuoden 2019 loppuun saakka mm. antamalla määräaikaista yhteysalusliikenteen sopimusvaltuuksia. Vuoden 2020 alusta kuljetuspalvelujen hankkiminen siirtyisi maakuntahallinnon hoidettavaksi, mutta saariston liikenne- ja kuljetuspalveluita koskevan määrärahan hallinnointi ja kohdentaminen jäisivät Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi.

Momentin 9 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintäviraston yksi tehtävä olisi taajuushallinto. Virasto hoitaisi keskitetysti radiotaajuuksien hallinnointia Suomessa. Taajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö varmistettaisiin taajuussuunnittelulla ja -valvonnalla sekä radiolupahallinnolla ja taajuuksien käyttöä koskevilla määräyksillä. Taajuussuunnittelussa suunnitellaan radiotaajuuksien käyttöä Suomessa ja se perustuu merkittävältä osin eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Lupahallintoon sisältyisivät radiolähettimien lupien ja muiden käyttöoikeuksien sekä meri- ja radioamatööriviestinnän pätevyystodistusten myöntäminen. Radiolupia myönnetään sellaisille radiolähettimille, joiden käyttö edellyttää tapauskohtaista taajuussuunnittelua tai lupavaatimus perustuu kansainvälisiin sopimuksiin. Yli 99 % käytettävistä radiolähettimistä on jo vapautettu radioluvasta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain nojalla annetulla määräyksellä. Taajuusvalvonnan tehtävä olisi selvittää radiohäiriöiden syitä sekä poistaa ja rajoittaa radiohäiriöitä. Markkinavalvonnalla valvottaisiin, että markkinoilla saatavilla olevat radiolähettimet ovat olennaisten vaatimusten mukaisia. Markkinoilta poistettaisiin sellaiset radiolähettimet, jotka eivät täytä niitä koskevia olennaisia vaatimuksia. Radiolähettimien käytön valvonnan tarkoitus on edistää radiotaajuuksien häiriöttömyyttä. Valvonta kohdistuisi luvattomien tai säännösten vastaisen radiolaitteiden käytön ja hallussapidon valvontaan, Taajuusvalvonta valvoisi myös toimiluvanvaraiseen teletoimintaan myönnettyjen verkkotoimilupien ehtojen nou-

dattamista. Liikenne- ja viestintävirasto järjestäisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännösten mukaisesti perusteella pidettävät radiotaajuushuutokaupat. Virasto tukisi myös tuotekehitystä, tutkimusta ja kokeiluja myöntämällä radiolupia radiotekniikoiden ja -järjestelmien testaukseen. Taajuushallinnon tarkoitus on radiotaajuuksien tehokkaan käytön ja riittävän häiriöttömyyden edistäminen.

Momentin 10 kohdan mukaan virasto varmistaisi postipalvelujen tasapuolisen saatavuuden valvomalla postin jakelua ja kirjeiden kulunopeutta, toimipisteverkon kattavuutta ja postipalvelujen saavutettavuutta sekä yleispalvelun hinnoittelua. Virasto valvoisi, että kilpailevat postiyhtiöt voivat hankkia Postilta lain määrittelemät verkkoelementit. Virasto hoitaisi posti-toimintaan liittyvät kuluttajavalitukset. Virasto käsittelee sellaiset postilähettykset, joita Posti tai muu postiyhtiö ei pysty toimittamaan perille puutteellisten vastaanottajan ja lähettäjän tietojen takia. Toimintoon kuuluisi myös lentokelvottomien kirjelähetysten käsittely. Viraston postihallinnollinen toiminta perustuisi postilakiin (415/2011).

Liikenne- ja viestintävirasto hallinnoisi suomalaista fi-maatunnusta. Se pitäisi rekisteriä fi-loppuisista verkkotunnuksista. Virasto valvoisi verkkotunnusvälittäjien toimintaa.

Momentin 11 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto hoitaisi Liikenteen turvallisuusvirastossa ja Viestintävirastossa tällä hetkellä hoidettavat valtioneuvoston ja valtionavustustehtävät. Näitä ovat tieliikenteen turvallisuus toiminnan edistämiseen myönnettävä valtionavustus sekä laajakaistaverkon rakentamiseen myönnettävä tuki.

Liikenneviraston tehtävänä oleva kauppamerenkulun tukien hoitaminen siirtyisi Liikenne- ja viestintävirastoon. Tukea myönnetään valtion talousarvioon vuosittain varatuista määrärahoista Suomen lipun alla purjehtivan kauppalaivaston kilpailukykyyn, merenkulkijoiden työllisyyden ja huoltovarmuuden varmistamiseksi (laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukykyyn parantamisesta 1277/2007). Samoin Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyisivät joukko-liikenteen valtionavustustehtävät (julkinen henkilöliikenne, lentoliikenteen ostot ja Merenkulun laivaliikenne) sekä liikkumisen ohjausta koskevat avustustehtävät.

Liikenne- ja viestintävirasto edistäisi nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamista haja-asutusalueilla myöntämällä laajakaistahankkeisiin valtioneuvoston tukea. Liikenne- ja viestintävirasto seuraisi laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten seurantarekisteriä. Virasto valvoisi julkisen tuen käyttöä. Se suorittaisi valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaisi nykyisin Liikenteen turvallisuusviraston tehtävänä olevat liikenteen verotustehtävät. Valtiontaloudellisesti merkittävin tehtävä on ajoneuvoveron maksuunpano ja periminen. Lisäksi virasto hoitaisi ajoneuvon osien vaihtamisen tai rakennemuutoksen perusteella tapahtuvan uudelleenverottamisen sekä panisi maksuun polttoainemaksun.

Momentin 12 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimisi meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisena viranomaisena siten kuin alusliikennepalvelulaissa säädetään. Merelliset toimijat (METO) -yhteistyötä jatketaan edelleen viranomaisyhteistyönä, jossa muutoksen jälkeen METO-viranomaisina toimivat Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Merivoimat ja Rajavartiolaitos. Väylävirasto vastaisi alusliikennepalvelun tilaamisesta alusliikennepalvelun tarjoajalta ja toteuttaisi METO-yhteistyössä sovitut hankkeet. Tällöin Väylävirasto tilaajana pysyisi suoraan toimimaan METO-viranomaisten kanssa yhteistyössä ja huomioimaan tilauksessaan muiden viranomaisten tarpeet. Tällöin muille viranomaisille kustannukset muodostuisivat vain yhteishankinnoista. Tämän lisäksi lainsäädännössä edellytettäisiin alusliikennepalvelun

HE 61/2018 vp

tarjoajalta varautumista ja varautumiseen liittyvää yhteistyötä (hankinnat, suunnittelu, harjoittelu, jne.) riittävässä laajuudessa, joka mahdollistaa yhteistyön jatkuvan kehittämisen.

METO-viranomaisilla on kullakin oma ja itsenäinen valvontajärjestelmänsä ja sensoriverkko, joka ei kuitenkaan yksinään ole riittävä kattamaan koko merialueen itsenäistä valvontaa. Eri osapuolten tiedot täydentävät toisiaan ja muutoksessa varmistettaisiin, että riittävät tiedot ovat kaikkien käytettävissä. Kukin osapuoli myös tallentaa sensorien tuottamaa tietoa oman käyttötarpeensa ja lakisääteisten vaatimusten mukaisesti. Tiedonvaihto perustuu lainsäädäntöön niin alusliikennepalvelussa, aluevalvonnassa kuin meripelastuksessakin. Alusliikennepalvelun tarjoaja kokoaa ja tuottaa Väyläviraston tilauksesta omaan tarpeeseensa ja METO-viranomaisille lähdetietoja, joista koostetaan meritilannekuva.

Yhteisen tietoliikenteen ylläpidon jatkuvuus ja mahdollisuus yhteisten tilojen käyttöön tulisi jatkossakin varmistaa. Saimaan hätäradioliikenteen hoitaminen on laissa annettu meripelastusviranomaisena Liikennevirastolle ja esitetään siirrettäväksi Liikenne- ja viestintäviraston vastuulle, joka myös määrittää meripelastusviranomaiseksi. Suomen muun hätäradioliikenteen vastuuviranomainen on johtava meripelastusviranomainen Rajavartiolaitos. Toiminnallisesti Saimaa-VTS olisi oikea taho Saimaan hätäliikennettä hoitamaan. Yhteistyöstä tulisi sopia kuitenkin Rajavartiolaitoksen ja uuden vastuuviranomaisen kesken. Kustannukset hoidettaisiin Väyläviraston tilauksen kautta.

Alusliikennepalvelun tarjoajan mahdollisuus hallinnoida ja tuottaa salassa pidettävää tietoa tulisi mahdollistaa ja palveluntarjoajan turvallisuusjärjestelyjen tulisi tukea tätä. VTS-palveluja tarjoava yhtiö määriteltäisiin huoltovarmuskriittiseksi yritykseksi ja sille tulisi tehdä tarvittava yritysturvaluus selvitys (kansallinen turvallisuusauditointikriteeristö, KATAKRI). Yhtiöllä olisi myös varautumisvelvoite. Varautumisvelvoite tarkoittaa, että alusliikennepalvelun tarjoajan toiminta jatkuu myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Varautumisvelvoite käsittäisi kaikissa olosuhteissa tapahtuvan oman toiminnan jatkuvuuden turvaamisen lisäksi osallistumisen yleiseen valmiussuunnitteluun ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan valmisteluun.

Momentin 13 kohdan mukaan virasto huolehtisi oman toimintansa jatkuvuuden turvaamisesta ja varautumisesta. Tämä tapahtuisi valmiussuunnitelmin ja etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä, joilla viraston tehtävien mahdollisimman hyvä hoitaminen poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteissa varmistetaan. Varautumisessa otettaisiin erityisesti huomioon viraston valmiuslaista (1552/2011) ilmenevät poikkeusolojen tehtävät. Momentin sisältö vastaa valmiuslain vaatimuksia.

Virasto edistäisi liikennejärjestelmän toimintavarmuutta kokonaisuutena. Edistäminen tapahtuisi mm. liikennejärjestelmän toimintavarmuuden seurannan, tavoitteiden asettamisen, tietoisuuden levittämisen ja yritysten varautumisedellytysten parantamisen kautta. Lisäksi virastolla olisi valvontatehtävä niiden liikennejärjestelmän toimijoiden osalta, joilla on lakisääteinen varautumisvelvollisuus. Liikennejärjestelmän toimintavarmuus muodostuu oleellisilta osiltaan toiminnanharjoittajien varautumisesta sekä laatuvaatimuksista, joten varautumisen valvonta varmistaa osaltaan myös toimintavarmuuden toteutumisen.

Virasto varmistaisi osana varautumisen edistämisen- ja valvontatehtävää, että virastolle kuuluvaksi esitettyjen poikkeusolojen ilmakuljetusten johtamiseen, valvontaan sekä lentoliikenteen polttonesteen, varaosien ja tarvikkeiden säännöstelyyn liittyvien tehtävien varautuminen olisi toiminnan harjoittajien omassakin varautumisessa riittävästi huomioon otettu. Lisäksi virastolla olisi kiireellisiin evakuointikuljetuksiin liittyviä tehtäviä, joiden toimeenpanoon olisi myös toiminnan harjoittajien perusteltua riittävästi varautua.

Virasto vastaisi valmiuslain mukaisten poikkeusolojen merikuljetusten tehtäviin varautumisesta sekä edistäisi toiminnan harjoittajien edellytyksiä varautua samoihin tilanteisiin. Virastolle kuuluisi maanpuolustuksen ja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen kannalta välttämättömien vesikuljetusten loppuunsaattamiseksi sekä satamien ahtauskaluston sijoittamiseen ja alusten lastaamisessa tai purkamisessa tarvittavat henkilöstön sijoittamiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi virastolla olisi merenkulun ja muun vesiliikenteen polttonesteen säännösteilyyn liittyviä tehtäviä.

Liikenne- ja viestintävirasto huolehtisi teleyritysten varautumisesta sekä viestintäverkkojen ja -palvelujen toimintavarmuutta koskevien sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja valmiuslain säännösten noudattamisen ohjaus- valvonta- ja määräystehtävistä. Virasto asettaisi häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmän, jonka tarkoituksena on helpottaa koordinoitua viranomaisten ja yritysten välillä ja parantaa häiriötilanteiden hallinnassa tarvittavien toimenpiteiden yhteensovittamista.

Viraston tehtävänä olisi huolehtia kokonaisvaltaisesti liikenne- ja viestintäjärjestelmien toimintavarmuudesta normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Siten virasto tukisi koko yhteiskunnan varautumista elintärkeiden toimintojen jatkuvuuden varmistamiseksi sekä liikennejärjestelmän arjen toimintavarmuuden varmistamiseksi yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja yksittäisten matkajien vaatimusten ja odotusten mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan virasto avustaisi liikenne- ja viestintäministeriötä valtakunnallisten ja maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien tavoitteiden yhteensovittamisessa. Liikennejärjestelmätyön varsinainen strategisen tason ohjaus olisi jatkossakin liikenne- ja viestintäministeriön tehtävänä, mutta Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman strategiseen ja toiminnalliseen valmisteluun sekä maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen. Ministeriö vastaisi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnasta. Yleisen liikennejärjestelmän palvelutason kehittäminen, markkinoiden toimivuuden lisääminen, julkinen henkilöliikenne ja tietovarannot sekä automaation edistäminen olisivat Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla. Väylävirasto toimisi asiantuntijavirastona liikenteen ja maankäytön sekä väylänpidon ja alueellisen yhteistyön osalta. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi myös työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan aluekehityspäätöksen valmisteluun. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviin kuuluisi toimintaympäristön valtakunnallinen seuranta ja ennakointi sekä kestävä liikunnan valtakunnallisten linjausten hoitaminen. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi yhdessä Väyläviraston kanssa maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen oman toimialansa osalta. Liikennejärjestelmätyö edellyttäisi entistä tiiviimpää yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön ja virastojen välillä sekä yhteistyötä maakuntien ja kuntien kanssa.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan virasto antaisi erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa toimialaansa koskevia teknislouhteisia määräyksiä. Viraston toimialaa koskevat määräykset koostuisivat Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston toimivaltaan tällä hetkellä kuuluvista määräyksistä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto hoitaisi nykyään Liikenneviraston tehtäviin kuuluvat tietyt määräyksenantotehtävät: määräysten antaminen tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta sekä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien teialueelle kuten myös määräysten antaminen liikennemerkkien ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden rakenteesta ja mitoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on tällä hetkellä useisiin eri lakeihin pohjautuen laajat määräyksenantovaltuudet, jotka koskevat eri liikennevälineiden teknisiä ominaisuuksia, liikenteen ammattien pätevyysvaatimuksia ja niihin liittyvän koulutuksen vaatimuksia, luvanvaraista liikennettä harjoittavia toimijoita koskevia teknisiä vaatimuksia ja niin edelleen. Liikenne on

kansainvälisesti tarkkaan säänneltyä, ja kansainvälisiin tai Euroopan unionin määrittelyihin perustuvien kansallisten yksityiskohtaisten normien antaminen on ollut tarkoituksenmukaista ja perusteltua osoittaa perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaisesti virastolle silloin, kun sääntelyn asiallinen merkitys ei ole edellyttänyt, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella.

Viestintäviraston nykyiseen määräysten antoon oikeuttavat valtuutussäännökset koskevat kiinteistön sisäverkkvoja, viestintäverkkojen -palveluiden laatua ja toimivuutta, yhteentoimivuutta ja liitettävyyttä, veloituksen oikeellisuutta ja estoluokkia. Määräyksiä voidaan antaa myös radiotaajuuksien käytöstä, suuren häiriörisikin radiolaitteista, radioamatöörilaitteista ja niiden käytöstä, Suomessa tunnustettavista ulkomaisista luvista ja oikeutuksista, radioluvasta vapautettavista radiolähettimistä ja radioviestinnän pätevyystodistusten tutkintovaatimuksista. Nämä Viestintäviraston toimivaltuudet antaa toimialaansa koskevia määräyksiä siirtyisivät Liikenne- ja viestintävirastolle.

Momentin 2 kohdan mukaan liikenne- ja viestintäalat ovat kansainvälisiä ja uusi virasto osallistuisi laaja-alaisesti toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön. Kuten edellä jo todettiin, sekä liikenteen että viestinnän aloilla kansainvälinen ja Euroopan unionin sääntely on kattavaa ja paikoitellen hyvinkin yksityiskohtaista. Kansainvälisiä ja Euroopan unionin vaatimuksia määriteltäessä tarvitaan virastotason yksityiskohtaista teknistä asiantuntemusta.

Liikenteen ja viestinnän toimialoilla on tehty lukuisia kansainvälisiä kahden- ja monenkeskisiä sopimuksia, jotka ovat teknisluonteisia. Momentin 3 kohdan mukaan virastolla olisi toimivalta neuvotella ja tehdä tällaisia kansainvälisiä teknisluontoisia sopimuksia, jotka eivät kuulu lainsäädännön alaan.

Voimassa oleva lainsäädäntö, mukaan lukien lailla voimaansaatetut kansainväliset sopimukset antavat Liikenteen turvallisuusvirastolle toimivallan tehdä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 6 §:n 4 momentin mukaisia teknisluontoisia vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevia sopimuksia kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF-sopimus, SopS 52/2006) liitteen C RID-määräyksissä, vaarallisten aineiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyssä sopimuksessa (ADR-sopimus, SopS 23/1979) sekä SOLAS-sopimuksen (SopS 11/1981) liitteen VII luvun A osan 1 säännössä määriteltyssä IMDG-säännöstössä tarkoitettujen määräaikaisten poikkeusten hyväksymisestä. Ilmatilakysymyksissä Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt Ruotsin kanssa viranomaissopimukset ilmailiikennepalvelun delegoinnista ja valtion rajat ylittävästä toiminnasta.

Samoin pohjoiseurooppalainen toiminnallinen ilmatilan lohko (NEFAB) on edellyttänyt erillistä viranomaissopimusta. Lentoliikenteen alalta voidaan lisäksi mainita kansainvälisten lentoliikennesopimusten edellyttämät viranomaissopimukset lentoliikenteen yksityiskohdista. Merenkulun alalta voidaan mainita kansainvälinen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva vuoden 1978 yleissopimus (22/1984), jonka perusteella viranomaisen tekee pätevyyskirjojen tunnustamiseen liittyviä sopimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi Liikenne- ja viestintäministeriön tukena liikennealan eurooppalaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön muun muassa Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO), Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä (ICAO), Kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestössä (OTIF), Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissiossa, Euroopan lentoturvallisuusvirastossa (EASA), Euroopan meriturvallisuusvirastossa (EMSA), Euroopan rautatievirastossa (ERA), Euroopan lennonvarmistusjärjestö Eurocontrolissa, Euroopan siviili-ilmailukonferenssissa, Kansainvälisessä kuljettajantutkintojärjestössä (CIECA). Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyisivät myös Liikenteen turvallisuusviraston tehtävät useissa Euroopan komission johdolla toimivissa komiteoissa, kuten EASA-komitea, SES-komitea,

niin kutsuttu musta lista –komitea, lentoliikenteen markkinoillepääsykomitea, Euroopan unionin siviili-ilmailun turvallisuuskomitea (AVSEC-komitea), meriturvallisuuskomitea ja ajokorttikomitea.

Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi viestintäalan eurooppalaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön muun muassa hallitsevan markkinavoiman teleyrityksiin liittyvissä sääntely- ja täytäntöönpanoasioissa, viestintämarkkinoiden valvontaan ja viestintätoimialan teknisen kehityksen liittyvissä asioissa sekä postialaa koskevilla asioissa. Virasto osallistuisi eurooppalaisessa yhteistyössä muun muassa Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) toimintaan. Euroopan posti- ja telehallintojen konferenssissa (CEPT) ja erityisesti sen sähköisen viestinnän komiteassa (ECC) harmonisoidaan taajuuksien ja numeroiden käyttöä. Postihallintojen yhteistyötä varten on postitoimintaa koskevien säännösten komitea (CÉRP) sekä postiregulaattoreiden ja komission yhteistyöelin (ERGP). Eurooppalaisessa telealan standardisointijärjestössä (ETSI) laaditaan eurooppalaisia standardeja. Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii kansainvälisestä yhteistoiminnasta Suomen maatumuksen hallinnointiin liittyen. Kansainvälisessä televiestintäliitossa (ITU) Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi muun muassa radiotaajuuksia (ITU-R) sekä standardointia ja numerointia (ITU-T) koskevaan työhön. Virasto osallistuisi myös kansallisten mediaregulaattoreiden ja Euroopan komission yhteistyöelimen ERGA toimintaan. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi esimerkiksi huolehtia radiotaajuuksien kansainvälisestä koordinoinnista.

Pykälän 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava myös muista erikseen sille säädetyistä tehtävistä.

3 §. Viraston Kyberturvallisuuskeskuksen tehtävät.

Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskus, jäljempänä *Kyberturvallisuuskeskus*, kehittäisi ja valvoisi viestintäverkkojen ja -palveluiden toimintavarmuutta ja turvallisuutta. Kyberturvallisuus on turvallisuuden osa-alue, jolla pyritään sähköisen ja verkotetun yhteiskunnan turvallisuuteen. Kyberturvallisuudessa vaarudutaan sähköisten ja verkotettujen järjestelmien häiriöiden vaikutuksiin yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin sekä tunnustetaan ja ehkäistään niitä. Toiminnan tarkoitus on varmistaa, että yhteiskunnan toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös normaaliolojen häiriötilanteissa sekä valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. Toiminnallaan virasto takaisi yhteiskunnan toimivuutta muun muassa varmistamalla taajuuksien ja salausteknisen aineiston saatavuuden esimerkiksi turvallisuusviranomaisten tarpeisiin.

Kyberturvallisuuskeskus toimisi kansallisena tietoliikenneturvallisuusviranomaisena (National Communications Security Authority, NCSA), joka vastaisi turvaluokitellun aineiston sähköiseen tiedonsiirtoon ja -käsittelyyn liittyvistä turvallisuusasioista. Toiminto on osa Suomen turvallisuusviranomaisorganisaatiota. Toiminnon tehtäväkokonaisuudet liittyvät kansainvälisiin ja kansallisiin turvallisuusvelvoitteisiin. Niiden tärkeimpänä tarkoituksena on suojata toisen valtion suomalaiselle toimijalle luovuttamaa salassa pidettävää tietoa. Samoin suojataan suomalaisen viranomaisen salassa pidettävää tietoa, kun sitä luovutetaan yrityksille. Lisäksi toiminta edistää yleisesti tietoturvallisuutta sekä viranomaisissa että yrityksissä.

Kyberturvallisuuskeskuksessa toimisi kansallinen Computer Emergency Response Team –toiminto (jäljempänä CERT-toiminto), joka huolehtisi tietoturvaloukkausten ennaltaehkäisystä ja selvittämisestä sekä tietoturva-asioista tiedottamisesta. Toiminnon pääasiallisena tarkoituksena olisi kyberturvallisuuden tilannekuvan tuottaminen ja ylläpitäminen yhdessä luotettujen koti- ja ulkomaisten yhteistyökumppaneiden ja vastintahojen kanssa. Olennaisena osana toi-

mintaa olisi myös tietoturvaloukkausten ja -uhkien kansallisena yhteyspisteenä toimiminen ja asianosaisten auttaminen. CERT-toiminnon tehtäviä olisivat myös tiedonkeruu viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista. Tehtäviin sisältyisi myös tiedottaminen viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen toimivuudesta. CERT-toiminto toimisi myös verkko- ja tietoturvadirektiivissä tarkoitettuna Computer Security Incident Response Team –toimijana CSIRT-toimijana. Toimija vastaa riskien ja poikkeamien käsittelystä. CSIRT-toimijan tehtäviin on sisällytettävä vähintään poikkeamien seuranta kansallisella tasolla, ennakkovaroitusten, varoitusten, ja tiedotusten antaminen sekä tiedon levittäminen riskeistä ja poikkeamista asiaankuuluville sidosryhmille, poikkeamiin reagointi, dynaamisen riskin ja poikkeamien analysointi sekä tilannetietoisuus ja kansainväliseen CSIRT-verkoston osallistuminen.

Kyberturvallisuuskeskus vastaisi myös tietoturvasääntelytehtävistä. Se toimisi teleyri-tysten, vahvojen sähköisten tunnistuspalveluntarjoajien, luottamuspalveluntarjoajien ja verkotunnusvälittäjien kansallisena ohjaus- ja valvontaviranomaisena (National Regulatory Authority, NRA).

Kyberturvallisuuskeskuksessa toimisi kansallinen Public Regulated Service (julkisesti säännelty palvelu) –viranomaisen (jäljempänä PRS-viranomaisen). PRS-palvelu on yksi yhteisurooppalaisen Galileo-satelliittijärjestelmän käynnistyvistä palveluista. Viranomaisille ja muille PRS-palvelun käyttäjille tarjotaan salattu satelliittisignaali. Signaali ei olisi altis tahalliseen häirinnälle tai ilmastohäiriöiden vaikutuksille samalla tavoin kuin nykyiset avoimet satelliittisignaalit. Liikenne- ja viestintäministeriön tavoite on luoda Suomelle valmius aloittaa PRS-palvelun käyttö heti, kun palvelu on teknisesti käytettävissä vuonna 2020. Euroopan Unionin PRS-päätös 1104/2011/EC edellyttää kultakin PRS-palvelua hyödyntävältä jäsenmaalta kansallisen PRS-viranomaisen perustamista.

Kyberturvallisuuskeskus valvoisi ja ohjaisi myös yksityisyyden suojaa sähköisessä viestinnässä. Se huolehtisi myös tietoturvastandardointiin liittyvistä tehtävistä.

Pykälän 2 momentin mukaan Kyberturvallisuuskeskus vastaisi osaltaan viestinnän turvallisuudesta sekä alan teknisestä kehityksestä ja häiriöttömyydestä (2 § 1 momentin 1 kohta). Lisäksi Kyberturvallisuuskeskus huolehtisi osaltaan varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistäisi ja valvoisi liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukisi toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin (2 § 1 momentin 13 kohta).

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tuottaa Kyberturvallisuuskeskuksen 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin perustuvia julkisoikeudellisia tai liiketaloudellisia perusteita hinnoiteltavia suoritteita ja tehdä niiden tuottamista koskevia sopimuksia.

Huoltovarmuuskeskus ja valtiovarainministeriö rahoittaisivat merkittävän osan Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskuksen CERT-toiminnasta. Kyberturvallisuuskeskus tuottaisi tietoturvapalveluita sopimusperusteisesti myös jatkossa valtionhallinnolle ja huoltovarmuuskriittisille yrityksille.

2 luku Liikenne- ja viestintäviraston organisaatio ja johtaminen

4 §. Johtaminen ja henkilöstö. Pykälässä säädettäisiin viraston johtamisesta ja sisäisen organisoitumisen perusteista. Pykälän 1 momentin mukaan virastoa johtaisi pääjohtaja. Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan nimittää valtioneuvosto. Pääjohtajan toimikauden pituudesta sää-

detään valtion virkamieslain (750/1994) 9 a §:ssä. Pääjohtaja vastaisi viraston toiminnan kehittämisestä, tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Pääjohtajan keskeisimpiä tehtäviä olisi siten johtaa viraston toimialan ja virastolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti viraston toiminnan kokonaisuutta ja toimintojen järjestämistä.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että Liikenne- ja viestintäviraston muusta organisaatiosta päättää pääjohtaja. Muun henkilöstön nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta sekä säädetään viraston muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä muista henkilöstöä koskevista asioista.

5 §. *Kyberturvallisuuskeskus.* Pykälän mukaan virastossa toimii suoraan pääjohtajan alaisuudessa valtakunnallisista tietoturvaluustehtävistä vastaava organisatorisesti ja toiminnallisesti erillinen Kyberturvallisuuskeskus. Keskukseen asema perustuisi suoraan tämän lain säännöksiin. Tarkoituksena olisi säilyttää nykyinen Kyberturvallisuuskeskus toiminnallisesti erillisenä, mutta eheänä kokonaisuutenaan myös perustettavassa Liikenne- ja viestintävirastossa. Viraston pääjohtaja ei voisi muuttaa Kyberturvallisuuskeskuksen asemaa 8 §:n nojalla antamallaan viraston työjärjestyksellä. Samoin Kyberturvallisuuskeskuksen toiminnallinen erillisuus muusta Liikenne- ja viestintävirastosta olisi laissa säädetty. Siten keskuksen tai sen osien toimintaa ei voisi hajauttaa perustettavassa virastossa eikä keskuksen osia voitaisi sijoittaa viraston eri toimialoihin tai yksiköihin.

Kyberturvallisuuskeskuksen toiminta tulisi järjestää mahdollisimman ketteräksi ja itsenäiseksi. Erityisesti keskuksen toimintaan liittyvät operatiivisesti käsiteltävät asiat olisi ratkaistava välittömästi. Lisäksi tietoturvaloukkauksia koskevan tiedottamisen ja päätöksenteon olisi oltava nopeaa ja tehokasta. Kyberturvallisuuteen liittyvää tilannejohtamista sekä kansallista ja kansainvälistä koordinoitua sekä tiedonvaihtoa ja julkaisuja koskevan päätöksenteon tulisi olla joustavaa ja joutuisaa.

Keskukseen aseman säätämistä organisatorisesti ja toiminnallisesti erilliseksi muusta Liikenne- ja viestintävirastosta puoltaa myös se, että Kyberturvallisuuskeskus on tunnettu ja luotettu yhteistyökumppani useissa kansainvälisissä verkostoissa. Verkostoista saatu tieto ajankohtaisista uhkista ja ilmiöistä on välttämätöntä kansallisen kyberturvallisuuden varmistamisessa. Tietojen puuttuminen heikentäisi kansallista havainnointikykyä ja tilannekuvatuotantokykyä merkittävästi. Kansainvälisesti on saatu lukuisia esimerkkejä siitä, että hallitsemattomasti toteutetut muutokset kansallisissa tietoturvaluusteissa ja niiden organisoimisessa ovat johtaneet luottamusverkostojen ulkopuolelle jättämiseen.

Kyberturvallisuuskeskuksen olisi toimittava poikkihallinnollisesti ja joustavasti. Poikkihallinnollisella toiminnalla tarkoitetaan sitä, että keskuksen olisi jatkettava myös perustettavassa virastossa toimintaansa siten, että se tarjoaa palveluitaan kaikille yhteiskunnan sektoreille. Sen olisi jatkettava yhteistoimintaansa eri viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Kyberturvallisuuskeskuksen nykyisiä kansallisia yhteistyötahoja ovat muun muassa sisäministeriö, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö, Huoltovarmuuskeskus, Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos.

Joustavalla toiminnalla tarkoitetaan momentissa sitä, että Kyberturvallisuuskeskuksen toiminnan tulisi sopeutua nopeasti sen toimintaympäristössä ilmeneviin häiriöihin, poikkeamiin ja muutoksiin. Keskukseen tulisi myös kyetä ottamaan huomioon yhteiskunnan eri toimijoiden ja

sektoreiden erilaiset asiakastarpeet. Kyberturvallisuuskeskuksen luotettavuudesta, toiminnan jatkuvuudesta ja operatiivisista toimintaedellytyksistä pitää huolehtia.

Kyberturvallisuuskeskuksen toiminnassa yhdistyvät erilaiset kansalliset tietoliikenteen turvallisuusviranomaistehtävät ja tietoturvayhteyspisteenä toimiminen, mikä mahdollistaa kansainvälisestikin arvioituna merkittäviä synergiaetuja. Esimerkiksi keskuksen valmistellessa tietoturvasäädöksiä tai valvoessa niiden noudattamista, keskus pystyy hyödyntämään erityistä asiantuntijuuttaan ajankohtaisista tietoturvailmiöistä. Toisaalta keskus pystyy käyttämään viranomaistoimivaltaansa tietoturvahkilta suojautumiseen ja niiden negatiivisten vaikutusten hillitsemiseen. Nämä ovat myös perusteita, joiden vuoksi Kyberturvallisuuskeskuksen organisaattorinen ja toiminnallinen asema esitetään säädettäväksi erilliseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston rooli kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukaisena turvallisuusviranomaisena (NCSA) kohdistaa Kyberturvallisuuskeskukseen merkittävästi turvallisuusvaatimuksia niin teknisen, henkilöstön kuin fyysisen turvallisuudenkin osalta. NCSA-tehtävien uskottava hoitaminen edellyttää keskuksen riippumattomuutta ja itsenäistä asemaa, sillä toiminta voi arvioida myös Liikenne- ja viestintäviraston omia tietojärjestelmiä. NCSA-toimintaan ja kansainvälisiin tietoturvallisuusvelvoitteisiin liittyen Kyberturvallisuuskeskuksella on käytössään useita, erittäin korkealle luokiteltuja kansainvälisiä tietojärjestelmiä. Kyseiset järjestelmät ja NCSA-toiminta edellyttävät kansallisten ja kansainvälisten turvallisuusvaatimusten mukaisia turvallisuusjärjestelyjä, joita edellytetään ST III ja ST II -luokitusmerkinnän tiedoille ja kansainvälisten turvallisuusluokitusmerkintöjen EU-C, EU-S, Nato-C ja Nato-S tasoille. EU ja Nato tarkastavat turvallisuusvaatimusten täyttymisen määräajoin. Samat turvallisuusvaatimukset koskevat myös PRS-viranomaisen toimintaa.

6 §. Rautatiealan sääntelyelin. Pykälän mukaan viraston yhteydessä toimii riippumaton ja itsenäinen rautatiealan sääntelyelin, jonka asemasta, ratkaisuvallasta ja tehtävistä säädetään erikseen esimerkiksi rautatielaissa (304/2011) ja yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU 4 jaksossa. Rautatiealan sääntelyelimen tehtävänä on seurata, valvoa ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Sääntelyelimen tulee varmistaa erityisesti, että rataverkon käyttöoikeuden myöntämismenettelyt ja käyttöoikeudesta perityt maksut, rautatiealan toimijoille tarjottavat palvelut ja niiden hinnoittelu sekä verkkoselostus ovat syrjimättömiä ja vastaavat lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia. Sääntelyelimen suorittama valvonta kohdistuu siis keskeisesti rautateitä koskevaan infrastruktuuriin (rataverkko ja palvelupaikat) sekä sitä hallinnoiviin tahoihin. Tässä roolissaan sääntelyelin voi ottaa joko omasta aloitteestaan tai rautatieliikenteen harjoittajan, ratakapasiteetin hakijan, koulutuspalveluja tarvitsevan yrityksen, rataverkon haltijan, palvelupaikan ylläpitäjän tai muun palvelun tarjoajan taikka liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua toimivaltaisen viranomaisen aloitteesta tutkittavakseen ja ratkaistavakseen rautatiemarkkinoiden toimintaan liittyviä ongelmia rautatielain säännösten puitteissa. Unionilainsäädäntö edellyttää, että viranomaisten vastuut on selkeästi määriteltävä, toisistaan eriytetty ja erityisesti sääntelyelimen itsenäisyys ja riippumattomuus on turvattu.

7 §. Ratkaisuvallta. Pykälän 1 momentissa säädetään pääjohtajan ratkaisuvallasta. Pääjohtajalla on yleinen valta ratkaista asiat, joita ei ole säädetty tai määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Pääjohtajalla on valta määrätä työjärjestyksellä ratkaisuvalltaansa kuuluva asia muun virkamiehen ratkaistavaksi. Toisaalta pääjohtajalla on myös valta ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Pääjohtaja ei voisi kuitenkaan ottaa ratkaistavakseen asiaa, joka lain tai työjärjestyksen mukaan kuuluu rautatiealan sääntelyelimen toimivaltaan, josta säädetään tarkemmin rautatielain (304/2011) 13 luvussa. Pääjohtaja ei myöskään voisi ottaa ratkaistavakseen asiaa, joka kuuluu Kyberturvallisuuskes-

kuksen kansainvälisiin tietoturvelvelvoitteisiin, keskuksen suorittamiin viranomaisten tietojärjestelmien tai tietoliikennejärjestelmien arviointeihin taikka arviointilaitosten hyväksyntään. Näistä säädetään tarkemmin seuraavissa laeissa: laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004), turvallisuusvelvoitelaki (726/2014), laki tietoturvallisuuden arviointilaitoksista (1405/2011) sekä laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista (1406/2011).

Pykälän 2 momentissa luetelluista asioista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §. *Työjärjestys.* Liikenteen turvallisuusvirastosta annetussa laissa (863/2009) sekä viestintähallinnosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (60/2004) säädettyä vastaavalla tavalla Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtaja valtuutettaisiin antamaan viraston työjärjestys. Tarkoitus on, että pääjohtaja päättää viraston organisaatiosta ja muusta sisäisen hallinnon järjestämisestä. Tämän mukaisesti pääjohtajan antamassa työjärjestyksessä määrättäisiin viraston organisaatiosta, ratkaisuvallan käyttämisestä ja muusta sisäisen hallinnon järjestämisestä.

3 luku Erinäiset säännökset

9 §. *Eräiden avustavien tehtävien siirtäminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja sen ydintehtävien hoitamisen varmistamiseksi sopia eräiden neuvontapalvelu-, asiakaspalvelu- ja asiakirjapalvelutehtävien, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä, siirtämisestä yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle. Pykälässä kuvatuilla tehtävillä tarkoitettaisiin esimerkiksi tiedon välittämistä kansalaisille, hakemusmenettelyihin, rekisterinpitoon, lainsäädäntöön ja ohjeisiin liittyvää neuvontaa, asiakirjatilauksen vastaanottoa, tilausten käsittelyä ja tietojen luovuttamista, hakemusasiakirjojen ja rekisteri-ilmoitusten vastaanottamista, tietojen tallentamista rekisteriin, asiakirjojen lähettämistä digitoitavaksi ja arkistoitavaksi virastolle, todistusten, asiakirjojen ja tunnistaiden tuottamista ja antamista asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottamista, tehtäviin liittyvien maksujen keräämistä ja välittämistä virastolle, radioamatööri- ja meriradioviestinnän pätevyystutkintojen vastaanottamista ja pätevyystodistuksen antamista, ja muita vastaavia teknisiä tehtäviä. Tehtävät olisivat rutiiniluonteisia avustavia tukitehtäviä, joissa ei käytetä merkittävää julkista valtaa. Palveluntarjoaja ei voisi hoitaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) viranomaiselle säädettyjä tehtäviä, esimerkiksi tehdä lain 14 §:ssä tarkoitettua päätöstä asiakirjan antamisesta. Tällaisten tehtävien hoitaminen kuuluisi virastolle. Palveluntarjoaja ei saisi myöskään käsitellä sellaisia hakemuksia tai rekisteri-ilmoituksia, joihin liittyy rekisteröinnin ja luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arviointia tai liikennevälineen lopullista poistoa rekisteristä, vaan sen tulisi siirtää asia Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

Tehtävien siirto voitaisiin toteuttaa joko sopimuksella tai hallintopäätöksellä sekä yhdistää muuhun Liikenne- ja viestintäviraston hankkimaan palveluun. Palvelutehtävien siirtämiseen sovellettaisiin tämän lain lisäksi muun ohella liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) IV osan 4 lukua, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 31 lukua ja ajokorttilakia (326/2011).

Pykälä täyttäisi perustuslain (731/1999) 124 §:ssä asetetun lailla säätämisen vaatimuksen siitä, että julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaarana perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että viranomaisia avustavia tehtäviä voidaan sopimuksella siirtää muiden kuin viranomaisten hoidettavaksi (PeVL 11/2006 vp, s. 2). Julkisella palvelun tuottajalla tarkoitettaisiin esimerkiksi virastoa tai laitosta. Perustuslakivaliokunta on todennut, että viranomaiselle kuuluvan

hallintotehtävän siirtäminen sopimuksella toiselle viranomaiselle ei ole ongelmatonta. Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa, perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Kuitenkin kun kyseessä on julkiseen hallintotehtävään lähinnä rinnastettava palvelu, siirrolle ei ole ollut esettä. (PeVL 11/2004 vp, s. 2.)

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että palveluntarjoajalla olisi oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Lisäksi avustavia tehtäviä hoitava henkilö toimisi pykälän mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla.

Vahingonkorvausvastuusta näissä tehtävissä toimivan henkilön osalta säädettäisiin vahingonkorvauslaissa (412/1974). Lisäksi säännöksessä tarkoitettujen tehtävien hoidossa olisi noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

10 §. Valtion edustaminen. Pykälässä säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tehtävästä edustaa tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta. Ehdotetun säännöksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole laissa erikseen säädetty.

1.2 Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta

Laki Liikennevirastosta 862/2009

Lain nimeke muutettaisiin laiksi Väylävirastosta.

1 luku Väyläviraston asema ja tehtävät

1 §. Toimiala. Pykälän otsikko muutettaisiin. Pykälässä säädettäisiin Väyläviraston asemasta ja toiminta-ajatuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan virasto olisi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla ja ohjauksessa toimiva keskushallinnon virasto. Pykälässä säädettäisiin Väyläviraston tehtävistä yleisellä tasolla. Tehtävien sisällöstä säädettäisiin tarkemmin lain 2 §:ssä sekä aineellisessa lainsäädännössä. Pykälä heijastaisi muutoksia Liikenneviraston nykyisiin tehtäviin. Viraston toiminnan keskiössä olisivat väylien ylläpitoon ja kehittämiseen sekä niiden toimivuudesta huolehtimiseen liittyvät tehtävät koko liikenteen palvelutasosta laajemmin huolehtimisen sijaan. Viraston tehtävänä olisi väylänpitäjänä kehittää liikenneväyliä siten, että toiminnalla edistetään koko liikennejärjestelmän toimivuutta huomioiden uuden teknologian tuomat mahdollisuudet ja odotukset sekä liikenteen turvallisuus, valtakunnan eri alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytykset ja kestävä kehitys.

Toimiva liikennejärjestelmä on yksi yhteiskunnan peruspilareista. Väyläomaisuudesta huolehtimisen lähtökohtana olisivat asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeet ja odotukset. Ennakointi ja riskiperusteisuus tarkoittaisivat paitsi liikennetoimialan aktiivista seuraamista ja toiminnan sujuvaa ja oikea-aikaista sopeuttamista toimialalla tapahtuviin muutoksiin myös laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Ennakoivuudella ja riskiperusteisuudella pyritään tehokkaampaan toimintaan ja vaikuttavampiin tuloksiin. Viraston tulisi huolehtia väylätietojen ajantasaisuudesta ja varmistaa hallinnoimiensa liikenneväylien ja väy-

lärakenteiden säilyvyys yhteiskunnan tarpeita vastaavassa kunnossa myös pidemmällä aikavälillä.

Pykälän 2 momentin mukaan viraston toiminnassa korostuisi asiakaslähtöisyys sekä liikenteen ja viestinnän asiantuntemuksen hyödyntäminen. Viraston toiminta olisi ennakkoivaa sekä tietojen ja riskiperusteista sekä vuorovaikutteista. Resursseja kohdistettaisiin oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti, myös riskiarvioiden perusteella siten, että viraston toiminta olisi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta perusteltavissa.

Pykälän 3 momentissa säädetään viraston toimialueesta. Virasto on valtion keskushallinnon virasto, jonka toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä. Siten Väylävirasto olisi valtakunnallinen virasto, jonka toimialue lähtökohtaisesti kattaa myös Ahvenanmaan maakunnan. Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan itsehallintolaki määrittää sen, mitkä virastolle kuuluvista tehtävistä kuuluvat Ahvenanmaan maakunnassa valtion toimialaan.

2 §. Tehtävät. Pykälän otsikko muutettaisiin. Valtio Valtio omistaa edelleen tie-, rata- ja vesiväylät. Valtion puolesta niitä hallinnoi Väylävirasto. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan virasto vastaisi hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylistä. Maanteiden osalta hallinnointi tarkoittaisi koko maantieverkon omistamista, vaikka alueellinen tienpito siirtyy maakuntien tehtäväksi 1.1.2020 alkaen. Rataverkolla tarkoitettaisiin viraston hallinnassa olevaa valtion rataverkkoa. Vesiväylillä tarkoitettaisiin viraston hallinnassa nykyisin olevia meri- ja sisävesiväyliä. Väyläviraston tehtävänä olisi vastata hallinnoimiensa väyläverkostojen kehittämisestä ja niitä koskevien toimintojen yhteensovittamisesta. Väyläviraston tehtävänä olisi väyläverkon fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen, niitä koskevien toimintojen yhteensovittaminen ja liikenteen automaatiokehityksen edistäminen väyläverkonhaltijana. Virasto huolehtisi myös tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, jonka tavoitteena olisi liikennejärjestelmän turvallisuuden parantaminen, uusien kunnossapitoa ja rakentamista koskevien menetelmien hyödyntäminen, automatisaatio ja liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen. Toiminnalla tuetaan Suomen väyläverkoston tilaa ja kehittämistä sekä yhdenmukaistamista. Tutkimus- ja kehittämistyötä tehdään yhteistyössä hallinnonalan ja muiden toimijoiden kanssa. Momentissa mainitut tehtävät vastaisivat Liikennevirastolla aikaisemmin olleita tehtäviä ja siten nykytilan ei niiden osalta muutu.

Momentin 2 kohdan mukaan viraston tehtäviin kuuluisi liikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen rajoittaminen. Kyseessä olisi virastolle uusi lakisääteinen tehtävä, vaikka virasto on toiminnassaan ottanut huomioon ympäristöhaittojen vähentämisen ja rajoittamisen. Virasto antaisi tarvittavat ohjeet väylänpitoa koskevista toimenpiteistä, joilla edistetään ympäristönsuojelua sekä vähennetään liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja.

Momentin 3 kohdan mukaan virasto vastaisi liikenteenohjauksen järjestämisestä. Liikenteenohjauksella tarkoitettaisiin tässä ajantasaista liikenteen ja liikenneolosuhteiden seuranta, liikenteestä tiedottamista sekä liikenteen operatiivista ohjausta mukaan lukien häiriötilanteiden hallinta. Vastuu koskisi alusliikennepalvelulaissa tarkoitetun VTS-palvelun hankkimista, rautatielaissa säädettyä liikenteenohjauksen järjestämistä sekä tieliikenteen reaaliaikaista ohjausta sen sisältöisinä kuin Liikennevirasto nykyisin niitä toteuttaa. Koska viraston toimintoihin tällä hetkellä sisältyvä eri liikennemuotoja koskeva liikenteenohjaus toimintona eriytetään ja on tarkoitus tämän virastomuutoksen yhteydessä yhtiöittää, tällä tehtävällä korostetaan vastuun säilymistä Väylävirastolla. Virasto huolehtisi liikenteenohjauksen ja –hallinnan järjestämisestä tekemällä laaja-alaisia sopimuksia liikenteenohjauspalvelujen tarjoajan kanssa. Näihin sopimuksiin virasto voisi sisällyttää myös puolustus- ja turvallisuushallinnon erityistehtävistä huolehtimisen sekä maakuntien alueella olevan väyläverkon liikenteenohjauksen.

Liikenteenohjaustehtäviä ei ole pidetty julkisina hallintotehtävinä eikä tosiasiallisina hallintotehtävinä. Hallituksen esityksen eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta (HE 72/2002 vp, s. 50) perusteluissa todetaan, että ”hallintoasioita eivät ole tosiasialliset hallintotoimet, kuten viranomaisen suorittamat tutkimus- ja suunnittelutoimet, jotka eivät tähtää hallintopäätöksen tekemiseen eivätkä ole päätöksen valmistelua. Sama koskee oppituntien pitämistä, hoitotoimien suorittamista, maanteiden ja rautateiden rakentamista, liikenteen ohjaamista ja virastojen siivousta. Tosiasiallisia hallintotoimia saattaa kuitenkin edeltää hallintopäätös tällaisen toimen suorittamisesta. Näin esimerkiksi päätös tahdonvastaiseen hoitoon ottamisesta olisi hallintolaissa tarkoitettu hallintoasia.”

Momentin 4 kohdan mukaan viraston tehtävänä olisi edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota. Tämä on uusi tehtävä ja se heijastaa toimintaympäristön muutosta ja tarvetta muuttaa ja kehittää väyläinfrastruktuuria vastaanottamaan laajentuvan automatisaation. Virasto voisi omaa toimintaansa kehittämällä ja palveluita ostamalla luoda toimivan elinympäristön liikenteen uusille palveluille.

Momentin 5 kohdassa merkittävillä tiehankkeilla tarkoitettaisiin eduskunnan hyväksymiä ja valtion talousarviossa nimettyjä ylimaakunnallisia hankkeita sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta tärkeitä hankkeita. Tilaajavirastona vastaavasti kuin nykyisin virasto hankkisi omalta osaltaan väylien suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitotehtäviä kilpailuttamalla. Virasto vastaisi myös väyläverkon palvelutasosta.

Momentin 6 kohdan mukaan liikenneväylien haltijana virasto vastaisi tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien ja niiden yhteistyöalueiden kanssa sekä ohjaamalla palveluiden hankintaa maakunnissa. Tällä varmistettaisiin tienpidon riittävän yhtenäinen palvelutaso sekä tienpidon markkinoiden kehittyminen ja palveluntuottajien tasapuolinen kohtelu maassa. Ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä säädettäisiin tarkemmin maantielaissa.

Momentin 7 kohdassa Väylävirasto vastaisi ja hallinnoisi väyliä koskevia tietovarantoja, esimerkiksi kansallisesta tie- ja katutietojärjestelmää (Digiroad). Lisäksi Väylävirasto vastaisi yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien kanssa liikenne- ja väylätietojen osalta. Tällä kirjauksella laitettaisiin täytäntöön eduskunnan käsiteltävänä olevan maakuntalain 6 §:n 1 momentin 14 kohdan määräykset tietojen keräämisestä.

Momentin 8 kohdassa säädettäisiin nykyisessä laissakin voimassa olevasta tehtävästä huolehtia jäänmurtopalvelujen hankinnasta sekä talvimerenkulun avustuskauden erivapauksista ja avustamisrajoituksia koskevista päätöksistä. Väylävirasto kilpailuttaisi jäänmurtopalvelut sekä vastaisi yhteistyöstä naapurimaiden kanssa (erityisesti Ruotsi ja Venäjän federaatio).

Momentin 9 kohdan mukaan merkittävänä maa- ja vesirakennusalan tilaajana virastolla olisi edelleen keskeinen rooli koko tämän rakennusalan toimijana. Hankintatoimen kehittämällä mukaan lukien myös esimerkiksi infrastruktuurihankkeiden kustannushallinnan kehittäminen vaikutetaan koko alan kehitykseen. Markkinoiden toimivuutta edistettäisiin jatkossakin viraston toimintaansa varten keräämien tietojen luovuttamisella avoimen datan periaatteiden mukaisesti (palveluntuottajille). Virasto edistäisi myös palveluntuottajien viraston vastuusiin liittyvän erityisosaamisen kehittämistä. Viraston keräämien tietojen hallinnasta ja luovutuksesta säädettäisiin tarkemmin liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017).

Momentin 10 kohdassa asetettaisiin Väylävirastolle normaaliolojen häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva varautumisvelvollisuus. Tarkoitus olisi selkiyttää liikennehallinnon varautumisvelvollisuutta ottamalla sitä koskeva säännös momentin 9 kohtaan. Väyläviraston olisi valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toi-

minnan etukäteisvalmisteluun sekä muilla toimenpiteillä huolehdittava siitä, että sen oma toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa mahdollistaen yhteiskunnan toimivuuden, huoltovarmuuden ja maanpuolustuksen toimialallaan. Lisäksi virasto edistäisi toimialallaan yhteiskunnan varautumista häiriö- ja poikkeusoloihin. Esimerkkinä varautumistoiminnasta voidaan mainita valmius-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat sekä poikkeusoloja varten tehdyt etukäteisvalmistelut, joilla tarkoitettaisiin esimerkiksi teknisiä ja rakenteellisia ratkaisuja. Muilla toimenpiteillä tarkoitettaisiin esimerkiksi koulutusta ja harjoituksia sekä tilojen ja kriittisten resurssien varaamista. Myös viestintään ja tietoliikenteen suunnittelu olisivat osa varautumista.

Väyläviraston tulisi lisäksi varmistaa, että siltä osin kuin on kysymys palvelujen hankinnasta ulkopuolisilta tahoilta, hankintaa koskeviin sopimuksiin olisi otettava tarvittavat määräykset ostettujen palvelujen turvaamisesta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Varautumiseen kuuluisi keskeisesti myös varautumista koskevien ohjeiden antaminen. Väyläviraston olisi seurattava turvallisuuteen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia ja arvioitava niiden mahdollisesti varautumiseen liittyviä vaikutuksia.

Momentin 11 kohdan mukaan Väylävirasto vaalisi ja hoitaisi hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

Pykälän 2 momentin mukaan Väylävirasto toimii väylänpidon asiantuntija ja väyläomaisuuden haltijana. Virastolla olisi vastuu liikenneväyliä koskevien toimenpiteiden kohdentamisesta ja ajoittamisesta sekä priorisoinnista sille osoitettujen määrärahojen puitteissa huomioiden sekä valtakunnallinen että maakunnalliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat. Liikennejärjestelmätöiden strategisen tason ohjaus olisi jatkossakin liikenne- ja viestintäministeriön tehtävänä. Ministeriö vastaisi myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnasta. Yleinen liikennejärjestelmän kehittäminen, julkinen henkilöliikenne ja tietovarannot olisivat Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla. Liikenteen ja maankäytön ja väylänpidon valmisteleva ja alueellinen yhteistyö sijoittuisi Väylävirastoon, joka tukisi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimista. Väyläviraston yhtenä keskeisenä tehtävänä olisi väylänpitäjänä vastata eri liikennemuotojen väyliin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta. Liikenteen ja maankäytön yhteensovittamisella tarkoitettaisiin osallistumista asiantuntijavirastona maakunta-, yleis- ja asemakaavojen laadintaan. Liikennejärjestelmätö edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön ja virastojen välillä sekä yhteistyötä maakuntien ja kuntien kanssa.

Pykälän 3 momentissa säännellään Väyläviraston mahdollisuuksista tehdä valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknislousteisia sopimuksia ja osallistua kansainväliseen yhteistyöhön.

Pykälän 4 momentin mukaan Väyläviraston olisi huolehdittava myös muista erikseen sille säädetyistä tehtävistä.

2 luku Väyläviraston organisaatio ja johtaminen

3 §. Pääjohtaja. Pykälän otsikko muutettaisiin. Pykälässä säädettäisiin viraston johtamisesta ja sisäisen organisoitumisen perusteista.

Pykälän 1 momentin mukaan virastoa johtaisi pääjohtaja. Väyläviraston pääjohtajan nimittää valtioneuvosto, kuten aikaisemmin Liikenneviraston pääjohtaja nimitettiin (Laki Liikennevirastosta 862/2009, 3 §). Pääjohtaja vastaisi viraston toiminnan kehittämisestä, tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Pääjohtajan keskeisimpiä tehtäviä olisivat siten johtaa viraston toiminnan kokonaisuutta ja toimintojen järjestämistä viraston toimialalle ja viras-

tolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tämä kirjaus on sisällöltään lähes samanlainen kuin Valtion lupa- ja valvontaviraston toiminnasta on säädetty.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että Väyläviraston muusta organisaatiosta päättää pääjohtaja. Muun henkilöstön nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta sekä säädettäisiin viraston muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä muista henkilöstöä koskevista asioista.

4 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän otsikko muutettaisiin. Pykälän 1 momentissa säädetään pääjohtajan ratkaisuvallasta. Pääjohtajalla on yleinen valta ratkaista asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Pääjohtajalla on valta ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asia, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

5 §. Voimaantulo. Liikennevirastosta annetussa laissa säädettyä vastaavalla tavalla Väyläviraston pääjohtaja valtuutettaisiin antamaan viraston työjärjestys. Tarkoitus olisi, että pääjohtaja päättää viraston organisaatiosta ja muusta sisäisen hallinnon järjestämisestä. Tämän mukaisesti pääjohtajan antamassa työjärjestyksessä määrättäisiin viraston organisaatiosta, ratkaisuvallan käyttämisestä ja muusta sisäisen hallinnon järjestämisestä.

3 luku Erinäiset säännökset

6 §. Tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän otsikko ja sisältö muutettaisiin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja sen ydintehtävien hoitamisen varmistamiseksi sopia eräiden tehtävien, joihin ei sisälly päätoimintakovalan käyttöä, siirtämisestä yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle. Pykälässä kuvatuilla tehtävillä tarkoitettaisiin asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä ja hallintopalvelutehtäviä, tienpitäjälle tai rataverkon haltijalle kuuluvan lupa- tai muuhun tehtävään liittyviä avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä. Tehtävät olisivat rutiiniluonteisia avustavia tukitehtäviä. Palveluntarjoaja ei voisi hoitaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) viranomaiselle säädettyjä tehtäviä, esimerkiksi tehdä lain 14 §:ssä tarkoitettua päätöstä asiakirjan antamisesta. Tällaisten tehtävien hoitaminen kuuluisi virastolle. Tehtävien siirto voitaisiin toteuttaa joko sopimuksella tai hallintopäätöksellä sekä yhdistää muuhun Väyläviraston hankkimaan palveluun.

Liikenteenohjaustehtäviä eikä maanteiden ja rautateiden rakentamista ei ole pidetty julkisina hallintotehtävinä eikä tosiasiallisina hallintotehtävinä. Hallituksen esityksen eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta (HE 72/2002 vp, s. 50) perusteluissa todetaan, että ”hallintoasioita eivät ole tosiasialliset hallintotoimet, kuten viranomaisen suorittamat tutkimus- ja suunnittelutoimet, jotka eivät tähtää hallintopäätöksen tekemiseen eivätkä ole päätöksen valmistelua. Sama koskee oppituntien pitämistä, hoitotoimien suorittamista, maanteiden ja rautateiden rakentamista, liikenteen ohjaamista ja virastojen siivousta. Tosiasiallisia hallintotoimia saattaa kuitenkin edeltää hallintopäätös tällaisen toimen suorittamisesta. Näin esimerkiksi päätös tahdonvastaiseen hoitoon ottamisesta olisi hallintolaissa tarkoitettu hallintoasia.”

Pykälä täyttäisi perustuslain (731/1999) 124 §:ssä asetetun lailla säätämisen vaatimuksen siitä, että julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että viranomaisia avustavia tehtäviä voidaan sopimuksella siirtää muiden kuin viranomaisten hoidettavaksi (PeVL 11/2006 vp, s. 2). Julkisella palvelun tuottajalla tarkoitettaisiin esimerkiksi virastoa tai laitosta. Perustuslakivaliokunta on todennut, että viranomaiselle kuuluvan hallintotehtävän siirtäminen sopimuksella toiselle viranomaiselle ei ole ongelmatonta. Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa, perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Kuitenkin kun kyseessä on julkiseen hallintotehtävään lähinnä rinnastettava palvelu, siirrolle ei ole ollut esitettyä. (PeVL 11/2004 vp, s. 2.)

Pykälän 2 momentin mukaan Väylävirasto voisi sopia maakunnan kanssa tiepidon lupatehtävien siirtämisestä asianomaiselle maakunnalle tai tienpitoalueelle. Nykyisin näitä lupatehtäviä hoidetaan ELY-keskuksissa, erityisesti Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Näistä lupatehtävistä säädetään tarkemmin maantielaissa (503/2005), Momentissa luetellut lupatehtävät ovat luonteeltaan teknisiä ja alueellisia, eikä niihin liity merkittävää julkisen vallan käyttöä. Sen vuoksi on perusteltua, että Väylävirasto voi tarvittaessa antaa tämän tehtävän maakunnalle. Tämä momentti tulisi voimaan 1.1.2020, kun maakunnat aloittavat virallisesti toimintansa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Väylävirasto voi antaa maakunnalle hoidettavaksi tai ottaa maakunnalta hoidettavakseen julkisia tehtäviä siten kuin ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) säädetään. Tarkoituksena olisi, että Väylävirasto ja maakunta voisivat sopia näiden tehtävien hoitamisesta joko niin, että maakunta ottaa Väylävirastolle kuuluvan julkisen tehtävän, esimerkiksi ajoneuvon siirtämisen ja siihen liittyvät päätöksenteon hoitaakseen tai päinvastoin. Tämä momentti tulisi voimaan 1.1.2020, kun maakunnat aloittavat virallisesti toimintansa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että palveluntarjoajalla olisi oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Avustavia tehtäviä hoitava henkilö toimisi pykälän mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Momentin mukaan vahingonkorvausvastuusta näissä tehtävissä toimivan henkilön osalta säädettäisiin vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7 §. Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän otsikkoa ja sisältöä muutettaisiin. Pykälässä säädettäisiin Väyläviraston tehtävästä edustaa tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta. Ehdotetun säännöksen mukaan Väylävirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole laissa erikseen määrätty.

1.3 Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanosta sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulusta

1 §. Voimaan tulevat säädökset. Pykälä sisältäisi säännökset, jotka koskevat liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistusta sekä liikenneohjauspalvelujen yhtiöittämisen toteuttamista. Ehdotetulla lailla tulisi voimaan noin 90 lakia. Tarkoituksena olisi, että lait tulisivat voimaan 1.1.2019. Eräisiin tällä lailla voimaantulaviin lakeihin sisältyy myös erityistä voimaantulusta sääntelyä.

HE 61/2018 vp

Edellä mainittuja Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyviä tehtäviä koskevat erityislait on pyritty mahdollisimman kattavasti ja täydellisesti muuttamaan pykälässä mainituilla laeilla. Erilliset hallituksen esitykset on annettu tieliikennelaista (HE 180/2017 vp) ja maantielaista (HE 45/2018 vp). Koska Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyviä tehtäviä koskevaa erityissääntelyä on runsaasti, on mahdollista, että jokin yksittäinen Liikenne- ja viestintäviraston tehtävälään kuuluvaa tehtävää koskeva säännös on jäänyt muuttamatta. Tämän vuoksi ehdotetun voimaantulolain säännökset koskisivat paitsi 1 §:n mukaisia tällä lailla voimaantulavia lakeja, myös sellaisia Liikenne- ja viestintäviraston tehtävälään kuuluvia Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyviä tehtäviä, joita koskeva yksittäinen tehtäväkohtainen erityissäännös mahdollisesti on jäänyt muuttamatta.

2 §. Kumottavat säädökset. Pykälä sisältäisi säännökset ehdotetulla lailla kumottavista laeista. Ehdotetulla lailla kumottaisiin laki Liikenteen turvallisuusvirastosta, laki viestintähallinnosta, valtioneuvoston asetus Liikenteen turvallisuusvirastosta (865/2009) ja valtioneuvoston asetus viestintähallinnosta (60/2004). Lain 12 §:n voimaantulosäännöksen mukaan 2 § tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Ehdotettujen lakien kumoamisen myötä valtion virastoista Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto lakkaisivat.

3 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun voimaantulolain soveltamisalasta. Ehdotetussa laissa säädetään 1 §:ssä mainituissa laeissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseen liittyvistä seikoista.

Lain 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien siirrot koskevat Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston yhdistämistä Liikenne- ja viestintävirastoksi ja tämän uuden viraston tehtäviä. Lisäksi muutokset koskisivat Liikennevirastosta uuteen Liikenne- ja viestintävirastoon siirrettäviä tehtäviä.

Ehdotettu voimaantulolaki koski myös 1 §:ään sisältyvillä laeilla toteutettavaa valtion viranomaisten ja niiden tehtävien uudelleenorganisoinnin voimaannuttamista ja siirtymäsääntelyä. Ehdotettu voimaannuttamislaiksi koski Väyläviraston tehtävien uudelleenjärjestelyä, joka toteutetaan 1 §:ään sisältyvällä lailla Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta.

Vaikka Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston tehtäviä koskevat erityislait on pyritty muuttamaan kattavasti nyt annettavalla lainsäädännöllä, sisältyy lakiehdotuksen 4 ja 5 §:iin tehtäviä ja toimivaltaa koskevat siirtymäsäännökset siltä varalta, että joku yksittäinen tehtäväkohtainen erityissäännös on jäänyt muuttamatta.

Ehdotettuun lakiin on pyritty kokoamaan kaikki tällä esityksellä toteutettaviin tehtäväsiirtoihin liittyvä voimaannuttamis- ja siirtymäsääntely.

4 §. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälä sisältäisi Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävälästä säädettäisiin lain 1 §:ssä mainitun Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:ssä.

Esityksen valmistelun yhteydessä on pyritty selvittämään ja sen antamisen yhteydessä muuttamaan mahdollisimman kattavasti ja täydellisesti kaikki ne erityislait, jotka koskevat Liikenne- ja viestintävirastolle 1 päivänä tammikuuta 2019 siirtyviä tehtäviä. Säännöksessä viitattaisiin edelleen myös Liikenteen turvallisuusvirastolle, Viestintävirastolle, Ilmailuhallinnolle, Telehallintokeskukselle, Autorekisterikeskukselle, Ajoneuvohallintokeskukselle, Rautatievi-

rastolle, Merenkululaitokselle ja lääninhallitukselle säädettyihin tehtäviin, koska tällaisiakin saattaa vielä sisältyä voimassa olevaan lainsäädäntöön. Myös tällaisten tehtävien siirtoon sovellettaisiin ehdotettua voimaanpanolakia.

5 §. *Väyläviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälä sisältäisi Väyläviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset. Väyläviraston tehtävälästä säädettaisiin lain 1 §:ssä mainitun Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta annetun lain 2 §:ssä.

Esityksen valmistelun yhteydessä on pyritty selvittämään ja sen antamisen yhteydessä muuttamaan mahdollisimman kattavasti ja täydellisesti kaikki ne erityislait, jotka koskevat Väylävirastolle 1 päivänä tammikuuta 2019 siirtyviä tehtäviä. Säännöksessä viitattaisiin edelleen myös Liikennevirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle, Merenkululaitokselle, Ratahallintokeskukselle, Tiehallinnolle ja lääninhallitukselle säädettyihin tehtäviin, koska tällaisiakin saattaa vielä sisältyä voimassa olevaan lainsäädäntöön. Myös tällaisten tehtävien siirtoon sovellettaisiin ehdotettua voimaanpanolakia.

6 §. *Siirtyvän henkilöstön asema.* Pykälässä säädettaisiin henkilöstöä koskevista siirtymäjärjestelyistä. Liikenne- ja viestintäviraston perustamisessa noudatettaisiin valtion virkamieslain (750/1994) 5 a–5 c §:n säännöksiä, joiden sisältöä ja soveltamista on selvitetty tarkemmin edellä kappaleessa 4.2. Säännöksiä sovellettaisiin ainoastaan virkamiehiin. Pykälässä säädettaisiin työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä koskevista siirtymäjärjestelyistä. Tarkoituksena on turvata henkilöstön yhdenvertaisuus muutoksissa siten, että muutosturva toteutettaisiin mahdollisimman pitkälti valtion virkamieslain 2 luvussa säädettyjen periaatteiden mukaisesti riippumatta palvelussuhdelajista.

Pykälän 1 momentin mukaan voimaanpanolain 4 §:ssä tarkoitettuja Liikenteen turvallisuusvirastolta, Liikennevirastolta ja Viestintävirastolta Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyviä tehtäviä hoitava virka- ja työsopimussuhteessa oleva henkilöstö sekä vastaavat virat ja työsuhteiset tehtävät siirtyvät voimaanpanolain voimaan tullessa Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikennevirastosta siirtyviä tehtäviä hoitava työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy Liikenne- ja viestintävirastoon virkasuhteisena henkilöstönä. Liikenteen turvallisuusvirastosta ja Viestintävirastosta ei ole työsopimussuhteisia henkilöitä, joten palvelussuhdelajin muutos ei koskisi heitä. Valtion työmarkkinalaitoksen ministeriöille osoittaman kirjeen (Palvelussuhdelajin muutokset toimintojen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä, VM/1058/00.00.00/2014, 28.5.2014) mukaan henkilöstön tasapuolisen kohtelun kannalta on yleensä tarkoituksenmukaista, että organisaatiossa on käytössä vain yksi pääasiallinen palvelussuhdelaji. Valtion viranomaistoiminnan luonteesta johtuen pääasiallisena palvelussuhteen lajina on virkasuhde. Kirjeen mukaan ohjaavana periaatteena on, että mikäli palvelussuhdelajien yhdenmukaistamista on tarve tehdä toimintoja uudelleenjärjestettäessä, niistä tulee säätää organisaatiota koskevassa uudelleenjärjestelyn toteuttavassa lainsäädännössä. Liikenteen turvallisuusvirastosta ja Viestintävirastosta Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvä henkilöstö on kaikki virkasuhteessa. Siten ei ole perusteltua, että Liikennevirastosta Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvät henkilöt siirtyisivät työsopimussuhteisina työntekijöinä. Liikenne- ja viestintävirastossa tehdään merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä viranomaistehtäviä, joten tehtäviä hoitavan henkilöstön tulisi olla virkasuhteessa virastoon. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy Liikenne- ja viestintävirastoon määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi.

Pykälän 3 momentin mukaan työsopimussuhteessa oleva henkilöstö voitaisiin siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään omalla työssäkäyntialueellaan tai omalle työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta. Vastaava säännös sisältyy virkamieslain 5 a §:n 3 momenttiin. Pykälään ehdote-

taan otettavaksi viittaus voimassa oleviin työehtosopimuksiin sekä työsopimussuhteessa sovellettavaan lainsäädäntöön.

Pykälän 4 momentin mukaan siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsottaisiin palvelussuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen yhdenjaksoisesti. Kysymys on esimerkiksi ennen ehdotetun lain voimaantuloa kertyneiden lomien siirtymisestä tai lomarahosta.

Pykälän 5 momentti on selventävä säännös Väyläviraston tehtäviä hoitavan Liikenneviraston henkilöstön asemasta. Liikennevirastoa ei lakkauteta, vaan viraston toiminta jatkuu 1 päivästä tammikuuta 2019 Väylävirasto-nimisessä virastossa. Väylävirastoon ei myöskään siirry henkilöstöä muista virastoista tuona ajankohtana.

7 §. *Vireillä olevia asioita ja sopimuksia sekä niihin liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälä sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyviä vireillä olevia asioita, tehtyjä sopimuksia ja sitoumuksia ja niistä johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia sekä tehtäviin liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat siirtymäsäännökset. Liikenteen turvallisuusvirastossa ja Viestintävirastossa sekä Liikennevirastossa Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvillä toimialoilla kaikki vireillä olevat asiat, kaikki tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyisivät 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikennevirastossa vireillä olevat tie-, rata- ja vesiväyliä koskevat asiat jäisivät edelleen Väyläviraston hoidettaviksi.

8 §. *Määräykset, luvat ja päätökset.* Pykälän 1 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston antamat määräykset jäisivät voimaan, kunnes niiden soveltamisesta muuta säädettäisiin tai määrättäisiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyuden ja varmuuden vuoksi myös Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston antamien lupien ja päätösten voimassaolon jatkumisesta lain voimaantulon jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan lain voimaantulo ei siten vaikuttaisi Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston antamiin voimassa oleviin lupiin ja päätöksiin.

9 §. *Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt.* Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 3 §:n 1 ja 2 momenttia sovellettaisiin kuitenkin jo 1 päivästä lokakuuta 2018. Tällä mahdollistettaisiin se, että Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan virka voitaisiin perustaa 1 päivästä lokakuuta 2018. Virka perustettaisiin liikenne- ja viestintäministeriöön ja lain voimaan tullessa pääjohtajan virka siirtyisi Liikenne- ja viestintävirastoon.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston tulisi yhdessä ja uuden viraston pääjohtajan nimityksen jälkeen hänen johdolla valmistella uuden viraston työjärjestys ja järjestää hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että uusi virasto voisi aloittaa toimintansa lain voimaan tullessa.

10 §. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ohjausta koskevat siirtymäsäännökset.* Maakuntauudistus tulee voimaan 1.1.2020. Samalla lakkaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnot. Pääosa ELY-keskusten liikennevastuualueiden tehtävistä siirtyy maakunnille. Liikennevirasto on toiminut ELY-keskusten liikennevastuualueiden toiminnanohjaajana.

HE 61/2018 vp

jana. Koska virastouudistus tulisi voimaan 1.1.2019, tarvitaan tarkemmat määräykset siitä, mikä virasto vastaa ELY-keskusten toiminnanohjauksesta.

Pykälän 1 momentin mukaan Väylävirasto vastaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten liikennevastuualueen ohjauksesta ja yksityisteitä koskevien valtionavustusten kohdentamisesta 31 joulukuuta 2019 saakka.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten joukkoliikenteen ja saariston liikenne- ja kuljetuspalvelujen järjestämistä koskevasta ohjauksesta 31 joulukuuta 2019 saakka.

11 §. Muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset. Pykälä sisältäisi muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset. Päätökseen, joka on tehty ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa, haettaisiin muutosta kyseisten lakien voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Vastaavasti lain 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantullessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn muutoksenhaussa sovellettaisiin kyseisten lakien voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos tuomioistuin kumoaa päätöksen, joka on tehty ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsiteltäisiin ja ratkaistaisiin tällä lailla voimaanpantavien lakien mukaisesti.

12 §. Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös. Pykälän mukaan Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta annetun lain (/) säännöksiä tehtävien antamisesta tai siirtämisestä maakunnalle sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2020.

13 §. Voimaantulo. Tarkoituksena on, että voimaanpanolaki tulisi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Voimaanpanolailta kumottavat lait sisältävä 2 § tulisi kuitenkin voimaan vasta 1.1.2019. Lisäksi lain 1 §:ssä säädettäisiin, että siihen sisältyvät lait tulevat voimaan vasta 1.1.2019. Tehtäväsiirrot ja omaisuusjärjestelyt sekä pääosa henkilöstösiirroista toteutuisivat siten vasta 1.1.2019.

1.4 Ajokorttilaki 386/2011

3 §. Määritelmiä. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Ajokortteihin, ajokorttilupiin ja eräisiin muihin lupiin liittyvä toimivalta. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Hakemuksen liitteet. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Ajokorttiluvan peruuttaminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 a §. Ajokortin luokan muuttaminen. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. Ajokortin ehdot ja rajoitukset. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. Ajonäyte. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset. Pykälän 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. Ajokortin luovuttamisen esteet. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. Ajokortin luovuttaminen. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. Ajokortin kaksoiskappale. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 §. Väliaikainen ajokortti. Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. Ajokorttiluvan ja muun luvan raukeaminen sekä ajokortin hävittäminen. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. Ajokortin vaatimukset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 a §. *Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus henkilötietolakiin. Se korvattaisiin viittauksella EU:n yleiseen tietosuojasetukseen. Lisäksi sovellettavaksi tulisi kansallinen säännös, yleinen tietosuojalaki.

32 §. *Ajokortin ja muun luvan tai todistuksen mukana pitämis- ja esittämisvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 §. *Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun luvanvaraisuus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

35 §. *Ryhmän 1 ajokorttia koskevat koulutusvaatimukset.* Pykälän 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. *Kuljettajaopetus ryhmän 2 ajokorttia varten.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

37 §. *Uuden kuljettajan ajokieltoon määräämiseen liittyvä koulutus ja ajokortin palauttaminen ajokiellon jälkeen.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

38 §. *Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vähimmäisikä.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

40 §. *Opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävät ajoneuvot ja muut opetusvälineet.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

41 §. *Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttaminen.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

47 §. *Moottoripyörän harjoitusluvan myöntäminen.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

50 §. *Kokeilulupa.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

52 §. *Kuljettajantutkinnon tarkoitus ja sisältö.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

53 §. *Kuljettajantutkinnon rakenne ja toteuttaminen.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

59 §. *Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

61 §. *Muu ulkomainen ajokortti.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi ulkoasiainministeriö muutettaisiin muotoon ulkoministeriö.

62 §. *Velvollisuus ajokortin luovuttamiseen sen vaihtamisen yhteydessä.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

63 §. *Tilapäinen ajokortti.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

65 §. *Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

68 a §. *Alkoholilla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päätyminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

76 §. *Ajo-oikeuden raukeaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

78 §. *Opetustoiminnasta vastaava johtaja.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa sekä 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

79 §. *Autokoululuvan hakeminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

80 §. *Autokoululuvan myöntäminen ja autokoulun valvontamaksu.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

81 §. *Autokoulun valvonta.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

82 §. *Autokoulutoimintaa koskevat ilmoitukset.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

88 §. *Liikenneopettajalupa.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

95 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 2, 3 ja 4 momentissa viittaus hallintolainkäytölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

97 §. *Poikkeuslupa.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

98 §. *Kansainvälinen ajokortti.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

100 §. *Lääkärintlausuntolomakkeiden vahvistaminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

101 §. *Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.5 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 6 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 5 §.** *Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 8 §.** *Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 10 §.** *Hakijan luotettavuudesta päättäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 12 §.** *Katsastustoimipaikan toimitilat ja katsastuslaitteet.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 13 §.** *Katsastusluvun hakeminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 14 §.** *Katsastusluvun myöntäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 16 §.** *Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuudesta päättäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 18 §.** *Katsastajan peruskoulutus.* Pykälän 4 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 19 §.** *Katsastajan jatkokoulutus.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 21 a §.** *Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 22 §.** *Katsastusluvun mukaisen toiminnan aloittaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 25 §.** *Katsastuksen suorittaminen katsastustoimipaikan ulkopuolella.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 26 §.** *Palvelutietojen ja katsastushintojen ilmoittaminen katsastuspalvelurekisteriin.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 27 §.** *Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 28 §.** *Katsastustoiminnan päätyminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 29 §.** *Jatkokoulutuksen antaja.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 31 §.** *Jatkokoulutusluvun hakeminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 32 §.** *Jatkokoulutusluvan myöntäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 33 §.** *Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 36 §.** *Katsastustoiminnan seuranta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 37 §.** *Valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 38 §.** *Tietojen antaminen valvontaviranomaiselle.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 39 §.** *Katsastustoimipaikan ja koulutuspaikan tarkastukset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 40 §.** *Sopimuskumppanin suorittamat toimipaikan tarkastukset.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 41 §.** *Katsastetun ajoneuvon tarkastus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 42 §.** *Ajoneuvon määrääminen valvontakatsastukseen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 43 §.** *Katsastusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentin johdantokappaleessa sekä 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 44 §.** *Katsastusten suorittamiskielto sekä huomautus ja varoitus katsastajalle.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 45 §.** *Väliaikaiset toimenpiteet katsastustoiminnan puutteiden johdosta.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 46 §.** *Katsastustoimipaikan toimitilan tai laitteen käyttökielto.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 47 §.** *Jatkokoulutusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus jatkokoulutusluvan haltijalle.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 48 §.** *Henkilörekisteritiedot.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 50 §.** *Pakkokeinot.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

53 §. Oikaisu ja muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

55 §. Tietojen antaminen epäilystä rikoksesta ja epäkuntoisesta ajoneuvosta. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

56 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

58 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.6 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä 958/2013

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Vastuu yksittäishyväksynnän järjestämisestä. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. Yksittäishyväksyntöjen myöntämisen järjestäminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Yksittäishyväksyntätoiminnasta maksettava palvelukorvaus. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Yksittäishyväksynnän hankinnasta ilmoittaminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskeva sopimus. Pykälän 1 momentin 7, 8 ja 10 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Toimitilat. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. Yksittäishyväksyjän peruskoulutusvaatimukset. Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. Yksittäishyväksyjältä vaadittava jatkokoulutus. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 a §. Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. Asiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

22 §. Valvonta. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. Tiedonsaanti. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. Tiloissa tehtävät tarkastukset. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. Ajoneuvon tarkastus. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. Yksittäishyväksynnän peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 §. Sopimuksen purkaminen. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa, 1 momentin 2 kohdassa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus ja oikeus tietojen edelleen luovuttamiseen. Pykälän otsikossa sekä pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 §. Tietojen antaminen epäilystä rikoksesta ja ajoneuvon vaatimustenvastaisuudesta. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

35 §. Maksu yksittäishyväksynnästä. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.7 Ajoneuvolaki 1090/2002

1 §. Soveltamisala. Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 30 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 b §. Ajoneuvojen perusluokittelua koskevat tarkemmat määräykset. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja rajavartiolaitoksen ajoneuvo. Pykälän otsikossa sekä 3 ja 5 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitos-

tokseksi. Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Museoajoneuvo.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 a §. *Erikoiskuljetusajoneuvo.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 b §. *Erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelua koskevat tarkemmat määräykset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Valmistenumero ja valmistajan kilpi.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 §. *Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 a §. *Ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevat määräykset.* Pykälän 1 ja 2 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 §. *Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 b §. *Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. *Tyyppihyväksynnän soveltamisala.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 §. *Tyyppihyväksyntäviranomainen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 a §. *Toimivaltainen viranomainen.* CE-merkinnällä varustettuja tuotteita koskevissa asioissa. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen tyyppihyväksynnässä.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

39 b §. *Tyyppihyväksynnässä sovellettavat poikkeukset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

45 §. *Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

48 §. *Hyväksytyt asiantuntijat.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

50 c §. *Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

50 e §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

53 §. *Määräaikaiskatsastuksen sisältö.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

53 a §. *Vikojen ja puutteellisuuksien luokittelu.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

58 §. *Katsastustodistus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

60 a §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa.* Pykälän 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

61 a §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutokatsastuksessa.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

62 §. *Kytentäkatsastus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

65 a §. *Ennakoilmoituksen tekijä.* Pykälän 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa tulli muutettaisiin muotoon Tulli.

65 b §. *Ennakoilmoituksen virheellisyys.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

66 a §. *Rekisteröintitodistus, rekisterikilvet ja varmenne.* Pykälän 1 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

66 c §. *Liikennekäytöstä poisto.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

66 f §. *Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

69 a §. *Rekisteritietojen muutoskielto.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

74 §. *Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

75 §. *Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla todetut puutteellisuudet.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

76 §. *Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten välillä.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 ja 3 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

77 §. *Kansainvälinen raportointi teknisistä tienvarsitarkastuksista.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

79 §. *Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön markkinavalvonta.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

80 §. *Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

84 §. *Ajokieltoon määrääminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

85 §. *Valvontakatsastukseen määrääminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

86 §. *Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

88 §. *Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

93 §. *Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

95 a §. *Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

96 §. *Ajoneuvorikkomus.* Pykälän 9 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 19 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

98 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi. Lisäksi pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.8 Ajoneuvoverolaki 1281/2003

7 §. *Verovelvollisuuden siirto.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen.* Pykälän 2 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Käyttövoimavero.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Ajoneuvoveron maksuunpano.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Veronkanto verosta vastattavaksi otettaessa.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *Veronkanto eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Verolipun ja muun ilmoituksen tai päätöksen lähettäminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Eräpäivät.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Maksumuistutus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Veronkannon jaksottaminen.* Pykälän 1 momentissa, 3 momentin johdantokappaleessa sekä 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. *Aiheettoman suorituksen palauttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. *Veronpalautuksen siirto.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 §. *Palautuksen maksaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

33 §. *Kuittaus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. *Menettely vapautusta haettaessa.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

46 §. *Veronoikaisu veronsaajan hyväksi.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

47 §. *Jälkiverotus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

48 §. *Ennakkoratkaisu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

49 §. *Oikaisu verovelvollisen hyväksi.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.**52 §.** *Muutoksenhaun johdosta maksettava korko.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

53 §. *Valtion edunvalvonta.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

56 §. *Viranomaiset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

57 §. *Valvonta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

58 §. *Käyttökielto.* Pykälän 2 momentissa sekä 4 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

59 §. *Ajoneuvon katsastaminen.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

61 §. *Veronhuojennus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

63 §. *Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.9 Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008

14 §. *Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.10 Alkolukkolaki 730/2016

3 §. *Alkolukon mallin hyväksyntä.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Hyväksynnän voimassaolo.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Toimintailmoitus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Alkolukon asentaminen, käyttäminen ajossa, huolto ja kalibrointi.* Pykälän 3, 4 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Käynnistyksen estäminen ja käytön valvonta ajon aikana.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Valvonta.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.11 Aluevalvontalaki 755/2000

23 §. Aluevalvontaviranomaiset. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Viittaus Liikennevirastoon ehdotetaan poistettavaksi ja samalla muutettaisiin momentin sanamuotoja.

24 c §. Valtion ilma-aluksen aluevalvontatehtävän turvaaminen. Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 b §. Tiedon tuottaminen, vaaratilanteiden ennaltaehkäiseminen ja alusliikenteen turvaaminen. Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 a §. Voimakeinojen käytön turvaaminen ilmatilassa. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.12 Laki aluksen jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta 1121/2005

4 §. Jääluokkamääräykset ja vastaavuusluettelo. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Jääluokan hyväksyminen vaihtoehtoisella menetelmällä. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Turkin ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntöjen hyväksyminen. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Jääluokan määräytyminen ja vahvistaminen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Jääluokan poikkeaminen jääluokkamääräyksistä. Pykälä 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. Jääluokan peruuttaminen ja uuden jääluokan vahvistaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Jäänmurtaja-avustuksen antaminen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa sekä 4 momentin johdantokappaleessa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

10 a §. Jäänmurtopalvelut. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

11 §. Päätösten maksullisuus. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Liikennevirasto Väylävirastoksi.

12 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Liikennevirasto Väylävirastoksi.

Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.13 Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä 1686/2009

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin kohtien numerointi muutettaisiin juoksevaksi siten, että 4 a kohdasta tulisi uusi 5 kohta ja 13 a kohdasta uusi 15 kohta. Näitä seuraavat kohdat tulisivat sen jälkeen samassa järjestyksessä kuin voimassa olevassa laissa. Pykälän 1 momentin 27 kohdan viittaus saman pykälän muihin kohtiin päivitetäisiin vastaamaan kohtien muutettua numerointia.

6 §. Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset. Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Vapautukset. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Samanarvoisuudet. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. Vapautukset teknisistä turvallisuusvaatimuksista. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Aluksen turvallisuusjärjestelyjen vaihtoehtoinen toteuttamistapa. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. Navigoinnin turvallisuusvaatimuksia koskevat poikkeukset, vapautukset ja samanarvoisuudet. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. Suurnopeusaluksen liikennöintilupa. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. Ilmoitukset IMO:lle. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. Matkustaja-alusten luokat. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. Lisäturvallisuusvaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. Samanarvoisuudet. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. Vapautukset. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 19 §.** *Suurnopeusmatkustaja*-aluksen liikennöintilupa. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 20 §.** *Ilmoitukset komissiolle*. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 21 §.** *Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus*. Pykälän 2, 3, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 22 §.** *Erikoisalus*. Pykälän 2, 3, 4, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 23 §.** *Muut alukset*. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 24 §.** *Ro-ro-aluksen keulaportin erityisvaatimus*. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 27 §.** *Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus*. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 28 §.** *Kotimaanliikenteessä oleva alus*. Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 29 §.** *Vapautukset*. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 30 §.** *Samanarvoisuudet*. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 31 §.** *Poikkeukset lastiviivamääräyksistä kotimaanliikenteessä*. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 32 §.** *Lastimerkin määräämisen hakeminen ja järjestäminen*. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 33 §.** *Lastimerkin määrääminen ja lastiviivakirja*. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 34 §.** *Aluksen muuttaminen lastimerkin määräämisen jälkeen*. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 36 §.** *Katsastaja*. Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 37 §.** *Toisen valtion viranomaisen suorittama katsastus*. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 38 §.** *Nimetty katsastaja*. Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa sekä 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 39 §.** *Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 40 §.** *Kieltäytyminen katsastusvaltuutuksen antamisesta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 41 §.** *Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 42 §.** *Hyväksytyä luokituslaitosta koskeva valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 43 §.** *Katsastuksen hakeminen ja järjestäminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 44 §.** *Katsastuksen toimittaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 45 §.** *Katsastuslajit.* Pykälän 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 46 §.** *SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 47 §.** *Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 48 §.** *Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 49 §.** *Kotimaanliikenteessä käytettävän lastialuksen ja proomun sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialuksen, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, meriturvallisuuskatsastus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 50 §.** *Kalastusaluksen katsastus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 51 §.** *Erikoisaluksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 52 §.** *Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 53 §.** *Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettavat katsastukset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 54 §.** *Lastiviivakatsastukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

55 §. *Ylimääräinen katsastus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

56 §. *Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

57 §. *Katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

58 §. *Väliaikainen todistus- tai turvallisuuskirja.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

59 §. *Todistus- tai turvallisuuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen.* Pykälän 1 momentissa sekä 2 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

60 §. *Aluksessa havaittu puutteellisuus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

61 §. *Aluksen todistus- tai turvallisuuskirjan poisottaminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

62 §. *Poikkeusten myöntäminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

63 §. *Aluksenmittauksen tarkoitus ja tarkemmat määräykset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

64 §. *Aluksenmittauksen suorittajat.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

65 §. *Nimetty aluksenmittaaja.* Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa sekä 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

66 §. *Aluksenmittauksen hakeminen ja järjestäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

67 §. *Aluksenmittaus ja mittakirja.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

68 §. *Toisen valtion viranomaisen suorittama aluksenmittaus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

70 §. *Suomalaisen aluksen siirtyminen toisen valtion lipun alle.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

71 §. *Suezin kanavan ja Panaman kanavan mittakirjat.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

73 §. *Mittakirjan tietoihin vaikuttavat muutokset.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

74 §. *Mittakirjan katoaminen tai vahingoittuminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

75 §. *Lastaaminen ja kuljetus.* Pykälän 3 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

76 §. *Viljan kuljetus irtolastina aluksessa.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

77 §. *Alukseen tehtävät merkinnät.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

79 §. *Helikopterikuljetukset.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

80 §. *Poikkeusten myöntäminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

81 §. *Valvonta.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi tullilaitos muutettaisiin voimassa olevan tullilain (304/2016) mukaisesti Tulliksi.

82 §. *Määräykset kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän viittaus tämän lain 2 §:ään päivitetäisiin vastaamaan 2 §:n 1 momentin kohtien muutettua järjestystä.

83 §. *Alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritykset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

84 §. *Kustannusten korvaaminen Liikenne- ja viestintävirastolle.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

92 §. *Toimenpiteistä luopuminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

93 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp). Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.14 Alusliikennepalvelulaki 623/2005

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto ja 14 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

11 §. *Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Alusliikenneohjaajan pätevyystodistus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Alusliikennepalvelun esimiehen pätevyys.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttaminen.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Alusliikennepalvelun ylläpito.* Pykälän 6 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

16 a §. *Meritilannekuva.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Väylävirastoksi. Pykälällä täytäntöönpannaan virastolaeissa määritellyt tehtävät tilannekuvan laatimisesta.

17 §. *Alusliikenteen tilapäinen ohjaaminen erityistilanteissa.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 a §. *Kielto-oikeus.* Pykälän 1–4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 5 momentissa ulkoasiainministeriö muutettaisiin ulkoministeriökksi.

18 §. *VTS-viranomaisen ilmoitusvelvollisuudet.* Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 a §. *Tietoturvaan liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen.* Pykälän 1–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 5 momentti kumotaisiin tarpeettomana, sillä virastouudistuksen yhteydessä Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistyisivät uudeksi Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *VTS-viranomaisen toimintakäsikirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 a §. *Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. *Valvonta kansainvälisillä merialueilla.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 a §. *Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä.* Pykälän 1, 2, 4 ja 5 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 b §. *Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskeva suunnitelma.* Pykälän 1 momentissa kirjaus Liikennevirastosta muutettaisiin kirjaukseksi Liikenne- ja viestintävirastosta sekä Väylävirastosta.

20 c §. *Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 d §. *Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmä.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

21 §. *Alusliikennepalveluun osallistuminen.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 §. *Aluksen päällikön vastuu ja ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 a §. *Aluksen saapumisilmoitus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi.

22 d §. *Tilastointia koskevien tietojen antaminen.* Pykälän 1–5 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 f §. *Vapautukset.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 g §. *Tarkemmat määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Merellä tapahtuvista vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelmat.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *VTS-pätevyysrekisteri.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 §. *Luettelo oppilaitoksista.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Valvonta.* Pykälän 2–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.15 Alusrekisterilaki 512/1993

1 §. *Alusten rekisteröinti.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.16 Laki alusturvallisuuden valvonnasta 370/1995

5 §. *Valvontaviranomainen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Virka-apuviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Uhkasakko ja keskeyttämisuhka.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

Pykälän 2 ja 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.17 Autoverolaki 1482/1994

46 §. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

47 §. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

50 §. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

51 §. Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

54 §. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

55 §. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

67 §. Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

86 §. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.18 Laki biopolttoaineista ja bionesteistä 393/2013

33 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.19 Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006

20 §. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.20 Laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta 781/2013

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.21 Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 485/2004

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

3 §. *Toimivaltaisen viranomaisen yleiset tehtävät.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

4 §. *Liikenne- ja viestintäviraston erityistehtävät.* Pykälän otsikossa, 1 momentin johdantokappaleessa sekä 1 momentin 9 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

6 §. *Poliisin erityistehtävät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Tullin erityistehtävä.* Pykälän otsikko muutettaisiin Tullin erityistehtäväksi ja pykälässä tullilaitos korvataan sanalla Tulli.

7 e §. *Satamanpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistyisivät yhdeksi virastoksi.

7 f §. *Tietoturvallisuuteen liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen.* Pykälän 1–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Turvataarkastuksen suorittaja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Tietojen antaminen ennen aluksen satamaan saapumista.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Satamanpitäjän ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

17 §. *Tekninen valvonta.* Pykälässä rajavartiolaitos muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella. Viittaus tullilakiin muutettaisiin tarkoittamaan voimassa olevan tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaa.

Pykälän 3 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) muutettaisiin viittaukseksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

19 §. *Puutteellisuuksien korjaaminen ja pakkokeinot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 a §. *Turvataarkastuksen suorittajan ja toimivaltaisen viranomaisen yhteistyö.* Rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin alkamaan isolla kirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

23 §. *Turvatoimirikkomus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.22 Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista 1209/2006

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Kiinteiden maksujen vahvistaminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Maksua koskeva muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa viittaus tullilakiin päivitetäisiin koskemaan voimassa olevaa tullilakia (304/2016).

1.23 Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta 1206/2004

6 §. *Tilapäinen toimintalupa.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Terminaalien edustajan tehtävät.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Arviointilaitos ja sen tehtävät.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Arviointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aiheutuneiden vaurioiden korjaaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Valvonta.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Aluksen lastaamisessa tai purkamisessa havaittu puute tai epäkohta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Uhkasakko ja keskeyttämisuhka.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *Kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen estäminen tai keskeyttäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. *Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta.* Pykälän otsikko muutettaisiin tiedonsaanniksi toiselta viranomaiselta ja alusliikennepalvelun tarjoajalta. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälään lisättäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle oikeus saada tietoja myös alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulta alusliikennepalvelujen tarjoajalta.

21 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi, ja tulliviranomaisen kirjoitusasu muutettaisiin Tulliksi.

22 §. *Arviointilaitoksen tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Virka-apuviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Kustannusten korvaaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.24 Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä 954/2012

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.25 Laki Finanssivalvonnasta 878/2008

52 a §. *Yhteistyö ja tietojenvaihto verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.26 Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kuomoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta 185/2013

6 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.27 Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta (97/2017)

2 §. *Romutuspalkkion myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa ajoneuvoliikennerekisteri muutettaisiin liikenneasioiden rekisteriksi.

4 §. *Muuntotuen myöntämisen edellytykset.* Pykälän 2 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin 2 kohdassa ajoneuvoliikennerekisteri muutettaisiin liikenneasioiden rekisteriksi.

6 §. *Avustuksen saaja.* Pykälän 1 momentissa ajoneuvoliikennerekisteri muutettaisiin liikenneasioiden rekisteriksi.

HE 61/2018 vp

7 §. *Romutuspalkkion maksaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Hankintatuen maksaminen sähkökäyttöisen auton ostajalle.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Hankintatuen maksaminen auton pitkäaikaisvuokraajalle.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Muuntotuen maksaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Valvonta ja takaisinperintä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.28 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 761/2003

19 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 18 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Pykälän 1 momentin 4 ja 21 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi sekä 9 kohdassa ulkoasiainministeriön kirjoitusasu muutettaisiin ulkoministeriöksi.

32 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 5 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.29 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 579/2005

13 §. *Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja muokattaisiin kohdan kirjoitusasua vastaamaan Väyläviraston tehtäviä. Pykälässä muutettaisiin ulkoasiainministeriön kirjoitusasu ulkoministeriöksi.

1.30 Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista 1712/2015

4 §. *Liikenne- ja viestintäviraston oikeus myöntää poikkeuksia.* Otsikossa ja pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Tuotteita koskevat vaatimukset.* Pykälän 7 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Vaatimustenmukaisuuden arviointi.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 9 §.** *Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 10 §.** *Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 12 §.** *Valmistajan velvollisuus testata tuotteita.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 14 §.** *Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 15 §.** *Valtuutettu edustaja.* Pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohdissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 16 §.** *Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja kirjoitusasua selkeytettäisiin.
- 18 §.** *Maahantuojan velvollisuus testata tuotteita.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 19 §.** *Maahantuojan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 20 §.** *Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 21 §.** *Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 22 §.** *Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 24 §.** *Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 25 §.** *Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 26 §.** *Kuluttajille annettavat tiedot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 27 §.** *Ilmoitetun laitoksen nimeäminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 30 §.** *Ilmoitetun laitoksen tehtävät.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 31 §.** *Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 33 §.** *Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 35 §.** *Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 36 §.** *Markkinavalvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 37 §.** *Tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 38 §.** *Tarkastusoikeus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 39 §.** *Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 40 §.** *Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 41 §.** *Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 42 §.** *Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 43 §.** *Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saatamisen ja käyttöönottamisen kieltö.* Pykälän 1, 2, 3, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 44 §.** *Väliaikainen kieltö.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 45 §.** *Määräys tuotteen hävittämiseksi.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 46 §.** *Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 47 §.** *Määräys tiedottamiseen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 48 §.** *Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 49 §.** *Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

50 §. Ukkasakko. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

51 §. Valvonnasta perittävät maksut. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

52 §. Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

53 §. Yleinen ohjaus ja valvonta. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

55 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1, 2, 4, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.31 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta 40/2015

2 §. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa sekä 3 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.32 Ilmailulaki 864/2014

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 § Määritelmät. Pykälän 1 momentin 17 kohdan rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

3 §. Toimivaltainen viranomainen. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi. Lisäksi Tulli muutettaisiin muotoon Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä voimassa olevan tullilain (304/2016) mukaisesti.

4 §. *Suomen ilmailun turvallisuusohjelma.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Lentosääntöjä koskevien määräysten antaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Sotilasilmailu.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Sotilasilmailua koskevat tarkennukset ja poikkeukset.* Pykälän 1 momentin 14 ja 16 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Valtion ilmailu ja valtion ilma-alueita koskevat poikkeukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

9 §. *Eräitä muita ilma-alueita ja laitteita koskevat poikkeukset.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Oikeus ilmailuun Suomen alueella.* Pykälän 1 momentissa sekä 2 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet.* Pykälän 1, 2, 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 4 momentin 1 kohdassa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

16 §. *Ilma-alueen rekisteritunnus ja rekisteröimistödistus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Rekisteröintioikeus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Rekisteröinnin hakeminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *Väliaikainen rekisteröinti.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. *Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 §. *Ilma-alueen poistaminen liikenneasioiden rekisteristä.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 33 §.** *Lentokelpoisuus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 34 §.** *Lentokelpoisuuden ylläpitäminen.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 35 §.** *Lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 36 §.** *Lentokelpoisuutta koskevat tiedot.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 37 §.** *Lentokelpoisuustodistus ja lentokelpoisuuden tarkastustodistus.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 38 §.** *Lupa ilmailuun.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 39 §.** *Lentokelpoisuuden valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa, 3 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 40 §.** *Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntäminen ja uudistaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 41 §.** *Lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen ja ilmailuun annetun luvan peruuttaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 42 §.** *Suunnittelu, valmistus ja huolto.* Pykälän 1, 4 ja 5 momentin johdantokappaleessa sekä 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 43 §.** *Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio.* Pykälän 1 momentissa sekä 2 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 44 §.** *Päästöt.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 46 §.** *Luvan myöntäjä.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 47 §.** *Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit.* Pykälän 2 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin alakohdient numerointia muutettaisiin.
- 48 §.** *Lääketeieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 49 §.** *Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 50 §.** *Liikenteen turvallisuusviraston oikeus tietojen saantiin.* Otsikossa ja pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 51 §.** *Ulkomainen lupakirja.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 53 §.** *Ohjaamomiestien ja kauko-ohjaajan lupakirja, kelpuus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoistodistus.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 55 §.** *Ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan miehistö.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 57 §.** *Lennon valmistelu ja suorittaminen.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 61 §.** *Ilma-aluksen asiakirjat.* Pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 72 §.** *Lentonäytökset ja lentokilpailut.* Pykälän 1 ja 3 momentin johdantokappaleessa sekä 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 75 §.** *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 76 §.** *Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa sekä 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 77 §.** *Lentoliikenteen sujuvuuden edistäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 78 §.** *Lähtö- ja saapumisaikojen jakaminen lentoasemilla.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 79 §.** *Rakentamislupa.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.
- 81 §.** *Rakentamisluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 82 §.** *Lentoaseman hyväksyntätodistus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 83 §.** *Lentoaseman hyväksyntätodistuksen myöntämisen edellytykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 84 §.** *Lentopaikan pitolupa.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

86 §. Kevytlentopaikat. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

87 §. Rakennusten, rakennelmien ja laitteiden hyväksyminen käyttöön. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

88 §. Lentopaikan käytön kieltäminen ja rajoittaminen. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

90 §. Maahuolintapalvelujen tarjoaminen. Pykälän 2, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

91 §. Lentopaikan keskitettyjen infrastruktuurien käyttäminen. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

92 §. Maahuolinnan kirjanpidon eriyttäminen ja tarkastaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

93 §. Maahuolintapalveluja tarjoavan turvallisuuden hallinta. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

95 §. Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

97 §. Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

98 §. Ilmailun turvaamiseen liittyvä koulutus. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

102 §. Pääsy lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavalvotulle alueelle. Pykälän 1 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

104 §. Ilmailun turvaamista edistävät laitteet. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

105 §. Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

106 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 7 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

109 §. Ilmatilan jäsentäminen ja hallinta. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

110 a §. Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja nimeämisen peruuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

111 §. Lennonvarmistuspalvelun maksut. Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

113 §. *Lennonvarmistushenkilöstön lupakirja, kelpoisuustodistus, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa, 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

114 §. *Lennonvarmistushenkilöstön koulutus.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

115 §. *Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumiseen liittyvien tietojen kerääminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

116 §. *Lennonvarmistustoiminnan tallenteet.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

118 §. *Ilmailuonnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

120 §. *Liikenne- ja viestintäviraston järjestämä tutkinta.* Otsikossa sekä pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

121 §. *Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelu.* Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

122 §. *Hätäpaikannuslähetinrekisteri.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 4 momentissa poistettaisiin viimeinen lause, koska Viestintäviraston rekisteritoiminta siirtyy Liikenne- ja viestintävirastoon.

Pykälän 7 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin yleislakeina EU:n yleistä tietosuojasetusta ja kansallista yleistä tietosuojalakia.

124 §. *Hylyn poiskuljetus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

126 §. *Ilmoitusjärjestelmä.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

128 a §. *Velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja 3 momentti kumottaisiin, koska Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistyisivät uudeksi Liikenne- ja viestintävirastoksi.

128 b §. *Tietoturvapoikkeamista ilmoittaminen.* Pykälän 1–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

129 §. *Tasapainoinen lähestymistapa ja toimintarajoituksen asettaminen.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

139 §. *Kansalliset vakuutusvaatimukset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

141 §. *Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa Tulli muutettaisiin muotoon Tullin valvontaosaston päällikkö voimassa olevan tullilain (304/2016) mukaisesti.

143 §. *Henkilölle myönnetyn luvan peruuttaminen tai tehtävässä toimimisen kieltäminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

146 §. *Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan puuttumiseksi.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

148 §. *Organisaatiolle myönnetyn luvan muuttaminen, rajoittaminen ja peruuttaminen sekä luvassa tai ilmoituksessa tarkoitettujen toiminnan kieltäminen ja rajoittaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

150 §. *Lentotoimintaluvan, lentoluvan tai liikennöintiluvan raukeaminen.* Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

151 §. *Uhkasakko, teettämisuuhka ja keskeyttämisuuhka.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

152 §. *Ammattitaidon ylläpitäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

153 §. *Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentin johdantokappaleessa sekä 3, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 7 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin yleislakeina EU:n yleistä tietosuojasetusta ja kansallista yleistä tietosuojalakia.

154 §. *Oikeus saada virka-apua.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

155 §. *Valvontatiedostot.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

156 §. *Miehistökortti.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

157 §. *Ilmailun ympäristövaikutuksia koskevat määräykset ja päätökset.* Pykälän johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

Säännös on sisältynyt ilmailulakiin pitkälti samassa muodossa jo vuodesta 2006 (vuoden 2005 ilmailulain 158 §, vuoden 2009 ilmailulain 164 §, vuoden 2014 ilmailulain laajemman uudistuksen myötä 157 §). Pykälän elementit löytyvät jo vuoden 1995 ilmailulain perusteluista (HE 294/1994 vp. s. 44 78 §:n perusteluissa), mistä ne on sittemmin nostettu itse pykälätekstiin. HE 139/2005 vp:ssä 158 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavaa: Pykälässä säädettäisiin Ilmailuhallinnon toimivallasta ilma-alusten melun ja muiden ympäristövaikutusten suhteen. Toimivalta on tarpeen sen johdosta, että tässä pykälässä tarkoitetut toimet saattavat olla nopeaa päätöksentekoa vaativia tai vaikuttaa lentoturvallisuuteen. Kyse on ympäristölainsäädäntöä ja lentopaikan perustamiseen liittyviä ehtoja täydentävistä toimenpiteistä. Tarkoitus on, ettei tässä pykälässä tarkoitettuja toimia käytettäisi muutoin kuin poikkeuksellisen tarpeen sitä vaatiessa.

Säännöstä sovelletaan sellaisiin lentopaikkoihin, jotka eivät kuulu EU:n melunhallinta-asetuksen soveltamisalan piiriin. Suomessa tämä tarkoittaa Helsinki-Vantaan lentoasemaa lukuun ottamatta kaikkia lentopaikkoja alkaen pienimmistä valvomattomista harrasteilmailun lentopaikoista.

Vuoden 2014 ilmailulain muutokseen saakka pykälässä puhuttiin vain ilmailumääräyksistä, mutta tuolloin määräysten rinnalle nostettiin päätökset. Oli tunnistettu, että yleisesti sovellettävien määräysten lisäksi on tärkeää, että viranomainen voi tehdä yksittäistä lentopaikkaa koskevia yksittäisiä päätöksiä.

Ilmailuviranomaisen toimivallalle on perinteisesti nähty kaksi perustetta, jotka ovat toisistaan riippumattomia. Ensinnäkin, ilmailuviranomaisella on mahdollisuus reagoida tilanteisiin määräyksillä ja päätöksellään yleensä nopeammin kuin mihin ympäristöviranomaiset kykenevät. Kokemus on osoittanut, että ympäristölupa-asian käsittely voi valituskierroksineen kestää useamman vuoden. Ilmailuviranomaisen määräys tai päätös on nopea keino puuttua akuutteihin tilanteisiin.

Toinen, itsenäinen kriteeri ilmailuviranomaisen määräystoimivallalle on ollut se seikka, että ympäristöperusteisia määräyksiä ei voi antaa ottamatta huomioon voimassa olevia lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen perustuvia säännöksiä eikä esimerkiksi kansainvälistä ilmailun tiedotusjärjestelmää. Vaatimuksia ei voi asettaa toisistaan irrallisina. Ilmailulle suunnattavien ympäristövaatimusten pitäisi olla soveltajilleen ymmärrettäviä ja täytäntöönpanokelpoisia. Lisäksi on huomioitava, että ilmailuviranomaisen määräyksellä on jo saatettu voimaan siviilikäytössä olevien ääntä hitaammin lentävien suihkukoneiden aiheuttaman melun rajoittamisesta annettu EU:n neuvoston direktiivi 89/629/ETY. Lentotoimintarajoituksesta meluisille suihkulentokoneille annetulla ilmailumääräyksellä OPS M5-7 rajoitetaan suomalaisten lentopaikkojen käyttöä kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) melustandardiin sekä EU:n direktiiviin viitaten.

Kolmantena kriteerinä, joka ei ole aiemmissa vaiheissa noussut keskustelussa esille, voidaan pitää valtakunnallisen lähestymistavan merkitystä. Väestön oikeutta saada suojaa haitallisilta ympäristövaikutuksilta pitäisi tarkastella yhteisten valtakunnallisten kriteerien pohjalta, eikä tapauskohtaisesti tai paikallisesti. Muuten viranomaistoimintaa ei voida pitää läpinäkyvänä ja ennakoitavana. Vuoden 2017 aikana tietoon on tullut useita tapauksia, joissa paikallisilla ympäristöluvilla esitetään puuttuttavaksi lentotoimintaan tavalla, jota ei ympäristövaikutusten näkökulmasta voida pitää perusteltuna. On esitetty myös lupamääräyksiä, joiden täytäntöönpanovastuu ja -tapa jäävät epäselviksi. Paikallisilta ympäristöviranomaisilta ei voi edellyttää sellaista lentotoiminnan ympäristövaikutusten ja niiden hallintakeinojen osaamista, joka on välttämätöntä toimintaa koskevien syrjimättömien rajoitusten asettamiseksi. Lentopaikat ovat

valtakunnallisen ja kansainvälisen lentoliikenteen infrastruktuuria, jonka paikallisilla käyttörajoituksilla voi olla laajempiakin vaikutuksia liikenneyhteyksien ja matkaketjujen toimintaan.

Tuoreissa keskusteluissa Liikenteen turvallisuusviraston ja ympäristön hallinnonalan välillä on yllättäen paljastunut, että nykyisen ilmailulain viittaus 129 §:ssä tarkoitettuun tasapainoiseen lähestymistapaan on joidenkin toimesta ymmärretty tarkoittavan sitä, että myös 157 §:ää sovellettaisiin melunhallinta-asetuksen piiriin kuuluvilla lentopaikoilla. Ilmailulain systematiikka on lain uudistuksista huolimatta jatkuvasti ollut sellainen, että EU:n melunhallintasääntösten (aiemmin melunhallintadirektiivi, nykyään siis melunhallinta-asetus) piiriin kuuluvista lentoasemista on säädetty erikseen ja lain loppuosaan sisältynyt erityismääräys on koskenut niitä lentopaikkoja, jotka jäävät EU-sääntelyn ulkopuolelle. Voimassa olevan 157 §:n sanamuoto ei myöskään tue tätä tulkintaa. Tämän ilmenneen väärinymmärryksen johdosta pykälän sanamuoto on kuitenkin otettu tarkasteluun, ja siihen esitetään eräitä toimituksellisia selvennyksiä.

Ensinnäkin, momentin ensimmäinen lause esitetään jaettavaksi kahtia niin, että viraston velvollisuus huomioida tasapainoinen lähestymistapa tulisi toiseen lauseeseen. Tekstiä voi täsmentää myös siltä osin kuin siinä viitataan ”sallittuihin poikkeuksiin”. Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö on määritellyt kansainvälisen liikenteen melustandardit, joita esimerkiksi EU:n alueella noudatetaan myös kansallisessa liikenteessä. On kuitenkin tilanteita, joissa yksittäistapauksissa on hyväksytty standardin vaatimukset täyttämättömien ilma-alusten operointi. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi poikkeuksellisen kokoisen kuorman kuljetus (isokokoiset laitteet) tai humanitäärisen apuun liittyvät lennot, jossa nopealla aikataululla on siirrettävä isoja määriä rahtia tai matkustajia, tai toiminta näytös- tai kilpailukäyttöön tarkoitetuilla ilma-aluksilla. Tarkoituksena on, että Suomessakin melustandardeista tingitään vain yksittäistapauksissa ja aivan poikkeuksellisissa tilanteissa.

Voimassa olevan momentin viimeinen osa, joka koskee määräysten ja päätösten sisältöä, ehdotetaan siirrettäväksi omaksi momentikseen. Momentin ensimmäisessä kohdassa todettaisiin nykyistä selkeämmin, että kyse on muusta kuin melunhallinta-asetuksessa tarkoitettua lentoapaikasta. Voimassa olevan 3 ja 4 kohtien muotoilua on kansainvälisen kehityksenkin valossa perusteltua täsmentää. Yli kymmenen vuotta vanhaan sanamuotoon ei ole ilmailulain uudistusten yhteydessä puututtu, vaikka kehitys EU:ssa ja kansainvälisesti on edennyt. Esitetyn momentin 3 kohtaa voitaisiin soveltaa esimerkiksi näytös- tai kilpailukäytössä olevien meluisien koneiden käytön rajoittamiseen. Momentin 4 kohtaa voitaisiin soveltaa esimerkiksi melunhallinta-asetuksessa tarkoitettujen vaatimukset niukasti täyttävien ilma-alusten käytön kieltämiseen.

Olisi hyvä olla mahdollisuus sallia toiminta rajoitetusti esim. alueellisesti tai poikkeuksellisissa tilanteissa. Vrt. OPS M5-7 ”Lentotoimintarajoitus meluisille suihkulentokoneille”.

158 §. Lentoesteet. Pykälän 4, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin siten, että se alkaisi isolla kirjaimella.

159 §. Lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

160 §. Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

161 §. *Tehtävien siirto vieraan valtion viranomaiselle.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

166 §. *Ilma-aluksen lähdön estäminen muusta syystä.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

167 §. *Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

168 §. *Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

170 §. *Toimintakyvyn heikkeneminen.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

172 §. *Ilmailun tilastot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

173 §. *Kansainväliset sopimukset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

178 §. *Ilmailurikkomus.* Pykälän 1 momentin 16 ja 23 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

179 §. *Toimenpiteistä luopuminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

180 §. *Liikenteen turvallisuusviraston ja puolustusvoimien kuuleminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentissa Puolustusvoimien kirjoitusasua muutettaisiin.

181 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentissa Puolustusvoimien kirjoitusasua muutettaisiin.

Pykälän 1, 4 ja 5 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.33 Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta 10/2015

4 luku. Erinäiset säännökset.

23 §. *Virka-apu.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Samalla Rajavartiolaitoksen kirjoitusasua muutettaisiin. Samalla Rajavartiolaitoksen kirjoitusasua muutettaisiin.

1.34 Jätelaki 646/2011

59 §. *Romutustodistus ja ajoneuvon lopullinen rekisteristä poistaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

108 a §. *Viranomaisten tehtävät aluskierrätysasetuksen toimeenpanossa.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.35 Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta 960/2013

4 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Maksun määrääminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

7 §. *Maksun suorittaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Maksun kanto.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

15 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Tietojenantovelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.36 Konttilaki 762/1998

6 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi sekä tulli-, rajavartio- ja poliisiviranomaisten kirjoitusasu muutettaisiin Tulliksi, Rajavartiolaitokseksi ja poliisiksi.

1.37 Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä 535/1998

2 §. *Määritelmiä.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 a §. *Kuljettajantutkintotohtävän hoitaminen palvelutehtävänä.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 3 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki. Pykälän 2 momentissa viittaus julkisista hankinnoista annettuun lakiin korjattaisiin ajantasaiseksi.

HE 61/2018 vp

3 b §. *Kuljettajantutkintotoimintaa koskeva sopimus.* Pykälän 1 momentin 7 ja 8 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 b §. *Vaarallisten aineiden ADR-ajolupakokeen vastaanottajan ammattitaito.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 c §. *Ajokokeiden vastaanottajan ammattitaito.* Pykälän 7 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 d §. *Ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 e §. *Kuljettajantutkintotoiminnan laadunvarmistus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 f §. *Jatkokoulutus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 g §. *Uudelleenarviointi.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 h §. *Kelpoisuustodistus.* Pykälän 1 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Valvonta.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Henkilörekisteritiedot.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 3 ja 4 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

15 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Maksu kuljettajantutkinnosta tai ajolupakokeesta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.38 Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla 1186/2009

4 §. *Maakunnallinen hankeohjelma.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Valtion tuen julkinen hakumenettely.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

7 §. *Tukihakemus Viestintävirastolle.* Pykälän otsikossa, 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Liikenne- ja viestintäviraston tukipäätös.* Pykälän otsikossa ja pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Tukikelpoiset kustannukset.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Tuen maksamisen erityiset edellytykset.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 a §. *Viraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen.* Pykälän otsikossa Viestintävirasto muutettaisiin virastoksi. Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja virastoksi. Tällä kirjauksella mahdollistettaisiin se, että oikeuden haltija ei menetä oikeuksiaan, vaikka viraston nimi muuttuisi vuoden 2019 alusta.

14 §. *Omistusoikeus ja velvollisuuksien siirtyminen.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Tietojen luovutusvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Tuoton palauttaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Seurantarekisteri.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

18 b §. *Sähköinen tiedoksianto.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.39 Laki laiva-apteekista 584/2015

13 §. *Poikkeukset.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

14 §. *Valvonta ja tietojenantovelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.40 Laivavarustelaki 1503/2011

- 4 §.** *Laivavarusteisiin kohdistuvat vaatimukset.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 7 §.** *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 8 §.** *Valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja Viestintävirastolta, sillä ne yhdistyvät Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 9 §.** *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi tulliviranomainen muutettaisiin tullilain (304/2016) mukaisesti muotoon Tulli.
- 10 §.** *Ruorimerkillä merkityn laivavarusteen tarkastus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 11 §.** *Poikkeuksellinen tekninen keksintö.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 12 §.** *Varusteen kokeilu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 13 §.** *Poikkeukselliset olosuhteet.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 14 §.** *Ulkomaisen aluksen siirtyminen Suomen lipun alle.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 15 §.** *Velvollisuus ilmoittaa vaarallisesta laivavarusteesta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 16 §.** *Virka-apu.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Viestintäviraston velvollisuus virka-avun antamiseen poistettaisiin, sillä Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistyvät Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi tullin kirjoitusasu muutettaisiin Tulliksi.
- 17 §.** *Ilmoitetun laitoksen nimeäminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 18 §.** *Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset.* Pykälän 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 19 §.** *Ilmoitetun laitoksen tehtävät.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 21 §.** *Puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden korjaaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 22 §.** *Vaarallinen laivavaruste.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

23 §. *Laivavarusteen korjaaminen, vaihtaminen tai kaupan purkaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Tiedottamisvelvollisuus kiellosta tai määräyksestä.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttaminen ja toiminnan lopettaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

31 §. *Maksut.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.41 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 1171/2010

10 §. *Laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Tietojen antaminen henkilön terveydentilasta.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Poikkeuslupa.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

14 §. *Uuteen lääkärintarkastukseen määrääminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Valvonta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.42 Laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella 395/2012

3 §. *Lain suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Merityösertifikaattiin liittyvät tarkastukset ja lausunnot.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Asuintilat.* Pykälän 2 momentin viittaus aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisen käytöstä annetun lain 2 §:ään päivitetäisiin vastaamaan kysymyksessä olevan pykälän kohtien muutettua järjestystä.

Pykälän 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

19 §. *Yhteistoiminta ja virka-apu.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.43 Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 15 ja 28 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Luvun soveltamisala.* Pykälän 3 momentin 1 kohdassa puolustusvoimien kirjoitusasu muutettaisiin Puolustusvoimiksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

5 §. *Turvallinen miehitys.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Miehityksen vahvistaminen ja miehitystodistus.* Pykälän 2–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 a §. *Kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevan aluksen miehitys.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavat seikat.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Ennakkolausunto miehityksestä.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Miehityksen muuttaminen.* Pykälän 1–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Miehitystodistuksesta poikkeaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Miehitystodistuksessa määrätystä pätevyydestä poikkeaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 a §. *Miehitystä ja vahdinpitoa koskeva kokeilulupa.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 b §. *Kokeiluluvan peruuttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Poikkeukset liikennealueista.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavan laivaväen kommunikointitaidot, asusteet ja hätätilanneohjeiden antaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 a §. *Meripalvelua koskevat tiedot.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 c §. *Laivanisännän ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 §. *Yhtiöiden valvonta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Todistuskirjojen antaminen ja peruuttaminen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. *Tarkastuksen suorittaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. *Poikkeukset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 §. *Valvonta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 a §. *Huomautus ja varoitus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

33 §. *Kotimaanliikenteen liikennealueiden rajat.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 §. *Kustannusten korvaaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle.* Pykälän otsikossa ja pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

40 §. *Toimenpiteistä luopuminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

41 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.44 Laki lentoasemaverkosta ja -maksusta 210/2011

12 §. *Siviili-ilmailua koskevien erimielisyyksien ratkaiseminen.* Pykälän 1, 2, 3, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Muutoksenhaku.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

14 §. *Tiedonsaantioikeus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne ja viestintävirastoksi.

1.45 Laki lentoliikenteen päästökaupasta 34/2010

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuudet.* Pykälän 1 momentin 2, 4 ja 5 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien haku.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien myöntäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Lentoliikenteen päästöoikeuksien erityisvaranto.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Päästöjen ja tonnakilometrien tarkkailu, raportointi ja todentaminen.* Pykälän 1, 2, 4 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Todentaja.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Hanketoiminta.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Lentoliikenteen päästöoikeuksien vuosittainen määrääminen ja kirjaaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 §. *Hallintopakko.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Lentoliikenteen päästökaupparikkomus.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Toimintakielto.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Viranomaisten maksulliset suoritteet.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.46 Laki lentoliikenteen valvontamaksusta 1249/2005

3 §. Toimivaltainen viranomainen. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Maksuvelvollisen ilmoittamisvelvollisuus. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Maksun määrääminen. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Maksun suorittaminen. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. Maksupaikat. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. Oikaisuvaatimus. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen. Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. Tietojenantovelvollisuus. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.47 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (/)

3 §. Määritelmät. Pykälän 5 kohdassa tarkoitettu tienpitäjä muutettaisiin Liikennevirastosta Väylävirastoksi.

4 §. Maantiet. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

6 §. Maantielautat. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Tienpitäjä ja tienpidon kustannukset.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

11 §. *Tienpidosta vastaavat viranomaiset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 3 momentissa tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio muutettaisiin Liikennevirastosta Väylävirastoksi. Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen muutettaisiin Liikennevirastosta Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 d §. *Menettely suunnitelmia valmisteltaessa.* Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi momentissa tarkennettaisiin näiden virastojen tehtäviä ja toimintaa liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

27 §. *Vuorovaikutus.* Pykälän 3 momentissa tarkoitettu tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

27 a §. *Ennakkoneuvottelu.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Säännöksestä poistettaisiin maininta siitä, että tienpitäjä voi järjestää ennakkoneuvottelun suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena. Sen sijaan säännöksessä Liikenne- ja viestintävirasto veloitettaisiin järjestämään ennakkoneuvottelu, jos maakunta tai muu viranomainen sitä pyytää. Lisäksi virasto voisi järjestää neuvottelun omasta aloitteestaan. Pykälään lisättäisiin säännös siitä, että ennakkoneuvottelu olisi järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä.

27 b §. *Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys.* Pykälän 1 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Säännökseen lisättäisiin, että Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

31 §. *Suunnitelmien voimassaoloaika.* Pykälän 1 ja 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 §. *Seuranta ja jälkiarviointi.* Pykälän 1 momentissa tienpitäjän velvollisuus seurata järjestelmällisesti tiehankkeen vaikutuksia muutettaisiin Väyläviraston velvollisuudeksi. Momentin kieliasuun tehtäisiin korjauksia.

Pykälän 2 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

37 §. *Liittyminen maantiehen.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

38 §. *Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

42 §. *Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että luvansaaja olisi velvollinen suorittamaan toimet lupaehtojen mukaisesti.

Pykälän 6 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 a §. *Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 b §. *Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa tienpitäjänä toimiva Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 b §. *Tieturvallisuusarviointi.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

43 c §. *Tieturvallisuustarkastus.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

43 d §. *Tieosuuksien luokittelu.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 f §. *Tieturvallisuusarvioijien koulutus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 g §. *Onnettomuuksista aiheutuvat kustannukset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 h §. *Valvonta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Liikennevirasto Väylävirastoksi.

47 §. *Poikkeamisvalta.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

48 §. *Poikkeukset rajoituksista.* Pykälän 2 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

52 §. *Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin, että jos mainoksen tai ilmoituksen asettaminen ei täytä lain 52 b §:ssä säädetyn määräystenantovaltuuden nojalla annettuja määräyksiä, Väylävirasto voi kieltää sen asettamisen tai määrätä sen asettamiselle tarpeellisia ehtoja.

52 b §. *Määräystenantovaltuus.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

56 §. *Haltuunotto.* Pykälän 1 momentissa käytettäisiin ilmaisua yksityistie, koska se paremmin vastaa eduskunnan käsittelyssä olevaa yksityistielakiehdotusta (HE 147/2017 vp ja HE 11/2018 vp). Pykälän 4 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

56 a §. *Yksitystien luovuttaminen.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Pykälässä ja sen otsikossa käytettäisiin ilmaisua yksityistie, koska se paremmin vastaa eduskunnan käsittelyssä olevaa yksityistielakiehdotusta (HE 147/2017 vp ja HE 11/2018 vp).

62 §. *Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena.* Pykälän 1 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

99 §. *Päätöksenteko.* Pykälässä tienpitäjänä toimiva Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälästä poistettaisiin viraston velvollisuus siirtää yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksyminen liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi, jos kunta, maakunta tai Valtion lupa- ja valvontavirasto suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä.

99 b §. *Avustavien tehtävien siirtäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

100 §. Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

100 a §. *Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmä.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

100 b §. *Tienpidon viranomaisvalvonta.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

101 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälän 1 momentissa tienpitäjä ja maakunta korvattaisiin Liikenne- ja viestintävirastolla, jolla olisi oikeus kieltää lainvastaisen menettelyn jatkaminen tai toistaminen.

Pykälän 2 momentissa säännellään välittömästi uhkaavan vaaran poistamista ja sitä koskevia toimenpiteitä. Momentin mukaan molemmilla virastoilla, Liikenne- ja viestintävirastolla, Väylävirastolla, sekä maakunnalla olisi oikeus ryhtyä toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen.

Pykälän 3 momentin mukaan näillä tahoilla olisi mahdollisuus pyytää virka-apua poliisilta poliisilain (872/2011) mukaisesti.

Pykälän 2 ja 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Väylävirastoksi.

102 §. *Kustannusten periminen.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

103 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti. Pykälän 1 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Momenttiin esitetään lisättäväksi, että yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaolon pidentämistä koskeva päätös annettaisiin tiedoksi myös tienpitäjälle.

105 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1999) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 5 momentissa tienpitäjän päätös muutettaisiin Väyläviraston päätökseksi.

Pykälän 6 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että myös Väylävirastolla olisi oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

107 §. Päätösten välitön täytäntöönpano. Pykälän 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

108 a §. Maantierekisteri. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa tienpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

109 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Momenttia esitetään muutettavaksi siten, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY sekä tieturvallisuudirektiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat yleisiä määräyksiä siitä riippumatta, onko Liikenteen turvallisuusvirasto antanut niistä arvionsa.

109 a §. Poikkeuslupa. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Siirtymäsäännösten 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.48 Laki liikenneturvallisuusmaksusta 471/2016

3 §. Toimivaltainen viranomainen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavat tiedot. Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Maksun määrääminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Maksun suorittaminen. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Maksupaikat. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Oikaisu maksunsaajan hyväksi.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

16 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.49 Laki Liikenneturvasta 278/2003

5 §. *Liikenneturvan toimielimet.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.50 Liikennevakuutuslaki 460/2016

9 §. *Tietojen antaminen Liikenne- ja viestintävirastolle.* Pykälän otsikossa ja 1 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomisilmoitukseen.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

90 §. *Liikenne- ja viestintäviraston ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän otsikossa, 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.51 Laki liikenteen palveluista (320/2017)

II OSA: Liikennemarkkinat

1 luku: Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

2 §. *Taksiliikenne.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentin johtolauseissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Taksiliikenneluvan myöntäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentin johtolauseissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Luvan muuttaminen ja uusiminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Rekisteröitymisvelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 luku: Kansainvälinen tiekuljetus

2 §. *Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 luku: Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

1 §. *Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Jatkokoulutus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Koulutuskeskukset ja kokeen vastaanottajat.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Ammattipätevyys osoittaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 luku: Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

3 §. *Ajopiirturikorttien myöntäminen.* Pykälän 1, 2, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 luku: Rautatieliikenteen markkinat

1 §. *Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus.* Pykälän 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Toimiluvan myöntäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen.* Pykälän 2–5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 luku: Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

HE 61/2018 vp

1 §. *Kaupunkiraideliikenne.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Liikenteenharjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Liikenteenharjoittajan vastuu.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Turvallisuusjohtamisjärjestelmä.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 luku: Rautatieliikenteen pätevyudet

4 §. *Luvan myöntäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Luvan voimassaolo ja uusiminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Terveystilaa koskevat vaatimukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Lääkärintarkastukset.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Psykologinen soveltuvuus.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Lisätodistuksen myöntäminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Lisätodistuksen peruuttaminen ja sen laajuuden rajoittaminen.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *Rekisterinpitäjän konkurssi.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 luku: Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

1 §. *Koulutusvaatimukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Näytöt.* Pykälän 2, 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Oppilaitoksen hyväksyminen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Oppilaitoksen velvollisuudet.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Näytön vastaanottajan hyväksyminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 luku: Merenkulku Suomen vesialueella

2 §. *Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 luku: Laivaväen pätevyudet

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 10 ja 21 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen.* Pykälän 1 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Eryityskoulutus.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolo ja uusiminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustaminen. Pykälän 1, 3 ja 6 momentissa sekä 3 momentin 4 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 luku: Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

1 §. Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen. Pykälän 1–3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Merenkulun koulutuksen hyväksyminen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Arviointi.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

5 §. *Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 luku: Luvanvarainen lentotoiminta

2 §. *Lentoliikenne.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Lentoliikenne Suomen alueen yli.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Lentotyö lupa.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 luku: Lentomiehistön pätevyudet ja koulutus

2 §. *Ilmailun henkilölupien myöntäminen.* Pykälän 1, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Ulkomainen lupa.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Lentomiehistön koulutus.* Pykälän 1–3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

II A OSA. LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

1 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden järjestäminen.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

2 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun liittyvät tehtävät.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Tietoturva* Pykälän 2–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Poikkeamailmoitukset.* Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 luku. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §. *Tietojen luovuttaminen avoimena datana.* Pykälän 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

III OSA Palvelut

1 luku: Henkilöliikennepalvelut

1 §. *Tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu.* Pykälän 2–5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 luku: Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

1 §. *Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 luku: Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §. *Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikennevirasto vastaa julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta 31 päivään joulukuuta 2018 saakka. Sen jälkeen tehtävä siirtyy Liikenne- ja viestintävirastolle, joka vastaa velvoitteen asettamisesta vuoden 2019 loppuun saakka. Sen jälkeen tehtävä siirtyy maakunnille. Asiasta on erillinen säännös siirtymäsäännöksissä.

4 luku: Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §. *Määrärahan kiintiöinti ja käyttö.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 luku: Välitys- ja yhdistämispalvelut

1 §. *Ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

IV OSA Viranomaiset ja valvonta

1 luku: Viranomaisten toiminta

1 §. *Liikenteen turvallisuusvirasto yleisenä valvontaviranomaisena.* Pykälän otsikossa sekä pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän toisessa momentissa ollut liikennejärjestelmän toimivuuden arviointiin liittyvät tehtävät samoin kuin liikennejärjestelmästä raportointi siirrettäisiin 2 §:ään.

2 §. *Liikenneviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät.* Pykälän otsikossa ja 1–4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenteen turvallisuusvirastolla aiemmin 1 §:n mukaan olleet liikennejärjestelmän arviointi- ja raportointitehtävät siirrettäisiin tähän pykälään. Teknisen käyttöyhteyden käsitteestä luovutettiin myös tässä pykälässä, ja käytettäisiin ilmausta ”rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti”, kuten muuallakin liikenteen palveluista annetussa laissa.

Pykälän uudessa 4 momentissa annettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle oikeus antaa tarkempia teknisiä määräyksiä säännöksen mukaan toimitettavista tiedoista ja määräajoista, jolloin tietoja on toimitettava. Aikaisempi 4 momentti siirrettäisiin osaksi V osaan lisättävää uutta 4 lukua.

4 §. *Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 5 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Interbus-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

13 §. *Kahdensivälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaä käsittelevät ja valvovat viranomaiset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

16 §. *Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Eräiden lentomiehistöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 luku: Viranomaistehtävien hoitaminen

1 §. *Liikenteen turvallisuusviraston tarkastusoikeus.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 3–5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 a §. *Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 5 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

5 §. *Oikeus saada virka-apua.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

3 luku: Liikenteen lääkärijärjestelmä

1 §. *Rautatielääkärin hyväksyminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Rautatiepsykologin hyväksyminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Merimieslääkärin hyväksyminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Terveystilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 luku: Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle

1 §. Tehtävien siirtäminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. Yleiset säännökset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Muut siirrettävät tehtävät. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Valvonta. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

V OSA Liikenteen tietovarannot

Osan nimi muutettaisiin, koska siihen lisättäisiin luvut 4 ja 5. Luvussa 4 käsiteltäisiin Liikenne- ja viestintäviraston sellaisia tietovarantoja, jotka eivät luontevasti muodosta osaa liikenneasioiden rekisteristä. Luvussa 5 käsiteltäisiin Väyläviraston tietovarantoja.

1 luku: Liikenneasioiden rekisteri

Luvun nimi muutettaisiin, ja siinä kuvattaisiin liikenneasioiden rekisterin perusrakenne. Luvut 1-3 koskisivat liikenneasioiden rekisteriä.

1 §. Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus. Pykälän otsikossa, 1–3, 5 ja 6 momentissa sekä 2 momentin 6 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Muutokset rekisteritietoihin. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 luku: Rekisterin tietosisältö

1 §. Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot. Pykälän 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. Liikennevälinettä koskevat tiedot. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Tietojen säilyttäminen ja poistaminen. Pykälän 1 momentin 9 kohdassa ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 luku: Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Luvun nimi muutettaisiin, jotta olisi selkeää, että myös se koskee nimenomaan liikenneasioiden rekisteriä.

1 §. *Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan.* Pykälän 1–3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Tiedonluovutuksen rajoittaminen.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Henkilön omien tietojen hallinta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 luku. Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

Lain V osaan lisättäisiin säännökset sellaisista Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämistä tietovarannoista, jotka eivät luontevasti muodosta osaa liikenneasioiden rekisteriä. Tiedoissa on vain rajoitetusti kyse henkilötiedoista.

1 §. *Liikenteeseen liittyvät tiedot.* Pykälän 1 momentissa kerrottaisiin mistä tietovarannoista on kyse. Momentin 1 kohdassa asetettu tehtävä liikenteen markkinoiden ja palveluiden kehityksen seuraamisesta on asetettu IV osan 2 §:ssä. Momentin 2 kohdassa tarkoitettu tehtävä siirtyy virastouudistuksen yhteydessä Liikennevirastolta. Kyse on Suomen rautatietilaston, tietilaston, Saimaan kanavan ja muiden sulkukanavien liikennetilaston, ulkomaan meriliikennetilaston ja kotimaan vesiliikennetilaston laatimiseksi tarvittavista tiedoista. Nämä ovat pääsääntöisesti vuositasolla pidettäviä tilastoja, mutta osassa tehdään myös kuukausittaista seurantaa. Kohdan 4 tietoja kerätään nykyään alusliikennepalvelulaissa tarkoitettun ilmoitusmenettelyn täyttämiseksi järjestetyllä Portnet –järjestelmällä, jota nykytilassa ylläpitää Liikennevirasto. Tiedoissa ei pääsääntöisesti ole kyse henkilötiedoista, mutta joissakin aineistoissa voi sisältyä niitä. Niiden käsittelyyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuojasetusta ja sen nojalla annettavaa kansallista yleislakia.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin täydentävistä tiedonsaantioikeuksista. Pääsääntöisesti oikeus 1 momentissa tarkoitettujen tietojen saantiin on säädetty muualla laissa. Muihin lakisääteisiä tehtäviä hoitaviin kuuluisivat muun muassa luotsauspalvelun tarjoajat ja liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajat.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tietojen toimittamisesta rajapintojen kautta tai muutoin sähköisesti, kuten muutoinkin liikenteen palveluissa annetussa laissa. Liikenne- ja viestintävi-

raston velvollisuus edistää yhteentoimivuutta liittyy siihen ajatukseen, että tietojen antajatahot ovat toimijoita, joiden kanssa sen on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Yhteentoimivuuden määrätietoinen edistäminen on kaikkien toimijoiden yhteinen etu, eikä tapahdu itsestään ainakaan kovin nopealla aikataululla.

2 §. *Avoin data.* Ehdotetussa 2 §:ssä asetettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle velvollisuus edistää avointa dataa myös tässä luvussa käsiteltyjen tietovarantojen osalta. Koska kyse on viranomaisen avoimesta datasta, tietojen saannin olisi oltava pääsääntöisesti maksutonta. Tietoja avattaessa on luonnollisesti huolehdittava henkilötietojen suojasta sekä muiden salassa pidettävien tietojen suojasta.

Muusta julkisten tietojen luovuttamisesta ei säädettäisi erikseen, vaan se jäisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain sääntelyn varaan.

3 §. *Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen.* Ehdotettu 3 § sisältäisi liikenteen palveluista annetulle laille tavanomaisen säännöksen tietojen luovuttamisesta viranomaiselle. Ainoastaan salassa pidettävän tiedon luovuttamisesta säädettäisiin, koska julkisten tietojen luovuttaminen tapahtuisi julkisuuslain nojalla, tietojen luovuttaminen voisi tapahtua välttämättömyydedellytyksellä, ja se tehtäisiin pääsääntöisesti rajapintojen kautta.

5 luku. Väyläviraston tietovarannot

Ehdotettuun V osaan koottaisiin myös väyläviraston tietovarantojen ylläpitoa koskevat säännökset.

1 §. *Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot.* Ehdotetussa pykälässä luetellut tietovarannot liittyvät kiinteästi Väyläviraston perustehtäviin. Kyse on tiedoista, joita nykytilassa hoitaa Liikennevirasto. Teiden osalta tiedot sisältyvät nykyään Digiroad –tietokantaan, jota koskee laki 991/2003 tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä.

Väylien muussa liikennöitävyudessa on teiden osalta kyse muun muassa päällystetiedoista. Väylien taitorakenteissa on teiden osalta muun muassa tietoa melusteista, silloista, tukimureista ja tunneleista.

Ehdotettu 2 momentti liittyy erityisesti Digiroad –tietokantaan, johon viedään myös yksityisheitä ja katuja koskevia tietoja.

2 §. *Väyläviraston tiedonsaantioikeus.* Ehdotettu 2 § vastaisi edellisen 4 luvun 1 §:n 2 momenttia.

3 §. *Avoin data.* Ehdotettu 3 § vastaisi 4 luvun 2 §:ää.

4 §. *Tietojen luovuttaminen sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle.* Ehdotettu 4 § koskee tilanteita, joissa Väylävirasto on antanut lain nojalla vastuullaan olevan tehtävän hoitamisen julkiselle tai yksityiselle toimijalle. Tällaisia toimijoita ovat esimerkiksi liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajat sekä väylien rakentamista ja kunnossapitoa hoitavat toimijat. On selvää, että Väyläviraston ja tällaisten toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon on toimitettava saumattava. Tällaiselle toimijalle voidaan luovuttaa myös salassa pidettävää tietoa. Väylän kunnossapitoa hoitavalla voi olla tarve saada tieto esimerkiksi sellaisista taitolaitteista, jotka eivät ole julkista tietoa.

5 §. *Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen.* Ehdotettu 5 § vastaisi 4 luvun 3 §:ää.

VI OSA Seuraamukset, muutoksenhaku ja rangaistussäännökset

1 luku: Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

2 §. *Luvan peruuttaminen, muuttaminen ja rajoittaminen.* Pykälän 1–3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 a §. *Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 b §. *Ajopiirturikorrettien peruuttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 c §. *Huomautus ja varoitus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 b §. *Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 c §. *Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 d §. *Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 f §. *Hyvämaineisuuden menettäminen ja palauttaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 g §. *Menettelyt toisen valtion myöntämien lupien osalta.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 h §. *Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Ukkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälän 2–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.52 Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta 478/2017

4 §. *Julkiset lataus- ja tankkauspisteet.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Käyttäjille annettavat tiedot.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Vaihtoehtoisten polttoaineiden hintojen esittäminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Meri- ja sisävesialusten maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Valvonta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Tiedonsaantioikeus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Tarkastusoikeus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Uhkasakko, teettämishukka ja keskeyttämishukka.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Valvonnasta perittävät maksut.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Muutoksenhaku.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.53 Luotsauslaki 940/2003

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 d §. *Toimintakäsikirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Velvollisuus käyttää luotsia.* Pykälän 3 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa sekä 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 a §. *Luotsaustukinnot.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 b §. *Koeluotsaus.* Pykälän 3 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 c §. *Luotsaustukintojen järjestäminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 d §. *Luotsaustukintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Luotsin ohjauskirja.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

13 §. *Luotsin ohjauskirjan peruuttaminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Linjaluotsinkirja.* Pykälän 1 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Erivapaus.* Pykälän 1, 6 ja 7 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Valvonta.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 a §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

21 §. *Tarkemmat määräykset, luettelot ja poikkeukset.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.54 Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta 694/2006

2 §. *Lupaa edellyttävä toiminta.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Ajoneuvohallintakeskus muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja 4 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.55 Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta 1038/2009

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 2 momentin 2 kohdassa muutettaisiin puolustusvoimien kirjoitusasu Puolustusvoimiksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu Rajavartiolaitokseksi.

10 §. *Henkilöluettelointijärjestelmän perustaminen ja hyväksyminen sekä henkilöluettelon pitäjän nimeäminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi kohdassa muutettaisiin tullilaitoksen kirjoitusasu Tulliksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu Rajavartiolaitokseksi.

13 §. *Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

14 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi ja tullilaitoksen Tulliksi.

16 §. *Valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

17 §. *Hallintopakkokeinot.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

20 §. *Vapautukset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Poikkeukset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

22 §. *Määräykset suojaisista merialueista ja niiden rajoista.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi

24 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.56 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä 690/2010

24 §. *Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tulli muutettaisiin tullilain (304/2016) mukaisesti muotoon Tulli. Momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

1.57 Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009

2 luku. Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen.

3 §. *Aluksen koneistotilojen rakenne- ja laitevaatimukset.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Öljysäiliöaluksen lastitilojen rakenne- ja laitevaatimukset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Öljypäiväkirja.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja virastoksi.

7 §. *IOPP-todistuskirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 a luku. Öljylastin siirto aluksesta toiseen.

1 §. *STS-siirtojen suorittamiselle osoitetut alueet.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *STS-siirtosuunnitelma.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Ennakoilmoitusvelvollisuus STS-siirrosta.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 luku. Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen.

1 §. *Haitallisten nestemäisten aineiden luokitus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Kemikaalisäiliöaluksen rakenne- ja laitevaatimukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Valmiussuunnitelma meriympäristövahingon varalle.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Menettelytapaohjekirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Lastipäiväkirja.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Muut haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksen todistuskirjat.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 luku. Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen.

1 §. *Käymäläjäteveden päästökielto ja päästörajoitus.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Aluksen käymäläjätevesijärjestelmää koskevat vaatimukset.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *ISPP-todistuskirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Poikkeuksen myöntäminen käymäläjäteveden päästökiellostä.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 luku. Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen.

1 §. *Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Kiinteän jätteen poistaminen poikkeustilanteissa.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Aluksen jätepäiväkirja.* Pykälän 3, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 luku. Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen.

5 §. *Aluksen laitteita koskevat vaatimukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *IAPP-todistuskirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Polttoaineiden laatuvaatimukset.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Uusien päästönvähentämismenetelmien koekäyttö.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Meriliikenteen polttoaineiden valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskeva raportointi ja tietojenvaihto.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 a §. *Toimivaltainen viranomainen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 a luku. Alusten energiatehokkuus.

3 §. *IEE-todistuskirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Poikkeukset aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 luku. Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet.

2 §. *AFS –ilmoitus.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *AFS-yleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Painolastiveden ottamista koskevat varoitukset.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevat vaatimukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäyttö.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Painolastivesisuunnitelma.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Painolastivesipäiväkirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Painolastivesitodistuskirja.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Vapautuksen myöntäminen painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta.* Pykälän 1, 3, 4, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Painolastivesiyleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 a luku. Aluskierrätys.

1 §. *Hallinnon nimeäminen.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Tietojen ilmoittaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Tarkemmat määräykset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 luku. Jätteiden vastaanotto satamassa.

7 §. *Raportointi.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 luku. Jätteiden jättäminen satamaan.

1 §. *Velvollisuus jättää alusjätteet ja lastijätteet.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Alusjätteistä ja lastijätteistä perittävät maksut.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Vapautus jätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 luku. Valvonta ja hallintopakko.

1 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävät.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Tapahtuneiden päästöjen selvittäminen sekä toiminta välittömän vesien pilaantumisen vaaran ollessa käsillä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

12 §. *Oikeus suorittaa tarkastuksia, saada tietoja ja pysäyttää alus Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 ja 4 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

13 §. *Velvollisuus välttää aiheetonta viivytystä ja vähemmän haitan periaate.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Hallintopakko.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Uhkasakko, teettämisuuhka ja keskeyttämisuuhka.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Valvontaviranomaisen toimintavelvollisuus aluksen rikkoessa velvollisuutta jättää jätteet satamaan tai päästäessä ympäristöä pilaavia aineita.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

18 §. *Tarkeimmat säännökset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälässä rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

13 luku. Erinäiset säännökset.

2 §. *Nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimukset, nimeäminen ja hyvän hallinnon vaatimukset.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Velvollisuus ilmoittaa aluksen lippuvaltiolle.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.58 Merilaki 674/1994

I OSA. ALUS.

1 luku. Alusta koskevat yleiset säännökset.

1 §. *Aluksen kansallisuus.* Pykälän 2, 4, 6 ja 7 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1 a §. *Suomalaisessa omistuksessa olevan aluksen merkitseminen toisen valtion alusrekisteriin.* Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

II OSA. VARUSTAMO.

6 luku. Aluksen päällikkö.

HE 61/2018 vp

12 a §. *Päällikön ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä merenkulkulaitos muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

III OSA

10 luku. Vastuu öljyvahingosta.

10 §. *Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus.* Pykälän 3 momentissa merenkulkulaitos muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 a luku. Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta.

6 §. *Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus.* Pykälän 1–4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 a luku. Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamisesta.

2 §. *Aluksen päällikön ja laivanisännän ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Hylystä varoittaminen ja sen paikantaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Hylyn aiheuttaman vaaran määrittely ja hylyn merkitseminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Hylyn poistamista koskevat toimenpiteet.* Pykälän 1–6 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentissa sana merenkuluun korjattaisiin muotoon merenkulkuun.

8 §. *Täytäntöönpano.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

IV OSA

15 luku. Matkustajien ja matkatavaran kuljetus.

24 §. *Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

V OSA

18 luku. Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus.

1 §. *Velvollisuus pitää päiväkirjaa.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 §. *Päiväkirjan muoto ja tietojen säilyttäminen.* Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

3 §. *Päiväkirjan pitäminen.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Päiväkirjaan merkittävät tiedot.* Pykälän 5 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

Pykälän 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Velvollisuus antaa meriselitys.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Meriselityksen antaminen ja lykkääminen sekä päällikön ilmoittautumisvelvollisuus.* Pykälän 1, 4 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. *Kirjallinen ilmoitus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Meriselitystä koskevan istunnon määrääminen.* Pykälän 1 momentissa merenkululaitos muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Meriselityksen antaminen alusten yhteentörmäyksen johdosta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentissa tulliviranomainen muutettaisiin voimassa olevan tullilain (304/2016) mukaisesti Tullin edustajaksi.

12 §. *Meriselityksen vastaanottaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Suomen ulkomaan edustustolle annettava meriselitys.* Pykälän 2 momentissa merenkululaitos muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Meriselityksen täydentäminen ja sen antamatta jättäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

VI OSA

23 luku. Erinäiset säännökset.

3 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.59 Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta 1277/2007

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 8 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Tukiviranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälässä tullilaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Tulliksi.

1.60 Merimieseläkelaki 2006/1290

139 §. *Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.61 Meripelastuslaki 1145/2001

4 §. *Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 2 momentin 2 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättävän, että Liikenne- ja viestintäviraston tulisi toimittaa Rajavartiolaitokselle ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä sekä toimeenpanna Rajavartiolaitoksen tekemiä alusliikennettä koskevia päätöksiä alusliikennepalvelujen tarjoajan avustamana. Käytännössä tilannekuvan tuottamisesta ja Rajavartiolaitoksen tekemien päätösten toteuttamisesta vastaisi alusliikennepalvelujen tarjoaja. Koska Liikenne- ja viestintävirasto olisi alusliikennepalvelulaisa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, tulisi sen toimivaltaisen viranomaisen roolissa valvoa, että alusliikennepalvelujen tarjoaja tuottaisi ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä Rajavartiolaitokselle ja, että alusliikennepalvelujen tarjoaja toimeenpanisi Rajavartiolaitoksen tekemät alusliikennettä koskevat päätökset.

Pykälän 2 momentin 4 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja täydennettäisiin tiedolla sen tehtävistä.

14 §. *Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta.* Pykälän 2 momentin 1, 6, 7 7 a ja 13 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin 9 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Merenkulun turvallisuusradioviestinnän vastuuviranomaiset.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.62 Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 1472/1994

12 a §. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.63 Painelaitelaki 1144/2016

4 §. *Valvontaviranomainen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

98 §. *Painelaitteen tarkastaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.64 Pelastuslaki 379/2011

36 b §. *Alusta ja sen lastia koskevat toimenpiteet.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

46 §. *Yhteistyö pelastustoiminnassa.* Pykälän 2 momentin 13 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

89 §. *Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten.* Pykälän 4 momentin 1 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Momentin 2 kohdassa viittaus tietoyhteiskuntakaareen (917/2014) muutettaisiin viittaukseksi sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2004).

89 a §. *Ölly- ja aluskemikaalivahinkojen pelastustoimintaa johtavan viranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälän 2 momentin 4 ja 5 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 4 momentin 2 kohdassa viittaus tietoyhteiskuntakaareen muutettaisiin vastaamaan lain nykyistä nimeä laki sähköisen viestinnän palveluista.

1.65 Poliisilaki 872/2011

5 luku. Salaiset tiedonhankintakeinot.

25 §. *Telesoitteen tai telepätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

62 §. *Korvaus teleyritykselle.* Pykälän 1 momentissa viittaus tietoyhteiskuntakaareen muutettaisiin vastaamaan lain nykyistä nimeä laki sähköisen viestinnän palveluista.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.66 Laki polttoainemaksusta 1280/2003

11 §. *Polttoainemaksun maksaminen etukäteen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Ajoneuvon maastavientikielto.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Polttoainemaksun suorittaminen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Viranomaiset.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

19 §. *Ennakkoratkaisu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. *Polttoainemaksun oikaisu veronsaajan hyväksi.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Jälkimaksuunpano.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 §. *Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 a §. *Valitus hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Muutoksenhaun johdosta maksettava korko.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Valtion puhevallan käyttäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 §. *Aiheettoman suorituksen palauttaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. *Polttoainemaksusta vapauttaminen.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. *Polttoainemaksun huojentaminen ja maksunlykkäys.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.67 Postilaki 415/2011

4 §. *Ilmoitusmenettely.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Ilmoitusluettelo.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 17 §. Keräily ja jakelu.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 18 §. Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 20 §. Kielellisten oikeuksien turvaaminen.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 22 §. Markkinoiden arviointi.** Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 23 §. Yleispalveluvollisuuden asettaminen.** Pykälän 1 momentissa ja 3 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 24 §. Yleispalveluvollisuuden asettamisen edellytykset.** Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 24 a §. Maailman postiliiton nimetty operaattori.** Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 25 §. Yleispalveluvollisuuden muuttaminen.** Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 28 §. Kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 29 §. Kustannusten kohdentaminen.** Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa ja sen 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 30 §. Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta.** Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 31 §. Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus ja kustannuslaskenta.** Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 33 §. Kustannusten korvaaminen yleispalvelun tarjoajalle.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 34 §. Korvauksen hakeminen ja yleispalvelun nettokustannusten laskeminen.** Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 37 §. Postinumerojärjestelmä.** Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 42 §. Postipalveluiden laadun tarkkailu.** Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 43 §. Jakelu.** Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 43 a §.** *Virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen.* Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 44 §.** *Postilaatikon paikka.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 48 §.** *Liikenne- ja viestintäviraston määräysenantovaltuus.* Pykälän otsikossa sekä 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 54 §.** *Postiyrityksen velvollisuus toimittaa lähetys vastaanottajalle ja perillesaamattomien lähetysten käsittely.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 55 §.** *Postiyrityksen oikeus avata suljettu lähetys.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 57 §.** *Perillesaamattomien lähetysten käsittely Viestintävirastossa.* Pykälän otsikossa, 1 ja 2 momentissa, 3 momentin johdantokappaleessa sekä 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 58 §.** *Lähetysten palauttaminen Liikenne- ja viestintävirastosta postiyritykselle.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 59 §.** *Avatun lähetysten käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa.* Pykälän otsikossa sekä 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 60 §.** *Virkavastuu.* Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 61 §.** *Poikkeus viranomaisen asiakirjan julkisuudesta ja vaitiolovelvollisuus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 65 §.** *Tarkemmat säännökset varautumisesta.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 67 §.** *Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 67 a §.** *Valvonta-asioiden käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa.* Pykälän otsikossa, 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 68 §.** *Postitoiminnan valvontamaksu.* Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 69 §.** *Postitoiminnan valvontamaksun suuruus.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 70 §.** *Maksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto konsernissa.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 71 §.** *Postitoiminnan valvontamaksun määrääminen ja periminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

72 §. Tiedonantovelvollisuus. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

73 §. Ulkomaiselta viranomaiselta saadun asiakirjan käyttö. Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

74 §. Tietojen luovuttaminen Euroopan komissiolle ja toisille ETA-valtioille. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

75 §. Pakkokeinot. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

76 §. Luvaton postitoiminnan harjoittaminen. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

79 §. Erimielisyyksien ratkaiseminen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

80 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

81 §. Virka-apu. Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälässä rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi sekä tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi.

82 §. Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen. Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

84 §. Siirtymäsäännös. Pykälän 3, 4 ja 8 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 11 momentti poistettaisiin.

1.68 Ratalaki 110/2007

2 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Samassa momentissa radan lakkauttaminen muutettaisiin rautatien lakkauttamiseksi, mikä vastaa laissa jäljempänä 78 ja 79 §:ssä käytettyjä käsitteitä. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaukset uuteen 8 a §:ään ja 27 §:ään, joita ei sovellettaisi yksityisraiteisiin. Lain 27 §:ää ei voimassa olevankaan lakitekstin mukaan sovelleta yksityisraiteisiin.

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin rataverkon määritelmän sisältävässä 9 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Koska laissa jatkossa käytettäisiin radanpitäjäkäsitteen sijaan rautatielain kanssa yhdenmukaista käsitettä rataverkon haltija, ei rataverkkokäsitettä voisi enää käyttää merkitsemään vain valtion omistamia rautateitä. Määritelmää laajennettaisiin siksi rautatielain 2 §:n 2 kohdan rataverkkoa koskevan määritelmän kanssa yhdenmukaiseksi niin, että rataverkolla tarkoitettaisiin tässä laissa jatkossa Väyläviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja lain soveltamisalan piiriin kuuluvaa yksityisraiteita.

Pykälän 1 momentin 10 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin valtion rataverkon haltijaksi. Samassa kohdassa rataverkko muutettaisiin valtion rataverkoksi, koska 9 kohdan muutoksen mukaisesti rataverkolla ei enää tarkoitettaisi ainoastaan valtion rataverkkoa. Pykälän 1 momentin 11 ja 12 kohtien määritelmissä olevat viittaukset lakiin yksityisistä teistä muutettaisiin viittauksiksi uuteen yksityistielakiin (HE 147/2017 vp) ja viittaukset maantielakiin muutettaisiin viittauksiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin (HE 45/2018 vp). Pykälään 1 momenttiin lisättäisiin uusi 14 kohta, jossa määriteltäisiin rataverkon haltija.

5 §. *Radanpitoa koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. *Rautatien rakentaminen.* Pykälän 3 momentissa junaliikenne muutettaisiin rautatieliikenteeksi.

7 §. *Radanpitoviranomainen, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin. Pykälän 1 momentissa radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä toimiva Liikennevirasto muutettaisiin hallinnassaan olevan valtion omistaman rataverkon haltijana ja radanpitäjänä toimivaksi Väylävirastoksi. Pykälän 2 momentissa nykyisin yksityisraiteen radanpitäjänä pidettäviin tahoihin liitettäisiin radanpitäjä-määrittelyn lisäksi myös rataverkon haltijan -käsite. Rataverkon haltijan -käsite muodostuisi siten tarkoittamaan rautatielain kanssa yhdenmukaisesti valtion rataverkon haltijaa Väylävirastoa sekä yksityisraiteen haltijaa, ja radanpitäjä käsitteen sijaan tässä laissa käytettäisiin rataverkon haltija -käsitettä tarkoitettaessa näitä tahoja.

Pykälän 3 momentissa rataverkon määritelmään 3 §:n 9 kohdassa tehdyn muutoksen johdosta rataverkko muutettaisiin valtion rataverkoksi. Pykälän 4 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

8 §. *Yleistä rautatien suunnittelusta.* Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Rataverkon haltija toimisi yhteistyössä maakuntien, kuntien, Valtion lupa- ja valvontaviraston sekä muiden viranomaisten kanssa.

8 a §. *Hankearviointi.* Pykälään esitetään otettavaksi hankearviointia koskevat säännökset. Hankearvioinnissa kyse jo olemassa olevasta suunnitteluun liittyvästä arviointimenettelystä, jonka laatimista ja sisältöä ohjataan nykyisin Liikenneviraston ohjeilla. Hankearviointia koskeva säännöstä sovellettaisiin vain Väyläviraston vastuulla oleviin valtion rataverkkoa koskeviin hankkeisiin.

Hankearvioinnin tarkoituksena olisi tukea hankkeiden suunnittelua ja hankkeen toteuttamista koskevaa päätöksentekoa. Yleissuunnittelussa hankearviointia käytettäisiin tukemaan hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden valintaa ja muodostettujen hankevaihtoehtojen vaikuttavuuden ja kannattavuuden vertailemiseen. Hankearviointi toisi läpinäkyvyyttä suunnitelman laatijan tekemiin valintoihin ja varmistaa vaikutuksiltaan tehokkaimpien ja vaikuttavimpien hankevaihtoehtojen etenemisen suunnittelussa. Ratasuunnitteluvaiheessa hankearvioinnin tuottama tieto auttaisi eri hankkeiden keskinäisen tehokkuuden ja vaikuttavuuden vertailussa sekä viimekädessä tukisi poliittista päätöksentekoa toteutettavia hankkeita valittaessa.

Pykälän 1 momentin mukaan hankearvioinnin laatimisesta vastaisi suunnitelman laatimisesta vastaava Väylävirasto. Hankearvioinnin osalta olennaista olisi arvioinnin laadukkuus, mikä tarkoittaisi arvioinnin objektiivisuutta, läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta. Tärkeää olisi myös hankearviointien vertailtavuus, mikä edellyttää arviointien laatimista yhteneväisellä tavalla.

Nykyisin hankearviointien vertailukelpoisuus ja läpinäkyvyys on pyritty varmistamaan Liikenneviraston ohjeistuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan hankearviointi sisältäisi lähtötietojen ja vaikutusten kuvaamisen, hankkeen arvioinnin, seuranta- ja jälkiarviointia koskevan suunnitelman sekä arvioinnin raportoinnin ja dokumentoinnin. Edellä kuvattuun hankearvioinnin kehikkoon sisältyisivät seuraavat osiot:

Lähtökohtien kuvaus: hankevaihtoehdot, vertailuasetelma ja liikenne-ennuste.

2. Vaikutusten kuvaus: vaikutusten tunnistaminen ja valinta, vaikutusten mittareiden ja kriteereiden valinta ja vaikutusten suunnitteluarvojen kokoaminen.

3. Hankkeen arviointi: vaikuttavuuden arviointi, kannattavuuslaskelma, toteutettavuuden arviointi ja päätelmät.

4. Seurannan ja jälkiarvioinnin suunnitelma: arvioinnin raportointi ja dokumentointi, hankearvioinnin raportointi, hankearvioinnin yhteenveto ja hankearvioinnin dokumentointi.

9 §. Tutkimusoikeus. Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin velvollisuus ilmoittaa maakunnalle suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta.

12 §. Yleissuunnitelman sisältö. Yleissuunnitelman sisältövaatimuksia esitetään laajennettavaksi säätämällä uudessa 2 momentissa, että yleissuunnitelmassa olisi otettava huomioon myös maantielain muutoksella luotavassa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitettu valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Lisäksi Väyläviraston valmisteleman yleissuunnitelmaan tulisi sisällyttää myös uuden 8 a §:n mukainen hankearviointi silloin, kun sellainen olisi mainitun lainkohdan mukaan tehtävä.

13 §. Yleissuunnitelman oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

15 §. Ratasuunnitelman sisältö. Pykälän 1 momentissa junaliikenne muutettaisiin rautatieliikenteeksi.

Pykälän 4 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi lause, jossa ratasuunnitelman sisältövaatimuksia laajennettaisiin siten, että suunnitelmaan tulisi sisällyttää mukaan lain 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi. Momentissa korjattaisiin hallituksen esityksessä HE 45/2018 vp ollut virheellinen kirjaus: tiesuunnitelma muutettaisiin ratasuunnitelmaksi.

18 §. Tasoristeysten poistaminen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 4 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Tässä momentissa käytettäisiin selkeyden vuoksi Väylävirastoa rataverkon haltijan sijaan, koska momenttia ei sovelleta 2 §:n 3 momentin mukaisesti yksityisraiteisiin.

22 §. Vuorovaikutus. Pykälän 1 momenttia esitetään täsmennettäväksi siten, että rataverkon haltijan olisi varattava kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin yleis- tai ratasuunnitelma saattaa vaikuttaa, tilaisuus olla mukana suunnitelman valmistelussa. Momenttiin tehtäisiin lisäksi kielellinen korjaus.

Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

Pykälän 4 momentin loppuun lisättäisiin uusi virke, jonka mukaan rataverkon haltijan olisi esitettävä perusteltu kannanotto muistutusten lisäksi myös eri viranomaisten ja kunnan suunnitelmasta antamiin lausuntoihin.

22 a §. Ennakkoneuvottelu. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös ennakkoneuvottelumenettelystä, mikä vahvistaisi suunnitelman laatimisesta vastaavana tahona toimivan rataverkon haltijan ja suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston sekä muiden viranomaisten yhteistyötä ja tiedon kulkua sekä edistäisi suunnittelun sujuvaa läpiviemistä. Ennakkoneuvottelulla tavoiteltaisiin suunnitelman edellyttämien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa, suunnitelman laatijan ja sen hyväksyjän sekä muiden viranomaisten yhteistyön ja tietojen vaihdon sujuvuutta sekä suunnitelman ja sitä koskevan hyväksymisesityksen laadun varmistamista.

Liikenne- ja viestintäviraston olisi järjestettävä suunnitelman laatimisen aikana ennakkoneuvottelu valtion rataverkon haltijan tai muun rataverkon haltijan ja tarvittaessa myös muiden keskeisten viranomaisten, kuten Valtion lupa- ja valvontaviraston kanssa. Virasto voisi myös omasta aloitteestaan kutsua ennakkoneuvottelun koolle.

22 b §. Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys. Pykälässä säädettäisiin yleissuunnitelmaa ja ratasuunnitelmaa koskevasta hyväksymisesityksestä ja siihen liitettävistä selvityksistä. Pykälä olisi uusi, mutta se vastaisi liikennehallinnossa vakiintunutta menettelyä.

Pykälän 2 ja 3 momentit koskisivat yleissuunnitelmaa ja ratasuunnitelmaa koskevien hyväksymisesitysten sisältöä ja siihen liitettäviä asiakirjoja. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että hyväksymisesitys on tehtävä kirjallisesti. Lisäksi hakemus olisi toimitettava tienpitäjälle myös sähköisesti. Pykälän 5 momentissa olisi hyväksymisesityksen sisältöä koskeva määräyksenantovaltuus Liikenne- ja viestintävirastolle.

25 §. Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen. Pykälän jälkimmäinen virke erotettaisiin uudeksi 2 momentiksi. Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin lisäksi kielellisiä korjauksia. Kun kyseessä olisi 1 momentin mukainen suunnitelman muuttaminen, olisi asiasta tehtävä vastaavanlainen hyväksymisesitys kuin uudesta suunnitelmasta, ja muutoksen hyväksymisestä päättäisi Liikenne- ja viestintävirasto. Pykälän 2 momentissa mukaisesti rataverkon haltija voisi kuitenkin poiketa hyväksytystä suunnitelmasta vähäisten poikkeusten tapauksessa ilman Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä.

26 §. Suunnitelmien voimassaoloaika. Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin suunnitelmien hyväksymisestä jatkossa päättäväksi Liikenne- ja viestintävirastoksi. Yleissuunnitelman voimassaoloajan pidentämistä koskevaa 1 momentin kolmatta virkettä ja ratasuunnitelman voimassaoloajan pidentämistä koskevaa 4 momentin toista virkettä esitetään täydennettäväksi siten, että suunnitelmien pidentämistä koskevan päätös tehdään rataverkon haltijan esityksestä. Pykälän 4 momentin viimeisessä virkkeessä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

27 §. Seuranta ja jälkiarviointi. Pykälän 2 momentissa tiesuunnitelma muutettaisiin ratasuunnitelmaksi. Lisäksi pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin ratakankkeita koskevasta jälkiarviointista. Liikennevirasto tekee jo nykyään hankkeiden jälkiarviointeja. Ratakankkeen jälkiarviointin tarkoituksena olisi tuottaa lisätietoa hankkeen vaikutuksista sekä ke-

hittää ratasuunnittelua ja hankearviointia. Jälkiarvioinnissa tunnistettaisiin syyt olennaisiin poikkeamiin siitä, mitä hankkeessa on ennakkoon arvioitu. Jälkiarvioinnin mahdollisuus kannustaisi myös panostamaan hankearviointien laatuun.

Jälkiarviointi koskisi sellaisia hankkeita, joista on tehty myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi. Koska 8 a §:n mukainen vaatimus hankearvioinnin laatimisesta koskisi vain hankkeita, joista Väylävirasto vastaa, koskisi myös jälkiarviointi vain Väyläviraston ratahankkeita. Jälkiarvioinnin laatiminen esitetään rajattavaksi lisäksi vain sellaisiin hankearvioinnin kohteena olleisiin hankkeisiin, joiden osalta jälkikäteen tehtävälle arvioinnille ilmenee erityisiä syitä. Jälkiarviointia ei siten olisi tarpeen tehdä kaikista hankearvioinnin kohteena olleista ratahankkeista. Erityisenä syynä jälkiarvioinnille olisi esimerkiksi tilanne, jossa hankkeen toteutuneiden vaikutusten perusteella nähdään mahdollisuus oppia tulevia hankkeita varten tai jos hankkeen vaikutusten nähtäisiin toteutuvan kehittyvän hyvin eri tavalla mitä hankearvioinnissa on arvioitu. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaisi Väylävirasto.

Jälkiarviointi olisi mahdollista laatia useassa vaiheessa ratahankkeen lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutusten toteutukseksi. Tyypillisesti ensimmäisen vaiheen hankearviointi laadittaisiin siinä vaiheessa, kun on kulunut 2–7 vuotta ratahankkeen liikenteelle avaamisesta. Ratahankkeen pitkän aikavälin vaikutuksia, kuten vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakentamiseen, selvittävä jälkiarviointi sen sijaan laadittaisiin noin 10–15 vuoden kuluttua hankkeen liikenteelle avaamisesta.

Jälkiarvioinnissa arvioitaisiin tyypillisesti hankkeen toteutukseen, liikenne-ennusteisiin ja liikennöintikustannuksiin, liikenneonnettomuuksiin, muihin hankkeen havaittavissa oleviin vaikutuksiin sekä hankkeen vaikuttavuuden ja kannattavuuden toteutumiseen liittyviä seikkoja.

28 §. Suunnitelmien hyväksyminen. Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, joka jatkossa olisi suunnitelmien hyväksymisestä päättävä viranomainen. Pykälästä poistettaisiin velvollisuus siirtää suunnitelman hyväksyminen liikenne- ja viestintäministeriön käsiteltäväksi, jos kunta, maakunta tai Valtion lupa- ja valvontavirasto on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä. Säännös olisi jatkossa tarpeeton, koska suunnitelman hyväksyvä viranomainen kaikissa tapauksissa olisi jatkossa eri kuin suunnitelmien valmistelusta vastaava toimija, valtion rataverkon osalta Väylävirasto. Liikenne- ja viestintäministeriölle jätettäisiin kuitenkin mahdollisuus erityisistä syistä siirtää suunnitelman hyväksyminen liikenne- ja viestintäministeriölle. Siirtäminen on varsin poikkeuksellinen toimenpide, joka tulisi sovellettavaksi vain yhteiskunnallisesti erityisen merkittävässä ratahankkeissa.

28 a §. Lupa tasoristeyksen rakentamiseen ja siirtämiseen. Radanpitäjä muutettaisiin pykälän 2-6 momentissa Väylävirastoksi. Lain 2 a lukuun sisältyvää sääntelyä ei 2 §:n 3 momentin mukaisesti sovelleta yksityisraiteisiin, minkä vuoksi ei käytettäisi käsitettä rataverkon haltija. Pykälän 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen lisättäisiin valtion rataverkko sen selkeyttämiseksi, että momentissa tarkoitettavassa lupavaatimuksessa on kyse valtionrataverkolle rakennettavista tasoristeyksistä.

28 b §. Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien rakentaminen, muuttaminen ja kunnossapito. Pykälän 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

28 c §. Lupa rautatien ylittämiseen. Pykälän 1 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Pykälän 3 momentissa korjattaisiin Rajavartiolaitos kirjoitettavaksi isolla alkukirjaimella.

28 d §. *Tasoristeysluvan ja ylitysluvan peruuttaminen.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

30 §. *Rataosuuden rajoitettu kunnossapito.* Liikennevirasto muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

31 §. *Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Säännöstä ei 2 §:n 3 momentin mukaisesti sovelleta yksityisraiteisiin.

32 §. *Tilapäinen kulkutie.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Säännöstä ei 2 §:n 3 momentin mukaisesti sovelleta yksityisraiteisiin.

33 §. *Kiireellinen ratatyö.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Säännöstä ei 2 §:n 3 momentin mukaisesti sovelleta yksityisraiteisiin.

35 §. *Ratatöiden vaikutus tasoristeyskiin.* Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. *Rautatiealueella tehtävästä muusta työstä sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta sopiminen.* Pykälässä säädetään rautatiealueella tehtävästä muusta työstä sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta rautatiealueelle. Nykyisin työskentely rautatiealueella ja rakennelmien ja laitteiden sijoittamiselle on säädetty lupavaatimus. Luvan myöntämisestä päättää radanpitäjä. Rakennelmien ja laitteiden sijoittamisessa rautatiealueelle on kyse käyttöoikeuden perustamisesta rataverkon haltijan hallinnoiman kiinteistön alueelle, rautatiealueelle, ja asia rinnastuu siten muuhun rasitteita ja muita käyttöoikeuksia koskevaan sääntelyyn. Pääsääntö esimerkiksi kiinteistömuodostamislaissa (554/1995) rasiteoikeuden perustamisessa on osapuolten välinen sopimus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että muun kuin radanpitoon liittyvän työn suorittamiseksi tai rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseksi rautatiealueelle, olisi asiasta sovittava rataverkon haltijan kanssa. Lupavaatimus korvattaisiin siten asiaan luontevammin sopivalla sopimusvaatimuksella. Rakennelmien ja laitteiden lisäksi säännökseen lisätäisiin myös johdot nimenomaisesti, koska johtojen sijoittaminen on rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta koskevan säännöksen soveltamisessa keskeinen kokonaisuus.

Säännös koskisi nykytilaa vastaavasti myös yksityisraiteita. Valtion rataverkon osalta Väyläviraston oikeus myöntää sopimuksin käyttöoikeus hallinnassaan olevaan rautatiealueeseen perustuu lakiin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta (973/2002, jäljempänä luovutuslaki) ja valtioneuvoston asetukseen valtion kiinteistövarallisuuden hankinnasta, vuokraamisesta, hallinnasta ja hoitamisesta (242/2015, 3 §). Väylävirasto voi luovutuslain 10 §:n nojalla sopimuksin myöntää käyttöoikeuden rautatiealueeseen esimerkiksi johdon sijoittamista varten sopimalla, jos käyttöoikeus ei haittaa rautatiealueen käyttöä radanpitoon ja rautatieliikenteen harjoittamiseen.

Rataverkon haltijan sopimusvapautta asiassa rajoitettaisiin voimassa olevan säännöksen lupaedellytyksiä ja lupaehtoja sisällöllisesti vastaavilla säännöksillä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä edellytyksistä, joilla rataverkon haltija voisi tehdä 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen. Edellytykset vastaavat voimassa olevan lain mukaisia edellytyksiä luvan myöntämiselle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ehdoista, jotka 1 momentissa tarkoitettuun sopimukseen olisi liitettävä. Sopimusehtoja koskevalla sääntelyllä turvattaisiin samojen asioiden huomiointi, jotka voimassaolevassa laissa on voitu järjestää lupaehdoin tai radanpitäjälle säädetyllä toimivallalla antaa ohjeita rakennelman tai laitteen kunnossapidosta ja edellyttää luvansaaajaa

tekemään muutoksia rakennelmaan tai laitteeseen taikka edellyttää siirtämään tai poistamaan rakennelma tai laite, jos sen käyttämisestä aiheutuu ennakoimatonta vaaraa liikenteelle tai merkittävää haittaa tienpidolle.

Nykyisessä 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi, ja momentti siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana uudeksi 4 momentiksi.

37 §. Rautatien suoja-alue. Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Lain 4 luvun säännökset eivät 2 §:n 3 momentin mukaisesti koske yksityisraiteita, minkä vuoksi käytettäisiin käsitettä Väylävirasto rataverkon haltija -käsitteen sijaan.

38 §. Rautatien näkemäalue. Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

Pykälän 3 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että liikenne- ja viestintäministeriön asetuksenantovaltuuden sijaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä rautateiden näkemäalueiden määrittelystä. Momentin viittaus maantielakiin korjattaisiin lisäksi vastaamaan voimassa olevaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia.

40 §. Poikkeamisvalta. Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

41 §. Poikkeukset rajoituksista. Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

42 §. Kasvillisuuden ja luonnonesteiden poistamista koskeva menettely. Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

43 §. Ratatoimitus. Pykälän 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Muutettaisiin 3 momentin viittaus yksityisistä teistä annettuun lakiin yhdenmukaisesti viittaukseksi yksityistielakiin (HE 147/2017 vp). Pykälän 4 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Lain 2 §:n 3 momentin mukaisesti 4 momenttia ei sovelleta yksityisraiteisiin.

44 §. Ratatoimituksen vireilletulo. Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

46 §. Haltuunotto. Pykälän 1, 3, 4 ja 5 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 1 momentissa yksityistä tietä muutettaisiin muotoon yksityistietä.

46 a §. Yksityisen tien luovuttaminen. Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon yksityistien luovuttaminen. Pykälässä yksityinen tie muutettaisiin muotoon yksityistie ja radanpitäjä rataverkon haltijaksi.

47 §. Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

48 §. Käyttöoikeuden perustaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

49 §. Oikeuksien raukeaminen. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

50 §. Laskuajat. Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

52 §. *Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena.* Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

55 §. *Tilusjärjestelyjen korvaukset.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

57 §. *Lunastuksen laajentaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

58 §. *Lunastuksen laajentaminen asemakaava-alueella.* Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

59 §. *Yksityisteiden järjestelyt.* Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän viittaukset lakiin yksityisistä teistä muutettaisiin viittauksiksi yksityistielaikiin (HE 147/2017 vp). Viittaus alueellista yksityistietoimitusta koskevaan yksityisistä teistä annetun lain 38 c §:ään muutettaisiin viittaukseksi uuden yksityistielain 76 §:ään. Muutettaisiin lisäksi sana tietoimitus yhdenmukaisesti yksityistielaisissa käytettävän termistön kanssa sanaksi yksityistietoimitus.

60 §. *Korvaussopimukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

61 §. *Korvaus suoja- ja näkemäalueista.* Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

63 §. *Korvaus tutkimustyöstä ja eräistä muista toimenpiteistä.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

65 §. *Muut korvaukset ja korvauksia koskeva ratatoimitus.* Pykälän 1 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

69 §. *Korvausten maksaminen ja korko.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi. Pykälän 4 momentin viimeinen virke kumottaisiin tarpeettomana.

70 §. *Riidanalaisen korvauksen tallettaminen.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

71 §. *Pakkotäytäntöönpano erityisissä tapauksissa.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

72 §. *Panttioikeuden haltijan oikeus korvaukseen.* Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

73 §. *Vähäiset korvaukset.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

74 §. *Korvauksettomat luovutukset.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

75 §. *Ratatoimituksen kustannukset.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

78 §. *Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa.* Pykälän ensimmäisessä virkkeessä Liikennevirasto muutettaisiin suunnitelmien hyväksymisestä jatkossa päättäväksi Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän viimeisessä virkkeessä radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Tätä lakia ei 2 §:n 3 momentin mukaisesti sovelleta yksityisraiteen lakkauttamiseen.

79 §. *Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

80 §. *Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

81 §. *Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet.* Pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

82 §. *Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

83 §. *Liitännäisalueen lakkauttaminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

84 §. *Panttioikeuden ja erityisen oikeuden raukeaminen.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

85 a §. *Rautatiealueen osien luovuttaminen.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

86 §. *Avustavat maastotehtävät.* Pykälä olisi sisällöltään uusi ja se lisättäisiin aiemmin maantielain ja ratalain muuttamisesta sekä eräistä niihin liittyvistä laeista annetulla lailla (567/2016) kumotun säännöksen tilalle. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Väylävirasto voi ulkoistaa sille kuuluvan lupa- tai muuhun tehtävään liittyvän avustavan maastotehtävän yksityiselle tai muulle palveluntarjoajalle. Pykälän 2 momenttiin esitetään sisällytettäväksi edellytys siitä, että palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset ja osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Lisäksi momenttiin sisällytettäisiin informatiivinen viittaus rikosoikeudellisen virkavastuun ja vahingonkorvauslain soveltamisesta avustavaa maastotehtävää hoitavaan palveluntarjoajaan.

87 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Ehdotetaan, että pykälän 1 momentin mukainen pakkokeino-toimivalta olisi jatkossa Liikenne- ja viestintävirastolla. Pykälän 2 momentin mukainen toimivalta kiireellisiin toimenpiteisiin olisi jatkossa niin Liikenne- ja viestintävirastolla kuin Väylävirastolla. Pykälän 2 momentista poistettaisiin lisäksi maininta luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta. Luvattoman toimenpiteen oikaiseminen, joka ei ole tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi voidaan hoitaa 1 momentin mukaisessa menettelyssä.

Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto ja Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Väylävirastoksi.

88 §. *Kustannusten periminen.* Pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

89 §. *Tasoristeyksen ja siltojen kunnossapito.* Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

90 §. *Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti.* Pykälän 1 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

91 §. *Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille.* Pykälän 1 ja 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

92 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentin toisessa virkkeessä radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi. Lisäksi momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp). Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin lisäksi kirjaus rataverkon haltijan oikeudesta hakea muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen.

94 §. Päätösten välitön täytäntöönpano. Pykälän 2 momentissa radanpitäjä muutettaisiin Väylävirastoksi.

100 §. Virastouudistuksen ja maakuntauudistuksen siirtymäsäännökset.

Pykälä sisältäisi virastouudistukseen ja maakuntauudistukseen liittyvät siirtymäsäännökset, jotka koskevat ratalakia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niiden yleis- ja ratasuunnitelmien, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsittelystä ja hyväksymisestä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ennen tämän lain voimaantuloa perustettujen voimassa olevan 36 §:n mukaisten oikeuksien pisyvyydestä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, ettei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla olisi yksinomaista toimivaltaa tasoristeyksiä koskevien ratasuunnitelmien valmisteluun, vaan toimivalta olisi rinnakkainen Väyläviraston kanssa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimivalta jatkuisi kuitenkin ainoastaan 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla olisi toimivalta käyttää puhevaltaa valtion rataverkkoa koskevissa asioissa 31 päivään joulukuuta 2019.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset käsitelisivät ja ratkaisisivat rataverkolla rautatieliikenteen palvelualueilla tapahtuneisiin esine- ja varallisuusvahinkoihin liittyvät korvausvaatimukset.

Pykälän 6 momentin mukaan Liikenneviraston ja Väyläviraston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa tekemiin ulkopuolisiin palvelusopimuksiin sovellettaisiin, mitä tässä siirtymäsäännöksessä säädetään.

1.69 Rataverolaki 605/2003

1 §. Rataverolaki esitetään kumottavaksi. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (2012/34/EU), jäljempänä rautatiemarkkinadirektiivi, pantiin kansallisesti täytäntöön 8 päivänä joulukuuta 2015 voimaan tulleilla laeilla rautatielain muuttamisesta (1394/2015) ja ratalain muuttamisesta (1395/2015).

Koska eduskunta on rautatiemarkkinadirektiivin täytäntöönpanon myötä hyväksynyt kaikki unionilainsäädännön mukaiset maksuelementit osaksi rautatielain mukaista maksusääntelyä, erilliselle rataverolle ei enää ole tarvetta. Rautatiemarkkinadirektiivi edellyttää, että jäsenvaltiot saattavat 15.6.2019 mennessä rataverkon hinnoittelun rautatiemarkkinadirektiivin mukaiseksi. Rataverolain kumoaminen on valtion talousarvion kannalta neutraali, koska ratavero integroidaan jatkossa osaksi Väyläviraston valtion rataverkon käytöstä perimää ratamaksua ja siirtymä rataverosta Väylävirastolle jäävään ratamaksuun voidaan ottaa huomioon vastaavasti menopuolella valtion talousarviosta radan kunnossapitoon osoitettavissa määrärahoissa. Rataverolaki kumottaisiin vuoden 2019 alusta alkaen.

1.70 Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta 104/2011

3 §. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.71 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 9 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.72 Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 590/2013

27 §. *Viranomaisten valvontayhteistyö.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Energiaviraston oikeus luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.73 Laki sähköisen viestinnän palveluista 1090/2002

4 §. *Toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitusvelvollisuudet.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 4, 5, 6 ja 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. *Ilmoitusluettelo.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. *Verkkotoimiluvan julistaminen haettavaksi.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Verkkotoimiluvan myöntäminen lyhytaikaiseen toimintaan.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Verkkotoimiluvan myöntäminen huutokaupalla.* Pykälän 2 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Tarkemmat määräykset huutokauppamenettelystä.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Huutokauppaan osallistuminen.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Huutokauppamenettelyn julkisuus.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Tarjousten hylkääminen huutokaupassa.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. *Verkkotoimiluvan ehdot.* Pykälän 3 momentin 2 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

18 §. *Verkkotoimiluvan siirtäminen.* Pykälän 8 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Ohjelmistotoimiluvan hakumenettely.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa, 1 momentin 6 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

25 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen yleisen edun televisiotoimintaan.* Pykälän 2, 4 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

28 §. *Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. *Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. *Ohjelmistotoimiluvan raukeaminen.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

33 §. *Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 §. *Ohjelmistotoimilupaa edellyttävä analoginen radiotoiminta.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

35 §. *Analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan hakumenettely.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

39 §. *Radiolupa.* Pykälän 1, 2, 3, 4, 6, 9 ja 10 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa rajavartiolaitos muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

40 §. *Radioluvan myöntäminen.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

41 §. *Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin 1 ja 4 kohdassa sekä 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 §. *Lupaehdot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 §. *Kuulemisvelvollisuus.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 45 §.** *Taajuusvarauksen myöntäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 46 §.** *Radioluvan uusiminen hakemuksetta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 47 §.** *Radioluvan muuttaminen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 48 §.** *Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 49 §.** *Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 1 momentin 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 50 §.** *Päätös häiriösuojauksesta.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 51 §.** *Markkinamäärittely.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 52 §.** *Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 53 §.** *Tukkuarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 54 §.** *Vähittäismarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 55 §.** *Muun kuin huomattavan markkinavoiman aseman perusteella asetettavat velvollisuudet.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 56 §.** *Huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 57 §.** *Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 58 §.** *Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 61 §.** *Yhteenliittämiselvollisuus huomattavan markkinavoiman perusteella.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 62 §.** *Muulla perusteella asetettava yhteenliittämiselvollisuus.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 65 §.** *Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 67 §.** *Käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen liittyvät tekniset velvoitteet.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 68 §.** *Syrjimättömyysvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 69 §.** *Avoimuutta koskevat velvollisuudet.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 70 §.** *Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 71 §.** *Käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevat velvollisuudet.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 72 §.** *Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettava hinnoittelovelvoite.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 73 §.** *Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 74 §.** *Kustannuslaskentajärjestelmä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa, 3 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentin 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 75 §.** *Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 76 §.** *Toiminnallinen eriyttämisvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa ja 3 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 77 §.** *Omistajanvaihdosta koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 81 §.** *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 82 §.** *Markkinamäärittelyä, markkina-analyysiiä ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 83 §.** *Yrityksille asetettavaa velvoitetta koskeva kuuleminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 84 §.** *Menettely kiireellisissä tapauksissa.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 85 §.** *Yleispalveluyrityksen nimeäminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 86 §.** *Yleisiä puhelinpalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 87 §.** *Internetyhteyspalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 89 §.** *Yhteystietopalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 90 §.** *Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 92 §.** *Yleispalvelun hintojen seuranta.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 93 §.** *Yleispalvelun nettokustannukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 94 §.** *Kustannusten korvaaminen yleispalveluyritykselle.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 96 §.** *Taajuuksien käytöstä annetut Liikenne- ja viestintäviraston määräykset.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2, 3, 5 ja 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 97 §.** *Taajuushallintoa koskevat erityiset säännökset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 98 §.** *Telealueet.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 99 §.** *Numerointia koskeva Liikenne- ja viestintäviraston määräys.* Pykälän otsikossa ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 100 §.** *Numerointipäätös.* Pykälän 1, 3 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 101 §.** *Numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden peruuttaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 102 §.** *Puhelinnumeron siirrettävyys.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 103 §.** *Puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tekniset määräykset.* Pykälän 1 momentissa ja 2 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 104 §.** *Televiestintä Euroopan talousalueella.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 105 §.** *Yleinen ulkomaantunnus.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

110 §. *Verkon neutraliteetti.* Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

111 §. *Käyttöoikeus kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen verkkoon.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

120 §. *Virhe viestintäpalvelun toimituksessa.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

124 §. *Virhettä tai viivästystä koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

130 §. *Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

132 §. *Liittymän tunnistus.* Pykälän 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

134 §. *Laskun erittely ja yhteyskohtainen erittely.* Pykälän 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

135 §. *Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

143 §. *Käsittelyoikeus väärinkäytöstapauksissa.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

145 §. *Käsittelyä koskevien tietojen tallentaminen.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

157 §. *Velvollisuus säilyttää tiedot viranomaistarpeita varten.* Pykälän 6 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

Pykälän 8 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

158 §. *Viranomaistarpeita varten säilytettävien tietojen käsittelyssä noudatettavat velvoitteet ja menettelytavat.* Pykälän 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

163 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

164 §. *Liikenne- ja viestintäviraston verkkotunnustoiminta ja verkkotunnusten välittäminen.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

165 §. *Verkkotunnusvälittäjän ilmoitusvelvollisuudet.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

166 §. *Verkkotunnuksen muoto ja sisältö.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

167 §. *Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen.* Pykälän 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

168 §. *Verkkotunnuksen siirtäminen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtaminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

169 §. *Verkkotunnusmerkinnän poistaminen.* Pykälän 1, 2, 3, 4 ja 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

170 §. *Verkkotunnusvälittäjän muut velvollisuudet.* Pykälän 1 momentin 3 ja 7 kohdassa sekä 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

171 §. *Verkkotunnushallinnon järjestäminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

172 §. *Verkkotunnuksen tietoturvan varmistaminen.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

195 §. *Yhteystietopalvelun saatavuus.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

209 §. *Ohjelmiston eurooppalaisuus.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

213 §. *Yksinoikeuksien käyttöä koskeva menettely.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

228 §. *Kanavapaikkanumerointi.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

242 §. *Telekaapeleiden sijaintia koskevien tietojen saatavuus ja tietoturva.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

244 §. *Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset.* Pykälän johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

245 §. *Viranomaisten avustamista koskevat vaatimukset.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

247 §. *Viestinnän välittäjän ja lisäarvopalvelun tarjoajan velvollisuus huolehtia tietoturvasta.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

249 §. *Kiinteistön tai rakennuksen fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen verkon suunnittelu ja rakentaminen.* Pykälän 5 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

252 §. *Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

253 §. *Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet.* Pykälän 10 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

253 a §. *Valtuutettu edustaja.* Pykälän 2 momentin 1, 2 ja 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

253 b §. *Radiolaitteen maahantuojaan velvollisuudet.* Pykälän 5 ja 8 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

253 d §. *Talouden toimijan velvollisuudet.* Pykälän 2 momentin 1, 2 ja 3 kohdassa sekä 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

258 §. *Radiolaitteen tekniset asiakirjat.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

260 §. *Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely.* Pykälän 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

261 §. *Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen.* Pykälän 1, 3, 4 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

262 §. *Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

263 §. *Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 7 kohdassa sekä 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

265 §. *Pätevyyden osoittaminen.* Pykälän 1, 3, 4, 6 ja 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa puolustusvoimat ja rajavartiolaitos muutettaisiin muotoihin Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos.

266 §. *Pätevyyden ylläpitäminen.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

267 §. *Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen esittäminen sekä todistusten voimassaoloaika.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, maininta Liikenteen turvallisuusvirastosta poistettaisiin ja rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

268 §. *Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen peruuttaminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

269 §. *Sähköisen viestin suojaaminen.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

270 §. *Suojauksen purkujärjestelmää käyttävälle yritykselle asetettavat velvollisuudet.* Pykälän 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

271 a §. *Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

271 b §. *Satelliittipalveluteknologian valmistus.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

271 c §. *Vientivalvonta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 1, 2 ja 3 momentissa ulkoasiainministeriö muutettaisiin ulkoministeriöksi.

272 §. *Toimenpiteet tietoturvan toteuttamiseksi.* Pykälän 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

273 §. *Velvollisuus korjata häiriö.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

274 §. *Häiriöilmoitukset tilaajalle ja käyttäjälle.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

275 §. *Häiriöilmoitukset Liikenne- ja viestintävirastolle.* Pykälän otsikossa sekä 1–5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

276 §. *Häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmä.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa, 2 momentin 2 kohdassa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

277 §. *Radiohäiriöiden poistaminen.* Pykälän 3, 4, 5 ja 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

278 §. *Yleinen hätänumero.* Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

280 §. *Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote.* Pykälän 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

282 §. *Varautumissuunnittelu.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

284 §. *Tarkemmat säännökset varautumisesta.* Pykälän johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

286 §. *Huutokaupan osallistumismaksu.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

287 §. *Toimilupamaksu.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

288 §. *Markkinaehtoinen taajuusmaksu.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 1 momentin 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sanamuotoa muutettaisiin selkeyden vuoksi.

289 §. *Tietoyhteiskuntamaksu.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

- 290 §.** *Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto.* Pykälän 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 291 §.** *Tietoyhteiskuntamaksun määrääminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 292 §.** *Tietojen ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 294 §.** *Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 295 §.** *Verkkotunnusmaksu.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 296 §.** *Numerointimaksu.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 299 §.** *Viranomaisten avustamiseksi hankittujen järjestelmien kustannukset.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 301 §.** *Kohdennetun viranomaistiedotteen välitysjärjestelmän kustannukset.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 303 §.** *Liikenne- ja viestintäviraston yleiset tehtävät.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 304 §.** *Liikenne- ja viestintäviraston erityiset tehtävät.* Pykälän otsikossa ja 1 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin viimeinen lause poistettaisiin tarpeettomana. Pykälän 2 momentin viimeinen lause poistettaisiin tarpeettomana.
- 307 §.** *Eräiden muiden viranomaisten tehtävät.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin rajavartiolaitokseksi. Pykälän toinen lause poistettaisiin.
- 308 §.** *Yhteistyö eri viranomaisten kanssa.* Pykälän 1–3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 309 §.** *Virka-apu.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi ja maininta Liikenteen turvallisuusvirastosta poistettaisiin kokonaan.
- 311 §.** *Liikenne- ja viestintäviraston ja valtioneuvoston julkaisemisvelvollisuus.* Pykälän otsikossa ja 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.
- 312 §.** *Sähköinen tiedoksianto.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

313 §. *Valvonta-asioiden käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa.* Pykälän otsikossa, 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

314 §. *Yritysten välisten riita-asioiden ratkaiseminen Liikenne- ja viestintävirastossa.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2, 3, 4 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

315 §. *Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1 momentissa sekä 6 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 4 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

316 §. *Viestintää ja sijaintia koskevien tietojen käsittely ja hävittäminen.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

317 §. *Radioviestinnän häiriön aiheuttajan tunnistaminen ja paikantaminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

318 §. *Tietojen luovuttaminen viranomaisesta.* Pykälän 1, 2, 3 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentissa maininta Liikenteen turvallisuusvirastosta poistettaisiin. Momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

319 §. *Vaitiolovelvollisuus ja viesteihin liittyvien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa, 2 momentin 1 kohdassa sekä 3 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

320 §. *Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeus.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälässä ja sen otsikossa rajavartiolaitos muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

323 §. *Viranomaisen määrämien toimenpiteen ja tiedon luovutuksen maksuttomuus.* Pykälän 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

325 §. *Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus.* Pykälän otsikossa sekä 1, 3, 4 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

326 §. *Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 3 momentissa rajavartiolaitos muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

327 §. *Laitteen tutkittavaksi ottaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

328 §. *Radiotaajuuksien käytön häiriöttömyyden ja tehokkuuden turvaaminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

329 §. *Radiohäiriöiden estäminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

330 §. *Valvontapäätös.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

331 §. *Väliaikainen päätös.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

333 §. *Teleyrityksen seuraamusmaksu.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

334 §. *Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu.* Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

336 §. *Kohtuuttoman sopimusehdon kieltäminen viestintäpalvelun tarjonnassa.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

338 §. *Televisiotoiminnan keskeyttäminen.* Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

340 §. *Teletominnan kieltäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

342 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

343 §. *Muutoksenhaku markkinaoikeuteen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

344 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

345 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 2 momentin 2, 3 ja 4 kohdassa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

352 §. *Siirtymäsäännös.* Pykälän 4 ja 5 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Siirtymäsäännöksiin lisättäisiin säännös siitä, että lain 318 §:n 2 momentin tietojensaantioikeus koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia siihen saakka kunnes laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista on kumoutunut.

1.74 Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta 21/2014

4 §. *EETS-palveluntarjoajaa koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

5 §. *EETS-palvelun kattavuus.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *EETS:ää ja yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat tekniset vaatimukset.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. *Yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaaminen.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

20 §. *EETS-tietullikohderekisteri.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 §. *Rekisteri EETS-palveluntarjoajista.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

22 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 3 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) sekä viittauksella kansalliseen tietosuojalakiin (HE 9/2018 vp).

23 §. *Valvontaviranomaisen oikeudet.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1–3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.75 Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä 991/2003

4 §. *Tietojärjestelmän hallinto.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

5 §. *Tietojärjestelmän perustaminen.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

6 §. *Tietojärjestelmän ylläpito.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Samalla 1 momentissa maanmittauslaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Maanmittauslaitokseksi.

7 §. *Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

9 §. *Vastuu tiedoista.* Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Samalla maanmittauslaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Maanmittauslaitokseksi.

1.76 Tuloverolaki 1535/1992

74 §. Merityötulo. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

1.77 Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994

3 a §. Vaarallisten aineiden kuljetusluokat. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Muut viranomaiset. Pykälän 1 ja 3 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasua muutettaisiin siten, että se alkaisi isolla alkukirjaimella sekä 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 a §. Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 b §. VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 c §. VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 d §. Lupa jatkokoulutuksen antamiseen VAK-hyväksyntöjä myöntäville ja VAK-katsastuksia suorittaville henkilöille. Pykälän 1, 2 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 a §. Kuljetus matkatavarana. Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 b §. Kuljetus lentopostilähteyksenä. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 c §. Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. Henkilöstön yleinen pätevyys. Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 a §. Erityissäännökset henkilöstön pätevydestä ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 b §. Ajolupa tiekuljetuksiin. Pykälän 2 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 c §. Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset. Pykälän 1 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 d §. *Turvatoimet ja -velvoitteet.* Pykälän 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa.* Pykälän 2, 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi, 3 momentissa Liikennevirasto Väylävirastoksi.

13 a §. *Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 b §. *Talouden toimijan velvollisuudet.* Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 c §. *Tarkastuslaitokset ja niiden tehtävät.* Pykälän 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 d §. *Tarkastuslaitosten tunnustaminen.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 e §. *Tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytykset.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 a §. *Yleiset kuljetusrajoitukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 b §. *Alueelliset kuljetusrajoitukset.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 a §. *Virka-apu.* Pykälässä rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

20 §. *Oikaisun hakeminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 3 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi sekä tullin kirjoitusasu Tulliksi.

23 a §. *Poikkeukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

23 b §. *Viranomaisten oikeus tietojen saantiin.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

24 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 4 momentissa rajavartiolaitos muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

1.78 Laki vaaratiedotteesta 466/2012

5 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1 momentin 9 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja 10 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

**1.79 Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista
617/2009**

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 10 ja 11 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toiminnan aloittamisesta. Pykälän 1 ja 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. Tunnistuspalvelun tarjoajia koskeva rekisteri. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 a §. Tunnistuspalvelun tarjoajien verkosto. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

16 §. Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin viittaus henkilötietolain (523/1999) 32 §:ään korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

17 §. Tunnistusvälineen hakijana olevan luonnollisen henkilön tunnistaminen. Pykälän 1 ja 7 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

29 §. Sähköisen tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointi. Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

30 §. Sähköisen tunnistamisen kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointi. Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

31 §. Tarkastuskertomus. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

32 §. Luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden vahvistaminen. Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

33 §. Arviointielintä koskevat yleiset vaatimukset. Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

34 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyminen. Pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

35 §. Hakemus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi. Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

36 §. Hakemus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

37 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen toiminta. Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

38 §. *Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 §. *Yleinen ohjaus sekä Liikenne- ja viestintäviraston määräykset.* Pykälän otsikossa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 2 momentin 2 ja 7 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 a §. *Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät.* Pykälän otsikossa, 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

43 §. *Tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus). Henkilötietojen käsittelyssä sovellettavaksi tulisi myös kansallinen tietosuojalaki.

44 §. *Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

45 §. *Hallintopakkeineinot.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

45 a §. *Väliaikainen päätös.* Pykälän 1 ja 2 momentissa sekä 3 momentin johdantokappaleessa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

46 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 4 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus). Tietosuojavaltuutetun tehtävistä säädetään myös kansallisessa tietosujalaissa.

47 §. *Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavat maksut.* Pykälän otsikossa sekä 1, 2, 3, 4, 5 ja 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

49 §. *Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 5 momentissa viittaus henkilötietolakiin muutettaisiin viittaukseksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston ase-

HE 61/2018 vp

tukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja sitä täydentävään kansalliseen tietosuoja-lakiin (HE 9/2018 vp).

49 a §. *Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.80 Laki valtion televisio- ja radiorahastosta 745/1998

3 §. *Valtion televisio- ja radiorahasto ja sen varat.* Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 §. *Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat.* Pykälän 1 ja 6 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.81 Valtion virkamieslaki 750/1994

7 §. Pykälän 1 momentin 12 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto ja Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi sekä Väylävirastoksi. Maininta Viestintävirastosta poistettaisiin tarpeettomana, koska Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistyivät yhdeksi uudeksi virastoksi eli Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Uutena asiana kohdan mukaan Suomen kansalaisuus vaadittaisiin myös Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen virassa, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä.

Liikenne- ja viestintävirastossa kohta koskisi Kyberturvallisuuskeskuksen ja taajuushallinnon virkamiehiä. Viroissa kerääntyy kansallisen turvallisuuden kannalta merkittävää tietoa, joita käytetään päätöksenteon tueksi. Lisäksi viroissa on myös mahdollisuus vaikuttaa valtionhallinnon ja turvallisuusviranomaisten sekä muutenkin kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisten verkkopalveluiden kyberturvallisuuteen.

Kyberturvallisuuskeskus toimii kansallisena tietoliikenneturvallisuusviranomaisena (NCSA, National Communications Security Authority), joka vastaa turvaluokitellun aineiston sähköiseen tiedonsiirtoon ja -käsittelyyn liittyvistä turvallisuusasioista. Toiminto on osa Suomen turvallisuusviranomaisorganisaatiota. Toiminnon tehtäväkokonaisuudet liittyvät kansainvälisiin ja kansallisiin turvallisuusvelvoitteisiin. Niiden tärkeimpänä tarkoituksena on suojata toisen valtion suomalaiselle toimijalle luovuttamaa salassa pidettävää tietoa tai suomalaisen viranomaisen salassa pidettävää tietoa, kun sitä luovutetaan yrityksille. Lisäksi toiminta edistää turvallisuutta sekä viranomaisissa että yrityksissä.

Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskuksen asemasta ja tehtävistä säädetään tarkemmin Liikenne- ja viestintävirastosta annetussa lakiehdotuksessa (HE /).

1.82 Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016

3 §. *Yhteiskäyttö.* Pykälän 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

4 §. Yhteisrakentaminen. Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5 §. Keskitetty tietopiste. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Keskitetyn tietopisteen toiminnan järjestäminen. Pykälän 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Tiedonantovelvollisuus. Pykälän 4 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. Paikan päällä tehtävät selvitykset. Pykälän 3 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. Valvonta ja erimielisyyksien ratkaiseminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. Riidanratkaisua tukeva asiantuntijaryhmä. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus. Pykälän otsikossa ja 1 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. Liikenne- ja viestintäviraston oikeus antaa määräyksiä. Pykälän otsikossa ja pykälässä Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

14 §. Valitus. Pykälän 1 ja 2 momentissa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.83 Vesihuoltolaki 119/2001

35 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa Viestintävirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.84 Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä 424/2014

1 §. Vesikulkuneuvojen rekisteröinti. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6 §. Ennakoilmoittaminen. Pykälän 1 momentissa, 2 momentin 4 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

7 §. Rekisteri-ilmoitus. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

8 §. Ensirekisteröinti. Pykälän 1 momentissa, 2 momentin johdantokappaleessa sekä 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

9 §. *Muutosrekisteröinti.* Pykälän 1 ja 2 momentissa sekä 3 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

10 §. *Lopullinen poisto.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

11 §. *Rekisteröintitodistus.* Pykälän 1, 3, 5 ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

12 §. *Rekisteritunnus.* Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

13 §. *Koetunnus.* Pykälän 1, 3 ja 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

41 §. *Toimenpiteistä luopuminen.* Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

42 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

Pykälän 3 momentissa viittaus henkilötietolakiin (523/1999) korvattaisiin viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja viittauksella kansalliseen tietosuoja lakiin.

1.85 Vesiliikennelaki 463/1996

6 §. *Vesikulkuneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

9 §. *Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. *Alueelliset kiellot ja rajoitukset.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 3 momentissa puolustusvoimien kirjoitusasua muutettaisiin siten, että se alkaisi isolla alkukirjaimella.

16 §. *Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset.* Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

17 §. *Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi. Pykälän 2 momentissa poistettaisiin maininta Liikennevirastosta.

18 §. *Kiellon ja rajoituksen voimaantulo.* ”Liikennevirasto tai Liikenteen turvallisuusvirasto” muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

19 §. Kiellon ja rajoituksen merkitseminen. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

21 a §. Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestäminen. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

22 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi sekä Liikenteen turvallisuusvirasto Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

23 §. Valvonta. Liikennevirasto ja Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin siten, että se alkaisi isolla alkukirjaimella ja tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

26 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi momentin sanamuotoa muutettaisiin siten, että virasto voisi antaa määräyksiä sen sijaan, että viraston tulee antaa määräyksiä.

1.86 Väylämaksulaki 1122/2005

1 §. Lain soveltamisala. Pykälän 2 momentin 6 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi.

3 §. Toimivaltaiset viranomaiset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja virastoksi. Pykälän 4 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi ja Liikennevirasto Väylävirastoksi.

9 §. Aluksen nettovetoisuuden vahvistaminen. Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.87 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta 1188/2014

8 §. Liikenne- ja viestintävirasto. Pykälän otsikossa, 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Pykälän 2 momentin viittaus aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 2 §:n 1 momenttiin päivitetäisiin vastaamaan kysymyksessä olevan momentin kohtien muutettua järjestystä.

9 §. Luokituslaitokseen tai hyväksytyyn toiminnanharjoittajaan kohdistuva valvonta. Pykälän 1 ja 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

15 §. Moottoritehon mittaaminen. Pykälän 1 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

63 §. Päällikkönä toimimisen kiellosta ilmoittaminen. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

68 §. Moottoritehon valvonnasta ja mittaamisesta aiheutuneet kustannukset. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

HE 61/2018 vp

69 §. Tietojen luovuttaminen rekistereistä. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

71 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioista annettuun lakiin (HE 29/2018 vp).

1.88 Ympäristönsuojelulaki 527/2014

24 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

26 §. Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä. Pykälän 1 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

152 §. Meluselytysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely. Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja 2 momentissa Liikenne- ja viestintävirastoksi.

183 §. Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset. Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

1.89 Laki öljysuojarahastosta 1406/2004

5 §. Öljysuojamaksun suuruus. Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Liikenne- ja viestintävirastoa koskevan lakiehdotuksen 4 §:n 3 momentti sisältää valtuudet säätää valtioneuvoston asetuksella viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta, sekä muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määrittämisestä sekä muista henkilöstöä koskevista asioista. Lisäksi lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta virastossa.

Liikennevirastosta annetun lain (862/2009) 3 ja 4 § sisältävät valtuutukset antaa valtioneuvoston asetuksella tarkemmat säännökset viraston johtamisesta ja ratkaisuvallasta. Kyseisessä lakiehdotuksessa on samansisältöiset valtuutukset kuin yllä mainitussa Liikenne- ja viestintävirastoa koskevassa lakiehdotuksessa. Lakiehdotuksen 3 §:n 3 momentin mukaisesti valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin viraston johtamisesta ja tehtävien hoitamisesta, viraston muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisuudesta sekä muista henkilöstöä koskevista asioista. Lisäksi 4 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

3 Voimaantulo

Lakien voimaantulosta ehdotetaan säädettäväksi erillisessä voimaanpanolaissa, laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta. Ehdotettu laki sisältäisi muun ohella säännökset, joissa lueltaisiin voimaan tulevat ja kumottavat säädökset. Laissa olisi myös säännökset siirtymäkauden järjestelyistä, jotka koskevat Liikenne- ja viestintävirastoa sekä Väylävirastoa ja niiden tehtäviä ja toimivaltaa, sopimuksia, vireillä olevia asioita ja henkilöstöä sekä muutoksenhakua.

Voimaantulon ajankohdasta säädettäisiin ehdotetun lain 13 §:ssä. Tarkoituksena olisi, että voimaanpanolaki tulisi voimaan mahdollisimman pian eduskunnan hyväksymisen jälkeen. Virastouudistus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019 ja sitä koskeva ehdotus sisältyy voimaanpanolain 1 §:ään, joka sisältää uuden virastolain sekä muutettavien lakien voimaantuloajankohdan. Lisäksi 2 §:ssä säädettäisiin kumottavista säädöksistä. Valmistelevia toimenpiteitä ja järjestäytymistä varten uudelle virastolle voitaisiin nimittää pääjohtaja jo 1 päivästä lokakuuta 2018 alkaen. Asiaa koskeva säännös sisältyy voimaanpanolain 9 §:ään.

Esityskokonaisuuteen sisältyy ehdotus kumota tietyt lait tai muuttaa tarvittavilta osin niiden voimassa olevien tehtäväkohtaisten erityislakien asianomaiset säännökset, joissa säädetään muutoksen kohteena oleville nykyisille virastoille kuuluvista tehtävistä. Näitä lakeja koskevat muutosehdotukset ovat tämän esityksen liitelakeina. Vastaavat muutokset on tarkoitettu tehdä myös asetustasoisiiin säädöksiin, kun virastouudistusta koskeva voimaanpanolaki on tullut voimaan.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi uusi virasto, Liikenne- ja viestintävirasto, johon yhdistettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston tehtävät ja johon siirrettäisiin joi-takin Liikenneviraston tehtäväkokonaisuuksia. Lisäksi nykyinen Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja se hoitaisi keskitetysti väylänpitoon liittyviä tehtäviä. Esitystä tulee tältä osin arvioida perustuslain 1 luvun 2 §:n oikeusvaltioperiaatteen, 11 luvun hallinnon järjestämistä koskevien 119 ja 122 §:n sekä 6 luvun 80 §:n kannalta. Kielellisten oikeuksien osalta ehdotusta tulee arvioida perustuslain 17 §:n lisäksi myös suhteessa perustuslain 122 §:ään. Liikenne- ja viestintävirastoa koskevaan lakiehdotukseen sekä Liikennevirastosta annetun lain muutosta koskevaan lakiehdotukseen sisältyy kumpaankin säännös, jonka nojalla virasto voisi siirtää eräitä avustavia tehtäviä, joihin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä, yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle. Näitä ehdotuksia tulee arvioida perustuslain 124 §:n kannalta.

4.1 Virastojen tehtävät

Oikeusvaltioperiaate ja hallinnon lainalaisuus. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin, ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen edellyttää, että julkisen vallan käyttäjällä on aina viime kädessä eduskunnan säätämään lakiin palautettavissa oleva toimivaltaperuste (HE 1/1998 vp, s. 74, PeVL 29/2013 vp, s.2/I). Viranomaisella ei siten voi olla sellaista julkisen vallan käyttämistä tarkoittavaa toimivaltaa, jolla ei ole nimenomaista tukea laissa.

Lähtökohtana on, että kussakin asiassa toimivaltaisen viranomaisen tulee käydä ilmi laista (PeVL 67/2010 vp, s. 5). Perustuslakivaliokunta on käytännössään suhtautunut pidättyvästi mahdollisuuden poiketa toimivaltaista viranomaista koskevista lain säännöksistä. Valiokunta

on etenkin perusoikeuskyskyntäisen sääntelyn yhteydessä pitänyt välttämättömänä, että toimivaltainen viranomaisen ilmenee laista yksiselitteisesti tai muuten täsmällisesti tai että ainakin viranomaisten toimivaltasuhteiden lähtökohdat samoin kuin toimivallan siirtämisen edellytykset ilmenevät laista riittävän täsmällisesti (PeVL 49/2014 vp, s. 4/II, PeVL 32/2012 vp, s. 6, PeVL 21/2009 vp, s. 4–5, PeVL 19/2009 vp, s. 4, PeVL 3/2009 vp, s. 4, PeVL 51/2006 vp, s. 9, PeVL 24/2006 vp, s. 2–3, PeVL 18/2004 vp, s. 2, PeVL 17/2004 vp, s. 2, PeVL 65/2002 vp, s. 4, PeVL 47/2001 vp, s. 3, PeVL 45/2001 vp, s. 5, PeVL 21/2001 vp, s. 4, PeVL 7/2001 vp, s. 4). Viranomaiselle ei siten voida lailla antaa täysin rajoituksetonta valtuutta siirtää tehtäviään tai toimivaltaansa toiselle viranomaiselle (PeVL 9/2014 vp, s. 3; PeVL 61/2010 vp, s. 5 – vrt. PeVL 11/2002 vp, s. 6–7; PeVL 35/2008 vp, s. 3, PeVL 14/2008 vp, s. 3, PeVL 8/2006 vp, s. 4, PeVL 19/2005 vp, s. 8, PeVL 11/2004 vp, s. 2, PeVL 14/2003 vp, s. 3, PeVL 72/2002 vp, s. 2–3, PeVL 52/2001 vp, s. 5, PeVL 29/2013 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 3, PeVL 47/2005 vp, s. 5–6).

Tässä esityksessä selkeytetään uuden viraston, Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä. Virastolle siirtyvät nykyisten virastojen Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston tehtävät kokonaisuudessaan sekä osa Liikenneviraston tehtävistä. Virastolakiin sisällytettäisiin tehtäväkokonaisuudet, joiden yksityiskohdista säädettäisiin tarkemmin erillislainsäädännössä. Väyläviraston tehtävistä säädettäisiin Liikennevirastosta annetun lain muutoksella ja lakiehdotuksessa lueteltuihin tehtäväkokonaisuudet, joista säädettäisiin tarkemmin erillislainsäädännössä.

Kummassakin virastolaissa olisi säännökset suhteista maakuntiin ja kuntiin sekä varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Lisäksi ehdotetaan maakunnille tulevia tienpitotehtäviä järjestettäväksi osin valtion (Väylävirasto) ja maakuntien yhteistyöalueen välisen sopimusmenettelyiden kautta. Erillislainsäädännössä säädettäisiin kuitenkin valtion ja maakuntien välisen tehtävien jaon perusratkaisuista, eikä toimivalta tehtävien hoitamiseen johtuisi siten ainoastaan sopimuksista. Samoin liikenteenohjauksen järjestäminen voitaisiin toteuttaa sopimusjärjestelyllä Väyläviraston ja perustettavan liikenteenohjausyhtiön välisellä sopimuksella. Nämä ehdotettavat sopimusjärjestelyt ja niiden yhteydessä tehtävä julkisen vallan käyttö perustuisivat siten lakiin, ja laeissa sopimusmenettelyistä, tehtävistä vastaavista viranomaisista ja sopimusten sisällöstä säädettäisiin perustuslain kannalta riittävän täsmällisesti.

Hallinnon järjestäminen. Liikenne- ja viestintävirasto sekä Väylävirasto ovat perustuslain 119 §:n 1 momentin tarkoittamia keskushallinnon viranomaisia. Virastojen toimialueena olisi koko maa. Virastojen tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä ja on siksi perusteltua, että niiden toiminnan yleisistä perusteista säädettäisiin lailla. Virastoille kuuluvista tehtävistä säädettäisiin noin 90 laissa ja esitykset tehtävien osoittamisesta näille virastoille sisältyvät tähän hallituksen esitykseen. Lisäksi syksyllä 2018 olisi tarkoitus antaa tietyistä tehtäväsiirroista erilliset hallituksen esitykset.

Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Säännöksen yksityiskohdista perustelujen mukaan (HE 1/1998) valtionhallinnon toimielinten yleisinä perusteina on pidettävä valtionhallinnon yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltuuksia. Julkisen vallan käsite perustuslain 119 §:n 2 momentissa saa sisältönsä perustuslain 2 §:n 3 momentista, jonka mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Julkisen vallan käyttämisestä olisi siten kysymys esimerkiksi silloin, kun yksikkö voi antaa perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuja oikeussääntöjä tai tehdä päätöksiä yksilön oikeuksista, velvollisuuksista tai etuuksista taikka käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten yksilön perusoikeuksiin. Jos valtionhallinnon toimielimelle kuuluu tämän kaltaisia tehtäviä, toimielimen yleisistä perusteista tulisi säätää lailla.

Perustuslain 119 §:n varsin yleisellä säännöksellä on ollut tarkoitus mahdollistaa valtionhallinnon joustava kehittäminen. Uuden viraston tehtäviin kuuluu sellaisia tehtäviä ja päätöksiä, joiden vaikutukset ulottuvat yrityksiin, yksityisiin oikeussubjekteihin sekä muihin viranomaisiin. Liikenne- ja viestintäviraston sekä Väyläviraston päätökset vaikuttavat myös esimerkiksi maakuntiin ja kuntiin. Tästä syystä on asianmukaista säätää lailla Liikenne- ja viestintävirastosta ja Väylävirastosta sekä niiden tehtävistä.

Ehdotetuissa laeissa Liikenne- ja viestintävirastoksi sekä Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta säädettäisiin näitä viranomaisia koskevista yleisistä perusteista eli niiden nimestä, asemasta ja toimialasta sekä pääasiallisista tehtävistä ja toimivaltuuksista perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaisesti. Muista näiden virastojen organisaatiota ja johtamista koskevista asioista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella ja virastojen suoritteiden maksullisuudesta liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään katsonut (esim. PeVL 6/2002 vp, PeVL 29/2006 vp, PeVL 42/2006 vp ja PeVL 5/2008 vp), että perustuslain 119 §:n 2 momentin säännösten tarkoituksena ei ole ollut pidättää valtionhallinnon yksiköitä koskevia ratkaisuja yksinomaan säädösmuodossa tehtäviksi, vaan että niitä voidaan tehdä myös yksittäisin hallintopäätösin. Esityksen mukaan virastojen työjärjestyksessä annettaisiin tarkemmat määräykset viraston organisaatiosta, ratkaisuvallan käyttämisestä, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Asetuksen antaminen ja lainsäädäntövallan siirtäminen. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneessa käytännössä on esitetty vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta (esim. PeVL 1/2004 vp). Liikenne- ja viestintävirastoa ja Väylävirastoa koskeviin lakiehdotuksiin (ns. virastolait) sisältyy hallintolaeille tyypillinen valtuutussäännös, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta, asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa, henkilöstöä koskevista asioista sekä viraston edustamisesta muissa viranomaisissa ja toimituksissa. Lisäksi laeissa valtuutettaisiin viraston pääjohtaja määräämään viraston työjärjestyksessä viraston organisaatiosta, ratkaisuvallan käyttämisestä sekä eräistä muista viraston sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista. Valtioneuvoston asetuksella ja työjärjestyksellä annettavat säännökset ja määräykset koskisivat virastojen toiminnan tarkempaa järjestämistä. Ne eivät koskisi sillä tavalla yksilöiden oikeuksia tai velvollisuuksia, että niistä olisi säädettävä lailla.

Liikenne- ja viestintävirastoa koskevan lakiehdotuksen 2 §:n 3 momentin mukaan virasto antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa. Tarkoituksena on, että kaikki liikennealan määräykset sekä sitä koskeva toimivalta olisi Liikenne- ja viestintävirastolla. Väylävirasto ei enää antaisi määräyksiä, vaan liitelaeissa tarkoitettuja määräystenantovaltuudet kohdistuisivat Liikenne- ja viestintävirastoon.

Hallituksen esitykseen sisältyy lukuisia muita asetuksen- tai määräystenantovaltuuksia, jotka sisältyvät jo voimassa olevaan lainsäädäntöön. Niihin on tehty ainoastaan virastojen nimikemuutoksia tai tehtäväsiirtoja koskevat muutokset.

Yksityiselämän suoja ja suhde EU:n tietosuojasetukseen. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että keväällä 2016 voimaan tullessa, vuoden 2018 aikana sovellettavaksi tulevassa ja suomalaista lainsäätäjää sitovassa Euroopan unionin yleisessä tietosuojasetuksessa vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt, jotka koskevat henkilötietojen vapaata liikkuvuutta (ks. esim. PeVL

HE 61/2018 vp

31/2017 vp, s. 3, PeVL 42/2016 vp). Valiokunnan mukaan merkityksellistä on, että EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvataan jokaisen oikeus henkilötietojensa suojaan (PeVL 31/2017 vp, s. 3). Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että EU:n henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa on otettava huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvattu yksityiselämän suoja ja 8 artiklassa tarkoitettu henkilötietojen suoja ja että EU:n tuomioistuimen antamat tuomiot määrittävät näiltä osin yksityiselämän ja henkilötietojen suojan keskeistä sisältöä (ks. esim. PeVL 21/2017 vp).

Perustuslakivaliokunta on tuoreessa käytännössään katsonut, ettei estettä ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää myös yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla (ks. myös PeVL 31/2017 vp, s. 3–4, PeVL 5/2017 vp, s. 9, PeVL 38/2016 vp, s. 4). Valiokunta on edelleen pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset ja että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 31/2017 vp, PeVL 26/2017 vp, PeVL 2/2017 vp ja PeVL 44/2016 vp).

Hallituksen esityksessä on korjattu toimialalainsäädännössä olevat viittaukset henkilötietolakiin (523/1999) ja muutettu ne viittauksiksi EU:n tietosuojasetukseen ja/tai kansalliseen yleislakiin. Tietosuojaa koskevia pykäläviittauksia ei ole haluttu kumota, vaan ne on korjattu edellä mainitulla tavalla ja jätetty paikalleen, jotta toimialalainsäädäntöä sovellettaessa asiaan kiinnitettäisiin huomiota.

Vastuu ympäristöstä. Kumpaankin virastolakiin on sisällytetty säännös ympäristövastuusta:

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi virastoa koskevan lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja.

Väyläviraston tehtävänä olisi Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja. Lisäksi Väyläviraston tehtäviin kuuluisi myös pykälän 1 momentin 11 kohdan mukaan vaalia ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöä ja kulttuuriomaisuutta.

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännös ilmaisee ihmisten kaikinpuolisen vastuun sellaisesta taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan kokonaislinjasta, joka turvaa elollisen ja elottoman luonnon monimuotoisuuden säilymisen (ks. HE 309/1993 vp, s. 66/II).

Säännöksen piiriin kuuluvat sekä ympäristön tuhoutumisen tai pilaantumisen estäminen että aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädetään julkiselle vallalle velvoite pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Säännös on tarkoitettu vaikuttamaan ensisijaisesti lainsäätäjän ja muiden norminantajien toimintaan (HE 309/1993 vp, s. 66 II). Ympäristöperusoikeuden oikeudellinen merkitys on säätämisaikankohdan jälkeen vahvistunut. Oikeuskirjallisuudessa ja perustuslakivaliokunnan lausunnoissa (mm. PeVL 21/1996 vp ja PeVL 38/1998 vp) on omaksuttu tulkinta, jonka mukaan kyse on normatiivisesti velvoittavasta perusoikeussäännöksestä; ympäristöperusoikeussäännöksen ilmaisemat ympäristöarvot tulee ottaa huomioon kaikessa ympäristöllisesti merkityksellisessä lainsäädännössä ja lainkäytössä.

Ratkaisussa (KHO 2002:86) myös korkein hallinto-oikeus totesi, että ympäristöperusoikeussäännös ohjaa osaltaan lakien soveltamista ja tulkintaa.

4.2 Viraston avustavan tehtävän siirtämisestä

Virastolakiehdotuksia olisi arvioitava perustuslain 124 §:n kannalta. Sen mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranne perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle (ks. kokoavasti PeVL 26/2017 vp, s. 47-51).

Esityksessä ehdotetaan, että

- Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 9 §:n mukaan virasto voisi siirtää neuvontapalvelutehtäviä, asiakaspalvelutehtävien, asiakirjapalvelutehtäviä ja muita avustavia tehtäviä, jos niihin ei sisälly päätöksentekovalan käyttöä, yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle.
- Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan Väylävirasto voisi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä ja hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovalan käyttöä. Pykälän 2 momentin mukaan virasto voi sopia maakunnan kanssa tienpidon lupatehtävien siirtämisestä asianomaiselle maakunnalle tai tienpitoalueelle tietyin laissa säädetyin ehdoin. Lisäksi virasto voi pykälän 3 momentin mukaan antaa maakunnalle hoidettavaksi tai ottaa maakunnalta hoidettavakseen julkisia tehtäviä siten kuin ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) säädetään.

Tienpidon lupatehtävistä on nykyisin vastannut ELY-keskus, suurin osa näistä tehtävistä on ollut keskitettynä Pirkanmaan ELY-keskukseen. Kun maakuntaudistus tulee voimaan 1.1.2020, on toiminnan ja tehtävien kannalta tarkoituksenmukaista, että Väylävirasto voi tarvittaessa sopia näiden lupatehtävien siirtämisestä maakunnalle tai tienpitoalueelle. Näiden kanssa virasto joka tapauksessa tekee liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisen tienpidon sopimuksen, johon myös tienpidon lupatehtävät soveltuisivat.

Kummankin virastolain asianomaisen pykälän mukaan edellytetään, että palveluntarjoajalla on riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen siirrettävien tehtävien hoitamiseen. Henkilökuntaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta näitä tehtäviä suoritettaessa ja asiaa koskevasta vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Perustuslain 124 §:n sanamuodolla korostetaan perustuslain esitöiden (HE 1/1998 vp, s.179/I) mukaan sitä, että julkisten hallintotehtävien hoitamisen tulee pääsääntöisesti kuulua viranomaisille ja että tällaisia tehtäviä voidaan antaa muille kuin viranomaisille vain rajoitetusti. Julkisella hallintotehtävällä viitataan perustuslaissa melko laajaan hallinnollisten tehtävien kokonaisuuteen, johon kuuluu esimerkiksi lakien toimeenpanoon sekä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Perustuslain 124 §:n säännös kattaa sekä viranomaisille nykyisin kuuluvien tehtävien siirtämisen että hallintoon luettavien uusien tehtävien antamisen muille kuin viranomaisille (HE 1/1998 vp, s. 179/I).

Myös julkisen palvelujen toteuttamista voidaan pitää julkisen hallintotehtävänä (PeVM 9/2002 vp, s. 5.). Tällöin on yleensä kyse niin kutsusta tosiasiallisesta hallintoiminnasta. Tosiasialli-

sella hallintoiminnalla tarkoitetaan yleensä hallintotehtävän hoitamiseen liittyvään toimintaan, jolla ei tavoitella suoranaisia oikeusvaikutuksia. Tosiasialliseen hallintotoimintaan saattaa kuitenkin sisältyä julkisen vallan käyttöä, kuten yksityisiin kohdistuvien käskyjen ja kieltojen antamista ilman edeltäviä käsittelytoimia.

Tosiasiallinen julkisen vallan käyttäminen voi kuitenkin ilmetä myös niin, ettei asiassa tehdä oikeudellisessa mielessä hallintopäätöstä. Kyse voi olla esimerkiksi neuvonnasta. Vaikka kyse ei siinä siten ole julkisen vallan käyttämisestä, kyse on kuitenkin julkisen hallintotehtävän hoitamisesta perustuslain 124 §:ssä tarkoitettulla tavalla, koska neuvonta kuuluu hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin. (PevL 11/2006, s. 2; PevL 20/2006 vp, s. 2.)

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on kiinnitetty huomiota julkisen hallintotehtävän käsitteen tulkinnassa tietyn tehtävän luonteeseen ja ominaispiirteisiin. Merkitystä on myös ollut sillä, onko tehtävästä säädetty laissa, samoin kuin sillä, toimiiko tietty taho tehtävää hoitaessaan viranomaisten määräys-, ohjaus- tai valvontavallan piirissä. Lisäksi huomiota on muun ohella kiinnitetty tietyn tehtävän ja siihen liittyvän päätöksenteon oikeusvaikutuksiin (ks. esim. PeVL 5/2014 vp, PeVL 53/2014 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan julkisena hallintotehtävänä pidettävän tehtävän ei välttämättä tarvitse sisältää julkisen vallan käyttöä. Esimerkiksi neuvonnassa on kysymys toiminnan avustusluonteisuudesta huolimatta julkisen hallintotehtävän hoitamisesta, sillä neuvonta kuuluu hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin. Valiokunta on katsonut käytännössään, että viranomaisia avustavia tehtäviä voidaan sopimuksella siirtää muiden kuin viranomaisten hoidettavaksi, kun se perustuu lakiin (ks. esim. PeVL 47/2005 vp, s. 6/I). Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n perusteella antaa muulle kuin viranomaiselle siten myös lain nojalla tehtävällä sopimuksella.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä on katsottu, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen perustuslain 124 §:n tarkoittamassa merkityksessä edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla (PeVL 33/2004 vp, s. 7/II, PeVL 46/2002 vp, s. 10). Lakiin ei enää nykyisin ole kuitenkaan perustuslain 124 §:n takia välttämätöntä sisällyttää viittausta hallinnon yleislakeihin (PeVL 11/2006 vp s. 3). Jos sellaista sääntelyn selkeyden vuoksi kuitenkin pidetään tarpeellisenä, on viittauksen oltava vastakohtaispäätelmän vuoksi kattava (PeVL 42/2005 vp, s. 3).

Perustuslain 124 §:ssä tarkoitetun julkisen hallintotehtävän hoitamisen on perustuslakivaliokunnan käytännössä katsottu lähtökohtaisesti edellyttävän, että tehtävää hoitavat luonnolliset henkilöt toimivat tehtävässään virkavastuulla (PeVL 8/2014 vp, s. 5/I, PeVL 29/2013 vp, s. 2, PeVL 18/2007 vp, s. 7/I, PeVL 20/2006 vp, s. 2, PeVL 33/2004 vp, s. 7/II).

Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, PEVL 8/2014 vp, s. 3/II, PEVL 16/2016 vp, s.3). Myös hallintotehtävän luonne on otettava huomioon (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. esim. PeVL 6/2013 vp, s. 2/II, PeVL 65/2010 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 5/1). Siten tarkoituksenmukaisuusvaatimus voi palveluiden tuottamiseen liittyvien tehtävien kohdalla täytyä helpommin kuin esimerkiksi yksilön tai yhteisön keskeisiä oikeuksia koskevan päätöksen teon kohdalla (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. myös PeVL 8/2014 vp, s.4).

HE 61/2018 vp

Perustuslakivaliokunta on painottanut vakiintuneessa lausuntokäytännössään, että tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi (kuten PeVL 44/2016 vp, s.5, PeVL 16/2016 vp, s. 3, PEVL 12/2014 vp, s. 2/II). Tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen täyttymystä tulee arvioida tapauskohtaisesti kunkin viranomaisorganisaation ulkopuolelle annettavaksi ehdotetun julkisen hallintotehtävän kohdalla erikseen (PeVL 44/2016 vp, s.5).

Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan tarkoituksenmukaisuuskriteerin täyttymistä kiinnittänyt huomiota muun muassa tehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen tai resursseihin (PeVL 29/2013 vp, s.2, PeVL 37/2010 vp, s. 5/I), palvelutarpeen lisääntymiseen (PeVL 11/2004 vp, s.2/I) ja joustavuuteen (PeVL 6/2013 vp, s. 2/II) sekä toiminnan tehokkuuteen (PeVL 3/2009 vp, s. 4/II). Tarkoituksenmukaisuusvaatimuksessa ei ole kysymys vain taloudellisesta tarkoituksenmukaisuudesta, vaikka järjestelyn taloudellisiin vaikutuksiin onkin asianmukaisesti kiinnitettävä riittävästi huomiota (PeVL 11/2006 vp, s. 2-3). Merkitystä on myös viranomaisen henkilöstöresurssien riittävyydellä (PeVL 23/2013 vp, s. 3/II, PeVL 6/2013 vp, s. 2/II).

Virastolaeissa tarkoitettujen asiakirja-, neuvonta- ja asiakaspalveluun liittyvien tehtävien siirtäminen muun kuin viranomaisen hoidettaviksi olisi katsottava olevan tarpeellista tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tehtävät eivät kohdistu yksilöiden tai yhteisöjen oikeuteen, vaan ovat luonteeltaan lähinnä asiakaspalvelua tai neuvontaa, mutta eivät merkittävästi julkisen vallan käyttöä. Ehdotetut säännökset vastaavat Verohallinnosta annetun lain 2 b §:ää, joka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 30/2012 vp). Perustuslakivaliokunta on tuolloin todennut, että säännöksessä tarkoitettavat tehtävät ovat vain viranomaisista avustavia, lähinnä rutiininluonteisia tukitehtäviä, eikä niihin sisälly julkisen vallan käyttämistä. Perustuslakivaliokunta on arvioinut, että säännöksessä mainittujen teknisten tehtävien siirto on tarkoituksenmukaista ja sääntely täyttää muutoinkin perustuslakivaliokunnan käytännössä tämän kaltaiselle tehtävien siirrolle asetetut vaatimukset (ks. esim. PeVL 3/2009 vp, s 4-5 ja PeVL 11/2006 vp). Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä on katsottu, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen perustuslain 124 §:ssä tarkoitettussa merkityksessä edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla. Vastaavalla tavalla kuin Verohallinnosta annetun lain 2 b §:n kohdalla myös tässä esityksessä mainittujen tehtävien siirtojen arvioidaan täyttävän perustuslain tarkoituksenmukaisuusedellytyksen sekä muut tällaiselle tehtävien siirrolle asetetut vaatimukset.

Hallituksen esityksessä liikennepalvelulain muuttamisesta (HE 145/2017 vp) ja siihen sisältyneen lakiehdotuksen IV osan 4 luvun 3 §:ssä ehdotettiin säädettäväksi, että Liikenteen turvallisuusvirasto voisi siirtää seuraavat lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät avustavat tehtävät yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle: 1) hakemusasiakirjojen ja rekisteri-ilmoitusten vastaanottaminen; 2) tietojen tallentaminen rekisteriin; 3) asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle; 4) todistusten, asiakirjojen ja tunnistusten tuottaminen ja antaminen asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottaminen; 5) tehtäviin liittyvien maksujen kerääminen ja välittäminen Liikenteen turvallisuusvirastolle; 6) hakemusmenettelyihin ja rekisterinpitoon liittyvä neuvonta ja tietojen välittäminen sekä 7) muut vastaavat tekniset tehtävät. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan (PeVL 2/2018 vp), että sinänsä perustuslain 124 § ei muodosta estettä tämän tyyppisten tehtävien siirrolle viranomaiskoneiston ulkopuolelle, mutta valiokunta katsoi, että mietintövaliokunnan olisi syytä selvittää, mitä kaikkea muuhun lainsäädäntöön perustuvat siirrettävät viraston lupa- ja rekisteröintitehtävät ovat ja varmistua siitä, että ne ovat teknisluonteisia.

4.3 Kielelliset oikeudet

HE 61/2018 vp

Perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Pykälän 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- tai ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Perustuslain 17 §:n 1 momentissa todetaan maan virallinen kaksikielisyysperiaate ja se sisältää ajatuksen kansalliskielten yhdenvertaisuudesta. Perustuslain 17 §:n säännös edellyttää paitsi kielten muodollisesti yhdenvertaista kohtelua myös suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasiallisen tasa-arvon turvaamista muun muassa yhteiskunnallisten palvelujen järjestämisessä. (vrt. HE 309/1993 vp; s. 65, PeVM 9/2002 vp ja PeVL 21/2009 vp). Perustuslakivaliokunta on käytännössään korostanut sitä, että viranomaisten toimialueita ja toimipaikkoja järjestettäessä huolehditaan asianomaisen viranomaisen tarjoamien palvelujen saatavuudesta sekä perustuslain 17 §:ssä turvattujen kielellisten oikeuksien toteutumisesta (PeVL 29/2006, PeVL 42/2006).

Perustuslain 122 §:n 1 momentin mukaan hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan. Säännöksessä korostetaan kielellisen yhdenvertaisuuden vaatimusta edellyttämällä näiden mahdollisuuksien turvaamista samanlaisten perusteiden mukaan (vrt. HE 1/1998 vp; s. 177 ja PeVL 37/2006 vp).

Edellä esitetyillä perusteilla hallitus katsoo, että lakiehdotukset ovat sopusoinnussa perustuslain hallinnon lainalaisuutta, lainsäädäntövallan siirtämistä, julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle, ympäristöperusoikeutta sekä kielellisiä oikeuksia koskevien säännösten kanssa. Hallituksen esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Liikenne- ja viestintävirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Liikenne- ja viestintäviraston asema ja tehtävät

1 §

Asema ja toiminta-ajatus

Liikenne- ja viestintävirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka hoitaa liikenteen ja sähköisen viestinnän viranomaistehtäviä.

Liikenne- ja viestintävirasto edistää tietoyhteiskunnan ja liikennejärjestelmän kehittymistä sekä toimivia ja turvallisia liikenne- ja viestintäyhteyksiä sekä -palveluita. Lisäksi virasto edistää toiminnallaan liikennejärjestelmän toimivuutta ja automatisointia, liikenteen turvallisuutta, alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä kestävästä kehitystä valtakunnallisesti. Virasto toimii asiakaslähtöisesti ja monialaista asiantuntemusta hyödyntäen. Viraston toiminta on ennakoivaa, tieto- ja riskiperusteista.

Liikenne- ja viestintäviraston toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä.

2 §

Viraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

- 1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriöttömyyttä;
- 2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;
- 3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;
- 4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;
- 5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;
- 6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;
- 7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä;

8) vastaa saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;

9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä, huolehtii radiolaitteiden markkinavalvonnasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen noudattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;

10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtäviä;

11) hoitaa valtioneuvoston- ja valtionavustustehtäviä sekä liikenteen verotustehtäviä;

12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puolustus- ja turvallisuusviranomaisille alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä

13) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmäsunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimijoille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmäsunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös maakunnallisten liikennejärjestelmäsunnittelujen laatimiseen maakuntien, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto:

1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa;

2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja

3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

3 §

Viraston kyberturvallisuuskeskuksen tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskus, jäljempänä *Kyberturvallisuuskeskus*, tukee, ohjaa ja valvoo tietoturvaluutta ja yksityisyyden suojan toteutumista sähköisessä viestinnässä. Se ylläpitää kansallisen kyberturvallisuuden tilannekuvaa. Kyberturvallisuuskeskuksen toiminta edistää ja varmistaa tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyiden tietoturvaluutta. Kyberturvallisuuskeskus toimii julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena. Lisäksi Kyberturvallisuuskeskus huolehtii viestintätoimialan varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Kyberturvallisuuskeskus vastaa osaltaan 2 §:n 1 momentin 1 ja 13 kohdassa säädetystä Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tuottaa Kyberturvallisuuskeskuksen 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin perustuvia julkisoikeudellisia tai liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita ja tehdä niiden tuottamista koskevia sopimuksia.

2 luku

Liikenne- ja viestintäviraston organisaatio ja johtaminen

4 §

Johtaminen ja henkilöstö

Liikenne- ja viestintäviraston päällikkönä on pääjohtaja, jonka valtioneuvosto nimittää. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan kehittämisestä, tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Muun henkilöstön nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta sekä säädetään viraston muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä muista henkilöstöä koskevista asioista.

5 §

Kyberturvallisuuskeskus

Kyberturvallisuuskeskus toimii organisatorisesti ja toiminnallisesti erillisenä suoraan pääjohtajan alaisuudessa ja vastaa valtakunnallisista tietoturvaluustehtävistä.

6 §

Rautatiealan sääntelyelin

Viraston yhteydessä toimii yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU 55 artiklassa tarkoitettu rautatiealan itsenäinen ja riippumaton sääntelyelin, jonka asemasta, ratkaisuvallasta ja tehtävistä säädetään erikseen.

7 §

Ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee virastolle kuuluvat asiat, joita ei ole säädetty tai viraston työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Pääjohtaja voi myös ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Pääjohtaja ei voi kuitenkaan ottaa ratkaistavakseen asiaa, joka lain tai työjärjestyksen mukaan kuuluu rautatiealan sääntelyelimen toimivaltaan tai Kyberturvallisuuskeskuksen kansainvälistä tietoturvavelvoitetta, viranomaisen tietojärjestelmän tai tietoliikennejärjestelyn arviointia tai tietoturvallisuuden arviointilaitoksen hyväksyntää koskevaan toimivaltaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

8 §

Työjärjestys

Pääjohtaja antaa viraston työjärjestyksen, jossa määrätään:

- 1) organisaatiosta;
- 2) ratkaisuvallan käyttämisestä;

HE 61/2018 vp

- 3) sisäisestä johtamisesta;
- 4) muista sijaisuuksista kuin pääjohtajan sijaisuudesta; ja
- 5) muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

3 luku

Erinäiset säännökset

9 §

Eräiden avustavien tehtävien siirtäminen

Sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää neuvonta- palvelutehtäviä, asiakaspalvelutehtäviä, asiakirjapalvelutehtäviä ja muita avustavia tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä, yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle.

Tehtäviä siirrettäessä tulee varmistaa, että palveluntarjoajalla on riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen tehtävän hoitamiseksi. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

10 §

Valtion edustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa tehtäväalaansa kuuluvissa asioissa sekä muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole erikseen säädetty.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

2.

Laki

Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikennevirastosta annetun lain (862/2009) lain nimike ja 1–7 § sellaisena kuin niistä on 2 § laissa (/), sekä
lisätään 1, 3, ja 6 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

Laki

Väylävirastosta

1 luku

Väyläviraston asema ja tehtävät

1§

Asema ja toiminta-ajatus

Väylävirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka väylänpitäjänä vastaa tie-, rata- ja vesiväylien palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Virasto edistää toiminnallaan väyläverkon toimivuutta, automatisaatiota, liikenteen turvallisuutta, kestäväää kehitystä osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta sekä alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja tasapainoista kehitystä.

Väylävirasto toimii asiakaslähtöisesti ja asiantuntemusta hyödyntäen. Viraston toiminta on ennakoivaa sekä tieto- ja riskiperusteista.

Väyläviraston toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä.

2 §

Viraston tehtävät

Väylävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

- 1) vastaa hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylistä ja niiden kehittämistä sekä niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta koko maassa;
- 2) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;
- 3) vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä;
- 4) edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota;
- 5) vastaa maanteiden kunnossapidosta ja palvelutasosta, merkittävien tiehankkeiden rakentamisesta ja tienpidon valtakunnallisista tehtävistä sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja palvelutasosta;

6) vastaa tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien ja tienpitoalueiden kanssa;

7) vastaa ja hallinnoi väyliä koskevia tietovarantoja, huolehtii toimialansa tilastoinnista sekä liikenne- ja väylätietoa koskevasta yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien kanssa;

8) turvaa talvimerenkulun edellytykset;

9) edistää väylänpidon markkinoiden toimivuutta;

10) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä edistää toimialallaan yhteiskunnan varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin; sekä

11) vaalii ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana. Virasto osallistuu myös liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen sekä valtakunnallisen ja maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen maakuntien, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto voi:

1) tehdä valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluontoisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa; ja

2) osallistua toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

2 luku

Väyläviraston organisaatio ja johtaminen

3 §

Johtaminen ja henkilöstö

Viraston päällikkönä on pääjohtaja, jonka valtioneuvosto nimittää. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan kehittämisestä, tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Väyläviraston muusta organisaatiosta päättää pääjohtaja. Muun henkilöstön nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta sekä säädetään viraston muiden virkojen kuin pääjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä muista henkilöstöä koskevista asioista.

HE 61/2018 vp

4 §

Ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee virastolle kuuluvat asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Pääjohtaja voi myös ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

5 §

Työjärjestys

Pääjohtaja antaa viraston työjärjestyksen, jossa määrätään:

- 1) organisaatiosta;
- 2) ratkaisuvallan käyttämisestä;
- 3) sisäisestä johtamisesta;
- 4) muista sijaisuuksista kuin pääjohtajan sijaisuudesta; ja
- 5) muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

3 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Eräiden tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä, hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä.

Väylävirasto voi sopia maakunnan kanssa tienpidon lupatehtävien siirtämisestä asianomaiselle maakunnalle tai tienpitoalueelle, jos lupa-asia koskee:

- 1) työskentelyä tiealueella;
- 2) tiealueen tai sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttämistä muihin kuin maantietarkoituksiin;
- 3) liittymälupia;
- 4) tienvarsimainonnan lupia;
- 5) myyntitoimintaa maantien varrella; tai
- 6) kelirikkoajan poikkeuslupaa maanteille.

Väylävirasto voi antaa maakunnalle hoidettavaksi tai ottaa maakunnalta hoidettavakseen julkisia tehtäviä siten kuin ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) säädetään.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7 §

Valtion edustaminen

Väylävirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole erikseen säädetty.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

3.

Laki

liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Voimaan tulevat säädökset

Seuraavat lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019:

- 1) laki Liikenne- ja viestintävirastosta;
- 2) laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 3) laki ajokorttilain muuttamisesta (/);
- 4) laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 5) laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta (/);
- 6) laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 7) laki ajoneuvolain muuttamisesta (/);
- 8) laki ajoneuvoverolain muuttamisesta (/);
- 9) laki alkoluokkolin muuttamisesta (/);
- 10) laki aluevalvontalain muuttamisesta (/);
- 11) laki aluksen jääluokista ja jäänmurtaaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 12) laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);
- 13) laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta (/);
- 14) laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 15) laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 16) laki autoverolain muuttamisesta (/);
- 17) laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta (/);
- 18) laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta (/);
- 19) laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 20) laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 21) laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta (/);
- 22) laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 23) laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (/);
- 24) laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta (/);
- 25) laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 26) laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta (/);

HE 61/2018 vp

- 27) laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta (/);
- 28) laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta 13 ja 28 §:n (/);
- 29) laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 30) laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 31) laki ilmailulain muuttamisesta (/);
- 32) laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 33) laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta (/);
- 34) laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 35) laki konttilain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 36) laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 37) laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-astusalueilla annetun lain muuttamisesta (/);
- 38) laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta (/);
- 39) laki laivavarustelain muuttamisesta (/);
- 40) laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 41) laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta (/);
- 42) laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 43) laki lentoasemaverkosta ja –maksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 44) laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 45) laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 46) laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta (/);
- 47) laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 48) laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);
- 49) laki liikennevakuutuslain muuttamisesta (/);
- 50) laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 51) laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 52) laki luotsauslain muuttamisesta (/);
- 53) laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 54) laki matkustaja-aluksen henkilöluettelosta annetun lain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 55) laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta (/);
- 56) laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);
- 57) laki merilain muuttamisesta (/);
- 58) laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta (/);
- 59) laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta (/);
- 60) laki meripelastuslain muuttamisesta (/);
- 61) laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta (/);
- 62) laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta (/);
- 63) laki pelastuslain muuttamisesta (/);
- 64) laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta (/);
- 65) laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta (/);

HE 61/2018 vp

- 66) laki postilain muuttamisesta (/);
67) laki ratalain muuttamisesta (/);
68) laki rataverolain kumoamisesta (/);
69) laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
70) laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/);
71) laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta (/);
72) laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
73) laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
74) laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (/);
75) laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta (/);
76) laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
77) laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);
78) laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta (/);
79) laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/);
80) laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta (/);
81) laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);
82) laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta (/);
83) laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (/);
84) laki vesiliikennelain muuttamisesta (/);
85) laki väylämaksulain muuttamisesta (/);
86) laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
87) laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);
88) laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);.

2 §

Kumottavat säädökset

Tällä lailla kumotaan 1 päivästä tammikuuta 2019:

- 1) laki Liikenteen turvallisuusvirastosta (863/2009);
- 2) laki viestintähallinnosta (625/2001);
- 3) valtioneuvoston asetus Liikenteen turvallisuusvirastosta (865/2009); ja
- 4) valtioneuvoston asetus viestintähallinnosta (60/2004).

3 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään 1 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien siirtämisestä. Tehtävien siirtämiseen liittyvistä seikoista on lisäksi voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

HE 61/2018 vp

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset

Lain 1 §:ssä mainitun Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuun tehtäväälaan kuuluva tehtävä, joka on muualla laissa säädetty Liikenteen turvallisuusviraston, Viestintäviraston, Liikenneviraston, Ilmailuhallinnon, Telehallintokeskuksen, Autorekisterikeskuksen, Ajoneuvohallintokeskuksen, Rautatieviraston, Merenkululaitoksen tai lääninhallituksen hoidettavaksi, siirtyy Liikenne- ja viestintävirastolle 1 päivänä tammikuuta 2019 tämän lain mukaisesti.

5 §

Väyläviraston tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset

Lain 1 §:ssä mainitun Liikennevirastosta annetun muuttamisesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuun tehtäväälaan kuuluva tehtävä, joka on muualla laissa säädetty Liikenneviraston, elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen, Merenkululaitoksen, Ratahallintokeskuksen, Tiehallinnon tai lääninhallituksen hoidettavaksi, siirtyy Väylävirastolle 1 päivänä tammikuuta 2019 tämän lain mukaisesti.

6 §

Siirtyvän henkilöstön asema

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja Liikenteen turvallisuusvirastolta, Liikennevirastolta ja Viestintävirastolta Liikenne- ja viestintävirastolle siirtyviä tehtäviä hoitava virka- ja työsopimussuhteessa oleva henkilöstö sekä vastaavat virat ja työsuhteiset tehtävät siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikennevirastosta siirtyviä tehtäviä hoitava työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy tämän lain voimaantullessa Liikenne- ja viestintävirastoon virkasuhteisena henkilöstönä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy Liikenne- ja viestintävirastoon määräaikaisena palvelussuhteensa keston ajaksi.

Virkasuhteessa olevan henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 5 a–5 c §:ssä.

Liikenneviraston työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta. Työsopimussuhteen ehtoihin sovelletaan muilta osin, mitä niistä työehtosopimuksissa sovitaan tai laissa säädetään.

Siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsotaan siihen liittyvien etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettuja Väyläviraston tehtäviä hoitava Liikenneviraston virka- ja työsopimussuhteessa oleva henkilöstö sekä vastaavat virat ja työsuhteiset tehtävät säilyvät tämän lain voimaan tullessa Väylävirastossa. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö jatkaa työskentelyään määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajan.

7 §

Vireillä olevia asioita ja sopimuksia sekä niihin liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat siirtymäsäännökset

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto jatkaa Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston toimintaa. Liikenteen turvallisuusvirastossa ja Viestintävirastossa sekä Liikennevirastosta Liikenne- ja viestintävirastoon siirtyvillä tehtävälajoilla vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastolle.

8 §

Määräykset, luvat ja päätökset

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3-88 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat määräykset jäävät voimaan, kunnes toisin säädetään tai määrätään.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3-88 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat luvat ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

9 §

Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt

Liikenne- ja viestintäministeriö voi 1 päivästä lokakuuta 2018 perustaa Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan viran liikenne- ja viestintäministeriöön, josta virka siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastoon.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston on yhdessä ja Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan nimityksen jälkeen hänen johdollaan valmistettava uuden viraston työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että Liikenne- ja viestintävirasto voi aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2019.

10 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ohjausta koskevat siirtymäsäännökset

Väylävirasto vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten liikennevastuualueen ohjauksesta ja yksityisteitä koskevien valtionavustusten kohdentamisesta 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten joukkoliikenteen ja saariston liikenne- ja kuljetuspalvelujen järjestämistä koskevasta ohjauksesta 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

11 §

Muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset

Päätökseen, joka on tehty ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa, haetaan muutosta kyseisten lakien voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Edellä 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantullessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn muutoksenhaussa sovelletaan kyseisten lakien voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 61/2018 vp

Jos tuomioistuin kumoaa päätöksen, joka on tehty ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan 1 §:ssä mainittujen lakien mukaisesti.

12 §

Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös

Edellä 1 §:n 2 kohdassa mainitun lain 6 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä tehtävien antamisesta tai siirtämisestä maakunnalle sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2020.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3, 8, 10, 15, 15 a, 16–19, 21, 25, 26, 28–31, 31 a, 32, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 59, 61–63, 65, 68 a, 76, 78–82, 88, 95, 97, 98, 100 ja 101 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015, 731/2016, 553/2017, (/) ja (/), 8, 15, 29, 30, 76, 95 ja 100 § laissa 70/2015, 10 § laeissa 70/2015, (/) ja (/), 15 a § laeissa 731/2016 ja (/), 16 § laeissa 70/2015, 731/2016 ja (/), 17, 18, 25 ja 26 § osaksi laeissa 70/2015 ja (/), 21 § laissa (/), 28 § osaksi laeissa 70/2015 ja 363/2016, 31 § osaksi laeissa 1081/2012 ja (/), 31 a § laeissa 1081/2012 ja 70/2015, 32 § osaksi laissa 999/2016, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 63, 80–82 ja 97 § laissa (/), 59 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja (/), 61 § laeissa 67/2018 ja (/) 65 § osaksi laeissa 70/2015, 96/2018, (/) ja (/), 68 a § laeissa 731/2016 ja 96/2018, 78 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja (/), 79 § osaksi laissa (/), 88 § laeissa 70/2015 ja (/), 98 § osaksi laissa 70/2015 sekä 101 § laissa (/), seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajo-oikeuden haltijalla* sitä, jolla on voimassa oleva ajokortti tai kuljettajantutkinnon hyväksytystä suorituksesta annettu kuljettajantutkintotodistus;

4) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* palvelun tuottajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) tarkoitettun kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen, tai Liikenne- ja viestintävirastoa sen hoitaessa itse kuljettajantutkintotoimintaa;

5) *vakinaisella asuinpaikalla* paikkaa, jossa henkilö muuten kuin yliopistossa tai muussa oppilaitoksessa opiskelun vuoksi asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuositain perhesuhteidensa ja ammatillisten siteidensä vuoksi tai ammatillisten siteiden puuttessa perhesuhteidensa vuoksi, jos ne muodostavat kiinteän yhteyden hänen ja asuinpaikan välillä; jos henkilö asuu kahdessa tai useammassa valtiossa sen vuoksi, että hänen perhesuhteensa ja ammatilliset siteensä sijaitsevat eri paikoissa, vakinaisena asuinpaikkana pidetään hänen perhesuhteidensa perusteella määräytyvää paikkaa, jos hän palaa sinne säännöllisesti taikka asuu toisessa valtiossa määräaikaisen työtehtävän suorittamista varten;

6) *kuljettajan ammattipätevyydellä* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 4 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä, *perustason ammattipätevyydellä* mainitussa luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä sekä *linja-auton kuljettajan ammatillisella perustutkinnolla* mainitun lain II osan 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukaista perustutkintoa;

7) *ryhmän 1 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on yksi tai useampi ryhmään kuuluvista ajokorttiluokista; *ryhmän 1 kuljettajalla* kuljettajaa, jolla on tässä kohdassa tarkoitettu ajokortti;

8) *ryhmän 2 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on ryhmään 1 kuuluvan luokan tai kuuluvien luokkien lisäksi yksi tai useampi ryhmään 2 kuuluvia ajokorttiluokkia sekä *ryhmän 2 kuljettajalla* kuljettajaa, jonka ajokortissa on sekä luokkaan 1 että 2

kuuluvia luokkia ja jonka terveysvaatimukset ja ajokortin voimassaolo määräytyvät ryhmän 2 vaatimusten mukaisesti;

9) *ryhmän 1 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 1 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen ja *ryhmän 2 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 2 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen;

10) *liikenneopettajia kouluttavalla laitoksella* koulutuksen järjestäjää, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 23 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja joka antaa liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutusta;

11) *ajoneuvon kokonaisuudessa* ajoneuvon rekisteriin merkittyä ja sen rekisteröimisestä annetusta todistuksesta ilmenevää kokonaisuutta tai, jollei ajoneuvoa ole rekisteröitävä, sen todellista kokonaisuutta ja ajoneuvoyhdistelmän kokonaisuudessa vastaavalla tavalla määräytävää yhdistelmän muodostavien ajoneuvojen yhteenlaskettua kokonaisuutta;

12) *alkolukolla* alkolukolaissa (730/2016) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta, jonka käyttö voi liittyä rattijuopumuksesta määrättyyn seuraamukseen tai lääkärin lausuntoon ajoterveysvaatimusten täyttymisestä;

13) *AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla* kaksi- ja kolmipyöräisten moottori-ajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöräisiä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) *lääkärintodistuksella ja -lausunnolla* tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä, *optikon lausunnolla* liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä ja *hakijan vakuutuksella terveysvaatimusten täyttymisestä* vakuutusta siitä, ettei hakijan tiedossa ole estettä terveysvaatimusten täyttymiselle;

15) *alkolukolla* valvotulla ajo-oikeudella rattijuopumukseen syyllistyneelle määrättävää alkolukolla valvottavaa ajo-oikeutta;

16) *valvottavalla* henkilöä, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

8 §

Ajokortteihin, ajokorttilupiin ja eräisiin muihin lupiin liittyvä toimivalta

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ajokortin, ajokorttiluvan, opetusluvan, moottoripyörän harjoitusluvan ja liikenneopettajaluvan, uudistaa ajokortin ja liikenneopettajaluvan sekä vahvistaa kansainvälisen ajokortin. Liikenne- ja viestintävirasto antaa ajokorttien ja muiden lupien kaksoiskappaleet sekä peruuttaa ajokorttiluvan.

Poliisi määrää ajokieltoon, väliaikaiseen ajokieltoon ja muuhun seuraamukseen sekä peruuttaa tässä pykälässä tarkoitettut luvat ajokorttilupaa lukuun ottamatta. Poliisi vastaa ajo-oikeuden haltijan ajokortin ja ajoterveydentilan valvonnasta ja voi siihen liittyen päättää tästä valvonnasta aiheutuvista toimenpiteistä siten kuin tässä laissa erikseen säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää ajokorttiluvan tai ajokortin hakemisen yhteydessä esitetyn ajokortin haltuunotosta sen aitouden tutkimista varten, jos ajokorttia epäillään väärennetyksi.

Hakemuksen liitteet

Hakemukseen on liitettävä:

1) enintään kuusi kuukautta aikaisemmin annettu lääkärinlausunto ja lisäksi erikoislääkärinlausunto, jos sellainen on esitetyn lääkärinlausunnon tai muutoin Liikenne- ja viestintäviraston tietoon tulleen syyn johdosta tarpeen hakemuksen käsittelemiseksi;

2) hakijan valokuva, joka täyttää passivalokuvan vaatimukset lukuun ottamatta vaatimusta siitä, että valokuva on korkeintaan kuusi kuukautta aikaisemmin otettu, jollei ajokortissa käytetä liikenneasioiden rekisteriin aiemmin tallennettua valokuvaa tai jos valokuvan liittäminen hakemukseen ei 31 §:n mukaan ole tarpeen;

3) hakijan nimikirjoitusnäyte, joka on digitoitavissa, jollei ajokortissa käytetä liikenneasioiden rekisteriin aiemmin tallennettua nimikirjoitusnäytettä;

4) ilmoitus siitä, onko hakijalla muussa EU- tai ETA-valtiossa myönnetty ajokortti, ja vakuutus siitä, että hän ei ole ajokiellossa eikä hänen ajokorttiaan ole rajoitettu, poistettu tai määrääjäksi peruutettu jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa;

5) viranomaisen, työnantajan, koulutuksen järjestäjän tai muun vastaavan tahon antama selvitys myöntämisperusteesta ja ajokortin tarpeellisuudesta tehtävässä, jos hakemus koskee ajokortin saamista 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ajoja varten;

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lääkärin- tai erikoislääkärinlausuntoa ei kuitenkaan vaadita, ellei se lääkärinlausunnosta tai muutoin Liikenne- ja viestintäviraston tietoon tulleesta syystä ole tarpeen, jos:

1) hakijalla on hakemuksessa tarkoitettuun ryhmään kuuluva voimassa oleva ajokortti eikä ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu;

2) hakija on puolustusvoimissa varusmiespalveluksen yhteydessä suorittanut haettua luokkaa vastaavan kuljettajantutkinnon korkeintaan kolme vuotta aikaisemmin;

3) hakijalla on muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu vastaavan luokan voimassa oleva ajokortti, jollei ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu;

4) hakemus koskee ensimmäistä ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttia ja hakija antaa vakuutuksen terveysvaatimusten täyttymisestä.

Lääkärinlausunnossa on terveysvaatimusten täyttymistä arvioitaessa otettava erityisesti huomioon ikääntymisen vaikutukset ajoterveyteen ja terveysvaatimusten täyttymiseen, jos ryhmän 1 ajokorttiluvan hakija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmän 2 ajokorttiluvan hakija 68 vuotta.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun selvityksen antajan on noudattaen mitä 8 c §:n 1 momentissa säädetään hakemuksen toimittamisesta ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tehtävän hoitamisessa tapahtuvista muutoksista, jotka liittyvät todistuksen antamiseen. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun selvityksen antamiseen liittyvistä ja tarvittaessa muista 1 momentin vaatimuksista.

Edellä 2 momentin 3 kohdasta poiketen lääkärinlausunto on kuitenkin esitettävä, jos ryhmään 2 kuuluvan ajokortin haltija on täyttänyt 45 vuotta ja ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta sekä jos ajokortin haltija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmään 1 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta tai ryhmään 2 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 2 vuotta.

Ajokorttiluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava ajokorttilupa, jos sen saaja ei enää täytä ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä. Ajokorttilupaa ei kuitenkaan peruuteta, jos poliisi on

HE 61/2018 vp

määrännyt ajokorttiluvan haltijan ajokieltoon. Jos ajokorttiluvan jotain luokkaa vastaava ajo-oikeus on alkanut, ajokorttilupa peruutetaan siltä osin kuin ajo-oikeus ei ole alkanut.

15 a §

Ajokortin luokan muuttaminen

Jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä ajo-oikeuden luokkaa vastaavan ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä tai sitä vastaavaa ikävaatimusta, poliisi voi muuttaa ajokortin luokituksen sellaista luokitusta vastaavaksi, jonka edellytykset henkilö täyttää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun ajo-oikeuden haltija osoittaa poliisille täyttävänsä jälleen ajo-oikeuden edellytykset ja poliisi palauttaa hallussaan olevan ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Muutetun ajo-oikeuden haltijan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta luokitusta vastaavaa ajokorttia Liikenne- ja viestintävirastolta. Poliisi voi antaa väliaikaisen ajokortin, jos muuta ajokorttia ei luovuteta.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Ajokorttilupaan ja ajokorttiin voidaan 5 §:n 2–4 momentissa, 68 a §:n 2 momentissa ja 97 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälasia tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, alkolukkoa taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädetyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto, jollei 7 §:n 6 momentista muuta johdu, tai kuljettajantutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajantutkinnon ajokokeessa tai käsittelykokeessa taikka poliisin määräämässä ajonäytteessä osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneuvoa;

3) on toimitettava määräajan kuluttua poliisille lääkärin- tai erikoislääkärintodistus;

Liikenne- ja viestintävirasto päättää ehdoista ja rajoituksista. Jos ehdon tai rajoituksen asettaminen tai muutos aiheutuu tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvasta toimenpiteestä, siitä päättää poliisi. Kuljettajantutkinnon vastaanottaja asettaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun ehdon tai rajoituksen ajokokeessa, käsittelykokeessa tai ajonäytteessä käytetyn ajoneuvon perusteella.

Ehdoista ja rajoituksista on 1 momentin 3 kohdassa ja 97 §:n 3 momentissa tarkoitettua ehtoa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ajokorttiin sen ajokorttiluokan yhteyteen, jota ehto tai rajoitus koskee.

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Ryhmään 1 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen molempien silmien yhteisnäkönä vähintään 0,5; jos hakija on menettänyt näön toisesta silmästä tai hän käyttää ainoastaan toista silmää näköhavaintoja tehdessään, näöntarkkuuden on oltava vähintään 0,5 ja silmien tilan on täytynyt jatkua niin kauan, että hän on sopeutunut ainoastaan toisen silmän käyttämiseen;

2) hakijan näkökenttä täyttää ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY, jäljempänä ajokorttidirektiivi, liitteessä III säädetyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa;

3) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Erikoislääkäri voi erityisestä syystä poiketa lausunnossaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ajokorttidirektiivin näkökenttää koskevista vähimmäisvaatimuksista ja katsoa terveysvaatimusten täyttyvän, jos ajokorttidirektiivin liitteessä III säädetyt vaatimukset muutoin täyttyvät ja tarvittaessa suoritettava ajokoe sitä puoltaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä ja näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta sekä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Ryhmään 2 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on toisella silmällä vähintään 0,8 ja toisella vähintään 0,1 tarvittaessa enintään + 8 dioptrin korjaavia linsejä käyttäen;

2) hakijan molempien silmien näkökenttä täyttää ajokorttidirektiivin liitteessä III säädetyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa;

3) hakija tarvittaessa kuulolaitetta käyttäen ainakin toisella korvalla kuulee tavallisen puheäänän neljän metrin etäisyydeltä;

4) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä sekä terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa mainittu kuuloa koskeva vaatimus ei ole esteenä kuulosuojaimien käytölle C1- ja C-luokan ajoneuvoa kuljettaessa, jos se työntekijän työsuojelua koskevien säännösten mukaan on tarpeen.

19 §

Ajonäyte

Poliisi voi määrätä henkilön toimittamaan ajonäytteen perusteella annettavan todistuksen 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 18 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sairauden, vian tai vammian vaikutuksesta ajoneuvon kuljettamiseen ja sen johdosta mahdollisesti tarvittavista ajohallintalaitteista.

Ajonäyte suoritetaan kuljettajantutkinnon vastaanottajalle kysymyksessä olevan ajokortin tai tutkinnon luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajonäytteen suorittamisesta.

21 §

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön tai terveydentilan muun kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokykyyn.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveystaakimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitettua liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

25 §

Ajokortin luovuttamisen esteet

Ajokorttia ei luovuteta, jos:

1) ajokorttilupa on peruutettu;

2) ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este ajokorttiluvan myöntämiselle;

3) ajokorttiluvan haltija on ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa.

Jos hakijalla on ennestään Suomessa, Ahvenanmaa mukaan lukien, tai ulkomailla annettu ajokortti, hänen on palautettava se uutta ajokorttia luovutettaessa, jollei toisin säädetä. Jos ajokorttia ei voida palauttaa sen anastamisen, tuhoutumisen tai katoamisen takia, siitä on annettava selvitys. Jos ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien

postitse toimittamisen esteistä, postittamisessa noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista sekä hakijalla ennestään olevan ajokortin palauttamisesta viranomaiselle.

Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti on palautettava kortin myöntäjälle ja ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia luovutettaessa palautetun ajokortin säilyttämisestä ja 2 momentissa tarkoitettun ajokortin palauttamisesta myöntäjälleen.

28 §

Ajokortin kaksoiskappale

Ajokortin haltijalle voidaan antaa ajokortin kaksoiskappale, jos 12 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan vaatimukset täyttyvät ja ajokortti on myönnetty Suomessa. Kaksoiskappale voidaan kuitenkin 2 kohdassa säädetystä poiketen antaa, jos ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kaksoiskappaletta on haettava, jos:

- 1) ajokortti on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu;
- 2) ajokortin valokuvasta ei enää voida tunnistaa ajokortin haltijaa;
- 3) ajokortin haltijan nimi tai henkilötunnus on muuttunut;
- 4) ajokortti on siten turmeltunut, ettei sitä voida vaikeudetta lukea.

Hakemuksessa on ilmoitettava syy kaksoiskappaleen hakemiselle ja hakemukseen on liitettävä tarvittaessa valokuva ja nimikirjoitusnäyte. Jos kadonnut tai anastettu ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Nimen tai henkilötunnuksen muutoksesta on tarvittaessa esitettävä luotettava selvitys. Hakemus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Kaksoiskappale on voimassa sen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaolon päätymispäivään, jos kaksoiskappaleen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaoloaika vastaa 22 §:ssä säädettyjä määräaikoja.

Kaksoiskappaleen luovuttamisen esteistä on voimassa, mitä 25 §:ssä säädetään. Kaksoiskappale voidaan hävittää, jollei sitä ole luovutettu vuoden kuluessa hakemuksen tekemisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaksoiskappaleen luovuttamisesta ja hävittämisestä.

29 §

Väliaikainen ajokortti

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä luovuttaa ajokorttilupaa tai jotain sen luokkaa vastaavaan väliaikaisen ajokortin, jos ajokortin luovuttamisen edellytykset täyttyvät eikä muuta vastaavaa ajokorttia luovuteta. Väliaikainen ajokortti voidaan luovuttaa myös, jos uutta ajokorttilupaa ei vaadita tai jos haetaan ajokortin kaksoiskappaletta.

Poliisi voi 1 momentissa säädetyn edellytyksin antaa väliaikaisen ajokortin poliisin toimivaltaan tämän lain nojalla kuuluvan toimenpiteen yhteydessä, jos ajo-oikeuden alkaminen tai sen voimassaolon jatkuminen sitä edellyttää.

Väliaikainen ajokortti annetaan enintään kolmeksi kuukaudeksi, ja se on voimassa vain Suomessa, jollei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Väliaikaista ajokorttia ei voi luovuttaa sille, joka on hakenut tilapäistä ajokorttia.

Väliaikaisen ajokorttilomakkeen kaavan vahvistaa Liikenne- ja viestintävirasto. Jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa, ajokortin lisäksi on ajettaessa oltava mukana voimassa oleva

HE 61/2018 vp

henkilöllisyyttä osoittava asiakirja, josta henkilöllisyys on luotettavasti todettavissa. Väliaikainen ajokortti on palautettava, kun uusi ajokortti tai ajokortin kaksoiskappale luovutetaan.

30 §

Ajokorttiluvan ja muun luvan raukeaminen sekä ajokortin hävittäminen

Ajokorttilupa raukeaa kahden vuoden kuluttua ajokorttiluvan myöntämispäivästä siltä osin kuin lupaan merkittyä luokkaa vastaavaa ajokorttia tai väliaikaista ajokorttia ei ole luovutettu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hävittää ajokortin, jos sitä ei ole luovutettu kolmen vuoden kuluessa ajokorttiluvan myöntämisestä. Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu aiempi ajokortti voidaan hävittää, jollei 26 §:ssä tai 6 luvussa toisin säädetä.

Jos ajokorttilupa on rauennut, hakijan on haettava uutta lupaa ja osoitettava täyttävänsä sen saamisen edellytykset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokortin hävittämisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa Liikenne- ja viestintävirasto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien postitse toimittamisen esteistä, postittamisesta noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista sekä hakijalla ennestään olevan ajokortin palauttamisesta viranomaiselle.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansainvälistä ajokorttia.

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitetun tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös muuhun tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on 8 b §:ää noudattaen sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvasuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Ajokortin ja muun luvan tai todistuksen mukana pitämis- ja esittämisvelvollisuus

Ajokortti, väliaikainen ajokortti, tilapäinen ajokortti, kansainvälinen ajokortti, opetuslupa, moottoripyörän harjoituslupa, muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu mopon ajolupa, liikenneopettajalupa, opetusharjoittelulupa ja kuljettajantutkintotodistus on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle taikka muulle liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässä toimivalle tulli- ja rajavartiolaitosmiehelle sekä tieliikennelain 97 §:ssä tarkoitettulle liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä valvomaan määräämälle.

Jos ajoneuvon kuljettajalla ei ole mukanaan vaadittavaa ajokorttia, mutta hänen henkilöllisyytensä on todettu eikä ole syytä otaksua, ettei hänellä ole ajo-oikeutta, poliisimies voi sallia ajon jatkamisen. Tällöin kuljettaja voidaan kuitenkin velvoittaa esittämään ajokortti poliisille määrääjassa. Vastaavasti voidaan menetellä, jos kuljettajalta puuttuu muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja.

34 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun luvanvaraisuus

Ajo-opetukseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen liikenteessä ajokorttia varten, vaaditaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa (opetuslupa). Ajo-opetusta koskevat säännökset koskevat myös käsittelyopetusta, jollei toisin säädetä.

Autokoulun pitämiseen vaaditaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa (autokoululupa). Autokoululupa vaaditaan myös ammattimaiseen tai kaupalliseen ajo-opetuksen antamiseen tai ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten. Opetuslupa oikeuttaa muuhun kuin kaupalliseen tai ammattimaiseen ajo-opetuksen antamiseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten.

Ajamista moottoripyörällä moottoripyörän ajokortin suorittamista varten voi harjoitella Liikenne- ja viestintäviraston myöntämällä luvalla (moottoripyörän harjoituslupa).

35 §

Ryhmän 1 ajokorttia koskevat koulutusvaatimukset

Ryhmän 1 ajokorttia suorittavan, jolla ei ennestään ole tähän ryhmään kuuluvaa ajokorttia, on ajokortin luokasta riippumatta saatava koulutus, jolla annetaan perustiedot liikennejärjestelmästä, liikenteen vuorovaikutteisuudesta ja riskeistä, eri tienkäyttäjärühmien turvallisuuteen liittyvistä tekijöistä, moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen liittyvistä vastuista ja velvollisuuksista sekä muista turvallisen ja ympäristön huomioon ottavan ajotavan vaatimuksista. Koulutus saadaan antaa teoriaopetuksena.

Auton B-luokan ajokorttia suorittavan on ennen kuljettajantutkintoa saatava koulutus, jolla lisätään valmiuksia vaikeissa olosuhteissa ajamisessa ja tuetaan muutenkin sääntöjä noudattavan turvallisen ja vastuullisen ajotavan omaksumista. Koulutuksessa on erityisesti vahvistettava valmiuksia tunnistaa ja välttää liikenteen vaaratilanteita ja tekijöitä, jotka kuljettajan ajokykyä heikentämällä voivat lisätä onnettomuusriskiä. Koulutukseen on sisällytettävä opetusta pimeällä ja liukkaalla ajamiseen liittyvien erityispiirteiden ja riskien tunnistamisesta, kuten tienpinnan liukkauden vaikutuksesta ajoneuvon hallintaan sekä ajonopeuden, turvallisuusvälin ja oikean havainnoinnin merkityksestä kuljettajan toimintamahdollisuuksiin ja nopeuden vaikutuksista jarrutusmatkaan ja ajoneuvon hallittavuuteen. Liukkaalla ajamisen ajo-opetus voidaan toteuttaa myös järjestettyinä ajamisen näyttöinä ja harjoituksina, jolloin ne on toteutettava ajoharjoitteluradalla tai muulla vastaavalla alueella, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen. Koulutuksen kesto on kahdeksan tuntia ja siihen on sisällytettävä teoriaopetusta ja ajo-opetusta, joka voidaan osin antaa simulaattorilla..

Moottoripyörän ensimmäisen ajokortin ja auton B-luokan ajokortin suorittamisen edellytyksenä on, että ajokorttia suorittava on saanut ajo-opetusta.

Moottoripyörän ajokorttiluokkaa voidaan korottaa välittömästi ylempään moottoripyörän ajokorttiluokkaan suorittamalla koulutus tai ajokoe, jos ajo-oikeus suoritettavaa ajokorttia välittömästi alempaan luokkaan on saatu vähintään kaksi vuotta aikaisemmin.

Edellä 1, 2 ja 4 momentissa tarkoitettua koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. Autokoululupavaatimuksesta poiketen Liikenne ja viestintävirasto voi hyväksyä mainitun koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava alan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Ilman autokoululupaa ja erillistä hyväksymistä voidaan 1 momentissa tarkoitettu koulutus antaa peruskoulussa ja toisen asteen koulutuksessa koulutuksen sisältöä ja toteutusta koskevien vaatimusten mukaisesti. Tässä momentissa tarkoitettuihin koulutuksen antajiin sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua koulutuksesta ja sen antamisen vaatimuksista, koulutuksen ja ajo-opetuksen määräistä sekä autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 4 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksenantajien kohdalla. Liikenne ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä määräykset ulkomailla saadun 2 tai 3 momentissa tarkoitettua koulutusta vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta.

36 §

Kuljettajaopetus ryhmän 2 ajokorttia varten

Ryhmän 2 ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen on sisällytettävä opetusta ajoneuvon erityispiirteiden mukaisesti sen oikeasta käyttötavasta, käsittelystä ja kuljettamisesta liikennesääntöjä noudattaen erilaisissa liikennetilanteissa ja ympäristöissä turvallisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja joustavasti. Koulutukseen on sisällytettävä myös onnettomuuspaikalla toimimiseen tarvittava ensiapukoulutus ja liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennakoivan ajamisen opetus.

Kuljettajaopetukseen on sisällytettävä luokkakohtainen teoria- ja ajo-opetus ja opetuksessa on noudatettava Liikenne ja viestintäviraston hyväksymää opetussuunnitelmaa. Opetus voidaan antaa ajokorttia suorittavalla olevaa ryhmän 2 ajokorttia tai kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä täydentävänä opetuksena.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää opetuksen vähimmäismääristä ja antaa tarkempia säännöksiä opetussuunnitelman, ammattipätevyyden ja opetuksen toteuttamisen vaatimuksista. Liikenne ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä ulkomailla saadun vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta.

37 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon määräämiseen liittyvä koulutus ja ajokortin palauttaminen ajokiellon jälkeen

Jos kuljettaja määrätään auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana tehdyistä liikenneerikoksista tai toistuvista liikenneerikkomuksista ajokieltoon, ajokortin palauttamisen edellytyksenä ajokiellon päättymisen jälkeen on, että hän on saanut riskikäyttäytymistä ja sen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen käsittelevän lisäkoulutuksen. Säännöstä sovelletaan myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaan, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ensimmäisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos tässä momentissa tarkoitettut seuranta-ajat ovat päällekkäiset tai seuraavat toista keskeytyksettä, seuranta-aikoja pidetään yhtenä seurantajaksena.

Ajokortin palauttamisen edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettun ajokiellon jälkeen on, että ajokieltoon määrätty esittää todistuksen 1 momentissa tarkoitettun koulutuksen saamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. Liikenne ja viestintävirasto voi hyväksyä koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan tai muun alan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava liikenneturvallisuusalan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Koulutuksen valvontaan sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksesta ja sen määrästä sekä säännökset autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 3 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksen antajien kohdalla. Liikenne ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

38 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vähimmäisikä

Ajokorttia suorittavan ajo-opetus ja ajoharjoittelu saadaan aloittaa B-luokassa aikaisintaan kaksi vuotta ja muissa luokissa aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaadittavan vähimmäisiän täyttymistä. Ajo-opetus ja ajoharjoittelu liikenteessä saadaan kuitenkin aloittaa vasta, kun ajokorttia suorittava on täyttänyt 15 vuotta.

Oppilas, joka on kuorma- ja linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimiseen suunnatussa Opetushallituksen valvonnassa tapahtuvassa ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa, saadaan kuitenkin ottaa tämän koulutuksen yhteydessä annettavaan ryhmään 2 kuuluvan ajokortin saamiseen tähtäävään kuljettajaopetukseen B-luokan ajokorttia vaatimatta sinä vuonna, jona hän täyttää 16 vuotta. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa B-luokassa, kun oppilas on täyttänyt 16 vuotta ja kuorma- tai linja-autolla, kun oppilas on täyttänyt 17 vuotta. Linja-autolla ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava B-luokan ajo-oikeus ja E-luokan yhdistelmällä ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajo-oikeus.

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen edellytyksenä E-luokassa on, että ajokorttia suorittavalla on vetoauton ajo-oikeus.

Liikenne ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vaatimuksista.

40 §

Opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävät ajoneuvot ja muut opetusvälineet

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävän ajoneuvon on täytettävä suoritettavan ajokortin luokkaa, ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa, koskevat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava erillinen ajoneuvon käyttäjarruun vaikuttava poljin opettajaa tai ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten.

Ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa voidaan käyttää myös simulaattoreita ja muita opetusvälineitä, joiden on vastattava suoritettavan ajokortin luokkaa koskevia vaatimuksia. Ryhmän 2 opetuksessa käytettävän opetusmateriaalin on vastattava opetuksessa noudatettavaa opetussuunnitelmaa.

Jos ajo-opetusta ja muuta koulutusta annetaan teknisen käyttöyhteyden avulla, käyttöyhteyden on mahdollistettava oppilaan henkilöllisyyden toteaminen luotettavasti sekä reaaliaikainen vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä koko oppitunnin ajan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ajoneuvoista ja muista tässä pykälässä tarkoitetuista opetusvälineistä ja niiden käytöstä ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa sekä poikkeuksista poljinvaatimukseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräykset muiden opetusvälineiden kuin ajoneuvojen teknisistä vaatimuksista.

41 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttaminen

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava, joka 39 §:n mukaan katsotaan ajoneuvon kuljettajaksi, vastaa siitä, että ajokorttia suorittavalla on tarvittava ajoneuvon käsittelytaito ja muu osaaminen. Ensimmäistä ajokorttia suorittaessa ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun tapahtuessa opetusluvan nojalla todistus 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen suorittamisesta on pidettävä ajattaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle.

B-, C1- ja C-luokan ajo-opetuksessa opettajan tai ajoharjoittelussa harjoittelua ohjaavan on istuttava oppilaan vieressä. Sama koskee ajo-opetusta ja ajoharjoittelua kevyellä nelipyörällä taikka traktorilla, jos istuinpaikat ajoneuvossa ovat vierekkäin.

Mopolla ja moottoripyörällä, traktorilla sekä kevyellä nelipyörällä, jossa istuimet ovat peräkkäin, ajo-opetusta annettaessa ja ajoharjoittelua ohjattaessa ajokorttia suorittavalla on oltava laitteet ajo-ohjeiden vastaanottamista varten ja kuljettajan suojaamiseksi tarkoitetut ajo-varusteet. Vaatimus ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista koskee myös ajo-opetusta ja ajoharjoittelua T-luokan ajoneuvolla, jos opettajalle ei ole istuinpaikkaa ajoneuvossa tai istuimet ovat peräkkäin.

Jos ajo-opetukseen tai ajoharjoitteluun käytetään simulaattoria eikä opettaja ole samassa tilassa ajokorttia suorittavan kanssa, opetus on annettava säädetyt vaatimukset täyttävän teknisen käyttöyhteyden avulla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttamisesta ajoneuvoja, simulaattoreita ja muita opetusvälineitä käytettäessä sekä ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista ja kuljettajan ajo-varusteista.

47 §

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntäminen

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakijalla on voimassa oleva ajokorttilupa;
- 2) hakija on saanut 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun ensimmäisen ajokortin suorittamiseen liittyvän koulutuksen ja mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetun ajo-opetuksen;
- 3) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan teoriakokeen;

4) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan moottoripyörän käsittelykokeen;

5) hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa eikä ole lupapäätöstä edeltäneen viiden vuoden aikana ollut ajokiellossa.

Alle 18-vuotiaalle myönnettävän harjoitusluvan edellytyksenä olevasta huoltajan suostumuksesta säädetään 46 §:n 2 momentissa.

Jos hakijalla on ollut moottoripyörän ajokortti vähintään kaksi vuotta suoritettavaa moottoripyörän ajokorttia välittömästi alemmassa luokassa, harjoitusluvan myöntämiseksi ei vaadita 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua teoriakoetta.

Harjoituslupa on merkittävä harjoittelija ja suoritettavan ajokortin luokka. Harjoituslupa myönnetään enintään kolmeksi kuukaudeksi ja se voidaan antaa ehdoin ja rajoituksin. Uutta lupaa ei saa myöntää ilman painavaa syytä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua käsittelykokeesta.

50 §

Kokeilulupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää luvan ryhmän 2 kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädetyistä kuljettajaopetuksen määrää ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallistuva oppilas saa tässä laissa tarkoitettujen kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan Liikenne- ja viestintäviraston valvonnassa, ja siinä on noudatettava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää kokeilusuunnitelmaa sekä sen määrittämiä ehtoja ja rajoituksia.

52 §

Kuljettajantutkinnon tarkoitus ja sisältö

Kuljettajantutkinnon tarkoituksena on varmistaa, että ajokorttia suorittavalla on tarvittavat tiedot ja käytännön ajotaito toimia vastuullisena kuljettajana itsenäisesti ja turvallisesti erilaisissa liikennetilanteissa ottaen huomioon myös sosiaalisuuden ja ekologisuuden vaatimukset.

Kuljettajantutkinnossa on monipuolisesti arvioitava ajokorttia suorittavan kykyä:

1) kuljettaa ajoneuvoa erilaisissa liikenneympäristöissä ja -tilanteissa liikennesääntöjen mukaisesti ja ajoneuvon erityispiirteet huomioon ottaen turvallisesti, sujuvasti, ekologisesti ja vaaratilanteita aiheuttamatta;

2) osoittaa vastuullisuutta muita tienkäyttäjiä ja ympäristöä kohtaan;

3) tunnistaa liikenteen vaaratilanteita ja ajonopeuksien, keliolosuhteiden ja erilaisten kuljettajan ajokykyyn vaikuttavien tekijöiden, kuten tunnetilojen, ajoseuran, päihteiden ja lääkkeiden käytön, väsymyksen, näkö- ja kuulo- ja terveydentilan, vaikutuksen onnettomuusriskin lisääntymiseen;

4) havaita ajoneuvon toimintaan ja turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia vikoja ja puutteita ja toimia muutenkin vaaratilanteiden välttämisen edellyttämällä tavalla.

Kuljettajantutkinnon on täytettävä ajokorttidirektiivin liitteessä II säädetyt vähimmäisvaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajantutkinnon sisällöstä.

53 §

Kuljettajantutkinnon rakenne ja toteuttaminen

Kuljettajantutkintoon sisältyy teoriakoe ja ajokoe. Ajokokeeseen voi sisältyä erillinen käsittelykoe. Mopon ajokorttia suoritettaessa ajokokeeseen sisältyy pelkästään käsittelykoe. T-luokassa suoritetaan vain teoriakoe. Tutkinrossa, joka suoritetaan moottoripyörän ajokortti-luokan korottamiseksi 35 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tapauksessa tai 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun B-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeuden saamiseksi, suoritetaan vain ajokoe.

Ajokokeen suorittamisen edellytyksenä on, että ajokortin luokkaa ja AM-luokassa ajoneu-von luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu. Teoriakoe suoritetaan Liikenne- ja viestintävi-raston aineistoa käyttäen.

Ajokokeessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä tutkinnon luokkaa vastaavat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava ajokokeen vastaanottajaa varten ajoneuvon käyttöjarruun vaikut-tava poljin. Tutkinnon suorittajan on hankittava käytettäväksi ajokokeessa tarvittava ajoneuvo. Ajokokeen aikana hänet katsotaan kuljettajaksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset ajokokeen kestosta sekä ajokokeen vas-taanottamisesta ja poikkeuksista poljinvaatimukseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teoriakokeesta, tutkintoajoneuvoista ja muista kuljettajantutkinnon vaatimuksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä teoriakokeiden, ajokokeiden ja käsittelykokeiden sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sel-laista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhden-mukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokor-tin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, jollei ajo-korttien vastavuoroisesta tunnustamisesta muuta johdu, ja kuljettajan ajoterveydentilan val-vonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islan-nissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia. Valtioneuvoston ase-tuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liit-tyvistä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuuspäätöksestä seuraa-vasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Ajo-oikeutta ei ole eikä ajokorttia hyväksytä, jos:

1) ajokortin haltija on ajokiellossa Suomessa tai jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa tai jos ajokorttia on muuten rajoitettu tai se on poistettu tai määrääjäksi peruutettu jossakin muus-sa EU- tai ETA-valtiossa;

2) ajokortti on vaihdettu suomalaiseen ajokorttiin tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion ajo-korttiin;

3) EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija asuu vakinaisesti Suomessa ja ajokortti on siihen tehdyn merkinnän mukaan vaihdettu uutta kuljettajantutkintoa suorittamatta sellai-nessa valtiossa annetun ajokortin perusteella, joka ei ole Suomessa voimassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun muun ajokortin kuin väliaikaisen ajokortin vaihtamiseen ja uudistamiseen sovelletaan ajokorttilupaa sekä ajokortin luovuttamista ja uudistamista koskevia säännöksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu ajokortti väliaikaista ajokorttia lukuun ottamatta on kadonnut, anastettu tai tuhoutunut, annetaan hakemuksesta Suomessa vakinaisesti asuvalle tai täällä vä-hintään kuusi kuukautta opiskelleelle haltijalle ajokorttiluvan hakemista koskevia säännöksiä noudattaen vastaava uusi ajokortti. Hakemuksessa on ilmoitettava syy ajokortin hakemiselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava ajokortin myöntäneelle viranomaiselle ajokortin korvaamisesta suomalaisella ajokortilla. Jos ajokortti löytyy myöhemmin, se on luovutettava Liikenne- ja viestintävirastolle kortin myöntäneelle viranomaiselle palauttamista varten.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetty mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai muu vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitettua mopon ajoluvan vaatimuksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan liikenneasioiden rekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen.

61 §

Muu ulkomainen ajokortti

Muu kuin 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu Suomen tunnustamassa valtiossa myönnetty A1-, A2-, A- tai B-luokkaa vastaava kansallinen ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa, jos:

- 1) ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa;
- 2) kansallisen ajokortin malli ja ajokortin sisältämä ajo-oikeus vastaa 59 tai 60 §:ssä tarkoitettua ajokorttia taikka, kansallisen ajokortin tiedot on merkitty latinalaisin kirjaimin ja ajokortista käy ilmi sen sisältämä oikeus eri ajoneuvojen kuljettamiseen taikka kansallisen ajokortin lisäksi esitetään auktorisoidun kääntäjän tai muun luotettavan tahon käännös ajokortista ja sen sisältämästä ajo-oikeudesta suomen, ruotsin, norjan, tanskan, englannin, saksan tai ranskan kielellä;
- 3) ajokortin mukana on kuvallinen henkilöllisyysasiakirja, jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa;
- 4) ajokortin haltija täyttää ajokortin luokkaa vastaavat ikävaatimukset ja terveystaamukset;
- 5) ajokortti on voimassa sen myöntäneessä valtiossa.

Ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa muualla kuin Ahvenanmaalla yhden vuoden ajan ajokortin haltijan maahantulosta taikka, jos hänet on merkitty väestörekisteriin, väestörekisteriin merkitsemisestä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvontaan sovelletaan, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ulkoministeriön antaman todistuksen mukaisesti myöntää hakemuksesta ajokorttiluvan ulkomaista ajokorttia vastaavan ajokortin saamiseksi Suomessa ja luovuttaa ajokortin 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulin johtaman konsulaatin tai kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan henkilökuntaan kuuluvalla ulkomaalaiselle, joka on saapunut tätä tehtävää varten Suomeen ja tällaisen henkilön perheenjäsenelle.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua ulkomaisen ajokortin perusteella annettavaan ajokorttiin on merkittävä valtio, jonka myöntämän ajokortin perusteella se on annettu. Mitä tässä pykälässä säädetään muun ulkomaisen ajokortin kelpoisuudesta ja hyväksymisestä Suomessa, ei koske ajokortin kelpoisuutta ja hyväksymistä Ahvenanmaalla.

62 §

Velvollisuus ajokortin luovuttamiseen sen vaihtamisen yhteydessä

Jos 59–61 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ulkomailla annettu ajokortti on luovutettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on palautettava EU- ja ETA-valtiossa annettu ajokortti ajokortin myöntäjälle ja samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin Liikenne- ja viestintävirastolle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

Tilapäinen ajokortti

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin 60 §:ssä tarkoitetun kansallisen ajokortin haltijalle, jos kysymyksessä on:

1) turvapaikan hakija, jonka oleskelulupa-asian käsittely on kesken 60 §:n 3 momentissa säädetyn määrä- ajan umpeutuessa; tai

2) ajokortin aitouden, voimassaolon tai muun kelpoisuuden selvittäminen tai muu vastaava syy, joka estää ajokortin käyttämisen.

Ajokorttilupa tilapäisen ajokortin antamiseksi saadaan myöntää 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn vakinaista asuinpaikkaa koskevan vaatimuksen estämättä ja ajokortti luovuttaa uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta.

Tilapäinen ajokortti annetaan määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään niin pitkäksi aikaa kuin alkuperäinen ajokortti on voimassa. Tilapäisen ajokortin voimassaolo voidaan jatkaa, jos alkuperäinen ajokortti on voimassa. Alkuperäinen ajokortti on tilapäisen ajokortin luovuttamisen yhteydessä otettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun vain, jos se on tarpeen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta syystä.

Tilapäinen ajokortti on pidettävä ajettaessa mukana yhdessä alkuperäisen ajokortin kanssa, jos tilapäisessä ajokortissa ei ole merkintää alkuperäisen ajokortin ottamisesta Liikenne- ja viestintäviraston haltuun.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

1) tieliikennelain 6 luvussa tarkoitettuun liikenne rikkomukseen, lukuun ottamatta muita liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja kuin:

a) tieliikennelain 98 §:n 2 momentissa tarkoitettua viestintävälineen kiellettyä käyttöä ajon aikana;

b) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 10 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa;

c) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 15 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa;

d) tieliikennelain 74 §:ssä tarkoitetun punaisen liikennevalo-opastimen noudattamatta jättämistä;

2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320 /2017) tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

3) rikoslain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 11 §:ssä tarkoitettuun liikennepakoon tieliikenteessä;

4) liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettuun kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan II osan 3 luvun 13 §:ssä säädetyistä asiakirjoista koskevasta rikkomuksesta;

5) liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetun lain (546/1998) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun paljastinlaiterikkomukseen;

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa otetaan huomioon rikkomukset, joista on määrätty tieliikennelain 161 §:ssä tarkoitettu ajoneuvokohtainen liikennevirhemaksu, vain jos rikkomuksen tekijä on valokuvattu tai vastaavalla teknisellä järjestelmällä tallennettu automaattisessa liikennevalvonnassa tai muuten ajoneuvoa pysäyttämättä siten, että hänet olisi voitu tunnistaa.

Auton ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

Ajokielto on määrättävä pantavaksi täytäntöön välittömästi, kun päätös ajokiellosta on tehty.

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkoholilla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päättyminen

Rikosasian ratkaisemisen jälkeen tai esitutinnan aikana määrätyn alkoholilla valvotun ajooikeuden voimaan saattamiseksi valvottavan on esitettävä poliisille todistus siitä, että hän on käynyt lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön luona keskustelemassa päihitteiden käytöstä, niiden vaikutuksista terveyteen sekä päihitteiden käyttöön liittyvistä hoitomahdollisuuksista.

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkoholikon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta alkoholukoehdon sisältävää ajokorttia Liikenne- ja viestintävirastolta. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

Poliisi voi muuttaa ajo-oikeuden koeajaksi niin, että se sisältää oikeuden kuljettaa yhteen tai useampaan luokkaan kuuluvia ajoneuvoja valvotun ajo-oikeuden ajan. Ryhmän 2 ajokorttiluokkia sisältävä ajo-oikeus voidaan pysyttää voimassa myös ilman B-luokkaan kuuluvan ajoneuvon ajo-oikeutta, mutta ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa. Poliisin muuttama ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun poliisi palauttaa valvotun ajo-oikeuden päättyessä hallussaan olevan aiempaa ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Valvottu ajo-oikeus alkaa, kun ajokortti tai väliaikainen ajokortti annetaan valvottavalle ja päättyy poliisin sille määräämän koeajan päättymispäivänä. Jos valvottavalle ei luovuteta väliaikaista ajokorttia tai hän ei hae valvottua ajo-oikeutta vastaavaa ajokorttia, valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia.

Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden raukeamaan tai rajoittaa sen laajuutta tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvan toimenpiteen yhteydessä. Sama toimivalta on Liikenne- ja viestintävirastolla ajo-oikeuden haltijan tekemän hakemuksen perusteella.

78 §

Opetustoiminnasta vastaava johtaja

Autokoulussa on oltava opetustoiminnasta vastaava johtaja, joka vastaa opetustoiminnan hoitamisesta säännösten ja lupaehtojen mukaisesti. Opetustoiminnasta vastaava johtaja ohjaa koulussa annettavaa opetusta, vastaa sen sisällöistä ja kehittämisestä ja opetuksessa noudatettavista opetussuunnitelmista.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy opetustoiminnasta vastaavaksi johtajaksi henkilön:

1) jolla on liikenneopettajalupa ja:

a) kelpoisuus B-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ajo-opetuksessa tähän luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla, jos autokoululla on lupa ryhmään 1 kuuluvien luokkien koulutukseen;

b) A-luokan ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän ajo-opetuksessa, jos koulussa annetaan opetusta vain moottoripyörän ajokortin suorittamiseksi;

c) kelpoisuus C-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ryhmään 2 kuuluvan luokan ajo-opetuksessa autokoulussa tai ammatillisessa koulutuksessa ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa, jos autokoululla on lupa ryhmään 2 kuuluvien luokkien koulutukseen;

d) moottoripyörän tai mopon ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän tai mopon ajo-opetuksesta, jos koulussa annetaan opetusta vain mopon ajokortin suorittamiseksi;

2) joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan;

3) jota ei törkeisiin tai toistuviin liikenne rikoksiin taikka muihin rikoksiin syyllistymisen perusteella tai muuten henkilönä ole katsottava ilmeisen sopimattomaksi toimimaan tehtävässä;

4) jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

1) hän on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenteen vaarantamiseen taikka osoittanut vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuudesta tai hän on ollut kohdassa tarkoitettua syytä ajokiellossa;

2) hänet on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon toistuvista liikenne rikoksista;

3) hänet on tuomittu vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakko-rangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyuden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muodol-

HE 61/2018 vp

lista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta vastaavasta muussa EU- tai ETA-valtiossa suoritetusta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto.

79 §

Autokoululuvan hakeminen

Autokoululupaa haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemuksessa on:

- 1) ilmoitettava autokoulun päätoimipaikan sijaintikunta;
- 2) ilmoitettava ryhmä, johon kuuluvien luokkien opetukseen autokoululupaa haetaan;
- 3) ilmoitettava toiminimi ja mahdollisesti käytössä oleva yksi tai useampi aputoiminimi, jolla toimintaa harjoitetaan;
- 4) nimettävä opetustoiminnasta vastaava johtaja ja esitettävä selvitys tämän kelpoisuudesta;
- 5) toimitettava lisäksi muut lupaviranomaisen pyytämät tiedot, jotka tarvitaan hakemuksen käsittelemiseksi.

80 §

Autokoululuvan myöntäminen ja autokoulun valvontamaksu

Autokoululupa myönnetään olemaan voimassa toistaiseksi ja se oikeuttaa autokoulun pitämiseen koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Lupaann merkitään ryhmä tai ryhmät, joihin kuuluvien ajokorttiluokkien opetukseen se oikeuttaa.

Autokoululupa voidaan myöntää ryhmään 1 tai 2 taikka molempiin ryhmiin kuuluvien ajokorttiluokkien koulutukseen. Ryhmän 1 autokoululupa voidaan rajoittaa vain 2- tai 3-pyöräisellä mopolla tai moottoripyörällä ajamiseksi annettavaan opetukseen.

Lupaann voidaan liittää toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen toiminnan ja sen valvonnan kannalta tarpeellisia opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja ja rajoituksia.

Autokoululupaann liittyvistä lupatehtävistä, rekisterinpidosta, autokoulun valvonnasta ja muista viranomaistehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi autokoululuvan haltijalta peritään luvan myöntämivuodesta lukien kalenterivuositain autokoulun valvontamaksu, jonka suuruudesta säädetään Liikenne- ja viestintäviraston suoritteita koskevassa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa. Valvontamaksu on suoraan ulosottokelpoinen ja sen perimiseen sovelletaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007).

Autokoululupaa koskeva hakemus raukeaa, jos sitä ei hakijasta johtuvasta syystä ole voitu käsitellä vuoden kuluessa hakemuksen saapumisesta.

81 §

Autokoulun valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa autokoulujen valvonnasta. Se voi järjestää valvontaan liittyvät tehtävät kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta noudattaen mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa säädetään kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä palvelutehtävänä.

Virasto voi käyttää valvonnassa apunaan kuljettajaopetus- ja tutkintojärjestelmään ja näitä koskeviin vaatimuksiin perehtynyttä asiantuntijaa. Tässä tehtävässä asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Autokoululuvan haltijan on annettava salassapitosäännösten estämättä nähtäväksi valvon-
nassa tarvittavat asiakirjat, sallittava kuljettajaopetus- ja kuljettajantutkintojärjestelmään liitty-
vien tietojen tarkastaminen ja annettava muut valvontaa varten tarvittavat tiedot. Autokoulun
toiminta on järjestettävä niin, että valvonnan toteuttamiseksi valvojilla on pääsy kaikkiin toi-
minnassa käytettäviin tiloihin ja ajoneuvoihin.

Autokoulussa on pidettävä kirjaa oppilaista ja opetuksesta annetuista opetustodistuksista.
Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaasta tehtävistä ilmoituksis-
ta ja oppilaskirjanpidosta.

82 §

Autokoulutoimintaa koskevat ilmoitukset

Autokoululuvan haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle:

1) opetustoiminnasta vastaavan johtajan vaihtumisesta ja ilmoitettava samalla uusi henkilö
hyväksyttäväksi tehtävään kuukauden kuluessa siitä, kun opetustoiminnasta vastaava johtaja
on lakannut hoitamasta tehtäviään;

2) autokoulun toiminnan lakkaamisesta kuukauden kuluessa toiminnan lakkaamisesta.

Jos autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja on kuollut taikka äkillisen vakavan sai-
rauden, tapaturman, irtisanoutumisen tai muun ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi ky-
kenemätön hoitamaan tehtävänsä ja tehtävään ei ole heti esitettävissä henkilöä, joka täyttää
78 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn vaatimuksen vastaavan johtajan opinnoista, luvanhal-
tija voi esittää tehtävään väliaikaisen johtajan, joka ei täytä tätä vaatimusta. Hyväksyminen
voidaan antaa enintään kahdeksi vuodeksi.

Jos autokoululuvan haltija asetetaan konkurssiin, konkurssipesällä on oikeus jatkaa entisen
luvan nojalla autokoulun pitämistä enintään yhden vuoden ajan konkurssiin asettamisesta.
Konkurssipesän on viipymättä ilmoitettava konkurssiin asettamisesta ja siitä, käyttääkö se oi-
keutta hyväkseen. Opetustoiminnasta vastaavan johtajan tehtävistä vastaavat konkurssipesää
hoitavat. Tehtäviä hoitavan on täytettävä opetustoiminnasta vastaavan johtajan kelpoisuusvaa-
timukset 78 §:n 1 momentin 2 kohtaa lukuun ottamatta.

Tieto hyväksytyistä muutoksista merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Valtioneuvoston
asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

88 §

Liikenneopettajalupa

Liikenneopettajalupa oikeuttaa kuljettajaopetuksen antamiseen B-luokan ajokorttia varten.
Luvanhaltija voi antaa opetusta myös 4 §:n 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen AM-luokan
ajoneuvojen ajokorttia varten.

Liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakija on täyttänyt 23 vuotta;

2) hakija on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon autokoulutoimintojen
hoitamista ja liikenneopettajana toimimista koskevat pakolliset tutkinnon osat;

3) hakijalla on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta;

4) hakija täyttää ryhmän 2 ajokorttiluvan terveysvaatimukset;

5) hakijaa ei henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella ole pidettävä liikenneopettajak-
si sopimattomana;

6) hakija ei ole ajokiellossa.

Hakijaa ei ole pidettävä henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia sopivana liikenneopetta-
jaksi, jos hän on:

HE 61/2018 vp

1) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai sellaiseen rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun tekoon, joka osoittaa vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuutta kohtaan, tai on tänä aikana ollut mainittujen tekojen johdosta ajokiellossa;

2) viimeksi kuluneen vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon tai hän on ollut ajokiellossa muihin liikenne rikoksiin syyllistymisen perusteella;

3) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt henkeen tai terveyteen kohdistuvaan tai muuten väkivaltaista käyttäytymistä osoittavaan rikokseen, seksuaalirikokseen tai muuhun vastaavaan rikokseen ja teko osoittaa hakijan olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana;

4) poliisin pitämästä rekisteristä ilmenevien tietojen perusteella muutoin toiminnallaan osoittanut olevansa elämäntavaltaan tai henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa tarkoitettu päätös muussa EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto.

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

97 §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä kokonaisharkinnan perusteella myöntää poikkeuksen B-luokan ajokorttilupaa ja ajokorttia koskevasta vähimmäisikävaatimuksesta. Erityisinä syinä hakijan ajokorttitarvetta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon pitkät etäisyydet, käytettävissä olevat joukkoliikenneyhteydet ja mahdollisuudet niiden käyttöön sekä muut kulkuyhteyksiin liittyvät syyt, jotka ovat esteenä työssäkäyntiin, työharjoitteluun ja opiskeluun liittyvien tai muiden vastaavien välttämättömien matkojen tekemiseksi. Erityisiä kulkuyhteyksiin liittyviä syitä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon myös ennalta arvaamattomat muutokset perheen tilanteessa sekä perheen toimentulon turvaamiseen ja välttämättömien asioiden hoitamiseen liittyvät tarpeet.

HE 61/2018 vp

Poikkeuslupaa haetaan hakijan ja hänen huoltajansa yhteisellä hakemuksella. Poikkeuslupa saadaan myöntää aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin ajokorttia hakeva täyttää 17 vuotta. Kuljettajantutkintoon pääsyn vähimmäisikä on 17 vuotta.

Poikkeuslupapäätökseen voidaan liittää ehto kuljetuksista, joihin poikkeuslupa oikeuttaa ennen säädetyn vähimmäisikävaatimuksen täyttymistä. Poikkeuslupapäätös on pidettävä ajattaessa mukana ja pyydettyessä esitettävä poliisille tai muulle liikenteen valvojalle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ikäpoikkeusluvan hakemisesta, hakemisessa käytettävistä lomakkeista ja hakemukseen tarvittavista liitteistä.

98 §

Kansainvälinen ajokortti

Tämän lain 60 §:n 1 momentissa tarkoitetun tieliikennettä koskevan Wienissä tai Genevessä tehdyn yleissopimuksen mukainen kansainvälinen ajokortti voidaan antaa henkilölle:

- 1) jolla on Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu voimassa oleva ajokortti;
- 2) joka on täyttänyt 18 vuotta;
- 3) jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa tai, jos hänellä on suomalainen ajokortti, hänen vakinainen asuinpaikkansa on ulkomailla muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kansainvälisen ajokortin vahvistaa Liikenne- ja viestintävirasto.

100 §

Lääkärintlausuntolomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintlausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitetun optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan, nuorison terveystodistusta lukuun ottamatta, vahvistaa Liikenne- ja viestintävirasto.

101 §

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto:

- 1) ajokortin ehtojen ja rajoitusten muutoksista;
- 2) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 3) liikenneopettajaluvan peruuttamisesta;
- 4) ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon sekä muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määräämisestä, ajokortin palauttamisesta ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisiin haltuun saamisesta ja saamatta jäämisestä;
- 5) opetus- ja harjoitusluvan peruuttamisesta.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen, syyttäjän ja poliisin on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta tai ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakutuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä liikenneasioiden rekisterissä. Tuomioistuimen ja syyttäjän on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta se välitetään liikenneasioiden rekisteriin.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettujen rekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

5.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5, 8, 10, 12–14, 16, 18, 19, 21 a, 22, 25–29, 31–33, 36–48, 50, 53, 55, 56 ja 58 §, sellaisena kuin niistä ovat 13 § osaksi laeissa 474/2017 ja (/), 14 ja 33 § osaksi laissa 474/2017, 21 a § laissa 1387/2015, 45 § ja 48 § laissa (/), seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;
- 2) *katsastustoiminnasta vastaavalla henkilöllä* sitä, joka osaltaan varmistaa katsastusten suorittamisen asianmukaisuuden katsastustoimipaikalla;
- 3) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;
- 4) *kevyellä ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N1-, L-, O1- ja O2-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;
- 5) *raskaalla ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N2-, N3-, M2-, M3-, O3-, O4-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;
- 6) *katsastuspalvelurekisterillä* Liikenne- ja viestintäviraston automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

5 §

Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos kirjallisesta varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

8 §

Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin

Jos seudun raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää katsastusluvan raskaiden ajoneuvojen määräaika- ja valvontakatsastuksiin hakijalle, jonka toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täytä tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin suunnitellun katsastustoimipaikan etäisyys 6 §:n 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun katsastusluvan nojalla toimivasta raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikasta sekä seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alaisten raskaiden ajoneuvojen määrä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava tässä pykälässä tarkoitettu katsastuslupa, jos 1 momentissa säädetty katsastuspalvelujen puutteellisuutta koskeva edellytys ei enää täyty, jollei katsastustoimipaikan tiloja ja laitteita saateta vastaamaan 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Peruutetun luvan mukainen toiminta on lopetettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun 2 momentissa tarkoitettu raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikka on aloittanut seudulla toimintansa.

10 §

Hakijan luotettavuudesta päättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto päättää erikseen katsastusluvan hakijan tai 9 §:ssä tarkoitetun muun henkilön pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko hakija tai henkilö luotettavaksi.

12 §

Katsastustoimipaikan toimitilat ja katsastuslaitteet

Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastustoimipaikan tilojen on sijoitettava toistensa läheisyydessä.

Katsastukset voidaan 7 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetulla tavalla suorittaa asianmukaisesti, jos katsastustoimipaikalla on katsastusluvassa tarkoitettuja katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat katsastettavien ajoneuvojen tarkastuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuslaitteista ja -varusteista, katsastustoimipaikan tiloista sekä katsastustoimipaikan erillään oleville toimitiloille sallituista enimmäisetäisyyksistä. Etäisyyttä koskevia määräyksiä annettaessa on otettava huomioon asiakaspalvelunäkökohdat ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön mahdollisuus varmistaa katsastusten asianmukainen suorittaminen.

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) tieto siitä, millaista 6 §:ssä tarkoitettua lupaa haetaan;
- 3) tieto paikasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys laadunhallintajärjestelmän sertifiointista 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitun standardin mukaisesti;
- 4 a) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;
- 5) tieto katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;
- 6) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin ja miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta;
- 7) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä katsastustoiminnasta vastaava henkilö, katsastajat ja 9 §:ssä tarkoitetut henkilöt täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset;
- 8) selvitys vastuuvakuutuksesta;
- 9) arvio katsastustoiminnan aloittamisajankohdasta.

Jos katsastusluvan hakijalla on voimassaoleva katsastuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 ja 12 §:ssä säädetyt, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

Katsastuslupa myönnetään sen jälkeen, kun Liikenne- ja viestintävirasto on tarkastanut katsastustoimipaikalla, että katsastustoimipaikan toimitilat ja laitteet sekä muut katsastusluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Katsastuslupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena.

16 §

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuudesta päättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää erikseen katsastustoiminnasta vastaavan henkilön tai katsastajan pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko katsastaja ja katsastustoiminnasta vastaava henkilö luotettavaksi. Sakkorangaistukseen tuomittu tai määrätty katsotaan sopimattomaksi katsastustehtäviin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

18 §

Katsastajan peruskoulutus

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään:

1) tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja;

2) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua erikoisammattitutkintoa; tai

3) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoa.

Muita kuin määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 ja 2 momentissa säädetyn peruskoulutusvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä ja Opetushallitusta kuultuaan Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, mitkä:

1) perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;

2) erikoisammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi erikoisammattitutkinnoiksi;

3) ammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi ammattitutkinnoiksi;

4) teknikkotason tutkinnot katsotaan 3 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi teknikkotason tutkinnoiksi.

19 §

Katsastajan jatkokoulutus

Katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena henkilön katsastustehtäviä vastaavaa määräaikaiskatsastuskoulutusta kevyiden ajoneuvojen ja raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin sekä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua täydennyskoulutusta. Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajoja tarkastuksia sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena myös katsastustehtäviä vastaavaa erikoiskoulutusta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitetun määräaikaiskatsastuskoulutuksen kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle on ajoneuvoalan korjaamokokemus tai vastaavaa kokemus. Ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi tätä kokemusta

edellytetään kuusi kuukautta, muiden soveltuvien ammattikorkeakoulun konetekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi kaksitoista kuukautta sekä erikoisammattitutkinnon tai ammattitutkinnon lisäksi kolme vuotta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettuun raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutukseen on kuuden kuukauden kokemus kevyiden ajoneuvojen määräaikaikatsastustuksista, raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutukseen raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten erikoiskoulutukseen kuuden kuukauden käytännön kokemus katsastustehtäviä vastaavien ajoneuvojen määräaikaikatsastuksista.

Tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään jatkokoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa kuitenkin tarvittaessa määräykset jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista.

21 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustaminen

Edellä 17–19 ja 21 §:ssä tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto. Tämän lain 32 §:ssä tarkoitetun jatkokoulutusluvan saanut koulutuksen antaja ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat järjestää hakijalle ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

22 §

Katsastusluvan mukaisen toiminnan aloittaminen

Katsastusluvan mukainen katsastustoiminta on aloitettava kuuden kuukauden kuluessa katsastusluvan myöntämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisestä syystä pidentää määräaika.

25 §

Katsastuksen suorittaminen katsastustoimipaikan ulkopuolella

Katsastusluvan haltija saa katsastaa katsastustoimipaikan toimitilojen ulkopuolella olevissa tiloissa ajoneuvot, joita ei tieliikenteessä yleisesti sallituista arvoista poikkeavien mittojen, massojen tai muiden ominaisuuksien vuoksi ole mahdollista katsastaa katsastustoimipaikan toimitiloissa taikka joiden katsastus on muutoin epätarkoituksenmukaista katsastustoimipaikan varsinaisissa tiloissa. Katsastustoimipaikan ulkopuolella olevien toimitilojen sekä katsastuksessa käytettävien laitteiden ja varusteiden on suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa vastattava tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa poikkeustapauksessa katsastusluvan haltijalle luvan katsastaa toistaiseksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja katsastustoimipaikan ulkopuolella sijaitsevista, hyväksymisissä tiloissa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn vuoksi epätarkoituksenmukaista siirtää katsastustoimipaikalle katsastet-

taviksi. Lisäksi luvan myöntämisen edellytyksenä on, että katsastustoimipaikan ulkopuolella olevat toimitilat ja katsastuksessa käytettävät laitteet ja varusteet vastaavat suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin katsastuksiin käytettävistä toimitiloista, laitteista ja varusteista sekä siitä, millaisia ajoneuvoja voidaan 1 ja 2 momentin mukaan katsastaa katsastustoimipaikan ulkopuolella.

26 §

Palvelutietojen ja katsastushintojen ilmoittaminen katsastuspalvelurekisteriin

Katsastusluvan haltijan on talletettava suorakäyttöisesti katsastuspalvelurekisteriin:

- 1) katsastustoimipaikan nimi, sijainti ja yhteystiedot;
- 2) katsastuslajeittain palveluajat, jolloin katsastustoimipaikalla on yleisesti saatavissa katsastuspalveluita;
- 3) tiedot tarjottavista katsastuspalveluista ja niistä yleisesti perittävistä maksuista ajoneuvo-
luokittain ja katsastuslajeittain.

Liikenne- ja viestintävirastolla on erityisestä syystä oikeus muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, jos se havaitsee niissä virheitä tai puutteita. Ennen kuin virasto muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, katsastusluvan haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuspalvelurekisteriin ilmoitettavista tiedoista ja siitä, miten ilmoitus rekisteriin tehdään.

27 §

Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Katsastustoimipaikan on lähetettävä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat Liikenne- ja viestintävirastolle säilytettäväksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. Liikenne- ja viestintävirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut katsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat on säilytettävä katsastustoimipaikalla. Määräaikaiskatsastusta koskevat asiakirjat ja tarkastustodistukset säilytetään vähintään kaksi vuotta ja muut asiakirjat vähintään 15 vuotta.

28 §

Katsastustoiminnan päättyminen

Katsastustoimipaikan toiminnan keskeytyessä tai päättyessä katsastusluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyynnöstä. Näihin asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä 27 §:ssä säädetään.

29 §

Jatkokoulutuksen antaja

Katsastustoiminnasta vastaavien henkilöiden ja katsastajien jatkokoulutusta antavalla on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään jatkokoulutusluvan hakijasta ja jatkokoulutusluvan myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa erikois- ja täydennyskoulutusta.

31 §

Jatkokoulutusluvan hakeminen

Jatkokoulutuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) selvitys siitä, missä laajuudessa koulutusoikeutta haetaan;
- 2) tieto koulutustoiminnasta vastaavasta henkilöstä sekä hänen katsastustoimintaan liittyvästä koulutuksestaan ja kokemuksestaan;
- 3) selvitys pääasiallisen opetushenkilöstön ammattitaidosta;
- 4) selvitys opetusmateriaalista;
- 5) selvitys koulutuksen sisällöstä, josta käyvät ilmi opetettavat asiat ja niiden aikataulu sekä opetusmenetelmät;
- 6) tiedot paikoista, joissa koulutusta pääasiassa annetaan, sekä selvitys vaadittavan käytännön harjoittelun mahdollisuuksista ja kirjallisten kokeiden käytännön järjestelyistä;
- 7) arvio siitä, milloin koulutustoiminta on tarkoitus käynnistää.

Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä lupahakijan on esitettävä virastolle koulutuksessa käytettävä opetusmateriaali kokonaisuudessaan.

Jos jatkokoulutusluvan hakijalla on voimassaoleva jatkokoulutuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

32 §

Jatkokoulutusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 30 §:ssä säädetyt edellytykset ja esittää 31 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

33 §

Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää määräaikaikatsastuskoulutukseen liittyvät loppukokeet ja koulutuksen antaja muut jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

HE 61/2018 vp

36 §

Katsastustoiminnan seuranta

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa katsastuspalvelujen alueellista tarjontaa, katsastuksesta perittävien maksujen kehitystä ja katsastustoiminnan harjoittamista muutoinkin. Virasto antaa vuosittain liikenne- ja viestintäministeriölle selvityksen seurannan tuloksista.

37 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa vähintään viiden vuoden välein, että katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltija edelleen täyttävät luvan myöntämisen edellytykset.

38 §

Tietojen antaminen valvontaviranomaiselle

Katsastusluvan haltijan on annettava pyynnöstä salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot luvanhaltijan kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta, tilojen ja laitteiden vuokrauksesta sekä katsastuksia suorittavista henkilöistä ja harjoitetusta katsastustoiminnasta. Lisäksi katsastusluvan haltijan on salassapitosäännösten estämättä annettava pyynnöstä Liikenne- ja viestintävirastolle katsastustoiminnan valvontaa, seurantaa ja tutkimustoimintaa varten tiedot katsastustoiminnassa edellisen ja kuluvan vuoden aikana katsastuksista perityistä keskimääräisistä maksuista katsastuslajeittain ja ajoneuvoluokittain.

Jatkokoulutusluvan haltijan on pyynnöstä annettava salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot koulutusta antavista henkilöistä ja annetusta koulutuksesta.

Katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoiden on viipymättä ilmoitettava toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä muista toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle. Katsastusluvan haltijan on lisäksi ilmoitettava virastolle omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

39 §

Katsastustoimipaikan ja koulutuspaikan tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tässä laissa tarkoitettujen valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavia tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan katsastusluvassa tai jatkokoulutusluvassa tarkoitettua toimintaa. Luvanhaltija on velvollinen järjestämään olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan tehdä. Tarkastuksia ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

40 §

Sopimuskumppanin suorittamat toimipaikan tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä 39 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittamisesta sopimuksen yksityisen palvelun tuottajan kanssa. Palvelun tuottajan kanssa on sovittava yksityiskohtaisesti tarkastettavat katsastustoimipaikat ja jatkokoulutusluvan haltijoiden toimitilat sekä niissä tarkastettavat kohteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sopimuskumppanin ja tämän palveluksessa olevan muun tarkastuksen suorittajan tulee olla ammattitaitoisia suorittamaan kyseessä olevia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oltava Liikenne- ja viestintäviraston antama todistus hänen oikeudestaan suorittaa tarkastuksia. Todistus on pyydettyessä esitettävä asianomaisen katsastusluvan haltijan tai jatkokoulutusluvan haltijan edustajalle. Tarkastusta suorittavan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tarkastukset suoritetaan säännösten ja palvelun hankintaa koskevan sopimuksen mukaisesti ja vastaa sopimuskumppanien suorittamista tarkastuksista. Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimuskumppani on velvollinen antamaan Liikenne- ja viestintävirastolle raportin jokaisesta suoritetusta tarkastuksesta ja tarkastuksessa havaituista puutteista siten kuin siitä tarkastusten suorittamista koskevassa sopimuksessa sovitaan. Raportti on annettava tiedoksi myös asianomaisille katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoille.

41 §

Katsastetun ajoneuvon tarkastus

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta 1 momentissa tarkoitettujen katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenne- ja viestintävirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsi-tarkastukseen, kun osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 70 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. Liikenne- ja viestintäviraston virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin ajoneuvolain 71 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

42 §

Ajoneuvon määrääminen valvontakatsastukseen

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen johonkin ajoneuvon lähellä sijaitsevaan katsastustoimipaikkaan, jos se 41 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa havaitsee tai saa muutoin tiedon, että

ajoneuvon kunnossa tai säännöstenmukaisuudessa on ilmeisesti sellainen vika tai puute, jonka johdosta ajoneuvo olisi pitänyt hylätä edellisessä katsastuksessa. Jos ajoneuvoa ei ole Liikenne- ja viestintäviraston määräämässä ajassa hyväksytty valvontakatsastuksessa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä.

43 §

Katsastusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava katsastuslupa, jos:

- 1) katsastustoimipaikan toiminta on lopetettu kokonaan; tai
- 2) katsastusluvan haltija on asetettu konkurssiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava katsastuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastustoimipaikalla ei harjoiteta säännöllistä katsastustoimintaa tai toimintaa ei harjoiteta katsastuspalvelurekisteriin tehdyn ilmoituksen mukaisesti;
- 2) katsastusluvan haltija ei enää täytä katsastusluvan myöntämisen edellytyksiä; tai
- 3) katsastustoimipaikalla katsastuksia suorittava henkilöstö ei täytä säädettyjä ammattitaito- tai luotettavuusvaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa katsastusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastuksessa on hyväksytty liikenteessä käytettäviksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) katsastuksessa on hylätty ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) katsastuksessa on tarpeettomasti edellytetty korjattavaksi ajoneuvojen vikoja tai puutteita;
- 4) katsastuksissa havaittujen vikojen tai puutteiden määrä taikka katsastuksessa ensimmäisellä kerralla hylättyjen ajoneuvojen suhteellinen osuus perusteettomasti poikkeaa merkittävästi toimipaikalla katsastajakohtaisesti tai yleisestä valtakunnallisesta tasosta taikka toimipaikalle katsastukseen esitettyjen ajoneuvojen tosiasiallisesta kunnosta;
- 5) katsastuksessa on laiminlyöty ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jätetty suorittamatta tehtävä, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen yhteydessä; taikka
- 6) toiminnassa on rikottu 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava katsastusluvan haltijalle katsastusluvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos katsastusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, Liikenne- ja viestintäviraston on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määrääjassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määrääjassa korjattu.

44 §

Katsastusten suorittamiskielto sekä huomautus ja varoitus katsastajalle

Liikenne- ja viestintävirasto voi enintään kuuden kuukauden määräajaksi kieltää katsastajaa suorittamasta katsastuksia, jos hän on katsastuksessa:

- 1) hyväksynyt liikenteessä käytettäviksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) hylännyt ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) tarpeettomasti edellyttänyt korjattavaksi ajoneuvon vikoja tai puutteita;

4) laiminlyönyt ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jättänyt suorittamatta tehtävän, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen yhteydessä; taikka

5) rikkonut 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava katsastajalle katsastusten suorittamiskiellon sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos kiello olisi kohtuuton ja ilmenneet rikkomukset tai laiminlyönnit ovat vähäisiä.

45 §

Väliaikaiset toimenpiteet katsastustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että katsastusluvan haltijan tai katsastajan katsastustoiminnassa on olennaisia puutteita tai väärinkäytöksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi väliaikaisesti kieltää katsastusluvan haltijan katsastustoiminnan harjoittamisen ja katsastajan katsastusten suorittamisen sekä tarvittaessa estää katsastusluvan haltijaa tai katsastajaa käyttämästä liikenneasioiden rekisteriä ja tallettamasta tietoja tietojärjestelmään. Väliaikainen kiello sekä käytön ja tallettamisen estäminen ovat voimassa, kunnes katsastusluvan peruuttamista tai katsastajan katsastusten suorittamisen kieltämistä koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 43 tai 44 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheutonta viivytystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja väliaikaista kielloa sekä tietojärjestelmän käytön ja tallettamisen estämistä koskevia päätöksiä on noudatettava päätöksistä tehdyistä valituksista huolimatta.

46 §

Katsastustoimipaikan toimitilan tai laitteen käyttökiello

Jos tarkastuksessa tai muuten havaitaan, ettei katsastustoiminnassa käytettävä toimitila tai laite täytä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toimitilan tai laitteen käytön taikka rajoittaa sen käyttöä siihen asti kunnes toimitila ja laite on saatettu säännösten ja määräysten mukaisiksi.

47 §

Jatkokoulutusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus jatkokoulutusluvan haltijalle

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava jatkokoulutuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos jatkokoulutusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa jatkokoulutusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) koulutuksessa ei ole noudatettu koulutusta koskevia säännöksiä; tai
- 2) koulutusta ei ole hoidettu luvan mukaisesti tai muutoin asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava jatkokoulutusluvan haltijalle luvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos jatkokoulutusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, Liikenne- ja viestintäviraston on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

48 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja liikenneasioiden rekisteristä katsastusluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä, 10 ja 16 §:ssä tarkoitettua päätöksentekoa ja 6 luvussa tarkoitettua valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 43 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä katsastusluvan haltijalle sekä 10 ja 16 §:ssä tarkoitettujen päätösten yhteydessä päätöstä pyytäneelle katsastusluvan hakijalle ja 9 §:ssä tarkoitettulle henkilölle sekä päätöstä pyytäneelle katsastustoiminnasta vastaavalle henkilölle ja katsastajalle.

50 §

Pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 28 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen ja lomakkeiden toimittamisvelvollisuuden, 38 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja 45 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakolaissa (1113/1990).

Sitä, joka ei noudata tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua velvollisuutta, kieltoa tai rajoitusta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

55 §

Tietojen antaminen epäillystä rikoksesta ja epäkuntoisesta ajoneuvosta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksiä tekevä viranomainen saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisesta epäillystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta arvioitaessa 9 §:n 1 momentissa tarkoitettun hakijan ja henkilön luotettavuutta katsastustoiminnan harjoittamiseen taikka 15 §:ssä tarkoitettun henkilön luotettavuutta katsastustehtävissä.

Liikennevalvontaa tekevä viranomainen saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta viasta tai puutteellisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa sille viimeksi suoritetussa katsastuksessa.

56 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston apuna toimivan neuvoa antavan koulutustoimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä.

Tarkempia säännöksiä katsastusluvan myöntämisen edellytyksistä ja laadunhallintajärjestelmästä sekä katsastustoimipaikalla säilytettävistä asiakirjoista voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

58 §

Siirtymäsäännökset

1. Kumottavan lain nojalla annetut säännökset jäävät edelleen voimaan.

2. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat katsastusluvut ovat voimassa sellaisinaan luvassa määrätyn ajan. Tällaisen luvan nojalla katsastustoimintaa harjoitetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

3. Jos tämän lain voimaan tullessa voimassa olevan katsastusluvan voimassaolo päättyy aikaisemmin kuin kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta, luvanhaltija saa jatkaa kyseisen katsastusluvan nojalla luvanmukaista katsastustoimintaa kolme vuotta tämän lain voimaantulosta ilmoitettuaan siitä kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle ennen luvan voimassaolon päättymistä. Jos tällainen ilmoitus on tehty, luvanhaltijan on kyseisenä aikana harjoitettava katsastustoimintaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

4. Kaikkien katsastusluvan haltijoiden on talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin kuukauden kuluessa mainitun pykälän voimaantulosta.

5. Kumottavan lain 15 §:n mukainen tämän lain voimaan tullessa toiminnassa oleva sivutoimipiste saa jatkaa toimintaansa sellaisenaan siihen asti, kun toimintaa jatkaa 2 tai 3 momentin nojalla se katsastustoimipaikka, josta sivutoimipiste on mainitun 15 §:n mukaisesti hoidettu. Katsastusluvan haltijan oikeus sivutoimipisteeseen päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tämän lain 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja katsastuksia suorittamaan oikeutettu katsastustoimipaikka aloittaa seudulla toimintansa.

6. Edellä 2 ja 3 momentista poiketen tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat oikeudet ajoneuvojen katsastukseen katsastustoimipaikan ulkopuolella päättyvät vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

7. Henkilön, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 17 §:ssä ja tämän lain nojalla säädettyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyn täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyn väliajoin.

8. Henkilö, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 21 §:ssä ja tämän lain nojalla säädettyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyn täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyn väliajoin. Kumottavan lain 29 §:n nojalla ammattitaitovaatimukset täyttävän henkilön on suoritettava puuttuva erikoiskoulutuksen koe viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta ja sen jälkeen säädetyn väliajoin.

HE 61/2018 vp

9. Ennen 2 päivää marraskuuta 2007 tehtyjä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytetään katsastustoimipaikalla viisitoista vuotta.

10. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat koulutusoikeudet jäävät sellaisinaan voimaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6.

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 14 §, sellaisena kuin se on laissa (/), seuraavasti:

14 §

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Väylävirasto voi sopimuksen nojalla antaa maakunnalle hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

7.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 958/2013 2–8, 10, 13, 14, 15 a, 20, 22–29, 31 ja 35 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laissa 475/2017 ja (/), 8 ja 28 § osaksi laissa (/) 15 a § laissa 1388/2015, 22 § laissa 907/2014 sekä 27 § osaksi laissa 475/2017, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *yksittäishyväksynnällä* ajoneuvolain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua menettelyä;
  - 2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;
  - 3) *yksittäishyväksyjällä* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.
- Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 50 e §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

3 §

Vastuu yksittäishyväksynnän järjestämisestä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä Suomessa.

4 §

Yksittäishyväksyntöjen myöntämisen järjestäminen

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää yksittäishyväksyntöjen myöntämisen hankkimalla toimintaan tarvittavat palvelut niiden tuottajilta. Myöntäminen on järjestettävä sopimuksin siten, että toiminnassa tarvittavien palvelujen laatu, yhdenmukaisuus ja saatavuus turvataan kohtuullisessa määrin eri puolilla maata.

Liikenne- ja viestintävirasto tekee sopimuksen yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä niiden palvelun tuottajien kanssa, jotka täyttävät tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset.

5 §

Yksittäishyväksyntätoiminnasta maksettava palvelukorvaus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää sopimuskumppaneille maksettavan palvelukorvauksen suuruudesta.

6 §

Yksittäishyväksynnän hankinnasta ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa kotisivuillaan palveluntuottajien mahdollisuudesta tehdä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa sopimus yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä.

7 §

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenne ja viestintävirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

- 1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys palvelujen laajuudesta;
- 3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;
- 5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;
- 6) selvitys laatujärjestelmästä;
- 7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;
- 8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;
- 9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11, 12 ja 16 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

8 §

Yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskeva sopimus

Sopimuksessa on sovittava:

- 1) palvelun laajuudesta;
- 2) toiminnan aloittamisesta;
- 3) paikkakunnasta ja toimitilasta, joissa yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset suoritetaan;
- 4) toiminnassa edellytettävistä välineistä;
- 5) palveluajoista;
- 6) liikenneasioiden rekisterin käyttämisestä, yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevien tietojen tallettamisesta liikenneasioiden rekisteriin sekä yksittäishyväksynnän myöntäjältä edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;
- 7) yksittäishyväksynnän myöntämisestä perittävien maksujen perimisessä ja tilittämisessä Liikenne- ja viestintävirastolle noudatettavasta menettelystä;
- 8) yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevien asiakirjojen toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastoon;
- 9) sopimuskaudesta, sopimuksen päättymisestä erityistilanteissa kesken sopimuskauden ja sopimussakosta;

HE 61/2018 vp

10) valvonnasta ja muista keinoista, joilla Liikenne- ja viestintävirasto voi varmistua yksittäishyväksyntöjen asianmukaisesta myöntämisestä.

10 §

Toimitilat

Yksittäishyväksyntään käytettävien toimitilojen on oltava sellaiset, että yksittäishyväksyttävien ajoneuvojen tarkastukset voidaan suorittaa niissä asianmukaisesti sisätiloissa säästä riippumatta.

Yksittäishyväksyntä saadaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella, jos ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn takia epätarkoituksenmukaista siirtää toimitiloihin. Jos tarkastuksia tehdään yksittäishyväksynnän myöntäjän toimitilojen ulkopuolella, tilojen tulee täyttää 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkastuksiin käytettävistä toimitiloista ja siitä, millä edellytyksillä yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset voidaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella.

13 §

Yksittäishyväksyjän peruskoulutusvaatimukset

Yksittäishyväksyjältä edellytetään peruskoulutuksena vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan soveltuvan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 momentissa tarkoitettun vaatimuksen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä:

- 1) mitkä perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentissa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;
- 2) mitkä teknikkotason tutkinnot katsotaan 2 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi teknikkotason tutkinnoiksi.

14 §

Yksittäishyväksyjältä vaadittava jatkokoulutus

Yksittäishyväksyjällä on oltava yksittäishyväksyntöjen myöntämistä varten yksittäishyväksyntään tarvittava jatkokoulutus ja siihen sisältyvä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettu täydennyskoulutus.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa 1 momentissa tarkoitettua jatkokoulutusta. Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

Tarkempia säännöksiä tarvittavasta jatkokoulutuksesta ja siihen liittyvistä kokeista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

15 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

HE 61/2018 vp

Edellä 13–15 §:ssä tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammatti-pätevyys tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää hakijalle ammattipätevyys-tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

20 §

Asiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimitettava yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevat asiakirjat Liikenne- ja viestintävirastolle säilytettäväksi sen jälkeen, kun yksittäishyväksyntä on tehty. Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa näitä asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä sen estämättä, mitä niiden salassapidosta säädetään, ajoneuvojen katsastus- tai rekisteröintitehtäviä suorittaville sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämistoimintaa harjoittaville kyseistä toimintaa varten.

Jos yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevan asian käsittely on kesken, kun yksittäishyväksynnän myöntäjän toiminta päättyy, yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimitettava asiassa kertyneet asiakirjat Liikenne- ja viestintävirastolle edelleen yksittäishyväksynnän hakijalle palautettavaksi.

22 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo yksittäishyväksyntöjen myöntämistä sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää valvonnassa FINAS-akkreditointipalvelun tai muun vastaavan laitoksen apua.

23 §

Tiedonsaanti

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on annettava salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle valvonnassa tarvittavat tiedot mukaan lukien tarvittavat tiedot yksittäishyväksynnän myöntäjän kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta ja tilojen vuokrauksesta, yksittäishyväksyntästä sekä yksittäishyväksyntätoiminnasta.

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta yksittäishyväksyntöjen myöntämiseen.

24 §

Tiloissa tehtävät tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa yksittäishyväksyntöjä myönnetään. Yksittäishyväksynnän myöntäjän on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

25 §

Ajoneuvon tarkastus

Yksittäishyväksyntätoiminnan valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa heti yksittäishyväksynnän jälkeen suorittaa ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon sen poistuessa yksittäishyväksyntäpaikalta. Liikenne- ja viestintävirasto saa myös muutoin suorittaa yksittäishyväksytylle ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä, jos Liikenne- ja viestintäviraston on syytä epäillä, että yksittäishyväksytyssä ajoneuvossa on liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön vaikuttavia vakavia puutteita. Ajoneuvon tarkastus saadaan suorittaa sen yksittäishyväksynnän myöntäjän tiloissa, joka on myöntänyt ajoneuvolle yksittäishyväksynnän.

Liikenne- ja viestintäviraston suorittama tarkastus korvaa suoritetuilta osin aiemmin suoritetun yksittäishyväksynnän. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään yksittäishyväksynnästä.

26 §

Yksittäishyväksynnän peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa yksittäishyväksynnän ja edellyttää ajoneuvon toimittamista uudelleen yksittäishyväksyttäväksi, jos se havaitsee, että yksittäishyväksynnässä on hyväksytty ajoneuvo virheellisin perustein. Jos yksittäishyväksynnässä havaittu vika tai puutteellisuus on vähäinen, Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäishyväksynnän peruuttamisen sijasta edellyttää ajoneuvossa todetun vian tai puutteellisuuden korjaamista asettamassaan määräajassa.

Ajoneuvo on käyttökiellossa, jos korjattavaksi edellytettyä puutetta tai vikaa ei korjata määräajassa. Käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin käyttökieltoon johtaneet viat ja puutteellisuudet on korjattu.

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä:

- 1) ei täytä 9–15 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;
- 2) kieltäytyy antamasta Liikenne- ja viestintävirastolle toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja;
- 3) rikkoo 8 §:ssä tarkoitettua sopimusta niin, että yksittäishyväksyntöjen asianmukainen myöntäminen vaarantuu; tai
- 4) myöntää yksittäishyväksyntöjä niitä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Sopimuksen purkamisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto on antanut 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksista tai laiminlyönneistä yksittäishyväksynnän myöntäjälle huomautuksia tai kirjallisen varoituksen, mikä ei ole johtanut mainittujen rikkomusten tai laiminlyöntien korjaamiseen.

28 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus ja oikeus tietojen edelleen luovuttamiseen

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada teknisellä käyttöyhteydellä tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot rikosrekisteristä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen edellytyksiksi säädettyjen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa salassapitosäännösten estämättä yksittäishyväksynnän myöntäjälle.

29 §

Tietojen antaminen epäilystä rikoksesta ja ajoneuvon vaatimustenvastaisuudesta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksen tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle epäilystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta arvioitaessa yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuutta yksittäishyväksynnän myöntäjäksi tai yksittäishyväksyjäksi.

Liikennevalvontaa tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta vaatimustenvastaisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa jo yksittäishyväksyntää myönnettäessä.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

35 §

Maksu yksittäishyväksynnästä

Yksittäishyväksynnästä peritään Liikenne- ja viestintävirastolle maksu valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

8.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 1, 3, 7, 19 b, 20, 21, 24, 24 a, 24 b, 26, 27, 27 a, 29, 29 b, 31, 34, 34 a, 36, 39 b, 45, 48, 50 c, 50 e, 53, 53 a, 58, 60 a, 61 a, 62, 65 a, 65 b, 66 a, 66 c, 66 f, 69 a, 74–77, 79, 80, 84–86, 88, 93, 95 a, 96 ja 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 226/2009 ja 1042/2014, 3 § laeissa 226/2009, 961/2013, 176/2015, 1609/2015, 507/2017 ja (/), 7, 19 b, 24 a, 24 b, 27, 29, 36, 50 c, 61 a ja 62 § laissa 507/2017, 20, 24, 29 b, 39 b ja 79 § laissa 1042/2014, 21 § laeissa 1042/2014, 507/2017 ja (/), 26, 34 a, 65 b, 69 a, 77 ja 88 § laissa 276/2010, 27 a § laeissa 507/2017 ja (/), 31, 34, ja 95 a § laissa 1609/2015, 45 § laeissa 226/2009 ja 276/2010, 48 § laeissa 276/2010 ja 1042/2014, 50 e § laeissa 226/2009 ja 507/2017, 53, 53 a ja 58 § laissa 473/2017, 60 a § laeissa 1042/2014 ja 507/2017, 65 a § laeissa 233/2007 ja 276/2010, 66 a § laeissa 176/2015 ja 507/2017, 66 c ja 98 § laissa 176/2015, 66 f § laeissa 233/2007, 276/2010 ja 176/2015, 74 ja 75 § osaksi laissa 276/2010, 76 § laeissa 276/2010 ja 507/2017, 80 § laeissa 1042/2014 ja 1609/2015, 84 § laeissa 233/2007 ja 507/2017, 85 § laeissa 961/2013 ja 473/2017, 86 § laeissa 276/2010 ja 1609/2015, 93 § laeissa 276/2010 ja 473/2017 sekä 96 § laeissa 992/2016, 473/2017, 728/2017 ja (/), seuraavasti:

1 §

Sovellettamisala

Tämä laki koskee tieliikennelaissa (267/1981) tarkoitettulla tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen:

- 1) luokitusta;
- 2) rakennetta, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia ja erillisiä teknisiä yksiköitä;
- 3) ympäristöominaisuuksia;
- 4) hyväksymistä liikenteeseen ja rekisteröintiä;
- 5) määräaikaista ja muita ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia.

Tämä laki koskee ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Tämä laki koskee uusien moottorikelkkojen ja tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tämä laki koskee moottorikelkkojen ja tieliikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan sotilasarajoneuvoihin. Jos sotilasarajoneuvon erityisen käyttötarkoituksen tai rakenteen johdosta on tarpeen, puolustusministeriön asetuksella voidaan kuitenkin säätää poikkeuksia tämän lain ja sen nojalla annetuista säännöksistä sekä pääesikunnan määräyksellä voidaan antaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä poikkeavia määräyksiä.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;
- 2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottoriyökone ja maastoajoneuvo;
- 3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla;
- 4) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa tai puolustusvoimien käyttöön erityisesti tarkoitettua ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden Kansakuntien rauhan- turvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;
- 5) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 6) *rekisterillä* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 7) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneu- votyyppin, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;
- 8) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa keskeneräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttä- vän sitä koskevat tekniset vaatimukset;
- 9) *yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa todetaan, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla muukin kuin ainoa kappale, täyttää sitä koskevat vaatimukset;
- 10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua, vaatimustenmukaisuuden toteamista ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;
- 11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hy- väksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 12) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 13) *määräaikaikatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädet- tyä ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;
- 14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnon ja re- kisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;
- 15) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuut- ta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;
- 16) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikenneva- kuutusta ja käyttötarkoitusta koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä re- kisteriin;
- 17) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjestelmää tai sisävarusteita;
- 18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asen- taa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä sekä 2 a §:n 2 ja 3 momentissa mainituis- sa Euroopan unionin asetuksissa tarkoitettua komponenttia;
- 19) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

20) *nimetyllä tutkimuslaitoksella* laitosta, jonka Suomi on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle;

21) *valmistajan edustajalla* sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen yksikön valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa;

22) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity, ja jonka I osasta (tekninen osa) ilmenevät ajoneuvon omistaja ja haltijaa koskevat tiedot sekä ajoneuvon teknisiä tietoja ja jonka II osa (ilmoitusosa) on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen;

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; käyttövastaavalla tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus;

24) *CE-merkinnällä* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaista merkintää;

25) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

26) *liikennekäyttöön otolla* ensirekisteröidyn ja sittemmin liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon liikennekäyttöön ottamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

27) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

28) *jälkitarkastuksella* katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa katsastuksesta suoritettavaa tarkastusta;

29) *varmenteella* 65 a §:ssä tarkoitettulle ennakoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;

30) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun lain IV osan 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

31) *luokittelumassalla* M-, N- ja O-luokan ajoneuvon ajoneuvoluokan määrittämisessä käytettävää, suurinta teknisesti sallittua kuormatun ajoneuvon pyörien välityksellä maahan kohdistuvaa massaa.

7 §

Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen

Ellei jäljempänä toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa käyttöönoton jälkeen korjata, muuttaa, antaa muuttua tai varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohdasta tai tätä myöhemmin. Ajoneuvon iän ja luontaisen kulumisen vuoksi ajoneuvosta turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei myöskään saa lisääntyä vähäistä enempää.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon korjaamisen, kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavista vähäisistä poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista. Poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös ajoneuvoon sen erityiskäyttöä varten asennettavien valaisimien ja muiden lisälaitteiden turvallisuusvaatimuksista.

19 b §

Ajoneuvojen perusluokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimukseen perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisiin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusvärytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitettun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettuun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvojen erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

24 §

Museoajoneuvo

Katsastustoimipaikka hyväksyy museoajoneuvoksi valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön aikaisintaan kuusi kuukautta aikaisemmin antaman lausunnon perusteella ajoneuvon, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa määräyksiä museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä museoajoneuvon asennettaviksi sallittavista tarkoituksenmukaisista korvaavista osista ja osien vaihtamisesta aikaisempaa liikenneturvallisemmiksi sekä 1 momentissa tarkoitettua lausunnon sisällöstä.

24 a §

Erikoiskuljetusajoneuvo

Erikoiskuljetusajoneuvo on tieliikennelain 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuun erikoiskuljetukseen hyväksytyt ajoneuvo, joka kuormaamattomana ylittää tiellä yleisesti sallitut mitat, taikka joka on hyväksytyt kuormattuna tai kuormaamattomana tiellä yleisesti sallitut massat ylittävään kuljetukseen. Erikoiskuljetusajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää poikkeuslupaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ei edellytetä moottorityökoneelta, tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka käyttö liikenteessä ei edellytä tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetuslupaa eikä tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritietoihin kirjataan tieto ajoneuvon käytön edellytyksenä olevasta tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetusluvasta. Ajoneuvolta, jota ei tarvitse rekisteröidä, edellytetään 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa vain, jos ajoneuvon tai sen akseliston massa ylittää tiellä yleisesti sallittua massan.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hyväksymisessä sovellettavista erikoiskuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

24 b §

Erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimukseen perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

26 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja perävaunussa tulee olla valmistajan, Liikenne- ja viestintäviraston, katsastustoimipaikan tai ulkomaisen ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama valmistenumero. Autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa tulee lisäksi olla valmistajan kilpi.

27 §

Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 25 §:n 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeusten tulee olla tarpeellisia, kun otetaan huomioon ajoneuvon käyttötarkoitus, liikenneturvallisuuden vaatimukset ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuus.

Vammaisen kuljettajan tai vammaisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voidaan hyväksyä liikennekäyttöön, vaikka erikoislaite ei olisi säännösten ja määräysten mukainen, edellyttäen, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa ajoneuvon rakenteita, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja muita vastaavia hyväksynnän kohteita koskevista, turvallisuuteen liittyvistä tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

27 a §

Ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tekniset määräykset:

1) paineilmajarruilla varustettujen autojen ja niiden perävaunujen jarrujärjestelmää koskevista kansallisessa tyyppihyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä, rekisteröintikatsastuksessa ja muutokatsastuksessa sovellettavista vaihtoehtoisista vaatimuksista;

2) liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa tarkemmat tekniset määräykset:

1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;

2) ajoneuvon valmistenumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista;

3) ajoneuvon järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja varusteita koskevista vaatimuksista;

4) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista;

5) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä;

6) ajoneuvojen käyttöön liittyvistä, muista kuin 1–3 kohdassa tarkoitetuista hyväksyntää edellyttävistä osista, järjestelmistä ja erillisistä teknisistä yksiköistä sekä muista varusteista kuin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista varusteista;

7) esteettömistä ajoneuvoista sekä sellaisen muun M-luokan ajoneuvon, ei kuitenkaan ambulanssin, jota voidaan käyttää paareilla matkustavien tai vammaisten henkilöiden kuljetukseen, kuljetustilan mitoituksesta ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä;

8) 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua taksamittarista sekä muusta laitteesta ja järjestelmästä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

29 §

Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa muun ajoneuvon kuin moottorityökoneen energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista liikennekäyttöön hyväksymisen edellytyksenä olevista osista ja ominaisuuksista sekä muista vastaavista hyväksynnän kohteista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi tällaisen ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa ajoneuvon energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle ja ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

29 b §

Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset

Erikoiskuljetuksessa käytettävä ajoneuvo ja ajoneuvoyhdistelmä on varustettava riittävästi merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävässä ajoneuvossa ja ajoneuvoyhdistelmässä vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetuksissa käytettävältä varoitusajoneuvolta edellytettävästä luokasta, massasta ja väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja muista varoituslaitteista sekä varoitusajoneuvossa riittävästi liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee perustua Euroopassa yleisesti noudatettavaan käytäntöön.

31 §

Tyyppihyväksynnän soveltamisala

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää EY- ja EU-tyyppihyväksynnän järjestelmälle, osalle, erilliselle tekniselle yksikölle, M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuville sekä moottorityökoneelle. M, N, L-, T-, C-, R- ja S -luokan ajoneuville, jolle ei ole myönnetty EU-tyyppihyväksyntää, voidaan myöntää kansallinen piensarjatyypihyväksyntä. Kansallinen tyyppihyväksyntä myönnetään muulle tieliikenteeseen tarkoitettulle ajoneuville ja varusteelle sekä moottorityökoneelle. Kansallista tyyppihyväksyntää ei kuitenkaan myönnetä liikenne- ja viestintävirasto. Piensarjatyypihyväksynnässä sovelletaan 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin perustuvia määrällisiä rajoituksia. E-tyyppihyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle.

34 §

Tyyppihyväksyntäviranomaisen

M-, N-, L-, O-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon, moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä näiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomaisen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

HE 61/2018 vp

34 a §

Toimivaltainen viranomainen CE-merkinnällä varustettuja tuotteita koskeissa asioissa

Jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään polkupyörän, moottorikelkan, osan, järjestelmän tai erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä, toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

36 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen tyyppihyväksynnässä

Edellä 35 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuus osoitetaan hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan tai asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä tyyppihyväksyntätodistuksella tai nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamilla tarkastuksilla, mittauksilla, testeillä ja laskelmilla.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään:

1) muiden vaatimusten kuin 30 §:n 1 momentissa mainittujen Euroopan unionin säädösten mukaisesti täyttä vastaavuutta edellyttävien vaatimusten vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa piensarjatyypihyväksynnässä;

2) vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa tyyppihyväksynnässä;

3) siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asiantuntijan selvityksen perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista asioista tarvittaessa tarkemmat määräykset. Lisäksi poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset teknisistä tavoista osoittaa nastojen vaatimustenmukaisuus.

39 b §

Tyyppihyväksynnässä sovellettavat poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä vähäisiä yksittäisiä poikkeuksia tyyppihyväksynnässä. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua.

45 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, osa tai tekninen yksikkö on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyt tyyppiin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen.

Valmistajan tai valmistajan edustajan tulee viivytyksettä ilmoittaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyyppiin vaatimustenvastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppihyväksynnän peruuttamiseen.

Tyyppihyväksyntäviranomaisen on ennen tyyppihyväksynnän myöntämistä varmistettava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnassa sovelletaan EY-tyypihyväksynnän osalta 30 §:n 1 momentissa mainituissa säädöksissä säädet-

HE 61/2018 vp

tyjä menettelyjä ja E-tyyppihyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta kansallisen tyyppihyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

CE-merkinnällä varmennetun tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa ja siihen sisältyvässä valvonnassa noudatetaan, mitä tuotteeseen tämän lain nojalla sovellettavassa direktiivissä tai direktiivin toimeenpanosta annetuissa säännöksissä säädetään.

48 §

Hyväksytty asiantuntija

Tyyppihyväksyntäviranomaisen voi hakemuksesta hyväksyä tutkimuslaitoksen, testausta harjoittavan yhteisön tai yksittäisen asiantuntijan hyväksytyksi asiantuntijaksi tekemään 36 §:n 2 momentissa, 45 §:n 4 momentissa tai 50 e §:n 2 momentissa tarkoitettuja taikka rekisteröinti-, kytkentä- tai muutokatsastuksessa edellytetyjä, tyyppihyväksyntäviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyn pätevyysalueen mukaisia selvityksiä. Hyväksytyllä asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä laitteisto ja ammattitaitoinen henkilöstö. Laitteiston ja henkilöstön pätevyuden arvioinnissa noudatetaan soveltuvin osin 47 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittujen standardien vaatimuksia ja 47 a §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä ja niitä varten tarvittavia mahdollisia tarkastuksia, testejä ja laskelmia koskevien todistusten sisällöstä sekä hyväksymisestä tehtävän päätöksen edellyttämän hyväksytyt asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä.

50 c §

Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset

Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EY-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevia vaatimuksia. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin määräyksillään asettaa yksittäishyväksyttävälle ajoneuvolle näistä poikkeavia vaihtoehtoisia teknisiä vaatimuksia. Määräysten on varmistettava liikenneturvallisuuden ja ympäristönsuojelun taso, joka vastaa mahdollisimman hyvin EY-tyyppihyväksynnässä edellytettyä tasoa.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaisesti hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyin asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laske-
lmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, las-
kelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukai-
suuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä. (28.6.2017/507)

53 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkasta-
miseksi.

Määräaikaiskatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:

1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa;

2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;

3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;

4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusme-
netelmistä.

53 a §

Vikojen ja puutteellisuuden luokittelu

Määräaikaiskatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraava-
vasta ryhmistä:

1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvalli-
suuteen eikä ympäristöön;

2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vai-
kuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

HE 61/2018 vp

3) vaaralliset viat ja puutteellisuudet, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat liikenneturvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita samaan ryhmään kuuluvia vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuksia, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta.

58 §

Katsastustodistus

Määräaikaiskatsastuksesta annetaan todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan katsastuksen ajankohta sekä mahdolliset 57 § mukaiset määräajat ajoneuvon korjaamiselle. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus tai moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaiskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

60 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa

Jos ajoneuvo hyväksytään liikenteeseen rekisteröintikatsastuksen perusteella, ajoneuvon rakennetta, mittaa tai varustetta koskevan vaatimuksen täytyminen voidaan osoittaa 50 e §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Ajoneuvolle myönnetty, voimassa oleva EY-tyyppihyväksyntä taikka ajoneuvolle Suomessa myönnetty tai tunnustettu voimassa oleva kansallinen piensarjatyypihyväksyntä katsotaan osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta.

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa rekisteröintikatsastuksessa otetaan huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle tehdyt tarkastukset.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista rekisteröintikatsastuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset käytettynä maahantuodun, muutetun ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista niiden muutosten osalta, jotka koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

61 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutoksikatsastuksessa

Vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen muutoksikatsastuksessa sovelletaan, mitä 60 a §:n 1–3 momentissa säädetään.

HE 61/2018 vp

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus muutokatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutokatsastuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutokatsastuksessa siltä osin kuin muutokset koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

62 §

KytKentäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytKentäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvoyhdistelmä taikka jos ajoneuvojen mekaaniset kytKentälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytKentä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa kytKentäkatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä kytKentäkatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, millä edellytyksillä mekaanisia kytKentälaitteita, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytKentää ja paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitusta on pidettävä yleisesti ajoneuvoissa käytettävänä.

65 a §

Ennakoilmoituksen tekijä

Ennakoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuoja:

- 1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on Tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;
- 3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;
- 4) joka saa valmistajalta käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai selvityksen muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä; ja
- 5) jolla on sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä kos-

kevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemminkin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

Ennakoilmoituksen tekijän on korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin. Ennakoilmoituksen korjaamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

66 a §

Rekisteröintitodistus, rekisterikilvet ja varmenne

Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyynnöstä ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta rekisteröintitodistuksen. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää pyynnöstä 65 §:ssä tarkoitettua ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

Käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä on rekisteröintitodistuksen I osa pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneuvon varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus sekä rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkestä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta, varmenteesta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerotodistuksen ja muualla. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerotodistuksen ja muualla. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Tulli voivat antaa Suomessa ensirekisteröimättömästä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökielossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ulkomailta tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa sekä oikeudesta käyttää satunnaisesti tai tilapäisesti liikenteessä ja muualla muutakin ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai ilmoitettu liikennekäyttöön.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat. Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa.

75 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla todetut puutteellisuudet

Jos ulkomainen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Suomessa rekisteröidyn tai täällä käyttöön otetun ajoneuvon vakavista vioista tai puutteellisuuksista, jotka on havaittu ajoneuvossa sille ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa, poliisi voi määrätä ajoneuvon 85 §:ssä tarkoitettuun valvontakatsastukseen Suomessa uhalla, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ellei sitä ole esitetty poliisin määräämänä aikana valvontakatsastukseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, millä ehdoin tällaisen käyttökiellossa olevan ajoneuvon saa kuljettaa valvontakatsastukseen.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa ulkomaiselta viranomaiselta saamansa 1 momentissa tarkoitettut tiedot poliisille.

76 §

*Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomais-
ten välillä*

Poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja Liikenne- ja viestintäviraston on toimialallaan avustettava ETA-valtioiden toimivaltaisia viranomaisia siten kuin Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/30/EY 7 artiklassa tarkoitetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa 1 momentissa mainitun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan 1 ja 3 alakohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 7 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa 2 momentissa tarkoitettut tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut 2 momentissa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tietojen toimittamisesta ja pyynnöstä toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

77 §

Kansainvälinen raportointi teknisistä tienvarsitarkastuksista

Teknisistä tienvarsitarkastuksista tehtävien raporttien toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle ja komissiolle sekä yhteystietojen ja pyyntöjen toimittamisesta ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

79 §

Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön markkinavalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto on 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen, järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvontaviranomainen. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa Tulli.

Edellä 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu kiello ei koske ajoneuvoja, osia eikä erillisiä teknisiä yksiköitä, jotka käytössä kulumisen tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi kaupan olevaan ajoneuvoon, osaan tai erilliseen tekniseen yksikköön tai sen pakkaukseen tehdyllä merkinnällä tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, osa tai erillinen tekninen yksikkö myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on renkaiden merkitsemisestä polttoainetaloudellisuuden ja muiden keskeisten ominaisuuksien osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1222/2009 12 artiklassa tarkoitettu valvontaviranomainen.

80 §

Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö

Jos tyyppihyväksyntäviranomaisen arvioi, että jokin 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säädöksessä tarkoitettu ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, tyyppihyväksyntäviranomaisen voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää ensirekisteröimistä ja myymästä tällaista ajoneuvoa, järjestelmää, osaa tai erillistä teknistä yksikköä. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille, Euroopan komissiolle ja, jos 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säädöksessä niin edellytetään, ajoneuvon valmistajalle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Jos tyyppihyväksynnän antanut jäsenvaltio riitauttaa sille ilmoitetun 1 momentissa tarkoitettua vaaran, tyyppihyväksyntäviranomaisen on pyrittävä ratkaisemaan erimielisyys neuvottelulla hyväksynnän myöntäneen viranomaisen kanssa.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, että tässä laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä edellytetyllä CE-merkinnällä varustettu osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenneturvallisuudelle, työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu riittäväillä merkinnöillä, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää osan tai erillisen teknisen yksikön myynnin tai käyttöönoton. Liikenne- ja viestintäviraston on tällaisessa tapauksessa meneteltävä, kuten 44 a §:ssä säädetään.

Jos polkupyörästä tai muusta kuin tyyppihyväksytystä osasta tai erillisestä teknisestä yksiköstä aiheutuu vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle, sovelletaan, mitä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, jos ajoneuvo on käyttökiellossa taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräraikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettujen pois otettujen asiakirjojen ja kilpien käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettava tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon

katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Liikenne- ja viestintävirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 53, 53 a, 54 ja 56–58 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä muussa ajoneuvotyyppissä kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin asetuksen mukaisesti EY- tai EÜ-tyyppi hyväksytyssä M-, N-, O- tai L-luokan ajoneuvotyyppissä tai osassa tällaista tyyppiä olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle taikka terveydelle, ajo-neuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksien tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvotyyppin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-valtion alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvotyyppin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönteelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Liikenne- ja viestintävirastolle. Viraston tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehotus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaiskatsastuksen yhteydessä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Velvollisuudesta korvata viallisen ajoneuvon korjaus säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

88 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Edellä 87 §:n 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta.

95 a §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenne- ja viestintävirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 15 artiklassa sekä unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa 1 momentissa tarkoitettua nimeämisestä ilmoituksen Euroopan komissiolle siten kuin 1 momentissa mainituissa direktiiveissä edellytetään.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,
- 2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,
- 3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,
- 4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,
- 5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
- 6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
- 7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,
- 8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,
- 9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päättämästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,
- 10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,
- 11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,

14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,

15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,

16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,

17) laiminlyö valmistajalle asetetun velvoitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tai 49 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saataville,

18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitetun tiedon saattamisen käyttöön taikka

19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisijoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärikyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetylle tutkimuslaitokselle, hyväksytylle asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän liisäaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästönrajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 66 a §:n 2 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyvälle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyvälle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitetusta rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa ajoneuvolain 8 §:n 1 momentin tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

Edellä 64 §:n 1 momentissa tarkoitetun muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta tekemättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron rikesakko.

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa (/).

HE 61/2018 vp

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

9.

Laki

ajoneuvoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 7, 8, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 30–33, 36, 46–49, 52, 53, 56–59, 61 ja 63 §, sellaisina kuin ne ovat 7, 15, 16, 25 ja 33 § laissa 44/2018, 8 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1065/2014, 11 § osaksi laeissa 1236/2004, 1401/2010 ja 1317/2011, 18 § osaksi laeissa 235/2007 ja 1327/2009, 19 ja 23 § osaksi laissa 1327/2009, 21 § laeissa 1317/2011 ja (/), 26, 30, 31 ja 32 § osaksi laissa 1327/2009, 36 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1065/2014, 46 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1317/2011, 47 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1317/2011, 48 ja 49 § laissa 937/2015, 52 § osaksi laeissa 611/2005, 1327/2009 ja 801/2016, 53 § laeissa 972/2012 ja 385/2014, 56 § osaksi laeissa 972/2012 ja (/), 57 § laeissa 1327/2009 ja 726/2017, 58 § laeissa 1317/2011 ja 1482/2015, 59 § osaksi laissa 1317/2011, 61 § osaksi laissa 972/2012 sekä 63 § laeissa 1327/2009 ja (/), seuraavasti:

7 §

Verovelvollisuuden siirto

Verovelvollinen voi siirtää verovelvollisuuden sopimuksen perusteella toiselle henkilölle. Sopimus on tehtävä kirjallisesti Liikenne- ja viestintäviraston vahvistamaa lomaketta käyttäen. Verovelvollisuuden vastaanottaja vastaa verosta niiden perusteiden mukaan, jotka koskevat alkuperäistä verovelvollista. Jos verovelvollisuuden siirto on ilmeisesti tehty veron maksun välttämiseksi, vero voidaan kuitenkin panna maksuun siten kuin siirtoa ei olisi tehty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä määräämillään ehdoilla tai hylätä verovelvollisuuden siirtämisen. Jos verovelvollisuuden vastaanottaja ei suorita veroa säädetyllä tavalla, virasto voi määrätä verovelvollisuuden siirtäjän ja vastaanottajan vastaamaan verosta yhteisvastuullisesti.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Verovelvollisuus alkaa:

- 1) päivänä, jona ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään tai otetaan liikennekäyttöön;
- 2) sitä seuraavana päivänä, jona rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;
- 3) päivänä, jona verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan veronalaiseksi; tai
- 4) verovapautuksen edellytysten päättymispäivää seuraavana päivänä.

Jos verovelvollisuuden alkamisen ajankohtaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ei voida selvittää, verovelvollisuus voidaan arvion perusteella vahvistaa alkavaksi enintään 12 kuukautta ennen sitä päivää, jona Liikenne- ja viestintävirasto sai tiedon 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettua ajoneuvon käytöstä.

Verovelvollisuus päättyy päivänä, jona:

- 1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto taikka lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutuskatsastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon rekisterikilpien palautuspäivä on aiempi kuin liikennekäytöstä poistamisen tai lopullisen poiston rekisteriin merkitsemispäivä, verokausi päättyy rekisterikilpien palautuspäivään.

Edellä 3 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa verovelvollisuuden päättymisen edellytyksenä on, että verovelvollisuuden päättymisen perusteesta on tehty ajoneuvolain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu rekisteri-ilmoitus. Jos voidaan luotettavasti osoittaa, että verovelvollisuuden päättymisen peruste on syntynyt ilmoituksen tekoa aikaisemmasta ajankohdasta, verovelvollisuuden voidaan katsoa päättyneen tuona ajankohtana. Jos ajoneuvon edellinen omistaja on luovuttanut ajoneuvon tuntemattomalle, verovelvollisuus päättyy kuitenkin sinä päivänä, jona Liikenne- ja viestintävirasto on saanut ilmoituksen ja luotettavaksi katsomansa selvityksen luovutuksesta.

Ajoneuvon luovutuspäivän verosta vastaa luovuttaja, ja haltijana olemisen viimeisen päivän verosta haltija.

11 §

Käyttövoimavero

Ajoneuville, jota käytetään muulla voimalla tai polttoaineella kuin moottoribensiinillä, määrätään käyttövoimaveroa. Käyttövoimaveron määrä päivää kohden on:

1) henkilöautosta (M1- ja M1G-luokka), kaksikäyttöautosta (N1-luokka) sekä ajoneuvosta, joka siihen tehtyjen katsastamattomien muutosten johdosta vastaa käyttötarkoitukseltaan lähinnä henkilöautoa, 5,5 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

2) poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, käyttövoimaveron määrä päivää kohden on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta:

a) 1,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö;

b) 0,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja moottoribensiini;

c) 4,9 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja dieselöljy;

d) 3,1 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on metaanista koostuva polttoaine;

3) pakettiautosta (N1- ja N1G-luokka), matkailuautosta (M1-luokka) ja huoltoautosta (M1-, N1-, N2-, N3-, M1G-, N1G-, N2G- ja N3G-luokka) 0,9 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

4) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), jossa ei käytetä perävaunua, jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,6 senttiä 12 000 kilogramman kokonaismassaan saakka ja jokaiselta tämän massan ylittävältä kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 1,3 senttiä, jos ajoneuvossa on kaksi akselia; vero on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,8 senttiä, jos ajoneuvossa on kolme akselia, 0,7 senttiä, jos ajoneuvossa on neljä akselia, ja 0,6 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

5) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään puoliperävaunun vetoon, 2,2 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,3 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,2 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,0 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

6) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään varsinaisen tai keskiakseliperävaunun vetoon, 2,1 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,4 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,3 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,2 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia.

Erikoisautona rekisterissä olevan ajoneuvon vero on sama kuin akseliluvultaan vastaavan M- tai N-luokan ajoneuvon vero. Erikoisauton ajoneuvoluokka määrätään tarkemmin niiden

ajoneuvojen luokituksesta annettujen säännösten mukaan, joita sovellettaisiin, jos ajoneuvon rekisteriin merkittyä luokkaa tarkistettaisiin verokauden alkaessa. Kaksikäyttöautona pidetään N1-luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa, joka on varustettu kuljettajan istuimen ja tämän vieressä olevien istuinten lisäksi muilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, lukuun ottamatta autoverolain (1482/1994) 24 §:n mukaisia tilapäiseen käyttöön tarkoitettuja istuimia, tai ennen 30 päivää syyskuuta 1998 voimassa olleiden tieliikennesäännösten mukaisesti pakettiautoon hyväksytyjä istuimia.

Kuorma-autoa, joka on varustettu perävaunun vetoautoksi, katsotaan käytettävän perävaunun vetoon, jollei muuta ilmoiteta. Jos perävaunun vetoon varustettua kuorma-autoa ei käytetä perävaunun vetoon, ajoneuvon omistajan tai haltijan on ilmoitettava siitä kuorma-auton ensi- ja uudelleenrekisteröinnin sekä liikennekäyttöön oton yhteydessä tai ennen perävaunun käytön lopettamista. Vastaavasti etukäteen on tehtävä ilmoitus, jos kuorma-autoa, josta on tehty perävaunun käytön lopettamisilmoitus, ryhdytään käyttämään perävaunun vetoon. Ilmoitus tehdään vahvistettua lomaketta käyttäen rekisteröintiä suorittavassa katsastustoimipaikassa tai Liikenne- ja viestintävirastolle.

15 §

Ajoneuvoveron maksuunpano

Ajoneuvovero pannaan maksuun viipymättä, kun verokausi on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava ajoneuvon laadun muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty rekisteriin tai on muutoin tullut Liikenne- ja viestintäviraston tietoon. Maksuunpano toimitetaan verovelvollista kuulematta.

16 §

Veronkanto verosta vastattavaksi otettaessa

Jos ajoneuvon luovuttaja on laiminlyönyt rekisteri-ilmoituksen tekemisen ja 6 §:ssä tarkoitettua ajoneuvon luovuttajan veroa ei ole maksuunpantu luovuttajalle, vero kannetaan vastattavaksi otettavana verona ensiksi siltä luovutuksen saajalta, joka on rekisteröinyt ajoneuvon nimiinsä. Vastattavaksi otettavan veron määrään ei tällöin sovelleta 62 §:n säännöksiä pienimmästä perittävästä määrästä. Maksuunpano toimitetaan kuulematta ajoneuvon luovutuksen saajaa. Jos luovutuksen saaja ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, ettei hän ota vastataksensa verosta, maksuunpano peruutetaan. Vero kannetaan tämän jälkeen luovuttajalta ja luovutuksen saajalta heidän omistusaikansa mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettua veroa ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, Liikenne- ja viestintävirasto voi panna maksuun veron ajoneuvon luovuttajalle. Luovutuksen saaja voi kuitenkin maksuunpanon jälkeen virastolle tehtävällä ilmoituksella ottaa vastattavakseen verosta.

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Verovelvollisen ennen kunkin verokauden ensimmäistä eräpäivää tekemästä pyynnöstä Liikenne- ja viestintävirasto voi jakaa maksuun pantavan veron määrän maksettavaksi kahdessa tai neljässä erässä. Tällöin erien määriin lisätään maksutapalisää 3 euroa erää kohden. Maksutapaa noudatetaan, kunnes verovelvollinen pyytää maksutavan muutosta. Pyyntö on tehtävä ennen verokauden alkua.

HE 61/2018 vp

Jos rekisteriin merkitty uusi verovelvollinen verovelvollisuutensa alkaessa maksaa verolipussa olevan eriin jaetun veron osan, hänen katsotaan tehneen 1 momentissa tarkoitetun pyynnön.

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa, lisäverona tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

19 §

Veronkanto eräissä tapauksissa

Ajoneuvoveroa ei tarvitse suorittaa siltä ajalta, jona ajoneuvo on:

- 1) ilmoitettu poliisille anastetuksi;
- 2) takavarikoitu tai otettu muutoin poliisin tai autoverosta huolehtivan viranomaisen haltuun;
- 3) ulosmitattu ulosottoviranomaisen haltuun;
- 4) otettu romuajoneuvona kunnan haltuun; tai
- 5) osoitettu tuhoutuneeksi tai romutetuksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa veron maksuunpanoa oikaistaan. Oikaisu tehdään hakemuksetta, jos oikaisun peruste on Liikenne- ja viestintäviraston tiedossa. Maksettua veroa palautetaan verovelvolliselle siten kuin 32 §:ssä säädetään.

Jos ajoneuvo otetaan uudelleen käyttöön, vero maksuunpannaan 1 momentissa tarkoitetun perusteen päättymispäivästä alkaen. Jos verokausi ei ole vielä päättynyt, vero kannetaan verokauden jäljellä olevalta ajalta.

21 §

Verolipun ja muun ilmoituksen tai päätöksen lähettäminen

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää verolipun, muun ilmoituksen ja päätöksen liikenneasioiden rekisteriin merkityllä osoitteella. Muu kuin yksityishenkilö voi ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti ajoneuvoveron laskutusosoitteen. Jollei muuta näytetä, asiakirjan tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun virasto on antanut asiakirjan postin tai muun vastaavista tehtävistä huolehtivan sopimuskumppanin kuljettavaksi.

Verolippu ja muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja voidaan lähettää verovelvollisen pyynnöstä myös sähköiseen laskutusosoitteeseen.

Jos verovelvollinen ei ole saanut verolippua, hänen on pyydettävä sitä Liikenne- ja viestintävirastolta siten, että veron voi suorittaa eräpäivänä.

Jos on syytä olettaa, että vastaanottajan osoite voi olla virheellinen, asiakirja voidaan lähettää todisteellisena tiedoksiantona.

23 §

Eräpäivät

Veron eräpäivä on 42 päivän kuluttua verokauden alkamisesta tai verotuspäätöksen tekemisestä sen mukaan, kumpi niistä on myöhäisempi ajankohta. Lain 18 §:n 3 momentin mukaisen maksuunpanon eräpäiväksi Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä muunkin päivän.

Useammassa kuin yhdessä erässä maksettava vero erääntyy maksettavaksi kolmen tai kuuden kuukauden välein veron ensimmäisen erän eräpäivästä lukien siten kuin verolippuun on merkitty.

HE 61/2018 vp

25 §

Maksumuistutus

Liikenne- ja viestintävirasto voi lähettää eräänntyneestä verosta verovelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättämiseen on erityisiä syitä.

26 §

Veronkannon jaksottaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä jaksoverotettavaksi verovelvollisen, jonka arvioidaan vastaavan keskimäärin päivittäin 12 kuukauden aikana vähintään 50 ajoneuvon verosta. Jaksoverotettavaksi voidaan erityisistä syistä hyväksyä myös tätä pienemmästä verotettavien ajoneuvojen määrästä vastaava verovelvollinen.

Jaksoverotukseen hyväksytyille verovelvolliselle toimitetaan verolippujen kooste verotusjakson päättymisen jälkeen niistä ajoneuvoista, joista jaksoverotettava on ollut verovelvollinen jakson aikana. Vero kannetaan jakson aikana rekisterissä olleista ajoneuvoista päiväkohtaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä asettamallaan ehdoilla sopimuksen jaksoverotettavan kanssa:

- 1) verolipun sisältämistä tiedoista;
- 2) veron eräpäivästä;
- 3) verotusjakson pituudesta;
- 4) verosaatavaa turvaavasta vakuudesta;
- 5) maksuunpantavan veron minimimäärästä; sekä
- 6) muista jaksoverottamisen toimittamiseksi tarpeellisista asioista.

Jos jaksoverotettava ei noudata sopimuksen ehtoja tai jos sopimuksen edellytykset muutoin lakkaavat, Liikenne- ja viestintävirasto voi purkaa sopimuksen verovelvollista kuulematta. Sopimuksen purkamisen jälkeen ajoneuvovero pannaan maksuun ajoneuvokohtaisesti siten kuin tässä laissa säädetään.

30 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä ajoneuvoveroa, on oikeutettu hakemaan suorittamansa määrän takaisin Liikenne- ja viestintävirastolta. Erehdyksenä ei pidetä veron suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi, tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeisenä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samasta ajoneuvosta ajoneuvoveroa, liikaa maksettu vero palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole verovelvollinen.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos Liikenne- ja viestintävirastolla on verovelvolliselle sekä palautettavaa että tälle maksuun pantavaa veroa, virasto siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suoritukseksi.

HE 61/2018 vp

Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suoritukseksi palautus siirretään, ei ole eräännytynyt. Jos maksuun pantavaa veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

Siirrettyyn veronpalautukseen sovelletaan, mitä 32 §:ssä säädetään.

Palautettavan määrän siirrosta ja käyttämisestä veron suoritukseksi ilmoitetaan verovelvolliselle seuraavaksi lähetettävässä verolipussa.

32 §

Palautuksen maksaminen

Veronpalautus maksetaan hakemuksesta palautuksen saajan ilmoittamalle pankkitilille tai maksuosoituksena, jollei palautusta ole käytetty 31 tai 33 §:n mukaisesti.

Jos palautusta ei ole haettu viimeistään 12 kuukauden kuluessa palautusperusteen syntymisestä, veronpalautus maksetaan ilman eri hakemusta, jos maksajana on ollut verovelvollinen. Jos muu kuin verovelvollinen on maksanut palautettavana olevan veron, maksajan tulee hakea veronpalautusta Liikenne- ja viestintävirastolta kirjallisesti.

33 §

Kuittaus

Jos veronkantolaissa säädetyt palautuksen käyttämisen edellytykset ovat olemassa ja kuittausta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, kuittaus voidaan toimittaa Liikenne- ja viestintäviraston ja muun viranomaisen kannettavana olevien verojen kesken. Kuittausmenettelyyn sovelletaan palautuksen käyttämistä koskevia veronkantolain säännöksiä.

36 §

Menettely vapautusta haettaessa

Vapautusta vammaisuuden perusteella haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta kirjallisesti.

Hakemuksesta on käytävä ilmi verovelvollisen sekä vammaisen henkilön nimi, osoite ja henkilötunnus sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja hakemuksen perustelut. Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia vapautuksen perusteena olevat asiakirjat nähtävikseen hakemuskäsittelyn aikana tai vapautuksen myöntämisen jälkeen.

Vapautus voidaan myöntää hakemuksetta, jos vapautuksen peruste on Liikenne- ja viestintäviraston tiedossa.

46 §

Veronoikaisu veronsaajan hyväksi

Jos verovelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta vero tai veroa on maksuunpantu liian vähän taikka veroa on aiheuttomasti palautettu verovelvolliselle tai hän on saanut liikaa veroa takaisin, verotusta voidaan oikaista kolmen vuoden kuluessa sen verokauden päättymisestä, jona veron maksuunpano on tehty tai jona veron maksuunpano olisi pitänyt määrätä tai jona veron palautuspäätös on tehty.

Verotuksen muuttumista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyin määräajoin estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhaakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

47 §

Jälkiverotus

Jos ajoneuvo on toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi verottamatta tai veroa on aiheuttomasti palautettu, Liikenne- ja viestintävirasto määrää maksuun panematta jääneen tai palautetun veron suoritettavaksi.

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuvolle, joka ei ole rekisterissä tai joka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuksi, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

Ennen jälkiverotuksen toimittamista on verovelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkiverotus tulee toimittaa viimeistään kahden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana jälkiverotuksen perusteena oleva seikka on tullut veroviranomaisen tietoon. Jälkiverotus toimitetaan kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jolta vero olisi pitänyt maksuunpanna.

48 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvoveroa koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

49 §

Oikaisu verovelvollisen hyväksi

Jos veroa on maksuunpantu liikaa, Liikenne- ja viestintävirasto voi oikaista verotusta verovelvollisen hyväksi.

52 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos vero on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu taikka veroa on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa veron maksupäivästä sen mukaan kuin veronkantolaissa säädetään.

Korkoa ei kuitenkaan makseta oikaisun perusteella, jos veron palautus johtuu siitä, että verovelvollinen on jättänyt ilmoittamatta verovelvollisuuden päättymiseen tai 19 §:ssä tarkoit-

HE 61/2018 vp

tuun veronkannon keskeyttämiseen liittyvän tai muun vastaavan tiedossaan olleen verovelvollisuuteen tai ajoneuvon veronalaisuuteen liittyvän seikan.

Jos muutoksenhaun johdosta veroa määrätään suoritettavaksi tai veron määrää korotetaan, Liikenne- ja viestintävirasto perii veron ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

53 §

Valtion edunvalvonta

Valtion etua valvoo muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamies. Edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää tai kulutusveroa koskevissa asioissa valtion etua valvoo Tullin tulliasiamies.

Valtion edunvalvojaa kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että edunvalvojalle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

56 §

Viranomaiset

Ajoneuvoveron veronkantoviranomaisena toimii Liikenne- ja viestintävirasto. Kiinteän veron ja kulutusveron veronkantoviranomaisena toimii kuitenkin Tulli. Ahvenanmaan maakunnassa veronkantoviranomaisena on Ahvenanmaan valtionvirasto, johon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintävirastosta.

Liikenne- ja viestintävirasto, Tulli ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjen ajoneuvojen osalta Ahvenanmaan valtionvirasto toimittavat veron maksuunpanon ja huolehtivat veron perimisestä ja muista verotukseen liittyvistä toimenpiteistä sekä käsittelevät ajoneuvoverotusta koskevat hakemus- ja muut asiat. Liikenne- ja viestintävirasto käsittelee kuitenkin myös Ahvenanmaan valtionviraston kantamia veroja koskevat lykkäys- ja huojennusasiat.

Veronkantoviranomainen voi tehdä sopimuksen veronkanton liittyvän avustavan puhelinpalvelun siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Avustavalla puhelinpalvelulla tarkoitetaan tiedon välittämistä verovelvollisille ajoneuvoveroa koskevan lainsäädännön ja ohjeiden sisällöstä, ajoneuvojen verotusta koskevien tietojen antamista liikenneasioiden rekisteristä sekä verovelvollisten ilmoitusten vastaanottamista, tallentamista ja välittämistä edelleen veroviranomaisille. Avustavaa puhelinpalvelua hoitavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tätä tehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Avustavassa puhelinpalvelussa ei hoideta tehtäviä, joihin kuuluu verotusta koskevan päätöksentekovallan käyttöä. Sopimus avustavasta puhelinpalvelusta ei vaikuta veronkantoviranomaiselle kuuluviin tehtäviin tai viranomaisen velvollisuuksiin.

57 §

Valvonta

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle sekä poliisi-, rajavartiolaito- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on erääntynyt veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

58 §

Käyttökielto

Ellei veroa tai sen eräännyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (käyttökielto). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkin tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvova viranomais voi ottaa käyttökiellossa olevan ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla ajoneuvon saa kuitenkin kuljettaa luvassa määrättyyn paikkaan säilytettäväksi. Ajoneuvon käyttö voidaan estää myös, jos ajoneuvosta on maksuunpantava 47 a §:ssä tarkoitettua lisäveroa.

Käyttökielto päättyy, kun maksuunpantu vero on kokonaan suoritettu. Käyttökielto päättyy myös, jos Liikenne- ja viestintävirasto jättää lain 47 a §:ssä tarkoitetun lisäveron maksuunpanematta.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta ja veron suorittamista ei voida muutoin varmistaa, verovelvollisen tai ajoneuvon käyttäjän on valvontatilanteessa esitettävä veron suorittamisesta näyttö siten kuin 59 §:n 3 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisen painavista syistä kokonaan tai määräajaksi peruuttaa käyttökiellon tai määrätä, ettei ajoneuvoon sovelleta käyttökieltoa. Ajoneuvon käyttö voidaan sallia ainoastaan, jos:

1) tuomioistuimella on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn; tai

2) voidaan katsoa, ettei ajoneuvon omistaja tai haltija tiennyt eikä ole voinutkaan tietää suorittamatta olevasta verosta ja ajoneuvon käytön estämistä voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana.

Jos ajoneuvoja koskevassa rekisterissä on ollut ajoneuvon ostajan käytettävissä tieto veronmaksun laiminlyönnistä, ajoneuvon käyttökieltoa ei ilman erityistä syytä peruuteta.

Jaksoverotusajalta maksamatta oleva veronsuoritus ei aiheuta ajoneuvon seuraavalle omistajalle käyttökieltoa.

Kun ajoneuvosta on 5 §:n 5 momentin nojalla maksuunpantu ajoneuvoveroa ajoneuvon anastaneelle henkilölle, ajoneuvon omistajalle tai haltijalle ei aiheudu käyttökieltoa maksamattoman veron johdosta.

59 §

Ajoneuvon katsastaminen

Ajoneuvolain mukaista määräaikaikatsastusta suorittaessaan katsastuksen suorittajan on tarkastettava, että ajoneuvovero on asianmukaisesti suoritettu. Jos eräännyttä ajoneuvoveroa on suorittamatta, ajoneuvoa ei hyväksytä määräaikaikatsastuksessa.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta eikä muuta näyttöä veron suorittamisesta esitetä, ajoneuvon katsastus keskeytetään, kunnes vero viivekorkoineen on kokonaan suoritettu. Valvovat viranomaiset voivat estää ajoneuvon käytön sinä aikana, jona ajoneuvon katsastus on keskeytettynä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuna näyttönä voidaan pitää rahalaitoksen antamaa tositetta veron suorittamisesta, samoin kuin yhdessä verolipun kanssa tiliotetta taikka yhdessä verolipun kanssa laskunmaksuautomaatilta tai muulta päätteeltä tulostettua tositetta.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 58 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen käyttökiellon peruuttamisesta, ajoneuvo voidaan päätöksen voimassaoloaikana katsastaa, vaikka veroa on suorittamatta.

61 §

Veronhuojennus

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hakemuksesta määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa tai myöntää lykkäyksen suoritetun tai suoritettavan ajoneuvoveron ja sille laskettavan koron suorittamisesta. Virasto tai valtiovarainministeriö on oikeutettu saamaan muilta veroviranomaisilta tarvittavat tiedot huojennusasian ratkaisemiseksi. Tulli ratkaisee edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää ja kulutusveroa koskevat vapautus- tai lykkäyshakemukset. Veronmaksun lykkäys myönnetään valtiovarainministeriön määräämillä ehdoilla.

Valtiovarainministeriö voi ottaa 1 momentissa tarkoitettun periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

63 §

Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain V osan 3 lukua.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suorittamatta ajoneuvoveroa. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

10.

Laki

alkolukkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13 ja 15 § seuraavasti:

3 §

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

- 1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja
- 2) ajoneuvolain (1090/2002) ja sen nojalla annettujen säännösten ajoneuvoon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täytyminen 5 §:ssä tarkoitettun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Liikenne- ja viestintävirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä ajoneuvolain 49 §:n 2 momentissa säädetään tyyppi hyväksyntäviranomaisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdan standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

4 §

Hyväksynnän voimassaolo

Alkolukon mallin hyväksyntä on voimassa toistaiseksi.

Jos alkolukko ei enää täytä sitä hyväksyttäessä voimassa olleita vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa mallin hyväksynnän. Ennen hyväksynnän peruuttamista on hyväksynnän haltijalle annettava kirjallinen huomautus ja kohtuullinen aika virheen tai puutteen korjaamiseksi.

Jos virhe tai puute heikentää olennaisesti ajoneuvon liikenneturvallisuutta tai alkolukon toimintaa, hyväksyntä voidaan peruuttaa välittömästi.

6 §

Toimintailmoitus

Alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan on valvontaa varten tehtävä toimintailmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle ennen alkolukon markkinoille saattamista ja käyttöön ottamista. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta ilmoittajalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys ilmoittajan vastaavasta henkilöstä;

- 3) selvitys toiminnanharjoittajasta ja sen vastaavasta henkilöstä;
- 4) päätös alkolukon mallin hyväksymisestä;
- 5) selvitys alkolukon käyttötarkoituksesta;
- 6) selvitys 7 §:n 2 momentissa tarkoitettusta alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittavasta teknisestä laitteistosta ja ohjelmistosta.

Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Jos 1 momentissa ilmoitettavissa asioissa tai päätöksen sisällössä tapahtuu toiminnan aikana muutos, siitä on välittömästi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja ilmoitustavasta.

7 §

Alkolukon asentaminen, käyttäminen ajossa, huolto ja kalibrointi

Ajoneuvon liikenneturvallisuuden ja alkolukon toiminnan varmistamiseksi alkolukon asentamisessa, käyttämisessä ajossa, huollossa ja kalibroinnissa on toimittava huolellisesti ja noudatettava asianmukaisia menettelyjä.

Alkolukon voi asentaa ja huoltaa vain valtuutettu toiminnanharjoittaja. Toiminnanharjoittajalla on oltava käytettävissään alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan määrittelemä alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittava tekninen laitteisto ja ohjelmisto.

Alkolukko on asennettava ajoneuvoon ja sitä on käytettävä ajossa niin, että se on ajon aikana toimintakykyinen. Alkolukkoon ei saa asentaa eikä liittää laitteita, esineitä eikä ohjelmia, joita Liikenne- ja viestintävirasto ja valmistaja tai valtuutettu edustaja eivät ole hyväksyneet.

Alkolukko on kalibroitava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymässä määräajassa.

Toiminnanharjoittajan on annettava alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista todistus, josta käy ilmi asennetun alkolukon asennuspäivä ja -paikka, merkki, malli ja valmistusnumero sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja alkolukon seuraavan kalibroinnin päivämäärä. Sekä asennus- että kalibrointitodistus on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa alkolukkojen myyntipaikoista ja toiminnanharjoittajista internet-tietoverkossaan.

9 §

Käynnistyksen estäminen ja käytön valvonta ajon aikana

Alkolukko on säädettävä siten, että se vaatii ajoneuvon käynnistämisen yhteydessä puhallusta ja estää ajoneuvon käynnistymisen ilman puhallusta sekä puhallettaessa, jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholipitoisuus on vähintään 0,10 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa.

Alkolukon on ajon aikana satunnaisin määräajoin vaadittava puhallusta, jos alkolukkoa käyttää henkilö, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

Jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholipitoisuus ei alita 1 momentissa säädettyä rajaa tai hän laiminlyö puhalluksen ajon aikana, alkolukon on lukkiuduttava siten, että se estää ajoneuvon käynnistämisen tai liikkumisen.

Alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden on oltava vähintään 1,0 litraa. Jos kuljettajan terveydentila vaikeuttaa hyväksyttävän puhalluksen suorittamista, poliisi voi lääkärintodistuksen perusteella antaa luvan laskea vaadittava ilmamäärä alemmaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä alkolukon teknisestä toiminnasta ajon aikana ja hylätyn puhalluksen jälkeen sekä alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden määrästä.

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Virastolla on valvontatehtävässä oikeus:

1) päästä valvonnan edellyttämässä laajuudessa valmistajan, valtuutetun edustajan ja toiminnanharjoittajan toimitiloihin, muihin tiloihin ja valvonnan kohteen omistamiin tai hallinnassa oleviin tiloihin lukuun ottamatta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja;

2) valvoa 1 kohdassa tarkoitetuissa toimitiloissa henkilöstön toimintaa;

3) saada salassapitosäännösten estämättä nähtäväkseen valvontatehtävän kannalta välttämättömät asiakirjat;

4) päästä tarkastamaan valmistajan, sen edustajan tai toiminnanharjoittajan hallussa olevia valvontatehtävän kannalta välttämättömiä tietoja.

Virasto voi käyttää valvonnassa asiantuntijan apua, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista. Asiantuntijan on oltava perehtynyt alkolukkotoimintaan ja sitä koskeviin vaatimuksiin. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on valvontatehtävää hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

13 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai toiminnanharjoittajan korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, asettaa niille velvoitteita taikka kieltää toimenpiteen, jos asianomainen toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Virasto voi asettaa tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämishuhan. Niistä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valmistaja tai valtuutettu edustaja ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä velvoitteita, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan tai saatuaan asiasta muutoin tiedon varattava valmistajalle tai valtuutetulle edustajalle tilaisuus esittää selvitys puutteellisuudesta ja toimenpiteistä, joilla vaatimusten täyttäminen aiotaan hoitaa. Jollei valmistaja tai valtuutettu edustaja täytä vaatimuksia kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhempi, virasto voi kieltää häntä aloittamasta tai jatkamasta toimintaansa toistaiseksi tai määräajaksi, jos puutteellisuutta on pidettävä toiminnan turvallisuuden kannalta olennaisena. Jos puutteellisuus on vähäinen, virasto voi asettaa puutteellisuuden korjaamiseksi uuden määräajan, joka ei saa olla kahta viikkoa lyhempi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa mainittujen pakkokeinojen sijasta antaa valmistajalle, valtuutetulle edustajalle tai toiminnanharjoittajalle kirjallisen huomautuksen, jos pakkokeinon käyttäminen olisi kohtuutonta.

15 §

Muutoksenhaku

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

11.

Laki

aluevalvontalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluevalvontalain (755/2000) 23, 24 c, 30 b ja 34 a §, sellaisina kuin niistä ovat 23 § laissa 195/2015 sekä 24 c, 30 b ja 34 a § laissa (/), seuraavasti:

23 §

Aluevalvontaviranomaiset

Aluevalvontaviranomaisia ovat sotilas-, rajavartio-, poliisi- ja tulliviranomaiset sekä niiden aluevalvontaan määrätty virkamiehet.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii aluevalvontaviranomaisena toimialallaan.

Puolustusministeriö johtaa ja sovittaa yhteen aluevalvontaviranomaisten toimintaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, jollei puolustusvoimien ylipäällikön toimivallasta muuta johdu.

24 c §

Valtion ilma-alueen ja merialueella tapahtuvan aluevalvontatehtävän turvaaminen

Ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä ilmatilan esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtionilma-alueelle.

Siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisesta säädetään ilmailulain 107 §:ssä.

Liikenne- ja viestintäviraston on alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä merialueen esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtionilma-alueelle.

30 b §

Tiedon tuottaminen, vaaratilanteiden ennaltaehkäiseminen ja alusliikenteen turvaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan tulee tuottaa tieto Suomen aluevesillä olevasta ja sinne tulossa olevasta alusliikenteestä, ennaltaehkäistä vaaratilanteita sekä turvata alusliikenteen sujuminen normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

34 a §

Voimakeinojen käytön turvaaminen ilmatilassa ja merialueella

Sen lisäksi, mitä ilmailulaissa säädetään ilmatilan käytöstä, ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on rajoitettava ilmatilan käyttöä aluevalvontaviranomaisen pyynnös-

HE 61/2018 vp

tä tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava ilmatilan esteetön käyttö valtionilma-aluksille.

Liikenne- ja viestintäviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan on alusliikennettä ohjaamalla rajoitettava merialueen käyttöä aluevalvontaviranomaisen päätöksen mukaisesti tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava merialueen esteetön käyttö valtionaluksille.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

12.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2, 6–24, 27–34, 36–68, 70, 71, 73–77, 79–84, 92 ja 93 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 910/2011, 897/2014, 474/2016, 483/2017 ja 629/2017, 21 § osaksi laissa 910/2011, 33, 58, 59, 61, 83 ja 93 § laissa 879/2014, 36, 39, 41 ja 42 § laissa 910/2011, 37 ja 53 § osaksi laissa 474/2016, 38 ja 65 § osaksi laissa 879/2014, 57 § laeissa 879/2014 ja 629/2017, 70 § laissa (/) sekä 77 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusalusten turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

8) *erikoisalussäännöstöllä* erikoisalusten turvallisuussäännöstöjä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

13) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013); 13 a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määritellyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS -yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määritellyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määritellyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluviesivivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltynä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaisen työhön käytettävää proomua;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehittettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

25) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa neste-mäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsin tukiin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puski- ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puski- ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastiviivayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lastiviivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempänä kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

36) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alustenluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määrättyjä matkustaja-alusluokkia;

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P; (8.9.2017/629)

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäässä;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksytyä laitosta, jonka kanssa Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

6 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä sopimuksessa sille asetetut rakenteita ja varusteita sekä niiden järjestelyjä koskevat vaatimukset. Alusta käytettäessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksessa asetettuja toiminnallisia vaatimuksia alusturvallisuuden varmistamiseksi.

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä SOLAS-yleissopimukseen liittyvien säännösten velvoittavat määräykset, jotka koskevat alusten rakenteita, varusteita ja niiden järjestelyjä.

Sen lisäksi, mitä SOLAS-yleissopimuksessa määrätään, sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyin luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automaattilaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukainen.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä SOLAS-yleissopimuksessa asetetuista teknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista soveltaen ensisijaisesti IMO:n ohjeita ja suosituksia sekä hyväksyä SOLAS-yleissopimuksen mukaisia turvallisuusrakenteita, turvallisuusjärjestelmiä ja turvallisuusvarusteita.

7 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvälisessä liikenteessä mutta joka poikkeuksellisesti joutuu tekemään kansainvälisen matkan, SOLAS-yleissopimuksen määräyksistä, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin sellaiselle alukselle, jonka rakenteessa on uudenlaisia osia, vapautuksen aluksen turvalliseen navigointiin liittyvistä laitevaatimuksista, jos niiden soveltaminen vakavasti vaikeuttaisi tällaisten osien kehittämistä ja niiden asentamista käyttöön kansainvälisessä liikenteessä oleviin aluksiin.

8 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia muun kuin SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos Liikenne- ja viestintävirasto suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin SOLAS-yleissopimuksessa vaadittu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin, että alukseen liittyvä laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely voidaan yksittäistapauksessa korvata muulla kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätyllä tavalla.

9 §

Vapautukset teknisistä turvallisuusvaatimuksista

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa yksittäisen aluksen tai alusluokan SOLAS-yleissopimuksessa määrätyissä tapauksissa aluksen tai alusluokan rakenteille, varusteille tai niiden järjestelyille asetetuista vaatimuksista SOLAS-yleissopimuksessa määrätyillä edellytyksillä.

10 §

Aluksen turvallisuusjärjestelyjen vaihtoehtoinen toteuttamistapa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä, että yksittäisen aluksen turvallisuusjärjestelyt toteutetaan SOLAS-yleissopimuksen määräyksiin verrattuna vaihtoehtoisella tavalla, jos tällä

HE 61/2018 vp

tavoin saavutetaan ainakin vastaava turvallisuustaso kuin SOLAS-yleissopimuksen sääntöjä noudatettaessa saavutettaisiin.

11 §

Navigoinnin turvallisuusvaatimuksia koskevat poikkeukset, vapautukset ja samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti siitä, miltä osin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 150, ja sellaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500 ja, jotka liikennöivät yksinomaan Suomessa suojaisilla rannikkovesillä tai sisävesiliikenteessä, sovelletaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä 15–28. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset myös siitä, miltä osin SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä sovelletaan kotimaanliikenteen aluksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti yleisestä poikkeuksesta navigointilaitteistoja koskevista vaatimuksista aluksille, joilla ei ole mekaanista kuljetuskoneistoa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisen osittaisen tai ehdollisen vapautuksen navigoinnin turvallisuusvaatimuksista tai samanarvoisuuden, kun alusta käytetään matkalla, jolla aluksen suurin etäisyys rannikosta, matkan pituus ja luonne, tavallisten merenkulun vaarojen puuttuminen ja muut turvallisuuteen vaikuttavat seikat ovat sellaiset, että SOLAS-yleissopimuksen täysimääräinen soveltaminen on epämieliekästä tai tarpeetonta. Liikenne- ja viestintäviraston on tällöin otettava huomioon vapautusten ja samanarvoisuuksien mahdolliset vaikutukset muiden alusten turvallisuuteen.

12 §

Suurnopeusaluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusalukselle SOLAS-yleissopimuksessa tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusaluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

13 §

Ilmoitukset IMO:lle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle myöntämästään 7 §:n 2 momentin mukaisesta vapautuksesta, hyväksymästään 10 §:n mukaisesta vaihtoehdoisesta toteuttamisesta sekä myöntämästään 11 §:n 3 momentin mukaisesta osittaisesta tai ehdollisesta vapautuksesta tai samanarvoisuudesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista samanarvoisuutta koskevista päätöksistä sekä toimitettava selostus tehdyistä tutkimuksista.

14 §

Matkustaja-alusten luokat

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset jaetaan A-, B-, C- ja D-luokkaan non-SOLAS-direktiivin mukaisesti sen merialueen perusteella, jolla ne liikennöivät.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen merialueiden rajat.

Radioliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä sovellettaessa merialueet määritellään SOLAS-yleissopimuksen liitteen IV luvun määräysten mukaisesti.

15 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä kyseisessä matkustaja-alusluokassa sille asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Sen lisäksi, mitä non-SOLAS-direktiivissä säädetään, direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyt luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automaattikalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukainen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset aluksen teknisestä turvallisuudesta.

16 §

Lisäturvallisuusvaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi tarkempia teknisiä määräyksiä non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten teknistä turvallisuutta koskevista seikoista, jos direktiivin mukaisia turvallisuusvaatimuksia on tarpeen parantaa ilmasto- ja sääolosuhteiden tai muiden erityisten paikallisten olosuhteiden vuoksi.

17 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä, joilla sallitaan non-SOLAS-direktiivin liitteen I sääntöjä vastaavien sääntöjen soveltaminen, jos vastaavat säännöt ovat vähintään yhtä tehokkaita kuin liitteen I säännöt.

18 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä, joilla vapautetaan non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset tietyistä direktiivin mukaisista erityisvaatimuksista, kun ne liikennöivät kotimaan matkoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava vapautukselle non-SOLAS-direktiivin mukaiset toiminnalliset vaatimukset, joilla varmistetaan, että aluksen turvallisuustaso ei heikkene.

19 §

Suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintilupa

HE 61/2018 vp

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusmatkustaja-alukselle non-SOLAS-direktiivissä tarkoitettun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa non-SOLAS-direktiivissä tarkoitettun suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

20 §

Ilmoitukset komissiolle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava 16–18 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä välittömästi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä ja muissa direktiiveissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Sen lisäksi, mitä kalastusalusdirektiivissä säädetään, kalastusaluksen rungon, pää- ja apukoneiston sekä sähkö- ja automatiikkalaitteistojen suunnittelun, rakentamisen ja huollon standardeina on käytettävä hyväksytyt laitoksen luokitusta varten määrittelemiä tai Liikenne- ja viestintäviraston antamia vastaavia määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalastusdirektiivin ja muiden direktiivien täytäntöön pänemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia kalastusalusdirektiivin vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä alusturvallisuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää kalastusalusdirektiivin mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin kalastusalusdirektiivissä muuten edellytetään.

22 §

Erikoisalus

Erikoisalussäännösten soveltamisalaan kuuluvan erikoisaluksen on täytettävä tässä säännöksessä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä erikoisaluksille asetettavista teknisistä vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen erikoisalussäännösten määräyksistä, jos kyse on yksittäisestä matkasta suojaisilla rannikkovesillä ja alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa erikoisalussäännösten määräyksistä aluksen, jota ei tavallisesti käytetä erikoisaluksena, mutta joka poikkeuksellisesti tekee matkan erikoisaluksena, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää erikoisalussäännösten mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin erikoisalussäännöstyössä muuten edellytetään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, miten erikoisalussäännöstöä sovelletaan erikoisaluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500.

23 §

Muut alukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa muille kuin 21 ja 22 §:ssä tarkoitetuille aluksille tarkempia teknisiä määräyksiä 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi ja alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi. Määräykset voivat koskea aluksen:

- 1) rakennetta ja varusteita;
- 2) vakavuutta;
- 3) pää- ja apukoneistoa, laitteita sekä järjestelmiä;
- 4) merenkulkulaitteita ja -varusteita;
- 5) kulkuvaloja sekä viestintä- ja merkinantolaitteita;
- 6) radiolaitteita;
- 7) paloturvallisuutta;
- 8) hengenvälustelaitteita;
- 9) sähköasennuksia ja -laitteita;
- 10) muita vastaavia teknisiä seikkoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

24 §

Ro-ro-aluksen keulaportin erityisvaatimus

Suomalaisen ro-ro-aluksen ja sellaisen ulkomaisen ro-ro-matkustaja-aluksen, joka harjoittaa säännöllistä liikennettä Suomen satamasta tai Suomen satamaan, autokannelle johtavan keula-ajorampin on oltava rakenteeltaan ja järjestelyiltään sellainen, ettei keulalaidoitusportin rikkoutuminen tai irtoaminen vaurioita sitä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä keula-ajorampin rakenteesta ja järjestelyistä.

27 §

Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus

Kansainvälisessä liikenteessä olevan aluksen on täytettävä lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen määräykset.

Aluksella on oltava kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja, Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja tai kansainvälinen lastiviivavapautuskirja siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

28 §

Kotimaanliikenteessä oleva alus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä asetetut lastiviivavaatimukset.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on oltava kotimaanliikenteen lastimerkki ja kansallinen lastiviivakirja osoittamassa se enimmäissyvyys, johon alus saadaan lastata. Jos aluksella on kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja tai Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja, ei erillistä kotimaanliikenteen lastimerkkiä ja kansallista lastiviivakirjaa tarvita.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on yli 15 metriä, mutta alle 24 metriä, on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa määrätä tässä momentissa tarkoitettulle alukselle kotimaanliikenteen lastimerkin ja antaa kansallisen lastiviivakirjan, jos se aluksen käyttötarkoitus ja liikennealue huomioon ottaen on tarpeen aluksen turvallisen käytön varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen lastiviivasta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa myös tarkemmat tekniset määräykset muiden kotimaanliikenteessä olevien alusten rakenteellisista vaatimuksista sekä varalaidasta ja sen laskemisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset kotimaanliikenteen lastimerkin ja lastimerkin ohella käytettävien viivojen mitoista, sijainnista ja merkitsemistavasta.

29 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jossa on uudentyyppisiä ratkaisuja, lastiviivayleissopimuksen niistä määräyksistä, joiden soveltaminen saattaisi merkittävästi estää näiden uudentyyppisten ratkaisujen kehittämisen ja niiden ottamisen käyttöön kansainvälisillä matkoilla liikennöivissä aluksissa. Tällaisen aluksen on kuitenkin täytettävä ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat kokonaisturvallisuuden kannalta riittävät aluksen käyttötarkoitus huomioon ottaen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvälisessä liikenteessä, mutta joka poikkeuksellisesti tekee kansainvälisen matkan, noudattamasta lastiviivayleissopimuksen määräyksiä, jos alus täyttää turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle 1 ja 2 momentin mukaisista vapautuksista.

30 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia muun kuin lastiviivayleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen suomalaiseen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos Liikenne- ja viestintävirasto suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin lastiviivayleissopimuksessa vaadittu.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle kansainvälisen liikenteen aluksia koskevista 1 momentin mukaisista päätöksistä sekä toimitettava sille selostus tehdyistä tutkimuksista.

31 §

Poikkeukset lastiviivamääräyksistä kotimaanliikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen kotimaanliikenteen lastiviivamääräyksistä muulle alukselle kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla matkustaja-aluksella, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

32 §

Lastimerkin määräämisen hakeminen ja järjestäminen

Suomalaisen aluksen laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti lastimerkin sijoituksen määräämistä Liikenne- ja viestintävirastolta tai Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja lastimerkin määräämisen järjestämisestä.

33 §

Lastimerkin määrääminen ja lastiivakirja

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos määrää lastimerkin sijoituksen ja antaa lastiivakirjan. Kotimaanliikenteessä lastimerkin sijoitus määrätään ja lastiivakirja annetaan yhdelle tai useammalle kotimaanliikenteen liikennealueelle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi määräämänsä lastimerkin sijoituksen perusteella antaa alukselle väliaikaisen lastiivakirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita lastiivakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta lastiivakirjaa Liikenne- ja viestintävirastolta tai hyväksytyltä luokituslaitokselta.

34 §

Aluksen muuttaminen lastimerkin määräämisen jälkeen

Jos alukseen on lastimerkin määräämisen jälkeen tehty muutoksia, jotka voivat vaikuttaa aluksen varalaitaan, alusta ei saa käyttää ennen kuin laivanisäntä tai hänen edustajansa on tehnyt muutoksesta ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle tai sen valtuuttamalle hyväksytylle luokituslaitokselle ja kun alukselle on määrätty uusi varalaita.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttamalla luokituslaitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muun viranomaisen luona.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimittava yhteistyössä valtuuttamansa hyväksytyt luokituslaitoksen kanssa luokituslaitoksen sääntöjen laatimisessa ja menettelytapojen käyttöönottamisessa sekä neuvoteltava sen kanssa yhdenmukaisen tulkinnan saavuttamiseksi kansainvälisistä sopimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen osaksi tai kokonaan myös sellaiselle nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

37 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama katsastus

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää SOLAS-yleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen tai painolastivesiyleissopimuksen sopimuspuolen viranomaista suorittamaan muun katsastuksen kuin peruskatsastuksen. Tällainen katsastus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitettua katsastuksen kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua yleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan katsastaa Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä Liikenne- ja viestintävirastolta.

38 §

Nimetty katsastaja

Nimetyllä katsastajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy asianmukaisesti suorittamaan katsastuksia. Nimetyn katsastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn katsastajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusida, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava nimetyn katsastajan nimityskirja, jos:

1) nimetty katsastaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty katsastaja vakavasti tai toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä katsastajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa nimetyn katsastajan palauttamaan heti nimityskirjansa Liikenne- ja viestintävirastolle.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty katsastaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään, kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyin luokituslaitoksen kanssa. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa mainituista asioista. Sopimukseen on sovellettava Suomen lakia.

40 §

Kieltäytyminen katsastusvaltuutuksen antamisesta

Jos Liikenne- ja viestintävirasto valtuuttaa hyväksytyin luokituslaitoksen 39 §:n mukaisesti suorittamaan katsastuksia, se ei voi kieltäytyä antamasta katsastusvaltuutusta Euroopan unionin alueella sijaitsevalle muulle hyväksytyille luokituslaitokselle, ellei luokituslaitosten lukumäärän rajoittamiseen ole perusteltua syytä.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto on peruutettava katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosasetuksen 7 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi keskeyttää tai peruuttaa katsastusvaltuutuksen, jos luokituslaitos Liikenne- ja viestintäviraston antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti.

42 §

Hyväksytyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenne- ja viestintäviraston on valvottava, että hyväksyty luokituslaitos suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttää luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset vaatimukset. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt ilmoitukset Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

43 §

Katsastuksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti uuden aluksen ja olemassa olevaan alukseen tehtävien muutostöiden peruskatsastusta sekä näihin liittyvien piirustusten ja suunnitelmien hyväksymistä Liikenne- ja viestintävirastolta.

Muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja katsastuksia on haettava kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolta tai nimetyltä katsastajalta.

Laivanisäntä tai hänen edustajansa voi hakea Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta niitä katsastuksia, joiden tekemiseen Liikenne- ja viestintävirasto on kyseisen luokituslaitoksen valtuuttanut.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin hakemuksiin liitettävistä tiedoista, hakemusten ajankohdasta ja katsastuksen järjestämisestä.

44 §

Katsastuksen toimittaminen

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että alus katsastetaan ja sovittava Liikenne- ja viestintäviraston tai Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttaman hyväksytyyn luokituslaitoksen taikka nimetyn katsastajan kanssa katsastuksen ajasta ja paikasta.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa on ennen katsastuksen aloittamista suoritettu ne valmistavat toimenpiteet, joita katsastuksen järjestelmällinen ja viivytyksetön toimittaminen vaatii, sekä asetettava katsastuksen suorittajan käytettäväksi riittävä määrä henkilöitä.

Katsastus on toimitettava siten, että siitä on alukselle mahdollisimman vähän haittaa ja viivytystä.

45 §

Katsastuslajit

Alukselle tehtäviä meriturvallisuuskatsastuksia ovat peruskatsastus, uusintakatsastus, määräaikainen katsastus, välikatsastus ja vuosikatsastus.

Peruskatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen, koneiston ja varusteiden perusteellinen tarkastus, aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus sekä painelaitteiden ensimmäinen määräaikais-tarkastus.

Uusintakatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen ja varusteiden tarkastus sekä pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Määräaikaisessa katsastuksessa tarkastetaan, että aluksen paloturvallisuusjärjestelyt ja palonsammutuslaitteistot, hengenpelastuslaitteet ja -järjestelyt, radiolaitteet, navigointilaitteet, luositikkaat ja luotihissit järjestelyineen sekä muut SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyt laitteet ovat kunnossa ja toimivia aluksen liikennealueet huomioon ottaen.

Välikatsastuksessa varmistetaan, että aluksen rakenteet, kattilat, painelaitteet, koneistot varusteineen, ohjauslaitteet ja niihin kuuluvat ohjausjärjestelmät sekä sähkölaitteet ovat hyvässä kunnossa. Lisäksi välikatsastukseen kuuluu aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Vuosikatsastuksessa tarkastetaan silmämääräisesti, että aluksen rakenteita, koneistoa ja varusteita on ylläpidetty siten, että edellisessä katsastuksessa todettu merikelpoisuus on säilynyt ja ettei aluksessa Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymispäätöksessä edellytetyt varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

46 §

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva alus on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena siten kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset I momentissa tarkoitettun peruskatsastuksen ja muiden SOLAS-yleissopimuksen mukaisten katsastusten suorittamisesta IMO:n ohjeiden mukaisesti.

47 §

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluva kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus ja kotimaanliikenteen suurnopeusmatkustaja-alus on peruskatsastettava siten kuin non-

HE 61/2018 vp

SOLAS-direktiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden non-SOLAS-direktiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

48 §

Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä matkustaja-alus, joka ei kuulu non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

49 §

Kotimaanliikenteessä käytettävän lastialuksen ja proomun sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialuksen, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä lastialus ja proomu sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialus, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus. Lisäksi kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle sellaiselle lastialukselle, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on tehtävä välikatsastus ja aluksen radiolaitteille on tehtävä määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus sekä määräaikainen katsastus ja välikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

50 §

Kalastusaluksen katsastus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva alus on peruskatsastettava siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden kalastusalusdirektiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

Sellainen kalastusalus, joka ei kuulu kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalastusalusten luokkiin ja pyyntialueisiin perustuvia tarkempia määräyksiä näiden alusten katsastuksista.

51 §

Erikoisaluksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus

Erikoisalus, ammattivene ja vuokravene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, ammattiveneelle ja vuokraveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

52 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Kun alus otetaan ensimmäisen kerran käyttöön talviliikenteessä, sen runko on katsastettava talviliikennettä varten. Talviliikenteessä käytettävän aluksen pohja on katsastettava ulkopuolelta vuosittain ennen kuin alusta käytetään uudelleen talviliikenteeseen.

Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttaman hyväksytyyn luokituslaitoksen jääluokittamalle alukselle ei tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua katsastusta. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi erityisistä syistä vapauttaa luokittamattoman aluksen 1 momentissa tarkoitettua katsastuksesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta.

53 §

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettavat katsastukset

Alus on katsastettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena sen varmistamiseksi, että alus täyttää merenkulun ympäristönsuojelulain vaatimukset. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettaviin katsastuksiin sovelletaan, mitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa, Helsingin sopimuksessa, Euroopan unionin säädöksissä ja Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten ja Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

54 §

Lastiviivakatsastukset

Lastiviivayleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva alus on katsastettava siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

Kotimaanliikenteessä käytettävälle alukselle, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on suoritettava lastiviivakatsastus ennen sen asettamista liikenteeseen. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen suorittamisesta.

55 §

Ylimääräinen katsastus

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että suomalaiselle alukselle on suoritettava ylimääräinen katsastus alukselle tehtyjen merkittävien korjaus- tai muutostöiden, tapahtuneen merionnettomuuden, aluksella havaitun vian tai muun erityisen syyn sitä edellyttäessä, vaikka laivanisäntä tai hänen edustajansa ei sitä hakisi.

Jos aluksen navigointilaitteita tai kuljetuskoneistoa ohjataan integroidulla järjestelmällä, laivanisäntä on velvollinen esittämään ylimääräisessä katsastuksessa käsikirjan järjestelmän toiminnasta sekä siinä ohjeistamattomien toimintojen selvittämiseksi pöytäkirjan laitteen valmistajan teettämästä tai tekemästä järjestelmän testauksesta. Jos laivanisäntä ei esitä testipöytäkirjaa, Liikenne- ja viestintävirasto voi laivanisäntää kuultuaan pyytää puolueetonta tutkimuslaitosta testaamaan järjestelmän laivanisännän kustannuksella.

56 §

Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen

Katsastuksen jälkeen aluksen rakenteellisiin järjestelyihin, koneistoon, varusteisiin tai muihin katsastuksen kohteeseen ei saa tehdä muutoksia ilman Liikenne- ja viestintäviraston suostumusta.

57 §

Katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos myöntää katsastusten perusteella katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat tai tekee niihin merkinnän suoritetusta määräaikaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta. Jos aluksessa on havaittu olennaisia puutteita, asiakirjat annetaan puutteiden korjaamisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, non-SOLAS-direktiivin, kalastusalusdirektiivin ja aluskierrätysasetuksen sekä muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset siitä, mitä katsastusasiakirjoja sekä todistus- ja turvallisuuskirjoja katsastusten perusteella annetaan sekä siitä, kuinka kauan ne ovat voimassa ja miten niiden voimassaoloa voidaan jatkaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää merityöyleissopimuksen mukaisen merityösertifikaatin ja sen liitteenä olevan merityöehtojen noudattamista koskevan ilmoituksen. Myöntämisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todennut, ettei myöntämiselle ole estettä ja että työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut Liikenne- ja viestintävirastolle antamassaan lausunnossa, ettei myöntämiselle ole estettä työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvien seikkojen osalta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava merityösertifikaatti silloin, kun virasto on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta tai työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut Liikenne- ja viestintävirastolle antamassaan lausunnossa, että alus ei todistettavasti vastaa merityöyleissopimuksen vaatimuksia eikä asian korjaamiseksi ole ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin.

58 §

Väliaikainen todistus- tai turvallisuuskirja

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle katsastuksen perusteella väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle väliaikaisen merityösertifikaatin, joka on voimassa enintään kuusi kuukautta. Myöntämisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto ja työsuojeluviranomainen ovat toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todenneet, ettei myöntämiselle ole estettä. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

59 §

Todistus- tai turvallisuuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita todistus- tai turvallisuuskirjan tai merityösertifikaatin tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta todistus- tai turvallisuuskirjaa Liikenne- ja viestintävirastolta tai hyväksytyltä luokituslaitokselta ja uutta merityösertifikaattia Liikenne- ja viestintävirastolta.

Todistus- tai turvallisuuskirja lakkaa olemasta voimassa, jollei siihen ole tehty merkintää säädetystä vuosi-, väli- tai määräaikaiskatsastuksesta taikka jos alukseen on tehty muutos ilman Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksyn luokituslaitoksen suostumusta tai jos alus siirtyy toisen valtion lipun alle.

Merityösertifikaatti lakkaa olemasta voimassa, jos:

- 1) alusta ei ole tarkastettu merityöyleissopimuksen määräysten mukaisesti;
- 2) merityösertifikaattia ei ole allekirjoitettu hyväksytyin välitarkastuksen jälkeen;
- 3) alus siirtyy toisen valtion lipun alle;
- 4) ei enää toimi laivanisännän lukuun;
- 5) aluksen rakenteisiin tai laitteisiin on tehty olennaisia muutoksia.

60 §

Aluksessa havaittu puutteellisuus

Jos katsastusta suoritettaessa aluksessa havaitaan vika tai puute, katsastajan on ilmoitettava siitä aluksen päällikölle tai laivanisännälle ja asetettava määräaika vian tai puutteen korjaamiselle tai poistamiselle sekä tehtävä siitä asianmukainen merkintä katsastusasiakirjoihin. Vian tai puutteen korjaamisesta tai poistamisesta on määräajan kuluessa ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

61 §

Aluksen todistus- tai turvallisuuskirjan poisottaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa suomalaiselta alukselta pois sille myöntämänsä tai hyväksytyin luokituslaitoksen myöntämän todistus- tai turvallisuuskirjan, jos alus ei ole rakenteeltaan, koneistoltaan, varustukseltaan tai toiminnaltaan katsastuksessa edellytetyssä kunnossa. Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle poisotetun todistus- tai turvallisuuskirjan tilalle väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, jonka voimassaoloaikana aluksessa havaittu vika tai puute on korjattava. Liikenne- ja viestintävirasto tai

HE 61/2018 vp

hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle viipymättä uuden todistus- tai turvallisuuskirjan sen jälkeen, kun se on todennut, että aluksessa havaittu vika tai puute on asianmukaisesti korjattu. Uusi todistus- tai turvallisuuskirja myönnetään samaksi ajaksi, jonka poisotettu todistus- tai turvallisuuskirja olisi ollut voimassa.

62 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa määräajaksi myöntää poikkeuksia tässä luvussa säädetyistä tai tämän luvun säännösten nojalla määrätyistä vaatimuksista. Poikkeukset eivät saa olla ristiriidassa Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten kanssa.

Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei aluksen turvallisuustaso olennaisesti heikenny.

Jos alusta käytetään liikenteessä yksinomaan ulkomaan satamien välillä, Liikenne- ja viestintävirasto voi, ottaen huomioon liikenteen laadun kuitenkin määrätä, että tällainen liikenne on rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen tai kansainväliseen liikenteeseen.

63 §

Aluksenmittauksen tarkoitus ja tarkemmat määräykset

Aluksenmittauksella määritetään aluksen brutto- ja nettovetoisuus aluksenmittausyleissopimuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi aluksenmittausyleissopimuksen yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi antaa tarkempia määräyksiä aluksenmittausyleissopimuksessa asetetuista vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi IMO:n yleiskokouksen 19 päivänä marraskuuta 1981 antamassa päätöslauselmassa A.494 määrättyllä tavalla ja laivanisännän pyynnöstä sallia, että aluksen bruttovetoisuutena käytetään myös rinnakkain yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/1955) mukaan määritettyä vetoisuutta.

64 §

Aluksenmittauksen suorittajat

Suomalaisen aluksen aluksenmittauksen suorittaa Liikenne- ja viestintävirasto tai Liikenne- ja viestintäviraston nimeämä aluksenmittaaja, joka ei toimi Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa.

65 §

Nimetty aluksenmittaaja

Nimetyllä aluksenmittaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy suorittamaan asianmukaisesti aluksenmittauksia. Nimetyn aluksenmittaajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusida, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja, jos:

1) nimetty aluksenmittaaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty aluksenmittaaja rikkoo vakavasti tai toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä aluksenmittaajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa nimetyn aluksenmittaajan palauttamaan heti nimityskirjansa Liikenne- ja viestintävirastolle.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty aluksenmittaaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

66 §

Aluksenmittauksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti aluksenmittausta Liikenne- ja viestintävirastolta tai nimetyltä aluksenmittaajalta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja aluksenmittauksen järjestämisestä.

67 §

Aluksenmittaus ja mittakirja

Alus, jonka pituus on vähintään 12 metriä, on mitattava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä voidaan mitata myös alus, jonka pituus on alle 12 metriä.

Kun aluksen rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että aluksen yläkansi on paikoillaan, aluksenmittaajaa voidaan pyytää laatimaan kannenalaista tilaa koskeva väliaikainen mittaus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa aluksenmittauksen perusteella alukselle aluksenmittausyleissopimuksen mukaisen mittakirjan.

68 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama aluksenmittaus

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen asianomaista viranomaista mittaamaan suomalaisen aluksen ulkomailla. Tällainen aluksenmittaus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitetun aluksenmittauksen kanssa.

Aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan mitata Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä Liikenne- ja viestintävirastolta.

70 §

Suomalaisen aluksen siirtyminen toisen valtion lipun alle

Kun liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkitty alus siirtyy toisen aluksenmittausyleissopimukseen liittyneen valtion lipun alle, sen mittakirjan voimassaoloaika jatkuu enintään kolme kuukautta tai siihen asti, kunnes tämän lippuvaltion asianomainen viranomainen korvaa mittakirjan toisella kansainvälisellä mittakir-

HE 61/2018 vp

jalla siitä riippuen, kumpi ajankohta on aikaisempi. Mittakirja on palautettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

71 §

Suezin kanavan ja Panaman kanavan mittakirjat

Liikenne- ja viestintävirasto voi laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä antaa suomalaiselle alukselle englannin kielellä laaditun Suezin kanavan mittakirjan tai Panaman kanavan mittakirjan. Tällainen mittakirja voidaan antaa myös Suomen satamassa olevalle ulkomaiselle alukselle, jos laivanisäntä tai aluksen päällikkö sitä Liikenne- ja viestintävirastolta pyytää.

Aluksenmittaus ja vetoisuuden määrittäminen tulee tehdä Suezin kanavan tai Panaman kanavan kulloinkin voimassaolevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

73 §

Mittakirjan tietoihin vaikuttavat muutokset

Jos aluksessa on mittakirjan saamisen jälkeen tapahtunut sen vetoisuuteen vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle. Aluksen vetoisuus on määritettävä uudelleen ja alukselle on annettava uusi, aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja aluksenmittausyleissopimuksessa määrättyä aikarajoitusta noudattaen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun aluksen lastitiloiksi merkitsemättömiä tiloja käytetään lastitiloina.

Jos 1 momentissa tarkoitetut muutokset todetaan ulkomaisessa aluksessa, jolla on aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja, Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltion aluksenmittausviranomaisille.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita mittakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta mittakirjaa Liikenne- ja viestintävirastolta.

74 §

Mittakirjan katoaminen tai vahingoittuminen

Jos aluksen mittakirja katoaa, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle. Jos on perusteltua syytä olettaa mittakirjan kadonneen, Liikenne- ja viestintävirasto antaa alukselle uuden mittakirjan, johon merkitään sen antamisen syy.

Jos aluksen mittakirja on vahingoittunut tai siinä määrin kulunut, että sen käyttäminen vaikeutuu, Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta uuden mittakirjan sillä ehdolla, että vanha mittakirja palautetaan Liikenne- ja viestintävirastolle. Uuteen mittakirjaan merkitään sen antamisen syy.

75 §

Lastaaminen ja kuljetus

Alus on lastattava siten, että sen vakavuus ja kantokyky ovat riittäviä ja ettei sen rakenteisiin kohdistu liiallisia rasituksia. Alusta ei saa lastata yli lastimerkin eikä lastia sijoittaa niin, että se estää vapaan tai turvallisen pääsyn aluksen käytön vuoksi tarvittaviin kohteisiin tai laitteisiin eikä niin, että aluksella on alkukallistumaa.

HE 61/2018 vp

Alusta lastattaessa on otettava tarkoin huomioon aluksen sopivuus aiottuun kuljetukseen ja kuljetettavan lastin ominaisuudet. Ihmishengen ja terveyden, aluksen ja lastin sekä ympäristön turvallisuutta vaarantavien tapahtumien varalta on ryhdyttävä tarpeellisiin varotoimiin.

Alus, jolla on lastinkiinnityskäsikirja, on lastattava hyväksytyin lastinkiinnityskäsikirjan mukaisesti tai Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun tavan tai menetelmän mukaisesti.

Alus on lastattava siten, että lasti ei haittaa näkyvyyttä komentosillalta.

Matkustaja-alusta ei saa käyttää hinaamiseen, ellei kyseessä ole avun antaminen matkalla tavatulle hädänalaiselle alukselle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi SOLAS-yleissopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten tai Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä aluksen lastaamisesta ja kuljettamisesta.

76 §

Viljan kuljetus irtolastina aluksessa

Kuljettaessa viljaa irtolastina aluksessa kansainvälisessä liikenteessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksen ja sen nojalla annettujen säännösten määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset viljan kuljettamisesta ja lastaamisesta kotimaanliikenteessä olevassa suomalaisessa aluksessa tai ulkomaisessa aluksessa, joka lastaa tai purkaa viljaa Suomen satamassa. Liikenne- ja viestintäviraston määräysten sijasta voidaan viljan kuljettamisessa kotimaanliikenteessä noudattaa 1 momentissa mainittuja määräyksiä.

77 §

Alukseen tehtävät merkinnät

Liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkittyyn alukseen on merkittävä aluksen nimi, kotipaikka ja merkinnät syvyyksestä. Lisäksi alukseen on tehtävä muut SOLAS-yleissopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa edellytetyt merkinnät.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen merkintöjen tekemisestä, merkintöjen sijainnista ja merkitsemistavasta sekä merkkien koosta.

79 §

Helikopterikuljetukset

Jollei ilmailulaista tai helikopterikuljetuksiin sovellettavasta Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta seuraa, helikopterikuljetuksia alukselle tai alukselta voidaan suorittaa, jos aluksen kansitiloissa on käytettävissä vinssausalue, rajoitettu laskeutumisalue tai täydellinen laskeutumisalue.

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla ja non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla kotimaan matkoilla liikennöivällä A-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella sekä säiliöaluksella on oltava täydellinen tai rajoitettu laskeutumisalue SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyllä tavalla. Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla B-, C- ja D-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella on oltava vinssausalue tai laskeutumisalue non-SOLAS-direktiivissä edellytetyllä tavalla.

Hätätilanteessa aluksen päällikkö ja helikopterin päällikkö päättävät yhdessä helikopterikuljetuksen suorittamistavasta ja -paikasta, jos aluksella ei ole helikopteritoiminnassa vaadittavia merkintöjä taikka jos turvavarusteet ovat puutteelliset.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi IMO:n suositusten sekä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien ja suositusten mukaisia tarkempia määräyksiä helikopterikuljetusten edellyttämistä teknisistä vaatimuksista, merkeistä ja radioliikenteestä sekä kuljetuksissa noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä.

80 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 79 §:n 4 momentin nojalla annetuista helikopteritoimintaa koskevista määräyksistä, jos poikkeus ei olennaisesti heikennä aluksen, helikopterin, aluksessa tai helikopterissa olevien henkilöiden taikka ympäristön turvallisuutta.

81 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Poliisin, Tullin, työsuojeluhallinnon ja Väyläviraston on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

82 §

Määräykset kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 38 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

83 §

Alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritykset

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy alusten turvallisuuslaitteiden toiminnan varmistamiseksi sellaiset huoltoyritykset, joiden osalta SOLAS-yleissopimuksessa edellytetään hallinnon hyväksymistä. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset huoltoyritysten hyväksymisen edellytyksistä ja niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista SOLAS-yleissopimuksen vaatimusten mukaisesti.

84 §

Kustannusten korvaaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Tämän lain mukaisista Liikenne- ja viestintäviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

92 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos alusturvallisuusrikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä erityyösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyt luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

13.

Laki

alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2, 11–13, 15, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a–20 d, 21, 22, 22 d, 22 f, 22 g ja 23, 25–28, sellaisina kuin niistä ovat 2, 11, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a, 20 b, 20 c, 21, 22, 22 d, 22 f, 23, 25, 26, 28, 29 § laissa (/), 12, 13 ja 15 § osaksi laissa 1307/2009, 20 d ja 22 g osaksi laissa 791/2013 sekä 27 § laissa 1307/2009, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (Vessel Traffic Service, VTS) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä* Väylävirastoa;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla*; alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;
- 9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;
- 10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;
- 11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititustoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, kierrettäviä ja vältettäviä alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (DW-reittejä);
- 12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;
- 13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;
- 14) *suojavaikalla* Liikenne- ja viestintäviraston merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojaavaa laituri- tai ankkuripaikkaa tai mitä tahansa muuta suojaavaa aluetta;
- 15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavaran kuljetettavaksi meritse;
- 16) *liikenteenharjoittajalla* alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännösten 17 luvussa, IGC-säännösten 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määritellyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määritellyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määritellyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuudirektiivillä* jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

11 §

Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus

Alusliikenneohjaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen hoitamiseen.

Alusliikenneohjaajana saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen. VTS-palveluntarjoaja tekee pätevyystodistukseen merkinnän suoritetusta työpaikkakoulutuksesta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava Liikenne- ja viestintäviraston arvioitavaksi vähintään kerran viidessä vuodessa.

Alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laaditusta laatujärjestelmästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistus

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut hyväksytysti alusliikenneohjaajan peruskoulutuksen ja että hän hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. Jos pätevyystodistus oikeuttaa antamaan 6 tai 7 §:ssä tarkoitettua palvelua, edellytetään lisäksi, että hakija on suorittanut vahtiperämiehen tutkinnon ja saanut vahtiperämiehenkirjan.

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee pätevyystodistukseen ne alusliikennepalvelut, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan.

Alusliikenneohjaajan peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Alusliikennepalvelun esimiehen pätevyys

Alusliikennepalvelun esimiehellä tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen johtamiseen.

Alusliikennepalvelun esimiehenä saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksen ja joka hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. Liikenne- ja viestintävirasto tekee pätevyystodistukseen merkinnän hyväksytysti suoritetusta peruskoulutuksesta.

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava alusliikenneohjaajan pätevyystodistus, jos henkilö ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä pätevyystodistuksen saamisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asian tutkittuaan peruuttaa pätevyystodistuksen, jos

1) pätevyystodistuksen haltija toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä; tai

2) pätevyystodistuksen haltija on tehtäviään hoitaessaan päihtyneenä.

Ennen pätevyystodistuksen peruuttamispäätöstä tulee asianomaista henkilöä kuulla asiassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa pätevyystodistuksen haltijan toimittamaan heti pätevyystodistuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos pätevyystodistusta ei peruuteta pysyvästi, päätöksessä on määrättävä aika, jonka kuluessa pätevyystodistusta ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi, tai viimeistään pätevyystodistuksen voimassaolon päättyessä.

16 §

Alusliikennepalvelun ylläpito

VTS-palveluntarjoajan tulee ylläpitää alusliikennepalvelua VTS-alueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä 8 §:ssä tarkoitetun perustamispäätöksen mukaisesti sekä

HE 61/2018 vp

valvoa ja ohjata alusliikennettä VTS-keskuksessa ylläpidettävän tilannekuvan perusteella. VTS-palveluntarjoajan tulee varmistua VTS-alueensa palvelutason riittävydestä liikenteen suhteen.

VTS-palveluntarjoaja voi yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä viranomaisten tai satamanpitäjien kanssa. VTS-palveluntarjoaja vastaa siinäkin tapauksessa alusliikennepalvelun ylläpitämisestä.

Alusliikenneohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan lain nojalla hänelle säädettyjä tehtäviä.

VTS-palveluntarjoajan on tallennettava VTS-alueen tilannekuva ja siihen liittyvä VHF-radioliikenne. Tallenteita on säilytettävä 30 vuorokautta. Tallenteiden julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

VTS-palveluntarjoajan on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Väylävirasto vastaa liikenteenohjauspalvelujen järjestämisestä hallinnoimillaan vesiväylillä ottaen huomioon toimivaltaisen viranomaisen edellä 8 §:ssä tarkoitetun perustamispäätöksen.

16 a §

Meritilannekuva

VTS-palveluntarjoaja tuottaa Väyläviraston tilauksesta ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa. Puolustus- ja turvallisuusviranomaiset saavat tilannekuvan käyttöönsä korvauksetta.

17 §

Alusliikenteen tilapäinen ohjaaminen erityistilanteissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi tai VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi määrätä:

- 1) vesialueen, väylän tai väylän osan suljettavaksi tai avattavaksi;
- 2) aluksia ankkurointipaikalle tai takaisin laiturin; sekä
- 3) nopeusrajoituksia vesialueella tai väylällä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedotettava päätöksestään välittömästi VTS-palveluntarjoajalle, jotta se voi tehdä tarvittavat toimenpiteet päätöksen täytäntöön panemiseksi. VTS-palveluntarjoajan on tiedotettava toimenpiteistä välittömästi VTS-alueella oleville tai sinne matkalla oleville aluksille sekä asianomaiselle satamanpitäjälle.

VTS-palveluntarjoaja voi tehdä omasta aloitteestaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen toimintakäsikirjassa olevien Liikenne- ja viestintäviraston ennalta hyväksymien ohjeiden perusteella poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi, VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on välittömästi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja Rajavartiolaitokselle päätöksestään. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheetonta viivytystä.

17 a §

Kielto-oikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla annettujen päätösten, Euroopan unionin toi-

minnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla annettujen asetusten, eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämisestä annetun lain (659/1967) nojalla annetun asetuksen tai varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) nojalla tehdyn jäädyttämiss päätöksen taikka viranomaisen määräämän aluksen kulkua koskevan rajoitteen toimeenpanemiseksi oikeus kieltää

- 1) alusta saapumasta VTS-alueelle tai poistumasta VTS-alueelta;
- 2) tulemasta satamaan tai ankkuroimasta;
- 3) lähtemästä satamasta tai ankkuripaikalta;
- 4) jäämästä VTS-alueelle, satamaan tai ankkuripaikalle.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta tai rajoituksesta. VTS-palveluntarjoajan tulee antaa Liikenne- ja viestintäviraston antamat määräykset alukselle tiedoksi. VTS-palveluntarjoajan tulee ilmoittaa alukselle siihen kohdistuvista toimista mahdollisimman pian saatuaan tiedon Liikenne- ja viestintävirastolta, kuitenkin viimeistään silloin, kun alus tekee ilmoituksen aikomuksestaan saapua VTS-alueelle tai poistua VTS-alueelta, ilmoituksen tulostaan satamaan tai aikeistaan ankkuroida tai ilmoituksen lähdöstään satamasta tai ankkuripaikalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kiellon tehostamiseksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus antaa luotsaus- tai jäänmurtopalveluja tuottavalle yritykselle määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus määrätä alus siirrettäväksi, jos se ei noudata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai siirtämiseen on muu aluksesta johtuva meriliikennettä, ympäristöä tai turvallisuutta vaarantava syy taikka toinen viranomainen pyytää siirtämistä. Siirtämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa aluksen omistaja tai laivanisäntä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on tiedotettava tarpeen mukaan välittömästi 24 §:ssä mainituille virka-apuviranomaisille sekä ulkoministeriölle.

18 §

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuudet

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava asianomaisille merenkulku-, meripelastus-, ympäristö-, aluevalvonta-, poliisi- tai tulliviranomaisille sekä asianomaisille satamanpitäjille havaitsemistaan tai sille ilmoitetuista tietyä alusta koskevista aluksen tai siinä olevien ihmisten turvallisuuteen, meripelastukseen, ympäristönsuojeluun tai alue- taikka tullivalvontaan liittyvistä olennaisista seikoista.

VTS-palveluntarjoajan tulee toimittaa aluksen suunnitellun reitin varrella sijaitsevien Euroopan unionin jäsenvaltioiden asianomaisille VTS-viranomaisille olennaiset tiedot sellaisista aluksista, joiden katsotaan aiheuttavan vaaraa merenkululle tai uhan merenkulun tai ihmisten turvallisuudelle tai ympäristölle.

VTS-palveluntarjoajan velvollisuudesta vastaanottaa alusten luotsinkäyttöä koskevat ilmoitukset ja ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle luotsauslain (940/2003) noudattamiseen liittyvistä havainnoistaan säädetään mainitussa laissa.

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 a §

Tietoturvaan liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle käyttämiensä viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuden liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

19 §

VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirja

VTS-palveluntarjoajan on pidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on määritelty VTS-keskuksen toiminnan ja teknisten järjestelmien ylläpitämiseen liittyvät tehtävät ja toimenpiteet sekä varautuminen alusliikennepalvelun ylläpitämiseen myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Toimintakäsikirjassa on määriteltävä luotsauslaissa säädettyjä velvoitteita koskevat menettelytavat, ilmoituskäytännöt ja yhteistyö Liikenne- ja viestintäviraston ja luotsauslaissa tarkoitettun luotsausyhtiön kanssa. VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirjan tulee olla Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä.

19 a §

Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin

Tämän lain 2 §:ssä tarkoitetun VTS-palveluntarjoajan on varauduttava valmiuslaissa (1555/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelulla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Alusliikennepalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä noudatetaan.

20 §

Valvonta kansainvälisillä merialueilla

VTS-palveluntarjoajan on seurattava VTS-alueeseensa liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista. VTS-palveluntarjoajan on toteuttava asiaankuuluvat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alukset, jotka saapuvat VTS-alueelle noudattavat edellä mainittuja järjestelmiä.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, joka valvoo VTS-alueeseen liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista, havaitsemistaan reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista koskevista poikkeamista.

20 a §

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuusdirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittelemiseksi ja tallentamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurista, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurista, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (SafeSeaNet-keskusjärjestelmä). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

20 b §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskeva suunnitelma

Rajavartiolaitos laatii yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan, Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston, Suomen ympäristökeskuksen ja muiden meripelastuslain (1145/2001) 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa apua tarvitsevien alusten suojapaikkojen ohjeita sekä merenkulun avustuspalveluja koskevien Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöslauselmien perusteella suunnitelman, jonka avulla varaudutaan avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamiseen ja pelastamiseen sekä ihmishenkeen ja turvallisuuteen kohdistuviin uhkatilanteisiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua suunnitelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 c §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottaminen

Rajavartiolaitos päättää yhteistyössä 20 b §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa aluksen suojapaikkaan ohjaamisesta mainitussa pykälässä tarkoitettua suunnitelman mukaisesti tehdyn tilannearvion perusteella. Rajavartiolaitoksen on päätöstä tehdessään kuultava VTS-palveluntarjoajaa.

Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestään VTS-palveluntarjoajalle. Rajavartiolaitos ilmoittaa Suomen ympäristökeskukselle, Liikenne- ja viestintävirastolle ja VTS-palveluntarjoajalle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt meri-

HE 61/2018 vp

pelastuslaissa ja pelastuslaissa 379/2011 säädetyllä tavalla avun tarpeessa olevien alusten ja ihmishenkien pelastamiseksi sekä vahinkojen torjumiseksi.

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamisesta suojapaikkaan ja viranomaisten yhteistyöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 d §

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, joka tekee tietojenvaihdon edellyttämät sopimukset Euroopan tietokeskuksen kanssa ja vastaa yhteistyöstä tietojenvaihdossa.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta ja Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin ja alusten laitteiden käytön valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa alusten pitkän kantaman tunnistamista ja seurantaa koskevista laitteista tarkempia teknisiä määräyksiä.

21 §

Alusliikennepalveluun osallistuminen

Alukset, joiden suurin pituus on vähintään 24 metriä, ovat velvollisia osallistumaan alusliikennepalveluun ilmoittautumalla 8 §:n mukaisessa perustamispäätöksessä määrättyllä tavalla VTS-palveluntarjoajalle, kuuntelemalla VTS-alueella käytössä olevia VHF-kanavia sekä noudattamalla VTS-alueella tapahtuvaa liikennöintiä koskevia säännöksiä ja perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset voivat ilmoittautua VTS-palveluntarjoajalle tämän kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

VTS-palveluntarjoaja voi yksittäistapauksissa sää- tai jääolosuhteiden taikka muiden meriturvallisuuksien vuoksi määrätä myös muita aluksia osallistumaan alusliikennepalveluun enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava tekemästään päätöksestä viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheutonta viivytystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksissa, jos ilmoittautuminen on ilmeisen turhaa tai kohtuuttoman hankalaa, vapauttaa aluksen ilmoittautumisvelvollisuudesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta ja että aluksella on toimiva ja käytössä oleva automaattinen tunnistusjärjestelmä (AIS).

22 §

Aluksen päällikön vastuu ja ilmoitusvelvollisuus

Päällikkö vastaa aluksen ohjailusta aluksen osallistuessa alusliikennepalveluun.

Jos aluksen päällikkö aluksen turvallisuuteen liittyvästä pakottavasta syystä ei pysty osallistumaan alusliikennepalveluun 21 §:ssä säädetyllä tavalla tai ei pysty noudattamaan alusliikenteen tilapäiseksi ohjaamiseksi 17 §:n nojalla annettuja määräyksiä, hänen on ilmoitettava tästä välittömästi VTS-palveluntarjoajalle sekä annettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle erillinen kirjallinen selvitys.

Aluksen päällikön on ilmoitettava 17 §:n mukaisista alusta koskevista oleellisista toimenpiteistä laivanisännälle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava välittömästi saamastaan 2 momentissa säädetyistä ilmoituksesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

22 a §

Aluksen saapumisilmoitus

Suomen satamaan tai ankkuripaikalle saapuvan meriliikenteessä olevan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on annettava aluksen saapumisilmoitus tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä tiedonhallintajärjestelmää käyttämällä. Ilmoitus on tehtävä vähintään 24 tuntia ennen saapumista tai viimeistään silloin, kun alus lähtee satamasta kohti Suomen satamaa. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä. Tämän lisäksi aluksesta on sen saavuttua perille annettava lopullista saapumisaikaa koskeva ilmoitus.

Saapumisilmoituksen tulee sisältää ilmoitusmuodollisuudirektiivin liitteen A-kohdan mukaiset tiedot. Tämän lisäksi Tulli voi vaatia saapumisilmoituksessa mainitun direktiivin liitteen B osan 1–6 kohdissa tarkoitettujen FAL-lomakkeiden sekä meriterveysilmoituksen sisältämät tiedot, jos ne ovat tarpeen kansallisen sisäisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseksi tai tullilainsäädännön, verolainsäädännön, maahanmuuttolainsäädännön, ympäristölainsäädännön taikka terveyttä koskevan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi.

Tulli varmistaa, että aluksen saapumisesta annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset.

22 d §

Tilastointia koskevien tietojen antaminen

Liikenne- ja viestintävirasto laatii tilastoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä.

Liikenne- ja viestintävirasto kerää suunnittelu- ja valvontatehtäviään sekä merenkulkuilastojen laatimista varten tietoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi.

Meriliikenteen tietojen keräämisessä, tilastojen laatimisessa ja tiedonkeruun tulosten lähettämässä noudatetaan meriliikenteen tilastodirektiiviä. Liikenne- ja viestintävirasto lähettää tiedonkeruun tulokset Euroopan komissiolle.

Aluksen omistajien tai heidän edustajiensa ja satamien on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tiedot matkustaja- ja tavaramääristä aluskohtaisesti ja tavararyhmittäin sekä ilmoitettava tyhjiä ja täysien kuljetusyksiköiden määrät.

Meriliikenteessä olevien alusten omistajien tai heidän edustajiensa tulee toimittaa tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle tai VTS-palveluntarjoajalle, jos Liikenne- ja viestintävirasto on antanut tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi, sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä järjestelmää käyttäen.

22 f §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta vapauttaa aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön 22 a §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädettyistä ilmoitusvelvollisuuksista Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut seurantadirektiivissä säädetty vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisesti tarkistettava, että vapautuksen ehdot täyttyvät ja peruutettava vapautus, jos vapautuksen saanut ei täytä ehtoja.

Liikenne- ja viestintäviraston on pidettävä ajantasaista luetteloja yhtiöistä ja aluksista, joille vapautus on myönnetty. Luettelo ja siihen tehdyt muutokset on toimitettava Euroopan komissiolle.

22 g §

Tarkemmat määräykset

Tulli antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamisesta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämisessä noudatettavista menettelyistä.

23 §

Merellä tapahtuvista vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen

Aluksen päällikön on Suomen vesialueella ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle:

1) kaikista aluksen turvallisuuteen vaikuttavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten yhteentörmäyksestä, pohjakosketuksesta, vauriosta, toimintahäiriöstä tai koneviasta, vuodosta tai lastin siirtymisestä sekä kaikista rungon vioista tai rakenteellisista vioista;

2) kaikista merenkulun turvallisuutta vaarantavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten aluksen ohjattavuuteen tai merikelpoisuuteen mahdollisesti vaikuttavista häiriöistä sekä kaikista aluksen kuljetuskoneistoon, ohjauslaitteisiin, sähköntuotantolaitteisiin taikka navigointi- tai viestintälaitteisiin vaikuttavista vioista;

3) kaikista tilanteista, jotka saattavat aiheuttaa vesien tai rannikon pilaantumista, kuten ympäristöä pilaavien aineiden pääsystä veteen tai tällaisen päästön uhasta; sekä

4) kaikista merellä ajelehtivista ympäristöä pilaavien aineiden lautoista sekä konteista tai pakkauksista.

Suomen vesialueen ulkopuolella suomalaisen aluksen päällikön on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lähimmän rantavaltion asianomaiselle viranomaiselle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä saamastaan 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta Liikenne- ja viestintävirastolle ja Rajavartiolaitokselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä.

25 §

Alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelmat

VTS-palveluntarjoajalla on oltava alusliikennepalvelutehtäviä koskevat koulutusohjelmat. Alusliikennepalvelutehtävien peruskoulutusohjelmaan on sisällytettävä ainakin alusliikennepalveluiden perustiedot, kommunikointi, tehtävissä sovellettavat säännökset ja määräykset sekä poikkeustilanteiden hallinta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistusten edellytyksenä olevaa koulutusta varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava Liikenne- ja viestintäviraston arvioitavaksi vähintään kerran viidessä vuodessa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää henkilörekisteriä (VTS-pätevyysrekisteri).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistuksen haltijasta:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammatillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

VTS-pätevyysrekisteristä saa rekisteriin merkitylle luovuttaa häntä itseään koskevia tietoja. Sen lisäksi tietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

27 §

Luettelo oppilaitoksista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa oppilaitoksista, joissa annetaan alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutusta.

28 §

Valvonta

Tämän lain täytäntöönpanon ja noudattamisen ylin valvonta kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Jos alus ei noudata tämän lain säännöksiä tai lain nojalla annettuja päätöksiä ja määräyksiä, kansainvälisten sopimusten määräyksiä taikka Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöksiä, on Liikenne- ja viestintäviraston ilmoitettava tästä aluksen lippuvaltiolle, jos rikkinen on selvää ja vakavaa.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 16 §:n 5 momentissa tarkoitetun riskienhallinnan vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poista-

HE 61/2018 vp

miseksi. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasak-
koloissa (1113/1990).

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

14.

Laki

alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 1 § sellaisena kuin se on osaksi laeissa 486/2004 ja (/), seuraavasti:

1 §

Alusten rekisteröinti

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain V osassa tai jäljempänä tässä laissa säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain V osan mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9-12 sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

Aluksina pidetään tässä laissa myös uivia alustoja ja rakenteita sekä muita kelluvia laitteita.

Aluksen kansallisuudesta ja kotipaikasta säädetään merilaissa (674/1994).

Sellaisista alusrekisteriin merkityistä suomalaisista matkustaja-aluksista ja bruttovetoisuudeltaan vähintään 500 olevista suomalaisista lastialuksista, jotka liikennöivät kansainvälisillä matkoilla, on pidettävä myös 2 a luvussa tarkoitettua historiarekisteriä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

15.

Laki

alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 4–10, 10 a, 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 4–10, 10 a ja 11 § laissa 1308/2009 sekä 12 § laissa 985/2015, seuraavasti:

4 §

Jääluokkamääräykset ja vastaavuusluettelo

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset eri jääluokkiin kuuluvien alusten rakenteelle, koneteholle ja muille jäissäkulkumuinaisuuksille asetettavista vaatimuksista ja menetelmistä, joilla jääluokka määritellään, sekä eri jääluokkien välisistä eroista.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa luettelon siitä, mitä suomalaisia jääluokkia hyväksytyjen luokituslaitosten antamat luokitusmerkinnät vastaavat, ja antaa asiaa koskevat tarkemmat määräykset.

5 §

Jääluokan hyväksyminen vaihtoehtoisella menetelmällä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä aluksen jääluokan määrittämisen muulla kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos alus on siten rakennettu, että sen jäissäkulkukyky vastaa samaan jääluokkaan kuuluvan aluksen jäissäkulkukykyä.

6 §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Turkin ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntöjen hyväksyminen

Alus, joka on hyväksytty toisen Euroopan unionin jäsenvaltion, Turkin tai Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen osapuolena olevan Euroopan vapaakauppaliittoon kuuluvan valtion jääluokkavaatimusten mukaan, rinnastetaan alukseen, joka täyttää Liikenne- ja viestintäviraston 4 §:n 1 momentin nojalla antamat jääluokkamääräykset, sillä edellytyksellä, että alus on yhtä turvallinen kuin suomalaiset jääluokkamääräykset täyttävä alus.

7 §

Jääluokan määräytyminen ja vahvistaminen

Aluksen jääluokka määräytyy hyväksytyyn luokituslaitoksen alukselle antaman luokitusmerkinnän ja Liikenne- ja viestintäviraston 4 §:n 2 momentin nojalla vahvistaman vastaavuusluettelon perusteella. Virasto tekee laivanisännän ilmoituksesta merkinnän aluksen jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluettelo.

Jos aluksella ei ole hyväksytyt luokituslaitoksen antamaa luokitusmerkintää, Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa laivanisännän hakemuksesta aluksen jääluokan 4 §:n 1 momentissa tai 5 §:ssä tarkoitetulla menetelmällä taikka 6 §:ssä tarkoitetun valtion jääluokkamääräysten mukaisesti. Laivanisännän on annettava virastolle jääluokan vahvistamista varten tarvittavat tiedot ja selvitykset. Virasto antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä tietoja ja selvityksiä tarvitaan. Virasto tekee merkinnän jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluetteloon.

Merkintä jääluokkaluettelossa on voimassa niin kauan kuin aluksen luokitusmerkintä tai jääluokan vahvistamisen perusteena olevat seikat eivät muutu. Jos aluksen luokitusmerkintä tai aluksen jääluokan vahvistamisen perusteena oleva seikka muuttuu, laivanisännän on ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle, joka tekee merkinnän aluksen uudesta jääluokasta jääluokkaluetteloon tai vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden jääluokan 2 momentin nojalla ja tekee siitä merkinnän jääluokkaluetteloon.

8 §

Jääluokan poikkeaminen jääluokkamääräyksistä

Jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen jääluokka tai jäissäkulkuominaisuudet olennaisesti poikkeavat siitä, mitä 4 §:ssä tarkoitetut määräykset edellyttävät, Liikenne- ja viestintävirasto voi aluksen jääluokan määrittämiseksi pyytää lisätietoja ja selvityksiä tai suorittaa aluksella tarkastuksen sekä saatujen tietojen ja selvitysten tai tarkastuksen tulosten perusteella määrittää aluksen jääluokan. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu kotirauhan suojaamiin tiloihin.

Laivanisännän on viipymättä toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

9 §

Jääluokan peruuttaminen ja uuden jääluokan vahvistaminen

Jos alus on vaurioitunut tai sen rakenteellinen kunto on muutoin huonontunut, Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa peruutettava alukselle annettu jääluokka ja vahvistettava alukselle uusi, sen jäissäkulkukykyä ja rakenteellista kuntoa vastaava alempi jääluokka.

Laivanisännän on ilmoitettava Liikenne- ja viestintäviraston jäävauriosta tai muusta aluksen kuntoa heikentävästä vauriosta.

10 §

Jäänmurtaja-avustuksen antaminen

Väylävirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta Suomen vesialueella jääolosuhteiden niin vaatiessa. Avustusta annetaan Väyläviraston nimeämiin talvisatamiin ja Väyläviraston erikseen määrittelemiin muihin kohteisiin. Satama-alueilla avustuksesta vastaa asianomainen satama.

Väylävirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta myös Suomen vesialueen ulkopuolella, jos avustus suomalaisiin satamiin tai satamista on tarpeen Suomen ulkomaankaupan turvaamiseksi taikka perustuu toisen valtion kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen.

Väylävirasto voi turvallisuussyistä tai liikenteen painopistealueista johtuen rajoittaa jäänmurtaja-avustuksen antamista alue- ja satamakohtaisesti. Väylävirasto päättää avustusrajoituksesta sää- ja jääolosuhteiden, aluksen jääluokan sekä kantavuuden perusteella. Väylävirasto voi ottaa huomioon myös aluksen konetehon ja aluksen kuljettaman lastimäärän, jos erityisen vaikeat jääolosuhteet sitä edellyttävät.

HE 61/2018 vp

Väylävirasto voi hakemuksesta myöntää yksittäistapauksessa alukselle oikeuden jäänmurta- ja-avustukseen satamaan tai alueelle, jonne avustamista on 3 momentin mukaisesti rajoitettu, jos:

- 1) jääolosuhteet ovat tilapäisesti helpottuneet;
- 2) kyseessä on erikoiskuljetus, kiireellinen energianhuolto tai tehtaan tuotannon pysähtymisen uhka;
- 3) alus olisi muutoin oikeutettu avustukseen, mutta sen kantavuus jää enintään viisi prosenttia alle vaaditun kantavuuden; taikka
- 4) aluksen matka on jo alkanut avustusrajoitusten noston antopäivänä eikä aluksen tulo myöhästy oleellisesti ajankohdasta, jolloin edelliset avustusrajoitukset olivat voimassa.

10 a §

Jäänmurtopalvelut

Väyläviraston tehtävänä on tilata koko maan alueella tarvittavat jäänmurtopalvelut. Hankintamenettelyssä sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007).

Väyläviraston voi velvoittaa merkittävässä markkina-asemassa olevan jäänmurtopalvelujen tarjoajan tarjoamaan jäänmurtopalveluja tilanteessa, jossa palveluja ei voida järjestää hankintamenettelyn perusteella.

Palveluntarjoajan tarjotessa 2 momentissa tarkoitettuja jäänmurtopalveluja, palveluista suoritettavan korvauksen määrittelyssä noudatetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisia, yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin sovellettavia periaatteita.

11 §

Päätösten maksullisuus

Liikenne- ja viestintäviraston aluksen jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

12 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

16.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 5, 9, 13 ja 18 §, sellaisena kuin ne ovat 5 § laissa 1138/2010, 9 § osaksi laissa 1138/2010, 13 § osaksi laissa 1113/1990 ja 1293/2009 sekä 18 § laissa 877/2014, seuraavasti:

5 §

Valvontaviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto on tässä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen valvoo alusturvallisuudesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja huolehtii PSC-direktiivin ja tarkastusdirektiivin mukaisista tarkastuksista, ilmoituksista sekä niiden mukaisten tietojen antamisesta ja tietojen vaihdosta.

Valvontaviranomaisen virkamiehet ovat tässä laissa tarkoitettuja tarkastajia.

PSC-direktiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät PSC-direktiivin liitteen XI vaatimukset. Tarkastusdirektiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät tarkastusdirektiivin liitteen V vaatimukset. Tarkastajalla on oltava valvontaviranomaisen antama yhteisen mallin laatimisesta satamavalvontaa suorittavien tarkastajien henkilötodistusta varten annetun komission direktiivin 96/40/EY edellyttämät tiedot sisältävä todistus, joka osoittaa, että henkilö on valtuutettu suorittamaan tarkastuksia.

9 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysviranomaiset sekä puolustusvoimat ja Väylävirasto kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua Liikenne- ja viestintävirastolle. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, poliisin on annettava virka-apua tarkastuksen toimittamista varten.

Virka-avun pyytämisessä ja antamisessa noudatettavasta menettelystä voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

13 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 12 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa laivanisännälle tai tämän edustajalle taikka molemmille. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valvontaviranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että laivanisäntä yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, voi Liikenne- ja vies-

HE 61/2018 vp

tintävirasto määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Valvontaviranomaisen määräämän toimenpiteen tultua suoriteksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

18 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitetusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitetusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

17.

Laki

autoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 46, 47, 50, 51, 54, 55, 67 ja 86 §, sellaisina kuin ne ovat 46 § laeissa 5/2009, 1324/2009 ja 1192/2016, 47 § laissa 1073/2014, 50 § osaksi laissa 1192/2016, 51 § laeissa 1324/2009 ja 1192/2016, 54 § laissa 1192/2016, 55 § laissa 1192/2016, 67 § laeissa 413/1997 ja 1192/2016 sekä 86 § laeissa 266/2003, 868/2011 ja 971/2012, seuraavasti:

46 §

Jos tämän lain nojalla verosta vapaan tai alennettuun veroon oikeutetun ajoneuvon rakennetta, omistusta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että ajoneuvo tai sen käyttötarkoitus ei enää täytä verottomuuden tai alennetun veron edellytyksiä, ajoneuvon omistaja, jonka omistusaikana ajoneuvon rakenteen tai käyttötarkoituksen muutos on tehty, on velvollinen tekemään tästä ilmoituksen yhden kuukauden kuluessa Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös 28 ja 51 §:ssä tarkoitetuista ajoneuvoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rakenteen muuttamisena pidetään myös pakettiauton varustamista muilla kuin 8 §:ssä tarkoitetuilla istuimilla tai niiden kiinnittämiseen tarkoitetuilla laitteilla.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty, Tullin tai poliisin on esitettävä ajoneuvon käyttö, kunnes velvollisuus on täytetty tai vero maksuunpanttu.

47 §

Liikenne- ja viestintävirasto maksuunpanee autoveron saatuaan 46 §:n mukaisen ilmoituksen tai kun muutoin havaitaan, että liikenteessä on käytetty ajoneuvoa, joka ei enää täytä verottomuuden, veronpalautuksen tai veronalennuksen ehtoja.

Vero maksuunpannaan 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisen maksettavaksi tai sille, joka on käyttänyt ajoneuvoa 28 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai hänen oikeudenomistajalleen. Maksuunpanoa ei kuitenkaan toimiteta, jos ajoneuvo merkitään rekisteriin toisen verottomuuteen, alennetun veron alaisen ajoneuvon käyttöön oikeutetun tai veronpalautukseen oikeutetun omistukseen viimeistään yhden kuukauden kuluessa siitä, kun mainittuihin etuihin oikeutettu omistaja on luovuttanut ajoneuvon.

50 §

Verohallinto voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa autoveroa, viivekorkoa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa ne kokonaan. Liikenne- ja viestintävirasto ratkaisee hakemuksen, jos se määräisi tai on määrännyt veron.

Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa 1 momentissa tarkoitettuna periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Verohallinto voi erityisistä syistä valtiovarainministeriön määräämin ehdoin hakemuksesta myöntää lykkäystä veron suorittamiselle. Liikenne- ja viestintävirasto ratkaisee hakemuksen, joka koskee sen maksuunpanemaa veroa. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian rat-

HE 61/2018 vp

kaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

51 §

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikunta- tai näkövammasta aiheutuva pysyvä haitta-aste on vähintään 80 prosenttia ja jonka henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee, tai sellainen invalidi, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 60 prosenttia ja jolle auton hankinta on hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen, Verohallinnon on hakemuksesta määrättävä asettamallaan ehdoilla valtion varoista maksettavaksi takaisin vero, kuitenkin enintään 3 770 euroa. Milloin hakija ajokortissa olevalla merkinnällä tai muutoin luotettavasti osoittaa, että hänen on käytettävä automaattivaihteista autoa, veroa palautetaan edellä mainituin edellytyksin enintään 4 980 euroa. Jos auto on ollut haltijan käytössä, vero palautetaan vasta, kun haltija on merkitty auton omistajaksi. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on merkitty rekisteriin auton omistajaksi tai oikeus palautukseen menetetään.

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikuntakyky on alaraajan tai alaraajojen puuttumisen tahi toiminnan vajaavuuden vuoksi siten alentunut, että hänen pysyvä haitta-asteensa on vähintään 40 prosenttia, Verohallinnon on hakemuksesta 1 momentissa säädetyillä ehdoilla määrättävä valtion varoista maksettavaksi takaisin 60 prosenttia verosta, kuitenkin enintään 2 460 euroa. Palautusta myönnetään vain autosta, jonka hankinta on invalidille hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 1 momentissa säädetyssä ajassa.

Joka 1 ja 2 momentin nojalla on saanut veron takaisin, on, jos ajoneuvo luovutetaan muuhun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun käyttöön, velvollinen suorittamaan tässä laissa tarkoitettua veron ja tekemään luovutuksesta ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle noudattaen, mitä 46 §:ssä säädetään.

Saatuun 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen Liikenne- ja viestintäviraston on maksuunpantava vero ajoneuvon luovuttajan maksettavaksi noudattaen soveltuvin osin, mitä 47 ja 48 §:ssä säädetään.

54 §

Tässä laissa veroviranomaisella tarkoitetaan Verohallintoa ja Liikenne- ja viestintävirastoa. Verohallinto vastaa autoveroverotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista tässä laissa säädetyistä viranomaistehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä 3, 14 ja 30 §:ssä sekä 8 luvussa tarkoitetuissa tapauksissa.

Veroviranomaisten lisäksi Tulli ja poliisi valvovat autoverotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi säädettyjen ja määrättyjen velvollisuuksien noudattamista.

55 §

Valtion oikeutta valvoo Verohallinnon tehtävänä olevassa verotuksessa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olevassa autoverotuksessa valtion oikeutta valvoo Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamies.

HE 61/2018 vp

Valtion oikeudenvallvojaa kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että oikeudenvallvojalta varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

67 §

Jos asia on hakijalle erityisen tärkeä, Verohallinto tai Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa hakemuksesta ennakkoratkaisun siitä, miten tätä lakia sovelletaan hakijan ajoneuvon verotukseen. Ennakkoratkaisua ei kuitenkaan anneta verotusarvosta.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkoratkaisua haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Ennakkoratkaisu annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään sen antamista seuraavan kalenterivuoden loppuun. Lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua noudatetaan ennakkoratkaisun saajan vaatimuksesta sitovana siltä ajalta, jolle se on annettu.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Verohallinnossa, Liikenne- ja viestintävirastossa, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta.

86 §

Autoverotusta varten annetut tai esitetyt tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa. Niitä ei saa pöytäkirjassa tai päätöksessä selostaa laajemmin kuin se on välttämätöntä. Tietoja saa käyttää tässä laissa tarkoitettuihin veroviranomaisen tilastollisiin selvityksiin, joiden yhteenvedot ovat julkisia. Yleisen vähittäismyyntiarvon perusteella verotettuja ajoneuvoja koskevat verotuspäätökset ovat julkisia, lukuun ottamatta 50 ja 51 §:ssä tarkoitettuihin asioihin liittyviä asiakirjoja sekä tietoa henkilötunnuksesta ja luonnollisen henkilön osoitteesta. Tieto viranomaisen henkilörekisteriin sisältyvistä julkisista asiakirjoista voidaan antaa kopiona, tulosteena tai sähköisessä muodossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin säännösten estämättä. Veroviranomaisen hallussa olevat käytetyn ajoneuvon arvoa koskevat tiedot ovat julkisia ainoastaan, jos tietoa on käytetty ajoneuvon verotuksessa. Asianosaisten oikeus tiedonsaantiin määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan tiedot ja asiakirjat kuitenkin antaa veroviranomaisille ja näiden kutsumille asiantuntijoille sekä verotuksen valvontaa, veron perintää, verotuksesta tehdyn valituksen tutkimista ja syytteesen saattamista tai ulosottoa varten asianomaisille viranomaisille ja näiden edustajille. Pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä säädettyin edellytyksin verotusasiakirjat tai niistä ilmenevät tiedot on annettava pidättämiseen oikeutetun virkamiehen käytettäväksi muunkin rikoksen kuin verorikoksen selvittämistä varten.

Tulli, Verohallinto tai Liikenne- ja viestintävirasto voi myös määrätä asiakirjat annettaviksi tilastollisia tai tieteellisiä tutkimuksia varten tällaista tutkimusta suorittavan henkilön tai viranomaisen käytettäväksi. Myös hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätökset voidaan julkaista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä, asianomaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman veroviranomaisen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu, ellei toisin säädetä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

18.

Laki

biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 33 §, sellaisena kuin se on laissa 388/2017, seuraavasti:

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Energiavirasto saa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

- 1) syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa sekä biopolttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä varten;
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädettyjä valvontatehtäviä varten;
- 4) valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtionavustuksen valvontaa varten;
- 5) työ- ja elinkeinoministeriölle energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

19.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 20 §, sellaisena kuin se on laissa 1341/2009, seuraavasti:

20 §

Karja-alusten hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua karja-aluksen hyväksymistodistusta haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Virasto suorittaa eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkastuksen karja-alukselle.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hyväksymistodistuksen, jos karja-alus täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset. Virasto voi peruuttaa hyväksymistodistuksen, jos karja-alus ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaa epäkohtia viraston tai valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan kuitenkin peruuttaa heti, jos karja-aluksessa oleva puute on sellainen, että se välittömästi vaarantaa kuljetettavien eläinten hyvinvoinnin.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä toimitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot tai tieto hyväksymistodistuksen peruuttamisesta eläinkuljettajarekisteriin merkitsemistä varten. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hyväksymistodistukselle eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun tunnistenumeron.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

20.

Laki

erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain (781/2013) 1 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tekoon ja laiminlyöntiin, josta toimivaltainen viranomainen voi määrätä veron- tai tullinkorotuksen luonnolliselle henkilölle, kotimaiselle kuolinpesälle tai tuloverolain (1535/1992) 4 §:ssä tarkoitettulle yhtymälle taikka muulle verovelvolliselle, jonka veronkorotuksesta luonnollinen henkilö on vastuussa verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Verohallinto, Tulli ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Mitä tässä laissa säädetään veronkorotuksesta ja verotuspäätöksestä, sovelletaan vastaavasti tullinkorotukseen ja tullauspäätökseen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

21.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 2–4, 6, 7, 7e, 7f, 10, 13, 14, 17, 19, 20 a ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 6 § osaksi laeissa 69/2007 ja 1303/2009, 3 ja 23 § osaksi laissa 1303/2009, 4 § osaksi laeissa 69/2007, 1303/2009 ja 748/2014, 7e ja 7 f § laissa (/), 10 § osaksi laeissa 69/2007, 769/2011 ja 165/2017, 13, 14 ja 19 § laissa 1303/2009, 17 § laissa 651/2015 sekä 20 a § laissa 69/2007, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *toimivaltaisella viranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa, Rajavartiolaitosta, poliisia ja Tullia;
- 2) *satamanpitäjällä* sitä, joka ylläpitää satamaa tai satamarakennetta;
- 3) *vaarallisella esineellä* sellaista esinettä, esineen jäljitelmää tai ainetta, joka voi vaarantaa tai jota voidaan käyttää vaarantamaan aluksen tai sataman taikka niissä olevien turvallisuutta;
- 4) *satamaturvadirektiivillä* satamien turvallisuuden parantamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/65/EY;
- 5) *turvatasolla* niiden turvatoimien tasoa, joilla varaudutaan siihen, että turvallisuutta uhkaavaa välikohtausta yritetään tai se tapahtuu;
- 6) *turvatasolla 1* turvatoimien jatkuvasti ylläpidettävää asianmukaisesti suojaavaa vähimmäistasoa;
- 7) *turvatasolla 2* turvatoimien lisättyä tasoa, jota ylläpidetään väliaikaisesti, jos turvallisuutta uhkaavan välikohtauksen riski on kohonnut;
- 8) *turvatasolla 3* rajoitetuksi ajaksi käyttöön otettavia erityistoimia, jos turvallisuutta uhkaava välikohtausta on todennäköinen tai sen uhka on välitön, vaikka välikohtauksen tarkkaa kohdetta ei pystyttäisi määrittelemään;
- 9) *sataman turvatoimialueella* tämän lain mukaisen turva-arvioinnin perusteella määriteltävää aluetta, jolle laaditaan turvasuunnitelma ja joka on merkittävä näkyvästi selkein merkein tai kyltein, joissa turvatoimialueesta ilmoitetaan suomen, ruotsin, englannin ja venäjän kielellä;
- 10) *satamarakenteella* paikkaa, jossa alukselle tai aluksesta liikkuu henkilöitä tai kuljetetaan tavaroita taikka suoritetaan satamapalveluita;
- 11) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981).

3 §

Toimivaltaisen viranomaisen yleiset tehtävät

Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on valvoa, että turvatoimiasetuksen ja tämän lain säännöksiä noudatetaan.

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan puutteista Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka on viipymättä ryhdyttävä toimiin puutteellisuuksien korjaamiseksi. Jos puutteellisuus on luonteeltaan sellainen, että sen korjaaminen vaatii pikaisia toimia, muukin toimivaltainen viranomainen voi ryhtyä välittömiin toimiin puutteen korjaamiseksi. Sen on myös ilmoitettava asiasta heti virastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston, Rajavartiolaitoksen ja Tullin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan vakavista puutteellisuuksista poliisille SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa määritellyn turvataso arviointia varten.

Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava salassapitosäännösten estämättä tämän lain tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia tietoja toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tietoja voidaan välittää sähköisesti siten kuin tässä laissa jäljempänä säädetään.

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto toimii turvatoimiasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna merenkulun turvatoimien yhteysyksikkönä ja satamien turvatoimien yhteysyksikkönä, minkä lisäksi sen tehtävänä on:

1) suorittaa satamarakenteiden ja satamien turva-arvioinnit, hyväksyä alusten, satamien ja satamarakenteiden turvasuunnitelmat, katsastaa alukset sekä antaa todistuskirjat siten kuin turvatoimiasetuksessa ja tässä laissa säädetään;

a) hyväksyä turva-arvioinnin perusteella ja satamanpitäjän esityksestä sataman turvatoimi-alueen rajat ja se, keille sataman henkilöstöstä tehdään turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) tarkoitettu turvallisuusselvitys, sekä huolehtia satamien turvasuunnitelmien tarkistamisesta tämän lain mukaisesti;

b) hyväksyä sataman turvapäällikkö ja muu keskeinen turvahenkilöstö sataman tekemän esityksen ja turvallisuusselvityksen perusteella;

c) toimia satamaturvadiirektiivin 5 artiklassa tarkoitettuna satamaturvaviranomaisena;

2) ryhtyä turvatoimiasetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että suomalaisessa satamassa oleva alus on turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, ja jos on perusteltua syytä epäillä, ettei alus ole turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, tai jos alus ei esitä todistuskirjaa pyydettyä, ilmoittaa asiasta Rajavartiolaitokselle, poliisille tai Tullille sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

3) ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 2.4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin aluksen vaatimuksenmukaisuuden puutteiden korjaamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että suomalaiseen satamaan saapuva alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos tilanne ei korjaannu tai muuten on perusteltua syytä uskoa, että alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ilmoittaa asiasta Rajavartiolaitokselle, poliisille tai Tullille sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

4) hyväksyä turvatoimiasetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut vastaavat turvajärjestelyt ja ryhtyä niiden osalta asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin toimiin;

5) tiedottaa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, tehokkaasti ja ilman aiheetonta viivytystä poliisille ilmoittamasta turvatasosta ja sen muutoksista, antaa tarvittaessa asiaa koskevia

tarkempia tietoja sekä asettaa riskianalyysiin perustuen ulkomailla Suomen lipun alla purjehtivan aluksen turvataso ja välittää tieto tästä poliisille edelleen vahvistettavaksi;

- 6) tehdä turvatoimiin liittyvät hallinnolliset ilmoitukset;
- 7) ohjeistaa ja valvoa valvontaviranomaisten järjestämiä harjoituksia satamaturvadirektiivin liitteen III mukaisesti;
- 8) valvoa, että tässä laissa tarkoitetut turvatarkastukset suoritetaan turvatoimiasetuksen ja tämän lain mukaisesti; sekä
- 9) suorittaa muut tässä laissa Liikenne- ja viestintävirastolle säädetty tehtävät.

6 §

Poliisin erityistehtävät

Poliisin tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

1) asettaa turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa tarkoitettu turvataso ja päättää käytettävissään olevien tietojen pohjalta turvatason nostamisesta ja laskemisesta sekä antaa tarkempia ohjeita vaaratilanteilta suojautumiseksi;

2) ilmoittaa päättämästään turvatason muutoksesta Liikenne- ja viestintävirastolle; sekä

3) saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus, ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin.

7 §

Tullin erityistehtävä

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Tullin tehtävänä on ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus.

7 e §

Satamanpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjä on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitettujen riskienhallinnan vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. Virasto voi velvoittaa 1 momentissa tarkoitetun satamanpitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi. Veloitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaisissa (1113/1190).

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin 1 momentissa tarkoitettua satamaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

7 f §

Tietoturvallisuuden liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjän on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle sen käyttämiin viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

10 §

Turvatarvituksen suorittaja

Rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä on oikeus suorittaa tässä laissa tarkoitettu turvatarkastus sen ehkäisemiseksi, että vaarallisia esineitä käytettäisiin laittomiin, alusta tai sataman turvatoimialuetta taikka niissä olevia henkilöitä vahingoittaviin toimiin.

Oikeus suorittaa turvatarkastus 1 momentissa tarkoitettua syystä on myös muulla kuin rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä, jos hän täyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 35 §:ssä säädettyt järjestyksenvalvojaksi hyväksymiselle asetetut edellytykset tai jos hän on saanut siviili-ilmailun turvaamisesta annettujen määräysten mukaisen Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuksen turvatarkastajaksi ja kummasakin tapauksessa poliisi on hyväksynyt hänet tehtävään. Käsitellessään hyväksymistä koskevaa asiaa poliisilla on oikeus käyttää niitä rekisteritietoja, joihin turvallisuusselvityslaisissa tarkoitettu suppea henkilöturvallisuus selvitys voi perustua. Poliisin hyväksyntä on voimassa koko valtakunnan alueella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja turvatarkastajia eivät ole oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. He eivät myöskään ole oikeutettuja voimakeinojen käyttöön.

Aluksen päällikön oikeudesta ja velvollisuudesta järjestyksen pitämiseksi ja turvallisuuden säilyttämiseksi aluksella säädetään merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 18 §:ssä.

13 §

Tietojen antaminen ennen aluksen satamaan saapumista

Turvatoimiasetuksen 6 artiklassa tarkoitettuja turvatoimiin liittyvät alusta koskevat tiedot on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen määräämällä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi turvatoimiasetuksen 7 artiklassa säädetyn edellytyksin hakemuksesta myöntää vapautuksen 1 momentissa tarkoitettuja tietojen toimittamisesta.

14 §

Satamanpitäjän ilmoitusvelvollisuus

Satamanpitäjän on viipymättä ilmoitettava poliisille turvatasen arvioimista varten kaikista sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, joilla voi olla vaikutusta turvatoimiasetuksessa tai tässä laissa tarkoitettulle merenkulun turvallisuudelle. Ilmoitus on samalla tehtävä myös Liikenne- ja viestintävirastolle, Rajavartiolaitokselle ja Tullille.

17 §

Tekninen valvonta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitettun suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaamerenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitettuja rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus saada satamanpitäjältä ja laivanisännältä käyttöönsä näiden tässä laissa tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimialueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.

Teknisten valvontalaitteiden avulla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuoja-asetus*), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003), henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (578/2005) tai henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (/) säädetään, riippumatta siitä, muodostavatko tallenteet yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettun henkilökisterin.

19 §

Puutteellisuuksien korjaaminen ja pakkokeinot

Jos satamanpitäjä ei noudata turvatoimiasetuksen tai tämän lain säännöksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on laiminlyöjää kuultuaan annettava asianmukaiset ohjeet ja määräykset puutteellisuuksien korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteellisuuksien korjaamiselle tai epäkohtien poistamiselle määräajan.

Jos satamanpitäjä vastustaa tarkastusta, ei luovuta 16 tai 17 §:ssä tarkoitettua aineistoa taikka ei noudata 1 momentissa tarkoitettua määräystä tai ei korjaa puutetta tai epäkohtaa Liikenne- ja viestintäviraston asettaman määräajan kuluessa, virasto voi harkintansa mukaan keskeyttää työt satamarakenteessa tai sataman turvatoimialueella, kunnes vika tai puute on korjattu tai aineisto luovutettu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava poliisille ja satamanpitäjälle.

20 a §

HE 61/2018 vp

Turvataarkastuksen suorittajan ja toimivaltaisen viranomaisen yhteistyö

Turvataarkastuksen suorittaja on oikeutettu ilmoittamaan Tullille tai Rajavartiolaitokselle laitoksen tehtävien kannalta merkityksellisistä havainnoista.

23 §

Turvatoimirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 13 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai jättää noudattamatta Liikenne- ja viestintäviraston 19 §:n nojalla antamaa määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, turvatoimirikkomuksesta sakkoon.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

22.

Laki

eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain (1209/2006) 1, 5 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat 1 § laeissa 892/2012 ja 974/2012, 5 § laissa 974/2012 sekä 8 § laeissa 1328/2009 ja 974/2012, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Verohallinnon käsittelemiін hakemuksiin, jotka koskevat keskusverolautakunnalta haettua ennakkoratkaisua ja muuta Verohallinnolta haettua ennakkoratkaisua.

Tätä lakia sovelletaan myös Tullin ja Liikenne- ja viestintäviraston käsittelemiін hakemuksiin, jotka koskevat Tullin tai Liikenne- ja viestintäviraston antamaa ennakkoratkaisua.

5 §

Kiinteiden maksujen vahvistaminen

Verohallinnon ja Tullin päätösmaksuista sekä käsittelymaksuista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Liikenne- ja viestintäviraston maksuista säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

8 §

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että Verohallinnon tai Liikenne- ja viestintäviraston määräämässä maksussa on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea valittamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopöytäkirjässä maksun määrännyt viranomainen sijaitsee. Valitusaika on 30 päivää luettuna siitä, kun valittaja on saanut tiedon oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muutoksenhausta Tullin määräämiін maksuihin säädetään tullilaissa (304/2006).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

23.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 6, 8, 10, 12 ja 14–25 §, sellaisina kuin ne ovat 6, 12, 16–20 ja 24 § laissa 1305/2009, 8, 10, 14, 22 ja 23 § osaksi laissa 1305/2009, 15 § laeissa 1305/2009 ja 914/2014, 21 § osaksi laeissa 1305/2009 ja 914/2014 sekä 25 § laissa 987/2015, seuraavasti:

6 §

Tilapäinen toimintalupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyistä vaatimuksista poiketen myöntää äskettäin perustetuille terminaaleille enintään 12 kuukautta voimassa olevan tilapäisen toimintaluvan. Terminaalin on kuitenkin kirjallisessa hakemuksessaan osoitettava virastolle, että sillä on suunnitelma sertifioidun laadunhallintajärjestelmän käyttöön ottamiseksi siten kuin 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään.

8 §

Terminaalin edustajan tehtävät

Terminaalin edustaja:

1) antaa aluksen päällikölle BLU-säännösten mukaisesti satamaan, terminaaliin, lastausmenetelmiin, lastin purkamiseen ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyviä tietoja siten kuin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella tarkemmin säädetään;

2) varmistaa alusta lastattaessa, että aluksen päällikkö on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa saanut tietoonsa lastinselvityslomakeen sisältämät tiedot;

3) ilmoittaa viipymättä aluksen päällikölle ja Liikenne- ja viestintävirastolle irtolastialuksella havaitsemistaan ilmeisistä puutteista, jotka voivat vaarantaa kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen turvallisuuden; ja

4) huolehtii ennen lastaamisen tai lastin purkamisen alkamista ja niiden aikana, että aluksen päälliköllä on lastauksesta tai lastin purkamisesta vastaavan terminaalin henkilökunnan tai rahdinantajan yhteystiedot sekä että kaikkia lastaukseen tai lastin purkamiseen liittyviä varoitusmenpiteitä noudatetaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä terminaalin edustajan tehtävistä ennen lastaamisen tai lastin purkamisen aloittamista ja niiden aikana sekä tiedoista, joita terminaalin edustajan tulee antaa aluksen päällikölle.

10 §

Arviointilaitos ja sen tehtävät

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta arviointilaitokset, joilla on oikeus sertifioida terminaalinhoitajien laadunhallintajärjestelmiä. Nimeäminen on voimassa toistaiseksi.

Arviointilaitokseen rinnastetaan vastavuoroisesti toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröity yritys tai muu yhteisö, joka on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti oikeutettu sertifioimaan laadunhallintajärjestelmiä tässä laissa tarkoitettulla tavalla.

12 §

Arviointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos arviointilaitos ei pidä yllä pätevyyttään siten kuin sen pätevyys on arvioitu 11 §:n mukaisesti tai jos se myöntää sertifikaatin terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle, joka ei täytä ISO 9001:2000 -standardin tai vastaavan standardin vaatimuksia, Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava arviointilaitokselle määräaika asian korjaamiseksi. Viraston on peruutettava nimeäminen, jos arviointilaitos ei ole korjannut asiaa annetussa määräajassa.

14 §

Lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aiheutuneiden vaurioiden korjaaminen

Terminaalin edustaja ilmoittaa aluksen päällikölle lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aluksen rakenteelle tai laitteistoille syntyneistä vaurioista. Vauriot on tarpeen vaatiessa korjattava.

Jos vauriot saattavat heikentää aluksen rungon rakenne- tai vesitiiviysominaisuuksia tai vaikuttaa haitallisesti aluksen keskeisiin teknisiin järjestelmiin, terminaalin edustajan tai aluksen päällikön on ilmoitettava asiasta lippuvaltion hallinnolle tai sen hyväksymälle ja sen puolesta toimivalle luokituslaitokselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle. Päätöksen siitä, onko korjaustoimenpiteet suoritettava välittömästi vai voidaanko niitä lykätä, tekee virasto ottaen asianmukaisesti huomioon lippuvaltion hallinnon tai sen hyväksymän ja sen puolesta toimivan laitoksen mahdollisen lausunnon sekä aluksen päällikön mielipiteen. Jos välittömiä korjaustoimenpiteitä pidetään tarpeellisina, korjaukset on suoritettava ja aluksen päällikön sekä viraston hyväksyttävä ne ennen aluksen lähtemistä satamasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseksi Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annetussa neuvoston direktiivissä 94/57/EY, sellaisena kuin direktiivi on muutettuna ja Suomessa täytäntöön pantuna, tarkoitettua hyväksyttyä laitosta tutkimaan vauriot ja antamaan neuvoja korjausten tarpeellisuudesta ja kiireellisyydestä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia (370/1995) sekä sen nojalla annettuja säännöksiä.

15 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto valvoo säännöllisesti sitä, että 5, 8 ja 9 §:ssä asetettuja vaatimuksia noudatetaan. Valvontaa suoritetaan myös lastaamisen ja lastin purkamisen aikana tehtävillä yllätystarkastuksilla.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto suorittaa terminaaleissa ja irtolastialuksissa tarkastuksia tarpeellisin väliajoin varmistaakseen sen, että terminaalinhoitajat noudattavat 4 §:n 1 momentin mukaisia velvoitteitaan.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa Euroopan komissiolle selvityksen tämän lain säännösten mukaisesti suorittamastaan valvonnasta. Tarkemmat säännökset selvityksestä ja sen toimitamisesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

16 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alukseen, alueelle tai huoneistoon ja muihin sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin valvontaa ei kuitenkaan voida ulottaa.

17 §

Aluksen lastaamisessa tai purkamisessa havaittu puute tai epäkohta

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on neuvoteltuaan asianomaisen tahon kanssa annettava asianmukaiset ohjeet puutteellisuuden korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteen korjaamiselle tai epäkohdan poistamiselle määräajan.

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö niskoittelee tai asia ei siedä viivytystä, Liikenne- ja viestintävirasto voi asianomaisia kuultuaan velvoittaa kyseessä olevan tahon suorittamaan tarpeelliset toimenpiteet puutteen tai epäkohdan korjaamiseksi. Jos päätös koskee ulkomaista alusta, pidetään asianomaisen kuulemisena päällikön kuulemistä tarkastuksen yhteydessä.

18 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 17 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa terminaalinhoitajalle, terminaalin edustajalle tai aluksen päällikölle. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos Liikenne- ja viestintävirastolla on perusteltua aihetta epäillä, että aluksen päällikkö yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, virasto voi määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Viraston määräämän toimenpiteen tultua suoritetuksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

19 §

Kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen estäminen tai keskeyttäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on estettävä tai keskeytettävä kiinteän irtolastin lastaaminen tai purkaminen, jos sen tietoon on tullut seikkoja, joiden perusteella on ilmeistä, että lastaaminen tai lastin purkaminen vaarantaa aluksen tai miehistön turvallisuuden. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei kuitenkaan rajoita vuoden 1974 SOLAS-yleissopimuksen liitteen VI luvun 7.7

säännössä aluksen päällikölle määrättyjä oikeuksia ja velvollisuuksia keskeyttää aluksen las-
taaminen tai purkaminen.

20 §

Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta ja alusliikennepalvelun tarjoajalta

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta an-
netussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain säännösten noudattamisen
valvontaa varten tarpeellisia tietoja muilta viranomaisilta sekä alusliikennepalvelulaissa tar-
koitetulta alusliikennepalvelun tarjoajalta.

21 §

Salassapidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden
estämättä Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidetta-
essa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) syyttäjälle, poliisille, Rajavartiolaitokselle tai Tullille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvit-
tämiseksi;
- 2) työsuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle, silloin kun luovutettava asiakirja sisältää
tälle viranomaiselle keskeisiä tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä
- 3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan
unionin direktiivin tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen
toteuttamiseksi.

22 §

Arviointilaitoksen tietojen luovuttaminen

Arviointilaitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn sa-
lassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

- 1) arviointilaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoite-
tuille arviointilaitoksille ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuille arviointilaitokseen rinnastetta-
ville yhteisöille; sekä
- 2) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Liikenne- ja viestintävirastol-
le.

23 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja
terveysviranomaiset sekä puolustusvoimat kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydetä-
essä tarpeellista virka-apua Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, po-
liisin on annettava virka-apua tämän lain noudattamisen valvontaa varten.

24 §

Kustannusten korvaaminen

HE 61/2018 vp

Tämän lain mukaisten toimenpiteiden sekä todistuskirjojen myöntämisen maksullisuudesta ja maksuperusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Jos tämän lain mukaisissa tarkastuksissa havaitaan sellaisia puutteita, jotka tämän lain 19 §:n mukaan velvoittavat Liikenne- ja viestintäviraston estämään tai keskeyttämään kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen, laivanisännän tai tämän Suomessa olevan edustajan taikka terminaalinhoitajan on korvattava kaikki lisätarkastuksiin liittyvät kustannukset.

Liikenne- ja viestintäviraston antama tämän lain soveltamista ja noudattamista koskeva neuvonta ja yleisvalvonta on maksutonta.

25 §

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

24.

Laki

eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain (954/2012) 2 §, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen rakennustuotteeseen, joka ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan ja jonka valmistaja ei ole hankkinut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä rakennustuoteasetus, mukaisesti.

Tätä lakia sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuihin tuotteisiin myös silloin, kun niitä käytetään maa- ja vesirakentamisessa. Lakia ei kuitenkaan sovelleta väylänpidossa käytettäviin, Väyläviraston hyväksymiin rakennustuotteisiin.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

25.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 52 a §, sellaisena kuin se on laissa (/), seuraavasti:

52 a §

Yhteistyö ja tietojenvaihto verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Finanssivalvonnalla on tätä tarkoitusta varten oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

26.

Laki

hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 6 § seuraavasti:

6 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Energiamarkkinavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Tulli, Verohallinto ja Ahvenanmaan valtionvirasto sekä niiden valtuuttamat viranomaiset sen mukaan kuin näiden viranomaisten verotusta koskevasta toimivallasta muualla lainsäädännössä säädetään.

Verohallinto vastaa yhteydenpidosta Euroopan komissioon.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

27.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 2, 4 ja 6–12 §, seuraavasti:

2 §

Romutuspalkkion myöntämisen edellytykset

Romutuspalkkio voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka hankkii uuden aiemmin ensirekisteröimättömän henkilöauton, jos hän on toimittanut viimeisen kalenterivuoden aikana sekä välittömästi ennen romutusta liikennekäytössä olleen henkilöauton, jonka omistajaksi hän on ollut merkittynä liikenneasioiden rekisteriin yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta ennen romutusta ja joka on ensirekisteröity vuonna 2007 tai aikaisemmin, romutettavaksi jätelain (646/2011) 58 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Avustus myönnetään, jos:

1) hankittavan auton käyttövoimana on joko kokonaan tai sen toisena käyttövoimana on korkeaseosetanoli, sähkö tai metaanista koostuva polttoaine; tai

2) hankittavan auton hiilidioksidipäästöt ovat enintään 110 grammaa kilometriltä määriteltynä niiden tyyppihyväksyntävaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa ensirekisteröinnin ajankohtana voimassa olleen Euroopan unionin lainsäädännön mukaan.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) avustuksen kohteena olevan uuden auton myynyt jälleenmyyjä on saanut avustuksen saajan romutettavaksi toimittamasta autosta jätelain 59 §:ssä tarkoitetun romutustodistuksen, josta ilmenee romutustodistuksen antopäivämäärä, romutettavan auton rekisteritunnus ja sen liikenneasioiden rekisteriin merkitty omistaja sekä romutettavan auton ajoneuvoluokka;

2) romutustodistus ja uuden auton tilaussopimus on päivätty aikaisintaan 1 päivänä tammi-kuuta 2018 ja viimeistään 31 päivänä elokuuta 2018; ja

3) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Avustusta voidaan maksaa samasta henkilöautosta ainoastaan kerran.

4 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu Liikenne- ja viestintäviraston ajoneuvolain (1090/2002) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutoskatsastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa

6 §

Avustuksen saaja

Romutuspalkkion saaja on 2 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen henkilö, joka on merkitty liikenneasioiden rekisteriin romutettavan auton omistajaksi. Avustuksen saajan on tullut olla merkittynä romutettavan auton omistajaksi, kun auto poistetaan lopullisesti rekisteristä.

Hankintatuen saaja on 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen henkilö, joka ostaa tai pitkäaikaisvuokraa sähkökäyttöisen auton yksinomaan käyttöönsä.

Muuntotuen saaja on 4 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän muunnettavan henkilöauton omistaja tai haltija. Muuntotuen saajan tulee olla luonnollinen henkilö ja hän voi saada avustuksen vain kerran kalenterivuodessa.

7 §

Romutuspalkkion maksaminen

Romutuspalkkio maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 2 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden henkilöauton, antaa ostajalle auton myyntihinnasta 5 §:ssä säädetyn summan suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan jälleenmyyjälle.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa maahantuojuille jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu, ja jäljennös 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta romutustodistuksesta.

8 §

Hankintatuen maksaminen sähkökäyttöisen auton ostajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton ostajalle maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa auton ostajalle auton myyntihinnasta hankintatuen suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa jälleenmyyjälle ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa maahantuojuille jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu.

9 §

Hankintatuen maksaminen auton pitkäaikaisvuokraajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton pitkäaikaisvuokraajalle maksetaan siten, että autojen pitkäaikaisvuokrausta harjoittava palveluntarjoaja, joka vuokraa 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa pitkäaikaisvuokraajalle hankintatuen suuruisen vuokranalennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa palveluntarjoajalle vuokranalennuksen suuruisen summan. Palveluntarjoajan tulee hakea hyvitystä Liikenne- ja viestintävirastolta kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sähkökäyttöinen henkilöauto on luovutettu vuokraajalle. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä vuokratusta henkilöautosta, jonka vuokrausta varten valtionavustus on maksettu.

Palveluntarjoajan tulee ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, jos pitkäaikaisvuokrasopimus päättyy ennen kolmen vuoden määräaikaa.

10 §

Muuntotuen maksaminen

Muuntotuen kaasu- tai etanolikäyttöiseksi muunnetun auton omistajalle tai haltijalle maksaa Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on ilmoitettava käytetty muutossarja, muutoksen tekijä ja hyväksytyt muutostiedot.

11 §

Valvonta ja takaisinperintä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tässä laissa tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja valvonnasta. Valvontatehtävästä, siihen liittyvästä tarkastusoikeudesta ja tarkastuksen suorittamisesta sekä virka-avusta säädetään valtionavustuslaissa.

Jos tässä laissa säädetty valtionavustuksen myöntämisen edellytykset eivät ole täyttyneet, Liikenne- ja viestintävirasto voi periä maksamansa valtionavustuksen avustuksen saajalta takaisin kokonaan tai osittain. Ennen kuin virasto tekee päätöksen takaisinperinnästä, sen on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen kohtuullisessa ajassa, joka ei saa olla 14 päivää lyhyempi.

12 §

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

HE 61/2018 vp

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

28.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 19 § ja 32 §, sellaisina kuin ne ovat 19 § laeissa 1181/2013, 729/2014, 765/2015, 1073/2015 ja (/) sekä 32 § laissa 1181/2013, seuraavasti:

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käytöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Häätokeskuslaitokselle häätokeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään sekä tämän lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja poliisiasiaintietojärjestelmän työturvallisuustietoja häätokeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

5) puolustusvoimien pääesikunnalle sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä ja rikostutkintaa varten sekä turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

7) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa, elinkeinoharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäväksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetussa laissa tarkoitettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemisen edellytyksistä tuomioistuimelle annettavaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskielltopäätösten seuraamista, ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittujen, tutkintavankien ja vankien sijoittamista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien lupa-asoiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja soti-lasviranomaiselle näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotto selvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjiille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä tämän lain 17 §:n 1–3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisiasiantietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja Väylävirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenne-turvallisuuden edistämistä varten;

19) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosi-aalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY mukaiset tiedot;

20) maistraatille kansalaisuuslain (359/2003) 38 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten;

21) puolustusvoimille, Tullille, Rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle näiden palveluksessa olevan, ampuma-aseen kantamiseen virka-, työ- tai palvelustehtävässään oikeu-tetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luo-vuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan tämän pykälän 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta läh-töä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekis-teröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otet-tuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoi-tettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja Tullin rikostiedustelu-, ri-kosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikos-tiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 4, 7 ja 12 kohdassa säädetystä huolimatta 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjalla* toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1987/2006, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä tehtyä neuvoston päätöstä 2007/533/YOS sekä ajoneuvojen rekisteröintitodistusten myöntämisestä vastaavien jäsenvaltioiden yksiköiden pääsyn sallimisesta toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1986/2006;

2) *Schengenin tietojärjestelmällä* Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa määriteltyä toisen sukupolven tietojärjestelmää (SIS II);

3) *Schengenin tietojärjestelmän kansallisella järjestelmällä* Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa tarkoitettua N. SIS II -järjestelmää;

4) *Schengen-valtiolla* Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

5) *toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla* poliisia, rajavartiolaitosta, Tullia, puolustusvoimia, syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, Liikenne- ja viestintävirastoa, ulkoasiainministeriötä sekä Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin myöntämiseen siellä palvelevalle nimetylle Suomen kansalaiselle;

6) *Sirene-toimistolla* keskusrikospoliisia.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

29.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 13 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1182/2013, sekä
muutetaan 13 ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat, 13 § osaksi laeissa 479/2010 ja 1182/2013 sekä 28 § laeissa 1182/2013, 751/2014, 938/2016 ja (/), seuraavasti:

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Turvallisuustietorekisteriä saavat käyttää rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrättyt rajavartiomiehet sekä tilantenseuranta- ja riskianalyyseitehtävissä toimivat rajavartiomiehet.

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, Tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin määrättyille Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Häätokeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) Väylävirastolle meriliikenteen ohjausta varten;

5) poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) pääesikunnalle sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettua rikosten ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, turvallisuusselvityksissä (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuuslain 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotto selvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja meren suojeleminen varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveystieteiden tutkimuslaitoksille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten;

19) ulkoministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1–3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

30.

Laki

huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18–22, 24–27, 30, 31, 33, 35–53 ja 55 §, seuraavasti:

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus myöntää poikkeuksia

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä myöntää yksittäisiä vesikulkuneuvoja koskevia poikkeuksia tämän lain vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä vesikulkuneuvon turvallisuutta.

6 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

Tuote voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön vain, jos se oikein huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaan käytettynä ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle.

Markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä tuotteen suunnittelua ja rakentamista, moottoreiden pakokaasupäästöjä sekä melupäästöjä koskevat huvivenedirektiivin liitteen I mukaiset olennaiset vaatimukset.

Keskeneräinen vesikulkuneuvo voidaan asettaa saataville markkinoilla, jos valmistaja tai maahantuoja antaa vakuutuksen siitä, että kulkuneuvo on tarkoitettu toisten valmiiksi rakennettavaksi.

Varuste, jossa on CE-merkintä ja huvivenedirektiivin mukainen kirjallinen vakuutus EU-vaatimustenmukaisuudesta, voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, kun se on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvoon.

Tuotteen katsotaan täyttävän tämän lain tai sen nojalla säädetty tai määrätty vaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Vaikka tuote ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, voidaan se asettaa esille näyttelyssä, messuilla, esittelyssä ja muissa vastaavissa tilanteissa, jos näytteille asettaja samalla selvästi ilmoittaa, että tuote ei ole tämän lain mukainen ja että sitä ei saa asettaa saataville tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää tämän lain vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista olennaisista vaatimuksista sekä 3 momentissa tarkoitettusta sekä 4 momentissa tarkoitettusta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

7 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Ennen tuotteen markkinoille saattamista on tuotteelle suoritettava soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset.

Jos kyse on rakentamisen jälkeisestä arvioinnista, tulee seuraavien henkilöiden huolehtia siitä, että tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan:

1) yksityinen maahantuoja ennen tuotteen käyttöönottoa, jos valmistaja ei ole arvioinut tuotetta;

2) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön moottorin tai vesikulkuneuvon, jota on muutettu merkittävästi, tai joka muuttaa tämän lain soveltamisalaan aiemmin kuulumattoman vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta siten, että tuote tulee lain soveltamisalan piiriin; arviointi tulee tällöin suorittaa ennen kuin tuote otetaan käyttöön tai saatetaan markkinoille;

3) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille omaan käyttöön rakennetun vesikulkuneuvon ennen kuin 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetty viiden vuoden määräaika on kulunut umpeen; arviointi on tällöin tehtävä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

9 §

Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli

Seuraavien markkinoilla saataville asetettavien tai käyttöön otettavien tuotteiden mukana tulee olla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka osoittaa tuotteen olevan vaatimustenmukainen:

- 1) vesikulkuneuvot;
- 2) varusteet, kun ne saatetaan markkinoille erillisinä ja kun ne on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvon;
- 3) moottorit; ja
- 4) vesikulkuneuvon asennettavaksi muunnettu moottori.

Keskeneräisen vesikulkuneuvon mukana tulee olla valmistajan tai maahantuojan antama keskeneräisen vesikulkuneuvon vakuutus.

Kunkin tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja, ja sen tulee sisältää tuotteen ohjeet ja turvallisuustiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen tulee olla saatavilla ainakin suomen- ja ruotsinkielisinä, ja kielen tulee olla ymmärrettävää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän mukaisista asiakirjoista.

10 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettava tuote on suunniteltu ja valmistettu huvivenedirektiivin liitteen I olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi. Arvioinnissa on käytettävä tarpeen mukaan 27 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta. Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu, valmistajan on laadittava 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen 8 §:n mukainen CE-merkintä.

HE 61/2018 vp

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat, jotka osoittavat tuotteen vaatimustenmukaisuuden, ja säilytettävä asiakirjat sekä jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteen mukana on 9 §:n mukainen omistajan käsikirja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetuista teknisistä asiakirjoista.

12 §

Valmistajan velvollisuus testata tuotteita

Valmistajan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita, kun vaatimustenmukaisuuden arviointi sitä edellyttää tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Valmistajan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

14 §

Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos valmistajalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos valmistaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, valmistajan on viipymättä ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin valmistaja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Valmistajan on annettava Liikenne- ja viestintäviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy. Valmistajan on Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä tehtävä tämän kanssa yhteistyötä valmistajan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

15 §

Valtuutettu edustaja

Valmistaja voi kirjallisesti valtuuttaa itselleen edustajan.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajan hänelle toimeksiannossa valtuuttamat tehtävät. Edustajalle voidaan toimeksiannossa valtuuttaa ainakin seuraavat tehtävät:

1) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöksen ja teknisten asiakirjojen säilyttäminen tämän lain valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille;

2) kaikkien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavien tietojen ja asiakirjojen toimittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sen perustellusta pyynnöstä; ja

3) toimiminen yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa sen pyynnöstä toimissa, joiden tarkoituksena on poistaa valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien tuotteiden aiheuttamat riskit.

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa 10 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja siihen liittyvien teknisten asiakirjojen laatimista.

16 §

Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja laatinut tekniset asiakirjat. Lisäksi maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja ja että tuotteessa on 13 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hän ei saa saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Maahantuojan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun tuote on hänen vastuullaan.

18 §

Maahantuojan velvollisuus testata tuotteita

Maahantuojan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Maahantuojan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä

19 §

Maahantuojan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos maahantuoja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on viipymättä ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin maahantuoja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Maahantuojan on annettava Liikenne- ja viestintäviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka Liikenne- ja viestintävi-

HE 61/2018 vp

rasto hyväksyy. Maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa maahantuojan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

20 §

Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja

Maahantuojan on pidettävä kymmenen vuoden ajan tuotteen markkinoille saattamisesta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös ja tekniset asiakirjat Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla.

21 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla

Asettaessaan tuotteen saataville markkinoilla jakelijan on noudatettava huolellisuutta ja otettava tämän lain vaatimukset asianmukaisesti huomioon.

Ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla jakelijan on tarkastettava, että tuotteessa on CE-merkintä ja tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja. Jakelijan on myös tarkastettava, että tuotteessa on 12 ja 17 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jakelijan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, jona tuote on hänen vastuullaan.

22 §

Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hänen markkinoilla saataville asettamansa tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hänen on varmistettava, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi, jos se on tarpeen.

Jos jakelija saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on viipymättä ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista toimenpiteistä.

Jakelijan on annettava Liikenne- ja viestintäviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa hänen markkinoilla saataville asettamiensa tuotteiden riskien poistamiseksi.

24 §

Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa

Jos valmistaja ei ota vastuuta siitä, että tuote on tämän lain vaatimusten mukainen, yksityisen maahantuojan on ennen tuotteen käyttöönottoa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Yksityinen maahantuoja vastaa siitä, että tuotteen vaatimuksenmukaisuus arvioidaan, tuotteesta laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Yksityisen maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen merkitään sen ilmoitetun laitoksen nimi ja osoite, joka on arvioinut tuotteen vaatimustenmukaisuuden.

Jos vaadittuja teknisiä asiakirjoja ei saada valmistajalta, yksityisen maahantuojan on huolehdittava niiden laatimisesta käyttämällä asianmukaista asiantuntemusta. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla. Hänen on annettava kyseisen viraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka viranomaisen hyväksyy. Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa hänen maahantuomansa tuotteen riskien poistamiseksi.

25 §

Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tiedot niistä toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet hänelle tuotteita ja joille hän on toimittanut tuotteita.

Toiminnanharjoittajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu tai kun hän on toimittanut tuotteen.

Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle tiedot toiminnanharjoittajasta, joka on toimittanut hänelle tuotteen. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä kyseiset tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu.

26 §

Kuluttajille annettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille ne tiedot, joiden perusteella he pystyvät arvioimaan tuotteeseen liittyvät vaarat. Toiminnanharjoittajan on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan ymmärrettävässä muodossa. Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia, että toiminnanharjoittaja antaa kuluttajille sopivalla tavalla tuotteeseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja muodosta.

27 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitetuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koske-

via vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määrääjäksi tai toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämensä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja tuotteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevyydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

30 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat tuotteet täyttävät niille tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja EU-tyyppitarkastustodistukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava niin, että se on oikeasuhtainen ja siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toiminnanharjoittajalle tai yksityiselle maahantuoajalle. Ilmoitetun laitoksen on noudatettava riittävää huolellisuutta arvioidessaan tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, että tuote ei ole vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa tai yksityistä maahantuoajaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Ilmoitettu laitos ei kyseisessä tapauksessa saa antaa todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeisen toiminnan yhteydessä, että tuote ei ole enää vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruuttaa todistus väliaikaisesti tai toistaiseksi. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen tulee tarpeen mukaan rajoittaa todistusta tai peruuttaa se toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitetun laitoksen tehtävistä ja sen antamista asiakirjoista rakentamisen jälkeiseen arviointiin liittyen.

31 §

Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllä osatoimenpiteitä 30 §:ssä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 28 §:n mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämisestä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija tai tytäryhtiö suorittaa tehtävät tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Toimenpiteiden teettämisestä alihankkijalla tai tytäryhtiöllä on sovittava asiakkaan kanssa. Ilmoitettu laitos vastaa toimenpiteistä, jotka se teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllään.

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyttä ja arviointitehtäviä, joita se on niillä teettänyt.

33 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on annettava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja Liikenne- ja viestintävirastolle seuraavista asioista:

- 1) todistusten epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta väliaikaisesti tai toistaiseksi;
- 2) olosuhteista, jotka vaikuttavat ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan soveltamisalaan ja ehtoihin;
- 3) vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevista tietopyynnöistä, jotka se on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta; sekä
- 4) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisista muista seikoista.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen on pyynnöstä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, jotka on tehty ilmoitetun laitoksen toimialalla, ja mahdollisesti muista suoritetuista toimista, mukaan luettuina rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samantyyppisiä ja samoja tuotteita koskevia vaatimustenmukaisuuden arviointeja, tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä tiedot myös myönteisistä tuloksista. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

35 §

Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ilmoitettujen laitosten toimintaa. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa rajoituksia laitoksen toiminnalle tai peruuttaa nimeämisen määräajaksi tai toistaiseksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruutuksesta.

36 §

Markkinavalvontaviranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne saatetaan markkinoille, asetetaan saataville markkinoilla tai otetaan käyttöön.

HE 61/2018 vp

Tuotteiden markkinavalvonnasta ja ulkorajavalvonnasta säädetään lisäksi akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa.

37 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä maahantuojilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa tai terveydentilaa koskevinä muutoin olisivat salassa pidettäviä.

38 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

39 §

Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Jos tutkittavaksi ja testattavaksi otettu tuote vahingoittuu, on tuote korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, on tuote korvattava käyvän hinnan mukaan, jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja sitä vaatii, jollei havaita, että tuote on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei kuitenkaan voida ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksissa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

40 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää 39 §:n mukaisessa tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Ulkopuolisen asiantuntijan on tarvittaessa osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä tarkastus- ja tutkimusmenetelmien luotettavuus Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan, mitä 34 §:ssä säädetään hallinnon yleislakien noudattamisesta sekä rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

41 §

Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi

Jos Liikenne- ja viestintävirasto valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, virasto voi määrätä toiminnanharjoittajan määräajassa ryhtymään toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotetta koskevien asiakirjojen tai siitä annettavien tietojen saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi. Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos kyse on yksityisen maahantuojan omaan käyttöön maahantuomasta vesikulkuneuvosta, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava tälle toimenpiteistä, jotka on toteutettava tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Virasto voi määrätä yksityisen maahantuojan korjaamaan vaatimustenvastaisuuden ennen tuotteen käyttöönottoa, jos tuote ei vastaa vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän pykälän nojalla määräämien toimenpiteiden ja määräämisten tulee olla oikeassa suhteessa tuotteen aiheuttamaan vaaraan. Viraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

42 §

Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi

Jos tuotteeseen liittyvä vaara ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle voidaan tehokkaasti torjua taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan on toteutettava tällaiset toimenpiteet viraston asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

43 §

Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö

Jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Virasto voi samalla määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Toiminnanharjoittajan on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos yksityinen maahantuoja ei toteuta 41 §:n 2 momentin mukaisia toimenpiteitä, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää tuotteen käytön tai käyttöönoton.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua.

44 §

Väliaikainen kieltö

Jos on ilmeistä, että tuote aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, taikka jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja ei toteuta määräajassa 41 §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä 43 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava määräämistään väliaikaisesta kiellosta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja talousalueen jäsenvaltioille. Väliaikaisen kiellon katsotaan olevan oikeutettu, jos mikään jäsenvaltioista tai komissio ei esitä vastalauseita kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että väliaikaisen kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua. Kun väliaikainen kieltö on asetettu, Liikenne- ja viestintäviraston on ensi tilassa ratkaistava kysymys 43 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta sekä omalta osaltaan huolehdittava, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

45 §

Määräys tuotteen hävittämiseksi

Jos 41–44 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan hallussa olevan tuotteen taikka 46 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle palautetun tuotteen hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

46 §

Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi

Kun Liikenne- ja viestintävirasto on 43 §:n nojalla määrännyt tuotetta koskevan kiellon, se voi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettua tai käyttöön otettua tuotetta, tuotteeseen liittyvän vahingonvaaran torjumiseksi ja tuotteen haltijan oikeudellisen aseman turvaamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tuote niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu;

2) ottamaan takaisin tuote, joka saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, sekä antamaan sen tilalle samanlainen tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen; taikka

3) purkamaan kauppa.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä.

47 §

Määräys tiedottamiseen

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on määrännyt 43 tai 44 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka antanut 46 §:ssä tarkoitetun määräyksen, virasto voi asettamassaan määräajassa ja määräämälleen tavalla määrätä toiminnanharjoittajan tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä sekä tuotteeseen taikka sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja kuluttajien oikeuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viraston antamaa määräystä tai jos asian kiireellisyyden vuoksi tällaiseen tiedottamiseen on painavia syitä.

48 §

Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille suorittamansa valvonnan tuloksista ja määräämistään toimenpiteistä, jos virasto katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle.

49 §

Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta

Saatuuan tiedon toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätystä väliaikaisesta toimenpiteestä, joka katsotaan oikeutetuksi, Liikenne- ja viestintäviraston on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vaatimustenvastaisen tuotteen poistamiseksi Suomen markkinoilta.

50 §

Uhkasakko

Liikenne- ja viestintäviraston 41–47 §:n nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisvelvollisuuden, 6 §:n 6 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden sekä 37 §:ssä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus Liikenne- ja viestintäviraston hakemuksesta.

Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

51 §

Valvonnasta perittävät maksut

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan suorittamaan virastolle valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitetun omakustannusarvon mukaisen maksun niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet 41–46 §:n nojalla annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista tarkastuksista. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

52 §

Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Tullilla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

- 1) syyttäjälle, poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;
- 2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle sekä Onnettomuustutkintakeskukselle silloin, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä
- 3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

53 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tämän lain soveltamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista.

Tulli valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

55 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä

HE 61/2018 vp

hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhakuusta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

31.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännöstön (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännöstön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännöstön (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännöstön soveltamisesta annetun lain (40/2015) 2–5 §, seuraavasti:

2 §

IMSBC-säännöstöä sovelletaan myös aluksiin, jotka kuljettavat säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteessä. Kotimaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä kotimaan satamien välillä. Kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen IMSBC-säännöstön soveltamisesta alukseen, joka kuljettaa säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteessä, edellyttäen, että säännöstön noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheutonta. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin liittää poikkeusta koskevaan päätökseen lastin kuljettamista ja käsittelyä koskevia, merenkulun turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja, joita aluksella on poikkeuksesta huolimatta noudatettava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää SOLAS-yleissopimuksessa määräytyillä edellytyksillä poikkeuksen IMSBC-säännöstön soveltamisesta alukseen, jonka bruttovetoisuus on alle 500.

3 §

Laivaajan tulee toimittaa aluksen päällikölle tai hänen edustajalleen ja tarvittaessa Liikenne- ja viestintävirastolle lastia koskevat tiedot ja testitodistukset, jotka perustuvat luotettavien näytteenottomenetelmien avulla lastista otettuihin näytteisiin, siten kuin IMSBC-säännöstössä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomaisen suorittamaan IMSBC-säännöstössä tarkoitettujen toimien sellaisten aineiden osalta, joita ei ole lueteltu säännöstössä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi SOLAS-yleissopimuksen ja IMSBC-säännöstön täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä:

- 1) lastin turvallisesta käsittelystä ja kuljetuksesta;
- 2) lastin tunnistamisesta ja luokittelusta;
- 3) lastia koskevien tietojen antamisesta;
- 4) lastista otettavista näytteistä;

HE 61/2018 vp

5) lastia koskevista testitodistuksista sekä muista asiakirjoista.

4 §

Tämän lain mukaisista Liikenne- ja viestintäviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

32.

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 1, 2, 3–11, 16–20, 22, 33–44, 46–51, 53, 55, 57, 61, 72, 75–79, 81–84, 86, 87, 88, 90–93, 95, 97, 98, 102, 104–106, 109, 110 a, 111, 113–116, 118, 120–122, 124, 126, 128 a, 128 b, 129, 139, 141, 143, 146, 148, 150–161, 166–168, 170, 172, 173 ja 178–181 §,
sellaisina kuin niistä ovat 3, 7, 47, 153, 178 ja 181 § osaksi laeissa 61/2016 ja (/), 11, 42, 118 ja 158 § osaksi laissa 61/2016, 16, 17, 19, 20, 22, 50, 51, 122, 141, 146, 148 ja 160 § osaksi laissa (/), 46 ja 143 § laissa (/), 79 § laissa 263/2017, 97, 110 a, 111, 126, 129 ja 157 § laissa 61/2016, 128 a ja 128 b § laissa (/) ja 168 § osaksi laissa 1242/2016, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Ilmailussa Suomen alueella noudatetaan tätä lakia, jollei Euroopan unionin asetuksesta tai Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu:

- 1) tätä lakia noudatetaan myös Suomen alueen ulkopuolella ilmailussa suomalaisella ilma-aluksella tai Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla;
- 2) 4, 10, 13, 14 ja 16 lukua sekä 153 ja 154 §:ää sovelletaan suomalaiseen lennonvarmistuspalvelun tarjoajaan myös Suomen alueen ulkopuolella;
- 3) 3, 4, 5 ja 13 luvun sekä 170 §:n säännöksiä noudatetaan ilmailussa ulkomaisella ilma-aluksella myös Suomen alueen ulkopuolella, jos yksittäisen ilma-aluksen ja sen miehistön osalta lentoturvallisuuden tai lentotoiminnan harjoittamisen valvonta on asianmukaisin sopimuksin siirretty Liikenne- ja viestintävirastolle ja jos tällaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella hallitsevan käyttäjän asuin- tai kotipaikka taikka pääasiallinen toimipaikka on Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, 59 §:ää ja 178 §:n 10 kohtaa sovelletaan, jos ilma-aluksen ensimmäinen saapumispaikka on Suomen alueella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);
- 2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;
- 3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (Eurocontrol) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;
- 4) *EASA-asetuksella* yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:

1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 216/2008;

5) *slot-asetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;

6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;

7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;

8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;

9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lupaa, jolla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitettussa ilmailutoiminnassa;

10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;

11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilas-ilma-aluksella;

12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;

13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, johtoelimiä ja rakennelmia;

14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;

15) *sotilaslentopaikalla* maa-aluetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai laskuja varten; sotilaslentopaikka voi olla puolustusvoimien tilapäisesti käyttöönottona lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;

16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;

17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, Rajavartiolaitoksen tai pelastustoimen tehtävien suorittamiseen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion tehtävän suorittamiseen;

18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota;

19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiota;

20) *lentopaikalla määriteltyä aluetta*, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinteällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilma-aluksen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;

21) *lennokilla lentämään tarkoitettua laitetta*, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käytetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;

22) *miehittämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;

23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehittämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;

24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (FUA-asetus) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivittäisestä hallinnasta.

Lentopaikkaan kuuluvat:

1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laiturit- tai muut rantautumispaikat;

2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;

3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

1) pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (maahuolintadirektiivi);

2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008 (turva-asetus) ja sen nojalla annetut asetukset;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 549/2004;

4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (palveluntarjoaja-asetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 550/2004 (palveluntarjoaja-asetus);

5) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 552/2004;

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (poikkeama-asetus);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (melunhallinta-asetus).

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle Rajavartiolaitoksen hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä.

4 §

Suomen ilmailun turvallisuusohjelma

Liikenne- ja viestintävirasto laatii ja vahvistaa kansallisen ilmailun turvallisuusohjelman ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit sekä Euroopan unionin ilmailun turvallisuusohjelman.

Ilmailun toimijoiden on otettava toiminnassaan huomioon kansallinen ilmailun turvallisuusohjelma ja siihen liittyvät tavoitteet sekä niiden seuranta.

5 §

Lentosääntöjä koskevien määräysten antaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetun standardin edellyttämät lentosääntöjä koskevat tarkemmat määräykset siitä, miten Euroopan unionissa annettuja lentosääntöjä sovelletaan Suomessa. Liikenne- ja viestintäviraston on sovittava puolustusvoimien kanssa näistä määräyksistä siltä osin kuin ne liittyvät sotilasilmailun toimintaedellytyksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista säännöistä ja määräyksistä voi sotilasilmailussa poiketa:

- 1) alueellista valvontatehtävää suorittava ilma-alus;
- 2) puolustusvoimille säädettyjä muita kuin koulutukseen tai harjoitteluun liittyviä tehtäviä suorittava ilma-alus;
- 3) alueella, joka on erotettu yksinomaan sotilaskäyttöön.

Vastuu poikkeavan menettelyn turvallisuudesta on puolustusvoimilla. Puolustusvoimat sopii Liikenne- ja viestintäviraston kanssa siitä, miten ilmaliikennepalvelun tarjoajalle annetaan ohjeet näistä poikkeavista menettelyistä.

Sotilasilmailussa puolustusvoimat antaa 2 momentissa mainittuun toimintaan liittyvät määräykset. Näiden osalta ylin määräysvalta on ilmavoimien komentajalla.

6 §

Sotilasilmailu

Sen lisäksi, mitä 5 §:ssä säädetään, puolustusvoimat voi antaa maanpuolustuksen järjestämiseksi ja puolustusvoimille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi omaa sotilasilmailutoimintaansa ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä sotilasilmailusta siten kuin jäljempänä säädetään.

Sotilasilmailuviranomainen voi antaa sotilasilmailun lentoturvallisuuden varmistamiseksi kansallista sotilasilmailua ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä siten kuin jäljempänä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sotilasilmailuviranomainen rinnastetaan Liikenne- ja viestintävirastoon silloin, kun kyse on yksinomaan sotilasilmailun lentoturvallisuutta koskevista asioista.

Ilmavoimien komentaja vastaa sotilasilmailun toimeenpanosta ja turvallisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin sotilasilmailuviranomaisesta.

7 §

Sotilasilmailua koskevat tarkennukset ja poikkeukset

Sotilasilmailuun sovelletaan tämän lain ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) säännöksiä seuraavin tarkennuksin ja poikkeuksin:

1) sotilasilmailuviranomainen pitää 2 luvun mukaisia rekistereitä sotilasilmailun osalta ja päättää rekisterien muodosta ja sisällöstä; sotilasilmailun rekistereihin ei sovelleta, mitä 26 ja 28 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta;

2) sotilasilma-alus merkitään kansallisuustunnuksen lisäksi erityistunnuksella;

3) sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilmailun lentokelpoisuusvaatimuksista ja lentokelpoisuustodistuksen antamisesta; sotilasilmailuviranomainen antaa suomalaisen sotilasilma-aluksen tyyppihyväksyntätodistuksen;

4) sotilasilmailuviranomainen määrää sotilasilma-alusten lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle ja lennonvarmistusjärjestelmien suunnittelu-, valmistus- ja huolto-organisaatiolle ase-

tettavista vaatimuksista sekä myöntää sotilasilmailussa lentokelpoisuuteen ja lennonvarmistusjärjestelmiin liittyvät luvat ja hyväksynnit;

5) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilma-alusten ja lennonvarmistusjärjestelmien huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolle;

6) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilmailun tehtävissä työskentelevään henkilöstöön kohdistettavalle kelpuutus- ja lupamenettelylle;

7) sotilasilmailun henkilöstölle myönnettävän lääketieteellisen kelpoisuuden edellytyksenä on, että hakija täyttää sotilasilmailun erityisestä vaativuudesta johtuvat lääketieteelliset, psykologiset ja fysiologiset vaatimukset; puolustusvoimat antaa tarkemmat määräykset lääketieteellisestä kelpoisuudesta;

8) puolustusvoimat antaa sotilasilmailuun liittyvän lennon valmistelua ja suorittamista koskevat määräykset; sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilma-aluksessa mukana pidettävistä asiakirjoista;

9) ilmakuljetukseen ei vaadita erillistä lupaa sotilasilmailussa;

10) lentotyölupaa ei vaadita sotilasilma-aluksella harjoitettavaan lentotyöhön; sotilasilmailuviranomainen myöntää luvan puolustusvoimien tilauksesta suomalaisella tai ulkomaisella siviili-ilma-aluksella tehtävään lentotyöhön sekä asettaa lupia koskevat vaatimukset;

11) sotilaslentokoulutukseen, jonka puolustusvoimat itse antaa, ei vaadita lentokoulutuslupaa; koulutukseen liittyvät määräykset antaa puolustusvoimat; puolustusvoimien ulkopuolisen tahon antamaan sotilaslentokoulukseen vaaditaan sotilasilmailuviranomaisen myöntämä lentokoulutuslupa; lupia koskevat vaatimukset asettaa sotilasilmailuviranomainen;

12) sotilasilmailun lentonäytös- ja lentokilpailuluvan antaa puolustusvoimat; lentonäytöslupaa tai lentokilpailulupaa ei vaadita sotilasilmailun esittelyyn tai yksittäiseen taitolentoesitykseen, jonka puolustusvoimat toteuttaa suomalaisella sotilasilma-aluksella sotilasjärjestelmien mukaisesti; lupia koskevat määräykset antaa puolustusvoimat;

13) määräykset sotilaslentopaikkojen ja yksinomaan sotilasilmailuun tarkoitettujen rakennelmien käytöstä antaa puolustusvoimat; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilaslentopaikkojen rakentamiseen ja lentotoimintaan liittyvät turvallisuusvaatimukset sekä myöntää luvat ja hyväksynnit sotilaslentoasemien ja -lentopaikkojen käyttöönottoon ja käyttöön;

14) Liikenne- ja viestintäviraston on sovittava puolustusvoimien kanssa siviili-ilmailun turvaamiseen ja sotilasilmailun toimintaedellytyksiin liittyvien vaatimusten yhteensovittamisesta lentoasemilla kuultuaan lentoaseman pitäjää;

15) sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstöllä on 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu pääsylupa työtehtäviensä perusteella; lentoasemilla liikkumista ja kulunvalvontaa varten tarvittavan henkilö- tai miehistökortin antaa puolustusvoimat; lentoaseman pitäjän on annettava sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstölle ajolupa ja tarvittaessa siihen liittyvä koulutus;

16) puolustusvoimat antaa määräykset sotilasilmailun lentomenetelmistä ja lennonvarmistuksesta; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilasilmailun lentomenetelmien suunnittelun sekä lennonvarmistuksen turvallisuusvaatimukset ja myöntää lentomenetelmiin liittyvät luvat ja hyväksynnit; siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen osalta puolustusvoimat kuulee Liikenne- ja viestintävirastoa;

17) sotilasilmailun aiheuttaman melun ja muiden päästöjen tulee olla niin vähäisiä kuin sotilasilma-alusten käyttötarkoitus ja toiminta huomioon ottaen on mahdollista;

18) sotilasilmailuun ei sovelleta tämän lain vakuuttamista koskevia säännöksiä;

19) 118 ja 125 §:ssä tarkoitetuista tilanteista, jotka koskevat yksinomaan sotilasilmailua, ilmoitetaan puolustusvoimille.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sotilasilma-aluksen merkitsemistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Valtion ilmailu ja valtion ilma-aluksia koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan valtion ilmailuun. Jollei lentoturvallisuuden kannalta ole estettä, valtioneuvoston asetuksella voidaan yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta huolehtimiseksi säätää ilmailusta valtion ilma-aluksella viranomaiselle määrätyn tehtävän suorittamiseksi poikkeuksia 3 ja 4 luvun säännöksistä.

Alueellista valvontatehtävää suorittava tai muulta ilmailulta kielletyllä tai valtion ilmailua varten tilapäisesti erotetulla alueella tehtävää suorittava valtion ilma-alus voi poiketa lentosäännöistä ja Liikenne- ja viestintäviraston antamista muista ilmailumääräyksistä, milloin tehtävän luonne sitä edellyttää, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. Liikenne- ja viestintäviraston on sovittava Rajavartiolaitoksen kanssa niistä määräyksistä, jotka liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Ilma-aluksen käyttäjän on sovittava Liikenne- ja viestintäviraston kanssa poikkeavan menettelyn järjestelyn periaatteista.

Valtion ilma-alus voidaan varustaa erikoislaittein, joiden hyväksynnästä, käytöstä ja valvonnasta vastaa ilma-alusta käyttävä viranomainen. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ilma-aluksen käyttötarkoituksen edellyttämiä erikoisvarusteita koskevia yksittäisiä vähäisiä ja teknisiä poikkeuksia tämän lain säännöksistä valtion ilma-alukselle.

9 §

Eräitä muita ilma-aluksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettuihin ilma-aluksiin ja laitteisiin. Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole estettä, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää 2–7 luvussa säädetystä vähäisiä poikkeuksia:

- 1) ultrakevyelle ilma-alukselle;
- 2) ilma-alukselle, jolla on selkeä historiallinen merkitys;
- 3) ilma-alukselle, joka on erityisesti suunniteltu tai muutettu tutkimus-, kokeilu- tai tieteellisiin tarkoituksiin;
- 4) harrasterakenteiselle ilma-alukselle;
- 5) alun perin sotilastarkoituksiin suunnitellulle ilma-alukselle.

Jäljempänä 2–4 ja 7 luvun säännöksiä ei sovelleta seuraaviin ilma-aluksiin ja laitteisiin:

- 1) painopisteohjattu ultrakevyt lentokone tai moottoroitu laskuvarjo;
- 2) liidin, jonka rakenteellinen massa yksipaikkaisena on enintään 80 kilogrammaa tai kaksipaikkaisena 100 kilogrammaa, mukaan luettuna jaloilta lähtevät liitimet;
- 3) muu ilma-alus, jonka rakenteellinen massa polttoaine mukaan luettuna on enintään 70 kilogrammaa; tällä ei kuitenkaan tarkoiteta miehittämätöntä ilma-alusta.

Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole estettä, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää 2 momentissa tarkoitetuille ilma-aluksille ja laitteille vähäisiä poikkeuksia 5 ja 6 luvun säännöksistä.

Miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai miehittämättömän ilma-aluksen lennättämistä varten erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta.

Jos turvallisuus- tai ympäristövaikutukset sitä edellyttävät ja jos EASA-asetuksesta ei muuta johdu, Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia ja laitteita sekä urheilulaskuvarjoja ja nousuvarjoja samoin kuin harraste- ja urheilulennokkia koskevia teknisiä, toiminnallisia sekä ohjaajalta edellytettävää tietoa, taitoa, kokemusta ja ikää koskevia määräyksiä. Tällaisia määräyksiä valmisteltaessa on kuultava ilmailualan valtakunnallisia harrastejärjestöjä.

10 §

Oikeus ilmailuun Suomen alueella

Suomen alueella ilmailuun käytettävällä ilma-aluksella on oltava Suomen tai muun Chicagon yleissopimukseen liittyneen valtion kansallisuus tai erityinen Liikenne- ja viestintäviraston antama lupa, jollei Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu. Tämä vaatimus ei kuitenkaan koske 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilma-alusta. Vieraan valtion sotilas-ilma-aluksen ja valtion ilma-aluksen käytöstä Suomen alueella säädetään aluevalvontalaissa (755/2000).

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää 1 momentissa tarkoitettun luvan, jos kyseessä on:

- 1) ilma-aluksen tilapäinen liikenne valtiosta, joka ei ole liittynyt Chicagon yleissopimukseen;
- 2) siirto-, koe-, esittely-, näytös- tai kilpailulento rekisteröimättömällä ilma-aluksella;
- 3) rekisteröimättömän ja miehittämättömän vapaan ilmapallon yksi tai useampi lento;
- 4) 1–3 kohdassa tarkoitettuun ilma-aluksen käyttöön rinnastettava ilma-aluksen käyttö.

11 §

Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavalvonnan, pelastustehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja alueiden yläpuolella taikka ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnallisesti tärkeiden alueiden yläpuolella. Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä myöntää luvan ilmailuun kieltoalueella kuultuaan niiden tahojen edustajia, joiden suojaamiseksi alue on perustettu. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Jos kieltoalue on perustettu jonkin laitoksen suojaamiseksi, on laitoksen huoltoon tai muuhun sen toimintaan tai käyttöön nimenomaisesti liittyvä ilmailu kuitenkin sallittu. Rajoitusalueella ilmailu on sallittu vain puolustusvoimien luvalla tai puolustusvoimien asettamilla erityisehdoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä tai päätöksellä voidaan osoittaa vaara-alueiksi alueita, joissa vaihtelevasti määräaikoina saatetaan harjoittaa ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavaa toimintaa. Ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavan toiminnan alkamisesta ja loppumisesta vaara-alueella on ilmoitettava alueennohjohtajalle. FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö voi lisäksi erityisestä syystä määrittää ja osoittaa tilapäisen vaara-alueen enintään kahden viikon ajaksi edellyttäen, että osoittamista koskevat ohjeet sisällytetään 107 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkimuksen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi välttämättömästä syystä rajoittaa taikka kieltää ilmailun tietyllä alueella enintään kahden viikon ajaksi. Oikeudesta puuttua ilma-aluksen kulkuun välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa säädetään 167 §:ssä.

Ilmatilan hallintayksikön on tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla rajoitettava tai kiellettävä ilmailu tietyllä alueella:

1) pelastus-, poliisi- tai sotilasviranomaisen taikka Rajavartiolaitoksen tai Tullin tai lento- tai meripelastuskeskuksen, säteilyturvakeskuksen tai ilmailuviranomaisen esityksestä enintään kolmen vuorokauden ajaksi, jos se on välttämättömästä lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkimuksen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi;

2) omasta aloitteestaan enintään yhden vuorokauden ajaksi, jos tähän on poikkeuksellinen ja erityisen painava lentoturvallisuuteen tai maanpuolustukseen liittyvä syy.

HE 61/2018 vp

Ilmatilan hallintayksikön on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kiellosta tai rajoituksesta.

16 §

Ilma-aluksen rekisteritunnus ja rekisteröimistodistus

Suomen kansallisuuden saamiseksi ilma-alus on merkittävä Suomen liikenneasioiden rekisteriin tai sotilasilma-alusrekisteriin, ellei tässä laissa jäljempänä toisin säädetä. Liikenne- ja viestintävirasto antaa ilma-alukselle rekisteritunnuksen sekä todistuksena ilma-aluksen rekisteröinnistä rekisteröimistodistuksen ja ilma-aluksen väliaikaisesta rekisteröinnistä väliaikaisen rekisteröimistodistuksen.

Ilma-alus on merkittävä kansallisuus- ja rekisteritunnuksin. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tekniset määräykset kansallisuus- ja rekisteritunnuksesta ja niiden merkitsemisestä.

17 §

Rekisteröintioikeus

Ilma-alus saadaan merkitä liikenneasioiden rekisteriin Suomessa, jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että ilma-aluksen pääasiallinen lähtöpaikka on Suomessa. Tässä tarkoitetun ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on oltava toimivaltainen edustaja Suomessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen Suomessa, jos ilma-aluksella on riittävä toiminnallinen yhteys Suomeen ja ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on toimivaltainen edustaja Suomessa.

Ilma-alusta, joka on merkitty toisen valtion ilma-alusrekisteriin, ei saa rekisteröidä Suomessa.

18 §

Rekisteröinnin hakeminen

Ilma-aluksen omistajan on haettava rekisteröintiä Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemuksessa on ilmoitettava 13 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 14 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja siihen on liitettävä selvitys saannosta tai ilma-aluksen hallinnan tai käyttöoikeuden perusteesta ja siitä, että 17 §:ssä säädetty oikeus merkitä ilma-alus rekisteriin Suomessa on olemassa.

19 §

Väliaikainen rekisteröinti

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen väliaikaisesti siirto- ja koelentoja sekä miehistön koulutusta varten.

Liikenneasioiden rekisteriin voidaan merkitä väliaikaisesti myös rakenteilla oleva ilma-alus, jonka rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että ilma-alus on tunnistettavissa.

20 §

Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset

Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos:

1) Liikenteen palveluista annetun lain V osan 2 luvussa tarkoitetut rekisteriin tallennettavat tiedot muuttuvat;

2) 17 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa asuin- tai kotipaikkaa tai 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähtöpaikkaa koskevissa rekisteröinnin edellytyksissä tapahtuu muutos.

Jos ilma-alus on luovutettu 30 päivää pitemmäksi ajaksi toiselle tämän omaan lukuun käytettäväksi, luovuttajan on ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle. Tässä momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen on liitettävä sopijapuolten allekirjoittama sopimus tai ilmoitus tai jäljennös sellaisesta.

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi omistus-, hallinta- tai käyttöoikeutensa päätyttyä ilmoittaa tätä koskevan tiedon tallettavaksi rekisteriin. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys oikeuden päättymisestä sekä tieto uudesta omistajasta, haltijasta tai käyttäjästä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista muutoksista on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 14 päivän kuluessa. Jollei ilmoitusta ole tehty, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen.

22 §

Ilma-aluksen poistaminen liikenneasioiden rekisteristä

Ilma-alus on poistettava liikenneasioiden rekisteristä:

1) omistajan hakemuksesta;

2) jos Liikenne- ja viestintävirasto, varattuaan omistajalle tilaisuuden tulla kuulluksi, toteaa, että 17 §:n 1 momentin asuin- tai kotipaikkaa taikka mainitun pykälän 2 momentin lähtöpaikkaa koskeva edellytys ei enää täyty tai jos mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä ilma-aluksen rekisterissä pitämiseen ei enää ole.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa ilma-aluksen liikenneasioiden rekisteristä, jos ilma-alus on tuhoutunut, romutettu tai kadonnut, jos omistaja ei ole Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa, vähintään kuuden kuukauden määräajassa esittänyt poistamiselle estettä.

Jos ilma-alus on kiinnitetty taikka merkitty ulosmitatuksi tai turvaamistoimenpiteen alaiseksi, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lisäksi kiinnityksen haltijan taikka ulosmittauksen tai turvaamistoimenpiteen hakijan kirjallinen suostumus. Jos lentopaikan pitäjä on estänyt ilma-aluksen lähdön 165 §:n 2 momentin mukaisesti ja ilmoittanut siitä Liikenne- ja viestintävirastolle, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lentopaikan pitäjän kirjallinen suostumus.

33 §

Lentokelpoisuus

Ilma-aluksen on ilmailuun käytettäessä oltava lentokelpoinen. Ilma-alusta pidetään lentokelpoisena, jos se on niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu sekä jos ilma-alus on ominaisuuksiltaan muutoinkin sellainen, että sitä voidaan turvallisesti käyttää ilmailuun.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä ilma-alusten ja niiden laitteiden ja osien suunnittelusta, valmistuksesta,

varustuksesta, ominaisuuksista sekä huollosta samoin kuin hyväksyntää varten vaadittavien tarkastusten ja kokeiden sisällöstä ja muusta järjestelystä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa lisäksi lentoturvallisuuden edellyttämiä teknisiä lentokelpoisuusmääräyksiä ja lentotoiminnallisia määräyksiä ilma-alusten tai niiden laitteiden ja osien käytössä ilmenneiden turvallisuusongelmien korjaamiseksi.

34 §

Lentokelpoisuuden ylläpitäminen

Ilmailuun käytettävän ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi omistajan, haltijan tai käyttäjän on huolehdittava siitä, että:

- 1) kaikki turvalliseen käyttöön vaikuttavat viat ja vauriot korjataan;
- 2) ilma-alus huolletaan sille kuuluvan hyväksytyin huolto-ohjelman mukaisesti;
- 3) noudatetaan lentokelpoisuusmääräyksiä ja muita määräyksiä, jotka vaikuttavat jatkuvaan lentokelpoisuuteen;
- 4) turvallisuusongelman johdosta annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä noudatetaan;
- 5) ilma-alukseen ja sen laitteisiin ja osiin tehtävät korjaukset ja muutokset toteutetaan siten, että ilma-alus sekä sen laitteet ja osat täyttävät 33 §:ssä olevat tai sen nojalla asetetut vaatimukset;
- 6) ilma-aluksella lennetään huollon jälkeen koelento, jollei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta voida muutoin varmistua.

Ilma-aluksella ei saa lentää, jos:

- 1) se ei ole lentokelpoinen;
- 2) sen käyttöön tarvittava hätä- tai muu varustus ei ole oikein asennettu ja käyttökunnossa; tai
- 3) sen 37 tai 38 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus ei ole voimassa.

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi sopimuksella antaa 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tai osan niistä 35 §:ssä tarkoitettulle lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle. Kun kyseessä on ilma-alus, jonka lentoonlähtömassa on vähintään 2 730 kilogrammaa ja jonka suunnittelu ei ole yksinkertainen, 35 §:ssä tarkoitettujen lentokelpoisuuden hallintaorganisaation on huolehdittava 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä tai niiden hallinnasta on tehtävä muu vastaava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä järjestely.

Ilma-aluksen huolto-ohjelman ja siihen tehtävät muutokset hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto tai lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio. Ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, huolto-ohjelman hyväksyy ilma-aluksen lentokelpoisuudesta vastaava omistaja, haltija tai käyttäjä.

35 §

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio

Liikenne- ja viestintäviraston on hakemuksesta hyväksyttävä lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioksi luonnollinen tai oikeushenkilö, jolla on ilma-aluksen lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi ja valvomiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatujärjestelmä ja ohjeet. Hyväksyntä annetaan määräajaksi tai toistaiseksi ottaen huomioon vastaavanlaisia hyväksyntöjä koskeva käytäntö muissa jäsenvaltioissa. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä lentokelpoisuuden hallintaorganisaation henkilöstön ammattitaidosta sekä tarpeellisista työvälineistä, työtiloista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

36 §

Lentokelpoisuutta koskevat tiedot

Omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta siitä, että ilma-aluksen ja sen laitteiden ja osien huoltoa koskevat tiedot kirjataan ja niitä säilytetään ilma-aluksen teknisessä kirjanpidossa niin, että milloin tahansa on mahdollista varmistautua ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ilma-aluksen teknisestä kirjanpidosta.

Omistajan, haltijan, käyttäjän tai sen, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, on viivytyksettä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle seikoista, joilla saattaa olla olennaista merkitystä ilma-aluksen lentokelpoisuudelle.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada ilma-aluksen omistajalta, haltijalta, käyttäjältä ja siltä, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, kaikki lentokelpoisuuden valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

37 §

Lentokelpoisuustodistus ja lentokelpoisuuden tarkastustodistus

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää lentokelpoisuustodistuksen ilma-alukselle, jonka on todettu täyttävän 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset.

Lentokelpoisuustodistukseen liitetään lentokelpoisuuden tarkastustodistus. Lentokelpoisuuden tarkastustodistus myönnetään määräajaksi.

Lentokelpoisuustodistukseen ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia erityisiin käyttöolosuhteisiin liittyviä ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ulkomaisen lentokelpoisuustodistuksen tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen, jos ilma-alus täyttää suomalaisen todistuksen antamiselle asetetut vaatimukset.

38 §

Lupa ilmailuun

Liikenne- ja viestintävirasto voi 33 ja 34 §:n säännösten estämättä myöntää määräajaksi luvan siihen, että ilma-alusta saadaan käyttää ilmailuun ilma-aluksen ominaisuuksien tutkimista varten, vaikkei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta ole täyttä selvyyttä. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää vastaavan luvan siirtolentoa varten tai muusta vastaavasta erityisestä syystä muutoinkin, vaikkei ilma-alus täysin täytä lentokelpoisuuden vaatimuksia.

Lentokelpoisuustodistuksen sijaan Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää luvan ilmailuun ilma-alukselle, jonka ei ole osoitettu täyttävän 33 §:ssä olevia vaatimuksia, mutta ilma-aluksen katsotaan täyttävän lentoturvallisuuden vaatimukset suunniteltu käyttötarkoitus huomioon ottaen. Lupaan liitetään määräajaksi annettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus.

Ilmailuun annettuun lupaan ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä ilmailun ilma-aluksella, jolla on ulkomainen lupa, jos 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

39 §

Lentokelpoisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että ilma-alukset sekä niiden laitteet ja osat täyttävät 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja katsastaa ilma-alus ja määrätä sillä lennettäväksi koelentoja. Ilma-aluksen omistaja, haltija ja käyttäjä vastaavat koelentojen järjestämisestä ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää lentokelpoisuuden valvonnassa apunaan 35 §:ssä tarkoitettua lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiota tai muuta koti- tai ulkomaista asiantuntijaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa lentokelpoisuuden toteamiseksi ja valvomiseksi tarkemmat tekniset ja menettelyä koskevat määräykset:

- 1) tekemistään katsastuksista;
- 2) lentokelpoisuuden hallintaorganisaation Liikenne- ja viestintäviraston apuna tekemien lentokelpoisuuden tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä;
- 3) ilma-aluksen käyttöiän jatkamiseksi tarvittavien ja muiden erityisten tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä sekä tarkastusten tekijästä.

40 §

Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntäminen ja uudistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää tai uudistaa lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen lentokelpoisuuden hallintaorganisaation tekemän lentokelpoisuustarkastuksen ja suosituksen perusteella, jos ilma-alus täyttää tarkastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai ilmailuun annetun luvan myöntämisen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös päättää, että sellainen lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jota Liikenne- ja viestintävirasto käyttää 39 §:n 2 momentin mukaisesti apunaan, myöntää tai uudistaa lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen Liikenne- ja viestintäviraston erikseen määräämin ehdoin.

Jollei lentokelpoisuuden hallintaorganisaation antamaa suositusta tai lentokelpoisuuden tarkastustodistusta ole kohtuudella saatavissa, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää lentokelpoisuustodistuksen tai 38 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan ilmailuun tekemänsä katsastuksen perusteella, jos ilma-alus täyttää katsastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai luvan ilmailuun myöntämisen vaatimukset.

41 §

Lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen ja ilmailuun annetun luvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen tai luvan ilmailuun taikka kieltää ilma-aluksen käytön ilmailuun, jos se valvonnan yhteydessä toteaa tai sillä on perusteltua syytä epäillä, ettei ilma-alus ole lentokelpoinen tai enää täytä lentoturvallisuuden vaatimuksia eikä ilma-alusta Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa ajassa saateta tai osoiteta lentokelpoiseksi tai lentoturvallisuuden vaatimusten mukaiseksi.

Jos ilmailuun annetun luvan tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämiseen, uudistamiseen tai hyväksymiseen on liitetty lentoturvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja eikä näitä ehtoja ole noudatettu, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen ilmailuun, kunnes mainitut ehdot on täytetty.

Edellä 37 §:n 4 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle ilma-alukselle annetun hyväksynnän peruuttamiseen sovelletaan 1 ja 2 momentin säännöksiä.

42 §

Suunnittelu, valmistus ja huolto

Ilma-aluksen sekä sen laitteiden ja osien suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon on saatava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos suunnittelijalla, valmistajalla tai huoltajalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatujärjestelmä ja ohjeet. Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä voi olla työn laajuuden tai vaativuuden mukaan:

- 1) suunnittelu-, valmistus- tai huolto-organisaation hyväksyntä;
- 2) huoltomekaanikon lupakirja; tai
- 3) henkilölle annettava hyväksyntä tiettyyn erityistä ammattitaitoa vaativaan tehtävään.

Suunnittelijaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on:

- 1) pienen muutoksen tai korjauksen suunnittelu;
- 2) sellaisen ilma-aluksen suunnittelu, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta, tai laitteiden tai osien suunnittelu tällaiseen ilma-alukseen; tai
- 3) muutoksen tai korjauksen suunnittelu ilma-alukseen, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta tai jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun.

Valmistajaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on ilma-alus, josta vähintään 51 prosenttia on rakentanut harrasterakentaja tai voittoa tavoittelematon harrasteyhdistys omiin tarkoituksiinsa ja ilman kaupallisia tavoitteita.

Huoltajalta ei vaadita Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntää, jos sillä on vastaava hyväksyntä toisessa Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa tai kyseisen ilma-aluksen suunnitteluvaltiossa myönnetty hyväksyntä. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, ettei huoltajalta vaadita hyväksyntää, jos kyseessä on:

- 1) yksityisen ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, rajoitettu huolto;
- 2) purjelentokoneen tai kuumailmapallon rajoitettu huolto;
- 3) sellaisen ilma-aluksen huolto, jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun;
- 4) hyväksytyin huoltajan valvonnassa tehtävä työ.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä suunnittelijan, valmistajan ja huoltajan:

- 1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;
- 2) ammattitaidon toteamiseksi vaadittavista kokeista ja todistuksista;
- 3) työvälineistä ja työtiloista;
- 4) työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Ilma-aluksen suunnitelmalle sekä ilma-alukseen tehtävän muutoksen ja korjauksen suunnitelmalle on saatava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä, jollei Liikenne- ja viestintävirasto toisin määrää. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset suunnitelmista ottaen huomioon vastaavat vaatimukset Euroopan unionin lainsäädännössä ja voi vapauttaa suunnitelman hyväksyntävaatimuksesta, jos hyväksyntä ei ole lentoturvallisuuden kannalta tarpeellinen.

HE 61/2018 vp

Suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon myönnetyn hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

43 §

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio voi hakea Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntää. Hyväksyntä on myönnettävä, jos huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatujärjestelmä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo huoltohenkilöstön koulutusorganisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä huoltohenkilöstön koulutusorganisaation:

- 1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;
- 2) työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

44 §

Päästöt

Moottorikäyttöisen ilma-aluksen on oltava niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu, ettei sen melusta ja muista päästöistä aiheudu ympäristölle vahinkoa tai merkittävää haittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat melua ja muita päästöjä koskevat tekniset määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin.

Meluun liittyvistä toimintarajoituksista lentoasemilla säädetään 12 luvussa.

46 §

Luvan myöntäjä

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan, jollei 163 §:stä muuta johdu. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

47 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset:

- 1) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 2) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 3) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

- 4) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 5) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus ja matkustamomiehistön terveydentilatodistus;
- 6) merkinantajan hyväksyntä;

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin tai Eurocontrolin normeihin perustuvia tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta ja voimassaoloajoista.

Lupaa ei kuitenkaan myönnetä, jos hakija on soveltumaton sen haltijaksi. Hakijan on katsottava olevan soveltumaton luvan haltijaksi, jos hän:

- 1) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 2) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen;
- 3) on aiemmalla toiminnallaan osoittanut sellaista yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että on syytä epäillä hakijan kykyä tai halua noudattaa ilmailun turvallisuuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Luvassa määrätään, mitä tehtäviä sen haltijalla on oikeus suorittaa. Lupaan voidaan liittää lentoturvallisuuden ylläpitämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Poiketen siitä, mitä kielilaisissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

48 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää Liikenne- ja viestintäviraston asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin tai EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään 1 momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaiseksi määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen ja uudistamisen edellytyksenä on hyväksyntä ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Hyväksytyt ilmailulääkärin tai työterveyslääkärin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta tai matkustamomiehistön terveydentilatodistuksesta Liikenne- ja viestintävirastolle. Pyydettyessä Liikenne- ja viestintävirastolle on toimitettava myös ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut tarvittavat tiedot.

49 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija on velvollinen ilmoittamaan valtuutetulle ilmailulääkärille, työterveyslääkärille tai Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen.

HE 61/2018 vp

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja muuhun terveydentilan selvittämistä koskevaan tutkimukseen.

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan myöntämisen tiedollisia ja taidollisia vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä hänet teoriakokeisiin, tarkastuslentoihin ja muihin tarkastuksiin.

Luvan hakija tai haltija vastaa 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja kokeista aiheutuvista maksuista ja muista kustannuksista.

50 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintävirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumausaineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvalla asetettuja terveysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

51 §

Ulkomainen lupakirja

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa ulkomailla myönnettyt tehtävän edellyttämät henkilöluvut Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Ulkomainen lupa voidaan hyväksyä, jos tässä luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 143 tai 144 §:ssä säädetyistä syistä määrätä, ettei Suomessa hyväksytty ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

53 §

Ohjaamomiehistön ja kauko-ohjaajan lupakirja, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä ja kauko-ohjaajalla on oltava:

1) Liikenne- ja viestintäviraston tai 163 §:ssä tarkoitetun harrasteilmailun järjestön myöntämät tai hyväksymät tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset tai hyväksynät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annetut tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset, hyväksynät ja lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan 1 kohdassa tarkoitettuja vastaaviksi Suomessa.

Edellä 1 momentissa olevia säännöksiä ei sovelleta 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen ja laitteen ohjaajaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdasta poiketen muulla ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä kuin ilma-aluksen päälliköllä ei tarvitse olla tehtävän edellyttämää lupakirjaa, kelpuutusta tai hyväksyntää lennolla, joka on koulutus- tai tarkastuslento tällaisen lupakirjan, kelpuutuksen tai hyväksynnän saamiseksi.

55 §

Ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan miehistö

Ilma-aluksen tai sen kauko-ohjauspaikan on ilma-alusta ilmailuun käytettäessä oltava turvallisesti miehitetty. Ilma-aluksen turvallisesta miehityksestä vastaa sen omistaja, haltija tai käyttäjä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 4 luvussa säädetään, lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin täydennettyinä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:

1) lentotehtävän edellyttämästä ilma-aluksen päälliköstä, ohjaamomiehityksestä ja muusta miehityksestä sekä kauko-ohjauspaikan miehityksestä;

2) ohjaamomiehistöltä ja kauko-ohjaajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista, oikeuksista ja hyväksynöistä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

3) miehistöltä vaadittavasta koulutuksesta ja kokemuksesta;

4) enimmäistyö- ja enimmäislentoajoista sekä vähimmäislepoajoista.

57 §

Lennon valmistelu ja suorittaminen

Ilma-aluksen tai laitteen päällikön on ennen lennon aloittamista varmistauduttava siitä, että ilma-alus tai laite on lentokelpoinen ja että lento on muutoinkin valmisteltu säännösten ja määräysten mukaisesti.

Päällikön on huolehdittava siitä, että lento suoritetaan turvallisesti ja että lennolla noudatetaan säännöksiä, määräyksiä ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvan ehtoja sekä ilmailuviranomaisen hyväksymää lentokäsikirjaa.

HE 61/2018 vp

Miehistön jäsenen, mukaan lukien kauko-ohjattavan ilma-aluksen ohjauspaikan miehistö ja tähyttäjä, on suoritettava lentokäsikirjassa ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvassa sille määrättyt tehtävät, jollei ilma-aluksen päällikkö määrää tehtävien jaosta toisin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden edellyttämiä tarkempia määräyksiä, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, ECAC:n ja Eurocontrolin normeihin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin täydennettynä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:

- 1) lennon suunnittelusta ja valmistelusta;
- 2) lennon suorittamisesta ja toiminnasta lennon aikana;
- 3) kyseiselle lennolle vaadittavasta erikoisvarustuksesta;
- 4) välittömistä lennon jälkeisistä toimista;
- 5) laskuvarjohyppytoiminnasta;
- 6) taitolentotoiminnasta;
- 7) lentohinauksesta;
- 8) aineiden levittämisestä tai esineiden pudottamisesta; ja
- 9) vedessä toimivan ilma-aluksen turvallisesta käytöstä.

61 §

Ilma-aluksen asiakirjat

Suomalaisessa ilma-aluksessa on oltava sitä ilmailuun käytettäessä mukana:

- 1) voimassa oleva rekisteröimistodistus;
- 2) voimassa oleva lentokelpoisuustodistus tai 38 §:n nojalla annettu lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyypistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoon kohdistuvaa viranomaisvalvontaa varten.

Ulkomaisessa ilma-aluksessa ja ilma-aluksessa, jota ei ole rekisteröity, on sitä Suomen alueella ilmailuun käytettäessä oltava mukana:

- 1) voimassa oleva Chicagon yleissopimukseen liittyneessä valtiossa annettu rekisteröimistodistus tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston lupa ilma-aluksen käyttöön Suomen alueella;
- 2) voimassa oleva Chicagon yleissopimuksen liitteen 8 mukainen lentokelpoisuustodistus tai Liikenne- ja viestintäviraston tunnustama lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyypistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoon kohdistuvaa viranomaisvalvontaa varten.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettävistä asiakirjoista ottaen huomioon kansainvälisen ja Euroopan unionin lainsäädännön kehityksen. Miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettäviä asiakirjoja on säilytettävä kauko-ohjauspaikassa, jollei Liikenne- ja viestintävirasto toisin määrää.

72 §

Lentonäytökset ja lentokilpailut

Lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestämiseen vaaditaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa, kun:

- 1) tilaisuus järjestetään lentoasemalla;
- 2) ohjelmaan sisältyy taitolentoa; tai

3) mukana on ulkomaalaisia osanottajia.

Lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään näytöksen tai kilpailun turvalliseen toteuttamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö. Lisäksi edellytyksenä on, että luvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävä kalusto, lentonäytöksen esiintyjät tai kilpailun osanottajat, lento-ohjelmat ja tapahtuman turvallisuusjärjestelyt täyttävät säännösten ja määräysten vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tapahtuman turvallisen järjestämisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

1) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;

2) lentonäytösluvassa tai lentokilpailuluvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävää kalustoa, lentonäytöksen esiintyjä, esiintyjien lento-ohjelmia ja kilpailun osanottajia; sekä

3) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä tapahtuman järjestäjän yhteistoimintaa lennonvarmistuselinten ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa on myönnettävä, jos hakija täyttää tässä pykälässä säädetty ja 3 momentin nojalla määrätyt edellytykset. Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa myönnetään erikseen kutakin tapahtumaa tai tapahtumasarjaa varten.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tapahtuman turvalliseksi järjestämiseksi tarpeellisia määräyksiä sellaisia lentonäytöksiä tai lentokilpailuja varten, joihin ei vaadita erillistä lupaa. Määräykset voivat koskea tapahtumasta ilmoittamista, tapahtuman järjestäjän vastuuhenkilöitä ja toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä yhteistoimintaa lennonvarmistuselinten ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

75 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *lentoasemalla lentopaikkaa*, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty;

2) *kevytlentopaikalla lentopaikkaa*, jota käytetään lentotoimintaan purje- ja moottoripurjelentokoneilla, ilmalaivoilla, kuumailmapalloilla ja muilla Liikenne- ja viestintäviraston tarkemmin määrittelemillä kevyillä ilma-aluksilla;

3) *muulla ilmailua palvelevalla alueella aluetta*, jolla on lentopaikan alueesta erillään ilmailua palvelevia rakennuksia, rakennelmia tai laitteita;

4) *lentoaseman hyväksyntätodistuksella lupaa*, jolla vahvistetaan, että lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on ilmaliikenteen riittävän turvallisuuden varmistamiseksi riittävä ammattitaito, organisaatio ja toimintamenetelmät ja että lentoasema on määräysten mukainen;

5) *lentoapaikan pitoluvalla lupaa*, jolla vahvistetaan lentopaikan organisaatio ja toimintaehdot ja että lentopaikka on säännösten ja määräysten mukainen;

6) *liikennealueella lentopaikan osaa*, joka on tarkoitettu ilma-alusten lentoonlähtöön, laskuun ja rullaukseen ja joka ei ole asematasoa; ja

7) *asematasolla lentopaikan osaa*, joka on tarkoitettu ilma-alusten matkustajien, postin ja rahdin lastausta tai purkamista sekä ilma-alusten tankkausta, paikoitusta tai huoltoa varten.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakko-laskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksesta ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähdön ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaisissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää muun kuin lentopaikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tarkoitettua aluetta käyttäen ilma-alusten lentoonlähtöön ja laskeutumiseen. Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava asianomaista maakuntaa sekä tarpeen mukaan muita viranomaisia, jos kiellon tai rajoituksen syy on muu kuin lentoturvallisuus tai liikenteen sujuvuus.

Maakunta voi vuosittain myöntää avustusta valtion lentoasemaverkkoyhtiön ulkopuolisten lentoasemien ja -paikkojen toiminta-, ylläpito- ja investointimenoihin. Avustus voidaan myöntää Euroopan unionin lentoasemia ja lentoyhtiöitä koskevien valtioneuvoston päätösten (EUVL 2014/C 99/03) mukaisesti sekä EU-komission asetuksen 651/2014 tietyjen tukimuotojen toteuttamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Avustusrahan riittävyysarviointi tehdään maakunnissa valtuustokausittain. Arvioinnissa tarkastellaan lentoasemien ja -paikkojen valtionavustusten tarvetta, avustuksilla saavutettuja vaikutuksia, arvioitua tulevaa kehitystä sekä näiden suhdetta julkisen talouden kehitykseen.

77 §

Lentoliikenteen sujuvuuden edistäminen

Liikenne- ja viestintävirasto laatii ja vahvistaa lentoliikenteen sujuvuuden edistämistä koskevan kansallisen toimintaohjelman ja edistää lentoasemilla säännöllisesti toimivien yritysten ja viranomaisten toiminnan yhteensovittamista lentoliikenteen sujuvuuden kehittämiseksi.

Lentoaseman pitäjän on huolehdittava lentoasemalla säännöllisesti toimivien yritysten ja viranomaisten toiminnan yhteensovittamisesta kansallisen toimintaohjelman ja Liikenne- ja viestintäviraston antamien toiminnallisten ja teknisten määräysten mukaisesti.

78 §

Lähtö- ja saapumisaikojen jakaminen lentoasemilla

Lähtö- ja saapumisaikojen jakamisesta lentoasemilla säädetään slot-asetuksessa.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa slot-asetuksessa jäsenvaltiolle säädetyistä tehtävistä, jollei 3 momentissa toisin säädetä. Liikenne- ja viestintävirasto nimeää slot-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun aikatauluneuvojan tai koordinaattorin.

Lentoaseman pitäjä:

- 1) suorittaa slot-asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun kapasiteettitutkimuksen;
- 2) asettaa slot-asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun koordinoitukomitean;
- 3) määrittää slot-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti lähtö- ja saapumisaikojen jakamisessa käytettävät tunnusluvut.

79 §

Rakentamislupa

Lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamiseen on saatava rakentamislupa. Sama koskee lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen muutoksia, joilla saattaa olla vaikutuksia lentoturvallisuuteen tai merkittäviä vaikutuksia maisemakuvaan. Rakentamisluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Valtioneuvosto voi yksittäistapauksessa pidättää rakentamislupaa koskevan asian ratkaistavakseen.

Tässä luvussa tarkoitettua rakentamislupaa ei kuitenkaan vaadita puolustusvoimien tarpeisiin kriisioloja ja niiden harjoittelua varten rakennettaville varalaskupaikoille, puolustusvoimien helikopterilaskupaikoille eikä puolustusvoimien lennokkitoiminnan kevytlentopaikoille. Rakentamislupaa ei vaadita myöskään yksinomaan Rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitetuille helikopterilaskupaikoille.

Jollei tästä luvusta muuta johdu, lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakentamisessa ja muuttamisessa noudatetaan, mitä kaavoituksesta, ympäristöluvasta, ympäristövaikutusten arvioinnista, rakentamisesta sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta säädetään. Velvollisuudesta liittää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua rakentamislupaa koskevaan hakemukseen mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä velvollisuudesta ottaa arviointi huomioon hyväksymispäätöksessä ja sisällyttää perusteltu päätelmä hyväksymispäätökseen säädetään mainitussa laissa. Jos ympäristövaikutusten arviointiselostukseen sisältyvät tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 126 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua toimenpidelupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta lentopaikka-alueen eikä ilmailuradiomajakoiden, tutkalaitteiden, niiden suojarakennelmien eikä muiden lentoturvallisuuden ja lentoliikenteen säännöllisyyden kannalta välttämättömien laitteiden ja rakennelmien rakentamiseen. Lentopaikalla ja muulla ilmailua palvelevalla alueella tehtäville toimenpiteille ei myöskään edellytetä mainitun lain 128 §:n mukaisen maisematyöluvan hakemista eikä 129 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä.

81 §

Rakentamisluvan myöntämisen edellytykset

Rakentamislupa on myönnettävä, jos lentopaikka tai muu ilmailua palveleva alue sekä sen rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset ja lentopaikalle on myönnetty ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ympäristölupa. Rakentamislupaan voidaan liittää ehtoja, joiden avulla voidaan varmistaa lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden toteutuminen. Rakentamislupa voidaan kuitenkin evätä maanpuolustuksellisten syiden perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentotoiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset rakentamislupa myöntämisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitusta ja ominaisuuksia;
- 2) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;
- 3) visuaalisia maalaitteita;
- 4) lentopaikan lennonvarmistuspalveluja;
- 5) lentopaikan pelastustoimintaa;
- 6) siviili-ilmailun turvaamista;
- 7) muita 1–6 kohtaan verrattavia lentoliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Rakentamislupa myönnetään vähintään viiden vuoden määräajaksi. Lupa voidaan peruuttaa, jos lupaan liitettyjä ehtoja ei noudateta tai luvan antamisen edellytykset eivät enää täyty eikä luvan haltija ole korjannut puutteita Liikenne- ja viestintäviraston määräämässä kohtuullisessa ajassa.

82 §

Lentoaseman hyväksyntätodistus

Lentoaseman on oltava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hyväksynnästä annettavassa todistuksessa määrätään, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentoasemaa saa käyttää.

Yleisessä käytössä olevan lentoaseman käyttämisen on oltava sallittua samoilla ehdoilla kaikille, jollei slot-asetuksessa tai sen nojalla toisin säädetä.

Lentoasemalla, jota käytetään yksinomaan sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan, ei tarvitse olla hyväksyntätodistusta.

83 §

Lentoaseman hyväksyntätodistuksen myöntämisen edellytykset

Hyväksyntätodistus on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että:

- 1) lentoasema on alueineen, laitteineen, järjestelmineen ja toimintoineen määräysten mukainen;
- 2) lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on tarvittava pätevyys ja kokemus lentoaseman pitoon.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentotoiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset hyväksyntätodistuksen saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitusta ja ominaisuuksia;
- 2) lentoasemaa koskevien tietojen ilmoittamista;
- 3) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;
- 4) visuaalisia maalaitteita;
- 5) lentoaseman lennonvarmistuspalveluja;
- 6) liikenteen ohjausta ja valvontaa;
- 7) henkilöstön koulutusta ja kelpuutuksia;
- 8) kunnossapitoa ja tarkastusten teknistä toteuttamista;
- 9) lumenpoistoa ja liukkauden torjuntaa;
- 10) lentoaseman pelastustoimintaa;
- 11) lentoaseman tilapäisjärjestelyjä;
- 12) lintujen ja muiden eläinten torjuntaa lentopaikoilla ja niiden läheisyydessä;

- 13) lentoaseman pitäjän toimintakäsikirjaa;
- 14) lentoaseman pitäjän organisaatiota ja henkilöstön pätevyyttä;
- 15) lentoaseman pitäjän turvallisuudenhallintajärjestelmää;
- 16) muita lentoliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Hyväksyntä myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Hyväksyntä on voimassa enintään niin kauan kuin hyväksyntätodistuksen haltijalla on oikeus lentoaseman maa- tai vesialueen käyttöön.

Hyväksynnän ja sen edellytysten valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

84 §

Lentopaikan pitolupa

Jos lentopaikalla ei tarvitse olla 82 §:ssä tarkoitettua hyväksyntätodistusta, sen pitämiseen on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa, jollei jäljempänä toisin säädetä. Lentopaikan pitoluvassa määrätään lentopaikan pitäjä ja päällikkö sekä se, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentopaikkaa saa käyttää.

Vain sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan käytettävän lentopaikan pitämiseen ei tarvitse olla 1 momentissa tarkoitettua lupaa.

86 §

Kevytlentopaikat

Kevytlentopaikalle ei tarvitse hakea rakentamis- eikä pitolupaa. Tällaisesta lentopaikasta lentopaikan pitäjän on kuitenkin tehtävä ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle 90 päivää ennen rakentamisen aloittamista ja 30 päivää ennen lentopaikan käyttöönottoa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, mitä tietoja ilmoituksista on käytävä ilmi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentoturvallisuuden vaarantumisen, haitallisten ympäristövaikutusten tai maanpuolustuksellisten syiden perusteella kieltää kevytlentopaikan rakentamisen tai käyttöönoton taikka asettaa sen rakentamiselle ja käyttämiselle tarpeellisia lentoturvallisuuteen, ympäristön suojeluun tai maanpuolustukseen liittyviä ehtoja.

87 §

Rakennusten, rakennelmien ja laitteiden hyväksyminen käyttöön

Lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakennukselle, rakennelmalle tai laitteelle on saatava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä ennen kuin se otetaan rakentamisen tai muutoksen jälkeen käyttöön. Hyväksyntä on myönnettävä, jos rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset. Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntää ei vaadita, jos rakennus, rakennelma tai laite taikka muutos ei vaikuta lentoturvallisuuteen eikä haittaa liikenteen sujuvuutta.

88 §

Lentopaikan käytön kieltäminen ja rajoittaminen

Lentopaikan pitäjä vastaa siitä, että lentopaikka on ilmoitettuina palveluaikoina määräysten mukainen. Muuna aikana lentopaikan käyttämisestä ilma-alueksen lentoonlähtöön, laskeutumiseen ja rullaukseen vastaa ilma-alueksen päällikkö.

Lentopaikan pitäjän on kiellettävä lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen, rakennuksen, rakennelman tai laitteen käyttö taikka rajoitettava sitä sekä palveluaikana että muuna aikana, jos sen tiedossa on, että:

- 1) ilmailumääräyksissä vaadittu lentopaikan varustus ei ole kunnossa;
- 2) liikennealue tai asemataso ei kelirikon tai korjaustyön takia ole määräysten mukainen;
- 3) liikennealue tai asemataso ei esteen takia ole määräysten mukainen;
- 4) lentopaikalla järjestetään tilaisuus tai tapahtuma, joka rajoittaa tai estää lentotoiminnan; tai
- 5) jokin muu 1–4 kohdassa tarkoitettuihin syihin rinnastettava painava syy sitä edellyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä 2 momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen, jos se katsoo, ettei lentopaikan pitäjä ole toiminut mainitussa momentissa edellytetyllä tavalla.

90 §

Maahuolintapalvelujen tarjoaminen

Lentopaikan pitäjä ei saa ilman tässä pykälässä säädettyä perustetta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa siltä osin kuin palvelujen tarjontaan lentopaikalla on sovellettava maahuolintadirektiiviä. Lentopaikan pitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että lentopaikan rakennelmien ja laitteiden käytössä maahuolintaa ja omahuolintaa sekä käytön järjestämisessä noudatetaan, mitä maahuolintadirektiivin 16 artiklassa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti taikka asettaa maahuolintapalvelujen tarjoajille 15 artiklan mukaisia julkisen palvelun velvoitteita. Maahuolintadirektiivin 9 artiklan mukainen rajoitus on kuitenkin voimassa vain siltä osin kuin Euroopan komissio sen hyväksyy mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Päätöksensä rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti Liikenne- ja viestintäviraston on meneteltävä siten kuin mainituissa artikloissa säädetään sekä tarvittaessa järjestettävä maahuolintapalvelujen tarjoajien valinta mainitun direktiivin 11 artiklan mukaisesti. Valintapäätöksistä ja ilman valintaa annetuista luvista rajoituksen alaisen maahuolintapalvelun tarjoamiseen on ilmoitettava siten kuin maahuolintadirektiivin 11 artiklan 3 kohdassa säädetään.

Lentopaikan pitäjän on maahuolintaa koskevissa asioissa kuultava 94 §:ssä tarkoitettua käyttäjien komiteaa ja maahuolintapalvelujen tarjoajia siten kuin maahuolintadirektiivin 13 artiklassa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vastavuoroisuuden puuttumisen perusteella rajoittaa kolmannesta maasta olevan maahuolintapalvelujen tarjoajan tai omahuolinnan harjoittajan maahuolintadirektiivin mukaisia oikeuksia direktiivin 20 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät tarkemmat määräykset maahuolinnasta. Määräykset voivat koskea maahuolinnan järjestämistä, maahuolinnan toimintakokonaisuuksien hallintaa ja vastuiden määrittelyä siten, että maahuolintatoiminnot eivät aiheuta vaaraa lentoliikenteelle.

91 §

Lentopaikan keskitettyjen infrastruktuurien käyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta päättää, että maahuolintapalvelujen tarjoajien ja omahuolintaa oikeutettujen on käytettävä maahuolinnan järjestämiseen lentopaikan keskitettyjä infrastruktuureja. Tällöin sovelletaan, mitä maahuolintadirektiivin 8 artiklassa säädetään.

92 §

Maahuolinnan kirjanpidon eriyttäminen ja tarkastaminen

Maahuolintapalveluja tarjoavan on kirjanpidossaan pidettävä maahuolintapalveluihin liittyvä toimintansa erillään muista toiminnoistaan sekä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintäviraston määräämän tarkastajan käyttöön kirjanpitoa ja tiedot, joiden perusteella kirjanpidon eriyttämistä voidaan valvoa.

Tarkastaja antaa kertomuksensa kirjanpidon eriyttämisen toteutumisesta Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto saa salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa kertomuksen komissiolle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

93 §

Maahuolintapalveluja tarjoavan turvallisuuden hallinta

Maahuolintapalveluja tarjoavan on ylläpidettävä ja kehitettävä turvallisuudenhallintajärjestelmää, jonka avulla se varmistaa oman toiminnan turvallisuuden ja edistää koko lentopaikan turvallisuutta. Turvallisuudenhallintajärjestelmästä on käytävä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- 1) maahuolintapalveluja tarjoavan vastuunjako ja päätöksentekojärjestelmä;
- 2) toiminnan vaatimustenmukaisuus;
- 3) käytettävät alihankkijat ja näiden valvonta;
- 4) asiakirjahallinta;
- 5) poikkeamaraportointi ja poikkeamien käsittely;
- 6) henkilöstön koulutus ja muu kehittäminen; ja
- 7) kaluston hallinta.

Maahuolintapalveluja tarjoavan on toimitettava tiedot turvallisuudenhallintajärjestelmästäan lentopaikan pitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

95 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Siviili-ilmailun turvaamisesta säädetään turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi turva-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa ja 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa antaa määräyksiä turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten säännöksistä poikkeavista tai niitä täydentävistä toimenpiteistä, jos se on perusteltua ottaen huomioon arvioidut uhkat, yleinen turvallisuustilanne tai turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa tarkoitettujen toimien paikalliseen soveltamiseen liittyvät erityiset ongelmat. Toimenpiteillä ei kuitenkaan saa poiketa siitä, mitä 97 §:n 2 momentissa säädetään. Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava toimenpiteistä Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa siviili-ilmailun turvaamisen edellyttämät tarkemmat määräykset ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit ja suositukset sekä turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetyt vaatimukset kansallisista määrittelyistä.

97 §

Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen

Turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetään, miten turvatarkastukset on suoritettava. Turvatarkastuksen saa suorittaa henkilö, joka on suorittanut 98 §:ssä tarkoitetun koulutuksen, ja jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt turvatarkastajaksi. Lentoaseman kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia saa suorittaa henkilö, jonka lentoaseman pitäjä on hyväksynyt kyseiseen tehtävään. Kyseinen henkilö suorittaa tehtäväänsä lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kyseistä tehtävää hoitaessaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa asetusten säännöksiä täydentäviä määräyksiä.

Turvatarkastukset on suoritettava niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta häiriötä tarkastettavalle henkilölle, tavaralle eikä kohteelle. Tarkastuksilla ei saa tarpeettomasti vaikeuttaa eikä häiritä lentoliikennettä eikä lentoasemalla tapahtuvaa muuta toimintaa.

98 §

Ilmailun turvaamiseen liittyvä koulutus

Ilmailun turvaamiseen liittyvää koulutusta antaa Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä kouluttaja.

102 §

Pääsy lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotulle alueelle

Lentoaseman pitäjä myöntää pääsylvän lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotuille alueille henkilöille, joilla on perusteltu syy olla siellä. Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Tullin henkilöstöllä on virkatehtäviensä perusteella oikeus päästä lentokenttäalueelle ja turvalvotuille alueille.

Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetun pääsylvän, jos sitä käytetään tavalla, joka vaarantaa turva-asetuksen ja tämän luvun mukaisten turvatoimien toteutumisen tai tehokkuuden. Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa pääsylvän myös sen voimassa ollessa ilmenneen 101 §:ssä tarkoitetun luvan haltijaa koskevan seikan vuoksi.

104 §

Ilmailun turvaamista edistävät laitteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ilmailun turvaamista edistävälle laitteelle turva-asetuksen mukaisesti myöntämänsä hyväksynnän, jos osoittautuu, ettei laite täytä turva-asetuksessa hyväksynnälle asetettuja vaatimuksia eikä laitetta viipymättä saateta vaatimusten mukaiseksi.

105 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Ilmatilan ja ilmaliikenteen hallinnasta sekä lennonvarmistuspalvelusta säädetään:

1) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 549/2004;

2) palveluntarjonta-asetuksessa;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan organisoinnista ja käytöstä (ilmatila-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 551/2004;

4) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 552/2004;

5) 1–4 kohdassa tarkoitettujen asetusten nojalla annetuissa komission asetuksissa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa mainituissa asetuksissa säädetään, ilmatilaan, ilmaliikenteen hallintaan sekä lennonvarmistukseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden ja ilmailun sujuvuuden edellyttämät ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevat tarkemmat määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto antaa myös ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevan Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämät täydentävät määräykset. Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava puolustusvoimia määräyksistä siltä osin kuin määräykset liittyvät sotilasilmailun tai sisäministeriötä siltä osin kuin ne liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Siviili-ilmailun, sotilasilmailun ja valtion ilmailun yhteensovittamisesta joustavan ilmatilan käytössä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

106 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *yhtenäisellä eurooppalaisella ilmatilalla kokonaisuutta*, joka perustuu 105 §:n 1 momentissa mainittuihin asetuksiin;

2) *lähialueella valvottua ilmatilaa*, joka ulottuu maan tai veden pinnasta määrättyyn ylärajaan saakka;

3) *lähestymisalueella* yhden tai useamman suurehkon lentopaikan läheisyyteen perustettua lennonjohtoaluetta;

4) *ilmatilaluokalla* rajoiltaan määrättyä ilmatilaa, jossa voidaan suorittaa määrättytyyppisiä, lentosäännöissä tarkemmin eriteltyjä lentoja ja jossa annettavat ilmaliikennepalvelut ja noudatettavat toimintasäännöt on määrätty;

5) *lentotiedotusalueella ulottuvuudeltaan määriteltyä ilmatilaa*, jossa tarjotaan lentotiedotuspalveluja ja hälytyspalveluja;

6) *ilmatilan hallinnalla suunnittelutoimintoa*, jonka päätavoite on hyödyntää käytettävissä olevaa ilmatilaa mahdollisimman tehokkaasti jakamalla aikoja dynaamisesti ja erottelemalla joissakin tapauksissa eri ilmatilan käyttäjäluokille osoitettava ilmatila lyhytaikaisten tarpeiden perusteella;

7) *ilmatilan jäsentämisellä* Liikenne- ja viestintäviraston päätöksentekoa, jonka yhteydessä vahvistetaan ilmatilan käyttö ja rakenne;

8) *ilmaliikenteen hallinnalla* ilmassa tai maassa suoritettavien ilmaliikennepalvelun, ilmatilan hallinnan ja ilmaliikennevirtojen säätelyn yhdistelmää, jolla varmistetaan ilma-alusten turvallinen ja tehokas liikkuminen toiminnan kaikissa vaiheissa;

9) *lennonvarmistuspalvelulla* ilmaliikennepalvelua, viestintä-, suunnistus- ja valvontapalvelua, lennonvarmistukseen tarkoitettua sääpalvelua sekä ilmailutiedotuspalvelua.

109 §

Ilmatilan jäsentäminen ja hallinta

Jollei 11 §:stä muuta johdu, Liikenne- ja viestintävirasto päättää ilmatilan lohkon perustamisesta ja muuttamisesta Suomen vastuulla olevassa ilmatilan osassa. Liikenne- ja viestintävirasto ottaa päätöstä tehdessään huomioon lentoliikenteen sujuvuuden, maanpuolustuskäytökohdat, siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen sekä valtion ilmailun asianmukaiset toimintaedellytykset ja harrasteilmailun toimintamahdollisuudet.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa ilmatilan käytön ja jäsentämisen periaatteet sekä antaa tarkempia määräyksiä ilmatilan turvallisesta, tehokkaasta ja joustavasta käytöstä.

FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö, jonka toimintaan osallistuvat sekä siviili- että sotilastoimijat, toimii edellä 108 §:n mukaisesti nimetyn ilmaliikennepalvelun tarjoajan yhteydessä. Valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ilmatilan hallinnasta vastaa puolustusvoimat.

110 a §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja nimeämisen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta ilmoitetun laitoksen suorittamaan yhteentoimivuusasetuksen 5 artiklassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuusarviointia sekä 6 artiklassa tarkoitettuja tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä yhteentoimivuusasetuksen liitteessä V säädetyt perusteet. Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä näitä perusteita, Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava ilmoitetun laitoksen nimitys ja ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

111 §

Lennonvarmistuspalvelun maksut

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että lennonvarmistuspalvelun maksut määritellään palveluntarjoaja-asetuksen 15 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on valmisteltava palveluntarjoajien toimittamien tietojen pohjalta yhteisen lennonvarmistuksen maksujärjestelmän mukainen esitys maksuista. Viraston on varattava toimijoille tilaisuus antaa lausuntonsa esityksestä sekä toimitettava esityksensä Euroopan komissiolle tarkistettavaksi. Saatujen lausuntojen ja Euroopan komission antaman hyväksynnän jälkeen virasto vahvistaa maksut ja ilmoittaa ne Euroopan komissiolle.

Ilmaliikennepalvelun tarjoaja vahvistaa lennonvarmistuspalvelun maksut siltä osin kuin niitä ei vahvisteta 2 momentin mukaisesti.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että valtion ilmailulta ja sotilasilmailulta perittävät maksut ovat kohtuullisia ja hinnoittelussa noudatetaan, mitä 112 §:ssä säädetään.

113 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirja, kelpoisuustodistus, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnät sekä valtuutetun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen tai Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lentopaikan lentotiedotuspalvelua antavalla lennontiedottajalla on oltava:

1) Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja tai vastaava lupa, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekemänsä vaikutusarvioinnin pohjalta muuntaa yksikkökohtaisen koulutuksen jälkeen suomalaiseksi;

3) lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

4) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lennonjohtajalta, lennonjohto-oppilaalta ja lennontiedottajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista ja hyväksynnoista sekä lääketieteellisestä kelpoisuudesta annettavasta todistuksesta lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin, EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin sekä Eurocontrolin vaatimuksiin täydennettyinä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä.

114 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennontiedottajan lupakirjaan liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatu järjestelmä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa määräyksiä lennonvarmistuksen operatiivisten järjestelmien lentoturvallisuuteen liittyvissä tehtävissä työskentelevän lennonvarmistusteknisen henkilöstön koulutuksesta ja kelpoisuudesta. Liikenne- ja viestintävirasto ottaa määräysten valmistelussa huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit ja suositukset sekä Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy lennonvarmistusteknisen henkilöstön kelpoisuusjärjestelmän. Hyväksyntä on myönnettävä, jos järjestelmä täyttää Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettujen standardien ja suositusten sekä Eurocontrolin normien ja suositusten pohjalta asetetut vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kelpoisuusjärjestelmän ylläpitäjän toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua koulutusorganisaation:

1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;

2) koulutusohjelmista, työmenetelmistä, laatu järjestelmästä ja ohjeista.

Koulutusorganisaation hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

115 §

Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumiseen liittyvien tietojen kerääminen

Liikenne- ja viestintävirasto on oikeutettu salassapitosäännösten estämättä saamaan lennonvarmistuspalvelun tarjoajalta ja puolustusvoimilta ne tarpeelliset tiedot, joita se tarvitsee 105 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten nojalla yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumisen arviointia varten ja edelleen raportoidakseen niistä Euroopan komissiolle.

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisajoista ottaen huomioon ilmailuonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkiminnan tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat. Lentosuunnitelmia ja tilannekuvaa koskevia tietoja voidaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) estämättä luovuttaa toisen valtion tai järjestön ilmatilan hallintayksikölle ja ilmailiikennepalvelun tarjoajalle, jos kansainväliset standardit ja käytännöt tätä edellyttävät, kuitenkin maanpuolustuksen tarpeet huomioiden. Siltä osin kuin tallenteisiin sisältyy henkilötietoja, tietojen keruussa, tallentamisessa, säilyttämisessä ja rekisteristä poistamisessa noudatetaan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Lennonvarmistuspalvelun tarjoaja arvioi vähintään viiden vuoden välein tarvetta poistaa tietoja rekisteristä.

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

118 §

Ilmailuonnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen

Siviili-ilmailun onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Meripelastuslain soveltamisalaan kuuluvista asioista ilmoittamisesta meripelastuksen johtokeskukselle säädetään meripelastuslaissa (1145/2001).

120 §

Liikenne- ja viestintäviraston järjestämä tutkinta

Liikenne- ja viestintävirasto tutkii muut kuin 119 §:ssä tarkoitetut siviili-ilmailuun liittyvät vaaratilanteet ja poikkeamat, jos tutkinta on tarpeen lentoturvallisuuden edistämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tutkimuksessa apuna ulkopuolista asiantuntijaa.

121 §

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelu

Valtioneuvosto nimeää ilmaliikennepalvelun tarjoajan, joka huolehtii ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan, joka sovittaa yhteen ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä.

Liikenne- ja viestintävirasto:

1) antaa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelua koskevien Chicagon yleissopimuksen standardien edellyttämät määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelussa noudatettavista menettelytavoista ja käytännöistä;

2) valvoo, että ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluissa noudatetaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä sekä kansainvälisiä sopimuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun neuvottelukunnan työn ja 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen standardien pohjalta Liikenne- ja viestintävirasto sovittaa yhteen eri pelastusviranomaisien ja palveluntarjoajan välistä työnjakoa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisessä sekä antaa tähän liittyvät tarpeelliset määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelusta. Apunaan tässä työssä Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää 2 momentissa tarkoitettua neuvottelukuntaa.

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun edellyttämästä tehtävästä maksetaan sen tuottamisen omakustannusarvoa vastaava korvaus. Korvauksesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän ja sen, joka suorittaa tehtävää ilma-aluksessa tai lentopaikalla taikka muussa ilmailua varten tarkoitetussa laitoksessa, on osallistuttava ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun sekä pelastuspalveluharjoituksiin, jollei hän esitä pätevää estettä. Ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun osallistumaan veloitettulle palvelun aikana aiheutuneesta henkilö- tai omaisuusvahingosta suoritetaan valtion varoista vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun mukainen korvaus.

122 §

Hätäpaikannuslähetinrekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää hätäpaikannuslähetinrekisteriä, joka on tarkoitettu etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan käyttöön palvelun käynnistämistä varten.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin on merkittävä ilma-aluksesta seuraavat tiedot:

1) omistajan ja käyttäjän nimestä ja yhteystiedoista;

2) muun etsintä- ja pelastustilanteessa yhteystahoksi nimetyn nimi ja yhteystiedot;

3) hätäpaikannuslähettimen tunnistuskoodi, joka on koodattu Liikenne- ja viestintäviraston edellyttämällä Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettun standardin mukaisella protokollalla sekä lähettimen valmistus- ja tyyppihyväksyntätiedot;

4) hätäpaikannuslähettimen luonne;

5) valmistaja ja tyyppi;

6) rekisteritunnus;

7) kotilentopaikka;

8) enimmäismatkustajamäärä;

9) väri;

10) radiovarustus.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin saa myös merkitä ilma-aluksen muut kansainvälisten standardien ja käytäntöjen mukaiset tiedot.

HE 61/2018 vp

Jos Suomea koskevat kansainväliset velvoitteet, yleisesti käytössä olevat kansainväliset standardit, rekisterin tarkoitus, pelastustoiminnan toteutuminen, tekninen kehitys tai muut vastaavat seikat sitä edellyttävät, valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Ilma-aluksen omistajan tai käyttäjän on ilmoitettava rekisterin pitäjälle tässä pykälässä tarkoitetut sellaiset tiedot ja niiden muutokset, joita ei ole ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin sekä liitettävä ilmoitukseen tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot ilma-aluksen hätäpaikannuslähettimestä on poistettu rekisteristä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän pyynnöstä. Muilta osin rekisteriin talletettujen henkilötietojen säilyttämisen ja poistamisen tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein niiden säilyttämisestä.

Hätäpaikannuslähetinrekisteristä saa luovuttaa tietoja vain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamiseksi.

124 §

Hylyn poiskuljetus

Liikenne- ja viestintävirasto voi tutkintaviranomaista kuultuaan määrätä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän siirtämään ilma-aluksen, sen osan tai ilma-aluksessa olleen tavarann pois onnettomuuspaikalta tai tutkintatilasta.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

128 a §

Velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitettujen riskienhallinnan vaikutuksia ilmailun turvallisuuteen. Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot. Virasto voi velvoittaa lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin ilmailun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin lentoasemaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

128 b §

Tietoturvapoikkeamista ilmoittaminen

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä poikkeamasta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu poikkeama muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu poikkeama on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

129 §

Tasapainoinen lähestymistapa ja toimintarajoituksen asettaminen

Melunhallinta-asetusta sovelletaan asetuksen tarkoittamalla tavalla siviili-ilmailussa käytäviin ilma-aluksiin. Melunhallinta-asetuksen 2 ja 5 artiklassa tarkoitettua tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti lentoliikenteen melua saa hallita ja rajoittaa asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisilla toimintarajoituksilla vasta sen jälkeen, kun on harkittu ja arvioitu muita tasapainoisen lähestymistavan mukaisia toimenpiteitä.

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa lentoasemalle meluntorjuntatavoitteen. Liikenne- ja viestintävirasto myös arvioi 1 momentissa tarkoitettua toimintarajoituksen asettamisen tarpeellisuutta tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti sekä päättää sen asettamisesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan lentoaseman pitäjää, kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta vastaavia viranomaisia, ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtion viranomaista ja 22 §:ssä tarkoitettua kunnan ympäristönsuojeluviranomaista, lentoyhtiöitä, puolustusvoimia sekä muita asianosaisia. Eri toimivaltaisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä varten voidaan asettaa yhteistyöryhmä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitettua Liikenne- ja viestintäviraston lentoasemalle asettamasta meluntorjuntatavoitteesta ja viraston tekemästä lentoaseman toimintarajoituksen tarpeen arvioinnista sekä toimintarajoituksista ilmoittamisesta. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua toimivaltaisten viranomaisten ja eri toimijoiden toimenpiteitä ja yhteistyötä koordinoivasta yhteistyöryhmästä.

139 §

Kansalliset vakuutusvaatimukset

Suomalaisen ilma-aluksen tai suomalaisen lentotoimintaluvan, lentotyöluvan tai lentokoulutusluvan haltijan käytössä olevan ilma-aluksen vastuuvakuutuksen ehdot eivät saa mahdollistaa vakuutuksen keskeytymistä ennen vakuutuskauden loppua tai keskeytyksestä ilmoittamista Liikenne- ja viestintävirastolle.

Suurimmalta hyväksytyltä lentoonlähtömassaltaan enintään 2 700 kilogramman ilma-alukselta, jota käytetään muihin kuin kaupallisiin lentoihin, vaadittavan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärän henkilövahinkojen varalta on oltava matkustajaa kohti vähintään puolet ilmailun vakuutusasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesta matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta, mutta kuitenkin vähintään mainitun kohdan mukainen tässä momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia koskeva vähimmäismäärä.

Peruslentokoulutuksessa ilma-aluksella on oltava lento-oppilaalle ja lennonopettajalle aiheutuvan henkilövahingon varalta istuinpaikkakohtainen tapaturmavakuutus, jonka vähimmäisvakuutusmäärä on vähintään kymmenen prosenttia 2 momentissa tarkoitettua matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta. Lennonopettajan vakuutusturva voidaan järjestää myös tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisella tapaturmavakuutuksella.

141 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan tai henkilön toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 142–145 §:ssä tarkoitettuihin toimiin sellaisten henkilöiden osalta, joilla on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 8) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
- 9) turvatarkastajan hyväksyntä;
- 10) siviili-ilmailun turvakouluttajan hyväksyntä;
- 11) EU:n turvatoimien varmentajan hyväksyntä; tai
- 12) koulutus- tai lentotoimintaorganisaation vastuuhenkilön hyväksyntä.

Edellä 1 momentista poiketen toimivaltainen viranomainen on poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, kun kyseessä on poliisimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, raja- tai merivartioston komentaja, kun kyseessä on rajavartiomiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, ja Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä, kun kyseessä on tullimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä.

143 §

Henkilölle myönnetyn luvan peruuttaminen tai tehtävässä toimimisen kieltäminen

Edellä 141 §:ssä tarkoitettulta henkilöltä voidaan väliaikaisesti tai pysyvästi peruuttaa toiminnan harjoittamisen edellytyksenä oleva lupa tai kieltää tämän toimiminen lentoturvallisuuden tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä, jos tämä:

- 1) sairauden, vammautumisen tai muun lentoturvallisuuteen vaikuttavan syyn vuoksi ei enää täytä asianomaisen luvan saamisen edellytyksiä;
- 2) ei tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan tai kokemukseltaan enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai tehtävän vaatimuksia;
- 3) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 4) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen; tai
- 5) on muulla toiminnallaan osoittanut sellaista yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että se antaa aiheen epäillä henkilön kykyä tai halua noudattaa turvallisuuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus tai toimintakielto on voimassa siihen saakka, kunnes luvan saamisen tai toiminnalle asetetut edellytykset täyttyvät. Mainitun momentin 3–5 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus määrätään olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan tai toistaiseksi.

Luvanhaltijaa voidaan kieltää harjoittamasta toimintaa, johon lupa oikeuttaa, jos Liikenne- ja viestintäviraston tutkittavana tai käsiteltävänä on asia, josta saattaa seurata 1 momentissa tarkoitettu toimintakielto tai 144 §:ssä tarkoitettu lääketieteellisestä kelpoisuudesta annetun todistuksen peruuttaminen. Kielto on voimassa enintään siihen asti, kunnes kyseinen asia on ratkaistu. Luvan peruuttamisesta tehdään merkintä asianomaisen luparekisteritietoihin.

146 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 147–149 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

- 1) lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio;
- 2) ilmailulääketieteen keskus;
- 3) suunnittelu-, valmistus- tai huolto-organisaatio;
- 4) huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio;
- 8) lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestäjä;
- 9) lentopaikan pitäjä;
- 10) valvottu edustaja, tunnettu lähettäjä tai valvottu toimittaja;
- 11) kolmannen maan lentoasemalta Euroopan unioniin liikennöivän rahdin tai postin kuljettajan hyväksynnän haltija;
- 12) lennonvarmistuspalvelun tarjoaja;
- 13) lennonvarmistushenkilöstön koulutusorganisaatio;
- 15) 158 §:ssä tarkoitettun lentoesteluvan haltija.

148 §

Organisaatiolle myönnetyn luvan muuttaminen, rajoittaminen ja peruuttaminen sekä luvassa tai ilmoituksessa tarkoitettun toiminnan kieltäminen ja rajoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa tässä laissa tarkoitettua organisaatiolle myönnettyä lupaa, peruuttaa luvan taikka kieltää siinä tarkoitettun toiminnan väliaikaisesti, jos:

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei luvan mukaisen toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
- 2) luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;
- 3) luvan haltija jättää olennaisesti noudattamatta luvan ehtoja tai muita säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa;
- 4) luvan haltija jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta luvan ehtojen vastaista toimintaa tai jatkaa muiden toimintaa koskevien määräysten rikkomista; tai
- 5) luvan haltija ei noudata liikennöintiluvan perusteena olevaa lentoliikennesopimusta tai muuta kansainvälistä velvoitetta.

Lupa voidaan peruuttaa vain, jos organisaation kannalta lievempää seuraamusta ei asiasta kokonaisuudessaan ilmenevät seikat huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toistaiseksi tai määräaikaisesti sellaisen toiminnan, johon tämän lain tai tässä laissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaan ei tarvita lupaa, mutta siitä on tehtävä ilmoitus, ja;

HE 61/2018 vp

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei ilmoituksessa tarkoitettu toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
- 2) ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;
- 3) toiminnan harjoittaja jättää olennaisesti noudattamatta säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa; tai
- 4) toiminnan harjoittaja jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomista.

150 §

Lentotoimintaluvan, lentoluvan tai liikennöintiluvan raukeaminen

Lentotoimintalupa, lentolupa tai liikennöintilupa raukeaa, jos:

- 1) luvan haltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti;
- 2) luvan haltija lopettaa tai keskeyttää lentotoimintansa eikä osoita Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa vähintään kuuden kuukauden mittaisessa määräajassa, että hän edelleen täyttää luvan saamisen toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset tai että liikenteen keskeyttäminen johtuu sellaisista poikkeuksellisista seikoista, joihin liikennöintiluvan haltija ei ole voinut vaikuttaa; tai
- 3) luvan saamiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa, eikä luvan haltija korjaa puutteita Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa vähintään kuukauden mittaisessa määräajassa.

151 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tämän lain tai Euroopan unionin asetuksen nojalla antamansa käskyn tai kiellon tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

152 §

Ammattitaidon ylläpitäminen

Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa oleva, jonka tehtävälle on asetettu erityisiä vaatimuksia ammattitaidon ylläpitämiseksi, voi ylläpitää ammattitaitoaan työskentelemällä sivutoimisesti ilmailutoimintaa harjoittavan palveluksessa. Tällaisesta työstä ja sen ehtoista sovi-taan erikseen viraston, sen palveluksessa olevan ja mainitun toiminnanharjoittajan kesken.

Mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun henkilön esteellisyydestä käsiteltäessä Liikenne- ja viestintävirastossa mainitussa momentissa tarkoitettua toiminnanharjoittajaa koskevaa asiaa, ei sovelleta lennonvarmistuksen valvontaan eikä sitä koskevaan päätöksentekoon.

153 §

Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Ilmailutoimintaa harjoittavan samoin kuin ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän sekä lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää suorittavan on, siltä osin kuin tiedot ovat hänen hal-

lussaan tai saatavillaan, annettava salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyynnöstä ilmailutoiminnan valvontaa varten:

- 1) ilma-alusta ja sen liikkumista koskevat tiedot, mukaan lukien tilannekuvan tallenteet;
- 2) lennonvarmistuspalvelun, ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun sekä ilma-alusten puhelin- ja radioliikenteen tallenteet;
- 3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut lentoturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot;
- 4) toiminnanharjoittajan toimintaa, taloutta ja vakuutuksia koskevat tiedot;
- 5) matkustajien oikeuksien toteutumisen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot;
- 6) toiminnan vastuuhenkilöistä nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada pyynnöstä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja:

- 1) matkustajilta;
- 2) ilma-aluksen henkilökuntaan kuuluvilta;
- 3) ilma-aluksessa kuljetettavan tavaran haltijoilta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä Tullilta tarpeellisia tietoja 146 §:ssä tarkoitetun valvotun edustajan ja tunnetun lähettäjän hyväksyntämenettelyä varten.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi:

- 1) päästä ilma-alukseen ja muuhun paikkaan, jossa ilmailutoimintaa harjoitetaan; ei kuitenkaan pysyväisluonteisesti asumiseen käytettäviin tiloihin;
- 2) tarkastaa muutoinkin ilmailutoimintaa harjoittavan toimintaa.

Lentoaseman pitäjä ja lentoasemalla toimiva yritys tai muu turva-asetuksen soveltamisalaan kuuluva yhteisö on velvollinen viivytyksettä sallimaan komission valtuuttamien virkamiesten ja Liikenne- ja viestintäviraston suorittamat turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten soveltamista koskevat tarkastukset.

Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten on noudatettava tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten suoritettavissa tarkastuksissa, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

154 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada sille säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta, Rajavartiolaitokselta, Tullilta ja puolustusvoimilta.

Lentoaseman pitäjällä on oikeus saada poliisilta virka-apua lentoaseman henkilökortin ja ajoneuvoluvan palauttamiseksi.

155 §

Valvontatiedostot

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain perusteella antamista luvista, oikeuksista ja hyväksynnöistä pidetään rekistereitä. Niihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) sekä mitä tämän lain 2 luvussa säädetään.

156 §

Miehistökortti

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta ilma-aluksen miehistölle miehistökortin. Hakemukseen on liitettävä liikenneluvan haltijan vakuutus siitä, että hakija on sen palveluksessa.

Miehistökortin myöntämisen ja voimassaolon edellytyksenä on, että:

1) hakija toimii ilma-aluksen miehistön jäsenenä Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän liikenneluvan haltijan palveluksessa;

2) hakija täyttää 102 §:ssä tarkoitetun lentokenttäalueelle pääsylvän myöntämisen edellytykset.

Liikenneluvan haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle miehistökortin haltijan työsuhteen päättymisestä.

157 §

Ilmailun ympäristövaikutuksia koskevat määräykset ja päätökset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä ja tehdä päätöksiä lento- ja huoltotoiminnasta, jos se on tarpeen ilma-alusten aiheuttaman melun tai muun haitallisen ympäristövaikutuksen vähentämiseksi tai estämiseksi taikka kansainvälisessä käytännössä sallitun poikkeuksen myöntämiseksi. Viraston on otettava huomioon 129 §:ssä tarkoitettu tasapainoinen lähestymistapa. Määräykset ja päätökset voivat koskea:

1) muun kuin melunhallinta-asetuksessa tarkoitetun lentopaikan käyttöaikaa tai -tapaa tai lentoonlähtöjen ja laskeutumisten määrää;

2) huoltoon liittyvien koekäyttöjen rajoittamista tai kieltämistä määrättyinä aikoina;

3) poikkeuksellisen meluisten lentokoneiden käytön rajoittamista;

4) hyväksytyin lentokonetyypin käytön kieltämistä siirtymäajan jälkeen.

158 §

Lentoesteet

Mastoa, tuulivoimalaa, nosturia, valaistus-, radio- tai muuta laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä ei saa asettaa, järjestää tai kohdistaa siten, että sitä voidaan erehdyksessä pitää ilmailua palvelevana laitteena tai merkinä. Rakennelma tai laite ei saa myöskään häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sekaannusta, häiriötä tai vaaraa mahdollisesti aiheuttavan laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen tarvitaan lentoestelupa, jos este:

1) ulottuu yli 10 metrin korkeuteen maan- tai vedenpinnasta ja sijaitsee lentopaikan, kevyt-lentopaikan tai varalaskupaikan kiitotien ympärillä olevan suorakaiteen sisällä, jonka pitkät sivut ovat 500 metrin etäisyydellä kiitotien keskilinjasta ja lyhyet sivut 2 500 metrin etäisyydellä kiitotien kynnyksistä ulospäin;

2) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maan- tai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitetun alueen ulkopuolella mutta kuitenkin enintään 45 kilometrin etäisyydellä 75 §:ssä tarkoitettun lentoaseman mittapisteestä;

3) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maan- tai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitetun alueen ulkopuolelta, mutta kuitenkin enintään 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikan tai muun lentopaikan kuin 75 §:ssä tarkoitetun lentoaseman mittapisteestä;

4) ulottuu yli 60 metrin korkeuteen maan- tai vedenpinnasta ja sijaitsee 1–3 kohdassa tarkoitettujen alueiden ulkopuolella;

5) läpäisee lentoesterajoituspinnan; tai

6) esteellä on vaikutusta lentomenetelmien estevarakorkeuteen.

Lentoestelupaa ei tarvita lentopaikan pitäjän asettamille tai sen toimeksiannosta asetettaville laitteille, rakennuksille, rakennelmille tai merkeille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa sellaisen 2 momentissa tarkoitetun esteen luvanvaraisuudesta, jolla ei ole vaikutusta lentopaikkojen esterajoituspintoihin eikä lentomenetelmiin tai joka sijaitsee olemassa olevan esteen välittömässä läheisyydessä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa esteiden rakennetta tai vastaavia teknisluonteisia seikkoja koskevia tarkempia määräyksiä.

Lupaa 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Lentoesteluvan hakemukseen tulee liittää asianomaisen ilmaliikennepalvelun tarjoajan antama lausunto ja merialueelle sijoitettavan tuulivoimalan osalta myös Rajavartiolaitoksen lausunto. Jollei lentoturvallisuus vaarannu, Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen. Lupa on myönnettävä, jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeuta lentoliikenteen sujuvuutta. Lentoesteet on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaisesti.

Lentoesteen ylläpitäjän on ilmoitettava estettä ja yhteystietojaan koskevat muutokset viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle tai sen nimeämälle taholle.

159 §

Lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta

Toiminta, joka aiheuttaa lentoliikenteelle vaaraa tai häiritsee lentoliikenteen sujuvuutta, on kielletty. Ilmaliikennepalvelun tarjoajalle on ilmoitettava etukäteen lentoturvallisuudelle mahdollisesti vaaraa aiheuttavasta tai liikenteen sujuvuuteen vaikuttavasta toiminnasta, jotta ilmaliikennepalvelun tarjoaja voi arvioida, voidaanko suunniteltu toiminta toteuttaa lentoturvallisuutta vaarantamatta ja ilman, että liikenteen sujuvuus häiriintyy. Jos suunniteltua toimintaa ei voida ilmaliikennepalvelun tarjoajan käytettävissä olevin keinoin kohtuudella sovittaa turvallisesti ja sujuvasti ilmailuun, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toiminnan, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja.

160 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Seuraavien ilmailutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelulla etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lentotoimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitetut tehtävät;

2) 82 §:ssä tarkoitetun lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltija;

3) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisim-

man häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

161 §

Tehtävien siirto vieraan valtion viranomaiselle

Jos suomalaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella käyttää ilma-aluksen käyttäjä, jonka pääasiallinen toimipaikka tai asuin- tai kotipaikka on toisessa valtiossa, Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäisen ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan sekä niiden miehistön osalta siirtää 3 ja 4 luvussa sekä 53 ja 55 §:ssä Liikenne- ja viestintäviraston hoidettavaksi määrättyjä tehtäviä asianomaisen vieraan valtion viranomaisen hoidettaviksi siten kuin siitä sovitaan kyseisen valtion kanssa.

166 §

Ilma-aluksen lähdön estäminen muusta syystä

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää lennon ja estää ilma-aluksen lähdön:

1) jos on aihetta epäillä, ettei ilma-alus lennolle lähdeäessä ole lentokelpoinen tai asianmukaisesti miehitetty;

2) jos on aihetta epäillä, ettei tässä laissa säädettyjä tai sen nojalla annettuja lentoa koskevia määräyksiä muutoin ole noudatettu;

3) jos Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti ilma-aluksen liikennöinti on kielletty tai siihen kohdistuu muu sen liikennöintiä koskeva rajoite, tai ilma-aluksen omistaja tai sen liikennöinnistä vastaava muu henkilö on asetettu liiketoimintakieltoon;

4) jos ilma-aluksen käyttäminen ilmailuun on muutoin tämän lain nojalla kielletty.

Lähdön estämiseksi tarvittavat toimenpiteet on mitoitettava ja toteutettava niin, ettei niillä vaaranneta henkeä tai terveyttä eikä vahingoiteta paikoitettua ilma-alusta.

Lentopaikan päälliköllä, lentopaikan pitäjän palveluksessa olevalla sekä lennonvarmistuksessa taikka huolto- tai maahuoltoorganisaatiossa tehtävää hoitavalla on Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä oikeus antaa ilma-aluksen lähdön estämiseksi tarvittavaa apua.

Edellä 3 momentissa tarkoitettulla on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, jos on ilmeistä, että 1 momentissa tarkoitettut puutteet voivat vakavasti vaarantaa lentoturvallisuuden. Ilma-aluksen lähdön estämisestä on tällöin viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka on ryhdyttävä asian vaatimiin toimiin. Lähdön estämiseksi sallituista toimenpiteistä on voimassa, mitä 2 momentissa säädetään.

Rajavartioviranomaisella on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, mikäli on syytä epäillä ilma-aluksessa olevan henkilön, joka on rikkonut maahantuloon tai maastalähtöön liittyviä määräyksiä.

167 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaatiessa Liikenne- ja viestintävirasto ja välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa lentopaikan lennonjohto, alueenlennonjohto ja ilmaliikennepalvelusta vastaavan lentopaikan päällikkö tai hänen määräämänsä sijainen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä pelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä tai merkittävän valtiollisen tapahtuman turvaamiseksi sotilasviranomainen tai poliisi taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi sekä meripelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä rajavartiomies voi kieltää ilma-aluksen lähdön, määrätä ilma-aluksen laskeutumaan, vaatia tunnistamista, määrätä lentosuunnan ja -korkeuden taikka muutoin puuttua ilma-aluksen kulkuun. Jos ilma-alus määrätään laskeutumaan, on laskeutumista varten osoitetavan lentopaikan oltava sopiva kyseisen ilma-alustyyppin turvalliseen laskeutumiseen.

Ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta tullivalvonnan vuoksi sekä alueellisen koskemattomuuden valvomisen tai turvaamisen vuoksi säädetään erikseen.

168 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Tartuntatautilain (1227/2016) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ilmaliikennepalvelun tarjoajan välityksellä ilma-aluksen laskeutumaan sellaiselle lentoasemalle, jolla Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveys sääntöjen (2005) (SopS 51/2007) 20 artiklan sekä sääntöjen I liitteen mukaisten toimien suorittamiseen on varauduttu (terveystarkastuslentoasema).

Välitöntä puuttumista edellyttävissä yksittäistapauksissa sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä 1 momentin mukaisen päätöksen Liikenne- ja viestintäviraston sijasta.

Jollei lentoturvallisuudesta muuta johdu, ilma-aluksen on laskeuduttava terveystarkastuslentoasemalle 1 ja 2 momentissa tarkoitettua Liikenne- ja viestintäviraston määräyksen tai sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti.

Terveystarkastuslentoasemista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

170 §

Toimintakyvyn heikkeneminen

Tehtävää ilma-aluksessa, ilmailuun käytettävässä liitimessä tai muussa laitteessa taikka lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa ei saa suorittaa se, jonka veren alkoholipitoisuus on alkoholin nauttimisesta kohonnut tai joka on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta niin, että sitä on hänen elimistössään havaittava määrä.

Edellä 1 momentissa mainittua tehtävää ei saa hoitaa myöskään henkilö, joka sairauden tai väsymyksen johdosta tai muusta sellaisesta syystä ei voi hoitaa tehtävää lentoturvallisuutta vaarantamatta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös lennon valmisteluun välittömästi liittyviä toimenpiteitä.

Puolustusvoimat määrää tarvittaessa toiminnan vaativuuden sitä edellyttäessä sotilasilmailussa sovellettavista tiukemmista vaatimuksista kuin 1–3 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä aisteille asetettavista vaatimuksista sekä tehtävien hoitamiseen vaikuttavista sairauksista, vammoista, muusta toimintakyvyn heikentymisestä tai muusta vastaavasta 1–3 momentin mukaisten tehtävien hoitamista heikentävästä ominaisuudesta sekä niiden arviointimenettelyistä.

HE 61/2018 vp

172 §

Ilmailun tilastot

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ilmailun tilastoista. Tilastotehtävää hoitaessaan Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa tilastolain (280/2004) säännöksiä.

Edellä 153 §:n 1 momentissa mainittujen on salassapitosäännösten estämättä annettava toimintojaan koskevia tilastotietoja Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyynnöstä.

173 §

Kansainväliset sopimukset

Liikenne- ja viestintävirasto Suomen ilmailuviranomaisena osallistuu kansainvälisten siviili-ilmailua koskevien teknisten lentoliikenne-, lentoturvallisuus- ja yhteistyösopimusten valmisteluun.

178 §

Ilmailurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 9 §:n 5 momentin nojalla annettua ilma-alusta tai laitetta, urheilulaskuvarjoa, nousuvarjoa, lennokkia taikka niiden ohjaajaa koskevaa määräystä,

2) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun käytettäväksi 10 §:n vastaisesti,

3) rikkoo 11 §:ssä tarkoitettua ilmailulta rajoitettuja alueita koskevaa kieltoa tai vaara-alueita koskevaa rajoitusta,

4) käyttää ilmailuun ilma-alusta, jota ei ole asianmukaisesti merkitty 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tunnuksin taikka vastaaviin ulkomaisiin tunnuksin taikka joka on varustettu väärin tunnuksin,

5) laiminlyö 20 §:ssä tai 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuuden,

6) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun 34 §:n 2 momentin tai Euroopan unionin asetusten vastaavien, lentokelpoisuuden hallintaa koskevien säännösten vastaisesti,

7) tekee ilman hyväksyntää työn, johon 42 §:n tai suunnittelua, valmistusta ja huoltoa koskevien EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännösten mukaan vaaditaan hyväksyntä,

8) käyttää ilma-alusta, joka ei täytä 44 §:n nojalla annettuja määräyksiä,

9) rikkoo 49 §:ssä luvan hakijalle tai haltijalle säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä,

10) rikkoo 57 §:ssä ilma-aluksen tai laitteen päällikölle taikka miehistön jäsenelle tai tähystäjälle säädettyä velvollisuutta lennon valmistelusta ja suorittamisesta,

11) rikkoo 59 §:ssä matkustajalle säädettyä velvollisuutta,

13) harjoittaa 70 tai 72 §:ssä tarkoitettua toimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai ilmoitusta taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja tai ilmoituksenvaraista toimintaa koskevia säädöksiä ja määräyksiä,

14) käyttää lentoonlähtö- tai laskupaikkana muuta kuin 76 §:n mukaan sallittua lentopaikkaa tai aluetta,

15) pitää lentopaikkaa ilman 82 §:ssä tarkoitettua lentoaseman hyväksyntätodistusta tai 84 §:ssä tarkoitettua pitolupaa taikka rikkoo tällaisen todistuksen tai luvan ehtoja,

16) rikkoo 88 §:n mukaista velvollisuutta taikka lentopaikan pitäjän tai Liikenne- ja viestintäviraston asettamaa lentopaikan käytön kieltoa tai rajoitusta,

HE 61/2018 vp

17) rikkoo 100 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa liikkua tai oleskella lentoaseman eräillä alueilla,

18) käyttää valtakunnan rajan yli lentämiseen muuta kuin rajavartiolaitain (578/2005) 12 §:ssä tarkoitettua rajanylityspaikkaa,

19) siirtää 123 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-alusta taikka sen osaa tai tavaraa ilman mainitussa säännöksessä edellytettyä lupaa,

20) toimii poikkeama-asetuksen 16 artiklan 9 kohdassa säädetyn vastaisesti,

21) rikkoo 157 §:ssä tarkoitettuja ilmailun ympäristövaikutuksia koskevia määräyksiä,

22) rikkoo 158 §:ssä säädettyä laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä koskevaa kieltoa taikka velvollisuutta lentoesteluvan hankkimiseen, lentoesteen merkitsemiseen ja muutosten ilmoittamiseen,

23) rikkoo 159 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, josta säädetään tarkemmin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksissä tai kieltoa koskevissa päätöksissä,

24) rikkoo 167 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-aluksen kulkuun puuttumista koskevaa kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta, ilmailurikkomuksesta sakkoon.

179 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 178 §:ssä säädetty rikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan siitä jättää syyte ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Milloin rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi Liikenne- ja viestintävirasto muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

180 §

Liikenne- ja viestintäviraston ja puolustusvoimien kuuleminen

Syyttäjän on ennen tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevan syyteratkaisun tekemistä varattava Liikenne- ja viestintävirastolle tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Tuomioistuimen on tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevaa asiaa käsitellessään varattava Liikenne- ja viestintävirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kyse on sotilasilmailusta, syyttäjän ja tuomioistuimen on kuultava Puolustusvoimia.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla Liikenne- ja viestintäviraston antamiin käskyihin ja kieltöihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitetut matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkinantajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavalvotulle alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitetut pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitetut ulkopuolisen asiantuntijan tekemät päätökset.

Liikenne- ja viestintäviraston, Puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitetusta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetusta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaa käskyä ja kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

33.

Laki

julkisen hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisen hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta annetun lain (10/2015) 23 §, seuraavasti:

23 §

Virka-apu

Puolustusvoimat, poliisi, rajavartiolaitos ja Liikenne- ja viestintävirasto ovat valtiovarainministeriön pyynnöstä velvollisia mahdollisuuksiensa mukaan antamaan 2 luvussa tarkoitetuille palveluntuottajille virka-apua turvallisuusverkon palvelutuotannon häiriöttömän toiminnan takaamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

34.

Laki

jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 59 ja 108 a §, sellaisena kuin ne ovat 59 § osaksi laissa (/) ja 108 a § laissa 626/2017, seuraavasti:

59 §

Romutustodistus ja ajoneuvon lopullinen rekisteristä poistaminen

Kerääjän tai käsittelijän on annettava ajoneuvon haltijalle romutustodistus tarkastettuaan tämän oikeuden luovuttaa ajoneuvo romutusta varten. Kerääjän tai käsittelijän on ilmoitettava romuttamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvon lopulliseksi poistamiseksi liikenneasioiden rekisteristä. Liikenne- ja viestintävirasto perii rekisteristä poistamisesta tuottajalta maksun. Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteristä poistamisesta ja romutustodistuksesta.

108 a §

Viranomaisten tehtävät aluskierrätysasetuksen toimeenpanossa

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 11 alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on se aluehallintovirasto, joka myöntää aluskierrätysasetuksen 14 artiklan mukaisen luvan.

Aluehallintovirasto tekee aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa aluskierrätysuunnitelmaa koskevassa asiassa kirjallisen päätöksen.

Suomen ympäristökeskus ja Liikenne- ja viestintävirasto toimivat yhteistyössä aluskierrätysasetuksen 22 artiklassa tarkoitetun aluskierrätysasetuksen kiertämisen ja rikkomisen ehkäisemiseksi.

Suomen ympäristökeskus seuraa aluskierrätysasetuksen toimeenpanoa Suomessa ja toimii tarvittaessa asiantuntijaviranomaisena, kun alus on tarkoitus siirtää purettavaksi aluskierrätysasetuksen 15 artiklan mukaiseen kolmannessa maassa sijaitsevaan aluskierrätyslaitokseen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

35.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 4, 6–7, 9, 12–13, 15 ja 17 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa (/) sekä 9 § laissa 51/2018, seuraavasti:

4 §

Toimivaltainen viranomainen

Katsastustoiminnan valvontamaksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii Liikenne- ja viestintävirasto, joka voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä ja valvontamaksun määräämiseen liittyvästä kirjanpidosta.

6 §

Maksun määrääminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee maksukauden päätyttyä viivytyksettä määrätä maksukaudelta maksettava maksu katsastuksista ja jälkitarkastuksista. Maksu määrätään lähettämällä katsastusluvan haltijalle lasku liikenneasioiden rekisteriin talletettujen tietojen sekä saadun muun selvityksen perusteella.

Jos katsastusluvan haltija ei ole saanut 1 momentissa tarkoitettua laskua maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä, luvanhaltijan on välittömästi pyydettävä virastolta lasku.

7 §

Maksun suorittaminen

Maksukauden maksu on suoritettava viimeistään maksuunpanon yhteydessä määrättyinä eräpäivinä. Eräpäivä on 21 päivän kuluttua siitä, kun maksu on määrätty.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut maksua eräpäivänä tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä annettava suorittamatta jääneestä maksusta maksukehotus.

9 §

Maksun kanto

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen Liikenne- ja viestintävirastolle sovelletaan veronkantolain (51/2018) 9 ja 11 §:ää.

HE 61/2018 vp

12 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaanista.

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

15 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valtion puolesta valitusoikeus on Liikenne- ja viestintäviraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla. Valtion puolesta valitus voidaan kuitenkin tehdä vain, jos oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

17 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydettyessä esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

36.

Laki

konttilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konttilain (762/1998) 6 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 1296/2009, seuraavasti:

6 §

Valvontaviranomaiset

Asianomaiselle ministeriölle kuuluu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat Tulli, Rajavartiolaitos, poliisi ja työsuojeluviranomaiset samoin kuin Liikenne- ja viestintävirasto, kukin toimialallaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

37.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 2, 3, 3 a, 3 b, 7 b–7h, 11, 12 ja 14–16 §, sellaisina kuin ne ovat 2 § osaksi laissa 706/2011, 3, 3 a, 7 c ja 7 d § laissa 73/2015, 3 b § laeissa 73/2015 ja (/), 7 b, 7e–7 h § laissa 706/2011, 11 § laeissa 1295/2009 ja 706/2011, 12 § laissa (/), 14 § laissa 989/2015, 15 § osaksi laeissa 607/2002 ja 1295/2009 sekä 16 § laissa 1295/2009, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kuljettajantutkintotoiminnalla* kuljettajantutkintojen vastaanottamiseen ja kuljettajaopetuksen valvontaan sekä vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttavaan todistukseen, ajolupakokeiden vastaanottamiseen ja ajolupakoulutuksen valvontaan liittyvien tehtävien hoitamista;
- 2) *kuljettajaopetustoiminnalla* moottorikäyttöisen ajoneuvon ajo-oikeutta tai vaarallisten aineiden kuljettajan ajolupaa varten annettavaa opetusta ja siihen liittyvää muuta toimintaa;
- 3) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* julkista tai yksityistä palvelun tuottajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen; ajokokeen vastaanottajalla sitä, joka ottaa vastaan kuljettajantutkinnon ajokokeita ja suullisia teoriakokeita;
- 4) *ADR-ajoluvalla* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 11 b §:ssä tarkoitettua ajolupaa, ADR-ajolupakokeen vastaanottajalla sitä, joka valvoo ajoluvan saamiseksi pidettäviä ajolupakoetilaisuuksia, tarkastaa ajolupakokeet ja tekee päätöksen todistuksen antamisesta ja ADR-ajolupapäätöksellä päätöstä ajoluvan myöntämisestä.

3 §

Kuljettajantutkintotoiminnan järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset

Kuljettajantutkintotoiminnasta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto.

Kuljettajantutkintotoiminta on järjestettävä siten, että kuljettajantutkinto- ja ajolupakoepalveluiden laatu ja yhdenmukaisuus, toiminnan kustannustehokkuus sekä liikenneturvallisuuden vaatimukset huomioon ottaen riittävä saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajokokeen liikenneympäristön on oltava ajokokeen luokka huomioon ottaen riittävän monipuolinen kuljettajantutkinnon tavoitteiden saavuttamiseksi ja ajokokeen suorittajan valmiuksien arvioimiseksi. Kunkin kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimialueella on kuitenkin oltava mahdollisuus kaikkien luokkien kuljettajantutkintojen samoin kuin vaarallisten aineiden ajolupakokeiden suorittamiseen. Toimialueella suoritettavien ajokokeiden määrien on luokittain oltava riittävät tutkintotoiminnan yhdenmukaisuuden, laadun ja kehittämisen turvaamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ajokokeen suorituspaikkaa koskevia tarkempia määräyksiä.

3 a §

Kuljettajantutkintotehtävän hoitaminen palvelutehtävänä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa kuljettajantutkintotoiminnan hankkimalla tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun tuottajan on täytettävä kuljettajantutkinnon vastaanottajan vaatimukset. Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä ei voida hoitaa alihankkijaa käyttäen. Tässä pykälässä tarkoitettut tehtävät on suoritettava Suomessa.

Palvelujen hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) alihankintaa koskevia säännöksiä lukuun ottamatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja sen hoitamiseen liittyvistä vaatimuksista niin, että rekisterinpitäjän vastuut henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta toteutuvat myös palvelun tuottajan toiminnassa ja että hyvän hallinnon vaatimukset muutenkin toteutuvat. Liikenne- ja viestintäviraston on valvottava palvelun tuottajan toimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kieli-laissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 b §

Kuljettajantutkintotoimintaa koskeva sopimus

Kuljettajantutkintotoimintaa koskevassa sopimuksessa on 3 a §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi sovittava:

- 1) alueesta, jolla kuljettajantutkinnon vastaanottaja hoitaa kuljettajantutkintotoimintaa;
- 2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä, sijainnista ja palveluajoista;
- 3) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvistä kuljettajantutkinto-, ajolupakoe- ja muista palveluista sekä niiden asettamista vaatimuksista toimitiloille, tietoliikenneyhteyksille, tietojärjestelmän tasolle ja tietoturvaluudelle sekä laitteille, varusteille ja muuten toiminnalle;
- 4) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen sekä kuljettajantutkinnon ajokokeita ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien henkilöiden riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;
- 5) liikenneasioiden rekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettavasta menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;
- 6) tutkintotoimintaan liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;
- 7) kuljettajantutkinto- ja ajolupakoemaksun perimisessä ja tilittämisessä Liikenne- ja viestintävirastolle noudatettavasta menettelystä;
- 8) korvauksesta, jonka Liikenne- ja viestintävirasto suorittaa kuljettajantutkinnon vastaanottajalle ja sen suorittamistavasta;
- 9) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden;

10) vaatimuksista, joita valvonnan tehokkaan toteutumisen varmistaminen asettaa palveluntuottajalle ja seuraamuksista, jotka aiheutuvat havaituista puutteista ja laiminlyönneistä;

11) palvelun tuottajan velvollisuudesta ilmoittaa sellaisista muutoksista tehtävien hoitamisessa, joilla voi olla olennaista vaikutusta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen;

12) tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viiranomaisia velvoittavat tietoturvallisuutta koskevat säännökset.

7 b §

Vaarallisten aineiden ADR-ajolupakokeen vastaanottajan ammattitaito

Vaarallisten aineiden ajolupakokeiden koesuorituksia tarkastavan ammattitaitovaatimus edellyttää, että hänellä on voimassaoleva ADR-ajolupa. Lisäksi hänellä on oltava vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä riittävä työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu osaaminen tai Liikenne- ja viestintäviraston antama vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä koulutus sekä ADR-ajolupakoulutuksen koulutusvaatimusten ja toimialan lainsäädännön ja käytäntöjen tuntemus.

7 c §

Ajokokeiden vastaanottajan ammattitaito

Kuljettajantutkinnon ajokokeiden ja suullisten teoriakokeiden vastaanottajan ammattitaito edellyttää, että hänellä on tehtävässä tarvittavat ajamiseen ja sen arviointiin, käytössä oleviin opetussuunnitelmiin, omaan ajotaitoon, asiakaspalveluun, taloudelliseen, ympäristöystävälliseen ja muuten vastuulliseen ajamiseen sekä ajoneuvotekniikkaan ja -fysiikkaan liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen.

B-, C1- ja C-luokan sekä AM-luokan kevyiden nelipyörien ajokokeiden vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on, että:

- 1) hän on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hänellä on kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus;
- 3) hänellä on liikenneopettajalupa, joka on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta;
- 4) hän on osallistunut jatkokoulutukseen ja laadunvarmistukseen siten kuin tässä laissa säädetään.

B-luokan ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on C-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

B-luokan ajokokeen vastaanottaja saa ottaa vastaan myös T-luokan ajokokeen. LT-luokan käsittelykokeen vastaanottajalla on oltava C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan kelpoisuus.

AM-luokan mopon ja muiden kuin 2–5 momentissa mainittujen luokkien ajokokeiden ja käsittelykokeiden vastaanottajan vaatimuksena on 2 momentissa säädetyn lisäksi, että:

- 1) hänellä on vähintään kolmen vuoden kokemus B-, C1- tai C-luokan ajokokeiden vastaanottajana;
- 2) hän on saanut erikoistumiskoulutuksen, joka:
  - a) A1-, A2- ja A-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;
  - b) AM-luokan mopon käsittelykokeiden vastaanottamiseksi on saatava mopon käsittelykokeen vastaanottamista varten tai jossain a alakohdassa mainituista luokista;
  - c) D- ja D1-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava toisessa näistä luokista;

d) BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

3) hänellä on ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan vastaanotettavan ajokokeen luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa; 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kokeen osalta edellytetään AM-luokan mopon tai moottoripyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia.

Edellä 6 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kolmen vuoden kokemuksesta voidaan poiketa, jos ajokokeen vastaanottajalla on vähintään viiden vuoden kokemus vastaanotettavan tutkinnon luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettamisesta tai Liikenne- ja viestintävirasto arvioi hänen valmiutensa tässä luokassa kyseisen luokan ajokortin suorittamisen lisäksi hankitusta ammatillisesta pätevyydestä, muusta koulutuksesta tai kokemuksesta johtuen riittäväksi.

7 d §

Ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus

Ajokokeen vastaanottajan 7 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna peruskoulutuksena on liikenneopettajan erikoisammattitutkinto ja sen ajokokeen vastaanottajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittaminen. Tutkinnon osan on täytettävä ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY liitteen IV 3.1.1, 3.2.1 ja 3.2.2 kohdan vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammatin pätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muussa EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto, joka arvioi myös kelpoisuuden vastaavuuden siltä osin kuin on kysymys 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitetun erikoistumiskoulutusta koskevan vaatimuksen täyttämisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna peruskoulutuksena voidaan pitää myös muuta soveltuvaa Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää koulutusta ja tutkintoa, jos kuljettajantutkintotoiminnan järjestäminen poikkeuksellisesti työvoiman saatavuuden takia tai muusta vastaavasta syystä sitä edellyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen erikoistumiskoulutusten koulutusohjelmat.

7 e §

Kuljettajantutkintotoiminnan laadunvarmistus

Ajokokeen vastaanottajan työskentelyä on seurattava vuosittain. Hänen työskentelyään ajokokeita vastaanotettaessa on seurattava vähintään kerran viidessä vuodessa yhteensä vähintään puolen päivän ajan. Vastaanotettujen ajokokeiden tuloksia on tarkasteltava vuosittain.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa laadunvarmistuksesta. Jos seurattavien ajokokeen vastaanottajien toiminnassa havaitaan puutteita, Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Jos puutteet ovat vakavia, seurattava on määrättävä työn ohjaukseen tai erityiskoulutukseen.

ADR-ajolupakokeiden vastaanottajan työskentelyä on seurattava tarkistamalla vastaanotettu- ja ajolupakokeita ja ADR-ajolupapäätöksiä. Liikenne- ja viestintäviraston on laadunvarmistamiseksi seurattava ADR-ajolupakokeen vastaanottajan työskentelyä riittävän laajasti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laadunvarmistuksesta.

HE 61/2018 vp

7 f §

Jatkokoulutus

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään neljän päivän ajan kahden vuoden jaksoissa. Ajokokeiden vastaanottamisessa tarpeellisen käytännön ajotaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään viiden päivän ajan viiden vuoden jaksoissa.

Suoritettu jatkokoulutus kattaa luokat, joiden vastaanottamiseen ajokokeen vastaanottajalla on kelpoisuus.

Jatkokoulutus voidaan toteuttaa yksityis-, ryhmä- tai luokkaopetuksena, sähköisenä opetuksena taikka ohjeistamalla. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa jatkokoulutuksesta.

7 g §

Uudelleenarviointi

Jos ajokokeen vastaanottaja ei ole viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana ottanut vastaan ajokokeita jossakin luokassa, johon hänellä on kelpoisuus, hänen on läpäistävä Liikenne- ja viestintäviraston määräämä uudelleenarviointi ennen kuin hän saa ottaa vastaan tämän luokan ajokokeita. Uudelleenarviointi voidaan toteuttaa osana jatkokoulutusta.

7 h §

Kelpoisuustodistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ajokokeen vastaanottajalle todistuksen tämän kelpoisuudesta tehtävään.

Jos todistuksen haltija ei enää täytä 7 a §:n vaatimuksia, todistus on peruutettava määräajaksi, vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään viideksi vuodeksi. Todistus on kuitenkin peruutettava vähintään kuudeksi kuukaudeksi, jos todistuksen haltija on syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 7 a §:n 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon.

Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon teon tai tekojen vakavuus ja tekoolosuhteet. Jos se on perustellusta syystä tarpeen seuraamuksen kohtuullistamiseksi, todistus voidaan peruuttaa lyhyemmäksi ajaksi, mutta kuitenkin aina vähintään ajokiellon ajaksi, tai 7 a §:n 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa todistuksen peruuttamisen sijaan antaa varoitus.

Jos todistuksen haltija ei ole huolehtinut jatkokoulutuksen saamisesta tai korjannut valvonnassa havaittua puutetta asetetussa kohtuullisessa määräajassa taikka hän ei muutoin täytä tässä laissa kelpoisuuden ylläpitämiseksi säädettyjä vaatimuksia, hänelle voidaan antaa varoitus. Jos hän ei varoituksesta huolimatta uudelleen annetussa määräajassa täytä vaatimuksia, todistus voidaan peruuttaa toistaiseksi, kunnes säädetty vaatimukset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää rekisteriä ajokokeen vastaanottajien kelpoisuuksista.

11 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimintaa.

HE 61/2018 vp

Kuljettajantutkinnon vastaanottaja on velvollinen antamaan Liikenne- ja viestintävirastolle kuljettajantutkintotoiminnan valvonnassa ja 7 e §:ssä tarkoitetussa laadunvarmistuksessa tarvittavat tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan laissa tarkoitettua kuljettajantutkintotoimintaa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa. Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sekä kuljettajantutkintoja ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien työtä seurata riittävästi.

Jos kuljettajantutkinnon vastaanottaja ei täytä 4–6 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai muuten rikkoo 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimusta niin, että kuljettajantutkintotoiminnan asianmukainen hoitaminen vaarantuu, Liikenne- ja viestintävirasto voi välittömästi purkaa sopimuksen.

12 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä kuljettajantutkinnon vastaanottajalle sekä kuljettajantutkintoja ja ajolupakokeita vastaanottavalle henkilölle asetettujen luotettavuusvaatimusten toteamiseksi.

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissasäädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava luvattomasta kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

16 §

Maksu kuljettajantutkinnosta tai ajolupakokeesta

Kuljettajantutkinnosta ja ajolupakokeesta peritään Liikenne- ja viestintävirastolle maksu, joka määrätään siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

38.

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 4–7, 10–11, 13–13 a, 14–17 ja 18 b §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 594/2012, 6 § laeissa 594/2012 ja 485/2014, 7 § osaksi laeissa 538/2010, 594/2012 ja 476/2017, 11 § osaksi laissa 476/2017, 13 § laeissa 594/2012, 485/2014 ja 476/2017, 13 a § laissa 476/2017, 15 § osaksi laissa 594/2012 sekä 16 § osaksi laeissa 538/2010 ja 485/2014 sekä 18 b § laissa (/), seuraavasti:

4 §

Maakunnallinen hankeohjelma

Maakunnan liiton tulee laatia tukikelpoisia laajakaistahankkeita koskeva maakunnallinen hankeohjelma yhteistyössä kuntien viranomaisten kanssa.

Maakunnalliseen hankeohjelmaan otettavan laajakaistahankkeen tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukainen ja sen tulee edistää käyttäjien etua viestintämarkkinoilla. Hankkeet tulee lisäksi keskittää siten, että ne voidaan toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Maakunnallinen hankeohjelma on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, joka antaa siitä lausunnon valtioneuvostolle. Liikenne- ja viestintäviraston lausunnossa on otettava kantaa siihen, sijaitsevatko maakunnallisessa hankeohjelmassa mainitut hankkeet tukikelpoisella alueella, sekä siihen, miltä osin hankeohjelmassa esitetyt rakentamiskustannukset ovat Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan tukikelpoisia.

Tässä pykälässä tarkoitetut tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valti-onvirasto.

5 §

Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta

Valtioneuvosto voi päättää valtion tuen jakautumisesta maakunnittain saatuaan tarvittavat maakunnalliset hankeohjelmat sekä Liikenne- ja viestintäviraston lausunnon niistä. Valtioneu-vosto voi myös päättää, että tuki ei jakaudu maakunnittaisina kiintiöinä.

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

Sen jälkeen kun valtioneuvosto on tehnyt 5 §:ssä tarkoitetun päätöksen ja Liikenne- ja vies-tintävirasto on tehnyt maakunnan hankeohjelmaan sisältyvästä hankkeesta markkina-analyysin, maakunnan liiton tehtävänä on julistaa hankkeeseen liittyvä valtion tuki julkisesti haettavaksi. Hakumenettelyn tulee olla kaikille avoin, tasapuolinen ja syrjimätön. Tuen haku-ajan tulee olla kohtuullinen hankkeen laajuudesta riippuen, kuitenkin vähintään neljä viikkoa.

Tukihakemus on tehtävä kirjallisesti maakunnan liitolle, ja siinä tulee olla ainakin seuraavat tiedot ja selvitykset:

HE 61/2018 vp

- 1) viestintäverkon rakentamissuunnitelma;
- 2) haettavan valtion tuen enimmäismäärä;
- 3) selvitys tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa;
- 4) hankkeen aikataulu;
- 5) selvitys yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä;
- 6) yrityksen liiketoimintasuunnitelma tai muu kuvaus yrityksen toiminnasta sekä maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelma;
- 7) analyysi hankkeeseen liittyvistä toiminnallisista, taloudellisista ja muista riskeistä sekä suunnitelma niiden hallitsemiseksi.

7 §

Tukihakemus Liikenne- ja viestintävirastolle

Edellä 6 ja 6 a §:n mukaisessa hakumenettelyssä valituksi tulleen on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallinen tukihakemus, jossa on oltava 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen ja selvitysten lisäksi ainakin selvitys:

- 1) tarjottavista verkkopalveluista sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla verkkopalveluja tarjotaan;
- 2) hankkeen tukikelpoisista kustannuksista sekä 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista mak-suosuuksista;
- 3) rakennettavan viestintäverkon teknisistä ominaisuuksista ja viestintäpalvelun teknisestä toteutuksesta;
- 4) viestintäverkon ja -palvelun yhteenliittämisestä muiden teleyritysten kanssa.

Tukihakemuksessa on lisäksi oltava hakijan selvitys siitä, mitä muuta julkista tukea hän on saanut hankkeeseen. Julkisella tuella tarkoitetaan tällöin Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön myöntämää rahoitusta tai muuta vastaavaa etuutta.

Tukihakemus Liikenne- ja viestintävirastolle on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2018.

10 §

Liikenne- ja viestintäviraston tukipäätös

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää laajakaistahankkeelle valtion tuen, jos se täyttää tässä laissa tarkoitettujen tuen myöntämisen edellytykset. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto päättää myös laajakaistahankkeen saaman valtion tuen enimmäismäärästä.

11 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat:

- 1) kustannukset, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;
- 2) kustannukset, jotka ovat syntyneet edistyksellisten viestintäpalveluiden tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta; sekä
- 3) kustannukset, jotka ovat välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

- 1) viestintäverkon ylläpitokustannukset

2) kustannukset, jotka kohdistuvat tilaajayhteyden osalle, joka ulottuu enintään sadan metrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta;

3) kustannukset alueella, joka ulottuu sadan metrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä viestintäverkon tekniset osat katsotaan tukikelpoisiksi sekä määräyksiä tuen piiriin hyväksyttävien kustannusten tarkemmasta laskentatavasta.

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut ja että tuen saaja on esittänyt Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää tuen saajalta vakuutuksen, ettei tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tuen maksamista koskeva hakemus on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2019.

13 a §

Viraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen

Tuen saaja voi hakea Liikenne- ja viestintävirastolta maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun julkisen tuen enimmäismäärä on muuttunut viraston tekemän maksupäätöksen jälkeen.

14 §

Omistusoikeus ja velvollisuuksien siirtyminen

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua rahoituksen avulla rakennettu viestintäverkko on tukea saaneen yrityksen, yhteisön tai säätiön omaisuutta. Jos tuen avulla rakennettu viestintäverkko tai sen osa myydään tai muutoin luovutetaan, 9 §:n mukaiset velvollisuudet siirtyvät omaisuuden uudelle omistajalle.

Omistusoikeuden siirtymisestä on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja laajakaistahankeen kustannuksiin osallistuneelle kunnalle viipymättä.

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

16 §

Tuoton palauttaminen eräissä tapauksissa

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään valtionavustuksen takaisinperinnästä, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään määrätä, että tuen saajan on palautettava osa julkisen tuen avulla rakennetun sellaisen laajakaistaverkon tuotosta, jonka rakentamista koskevaan hankkeeseen on myönnetty julkista tukea yli kymmenen miljoonaa euroa.

Palautettavaksi voidaan määrätä 12 prosenttia ylittävä osuus tuen avulla rakennetun yksittäisen laajakaistahankkeen vuotuisesta tuotosta, kuitenkin enintään se osuus, joka vastaa julkisen tuen suhteellista osuutta hankkeen tukielpoisista kustannuksista. Takaisinperittävä osuus ei saa ylittää tuen saajalle maksetun julkisen tuen euromäärää.

Tuen saajalle on annettava huomautus ja mahdollisuus alentaa tuottoprosenttia ennen kuin tuotto voidaan määrätä palautettavaksi.

Tuotto voidaan määrätä palautettavaksi viiden vuoden ajalta tuen viimeisen erän maksamisesta. Palautettavalle tuotolle on maksettava korkoa Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä ja viivästyskorkoa päätöksessä asetetusta eräpäivästä. Korosta ja viivästyskorosta säädetään valtionavustuslain 24 ja 25 §:ssä.

17 §

Seurantarekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (seurantarekisteri). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;

- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävästä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat, seurantarekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) niistä säädetään.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

18 b §

Sähköinen tiedoksianto

Liikenne- ja viestintäviraston päätös ja muu asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella lähettää ja antaa todisteellisesti tiedoksi sähköpostitse. Päätös ja muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa kuittauksen viestin lukemisesta. Jos kyse on asiakirjasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä.

Mikäli Liikenne- ja viestintävirasto ei saa kuittausta sähköpostiviestin lukemisesta seitsemän päivän kuluessa sen lähettämistä, päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan mitä siitä hallintolaisissa (434/2003) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

39.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 ja 14 §, seuraavasti:

13 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

14 §

Valvonta ja tietojenantovelvollisuus

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, työsuojeluviranomaiset ja terveydenhuollon valvontaviranomaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto ja työsuojeluviranomaiset ovat velvollisia pyynnöstä salassapitosäännösten estämättä antamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastoille sellaiset tiedot lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden käytöstä sekä tehdyistä hoitotoimenpiteistä, jotka ovat välttämättömiä muussa lainsäädännössä niille säädettyjen valvontatehtävien suorittamiseksi. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle on salassapitosäännösten estämättä annettava lääkelain (395/1987) tai sen nojalla annettujen säännösten perusteella apteekkien valvonnassa tarvittavat välttämättömät tiedot laiva-apteekkiin sisältyvistä lääkkeistä ja niiden määristä sekä laiva-apteekkiin tehdyistä lääkehankinnoista. Tiedot on annettava maksutta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

40.

Laki

laivavarustelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 4, 7–19, 21–26, 28 ja 31 §,
sellaisina kuin niistä ovat 4, 10, 12–15, 17, 18, 19, 23–25, 28 ja 31 § laissa 914/2016, 7, 8,
21 ja 22 § osaksi laissa 914/2016 sekä 11 § laeissa 914/2016 ja (/), seuraavasti:

4 §

Laivavarusteisiin kohdistuvat vaatimukset

Alukseen sijoitettujen laivavarusteiden on täytettävä ne kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa edellytetyt vaatimukset, jotka ovat voimassa, kun varusteet sijoitetaan alukselle, siten kuin laivavarustedirektiivin nojalla annetuissa Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä säädetään.

Laivavarusteen valmistajan on todistettava vaatimusten täytyminen kansainvälisten testausstandardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti.

Jos vaatimusten täyttymistä ei ole todistettu, laivavarustetta ei saa sijoittaa alukseen, asettaa saataville markkinoilla eikä saattaa markkinoille.

Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyt luokituslaitoksen on aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja myöntäessään ja uusiessaan sekä tehdessään turvallisuus- ja todistuskirjoihin merkinnän suoritettua määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta varmistettava, että aluksen laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädettyt vaatimukset.

7 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.
Liikenne- ja viestintävirasto valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

8 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja näytteet laivavarusteen valmistajalta tai tämän valtuutetulta edustajalta, tuojalta, jakelijalta ja ilmoitetulta laitokselta, joita tämän lain velvoitteet koskevat. Liikenne- ja viestintävirastolle on myös pyynnöstä esitettävä tiedot kaikista varustetta toimittaneista sekä kaikista valmistajista, valtuutetuista edustajista, tuojista ja jakelijoista, joille varustetta on toimitettu 10 vuoden kuluessa ruomerkin kiinnittämisestä tai vähintään varusteen ennakoitavissa olevan käyttöajan ajalta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa alue, huoneisto ja muu tila, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä muita valvonnan edellyttämiä

HE 61/2018 vp

toimenpiteitä. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

9 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään:

1) ilmoitetut laitokset ovat velvollisia antamaan ilmoitettujen laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille;

2) Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja syyttäjälle, poliisille ja Tullille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

10 §

Ruorimerkillä merkityn laivavarusteen tarkastus

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa markkinoille saatettuja, vielä alukseen sijoittamattomia ruorimerkillä varustettuja laivavarusteita sen varmistamiseksi, että ne täyttävät niille asetetut vaatimukset. Laivavarusteen valmistajan on tarjottava omalla kustannuksellaan näytteitä Liikenne- ja viestintäviraston saataville tai annettava virastolle mahdollisuus tutustua näytteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarkastaa alukseen sijoitetun, ruorimerkillä varustetun laivavarusteen, jos kansainvälistä turvallisuutta tai ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat kansainväliset oikeudelliset asiakirjat edellyttävät käyttötestejä aluksella eikä jo suoritettuja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä toisteta. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on pyydyttäessä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle laivavarusteen tarkastus- ja testausselostet.

11 §

Poikkeuksellinen tekninen keksintö

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidettävän laivavarusteen sijoittamisen alukseen, vaikka laivavaruste ei täytä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Edellytyksenä on, että laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja osoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, että laivavaruste on vähintään yhtä tehokas kuin vastaavaan käyttöön tarkoitettu ruorimerkillä varustettu laivavaruste. Liikenne- ja viestintävirasto voi laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja vastaavan tehokkuuden osoittamiseksi. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös Euroopan unionin jäsenvaltion rekisteristä liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin siirrettävään alukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava sallimaansa poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidettävää laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidettyn laivavarusteen sallimisesta Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä annettava niille tiedoksi kaikki suoritettuja kokeita, arviointeja ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä koskevat selosteet.

HE 61/2018 vp

12 §

Varusteen kokeilu

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että alukseen sijoitetaan kokeiltavaksi lyhyeksi määräajaksi laivavaruste, joka ei täytä sille 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia eikä ole 11 §:ssä tarkoitettu poikkeuksellinen tekninen keksintö. Edellytyksenä on, että alukselle on sijoitettu vastaava toimintakuntoinen ja välittömään käyttöön valmis ruorimerkillä varustettu laivavaruste.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava kokeiltavaa laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Kokeiltava laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

13 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Alukselle voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa Euroopan unionin ulkopuolella sijoittaa väliaikaisesti muu kuin ruorimerkillä varustettu laivavaruste. Edellytyksenä on, että:

1) ruorimerkillä varustetun varusteen sijoittaminen aiheuttaisi kohtuuttomasti kustannuksia tai kohtuuttoman viivästyksen aluksen liikennöintiin; ja

2) laivavarusteen mukana on IMO:n jäsenvaltion myöntämät asiakirjat, joissa todetaan laivavarusteen täyttävän sille kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa asetetut vaatimukset.

Laivanisännän on välittömästi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettua laivavarusteesta sekä perusteista sen sijoittamiselle alukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoituksen saatuaan varmistettava, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että laivavarusteet ja niiden testausstandardit mahdollisimman hyvin vastaavat 4 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia ja testausstandardeja.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava laivavarusteen väliaikaista sijoittamista koskeva todistus, jossa väliaikainen laivavaruste yksilöidään, todetaan todistuksen antamisen edellytyksenä olevat poikkeukselliset olosuhteet, varusteen suunnittelu-, valmistus- ja suorituskykyvaatimukset sekä sovelletut testausstandardit. Todistuksen antamisesta on viipymättä ilmoitettava Euroopan komissiolle.

14 §

Ulkomaisen aluksen siirtyminen Suomen lipun alle

Jos Euroopan unionin ulkopuolisen maan lipun alla purjehtiva alus siirretään Suomen lipun alle, Liikenne- ja viestintäviraston on peruskatsastuksen yhteydessä varmistettava, että aluksen laivavarusteiden kunto vastaa aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja ja että sen laivavarusteet on varustettu ruorimerkillä.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto katsoo ruorimerkillä varustamattoman laivavarusteen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta, viraston on annettava vastaavuudesta todistus, johon on sisällyttävä lupa varusteen sijoittamiseen alukselle luvassa mainittujen edellytysten mukaisesti. Todistusta on säilytettävä aluksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi laivanisännän kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja vastaavuuden osoittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on määrättävä laivanisäntä vaihtamaan siirrettävän aluksen laivavaruste, jos laivavaruste ei ole varustettu ruorimerkillä eikä Liikenne- ja viestintävirasto katso sen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta.

15 §

Velvollisuus ilmoittaa vaarallisesta laivavarusteesta

Jos laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä päättämään, että ruorimerkillä varustettu laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden terveyden tai turvallisuuden tai vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön, sen on ilmoitettava tästä välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin se on vaaran johdosta ryhtynyt sekä tehtävä yhteistyötä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa vaaran torjumiseksi.

16 §

Virka-apu

Tämän lain noudattamiseksi poliisi ja Tulli ovat kukin toimialallaan velvollisia pyydettyä antamaan virka-apua Liikenne- ja viestintävirastolle.

17 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitetuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitetuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja laivavarusteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

18 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytyksenä on, että:

1) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;

- 2) laitos on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 3) laitos kykenee suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät;
- 4) laitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on tarkastustehtävien osalta varmistettu;
- 5) laitoksen johto ja arviointihenkilöstö on puolueettomia;
- 6) laitoksella on käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 7) laitoksella on kirjallinen kuvaus menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimuksenmukaisuuden arvioinnit suoritetaan;
- 8) laitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus;
- 9) laitos täyttää EN ISO/IEC 17065 -standardin vaatimukset ja varmistaa, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytetyt testilaboratoriot täyttävät EN ISO/IEC 17025 -standardin vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) akkreditoinnilla tai muutoin täyttävänsä 1 momentissa säädetty edellytykset. Akkreditointitodistus tai muut tarpeelliset asiakirjatodisteet on liitettävä ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevaan hakemukseen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja FINAS-akkreditointipalvelulle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

FINAS-akkreditointipalvelu arvioi säännöllisin väliajoin akkreditointimenettelyjen mukaisesti, että ilmoitettu laitos edelleen täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava FINAS-akkreditointipalvelulle pätevyyden arvioimista varten tarpeelliset tiedot.

Ilmoitetun laitoksen on vuosittain toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys tässä laissa tarkoitetusta toiminnastaan ja sen tuloksista.

19 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja tyyppitarkastustodistukset.

Ilmoitettu laitos voi asiakkaan suostumuksella käyttää apunaan ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja, jos ulkopuolinen palveluntuottaja täyttää 18 §:ssä säädetty edellytykset. Ilmoitettu laitos vastaa ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kokonaisuudesta. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava käyttämistään ulkopuolisista palveluista Liikenne- ja viestintävirastolle ja FINAS-akkreditointipalvelulle.

Ilmoitetun laitoksen on vaadittava laivavarusteen valmistajaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet eikä se saa antaa vaatimustenmukaisuustodistusta, jos varuste ei täytä sille asetettuja vaatimuksia. Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei varuste enää täytä sille asetettuja vaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruutettava antamansa todistus. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan rajoitettava todistusta tai peruutettava se. Todistus voidaan peruuttaa myös väliaikaisesti. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava vaatimustenmukaisuustodistuksen epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta valvontaviranomaisille ja muille samoja varusteita koskevia arviointitoimia toteuttaville ilmoitetuille laitoksille.

21 §

Puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Jos ruorimerkillä varustettu laivavaruste, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tämän lain mukaisia tai ruorimerkki on kiinnitetty tämän lain vastaisesti, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan korjaamaan puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden viraston asettamassa määräajassa. Jos puutteellisuutta tai vaatimustenmukaaisuutta ei korjata asetetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintäviraston on kiellettävä asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrättävä se poistettavaksi markkinoilta tai palautettavaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

22 §

Vaarallinen laivavaruste

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrääjäksi kieltää ruorimerkillä varustetun laivavarusteen valmistajaa tai tämän valtuutettua edustajaa, tuojaa tai jakelijaa asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrätä sen poistettavaksi markkinoilta tai kieltää tai rajoittaa laivanisäntää käyttämästä laivavarustetta, jos laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden henkilöiden terveyden tai turvallisuuden taikka voi vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön siitä huolimatta, että laivavaruste on asennettu ja huollettu oikein ja sitä on käytetty tarkoituksensa mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saajan on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

23 §

Laivavarusteen korjaaminen, vaihtaminen tai kaupan purkaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä 22 §:ssä tarkoitetun kieltopäätöksen saaneen laivavarusteen valmistajan, tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan:

- 1) korjaamaan laivavarusteen niin, että se ei ole vaarallinen tai haitallinen;
- 2) ottamaan laivavarusteen takaisin ja korvaamaan sen vaarattomalla ja haitattomalla tuotteella; taikka
- 3) purkamaan kaupan.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

24 §

Tiedottamisvelvollisuus kiellosta tai määräyksestä

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan tiedottamaan 21 tai 22 §:ssä tarkoitetusta kiellosta tai määräyk-

sestä sekä laivavarusteeseen tai sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tiedottamiselle määräajan ja määrätä muutoinkin tiedottamisessa noudatettavista menettelyistä.

25 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttaminen ja toiminnan lopettaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä nimeämisen edellytyksiä tai ei noudata nimeämispäätöksessä asetettuja vaatimuksia, rajoituksia tai ehtoja taikka toimii säännösten vastaisesti, Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava määräaika asian korjaamiseksi. Liikenne- ja viestintäviraston on rajoitettava nimeämistä tai peruutettava nimeäminen, jos laitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on vakava. Nimeäminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen rajoittamisesta tai peruuttamisesta.

Jos ilmoitettu laitos lopettaa toimintansa, sen on siirrettävä tarkastustoimintaa koskeva asiakirja-aineisto jollekin toiselle ilmoitetulle laitokselle tai muutoin pidettävä se valvontaviranomaisten saatavilla.

26 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämishukalla siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava toimenpiteistään Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

28 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämishan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

31 §

Maksut

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto määrää valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitetun omakustannusarvon mukaisen maksun tämän lain 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, valvontatoimenpiteistä ja todistuksista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

41.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 10, 12–14 ja 16 § seuraavasti:

10 §

Laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo

Laivaväen lääkärintarkastuksesta annettava lääkärintodistus on voimassa kaksi vuotta sen antopäivästä lukien. Alle 18-vuotiaan lääkärintodistus on voimassa yhden vuoden ajan. Värinäköä koskeva todistus on voimassa kuusi vuotta.

Jos laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo päättyy matkana aikana, tarkastus on tehtävä 6 tai 7 §:n mukaisesti ensimmäisessä poikkeamissatamassa, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua todistuksen voimassaolon päättymisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pakottavasta syystä antaa henkilölle tilapäisesti luvan työskennellä ilman voimassaolevaa lääkärintodistusta, jos lääkärintodistuksen voimassaolo on äskettäin päättynyt. Lupa on voimassa sellaiseen seuraavaan satamaan saakka, jossa tarkastus voidaan 6 tai 7 §:n mukaisesti tehdä, kuitenkin enintään kolme kuukautta.

12 §

Tietojen antaminen henkilön terveydentilasta

Tarkastettavan tulee lääkärintarkastuksessa esittää tarkastavalle lääkärille selvitys henkilöllisyydestään ja vahvistaa antamansa terveydentilaansa koskevat esitiedot allekirjoituksellaan.

Tarkastavalla lääkärillä, Työterveyslaitoksella ja Liikenne- ja viestintävirastolla on tarkastettavan suostumuksella oikeus maksutta saada tarpeellisia tietoja hänen aikaisemmasta terveydentilastaan häntä aikaisemmin hoitaneilta lääkäreiltä, sairaaloilta ja laitoksilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

13 §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

- 1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;
- 2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenne- ja viestintävirasto on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin.

HE 61/2018 vp

Väriäköä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

14 §

Uuteen lääkärintarkastukseen määrääminen

Sen estämättä, että henkilö on alku- tai uusintatarkastuksessa todettu soveltuvaksi aluksella työskentelyyn taikka hänelle on myönnetty 13 §:n mukainen poikkeuslupa, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään määrätä henkilön viipymättä uuteen lääkärintarkastukseen, jos on käynyt ilmeiseksi, ettei tämä terveyden heikentymisen vuoksi enää täytä 9 §:n 2 momentissa säädettyjä vaatimuksia taikka 13 §:n nojalla myönnetyn poikkeusluvun myöntämisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä viipymättä asianomaiselle ja sille toiminnanharjoittajalle, jonka palveluksessa henkilö on. Määräyksen tiedoksisäännistä lukien henkilö ei ole oikeutettu jatkamaan työskentelyä aluksella ennen kuin terveydentila on todettu siihen soveltuvaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

16 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvovat Liikenne- ja viestintävirasto sekä terveydenhuolto- ja työsuojeluviranomaiset.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

42.

Laki

laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 3, 8, sekä 19 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 994/2014, seuraavasti:

3 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain lisäksi on noudatettava, mitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.
Aluksen meriturvallisuudesta ja Liikenne- ja viestintäviraston suorittamasta valvonnasta säädetään erikseen.

8 §

Merityösertifikaattiin liittyvät tarkastukset ja lausunnot

Työsuojeluviranomainen antaa Liikenne- ja viestintävirastolle merityöyleissopimuksessa tarkoitetun merityösertifikaatin myöntämistä varten lausunnon sopimuksen liitteessä A5-1 mainituista asioista.

Työsuojeluviranomaisen on ennen 1 momentissa tarkoitetun lausunnon antamista suoritettava aluksella toimivaltaansa kuuluvat merityöyleissopimuksessa tarkoitetut väliaikaisen ja varsinaisen merityösertifikaatin myöntämisen, voimassa pitämisen tai uusimisen kannalta tarpeelliset tarkastukset. Laivanisännän on haettava edellä mainittuja tarkastuksia kirjallisesti hyvissä ajoin ennen tarkastuksen ajankohtaa. Työsuojeluviranomaisen on tehtävä hyväksytystä merityösertifikaatin voimassa pitämiseksi tarkoitetusta välitarkastuksesta asianmukainen merkintä merityösertifikaattiin.

Työsuojeluviranomainen antaa Liikenne- ja viestintävirastolle lausunnon väliaikaisen sertifikaatin myöntämistä varten. Lausunto on annettava viivytyksettä. Lausunnon antamisen edellytyksenä on, että laivanisäntä on osoittanut työsuojeluviranomaiselle noudattavansa merityöyleissopimuksen vaatimuksia ja että työsuojeluviranomainen on tarkastanut aluksen. Tarkastus aluksella voidaan jättää tekemättä, jos se arvioidaan tarpeettomaksi.

Merityösertifikaatista ja sen myöntämisen edellytyksistä säädetään aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 57 ja 58 §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuksen vireille saattamisesta, tarkastuksen ajankohdasta ja suorittamisesta sekä tarkastuksen johdosta merityösertifikaattiin tehtävistä merkinnöistä.

19 §

Yhteistoiminta ja virka-apu

Työsuojeluviranomaisen ja Liikenne- ja viestintäviraston on annettava pyynnöstä virka-apua toisilleen aluksia koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa. Työsuojeluviranomaisella

HE 61/2018 vp

ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä alukseen kohdistuvaa valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan.

Työsuojeluviranomainen ja Liikenne- ja viestintävirasto tekevät tarvittaessa yhteisiä tarkastuksia, jotka liittyvät merityösertifikaatin myöntämiseen tai ulkomaalaisten alusten valvontaan.

Työsuojeluviranomaisen tai Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava tarvittaessa toisilleen laiminlyönnistä tai epäkohdasta, jonka se on havainnut oman valvontansa yhteydessä, mutta joka kuuluu toisen viranomaisen valvottaviin asioihin. Kun Liikenne- ja viestintävirasto on ilmoittanut työsuojeluviranomaiselle ulkomaalaisen aluksen työ- tai asuintilojen tarkastuksen tarpeellisuudesta, työsuojeluviranomaisen on toimittava viipymättä, jollei ilmoituksesta muuta johdu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

43.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 2, 4–6, 6 a, 7, 8, 11, 12, 13 a, 13 b, 14, 23, 26, 26 a, 26 c, 27, 28, 30, 31, 32, 32 a, 33, 34, 40 ja 41 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 95/2013, 878/2014 ja (/), 12 ja 40 § osaksi laissa (/), 5 § osaksi laeissa 95/2013 ja (/), 4 osaksi laeissa 95/2013 ja (/), 6, 6 a, 13 a, 13 b, 14 ja 32 a § laissa (/), 7, 13 ja 26 § osaksi laissa 95/2013, 11 § laeissa 95/2013 ja (/), 28 § osaksi laissa 878/2014, 32 § laeissa (/) ja (/), 33 § osaksi laissa (/) sekä 41 § laissa 878/2014, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

- 1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 2) *STCW-yleissopimuksella* kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 3) *merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivillä* merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/106/EY;
- 4) *IMO:lla* Yhdistyneiden kansakuntien alaista Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (International Maritime Organization);
- 5) *ISM-säännöstöllä* ISM-asetuksen liitteenä olevaa IMO:n kansainvälistä johtamissäännöstöä laivojen turvallisesta toiminnasta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 6) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);
- 7) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;
- 8) *laivaväellä* kaikkia aluksessa työskenteleviä;
- 9) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;
- 10) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;
- 11) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

12) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

13) *huviveneellä* vesiskootteria sen pituudesta riippumatta sekä tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettyä vuokralle tarjottavaa alusta;

14) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

15) *lossilla* ohjaukskyöden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lauttaa;

16) *vuokraveneellä* huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön miehitettynä vuokralle tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä;

17) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

18) *matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

19) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/45/EY) liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

20) *proomulla* alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;

21) *lastialuksella* muita kuin 13–20 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

22) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

23) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

24) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempänä kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

25) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

27) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59°00' pohjoista leveyttä pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57°44,8' pohjoista leveyttä;

28) *koulutuksella* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tai sen nojalla annetuissa merenkulkua koskevissa säännöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkintoja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä, sekä Liikenne- ja viestintäviraston erityisestä syystä liikenteen palveluista annetun lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

29) *yhtiöllä* aluksen omistajaa tai muuta organisaatiota tai henkilöä, kuten liikenteen harjoittajaa tai ilman miehistöä rahdatun aluksen rahtaajaa, joka on varustamolta ottanut vastuulleen aluksen toiminnan ja kaikki ISM-säännösten sisältämät velvoitteet ja vastuut;

30) *meripalvelulla* laivaväkeen kuuluvana tai ohjattuna harjoitteluna suoritettua palvelua muulla aluksella kuin huviveneellä, huvialuksella tai proomulla taikka lossilla, joka ei ole vapaasti ohjailtava; meripalveluksi voidaan katsoa myös palvelu sellaisella huvikäytössä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, sellaisessa toimessa, johon vaaditaan STCW-yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja; pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta.

4 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suomalaiseen alukseen ja suomalaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen sekä suomalaisen aluksen laivanisäntään.

Tätä lukua sovelletaan suomalaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 10 metriä. Kotimaanliikenteen liikennealueella I tätä lukua sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 12 metriä.

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

1) Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) huviveneeseen;

3) lossiin;

4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;

5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;

6) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;

7) proomuun ja ruoppajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

5 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehitettävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi.

Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevydeltään olla sellainen, että vahti-, turvallisuus- ja turvatoimitehtävät sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvät tehtävät aluksella voidaan hoitaa.

Aluksella, jolla laivaväki asuu tai ruokailee, on oltava riittävä taloushenkilöstö, jolla on tehtävän edellyttämä ammattitaito.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huvialuksen, vuokraveneen ja kotimaanliikenteessä liikennöivän aluksen miehityksestä.

6 §

Miehityksen vahvistaminen ja miehitystodistus

Alukselle on vahvistettava miehitys ennen sen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena tai käyttöön suomalaisena kalastusaluksena, jollei jäljempänä muuta säädetä. Kotimaanliikenteen vuokraveneille ja huvialuksille ei vahvisteta miehitystä.

Aluksen laivanisännän tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista Liikenne- ja viestintävirastolta hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen tai käyttöön kalastusaluksena. Hakijan on toimitettava hakemuksensa mukana kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

Kansainvälisen liikenteen vuokraveneitä ja huvialauksia lukuun ottamatta aluksen ensimmäistä miehitystä vahvistettaessa tai silloin, kun miehitykseen tehdään oleellisia muutoksia, miehitys vahvistetaan määräajaksi. Tällöin Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta miehityksen vahvistamista koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa aluksen miehityksen ja antaa miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja tehtävien mukaiset pätevyysvaatimukset eri liikennealueilla tai pyyntialueilla. Miehitystodistus on voimassa määräajan tai toistaiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa esitettävistä seikoista sekä miehitystodistuksen voimassaoloajasta.

Miehitystodistuksen on oltava aluksella alkuperäisenä ja laivanisännällä kopiona.

6 a §

Kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevan aluksen miehitys

Lukuun ottamatta säiliöaluksia, kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivälle alukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500, ei vahvisteta miehitystä 6 §:ssä säädetyn mukaisesti, eikä sille anneta miehitystodistusta. Laivanisännän hakemuksesta Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin vahvistaa miehityksen ja antaa miehitystodistuksen 6 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ottaen huomioon aluksen tyyppi, aluksen koko, matkustajien määrä, vuorokautinen ajoaika ja muut järjestelyt kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän aluksen 5 §:n mukaisesta turvallisesta vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista.

7 §

Miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavat seikat

Liikenne- ja viestintäviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon turvallinen vahdinpito ja siihen liittyen merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen koneteho ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue ja pyyntialue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Liikenne- ja viestintäviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon 1 momentissa säädetyn lisäksi merityöyleissopimuksen määräykset.

Aluksella tulee olla riittävä miehitys aluksen pelastusvälineistön, palontorjuntalaitteiston ja muun turvallisuuslaitteiston käyttämiseksi, aluksen hälytysluettelossa määrättyjen tehtävien, turvatoimitehtävien sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Aluksella tulee merityöyleissopimuksen mukaisesti olla laillistettu lääkäri, jos alus kuljettaa vähintään 100 henkilöä kansainvälisessä liikenteessä ja matkan kesto on yli kolme päivää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista.

8 §

Ennakkolausunto miehityksestä

Aluksen laivanisäntä, kalastusaluksen tuleva omistaja tai haltija taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi hakea kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolta ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

Ennakkolausuntoa koskevassa hakemuksessa on esitettävä samat tiedot kuin aluksen miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa sekä tehtävä esitys aluksen miehitykseksi. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity kysymys, johon ennakkolausuntoa haetaan.

Ennen ennakkolausunnon antamista Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta ennakkolausuntoa koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenne- ja viestintäviraston on noudatettava ennakkolausuntoa aluksen miehitystä vahvistaessaan, jos hakemuksen perusteena olevat olosuhteet ovat pysyneet muuttumattomina.

11 §

Miehityksen muuttaminen

Jos aluksen rakenteessa, varustelussa, käytössä, liikennealueissa, pyyntialueissa tai laivanisäntää taikka alusta koskevissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, laivanisännän tulee viipymättä ilmoittaa niistä kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle ja tarvittaessa hakea alukselle uusi miehitystodistus.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön laivanisäntä, valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö ja työsuojeluviranomainen voivat muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea Liikenne- ja viestintävirastolta miehityksen muuttamista. Muutosta voidaan hakea siinä yhteydessä, kun alukselle määräajaksi annettu miehitystodistus uusitaan ensimmäisen kerran tai vahvistetaan toistaiseksi voimassa olevaksi tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuinen käyttöaika on lyhyempi kuin kuusi kuukautta, täyden purjehduskauden jälkeen.

Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella hän katsoo, että miehitystä olisi muutettava. Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä hakemuksesta työsuojeluviranomaisen, valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen ja laivanisännän lausunto.

Jos aluksella toistuvasti rikotaan laivaväen lepoaikoja koskevia säännöksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä arvioitava aluksen vähimmäismiehitys uudelleen.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden miehityksen 6 §:n mukaisesti ja antaa uuden miehitystodistuksen.

12 §

Miehitystodistuksesta poikkeaminen

Jos satamassa, jossa alus on, ei ole saatavissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, Liikenne- ja viestintävirasto voi laivanisännän hakemuksesta määrätyksi ajaksi tai määrätulle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei alusturvallisuutta eikä meriympäristöä vaaranneta.

Miehitys on täydennettävä vahvistetun miehityksen mukaiseksi niin pian kuin se on mahdollista.

13 §

Miehitystodistuksessa määrätystä pätevydestä poikkeaminen

Jos on pakottavia syitä, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää kansi- tai konepäällystön pätevyyskirjojen osalta laivanisännän kirjallisesta hakemuksesta erivapauden, jonka mukaan aluksella voi olla toimessa henkilö, jolla ei ole toimeen oikeuttavaa pätevyyttä. Edellytyksenä on, että henkilöllä on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää erivapauden, jos menettely ei aiheuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Ennen erivapauden myöntämistä Liikenne- ja viestintäviraston on kuuluttava asianomaista valtakunnallista merenkulkualan työmarkkinajärjestöä. Erivapaus ei saa olla voimassa yli kuutta kuukautta kerrallaan.

Muualla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus aluksen päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavista syistä ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin se on välttämätöntä.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään. Jos henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

13 a §

Miehitystä ja vahdinpitoa koskeva kokeilulupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää hakijalle luvan olla aluksella noudattamatta 6 §:n säännöksiä miehityksen vahvistamisesta ja miehitystodistuksesta, 6 a §:n nojalla annettuja säännöksiä aluksen vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista, 7 §:n säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista, 9 §:n säännöksiä laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuuksista miehitystodistuksen ja vähimmäismiehityksen osalta, 23 §:n säännöksiä vahdinpitojärjestelyistä ja vahdissa noudatettavista periaatteista tai mainittujen pykälien nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, jos se on tarpeen aluksen miehitykseen ja vahdinpitoon liittyvien uusien teknisten ratkaisujen kokeilemiseksi

(kokeilulupa). Tällöin Liikenne- ja viestintävirasto ei vahvista miehitystä 6, 7 ja 8 §:ssä säädettyllä tavalla.

Kokeilulupa voidaan myöntää rajoitetulla alueella kotimaanliikenteessä suomalaisella aluksella tehtävää kokeilua varten. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuutta tai ympäristöä vaaranneta eikä luvan myöntäminen ole vastoin Suomea sitovia merenkulun kansainvälisiä velvoitteita. Lupa voidaan sisällyttää ehtoja.

Kokeilulupa myönnetään korkeintaan kahdeksi vuodeksi, eikä sitä voida uudistaa samaan kokeiluun. Ennen luvan myöntämistä Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava kokeiluluvan myöntämisestä liikenne- ja viestintäministeriölle.

13 b §

Kokeiluluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa 13 a §:ssä tarkoitetun kokeiluluvan, jos luvanhaltija toistuvasti toimii vastoin luvan ehtoja taikka muutoin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti.

Kokeiluluvan peruuttamisen edellytyksenä on, että luvanhaltijalle on annettu kohtuullinen aika korjata toimintansa kokeiluluvan sekä säännösten ja määräysten mukaiseksi.

14 §

Poikkeukset liikennealueista

Jos muu alus kuin kalastusalus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta ottaen huomioon liikenteen laadun yksittäistapauksessa päättää, että tällainen liikenne on aluksen miehityksen ja laivaväen pätevyuden puolesta rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen. Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei turvallisuustaso heikenny eikä rannikkovaltio, jonka vesialueella alus liikennöi, vastusta sitä.

23 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, konepäällikön ja koko vahtihenkilöstön on varmistettava, että aluksessa pidetään turvallista vahtia sekä vallitseviin olosuhteisiin ja aluksen suunniteltuun reittiin nähden tarpeellisia vahteja.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskykyä. Laivaväen tehtävät on järjestettävä siten, että matkan aloittava vahti samoin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa STCW-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä myös muun kuin STCW-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta.

26 §

Matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavan laivaväen kommunikointitaidot, asusteet ja hätätilanneohjeiden antaminen

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilanteessa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeet voidaan antaa ja matkustajien opastus Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voidaan järjestää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan sen maan kielellä, jonne alus liikennöi sekä tarvittaessa opastein ja käsimerkein.

Liikenne- ja viestintävirasto voi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia yleisiä tai reittikohtaisia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista hätätilanneohjeista ja kielitaidosta.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana käyttää sellaisia asusteita, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

Matkustaja-aluksen päällikkö vastaa siitä, että matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavalla laivaväellä on riittävä kielitaito ja 3 momentin mukaiset asusteet.

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 c §

Laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Laivanisännän tai hänen edustajansa on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle liikenneasioiden rekisteriin merkittäväksi:

1) merimiestoimeen otetun henkilön henkilötiedot, mukaan lukien kansalaisuus ja henkilötunnus tai syntymäaika, jos henkilöllä ei ole henkilötunnusta;

2) henkilön toimet aluksella, niiden alkamis- ja päättymisajat sekä työssäolopäivien määrä aluksen liikennöintiä aikana;

3) aluksen nimi, tunnuskirjaimet, IMO-numero tai muu tunniste, aluksen tyyppi ja kotipaikka, koneteho ja bruttovetoisuus, tai jos aluksesta ei ole saatavana bruttovetoisuutta koskevaa tietoa, aluksen pituus sekä aluksen liikennöintialue henkilön työskentelyn aikana.

Tiedot on toimitettava siten, että kuukauden työssäolopäivät ilmoitetaan seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai katkeamattoman työssäolajakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Kausiliikenteessä ilmoitukset voidaan antaa purjehduskausittain.

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin voidaan toimittaa rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin Liikenne- ja viestintävirasto määrää.

Jos laivanisäntä tai merimies haluaa liikenneasioiden rekisteriin merkittäväksi tietoja merimiestoimista, joita ei muuten ilmoitettaisi, hänen on esitettävä niistä luotettava selvitys Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee tiedot rekisteriin, jos se on pätevyyttä osoittavan asiakirjan kannalta merkityksellistä.

27 §

HE 61/2018 vp

Yhtiöiden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ISM-asetuksen mukaisesti, että suomalaiset ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia liikennöivät yhtiöt noudattavat ISM-asetuksen säännöksiä.

28 §

Todistuskirjojen antaminen ja peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty laitos antaa ISM-asetuksen mukaisesti asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa suomalaista alusta liikennöivälle yhtiölle kyseistä alusta koskevan vaatimustenmukaisuusasiakirjan tai väliaikaisen vaatimustenmukaisuusasiakirjan sekä ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla suomalaisella aluksella turvallisuusjohtamistodistuksen tai väliaikaisen turvallisuusjohtamistodistuksen.

Ulkomaisella yhtiöllä, joka harjoittaa merenkulkua ulkomaisella aluksella Suomen vesialueella tai suomalaisella aluksella, on oltava sen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama vaatimustenmukaisuusasiakirja, johon yhtiö on sijoittautunut.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ISM-asetuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää toista ISM-säännösten sopimusvaltion viranomaista antamaan 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja todistukset. Vastaavasti Liikenne- ja viestintävirasto voi toisen sopimusvaltion pyynnöstä antaa nämä asiakirjat ja todistukset.

30 §

Tarkastusten suorittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty laitos suorittaa ISM-asetuksessa tarkoitetut asiakirjoja, todistuksia ja toimintaa koskevat tarkastukset.

31 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ISM-asetuksen 7 artiklan mukaisen poikkeuksen.

Jos 1 momentissa tarkoitettu poikkeus myönnetään, Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset, joilla varmistetaan, että ISM-säännösten tavoitteet toteutuvat siten, että vastaava turvallisuustaso säilytetään.

32 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten määräysten ja päätösten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virkaavusta säädetään rajavartiolaissa.

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

HE 61/2018 vp

32 a §

Huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen tai varoituksen sille, joka muutoin kuin 39 §:ssä tarkoitetulla tavalla rikkoo

- 1) tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä; tai
- 2) ISM-asetuksen säännöksiä.

Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen voida pitää riittävänä. Huomautus annetaan suullisesti tai kirjallisesti. Varoitus annetaan kirjallisesti ja siitä tehdään merkintä liikenneasioiden rekisteriin.

33 §

Kotimaanliikenteen liikennealueiden rajat

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 25 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

34 §

Kustannusten korvaaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Tämän lain mukaisista Liikenne- ja viestintäviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

40 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos merenkulkurikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävänä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos velvoitteiden laiminlyönti on ilmeisesti sellainen kuin 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa velvoitteensa laiminlyöneelle huomautuksen tai varoituksen.

41 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/).

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-

HE 61/2018 vp

oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

44.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 12–14 §, sellaisena
kuin niistä on 13 § laissa 126/2013, seuraavasti:

12 §

Siviili-ilmailua koskevien erimielisyyksien ratkaiseminen

Lentoaseman käyttäjä voi saattaa lentoaseman pitäjän 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua hinnoittelupäätöstä koskevan erimielisyyden Liikenne- ja viestintäviraston käsiteltäväksi.

Päätökseen on liitettävä ohjeet erimielisyyksien ratkaisemisessa noudatettavasta menettelystä. Asia on saatettava Liikenne- ja viestintäviraston käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on 11 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistu.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä väliaikainen päätös lentoasemamaksujen muutoksen voimaantulosta neljän viikon kuluessa siitä, kun se on saanut asian käsiteltäväkseen, jollei samassa ajassa voida tehdä lopullista päätöstä. Lentoaseman pitäjän päätöstä ei saa soveltaa ennen kuin Liikenne- ja viestintävirasto on ratkaissut asian tai antanut väliaikaisen päätöksen.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu asia neljän kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sen käsiteltäväkseen, taikka erityisestä syystä kuuden kuukauden kuluessa. Ennen asian ratkaisua Liikenne- ja viestintäviraston on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi.

Liikenne- ja viestintäviraston päätös voidaan panna täytäntöön heti, jollei markkinaoikeus 13 §:ssä tarkoitetun valituksen vireille tultua kiellä täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi tai anna muuta täytäntöönpanoa koskevaa määräystä.

13 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

14 §

Tiedonsaantioikeus

HE 61/2018 vp

Lentoaseman pitäjän on pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle 12 §:ssä tarkoitettua erimielisyyden ratkaisemista varten tarvittavat tiedot lentoasemamaksuista, niiden määrätymisperusteista sekä muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

45.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 2, 4, 7–9, 11, 12, 14, 16, 18 ja 21–27 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 7, 8, 11, 12, 16 ja 24 § osaksi laissa 37/2015, 9 § osaksi laeissa 1319/2011 ja 37/2015 sekä 14, 18, 21 ja 25–27 § laissa 37/2015, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee Euroopan talousalueen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentopaikalta lähtevien tai tällaiselle lentopaikalle jäsenvaltiosta tai kolmannelta maasta saapuvien lentojen hiilidioksidipäästöjä.

Tätä lakia sovelletaan niihin ilma-aluksen käyttäjiin, joilla on Liikenne- ja viestintäviraston tai muun toimivaltaisen Suomen viranomaisen myöntämä lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 mukainen voimassa oleva liikennelupa sekä niihin ilma-alusten käyttäjiin, joiden suorittamien lentojen aiheuttamista arvioiduista päästöistä suurin osa on aiheutunut Suomen alueella perusvuoden aikana.

Tämä laki ei koske sotilaslentoja sotilasilma-aluksilla, tulli- ja poliisilentoja, etsintä- ja pelastustoimintaan liittyviä lentoja, palonsammutuslentoja, humanitaarisia avustuslentoja eikä kiireellisiä sairaankuljetuslentoja.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuista lennoista ja muista kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (*yleinen päästökauppadirektiivi*) liitteen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista lennoista, joihin ei sovelleta tätä lakia, säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

4 §

Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuudet

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen käyttäjän on:

- 1) tarkkailtava päästöjään ja tonnikilometrejään, laadittava vuosittain selvitys päästöistään ja huolehdittava selvityksen todentamisesta;
- 2) toimitettava tarkkailusuunnitelma Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyttäväksi neljä kuukautta ennen toisen ja sitä seuraavien päästökauppakausien alkua;
- 3) palautettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheuttamiaan lentoliikenteen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia;
- 4) toimitettava maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien hakemista varten tarpeelliset tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle; sekä
- 5) ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle toiminnan muutoksista, päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista ja ilma-aluksen käyttäjän vaihtumisesta.

7 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien haku

Ilma-alusten käyttäjät voivat hakea maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia kullekin päästökauppakaudelle erikseen. Hakemus tehdään toimittamalla Liikenne- ja viestintävirastolle kyseisen ilma-aluksen käyttäjän todennetut tonnikilometritiedot kyseiseltä tarkkailuvuodelta. Ensimmäisen ja toisen päästökauppakauden tarkkailuvuosi on vuosi 2010. Myöhempien päästökauppakausien tarkkailuvuodella tarkoitetaan kalenterivuotta, joka päättyy 24 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan päästökauppakauden alkua.

Hakemus maksutta jaettavista lentoliikenteen päästöoikeuksista on jätettävä ensimmäisen ja toisen päästökauppakauden osalta 31 päivään maaliskuuta 2011 mennessä. Myöhempien päästökauppakausien osalta hakemus on jätettävä vähintään 21 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa vastaanottamansa maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia koskevat hakemukset Euroopan komissiolle vähintään 18 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

8 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien myöntäminen

Euroopan komissio vahvistaa kullekin päästökauppakaudelle jaettavien ja huutokaupattavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärän, erityisvarannossa olevien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän, maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän sekä vertailuluvun, jolla lentoliikenteen maksuttomat päästöoikeudet jaetaan ilma-alusten käyttäjille. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ilma-aluksen käyttäjälle päästökauppakaudella maksutta jaettavat lentoliikenteen päästöoikeudet kolmen kuukauden kuluessa komission päätöksestä.

Kullekin hakemuksen jättäneelle ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökauppakaudella maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä määritetään kertomalla ilma-aluksen käyttäjän ilmoittama tonnikilometrimäärä Euroopan komission ilmoittamalla vertailuluvulla.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maksutta jaettavien päästöoikeuksien perusteena olevan vertailun toteutuksesta sekä hakemuksen sisällöstä.

9 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien erityisvaranto

Kullakin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla päästökauppakaudella siirretään kolme prosenttia mainitussa lainkohdassa tarkoitettua lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä erityisvarantoon sellaisia ilma-alusten käyttäjiä varten:

- 1) jotka aloittavat päästökaupan soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan sen tarkkailuvuoden jälkeen, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla; tai
- 2) joiden tonnikilometritiedoissa on tapahtunut keskimäärin yli 18 prosentin vuotuinen kasvu sen tarkkailuvuoden, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla, ja kyseisen kauden toisen kalenterivuoden välillä.

Erityisvarannosta voidaan myöntää päästöoikeuksia vain sellaiselle ilma-aluksen käyttäjälle, jonka 1 momentin 1 kohdan mukainen toiminta tai 2 kohdan mukainen lisätoiminta ei ole kokonaan tai osittain jatkoa toisen ilma-aluksen käyttäjän aikaisemmin harjoittamalle ilmailutoiminnalle. Yhdelle ilma-aluksen käyttäjälle myönnettävien lentoliikenteen päästöoikeuksien

kokonaismäärä erityisvarannosta päästökauppakauden aikana on kuitenkin enintään 1 000 000 päästöoikeutta.

Ilma-aluksen käyttäjä, joka täyttää 1 ja 2 momentin edellytykset, voi hakea maksuttomia lentoliikenteen päästöoikeuksia erityisvarannosta Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemus on tehtävä viimeistään sen päästökauppakauden, josta hakemus koskee, kolmannen vuoden kesäkuun 30 päivänä.

Tässä pykälässä tarkoitetuista hakemuksista ja erityisvarannosta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaamisesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

11 §

Päästöjen ja tonnikilometrien tarkkailu, raportointi ja todentaminen

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan suunnitelman siitä, miten se tarkkailee käyttämiensä ilma-alusten päästöjä ja tonnikilometrejä, joita koskevia tietoja tarvitaan 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen hakemusten tekemiseen, sekä miten se ilmoittaa niistä Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilma-aluksen käyttäjän tulee toimittaa suunnitelmansa Liikenne- ja viestintävirastolle neljä kuukautta ennen kunkin päästökauppakauden alkua. Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy suunnitelman.

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan selvityksen jokaisen ilma-aluksensa aiheuttamista päästöistä. Selvitys on toimitettava viimeistään kunkin kalenterivuoden seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivänä Liikenne- ja viestintävirastolle, joka toimittaa sen edelleen Euroopan komissiolle.

Ilma-aluksen käyttäjä vastaa siitä, että 2 momentissa tarkoitettun selvityksen on todentanut 12 §:ssä tarkoitettu hyväksytty todentaja. Ilma-alusten päästöt ja tonnikilometrit sekä tarkkailujärjestelmän luotettavuus, uskottavuus ja tarkkuus on todennettava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että ilma-aluksen käyttäjä ei saa jatkaa päästöoikeuksien siirtämistä, jos ilma-aluksen käyttäjä ei ole kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä toimittanut päästöselvitystä tai sitä ei ole kyetty todentamaan edeltävän vuoden päästöjen osalta tyydyttäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua suunnitelmasta ja 2 momentissa tarkoitettua selvityksestä säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkkailusuunnitelmien ja vuotuisten päästöselvitysten laatimisesta ja toimittamisesta sekä virheellisen tarkkailun vaikutuksesta päästömäärän arviointiin.

Edellä 4 §:n 1 kohdassa ja tämän pykälän 2 ja 4 momentissa säädetystä vuosittain tehtävästä selvityksestä poiketen selvitys Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa sijaitsevien lentopaikkojen välisten lentojen todennetuista päästöistä vuonna 2013 on toimitettava viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2015.

12 §

Todentaja

Ilma-aluksen käyttäjän on käytettävä 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettussa hakemuksessa ilmoitettujen tonnikilometritietojen sekä 11 §:n 2 momentin mukaisen selvityksen todentamisessa todentajaa, jolla on ilmailualan tuntemusta. Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy todentajan noudattaen päästökauppalain 61 ja 62 §:n säännöksiä ja peruuttaa todentajan hyväksymisen noudattaen mainitun lain 64 §:n säännöksiä. Todentamistehtävien suorittamiseen ja todentajan velvollisuuteen ilmoittaa toimintansa muutoksista sovelletaan mainitun lain 58 ja 63 §:n säännöksiä.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin todentajan hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytysten arvioinnista sekä todentamistehtävien suorittamisesta.

14 §

Hanketoiminta

Ilma-aluksen käyttäjä voi päästökauppakaudella 2013–2020 käyttää hanketoiminnasta saatuja sertifioituja päästövähennyksiä ja päästövähennysyksiköitä vuosittain enintään 1,5 prosenttia niistä päästöoikeuksista, jotka ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 19 §:n mukaisesti.

Ilma-aluksen käyttäjä voi käyttää päästökauppakaudelta 2012 jäljellä olevaa hankeyksiköiden käyttöoikeutta myös päästökauppakaudella 2013–2020 siltä osin kuin hankeyksiköitä on jäänyt kaudella 2012 käyttämättä 19 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää ilma-aluksen käyttäjän hankeyksiköiden käytön enimmäismäärästä ja toimittaa käyttäjäkohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

Muilta osin hanketoimintaan sovelletaan päästökauppalain 7 luvun säännöksiä.

16 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien vuosittainen määrääminen ja kirjaaminen

Liikenne- ja viestintävirasto määrää kullekin ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökauppakaudella vuosittain maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän jakamalla 6 §:n mukaisesti määritellyn päästöoikeuksien kokonaismäärän niiden vuosien määrällä, joiden aikana ilma-aluksen käyttäjä harjoittaa ilmailutoimintaa kyseessä olevalla päästökauppakaudella.

Energiavirasto kirjaa viimeistään kunkin vuoden helmikuun 28 päivänä 15 §:ssä tarkoitettussa rekisterissä olevalle ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille tälle kyseisenä vuonna maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän.

Jos ilma-aluksen käyttäjän organisaatiolle myönnetty lentotoimintalupa tai liikennelupa ei ole enää voimassa tai jos ilma-aluksen käyttäjä on 25 §:n 1 momentin mukaisesti Euroopan komission päätöksellä määrätty toimintakieltoon taikka jos ilma-aluksen käyttäjä lopettaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan, Energiavirasto ei saa luvan peruuttamisen tai toiminnan lopettamisen jälkeen kirjata ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille vuosittain kirjattavia lentoliikenteen päästöoikeuksia. Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa Energiavirastolle tässä momentissa mainituista peruutuksista ja määräyksistä.

18 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa

Ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa uuden ilma-aluksen käyttäjän on ilmoitettava vaihdoksesta Liikenne- ja viestintävirastolle ja Energiavirastolle, joka kirjaa 16 §:n 2 momentin mukaisesti kyseistä vuotta koskevat päästöoikeudet uuden ilma-aluksen käyttäjän rekisterissä olevalle päästöoikeustilille.

21 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Energiavirastolla on oikeus saada valvontaa ja tämän lain täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot ilma-alusten käyttäjiltä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä todentajilta.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Energiavirastolla on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus muualla kuin ilma-aluksen käyttäjän pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Ilma-aluksen käyttäjän on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmässään olevat tallenteet sekä järjestettävä pääsy niihin laitteisiin ja laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimitettaessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

22 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, oikaisemaan laiminlyöntinsä tai muutoin täyttämään velvollisuutensa. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoon, keskeyttämisuhkaan ja teettämisuhkaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

23 §

Lentoliikenteen päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö laatia 4 §:ssä tarkoitetun tarkkailusuunnitelman tai sen hyväksyttämisen Liikenne- ja viestintävirastolla taikka laiminlyö 4 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai todentamisen,
- 2) ilmoittaa viranomaiselle vääriä tietoja,
- 3) käyttää päästövähennystä tai päästövähennysyksikköä 14 §:n vastaisesti tai
- 4) laiminlyö esittää 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tallenteet, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *lentoliikenteen päästökaupparikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

24 §

Lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto julkistaa niiden ilma-alusten käyttäjien nimet, jotka ovat rikkooneet tämän lain vaatimuksia palauttaa riittävä määrä päästöoikeuksia.

Jollei ilma-aluksen käyttäjä 19 §:ssä tarkoitettuun määräaikaan mennessä palauta edeltävän vuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia, Liikenne- ja viestintäviraston on määrättävä ilma-aluksen käyttäjä maksamaan valtiolle lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun. Maksu on 100 euroa kutakin sellaista aiheutunutta hiilidioksidiekvivalenttonnia kohti, jonka osalta ilma-aluksen käyttäjä ei ole palauttanut päästöoikeuksia. Ylitysmaksua korotetaan

HE 61/2018 vp

Euroopan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Ylitysmaksun täytäntöönpanoon sovelletaan päästökauppalain 69 §:n säännöksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun maksamisen lisäksi ilma-aluksen käyttäjän on palautettava puuttuvia päästöoikeuksia vastaava päästöoikeuksien määrä palauttaessaan päästöoikeuksia seuraavan kalenterivuoden osalta.

25 §

Toimintakielto

Jos ilma-aluksen käyttäjä ei noudata tämän lain vaatimuksia ja jos vaatimusten noudattamista ei ole pystytty varmistamaan 22–24 §:ssä tarkoitetuilla toimenpiteillä, Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää Euroopan komissiota päättämään asianomaisen ilma-aluksen käyttäjän määräämisestä toimintakieltoon. Liikenne- ja viestintäviraston on liitettävä pyyntöön seuraavat tiedot:

- 1) todisteet siitä, ettei ilma-aluksen käyttäjä ole täyttänyt tämän lain mukaisia velvoitteitaan;
- 2) yksityiskohtaiset tiedot toteuttamistaan valvontatoimista;
- 3) perustelut Euroopan talousalueen laajuiseen toimintakieltoon määräämiselle; ja
- 4) ehdotus Euroopan talousalueen laajuiseen toimintakiellon soveltamisalaksi ja mahdollisesti siihen sovellettaviksi ehdoiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa siitä, että Euroopan komission päätös saatetaan Suomessa voimaan.

26 §

Viranomaisten maksulliset suoritteet

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Energiavirastolla on oikeus periä tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen, hyväksymisen tai muun asian käsittelystä maksu. Energiavirastolla on lisäksi oikeus periä maksu tehtävistä, jotka koskevat rekisterin tilien ylläpitoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston maksullisista suoritteista ja niistä perittävistä maksuista säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella sekä Energiaviraston suoritteista ja niistä perittävistä maksuista työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

27 §

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

HE 61/2018 vp

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määrään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

46.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 3, 5-7, 11, 14, 15, 17 ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 6, 14 ja 20 § laissa 1310/2009, 7 ja 17 § osaksi laissa 1310/2009, 11 § laissa 52/2018 sekä 15 § laissa 991/2015, seuraavasti:

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Maksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii Liikenne- ja viestintävirasto, joka voi antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja kirjanpidosta sekä vahvistaa maksun määräämistä varten tarvittavan ilmoituslomakkeen kaavan.

5 §

Maksuvelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Maksuvelvollisen on annettava kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle edelliseltä kalenterivuodelta tammikuun 31 päivään mennessä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

6 §

Maksun määrääminen

Liikenne- ja viestintävirasto määrää viivytyksettä maksun ilmoituksen ja saamansa muun selvityksen perusteella.

7 §

Maksun suorittaminen

Kalenterivuoden maksu on maksettava neljässä yhtä suuressa erässä viimeistään kunkin maksukauden toisen kalenterikuukauden 15 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymistä, maksu on suoritettava ilmoituksen tai maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut maksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, Liikenne- ja viestintäviraston on pantava viipymättä suorittamatta jäänyt maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

HE 61/2018 vp

11 §

Maksupaikat

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen Liikenne- ja viestintävirastolle sovelletaan veronkantolain (11/2018) 18 ja 22 §:ää.

14 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

17 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Liikenne- ja viestintäviraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

20 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydettyessä esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

47.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 37, 38, 42, 42 a, 42 b, 43 b–43 d, 43 f–43 h, 47, 48, 52, 52 b, 56, 56 a, 62, 99, 99 b, 100, 100 a, 100 b, 101–103, 105, 107, 108 a, 109 ja 109 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 37, 38, 42, 42 a, 42 b, 47, 48, 52, 52 b, 56, 56 a, 62, 99, 99 b, 100, 100 a, 100 b, 101–103, 105, 107, 108 a ja 109 a § laissa (/) sekä 43 b–43 d, 43 f–43 h ja 109 § laissa 446/2012 seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *tienpidolla* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;

3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;

4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;

5) *tienpitäjällä* Väylävirastoa;

6) *tienpitoalueella* maakuntien välisellä yhteistyösopimuksella muodostettavaa aluetta, jolla hoidetaan alueen maakuntien vastuulla olevat tienpidon tehtävät yhteistyösopimuksen mukaisesti;

7) *tienpidon sopimuksella* tienpitäjän ja maakuntien välillä tienpidon järjestämiseksi laadittavaa sopimusta.

4 §

Maantiet

Maantie on valtion omistama tai tieoikeudella hallinnoima tie, joka on luovutettu yleiseen liikenteeseen ja on Väyläviraston hallinnassa. Liikenteellisen merkityksensä mukaan maantiet ovat valtateitä, kantateitä, seututeitä tai yhdysteitä.

Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä. Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä. Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittävät näitä valta- ja kantateihin. Muut maantiet ovat yhdysteitä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maanteiden luokittelusta valta-, kanta-, seutu- ja yhdysteihin.

Valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon kuuluvat maantiet yhdistävät valtakunnallisesti ja kansainvälisesti suurimmat keskuksat ja solmukohtat ja palvelevat erityisesti pitkänmatkaista liikennettä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, miltä osin maantiet kuuluvat runkoverkkoon.

Maantie voi olla moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie. Moottori- ja moottoriliikenneteiden teknisistä ominaisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maantie voi olla myös tarkoitettu käytettäväksi vain talvella (erityinen talvitie).

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (lossi) taikka vapaasti ohjailtava lautta (lautta-alus). Lautta-alukseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitetuista ro-ro-matkustaja-aluksesta säädetään ja määrätään.

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (Sisävesisäännöt 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista ja tienpitäjä lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä taikka maakunnan, kunnan, muun viranomaisen tai muun toimijan hakemuksesta voi tienpitäjä päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määrittämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on tienpitäjän varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. Tienpitäjän tulee kuuluttaa päätöksensä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttapaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjausköydestä irrotettuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

10 §

Tienpitäjä ja tienpidon kustannukset

Väylävirasto on maantieverkon tienpitäjä ja se käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Valtio vastaa tienpidon kustannuksista.

Erityisestä syystä, kuten jos tienpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tai tien ympäristöön sovittamisen tarve edellyttää taikka jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä, tienpitäjän lisäksi muutkin tahot voivat sopimuksen mukaisesti osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostakin tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi tienpitäjä voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua tienpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä sekä tienpidon valtakunnallisista tehtävistä. Väylävirasto myös ohjaa maakuntia tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Maakunnat vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta tienpidon sopimuksen ja Väyläviraston ohjauksen mukaisesti enintään yhdeksällä tienpitoalueella. Väylävirasto vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden toteuttamisesta.

Väylävirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio. Liikenne- ja viestintävirasto on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

13 §

Tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Maantieverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

- 1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;
- 2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista, alueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;
- 3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä
- 4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Maantiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa niiden liikenteellinen merkitys huomioon ottaen siten, että:

- 1) maantiet tarjoavat mahdollisuuden turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen koko maassa kohtuullisin kustannuksin ottamalla huomioon erilaiset kulkutavat, eri väestöryhmien liikkumistarpeet ja eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;
- 2) maantieverkon ja liikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvarojä käytetään säästeliäästi;
- 3) tienpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;

4) maantiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia ja turvallisia, ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;

5) maanteitä ja tienpitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä

6) maantiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri ovat yhteentoimivia muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi maantie tehdään, jos olemassa oleva maantieverkko ei täytä enää yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä liikennejärjestelmää kehittämällä tai tietä parantamalla voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Maantietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat tien rakennetta, varusteita, liikenneteknisiä ratkaisuja sekä maantien käyttöä ja siihen liittyviä rajoituksia.

1 a luku

Liikennejärjestelmäsuunnittelu

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä kaikkien maakuntien sekä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettyä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Maakunnan on valmisteltava maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä valtion liikennehallinnon, alueen kuntien, muiden maakuntien sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, joiden toimialaan liikennejärjestelmäsuunnitelma voi olennaisesti liittyä. Maakunnan on pyydettyä suunnitelmaluonnoksesta lausunto alueen kunnilta ja niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, muilta maakunnilta sekä muilta tahoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

2 luku

Maantien suunnittelu

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa maakunnan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä maakunnan on varattava 1 momentissa tarkoitetuille ta-
hoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee maakun-
nan pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän
ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan
päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu
mahdollisuus lausua muistutuksista. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten
tekemistavasta ja -ajasta on maakunnan kuulutettava niin kuin maakunnan ilmoitukset maa-
kuntalain mukaan julkaistaan. Maakunnan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman
nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja
haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten
tunnettu.

Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanotto suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistu-
tuksista. Maakunnan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen
tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Maakunnan
perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hy-
väksymispäätöksessä.

Maakunnan on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä muilta maakunnilta ja kunnilta,
joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin il-
menevät, sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolta. Maakunnan on pyydettävä lausunto muulta-
kin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Maakunnan on esitettävä perusteltu
kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset
arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa
säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista
hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on maakunnan tai muun viranomaisen pyynnös-
tä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta
aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä.
Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointime-
nettelyjen hallintaa sekä maakunnan ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä pa-
rantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Maakunta tekee yleissuunnitelma- ja tiesuunnitelma- hyväksymisesityksen Liikenne- ja
viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydetävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimitamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 15 r §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa maakunta yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

3 luku

Maantien kunnossapito, väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä liittymät ja maantien kohdistuvat muut toimenpiteet

37 §

Liittyminen maantiehen

Edellä 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen estämättä Väylävirasto voi antaa luvan yksityistien liittämiseen kiellon alaiseen maantiehen taikka kielletyn liittymän käyttämiseen tai liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen, jos kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii eikä liittymästä eikä sen käyttämisestä aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle. Jos kiinteistölle on tarpeen maatalousliittymä, on lupa sen tekemiseksi tässä momentissa tarkoitettuun tiehen myönnettävä, jos liittymä ja sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Lupa yksityistien liittämiseksi muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maantiehen on myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja liittymä sekä sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus liittymän eikä sen käyttämisen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja. Tässä momentissa tarkoitettuun tiehen saa tehdä Väyläviraston ohjeiden mukaan maatalousliittymän, jollei siitä aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle. Tällaisen maatalousliittymän tekemisestä on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava tienpitäjälle.

Jos maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitetun moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden perustamiseksi on maantien ylittämistä varten järjestettävä teialueelle ylityskohta, voi Väylävirasto myöntää luvan toimenpiteen suorittamiseen, jos ylityskohdasta ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle eikä haittaa tienpidolle. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa. Erityisistä syistä Väylävirasto voi myöntää runkotiehen 1 momentin mukaisen liittymäluvan tai 3 momentin mukaisen luvan ylityskohdan järjestämiseksi.

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Yksityisen tien pitäjä ja maatalousliittymän haltija ovat velvollisia tekemään liittymänsä ja pitämään sen kunnossa Väyläviraston ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei niistä ole vaaraa liikenteelle eikä haittaa maantien kunnossapidolle. Väylävirasto tai sopimuksen perusteella maakunta vastaa kuitenkin yksityistien liittymän ja maatalousliittymän rummun kunnossapidosta.

Jos ennestään olevan yksityistien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen tai merkittävästi lisääntyneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityistien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen kustannuksellaan Väyläviraston ohjeiden mukaan tekemään liittymään tai poikkeuksellisesti myös liittymäalueelle sellaiset muutokset, että liittymästä aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden pitäjää maantien ylityskohdan osalta.

Jos 1–3 momentin nojalla velvoitettu laiminlyö velvollisuutensa, Väylävirasto voi teettää vaaditut toimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella tai keskeyttää rakennustyön. Teettämistä ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava Väyläviraston lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään Väyläviraston vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava Väylävirastolle.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin Väyläviraston lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä etuajo-oikeutettu tie, maantien tiealueen ojan ulkoluisikan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakkuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitettun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdä Väylävirastolle ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

- 1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;
- 2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;
- 3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohdoilla;
- 4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilmajohdosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;
- 5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliittymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;
- 6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnitellusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

Väylävirasto voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

- 1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;
- 2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;
- 3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai
- 4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

Jos Väylävirasto katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. Väylävirasto voi määrätä määräajan myös tätä pidemmäksi tai jatkaa määräaikaa, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai Väylävirasto ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. Virasto voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

3 a luku

Tieliikenneturvallisuuden hallinta Euroopan laajuisen tieverkon maanteillä

43 b §

Tieturvallisuusarviointi

Väyläviraston on huolehdittava siitä, että 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla tiehankkeista tehdään tieturvallisuusdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettu tieturvallisuusarviointi yleissuunnitelmaa laadittaessa, tiesuunnitelmaa laadittaessa, ennen tien avaamista liikenteelle ja tien käytön alkuvaiheessa.

Jos arvioinnissa todetaan tien turvallisuudessa puutteita, joita ei oteta suunnitelmissa huomioon, syy tähän on ilmoitettava päätöksessä, jolla suunnitelma hyväksytään.

43 c §

Tieturvallisuustarkastus

Väyläviraston on huolehdittava, että käytössä olevilla 43 a §:ssä tarkoitettuun tieverkkoon kuuluvilla teillä tehdään määräajoin tieturvallisuusdirektiivin 6 artiklassa tarkoitettuja turvallisuustarkastuksia ja että tietöiden mahdollisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen selvitetään.

43 d §

Tieosuuksien luokittelu

Väyläviraston on huolehdittava siitä, että vähintään joka kolmas vuosi tehdään tieturvallisuudirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu, 43 a §:ssä tarkoitettun tieverkon käyttöä koskeva selvitys. Selvityksen perusteella yli kolme vuotta käytössä olleet tieosuudet jaetaan luokkiin onnettomuusalttiuden mukaan ja tieverkko sen turvallisuuden parantamismahdollisuuksien mukaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava ne tieosuudet ja tieverkon osat, joiden parantaminen on luokitusten mukaan tärkeintä. Väyläviraston on huolehdittava siitä, että parannettaessa tieverkon osien turvallisuutta etusija annetaan tieturvallisuudirektiivin liitteessä III olevan 3 kohdan e alakohdassa tarkoitetuille toimenpiteille, joiden hyöty-kustannussuhde on suurin.

Väyläviraston on tiedotettava vaarallisimmista tieosuuksista tienkäyttäjille.

43 f §

Tieturvallisuusarvioijien koulutus

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tieturvallisuusarvioijien koulutuksesta. Koulutus jakautuu peruskoulutukseen ja säännölliseen täydennyskoulutukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää tieturvallisuusarvioijien koulutuksen itse, taikka hankkia tarvittavat palvelut julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun tuottajan on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja arkistolaissa (831/1994) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa peruskoulutuksen hyväksytysti suorittaneelle todistuksen tieturvallisuusarvioijan pätevydestä. Pätevyytodistuksen myöntämisen edellytyksistä, todistuksen voimassaoloajasta ja uudistamisesta, todistuksen saamiseksi tarvittavasta kokeesta, koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tieturvallisuusarvioijien koulutusohjelman ja pätevyystodistuksen saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

43 g §

Onnettomuuksista aiheutuvat kustannukset

Liikenne- ja viestintäviraston on laskettava 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla kuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet keskimääräiset kustannukset. Laskelma on päivitettävä vähintään joka viides vuosi.

43 h §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että Väylävirasto noudattaa, mitä tässä luvussa säädetään, ja huolehtii sille erikseen sovituista tieturvallisuustehtävistä.

4 luku

Maantialueen ulkopuolisia alueita koskevat maankäyttörajoitukset

HE 61/2018 vp

47 §

Poikkeamisvalta

Erityisistä syistä Väylävirasto voi myöntää poikkeuksen 44–46 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvallisuus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamis päätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

48 §

Poikkeukset rajoituksista

Edellä 44–47 §:ssä olevia säännöksiä ei sovelleta, jos kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeus oli joutunut mainituissa pykälissä säädettyjen tai vastaavien aikaisemmassa laissa tarkoitettujen rajoitusten piiriin.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle, voi Väylävirasto määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, Väylävirastolla on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 44–47 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on laadittava ja sijoitettava siten, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun mainoksen tai ilmoituksen asettamisesta on ilmoitettava Väylävirastolle, jollei jäljempänä toisin säädetä. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijoittamispaikasta sekä selvitys kiinteistön omistajan tai -haltijan suostumuksesta sen pystyttämiseen.

Jos mainoksen tai ilmoituksen asettaminen ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai 52 b §:n nojalla annettuja määräyksiä, Väyläviraston on 30 päivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta tehtävä päätös, jossa se voi kieltää mainoksen tai ilmoituksen asettamisen tai määrätä asettamiselle tarpeellisia ehtoja. Mainosta tai ilmoitusta ei saa asettaa ennen tämän määräajan umpeutumista. Väylävirasto voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia mainoksen tai ilmoituksen asettamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin. Aika, jonka mainos tai ilmoitus saa olla ilmoitetussa paikassaan, on 10 vuotta, jollei tienpitäjä määrää tätä lyhyempää aikaa.

Väylävirasto voi pyytää ilmoituksen johdosta maakunnalta ja kunnalta lausunnon.

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi virasto voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

5 luku

Alueiden hankkiminen ja korvaukset

56 §

Haltuunotto

Tiesuunnitelmassa osoitetut tiealueet ja muut tienpitäjän käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan tienpitäjän haltuun maantietoimituksessa pidettävässä haltuunotokatselmuksessa määrättyä ajankohtana. Tiesuunnitelmassa osoitettu yksityistietä tai liittymää varten tarvittava alue otetaan tienpitäjän haltuun siksi ajaksi, kunnes tie tai liittymä on tehty. Haltuun otettaessa tienpitäjälle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia tiesuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain tienpitäjän osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, voi lunastustoimikunta asianomaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty enakkokorvaus tai 62 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioituissa tien parantamisissa voi haltuunotto tapahtua sopimuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee tienpitäjän kuitenkin viipymättä hakea maantietoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, Väyläviraston on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja tietyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä Väylävirasto poistaa omaisuuden. Tällöin Väyläviraston on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos tietarkoituksiin luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

56 a §

Yksitystien luovuttaminen

Edellä 56 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksityitie luovutetaan Väyläviraston määräämänä ajankohtana tieosakkaille tai kiinteistön omistajalle sen jälkeen, kun tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken on maantietoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä maantietoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi Väyläviraston esityksestä jakaa toimitusmääräyksen tarkoittamaa lunastusta koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri maantietoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoituksenmukaista.

Jos lunastus 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen ilman eri hakemusta jatkaa lunastusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien lunastusasioiden lisäksi tässä toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

7 luku

Erinäiset säännökset

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy yleissuunnitelmat ja tiesuunnitelmat. Virasto voi erityisistä syistä siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää sopimuksella yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle tienpidon lupatehtäviin liittyviä avustavia maasto- ja neuvontatehtäviä.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja tienpitoalueen maakuntien on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmistelemalla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja maakunnilta edellytettävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

100 a §

Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmä

HE 61/2018 vp

Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmällä on varmistettava kaikkien valta- ja kantateiden sekä vilkasliikenteisten seututeiden tienpitoon kuuluvien riskien hallinta.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä on laadittava kirjallisesti. Siinä on oltava Väyläviraston hyväksymä ja koko henkilökunnalle tiedoksi annettu turvallisuuspolitiikka, laadullisia ja määrällisiä tavoitteita turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä suunnitelmia ja toimintatapoja kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmässä on kiinnitettävä erityistä huomiota organisaation vastuunjakoon, organisaation kaikilla tasoilla tapahtuvaan valvontaan, henkilöstön osallistumiseen johtamisjärjestelmää koskevaan päätöksentekoon sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän jatkuvaan parantamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

100 b §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintäviraston on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskinarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Veloitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhausta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Virasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, täyttämään velvollisuutensa. Virasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Liikenne- ja viestintävirastolla, Väylävirastolla ja maakunnalla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos Liikenne- ja viestintävirastoa, Väylävirastoa tai maakuntaa estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyön suorittaminen, on poliisiin annettava pyynnöstä virka-apua poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n mukaisesti.

102 §

Kustannusten periminen

Jos maakunnalla tai Väylävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen maakunnalle ja tienpitäjälle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi maakunnan on ilmoitettava päätöksen ja sen perusteena olevien asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta siten kuin maakunnan ilmoitukset kunnassa maakuntalain mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä maakunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Muutoksenhausta maakunnan päätökseen säädetään maakuntalain 18 luvussa.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Väyläviraston päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Väylävirastolla, maakunnalla, kunnalla ja Valtion lupa- ja valvontavirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Valtioneuvoston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakuomioistuvin toisin määrää.

Päätöksessä, jonka Väylävirasto antaa 48 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

108 a §

Maantierekisteri

Väyläviraston on pidettävä rekisteriä maanteista. Rekisteriin on merkittävä:

1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie;

2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä

3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittävimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet ja laitteet.

Maakuntien on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot Väylävirastolle.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset maanteiden rekisteröinnistä, suunnitelma-asiakirjojen säilyttämisestä, jälkihoitovelvoitteista, liikenteeseen luovuttamisesta, maantien ulottuvuudesta, rakennusten etäisyydestä sekä maantien ja rautatien yhteisjärjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Maantien näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY sekä tieturvallisuudirektiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat yleiset määräykset. Maanmittauslaitos vahvistaa maantietoimituksen suorittamisen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat. Lisäksi Maanmittauslaitos antaa määräykset rajamerkeistä, muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

109 a §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa antamastaan määräyksestä. Poikkeuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos se vaarantaa liikenneturvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa tien liikenteelliselle tai tekniselle toimivuudelle.

Poikkeuslupaa on haettava ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Poikkeuslupan hakijan on esitettävä selvitys poikkeamisesta aiheutuvista riskeistä ja niiden hallitsemiseksi tarpeellisista

HE 61/2018 vp

keinoista. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa päätöksessään ehtoja ja rajoituksia turvallisuuden ja tien liikenteellisen tai teknisen toimivuuden varmistamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tämän lain 1 a luvussa maakunnille säädettyä toimivaltaa käyttää ennen 1 päivää tammikuuta 2020 ensin maakuntien väliaikainen valmistelutoimielin ja maakuntavaltuuston valitsemisen jälkeen maakuntavaltuusto ja sen asettama maakuntahallitus. Tämän lain 100 §:n mukaan maakunnalle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tämän lain 99 b §:n mukaan Liikennevirastolle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, jonka laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kuitenkin yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, joka toimitetaan Liikenne- ja viestintäviraston tai liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan tämän lain hankearviointia ja hyväksymismenettelyä koskevia säännöksiä.

48.

Laki

liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain (471/2016) 3, 5–8 sekä 13–16 §, seuraavasti:

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenneturvallisuusmaksun kannon toimittaa Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto voi tarvittaessa antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja sille maksun määräämistä varten toimitettavista selvityksistä.

5 §

Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavat tiedot

Maksuvelvollisen on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallinen ilmoitus kultakin maksukaudelta viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivänä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Lisäksi maksuvelvollisen on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain tilinpäätös ja toimintakertomus.

6 §

Maksun määrääminen

Liikenne- ja viestintäviraston on saamansa selvityksen perusteella viivytyksettä vahvistettava liikenneturvallisuusmaksun määrä.

7 §

Maksun suorittaminen

Liikenneturvallisuusmaksu on maksettava viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 30 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymistä, maksu on suoritettava maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut liikenneturvallisuusmaksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on vahvistettu, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä pantava suoritettava maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

HE 61/2018 vp

8 §

Maksupaikat

Liikenneturvallisuusmaksu maksetaan rahalaitokseen. Maksamisesta aiheutuneista kuluista vastaa maksaja.

Rahalaitoksen on suoritettava vastaanottamansa liikenneturvallisuusmaksut Liikenne- ja viestintäviraston tilille viimeistään maksupäivää seuraavana arkipäivänä.

13 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos liikenneturvallisuusmaksun määräämisessä on tapahtunut virhe, jonka johdosta maksuvelvolliselle on määrätty liikaa maksua, Liikenne- ja viestintävirasto oikaisee maksua maksuvelvollisen hyväksi, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annettulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

14 §

Oikaisu maksunsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi jäänyt määräämättä liikenneturvallisuusmaksu osaksi tai kokonaan, Liikenne- ja viestintäviraston on oikaistava maksupäätös, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annettulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voidaan tehdä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

16 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on maksuvelvollisella. Liikenne- ja viestintävirastolla on valitusoikeus siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus on muuttanut viraston tekemää maksupäätöstä tai kumonnut sen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

49.

Laki

Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenneturvasta annetun lain (278/2003) 5 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1511/2016, seuraavasti:

5 §

Liikenneturvan toimielimet

Liikenneturvan toimielimiä ovat keskusjärjestön kokous ja hallitus. Liikenneturvalla on toimitusjohtaja. Muista toimielimistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Keskusjärjestön kokouksen muodostavat keskusjärjestön jäsenet.

Hallituksessa on puheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä. Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan ja neljä jäsentä, jotka edustavat opetus- ja kulttuuriministeriötä, sisäministeriötä ja sosiaali- ja terveysministeriötä sekä Väylävirastoa. Keskusjärjestön kokous valitsee seitsemän jäsentä, joiden joukossa tulee olla eri tienkäyttäjryhmiä edustettuina. Kullekin jäsenelle määrätään tai valitaan henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja muut jäsenet määrätään tai valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kunakin kalenterivuonna kuitenkin puolet jäsenistä on erovuorossa. Hallitus valitsee keskuudestaan kaksi varapuheenjohtajaa.

Jos ministeriötä tai Väylävirastoa edustava jäsen tai varajäsen hallituksessa kesken toimikauden eroaa tai on pysyvästi esteellinen hoitamaan tehtävää, asianomainen taho määrää hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

50.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 9, 16 ja 90 § seuraavasti:

9 §

Tietojen antaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan Liikenne- ja viestintävirastolle rekisteriin merkitsemistä varten tiedon:

- 1) yhtiössä vakuutetulle ajoneuvolle otetusta uudesta vakuutuksesta seitsemän päivän kuluessa uuden vakuutuksen alkamisesta;
- 2) ajoneuvolle otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyönnistä;
- 3) liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon vakuutuksen irtisanomisesta.

16 §

Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomisilmoitukseen

Vakuutuksenottajalla, jonka vakuuttamisvelvollisuus ei ole päättynyt, on oikeus irtisanoa rekisteröidyn ajoneuvon vakuutus ainoastaan silloin, kun vakuutuksenottaja on ottanut vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä tai ajoneuvo on anastettu ja siitä on tehty ilmoitus poliisille ja vakuutusyhtiölle. Vakuutuksenottajan oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan muilta osin vakuutus sopimuslain 12 §:ää.

Vakuutuksenottajan irtisanomisilmoitukseksi katsotaan myös Liikenne- ja viestintäviraston, Liikennevakuutuskeskuksen tai toisen vakuutusyhtiön toimittama ilmoitus siitä, että:

- 1) ajoneuvo on poistettu lopullisesti liikennekäytöstä;
- 2) ajoneuvo on siirtynyt oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle tai haltijalle kuin vakuutuksenottajan kuolinpesälle tai konkurssipesälle;
- 3) ajoneuvon hallinta palautuu omistajalle tai hallinta siirtyy uudelle haltijalle, jos ajoneuvon haltija on yksin ollut vakuutuksenottaja;
- 4) vakuutus on otettu toisesta vakuutusyhtiöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vakuutuksen voimassaolo päättyy ilmoituksessa mainittuna päivänä.

90 §

Liikenne- ja viestintäviraston ilmoitusvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä annettava sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuuttanut kyseisen ajoneuvon, seuraavat rekisteriin merkittävää ajoneuvoa koskevat tiedot:

- 1) ajoneuvon lopullinen poisto rekisteristä;

HE 61/2018 vp

- 2) ajoneuvon vakuutuksen siirtyminen toiseen vakuutusyhtiöön;
- 3) ajoneuvon omistajan ja haltijan vaihtuminen; ja
- 4) ajoneuvon liikennekäyttöön ottaminen ja liikennekäytöstä poisto.

Jos ajoneuvoa varten ei ole otettu vakuutusta 7 päivän kuluessa ajoneuvon omistusoikeuden alkamisesta tai hallintaoikeuden vaihtumisesta, Liikenne- ja viestintäviraston on ajoneuvoa rekisteröidessään lähetettävä ilmoitus siitä, ettei vakuutusta ole otettu Liikennevakuutuskeskuskelle 27 ja 28 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä varten.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

51.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale sekä 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 2 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 4 luvun 3 §:n 1,3 ja 4 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2-5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3-5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1 ja 3-4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1-3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2-4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti, III osan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2-5 momentti, 2 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 3 luvun 11 §, 4 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 1 ja 2 §, 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 §, 9-13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko ja 1 ja 3-5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 3 luvun 1-4 §, 5 §:n 1-3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 3 ja 4 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1-3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2-4 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale sekä 4 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 4 luvun 3 §:n 1,3 ja 4 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2-5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3-5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1 ja 3-4

momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1-3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, III osan 3 luvun 11 §, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 2 §, 4 §:n 5 momentti, 7 §, 9 §, 13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko ja 1 ja 3-5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a § ja 4 §:n 3 momentti, 3 luvun 1-4 §, 5 §:n 1-3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 9 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1-3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §:n 1 momentti, 5 §:n 2-4 momentti laissa (/) sekä II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2-4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti laissa (/), sekä

lisätään V osaan uusi 4 ja 5 luku, seuraavasti:

II OSA

LIIKENEMARKKINAT

1 luku

Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

2 §

Taksiliikenne

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitetulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (taksiliikenne) tarvitaan taksiliikennelupa tai 1 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

---

3 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitetun kuljettajatodistuksen.

---

4 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

---

9 §

Luvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä hakemuksesta. Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 3 7 §:ssä säädetyt luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle luvan myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

10 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos taksi-, henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijana oleva luonnollinen henkilö kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa tässä laissa säädetyt edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön Liikenne- ja viestintävirastolle.

13 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Välityspalvelun tarjoajan tai sen Suomessa olevan edustajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain tammikuun loppuun mennessä kokonaissummat sen tiedossa olevista korvauksista, jotka kuljetuspalvelun tarjoajat ovat saaneet sen välittämistä kuljetuksista, ellei kyseinen tieto ole viranomaisen saatavilla Verohallinnolle tehdyn vastaavan ilmoituksen perusteella.

14 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

HE 61/2018 vp

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammattimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä Liikenne- ja viestintävirastoon. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 1 §:n 3 momentin nojalla.

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

2 §

Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan hakijalle, joka suorittaa kuljetuksen muualla kuin Suomessa rekisteröidyllä tai Suomessa rekisteröidyllä, mutta muualle kuin Suomeen vuokratulla kuorma-autolla ja yli 3 500 kiloa painavalla auton ja perävaunun ajoneuvoyhdistelmällä siten kuin Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai velvoitteessa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

3 §

Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Ulkomaille tarvittavan kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan ja kahdenväliseen sopimukseen perustuvan matkustajaliikenteen valtakunnan rajan ylittävää reittiä koskevan luvan hakijan on esitettävä lupahakemuksessa Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

1 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

3) joka on suorittanut Liikenne- ja viestintäviraston järjestämän taksinkuljettajan kokeen. Sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava III osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta, ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset ja että hänellä on pääasiallista toiminta-aluetta koskeva riittävä paikallistuntemus.

Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan saa myöntää taksinkuljettajan ajolupaa henkilölle, joka on rikosrekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt ajoluvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana:

Liikenne- ja viestintävirasto ei myöskään saa myöntää ajolupaa, jos henkilö on sakkorekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt:

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettun taksinkuljettajan kokeen vaatimuksista.

2 §

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Ajolupa voidaan uusida Liikenne- ja viestintävirastoon tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 1 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syyllistynyt 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämistä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioiden ottaen kohtuuttomana.

9 §

Jatkokoulutus

Ammattipätevyyden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on kuuluttava opetusta turvallisesta, taloudellisesta ja ympäristöstävällisestä ajotavasta. Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä 1. Koulutuskeskukseksi voidaan hakemuksesta hyväksyä:

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu ammatillisen koulutuksen järjestäjä taikka koulutuksen järjestäjä, jolla on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen;

13 §

Ammattipätevyyden osoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta ammattipätevyyskortin tai tekee ajokorttiin merkinnän ammattipätevyydestä kuljettajalle:

Ammattipätevyydestä ammattipätevyyskorttiin tai ajokorttiin tehtävä merkintä on voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen tai jatkokoulutuksen suorittamista koskevan todistuksen antamisesta. Ajokorttiin tehtävää merkintää koskeva hakemus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle noudattaen, mitä ajokortin ja ajokorttiluvan hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

3 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty ajoneuvolain 87 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kuljettajakortin hakijalle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää yrityskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

1 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

Rautatieyritys saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

2 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyrittäjälle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle rautatieyritykselle myöntämästään toimiluvasta

3 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä poiketa 3 momentissa säädetystä vaatimuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimilupaa haettaessa esitettävistä selvityksistä.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Päätös toimilupahakemukseen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Liikenne- ja viestintävirastolle on toimitettu kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Toimilupa voidaan hakemuksesta myöntää rajoitettuna koskemaan ainoastaan henkilö- tai tavaraliikennettä.

5 §

Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

Rautatieyrityksen on aloitettava toimintansa kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto voi toimiluvan haltijan pyynnöstä ottaen huomioon tarjottavien palvelujen erityinen luonne päättää, että liikennöinti saadaan aloittaa myöhemmin kuin kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. Jos toimiluvan haltija ei ole aloittanut toimintaansa kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä tai on keskeyttänyt toimintansa yhtäjaksoisesti vähintään kuudeksi kuukaudeksi, virasto voi pyytää toimiluvan haltijalta lisäselvitystä toimiluvan voimassaolon edellytysten selvittämiseksi.

Jos rautatieyritys aikoo muuttaa tai laajentaa toimintaansa merkittävästi, sen on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle uusi hakemus tai viraston pyytämä lisäselvitys. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksen perusteella myöntää uuden toimiluvan tai muuttaa toimilupaa taikka lisäselvityksen perusteella antaa suostumuksen toiminnan jatkamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia selvityksen, jos luvanhaltijan oikeudellinen asema muuttuu siten, että sillä voi olla vaikutusta luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamiseen. Viraston on arvioitava toiminnan jatkamisen edellytykset mahdollisimman pian saatuaan luvanhaltijalta tarvittavan selvityksen.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle, jos se on muuttanut rautatieyritykselle myönnettyä toimilupaa.

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

HE 61/2018 vp

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (kaupunkiraideliikenne), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (liikenteenharjoittaja) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

4 §

Liikenteenharjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan

Liikenteenharjoittajan on viipymättä ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

5 §

Liikenteenharjoittajan vastuu

Liikenteenharjoittaja vastaa metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisesta käytöstä ja käyttöön liittyvien riskien hallinnasta harjoittamansa toiminnan osalta. Liikenteenharjoittajan on otettava toiminnassaan huomioon Liikenne- ja viestintäviraston 3 momentin nojalla määräämät metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä metro- ja raitioliikennejärjestelmän ja sen osien vähimmäisturvallisuustasosta sekä metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteista.

6 §

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

7 §

Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset

---

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan tehtäviä hoitavien kelpoisuutta ja terveydentilaa koskevista vaatimuksista ja lääkärintarkastuksista ja siitä, kuinka usein kuljettajan tehtäviä hoitavien on osoitettava kelpoisuutensa.

7 luku

Rautatieliikenteen pätevyudet

4 §

Luvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

---

3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä näytön vastaanottajalta (näytön vastaanottaja) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;

4) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä lääkäriltä (rautatielääkäri) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;

5) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä psykologilta (rautatiepsykologi) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava luvan myöntämistä koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupakirjan.

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava luvan myöntämisessä noudatettava menettely.

5 §

Luvan voimassaolo ja uusiminen

Liikenne- ja viestintävirasto uusii hakemuksesta luvan kuljettajalle, jos luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa luvan edellytysten täyttymisen liikenneasioiden rekisteristä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava luvan uusimista koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupakirjan.

6 §

Terveydentilaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan aisteille asetettavista vaatimuksista sekä kuljettajan tehtävän hoitamiseen vaikuttavista lääkkeistä, sairauksista, viroista, vammoista ja muista vastaavista seikoista sekä niiden arviointimenettelystä ja hoidosta.

8 §

Lääkärintarkastukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lääkärintarkastuksista.

9 §

Psykologinen soveltuvuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta vaadittavista psykologisista ominaisuuksista ja soveltuvuudesta sekä psykologisen henkilöarvioinnin tekemisestä.

11 §

Lisätodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta edellyttävästä kielitaidosta ja kielitaidon tasovaatimuksesta.

13 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

---

Jos kuljettaja ei täytä lisätodistuksen saamisen edellytyksiä, eikä rautatieliikenteen harjoittaja ole peruuttanut todistusta tai rajoittanut sen laajuutta ja Liikenne- ja viestintävirasto saa asiasta tiedon, viraston on ilman aiheetonta viivytystä pyydettävä lisätodistuksen antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistus, rajoittamaan sen laajuutta tai tekemään lisätarkastuksia.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto tai toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomainen on pyytänyt lisätodistuksen Suomessa antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistuksen tai tekemään lisätarkastuksia, rautatieliikenteen harjoittajan on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa asiaa koskevan pyynnön saatuaan ja ilmoitettava päätöksensä pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 §

Rekisterinpitäjän konkurssi

Jos kukaan ei jatka konkurssiin menneen rekisterinpitäjän toimintaa, rekisterinpitäjän on siirrettävä ylläpitämänsä lisätodistusrekisteri tietoineen Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka jälkeen virasto vastaa lisätodistusrekisterin tietojen säilyttämisestä.

---

21 §

Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tai kuljettajan lupakirjan myöntäneelle muulle taholle viipymättä palveluksessaan tai toiminnassaan mukana olevan kuljettajan palvelussuhteen tai toiminnan alkamisesta ja sen päättymisestä.

Lisäksi rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan työkyvyttömyys jatkuu pitempään kuin kolme kuukautta.

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

1 §

Koulutusvaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan koulutuksessa sovellettavista koulutusmenetelmistä ja koulutuksen sisällöstä.

2 §

Näytöt

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Liikenne- ja viestintäviraston on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan II osan 7 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan II osan 7 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokokeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rataverkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytöistä ja näyttöjen järjestämisestä.

3 §

Oppilaitoksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta enintään viideksi vuodeksi tässä luvussa tarkoitetun oppilaitoksen järjestämään kuljettajien koulutusta tai sen osaa, jos hakijalla on hyvä ammatillinen osaaminen rautatiejärjestelmästä sekä tehtävän edellyttämät tiedot ja taidot sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa oppilaitoksen hyväksynnän, jos kuljettajan kelpoisuusvaatimuksia tai oppilaitoksen hyväksymiselle säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia muutetaan olennaisesti tai oppilaitos sitä pyytää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaitokselle asetettavista vaatimuksista ja kouluttajien kelpoisuusvaatimuksista.

HE 61/2018 vp

4 §

Oppilaitoksen velvollisuudet

Jos oppilaitoksen antaman koulutuksen laajuus muuttuu oleellisesti, sen on pyydettävä Liikenne- ja viestintävirastolta uutta hyväksyntää.

6 §

Näytön vastaanottajan hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta henkilön kuljettajan lupaan tai lisätodistukseen oikeuttavan näytön vastaanottajaksi, jos hakija on perehtynyt erityisesti vastaanottamansa näytön aihepiiriin ja hänellä on siitä sellainen käytännön kokemus, että hän kykenee arvioimaan toisen henkilön osaamista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytön vastaanottajien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

9 luku

Merenkulku Suomen vesialueella

2 §

Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan 1 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on

---

Lupa annetaan enintään vuodeksi kerrallaan. Ennen luvan myöntämistä Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava niitä, joita asia koskee, jollei asian luonteesta tai kiireellisyydestä muuta johdu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemiseen liittyvistä selvityksistä.

10 luku

Laivaväen pätevyudet

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

---

10) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lautta;

---

21) *koulutuksella* tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkintoja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä sekä Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

---

12 §

Pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen, ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 9 §:ssä tarkoitetun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen muodon. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ohjeiden ja suositusten täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä lisäpätevyyskirjoista, niihin liittyvän koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä sekä perehdyttämiskaavioista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä myös pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten hakemiseen liittyvistä menettelyistä.

13 §

Erityiskoulutus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kansimiehen koulutuksesta sekä kalastusaluksella työskentelevän turvallisuuskoulutuksesta.

14 §

Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolo ja uusiminen

---

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten uusimisen edellytyksenä olevasta lisäkoulutuksesta, aluksella annettavasta koulutuksesta ja vaadittavasta työkokemuksesta sekä siirtymäkausiin liittyvistä menettelyistä.

15 §

Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustamista osoittavan, 3 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön,

yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tunnustaa muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen, jos:

4) Liikenne- ja viestintävirastolla ja kyseisen valtion toimivaltaisella viranomaisella on, tai on tekeillä, kahdenvälinen sopimus pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten tunnustamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi kelpoisuustodistusta koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

16 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia merenkulkijan työskennellä suomalaisella aluksella enintään kolmen kuukauden ajan ilman tunnustettua pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta, jos merenkulkijalla on voimassa oleva STCW-yleissopimuksen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä yleissopimuksen määräysten mukaisesti annettu, kyseiseen toimeen oikeuttava pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus, jonka tunnustamista on haettu Liikenne- ja viestintävirastolta, jollei työskentely vaaranna alusta, ympäristöä tai ihmishenkiä.

Työskentely aluksella edellyttää, että merenkulkijalla on Liikenne- ja viestintäviraston antama todistus kelpoisuustodistusta koskevan hakemuksen vastaanottamisesta.

Jos Liikenne- ja viestintäviraston päätös kelpoisuustodistuksen myöntämisestä on kielteinen, oikeus työskentelyyn lakkaa seuraavassa satamassa.

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammattipätevyudet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyuden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015, jäljempänä tunnustamislaki). Liikenne- ja viestintävirasto toimii merenkulun ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaisissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

1 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, täyttääkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 2 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksen järjestäjää koskevista vaatimuksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset hyväksymismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

3 §

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä syystä muun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

Hyväksyntää on haettava uudelleen, kun koulutusvaatimukset muuttuvat olennaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto tiedottaa koulutuksen järjestäjille koulutusvaatimusten olennaisista muutoksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja järjestelyistä soveltaen ensisijaisesti STCW-yleissopimusta tai IMO:n tai ILO:n ohjeita ja suosituksia. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset myös hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

4 §

Arviointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 1-3 §:n mukaisia vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä arvioinnissa tarvittavista asiakirjoista.

5 §

Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle, jos 1 tai 3 §:ssä tarkoitettussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräykset tässä pykälässä tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

2 §

Lentoliikenne

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikenneluvan hakemuksesta. Sen lisäksi, mitä liikenneluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään lentoliikenneasetuksessa, hakijan toimintaa jatkuvasti ja tosiasiallisesti johtavilta henkilöiltä edellytetään hyvämaineisuutta. Henkilö ei täytä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamisesta, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan lentoliikennettä.

Lentoliikenteen harjoittajan käyttämät ilma-alueet on rekisteröitävä Suomen ilma-aluerekisteriin. Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia lentoliikenteen harjoittajan käyttämän ilma-alueen rekisteröinnin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa.

3 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

Lentoliikenteen harjoittamiseen Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa, tarvitaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty liikennelupa. Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen perusteella myöntää tällaisen liikenteen harjoittamiseen luvan myös muulle kuin edellä tarkoitettun liikenneluvan haltijalle.

4 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa tarvittaessa liikenteen kuljetusmaksut, paikkatarjonnan, aikataulut ja muut lentoliikenteeseen liittyvät ehdot.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa erillisen vahvistuksen liikennöintioikeudesta lentoliikenteen harjoittajalle.

5 §

Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen

Suomen ja kolmannen maan välillä harjoitettavaan säännölliseen lentoliikenteeseen tarvitaan liikennöintilupa silloin, kun liikenneoikeuksien käyttöä on rajoitettu lentoliikennesopimuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikennöintiluvan hakemuksesta. Jos liikenneoikeuksia on rajoitettu määrä, eikä liikennöintilupaa voida myöntää kaikille niitä hakeneille, päätöksen on perustuttava kokonaistarkasteluun, jossa otetaan huomioon matkustaja- ja rahtiliikenteen tarpeet, kilpailun edistäminen sekä Euroopan unionin lentoliikenteen tasapainoinen kehitys.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, joiden perusteella hakijoiden vertailu suoritetaan.

6 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsittävän lentosarjan (ei-säännöllinen lentoliikenne) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin 4 §:ssä tarkoitetun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Kolmannen maan lentoliikenteen harjoittaja tarvitsee Suomen ja kolmannen maan väliseen ei-säännölliseen lentoliikenteeseen lentoluvan. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta lentoluvan, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;
- 3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 4 ja 5 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai
- 4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset 2 momentissa tarkoitetun luvan asiakirjoista, joilla hakija osoittaa luvan myöntämisen edellytysten täyttyvän. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi määräyksellään rajoittaa muiden kuin valmismatkan osana myytävien lentokuljetusten osuutta lentokohtaisesta kokonaispaikkatarjonnasta, jos rajoitus perustuu ETA-valtioissa yleisesti noudatettavaan kansainväliseen käytäntöön tai vastavuoroisuuteen. Määräyksissä on otettava huomioon Euroopan unionin ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamista koskevan lainsäädännön lisäksi:

- 1) Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit ja suositukset;
- 2) ECAC:n suositukset;
- 3) kansainvälinen käytäntö siltä osin kuin sitä yleisesti sovelletaan jäsenvaltioissa.

7 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan lentoliikenteen harjoittamiseen Suomen alueen yli. Lupa myönnetään joko säännölliselle

tai ei-säännölliselle lentoliikenteelle. Lupa myönnetään, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.

8 §

Lentotyölupa

Ilma-aluksen käyttämisestä erikoistehtäviin (erityislentotoiminta) säädetään EASA asetuksessa ja lentotoimintaan liittyvistä teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 216/2008 mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 965/2012, jäljempänä lentotoiminta-asetus. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, erityislentotoimintaan tarvitaan lupa (lentotyölupa). Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta lentotyöluvan hakijalle, jolla on käytettävissään lentotyön turvalliseen suorittamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto. Lentotyölupa myönnetään Liikenne- ja viestintäviraston hakijan toimintaedellytysten, asianomaista toimintaa koskevien säännösten ja määräysten tai vastaavan perusteen nojalla asettamaksi määräajaksi.

Lentotyölupaa ei tarvita, jos toiminnan harjoittaja, jonka kotipaikka tai pääasiallinen liikepaikka on toisessa ETA-valtiossa, osoittaa täyttävänsä vastaavalle toiminnalle kyseisessä valtiossa asetetut lupa-, kelpoisuus- tai muut vastaavat vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin asettaa toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisia, syrjimättömiä ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että lentotyötä saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos luvan hankkiminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen. Lentotyölupaa ei tarvita Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukaisesti tapahtuviin:

- 1) purjelentokoneiden hinauslentoihin;
- 2) laskuvarjohyppy lentoihin;
- 3) metsäpalovalvontalentoihin;
- 4) valtion- ja sotilasilmailuun;
- 5) satunnaisesti viranomaisen pyynnöstä suoritettaviin etsintä- ja pelastuslentoihin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentotyötoiminnan turvallisen harjoittamisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentotyöluvan saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) lentotyöluvan haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 2) lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävää kalustoa;
- 3) lentotyöluvan haltijan toimintakäsikirjoja ja menetelmiä;
- 4) lentotyöluvan haltijan taloudellisia edellytyksiä.

Lukuun ottamatta miehittämätöntä ilma-alusta, jonka toimintamassa on alle 150 kilogrammaa, lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää lentotyöluvan toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle ilma-alukselle, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaaranna, Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

9 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan kauko-ohjattuun lentotoimintaan. Luvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään kauko-ohjatun lentotoiminnan turvalliseen suorittamiseen tarvittava henkilöstö, toimintaan soveltuva kalusto sekä toimintaa koskeva ohjeistus.

13 luku

Lentomiestien pätevyudet ja koulutus

2 §

Ilmailun henkilölupien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 1 §:ssä tarkoitetun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Matkustamomiestien terveydentilatodistuksen myöntää Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.

Poiketen siitä, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin perustuvat tarkemmat määräykset lupien kelpoisuusvaatimuksista ja voimassaoloajoista.

3 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää Liikenne- ja viestintäviraston asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

4 §

Ulkomainen lupa

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa ulkomailla myönnettyt tehtävän edellyttämät henkilöluvat Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä ulkomailla myönnetyn luvan, jos tässä luvussa säädetty edellytykset täyttyvät.

6 §

Lentomiestien koulutus

Lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten lentomiehistön lupien, kelpoisuuksiin, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään EASA-asetuksessa ja lentomiehistöasetuksessa. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, lentomiehistön koulutukseen tarvitaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa (koulutuslupa). Liikenne- ja viestintävirasto myöntää koulutusluvan hakijalle, jolla on käytettävissään koulutuksen turvalliseen ja asianmukaiseen antamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto, tilat ja opetusvälineet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että 1 momentissa tarkoitettua koulutusta saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos vastaavaa koulutustoimintaa saa Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa ja jos luvan myöntäminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa lentomiehistön koulutuksesta tarkempia määräyksiä, jotka voivat koskea:

- 1) sellaista 2 momentissa tarkoitettua koulutustoimintaa, jonka harjoittamiseen riittää koulutusilmoitus;
- 2) koulutusluvan haltijan tai koulutusilmoituksen antajan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 3) koulutuksessa käytettävää kalustoa, opetustiloja ja muita opetusvälineitä;
- 4) koulutusluvan haltijan ja koulutusilmoituksen antajan toimintakäsikirjoja, toimintamenetelmiä ja koulutusohjelmia;
- 5) koulutuksesta viranomaiselle toimitettavia tietoja.

II A OSA

LIIKENTEEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

1 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityisteillä. Väylävirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 2 §:ssä tarkoitettujen tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Muu tie- tai katuverkon haltija voi sopia liikenteenohjauksen järjestämisestä liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan kanssa. Tie- ja katuverkon haltijoiden on sovittava liikennöinnin ja liikenteenohjauksen käytännön järjestelyistä silloin, kun väylät liittyvät toisiinsa ja niiden välillä liikennöidään. Väylävirasto voi yhteistyössä kuntia ja yksityisteitä edustavien toimijoiden kanssa sovittaa yhteen maanteilla, kaduilla ja yksityisteillä tarjottavia tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita.

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

—Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaisesti liikenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

- 1) sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehtoisesta reitistä;
- 2) osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;
- 3) osoittaa kohtaamispaikan;
- 4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;
- 5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;
- 6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;
- 7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljettaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;
- 8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitetusta liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisen toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitetun liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää toimenpiteen pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden.

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvasuhteeseen liittyvästä häiriöstä, joka voi aiheuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

---

6 §

Poikkeamailmoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitustavasta.

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

—Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen Väyläviraston tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että henkilötietojen suoja ja liike- tai ammattisalaisuutta ei vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

1 §

Tiedonantovelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen ilmoittamisesta tietojen yhteismitallisuuden ja vertailtavuuden varmistamiseksi

3 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun hinnan ilmoittamisesta ja hintatietojen esilläpidosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on seurattava matkustajille tarjottavien taksiliikenteen palvelujen hinnoittelua. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä taksiliikenteen palvelun kokonaishinnasta, jonka ylittyessä tai arvioitaessa ylittyvän taksiliikenteen palvelusta on sovittava nimenomaisesti. Liikenne- ja viestintäviraston on huomioitava edellä mainitun hinnan määrittelemisessä taksiliikenteen palvelun yleinen hintataso, taksiliikenteen palvelujen erilaiset hinnoittelumallit, yleinen kuluttajahintataso sekä väestön yleinen tulotaso. Määriteltyä kokonaishintaa on tarkasteltava vuosittain.

Jos syntyy erimielisyys siitä, onko hinnasta sovittu nimenomaisesti, palveluntarjoajan on näytettävä väitteensä toteen. Jos hinnasta ei ole sovittu nimenomaisesti, se ei voi ylittää 3 momentissa tarkoitettua Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemää kokonaishintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa enimmäishinnan yleisimmin käytetyille taksiliikenteen palveluille, mukaan lukien erityisryhmille suunnatuille taksiliikenteen palveluille, jos nii-

den taksiliikenteen kokonaishintojen nousu on merkittävästi suurempi kuin yleisen kuluttajahintatason ja taksiliikenteen kustannusindeksin kehitys. Liikenne- ja viestintäviraston asettaman enimmäishinnan on oltava kustannussuuntautunut siten, että se sisältää kohtuullisen voiton. Enimmäishintaa on tarkasteltava vuosittain.

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

1 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rajapinnan ja rajapinnan käyttämiseksi tarvittavan muun tietoaineiston verkko-osoite tai -osoitteet sekä näiden päivitykset on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista tai päivityksen osalta heti kun uusi osoite on tiedossa.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarjottava tekninen palvelu, jolla 1 momentissa tarkoitettu tietojen toimittaminen voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa.

---

6 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava ja tarkistettava, täyttävätkö ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia aloja ja 3 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia toimia toteuttavat palveluntarjoajat, viranomaiset ja muut toiminnanharjoittajat direktiivissä ja sen nojalla säädetty vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia teknisiä määräyksiä 2 momentissa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja arvioinnin hakemisesta.

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun lentoliikenteen julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää maakunta kuultuaan Liikenne- ja viestintävirastoa. Maakunta voi asettaa lentoliikenneasetuksen mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalla reitillä, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

Maakuntien järjestämisvastuulla olevan lentoliikenteen ostopalveluiden rahoitus toteutetaan erillisrahoituksena. Liikenne- ja viestintävirasto kohdentaa rahoituksen maakunnan tekemään julkisen palveluvelvoitteen kattamiseen valtion talousarvioissa olevan määrärahan puitteissa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee asiasta sopimuksen maakunnan kanssa.

HE 61/2018 vp

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset maakunnat saavat käyttää Liikenne- ja viestintävirasto kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

---

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

1 §

Ilmoitusvelvollisuus

Välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan on tehtävä toiminnastaan ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoituksessa on kuvattava tarjottavat palvelut sekä annettava palveluntarjoajan yhteystiedot.

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

1 §

Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovittaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamia tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin mukaan toimitettavista tiedoista sekä siinä tarkoitetuista määräajoista.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

---

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastosta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liike- tai ammattisalaisuutta.

---

6 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen hen-

kilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitettun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen.

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi mitä edellä säädetään Liikenne- ja viestintävirastonomaisten yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja Liikenne- ja viestintävirasto ovat:

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajanoikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut toimivaltaiset elimet.

Liikenne- ja viestintävirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. Liikenne- ja viestintäviraston antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toi-

HE 61/2018 vp

mivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

10 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen.

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitettua linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuultuaan asiassa 3 §:ssä mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalien haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.

11 §

ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen

ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten alojen ja 3 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten toimien toimivaltainen kansallinen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

12 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitettut viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (*Interbus-sopimus*) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitettua sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan ja myöntää sopimuksen 15 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvan. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos.

13 §

Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reitien luvat sekä luvat tavarankuljetukseen.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

---

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

---

16 §

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto ja Puolustusvoimat ovat tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa hyväksymisensä koulutuskeskuksissa annettavan koulutuksen valvonnasta sekä koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä.

Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitettavista ilmoituksista.

18 §

Eräiden lentomiestöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät

Ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto myöntää lentäjän lentomiestöasetuksessa tarkoitettua lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen.

Hyväksytyyn ilmailulääkäriin tai työterveyslääkäriin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta ja matkustamomiestöön terveydentilatodistuksesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Matkustamomiestöön kelpoisuustodistuksen myöntää Liikenne- ja viestintävirasto tai organisaatio, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt tähän tehtävään.

2 luku

Viranomaistehtävien hoitaminen

1 §

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi päästä tässä laissa tarkoitettujen palvelun tarjoajan toimipaikan tiloihin ja alueelle, ammattimaisessa liikenteessä käytettäviin liikennevälineisiin sekä tiloihin suorittaakseen tarkastuksen. Pääsyoikeus ei kuitenkaan koske pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ottaa haltuunsa tarkastettava aineisto tai sen jäljennös muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä ja jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää valvonnassa ulkopuolisen asiantuntijan apua, jos se on valvonnan toimittamiseksi tarpeellista. Ulkopuolisen asiantuntijan on oltava perehtynyt valvottavaan osa-alueeseen. Ulkopuolinen asiantuntija ei voi tehdä tarkastusta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Vastuu valvonnasta säilyy Liikenne- ja viestintävirastolla. Liikenne- ja viestintäviraston ja asiantuntijan välisessä sopimuksessa sovitaan tehtävien sisällöstä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ulkopuolista asiantuntijaa tämän suorittaessa sille annettuja tehtäviä. Jos asiantuntija ei noudata tehtäviä hoitaessaan viraston ja asiantuntijan välistä sopimusta ja muuta valvonnan yhteydessä annettua ohjeistusta taikka muutoin laiminlyö tehtävien asianmukaisen hoitamisen tai toimii lainvastaisesti, viraston on sanottava irti sopimus asiantuntijan kanssa.

Ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus saada Liikenne- ja viestintävirastolta suorittamistaan tehtävistä asianmukainen korvaus.

2 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännösten noudattamista valvovalla muulla viranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta ja luvanhaltijoilta sekä muilta toimijoilta ja henkilöiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Liikenne- ja viestintävirastolla on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot II osan 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitettua kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, 12 luvun 8 §:ssä ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä III osan 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta.

Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada poliisilta tiedot, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa palvelujen käyttäjien turvallisuuteen liittyvien lupaedellytysten täyttymistä tai tehtäessä muita vastaavia tässä laissa tarkoitettuja valvontatoimia.

3 §

Oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Jos Liikenne- ja viestintävirastolla on erityistä syytä epäillä, että henkilöluvan haltija ei täytä luvan myöntämiseksi ja voimassa pitämiseksi asetettuja tietoja, taitoja tai terveyttä koskevia vaatimuksia, virasto voi edellyttää, että luvan haltija osoittaa kokeella, lääkärintarkastuksella tai muulla tarkastuksella, että vaatimukset edelleen täyttyvät, ja toimittaa määräajassa virastolle todistuksen tai muun selvityksen tällaisesta kokeesta, lääkärintarkastuksesta tai muusta tarkastuksesta.

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan IV osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle rautatielääkärille, 2 §:ssä tarkoitettulle rautatiepsykologille, 3 §:ssä tarkoitettulle merimieslääkärille, 4 §:ssä tarkoitettulle ilmailulääkärille tai työterveyslääkärille tai Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

3 a §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä II osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 13 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä, sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos II osan 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus tai kelpoisuustodistus taikka 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, Liikenne- ja viestintävirasto antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset henkilöluvan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ilmoittamisesta ja alkuperäisen asiakirjan mitätöinnistä.

4 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Poliisiin on viipymättä ilmoitettava salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle tiedossaan olevista seikoista, jotka voivat johtaa II osan I luvussa tarkoitettujen luvan peruuttamiseen tai huomautuksen taikka varoituksen antamiseen.

5 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada sille tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta, rajavartiolaitokselta, Tullilta, työsuojeluhallinnolta ja Verohallinnolta.

---

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

1 §

Rautatielääkärin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta rautatielääkärin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

- 1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkärin oikeudet;
- 2) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan terveydentilaa koskevat vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatielääkärin hyväksynnän, jos rautatielääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatielääkärien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

2 §

Rautatiepsykologin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta rautatiepsykologin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien psykologista henkilöarviointia varten, jos:

- 1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu psykologi;
- 2) hakijalla on riittävä työ- ja organisaatiopsykologian ja psykologisen henkilöarvioinnin tuntemus;
- 3) hakija on perehtynyt kuljettajan tehtävissä toimivilta vaadittavien psykologisten ominaisuuksien arviointiin ja hänellä on käytännön kokemusta psykologisten ominaisuuksien arvioinnista;
- 4) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan tehtävissä vaadittavat psykologiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatiepsykologin hyväksynnän, jos rautatiepsykologi täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatiepsykologien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

3 §

Merimieslääkäriin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta merimieslääkäriin enintään viideksi vuodeksi laivaväen lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkäriin oikeudet;

2) hakija on Suomessa suorittanut koulutuksen merimieslääkäriin työolosuhteista ja terveystieteistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa merimieslääkäriin hyväksynnän, jos merimieslääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merimieslääkäriin kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä sekä laivaväen lääkärintodistuksen mallilomakkeesta.

4 §

Ilmailulääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ilmailulääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen noudattaen lentomiestöasetusta.

5 §

Terveydentilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset

Henkilöluvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen 1, 3 ja 4 §:ssä tarkoitetun lääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen sekä henkilöarvioinnin tehneen 2 §:ssä tarkoitetun psykologin on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tahon on salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se epäilee ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä.

Myös terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, jos hän epäilee, että henkilöluvan hakija tai haltija ei täytä terveydelle asetettuja vaatimuksia. Hänen on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos hän epäilee, että tämän terveydentilasta aiheutuu välitön uhka liikenneturvallisuudelle.

Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta hänen toimintakykyynsä.

4 luku

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle

1 §

Tehtävien siirtäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi liikenteen lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomaisena sopimuksella siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle omaa toimintaansa tukevia avustavia tehtäviä taikka muita jäljempänä erikseen määriteltyjä hallintotehtäviä.

Tehtävät voidaan yhdistää muuhun Liikenne- ja viestintäviraston hankkimaan palveluun.

---

2 §

Yleiset säännökset

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa tässä luvussa tarkoitetuista palveluntarjoajista.

---

3 §

Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät avustavat tehtävät:

- 1) hakemusasiakirjojen ja rekisteri-ilmoitusten vastaanottaminen;
- 2) tietojen tallentaminen rekisteriin;
- 3) asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenne- ja viestintävirastolle;
- 4) todistusten, asiakirjojen ja tunnisteiden tuottaminen ja antaminen asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottaminen;
- 5) tehtäviin liittyvien maksujen kerääminen ja välittäminen Liikenne- ja viestintävirastolle;
- 6) hakemusmenettelyihin ja rekisterinpitoon liittyvä neuvonta ja tietojen välittäminen;
- 7) muut vastaavat tekniset tehtävät.

Palveluntarjoaja ei saa arvioida rekisteröinnin ja luvan myöntämisen edellytysten täyttymistä eikä poistaa liikennevälinettä lopullisesti rekisteristä, vaan sen on siirrettävä tällaiset hakemukset tai rekisteri-ilmoitukset Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää ammattipätevyuden todentamiseen liittyvänä avustavana tehtävänä ammattipätevyuden arviointiin liittyvän kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää jakeluluontoisena pidettävän ajopiirturiasetuksessa tarkoitetun kuljettaja- ja yrityskorttien myöntämisen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat ilmaisuun liittyvät II osan 13 luvun 2 §:ssä tarkoitetun pätevyuden todentamiseen liittyvät tehtävät:

- 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä;
- 2) tarkastuslentäjän pätevyuden arviointi ja hyväksyntä.

5 §

Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus

Sen lisäksi mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus, 28 artiklan 3 kohdassa säädetään, palveluntarjoajan kanssa tehtävässä sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 7) Liikenne- ja viestintäviraston palveluntarjoajalle maksamasta korvauksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi irtisanoa tai purkaa sopimuksen, jos palveluntarjoaja ei enää täytä siihen kohdistuvia yleisiä vaatimuksia tai jos palveluntarjoaja olennaisesti laiminlyö sopimuksessa sovittujen tehtävien suorittamisen tai muutoin rikkoo sopimusta tai toimii olennaisesti tai toistuvasti lainvastaisesti.

Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla olennaista vaikutusta sille uskottujen tehtävien hoitamiseen.

6 §

Muut siirrettävät tehtävät

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää henkilöiden tai organisaatioiden ensimmäisen sertifiointiin tai jatkuvaan valvontaan liittyvät tehtävät päteville yksiköille noudattaen, mitä EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa tarkemmin säädetään.

7 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo palveluntarjoajien toimintaa. Virastolla on oikeus tehdä valvontaa varten tarkastuksia palveluntarjoajan toimitiloissa ja saada salassapitosäynnösten esittämättä tietoja palvelutehtäviin liittyvistä asiakirjoista. Valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Toimitilojen tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:ää.

V OSA

LIIKENTEEN TIETOVARANNOT

1 luku

Liikenneasioiden rekisteri

1 §

Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

Liikenne- ja viestintävirasto pitää sähköisesti liikenneasioiden rekisteriä, joka sisältää tietoja:

Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää rekisterissään olevia tietoja sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

---

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot seuraavilta tahoilta:

---

6) rekisteröintitehtäviä suorittavalta, katsastustoiminnan harjoittajalta, yksittäishyväksyntöjä myöntävältä sekä muulta Liikenne- ja viestintäviraston sopimuskumppanilta;

Sen lisäksi, mitä IV osan 2 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisesta ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Edellä tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus edellä 1–4 momentissa tarkoitettujen tietojen saantiin salassapitosäännösten estämättä. Tiedot toimitetaan maksutta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa sovitaan. Tiedot on toimitettava ilman aiheetonta viivytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisen tavoista.

3 §

Muutokset rekisteritietoihin

Edellä 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tahon on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. Liikenne- ja viestintävirasto järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus oma-aloitteisesti merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset.

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Luonnollisista henkilöistä rekisteriin saa tallentaa:

Rekisteriin saa tallentaa Liikenne- ja viestintäviraston lakisäätteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolta saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

3 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikennevälinettä koskevista talennettavista teknisluontoisista tiedoista.

5 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää liikennevälineeseen liittyvien rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin, jos se saa tiedon liikennevälineen omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä.

6 §

Tietojen säilyttäminen ja poistaminen

Jollei kansainvälisestä veloitteesta tai laista muuta johdu, rekisteriin merkityt tiedot poistetaan seuraavasti:

---

9) rekisteröidylle asetettu toimintakielto tai muu Liikenne- ja viestintäviraston tai poliisin tekemää hallinnollista toimenpidettä koskeva tieto 10 vuoden kuluttua siitä, kun päätös on saanut lainvoiman;

Sen estämättä mitä edellä tässä pykälässä säädetään tietojen poistamisesta, rekisterissä oleva tieto voidaan yksittäistapauksessa erityisestä syystä jättää poistamatta niin kauaksi aikaa kuin tieto on välttämätön rekisterinpitäjän tehtävien hoitamiseksi. Liikenne- ja viestintäviraston on säilytysaikaa pidentäessään määriteltävä säilyttämisen syy ja säilytysajan enimmäispituus.

3 luku

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

1 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Tietojen luovuttamisesta päättää Liikenne- ja viestintävirasto.

---

2 §

Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii siitä, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat ajan-
tasaisina saatavissa tietojärjestelmään luodun yhteyden kautta koneluettavassa ja helposti
muokattavassa vakiotietomuodossa vapaasti käytettäväksi.

4 §

Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa 3 §:n 1
momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin seuraavasti:

Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tie-
toja saa luovuttaa edelleen tai muuten antaa sivulliselle vain, jos siitä on säädetty laissa, luovu-
tus perustuu Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai Euroopan unionin
lainsäädäntöön, tai jos Liikenne- ja viestintävirastolta on antanut siihen luvan.

5 §

Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan

Liikenne- ja viestintävirastolta saa, sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, luovuttaa yk-
sittäistapauksissa liikenneasioiden rekisteriin tallennettuja tietoja sellaista kehittämis- ja inno-
vaatiotoimintaa varten, jonka tavoitteena on liikennejärjestelmän ja -palveluiden kehittäminen
ja tarjoaminen, liikennejärjestelmää ja -palveluita koskevan tietoisuuden ja ymmärryksen li-
sääminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen ympäristötavoitteiden saa-
vuttamisen edistäminen. Salassa pidettäviä tietoja saa luovuttaa ainoastaan henkilön suostu-
muksella tai sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. Liiken-
ne- ja viestintäviraston rikos- tai sakkorekisteristä saamia tietoja saa luovuttaa ainoastaan sel-
laisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön.

Liikenne- ja viestintävirastolta voi antaa luvan sellaiseen rekisterissä olevien tietojen käsitte-
lyyn, joka suoritetaan pelkästään koneellisesti, jos käsittelyn lopputulos sisältää ainoastaan
sellaista tietoa, jota ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. Tietoja ei saa käsittelyn aikana
tallentaa muutoin kuin väliaikaisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolle on toimitettava riittävä selvitys, jonka perusteella virasto voi
varmistua pyydettyjen tietojen tarpeellisuudesta käyttötarkoitus huomioiden, tietojen turvalli-
sesta käsittelystä ja hakijan luotettavuudesta.

6 §

Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa rekiste-
ristä toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle sellaisia tietoja, jot-
ka ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Liikenne- ja viestintävi-
rasto ei saa kuitenkaan luovuttaa sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka se on saanut rikos-
tai sakkorekisteristä, ellei muualla laissa ole toisin säädetty.

Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa rekisteristä tietoja ulkomaan viranomaisille tai vi-
ranomaistehtäviä varten, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Euroopan yhteisön lainsäädäntöön
tai Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen. Jos henkilötietoja siirretään
ETA-alueen ulkopuolelle, Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen V luvun edellytysten

on täytyttävä. Liikenneasioiden rekisteristä tietoja saanut muu viranomainen saa luovuttaa tietoja edelleen samojen edellytysten täytyessä.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tai IV osan 4 luvussa tarkoitettua tehtävänsä varten.

7 §

Tiedonluovutuksen rajoittaminen

Liikenne- ja viestintäviraston luovuttaessa 3 momentissa tarkoitettua luovutusrajoituksen alaista tietoa luovutuksen saajalle on samalla ilmoitettava luovutusrajoituksesta sekä tietojen käyttöä ja suojausta koskevat rajoitukset.

8 §

Henkilön omien tietojen hallinta

Liikenne- ja viestintäviraston on mahdollistettava rekisteröidyn omien tietojen hakeminen ja kopioiminen toiseen tietojärjestelmään avoimen rajapinnan välityksellä koneluettavassa muodossa. Tämä ei koske sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka Liikenne- ja viestintävirastolta on saanut rikos- tai sakkorekisteristä eikä valvonta- ja seuraamustietoja.

4 luku

Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

1 §

Liikenteeseen liittyvät tiedot

Sen lisäksi, mitä 1-3 luvuissa ja muualla säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää laissa säädettyjä tehtäviään varten tietoja:

- 1) liikennemarkkinoiden ja liikkumispalveluiden tarjonnasta ja kysynnästä sekä niiden kehityksestä;
- 2) eri liikennemuotojen liikennemääristä ja muista tunnusluvuista;
- 3) liikenneonnettomuuksista sekä liikenteen vaaratilanteista ja poikkeamista;
- 4) Suomen satamiin kohdistuvista aluskäynneistä;
- 5) muista sen tehtävien hoitamisen kannalta keskeisistä seikoista.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada maksutta salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ylläpitotehtävään liittyvät välttämättömät tiedot:

- 1) muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta;
- 2) liikennevälineiden omistajilta, liikennöitsijöiltä tai niiden edustajilta;
- 3) satamien ja muiden terminaalien ylläpitäjiltä;
- 4) rataverkon haltijoilta.

Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Liikenne- ja viestintäviraston on toiminnassaan edistettävä rajapintojen yhteentoimivuutta.

2 §

Avoim data

Liikenne- ja viestintävirasto avaa 1 §:n nojalla saamansa tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

3 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamia tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

5 luku

Väyläviraston tietovarannot

1 §

Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot

Väylävirasto ylläpitää laissa säädettyjä tehtäviään varten tietoja:

- 1) väylien sijainnista, pituudesta, leveydestä ja niiden muusta liikennöitävyydestä;
- 2) nopeus- ja kulkurajoituksista;
- 3) väylien varusteista ja laitteista;
- 4) väylien taitorakenteista;
- 5) teiden ja katujen nimistä;
- 6) pysäkeistä;
- 7) väylien kunnosta ja kunnossa pidosta;
- 8) muista väyliä koskevista tärkeimmistä ominaisuuksista;
- 9) rautatieliikenteen ratakapasiteetin myöntämisestä.

Väylävirasto voi ylläpitää tietovarantoja, johon yhdistetään myös muiden viranomaisten tai yksityisten toimijoiden ylläpitämiä väyliä koskevia tietoja.

2 §

Väyläviraston tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään, Väylävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta salassapitosäännösten estämättä tiedot, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Väyläviraston on toiminnassaan edistettävä rajapintojen yhteentoimivuutta.

3 §

Avoim data

Väylävirasto avaa 1 §:ssä tarkoitetut tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaimisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

4 §

Tietojen luovuttaminen sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle

Väyläviraston on palveluitaan ja järjestelmiään sekä tietosisältöjä kehittäessään huolehdittava siitä, että ne ovat yhteentoimivia sellaisten palveluiden kanssa, jotka hoitavat laissa säädettyä tehtävää Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Väyläviraston on tällöin myös huolehdittava siitä, että tehtävän hoitamiseksi tarvittava tieto on tehtävää hoitavan käytettävissä ilman aiheetonta viivästystä rajapinnan kautta.

Väylävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja toimijalle, joka hoitaa sen puolesta sopimuksella määriteltyä tehtävää, jos tiedon saaminen on välttämätöntä tehtävän hoitamiseksi.

5 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

Väylävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Väylävirasto luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

2 §

Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen

Luvan haltija voi ilmoittaa luvassa tarkoitetun toiminnan keskeytyneeksi tai päättyneeksi. Päätymisilmoituksen saatuaan Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa luvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa lupaa tai peruuttaa luvan, jos:

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi peruuttaa määräajaksi tai kokonaan laivavaen pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen sekä lentäjän ja veturinkuljettajan luvan henkilöltä, joka rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti liikennettä koskevia

säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen tai on muulla toiminnallaan osoittanut yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa lupa-asiakirjan haltuunsa asian selvittämisen ajaksi välittömästi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Lupa-asiakirja on viipymättä palautettava, jos lupaa ei peruuteta.

2 a §

Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä

Kun Liikenne- ja viestintäviraston harkinnassa on rautatieyrityksen toimiluvan peruuttaminen siksi, että luvan haltija ei enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta tai luvan haltija on viraston huomautuksesta huolimatta rikkonut vakavasti ja toistuvasti toimiluvassa asetettuja ehtoja tai rautatieliikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä, viraston on varattava luvan haltijalle mahdollisuus korjata puute kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhyempi. Jos luvan haltija ei ole korjannut puutteellisuutta asetetussa määräajassa, ja puutetta on pidettävä olennaisena, tai jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä luvan haltijan taloudellista asemaa voida saada luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamisen edellyttämälle tasolle kohtuullisessa ajassa, viraston on peruutettava toimilupa kokonaan tai määräajaksi.

Todetessaan, ettei 1 momentissa tarkoitettu toimiluvan haltija enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta, Liikenne- ja viestintävirasto voi samalla päättää, että rautatieliikenteen harjoittamista saadaan jatkaa toimiluvan mukaisesti tai rajoitettuna enintään kuuden kuukauden ajan. Lupaa rautatieliikenteen harjoittamisen jatkamiseen ei saa kuitenkaan antaa, jos toiminnan jatkaminen voi vaarantaa rautatieliikenteen turvallisuutta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava peruuttamastaan toimiluvasta Euroopan unionin rautatievirastolle. Jos Liikenne- ja viestintävirasto havaitsee 1 momentissa tarkoitettua puutteen toisen Euroopan unionin myöntämässä toimiluvassa, viraston on välittömästi ilmoitettava tästä kyseisen jäsenvaltion toimilupaviranomaiselle.

Kun Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa veturinkuljettajan luvan, on peruuttamista koskevasta päätöksestä viipymättä ilmoitettava kuljettajalle ja sille tiedossa olevalle rautatieliikenteen harjoittajalle, jonka palveluksessa kuljettaja on tai jonka toiminnassa hän on mukana.

Jos toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomaisella on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastoa peruuttamaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän veturinkuljettajan luvan tai tekemään lisätarkastuksia, viraston on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa ja ilmoitettava päätöksestään pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle, Euroopan komissiolle sekä muiden ETA- valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on peruuttanut kuljettajan luvan, viraston on ilmoitettava sen takaisin saamista koskevat menettelyt.

2 b §

Ajopiirturikorttien peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ajopiirturikortin.

---

2 c §

Huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan haltijalle ja tällaisen luvan haltijan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle huomautuksen tai varoituksen, jos tämä muutoin kuin 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla jättää noudattamatta säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa tai luvassa tarkoitettun tehtävän hoitamista. Huomautus tai varoitus voidaan antaa myös tässä laissa tarkoitettun ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajalle ja tällaisen toiminnan harjoittajan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle, jos nämä eivät noudata toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.

---

3 b §

Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta

Jos II osan 7 luvussa tarkoitettu kuljettaja, jonka lupakirja on myönnetty toisessa ETA- valtiossa, ei täytä veturinkuljettajadirektiivin mukaisia lupakirjan saamisen edellytyksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä asianomaisen ETA-valtion toimivaltaista viranomaista peruuttamaan lupakirja tai tekemään lisätarkastuksia. Viraston on ilmoitettava pyynnöstä Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

---

3 c §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitettulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejärjestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta II osan 7 luvun 13 §:n 3 momentin nojalla esittämäänsä vaatimukseen.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on saattanut edellä 3 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla ETA- valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan komission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kieltoa kuljettaa liikkuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilma-alua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

3 d §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin on otettava haltuun Liikenne- ja viestintäviraston antama II osan 10 luvussa tarkoitettu pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus, jos on syytä epäillä, että henkilö on tehtävää hoitaessaan syyllistynyt rikoslain 23 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun vesiliikennejuopumukseen, ja toimitettava se viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka on viipymättä päätettävä pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta.

---

3 f §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain II osan 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään mainitun luvun 6 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatillisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin tämän lain V osan 2 luvun 1 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

3 g §

Menettelyt toisen valtion myöntämien lupien osalta

Jollei muussa laissa toisin säädetä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta seuraa, Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa toisen maan toimivaltaiselle viranomaiselle, jos sen on syytä epäillä, että tässä laissa tarkoitettua toimintaa koskevan toisen valtion myöntämän luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä.

3 h §

Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen

Jos Liikenne- ja viestintävirasto havaitsee, että muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus ei enää täytä STCW-yleissopimuksen asettamia vaatimuksia, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä Euroopan komissiolle.

---

4 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia EU-asetuksia tai lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

---

5 §

Oikaisuvaatimus

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua II osan 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun näytön vastaanottajan, 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetun koulutusluvan haltijan sekä IV osan 1 luvun 18 §:ssä tarkoitetun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkärin ja matkustamomiehistön kelpoisuus-

HE 61/2018 vp

todistuksen myöntävän organisaation sekä 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rautatielääkäriin, 2 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 3 §:ssä tarkoitetun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla II osan 7 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, Liikenne- ja viestintävirastolta.

Edellä IV osan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

---

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään:

---

6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

_____

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

_____

52.

Laki

liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 4–6 ja 8–14 §, seuraavasti:

4 §

Julkiset lataus- ja tankkauspisteet

Toiminnanharjoittaja saa asettaa julkisen lataus- ja tankkauspisteen käytölle aikarajoituksia sekä erilaisia tunnistus-, käyttö- ja maksuehtoja.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- tai tankkauspiste on jakeluinfradirektiivin liitteessä II säädettyjen teknisten eritelmien mukainen.

Toiminnanharjoittaja ei saa edellyttää, että käyttäjän tai kuluttajan on sitouduttava sopimukseen tai jäsenyyteen voidakseen tehdä yksittäisen latauksen tai tankkauksen.

Sähkökäyttöisten ajoneuvojen latauksessa tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää älykkäitä latausjärjestelmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista teknisistä eritelmistä.

5 §

Käyttäjille annettavat tiedot

Ajoneuvon käyttäjän saatavilla tulee olla merkitykselliset, johdonmukaiset ja selkeät tiedot siitä, mitä vaihtoehtoista polttoainetta ajoneuvossa voidaan käyttää. Nämä tiedot on annettava moottoriajoneuvon ohjekirjassa, tankkaus- ja latauspisteissä, moottoriajoneuvossa ja moottoriajoneuvon edustusliikkeissä. Edellä tarkoitetuista tiedoista on käytävä ilmi, miten polttoaine tai, jos kyseessä on sähköauto, sen lataustapa täyttää jakeluinfradirektiivin liitteen II mukaiset tekniset eritelmät.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että 1 momentissa tarkoitettut tiedot ovat käyttäjien saatavilla vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkauspisteissä.

Ajoneuvojen kaupallisten myyjien ja vuokralle antajien sekä muiden kaupallisten toimijoiden, jotka luovuttavat ajoneuvoja käyttäjien käyttöön, tulee varmistaa, että 1 momentissa tarkoitettut tiedot ovat käyttäjien saatavilla moottoriajoneuvojen ohjekirjoissa ja moottoriajoneuvoissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista käyttäjille annettavista tiedoista ja merkinnöistä sekä niiden voimaantulosta.

6 §

Vaihtoehtoisten polttoaineiden hintojen esittäminen

HE 61/2018 vp

Jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa vaihtoehtoisten polttoaineiden hintoja niitä vertailemalla, ei näiden tietojen esittäminen saa johtaa polttoaineiden käyttäjiä harhaan eikä aiheuttaa sekaannusta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista käyttäjille annettavista tiedoista.

8 §

Meri- ja sisävesialusten maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet meri- ja sisävesialuksia varten ovat jakeluinfrastruktuurin liitteen II teknisten eritelmien mukaisia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista teknisistä eritelmistä.

9 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista omasta aloitteestaan tai saamiensa ilmoitusten perusteella.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

12 §

Uhkasakko, teettämishukka ja keskeyttämishukka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia Euroopan unionin säädöksiä tai lain nojalla annettuja määräyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämishukasta ja teettämishukasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

HE 61/2018 vp

13 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta määrätä suorittamaan maksu virastolle 11 §:ssä tarkoitettua tarkastuksesta aiheutuneista kustannuksista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

14 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

53.

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2, 4 d, 5, 11 a– 11 d, 12–14, 16, 18, 20 a ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 d ja 18 § laissa (/), 5, 11 a–d, 12, 14, 16, 18, 20 a ja 21 § laissa 1312/2016, 13 § osaksi laissa 645/2010 seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;
- 2) *luotsilla* henkilöä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä 21 kohdassa tarkoitettulla Saimaan kanavan vuokra-alueella;
- 3) *luotsausyhtiöllä* osakeyhtiötä, joka on perustettu Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (1008/2010);
- 4) *luotsipaikalla* luotsattavaksi väyläksi määrätyn väylän avomeren puoleisessa päässä tai väylällä olevaa karttaan merkittyä aluetta, jossa luotsi nousee alukseen tai poistuu aluksesta tai jossa vaihdetaan luotsia;
- 5) *yleisellä kulkuväylällä* vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua yleistä kulkuväylää;
- 6) *Alusliikennepalvelun tarjoajalla* alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 5 kohdassa tarkoitettua VTS-palveluntarjoajaa;
- 7) *jäänmurtajalla* alusta, jota käytetään alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetussa laissa (1121/2005) tarkoitettua jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;
- 8) *valtionaluksella* sota-, rajavartio-, poliisi- ja tullialusta sekä alusta, jota muussa kuin kauppamerenkulussa käytetään pääasiassa valtion tarkoitukseen;
- 9) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 10) *automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS)* SOLAS-yleissopimuksen navigoinnin turvallisuutta koskevassa V luvussa tarkoitettua alusten automaattista tunnistusjärjestelmää;
- 11) *STCW-yleissopimuksella* merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 12) *laivasimulaattorilla* STCW-yleissopimuksen mukaisesti arvioidun oppilaitoksen tai ammatikorkeakoulun merenkulkijoiden koulutuksessa käyttämää laivasimulaattoria;
- 13) *MARPOL-yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 14) *IGC-säännöstöllä* nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstöä;
- 15) *IMDG-säännöstöllä* vaarallisten aineiden kuljetusta kappaletavarana aluksessa koskevaa IMO:n säännöstöä;

HE 61/2018 vp

16) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

17) *nesteytettyllä kaasulla* IGC-säännösten 19 luvussa tarkoitettuja aineita ja niihin rinnastettavia nesteytettyinä kuljetettavia kaasuja;

18) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL-yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y tai Z;

19) *vaarallisella kiinteällä irtolastilla* SOLAS-yleissopimuksen liitteen VII luvun A 1 osan 7 säännössä määriteltyä vaarallista kiinteää irtolastia;

20) *INF-lastilla* SOLAS-yleissopimuksen VII luvun D osassa tarkoitettua lastia, joka sisältää säteilytettyä ydinpoltoainetta, plutoniumia tai eräitä radioaktiivisia jätteitä ja jota kuljetaan IMDG-säännösten mukaisesti;

21) *Saimaan kanavan vuokra-alueella* aluetta, jota koskee Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehty sopimus (SopS 8/2012);

22) *Saimaan kanavalla* kanava-alueella Saimaan kanavan vuokra-alueella sijaitsevan Brusnitsnojen sulun alasarjan ja Suomen alueella sijaitsevan Mälkiän sulun yläsarjan välillä;

23) *Saimaan vesialueella* järvistä koostuvaa järvioluetta, jolla sijaitsee luotsinkäyttövelvollisuuden piiriin kuuluva Saimaan väylästä, lukuun ottamatta Saimaan kanavaa;

4 d §

Toimintakäsikirja

Luotsausyhtiön on laadittava ja ylläpidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on kuvattu:

- 1) luotsauspalvelujen tarjoaminen;
- 2) menettelyt, joilla varmistetaan luotsille tässä laissa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien noudattaminen;
- 3) luotsauksia koskeva tiedonvaihto ja yhteistoiminta alusliikennepalvelun tarjoajan kanssa; sekä
- 4) toiminta onnettomuus- ja poikkeustilanteissa.

Toimintakäsikirja on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tiedoksi ennen kuin se otetaan käyttöön ja jokaisen päivityksen jälkeen.

5 §

Velvollisuus käyttää luotsia

Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä on velvollinen käyttämään luotsia:

- 1) alus, alusyhdistelmä tai hinausyhdistelmä, joka kuljettaa irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita tai vaarallista kiinteää ainetta tai kuljettaa INF-lastia;
- 2) alus tai alusyhdistelmä, joka liikennöi Suomen aluevesillä ja joka on suurimmalta pituudeltaan yli 70 metriä tai suurimmalta leveydeltään yli 14 metriä;
- 3) Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella liikennöivä:
  - a) alus tai alusyhdistelmä, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 35 metriä;
  - b) hinausyhdistelmä, jossa hinattavan pituus on yli 35 metriä ja hinaus liittyy muuhun kuin puutavaran uittoon;
- 4) ulkomainen valtionalus, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 15 metriä.

Velvollisuus käyttää luotsia ei koske:

- 1) Suomen valtionalusta;

2) jäänmurtajaa, jota käytetään sopimuksen perusteella alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetussa laissa tarkoitetun jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;

3) yleiseen tiehen kuuluvaa lauttaa ja alusta, joka on yksinomaan saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 5 §:ssä tarkoitetussa liikenteessä tai vastaavanlaisessa liikenteessä Ahvenanmaan maakunnassa;

4) venäläistä alusta sen liikennöidessä vain Saimaan kanavan vuokra-alueella;

5) hinausyhdistelmää silloin, kun se ei kuljeta irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita, vaarallista kiinteää ainetta eikä INF-lastia ja:

a) hinaajan ja hinattavan yhteenlaskettu pituus on enintään 70 metriä; tai

b) hinaaja on pituudeltaan enintään 50 metriä ja hinattavan pituus on enintään 110 metriä ja hinaaja on varustettu ammattikäyttöön tarkoitetulla A-luokan automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS), jolla voidaan ilmaista, että hinaus on käynnissä.

Velvollisuudesta käyttää luotsia on vapautettu:

1) alus, joka on kokonsa puolesta velvollinen käyttämään luotsia, mutta jonka päällikölle Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt:

a) kyseistä alusta ja väylää koskevan 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan; tai

b) kyseistä alusta ja väylää tai vesialuetta koskevan 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden;

2) säiliöalus, joka on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja jonka päällikölle ja perämiehelle Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt kyseistä alusta ja väylää koskevan linjaluotsinkirjan ja joka:

a) kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

b) on kaksoisrunkoinen ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä;

3) Saimaan vesialueella ja Saimaan kanavan Suomen puoleisella osalla, kyseisen vesialueen sisäisessä liikenteessä liikennöivä alus, alusyhdistelmä, hinaaja ja hinausyhdistelmä silloin, kun se ei kuljeta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lastia;

4) alus, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt 21 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi perustelluista turvallisuus- tai ympäristönsuojelullisista syistä päättää, että nimetyn päällikön tai tietyn aluksen on käytettävä luotsia.

Aluksen päällikön on aluksen saapuessa alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulle VTS-alueelle ilmoitettava VTS-keskukselle, käyttääkö hän 3 momentissa tarkoitettua vapautusta ja, jos käyttää, ilmoitettava vapautuksen numero.

11 a §

Luotsaustutkinnot

Luotsaustutkinto sisältää seuraavat osa-alueet:

1) peitepiirroskoe ja reittisuunnitelman laatiminen, joiden avulla selvitetään hakijan väylätuntemus;

2) kirjallinen koe, johon kuuluu kysymyksiä tutkinnon kohteena olevan väylän tai väylien olosuhteita, liikennöintiä, alusliikennepalvelua, jäänmurtoa ja satamia koskevista asioista sekä tämän lain ja tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja alusliikennepalvelulain säännöksistä;

3) laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään tutkinnon suorittajan kyky navigoida alusta laatimansa reittisuunnitelman mukaisesti optisesti ja tutkan avulla, kyky käsitellä ja kuljettaa alusta tutkinnon kohteena olevalla väylällä tai väylillä ja satamassa, kyky reagoida kohtaavaan ja risteävään liikenteeseen, kyky toimia vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä kyky toimia poikkeustilanteissa;

4) kirjallinen ja laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään, että tutkinnon suorittaja tuntee erityyppisten alusten ohjailuominaisuudet, erityyppisten ohjauslaitteiden ja navigointilaitteiden toiminnan sekä kykenee toimimaan hinaajien kanssa ja ankkuroimaan aluksen.

HE 61/2018 vp

Vaadittavat luotsaustutkinnon osa-alueet on suoritettava hyväksytysti ennen 11 b §:ssä tarkoitettua koeluotsausta.

Luotsaustutkinnon järjestäjä antaa suorituksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat teknisluontoiset määräykset 1 momentissa tarkoitettun luotsaustutkinnon osa-alueiden sisällöstä, suorituksen hyväksymiseen ja hylkäämiseen liittyvistä yksityiskohdista sekä tutkinnosta annettavasta todistuksesta.

11 b §

Koeluotsaus

Tämän lain 12 §:ssä tarkoitetun luotsin ohjaukirjan tai 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan hakijan on koeluotsauksessa osoitettava käytännössä kykenevänsä turvallisesti luotsaamaan, navigoimaan ja käsittelemään alusta hakemuksen kohteena olevalla väylällä sekä pysyväänsä toimimaan vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä omaavansa riittävän paikallistuntemuksen.

Luotsin ohjaukirjan tai linjaluotsinkirjan saamisen edellytyksenä oleva koeluotsaus on tehtävä väylällä siihen suuntaan, joka merkitään luotsin ohjaukirjaan tai linjaluotsinkirjaan.

Koeluotsauksen ottaa vastaan Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa oleva, viraston tehtävään nimeämä virkamies, jolla on merikapteeninkirja ja joka on perehtynyt luotsausasioihin.

Koeluotsauksessa on oltava läsnä aluksen päällikkö ja, jos aluksen päälliköllä ei ole linjaluotsinkirjaa, myös kokenut luotsi, jolla on ohjaukirja kyseiselle väylälle. Luotsin ohjaukirjan saamiseen liittyvässä koeluotsauksessa on aina oltava läsnä kokenut luotsi, jolla on ohjaukirja kyseiselle väylälle.

Koeluotsauksen vastaanottaja antaa koeluotsauksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen. Hylätty koeluotsaus voidaan uusida sen jälkeen, kun hakija on suorittanut vähintään kaksi harjoittelumatkaa koeluotsauksen kohteena olevalla väylällä hakemuksen kohteena oleviin suuntiin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset koeluotsauksessa noudatettavista menettelytavoista, järjestelyistä, olosuhteista sekä koeluotsausasiakirjoista.

11 c §

Luotsaustutkintojen järjestäminen

Luotsaustutkintoja voi järjestää oppilaitos tai ammattikorkeakoulu, jonka laadunhallintajärjestelmä on arvioitu ja hyväksytty STCW-yleissopimuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, täyttääkö oppilaitos tai ammattikorkeakoulu 1 momentissa tarkoitetut yleiset vaatimukset sekä 11 d §:ssä säädetyt luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset. Arvion perusteella Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy vaatimukset täyttävän oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun tämän hakemuksesta luotsaustutkinnon järjestäjäksi siinä laajuudessa kuin tutkintojen järjestäjä täyttää 11 d §:n tarkoitetut erityisvaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa luotsaustutkintotoiminnan järjestämisestä, jos vaatimukset täyttäviä luotsaustutkintoja järjestäviä oppilaitoksia tai ammattikorkeakouluja ei ole.

11 d §

Luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset

Edellä 11 c §:ssä tarkoitetulla oppilaitoksella tai ammattikorkeakoululla on oltava:

1) nimetty luotsaustutkinnoista vastaava henkilö sekä merenkulkijoiden koulutukseen hyväksytyt, luotsaustutkintoihin perehtynyt opetushenkilöstö;

2) yksityiskohtainen tutkinto-ohjelma, joka perustuu tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyihin luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden saamisen edellytyksenä oleviin tutkintovaatimuksiin;

3) käytössään laivasimulaattori, jossa on luotsaustutkinnoissa tarvittavat, teknisesti riittävän korkeatasoiset, kunkin tutkinnon simulointiin soveltuvat ohjelmistot, ajantasaiset luotsattavat väylät ja alusmallit;

4) luotsaustutkinnoissa tarvittavat tilat ja välineet;

5) sellainen 11 c §:n 1 momentissa tarkoitettu laadunhallintajärjestelmä, joka kattaa 1-4 kohdassa säädetty vaatimukset; sekä

6) julkisesti saatavilla olevat tutkintojen hinnoitteluperusteet ja tutkintojen yksikköhinnat, jotka määräytyvät tutkintojen järjestämisestä aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tutkintojen järjestäjältä toiminnan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja tehdä tarkastuksia tutkinnon järjestäjän koulutustiloissa, joissa tässä laissa tarkoitettuja tutkintoja järjestetään, sekä olla läsnä tutkintotilaisuuksissa. Tarkastuksissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tutkintojen järjestäjälle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos tutkintojen järjestäjä ei enää täytä tutkintojen järjestämisen edellytyksiä tai jos tutkintojen järjestämistä ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa 11 c §:ssä tarkoitettua hyväksynnän, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Tutkinto-ohjelman hyväksyntä voidaan kuitenkin peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Tutkintojen järjestäjän on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Tutkintojen järjestäjän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentin 1-6 kohdassa tarkoitetuista erityisvaatimuksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisluontoisia määräyksiä tutkinto-ohjelman sisällöstä ja tutkintojen menettelytavoista.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) merikapteeninkirja;

2) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta;

3) harjoittelumatkoja ohjauskirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;

4) todistus luotsaustutkinnon:

a) 11 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai

b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotta-kin toista väylää koskevan tutkinnon, johon ovat kuuluneet 11 a §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueet, tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua simulaattorissa tehtävän kokeen;

- 5) todistus koeluotsauksesta sillä väylällä, jolle ohjauskirjaa haetaan;
- 6) tarvittava suomen ja ruotsin kielen taito.

Luotsin ohjauskirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Luotsin ohjauskirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsi osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja että hänellä on sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ohjauskirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä ohjauskirjaan merkittävistä tiedoista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä luotsin ohjauskirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

13 §

Luotsin ohjauskirjan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava luotsin ohjauskirja, jos:

- 1) luotsilla ei enää ole sellaista terveyttä tai kuntoa, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta; tai
- 2) luotsi ei enää tiedoiltaan tai taidoiltaan täytä ohjauskirjan saamisen edellyttämiä kelpoisuusvaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ohjauskirjan, jos

- 1) luotsi toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä; tai
- 2) muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luotsi voidaan heti velvoittaa toimittamaan ohjauskirjansa Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos ohjauskirjaa ei peruuteta pysyvästi, on päätöksessä määrättävä aika, jonka kuluessa ohjauskirjaa ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi tai viimeistään ohjauskirjan voimassaolon päättyessä.

14 §

Linjaluotsinkirja

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää väylä- ja aluskohtaisen linjaluotsinkirjan aluksen päällikölle tai perämiehelle, joka osoittaa tuntevansa aluksen käyttämän väylän, silloin kun:

- 1) alus on kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollinen 5 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti;
- 2) säiliöalus on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai
- 3) säiliöalus on kaksoisrunkoinen ja suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohtainen linjaluotsinkirja voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

- 1) on osallistunut hakemuksen kohteena olevan aluksen tai 2 momentissa tarkoitettujen aluksen navigointiin päällikkönä tai perämiehenä linjaluotsinkirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;
- 2) esittää todistuksen luotsaustutkinnon:

a) 11 a §:n 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai

b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jokin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue, tai on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua simulaattorissa tehtävän kokeen;

3) esittää todistuksen koeluotsauksesta sillä väylällä, jolle linjaluotsinkirjaa haetaan;

4) hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen tai ruotsin kieltä.

Sellaisilla luotsattavaksi määritellyillä väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

1) täyttää 3 momentin 1 kohdassa säädetyn vaatimuksen;

2) on suorittanut 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon ja 3 kohdassa tarkoitettua koeluotsauksen englannin kielellä;

3) hallitsee tarvittavassa laajuudessa englannin kielen;

4) tuntee väyläalueen navigoinnissa, alusliikennepalvelussa ja jäänmurtopalvelussa käytettävän paikannimistön suomeksi tai ruotsiksi.

Linjaluotsinkirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että kirjan haltija osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset linjaluotsinkirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä linjaluotsinkirjaan merkittävistä tiedoista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä linjaluotsinkirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

16 §

Erivapaus

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollisen aluksen, alusyhdistelmän tai hinausyhdistelmän päällikölle tai perämiehelle aluskohdattaisen erivapauden velvollisuudesta käyttää luotsia, jos aluksen bruttovetoisuus on alle 3 700. Erivapaus voidaan myöntää joko yksittäiselle tai useammalle luotsattavaksi määritetyille väylille tai kaikille väylille jollakin rajatulla vesialueella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohtainen erivapaus voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) kokemusta aluksen navigoinnista viimeisten viiden vuoden aikana hakemuksen kohteena olevalla väylällä tai väylillä aluksen päällikkönä tai perämiehenä:

a) vähintään 12 kuukautta, josta vähintään 6 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettua aluksessa; tai

b) vähintään 8 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettua aluksessa ja vähintään yksi harjoittelukerta laivasimulaattorissa hakemuksen kohteena olevien väylien koosteella; sekä

c) kymmenen harjoittelumatkaa kanavalla kumpaankin suuntaan, jos hakemus koskee Saimaan kanavaa;

2) päällikkönä tai perämiehenä toimimiseen vaadittava kansipäällystön pätevyyskirja;

3) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta;

4) todistus luotsaustutkinnon 11 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen osa-alueiden suorittamisesta taikka mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettujen osa-alueiden suorittamisesta, jos hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jostakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen simulaattorissa tehtävän kokeen; sekä

5) tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapauteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään enintään viideksi vuodeksi ja se voidaan hakemuksesta uudistaa, jos hakija osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan, säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja erivapauden saamisen muut edellytykset ovat edelleen olemassa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset erivapauden uudistamisen edellytyksistä sekä erivapauteen merkittävistä tiedoista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä erivapauden hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

18 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

Alusliikennepalvelun tarjoaja ilmoittaa välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauksen, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava teknisen käyttöyhteyden avulla alusliikennepalvelun tarjoajalle ajantasaiset tiedot luotsin ohjaukskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyttövelvollisuudesta. Poikkeuksista Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa alusliikennepalvelun tarjoajalle myös muulla tavalla kuin teknisen käyttöyhteyden avulla.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauksen peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta

valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjaukirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

21 §

Tarkemmat määräykset, luettelot ja poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa myöntämistään luotsin ohjaukirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista velvollisuudesta käyttää luotsia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia, jos alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta ja velvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa:

1) erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi, öljy- tai kemikaalivahinkojen torjuntatoimien ja torjunnan harjoittamisen vuoksi, kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien, rajatulla alueella toteutettavien harjoitusten vuoksi tai kilpailujen, pelastustoimien tai rajaturvallisuustehtävien suorittamiseksi; tai

2) vesirakennustyömaalla tehtävää työtä varten, putken, kaapelin tai muun sellaisen laskemiseksi, luotsattavilla väylillä tehtäviä huoltotöitä varten, tietyllä vesialueella suoritettavaa tutkimustoimintaa varten, hinauksessa suoritettavaa erikoiskuljetusta varten tai saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen liikenne- ja kuljetuspalvelujen turvaamiseksi harjoitettavaa liikennettä varten.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 3 momentissa tarkoitetuilla perusteilla myös myöntää luotsausyhtiölle poikkeuksia velvollisuudesta tarjota luotsauspalveluja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

54.

Laki

maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 2, 4 ja 6–8 §, sellaisina kuin ne ovat 2 ja 6 § osaksi laissa 1312/2009, 4 § laissa 1312/2009, 7 § laissa 1220/2011 sekä 8 § laissa 992/2015, seuraavasti:

2 §

Lupaa edellyttävä toiminta

Liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston lupaa.
Lupaan voidaan liittää opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja. Ehdot on suhteutettava toiminnan luonteeseen ja laajuuteen ja niiden on oltava 1 §:ssä määriteltyjen tavoitteiden mukaisia.

4 §

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen

Liikenneyrittäjäkoulutuslupaa on haettava Liikenne- ja viestintävirastolta kirjallisesti. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

6 §

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa liikenneyrittäjäkoulutusluvan kokonaan tai määrajaksi:

- 1) jos luvanhaltija ei enää täytä liikenneyrittäjäkoulutusluvan saamisen edellytyksiä;
- 2) jos luvanhaltija rikkoo olennaisesti ja toistuvasti liikenneyrittäjäkoulutusluvan lupaehtoja;
- 3) jos opetuksessa on toistuvasti olennaisia puutteita;
- 4) jos luvanhaltija ilman hyväksyttävää syytä on toistuvasti järjestämättä Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoittamiaan kursseja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttamisen sijasta antaa luvan haltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi liikenneyrittäjäkoulutuksen tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen kohtuutonta tai jos luvan haltija on jo korjannut havaitut puutteet.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava lupa luvan haltijan sitä pyytäessä.

7 §

Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta

Liikenne- ja viestintäviraston tulee säännöllisesti valvoa liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämistä maantielikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhtei-

HE 61/2018 vp

sistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009 edellyttämällä tavalla. Virastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa toimiluvan haltijat antavat tämän lain mukaista liikenneyrittäjäkoulutusta. Tarkastuksia ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

8 §

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

55.

Laki

matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 2, 10, 12–14, 16, 17, 20–22 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laissa (/) ja 24 § laissa 993/2015, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin suomalaisiin matkustaja-aluksiin ja sellaisiin ulkomaisiin matkustaja-aluksiin, jotka saapuvat suomalaiseen satamaan tai lähtevät suomalaisesta satamasta.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) sota-alukseen eikä joukkojenkuljetusalukseen;
- 2) Puolustusvoimien eikä Rajavartiolaitoksen alukseen, ellei sitä säännöllisesti käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia;
- 3) huviveneeseen, jolle ei ole määrätty miehitystä ja jolla ei kuljeteta yli 12:ta matkustajaa kaupallisessa tarkoituksessa.

10 §

Henkilöluettelointijärjestelmän perustaminen ja hyväksyminen sekä henkilöluettelon pitäjän nimeäminen

Yhtiön, jonka matkustaja-alue on merkitty Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin, on perustettava henkilöluettelointijärjestelmä, jos yhtiön on 5 §:n mukaisesti laskettava ja ilmoitettava matkustaja-alueella olevien henkilöiden lukumäärä tai 6 §:n mukaisesti kirjattava ja ilmoitettava alueella olevien henkilöiden henkilötiedot. Samoilla tai samanlaisilla reiteillä ei saa käyttää eri järjestelmiä ilman erityistä syytä.

Yhtiön on haettava henkilöluettelointijärjestelmälleen Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä ennen järjestelmän käyttöönottoa. Yhtiön on nimettävä henkilöluettelon pitäjä ja ilmoitettava tämän yhteystiedot Liikenne- ja viestintävirastolle. Yhtiön on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle myös muut järjestelmän hyväksymistä varten tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä järjestelmä, jos se täyttää tämän lain vaatimukset.

Jos henkilöluettelointijärjestelmään tehdään olennaisia muutoksia, yhtiön on haettava muutoksille Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä.

12 §

Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluettelointijärjestelmänsä siten, että:

- 1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;
- 2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintäviraston, Hätäkeskuslaitoksen, poliisin, Tullin, Onnettomuustutkintakeskuksen sekä pelastuslaissa (468/2003) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;
- 3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheuttomasti;
- 4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

13 §

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä vastaa 5–7 §:ssä tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja tallentamisesta henkilöluettelointijärjestelmään sekä tietojen lähettämisestä 12 §:n 2 kohdassa tarkoitetuille etsintä- tai pelastustoimintaan osallistuville viranomaisille tiedoksi hätätilanteessa tai onnettomuuden jälkeen.

Jos yhtiö nimeää uuden henkilöluettelon pitäjän tai henkilöluettelon pitäjän yhteystiedot muuttuvat, yhtiön on ilmoitettava muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava, kuka yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä on ja tämän yhteystiedot sekä näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset meripelastuskeskukselle ja Hätäkeskuslaitokselle, joilta 12 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen viranomaiset voivat tarvittaessa saada nämä tiedot.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluettelointijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoastaan Rajavartiolaitokselle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Hätäkeskuslaitokselle, poliisille, Tullille, Onnettomuustutkintakeskukselle sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

16 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain säännösten noudattamista. Liikenne- ja viestintävirasto tekee henkilöluettelointijärjestelmän toimivuutta koskevia tarkastuksia. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Jos yhtiö ei noudata tämän lain säännöksiä ja niiden rikkominen on selvää ja vakavaa, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltiolle.

17 §

Hallintopakkokeinot

Jos yhtiö, yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa tämän korjaamaan havaitun puutteen tai epäkohdan. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa puutteen tai epäkohdan korjaamiselle määräajan, jonka pituus riippuu puutteen tai epäkohdan vakavuudesta ja laajuudesta. Määräaika voi olla enintään kuusi kuukautta. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko ja, jos kyse ei ole vähäisestä puutteesta tai epäkohdasta, myös uhka, että aluksen matkanteko keskeytetään. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

20 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen komissiolle luettelointivaatimusten vapautuksista, joita 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin mukaan on muualla kuin Suomen sisävesialueella.

21 §

Poikkeukset

Yhtiöllä ei ole 6 §:n mukaista henkilöiden kirjaamis- ja ilmoittamisvelvollisuutta sellaisen alueen säännöllisessä liikenteessä, jolle Euroopan yhteisöjen komissio on myöntänyt kokonaan tai osittain poikkeuksen henkilöluettelodirektiivin 5 artiklan 1 kohdan vaatimuksista direktiivin 9 artiklan 4 kohdassa säädetyn edellytyksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskeva hakemus on osoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle. Liikenne- ja viestintäministeriö hakee esitettyä poikkeusta Euroopan yhteisöjen komissiolta, jos henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 4 kohdassa säädetyn edellytykset täyttyvät. Liikenne- ja viestintäministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiaa lausunto Liikenne- ja viestintävirastolta, Rajavartiolaitokselta sekä myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta niissä tapauksissa, joissa poikkeuksella on merkitystä Ahvenanmaan maakunnan liikenteelle.

Poikkeus voi koskea Suomen satamista liikennöiviä matkustaja-aluksia, jotka purjehtivat SOLAS-yleissopimuksen sopimuspuolena olevan muun kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltion lipun alla vain, jos kyseinen valtio antaa siihen luvan.

22 §

Määräykset suojaisista merialueista ja niiden rajoista

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 3 §:n 11 kohdassa tarkoitetuista suojaisista merialueista ja niiden rajoista.

24 §

Muutoksenhaku

HE 61/2018 vp

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

56.

Laki

merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 577/2014, seuraavasti:

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja alusrekisterin ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojauksesta luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun

HE 61/2018 vp

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) mukaisesti.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

57.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 2 luvun 3–7 ja 10 §, 2 a luvun 1–3 ja 6 §, 4 luvun 1 ja 4–10 §, 5 luvun 1, 3, 5 ja 6 §, 6 luvun 1, 2, 5 ja 6 §, 7 luvun 5–7, 10, 12, 13, 14 a ja 15 §, 7 a luvun 3–5 §, 8 luvun 2, 3, 7 ja 9–16 §, 8 a luvun 1–3 §, 9 luvun 7 §, 10 luvun 1–4 §, 12 luvun 1, 2, 11–13 ja 15–18 § sekä 13 luvun 2, 4, 7 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §, 2 luvun 7 §, 4 luvun 4, 5, 6 ja 8 §, 5 luvun 1 ja 3 §, 6 luvun 5 § sekä 7 luvun 6 § osaksi laissa 275/2017, 2 a luvun 1 ja 3 § laeissa 275/2017 ja (/), 2 a luvun 2 ja 6 §, 5 luvun 5 §, 6 luvun 2 §, 7 luvun 14 a § sekä 10 luvun 3 ja 4 § laissa 275/2017, 7 luvun 7, 10, 12 ja 13 §, 7 a luvun 4 ja 5 § sekä 12 luvun 18 § laissa 998/2014, 7 luvun 15 §, 10 luvun 1 § sekä 12 luvun 1 § osaksi laissa 998/2014, 7 a luvun 3 § laeissa 998/2014 ja 275/2017, 8 luvun 3 §, 12 luvun 2 ja 12 § sekä 13 luvun 7 § osaksi laissa 473/2016, 8 luvun 7 ja 9–16 § laissa 473/2016, 8 a luvun 1–3 § laissa 628/2017, sekä 12 luvun 11 § osaksi laeissa 998/2014 ja 473/2016, seuraavasti:

2 luku

Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen

3 §

Aluksen koneistotilojen rakenne- ja laitevaatimukset

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, öljypäästöjen ehkäisemisen varmistamiseen tarvittavien konehuoneen laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimusten mukaiset. Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksia tässä momentissa säädetyistä vaatimuksista edellyttäen, että laite, järjestely tai rakenne täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset.

Suomalaisessa aluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja bruttovetoisuus alle 400, tulee olla joko pilssiveden keräämiseen tarkoitettu säiliö tai Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän mallin mukaiset laitteet, jotka varmistavat, että poistoveden öljypitoisuus ilman laimennusta on enintään 15 miljoonasosaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisin edellytyksin muun laitteen, rakenteen tai järjestelyn samanarvoisuudesta 1 ja 2 momentissa vaaditun laitteen kanssa, jos se on yhtä tehokas kuin 1 ja 2 momentissa vaadittu laite, rakenne tai järjestely.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

4 §

Öljysäiliöaluksen lastitilojen rakenne- ja laitevaatimukset

HE 61/2018 vp

Öljysäiliöaluksen rakenteen ja laitteiden tulee täyttää ne vaatimukset, jotka asetetaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä ja yksirunkoisiin öljysäiliöaluksiin sovellettavien kaksoisrunkoa tai vastaavaa rakennetta koskevien rakennevaatimusten nopeutetusta käyttöönotosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2978/94 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 417/2002 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muulla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukainen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy 1 momentissa tarkoitettun valmiussuunnitelman suomalaisen aluksen osalta.

6 §

Öljypäiväkirja

Öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä öljypäiväkirjaa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muussa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä koneistotiloja koskevaa öljypäiväkirjaa.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa öljypäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto laatii MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti öljypäiväkirjan mallin öljysäiliöaluksille, joiden bruttovetoisuus on alle 150.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin virasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

7 §

IOPP-todistuskirja

Öljysäiliöaluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muun aluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen rakenne- ja laitemääräykset. Tästä osoituksena alukselle myönnetään kansainvälinen todistuskirja öljyn aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä (IOPP-todistuskirja).

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IOPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimuk-

set. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IOPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella öljypitoisen seoksen käsittelyyn, ominaisuuksiin ja alkuperään sekä aluksen, porauslautan tai muun alustan käyttöön liittyvistä päästörajoituksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 3 ja 4 §:ssä aluksille, porauslautoille ja muille alustoille säädettyjä vaatimuksia koskevista poikkeuksista ja samanarvoisuuksista sekä poistoveden öljypitoisuuden käsittelylaitteita ja nesteidensiirtoa koskevista malleista;

2) 5 §:ssä tarkoitetun valmiussuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;

3) 6 §:ssä tarkoitetun öljypäiväkirjan kaavasta; ja

4) 7 §:ssä tarkoitetun IOPP-todistuskirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

2 a luku

Öljylastin siirto aluksesta toiseen

1 §

STS-siirtojen suorittamiselle osoitetut alueet

Öljysäiliöalusten välisiä öljylastin siirtoja (STS-siirto) saa suorittaa vain satama-alueilla sekä erikseen nimetyillä alueilla Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä.

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää meriympäristön suojelun ylläpitämiseksi, neuvoteltuaan Rajavartiolaitoksen, Suomen ympäristökeskuksen, Tullin, Väyläviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan kanssa, 1 momentissa tarkoitetut alueet ja pitää niistä luetteloa. Ennen alueiden nimeämistä tulee kuulla asianomaisia sidosryhmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä ja kuultuaan 2 momentissa tarkoitettuja viranomaisia myöntää poikkeuksia 1 momentissa säädetystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi meriympäristön suojeluun liittyvistä erityisistä syistä kieltää suunnitellun yksittäisen STS-siirron.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta STS-siirtoihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi merellä, tai kun niitä suoritetaan tiettyjen pilaantumistapahtumien torjumiseksi tarkoituksena ympäristön pilaantumisen aiheuttaman vahingon vähentäminen.

HE 61/2018 vp

2 §

STS-siirtosuunnitelma

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 tonnia ja jota käytetään STS-siirtoon merellä, on oltava öljylastin siirtosuunnitelma (STS-siirtosuunnitelma), joka täyttää MARPOL 73/78-yleissopimuksen I liitteen mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy STS-siirtosuunnitelman suomalaisen aluksen osalta.

3 §

Ennakkoilmoitusvelvollisuus STS-siirrosta

Aluksen liikenteenharjoittajan, omistajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava:

1) Tullille suunnitelmastaan suorittaa Suomen vesialueella STS-siirto käyttämällä alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä merenkulun tiedonhallintajärjestelmää;

2) Alusliikennepalvelun tarjoajalle suunnitelmastaan suorittaa STS-siirto Suomen talousvyöhykkeellä edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ja vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa. Ilmoitukseen on sisällytettävä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot.

Jos poikkeustapauksessa kaikkia MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisia tietoja ei ole saatavilla vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, öljylastia tyhjentävän öljysäiliöaluksen on ilmoitettava 1 momentissa mainituille viranomaisille siinä tarkoitettua menettelyä noudattaen vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, että siirto aiotaan suorittaa. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot on toimitettava edellä mainituille viranomaisille niin pian kuin mahdollista.

Tullin ja alusliikennepalvelun tarjoajan tulee välittää tieto STS-siirtoa koskevasta ilmoituksesta Liikenne- ja viestintävirastolle ja muille 1 §:n 2 momentissa mainituille viranomaisille. Suomen vesialueella tapahtuvan STS-siirron osalta ilmoitukseen sovelletaan lisäksi, mitä alusliikennepalvelulain 22 a §:ssä säädetään, ja talousvyöhykkeellä tapahtuvan STS-siirron osalta, mitä alusliikennepalvelulaissa alusliikennepalvelun tarjoajasta säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten soveltamiseen liittyviä tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvista STS-siirtojen toteuttamiseen liittyvistä järjestelyistä ja rajoituksista mukaan lukien varautumistoimenpiteet ja niistä aiheutuvat kustannukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten soveltamiseen liittyviä teknisiä määräyksiä:

1) Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvien STS-siirtojen käytännön järjestämisestä; ja

2) STS-siirtosuunnitelman sisällöstä.

HE 61/2018 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueilla ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

4 luku

Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen

1 §

Haitallisten nestemäisten aineiden luokitus

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 6 säännön mukaisesti luokkiin X, Y tai Z kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden kuljettamiseen sovelletaan mainitun liitteen määräyksiä.

Jos nestemäinen aine ei kuulu luokkaan X, Y tai Z, aine arvioidaan II liitteen mukaisesti sen kuljettamiseen sovellettavien menettelyjen arvioimiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää haitallisen nestemäisen aineen luokitusta koskevan poikkeuksen, kun kyseistä ainetta kuljetaan kotimaan liikenteessä edellyttäen, että luokitussäännösten noudattaminen aiheuttaisi kohutuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheetonta.

4 §

Kemikaalisäiliöaluksen rakenne- ja laitevaatimukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin X, Y tai Z kuuluvia haitallisia nestemäisiä aineita kuljettavan kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy suomalaisen kemikaalisäiliöaluksen pumppaus- ja putkistojärjestelyjen aluskohtaiset suorituskykytestit siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää vapautuksia ja kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista sekä määrätä samanarvoisuuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma meriympäristövahingon varalle

Kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, on oltava valmiussuunnitelma haitallisen nestemäisen aineen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma voidaan yhdistää 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetun öljyvahingon varalle laaditun valmiussuunnitelman kanssa valmiussuunnitelmaksi aluksen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy 1 ja 2 momentissa tarkoitettut valmiussuunnitelmat suomalaisen aluksen osalta.

6 §

Menettelytapaohjekirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä menettelytapaohjekirjaa aluksen tyhjennystä ja pesua varten siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen menettelytapaohjekirjan edellyttäen, että se täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset.

7 §

Lastipäiväkirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä lastipäiväkirjaa lastia koskevista toimenpiteistä ja lastin tyhjentämisessä tapahtuneista vahingoista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin Liikenne- ja viestintävirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytyksiä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lastipäiväkirjan kaavan.

8 §

Muut haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksen todistuskirjat

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää Kansainvälisen merenkulkujärjestön nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännöstön (IBC-säännöstö) tai kemikaalien irtolastikuljetussäännöstön (BCH-säännöstö) vaatimukset.

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää kaikki Kansainvälisen merenkulkujärjestön kansainvälisen kemikaalialussäännöstön 3 tyyppin alusta koskevat vaatimukset, lastisäiliön sijaintia lukuun ottamatta, siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta 1 tai 2 momentissa tarkoitetun todistuskirjan suomalaiselle alukselle edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuskirjan ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

9 §

Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta

Kemikaalisäiliöaluksen päällikkö vastaa siitä, että haitallinen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjenetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan tehdään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan haitallisia nestemäisiä aineita, Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttamien tarkastajien on tarkastettava, että eri luokkiin kuuluvien lastien lastaus ja purkaminen, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen mukaisesti. Alus vastaa tarkastuksen kustannuksista.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa Liikenne- ja viestintävirastolle satamassa tapahtuvasta luokkaan X tai Y kuuluvan haitallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin ja mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

Esipesuun ja lastitilojen tuulettamiseen sovelletaan MARPOL 73/79 -yleissopimuksen II liitteen määräyksiä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa vapautuksia esipesusta ja määräyksiä lastin jäännösten tuulettamisesta II liitteen mukaisesti.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettua haitallisten nestemäisten aineiden luokittelusta;

2) 2 ja 9 §:ssä tarkoitetuista päästörajoituksista lastin purkamisen, esipesuvaatimusten, poistoveden pitoisuuksien, säiliön pesun valvonnan, lastitilojen tuulettamisen ja poistoveden tyhjennysolosuhteiden osalta; ja

3) 4 §:ssä tarkoitetuista kemikaalisäiliöaluksille asetettavista rakenteellisista vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista, vapautuksista ja samanarvoisuuksista;

2) 5 §:ssä tarkoitetuista valmiussuunnitelmista;

3) 6 §:ssä tarkoitettua menettelytapaohjekirjasta;

4) 7 §:ssä tarkoitettua lastipäiväkirjasta; ja

5) 8 §:ssä tarkoitetuista todistuskirjoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut säännökset ja 2 momentissa tarkoitettut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

5 luku

Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen

1 §

Käymäläjäteveden päästökielto ja päästörajoitus

Käsittlemättömän ja käsitellyn käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy suomalaisen aluksen osalta Kansainvälisen merenkulkujärjestön antamien ohjeiden mukaisesti lasketun aluskohtaisen tyhjennysnopeuden, jolla käsittelemätöntä käymäläjättevettä saa päästää veteen suomalaisesta aluksesta yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukaisesti.

3 §

Aluksen käymäläjätevesijärjestelmää koskevat vaatimukset

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, ja jokaisen matkustaja-aluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Käymälällä varustetun suomalaisen aluksen, joka ei täytä 1 momentin edellytyksiä eikä ole huvivene, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen käymäläjäteveden käsittelylaitteiston tai aluksen käymäläjäteveden hienonnuksen ja desinfiointijärjestelmän edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisen aluksen osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella liikennöivän aluksen jätevesisäiliön rakenteesta ja muista ominaisuuksista.

5 §

ISPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, sekä jokaisella kansainvälisessä liikenteessä olevalla matkustaja-aluksella on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukainen käymäläjäteveden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu kansainvälinen todistuskirja (ISPP-todistuskirja).

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen ISPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen ISPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määrääjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

6 §

Poikkeuksen myöntäminen käymäläjäteveden päästökiellosta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää Helsingin sopimuksen IV liitteen mukaisilla edellytyksillä poikkeuksen kiellosta tai rajoituksesta päästää käsittelemätöntä käymäläjättevettä veteen sekä käymäläjättesuodattimien vaatimustenmukaisuudesta Suomen vesialueella, jos poikkeus ei ole Suomen kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan yhteisön säädösten vastainen ja poikkeuksen merkitys on vesiensuojelun kannalta vähäinen.

Edellä 1 momentissa mainittujen edellytysten lisäksi poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) kyseessä on huvivene tai muu alus, jonka bruttovetoisuus on alle 400, tai alus, joka saa kuljettaa enintään 15 matkustajaa;

- 2) alus on rakennettu ennen 1 päivää tammikuuta 2000; ja
  - 3) päästökiellon noudattamiseen tarvittavan laitteiston asentaminen on teknisesti vaikeaa tai asentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat aluksen arvoon nähden kohtuuttoman suuret.
- Liikenne- ja viestintäviraston on lähetettävä tiedot tässä pykälässä tarkoitetuista päätöksistä Itämeren suojeelukomissiolle.

6 luku

Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen

1 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus

Kiinteän jätteen poistaminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta aluslta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti tyyppihyväksyä kiinteän jätteen hienonnuksilaitteistoja, joita käytettäessä voidaan noudattaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettuja lievempiä määräyksiä kiinteän jätteen veteen hävittämisestä.

2 §

Kiinteän jätteen poistaminen poikkeustilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei sovelleta:

- 1) kiinteän jätteen poistamiseen aluksesta, kun se on välttämätöntä aluksen tai aluksella olevien turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishenkien pelastamiseksi merellä;
- 2) vahingossa tapahtuneeseen kiinteän jätteen häviämiseen, joka johtuu aluksen tai sen laitteiden vaurioitumisesta, edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu ennen vaurion tapahtumista ja sen jälkeen vahingossa tapahtuvan häviämisen ehkäisemiseksi tai minimoimiseksi;
- 3) kalastusvälineiden poistamiseen aluksesta meriympäristön suojelun tai aluksen tai sen miehistön turvallisuuden vuoksi; tai
- 4) vahingossa tapahtuneeseen kalastusvälineiden häviämiseen edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu tällaisen häviämisen ehkäisemiseksi.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 4 ja 6 säännön mukaisia aluksen kulussa oloa koskevia vaatimuksia ei sovelleta ruokajätteiden poistamiseen, mikäli on selvää, että näiden ruokajätteiden säilyttäminen aluksella muodostaa välittömän terveysriskin aluksella oleville ihmisille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poistaminen tai vahingossa tapahtunut häviäminen on merkittävä jätepäiväkirjaan, tai aluksella, jonka bruttovetoisuus on alle 400, aluksen laivapäiväkirjaan.

HE 61/2018 vp

Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella vahingossa tapahtuneesta kalastusvälineiden häviämisestä tai poistamisesta, josta aiheutuu huomattava uhka meriympäristölle tai merenkululle, on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Silloin, kun häviäminen tai poistaminen tapahtuu suomalaiselta alukselta toisen rantavaltion lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla vesillä, ilmoitus on tehtävä myös kyseiselle rantavaltiolle.

5 §

Aluksen jätepäiväkirja

Suomalaisessa aluksessa ja Suomen satamaan saapuvassa kansainvälisessä liikenteessä olevassa ulkomaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka on rekisteröity kuljettamaan vähintään 15 henkilöä, sekä kiinteällä tai kelluvalla alustalla on aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä kiinteistä jätteistä jättepäiväkirjaa.

Jättepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kaksi vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa tai offshore-termiinalissa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa jättepäiväkirja sekä saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Sama koskee päiväkirjaa niiden alusten osalta, joiden bruttovetoisuus on alle 400. Toimenpiteet, joihin Liikenne- ja viestintävirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa jättepäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti myöntää yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksen aluksen jättepäiväkirjan pitämisestä.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella 1 §:ssä tarkoitetuista poistamiskiellosta ja poistamisrajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen, tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettua kiinteän jätteen poistamisrajoituksen noudattamiseksi tarvittavia hienonnuislaitteistoja koskevista tyyppihyväksynnöistä; ja

2) 5 §:ssä tarkoitettua aluksen jättepäiväkirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettuja tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

5 §

Aluksen laitteita koskevat vaatimukset

Aluksen dieselmoottorin sekä sen pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava Euroopan yhteisön säädösten vaatimusten mukaiset. Jos dieselmoottorin lähtöteho on yli 130 kilowattia, puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava myös MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimusten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen dieselmoottorin sekä pakokaasujen puhdistuslaitteet ja puhdistusmenetelmät edellyttäen, että ne täyttävät MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa poikkeuksia siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä määrätään ja Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

6 §

IAPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava ilman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu todistuskirja (IAPP-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräykset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IAPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IAPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

7 §

Polttoaineiden laatuvaatimukset

Aluksella käytettävien polttoaineiden tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta tutkimus- ja testaus-tarkoituksiin tarkoitettuihin polttoaineisiin eikä sellaisella aluksella käytettäviin polttoaineisiin, jossa käytetään 9 a §:ssä tarkoitettua päästönvähentämismenetelmää, joka täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Jos alukselle ei ole voitu hankkia 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman on ilmoitettava asiasta aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja määräsataman toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomalaisten alusten ja suomalaisten satamien osalta toimivaltainen viranomaisella on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle tapauksista, joissa suomalaiseen satamaan saapunut alus on esittänyt todisteet sii-

HE 61/2018 vp

tä, että 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta ei ole ollut saatavilla.

10 §

Uusien päästönvähentämismenetelmien koekäyttö

Uuden päästönvähentämismenetelmän koekäytön tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset täyttyvät. Lupa voidaan myöntää enintään 18 kuukaudeksi.

Koekäytön tulokset on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, joka saattaa ne yleisesti nähtäville kuuden kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä.

12 §

Meriliikenteen polttoaineiden valvonta

Tulli valvoo Suomesta alukselle toimitettavien meriliikenteen polttoaineiden rikkipitoisuusvaatimusten noudattamista ottamalla edustavan määrän näytteitä polttoaineiden varastoilta ja jakeluasemilta, analysoimalla näytteet ja raportoimalla tuloksista Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo aluksissa käytettäviä polttoaineita koskevien vaatimusten noudattamista MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

13 §

Meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskeva raportointi ja tietojenvaihto

Meriliikenteen polttoaineiden valmistajilla, myyjillä ja maahantuojilla on velvollisuus antaa tietoja Liikenne- ja viestintävirastolle Suomessa markkinoille saatettujen meriliikenteen polttoaineiden määrästä ja laadusta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää yllä yleisesti saatavilla olevaa rekisteriä meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden paikallisista toimittajista.

Liikenne- ja viestintävirasto raportoi meriliikenteessä käytettävistä polttoaineista Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle sekä vastaa meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskevasta tietojenvaihdosta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

14 a §

Toimivaltainen viranomainen

Meriliikenteen hiilidioksidipäästöjen tarkkailusta, raportoinnista ja todentamisesta sekä direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/757 tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 1 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;
- 2) 2 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;
- 3) 5 §:ssä tarkoitetuista aluksella käytettävien moottoreiden päästövaatimuksista ja moottoreissa käytettävistä pakokaasujen puhdistuslaitteista ja puhdistusmenetelmistä sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden käytöstä aiheutuvista päästöistä veteen;
- 4) 5 §:ssä tarkoitetuista alusten moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä poikkeuksista;
- 5) 6 §:ssä tarkoitettu IAPP-todistuskirjasta;
- 6) 7–9 §:ssä tarkoitetuista aluksilla käytettävän polttoaineen laatuvaatimuksista, polttoaineen laadun määritysmenetelmistä, polttoaineen luovutustodistuksesta ja sen antamisesta sekä näihin liittyvän tarkkailun ja valvonnan järjestämisestä;
- 6 a) 9 a §:ssä tarkoitetuista päästönvähentämismenetelmistä ja niiden hyväksymisestä;
- 7) 10 §:ssä tarkoitettu uuden päästöjen vähentämisteknologian koekäytöstä;
- 8) 11 §:ssä tarkoitetuista aineista, joiden poltto on kielletty Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella;
- 9) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja polttoaineen määrästä ja laadusta, rikkipitoisuudesta ja päästöjen vähentämisteknologian koekäytön tuloksista asetuksessa säädettävälle viranomaiselle tämän luvun mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi; sekä
- 10) 14 §:ssä tarkoitettuna polttoaineen laatuvaatimuksista myönnettävän määräaikaisen poikkeuksen tarkemmista perusteista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuista moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista;
- 2) 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä aluksen laivapäiväkirjaan ja öljypäiväkirjaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettu tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 a luku

Alusten energiatehokkuus

3 §

IEE-todistuskirja

HE 61/2018 vp

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukainen kansainvälinen energiatehokkuustodistuskirja (IEE-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää VI liitteen määräykset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IEE-todistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IEE-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Poikkeukset aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin

Liikenne- ja viestintävirasto päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 19 säännön mukaisista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

5 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetun aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämisestä;

2) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetusta aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin laskennasta;

2) SEEMP-suunnitelman laadinnasta;

3) IEE-todistuskirjasta.

8 luku

Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet

2 §

AFS -ilmoitus

Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa suomalaista alusta koskevat AFS-ilmoitukset.

3 §

AFS-yleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

AFS-yleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Suomen ympäristökeskus toimittaa tiedot kansallisen lainsäädännön mukaan hyväksytyistä, rajoitetuista tai kielletyistä kiinnittymisenestojärjestelmistä Liikenne- ja viestintävirastolle.

7 §

Painolastiveden ottamista koskevat varoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto välittää merenkulkijoille ja asianomaisille rannikkovaltioille painolastivesiyleissopimuksen liitteen C-2 säännön mukaisesti laaditut varoitukset alueista, joilla alusten ei tulisi ottaa painolastivettä.

Mitä 6 §:n 1–3 kohdassa säädetään käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien päästämisestä poikkeustilanteissa, koskee myös painolastiveden ottamista alueilla, joista on annettu 1 momentissa tarkoitettu varoitus.

9 §

Painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevat vaatimukset

Aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmien on oltava Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimusten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmät edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään ja painolastivesiyleissopimuksessa määrätään.

10 §

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäyttö

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytön tulee täyttää painolastivesiyleissopimuksen ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön asiasta antamien ohjeiden mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset täyttyvät. Alukseen, joka osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan ennen kuin painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi tulee voimaan aluksen osalta, sovelletaan D-2 säännön standardia vasta viiden vuoden kuluttua siitä, kun aluksen olisi muutoin edellytetty noudattavan kyseistä standardia.

Alukseen, jonka osalta painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi on jo tullut voimaan ja joka osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan, jossa on edellytykset saavuttaa D-2 sääntöä korkeammat standardit, ei sovelleta D-2 säännön standardia viiteen vuoteen siitä, kun alukseen on asennettu tällaista tekniikkaa.

11 §

Painolastivesisuunnitelma

HE 61/2018 vp

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesisuunnitelma.

Suomalaisen aluksen osalta painolastivesisuunnitelman hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos.

12 §

Painolastivesipäiväkirja

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesipäiväkirja.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa painolastivesipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin Liikenne- ja viestintävirasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

13 §

Painolastivesitodistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 ja joka kuuluu painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan, lukuun ottamatta kelluvia lauttoja sekä muita painolastivesiyleissopimuksen liitteen E-1 säännössä tarkoitettuja kelluvia yksiköitä, on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen todistuskirja.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa suomalaiselle alukselle kirjallisesta hakemuksesta painolastivesitodistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuskirjan myös ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä.

Todistuskirja annetaan määräjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

14 §

Vapautuksen myöntäminen painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää aluskohtaisen vapautuksen 8 §:ssä tarkoitettua painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä, jos vapautus ei huononna tai vahingoita ympäristöä, ihmisten terveyttä, omaisuutta tai luonnonvaroja.

Vapautus voidaan myöntää alukselle, joka liikkuu tiettyjen satamien tai paikkojen välillä. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että alus ei sekoita painolastivesiä tai sedimenttejä muutoin kuin vapautuksessa määritettyjen satamien tai paikkojen välillä.

Hakemukseen on liitettävä riittävä arviointi riskeistä, joita vapautus voisi aiheuttaa ympäristölle, ihmisten terveydelle, omaisuudelle ja luonnonvaroilta. Riskiarvioinnin laadinnassa on noudatettava Kansainvälisen merenkulkujärjestön ja Itämeren suojelukomission asiassa antamia ohjeita. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää riskiarvioinnista lausunnon Suomen ympäristökeskukselta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava valtiota, johon vapautus saattaa vaikuttaa haitallisesti, jotta mahdollisesti todettavat ongelmat voidaan ratkaista.

Vapautus on voimassa enintään viisi vuotta. Liikenne- ja viestintävirasto on vapautuksen voimassaoloaikana oikeus suorittaa välitarkistus, jossa varmistutaan siitä, että edellytykset vapautuksen myöntämiselle ovat edelleen olemassa. Mikäli välitarkistuksessa tai muutoin tode-

HE 61/2018 vp

taan, etteivät vapautuksen myöntämisedellytykset enää täyty, Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa vapautuksen.

Vapautus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun Liikenne- ja viestintävirasto on antanut vapautuksen tiedoksi Kansainväliselle merenkulkujärjestölle ja asiaankuuluvat tiedot on jaettu painolastivesiyleissopimuksen osapuolille.

Vapautuksesta on tehtävä merkintä 11 §:ssä tarkoitettuun painolastivesisuunnitelmaan ja 12 §:ssä tarkoitettuun painolastivesipäiväkirjaan.

15 §

Painolastivesiyleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

Painolastivesiyleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa Liikenne- ja viestintävirasto.

16 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 5 §:ssä tarkoitetusta päästökiellosta;
- 2) 6 §:ssä tarkoitetusta käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien päästämisestä poikkeustilanteissa;
- 3) 7 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden ottamista koskevista varoituksista;
- 4) 8 §:ssä tarkoitetusta painolastivesien käsittelystä ja vaihdosta;
- 5) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 6) 10 §:ssä tarkoitetusta uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä; sekä
- 7) 14 §:ssä tarkoitetun vapautuksesta myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 2) 10 §:ssä tarkoitetusta uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä;
- 3) 11 §:ssä tarkoitetun painolastivesisuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;
- 4) 12 §:ssä tarkoitetun painolastivesipäiväkirjan kaavasta;
- 5) 13 §:ssä tarkoitetun painolastivesitodistuskirjan kaavasta; sekä
- 6) 14 §:n 3 momentissa tarkoitetun riskiarvioinnin laadintatavasta ja sisällöstä.

8 a luku

Aluskierrätys

1 §

Hallinnon nimeäminen

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 9 alakohdassa tarkoitettu hallinto Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

HE 61/2018 vp

2 §

Tietojen ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa aluskierrätysasetuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää aluskierrätyslaitoksen sijaintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaiset tiedot.

3 §

Tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, missä määräajassa aluksen omistajan on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle aluskierrätysasetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ilmoitus aikomuksestaan lähettää alus kierrätettäväksi tiettyyn aluskierrätyslaitokseen tai -laitoksiin.

9 luku

Jätteiden vastaanotto satamassa

7 §

Raportointi

Valtion lupa- ja valvontaviraston, Liikenne- ja viestintäviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä alusjätedirektiivi, tarkoitettut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan komissiolle.

10 luku

Jätteiden jättäminen satamaan

1 §

Velvollisuus jättää alusjätteet ja lastijätteet

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren tai Euroopan yhteisön alueella olevaan satamaan, ja muun kuin suomalaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alusjätteensä ja lastijätteensä.

Jos huviveneesataman alueella ei ole vastaanottolaitetta, huviveneestä peräisin olevat jätteet tulee jättää muuhun maissa olevaan asianmukaiseen vastaanottolaitteeseen, jollei jätteitä voida tämän lain mukaisesti jättää alukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus jättää jätteet ei kuitenkaan koske:

- 1) valtioneuvoston asetuksella säädettäviä vähäisiä määriä jätettä;
- 2) tapauksia, joissa jätteiden jättäminen satamaan aluksesta riippumattomasta syystä aiheuttaa alukselle tarpeetonta viivytystä; lisäksi edellytetään, että aluksella on riittävät erilliset säi-

lytystilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle alusjätteelle ja lastijätteelle; tai

3) käymäläjäteveden jättämistä aluksilta, joiden käymäläjätevesitankeissa on tilaa seuraavaan satamaan suuntautuvaa matkaa varten.

Edellä 3 momentissa säädetyn estämättä Liikenne- ja viestintävirasto voi edellyttää, että alukselta toimitetaan kaikki jätteet satamaan ennen aluksen lähtöä satamasta, jos on perusteltua aihetta olettaa, että siinä satamassa, jonne jätteet aiotaan toimittaa, ei ole asianmukaisia vastaanottolaitteita tai ei ole tiedossa, mihin satamaan jätteet aiotaan toimittaa, ja siksi on olemassa vaara, että jätteet päästetään veteen.

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että aluksella noudatetaan tässä luvussa ja sen nojalla säädettyjä velvollisuuksia.

2 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä perittävät maksut

Sataman pitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun jokaiselta satamassa käyvältä alukselta siitä riippumatta, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei. Maksun tulee kattaa seuraavien alusjätteiden jätehuollon kustannukset:

- 1) öljypitoiset jätteet;
- 2) kiinteä jäte lastijätettä lukuun ottamatta; ja
- 3) käymäläjätevesi.

Satamanpitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun myös niiltä satamassa käyviltä aluksilta, jotka jättävät lastijätettä sataman vastaanottolaitteisiin.

Maksut voivat sisältyä aluksilta perittävään satamamaksuun. Sataman tulee ilmoittaa maksun määrä ja sen perusteet. Maksut voidaan porrastaa esimerkiksi alustyyppin, alusluokan tai aluksen kokoluokan mukaan, mutta maksujen suuruus ei saa riippua siitä, kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan. Maksuista voidaan myöntää alennusta, jos aluksella käytetään laitteita, menetelmiä tai sellaista hyvälaatuista polttoainetta, joiden ansiosta aluksen maihin jättämän jätteen määrä on tavallista vähäisempi tai se on hyödynnettävissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksua ei kuitenkaan peritä kalastusaluksilta eikä huviveneiltä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa. Maksua ei myöskään peritä niiltä aluksilta, jotka Liikenne- ja viestintävirasto on tämän luvun 4 §:n nojalla vapauttanut alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakosta.

3 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman henkilön on annettava tulosataman pitäjälle alusjätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus käyttäen alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun tiedonhallintajärjestelmää. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, ilmoitus on annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä. Tiedot on pidettävä aluksella vähintään seuraavaan käyntisatamaan asti, ja ne on pyynnöstä esitettävä EU:n jäsenvaltion viranomaisille.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kalastusaluksia eikä huviveneitä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo alusjätedirektiivin täytäntöönpanoa tarkastaen ilmoituksia sekä aluksia siten kuin direktiivissä säädetään.

4 §

Vapautus jätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää 1 §:ssä tarkoitettua alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakkoa ja 3 §:ssä tarkoitettua alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittamista koskevan vapautuksen alukselle, joka on säännöllisessä liikenteessä siten, että se liikennöi toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käy vähintään kerran kahdessa viikossa yhdessä nimetyssä reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa. Vapautus voidaan myöntää myös alukselle, joka on risteilyliikenteessä tai muussa liikenteessä lähtien ja saapuen samaan suomalaiseen satamaan poikkeamatta muissa satamissa. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksella on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa. Liikenne- ja viestintävirastolle on toimitettava päätöksessä tarkemmin määrättyllä tavalla selvitys siitä, että alus käyttää pääosin jätehuoltosopimuksen mukaisia palveluita. Vapautus myönnetään määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava päätöksestä niille satamille, joita päätös koskee.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin komissiolle myönnettyistä vapautuksista säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Suomen ympäristökeskus, Valtion lupa- ja valvontavirasto, Rajavartiolaitos, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin säännökset tai määräykset koskevat:

- 1) alusta ja sen rakennetta sekä lastia;
- 2) aluksen polttoainetta ja sen laatua;
- 3) aluksesta ilmaan ja veteen meneviä päästöjä;
- 4) aluksen suojaamiseen käytettäviä haitallisia kiinnittymisenestojärjestelmiä;
- 5) aluksen varusteita;
- 6) aluksen käyttöä;
- 7) aluksen todistuskirjaa ja muita asiakirjoja;
- 8) aluksen päällikön tai muun miehistön ilmoitusvelvollisuutta;
- 9) velvollisuutta jättää alusjätteet satamaan;
- 10) aluksen painolastivesien ja sedimenttien käsittelyä ja vaihtoa.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle kuuluu muu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto on johtava valvontaviranomainen valvonnassa, joka koskee aluksesta veteen menevistä päästöistä tässä laissa ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sisävesialueella.

11 §

Tapahtuneiden päästöjen selvittäminen sekä toiminta välittömän vesien pilaantumisen vaaran ollessa käsillä

Liikenne- ja viestintävirastolla sekä rajavartiolaitoksella ja poliisilla on oikeus tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien sekä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja sedimenttien selvittämiseksi suorittaa suomalaisella aluksella tarkastuksia ja ottaa näytteitä vedessä havaitun öljyn, muun haitallisen aineen tai painolastivesien ja sedimenttien alkuperän ja koostumuksen sekä aluksella käytettävän polttoaineen laadun ja muiden aluksesta ilmaan menevien päästöjen lähteen selvittämiseksi. Sama koskee ulkomaista alusta sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella tai sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Jos tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien tai painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja sedimenttien selvittäminen sitä vaatii tai on perusteltua syytä epäillä, että aluksen matkaan jostakin muusta kuin aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin liittyvästä syytä liittyy välitön ympäristön pilaantumisen tai haitallisten vieraslajien leviämisen vaara, Liikenne- ja viestintävirasto sekä Rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää aluksen sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella. Sama koskee suomalaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella tai sen ulkopuolella ja ulkomaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet koskevat 1 luvun 4 §:n säännös huomioon ottaen vain soveltuvin osin puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksia.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

12 §

Oikeus suorittaa tarkastuksia, saada tietoja ja pysäyttää alus Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä kulkeva ulkomainen alus on ollessaan Suomen aluemerellä aiheuttanut päästöjä, käyttänyt haitallista kiinnittymisenestojärjestelmää tai päästänyt veteen painolastivesiä tai sedimenttejä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti, Liikenne- ja viestintävirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat ryhtyä kaikkiin 11 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevalta ulkomaiselta alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, Liikenne- ja viestintävirastolla sekä rajavartiolaitoksella ja poliisilla on oikeus saada alukselta tietoja aluksesta, aluksen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa se on viimeksi käynyt, ja satamasta, jonne se on matkalla, sekä muita tietoja sen toteamiseksi, onko säännöksiä rikottu.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa Liikenne- ja viestintävirasto sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat tarkastaa aluksen, jos momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta seuraa huomattava päästö, joka aiheuttaa merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen

vaaraa, ja alus on kieltäytynyt antamasta tietoja tai aluksen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen kanssa ja olosuhteet muutoin antavat aihetta tarkastukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto sekä Rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevan ulkomaisen aluksen, jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että päästöstä aiheutuu Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemereren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Edellä 2–4 momentissa säädetyin edellytyksin momenteissa tarkoitetut toimenpiteet voidaan kohdistaa myös sellaiseen Suomen talousvyöhykkeellä kulkevaan ulkomaiseen alukseen, jolta epäillään rikotun tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä Suomen aluemerellä.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

13 §

Velvollisuus välttää aiheutonta viivytystä ja vähemmän haitan periaate

Edellä 11 ja 12 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on suoritettava siten, ettei alukselle aiheudu tarpeetonta viivytystä.

Ulkomaisen aluksen tarkastus tulee rajoittaa sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita alukselta Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaan vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa tarkemmin vasta ensin mainitun tarkastuksen jälkeen ja silloinkin vain, jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto poikkeaa olennaisesti asiakirjojen tiedoista tai asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä säännösten rikkomista taikka aluksessa ei ole voimassa olevia vaadittavia todistuksia tai asiakirjoja.

Vaikka 11 ja 12 §:n mukaisesti suoritetuista tutkimuksista ilmenee, että ulkomaiselta alukselta on rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluksen tulee viipymättä antaa jatkaa matkaansa.

Jos meriympäristölle aiheutuu kohtuutonta vahingonvaaraa siitä, että 12 §:n 4 momentin nojalla Suomen talousvyöhykkeellä pysäytetyn aluksen annetaan jatkaa matkaansa, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää matkan jatkamisen tai asettaa matkan jatkamisen ehdoksi, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Päätöksestä, jolla matkan jatkaminen on kielletty tai tehty ehdolliseksi, on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

Tarkastuksen toimittamisesta ulkomaisella aluksella sekä aluksen pysäyttämisestä ja sen käytön rajoittamisesta on lisäksi voimassa, mitä alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa säädetään.

15 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto ja Valtion lupa- ja valvontavirasto voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

16 §

Uhkasakko, teettämisuha ja keskeyttämisuha

Liikenne- ja viestintävirasto ja Valtion lupa- ja valvontavirasto voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan. Muilta osin mainituista tehosteista säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

17 §

Valvontaviranomaisen toimintavelvollisuus aluksen rikkoessa velvollisuutta jättää jätteet satamaan tai päästäessä ympäristöä pilaavia aineita

Jos on selvää näyttöä siitä, että alus on rikkonut velvollisuuttaan jättää alusjätteet ja lastijätteet satamaan, Liikenne- ja viestintäviraston on pysäytettävä alus tai, jos satama, jossa alus seuraavaksi käy, on toisessa valtiossa, ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle siten kuin alusjätedirektiivissä säädetään.

Jos aluksen on havaittu päästäneen öljyä tai haitallisia nestemäisiä aineita Suomen vesialueella, talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä, Suomen ympäristökeskuksen, rajavartiolaitoksen tai Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava havaitsemastaan päästöstä satamalle, jossa alus seuraavaksi käy, ja aluksen lippuvaltiolle sekä pyydettyä ryhtymään toimiin päästön johdosta sen mukaan kuin säädetään alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisen ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/35/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Liikenne- ja viestintäviraston, Suomen ympäristökeskuksen, Valtion lupa- ja valvontaviraston, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimukset, nimeäminen ja hyvän hallinnon vaatimukset

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävään nimeämisen tarkastajan pätevyysvaatimuksiin sekä nimityskirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetussa laissa säädetään nimetystä katsastajasta. Tarkempia säännöksiä nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyt tarkastajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Alusten tekniset asiakirjat on kuitenkin annettava aluksessa sillä kielellä, jolla tekniset asiakirjat aluksessa laaditaan.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävään nimeämään tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 §

Velvollisuus ilmoittaa aluksen lippuvaltiolle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava viipymättä ulkomaiseen alukseen kohdistuvasta 12 luvun 11 ja 12 §:n mukaisesta menettelystä aluksen lippuvaltiolle. Jos kyse on Suomen vesialueella tehdystä teosta, vain oikeudenkäyntiin liittyvät tiedot on ilmoitettava.

7 §

Oikaisuvaatimus

Asianosainen saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1) Liikenne- ja viestintäviraston tekemää aluksen tarkastusta tai alusta koskevaa muuta tämän lain nojalla annettua asiakirjaa taikka hyväksytyyn luokituslaitoksen tai Liikenne- ja viestintäviraston nimeämän tarkastajan aluksen tarkastuksen johdosta antamaa päätöstä; tai

2) Liikenne- ja viestintäviraston nimeämän tarkastajan tämän lain mukaisesta toimituksesta, päätöksestä tai todistuskirjasta määräämää maksua.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Oikaisua on haettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta tai maksun määräämisestä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu oikaisuvaatimus kahden kuukauden kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta. Päätös oikaisuvaatimukseen on kuitenkin annettava 14 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta, jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin.

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettun määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

58.

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merilain (674/1994) I osan 1 luvun 1 ja 1 a §, II osan 6 luvun 12 a §, III osan 10 luvun 10 §, 10 a luvun 6, 8 ja 10 §, 11 a luvun 2–5, 7 ja 8 §, IV osan 15 luvun 24 ja 25 §, V osan 18 luvun 1–4, 6–9, 11–15 § sekä 23 luvun 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 § osaksi laeissa 860/2016 ja (/), 1 a laissa 860/2016 sekä 4 luvun 1 § osaksi laeissa (/) ja 234/1996, II osan 6 luvun 12 a § laissa 1359/2002, III osan 10 luvun 10 § laissa 421/1996, 10 a luvun 6 § osaksi laeissa 686/2008 ja (/), 8 osaksi laeissa 1688/2009 ja (/) sekä 10 § laissa 1688/2009, III osan 11 a luvun 2–5 laissa 860/2016, 7 osaksi laeissa 860/2016 ja (/) ja 8 § laissa 860/2016, IV osan 15 luvun 26–28 §, V osan 18 luvun 1–4, 8 ja 15 § sekä 23 luvun 3 § laissa 482/2017, 6 § laeissa 1688/2009 ja 482/2017, 7, 11, 12 ja 14 § laissa 1688/2009, IV osan 15 luvun 24 § laeissa 264/2013, 249/2017 ja (/) sekä 25 §, seuraavasti:

I OSA

ALUS

1 luku

Alusta koskevat yleiset säännökset

1 §

Aluksen kansallisuus

Alus on suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen oikeushenkilö omistaa enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia aluksesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus suomalaiseksi, jos:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai tällaisen valtion lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella, omistaa aluksesta enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia;

2) alusta johdetaan ja operoidaan Suomesta;

3) aluksen omistaja, jos ei ole vastuussa aluksesta 2 kohdan mukaisesti, nimittää tätä tehtävää hoitamaan edustajan, jolla on vakinainen kotikunta ja asuinpaikka Suomessa; ja

4) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hyväksyntä on peruutettava aluksen omistajan pyynnöstä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun aluksen suomalaiseksi, jos:

1) aluksen omistus-, hallinto-, luotonanto- tai rahtaussuhteista voidaan luotettavasti todeta, että aluksen käyttö merenkulkuun on ratkaisevasti suomalaisten määrättävissä;

2) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin;

3) alus täyttää alusturvallisuutta koskevissa säännöksissä uusille aluksille asetetut vaatimukset; ja

4) aluksen rekisteröinnin arvioidaan edistävän Suomen merenkulkuelinkeinoa ja sen työllisyyttä.

Jos 4 momentissa tarkoitettulla aluksella ei ole yhtään suomalaista omistajaa, edellytetään edellä säädetyn lisäksi, että Suomen kansalaisilla on aluksen ulkomaisen omistajayhteisön hallintoelimissä edustus tai mahdollisuus muulla tavoin osallistua päätösvallan käyttöön omistajayhteisössä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä Liikenne- ja viestintäviraston tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa voidaan myöntää enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Jos 2 momentissa tarkoitettua hyväksymisen tai 4 momentissa tarkoitettua luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 4 momentissa tarkoitettua luvalla asetettuja ehtoja ei täytetä, Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava hyväksyminen tai lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Hyväksynnän tai luvan saaneelle on ennen hyväksynnän tai luvan peruuttamista varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettua hyväksynnän ja 4 momentissa tarkoitettua luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettua luvalla asetettavista ehdoista.

1 a §

Suomalaisessa omistuksessa olevan aluksen merkitseminen toisen valtion alusrekisteriin

Alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, voidaan siirtää toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin kyseisen valtion sellaisen lainsäädännön mukaisesti, joka koskee muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten tai oikeushenkilöiden omistamien alusten rekisteröintiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseksi luvan siihen, että alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, merkitään muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin tämän maan aluksena, jos:

1) alus on rakennettu Suomessa ja se merkitään välittömästi valmistumisensa jälkeen tällaisen valtion alusrekisteriin;

2) aluksen ja rekisteröintimaan välillä on aluksen omistukseen, hallintaan tai käyttöön liittyvä todellinen yhdysside; ja

3) aluksen rekisteröinnillä arvioidaan olevan Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseen liittyviä painavia syitä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä Liikenne- ja viestintäviraston tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa myönnetään määräajaksi, joka voi olla enintään aluksen käytöstä tai hallinnasta tehdyn rahtaussopimuksen voimassaoloajan pituinen. Lupaan on sisällytettävä ehto, jonka mukaan aluksen siirtäminen edelleen kolmannen maan rekisteriin on kielletty.

Jos 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 3 momentin nojalla asetettuja lupaehtoja ei täytetä, Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Luvan saaneelle on ennen peruuttamispäätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lupa raukeaa, jos alus tai osuus siitä myydään ulkomaille siten, että alus lakkaa 1 §:n 1 momentin nojalla olemasta suomalainen.

HE 61/2018 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetun luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitetun peruuttamispäätöksen sisällöstä.

II OSA

VARUSTAMO

6 luku

Aluksen päällikkö

12 a §

Päällikön ilmoitusvelvollisuus

Aluksen päällikön on ilmoitettava lähettyvillä oleville aluksille sekä Suomen vesialueella Liikenne- ja viestintävirastolle ja muulla alueella merenkulun turvallisuutta edistävälle tai valvovalle viranomaiselle, elimelle tai järjestelmälle vaarallisesta jäädästä, jäänmuodostuksesta tai hylystä, vähintään 10 boforin tuulesta, josta ei ole annettu myrskyvaroitusta, tai muusta merenkulun välittömästä vaarasta samoin kuin merenkulun turvalaitteen virheellisestä tai erehdyttävästä toiminnasta, siirtymisestä tai katoamisesta.

III OSA

VASTUU

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

10 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Sellaista suomalaista alusta varten, joka kuljettaa enemmän kuin 2 000 tonnia pysyvää öljyä irtolastina, on aluksen omistajan otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai asetettava vakuus, joka kattaa aluksen omistajalle tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön nojalla aiheutuvan vastuun 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään saakka. Valtiolla ei kuitenkaan ole velvollisuutta vakuutuksen ottamiseen tai vakuuden asettamiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden tulee olla viranomaisen hyväksymä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Kun aluksen omistaja on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa, hän on oikeutettu saamaan vakuutuksen tai vakuuden hyväksyvältä viranomaiselta todistuksen velvollisuuden täyttämistä. Valtion omistamalle alukselle antaa edellä tarkoitettu viranomainen todistuksen, josta ilmenee, että Suomen valtio omistaa aluksen ja että sen vastuu 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään on katettu. Todistus on pidettävä mukana aluksessa, ja jäljennös siitä on talletettava Liikenne- ja viestintävirastoon.

Tarkemmat säännökset 3 momentissa tarkoitetusta todistuksesta annetaan asetuksella.

HE 61/2018 vp

10 a luku

Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta

6 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen, jonka bruttovetoisuus on yli 1 000, rekisteröidyn omistajan on otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun määrään saakka.

8 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee:

- 1) että vakuutus tai vakuus kattaa tässä luvussa tarkoitetun vastuun; ja
- 2) että vakuutus tai vakuus voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut Liikenne- ja viestintävirastolle, paitsi jos todistus on toimitettu Liikenne- ja viestintävirastolle tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistus on pidettävä mukana aluksella ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettujen todistusten antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 6 ja 7 §:n noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta 6 tai 7 §:n mukaan vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta

2 §

Aluksen päällikön ja laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Jos suomalainen alus on ollut osallisena merenkulkuonnettomuudessa, jonka seurauksena siitä on tullut hylky, aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä tehtävä tästä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklan mukainen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle tai, jos hylky on toisen sopimusvaltion yleissopimusalueella, kyseisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava asianomaisille merenkulku- ja ympäristöviranomaisille sille 1 momentin nojalla tehdystä ilmoituksesta sekä sille tehdystä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetusta ilmoituksesta.

3 §

Hylystä varoittaminen ja sen paikantaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on 2 §:ssä tai Nairobien yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen saatuaan viipymättä varoitettava merenkulkijoita ja asianosaisia valtioita Nairobien yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti hyllyn luonteesta ja sijainnista.

Jos hyllyn voidaan olettaa muodostavan vaaran, Liikenne- ja viestintäviraston on kehoitettava rekisteröityä omistajaa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn tarkan sijainnin määrittämiseksi sekä asetettava määräaika tätä varten. Jos rekisteröity omistaja ei määritä sijaintia asetetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintäviraston on rekisteröidyn omistajan kustannuksella ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn paikantamiseksi.

4 §

Hyllyn aiheuttaman vaaran määrittely ja hyllyn merkitseminen

Liikenne- ja viestintäviraston on saatuaan tiedon hylystä päätettävä Nairobien yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti, aiheuttaako hylky vaaran. Sen on pyydettävä asian ratkaisua varten Suomen ympäristökeskukselta ja puolustusvoimilta arvio hyllyn aiheuttamasta vaarasta.

Jos hyllyn katsotaan 1 momentin mukaisesti aiheuttavan vaaran, Liikenne- ja viestintäviraston on ryhdyttävä kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin hyllyn merkitsemiseksi.

5 §

Hyllyn poistamista koskevat toimenpiteet

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava siitä rekisteröidylle omistajalle ja, jos kyse on ulkomaisesta aluksesta, myös aluksen rekisteröintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa rekisteröidyn omistajan on poistettava hylky ja ilmoitettava määräajasta kirjallisesti omistajalle siten kuin Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 6 kohdassa määrätään.

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, rekisteröidyn omistajan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle näyttö 7 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai muun vakuuden olemassa olosta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi meriturvallisuuden ja meriympäristön suojelun varmistamiseksi asettaa hyllyn poistolle tarpeellisia ehtoja Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 4 mukaisesti sekä puuttua poistoon mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Ennen kuin Liikenne- ja

HE 61/2018 vp

viestintävirasto tekee päätöksen asiassa, sen on kuultava Suomen ympäristökeskusta ja puolustusvoimia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa hyllyn rekisteröidyn omistajan kustannuksella Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa silloin, kun hylky sijaitsee Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tarpeellista virka-apua puolustusvoimilta, Tullilta ja pelastuslaitoksilta tämän pykälän mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

7 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta Suomen alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitettua vakuutusta tai vakuuden voimassaolosta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämiseksi, jos alusta ei ole rekisteröity missään Nairobien yleissopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Aluksen päällikön velvollisuus on huolehtia, että 1 momentissa tarkoitettu todistus pidetään mukana aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenne- ja viestintäviraston halltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettua todistuksen antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua todistuksesta.

8 §

Täytäntöönpano

Liikenne- ja viestintäviraston 3–5 §:n nojalla tekemä päätös voidaan panna heti täytäntöön, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei päätöksessä ole toisin määrätty tai muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

IV OSA

SOPIMUS KULJETUKSESTA MERITEITSE

15 luku

Matkustajien ja matkatavaran kuljetus

24 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa tarkoitettua vakuutusta tai vakuuden

HE 61/2018 vp

voimassaolosta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistusta on säilytettävä aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitetun todistuksen antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetusta todistuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklan noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

V OSA

MERIONNETTOMUUDET

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

1 §

Velvollisuus pitää päiväkirjaa

Tässä laissa tarkoitettuja päiväkirjoja ovat laivapäiväkirja, konepäiväkirja, yhdistetty laiva- ja konepäiväkirja, ajopäiväkirja, kalastusaluksen päiväkirja ja radiopäiväkirja. Ajopäiväkirjaan ja radiopäiväkirjaan ei sovelleta 20 luvun rangaistussäännöksiä. Aluksella pidettävistä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvistä päiväkirjoista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaisissa (1672/2009).

Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on pidettävä laivapäiväkirjaa ja konepäiväkirjaa. Jos kansainvälisen liikenteen aluksen bruttovetoisuus on alle 500, voidaan erillisten laiva- ja konepäiväkirjojen sijasta pitää yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa. Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 100, voidaan edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta pitää ajopäiväkirjaa.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300, tai joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Jos aluksen satamien välinen matka kestää enintään 20 minuuttia, voidaan aluksessa pitää edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta ajopäiväkirjaa. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 300, on pidettävä vähintään ajopäiväkirjaa.

Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä, on pidettävä kalastusaluksen päiväkirjaa.

HE 61/2018 vp

Aluksessa, joka kansainvälisten sopimusten tai Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaan on varustettava radiolaitteilla, on pidettävä radiopäiväkirjaa.

2 §

Päiväkirjan muoto ja tietojen säilyttäminen

Päiväkirjaa pidetään Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymällä sähköisellä järjestelmällä tai manuaalisesti. Sähköiseen päiväkirjaan voidaan yhdistää aluksella pidettävä radio-, lasti-, öljy-, jäte- tai muu vastaava päiväkirja.

Päiväkirjaan merkittävien tietojen käsittelyssä on varmistettava tietojen saatavuus ja käytettävyys. Tietojen tulee säilyä eheinä ja muuttumattomina koko niiden säilytysajan. Sähköisen päiväkirjan säilyminen on varmistettava luotettavalla tavalla, jolla estetään päiväkirjaan merkittyjen tietojen häviäminen tai tuhoutuminen sähköhäiriön tai muun teknisen vian vuoksi.

Laivanisäntä vastaa päiväkirjan säilyttämisestä. Päiväkirjaan tehdyt merkinnät on säilytettävä vähintään kolme vuotta viimeisestä merkinnästä. Päiväkirjan liitteet on säilytettävä vähintään kolme vuotta laskettuna liitteen päivämäärästä. Jos päiväkirjaan merkityn tapahtuman johdosta on mainitussa ajassa pantu vireille oikeudenkäynti, päiväkirja on säilytettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Sähköisen päiväkirjan järjestelmän valmistajan on haettava järjestelmän hyväksymistä Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä sekä sähköisen päiväkirjan järjestelmän hyväksymisen edellytyksistä kansainvälisten yleissopimusten vaatimusten mukaisesti.

3 §

Päiväkirjan pitäminen

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa pidetään 1 §:ssä tarkoitettua päiväkirjaa. Päiväkirjaa pitää se laivaväkeen kuuluva henkilö, joka vastaa vahdinpidosta. Päiväkirjaa on pidettävä aluksen työkielellä tai englanniksi.

Merkinnät päiväkirjaan on tehtävä aikajärjestyksessä vahtivuoroittain. Päiväkirjan pitäjän on varmistettava päiväkirjaan tekemänsä merkinnät hyväksynnällään. Aluksen päällikön on myös hyväksyttävä päiväkirjan merkinnät, lukuun ottamatta konepäiväkirjaa, jonka merkinnät hyväksyy aluksen konepäällikkö.

Päiväkirjaan tehtyä merkintää tai päiväkirjan liitettä ei saa poistaa eikä tehdä epäselväksi. Päiväkirjan pitäjän on korjattava tekemänsä virheelliset merkinnät päiväkirjan tai sen liitteen asianomaiseen kohtaan tehdyllä uudella merkinnällä tai lisäämällä oikea liite virheellisen liitteen yhteyteen. Päiväkirjaan tai sen liitteeseen tehdystä korjauksesta on käytävä ilmi korjauksen teko-aika, sisältö ja tekijä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjan pitämisestä sekä siihen tehtävistä merkinnöistä ja niiden hyväksymisestä.

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävä tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä laivanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävä koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävä kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävistä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävä tiedot kaikesta hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

Siltä osin kuin päiväkirjaan merkittäviin tietoihin sisältyy henkilötietoja, sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

6 §

Velvollisuus antaa meriselitys

Suomalaisen aluksen päällikön on annettava meriselitys:

1) kun aluksen ollessa kulussa joku sen käytön yhteydessä on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

2) kun muutoin aluksen käytön yhteydessä joku aluksessa toimessa oleva tai muu alusta seuraava henkilö on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

3) kun joku on kuollut aluksessa;

4) kun aluksessa on sattunut tai voidaan olettaa sattuneen vakava myrkytys;

5) kun alus on törmännyt toiseen alukseen tai ajanut karille;

6) kun alus on hylätty merellä;

7) kun aluksen käytön yhteydessä on aiheutunut tai voidaan olettaa aiheutuneen alukselle tai, aluksen ollessa kulussa, sen ulkopuolella olevalle omaisuudelle huomattavaa vahinkoa; tai

8) kun lastissa on sattunut huomattava tulipalo, räjähdys tai siirtyminen.

Meriselitys on suomalaisen aluksen osalta myös annettava, kun jonkin tapahtuman johdosta, joka on sattunut tai jonka voidaan olettaa sattuneen aluksen käytön yhteydessä, Liikenne- ja viestintävirasto niin määrää taikka päällikkö tai laivanisäntä sitä vaatii tai, kun kysymyksessä on tavaralle aiheutunut huomattava vahinko ja lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto määrää meriselityksen annettavaksi tai lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle, jonka tulee tehdä 7 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus.

Poikkeuksista velvollisuuteen antaa meriselitys eräissä tapauksissa säädetään 11 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa.

7 §

Meriselityksen antaminen ja lykkääminen sekä päällikön ilmoittautumisvelvollisuus

Meriselitys annetaan 21 luvun 1 §:n mukaan sen paikkakunnan merioikeudelle, jossa tapahtuma on sattunut tai johon alus tai sen päällikkö ensin saapuu. Meriselityksen antaminen voidaan lykätä, kunnes alus saapuu toiseen satamaan, jos sillä meriselityksen tarkoitusta syrjäyttämättä voidaan saavuttaa huomattavaa kustannusten säästöä alukselle tai muita olennaisia etuja. Sellaisesta lykkäyksestä ja sen syystä on päällikön tai laivanisännän viipymättä kirjallisesti ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Meriselityksen antamista varten on päällikön itse tai asiamiestä käyttäen niin pian kuin mahdollista ilmoitettava 1 momentin mukaan toimivaltaiselle merioikeudelle tai sen puheenjohtajalle. Ilmoittautumisen tulee tapahtua kirjallisesti ja ilmoittautumiskirjaan on liitettävä jäljennös 8 §:ssä mainitusta ilmoituksesta ja tiedot koko laivaväestä ja niistä henkilöistä, joiden oletetaan voivan antaa selvitystä asiassa, sekä mikäli mahdollista kaikista niistä, joita asia voi koskea, tai heidän asiamiehistään.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annetaan meriselitys suomalaisen aluksen osalta sille oikeudelle, joka maan lain mukaan on siihen toimivaltainen. Muutoin annetaan meriselitys ulkomailla Suomen edustustolle, jonka ulkoasiainministeriö on valtuuttanut meriselityksen vastaanottamiseen. Milloin niin voi sopivasti tapahtua, tulee meriselityksen vastaanottamisessa avustaa kaksi edustuston kutsumaa meriasioita tuntevaa henkilöä, mieluummin Suomen, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaista, jotka eivät ole esteellisiä toimimaan tuomareina. Sellaisella paikkakunnalla, jossa tähän tehtävään oikeutettua Suomen edustustoa ei ole, voidaan meriselitys antaa sille Norjan, Ruotsin tai Tanskan ulkomaan edustustolle, jolla kotimaansa lain mukaan on oikeus vastaanottaa meriselitys.

Jos meriselitys on annettu ulkomailla tai jos ulkomaan viranomainen on toimittanut tutkinnan onnettomuuden syistä, päällikön on huolehdittava siitä, että asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös toimituksesta laaditusta pöytäkirjasta lähetetään Liikenne- ja viestintävirastolle ja Onnettomuustutkintakeskukselle.

Milloin alus on kadonnut tai tuhoutunut eikä kukaan ole pelastunut, on tutkinta tapahtuman johdosta toimitettava aluksen kotipaikkakunnalla, jollei Liikenne- ja viestintävirasto määrää sitä toimitettavaksi muualla.

Tarkemmat määräykset meriselitystä koskevien säännösten soveltamisesta annetaan asetuksella.

8 §

Kirjallinen ilmoitus meriselitystä varten

Aluksen päällikön on 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viipymättä toimitettava kirjallinen ilmoitus tapahtumasta meriselitystä varten Liikenne- ja viestintävirastolle tai, jos alus on ulkomailla, lähimmälle 7 §:n 3 momentissa tarkoitettulle Suomen ulkomaan edustustolle.

Kirjallista ilmoitusta, joka koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, ei saa antaa vasta puolelle tiedoksi, ennen kuin tapahtuman johdosta annettava meriselitys on otettu oikeuden tai muun asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Suomen ulkomaan edustuston, joka on vastaanottanut tässä pykälässä tarkoitettua kirjallisen ilmoituksen, tulee, kun ilmoitusta ei enää tarvita, lähettää se viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettua kirjallisesta ilmoituksesta ja sen sisällöstä.

9 §

Meriselitystä koskevan istunnon määrääminen

Milloin ilmoittautuminen meriselityksen antamista varten on tapahtunut 7 §:ssä säädetyllä tavalla, merioikeuden on määrättävä, mikäli mahdollista päällikön toivomuksen mukaisesti, istunnon aika meriselityksen antamista varten oikeudelle ja määrättävä päällikkö silloin esittämään aluksen päiväkirjat ja niihin liittyvät muistikirjat alkuperäisinä, jos sellaisia on pidetty ja ne ovat tallella, sekä myös muut asiakirjat tai esineet, jotka voivat valaista asiaa, samoin kuin oikeudessa kuulemista varten ilmoittamaan ne henkilöt, joiden oletetaan voivan parhaiten antaa selvitystä asiassa. Istunnon ajasta on ilmoitettava oikeuden ilmoitustaululle pantavalla kuu-

lutuksella tai, milloin se viivytyksettä voi tapahtua, erikseen annettava siitä tieto niille henkilöille, joita asia voi koskea, tai heidän paikkakunnalla oleville asiamiehilleen sekä Liikenne- ja viestintävirastolle ja myös viralliselle syyttäjälle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu esittämisvelvollisuus voidaan määrätä sakon uhalla, milloin se katsotaan tarpeelliseksi.

Asiantuntijoille on viipymättä ilmoitettava meriselityksen antamista varten tapahtuneesta ilmoittautumisesta. Heidän tulee perehtyä ilmoittautumiskirjaan liitettyihin asiakirjoihin sekä, jos aika sen sallii, ennen istuntoa selostaa merioikeudelle niitä kysymyksiä, joista meri- tai konetekniseltä tai muulta kannalta tarvitaan tietoja onnettomuuden laadun selvittämiseksi.

11 §

Meriselityksen antaminen alusten yhteentörmäyksen johdosta

Jos meriselitys koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, merioikeus voi sallia, että meriselityksen antaminen lykätään, mikäli meriselitys siten voidaan antaa samanaikaisesti toisen aluksen osalta annettavan meriselityksen tai vastaavan selvityksen kanssa. Sellaista lykkäystä ei saa myöntää pitemmäksi ajaksi kuin mikä on ehdottoman välttämätöntä. Jollei lykkäyksen tarkoitus ole saavutettavissa, tulee oikeuden, milloin sen aluksen päällikkö tai laivanisäntä, jonka osalta meriselitys ensin annetaan, sitä pyytää eikä erityisiä syitä ole esteenä, määrätä, että meriselitys osaksi tai kokonaan annetaan suljettujen ovien takana ja ettei tilaisuudessa saa olla läsnä muita kuin laivanisäntä ja virallinen syyttäjä sekä asianomainen Liikenne- ja viestintäviraston edustaja ja Tullin edustaja sekä Onnettomuustutkintakeskuksen edustaja.

Milloin törmääminen on tapahtunut ulkomaiseen alukseen, jonka osalta ei toimiteta meriselitystä vastaavaa selvitystä, ei meriselitys ole tarpeen, ellei Liikenne- ja viestintävirasto toisin määrää.

12 §

Meriselityksen vastaanottaminen eräissä tapauksissa

Sellaisen aluksen osalta, jolla on kotipaikka Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, on toimivaltaisen suomalaisen tuomioistuimen otettava vastaan meriselitys, milloin päällikkö tai laivanisäntä taikka aluksen kotimaan asianomainen viranomainen pitää sitä tarpeellisena. Muun ulkomaisen aluksen osalta otetaan meriselitys sellaisessa tapauksessa vastaan, jos syytä siihen on.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto katsoo ulkomaisen aluksen käytön yhteydessä sattuneen tapahtuman vaativan selvitystä meriturvallisuuden kannalta ja alus on Suomen satamassa, voi Liikenne- ja viestintävirasto määrätä meriselityksen annettavaksi.

Jos 1 momentissa mainittu viranomainen pitää meriselitystä tarpeellisena tai jos Liikenne- ja viestintävirasto määrää sen annettavaksi, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle. Meriselitys annetaan jommankumman heistä 7 §:n 2 momentin mukaisesti tekemästä ilmoituksesta.

13 §

Suomen ulkomaan edustustolle annettava meriselitys

Mitä 10–12 §:ssä säädetään oikeudelle annettavasta meriselityksestä, on soveltuvin osin voimassa myös Suomen ulkomaan edustustolle annettavasta meriselityksestä. Edustusto ei kuitenkaan voi ottaa valaa tai vakuutusta eikä asettaa uhkasakkoa.

Meriselitystä käsiteltäessä laaditusta pöytäkirjasta on maksutta toimitettava ote Liikenne- ja viestintävirastolle. Pöytäkirjanote annetaan pyynnöstä laivanisännälle tai päällikölle.

14 §

Meriselityksen täydentäminen ja sen antamatta jättäminen

Jos meriselitys havaitaan joltakin osin epätäydelliseksi, voi Liikenne- ja viestintävirasto määrätä sitä täydennettäväksi. Sellaisessa tapauksessa sovelletaan vastaavasti, mitä 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä säädetään.

Jos 6 §:ssä tarkoitetusta tapahtumasta on tai voidaan odottaa olevan saatavissa tyydyttävä selvitys muulla tavalla, voi Liikenne- ja viestintävirasto sallia, että meriselitys jätetään antamatta tai että sen antaminen lykätään sellaista selvitystä odottaessa.

15 §

Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoonsa tulleista aluksen käytön yhteydessä tapahtuneista onnettomuuksista ja vaaratilanteista suomalaisella aluksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen salassa pitämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:ssä.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä.

VIOSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

23 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto toimii Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksissa ja päätöslauselmissa tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

59.

Laki

meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 3 ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § osaksi laeissa 967/2008, 1317/2009 ja 940/2016 sekä 17 § laeissa 1317/2009, 940/2016 ja (/), seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;
- 2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;
- 2 a) *erityisaluksella* alusta, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan;
- 3) *hinaajalla* tai työntäjällä sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiin ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;
- 4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä taikka erityisaluksen merenmittaustoimintaa; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;
- 5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta tapahtuva liikenne;
- 6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;
- 7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;
- 8) *tukiviranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;
- 9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;
- 10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

17 §

Tukiviranomaisen tiedonsaantioikeus

Tukiviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

HE 61/2018 vp

1) Verohallinnolta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot meripalkoista;

2) Merimieseläkekassalta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten aluskohtaiset tiedot Merimieseläkekassalle maksetuista eläkevakuutusmaksuista;

3) Tullilta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tiedot alusten liikennöinnistä;

4) Liikenne- ja viestintävirastolta tässä laissa tarkoitetun kauppaluetteloön merkitsemisen ja tuen myöntämisen edellytysten selvittämistä ja valvontaa varten tiedot aluksen katsastuksista, miehityksestä ja alusta koskevista rekisterimerkinnöistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut tiedot teknisen käytöyhteyden avulla Liikenne- ja viestintäviraston tällaisia tietoja sisältävistä tietojärjestelmistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

60.

Laki

merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 139 §, sellaisena kuin se on laeissa 296/2015 ja (/), seuraavasti:

139 §

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten tehtävät ilmoitukset

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista varten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuukausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana työnantajan palveluksessa olleen kunkin työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentelykuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttäen:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työansio;
- 3) työntekijän 224 a §:ssä tarkoitettujen palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavien päivien lukumäärä kalenterikuukaudelta; ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuukauden päättyessä Liikenne- ja viestintäviraston pitämässä liikenneasioiden rekisterissä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

61.

Laki

meripelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 4, 14 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ne ovat 4 § osittain laeissa 1660/2009, ja 752/2014 ja (/), 14 § osittain laeissa 597/2005, 1250/2005, 1660/2009, 429/2014, 752/2014, 865/2014, ja (/) ja (/) ja 24 § laeissa 1660/2009 ja (/), seuraavasti:

4 §

Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat

Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu alueen pelastustoimi, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, poliisi, puolustusvoimat, sosiaali- ja terveysviranomaiset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (muu meripelastusviranomainen) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittäväällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.

Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:

- 1) hätäkeskuslaitos osallistuu etsintä- ja pelastusyksiköiden sekä meripelastustoimen tehtäviin osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan;
- 2) Liikenne- ja viestintävirasto vastaa alusturvallisuudesta ja sen kehittämisestä sekä antaa Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta;
- 3) Ilmatieteen laitos antaa Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta sekä tuottaa Rajavartiolaitokselle meripelastustoimen tarvitsemat sää- ja meripalvelut;
- 4) Väylävirasto vastaa väyläverkosta ja sen kehittämisestä sekä alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetun alusliikennepalvelun järjestämisestä, toimittaa Rajavartiolaitokselle ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä ja toimeenpanelee Rajavartiolaitoksen tekemiä alusliikennettä koskevia päätöksiä alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa;
- 5) alueen pelastustoimi, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; alueen pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on alueen pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu;
- 6) puolustusvoimat valvoo merialuetta onnettomuus- ja vaaratilanteiden havaitsemiseksi ja paikantamiseksi alueellisen koskemattomuuden valvontaan liittyen sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa erityisasiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa;
- 7) sosiaali- ja terveysviranomaiset vastaavat ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä puhelinvälitteisten lääkäripalveluiden tuottamisesta;
- 8) ympäristöviranomaiset vastaavat aluksista aiheutuvien alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä merionnettomuuksien yhteydessä yhdessä muiden viranomaisten kanssa sen mukaan kuin öljyvahinkojen torjunnasta annetussa lainsäädännössä tarkemmin säädetään sekä antavat rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta.

Ilmailulaissa (864/2014) tarkoitettu ilmaliikennepalvelun tarjoaja sekä alusliikennepalvelun tarjoaja osallistuvat korvauksetta meripelastustoimen yhteistyön kehittämiseen, meripelastustoimen valmiuden ylläpitoon sekä etsintä- ja pelastustoimintaan siltä osin kuin niillä on tarkoituksenmukaista toimialaansa liittyvää asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa. Yhteistoiminnan tarkemmasta sisällöstä voidaan sopia tarkemmin Rajavartiolaitoksen ja ilmaliikennepalvelun tarjoajan sekä Rajavartiolaitoksen ja alusliikennepalvelun tarjoajan välisellä sopimuksella.

Muut kuin edellä tarkoitettut valtion viranomaiset, yhtiöt ja laitokset antavat pyynnöstä korvauksetta Rajavartiolaitoksen ja muun meripelastusviranomaisen käyttöön niille kuuluvaa asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa siltä osin kuin se on tarpeen valmiussuunnittelua varten tai vaaratilanteessa.

14 §

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta sekä alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta muulta meripelastusviranomaiselta meripelastustoimen suunnittelussa tarvittavat mainitun viranomaisen toimintavalmiutta ja sijoittautumista koskevat tiedot sekä henkilöstön valmius-, tunniste- ja yhteystiedot. Rajavartiolaitoksella on oikeus saada vastaavat tiedot alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta sekä oikeus luovuttaa tietoja alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalle.

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

1) Liikenne- ja viestintäviraston pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen pitämästä ajoneuvorekisteristä ajoneuvoa sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

2) hätäkeskustietojärjestelmästä, poliisin tehtävälmoitusrekisteri mukaan lukien, hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja sekä merellä toimivien viranomaisten yksiköiden valmius- ja paikatietoja;

3) Liikenne- ja viestintäviraston pitämästä liikenneasioidenrekisteristä sekä Liikenne- ja viestintäviraston pitämästä ilmailun hätäpaikannuslähetinrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

4) kunnan satamalaitokselta aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;

5) kalastusviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;

6) Liikenne- ja viestintäviraston pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen pitämästä huvivenerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

7) Liikenne- ja viestintäviraston pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston pitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

8) alusliikennepalvelun tarjoajan alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalta ilma-alusliikennettä koskevia tietoja sekä puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

9) Liikenne- ja viestintävirastolta tietoja radiolaitteen sijainnista sekä radioluparekisteristä radiolaitetta ja sen omistajaa sekä haltijaa koskevia tietoja;

10) Tullin tietojärjestelmistä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja sekä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

11) Väestörekisterikeskukselta väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) poliisin henkilörekistereistä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

HE 61/2018 vp

13) Liikenne- ja viestintävirastolta ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä.
Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 3 §:ssä tarkoitetun Rajavartiolaitoksen toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja voidaan vaaratilanteessa tarvittaessa käyttää etsintä- ja pelastustoimenpiteiden järjestämiseksi.

24 §

Merenkulun turvallisuusradioviestinnän vastuuviranomaiset

Rajavartiolaitos vastaa 3 §:ssä säädettyjen tehtävien lisäksi meripelastustoimen vaaratilanteiden radioviestinnästä ja siihen liittyvän valmiuden ylläpitämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa merenkulun turvallisuuteen liittyvistä varoitussanomista ja tiedotteista sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteestä. Liikenne- ja viestintävirasto järjestää merenkulun turvallisuuden liittyvien varoitussanomien ja tiedotteiden sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteen operatiivisen ylläpidon itse tai hankkii sen alusliikennepalvelun tarjoajalta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

62.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 12 a §, sellaisena kuin se on laissa 1179/2016, seuraavasti:

12 a §

Verohallinnolla ja Tullilla on oikeus saada lentobensiinin ja petrolin verotusta ja sen valvontaa varten tarpeellisia tietoja Liikenne- ja viestintävirastolta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

63.

Laki

painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan painelaitelain (1144/2016) 4 ja 98 § seuraavasti:

4 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuitenkin valvoo alusten painelaitteiden CE-merkinnän vaatimustenmukaisuutta.

Sotilaspainelaitteiden ja puolustusvoimien tai puolustusministeriön hallinnassa oleviin erityissuojattaviin kohteisiin kiinteästi asennettujen painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on puolustusvoimat.

98 §

Painelaitteen tarkastaminen

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyyn luokituslaitoksen tai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 44 §:n mukaisesti hyväksytyn tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttama hyväksytty luokituslaitos pitää yllä painelaiterekisteriä luokitettujen alusten painelaitteista. Luokituslaitos vastaa 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuista rekisteriin liittyvistä tehtävistä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää yllä vastaavaa rekisteriä myös luokittamattomien alusten painelaitteista. Painelaiterekisteriin merkitään kauppa-alusten osalta 77 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot lukuun ottamatta 4 kohdassa tarkoitettuja käytönvalvojan nimeä ja henkilötunnusta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

64.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 36 b, 46, 89 ja 89 a § sellaisena kuin niistä ovat 36 b ja 46 § laissa (/), 89 § laeissa (/) ja (/) sekä 89 a § laissa (/), seuraavasti:

36 b §

Alusta ja sen lastia koskevat toimenpiteet

Jos Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä alus uppoaa, joutuu karille tai yhteentörmäyksen osapuoleksi, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy ilmeinen öljyn tai muun haitallisen aineen vuodon vaara, Rajavartiolaitos voi määrätä ryhdyttäväksi sellaisiin alukseen ja sen lastiin kohdistuviin pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava tilanteesta Liikenne- ja viestintäviraston kanssa sekä kuultava asianomaista ympäristöviranomaista, ellei tilanteen kiireellisyys muuta edellytä. Lisäksi Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta tarpeetonta viivytystä.

Mitä 1 momentissa säädetään Rajavartiolaitoksen oikeuksista ja velvollisuuksista, sovelletaan myös pelastustoiminnan johtajaan, jos 1 momentissa tarkoitettu alusta koskeva tapahtuma sattuu Suomen sisävesialueella.

Sen aluksen päällikkö, josta vesien pilaantuminen tai sen vaara on aiheutunut, on velvollinen antamaan viranomaisille vahingollisten seurausten estämiseksi kaikkea apua, jota olosuhteet huomioon ottaen voidaan vaatia.

46 §

Yhteistyö pelastustoiminnassa

Valtion, maakunnan ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun siten kuin 47 §:ssä säädetään sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Edellä 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa:

1) hätäkeskukset vastaanottavat hätäilmoituksia ja välittävät ilmoitukset asianomaisille yksiköille sekä toimivat pelastustoimen viestikeskuksena siten kuin siitä hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetään;

2) Puolustusvoimat osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja siten kuin siitä puolustusvoimista annetussa laissa (551/2007) säädetään;

3) sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, Rajavartiolaitos osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi kalustoa, henkilöitä ja asiantuntijapalveluita siten kuin siitä rajavartiolaitoissa (578/2005) säädetään;

4) poliisi huolehtii kadonneiden etsinnästä maa-alueilla ja sisävesillä, vaara-alueiden eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla;

5) sosiaali- ja terveysviranomaiset ja hallinnonalan laitokset vastaavat niitä koskeissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä psykososiaalisen tuen palveluista ja onnettomuuden johdosta hätään joutuneiden huollosta ja majoituksesta;

6) ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua koskevista tehtävistä niitä koskeissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti;

7) ympäristöviranomaiset, maa- ja metsätalousviranomaiset ja vesitalousviranomaiset sekä hallinnonalojen laitokset huolehtivat niitä koskeissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti ympäristönsuojelusta, tulvariskien hallinnasta ja patoturvallisuudesta;

8) liikenne- ja viestintäasioista vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat:

a) vaaratiedotteiden välittämisestä väestölle sähköisten joukkoviestimien kautta;

b) liikenneväylien raivauksesta;

c) liikenneväylien käytön yhteistoimintakysymyksistä suojaväistöissä;

d) ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisestä siten kuin siitä ilmailulain (864/2014) 121 §:ssä säädetään;

9) Säteilyturvakeskus valvoo ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta ja turva- ja valmiusjärjestelyjä sekä säteilytilannetta, ylläpitää tehtäviensä edellyttämää valmiutta normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta, ilmoittaa, varoittaa ja raportoi poikkeavista säteilytilanteista, arvioi säteilytapahtumien turvallisuusmerkitystä sekä antaa suojelutoimia koskevia suosituksia;

10) Ilmatieteen laitos luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle pelastustoiminnassa ja sen suunnittelussa tarpeelliset säätiedot, varoitukset, havainnot ja ennusteet sekä ajelehtimisarviot merialueille ja arviot radioaktiivisten ja muiden vaarallisten aineiden kulkeutumisesta ilmakehässä;

11) siviilipalveluskeskus osallistuu pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun sen mukaan kuin osallistumisesta erikseen säädetään tai määrätään;

12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset, maakunnan sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti;

13) Suomen ympäristökeskus, *Liikenne- ja viestintävirasto* ja Puolustusvoimat osallistuvat alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen pelastustoimintaan siten kuin tässä tai muussa laissa tarkemmin säädetään.

Viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä pelastustoiminnassa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

- a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta täydellisestä nimestä;
  - b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta henkilötunnuksesta;
  - c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;
  - d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitetusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;
  - e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitetusta henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta sekä ammatista;
  - f) 14 §:ssä tarkoitetuista tiedoista;
  - g) 15 §:ssä tarkoitetuista tiedosta;
  - h) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;
  - i) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytösäoloa koskevista tiedoista;
  - 3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;
  - 4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;
  - 5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoitopiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;
  - 6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;
  - 7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettu kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;
  - 8) kuntien tai maakuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla;
  - 9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;
  - 10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista.
Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:
    - 1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:
      - a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetusta siviilisäädystä;
      - b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitetusta kansalaisuudesta;
    - 2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisistä riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.
Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:
      - 1) *Liikenne- ja viestintävirastolta* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettu liikenneasioiden rekisteristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelastusviranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi;
      - 2) *teleyrityksiltä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.*
- Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1–4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa maakunnan pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

89 a §

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen pelastustoimintaa johtavan viranomaisen tiedonsaantioikeus

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta pelastustoimintaan osallistuvilta ja siihen virka-apua antavalta viranomaiselta pelastustoiminnan suunnittelussa tarvittavia, tämän viranomaisen toimintavalmiutta koskevia tietoja ja henkilöstön valmius-, tunnistetietoja ja yhteystietoja sekä sellaisia tietoja pelastuslain 91—94 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä, jotka ovat välttämättömiä pelastustoiminnan suunnittelussa.

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

- 1) hätäkeskustietojärjestelmästä vahingon hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja;
- 2) satamalaitoksen tietojärjestelmästä aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 3) kalatalousviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;
- 4) *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen ylläpitämästä huvivenerikisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;
- 5) *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;
- 6) Alusliikennepalvelun tarjoajan alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja sekä Puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;
- 7) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 8) Rajavartiolaitoksen meripelastusrekisteristä hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja; sekä
- 9) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Pelastustoimintaa maaöljyvahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

- 1) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;
- 2) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 130 §:ssä tarkoitettu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rekisteristä yrityksen toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määrää koskevia tietoja;
- 3) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

65.

Laki

poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 25 ja 62 §, sellaisena kuin niistä on 62 § laissa
931/2015, seuraavasti:

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

25 §

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen

Poliisi saa rikoksen estämiseksi hankkia teknisellä laitteella teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot, jos estettävänä on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Poliisi saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa teknisen laitteen tässä momentissa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies.

62 §

Korvaus teleyritykselle

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettu viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista siten kuin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hallinto-oikeuden on varattava Liikenne- ja viestintävirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

66.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 11, 13–15, 18–23, 23 a, 25, 26 sekä 29–32 §,
sellaisina kuin ne ovat 11, 14, 15 ja 29 § osaksi laissa 1326/2009, 13, 30 ja 31 § laissa 1326/2009, 18 § osaksi laissa 1326/2009 ja (/) 19, 22, 23 ja 23 a § laissa 940/2015, 25 § laissa 45/2018, 26 § laissa 386/2014 sekä 32 § laissa 727/2017, seuraavasti:

11 §

Polttoainemaksun maksaminen etukäteen

Edellä 9 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettua muuta kuin nestepainetoimisella runko-ohjauksella varustetusta traktorista voidaan polttoainemaksu suorittaa etukäteen ennen verollista polttoainetta edellyttävään kuljetukseen ryhtymistä, jolloin polttoainemaksun määrä päivältä on 5 euroa.

Etukäteen suoritettava polttoainemaksu maksetaan Liikenne- ja viestintäviraston pankkitilille. Suorituksen yhteydessä on ilmoitettava ajoneuvon rekisteritunnus sekä aika, jolta päivämaksu suoritetaan. Kuitti polttoainemaksun suorittamisesta on pidettävä ajon aikana ajoneuvossa mukana.

Etukäteen maksettuun polttoainemaksuun ei sovelleta 10 §:n säännöksiä. Etukäteen tapahtuvaa suoritusta pidetään 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuna ilmoituksena polttoainemaksun aiheuttavan polttoaineen käyttöön ryhtymisestä.

13 §

Ajoneuvon maastavientikielto

Ajoneuvoa, josta on kannettava polttoainemaksua, ei saa viedä maasta ennen kuin polttoainemaksu on maksettu. Liikenne- ja viestintävirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto voi kuitenkin sallia ajoneuvon maastaviennin, jos polttoainemaksun maksamisesta on asetettu hyväksyttävä vakuus.

14 §

Polttoainemaksun suorittaminen

Polttoainemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa maksumääräyksen antamisesta. Jos polttoainemaksua ei ole suoritettu määräajassa, maksuvelvolliselta peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädettyjen perusteiden mukaan laskettava viivekorko.

Polttoainemaksu on maksettava rahalaitokseen tai maksuja vastaanottavaan toimipisteeseen sen mukaan kuin veronkantolaissa tai sen nojalla säädetään. Polttoainemaksun maksamisen yhteydessä on ilmoitettava maksulipun viitenumero.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi lähettää eräänytyneestä polttoainemaksusta maksuvelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättämiseen on erityisiä syitä.

15 §

Viranomaiset

Polttoainemaksun maksuunpanee Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii niistä Liikenne- ja viestintävirastolle säädetyistä tehtävistä, jotka koskevat ajoneuvoa, joka on rekisteröity tai jonka olisi pitänyt olla rekisteröity Ahvenanmaan maakunnassa. Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin käsittelee myös Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat 30 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksusta vapauttamista ja 31 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksun huojentamista ja maksunlykkäystä koskevat asiat sekä Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat ennakkoratkaisuasiat.

Polttoaineiden käyttöä valvovat poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaiset. Poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaisilla on oikeus suorittaa sellaisia polttonesteen ja ajoneuvojen tarkastuksia, jotka ovat tarpeen ajoneuvossa käytettävän polttoaineen lajin selvittämiseksi.

Jos ajoneuvossa havaitaan käytettävän polttoainemaksun aiheuttavaa polttoainetta, valvojan viranomaisen tulee ilmoittaa siitä Liikenne- ja viestintävirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle polttoainemaksun määräämistä varten.

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 20 §:ssä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suorittamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

19 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

HE 61/2018 vp

20 §

Polttoainemaksun oikaisu veronsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta polttoainemaksua tai polttoainemaksua on maksuunpantu liian vähän taikka maksua on palautettu aiheettomasti tai liikaa, polttoainemaksua voidaan oikaista viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty.

Polttoainemaksun muuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

Maksuvelvollisella tai Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä on oikeus hakea Liikenne- ja viestintävirastolta oikaisua sen päätökseen 23 §:ssä säädettyssä ajassa.

21 §

Jälkimaksuunpano

Jos polttoainemaksua on 8 §:n 3 momentin mukaisessa maksuunpanossa toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi panematta maksuun tai polttoainemaksua on aiheettomasti palautettu, Liikenne- ja viestintävirasto määrää maksuunpanematta jääneen tai palautetun polttoainemaksun suoritettavaksi.

Ennen jälkimaksuunpanon toimittamista on maksuvelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkimaksuunpano toimitetaan viimeistään viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksua on maksuunpantu.

22 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos polttoainemaksua on maksuunpantu liikaa, voi Liikenne- ja viestintävirasto oikaista maksuunpanoa maksuvelvollisen hyväksi 20 §:ssä säädettyssä ajassa.

23 §

Oikaisuvaatimus

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Oikeus vaatia oikaisua on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisuannista. Veroasiamiehen määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, oikaisuvaatimukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolaisissa (434/2003) säädetään.

HE 61/2018 vp

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 44 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos polttoainemaksu on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu tai polttoainemaksua on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa polttoainemaksun maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan kuin veronkantalain 37 §:ssä säädetään. Jos muutoksenhaun johdosta polttoainemaksua määrätään suoritettavaksi tai sen määrää korotetaan, Liikenne- ja viestintävirasto perii polttoainemaksun ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

26 §

Valtion puhevallan käyttäminen

Valtion puolesta puhevaltaa muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa käyttää Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamies.

Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että veroasiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

29 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä polttoainemaksua, on oikeutettu hakemuksesta saamaan suorittamansa määrän takaisin Liikenne- ja viestintävirastolta. Erehdyksenä ei pidetä polttoainemaksun suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeisenä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samasta ajoneuvosta polttoainemaksua, liikaa maksettu polttoainemaksu palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole maksuvelvollinen.

Maksettua traktorin päivämaksua ei palauteta aiheettomana suorituksena.

30 §

Polttoainemaksusta vapauttaminen

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ajoneuvon suuren koon, harvojen käyttökertojen tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi hakemuksesta määräämillään ehdoilla myöntää vapautus polttoainemaksun suorittamisesta. Vapautus voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että ajoneuvon käyttötehtävä on muualla kuin tavanomaisessa tieliikenteessä ja että ajoneuvo tässä tehtävässään ei ole merkittävässä määrin kilpailuasemassa dieselöljyä käyttävien tieliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen kanssa.

31 §

Polttoainemaksun huojentaminen ja maksunlykkäys

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa polttoainemaksun ja viivekoron sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavan koron maksamisesta. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää erityisistä syistä lykkäystä polttoainemaksun suorittamiselle valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen.

32 §

Rangaistussäännökset

Ajoneuvon omistaja tai haltija, joka tahallaan kuljettaa ajoneuvoa, josta on erääntynyttä polttoainemaksua suorittamatta, on tuomittava polttoainemaksurikkomuksesta sakkoon. Polttoainemaksurikkomuksesta tuomitaan myös ajoneuvon omistaja tai haltija, joka on luovuttanut tällaisen ajoneuvon toisen kuljetettavaksi.

Polttoainemaksurikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Polttoainemaksun lainvastaiseen välttämiseen ja sen yrittämiseen ei sovelleta rikoslain 29 luvun 1–3 §:ää, jos rikosoikeudellinen seuraamus tulisi määrättäväksi samalle henkilölle, jolle hallinnollinen rangaistusluonteinen seuraamus on määrätty tai voitaisiin määrätä taikka josta tämä voi joutua vastuuseen verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

67.

Laki

postilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 4, 5, 17, 18, 20, 22–24, 24 a, 25, 28–31, 33, 34, 37, 42, 43, 43 a, 44, 48, 54, 55, 57–61, 65, 67, 67 a, 68–76, 79–82 ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 5, 24 a, 43 a ja 76 § laissa 408/2016, 17, 18 ja 67 a § laissa 614/2017, 20, 23, 24, 44, 69 ja 82 § osaksi laissa 408/2016, 30 § osaksi laissa 1219/2015, 37 § osaksi laeissa 408/2016 ja 614/2017, 43 ja 79 § osaksi laissa 614/2017 ja 80 § laeissa 1000/2015 ja 408/2016, seuraavasti:

4 §

Ilmoitusmenettely

Postiyrityksen on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ilmoituksessa on annettava yrityksen yhteisö- ja yritystunnus, osoite ja tiedot yhteyshenkilöistä sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. Kuvauksessa on kerrottava ainakin postiyrityksen toimialue ja asiakasryhmä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta.

Ilmoituksessa annettujen tietojen muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos postiyritys ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota asiakkailleen toimitusehtojen mukaista palvelua, yrityksen on viipymättä ja viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava asiakkailleen ja Liikenne- ja viestintävirastolle palvelun lakkaamisesta.

5 §

Ilmoitusluettelo

Liikenne- ja viestintävirasto pitää julkista luetteloa 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava ilmoituksen tehneelle postiyritykselle vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus on vastaanotettu.

17 §

Keräily ja jakelu

Yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset on keräiltävä ja jaettava viitenä arkipäivänä viikossa, arkipyhiä lukuun ottamatta, noudattaen 19 §:ssä säädettyä yleispalvelun laatustandardia.

Niillä Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemillä alueilla, joilla ei ole toteutettu kaupallisiin ehdoin sovittua, vähintään viisi kertaa viikossa ilmestyvän tilatun lehden jakelua (sanomalehtien varhaisjakeluverkko), yleispalvelun tarjoajan on hankittava viisipäiväinen jakelu. Hankinnan järjestämisestä säädetään vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1398/2016).

Liikenne- ja viestintäviraston on selvittävä vuosittain, miltä osin sanomalehtien varhaisjakeluverkkoihin on tehty muutoksia, ja tarvittaessa määriteltävä edellä tarkoitettut alueet uudelleen.

Edellä 1 momentissa säädetystä keräily- ja jakeluvollisuudesta voidaan poiketa, jos postin keräily tai jakaminen estyy syystä, joka johtuu postinsaajasta, laista, liikenteen keskeytyksestä tai muusta vastaavasta ylivoimaisesta esteestä ja jota postin jakelussa ei ole voitu ottaa huomioon.

Lähettäjällä on oltava mahdollisuus jättää yleispalveluun kuuluvat kirjelähettykset postiyrityksen kuljetettaviksi kohtuullisen matkan päässä asunnostaan sijaitsevaan keräilypisteeseen.

Postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa noudattaen 19 §:ssä säädettyä laatustandardia. Kuitattavien lähetyksien ja postipakettien jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta.

18 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Yleispalvelun tarjoajalla on oikeus poiketa 17 §:ssä säädetystä keräily- ja jakelutiheydestä, jos kyseessä on vaikeakulkuisella saaristo- tai erämaa-alueella sijaitseva talous. Näiden talouksien 17 §:ssä tarkoitettu keräily ja jakelu on tehtävä vähintään kerran viikossa. Poikkeuksen piirissä saa olla koko maassa yhteensä enintään 1 000 taloutta.

Yleispalvelun tarjoajan on vuosittain toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys 1 momentissa tarkoitettujen talouksien lukumäärästä ja sijainnista. Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

Yleispalvelun tarjoajan on ilmoitettava postipaketista ja viranomaiselta saapuneesta lähetyksestä poikkeuksen piirissä olevalle postinsaajalle viivytyksettä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolmantena päivänä lähetyksen saapumisesta, jos postinsaaja on puhelimitse, sähköpostitse tai muutoin tavoitettavissa.

20 §

Kielellisten oikeuksien turvaaminen

Yleispalvelun tarjoajan tai sellaisen yrityksen, joka yleispalvelun tarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tarjoaa tämän palveluja asiakkaille, on toiminnassaan:

- 1) annettava palvelua suomen ja ruotsin kielellä noudattaen, mitä kielilaisissa säädetään; ja
- 2) annettava palvelua saamen kielellä noudattaen, mitä saamen kielilaisissa säädetään.

Edellä säädetty 1 momentin mukainen velvollisuus voidaan Liikenne- ja viestintäviraston toimesta asettaa muulle postiyritykselle kuin yleispalvelun tarjoajalle tilanteessa, jossa yleispalveluvollisuutta ei ole asetettu.

22 §

Markkinoiden arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvioinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että Liikenne- ja viestintävirasto voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella Liikenne- ja viestintäviraston tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvollisuuksia.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston tulee seurata palveluiden tarjontaa ja 23 §:ssä tarkoitettuja yleispalveluvollisuuden välttämättömyyteen vaikuttavia seikkoja sekä tässä pykälässä tarkoitettujen markkinoiden arvioinnin että sen väliajoilla tehtävän seurannan avulla.

23 §

Yleispalveluvollisuuden asettaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin.

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos:

1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille;
2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin; ja

3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee yleispalveluvelvoitetta asettaessaan määrätä:

1) mitä 15 §:ssä tarkoitettuja palveluita postiyrityksen on tarjottava; ja

2) millä alueella palveluita on tarjottava.

Yleispalvelupäätöksillä ei saa asettaa eri postiyrityksille päällekkäisiä velvoitteita. Yleispalvelupäätöksillä ei saa myöskään asettaa rinnakkaisia velvoitteita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai muun lainsäädännön kanssa.

24 §

Yleispalveluvollisuuden asettamisen edellytykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa yleispalveluvollisuuden postiyritykselle.

Velvollisuus tarjota yleispalvelua on asetettava sille postiyritykselle, jolla on siihen parhaat edellytykset.

Postiyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan Liikenne- ja viestintäviraston päätöksestä yleispalvelua myös muualla kuin alueella, jonka se on Liikenne- ja viestintävirastolle 4 §:ssä säädetyn mukaisesti ilmoittanut, tai se voidaan velvoittaa tarjoamaan muutakin yleispalvelua kuin sitä, mitä se on tarjonnut, jos se on yleispalvelun turvaamisen kannalta välttämätöntä eikä velvoitteen asettaminen ole postiyrityksen kannalta kohtuutonta.

24 a §

Maailman postiliiton nimetty operaattori

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle velvollisuuden toimia Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 66/2015) mukaisena nimettynä operaattorina ja noudattaa Maailman postiliiton sopimuksia.

25 §

Yleispalveluvollisuuden muuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta tai tämän suostumuksella. Jotta yleispalveluvelvoitetta voitaisiin

HE 61/2018 vp

muuttaa yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta, yleispalvelun tarjoajan tulee osoittaa, että se on välttämätöntä erityisen syyn vuoksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua muutoinkin, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia ja velvoitteen muuttaminen on yleispalvelun turvaamiseksi välttämätöntä.

28 §

Kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen

Yleispalvelun tarjoajan on käytettävä kustannuslaskentajärjestelmää, jonka avulla kerättävistä tiedoista selviää eri palvelujen hintojen kohtuullisuus ja suhde kustannuksiin.

Yleispalvelun tarjoaja saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yleispalvelun tarjoajan on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä Liikenne- ja viestintävirastolle kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja se, miten kustannukset kohdennetaan.

29 §

Kustannusten kohdentaminen

Edellä 28 §:ssä tarkoitettussa kustannuslaskentajärjestelmässä yleispalvelun tarjoajan on kohdennettava kustannukset siten, että:

1) tiettyyn palveluun tai tuotteeseen suoraan kohdistettavissa olevat kustannukset kohdistetaan kyseiseen palveluun tai tuotteeseen;

2) kustannukset, joita ei voida kohdistaa suoraan, kohdistetaan ensisijaisesti niiden alkuperän välittömän selvittämisen perusteella tai, jos tämä ei ole mahdollista, toiseen kustannusryhmään osoitettavien yhteyksien perusteella tai kaikille palveluille ja tuotteille kohdennettavien kustannusten suhteessa; ja

3) kustannukset, joita ei voida kohdistaa 1 kohdan mukaisesti ja jotka ovat tarpeen sekä yleispalvelun että muun kuin yleispalvelun tarjoamiseksi, kohdennetaan soveltaen samoja kustannustekijöitä sekä yleispalveluun että muihin palveluihin.

Tarkempia säännöksiä kustannusten kohdentamisesta 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista sekä kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta. Määräykset voivat koskea:

1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;

2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa; sekä

3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista Liikenne- ja viestintävirastolle.

30 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yleispalvelun tarjoajan tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle tilikautensa päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen on sisällettävä. Määräykset voivat koskea:

HE 61/2018 vp

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
  - 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
  - 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja kustannuslaskentajärjestelmää koskevia velvoitteita; sekä
  - 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä olevaa aineistoa.
- Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

31 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus ja kustannuslaskenta

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole velvollinen arvioinnissaan käyttämään yleispalvelun tarjoajan kustannuslaskennassa käyttämiä periaatteita valvoessaan hinnoittelun lainmukaisuutta. Yleispalvelun tarjoajalla on velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta perimä hinta täyttää tässä laissa säädetyt vaatimukset.

33 §

Kustannusten korvaaminen yleispalvelun tarjoajalle

Yleispalvelun tarjoajalle on korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, joka muodostaa tälle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen:

- 1) yrityksen kokoon;
- 2) yritystoiminnan laatuun;
- 3) yrityksen harjoittaman toiminnan liikevaihtoon; ja
- 4) muihin näihin rinnastettaviin seikkoihin nähden.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö Liikenne- ja viestintäviraston laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Muiden postiyriyten tulee osallistua näiden kustannusten korvaamiseen yleispalvelun tarjoajalle. Muiden postiyriyten maksaman korvauksen määräytymisestä ja perusteista säädetään erikseen lailla.

34 §

Korvauksen hakeminen ja yleispalvelun nettokustannusten laskeminen

Edellä 33 §:ssä tarkoitettujen kustannusten korvaamista haetaan liikenne- ja viestintäministeriöltä. Korvausta maksetaan taannehtivasti enintään vuoden ajalta vaatimuksen esittämisestä.

Liikenne- ja viestintäministeriön on pyydettävä Liikenne- ja viestintävirastoa laskemaan yleispalvelun nettokustannukset, jos yleispalvelun tarjoaja sitä vaatii ja jos yleispalvelun tarjoaja osoittaa todennäköiseksi, että yleispalvelun tarjonta muodostaa sille kohtuuttoman taloudellisen rasitteen.

Yleispalvelun tarjoaja on velvollinen toimittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle nettokustannusten laskemisessa tarvittavat tiedot. Liikenne- ja viestintävirasto ei ole nettokustannuksia laskiessaan velvollinen käyttämään yleispalvelun tarjoajan ilmoittamia tietoja eikä sen kustannuslaskennassa käytettyjä periaatteita.

37 §

Postinumerojärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii siitä, että postitoiminnan hoitamiseksi ylläpidetään postinumerojärjestelmää. Yleinen postinumerojärjestelmä on sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Lisäksi yksittäisten asiakkaiden käyttöön voidaan antaa postinumeroita, jotka eivät ole sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Postinnumero on viidestä numerosta muodostuva tunnus, joka merkitään osoitetoimipaikan nimen eteen.

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa postinumerojärjestelmän ylläpitämistä koskevan velvollisuuden yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle.

Postinumerojärjestelmää ylläpitävän postiyrityksen tulee pitää postinumerojärjestelmän sisältämät tiedot julkisesti nähtävillä. Tietojen on oltava maksutta saatavilla käyttökelpoisessa muodossa siten, että ne ovat helposti sähköisesti ladattavissa.

Postinumeroa koskevasta muutoksesta on tiedotettava tehokkaasti viimeistään kaksi kuukautta ennen muutoksen toteuttamista. Lisäksi muutoksesta tulee samaan aikaan tiedottaa erityisesti:

- 1) niille postipalvelun käyttäjille, joita muutos koskee;
- 2) niille kunnille, joita muutos koskee;
- 3) muille postiyrityksille; ja
- 4) väestötietojärjestelmän ylläpitäjille, pelastusviranomaisille sekä Häätäkeskuslaitokselle.

Edellä 4 momentissa säädettyä määräaika ei sovelleta muutokseen, joka koskee vain yksittäistä postinsaajataloutta tai yksittäisen asiakkaan käyttöön annettua postinumeroa, joka ei ole sidoksissa yleiseen maantieteelliseen postinumerojärjestelmään.

42 §

Postipalveluiden laadun tarkkailu

Postiyrityksen on julkaistava vuosittain palvelunsa laatua koskevat tiedot, joista tulee lisäksi käydä ilmi valitusten määrä ja niiden käsittely. Edellä 19 §:ssä säädetyn laatustandardin toteutumista mittaava tutkimus on teetettävä yleispalvelun tarjoajasta riippumattomalla taholla. Tiedot ja tutkimus on toimitettava tiedoksi Liikenne- ja viestintävirastolle.

43 §

Jakelu

Pientaloihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava postilaatikkoon, joka sijaitsee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisen matkan päässä postin saajan osoitepaikasta. Kerrostalojen asuinhuoneistoihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava kerrostalokohtaisiin lokerikoihin tai huoneistokohtaisiin postiluukkuihin.

Jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan lisäksi ottaa huomioon paikalliset olosuhteet tai postin saajan iästä tai terveydentilasta johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet. Henkilökohtaisista erityistarpeista postin saajan liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä on otettava huomioon Liikenne- ja viestintäviraston 48 §:n mukaisessa määräyksessä tarkemmin määrättyllä tavalla.

Kuitattavien lähetysten, postipakettien ja kokonsa puolesta jakeluun soveltumattomien lähetysten jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta. Postiyrityksellä on oikeus merkitä kuitattavan kirjelähetysten luovutusasiakirjoihin vastaanottajan henkilötunnus ja asiakirja, josta henkilötunnus on tarkistettu.

Postin saaja voi sopia postiyrityksen kanssa tämän pykälän säännöksistä poikkeavista järjestelyistä kohtuullista maksua vastaan.

HE 61/2018 vp

43 a §

Virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen

Postiyrityksen on järjestettävä palvelu virheellisesti jaettujen lähetysten palauttamista varten kussakin Liikenne- ja viestintävirastolle 4 §:n mukaisesti ilmoittamassaan toimialueen kunnassa.

44 §

Postilaatikon paikka

Postilaatikon sijainnin määrittelee kirjepalveluiden yleispalvelun tarjoaja tai, ellei yleispalveluvollisuutta ole asetettu, muu postiyritys Liikenne- ja viestintäviraston päätöksestä. Paikkaa määriteltäessä on otettava huomioon 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset sekä 48 §:n nojalla annetut määräykset.

Postilaatikon paikkaan tyytymätön asianosainen voi viedä asian kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi. Yleispalvelun tarjoaja voi hakea rakennusvalvontaviranomaiselta päätöksen postilaatikon paikkaa koskevaan erimielisyyteen, jos postin saaja ei sijoita postilaatikkoon sen osoittamaan paikkaan mutta ei riitautu asiaa.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee päätöksessään ottaa huomioon kysymykseen tulevan paikan muu käyttö, tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset sekä 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset ja 48 §:n nojalla annetut määräykset.

48 §

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) kirjelähetysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta; ja
- 2) paikallisten olosuhteiden taikka postin saajan vähintään 75 vuoden iästä, liikuntaesteisyydestä tai terveydentilasta johtuvien henkilökohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamisesta postin jakelussa.

54 §

Postiyrityksen velvollisuus toimittaa lähetys vastaanottajalle ja perillesaamattomien lähetysten käsittely

Postiyrityksellä on velvollisuus toimittaa kirjelähetys tai postipaketti lähetykseen merkittyyn osoitteeseen.

Jos kirjelähetysten tai postipaketin osoitetieto on puutteellinen tai virheellinen, postiyrityksen tulee osoiterekisterinsä ja yleisesti saatavilla olevien julkisten rekistereiden avulla pyrkiä selvittämään vastaanottajan oikea osoite. Jos vastaanottaja on tehnyt voimassa olevan osoitteenmuutoksen tai sopimuksen edelleen lähettämisestä, kirjelähetys tai postipaketti on toimitettava sen mukaiseen uuteen osoitteeseen, ellei postiyritys ole lähettäjän kanssa toisin sopinut. Yleispalveluun kuuluvan kirjelähetysten tai postipaketin osoiteselvittelystä ei kuitenkaan voi sopia toisin lähettäjän kanssa.

Postiyrityksen on palautettava kirjelähetys tai postipaketti sen lähettäjälle, jos:

- 1) vastaanottajan osoitetta ei saada selville;
- 2) vastaanottaja ei halua ottaa lähetystä vastaan;

3) lähetyksestä ei ole maksettu voimassa olevaa maksua eikä vastaanottaja ole lunastanut lähetystä, vaikka postiyriitys on tarjonnut sitä lunastettavaksi; tai

4) kyseessä on lähetyks, jota postiyriitys ei pysty muusta siitä riippumattomasta syystä kuljettamaan edelleen.

Jos 3 momentissa tarkoitettua lähetystä ei pystytä palauttamaan lähettäjälle postiyriityksestä riippumattoman syyn vuoksi, sitä tulee käsitellä perillesaamattomana. Postiyriityksen tulee toimittaa perillesaamaton kirjelmä lähetyks välittömästi Liikenne- ja viestintäviraston käsiteltäväksi.

Tämän pykälän 2–4 momenttia ei sovelleta osoitteelliseen suoramainontaan.

Postiyriitys voi periä maksun paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajansuojalain 6 luvun etämyyntisäännösten mukaisesti palautettavasta lähetyksestä.

55 §

Postiyriityksen oikeus avata suljettu lähetyks

Postiyriityksellä ei ole oikeutta avata suljettua kirjettä.

Postiyriityksellä on oikeus avata postipaketti, jos:

1) lähetyks on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojaamiseksi tai sen kunnan toteamiseksi;

2) on syytä epäillä, että lähetyks saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) kyseessä on 56 §:ssä tarkoitettu perillesaamaton postipaketti, joka on välttämätöntä avata sen myymisen tai hävittämisen vuoksi.

Postipaketin saa avata Liikenne- ja viestintäviraston tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä Liikenne- ja viestintäviraston määräämät merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Postiyriityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun postipakettiin sisältyy luottamuksellinen viesti, se tulee toimittaa vastaanottajalle tai, ellei vastaanottaja selviä lähetyksestä, Liikenne- ja viestintäviraston käsiteltäväksi.

57 §

Perillesaamattomien lähetyksien käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintäviraston on pyrittävä selvittämään postiyriityksen sille 54 §:n 4 momentin mukaisesti toimittaman perillesaamattoman postilähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot. Perillesaamattomia lähetyksiä koskevaa menettelyä sovelletaan vain lähettäjän tietojen selvittämiseksi, jos kyseessä on 54 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lähetyks.

Yleispalvelun tarjoajan on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle maksuton pääsy osoiterekisteriinsä lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla on perillesaamatonta lähetyksistä käsitellessään oikeus avata suljettu kirje, jos:

1) se on välttämätöntä postilähetyksen vastaanottajan osoitteen selvittämiseksi lähetyksen perille toimittamista varten tai lähettäjän osoitteen selvittämiseksi lähetyksen palauttamista varten;

2) on ilmeistä, että lähetyks saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) on ilmeistä, että lähetyksen sisältö estää kuljettamasta lähetyksistä turvallisuussyistä edelleen.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirastossa perillesaamatonta lähetystä käsittelevä henkilö saa avata postilähetyksen vain toisen henkilön läsnä ollessa. Avatun postilähetyksen sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avatun lähetyksen päällykseen tai lähetyksen mukana seuraavaan erilliseen liitteeseen on merkittävä avaamisen syy, aika ja paikka sekä säännös, jonka nojalla lähetys on avattu. Avaajien on allekirjoitettava merkintä. Avaamisesta on tehtävä myös 55 §:ssä tarkoitettu pöytäkirja.

58 §

Lähetyksen palauttaminen Liikenne- ja viestintävirastosta postiyritykselle

Jos avattu lähetys sisältää tietoja, joiden perusteella Liikenne- ja viestintävirasto pystyy selvittämään vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot, Liikenne- ja viestintäviraston on palautettava lähetys postiyritykselle avaamisesta tehtyine merkintöineen. Viestin luottamuksellisuuden varmistamiseksi lähetys on palautettava suljettuna.

Postiyrityksen on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolta saamansa lähetys avaamisesta tehtyine merkintöineen vastaanottajalle tai lähettäjälle, jos näiden osoitetiedot kyetään selvittämään lähetykseen sisältyneiden tietojen perusteella.

59 §

Avatun lähetyksen käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Jollei avatusta postilähetyksestä löydetä tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa vastaanottajalle tai palauttaa lähettäjälle, Liikenne- ja viestintäviraston on säilytettävä lähetys kuuden kuukauden ajan. Säilytysaika lasketaan lähetyksen avaamispäivästä.

Jos perillesaamattoman lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjää ei ole saatu selville kuuden kuukauden säilytysajan kuluessa, lähetys on hävitettävä tarkoituksenmukaisella, viestin luottamuksellisuuden turvaavalla tavalla. Jos lähetys sisältää muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua viestin, sen muu sisältö voidaan myydä sopivaksi katsotulla tavalla.

Lähetyksen sisällön myynnistä kertyneet varat tuloutetaan Liikenne- ja viestintävirastolle vähennettyinä myynnistä kertyneillä kuluilla. Myös lähetyksen sisältämät rahat tilitetään Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös luovuttaa lähetyksen sisällön yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on poistettava 57 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lähetys sisältö, joka estää kuljettamasta lähetystä turvallisuussyistä edelleen. Poistettu sisältö voidaan myydä, hävittää tai luovuttaa tämän pykälän 2 tai 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, kuitenkin 1 momentissa säädettyä määräaikaa noudattamatta. Liikenne- ja viestintäviraston tulee toimittaa lähetys postiyritykselle edelleen kuljetettavaksi. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä lähetykseen merkinnät avaamisesta ja sisällön poistamisesta.

Lähetys saadaan hävittää 1 momentissa säädettyä määräaikaa noudattamatta, jos kyseessä on:

- 1) lähetys, jonka sisältö on ilmeisesti pilaantunut;
- 2) lähetys, jonka sisältö voi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai
- 3) lähetys, jonka säilyttäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

60 §

Virkavastuu

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirastoon myös muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen käsitellessään perilleasaamattomia lähetyksiä.

61 §

Poikkeus viranomaisen asiakirjan julkisuudesta ja vaitiolovelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston hallussa olevat postilähetykset ja niissä olevat asiakirjat, jotka se on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan, ovat salassa pidettäviä.

Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa oleva ei saa paljastaa postilähetyksestä tai sen sisällöstä tietoja, jotka hän on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan. Vaitiolovelvollisuudesta, hyväksikäyttökiellosta ja vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei estä Liikenne- ja viestintävirastoa antamasta postilähetyksen avaamisesta laadituista pöytäkirjoista tietoja postiyritykselle, jos se on tarpeen lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

65 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Tarkempia säännöksiä postiyrityksen 64 §:ssä tarkoitetusta varautumisvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea yhteiskunnan johtamisen tai turvallisuuden taikka elinkeinoelämän toimintakyvyn varmistamiseksi tarpeellista postitoiminnan järjestämistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa postiyrityksen varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia teknisiä määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) postipalveluiden teknisiä ominaisuuksia;
- 2) postiyrityksen toiminnan ja palvelujen turvaamiseen poikkeusoloissa liittyviä asiakirjoja;
- 3) teknisiä toimenpiteitä häiriöiden minimoimiseksi; sekä
- 4) muita näihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

67 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Postitoiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintäviraston on vuosittain julkaistava kertomus 19 §:ssä säädettyjen laatustandardien noudattamisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäviraston on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä kilpailuviranomaisten ja kuluttajaviranomaisten kanssa.

67 a §

Valvonta-asioiden käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetty valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta postimarkkinoiden toimivuuden, postipalvelujen luotettavuuden sekä postimarkkinoiden häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitetusta tutkimatta jättämisestä viivytyksettä.

68 §

Postitoiminnan valvontamaksu

Postiyritys on velvollinen suorittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle vuotuisen postitoiminnan valvontamaksun. Postiyrityksiltä perittävien valvontamaksujen yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, joita Liikenne- ja viestintävirastolle aiheutuu tässä laissa säädettyjen postiyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

69 §

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on 0,29 prosenttia postiyrittäjän Suomessa harjoittaman 4 §:n mukaisesti ilmoituksenvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Uudelta postiyrittäjältä perittävä postitoiminnan valvontamaksu on ensimmäisenä toimintavuonna 1 000 euroa ja toisena toimintavuonna 5 000 euroa. Kolmannen ja sitä seuraavien vuosien maksu määräytyy 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Jos tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, muunnetaan liikevaihto vuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 jaettuna tilikauden kuukausien määrällä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta päättyy kokonaan kesken laskutuskauden, Liikenne- ja viestintäviraston tulee määrätä maksun suuruus 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan harjoittamisen ajalta. Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta on maksun perusteena olevan tilikauden ja maksun eräpäivän välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, Liikenne- ja viestintäviraston tulee määrätä maksun eräpäivänä toimintaa harjoittavan yrityksen maksun suuruus ottaen huomioon luovutettua 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan vahvistettu liikevaihto maksun perusteena olevalta tilikaudelta.

Jos maksun perusteena olevan tilikauden päättymisen ja maksun eräpäivän välisenä aikana on tapahtunut muutoksia yrityksen konsernisuhteissa, maksun suuruus määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut maksun perusteena olevan tilikauden 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan liikevaihdosta.

Perittyä maksua ei palauteta, vaikka yritys lopettaisi 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan.

70 §

Maksun määrääntymisen perusteena oleva liikevaihto konsernissa

Jos postiyritys kuuluu kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, postiyrittäjän maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvol-

listen postiyriyksen Suomessa harjoittaman postitoiminnan yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Maksu määräytyy tällä tavoin myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

71 §

Postitoiminnan valvontamaksun määrääminen ja periminen

Postitoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain neljässä erässä. Postitoiminnan valvontamaksun määrää maksettavaksi Liikenne- ja viestintävirasto. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada postiyriykseltä maksun määräämistä varten tieto yrityksen Suomessa harjoittaman 69 §:ssä tarkoitetun postitoiminnan kaksi vuotta ennen maksun perimisvuotta päättyneen tilikauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien postiyriyksen tulee lisäksi toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä postitoiminnasta syntyneet erät on 70 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty postitoiminnan liikevaihdosta. Postiyriyksen tulee toimittaa tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Postitoiminnan valvontamaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

72 §

Tiedonantovelvollisuus

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassapidosta muualla laissa säädetään, postiyriyksellä on velvollisuus kerätä ja luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle ja Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisia tietoja taloudestaan ja harjoittamastaan tämän lain mukaisesta toiminnasta, jotka ovat tarpeen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai näihin tehtäviin liittyvien tilastojen laatimiseksi. Tiedot on luovutettava maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tietojen keräämis- ja luovutusvelvollisuus koskee myös muita yrityksiä, joilla on hallussaan postitoiminnan tai tässä laissa tarkoitettujen viranomais-tehtävien kannalta välttämättömiä ja merkityksellisiä tietoja.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä perusteltava tietojen luovutusta koskeva pyyntö.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee luovuttaa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamansa 1 momentissa tarkoitetut tiedot liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä. Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava luovutuksesta viivytyksettä sille, jonka antamia tietoja luovutus koskee.

73 §

Ulkomaiselta viranomaiselta saadun asiakirjan käyttö

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäministeriö ja Liikenne- ja viestintävirasto saavat käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

74 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan komissiolle ja toisille ETA-valtioille

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on velvollisuus luovuttaa Euroopan komission ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Euroopan komissiolle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos se on postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

75 §

Pakkokeinot

Jos postiyritys tai muu sellainen yhteisö, jota koskevaa sääntelyä tämä laki sisältää, rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa yrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Teettämällä suoritetun työn kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista. Kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoiset. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

76 §

Luvatonta postitoiminnan harjoittaminen

Joka harjoittaa postitoimintaa ilman, että on tehnyt 4 §:ssä säädetyn ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastoon, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta postitoiminnan harjoittamisesta sakkoon. Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

79 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos postiyritys tai henkilö, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, postiyritys tai edellä tarkoitettu henkilö voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston päätettäväksi. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä asiassa päätös neljän kuukauden kuluessa vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa tapahtuneita asioita. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös omasta aloitteestaan ottaa asian päätettäväkseen.

HE 61/2018 vp

Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä, on annettava opastusta päätöksen pyytämisessä.

Liikenne- ja viestintäviraston päätösvaltaan eivät kuulu postiyrityksen ja asiakkaan välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

80 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispalveluvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

81 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, Tullilta ja Rajavartiolaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

82 §

Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö voi hakemuksesta myöntää postiyritykselle oikeuden julkaista kansainvälisesti hyväksyttäviä postimerkkejä tai Suomessa hyväksyttäviä postimerkkejä. Oikeus julkaista postimerkkejä on voimassa toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksumerkinnän muodosta ja sen sijoittamisesta kirjelähetykseen sekä sen muusta käytöstä.

84 §

Siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva postitoimintaan myönnetty toimilupa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain nojalla myönnetään uusi toimilupa. Toimilupa on kuitenkin voimassa enintään aiemman toimilupakauden. Jos toimiluvan ehdot ovat ristiriidassa tämän lain säännösten kanssa, noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat toimilupahakemukset käsitellään tämän lain säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva yleispalveluvollisuus on voimassa siihen saakka, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto antaa päätöksen, jolla asetetaan uusi yleispalvelu-

HE 61/2018 vp

velvollisuus tai jätetään se osin tai kokonaan asettamatta. Yleispalveluvelvollisuuden sisältö määräytyy 3 luvun mukaisesti tämän lain voimaan tultua ottaen huomioon, mitä 10 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee tehdä 22 §:ssä tarkoitettu markkinoiden arviointi ensimmäisen kerran siten, että se on käytettävissä viimeistään vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Tämän lain 38 §:n osoiterekisterisäännöksiä sovelletaan myös postiyrityksen rekisterissä lain voimaan tullessa oleviin tietoihin.

Postiyritys, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus postimerkkien julkaisemiseen, saa jatkaa postimerkkien julkaisemista toimilupakautensa ajan.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleisiin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevia säännöksiä. Jos lähetys on jätetty postiyrityksen kuljetettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan postiyrityksen vastuuseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain säännöksiä perillesaamattomien postilähetysten käsittelystä sovelletaan myös sellaisiin lähetyksiin, jotka on jätetty kuljetettaviksi ennen tämän lain voimaantuloa ja joita postiyritys ei ole postipalvelulain voimassa ollessa voinut toimittaa Liikenne- ja viestintävirastoon eikä myydä tai hävittää. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hävittää tällaiset lähetykset avaamatta niitä tai myydä niiden sisältö noudattamatta 59 §:n 1 momentissa säädettyä määräaika.

Tämän lain 56 §:n 6 momenttia postiverkossa kuljetetusta tavarasta, joka ei ole enää yhdistettävissä postilähetykseen, sovelletaan myös sellaiseen mainitussa säännöksessä tarkoitettuun tavaraan, joka on postiyrityksen hallussa lain voimaan tullessa.

Tämän lain 16 §:ssä säädettyä velvollisuutta huolehtia toimipisteiden esteettömyydestä sovelletaan alkaen kuusi kuukautta tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

68.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ratalain (110/2007) 2, 3, 5–9, 12, 13, 15, 18, 22, 25–28, 28 a–28 d, 30–33, 35–38, 40–42, 43, 44, 46, 46 a, 47–50, 52, 55, 57–61, 63, 65, 69–75, 78–84, 85 a, 87, 88, 89, 89 a, 90–92, 94 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 8, 12, 15, 22, 25, 28, 28 a, 28 c, 69, 79, 91 ja 92 § laissa (/), 7, 18, 26, 28 b, 28 d, 38, 40, 41, 46, 46 a, 47, 48, 57, 65, 70, 74, 80, 83, 85 a, 87, 89, 89 a, 90 ja 94 § laissa 567/2016, 27, 30, 31, 32, 33, 37, 78 ja 81 § laissa 1243/2009, 35, 49 ja 82 § osaksi laissa 1243/2009 ja 43 § osaksi laeissa 1243/2009 ja 567/2016, sekä
lisätään uusi 8 a, 22 a, 22 b ja 100 § ja siitä lailla 567/2016 kumotun 86 §:n tilalle uusi 86 §, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään rataverkosta, radanpidosta, rautatien lakkauttamisesta sekä rataverkon haltijalle kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista samoin kuin kiinteistön omistajien ja muiden asianosaisten oikeusasemasta radanpitoon liittyvissä asioissa sekä yksityisraiteista 2 ja 3 momentissa säädetyn rajoituksen.

Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteeseen kuuluvalla yleiseltä liikenteeltä eristetyllä satama-, varasto-, tehdas- tai muulla vastaavalla alueella. Tällaisella alueella rautatie on kuitenkin suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että juna- ja muu liikenne voi toimia turvallisesti eikä rautatie aiheuta vaaraa alueella tapahtuvalle toiminnalle.

Yksityisraiteisiin ei sovelleta 8 a §:ää, 18 §:n 4 momenttia, 27 §:ää 31–33 §:ää, 43 §:n 4 momenttia eikä 2 a ja 4 lukua. Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteen lakkauttamiseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa;

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla* Väyläviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja lain soveltamisalaan kuuluvia yksityisraiteita sekä TEN -verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä valtion rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityistielaisissa (/) tarkoitettuja yksityisteitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (/) tarkoitettuja maanteitä sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityistielaisissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 10 §:n 1 momentin mukaista tienpitäjää tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloja, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä;

14) *rataverkon* haltijalla Väylävirastoa tai yksityisraiteen haltijaa, kun raide kuuluu tämän lain soveltamisalaan.

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

5 §

Radanpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Rataverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;

2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja alueiden kehittämistä sekä maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettävien tavoitteiden toteuttamista ja alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;

3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä

4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Rautatiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa rautatien liikenteellinen merkitys huomioiden siten, että:

1) rataverkko tarjoaa yhteydet turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen maan eri alueiden välillä ottaen huomioon esteettömät yhteydet, eri väestöryhmien liikkumistarpeet sekä eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;

2) rataverkko luo edellytyksiä monitoimijaympäristön kehittämiseksi niin, että rautatieliikenteen harjoittajilla on yhtäläiset edellytykset tarjota palveluita rataverkolla;

3) rataverkon ja rautatieliikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvaroja käytetään säästeliäästi;

4) radanpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;

5) rautatiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia, rautatieliikenteen ja muun liikenteen kannalta mahdollisimman turvallisia, ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;

6) huomioidaan alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö;

7) rautateitä ja niiden kunnossapitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä

8) rautatiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri on yhteentoimiva muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Rautatietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat radan rakennetta, varusteita sekä liikenteenohjauslaitteiden käyttöä.

6 §

Rautatien rakentaminen

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Rautatietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Rautatie on rakennettava siten, että rautatien tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja tuottamatta kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii. Rautatien rakentamisessa on erityisesti otettava huomioon rautatieliikenteen ja muun liikenteen turvallisuus, radan liikenteellinen ja tekninen toimivuus, alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö sekä ympäristönäkökohdat.

Eri väestöryhmien tarpeisiin ja esteettömään liikkumiseen on mahdollisuuksien mukaan kiinnitettävä huomiota rautatien rakentamisen yhteydessä.

7 §

Rataverkon haltija ja radanpidon kustannukset

Väylävirasto toimii hallinnassaan olevan valtion omistaman rataverkon haltijana ja radanpitäjänä. Valtio vastaa valtion rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua rataverkon radanpidon kustannuksiin Väyläviraston kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos radanpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tarve edellyttää tai jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä taikka jos osallistumiseen on muu erityinen syy.

Yksityisraiteen haltijana ja radanpitäjänä toimii rautatien omistaja tai se, jonka hallinnassa rautatie on. Yksityisraiteen haltija vastaa yksityisraiteen radanpidon kustannuksista.

Valtion rataverkkoa kunnossapidetään ja rakennetaan sekä muista radanpitoon kuuluvista toimista huolehditaan valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja muun rahoituksen sallimassa laajuudessa. Radanpidon muusta rahoituksesta säädetään erikseen.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi rataverkon haltija voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua rataverkon haltijan tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

HE 61/2018 vp

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä rataverkon haltija toimii yhteistyössä maakuntien, kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

8 a §

Hankearviointi

Väyläviraston on laadittava merkittävää ratahanketta koskevasta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta hankearviointi. Väyläviraston on laadittava hankearviointi myös merkittävää ratahanketta koskevasta ratasuunnitelman vaiheittain toteutettavista ratkaisuksista.

Hankearvioinnissa on esitettävä hankkeen lähtökohtien ja vaikutusten kuvaus, vaikuttavuuden arviointi, kannattavuuslaskelma sekä toteutettavuuden arviointi ja päätelmät. Lisäksi hankearvioinnin osana on esitettävä suunnitelma hankkeen seurannan ja jälkiarvioinnin toteutuksesta ja sisällöstä.

9 §

Tutkimusoikeus

Kun rataverkon haltija on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sillä on oikeus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitettulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle ja maakunnalle sekä kuuluttamalla asiasta niin kuin maakunnan ilmoituksen maakuntalain (/) mukaan järjestetään tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

13 §

Yleissuunnitelman oikeusvaikutukset

Yleissuunnitelma on ohjeena ratasuunnitelmaa laadittaessa. Kun yleissuunnitelman hyväksymispäätös on annettu tiedoksi ja tullut lainvoimaiseksi, käsiteltäessä lupahakemusta rakennuksen rakentamiseksi on katsottava, ettei luvan myöntämisellä vaikeuteta yleissuunnitelman toteuttamista. Jos rakennusluvan myöntämisen edellytykset muutoin ovat olemassa, lupa on myönnettävä, jos sen epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä rataverkon haltija lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta (*ehdollinen rakentamisrajoitus*).

Rakentamisrajoitus on voimassa siihen saakka, kunnes yleissuunnitelman hyväksymispäätös on rauennut 26 §:n 1 tai 2 momentin nojalla.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitettujen suoja-alueet ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tasoristeysten näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos ratasuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden huomioon ottamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tai rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeyksiä järjesteltäviksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. Rataverkon haltija tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeyksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Rataverkon haltija voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeyksen, kun hyväksytty ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Rataverkon haltija poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeyksen, kun hyväksytty korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpitopäätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleis-

sesti liikenteeseen, tulee rataverkon haltijan ilmoittaa tasoristeyksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeyksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, Väylävirasto voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään tasoristeykseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeyksen ajoneuvoliikenteelle. Väyläviraston tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätyt velvoitteensa, Väylävirasto voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tieliikennelain (/) 71 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä asettaa tielle tasoristeyksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjauslaitteen. Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota Väyläviraston on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rataverkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa maakunnan tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Maakunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät rataverkon haltijalle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on maakunnan kuulutettava niin kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Rataverkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rataverkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Rataverkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto Valtion lupa- ja valvontavirastolta sekä niiltä maakunnilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollut ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

22 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintävirasto on valtion tai muun rataverkon haltijan tai viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa, rataverkon haltijan, suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

22 b §

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys

Rataverkon haltija tekee 11 §:ssä tarkoitetusta yleissuunnitelmasta sekä 14 ja 20 §:ssä tarkoitetusta ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Jäljempänä 79 §:ssä tarkoitetusta rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta hyväksymisesitys tehdään liikenne- ja viestintäministeriölle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 12, 22 ja 24 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja 79 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriölle kirjallisessa ja sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesityksen sisällöstä.

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen, ja rataverkon haltija rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi rataverkon haltijan hakeuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaika enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaika voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:ssä säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Rata-

HE 61/2018 vp

suunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin, kuin sen perusteella laadittu ratasuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Ratasuunnitelma on hyväksyttävä neljän vuoden kuluessa sen laatimisen aloittamisesta.

Päätös ratasuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos ratatyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona ratasuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty. Liikenne- ja viestintävirasto voi rataverkon haltijan hakemuksesta pidentää ratasuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos ratasuunnitelma edelleen täyttää 10 ja 15 §:ssä säädetty edellytykset. Ratatyö katsotaan alkaneeksi, kun rautatien tarkoituksiin tarvittava alue on otettu rataverkon haltijan haltuun 46 §:n mukaisesti.

27 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset toteutuvat ja käytettävä hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 8 a §:n 1 momentissa tarkoitetuista ratahankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa Väylävirasto. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys ratahankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä ratahankkeen kannattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

28 a §

Lupa tasoristeyksen rakentamiseen ja siirtämiseen

Uuden tasoristeyksen saa rakentaa vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataverkolla. Erityisistä syistä saa uuden tasoristeyksen rakentaa runkoverkon ja TEN-verkon sellaiselle rataosalle, jolla radan suurin sallittu nopeus on pysyvästi enintään 50 kilometriä tunnissa. Runkoverkolla ja TEN-verkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen valtion rataverkolla on oltava Väyläviraston lupa. Tarvittaessa lupa voi olla määräaikainen. Väylävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä lupahakemuksen sisällöstä. Lupa voidaan myöntää tienpitäjälle, jos se on tarpeen välttämätöntä kulkuyhteyttä varten ja tasoristeyksen turvallisuus varmistetaan.

taan turvalaitteilla tai muilla järjestelyillä. Lupaa ei tarvita, jos tasoristeys sisältyy liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan.

Jos tasoristeuksen käyttö lisääntyy merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, tienpitäjän on haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa.

Työnaikaista tarvetta varten tai muusta erityisestä syystä Väylävirasto voi myöntää luvan tiilapäisen tasoristeuksen rakentamiseen, jos siitä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tiilapäiseen tasoristeukseen sovelletaan, mitä jäljempänä 28 b ja 28 d §:ssä säädetään.

Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeuksen rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeukseen liittyvää tietä koskevia ehtoja.

Ennen tasoristeyslupan myöntämistä Väyläviraston on kuultava niitä rautatieliikenteen harjoittajia, jotka liikennöivät kyseisellä rataosuudella.

28 b §

Tasoristeuksen ja sinne johtavan tien rakentaminen, muuttaminen ja kunnossapito

Tienpitäjän on rakennettava ja pidettävä kunnossa tasoristeukseen johtava tienosa lupapäätöksen mukaisesti ja sillä tavoin, ettei se vaaranna tie- tai rautatieliikenteen turvallisuutta taikka aiheuta haittaa radan kunnossapidolle. Tienpitäjän on kustannuksellaan rakennettava tasoristeys ja tasoristeuksen käytön päätyttyä vastaavasti poistettava tasoristeys. Tasoristeuksen kannen kunnossapidosta säädetään 89 §:n 1 momentissa.

Tienpitäjä on velvollinen kustannuksellaan poistamaan tai vähentämään tasoristeuksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä.

Jos tienpitäjä laiminlyö 1 ja 2 momentin mukaiset velvollisuutensa, Väylävirasto voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella taikka keskeyttää rakennustyön siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

28 c §

Lupa rautatien ylittämiseen

Väylävirasto voi myöntää luvan ylittää rautatie tasoristeuksessa moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataosalle. Erityisistä syistä voidaan ylityslupa myöntää runkoverkon ja TEN-verkolla olevan tasoristeuksen yhteyteen.

Ylityslupa voidaan myöntää vain, jos lupaehdoin varmistetaan, että maastoajoneuvon käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta. Tarvittaessa ylityslupa voidaan myöntää määräaikaisena.

Väylävirasto myöntää poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi määräajaksi luvan ylittää rautatie tasoristeuksessa moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla myös muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tasoristeukseen ja ylityslupaan sovelletaan, mitä 18 §:n 4 momentissa, 28 a §:n 3, 5 ja 6 momentissa sekä 28 b §:ssä säädetään.

28 d §

Tasoristeyslupan ja ylityslupan peruuttaminen

Väylävirasto voi päätöksellään peruuttaa myöntämänsä luvan, jos:

HE 61/2018 vp

1) tasoristeystä tai sille johtavaa tienosaa ei rakenneta tai pidetä kunnossa 28 b §:ssä säädettyllä tavalla eikä puutetta tai laiminlyöntiä korjata Väyläviraston asettamassa määräajassa; tai
2) tienpitäjä laiminlyö 28 a §:n 3 momentin mukaisen velvollisuutensa hakea tasoristeyksen lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttavaa Väyläviraston lupaa viraston kehotuksesta huolimatta.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Rataverkon haltija voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitettussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Väylävirasto voi määräajaksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, Väylävirastolla on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, Väylävirastolla on oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengser. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengser jää pysyvästi toisen maalle, Väyläviraston on käynnistettävä viivytyksettä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeetonta.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos tie katkaistaan rautatien rakentamisen vuoksi, rataverkon haltijan on kustannuksellaan tehtävä ne työt ja toteutettava ne laitteet, jotka ovat tarpeen tien johtamiseksi rautatiealueen poikki.

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat Liikenne- ja viestintäviraston määräysten vastaisiksi olenaisilta osiltaan, rataverkon haltija on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

36 §

Rautatiealueella tehtävästä muusta työstä sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta sopiminen

Rautatiealueelle voidaan sijoittaa muita kuin radanpitoon liittyviä johtoja, rakennelmia ja laitteita ja tehdä muuta kuin radanpitoon liittyvää työtä sopimalla käyttöoikeudesta ja toimenpiteen suorittamisesta rataverkon haltijan kanssa.

Rataverkon haltija voi tehdä 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen, mikäli käyttöoikeudesta tai toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä merkittävää haittaa radanpidolle, eikä työtä tai laitteiden sijoittamista voida muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun sopimukseen on otettava ehdot vaaran tai haitan torjumiseksi. Kun sopimus koskee johdon, rakennelman tai laitteen sijoittamista rautatiealueelle, on sopimuksessa sovittava myös johdon, rakennelman tai laitteen tekemisestä ja kunnossapidosta sekä siitä, että mainitut toimenpiteet kuuluvat johdon, rakennelman tai laitteen sijoittajalle ja käyttöoikeuden saajalle. Sopimukseen on otettava ehto myös siitä, että johdon, rakennelman tai laitteen sijoittaja ja käyttöoikeuden saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään rataverkon haltijan vaatimat muutokset tai siirtämään taikka poistamaan johdon, rakennelman tai laitteen, jos johdon, rakennelman tai laitteen käyttämisestä aiheutuu ennakoimatonta vaaraa liikenteelle tai merkittävää haittaa radanpidolle.

Rautatiehen kohdistuvaan työhön sekä johtojen, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen rautatiealueelle sovelletaan tämän lain säännöksiä, ellei oikeudesta toimenpiteen suorittamiseen säädetä erikseen muussa laissa. Jos toimenpiteen suorittaminen perustuu muun lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen, on rataverkon haltijan ja toimenpiteen suorittajan sovittava toimenpiteen suorittamisajankohdasta ja toteutustavasta.

37 §

Rautatien suoja-alue

Rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-aluetta ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriksi.

Väylävirastolla on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Suoja-alueella ei saa pitää seläistä rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle.

38 §

Rautatien näkemäalue

Rautatien näkemäalue käsittää tasoristeyksessä olevan alueen, jolla näkemäalan vapaana pitäminen sitä rajoittavista esteistä on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi.

HE 61/2018 vp

Väylävirastolla on oikeus poistaa näkemäalueelta näkemäalaa rajoittava kasvillisuus ja luonnonesteet. Näkemäalueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, joka näkemäalaa rajoittamalla voi aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatien näkemäalueiden määrittelystä. Maantien ja rautatien tasoristeyksen näkemäalueesta säädetään liikennejärjestelmäästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 45 §:ssä.

40 §

Poikkeamisvalta

Väylävirasto myöntää poikkeuksen 37–39 §:ssä säädetystä kielloista ja rajoituksista, jos tie- tai rautatieliikenteen turvallisuus eivät vaarannu eikä radanpidolle aiheudu haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

41 §

Poikkeukset rajoituksista

Mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään, ei sovelleta, jos mainituissa pykälissä tarkoitettu kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeutta on mainituissa pykälissä säädetyllä tavalla rajoitettu.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa radanpidolle, Väylävirasto voi määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, Väylävirastolla on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 37 ja 38 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

42 §

Kasvillisuuden ja luonnonesteiden poistamista koskeva menettely

Ennen kuin Väylävirasto ryhtyy poistamaan 37 §:n 2 momentissa ja 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua kasvillisuutta tai jälkimmäisessä lainkohdassa tarkoitettuja luonnonesteitä, siitä tulee ilmoittaa asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle taikka kuuluttaa siitä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Kiinteistön omistaja tai haltija voi halutessaan itse huolehtia toimenpiteistä Väyläviraston osoituksen mukaan.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.

Ratatoimitus voidaan suorittaa ilman uskottuja miehiä, jos kukaan ratatoimituksen asianosaisista ei vaadi uskottujen miesten paikalla oloa eikä toimituksessa ole kysymys korvauksista.

Tasoristeysten lakkauttamista koskeva asia voidaan rataverkon haltijan hakemuksesta käsitellä myös yksityistietoimituksessa siten kuin yksityistielaisissa säädetään.

Jos rautatien kunnossapito tai parantaminen on muuttanut rautatiealueen ulottuvuutta, eikä muutoksia ole käsitelty kiinteistötoimituksessa, voidaan niiden selvittämiseksi suorittaa ratatoimitus ilman ratasuunnitelmaa. Tällainen toimitus voi koskea vain sellaisia rautatiealueen muutoksia, jotka ovat tapahtuneet ennen vuotta 2007. Toimituksen hakijana voi olla Väylävirasto tai kiinteistönomistaja, jonka aluetta muutos koskee. Jos muutosten johdosta rautatiealue on leventynyt yli sille aikaisemmin määrätyn rajan, määrätään tässä toimituksessa rautatiealueelle uusi raja tarvittaessa Väyläviraston osoituksen mukaan ja syntynyt lisäalue siirtyy Väyläviraston omistukseen toimituksen saatua lainvoiman. Toimituksessa käsitellään korvaukset rautatiealueen leventymisen tai muun muuttumisen johdosta aiheutuneista menetyksistä sekä muut tarpeelliset asiat. Korko korvauksille lasketaan jäljempänä 69 §:ssä säädetyn mukaisesti ratatoimituksen päättymisajankohdasta lukien ja korvauksen arvohetki määräytyy jäljempänä 67 §:n mukaisesti.

44 §

Ratatoimituksen vireilletulo

Rataverkon haltijalla on oikeus 21 §:n 1 momentin perusteella hakea ratatoimitusta, kun hyväksytty ratasuunnitelma on saanut lainvoiman tai on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta, taikka 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella.

46 §

Haltuunotto

Ratasuunnitelmassa osoitettu rautatiealue, tiealue ja muut rataverkon haltijan käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan rataverkon haltijan haltuun ratatoimituksessa pidettävässä haltuunottokatselmuksessa määrättävänä ajankohtana. Ratasuunnitelmassa osoitetut yksityistietä varten tarvittavat alueet otetaan rataverkon haltijan haltuun tien tekemisen ajaksi. Haltuun otettaessa rataverkon haltijalle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia ratasuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain rataverkon haltijan osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu asunnon menetys, toimeentulon huonontuminen elinkeinon tai ammatin harjoittamisen vaikeutumisen vuoksi taikka muu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, lunastustoimikunta voi asianosaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty ennakkorvaus tai ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioituissa radan parantamisissa voi haltuunotto tapahtua suostumuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee rataverkon haltijan kuitenkin viipymättä hakea ratatoimitusta.

HE 61/2018 vp

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, rataverkon haltijan on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja rakentamistyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä rataverkon haltija poistaa omaisuuden. Tällöin rataverkon haltijan on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos rataverkon haltijan käyttöön luovutetulta tai luovutettavalta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

46 a §

Yksityistien luovuttaminen

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksityistie luovutetaan tienpitäjälle rataverkon haltijan määräämänä ajankohtana sen jälkeen kun tieosakkaista ja tien kunnossapidon jakautumisesta osakkaiden kesken on ratatoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä ratatoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitettun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa rataverkon haltijan osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

Rautatiealueeksi vahvistettu alue siirtyy rataverkon haltijan omistukseen lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

Rautatiealueesta, joka on tullut rataverkon haltijan omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan rataverkon haltijan suostumuksella liittää rataverkon haltijalla olevaan tai rataverkon haltijalle muodostettavaan lunastusyksikköön. Yksityisraiteen omistajalle muodostetaan muu kiinteistö.

48 §

Käyttöoikeuden perustaminen

Jos rautatie rakennetaan kiinteistön alueella tunneliin, sillalle tai padolle taikka sellaiselle alueelle, joka asemakaavassa on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 3 momentissa tarkoitettun rautatien liikennealueen sijasta ensisijaisesti muihin käyttötarkoituksiin, perustetaan rataverkon haltijalle omistusoikeuden sijasta rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus siten kuin ratasuunnitelmassa määrätään. Jos rautatie rakennetaan sellaisen lunastusyksikön alueelle, joka ei ole rataverkon haltijan omistuksessa ja jota edelleen käytetään siihen tarkoitukseen, jota varten se on lunastettu, perustetaan rataverkon haltijalle rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus.

Rataverkon haltijalle syntyy liitännäisalueeseen sen käyttötarkoitusta vastaava käyttöoikeus lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä rataverkon haltijan omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden haltijalle, rataverkon haltijan on se korvattava.

Ratatoimituksessa voidaan kuitenkin päättää tietyn käyttöoikeuden tai erityisen oikeuden pysyttämistä rataverkon haltijan suostumuksella edellyttäen, että oikeudesta ja sen käyttämisestä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa radanpidolle eikä oikeuden pysyttäminen vaaranna kiinteistöjärjestelmän selkeyttä.

Tasoristeyksiin kohdistuvat oikeudet lakkaavat, kun tarpeellinen ja korvaava tieyhteys on järjestetty ja korvaavaa tieoikeutta koskeva toimitus on lainvoimainen.

50 §

Laskuojat

Rataverkon haltijalle perustetaan rasiteoikeus ratasuunnitelmassa osoitettuun laskuoja-alueeseen.

Jos ratatoimituksessa ei sovita yhteisestä ojituksesta tai jos muutoin on erityisiä syitä, voidaan ojitusta koskeva asia siirtää käsiteltäväksi vesilaisissa tarkoitettussa ojitustoimituksessa, jossa voidaan tarvittaessa vähäisessä määrässä poiketa ratasuunnitelmassa osoitetusta laskuojan paikasta.

Jos laskuojasta aiheutuu sen tekemisen jälkeen vahinkoa tai haittaa eikä korvauksista sovita, käsitellään asia vesilain mukaan.

52 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi rataverkon haltijan esityksestä jakaa toimitusmääräyksessä tarkoitettua alueiden lunastusta tai tasoristeystä koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri ratatoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoituksenmukaista.

Jos lunastus tai tasoristeysasia 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen jatkaa lunastusta ilman eri hakemusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien toimitusasioiden lisäksi käsitellään ja ratkaistaan tässä toimituksessa myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

55 §

Tilusjärjestelyjen korvaukset

Tilusjärjestelyssä arvioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, on erotus määrättävä rataverkon haltijan korvattavaksi, jollei 69 §:n 2 momentista muuta johdu.

57 §

Lunastuksen laajentaminen

Jos rautatiealueen aiheuttaman tilusten pirstoutumisen, tilusalan vähenemisen, tieoikeuksiin liittyvien muutosten, 37 tai 38 §:n mukaisen kiellon johdosta taikka muusta sellaisesta syystä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle eikä haittaa voida poistaa tai olennaisesti vähentää tilusjärjestelyillä, kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta haitastaan, että rataverkon haltija lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jos rautatien rakentamisesta muutoin aiheutuu kiinteistön tai sen osan käyttämiselle huomattavaa vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus vaatia korvauksen sijasta rataverkon haltijaa lunastamaan kiinteistö tai sen osa. Rataverkon haltijalla on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos haitan- tai vahingonkorvaus olisi huomattavan suuri kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Ratasuunnitelmassa voidaan osoittaa rataverkon haltijalle oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos kustannukset radasta kiinteistölle tai sen osalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka uuden kulkuyhteyden järjestämiseksi rautatien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna. Ratasuunnitelmasta tulee tällöin käydä ilmi haitallisten vaikutusten poistamisen tai vähentämisen taikka uuden kulkuyhteyden järjestämisen kustannusten suhde kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 tai 2 momentin nojalla, voidaan muodostaa yksi tai useampi rautatiealueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

58 §

Lunastuksen laajentaminen asemakaava-alueella

Kun rautatietä rakennetaan maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella rautatien liikennealueeksi osoitetulla alueella, rataverkon haltija on velvollinen kiinteistön omistajan ratatoimituksessa sitä vaatiessa lunastamaan kiinteistön tai sen osan asemakaavan mukaisen liikennealueen rajaan saakka. Rataverkon haltijalla on myös oikeus lunastaa mainitunlainen kiinteistö tai sen osa alueen rajaan saakka. Lunastusyksikön muodostamisesta on voimassa, mitä 57 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos asemakaavan muutos, joka voi vaikuttaa 1 momentin mukaiseen lunastusoikeuteen tai -velvollisuuteen, on vireillä tai alueen lunastaminen on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä, ei ratatoimituksessa saa päättää lunastamisesta ennen kuin asemakaavan muutos on lainvoimaisesti ratkaistu tai alueen lunastamista koskeva asia on lakannut olemasta maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä. Tarvittaessa asia voidaan erottaa eri toimituksessa käsiteltäväksi.

59 §

Yksityisteiden järjestelyt

Ratatoimituksessa on tehtävä sellaiset teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen rautatiealueen rakentamisen taikka tasoristeyksiin liittyvien määräysten tai kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös muut yksityistielain mukaisessa yksityistietoimituksessa käsiteltäväksi säädettyt asiat.

Yksityistieyhteydet ja tieoikeudet voidaan järjestellä yksityistielain 76 §:ssä tarkoitettussa alueellisessa yksityistietoimituksessa, joka voidaan suorittaa rataverkon haltijan pyynnöstä il-

HE 61/2018 vp

man erillistä hakemusta ratatoimituksen vireillä ollessa. Tällöin alueellisessa yksityistietoimituksessa käsitellään myös 62 §:n mukaiset korvaukset ja alueelliseen yksityistietoimitukseen sovelletaan myös, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

60 §

Korvaussopimukset

Asianosaiset voivat sopia lunastuskorvauksista. Sopimusta ei alisteta lunastustoimikunnan vahvistettavaksi lunastuslain 40 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Korvauksia koskeva sopimus sitoo myös sitä, jolle asianosaisen oikeus kiinteistöön siirtyy.

Rautatiealueesta, joka on luovutuksella tullut rataverkon haltijan omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan liittää rataverkon haltijalla olevaan tai rataverkon haltijalle muodostettavaan lunastusyksikköön. Alueeseen kohdistuvien kiinnitysten ja muiden erityisten oikeuksien raukeamisesta on voimassa, mitä 49 §:ssä säädetään.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden haltijalle, on rataverkon haltijan korvattava vahinko. Jollei korvauksesta sovita, siitä määrätään ratatoimituksessa.

61 §

Korvaus suoja- ja näkemäalueista

Jos kiinteistön käyttämiselle aiheutuu vahinkoa tai merkittävää haittaa siitä, että omistajan oikeutta rajoitetaan 37–39 §:ssä tarkoitetulla tavalla alueella, jonka käyttöä ei aikaisemmin ole vastaavasti rajoitettu, on rataverkon haltija velvollinen korvaamaan vahingon tai haitan.

Jos kiinteistön omistajalle aiheutuu vahinkoa siitä, että omaisuutta poistetaan suoja- tai näkemäalueelta 37 tai 38 §:n perusteella, kiinteistön omistajalla on oikeus saada rataverkon haltijalta korvaus vahingostaan. Edellä 41 §:n 2 momentin mukaisesta omaisuuden poistamisesta, siirtämisestä tai muutostyöstä aiheutuvasta kustannuksesta on omistajalla oikeus saada rataverkon haltijalta korvaus.

63 §

Korvaus tutkimustyöstä ja eräistä muista toimenpiteistä

Jos 9 §:n 1 momentin nojalla suoritetusta toimenpiteestä, 32 §:n mukaisen tilapäisen kulkutien järjestämisestä tai sellaisen käyttämisestä taikka 33 §:n mukaisesta kiireellisestä ratatyöstä aiheutuu kiinteistölle vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada siitä korvaus rataverkon haltijalta.

65 §

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva ratatoimitus

Jos rautatiestä aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada korvaus rataverkon haltijalta. Vahingon tai haitan ollessa huomattava kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta menetyksestään, että rataverkon haltija lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jollei korvauksesta tai lunastuksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Jos tästä laista johtuva korvaus- tai lunastuskysymys tulee esille muulloin kuin ratatoimituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta ratatoimituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, korvausasia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ratatoimitusta voi hakea joko rataverkon haltija tai korvausta vaativa.

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Rataverkon haltijan suoritettavaksi määrätyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyiskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen rataverkon haltijalle siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää rataverkon haltijan maksettaviksi määrätyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa rataverkon haltijalta korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitettua haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätylle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa rataverkon haltijan maksettavaksi määrätyt korvaukset sekä edellä 2 momentissa tarkoitettut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa rataverkon haltija.

70 §

Riidanalaisen korvauksen tallettaminen

Jos rataverkon haltija valittaa ratatoimituksessa määrätyistä korvauksista, saadaan riidanalainen osa korvauksista tallettaa. Tallettamiseen sovelletaan muutoin, mitä lunastuslain 52 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 70 §:ssä säädetään.

71 §

Pakkotäytäntöönpano erityisissä tapauksissa

Ratatoimituksessa määrättyyn korvaukseen, joka asiaosaisen on maksettava rataverkon haltijalle, ja omaisuuteen, jonka omistus on tilusjärjestelyn vuoksi vaihtunut, sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 288 §:ssä säädetään.

72 §

Panttioikeuden haltijan oikeus korvaukseen

Jos panttioikeuden haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa sen vuoksi, että korvausta ei ole talletettu, korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai korvaus on sovittu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saada rataverkon haltijalta korvaus vahingostaan.

HE 61/2018 vp

Jos kiinteistö, johon kohdistuu panttioikeus, lunastetaan kokonaan, kiinteistön lunastuksen johdosta suoritettava kohteenkorvaus on määrättävä tallettavaksi. Muutoin tallettamisesta on voimassa, mitä lunastuslain 49 §:n 2–4 momentissa säädetään.

73 §

Vähäiset korvaukset

Jos lunastustoimikunnan rataverkon haltijan samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä 20 euroa, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen Väylävirastolta. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

75 §

Ratatoimituksen kustannukset

Rataverkon haltija vastaa ratatoimituksen toimituskustannuksista. Edellä 65 §:n mukaisessa ratatoimituksessa toimituskustannukset on määrättävä osaksi tai kokonaan vaatimuksen esittäjän maksettavaksi, jos vaatimus on tehty ilmeisen aiheettomasti.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän esittämättä Väylävirasto saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

- 1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;
- 2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;
- 3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena; ja
- 4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudelli-

sesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakuntia ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Väylävirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitettua päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen viraston hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Rautatien lakkauttamista koskevassa ratasuunnitelmassa voidaan päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjoutuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen. Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun Väylävirasto lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. Väylävirasto poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Väyläviraston on haettava viipymättä ratatoimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja Väylävirasto on päättänyt luopua rautatiealueesta.

Ratatoimituksessa todetaan 80 §:n 2 momentin nojalla viereiseen kiinteistöön siirtynyt rautatiealue ja sen pinta-ala sekä merkitään alue karttaan ja tarvittaessa maastoon.

Kunnan omistukseen siirtyneet alueet muodostetaan sen mukaan kuin on tarkoituksenmukaista yhdeksi tai useammaksi kiinteistöksi taikka liitetään kunnan ennestään omistamaan kiinteistöön noudattaen soveltuvin osin, mitä kiinteistömuodostamislain 41 §:ssä säädetään

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Rataverkon haltija lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus. Rataverkon haltijan on haettava viipymättä ratatoimitusta, kun liitännäisalue on lakkautettu.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan rataverkon haltijalle saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava 1 momentin mukaisessa ratatoimituksessa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään liitännäisalueesta, sovelletaan myös sellaiseen tämän lain mukaiseen liitännäisalueeseen verrattavaan alueeseen, johon rataverkon haltija on lunastamalla saanut käyttöoikeuden ennen tämän lain voimaantuloa.

84 §

Panttioikeuden ja erityisen oikeuden raukeaminen

Jos kiinteistöön, johon kuulunut alue on tämän luvun nojalla siirtynyt toiseen kiinteistöön, kohdistuu pantti- tai erityinen oikeus, raukeaa sanottu oikeus siirtyneen alueen osalta. Jos oikeuden raukeamisesta aiheutuu sen haltijalle vahinkoa, tällä on oikeus saada rataverkon haltijalta siitä korvaus. Tällöin on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä 5 luvussa säädetään.

85 a §

Rautatiealueen osien luovuttaminen

Väyläviraston oikeuteen luovuttaa radanpitoon tarpeetonta rautatiealuetta muulloin kuin rautatien lakkauttamisen yhteydessä sovelletaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa säädetään.

86 §

Avustavat maastotehtävät

Väylävirasto voi tehdä sopimuksen tämän lain mukaan sille kuuluvan lupa- tai muuhun tehtävään liittyvän avustavan maastotehtävän siirtämisestä yksityisen tai muun palveluntarjoajan hoidettavaksi.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Avustavaa maastotehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeyte-

HE 61/2018 vp

tään. Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi, Liikenne- ja viestintävirastolla ja Väylävirastolla on oikeus toimenpiteeseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää Liikenne- ja viestintävirasto tai Väylävirastoa toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava Liikenne- ja viestintäviraston tai Väylävirastolle pyynnöstä virka-apua.

88 §

Kustannusten periminen

Jos rataverkon haltijalla on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan perä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosototoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

89 §

Tasoristeyksen ja siltojen kunnossapito

Rataverkon haltija pitää kunnossa tien ja rautatien tasoristeyksen sen kannen leveydeltä. Tienpitäjä vastaa tien talvikunnossapidosta.

Rataverkon haltija asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa tiellä rautatien tasoristeyksen kohdalla olevat liikennevalot, sulkua- ja varoituslaitteet sekä tasoristeystä osoittavat liikenne-merkit, jollei kustannusvastuusta toisin sovita. Tienpitäjän ja rataverkon haltijan yhteisestä sopimuksesta rataverkon haltija voi asettaa myös pakollista pysähtymistä osoittavat liikenne-merkit.

Kun uusi tie rakennetaan tienpitäjän aloitteesta rautatiealueelle, tienpitäjä huolehtii kustannuksellaan liikennevalojen, sulkua- ja varoituslaitteiden sekä liikennemerkkien asettamisesta.

Tienpitäjä asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa rautatien tasoristeyksestä varoittavat liikennemerkit sekä tasoristeyksen lähestymismerkit.

Tien ja rautatien risteyssiltojen kunnossapidosta vastaa se väylänpitäjä, jonka vastuulla oleva väylä ylittää toisen väylän, jollei toisin sovita. Tien ja rautatien yhteisten siltojen kunnossapidosta osapuolet sopivat keskenään.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettujen liikenteen ohjauslaitteiden asettamiseen ei tarvita tie-liikennelain 51 §:n 2 momentin mukaista kunnan suostumusta.

90 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi. Päätöksen tiedoksi antamiseksi rataverkon haltijan on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävillä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Rataverkon haltijan on lähetettävä ilmoitus yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus maakunnalle, kunnalle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Maakunnalla, Valtion lupa- ja valvontavirastolla ja kunnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat maakunnan tai kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Päätöksessä, jonka Väylävirasto antaa 18 §:n 4 momentin tai 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

100 §

Virastouudistuksen ja maakuntauudistuksen siirtymäsäännökset

Yleis- ja ratasuunnitelmat, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu oikeus pitää rautatiealueelle sijoitettuja rakenteita, rakennelmia ja laitteita pysyy voimassa myönnetyn luvan tai sopimuksen mukaisesti tämän lain voimaantullessa.

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitettun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä 2 luvussa säädetään rataverkon haltijasta. Tämä toimivalta päättyy 31 päivänä joulukuuta 2019.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käyttää lain 43 a §:ssä tarkoitettua puhevaltaa valtion rataverkkoa koskevissa asioissa 31 päivään joulukuuta 2019.

Rataverkolla lain 89 a §:ssä tarkoitettuihin rautatieliikenteen palvelualueilla tapahtuneisiin esine- ja varallisuusvahinkoihin liittyvät korvausvaatimukset käsittelee ja ratkaisee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

Sopimuksiin, jotka Liikennevirasto ja elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus tai Väylävirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa ennen ratalain 5, 8, 12 ja 15 §:n voimaan tuloa, sovelletaan mainittujen säännösten voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

69.

Laki

rataverolain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tällä lailla kumotaan rataverolaki (605/2003).^{1 §}

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

70.

Laki

Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (104/2011) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 314/2016 seuraavasti:

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäseninä liikenne- ja viestintäministeriön, ulkoministeriön, Rajavartiolaitoksen, Tullin, Etelä-Karjalan maakunnan ja Väyläviraston edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevissa kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

71.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 250/2014, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *asiakkaalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakasta sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasta;
- 2) *asiakasasiakirjalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakirjaa sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasasiakirjaa;
- 3) *potilastiedolla* potilasta koskevaa tietoa, joka sisältyy potilaslaissa tarkoitettuun potilasasiakirjaan;
- 4) *asiakastiedolla* potilastietoa sekä asiakasta koskevaa tietoa, joka sisältyy asiakaslaissa tarkoitettuun asiakirjaan;
- 5) *palvelutapahtumalla* terveydenhuollon palvelujen antajan ja potilaan välistä yksittäisen palvelun järjestämistä tai toteuttamista;
- 6) *tietojärjestelmällä* sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä varten toteutettua ohjelmistoa tai järjestelmää, jonka avulla tallennetaan ja ylläpidetään asiakas- tai potilasasiakirjoja ja niissä olevia tietoja sekä kerätyistä tiedoista muodostettua automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävää tiedostoa tai tietovarantoa, jonka valmistaja on erityisesti suunnitellut sosiaali- tai terveydenhuollon asiakas- tai potilasasiakirjojen ja niissä olevien tietojen käsittelyyn; lisäksi tietojärjestelmällä tarkoitetaan välityspalvelua, jolla sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietoja välitetään jäljempänä 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin Kansaneläkelaitoksen ylläpitämiin valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin;
- 7) *terveydenhuollon palvelujen antajalla* potilaslain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksikköä, työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettua työnantajaa sekä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivaa terveydenhuollon ammattihenkilöä;
- 8) *sosiaalihuollon palvelujen antajalla* asiakaslain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua sosiaalihuoltoa järjestävää viranomaista, julkista sosiaalipalvelujen tuottajaa sekä yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) tarkoitettua palvelujen tuottajaa;
- 9) *tietoturvallisuuden arviointilaitoksella* sellaista yritystä, yhteisöä ja viranomaista, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain (1405/2011) perusteella suorittamaan tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuuden arvioinnit; sekä

10) *yhteentoimivuudella* tietojärjestelmien teknistä ja tietosisällöllistä yhteentoimivuutta muiden tietojärjestelmien kanssa silloin, kun järjestelmät käyttävät samoja tietoja.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

72.

Laki

sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 27 ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat 27 § laissa (/) ja 28 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

27 §

Viranomaisten valvontayhteistyö

Energiavirastolla on oikeus toimivaltaansa kuuluvissa asioissa tehdä valvontayhteistyötä Finanssivalvonnan, Kilpailu- ja kuluttajaviraston, Liikenne- ja viestintäviraston, kuluttaja-asiamiehen, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen ja Euroopan komission kanssa sekä antaa pyynnöstä virka-apua näiden suorittaessa sähkö- tai maakaasualan yritykseen liittyvää valvonta- tai tarkastustehtävää.

28 §

Energiaviraston oikeus luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Energiavirastolla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) Finanssivalvonnalle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle niiden tehtävien hoitamista varten sekä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvalisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi;

2) Euroopan komissiolle ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle niiden tehtävien hoitamista varten;

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle, kansalliselle kilpailuviranomaiselle ja kansalliselle sääntelyviranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten;

4) Suomen tai toisen ETA-valtion syyttäjä ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi.

Energiavirastolla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen asianomaisen viranomaisen tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietoja luovutetaan ulkomaan viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle, edellyttäen, että niitä koskee kyseisten tietojen osalta vastaava salassapitovelvollisuus kuin Energiavirastoa.

Energiavirasto ei saa luovuttaa toisen valtion viranomaiselta tai kansainväliseltä toimielimeltä saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisen tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

73.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta 917/2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 4, 5, 7, 9, 11–16, 18, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 33–36, 39–43, 45–58, 61, 62, 65, 67–77, 81–87, 89, 90, 92–94, 96–105, 110, 111, 120, 124, 130, 132, 134, 135, 143, 145, 157, 158, 163–172, 195, 209, 213, 228, 242, 244, 245, 247, 249, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 265–270, 271 a–271 c, 272–278, 280, 282, 284, 286 ja 287 §, 288 §:n 1 momentti, 289–292, 294–296, 299, 301, 303, 304, 307–309, 311–320, 323, 325–331, 333, 334, 336, 338, 340, 342–345 sekä 352 §,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 40, 70, 209 ja 303 § osaksi laissa 68/2018, 28 ja 36 § osaksi laeissa 456/2016 ja 68/2018, 33, 110, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 271 a–271 c, 325 ja 327 § laissa 456/2016, 48, 135, 315, 326, 329, 342, 344 ja 352 § osaksi laissa 456/2016, 75 § osaksi laissa 1235/2015, 111 ja 249 § laissa 277/2016, 134 § osaksi laissa 900/2017, 269 § osaksi laissa 824/2015, 275 § laissa (/), 294 § laissa 68/2018, 304, 308 ja 318 § laeissa 456/2016 ja (/), 313 § osaksi laissa (/) ja 316 § osaksi laissa 758/2015, seuraavasti:

4 §

Toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitusvelvollisuudet

Toiminnan harjoittajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä sähköisesti ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle:

- 1) yleisestä teletoiminnasta (teletoimintailmoitus);
- 2) muusta kuin toimiluvanvaraisesta televisiotoiminnasta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (ohjelmistotoimintailmoitus);
- 3) tilausohjelmajpalvelun tarjoamisesta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (tilausohjelmajpalveluilmoitus); sekä
- 4) jos toiminnan harjoittaja tarjoaa maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarista maksutelevisiopalvelua käyttäen suojauksen purkujärjestelmää (maksutelevisiopalveluilmoitus).

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä toiminnasta, joka on lyhytaikaista tai muuten merkitykseltään vähäistä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mil-laista toimintaa on pidettävä lyhytaikaisena tai merkitykseltään vähäisenä.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset yrityksen tai yhteisön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta.

Ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos teleyritys tai maksutelevisiopalvelun tarjoaja ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota tilaajalle sopimuksen mukaista viestintäpalvelua tai muuta palvelua eikä noudattaa palvelun irtosanomisessa sopimusehtojen mukaista menettelyä, yrityksen on viipymättä tai viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava tilaajalle ja Liikenne- ja vies-

tintävirastolle palvelun lakkaamisesta. Teleyrityksen on samalla ilmoitettava tilaajan käytettävissä olevista keinoista turvata viestiensä säilyminen.

Jos 6 momentissa tarkoitettu viestintäpalvelun lakkaaminen johtuu verkkopalvelun katkaisemisesta, on verkkoyrityksen, jonka viestintäverkossa palveluyritys toimii, ilmoitettava asiasta viestintäpalvelua tarjoavalle teleyritykselle ja Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään neljä viikkoa ennen verkkopalvelun katkaisemista.

5 §

Ilmoitusluettelo

Liikenne- ja viestintävirasto pitää julkista luetteloä 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa. Vahvistuksessa on kerrottava ne tähän lakiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat ilmoitettua toimintaa Suomessa.

7 §

Verkkotoimiluvan julistaminen haettavaksi

Kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia, valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi 95 §:n 3 momentin 1 kohdan nojalla annetulla asetuksella vahvistetun taajuussuunnitelman mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää verkkotoimilupaa ei kuitenkaan julisteta haettavaksi.

9 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen lyhytaikaiseen toimintaan

Verkkotoimiluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto, jos lupa koskee digitaalista televisiotoimintaa, joka kestää enintään kolme kuukautta ja jossa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä verkkotoimilupa 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan, jos toimintaan on osoitettavissa radiotaajuudet eikä ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää samalle toiminnan harjoittajalle uuden verkkotoimiluvan 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan osittainkaan päällekkäiselle peittoalueelle aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen toimiluvan voimassaoloajan päättymisestä.

11 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen huutokaupalla

Valtioneuvoston on myönnettävä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa yritykselle tai yhteisölle, joka on tehnyt huutokaupassa korkeimman hyväksytyt tarjouksen taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista, jollei ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Huutokaupan järjestää Liikenne- ja viestintävirasto. Huutokauppa tulee järjestää siten, että se on puolueeton, selkeä, avoin, syrjimätön sekä teknologia- ja palveluriippumaton.

Myönnettävien taajuuskaistojen tai taajuuskaistaparien määrästä, yritystä ja yhteisöä kohden myönnettävien taajuuksien enimmäismäärästä, käytettävästä huutokaupamallista sekä huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Huutokauppa voidaan toteuttaa sähköistä huutokauppajärjestelmää käyttäen. Huutokaupassa voidaan järjestää yksi tai useampi tarjouskierros nousevin tarjouksin. Kaikki huutokaupan aikana annetut tarjoukset ovat sitovia huutokaupan päättymiseen saakka.

Liikenne- ja viestintävirasto julistaa huutokaupan päättyneeksi sen tarjouskierroksen jälkeen, jonka kuluessa yhdestäkään taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta ei enää ole tehty uusia tarjouksia.

Huutokaupan päättyessä kustakin taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta annettu korkein hyväksytty tarjous voittaa.

12 §

Tarkemmat määräykset huutokaupamenettelystä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokaupassa noudatettavasta menettelystä. Määräykset voivat koskea:

- 1) huutokauppaan ilmoittautumisen tapaa ja määräaika;
- 2) tarjousten tekemistä;
- 3) tarjousten korottamista;
- 4) tarjousten siirtämistä taajuuskaistaparien ja taajuuskaistan välillä siten, että niistä jo tehtyjen tarjousten arvo ei siirtojen johdosta laske;
- 5) huuto-oikeuden määräytymistä kullakin tarjouskierroksella;
- 6) voimassa olevan korkeimman tarjouksen määräytymistä;
- 7) huutokaupan keskeyttämistä tai peruuttamista ylivoimaisen esteen tai teknisen syyn takia;
- 8) muita vastaavia huutokaupan sääntöjä sekä sen teknistä järjestämistapaa.

13 §

Huutokauppaan osallistuminen

Yrityksen ja yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan Liikenne- ja viestintävirastolle ja maksettava 286 §:ssä säädetty osallistumismaksu.

Kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu konsernista huutokauppaan saa osallistua vain yksi yritys.

Huutokauppaan osallistuvat yritykset eivät saa tehdä huutokauppaan liittyvää yhteistyötä. Kielletynä yhteistyönä pidetään:

- 1) tarjousten sisältöä koskevia sopimuksia;
- 2) tarjousten sisältöä koskevaa tietojen vaihtoa huutokaupamenettelyn aikana; sekä
- 3) muuta osallistujien välistä toimintaa, jonka tarkoituksena on vaikuttaa huutokaupan kulkuun ja lopputulokseen.

14 §

Huutokaupamenettelyn julkisuus

Huutokauppaan ilmoittautuneen yrityksen ja yhteisön nimi ja muut ilmoittautumisen yhteydessä annetut tiedot eivät ole julkisia ennen huutokaupamenettelyn päättymistä.

Voittavat tarjoukset julkistetaan huutokaupamenettelyn päättyttyä. Muut yrityksen tai yhteisön tekemät tarjoukset ovat salassa pidettäviä. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin antaa

huutokaupan aikana tiedon huutokaupan kullakin kierroksella annettujen tarjousten yhteenlasketusta euromäärästä. Huutokauppaan osallistuville annetaan lisäksi tieto taajuuksista tehtyjen tarjousten lukumäärästä ja korkeimman tarjouksen euromäärästä.

Muilta osin tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Liikenne- ja viestintäviraston tulee salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tässä luvussa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamiaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja valvontaa ja ohjausta varten tarpeellisia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä.

15 §

Tarjousten hylkääminen huutokaupassa

Liikenne- ja viestintäviraston tulee hylätä yrityksen tai yhteisön huutokaupassa tekemä tarjous, jos tosiasiallinen määräysvalta yrityksessä tai yhteisössä muuttuu ennen toimiluvan myöntämistä siten, ettei yritys tai yhteisö enää täytä 13 §:ssä säädettyjä huutokauppaan osallistumisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos se on antanut oleellisesti vääriä tietoja huutokaupan kannalta merkityksellisistä seikoista taikka jos se muutoin rikkoo 3 luvun säännöksiä tai huutokauppoja koskevia Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä, eikä kehotuksesta huolimatta välittömästi korjaa menettelyään.

Valtioneuvosto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos sillä on erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

16 §

Verkkotoimiluvan ehdot

Valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvan määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Verkkotoimiluvassa voidaan määritellä teleyrityksen maantieteellinen toimialue sekä verkon peittoalue.

Toimilupa voidaan liittää:

- 1) 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita edistäviä vaatimuksia;
- 2) 243 §:ssä säädettyjä vaatimuksia tai 244 §:ssä tarkoitettuja Liikenne- ja viestintäviraston teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä;
- 3) ehtoja, jotka koskevat ohjelmistoluvan haltijalle varattavan kapasiteetin määrää taikka ohjelmistoluvan haltijoiden yhteistyötä kapasiteetin jakoon tai sähköiseen ohjelmaoppaaseen liittyvissä kysymyksissä;
- 4) lähetystekniikkaa tai lähetysten salaamista koskevia ehtoja;
- 5) ehtoja, jotka koskevat toimiluvan haltijan velvollisuutta poistaa toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista.

Verkkotoimilupa, joka koskee verkkopalvelun tarjoamista maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, voidaan myöntää sillä ehdolla, että toimiluvanhaltija omalta osaltaan huolehtii siitä, että Yleisradio Oy sekä tämän lain 22 §:ssä ja radio- ja televisiotoiminnasta annetun maakuntalain Ålands författningssamling (2011:95) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ohjelmistotoimiluvan haltija saavat käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

Valtioneuvoston on edellä mainituilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että 4 momentissa mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

18 §

Verkkotoimiluvan siirtäminen

Verkkotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yrityksellä. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle. Valtioneuvoston on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta, peruuttaako se toimiluvan.

Valtioneuvosto voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

- 1) 10 §:ssä säädetyt toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja
- 2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Toimiluvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupaan. Valtioneuvoston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain (948/2011) mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, jäljempänä komissio, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtioneuvosto voi verkkotoimiluvan haltijan pyynnöstä siirtää 11 §:ssä säädetyssä huutokauppamenettelyssä myönnetyn verkkotoimiluvan, jos sillä ei ole erityisen painavia perusteita epäillä siirron estävän kilpailua tai vaarantavan radioviestinnän häiriöttömyyttä tai ilmeisesti kansallista turvallisuutta. Valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siirtämistä koskevan hakemuksen saapumisesta.

Verkkotoimiluvan 6 momentissa tarkoitettu siirto voidaan rajoittaa koskemaan osaa toimilupaan sisällyvistä taajuuksista. Toimiluvanhaltijan on siirtämistä koskevassa hakemuksessa selvitettävä, kuka siirron jälkeen vastaa 287 §:ssä säädetyistä toimilupamaksusta.

Toimiluvanhaltijan kaikki oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät toimiluvan uudelle haltijalle. Toimiluvan siirtyessä myös siihen liittyvä 44 §:ssä säädetty taajuusvaraus tai 39 §:ssä säädetty radiolupa siirtyy kokonaan tai osittain. Toimiluvan luovuttajan on välittömästi ilmoitettava siirrosta Liikenne- ja viestintävirastolle.

23 §

Ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Ohjelmistotoimilupa digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kestosta;
- 3) selvitys käytettävästä lähetystekniikasta, ohjelmiston jakelun vaatimasta enimmäiskapasiteetista ja kapasiteetin saatavuudesta;
- 4) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja kyvystä säännöllisen televisiotoiminnan harjoittamiseen;
- 5) selvitys 26 §:ssä asetettujen toimiluvan myöntämisedellytysten täyttämistä, jos ohjelmistotoimilupaa haetaan yleisen edun televisiotoimintaan;
- 6) julkinen versio hakemuksesta, jonka Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 momentissa tarkoitettulla tavalla julkaista.

Jos kapasiteettia on vapaana, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä julkaistava saapunut toimilupahakemus ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa muut hakijat voivat hakea ohjelmistotoimilupaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi tiedottaa vapaasta taajuuskapasiteetista ja mahdollisuudesta hakea toimilupaa myös omasta aloitteestaan. Ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää aikaisintaan kuukauden kuluttua hakemuksen tai Liikenne- ja viestintäviraston ilmoituksen julkaisemisesta.

Jos lähetykskapasiteettia on vapaana 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisiotoimintaan, Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava ilmoitus vapaana olevasta lähetykskapasiteetista ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa toimiluvan hakijan on jätettävä hakemus Liikenne- ja viestintävirastoon.

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
- 3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelma-lain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja
- 4) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrostä toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Jos toimilupa-asia on siirretty valtioneuvoston ratkaistavaksi, valtioneuvoston tulee ratkaista asia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on siirretty. Valtioneuvosto voi pidentää kahden kuukauden määräaikaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasa- puolisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemuksen täydentämiseksi tai muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava televisiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

26 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen yleisen edun televisiotoimintaan

Sananvapauden, moniarvoisen viestinnän ja televisiotarjonnan monipuolisuuden turvaamiseksi 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa osoitetaan yleisen edun televisiotoimintaan tarvittava määrä kapasiteettia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 23 §:ssä ja 25 §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä noudattaen ohjelmistotoimiluvat tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuihin yleisen edun kanavanappuihin.

Ohjelmistotoimilupa on myönnettävä, jos:

- 1) hakija on suorittanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) lähetykset ovat vapaasti vastaanotettavissa;
- 3) lähetyksiä voi vastaanottaa valtakunnallisesti lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa;
- 4) lähetykset sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia;
- 5) lähetykset sisältävät päivittäin uutisia ja ajankohtaisohjelmia;
- 6) lähetyksiin sisältyy 211 §:ssä tarkoitettut ääni- ja tekstityspalvelut; ja
- 7) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 3 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijalle ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia, taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa hakijalle, joka parhaiten toteuttaa 3 momentissa ja 25 §:n 1 ja 5 momentissa säädetty edellytykset. Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Yleisen edun ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta konsernista vain yhdelle yritykselle.

Toimilupaviranomaisen on huolehdittava siitä, että yleisen edun ohjelmistotoimiluvan haltija saa käyttöönsä yleisen edun televisiotoiminnassa tarvitsemansa määrän maanpäällisen televisioverkon lähetykskapasiteettia.

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

Ohjelmistotoimilupa, joka myönnetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen ohjelmistotoimiluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää toimiluvan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun toimintaan enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

30 §

Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen

Ohjelmistotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yritykselle. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi toimilupaviranomaiselle, jonka on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta peruuttaako se toimiluvan määräysvallassa tapahtuneen muutoksen vuoksi.

Toimilupaviranomainen voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

- 1) 25 ja 26 §:ssä säädetty toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja
- 2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Ohjelmistotoimiluvanhaltija voi pyytää toimilupaviranomaiselta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupaan. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

31 §

Ohjelmistotoimiluvan raukeaminen

Televisio- tai radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa raukeaa, jos säännöllistä toimiluvan mukaista toimintaa ei ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua toimilupakauden alkamisesta tai jos säännöllinen lähetystoiminta on keskeytetty 30 vuorokautta pidemmäksi ajaksi. Toimintaa voidaan pitää toimiluvan mukaisena vain, jos sitä harjoitetaan kaikilla niillä taajuuksilla tai alueilla, joihin toimilupa oikeuttaa. Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava toimiluvan raukeamisesta toimiluvanhaltijalle. Jos ohjelmistotoimiluvan mukaista taajuuskokonaisuutta tai taajuusaluetta muutetaan, eikä toimintaa ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua muutoksen voimaantulosta muutoksen kohteena olevalla alueella, ohjelmistotoimilupa raukeaa siltä osin kuin sitä on muutettu.

Toimilupaviranomainen voi myöntää luvan poiketa 1 momentissa säädetystä, jos siihen on toiminnan edellytyksiin liittyvä erityisen painava syy. Toimiluvanhaltijan on haettava poikkeuslupaa toimilupaviranomaiselta ennen kuin raukeamisen edellytykseksi säädetty aika on kulunut.

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta kokonaan tai osittain ilmoittamalla asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle ennen toimilupakauden päättymistä.

34 §

Ohjelmistotoimilupaa edellyttävä analoginen radiotoiminta

Radiotoiminnan harjoittaminen analogisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa edellyttää ohjelmistotoimilupaa. Ohjelmistotoimilupa haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta.

Analogista radiotoimintaa, jossa toiminnan kesto on enintään kolme vuorokautta, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa. Lisäksi vähäistä, rajatulla alueella harjoitettavaa radiotoimintaa, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

HE 61/2018 vp

Yleisradio Oy saa harjoittaa Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun analogista radiotoimintaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

35 §

Analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava ilmoitus analogiseen radiotoimintaan haettavista ohjelmistotoimiluvista, kun ohjelmistotoimilupaa edellyttävään radiotoimintaan on osoitettu 96 §:n nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä vapaita taajuuksia. Liikenne- ja viestintäviraston on samalla ilmoitettava määräajasta, jonka kuluessa toimiluvanhakijan on jätettävä hakemus Liikenne- ja viestintävirastoon.

Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kestosta;
- 3) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja kyvystä säännöllisen radiotoiminnan harjoittamiseen;
- 4) haettava taajuus tai taajuuskokonaisuus; ja
- 5) selvitys suunnitellusta kuuluvuusalueesta.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
- 3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellosta tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; (82/2017)
- 4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävillä hakijoilla ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa. Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monopolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

39 §

Radiolupa

Radiolähettimien hallussapito ja käyttö edellyttävät Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä radiolupaa, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Radiolupa sähköisten viestintäpalvelujen käyttöön tarkoitetuille radiotaajuuksille on myönnettävä kuuden viikon kuluessa siitä, kun Liikenne- ja viestintävirasto on saanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeelliset asiakirjat. Myöntäessään radioluvan 40 §:n nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää kuuden viikon määräaikaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetin toimii ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston sille määräämällä yhteistaajuudella ja sen vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisen radiolähettimen käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että 3 momentissa tarkoitettujen radiolähettimien hallussapidosta ja käytöstä on ennen sen käyttöönottoa tehtävä kirjallinen kerrallaan enintään viisi vuotta voimassa oleva rekisteröinti-ilmoitus.

Radiolähettimien hallussapitoon ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetin on pysyvästi tehty teknisesti kykenemättömäksi radioviestintään tai jos muuten on selvää, että hallussapidon tarkoituksena ei ole laitteen käyttäminen radioviestintään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan, muun oikeutuksen tai radiolähettimen käyttöoikeuden ilmaisevan merkin hyväksymisestä 1 momentissa tarkoitetuksi luvaksi.

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos eivät tarvitse radiolupaa yksinomaan sotilaalliseen maanpuolustukseen tarkoitettujen radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion poliisimies ei tarvitse radiolupaa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 41 artiklassa tarkoitettua takaa-ajossa tai 40 artiklassa tarkoitettua rajan yli tapahtuvassa tarkkailussa käytettävän radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimien hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Liikenne- ja viestintävirastolle ja radiolähettimien rakenteesta on annettu Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyytämät tiedot.

Televiestinnän voimavarojen antamisesta suuronnettomuuksien lievittämiseen ja pelastustoimiin tehdyssä Tampereen yleissopimuksessa (SopS 15/2005) tarkoitettu vieraan valtion henkilöstö ei tarvitse radiolupaa sopimuksessa tarkoitetuissa pelastustoimissa ja suuronnettomuuksien lievittämisessä käytettävän radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimien hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Liikenne- ja viestintävirastolle ja radiolähettimien rakenteesta ja suunnittelusta käytöstä on annettu Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyytämät tiedot.

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radioluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, Liikenne- ja viestintäviraston on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava lii-

kenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Edellä 6 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai 22 §:ssä tarkoitetun digitaalisen televisio- ja radiotoiminnan tai 34 §:ssä tarkoitetun analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Lain 11 §:ssä säädettyssä huutokauppanettelyssä toimiluvan saaneelle tai tällaisen toimiluvan siirron saajalle Liikenne- ja viestintävirasto myöntää radioluvan hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 287 §:ssä säädetyn toimilupamaksun ensimmäisen maksuerän.

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

41 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntämisen edellytykset

Jollei tämän pykälän 2–4 momentista muuta johdu, radiolupa tai 44 §:ssä säädetty edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

- 1) sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;
- 2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;
- 3) radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja
- 4) Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen eräännytyn maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa 6 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletoimintaa tai 22 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisiotoimintaa taikka 34 §:ssä tarkoitettua radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varauksista ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa verkko- tai ohjelmistotoimilupaa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä lain tavoitteita.

Radioluvan hakija tai haltija taikka tarvittaessa myös muu teleyritys on velvollinen antamaan Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyytämät 4 momentissa tarkoitettua lupapäätöksen tekemisessä tarvittavat tiedot.

42 §

Lupaehdot

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää radiolupaan taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön, viestintämarkkinoiden tehokkuuden ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia ehtoja. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi lupaehdoissa määrätä, että radiolupaa on säilytettävä radiolähtetimen välittömässä läheisyydessä.

Suuren häiriöriskin aiheuttavan radiolähtetimen lupaehdoissa voidaan määrätä, ettei lähetintä saa ottaa käyttöön, ennen kuin Liikenne- ja viestintävirasto on tarkastuksen perusteella hyväksynyt käyttöönoton. Liikenne- ja viestintävirasto määrää ne radiolähetinlajit, joiden katsotaan aiheuttavan suuren häiriöriskin, ja antaa tarkemmat määräykset niiden tarkastusmenettelystä sekä lähtetmien säätämisestä ja muista siihen verrattavista käyttöönoton hyväksymisen edellytyksistä.

43 §

Kuulemisvelvollisuus

Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus esittää käsityksensä yleiseen teletoitintaan tarkoitettua radioluvan myöntämisestä, 39 §:n 3 momentin nojalla annettavasta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä, 95 §:n 1 momentin nojalla annettavasta valtioneuvoston asetuksesta sekä 96 §:n 1 momentin nojalla annettavasta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä ennen sen antamista. Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus kuukauden kuluessa esittää käsityksensä säännöksen, päätöksen tai määräyksen muuttamisesta. Poikkeuksellisissa tilanteissa kuukauden määräajasta voidaan poiketa. Jos ehdotetut muutokset ovat vähäisiä ja niistä on sovittu radioluvan haltijan kanssa, kuulemisvelvollisuutta ei ole.

45 §

Taajuusvarauksen myöntäminen

Taajuusvarauksen myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 6 §:ssä tarkoitettua verkkotoimiluvan ja 34 §:ssä tarkoitettua ohjelmistotoimiluvan haltijalle taajuusvarauksen toimiluvan voimaantulosta lukien ilman hakemusta.

Jos 6 §:ssä säädetyn verkkotoimiluvan tai 34 §:ssä säädetyn ohjelmistotoimiluvan mukaisen toiminnan radioluvan voimassaolo lakkaa toimiluvan ollessa vielä voimassa, taajuusvaraus tulee uudelleen voimaan ilman hakemusta.

46 §

Radioluvan uusiminen hakemuksetta

Liikenne- ja viestintävirasto voi uusia myöntämänsä radioluvan ilman radioluvan haltijan hakemusta enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, jos luvan haltija on antanut uusimiseen kirjallisen suostumuksensa.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi olla uusimatta radiolupaa, jos 41 §:ssä säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty tai 49 §:ssä säädetty radioluvan peruuttamisen edellytykset täytyvät.

47 §

Radioluvan muuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa muuttaa lupaehtoja ilman luvan haltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuudelle vahvistetun käyttösuunnitelman muuttamisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen taikka radiotaajuusalueen ensisijaisen käyttötarkoituksen mukaisen käytön vuoksi.

Verkkotoimiluvan haltijan, jolle on myönnetty 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu verkkotoimilupa, radioluvan ehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen vuoksi taikka johtuu uuden teleyrityksen tulosta markkinoille, tai vastaavasta muusta markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta järjestellä uudelleen radiotaajuuksien käyttöä.

Radioluvan ehtoja voidaan muuttaa radioluvan haltijan hakemuksesta. Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa koskevan radioluvan haltija hakee muutosta radioluvan ehtoihin, Liikenne- ja viestintäviraston on ennen ratkaisun antamista ilmoitettava radioluvan haltijalle, miten Liikenne- ja viestintäviraston tekemä uudelleentarkastelu vaikuttaisi radiolupaan, ja annettava samalla radioluvan haltijalle kohtuullinen määräaika hakemuksen peruttamiseen.

Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan käytettävää teknologiaa ei ole toimiluvassa erikseen määrätty, toimiluvan haltijan on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle verkossa käytettävä teknologia. Jos toimiluvan haltija muuttaa käytettävää teknologiaa, sen on ennen muutoksen toteuttamista ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Muun kuin verkko- tai ohjelmistotoimilupaa edellyttävään toimintaan tarkoitettua radiolupaa saa siirtää. Radioluvassa voidaan kuitenkin kieltää luvan siirtäminen, jos radiolähettimen käyttäminen edellyttää 265 §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta tai luvan siirtämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen.

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 40 §:n 5 momentissa tai 41 §:n 1 momentissa säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty taikka radiolupahakemus hylätään 41 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

Radioluvan siirtämiseksi ei katsota luvan luovuttamista sen haltuun, jolle luvan haltija vuokraa tai muuten antaa radiolähtimensä väliaikaisesti käytettäväksi. Luvan haltija vastaa tällöinkin siitä, että radiolähetintä käytetään lupaehtojen mukaisesti.

Jos luvan haltija sulautuu osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitetulla tavalla toiseen osakeyhtiöön, radiolupa siirtyy vastaanottavalle yhtiölle. Jos luvan haltijan liiketoiminta, johon radiolupa liittyy, kokonaisuudessaan luovutetaan, radiolupa siirtyy vastaanottajalle. Jos radioluvan haltija asetetaan konkurssiin ja konkurssipesän hallinto viipymättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, että konkurssipesä jatkaa luvan haltijan elinkeinotoimintaa, radiolupa siirtyy konkurssipesälle.

49 §

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

1) luvanhaltija 330–332 §:n mukaisesti määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti tai toistuvasti radioviestinnän häiriöttömyyden kannalta olennaisella tavalla rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lupaehtoja taikka olennaisesti rikkoo radiolupa- tai radiotaajuuksien varaukseen liittyvää maksuvelvollisuutta;

2) luvanhaltija tahallaan tai huolimattomuudesta lähettää radiolähettimellä rikoslain (39/1889) 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen taikka muulla tavalla häiritsee tai haittaa turvallisuusradioviestintää;

3) luvanhaltija ei käytä luvassa osoitettuja radiotaajuuksia eikä ota niitä käyttöön Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa;

4) radiolähetin käyttää radiotaajuuksia epätarkoituksenmukaisella tavalla teknisten ominaisuuksiensa vuoksi;

5) 96 §:n 6 momentissa tarkoitetut edellytykset luvan haltijan käytössä olevan taajuusalueen toissijaiseen käyttöön eivät täyty;

6) televisio- ja radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa lakkaa olemasta voimassa;

7) 6 §:ssä tarkoitettu verkkotoimilupa lakkaa olemasta voimassa; taikka

8) Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset edellyttävät peruuttamista.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun määräajan asettamispäätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

50 §

Päätös häiriösuojauksesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi radiotaajuuksien käyttäjän hakemuksesta päättää toimenpiteistä kiinteän radiovastaanottoaseman suojaamiseksi häiriöiltä, jos päätös voidaan tehdä tuottamatta muille radiotaajuuksien käyttäjille suojauksella saavutettavaan etuun nähden kohtuutonta taloudellista tai muuta vahinkoa.

Päätöksessä, joka on voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan, voidaan asettaa suojatavan aseman rakennetta, sijaintia ja käyttöä koskevia ehtoja. Päätös voidaan peruuttaa tai sen ehtoja muuttaa, jos päätöstä tehtäessä vallinneet olosuhteet muuttuvat olennaisesti.

51 §

Markkinamäärittely

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselliset viestintämarkkinat, joista se tekee markkina-analyysin 52 §:n mukaisesti.

52 §

Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta

Liikenne- ja viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Markkina-analyysi on tehtävä viimeistään kahden vuoden kuluttua komission antamasta markkinasuosituksesta, jos kyseessä on aiemmin määrittelemättömät markkinat ja vähintään kolmen vuoden välein, jos kyseessä ovat jo aiemmin määritellyt markkinat. Kolmen vuoden määräai-

kaa voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos Liikenne- ja viestintävirasto pyytää sitä komissiolta, eikä komissio kiellä sitä kuukauden kuluessa pyynnöstä.

Jos kyseessä ovat valtion rajat ylittävät markkinat, Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysiä tehdessään toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen jäsenvaltion, jäljempänä ETA-valtio, sääntelyviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään määrättävä yritys huomattavan markkina-voiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. Yrityksellä, jolla on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, voidaan katsoa olevan sama asema myös niihin läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, jos yritys kykenee laajentamaan markkinavoimaansa ensimmäisiltä markkinoilta niihin läheisessä yhteydessä oleville markkinoille ja siten vahvistamaan markkinavoimaansa myös näillä markkinoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole 3 momentissa tarkoitettua huomattavaa markkinavoimaa.

53 §

Tukkumarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava huomattavan markkinavoiman yritykselle 56, 61 ja 65 §:ssä sekä 10 luvussa tarkoitettuja velvoitteita, jos ne ovat tarpeen kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi kyseisillä merkityksellisillä markkinoilla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään, ja niitä asetettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon:

- 1) käyttöoikeuden tekninen ja taloudellinen tarkoituksenmukaisuus markkinoiden kehitysaste ja käyttöoikeuden laatu huomioon ottaen;
- 2) käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus käytettävissä oleva kapasiteetti huomioon ottaen;
- 3) tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;
- 4) huomattavan markkinavoiman yrityksen tekemät investoinnit ja riskit;
- 5) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;
- 6) asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;
- 7) eurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

Huomattavaa markkinavoimaa koskevassa päätöksessään Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava yrityksille asetettavien velvollisuuksien vaikutukset markkinoille.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa seikoissa taikka markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

54 §

Vähittäismarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava vähittäismarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle tarpeen mukaan 2 momentissa tarkoitettuja tehokkaan kilpailun turvaamiseksi välttämättömiä lisävelvoitteita, jos Liikenne- ja viestintävirasto vähittäismarkkinoista tehdyn markkina-analyysin perusteella toteaa, että määritellyillä vähit-

täismarkkinoilla ei ole kilpailua ja tukkumarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle asetetut velvoitteet eivät riittävästi edistä kilpailua vähittäismarkkinoilla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi määrätä, että vähittäismarkkinoilla toimiva huomattavan markkinavoiman yritys ei saa:

- 1) periä kohtuuttomia hintoja;
- 2) estää markkinoille pääsyä tai rajoittaa kilpailua perusteettoman alhaisella hinnoittelulla;
- 3) suosia tiettyjä käyttäjiä epäasiallisella tavalla;
- 4) sitoa tiettyä tuotetta tai palvelua muihin tuotteisiin tai palveluihin.

Asetetun lisävelvoitteen tulee olla oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

55 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman aseman perusteella asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle sekä 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle tässä laissa jäljempänä säädetyin edellytyksin muunkin kuin huomattavan markkinavoiman perusteella 57 §:n mukaista käyttöoikeuden luovutusta tai 62 §:n mukaista yhteenliittämistä koskevia sekä mainittuun käyttöoikeuden luovutukseen tai yhteenliittämiseen liittyviä 67–69, 72 ja 74 §:n mukaisia velvollisuuksia.

Asetettujen velvollisuuksien on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos velvollisuuden asettamisen edellytyksenä olleissa olosuhteissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

56 §

Huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden luovuttaa kohtuulliseksi katsottava käyttöoikeus viestintäverkkoon taikka viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun liittyvään liitännäistoimintoon tai liitännäispalveluun. Tällainen käyttöoikeus voi sisältää velvollisuuden:

- 1) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon ja verkon osiin;
- 2) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkon kapasiteettiin;
- 3) tarjota rinnakkain sijoittamista ja muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja, mukaan lukien kaapelikanavien, -laittilojen ja radiomastojen käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 4) luovuttaa käyttöoikeus sellaisiin liitännäispalveluihin, jotka mahdollistavat viestintäverkon tai viestintäpalvelun tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta;
- 5) tarjota matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja ja muita palveluja, joita tarvitaan päästä päähän -palvelujen yhteen toimivuuden varmistamiseksi käyttäjälle saakka;
- 6) mahdollistaa toisen teleyrityksen tarjoamien puhelinpalvelujen käyttäminen sekä puhelukohtaisesti valintakoodin avulla että käyttämällä sellaista ennalta valintaa, joka voidaan tarvittaessa ohittaa valintakoodilla;
- 7) luovuttaa muun edellä mainittuihin rinnastettavan kohtuulliseksi katsottavan 1 momentissa tarkoitetun käyttöoikeuden.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1 momentissa tarkoitettuun käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen määräaikoja koskevia ehtoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa tietosuojan tai kansallisen turvallisuuden vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti pä�arkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

57 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden luovuttaa käyttöoikeus:

1) toiselle teleyritykselle tilaajayhteyden tai sen osaan, tilaajayhteyden välityskykyyn tai tilaajayhteyden siirtokapasiteettiin rinnakkaiskäyttöä varten sekä vähäiseen laitetilään, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon ja velvollisuuden asettaminen on käyttäjien edun varmistamiseksi välttämätöntä;

2) digitaalisen television tai radion sähköiseen ohjelmaoppaaseen, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että tiedot 227 §:ssä tarkoitettun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvista digitaalisista televisio- ja radiolähetyksistä saatetaan yleisön saataville sähköisessä ohjelmaoppaassa;

3) televisio- tai radiojärjestelmän ohjelmointirajapintaan, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että 227 §:ssä tarkoitettun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset televisio- ja radiolähetykset voidaan liittää käytössä olevaan ohjelmointirajapintaan;

4) kaapelikanavaan tai radiomaston antennipaikkaan sekä siihen liittyvään laitetilään, jos rinnakkaisen kaapelikanavan tai radiomaston rakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista ympäristönsuojelusta, luonnonsuojelusta tai maankäytön suunnittelusta johtuvasta taikka muusta näihin verrattavasta syystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun antennipaikan ja laitetilän vuokrausvelvollisuuden mainitussa kohdassa tarkoitetuilla perusteilla myös muulle yritykselle kuin teleyritykselle, jos yritys vuokraa antennipaikkaa ja siihen liittyvää laitetilää jollekin teleyritykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa kansallisen turvallisuuden tai tietosuojan vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti pä�arkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

58 §

Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa verkkoyrityksen sallimaan toiselle teleyritykselle omaisuuden yhteiskäytön tai rinnakkain sijoittamisen, jos verkkoyritys on sijoittanut:

1) 233 §:ssä tarkoitettulla tavalla telekaapelin tai radiomaston, siihen liittyvän laitteen, kaapelin, vähäisen rakennelman taikka pylvään toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle;

2) 233 §:ssä tarkoitettulla tavalla matkaviestinverkon tukiaseman, siihen liittyvän laitteen tai kaapelin toisen omistamaan tai hallitsemaan rakennukseen; taikka

3) 236 §:ssä tarkoitettulla tavalla kiinnittänyt rakennuksiin tai rakennelmiin tarpeellisia laitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitettun velvoitteen, jos rakentamista tai sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Velvoitteen asettamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sillä estetä tai rajoiteta kohtuutonomasti verkkoyrityksen omaa käyttöä.

Jolleivät asianosaiset sovi yhteiskäyttöön tai rinnakkain sijoittamiseen liittyvistä kustannuksista, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

61 §

Yhteenliittämismuuttamattavuus huomattavan markkinavoiman perusteella

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle muuttamattavuuden liittämällä viestintäverkko yhteisen toisen teleyrityksen viestintäverkon kanssa (*yhteenliittämismuuttamattavuus*). Tällöin sen on neuvoteltava yhteenliittämistä toisen verkkoyrityksen kanssa ehdoin, jotka eivät ole ristiriidassa mainitulla päätöksellä asetettujen velvoitteiden kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua yhteenliittämismuuttamattavuuden lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa muuttamattavuuden tehdä palveluista yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

Teleyrityksen, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on asettanut yhteenliittämismuuttamattavuuden, on noudatettava 63 ja 64 §:n säännöksiä, jos yhteenliittämismuuttamattavuuden sisällöstä ei muutoin päästä sopimukseen.

62 §

Muulla perusteella asetettava yhteenliittämismuuttamattavuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle:

1) 61 §:n mukaisen yhteenliittämismuuttamattavuuden, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteisiä viestintäverkkoon ja muuttamattavuuden asettaminen on viestintäverkkojen yhteenliitettävyyden varmistamiseksi välttämätöntä; ja

2) 1 kohdassa tarkoitettua yhteenliittämismuuttamattavuuden lisäksi muuttamattavuuden tehdä palveluista yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

65 §

Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus

Yhteenliittämismuuttamattavien teleyritysten on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheytteen muodostamiseen silloin, kun yhteys muodostetaan teleyrityksen verkosta toisen teleyrityksen verkkoon (nouseva liikenne) ja yhteys muodostetaan:

1) ilmaisnumeroon; taikka

2) palvelunumeroon tai valtakunnalliseen tilaajanumeroon.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle muuttamattavuuden hinnoitella erikseen muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu nouseva liikenne.

Yhteenliittämismuuttamattavien teleyritysten on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheytteen muodostamiseen silloin, kun yhteys muodostetaan toisen teleyrityksen verkosta teleyrityksen verkkoon (laskeva liikenne).

67 §

Käyttöoikeuden luovutusmuuttamattavuuteen liittyvät tekniset velvoitteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttöoikeuden luovutusmuuttamattavuutta ja yhteenliittämistä koskevassa päätöksessä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle

HE 61/2018 vp

sellaisia teknisiä velvoitteita ja luovutusvelvollisuuden käyttöä koskevia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta käyttöoikeuden luovutusvelvoite voidaan teknisesti toteuttaa.

68 §

Syrjimättömyysvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitetulle yritykselle käyttöoikeuden luovutusta tai yhteenliittämistä koskevan syrjimättömyysvelvollisuuden.

Syrjimättömyysvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta noudattaa hinnoittelua (syrjimätön hinnoittelu) tai ehtoa (syrjimätön ehto), joka kohtelee samanlaisessa tilanteessa olevia teleyrityksiä tasapuolisesti. Jos teleyritys tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys käyttää tiettyä palvelua itse tai tarjoaa sitä tytäryhtiölleen tai muulle sellaiselle taholle, sen on tarjottava vastaavaa palvelua vastaavin ehdoin ja vastaavanlaatuisena kilpailevalle teleyritykselle.

69 §

Avoimuutta koskevat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitetulle yritykselle avoimuutta koskevia velvollisuuksia, joiden mukaan teleyrityksen on julkaistava käyttöoikeuden luovuttamisen tai yhteenliittämisen kannalta merkitykselliset tiedot, kuten palvelun toimitusehdot, tekniset eritelmät, hinnasto sekä tehdyt sopimukset siltä osin, kun ne eivät sisällä liikesalaisuuksia tai luottamuksellisia tietoja.

Jos teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitetulle yritykselle on asetettu 68 §:ssä tarkoitettu syrjimättömyysvelvollisuus, sille voidaan asettaa velvollisuus julkaista käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskeva viitetarjous. Viitetarjouksen on oltava niin yksilöity, etteivät käyttöoikeuden pyytäjät joudu maksamaan tuotteista, jotka eivät ole tarjottavan palvelun kannalta välttämättömiä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintäviraston on velvoitettava yritys julkaisemaan viitetarjous, jos teleyritykselle on asetettu velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon tai sen osaan. Tällaisen viitetarjouksen tulee sisältää vähintään käyttöoikeuden luovuttamisen kannalta merkitykselliset tiedot.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää kirjanpidossa säännelty toiminta teleyrityksen muusta palvelun tarjonnasta, jos se on tarpeen syrjimättömyysvelvollisuuden valvomiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on yksilöitävä päätöksessään eriyttämisen kohteena olevat tuotteet ja palvelut, eriyttämismenettelyllä selvittävät tiedot sekä eriyttämismenettelyn pääpiirteet.

Eriytämislaskelmat on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

71 §

Käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevia velvollisuuksia, jos 52 §:n mukainen markkina-analyysi osoittaa, että markkinoilla ei ole todellista kilpailua ja että huomattavan markkinavoiman yrityksellä on sen vuoksi mahdollisuus pitää hintaa liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta viestintäpalvelujen käyttäjille haitallisella tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus voi koskea säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelua ja hinnan asettamista. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä:

- 1) kustannussuuntautunutta hinnoittelua;
- 2) vähittäishinnasta tehtävään vähennykseen perustuvaa hinnoittelua; tai
- 3) oikeudenmukaista ja kohtuullista hinnoittelua.

Kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tehokkaan toimijan kustannukset säännellyn tuotteen tai palvelun tuottamisesta. Kustannussuuntautuneen hinnan määrittämisessä voidaan ottaa huomioon vastaavilla kilpailluilla markkinoilla vallitseva hintataso.

Asettaessaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvollisuuden noudattaa kustannussuuntautunutta hinnoittelua, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen myös noudattamaan säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelussa Liikenne- ja viestintäviraston etukäteen määrittämää enimmäishintaa. Enimmäishinta voidaan asettaa, jos hinnoitteluelvoitteen vastainen hinnoittelu aiheuttaisi vakavaa haittaa kyseisillä markkinoilla eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta voida pitää riittävänä kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi näillä markkinoilla. Enimmäishinta voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä 1–4 momentissa tarkoitettujen hinnoitteluelvollisuuksien tulee:

- 1) edistää viestintämarkkinoiden tehokkuutta ja kestävästä kilpailusta;
- 2) tuottaa hyötyä viestintäpalvelujen käyttäjille;
- 3) olla kohtuullisia suhteessa niillä tavoiteltaviin päämääriin;
- 4) kannustaa yritystä investointeihin tulevaisuudessa; ja
- 5) sallia kohtuullinen tuotto säänneltyyn toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

72 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettava hinnoitteluelvoite

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellään asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä 71 §:n 2–5 momentissa tarkoitettuja hinnoitteluelvollisuuksia, jos se on välttämätöntä käyttöoikeuden luovutuksen tai yhteenliittämisen turvaamiseksi.

73 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus

Jos teleyritykselle taikka 57 §:n 2 momentissa tai 196 §:ssä tarkoitettulle yritykselle on tässä laissa tai Liikenne- ja viestintäviraston päätöksessä asetettu velvollisuus kustannussuuntautuneeseen tai syrjimättömään hinnoitteluun, yrityksellä on Liikenne- ja viestintäviraston käsitellessä hinnoittelua koskevaa asiaa velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta tai palvelusta perimä hinta on kustannussuuntautunut tai syrjimätön.

Liikenne- ja viestintävirasto ei arvioi hinnoittelun säännöstenmukaisuutta taannehtivasti.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hinnoitteluvollisuuden noudattamista arvioidessaan sidottu yrityksen kustannuslaskennassa käyttämiin periaatteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hinnoitteluvollisuuden noudattamista arvioidessaan yksittäistapauksessa päättää perittävän korvauksen enimmäismäärästä.

74 §

Kustannuslaskentajärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden käyttää kustannuslaskentajärjestelmää, jos se on tarpeen yritykselle asetetun hinnoitteluvollisuuden valvomiseksi.

Yritys saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yrityksen on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä Liikenne- ja viestintävirastolle kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja ne säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista ja kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta. Määräykset voivat koskea:

- 1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;
- 2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa;
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista Liikenne- ja viestintävirastolle.

75 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yrityksen tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan yrityksen kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yrityksen on toimitettava kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle yrityksen tilikauden päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen tulee sisältää. Määräykset voivat koskea:

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
- 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
- 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja velvoitteita;
- 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä toimitettavaa aineistoa.

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

76 §

Toiminnallinen eriyttämisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää jokin toiminnallinen kokonaisuus teleyrityksen muusta liiketoiminnasta, jos kyseisen verkkopalvelun markkinoilla on havaittu merkittäviä ja pysyviä markkinahäiriöitä, eikä 53 §:n nojalla asetetuilla velvollisuuksilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen.

Eriyttämisen tuloksena syntyneen toiminnallisen kokonaisuuden on tarjottava palvelujaan samoin syrjimättömin ehdoin sekä emoyritykselleen että kilpailevalle teleyritykselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen toiminnallisen eriyttämisvelvoitteen asettamista toimitettava komissiolle perusteltu päätösehdotus, jonka tulee sisältää ainakin:

- 1) näyttöä merkittävistä ja pysyvistä markkinahäiriöistä kyseisillä markkinoilla;
- 2) näyttöä siitä, ettei 53 §:n mukaisilla velvoitteilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen;
- 3) näyttöä siitä, että markkinoiden kilpailutilanteen muuttumisesta kohtuullisessa aikataulussa on hyvin vähän tai ei lainkaan merkkejä;
- 4) analyysi velvoitteen vaikutuksista viestintämarkkinoihin sekä velvollisuuden kohteena olevaan teleyritykseen;
- 5) selvitys eriyttämisvelvollisuuden tarkasta sisällöstä;
- 6) luettelo eriyttämisvelvollisuuden kohteena olevista tuotteista ja palveluista;
- 7) selvitys toiminnallisen kokonaisuuden henkilöstön riippumattomuuteen sekä teleyrityksen valvontaan liittyvistä seikoista.

77 §

Omistajanvaihdosta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle etukäteen ja viipymättä aikeestaan siirtää paikallisverkkonsa tai huomattavan osan siitä perustamalleen erilliselle liiketoimintayksikölle tai erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoituksen vastaanotettuaan tehtävä uusi 52 §:n mukainen markkina-analyysi kyseiseen viestintäverkkoon liittyvillä markkinoilla, jos luovutuksella on merkittävä vaikutus kyseisillä markkinoilla.

81 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Teleyritys, joka tahallaan tai huolimattomuudesta toimii 53–55 §:n nojalla asetettujen velvollisuuksien vastaisesti, on velvollinen korvaamaan toiselle teleyritykselle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvaus käsittää korvauksen kuluista, hinnanerosta sekä muusta välittömästä taloudellisesta vahingosta, jota teleyrityksen 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta on aiheutunut.

Korvausta voidaan sovitella, jos täysi korvausvelvollisuus harkitaan kohtuuttoman raskaaksi rikkomuksen laatu, vahingon laajuus, osapuolten olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen.

Oikeus korvaukseen vanhenee, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kolmen vuoden kuluessa siitä, kun teleyritys sai tiedon tai sen olisi pitänyt saada tieto vahingon ilmenemisestä.

Käsitellessään 1 momentissa tarkoitettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyytää Liikenne- ja viestintäviraston lausuntoa asiassa.

82 §

Markkinamäärittelyä, markkina-analyysiä ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa:

- 1) komission suosituksesta poikkeavaa markkinamäärittelyä;
- 2) markkina-analyysiä;

- 3) huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä;
- 4) 76 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Liikenne- ja viestintäviraston on lykättävä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kahdella kuukaudella, jos komissio ilmoittaa pitävänsä päätösehdotusta Euroopan unionin oikeuden vastaisena. Liikenne- ja viestintäviraston on kuuden kuukauden kuluessa komission ilmoituksesta peruttava 1 momentissa tarkoitettu päätöksensä tai muutettava sitä, jos komissio tätä vaatii.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätösehdotusta komission vaatimuksesta, Liikenne- ja viestintäviraston on varattava niille asianosaisille, joiden oikeutta tai etua päätös koskee, mahdollisuus antaa lausuntonsa muutetusta päätösehdotuksesta. Liikenne- ja viestintäviraston on lopullista päätöstä tehdessään otettava asianmukaisesti huomioon myös 1 momentissa tarkoitettut lausunnot. Liikenne- ja viestintäviraston on annettava päätös tiedoksi komissiolle.

83 §

Yrityksille asetettavaa velvoitetta koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla Liikenne- ja viestintävirasto asettaa huomattavan markkinavoiman perusteella tai muulla perusteella 8–10 luvussa tarkoitettut velvoitteet lukuun ottamatta 57 §:n 1 momentin 4 kohtaan taikka 58 tai 76 §:ään perustuvaa päätöstä.

Jos komissio ilmoittaa katsovansa, että Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille tai vakavasti epäilevänsä, ettei Liikenne- ja viestintäviraston päätösehdotus ole Euroopan unionin oikeuden mukainen, Liikenne- ja viestintäviraston on lykättävä päätöksen tekemistä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta. Liikenne- ja viestintäviraston on tällöin jatkettava päätöksen valmistelua yhteistyössä komission ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 momentissa mainitun määräajan kuluessa muuttaa päätösehdotustaan tai perua sen. Jos Liikenne- ja viestintävirasto muuttaa päätösehdotustaan tai pitää sen sellaisenaan voimassa, komissio voi antaa Liikenne- ja viestintäviraston päätösehdotuksesta vielä ratkaisusuosituksen tai peruuttaa 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksensa. Liikenne- ja viestintäviraston on annettava lopullinen päätöksensä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle kuukauden kuluessa ratkaisusuosituksen antamisesta. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos se on tarpeen asianosaisten kuulemiseksi.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto päättää olla muuttamatta tai perumatta päätöstä komission suosituksesta huolimatta, sen on perusteltava päätöksensä.

84 §

Menettely kiireellisissä tapauksissa

Markkinamäärittely, markkina-analyysi sekä Liikenne- ja viestintäviraston päätös huomattavasta markkinavoimasta ja teleyritykselle asetettavasta velvollisuudesta voidaan tehdä komissiota ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä kuulematta, jos toimenpide on:

- 1) kiireellinen;
- 2) välttämätön kilpailun ja kuluttajien edun turvaamiseksi;

3) tilapäinen; sekä

4) oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu toimenpide viipymättä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

85 §

Yleispalveluyrityksen nimeäminen

Yleispalvelulla tarkoitetaan yleisten puhelinpalvelujen ja tarkoituksenmukaisen internetyhteyden tarjontaa tietyssä vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa sekä yleisen numeropalvelun ja puhelinluettelopalvelun tarjontaa.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys tai yhteystietopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Nimeämismenettelyn on oltava tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Yleispalveluyritykseksi on nimettävä se yritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

86 §

Yleisiä puhelinpalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on oltava sellainen, että kaikki, myös vammaiset, voivat käyttää hätäpalveluja, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vammaisten erityistarpeista. Ennen asetuksen antamista Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa laadittava niistä selvitys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava, jotta myös vammaiset voivat sitä käyttää.

87 §

Internetyhteyden palvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla nimennyt internetyhteyden palvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on mahdollistettava kaikille käyttäjille ja tilaajille tarkoituksenmukainen internetyhteys, ottaen huomioon käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta. Ennen asetuksen antamista Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalvelujen markkinoista, käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava.

89 §

Yhteystietopalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus

Yritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla nimennyt numeropalvelussa tai puhelinluettelopalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan käyttäjien ja tilaajien saataville yleisen, kattavan ja keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuuhintaisen numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun.

Puhelinluettelopalvelua voidaan tarjota painetussa tai sähköisessä muodossa ja sen tiedot on päivitettävä vähintään kerran vuodessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

90 §

Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Verkkoyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla nimennyt yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykselle nimetylle palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

92 §

Yleispalvelun hintojen seuranta

Liikenne- ja viestintäviraston on seurattava yleispalvelun hinnoittelua, verrattava sitä viestintäpalvelujen yleiseen hintatasoon sekä arvioitava yleispalvelun hinnoittelua suhteessa yleiseen kuluttajahintatasoon ja väestön yleiseen tulotasoon.

93 §

Yleispalvelun nettokustannukset

Yleispalvelun nettokustannuksilla tarkoitetaan niitä palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia, joita yleispalveluyritys ei saa katetuiksi palvelun tuottamilla tuloilla.

Jos on ilmeistä, että yleispalvelun tarjonta muodostaa yleispalveluyritykselle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen, ja yleispalveluyritys sitä vaatii, Liikenne- ja viestintäviraston on laskettava yleispalvelun nettokustannukset.

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole nettokustannuksia laskiessaan sidottu yleispalveluyrityksen ilmoittamiin tietoihin tai sen kustannuslaskennassa käytettyihin periaatteisiin.

94 §

Kustannusten korvaaminen yleispalveluyritykselle

Yleispalveluyritykselle on hakemuksesta korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, jonka katsotaan aiheuttavan kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yritykselle huomioon ottaen:

- 1) yrityksen koko;
- 2) yritystoiminnan laatu;
- 3) yrityksen harjoittaman teletoiminnan, numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun liikevaihto; sekä
- 4) muut 1–3 kohdassa mainittuihin rinnastettavat seikat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö Liikenne- ja viestintäviraston laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Taanhehtivasti korvausta maksetaan enintään vuoden ajalta hakemuksen tekemisestä.

96 §

Taajuuksien käytöstä annetut Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuuksien käytöstä eri käyttötarkoituksiin ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansainväliset määräykset ja suositukset sekä 95 §:n 1 momentin nojalla annettu valtioneuvoston asetus. Määräyksessä on oltava tiedot taajuusalueen käyttötarkoituksesta ja tärkeimmistä radio-ominaisuuksista, jotka taajuusaluetta käyttävän radiolaitteen on täytettävä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarkasteltava 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä uudelleen, jos 95 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Määrätessään sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien radiotaajuuksien käytöstä Liikenne- ja viestintäviraston on noudatettava tekniikka- ja palveluriippumattomuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa määräyksessä voidaan poiketa verkko- ja viestintäpalvelujen:

- 1) tekniikkariippumattomuudesta:
  - a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi;
  - b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä;
  - c) palvelun teknisen laadun, taajuuksien yhteiskäytön tai yleisen edun tavoitteiden saavuttamiseksi; sekä
- 2) palveluriippumattomuudesta:
  - a) ihmishengen turvallisuuden takaamiseksi;
  - b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
  - c) taajuuksien tehottoman käytön välttämiseksi; ja
  - d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä valmistellessaan toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen taajuussuunnitelma vahvistetaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi radiotaajuuksien yhteiskäytön edistämiseksi tai muusta perustellusta syystä sallia 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetylle radiotaajuusalueelle tai tämän pykälän 1 momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitettulle taajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää,

jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

97 §

Taajuushallintoa koskevat erityiset säännökset

Tätä lakia sovelletaan suomalaisten alusten, ilma-alusten ja avaruuteen lähetettyjen esineiden radiolaitteisiin myös silloin kun ne ovat Suomen alueen ulkopuolella.

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuudet, joilla radioaaltoja kehittelemään tarkoitettua tieteelliseen, teolliseen, lääkinnälliseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen käytettyä muuta sähkölaitetta kuin radiolaitetta saa käyttää, ja ehdot, joiden mukaan laitetta on käytettävä.

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä annetaan radioamatööriaseman rakennetta ja käyttöä koskevat sekä radioamatööriviestinnässä muuten noudatettavat määräykset käytettävistä lähetystehoista ja harhaläheteistä, lähetysten osoittamisesta ja yksisuuntaisesta lähettämisestä.

Radiolupa, jonka myöntämisestä on säädetty 40 §:ssä sekä 44 §:ssä tarkoitettu taajuusvaraus, 265 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus, 266 §:ssä tarkoitettu kelpoisuustodistus ja 304 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla tehty radioaseman tunnistetta koskeva päätös, voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

98 §

Telealueet

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään Suomen jakautumisesta telealueisiin.

Telealuejaon on oltava tarkoituksenmukainen. Telealueita muodostettaessa on erityisesti otettava huomioon tietyllä alueella harjoitetun televiestinnän määrä ja sen suuntautuminen, viestintäverkkojen tekninen rakenne sekä numeroiden mahdollisimman tehokas käyttö.

99 §

Numerointia koskeva Liikenne- ja viestintäviraston määräys

Teletoinnin numeroita ja tunnuksia jaettaessa on otettava huomioon:

- 1) numeroinnin selkeys ja tehokkuus; sekä
- 2) numerointia ja tunnuksia koskevat kansainväliset velvoitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa numerointia koskevat tarkemmat määräykset. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä siitä, millaisia numeroita ja tunnuksia teletoinnissa saa käyttää ja mihin tarkoitukseen niitä on käytettävä. Lisäksi siinä voidaan määrätä numeroiden ja tunnusten maantieteellisestä käyttöalueesta.

Internetin verkkotunnuksista säädetään erikseen.

100 §

Numerointipäätös

Liikenne- ja viestintävirasto päättää teleyritysten ja muiden henkilöiden käyttöön annettavista numeroista ja tunnuksista.

Numerot ja tunnuksot on jaettava siten, että teleyrityksiä ja muita henkilöitä kohdellaan toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tasapuolisesti.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös numeron tai tunnuksen jakamisesta (numerointipäätös) kolmen viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos numerolla tai tunnuksella on poikkeuksellista taloudellista arvoa, numerointipäätös voidaan kuitenkin tehdä kuuden viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Numerointipäätöksessä numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija voidaan velvoittaa ottamaan numero käyttöön kohtuullisessa määräajassa.

Numerointipäätös voidaan tehdä toistaiseksi tai tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksenmukaiseksi määräajaksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi numerointipäätöksessä määrätä, että numeroa on käytettävä tietyn palvelun tarjoamiseen, sekä asettaa numeron käytölle muita numeroinnin selkeyden ja tehokkuuden tai käyttäjien etujen varmistamiseksi tarpeellisia ehtoja.

101 §

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden, jos:

1) numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei suorita numerointipäätökseen liittyvää maksua;

2) numeroa tai tunnusta käytetään numerointipäätöksen vastaisesti; taikka

3) numeroa tai tunnusta ei ole otettu käyttöön kohtuullisessa ajassa numerointipäätöksestä tai sen käyttö on lopetettu ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei kehotuksesta huolimatta oikaise menettelyään kuukauden määräajassa.

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeus voidaan peruuttaa myös, jos peruuttamiseen on muu numeroinnin selkeyteen ja tehokkuuteen tai käyttäjien etuun liittyvä erittäin painava syy ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltijalle on annettu mahdollisuus esittää näkemyksensä asiassa kuukauden määräajassa. Kuuleminen on tarpeetonta, jos käyttöoikeuden saanut yritys on lopettanut toimintansa tai käyttöoikeuden haltija on jostain muusta syystä lakannut olemasta.

102 §

Puhelinnumeron siirrettävyys

Teleyritys on velvollinen viipymättä huolehtimaan siitä, että teleyrityksen kanssa sopimuksen tehnyt tilaaja voi halutessaan siirtää puhelinnumeron toiselle yritykselle vaihtaessaan palvelun tarjoajaa. Puhelinnumeroon liittyvän määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen voimassaolo ei vapauta teleyritystä numeron siirtovelvoitteesta. Kiinteässä puhelinverkossa siirtovelvoite on voimassa vain, jos siirto tapahtuu telealueen sisällä.

Teleyritys ei saa periä tilaajalta korvausta puhelinnumeron siirtämisestä. Siirtämisen aiheuttamista kertaluonteisista kustannuksista saa kuitenkin periä korvauksen vastaanottavalta teleyritykseltä. Korvaus ei kuitenkaan saa olla niin suuri, että se estää palvelun käytön. Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa päättää kertakorvauksen enimmäismäärästä.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua puhelinnumeron siirtovelvollisuutta kiinteän puhelinverkon ja matkaviestinverkon välillä.

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että saatavilla on yleinen, kattava ja maksuton tiedotuspalvelu siirretyistä puhelinnumeroista.

103 §

Puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tekniset määräykset

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevia teknisiä määräyksiä.

Liikenne- ja viestintäviraston määräykset voivat koskea:

- 1) puhelinnumeroita, jotka teknisistä syistä vapautetaan siirtovelvoitteesta;
- 2) siirrettävyyden teknistä toteuttamistapaa;
- 3) siirrettyyn numeroon liittyvän puhelun ohjausta;
- 4) siirrettyjä puhelinnumeroita koskevan tiedotuspalvelun järjestämistä;
- 5) muita 1–4 kohdassa mainittuihin verrattavia numeron siirrettävyyden teknisiä edellytyksiä.

104 §

Televiestintä Euroopan talousalueella

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että ETA-valtioista voidaan soittaa Suomessa käytössä oleviin muihinkin kuin maantieteellisiin numeroihin, jos se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta, jos puhelun vastaanottaja on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

105 §

Yleinen ulkomaantunnus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät voivat soittaa ulkomaille käyttäen yleistä ulkomaantunnusta 00.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

110 §

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetista säädetään EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 1 momentissa mainitun asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä asetuksen:

1) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevista vaatimuksista;

2) 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentoinnista ja tilastoinnista sekä näihin liittyvien asiakirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun internetyhteyspalvelun laadun todentamiseen käytettävän palvelun hyväksymisestä.

111 §

Käyttöoikeus kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen verkkoon

Asunto-osakeyhtiöllä, kiinteistöosakeyhtiöllä ja niihin verrattavalla yhteisöllä, joka omistaa tai hallinnoi sellaista kiinteistön sisäistä tai usean kiinteistön välistä kiinteää viestintäverkkoa, joka on liitetty yleiseen viestintäverkkoon, on velvollisuus luovuttaa tilaajan valitsemalle teleyritykselle syrjimättömin ehdoin käyttöoikeus kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäisen viestintäverkon vapaana olevaan kapasiteettiin viestintäpalvelun välittämiseksi kiinteistössä tilaajan päätelaitteisiin. Käyttöoikeuden saaneella teleyrityksellä on oikeus liittää yleinen viestintäverkkonsa kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen viestintäverkkoon.

Jos käyttöoikeudesta ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeutta koskevan pyynnön vastaanottamisesta, osapuolet voivat saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös kahden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

120 §

Virhe viestintäpalvelun toimituksessa

Viestintäpalvelun toimituksessa on virhe, jos viestintäpalvelun laatu tai toimitustapa ei vastaa sitä, mitä voidaan katsoa sovitun. Viestintäpalvelun toimitus on virheellinen, jos:

1) viestintäpalvelu ei laadultaan vastaa laissa tai sen nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä asetettuja vaatimuksia;

2) viestintäpalvelun toimitus on muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta syystä yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt eikä keskeytystä voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä; taikka

3) viestintäpalvelu ei vastaa markkinoinnissa annettuja tietoja tai poikkeaa muutoin siitä, mitä tilaajalla yleensä on vastaavan palvelun yhteydessä aihetta olettaa.

Viestintäpalvelun virheenä ei pidetä sitä, että teleyritys tilapäisesti ilman tilaajan suostumusta keskeyttää viestintäpalvelun tarjonnan tai rajoittaa sen käyttöä yhteensä korkeintaan 24 tunnin ajaksi kalenterikuukaudessa, jos keskeytys on välttämätön viestintäverkon rakennus- tai kunnossapitotyön taikka tietoturvan vuoksi. Keskeytys on tehtävä käyttäjälle mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla tavalla ja sellaisena ajankohtana, että haittaa aiheutuu mahdollisimman vähän. Keskeytyksestä on tiedotettava tehokkaasti.

124 §

Virhettä tai viivästystä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Tilaaja ei saa vedota viivästykseen, ellei hän ilmoita viivästyksestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun palvelu on toimitettu. Tilaaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on havainnut virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

Tilaaja saa 1 momentin estämättä vedota viivästykseen tai virheeseen, jos teleyritys on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka, jos viestintäpalvelu ei vastaa laissa tai sen nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä asetettuja vaatimuksia.

130 §

Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle tai numeropalvelun tarjoajalle velvollisuuden julkaista vertailukelpoisia ja ajantasaisia tietoja yrityksen tarjoamien palvelujen laadusta.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöksessä on määrättävä julkaistavat tiedot ja tietojen julkaisutapa.

132 §

Liittymän tunnistus

Teleyrityksen on tarjottava palvelua, jonka avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen puheluun vastaamista. Soittajan numeron näkyminen puhelimesta puhelun vastaanottajalle on voitava kuitenkin estää.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava tilaajalle helppokäyttöinen mahdollisuus estää:

- 1) liittymänsä tunnistus;
- 2) tulevien puhelujen liittymän tunnistus;
- 3) sellaisten tulevien puhelujen vastaanotto, joiden liittymän tunnistus on estetty, milloin se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista; sekä
- 4) sen liittymän tunnistus, johon liittymään tulevat puhelut on siirretty.

Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen on oltava tilaajalle maksuttomia.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava käyttäjälle helppokäyttöinen ja maksuton mahdollisuus estää jokaisen lähtevän puhelun osalta erikseen liittymänsä tunnistus.

Teleyrityksen on tiedotettava tilaajalle ja käyttäjälle tässä pykälässä tarkoitetuista palveluista.

Teleyrityksen on huolehdittava, että 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen estot voidaan ohittaa luovutettaessa tietoja hätäilmoituksia vastaanottaville viranomaisille 321 §:n mukaisesti tai poliisille sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Jäljempänä 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja saa antaa ainoastaan niille viranomaisille, joilla on siihen oikeus lain perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä 2, 4 ja 6 momentissa tarkoitettujen tunnistuksen eston ohittamisesta.

134 §

Laskun erittely ja yhteyskohtainen erittely

Teleyrityksen on maksutta ja ilman pyyntöä eriteltävä liittymän käytöstä aiheutuva lasku. Laskusta on vaikeudetta käytävä ilmi ainakin seuraavista suoritteista laskutettavat erät:

- 1) paikallispuhelut ja 2–4 kohdassa tarkoitetuista puheluista perityt verkkokorvaukset;
- 2) kaukopuhelut;
- 3) kansainväliset puhelut;
- 4) matkaviestinpuhelut;
- 5) perusmaksut;
- 6) tekstiviestit, kuvaviestit ja muut viestit;
- 7) datansiirtopalvelut;
- 8) lisämaksulliset palvelut siten kuin 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista lisämaksullisista palveluista teleyrityksen on eriteltävä laskulle:

- 1) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteyksistä, joissa on kyse maksupalvelulain soveltamisalaan kuuluvista maksutapahtumista;
- 2) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteyksistä, joissa on kyse yksinomaan maksupalvelulain soveltamisalaan kuulumattomasta hyödykkeen tai palvelun maksamisesta automaattisessa palvelussa ja joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja;

3) palvelutyypeittäin sellaiset muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut yhteydet, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin ei saa sisältyä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää koskevia tietoja.

Teleyrityksen on tilaajan sitä pyytäessä annettava maksutta laskun yhteyskohtainen erittely. Ellei 2 tai 3 momentista muuta johdu, erittely on annettava tilaajalle siten, että puhelinnumeron kolme viimeistä numeroa on peitetty tai muutoin siten, ettei erittelystä voida tunnistaa viestinnän toista osapuolta.

Teleyrityksen on käyttäjän sitä pyytäessä annettava laskun yhteyskohtainen erittely, jossa on eritelty viestinnän osapuolten liittymien numerot tai viestintäpalvelun muut tunnistamistiedot täydellisesti. Alle 15-vuotiasta käyttäjää edustaa hänen huoltajansa. Lisäksi lapsen edustamisesta säädetään lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983). Muuta kuin alaikäistä vajaanvaltaista edustaa hänen edunvalvojansa. Edellä tarkoitetun vajaanvaltaisen edustamisesta säädetään holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999).

Laskun yhteyskohtainen erittely ei saa sisältää maksuttomien palvelujen välitystietoja. Tilajalla on oikeus pyynnöstä saada erittelemätön lasku.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetun erittelyn sisällöstä ja toteuttamistavasta.

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

Teleyrityksen on tilaajan pyynnöstä estettävä korvauksetta liittymän käyttö muuhun kuin viestintäpalveluun ja liittymän lähtevä liikenne tiettyyn liikennetyyppiin, jos esto on teknisesti helposti toteutettavissa. Jos esto myöhemmin tilaajan pyynnöstä poistetaan, teleyritys saa periiä toimenpiteestä maksun.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedotuksista.

Teleyrityksellä on oikeus estää muun palvelun kuin viestintäpalvelun käyttäminen, jos:

1) tilaaja ei maksa muusta kuin viestintäpalvelusta aiheutunutta erääntyneitä laskua kahden viikon kuluttua maksukehotuksen lähettämisestä;

2) tilaaja ylittää 112 §:ssä tarkoitetun käyttörajan;

3) se on tarpeen väärinkäytösten tai vahinkojen estämiseksi.

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle 3 momentissa tarkoitetusta käytön estosta.

Teleyrityksellä on oikeus olla yhdistämättä puheluita tai muutoin estää sellaisen muun kuin viestintäpalvelun käyttö, jonka ilmeisenä tarkoituksena on oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelu ja josta aiheutuu tilaajalle maksuja.

143 §

Käsittelyoikeus väärinkäytöstapauksissa

Viestinnän välittäjä voi käsitellä välitystietoja maksullisen palvelun käyttöä maksutta tai muiden siihen rinnastuvien käyttöä koskevien väärinkäytösten havaitsemiseksi, estämiseksi ja selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun välitystietojen käsittelyn teknisestä toteuttamisesta.

145 §

Käsittelyä koskevien tietojen tallentaminen

Viestinnän välittäjän on tallennettava yksityiskohtaiset tapahtumatiedot luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojan kannalta keskeisiä välitystietoja sisältävissä tietojärjestelmissä tapahtuvasta välitystietojen käsittelystä, jos se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista. Tapahtumatiedoista on käytävä ilmi käsittelyn ajankohta, kesto ja käsittelijä. Tapahtumatiedot on säilytettävä kaksi vuotta niiden tallentamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun tallentamisen ja säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta.

157 §

Velvollisuus säilyttää tiedot viranomaistarpeita varten

Sen estämättä, mitä tässä osassa säädetään välitystietojen käsittelystä, sisäministeriön päätöksellään erikseen nimeämän teletoimintailmoituksen antaneen yrityksen (säilytysvelvollinen yritys) on huolehdittava jäljempänä säädetyn edellytyksin, että säilytysvelvollisuuden piiriin 2 ja 3 momentin mukaisesti kuuluvat tiedot säilytetään 4 momentissa säädettyjen säilytysaikojen mukaisesti. Säilytettäviä tietoja saa käyttää ainoastaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi.

Säilytysvelvollisuus koskee tietoja, jotka liittyvät:

1) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan matkaviestinverkon puhelinpalveluun tai tekstiviestipalveluun mukaan lukien puhelut, joissa yhteys on saatu muodostettua, mutta puhelun ei vastattu tai puhelu on estynyt verkonhallintatoimenpiteestä johtuen;

2) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetpuhelinpalveluun, jolla tarkoitetaan palveluyrityksen tarjoamaa loppuasiakkaille asti internetyhteyskäyttöön perustuvaa puhelun mahdollistavaa palvelua;

3) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetyhteyspalveluun.

Edellä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa palveluissa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnistetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä ja yksilöidä viestintätyypin, viestinnän vastaanottajan sekä viestinnän ajankohdan ja keston mukaan viestintätapahtumat mukaan lukien soitonsiirrot. Lisäksi 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintään käytetty laite sekä laitteen ja siinä käytetyn liittymän sijainti viestintätapahtuman alkaessa. Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnistetta ja asennusosoitetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä, viestintään käytetty laite sekä palvelun käytön ajankohta ja kesto. Säilytettävät tiedot tulee rajata vain siihen, mikä on palvelun tekninen toteutus huomioon ottaen välttämätöntä edellä tässä momentissa tarkoitettujen seikkojen yksilöimiseksi.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja on säilytettävä 12 kuukautta, 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun palvelun tietoja 9 kuukautta ja 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja 6 kuukautta. Tietojen säilyttämisaika alkaa viestintätapahtuman ajankohdasta.

Säilytysvelvollisuus ei koske viestin sisältöä eikä verkkosivustojen selaamisesta kertyviä välitystietoja.

Säilytysvelvollisuuden edellytyksenä on, että tiedot ovat saatavilla ja säilytysvelvollisen yrityksen yleisesti saatavilla olevien viestintäpalvelujen tarjoamisen yhteydessä tämän lain tai luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta

HE 61/2018 vp

liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) perusteella tuottamia tai käsittelemiä.

Tarkempia säännöksiä säilytettävistä tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Säilytysvelvollisuuden perusteella säilytettävien tietojen teknisistä yksityiskohdista määrätään Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä.

158 §

Viranomaistarpeita varten säilytettävien tietojen käsittelyssä noudatettavat velvoitteet ja menettelytavat

Säilytysvelvollisen yrityksen tulee ennen säilytysvelvollisuuden toteuttamista neuvotella sisäministeriön kanssa tietojen säilyttämistä koskevista viranomaisten tarpeista. Säilytysvelvollinen yritys päättää tietojen säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta. Tiedot on säilytettävä kustannustehokkaasti. Lisäksi on otettava huomioon säilytysvelvollisen yrityksen liiketoiminnan tarpeet ja järjestelmien tekniset ominaispiirteet sekä maksuvelvollisen viranomaisen tarpeet. Tietojen säilyttäminen on pyrittävä suunnittelemaan siten, että samoja tietoja ei säilytä useampi yritys.

Sisäministeriöllä on oikeus hankkia ulkopuoliselta palveluntarjoajalta järjestelmä, johon säilytysvelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot voidaan siirtää. Säilytysvelvollisella yrityksellä on oikeus tallentaa järjestelmään myös ne tiedot, joiden käsittely omaa tarvetta varten ei ole vielä päättynyt.

Säilytysvelvollisen yrityksen velvollisuuteen huolehtia tietoturvasta sovelletaan 247 §:ää. Säilytysvelvollisen yrityksen on nimettävä henkilöt, joilla on oikeus käsitellä säilytettäviä tietoja tai tehtävät, joissa niitä saa käsitellä. Säilytysvelvollisen yrityksen on huolehdittava, että tilaajan saatavilla on tietoa tietojen säilyttämisestä ja sen tarkoituksesta.

Säilytettävät tiedot tulee voida toimittaa viranomaiselle ilman tarpeetonta viivästystä. Säilytysvelvollisen yrityksen on oltava tarvittaessa yhteistyössä verkkoyrityksen kanssa siten, että myös ne 157 §:ssä tarkoitetut saatavilla olevat tiedot säilytetään, joita verkkoyritys käsittelee säilytysvelvollisen yrityksen palvelun toteuttamiseksi.

Tietojen säilyttämismenettelyjen toteuttamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen säilyttämisen teknisestä toteutuksesta ja tietoturvasta.

163 §

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan Suomen maatunnukseen (fi-maatunnus) ja Ahvenanmaan maakuntatunnukseen (ax-maakuntatunnus) päättyviin verkkotunnuksiin sekä niihin liittyvään verkkotunnustoimintaan ja verkkotunnusten välittämiseen.

Mitä tässä luvussa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämästä verkkotunnusrekisteristä, sovelletaan myös ax-maakuntatunnukseen päättyvistä verkkotunnuksista ylläpidettävään rekisteriin.

164 §

Liikenne- ja viestintäviraston verkkotunnustoiminta ja verkkotunnusten välittäminen

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää rekisteriä fi-maatunnukseen päättyvistä verkkotunnuksista (verkkotunnusrekisteri) ja tietokantaa verkkotunnusten teknisistä tiedoista internetliikenteen ohjaamista varten (fi-juuri).

Merkintöjä verkkotunnusrekisteriin voi tehdä vain 165 §:ssä tarkoitettun verkkotunnusvälitysilmoituksen tehnyt toiminnanharjoittaja (verkkotunnusvälittäjä). Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin merkitä verkkotunnushallinnon tarpeita varten yksimerkkisiä ja muita verkkotunnuksia maksutta. Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä verkkotunnusrekisteriin myös muita tämän lain toteutumisen kannalta tarpeellisia merkintöjä.

Verkkotunnus voidaan merkitä oikeushenkilölle, yksityiselle elinkeinonharjoittajalle tai muulle yhteisölle taikka luonnolliselle henkilölle (verkkotunnuksen käyttäjä).

165 §

Verkkotunnusvälittäjän ilmoitusvelvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus verkkotunnusrekisteriä hallinnoivalle viranomaiselle. Ilmoituksessa on oltava verkkotunnusvälittäjän yksilölliset tiedot, kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite sekä muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Verkkotunnusvälittäjän ilmoittamissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja asiakkaille viimeistään kaksi viikkoa etukäteen. Liikenne- ja viestintäviraston 171 §:n 2 momentin nojalla tekemästä kieltopäätöksestä on ilmoitettava asiakkaille viipymättä.

Tarkempia määräyksiä ilmoituksen tekemisestä ja sen sisällöstä voidaan antaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä.

166 §

Verkkotunnuksen muoto ja sisältö

Verkkotunnuksessa saa olla vähintään 2 ja enintään 63 merkkiä.

Verkkotunnus ei saa merkitsemishetkellä:

- 1) vastata toisen suojattua nimeä tai merkkiä, ellei verkkotunnuksen käyttäjä pysty esittämään hyväksyttävää perustetta verkkotunnuksen merkitsemiselle; tai
- 2) muistuttaa toisen suojattua nimeä tai merkkiä, jos verkkotunnus merkitään ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä verkkotunnuksen toimivuudelle välttämättömistä määrittelyistä, muodosta, pituudesta ja sallituista merkeistä.

167 §

Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen

Verkkotunnus on merkittävä verkkotunnuksen käyttäjän nimiin. Verkkotunnusvälittäjän on merkittävä verkkotunnusrekisteriin verkkotunnuksen käyttäjää koskevat oikeat, ajantasaiset ja yksilölliset tiedot sekä kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite.

Liikenne- ja viestintävirasto voi julkaista internet-sivuillaan tietoja verkkotunnusrekisteristä. Luonnollisista henkilöistä voidaan internet-sivuilla julkaista verkkotunnus ja käyttäjän nimi. Rekisterin tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä säädetään.

Verkkotunnusrekisteriin merkitty verkkotunnus on voimassa enintään viisi vuotta. Verkkotunnusvälittäjä voi uudistaa verkkotunnusta koskevan merkinnän enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merkitsemisen teknisestä toteuttamistavasta ja merkitsemisen yhteydessä ilmoitettavista tiedoista.

168 §

Verkkotunnuksen siirtäminen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtaminen

Verkkotunnuksen käyttäjä voi siirtää verkkotunnuksen toiselle käyttäjälle verkkotunnuksen voimassaoloaikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava siirto kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä siirron. Verkkotunnusta ei voida siirtää, jos verkkotunnuksen poistamista koskeva asia on vireillä Liikenne- ja viestintävirastossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi palauttaa verkkotunnuksen sen alkuperäiselle käyttäjälle, jos verkkotunnus on siirretty toiselle ilman käyttäjän suostumusta ja tämä pyytää merkinnän korjaamista, eikä siirron saaja esitä siirrolle määräajassa hyväksyttävää perustetta.

Verkkotunnuksen käyttäjä voi vaihtaa verkkotunnusvälittäjää verkkotunnuksen voimassaolon aikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava vaihtamisen edellytyksenä olevat toimenpiteet kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty toiselle verkkotunnusvälittäjälle, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä siirron.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä siirtämisen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtamisen teknisistä toteuttamistavoista ja määräajoista.

169 §

Verkkotunnusmerkinnän poistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta, jos 167 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat puutteellisia tai virheellisiä ja tietoja ei kehotuksesta huolimatta korjata määräajassa.

Liikenne- ja viestintävirasto poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Jos 166 §:n 2 momentissa tarkoitetun oikeuden haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista, Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa laissa asetettujen säännösten vastaisesti merkityn verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta tai merkitä sen oikeudenhaltijan käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto voi enintään yhden vuoden määräajaksi poistaa verkkotunnusta koskevan merkinnän fi-juuresta verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen käyttäjä on hakenut useita toisen suojattua nimeä tai merkkiä muistuttavia verkkotunnuksia, ja suojatun nimen tai merkin haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista.

Verkkotunnusrekisteristä poistettu verkkotunnus vapautuu yleisesti uudelleen merkittäväksi kuukauden kuluttua merkinnän poistamisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen, jos tuomioistuin on lainvoimaisella päätöksellään kieltänyt tunnuksen käyttämisen.

170 §

Verkkotunnusvälittäjän muut velvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on:

- 1) tarjottava ennen verkkotunnuksen merkitsemistä tämän lain mukaiset tarvittavat tiedot verkkotunnuksen sisältöön ja muotoon liittyvistä edellytyksistä;
- 2) pidettävä verkkotunnusrekisteriin merkityt tiedot ajantasaisina;
- 3) kyettävä merkitsemään tietoja verkkotunnusrekisteriin Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemällä teknisellä järjestelyllä;
- 4) tiedotettava verkkotunnuksen käyttäjää riittävästi ja tehokkaasti verkkotunnuksen voimassaoloajan päättymisestä;
- 5) poistettava verkkotunnus verkkotunnusrekisteristä verkkotunnuksen käyttäjän pyynnöstä ennen voimassaoloajan päättymistä;
- 6) huolehdittava toimintansa tietoturvasta;
- 7) ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos sen verkkotunnusten välitystoimintaan kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää tai häiritsee sitä olennaisesti; samalla on myös ilmoitettava häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä verkkotunnuksen käyttäjälle annettavista tiedoista, toiminnan tietoturvallisuudesta, siitä milloin 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

171 §

Verkkotunnushallinnon järjestäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) hallinnoida fi-maatunnusta;
- 2) ylläpitää ja kehittää fi-verkkotunnustoimintaa;
- 3) huolehtia fi-juuren nimipalvelimien siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä internetiin;
- 4) valvoa verkkotunnusvälittäjien toimintaa;
- 5) huolehtia fi-verkkotunnustoiminnan tietoturvasta;
- 6) antaa pyynnöstä todistuksia ja otteita verkkotunnusrekisteristä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen verkkotunnusvälittäjälle, jos tämä rikoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä. Huomautuksen yhteydessä Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa verkkotunnusvälittäjän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Jos virhettä tai laiminlyöntiä ei korjata määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää verkkotunnusvälittäjältä enintään yhdeksi vuodeksi verkkotunnusten tai niitä koskevien muutosten merkitsemisen verkkotunnusrekisteriin.

172 §

Verkkotunnuksen tietoturvan varmistaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ryhtyä välttämättömiin toimiin fi-verkkotunnuksia hyödyntämällä toteutettavien yleisiin viestintäverkkoihin tai -palveluihin taikka niiden käyttäjiin kohdistuvien merkittävien tietoturvaloukkausten havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi ryhtyä näihin toimiin verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut välttämättömät toimet voidaan toteuttaa fi-juuren nimipalvelintietoihin kohdistettavien toimenpiteiden avulla ja voivat käsittää:

- 1) verkkotunnuksen suuntautuvan liikenteen estämisen tai rajoittamisen;
- 2) verkkotunnuksen suuntautuvan liikenteen ohjaamisen toiseen verkko-osoitteeseen; sekä

3) muut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Tässä pykälässä tarkoitettavat toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan tietoturvaloukkauksen vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

195 §

Yhteystietopalvelun saatavuus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjien saatavilla on yleinen, kattava ja kohtuuhintainen numeropalvelu.

Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että sen kanssa puhelinverkon liittymän käytöstä sopimuksen tehneen tilaajan nimeä, osoitetta ja puhelinnumeroa koskevat yhteystiedot kerätään ja julkaistaan yleisesti saatavilla olevassa kattavassa ja kohtuuhintaisessa puhelinluettelopalvelussa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetysajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetysaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetysille;
- 6) teleostoslähetysille.

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys syistä siihen sekä pyydettyä suunnitelmaa siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

Tarkemmat audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan mukaiset säännökset siitä, millaisia ohjelmia pidetään 1 momentissa tarkoitettuina eurooppalaisina ohjelmina, annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tilausohjelmien palvelun tarjoajan on edistettävä eurooppalaisten ohjelmien tuotantoa ja saatavuutta palveluissaan tuotantojen rahoituksen, ohjelmaostojen, eurooppalaisten teosten näkyvyyden tai muiden vastaavien keinojen avulla.

213 §

Yksinoikeuksien käyttöä koskeva menettely

Jos 212 §:n 4 momentissa tarkoitettu lähetysoikeuden luovuttamisesta ei ole päästy sopimukseen, yksinoikeuden hankkinut televisiotoiminnan harjoittaja tai oikeuden luovuttamista 212 §:n 4 momentin mukaisesti pyytänyt televisiotoiminnan harjoittaja voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston käsiteltäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen tapahtuman alkua. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, mitä on pidettävä 212 §:n 4 momentin mukaisena täytenä korvauksena. Määriteltävän korvauksen tulee perustua kilpailuilla markkinoilla vastaavista oikeuksista maksettaviin hintoihin. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa päätöksessään myös luovutukseen liittyviä teknisiä ehtoja.

Tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

228 §

Kanavapaikkanumerointi

Maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa toimivalla teleyrityksellä ja televisio- ja radiotoiminnan harjoittajilla on velvollisuus huolehtia osaltaan siitä, että ohjelmistojen kanavapaikkanumerointi on käyttäjien kannalta selkeä ja tarkoituksenmukainen. Kanavapaikkanumeroinnissa tulee asettaa etusijalle Yleisradio Oy:n ja 26 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistot.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettu kanavapaikkanumeroinnista.

242 §

Telekaapeleiden sijaintia koskevien tietojen saatavuus ja tietoturva

Teleyrityksen on saatettava telekaapeleiden sijaintia koskevat tiedot (kaapelitiedot) digitaaliseen muotoon. Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että kaapelitiedot on teknisesti mahdollista tarjota keskitetysti yhdestä paikasta.

Kaapelitietoja on käsiteltävä siten, että tiedot on asianmukaisesti suojattu tietoturvaloukkauksilta ja niiden uhilta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä kaapelitietojen digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyn tietoturvasta.

244 §

Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 243 §:ssä tarkoitettuja viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatua, tietoturvallisuutta ja yhteensopivuutta koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) tarkeysluokittelua, tehon syöttöä, varmistamista ja varatiejärjestelyjä;
- 2) viestintäverkon ja siihen kuuluvan laittilan sähköistä ja fyysistä suojaamista;
- 3) suorituskykyä, tietoturvallisuutta ja häiriöttömyyttä sekä niiden ylläpitoa, seuranta ja verkonhallintaa;
- 4) menettelyä vika- ja häiriötilanteissa sekä tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi;
- 5) viestintäverkon rakennetta ja sen liityntäpisteen teknisiä ominaisuuksia;
- 6) hätäliikenteen teknistä toteutusta ja varmistamista;
- 7) veloituksen teknistä toteutusta;
- 8) yhteenliittämistä, yhteentoimivuutta, merkinantoa ja synkronointia;

- 9) antennijärjestelmän ja yhteisantennijärjestelmän teknisiä ominaisuuksia;
- 10) laajakuvatelevisiopalveluja ja laajakuvatelevisio-ohjelmia vastaanottavan televisioverkon teknisiä ominaisuuksia;
- 11) sähköisen ohjelmaoppaan aloitussivun sisältöä ja rakennetta;
- 12) teknistä dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä;
- 13) noudatettavia standardeja;
- 14) muita näihin verrattavia viestintäverkolle tai viestintäpalvelulle asetettavia teknisiä vaatimuksia;
- 15) liitännäistoimintoja ja liitännäispalveluja siltä osin kuin niillä on vaikutusta 243 §:ssä säädettyihin viestintäverkkoa tai viestintäpalvelua koskeviin vaatimuksiin.

245 §

Viranomaisten avustamista koskevat vaatimukset

Sen viranomaisen, joka suorittaa telekuuntelua tai televalvontaa, on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle esitys niistä toiminnallisista laatuvaatimuksista, jotka viestintäverkon ja viestintäpalvelun tulee täyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää yksittäistapauksessa telekuuntelussa tai televalvonnassa käytettävälle apuvälineelle tai ominaisuudelle asetettavista teknisistä vaatimuksista kuultuaan teleyritystä ja 1 momentissa mainittua viranomaista.

Teleyrityksen on viivytyksettä annettava 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tarpeelliset tiedot telekuuntelun ja televalvonnan sekä muiden viranomaisten tiedonsaantioikeuksien kannalta merkittävistä viestintäverkkojen ja palvelujen muutoksista jo niiden suunnitteluvaiheessa. Teleyrityksen on lisäksi annettava sellaiset tiedot muutosten mahdollisista vaikutuksista viranomaisten omiin tietojärjestelmiin, jotka sillä on tiedossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettussa tiedon antamisessa noudatettavasta menettelystä.

247 §

Viestinnän välittäjän ja lisäarvopalvelun tarjoajan velvollisuus huolehtia tietoturvasta

Viestinnän välittäjän on viestejä välittäessään huolehdittava palvelujensa, viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen tietoturvasta. Viestinnän välittäjänä toimivan yhteisötilaajan on huolehdittava kuitenkin ainoastaan käyttäjiensä viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen käsittelyn tietoturvasta.

Lisäarvopalvelun tarjoajan on huolehdittava palvelujensa tietoturvasta.

Toimenpiteet, joilla huolehditaan tietoturvasta, on suhteutettava uhan vakavuuteen, toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin sekä käytettävissä oleviin teknisiin mahdollisuuksiin torjua uhka.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta tietoturvasta.

249 §

Kiinteistön tai rakennuksen fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen verkon suunnittelu ja rakentaminen

Yleiseen viestintäverkkoon liitettävän kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon on täytettävä tämän lain vaatimukset. Kiinteistön tai rakennuksen sisäinen viestintäverkko on

suunniteltava mahdollisuuksien mukaan siten, että 111 §:ssä tarkoitettu tilaaja voi valita teleyrityksen.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi kiinteistö tai rakennus varustetaan nopeita laajakaistayhteyksiä tukevalla fyysisellä infrastruktuurilla verkon liittämiskohtaan saakka. Kiinteistöön tai rakennukseen on samassa yhteydessä rakennettava nopeita laajakaistayhteyksiä tukeva sisäinen viestintäverkko, joka täyttää 1 momentin vaatimukset.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kiinteistön tai rakennuksen merkittävään, rakenteellisia muutoksia koskevaan peruskorjaushankkeeseen, jos kiinteistössä tai rakennuksessa ei ole nopeita laajakaistayhteyksiä tukevaa sisäistä viestintäverkkoa ja fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen peruskorjaushankkeen yhteydessä on rakennusteknisesti perusteltua.

Edellä 2 ja 3 momenttia ei sovelleta hankkeeseen, jonka kohteena on:

- 1) pientalo;
- 2) vapaa-ajan asunto;
- 3) julkisyhteisön omistama ja sen pääosin käyttämä rakennus;
- 4) rakennus, johon nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen olisi selvästi kohtuutonta rakennuksen käyttötarkoitus ja aiheuttavat kustannukset huomioon ottaen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä:

- 1) viestintäverkkojen suunnittelussa huomioon otettavista verkkojen teknisistä ominaisuuksista ja suunnitteluun liittyvien asiakirjojen muodosta ja sisällöstä;
- 2) viestintäverkkojen teknisestä liittämiskohdasta;
- 3) nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan kiinteistön ja rakennuksen fyysisen infrastruktuurin teknisistä vaatimuksista ja näiden vaatimusten sekä kiinteistön ja rakennuksen olemassa olevan sisäisen viestintäverkon suorituskyvyn todentamisesta;
- 4) muista 1–3 kohdassa mainittuihin verrattavista kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon hallintaan vaikuttavista teknisistä järjestelyistä.

252 §

Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen radiolaitteiden ja ohjelmistojen yhdistelmien valmistajien on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja komissiolle lausunto yhdistelmien 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten täytymisestä. Lausunnossa ilmoitettujen tietojen on perustuttava 255 §:ssä säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn. Ilmoituksessa on yksilöitävä ilmoitettava radiolaitte ja ohjelmisto, joka mahdollistaa radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaitte suunnitellaan ja joka markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (radiolaitteen valmistaja), on:

HE 61/2018 vp

- 1) varmistettava, että radiolaite on suunniteltu ja valmistettu 251 §:ssä säädettyjen olennaisien vaatimusten mukaisesti;
- 2) varmistettava, että radiolaitetta voidaan käyttää vähintään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa radiotaajuuksien käyttöä koskevien vaatimusten mukaisesti;
- 3) huolehdittava siitä, että radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa ilmoitetaan ne jäsenvaltiot tai jäsenvaltion sisäiset maantieteelliset alueet, joissa on asetettu laitteen käyttöön ottamista koskevia rajoituksia tai vaatimuksia hankkia lupa laitteen käyttöön;
- 4) laadittava 258 §:ssä tarkoitetut tekniset asiakirjat ja suoritettava tai teetettävä 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely;
- 5) laadittava 256 §:ssä tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä 257 §:ssä tarkoitettu CE-merkintä sen jälkeen, kun radiolaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä;
- 6) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;
- 7) varmistettava radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden noudattaminen sarjatuotannossa, ottaen huomioon muutokset radiolaitteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä;
- 8) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näynteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;
- 9) varmistettava, että radiolaitteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jolla se voidaan tunnistaa, tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai radiolaitteen mukana seuraavassa asiakirjassa;
- 10) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Liikenne- ja viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteispisteinen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;
- 11) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan selkeät, ymmärrettävät ja helppotajuiset ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä; ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön ja tietoihin on sisällytettävä kuvaus mahdollisista lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön;
- 12) varmistettava, että radiolähtimien mukana ilmoitetaan tieto radiotaajuuksista, joilla laite toimii, sekä laitteen suurin mahdollinen lähetysteho;
- 13) varmistettava, että jokaisen radiolaitteen mukana on 256 §:n mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

253 a §

Valtuutettu edustaja

Radiolaitteen valmistaja voi nimetä kirjallisella toimeksiannolla unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hoitamaan valmistajan puolesta toimeksiannossa erikseen määritellyt tehtävät (valtuutettu edustaja). Edellä 253 §:n 1 ja 4 kohdassa säädetty valmistajan velvollisuudet eivät kuitenkaan saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon.

Nimetyn valtuutetun edustajan on:

- 1) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

HE 61/2018 vp

- 2) annettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;
- 3) tehtävä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yhteistyötä toimissa, joilla pyritään poistamaan valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien radiolaitteiden aiheuttamat riskit.

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (radiolaitteen maahantuoja), on:

- 1) varmistettava ennen radiolaitteen markkinoille saattamista, että radiolaitteen valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja laatinut tekniset asiakirjat;
- 2) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;
- 3) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan 253 §:n 10–13 kohdassa tarkoitetut ohjeet, tiedot ja asiakirjat;
- 4) varmistettava, että valmistaja on noudattanut 253 §:n 8 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;
- 5) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Liikenne- ja viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, jos se ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;
- 6) varmistettava, että radiolaitteen ollessa maahantuojan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;
- 7) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;
- 8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaitte on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

253 d §

Talouden toimijan velvollisuudet

Radiolaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan (talouden toimija) on varmistettava, että asetettaessa radiolaitte ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (markkinoille saattaminen) tai toimitettaessa radiolaitte markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai veloituksetta (asettaminen markkinoilla saataville) radiolaitte täyttää tämän lain mukaiset vaatimukset.

Talouden toimijan on:

- 1) Liikenne- ja viestintäviraston perustellusta pyynnöstä annettava kirjallisessa muodossa Liikenne- ja viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä, kaikki radiolaitetta koskevat tiedot ja asiakirjat;
- 2) tehtävä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yhteistyötä markkinoilla olevien radiolaitteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi;
- 3) pyynnöstä esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle tunnistetiedot kaikista muista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille tai joille se on toimittanut radiolaitteen;
- 4) säilytettävä 3 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot 10 vuoden ajan radiolaitteen toimituksesta.

Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että radiolaite, jonka se on saattanut markkinoille tai asettanut saataville markkinoilla, ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, sen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos Suomessa markkinoille saataville asetettu radiolaite aiheuttaa riskin, siitä vastuussa olevan talouden toimijan on lisäksi välittömästi tiedotettava asiasta sille talouden toimijalle, joka on toimittanut sille radiolaitteen, sekä Liikenne- ja viestintävirastolle ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä ja niiden tuloksista.

258 §

Radiolaitteen tekniset asiakirjat

Radiolaitteelle on ennen sen markkinoille saattamista laadittava tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kaikki asiaankuuluvat tiedot tai yksityiskohdat tavoista, joilla valmistaja on pyrkinyt varmistamaan, että radiolaite täyttää 251 §:n mukaiset olennaiset vaatimukset. Tekniset asiakirjat on pidettävä ajan tasalla. Asiakirjoissa on oltava vähintään radiolaitedirektiivin liitteessä V säädetyt tiedot.

EU-tyyppitarkastusmenettelyyn liittyvät tekniset asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, johon ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai muulla laitoksen hyväksymällä kielellä.

Jos tekniset asiakirjat eivät ole 1 momentissa säädetyt mukaiset, Liikenne- ja viestintävirasto voi kehottaa radiolaitteen valmistajaa tai radiolaitteen maahantuoja teettämään kustannuksellaan erikseen asetetussa määräajassa viranomaisen hyväksymällä laitoksella testin, jolla selvitetään, täyttääkö radiolaite sille asetetut olennaiset vaatimukset.

260 §

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos Liikenne- ja viestintävirasto perustellusta syystä katsoo, että radiolaite aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojeltaville tässä luvussa säädetyille vaatimuksille, sen on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävänä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa loppukäyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Asetettavan määräajan tulee olla oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuudesta aiheutuvaan riskiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä ilmoitus vaatimuksia vastaamattomasta radiolaitteesta asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle, sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, joita se on vaatinut asianomaisilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saattamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla loppukäyttäjiltä takaisin radiolaite, joka aiheuttaa riskin, ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta poistamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kieltäminen on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä talouden toimijan antamaan virastolle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvityksen siitä, miten 2 momentin mukainen viranomaisen määräys ja 7 momentin mukainen kieltäminen on pantu täytäntöön.

261 §

Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille riskin aiheuttavaa radiolaitetta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto, asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, johtuuko vaatimustenvastaisuus siitä, että:

- 1) radiolaite ei täytä 251 §:n mukaisia olennaisia vaatimuksia; tai
- 2) 251 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.

Jos toinen jäsenvaltio tai komissio ei ole kolmen kuukauden kuluessa esittänyt vastalauseita ilmoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä, Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa asiassa lopullisen päätöksen, jossa määrätään radiolaitteen poistamisesta markkinoilta ja muista asianmukaisista rajoittavista toimenpiteistä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava 260 §:n 7 momentissa tarkoitettu toimenpide tai muutettava sitä, jos komissio ilmoittaa pitävänsä toimenpidettä Euroopan unionin oikeuden vastaisena.

Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpide katsotaan kuulemismenettelyn jälkeen oikeutetuksi, Liikenne- ja viestintäviraston on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseinen vaatimustenvastainen radiolaite poistetaan myös Suomen markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely, sekä ilmoitettava asiasta komissiolle.

262 §

Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely

Jos Liikenne- ja viestintävirasto havaitsee 260 §:ssä tarkoitetun arvioinnin jälkeen, että vaatimustenmukaisuudesta huolimatta radiolaite aiheuttaa riskin tämän lain nojalla yleisen edun vuoksi suojelluille vaatimuksille, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että radiolaite ei aiheuta riskiä. Vaihi-

toehtoisesti virasto voi vaatia talouden toimijalta riskin aiheuttavan radiolaitteen poistamista markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämistä viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Määräajan tulee olla oikeassa suhteessa riskiin.

Talouden toimijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä ja toimitusketju, siihen liittyvän riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

1) CE-merkinnän puuttumista tai kiinnittämistä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän lain määräysten vastaisesti;

2) ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

3) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

4) teknisten asiakirjojen puuttumista tai puutteellisuutta;

5) radiolaitteen tunnistetietojen tai valmistajan tai maahantuojan yhteystietojen virheellisyyttä tai puutteellisuutta;

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta;

7) muita talouden toimijoita koskevien tietojen toimittamista Liikenne- ja viestintävirastolle 253 d §:n 2 momentin mukaisesti;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

Jos talouden toimija ei korjaa puutteita asetetussa kohtuullisessa määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin 260 §:n 7 momentin mukaisiin toimenpiteisiin radiolaitteen markkinoille saattamisen tai markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai, jos puute on olennainen, sen varmistamiseksi, että radiolaitetta koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta.

265 §

Pätevyyden osoittaminen

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käyttävällä on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä pätevyystodistus tai Liikenne- ja viestintäviraston Suomessa voimassa olevaksi hyväksymä muun maan toimivaltaisen viranomaisen myöntämä pätevyystodistus.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, radiolähetintä saa pätevyystodistuksen haltijan välittömässä valvonnassa käyttää muukin henkilö. Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske Puolustusvoimia eikä Rajavartiolaitosta niiden harjoittaessa sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää radioviestintää eikä niiden yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa käyttämiä radiolaitteita.

Pätevyystodistuksen saamiseksi on suoritettava pätevyystutkinto. Tutkinnossa on osoitettava kyseiseen radioviestinnän lajiin liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja laitteiden tuntemus sekä tarvittava kielitaito. Liikenne- ja viestintävirasto määrää tutkintovaatimukset sekä päätöksellään hyväksyy ne Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa olevat, jotka toimivat tutkinnon vastaanottajina. Hakemuksesta myös viraston ulkopuolinen voidaan hyväksyä tutkinnon vastaanottajaksi. Tutkinnon vastaanottajalla tulee olla tehtävän edellyttämä taito ja kokemus. Tutkinnon vastaanottajan on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja kielilaisissa säädetään. Tutkintoon liittyvien suoritteiden maksullisuudesta ja määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää pätevyystodistuksen tutkinnon suorittaneelle hakijalle, jos ei ole perusteltua syytä epäillä, että hakija rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Ilmailuradioviestinnässä vaadittavasta pätevyydestä säädetään ilmailulaissa (1194/2009).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun tutkinnon vastaanottajaa koskevan hyväksymisen, jos tutkinnon vastaanottaja ei enää täytä momentissa säädettyjä tutkinnon vastaanottajaksi määräämisen edellytyksiä tai olennaisesti rikkoo sen toimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tutkintojen vastaanottamisesta.

266 §

Pätevyyden ylläpitäminen

Kansainvälisessä liikenteessä olevan kauppa-alueen turvallisuusradioviestintään tarkoitetun radiolähettimen käyttäjän on osoitettava 265 §:ssä tarkoitetun todistuksen mukaisen pätevyyden ylläpitäminen ennen kuin todistuksen myöntämisestä on kulunut viisi vuotta. Pätevyyden ylläpitäminen voidaan osoittaa:

1) esittämällä todistan pätevyyden ylläpitoon liittyvästä meripalvelusta ja turvallisuusradiolaitteiden käytöstä;

2) suorittamalla tutkinto; taikka

3) suorittamalla tutkinnon korvaava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä kurssi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tutkintoon sovelletaan 265 §:n 3, 4, 6 ja 7 momenttia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta kelpoisuustodistuksen sille, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla osoittaa pätevyytensä ylläpitämisen. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä pätevyyden ylläpitämisen osoitukseksi myös muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen pätevyyden ylläpitämisestä.

267 §

Pätevyyden ja kelpoisuustodistuksen esittäminen sekä todistusten voimassaoloaika

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käyttävän on pyynnöstä esitettävä pätevyys- tai kelpoisuustodistuksensa sitä koskevien säännösten noudattamista valvovalle Liikenne- ja viestintäviraston, poliisin tai Rajavartiolaitoksen edustajalle. Pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi ja kelpoisuustodistus viisi vuotta myöntämispäivästä, tutkinnon suorittamispäivästä tai kurssitodistuksen myöntämispäivästä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-alueen, sotilasilma-alueen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-alueen radiolaitteisiin.

268 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa pätevyys- tai kelpoisuustodistuksen, jos todistuksen haltija lähettää radiolähettimellä rikoslain 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen, häiritsee radiolähettimellä radioviestintää jollain rikoslain 38 luvun 5–7 §:ssä rangaistavaksi säädetyllä tavalla taikka toistuvasti rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai toistuvasti huolimattomuuttaan aiheuttaa radioliikenteelle haitallisen häiriön.

269 §

Sähköisen viestin suojaaminen

Sähköisen viestin ja sen välitystiedot saa suojata käyttäen hyväksi sitä varten tarjolla olevia teknisiä mahdollisuuksia, jollei laissa toisin säädetä. Suojauksen toteuttamisella ei saa häiritä verkkopalvelun ja viestintäpalvelun toteuttamista tai käyttämistä.

Sellaisen suojauksen purkujärjestelmän tai sen osan oikeudeton hallussapito, käyttö, valmistaminen, maahantuonti, kaupanpito, vuokraus, levittäminen, myyninedistäminen, asentaminen ja huolto on kielletty, jonka ensisijaisena käyttötarkoituksena on teknisen suojauksen oikeudeton purku ja mahdollistaa pääsy suojattuun televisiolähetykseen, radiolähetykseen tai vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavaan etäpalveluun.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös suojauksen purkujärjestelmään, joka tarkoituksena on mahdollistaa pääsy erilliseen ehdollisen pääsyn tekniseen järjestelmään, jolla suojataan 2 momentissa tarkoitettuja palveluja.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus suojauksen purkujärjestelmien yhteensopivuuden varmistamiseksi antaa määräyksiä niiden teknisistä ominaisuuksista.

270 §

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävälle yritykselle asetettavat velvollisuudet

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojauksen purkujärjestelmä ei estä toisen yrityksen televisio- tai radio-ohjelmistojen tai niihin liittyvien oheis- tai lisäpalvelujen jakelua tai vastaanottoa maanpäällisessä digitaalisessa televisio- tai radioverkossa.

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen antamaan toiselle yritykselle edellä mainitun jakelun edellyttämiä teknisiä palveluja kustannussuuntautuneeseen ja syrjimättömään hintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos velvollisuuden täyttäminen olisi teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta yrityksen kannalta.

Suojauksen purkujärjestelmää tarjoavan yrityksen on kirjanpidossaan eriytettävä 1 momentissa tarkoitettu toiminta yrityksen muusta toiminnasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että viestintäverkon siirron valvonta on mahdollista.

Maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarisen maksutelevisiopalvelun tarjoamisessa suojauksen purkujärjestelmää käyttävän yrityksen on pidettävä 4 luvussa tarkoitettujen televisio-ohjelmistot tarjolla tavalla, joka mahdollistaa eri maksutelevisiopalvelujen vastaanottamisen yhdellä suojauksenpurkujärjestelmän kortilla tai muulla kyseiseen tarkoitukseen käytettävällä teknisellä ratkaisulla, jos maksutelevisiopalvelussa noudatetaan ennalta ilmoitettua ohjelmistoaikataulua.

HE 61/2018 vp

Jos yritykset eivät pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista teknisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvista kustannuksista viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sopimusneuvottelujen aloittamisesta, eikä 314 §:n 2 momentissa tarkoitettu sovittelu ole johtanut ratkaisuun, Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää teknisiä palveluja antavalle yritykselle maksettavan korvauksen määrästä.

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Palvelua voidaan tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b §

Satelliittipalveluteknologian valmistus

Edellä 271 a §:ssä tarkoitetun satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (hyväksyntälautakunta) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintäviraston kautta.

271 c §

Vientivalvonta

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitetun viennin edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. Ulkoministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan unionin jäsenmaihin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehdoilla. Edellä tarkoitetun siirron edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. Ulkoasiainministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu ulkoministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavarointa Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu ulkoasiainministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

272 §

Toimenpiteet tietoturvan toteuttamiseksi

HE 61/2018 vp

Teleyrityksellä, yhteisötilaajalla ja lisäarvopalvelun tarjoajalla sekä niiden lukuun toimivalla on oikeus ryhtyä 2 momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin toimiin tietoturvesta huolehtimiseksi:

1) viestintäverkkojen tai niihin liitettyjen palvelujen sekä tietojärjestelmien tietoturvalle haittaa aiheuttavien häiriöiden havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi;

2) viestin lähettäjän tai viestin vastaanottajan viestintämahdollisuuksien turvaamiseksi; tai

3) viestintäpalvelujen kautta laajamittaisesti toteutettavien rikoslain 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettujen maksuvälinepetosten valmistelun ehkäisemiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut toimet voivat käsittää:

1) viestin sisältöä koskevan automaattisen selvittämisen;

2) viestien välittämisen ja vastaanottamisen automaattisen estämisen tai rajoittamisen;

3) tietoturvaa vaarantavien haitallisten tietokoneohjelmien automaattisen poistamisen viesteistä;

4) muut 1–3 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Jos viestin tyyppin, muodon tai muun vastaavan seikan perusteella on ilmeistä, että viesti sisältää haitallisen tietokoneohjelman tai käskyn eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla toimella pystytä turvaamaan 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista, yksittäisen viestin sisältöä saa käsitellä manuaalisesti. Manuaalisesta viestin sisällön käsittelystä on ilmoitettava viestin lähettäjälle ja vastaanottajalle, jollei ilmoittamisella todennäköisesti vaaranneta 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista.

Tässä pykälässä tarkoitettut toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta.

273 §

Velvollisuus korjata häiriö

Jos viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite aiheuttaa merkittävää haittaa tai häiriötä viestintäverkolle, viestintäpalvelulle, viestintäverkkoon liitetulle muulle palvelulle, laitteelle, viestintäverkon käyttäjälle tai muulle henkilölle, teleyrityksen tai muun viestintäverkon tai laitteen haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ja tarvittaessa irrotettava viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite yleisestä viestintäverkosta.

Tässä pykälässä tarkoitettut toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitatussa tapauksessa päättää korjaustoimenpiteistä sekä verkon, palvelun tai laitteen irrottamisesta.

274 §

Häiriöilmoitukset tilaajalle ja käyttäjälle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle ja käyttäjälle, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelu-

lun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä käyttäjälle palveluunsa kohdistuvasta merkittävästä tietoturvaloukkauksesta tai sen uhkasta.

Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoituksessa kerrottava häiriön tai sen uhkan arvioitu kesto. Lisäksi on kerrottava tilaajien ja käyttäjien käytettävissä olevista suojaus- ja toimenpiteistä, niiden todennäköiset kustannukset sekä mistä tilaaja tai käyttäjä saa lisätietoja. Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot ilmoituksista.

Teleyrityksen on tiedotettava toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa sekä niiden mahdollisista vaikutuksista palvelun käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen ja tiedottamisen sisällöstä ja muodosta sekä ilmoituksen säilyttämisestä.

275 §

Häiriöilmoitukset Liikenne- ja viestintävirastolle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Teleyrityksen on ilmoitettava myös ilman aiheutonta viivästystä häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään. Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa komissiolle ja Euroopan verkko- ja tietoturva- ja viestintävirastolle vuosittain tiivistelmäraportin ilmoituksista.

Edellä 247 a §:ssä tarkoitetun verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan, hakukonepalvelun tarjoajan sekä pilvipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle sen palveluun kohdistuvasta merkittävästä tietoturvasuhteeseen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöistä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen tai palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 2 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

276 §

Häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi häiriötilanteita varten asettaa yhteistoimintaryhmän, jossa ovat edustettuina:

- 1) teleyritykset;
- 2) sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitetut verkon- ja jakeluverkonhaltijat;
- 3) 1 ja 2 kohdassa mainittujen lukuun toimivat urakoitsijat;
- 4) muut kuin 1–3 kohdassa mainitut toimijat, joiden osallistuminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Ryhmän tehtävänä on:

1) suunnitella ja sovittaa yhteen valmiuslain mukaisten poikkeusolojen sekä normaaliolojen häiriötilanteiden hallinnassa tarvittavia toimenpiteitä;

2) hankkia ja toimittaa häiriötilanteiden hallinnassa tarpeellisia tietoja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksenteon tueksi; sekä

3) välittää ryhmän kokoamaa ja analysoimaa häiriötilanteita koskevaa tietoa sellaisille toimijoille, jotka voivat vähentää häiriötilanteiden haitallisia vaikutuksia yhteiskunnalle.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa häiriötilanteen hallinnassa tarvittavia tietoja yhteistoimintaryhmän jäsenelle, jos tiedot ovat välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä, välitystietoja tai sijaintitietoja. Yhteistoimintaryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 luvun vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskevia säännöksiä sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

277 §

Radiohäiriöiden poistaminen

Jos radiolaitteen toiminta häiritsee turvallisuusradioviestintää, radiolaitteen käyttö on heti keskeytettävä.

Jos radiolähetin aiheuttaa radioviestinnälle tai muille radiolaitteille häiriötä, radiolähettimen haltijan ja omistajan on poistettava häiriö tai rajoitettava sitä. Jos häiriö johtuu radiovastaanottimen tai siihen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista, häiriön poistaminen on radiovastaanottimen haltijan ja omistajan vastuulla, jos tässä laissa säädetystä tai toimilupaehdoista ei muuta johdu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, mihin muihin radiolaitteen teknisii ominaisuuksia tai käyttöä koskeviin toimiin radiolaitteen haltijan ja omistajan on ryhdyttävä häiriön ja sen vaikutusten ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

Jos sekä häiriön aiheuttava että häiritetty radiolaite ovat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset, ja jollei häiriö ole vähäinen tai jollei häiriö johdu radiovastaanottimeen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän häiriönsieto-ominaisuuksista, Liikenne- ja viestintävirasto tekee osapuolille ehdotuksen toimenpiteiksi, joilla häiriö voidaan poistaa tai sen vaikutuksia rajoittaa.

Jos osapuolet eivät voi sopia häiriön poistamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä taikka niistä aiheutuvien kustannusten määrästä tai jakamisesta, Liikenne- ja viestintävirasto ratkaisee asian päätöksellään.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettua menettelyä sovelletaan myös silloin, kun radiolaite aiheuttaa häiriötä televerkolle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle, jonka häiriönsieto-ominaisuudet ovat tämän lain tai sähköturvallisuuslain nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräykset 4 momentissa tarkoitettun radiovastaanottimeen liitettävän erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista.

278 §

Yleinen hätänumero

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse sekä tekstiviestillä yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112.

Teleyrityksen on viipymättä ilmoitettava hätäkeskukselle, meripelastuskeskukselle ja meripelastuslohkokeskukselle hätäpuheluiden välittämisen kannalta merkittävistä viestintäverkon, verkkopalvelun ja viestintäpalvelun vikatilanteista ja häiriötilanteista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

280 §

Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote

Kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan kohdennettua hätätiedotetta ja muuta kohdennettua viranomaistiedotetta. Kohdennetulla hätätiedotteella tarkoitetaan ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuteen kohdistuvan välittömän uhkan taikka huomattavan omaisuus- tai ympäristövahingon välittömän uhkan torjumiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyimiin. Muulla kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan ihmisten tai omaisuuden suojelemiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyimiin tilanteessa, jossa ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuteen kohdistuva uhka ei ole välitön.

Teleyritys on velvollinen välittämään kohdennetun viranomaistiedotteen, jos tiedote tulee välitettäväksi hätäkeskukselta, meripelastuskeskukselta tai meripelastuslohkokeskukselta.

Kohdennetun hätätiedotteen välittämisestä päättää pelastus-, poliisi- tai rajavartiolaitosviranomaisen taikka Säteilyturvakeskus tai Ilmatieteen laitos toimialallaan. Muun kohdennetun viranomaistiedotteen välittämisestä päättää toimivaltainen ministeriö.

Kohdennettu viranomaistiedote tulee välittää viranomaisen päättämällä kielillä ja määräämillä alueilla tiedotteen välittämishetkellä sijaitseviin päätelaitteisiin tai liittyimiin. Teleyritys ei saa muuttaa kohdennetun viranomaistiedotteen sisältöä.

Kohdennettu hätätiedote on välitettävä viivytyksettä. Muu kohdennettu viranomaistiedote on välitettävä heti, kun se on mahdollista tavanomaista verkko- ja viestintäpalvelua kohtuuttomasti haittaamatta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kohdennettujen viranomaistiedotteiden välittämisestä, vasteajoista ja välittämiseen varautumisesta.

282 §

Varautumissuunnittelu

Edellä 281 §:ssä tarkoitetun varautumisvelvollisen on arvioitava riskit, jotka voivat vaarantaa toiminnan jatkuvuuden, ja sen on niiden perusteella suunniteltava, miten sen toiminta jatkuu normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain 9 luvun mukaisia toimivaltuuksia käytettäessä.

Varautumisvelvollisen on Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä toimitettava varautumissuunnitteluaan koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle. Toimitettuja tietoja koskevista muutoksista on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Varautumisvelvollisen on Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä yksittäistapauksissa ilmoitettava, miten se varautuu yksittäiseen häiriötilanteeseen tai sellaisen uhkaan ja mihin varautumissuunnittelunsa mukaisesti toimii se on tilanteen johdosta ryhtynyt tai aikoo ryhtyä.

Tässä pykälässä tarkoitetut velvollisuudet eivät koske viranomaisia.

284 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

1) 282 §:ssä tarkoitettuun varautumissuunnitteluun liittyviä asiakirjoja ja niiden tarkempaa sisältöä;

HE 61/2018 vp

- 2) teknisiä toimenpiteitä tietoturvaloukkausten vahingollisten vaikutusten minimoimiseksi;
- 3) 283 §:ssä tarkoitetun velvoitteen teknistä toteuttamista;
- 4) taajuuksien käyttöä;
- 5) muita 1–4 kohdassa tarkoitettuihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

286 §

Huutokaupan osallistumismaksu

Liikenne- ja viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi 11 §:ssä säädettyyn huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle osallistumismaksun. Osallistumismaksun määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Osallistumismaksua ei palauteta, vaikka yritys tai yhteisö ei tekisi tarjouksia huutokaupassa. Maksu määrätään maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä.

287 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 11 §:n nojalla myönnetty verkkotoimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupaviranomaiselle toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 11 §:n 1 momentissa säädetty hyväksytty korkein tarjous.

Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana erissä. Maksuaikataulusta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maksu määrätään maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä.

288 §

Markkinaehtoinen taajuusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto perii vuosittain valtiolle maksettavan markkinaehtoisen taajuusmaksun valtioneuvoston 6 §:n nojalla tele- ja televisio toimintaan vastikkeetta myöntämän verkkotoimiluvan haltijalta sekä puolustusvoimilta. valtiolle maksettavan markkinaehtoisen taajuusmaksun. Maksu peritään taajuuksista, jotka on osoitettu:

- 1) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijalle;
- 2) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijan verkolle, jota käytetään muuhun televisio toimintaan kuin yleisen edun televisio toimintaan;
- 3) 96 §:n nojalla annetulla Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä puolustusvoimien käyttöön.

---

289 §

Tietoyhteiskuntamaksu

Tämän lain nojalla ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle vuotuisen tietoyhteiskuntamaksun.

Tietoyhteiskuntamaksua ei peritä televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoyhteiskuntamaksu on 0,12 prosenttia teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoiminnan liikevaihdosta maksun määräämistä edeltävällä tilikaudella, kuitenkin vähintään 300 eu-

HE 61/2018 vp

roa. Maksun määräytymisen perusteena olevasta liikevaihdosta säädetään tarkemmin 290 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisestä toiminnan ensimmäisenä vuotena säädetään 292 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

290 §

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto

Jos teleyritys kuuluu kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoinnin yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Sama koskee emoyhtiötä, joka ei ole suomalainen.

Jos teleyrityksen konsernisuhteissa on edellisen tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana tapahtunut muutoksia, maksu määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut edellisen päättäneen tilikauden teletoinnin liikevaihdosta.

Jos teletointia on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletointia maksupäätöksen antamisajankohtana. Sen maksua määrittäessä otetaan huomioon luovutetun teletoinnin päättäneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto.

Jos teleyrityksen tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, sen liikevaihto muunnetaan kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määrittämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

291 §

Tietoyhteiskuntamaksun määrääminen

Tietoyhteiskuntamaksu peritään vuosittain yhdessä erässä. Tietoyhteiskuntamaksu määrätään maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

292 §

Tietojen ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytymisen eräissä poikkeustilanteissa

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tiedot teletoinnin maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoinnasta syntyneet erät on 290 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoinnin liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Lisäksi teleyrityksen tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitalinpäätöksestä.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä.

Arvioinnissa on otettava huomioon:

- 1) teleyrityksen toiminnan laajuus;
- 2) teleyrityksen markkina-asema;
- 3) tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta;
- 4) vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä;
- 5) muut 1–4 kohdassa mainittuihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen liikevaihdon arviointia kehotettava teleyritystä antamaan tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Kehotuksessa on mainittava, että Liikenne- ja viestintävirasto arvioi liikevaihdon, jos tietoja ei anneta.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

- 1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;
- 2) muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;
- 3) alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;
- 4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä.

295 §

Verkkotunnusmaksu

Verkkotunnusvälittäjä on velvollinen suorittamaan verkkotunnuksen merkitsemisestä verkkotunnusrekisteriin ja merkinnän uudistamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle verkkotunnusmaksun. Maksun suorittamisesta on annettava selvitys verkkotunnusta merkittäessä.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa.

296 §

Numerointimaksu

HE 61/2018 vp

Teleyritys ja muu numeron tai tunnuksen vastaanottava on velvollinen suorittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle numeron tai tunnuksen käytöstä ja numeroinnin hallinnosta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi kiinteän maksun, joka määräytyy sen mukaan, kuinka suuren osuuden käytettävissä olevasta numeroavaruudesta käyttöön otettu numero kuluttaa.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaissa.

299 §

Viranomaisten avustamiseksi hankittujen järjestelmien kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen avustamiseksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa Liikenne- ja viestintävirasto.

Korvauksen maksaa viranomainen, jonka avustamiseksi hankinta on tehty.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

301 §

Kohdennetun viranomaistiedotteen välitysjärjestelmän kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus 280 §:ssä tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamisesta ja niihin varautumisesta aiheutuvista kustannuksista.

Korvausta voi saada yksinomaan viranomaisen ilmoittamien tarpeiden vuoksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvausta voi saada myös viranomaisen määräämstä toimenpiteestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa Liikenne- ja viestintävirasto.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

303 §

Liikenne- ja viestintäviraston yleiset tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisultaan eivät kuulu yrityksen ja tilaajan välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta taikka teleyrityksen takautumisoikeutta tai palautusvelvollisuutta koskevat asiat.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 22 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 176–179 ja 190 §:ää.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 28 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 241 ja 242 §:ää.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on edistää toimialan yhteis- tai itsesääntelytoimia, jos yhteis- tai itsesääntelyllä on asian luonteen perusteella mahdollista turvata tässä laissa säädettyjen vaatimusten toteutuminen.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joihin liittyy myös asetuksenantovaltuus tai joilla on huomattava merkitys tämän lain tavoitteiden toteutumisen kannalta. Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi kuultava valtiovarainministeriötä valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joilla on merkitys julkishallinnon yleisen kehittämisen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittämisen kannalta taikka valtionhallinnon tietohallinnon ohjauksen, sähköisen asioinnin ja tietoturvallisuuden yleisten perusteiden, valtion ja kuntien tietohallintoyhteistyön sekä valtio-neuvoston yhteisen tietohallinnon kannalta.

304 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) edistää sähköisen viestinnän toimivuutta, häiriöttömyyttä ja turvallisuutta;
- 2) osallistua valmiussuunnitteluun sekä valvoa ja kehittää alan teknistä varautumista poik-
keusoloihin;
- 3) hoitaa radiotaajuuksia ja teletoimintaa sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen nu-
merointia ja tunnuksia koskevaa hallintoa;
- 4) koordinoida telealan standardointia;
- 5) myöntää radiolähetysten tunnistamiseksi tarvittavan radioaseman tunniste ja antaa tarvit-
taessa määräykset sen käytöstä;
- 6) kerätä tietoa ja tiedottaa verkkopalvelujen ja viestintäpalvelujen saatavuudesta, laadusta
ja hinnoista;
- 7) kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjes-
telmiin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä viestintäverkkojen ja vies-
tintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista;
- 8) tiedottaa tietoturva-asioista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen toimivuudesta;
- 9) selvittää radioviestinnän häiriön sekä radiolaitteen tai telepäätelaitteen viestintäverkolle,
radiolaitteelle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle aiheuttaman häiriön syytä;
- 10) selvittää verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestel-
miin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia;
- 11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jon-
ka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintä-
palvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisä-
markkinoiden toimintaan;
- 12) toimia julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perus-
tetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä tehdyn Euroopan parlamentin ja
neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun
vastuuviranomaisena.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311–315, 325, 330–332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, kos-
kee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroo-
pan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä EU:n verkkovierai-
luasetus, sekä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvontaa ja
rikkomisen seuraamuksia sekä mainituista asetuksista johtuvien riitojen ratkaisemista. EU:n
sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun liikenteenhal-
lintoimenpiteisiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn valvonta kuuluu kuitenkin tietosuojaj-
valtuutetulle.

307 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävät

Poliisi ja Rajavartiolaitos valvovat Liikenne- ja viestintäviraston ohella radiolupaa koskevan 39 §:n ja telelaitteen merkitsemistä koskevan 262 §:n 1 momentin noudattamista. Tulli valvoo Liikenne- ja viestintäviraston ohella telelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviran-omaisten, kuluttajaviranomaisten sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Euroopan neuvoston televisioyleissopimuksen sopimusosapuolena olevan valtion Liikenne- ja viestintävirastoa vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimittava yhteistyössä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden verkko- ja tietoturvaluutta valvovien viranomaisten, tietoturvaloukkauksiin reagoivien yksiköiden sekä verkko- ja tietoturvadirektiivin 11 artiklassa tarkoitettujen yhteistyöryhmän kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yhteistyöryhmälle vuosittain verkko- ja tietoturvadirektiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaisen tiivistelmäraportin.

309 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, Tullilta ja Rajavartiolaitokselta tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua puolustusvoimilta radioviestinnän häiriöiden syiden selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyynnöstä antaa virka-apuna asiantuntija-apua toiselle viranomaiselle. Virka-avun antamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö. Liikenne- ja viestintäviraston antamasta virka-avusta aiheutuneista kustannuksista vastaa virka-avun pyytjä, jollei asiasta toisin sovita.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu virka-avun antaminen ei oikeuta Liikenne- ja viestintävirastoa antamaan toiselle viranomaiselle tietoja viesteistä, välitystiedoista tai sijaintitiedoista taikka luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

311 §

Liikenne- ja viestintäviraston ja valtioneuvoston julkaisemisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava 51–79 §:ssä tarkoitettujen päätökset, telealuejakoa koskeva määräys, numerointipäätös ja teleyritysten välistä riita-asiaa koskeva ratkaisu siten, että ne ovat teleyritysten ja käyttäjäryhmien saatavilla.

Valtioneuvoston on julkaistava toimiluvan hakuilmoitus ja toimilupapäätös 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

312 §

Sähköinen tiedoksianto

Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan kuuluva asia voidaan asianosaisen suostumuksella käsitellä ja päätös antaa tiedoksi sähköpostilla. Päätös tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun asianosainen lähettää Liikenne- ja viestintävirastolle kuittauksen viestin lukemisesta. Jos kyse on asiakirjasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Verkkotunnuksiin liittyvä asiakirja tai päätös voidaan kuitenkin aina antaa tiedoksi sähköpostilla asianosaisen tai asianosaista edustavan verkkotunnusvälittäjän Liikenne- ja viestintävirastolle ilmoittamaan osoitteeseen, jolloin päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Jos tässä laissa tarkoitetun hallintoasian asianosainen tai asianosaista edustanut verkkotunnusvälittäjä on antanut Liikenne- ja viestintävirastolle olennaisesti puutteelliset tai virheelliset yhteystiedot taikka jättänyt ilmoittamatta olennaisen yhteystiedon eikä näitä tietoja ole myöhemminkään saatu oikaistua tai täydennettyä ja asian käsittelyyn liittyvän asiakirjan tai päätöksen tiedoksianto ei tästä syystä ole toteutettavissa muutoin kuin hallintolain 62 §:ssä tarkoitettuna yleistiedoksiannona, Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa asiakirjan tai päätöksen tiedoksi myös julkaisemalla asiaa koskevan ilmoituksen verkkosivuillaan. Päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kuukauden kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta. Ilmoituksessa on oltava tieto julkaisuajankohdasta ja siitä, koska päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi.

313 §

Valvonta-asioiden käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetty valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta viestintämarkkinoiden toimivuuden, viestintäpalvelujen luotettavuuden tai sähköisen viestinnän häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun taikka 247 a §:ssä tarkoitettujen palveluiden riskinhallinnan kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitettua tutkimatta jättämisestä heti, kun se on mahdollista.

314 §

Yritysten välisten riita-asioiden ratkaiseminen Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava teleyrityksen ja muun yrityksen 53–80 §:n tai 304 §:n 2 momentin nojalla vireille saattama asia viimeistään neljän kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa vireille saatettuja asioita. Osapuolille päätöksen yhteydessä asetettavien velvoitteiden tulee olla tämän lain säännösten mukaisia.

Liikenne- ja viestintäviraston on edistettävä teleyritysten yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan teleyritysten väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittelemalla.

Jos sovittelu ei johda tulokseen neljässä kuukaudessa, Liikenne- ja viestintäviraston on riidan osapuolen vaatimuksesta tehtävä päätös asiassa neljän kuukauden kuluessa sovittelun päättymisestä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen rajat ylittävän riidan ratkaisuun, jossa riidan osapuolet ovat sijoittuneet useampaan ETA-valtioon. Liikenne- ja viestintäviraston on tällaista rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan toimittava yhteistyössä asianomaisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan kuulla myös Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä. Jos rajat ylittävästä riidasta on pyydetty mainitun yhteistyöelimen lausuntoa, Liikenne- ja viestintävirasto ei saa ratkaista asiaa ennen kuin lausunto on saapunut tai sen antamiselle varattu määräaika on kulunut loppuun.

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännöksiä valvovalla muulla viranomaisella on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Ne, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään, tai niiden lukuun toimivat ovat pyynnöstä velvollisia keräämään ja salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä luovuttamaan tarvittavat tiedot tämän lain nojalla toimivaltaiselle viranomaiselle sen tehtävien hoitamiseksi.

Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos eivät ole velvollisia antamaan tietoja yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa hallussa pidettävän tai käytettävän radiolaitteen rakenteesta, käytöstä ja sijainnista eikä tietoja, joita tarvitaan maksujen perinnässä. Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-alueen, sotilasilma-alueen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-alueen radiolaitteita koskeviin tietoihin.

Velvollisuudesta kerätä ja luovuttaa, sekä viranomaisen oikeudesta saada tietoja viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista säädetään erikseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

- 1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;
- 2) 52 §:ssä tarkoitetun markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmistelemiseksi taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 3) 85 §:ssä tarkoitetun yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 4) 304 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun tiedon keräämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi.

316 §

Viestintää ja sijaintia koskevien tietojen käsittely ja hävittäminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tarpeelliset välitystiedot ja sijaintitiedot vikatilanteiden tai häiriötilanteiden taikka laskutukseen liittyvien epäselvyyksien selvittämiseksi. Myös se, joka on 136 §:n 4 momentin mukaisesti muussa kuin viestinnän välittäjän asemassa toimiessaan ottanut vastaan tai muutoin saanut tiedon viestistä tai välitystiedoista, joita ei ole hänelle tarkoitettu, voi luovuttaa tiedon viestistä ja välitystiedoista Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on tarpeen vikatilanteen selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja tietosuojavaltuutetulla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada välitystiedot, sijaintitiedot ja viestit, jos ne ovat tarpeen VI osassa tarkoitettua käsittelyä, ja 24 luvussa tarkoitettua evästeiden käyttöä tai suoramarkkinointia koskevien säännösten valvomiseksi taikka merkittävien tietoturvaloukkausten tai -uhkien selvittämiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että Liikenne- ja viestintäviraston tai tietosuojavaltuutetun arvion mukaan on syytä epäillä jonkin seuraavien rikosten tunnusmerkistöistä täyttyvän:

- 1) tämän lain 349 §:ssä tarkoitettu sähköisen viestinnän tietosuojarikkomus;
- 2) rikoslain 28 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luvaton käyttö;
- 3) rikoslain 34 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle;
- 4) rikoslain 34 luvun 9 b §:ssä tarkoitettu tietoverkkorikosvälineen hallussapito;
- 5) rikoslain 35 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahingonteko;
- 6) rikoslain 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettu salassapitorikos;
- 7) rikoslain 38 luvun 3 §:ssä tarkoitettu viestintäsalaisuuden loukkaus;
- 8) rikoslain 38 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tietoliikenteen häirintä;
- 9) rikoslain 38 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmän häirintä;
- 10) rikoslain 38 luvun 8 §:ssä tarkoitettu tietomurto;
- 11) rikoslain 38 luvun 8 b §:ssä tarkoitettu suojauksen purkujärjestelmärikos; tai
- 12) rikoslain 38 luvun 9 §:ssä tarkoitettu henkilörekisteririkos.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tieto radiolähetyksen olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi. Tietoja muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetyksen sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on hävitettävä tämän pykälän nojalla saamansa tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista, kun ne eivät enää ole tarpeen tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai niitä koskevan rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos on kysymys tietoturvaloukkausten selvittämistä koskevista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

Tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus ei koske luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 14 §:ssä tai oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja.

317 §

Radioviestinnän häiriön aiheuttajan tunnistaminen ja paikantaminen

Liikenne- ja viestintävirasto saa tarkkailla ja käyttää myös muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetyksen välitystietoja siinä määrin kuin se on tarpeellista radioviestinnän häiriön aiheuttajan tai ilman radiolupaa käytettävän luvanvaraisen radiolähettimen tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi sekä häiriön aiheutta-

jan syyteeseen saattamiseksi. Muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitetun radiolähteyksen sisältöä saa tarkkailla ja lähteyksen sisällöstä saatuja tietoja saa käyttää kuitenkin vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Mitä 136 §:n 4 momentissa säädetään, ei estä tiedon antamista Liikenne- ja viestintävirastolle radiolähteyksen olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. Tietoja radiolähteyksen sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on hävitettävä luottamuksellista radioviestintää koskevat tiedot sen jälkeen, kun ne eivät ole tarpeen radioviestinnän riittävän häiriöttömyyden varmistamiseksi taikka häiriötä koskevan hallinto- tai rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos kysymys on turvallisuusradioviestinnän häiriöttömyyden varmistamiseksi tarpeellisista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai hallinto- tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Energiavirastolle, Finanssivalvonnalle, Valtion lupa- ja valvontavirastolle sekä maakunnalle, jos se on näille säädettyjen tietoturvasuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähteyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

319 §

Vaitiolovelvollisuus ja viesteihin liittyvien tietojen luovuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun 316 ja 317 §:n nojalla saamat ja hankkimat tiedot viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista sekä luottamuksellisen radiolähteyksen sisällöstä ja olemassaolosta on pidettävä salassa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tietoturvaloukkauksia koskevan tiedonkeruun ja selvittämisen yhteydessä saamiaan välitystietoja ja muita tietoja:

1) viestinnän välittäjälle, lisäarvopalvelun tarjoajalle, yhteisölle, tilaajalle ja käyttäjälle jos sitä on käytetty hyväksi tietoturvaloukkauksessa, se on joutunut tietoturvaloukkauksen kohteeksi tai siihen todennäköisesti voi kohdistua tietoturvaloukkaus ja jos Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan on syytä epäillä, että on tehty jokin 316 §:n 2 momentin 1–12 kohdassa mainittu rikos;

2) muussa valtiossa toimivalle viranomaiselle tai muulle vastaavalle taholle, jonka tehtävänä on ennalta ehkäistä tai selvittää viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tietoja siten kuin 2 momentissa säädetään ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä välitystiedon antamista toiselle viranomaiselle, jos se on tarpeen radiohäiriön aiheuttamista koskevan rikoksen selvittämistä tai syytteeseen panoa varten taikka radioviestinnän häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia ja muita tahoja määriteltessään toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos luovutuksen kohteesta päättämällä voi olla huomattavaa yhteiskunnallista merkittävyyttä tai vaikutuksia sähköisen viestinnän palvelujen yleiseen kehitykseen, liikenne- ja viestintäministeriö päättää, mille viranomaisille tai muille tahoille Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 momentissa tarkoitettuja tietoja luovuttaa.

320 §

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeus

Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada Liikenne- ja viestintävirastolta taajuuksien käyttöä koskevia valmiussuunnittelun ja poikkeusoloihin varautumisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Tiedonsaantioikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

323 §

Viranomaisen määräämän toimenpiteen ja tiedon luovutuksen maksuttomuus

Teleyrityksen on korvauksetta luovutettava viranomaiselle sellainen hallussaan oleva tieto:

1) joka on tarpeellinen laissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten selvittämiseksi, paljastamiseksi tai estämiseksi taikka pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamisessa; ja

2) jonka saamiseen viranomaisella on erikseen säädetty oikeus.

Teleyrityksen on tehtävä korvauksetta viranomaisen laissa säädetyn telekuunteluoikeuden mahdollistava toimenpide.

Henkeä ja terveyttä välittömästi uhkaavissa tilanteissa tiedon luovuttaminen tai toimenpide on toteutettava kiireellisenä.

Viranomainen toteuttaa kustannuksellaan järjestelmän, jolla se voi vastaanottaa ja käsitellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai toteuttaa 2 momentissa tarkoitettua telekuuntelua. Viranomaisen vastaa myös viranomaisen järjestelmän yleiseen viestintäverkkoon ja -palveluun liittämisestä aiheutuneista kustannuksista. Teleyrityksen on kuitenkin toteutettava hätäliikenteen ohjausmuutokset maksutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa mainittujen toimenpiteiden ja tietopyyntöjen toteuttamisesta ja määräajoin.

325 §

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käyttävässä yrityksessä tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkastuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teleyrityksen laitetiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käytävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

1) radiolähetin, jonka hallussapitoon vaaditaan tässä laissa tarkoitettu radiolupa tai jonka käyttöön vaaditaan tässä laissa tarkoitettu pätevyys- tai kelpoisuustodistus;

2) radiolaitte, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

3) 97 §:n 2 momentissa tarkoitettu sähkölaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaitte, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

5) 269 §:n 2 momentissa tarkoitettu suojauksen purkujärjestelmä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä paikkaan, jossa 1 momentissa tarkoitettun laitteen todennäköisin syin epäillään olevan. Tarkastuksen saa kuitenkin suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa, vain jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on erityinen syy epäillä, että tämän lain 348 §:n 1 momentin 1–3 kohdan säännöksiä tai rikoslain 38 luvun 5–7 tai 8 b §:ää on rikottu.

Radiolaitteen haltijan, käyttäjän ja omistajan on pyynnöstä esitettävä Liikenne- ja viestintävirastolle, Rajavartiolaitokselle ja poliisille hallussaan oleva radiolupa.

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

HE 61/2018 vp

Radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu tai 269 §:ssä säädetty sähköisen viestin suojaus on oikeudettomasti purettu, Liikenne- ja viestintäviraston tarkastajalla on oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Tutkimus on tehtävä viivytyksettä. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu laite ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Jos tutkittavaksi otettu radiolaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos radiolaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

328 §

Radiotaajuuksien käytön häiriöttömyyden ja tehokkuuden turvaaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkkailla radioviestintää ja sen teknistä toteutusta radiotaajuuksien riittävän häiriöttömyyden ja tehokkaan käytön turvaamiseksi.

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö myös, jos radiolaitteen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan häiriötä 95 tai 96 §:ssä tarkoitetulle radiotaajuuksien suunnitellulle käytölle.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos laitteen tai sen käytön epäillään todennäköisin syin olevan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. Liikenne- ja viestintävirasto voi tässä tapauksessa myös tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:ää.

330 §

Valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto, tietosuojavaltuutettu ja kunnan rakennusvalvontaviranomainen voivat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Kuluttaja-asiamiehen valvomien 306 §:ssä mainittujen säännösten osalta noudatetaan, mitä kuluttajansuojalain 2 luvun 16, 17, 19 ja 20 §:ssä säädetään.

331 §

Väliaikainen päätös

Jos tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä, määräystä, päätöstä tai lupaehtoa koskeva virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille, tilaajille tai käyttäjille taikka viestintäverkkojen tai viestintäpalvelujen toiminnalle, Liikenne- ja viestintävirasto voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimita 330 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen saajalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaisena toimenä Liikenne- ja viestintävirasto voi keskeyttää vaaraa tai vakavaa haittaa aiheuttavan toiminnan. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi rajoittaa taajuuksien käyttöä tai määrätä muusta näihin verrattavasta pakkokeinosta. Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Liikenne- ja viestintävirasto voi jatkaa väliaikaisia toimia enintään kolmella kuukaudella, jos virhettä tai laiminlyöntiä ei ole määräajassa korjattu. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen voi hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

333 §

Teleyrityksen seuraamusmaksu

Teleyritykselle, joka toimii 53–55 §:n nojalla asetetun velvollisuuden vastaisesti eikä kehoituksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kolmen kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta markkinoihin tai jos seuraamusmaksun määrääminen on kilpailun turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta. Seuraamusmaksu voidaan lisäksi jättää määräämättä, jos teleyritykselle on määrätty tai määrätään vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä kilpailulaissa tarkoitettu seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kesto sekä vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä määrätty kilpailulain mukainen seuraamusmaksu. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia markkinoihin, mainittu määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia teleyrityksen edellisen vuoden sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen tarjoamisesta koostuvasta liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää Liikenne- ja viestintäviraston esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

334 §

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajalle, joka toimii 25 ja 26 luvun säännösten vastaisesti eikä kehoituksesta huolimatta oikaise menettelyään 303 tai 306 §:ssä tarkoitettua valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa, voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta 25 ja 26 luvussa säädettyjen tavoitteiden toteutumiseen tai jos seuraamusmaksun määrääminen on niiden turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kesto-aika. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia 25 ja 26 lukuun sisältyvien tavoitteiden toteutumiseen, määritetty määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan edellisen vuoden toimiluvanvaraisen toiminnan liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää Liikenne- ja viestintäviraston tai 214 §:ää koskevissa tapauksissa kuluttaja-asiamiehen esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

336 §

Kohtuuttoman sopimusehdon kieltäminen viestintäpalvelun tarjonnassa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää jatkamasta 107 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä tai uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastettavan sopimusehdon käyttämistä, jos kieltö on kuluttajan suojaamiseksi tarpeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa kieltopäätöksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Teleyritys voi saattaa kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa Liikenne- ja viestintäviraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

338 §

Televiisitoiminnan keskeyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa keskeyttämään 3 §:ssä tarkoitetun televisiotoiminnan kokonaan tai osittain, jos toiminnan harjoittaja 330–332 tai 334 §:ssä määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti ja toistuvasti rikkoo televisiotoiminnassaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

340 §

Teletoinnin kieltäminen

Jos teleyritys 331–334 §:ssä tarkoitetuista seuraamuksista huolimatta vakavasti ja olennaisella tavalla rikkoo tai jättää noudattamatta tämän lain säännöksiä, sen nojalla annettuja määräyksiä tai päätöksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää teleyritykseltä teletoinnin harjoittamisen. Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää teleyrityksen toiminnan kokonaan tai osittain.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää kilpailulle huomattavaa haittaa aiheuttavan palvelun tai palvelukokonaisuuden tarjonnan, kunnes 52 §:ssä tarkoitettu päätös on tehty.

342 §

Oikaisuvaatimus

Säilytysvelvollinen yritys voi 157 §:ssä tarkoitettuun tietojen säilytysvelvollisuutta koskevaan päätökseen vaatia oikaisua sisäministeriöltä.

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuuksien varausta koskevaa päätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua, 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua ja 293 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua saa vaatia oikaisua.

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Pätevyystutkintosuorituksen hylkäävään päätökseen, jonka on tehnyt 265 §:n 3 momentissa tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston määräämä ulkopuolinen tutkinnon vastaanottaja, saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa.

343 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston 21 luvun, 295 §:n ja 312 §:n 2 ja 3 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus valittaa markkinaoikeuden tekemästä päätöksestä.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muuttanut sitä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitettua ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitettua radioluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitettua sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitettua sijoittamisoikeuden

muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitettussa arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

- 1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;
- 2) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 52–55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;
- 3) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 85 §:n nojalla;
- 4) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;
- 5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähettimen lupa, radioaseman tunnistekä pätevyys- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päättymisen vahvistetaan Liikenne- ja viestintäviraston erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimitukset tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisio-toiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimitukset tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annetussa ohjelmistotoimiluvassa mainitun määräajan.

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

HE 61/2018 vp

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Tämän lain 318 §:n 2 momentin tietojensaantioikeus koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia siihen saakka kunnes laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista on kumoutunut.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

74.

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 4, 5, 12, 14, 15 sekä 20–24 § seuraavasti:

4 §

EETS-palveluntarjoajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää rekisteröinnin Suomeen sijoittautuneille EETS-palveluntarjoajille, joilla on:

- 1) EN ISO 9001 -sertifikaatti tai vastaava;
- 2) tekniset laitteet sekä EY-vakuutus tai EY-todistus yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuudesta siten kuin EETS-päätöksen liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetään;
- 3) pätevydenosoitus sähköisten tiemaksupalvelujen tarjoamisessa tai asiankuuluvilla aloilla;
- 4) asianmukainen vakavaraisuus;
- 5) jatkuva ja kattava riskinhallintasuunnitelma, joka tarkastetaan vähintään joka toinen vuosi;
- 6) hyvä maine.

EETS-palveluntarjoaja ei täytä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos sen vastuuhenkilö on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan EETS-palveluntarjoajan edustajana.

Jos palveluntarjoaja ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on varattava sille tilaisuus korjata puutteellisuus kohtuullisessa ajassa. Liikenne- ja viestintäviraston on määräajan jälkeen peruutettava myöntämänsä rekisteröinti, jos palveluntarjoaja ei ole korjannut puutteellisuutta ja puutetta on pidettävä olennaisena.

5 §

EETS-palvelun kattavuus

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä EETS-tietullikohteita koskevat EETS-palvelusopimukset tietullioperaattorien kanssa 24 kuukauden kuluessa siitä, kun se on rekisteröity 4 §:n 1 momentin mukaisesti.

EETS-palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että palvelu kattaa kaikki EETS-tietullikohteet. EETS-palveluntarjoajan on palautettava palvelu täysin kattavaksi kuuden kuu-

HE 61/2018 vp

kauden kuluessa siitä, kun EETS-tietullikohteet ovat muuttuneet tai jokin muu syy on estänyt täyden kattavuuden.

EETS-palveluntarjoajan on ilmoitettava EETS:n käyttäjille palvelun kattavuus tietullikohteissa ja siinä tapahtuneet muutokset.

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain ilmoitus palvelunsa kattavuudesta EETS-tietullikohteissa.

12 §

EETS:ää ja yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat tekniset vaatimukset

EETS:n on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä III säädetyt olennaiset vaatimukset.

EETS:n ajoneuvolaitteita saa käyttää tiemaksujen lisäksi muiden ajoneuvon sijaintiin sidon-
naisten palvelujen toteuttamiseen. Ajoneuvolaitteiden käyttö muihin tarkoituksiin ei saa haitata tiemaksutoimintoja tietullikohteissa.

EETS:n yhteentoimivuuden osatekijöiden on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä II sääde-
tyt vaatimukset. Sellaisten yhteentoimivuuden osatekijöiden, joissa on CE-merkintä, katsotaan täyttävän nämä vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tar-
koitetuista teknisistä vaatimuksista.

14 §

Yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaaminen

Jos yhteentoimivuuden osatekijät, joiden on annettu CE-merkintä ja jotka on saatettu markki-
noille, eivät täytä 12 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto määrää yhteen-
toimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan korjaamaan puutteellisuudet määrääjässä.

Jos yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistaja tai sen valtuutettu edustaja ei noudata Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua määräystä, Liikenne- ja viestintävirasto voi rajoittaa yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöalaa, kieltää niiden käytön tai määrätä ne poistettavaksi markkinoilta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen rajoitusten saaneen on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi tämän pykälän nojalla tekemistään toimenpiteistä ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle. Liikenne- ja viestintäviraston tulee lisäksi ilmoittaa 1 momentin nojalla tekemistään toimenpiteistä Euroopan unionin jäsenvaltioille.

15 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 14 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhkalla siten kuin uhkasakkoilaisissa (1113/1990) säädetään.

20 §

EETS-tietullikohderekisteri

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä Suomen alueella olevista EETS-tietullikohteista. Rekisteriä voidaan pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla.

Rekisteriin talletetaan tietullikohteista seuraavat tiedot:

- 1) tietullikohteesta vastaava tietullioperaattori;
- 2) käytetyt tiemaksuteknologiat;
- 3) tietullin perustiedot;
- 4) EETS-palveluntarjoajat, jotka ovat tehneet sopimuksen tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin kanssa;
- 5) EETS-tietullikohteen määrittäminen, jossa esitetään yleiset ehdot, joiden mukaisesti EETS-palveluntarjoajat voivat harjoittaa toimintaa tietullikohteessa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää EETS-tietullikohderekisteriä yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimittamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle muutoksista, jotka koskevat 2 momentissa tarkoitettuja tietoja. Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä.

21 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä EETS-palveluntarjoajista yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimittamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Rekisteriin EETS-palveluntarjoajista kirjataan 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen riskienhallintasuunnitelman tarkastuksen tulokset.

22 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

Henkilötietojen käsittelyn valvonnasta säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojalaki), tietosuojalain (/) ja sähköisen viestinnän tietosuojalain.

23 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat EETS-palveluntarjoajalta, tietullioperaattorilta, yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajalta tai sen valtuutetulta edustajalta ja ilmoitetulta laitokselta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on rekisterinpitäjän ominaisuudessa oikeus tarkastaa vuosittain EETS-palveluntarjoajilta edellytettävien vaatimusten täyttyminen. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen hyvämaineisuuden vaati-

muksen arvioimiseksi tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on valvontatehtäviensä suorittamiseksi oikeus päästä EETS-palveluntarjoajan, tietullioperaattorin tai yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan toimitiloihin tai muihin tiloihin, lukuun ottamatta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja.

24 §

Muutoksenhaku

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

75.

Laki

tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 4–7 ja 9 § sellaisina
kuin ne ovat laissa 1302/2009, seuraavasti:

4 §

Tietojärjestelmän hallinto

Tie- ja katuverkon tietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalveluista ja tietojen luovuttamisesta sekä järjestelmän teknisestä kehittämisestä huolehtii Väylävirasto.

5 §

Tietojärjestelmän perustaminen

Väylävirasto toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään talletettaviksi käytössään olevat yleisiä teitä koskevat ominaisuustiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään tallennettaviksi tässä laissa tarkoitettuja liikenneväyliä koskevat sijaintitiedot ja käytössään olevat väyliä koskevat ominaisuustiedot Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta voi toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään tallennettavaksi katuja ja hoitamiensa yksityisiä teitä koskevat tiedot Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

6 §

Tietojärjestelmän ylläpito

Kun 5 §:ssä tarkoitetut perustiedot on toimitettu tie- ja katuverkon tietojärjestelmään ja järjestelmä on otettu käyttöön, Väylävirasto, Maanmittauslaitos sekä kunta vastaavat tietojärjestelmän ylläpitoa varten tarpeellisten tietojen toimittamisesta järjestelmään.

Väylävirasto toimittaa järjestelmään yleisiä teitä koskevat muutostiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään yleisten ja yksityisten teiden ja katujen sijaintia sekä yksityisten teiden ominaisuuksia koskevat muutostiedot Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta ilmoittaa tai toimittaa katujen ja hoitamiensa yksityisten teiden muutoksia koskevat tiedot Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

7 §

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Väylävirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen tuottamiseksi kirjallisena poimintana taikka teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

HE 61/2018 vp

9 §

Vastuu tiedoista

Väylävirasto ei vastaa Maanmittauslaitoksen tai kunnan sille toimittaman ja Väyläviraston tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä edelleen luovuttaman tiedon sisällön puutteellisuudesta tai virheestä mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. Väylävirasto kuitenkin korjaa viipymättä ja korvauksetta luovutetussa aineistossa todetut olennaiset virheet ja puutteellisuudet.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

76.

Laki

tuloverolain 74 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 74 § sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1165/2000, 1321/2009 ja 772/2011, seuraavasti:

74 §

Merityötulo

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai Verohallinnon määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa edellyttäen, että:

1) alusta käytetään ulkomaan liikenteeseen tai verovuoden aikana pääasiassa rannikkoliikenteeseen;

2) alus on Väyläviraston tai sen lukuun toimivan taikka muun laivanisännän alus, jota käytetään viranomaisen tilaamissa tehtävissä merialueella;

3) alus on Ahvenanmaan maakunnanhallituksen alainen muu alus kuin sellainen lautta, joka välittää yleisen tien liikenteen vesistön yli.

Rannikkoliikenteellä tarkoitetaan kotimaan liikennettä saaristoalueen ulkopuolella Suomenlahdella, Pohjanlahdella ja Itämerellä 57. pohjoisen leveysasteen pohjoispuolella, ei kuitenkaan liikennettä Viipurinlahdelta Virolahden kunnan Santioon sisäväylää pitkin eikä Sipoon kunnan Kaunissaaren ohitusta eikä myöskään Porkkalanniemen tai Hankoniemen ohitusta, jos alusta muutoin käytetään rannikon saaristoalueen sisäpuolella.

Ulkomaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä Suomessa olevan paikkakunnan ja vieraassa valtiossa olevan paikkakunnan välillä tai liikennettä rannikkoliikenteen alueen ulkopuolella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräämistä voi hakea työnantaja tai verovelvollinen.

Merityötuloa on myös:

1) merityösopimuslain (756/2011) tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitettulta työnantajalta saatu muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkkio.

Merityötulona ei pidetä tuloa, joka saadaan:

1) työstä, jonka henkilö seuraamatta aluksen mukana tekee aluksessa sen ollessa satamassa;

2) työstä, jota on pidettävä pelkästään tilapäisenä tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muuna niihin rinnastettavana työnä;

3) työstä, joka tehdään huvialuksessa tai aluksessa, jossa työskentelee vakituisesti vain työnantajan perheenjäseniä;

4) työstä, joka tehdään valtiolle kuuluvassa puolustus- tai rajavartiotehtäviin käytettävässä aluksessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

77.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 3 a, 6, 7 a–7 d, 9, 10 a–10 c, 11, 11 a–11 d, 12, 13 a–13 e, 14 a, 14 b, 17 a, 20, 23, 23 a, 23 b ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a, 10 a–10 c, 13 a, 14 b, 17 a ja 23 b § laissa 956/2013, 6 § laeissa 124/2001 ja 956/2013, 7 a ja 11 a § laeissa 1240/2010 ja 956/2013, 7 b § laissa 1240/2010, 7 c ja 7 d § laeissa 1095/2014, 9, 11 b ja 12 § laeissa 215/2005, 1240/2010 ja 956/2013, 11 § laeissa 1402/2011 ja 956/2013, 11 c, 11 d ja 14 a § laeissa 215/2005 ja 956/2013, 13 b § laeissa 1004/2011 ja 956/2013, 13 c ja 20 § laeissa 956/2013 ja 1095/2014, 13 d § 124/2001, 1004/2011, 956/2013 ja 1095/2014, 13 e § laeissa 1004/2011, 956/2013 ja 915/2014, 23 § laeissa 124/2001 ja 1240/2010, 23 a § laeissa 215/2005, 1282/2010 ja 956/2013 sekä 24 § laeissa 124/2001, 215/2005 ja 956/2013, seuraavasti:

3 a §

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat

Vaaralliset aineet jaetaan vaarallisuutensa perusteella yhdeksään pääluokkaan. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetusluokista.

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, Tulli, poliisi, Rajavartiolaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Säteilyturvakeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mainittujen viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetuksen valvontaan liittyvistä tehtävistä, vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvaa vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetusta sekä puolustusvoimien ajoneuvoilla, aluksilla tai ilma-aluksilla tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvovat sotilasviranomaiset. Muusta puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetusten valvonnasta sekä valvontaviranomaisten yhteistyöstä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Rajavartiolaitoksen aluksella ja ilma-aluksella tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvoo Rajavartiolaitos.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä teknisluonteisen sopimuksen Suomea sitovassa vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehdyn eurooppalaisen sopimuksen

(SopS 23/1979) liitteen A luvussa 1.5, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 52/2006) liitteessä C olevissa vaarallisten tavaroiden kansainvälisten rautatiekuljetusmääräysten (RID) liitteen luvussa 1.5 ja ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteen VII luvun A osan 1 säännössä määritellyn säännösten (IMDG-säännöstö) kohdassa 7.9.1 tarkoitetun määräaikaisen poikkeuksen hyväksymisestä enintään viideksi vuodeksi. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sillä sallitaan poikkeava tekninen ratkaisu tai muu järjestely, jolla säilytetään vastaava turvallisuustaso kuin määräyksiä noudattamalla. Hyväksyttyä sopimusta saa soveltaa myös kansallisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin. Kopio sopimuksesta on oltava mukana kuljetusvälineessä, jos Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin määrätään. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja näistä määräaikaisista sopimuksista.

Euroopan unionin lainsäädännössä ja Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina toimivat tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä vastaavaa tehtävää suorittamaan säädetyt viranomaiset.

7 a §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan soveltuva erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettua ajoneuvon. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetuksessa käytettävä ajoneuvo on hyväksyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen (VAK-hyväksyntä) ja tämän jälkeen katsastettava vuosittain (VAK-katsastus), jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuvan ajoneuvon erityisistä rakenteista, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä vaarallisten aineiden säiliö- ja räjähdekuuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta.

7 b §

VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja

Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajoneuvojen VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan ajoneuvojen VAK-katsastuksia. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastustoimipaikan oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia päättyy samalla, kun sen oikeus suorittaa katsastuksia päättyy. Yksittäishyväksynnän myöntäjän oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä päättyy samalla, kun sen oikeus myöntää yksittäishyväksyntöjä päättyy.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä tehtävissä. Virasto voi antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos kyseessä olevia tehtäviä ei suoriteta asianmukaisesti. Jos VAK-hyväksyntöjä ei edelleenkään kirjallisesta varoituksesta huolimatta myönnetä tai VAK-katsastuksia suoriteta asianmukaisesti, Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa määräajaksi tai kokonaan oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Maanpuolustuksen kannalta välttämättömien puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynnät myöntää ja VAK-katsastukset suorittaa puolustusvoimissa autontarkastaja. Edellä 2 momentissa tarkoitettut valvontatehtävät puolustusvoimissa suorittaa pääesikunta.

7 c §

VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Sen lisäksi mitä katsastajan ja yksittäishyväksyjän pätevydestä erikseen säädetään, VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään jatkokoulutuksena VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen ja VAK-katsastusten suorittamiseen tarvittavaa erikoiskoulutusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävästä erikoiskoulutuksesta sekä säätää pääsyaatimuksista erikoiskoulutukseen, erikoiskoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävään erikoiskoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista sekä erikoiskoulutuksen teknisistä yksityiskohdista. Puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta ajoneuvotarkastajalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta ja pääsyaatimuksista koulutukseen voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

7 d §

Lupa jatkokoulutuksen antamiseen VAK-hyväksyntöjä myöntäville ja VAK-katsastuksia suorittaville henkilöille

VAK-hyväksyntöjä myöntävien ja VAK-katsastuksia suorittavien henkilöiden jatkokoulutusta antavalla on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään koulutusluvan hakijasta ja koulutusluvan myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa erikoiskoulutusta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta puolustusvoimien antamaan puolustusvoimien ajoneuvotarkastajalta edellytettävään erikoiskoulutukseen.

Jatkokoulutuslupa myönnetään hakijalle, jos hakija täyttää ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 30 §:ssä säädetty edellytykset jatkokoulutusluvan myöntämiselle ja hänellä on käytettävissään riittävä ja hyväksyntätoimintaan sekä VAK-hyväksyntöihin ja VAK-katsastuksiin perehtynyt ammattitaitoinen opetushenkilöstö.

Jatkokoulutuslupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 31 §:ssä säädetty tiedot ja selvitykset sekä tieto koulutustoiminnasta vastaavan henkilön hyväksyntätoimintaan liittyvästä koulutuksesta ja kokemuksesta. Muilta osin jatkokoulutusluvan hakemiseen sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 4 momentissa säädetty edellytykset ja esittää 5 momentissa tarkoitetut selvitykset.

Jatkokoulutusluvan peruuttamiseen, jatkokoulutukseen liittyviin kokeisiin ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttämiseen, jatkokoulutuksen antamisessa noudatettavaan tasapuolisuuteen, poikkeamiseen hallintolain (434/2003) esteellisyyksivaatimuksista jatkokoulutuksessa sekä jatkokoulutusluvan haltijaan kohdistuvaan valvontaan sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta, ilma-alusta ja vaunua voidaan käyttää tähän tehtävään sekä että ajoneuvo-tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty. Kuljetuksen suorittajan on ennen kuljetusta varmistettava, että se ei kuljeta sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on kiellettyä.

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto määrääjäksi. Luvan vaatimisen yksityiskohdista ja tapauksista, joissa lupaa ei vaadita, voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Jos 2 momentissa tarkoitettun ilmakuljetusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia ei ole hoidettu asianmukaisesti, lupaviranomainen voi antaa luvan haltijalle kirjallisen varoituksen. Jos epäkohtia ei varoituksesta huolimatta poisteta, lupaviranomainen voi peruuttaa luvan määrääjäksi tai kokonaan. Lupa voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määrääjäksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos lupaviranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että luvan haltija ei pysty suorittamaan ilmakuljetuksia turvallisesti. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisten aineiden kuljetuksissa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa matkatavarana tai sen kuljettamista matkatavarana voidaan rajoittaa, jos kuljetuksesta aiheutuu aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista koskein tai muihin eritystoimenpitein torjua.

Kuljetettaessa vaarallista ainetta matkatavarana on otettava huomioon kuljetettavasta aineesta mahdollisesti aiheutuvat vaarat sekä noudatettava aineen kuljetuksessa ja muussa käsittelyssä erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Matkatavarana kuljetettavan vaarallisen aineen on oltava asianmukaisesti pakattu, ja kuljetuksessa on muutoinkin noudatettava sitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä ja näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 b §

Kuljetus lentopostilähetysten

Postilain (415/2011) mukaisten postiyriyten, Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 69/2011) mukaisesti nimettyjen operaattoreiden ja operaattoreiden, jotka ovat rekisteröineet sivutoimipisteen Suomeen Maailman postiliiton edellyttämällä tavalla, on hankittava hyväksyntä vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä varten, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai kansainvälisessä standardissa edellytetään tällaista hyväksyntää. Hyväksynnän myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan lähetysten vastaanottamisen ja käsittelyn turvallisuuden kaikissa postitoiminnan vaiheissa. Hyväksynnästä päättää Liikenne- ja viestintävirasto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksynnän vaatimisen yksityiskohdista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hyväksynnän hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen yritysten ja operaattoreiden toimintaa viraston antaman hyväksynnän osalta. Jos hyväksynnän haltija ei enää täytä hyväksynnän myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä ei ole hoidettu asianmukaisesti, virasto voi antaa hyväksynnän haltijalle kirjallisen huomautuksen tai varoituksen. Jos epäkohtia ei huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta poisteta, virasto voi peruuttaa hyväksynnän määräajaksi tai kokonaan. Hyväksyntä voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määräajaksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos viranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että hyväksynnän haltija ei pysty suorittamaan vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä turvallisesti. Hyväksyntä voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos hyväksynnän myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyssä on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti vaarallisia aineita sisältävien lentopostikuljetusten rajoittamisesta tai kieltämisestä. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 c §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta sekä näihin kuljetuksiin liittyvää pakkaamista, kuormaamista tai muuta vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuteen liittyvää toimintaa harjoittavan on nimettävä turvallisuusneuvonantaja seuraamaan ja ohjaamaan tätä toimintaa sekä selvittämään keinoja, joiden avulla vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät tehtävät suoritetaan mahdollisimman turvallisesti.

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus Liikenne- ja viestintäviraston vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädetyistä tehtävistä.

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuudesta, asiantuntemuksesta, todistuksen saamisen edellytyksenä olevista kokeista ja todistuksesta sekä turvallisuusneuvonantajan muusta kelpoisuudesta ja tehtävistä sekä muista niihin liittyvistä seikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava kuljetuksen turvallisuuden varmistava koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus, jollei tehtävää suoriteta koulutetun henkilön välittömässä valvonnassa.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevyydestä sekä niiden rakenteesta ja sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tie- ja rautatiekuljetukseen, aluskuljetukseen ja satama-alueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvästä koulutuksen ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla tulee olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevyydestä. Koulutusta ja muuta pätevyyttä koskevat tiedot on pyydettyessä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, että annettu koulutus tai muu pätevyys on henkilön tehtävät huomioon ottaen riittävä.

Kun kyseessä on tämän lain soveltamisalaan kuuluva vaarallisten aineiden tie-, rautatie-, meri- tai ilmakuljetus, työnantajan tulee säilyttää 3 momentissa tarkoitettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyt koulutuksen suorittamisesta.

11 a §

Erityissäännökset henkilöstön pätevyydestä ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä

Ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittaville annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua koulutuksen tulee olla Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulee olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetustaito. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo koulutuksen antamista. Virasto voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkempia säännöksiä koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta ja koulutuksen antajan ammattitaidosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta sekä muista koulutukseen ja koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemiin vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeviin teknisiin määräyksiin.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Jos vaarallisten aineiden tiekuljetus kuljetettavan aineen laji, määrä ja kuljetusväline huomioon ottaen edellyttää erityistä asiantuntemusta, ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tieliikennelain 5 luvussa tarkoitettua ajo-oikeuden lisäksi vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttava ajolupa. Ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on osallistunut ajoluvan saamiseksi tarvittavaan koulutukseen ja suorittanut hyväksyttävästi ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen. Ajolupa myönnetään määräajaksi. Sitä myönnettäessä henkilöllä tulee olla auton ajo-

oikeus, ja hän ei saa olla ajokiellossa. Ajolupa on pidettävä mukana ajon aikana, ja se on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle tai muulle liikennettä valvovalle viranomaiselle.

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta voi antaa vain Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, taroituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Koulutuslupa annetaan määräajaksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia ajoluvan vaatimisesta poliisi- ja pelastustehtävissä sekä muissa kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen valvontaan liittyvissä tehtävissä. Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvassa vaarallisten aineiden kuljetuksessa vaadittavasta ajoluvasta säädetään puolustusministeriön asetuksella.

Ajoluvan vaatimisesta, ajoluvan myöntämisen edellytyksistä, ajoluvan voimassaoloajasta, ajoluvan uudistamisesta, ajoluvan saamiseksi tarvittavasta kokeesta ja ajoluvan mallista samoin kuin ajoluvan saamiseksi tarvittavasta koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajolupakoulutusohjelman ja ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tästä velvollisuudesta ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta, jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Lähettäjän ja kuljetuksen suorittajan on säilytettävä tässä momentissa tarkoitettut tiedot sisältävät asiakirjat vähintään kolmen kuukauden ajan lähettämisestä tai kuljetuksesta.

Onnettomuudesta ja uhkaavasta vaarasta vaarallisten aineiden kuljetuksessa on tehtävä ilmoitus 6 §:ssä tarkoitettulle, valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuljetukseen liittyvistä asiakirjoista sekä onnettomuudesta ja vaarasta tehtävistä ilmoituksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa:

- 1) 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista vähäisissä onnettomuuksissa ja vaaroissa;
- 2) radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä valmiussuunnitelmasta sekä säteilysuojaja laadunvarmistusohjelmasta;
- 3) muista kuin 2 momentissa tarkoitettuja onnettomuuksia ja vaaroja koskevista ilmoituksista ja selvityksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljetukseen liittyvien asiakirjojen, selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista.

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Kuljettaessa tie- tai rautatiekuljetuksena vaarallista ainetta, joka tahallisesti väärinkäytetynä saattaa aiheuttaa suurta vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle, kuljetukseen liittyvien osapuolten, kuten pakkaajan, lähettäjän, kuormaajan ja kuljetuksen suorittajan, on tehtävä ja pidettävä ajan tasalla toiminnassaan sovellettava turvasuunnitelma, jonka tulee sisältää toimenpiteet ja menettelyt vaarallisen aineen varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi. Turvasuunnitelma on pyydettyä annettava kuljetuksia valvovalle viranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on varustettava asianmukaisilla laitteilla tai turvattava muin järjestelyin varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta saa jättää tie- ja rautatiekuljetuksena kuljetettavaksi vain asianmukaisesti tunnistetulle kuljetuksen suorittajalle.

Vaarallisen aineen tie- ja rautatiekuljetukseen liittyvän tilapäiseen säilytykseen käytettävän ratapihan, terminaalin tai muun vastaavan alueen tulee olla mahdollisuuksien mukaan turvattu, jos säilytettävänä on 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta.

Vaarallisen aineen ilmakuljetukseen tai aluskuljetukseen liittyvien osapuolten on asianmukaisin turvatoimin ehkäistävä aineen varkaudet ja muu tahallinen väärinkäyttö. Alusten, satama-alueiden ja lentopaikkojen turvatoimista säädetään kuitenkin erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, sekä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alueiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset, ettei aineista niitä kuljettaessa tai tilapäisesti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys Liikenne- ja viestintävirasto nimeämälle ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Väylävirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, maakunnan sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuus selvityksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta sekä kuljetusyksiköiden erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja muista teknisistä yksityiskohdista.

13 a §

Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava, tarkastettava ja merkittävä sekä sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrätyt vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

Sen, joka vaarallisten aineiden kuljetusta varten saattaa markkinoille, luovuttaa tai ottaa käyttöön muun pakkauksen tai säiliön kuin kuljetettavan painelaitteen, on varmistettava, että se täyttää 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset. Tämä velvollisuus ei kuitenkaan koske vähittäismyyntipakkauksen käyttöön ottavaa yksityishenkilöä, joka käyttää tai aikoo käyttää sitä vapaa-ajan- tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

13 b §

Talouden toimijan velvollisuudet

Sen, joka saattaa kuljetettavan painelaitteen markkinoille, on varmistettava, että painelaite sekä sen suunnittelu, valmistus sekä painelaitetta koskevien asiakirjojen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä täyttävät säädetyt ja määrätyt vaatimukset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka:

- 1) toimittaa kuljetettavan painelaitteen saataville jakelua tai käyttöä varten;
- 2) ottaa kuljetuksessa käyttöön kuljetettavan painelaitteen, jonka vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu;
- 3) valmistaa kuljetettavan painelaitteen omaan käyttöönsä kuljetuksessa tai toiselle luovutettavaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, talouden toimijoita koskevat kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin 2 ja 5 luvussa tarkoitetut velvollisuudet. Direktiivissä omistajalle säädetyt velvollisuudet eivät kuitenkaan koske sitä, joka aikoo käyttää tai käyttää kuljetettavaa painelaitetta vapaa-ajan- tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuusmerkinnästä ja muusta vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia sovelletaan myös alus- ja ilmakuljetukseen tarkoitettuihin kuljetettaviin painelaitteisiin. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

13 c §

Tarkastuslaitokset ja niiden tehtävät

Tässä laissa tarkoitettuja tarkastuslaitoksia ovat:

- 1) VAK-tarkastuslaitos;
- 2) VAK-määräaikaistarkastusten laitos;
- 3) Säteilyturvakeskuksen tunnustama tarkastuslaitos;
- 4) A-tyypin ilmoitettu laitos;
- 5) B-tyypin ilmoitettu laitos; ja
- 6) A-tyypin ilmoitetun laitoksen valvonnassa oleva tarkastuspalvelu.

Tarkastuslaitoksilla on oikeus:

- 1) hyväksyä, tarkastaa ja testata pakkauksia ja säiliöitä;
- 2) suorittaa muut pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät tehtävät sekä niihin liittyvät toimenpiteet;
- 3) suorittaa kaikki kuljetettavista painelaitteista annetussa direktiivissä tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä ja tarkastuksia koskevissa menettelyissä tarkastuslaitoksille kuuluvat tehtävät;
- 4) suorittaa paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvät laatujärjestelmän arvioinnit ja hyväksynnät sekä niihin liittyvän valvonnan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitosten yhteistyöstä ja tarkastuslaitosten tehtävistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tehtävissä noudatettavista menettelyistä ja paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvästä laatujärjestelmän arvioinnista ja hyväksynnästä sekä niihin kuuluvasta valvonnasta.

Tarkastuslaitoksen on suoritettava itse tarkastuslaitostehtävät, jotka se sitoutuu tekemään. Edellä 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettu tarkastuslaitos voi kuitenkin antaa osia vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen, määräaikaistarkastukseen ja muihin tarkastuksiin liittyvistä tehtävistä hoidettavaksi alihankintana edellyttäen, että asiasta on sovittu toimeksiantajan kanssa. Näitä tehtäviä suorittavan tahon on kuitenkin sisällyttävä tarkastuslaitoksen akkreditointiin tai sen on oltava erikseen akkreditoitu, jos se hoitaa tehtäviä tarkastuslaitokselle, jolta edellytetään akkreditointi. Jos tämä taho on akkreditoitu erikseen, akkreditoinnin on oltava joko testaus- ja kalibrintilaboratorioiden pätevyyttä koskevan standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukainen ja tarkastuslaitoksen on todettava sen olevan riippumaton ja puolueeton testauslaboratorio, jotta se voi suorittaa akkreditointinsa mukaista testausta, tai akkreditoinnin on oltava 13 e §:n mukainen. Tarkastuslaitos vastaa alihankintana teettämistään toimenpiteistä. Tarkastuslaitoksen oikeudesta teettää tehtäviä alihankintana voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

Tarkastuslaitoksen on varmistettava, että alihankkija täyttää tarkastuslaitokselle säädetyt vaatimukset 13 e §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rekisteröitymistä koskevaa vaatimusta lukuun ottamatta. Tarkastuslaitoksen on myös valvottava alihankkijaa, ja sen on ilmoitettava tarkastuslaitoksen 13 d §:n mukaisesti tunnustaneelle viranomaiselle alihankintaa koskevista järjestelyistään.

13 d §

Tarkastuslaitosten tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa kuljetettaviin painelaitteisiin liittyviä, 13 c §:ssä tarkoitettuja tarkastuslaitostehtäviä suorittavat tarkastuslaitokset, Säteilyturvakeskus sellaiset tarkastuslaitokset, joiden tarkastuslaitostehtävät liittyvät radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettuihin pakkauksiin ja säiliöihin, sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto muut tarkastuslaitokset. Tunnustamispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen tehtävät sekä vahvistetaan tarkastuslaitoksen valvonnan laajuus ja valvontaan liittyvät järjestelyt. Päätöksessä voidaan asettaa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen.

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvissa kuljetuksissa käytettävien pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät, 13 c §:n 2 momentissa tarkoitetut tehtävät voi suorittaa myös sellainen sotilaslaitos tai sotilasviranomaisen, jonka pääesikunta on tunnustanut. Tällaisen tarkastuslaitoksen tulee soveltuvin osin täyttää tässä laissa tarkastuslaitokselle säädetty edellytykset, ja siihen sovelletaan muutoinkin soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään tarkastuslaitoksesta.

Tarkastuslaitoksen tunnustamista haetaan kirjallisesti siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan tunnustaminen kuuluu. Tunnustamisen hakemisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

13 e §

Tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen on täytettävä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevassa standardisissa SFS-EN ISO/IEC 17020 erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle asetetut edellytykset. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17020 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti. Tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) laitos on luotettava;
- 2) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 3) laitoksen harjoittama muu toiminta on erillään tarkastuslaitostoiminnasta;
- 4) laitos kykenee suorittamaan tarkastuslaitostoiminnassa edellytettävät testaukset ja tarkastukset säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 5) laitoksen toiminta on järjestetty siten, että toiminta on kohtuullisesti valvottavissa;
- 6) laitoksella on tarkastuslaitostehtäviin liittyvien asiakirjojen luotettava ja tarkoituksenmukainen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi kuljetettavien painelaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointeja, uudelleenarviointeja tai tarkastuksia suorittavan tarkastuslaitoksen on oltava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) akkreditoima 1 momentissa tarkoitettun standardin mukaiseksi A tai B tyyppin tarkastuslaitokseksi.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava tunnustamisen edellytyksiä koskevista muutoksista sille viranomaiselle, jonka tehtävänä on tunnustaa tarkastuslaitos.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytysten täyttämisen osoittamisesta, ennen 2 momentissa tarkoitettua akkreditointia suoritettavasta tarkastuslaitostoiminnasta ja tunnustamisen hakemisesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksistä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa, jos kuljetuksesta aiheutuisi aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista tai kuormaamista koskevin taikka muin erityistoimenpitein torjua.

Radioaktiivisen ja muun vaarallisen aineen kuljetukseen on hankittava ennakolta kuljetuksen hyväksyntä tai poikkeuslupa, jos kuljetus aiheuttaa erityisen vakavaa vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Kuljetuksen hyväksyntää ja poikkeuslupaa koskevaan päätökseen voidaan liittää kuljetusta ja kuljetettavaa ainetta koskevia ehtoja, joiden tarkoituksena on varmistaa kuljetuksen turvallisuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kuljetuksen hyväksynnästä ja poikkeusluvasta sekä niiden hakemisesta ja niitä koskevaan päätökseen liitettävistä ehdoista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2 momentissa tarkoitetuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista.

14 b §

Alueelliset kuljetusrajoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi kunnan perustellusta esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden kuljetusta tietyllä alueella, tiellä tai tien osalla, jos kuljetus siellä voi aiheuttaa huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoitusta asetettaessa on huolehdittava siitä, ettei mahdollisuuksia kuljettaa vaarallisia aineita rajoiteta enempää kuin on tarpeen kuljetuksista aiheutuvan vaaran torjumiseksi. Kunnan on tiedotettava aluettaan koskevasta rajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tien-, kadun- tai radanpitäjän esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta tietyssä tien-, kadun- tai radanpitäjän hallinnoimassa tunnelissa, jos kuljetus voi aiheuttaa huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoituksen tulee perustua hakijan toimittamaan, hakijasta riippumattoman toimielimen suorittamaan tunnelin vaarojen arviointiin, jossa otetaan huomioon ainakin sellaiset turvallisuuteen vaikuttavat tekijät kuin kuljetettavat aineet, tunnelin rakenteet ja varusteet. Lisäksi on otettava huomioon kuljetukseen käytettävissä olevat vaihtoehtoiset reitit. Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää rajoitukseen ehtoja, joilla varmistetaan kuljetusten turvallisuus. Hakijan on tiedotettava hallinnoimaansa aluetta koskevasta rajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarojen arvioinnista, kuljetusrajoitusten alaisista aineryhmistä, rajoituksen toteuttamisesta ja muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin kuljetusrajoituksiin liittyvistä seikoista.

17 a §

Virka-apu

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tulee tarvittaessa antaa virka-apua 6 §:ssä tarkoitetuille valvontaviranomaisille tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Jos tarkastuslaitos epäää pakkauksen tai säiliön vaatimustenmukaisuuden osoittamisen tai muun varmistamisen, päätökseen saa vaatia oikaisua tarkastuslaitokselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksessa noudatettavasta menettelystä oikaisuvaatimuksia käsiteltäessä.

Katsastustoimipaikan VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta sekä yksittäishyväksynnän myöntäjän VAK-hyväksyntää koskevassa asiassa tekemään päätökseen sekä 7 d §:ssä tarkoitettun jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja saa luovuttaa:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) muille tässä laissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille niiden tehtävien suorittamiseksi;
- 3) vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitaville ulkomaisille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille sekä kansainvälisille toimielimille näiden tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa lisäksi toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle yhtenäisestä menettelystä vaarallisten aineiden tiekuljetusten tarkastuksissa annetussa neuvoston direktiivissä 95/50/EY säädetyn tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteen toteuttamiseksi.

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitettun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 a §

Poikkeukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi muiden pakkausten ja säiliöiden kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden osalta myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Säteilyturvakeskus voi myöntää radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettuja poikkeuksia voidaan myöntää vain, jos poikkeamiseen on erityinen pakottava tarve taikka jos säännösten tai määräysten noudattaminen aiheuttaa

huomattavaa haittaa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää lisäksi, että vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

23 b §

Viranomaisten oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähettäviltä, kuljettavilta ja vastaanottavilta tiedot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastus- ja väylänpitoviranomaisille pelastustoimintaa ja väylänpitoa varten.

24 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten valmistukseen, rakenteeseen, tarkastukseen, merkintään, käyttöön ja hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksesta maastossa ja saaristoliikenteessä.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvista vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetuksista voidaan puolustusministeriön asetuksella antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poikkeavia säännöksiä ja puolustusministeriön päätöksellä yksittäistapauksia koskevia määräyksiä. Kun kuljetus tapahtuu puolustusvoimien ajoneuvolla, aluksella tai ilma-aluksella taikka kun kyse on muusta puolustusvoimien sisäisestä tie-, ilma-, meri- tai sisävesikuljetuksesta, pääesikunnalla on, siten kuin puolustusministeriön asetuksella tarkemmin säädetään, oikeus antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

Rajavartiolaitoksen aluksella tai ilma-aluksella tapahtuvista vaarallisten aineiden kuljetuksista on Rajavartiolaitoksella oikeus antaa tämän lain nojalla annettavista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

78.

Laki

vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaaratiedotteesta annetun lain (466/2012) 5 § seuraavasti:

5 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Vaaratiedotteen saa antaa:

- 1) pelastuslain (379/2011) 26 §:ssä tarkoitettu pelastusviranomainen;
- 2) poliisilaitos;
- 3) rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 4 §:ssä tarkoitettu rajavartioviranomainen;
- 4) Hätäkeskuslaitos;
- 5) Poliisihallitus;
- 6) poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu Poliisihallituksen alainen valtakunnallinen yksikkö;
- 7) Säteilyturvakeskus;
- 8) Ilmatieteen laitos;
- 9) Väylävirasto;
- 10) Liikenne- ja viestintävirasto;
- 11) Elintarviketurvallisuusvirasto;
- 12) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 13) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus;
- 14) ministeriö.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

79.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä tunnistamispalveluista annetun lain (617/2009) 2, 10, 12, 12 a, 16, 17, 29–38, 42, 42 a, 43–45, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat 2, 16, 29–38, 42, 42 a, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a § laissa 533/2016, 10 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, 12 a § laissa 139/2015, 17 § laeissa 139/2015, 533/2016 ja 816/2017, 43 ja 45 § osaksi laissa 533/2016, 44 § osaksi laeissa 664/2012 ja 533/2016 sekä 47 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *vahvalla sähköisellä* tunnistamisella sellaista henkilön, oikeushenkilön tai oikeushenkilöä edustavan luonnollisen henkilön yksilöimistä ja tunnisteiden aitouden ja oikeellisuuden todentamista sähköistä menetelmää käyttäen, joka täyttää sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun korotetun varmuustason tai mainitun kohdan c alakohdassa tarkoitetun korkean varmuustason vaatimukset;
- 2) *tunnistusvälineellä* sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sähköisen tunnistamisen menetelmää;
- 3) *tunnistuspalvelun tarjoajalla* tunnistusvälityspalvelun tarjoajaa tai tunnistusvälineen tarjoajaa;
- 4) *tunnistusvälineen tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa tai laskee liikkeelle vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineitä yleisölle sekä tarjoaa tunnistusvälineettään tunnistusvälityspalvelun tarjoajalle välitettäväksi luottamusverkostossa;
- 5) *tunnistusvälityspalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka välittää vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistustapahtumia sähköiseen tunnistukseen luottavalle osapuolelle;
- 6) *tunnistusvälineen haltijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jolle tunnistuspalvelun tarjoaja on sopimukseen perustuen antanut tunnistusvälineen;
- 7) *ensitunnistamisella* tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyden todentamista välineen hankkimisen yhteydessä;
- 8) *varmenteella* sähköistä todistusta, joka todentaa henkilöllisyyden tai todentaa henkilöllisyyden ja liittää luottamuspalvelun todentamistiedot luottamuspalvelun käyttäjään ja jota voidaan käyttää vahvassa sähköisessä tunnistamisessa ja luottamuspalveluissa;
- 9) *varmentajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa varmenteita yleisölle;
- 10) *luottamusverkostolla* Liikenne- ja viestintäviraston ilmoituksen tehneiden tunnistuspalvelun tarjoajien verkostoa;
- 11) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parla-

mentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua elintä, joka on akkreditoitu mainitun asetuksen mukaisesti.

Tässä laissa sähköisellä allekirjoituksella, luottamuspalvelulla, kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella, sähköisen tunnistamisen järjestelmällä sekä luottavalla osapuolella tarkoitetaan samaa kuin sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklassa.

10 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toiminnan aloittamisesta

Suomeen sijoittautuneen tunnistuspalvelun tarjoajan on ennen toimintansa aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoituksen voi tehdä myös sellainen tunnistuspalvelun tarjoajien yhteenliittymä, jonka hallinnoimaa palvelua on pidettävä yhtenä tunnistuspalveluna.

Ilmoituksessa on oltava:

- 1) palveluntarjoajan nimi;
- 2) palveluntarjoajan täydelliset yhteystiedot;
- 3) tiedot tarjottavista palveluista;
- 4) selvitykset hakijaa ja hakijan toimintaa koskevien 8, 8 a, 9, 13 ja 14 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisestä;
- 5) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, muun ulkoisen arviointilaitoksen taikka sisäisen tarkastuslaitoksen laatima tarkastuskertomus riippumattomasta arvioinnista 29 §:n mukaisesti;
- 6) muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on viipymättä ilmoitettava 2 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta sekä toimintojen siirtymisestä toiselle palveluntarjoajalle.

12 §

Tunnistuspalvelun tarjoajia koskeva rekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää julkista rekisteriä 10 §:n mukaisen ilmoituksen tekneistä tunnistuspalvelun tarjoajista ja niiden tarjoamista palveluista.

Liikenne- ja viestintävirasto on 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan kiellettävä palveluntarjoajaa tarjoamasta palveluaan vahvana sähköisenä tunnistamisena, jos palvelu tai palveluntarjoaja ei täytä tässä luvussa asetettuja vaatimuksia. Jos puutteellisuutta voidaan pitää ainoastaan vähäisenä, Liikenne- ja viestintävirasto voi kehottaa palveluntarjoajaa korjaamaan puutteellisuuden määräjassa.

12 a §

Tunnistuspalvelun tarjoajien verkosto

Tunnistuspalvelun tarjoajan tehdessä 10 §:n mukaisen ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastoon, tunnistuspalvelun tarjoaja liittyy osaksi luottamusverkostoa.

Luottamusverkostoon kuuluvan tunnistuspalvelun tarjoajan on noudatettava sellaisia hallinnollisia käytäntöjä, jotka mahdollistavat tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien sähköisten palveluntarjoajien tarjoamien palveluiden yhteentoimivuuden sekä tarjottava tekniset rajapinnat, jotka luovat edellytykset tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien toimijoiden väliselle toiminnalle.

Sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan lähettäessä sähköiseen tunnistusvälineeseen liittyvää tietoa toiselle sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajalle edelleen välitettäväksi, välitettävästä tunnistetiedosta tulee suorittaa lähettäjälle korvaus. Välitettävästä tunnistetiedosta perittävä korvaus voi olla enintään 10 senttiä. Korvauksen tasoa tullaan arvioimaan vuosittain.

Tunnistuspalvelun tarjoajat vastaavat yhteistyössä teknisten rajapintojen ja hallinnollisten käytäntöjen yhteentoimivuudesta.

Luottamusverkoston hallinnollisista käytännöistä, teknisistä rajapinnoista ja hallinnollisista vastuista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä Liikenne- ja viestintävirastolle palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Jos uhka tai häiriö kohdistuu luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettuun tietojen suojaamiseen, tunnistuspalvelun tarjoajan on ilmoitettava asiasta myös tietosuojavaltuutetulle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tavoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioiduista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

17 §

Tunnistusvälineen hakijana olevan luonnollisen henkilön tunnistaminen

Ensitunnistamisessa luonnollisen henkilön tunnistaminen tulee tehdä henkilökohtaisesti tai sähköisesti siten, että sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksen liitteen kohdassa 2.1.2 korotetulle tai korkealle varmuustasolle säädetyt vaatimukset täyttyvät. Henkilön henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan tai tässä laissa tarkoitettuun vahvaan sähköiseen tunnistusvälineeseen. Lisäksi henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua julkisen tai yksityisen tahon aiemmin muuhun tarkoitukseen kuin vahvan sähköisen tunnistusvälineen myöntämiseen käyttämään menettelyyn, jonka Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy menettelyä koskevien säännösten ja viranomaisvalvonnan perusteella tai 28 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen vahvistuksen perusteella.

Ensitunnistamisessa, joka perustuu yksinomaan viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan, hyväksyttäviä asiakirjoja ovat voimassa oleva Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

Jos tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti todentaa, hakemukseen liittyvän ensitunnistamisen tekee poliisi. Poliisin tekemästä ensitunnistamisesta tunnistusvälineen hakijalle aiheutuva kustannus on julkisoikeudellinen suorite. Suoritteen maksullisuudesta säädetään valtion maksuperustelaissa.

Olemassa olevan vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla on voitava hakea vastaavan tasoista sähköistä tunnistusvälinettä. Aiempaan tunnistukseen luottava vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoaja vastaa mahdollisesta tunnituksen virheellisyydestä suhteessa vahingon kärsineeseen.

Kun tunnistusvälineen tarjoaja lähettää tiedon tekemästään ensitunnistamisesta toiselle tunnistusvälineen tarjoajalle, jotta tämä voisi myöntää sähköisen tunnistusvälineen, se saa perä oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen.

Oikeudenmukainen ja kohtuullinen korvaus perustuu Suomessa toimivien tunnistusvälineen tarjoajien perimien ensitunnistamistietojen hintojen mediaaniin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa päätöksen 6 momentissa tarkoitettun oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen enimmäistasosta sentin tarkkuudella siten, että se laskee vuosittain 25 prosenttia mutta on kuitenkin vähintään 35 senttiä ja enintään 5 euroa.

29 §

Sähköisen tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointi

Tunnistuspalvelun tarjoajan on määräajoin teetettävä palvelulleen 28 §:ssä mainitun arviointielimen arviointi siitä, täyttääkö tunnistuspalvelu tässä laissa säädetty yhteentoimivuutta, tietoturva, tietosuojaa ja muuta luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Euroopan komissiolle ilmoitettavan sähköisen tunnistamisen järjestelmän vaatimustenmukaisuuden arvioinnista säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa sekä sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksessa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä arviointiperusteeksi edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen säädösten lisäksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvasuhteita koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvasuhteita tai menettelyjä.

30 §

Sähköisen tunnistamisen kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

EU:n sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuuksjärjestelmään liittyvän kansallisen rajapinnan (kansallinen solmupiste) vaatimustenmukaisuus on osoitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai muun ulkoisen arviointilaitoksen tekemällä arvioinnilla.

Kansallisen solmupisteen vaatimuksista säädetään yhteentoimivuuksjärjestelmän vahvistamisesta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 12 artiklan 8 kohdan mukaisesti annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/1501. Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä kansallisen

HE 61/2018 vp

solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä.

31 §

Tarkastuskertomus

Tunnistuspalvelun tarjoajan ja Väestörekisterikeskuksen on hankittava vaatimustenmukaisuuden arvioinnista tarkastuskertomus, joka toimitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle.

Tarkastuskertomus on voimassa arvioinnissa käytetyn standardin määrittelemän ajan, kuitenkin enintään 2 vuotta.

32 §

Luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden vahvistaminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tarkastaa hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyyn luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden noudattaen, mitä siitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä arviointiperusteeksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvasuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvasuustandardeja tai menettelyjä.

33 §

Arviointielintä koskevat yleiset vaatimukset

Edellä 28 §:ssä mainittuja arviointielimiä koskevat seuraavat pätevyysvaatimukset:

- 1) se on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton arvioinnin kohteista;
- 2) sen henkilökunnalla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus arviointitoimintaan kuuluvissa tehtävissä;
- 3) sillä on arviointitoiminnan edellyttämät laitteet, tilat, välineet ja järjestelmät;
- 4) sillä on asianmukaiset ohjeet toimintaansa ja sen seurantaan varten.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyistä vaatimuksista säädetään 42 §:ssä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on osoitettava 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttyminen kansallisen akkreditointiyksikön akkreditoinnilla noudattaen, mitä siitä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteamisesta annetussa laissa (920/2005) säädetään.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on esitettävä 10 §:ssä säädettyssä ilmoituksessa selvitys siitä, että sen vaatimustenmukaisuuden arvioinut muu ulkoinen arviointilaitos tai sisäinen tarkastuslaitos täyttää 1 momentissa säädetty vaatimukset. Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttäminen on osoitettava 3 momentissa tarkoitettulla akkreditoinnilla tai muulla yleisesti käytettyyn standardiin perustuvalla riippumattomalla menettelyllä.

Ulkomaisen akkreditointiyksikön antama akkreditointi vastaa 3 ja 4 momentissa tarkoitettua akkreditointipäätöstä.

34 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Arviointilaitos voidaan hyväksyä määräajaksi, jos siihen on erityinen syy. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksymistä koskevaan päätökseen sisällyttää arviointilaitoksen pätevyysaluetta ja valvontaa sekä toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

35 §

Hakemus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos hyväksytään hakemuksen perusteella. Hakemukseen on liitettävä hakijaa ja sen toimintaa koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida 33 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemusta käsiteltäessä hankkia lausuntoja sekä antaa hakemuksen ja siinä esitettyjen tietojen arvioimisen ulkopuolisille asiantuntijoille.

36 §

Hyväksytyin sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta nimetä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 30 artiklassa ja 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yksityisiä tai julkisia sertifiointilaitoksia, joiden tehtävänä on sertifioida hyväksytyin sähköisen allekirjoituksen tai hyväksytyin sähköisen leiman luontivälineitä. Sertifiointilaitos voidaan nimetä määräajaksi. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Sertifiointilaitoksen tulee olla toiminnallisesti ja taloudellisesti sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineiden valmistajista riippumaton. Sillä tulee olla toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet.

37 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen toiminta

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ja sertifiointilaitos voivat tehtävässään käyttää apunaan organisaation ulkopuolisia henkilöitä. Arviointilaitos ja sertifiointilaitos vastaavat myös apunaan käyttämiensä henkilöiden työstä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) sekä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai sertifiointilaitoksen taikka niiden käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen tai nimeämisen edellytysten täyttymiseen.

38 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei täytä sille säädettyjä edellytyksiä tai toimii olennaisesti säännösten vastaisesti, Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava sille riittävä määräaika asian korjaamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen, jos arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei ole korjannut toimintaansa 1 momentin nojalla asetetussa määräajassa ja kyseessä on olennainen rikkomus tai laiminlyönti.

42 §

Yleinen ohjaus sekä Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Vahvan sähköisen tunnistamisen ja sähköisten luottamuspalveluiden yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluvat liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) tunnistusjärjestelmän 8 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista turvallisuutta ja luotettavuutta koskevista vaatimuksista;

2) 10 §:ssä tarkoitettujen ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle;

3) 12 a §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottamusverkoston rajapintojen ominaisuuksista;

4) siitä, milloin 16 §:ssä tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä 16 §:n 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta;

5) 29, 30 ja 32 §:ssä tarkoitetuista arvioitavan tunnistus- tai luottamuspalvelun sekä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista;

6) 33 §:ssä säädettyistä vaatimustenmukaisuuden arviointielimen pätevyysvaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään;

7) 35 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle;

8) 36 §:ssä tarkoitettua sertifiointilaitosta koskevista vaatimuksista, sertifiointissa noudatettavasta menettelystä sekä sähköisen allekirjoituksen ja leiman luontivälinettä koskevista vaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

42 a §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen mukaisesti:

1) osallistua Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön asetuksen 12 artiklassa tarkoitettussa sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmässä ja sitä varten perustetussa yhteistyöverkostossa;

2) ilmoittaa sähköisen tunnistamisen järjestelmiä Euroopan komissiolle asetuksen 7–10 artiklan mukaisesti;

3) toimia asetuksen 17 artiklassa tarkoitettuna valvontaelimenä ja hoitaa sille asetuksessa säädettyjä tehtäviä;

4) ylläpitää ja julkaista luetteloita Suomessa hyväksytyistä luottamuspalveluiden tarjoajista ja niiden tarjoamista hyväksytyistä luottamuspalveluista asetuksen 22 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisuvalltaan eivät kuulu osapuolten välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta koskevat asiat.

43 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään ja jotka toimivat näiden lukuun.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtäväänsä suorittaessaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettut tiedonsaantioikeudet.

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla ja tietosuojavaltuutetulla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Finanssivalvonnalle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi. Finanssivalvonnalla ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on vastaava oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle ja tietosuojavaltuutetulle tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa sekä keskenään.

45 §

Hallintopakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä taikka sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta tai sen nojalla annettuja säännöksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Teettämällä suoritettujen toimenpiteiden kustannukset suoritetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

45 a §

Väliaikainen päätös

Jos sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta, tätä lakia taikka niiden nojalla annettua säännöstä tai määräystä koskeva virhe tai laiminlyönti taikka tietoturvahäiriö vaarantaa välittömästi ja olennaisesti tunnistus- tai luottamuspalvelun luotettavuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 45 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen kohteena olevalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaisena toimenä Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää tai keskeyttää:

- 1) tunnistusmenetelmän tarjoamisen vahvana sähköisenä tunnistamisena;
- 2) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 17 kohdassa tarkoitetun hyväksytyin luottamuspalvelun tarjoamisen;
- 3) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitetun sähköisen tunnistamisen järjestelmän tarjoamisen;
- 4) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 7 artiklan f kohdassa tarkoitetun todentamisen tarjoamisen.

Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen saa hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 45 §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyin sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytyjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Tietosuojaavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan yleisessä tietosuoja-asetuksessa ja tietosuoja-laissa (/) tarkoitetut tarkastusoikeudet.

47 §

Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavat maksut

Kun 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tehnyt tunnistuspalvelun tarjoaja tai palveluntarjoajien yhteenliittymä rekisteröidään ensimmäisen kerran, sen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle 5 000 euron rekisteröimismaksu. Lisäksi tunnistuspalvelun tarjoajan tai yhteenliittymä-

män on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain yhteensä 14 000 euron valvontamaksu kaikkien tarjoamiensa tunnistuspalveluiden valvonnasta.

Sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 21 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen tehneen hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyä luottamuspalvelua tarjoavan varmentajan on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle 5 000 euron rekisteröimismaksu kustakin tarjoamastaan luottamuspalvelusta. Lisäksi edellä mainittujen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 14 000 euron valvontamaksu ensimmäisestä tarjoamastaan hyväksytystä luottamuspalvelusta ja sitä seuraavista tarjoamistaan hyväksytyistä luottamuspalveluista vuosittain 9 000 euroa. Jos hyväksytyjä luottamuspalveluja tarjoava varmentaja tekee myös 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, sen on lisäksi suoritettava 1 momentissa tarkoitettu rekisteröimismaksu.

Edellä 34 §:n mukaisesti hyväksytyyn vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi arviointilaitoksen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Edellä 36 §:n mukaisesti nimetyn sertifiointilaitoksen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi sertifiointilaitoksen on suoritettava vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Rekisteröimismaksu, nimeämismaksu ja valvontamaksu kattavat niitä kustannuksia, joita aiheutuu Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta. Valvontamaksu on suoritettava täysimääräisesti myös toiminnan ensimmäisenä vuotena, vaikka toiminta aloitettaisiin kesken vuotta. Valvontamaksua ei palauteta, vaikka palveluntarjoaja lopettaisi toimintansa kesken vuotta.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun määrää maksettavaksi Liikenne- ja viestintävirasto ja ne ovat suoraan ulosottokelpoisia. Liikenne- ja viestintäviraston maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 49 §:n 1 momentissa säädetään. Tarkempia säännöksiä maksujen täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa. Jollei maksuja suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitusta tarkastuksesta peritään sen kohteena olevalta tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset noudattaen valtion maksuperustelakia.

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojavaltuutetun päätökseen säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/).

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

80.

Laki

valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 3 ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat 3 § laeissa 395/2003, 475/2012 ja 1170/2016 sekä 4 § laissa 1216/2014, seuraavasti:

3 §

Valtion televisio- ja radiorahasto ja sen varat

Edellä 1 §:ssä säädettyä tarkoitusta varten on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion televisio- ja radiorahasto, jota hoitaa Liikenne- ja viestintävirasto.

Rahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa. Määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Mitä 2 momentissa säädetään määrärahan suuruuden tarkistamisesta vuosittain, ei sovelleta vuosina 2017 ja 2018.

4 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajan on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

- 1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tuloksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;
- 3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu sen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

HE 61/2018 vp

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintävirasto on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

81.

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 § sellaisena kuin se on laeissa 948/2017, (/) ja (/), seuraavasti:

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

- 1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;
- 2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;
- 3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;
- 4) viraston päällikön virka;
- 5) ulkoasiainhallinnon virka;
- 6) tuomarin virka sekä virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;
- 7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä rajavartiolaitoksen virka;
- 8) puolustusministeriön ja puolustusvoimien virka;
- 9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;
- 10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;
- 11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohdajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;
- 12) Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohdajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä;
- 13) Energiaviraston ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

HE 61/2018 vp

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimittämisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

82.

Laki

verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016)
3–7 ja 9–14 § seuraavasti:

3 §

Yhteiskäyttö

Verkkotoimija on velvollinen luovuttamaan käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Verkkotoimijan on pyynnössä määriteltävä hanke aikatauluineen sekä tarvitsemansa verkon osat. Jos pyyntö ei ole riittävän yksilöity, verkkotoimijan on viipymättä pyydettävä pyynnön esittänyttä verkkotoimijaa täydentämään pyyntöään. Verkkotoimija voi kieltäytyä myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa vain, jos kieltäytymiselle on jokin seuraavista perusteista:

- 1) fyysisen infrastruktuurin tekninen soveltumattomuus yhteiskäyttöön;
- 2) verkkotoimijan oma käyttö ja kohtuullinen tuleva tarve;
- 3) yleisen tai kansallisen turvallisuuden vaarantuminen;
- 4) muiden samassa fyysisessä infrastruktuurissa tarjottavien palvelujen vaarantuminen.

Verkkotoimijan on vastattava kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettuun pyyntöön kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sekä perusteltava mahdollinen kieltäytymisensä. Jos verkkotoimija kieltäytyy myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa, jättää vastaamatta käyttöoikeuspyyntöön edellä mainitussa määräajassa tai jos käyttöoikeuden ehdoista ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeuspyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

Jos käyttöoikeuspyyntö kohdistuu kolmannen osapuolen alueelle sijoitettuun fyysiseen infrastruktuuriin, pyynnön esittäjä vastaa tarpeellisen käyttöoikeuden hankinnasta.

4 §

Yhteisrakentaminen

Verkkotoimijan on suostuttava toisen verkkotoimijan fyysisen infrastruktuurin yhteisrakentamista ja verkkojen yhteisrakentamista koskevaan pyyntöön oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Pyyntö on esitettävä kirjallisena ja yksilöitynä. Kohtuulliseen pyyntöön on suostuttava, jollei yhteisrakentaminen:

- 1) lisää verkkotoimijoiden kustannuksia erillirakentamiseen verrattuna;
- 2) koske vähäistä rakennushanketta; tai
- 3) vaaranna verkon turvallisuutta tai verkon käyttöä aiottuun tarkoitukseen.

Yhteisrakentamista koskeva pyyntö on jätettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja viimeistään kuukautta ennen kuin hankkeeseen haetaan lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jollei toisin sovita, yhteisrakentamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan verkkotoimijoiden kesken erillirakentamisesta aiheutuvien arvioitujen kustannusten suhteessa.

Jos verkkotoimija kieltäytyy täyttämästä toisen verkkotoimijan yhteisrakentamista koskevaa pyyntöä tai jos ehdoista ei päästä sopimukseen kuukauden kuluessa yhteisrakentamista koske-

HE 61/2018 vp

van pyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

5 §

Keskitetty tietopiste

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustoista;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenettelyistä;
- 4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvaluutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) yritys- ja liikesalaisuuksia.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisumenettelyistä säädetään hallintolaisissa (434/2003).

6 §

Keskitetyn tietopisteen toiminnan järjestäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtävää itse tai hankkia sen palveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta edellyttäen, että palveluntuottajalle siirrettävät tehtävät ovat luonteeltaan teknisiä ja avustavia. Palveluntuottaja ei saa käyttää tehtävää hoitaessaan saamia tietoja hyväksi muussa liiketoiminnassaan.

Palveluntuottajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 5 §:n 1 momentin mukaisia tehtäviä. Palveluntuottajan palveluksessa olevan henkilön on 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), hallintolaisissa, arkistolaisissa (831/1994), kielilaisissa (423/2003) ja saamen kielilaisissa (1086/2003) säädetään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7 §

Tiedonantovelvollisuus

Verkkotoimijan on annettava keskitetyn tietopisteen kautta saataville 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja niitä koskevat muutokset digitaalisessa muodossa ja ilman aiheetonta viivytystä.

Verkkotoimijan on tarvittaessa annettava omaa toimintaansa koskevat 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot suoraan toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Tiedot on luovutettava kahden kuukauden kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottopäivästä oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Verkkotoimija voi kieltäytyä tietojen antamisesta 5 §:n 2 momentissa tarkoi-

tetuilla perusteilla. Julkisyhteisöllä ei ole velvollisuutta muuttaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja digitaaliseen muotoon.

Julkisyhteisön, jolla on hallussaan digitaalisessa muodossa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, on annettava nämä tiedot ja niitä koskevat muutokset keskitetyn tietopisteen kautta saataville kahden kuukauden kuluessa tietojen vastaanottopäivästä, jos tiedot eivät ole muutoin saatavilla keskitetyn tietopisteen kautta. Määräaikaa voidaan pidentää enintään yhdellä kuukaudella, jos se on tarpeen toimitettujen tietojen luotettavuuden varmistamiseksi.

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvollisuuksista syntyy riitaa, se jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

9 §

Paikan päällä tehtävät selvitykset

Verkkotoimijan on toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä tarvittaessa sallittava paikan päällä tehtävät selvitykset, jotka kohdistuvat sen fyysisen infrastruktuurin yksittäisiin osiin. Verkkotoimija voi kieltäytyä paikan päällä tehtävistä selvityksistä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla.

Pyyntöön on annettava kirjallinen vastaus kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun pyynnön vastaanottopäivästä.

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvollisuuksista syntyy riitaa, se, jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian Liikenne- ja viestintäviraston ratkaistavaksi.

10 §

Valvonta ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä. Liikenne- ja viestintäviraston on edistettävä verkkotoimijoiden yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan verkkotoimijoiden väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittelemalla. Liikenne- ja viestintäviraston on poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta tehtävä päätös neljän kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 3 §:ssä tarkoitettussa asiassa ja kahden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 4, 7 ja 9 §:ssä tarkoitettussa asiassa.

Jos joku rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

11 §

Riidanratkaisua tukeva asiantuntijaryhmä

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on avustaa Liikenne- ja viestintävirastoa erimielisyyksien ratkaisemisessa. Työryhmässä ovat edustettuina 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen verkkojen ja tämän lain soveltamisen kannalta keskeiset toimialat sekä niillä toimivat viranomaiset.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa työryhmän jäsenelle tarvittavia tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä tai välitystietoja.

HE 61/2018 vp

Työryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

12 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot salassapitosäännösten estämättä niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Tiedot on luovutettava maksutta ja ilman aiheetonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

13 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus antaa määräyksiä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen vähimmäissisällöstä, digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyssä ja siirtämisessä tarvittavien järjestelmien yhteentoimivuudesta ja tietoturvasta.

14 §

Valitus

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muuttanut sitä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

83.

Laki

vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesihuoltolain (119/2001) 35 §, sellaisena kuin se on laissa (/), seuraavasti:

35 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

84.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1, 6–13, 41 ja 42 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laissa (/) sekä 11 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

1 §

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

6 §

Ennakoilmoittaminen

Suomessa voimassa olevat vaatimukset täyttävän uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot voidaan ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ennen vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Niitä seikkoja, jotka on ilmoitettu ennakkoon, ei tarvitse ilmoittaa 8 §:ssä tarkoitetun ensirekisteröinnin yhteydessä.

Ennakoilmoituksen voi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja:

- 1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) joka on vakavarainen ja asiantunteva;
- 3) jolla on tai joka saa valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot ja tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta; ja
- 4) jolla on sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta.

Ennen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä hakijan on osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että se täyttää 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista.

7 §

Rekisteri-ilmoitus

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä lopullista poistoa koskevat tiedot on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

8 §

Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin Suomessa voimassa olevista vaatimustenmukaisuusvaikutuksista;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

9 §

Muutosrekisteröinti

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja; tai
- 3) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa.

10 §

Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja on velvollinen 30 päivässä vesikulkuneuvon tai sen moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään luotettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu.

11 §

Rekisteröintitodistus

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee vesikulkuneuvoa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa vesikulkuneuvon ensirekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen. Rekisteröintitodistukseen merkitään vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot rekisteröintitodistukseen merkitään.

Rekisteröintitodistukseen merkitään tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos alus on merilain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla suomalainen, kun se rekisteröidään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa uuden rekisteröintitodistuksen, jos rekisteröintitodistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuu muutoksia.

Rekisteröintitodistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä, jos liikenneasioiden rekisteriin merkityt vesikulkuneuvoa koskevat tiedot eivät ole muutoin todennettavissa. Liikenneasioiden rekisteriin tehty rekisteri-ilmoitus ensirekisteröinnistä oikeuttaa kuitenkin käyttämään vesikulkuneuvoa ilman rekisteröintitodistusta 30 päivän ajan rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen mallin.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimittamisesta asiakkaille. Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatetaan 6 luvun säännöksiä.

12 §

Rekisteritunnus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ensirekisteröinnin yhteydessä vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen. Rekisteritunnus koostuu kirjain- ja numerosarjasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity myös 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusaluerekisteriin, voidaan vesikulkuneuvo jättää varustamatta tämän lain mukaisella rekisteritunnuksella.

13 §

Koetunnus

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuoja, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja voi käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa koeajossa, myynninedistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinonsa harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos Liikenne- ja viestintävirasto on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Koetunnus on voimassa toistaiseksi. Koetunnus voidaan peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut luopuvansa siitä, jos elinkeinonharjoittaja on käyttänyt koetunnusta tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti tai jos koetunnuksen peruuttamiseen on muita erityisiä syitä.

Koetunnuksen antamisesta Liikenne- ja viestintävirasto antaa elinkeinonharjoittajalle todistuksen. Todistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo on varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti.

Koetunnusta koskevaan todistukseen sovelletaan, mitä 11 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään rekisteröintitodistuksesta.

HE 61/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä sekä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään todistukseen.

41 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 39 tai 40 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on 1 momentissa tarkoitettu, voi Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, rajavartiolaitos tai Tulli muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

42 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/) säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

85.

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesiliikennelain (463/1996) 6, 9, 15–19, 21 a, 22, 23 ja 26 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6, 15 ja 17 § osaksi laissa 1294/2009, 9, 16, 18, 21 a, 23 ja 26 §
laissa 1294/2009, 19 § osaksi laeissa 1294/2009 ja 595/2011, 21 § osaksi laeissa 691/2000,
1294/2009 ja 549/2014 sekä 22 § laissa 1003/2015, seuraavasti:

6 §

Vesikulkuneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset

Vesikulkuneuvon kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolla ei ole olosuhteisiin nähden tarvittavaa ikää, kykyä ja taitoa.

Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa kuljettaa vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi, ottaen huomioon vesikulkuneuvon koon, lajin, käyttötarkoituksen ja liikkumisalueen, määrätä, että tietyn vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen kulkuneuvon kuljettajan on oltava täyttänyt 18 vuotta ja osoittanut Liikenne- ja viestintäviraston tarkemmin edellyttämät tiedot ja kyvyn kysymyksessä olevan vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen vesikulkuneuvon kuljettamiseen.

9 §

Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset

Vesikulkuneuvojen rakenteesta ja niiden moottoreista sekä varusteista ja tarvikkeista voidaan valtioneuvoston asetuksella antaa sellaisia säännöksiä, jotka turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai ympäristöhaittojen ehkäisemisen vuoksi katsotaan tarpeellisiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden sekä varusteiden ja tarvikkeiden ominaisuuksista, rakenteesta, laadusta, määrästä, kunnosta ja käytöstä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistapauksessa erityisestä syystä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, moottoria, varusteita ja tarvikkeita koskevista säännöksistä. Lisäksi virasto voi myöntää veneurheilutapahtuman järjestäjän pyynnöstä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, varusteita ja varustuksia koskevista säännöksistä ja määräyksistä tapahtumaan osallistuville vesikulkuneuvoille varmistuttuaan, että vesikulkuneuvojen turvallisuudesta on muulla tavoin huolehdittu.

15 §

Alueelliset kiellot ja rajoitukset

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määrääjäksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön,

kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää Liikenne- ja viestintävirasto ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista Valtion lupa- ja valvontavirasto.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee Puolustusvoimien toimintaa.

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle Valtion lupa- ja valvontavirasto tai, jos kysymys on kauppamerenkulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, Liikenne- ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määräämiseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen, maakunta taikka sellainen viranomainen, yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määräämisen voi panna vireille myös Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto ja Valtion lupa- ja valvontavirasto.

Ennen kiellon tai rajoituksen määräämistä Liikenne- ja viestintäviraston tai Valtion lupa- ja valvontaviraston on kuultava kuntaa, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee, sekä varattava maakunnalle ja niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kielto tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Liikenne- ja viestintävirasto tai Valtion lupa- ja valvontavirasto voi määrätä, että sen antama kielto- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrätyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

19 §

Kiellon ja rajoituksen merkitseminen

HE 61/2018 vp

Kielto tai rajoitus on, jos se on mahdollista, merkittävä vesialueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä yleisellä kulkuväylällä vastaa väylänpitäjä ja muualla se kunta, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee.

Kielto- ja rajoitusmerkkeinä käytetään Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen mukaisia vesiliikennemerkkejä.

Kieltoa ja rajoitusta osoittavien merkkien asettamisessa noudatetaan, mitä vesilain 10 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta asettaa merenkulun turvalaitteita vesistöön tai sen rannalle.

21 a §

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestäminen

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestämisestä vastaa Väylävirasto. Väylävirasto tekee yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimuksen, jolla palveluntuottajat sitoutuvat huolehtimaan kanavaliikenteen ohjauspalvelujen tuottamisesta tietyllä toimialueella.

Kanavaliikenteen ohjauspalveluja on tarjottava tasapuolisesti kaikille aluksille.

Ohjauspalvelujen tarjonnassa on noudatettava hyvän hallinnon vaatimuksia.

Ohjauspalvelujen tarjoamiseen osallistuvaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan kanavaliikenteen ohjauspalveluun välittömästi liittyviä tehtäviä.

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Valitus, joka koskee Valtion lupa- ja valvontaviraston tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka Liikenne- ja viestintäviraston 15 §:n 2 momentin tai 16 §:n 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määräämistä tai muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli.

26 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

HE 61/2018 vp

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä sekä vesiliikenteen ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä vesiliikenteen ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta, vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

86.

Laki

väylämaksulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väylämaksulain (1122/2005) 1, 3 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat 1 ja 3 § laissa 1214/2014 sekä 9 § laissa 1309/2009, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Suomen aluevesillä kauppamerenkulkua harjoittavasta aluksesta suoritetaan valtiolle väylämaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta alukseen:

- 1) joka liikennöi Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella;
- 2) joka matkalla ulkomaisesta satamasta toiseen kulkee Suomen aluevesien kautta poikkeamatta Suomessa satamaan;
- 3) joka saapuu Suomeen ja lähtee Suomesta Saimaan kanavan kautta poikkeamatta Suomen rannikon satamaan;
- 4) jonka nettovetoisuus on alle 300 ja joka on 2 §:n 3 kohdassa määritelty risteilyalus tai 2 §:n 4 kohdassa määritelty lastialus;
- 5) jonka nettovetoisuus on alle 600 ja joka on 2 §:n 1 kohdassa määritelty matkustaja-alus;
- 6) jota käytetään jäänmurtoon Suomen sisäisillä tai ulkoisilla aluevesillä ja joka tuottaa Väylävirastolle jäänmurtopalveluja sopimus- tai valtiosopimus pohjaisesti.

3 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tulli vastaa väylämaksun toimittamisesta ja valvonnasta.

Tullilla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä muilta viranomaisilta ja julkista tehtävää hoitavilta 2 §:n 12 kohdan mukaista edustajuutta ja 2 §:n 13 kohdan mukaista asiakasta koskevaa lupaharkintaa varten kaikki tarpeelliset tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida lupanhakijan ja lupanhaltijan luotettavuutta, sopivuutta, kykyä tai muuta ominaisuutta suoriutua lupaehdoissa mainittujen tai muiden luvan edellytysten täyttämistä. Lisäksi Tullilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada perintää varten asiakkaasta tämän omaisuutta ja varallisuutta, vakavaraisuutta, velkoja, maksuhäiriöitä, maksujärjestelyitä ja muut taloudellista toimintaa ja taloudellista asemaa koskevat tiedot.

Liikenne- ja viestintäviraston on salassapitosäännösten estämättä toimitettava sähköisesti alusliikennepalvelulain (623/2005) 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään ajantasaiset tiedot alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun jääluokkaluetteluun merkityistä aluksista ja niiden jääluokista. Liikenne- ja viestintäviraston on annettava Tullille tämän lain soveltamisessa tarvittavia tietoja, selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. Viraston on tarvittaessa annettava Tullille myös muuta virka-apua.

Tulli voi salassapitosäännösten estämättä antaa liikenne- ja viestintäministeriölle, Liikenne- ja viestintävirastolle ja Väylävirastolle näiden tämän lain soveltamisessa tarvitsemia tietoja,

HE 61/2018 vp

selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. Tullin on tarvittaessa annettava liikenne- ja viestintäministeriölle, Liikenne- ja viestintävirastolle ja Väylävirastolle myös muuta virka-apua.

9 §

Aluksen nettovetoisuuden vahvistaminen

Jos alukselta puuttuu mittakirja, mittakirjassa ilmoitettu vetoisuus ei vastaa aluksen todellista vetoisuutta tai alus ei ole oikeutettu voimassa olevien aluksenmittaussäntöjen mukaan käyttämään mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa väylämaksun laskemisessa käytettävän aluksen nettovetoisuuden voimassa olevien aluksenmittaussäntöjen mukaisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

87.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 8, 9, 15, 63, 68, 69 ja 71 §, sellaisena kuin niistä on 69 § osaksi laissa (/) seuraavasti:

8 §

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo katsastuksen yhteydessä, että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettuun kalastuslissenssiin ja kalastusalusta koskevaan moottoritehotodistukseen merkittyjä enimmäismoottoritehoja ei ylitetä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää apunaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 1 momentin 44 kohdassa tarkoitettuja hyväksytyjä luokituslaitoksia tai muita moottoritehojen mittaamiseen erikoistuneita toiminnanharjoittajia, jotka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt.

Muun toiminnanharjoittajan hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja täyttää laivavarustelain (1503/2011) 18 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset.

9 §

Luokituslaitokseen tai hyväksytyyn toiminnanharjoittajaan kohdistuva valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto tekee kirjallisen sopimuksen hyväksytyyn luokituslaitoksen ja hyväksymänsä toiminnanharjoittajan kanssa tehtävien hoidosta.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että hyväksytty luokituslaitos ja toiminnanharjoittaja suorittavat sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttävät niille säädetty vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi keskeyttää tai peruuttaa hyväksymisen ja 15 §:ssä tarkoitettun valtuutuksen, jos luokituslaitos tai toiminnanharjoittaja ei enää täytä säädettyjä edellytyksiä tai se Liikenne- ja viestintäviraston antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa sopimuksen mukaiset tehtävät.

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Varsinais-Suomen maakunta, rajavartiolaitos tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että kalastusaluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslissenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusaluksen moottoriteho ylittää kalastuslissenssissä mainittu moottoriteho.

HE 61/2018 vp

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, Varsinais-Suomen maakunta voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusaluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

63 §

Päällikkönä toimimisen kiellosta ilmoittaminen

Maaseutuvirasto ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle määräämistään 61 §:ssä tarkoitetusta kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kiellosta.

68 §

Moottoritehon valvonnasta ja mittaamisesta aiheutuneet kustannukset

Katsastuksen yhteydessä tehtävä moottoritehon varmentaminen sisältyy Liikenne- ja viestintäviraston katsastusmaksuun. Liikenne- ja viestintäviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Kalastusaluksen omistajan on maksettava 15 §:ssä tarkoitetulle luokituslaitokselle tai toimijalle moottoritehon mittaamisesta ja mittauksen perusteella annettavasta asiakirjasta aiheutuvat kustannukset.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

- 1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;
- 2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;
- 4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;
- 5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;
- 6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

HE 61/2018 vp

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle maakunnalle vakuutustuen takaisinperintää varten.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mittaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Maaseutuvirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

88.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 24, 26, 152 ja 183 §, sellaisina kuin ne ovat 24 ja 152 § laissa (/) sekä 26 ja 183 § laissa 1063/2017, seuraavasti:

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomainen valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Maakunnan terveysuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaas- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkoneemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii hyväksyntäviranomaisena työkoneemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitettussa tyyppihyväksynnässä.

Hyväksyntäviranomaisen nimeämän teknisen tutkimuslaitoksen palveluksessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa ja työkoneemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä Väylävirasto, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä

sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. Väylävirasto ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiessaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto vaikutusalueen kunnilta ja maakunnilta, Valtion lupa- ja valvontavirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettyiltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava noudattaen 2 momenttia.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

Jos 216 §:n tai 217 §:n 2 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta taikka työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetusta on rikottu, ympäristöministeriö voi:

- 1) kieltää valmistajaa, maahantuojaa tai muuta markkinoille luovuttajaa taikka laitteen huoltajaa tai aineen käsittelijää jatkamasta toimintaansa;
- 2) kieltää säännösten vastaisen aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen käytön, valmistuksen, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen;
- 3) määrätä rikkojan saattamaan aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen säännösten mukaiseksi tai muutoin täyttämään velvollisuutensa;
- 4) määrätä rikkoja toimittamaan aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone taikka osa siitä asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone on luovutettu markkinoille, ympäristöministeriö voi määrätä asetuksen vastaisesti menetelleen poistamaan sen markkinoilta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee 216 §:n nojalla annettua orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää kiellosta tai määräyksestä myös, kun rikkomus koskee 159–163 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai F-kaasuasetuksen mukaisen henkilön ja toiminnanharjoittajan päteväntä koskevien velvoitteiden taikka 218 §:n 2 momentissa tarkoitettua poikkeuslupapäätöksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee otsoniasetuksen, 216 §:n nojalla otsonikerroksen suojaamiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen tai 163 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää myös kiellosta tai määräyksestä, kun kysymys on muusta kuin henkilön ja toiminnanharjoittajan päteväntä koskevasta F-kaasuasetuksen noudattamisesta. Liikenne- ja viestintävirasto päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen noudattamista. Kiellon käyttöä säännösten vastaista yksittäistä lai-

HE 61/2018 vp

tetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

89.

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 5 §, sellaisena kuin se on laissa 1190/2016, seuraavasti:

5 §

Öljysuojamaksun suuruus

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetetusta öljysuojamaksullisesta öljystä öljysuojamaksua 0,50 euroa jokaiselta täydeltä tonnilta. Maksu peritään kaksinkertaisena, jos öljy kuljetetaan säiliöaluksella, jota ei ole varustettu koko lastisäiliöosan alueelta kaksoispohjalla. Jos on epäselvyyttä siitä, onko öljysuojamaksu perittävä korotettuna, Verohallinnon on hankittava ennen asian ratkaisemista lausunto Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa myös tarvittaessa määräykset siitä, milloin säiliöaluksella on katsottava olevan kaksoispohja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

2.

Laki

Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
muutetaan Liikennevirastosta annetun lain (862/2009) lain nimike ja 1–7 §, sellaisena kuin niistä on 2 §laissa (/), sekä
lisätään 1, 3, ja 6 §:n edelle uusi luvun otsikko, seuraavasti:

Laki

Väylävirastosta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(uusi luku)

1 luku

Väyläviraston asema ja tehtävät

1 §

1 §

Toimiala

Asema ja toiminta-ajatus

Liikennevirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka vastaa liikenteen palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Virasto edistää toiminnallaan koko liikennejärjestelmän toimivuutta, liikenteen turvallisuutta, alueiden tasapainoista kehitystä ja kestävää kehitystä.

(uusi mom.)

Väylävirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka väylänpitäjänä vastaa tie-, rata- ja vesiväylien palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Virasto edistää toiminnallaan väyläverkon toimivuutta, automatisaatiota, liikenteen turvallisuutta, kestävää kehitystä osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta sekä alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja tasapainoista kehitystä.

Väylävirasto toimii asiakaslähtöisesti ja asiantuntemusta hyödyntäen. Viraston toiminta on ennakoivaa ja riskiperusteista.

(uusi mom.)

Väyläviraston toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on:

1) ylläpitää ja kehittää liikennejärjestelmää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa;

2) vastata valtion tie- ja rataverkosta sekä hallinnoimistaan vesiväylyistä ja niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta sekä ohjata ja valvoa vesiväylänpitoa koko maassa;

3) vastata merkittävien tiehankkeiden toteuttamisesta sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, ylläpidosta ja rakentamisesta;

4) vastata elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnallisesta ohjauksesta toimialallaan ja tienpidon yhteensovittamisesta sanotuissa keskuksissa;

5) osallistua liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen;

6) huolehtia liikenteen hallinnasta ja sen kehittämisestä valtion liikenneväylillä ja meriliikenteessä myös valtion väylien ulkopuolella siten kuin siitä erikseen säädetään;

7) turvata talvimerenkulun edellytykset;

8) kehittää ja edistää liikenteen palveluja ja niiden markkinoiden toimivuutta;

9) edistää väylänpidon tuottavuuden parantamista;

10) kehittää julkisen liikenteen toimintaedellytyksiä sekä myöntää merenkulun ja muiden liikennemuotojen edistämiseen tarkoitettuja avustuksia;

11) huolehtia merikartoituksen ylläpidosta ja kehittämisestä;

12) varautua toimialallaan huolehtimaan

Ehdotus

2 §

Viraston tehtävät

Väylävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) vastaa hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylyistä ja niiden kehittämisestä sekä niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta koko maassa;

2) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

3) vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä;

4) edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota;

5) vastaa maanteiden kunnossapidosta ja palvelutasosta, merkittävien tiehankkeiden rakentamisesta ja tienpidon valtakunnallisista tehtävistä sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja palvelutasosta;

6) vastaa tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien ja tienpitoalueiden kanssa;

7) vastaa ja hallinnoi väyliä koskevia tietovarantoja, huolehtii toimialansa tilastoinnista sekä liikenne- ja väylätietoa koskevasta yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien kanssa;

8) turvaa talvimerenkulun edellytykset;

9) edistää väylänpidon markkinoiden toimivuutta;

10) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä edistää toimialallaan yhteiskunnan varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin; sekä

11) vaalii ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

*liikennejärjestelmän toimivuudesta poikkeus-
oloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.*
(uusi mom.)

(uusi mom.)

Viraston on huolehdittava myös niistä
muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erik-
seen säädetään.

(uusi luku)

3 §

Pääjohtaja

Viraston päällikkönä on pääjohtaja, jonka
valtioneuvosto nimittää.

(uusi mom.)

(uusi mom.)

Ehdotus

*Väylävirasto osallistuu liikennejärjestel-
mäsuunniteluun ja liikenneverkkojen toi-
menpiteiden valmisteluun sekä maankäytön
yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja
väyläomaisuuden haltijana. Virasto osallis-
tuu myös liikenteen ja maankäytön yhteenso-
vittamiseen sekä valtakunnallisen ja maakun-
tien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laati-
miseen maakuntien, kuntien, kaupunkiseutu-
jen ja muiden toimijoiden kanssa.*

Lisäksi virasto voi:

*1) tehdä valtuuksiensa puitteissa kansain-
välisiä teknisuontoisia sopimuksia, jotka ei-
vät koske lainsäädännön alaa; ja*

*2) osallistua toimialansa kansainväliseen
yhteistyöhön.*

Viraston on huolehdittava myös niistä
muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erik-
seen säädetään.

2 luku

Väyläviraston organisaatio ja johtaminen

3 §

Johtaminen ja henkilöstö

Viraston päällikkönä on pääjohtaja, jonka
valtioneuvosto nimittää. *Pääjohtaja vastaa vi-
raston toiminnan kehittämisestä, tulokselli-
suudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.*

*Väyläviraston muusta organisaatiosta päät-
tää pääjohtaja. Muun henkilöstön nimittää tai
ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toi-
sin määrätä.*

*Valtioneuvoston asetuksella annetaan tar-
kempia säännöksiä viraston johtamisesta ja
sen tehtävien hoitamisesta sekä säädetään vi-
raston muiden virkojen kuin pääjohtajan vi-
ran kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan si-
jaisen määräämisestä sekä muista henkilöstöä
koskevista asioista.*

Voimassa oleva laki

4 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään viraston johtamisesta ja sen tehtävien hoitamisesta, asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa, pääjohtajan ja muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista, pääjohtajan sijaisen määräämisestä ja muun henkilöstön nimittämisestä ja ottamisesta sekä muista henkilöstöä koskevista asioista ja viraston edustamisesta muissa viranomaisissa ja toimituksissa.

Pääjohtaja antaa viraston työjärjestyksen. Siinä määrätään:

- 1) organisaatiosta;*
- 2) ratkaisuvallan käyttämisestä;*
- 3) sisäisestä johtamisesta;*
- 4) muista sijaisuuksista kuin pääjohtajan sijaisuudesta;*
- 5) muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.*

5 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan seuraavat lait:

- 1) Tiehallinnosta 16 päivänä kesäkuuta 2000 annettu laki (568/2000) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 2) Merenkululaitoksesta 21 päivänä marraskuuta 2003 annettu laki (939/2003) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 3) Ratahallintokeskuksesta 22 päivänä joulukuuta 2005 annettu laki (1095/2005).

Muussa laissa tai asetuksessa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksessä oleva viittaus Ratahallintokeskukseen tai Tiehallinnon keskushallinnon tehtäviin sekä viittaus Merenkululaitoksen vesiväylänpidon ja jäänmurron viranomais- ja tilaajatehtäviin, alusliikennepalveluun sekä meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamista, merikartoitusta ja meriliikenteen tilastoja koskeviin tehtäviin tarkoittaa tämän lain tultua voimaan Liikennevirastoa ja sen tehtä-

Ehdotus

4 §

Ratkaisuvallta

Pääjohtaja ratkaisee virastolle kuuluvat asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Pääjohtaja voi myös ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

5 §

Työjärjestys

Pääjohtaja antaa viraston työjärjestyksen, jossa määrätään:

- 1) organisaatiosta;*
- 2) ratkaisuvallan käyttämisestä;*
- 3) sisäisestä johtamisesta;*
- 4) muista sijaisuuksista kuin pääjohtajan sijaisuudesta;*
- 5) muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

(uusi luku)

3 luku**Erinäiset säännökset**

6 §

6 §

Tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset**Eräiden tehtävien siirtäminen**

Liikenneviraston käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi siirtyvät tämän lain tullessa voimaan ne Ratahallintokeskuksessa ja Tiehallinnon keskushallinnossa vireillä olevat asiat, jotka tämän tai muun lain nojalla kuuluvat Liikennevirastolle.

Liikenneviraston käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi siirtyvät tämän lain tullessa voimaan ne Merenkululaitoksessa vireillä olevat, tämän tai muun lain nojalla Liikennevirastolle kuuluvat asiat, jotka koskevat vesiväylänpidon ja jäänmurron viranomais- ja tilaajatehtäviä, alusliikennepalvelua sekä meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamista, merikartoitusta ja meriliikenteen tilastoja koskevia tehtäviä.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainittuihin asioihin liittyvät sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin muut oikeudet ja velvoitteet siirtyvät Liikennevirastolle.

Ratahallintokeskuksen, Tiehallinnon ja Merenkululaitoksen hallinnassa tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitoa varten oleva valtion kiinteistövarallisuus siirtyy tämän lain tullessa voimaan Liikenneviraston hallintaan.

Tämän lain voimaan tullessa Tiehallinnon, Ratahallintokeskuksen ja Merenkululaitoksen antamat luvat ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

Tämän lain voimaan tullessa Tiehallinnon, Ratahallintokeskuksen ja Merenkululaitoksen antamat määräykset jäävät voimaan, kunnes niiden soveltamisesta muuta säädetään tai määrätään.

Väylävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä, hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä.

Väylävirasto voi sopia maakunnan kanssa tienpidon lupatehtävien siirtämisestä asianomaiselle maakunnalle tai tienpitoalueelle, jos lupa-asia koskee:

- 1) työskentelyä tiealueella;
- 2) tiealueen tai sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttämistä muihin kuin maantietarkoituksiin;
- 3) liittymälupia;
- 4) tienvarsimainonnan lupia;
- 5) myyntitoimintaa maantien varrella; tai
- 6) kelirikkoajan poikkeuslupaa maanteille.

Väylävirasto voi antaa maakunnalle hoidettavaksi tai ottaa maakunnalta hoidettavakseen julkisia tehtäviä siten kuin ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) säädetään.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Voimassa oleva laki

7 §

Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 6 §:ssä tarkoitettuja Liikennevirastolle siirtyviä tehtäviä hoitava virka- ja työ-sopimussuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat ja työsuhteiset tehtävät siirtyvät tämän lain tullessa voimaan Liikennevirastoon. Määräaikaisia tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy virastoon määräaikaisen palvelusuhteensa keston ajaksi. Viran tai tehtävän siirtyminen samalla työssäkäyntialueella ei edellytä virkamiehen suostumusta. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelusuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa. Jos viran tehtävät muuttuvat ja sen tilalle perustetaan uusi virka, se voidaan sitä ensi kertaa täytettäessä täyttää haettavaksi julistamatta.

Liikennevirastoon perustetaan liikenne- ja viestintäministeriön päätöksellä 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien pääjohtajan virka, johon sovelletaan sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain (750/1994) säännöksiä. Liikenne- ja viestintäministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien viraston johtoon kuuluvien virkamiesten virat 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien. Pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien viraston johtoon kuuluvien virkamiesten virat voidaan niitä ensi kertaa täytettäessä täyttää haettavaksi julistamatta. Lain voimaan tullessa lakkaavat Merenkululaitoksen ja Tiehallinnon pääjohtajien sekä Ratahallintokeskuksen ylijohdajan virat. Virkojen lakatessa niihin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista.

Ehdotus

7 §

Valtion edustaminen

Väylävirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä muual-la kuin Ahvenanmaan maakunnassa sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomais-ta ei ole erikseen säädetty.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

4.

Laki**ajokorttilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3, 8, 10, 15, 15 a, 16–19, 21, 25, 26, 28–31, 31 a, 32, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 59, 61–63, 65, 68 a, 76, 78–82, 88, 95, 97, 98, 100 ja 101 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015, 731/2016, 553/2017, (/) ja (/), 8, 15, 29, 30, 76, 95 ja 100 § laissa 70/2015, 10 § laeissa 70/2015, (/) ja (/), 15 a § laeissa 731/2016 ja (/), 16 § laeissa 70/2015, 731/2016 ja (/), 17, 18, 25 ja 26 § osaksi laeissa 70/2015 ja (/), 21 § laissa (/), 28 § osaksi laeissa 70/2015 ja 363/2016, 31 § osaksi laeissa 1081/2012 ja (/), 31 a § laeissa 1081/2012 ja 70/2015, 32 § osaksi laissa 999/2016, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 63, 80–82 ja 97 § laissa (/), 59 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja (/), 61 § laeissa 67/2018 ja (/) 65 § osaksi laeissa 70/2015, 96/2018, (/) ja (/), 68 a § laeissa 731/2016 ja 96/2018, 78 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja (/), 79 § osaksi laissa (/), 88 § laeissa 70/2015 ja (/), 98 § osaksi laissa 70/2015 sekä 101 § laissa (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Määritelmiä**Määritelmiä*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajo-oikeuden haltijalla* sitä, jolla on voimassa oleva ajokortti tai kuljettajantutkinnon hyväksytystä suorituksesta annettu kuljettajantutkintotodistus;

1) *ajo-oikeuden haltijalla* sitä, jolla on voimassa oleva ajokortti tai kuljettajantutkinnon hyväksytystä suorituksesta annettu kuljettajantutkintotodistus;

4) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* palvelun tuottajaa, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) tarkoitetun kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen, tai *Liikenteen turvallisuusvirastoa* sen hoitaessa itse kuljettajantutkintotoimintaa;

4) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* palvelun tuottajaa, jonka kanssa *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) tarkoitetun kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen, tai *Liikenne- ja viestintävirastoa* sen hoitaessa itse kuljettajantutkintotoimintaa;

5) *vakinaisella asuinpaikalla* paikkaa, jossa henkilö muuten kuin yliopistossa tai muussa oppilaitoksessa opiskelun vuoksi asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuositain perhesuhteidensa ja ammatillisten siteidensä vuoksi tai ammatillisten siteiden puuttuessa perhesuhteidensa vuoksi, jos ne muodostavat kiinteän yhteyden hänen ja asuinpaikan välillä; jos henkilö asuu kahdessa tai useammassa valtiossa sen vuoksi, että

5) *vakinaisella asuinpaikalla* paikkaa, jossa henkilö muuten kuin yliopistossa tai muussa oppilaitoksessa opiskelun vuoksi asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuositain perhesuhteidensa ja ammatillisten siteidensä vuoksi tai ammatillisten siteiden puuttuessa perhesuhteidensa vuoksi, jos ne muodostavat kiinteän yhteyden hänen ja asuinpaikan välillä; jos henkilö asuu kahdessa tai useammassa valtiossa sen vuoksi, että

Voimassa oleva laki

hänen perhesuhteensa ja ammatilliset siteensä sijaitsevat eri paikoissa, vakinaisena asuinpaikkana pidetään hänen perhesuhteidensa perusteella määräytyvää paikkaa, jos hän palaa sinne säännöllisesti taikka asuu toisessa valtiossa määräaikaisen työtehtävän suorittamista varten;

6) *kuljettajan ammattipätevyydellä* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 4 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä, *perustason ammattipätevyydellä* mainitussa luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä sekä *linja-auton kuljettajan ammatillisella perustutkinnolla* mainitun lain II osan 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukaista perustutkintoa;

7) *ryhmän 1 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on yksi tai useampi ryhmään kuuluvista ajokorttiluokista; *ryhmän 1 kuljettajalla* kuljettajaa, jolla on tässä kohdassa tarkoitettu ajokortti;

8) *ryhmän 2 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on ryhmään 1 kuuluvan luokan tai kuuluvien luokkien lisäksi yksi tai useampi ryhmään 2 kuuluvia ajokorttiluokkia sekä *ryhmän 2 kuljettajalla* kuljettajaa, jonka ajokortissa on sekä luokkaan 1 että 2 kuuluvia luokkia ja jonka terveysvaatimukset ja ajokortin voimassaolo määräytyvät ryhmän 2 vaatimusten mukaisesti;

9) *ryhmän 1 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 1 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen ja *ryhmän 2 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 2 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen;

10) *liikenneopettajia kouluttavalla laitoksella* koulutuksen järjestäjää, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 23 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja joka antaa liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutusta;

11) *ajoneuvon kokonaisuudessa* ajoneuvon rekisteriin merkittyä ja sen rekisteröimisestä annetusta todistuksesta ilmenevää kokonaisuutta tai, jollei ajoneuvoa ole rekisteröitä-

Ehdotus

hänen perhesuhteensa ja ammatilliset siteensä sijaitsevat eri paikoissa, vakinaisena asuinpaikkana pidetään hänen perhesuhteidensa perusteella määräytyvää paikkaa, jos hän palaa sinne säännöllisesti taikka asuu toisessa valtiossa määräaikaisen työtehtävän suorittamista varten;

6) *kuljettajan ammattipätevyydellä* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 4 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä, *perustason ammattipätevyydellä* mainitussa luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä sekä *linja-auton kuljettajan ammatillisella perustutkinnolla* mainitun lain II osan 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukaista perustutkintoa;

7) *ryhmän 1 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on yksi tai useampi ryhmään kuuluvista ajokorttiluokista; *ryhmän 1 kuljettajalla* kuljettajaa, jolla on tässä kohdassa tarkoitettu ajokortti;

8) *ryhmän 2 ajokortilla ja ajokorttiluvalla* ajokorttia ja ajokorttilupaa, jossa on ryhmään 1 kuuluvan luokan tai kuuluvien luokkien lisäksi yksi tai useampi ryhmään 2 kuuluvia ajokorttiluokkia sekä *ryhmän 2 kuljettajalla* kuljettajaa, jonka ajokortissa on sekä luokkaan 1 että 2 kuuluvia luokkia ja jonka terveysvaatimukset ja ajokortin voimassaolo määräytyvät ryhmän 2 vaatimusten mukaisesti;

9) *ryhmän 1 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 1 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen ja *ryhmän 2 autokoululuvalla* autokoululupaa, joka oikeuttaa ryhmään 2 kuuluvien luokkien kuljettajaopetukseen;

10) *liikenneopettajia kouluttavalla laitoksella* koulutuksen järjestäjää, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 23 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja joka antaa liikenneopettajan erikoisammattitutkintokoulutusta;

11) *ajoneuvon kokonaisuudessa* ajoneuvon rekisteriin merkittyä ja sen rekisteröimisestä annetusta todistuksesta ilmenevää kokonaisuutta tai, jollei ajoneuvoa ole rekisteröitä-

Voimassa oleva laki

vä, sen todellista kokonaisuudessaan ja ajoneuvoyhdistelmän kokonaisuudessaan vastaavalla tavalla määräytyvää yhdistelmän muodostavien ajoneuvojen yhteenlaskettua kokonaisuudessaan;

12) *alkolukolla* alkolukolaissa (730/2016) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta, jonka käyttö voi liittyä rattijuopumuksesta määrättyyn seuraamukseen tai lääkärin lausuntoon ajoterveysvaatimusten täyttymisestä;

13) *AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla* kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppi hyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöriä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) *lääkärintodistuksella ja -lausunnolla* tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä ja *optikon lausunnolla* liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä ja hakijan vakuutuksella terveysvaatimusten täyttymisestä vakuutusta siitä, ettei hakijan tiedossa ole estettä terveysvaatimusten täyttymiselle;

15) *alkolukolla valvotulla ajo-oikeudella* rattijuopumukseen syyllistyneelle määrättävää alkolukolla valvottavaa ajo-oikeutta;

16) *valvottavalla* henkilöä, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

8 §

Ajokortteihin, ajokorttilupiin ja eräisiin muihin lupiin liittyvä toimivalta

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää

Ehdotus

vä, sen todellista kokonaisuudessaan ja ajoneuvoyhdistelmän kokonaisuudessaan vastaavalla tavalla määräytyvää yhdistelmän muodostavien ajoneuvojen yhteenlaskettua kokonaisuudessaan;

12) *alkolukolla* alkolukolaissa (730/2016) tarkoitettua ajoneuvon käynnistymisen estävää laitetta, jonka käyttö voi liittyä rattijuopumuksesta määrättyyn seuraamukseen tai lääkärin lausuntoon ajoterveysvaatimusten täyttymisestä;

13) *AM-luokan kaksi- ja kolmipyöräisellä ajoneuvolla* kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppi hyväksynnästä ja neuvoston direktiivin 92/61/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, *kevyellä nelipyörällä* mainitun direktiivin 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määriteltyjä nelipyöriä, *A1-, A2- ja A-luokan moottoripyörillä* mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja kaksipyöräisiä ajoneuvoja ja *kolmipyörällä* mainitun 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ajoneuvoja;

14) *lääkärintodistuksella ja -lausunnolla* tämän lain nojalla tehdyn ajoterveyden arvioinnin perusteella annettua lausuntoa terveysvaatimusten täyttymisestä, *optikon lausunnolla* liikennevalvonnassa tehdyn tarkastuksen sijaan käytettäväksi tarkoitettua tämän lain nojalla annettua lausuntoa näkökyvylle asetettujen vaatimusten täyttymisestä ja hakijan vakuutuksella terveysvaatimusten täyttymisestä vakuutusta siitä, ettei hakijan tiedossa ole estettä terveysvaatimusten täyttymiselle;

15) *alkolukolla valvotulla ajo-oikeudella* rattijuopumukseen syyllistyneelle määrättävää alkolukolla valvottavaa ajo-oikeutta;

16) *valvottavalla* henkilöä, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

8 §

Ajokortteihin, ajokorttilupiin ja eräisiin muihin lupiin liittyvä toimivalta

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ajo-

Voimassa oleva laki

ajokortin, ajokorttiluvan, opetusluvan, moottoripyörän harjoitusluvan ja liikenneopettajalu-
luvan, uudistaa ajokortin ja liikenneopettajalu-
luvan sekä vahvistaa kansainvälisen ajokort-
tin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa ajo-
korttien ja muiden lupien kaksoiskappaleet
sekä peruuttaa ajokorttiluvan.

Poliisi määrää ajokieltoon, väliaikaiseen
ajokieltoon ja muuhun seuraamukseen sekä
peruuttaa tässä pykälässä tarkoitettut luvat
ajokorttilupaa lukuun ottamatta. Poliisi vas-
taa ajo-oikeuden haltijan ajokyvyn ja ajoter-
veydentilan valvonnasta ja voi siihen liittyen
päättää tästä valvonnasta aiheutuvista toi-
menpiteistä siten kuin tässä laissa erikseen
säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää
ajokorttiluvan tai ajokortin hakemisen yhtey-
dessä esitetyn ajokortin haltuunotosta sen ai-
touden tutkimista varten, jos ajokorttia epäil-
lään väärennetyksi.

10 §

Hakemuksen liitteet

Hakemukseen on liitettävä:

1) enintään kuusi kuukautta aikaisemmin
annettu lääkärintaus, jos sellainen on esitetyn lääkä-
rintausunnon tai muutoin *Liikenteen turvalli-
suusviraston* tietoon tulleen syyn johdosta
tarpeen hakemuksen käsittelemiseksi;

2) hakijan valokuva, joka täyttää passiva-
lokuvan vaatimukset lukuun ottamatta vaati-
musta siitä, että valokuva on korkeintaan
kuusi kuukautta aikaisemmin otettu, jollei
ajokortissa käytetä viranomaisen rekistereih-
in aiemmin tallennettua valokuvaa tai jos
valokuvan liittäminen hakemukseen ei 31 §:n
mukaan ole tarpeen;

3) hakijan nimikirjoitusnäyte, joka on digi-
toitavissa, jollei ajokortissa käytetä liikenne-
asioiden rekisteriin aiemmin tallennettua ni-
mikirjoitusnäytettä;

4) ilmoitus siitä, onko hakijalla muussa
EU- tai ETA-valtiossa myönnetty ajokortti,
ja vakuutus siitä, että hän ei ole ajokiellossa
eikä hänen ajokorttiaan ole rajoitettu, poistet-
tu tai määrääjäksi peruutettu jossakin muussa

Ehdotus

kortin, ajokorttiluvan, opetusluvan, moottori-
pyörän harjoitusluvan ja liikenneopettajalu-
van, uudistaa ajokortin ja liikenneopettajalu-
van sekä vahvistaa kansainvälisen ajokortin.
Liikenne- ja viestintävirasto antaa ajokorttien
ja muiden lupien kaksoiskappaleet sekä pe-
ruuttaa ajokorttiluvan.

Poliisi määrää ajokieltoon, väliaikaiseen
ajokieltoon ja muuhun seuraamukseen sekä
peruuttaa tässä pykälässä tarkoitettut luvat
ajokorttilupaa lukuun ottamatta. Poliisi vas-
taa ajo-oikeuden haltijan ajokyvyn ja ajoter-
veydentilan valvonnasta ja voi siihen liittyen
päättää tästä valvonnasta aiheutuvista toi-
menpiteistä siten kuin tässä laissa erikseen
säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää
ajokorttiluvan tai ajokortin hakemisen yhtey-
dessä esitetyn ajokortin haltuunotosta sen ai-
touden tutkimista varten, jos ajokorttia epäil-
lään väärennetyksi.

10 §

Hakemuksen liitteet

Hakemukseen on liitettävä:

1) enintään kuusi kuukautta aikaisemmin
annettu lääkärintaus, jos sellainen on esitetyn lääkä-
rintausunnon tai muutoin *Liikenne- ja viestin-
täviraston* tietoon tulleen syyn johdosta tar-
peen hakemuksen käsittelemiseksi;

2) hakijan valokuva, joka täyttää passiva-
lokuvan vaatimukset lukuun ottamatta vaati-
musta siitä, että valokuva on korkeintaan
kuusi kuukautta aikaisemmin otettu, jollei
ajokortissa käytetä liikenneasioiden rekiste-
riin aiemmin tallennettua valokuvaa tai jos
valokuvan liittäminen hakemukseen ei 31 §:n
mukaan ole tarpeen;

3) hakijan nimikirjoitusnäyte, joka on digi-
toitavissa, jollei ajokortissa käytetä liikenne-
asioiden rekisteriin aiemmin tallennettua ni-
mikirjoitusnäytettä;

4) ilmoitus siitä, onko hakijalla muussa
EU- tai ETA-valtiossa myönnetty ajokortti,
ja vakuutus siitä, että hän ei ole ajokiellossa
eikä hänen ajokorttiaan ole rajoitettu, poistet-
tu tai määrääjäksi peruutettu jossakin muussa

Voimassa oleva laki

EU- tai ETA-valtiossa;

5) viranomaisen, työnantajan, koulutuksen järjestäjän tai muun vastaavan tahon antama selvitys myöntämisperusteesta ja ajokortin tarpeellisuudesta tehtävässä, jos hakemus koskee ajokortin saamista 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ajoja varten.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lääkärin- tai erikoislääkärinlausuntoa ei kuitenkaan vaadita, ellei se lääkärinlausunnosta tai muutoin *Liikenteen turvallisuusviraston* tietoon tulleesta syystä ole tarpeen, jos:

1) hakijalla on hakemuksessa tarkoitettuun ryhmään kuuluva voimassa oleva ajokortti eikä ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu;

2) hakija on puolustusvoimissa varusmiespalveluksen yhteydessä suorittanut haettua luokkaa vastaavan kuljettajantutkinnon korkeintaan kolme vuotta aikaisemmin;

3) hakijalla on muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu vastaavan luokan voimassa oleva ajokortti, jollei ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu.

4) hakemus koskee ensimmäistä ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttia ja hakija antaa vakuutuksen terveysvaatimusten täyttymisestä.

Lääkärinlausunnossa on terveysvaatimusten täyttymistä arvioitaessa otettava erityisesti huomioon ikääntymisen vaikutukset ajo-terveyteen ja terveysvaatimusten täyttymiseen, jos ryhmän 1 ajokorttiluvan hakija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmän 2 ajokorttiluvan hakija 68 vuotta.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua selvityksen antajan on noudattaen mitä 8 c §:n 1 momentissa säädetään hakemuksen toimittamisesta ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista tehtävän hoitamisessa tapahtuvista muutoksista, jotka liittyvät todistuksen antamiseen. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua selvityksen antamiseen liittyvistä ja tarvittaessa muista 1 momentin vaatimuksista.

Edellä 2 momentin 3 kohdasta poiketen lääkärinlausunto on kuitenkin esitettävä, jos ryhmään 2 kuuluvan ajokortin haltija on täyttänyt 45 vuotta ja ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta sekä jos ajo-

Ehdotus

EU- tai ETA-valtiossa;

5) viranomaisen, työnantajan, koulutuksen järjestäjän tai muun vastaavan tahon antama selvitys myöntämisperusteesta ja ajokortin tarpeellisuudesta tehtävässä, jos hakemus koskee ajokortin saamista 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ajoja varten.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lääkärin- tai erikoislääkärinlausuntoa ei kuitenkaan vaadita, ellei se lääkärinlausunnosta tai muutoin *Liikenne- ja viestintäviraston* tietoon tulleesta syystä ole tarpeen, jos:

1) hakijalla on hakemuksessa tarkoitettuun ryhmään kuuluva voimassa oleva ajokortti eikä ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu;

2) hakija on puolustusvoimissa varusmiespalveluksen yhteydessä suorittanut haettua luokkaa vastaavan kuljettajantutkinnon korkeintaan kolme vuotta aikaisemmin;

3) hakijalla on muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu vastaavan luokan voimassa oleva ajokortti, jollei ajokortin uudistamista koskevista säännöksistä muuta johdu;

4) hakemus koskee ensimmäistä ryhmään 1 kuuluvaa ajokorttia ja hakija antaa vakuutuksen terveysvaatimusten täyttymisestä.

Lääkärinlausunnossa on terveysvaatimusten täyttymistä arvioitaessa otettava erityisesti huomioon ikääntymisen vaikutukset ajo-terveyteen ja terveysvaatimusten täyttymiseen, jos ryhmän 1 ajokorttiluvan hakija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmän 2 ajokorttiluvan hakija 68 vuotta.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua selvityksen antajan on noudattaen mitä 8 c §:n 1 momentissa säädetään hakemuksen toimittamisesta ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista tehtävän hoitamisessa tapahtuvista muutoksista, jotka liittyvät todistuksen antamiseen. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua selvityksen antamiseen liittyvistä ja tarvittaessa muista 1 momentin vaatimuksista.

Edellä 2 momentin 3 kohdasta poiketen lääkärinlausunto on kuitenkin esitettävä, jos ryhmään 2 kuuluvan ajokortin haltija on täyttänyt 45 vuotta ja ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta sekä jos ajo-

Voimassa oleva laki

kortin haltija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmään 1 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta tai ryhmään 2 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 2 vuotta.

15 §

Ajokorttiluvan peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava ajokorttilupa, jos sen saaja ei enää täytä ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä. Ajokorttilupaa ei kuitenkaan peruuteta, jos poliisi on määrännyt ajokorttiluvan haltijan ajokieltoon. Jos ajokorttiluvan jotain luokkaa vastaava ajo-oikeus on alkanut, ajokorttilupa peruutetaan siltä osin kuin ajo-oikeus ei ole alkanut.

15 a §

Ajokortin luokan muuttaminen

Jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä ajo-oikeuden luokkaa vastaavan ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä tai sitä vastaavaa ikävaatimusta, poliisi voi muuttaa ajokortin luokituksen sellaista luokitusta vastaavaksi, jonka edellytykset henkilö täyttää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun ajo-oikeuden haltija osoittaa poliisille täyttävänsä jälleen ajo-oikeuden edellytykset ja poliisi palauttaa hallussaan olevan ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Muutetun ajo-oikeuden haltijan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta luokitusta vastaavaa ajokorttia *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Poliisi voi antaa väliaikaisen ajokortin, jos muuta ajokorttia ei luovuteta.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Ajokorttilupaan ja ajokorttiin voidaan 5 §:n 2–4 momentissa, 68 a §:n 2 momentissa ja 97

Ehdotus

kortin haltija on täyttänyt 70 vuotta ja ryhmään 1 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 5 vuotta tai ryhmään 2 kuuluvan ajokortin myöntämisestä on kulunut vähintään 2 vuotta.

15 §

Ajokorttiluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava ajokorttilupa, jos sen saaja ei enää täytä ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä. Ajokorttilupaa ei kuitenkaan peruuteta, jos poliisi on määrännyt ajokorttiluvan haltijan ajokieltoon. Jos ajokorttiluvan jotain luokkaa vastaava ajo-oikeus on alkanut, ajokorttilupa peruutetaan siltä osin kuin ajo-oikeus ei ole alkanut.

15 a §

Ajokortin luokan muuttaminen

Jos ajo-oikeuden haltija ei enää täytä ajo-oikeuden luokkaa vastaavan ajokorttiluvan myöntämisen edellytyksiä tai sitä vastaavaa ikävaatimusta, poliisi voi muuttaa ajokortin luokituksen sellaista luokitusta vastaavaksi, jonka edellytykset henkilö täyttää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun ajo-oikeuden haltija osoittaa poliisille täyttävänsä jälleen ajo-oikeuden edellytykset ja poliisi palauttaa hallussaan olevan ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Muutetun ajo-oikeuden haltijan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta luokitusta vastaavaa ajokorttia *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Poliisi voi antaa väliaikaisen ajokortin, jos muuta ajokorttia ei luovuteta.

16 §

Ajokortin ehdot ja rajoitukset

Ajokorttilupaan ja ajokorttiin voidaan 5 §:n 2–4 momentissa, 68 a §:n 2 momentissa ja 97

Voimassa oleva laki

§:n 3 momentissa tarkoitettujen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälaseja tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, alkolukkoa taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädetyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto, jollei 7 §:n 6 momentista muuta johdu, tai kuljettajantutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajantutkinnon ajokokeessa tai käsittelykokeessa taikka poliisin määräämässä ajonäytteessä osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneuvoa;

3) on toimitettava määrääjän kuluttua poliisille lääkärin- tai erikoislääkärintodistus;

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää ehdoista ja rajoituksista. Jos ehdon tai rajoituksen asettaminen tai muutos aiheutuu tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvasta toimenpiteestä, siitä päättää poliisi. Kuljettajantutkinnon vastaanottaja asettaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ehdon tai rajoituksen ajokokeessa, käsittelykokeessa tai ajonäytteessä käytetyn ajoneuvon perusteella.

Ehdoista ja rajoituksista on 1 momentin 3 kohdassa ja 97 §:n 3 momentissa tarkoitettua ehtoa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ajokorttiin sen ajokorttiluokan yhteyteen, jota ehto tai rajoitus koskee.

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Ryhmään 1 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen molempien silmien yhteisnäkönä vähintään 0,5; jos hakija on menettänyt näön toisesta silmästä tai hän käyttää ainoastaan toista silmää näköhavaintoja tehdessään, näöntarkkuuden on oltava vähintään 0,5 ja silmien tilan on

Ehdotus

§:n 3 momentissa tarkoitettujen ehtojen ja rajoitusten lisäksi liittää ehto, jonka mukaan ajo-oikeuden haltijan:

1) on käytettävä ajaessaan silmälaseja tai muita korjaavia linssejä, kuulolaitetta, alkolukkoa taikka proteesia tai muuta ortopedistä apuvälinettä, jos hän vain niitä käyttäen täyttää säädetyt terveysvaatimukset tai kykenee kuljettamaan ajoneuvoa;

2) kuljettamassa ajoneuvossa on oltava automaattivaihteisto, jollei 7 §:n 6 momentista muuta johdu, tai kuljettajantutkinnon vastaanottajan hyväksymät erityiset ajohallintalaitteet, joita käyttäen hän on kuljettajantutkinnon ajokokeessa tai käsittelykokeessa taikka poliisin määräämässä ajonäytteessä osoittanut kykenevänsä kuljettamaan ajoneuvoa;

3) on toimitettava määrääjän kuluttua poliisille lääkärin- tai erikoislääkärintodistus;

Liikenne- ja viestintävirasto päättää ehdoista ja rajoituksista. Jos ehdon tai rajoituksen asettaminen tai muutos aiheutuu tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvasta toimenpiteestä, siitä päättää poliisi. Kuljettajantutkinnon vastaanottaja asettaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ehdon tai rajoituksen ajokokeessa, käsittelykokeessa tai ajonäytteessä käytetyn ajoneuvon perusteella.

Ehdoista ja rajoituksista on 1 momentin 3 kohdassa ja 97 §:n 3 momentissa tarkoitettua ehtoa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ajokorttiin sen ajokorttiluokan yhteyteen, jota ehto tai rajoitus koskee.

17 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 1

Ryhmään 1 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen molempien silmien yhteisnäkönä vähintään 0,5; jos hakija on menettänyt näön toisesta silmästä tai hän käyttää ainoastaan toista silmää näköhavaintoja tehdessään, näöntarkkuuden on oltava vähintään 0,5 ja silmien tilan on

Voimassa oleva laki

täytynyt jatkua niin kauan, että hän on sopeutunut ainoastaan toisen silmän käyttämiseen;

2) hakijan näkökenttä täyttää ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY, jäljempänä ajokorttidirektiivi, liitteessä III säädetyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa; (6.2.2015/70)

3) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Erikoislääkäri voi erityisestä syystä poiketa lausunnossaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista ajokorttidirektiivin näkökenttää koskevista vähimmäisvaatimuksista ja katsoa terveysvaatimusten täyttyvän, jos ajokorttidirektiivin liitteessä III säädetyt vaatimukset muutoin täyttyvät ja tarvittaessa suoritettava ajokoe sitä puoltaa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä ja näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta sekä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkemmat määräykset terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveiden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Ryhmään 2 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien

Ehdotus

täytynyt jatkua niin kauan, että hän on sopeutunut ainoastaan toisen silmän käyttämiseen;

2) hakijan näkökenttä täyttää ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY, jäljempänä ajokorttidirektiivi, liitteessä III säädetyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa;

3) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Erikoislääkäri voi erityisestä syystä poiketa lausunnossaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista ajokorttidirektiivin näkökenttää koskevista vähimmäisvaatimuksista ja katsoa terveysvaatimusten täyttyvän, jos ajokorttidirektiivin liitteessä III säädetyt vaatimukset muutoin täyttyvät ja tarvittaessa suoritettava ajokoe sitä puoltaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää koskevien vaatimusten täyttymisestä ja näkökenttävaatimuksista poikkeamisesta sekä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkemmat määräykset terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveiden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

18 §

Ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2

Ryhmään 2 kuuluvia luokkia vastaavan ajokorttiluvan edellytyksenä on seuraavien

Voimassa oleva laki

terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on toisella silmällä vähintään 0,8 ja toisella vähintään 0,1 tarvittaessa enintään + 8 dioptrin korjaavia linssejä käyttäen;

2) hakijan molempien silmien näkökenttä täyttää ajokorttidirektiivin liitteessä III säädettyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa;

3) hakija tarvittaessa kuulolaitetta käyttäen ainakin toisella korvalla kuulee tavallisen puheäänän neljän metrin etäisyydeltä;

4) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä sekä terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa mainittu kuuloa koskeva vaatimus ei ole esteenä kuulosuojaimien käytölle C1- ja C-luokan ajoneuvoa kuljettaessa, jos se työntekijän työsuojelua koskevien säännösten mukaan on tarpeen.

19 §

Ajonäyte

Poliisi voi määrätä henkilön toimittamaan ajonäytteen perusteella annettavan todistuk-

Ehdotus

terveysvaatimusten täyttäminen:

1) ajokorttiluvan hakijan näöntarkkuus on toisella silmällä vähintään 0,8 ja toisella vähintään 0,1 tarvittaessa enintään + 8 dioptrin korjaavia linssejä käyttäen;

2) hakijan molempien silmien näkökenttä täyttää ajokorttidirektiivin liitteessä III säädettyt näkökenttää koskevat vähimmäisvaatimukset niin, että näkökenttä ei heikennä olennaisesti hänen kykyään kuljettaa turvallisesti tähän ryhmään kuuluvaa ajoneuvoa;

3) hakija tarvittaessa kuulolaitetta käyttäen ainakin toisella korvalla kuulee tavallisen puheäänän neljän metrin etäisyydeltä;

4) hakijalla ei ole sellaista ajokorttidirektiivin liitteessä III mainittua vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia tässä momentissa mainittuun luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettajana tai, jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkolukolla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua näkökenttää ja 4 kohdassa tarkoitettuja muita terveysvaatimuksia koskevien vaatimusten täyttymisestä sekä terveysvaatimusten täyttymisen tutkimiseksi ja ajoterveyden arvioimiseksi tehtävistä tarkastuksista ja niiden sisällöstä niin, että ajokorttidirektiivin ja liikenneturvallisuuden vaatimukset täyttyvät.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa mainittu kuuloa koskeva vaatimus ei ole esteenä kuulosuojaimien käytölle C1- ja C-luokan ajoneuvoa kuljettaessa, jos se työntekijän työsuojelua koskevien säännösten mukaan on tarpeen.

19 §

Ajonäyte

Poliisi voi määrätä henkilön toimittamaan ajonäytteen perusteella annettavan todistuk-

Voimassa oleva laki

sen 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 18 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sairauden, vian tai vamman vaikutuksesta ajoneuvon kuljettamiseen ja sen johdosta mahdollisesti tarvittavista ajohallintalaitteista.

Ajonäyte suoritetaan kuljettajantutkinnon vastaanottajalle kysymyksessä olevan ajokortin tai tutkinnon luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ajonäytteen suorittamisesta.

21 §

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, lääkärin on ilmoitettava poliisille, jos hän toteaa, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia terveydentilan muuten kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen tai jatkuvan päihteiden väärinkäytön takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia jatkuvan päihteiden väärinkäytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokykyyn.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveysvaatimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitetun liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Ehdotus

sen 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 18 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sairauden, vian tai vamman vaikutuksesta ajoneuvon kuljettamiseen ja sen johdosta mahdollisesti tarvittavista ajohallintalaitteista.

Ajonäyte suoritetaan kuljettajantutkinnon vastaanottajalle kysymyksessä olevan ajokortin tai tutkinnon luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ajonäytteen suorittamisesta.

21 §

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia jatkuvan päihteiden käytön tai terveydentilan muun kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia jatkuvan päihteiden käytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokykyyn.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveysvaatimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitetun liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

25 §

Ajokortin luovuttamisen esteet

Ajokorttia ei luovuteta, jos:

- 1) ajokorttilupa on peruutettu;
- 2) ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este ajokorttiluvan myöntämiselle;
- 3) ajokorttiluvan haltija on ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa.

Jos hakijalla on ennestään Suomessa, Ahvenanmaa mukaan lukien, tai ulkomailla annettu ajokortti, hänen on palautettava se uutta ajokorttia luovutettaessa, jollei toisin säädetä. Jos ajokorttia ei voida palauttaa sen anastamisen, tuhoutumisen tai katoamisen takia, siitä on annettava selvitys. Jos ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien postitse toimittamisen esteistä, postittamisessa noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista sekä hakijalla ennestään olevan ajokortin palauttamisesta viranomaiselle.

Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti on palautettava kortin myöntäjälle ja ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia luovutettaessa palautetun ajokortin säilyttämisestä ja 2 momentissa tarkoitetun ajokortin palauttamisesta myöntäjälleen.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

25 §

Ajokortin luovuttamisen esteet

Ajokorttia ei luovuteta, jos:

- 1) ajokorttilupa on peruutettu;
- 2) ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este ajokorttiluvan myöntämiselle;
- 3) ajokorttiluvan haltija on ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa.

Jos hakijalla on ennestään Suomessa, Ahvenanmaa mukaan lukien, tai ulkomailla annettu ajokortti, hänen on palautettava se uutta ajokorttia luovutettaessa, jollei toisin säädetä. Jos ajokorttia ei voida palauttaa sen anastamisen, tuhoutumisen tai katoamisen takia, siitä on annettava selvitys. Jos ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

26 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien postitse toimittamisen esteistä, postittamisessa noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista sekä hakijalla ennestään olevan ajokortin palauttamisesta viranomaiselle.

Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti on palautettava kortin myöntäjälle ja ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia luovutettaessa palautetun ajokortin säilyttämisestä ja 2 momentissa tarkoitetun ajokortin palauttamisesta myöntäjälleen.

Voimassa oleva laki

28 §

Ajokortin kaksoiskappale

Ajokortin haltijalle voidaan antaa ajokortin kaksoiskappale, jos 12 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan vaatimukset täyttyvät ja ajokortti on myönnetty Suomessa. Kaksoiskappale voidaan kuitenkin 2 kohdassa säädetyistä poiketen antaa, jos ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kaksoiskappaletta on haettava, jos:

- 1) ajokortti on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu;
- 2) ajokortin valokuvasta ei enää voida tunnistaa ajokortin haltijaa;
- 3) ajokortin haltijan nimi tai henkilötunnus on muuttunut;
- 4) ajokortti on siten turmeltunut, ettei sitä voida vaikeudetta lukea.

Hakemuksessa on ilmoitettava syy kaksoiskappaleen hakemiselle ja hakemukseen on liitettävä tarvittaessa valokuva ja nimikirjoitusnäyte. Jos kadonnut tai anastettu ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Nimen tai henkilötunnuksen muutoksesta on tarvittaessa esitettävä luotettava selvitys. Hakemus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Kaksoiskappale on voimassa sen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaolon päättymispäivään, jos kaksoiskappaleen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaoloaika vastaa 22 §:ssä säädettyjä määräaikoja.

Kaksoiskappaleen luovuttamisen esteistä on voimassa, mitä 25 §:ssä säädetään. Kaksoiskappale voidaan hävittää, jollei sitä ole luovutettu vuoden kuluessa hakemuksen tekemisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaksoiskappaleen luovuttamisesta ja hävittämisestä.

29 §

Ehdotus

28 §

Ajokortin kaksoiskappale

Ajokortin haltijalle voidaan antaa ajokortin kaksoiskappale, jos 12 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan vaatimukset täyttyvät ja ajokortti on myönnetty Suomessa. Kaksoiskappale voidaan kuitenkin 2 kohdassa säädetyistä poiketen antaa, jos ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka on muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kaksoiskappaletta on haettava, jos:

- 1) ajokortti on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu;
- 2) ajokortin valokuvasta ei enää voida tunnistaa ajokortin haltijaa;
- 3) ajokortin haltijan nimi tai henkilötunnus on muuttunut;
- 4) ajokortti on siten turmeltunut, ettei sitä voida vaikeudetta lukea.

Hakemuksessa on ilmoitettava syy kaksoiskappaleen hakemiselle ja hakemukseen on liitettävä tarvittaessa valokuva ja nimikirjoitusnäyte. Jos kadonnut tai anastettu ajokortti myöhemmin löytyy, se on palautettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Nimen tai henkilötunnuksen muutoksesta on tarvittaessa esitettävä luotettava selvitys. Hakemus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Kaksoiskappale on voimassa sen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaolon päättymispäivään, jos kaksoiskappaleen antamisen perusteena olevan ajokortin voimassaoloaika vastaa 22 §:ssä säädettyjä määräaikoja.

Kaksoiskappaleen luovuttamisen esteistä on voimassa, mitä 25 §:ssä säädetään. Kaksoiskappale voidaan hävittää, jollei sitä ole luovutettu vuoden kuluessa hakemuksen tekemisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaksoiskappaleen luovuttamisesta ja hävittämisestä.

29 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Väliaikainen ajokortti

Väliaikainen ajokortti

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä luovuttaa ajokorttilupaa tai jotain sen luokkaa vastaavan väliaikaisen ajokortin, jos ajokortin luovuttamisen edellytykset täyttyvät eikä muuta vastaavaa ajokorttia luovuteta. Väliaikainen ajokortti voidaan luovuttaa myös, jos uutta ajokorttilupaa ei vaadita tai jos haetaan ajokortin kaksoiskappaletta.

Poliisi voi 1 momentissa säädetyn edellytyksin antaa väliaikaisen ajokortin poliisin toimivaltaan tämän lain nojalla kuuluvan toimenpiteen yhteydessä, jos ajo-oikeuden alkaminen tai sen voimassaolon jatkuminen sitä edellyttää.

Väliaikainen ajokortti annetaan enintään kolmeksi kuukaudeksi, ja se on voimassa vain Suomessa, jollei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Väliaikaista ajokorttia ei voi luovuttaa sille, joka on hakenut tilapäistä ajokorttia.

Väliaikaisen ajokorttilomakkeen kaavan vahvistaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa, ajokortin lisäksi on ajettaessa oltava mukana voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja, josta henkilöllisyys on luotettavasti todettavissa. Väliaikainen ajokortti on palautettava, kun uusi ajokortti tai ajokortin kaksoiskappale luovutetaan.

30 §

Ajokorttiluvan ja muun luvan raukeaminen sekä ajokortin hävittäminen

Ajokorttilupa raukeaa kahden vuoden kulluttua ajokorttiluvan myöntämispäivästä siltä osin kuin lupaan merkittyä luokkaa vastaavaa ajokorttia tai väliaikaista ajokorttia ei ole luovutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hävittää ajokortin, jos sitä ei ole luovutettu kolmen vuoden kuluessa ajokorttiluvan myöntämisestä. Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu aiempi ajokortti voidaan hävittää, jollei 26 §:ssä tai 6 luvussa toisin säädetä.

Jos ajokorttilupa on rauennut, hakijan on

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä luovuttaa ajokorttilupaa tai jotain sen luokkaa vastaavan väliaikaisen ajokortin, jos ajokortin luovuttamisen edellytykset täyttyvät eikä muuta vastaavaa ajokorttia luovuteta. Väliaikainen ajokortti voidaan luovuttaa myös, jos uutta ajokorttilupaa ei vaadita tai jos haetaan ajokortin kaksoiskappaletta.

Poliisi voi 1 momentissa säädetyn edellytyksin antaa väliaikaisen ajokortin poliisin toimivaltaan tämän lain nojalla kuuluvan toimenpiteen yhteydessä, jos ajo-oikeuden alkaminen tai sen voimassaolon jatkuminen sitä edellyttää.

Väliaikainen ajokortti annetaan enintään kolmeksi kuukaudeksi, ja se on voimassa vain Suomessa, jollei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Väliaikaista ajokorttia ei voi luovuttaa sille, joka on hakenut tilapäistä ajokorttia.

Väliaikaisen ajokorttilomakkeen kaavan vahvistaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa, ajokortin lisäksi on ajettaessa oltava mukana voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja, josta henkilöllisyys on luotettavasti todettavissa. Väliaikainen ajokortti on palautettava, kun uusi ajokortti tai ajokortin kaksoiskappale luovutetaan.

30 §

Ajokorttiluvan ja muun luvan raukeaminen sekä ajokortin hävittäminen

Ajokorttilupa raukeaa kahden vuoden kulluttua ajokorttiluvan myöntämispäivästä siltä osin kuin lupaan merkittyä luokkaa vastaavaa ajokorttia tai väliaikaista ajokorttia ei ole luovutettu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hävittää ajokortin, jos sitä ei ole luovutettu kolmen vuoden kuluessa ajokorttiluvan myöntämisestä. Ajokortin luovuttamisen yhteydessä palautettu aiempi ajokortti voidaan hävittää, jollei 26 §:ssä tai 6 luvussa toisin säädetä.

Jos ajokorttilupa on rauennut, hakijan on

Voimassa oleva laki

haettava uutta lupaa ja osoitettava täyttävänsä sen saamisen edellytykset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokortin hävittämisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

Ajokorttiin merkitään ajokorttilupaa vastaavat luokat. Ajokorttiin liitettyjä ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevat merkinnät tehdään koodin muodossa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koodeista ja niiden käytöstä. Ajokorttilupaa tai ajokortin uudistamista koskevaan hakemukseen on liitettävä uusi valokuva, jos viranomaisen rekistereihin tallennettu kuva on yli 15 vuotta vanha.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansainvälistä ajokorttia.

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitetun tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös

Ehdotus

haettava uutta lupaa ja osoitettava täyttävänsä sen saamisen edellytykset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokortin hävittämisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

Ajokorttiin merkitään ajokorttilupaa vastaavat luokat. Ajokorttiin liitettyjä ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevat merkinnät tehdään koodin muodossa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koodeista ja niiden käytöstä. Ajokorttilupaa tai ajokortin uudistamista koskevaan hakemukseen on liitettävä uusi valokuva, jos viranomaisen rekistereihin tallennettu kuva on yli 15 vuotta vanha.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansainvälistä ajokorttia.

31 a §

Ajokorttia ja muuta lupaa koskeva palvelutehtävä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa 31 §:n 3 momentissa tarkoitetun tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi yhdistää siihen ajokortin saajilta palautuvien ajokorttien vastaanottamiseen liittyvän tehtävän. Tässä momentissa säädettyä voidaan soveltaa myös muuhun

Voimassa oleva laki

muuhun tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on 8 b §:ää noudattaen sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvallisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Ajokortin ja muun luvan tai todistuksen mukana pitämis- ja esittämisvelvollisuus

Ajokortti, väliaikainen ajokortti, tilapäinen ajokortti, kansainvälinen ajokortti, opetuslupa, moottoripyörän harjoituslupa, muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu mopon ajolupa, liikenneopettajalupa, opetusharjoittelulupa ja kuljettajantutkintotodistus on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle taikka muulle liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässä toimivalle tulli- ja rajavartiomiehelle sekä tieliikennelain 97 §:ssä tarkoitettulle liikenne- ja viestintäministeriön tai *Liikenne- ja viestintäviraston* liikennettä valvomaan määrämälle.

Ehdotus

tässä laissa säädettyyn lupaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin palvelua tuottaessa noudatettavasta menettelystä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Viraston on 8 b §:ää noudattaen sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja siihen liittyvistä muista vaatimuksista niin, että hyvän hallinnon vaatimukset toteutuvat. Palvelun tuottajan on oltava luotettava ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttämästä tietoturvallisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa käsiteltävät henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

32 §

Ajokortin ja muun luvan tai todistuksen mukana pitämis- ja esittämisvelvollisuus

Ajokortti, väliaikainen ajokortti, tilapäinen ajokortti, kansainvälinen ajokortti, opetuslupa, moottoripyörän harjoituslupa, muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu mopon ajolupa, liikenneopettajalupa, opetusharjoittelulupa ja kuljettajantutkintotodistus on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle taikka muulle liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässä toimivalle tulli- ja rajavartiomiehelle sekä tieliikennelain 97 §:ssä tarkoitettulle liikenne- ja viestintäministeriön tai *Liikenne- ja viestintäviraston* liikennettä valvomaan määrämälle.

Voimassa oleva laki

Jos ajoneuvon kuljettajalla ei ole mukanaan vaadittavaa ajokorttia, mutta hänen henkilöllisyytensä on todettu eikä ole syytä otaksua, ettei hänellä ole ajo-oikeutta, poliisimies voi sallia ajon jatkamisen. Tällöin kuljettaja voidaan kuitenkin velvoittaa esittämään ajokortti poliisille määräajassa. Vastaavasti voidaan menetellä, jos kuljettajalta puuttuu muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja.

34 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun luvanvaraisuus

Ajo-opetukseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen liikenteessä ajokorttia varten, vaaditaan *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa (*opetuslupa*). Ajo-opetusta koskevat säännökset koskevat myös käsittelyopetusta, jollei toisin säädetä.

Autokoulun pitämiseen vaaditaan *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa (autokoululupa). Autokoululupa vaaditaan myös ammattimaiseen tai kaupalliseen ajo-opetuksen antamiseen tai ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten. Opetuslupa oikeuttaa muuhun kuin kaupalliseen tai ammattimaiseen ajo-opetuksen antamiseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten.

Ajamista moottoripyörällä moottoripyörän ajokortin suorittamista varten voi harjoitella *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämällä luvalla (*moottoripyörän harjoituslupa*).

35 §

Ryhmän 1 ajokorttia koskevat koulutusvaatimukset

Ryhmän 1 ajokorttia suorittavan, jolla ei ennestään ole tähän ryhmään kuuluvaa ajokorttia, on ajokortin luokasta riippumatta saatava koulutus, jolla annetaan perustiedot liikennejärjestelmästä, liikenteen vuorovaikutteisuudesta ja riskeistä, eri tienkäyttäjryhmi- en turvallisuuteen liittyvistä tekijöistä, moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen liittyvistä vastuista ja velvollisuuksista sekä

Ehdotus

Jos ajoneuvon kuljettajalla ei ole mukanaan vaadittavaa ajokorttia, mutta hänen henkilöllisyytensä on todettu eikä ole syytä otaksua, ettei hänellä ole ajo-oikeutta, poliisimies voi sallia ajon jatkamisen. Tällöin kuljettaja voidaan kuitenkin velvoittaa esittämään ajokortti poliisille määräajassa. Vastaavasti voidaan menetellä, jos kuljettajalta puuttuu muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja.

34 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun luvanvaraisuus

Ajo-opetukseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen liikenteessä ajokorttia varten, vaaditaan *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa (*opetuslupa*). Ajo-opetusta koskevat säännökset koskevat myös käsittelyopetusta, jollei toisin säädetä.

Autokoulun pitämiseen vaaditaan *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa (*autokoululupa*). Autokoululupa vaaditaan myös ammattimaiseen tai kaupalliseen ajo-opetuksen antamiseen tai ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten. Opetuslupa oikeuttaa muuhun kuin kaupalliseen tai ammattimaiseen ajo-opetuksen antamiseen ja ajoharjoittelun ohjaamiseen ajokorttia varten.

Ajamista moottoripyörällä moottoripyörän ajokortin suorittamista varten voi harjoitella *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämällä luvalla (*moottoripyörän harjoituslupa*).

35 §

Ryhmän 1 ajokorttia koskevat koulutusvaatimukset

Ryhmän 1 ajokorttia suorittavan, jolla ei ennestään ole tähän ryhmään kuuluvaa ajokorttia, on ajokortin luokasta riippumatta saatava koulutus, jolla annetaan perustiedot liikennejärjestelmästä, liikenteen vuorovaikutteisuudesta ja riskeistä, eri tienkäyttäjryhmi- en turvallisuuteen liittyvistä tekijöistä, moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen liittyvistä vastuista ja velvollisuuksista sekä

Voimassa oleva laki

muista turvallisen ja ympäristön huomioon ottavan ajotavan vaatimuksista. Koulutus saadaan antaa teoriaopetuksena.

Auton B-luokan ajokorttia suorittavan on ennen kuljettajantutkintoa saatava koulutus, jolla lisätään valmiuksia vaikeissa olosuhteissa ajamisessa ja tuetaan muutenkin sääntöjä noudattavan turvallisen ja vastuullisen ajotavan omaksumista. Koulutuksessa on erityisesti vahvistettava valmiuksia tunnistaa ja välttää liikenteen vaaratilanteita ja tekijöitä, jotka kuljettajan ajokykyä heikentämällä voivat lisätä onnettomuusriskiä. Koulutukseen on sisällytettävä opetusta pimeällä ja liukkaalla ajamiseen liittyvien erityispiirteiden ja riskien tunnistamisesta, kuten tienpinnan liukkauden vaikutuksesta ajoneuvon hallintaan sekä ajonopeuden, turvallisuusvälin ja oikean havainnoinnin merkityksestä kuljettajan toimintamahdollisuuksiin ja nopeuden vaikutuksista jarrutusmatkaan ja ajoneuvon hallittavuuteen. Liukkaalla ajamisen ajo-opetus voidaan toteuttaa myös järjestettyinä ajamisen näyttöinä ja harjoituksina, jolloin ne on toteutettava ajoharjoitteluradalla tai muulla vastaavalla alueella, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen. Koulutuksen kesto on kahdeksan tuntia ja siihen on sisällytettävä teoriaopetusta ja ajo-opetusta, joka voidaan osin antaa simulaattorilla.

Moottoripyörän ensimmäisen ajokortin ja auton B-luokan ajokortin suorittamisen edellytyksenä on, että ajokorttia suorittava on saanut ajo-opetusta.

Moottoripyörän ajokorttiluokkaa voidaan korottaa välittömästi ylempään moottoripyörän ajokorttiluokkaan suorittamalla koulutus tai ajokoe, jos ajo-oikeus suoritettavaa ajokorttia välittömästi alempaan luokkaan on saatu vähintään kaksi vuotta aikaisemmin.

Edellä 1, 2 ja 4 momentissa tarkoitetun koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. Autokoululupavaatimuksesta poiketen Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä mainitun koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava alan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Ilman autokoululupaa ja erillistä hyväksymistä voidaan 1 momentissa tarkoitettu koulutus antaa

Ehdotus

muista turvallisen ja ympäristön huomioon ottavan ajotavan vaatimuksista. Koulutus saadaan antaa teoriaopetuksena.

Auton B-luokan ajokorttia suorittavan on ennen kuljettajantutkintoa saatava koulutus, jolla lisätään valmiuksia vaikeissa olosuhteissa ajamisessa ja tuetaan muutenkin sääntöjä noudattavan turvallisen ja vastuullisen ajotavan omaksumista. Koulutuksessa on erityisesti vahvistettava valmiuksia tunnistaa ja välttää liikenteen vaaratilanteita ja tekijöitä, jotka kuljettajan ajokykyä heikentämällä voivat lisätä onnettomuusriskiä. Koulutukseen on sisällytettävä opetusta pimeällä ja liukkaalla ajamiseen liittyvien erityispiirteiden ja riskien tunnistamisesta, kuten tienpinnan liukkauden vaikutuksesta ajoneuvon hallintaan sekä ajonopeuden, turvallisuusvälin ja oikean havainnoinnin merkityksestä kuljettajan toimintamahdollisuuksiin ja nopeuden vaikutuksista jarrutusmatkaan ja ajoneuvon hallittavuuteen. Liukkaalla ajamisen ajo-opetus voidaan toteuttaa myös järjestettyinä ajamisen näyttöinä ja harjoituksina, jolloin ne on toteutettava ajoharjoitteluradalla tai muulla vastaavalla alueella, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen. Koulutuksen kesto on kahdeksan tuntia ja siihen on sisällytettävä teoriaopetusta ja ajo-opetusta, joka voidaan osin antaa simulaattorilla.

Moottoripyörän ensimmäisen ajokortin ja auton B-luokan ajokortin suorittamisen edellytyksenä on, että ajokorttia suorittava on saanut ajo-opetusta.

Moottoripyörän ajokorttiluokkaa voidaan korottaa välittömästi ylempään moottoripyörän ajokorttiluokkaan suorittamalla koulutus tai ajokoe, jos ajo-oikeus suoritettavaa ajokorttia välittömästi alempaan luokkaan on saatu vähintään kaksi vuotta aikaisemmin.

Edellä 1, 2 ja 4 momentissa tarkoitetun koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. Autokoululupavaatimuksesta poiketen Liikenne ja viestintävirasto voi hyväksyä mainitun koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava alan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Ilman autokoululupaa ja erillistä hyväksymistä voidaan 1 momentissa tarkoitettu koulutus antaa

Voimassa oleva laki

peruskoulussa ja toisen asteen koulutuksessa koulutuksen sisältöä ja toteutusta koskevien vaatimusten mukaisesti. Tässä momentissa tarkoitettuihin koulutuksen antajiin sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua koulutuksesta ja sen antamisen vaatimuksista, koulutuksen ja ajo-opetuksen määristä sekä autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 4 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksenantajien kohdalla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä määräykset ulkomailla saadun 2 tai 3 momentissa tarkoitettua koulutusta vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta.

36 §

Kuljettajaopetus ryhmän 2 ajokorttia varten

Ryhmän 2 ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen on sisällytettävä opetusta ajoneuvon erityispiirteiden mukaisesti sen oikeasta käyttötavasta, käsittelystä ja kuljettamisesta liikennesääntöjä noudattaen erilaisissa liikennetilanteissa ja ympäristöissä turvallisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja joustavasti. Koulutukseen on sisällytettävä myös onnettomuuspaikalla toimimiseen tarvittava ensiapukoulutus ja liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennalta ajoamisen opetus.

Kuljettajaopetukseen on sisällytettävä luokkakohtainen teoria- ja ajo-opetus ja opetuksessa on noudatettava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymää opetussuunnitelmaa. Opetus voidaan antaa ajokorttia suorittavalla olevaa ryhmän 2 ajokorttia tai kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä täydentävänä opetuksena.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää opetuksen vähimmäismääristä ja antaa tarkempia säännöksiä opetussuunnitelman, ammattipätevyyden ja opetuksen toteuttamisen vaatimuksista. *Liikenteen turvallisuusvi-*

Ehdotus

peruskoulussa ja toisen asteen koulutuksessa koulutuksen sisältöä ja toteutusta koskevien vaatimusten mukaisesti. Tässä momentissa tarkoitettuihin koulutuksen antajiin sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua koulutuksesta ja sen antamisen vaatimuksista, koulutuksen ja ajo-opetuksen määristä sekä autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 4 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksenantajien kohdalla. *Liikenne ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä määräykset ulkomailla saadun 2 tai 3 momentissa tarkoitettua koulutusta vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta

36 §

Kuljettajaopetus ryhmän 2 ajokorttia varten

Ryhmän 2 ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen on sisällytettävä opetusta ajoneuvon erityispiirteiden mukaisesti sen oikeasta käyttötavasta, käsittelystä ja kuljettamisesta liikennesääntöjä noudattaen erilaisissa liikennetilanteissa ja ympäristöissä turvallisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja joustavasti. Koulutukseen on sisällytettävä myös onnettomuuspaikalla toimimiseen tarvittava ensiapukoulutus ja liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennalta ajoamisen opetus.

Kuljettajaopetukseen on sisällytettävä luokkakohtainen teoria- ja ajo-opetus ja opetuksessa on noudatettava *Liikenne ja viestintäviraston* hyväksymää opetussuunnitelmaa. Opetus voidaan antaa ajokorttia suorittavalla olevaa ryhmän 2 ajokorttia tai kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä täydentävänä opetuksena.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää opetuksen vähimmäismääristä ja antaa tarkempia säännöksiä opetussuunnitelman, ammattipätevyyden ja opetuksen toteuttamisen vaatimuksista. *Liikenne ja viestintäviras-*

Voimassa oleva laki

rasto voi antaa tarkempia määräyksiä opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä ulkomailla saadun vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta.

37 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon määräämiseen liittyvä koulutus ja ajokortin palauttaminen ajokiellon jälkeen

Jos kuljettaja määrätään auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana tehdyistä liikennerikoksista tai toistuvista liikennerikkomuksista ajokieltoon, ajokortin palauttamisen edellytyksenä ajokiellon päättymisen jälkeen on, että hän on saanut riskikäyttämistä ja sen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen käsittelevän lisäkoulutuksen. Säännöstä sovelletaan myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaan, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ensimmäisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos tässä momentissa tarkoitetut seuranta-ajat ovat päällekkäiset tai seuraavat toista keskeytyksettä, seuranta-aikoja pidetään yhtenä seurantajaksena.

Ajokortin palauttamisen edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettu ajokiellon jälkeen on, että ajokieltoon määrätty esittää todistuksen 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksen saamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hyväksyä koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan tai muun alan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava liikenneturvallisuusalan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Koulutuksen valvontaan sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksesta ja sen määrästä sekä säännökset autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 3 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksen antajien kohdalla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tar-

Ehdotus

to voi antaa tarkempia määräyksiä opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta sekä ulkomailla saadun vastaavan koulutuksen hyväksi lukemisesta.

37 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon määräämiseen liittyvä koulutus ja ajokortin palauttaminen ajokiellon jälkeen

Jos kuljettaja määrätään auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana tehdyistä liikennerikoksista tai toistuvista liikennerikkomuksista ajokieltoon, ajokortin palauttamisen edellytyksenä ajokiellon päättymisen jälkeen on, että hän on saanut riskikäyttämistä ja sen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen käsittelevän lisäkoulutuksen. Säännöstä sovelletaan myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaan, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ensimmäisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos tässä momentissa tarkoitetut seuranta-ajat ovat päällekkäiset tai seuraavat toista keskeytyksettä, seuranta-aikoja pidetään yhtenä seurantajaksena.

Ajokortin palauttamisen edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettu ajokiellon jälkeen on, että ajokieltoon määrätty esittää todistuksen 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksen saamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksen antamiseen vaaditaan autokoululupa. *Liikenne ja viestintävirasto* voi hyväksyä koulutuksen antamiseen myös muita liikenneturvallisuusalan tai muun alan toimijoita, joilla on koulutukseen tarvittava liikenneturvallisuusalan tuntemus ja osaaminen sekä koulutuskokemus. Koulutuksen valvontaan sovelletaan autokoulun valvontaa koskevia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksesta ja sen määrästä sekä säännökset autokouluvalvontaa koskevista poikkeuksista 3 momentissa tarkoitettujen muiden kuin autokoululuvalla toimivien koulutuksen antajien kohdalla. *Liikenne ja viestintävirasto* voi antaa tarkemmat

Voimassa oleva laki

kemmat määräykset opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

38 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vähimmäisikä

Ajokorttia suorittavan ajo-opetus ja ajoharjoittelu saadaan aloittaa B-luokassa aikaisintaan kaksi vuotta ja muissa luokissa aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaadittavan vähimmäisiän täyttymistä. Ajo-opetus ja ajoharjoittelu liikenteessä saadaan kuitenkin aloittaa vasta, kun ajokorttia suorittava on täyttänyt 15 vuotta.

Oppilas, joka on kuorma- ja linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimiseen suunnatussa Opetushallituksen valvonnassa tapahtuvassa ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa, saadaan kuitenkin ottaa tämän koulutuksen yhteydessä annettavaan ryhmään 2 kuuluvan ajokortin saamiseen tähtäävään kuljettajaopetukseen B-luokan ajokorttia vaatimatta sinä vuonna, jona hän täyttää 16 vuotta. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa B-luokassa, kun oppilas on täyttänyt 16 vuotta ja kuorma- tai linja-autolla, kun oppilas on täyttänyt 17 vuotta. Linja-autolla ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava B-luokan ajo-oikeus ja E-luokan yhdistelmällä ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajo-oikeus.

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen edellytyksenä E-luokassa on, että ajokorttia suorittavalla on vetoauton ajo-oikeus.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vaatimuksista.

40 §

Opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävät ajoneuvot ja muut opetusvälineet

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävän ajoneuvon on täytettävä suoritettavan ajokortin luokkaa, ja AM-luokassa ajoneuvon

Ehdotus

määräykset opetuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

38 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vähimmäisikä

Ajokorttia suorittavan ajo-opetus ja ajoharjoittelu saadaan aloittaa B-luokassa aikaisintaan kaksi vuotta ja muissa luokissa aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaadittavan vähimmäisiän täyttymistä. Ajo-opetus ja ajoharjoittelu liikenteessä saadaan kuitenkin aloittaa vasta, kun ajokorttia suorittava on täyttänyt 15 vuotta.

Oppilas, joka on kuorma- ja linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimiseen suunnatussa Opetushallituksen valvonnassa tapahtuvassa ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa, saadaan kuitenkin ottaa tämän koulutuksen yhteydessä annettavaan ryhmään 2 kuuluvan ajokortin saamiseen tähtäävään kuljettajaopetukseen B-luokan ajokorttia vaatimatta sinä vuonna, jona hän täyttää 16 vuotta. Ajo-opetusta liikenteessä saadaan antaa B-luokassa, kun oppilas on täyttänyt 16 vuotta ja kuorma- tai linja-autolla, kun oppilas on täyttänyt 17 vuotta. Linja-autolla ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava B-luokan ajo-oikeus ja E-luokan yhdistelmällä ajo-opetusta liikenteessä annettaessa oppilaalla on oltava vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajo-oikeus.

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen edellytyksenä E-luokassa on, että ajokorttia suorittavalla on vetoauton ajo-oikeus.

Liikenne ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun aloittamisen vaatimuksista.

40 §

Opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävät ajoneuvot ja muut opetusvälineet

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävän ajoneuvon on täytettävä suoritettavan ajokortin luokkaa, ja AM-luokassa ajoneuvon

Voimassa oleva laki

luokkaa, koskevat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava erillinen ajoneuvon käyttäjarruun vaikuttava poljin opettajaa tai ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten.

Ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa voidaan käyttää myös simulaattoreita ja muita opetusvälineitä, joiden on vastattava suoritettavan ajokortin luokkaa koskevia vaatimuksia. Ryhmän 2 opetuksessa käytettävän opetusmateriaalin on vastattava opetuksessa noudatettavaa opetussuunnitelmaa.

Jos ajo-opetusta ja muuta koulutusta annetaan teknisen käyttöyhteyden avulla, käyttöyhteyden on mahdollistettava oppilaan henkilöllisyyden toteaminen luotettavasti sekä reaaliaikainen vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä koko oppitunnin ajan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ajoneuvoista ja muista tässä pykälässä tarkoitetuista opetusvälineistä ja niiden käytöstä ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa sekä poikkeuksista poljinvaatimukseen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa määräykset muiden opetusvälineiden kuin ajoneuvojen teknisistä vaatimuksista.

41 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttaminen

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava, joka 39 §:n mukaan katsotaan ajoneuvon kuljettajaksi, vastaa siitä, että ajokorttia suorittavalla on tarvittava ajoneuvon käsittelytaito ja muu osaaminen. Ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun tapahtuessa opetusluvan nojalla todistus 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen suorittamisesta on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle.

B-, C1- ja C-luokan ajo-opetuksessa opettajan tai ajoharjoittelussa harjoittelua ohjaavan on istuttava oppilaan vieressä. Sama koskee ajo-opetusta ja ajoharjoittelua kevyellä nelipyörällä taikka traktorilla, jos istuinpaikat ajoneuvossa ovat vierekkäin.

Ehdotus

luokkaa, koskevat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava erillinen ajoneuvon käyttäjarruun vaikuttava poljin opettajaa tai ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten.

Ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa voidaan käyttää myös simulaattoreita ja muita opetusvälineitä, joiden on vastattava suoritettavan ajokortin luokkaa koskevia vaatimuksia. Ryhmän 2 opetuksessa käytettävän opetusmateriaalin on vastattava opetuksessa noudatettavaa opetussuunnitelmaa.

Jos ajo-opetusta ja muuta koulutusta annetaan teknisen käyttöyhteyden avulla, käyttöyhteyden on mahdollistettava oppilaan henkilöllisyyden toteaminen luotettavasti sekä reaaliaikainen vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä koko oppitunnin ajan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ajoneuvoista ja muista tässä pykälässä tarkoitetuista opetusvälineistä ja niiden käytöstä ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa sekä poikkeuksista poljinvaatimukseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa määräykset muiden opetusvälineiden kuin ajoneuvojen teknisistä vaatimuksista.

41 §

Ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttaminen

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava, joka 39 §:n mukaan katsotaan ajoneuvon kuljettajaksi, vastaa siitä, että ajokorttia suorittavalla on tarvittava ajoneuvon käsittelytaito ja muu osaaminen. Ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun tapahtuessa opetusluvan nojalla todistus 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen suorittamisesta on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle.

B-, C1- ja C-luokan ajo-opetuksessa opettajan tai ajoharjoittelussa harjoittelua ohjaavan on istuttava oppilaan vieressä. Sama koskee ajo-opetusta ja ajoharjoittelua kevyellä nelipyörällä taikka traktorilla, jos istuinpaikat ajoneuvossa ovat vierekkäin.

Voimassa oleva laki

Mopolla ja moottoripyörällä, traktorilla sekä kevyellä nelipyörällä, jossa istuimet ovat peräkkäin, ajo-opetusta annettaessa ja ajoharjoittelua ohjattaessa ajokorttia suorittavalla on oltava laitteet ajo-ohjeiden vastaanottamista varten ja kuljettajan suojaamiseksi tarkoitetut ajovarusteet. Vaatimus ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista koskee myös ajo-opetusta ja ajoharjoittelua T-luokan ajoneuvolla, jos opettajalle ei ole istuinpaikkaa ajoneuvossa tai istuimet ovat peräkkäin.

Jos ajo-opetukseen tai ajoharjoitteluun käytetään simulaattoria eikä opettaja ole samassa tilassa ajokorttia suorittavan kanssa, opetus on annettava säädetyt vaatimukset täyttävän teknisen käyttöyhteyden avulla.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkemmat määräykset ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttamisesta ajoneuvoja, simulaattoreita ja muita opetusvälineitä käytettäessä sekä ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista ja kuljettajan ajovarusteista.

47 §

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntäminen

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on voimassa oleva ajokorttilupa;

2) hakija on saanut 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun ensimmäisen ajokortin suorittamiseen liittyvän koulutuksen ja mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetun ajo-opetuksen;

3) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan teoriakokeen;

4) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan moottoripyörän käsittelykokeen;

5) hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa eikä ole lupapäätöstä edeltäneen viiden vuoden aikana ollut ajokiellossa.

Alle 18-vuotiaalle myönnettävän harjoitusluvan edellytyksenä olevasta huoltajan suostumuksesta säädetään 46 §:n 2 momentissa.

Ehdotus

Mopolla ja moottoripyörällä, traktorilla sekä kevyellä nelipyörällä, jossa istuimet ovat peräkkäin, ajo-opetusta annettaessa ja ajoharjoittelua ohjattaessa ajokorttia suorittavalla on oltava laitteet ajo-ohjeiden vastaanottamista varten ja kuljettajan suojaamiseksi tarkoitetut ajovarusteet. Vaatimus ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista koskee myös ajo-opetusta ja ajoharjoittelua T-luokan ajoneuvolla, jos opettajalle ei ole istuinpaikkaa ajoneuvossa tai istuimet ovat peräkkäin.

Jos ajo-opetukseen tai ajoharjoitteluun käytetään simulaattoria eikä opettaja ole samassa tilassa ajokorttia suorittavan kanssa, opetus on annettava säädetyt vaatimukset täyttävän teknisen käyttöyhteyden avulla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ajo-opetuksen ja ajoharjoittelun toteuttamisesta ajoneuvoja, simulaattoreita ja muita opetusvälineitä käytettäessä sekä ajo-ohjeiden vastaanottamiseen tarvittavista laitteista ja kuljettajan ajovarusteista.

47 §

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntäminen

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on voimassa oleva ajokorttilupa;

2) hakija on saanut 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun ensimmäisen ajokortin suorittamiseen liittyvän koulutuksen ja mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetun ajo-opetuksen;

3) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan teoriakokeen;

4) hakija on suorittanut hyväksytysti suoritettavan ajokortin luokkaa vastaavan moottoripyörän käsittelykokeen;

5) hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa eikä ole lupapäätöstä edeltäneen viiden vuoden aikana ollut ajokiellossa.

Alle 18-vuotiaalle myönnettävän harjoitusluvan edellytyksenä olevasta huoltajan suostumuksesta säädetään 46 §:n 2 momentissa.

Voimassa oleva laki

Jos hakijalla on ollut moottoripyörän ajokortti vähintään kaksi vuotta suoritettavaa moottoripyörän ajokorttia välittömästi alemmassa luokassa, harjoitusluvan myöntämiseksi ei vaadita 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua teoriakoetta.

Harjoituslupa on merkittävä harjoittelija ja suoritettavan ajokortin luokka. Harjoituslupa myönnetään enintään kolmeksi kuukaudeksi ja se voidaan antaa ehdoin ja rajoituksin. Uutta lupaa ei saa myöntää ilman painavaa syytä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua käsittelykokeesta.

50 §

Kokeilulupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää luvan ryhmän 2 kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädettyistä kuljettajaopetuksen määrästä ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallistuva oppilas saa tässä laissa tarkoitetut kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan *Liikenteen turvallisuusviraston* valvonnassa, ja siinä on noudatettava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymää kokeilusuunnitelmaa sekä sen määrittämiä ehtoja ja rajoituksia.

52 §

Kuljettajantutkinnon tarkoitus ja sisältö

Kuljettajantutkinnon tarkoituksena on varmistaa, että ajokorttia suorittavalla on tarvittavat tiedot ja käytännön ajotaito toimia vastuullisena kuljettajana itsenäisesti ja turvallisesti erilaisissa liikennetilanteissa ottaen huomioon myös sosiaalisuuden ja ekologisuuden vaatimukset.

Kuljettajantutkinnoissa on monipuolisesti arvioitava ajokorttia suorittavan kykyä:

Ehdotus

Jos hakijalla on ollut moottoripyörän ajokortti vähintään kaksi vuotta suoritettavaa moottoripyörän ajokorttia välittömästi alemmassa luokassa, harjoitusluvan myöntämiseksi ei vaadita 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua teoriakoetta.

Harjoituslupa on merkittävä harjoittelija ja suoritettavan ajokortin luokka. Harjoituslupa myönnetään enintään kolmeksi kuukaudeksi ja se voidaan antaa ehdoin ja rajoituksin. Uutta lupaa ei saa myöntää ilman painavaa syytä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua käsittelykokeesta.

50 §

Kokeilulupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää luvan ryhmän 2 kuljettajaopetuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Kokeilussa voidaan poiketa tässä laissa säädettyistä kuljettajaopetuksen määrästä ja toteutusta koskevista vaatimuksista. Kokeilussa annettavan kuljettajaopetuksen tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöltään sellainen, että kokeiluun osallistuva oppilas saa tässä laissa tarkoitetut kuljettajan valmiudet eikä hänen oikeuksiaan vaaranneta kokeilulla. Kokeilu toteutetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* valvonnassa, ja siinä on noudatettava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymää kokeilusuunnitelmaa sekä sen määrittämiä ehtoja ja rajoituksia.

52 §

Kuljettajantutkinnon tarkoitus ja sisältö

Kuljettajantutkinnon tarkoituksena on varmistaa, että ajokorttia suorittavalla on tarvittavat tiedot ja käytännön ajotaito toimia vastuullisena kuljettajana itsenäisesti ja turvallisesti erilaisissa liikennetilanteissa ottaen huomioon myös sosiaalisuuden ja ekologisuuden vaatimukset.

Kuljettajantutkinnoissa on monipuolisesti arvioitava ajokorttia suorittavan kykyä:

Voimassa oleva laki

1) kuljettaa ajoneuvoa erilaisissa liikenneympäristöissä ja -tilanteissa liikennesääntöjen mukaisesti ja ajoneuvon erityispiirteet huomioon ottaen turvallisesti, sujuvasti, ekologisesti ja vaaratilanteita aiheuttamatta;

2) osoittaa vastuullisuutta muita tienkäyttäjiä ja ympäristöä kohtaan;

3) tunnistaa liikenteen vaaratilanteita ja ajonopeuksien, keliolosuhteiden ja erilaisten kuljettajan ajokykyyn vaikuttavien tekijöiden, kuten tunnetilojen, ajoseuran, päihteiden ja lääkkeiden käytön, väsymyksen, näkökyvyn ja terveydentilan, vaikutuksen onnettomuusriskin lisääntymiseen;

4) havaita ajoneuvon toimintaan ja turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia vikoja ja puutteita ja toimia muutenkin vaaratilanteiden välttämisen edellyttämällä tavalla.

Kuljettajantutkinnon on täytettävä ajokorttidirektiivin liitteessä II säädetyt vähimmäisvaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajantutkinnon sisällöstä.

53 §

Kuljettajantutkinnon rakenne ja toteuttaminen

Kuljettajantutkintoon sisältyy teoriakoe ja ajokoe. Ajokokeeseen voi sisältyä erillinen käsittelykoe. Mopon ajokorttia suoritettaessa ajokokeeseen sisältyy pelkästään käsittelykoe. T-luokassa suoritetaan vain teoriakoe. Tutkinnossa, joka suoritetaan moottoripyörän ajokorttiluokan korottamiseksi 35 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tai 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun B-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeuden saamiseksi, suoritetaan vain ajokoe.

Ajokokeen suorittamisen edellytyksenä on, että ajokortin luokkaa ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu. Teoriakoe suoritetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* aineistoa käyttäen.

Ajokokeessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä tutkinnon luokkaa vastaavat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava ajokokeen vastaanottajaa varten ajoneuvon käyttö-

Ehdotus

1) kuljettaa ajoneuvoa erilaisissa liikenneympäristöissä ja -tilanteissa liikennesääntöjen mukaisesti ja ajoneuvon erityispiirteet huomioon ottaen turvallisesti, sujuvasti, ekologisesti ja vaaratilanteita aiheuttamatta;

2) osoittaa vastuullisuutta muita tienkäyttäjiä ja ympäristöä kohtaan;

3) tunnistaa liikenteen vaaratilanteita ja ajonopeuksien, keliolosuhteiden ja erilaisten kuljettajan ajokykyyn vaikuttavien tekijöiden, kuten tunnetilojen, ajoseuran, päihteiden ja lääkkeiden käytön, väsymyksen, näkökyvyn ja terveydentilan, vaikutuksen onnettomuusriskin lisääntymiseen;

4) havaita ajoneuvon toimintaan ja turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia vikoja ja puutteita ja toimia muutenkin vaaratilanteiden välttämisen edellyttämällä tavalla.

Kuljettajantutkinnon on täytettävä ajokorttidirektiivin liitteessä II säädetyt vähimmäisvaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajantutkinnon sisällöstä.

53 §

Kuljettajantutkinnon rakenne ja toteuttaminen

Kuljettajantutkintoon sisältyy teoriakoe ja ajokoe. Ajokokeeseen voi sisältyä erillinen käsittelykoe. Mopon ajokorttia suoritettaessa ajokokeeseen sisältyy pelkästään käsittelykoe. T-luokassa suoritetaan vain teoriakoe. Tutkinnossa, joka suoritetaan moottoripyörän ajokorttiluokan korottamiseksi 35 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tai 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun B-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeuden saamiseksi, suoritetaan vain ajokoe.

Ajokokeen suorittamisen edellytyksenä on, että ajokortin luokkaa ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu. Teoriakoe suoritetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* aineistoa käyttäen.

Ajokokeessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä tutkinnon luokkaa vastaavat vaatimukset ja siinä on tarvittaessa oltava ajokokeen vastaanottajaa varten ajoneuvon käyttö-

Voimassa oleva laki

jarruun vaikuttava poljin. Tutkinnon suorittajan on hankittava käytettäväksi ajokokeessa tarvittava ajoneuvo. Ajokokeen aikana hänet katsotaan kuljettajaksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset ajokokeen kestosta sekä ajokokeen vastaanottamisesta ja poikkeuksista poljinvaatimukseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teoriakokeesta, tutkintoajoneuvoista ja muista kuljettajantutkinnon vaatimuksista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä teoriakokeiden, ajokokeiden ja käsittelykokeiden sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettaamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, jollei ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta muuta johdu, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liittyvästä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuuspäätöksestä seuraavasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Ajo-oikeutta ei ole eikä ajokorttia hyväksytä, jos:

1) ajokortin haltija on ajokiellossa Suomessa tai jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa tai jos ajokorttia on muuten rajoitettu tai se on poistettu tai määräajaksi peruutettu jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa;

2) ajokortti on vaihdettu suomalaiseen ajokorttiin tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion

Ehdotus

jarruun vaikuttava poljin. Tutkinnon suorittajan on hankittava käytettäväksi ajokokeessa tarvittava ajoneuvo. Ajokokeen aikana hänet katsotaan kuljettajaksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset ajokokeen kestosta sekä ajokokeen vastaanottamisesta ja poikkeuksista poljinvaatimukseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teoriakokeesta, tutkintoajoneuvoista ja muista kuljettajantutkinnon vaatimuksista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä teoriakokeiden, ajokokeiden ja käsittelykokeiden sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

59 §

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu ajokortti ja muu mopon ajolupa tai kuljetusoikeus

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti oikeuttaa kuljettaamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka luokkaa vastaava yhdenmukaistettu luokkatunnus sisältyy ajokorttiin ja jonka 5 §:n mukaisen ikävaatimuksen ajokortin haltija täyttää. Ajo-oikeuden laajuudesta on voimassa, mitä 7 §:ssä säädetään, jollei ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta muuta johdu, ja kuljettajan ajoterveydentilan valvonnasta, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annettua väliaikaista ajokorttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttidirektiivin 13 artiklan soveltamiseen liittyvästä Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevasta vastaavuuspäätöksestä seuraavasta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Ajo-oikeutta ei ole eikä ajokorttia hyväksytä, jos:

1) ajokortin haltija on ajokiellossa Suomessa tai jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa tai jos ajokorttia on muuten rajoitettu tai se on poistettu tai määräajaksi peruutettu jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa;

2) ajokortti on vaihdettu suomalaiseen ajokorttiin tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion

Voimassa oleva laki

ajokorttiin;

3) EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija asuu vakinaisesti Suomessa ja ajokortti on siihen tehdyn merkinnän mukaan vaihdettu uutta kuljettajantutkintoa suorittamatta sellaisessa valtiossa annetun ajokortin perusteella, joka ei ole Suomessa voimassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun muun ajokortin kuin väliaikaisen ajokortin vaihtamiseen ja uudistamiseen sovelletaan ajokorttilupaa sekä ajokortin luovuttamista ja uudistamista koskevia säännöksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu ajokortti väliaikaista ajokorttia lukuun ottamatta on kadonnut, anastettu tai tuhoutunut, annetaan hakemuksesta Suomessa vakinaisesti asuvalle tai täällä vähintään kuusi kuukautta opiskelleelle haltijalle ajokorttiluvan hakemista koskevia säännöksiä noudattaen vastaava uusi ajokortti. Hakemuksessa on ilmoitettava syy ajokortin hakemiselle. *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava ajokortin myöntäneelle viranomaiselle ajokortin korvaamisesta suomalaisella ajokortilla. Jos ajokortti löytyy myöhemmin, se on luovutettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kortin myöntäneelle viranomaiselle palauttamista varten.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetyt mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai muu vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitetun mopon ajoluvan vaatimuksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen

Ehdotus

ajokorttiin;

3) EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin haltija asuu vakinaisesti Suomessa ja ajokortti on siihen tehdyn merkinnän mukaan vaihdettu uutta kuljettajantutkintoa suorittamatta sellaisessa valtiossa annetun ajokortin perusteella, joka ei ole Suomessa voimassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun muun ajokortin kuin väliaikaisen ajokortin vaihtamiseen ja uudistamiseen sovelletaan ajokorttilupaa sekä ajokortin luovuttamista ja uudistamista koskevia säännöksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu ajokortti väliaikaista ajokorttia lukuun ottamatta on kadonnut, anastettu tai tuhoutunut, annetaan hakemuksesta Suomessa vakinaisesti asuvalle tai täällä vähintään kuusi kuukautta opiskelleelle haltijalle ajokorttiluvan hakemista koskevia säännöksiä noudattaen vastaava uusi ajokortti. Hakemuksessa on ilmoitettava syy ajokortin hakemiselle. *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava ajokortin myöntäneelle viranomaiselle ajokortin korvaamisesta suomalaisella ajokortilla. Jos ajokortti löytyy myöhemmin, se on luovutettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* kortin myöntäneelle viranomaiselle palauttamista varten.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, sovelletaan myös muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun mopon ajoluvan kelpoisuuteen lukuun ottamatta mopon ajokorttia. Kuljettajan on täytettävä tässä laissa säädetyt mopon kuljettamista koskevat ikävaatimukset. Kevyen nelipyörän kuljettamiseksi vaaditaan AM-luokan tai muu vastaava kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. AM-luokan ajokorttia vaihdettaessa ajokortti annetaan ilman 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa ja 7 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitetun mopon ajoluvan vaatimuksista.

EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvä ajo-oikeuksia, ajokortteja sekä niihin liittyviä tietoja ja toimenpiteitä koskeva tietojenvaihto toteutetaan liikenneasioiden rekisteristä Euroopan unionin ajokorttiverkostoa käyttäen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

61 §

61 §

*Muu ulkomainen ajokortti**Muu ulkomainen ajokortti*

Muu kuin 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu Suomen tunnustamassa valtiossa myönnetty A1-, A2-, A- tai B-luokkaa vastaava kansallinen ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa, jos:

1) ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa;

2) kansallisen ajokortin malli ja ajokortin sisältämä ajo-oikeus vastaa 59 tai 60 §:ssä tarkoitettua ajokorttia taikka, kansallisen ajokortin tiedot on merkitty latinalaisin kirjaimin ja ajokortista käy ilmi sen sisältämä oikeus eri ajoneuvojen kuljettamiseen taikka kansallisen ajokortin lisäksi esitetään auktorisoidun kääntäjän tai muun luotettavan tahon käännös ajokortista ja sen sisältämästä ajo-oikeudesta suomen, ruotsin, norjan, tanskan, englannin, saksan tai ranskan kielellä;

3) ajokortin mukana on kuvallinen henkilöllisyysasiakirja, jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa;

4) ajokortin haltija täyttää ajokortin luokkaa vastaavat ikävaatimukset ja terveystaimitukset;

5) ajokortti on voimassa sen myöntäneessä valtiossa.

Ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa muualla kuin Ahvenanmaalla yhden vuoden ajan ajokortin haltijan maahantulosta taikka, jos hänet on merkitty väestörekisteriin, väestörekisteriin merkitsemisestä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvontaan sovelletaan, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi ulkoasiainministeriön antaman todistuksen mukaisesti myöntää hakemuksesta ajokorttiluvan ulkomaista ajokorttia vastaavan ajokortin saamiseksi Suomessa ja luovuttaa ajokortin 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustus-

Muu kuin 59 tai 60 §:ssä tarkoitettu Suomen tunnustamassa valtiossa myönnetty A1-, A2-, A- tai B-luokkaa vastaava kansallinen ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa, jos:

1) ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa;

2) kansallisen ajokortin malli ja ajokortin sisältämä ajo-oikeus vastaa 59 tai 60 §:ssä tarkoitettua ajokorttia taikka, kansallisen ajokortin tiedot on merkitty latinalaisin kirjaimin ja ajokortista käy ilmi sen sisältämä oikeus eri ajoneuvojen kuljettamiseen taikka kansallisen ajokortin lisäksi esitetään auktorisoidun kääntäjän tai muun luotettavan tahon käännös ajokortista ja sen sisältämästä ajo-oikeudesta suomen, ruotsin, norjan, tanskan, englannin, saksan tai ranskan kielellä;

3) ajokortin mukana on kuvallinen henkilöllisyysasiakirja, jos ajokortissa ei ole haltijan valokuvaa;

4) ajokortin haltija täyttää ajokortin luokkaa vastaavat ikävaatimukset ja terveystaimitukset;

5) ajokortti on voimassa sen myöntäneessä valtiossa.

Ajokortti hyväksytään ajamiseen Suomessa muualla kuin Ahvenanmaalla yhden vuoden ajan ajokortin haltijan maahantulosta taikka, jos hänet on merkitty väestörekisteriin, väestörekisteriin merkitsemisestä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että ajokortti on voimassa eikä muuta syytä ajokortin kelpoisuuden lakkaamiseen aikaisemmin ole. Kuljettajan ajoterveydentilan valvontaan sovelletaan, mitä 20 ja 21 §:ssä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ulkoasiainministeriön antaman todistuksen mukaisesti myöntää hakemuksesta ajokorttiluvan ulkomaista ajokorttia vastaavan ajokortin saamiseksi Suomessa ja luovuttaa ajokortin 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähe-

Voimassa oleva laki

ton, lähetetyn konsulin johtaman konsulaatin tai kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan henkilökuntaan kuuluvalla ulkomaalaiselle, joka on saapunut tätä tehtävää varten Suomeen ja tällaisen henkilön perheenjäsenelle.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen ajokortin perusteella annettavaan ajokorttiin on merkittävä valtio, jonka myöntämän ajokortin perusteella se on annettu. Mitä tässä pykälässä säädetään muun ulkomaisen ajokortin kelpoisuudesta ja hyväksymisestä Suomessa, ei koske ajokortin kelpoisuutta ja hyväksymistä Ahvenanmaalla.

62 §

Velvollisuus ajokortin luovuttamiseen sen vaihtamisen yhteydessä

Jos 59–61 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ulkomailla annettu ajokortti on luovutettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on palautettava EU- ja ETA-valtiossa annettu ajokortti ajokortin myöntäjälle ja samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

Tilapäinen ajokortti

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin 60 §:ssä tarkoitetun kansallisen ajokortin haltijalle, jos kysymyksessä on:

1) turvapaikan hakija, jonka oleskelulupa-

Ehdotus

tetytyn konsulin johtaman konsulaatin tai kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan henkilökuntaan kuuluvalla ulkomaalaiselle, joka on saapunut tätä tehtävää varten Suomeen ja tällaisen henkilön perheenjäsenelle.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen ajokortin perusteella annettavaan ajokorttiin on merkittävä valtio, jonka myöntämän ajokortin perusteella se on annettu. Mitä tässä pykälässä säädetään muun ulkomaisen ajokortin kelpoisuudesta ja hyväksymisestä Suomessa, ei koske ajokortin kelpoisuutta ja hyväksymistä Ahvenanmaalla.

62 §

Velvollisuus ajokortin luovuttamiseen sen vaihtamisen yhteydessä

Jos 59–61 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, ulkomailla annettu ajokortti on luovutettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Tämä koskee myös 59 §:ssä tarkoitettua ajokorttia, joka uudistetaan tämän lain mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on palautettava EU- ja ETA-valtiossa annettu ajokortti ajokortin myöntäjälle ja samalla on ilmoitettava syy ajokortin palauttamiseen.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen ajokortti palautetaan pyynnöstä haltijalle hänen muuttaessaan maasta ja luovuttaessaan vastaavasti suomalaisen ajokortin *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muun ulkomaisen ajokortin palauttamisesta 2 momentin mukaisesti ajokortin myöntäjälle.

63 §

Tilapäinen ajokortti

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää Suomessa ajamaan oikeuttavan tilapäisen ajokortin 60 §:ssä tarkoitetun kansallisen ajokortin haltijalle, jos kysymyksessä on:

1) turvapaikan hakija, jonka oleskelulupa-

Voimassa oleva laki

asian käsittely on kesken 60 §:n 3 momentissa säädetyn määräajan umpeutuessa; tai

2) ajokortin aitouden, voimassaolon tai muun kelpoisuuden selvittäminen tai muu vastaava syy, joka estää ajokortin käyttämisen.

Ajokorttilupa tilapäisen ajokortin antamiseksi saadaan myöntää 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn vakinaista asuinpaikkaa koskevan vaatimuksen estämättä ja ajokortti luovuttaa uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta.

Tilapäinen ajokortti annetaan määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään niin pitkäksi aikaa kuin alkuperäinen ajokortti on voimassa. Tilapäisen ajokortin voimassaoloa voidaan jatkaa, jos alkuperäinen ajokortti on voimassa. Alkuperäinen ajokortti on tilapäisen ajokortin luovuttamisen yhteydessä otettava Liikenteen turvallisuusviraston haltuun vain, jos se on tarpeen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta syystä.

Tilapäinen ajokortti on pidettävä ajettaessa mukana yhdessä alkuperäisen ajokortin kanssa, jos tilapäisessä ajokortissa ei ole merkin-tää alkuperäisen ajokortin ottamisesta *Liikenteen turvallisuusviraston* haltuun.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syylistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

1) tieliikennelain 6 luvussa tarkoitettuun liikenne rikkomukseen, lukuun ottamatta muita liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja kuin:

a) tieliikennelain 98 §:n 2 momentissa tarkoitettua viestintävälineen kiellettyä käyttöä ajon aikana;

b) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 10 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoi-

Ehdotus

asian käsittely on kesken 60 §:n 3 momentissa säädetyn määrä- ajan umpeutuessa; tai

2) ajokortin aitouden, voimassaolon tai muun kelpoisuuden selvittäminen tai muu vastaava syy, joka estää ajokortin käyttämisen.

Ajokorttilupa tilapäisen ajokortin antamiseksi saadaan myöntää 12 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn vakinaista asuinpaikkaa koskevan vaatimuksen estämättä ja ajokortti luovuttaa uutta kuljettajantutkintoa vaatimatta.

Tilapäinen ajokortti annetaan määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään niin pitkäksi aikaa kuin alkuperäinen ajokortti on voimassa. Tilapäisen ajokortin voimassaoloa voidaan jatkaa, jos alkuperäinen ajokortti on voimassa. Alkuperäinen ajokortti on tilapäisen ajokortin luovuttamisen yhteydessä otettava *Liikenne- ja viestintäviraston* haltuun vain, jos se on tarpeen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta syystä.

Tilapäinen ajokortti on pidettävä ajettaessa mukana yhdessä alkuperäisen ajokortin kanssa, jos tilapäisessä ajokortissa ei ole merkin-tää alkuperäisen ajokortin ottamisesta *Liikenne- ja viestintäviraston* haltuun.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syylistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

1) tieliikennelain 6 luvussa tarkoitettuun liikenne rikkomukseen, lukuun ottamatta muita liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja kuin:

a) tieliikennelain 98 §:n 2 momentissa tarkoitettua viestintävälineen kiellettyä käyttöä ajon aikana;

b) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 10 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoi-

Voimassa oleva laki

tettu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa;

c) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 15 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa;

d) tieliikennelain 74 §:ssä tarkoitetun pu-naisen liikennevalo-opastimen noudattamatta jättämistä;

2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320 /2017) tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

3) rikoslain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 11 §:ssä tarkoitettuun liikennepakoon tieliikenteessä;

4) liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettuun kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan II osan 3 luvun 13 §:ssä säädetystä asiakirjoja koskevasta rikkomuksesta;

5) liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetun lain (546/1998) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun paljastinlaiterikkomukseen;

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa otetaan huomioon rikkomukset, joista on määrätty tieliikennelain 161 §:ssä tarkoitettu ajoneuvo-kohtainen liikennevirhemaksu, vain jos rikkomuksen tekijä on valokuvattu tai vastaavalla teknisellä järjestelmällä tallennettu automaattisessa liikennevalvonnassa tai muuten ajoneuvoa pysäyttämättä siten, että hänet olisi voitu tunnistaa.

Auton ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

Ajokielto on määrättävä pantavaksi täytän-

Ehdotus

tettu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa;

c) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 15 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa;

d) tieliikennelain 74 §:ssä tarkoitetun pu-naisen liikennevalo-opastimen noudattamatta jättämistä;

2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320 /2017) tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

3) rikoslain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 11 §:ssä tarkoitettuun liikennepakoon tieliikenteessä;

4) liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettuun kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan II osan 3 luvun 13 §:ssä säädetystä asiakirjoja koskevasta rikkomuksesta;

5) liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetun lain (546/1998) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun paljastinlaiterikkomukseen;

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa otetaan huomioon rikkomukset, joista on määrätty tieliikennelain 161 §:ssä tarkoitettu ajoneuvo-kohtainen liikennevirhemaksu, vain jos rikkomuksen tekijä on valokuvattu tai vastaavalla teknisellä järjestelmällä tallennettu automaattisessa liikennevalvonnassa tai muuten ajoneuvoa pysäyttämättä siten, että hänet olisi voitu tunnistaa.

Auton ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti yhden vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

Ajokielto on määrättävä pantavaksi täytän-

Voimassa oleva laki

töön välittömästi, kun päätös ajokiellosta on tehty.

Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkolukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päättyminen

Rikosasian ratkaisemisen jälkeen tai esitutinnan aikana määrätyn alkolukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattamiseksi valvottavan on esitettävä poliisille todistus siitä, että hän on käynyt lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön luona keskustelemassa päihteiden käytöstä, niiden vaikutuksista terveyteen sekä päihteiden käyttöön liittyvistä hoitomahdollisuuksista.

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkolukon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta alkolukkoehdon sisältävää ajokorttia *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

Poliisi voi muuttaa ajo-oikeuden koeajaksi niin, että se sisältää oikeuden kuljettaa yhteen tai useampaan luokkaan kuuluvia ajoneuvoja valvotun ajo-oikeuden ajan. Ryhmän 2 ajokorttiluokkia sisältävä ajo-oikeus voidaan pysyttää voimassa myös ilman B-luokkaan kuuluvan ajoneuvon ajo-oikeutta, mutta ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa. Poliisin muutama ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun poliisi palauttaa valvotun ajo-oikeuden päättyessä hallussaan olevan aiempaa ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Valvottu ajo-oikeus alkaa kun ajokortti tai väliaikainen ajokortti annetaan valvottavalle ja päättyy poliisin sille määräämän koeajan päättymispäivänä. Jos valvottavalle ei luovuteta väliaikaista ajokorttia tai hän ei hae val-

Ehdotus

töön välittömästi, kun päätös ajokiellosta on tehty.

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkolukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päättyminen

Rikosasian ratkaisemisen jälkeen tai esitutinnan aikana määrätyn alkolukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattamiseksi valvottavan on esitettävä poliisille todistus siitä, että hän on käynyt lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön luona keskustelemassa päihteiden käytöstä, niiden vaikutuksista terveyteen sekä päihteiden käyttöön liittyvistä hoitomahdollisuuksista.

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkolukon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta alkolukkoehdon sisältävää ajokorttia *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

Poliisi voi muuttaa ajo-oikeuden koeajaksi niin, että se sisältää oikeuden kuljettaa yhteen tai useampaan luokkaan kuuluvia ajoneuvoja valvotun ajo-oikeuden ajan. Ryhmän 2 ajokorttiluokkia sisältävä ajo-oikeus voidaan pysyttää voimassa myös ilman B-luokkaan kuuluvan ajoneuvon ajo-oikeutta, mutta ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa. Poliisin muutama ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun poliisi palauttaa valvotun ajo-oikeuden päättyessä hallussaan olevan aiempaa ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Valvottu ajo-oikeus alkaa kun ajokortti tai väliaikainen ajokortti annetaan valvottavalle ja päättyy poliisin sille määräämän koeajan päättymispäivänä. Jos valvottavalle ei luovuteta väliaikaista ajokorttia tai hän ei hae val-

Voimassa oleva laki

vottua ajo-oikeutta vastaavaa ajokorttia, valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia.

Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden raukeamaan tai rajoittaa sen laajuutta tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvan toiminteen yhteydessä. Sama toimivalta on *Liikenteen turvallisuusvirastolla* ajo-oikeuden haltijan tekemän hakemuksen perusteella.

78 §

Opetustoiminnasta vastaava johtaja

Autokoulussa on oltava opetustoiminnasta vastaava johtaja, joka vastaa opetustoiminnan hoitamisesta säännösten ja lupaehtojen mukaisesti. Opetustoiminnasta vastaava johtaja ohjaa koulussa annettavaa opetusta, vastaa sen sisällöistä ja kehittämisestä ja opetuksessa noudatettavista opetussuunnitelmista.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy opetustoiminnasta vastaavaksi johtajaksi henkilön:

1) jolla on liikenneopettajalupa ja:

a) kelpoisuus B-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ajo-opetuksessa tähän luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla, jos autokoululla on lupa ryhmään 1 kuuluvien luokkien koulutukseen;

b) A-luokan ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän ajo-opetuksessa, jos koulussa annetaan opetusta vain moottoripyörän ajokortin suorittamiseksi;

c) kelpoisuus C-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ryhmään 2 kuuluvan luokan ajo-opetuksessa autokoulussa tai ammatillisessa koulutuksessa ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa, jos

Ehdotus

vottua ajo-oikeutta vastaavaa ajokorttia, valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä.

76 §

Ajo-oikeuden raukeaminen

Jos ajokielto on määrätty olemaan voimassa toistaiseksi, ajo-oikeus raukeaa viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei ajokieltoon määrätylle sitä ennen ole hakemuksesta palautettu ajokorttia.

Poliisi voi määrätä ajo-oikeuden raukeamaan tai rajoittaa sen laajuutta tämän lain nojalla poliisin toimivaltaan kuuluvan toiminteen yhteydessä. Sama toimivalta on *Liikenne- ja viestintävirastolla* ajo-oikeuden haltijan tekemän hakemuksen perusteella.

78 §

Opetustoiminnasta vastaava johtaja

Autokoulussa on oltava opetustoiminnasta vastaava johtaja, joka vastaa opetustoiminnan hoitamisesta säännösten ja lupaehtojen mukaisesti. Opetustoiminnasta vastaava johtaja ohjaa koulussa annettavaa opetusta, vastaa sen sisällöistä ja kehittämisestä ja opetuksessa noudatettavista opetussuunnitelmista.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy opetustoiminnasta vastaavaksi johtajaksi henkilön:

1) jolla on liikenneopettajalupa ja:

a) kelpoisuus B-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ajo-opetuksessa tähän luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla, jos autokoululla on lupa ryhmään 1 kuuluvien luokkien koulutukseen;

b) A-luokan ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän ajo-opetuksessa, jos koulussa annetaan opetusta vain moottoripyörän ajokortin suorittamiseksi;

c) kelpoisuus C-luokan ajo-opetukseen ja vähintään yhden vuoden kokemus ryhmään 2 kuuluvan luokan ajo-opetuksessa autokoulussa tai ammatillisessa koulutuksessa ajokorttia varten annettavassa kuljettajaopetuksessa, jos

Voimassa oleva laki

autokoululla on lupa ryhmään 2 kuuluvien luokkien koulutukseen;

d) moottoripyörän tai mopon ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän tai mopon ajo-opetuksesta, jos koulussa annetaan opetusta vain mopon ajokortin suorittamiseksi;

2) joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan;

3) jota ei törkeisiin tai toistuviin liikenne rikoksiin taikka muihin rikoksiin syyllistymisen perusteella tai muuten henkilönä ole katsottava ilmeisen sopimattomaksi toimimaan tehtävässä;

4) jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

1) hän on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenteen vaarantamiseen taikka osoittanut vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuudesta tai hän on ollut kohdassa tarkoitettusta syystä ajokiellossa;

2) hänet on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon toistuvista liikenne rikoksista;

3) hänet on tuomittu vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta vastaavasta muussa EU- tai ETA-valtiossa suoritettusta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenteen turvallisuusvirasto*

Ehdotus

autokoululla on lupa ryhmään 2 kuuluvien luokkien koulutukseen;

d) moottoripyörän tai mopon ajokortti ja vähintään yhden vuoden kokemus moottoripyörän tai mopon ajo-opetuksesta, jos koulussa annetaan opetusta vain mopon ajokortin suorittamiseksi;

2) joka on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan;

3) jota ei törkeisiin tai toistuviin liikenne rikoksiin taikka muihin rikoksiin syyllistymisen perusteella tai muuten henkilönä ole katsottava ilmeisen sopimattomaksi toimimaan tehtävässä;

4) jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Opetustoiminnasta vastaavaa johtajaa ei pidetä tehtävänsä sopivana, jos:

1) hän on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenteen vaarantamiseen taikka osoittanut vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuudesta tai hän on ollut kohdassa tarkoitettusta syystä ajokiellossa;

2) hänet on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon toistuvista liikenne rikoksista;

3) hänet on tuomittu vankeusrangaistukseen viimeksi kuluneiden viiden vuoden tai sakkorangaistukseen vähintään kolmasti viimeksi kuluneen vuoden aikana liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, työsuhdetta, kirjanpitoa, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta ja teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan opetustoiminnasta vastaavana johtajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta vastaavasta muussa EU- tai ETA-valtiossa suoritettusta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

79 §

79 §

*Autokoululuvan hakeminen**Autokoululuvan hakeminen*

Autokoululupaa haetaan *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Hakemuksessa on:

1) ilmoitettava autokoulun päätoimipaikan sijaintikunta;

2) ilmoitettava ryhmä, johon kuuluvien luokkien opetukseen autokoululupaa haetaan;

3) ilmoitettava toiminimi ja mahdollisesti käytössä oleva yksi tai useampi aputoiminimi, jolla toimintaa harjoitetaan;

4) nimettävä opetustoiminnasta vastaava johtaja ja esitettävä selvitys tämän kelpoisuudesta;

5) toimitettava lisäksi muut lupaviranomaisen pyytämät tiedot, jotka tarvitaan hakemuksen käsittelemiseksi.

Autokoululupaa haetaan *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemuksessa on:

1) ilmoitettava autokoulun päätoimipaikan sijaintikunta;

2) ilmoitettava ryhmä, johon kuuluvien luokkien opetukseen autokoululupaa haetaan;

3) ilmoitettava toiminimi ja mahdollisesti käytössä oleva yksi tai useampi aputoiminimi, jolla toimintaa harjoitetaan;

4) nimettävä opetustoiminnasta vastaava johtaja ja esitettävä selvitys tämän kelpoisuudesta;

5) toimitettava lisäksi muut lupaviranomaisen pyytämät tiedot, jotka tarvitaan hakemuksen käsittelemiseksi.

80 §

80 §

*Autokoululuvan myöntäminen ja autokoulun valvontamaksu**Autokoululuvan myöntäminen ja autokoulun valvontamaksu*

Autokoululupa myönnetään olemaan voimassa toistaiseksi ja se oikeuttaa autokoulun pitämiseen koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Lupaann merkitään ryhmä tai ryhmät, joihin kuuluvien ajokorttiluokkien opetukseen se oikeuttaa.

Autokoululupa voidaan myöntää ryhmään 1 tai 2 taikka molempiin ryhmiin kuuluvien ajokorttiluokkien koulutukseen. Ryhmän 1 autokoululupa voidaan rajoittaa vain 2- tai 3-pyöräisellä mopolla tai moottoripyörällä ajamiseksi annettavaan opetukseen.

Lupaann voidaan liittää toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen toiminnan ja sen valvonnan kannalta tarpeellisia opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja ja rajoituksia.

Autokoululupaann liittyvistä lupatehtävistä, rekisterinpidosta, autokoulun valvonnasta ja muista viranomaistehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi autokoululuvan haltijalta peritään luvan myöntämivuodesta lukien kalenterivuositain autokoulun valvontamaksu, jonka suuruudesta säädetään *Liiken-*

Autokoululupa myönnetään olemaan voimassa toistaiseksi ja se oikeuttaa autokoulun pitämiseen koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Lupaann merkitään ryhmä tai ryhmät, joihin kuuluvien ajokorttiluokkien opetukseen se oikeuttaa.

Autokoululupa voidaan myöntää ryhmään 1 tai 2 taikka molempiin ryhmiin kuuluvien ajokorttiluokkien koulutukseen. Ryhmän 1 autokoululupa voidaan rajoittaa vain 2- tai 3-pyöräisellä mopolla tai moottoripyörällä ajamiseksi annettavaan opetukseen.

Lupaann voidaan liittää toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen toiminnan ja sen valvonnan kannalta tarpeellisia opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja ja rajoituksia.

Autokoululupaann liittyvistä lupatehtävistä, rekisterinpidosta, autokoulun valvonnasta ja muista viranomaistehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi autokoululuvan haltijalta peritään luvan myöntämivuodesta lukien kalenterivuositain autokoulun valvontamaksu, jonka suuruudesta säädetään *Liiken-*

Voimassa oleva laki

teen turvallisuusviraston suoritteita koskevassa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa. Valvontamaksu on suoraan ulosottokelpoinen ja sen perimiseen sovelletaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007).

Autokoululupaa koskeva hakemus raukeaa, jos sitä ei hakijasta johtuvasta syystä ole voitu käsitellä vuoden kuluessa hakemuksen saapumisesta.

81 §

Autokoulun valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa autokoulujen valvonnasta. Se voi järjestää valvontaan liittyvät tehtävät kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta noudattaen mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa säädetään kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä palvutehtävänä.

Virasto voi käyttää valvonnassa apunaan kuljettajaopetus- ja tutkintojärjestelmään ja näitä koskeviin vaatimuksiin perehtynyttä asiantuntijaa. Tässä tehtävässä asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Autokoululuvan haltijan on annettava salsapitosäännösten estämättä nähtäväksi valvonnassa tarvittavat asiakirjat, sallittava kuljettajaopetus- ja kuljettajantutkintojärjestelmään liittyvien tietojen tarkastaminen ja annettava muut valvontaa varten tarvittavat tiedot. Autokoulun toiminta on järjestettävä niin, että valvonnan toteuttamiseksi valvoijilla on pääsy kaikkiin toiminnassa käytettäviin tiloihin ja ajoneuvoihin.

Autokoulussa on pidettävä kirjaa oppilaista ja opetuksesta annetuista opetustodistuksista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaasta tehtävistä ilmoituksista ja oppilaskirjanpidosta.

Ehdotus

ne- ja viestintäviraston suoritteita koskevassa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa. Valvontamaksu on suoraan ulosottokelpoinen ja sen perimiseen sovelletaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007).

Autokoululupaa koskeva hakemus raukeaa, jos sitä ei hakijasta johtuvasta syystä ole voitu käsitellä vuoden kuluessa hakemuksen saapumisesta.

81 §

Autokoulun valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa autokoulujen valvonnasta. Se voi järjestää valvontaan liittyvät tehtävät kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta noudattaen mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa säädetään kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä palvutehtävänä.

Virasto voi käyttää valvonnassa apunaan kuljettajaopetus- ja tutkintojärjestelmään ja näitä koskeviin vaatimuksiin perehtynyttä asiantuntijaa. Tässä tehtävässä asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Autokoululuvan haltijan on annettava salsapitosäännösten estämättä nähtäväksi valvonnassa tarvittavat asiakirjat, sallittava kuljettajaopetus- ja kuljettajantutkintojärjestelmään liittyvien tietojen tarkastaminen ja annettava muut valvontaa varten tarvittavat tiedot. Autokoulun toiminta on järjestettävä niin, että valvonnan toteuttamiseksi valvoijilla on pääsy kaikkiin toiminnassa käytettäviin tiloihin ja ajoneuvoihin.

Autokoulussa on pidettävä kirjaa oppilaista ja opetuksesta annetuista opetustodistuksista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaasta tehtävistä ilmoituksista ja oppilaskirjanpidosta.

82 §

Autokoulutoimintaa koskevat ilmoitukset

Autokoululuvan haltijan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*:

1) opetustoiminnasta vastaavan johtajan vaihtumisesta ja ilmoitettava samalla uusi henkilö hyväksyttäväksi tehtävään kuukauden kuluessa siitä, kun opetustoiminnasta vastaava johtaja on lakannut hoitamasta tehtäviään;

2) autokoulun toiminnan lakkaamisesta kuukauden kuluessa toiminnan lakkaamisesta.

Jos autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja on kuollut taikka äkillisen vakavan sairauden, tapaturman, irtisanoutumisen tai muun ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi kykenemätön hoitamaan tehtäväänsä ja tehtävään ei ole heti esitettävissä henkilöä, joka täyttää 78 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn vaatimuksen vastaavan johtajan opinnoista, luvanhaltija voi esittää tehtävään väliaikaisen johtajan, joka ei täytä tätä vaatimusta. Hyväksyminen voidaan antaa enintään kahdeksi vuodeksi.

Jos autokoululuvan haltija asetetaan konkurssiin, konkurssipesällä on oikeus jatkaa entisen luvan nojalla autokoulun pitämistä enintään yhden vuoden ajan konkurssiin asettamisesta. Konkurssipesän on viipymättä ilmoitettava konkurssiin asettamisesta ja siitä, käyttääkö se oikeutta hyväkseen. Opetustoiminnasta vastaavan johtajan tehtävistä vastaavat konkurssipesää hoitavat. Tehtäviä hoitavan on täytettävä opetustoiminnasta vastaavan johtajan kelpoisuusvaatimukset 78 §:n 1 momentin 2 kohtaa lukuun ottamatta.

Tieto hyväksytyistä muutoksista merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

88 §

Liikenneopettajalupa

82 §

Autokoulutoimintaa koskevat ilmoitukset

Autokoululuvan haltijan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*:

1) opetustoiminnasta vastaavan johtajan vaihtumisesta ja ilmoitettava samalla uusi henkilö hyväksyttäväksi tehtävään kuukauden kuluessa siitä, kun opetustoiminnasta vastaava johtaja on lakannut hoitamasta tehtäviään;

2) autokoulun toiminnan lakkaamisesta kuukauden kuluessa toiminnan lakkaamisesta.

Jos autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja on kuollut taikka äkillisen vakavan sairauden, tapaturman, irtisanoutumisen tai muun ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi kykenemätön hoitamaan tehtäväänsä ja tehtävään ei ole heti esitettävissä henkilöä, joka täyttää 78 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn vaatimuksen vastaavan johtajan opinnoista, luvanhaltija voi esittää tehtävään väliaikaisen johtajan, joka ei täytä tätä vaatimusta. Hyväksyminen voidaan antaa enintään kahdeksi vuodeksi.

Jos autokoululuvan haltija asetetaan konkurssiin, konkurssipesällä on oikeus jatkaa entisen luvan nojalla autokoulun pitämistä enintään yhden vuoden ajan konkurssiin asettamisesta. Konkurssipesän on viipymättä ilmoitettava konkurssiin asettamisesta ja siitä, käyttääkö se oikeutta hyväkseen. Opetustoiminnasta vastaavan johtajan tehtävistä vastaavat konkurssipesää hoitavat. Tehtäviä hoitavan on täytettävä opetustoiminnasta vastaavan johtajan kelpoisuusvaatimukset 78 §:n 1 momentin 2 kohtaa lukuun ottamatta.

Tieto hyväksytyistä muutoksista merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

88 §

Liikenneopettajalupa

Liikenneopettajalupa oikeuttaa kuljettajaopetuksen antamiseen B-luokan ajokorttia varten. Luvanhaltija voi antaa opetusta myös 4 §:n 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen AM-luokan ajoneuvojen ajokorttia varten.

Liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakija on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hakija on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon autokoulutoimintojen hoitamista ja liikenneopettajana toimimista koskevat pakolliset tutkinnon osat;
- 3) hakijalla on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta;
- 4) hakija täyttää ryhmän 2 ajokorttiluvan terveysvaatimukset;
- 5) hakijaa ei henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella ole pidettävä liikenneopettajaksi sopimattomana;
- 6) hakija ei ole ajokiellossa.

Hakijaa ei ole pidettävä henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia sopivana liikenneopettajaksi, jos hän on:

1) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai sellaiseen rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun tekoon, joka osoittaa vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuutta kohtaan, tai on tänä aikana ollut mainittujen tekojen johdosta ajokiellossa;

2) viimeksi kuluneen vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon tai hän on ollut ajokiellossa muihin liikenneriikoksiin syyllistymisen perusteella;

3) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt henkeen tai terveyteen kohdistuvaan tai muuten väkivaltaista käyttäytymistä osoittavaan rikokseen, seksuaalirikokseen tai muuhun vastaavaan rikokseen ja teko osoittaa hakijan olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana;

4) poliisin pitämästä rekisteristä ilmenevien tietojen perusteella muutoin toiminnallaan osoittanut olevansa elämäntavaltaan tai henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa tarkoitettu päätös muussa

Liikenneopettajalupa oikeuttaa kuljettajaopetuksen antamiseen B-luokan ajokorttia varten. Luvanhaltija voi antaa opetusta myös 4 §:n 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen AM-luokan ajoneuvojen ajokorttia varten.

Liikenneopettajaluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakija on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hakija on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon autokoulutoimintojen hoitamista ja liikenneopettajana toimimista koskevat pakolliset tutkinnon osat;
- 3) hakijalla on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta;
- 4) hakija täyttää ryhmän 2 ajokorttiluvan terveysvaatimukset;
- 5) hakijaa ei henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella ole pidettävä liikenneopettajaksi sopimattomana;
- 6) hakija ei ole ajokiellossa.

Hakijaa ei ole pidettävä henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia sopivana liikenneopettajaksi, jos hän on:

1) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai sellaiseen rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun tekoon, joka osoittaa vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuutta kohtaan, tai on tänä aikana ollut mainittujen tekojen johdosta ajokiellossa;

2) viimeksi kuluneen vuoden aikana muuten määrätty ajokieltoon tai hän on ollut ajokiellossa muihin liikenneriikoksiin syyllistymisen perusteella;

3) viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana syyllistynyt henkeen tai terveyteen kohdistuvaan tai muuten väkivaltaista käyttäytymistä osoittavaan rikokseen, seksuaalirikokseen tai muuhun vastaavaan rikokseen ja teko osoittaa hakijan olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana;

4) poliisin pitämästä rekisteristä ilmenevien tietojen perusteella muutoin toiminnallaan osoittanut olevansa elämäntavaltaan tai henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenneopettajana.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa tarkoitettu päätös muussa

EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

97 §

Poikkeuslupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä kokonaisharkinnan perusteella myöntää poikkeuksen B-luokan ajokorttilupaa ja ajokorttia koskevasta vähimmäisikävaatimuksesta. Erityisinä syinä hakijan ajokorttiarvetta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon pitkät etäisyydet, käytettävissä olevat joukkoliikenneyhteydet ja mahdollisuudet

EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenne- ja viestintävirasto*.

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

97 §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä kokonaisharkinnan perusteella myöntää poikkeuksen B-luokan ajokorttilupaa ja ajokorttia koskevasta vähimmäisikävaatimuksesta. Erityisinä syinä hakijan ajokorttiarvetta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon pitkät etäisyydet, käytettävissä olevat joukkoliikenneyhteydet ja mahdollisuudet niiden

niiden käyttöön sekä muut kulkuyhteyksiin liittyvät syyt, jotka ovat esteenä työssäkäyntiin, työharjoitteluun ja opiskeluun liittyvien tai muiden vastaavien välttämättömien matkojen tekemiseksi. Erityisiä kulkuyhteyksiin liittyviä syitä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon myös ennalta arvaamattomat muutokset perheen tilanteessa sekä perheen toimentulon turvaamiseen ja välttämättömien asioiden hoitamiseen liittyvät tarpeet.

Poikkeuslupaa haetaan hakijan ja hänen huoltajansa yhteisellä hakemuksella. Poikkeuslupa saadaan myöntää aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin ajokorttia hakeva täyttää 17 vuotta. Kuljettajantutkintoon pääsyn vähimmäisikä on 17 vuotta.

Poikkeuslupapäätökseen voidaan liittää ehto kuljetuksista, joihin poikkeuslupa oikeuttaa ennen säädetyn vähimmäisikävaatimuksen täyttymistä. Poikkeuslupapäätös on pidettävä ajettaessa mukana ja pyydettyä esitettävä poliisille tai muulle liikenteen valvojal- le.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ikäpoikkeusluvan hakemisesta, hakemisessa käytettävistä lomakeista ja hakemukseen tarvittavista liitteistä.

98 §

Kansainvälinen ajokortti

Tämän lain 60 §:n 1 momentissa tarkoitetun tieliikennettä koskevan Wienissä tai Genevessä tehdyn yleissopimuksen mukainen kansainvälinen ajokortti voidaan antaa henkilölle:

1) jolla on Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu voimassa oleva ajokortti;

2) joka on täyttänyt 18 vuotta;

3) jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa tai, jos hänellä on suomalainen ajokortti, hänen vakinainen asuinpaikkansa on ulkomailla muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kansainvälisen ajokortin vahvistaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*

100 §

käyttöön sekä muut kulkuyhteyksiin liittyvät syyt, jotka ovat esteenä työssäkäyntiin, työharjoitteluun ja opiskeluun liittyvien tai muiden vastaavien välttämättömien matkojen tekemiseksi. Erityisiä kulkuyhteyksiin liittyviä syitä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon myös ennalta arvaamattomat muutokset perheen tilanteessa sekä perheen toimentulon turvaamiseen ja välttämättömien asioiden hoitamiseen liittyvät tarpeet.

Poikkeuslupaa haetaan hakijan ja hänen huoltajansa yhteisellä hakemuksella. Poikkeuslupa saadaan myöntää aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin ajokorttia hakeva täyttää 17 vuotta. Kuljettajantutkintoon pääsyn vähimmäisikä on 17 vuotta.

Poikkeuslupapäätökseen voidaan liittää ehto kuljetuksista, joihin poikkeuslupa oikeuttaa ennen säädetyn vähimmäisikävaatimuksen täyttymistä. Poikkeuslupapäätös on pidettävä ajettaessa mukana ja pyydettyä esitettävä poliisille tai muulle liikenteen valvojal- le.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ikäpoikkeusluvan hakemisesta, hakemisessa käytettävistä lomakeista ja hakemukseen tarvittavista liitteistä.

98 §

Kansainvälinen ajokortti

Tämän lain 60 §:n 1 momentissa tarkoitetun tieliikennettä koskevan Wienissä tai Genevessä tehdyn yleissopimuksen mukainen kansainvälinen ajokortti voidaan antaa henkilölle:

1) jolla on Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa annettu voimassa oleva ajokortti;

2) joka on täyttänyt 18 vuotta;

3) jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa tai, jos hänellä on suomalainen ajokortti, hänen vakinainen asuinpaikkansa on ulkomailla muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa.

Kansainvälisen ajokortin vahvistaa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

100 §

Lääkärintlausuntolomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintlausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitettujen optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan, nuorison terveystodistusta lukuun ottamatta, vahvistaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

101 §

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto:

- 1) ajokortin ehtojen ja rajoitusten muutoksesta;
- 2) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 3) liikenneopettajaluvan peruuttamisesta;
- 4) ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon sekä muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määräämisestä, ajokortin palauttamisesta ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisiin haltuun saamisesta ja saamatta jäämisestä;
- 5) opetus- ja harjoitusluvan peruuttamisesta.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta ja ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä sekä ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakutuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä ja sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä liikenneasioiden rekisterissä. Tuomioistuimen on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta se välitetään liikenneasioiden rekisteriin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettu-

Lääkärintlausuntolomakkeiden vahvistaminen

Tässä laissa tarkoitettujen lääkärintlausuntojen, 20 §:n 3 momentissa tarkoitettujen optikon lausunnon ja 21 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kaavan, nuorison terveystodistusta lukuun ottamatta, vahvistaa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

101 §

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin

Salassapitosäännösten estämättä poliisin on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto:

- 1) ajokortin ehtojen ja rajoitusten muutoksesta;
- 2) ajokorttiluokan muutoksesta;
- 3) liikenneopettajaluvan peruuttamisesta;
- 4) ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon sekä muun ajo-oikeuteen kohdistuvan seuraamuksen määräämisestä, ajokortin palauttamisesta ajokiellon ja väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen sekä ajokortin poliisiin haltuun saamisesta ja saamatta jäämisestä;
- 5) opetus- ja harjoitusluvan peruuttamisesta.

Salassapitosäännösten estämättä tuomioistuimen, syyttäjän ja poliisin on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin tieto 64 §:ssä mainitun rikoksen johdosta määräämistään rangaistuksesta, ajokiellosta tai ajokieltovaatimuksen hylkäämisestä, alkolukolla valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä taikka ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanosta. Muutoksenhakutuomioistuimen on ilmoitettava myös rangaistuksen määräämistä jättämisestä tai sitä koskevan syytteen hylkäämisestä, jos tuomioistuin on muutoksenhaun yhteydessä kumonnut tai poistanut aiemmin tuomitun tai määrätyn rangaistuksen, josta on merkintä liikenneasioiden rekisterissä. Tuomioistuimen ja syyttäjän on tallennettava tieto oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettuun ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta se välitetään liikenneasioiden rekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän pykälän 2 momenttia lukuun ottamatta antaa tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettu-

HE 61/2018 vp

jen rekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

jen rekisteri-ilmoitusten tekemisestä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

5.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5, 8, 10, 12–14, 16, 18, 19, 21 a, 22, 25–29, 31–33, 36–48, 50, 53, 55, 56 ja 58 §, sellaisena kuin niistä ovat 13 § osaksi laeissa 474/2017 ja (/), 14 ja 33 § osaksi laissa 474/2017, 21 a § laissa 1387/2015, 45 § ja 48 § laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;

2) *katsastustoiminnasta vastaavalla henkilöllä* sitä, joka osaltaan varmistaa katsastusten suorittamisen asianmukaisuuden katsastustoimipaikalla;

3) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;

4) *kevyellä ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N1-, L-, O1- ja O2-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;

5) *raskaalla ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N2-, N3-, M2-, M3-, O3-, O4-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;

6) *katsastuspalvelurekisterillä Liikenteen turvallisuusviraston* automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

Ehdotus

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;

2) *katsastustoiminnasta vastaavalla henkilöllä* sitä, joka osaltaan varmistaa katsastusten suorittamisen asianmukaisuuden katsastustoimipaikalla;

3) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;

4) *kevyellä ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N1-, L-, O1- ja O2-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;

5) *raskaalla ajoneuvolla* M1-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N2-, N3-, M2-, M3-, O3-, O4-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;

6) *katsastuspalvelurekisterillä Liikenne- ja viestintäviraston* automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

*Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat**Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat*

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos kirjallisesta varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos kirjallisesta varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

8 §

8 §

*Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin**Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin*

Jos seudun raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää katsastusluvun raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin hakijalle, jonka

Jos seudun raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää katsastusluvun raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin hakijalle, jonka

Voimassa oleva laki

toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täytä tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin suunnitellun katsastustoimipaikan etäisyys 6 §:n 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun katsastusluvun nojalla toimivasta raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikasta sekä seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alaisten raskaiden ajoneuvojen määrä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava tässä pykälässä tarkoitettu katsastuslupa, jos 1 momentissa säädetty katsastuspalvelujen puutteellisuutta koskeva edellytys ei enää täyty, jollei katsastustoimipaikan tiloja ja laitteita saateta vastaamaan 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Peruutetun luvan mukainen toiminta on lopetettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun 2 momentissa tarkoitettu raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikka on aloittanut seudulla toimintansa.

10 §

Hakijan luotettavuudesta päättäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää erikseen katsastusluvun hakijan tai 9 §:ssä tarkoitettun muun henkilön pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko hakija tai henkilö luotettavaksi.

12 §

Katsastustoimipaikan toimitilat ja katsastuslaitteet

Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastustoimipaikan tilojen on sijaittava toistensa läheisyydessä.

Katsastukset voidaan 7 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetulla tavalla suorittaa asianmukaisesti, jos katsastustoimipaikalla on katsastusluvassa tarkoitettuja katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat katsastettavien ajoneuvojen tarkastuksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tar-

Ehdotus

toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täytä tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin suunnitellun katsastustoimipaikan etäisyys 6 §:n 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun katsastusluvun nojalla toimivasta raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikasta sekä seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alaisten raskaiden ajoneuvojen määrä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava tässä pykälässä tarkoitettu katsastuslupa, jos 1 momentissa säädetty katsastuspalvelujen puutteellisuutta koskeva edellytys ei enää täyty, jollei katsastustoimipaikan tiloja ja laitteita saateta vastaamaan 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Peruutetun luvan mukainen toiminta on lopetettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun 2 momentissa tarkoitettu raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikka on aloittanut seudulla toimintansa.

10 §

Hakijan luotettavuudesta päättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto päättää erikseen katsastusluvun hakijan tai 9 §:ssä tarkoitettun muun henkilön pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko hakija tai henkilö luotettavaksi.

12 §

Katsastustoimipaikan toimitilat ja katsastuslaitteet

Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastustoimipaikan tilojen on sijaittava toistensa läheisyydessä.

Katsastukset voidaan 7 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetulla tavalla suorittaa asianmukaisesti, jos katsastustoimipaikalla on katsastusluvassa tarkoitettuja katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat katsastettavien ajoneuvojen tarkastuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkem-

Voimassa oleva laki

kemmat tekniset määräykset katsastuslaitteista ja -varusteista, katsastustoimipaikan tiloista sekä katsastustoimipaikan erillään oleville toimitiloille sallituista enimmäisetäisyyksistä. Etäisyyttä koskevia määräyksiä annettaessa on otettava huomioon asiakaspalvelunäkökohdat ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön mahdollisuus varmistaa katsastusten asianmukainen suorittaminen.

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Hakemukseen on liitettävä:

1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;

2) tieto siitä, millaista 6 §:ssä tarkoitettua lupaa haetaan;

3) tieto paikasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;

4) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys laadunhallintajärjestelmän sertifiointista 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitun standardin mukaisesti;

4 a) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;

5) tieto katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;

6) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin ja miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta;

7) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä katsastustoiminnasta vastaava henkilö, katsastajat ja 9 §:ssä tarkoitettut henkilöt täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset;

8) selvitys vastuuvakuutuksesta;

9) arvio katsastustoiminnan aloittamisajan kohdasta.

Jos katsastusluvan hakijalla on voimassa-oleva katsastuslupa, hakemukseen ei tarvitse

Ehdotus

mat tekniset määräykset katsastuslaitteista ja -varusteista, katsastustoimipaikan tiloista sekä katsastustoimipaikan erillään oleville toimitiloille sallituista enimmäisetäisyyksistä. Etäisyyttä koskevia määräyksiä annettaessa on otettava huomioon asiakaspalvelunäkökohdat ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön mahdollisuus varmistaa katsastusten asianmukainen suorittaminen.

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemukseen on liitettävä:

1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;

2) tieto siitä, millaista 6 §:ssä tarkoitettua lupaa haetaan;

3) tieto paikasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;

4) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys laadunhallintajärjestelmän sertifiointista 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitun standardin mukaisesti;

4 a) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;

5) tieto katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;

6) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin ja miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta;

7) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä katsastustoiminnasta vastaava henkilö, katsastajat ja 9 §:ssä tarkoitettut henkilöt täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset;

8) selvitys vastuuvakuutuksesta;

9) arvio katsastustoiminnan aloittamisajan kohdasta.

Jos katsastusluvan hakijalla on voimassa-oleva katsastuslupa, hakemukseen ei tarvitse

Voimassa oleva laki

liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 ja 12 §:ssä säädetyt, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

Katsastuslupa myönnetään sen jälkeen, kun *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tarkastanut katsastustoimipaikalla, että katsastustoimipaikan toimitilat ja laitteet sekä muut katsastusluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Katsastuslupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena.

16 §

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuudesta päättäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää erikseen katsastustoiminnasta vastaavan henkilön tai katsastajan pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko katsastaja ja katsastustoiminnasta vastaava henkilö luotettavaksi. Sakkorangaistukseen tuomittu tai määrätty katsotaan sopimattomaksi katsastustehtäviin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

18 §

Katsastajan peruskoulutus

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään:

- 1) tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa

Ehdotus

liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 ja 12 §:ssä säädetyt, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

Katsastuslupa myönnetään sen jälkeen, kun *Liikenne- ja viestintävirasto* on tarkastanut katsastustoimipaikalla, että katsastustoimipaikan toimitilat ja laitteet sekä muut katsastusluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Katsastuslupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena.

16 §

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuudesta päättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää erikseen katsastustoiminnasta vastaavan henkilön tai katsastajan pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko katsastaja ja katsastustoiminnasta vastaava henkilö luotettavaksi. Sakkorangaistukseen tuomittu tai määrätty katsotaan sopimattomaksi katsastustehtäviin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

18 §

Katsastajan peruskoulutus

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään:

- 1) tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa

Voimassa oleva laki

ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja;

2) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua erikoisammattitutkintoa; tai

3) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoa.

Muita kuin määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 ja 2 momentissa säädetyn peruskoulutusvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä ja Opetushallitusta kuultuaan *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, mitkä:

1) perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;

2) erikoisammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi erikoisammattitutkinnoiksi;

3) ammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi ammattitutkinnoiksi;

4) teknikkotason tutkinnot katsotaan 3 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi teknikkotason tutkinnoiksi.

19 §

Katsastajan jatkokoulutus

Katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena henkilön katsastustehtäviä vastaavaa määräaikaiskatsastuskoulutusta kevyiden ajoneuvojen ja raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin sekä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua täydennyskoulutusta. Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajoja

Ehdotus

ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja;

2) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua erikoisammattitutkintoa; tai

3) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoa.

Muita kuin määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 ja 2 momentissa säädetyn peruskoulutusvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä ja Opetushallitusta kuultuaan *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, mitkä:

1) perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;

2) erikoisammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi erikoisammattitutkinnoiksi;

3) ammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi ammattitutkinnoiksi;

4) teknikkotason tutkinnot katsotaan 3 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi teknikkotason tutkinnoiksi.

19 §

Katsastajan jatkokoulutus

Katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena henkilön katsastustehtäviä vastaavaa määräaikaiskatsastuskoulutusta kevyiden ajoneuvojen ja raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin sekä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua täydennyskoulutusta. Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajoja

Voimassa oleva laki

tarkastuksia sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena myös katsastustehtäviä vastaavaa erikoiskoulutusta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettun määräaikaikatsastuskoulutuksen kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle on ajoneuvoalan korjaamokokemus tai vastaavaa kokemus. Ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi tätä kokemusta edellytetään kuusi kuukautta, muiden soveltuvien ammattikorkeakoulun konetekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi kaksitoista kuukautta sekä erikoisammattitutkinnon tai ammattitutkinnon lisäksi kolme vuotta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettuun raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutukseen on kuuden kuukauden kokemus kevyiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksista, raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutukseen raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten erikoiskoulutukseen kuuden kuukauden käytännön kokemus katsastustehtäviä vastaavien ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksista.

Tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään jatkokoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa kuitenkin tarvittaessa määräykset jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista.

21 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

Edellä 17–19 ja 21 §:ssä tarkoitettun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoitta-

Ehdotus

tarkastuksia sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena myös katsastustehtäviä vastaavaa erikoiskoulutusta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettun määräaikaikatsastuskoulutuksen kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle on ajoneuvoalan korjaamokokemus tai vastaavaa kokemus. Ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi tätä kokemusta edellytetään kuusi kuukautta, muiden soveltuvien ammattikorkeakoulun konetekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi kaksitoista kuukautta sekä erikoisammattitutkinnon tai ammattitutkinnon lisäksi kolme vuotta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettuun raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutukseen on kuuden kuukauden kokemus kevyiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksista, raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutukseen raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten erikoiskoulutukseen kuuden kuukauden käytännön kokemus katsastustehtäviä vastaavien ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksista.

Tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään jatkokoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa kuitenkin tarvittaessa määräykset jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista.

21 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

Edellä 17–19 ja 21 §:ssä tarkoitettun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoitta-

Voimassa oleva laki

vien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Tämän lain 32 §:ssä tarkoitetun jatkokoulutusluvan saanut koulutuksen antaja ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* voivat järjestää hakijalle ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

22 §

Katsastusluvan mukaisen toiminnan aloittaminen

Katsastusluvan mukainen katsastustoiminta on aloitettava kuuden kuukauden kuluessa katsastusluvan myöntämisestä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hakemuksesta erityisestä syystä pidentää määräaika.

25 §

Katsastuksen suorittaminen katsastustoimipaikan ulkopuolella

Katsastusluvan haltija saa katsastaa katsastustoimipaikan toimitilojen ulkopuolella olevissa tiloissa ajoneuvot, joita ei tieliikenteessä yleisesti sallituista arvoista poikkeavien mittojen, massojen tai muiden ominaisuuksien vuoksi ole mahdollista katsastaa katsastustoimipaikan toimitiloissa taikka joiden katsastus on muutoin epätarkoituksenmukaista katsastustoimipaikan varsinaisissa tiloissa. Katsastustoimipaikan ulkopuolella olevien toimitilojen sekä katsastuksessa käytettävien laitteiden ja varusteiden on suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa vastattava tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa poikkeustapauksessa katsastusluvan haltijalle luvan katsastaa toistaiseksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja katsastustoimipaikan ulkopuolella sijaitsevista, hyväksymissään tiloissa. Luvan myöntämisen

Ehdotus

vien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenne- ja viestintävirasto*. Tämän lain 32 §:ssä tarkoitetun jatkokoulutusluvan saanut koulutuksen antaja ja *Liikenne- ja viestintävirasto* voivat järjestää hakijalle ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

22 §

Katsastusluvan mukaisen toiminnan aloittaminen

Katsastusluvan mukainen katsastustoiminta on aloitettava kuuden kuukauden kuluessa katsastusluvan myöntämisestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hakemuksesta erityisestä syystä pidentää määräaika.

25 §

Katsastuksen suorittaminen katsastustoimipaikan ulkopuolella

Katsastusluvan haltija saa katsastaa katsastustoimipaikan toimitilojen ulkopuolella olevissa tiloissa ajoneuvot, joita ei tieliikenteessä yleisesti sallituista arvoista poikkeavien mittojen, massojen tai muiden ominaisuuksien vuoksi ole mahdollista katsastaa katsastustoimipaikan toimitiloissa taikka joiden katsastus on muutoin epätarkoituksenmukaista katsastustoimipaikan varsinaisissa tiloissa. Katsastustoimipaikan ulkopuolella olevien toimitilojen sekä katsastuksessa käytettävien laitteiden ja varusteiden on suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa vastattava tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa poikkeustapauksessa katsastusluvan haltijalle luvan katsastaa toistaiseksi muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja katsastustoimipaikan ulkopuolella sijaitsevista, hyväksymissään tiloissa. Luvan myöntämisen

Voimassa oleva laki

edellytyksenä on, että ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn vuoksi epätarkoituksenmukaista siirtää katsastustoimipaikalle katsastettaviksi. Lisäksi luvan myöntämisen edellytyksenä on, että katsastustoimipaikan ulkopuolella olevat toimitilat ja katsastuksessa käytettävät laitteet ja varusteet vastaavat suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin katsastuksiin käytettävistä toimitiloista, laitteista ja varusteista sekä siitä, millaisia ajoneuvoja voidaan 1 ja 2 momentin mukaan katsastaa katsastustoimipaikan ulkopuolella.

26 §

Katsastusluvan haltijan on talletettava suorakäyttöisesti katsastuspalvelurekisteriin:

Katsastusluvan haltijan on talletettava suorakäyttöisesti katsastuspalvelurekisteriin:

- 1) katsastustoimipaikan nimi, sijainti ja yhteystiedot;
- 2) katsastuslajeittain palveluajat, jolloin katsastustoimipaikalla on yleisesti saatavissa katsastuspalveluita;
- 3) tiedot tarjottavista katsastuspalveluista ja niistä yleisesti perittävistä maksuista ajoneuvoluokittain ja katsastuslajeittain.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on erityisesti syystä oikeus muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, jos se havaitsee niissä virheitä tai puutteita. Ennen kuin virasto muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, katsastusluvan haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuspalvelurekisteriin ilmoitettavista tiedoista ja siitä, miten ilmoitus rekisteriin tehdään.

Ehdotus

edellytyksenä on, että ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn vuoksi epätarkoituksenmukaista siirtää katsastustoimipaikalle katsastettaviksi. Lisäksi luvan myöntämisen edellytyksenä on, että katsastustoimipaikan ulkopuolella olevat toimitilat ja katsastuksessa käytettävät laitteet ja varusteet vastaavat suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin katsastuksiin käytettävistä toimitiloista, laitteista ja varusteista sekä siitä, millaisia ajoneuvoja voidaan 1 ja 2 momentin mukaan katsastaa katsastustoimipaikan ulkopuolella.

26 §

Palvelutietojen ja katsastushintojen ilmoittaminen katsastuspalvelurekisteriin

Katsastusluvan haltijan on talletettava suorakäyttöisesti katsastuspalvelurekisteriin:

- 1) katsastustoimipaikan nimi, sijainti ja yhteystiedot;
- 2) katsastuslajeittain palveluajat, jolloin katsastustoimipaikalla on yleisesti saatavissa katsastuspalveluita;
- 3) tiedot tarjottavista katsastuspalveluista ja niistä yleisesti perittävistä maksuista ajoneuvoluokittain ja katsastuslajeittain.

Liikenne- ja viestintävirastolla on erityisesti syystä oikeus muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, jos se havaitsee niissä virheitä tai puutteita. Ennen kuin virasto muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, katsastusluvan haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuspalvelurekisteriin ilmoitettavista tiedoista ja siitä, miten ilmoitus rekisteriin tehdään.

Voimassa oleva laki

27 §

Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Katsastustoimipaikan on lähetettävä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat *Liikenteen turvallisuusvirastolle* säilytettäväksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut katsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat on säilytettävä katsastustoimipaikalla. Määräaikaiskatsastusta koskevat asiakirjat ja tarkastustodistukset säilytetään vähintään kaksi vuotta ja muut asiakirjat vähintään 15 vuotta.

28 §

Katsastustoiminnan päättyminen

Katsastustoimipaikan toiminnan keskeytyessä tai päättyessä katsastusluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen pyynnöstä. Näihin asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä 27 §:ssä säädetään.

29 §

Jatkokoulutuksen antaja

Katsastustoiminnasta vastaavien henkilöiden ja katsastajien jatkokoulutusta antavalla on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja

Ehdotus

27 §

Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Katsastustoimipaikan on lähetettävä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat *Liikenne- ja viestintävirastolle* säilytettäväksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. *Liikenne- ja viestintävirasto* saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut katsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat on säilytettävä katsastustoimipaikalla. Määräaikaiskatsastusta koskevat asiakirjat ja tarkastustodistukset säilytetään vähintään kaksi vuotta ja muut asiakirjat vähintään 15 vuotta.

28 §

Katsastustoiminnan päättyminen

Katsastustoimipaikan toiminnan keskeytyessä tai päättyessä katsastusluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyynnöstä. Näihin asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä 27 §:ssä säädetään.

29 §

Jatkokoulutuksen antaja

Katsastustoiminnasta vastaavien henkilöiden ja katsastajien jatkokoulutusta antavalla on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja

Voimassa oleva laki

sen nojalla säädetään jatkokoulutusluvan hakijasta ja jatkokoulutusluvan myöntämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa antaa erikois- ja täydennyskoulutusta.

31 §

Jatkokoulutusluvan hakeminen

Jatkokoulutuslupaa haetaan kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) selvitys siitä, missä laajuudessa koulutusoikeutta haetaan;
- 2) tieto koulutustoiminnasta vastaavasta henkilöstä sekä hänen katsastustoimintaan liittyvästä koulutuksestaan ja kokemuksestaan;
- 3) selvitys pääasiallisen opetushenkilöstön ammattitaidosta;
- 4) selvitys opetusmateriaalista;
- 5) selvitys koulutuksen sisällöstä, josta käyvät ilmi opetettavat asiat ja niiden aika-tila sekä opetusmenetelmät;
- 6) tiedot paikoista, joissa koulutusta pääasiassa annetaan, sekä selvitys vaadittavan käytännön harjoittelun mahdollisuuksista ja kirjallisten kokeiden käytännön järjestelyistä;
- 7) arvio siitä, milloin koulutustoiminta on tarkoitus käynnistää.

Liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä luvanhakijan on esitettävä virastolle koulutuksessa käytettävä opetusmateriaali kokonaisuudessaan.

Jos jatkokoulutusluvan hakijalla on voimassaoleva jatkokoulutuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

32 §

Jatkokoulutusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myön-

Ehdotus

sen nojalla säädetään jatkokoulutusluvan hakijasta ja jatkokoulutusluvan myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa erikois- ja täydennyskoulutusta.

31 §

Jatkokoulutusluvan hakeminen

Jatkokoulutuslupaa haetaan kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) selvitys siitä, missä laajuudessa koulutusoikeutta haetaan;
- 2) tieto koulutustoiminnasta vastaavasta henkilöstä sekä hänen katsastustoimintaan liittyvästä koulutuksestaan ja kokemuksestaan;
- 3) selvitys pääasiallisen opetushenkilöstön ammattitaidosta;
- 4) selvitys opetusmateriaalista;
- 5) selvitys koulutuksen sisällöstä, josta käyvät ilmi opetettavat asiat ja niiden aika-tila sekä opetusmenetelmät;
- 6) tiedot paikoista, joissa koulutusta pääasiassa annetaan, sekä selvitys vaadittavan käytännön harjoittelun mahdollisuuksista ja kirjallisten kokeiden käytännön järjestelyistä;
- 7) arvio siitä, milloin koulutustoiminta on tarkoitus käynnistää.

Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä luvanhakijan on esitettävä virastolle koulutuksessa käytettävä opetusmateriaali kokonaisuudessaan.

Jos jatkokoulutusluvan hakijalla on voimassaoleva jatkokoulutuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

32 §

Jatkokoulutusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myön-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

tää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 30 §:ssä säädetyt edellytykset ja esittää 31 §:ssä tarkoitetut selvitykset.

33 §

Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää määräaikaikatsastuskoulutukseen liittyvät loppukokeet ja koulutuksen antaja muut jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

36 §

Katsastustoiminnan seuranta

Liikenteen turvallisuusvirasto seuraa katsastuspalvelujen alueellista tarjontaa, katsastuksesta perittävien maksujen kehitystä ja katsastustoiminnan harjoittamista muutoinkin. Virasto antaa vuosittain liikenne- ja viestintäministeriölle selvityksen seurannan tuloksista.

37 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Liikenteen turvallisuusvirasto tarkastaa vähintään viiden vuoden välein, että katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltija edelleen täyttävät luvan myöntämisen edellytykset.

38 §

Tietojen antaminen valvontaviranomaiselle

Katsastusluvan haltijan on annettava pyynnöstä salassapitosäännösten estämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot luvan-

Ehdotus

tää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 30 §:ssä säädetyt edellytykset ja esittää 31 §:ssä tarkoitetut selvitykset.

33 §

Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää määräaikaikatsastuskoulutukseen liittyvät loppukokeet ja koulutuksen antaja muut jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

36 §

Katsastustoiminnan seuranta

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa katsastuspalvelujen alueellista tarjontaa, katsastuksesta perittävien maksujen kehitystä ja katsastustoiminnan harjoittamista muutoinkin. Virasto antaa vuosittain liikenne- ja viestintäministeriölle selvityksen seurannan tuloksista.

37 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa vähintään viiden vuoden välein, että katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltija edelleen täyttävät luvan myöntämisen edellytykset.

38 §

Tietojen antaminen valvontaviranomaiselle

Katsastusluvan haltijan on annettava pyynnöstä salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot luvan-

Voimassa oleva laki

haltijan kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta, tilojen ja laitteiden vuokrauksesta sekä katsastuksia suorittavista henkilöistä ja harjoitetusta katsastustoiminnasta. Lisäksi katsastusluvan haltijan on salassapitosäännösten estämättä annettava pyynnöstä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* katsastustoiminnan valvontaa, seurantaa ja tutkimustoimintaa varten tiedot katsastustoiminnassa edellisen ja kuluvan vuoden aikana katsastuksista perityistä keskimääräisistä maksuista katsastuslajeittain ja ajoneuvoluokittain.

Jatkokoulutusluvan haltijan on pyynnöstä annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot koulutusta antavista henkilöistä ja annetusta koulutuksesta.

Katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoiden on viipymättä ilmoitettava toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä muista toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Katsastusluvan haltijan on lisäksi ilmoitettava virastolle omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

39 §

Katsastustoimipaikan ja koulutuspaikan tarkastukset

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tehdä tässä laissa tarkoitettujen valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavia tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan katsastusluvassa tai jatkokoulutusluvassa tarkoitettua toimintaa. Luvanhaltija on velvollinen järjestämään olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan tehdä. Tarkastuksia ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Ehdotus

haltijan kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta, tilojen ja laitteiden vuokrauksesta sekä katsastuksia suorittavista henkilöistä ja harjoitetusta katsastustoiminnasta. Lisäksi katsastusluvan haltijan on salassapitosäännösten estämättä annettava pyynnöstä *Liikenne- ja viestintävirastolle* katsastustoiminnan valvontaa, seurantaa ja tutkimustoimintaa varten tiedot katsastustoiminnassa edellisen ja kuluvan vuoden aikana katsastuksista perityistä keskimääräisistä maksuista katsastuslajeittain ja ajoneuvoluokittain.

Jatkokoulutusluvan haltijan on pyynnöstä annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot koulutusta antavista henkilöistä ja annetusta koulutuksesta.

Katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoiden on viipymättä ilmoitettava toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä muista toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Katsastusluvan haltijan on lisäksi ilmoitettava virastolle omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

39 §

Katsastustoimipaikan ja koulutuspaikan tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tässä laissa tarkoitettujen valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavia tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan katsastusluvassa tai jatkokoulutusluvassa tarkoitettua toimintaa. Luvanhaltija on velvollinen järjestämään olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan tehdä. Tarkastuksia ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

40 §

Sopimuskumppanin suorittamat toimipaikan tarkastukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehdä 39 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittamisesta sopimuksen yksityisen palvelun tuottajan kanssa. Palvelun tuottajan kanssa on sovittava yksityiskohtaisesti tarkastettavat katsastustoimipaikat ja jatkokoulutusluvan haltijoiden toimitilat sekä niissä tarkastettavat kohteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sopimuskumppanin ja tämän palveluksessa olevan muun tarkastuksen suorittajan tulee olla ammattitaitoisia suorittamaan kyseessä olevia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* antama todistus hänen oikeudestaan suorittaa tarkastuksia. Todistus on pyydettyessä esitettävä asianomaisen katsastusluvan haltijan tai jatkokoulutusluvan haltijan edustajalle. Tarkastusta suorittavan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että tarkastukset suoritetaan säännösten ja palvelun hankintaa koskevan sopimuksen mukaisesti ja vastaa sopimuskumppanien suorittamista tarkastuksista. Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimuskumppani on velvollinen antamaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle* raportin jokaisesta suoritetusta tarkastuksesta ja tarkastuksessa havaituista puutteista siten kuin siitä tarkastusten suorittamista koskevassa sopimuksessa sovitaan. Raportti on annettava tiedoksi myös asianomaisille katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoille.

41 §

Katsastetun ajoneuvon tarkastus

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamies saa

Ehdotus

40 §

Sopimuskumppanin suorittamat toimipaikan tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä 39 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittamisesta sopimuksen yksityisen palvelun tuottajan kanssa. Palvelun tuottajan kanssa on sovittava yksityiskohtaisesti tarkastettavat katsastustoimipaikat ja jatkokoulutusluvan haltijoiden toimitilat sekä niissä tarkastettavat kohteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sopimuskumppanin ja tämän palveluksessa olevan muun tarkastuksen suorittajan tulee olla ammattitaitoisia suorittamaan kyseessä olevia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* antama todistus hänen oikeudestaan suorittaa tarkastuksia. Todistus on pyydettyessä esitettävä asianomaisen katsastusluvan haltijan tai jatkokoulutusluvan haltijan edustajalle. Tarkastusta suorittavan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tarkastukset suoritetaan säännösten ja palvelun hankintaa koskevan sopimuksen mukaisesti ja vastaa sopimuskumppanien suorittamista tarkastuksista. Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimuskumppani on velvollinen antamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* raportin jokaisesta suoritetusta tarkastuksesta ja tarkastuksessa havaituista puutteista siten kuin siitä tarkastusten suorittamista koskevassa sopimuksessa sovitaan. Raportti on annettava tiedoksi myös asianomaisille katsastusluvan ja jatkokoulutusluvan haltijoille.

41 §

Katsastetun ajoneuvon tarkastus

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamies saa pysäyttää

Voimassa oleva laki

pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta 1 momentissa tarkoitettun katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenteen turvallisuusvirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsitarkastukseen, kun osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 70 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin ajoneuvolain 71 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

42 §

Ajoneuvon määrääminen valvontakatsastukseen

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen johonkin ajoneuvon lähellä sijaitsevaan katsastustoimipaikkaan, jos se 41 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa havaitsee tai saa muutoin tiedon, että ajoneuvon kunnossa tai säännöstenmukaisuudessa on ilmeisesti sellainen vika tai puute, jonka johdosta ajoneuvo olisi pitänyt hylätä edellisessä katsastuksessa. Jos ajoneuvoa ei ole *Liikenteen turvallisuusviraston* määräämässä ajassa hyväksytty valvontakatsastuksessa, ajoneuvoa ei saa käyttää

Ehdotus

ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta 1 momentissa tarkoitettun katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenne- ja viestintävirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsitarkastukseen, kun osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 70 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin ajoneuvolain 71 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

42 §

Ajoneuvon määrääminen valvontakatsastukseen

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen johonkin ajoneuvon lähellä sijaitsevaan katsastustoimipaikkaan, jos se 41 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa havaitsee tai saa muutoin tiedon, että ajoneuvon kunnossa tai säännöstenmukaisuudessa on ilmeisesti sellainen vika tai puute, jonka johdosta ajoneuvo olisi pitänyt hylätä edellisessä katsastuksessa. Jos ajoneuvoa ei ole *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämässä ajassa hyväksytty valvontakatsastuksessa, ajoneuvoa ei saa käyttää

Voimassa oleva laki

liikenteessä.

43 §

Katsastusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava katsastuslupa, jos:

- 1) katsastustoimipaikan toiminta on lopetettu kokonaan; tai
- 2) katsastusluvan haltija on asetettu konkurssiin.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava katsastuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastustoimipaikalla ei harjoiteta säännöllistä katsastustoimintaa tai toimintaa ei harjoiteta katsastuspalvelurekisteriin tehdyn ilmoituksen mukaisesti;
- 2) katsastusluvan haltija ei enää täytä katsastusluvan myöntämisen edellytyksiä; tai
- 3) katsastustoimipaikalla katsastuksia suorittava henkilöstö ei täytä säädettyjä ammattitaito- tai luotettavuusvaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa katsastusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastuksessa on hyväksytty liikenteessä käytettäväksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) katsastuksessa on hylätty ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) katsastuksessa on tarpeettomasti edellytetty korjattavaksi ajoneuvojen vikoja tai puutteita;
- 4) katsastuksissa havaittujen vikojen tai puutteiden määrä taikka katsastuksessa ensimmäisellä kerralla hylättyjen ajoneuvojen suhteellinen osuus perusteettomasti poikkeaa merkittävästi toimipaikalla katsastajakohtaisesti tai yleisestä valtakunnallisesta tasosta taikka toimipaikalle katsastukseen esitettyjen ajoneuvojen tosiasiallisesta kunnosta;
- 5) katsastuksessa on laiminlyöty ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jätetty suorittamatta tehtävä, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen

Ehdotus

liikenteessä.

43 §

Katsastusluvan peruuttaminen sekä huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava katsastuslupa, jos:

- 1) katsastustoimipaikan toiminta on lopetettu kokonaan; tai
- 2) katsastusluvan haltija on asetettu konkurssiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava katsastuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastustoimipaikalla ei harjoiteta säännöllistä katsastustoimintaa tai toimintaa ei harjoiteta katsastuspalvelurekisteriin tehdyn ilmoituksen mukaisesti;
- 2) katsastusluvan haltija ei enää täytä katsastusluvan myöntämisen edellytyksiä; tai
- 3) katsastustoimipaikalla katsastuksia suorittava henkilöstö ei täytä säädettyjä ammattitaito- tai luotettavuusvaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa katsastusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) katsastuksessa on hyväksytty liikenteessä käytettäväksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) katsastuksessa on hylätty ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) katsastuksessa on tarpeettomasti edellytetty korjattavaksi ajoneuvojen vikoja tai puutteita;
- 4) katsastuksissa havaittujen vikojen tai puutteiden määrä taikka katsastuksessa ensimmäisellä kerralla hylättyjen ajoneuvojen suhteellinen osuus perusteettomasti poikkeaa merkittävästi toimipaikalla katsastajakohtaisesti tai yleisestä valtakunnallisesta tasosta taikka toimipaikalle katsastukseen esitettyjen ajoneuvojen tosiasiallisesta kunnosta;
- 5) katsastuksessa on laiminlyöty ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jätetty suorittamatta tehtävä, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen

Voimassa oleva laki

yhteydessä; taikka

6) toiminnassa on rikottu 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuitenkin annettava katsastusluvan haltijalle katsastusluvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos katsastusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

44 §

Katsastusten suorittamiskielto sekä huomautus ja varoitus katsastajalle

Liikenteen turvallisuusvirasto voi enintään kuuden kuukauden määräajaksi kieltää katsastajaa suorittamasta katsastuksia, jos hän on katsastuksessa:

- 1) hyväksynyt liikenteessä käytettäväksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) hylännyt ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) tarpeettomasti edellyttänyt korjattavaksi ajoneuvon vikoja tai puutteita;
- 4) laiminlyönyt ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jättänyt suorittamatta tehtävän, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen yhteydessä; taikka
- 5) rikkonut 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuitenkin annettava katsastajalle katsastusten suorittamiskielton sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos kielto olisi kohtuuton ja ilmenneet rikkomukset tai laiminlyönnit

Ehdotus

yhteydessä; taikka

6) toiminnassa on rikottu 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava katsastusluvan haltijalle katsastusluvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos katsastusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

44 §

Katsastusten suorittamiskielto sekä huomautus ja varoitus katsastajalle

Liikenne- ja viestintävirasto voi enintään kuuden kuukauden määräajaksi kieltää katsastajaa suorittamasta katsastuksia, jos hän on katsastuksessa:

- 1) hyväksynyt liikenteessä käytettäväksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten ja määräysten mukaisia;
- 2) hylännyt ajoneuvoja, joiden kaikkia ilmeisiä vikoja tai puutteita ei ole huomioitu;
- 3) tarpeettomasti edellyttänyt korjattavaksi ajoneuvon vikoja tai puutteita;
- 4) laiminlyönyt ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jättänyt suorittamatta tehtävän, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen yhteydessä; taikka
- 5) rikkonut 23 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä vaatimusta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava katsastajalle katsastusten suorittamiskielton sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos kielto olisi kohtuuton ja ilmenneet rikkomukset tai laiminlyönnit

Voimassa oleva laki

lyönnit ovat vähäisiä.

45 §

Väliaikaiset toimenpiteet katsastustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että katsastusluvan haltijan tai katsastajan katsastustoiminnassa on olennaisia puutteita tai väärinkäytöksiä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi väliaikaisesti kieltää katsastusluvan haltijan katsastustoiminnan harjoittamisen ja katsastajan katsastusten suorittamisen sekä tarvittaessa estää katsastusluvan haltijaa tai katsastajaa käyttämästä ajoneuvoliikennerekisteriä ja tallettamasta tietoja tietojärjestelmään. Väliaikainen kiello sekä käytön ja tallettamisen estäminen ovat voimassa, kunnes katsastusluvan peruuttamista tai katsastajan katsastusten suorittamisen kieltämistä koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 43 tai 44 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja väliaikaista kielloa sekä tietojärjestelmän käytön ja tallettamisen estämistä koskevia päätöksiä on noudatettava päätöksistä tehdyistä valituksista huolimatta.

46 §

Katsastustoimipaikan toimitilan tai laitteen käyttökiello

Jos tarkastuksessa tai muuten havaitaan, ettei katsastustoiminnassa käytettävä toimitila tai laite täytä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää toimitilan tai laitteen käytön taikka rajoittaa sen käyttöä siihen asti kunnes toimitila ja laite on saatettu säännösten ja määräysten mukaisiksi.

47 §

Jatkokoulutusluvan peruuttaminen sekä

Ehdotus

ovat vähäisiä.

45 §

Väliaikaiset toimenpiteet katsastustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että katsastusluvan haltijan tai katsastajan katsastustoiminnassa on olennaisia puutteita tai väärinkäytöksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi väliaikaisesti kieltää katsastusluvan haltijan katsastustoiminnan harjoittamisen ja katsastajan katsastusten suorittamisen sekä tarvittaessa estää katsastusluvan haltijaa tai katsastajaa käyttämästä liikenneasioiden rekisteriä ja tallettamasta tietoja tietojärjestelmään. Väliaikainen kiello sekä käytön ja tallettamisen estäminen ovat voimassa, kunnes katsastusluvan peruuttamista tai katsastajan katsastusten suorittamisen kieltämistä koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 43 tai 44 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja väliaikaista kielloa sekä tietojärjestelmän käytön ja tallettamisen estämistä koskevia päätöksiä on noudatettava päätöksistä tehdyistä valituksista huolimatta.

46 §

Katsastustoimipaikan toimitilan tai laitteen käyttökiello

Jos tarkastuksessa tai muuten havaitaan, ettei katsastustoiminnassa käytettävä toimitila tai laite täytä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää toimitilan tai laitteen käytön taikka rajoittaa sen käyttöä siihen asti kunnes toimitila ja laite on saatettu säännösten ja määräysten mukaisiksi.

47 §

Jatkokoulutusluvan peruuttaminen sekä

*Voimassa oleva laki**huomautus ja varoitus jatkokoulutusluvan haltijalle*

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava jatkokoulutuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos jatkokoulutusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa jatkokoulutusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) koulutuksessa ei ole noudatettu koulutusta koskevia säännöksiä; tai
- 2) koulutusta ei ole hoidettu luvan mukaisesti tai muutoin asianmukaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuitenkin annettava jatkokoulutusluvan haltijalle luvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos jatkokoulutusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvan haltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

48 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenteen turvallisuusvirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja ajoneuvoliikennerekisteristä katsastusluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä, 10 ja 16 §:ssä tarkoitettua päätöksentekoa ja 6 luvussa tarkoitettua valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 43 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä katsastusluvan haltijalle sekä 10 ja 16 §:ssä tarkoitettujen päätösten yhteydessä päätöstä pyytäneelle katsastusluvan hakijalle tai 9 §:ssä tarkoitettulle henkilölle sekä päätöstä pyytäneelle katsastustoiminnasta vastaavalle henkilölle tai katsastajalle.

*Ehdotus**huomautus ja varoitus jatkokoulutusluvan haltijalle*

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava jatkokoulutuslupa määräajaksi tai kokonaan, jos jatkokoulutusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa jatkokoulutusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) koulutuksessa ei ole noudatettu koulutusta koskevia säännöksiä; tai
- 2) koulutusta ei ole hoidettu luvan mukaisesti tai muutoin asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin annettava jatkokoulutusluvan haltijalle luvan peruuttamisen sijasta huomautus ja tarvittaessa kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Jos jatkokoulutusluvan peruuttamisen taikka varoituksen tai huomautuksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ennen luvan peruuttamista taikka varoituksen tai huomautuksen antamista annettava luvan haltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

48 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja liikenneasioiden rekisteristä katsastusluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä, 10 ja 16 §:ssä tarkoitettua päätöksentekoa ja 6 luvussa tarkoitettua valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 43 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä katsastusluvan haltijalle sekä 10 ja 16 §:ssä tarkoitettujen päätösten yhteydessä päätöstä pyytäneelle katsastusluvan hakijalle ja 9 §:ssä tarkoitettulle henkilölle sekä päätöstä pyytäneelle katsastustoiminnasta vastaavalle henkilölle ja katsastajalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

Pakkokeinot

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa 28 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen ja lomakkeiden toimittamisvelvollisuuden, 38 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja 45 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaisissa (1113/1990).

Sitä, joka ei noudata tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua velvollisuutta, kieltä tai rajoitusta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

55 §

Tietojen antaminen epäillystä rikoksesta ja epäkuntoisesta ajoneuvosta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksiä tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisesta epäillystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta

50 §

Pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 28 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen ja lomakkeiden toimittamisvelvollisuuden, 38 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja 45 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaisissa (1113/1990).

Sitä, joka ei noudata tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua velvollisuutta, kieltä tai rajoitusta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

55 §

Tietojen antaminen epäillystä rikoksesta ja epäkuntoisesta ajoneuvosta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksiä tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisesta epäillystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta

Voimassa oleva laki

arvioitaessa 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakijan ja henkilön luotettavuutta katsastustoiminnan harjoittamiseen taikka 15 §:ssä tarkoitetun henkilön luotettavuutta katsastustehtävissä.

Liikennevalvontaa tekevä viranomainen saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta viasta tai puutteellisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa sille viimeksi suoritettussa katsastuksessa.

56 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi *Liikenteen turvallisuusviraston* apuna toimivan neuvon antavan koulutustoimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä.

Tarkempia säännöksiä katsastusluvan myöntämisen edellytyksistä ja laadunhallintajärjestelmästä sekä katsastustoimipaikalla säilytettävistä asiakirjoista voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

58 §

Siirtymäsäännökset

1. Kumottavan lain nojalla annetut säännökset jäävät edelleen voimaan.

2. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat katsastusluvut ovat voimassa sellaisinaan luvassa määrätyn ajan. Tällaisen luvan nojalla katsastustoimintaa harjoitetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

3. Jos tämän lain voimaan tullessa voimassa olevan katsastusluvan voimassaolo päättyy aikaisemmin kuin kolmen vuoden kuluttua

Ehdotus

arvioitaessa 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakijan ja henkilön luotettavuutta katsastustoiminnan harjoittamiseen taikka 15 §:ssä tarkoitetun henkilön luotettavuutta katsastustehtävissä.

Liikennevalvontaa tekevä viranomainen saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta viasta tai puutteellisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa sille viimeksi suoritettussa katsastuksessa.

56 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi *Liikenne- ja viestintäviraston* apuna toimivan neuvon antavan koulutustoimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä.

Tarkempia säännöksiä katsastusluvan myöntämisen edellytyksistä ja laadunhallintajärjestelmästä sekä katsastustoimipaikalla säilytettävistä asiakirjoista voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

58 §

Siirtymäsäännökset

1. Kumottavan lain nojalla annetut säännökset jäävät edelleen voimaan.

2. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat katsastusluvut ovat voimassa sellaisinaan luvassa määrätyn ajan. Tällaisen luvan nojalla katsastustoimintaa harjoitetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

3. Jos tämän lain voimaan tullessa voimassa olevan katsastusluvan voimassaolo päättyy aikaisemmin kuin kolmen vuoden kuluttua

Voimassa oleva laki

tämän lain voimaantulosta, luvanhaltija saa jatkaa kyseisen katsastusluvan nojalla luvunmukaista katsastustoimintaa kolme vuotta tämän lain voimaantulosta ilmoitettuaan siitä kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ennen luvan voimassaolon päättymistä. Jos tällainen ilmoitus on tehty, luvanhaltijan on kyseisenä aikana harjoitettava katsastustoimintaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

4. Kaikkien katsastusluvan haltijoiden on talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin kuukauden kuluessa mainitun pykälän voimaantulosta.

5. Kumottavan lain 15 §:n mukainen tämän lain voimaan tullessa toiminnassa oleva sivutoimipiste saa jatkaa toimintaansa sellaiseen siihen asti, kun toimintaa jatkaa 2 tai 3 momentin nojalla se katsastustoimipaikka, josta sivutoimipiste on mainitun 15 §:n mukaisesti hoidettu. Katsastusluvan haltijan oikeus sivutoimipisteeseen päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tämän lain 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja katsastuksia suorittamaan oikeutettu katsastustoimipaikka aloittaa seudulla toimintansa.

6. Edellä 2 ja 3 momentista poiketen tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat oikeudet ajoneuvojen katsastukseen katsastustoimipaikan ulkopuolella päättyvät vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

7. Henkilön, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 17 §:ssä ja tämän lain nojalla säädetyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyin täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyin väliajoin.

8. Henkilö, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 21 §:ssä ja tämän lain nojalla säädetyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyin täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyin väliajoin. Kumottavan lain 29 §:n

Ehdotus

tämän lain voimaantulosta, luvanhaltija saa jatkaa kyseisen katsastusluvan nojalla luvunmukaista katsastustoimintaa kolme vuotta tämän lain voimaantulosta ilmoitettuaan siitä kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolle* ennen luvan voimassaolon päättymistä. Jos tällainen ilmoitus on tehty, luvanhaltijan on kyseisenä aikana harjoitettava katsastustoimintaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Luvanhaltijan on kuitenkin talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin. Lisäksi luvanhaltijaan sovelletaan 37–46 §:ää.

4. Kaikkien katsastusluvan haltijoiden on talletettava 26 §:ssä tarkoitetut tiedot katsastuspalvelurekisteriin kuukauden kuluessa mainitun pykälän voimaantulosta.

5. Kumottavan lain 15 §:n mukainen tämän lain voimaan tullessa toiminnassa oleva sivutoimipiste saa jatkaa toimintaansa sellaiseen siihen asti, kun toimintaa jatkaa 2 tai 3 momentin nojalla se katsastustoimipaikka, josta sivutoimipiste on mainitun 15 §:n mukaisesti hoidettu. Katsastusluvan haltijan oikeus sivutoimipisteeseen päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tämän lain 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja katsastuksia suorittamaan oikeutettu katsastustoimipaikka aloittaa seudulla toimintansa.

6. Edellä 2 ja 3 momentista poiketen tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat oikeudet ajoneuvojen katsastukseen katsastustoimipaikan ulkopuolella päättyvät vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

7. Henkilön, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 17 §:ssä ja tämän lain nojalla säädetyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyin täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyin väliajoin.

8. Henkilö, joka tämän lain voimaan tullessa täyttää katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetyt pätevyysvaatimukset, katsotaan täyttävän 21 §:ssä ja tämän lain nojalla säädetyt ammattitaitovaatimukset, jos hän suorittaa säädetyin täydennyskoulutuksen mukaan lukien erikoiskoulutuksen kokeen säädetyin väliajoin. Kumottavan lain 29 §:n

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

nojalla ammattitaitovaatimukset täyttävän henkilön on suoritettava puuttuva erikoiskoulutuksen koe viimeistään kolmen vuoden kulluttua tämän lain voimaantulosta ja sen jälkeen säädetyin väliajoin.

9. Ennen 2 päivää marraskuuta 2007 tehtyjä rekisteröinti-, muutos- ja kytchentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytetään katsastustoimipaikalla viisitoista vuotta.

10. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat koulutusoikeudet jäävät sellaisinaan voimaan.

Ehdotus

nojalla ammattitaitovaatimukset täyttävän henkilön on suoritettava puuttuva erikoiskoulutuksen koe viimeistään kolmen vuoden kulluttua tämän lain voimaantulosta ja sen jälkeen säädetyin väliajoin.

9. Ennen 2 päivää marraskuuta 2007 tehtyjä rekisteröinti-, muutos- ja kytchentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytetään katsastustoimipaikalla viisitoista vuotta.

10. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat koulutusoikeudet jäävät sellaisinaan voimaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6.

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 14 §, sellaisena kuin se on laissa
(/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Liikennevirasto voi sopimuksen nojalla antaa maakunnalle hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä.

Ehdotus

14 §

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Väylävirasto voi sopimuksen nojalla antaa maakunnalle hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

7.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 958/2013 2–8, 10, 13, 14, 15 a, 20, 22–29, 31 ja 35 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laeissa 475/2017 ja (/), 8 ja 28 § osaksi laissa (/) 15 a § laissa 1388/2015, 22 § laissa 907/2014 sekä 27 § osaksi laissa 475/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *yksittäishyväksynnällä* ajoneuvolain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua menettelyä;
- 2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;
- 3) *yksittäishyväksyjällä* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.

Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 50 e §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

- 1) *yksittäishyväksynnällä* ajoneuvolain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua menettelyä;
- 2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;
- 3) *yksittäishyväksyjällä* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.

Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 50 e §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

3 §

3 §

Vastuu yksittäishyväksynnän järjestämisestä

Vastuu yksittäishyväksynnän järjestämisestä

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä Suomessa.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä Suomessa.

4 §

4 §

Yksittäishyväksyntöjen myöntämisen järjestäminen

Yksittäishyväksyntöjen myöntämisen järjestäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää yksit-

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää yksit-

Voimassa oleva laki

sittäishyväksyntöjen myöntämisen hankkimalla toimintaan tarvittavat palvelut niiden tuottajilta. Myöntäminen on järjestettävä sopimuksin siten, että toiminnassa tarvittavien palvelujen laatu, yhdenmukaisuus ja saatavuus turvataan kohtuullisessa määrin eri puolilla maata.

Liikenteen turvallisuusvirasto tekee sopimuksen yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä niiden palvelun tuottajien kanssa, jotka täyttävät tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset.

5 §

Yksittäishyväksyntätoiminnasta maksettava palvelukorvaus

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää sopimuskumppaneille maksettavan palvelukorvauksen suuruudesta.

6 §

Yksittäishyväksynnän hankinnasta ilmoittaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoittaa kotisivuillaan palveluntuottajien mahdollisuudesta tehdä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa sopimus yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä.

7 §

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kirjallinen selvitys seuraavasti:

- 1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys palvelujen laajuudesta;
- 3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;

Ehdotus

täishyväksyntöjen myöntämisen hankkimalla toimintaan tarvittavat palvelut niiden tuottajilta. Myöntäminen on järjestettävä sopimuksin siten, että toiminnassa tarvittavien palvelujen laatu, yhdenmukaisuus ja saatavuus turvataan kohtuullisessa määrin eri puolilla maata.

Liikenne- ja viestintävirasto tekee sopimuksen yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä niiden palvelun tuottajien kanssa, jotka täyttävät tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset.

5 §

Yksittäishyväksyntätoiminnasta maksettava palvelukorvaus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää sopimuskumppaneille maksettavan palvelukorvauksen suuruudesta.

6 §

Yksittäishyväksynnän hankinnasta ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa kotisivuillaan palveluntuottajien mahdollisuudesta tehdä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa sopimus yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä.

7 §

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallinen selvitys seuraavasti:

- 1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys palvelujen laajuudesta;
- 3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;

Voimassa oleva laki

- 5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;
- 6) selvitys laatujärjestelmästä;
- 7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;
- 8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;
- 9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11 ja 12 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

8 §

Yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskeva sopimus

- Sopimuksessa on sovittava:
- 1) palvelun laajuudesta;
  - 2) toiminnan aloittamisesta;
  - 3) paikkakunnasta ja toimitilasta, joissa yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset suoritetaan;
  - 4) toiminnassa edellytettävistä välineistä;
  - 5) palveluajoista;
  - 6) liikenneasioiden rekisterin käyttämisestä, yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevien tietojen tallettamisesta liikenneasioiden rekisteriin sekä yksittäishyväksynnän myöntäjältä edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;
  - 7) yksittäishyväksynnän myöntämisestä perittävien maksujen perimisessä ja tilittämisessä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* noudattavasta menettelystä;
  - 8) yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevien asiakirjojen toimittamisesta *Liikenteen turvallisuusvirastoon*;
  - 9) sopimuskaudesta, sopimuksen päättymisestä erityistilanteissa kesken sopimuskauden ja sopimussakosta;
  - 10) valvonnasta ja muista keinoista, joilla *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi varmistua yksittäishyväksyntöjen asianmukaisesta

Ehdotus

- 5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;
- 6) selvitys laatujärjestelmästä;
- 7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;
- 8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;
- 9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11, 12 ja 16 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;
- 11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

8 §

Yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskeva sopimus

- Sopimuksessa on sovittava:
- 1) palvelun laajuudesta;
  - 2) toiminnan aloittamisesta;
  - 3) paikkakunnasta ja toimitilasta, joissa yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset suoritetaan;
  - 4) toiminnassa edellytettävistä välineistä;
  - 5) palveluajoista;
  - 6) liikenneasioiden rekisterin käyttämisestä, yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevien tietojen tallettamisesta liikenneasioiden rekisteriin sekä yksittäishyväksynnän myöntäjältä edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;
  - 7) yksittäishyväksynnän myöntämisestä perittävien maksujen perimisessä ja tilittämisessä *Liikenne- ja viestintävirastolle* noudattavasta menettelystä;
  - 8) yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevien asiakirjojen toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastoon*;
  - 9) sopimuskaudesta, sopimuksen päättymisestä erityistilanteissa kesken sopimuskauden ja sopimussakosta;
  - 10) valvonnasta ja muista keinoista, joilla *Liikenne- ja viestintävirasto* voi varmistua yksittäishyväksyntöjen asianmukaisesta

Voimassa oleva laki

myöntämisestä.

10 §

Toimitilat

Yksittäishyväksyntään käytettävien toimitilojen on oltava sellaiset, että yksittäishyväksyttävien ajoneuvojen tarkastukset voidaan suorittaa niissä asianmukaisesti sisätiloissa säästä riippumatta.

Yksittäishyväksyntä saadaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella, jos ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn takia epätarkoituksenmukaista siirtää toimitiloihin. Jos tarkastuksia tehdään yksittäishyväksynnän myöntäjän toimitilojen ulkopuolella, tilojen tulee täyttää 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkastuksiin käytettävistä toimitiloista ja siitä, millä edellytyksillä yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset voidaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella.

13 §

Yksittäishyväksyjän peruskoulutusvaatimukset

Yksittäishyväksyjältä edellytetään peruskoulutuksena vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvo-tekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia kone-tekniikan perus- ja ammattiopintoja.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan soveltuvan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä:

1) mitkä perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentissa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;

2) mitkä teknikkotason tutkinnot katsotaan 2 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi tek-

Ehdotus

myöntämisestä.

10 §

Toimitilat

Yksittäishyväksyntään käytettävien toimitilojen on oltava sellaiset, että yksittäishyväksyttävien ajoneuvojen tarkastukset voidaan suorittaa niissä asianmukaisesti sisätiloissa säästä riippumatta.

Yksittäishyväksyntä saadaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella, jos ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn takia epätarkoituksenmukaista siirtää toimitiloihin. Jos tarkastuksia tehdään yksittäishyväksynnän myöntäjän toimitilojen ulkopuolella, tilojen tulee täyttää 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkastuksiin käytettävistä toimitiloista ja siitä, millä edellytyksillä yksittäishyväksyntään kuuluvat tarkastukset voidaan suorittaa toimitilojen ulkopuolella.

13 §

Yksittäishyväksyjän peruskoulutusvaatimukset

Yksittäishyväksyjältä edellytetään peruskoulutuksena vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvo-tekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia kone-tekniikan perus- ja ammattiopintoja.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan soveltuvan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä:

1) mitkä perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentissa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;

2) mitkä teknikkotason tutkinnot katsotaan 2 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi tek-

Voimassa oleva laki

nikkotason tutkinnoiksi.

14 §

Yksittäishyväksyjältä vaadittava jatkokoulutus

Yksittäishyväksyjällä on oltava yksittäishyväksyntöjen myöntämistä varten yksittäishyväksyntään tarvittava jatkokoulutus ja siihen sisältyvä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettu täydennyskoulutus.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa antaa 1 momentissa tarkoitettua jatkokoulutusta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* vastaanottaa jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

Tarkempia säännöksiä tarvittavasta jatkokoulutuksesta ja siihen liittyvistä kokeista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

15 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustaminen

Edellä 13–15 §:ssä tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenteen turvallisuusvirasto*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi järjestää hakijalle ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

20 §

Asiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimittava yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevat asiakirjat *Liikenteen turvallisuusvirastolle* säilytettäväksi sen jälkeen, kun yksittäishyväksyntä on tehty. *Liikenteen turvalli-*

Ehdotus

nikkotason tutkinnoiksi.

14 §

Yksittäishyväksyjältä vaadittava jatkokoulutus

Yksittäishyväksyjällä on oltava yksittäishyväksyntöjen myöntämistä varten yksittäishyväksyntään tarvittava jatkokoulutus ja siihen sisältyvä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettu täydennyskoulutus.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa 1 momentissa tarkoitettua jatkokoulutusta. *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaanottaa jatkokoulutukseen liittyvät kokeet.

Tarkempia säännöksiä tarvittavasta jatkokoulutuksesta ja siihen liittyvistä kokeista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

15 a §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustaminen

Edellä 13–15 §:ssä tarkoitetun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettu päätös toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnettyjen muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenne- ja viestintävirasto*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi järjestää hakijalle ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuskokeen.

20 §

Asiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimittava yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevat asiakirjat *Liikenne- ja viestintävirastolle* säilytettäväksi sen jälkeen, kun yksittäishyväksyntä on tehty. *Liikenne- ja viestin-*

Voimassa oleva laki

suusvirasto saa luovuttaa näitä asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä sen estämättä, mitä niiden salassapidosta säädetään, ajoneuvojen katsastus- tai rekisteröintitehtäviä suorittaville sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämistoimintaa harjoittaville kyseistä toimintaa varten.

Jos yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevan asian käsittely on kesken, kun yksittäishyväksynnän myöntäjän toiminta päättyy, yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimitettava asiassa kertyneet asiakirjat *Liikenteen turvallisuusvirastolle* edelleen yksittäishyväksynnän hakijalle palautettavaksi.

22 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo yksittäishyväksyntöjen myöntämistä sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi käyttää valvonnassa FINAS-akkreditointipalvelun tai muun vastaavan laitoksen apua.

23 §

Tiedonsaanti

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* valvonnassa tarvittavat tiedot mukaan lukien tarvittavat tiedot yksittäishyväksynnän myöntäjän kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta ja tilojen vuokrauksesta, yksittäishyväksyjästä sekä yksittäishyväksyntätoiminnasta.

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta yksittäishyväksyntöjen myöntämiseen.

24 §

Tiloissa tehtävät tarkastukset

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus

Ehdotus

tävirasto saa luovuttaa näitä asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä sen estämättä, mitä niiden salassapidosta säädetään, ajoneuvojen katsastus- tai rekisteröintitehtäviä suorittaville sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämistoimintaa harjoittaville kyseistä toimintaa varten.

Jos yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevan asian käsittely on kesken, kun yksittäishyväksynnän myöntäjän toiminta päättyy, yksittäishyväksynnän myöntäjän on toimitettava asiassa kertyneet asiakirjat *Liikenne- ja viestintävirastolle* edelleen yksittäishyväksynnän hakijalle palautettavaksi.

22 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo yksittäishyväksyntöjen myöntämistä sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi käyttää valvonnassa FINAS-akkreditointipalvelun tai muun vastaavan laitoksen apua.

23 §

Tiedonsaanti

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* valvonnassa tarvittavat tiedot mukaan lukien tarvittavat tiedot yksittäishyväksynnän myöntäjän kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta ja tilojen vuokrauksesta, yksittäishyväksyjästä sekä yksittäishyväksyntätoiminnasta.

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta yksittäishyväksyntöjen myöntämiseen.

24 §

Tiloissa tehtävät tarkastukset

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus

Voimassa oleva laki

tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa yksittäishyväksyntöjä myönnetään. Yksittäishyväksynnän myöntäjän on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

25 §

Ajoneuvon tarkastus

Yksittäishyväksyntätoiminnan valvomiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa heti yksittäishyväksynnän jälkeen suorittaa ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamies saa pysäyttää ajoneuvon sen poistues- sa yksittäishyväksyntäpaikalta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa myös muutoin suorittaa yksittäishyväksytylle ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä, jos *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on syytä epäillä, että yksittäishyväksytyssä ajoneuvossa on liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön vaikuttavia vakavia puutteita. Ajoneuvon tarkastus saadaan suorittaa sen yksittäishyväksynnän myöntäjän tiloissa, joka on myöntänyt ajoneuvolle yksittäishyväksynnän.

Liikenteen turvallisuusviraston suorittama tarkastus korvaa suoritetuilta osin aiemmin suoritettua yksittäishyväksynnän. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään yksittäishyväksynnästä.

26 §

Yksittäishyväksynnän peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa yksittäishyväksynnän ja edellyttää ajoneuvon toimittamista uudelleen yksittäishyväksyttäväksi, jos se havaitsee, että yksittäishyväksynnässä on hyväksytty ajoneuvo virheellisin perustein. Jos yksittäishyväksynnässä havaittu vika tai puutteellisuus on vähäinen, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi yksittäishyväksynnän peruuttamisen sijasta edellyttää ajo-

Ehdotus

tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa yksittäishyväksyntöjä myönnetään. Yksittäishyväksynnän myöntäjän on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

25 §

Ajoneuvon tarkastus

Yksittäishyväksyntätoiminnan valvomiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* saa heti yksittäishyväksynnän jälkeen suorittaa ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamies saa pysäyttää ajoneuvon sen poistues- sa yksittäishyväksyntäpaikalta. *Liikenne- ja viestintävirasto* saa myös muutoin suorittaa yksittäishyväksytylle ajoneuvolle yksittäishyväksyntää vastaavan tarkastuksen tai osan siitä, jos *Liikenne- ja viestintäviraston* on syytä epäillä, että yksittäishyväksytyssä ajoneuvossa on liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön vaikuttavia vakavia puutteita. Ajoneuvon tarkastus saadaan suorittaa sen yksittäishyväksynnän myöntäjän tiloissa, joka on myöntänyt ajoneuvolle yksittäishyväksynnän.

Liikenne- ja viestintäviraston suorittama tarkastus korvaa suoritetuilta osin aiemmin suoritettua yksittäishyväksynnän. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään yksittäishyväksynnästä.

26 §

Yksittäishyväksynnän peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa yksittäishyväksynnän ja edellyttää ajoneuvon toimittamista uudelleen yksittäishyväksyttäväksi, jos se havaitsee, että yksittäishyväksynnässä on hyväksytty ajoneuvo virheellisin perustein. Jos yksittäishyväksynnässä havaittu vika tai puutteellisuus on vähäinen, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi yksittäishyväksynnän peruuttamisen sijasta edellyttää ajo-

Voimassa oleva laki

neuvossa todetun vian tai puutteellisuuden korjaamista asettamassaan määräajassa.

Ajoneuvo on käyttökiellossa, jos korjattavaksi edellytettyä puutetta tai vikaa ei korjata määräajassa. Käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin käyttökieltoon johtaneet viat ja puutteellisuudet on korjattu.

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä:

- 1) ei täytä 9–15 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;
- 2) kieltäytyy antamasta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja;
- 3) rikkoo 8 §:ssä tarkoitettua sopimusta niin, että yksittäishyväksyntöjen asianmukainen myöntäminen vaarantuu; tai
- 4) myöntää yksittäishyväksyntöjä niitä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Sopimuksen purkamisen edellytyksenä on, että *Liikenteen turvallisuusvirasto* on antanut 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksista tai laiminlyönneistä yksittäishyväksynnän myöntäjälle huomautuksia tai kirjallisen varoituksen, mikä ei ole johtanut mainittujen rikkomusten tai laiminlyöntien korjaamiseen.

28 §

Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus ja oikeus tietojen edelleen luovuttamiseen

Liikenteen turvallisuusvirastolla on sen esitettävä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada teknisellä käyttöyhteydellä tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot rikosrekisteristä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen edellytyksiksi säädettyjen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan

Ehdotus

neuvossa todetun vian tai puutteellisuuden korjaamista asettamassaan määräajassa.

Ajoneuvo on käyttökiellossa, jos korjattavaksi edellytettyä puutetta tai vikaa ei korjata määräajassa. Käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin käyttökieltoon johtaneet viat ja puutteellisuudet on korjattu.

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä:

- 1) ei täytä 9–15 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;
- 2) kieltäytyy antamasta *Liikenne- ja viestintävirastolle* toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja;
- 3) rikkoo 8 §:ssä tarkoitettua sopimusta niin, että yksittäishyväksyntöjen asianmukainen myöntäminen vaarantuu; tai
- 4) myöntää yksittäishyväksyntöjä niitä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Sopimuksen purkamisen edellytyksenä on, että *Liikenne- ja viestintävirasto* on antanut 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksista tai laiminlyönneistä yksittäishyväksynnän myöntäjälle huomautuksia tai kirjallisen varoituksen, mikä ei ole johtanut mainittujen rikkomusten tai laiminlyöntien korjaamiseen.

28 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus ja oikeus tietojen edelleen luovuttamiseen

Liikenne- ja viestintävirastolla on sen esitettävä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada teknisellä käyttöyhteydellä tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot rikosrekisteristä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen edellytyksiksi säädettyjen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan

Voimassa oleva laki

sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa salassapitosäännösten estämättä yksittäishyväksynnän myöntäjälle.

29 §

Tietojen antaminen epäilystä rikoksesta ja ajoneuvon vaatimustenvastaisuudesta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksen tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* epäilystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta arvioitaessa yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuutta yksittäishyväksynnän myöntäjäksi tai yksittäishyväksyjäksi.

Liikennevalvontaa tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta vaatimustenvastaisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa jo yksittäishyväksyntää myönnettäessä.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

35 §

Maksu yksittäishyväksynnästä

Yksittäishyväksynnästä peritään *Liikenteen turvallisuusvirastolle* maksu valtion maksu-

Ehdotus

sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa salassapitosäännösten estämättä yksittäishyväksynnän myöntäjälle.

29 §

Tietojen antaminen epäilystä rikoksesta ja ajoneuvon vaatimustenvastaisuudesta

Rikoksen esitutkintaa, syyteharkintaa tai ajo-oikeuspäätöksen tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* epäilystä rikoksesta, jolla voi olla vaikutusta arvioitaessa yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuutta yksittäishyväksynnän myöntäjäksi tai yksittäishyväksyjäksi.

Liikennevalvontaa tekevä viranomaisena saa salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* ajoneuvossa valvonnan yhteydessä todetusta vaatimustenvastaisuudesta, joka ilmeisesti on ollut ajoneuvossa jo yksittäishyväksyntää myönnettäessä.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

35 §

Maksu yksittäishyväksynnästä

Yksittäishyväksynnästä peritään *Liikenne- ja viestintävirastolle* maksu valtion maksu-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

perustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Ehdotus

rustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

8.

Laki**ajoneuvolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 1, 3, 7, 19 b, 20, 21, 24, 24 a, 24 b, 26, 27, 27 a, 29, 29 b, 31, 34, 34 a, 36, 39 b, 45, 48, 50 c, 50 e, 53, 53 a, 58, 60 a, 61 a, 62, 65 a, 65 b, 66 a, 66 c, 66 f, 69 a, 74–77, 79, 80, 84–86, 88, 93, 95 a, 96 ja 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 226/2009 ja 1042/2014, 3 § laeissa 226/2009, 961/2013, 176/2015, 1609/2015, 507/2017 ja (/), 7, 19 b, 24 a, 24 b, 27, 29, 36, 50 c, 61 a ja 62 § laissa 507/2017, 20, 24, 29 b, 39 b ja 79 § laissa 1042/2014, 21 § laeissa 1042/2014, 507/2017 ja (/), 26, 34 a, 65 b, 69 a, 77 ja 88 § laissa 276/2010, 27 a § laeissa 507/2017 ja (/), 31, 34, ja 95 a § laissa 1609/2015, 45 § laeissa 226/2009 ja 276/2010, 48 § laeissa 276/2010 ja 1042/2014, 50 e § laeissa 226/2009 ja 507/2017, 53, 53 a ja 58 § laissa 473/2017, 60 a § laeissa 1042/2014 ja 507/2017, 65 a § laeissa 233/2007 ja 276/2010, 66 a § laeissa 176/2015 ja 507/2017, 66 c ja 98 § laissa 176/2015, 66 f § laeissa 233/2007, 276/2010 ja 176/2015, 74 ja 75 § osaksi laissa 276/2010, 76 § laeissa 276/2010 ja 507/2017, 80 § laeissa 1042/2014 ja 1609/2015, 84 § laeissa 233/2007 ja 507/2017, 85 § laeissa 961/2013 ja 473/2017, 86 § laeissa 276/2010 ja 1609/2015, 93 § laeissa 276/2010 ja 473/2017 sekä 96 § laeissa 992/2016, 473/2017, 728/2017 ja (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Tämä laki koskee tieliikennelaissa (267/1981) tarkoitettulla tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen:

- 1) luokitusta;
- 2) rakennetta, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia ja erillisiä teknisiä yksiköitä;
- 3) ympäristöominaisuuksia;
- 4) hyväksymistä liikenteeseen ja rekisteröintiä;
- 5) määräaikaista ja muita ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia.

Tämä laki koskee ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Tämä laki koskee uusien moottorikelkkojen ja tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja va-

Tämä laki koskee tieliikennelaissa (267/1981) tarkoitettulla tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen:

- 1) luokitusta;
- 2) rakennetta, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia ja erillisiä teknisiä yksiköitä;
- 3) ympäristöominaisuuksia;
- 4) hyväksymistä liikenteeseen ja rekisteröintiä;
- 5) määräaikaista ja muita ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia.

Tämä laki koskee ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Tämä laki koskee uusien moottorikelkkojen ja tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja va-

Voimassa oleva laki

rusteiden maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tämä laki koskee moottorikelkkojen ja tie-liikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan sotilasajoneuvoihin. Jos sotilasajoneuvon erityisen käyttö-tarkoituksen tai rakenteen johdosta on tarpeen, puolustusministeriön asetuksella voidaan kuitenkin säätää poikkeuksia tämän lain ja sen nojalla annetuista säännöksistä sekä pääesikunnan määräyksellä voidaan antaa *Liikenteen turvallisuusviraston* määräyksistä poikkeavia määräyksiä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla;

4) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa tai puolustusvoimien käyttöön erityisesti tarkoitettua ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;

5) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

6) rekisterillä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikennesioiden rekisteriä;

Ehdotus

rusteiden maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tämä laki koskee moottorikelkkojen ja tie-liikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan sotilasajoneuvoihin. Jos sotilasajoneuvon erityisen käyttö-tarkoituksen tai rakenteen johdosta on tarpeen, puolustusministeriön asetuksella voidaan kuitenkin säätää poikkeuksia tämän lain ja sen nojalla annetuista säännöksistä sekä pääesikunnan määräyksellä voidaan antaa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksistä poikkeavia määräyksiä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla;

4) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa tai puolustusvoimien käyttöön erityisesti tarkoitettua ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;

5) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

6) rekisterillä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikennesioiden rekisteriä;

Voimassa oleva laki

7) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

8) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa kesken eräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

9) *yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa todetaan, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla muukin kuin ainoa kappale, täyttää sitä koskevat vaatimukset;

10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua, vaatimustenmukaisuuden toteamista ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;

11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

12) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

13) *määräaikaiskatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädettyä ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;

15) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;

16) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevista tiedoista tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

17) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjes-

Ehdotus

7) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

8) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa kesken eräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

9) *yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa todetaan, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla muukin kuin ainoa kappale, täyttää sitä koskevat vaatimukset;

10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua, vaatimustenmukaisuuden toteamista ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;

11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

12) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

13) *määräaikaiskatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädettyä ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;

15) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;

16) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevista tiedoista tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

17) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjes-

Voimassa oleva laki

telmää tai sisävarusteita;

18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä sekä 2 a §:n 2 ja 3 momentissa mainituissa Euroopan unionin asetuksissa tarkoitettua komponenttia;

19) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

20) *nimetyllä tutkimuslaitoksella* laitosta, jonka Suomi on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle;

21) *valmistajan edustajalla* sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen yksikön valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa;

22) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity, ja jonka I osasta (tekninen osa) ilmenevät ajoneuvon omistajaa ja haltijaa koskevat tiedot sekä ajoneuvon teknisiä tietoja ja jonka II osa (ilmoitusosa) on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen;

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; käyttövastaavalla tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus;

24) *CE-merkinnällä* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaista merkintää;

Ehdotus

telmää tai sisävarusteita;

18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä sekä 2 a §:n 2 ja 3 momentissa mainituissa Euroopan unionin asetuksissa tarkoitettua komponenttia;

19) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

20) *nimetyllä tutkimuslaitoksella* laitosta, jonka Suomi on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle;

21) *valmistajan edustajalla* sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen yksikön valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa;

22) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity, ja jonka I osasta (tekninen osa) ilmenevät ajoneuvon omistajaa ja haltijaa koskevat tiedot sekä ajoneuvon teknisiä tietoja ja jonka II osa (ilmoitusosa) on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen;

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; käyttövastaavalla tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus;

24) *CE-merkinnällä* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaista merkintää;

Voimassa oleva laki

25) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

26) *liikennekäyttöön otolla* ensirekisteröidyn ja sittemmin liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon liikennekäyttöön ottamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

27) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

28) *jälkitarkastuksella* katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa katsastuksesta suoritettavaa tarkastusta;

29) *varmenteella* 65 a §:ssä tarkoitetulle ennakoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;

30) rekisteröinnin suorittajalla *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja liikenteen palveluista annetun lain IV osan 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

31) *luokittelumassalla* M-, N- ja O-luokan ajoneuvon ajoneuvoluokan määrittämisessä käytettävää, suurinta teknisesti sallittua kuormatun ajoneuvon pyörien välityksellä maahan kohdistuvaa massaa.

7 §

Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen

Ellei jäljempänä toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa käyttöönoton jälkeen korjata, muuttaa, antaa muuttua tai varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Ajoneuvon iän ja luontaisen kulumisen vuoksi ajoneuvosta turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei myöskään saa lisääntyä vähäistä enempää.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon korjaamisen,

Ehdotus

25) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

26) *liikennekäyttöön otolla* ensirekisteröidyn ja sittemmin liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon liikennekäyttöön ottamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

27) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

28) *jälkitarkastuksella* katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa katsastuksesta suoritettavaa tarkastusta;

29) *varmenteella* 65 a §:ssä tarkoitetulle ennakoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;

30) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun lain IV osan 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

31) *luokittelumassalla* M-, N- ja O-luokan ajoneuvon ajoneuvoluokan määrittämisessä käytettävää, suurinta teknisesti sallittua kuormatun ajoneuvon pyörien välityksellä maahan kohdistuvaa massaa.

7 §

Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen

Ellei jäljempänä toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa käyttöönoton jälkeen korjata, muuttaa, antaa muuttua tai varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Ajoneuvon iän ja luontaisen kulumisen vuoksi ajoneuvosta turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei myöskään saa lisääntyä vähäistä enempää.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon korjaamisen,

Voimassa oleva laki

kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavista vähäisistä poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista. Poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös ajoneuvoon sen erityiskäyttöä varten asennettavien valaisimien ja muiden lisälaitteiden turvallisuusvaatimuksista.

19 b §

Ajoneuvojen perusluokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimuksiin perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Ehdotus

kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavista vähäisistä poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista. Poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös ajoneuvoon sen erityiskäyttöä varten asennettavien valaisimien ja muiden lisälaitteiden turvallisuusvaatimuksista.

19 b §

Ajoneuvojen perusluokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimuksiin perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Voimassa oleva laki

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusväriytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitettun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolaisissa (1326/2010) tarkoitettuun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvojen erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

24 §

Museoajoneuvo

Katsastustoimipaikka hyväksyy museoajoneuvoksi valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön aikaisintaan kuusi kuu-

Ehdotus

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusväriytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitettun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolaisissa (1326/2010) tarkoitettuun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvojen erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

24 §

Museoajoneuvo

Katsastustoimipaikka hyväksyy museoajoneuvoksi valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön aikaisintaan kuusi kuu-

Voimassa oleva laki

kautta aikaisemmin antaman lausunnon perusteella ajoneuvon, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu asianmukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa määräyksiä museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä museoajoneuvon asennettaviksi sallittavista tarkoituksenmukaisista korvaavista osista ja osien vaihtamisesta aikaisempaa liikenneturvallisemmiksi sekä 1 momentissa tarkoitettun lausunnon sisällöstä.

24 a §

Erikoiskuljetusajoneuvo

Erikoiskuljetusajoneuvo on tieliikennelain 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuun erikoiskuljetukseen hyväksytyt ajoneuvo, joka kuormaamattomana ylittää tiellä yleisesti sallitut mitat, taikka joka on hyväksytyt kuormattuna tai kuormaamattomana tiellä yleisesti sallitut massat ylittävään kuljetukseen. Erikoiskuljetusajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen edellyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämää poikkeuslupaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ei edellytetä moottorityökoneelta, tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka käyttö liikenteessä ei edellytä tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetuslupaa eikä tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritietoihin kirjataan tieto ajoneuvon käytön edellytyksenä olevasta tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetusluvasta. Ajoneuvolta, jota ei tarvitse rekisteröidä, edellytetään 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa vain, jos ajoneuvon tai sen akseliston massa ylittää tiellä yleisesti sallitun massan.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hyväksymisessä sovellettavista erikois-

Ehdotus

kautta aikaisemmin antaman lausunnon perusteella ajoneuvon, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa määräyksiä museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä museoajoneuvon asennettaviksi sallittavista tarkoituksenmukaisista korvaavista osista ja osien vaihtamisesta aikaisempaa liikenneturvallisemmiksi sekä 1 momentissa tarkoitettun lausunnon sisällöstä.

24 a §

Erikoiskuljetusajoneuvo

Erikoiskuljetusajoneuvo on tieliikennelain 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuun erikoiskuljetukseen hyväksytyt ajoneuvo, joka kuormaamattomana ylittää tiellä yleisesti sallitut mitat, taikka joka on hyväksytyt kuormattuna tai kuormaamattomana tiellä yleisesti sallitut massat ylittävään kuljetukseen. Erikoiskuljetusajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen edellyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämää poikkeuslupaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ei edellytetä moottorityökoneelta, tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka käyttö liikenteessä ei edellytä tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetuslupaa eikä tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritietoihin kirjataan tieto ajoneuvon käytön edellytyksenä olevasta tieliikennelain 87 c §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetusluvasta. Ajoneuvolta, jota ei tarvitse rekisteröidä, edellytetään 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa vain, jos ajoneuvon tai sen akseliston massa ylittää tiellä yleisesti sallitun massan.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hyväksymisessä sovellettavista erikois-

Voimassa oleva laki

kuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

24 b §

Erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimukseen perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

26 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja perävaunussa tulee olla valmistajan, *Liikenteen turvallisuusviraston*, katsastustoimipaikan tai ulkomaisen ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama valmistenumero. Autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa tulee lisäksi olla valmistajan kilpi.

27 §

Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 25 §:n 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeusten tulee olla tarpeellisia, kun otetaan huomioon ajoneuvon käyttötarkoitus, liikenneturvallisuuden vaatimukset ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuus.

Vammaisen kuljettajan tai vammaisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voidaan hyväksyä liikennekäyttöön, vaikka

Ehdotus

kuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

24 b §

Erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelua koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimukseen perustuvia taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokittelusta.

26 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja perävaunussa tulee olla valmistajan, *Liikenne- ja viestintäviraston*, katsastustoimipaikan tai ulkomaisen ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama valmistenumero. Autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa tulee lisäksi olla valmistajan kilpi.

27 §

Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 25 §:n 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeusten tulee olla tarpeellisia, kun otetaan huomioon ajoneuvon käyttötarkoitus, liikenneturvallisuuden vaatimukset ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuus.

Vammaisen kuljettajan tai vammaisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voidaan hyväksyä liikennekäyttöön, vaikka

Voimassa oleva laki

erikoislaite ei olisi säännösten ja määräysten mukainen, edellyttäen, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa ajoneuvon rakenteita, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja muita vastaavia hyväksynnän kohteita koskevista, turvallisuuteen liittyvistä tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

27 a §

Ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevat määräykset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tekniset määräykset:

1) paineilmajarruilla varustettujen autojen ja niiden perävaunujen jarrujärjestelmää koskevista kansallisessa tyyppihyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä, rekisteröintikatsastuksessa ja muutokatsastuksessa sovellettavista vaihtoehtoisista vaatimuksista;

2) liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista vaatimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lisäksi tarvittaessa tarkemmat tekniset määräykset:

1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;

2) ajoneuvon valmistenumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista;

3) ajoneuvon järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja varusteita koskevista vaatimuksista;

4) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista;

5) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä;

6) ajoneuvojen käyttöön liittyvistä, muista

Ehdotus

erikoislaite ei olisi säännösten ja määräysten mukainen, edellyttäen, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa ajoneuvon rakenteita, hallintalaitteita, varusteita, järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja muita vastaavia hyväksynnän kohteita koskevista, turvallisuuteen liittyvistä tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

27 a §

Ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tekniset määräykset:

1) paineilmajarruilla varustettujen autojen ja niiden perävaunujen jarrujärjestelmää koskevista kansallisessa tyyppihyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä, rekisteröintikatsastuksessa ja muutokatsastuksessa sovellettavista vaihtoehtoisista vaatimuksista;

2) liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa tarkemmat tekniset määräykset:

1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;

2) ajoneuvon valmistenumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista;

3) ajoneuvon järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ja varusteita koskevista vaatimuksista;

4) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista;

5) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä;

6) ajoneuvojen käyttöön liittyvistä, muista

Voimassa oleva laki

kuin 1–3 kohdassa tarkoitetuista hyväksyntää edellyttävistä osista, järjestelmistä ja erillisistä teknisistä yksiköistä sekä muista varusteista kuin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista varusteista;

7) esteettömistä ajoneuvoista sekä sellaisen muun M-luokan ajoneuvon, ei kuitenkaan ambulanssin, jota voidaan käyttää paareilla matkustavien tai vammaisten henkilöiden kuljetukseen, kuljetustilan mitoituksista ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä;

8) 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuista takasamittarista sekä muusta laitteesta ja järjestelmästä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

29 §

Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa muun ajoneuvon kuin moottorityökoneen energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista liikennekäyttöön hyväksymisen edellytyksenä olevista osista ja ominaisuuksista sekä muista vastaavista hyväksynnän kohteista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi tällaisen ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa

Ehdotus

kuin 1–3 kohdassa tarkoitetuista hyväksyntää edellyttävistä osista, järjestelmistä ja erillisistä teknisistä yksiköistä sekä muista varusteista kuin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista varusteista;

7) esteettömistä ajoneuvoista sekä sellaisen muun M-luokan ajoneuvon, ei kuitenkaan ambulanssin, jota voidaan käyttää paareilla matkustavien tai vammaisten henkilöiden kuljetukseen, kuljetustilan mitoituksista ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä;

8) 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuista takasamittarista sekä muusta laitteesta ja järjestelmästä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

29 §

Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa muun ajoneuvon kuin moottorityökoneen energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista liikennekäyttöön hyväksymisen edellytyksenä olevista osista ja ominaisuuksista sekä muista vastaavista hyväksynnän kohteista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi tällaisen ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten tulee olla tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa varten luvan poiketa

Voimassa oleva laki

ajoneuvon energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle ja ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

29 b §

Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset

Erikoiskuljetuksessa käytettävä ajoneuvo ja ajoneuvoyhdistelmä on varustettava riittäväillä merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävässä ajoneuvossa ja ajoneuvoyhdistelmässä vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset erikoiskuljetuksissa käytettävältä varoitusajoneuvolta edellytettävästä luokasta, massasta ja väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja muista varoituslaitteista sekä varoitusajoneuvossa riittävästä liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee perustua Euroopassa yleisesti noudatettavaan käytäntöön.

31 §

Tyyppihyväksynnän soveltamisala

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää EY- ja EU-tyyppihyväksynnän järjestelmälle, osalle, erilliselle tekniselle yksikölle, M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvolle sekä moottorityökoneelle. M, N, L-, T-, C-, R-

Ehdotus

ajoneuvon energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle ja ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä.

29 b §

Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset

Erikoiskuljetuksessa käytettävä ajoneuvo ja ajoneuvoyhdistelmä on varustettava riittäväillä merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävässä ajoneuvossa ja ajoneuvoyhdistelmässä vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetuksissa käytettävältä varoitusajoneuvolta edellytettävästä luokasta, massasta ja väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja muista varoituslaitteista sekä varoitusajoneuvossa riittävästä liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten tulee perustua Euroopassa yleisesti noudatettavaan käytäntöön.

31 §

Tyyppihyväksynnän soveltamisala

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää EY- ja EU-tyyppihyväksynnän järjestelmälle, osalle, erilliselle tekniselle yksikölle, M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvolle sekä moottorityökoneelle. M, N, L-, T-, C-, R-

Voimassa oleva laki

ja S -luokan ajoneuvolle, jolle ei ole myönnetty EU-tyyppihyväksyntää, voidaan myöntää kansallinen piensarjatyyppihyväksyntä. Kansallinen tyyppihyväksyntä myönnetään muulle tieliikenteeseen tarkoitetulle ajoneuvolle ja varusteelle sekä moottorityökoneelle. Kansallista tyyppihyväksyntää ei kuitenkaan myönnetä liikennetraktorille. Piensarjatyyppihyväksynnässä sovelletaan 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin perustuvia määrällisiä rajoituksia. E-tyyppihyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle.

34 §

Tyyppihyväksyntäviranomaisen

M-, N-, L-, O-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon, moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä näiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomaisen Suomessa on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

34 a §

Toimivaltainen viranomaisen CE-merkinnällä varustettuja tuotteita koskevissa asioissa

Jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään polkupyörän, moottorikelkan, osan, järjestelmän tai erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä, toimivaltainen viranomaisen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

36 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen tyyppihyväksynnässä

Edellä 35 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuus osoitetaan hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan tai asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä tyyppihyväksyntätodistuksella tai

Ehdotus

ja S -luokan ajoneuvolle, jolle ei ole myönnetty EU-tyyppihyväksyntää, voidaan myöntää kansallinen piensarjatyyppihyväksyntä. Kansallinen tyyppihyväksyntä myönnetään muulle tieliikenteeseen tarkoitetulle ajoneuvolle ja varusteelle sekä moottorityökoneelle. Kansallista tyyppihyväksyntää ei kuitenkaan myönnetä liikennetraktorille. Piensarjatyyppihyväksynnässä sovelletaan 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin perustuvia määrällisiä rajoituksia. E-tyyppihyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle.

34 §

Tyyppihyväksyntäviranomaisen

M-, N-, L-, O-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon, moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä näiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomaisen Suomessa on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

34 a §

Toimivaltainen viranomaisen CE-merkinnällä varustettuja tuotteita koskevissa asioissa

Jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään polkupyörän, moottorikelkan, osan, järjestelmän tai erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä, toimivaltainen viranomaisen on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

36 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen tyyppihyväksynnässä

Edellä 35 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuus osoitetaan hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan tai asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä tyyppihyväksyntätodistuksella tai

Voimassa oleva laki

nimetyt tutkimuslaitoksen suorittamilla tarkastuksilla, mittauksilla, testeillä ja laskelmissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään:

1) muiden vaatimusten kuin 30 §:n 1 momentissa mainittujen Euroopan unionin säädösten mukaisesti täyttä vastaavuutta edellyttävien vaatimusten vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä;

2) vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa tyyppihyväksynnässä;

3) siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asiantuntijan selvityksen perusteella.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista asioista tarvittaessa tarkemmat määräykset. Lisäksi poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset teknisistä tavoista osoittaa nastojen vaatimustenmukaisuus.

39 b §

Tyyppihyväksynnässä sovellettavat poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä vähäisiä yksittäisiä poikkeuksia tyyppihyväksynnässä. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua.

45 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, osa tai tekninen yksikkö on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyt tyyppiin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen.

Ehdotus

nimetyt tutkimuslaitoksen suorittamilla tarkastuksilla, mittauksilla, testeillä ja laskelmissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään:

1) muiden vaatimusten kuin 30 §:n 1 momentissa mainittujen Euroopan unionin säädösten mukaisesti täyttä vastaavuutta edellyttävien vaatimusten vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä;

2) vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista kansallisessa tyyppihyväksynnässä;

3) siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asiantuntijan selvityksen perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista asioista tarvittaessa tarkemmat määräykset. Lisäksi poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset teknisistä tavoista osoittaa nastojen vaatimustenmukaisuus.

39 b §

Tyyppihyväksynnässä sovellettavat poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä vähäisiä yksittäisiä poikkeuksia tyyppihyväksynnässä. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua.

45 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, osa tai tekninen yksikkö on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyt tyyppiin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen.

Voimassa oleva laki

Valmistajan tai valmistajan edustajan tulee viivytyksettä ilmoittaa tyyppi hyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyyppin vaatimusten vastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppi hyväksynnän peruuttamiseen.

Tyyppi hyväksyntäviranomaisen on ennen tyyppi hyväksynnän myöntämistä varmistettava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnassa sovelletaan EY-tyyppi hyväksynnän osalta 30 §:n 1 momentissa mainituissa säädöksissä säädettyjä menettelyjä ja E-tyyppi hyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta kansallisen tyyppi hyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

CE-merkinnällä varmennetun tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa ja siihen sisältyvässä valvonnassa noudatetaan, mitä tuotteeseen tämän lain nojalla sovellettavassa direktiivissä tai direktiivin toimeenpanosta annetuissa säännöksissä säädetään.

48 §

Hyväksytty asiantuntija

Tyyppi hyväksyntäviranomaisen voi hakeuksesta hyväksyä tutkimuslaitoksen, testusta harjoittavan yhteisön tai yksittäisen asiantuntijan hyväksytyksi asiantuntijaksi tekemään 36 §:n 2 momentissa, 45 §:n 4 momentissa tai 50 e §:n 2 momentissa tarkoitettuja taikka rekisteröinti-, kytkentä- tai muutostastuksessa edellytetyjä, tyyppi hyväksyntäviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyn pätevyysalueen mukaisia selvityksiä. Hyväksytyllä asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä laitteisto ja ammattitaitoinen henkilöstö. Laitteiston ja henkilöstön pätevyyden arvioinnissa noudatetaan soveltuvin osin 47 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittujen standardien vaatimuksia ja 47 a §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tar-

Ehdotus

Valmistajan tai valmistajan edustajan tulee viivytyksettä ilmoittaa tyyppi hyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyyppin vaatimusten vastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppi hyväksynnän peruuttamiseen.

Tyyppi hyväksyntäviranomaisen on ennen tyyppi hyväksynnän myöntämistä varmistettava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnassa sovelletaan EY-tyyppi hyväksynnän osalta 30 §:n 1 momentissa mainituissa säädöksissä säädettyjä menettelyjä ja E-tyyppi hyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta kansallisen tyyppi hyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

CE-merkinnällä varmennetun tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa ja siihen sisältyvässä valvonnassa noudatetaan, mitä tuotteeseen tämän lain nojalla sovellettavassa direktiivissä tai direktiivin toimeenpanosta annetuissa säännöksissä säädetään.

48 §

Hyväksytty asiantuntija

Tyyppi hyväksyntäviranomaisen voi hakeuksesta hyväksyä tutkimuslaitoksen, testusta harjoittavan yhteisön tai yksittäisen asiantuntijan hyväksytyksi asiantuntijaksi tekemään 36 §:n 2 momentissa, 45 §:n 4 momentissa tai 50 e §:n 2 momentissa tarkoitettuja taikka rekisteröinti-, kytkentä- tai muutostastuksessa edellytetyjä, tyyppi hyväksyntäviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyn pätevyysalueen mukaisia selvityksiä. Hyväksytyllä asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä laitteisto ja ammattitaitoinen henkilöstö. Laitteiston ja henkilöstön pätevyyden arvioinnissa noudatetaan soveltuvin osin 47 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittujen standardien vaatimuksia ja 47 a §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkem-

Voimassa oleva laki

kemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä ja niitä varten tarvittavia mahdollisia tarkastuksia, testejä ja laskelmia koskevien todistusten sisällöstä sekä hyväksymisestä tehtävän päätöksen edellyttämän hyväksytyt asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä.

50 c §

Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset

Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EY-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevia vaatimuksia. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kuitenkin määräyksillään asettaa yksittäishyväksyttävälle ajoneuvolle näistä poikkeavia vaihtoehtoisia teknisiä vaatimuksia. Määräysten on varmistettava liikenneturvallisuuden ja ympäristönsuojelun taso, joka vastaa mahdollisimman hyvin EY-tyyppihyväksynnässä edellytettyä tasoa.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan

Ehdotus

mat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä ja niitä varten tarvittavia mahdollisia tarkastuksia, testejä ja laskelmia koskevien todistusten sisällöstä sekä hyväksymisestä tehtävän päätöksen edellyttämän hyväksytyt asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä.

50 c §

Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset

Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EY-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevia vaatimuksia. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin määräyksillään asettaa yksittäishyväksyttävälle ajoneuvolle näistä poikkeavia vaihtoehtoisia teknisiä vaatimuksia. Määräysten on varmistettava liikenneturvallisuuden ja ympäristönsuojelun taso, joka vastaa mahdollisimman hyvin EY-tyyppihyväksynnässä edellytettyä tasoa.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan

Voimassa oleva laki

valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniiseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä.

53 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi.

Määräaikaiskatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:

1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa;

2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;

3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;

4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä.

53 a §

Vikojen ja puutteellisuuden luokittelu

Määräaikaiskatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei

Ehdotus

valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniiseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä.

53 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi.

Määräaikaiskatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:

1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa;

2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;

3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;

4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä.

53 a §

Vikojen ja puutteellisuuden luokittelu

Määräaikaiskatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei

Voimassa oleva laki

ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;

2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

3) vaaralliset viat ja puutteellisuudet, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat liikenneturvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita samaan ryhmään kuuluvia vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuksia, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta.

58 §

Katsastustodistus

Määräaikaiskatsastuksesta annetaan todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan katsastuksen ajankohta sekä mahdolliset 57 § mukaiset määräajat ajoneuvon korjaukselle. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus tai moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaiskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

60 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa

Jos ajoneuvo hyväksytään liikenteeseen rekisteröintikatsastuksen perusteella, ajoneuvon rakennetta, mittaa tai varustetta koskevan vaatimuksen täytyminen voidaan osoittaa 50 e §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Ajoneuvolle myönnetty, voimassa oleva

Ehdotus

ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;

2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

3) vaaralliset viat ja puutteellisuudet, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat liikenneturvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita samaan ryhmään kuuluvia vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuksia, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta.

58 §

Katsastustodistus

Määräaikaiskatsastuksesta annetaan todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan katsastuksen ajankohta sekä mahdolliset 57 § mukaiset määräajat ajoneuvon korjaukselle. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus tai moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaiskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

60 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa

Jos ajoneuvo hyväksytään liikenteeseen rekisteröintikatsastuksen perusteella, ajoneuvon rakennetta, mittaa tai varustetta koskevan vaatimuksen täytyminen voidaan osoittaa 50 e §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Ajoneuvolle myönnetty, voimassa oleva

Voimassa oleva laki

EY-tyyppihyväksyntä taikka ajoneuvolle Suomessa myönnetty tai tunnustettu voimassa oleva kansallinen piensarjatyypihyväksyntä katsotaan osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta.

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa rekisteröintikatsastuksessa otetaan huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle tehdyt tarkastukset.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetyistä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista rekisteröintikatsastuksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset käytettynä maahan tuodun, muutetun ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista niiden muutosten osalta, jotka koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

61 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutokatsastuksessa

Vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen muutokatsastuksessa sovelletaan, mitä 60 a §:n 1–3 momentissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus muutokatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetyistä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaa-

Ehdotus

EY-tyyppihyväksyntä taikka ajoneuvolle Suomessa myönnetty tai tunnustettu voimassa oleva kansallinen piensarjatyypihyväksyntä katsotaan osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta.

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa rekisteröintikatsastuksessa otetaan huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle tehdyt tarkastukset.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetyistä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista rekisteröintikatsastuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset käytettynä maahan tuodun, muutetun ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista niiden muutosten osalta, jotka koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

61 a §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutokatsastuksessa

Vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen muutokatsastuksessa sovelletaan, mitä 60 a §:n 1–3 momentissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin ajoneuvon vaatimustenmukaisuus muutokatsastuksessa voidaan 1 momentissa säädetyistä poiketen osoittaa 50 e §:n 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka vähäisiltä osin katsastustoimipaikan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaati-

Voimassa oleva laki

timustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutoskatsastuksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutoskatsastuksessa siltä osin kuin muutokset koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

62 §

Kytkenäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytkenäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvoyhdistelmä taikka jos ajoneuvojen mekaaniset kytkenälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkenä tai paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa kytkenäkatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä kytkenäkatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset siitä, millä edellytyksillä mekaanisia kytkenälaitteita, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkenää ja paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitusta on pidettävä yleisesti ajoneuvoissa käytettävänä.

65 a §

Ennakoilmoituksen tekijä

Ennakoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuojaja:

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on Tullin rekisteröity luottoasiakas,

Ehdotus

mustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutoskatsastuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lisäksi tarvittaessa määräykset ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutoskatsastuksessa siltä osin kuin muutokset koskevat muita kuin 2 a §:ssä mainituissa EU-säädöksissä määriteltyjä osia ja ominaisuuksia.

62 §

Kytkenäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytkenäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvoyhdistelmä taikka jos ajoneuvojen mekaaniset kytkenälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkenä tai paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa kytkenäkatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä kytkenäkatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset siitä, millä edellytyksillä mekaanisia kytkenälaitteita, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkenää ja paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitusta on pidettävä yleisesti ajoneuvoissa käytettävänä.

65 a §

Ennakoilmoituksen tekijä

Ennakoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuojaja:

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on Tullin rekisteröity luottoasiakas,

Voimassa oleva laki

jos yhteisö ennakoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;

3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

4) joka saa valmistajalta käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai selvityksen muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä; ja

5) jolla on sopimus *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemmin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

Ennakoilmoituksen tekijän on korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin. Ennakoilmoituksen korjaamisesta säädetään

Ehdotus

jos yhteisö ennakoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;

3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

4) joka saa valmistajalta käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai selvityksen muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä; ja

5) jolla on sopimus *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemmin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

Ennakoilmoituksen tekijän on korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin. Ennakoilmoituksen korjaamisesta säädetään

Voimassa oleva laki

tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

66 a §

Rekisteröintitodistus, rekisterikilvet ja varmenne

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa pyynnöstä ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta rekisteröintitodistuksen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää pyynnöstä 65 §:ssä tarkoitetun ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

Käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä on rekisteröintitodistuksen I osa pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneuvon varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus sekä rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta, varmenteesta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi

Ehdotus

tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

66 a §

Rekisteröintitodistus, rekisterikilvet ja varmenne

Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyynnöstä ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta rekisteröintitodistuksen. *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää pyynnöstä 65 §:ssä tarkoitetun ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

Käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä on rekisteröintitodistuksen I osa pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneuvon varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus sekä rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta, varmenteesta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi

Voimassa oleva laki

voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen teko-päivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuoro-kauden loppuun, jona liikennekäytöstä poisto-ko-keva kausi alkaa.

Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin liikenteessä ja muualla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto ja Tulli voivat antaa Suomessa ensirekisteröimätöntä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirto-merkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan

Ehdotus

voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen teko-päivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuoro-kauden loppuun, jona liikennekäytöstä poisto-ko-keva kausi alkaa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin liikenteessä ja muualla. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Tulli voivat antaa Suomessa ensirekisteröimätöntä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirto-merkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan

Voimassa oleva laki

myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa sekä oikeudesta käyttää satunnaisesti tai tilapäisesti liikenteessä ja muualla muutakin ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai ilmoitettu liikennekäyttöön.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös *tullilaitos* ja *rajavartiolaitos* suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää tekniisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* sopivat. Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantun-

Ehdotus

myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. *Liikenne- ja viestintävirasto* kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa sekä oikeudesta käyttää satunnaisesti tai tilapäisesti liikenteessä ja muualla muutakin ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai ilmoitettu liikennekäyttöön.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös *Tulli* ja *Rajavartiolaitos* suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää tekniisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja *Liikenne- ja viestintävirasto* sopivat. Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantun-

Voimassa oleva laki

tijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa.

75 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailta todetut puutteellisuudet

Jos ulkomainen toimivaltainen viranomaisen ilmoittaa Suomessa rekisteröidyn tai täällä käyttöön otetun ajoneuvon vakavista vioista tai puutteellisuuksista, jotka on havaittu ajoneuvossa sille ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa, poliisi voi määrätä ajoneuvon 85 §:ssä tarkoitettuun valvontakatsastukseen Suomessa uhalla, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ellei sitä ole esitetty poliisin määräämänä aikana valvontakatsastukseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, millä ehdoin tällaisen käyttökiellossa olevan ajoneuvon saa kuljettaa valvontakatsastukseen.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa ulkomaiselta viranomaiselta saamansa 1 momentissa tarkoitetut tiedot poliisille.

76 §

Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten välillä

Poliisin, Tullin, rajavartiolaitoksen ja *Liikenteen turvallisuusviraston* on toimialallaan avustettava ETA-valtioiden toimivaltaisia viranomaisia siten kuin Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/30/EY 7 artiklassa tarkoitetaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoittaa 1

Ehdotus

tijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa.

75 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailta todetut puutteellisuudet

Jos ulkomainen toimivaltainen viranomaisen ilmoittaa Suomessa rekisteröidyn tai täällä käyttöön otetun ajoneuvon vakavista vioista tai puutteellisuuksista, jotka on havaittu ajoneuvossa sille ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa, poliisi voi määrätä ajoneuvon 85 §:ssä tarkoitettuun valvontakatsastukseen Suomessa uhalla, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ellei sitä ole esitetty poliisin määräämänä aikana valvontakatsastukseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, millä ehdoin tällaisen käyttökiellossa olevan ajoneuvon saa kuljettaa valvontakatsastukseen.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa ulkomaiselta viranomaiselta saamansa 1 momentissa tarkoitetut tiedot poliisille.

76 §

Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten välillä

Poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja *Liikenne- ja viestintäviraston* on toimialallaan avustettava ETA-valtioiden toimivaltaisia viranomaisia siten kuin Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/30/EY 7 artiklassa tarkoitetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa 1

Voimassa oleva laki

momentissa mainitun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan 1 ja 3 alakohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 7 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Poliisilla, Tullilla ja *rajavartiolaitoksella* on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa 2 momentissa tarkoitettut tiedot *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut 2 momentissa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettusta tietojen toimittamisesta ja pyynnöstä toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

77 §

Kansainvälinen raportointi teknisistä tienvarsitarkastuksista

Teknisistä tienvarsitarkastuksista tehtävien raporttien toimittamisesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja komissiolle sekä yhteystietojen ja pyyntöjen toimittamisesta ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

79 §

Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön markkinavalvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto on 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen, järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvontaviranomainen. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonin valvonnasta vastaa Tulli.

Edellä 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu kielto ei koske ajoneuvoja, osia eikä erillisiä teknisiä yksiköitä, jotka käytössä kulumisen

Ehdotus

momentissa mainitun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan 1 ja 3 alakohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 7 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Poliisilla, Tullilla ja *Rajavartiolaitoksella* on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa 2 momentissa tarkoitettut tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut 2 momentissa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettusta tietojen toimittamisesta ja pyynnöstä toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

77 §

Kansainvälinen raportointi teknisistä tienvarsitarkastuksista

Teknisistä tienvarsitarkastuksista tehtävien raporttien toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja komissiolle sekä yhteystietojen ja pyyntöjen toimittamisesta ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

79 §

Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön markkinavalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto on 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen, järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvontaviranomainen. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonin valvonnasta vastaa Tulli.

Edellä 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu kielto ei koske ajoneuvoja, osia eikä erillisiä teknisiä yksiköitä, jotka käytössä kulumisen

Voimassa oleva laki

tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi kaupan olevaan ajoneuvoon, osaan tai erilliseen tekniseen yksikköön tai sen pakkaukseen tehdyllä merkinnällä tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, osa tai erillinen tekninen yksikkö myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto on renkaiden merkitsemisestä polttoainetaloudellisuuden ja muiden keskeisten ominaisuuksien osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1222/2009 12 artiklassa tarkoitettu valvontaviranomainen

80 §

Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö

Jos tyyppihyväksyntäviranomaisen arvioi, että jokin 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä tarkoitettu ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, tyyppihyväksyntäviranomaisen voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää ensirekisteröimistä ja myymästä tällaista ajoneuvoa, järjestelmää, osaa tai erillistä teknistä yksikköä. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille, Euroopan komissiolle ja, jos 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä niin edellytetään, ajoneuvon valmistajalle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Jos tyyppihyväksynnän antanut jäsenvaltio riitauttaa sille ilmoitetun 1 momentissa tarkoitettun vaaran, tyyppihyväksyntäviranomaisen on pyrittävä ratkaisemaan erimielisyys neuvottelulla hyväksynnän myöntäneen viranomaisen kanssa.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* arvioi,

Ehdotus

tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi kaupan olevaan ajoneuvoon, osaan tai erilliseen tekniseen yksikköön tai sen pakkaukseen tehdyllä merkinnällä tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, osa tai erillinen tekninen yksikkö myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on renkaiden merkitsemisestä polttoainetaloudellisuuden ja muiden keskeisten ominaisuuksien osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1222/2009 12 artiklassa tarkoitettu valvontaviranomainen.

80 §

Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö

Jos tyyppihyväksyntäviranomaisen arvioi, että jokin 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä tarkoitettu ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, tyyppihyväksyntäviranomaisen voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää ensirekisteröimistä ja myymästä tällaista ajoneuvoa, järjestelmää, osaa tai erillistä teknistä yksikköä. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille, Euroopan komissiolle ja, jos 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä niin edellytetään, ajoneuvon valmistajalle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Jos tyyppihyväksynnän antanut jäsenvaltio riitauttaa sille ilmoitetun 1 momentissa tarkoitettun vaaran, tyyppihyväksyntäviranomaisen on pyrittävä ratkaisemaan erimielisyys neuvottelulla hyväksynnän myöntäneen viranomaisen kanssa.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioi, että

Voimassa oleva laki

että tässä laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä edellytetyllä CE-merkinnällä varustettu osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenneturvallisuudelle, työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu riittäväillä merkinnöillä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää osan tai erillisen teknisen yksikön myynnin tai käyttöönoton. *Liikenteen turvallisuusviraston* on tällaisessa tapauksessa meneteltävä, kuten 44 a §:ssä säädetään.

Jos polkupyörästä tai muusta kuin tyyppi- hyväksytystä osasta tai erillisestä teknisestä yksiköstä aiheutuu vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle, sovelletaan, mitä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, jos ajoneuvo on käyttökiellossa taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävä haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annet-

Ehdotus

tässä laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä edellytetyllä CE-merkinnällä varustettu osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenneturvallisuudelle, työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu riittäväillä merkinnöillä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää osan tai erillisen teknisen yksikön myynnin tai käyttöönoton. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tällaisessa tapauksessa meneteltävä, kuten 44 a §:ssä säädetään.

Jos polkupyörästä tai muusta kuin tyyppi- hyväksytystä osasta tai erillisestä teknisestä yksiköstä aiheutuu vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle, sovelletaan, mitä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, jos ajoneuvo on käyttökiellossa taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävä haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annet-

Voimassa oleva laki

tujen määräysten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettujen pois otettujen asiakirjojen ja kilpien käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). *Liikenteen turvallisuusvirasto* korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohdulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 53, 53 a, 54 ja 56–58 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä muussa ajoneuvotyypissä kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin ase-

Ehdotus

tujen määräysten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettujen pois otettujen asiakirjojen ja kilpien käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). *Liikenne- ja viestintävirasto* korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohdulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 53, 53 a, 54 ja 56–58 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä muussa ajoneuvotyypissä kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin ase-

Voimassa oleva laki

tuksen mukaisesti EY- tai EU-tyyppihyväksytyssä M-, N-, O- tai L-luokan ajoneuvotyypissä tai osassa tällaista tyyppiä olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle taikka terveydelle, ajo-neuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvotyypin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-valtion alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvotyypin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi asettaa uhkasakkolaisa tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojaan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. *Liikenteen turvallisuusviraston* tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Velvollisuudesta korvata viallisen ajoneu-

Ehdotus

tuksen mukaisesti EY- tai EU-tyyppihyväksytyssä M-, N-, O- tai L-luokan ajoneuvotyypissä tai osassa tällaista tyyppiä olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle taikka terveydelle, ajo-neuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvotyypin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-valtion alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvotyypin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa uhkasakkolaisa tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojaan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Viraston* tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Velvollisuudesta korvata viallisen ajoneu-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

von korjaus säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

88 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Edellä 87 §:n 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta.

95 a §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 15 artiklassa sekä unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimittaa 1

Ehdotus

von korjaus säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

88 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Edellä 87 §:n 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta.

95 a §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenne- ja viestintävirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 15 artiklassa sekä unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa 1

Voimassa oleva laki

momentissa tarkoitettusta nimeämisestä ilmoituksen Euroopan komissiolle siten kuin 1 momentissa mainituissa direktiiveissä edellytetään.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,
- 2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,
- 3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,
- 4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,
- 5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
- 6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
- 7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumeroitodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,
- 8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,
- 9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päästävästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,
- 10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

Ehdotus

momentissa tarkoitettusta nimeämisestä ilmoituksen Euroopan komissiolle siten kuin 1 momentissa mainituissa direktiiveissä edellytetään.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,
- 2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,
- 3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,
- 4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,
- 5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
- 6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
- 7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumeroitodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,
- 8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,
- 9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päästävästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,
- 10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

Voimassa oleva laki

11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,

14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,

15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,

16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,

17) laiminlyö valmistajalle asetetun velvoitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tai 49 §:ssä tarkoitettua toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saaville,

18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitettua tiedon saattamisen käyttöön taikka

19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisijoneuvon tai rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytyille asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

Ehdotus

11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,

14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,

15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,

16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,

17) laiminlyö valmistajalle asetetun velvoitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tai 49 §:ssä tarkoitettua toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saaville,

18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitettua tiedon saattamisen käyttöön taikka

19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisijoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytyille asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

Voimassa oleva laki

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästönrajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 66 a §:n 2 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitettua rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa ajoneuvolain 8 §:n 1 momentin tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

Edellä 64 §:n 1 momentissa tarkoitettua muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta teemmättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron rikesakko.

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tie-

Ehdotus

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästönrajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 66 a §:n 2 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitettua rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa ajoneuvolain 8 §:n 1 momentin tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

Edellä 64 §:n 1 momentissa tarkoitettua muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta teemmättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron rikesakko.

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tie-

Voimassa oleva laki

doksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaisissa (/).

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Poliisin, Tullin ja *rajavartiolaitoksen* tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Ehdotus

doksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaisissa (/).

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Poliisin, Tullin ja *Rajavartiolaitoksen* tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9.

Laki**ajoneuvoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 7, 8, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 30–33, 36, 46–49, 52, 53, 56–59, 61 ja 63 §, sellaisina kuin ne ovat 7, 15, 16, 25 ja 33 § laissa 44/2018, 8 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1065/2014, 11 § osaksi laeissa 1236/2004, 1401/2010 ja 1317/2011, 18 § osaksi laeissa 235/2007 ja 1327/2009, 19 ja 23 § osaksi laissa 1327/2009, 21 § laeissa 1317/2011 ja (/), 26, 30, 31 ja 32 § osaksi laissa 1327/2009, 36 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1065/2014, 46 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1317/2011, 47 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1317/2011, 48 ja 49 § laissa 937/2015, 52 § osaksi laeissa 611/2005, 1327/2009 ja 801/2016, 53 § laeissa 972/2012 ja 385/2014, 56 § osaksi laeissa 972/2012 ja (/), 57 § laeissa 1327/2009 ja 726/2017, 58 § laeissa 1317/2011 ja 1482/2015, 59 § osaksi laissa 1317/2011, 61 § osaksi laissa 972/2012 sekä 63 § laeissa 1327/2009 ja (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

*Verovelvollisuuden siirto**Verovelvollisuuden siirto*

Verovelvollinen voi siirtää verovelvollisuuden sopimuksen perusteella toiselle henkilölle. Sopimus on tehtävä kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusviraston* vahvistamaa lomaketta käyttäen. Verovelvollisuuden vastaanottaja vastaa verosta niiden perusteiden mukaan, jotka koskevat alkuperäistä verovelvollista. Jos verovelvollisuuden siirto on ilmeisesti tehty veron maksun välttämiseksi, vero voidaan kuitenkin panna maksuun siten kuin siirtoa ei olisi tehty.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä määräämillään ehdoilla tai hylätä verovelvollisuuden siirtämisen. Jos verovelvollisuuden vastaanottaja ei suorita veroa säädetyllä tavalla, virasto voi määrätä verovelvollisuuden siirtäjän ja vastaanottajan vastaamaan verosta yhteisvastuullisesti.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Verovelvollinen voi siirtää verovelvollisuuden sopimuksen perusteella toiselle henkilölle. Sopimus on tehtävä kirjallisesti *Liikenne- ja viestintäviraston* vahvistamaa lomaketta käyttäen. Verovelvollisuuden vastaanottaja vastaa verosta niiden perusteiden mukaan, jotka koskevat alkuperäistä verovelvollista. Jos verovelvollisuuden siirto on ilmeisesti tehty veron maksun välttämiseksi, vero voidaan kuitenkin panna maksuun siten kuin siirtoa ei olisi tehty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä määräämillään ehdoilla tai hylätä verovelvollisuuden siirtämisen. Jos verovelvollisuuden vastaanottaja ei suorita veroa säädetyllä tavalla, virasto voi määrätä verovelvollisuuden siirtäjän ja vastaanottajan vastaamaan verosta yhteisvastuullisesti.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Voimassa oleva laki

Verovelvollisuus alkaa:

1) päivänä, jona ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään tai otetaan liikennekäyttöön;

2) sitä seuraavana päivänä, jona rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) päivänä, jona verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoksastetaan veronalaiseksi; tai

4) verovapautuksen edellytysten päättämispäivää seuraavana päivänä.

Jos verovelvollisuuden alkamisen ajankohdasta 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ei voida selvittää, verovelvollisuus voidaan arvion perusteella vahvistaa alkavaksi enintään 12 kuukautta ennen sitä päivää, jona *Liikenteen turvallisuusvirasto* sai tiedon 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta ajoneuvon käytöstä.

Verovelvollisuus päättyy päivänä, jona:

1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto taikka lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoksastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon rekisterikilpien palautuspäivä on aiempi kuin liikennekäytöstä poistamisen tai lopullisen poiston rekisteriin merkitsemispäivä, verokausi päättyy rekisterikilpien palautuspäivään.

Edellä 3 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa verovelvollisuuden päättymisen edellytyksenä on, että verovelvollisuuden päättymisen perusteesta on tehty ajoneuvolain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu rekisteri-ilmoitus. Jos voidaan luotettavasti osoittaa, että verovelvollisuuden päättymisen peruste on syntynyt ilmoituksen tekoa aikaisemmasta ajankohdasta, verovelvollisuuden voidaan katsoa päättyneen tuona ajankohtana. Jos ajoneuvon edellinen omistaja on luovuttanut ajoneuvon tuntemattomalle, verovelvollisuus päättyy kuitenkin sinä päivänä, jona *Liikenteen turvallisuusvirasto* on saanut ilmoituksen ja luotettavaksi katso-

Ehdotus

Verovelvollisuus alkaa:

1) päivänä, jona ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään tai otetaan liikennekäyttöön;

2) sitä seuraavana päivänä, jona rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) päivänä, jona verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoksastetaan veronalaiseksi; tai

4) verovapautuksen edellytysten päättämispäivää seuraavana päivänä.

Jos verovelvollisuuden alkamisen ajankohdasta 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ei voida selvittää, verovelvollisuus voidaan arvion perusteella vahvistaa alkavaksi enintään 12 kuukautta ennen sitä päivää, jona *Liikenne- ja viestintävirasto* sai tiedon 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta ajoneuvon käytöstä.

Verovelvollisuus päättyy päivänä, jona:

1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto taikka lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoksastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon rekisterikilpien palautuspäivä on aiempi kuin liikennekäytöstä poistamisen tai lopullisen poiston rekisteriin merkitsemispäivä, verokausi päättyy rekisterikilpien palautuspäivään.

Edellä 3 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa verovelvollisuuden päättymisen edellytyksenä on, että verovelvollisuuden päättymisen perusteesta on tehty ajoneuvolain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu rekisteri-ilmoitus. Jos voidaan luotettavasti osoittaa, että verovelvollisuuden päättymisen peruste on syntynyt ilmoituksen tekoa aikaisemmasta ajankohdasta, verovelvollisuuden voidaan katsoa päättyneen tuona ajankohtana. Jos ajoneuvon edellinen omistaja on luovuttanut ajoneuvon tuntemattomalle, verovelvollisuus päättyy kuitenkin sinä päivänä, jona *Liikenne- ja viestintävirasto* on saanut ilmoituksen ja luotettavaksi katso-

Voimassa oleva laki

mansa selvityksen luovutuksesta.

Ajoneuvon luovutuspäivän verosta vastaa luovuttaja, ja haltijana olemisen viimeisen päivän verosta haltija.

11 §

Käyttövoimavero

Ajoneuville, jota käytetään muulla voimalla tai polttoaineella kuin moottoribensiinillä, määrätään käyttövoimaveroa. Käyttövoimaveron määrä päivää kohden on:

1) henkilöautosta (M1- ja M1G-luokka), kaksikäyttöautosta (N1-luokka) sekä ajoneuvosta, joka siihen tehtyjen katsastamattomien muutosten johdosta vastaa käyttötarkoituksestaan lähinnä henkilöautoa, 5,5 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

2) poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, käyttövoimaveron määrä päivää kohden on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta:

a) 1,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö;

b) 0,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja moottoribensiini;

c) 4,9 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja dieselöljy;

d) 3,1 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on metaanista koostuva polttoaine;

3) pakettiautosta (N1- ja N1G-luokka), matkailuautosta (M1-luokka) ja huoltoautosta (M1-, N1-, N2-, N3-, M1G-, N1G-, N2G- ja N3G-luokka) 0,9 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

4) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), jossa ei käytetä perävaunua, jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,6 senttiä 12 000 kilogramman kokonaismassaan saakka ja jokaiselta tämän massan ylittävältä kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 1,3 senttiä, jos ajoneuvossa on kaksi akselia; vero on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,8 senttiä, jos ajoneuvossa on kolme akselia, 0,7 senttiä, jos ajoneuvossa on neljä akselia, ja 0,6 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

Ehdotus

mansa selvityksen luovutuksesta.

Ajoneuvon luovutuspäivän verosta vastaa luovuttaja, ja haltijana olemisen viimeisen päivän verosta haltija.

11 §

Käyttövoimavero

Ajoneuville, jota käytetään muulla voimalla tai polttoaineella kuin moottoribensiinillä, määrätään käyttövoimaveroa. Käyttövoimaveron määrä päivää kohden on:

1) henkilöautosta (M1- ja M1G-luokka), kaksikäyttöautosta (N1-luokka) sekä ajoneuvosta, joka siihen tehtyjen katsastamattomien muutosten johdosta vastaa käyttötarkoituksestaan lähinnä henkilöautoa, 5,5 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

2) poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, käyttövoimaveron määrä päivää kohden on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta:

a) 1,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö;

b) 0,5 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja moottoribensiini;

c) 4,9 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on sähkö ja dieselöljy;

d) 3,1 senttiä, jos ajoneuvon käyttövoima on metaanista koostuva polttoaine;

3) pakettiautosta (N1- ja N1G-luokka), matkailuautosta (M1-luokka) ja huoltoautosta (M1-, N1-, N2-, N3-, M1G-, N1G-, N2G- ja N3G-luokka) 0,9 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta;

4) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), jossa ei käytetä perävaunua, jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,6 senttiä 12 000 kilogramman kokonaismassaan saakka ja jokaiselta tämän massan ylittävältä kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 1,3 senttiä, jos ajoneuvossa on kaksi akselia; vero on jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta 0,8 senttiä, jos ajoneuvossa on kolme akselia, 0,7 senttiä, jos ajoneuvossa on neljä akselia, ja 0,6 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

Voimassa oleva laki

5) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään puoliperävaunun vetoon, 2,2 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,3 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,2 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,0 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

6) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään varsinaisen tai keskiakseliperävaunun vetoon, 2,1 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,4 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,3 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,2 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia.

Erikoisautona rekisterissä olevan ajoneuvon vero on sama kuin akseliluvultaan vastaavan M- tai N-luokan ajoneuvon vero. Erikoisauton ajoneuvoluokka määrätään tarkemmin niiden ajoneuvojen luokituksesta annettujen säännösten mukaan, joita sovellettaisiin, jos ajoneuvon rekisteriin merkittyä luokkaa tarkistettaisiin verokauden alkaessa. Kaksikäyttöautona pidetään N1-luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa, joka on varustettu kuljettajan istuimen ja tämän vieressä olevien istuinten lisäksi muilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, lukuun ottamatta autoverolain (1482/1994) 24 §:n mukaisia tilapäiseen käyttöön tarkoitettuja istuimia, tai ennen 30 päivää syyskuuta 1998 voimassa olleiden tieliikennesäännösten mukaisesti pakettiautoon hyväksytyjä istuimia.

Kuorma-autoa, joka on varustettu perävaunun vetoautoksi, katsotaan käytettävän perävaunun vetoon, jollei muuta ilmoiteta. Jos perävaunun vetoon varustettua kuorma-autoa ei käytetä perävaunun vetoon, ajoneuvon omistajan tai haltijan on ilmoitettava siitä kuorma-auton ensi- ja uudelleenrekisteröinnin sekä liikennekäyttöön oton yhteydessä tai ennen perävaunun käytön lopettamista. Vastavasti etukäteen on tehtävä ilmoitus, jos kuorma-autoa, josta on tehty perävaunun käytön lopettamisilmoitus, ryhdytään käyttämään perävaunun vetoon. Ilmoitus tehdään vahvistettua lomaketta käyttäen rekisteröintiä suorittavassa katsastustoimipaikassa tai *Lii-*

Ehdotus

5) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään puoliperävaunun vetoon, 2,2 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,3 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,2 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,0 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia;

6) kuorma-autosta (N2-, N3-, N2G- ja N3G-luokka), joka on varustettu ja jota käytetään varsinaisen tai keskiakseliperävaunun vetoon, 2,1 senttiä jokaiselta kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta, jos ajoneuvossa on kaksi akselia, 1,4 senttiä, jos akseleita on kolme, 1,3 senttiä, jos akseleita on neljä, ja 1,2 senttiä, jos ajoneuvossa on viisi akselia tai useampia.

Erikoisautona rekisterissä olevan ajoneuvon vero on sama kuin akseliluvultaan vastaavan M- tai N-luokan ajoneuvon vero. Erikoisauton ajoneuvoluokka määrätään tarkemmin niiden ajoneuvojen luokituksesta annettujen säännösten mukaan, joita sovellettaisiin, jos ajoneuvon rekisteriin merkittyä luokkaa tarkistettaisiin verokauden alkaessa. Kaksikäyttöautona pidetään N1-luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa, joka on varustettu kuljettajan istuimen ja tämän vieressä olevien istuinten lisäksi muilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, lukuun ottamatta autoverolain (1482/1994) 24 §:n mukaisia tilapäiseen käyttöön tarkoitettuja istuimia, tai ennen 30 päivää syyskuuta 1998 voimassa olleiden tieliikennesäännösten mukaisesti pakettiautoon hyväksytyjä istuimia.

Kuorma-autoa, joka on varustettu perävaunun vetoautoksi, katsotaan käytettävän perävaunun vetoon, jollei muuta ilmoiteta. Jos perävaunun vetoon varustettua kuorma-autoa ei käytetä perävaunun vetoon, ajoneuvon omistajan tai haltijan on ilmoitettava siitä kuorma-auton ensi- ja uudelleenrekisteröinnin sekä liikennekäyttöön oton yhteydessä tai ennen perävaunun käytön lopettamista. Vastavasti etukäteen on tehtävä ilmoitus, jos kuorma-autoa, josta on tehty perävaunun käytön lopettamisilmoitus, ryhdytään käyttämään perävaunun vetoon. Ilmoitus tehdään vahvistettua lomaketta käyttäen rekisteröintiä suorittavassa katsastustoimipaikassa tai *Lii-*

Voimassa oleva laki

kenteen turvallisuusvirastolle.

15 §

Ajoneuvoveron maksuunpano

Ajoneuvovero pannaan maksuun viipymättä, kun verokausi on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava ajoneuvon laadun muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty rekisteriin tai on muutoin tullut *Liikenteen turvallisuusviraston* tietoon. Maksuunpano toimitetaan verovelvollista kuulematta.

16 §

Veronkanto verosta vastattavaksi otettaessa

Jos ajoneuvon luovuttaja on laiminlyönyt rekisteri-ilmoituksen tekemisen ja 6 §:ssä tarkoitettua ajoneuvon luovuttajan veroa ei ole maksuunpantu luovuttajalle, vero kannetaan vastattavaksi otettavana verona ensiksi siltä luovutuksen saajalta, joka on rekisteröinyt ajoneuvon nimiinsä. Vastattavaksi otettavan veron määrään ei tällöin sovelleta 62 §:n säännöksiä pienimmästä perittävästä määrästä. Maksuunpano toimitetaan kuulematta ajoneuvon luovutuksen saajaa. Jos luovutuksen saaja ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, ettei hän ota vastatakseen verosta, maksuunpano peruutetaan. Vero kannetaan tämän jälkeen luovuttajalta ja luovutuksen saajalta heidän omistusaikansa mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettua veroa ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi panna maksuun veron ajoneuvon luovuttajalle. Luovutuksen saaja voi kuitenkin maksuunpanon jälkeen virastolle tehtävällä ilmoituksella ottaa vastattavakseen verosta.

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Verovelvollisen ennen kunkin verokauden ensimmäistä eräpäivää tekemästä pyynnöstä *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi jakaa maksuun pantavan veron määrän maksettavaksi

Ehdotus

kenne- ja viestintävirastolle.

15 §

Ajoneuvoveron maksuunpano

Ajoneuvovero pannaan maksuun viipymättä, kun verokausi on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava ajoneuvon laadun muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty rekisteriin tai on muutoin tullut *Liikenne- ja viestintäviraston* tietoon. Maksuunpano toimitetaan verovelvollista kuulematta.

16 §

Veronkanto verosta vastattavaksi otettaessa

Jos ajoneuvon luovuttaja on laiminlyönyt rekisteri-ilmoituksen tekemisen ja 6 §:ssä tarkoitettua ajoneuvon luovuttajan veroa ei ole maksuunpantu luovuttajalle, vero kannetaan vastattavaksi otettavana verona ensiksi siltä luovutuksen saajalta, joka on rekisteröinyt ajoneuvon nimiinsä. Vastattavaksi otettavan veron määrään ei tällöin sovelleta 62 §:n säännöksiä pienimmästä perittävästä määrästä. Maksuunpano toimitetaan kuulematta ajoneuvon luovutuksen saajaa. Jos luovutuksen saaja ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, ettei hän ota vastatakseen verosta, maksuunpano peruutetaan. Vero kannetaan tämän jälkeen luovuttajalta ja luovutuksen saajalta heidän omistusaikansa mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettua veroa ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi panna maksuun veron ajoneuvon luovuttajalle. Luovutuksen saaja voi kuitenkin maksuunpanon jälkeen virastolle tehtävällä ilmoituksella ottaa vastattavakseen verosta.

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Verovelvollisen ennen kunkin verokauden ensimmäistä eräpäivää tekemästä pyynnöstä *Liikenne- ja viestintävirasto* voi jakaa maksuun pantavan veron määrän maksettavaksi

Voimassa oleva laki

kahdessa tai neljässä erässä. Tällöin erien määriin lisätään maksutapalisää 3 euroa erää kohden. Maksutapaa noudatetaan, kunnes verovelvollinen pyytää maksutavan muutosta. Pyyntö on tehtävä ennen verokauden alkua.

Jos rekisteriin merkitty uusi verovelvollinen verovelvollisuutensa alkaessa maksaa verolipussa olevan eriin jaetun veron osan, hänen katsotaan tehneen 1 momentissa tarkoitetun pyynnön.

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa, lisäverona tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

19 §

Veronkanto eräissä tapauksissa

Ajoneuvoveroa ei tarvitse suorittaa siltä ajalta, jona ajoneuvo on:

- 1) ilmoitettu poliisille anastetuksi;
- 2) takavarikoitu tai otettu muutoin poliisin tai autoverosta huolehtivan viranomaisen haltuun;
- 3) ulosmitattu ulosottoviranomaisen haltuun;
- 4) otettu romuajoneuvona kunnan haltuun; tai
- 5) osoitettu tuhoutuneeksi tai romutetuksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa veron maksuunpanoa oikaistaan. Oikaisu tehdään hakemuksetta, jos oikaisun peruste on *Liikenteen turvallisuusviraston* tiedossa. Maksettua veroa palautetaan verovelvolliselle siten kuin 32 §:ssä säädetään.

Jos ajoneuvo otetaan uudelleen käyttöön, vero maksuunpannaan 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden päättymispäivästä alkaen. Jos verokausi ei ole vielä päättynyt, vero kannetaan verokauden jäljellä olevalta ajalta.

21 §

Verolipun ja muun ilmoituksen tai päätöksen lähettäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää verolipun, muun ilmoituksen ja päätöksen liikenneasioiden rekisteriin merkityllä osoit-

Ehdotus

kahdessa tai neljässä erässä. Tällöin erien määriin lisätään maksutapalisää 3 euroa erää kohden. Maksutapaa noudatetaan, kunnes verovelvollinen pyytää maksutavan muutosta. Pyyntö on tehtävä ennen verokauden alkua.

Jos rekisteriin merkitty uusi verovelvollinen verovelvollisuutensa alkaessa maksaa verolipussa olevan eriin jaetun veron osan, hänen katsotaan tehneen 1 momentissa tarkoitetun pyynnön.

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa, lisäverona tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

19 §

Veronkanto eräissä tapauksissa

Ajoneuvoveroa ei tarvitse suorittaa siltä ajalta, jona ajoneuvo on:

- 1) ilmoitettu poliisille anastetuksi;
- 2) takavarikoitu tai otettu muutoin poliisin tai autoverosta huolehtivan viranomaisen haltuun;
- 3) ulosmitattu ulosottoviranomaisen haltuun;
- 4) otettu romuajoneuvona kunnan haltuun; tai
- 5) osoitettu tuhoutuneeksi tai romutetuksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa veron maksuunpanoa oikaistaan. Oikaisu tehdään hakemuksetta, jos oikaisun peruste on *Liikenne- ja viestintäviraston* tiedossa. Maksettua veroa palautetaan verovelvolliselle siten kuin 32 §:ssä säädetään.

Jos ajoneuvo otetaan uudelleen käyttöön, vero maksuunpannaan 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden päättymispäivästä alkaen. Jos verokausi ei ole vielä päättynyt, vero kannetaan verokauden jäljellä olevalta ajalta.

21 §

Verolipun ja muun ilmoituksen tai päätöksen lähettäminen

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää verolipun, muun ilmoituksen ja päätöksen liikenneasioiden rekisteriin merkityllä osoitteella.

Voimassa oleva laki

teella. Muu kuin yksityishenkilö voi ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kirjallisesti ajoneuvoveron laskutusosoitteen. Jollei muuta näytetä, asiakirjan tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun virasto on antanut asiakirjan postin tai muun vastaavista tehtävistä huolehtivan sopimus Kumppanin kuljetettavaksi.

Verolippu ja muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja voidaan lähettää verovelvollisen pyynnöstä myös sähköiseen laskutusosoitteeseen.

Jos verovelvollinen ei ole saanut verolippua, hänen on pyydettävä sitä *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten, että veron voi suorittaa eräpäivänä.

Jos on syytä olettaa, että vastaanottajan osoite voi olla virheellinen, asiakirja voidaan lähettää todisteellisena tiedoksiantona.

23 §

Eräpäivät

Veron eräpäivä on 42 päivän kuluttua verokauden alkamisesta tai verotuspäätöksen tekemisestä sen mukaan, kumpi niistä on myöhäisempi ajankohta. Lain 18 §:n 3 momentin mukaisen maksuunpanon eräpäiväksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä muunkin päivän.

Useammassa kuin yhdessä erässä maksettava vero erääntyy maksettavaksi kolmen tai kuuden kuukauden välein veron ensimmäisen erän eräpäivästä lukien siten kuin verolippuun on merkitty.

25 §

Maksumuistutus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lähettää erääntyneestä verosta verovelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättäminen on erityisiä syitä.

Ehdotus

Muu kuin yksityishenkilö voi ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallisesti ajoneuvoveron laskutusosoitteen. Jollei muuta näytetä, asiakirjan tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun virasto on antanut asiakirjan postin tai muun vastaavista tehtävistä huolehtivan sopimus Kumppanin kuljetettavaksi.

Verolippu ja muu 1 momentissa tarkoitettu asiakirja voidaan lähettää verovelvollisen pyynnöstä myös sähköiseen laskutusosoitteeseen.

Jos verovelvollinen ei ole saanut verolippua, hänen on pyydettävä sitä *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten, että veron voi suorittaa eräpäivänä.

Jos on syytä olettaa, että vastaanottajan osoite voi olla virheellinen, asiakirja voidaan lähettää todisteellisena tiedoksiantona.

23 §

Eräpäivät

Veron eräpäivä on 42 päivän kuluttua verokauden alkamisesta tai verotuspäätöksen tekemisestä sen mukaan, kumpi niistä on myöhäisempi ajankohta. Lain 18 §:n 3 momentin mukaisen maksuunpanon eräpäiväksi *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä muunkin päivän.

Useammassa kuin yhdessä erässä maksettava vero erääntyy maksettavaksi kolmen tai kuuden kuukauden välein veron ensimmäisen erän eräpäivästä lukien siten kuin verolippuun on merkitty.

25 §

Maksumuistutus

Liikenne- ja viestintävirasto voi lähettää erääntyneestä verosta verovelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättäminen on erityisiä syitä.

Voimassa oleva laki

26 §

Veronkannon jaksottaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä jaksoverotettavaksi verovelvollisen, jonka arvioidaan vastaavan keskimäärin päivittäin 12 kuukauden aikana vähintään 50 ajoneuvon verosta. Jaksoverotettavaksi voidaan erityisistä syistä hyväksyä myös tätä pienemmästä verotettavien ajoneuvojen määrästä vastaava verovelvollinen.

Jaksoverotukseen hyväksytylle verovelvolliselle toimitetaan verolippujen kooste verotusjakson päättymisen jälkeen niistä ajoneuvoista, joista jaksoverotettava on ollut verovelvollinen jakson aikana. Vero kannetaan jakson aikana rekisterissä olleista ajoneuvoista päiväkohtaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehdä asettamallaan ehdoilla sopimuksen jaksoverotettavan kanssa:

- 1) verolipun sisältämistä tiedoista;
- 2) veron eräpäivästä;
- 3) verotusjakson pituudesta;
- 4) verosaatavaa turvaavasta vakuudesta;
- 5) maksuunpantavan veron minimimäärästä; sekä
- 6) muista jaksoverottamisen toimittamiseksi tarpeellisista asioista.

Jos jaksoverotettava ei noudata sopimuksen ehtoja tai jos sopimuksen edellytykset muutoin lakkaavat, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi purkaa sopimuksen verovelvollista kuulematta. Sopimuksen purkamisen jälkeen ajoneuvovero pannaan maksuun ajoneuvo-kohtaisesti siten kuin tässä laissa säädetään.

30 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä ajoneuvoveroa, on oikeutettu hakemaan suorittamansa määrän takaisin *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Erehdyksenä ei pidetä veron suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi, tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeise-

Ehdotus

26 §

Veronkannon jaksottaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä jaksoverotettavaksi verovelvollisen, jonka arvioidaan vastaavan keskimäärin päivittäin 12 kuukauden aikana vähintään 50 ajoneuvon verosta. Jaksoverotettavaksi voidaan erityisistä syistä hyväksyä myös tätä pienemmästä verotettavien ajoneuvojen määrästä vastaava verovelvollinen.

Jaksoverotukseen hyväksytylle verovelvolliselle toimitetaan verolippujen kooste verotusjakson päättymisen jälkeen niistä ajoneuvoista, joista jaksoverotettava on ollut verovelvollinen jakson aikana. Vero kannetaan jakson aikana rekisterissä olleista ajoneuvoista päiväkohtaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä asettamallaan ehdoilla sopimuksen jaksoverotettavan kanssa:

- 1) verolipun sisältämistä tiedoista;
- 2) veron eräpäivästä;
- 3) verotusjakson pituudesta;
- 4) verosaatavaa turvaavasta vakuudesta;
- 5) maksuunpantavan veron minimimäärästä; sekä
- 6) muista jaksoverottamisen toimittamiseksi tarpeellisista asioista.

Jos jaksoverotettava ei noudata sopimuksen ehtoja tai jos sopimuksen edellytykset muutoin lakkaavat, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi purkaa sopimuksen verovelvollista kuulematta. Sopimuksen purkamisen jälkeen ajoneuvovero pannaan maksuun ajoneuvo-kohtaisesti siten kuin tässä laissa säädetään.

30 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä ajoneuvoveroa, on oikeutettu hakemaan suorittamansa määrän takaisin *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Erehdyksenä ei pidetä veron suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi, tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeise-

Voimassa oleva laki

nä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samasta ajoneuvosta ajoneuvoveroa, liikaa maksettu vero palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole verovelvollinen.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on verovelvolliselle sekä palautettavaa että tälle maksuun pantavaa veroa, virasto siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suoritukseksi. Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suoritukseksi palautus siirretään, ei ole eräänntynyt. Jos maksuun pantavaa veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

Siirrettyyn veronpalautukseen sovelletaan, mitä 32 §:ssä säädetään.

Palautettavan määrän siirrosta ja käyttämisestä veron suoritukseksi ilmoitetaan verovelvolliselle seuraavaksi lähetettävässä verolipussa.

32 §

Palautuksen maksaminen

Veronpalautus maksetaan hakemuksesta palautuksen saajan ilmoittamalle pankkitilille tai maksuosoituksena, jollei palautusta ole käytetty 31 tai 33 §:n mukaisesti.

Jos palautusta ei ole haettu viimeistään 12 kuukauden kuluessa palautusperusteen syntymisestä, veronpalautus maksetaan ilman eri hakemusta, jos maksajana on ollut verovelvollinen. Jos muu kuin verovelvollinen on maksanut palautettavana olevan veron, maksajan tulee hakea veronpalautusta *Liikenteen turvallisuusvirastolta* kirjallisesti.

33 §

Kuittaus

Jos veronkantolaissa säädetyt palautuksen edellytykset ovat olemassa ja kuittaus voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, kuittaus

Ehdotus

nä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samasta ajoneuvosta ajoneuvoveroa, liikaa maksettu vero palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole verovelvollinen.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos *Liikenne- ja viestintävirastolla* on verovelvolliselle sekä palautettavaa että tälle maksuun pantavaa veroa, virasto siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suoritukseksi. Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suoritukseksi palautus siirretään, ei ole eräänntynyt. Jos maksuun pantavaa veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

Siirrettyyn veronpalautukseen sovelletaan, mitä 32 §:ssä säädetään.

Palautettavan määrän siirrosta ja käyttämisestä veron suoritukseksi ilmoitetaan verovelvolliselle seuraavaksi lähetettävässä verolipussa.

32 §

Palautuksen maksaminen

Veronpalautus maksetaan hakemuksesta palautuksen saajan ilmoittamalle pankkitilille tai maksuosoituksena, jollei palautusta ole käytetty 31 tai 33 §:n mukaisesti.

Jos palautusta ei ole haettu viimeistään 12 kuukauden kuluessa palautusperusteen syntymisestä, veronpalautus maksetaan ilman eri hakemusta, jos maksajana on ollut verovelvollinen. Jos muu kuin verovelvollinen on maksanut palautettavana olevan veron, maksajan tulee hakea veronpalautusta *Liikenne- ja viestintävirastolta* kirjallisesti.

33 §

Kuittaus

Jos veronkantolaissa säädetyt palautuksen *käyttämisen* edellytykset ovat olemassa ja kuittaus voidaan pitää tarkoituksenmukai-

Voimassa oleva laki

voidaan toimittaa *Liikenteen turvallisuusviraston* ja muun viranomaisen kannettavana olevien verojen kesken. Kuittausmenettelyyn sovelletaan palautuksen koskevia veronkantalain säännöksiä.

36 §

Menettely vapautusta haettaessa

Vapautusta vammaisuuden perusteella haetaan *Liikenteen turvallisuusvirastolta* kirjallisesti.

Hakemuksesta on käytävä ilmi verovelvollisen sekä vammaisen henkilön nimi, osoite ja henkilötunnus sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja hakemuksen perustelut. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi vaatia vapautuksen perusteena olevat asiakirjat nähtävikseen hakemuskäsittelyn aikana tai vapautuksen myöntämisen jälkeen.

Vapautus voidaan myöntää hakemuksetta, jos vapautuksen peruste on *Liikenteen turvallisuusviraston* tiedossa.

46 §

Veronoikaisu veronsaajan hyväksi

Jos verovelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta vero tai veroa on maksuunpantu liian vähän taikka veroa on aiheettomasti palautettu verovelvolliselle tai hän on saanut liikaa veroa takaisin, verotusta voidaan oikaista kolmen vuoden kuluessa sen verokauden päättymisestä, jona veron maksuunpano on tehty tai jona veron maksuunpano olisi pitänyt määrätä tai jona veron palautuspäätös on tehty.

Verotuksen muuttumista koskevaa *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyin määräajan estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

47 §

*Jälkiverotus**Ehdotus*

senä, kuittaus voidaan toimittaa *Liikenne- ja viestintäviraston* ja muun viranomaisen kannettavana olevien verojen kesken. Kuittausmenettelyyn sovelletaan palautuksen käyttämistä koskevia veronkantalain säännöksiä.

36 §

Menettely vapautusta haettaessa

Vapautusta vammaisuuden perusteella haetaan *Liikenne- ja viestintävirastolta* kirjallisesti.

Hakemuksesta on käytävä ilmi verovelvollisen sekä vammaisen henkilön nimi, osoite ja henkilötunnus sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja hakemuksen perustelut. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi vaatia vapautuksen perusteena olevat asiakirjat nähtävikseen hakemuskäsittelyn aikana tai vapautuksen myöntämisen jälkeen.

Vapautus voidaan myöntää hakemuksetta, jos vapautuksen peruste on *Liikenne- ja viestintäviraston* tiedossa.

46 §

Veronoikaisu veronsaajan hyväksi

Jos verovelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta vero tai veroa on maksuunpantu liian vähän taikka veroa on aiheettomasti palautettu verovelvolliselle tai hän on saanut liikaa veroa takaisin, verotusta voidaan oikaista kolmen vuoden kuluessa sen verokauden päättymisestä, jona veron maksuunpano on tehty tai jona veron maksuunpano olisi pitänyt määrätä tai jona veron palautuspäätös on tehty.

Verotuksen muuttumista koskevaa *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyin määräajan estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

47 §

Jälkiverotus

Voimassa oleva laki

Jos ajoneuvo on toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi verottamatta tai veroa on aiheettomasti palautettu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää maksuun panematta jääneen tai palautetun veron suoritettavaksi.

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuville, joka ei ole rekisterissä tai joka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuksi, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

Ennen jälkiverotuksen toimittamista on verovelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkiverotus tulee toimittaa viimeistään kahden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana jälkiverotuksen perusteena oleva seikka on tullut veroviranomaisen tietoon. Jälkiverotus toimitetaan kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jolta vero olisi pitänyt maksuunpanna.

48 §

Ennakkoratkaisu

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvo-vero koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksu-erusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *hallinto-*

Ehdotus

Jos ajoneuvo on toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi verottamatta tai veroa on aiheettomasti palautettu, *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää maksuun panematta jääneen tai palautetun veron suoritettavaksi.

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuville, joka ei ole rekisterissä tai joka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuksi, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

Ennen jälkiverotuksen toimittamista on verovelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkiverotus tulee toimittaa viimeistään kahden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana jälkiverotuksen perusteena oleva seikka on tullut veroviranomaisen tietoon. Jälkiverotus toimitetaan kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jolta vero olisi pitänyt maksuunpanna.

48 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvo-vero koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksu-erusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeuden-*

Voimassa oleva laki

lainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiehellä.

49 §

Oikaisu verovelvollisen hyväksi

Jos veroa on maksuunpantu liikaa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi oikaista verotusta verovelvollisen hyväksi.

52 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos vero on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu taikka veroa on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa veron maksupäivästä sen mukaan kuin veronkantolaissa säädetään.

Korkoa ei kuitenkaan makseta oikaisun perusteella, jos veron palautus johtuu siitä, että verovelvollinen on jättänyt ilmoittamatta verovelvollisuuden päättymiseen tai 19 §:ssä tarkoitettuun veronkannon keskeyttämiseen liittyvän tai muun vastaavan tiedossaan olleen verovelvollisuuteen tai ajoneuvon veronalaisuuteen liittyvän seikan.

Jos muutoksenhaun johdosta veroa määrätään suoritettavaksi tai veron määrää korotetaan, *Liikenteen turvallisuusvirasto* perii veron ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

53 §

Valtion edunvalvonta

Valtion etua valvoo muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamies. Edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää tai kulutusveroa koskevissa asioissa valtion etua valvoo Tullin tulliasiamies.

Valtion edunvalvojaa kuullaan ja päätös

Ehdotus

käynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiehellä.

49 §

Oikaisu verovelvollisen hyväksi

Jos veroa on maksuunpantu liikaa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi oikaista verotusta verovelvollisen hyväksi.

52 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos vero on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu taikka veroa on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa veron maksupäivästä sen mukaan kuin veronkantolaissa säädetään.

Korkoa ei kuitenkaan makseta oikaisun perusteella, jos veron palautus johtuu siitä, että verovelvollinen on jättänyt ilmoittamatta verovelvollisuuden päättymiseen tai 19 §:ssä tarkoitettuun veronkannon keskeyttämiseen liittyvän tai muun vastaavan tiedossaan olleen verovelvollisuuteen tai ajoneuvon veronalaisuuteen liittyvän seikan.

Jos muutoksenhaun johdosta veroa määrätään suoritettavaksi tai veron määrää korotetaan, *Liikenne- ja viestintävirasto* perii veron ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

53 §

Valtion edunvalvonta

Valtion etua valvoo muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamies. Edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää tai kulutusveroa koskevissa asioissa valtion etua valvoo Tullin tulliasiamies.

Valtion edunvalvojaa kuullaan ja päätös

Voimassa oleva laki

annetaan tiedoksi siten, että edunvalvojalle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

56 §

Viranomaiset

Ajoneuvoveron veronkantoviranomaisena toimii *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Kiinteän veron ja kulutusveron veronkantoviranomaisena toimii kuitenkin Tulli. Ahvenanmaan maakunnassa veronkantoviranomaisena on Ahvenanmaan valtionvirasto, johon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään *Liikenteen turvallisuusvirastosta*.

Liikenteen turvallisuusvirasto, Tulli ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjen ajoneuvojen osalta Ahvenanmaan valtionvirasto toimittavat veron maksuunpanon ja huolehtivat veron perimisestä ja muista verotukseen liittyvistä toimenpiteistä sekä käsittelevät ajoneuvoverotusta koskevat hakemus- ja muut asiat. *Liikenteen turvallisuusvirasto* käsittelee kuitenkin myös Ahvenanmaan valtionviraston kantamia veroja koskevat lykkäys- ja huojennusasiat.

Veronkantoviranomainen voi tehdä sopimuksen veronkantonon liittyvän avustavan puhelinalvelun siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Avustavalla puhelinalvelulla tarkoitetaan tiedon välittämistä verovelvollisille ajoneuvoveroa koskevan lainsäädännön ja ohjeiden sisällöstä, ajoneuvojen verotusta koskevien tietojen antamista liikenneasioiden rekisteristä sekä verovelvollisten ilmoitusten vastaanottamista, tallentamista ja välittämistä edelleen veroviranomaisille. Avustavaa puhelinalvelua hoitavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tätä tehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Avustavassa puhelinalvelussa ei hoideta tehtäviä, joihin kuuluu verotusta koskevan päätöksentekovallan käyttöä. Sopimus avustavasta puhelinalvelusta ei vaikuta veronkantoviranomaiselle kuuluviin tehtäviin tai viranomaisen velvollisuuksiin.

Ehdotus

annetaan tiedoksi siten, että edunvalvojalle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

56 §

Viranomaiset

Ajoneuvoveron veronkantoviranomaisena toimii *Liikenne- ja viestintävirasto*. Kiinteän veron ja kulutusveron veronkantoviranomaisena toimii kuitenkin Tulli. Ahvenanmaan maakunnassa veronkantoviranomaisena on Ahvenanmaan valtionvirasto, johon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään *Liikenne- ja viestintävirastosta*.

Liikenne- ja viestintävirasto, Tulli ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjen ajoneuvojen osalta Ahvenanmaan valtionvirasto toimittavat veron maksuunpanon ja huolehtivat veron perimisestä ja muista verotukseen liittyvistä toimenpiteistä sekä käsittelevät ajoneuvoverotusta koskevat hakemus- ja muut asiat. *Liikenne- ja viestintävirasto* käsittelee kuitenkin myös Ahvenanmaan valtionviraston kantamia veroja koskevat lykkäys- ja huojennusasiat.

Veronkantoviranomainen voi tehdä sopimuksen veronkantonon liittyvän avustavan puhelinalvelun siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Avustavalla puhelinalvelulla tarkoitetaan tiedon välittämistä verovelvollisille ajoneuvoveroa koskevan lainsäädännön ja ohjeiden sisällöstä, ajoneuvojen verotusta koskevien tietojen antamista liikenneasioiden rekisteristä sekä verovelvollisten ilmoitusten vastaanottamista, tallentamista ja välittämistä edelleen veroviranomaisille. Avustavaa puhelinalvelua hoitavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tätä tehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Avustavassa puhelinalvelussa ei hoideta tehtäviä, joihin kuuluu verotusta koskevan päätöksentekovallan käyttöä. Sopimus avustavasta puhelinalvelusta ei vaikuta veronkantoviranomaiselle kuuluviin tehtäviin tai viranomaisen velvollisuuksiin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

57 §

57 §

Valvonta

Valvonta

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sekä poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on eräännyttyä veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi valvontaviranomaiset voivat kuvata liikenteessä olevia ajoneuvoja. Kuvaaminen voi tapahtua myös automaattisesti ja se voi olla jatkuvaa tai toistuvaa. Kuvaaminen ei kuitenkaan saa kohdistua pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

58 §

Käyttökielto

Ellei veroa tai sen eräännyttyä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (käyttökielto). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkään tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvova viranomainen voi ottaa käyttökiellossa olevan ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla ajoneuvon saa kuitenkin kuljettaa luvassa määrättyyn paikkaan säilytettäväksi. Ajoneuvon käyttö voidaan estää myös, jos ajoneuvosta on maksuunpantava 47 a §:ssä tarkoitettua lisäveroa.

Käyttökielto päättyy, kun maksuunpantu vero on kokonaan suoritettu. Käyttökielto päättyy myös, jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* jättää lain 47 a §:ssä tarkoitetun lisäveron maksuunpanematta.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta ja veron suorittamista ei voida muutoin varmistaa, verovelvollisen tai ajoneuvon käyttäjän on valvontatilanteessa

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu *Liikenne- ja viestintävirastolle* sekä poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on eräännyttyä veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi valvontaviranomaiset voivat kuvata liikenteessä olevia ajoneuvoja. Kuvaaminen voi tapahtua myös automaattisesti ja se voi olla jatkuvaa tai toistuvaa. Kuvaaminen ei kuitenkaan saa kohdistua pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

58 §

Käyttökielto

Ellei veroa tai sen eräännyttyä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (käyttökielto). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkään tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvova viranomainen voi ottaa käyttökiellossa olevan ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla ajoneuvon saa kuitenkin kuljettaa luvassa määrättyyn paikkaan säilytettäväksi. Ajoneuvon käyttö voidaan estää myös, jos ajoneuvosta on maksuunpantava 47 a §:ssä tarkoitettua lisäveroa.

Käyttökielto päättyy, kun maksuunpantu vero on kokonaan suoritettu. Käyttökielto päättyy myös, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* jättää lain 47 a §:ssä tarkoitetun lisäveron maksuunpanematta.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta ja veron suorittamista ei voida muutoin varmistaa, verovelvollisen tai ajoneuvon käyttäjän on valvontatilanteessa

Voimassa oleva laki

esitettävä veron suorittamisesta näyttö siten kuin 59 §:n 3 momentissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisen painavista syistä kokonaan tai määräajaksi peruuttaa käyttökiellon tai määrätä, ettei ajoneuvoon sovelleta käyttökieltoa. Ajoneuvon käyttö voidaan sallia ainoastaan, jos:

1) tuomioistuim on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn; tai

2) voidaan katsoa, ettei ajoneuvon omistaja tai haltija tiennyt eikä ole voinutkaan tietää suorittamatta olevasta verosta ja ajoneuvon käytön estämistä voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana.

Jos ajoneuvoja koskevassa rekisterissä on ollut ajoneuvon ostajan käytettävissä tieto veronmaksun laiminlyönnistä, ajoneuvon käyttökieltoa ei ilman erityistä syytä peruuteta.

Jaksoverotusajalta maksamatta oleva veronsuoritus ei aiheuta ajoneuvon seuraavalle omistajalle käyttökieltoa.

Kun ajoneuvosta on 5 §:n 5 momentin nojalla maksuunpantu ajoneuvoveroa ajoneuvon anastaneelle henkilölle, ajoneuvon omistajalle tai haltijalle ei aiheudu käyttökieltoa maksamattoman veron johdosta.

59 §

Ajoneuvon katsastaminen

Ajoneuvolain mukaista määräaikaikatsastusta suorittaessaan katsastuksen suorittajan on tarkastettava, että ajoneuvovero on asianmukaisesti suoritettu. Jos erääntynyttä ajoneuvoveroa on suorittamatta, ajoneuvoa ei hyväksytä määräaikaikatsastuksessa.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta eikä muuta näyttöä veron suorittamisesta esitetä, ajoneuvon katsastus keskeytetään, kunnes vero viivekorkoineen on kokonaan suoritettu. Valvovat viranomaiset voivat estää ajoneuvon käytön sinä aikana, jona ajoneuvon katsastus on keskeytettyinä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuna näyttönä voidaan pitää rahalaitoksen antamaa tositetta veron suorittamisesta, samoin kuin yhdessä verolipun kanssa tiliotetta taikka yhdessä ve-

Ehdotus

esitettävä veron suorittamisesta näyttö siten kuin 59 §:n 3 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisen painavista syistä kokonaan tai määräajaksi peruuttaa käyttökiellon tai määrätä, ettei ajoneuvoon sovelleta käyttökieltoa. Ajoneuvon käyttö voidaan sallia ainoastaan, jos:

1) tuomioistuim on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn; tai

2) voidaan katsoa, ettei ajoneuvon omistaja tai haltija tiennyt eikä ole voinutkaan tietää suorittamatta olevasta verosta ja ajoneuvon käytön estämistä voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana.

Jos ajoneuvoja koskevassa rekisterissä on ollut ajoneuvon ostajan käytettävissä tieto veronmaksun laiminlyönnistä, ajoneuvon käyttökieltoa ei ilman erityistä syytä peruuteta.

Jaksoverotusajalta maksamatta oleva veronsuoritus ei aiheuta ajoneuvon seuraavalle omistajalle käyttökieltoa.

Kun ajoneuvosta on 5 §:n 5 momentin nojalla maksuunpantu ajoneuvoveroa ajoneuvon anastaneelle henkilölle, ajoneuvon omistajalle tai haltijalle ei aiheudu käyttökieltoa maksamattoman veron johdosta.

59 §

Ajoneuvon katsastaminen

Ajoneuvolain mukaista määräaikaikatsastusta suorittaessaan katsastuksen suorittajan on tarkastettava, että ajoneuvovero on asianmukaisesti suoritettu. Jos erääntynyttä ajoneuvoveroa on suorittamatta, ajoneuvoa ei hyväksytä määräaikaikatsastuksessa.

Jos tietojärjestelmässä ei ole merkintää veron suorittamisesta eikä muuta näyttöä veron suorittamisesta esitetä, ajoneuvon katsastus keskeytetään, kunnes vero viivekorkoineen on kokonaan suoritettu. Valvovat viranomaiset voivat estää ajoneuvon käytön sinä aikana, jona ajoneuvon katsastus on keskeytettyinä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuna näyttönä voidaan pitää rahalaitoksen antamaa tositetta veron suorittamisesta, samoin kuin yhdessä verolipun kanssa tiliotetta taikka yhdessä ve-

Voimassa oleva laki

rolipun kanssa laskunmaksuautomaatilta tai muulta päätteeltä tulostettua tositetta.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt 58 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen käyttökiellon peruuttamisesta, ajoneuvo voidaan päätöksen voimassaoloaikana katsastaa, vaikka veroa on suorittamatta.

61 §

Veronhuojennus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä hakemuksesta määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa tai myöntää lykkäyksen suoritettun tai suoritettavan ajoneuvoveron ja sille laskettavan koron suorittamisesta. Virasto tai valtiovarainministeriö on oikeutettu saamaan muilta veroviranomaisilta tarvittavat tiedot huojennusasian ratkaisemiseksi. Tulli ratkaisee edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää ja kulutusveroa koskevat vapautus- tai lykkäyshakemukset. Veronmaksun lykkäys myönnetään valtiovarainministeriön määräämillä ehdoilla.

Valtiovarainministeriö voi ottaa 1 momentissa tarkoitetun periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

63 §

Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, liikenteen palveluista annetun lain V osan 3 lukua.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta ajoneuvoveroa. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Ehdotus

rolipun kanssa laskunmaksuautomaatilta tai muulta päätteeltä tulostettua tositetta.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt 58 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen käyttökiellon peruuttamisesta, ajoneuvo voidaan päätöksen voimassaoloaikana katsastaa, vaikka veroa on suorittamatta.

61 §

Veronhuojennus

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hakemuksesta määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa tai myöntää lykkäyksen suoritettun tai suoritettavan ajoneuvoveron ja sille laskettavan koron suorittamisesta. Virasto tai valtiovarainministeriö on oikeutettu saamaan muilta veroviranomaisilta tarvittavat tiedot huojennusasian ratkaisemiseksi. Tulli ratkaisee edellä 38 §:ssä tarkoitettua kiinteää ja kulutusveroa koskevat vapautus- tai lykkäyshakemukset. Veronmaksun lykkäys myönnetään valtiovarainministeriön määräämillä ehdoilla.

Valtiovarainministeriö voi ottaa 1 momentissa tarkoitetun periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

63 §

Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain V osan 3 lukua.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta ajoneuvoveroa. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

10.

Laki

alkolukkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13 ja 15 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenteen turvallisuusviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja

2) ajoneuvolain (1090/2002) ja sen nojalla annettujen säännösten ajoneuvoon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitettun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Liikenteen turvallisuusvirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä ajoneuvolain 49 §:n 2 momentissa säädetään tyyppihyväksyntäviranomaisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdan standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

4 §

Hyväksynnän voimassaolo

Alkolukon mallin hyväksyntä on voimassa

Ehdotus

3 §

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja

2) ajoneuvolain (1090/2002) ja sen nojalla annettujen säännösten ajoneuvoon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitettun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Liikenne- ja viestintävirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä ajoneuvolain 49 §:n 2 momentissa säädetään tyyppihyväksyntäviranomaisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdan standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

4 §

Hyväksynnän voimassaolo

Alkolukon mallin hyväksyntä on voimassa

Voimassa oleva laki

toistaiseksi.

Jos alkolukko ei enää täytä sitä hyväksyttäessä voimassa olleita vaatimuksia, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi peruuttaa mallin hyväksynnän. Ennen hyväksynnän peruuttamista on hyväksynnän haltijalle annettava kirjallinen huomautus ja kohtuullinen aika virheen tai puutteen korjaamiseksi.

Jos virhe tai puute heikentää olennaisesti ajoneuvon liikenneturvallisuutta tai alkolukon toimintaa, hyväksyntä voidaan peruuttaa välittömästi.

6 §

Toimintailmoitus

Alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan on valvontaa varten tehtävä toimintailmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ennen alkolukon markkinoille saattamista ja käyttöön ottamista. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta ilmoittajalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys ilmoittajan vastaavasta henkilöstä;
- 3) selvitys toiminnanharjoittajasta ja sen vastaavasta henkilöstä;
- 4) päätös alkolukon mallin hyväksymisestä;
- 5) selvitys alkolukon käyttötarkoituksesta;
- 6) selvitys 7 §:n 2 momentissa tarkoitettusta alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittavasta teknisestä laitteistosta ja ohjelmistosta.

Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Jos 1 momentissa ilmoitettavissa asioissa tai päätöksen sisällössä tapahtuu toiminnan aikana muutos, siitä on välittömästi ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja ilmoitustavasta.

7 §

Ehdotus

toistaiseksi.

Jos alkolukko ei enää täytä sitä hyväksyttäessä voimassa olleita vaatimuksia, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi peruuttaa mallin hyväksynnän. Ennen hyväksynnän peruuttamista on hyväksynnän haltijalle annettava kirjallinen huomautus ja kohtuullinen aika virheen tai puutteen korjaamiseksi.

Jos virhe tai puute heikentää olennaisesti ajoneuvon liikenneturvallisuutta tai alkolukon toimintaa, hyväksyntä voidaan peruuttaa välittömästi.

6 §

Toimintailmoitus

Alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan on valvontaa varten tehtävä toimintailmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle* ennen alkolukon markkinoille saattamista ja käyttöön ottamista. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta ilmoittajalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys ilmoittajan vastaavasta henkilöstä;
- 3) selvitys toiminnanharjoittajasta ja sen vastaavasta henkilöstä;
- 4) päätös alkolukon mallin hyväksymisestä;
- 5) selvitys alkolukon käyttötarkoituksesta;
- 6) selvitys 7 §:n 2 momentissa tarkoitettusta alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittavasta teknisestä laitteistosta ja ohjelmistosta.

Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Jos 1 momentissa ilmoitettavissa asioissa tai päätöksen sisällössä tapahtuu toiminnan aikana muutos, siitä on välittömästi ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja ilmoitustavasta.

7 §

*Voimassa oleva laki**Alkolukon asentaminen, käyttäminen ajossa, huolto ja kalibrointi*

Ajoneuvon liikenneturvallisuuden ja alkolukon toiminnan varmistamiseksi alkolukon asentamisessa, käyttämisessä ajossa, huollossa ja kalibroinnissa on toimittava huolellisesti ja noudatettava asianmukaisia menettelyjä.

Alkolukon voi asentaa ja huoltaa vain valtuutettu toiminnanharjoittaja. Toiminnanharjoittajalla on oltava käytettävissään alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan määrittelemä alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittava tekninen laitteisto ja ohjelmisto.

Alkolukko on asennettava ajoneuvoon ja sitä on käytettävä ajossa niin, että se on ajon aikana toimintakykyinen. Alkolukkoon ei saa asentaa eikä liittää laitteita, esineitä eikä ohjelmia, joita *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja valmistaja tai valtuutettu edustaja eivät ole hyväksyneet.

Alkolukko on kalibroitava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymässä määräajassa.

Toiminnanharjoittajan on annettava alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista todistus, josta käy ilmi asennetun alkolukon asennuspäivä ja -paikka, merkki, malli ja valmistusnumero sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja alkolukon seuraavan kalibroinnin päivämäärä. Sekä asennus- että kalibrointitodistus on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää luetteloa alkolukkojen myyntipaikoista ja toiminnanharjoittajista internet-tietoverkossaan.

9 §

Käynnistyksen estäminen ja käytön valvonta ajon aikana

Alkolukko on säädettävä siten, että se vaatii ajoneuvon käynnistämisen yhteydessä puhallusta ja estää ajoneuvon käynnistymisen ilman puhallusta sekä puhallettaessa, jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholipitoisuus on vähintään 0,10 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa.

Alkolukon on ajon aikana satunnaisin mää-

*Ehdotus**Alkolukon asentaminen, käyttäminen ajossa, huolto ja kalibrointi*

Ajoneuvon liikenneturvallisuuden ja alkolukon toiminnan varmistamiseksi alkolukon asentamisessa, käyttämisessä ajossa, huollossa ja kalibroinnissa on toimittava huolellisesti ja noudatettava asianmukaisia menettelyjä.

Alkolukon voi asentaa ja huoltaa vain valtuutettu toiminnanharjoittaja. Toiminnanharjoittajalla on oltava käytettävissään alkolukon valmistajan tai valtuutetun edustajan määrittelemä alkolukon asennuksessa ja huollossa tarvittava tekninen laitteisto ja ohjelmisto.

Alkolukko on asennettava ajoneuvoon ja sitä on käytettävä ajossa niin, että se on ajon aikana toimintakykyinen. Alkolukkoon ei saa asentaa eikä liittää laitteita, esineitä eikä ohjelmia, joita *Liikenne- ja viestintävirasto* ja valmistaja tai valtuutettu edustaja eivät ole hyväksyneet.

Alkolukko on kalibroitava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymässä määräajassa.

Toiminnanharjoittajan on annettava alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista todistus, josta käy ilmi asennetun alkolukon asennuspäivä ja -paikka, merkki, malli ja valmistusnumero sekä ajoneuvon rekisteritunnus ja alkolukon seuraavan kalibroinnin päivämäärä. Sekä asennus- että kalibrointitodistus on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa alkolukkojen myyntipaikoista ja toiminnanharjoittajista internet-tietoverkossaan.

9 §

Käynnistyksen estäminen ja käytön valvonta ajon aikana

Alkolukko on säädettävä siten, että se vaatii ajoneuvon käynnistämisen yhteydessä puhallusta ja estää ajoneuvon käynnistymisen ilman puhallusta sekä puhallettaessa, jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholipitoisuus on vähintään 0,10 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa.

Alkolukon on ajon aikana satunnaisin mää-

Voimassa oleva laki

räajoin vaadittava puhallusta, jos alkolukkoa käyttää henkilö, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

Jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholi- pitoisuus ei alita 1 momentissa säädettyä rajaa tai hän laiminlyö puhalluksen ajon aikana, alkolukon on lukkiuduttava siten, että se estää ajoneuvon käynnistämisen tai liikkumisen.

Alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden on oltava vähintään 1,0 litraa. Jos kuljettajan terveydentila vaikeuttaa hyväksyttävän puhalluksen suorittamista, poliisi voi lääkärintodistuksen perusteella antaa luvan laskea vaadittava ilmamäärä alemmaksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä alkolukon teknisestä toiminnasta ajon aikana ja hylätyn puhalluksen jälkeen sekä alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden määrästä.

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Virastolla on valvontatehtävässä oikeus:

1) päästä valvonnan edellyttämässä laajuudessa valmistajan, valtuutetun edustajan ja toiminnanharjoittajan toimitiloihin, muihin tiloihin ja valvonnan kohteen omistamiin tai hallinnassa oleviin tiloihin lukuun ottamatta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja;

2) valvoa 1 kohdassa tarkoitetuissa toimitiloissa henkilöstön toimintaa;

3) saada salassapitosäännösten estämättä nähtäväkseen valvontatehtävän kannalta välttämättömät asiakirjat;

4) päästä tarkastamaan valmistajan, sen edustajan tai toiminnanharjoittajan hallussa olevia valvontatehtävän kannalta välttämättömiä tietoja.

Virasto voi käyttää valvonnassa asiantuntijan apua, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista. Asiantuntijan on oltava perehtynyt alkolukkotoimintaan ja sitä koskeviin vaati-

Ehdotus

räajoin vaadittava puhallusta, jos alkolukkoa käyttää henkilö, jolle on määrätty alkolukolla valvottu ajo-oikeus.

Jos kuljettajan uloshengitysilman alkoholi- pitoisuus ei alita 1 momentissa säädettyä rajaa tai hän laiminlyö puhalluksen ajon aikana, alkolukon on lukkiuduttava siten, että se estää ajoneuvon käynnistämisen tai liikkumisen.

Alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden on oltava vähintään 1,0 litraa. Jos kuljettajan terveydentila vaikeuttaa hyväksyttävän puhalluksen suorittamista, poliisi voi lääkärintodistuksen perusteella antaa luvan laskea vaadittava ilmamäärä alemmaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä alkolukon teknisestä toiminnasta ajon aikana ja hylätyn puhalluksen jälkeen sekä alkolukon hyväksymän puhalluksen tilavuuden määrästä.

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Virastolla on valvontatehtävässä oikeus:

1) päästä valvonnan edellyttämässä laajuudessa valmistajan, valtuutetun edustajan ja toiminnanharjoittajan toimitiloihin, muihin tiloihin ja valvonnan kohteen omistamiin tai hallinnassa oleviin tiloihin lukuun ottamatta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja;

2) valvoa 1 kohdassa tarkoitetuissa toimitiloissa henkilöstön toimintaa;

3) saada salassapitosäännösten estämättä nähtäväkseen valvontatehtävän kannalta välttämättömät asiakirjat;

4) päästä tarkastamaan valmistajan, sen edustajan tai toiminnanharjoittajan hallussa olevia valvontatehtävän kannalta välttämättömiä tietoja.

Virasto voi käyttää valvonnassa asiantuntijan apua, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista. Asiantuntijan on oltava perehtynyt alkolukkotoimintaan ja sitä koskeviin vaati-

Voimassa oleva laki

muksiin. Asiantuntijaan sovelletaan rikosioikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenteen turvallisuusviraston on valvontatehtävää hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

13 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai toiminnanharjoittajan korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, asettaa niille velvoitteita taikka kieltää toimenpiteen, jos asianomainen toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Virasto voi asettaa tehoteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan. Niistä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valmistaja tai valtuutettu edustaja ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä velvoitteita, *Liikenteen turvallisuusviraston* on viipymättä 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan tai saatuaan asiasta muutoin tiedon varattava valmistajalle tai valtuutetulle edustajalle tilaisuus esittää selvitys puutteellisuudesta ja toimenpiteistä, joilla vaatimusten täyttäminen aiotaan hoitaa. Jollei valmistaja tai valtuutettu edustaja täytä vaatimuksia kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhempi, virasto voi kieltää häntä aloittamasta tai jatkamasta toimintaansa toistaiseksi tai määräajaksi, jos puutteellisuutta on pidettävä toiminnan turvallisuuden kannalta olennaisena. Jos puutteellisuus on vähäinen, virasto voi asettaa puutteellisuuden korjaamiseksi uuden määräajan, joka ei saa olla kahta viikkoa lyhempi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 1 momentissa mainittujen pakkokeinojen sijasta antaa valmistajalle, valtuutetulle edustajalle tai toiminnanharjoittajalle kirjallisen huomautuksen, jos pakkokeinon käyttäminen olisi

Ehdotus

muksiin. Asiantuntijaan sovelletaan rikosioikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on valvontatehtävää hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

13 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä valmistajan, valtuutetun edustajan tai toiminnanharjoittajan korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, asettaa niille velvoitteita taikka kieltää toimenpiteen, jos asianomainen toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Virasto voi asettaa tehoteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan. Niistä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valmistaja tai valtuutettu edustaja ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä velvoitteita, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan tai saatuaan asiasta muutoin tiedon varattava valmistajalle tai valtuutetulle edustajalle tilaisuus esittää selvitys puutteellisuudesta ja toimenpiteistä, joilla vaatimusten täyttäminen aiotaan hoitaa. Jollei valmistaja tai valtuutettu edustaja täytä vaatimuksia kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhempi, virasto voi kieltää häntä aloittamasta tai jatkamasta toimintaansa toistaiseksi tai määräajaksi, jos puutteellisuutta on pidettävä toiminnan turvallisuuden kannalta olennaisena. Jos puutteellisuus on vähäinen, virasto voi asettaa puutteellisuuden korjaamiseksi uuden määräajan, joka ei saa olla kahta viikkoa lyhempi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa mainittujen pakkokeinojen sijasta antaa valmistajalle, valtuutetulle edustajalle tai toiminnanharjoittajalle kirjallisen huomautuksen, jos pakkokeinon käyttäminen olisi

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

kohtuutonta.

15 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Ehdotus

kohtuutonta.

15 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

11.

Laki**aluevalvontalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluevalvontalain (755/2000) 23, 24 c, 30 b ja 34 a §, sellaisina kuin niistä ovat 23 § laissa 195/2015 sekä 24 c, 30 b ja 34 a § laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Aluevalvontaviranomaiset

Aluevalvontaviranomaisia ovat sotilas-, rajavartio-, poliisi- ja tulliviranomaiset sekä niiden aluevalvontaan määrätyt virkamiehet.

Liikennevirasto ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* toimivat aluevalvontaviranomaisina toimialoillaan.

Puolustusministeriö johtaa ja sovittaa yhteen aluevalvontaviranomaisten toimintaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, jollei puolustusvoimien ylipäällikön toimivallasta muuta johdu.

24 c §

Valtion ilma-alueen ja merialueella tapahtuvan aluevalvontatehtävän turvaaminen

Ilmaliikennepalvelujen tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä ilmatilan esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtioneilma-aluekselle.

Siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisesta säädetään ilmailulain 107 §:ssä.

Liikenneviraston on alusliikennepalvelujen tarjoajan avustamana turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä merialueen esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtioneilma-aluekselle.

Ehdotus

23 §

Aluevalvontaviranomaiset

Aluevalvontaviranomaisia ovat sotilas-, rajavartio-, poliisi- ja tulliviranomaiset sekä niiden aluevalvontaan määrätyt virkamiehet.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii aluevalvontaviranomaisena toimialallaan.

Puolustusministeriö johtaa ja sovittaa yhteen aluevalvontaviranomaisten toimintaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, jollei puolustusvoimien ylipäällikön toimivallasta muuta johdu.

24 c §

Valtion ilma-alueen ja merialueella tapahtuvan aluevalvontatehtävän turvaaminen

Ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä ilmatilan esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtioneilma-aluekselle.

Siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisesta säädetään ilmailulain 107 §:ssä.

Liikenne- ja viestintäviraston on alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana turvattava aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä merialueen esteetön käyttö aluevalvontatehtävää suorittavalle valtioneilma-aluekselle.

Voimassa oleva laki

30 b §

Tiedon tuottaminen, vaaratilanteiden ennaltaehkäiseminen ja alusliikenteen turvaaminen

Liikenneviraston ja alusliikennepalvelujen tarjoajan tulee tuottaa tieto Suomen aluevesillä olevasta ja sinne tulossa olevasta alusliikenteestä, ennaltaehkäistä vaaratilanteita sekä turvata alusliikenteen sujuminen normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

34 a §

Voimakeinojen käytön turvaaminen ilmatilassa

Sen lisäksi, mitä ilmailulaissa säädetään ilmatilan käytöstä, ilmaliikennepalvelujen tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on rajoitettava ilmatilan käyttöä aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava ilmatilan esteetön käyttö valtionilma-aluksille.

Liikenneviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan on alusliikennettä ohjaamalla rajoitettava merialueen käyttöä aluevalvontaviranomaisen päätöksen mukaisesti tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava merialueen esteetön käyttö valtionaluksille.

Ehdotus

30 b §

Tiedon tuottaminen, vaaratilanteiden ennaltaehkäiseminen ja alusliikenteen turvaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan tulee tuottaa tieto Suomen aluevesillä olevasta ja sinne tulossa olevasta alusliikenteestä, ennaltaehkäistä vaaratilanteita sekä turvata alusliikenteen sujuminen normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

34 a §

Voimakeinojen käytön turvaaminen ilmatilassa ja merialueella

Sen lisäksi, mitä ilmailulaissa säädetään ilmatilan käytöstä, ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja ilmatilan hallintayksikön on rajoitettava ilmatilan käyttöä aluevalvontaviranomaisen pyynnöstä tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava ilmatilan esteetön käyttö valtionilma-aluksille.

Liikenne- ja viestintäviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan on alusliikennettä ohjaamalla rajoitettava merialueen käyttöä aluevalvontaviranomaisen päätöksen mukaisesti tämän lain 31–33 §:ssä säädettyjen voimakeinojen käytön turvaamiseksi ja 34 §:ssä säädetyn vihamielisen toiminnan torjumiseksi sekä tässä tarkoituksessa varattava merialueen esteetön käyttö valtionaluksille.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

12.

Laki**alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 4–10, 10 a, 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 4–10, 10 a ja 11 § laissa 1308/2009 sekä 12 § laissa 985/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Jääluokkamääräykset ja vastaavuusluettelo**Jääluokkamääräykset ja vastaavuusluettelo*

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset eri jääluokkiin kuuluvien alusten rakenteelle, koneteholle ja muille jäissäkulkuominaisuuksille asetettavista vaatimuksista ja menetelmistä, joilla jääluokka määritellään, sekä eri jääluokkien välisistä eroista.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa luettelon siitä, mitä suomalaisia jääluokkia hyväksytyjen luokituslaitosten antamat luokitusmerkinnät vastaavat, ja antaa asiaa koskevat tarkemmat määräykset.

5 §

Jääluokan hyväksyminen vaihtoehtoisella menetelmällä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä aluksen jääluokan määrittämisen muulla kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos alus on siten rakennettu, että sen jäissäkulukyky vastaa samaan jääluokkaan kuuluvan aluksen jäissäkulkukykyä.

6 §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Turkin ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntöjen hyväksyminen

Alus, joka on hyväksytty toisen Euroopan unionin jäsenvaltion, Turkin tai Euroopan ta-

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset eri jääluokkiin kuuluvien alusten rakenteelle, koneteholle ja muille jäissäkulkuominaisuuksille asetettavista vaatimuksista ja menetelmistä, joilla jääluokka määritellään, sekä eri jääluokkien välisistä eroista.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa luettelon siitä, mitä suomalaisia jääluokkia hyväksytyjen luokituslaitosten antamat luokitusmerkinnät vastaavat, ja antaa asiaa koskevat tarkemmat määräykset.

5 §

Jääluokan hyväksyminen vaihtoehtoisella menetelmällä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä aluksen jääluokan määrittämisen muulla kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos alus on siten rakennettu, että sen jäissäkulukyky vastaa samaan jääluokkaan kuuluvan aluksen jäissäkulkukykyä.

6 §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Turkin ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntöjen hyväksyminen

Alus, joka on hyväksytty toisen Euroopan unionin jäsenvaltion, Turkin tai Euroopan ta-

Voimassa oleva laki

lousaluetta koskevan sopimuksen osapuolena olevan Euroopan vapaakauppaliittoon kuuluvan valtion jääluokkavaatimusten mukaan, rinnastetaan alukseen, joka täyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* 4 §:n 1 momentin nojalla antamat jääluokkamääräykset, sillä edellytyksellä, että alus on yhtä turvallinen kuin suomalaiset jääluokkamääräykset täyttävä alus.

7 §

Jääluokan määräytyminen ja vahvistaminen

Aluksen jääluokka määräytyy hyväksytyyn luokituslaitoksen alukselle antaman luokitusmerkinnän ja *Liikenteen turvallisuusviraston* 4 §:n 2 momentin nojalla vahvistaman vastaavuusluettelon perusteella. Virasto tekee laivanisännän ilmoituksesta merkinnän aluksen jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluetteloon.

Jos aluksella ei ole hyväksytyyn luokituslaitoksen antamaa luokitusmerkintää, *Liikenteen turvallisuusvirasto* vahvistaa laivanisännän hakemuksesta aluksen jääluokan 4 §:n 1 momentissa tai 5 §:ssä tarkoitetulla menetelmällä taikka 6 §:ssä tarkoitetun valtion jääluokkamääräysten mukaisesti. Laivanisännän on annettava virastolle jääluokan vahvistamista varten tarvittavat tiedot ja selvitykset. Virasto antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä tietoja ja selvityksiä tarvitaan. Virasto tekee merkinnän jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluetteloon.

Merkintä jääluokkaluettelossa on voimassa niin kauan kuin aluksen luokitusmerkintä tai jääluokan vahvistamisen perusteena olevat seikat eivät muutu. Jos aluksen luokitusmerkintä tai aluksen jääluokan vahvistamisen perusteena oleva seikka muuttuu, laivanisännän on ilmoitettava siitä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, joka tekee merkinnän aluksen uudesta jääluokasta jääluokkaluetteloon tai vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden jääluokan 2 momentin nojalla ja tekee siitä merkinnän jääluokkaluetteloon.

Ehdotus

lousaluetta koskevan sopimuksen osapuolena olevan Euroopan vapaakauppaliittoon kuuluvan valtion jääluokkavaatimusten mukaan, rinnastetaan alukseen, joka täyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* 4 §:n 1 momentin nojalla antamat jääluokkamääräykset, sillä edellytyksellä, että alus on yhtä turvallinen kuin suomalaiset jääluokkamääräykset täyttävä alus.

7 §

Jääluokan määräytyminen ja vahvistaminen

Aluksen jääluokka määräytyy hyväksytyyn luokituslaitoksen alukselle antaman luokitusmerkinnän ja *Liikenne- ja viestintäviraston* 4 §:n 2 momentin nojalla vahvistaman vastaavuusluettelon perusteella. Virasto tekee laivanisännän ilmoituksesta merkinnän aluksen jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluetteloon.

Jos aluksella ei ole hyväksytyyn luokituslaitoksen antamaa luokitusmerkintää, *Liikenne- ja viestintävirasto* vahvistaa laivanisännän hakemuksesta aluksen jääluokan 4 §:n 1 momentissa tai 5 §:ssä tarkoitetulla menetelmällä taikka 6 §:ssä tarkoitetun valtion jääluokkamääräysten mukaisesti. Laivanisännän on annettava virastolle jääluokan vahvistamista varten tarvittavat tiedot ja selvitykset. Virasto antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä tietoja ja selvityksiä tarvitaan. Virasto tekee merkinnän jääluokasta ylläpitämäänsä jääluokkaluetteloon.

Merkintä jääluokkaluettelossa on voimassa niin kauan kuin aluksen luokitusmerkintä tai jääluokan vahvistamisen perusteena olevat seikat eivät muutu. Jos aluksen luokitusmerkintä tai aluksen jääluokan vahvistamisen perusteena oleva seikka muuttuu, laivanisännän on ilmoitettava siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, joka tekee merkinnän aluksen uudesta jääluokasta jääluokkaluetteloon tai vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden jääluokan 2 momentin nojalla ja tekee siitä merkinnän jääluokkaluetteloon.

Voimassa oleva laki

8 §

*Jääluokan poikkeaminen jääluokkamääräyk-
sistä*

Jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen jääluokka tai jäissäkulkumuinaisuudet olennaisesti poikkeavat siitä, mitä 4 §:ssä tarkoitettut määräykset edellyttävät, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi aluksen jääluokan määrittämiseksi pyytää lisätietoja ja selvityksiä tai suorittaa aluksella tarkastuksen sekä saatujen tietojen ja selvitysten tai tarkastuksen tulosten perusteella määrittää aluksen jääluokan. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu kotirauhan suojaamiin tiloihin.

Laivanisännän on viipymättä toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja selvitykset.

9 §

*Jääluokan peruuttaminen ja uuden jääluokan
vahvistaminen*

Jos alus on vaurioitunut tai sen rakenteellinen kunto on muutoin huonontunut, *Liikenteen turvallisuusviraston* on tarvittaessa peruutettava alukselle annettu jääluokka ja vahvistettava alukselle uusi, sen jäissäkulkukykyä ja rakenteellista kuntoa vastaava alempi jääluokka.

Laivanisännän on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* jäävauriosta tai muusta aluksen kuntoa heikentävästä vauriosta.

10 §

Jäänmurtaja-avustuksen antaminen

Liikennevirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta Suomen vesialueella jääolosuhteiden niin vaatiessa. Avustusta annetaan *Liikenneviraston* nimeämiin talvisatamiin ja *Liikenneviraston* erikseen määrittelemiin muihin kohteisiin. Satama-alueilla avustuksesta vastaa asianomainen satama.

Liikennevirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta myös Suomen vesialueen ulkopuolella, jos avustus suomalais-

Ehdotus

8 §

*Jääluokan poikkeaminen jääluokkamääräyk-
sistä*

Jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen jääluokka tai jäissäkulkumuinaisuudet olennaisesti poikkeavat siitä, mitä 4 §:ssä tarkoitettut määräykset edellyttävät, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi aluksen jääluokan määrittämiseksi pyytää lisätietoja ja selvityksiä tai suorittaa aluksella tarkastuksen sekä saatujen tietojen ja selvitysten tai tarkastuksen tulosten perusteella määrittää aluksen jääluokan. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu kotirauhan suojaamiin tiloihin.

Laivanisännän on viipymättä toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja selvitykset.

9 §

*Jääluokan peruuttaminen ja uuden jääluokan
vahvistaminen*

Jos alus on vaurioitunut tai sen rakenteellinen kunto on muutoin huonontunut, *Liikenne- ja viestintäviraston* on tarvittaessa peruutettava alukselle annettu jääluokka ja vahvistettava alukselle uusi, sen jäissäkulkukykyä ja rakenteellista kuntoa vastaava alempi jääluokka.

Laivanisännän on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastoon* jäävauriosta tai muusta aluksen kuntoa heikentävästä vauriosta.

10 §

Jäänmurtaja-avustuksen antaminen

Väylävirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta Suomen vesialueella jääolosuhteiden niin vaatiessa. Avustusta annetaan *Väyläviraston* nimeämiin talvisatamiin ja *Väyläviraston* erikseen määrittelemiin muihin kohteisiin. Satama-alueilla avustuksesta vastaa asianomainen satama.

Väylävirasto huolehtii jäänmurtaja-avustuksen saatavuudesta myös Suomen vesialueen ulkopuolella, jos avustus suomalais-

Voimassa oleva laki

siin satamiin tai satamista on tarpeen Suomen ulkomaankaupan turvaamiseksi taikka perustuu toisen valtion kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen.

Liikennevirasto voi turvallisuussyistä tai liikenteen painopistealueista johtuen rajoittaa jäänmurtaja-avustuksen antamista alue- ja satamakohtaisesti. *Liikennevirasto* päättää avustusrajoituksista sää- ja jääolosuhteiden, aluksen jääluokan sekä kantavuuden perusteella. *Liikennevirasto* voi ottaa huomioon myös aluksen konetehon ja aluksen kuljettaman lastimäärän, jos erityisen vaikeat jääolosuhteet sitä edellyttävät.

Liikennevirasto voi hakemuksesta myöntää yksittäistapauksessa alukselle oikeuden jäänmurtaja-avustukseen satamaan tai alueelle, jonne avustamista on 3 momentin mukaisesti rajoitettu, jos:

- 1) jääolosuhteet ovat tilapäisesti helpottuneet;
- 2) kyseessä on erikoiskuljetus, kiireellinen energianhuolto tai tehtaan tuotannon pysähtymisen uhka;
- 3) alus olisi muutoin oikeutettu avustukseen, mutta sen kantavuus jää enintään viisi prosenttia alle vaaditun kantavuuden; taikka
- 4) aluksen matka on jo alkanut avustusrajoitusten noston antopäivänä eikä aluksen tulo myöhästy oleellisesti ajankohdasta, jolloin edelliset avustusrajoitukset olivat voimassa.

10 a §

Jäänmurtopalvelut

Liikenneviraston tehtävänä on tilata kokoaan alueella tarvittavat jäänmurtopalvelut. Hankintamenettelyssä sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016).

Liikennevirasto voi velvoittaa merkittävässä markkina-asemassa olevan jäänmurtopalvelujen tarjoajan tarjoamaan jäänmurtopalveluja tilanteessa, jossa palveluja ei voida järjestää hankintamenettelyn perusteella.

Palveluntarjoajan tarjotessa 2 momentissa tarkoitettuja jäänmurtopalveluja, palveluista suoritettavan korvauksen määrittelyssä noudatetaan Euroopan yhteisön perustamissopi-

Ehdotus

siin satamiin tai satamista on tarpeen Suomen ulkomaankaupan turvaamiseksi taikka perustuu toisen valtion kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen.

Väylävirasto voi turvallisuussyistä tai liikenteen painopistealueista johtuen rajoittaa jäänmurtaja-avustuksen antamista alue- ja satamakohtaisesti. *Väylävirasto* päättää avustusrajoituksista sää- ja jääolosuhteiden, aluksen jääluokan sekä kantavuuden perusteella. *Väylävirasto* voi ottaa huomioon myös aluksen konetehon ja aluksen kuljettaman lastimäärän, jos erityisen vaikeat jääolosuhteet sitä edellyttävät.

Väylävirasto voi hakemuksesta myöntää yksittäistapauksessa alukselle oikeuden jäänmurtaja-avustukseen satamaan tai alueelle, jonne avustamista on 3 momentin mukaisesti rajoitettu, jos:

- 1) jääolosuhteet ovat tilapäisesti helpottuneet;
- 2) kyseessä on erikoiskuljetus, kiireellinen energianhuolto tai tehtaan tuotannon pysähtymisen uhka;
- 3) alus olisi muutoin oikeutettu avustukseen, mutta sen kantavuus jää enintään viisi prosenttia alle vaaditun kantavuuden; taikka
- 4) aluksen matka on jo alkanut avustusrajoitusten noston antopäivänä eikä aluksen tulo myöhästy oleellisesti ajankohdasta, jolloin edelliset avustusrajoitukset olivat voimassa.

10 a §

Jäänmurtopalvelut

Väyläviraston tehtävänä on tilata kokoaan alueella tarvittavat jäänmurtopalvelut. Hankintamenettelyssä sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016).

Väylävirasto voi velvoittaa merkittävässä markkina-asemassa olevan jäänmurtopalvelujen tarjoajan tarjoamaan jäänmurtopalveluja tilanteessa, jossa palveluja ei voida järjestää hankintamenettelyn perusteella.

Palveluntarjoajan tarjotessa 2 momentissa tarkoitettuja jäänmurtopalveluja, palveluista suoritettavan korvauksen määrittelyssä noudatetaan Euroopan yhteisön perustamissopi-

Voimassa oleva laki

muksen mukaisia, yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin sovellettavia periaatteita.

11 §

Päätösten maksullisuus

Liikenteen turvallisuusviraston aluksen jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja *Liikenneviraston* 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu poikkeusta koskevasta päätöksestä peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

12 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston ja *Liikenneviraston* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja *Liikenneviraston* 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Ehdotus

muksen mukaisia, yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin sovellettavia periaatteita.

11 §

Päätösten maksullisuus

Liikenne- ja viestintäviraston aluksen jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja *Väyläviraston* 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu poikkeusta koskevasta päätöksestä peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

12 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston ja *Väyläviraston* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja *Väyläviraston* 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

13.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2, 6–24, 27–34, 36–68, 70, 71, 73–77, 79–84, 92 ja 93 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 910/2011, 897/2014, 474/2016, 483/2017 ja 629/2017, 21 § osaksi laissa 910/2011, 33, 58, 59, 61, 83 ja 93 § laissa 879/2014, 36, 39, 41 ja 42 § laissa 910/2011, 37 ja 53 § osaksi laissa 474/2016, 38 ja 65 § osaksi laissa 879/2014, 57 § laissa 879/2014 ja 629/2017, 70 § laissa (/), sekä 77 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustajalusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussään-

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustajalusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussään-

Voimassa oleva laki

nöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusaluksen turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

8) *erikoisaluslainsäädännöllä* erikoisaluksen turvallisuussäädöksiä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

Ehdotus

nöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

7) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

8) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusaluksen turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *erikoisaluslainsäädännöllä* erikoisaluksen turvallisuussäädöksiä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

10) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

12) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

13) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

Voimassa oleva laki

13) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

13 a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätystä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaaajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I

Ehdotus

14) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

15) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätystä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

16) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

17) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

18) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

19) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaaajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

20) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

21) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

22) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I

Voimassa oleva laki

olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS - yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltynä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaiseen työhön käytettävää proomua;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

25) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivu- korkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan

Ehdotus

olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

23) *suurnopeusaluksella* SOLAS - yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

24) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltynä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

25) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaiseen työhön käytettävää proomua;

26) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

27) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

28) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

29) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivu- korkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan

Voimassa oleva laki

suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastivii-vayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lasti-viivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan län-nempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

Ehdotus

suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

30) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

31) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

32) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastivii-vayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

33) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lasti-viivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

34) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

35) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

36) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan län-nempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

Voimassa oleva laki

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

36) *kotimaanliikenteellä liikennettä* kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alusten luokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienem-

Ehdotus

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

37) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

38) *kotimaanliikenteellä liikennettä* kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

39) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

40) *matkustaja-alustenluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienem-

Voimassa oleva laki

pi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäässä;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden

Ehdotus

pi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

41) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

42) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäässä;

43) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

44) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta, jonka kanssa *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

45) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden

Voimassa oleva laki

kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

6 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä sopimuksessa sille asetetut rakenteita ja varusteita sekä niiden järjestelyjä koskevat vaatimukset. Alusta käytettäessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksessa asetettuja toiminnallisia vaatimuksia alusturvallisuuden varmistamiseksi.

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä SOLAS-yleissopimukseen liittyvien säännösten velvoittavat määräykset, jotka koskevat alusten rakenteita, varusteita ja niiden järjestelyjä.

Sen lisäksi, mitä SOLAS-yleissopimuksessa määrätään, sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyt luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automaattikalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten mukainen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä SOLAS-yleissopimuksessa asetetuista teknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista soveltaen ensisijaisesti IMO:n ohjeita ja suosituksia sekä hyväksyä SOLAS-yleissopimuksen mukaisia turvallisuusrakenteita, turvallisuusjärjestelmiä ja turvallisuusvarusteita.

7 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvä-

Ehdotus

kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

6 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä sopimuksessa sille asetetut rakenteita ja varusteita sekä niiden järjestelyjä koskevat vaatimukset. Alusta käytettäessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksessa asetettuja toiminnallisia vaatimuksia alusturvallisuuden varmistamiseksi.

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä SOLAS-yleissopimukseen liittyvien säännösten velvoittavat määräykset, jotka koskevat alusten rakenteita, varusteita ja niiden järjestelyjä.

Sen lisäksi, mitä SOLAS-yleissopimuksessa määrätään, sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyt luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automaattikalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien *Liikenne- ja viestintäviraston* määräysten mukainen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä SOLAS-yleissopimuksessa asetetuista teknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista soveltaen ensisijaisesti IMO:n ohjeita ja suosituksia sekä hyväksyä SOLAS-yleissopimuksen mukaisia turvallisuusrakenteita, turvallisuusjärjestelmiä ja turvallisuusvarusteita.

7 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvä-

Voimassa oleva laki

lisessä liikenteessä mutta joka poikkeuksellisesti joutuu tekemään kansainvälisen matkan, SOLAS-yleissopimuksen määräyksistä, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin sellaiselle alukselle, jonka rakenteessa on uudenlaisia osia, vapautuksen aluksen turvalliseen navigointiin liittyvistä laitevaatimuksista, jos niiden soveltaminen vakavasti vaikeuttaisi tällaisten osien kehittämistä ja niiden asentamista käyttöön kansainvälisessä liikenteessä oleviin aluksiin.

8 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia muun kuin SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin SOLAS-yleissopimuksessa vaadittu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin, että alukseen liittyvä laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely voidaan yksittäistapauksessa korvata muulla kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätyllä tavalla.

9 §

Vapautukset teknisistä turvallisuusvaatimuksista

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa yksittäisen aluksen tai alusluokan SOLAS-yleissopimuksessa määrätyissä tapauksissa aluksen tai alusluokan rakenteille, varusteille tai niiden järjestelyille asetetuista vaatimuk-

Ehdotus

lisessä liikenteessä mutta joka poikkeuksellisesti joutuu tekemään kansainvälisen matkan, SOLAS-yleissopimuksen määräyksistä, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin sellaiselle alukselle, jonka rakenteessa on uudenlaisia osia, vapautuksen aluksen turvalliseen navigointiin liittyvistä laitevaatimuksista, jos niiden soveltaminen vakavasti vaikeuttaisi tällaisten osien kehittämistä ja niiden asentamista käyttöön kansainvälisessä liikenteessä oleviin aluksiin.

8 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia muun kuin SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin SOLAS-yleissopimuksessa vaadittu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin, että alukseen liittyvä laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely voidaan yksittäistapauksessa korvata muulla kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätyllä tavalla.

9 §

Vapautukset teknisistä turvallisuusvaatimuksista

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa yksittäisen aluksen tai alusluokan SOLAS-yleissopimuksessa määrätyissä tapauksissa aluksen tai alusluokan rakenteille, varusteille tai niiden järjestelyille asetetuista vaatimuk-

Voimassa oleva laki

sista SOLAS-yleissopimuksessa määrätyillä edellytyksillä.

10 §

Aluksen turvallisuusjärjestelyjen vaihtoehtoinen toteuttamistapa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä, että yksittäisen aluksen turvallisuusjärjestelyt toteutetaan SOLAS-yleissopimuksen määräyksiin verrattuna vaihtoehtoisella tavalla, jos tällä tavoin saavutetaan ainakin vastaava turvallisuustaso kuin SOLAS-yleissopimuksen sääntöjä noudatettaessa saavutettaisiin.

11 §

Navigoinnin turvallisuusvaatimuksia koskevat poikkeukset, vapautukset ja samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti siitä, miltä osin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 150, ja sellaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500 ja, jotka liikennöivät yksinomaan Suomessa suojaisilla rannikkovesillä tai sisävesiliikenteessä, sovelletaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä 15–28. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset myös siitä, miltä osin SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä sovelletaan kotimaanliikenteen aluksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti yleisestä poikkeuksesta navigointilaitteistoja koskevista vaatimuksista aluksille, joilla ei ole mekaanista kuljetuskoneistoa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisen osittaisen tai ehdollisen vapautuksen navigoinnin turvallisuusvaatimuksista tai samanarvoisuuden, kun alusta käytetään matkalla, jolla aluksen suurin etäisyys rannikosta, matkan pituus ja luonne, tavallisten merenkulun vaarojen puuttuminen ja muut

Ehdotus

sista SOLAS-yleissopimuksessa määrätyillä edellytyksillä.

10 §

Aluksen turvallisuusjärjestelyjen vaihtoehtoinen toteuttamistapa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä, että yksittäisen aluksen turvallisuusjärjestelyt toteutetaan SOLAS-yleissopimuksen määräyksiin verrattuna vaihtoehtoisella tavalla, jos tällä tavoin saavutetaan ainakin vastaava turvallisuustaso kuin SOLAS-yleissopimuksen sääntöjä noudatettaessa saavutettaisiin.

11 §

Navigoinnin turvallisuusvaatimuksia koskevat poikkeukset, vapautukset ja samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti siitä, miltä osin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 150, ja sellaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500 ja, jotka liikennöivät yksinomaan Suomessa suojaisilla rannikkovesillä tai sisävesiliikenteessä, sovelletaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä 15–28. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset myös siitä, miltä osin SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä sovelletaan kotimaanliikenteen aluksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti yleisestä poikkeuksesta navigointilaitteistoja koskevista vaatimuksista aluksille, joilla ei ole mekaanista kuljetuskoneistoa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisen osittaisen tai ehdollisen vapautuksen navigoinnin turvallisuusvaatimuksista tai samanarvoisuuden, kun alusta käytetään matkalla, jolla aluksen suurin etäisyys rannikosta, matkan pituus ja luonne, tavallisten merenkulun vaarojen puuttuminen ja muut

Voimassa oleva laki

turvallisuuteen vaikuttavat seikat ovat sellaiset, että SOLAS-yleissopimuksen täysimääräinen soveltaminen on epämielekäästä tai tarpeetonta. *Liikenteen turvallisuusviraston* on tällöin otettava huomioon vapautusten ja samanarvoisuuksien mahdolliset vaikutukset muiden alusten turvallisuuteen.

12 §

Suurnopeusaluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusalukselle SOLAS-yleissopimuksessa tarkoitetun suurnopeusalusluseännöstitön mukainen liikennöintilupa.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa suurnopeusalusluseännöstitön mukaisen suurnopeusaluksen liikennöintiluvan säännöstitön mukaisilla perusteilla.

13 §

Ilmoitukset IMO:lle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle myöntämästään 7 §:n 2 momentin mukaisesta vapautuksesta, hyväksymästään 10 §:n mukaisesta vaihtoehtoisesta toteuttamistavasta sekä myöntämästään 11 §:n 3 momentin mukaisesta osittaisesta tai ehdollisesta vapautuksesta tai samanarvoisuudesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua samanarvoisuutta koskevista päätöksistä sekä toimitettava selostus tehdyistä tutkimuksista.

14 §

Matkustaja-alusten luokat

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset jaetaan A-, B-, C- ja D-luokkaan non-SOLAS-direktiivin mukaisesti sen merialueen perusteella, jolla ne liikennöivät.

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää tar-

Ehdotus

turvallisuuteen vaikuttavat seikat ovat sellaiset, että SOLAS-yleissopimuksen täysimääräinen soveltaminen on epämielekäästä tai tarpeetonta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tällöin otettava huomioon vapautusten ja samanarvoisuuksien mahdolliset vaikutukset muiden alusten turvallisuuteen.

12 §

Suurnopeusaluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusalukselle SOLAS-yleissopimuksessa tarkoitetun suurnopeusalusluseännöstitön mukainen liikennöintilupa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa suurnopeusalusluseännöstitön mukaisen suurnopeusaluksen liikennöintiluvan säännöstitön mukaisilla perusteilla.

13 §

Ilmoitukset IMO:lle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle myöntämästään 7 §:n 2 momentin mukaisesta vapautuksesta, hyväksymästään 10 §:n mukaisesta vaihtoehtoisesta toteuttamistavasta sekä myöntämästään 11 §:n 3 momentin mukaisesta osittaisesta tai ehdollisesta vapautuksesta tai samanarvoisuudesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua samanarvoisuutta koskevista päätöksistä sekä toimitettava selostus tehdyistä tutkimuksista.

14 §

Matkustaja-alusten luokat

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset jaetaan A-, B-, C- ja D-luokkaan non-SOLAS-direktiivin mukaisesti sen merialueen perusteella, jolla ne liikennöivät.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tar-

Voimassa oleva laki

kemmin 1 momentissa tarkoitettujen merialueiden rajat.

Radioliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä sovellettaessa merialueet määritellään SOLAS-yleissopimuksen liitteen IV luvun määräysten mukaisesti.

15 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä kyseisessä matkustaja-alusluokassa sille asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Sen lisäksi, mitä non-SOLAS-direktiivissä säädetään, direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyin luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automatiikkalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten mukainen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset aluksen teknisestä turvallisuudesta.

16 §

Lisäturvallisuusvaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi tarkempia teknisiä määräyksiä non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten teknistä turvallisuutta koskevista seikoista, jos direktiivin mukaisia turvallisuusvaatimuksia on tarpeen parantaa ilmasto- ja sääolosuhteiden tai muiden erityisten paikallisten olosuhteiden vuoksi.

17 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä, joilla sallitaan non-SOLAS-

Ehdotus

kemmin 1 momentissa tarkoitettujen merialueiden rajat.

Radioliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä sovellettaessa merialueet määritellään SOLAS-yleissopimuksen liitteen IV luvun määräysten mukaisesti.

15 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä kyseisessä matkustaja-alusluokassa sille asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Sen lisäksi, mitä non-SOLAS-direktiivissä säädetään, direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyin luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automatiikkalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien *Liikenne- ja viestintäviraston* määräysten mukainen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset aluksen teknisestä turvallisuudesta.

16 §

Lisäturvallisuusvaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi tarkempia teknisiä määräyksiä non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten teknistä turvallisuutta koskevista seikoista, jos direktiivin mukaisia turvallisuusvaatimuksia on tarpeen parantaa ilmasto- ja sääolosuhteiden tai muiden erityisten paikallisten olosuhteiden vuoksi.

17 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä, joilla sallitaan non-SOLAS-

Voimassa oleva laki

direktiivin liitteen I sääntöjä vastaavien sääntöjen soveltaminen, jos vastaavat säännöt ovat vähintään yhtä tehokkaita kuin liitteen I säännöt.

18 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä, joilla vapautetaan non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset tietyistä direktiivin mukaisista erityisvaatimuksista, kun ne liikennöivät kotimaan matkoilla.

Liikenteen turvallisuusviraston on asetettava vapautukselle non-SOLAS-direktiivin mukaiset toiminnalliset vaatimukset, joilla varmistetaan, että aluksen turvallisuustaso ei heikkene.

19 §

Suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusmatkustaja-alukselle non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

20 §

Ilmoitukset komissiolle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava 16–18 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä välittömästi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

21 §

*Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuu-**Ehdotus*

direktiivin liitteen I sääntöjä vastaavien sääntöjen soveltaminen, jos vastaavat säännöt ovat vähintään yhtä tehokkaita kuin liitteen I säännöt.

18 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä, joilla vapautetaan non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset tietyistä direktiivin mukaisista erityisvaatimuksista, kun ne liikennöivät kotimaan matkoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava vapautukselle non-SOLAS-direktiivin mukaiset toiminnalliset vaatimukset, joilla varmistetaan, että aluksen turvallisuustaso ei heikkene.

19 §

Suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusmatkustaja-alukselle non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

20 §

Ilmoitukset komissiolle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava 16–18 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä välittömästi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuu-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*luva kalastusalus**luva kalastusalus*

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä ja muissa direktiiveissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Sen lisäksi, mitä kalastusalusdirektiivissä säädetään, kalastusaluksen rungon, pää- ja apukoneiston sekä sähkö- ja automatiikkalaitteistojen suunnittelun, rakentamisen ja huollon standardeina on käytettävä hyväksytyn laitoksen luokitusta varten määrittelemiä tai *Liikenteen turvallisuusviraston* antamia vastaavia määräyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusdirektiivin ja muiden direktiivien täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia kalastusalusdirektiivin vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä alusturvallisuutta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää kalastusalusdirektiivin mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin kalastusalusdirektiivissä muuten edellytetään.

22 §

Erikoisalus

Erikoisalussäännösten soveltamisalaan kuuluvan erikoisaluksen on täytettävä tässä säännöstössä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä erikoisaluksille asetettavista teknisistä vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen erikoisalussäännösten määräyksistä, jos kyse on yksittäisestä matkasta suojaisilla rannikkovesil-

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä ja muissa direktiiveissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Sen lisäksi, mitä kalastusalusdirektiivissä säädetään, kalastusaluksen rungon, pää- ja apukoneiston sekä sähkö- ja automatiikkalaitteistojen suunnittelun, rakentamisen ja huollon standardeina on käytettävä hyväksytyn laitoksen luokitusta varten määrittelemiä tai *Liikenne- ja viestintäviraston* antamia vastaavia määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalastusdirektiivin ja muiden direktiivien täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia kalastusalusdirektiivin vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä alusturvallisuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää kalastusalusdirektiivin mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin kalastusalusdirektiivissä muuten edellytetään.

22 §

Erikoisalus

Erikoisalussäännösten soveltamisalaan kuuluvan erikoisaluksen on täytettävä tässä säännöstössä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä erikoisaluksille asetettavista teknisistä vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen erikoisalussäännösten määräyksistä, jos kyse on yksittäisestä matkasta suojaisilla rannikkovesil-

Voimassa oleva laki

lä ja alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa erikoisalussäännösten määräyksistä aluksen, jota ei tavallisesti käytetä erikoisaluksena, mutta joka poikkeuksellisesti tekee matkan erikoisaluksena, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää erikoisalussäännösten mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin erikoisalussäännöstyössä muuten edellytetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset siitä, miten erikoisalussäännöstöä sovelletaan erikoisaluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500.

23 §

Muut alukset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa muille kuin 21 ja 22 §:ssä tarkoitetuille aluksille tarkempia teknisiä määräyksiä 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi ja alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi. Määräykset voivat koskea aluksen:

- 1) rakennetta ja varusteita;
- 2) vakavuutta;
- 3) pää- ja apukoneistoa, laitteita sekä järjestelmiä;
- 4) merenkulkulaitteita ja -varusteita;
- 5) kulkuvaloja sekä viestintä- ja merkinantolaitteita;
- 6) radiolaitteita;
- 7) paloturvallisuutta;
- 8) hengenpelastuslaitteita;
- 9) sähköasennuksia ja -laitteita;
- 10) muita vastaavia teknisiä seikkoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos alusturvallisuus ei olennaisesti

Ehdotus

lä ja alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa erikoisalussäännösten määräyksistä aluksen, jota ei tavallisesti käytetä erikoisaluksena, mutta joka poikkeuksellisesti tekee matkan erikoisaluksena, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää erikoisalussäännösten mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin erikoisalussäännöstyössä muuten edellytetään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, miten erikoisalussäännöstöä sovelletaan erikoisaluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500.

23 §

Muut alukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa muille kuin 21 ja 22 §:ssä tarkoitetuille aluksille tarkempia teknisiä määräyksiä 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi ja alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi. Määräykset voivat koskea aluksen:

- 1) rakennetta ja varusteita;
- 2) vakavuutta;
- 3) pää- ja apukoneistoa, laitteita sekä järjestelmiä;
- 4) merenkulkulaitteita ja -varusteita;
- 5) kulkuvaloja sekä viestintä- ja merkinantolaitteita;
- 6) radiolaitteita;
- 7) paloturvallisuutta;
- 8) hengenpelastuslaitteita;
- 9) sähköasennuksia ja -laitteita;
- 10) muita vastaavia teknisiä seikkoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos alusturvallisuus ei olennaisesti

Voimassa oleva laki

heikkene.

24 §

Ro-ro-aluksen keulaportin erityisvaatimus

Suomalaisen ro-ro-aluksen ja sellaisen ulkomaisen ro-ro-matkustaja-aluksen, joka harjoittaa säännöllistä liikennettä Suomen satamasta tai Suomen satamaan, autokannelle johtavan keula-ajorampin on oltava rakenteeltaan ja järjestelyiltään sellainen, ettei keulalaidoituspportin rikkoutuminen tai irtoaminen vaurioita sitä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä keula-ajorampin rakenteesta ja järjestelyistä.

27 §

Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus

Kansainvälisessä liikenteessä olevan aluksen on täytettävä lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen määräykset.

Aluksella on oltava kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja, Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja tai kansainvälinen lastiviivavapautuskirja siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

28 §

Kotimaanliikenteessä oleva alus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä asetetut lastiviivavaatimukset.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on oltava kotimaanliikenteen lastimerkki ja kansallinen lastiviivakirja osoittamassa se enimmäissy-

Ehdotus

heikkene.

24 §

Ro-ro-aluksen keulaportin erityisvaatimus

Suomalaisen ro-ro-aluksen ja sellaisen ulkomaisen ro-ro-matkustaja-aluksen, joka harjoittaa säännöllistä liikennettä Suomen satamasta tai Suomen satamaan, autokannelle johtavan keula-ajorampin on oltava rakenteeltaan ja järjestelyiltään sellainen, ettei keulalaidoituspportin rikkoutuminen tai irtoaminen vaurioita sitä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä keula-ajorampin rakenteesta ja järjestelyistä.

27 §

Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus

Kansainvälisessä liikenteessä olevan aluksen on täytettävä lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen määräykset.

Aluksella on oltava kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja, Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja tai kansainvälinen lastiviivavapautuskirja siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

28 §

Kotimaanliikenteessä oleva alus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä asetetut lastiviivavaatimukset.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on oltava kotimaanliikenteen lastimerkki ja kansallinen lastiviivakirja osoittamassa se enimmäissy-

Voimassa oleva laki

väys, johon alus saadaan lastata. Jos aluksella on kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja tai Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja, ei erillistä kotimaanliikenteen lastimerkkiä ja kansallista lastiviivakirjaa tarvita.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on yli 15 metriä, mutta alle 24 metriä, on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi tarvittaessa määrätä tässä momentissa tarkoitettulle alukselle kotimaanliikenteen lastimerkin ja antaa kansallisen lastiviivakirjan, jos se aluksen käyttötarkoitus ja liikennealue huomioon ottaen on tarpeen aluksen turvallisen käytön varmistamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen lastiviivasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa myös tarkemmat tekniset määräykset muiden kotimaanliikenteessä olevien alusten rakenteellisista vaatimuksista sekä varalaidasta ja sen laskemisesta. Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat tekniset määräykset kotimaanliikenteen lastimerkin ja lastimerkin ohella käytettävien viivojen mitoista, sijainnista ja merkitsemistä vasta.

29 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jossa on uudentyyppisiä ratkaisuja, lastiviivayleissopimuksen niistä määräyksistä, joiden soveltaminen saattaisi merkittävästi estää näiden uudentyyppisten ratkaisujen kehittämisen ja niiden ottamisen käyttöön kansainvälisillä matkoilla liikennöivissä aluksissa. Tällaisen aluksen on kuitenkin täytettävä ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat kokonaisturvallisuuden kannalta riittävät aluksen käyttötarkoitus huomioon ottaen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jota ei tavallisesti käytä-

Ehdotus

väys, johon alus saadaan lastata. Jos aluksella on kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja tai Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja, ei erillistä kotimaanliikenteen lastimerkkiä ja kansallista lastiviivakirjaa tarvita.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on yli 15 metriä, mutta alle 24 metriä, on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tarvittaessa määrätä tässä momentissa tarkoitettulle alukselle kotimaanliikenteen lastimerkin ja antaa kansallisen lastiviivakirjan, jos se aluksen käyttötarkoitus ja liikennealue huomioon ottaen on tarpeen aluksen turvallisen käytön varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen lastiviivasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa myös tarkemmat tekniset määräykset muiden kotimaanliikenteessä olevien alusten rakenteellisista vaatimuksista sekä varalaidasta ja sen laskemisesta. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat tekniset määräykset kotimaanliikenteen lastimerkin ja lastimerkin ohella käytettävien viivojen mitoista, sijainnista ja merkitsemistä vasta.

29 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jossa on uudentyyppisiä ratkaisuja, lastiviivayleissopimuksen niistä määräyksistä, joiden soveltaminen saattaisi merkittävästi estää näiden uudentyyppisten ratkaisujen kehittämisen ja niiden ottamisen käyttöön kansainvälisillä matkoilla liikennöivissä aluksissa. Tällaisen aluksen on kuitenkin täytettävä ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat kokonaisturvallisuuden kannalta riittävät aluksen käyttötarkoitus huomioon ottaen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jota ei tavallisesti käytä-

Voimassa oleva laki

tetä kansainvälisessä liikenteessä, mutta joka poikkeuksellisesti tekee kansainvälisen matkan, noudattamasta lastiviivayleissopimuksen määräyksiä, jos alus täyttää turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle 1 ja 2 momentin mukaisista vapautuksista.

30 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia muun kuin lastiviivayleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen suomalaisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin lastiviivayleissopimuksessa vaadittu.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle kansainvälisen liikenteen aluksia koskevista 1 momentin mukaisista päätöksistä sekä toimitettava sille selostus tehtyistä tutkimuksista.

31 §

Poikkeukset lastiviivamääräyksistä kotimaanliikenteessä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen kotimaanliikenteen lastiviivamääräyksistä muulle alukselle kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla matkustaja-alukselle, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

Ehdotus

tetä kansainvälisessä liikenteessä, mutta joka poikkeuksellisesti tekee kansainvälisen matkan, noudattamasta lastiviivayleissopimuksen määräyksiä, jos alus täyttää turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle 1 ja 2 momentin mukaisista vapautuksista.

30 §

Samanarvoisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia muun kuin lastiviivayleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen suomalaisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin lastiviivayleissopimuksessa vaadittu.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava IMO:lle kansainvälisen liikenteen aluksia koskevista 1 momentin mukaisista päätöksistä sekä toimitettava sille selostus tehtyistä tutkimuksista.

31 §

Poikkeukset lastiviivamääräyksistä kotimaanliikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen kotimaanliikenteen lastiviivamääräyksistä muulle alukselle kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla matkustaja-alukselle, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 §

Lastimerkin määräämisen hakeminen ja järjestäminen

Suomalaisen aluksen laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti lastimerkin sijoituksen määräämistä *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tai *Liikenteen turvallisuusviraston* valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja lastimerkin määräämisen järjestämisestä.

33 §

Lastimerkin määrääminen ja lastiviivakirja

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos määrää lastimerkin sijoituksen ja antaa lastiviivakirjan. Kotimaanliikenteessä lastimerkin sijoitus määrätään ja lastiviivakirja annetaan yhdelle tai useammalle kotimaanliikenteen liikennealueelle.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos voi määräämänsä lastimerkin sijoituksen perusteella antaa alukselle väliaikaisen lastiviivakirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita lastiviivakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta lastiviivakirjaa *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tai hyväksytyltä luokituslaitokselta.

34 §

Aluksen muuttaminen lastimerkin määräämisen jälkeen

Jos alukseen on lastimerkin määräämisen jälkeen tehty muutoksia, jotka voivat vaikuttaa aluksen varalaitaan, alusta ei saa käyttää ennen kuin laivanisäntä tai hänen edustajansa

32 §

Lastimerkin määräämisen hakeminen ja järjestäminen

Suomalaisen aluksen laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti lastimerkin sijoituksen määräämistä *Liikenne- ja viestintävirastolta* tai *Liikenne- ja viestintäviraston* valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja lastimerkin määräämisen järjestämisestä.

33 §

Lastimerkin määrääminen ja lastiviivakirja

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos määrää lastimerkin sijoituksen ja antaa lastiviivakirjan. Kotimaanliikenteessä lastimerkin sijoitus määrätään ja lastiviivakirja annetaan yhdelle tai useammalle kotimaanliikenteen liikennealueelle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos voi määräämänsä lastimerkin sijoituksen perusteella antaa alukselle väliaikaisen lastiviivakirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita lastiviivakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta lastiviivakirjaa *Liikenne- ja viestintävirastolta* tai hyväksytyltä luokituslaitokselta.

34 §

Aluksen muuttaminen lastimerkin määräämisen jälkeen

Jos alukseen on lastimerkin määräämisen jälkeen tehty muutoksia, jotka voivat vaikuttaa aluksen varalaitaan, alusta ei saa käyttää ennen kuin laivanisäntä tai hänen edustajansa

Voimassa oleva laki

on tehnyt muutoksesta ilmoituksen *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai sen valtuuttamalle hyväksytylle luokituslaitokselle ja alukselle on määrätty uusi varalaita.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. *Liikenteen turvallisuusviraston* valtuuttamalla luokituslaitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimittava yhteistyössä valtuuttamansa hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa luokituslaitoksen sääntöjen laatimisessa ja menettelytapojen käyttöönottamisessa sekä neuvoteltava sen kanssa yhdenmukaisen tulkinnan saavuttamiseksi kansainvälisistä sopimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen osaksi tai kokonaan myös sellaiselle nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole *Liikenteen turvallisuusviraston* palveluksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

37 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama katsastus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää SOLAS-yleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen tai painolastivesiyleissopimuksen sopimuspuolen viranomaista suorittamaan muun katsastuksen kuin peruskatsastuksen. Tällainen katsastus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitettun katsastuksen kanssa.

Ehdotus

on tehnyt muutoksesta ilmoituksen *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai sen valtuuttamalle hyväksytylle luokituslaitokselle ja kun alukselle on määrätty uusi varalaita.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. *Liikenne- ja viestintäviraston* valtuuttamalla luokituslaitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimittava yhteistyössä valtuuttamansa hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa luokituslaitoksen sääntöjen laatimisessa ja menettelytapojen käyttöönottamisessa sekä neuvoteltava sen kanssa yhdenmukaisen tulkinnan saavuttamiseksi kansainvälisistä sopimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen osaksi tai kokonaan myös sellaiselle nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole *Liikenne- ja viestintäviraston* palveluksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

37 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama katsastus

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää SOLAS-yleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen tai painolastivesiyleissopimuksen sopimuspuolen viranomaista suorittamaan muun katsastuksen kuin peruskatsastuksen. Tällainen katsastus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitettun katsastuksen kanssa.

Voimassa oleva laki

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan katsastaa Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

38 §

Nimetty katsastaja

Nimetyllä katsastajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy asianmukaisesti suorittamaan katsastuksia. Nimetyn katsastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn katsastajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusua, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava nimetyn katsastajan nimityskirja, jos:

1) nimetty katsastaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty katsastaja vakavasti tai toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä katsastajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa nimetyn katsastajan palauttamaan heti nimityskirjansa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty katsastaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään, kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan katsastaa Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

38 §

Nimetty katsastaja

Nimetyllä katsastajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy asianmukaisesti suorittamaan katsastuksia. Nimetyn katsastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn katsastajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusua, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava nimetyn katsastajan nimityskirja, jos:

1) nimetty katsastaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty katsastaja vakavasti tai toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä katsastajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa nimetyn katsastajan palauttamaan heti nimityskirjansa *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty katsastaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään, kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa

Voimassa oleva laki

mainituista asioista. Sopimukseen on sovellettava Suomen lakia.

40 §

Kieltäytyminen katsastusvaltuutuksen antamisesta

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen 39 §:n mukaisesti suorittamaan katsastuksia, se ei voi kieltäytyä antamasta katsastusvaltuutusta Euroopan unionin alueella sijaitsevalle muulle hyväksytylle luokituslaitokselle, ellei luokituslaitosten lukumäärän rajoittamiseen ole perusteltua syytä.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosasetuksen 7 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi keskeyttää tai peruuttaa katsastusvaltuutuksen, jos luokituslaitos *Liikenteen turvallisuusviraston* antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti.

42 §

Hyväksytyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava, että hyväksytyt luokituslaitokset suorittavat tehtävänsä ja täyttävät luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusviraston* on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan komissiolle.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt il-

Ehdotus

mainituista asioista. Sopimukseen on sovellettava Suomen lakia.

40 §

Kieltäytyminen katsastusvaltuutuksen antamisesta

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen 39 §:n mukaisesti suorittamaan katsastuksia, se ei voi kieltäytyä antamasta katsastusvaltuutusta Euroopan unionin alueella sijaitsevalle muulle hyväksytylle luokituslaitokselle, ellei luokituslaitosten lukumäärän rajoittamiseen ole perusteltua syytä.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto on peruutettava katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosasetuksen 7 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi keskeyttää tai peruuttaa katsastusvaltuutuksen, jos luokituslaitos *Liikenne- ja viestintäviraston* antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti.

42 §

Hyväksytyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenne- ja viestintäviraston on valvottava, että hyväksytyt luokituslaitokset suorittavat tehtävänsä ja täyttävät luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset vaatimukset. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt il-

Voimassa oleva laki

moitukset Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

43 §

Katsastuksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti uuden aluksen ja olemassa olevaan alukseen tehtävien muutostöiden peruskatsastusta sekä näihin liittyvien piirustusten ja suunnitelmien hyväksymistä *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

Muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja katsastuksia on haettava kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tai nimetyltä katsastajalta.

Laivanisäntä tai hänen edustajansa voi hakea *Liikenteen turvallisuusviraston* valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta niitä katsastuksia, joiden tekemiseen *Liikenteen turvallisuusvirasto* on kyseisen luokituslaitoksen valtuuttanut.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin hakemuksiin liitettävistä tiedoista, hakemusten ajankohdasta ja katsastuksen järjestämisestä.

44 §

Katsastuksen toimittaminen

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että alus katsastetaan ja sovittava *Liikenteen turvallisuusviraston* tai *Liikenteen turvallisuusviraston* valtuuttaman hyväksytyyn luokituslaitoksen taikka nimetyn katsastajan kanssa katsastuksen ajasta ja paikasta.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa on ennen katsastuksen aloittamista suoritettu ne valmistavat toimenpiteet, joita katsastuksen järjestelmällinen ja viivytyksetön toimittaminen vaatii, sekä asetettava katsastuksen suorittajan käytettäväksi riittävä määrä henkilöitä.

Katsastus on toimitettava siten, että siitä on alukselle mahdollisimman vähän haittaa ja viivytystä.

Ehdotus

moitukset Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

43 §

Katsastuksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti uuden aluksen ja olemassa olevaan alukseen tehtävien muutostöiden peruskatsastusta sekä näihin liittyvien piirustusten ja suunnitelmien hyväksymistä *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja katsastuksia on haettava kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolta* tai nimetyltä katsastajalta.

Laivanisäntä tai hänen edustajansa voi hakea *Liikenne- ja viestintäviraston* valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta niitä katsastuksia, joiden tekemiseen *Liikenne- ja viestintävirasto* on kyseisen luokituslaitoksen valtuuttanut.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin hakemuksiin liitettävistä tiedoista, hakemusten ajankohdasta ja katsastuksen järjestämisestä.

44 §

Katsastuksen toimittaminen

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että alus katsastetaan ja sovittava *Liikenne- ja viestintäviraston* tai *Liikenne- ja viestintäviraston* valtuuttaman hyväksytyyn luokituslaitoksen taikka nimetyn katsastajan kanssa katsastuksen ajasta ja paikasta.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa on ennen katsastuksen aloittamista suoritettu ne valmistavat toimenpiteet, joita katsastuksen järjestelmällinen ja viivytyksetön toimittaminen vaatii, sekä asetettava katsastuksen suorittajan käytettäväksi riittävä määrä henkilöitä.

Katsastus on toimitettava siten, että siitä on alukselle mahdollisimman vähän haittaa ja viivytystä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

Katsastuslajit

Alukselle tehtäviä meriturvallisuuskatsastuksia ovat peruskatsastus, uusintakatsastus, määräaikainen katsastus, välikatsastus ja vuosikatsastus.

Peruskatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen, koneiston ja varusteiden perusteellinen tarkastus, aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus sekä painelaitteiden ensimmäinen määräaikaistarkastus.

Uusintakatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen ja varusteiden tarkastus sekä pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Määräaikaisessa katsastuksessa tarkastetaan, että aluksen paloturvallisuusjärjestelyt ja palonsammutuslaitteistot, hengenpelastuslaitteet ja -järjestelyt, radiolaitteet, navigointilaitteet, luotsitikkaat ja luotsihissit järjestelyineen sekä muut SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyt laitteet ovat kunnossa ja toimivia aluksen liikennealueet huomioon ottaen.

Välikatsastuksessa varmistetaan, että aluksen rakenteet, kattilat, painelaitteet, koneistot varusteineen, ohjauslaitteet ja niihin kuuluvat ohjausjärjestelmät sekä sähkölaitteet ovat hyvässä kunnossa. Lisäksi välikatsastukseen kuuluu aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Vuosikatsastuksessa tarkastetaan silmämääräisesti, että aluksen rakenteita, koneistoa ja varusteita on ylläpidetty siten, että edellisessä katsastuksessa todettu merikelpoisuus on säilynyt ja ettei aluksessa *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymispäätöksessä edellytetyjä varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

46 §

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan

45 §

Katsastuslajit

Alukselle tehtäviä meriturvallisuuskatsastuksia ovat peruskatsastus, uusintakatsastus, määräaikainen katsastus, välikatsastus ja vuosikatsastus.

Peruskatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen, koneiston ja varusteiden perusteellinen tarkastus, aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus sekä painelaitteiden ensimmäinen määräaikaistarkastus.

Uusintakatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen ja varusteiden tarkastus sekä pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Määräaikaisessa katsastuksessa tarkastetaan, että aluksen paloturvallisuusjärjestelyt ja palonsammutuslaitteistot, hengenpelastuslaitteet ja -järjestelyt, radiolaitteet, navigointilaitteet, luotsitikkaat ja luotsihissit järjestelyineen sekä muut SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyt laitteet ovat kunnossa ja toimivia aluksen liikennealueet huomioon ottaen.

Välikatsastuksessa varmistetaan, että aluksen rakenteet, kattilat, painelaitteet, koneistot varusteineen, ohjauslaitteet ja niihin kuuluvat ohjausjärjestelmät sekä sähkölaitteet ovat hyvässä kunnossa. Lisäksi välikatsastukseen kuuluu aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Vuosikatsastuksessa tarkastetaan silmämääräisesti, että aluksen rakenteita, koneistoa ja varusteita on ylläpidetty siten, että edellisessä katsastuksessa todettu merikelpoisuus on säilynyt ja ettei aluksessa *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymispäätöksessä edellytetyjä varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

46 §

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan

Voimassa oleva laki

kuuluva alus on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena siten kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden SOLAS-yleissopimuksen mukaisten katsastusten suorittamisesta IMO:n ohjeiden mukaisesti.

47 §

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluva kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus ja kotimaanliikenteen suurnopeusmatkustaja-alus on peruskatsastettava siten kuin non-SOLAS-direktiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden non-SOLAS-direktiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

48 §

Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä matkustaja-alus, joka ei kuulu non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskat-

Ehdotus

kuuluva alus on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena siten kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden SOLAS-yleissopimuksen mukaisten katsastusten suorittamisesta IMO:n ohjeiden mukaisesti.

47 §

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluva kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus ja kotimaanliikenteen suurnopeusmatkustaja-alus on peruskatsastettava siten kuin non-SOLAS-direktiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden non-SOLAS-direktiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

48 §

Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä matkustaja-alus, joka ei kuulu non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus,

Voimassa oleva laki

sastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

49 §

Kotimaanliikenteessä käytettävän lastialuksen ja proomun sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialuksen, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä lastialus ja proomu sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialus, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus. Lisäksi kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle sellaiselle lastialukselle, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on tehtävä välikatsastus ja aluksen radiolaitteille on tehtävä määräaikainen katsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus sekä määräaikainen katsastus ja välikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

50 §

Kalastusaluksen katsastus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva alus on peruskatsastettava siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettun peruskatsastuksen ja muiden kalastusalusdirektiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

Sellainen kalastusalus, joka ei kuulu kalas-

Ehdotus

uusintakatsastus ja vuosikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

49 §

Kotimaanliikenteessä käytettävän lastialuksen ja proomun sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialuksen, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä lastialus ja proomu sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialus, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus. Lisäksi kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle sellaiselle lastialukselle, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan, on tehtävä välikatsastus ja aluksen radiolaitteille on tehtävä määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus sekä määräaikainen katsastus ja välikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

50 §

Kalastusaluksen katsastus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva alus on peruskatsastettava siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettun peruskatsastuksen ja muiden kalastusalusdirektiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

Sellainen kalastusalus, joka ei kuulu kalas-

Voimassa oleva laki

tusalsudirektiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa kalastusalusten luokkiin ja pyyntialueisiin perustuvia tarkempia määräyksiä näiden alusten katsastuksista.

51 §

Erikoisaluksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus

Erikoisalus, ammattivene ja vuokravene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, ammattiveneelle ja vuokraveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

52 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Kun alus otetaan ensimmäisen kerran käyttöön talviliikenteessä, sen runko on katsastettava talviliikennettä varten. Talviliikenteessä käytettävän aluksen pohja on katsastettava ulkopuolelta vuosittain ennen kuin alusta käytetään uudelleen talviliikenteeseen.

Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen jäälukittamalle alukselle ei tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua katsastusta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi lisäksi erityisistä syistä vapauttaa luokittamattoman aluksen 1 momentissa tarkoitettua katsastuksesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta.

53 §

*Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi**Ehdotus*

tusalsudirektiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa kalastusalusten luokkiin ja pyyntialueisiin perustuvia tarkempia määräyksiä näiden alusten katsastuksista.

51 §

Erikoisaluksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus

Erikoisalus, ammattivene ja vuokravene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, ammattiveneelle ja vuokraveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

52 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Kun alus otetaan ensimmäisen kerran käyttöön talviliikenteessä, sen runko on katsastettava talviliikennettä varten. Talviliikenteessä käytettävän aluksen pohja on katsastettava ulkopuolelta vuosittain ennen kuin alusta käytetään uudelleen talviliikenteeseen.

Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen jäälukittamalle alukselle ei tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua katsastusta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi lisäksi erityisistä syistä vapauttaa luokittamattoman aluksen 1 momentissa tarkoitettua katsastuksesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta.

53 §

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi

Voimassa oleva laki

suoritettavat katsastukset

Alus on katsastettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena sen varmistamiseksi, että alus täyttää merenkulun ympäristönsuojelulain vaatimukset. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettaviin katsastuksiin sovelletaan, mitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa, Helsingin sopimuksessa, Euroopan unionin säädöksissä ja Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten ja Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

54 §

Lastiviivakatsastukset

Lastiviivayleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva alus on katsastettava siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

Kotimaanliikenteessä käytettävälle alukselle, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on suoritettava lastiviivakatsastus ennen sen asettamista liikenteeseen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen suorittamisesta.

55 §

Ylimääräinen katsastus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää, että suomalaiselle alukselle on suoritettava ylimääräinen katsastus alukselle tehtyjen merkittävien korjaus- tai muutostöiden, tapahtuneen merionnettomuuden, aluksella ha-

Ehdotus

suoritettavat katsastukset

Alus on katsastettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena sen varmistamiseksi, että alus täyttää merenkulun ympäristönsuojelulain vaatimukset. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettaviin katsastuksiin sovelletaan, mitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa, Helsingin sopimuksessa, Euroopan unionin säädöksissä ja Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten ja Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

54 §

Lastiviivakatsastukset

Lastiviivayleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva alus on katsastettava siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

Kotimaanliikenteessä käytettävälle alukselle, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on suoritettava lastiviivakatsastus ennen sen asettamista liikenteeseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen suorittamisesta.

55 §

Ylimääräinen katsastus

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että suomalaiselle alukselle on suoritettava ylimääräinen katsastus alukselle tehtyjen merkittävien korjaus- tai muutostöiden, tapahtuneen merionnettomuuden, aluksella ha-

Voimassa oleva laki

vaitun vian tai muun erityisen syyn sitä edellyttäessä, vaikka laivanisäntä tai hänen edustajansa ei sitä hakisi.

Jos aluksen navigointilaitteita tai kuljetuskoneistoa ohjataan integroidulla järjestelmällä, laivanisäntä on velvollinen esittämään ylimääräisessä katsastuksessa käsikirjan järjestelmän toiminnasta sekä siinä ohjeistamattomien toimintojen selvittämiseksi pöytäkirjan laitteen valmistajan teettämästä tai teemmästä järjestelmän testauksesta. Jos laivanisäntä ei esitä testipöytäkirjaa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi laivanisäntää kuultuaan pyytää puolueetonta tutkimuslaitosta testaamaan järjestelmän laivanisännän kustannuksella.

56 §

Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen

Katsastuksen jälkeen aluksen rakenteellisiin järjestelyihin, koneistoon, varusteisiin tai muuhun katsastuksen kohteeseen ei saa tehdä muutoksia ilman *Liikenteen turvallisuusviraston* suostumusta.

57 §

Katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos myöntää katsastusten perusteella katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat tai tekee niihin merkinnän suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta. Jos aluksessa on havaittu olennaisia puutteita, asiakirjat annetaan puutteiden korjaamisen jälkeen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, non-SOLAS-direktiivin, kalastusalue-direktiivin ja aluskierrätysasetuksen sekä muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset siitä, mitä katsastusasiakirjoja sekä todistus- ja turvallisuuskirjoja katsastusten perusteella annetaan

Ehdotus

vaitun vian tai muun erityisen syyn sitä edellyttäessä, vaikka laivanisäntä tai hänen edustajansa ei sitä hakisi.

Jos aluksen navigointilaitteita tai kuljetuskoneistoa ohjataan integroidulla järjestelmällä, laivanisäntä on velvollinen esittämään ylimääräisessä katsastuksessa käsikirjan järjestelmän toiminnasta sekä siinä ohjeistamattomien toimintojen selvittämiseksi pöytäkirjan laitteen valmistajan teettämästä tai teemmästä järjestelmän testauksesta. Jos laivanisäntä ei esitä testipöytäkirjaa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi laivanisäntää kuultuaan pyytää puolueetonta tutkimuslaitosta testaamaan järjestelmän laivanisännän kustannuksella.

56 §

Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen

Katsastuksen jälkeen aluksen rakenteellisiin järjestelyihin, koneistoon, varusteisiin tai muuhun katsastuksen kohteeseen ei saa tehdä muutoksia ilman *Liikenne- ja viestintäviraston* suostumusta.

57 §

Katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos myöntää katsastusten perusteella katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat tai tekee niihin merkinnän suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta. Jos aluksessa on havaittu olennaisia puutteita, asiakirjat annetaan puutteiden korjaamisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen, lastiviivayleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, non-SOLAS-direktiivin, kalastusalue-direktiivin ja aluskierrätysasetuksen sekä muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset siitä, mitä katsastusasiakirjoja sekä todistus- ja turvallisuuskirjoja katsastusten perusteella annetaan sekä sii-

Voimassa oleva laki

sekä siitä, kuinka kauan ne ovat voimassa ja miten niiden voimassaoloa voidaan jatkaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää merityöyleissopimuksen mukaisen merityösertifikaatin ja sen liitteenä olevan merityöehtojen noudattamista koskevan ilmoituksen. Myöntämisen edellytyksenä on, että *Liikenteen turvallisuusvirasto* on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todennut, ettei myöntämiselle ole estettä ja että työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut *Liikenteen turvallisuusvirastolle* antamassaan lausunnossa, ettei myöntämiselle ole estettä työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvien seikkojen osalta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava merityösertifikaatti silloin, kun virasto on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta tai työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut *Liikenteen turvallisuusvirastolle* antamassaan lausunnossa, että alus ei todistettavasti vastaa merityöyleissopimuksen vaatimuksia eikä asian korjaamiseksi ole ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin.

58 §

Väliaikainen todistus- tai turvallisuuskirja

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle katsastuksen perusteella väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle väliaikaisen merityösertifikaatin, joka on voimassa enintään kuusi kuukautta. Myöntämisen edellytyksenä on, että *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja työsuojeluviranomainen ovat toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todenneet, ettei myöntämiselle ole estettä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Ehdotus

tä, kuinka kauan ne ovat voimassa ja miten niiden voimassaoloa voidaan jatkaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää merityöyleissopimuksen mukaisen merityösertifikaatin ja sen liitteenä olevan merityöehtojen noudattamista koskevan ilmoituksen. Myöntämisen edellytyksenä on, että *Liikenne- ja viestintävirasto* on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todennut, ettei myöntämiselle ole estettä ja että työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut *Liikenne- ja viestintävirasto* antamassaan lausunnossa, ettei myöntämiselle ole estettä työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvien seikkojen osalta. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Liikenne- ja viestintävirasto on peruutettava merityösertifikaatti silloin, kun virasto on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta tai työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut *Liikenne- ja viestintävirasto* antamassaan lausunnossa, että alus ei todistettavasti vastaa merityöyleissopimuksen vaatimuksia eikä asian korjaamiseksi ole ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin.

58 §

Väliaikainen todistus- tai turvallisuuskirja

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle katsastuksen perusteella väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos voi myöntää alukselle väliaikaisen merityösertifikaatin, joka on voimassa enintään kuusi kuukautta. Myöntämisen edellytyksenä on, että *Liikenne- ja viestintävirasto* ja työsuojeluviranomainen ovat toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todenneet, ettei myöntämiselle ole estettä. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

59 §

Todistus- tai turvallisuuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita todistus- tai turvallisuuskirjan tai merityösertifikaatin tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta todistus- tai turvallisuuskirjaa *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tai hyväksytyltä luokituslaitokselta ja uutta merityösertifikaattia *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

Todistus- tai turvallisuuskirja lakkaa olemasta voimassa, jollei siihen ole tehty merkintää säädetyistä vuosi-, väli- tai määräaikaikatsastuksesta taikka jos alukseen on tehty muutos ilman *Liikenteen turvallisuusviraston* tai hyväksyn luokituslaitoksen suostumusta tai jos alus siirtyy toisen valtion lipun alle.

Merityösertifikaatti lakkaa olemasta voimassa, jos:

- 1) alusta ei ole tarkastettu merityöyleissopimuksen määräysten mukaisesti;
- 2) merityösertifikaattia ei ole allekirjoitettu hyväksytyin välitarkastuksen jälkeen;
- 3) alus siirtyy toisen valtion lipun alle;
- 4) ei enää toimi laivanisännän lukuun;
- 5) aluksen rakenteisiin tai laitteisiin on tehty olennaisia muutoksia.

60 §

Aluksessa havaittu puutteellisuus

Jos katsastusta suoritettaessa aluksessa havaitaan vika tai puute, katsastajan on ilmoitettava siitä aluksen päällikölle tai laivanisännälle ja asetettava määräaika vian tai puutteen korjaamiselle tai poistamiselle sekä tehtävä siitä asianmukainen merkintä katsastusasiakirjoihin. Vian tai puutteen korjaamisesta tai poistamisesta on määräajan kuluessa ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

59 §

Todistus- tai turvallisuuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita todistus- tai turvallisuuskirjan tai merityösertifikaatin tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta todistus- tai turvallisuuskirjaa *Liikenne- ja viestintävirastolta* tai hyväksytyltä luokituslaitokselta ja uutta merityösertifikaattia *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Todistus- tai turvallisuuskirja lakkaa olemasta voimassa, jollei siihen ole tehty merkintää säädetyistä vuosi-, väli- tai määräaikaikatsastuksesta taikka jos alukseen on tehty muutos ilman *Liikenne- ja viestintäviraston* tai hyväksyn luokituslaitoksen suostumusta tai jos alus siirtyy toisen valtion lipun alle.

Merityösertifikaatti lakkaa olemasta voimassa, jos:

- 1) alusta ei ole tarkastettu merityöyleissopimuksen määräysten mukaisesti;
- 2) merityösertifikaattia ei ole allekirjoitettu hyväksytyin välitarkastuksen jälkeen;
- 3) alus siirtyy toisen valtion lipun alle;
- 4) ei enää toimi laivanisännän lukuun;
- 5) aluksen rakenteisiin tai laitteisiin on tehty olennaisia muutoksia.

60 §

Aluksessa havaittu puutteellisuus

Jos katsastusta suoritettaessa aluksessa havaitaan vika tai puute, katsastajan on ilmoitettava siitä aluksen päällikölle tai laivanisännälle ja asetettava määräaika vian tai puutteen korjaamiselle tai poistamiselle sekä tehtävä siitä asianmukainen merkintä katsastusasiakirjoihin. Vian tai puutteen korjaamisesta tai poistamisesta on määräajan kuluessa ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

61 §

61 §

*Aluksen todistus- tai turvallisuuskirjan poisottaminen**Aluksen todistus- tai turvallisuuskirjan poisottaminen*

Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa suomalaiselta alukselta pois sille myöntämänsä tai hyväksytyyn luokituslaitoksen myöntämän todistus- tai turvallisuuskirjan, jos alus ei ole rakenteeltaan, koneistoltaan, varustukseltaan tai toiminnaltaan katsastuksessa edellytetyssä kunnossa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle poisotetun todistus- tai turvallisuuskirjan tilalle väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, jonka voimassaoloaikana aluksessa havaittu vika tai puute on korjattava. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle viipymättä uuden todistus- tai turvallisuuskirjan sen jälkeen, kun se on todennut, että aluksessa havaittu vika tai puute on asianmukaisesti korjattu. Uusi todistus- tai turvallisuuskirja myönnetään samaksi ajaksi, jonka poisotettu todistus- tai turvallisuuskirja olisi ollut voimassa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa suomalaiselta alukselta pois sille myöntämänsä tai hyväksytyyn luokituslaitoksen myöntämän todistus- tai turvallisuuskirjan, jos alus ei ole rakenteeltaan, koneistoltaan, varustukseltaan tai toiminnaltaan katsastuksessa edellytetyssä kunnossa. *Liikenne- ja viestintävirasto* tai hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle poisotetun todistus- tai turvallisuuskirjan tilalle väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, jonka voimassaoloaikana aluksessa havaittu vika tai puute on korjattava. *Liikenne- ja viestintävirasto* tai hyväksytty luokituslaitos myöntää alukselle viipymättä uuden todistus- tai turvallisuuskirjan sen jälkeen, kun se on todennut, että aluksessa havaittu vika tai puute on asianmukaisesti korjattu. Uusi todistus- tai turvallisuuskirja myönnetään samaksi ajaksi, jonka poisotettu todistus- tai turvallisuuskirja olisi ollut voimassa.

62 §

62 §

*Poikkeusten myöntäminen**Poikkeusten myöntäminen*

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa määrääjäksi myöntää poikkeuksia tässä luvussa säädetyistä tai tämän luvun säännösten nojalla määrätyistä vaatimuksista. Poikkeukset eivät saa olla ristiriidassa Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten kanssa.

Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei aluksen turvallisuustaso olennaisesti heikenny.

Jos alusta käytetään liikenteessä yksinomaan ulkomaan satamien välillä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi, ottaen huomioon liikenteen laadun kuitenkin määrätä, että tällainen liikenne on rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen tai kansainväliseen liikenteeseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa määrääjäksi myöntää poikkeuksia tässä luvussa säädetyistä tai tämän luvun säännösten nojalla määrätyistä vaatimuksista. Poikkeukset eivät saa olla ristiriidassa Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten kanssa.

Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei aluksen turvallisuustaso olennaisesti heikenny.

Jos alusta käytetään liikenteessä yksinomaan ulkomaan satamien välillä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi, ottaen huomioon liikenteen laadun kuitenkin määrätä, että tällainen liikenne on rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen tai kansainväliseen liikenteeseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 §

Aluksenmittauksen tarkoitus ja tarkemmat määräykset

Aluksenmittauksella määritetään aluksen brutto- ja nettovetoisuus aluksenmittausyleissopimuksen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi aluksenmittausyleissopimuksen yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi antaa tarkempia määräyksiä aluksenmittausyleissopimuksessa asetetuista vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi IMO:n yleiskokouksen 19 päivänä marraskuuta 1981 antamassa päätöslauselmassa A.494 määrättyllä tavalla ja laivanisännän pyynnöstä sallia, että aluksen bruttovetoisuutena käytetään myös rinnakkain yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/1955) mukaan määritettyä vetoisuutta.

64 §

Aluksenmittauksen suorittajat

Suomalaisen aluksen aluksenmittauksen suorittaa *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai *Liikenteen turvallisuusviraston* nimeämä aluksenmittaaja, joka ei toimi *Liikenteen turvallisuusviraston* palveluksessa.

65 §

Nimetty aluksenmittaaja

Nimetyllä aluksenmittaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy suorittamaan asianmukaisesti aluksenmittauksia. Nimetyn aluksenmittaajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemukselta uusia, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pä-

63 §

Aluksenmittauksen tarkoitus ja tarkemmat määräykset

Aluksenmittauksella määritetään aluksen brutto- ja nettovetoisuus aluksenmittausyleissopimuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi aluksenmittausyleissopimuksen yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi antaa tarkempia määräyksiä aluksenmittausyleissopimuksessa asetetuista vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi IMO:n yleiskokouksen 19 päivänä marraskuuta 1981 antamassa päätöslauselmassa A.494 määrättyllä tavalla ja laivanisännän pyynnöstä sallia, että aluksen bruttovetoisuutena käytetään myös rinnakkain yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/1955) mukaan määritettyä vetoisuutta.

64 §

Aluksenmittauksen suorittajat

Suomalaisen aluksen aluksenmittauksen suorittaa *Liikenne- ja viestintävirasto* tai *Liikenne- ja viestintäviraston* nimeämä aluksenmittaaja, joka ei toimi *Liikenne- ja viestintäviraston* palveluksessa.

65 §

Nimetty aluksenmittaaja

Nimetyllä aluksenmittaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy suorittamaan asianmukaisesti aluksenmittauksia. Nimetyn aluksenmittaajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemukselta uusia, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pä-

Voimassa oleva laki

tevyytensä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja, jos:

1) nimetty aluksenmittaaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty aluksenmittaaja rikkoo vakavasti tai toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä aluksenmittaajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa nimetyn aluksenmittaajan palauttamaan heti nimityskirjansa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty aluksenmittaaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

66 §

Aluksenmittauksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti aluksenmittausta *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tai nimetyltä aluksenmittaajalta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja aluksenmittauksen järjestämisestä.

67 §

Aluksenmittaus ja mittakirja

Alus, jonka pituus on vähintään 12 metriä, on mitattava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä voidaan mitata myös alus, jonka pituus on alle 12 metriä.

Kun aluksen rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että aluksen yläkansi on paikoillaan,

Ehdotus

tevyytensä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja, jos:

1) nimetty aluksenmittaaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty aluksenmittaaja rikkoo vakavasti tai toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä aluksenmittaajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa nimetyn aluksenmittaajan palauttamaan heti nimityskirjansa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty aluksenmittaaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

66 §

Aluksenmittauksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti aluksenmittausta *Liikenne- ja viestintävirastolta* tai nimetyltä aluksenmittaajalta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja aluksenmittauksen järjestämisestä.

67 §

Aluksenmittaus ja mittakirja

Alus, jonka pituus on vähintään 12 metriä, on mitattava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä voidaan mitata myös alus, jonka pituus on alle 12 metriä.

Kun aluksen rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että aluksen yläkansi on paikoillaan,

Voimassa oleva laki

aluksenmittaajaa voidaan pyytää laatimaan kannenalaista tilaa koskeva väliaikainen mitaus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa aluksenmittauksen perusteella alukselle aluksenmittausyleissopimuksen mukaisen mittakirjan.

68 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama aluksenmittaus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen asianomaista viranomaista mittaamaan suomalaisen aluksen ulkomailla. Tällainen aluksenmittaus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitetun aluksenmittauksen kanssa.

Aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan mitata Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

70 §

Suomalaisen aluksen siirtyminen toisen valtion lipun alle

Kun liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkitty alus siirtyy toisen aluksenmittausyleissopimukseen liittyneen valtion lipun alle, sen mittakirjan voimassaoloaika jatkuu enintään kolme kuukautta tai siihen asti, kunnes tämän lippuvaltion asianomainen viranomainen korvaa mittakirjan toisella kansainvälisellä mittakirjalla siitä riippuen, kumpi ajankohta on aikaisempi. Mittakirja on palautettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

71 §

Suezin kanavan ja Panaman kanavan mittakirjat

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lai-

Ehdotus

aluksenmittaajaa voidaan pyytää laatimaan kannenalaista tilaa koskeva väliaikainen mitaus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa aluksenmittauksen perusteella alukselle aluksenmittausyleissopimuksen mukaisen mittakirjan.

68 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama aluksenmittaus

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen asianomaista viranomaista mittaamaan suomalaisen aluksen ulkomailla. Tällainen aluksenmittaus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitetun aluksenmittauksen kanssa.

Aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan mitata Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

70 §

Suomalaisen aluksen siirtyminen toisen valtion lipun alle

Kun liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkitty alus siirtyy toisen aluksenmittausyleissopimukseen liittyneen valtion lipun alle, sen mittakirjan voimassaoloaika jatkuu enintään kolme kuukautta tai siihen asti, kunnes tämän lippuvaltion asianomainen viranomainen korvaa mittakirjan toisella kansainvälisellä mittakirjalla siitä riippuen, kumpi ajankohta on aikaisempi. Mittakirja on palautettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

71 §

Suezin kanavan ja Panaman kanavan mittakirjat

Liikenne- ja viestintävirasto voi lai-

Voimassa oleva laki

vanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä antaa suomalaiselle alukselle englannin kielellä laaditun Suezin kanavan mittakirjan tai Panaman kanavan mittakirjan. Tällainen mittakirja voidaan antaa myös Suomen satamassa olevalle ulkomaiselle alukselle, jos laivanisäntä tai aluksen päällikkö sitä *Liikenteen turvallisuusvirastolta* pyytää.

Aluksenmittaus ja vetoisuuden määrittäminen tulee tehdä Suezin kanavan tai Panaman kanavan kulloinkin voimassaolevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

73 §

Mittakirjan tietoihin vaikuttavat muutokset

Jos aluksessa on mittakirjan saamisen jälkeen tapahtunut sen vetoisuuteen vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Aluksen vetoisuus on määritettävä uudelleen ja alukselle on annettava uusi, aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja aluksenmittausyleissopimuksessa määrättyä aikarajoitusta noudattaen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun aluksen lastitiloiksi merkitsemättömiä tiloja käytetään lastitiloina.

Jos 1 momentissa tarkoitetut muutokset todetaan ulkomaisessa aluksessa, jolla on aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltion aluksenmittausviranomaisille.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita mittakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta mittakirjaa *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

74 §

Mittakirjan katoaminen tai vahingoittuminen

Jos aluksen mittakirja katoaa, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä

Ehdotus

vanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä antaa suomalaiselle alukselle englannin kielellä laaditun Suezin kanavan mittakirjan tai Panaman kanavan mittakirjan. Tällainen mittakirja voidaan antaa myös Suomen satamassa olevalle ulkomaiselle alukselle, jos laivanisäntä tai aluksen päällikkö sitä *Liikenne- ja viestintävirastolta* pyytää.

Aluksenmittaus ja vetoisuuden määrittäminen tulee tehdä Suezin kanavan tai Panaman kanavan kulloinkin voimassaolevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

73 §

Mittakirjan tietoihin vaikuttavat muutokset

Jos aluksessa on mittakirjan saamisen jälkeen tapahtunut sen vetoisuuteen vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Aluksen vetoisuus on määritettävä uudelleen ja alukselle on annettava uusi, aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja aluksenmittausyleissopimuksessa määrättyä aikarajoitusta noudattaen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun aluksen lastitiloiksi merkitsemättömiä tiloja käytetään lastitiloina.

Jos 1 momentissa tarkoitetut muutokset todetaan ulkomaisessa aluksessa, jolla on aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltion aluksenmittausviranomaisille.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita mittakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta mittakirjaa *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

74 §

Mittakirjan katoaminen tai vahingoittuminen

Jos aluksen mittakirja katoaa, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirastolle. Jos on perusteltua syytä olettaa mittakirjan kadonneen, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa alukselle uuden mittakirjan, johon merkitään sen antamisen syy.

Jos aluksen mittakirja on vahingoittunut tai siinä määrin kulunut, että sen käyttäminen vaikeutuu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa hakemuksesta uuden mittakirjan sillä ehdolla, että vanha mittakirja palautetaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Uuteen mittakirjaan merkitään sen antamisen syy.

75 §

Lastaaminen ja kuljetus

Alus on lastattava siten, että sen vakavuus ja kantokyky ovat riittäviä ja ettei sen rakenteisiin kohdistu liiallisia rasituksia. Alusta ei saa lastata yli lastimerkin eikä lastia sijoittaa niin, että se estää vapaan tai turvallisen pääsyn aluksen käytön vuoksi tarvittaviin kohteisiin tai laitteisiin eikä niin, että aluksella on alkukallistumaa.

Alusta lastattaessa on otettava tarkoin huomioon aluksen sopivuus aiottuun kuljetukseen ja kuljetettavan lastin ominaisuudet. Ihmishengen ja terveyden, aluksen ja lastin sekä ympäristön turvallisuutta vaarantavien tapahtumien varalta on ryhdyttävä tarpeellisiin varotoimiin.

Alus, jolla on lastinkiinnityskäsikirja, on lastattava hyväksytyt lastinkiinnityskäsikirjan mukaisesti tai *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän muun tavan tai menetelmän mukaisesti.

Alus on lastattava siten, että lasti ei haittaa näkyvyyttä komentosillalta.

Matkustaja-alusta ei saa käyttää hinaamiseen, ellei kyseessä ole avun antaminen matkalla tavatulle hädänalaiselle alukselle.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi SOLAS-yleissopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten tai Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä aluksen lastaamisesta ja kuljettamisesta.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirastolle. Jos on perusteltua syytä olettaa mittakirjan kadonneen, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa alukselle uuden mittakirjan, johon merkitään sen antamisen syy.

Jos aluksen mittakirja on vahingoittunut tai siinä määrin kulunut, että sen käyttäminen vaikeutuu, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa hakemuksesta uuden mittakirjan sillä ehdolla, että vanha mittakirja palautetaan *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Uuteen mittakirjaan merkitään sen antamisen syy.

75 §

Lastaaminen ja kuljetus

Alus on lastattava siten, että sen vakavuus ja kantokyky ovat riittäviä ja ettei sen rakenteisiin kohdistu liiallisia rasituksia. Alusta ei saa lastata yli lastimerkin eikä lastia sijoittaa niin, että se estää vapaan tai turvallisen pääsyn aluksen käytön vuoksi tarvittaviin kohteisiin tai laitteisiin eikä niin, että aluksella on alkukallistumaa.

Alusta lastattaessa on otettava tarkoin huomioon aluksen sopivuus aiottuun kuljetukseen ja kuljetettavan lastin ominaisuudet. Ihmishengen ja terveyden, aluksen ja lastin sekä ympäristön turvallisuutta vaarantavien tapahtumien varalta on ryhdyttävä tarpeellisiin varotoimiin.

Alus, jolla on lastinkiinnityskäsikirja, on lastattava hyväksytyt lastinkiinnityskäsikirjan mukaisesti tai *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän muun tavan tai menetelmän mukaisesti.

Alus on lastattava siten, että lasti ei haittaa näkyvyyttä komentosillalta.

Matkustaja-alusta ei saa käyttää hinaamiseen, ellei kyseessä ole avun antaminen matkalla tavatulle hädänalaiselle alukselle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi SOLAS-yleissopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten tai Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä aluksen lastaamisesta ja kuljettamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

76 §

Viljan kuljetus irtolastina aluksessa

Kuljettaessa viljaa irtolastina aluksessa kansainvälisessä liikenteessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksen ja sen nojalla annettujen säännösten määräyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset viljan kuljettamisesta ja lastaamisesta kotimaanliikenteessä olevassa suomalaisessa aluksessa tai ulkomaisessa aluksessa, joka lastaa tai purkaa viljaa Suomen satamassa. *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten sijasta voidaan viljan kuljettamisessa kotimaanliikenteessä noudattaa 1 momentissa mainittuja määräyksiä.

77 §

Alukseen tehtävät merkinnät

Liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkittyyn alukseen on merkittävä aluksen nimi, kotipaikka ja merkinnät syväyksestä. Lisäksi alukseen on tehtävä muut SOLAS-yleissopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa edellytetyt merkinnät.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen merkintöjen tekemisestä, merkintöjen sijainnista ja merkitsemistavasta sekä merkien koosta.

79 §

Helikopterikuljetukset

Jollei ilmailulaista tai helikopterikuljetuksiin sovellettavasta Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta seuraa, helikopterikuljetuksia alukselle tai alukselta voidaan suorittaa, jos aluksen kansitiloissa on käytettävissä

76 §

Viljan kuljetus irtolastina aluksessa

Kuljettaessa viljaa irtolastina aluksessa kansainvälisessä liikenteessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksen ja sen nojalla annettujen säännösten määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset viljan kuljettamisesta ja lastaamisesta kotimaanliikenteessä olevassa suomalaisessa aluksessa tai ulkomaisessa aluksessa, joka lastaa tai purkaa viljaa Suomen satamassa. *Liikenne- ja viestintävirasto* määräysten sijasta voidaan viljan kuljettamisessa kotimaanliikenteessä noudattaa 1 momentissa mainittuja määräyksiä.

77 §

Alukseen tehtävät merkinnät

Liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkittyyn alukseen on merkittävä aluksen nimi, kotipaikka ja merkinnät syväyksestä. Lisäksi alukseen on tehtävä muut SOLAS-yleissopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa edellytetyt merkinnät.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen merkintöjen tekemisestä, merkintöjen sijainnista ja merkitsemistavasta sekä merkien koosta.

79 §

Helikopterikuljetukset

Jollei ilmailulaista tai helikopterikuljetuksiin sovellettavasta Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta seuraa, helikopterikuljetuksia alukselle tai alukselta voidaan suorittaa, jos aluksen kansitiloissa on käytettävissä

Voimassa oleva laki

vinssausalue, rajoitettu laskeutumisalue tai täydellinen laskeutumisalue.

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla ja non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla kotimaan matkoilla liikennöivällä A-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella sekä säiliöaluksella on oltava täydellinen tai rajoitettu laskeutumisalue SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyllä tavalla. Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla B-, C- ja D-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella on oltava vinssausalue tai laskeutumisalue non-SOLAS-direktiivissä edellytetyllä tavalla.

Hätätilanteessa aluksen päällikkö ja helikopterin päällikkö päättävät yhdessä helikopterikuljetuksen suorittamistavasta ja paikasta, jos aluksella ei ole helikopteritoiminnassa vaadittavia merkintöjä taikka jos turvavarusteet ovat puutteelliset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa turvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi IMO:n suositusten sekä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien ja suositusten mukaisia tarkempia määräyksiä helikopterikuljetusten edellyttämistä teknisistä vaatimuksista, merkeistä ja radioliikenteestä sekä kuljetuksissa noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä.

80 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 79 §:n 4 momentin nojalla annetuista helikopteritoimintaa koskevista määräyksistä, jos poikkeus ei olennaisesti heikennä aluksen, helikopterin, aluksessa tai helikopterissa olevien henkilöiden taikka ympäristön turvallisuutta.

81 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen sään-

Ehdotus

vinssausalue, rajoitettu laskeutumisalue tai täydellinen laskeutumisalue.

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla ja non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla kotimaan matkoilla liikennöivällä A-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella sekä säiliöaluksella on oltava täydellinen tai rajoitettu laskeutumisalue SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyllä tavalla. Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla B-, C- ja D-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella on oltava vinssausalue tai laskeutumisalue non-SOLAS-direktiivissä edellytetyllä tavalla.

Hätätilanteessa aluksen päällikkö ja helikopterin päällikkö päättävät yhdessä helikopterikuljetuksen suorittamistavasta ja paikasta, jos aluksella ei ole helikopteritoiminnassa vaadittavia merkintöjä taikka jos turvavarusteet ovat puutteelliset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi IMO:n suositusten sekä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien ja suositusten mukaisia tarkempia määräyksiä helikopterikuljetusten edellyttämistä teknisistä vaatimuksista, merkeistä ja radioliikenteestä sekä kuljetuksissa noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä.

80 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 79 §:n 4 momentin nojalla annetuista helikopteritoimintaa koskevista määräyksistä, jos poikkeus ei olennaisesti heikennä aluksen, helikopterin, aluksessa tai helikopterissa olevien henkilöiden taikka ympäristön turvallisuutta.

81 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen sään-

Voimassa oleva laki

nösten ja määräysten noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Poliisin, tullilaitoksen, työsuojeluhallinnon ja *Liikenneviraston* on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

82 §

Määräykset kotimaanliikenteen liikennealuiden rajoista

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 36 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

83 §

Alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritykset

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy alusten turvallisuuslaitteiden toiminnan varmistamiseksi sellaiset huoltoyritykset, joiden osalta SOLAS-yleissopimuksessa edellytetään hallinnon hyväksymistä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset huoltoyritysten hyväksymisen edellytyksistä ja niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista SOLAS-yleissopimuksen vaatimusten mukaisesti.

84 §

Kustannusten korvaaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Tämän lain mukaisista *Liikenteen turvallisuusviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

92 §

Ehdotus

nösten ja määräysten noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Poliisin, Tullin, työsuojeluhallinnon ja *Väyläviraston* on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

82 §

Määräykset kotimaanliikenteen liikennealuiden rajoista

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 38 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

83 §

Alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritykset

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy alusten turvallisuuslaitteiden toiminnan varmistamiseksi sellaiset huoltoyritykset, joiden osalta SOLAS-yleissopimuksessa edellytetään hallinnon hyväksymistä. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset huoltoyritysten hyväksymisen edellytyksistä ja niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista SOLAS-yleissopimuksen vaatimusten mukaisesti.

84 §

Kustannusten korvaaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Tämän lain mukaisista *Liikenne- ja viestintäviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

92 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Toimenpiteistä luopuminen**Toimenpiteistä luopuminen*

Jos alusturvallisuusrikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston*, hyväksytyin luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

Jos alusturvallisuusrikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston*, hyväksytyin luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14.

Laki

alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2, 11–13, 15–16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a–20 d, 21, 22, 22 d, 22 f, 22 g ja 23, 25–28, sellaisina kuin niistä ovat 2, 11, 16, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a, 20 b, 20 c, 21, 22, 22 d, 22 f, 23, 25, 26, 28, 29 § laissa (/), 12, 13 ja 15 § osaksi laissa 1307/2009, 20 d ja 22 g osaksi laissa 791/2013 sekä 27 § laissa 1307/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (Vessel Traffic Service, VTS) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella Liikenteen turvallisuusvirastoa*;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä Liikennevirastoa*;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla*; momentin 1 kohdassa tarkoitetun alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (Vessel Traffic Service, VTS) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella Liikenne- ja viestintävirastoa*;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä Väylävirastoa*;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla*; momentin 1 kohdassa tarkoitetun alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;

Voimassa oleva laki

9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;

10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;

11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititystoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, kierrettäviä ja vältettäviä alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (DW-reittejä);

12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;

13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;

14) *suojapaikalla Liikenneviraston* merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojaavaa laituri- tai ankkuripaikkaa tai mitä tahansa muuta suojausaa aluetta;

15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavarankuljetettavaksi meritse;

16) *liikenteenharjoittajalla* alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännöstön 17 luvussa, IGC-säännöstön 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määriteltyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määriteltyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määriteltyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen eh-

Ehdotus

9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;

10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;

11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititystoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, kierrettäviä ja vältettäviä alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (DW-reittejä);

12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;

13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;

14) *suojapaikalla Liikenne- ja viestintäviraston* merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojaavaa laituri- tai ankkuripaikkaa tai mitä tahansa muuta suojausaa aluetta;

15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavarankuljetettavaksi meritse;

16) *liikenteenharjoittajalla* alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännöstön 17 luvussa, IGC-säännöstön 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määriteltyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määriteltyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määriteltyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen eh-

Voimassa oleva laki

käisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuusdirektiivillä* jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

11 §

Ehdotus

käisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuusdirektiivillä* jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

11 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus**Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus*

Alusliikenneohjaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen hoitamiseen.

Alusliikenneohjaajana saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen. *VTS-palveluntarjoaja* tekee pätevyystodistukseen merkinnän suoritetusta työpaikkakoulutuksesta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* arvioitavaksi vähintään kerran viidessä vuodessa.

Alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laaditusta laatujärjestelmästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistus

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut hyväksytysti alusliikenneohjaajan peruskoulutuksen ja että hän hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. Jos pätevyystodistus oikeuttaa antamaan 6 tai 7 §:ssä tarkoitettua palvelua, edellytetään lisäksi, että hakija on suorittanut vahtiperämiehen tutkinnon ja saanut vahtiperämiehenkirjan.

Liikenteen turvallisuusvirasto merkitsee pätevyystodistukseen ne alusliikennepalvelut, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan.

Alusliikenneohjaajan peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Alusliikenneohjaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen hoitamiseen.

Alusliikenneohjaajana saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen. *VTS-palveluntarjoaja* tekee pätevyystodistukseen merkinnän suoritetusta työpaikkakoulutuksesta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* arvioitavaksi vähintään kerran viidessä vuodessa.

Alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen ylläpitoa ja kehittämistä varten laaditusta laatujärjestelmästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistus

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut hyväksytysti alusliikenneohjaajan peruskoulutuksen ja että hän hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. Jos pätevyystodistus oikeuttaa antamaan 6 tai 7 §:ssä tarkoitettua palvelua, edellytetään lisäksi, että hakija on suorittanut vahtiperämiehen tutkinnon ja saanut vahtiperämiehenkirjan.

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee pätevyystodistukseen ne alusliikennepalvelut, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan.

Alusliikenneohjaajan peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Alusliikennepalvelun esimiehen pätevyys**Alusliikennepalvelun esimiehen pätevyys*

Alusliikennepalvelun esimiehellä tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen johtamiseen.

Alusliikennepalvelun esimiehenä saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksen ja joka hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tekee pätevyystodistukseen merkinnän hyväksytysti suoritetusta peruskoulutuksesta.

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava alusliikenneohjaajan pätevyystodistus, jos henkilö ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä pätevyystodistuksen saamisen edellytyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asian tutkittuaan peruuttaa pätevyystodistuksen, jos:

1) pätevyystodistuksen haltija toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä; tai

2) pätevyystodistuksen haltija on tehtäviään hoitaessaan päihtyneenä.

Ennen pätevyystodistuksen peruuttamis päätöstä tulee asianomaista henkilöä kuulla asiassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa pätevyystodistuksen haltijan toimittamaan heti pätevyystodistuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos pätevyystodistusta ei peruuteta pysyvästi, päätöksessä on määrättävä aika, jonka

Alusliikennepalvelun esimiehellä tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy alusliikennepalvelun turvalliseen ja tehokkaaseen johtamiseen.

Alusliikennepalvelun esimiehenä saa toimia henkilö, jolla on voimassa oleva *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä alusliikenneohjaajan pätevyystodistus ja joka on suorittanut alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksen ja joka hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen, ruotsin ja englannin kielen. *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee pätevyystodistukseen merkinnän hyväksytysti suoritetusta peruskoulutuksesta.

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutuksesta ja vaadittavasta kielitaidosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava alusliikenneohjaajan pätevyystodistus, jos henkilö ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä pätevyystodistuksen saamisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asian tutkittuaan peruuttaa pätevyystodistuksen, jos

1) pätevyystodistuksen haltija toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä; tai

2) pätevyystodistuksen haltija on tehtäviään hoitaessaan päihtyneenä.

Ennen pätevyystodistuksen peruuttamis päätöstä tulee asianomaista henkilöä kuulla asiassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa pätevyystodistuksen haltijan toimittamaan heti pätevyystodistuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos pätevyystodistusta ei peruuteta pysyvästi, päätöksessä on määrättävä aika, jonka

Voimassa oleva laki

kuluessa pätevyystodistusta ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi, tai viimeistään pätevyystodistuksen voimassaolon päättyessä.

16 §

Alusliikennepalvelun ylläpito

VTS-palveluntarjoajan tulee ylläpitää alusliikennepalvelua VTS-alueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä 8 §:ssä tarkoitetun perustamispäätöksen mukaisesti sekä valvoa ja ohjata alusliikennettä VTS-keskuksessa ylläpidettävän tilannekuvan perusteella. VTS-palveluntarjoajan tulee varmistua VTS-alueensa palvelutason riittävydestä liikenteen suhteen.

VTS-palveluntarjoaja voi yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä viranomaisten tai satamanpitäjien kanssa. VTS-palveluntarjoaja vastaa siinäkin tapauksessa alusliikennepalvelun ylläpitämisestä.

Alusliikenneohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan lain nojalla hänelle säädettyjä tehtäviä.

VTS-palveluntarjoajan on tallennettava VTS-alueen tilannekuva ja siihen liittyvä VHF-radioliikenne. Tallenteita on säilytettävä 30 vuorokautta. Tallenteiden julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

VTS-palveluntarjoajan on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikennevirasto vastaa liikenteenohjauspalvelujen järjestämisestä hallinnoimillaan vesiväylillä ottaen huomioon toimivaltaisen viranomaisen 8 §:ssä säädetyn perustamispäätöksen.

16 a §

Meritilannekuva

VTS-palveluntarjoajan tulee tuottaa *Liikenneviraston* tilauksesta ajantasaista meri-

Ehdotus

kuluessa pätevyystodistusta ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi, tai viimeistään pätevyystodistuksen voimassaolon päättyessä.

16 §

Alusliikennepalvelun ylläpito

VTS-palveluntarjoajan tulee ylläpitää alusliikennepalvelua VTS-alueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä 8 §:ssä tarkoitetun perustamispäätöksen mukaisesti sekä valvoa ja ohjata alusliikennettä VTS-keskuksessa ylläpidettävän tilannekuvan perusteella. *VTS-palveluntarjoajan* tulee varmistua VTS-alueensa palvelutason riittävydestä liikenteen suhteen.

VTS-palveluntarjoaja voi yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä viranomaisten tai satamanpitäjien kanssa. VTS-palveluntarjoaja vastaa siinäkin tapauksessa alusliikennepalvelun ylläpitämisestä.

Alusliikenneohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan lain nojalla hänelle säädettyjä tehtäviä.

VTS-palveluntarjoajan on tallennettava VTS-alueen tilannekuva ja siihen liittyvä VHF-radioliikenne. Tallenteita on säilytettävä 30 vuorokautta. Tallenteiden julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

VTS-palveluntarjoajan on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Väylävirasto vastaa liikenteenohjauspalvelujen järjestämisestä hallinnoimillaan vesiväylillä ottaen huomioon toimivaltaisen viranomaisen edellä 8 §:ssä säädetyn perustamispäätöksen.

16 a §

Meritilannekuva

VTS-palveluntarjoaja tuottaa *Väyläviraston* tilauksesta ajantasaista meriliikenteen tilan-

Voimassa oleva laki

liikenteen tilannekuvaa. Puolustus- ja turvallisuusviranomaiset saavat tilannekuvan käyttöön korvauksetta.

17 §

Alusliikenteen tilapäinen ohjaaminen erityis-tilanteissa

Liikennevirasto voi poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi tai VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi määrätä:

- 1) vesialueen, väylän tai väylän osan suljettavaksi tai avattavaksi;
- 2) aluksia ankkurointipaikalle tai takaisin laituriin; sekä
- 3) nopeusrajoituksia vesialueella tai väylällä.

Liikenneviraston on tiedotettava päätöksestään välittömästi VTS-palveluntarjoajalle, jotta se voi tehdä tarvittavat toimenpiteet päätöksen täytäntöön panemiseksi. VTS-palveluntarjoajan on tiedotettava toimenpiteistä välittömästi VTS-alueella oleville tai sinne matkalla oleville aluksille sekä asianomaiselle satamanpitäjälle.

VTS-palveluntarjoaja voi tehdä omasta aloitteestaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen toimintakäsikirjassa olevien *Liikenneviraston* ennalta hyväksymien ohjeiden perusteella poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi, VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on välittömästi ilmoitettava *Liikennevirastolle* ja Rajavartiolaitokselle päätöksestään. *Liikenneviraston* on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheetonta viivytystä.

17 a §

Ehdotus

nekuvaa. Puolustus- ja turvallisuusviranomaiset saavat tilannekuvan käyttöön sa ve loituksetta.

17 §

Alusliikenteen tilapäinen ohjaaminen erityis-tilanteissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi tai VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi määrätä:

- 1) vesialueen, väylän tai väylän osan suljettavaksi tai avattavaksi;
- 2) aluksia ankkurointipaikalle tai takaisin laituriin; sekä
- 3) nopeusrajoituksia vesialueella tai väylällä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedotettava päätöksestään välittömästi VTS-palveluntarjoajalle, jotta se voi tehdä tarvittavat toimenpiteet päätöksen täytäntöön panemiseksi. VTS-palveluntarjoajan on tiedotettava toimenpiteistä välittömästi VTS-alueella oleville tai sinne matkalla oleville aluksille sekä asianomaiselle satamanpitäjälle.

VTS-palveluntarjoaja voi tehdä omasta aloitteestaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen toimintakäsikirjassa olevien *Liikenne- ja viestintäviraston* ennalta hyväksymien ohjeiden perusteella poikkeavien sää-, jää- tai vedenkorkeusolosuhteiden vuoksi, VTS-alueella olevan erikoiskuljetuksen taikka meripelastustapahtuman tai muun liikennettä rajoittavan tai vaarantavan seikan vuoksi enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on välittömästi ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja Rajavartiolaitokselle päätöksestään. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheetonta viivytystä.

17 a §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kielto-oikeus

Kielto-oikeus

Liikennevirastolla on Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla annettujen päätösten, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla annettujen asetusten, eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetun lain (659/1967) nojalla annetun asetuksen tai varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) nojalla tehdyn jäädyttämisspäätöksen taikka viranomaisen määräämän aluksen kulkua koskevan rajoitteen toimeenpanemiseksi oikeus kieltää

- 1) alusta saapumasta VTS-alueelle tai poistumasta VTS-alueelta;
- 2) tulemasta satamaan tai ankkuroimasta;
- 3) lähtemästä satamasta tai ankkuripaikalta;
- 4) jäämästä VTS-alueelle, satamaan tai ankkuripaikalle.

Liikenneviraston on välittömästi ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle 1 momentissa tarkoitettua kiellosta tai rajoituksesta. VTS-palveluntarjoajan tulee antaa *Liikenneviraston* antamat määräykset alukselle tiedoksi. VTS-palveluntarjoajan tulee ilmoittaa alukselle siihen kohdistuvista toimista mahdollisimman pian saatuaan tiedon *Liikennevirastolta*, kuitenkin viimeistään silloin, kun alus tekee ilmoituksen aikomuksestaan saapua VTS-alueelle tai poistua VTS-alueelta, ilmoituksen tulostaan satamaan tai aikeistaan ankkuroida tai ilmoituksen lähdöstään satamasta tai ankkuripaikalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun kiellon tehostamiseksi *Liikennevirastolla* on oikeus antaa luotsaus- tai jäänmurtopalveluja tuottavalle yritykselle määräyksiä.

Liikennevirastolla on oikeus määrätä alus siirrettäväksi, jos se ei noudata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai siirtämiseen on muu aluksesta johtuva meriliikennettä, ympäristöä tai turvallisuutta vaarantava syy taikka toinen viranomainen pyytää siirtämistä. Siirtämisestä aiheutuvista kustannuksista

Liikenne- ja viestintävirastolla on Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla annettujen päätösten, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla annettujen asetusten, eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetun lain (659/1967) nojalla annetun asetuksen tai varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) nojalla tehdyn jäädyttämisspäätöksen taikka viranomaisen määräämän aluksen kulkua koskevan rajoitteen toimeenpanemiseksi oikeus kieltää:

- 1) alusta saapumasta VTS-alueelle tai poistumasta VTS-alueelta;
- 2) tulemasta satamaan tai ankkuroimasta;
- 3) lähtemästä satamasta tai ankkuripaikalta;
- 4) jäämästä VTS-alueelle, satamaan tai ankkuripaikalle.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle 1 momentissa tarkoitettua kiellosta tai rajoituksesta. VTS-palveluntarjoajan tulee antaa *Liikenne- ja viestintäviraston* antamat määräykset alukselle tiedoksi. VTS-palveluntarjoajan tulee ilmoittaa alukselle siihen kohdistuvista toimista mahdollisimman pian saatuaan tiedon *Liikenne- ja viestintävirastolta*, kuitenkin viimeistään silloin, kun alus tekee ilmoituksen aikomuksestaan saapua VTS-alueelle tai poistua VTS-alueelta, ilmoituksen tulostaan satamaan tai aikeistaan ankkuroida tai ilmoituksen lähdöstään satamasta tai ankkuripaikalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun kiellon tehostamiseksi *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus antaa luotsaus- tai jäänmurtopalveluja tuottavalle yritykselle määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus määrätä alus siirrettäväksi, jos se ei noudata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai siirtämiseen on muu aluksesta johtuva meriliikennettä, ympäristöä tai turvallisuutta vaarantava syy taikka toinen viranomainen pyytää siirtämistä. Siirtämisestä aiheutuvista

Voimassa oleva laki

vastaa aluksen omistaja tai laivanisäntä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on tiedotettava tarpeen mukaan välittömästi 24 §:ssä mainituille virka-apuviranomaisille sekä ulkoministeriölle.

18 §

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuudet

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava asianomaisille merenkulku-, meripelastus-, ympäristö-, aluevalvonta-, poliisi- tai tulliviranomaisille sekä asianomaisille satamanpitäjille havaitsemistaan tai sille ilmoitetuista tiettyä alusta koskevista aluksen tai siinä olevien ihmisten turvallisuuteen, meripelastukseen, ympäristönsuojeluun tai alue- taikka tullivalvontaan liittyvistä olennaisista seikoista.

VTS-palveluntarjoajan tulee toimittaa aluksen suunnitellun reitin varrella sijaitsevien Euroopan unionin jäsenvaltioiden asianomaisille VTS-viranomaisille olennaiset tiedot sellaisista aluksista, joiden katsotaan aiheuttavan vaaraa merenkululle tai uhan merenkulun tai ihmisten turvallisuudelle tai ympäristölle.

VTS-palveluntarjoajan velvollisuudesta vastaanottaa alusten luotsinkäyttöä koskevat ilmoitukset ja ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* luotsauslain (940/2003) noudattamiseen liittyvistä havainnoistaan säädetään mainitussa laissa.

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 a §

Tietoturvaan liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* käyttämiinsä viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi

Ehdotus

kustannuksista vastaa aluksen omistaja tai laivanisäntä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on tiedotettava tarpeen mukaan välittömästi 24 §:ssä mainituille virka-apuviranomaisille sekä *ulkoministeriölle*.

18 §

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuudet

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava asianomaisille merenkulku-, meripelastus-, ympäristö-, aluevalvonta-, poliisi- tai tulliviranomaisille sekä asianomaisille satamanpitäjille havaitsemistaan tai sille ilmoitetuista tiettyä alusta koskevista aluksen tai siinä olevien ihmisten turvallisuuteen, meripelastukseen, ympäristönsuojeluun tai alue- taikka tullivalvontaan liittyvistä olennaisista seikoista.

VTS-palveluntarjoajan tulee toimittaa aluksen suunnitellun reitin varrella sijaitsevien Euroopan unionin jäsenvaltioiden asianomaisille VTS-viranomaisille olennaiset tiedot sellaisista aluksista, joiden katsotaan aiheuttavan vaaraa merenkululle tai uhan merenkulun tai ihmisten turvallisuudelle tai ympäristölle.

VTS-palveluntarjoajan velvollisuudesta vastaanottaa alusten luotsinkäyttöä koskevat ilmoitukset ja ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* luotsauslain (940/2003) noudattamiseen liittyvistä havainnoistaan säädetään mainitussa laissa.

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 a §

Tietoturvaan liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* käyttämiinsä viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi

Voimassa oleva laki

velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimitamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojenluovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tässä pykälässä säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto *Viestintävirastolle*, jos se on välttämätöntä tietoturvasuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

19 §

VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirja

VTS-palveluntarjoajan on pidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on määritelty VTS-keskuksen toiminnan ja teknisten järjestelmien ylläpitämiseen liittyvät tehtävät ja toimenpiteet sekä varautuminen alusliikennepalvelun ylläpitämiseen myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Toimintakäsikirjassa on määriteltävä luotsauslaissa säädettyjä velvoitteita koskevat menettelytavat, ilmoituskäytännöt ja yhteistyö *Liikenteen turvallisuusviraston* ja luotsauslaissa tarkoitetun luotsausyhtiön kanssa. VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirjan tulee olla Liikenneviraston hyväksymä.

19 a §

Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin

Tämän lain 2 §:ssä tarkoitetun VTS-palveluntarjoajan on varauduttava valmius-

Ehdotus

velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

(kumotaan)

19 §

VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirja

VTS-palveluntarjoajan on pidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on määritelty VTS-keskuksen toiminnan ja teknisten järjestelmien ylläpitämiseen liittyvät tehtävät ja toimenpiteet sekä varautuminen alusliikennepalvelun ylläpitämiseen myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Toimintakäsikirjassa on määriteltävä luotsauslaissa säädettyjä velvoitteita koskevat menettelytavat, ilmoituskäytännöt ja yhteistyö *Liikenne- ja viestintäviraston* ja luotsauslaissa tarkoitetun luotsausyhtiön kanssa. VTS-palveluntarjoajan toimintakäsikirjan tulee olla Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä.

19 a §

Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin

Tämän lain 2 §:ssä tarkoitetun VTS-palveluntarjoajan on varauduttava valmius-

Voimassa oleva laki

laissa (1555/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

VTS-palvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenteen turvallisuusviraston* toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä noudatetaan.

20 §

Valvonta kansainvälisillä merialueilla

VTS-palveluntarjoajan on seurattava VTS-alueeseensa liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista. VTS-palveluntarjoajan on toteuttava asiaankuuluvat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alukset, jotka saapuvat VTS-alueelle noudattavat edellä mainittuja järjestelmiä.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikennevirastolle*, joka valvoo VTS-alueeseen liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista, havaitsemistaan reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista koskevista poikkeamista.

20 a §

Ehdotus

laissa (1555/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Alusliikennepalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenne- ja viestintäviraston* toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä noudatetaan.

20 §

Valvonta kansainvälisillä merialueilla

VTS-palveluntarjoajan on seurattava VTS-alueeseensa liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista. VTS-palveluntarjoajan on toteuttava asiaankuuluvat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alukset, jotka saapuvat VTS-alueelle noudattavat edellä mainittuja järjestelmiä.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, joka valvoo VTS-alueeseen liittyvillä kansainvälisillä merialueilla olevien reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista, havaitsemistaan reititysjärjestelmien ja pakollisten ilmoittautumisjärjestelmien noudattamista koskevista poikkeamista.

20 a §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenneviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuudirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittelemiseksi ja tallentamiseksi. *Liikennevirasto* noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurista, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikennevirasto voi järjestää kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurissa, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (SafeSeaNet-keskusjärjestelmä). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenneviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikennevirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

20 b §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskeva suunnitelma

Rajavartiolaitos laatii yhteistyössä VTS-

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuudirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittelemiseksi ja tallentamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurista, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurista, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (SafeSeaNet-keskusjärjestelmä). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

20 b §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskeva suunnitelma

Rajavartiolaitos laatii yhteistyössä VTS-

Voimassa oleva laki

palveluntarjoajan, *Liikenneviraston*, Suomen ympäristökeskuksen ja muiden meripelastuslain (1145/2001) 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa apua tarvitsevien alusten suojapaikkojen ohjeita sekä merenkulun avustuspalveluja koskevien Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöslauselmien perusteella suunnitelman, jonka avulla vauraudutaan avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamiseen ja pelastamiseen sekä ihmishenkeen ja turvallisuuteen kohdistuviin uhkatilanteisiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 c §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottaminen

Rajavartiolaitos päättää yhteistyössä 20 b §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa aluksen suojapaikkaan ohjaamisesta mainitussa pykälässä tarkoitettun suunnitelman mukaisesti tehdyn tilannearvion perusteella. Rajavartiolaitoksen on päätöstä tehdessään kuultava VTS-palveluntarjoajaa.

Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettu päätöksestään VTS-palveluntarjoajalle.

Rajavartiolaitos ilmoittaa Suomen ympäristökeskukselle, *Liikennevirastolle* ja VTS-palveluntarjoajalle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt meripelastuslaissa ja pelastuslaissa 379/2011 säädetyllä tavalla avun tarpeessa olevien alusten ja ihmishenkien pelastamiseksi sekä vahinkojen torjumiseksi.

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamisesta suojapaikkaan ja viranomaisten yhteistyöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 d §

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmä

Ehdotus

palveluntarjoajan, *Liikenne- ja viestintäviraston* ja Väyläviraston, Suomen ympäristökeskuksen ja muiden meripelastuslain (1145/2001) 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa apua tarvitsevien alusten suojapaikkojen ohjeita sekä merenkulun avustuspalveluja koskevien Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöslauselmien perusteella suunnitelman, jonka avulla vauraudutaan avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamiseen ja pelastamiseen sekä ihmishenkeen ja turvallisuuteen kohdistuviin uhkatilanteisiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 c §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottaminen

Rajavartiolaitos päättää yhteistyössä 20 b §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kanssa aluksen suojapaikkaan ohjaamisesta mainitussa pykälässä tarkoitettun suunnitelman mukaisesti tehdyn tilannearvion perusteella. Rajavartiolaitoksen on päätöstä tehdessään kuultava VTS-palveluntarjoajaa.

Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettu päätöksestään VTS-palveluntarjoajalle.

Rajavartiolaitos ilmoittaa Suomen ympäristökeskukselle, *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja VTS-palveluntarjoajalle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt meripelastuslaissa ja pelastuslaissa 379/2011 säädetyllä tavalla avun tarpeessa olevien alusten ja ihmishenkien pelastamiseksi sekä vahinkojen torjumiseksi.

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamisesta suojapaikkaan ja viranomaisten yhteistyöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 d §

Alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seurantajärjestelmä

Voimassa oleva laki

Liikennevirasto on toimivaltainen viranomaisena, joka tekee tietojenvaihdon edellyttämät sopimukset Euroopan tietokeskuksen kanssa ja vastaa yhteistyöstä tietojenvaihdossa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta ja Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin ja alusten laitteiden käytön valvonnasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa alusten pitkän kantaman tunnistamista ja seurantaan koskevista laitteista tarkempia teknisiä määräyksiä.

21 §

Alusliikennepalveluun osallistuminen

Alukset, joiden suurin pituus on vähintään 24 metriä, ovat velvollisia osallistumaan alusliikennepalveluun ilmoittautumalla 8 §:n mukaisessa perustamispäätöksessä määrättyllä tavalla VTS-palveluntarjoajalle, kuuntelemalla VTS-alueella käytössä olevia VHF-kanavia sekä noudattamalla VTS-alueella tapahtuvaa liikennöintiä koskevia säännöksiä ja perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset voivat ilmoittautua VTS-palveluntarjoajalle tämän kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

VTS-palveluntarjoaja voi yksittäistapauksissa sää- tai jääolosuhteiden taikka muiden meriturvallisuussyiden vuoksi määrätä myös muita aluksia osallistumaan alusliikennepalveluun enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava tekevästään päätöksestä viipymättä *Liikennevirastolle*. *Liikenneviraston* on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheutonta viivytystä.

Liikennevirasto voi yksittäistapauksissa, jos ilmoittautuminen on ilmeisen turhaa tai kohtuuttoman hankalaa, vapauttaa aluksen ilmoittautumisvelvollisuudesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta ja että aluksella on toimiva ja käytössä oleva automaattinen tunnistusjärjestelmä (AIS).

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomaisena, joka tekee tietojenvaihdon edellyttämät sopimukset Euroopan tietokeskuksen kanssa ja vastaa yhteistyöstä tietojenvaihdossa.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa Euroopan tietokeskuksen alusrekisteritietojen ylläpidosta ja Suomen lipun alla olevien alusten raportoinnin ja alusten laitteiden käytön valvonnasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa alusten pitkän kantaman tunnistamista ja seurantaan koskevista laitteista tarkempia teknisiä määräyksiä.

21 §

Alusliikennepalveluun osallistuminen

Alukset, joiden suurin pituus on vähintään 24 metriä, ovat velvollisia osallistumaan alusliikennepalveluun ilmoittautumalla 8 §:n mukaisessa perustamispäätöksessä määrättyllä tavalla VTS-palveluntarjoajalle, kuuntelemalla VTS-alueella käytössä olevia VHF-kanavia sekä noudattamalla VTS-alueella tapahtuvaa liikennöintiä koskevia säännöksiä ja perustamispäätöksessä vahvistettuja määräyksiä.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset voivat ilmoittautua VTS-palveluntarjoajalle tämän kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

VTS-palveluntarjoaja voi yksittäistapauksissa sää- tai jääolosuhteiden taikka muiden meriturvallisuussyiden vuoksi määrätä myös muita aluksia osallistumaan alusliikennepalveluun enintään yhden vuorokauden ajaksi. VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava tekevästään päätöksestä viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheutonta viivytystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksissa, jos ilmoittautuminen on ilmeisen turhaa tai kohtuuttoman hankalaa, vapauttaa aluksen ilmoittautumisvelvollisuudesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta ja että aluksella on toimiva ja käytössä oleva automaattinen tunnistusjärjestelmä (AIS).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

*Aluksen päällikön vastuu ja ilmoitusvelvollisuus**Aluksen päällikön vastuu ja ilmoitusvelvollisuus*

Päällikkö vastaa aluksen ohjailusta aluksen osallistuessa alusliikennepalveluun.

Jos aluksen päällikkö aluksen turvallisuuden liittyvästä pakottavasta syystä ei pysty osallistumaan alusliikennepalveluun 21 §:ssä säädetyllä tavalla tai ei pysty noudattamaan alusliikenteen tilapäiseksi ohjaamiseksi 17 §:n nojalla annettuja määräyksiä, hänen on ilmoitettava tästä välittömästi VTS-palveluntarjoajalle sekä annettava asiasta *Liikennevirastolle* erillinen kirjallinen selvitys.

Aluksen päällikön on ilmoitettava 17 §:n mukaisista alusta koskevista oleellisista toimenpiteistä laivanisännälle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava välittömästi saamastaan 2 momentissa säädetyistä ilmoituksesta *Liikennevirastolle*.

Päällikkö vastaa aluksen ohjailusta aluksen osallistuessa alusliikennepalveluun.

Jos aluksen päällikkö aluksen turvallisuuden liittyvästä pakottavasta syystä ei pysty osallistumaan alusliikennepalveluun 21 §:ssä säädetyllä tavalla tai ei pysty noudattamaan alusliikenteen tilapäiseksi ohjaamiseksi 17 §:n nojalla annettuja määräyksiä, hänen on ilmoitettava tästä välittömästi VTS-palveluntarjoajalle sekä annettava asiasta *Liikenne- ja viestintävirastolle* erillinen kirjallinen selvitys.

Aluksen päällikön on ilmoitettava 17 §:n mukaisista alusta koskevista oleellisista toimenpiteistä laivanisännälle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava välittömästi saamastaan 2 momentissa säädetyistä ilmoituksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

22 a §

22 a §

*Aluksen saapumisilmoitus**Aluksen saapumisilmoitus*

Suomen satamaan tai ankkuripaikalle saapuvan meriliikenteessä olevan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on annettava aluksen saapumisilmoitus tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä tiedonhallintajärjestelmää käyttämällä. Ilmoitus on tehtävä vähintään 24 tuntia ennen saapumista tai viimeistään silloin, kun alus lähtee satamasta kohti Suomen satamaa. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä. Tämän lisäksi aluksesta on sen saavuttua perille annettava lopullista saapumisaikaa koskeva ilmoitus.

Saapumisilmoituksen tulee sisältää ilmoitusmuodollisuusdirektiivin liitteen A-kohdan mukaiset tiedot. Tämän lisäksi tulliviranomainen voi vaatia saapumisilmoituksessa

Suomen satamaan tai ankkuripaikalle saapuvan meriliikenteessä olevan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on annettava aluksen saapumisilmoitus tulliviranomaiselle sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun sähköistä tiedonhallintajärjestelmää käyttämällä. Ilmoitus on tehtävä vähintään 24 tuntia ennen saapumista tai viimeistään silloin, kun alus lähtee satamasta kohti Suomen satamaa. Jos kohde selviää vasta matkan aikana, ilmoitus on tehtävä viimeistään silloin, kun kohde on selvillä. Tämän lisäksi aluksesta on sen saavuttua perille annettava lopullista saapumisaikaa koskeva ilmoitus.

Saapumisilmoituksen tulee sisältää ilmoitusmuodollisuusdirektiivin liitteen A-kohdan mukaiset tiedot. Tämän lisäksi Tulli voi vaatia saapumisilmoituksessa mainitun direktiiv-

Voimassa oleva laki

mainitun direktiivin liitteen B osan 1-6 kohdissa tarkoitettujen FAL-lomakkeiden sekä meriterveysilmoituksen sisältämät tiedot, jos ne ovat tarpeen kansallisen sisäisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseksi tai tullilainsäädännön, verolainsäädännön, maahanmuuttolainsäädännön, ympäristölainsäädännön taikka terveyttä koskevan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi.

Tulliviranomainen varmistaa, että aluksen saapumisesta annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset.

22 d §

Tilastointia koskevien tietojen antaminen

Liikennevirasto laatii tilastoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä.

Liikennevirasto kerää suunnittelu- ja valvontatehtäviään sekä merenkulku-tilastojen laatimista varten tietoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä. *Liikennevirasto* voi antaa momentissa säädettyjen tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi.

Meriliikenteen tietojen keräämisessä, tilastojen laatimisessa ja tiedonkeruun tulosten lähettämisessä noudatetaan meriliikenteen tilastodirektiiviä. *Liikennevirasto* lähettää tiedonkeruun tulokset Euroopan komissiolle.

Aluksen omistajien tai heidän edustajiensa ja satamien on annettava *Liikennevirastolle* tiedot matkustaja- ja tavaramääristä aluskohtaisesti ja tavararyhmittäin sekä ilmoitettava tyhjien ja täysien kuljetusyksiköiden määrät.

Meriliikenteessä olevien alusten omistajien tai heidän edustajiensa tulee toimittaa tiedot *Liikennevirastolle* tai VTS-palveluntarjoajalle, jos *Liikennevirasto* on antanut tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi, sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä järjestelmää käyttäen.

Ehdotus

vin liitteen B osan 1–6 kohdissa tarkoitettujen FAL-lomakkeiden sekä meriterveysilmoituksen sisältämät tiedot, jos ne ovat tarpeen kansallisen sisäisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseksi tai tullilainsäädännön, verolainsäädännön, maahanmuuttolainsäädännön, ympäristölainsäädännön taikka terveyttä koskevan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi.

Tulli varmistaa, että aluksen saapumisesta annetut tiedot ovat vaatimusten mukaiset

22 d §

Tilastointia koskevien tietojen antaminen

Liikenne- ja viestintävirasto laatii tilastoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä.

Liikenne- ja viestintävirasto kerää suunnittelu- ja valvontatehtäviään sekä merenkulku-tilastojen laatimista varten tietoja alusten liikennöinnistä Suomen satamissa sekä aluksissa kuljetettavista matkustaja- ja tavaramääristä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi.

Meriliikenteen tietojen keräämisessä, tilastojen laatimisessa ja tiedonkeruun tulosten lähettämisessä noudatetaan meriliikenteen tilastodirektiiviä. *Liikenne- ja viestintävirasto* lähettää tiedonkeruun tulokset Euroopan komissiolle.

Aluksen omistajien tai heidän edustajiensa ja satamien on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tiedot matkustaja- ja tavaramääristä aluskohtaisesti ja tavararyhmittäin sekä ilmoitettava tyhjien ja täysien kuljetusyksiköiden määrät.

Meriliikenteessä olevien alusten omistajien tai heidän edustajiensa tulee toimittaa tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai VTS-palveluntarjoajalle, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on antanut tietojen keräämisen VTS-palveluntarjoajan tehtäväksi, sähköisesti 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä järjestelmää käyttäen.

Voimassa oleva laki

22 f §

Vapautukset

Liikennevirasto voi hakemuksesta vapauttaa aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön 22 a §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädettyistä ilmoitusvelvollisuuksista Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut seurantadirektiivissä säädetty vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Liikenneviraston on säännöllisesti tarkistettava, että vapautuksen ehdot täyttyvät ja peruutettava vapautus, jos vapautuksen saanut ei täytä ehtoja.

Liikenneviraston on pidettävä ajantasaista luetteloa yhtiöistä ja aluksista, joille vapautus on myönnetty. Luettelo ja siihen tehdyt muutokset on toimitettava Euroopan komissiolle.

22 g §

Tarkemmat määräykset

Tulli antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamisesta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämässä noudatettavista menettelyistä.

23 §

Merellä tapahtuvista vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen

Ehdotus

22 f §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta vapauttaa aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön 22 a §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa saapumisilmoitus, 22 b §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta antaa lähtöilmoitus ja 22 c §:ssä säädettyistä ilmoitusvelvollisuuksista Suomen sisäisessä tai Suomen ja toisen valtion satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä matkoilla, joiden kesto on enintään 12 tuntia. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että vapautus ei vaaranna merenkulun turvallisuutta, vapautus on kaikkien rantavaltioiden hyväksyttävissä ja muut seurantadirektiivissä säädetty vapautuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisesti tarkistettava, että vapautuksen ehdot täyttyvät ja peruutettava vapautus, jos vapautuksen saanut ei täytä ehtoja.

Liikenne- ja viestintäviraston on pidettävä ajantasaista luetteloa yhtiöistä ja aluksista, joille vapautus on myönnetty. Luettelo ja siihen tehdyt muutokset on toimitettava Euroopan komissiolle.

22 g §

Tarkemmat määräykset

Tulli antaa tarkempia määräyksiä 22 a ja 22 b §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja näiden ilmoitusten tallentamisesta 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 22 d §:ssä tarkoitettujen tietojen keräämisessä ja lähettämässä noudatettavista menettelyistä.

23 §

Merellä tapahtuvista vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen

Voimassa oleva laki

Aluksen päällikön on Suomen vesialueella ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle:

1) kaikista aluksen turvallisuuteen vaikuttavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten yhteentörmäyksestä, pohjakosketuksesta, vauriosta, toimintahäiriöstä tai koneviasta, vuodosta tai lastin siirtymisestä sekä kaikista rungon vioista tai rakenteellisista vioista;

2) kaikista merenkulun turvallisuutta vaarantavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten aluksen ohjattavuuteen tai merikelpoisuuteen mahdollisesti vaikuttavista häiriöistä sekä kaikista aluksen kuljetuskoneistoon, ohjauslaitteisiin, sähköntuotantolaitteisiin taikka navigointi- tai viestintälaitteisiin vaikuttavista vioista;

3) kaikista tilanteista, jotka saattavat aiheuttaa vesien tai rannikon pilaantumista, kuten ympäristöä pilaavien aineiden pääsystä veteen tai tällaisen päästön uhasta; sekä

4) kaikista merellä ajelehtivista ympäristöä pilaavien aineiden lautoista sekä konteista tai pakkauksista.

Suomen vesialueen ulkopuolella suomalaisen aluksen päällikön on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lähimmän rantavaltion asianomaiselle viranomaiselle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä saamastaan 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta *Liikennevirastolle* ja *Rajavartiolaitokselle*.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä.

25 §

Alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelmat

VTS-palveluntarjoajalla on oltava alusliikennepalvelutehtäviä koskevat koulutusohjelmat. Alusliikennepalvelutehtävien peruskoulutusohjelmaan on sisällytettävä ainakin alusliikennepalveluiden perustiedot, kommunikointi, tehtävissä sovellettavat säännökset ja määräykset sekä poikkeustilanteiden hallinta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava aluslii-

Ehdotus

Aluksen päällikön on Suomen vesialueella ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle:

1) kaikista aluksen turvallisuuteen vaikuttavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten yhteentörmäyksestä, pohjakosketuksesta, vauriosta, toimintahäiriöstä tai koneviasta, vuodosta tai lastin siirtymisestä sekä kaikista rungon vioista tai rakenteellisista vioista;

2) kaikista merenkulun turvallisuutta vaarantavista vaaratilanteista tai onnettomuuksista, kuten aluksen ohjattavuuteen tai merikelpoisuuteen mahdollisesti vaikuttavista häiriöistä sekä kaikista aluksen kuljetuskoneistoon, ohjauslaitteisiin, sähköntuotantolaitteisiin taikka navigointi- tai viestintälaitteisiin vaikuttavista vioista;

3) kaikista tilanteista, jotka saattavat aiheuttaa vesien tai rannikon pilaantumista, kuten ympäristöä pilaavien aineiden pääsystä veteen tai tällaisen päästön uhasta; sekä

4) kaikista merellä ajelehtivista ympäristöä pilaavien aineiden lautoista sekä konteista tai pakkauksista.

Suomen vesialueen ulkopuolella suomalaisen aluksen päällikön on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lähimmän rantavaltion asianomaiselle viranomaiselle.

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava viipymättä saamastaan 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja *Rajavartiolaitokselle*.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä.

25 §

Alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelmat

VTS-palveluntarjoajalla on oltava alusliikennepalvelutehtäviä koskevat koulutusohjelmat. Alusliikennepalvelutehtävien peruskoulutusohjelmaan on sisällytettävä ainakin alusliikennepalveluiden perustiedot, kommunikointi, tehtävissä sovellettavat säännökset ja määräykset sekä poikkeustilanteiden hallinta.

VTS-palveluntarjoajalla on oltava aluslii-

Voimassa oleva laki

kenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistusten edellytyksenä olevaa koulutusta varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* arvioitavaksi vähintään keran viidessä vuodessa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* pitää henkilörekisteriä (*VTS-pätevyysrekisteri*).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistuksen haltijasta:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammattillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

VTS-pätevyysrekisteristä saa rekisteriin merkitylle luovuttaa häntä itseään koskevia tietoja. Sen lisäksi tietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

27 §

Ehdotus

kenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistusten edellytyksenä olevaa koulutusta varten laatujärjestelmä. Laatujärjestelmä on annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* arvioitavaksi vähintään keran viidessä vuodessa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* pitää henkilörekisteriä (*VTS-pätevyysrekisteri*).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistuksen haltijasta:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammattillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

VTS-pätevyysrekisteristä saa rekisteriin merkitylle luovuttaa häntä itseään koskevia tietoja. Sen lisäksi tietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

27 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Luettelo oppilaitoksista

Luettelo oppilaitoksista

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää luetteloa oppilaitoksista, joissa annetaan alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutusta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa oppilaitoksista, joissa annetaan alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutusta.

28 §

28 §

Valvonta

Valvonta

Tämän lain täytäntöönpanon ja noudattamisen ylin valvonta kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Tämän lain täytäntöönpanon ja noudattamisen ylin valvonta kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista

Jos alus ei noudata tämän lain säännöksiä tai lain nojalla annettuja päätöksiä ja määräyksiä, kansainvälisten sopimusten määräyksiä taikka Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöksiä, on *Liikenteen turvallisuusviraston* ilmoitettava tästä aluksen lippuvaltiolle, jos rikkominen on selvää ja vakavaa.

Jos alus ei noudata tämän lain säännöksiä tai lain nojalla annettuja päätöksiä ja määräyksiä, kansainvälisten sopimusten määräyksiä taikka Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) päätöksiä, on *Liikenne- ja viestintäviraston* ilmoitettava tästä aluksen lippuvaltiolle, jos rikkominen on selvää ja vakavaa.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava 16 §:n 5 momentissa tarkoitetun riskienhallinnan vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 16 §:n 5 momentissa tarkoitetun riskienhallinnan vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

15.

Laki**alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 1 § sellaisena kuin se on osaksi laeissa 486/2004 ja (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Alusten rekisteröinti**Alusten rekisteröinti*

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä *Liikenteen turvallisuusviraston* ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain V osassa tai jäljempänä tässä laissa säädetään. *Liikenteen turvallisuusvirasto* pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain V osan mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9 - 12 §:ä sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

Aluksina pidetään tässä laissa myös uivia alustoja ja rakenteita sekä muita kelluvia laitteita.

Aluksen kansallisuudesta ja kotipaikasta säädetään merilaissa (674/1994).

Sellaisista alusrekisteriin merkityistä suomalaisista matkustaja-aluksista ja bruttotoisuudeltaan vähintään 500 olevista suomalaisista lastialuksista, jotka liikennöivät kansainvälisillä matkoilla, on pidettävä myös 2 a luvussa tarkoitettua historiarekisteriä.

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain V osassa tai jäljempänä tässä laissa säädetään. *Liikenne- ja viestintävirasto* pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain V osan mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9-12 sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

Aluksina pidetään tässä laissa myös uivia alustoja ja rakenteita sekä muita kelluvia laitteita.

Aluksen kansallisuudesta ja kotipaikasta säädetään merilaissa (674/1994).

Sellaisista alusrekisteriin merkityistä suomalaisista matkustaja-aluksista ja bruttotoisuudeltaan vähintään 500 olevista suomalaisista lastialuksista, jotka liikennöivät kansainvälisillä matkoilla, on pidettävä myös 2 a luvussa tarkoitettua historiarekisteriä.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

16.

Laki**alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 5, 9, 13 ja 18 §, sellaisena kuin ne ovat 5 § laissa 1138/2010, 9 § osaksi laissa 1138/2010, 13 § osaksi laissa 1113/1990 ja 1293/2009 sekä 18 § laissa 877/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva kappale

5 §

Valvontaviranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto on tässä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen valvoo alusturvallisuudesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja huolehtii PSC-direktiivin ja tarkastusdirektiivin mukaisista tarkastuksista, ilmoituksista sekä niiden mukaisten tietojen antamisesta ja tietojen vaihdosta.

Valvontaviranomaisen virkamiehet ovat tässä laissa tarkoitettuja tarkastajia.

PSC-direktiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät PSC-direktiivin liitteen XI vaatimukset. Tarkastusdirektiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät tarkastusdirektiivin liitteen V vaatimukset. Tarkastajalla on oltava valvontaviranomaisen antama yhteisen mallin laatimisesta satamavalvontaa suorittavien tarkastajien henkilötodistusta varten annetun komission direktiivin 96/40/EY edellyttämät tiedot sisältävä todistus, joka osoittaa, että henkilö on valtuutettu suorittamaan tarkastuksia.

9 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysturvaviranomaiset sekä puolustusvoimat ja *Liikennevirasto* kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-

Ehdotus

5 §

Valvontaviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto on tässä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen valvoo alusturvallisuudesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja huolehtii PSC-direktiivin ja tarkastusdirektiivin mukaisista tarkastuksista, ilmoituksista sekä niiden mukaisten tietojen antamisesta ja tietojen vaihdosta.

Valvontaviranomaisen virkamiehet ovat tässä laissa tarkoitettuja tarkastajia.

PSC-direktiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät PSC-direktiivin liitteen XI vaatimukset. Tarkastusdirektiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät tarkastusdirektiivin liitteen V vaatimukset. Tarkastajalla on oltava valvontaviranomaisen antama yhteisen mallin laatimisesta satamavalvontaa suorittavien tarkastajien henkilötodistusta varten annetun komission direktiivin 96/40/EY edellyttämät tiedot sisältävä todistus, joka osoittaa, että henkilö on valtuutettu suorittamaan tarkastuksia.

9 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysturvaviranomaiset sekä puolustusvoimat ja *Väylävirasto* kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-

Voimassa oleva kappale

ka-apua *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-apusta säädetään rajavartiolaissa

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, poliisin on annettava virka-apua tarkastuksen toimittamista varten.

Virka-avun pyytämisessä ja antamisessa noudatettavasta menettelystä voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

13 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehostaa 12 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa laivanisännälle tai tämän edustajalle taikka molemmille. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valvontaviranomaisella on perusteltua aiheita epäillä, että laivanisäntä yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Valvontaviranomaisen määräämän toimenpiteen tultua suoritetuksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

18 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitettusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitettusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyt-

Ehdotus

apua *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-apusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, poliisin on annettava virka-apua tarkastuksen toimittamista varten.

Virka-avun pyytämisessä ja antamisessa noudatettavasta menettelystä voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

13 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 12 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa laivanisännälle tai tämän edustajalle taikka molemmille. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos valvontaviranomaisella on perusteltua aiheita epäillä, että laivanisäntä yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Valvontaviranomaisen määräämän toimenpiteen tultua suoritetuksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

18 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitettusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitettusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyt-

Voimassa oleva kappale

tölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestyksen kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Ehdotus

tölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestyksen kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

17.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 46, 47, 50, 51, 54, 55, 67 ja 86 §, sellaisina kuin ne ovat 46 § laeissa 5/2009, 1324/2009 ja 1192/2016, 47 § laissa 1073/2014, 50 § osaksi laissa 1192/2016, 51 § laeissa 1324/2009 ja 1192/2016, 54 § laissa 1192/2016, 55 § laissa 1192/2016, 67 § laeissa 413/1997 ja 1192/2016 sekä 86 § laeissa 266/2003, 868/2011 ja 971/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

46 §

Jos tämän lain nojalla verosta vapaan tai alennettuun veroon oikeutetun ajoneuvon rakennetta, omistusta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että ajoneuvo tai sen käyttötarkoitus ei enää täytä verottomuuden tai alennetun veron edellytyksiä, ajoneuvon omistaja, jonka omistusaikana ajoneuvon rakenteen tai käyttötarkoituksen muutos on tehty, on velvollinen tekemään tästä ilmoituksen yhden kuukauden kuluessa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös 28 ja 51 §:ssä tarkoitetuista ajoneuvoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rakenteen muuttamisena pidetään myös pakettiauton varustamista muilla kuin 8 §:ssä tarkoitetuilla istuimilla tai niiden kiinnittämiseen tarkoitetuilla laitteilla.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty, Tullin tai poliisin on estettävä ajoneuvon käyttö, kunnes velvollisuus on täytetty tai vero maksuunpantu.

47 §

Liikenteen turvallisuusvirasto maksuunpanee autoveron saatuaan 46 §:n mukaisen ilmoituksen tai kun muutoin havaitaan, että liikenteessä on käytetty ajoneuvoa, joka ei enää täytä verottomuuden, veronpalautuksen tai veronalennuksen ehtoja.

Vero maksuunpannaan 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun verovelvollisen maksettavaksi tai sille, joka on käyttänyt ajoneuvoa 28 §:ssä

Ehdotus

46 §

Jos tämän lain nojalla verosta vapaan tai alennettuun veroon oikeutetun ajoneuvon rakennetta, omistusta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että ajoneuvo tai sen käyttötarkoitus ei enää täytä verottomuuden tai alennetun veron edellytyksiä, ajoneuvon omistaja, jonka omistusaikana ajoneuvon rakenteen tai käyttötarkoituksen muutos on tehty, on velvollinen tekemään tästä ilmoituksen yhden kuukauden kuluessa *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös 28 ja 51 §:ssä tarkoitetuista ajoneuvoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rakenteen muuttamisena pidetään myös pakettiauton varustamista muilla kuin 8 §:ssä tarkoitetuilla istuimilla tai niiden kiinnittämiseen tarkoitetuilla laitteilla.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty, Tullin tai poliisin on estettävä ajoneuvon käyttö, kunnes velvollisuus on täytetty tai vero maksuunpantu.

47 §

Liikenne- ja viestintävirasto maksuunpanee autoveron saatuaan 46 §:n mukaisen ilmoituksen tai kun muutoin havaitaan, että liikenteessä on käytetty ajoneuvoa, joka ei enää täytä verottomuuden, veronpalautuksen tai veronalennuksen ehtoja.

Vero maksuunpannaan 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun verovelvollisen maksettavaksi tai sille, joka on käyttänyt ajoneuvoa 28 §:ssä

Voimassa oleva laki

tarkoitetulla tavalla tai hänen oikeudenomistajalleen. Maksuunpanoa ei kuitenkaan toimiteta, jos ajoneuvo merkitään rekisteriin toisen verottomuuteen, alennetun veron alaisen ajoneuvon käyttöön oikeutetun tai veronpalautukseen oikeutetun omistukseen viimeistään yhden kuukauden kuluessa siitä, kun mainittuihin etuihin oikeutettu omistaja on luovuttanut ajoneuvon.

50 §

Verohallinto voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa autoveroa, viivekorkoa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa ne kokonaan. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ratkaisee hakemuksen, jos se määräisi tai on määrännyt veron.

Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa 1 momentissa tarkoitetun periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Verohallinto voi erityisistä syistä valtiovarainministeriön määräämin ehdoin hakemuksesta myöntää lykkäystä veron suorittamiselle. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ratkaisee hakemuksen, joka koskee sen maksuunpanemaa veroa. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

51 §

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikunta- tai näkövammasta aiheutuva pysyvä haitta-aste on vähintään 80 prosenttia ja jonka henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee, tai sellainen invalidi, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 60 prosenttia ja jolle auton hankinta on hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen, Verohallinnon on hakemuksesta määrättävä asettamallaan eh-

Ehdotus

tarkoitetulla tavalla tai hänen oikeudenomistajalleen. Maksuunpanoa ei kuitenkaan toimiteta, jos ajoneuvo merkitään rekisteriin toisen verottomuuteen, alennetun veron alaisen ajoneuvon käyttöön oikeutetun tai veronpalautukseen oikeutetun omistukseen viimeistään yhden kuukauden kuluessa siitä, kun mainittuihin etuihin oikeutettu omistaja on luovuttanut ajoneuvon.

50 §

Verohallinto voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa autoveroa, viivekorkoa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa ne kokonaan. *Liikenne- ja viestintävirasto* ratkaisee hakemuksen, jos se määräisi tai on määrännyt veron.

Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa 1 momentissa tarkoitetun periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Verohallinto voi erityisistä syistä valtiovarainministeriön määräämin ehdoin hakemuksesta myöntää lykkäystä veron suorittamiselle. *Liikenne- ja viestintävirasto* ratkaisee hakemuksen, joka koskee sen maksuunpanemaa veroa. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

51 §

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikunta- tai näkövammasta aiheutuva pysyvä haitta-aste on vähintään 80 prosenttia ja jonka henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee, tai sellainen invalidi, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 60 prosenttia ja jolle auton hankinta on hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen, Verohallinnon on hakemuksesta määrättävä asettamallaan eh-

Voimassa oleva laki

doilla valtion varoista maksettavaksi takaisin vero, kuitenkin enintään 3 770 euroa. Milloin hakija ajokortissa olevalla merkinnällä tai muutoin luotettavasti osoittaa, että hänen on käytettävä automaattivaihteista autoa, veroa palautetaan edellä mainituin edellytyksin enintään 4 980 euroa. Jos auto on ollut haltijan käytössä, vero palautetaan vasta, kun haltija on merkitty auton omistajaksi. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on merkitty rekisteriin auton omistajaksi tai oikeus palautukseen menetetään.

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikuntakyky on alaraajan tai alaraajojen puuttumisen tahi toiminnan vajavuuden vuoksi siten alentunut, että hänen pysyvä haitta-asteensa on vähintään 40 prosenttia, Verohallinnon on hakemuksesta 1 momentissa säädetyillä ehdoilla määrättävä valtion varoista maksettavaksi takaisin 60 prosenttia verosta, kuitenkin enintään 2 460 euroa. Palautusta myönnetään vain autosta, jonka hankinta on invalidille hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 1 momentissa säädetyssä ajassa.

Joka 1 ja 2 momentin nojalla on saanut veron takaisin, on, jos ajoneuvo luovutetaan muuhun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun käyttöön, velvollinen suorittamaan tässä laissa tarkoitetun veron ja tekemään luovutuksesta ilmoituksen *Liikenteen turvallisuusvirastolle* noudattaen, mitä 46 §:ssä säädetään.

Saatuun 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen *Liikenteen turvallisuusviraston* on maksuunpantava vero ajoneuvon luovuttajan maksettavaksi noudattaen soveltuvin osin, mitä 47 ja 48 §:ssä säädetään.

54 §

Tässä laissa veroviranomaisella tarkoitetaan Verohallintoa ja *Liikenteen turvallisuusvirastoa*.

Ehdotus

doilla valtion varoista maksettavaksi takaisin vero, kuitenkin enintään 3 770 euroa. Milloin hakija ajokortissa olevalla merkinnällä tai muutoin luotettavasti osoittaa, että hänen on käytettävä automaattivaihteista autoa, veroa palautetaan edellä mainituin edellytyksin enintään 4 980 euroa. Jos auto on ollut haltijan käytössä, vero palautetaan vasta, kun haltija on merkitty auton omistajaksi. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on merkitty rekisteriin auton omistajaksi tai oikeus palautukseen menetetään.

Milloin autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikuntakyky on alaraajan tai alaraajojen puuttumisen tahi toiminnan vajavuuden vuoksi siten alentunut, että hänen pysyvä haitta-asteensa on vähintään 40 prosenttia, Verohallinnon on hakemuksesta 1 momentissa säädetyillä ehdoilla määrättävä valtion varoista maksettavaksi takaisin 60 prosenttia verosta, kuitenkin enintään 2 460 euroa. Palautusta myönnetään vain autosta, jonka hankinta on invalidille hänen toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 1 momentissa säädetyssä ajassa.

Joka 1 ja 2 momentin nojalla on saanut veron takaisin, on, jos ajoneuvo luovutetaan muuhun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun käyttöön, velvollinen suorittamaan tässä laissa tarkoitetun veron ja tekemään luovutuksesta ilmoituksen *Liikenne- ja viestintävirastolle* noudattaen, mitä 46 §:ssä säädetään.

Saatuun 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen *Liikenne- ja viestintäviraston* on maksuunpantava vero ajoneuvon luovuttajan maksettavaksi noudattaen soveltuvin osin, mitä 47 ja 48 §:ssä säädetään.

54 §

Tässä laissa veroviranomaisella tarkoitetaan Verohallintoa ja *Liikenne- ja viestintävirastoa*.

Voimassa oleva laki

Verohallinto vastaa autoveroverotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista tässä laissa säädettyistä viranomaistehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä 3, 14 ja 30 §:ssä sekä 8 luvussa tarkoitetuissa tapauksissa.

Veroviranomaisten lisäksi Tulli ja poliisi valvovat autoverotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi säädettyjen ja määrättyjen velvollisuuksien noudattamista.

55 §

Valtion oikeutta valvoo Verohallinnon tehtävänä olevassa verotuksessa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö. *Liikenteen turvallisuusviraston* tehtävänä olevassa autoverotuksessa valtion oikeutta valvoo *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamies.

Valtion oikeudenvalvojaa kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että oikeudenvalvojalle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

67 §

Jos asia on hakijalle erityisen tärkeä, Verohallinto tai *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa hakemuksesta ennakkoratkaisun siitä, miten tätä lakia sovelletaan hakijan ajoneuvon verotukseen. Ennakkoratkaisua ei kuitenkaan anneta verotusarvosta.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkoratkaisua haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Ennakkoratkaisu annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään sen antamista seuraavan kalenterivuoden loppuun. Lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua noudatetaan ennakkoratkaisun saajan vaatimuksesta sitovana siltä ajalta, jolle se on annettu.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Verohallinnossa, *Liikenteen turvallisuusvirastossa*, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta

Ehdotus

Verohallinto vastaa autoveroverotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista tässä laissa säädettyistä viranomaistehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä 3, 14 ja 30 §:ssä sekä 8 luvussa tarkoitetuissa tapauksissa.

Veroviranomaisten lisäksi Tulli ja poliisi valvovat autoverotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi säädettyjen ja määrättyjen velvollisuuksien noudattamista.

55 §

Valtion oikeutta valvoo Verohallinnon tehtävänä olevassa verotuksessa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö. *Liikenne- ja viestintäviraston* tehtävänä olevassa autoverotuksessa valtion oikeutta valvoo *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamies.

Valtion oikeudenvalvojaa kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että oikeudenvalvojalle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

67 §

Jos asia on hakijalle erityisen tärkeä, Verohallinto tai *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa hakemuksesta ennakkoratkaisun siitä, miten tätä lakia sovelletaan hakijan ajoneuvon verotukseen. Ennakkoratkaisua ei kuitenkaan anneta verotusarvosta.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkoratkaisua haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Ennakkoratkaisu annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään sen antamista seuraavan kalenterivuoden loppuun. Lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua noudatetaan ennakkoratkaisun saajan vaatimuksesta sitovana siltä ajalta, jolle se on annettu.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Verohallinnossa, *Liikenne- ja viestintävirastossa*, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta en-

Voimassa oleva laki

ennakkoratkaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta.

86 §

Autoverotusta varten annetut tai esitetyt tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa. Niitä ei saa pöytäkirjassa tai päätöksessä selostaa laajemmin kuin se on välttämätöntä. Tietoja saa käyttää tässä laissa tarkoitettuihin veroviranomaisen tilastollisiin selvityksiin, joiden yhteenvedot ovat julkisia. Yleisen vähittäismyyntiarvon perusteella verotettuja ajoneuvoja koskevat verotuspäätökset ovat julkisia, lukuun ottamatta 50 ja 51 §:ssä tarkoitettuihin asioihin liittyviä asiakirjoja sekä tietoa henkilötunnuksesta ja luonnollisen henkilön osoitteesta. Tieto viranomaisen henkilörekisteriin sisältyvistä julkisista asiakirjoista voidaan antaa kopiona, tulosteena tai sähköisessä muodossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin säännösten estämättä. Veroviranomaisen hallussa olevat käytetyn ajoneuvon arvoa koskevat tiedot ovat julkisia ainoastaan, jos tietoa on käytetty ajoneuvon verotuksessa. Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan tiedot ja asiakirjat kuitenkin antaa veroviranomaisille ja näiden kutsumille asiantuntijoille sekä verotuksen valvontaa, veron perintää, verotuksesta tehdyn valituksen tutkimista ja syytteeseen saattamista tai ulosottoa varten asianomaisille viranomaisille ja näiden edustajille. Pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä säädetyn edellytyksin verotusasiakirjat tai niistä ilmenevät tiedot on annettava pidättämiseen oikeutetun virkamiehen käytettäväksi muunkin rikoksen kuin verorikoksen selvittämistä varten.

Tulli, Verohallinto tai *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myös määrätä asiakirjat annettaviksi tilastollisia tai tieteellisiä tutkimuksia varten tällaista tutkimusta suorittavan henkilön tai viranomaisen käytettäväksi. Myös hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätökset voidaan julkaista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä,

Ehdotus

nakkoratkaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta.

86 §

Autoverotusta varten annetut tai esitetyt tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa. Niitä ei saa pöytäkirjassa tai päätöksessä selostaa laajemmin kuin se on välttämätöntä. Tietoja saa käyttää tässä laissa tarkoitettuihin veroviranomaisen tilastollisiin selvityksiin, joiden yhteenvedot ovat julkisia. Yleisen vähittäismyyntiarvon perusteella verotettuja ajoneuvoja koskevat verotuspäätökset ovat julkisia, lukuun ottamatta 50 ja 51 §:ssä tarkoitettuihin asioihin liittyviä asiakirjoja sekä tietoa henkilötunnuksesta ja luonnollisen henkilön osoitteesta. Tieto viranomaisen henkilörekisteriin sisältyvistä julkisista asiakirjoista voidaan antaa kopiona, tulosteena tai sähköisessä muodossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin säännösten estämättä. Veroviranomaisen hallussa olevat käytetyn ajoneuvon arvoa koskevat tiedot ovat julkisia ainoastaan, jos tietoa on käytetty ajoneuvon verotuksessa. Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan tiedot ja asiakirjat kuitenkin antaa veroviranomaisille ja näiden kutsumille asiantuntijoille sekä verotuksen valvontaa, veron perintää, verotuksesta tehdyn valituksen tutkimista ja syytteeseen saattamista tai ulosottoa varten asianomaisille viranomaisille ja näiden edustajille. Pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä säädetyn edellytyksin verotusasiakirjat tai niistä ilmenevät tiedot on annettava pidättämiseen oikeutetun virkamiehen käytettäväksi muunkin rikoksen kuin verorikoksen selvittämistä varten.

Tulli, Verohallinto tai *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös määrätä asiakirjat annettaviksi tilastollisia tai tieteellisiä tutkimuksia varten tällaista tutkimusta suorittavan henkilön tai viranomaisen käytettäväksi. Myös hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätökset voidaan julkaista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä, asian-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

asianomaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman veroviranomaisen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu, ellei toisin säädetä.

Ehdotus

omaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman veroviranomaisen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu, ellei toisin säädetä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

18.

Laki**biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 33 §, sellaisena kuin se on laissa 388/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Energiavirasto saa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

- 1) syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa sekä biopolttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä varten;
- 3) *Liikenteen turvallisuusvirastolle* lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädettyjä valvontatehtäviä varten;
- 4) valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtionavustuksen valvontaa varten;
- 5) työ- ja elinkeinoministeriölle energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Ehdotus

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Energiavirasto saa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

- 1) syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa sekä biopolttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä varten;
- 3) *Liikenne- ja viestintävirastolle* lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädettyjä valvontatehtäviä varten;
- 4) valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtionavustuksen valvontaa varten;
- 5) työ- ja elinkeinoministeriölle energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

19.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 20 §, sellaisena kuin se on laissa
1341/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

20 §

Karja-alusten hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua karja-
aluksen hyväksymistodistusta haetaan *Liiken-
teen turvallisuusvirastolta*. Virasto suorittaa
eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkas-
tuksen karja-alukselle.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hy-
väksymistodistuksen, jos karja-alus täyttää
eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaati-
mukset. Virasto voi peruuttaa hyväksymisto-
distuksen, jos karja-alus ei enää täytä säädet-
tyjä vaatimuksia eikä hyväksymistodistuksen
haltija korjaa epäkohtia viraston tai valvonta-
viranomaisen asettamassa kohtuullisessa
määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan
kuitenkin peruuttaa heti, jos karja-aluksessa
oleva puute on sellainen, että se välittömästi
vaarantaa kuljetettavien eläinten hyvinvoin-
nin.

Liikenteen turvallisuusviraston on viipy-
mättä toimitettava Elintarviketurvallisuusvi-
rastolle hyväksymistodistukseen sisältyvät
tiedot tai tieto hyväksymistodistuksen peruut-
tamisesta eläinkuljettajarekisteriin merkitse-
mistä varten. Elintarviketurvallisuusvirasto
antaa hyväksymistodistukselle eläinkulje-
tusasetuksessa tarkoitetun tunnistenumeron.

Ehdotus

20 §

Karja-alusten hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua karja-
aluksen hyväksymistodistusta haetaan *Lii-
kenne- ja viestintävirastolta*. Virasto suorittaa
eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkas-
tuksen karja-alukselle.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hy-
väksymistodistuksen, jos karja-alus täyttää
eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaati-
mukset. Virasto voi peruuttaa hyväksymisto-
distuksen, jos karja-alus ei enää täytä säädet-
tyjä vaatimuksia eikä hyväksymistodistuksen
haltija korjaa epäkohtia viraston tai valvonta-
viranomaisen asettamassa kohtuullisessa
määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan
kuitenkin peruuttaa heti, jos karja-aluksessa
oleva puute on sellainen, että se välittömästi
vaarantaa kuljetettavien eläinten hyvinvoin-
nin.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä
toimitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle
hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot tai
tieto hyväksymistodistuksen peruuttamisesta
eläinkuljettajarekisteriin merkitsemistä var-
ten. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hy-
väksymistodistukselle eläinkuljetusasetuk-
sessa tarkoitetun tunnistenumeron.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erik-
seen lailla.

20.

Laki

erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain (781/2013) 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tekoon ja laiminlyöntiin, josta toimivaltainen viranomainen voi määrätä veron- tai tullinkorotuksen luonnolliselle henkilölle, kotimaiselle kuolinpesälle tai tuloverolain (1535/1992) 4 §:ssä tarkoitettulle yhtymälle taikka muulle verovelvolliselle, jonka veronkorotuksesta luonnollinen henkilö on vastuussa verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Verohallinto, Tulli ja *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Mitä tässä laissa säädetään veronkorotuksesta ja verotuspäätöksestä, sovelletaan vastaavasti tullinkorotukseen ja tullauspäätökseen.

Tätä lakia sovelletaan tekoon ja laiminlyöntiin, josta toimivaltainen viranomainen voi määrätä veron- tai tullinkorotuksen luonnolliselle henkilölle, kotimaiselle kuolinpesälle tai tuloverolain (1535/1992) 4 §:ssä tarkoitettulle yhtymälle taikka muulle verovelvolliselle, jonka veronkorotuksesta luonnollinen henkilö on vastuussa verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Verohallinto, Tulli ja *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Mitä tässä laissa säädetään veronkorotuksesta ja verotuspäätöksestä, sovelletaan vastaavasti tullinkorotukseen ja tullauspäätökseen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

21.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 2–4, 6, 7, 7e, 7f, 10, 13, 14, 17, 19, 20 a ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 6 § osaksi laeissa 69/2007 ja 1303/2009, 3 ja 23 § osaksi laissa 1303/2009, 4 § osaksi laeissa 69/2007, 1303/2009 ja 748/2014, 7e ja 7 f § laissa xx/xxxx (HE 192/2017), 10 § osaksi laeissa 69/2007, 769/2011 ja 165/2017 13, 14 ja 19 § laissa 1303/2009, 17 § laissa 651/2015 sekä 20 a § laissa 69/2007 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) toimivaltaisella viranomaisella *Liikenteen turvallisuusvirasto, rajavartiolaitosta, poliisia ja tullilaitosta*;

2) satamanpitäjällä sitä, joka ylläpitää satamaa tai satamarakennetta;

3) vaarallisella esineellä sellaista esinettä, esineen jäljitelmää tai ainetta, joka voi vaarantaa tai jota voidaan käyttää vaarantamaan aluksen tai sataman taikka niissä olevien turvallisuutta

4) satamaturvadirektiivillä satamien turvallisuuden parantamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/65/EY;

5) turvatasolla niiden turvatoimien tasoa, joilla varaudutaan siihen, että turvallisuutta uhkaavaa välikohtausta yritetään tai se tapahtuu;

6) turvatasolla 1 turvatoimien jatkuvasti ylläpidettävää asianmukaisesti suojaavaa vähimmäistasoa;

7) turvatasolla 2 turvatoimien lisättyä tasoa, jota ylläpidetään väliaikaisesti, jos turvallisuutta uhkaavan välikohtauksen riski on kohonnut;

8) turvatasolla 3 rajoitetuksi ajaksi käyttöön otettavia erityistoimia, jos turvallisuutta

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) toimivaltaisella viranomaisella *Liikenne- ja viestintävirasto, Rajavartiolaitosta, poliisia ja Tullia*;

2) satamanpitäjällä sitä, joka ylläpitää satamaa tai satamarakennetta;

3) vaarallisella esineellä sellaista esinettä, esineen jäljitelmää tai ainetta, joka voi vaarantaa tai jota voidaan käyttää vaarantamaan aluksen tai sataman taikka niissä olevien turvallisuutta;

4) satamaturvadirektiivillä satamien turvallisuuden parantamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/65/EY;

5) turvatasolla niiden turvatoimien tasoa, joilla varaudutaan siihen, että turvallisuutta uhkaavaa välikohtausta yritetään tai se tapahtuu;

6) turvatasolla 1 turvatoimien jatkuvasti ylläpidettävää asianmukaisesti suojaavaa vähimmäistasoa;

7) turvatasolla 2 turvatoimien lisättyä tasoa, jota ylläpidetään väliaikaisesti, jos turvallisuutta uhkaavan välikohtauksen riski on kohonnut;

8) turvatasolla 3 rajoitetuksi ajaksi käyttöön otettavia erityistoimia, jos turvallisuutta

Voimassa oleva laki

uhkaava välikohtaus on todennäköinen tai sen uhka on välitön, vaikka välikohtauksen tarkkaa kohdetta ei pystyttäisi määrittelemään;

9) sataman turvatoimialueella tämän lain mukaisen turva-arvioinnin perusteella määriteltävää aluetta, jolle laaditaan turvasuunnitelma ja joka on merkittävä näkyvästi selkein merkein tai kyltein, joissa turvatoimialueesta ilmoitetaan suomen, ruotsin, englannin ja venäjän kielellä;

10) satamarakenteella paikkaa, jossa alukselle tai aluksesta liikkuu henkilöitä tai kuljetetaan tavaroita taikka suoritetaan satamapalveluita;

11) SOLAS-yleissopimuksella ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981).

3 §

Toimivaltaisen viranomaisen yleiset tehtävät

Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on valvoa, että turvatoimiasetuksen ja tämän lain säännöksiä noudatetaan.

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja tullilaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan puutteista *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jonka on viipymättä ryhdyttävä toimiin puutteellisuuksien korjaamiseksi. Jos puutteellisuus on luonteeltaan sellainen, että sen korjaaminen vaatii pikaisia toimia, muukin toimivaltainen viranomainen voi ryhtyä välitömiin toimiin puutteen korjaamiseksi. Sen on myös ilmoitettava asiasta heti virastolle.

Liikenteen turvallisuusviraston, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan vakavista puutteellisuuksista poliisille SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa määritellyn turvatason arviointia varten.

Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava salassapitosäännösten estämättä tämän lain tarkoituksen toteuttamisen kannalta tar-

Ehdotus

uhkaava välikohtaus on todennäköinen tai sen uhka on välitön, vaikka välikohtauksen tarkkaa kohdetta ei pystyttäisi määrittelemään;

9) sataman turvatoimialueella tämän lain mukaisen turva-arvioinnin perusteella määriteltävää aluetta, jolle laaditaan turvasuunnitelma ja joka on merkittävä näkyvästi selkein merkein tai kyltein, joissa turvatoimialueesta ilmoitetaan suomen, ruotsin, englannin ja venäjän kielellä;

10) satamarakenteella paikkaa, jossa alukselle tai aluksesta liikkuu henkilöitä tai kuljetetaan tavaroita taikka suoritetaan satamapalveluita;

11) SOLAS-yleissopimuksella ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981).

3 §

Toimivaltaisen viranomaisen yleiset tehtävät

Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on valvoa, että turvatoimiasetuksen ja tämän lain säännöksiä noudatetaan.

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan puutteista *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jonka on viipymättä ryhdyttävä toimiin puutteellisuuksien korjaamiseksi. Jos puutteellisuus on luonteeltaan sellainen, että sen korjaaminen vaatii pikaisia toimia, muukin toimivaltainen viranomainen voi ryhtyä välitömiin toimiin puutteen korjaamiseksi. Sen on myös ilmoitettava asiasta heti virastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston, Rajavartiolaitoksen ja Tullin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamisessa havaitsemistaan vakavista puutteellisuuksista poliisille SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa määritellyn turvatason arviointia varten.

Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava salassapitosäännösten estämättä tämän lain tarkoituksen toteuttamisen kannalta tar-

Voimassa oleva laki

peellisiä tietoja toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tietoja voidaan välittää sähköisesti siten kuin tässä laissa jäljempänä säädetään.

4 §

Liikenteen turvallisuusviraston erityistehtävät

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii turvatoimiasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna merenkulun turvatoimien yhteyskeskittämisenä ja satamien turvatoimien yhteyskeskittämisenä, minkä lisäksi sen tehtävänä on:

1) suorittaa satamarakenteiden ja satamien turva-arvioinnit, hyväksyä alusten, satamien ja satamarakenteiden turvasuunnitelmat, katsastaa alukset sekä antaa todistuskirjat siten kuin turvatoimiasetuksessa ja tässä laissa säädetään;

1 a) hyväksyä turva-arvioinnin perusteella ja satamanpitäjän esityksestä sataman turvatoimialueen rajat ja se, keille sataman henkilöstöstä tehdään turvallisuusselvityksessä (726/2014) tarkoitettu turvallisuusselvitys, sekä huolehtia satamien turvasuunnitelmien tarkistamisesta tämän lain mukaisesti;

1 b) hyväksyä sataman turvapääällikkö ja muu keskeinen turvahenkilöstö sataman tekemän esityksen ja turvallisuusselvityksen perusteella;

1 c) toimia satamaturvadirektiivin 5 artiklassa tarkoitettuna satamaturvaviranomaisena;

2) ryhtyä turvatoimiasetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että suomalaisessa satamassa oleva alus on turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, ja jos on perusteltua syytä epäillä, ettei alus ole turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, tai jos alus ei esitä todistuskirjaa pyydettyäessä, ilmoittaa asiasta *rajavartiolaitokselle*, poliisille tai *tullilaitokselle* sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

3) ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä ole-

Ehdotus

peellisiä tietoja toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tietoja voidaan välittää sähköisesti siten kuin tässä laissa jäljempänä säädetään.

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto toimii turvatoimiasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna merenkulun turvatoimien yhteyskeskittämisenä ja satamien turvatoimien yhteyskeskittämisenä, minkä lisäksi sen tehtävänä on:

1) suorittaa satamarakenteiden ja satamien turva-arvioinnit, hyväksyä alusten, satamien ja satamarakenteiden turvasuunnitelmat, katsastaa alukset sekä antaa todistuskirjat siten kuin turvatoimiasetuksessa ja tässä laissa säädetään;

a) hyväksyä turva-arvioinnin perusteella ja satamanpitäjän esityksestä sataman turvatoimialueen rajat ja se, keille sataman henkilöstöstä tehdään turvallisuusselvityksessä (726/2014) tarkoitettu turvallisuusselvitys, sekä huolehtia satamien turvasuunnitelmien tarkistamisesta tämän lain mukaisesti;

b) hyväksyä sataman turvapääällikkö ja muu keskeinen turvahenkilöstö sataman tekemän esityksen ja turvallisuusselvityksen perusteella;

c) toimia satamaturvadirektiivin 5 artiklassa tarkoitettuna satamaturvaviranomaisena;

2) ryhtyä turvatoimiasetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että suomalaisessa satamassa oleva alus on turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, ja jos on perusteltua syytä epäillä, ettei alus ole turvatoimiasetuksen säännösten mukainen, tai jos alus ei esitä todistuskirjaa pyydettyäessä, ilmoittaa asiasta *Rajavartiolaitokselle*, poliisille tai *Tullille* sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

3) ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2

Voimassa oleva laki

van SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 2.4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin aluksen vaatimuksenmukaisuuden puutteiden korjaamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että suomalaisen satamaan saapuva alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos tilanne ei korjaannu tai muuten on perusteltua syytä uskoa, että alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ilmoittaa asiasta *rajavartiolaitykselle*, poliisille tai *tullilaitokselle* sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

4) hyväksyä turvatoimiasetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettavat vastaavat turvajärjestelyt ja ryhtyä niiden osalta asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin toimiin;

5) tiedottaa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, tehokkaasti ja ilman aiheetonta viivytystä poliisin sille ilmoittamasta turvatasosta ja sen muutoksista, antaa tarvittaessa asiaa koskevia tarkempia tietoja sekä asettaa riskianalyysiin perustuen ulkomailla Suomen lipun alla purjehtivan aluksen turvataso ja välittää tieto tästä poliisille edelleen vahvistettavaksi;

6) tehdä turvatoimiin liittyvät hallinnolliset ilmoitukset;

7) ohjeistaa ja valvoa valvontaviranomaisen järjestämiä harjoituksia satamaturvadirektiivin liitteen III mukaisesti;

8) valvoa, että tässä laissa tarkoitettavat turvatarkastukset suoritetaan turvatoimiasetuksen ja tämän lain mukaisesti; sekä

9) suorittaa muut tässä laissa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* säädetty tehtävät

6 §

Poliisin erityistehtävät

Poliisin tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

1) asettaa turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa tarkoitettu turvataso ja päättää käytettävissään olevien tietojen poh-

Ehdotus

luvun 9 säännön 2.4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin aluksen vaatimuksenmukaisuuden puutteiden korjaamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että suomalaisen satamaan saapuva alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos tilanne ei korjaannu tai muuten on perusteltua syytä uskoa, että alus ei noudata turvatoimiasetuksen säännöksiä, ilmoittaa asiasta *Rajavartiolaitykselle*, poliisille tai *Tullille* sekä ryhtyä tarvittaviin turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin;

4) hyväksyä turvatoimiasetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettavat vastaavat turvajärjestelyt ja ryhtyä niiden osalta asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin toimiin;

5) tiedottaa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, tehokkaasti ja ilman aiheetonta viivytystä poliisin sille ilmoittamasta turvatasosta ja sen muutoksista, antaa tarvittaessa asiaa koskevia tarkempia tietoja sekä asettaa riskianalyysiin perustuen ulkomailla Suomen lipun alla purjehtivan aluksen turvataso ja välittää tieto tästä poliisille edelleen vahvistettavaksi;

6) tehdä turvatoimiin liittyvät hallinnolliset ilmoitukset;

7) ohjeistaa ja valvoa valvontaviranomaisen järjestämiä harjoituksia satamaturvadirektiivin liitteen III mukaisesti;

8) valvoa, että tässä laissa tarkoitettavat turvatarkastukset suoritetaan turvatoimiasetuksen ja tämän lain mukaisesti; sekä

9) suorittaa muut tässä laissa *Liikenne- ja viestintävirastolle* säädetty tehtävät.

6 §

Poliisin erityistehtävät

Poliisin tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

1) asettaa turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 1 säännön 1.14 kohdassa ja tämän lain 2 §:n 5–8 kohdassa tarkoitettu turvataso ja päättää käytettävissään olevien tietojen poh-

Voimassa oleva laki

jalta turvatason nostamisesta ja laskemisesta sekä antaa tarkempia ohjeita vaaratilanteilta suojautumiseksi;

2) ilmoittaa päättämästään turvatason muutoksesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*; sekä

3) saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus, ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin.

7 §

Tullilaitoksen erityistehtävä

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, tullilaitoksen tehtävänä on ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus.

7 e §

Satamanpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjä on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitettun riskienhallinnan

Ehdotus

jalta turvatason nostamisesta ja laskemisesta sekä antaa tarkempia ohjeita vaaratilanteilta suojautumiseksi;

2) ilmoittaa päättämästään turvatason muutoksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*; sekä

3) saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus, ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin.

7 §

Tullin erityistehtävä

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, *Tullin* tehtävänä on ryhtyä turvatoimiasetuksen liitteenä olevan SOLAS-yleissopimuksen liitteen XI-2 luvun 9 säännön 1.2 ja 1.3 tai 2.5 kohdassa tarkoitettuihin valvontatoimenpiteisiin saatuaan tiedon sellaisesta Suomen satamassa olevasta tai Suomen satamaan saapuvasta aluksesta, jonka osalta on olemassa perusteltua syytä uskoa, että alus ei täytä turvatoimiasetuksen säännöksiä, ja jos on perusteltua syytä uskoa, että alus aiheuttaa turvauhkaa taikka että alukseen kohdistuu turvauhka tai turvavälikohtaus.

7 e §

Satamanpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjä on huolehdittava käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitettun riskienhallinnan

Voimassa oleva laki

vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. Virasto voi velvoittaa 1 momentissa tarkoitettua satamanpitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuden kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakolaissa (1113/1190).

Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa 2 momentissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuden liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin 1 momentissa tarkoitettua satamaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

7 f §

Tietoturvallisuuden liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjän on ilmoitettava viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen käyttämiin viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuden liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimitamisesta.

Ehdotus

vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen. Virasto voi velvoittaa 1 momentissa tarkoitettua satamanpitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin merenkulun turvallisuuden kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakolaissa (1113/1190).

(kumotaan)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin 1 momentissa tarkoitettua satamaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

7 f §

Tietoturvallisuuden liittyvistä häiriöistä ilmoittaminen

Yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän satamanpitäjän on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen käyttämiin viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuden liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöstä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimitamisesta.

Voimassa oleva laki

10 §

Turvatar kastuksen suorittaja

Rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä on oikeus suorittaa tässä laissa tarkoitettu turvatarkastus sen ehkäisemiseksi, että vaarallisia esineitä käytettäisiin laittomiin, alusta tai sataman turvatoimialuetta taikka niissä olevia henkilöitä vahingoittaviin toimiin.

Oikeus suorittaa turvatarkastus 1 momentissa tarkoitettuun syystä on myös muulla kuin rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä, jos hän täyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 35 §:ssä säädetyt järjestyksenvalvojaksi hyväksymiselle asetetut edellytykset tai jos hän on saanut siviili-ilmailun turvaamisesta annettujen määräysten mukaisen *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän koulutuksen turvatarkastajaksi ja kummassakin tapauksessa poliisi on hyväksynyt hänet tehtävään. Käsitellessään hyväksymistä koskevaa asiaa poliisilla on oikeus käyttää niitä rekisteritietoja, joihin turvallisuusselvityslaisissa tarkoitettu suppea henkilöturvallisuus selvitys voi perustua. Poliisin hyväksyntä on voimassa koko valtakunnan alueella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen turvatarkastajien eivät ole oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. He eivät myöskään ole oikeutettuja voimakeinojen käyttöön.

Aluksen päällikön oikeudesta ja velvollisuudesta järjestyksen pitämiseksi ja turvallisuuden säilyttämiseksi aluksella säädetään merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 18 §:ssä.

13 §

Tietojen antaminen ennen aluksen satamaan saapumista

Turvatoimiasetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen turvatoimiin liittyvät alusta koskevat tiedot on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen määräämällä tavalla.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi turva-

Ehdotus

10 §

Turvatar kastuksen suorittaja

Rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä on oikeus suorittaa tässä laissa tarkoitettu turvatarkastus sen ehkäisemiseksi, että vaarallisia esineitä käytettäisiin laittomiin, alusta tai sataman turvatoimialuetta taikka niissä olevia henkilöitä vahingoittaviin toimiin.

Oikeus suorittaa turvatarkastus 1 momentissa tarkoitettuun syystä on myös muulla kuin rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä, jos hän täyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 35 §:ssä säädetyt järjestyksenvalvojaksi hyväksymiselle asetetut edellytykset tai jos hän on saanut siviili-ilmailun turvaamisesta annettujen määräysten mukaisen *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän koulutuksen turvatarkastajaksi ja kummassakin tapauksessa poliisi on hyväksynyt hänet tehtävään. Käsitellessään hyväksymistä koskevaa asiaa poliisilla on oikeus käyttää niitä rekisteritietoja, joihin turvallisuus selvityslaisissa tarkoitettu suppea henkilöturvallisuus selvitys voi perustua. Poliisin hyväksyntä on voimassa koko valtakunnan alueella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen turvatarkastajien eivät ole oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. He eivät myöskään ole oikeutettuja voimakeinojen käyttöön.

Aluksen päällikön oikeudesta ja velvollisuudesta järjestyksen pitämiseksi ja turvallisuuden säilyttämiseksi aluksella säädetään merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 18 §:ssä.

13 §

Tietojen antaminen ennen aluksen satamaan saapumista

Turvatoimiasetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen turvatoimiin liittyvät alusta koskevat tiedot on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen määräämällä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi turvatoi-

Voimassa oleva laki

toimiasetuksen 7 artiklassa säädetyn edellytyksien hakemuksesta myöntää vapautuksen 1 momentissa tarkoitettua tietojen toimittamisesta.

14 §

Satamanpitäjän ilmoitusvelvollisuus

Satamanpitäjän on viipymättä ilmoitettava poliisille turvataso arvioimista varten kaikista sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, joilla voi olla vaikutusta turvatoimiasetuksessa tai tässä laissa tarkoitettulle merenkulun turvallisuudelle. Ilmoitus on samalla tehtävä myös *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, rajavartiolaitokselle ja tullilaitokselle.

17 §

Tekninen valvonta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, *rajavartiolaitoksella* ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitettua suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja *tullilain (1466/1994) 20 b §:ssä* tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitettuja rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, *rajavartiolaitoksella* ja Tullilla

Ehdotus

miasetuksen 7 artiklassa säädetyn edellytyksien hakemuksesta myöntää vapautuksen 1 momentissa tarkoitettua tietojen toimittamisesta.

14 §

Satamanpitäjän ilmoitusvelvollisuus

Satamanpitäjän on viipymättä ilmoitettava poliisille turvataso arvioimista varten kaikista sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, joilla voi olla vaikutusta turvatoimiasetuksessa tai tässä laissa tarkoitettulle merenkulun turvallisuudelle. Ilmoitus on samalla tehtävä myös *Liikenne- ja viestintävirastolle*, Rajavartiolaitokselle ja Tullille.

17 §

Tekninen valvonta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, *Rajavartiolaitoksella* ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitettua suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja *tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä* tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitettuja rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, *Rajavartiolaitoksella* ja Tullilla

Voimassa oleva laki

on oikeus saada satamanpitäjältä ja laivanisännältä käyttöönsä näiden tässä laissa tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimialueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitetut tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.

Teknisten valvontalaitteiden avulla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003), rajavartiolaissa (578/2005) tai henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (639/2015) säädetään, riippumatta siitä, muodostavatko tallenteet henkilötietolaisa tarkoitetun henkilörekisterin.

19 §

Puutteellisuuksien korjaaminen ja pakkokeinot

Jos satamanpitäjä ei noudata turvatoimiaseutuksen tai tämän lain säännöksiä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on laiminlyöjää kuultuaan annettava asianmukaiset ohjeet ja määräykset puutteellisuuksien korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteellisuuksien korjaamiselle tai epäkohtien poistamiselle määräajan.

Jos satamanpitäjä vastustaa tarkastusta, ei luovuta 16 tai 17 §:ssä tarkoitettua aineistoa taikka ei noudata 1 momentissa tarkoitettua määräystä tai ei korjaa puutetta tai epäkohtaa *Liikenteen turvallisuusviraston* asettaman määräajan kuluessa, virasto voi harkintansa mukaan keskeyttää työt satamarakenteessa tai sataman turvatoimialueella, kunnes vika tai puute on korjattu tai aineisto luovutettu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava poliisille ja satamanpitäjälle.

Ehdotus

on oikeus saada satamanpitäjältä ja laivanisännältä käyttöönsä näiden tässä laissa tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimialueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitetut tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.

Teknisten valvontalaitteiden avulla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003), henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (578/2005) tai henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään, riippumatta siitä, muodostavatko tallenteet yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun henkilörekisterin.

19 §

Puutteellisuuksien korjaaminen ja pakkokeinot

Jos satamanpitäjä ei noudata turvatoimiaseutuksen tai tämän lain säännöksiä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on laiminlyöjää kuultuaan annettava asianmukaiset ohjeet ja määräykset puutteellisuuksien korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteellisuuksien korjaamiselle tai epäkohtien poistamiselle määräajan.

Jos satamanpitäjä vastustaa tarkastusta, ei luovuta 16 tai 17 §:ssä tarkoitettua aineistoa taikka ei noudata 1 momentissa tarkoitettua määräystä tai ei korjaa puutetta tai epäkohtaa *Liikenne- ja viestintäviraston* asettaman määräajan kuluessa, virasto voi harkintansa mukaan keskeyttää työt satamarakenteessa tai sataman turvatoimialueella, kunnes vika tai puute on korjattu tai aineisto luovutettu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava poliisille ja satamanpitäjälle.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 a §

*Turvatar kastuksen suorittajan ja toimivaltai-
sen viranomaisen yhteistyö*

Turvatar kastuksen suorittaja on oikeutettu ilmoittamaan *tullilaitokselle* tai *rajavartiolaitokselle* laitoksen tehtävien kannalta merkityksellisistä havainnoista.

23 §

Turvatoimirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laininlyö 13 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai jättää noudattamatta *Liikenteen turvallisuusviraston* 19 §:n nojalla antamaa määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, turvatoimirikkomuksesta sakkoon.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

20 a §

*Turvatar kastuksen suorittajan ja toimivaltai-
sen viranomaisen yhteistyö*

Turvatar kastuksen suorittaja on oikeutettu ilmoittamaan *Tullille* tai *Rajavartiolaitokselle* laitoksen tehtävien kannalta merkityksellisistä havainnoista.

23 §

Turvatoimirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laininlyö 13 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai jättää noudattamatta *Liikenne- ja viestintäviraston* 19 §:n nojalla antamaa määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, turvatoimirikkomuksesta sakkoon.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

22.

Laki

eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain (1209/2006) 1, 5 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat 1 § laeissa 892/2012 ja 974/2012, 5 § laissa 974/2012 sekä 8 § laeissa 1328/2009 ja 974/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Verohallinnon käsittelemiin hakemuksiin, jotka koskevat keskusverolautakunnalta haettua ennakkoratkaisua ja muuta Verohallinnolta haettua ennakkoratkaisua.

Tätä lakia sovelletaan myös Tullin ja *Liikenteen turvallisuusviraston* käsittelemiin hakemuksiin, jotka koskevat Tullin tai *Liikenteen turvallisuusviraston* antamaa ennakkoratkaisua.

5 §

Kiinteiden maksujen vahvistaminen

Verohallinnon ja Tullin päätösmaksuista sekä käsittelymaksuista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. *Liikenteen turvallisuusviraston* maksuista säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

8 §

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että Verohallinnon tai *Liikenteen turvallisuusviraston* määräämässä maksussa on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea va-

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Verohallinnon käsittelemiin hakemuksiin, jotka koskevat keskusverolautakunnalta haettua ennakkoratkaisua ja muuta Verohallinnolta haettua ennakkoratkaisua.

Tätä lakia sovelletaan myös Tullin ja *Liikenne- ja viestintäviraston* käsittelemiin hakemuksiin, jotka koskevat Tullin tai *Liikenne- ja viestintäviraston* antamaa ennakkoratkaisua.

5 §

Kiinteiden maksujen vahvistaminen

Verohallinnon ja Tullin päätösmaksuista sekä käsittelymaksuista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. *Liikenne- ja viestintäviraston* maksuista säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

8 §

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että Verohallinnon tai *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämässä maksussa on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea va-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

littamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopiirissä maksun määrännyt viranomainen sijaitsee. Valitusaika on 30 päivää luettuna siitä, kun valittaja on saanut tiedon oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muutoksenhausta Tullin määräämiin maksuihin säädetään tullilaisissa (1466/1994).

Ehdotus

littamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopiirissä maksun määrännyt viranomainen sijaitsee. Valitusaika on 30 päivää luettuna siitä, kun valittaja on saanut tiedon oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muutoksenhausta Tullin määräämiin maksuihin säädetään tullilaisissa (304/2006).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

23.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 6, 8, 10, 12 ja 14-25 §, sellaisina kuin ne ovat 6, 12, 16–20 ja 24 § laissa 1305/2009, 8, 10, 14, 22 ja 23 § osaksi laissa 1305/2009, 15 § laeissa 1305/2009 ja 914/2014, 21 § osaksi laeissa 1305/2009 ja 914/2014 sekä 25 § laissa 987/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Tilapäinen toimintalupa

Tilapäinen toimintalupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyistä vaatimuksista poiketen myöntää äskettäin perustetuille terminaaleille enintään 12 kuukautta voimassa olevan tilapäisen toimintaluvan. Terminaalin on kuitenkin kirjallisessa hakemuksessaan osoitettava virastolle, että sillä on suunnitelma sertifioidun laadunhallintajärjestelmän käyttöön ottamiseksi siten kuin 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyistä vaatimuksista poiketen myöntää äskettäin perustetuille terminaaleille enintään 12 kuukautta voimassa olevan tilapäisen toimintaluvan. Terminaalin on kuitenkin kirjallisessa hakemuksessaan osoitettava virastolle, että sillä on suunnitelma sertifioidun laadunhallintajärjestelmän käyttöön ottamiseksi siten kuin 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään.

8 §

8 §

Terminaalin edustajan tehtävät

Terminaalin edustajan tehtävät

Terminaalin edustaja:

1) antaa aluksen päällikölle BLU-säännösten mukaisesti satamaan, terminaaliin, lastausmenetelmiin, lastin purkamiseen ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyviä tietoja siten kuin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella tarkemmin säädetään;

2) varmistaa alusta lastattaessa, että aluksen päällikkö on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa saanut tietoonsa lastinselvityslomakkeen sisältämät tiedot;

3) ilmoittaa viipymättä aluksen päällikölle ja *Liikenteen turvallisuusvirastolle* irtolastialuksella havaitsemistaan ilmeisistä puut-

Terminaalin edustaja:

1) antaa aluksen päällikölle BLU-säännösten mukaisesti satamaan, terminaaliin, lastausmenetelmiin, lastin purkamiseen ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyviä tietoja siten kuin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella tarkemmin säädetään;

2) varmistaa alusta lastattaessa, että aluksen päällikkö on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa saanut tietoonsa lastinselvityslomakkeen sisältämät tiedot;

3) ilmoittaa viipymättä aluksen päällikölle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle* irtolastialuksella havaitsemistaan ilmeisistä puut-

Voimassa oleva laki

teista, jotka voivat vaarantaa kiinteän irtolas-tin lastaamisen tai purkamisen turvallisuuden; ja

4) huolehtii ennen lastaamisen tai lastin purkamisen alkamista ja niiden aikana, että aluksen päälliköllä on lastauksesta tai lastin purkamisesta vastaavan terminaalin henkilökunnan tai rahdinantajan yhteystiedot sekä että kaikkia lastaukseen tai lastin purkamiseen liittyviä varotoimenpiteitä noudatetaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä terminaalin edustajan tehtävistä ennen lastaamisen tai lastin purkamisen aloittamista ja niiden aikana sekä tiedoista, joita terminaalin edustajan tulee antaa aluksen päällikölle.

10 §

Arviointilaitos ja sen tehtävät

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hake-muksesta arviointilaitokset, joilla on oikeus sertifioida terminaalinhoitajien laadunhallintajärjestelmiä. Nimeäminen on voimassa toistaiseksi.

Arviointilaitokseen rinnastetaan vastavuo-roisesti toisessa Euroopan unionin jäsenvalti-ossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröity yritys tai muu yhteisö, joka on kyseisen jäsenvaltion lainsäädän-nön mukaisesti oikeutettu sertifiomaan laa-dunhallintajärjestelmiä tässä laissa tarkoite-tulla tavalla.

12 §

Arviointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos arviointilaitos ei pidä yllä pätevyyttään siten kuin sen pätevyys on arvioitu 11 §:n mukaisesti tai jos se myöntää sertifikaatin terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestel-mälle, joka ei täytä ISO 9001:2000 -standardin tai vastaavan standardin vaati-muksia, *Liikenteen turvallisuusviraston* on asetettava arviointilaitokselle määräaika asi-an korjaamiseksi. Viraston on peruutettava nimeäminen, jos arviointilaitos ei ole korjan-nut asiaa annetussa määräajassa.

Ehdotus

teista, jotka voivat vaarantaa kiinteän irtolas-tin lastaamisen tai purkamisen turvallisuuden; ja

4) huolehtii ennen lastaamisen tai lastin purkamisen alkamista ja niiden aikana, että aluksen päälliköllä on lastauksesta tai lastin purkamisesta vastaavan terminaalin henkilökunnan tai rahdinantajan yhteystiedot sekä että kaikkia lastaukseen tai lastin purkami-seen liittyviä varotoimenpiteitä noudatetaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä terminaalin edustajan tehtävistä ennen lastaamisen tai lastin purkamisen aloittamista ja niiden aikana sekä tiedoista, joita terminaalin edus-tajan tulee antaa aluksen päällikölle.

10 §

Arviointilaitos ja sen tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hake-muksesta arviointilaitokset, joilla on oikeus sertifioida terminaalinhoitajien laadunhallin-tajärjestelmiä. Nimeäminen on voimassa tois-taiseksi.

Arviointilaitokseen rinnastetaan vastavuo-roisesti toisessa Euroopan unionin jäsenvalti-ossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröity yritys tai muu yhteisö, joka on kyseisen jäsenvaltion lainsäädän-nön mukaisesti oikeutettu sertifiomaan laa-dunhallintajärjestelmiä tässä laissa tarkoite-tulla tavalla.

12 §

Arviointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos arviointilaitos ei pidä yllä pätevyyttään siten kuin sen pätevyys on arvioitu 11 §:n mukaisesti tai jos se myöntää sertifikaatin terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestel-mälle, joka ei täytä ISO 9001:2000 -standardin tai vastaavan standardin vaati-muksia, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ase-tettava arviointilaitokselle määräaika asian korjaamiseksi. Viraston on peruutettava ni-meäminen, jos arviointilaitos ei ole korjannut asiaa annetussa määräajassa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aiheutuneiden vaurioiden korjaaminen

Terminaalin edustaja ilmoittaa aluksen päällikölle lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aluksen rakenteelle tai laitteistoille syntyneistä vaurioista. Vauriot on tarpeen vaatiessa korjattava.

Jos vauriot saattavat heikentää aluksen rungon rakenne- tai vesitiiviysominaisuuksia tai vaikuttaa haitallisesti aluksen keskeisiin teknisiin järjestelmiin, terminaalin edustajan tai aluksen päällikön on ilmoitettava asiasta lippuvaltion hallinnolle tai sen hyväksymälle ja sen puolesta toimivalle luokituslaitokselle sekä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Päätöksen siitä, onko korjaustoimenpiteet suoritettava välittömästi vai voidaanko niitä lykätä, tekee virasto ottaen asianmukaisesti huomioon lippuvaltion hallinnon tai sen hyväksymän ja sen puolesta toimivan laitoksen mahdollisen lausunnon sekä aluksen päällikön mielipiteen. Jos välittömiä korjaustoimenpiteitä pidetään tarpeellisina, korjaukset on suoritettava ja aluksen päällikön sekä viraston hyväksyttävä ne ennen aluksen lähtemistä satamasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi pyytää alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annetussa neuvoston direktiivissä 94/57/EY, sellaisena kuin direktiivi on muutettuna ja Suomessa täytäntöön pantuna, tarkoitettua hyväksytyä laitosta tutkimaan vauriot ja antamaan neuvoja korjausten tarpeellisuudesta ja kiireellisyydestä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia (370/1995) sekä sen nojalla annettuja säännöksiä.

14 §

Lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aiheutuneiden vaurioiden korjaaminen

Terminaalin edustaja ilmoittaa aluksen päällikölle lastaamisen tai lastin purkamisen aikana aluksen rakenteelle tai laitteistoille syntyneistä vaurioista. Vauriot on tarpeen vaatiessa korjattava.

Jos vauriot saattavat heikentää aluksen rungon rakenne- tai vesitiiviysominaisuuksia tai vaikuttaa haitallisesti aluksen keskeisiin teknisiin järjestelmiin, terminaalin edustajan tai aluksen päällikön on ilmoitettava asiasta lippuvaltion hallinnolle tai sen hyväksymälle ja sen puolesta toimivalle luokituslaitokselle sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Päätöksen siitä, onko korjaustoimenpiteet suoritettava välittömästi vai voidaanko niitä lykätä, tekee virasto ottaen asianmukaisesti huomioon lippuvaltion hallinnon tai sen hyväksymän ja sen puolesta toimivan laitoksen mahdollisen lausunnon sekä aluksen päällikön mielipiteen. Jos välittömiä korjaustoimenpiteitä pidetään tarpeellisina, korjaukset on suoritettava ja aluksen päällikön sekä viraston hyväksyttävä ne ennen aluksen lähtemistä satamasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pyytää alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annetussa neuvoston direktiivissä 94/57/EY, sellaisena kuin direktiivi on muutettuna ja Suomessa täytäntöön pantuna, tarkoitettua hyväksytyä laitosta tutkimaan vauriot ja antamaan neuvoja korjausten tarpeellisuudesta ja kiireellisyydestä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia (370/1995) sekä sen nojalla annettuja säännöksiä.

15 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Virasto valvoo säännöllisesti sitä, että 5, 8 ja 9 §:ssä asetettuja vaatimuksia noudatetaan. Valvontaa suoritetaan myös lastaamisen ja lastin purkamisen aikana tehtävillä yllätystarkastuksilla.

Liikenteen turvallisuusvirasto suorittaa terminaaleissa ja irtolastialuksissa tarkastuksia tarpeellisin väliajoin varmistaakseen sen, että terminaalinhoitajat noudattavat 4 §:n 1 momentin mukaisia velvoitteitaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimittaa Euroopan yhteisöjen komissiolle selvityksen tämän lain säännösten mukaisesti suorittamastaan valvonnasta. Tarkemmat säännökset selvityksestä ja sen toimittamisesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

16 §

Tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus päästä alukseen, alueelle tai huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin valvontaa ei kuitenkaan voida ulottaa.

17 §

Aluksen lastaamisessa tai purkamisessa havaittu puute tai epäkohta

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on neuvoteltuaan asianomaisen tahon kanssa annettava asianmukaiset ohjeet puutteellisuuksien korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteen korjaamiselle tai epäkohdan poistamiselle määräajan.

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö niskoittelee tai asia ei

15 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*. Virasto valvoo säännöllisesti sitä, että 5, 8 ja 9 §:ssä asetettuja vaatimuksia noudatetaan. Valvontaa suoritetaan myös lastaamisen ja lastin purkamisen aikana tehtävillä yllätystarkastuksilla.

Liikenne- ja viestintävirasto suorittaa terminaaleissa ja irtolastialuksissa tarkastuksia tarpeellisin väliajoin varmistaakseen sen, että terminaalinhoitajat noudattavat 4 §:n 1 momentin mukaisia velvoitteitaan.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa Euroopan komissiolle selvityksen tämän lain säännösten mukaisesti suorittamastaan valvonnasta. Tarkemmat säännökset selvityksestä ja sen toimittamisesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

16 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alukseen, alueelle tai huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin valvontaa ei kuitenkaan voida ulottaa.

17 §

Aluksen lastaamisessa tai purkamisessa havaittu puute tai epäkohta

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on neuvoteltuaan asianomaisen tahon kanssa annettava asianmukaiset ohjeet puutteellisuuksien korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Virasto voi asettaa puutteen korjaamiselle tai epäkohdan poistamiselle määräajan.

Jos terminaalinhoitaja, terminaalin edustaja tai aluksen päällikkö niskoittelee tai asia ei

siedä viivytystä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi asianomaisia kuultuaan velvoittaa kyseessä olevan tahon suorittamaan tarpeelliset toimenpiteet puutteen tai epäkohdan korjaamiseksi. Jos päätös koskee ulkomaista alusta, pidetään asianomaisen kuulemisena päällikön kuulemista tarkastuksen yhteydessä.

18 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehostaa 17 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa terminaalinhoitajalle, terminaalin edustajalle tai aluksen päällikölle. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on perusteltua aihetta epäillä, että aluksen päällikö yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, virasto voi määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Viraston määräämän toimenpiteen tultua suoritetuksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

19 §

Kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen estäminen tai keskeyttäminen

Liikenteen turvallisuusviraston on estettävä tai keskeytettävä kiinteän irtolastin lastaaminen tai purkaminen, jos sen tietoon on tullut seikkoja, joiden perusteella on ilmeistä, että lastaaminen tai lastin purkaminen vaarantaa aluksen tai miehistön turvallisuuden. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei kuitenkaan rajoita vuoden 1974 SOLAS-yleissopimuksen liitteen VI luvun 7.7 säännössä aluksen päällikölle määrättyjä oikeuksia ja velvollisuuksia keskeyttää aluksen lastaaminen tai purkaminen.

20 §

Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta

siedä viivytystä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asianomaisia kuultuaan velvoittaa kyseessä olevan tahon suorittamaan tarpeelliset toimenpiteet puutteen tai epäkohdan korjaamiseksi. Jos päätös koskee ulkomaista alusta, pidetään asianomaisen kuulemisena päällikön kuulemista tarkastuksen yhteydessä.

18 §

Uhkasakko ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 17 §:n 2 momentissa säädettyä määräystä uhkasakolla tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakko ja keskeyttämisuhka voidaan asettaa terminaalinhoitajalle, terminaalin edustajalle tai aluksen päällikölle. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos *Liikenne- ja viestintävirastolla* on perusteltua aihetta epäillä, että aluksen päällikö yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä, virasto voi määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta. Viraston määräämän toimenpiteen tultua suoritetuksi on vakuus palautettava laivanisännälle.

19 §

Kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen estäminen tai keskeyttäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on estettävä tai keskeytettävä kiinteän irtolastin lastaaminen tai purkaminen, jos sen tietoon on tullut seikkoja, joiden perusteella on ilmeistä, että lastaaminen tai lastin purkaminen vaarantaa aluksen tai miehistön turvallisuuden. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei kuitenkaan rajoita vuoden 1974 SOLAS-yleissopimuksen liitteen VI luvun 7.7 säännössä aluksen päällikölle määrättyjä oikeuksia ja velvollisuuksia keskeyttää aluksen lastaaminen tai purkaminen.

20 §

Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta ja alus-

liikennepalvelujen tarjoajalta

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeellisia tietoja muilta viranomaisilta.

21 §

Salassapidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjälle, poliisille, *rajavartiolaitokselle* tai *tulliviranomaiselle* rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) työsuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle, silloin kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle keskeisiä tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin direktiivin tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan veloitteen toteuttamiseksi.

22 §

Arviointilaitoksen tietojen luovuttaminen

Arviointilaitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

1) arviointilaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille arviointilaitoksille ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuille arviointilaitokseen rinnastettaville yhteisöille; sekä

2) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeellisia tietoja muilta viranomaisilta *sekä alusliikennepalvelulaissa tarkoitettulta VTS-palvelun tarjoajalta*.

21 §

Salassapidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä *Liikenne- ja viestintävirasto* saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjälle, poliisille, *Rajavartiolaitokselle* tai *Tullille* rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) työsuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle, silloin kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle keskeisiä tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin direktiivin tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan veloitteen toteuttamiseksi.

22 §

Arviointilaitoksen tietojen luovuttaminen

Arviointilaitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

1) arviointilaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille arviointilaitoksille ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuille arviointilaitokseen rinnastettaville yhteisöille; sekä

2) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

23 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysviranomaiset sekä puolustusvoimat kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, poliisin on annettava virka-apua tämän lain noudattamisen valvontaa varten.

24 §

Kustannusten korvaaminen

Tämän lain mukaisten toimenpiteiden sekä todistuskirjojen myöntämisen maksullisuudesta ja maksuperusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Jos tämän lain mukaisissa tarkastuksissa havaitaan sellaisia puutteita, jotka tämän lain 19 §:n mukaan velvoittavat *Liikenteen turvallisuusviraston* estämään tai keskeyttämään kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen, laivanisännän tai tämän Suomessa olevan edustajan taikka terminaalinhoitajan on korvattava kaikki lisätarkastuksiin liittyvät kustannukset.

Liikenteen turvallisuusviraston antama tämän lain soveltamista ja noudattamista koskeva neuvonta ja yleisvalvonta on maksutonta.

25 §

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

23 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat satama-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysviranomaiset sekä puolustusvoimat kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä, poliisin on annettava virka-apua tämän lain noudattamisen valvontaa varten.

24 §

Kustannusten korvaaminen

Tämän lain mukaisten toimenpiteiden sekä todistuskirjojen myöntämisen maksullisuudesta ja maksuperusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Jos tämän lain mukaisissa tarkastuksissa havaitaan sellaisia puutteita, jotka tämän lain 19 §:n mukaan velvoittavat *Liikenne- ja viestintäviraston* estämään tai keskeyttämään kiinteän irtolastin lastaamisen tai purkamisen, laivanisännän tai tämän Suomessa olevan edustajan taikka terminaalinhoitajan on korvattava kaikki lisätarkastuksiin liittyvät kustannukset.

Liikenne- ja viestintäviraston antama tämän lain soveltamista ja noudattamista koskeva neuvonta ja yleisvalvonta on maksutonta.

25 §

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

HE 61/2018 vp

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifiomatta jättämisestä ja *Lii-
kenteen turvallisuusviraston* tämän lain no-
jalla tekemää päätöstä noudatetaan muutok-
senhausta huolimatta, jollei muutoksenhaku-
viranomaisen toisin määrää.

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilai-
toksen nimeämisen peruuttamista koskevassa
asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten
kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hal-
linto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea
muutosta valittamalla vain, jos korkein hal-
linto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallinta-
järjestelmän sertifiomatta jättämisestä ja *Lii-
kenne- ja viestintäviraston* tämän lain nojalla
tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenha-
usta huolimatta, jollei muutoksenhakuviran-
omainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erik-
seen lailla.

24.

Laki

eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain (954/2012) 2 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen rakennustuotteeseen, joka ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan ja jonka valmistaja ei ole hankkinut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä rakennustuoteasetus, mukaisesti.

Tätä lakia sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuihin tuotteisiin myös silloin, kun niitä käytetään maa- ja vesirakentamisessa. Lakia ei kuitenkaan sovelleta väylänpidossa käytettäviin, *Liikenneviraston* hyväksymiin rakennustuotteisiin.

Ehdotus

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen rakennustuotteeseen, joka ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan ja jonka valmistaja ei ole hankkinut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä rakennustuoteasetus, mukaisesti.

Tätä lakia sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuihin tuotteisiin myös silloin, kun niitä käytetään maa- ja vesirakentamisessa. Lakia ei kuitenkaan sovelleta väylänpidossa käytettäviin, *Väyläviraston* hyväksymiin rakennustuotteisiin.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

25.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 52 a §, sellaisena kuin se on laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

52 a §

Yhteistyö ja tietojenvaihto verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa *Viestintäviraston* ja muiden tarpeellisten viranomaisten kanssa. Finanssivalvonnalla on tätä tarkoitusta varten oikeus salassapitosäynnösten estämättä vaihtaa tietoja *Viestintäviraston* ja muiden tarpeellisten viranomaisten kanssa.

Ehdotus

52 a §

Yhteistyö ja tietojenvaihto verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa. Finanssivalvonnalla on tätä tarkoitusta varten oikeus salassapitosäynnösten estämättä luovuttaa tietoja *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

26.

Laki

hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Energiamarkkinavirasto, *Lii-kenteen turvallisuusvirasto*, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Tulli, Verohallinto ja Ahvenanmaan valtionvirasto sekä niiden valtuuttamat viranomaiset sen mukaan kuin näiden viranomaisten verotusta koskevasta toimivallasta muualla lainsäädännössä säädetään.

Verohallinto vastaa yhteydenpidosta Euroopan komissioon.

Ehdotus

6 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Energiamarkkinavirasto, *Lii-kenne- ja viestintävirasto*, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Tulli, Verohallinto ja Ahvenanmaan valtionvirasto sekä niiden valtuuttamat viranomaiset sen mukaan kuin näiden viranomaisten verotusta koskevasta toimivallasta muualla lainsäädännössä säädetään.

Verohallinto vastaa yhteydenpidosta Euroopan komissioon.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

27.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 2, 4 ja 6–12 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Romutuspalkkion myöntämisen edellytykset

Romutuspalkkion myöntämisen edellytykset

Romutuspalkkio voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka hankkii uuden aiemmin ensirekisteröimättömän henkilöauton, jos hän on toimittanut vähintään 10 vuotta ja viimeisen kalenterivuoden ennen romutusta liikennekäytössä olleen henkilöauton, jonka ajoneuvoliikennerekisteriin merkitty omistaja hän on, romutettavaksi jätelain (646/2011) 58 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Romutuspalkkio voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka hankkii uuden aiemmin ensirekisteröimättömän henkilöauton, jos hän on toimittanut viimeisen kalenterivuoden aikana sekä välittömästi ennen romutusta liikennekäytössä olleen henkilöauton, jonka omistajaksi hän on ollut merkittyinä liikenneasioiden rekisteriin yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta ennen romutusta ja joka on ensirekisteröity vuonna 2007 tai aikaisemmin, romutettavaksi jätelain (646/2011) 58 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Avustus myönnetään, jos:

1) hankittavan auton käyttövoimana on joko kokonaan tai sen toisena käyttövoimana on korkeaseosetanoli, sähkö tai metaanista koostuva polttoaine; tai

2) hankittavan auton hiilidioksidipäästöt ovat enintään 110 grammaa kilometriltä määriteltynä niiden tyyppihyväksyntävaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa ensirekisteröinnin ajankohtana voimassa olleen Euroopan unionin lainsäädännön mukaan.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) avustuksen kohteena olevan uuden auton myynyt jälleenmyyjä on saanut avustuksen saajan romutettavaksi toimittamasta autosta jätelain 59 §:ssä tarkoitetun romutustodistuksen, josta ilmenee romutustodistuksen

Avustus myönnetään, jos:

1) hankittavan auton käyttövoimana on joko kokonaan tai sen toisena käyttövoimana on korkeaseosetanoli, sähkö tai metaanista koostuva polttoaine; tai

2) hankittavan auton hiilidioksidipäästöt ovat enintään 110 grammaa kilometriltä määriteltynä niiden tyyppihyväksyntävaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa ensirekisteröinnin ajankohtana voimassa olleen Euroopan unionin lainsäädännön mukaan.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) avustuksen kohteena olevan uuden auton myynyt jälleenmyyjä on saanut avustuksen saajan romutettavaksi toimittamasta autosta jätelain 59 §:ssä tarkoitetun romutustodistuksen, josta ilmenee romutustodistuksen anto-

Voimassa oleva laki

antopäivämäärä, romutettavan auton rekisteritunnus ja sen ajoneuvoliikennerekisteriin merkitty omistaja sekä romutettavan auton ajoneuvoluokka;

2) romutustodistus ja uuden auton tilaus-sopimus on päivätty aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja viimeistään 31 päivänä elokuuta 2018; ja

3) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Avustusta voidaan maksaa samasta henkilöautosta ainoastaan kerran.

4 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu *Liikenteen turvallisuusviraston* ajoneuvolain (1090/2002) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) ajoneuvoliikennerekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutokatsastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa

6 §

Avustuksen saaja

Romutuspalkkion saaja on 2 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän uuden henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen

Ehdotus

päivämäärä, romutettavan auton rekisteritunnus ja sen liikenneasioiden rekisteriin merkitty omistaja sekä romutettavan auton ajoneuvoluokka;

2) romutustodistus ja uuden auton tilaus-sopimus on päivätty aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja viimeistään 31 päivänä elokuuta 2018; ja

3) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Avustusta voidaan maksaa samasta henkilöautosta ainoastaan kerran.

4 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu *Liikenne- ja viestintäviraston* ajoneuvolain (1090/2002) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutokatsastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa

6 §

Avustuksen saaja

Romutuspalkkion saaja on 2 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän uuden henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen

Voimassa oleva laki

henkilö, joka on merkitty *ajoneuvoliikenne-**rekisteriin* romutettavan auton omistajaksi. Avustuksen saajan on tullut olla merkittynä romutettavan auton omistajaksi, kun auto poistetaan lopullisesti rekisteristä.

Hankintatuen saaja on 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen henkilö, joka ostaa tai pitkäaikaisvuokraa sähkökäyttöisen auton yksinomaan käyttöönsä.

Muuntotuen saaja on 4 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän muunnettavan henkilöauton omistaja tai haltija. Muuntotuen saajan tulee olla luonnollinen henkilö ja hän voi saada avustuksen vain kerran kalenterivuodessa.

7 §

Romutuspalkkion maksaminen

Romutuspalkkio maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 2 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden henkilöauton, antaa ostajalle auton myyntihinnasta 5 §:ssä säädetyn summan suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan jälleenmyyjälle.

Liikenteen turvallisuusvirasto maksaa maahantuojalle jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu, ja jäljennös 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua romutustodistuksesta.

8 §

Hankintatuen maksaminen sähkökäyttöisen auton ostajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton ostajalle maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa auton ostajalle

Ehdotus

henkilö, joka on merkitty *liikenneasioiden rekisteriin* romutettavan auton omistajaksi. Avustuksen saajan on tullut olla merkittynä romutettavan auton omistajaksi, kun auto poistetaan lopullisesti rekisteristä.

Hankintatuen saaja on 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton omistajana tai haltijana oleva luonnollinen henkilö, joka ostaa tai pitkäaikaisvuokraa sähkökäyttöisen auton yksinomaan käyttöönsä.

Muuntotuen saaja on 4 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän muunnettavan henkilöauton omistaja tai haltija. Muuntotuen saajan tulee olla luonnollinen henkilö ja hän voi saada avustuksen vain kerran kalenterivuodessa.

7 §

Romutuspalkkion maksaminen

Romutuspalkkio maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 2 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden henkilöauton, antaa ostajalle auton myyntihinnasta 5 §:ssä säädetyn summan suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan jälleenmyyjälle.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa maahantuojalle jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu, ja jäljennös 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua romutustodistuksesta.

8 §

Hankintatuen maksaminen sähkökäyttöisen auton ostajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton ostajalle maksetaan siten, että autojen myyntiä harjoittava jälleenmyyjä, joka myy 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa auton ostajalle

Voimassa oleva laki

auton myyntihinnasta hankintatuen suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa jälleenmyyjälle ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan.

Liikenteen turvallisuusvirasto maksaa maahantuojalle jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu.

9 §

Hankintatuen maksaminen auton pitkäaikaisvuokraajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton pitkäaikaisvuokraajalle maksetaan siten, että auton pitkäaikaisvuokrausta harjoittava palveluntarjoaja, joka vuokraa 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa pitkäaikaisvuokraajalle hankintatuen suuruisen vuokranalennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Liikenteen turvallisuusvirasto maksaa palveluntarjoajalle vuokranalennuksen suuruisen summan. Palveluntarjoajan tulee hakea hyvitystä *Liikenteen turvallisuusvirastolta* kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sähkökäyttöinen henkilöauto on luovutettu vuokraajalle. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä vuokratusta henkilöautosta, jonka vuokrausta varten valtionavustus on maksettu.

Palveluntarjoajan tulee ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos pitkäaikaisvuokrasopimus päättyy ennen kolmen vuoden määraaikaa.

10 §

Muuntotuen maksaminen

Muuntotuen kaasui- tai etanolikäyttöiseksi muunnetun auton omistajalle tai haltijalle maksaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Hakemuksessa on ilmoitettava käytetty muutosarja, muutoksen tekijä ja hyväksytyt muutostiedot.

11 §

Ehdotus

auton myyntihinnasta hankintatuen suuruisen alennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maahantuoja maksaa jälleenmyyjälle ostajalle annetun alennuksen suuruisen summan.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa maahantuojalle jälleenmyyjälle maksetun hyvityksen suuruisen summan. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä myydystä autosta, jonka hankintaa varten valtionavustus on maksettu.

9 §

Hankintatuen maksaminen auton pitkäaikaisvuokraajalle

Hankintatuki sähkökäyttöisen auton pitkäaikaisvuokraajalle maksetaan siten, että auton pitkäaikaisvuokrausta harjoittava palveluntarjoaja, joka vuokraa 3 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän uuden sähkökäyttöisen henkilöauton, antaa pitkäaikaisvuokraajalle hankintatuen suuruisen vuokranalennuksen, jos tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa palveluntarjoajalle vuokranalennuksen suuruisen summan. Palveluntarjoajan tulee hakea hyvitystä *Liikenne- ja viestintävirastolta* kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sähkökäyttöinen henkilöauto on luovutettu vuokraajalle. Hakemukseen on liitettävä yksilöity selvitys siitä vuokratusta henkilöautosta, jonka vuokrausta varten valtionavustus on maksettu.

Palveluntarjoajan tulee ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos pitkäaikaisvuokrasopimus päättyy ennen kolmen vuoden määraaikaa.

10 §

Muuntotuen maksaminen

Muuntotuen kaasui- tai etanolikäyttöiseksi muunnetun auton omistajalle tai haltijalle maksaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Hakemuksessa on ilmoitettava käytetty muutosarja, muutoksen tekijä ja hyväksytyt muutostiedot.

11 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Valvonta ja takaisinperintä

Valvonta ja takaisinperintä

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa tässä laissa tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja valvonnasta. Valvontatehtävästä, siihen liittyvästä tarkastusoikeudesta ja tarkastuksen suorittamisesta sekä virka-avusta säädetään valtionavustuslaissa.

Jos tässä laissa säädetyt valtionavustuksen myöntämisen edellytykset eivät ole täyttyneet, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi periä maksamansa valtionavustuksen avustuksen saajalta takaisin kokonaan tai osittain. Ennen kuin virasto tekee päätöksen takaisinperinnästä, sen on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen kohtuullisessa ajassa, joka ei saa olla 14 päivää lyhyempi.

12 §

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tässä laissa tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja valvonnasta. Valvontatehtävästä, siihen liittyvästä tarkastusoikeudesta ja tarkastuksen suorittamisesta sekä virka-avusta säädetään valtionavustuslaissa.

Jos tässä laissa säädetyt valtionavustuksen myöntämisen edellytykset eivät ole täyttyneet, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi periä maksamansa valtionavustuksen avustuksen saajalta takaisin kokonaan tai osittain. Ennen kuin virasto tekee päätöksen takaisinperinnästä, sen on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen kohtuullisessa ajassa, joka ei saa olla 14 päivää lyhyempi.

12 §

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

28.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 19 § ja 32 §, sellaisina kuin ne ovat 19 § laeissa 1181/2013, 729/2014, 765/2015, 1073/2015 ja (/), 1, sekä 32 § laissa 1181/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) *Liikenteen turvallisuusvirastolle* liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään sekä tämän lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja poliisiasiain tietojärjestelmän työturvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa ta-

Ehdotus

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) *Liikenne- ja viestintävirastolle* liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään sekä tämän lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja poliisiasiain tietojärjestelmän työturvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten;

4) Rajavartiolaitokselle tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa ta-

Voimassa oleva laki

pauksissa;

5) puolustusvoimien pääesikunnalle sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä ja rikostutkintaa varten sekä turvallisuusselvityslaissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

7) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetussa laissa tarkoitettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemisen edellytyksistä tuomioistuimelle annettavaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskieltopäätösten seuraamista, ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittujen, tutkintavankien ja vankien sijoittamista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täy-

Ehdotus

pauksissa;

5) puolustusvoimien pääesikunnalle sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä ja rikostutkintaa varten sekä turvallisuusselvityslaissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

7) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetussa laissa tarkoitettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemisen edellytyksistä tuomioistuimelle annettavaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskieltopäätösten seuraamista, ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittujen, tutkintavankien ja vankien sijoittamista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täy-

Voimassa oleva laki

täntöönpanoon liittyvien lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaiselle näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä tämän lain 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisi-asiaintietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja *Liikennevirastolle* liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY mukaiset tiedot;

20) maistraatille kansalaisuuslain (359/2003) 38 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten;

21) puolustusvoimille, Tullille, rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle näiden palveluksessa olevan, ampuma-aseen kantamiseen virka-, työ- tai palvelustehtävässään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kan-

Ehdotus

täntöönpanoon liittyvien lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaiselle näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä tämän lain 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisi-asiaintietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja *Väylävirastolle* liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY mukaiset tiedot;

20) maistraatille kansalaisuuslain (359/2003) 38 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten;

21) puolustusvoimille, Tullille, rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle näiden palveluksessa olevan, ampuma-aseen kantamiseen virka-, työ- tai palvelustehtävässään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kan-

Voimassa oleva laki

tamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan tämän pykälän 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetyt erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisiin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 4 ja 7 kohdissa mainitusta huolimatta 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Ehdotus

tamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan tämän pykälän 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetyt erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisiin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 4, 7 ja 12 kohdassa säädetyistä huolimatta 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Voimassa oleva laki

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjalla toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1987/2006, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä tehtyä neuvoston päätöstä 2007/533/YOS sekä ajoneuvojen rekisteröintitodistusten myöntämisestä vastaavien jäsenvaltioiden yksiköiden pääsyn sallimisesta toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1986/2006;

2) Schengenin tietojärjestelmällä Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa määriteltäviä toisen sukupolven tietojärjestelmää (SIS II);

3) Schengenin tietojärjestelmän kansallisella järjestelmällä Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa tarkoitettua N. SIS II -järjestelmää;

4) Schengen-valtiolla Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

5) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla poliisia, *rajavartiolaitosta*, Tullia, puolustusvoimia, syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, *Liikenteen turvallisuusvirastoa*, ulkoasiainministeriötä sekä Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin myöntämiseen siellä palvelulle nimetyille Suomen kansalaiselle;

6) Sirene-toimistolla keskusrikospoliisia.

Ehdotus

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjalla toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1987/2006, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä tehtyä neuvoston päätöstä 2007/533/YOS sekä ajoneuvojen rekisteröintitodistusten myöntämisestä vastaavien jäsenvaltioiden yksiköiden pääsyn sallimisesta toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1986/2006;

2) Schengenin tietojärjestelmällä Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa määriteltäviä toisen sukupolven tietojärjestelmää (SIS II);

3) Schengenin tietojärjestelmän kansallisella järjestelmällä Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa tarkoitettua N. SIS II -järjestelmää;

4) Schengen-valtiolla Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

5) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla poliisia, *Rajavartiolaitosta*, Tullia, puolustusvoimia, syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, *Liikenne- ja viestintävirastoa*, ulkoasiainministeriötä sekä Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin myöntämiseen siellä palvelulle nimetyille Suomen kansalaiselle;

6) Sirene-toimistolla keskusrikospoliisia.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

29.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 13 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1182/2013, sekä
muutetaan 13 ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat, 13 § osaksi laeissa 479/2010 ja 1182/2013 sekä 28 § laeissa 1182/2013, 751/2014, 938/2016 ja (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Turvallisuustietorekisteriä saavat käyttää rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrättyt rajavartiomiehet sekä tilanteenseuranta- ja riskianalysitehtävissä toimivat rajavartiomiehet.

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, Tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisesti tehtäviin määrättyille *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) *Liikenteen turvallisuusvirastolle* liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoinnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1

Ehdotus

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Turvallisuustietorekisteriä saavat käyttää rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrättyt rajavartiomiehet sekä tilanteenseuranta- ja riskianalysitehtävissä toimivat rajavartiomiehet.

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, Tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisesti tehtäviin määrättyille *Liikenne- ja viestintäviraston* virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) *Liikenne- ja viestintävirastolle* liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoinnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1

Voimassa oleva laki

momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) *Liikennevirastolle* meriliikenteen valvontaa varten;

5) poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) pääesikunnalle sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettua rikosten ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuuslain 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) *ulkoasiainministeriölle* ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia

Ehdotus

momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) *Väylävirastolle* meriliikenteen ohjausta varten;

5) poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) pääesikunnalle sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettua rikosten ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuuslain 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) *ulkoministeriölle* ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia

Voimassa oleva laki

ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäväksi;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveystoimikunnille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten;

19) ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1–3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätuille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätuille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettua henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoi-

Ehdotus

ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäväksi;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveystoimikunnille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten;

19) ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1–3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätuille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätuille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettua henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoi-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

tettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Ehdotus

tettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

30.

Laki**huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18–22, 24–27, 30, 31, 33, 35–53 ja 55 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Liikenteen turvallisuusviraston oikeus myöntää poikkeuksia

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä myöntää yksittäisiä vesikulkuneuvoja koskevia poikkeuksia tämän lain vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä vesikulkuneuvon turvallisuutta.

6 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

Tuote voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön vain, jos se oikein huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaan käytettynä ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle.

Markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä tuotteen suunnittelua ja rakentamista, moottoreiden pakokaasupäästöjä sekä melupäästöjä koskevat huvivenedirektiivin liitteen I mukaiset olennaiset vaatimukset.

Keskeneräinen vesikulkuneuvo voidaan asettaa saataville markkinoilla, jos valmistaja tai maahantuoja antaa vakuutuksen siitä, että kulkuneuvo on tarkoitettu toisten valmiiksi rakennettavaksi.

Varuste, jossa on CE-merkintä ja huvivenedirektiivin mukainen kirjallinen vakuutus EU-vaatimustenmukaisuudesta, voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, kun se on tarkoitettu liitettäväksi vesi-

Ehdotus

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus myöntää poikkeuksia

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä myöntää yksittäisiä vesikulkuneuvoja koskevia poikkeuksia tämän lain vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä vesikulkuneuvon turvallisuutta.

6 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

Tuote voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön vain, jos se oikein huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaan käytettynä ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle.

Markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä tuotteen suunnittelua ja rakentamista, moottoreiden pakokaasupäästöjä sekä melupäästöjä koskevat huvivenedirektiivin liitteen I mukaiset olennaiset vaatimukset.

Keskeneräinen vesikulkuneuvo voidaan asettaa saataville markkinoilla, jos valmistaja tai maahantuoja antaa vakuutuksen siitä, että kulkuneuvo on tarkoitettu toisten valmiiksi rakennettavaksi.

Varuste, jossa on CE-merkintä ja huvivenedirektiivin mukainen kirjallinen vakuutus EU-vaatimustenmukaisuudesta, voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, kun se on tarkoitettu liitettäväksi vesi-

Voimassa oleva laki

kulkuneuvon.

Tuotteen katsotaan täyttävän tämän lain tai sen nojalla säädetty tai määrätyt vaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Vaikka tuote ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, voidaan se asettaa esille näytelyssä, messuilla, esittelyssä ja muissa vastaavissa tilanteissa, jos näytteille asettaja samalla selvästi ilmoittaa, että tuote ei ole tämän lain mukainen ja että sitä ei saa asettaa saataville tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää tämän lain vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettuista olennaisista vaatimuksista sekä 3 momentissa tarkoitettusta sekä 4 momentissa tarkoitettusta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

7 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Ennen tuotteen markkinoille saattamista on tuotteelle suoritettava soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset.

Jos kyse on rakentamisen jälkeisestä arvioinnista, tulee seuraavien henkilöiden huolehtia siitä, että tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan:

1) yksityinen maahantuoja ennen tuotteen käyttöönottoa, jos valmistaja ei ole arvioinut tuotetta;

2) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön moottorin tai vesikulkuneuvon, jota on muutettu merkittävästi, tai joka muuttaa tämän lain soveltamisalaan aiemmin kuulumatoman vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta siten, että tuote tulee lain soveltamisalan piiriin; arviointi tulee tällöin suorittaa ennen kuin tuote otetaan käyttöön tai saatetaan markkinoille;

3) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille omaan käyttöön rakennetun vesikulkuneuvon ennen kuin 3 §:n

Ehdotus

kulkuneuvon.

Tuotteen katsotaan täyttävän tämän lain tai sen nojalla säädetty tai määrätyt vaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Vaikka tuote ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, voidaan se asettaa esille näytelyssä, messuilla, esittelyssä ja muissa vastaavissa tilanteissa, jos näytteille asettaja samalla selvästi ilmoittaa, että tuote ei ole tämän lain mukainen ja että sitä ei saa asettaa saataville tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää tämän lain vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista olennaisista vaatimuksista sekä 3 momentissa tarkoitettusta sekä 4 momentissa tarkoitettusta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

7 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Ennen tuotteen markkinoille saattamista on tuotteelle suoritettava soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset.

Jos kyse on rakentamisen jälkeisestä arvioinnista, tulee seuraavien henkilöiden huolehtia siitä, että tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan:

1) yksityinen maahantuoja ennen tuotteen käyttöönottoa, jos valmistaja ei ole arvioinut tuotetta;

2) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön moottorin tai vesikulkuneuvon, jota on muutettu merkittävästi, tai joka muuttaa tämän lain soveltamisalaan aiemmin kuulumatoman vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta siten, että tuote tulee lain soveltamisalan piiriin; arviointi tulee tällöin suorittaa ennen kuin tuote otetaan käyttöön tai saatetaan markkinoille;

3) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille omaan käyttöön rakennetun vesikulkuneuvon ennen kuin 3 §:n

Voimassa oleva laki

1 momentin 7 kohdassa säädetty viiden vuoden määräaika on kulunut umpeen; arviointi on tällöin tehtävä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

9 §

Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli

Seuraavien markkinoilla saataville asetettävien tai käyttöön otettävien tuotteiden mukana tulee olla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka osoittaa tuotteen olevan vaatimustenmukainen:

- 1) vesikulkuneuvot;
- 2) varusteet, kun ne saatetaan markkinoille erillisinä ja kun ne on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvoon;
- 3) moottorit; ja
- 4) vesikulkuneuvoon asennettavaksi muunnettu moottori.

Keskeneräisen vesikulkuneuvon mukana tulee olla valmistajan tai maahantuojaan antama keskeneräisen vesikulkuneuvon vakuutus.

Kunkin tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja, ja sen tulee sisältää tuotteen ohjeet ja turvallisuustiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen tulee olla saatavilla ainakin suomen- ja ruotsinkielisinä, ja kielen tulee olla ymmärrettävää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän mukaisista asiakirjoista.

10 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettava tuote on suunniteltu ja valmistettu huvivenedirektiivin liitteen I olen-

Ehdotus

1 momentin 7 kohdassa säädetty viiden vuoden määräaika on kulunut umpeen; arviointi on tällöin tehtävä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

9 §

Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli

Seuraavien markkinoilla saataville asetettävien tai käyttöön otettävien tuotteiden mukana tulee olla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka osoittaa tuotteen olevan vaatimustenmukainen:

- 1) vesikulkuneuvot;
- 2) varusteet, kun ne saatetaan markkinoille erillisinä ja kun ne on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvoon;
- 3) moottorit; ja
- 4) vesikulkuneuvoon asennettavaksi muunnettu moottori.

Keskeneräisen vesikulkuneuvon mukana tulee olla valmistajan tai maahantuojaan antama keskeneräisen vesikulkuneuvon vakuutus.

Kunkin tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja, ja sen tulee sisältää tuotteen ohjeet ja turvallisuustiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen tulee olla saatavilla ainakin suomen- ja ruotsinkielisinä, ja kielen tulee olla ymmärrettävää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän mukaisista asiakirjoista.

10 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettava tuote on suunniteltu ja valmistettu huvivenedirektiivin liitteen I olen-

Voimassa oleva laki

naisten vaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi. Arvioinnissa on käytettävä tarpeen mukaan 27 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta. Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu, valmistajan on laadittava 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen 8 §:n mukainen CE-merkintä.

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat, jotka osoittavat tuotteen vaatimustenmukaisuuden, ja säilytettävä asiakirjat sekä jäljennös EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteen mukana on 9 §:n mukainen omistajan käsikirja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetuista teknisistä asiakirjoista.

12 §

Valmistajan velvollisuus testata tuotteita

Valmistajan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita, kun vaatimustenmukaisuuden arviointi sitä edellyttää tai *Liikenteen turvallisuusviraston* pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Valmistajan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

14 §

Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos valmistajalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaati-

Ehdotus

naisten vaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi. Arvioinnissa on käytettävä tarpeen mukaan 27 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta. Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu, valmistajan on laadittava 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen 8 §:n mukainen CE-merkintä.

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat, jotka osoittavat tuotteen vaatimustenmukaisuuden, ja säilytettävä asiakirjat sekä jäljennös EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteen mukana on 9 §:n mukainen omistajan käsikirja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetuista teknisistä asiakirjoista.

12 §

Valmistajan velvollisuus testata tuotteita

Valmistajan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita, kun vaatimustenmukaisuuden arviointi sitä edellyttää tai *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Valmistajan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

14 §

Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos valmistajalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaati-

Voimassa oleva laki

musten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos valmistaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päästelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, valmistajan on viipymättä ilmoitettava asiasta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin valmistaja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Valmistajan on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy. Valmistajan on *Liikenteen turvallisuusviraston* pyynnöstä tehtävä tämän kanssa yhteistyötä valmistajan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

15 §

Valtuutettu edustaja

Valmistaja voi kirjallisesti valtuuttaa itselleen edustajan.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajan hänelle toimeksiannossa valtuuttamat tehtävät. Edustajalle voidaan toimeksiannossa valtuuttaa ainakin seuraavat tehtävät:

1) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöksen ja teknisten asiakirjojen säilyttäminen tämän lain valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille;

2) kaikkien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavien tietojen ja asiakirjojen toimittaminen *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen perustellusta pyynnöstä; ja

3) toimiminen yhteistyössä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa sen pyynnöstä toimita, joiden tarkoituksena on poistaa valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuu-

Ehdotus

musten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos valmistaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päästelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, valmistajan on viipymättä ilmoitettava asiasta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin valmistaja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Valmistajan on annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy. Valmistajan on *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä tehtävä tämän kanssa yhteistyötä valmistajan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

15 §

Valtuutettu edustaja

Valmistaja voi kirjallisesti valtuuttaa itselleen edustajan.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajan hänelle toimeksiannossa valtuuttamat tehtävät. Edustajalle voidaan toimeksiannossa valtuuttaa ainakin seuraavat tehtävät:

1) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöksen ja teknisten asiakirjojen säilyttäminen tämän lain valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille;

2) kaikkien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavien tietojen ja asiakirjojen toimittaminen *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen perustellusta pyynnöstä; ja

3) toimiminen yhteistyössä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa sen pyynnöstä toimita, joiden tarkoituksena on poistaa valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuu-

Voimassa oleva laki

luvien tuotteiden aiheuttamat riskit.

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa 10 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja siihen liittyvien teknisten asiakirjojen laatimista.

16 §

Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja laatinut tekniset asiakirjat. Lisäksi maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja ja että tuotteessa on 13 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hän ei saa saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Maahantuojan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun tuote on hänen vastuullaan.

18 §

Maahantuojan velvollisuus testata tuotteita

Maahantuojan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita *Liikenteen turvallisuusviraston* pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Maahantuojan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valituk-

Ehdotus

luvien tuotteiden aiheuttamat riskit.

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa 10 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja siihen liittyvien teknisten asiakirjojen laatimista.

16 §

Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja laatinut tekniset asiakirjat. Lisäksi maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja ja että tuotteessa on 13 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hän ei saa saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Maahantuojan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun tuote on hänen vastuullaan.

18 §

Maahantuojan velvollisuus testata tuotteita

Maahantuojan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Maahantuojan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valituk-

Voimassa oleva laki

set ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

19 §

Maahantuojan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos maahantuojaa saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on viipymättä ilmoitettava asiasta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin maahantuojaa on jo ryhtynyt vaaran takia.

Maahantuojan on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy. Maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa maahantuojan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

20 §

Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja

Maahantuojan on pidettävä kymmenen vuoden ajan tuotteen markkinoille saattamisesta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös ja tekniset asiakirjat *Liikenteen turvallisuusviraston* saatavilla.

Ehdotus

set ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä

19 §

Maahantuojan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos maahantuojaa saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan on viipymättä ilmoitettava asiasta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin maahantuojaa on jo ryhtynyt vaaran takia.

Maahantuojan on annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy. Maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa maahantuojan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

20 §

Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja

Maahantuojan on pidettävä kymmenen vuoden ajan tuotteen markkinoille saattamisesta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös ja tekniset asiakirjat *Liikenne- ja viestintäviraston* saatavilla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla

Asettaessaan tuotteen saataville markkinoilla jakelijan on noudatettava huolellisuutta ja otettava tämän lain vaatimukset asianmukaisesti huomioon.

Ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla jakelijan on tarkastettava, että tuotteessa on CE-merkintä ja tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja. Jakelijan on myös tarkastettava, että tuotteessa on 12 ja 17 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Jakelijan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, jona tuote on hänen vastuullaan.

22 §

Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hänen markkinoilla saataville asettamansa tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hänen on varmistettava, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi, jos se on tarpeen.

Jos jakelija saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on

21 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla

Asettaessaan tuotteen saataville markkinoilla jakelijan on noudatettava huolellisuutta ja otettava tämän lain vaatimukset asianmukaisesti huomioon.

Ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla jakelijan on tarkastettava, että tuotteessa on CE-merkintä ja tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja. Jakelijan on myös tarkastettava, että tuotteessa on 12 ja 17 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jakelijan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, jona tuote on hänen vastuullaan.

22 §

Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hänen markkinoilla saataville asettamansa tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hänen on varmistettava, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi, jos se on tarpeen.

Jos jakelija saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on

Voimassa oleva laki

viipymättä ilmoitettava siitä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista toimenpiteistä.

Jakelijan on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa hänen markkinoilla saataville asettamiensa tuotteiden riskien poistamiseksi.

24 §

Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa

Jos valmistaja ei ota vastuuta siitä, että tuote on tämän lain vaatimusten mukainen, yksityisen maahantuojan on ennen tuotteen käyttöönottoa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Yksityinen maahantuoja vastaa siitä, että tuotteen vaatimuksenmukaisuus arvioidaan, tuotteesta laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Yksityisen maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen merkitään sen ilmoitetun laitoksen nimi ja osoite, joka on arvioinut tuotteen vaatimustenmukaisuuden.

Jos vaadittuja teknisiä asiakirjoja ei saada valmistajalta, yksityisen maahantuojan on huolehdittava niiden laatimisesta käyttämällä asianmukaista asiantuntemusta. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan *Liikenteen turvallisuusviraston* saatavilla. Hänen on annettava kyseisen viraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka viranomaisen hyväksyy. Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa hänen maahantuo-

Ehdotus

viipymättä ilmoitettava siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista toimenpiteistä.

Jakelijan on annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa hänen markkinoilla saataville asettamiensa tuotteiden riskien poistamiseksi.

24 §

Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa

Jos valmistaja ei ota vastuuta siitä, että tuote on tämän lain vaatimusten mukainen, yksityisen maahantuojan on ennen tuotteen käyttöönottoa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Yksityinen maahantuoja vastaa siitä, että tuotteen vaatimuksenmukaisuus arvioidaan, tuotteesta laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Yksityisen maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen merkitään sen ilmoitetun laitoksen nimi ja osoite, joka on arvioinut tuotteen vaatimustenmukaisuuden.

Jos vaadittuja teknisiä asiakirjoja ei saada valmistajalta, yksityisen maahantuojan on huolehdittava niiden laatimisesta käyttämällä asianmukaista asiantuntemusta. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan *Liikenne- ja viestintäviraston* saatavilla. Hänen on annettava kyseisen viraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka viranomaisen hyväksyy. Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa hänen maahantuo-

Voimassa oleva laki

mansa tuotteen riskien poistamiseksi.

25 §

Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tiedot niistä toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet hänelle tuotteita ja joille hän on toimittanut tuotteita.

Toiminnanharjoittajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu tai kun hän on toimittanut tuotteen.

Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä esitettävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tiedot toiminnanharjoittajasta, joka on toimittanut hänelle tuotteen. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä kyseiset tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu.

26 §

Kuluttajille annettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille ne tiedot, joiden perusteella he pystyvät arvioimaan tuotteeseen liittyvät vaarat. Toiminnanharjoittajan on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan ymmärrettävässä muodossa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi vaatia, että toiminnanharjoittaja antaa kuluttajille sopivalla tavalla tuotteeseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja muodosta.

27 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia

Ehdotus

mansa tuotteen riskien poistamiseksi.

25 §

Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tiedot niistä toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet hänelle tuotteita ja joille hän on toimittanut tuotteita.

Toiminnanharjoittajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu tai kun hän on toimittanut tuotteen.

Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tiedot toiminnanharjoittajasta, joka on toimittanut hänelle tuotteen. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä kyseiset tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu.

26 §

Kuluttajille annettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille ne tiedot, joiden perusteella he pystyvät arvioimaan tuotteeseen liittyvät vaarat. Toiminnanharjoittajan on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan ymmärrettävässä muodossa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi vaatia, että toiminnanharjoittaja antaa kuluttajille sopivalla tavalla tuotteeseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja muodosta.

27 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia

Voimassa oleva laki

ilmoitettuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määrääjäksi tai toistaiseksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. *Liikenteen turvallisuusviraston* on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja tuotteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

30 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat tuotteet täyttävät

Ehdotus

ilmoitettuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määrääjäksi tai toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja tuotteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

30 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat tuotteet täyttävät

Voimassa oleva laki

niille tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja EU-tyyppitarkastustodistukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava niin, että se on oikeasuhtainen ja siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toiminnanharjoittajalle tai yksityiselle maahantuojalle. Ilmoitetun laitoksen on noudatettava riittävää huolellisuutta arvioidessaan tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, että tuote ei ole vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa tai yksityistä maahantuojaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Ilmoitettu laitos ei kyseisessä tapauksessa saa antaa todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeisen toiminnan yhteydessä, että tuote ei ole enää vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruuttaa todistus väliaikaisesti tai toistaiseksi. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen tulee tarpeen mukaan rajoittaa todistusta tai peruuttaa se toistaiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitetun laitoksen tehtävistä ja sen antamista asiakirjoista rakentamisen jälkeiseen arviointiin liittyen.

31 §

Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllä osatoimenpiteitä 30 §:ssä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 28 §:n mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija tai tytäryhtiö suorittaa tehtävät tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Toimenpiteiden teettämisestä alihankkijalla tai tytäryhtiöllä on sovittava asiakkaan kanssa. Ilmoitettu laitos vastaa toimenpiteistä, jotka se teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllään.

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä *Liikenne-*

Ehdotus

niille tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja EU-tyyppitarkastustodistukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava niin, että se on oikeasuhtainen ja siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toiminnanharjoittajalle tai yksityiselle maahantuojalle. Ilmoitetun laitoksen on noudatettava riittävää huolellisuutta arvioidessaan tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, että tuote ei ole vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa tai yksityistä maahantuojaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Ilmoitettu laitos ei kyseisessä tapauksessa saa antaa todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeisen toiminnan yhteydessä, että tuote ei ole enää vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruuttaa todistus väliaikaisesti tai toistaiseksi. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen tulee tarpeen mukaan rajoittaa todistusta tai peruuttaa se toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitetun laitoksen tehtävistä ja sen antamista asiakirjoista rakentamisen jälkeiseen arviointiin liittyen.

31 §

Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllä osatoimenpiteitä 30 §:ssä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 28 §:n mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija tai tytäryhtiö suorittaa tehtävät tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Toimenpiteiden teettämisestä alihankkijalla tai tytäryhtiöllä on sovittava asiakkaan kanssa. Ilmoitettu laitos vastaa toimenpiteistä, jotka se teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllään.

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä *Liikenne-*

Voimassa oleva laki

teen turvallisuusviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyttä ja arviointitehtäviä, joita se on niillä teettänyt.

33 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on annettava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja *Liikenteen turvallisuusvirastolle* seuraavista asioista:

1) todistusten epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta väliaikaisesti tai toistaiseksi;

2) olosuhteista, jotka vaikuttavat ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan soveltamisalaan ja ehtoihin;

3) vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevista tietopyynnöistä, jotka se on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta; sekä

4) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisista muista seikoista.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen on pyynnöstä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, jotka on tehty ilmoitetun laitoksen toimialalla, ja mahdollisesti muista suoritetuista toimituksista, mukaan luettuina rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samanlaisia ja samoja tuotteita koskevia vaatimustenmukaisuuden arviointeja, tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä tiedot myös myönteisistä tuloksista. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

Ehdotus

ja viestintäviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyttä ja arviointitehtäviä, joita se on niillä teettänyt.

33 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on annettava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja *Liikenne- ja viestintävirastolle* seuraavista asioista:

1) todistusten epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta väliaikaisesti tai toistaiseksi;

2) olosuhteista, jotka vaikuttavat ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan soveltamisalaan ja ehtoihin;

3) vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevista tietopyynnöistä, jotka se on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta; sekä

4) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisista muista seikoista.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen on pyynnöstä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, jotka on tehty ilmoitetun laitoksen toimialalla, ja mahdollisesti muista suoritetuista toimituksista, mukaan luettuina rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samanlaisia ja samoja tuotteita koskevia vaatimustenmukaisuuden arviointeja, tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä tiedot myös myönteisistä tuloksista. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

*Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen**Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen*

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo ilmoitettujen laitosten toimintaa. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa rajoituksia laitoksen toiminnalle tai peruuttaa nimeämisen määräajaksi tai toistaiseksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruutuksesta.

36 §

Markkinavalvontaviranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne saatetaan markkinoille, asetetaan saataville markkinoilla tai otetaan käyttöön.

Tuotteiden markkinavalvonnasta ja ulkora-javalvonnasta säädetään lisäksi akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa.

37 §

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ilmoitettujen laitosten toimintaa. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa rajoituksia laitoksen toiminnalle tai peruuttaa nimeämisen määräajaksi tai toistaiseksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruutuksesta.

36 §

Markkinavalvontaviranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne saatetaan markkinoille, asetetaan saataville markkinoilla tai otetaan käyttöön.

Tuotteiden markkinavalvonnasta ja ulkora-javalvonnasta säädetään lisäksi akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa.

37 §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Tiedonsaantioikeus**Tiedonsaantioikeus*

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä maahantuojilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa tai terveydentilaa koskevinä muutoin olisivat salassa pidettäviä.

38 §

Tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

39 §

Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Jos tutkittavaksi ja testattavaksi otettu tuote vahingoittuu, on tuote korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, on tuote korvattava käyvän hinnan mukaan, jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja sitä vaatii, jollei havaita, että tuote on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä maahantuojilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa tai terveydentilaa koskevinä muutoin olisivat salassa pidettäviä.

38 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

39 §

Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Jos tutkittavaksi ja testattavaksi otettu tuote vahingoittuu, on tuote korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, on tuote korvattava käyvän hinnan mukaan, jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja sitä vaatii, jollei havaita, että tuote on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla

Voimassa oleva laki

säädettyjä vaatimuksia, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei kuitenkaan voida ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksissa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

40 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää 39 §:n mukaisessa tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Ulkopuolisen asiantuntijan on tarvittaessa osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä tarkastus- ja tutkimusmenetelmien luotettavuus *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan, mitä 34 §:ssä säädetään hallinnon yleislakien noudattamisesta sekä rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

41 §

Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, virasto voi määrätä toiminnanharjoittajan määräajassa ryhtymään toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotetta koskevien asiakirjojen tai siitä annettavien tietojen saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi. Toiminnanharjoittajan on

Ehdotus

säädettyjä vaatimuksia, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei kuitenkaan voida ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksissa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

40 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää 39 §:n mukaisessa tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Ulkopuolisen asiantuntijan on tarvittaessa osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä tarkastus- ja tutkimusmenetelmien luotettavuus *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan, mitä 34 §:ssä säädetään hallinnon yleislakien noudattamisesta sekä rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

41 §

Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, virasto voi määrätä toiminnanharjoittajan määräajassa ryhtymään toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotetta koskevien asiakirjojen tai siitä annettavien tietojen saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi. Toiminnanharjoittajan on varmistet-

Voimassa oleva laki

varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos kyse on yksityisen maahantuojan omaan käyttöön maahantuomasta vesikulku-neuvosta, *Liikenteen turvallisuusviraston* on viipymättä ilmoitettava tälle toimenpiteistä, jotka on toteutettava tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Virasto voi määrätä yksityisen maahantuojan korjaamaan vaatimustenvastaisuuden ennen tuotteen käyttöönottoa, jos tuote ei vastaa vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusviraston tämän pykälän nojalla määräämien toimenpiteiden ja määräaikaisten tulee olla oikeassa suhteessa tuotteen aiheuttamaan vaaraan. Viraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

42 §

Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi

Jos tuotteeseen liittyvä vaara ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle voidaan tehokkaasti torjua taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä, että toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan on toteutettava tällaiset toimenpiteet viraston asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

43 §

Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö

Jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla ta-

Ehdotus

tava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos kyse on yksityisen maahantuojan omaan käyttöön maahantuomasta vesikulku-neuvosta, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä ilmoitettava tälle toimenpiteistä, jotka on toteutettava tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Virasto voi määrätä yksityisen maahantuojan korjaamaan vaatimustenvastaisuuden ennen tuotteen käyttöönottoa, jos tuote ei vastaa vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän pykälän nojalla määräämien toimenpiteiden ja määräaikaisten tulee olla oikeassa suhteessa tuotteen aiheuttamaan vaaraan. Viraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

42 §

Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi

Jos tuotteeseen liittyvä vaara ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle voidaan tehokkaasti torjua taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä, että toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan on toteutettava tällaiset toimenpiteet viraston asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

43 §

Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö

Jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla ta-

Voimassa oleva laki

voin estää, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Virasto voi samalla määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Toiminnanharjoittajan on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos yksityinen maahantuoja ei toteuta 41 §:n 2 momentin mukaisia toimenpiteitä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää tuotteen käytön tai käyttöönoton.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua.

44 §

Väliaikainen kieltö

Jos on ilmeistä, että tuote aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, taikka jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja ei toteuta määräajassa 41 §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä 43 §:ssä tarkoitettun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä ilmoitettava määräämistään väliaikaisesta kiellosta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja talousalueen jäsenval-

Ehdotus

voin estää, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Virasto voi samalla määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Toiminnanharjoittajan on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos yksityinen maahantuoja ei toteuta 41 §:n 2 momentin mukaisia toimenpiteitä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää tuotteen käytön tai käyttöönoton.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua.

44 §

Väliaikainen kieltö

Jos on ilmeistä, että tuote aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, taikka jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja ei toteuta määräajassa 41 §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä 43 §:ssä tarkoitettun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava määräämistään väliaikaisesta kiellosta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja talousalueen jäsenvaltioil-

Voimassa oleva laki

tiolle. Väliaikaisen kiellon katsotaan olevan oikeutettu, jos mikään jäsenvaltioista tai komissio ei esitä vastalauseita kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että väliaikaisen kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua. Kun väliaikainen kiello on asetettu, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ensi tilassa ratkaistava kysymys 43 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta sekä omalta osaltaan huolehdittava, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

45 §

Määräys tuotteen hävittämiseksi

Jos 41–44 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä toiminnanharjoittajan hallussa olevan tuotteen taikka 46 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle palautetun tuotteen hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

46 §

Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi

Kun *Liikenteen turvallisuusvirasto* on 43 §:n nojalla määrännyt tuotetta koskevan kiellon, se voi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettua tai käyttöön otettua tuotetta, tuotteeseen liittyvän vahingonvaaran torjumiseksi ja tuotteen haltijan oikeudellisen aseman turvaamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tuote niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu;

Ehdotus

le. Väliaikaisen kiellon katsotaan olevan oikeutettu, jos mikään jäsenvaltioista tai komissio ei esitä vastalauseita kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että väliaikaisen kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua. Kun väliaikainen kiello on asetettu, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ensi tilassa ratkaistava kysymys 43 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta sekä omalta osaltaan huolehdittava, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

45 §

Määräys tuotteen hävittämiseksi

Jos 41–44 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä toiminnanharjoittajan hallussa olevan tuotteen taikka 46 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle palautetun tuotteen hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

46 §

Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi

Kun *Liikenne- ja viestintävirasto* on 43 §:n nojalla määrännyt tuotetta koskevan kiellon, se voi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettua tai käyttöön otettua tuotetta, tuotteeseen liittyvän vahingonvaaran torjumiseksi ja tuotteen haltijan oikeudellisen aseman turvaamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tuote niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu;

Voimassa oleva laki

2) ottamaan takaisin tuote, joka saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, sekä antamaan sen tilalle samanlainen tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen; taikka

3) purkamaan kauppa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä.

47 §

Määräys tiedottamiseen

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on määrännyt 43 tai 44 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka antanut 46 §:ssä tarkoitetun määräyksen, virasto voi asettamassaan määräajassa ja määräämällään tavalla määrätä toiminnanharjoittajan tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä sekä tuotteeseen taikka sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja kuluttajien oikeuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viraston antamaa määräystä tai jos asian kiireellisyyden vuoksi tällaiseen tiedottamiseen on painavia syitä.

48 §

Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille suorittamansa valvonnan tuloksista ja määräämistään toimenpiteistä, jos virasto katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle.

Ehdotus

2) ottamaan takaisin tuote, joka saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, sekä antamaan sen tilalle samanlainen tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen; taikka

3) purkamaan kauppa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä.

47 §

Määräys tiedottamiseen

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on määrännyt 43 tai 44 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka antanut 46 §:ssä tarkoitetun määräyksen, virasto voi asettamassaan määräajassa ja määräämällään tavalla määrätä toiminnanharjoittajan tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä sekä tuotteeseen taikka sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja kuluttajien oikeuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viraston antamaa määräystä tai jos asian kiireellisyyden vuoksi tällaiseen tiedottamiseen on painavia syitä.

48 §

Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille suorittamansa valvonnan tuloksista ja määräämistään toimenpiteistä, jos virasto katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle.

Voimassa oleva laki

49 §

Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta

Saatuun tiedon toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätystä väliaikaisesta toimenpiteestä, joka katsotaan oikeutetuksi, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vaatimustenvastaisen tuotteen poistamiseksi Suomen markkinoilta.

50 §

Uhkasakko

Liikenteen turvallisuusviraston 41–47 §:n nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisvelvollisuuden, 6 §:n 6 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuuden sekä 37 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus *Liikenteen turvallisuusviraston* hakeuksesta.

Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

51 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahan tuojan suorittamaan virastolle valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettua omakustannusarvon mukaisen maksun niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet 41–46 §:n nojalla annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista tarkastuksista. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Ehdotus

49 §

Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta

Saatuun tiedon toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätystä väliaikaisesta toimenpiteestä, joka katsotaan oikeutetuksi, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vaatimustenvastaisen tuotteen poistamiseksi Suomen markkinoilta.

50 §

Uhkasakko

Liikenne- ja viestintäviraston 41–47 §:n nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisvelvollisuuden, 6 §:n 6 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuuden sekä 37 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus *Liikenne- ja viestintäviraston* hakeuksesta.

Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

51 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahan tuojan suorittamaan virastolle valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettua omakustannusarvon mukaisen maksun niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet 41–46 §:n nojalla annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista tarkastuksista. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Voimassa oleva laki

52 §

Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Tullilla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

1) syyttäjälle, poliisille, *rajavartiolaitokselle* ja Tullille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle sekä Onnettomuustutkintakeskukselle silloin, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

53 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa tämän lain soveltamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista.

Tulli valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

Ehdotus

52 §

Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Tullilla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

1) syyttäjälle, poliisille, *Rajavartiolaitokselle* ja Tullille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle sekä Onnettomuustutkintakeskukselle silloin, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

53 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tämän lain soveltamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista.

Tulli valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

Voimassa oleva laki

55 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan *Liikenteen turvallisuusviraston* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston* sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenteen turvallisuusviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenteen turvallisuusviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Ehdotus

55 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston* sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

31.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain (40/2015) 2–5 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

IMSBC-säännöstöä sovelletaan myös aluksiin, jotka kuljettavat säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteeseen. Kotimaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä kotimaan satamien välillä. Kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen IMSBC-säännösten soveltamisesta alukseen, joka kuljettaa säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteessä, edellyttäen, että säännösten noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheutonta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kuitenkin liittää poikkeusta koskevaan päätökseen lastin kuljettamista ja käsittelyä koskevia, merenkulun turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja, joita aluksella on poikkeuksesta huolimatta noudatettava.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää SOLAS-yleissopimuksessa määrätyillä

Ehdotus

2 §

IMSBC-säännöstöä sovelletaan myös aluksiin, jotka kuljettavat säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteeseen. Kotimaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä kotimaan satamien välillä. Kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen IMSBC-säännösten soveltamisesta alukseen, joka kuljettaa säännöstössä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaan liikenteessä, edellyttäen, että säännösten noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheutonta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin liittää poikkeusta koskevaan päätökseen lastin kuljettamista ja käsittelyä koskevia, merenkulun turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja, joita aluksella on poikkeuksesta huolimatta noudatettava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää SOLAS-yleissopimuksessa määrätyillä

Voimassa oleva laki

edellytyksillä poikkeuksen IMSBC-säännösten soveltamisesta alukseen, jonka bruttovetoisuus on alle 500.

3 §

Laivaajan tulee toimittaa aluksen päällikölle tai hänen edustajalleen ja tarvittaessa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* lastia koskevat tiedot ja testitodistukset, jotka perustuvat luottavien näytteenottomenetelmien avulla lastista otettuihin näytteisiin, siten kuin IMSBC-säännöstyössä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto on toimivaltainen viranomaisen suorittamaan IMSBC-säännöstyössä tarkoitetut toimet sellaisten aineiden osalta, joita ei ole lueteltu säännöstyössä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi SOLAS-yleissopimuksen ja IMSBC-säännösten täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä:

- 1) lastin turvallisesta käsittelystä ja kuljetuksesta;
- 2) lastin tunnistamisesta ja luokittelusta;
- 3) lastia koskevien tietojen antamisesta;
- 4) lastista otettavista näytteistä;
- 5) lastia koskevista testitodistuksista sekä muista asiakirjoista.

4 §

Tämän lain mukaisista *Liikenteen turvallisuusviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

5 §

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Ehdotus

edellytyksillä poikkeuksen IMSBC-säännösten soveltamisesta alukseen, jonka bruttovetoisuus on alle 500.

3 §

Laivaajan tulee toimittaa aluksen päällikölle tai hänen edustajalleen ja tarvittaessa *Liikenne- ja viestintävirastolle* lastia koskevat tiedot ja testitodistukset, jotka perustuvat luottavien näytteenottomenetelmien avulla lastista otettuihin näytteisiin, siten kuin IMSBC-säännöstyössä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomaisen suorittamaan IMSBC-säännöstyössä tarkoitetut toimet sellaisten aineiden osalta, joita ei ole lueteltu säännöstyössä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi SOLAS-yleissopimuksen ja IMSBC-säännösten täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä:

- 1) lastin turvallisesta käsittelystä ja kuljetuksesta;
- 2) lastin tunnistamisesta ja luokittelusta;
- 3) lastia koskevien tietojen antamisesta;
- 4) lastista otettavista näytteistä;
- 5) lastia koskevista testitodistuksista sekä muista asiakirjoista.

4 §

Tämän lain mukaisista *Liikenne- ja viestintäviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ehdotus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

32.

Laki**ilmailulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ilmailulain (864/2014) 1, 2, 3–11, 16–20, 22, 33–44, 46–51, 53, 55, 57, 61, 72, 75–79, 81–84, 86, 87, 88, 90–93, 95, 97, 98, 102, 104–106, 109, 110 a, 111, 113–116, 118, 120–122, 124, 126, 128 a, 128 b, 129, 139, 141, 143, 146, 148, 150–161, 166–168, 170, 172, 173 ja 178–181 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 7, 47, 153, 178 ja 181 § osaksi laeissa 61/2016 ja (/), 11, 42, 118 ja 158 § osaksi laissa 61/2016, 16, 17, 19, 20, 22, 50, 51, 122, 141, 146, 148 ja 160 § osaksi laissa (/), 46 ja 143 § laissa (/), 79 § laissa 263/2017, 97, 110 a, 111, 126, 129 ja 157 § laissa 61/2016, 128 a ja 128 b § laissa (/) ja 168 § osaksi laissa 1242/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Ilmailussa Suomen alueella noudatetaan tätä lakia, jollei Euroopan unionin asetuksesta tai Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu:

1) tätä lakia noudatetaan myös Suomen alueen ulkopuolella ilmailussa suomalaisella ilma-aluksella tai Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla;

2) 4, 10, 13, 14 ja 16 lukua sekä 153 ja 154 §:ää sovelletaan suomalaiseen lennonvarmistuspalvelun tarjoajaan myös Suomen alueen ulkopuolella;

3) 3, 4, 5 ja 13 luvun sekä 170 §:n säännöksiä noudatetaan ilmailussa ulkomaisella ilma-aluksella myös Suomen alueen ulkopuolella, jos yksittäisen ilma-aluksen ja sen miehistön osalta lentoturvallisuuden tai lentotoiminnan harjoittamisen valvonta on asianmukaisin sopimuksin siirretty *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja jos tällaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella hallitsevan käyttäjän asuin- tai kotipaikka taikka pääasiallinen toimipaikka on Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa sää-

Ilmailussa Suomen alueella noudatetaan tätä lakia, jollei Euroopan unionin asetuksesta tai Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu:

1) tätä lakia noudatetaan myös Suomen alueen ulkopuolella ilmailussa suomalaisella ilma-aluksella tai Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla;

2) 4, 10, 13, 14 ja 16 lukua sekä 153 ja 154 §:ää sovelletaan suomalaiseen lennonvarmistuspalvelun tarjoajaan myös Suomen alueen ulkopuolella;

3) 3, 4, 5 ja 13 luvun sekä 170 §:n säännöksiä noudatetaan ilmailussa ulkomaisella ilma-aluksella myös Suomen alueen ulkopuolella, jos yksittäisen ilma-aluksen ja sen miehistön osalta lentoturvallisuuden tai lentotoiminnan harjoittamisen valvonta on asianmukaisin sopimuksin siirretty *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja jos tällaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella hallitsevan käyttäjän asuin- tai kotipaikka taikka pääasiallinen toimipaikka on Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa sää-

Voimassa oleva laki

detään, 59 §:ää ja 178 §:n 10 kohtaa sovelletaan, jos ilma-aluksen ensimmäinen saapumispaikka on Suomen alueella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);
- 2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;
- 3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (Eurocontrol) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;
- 4) *EASA-asetuksella* yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 216/2008;
- 5) *slot-asetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;
- 6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;
- 7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;
- 8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;
- 9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lupaa, jolla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitettussa ilmailutoiminnassa;

Ehdotus

detään, 59 §:ää ja 178 §:n 10 kohtaa sovelletaan, jos ilma-aluksen ensimmäinen saapumispaikka on Suomen alueella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);
- 2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;
- 3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (Eurocontrol) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;
- 4) *EASA-asetuksella* yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lento-turvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 216/2008;
- 5) *slotasetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;
- 6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;
- 7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;
- 8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;
- 9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lupaa, jolla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitettussa ilmailutoiminnassa;

Voimassa oleva laki

10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;

11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilasilma-aluksella;

12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;

13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, joh-toelimiä ja rakennelmia;

14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;

15) *sotilaslentopaikalla* maa-alueetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai las-kuja varten; sotilaslentopaikka voi olla puo-lustusvoimien tilapäisesti käyttöönottama lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;

16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;

17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, *rajavartiolaitoksen* tai pelastustoimen tehtävien suorittamiseen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion tehtävän suorittamiseen;

18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsen-valtiota;

19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroo-pan unionin jäsenvaltiota;

20) *lentopaikalla* määriteltyä aluetta, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinte-ällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilma-alusen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;

21) *lennokilla* lentämään tarkoitettua laiteta, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käy-tetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;

22) *miehittämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;

23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehit-

Ehdotus

10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;

11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoi-tuksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilasilma-aluksella;

12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;

13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoase-maa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, joh-toelimiä ja rakennelmia;

14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;

15) *sotilaslentopaikalla* maa-alueetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai las-kuja varten; sotilaslentopaikka voi olla puo-lustusvoimien tilapäisesti käyttöönottama lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;

16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;

17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, *Rajavartiolaitok-sen* tai pelastustoimen tehtävien suorittami-seen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion teh-tävän suorittamiseen;

18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsen-valtiota;

19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroo-pan unionin jäsenvaltiota;

20) *lentopaikalla* määriteltyä aluetta, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinte-ällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilma-alusen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;

21) *lennokilla* lentämään tarkoitettua laiteta, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käy-tetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;

22) *miehittämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;

23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehit-

Voimassa oleva laki

tämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;

24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (FUA-asetus) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivitystäisestä hallinnasta.

Lentopaikkaan kuuluvat:

- 1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laiturit- tai muut rantautumispaikat;
- 2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;
- 3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään *Liikenteen turvallisuusviraston* tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

- 1) pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (*maahuolintadirektiivi*);
- 2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008 (*turva-asetus*) ja sen nojalla annetut asetukset;
- 3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (*puiteasetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 549/2004;
- 4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (*palveluntarjoanta-asetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 550/2004 (*palveluntarjoanta-asetus*);
- 5) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (*yhteentoimivuusasetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 552/2004;

Ehdotus

tämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;

24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (FUA-asetus) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivitystäisestä hallinnasta.

Lentopaikkaan kuuluvat:

- 1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laiturit- tai muut rantautumispaikat;
- 2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;
- 3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään *Liikenne- ja viestintäviraston* tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

- 1) pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (*maahuolintadirektiivi*);
- 2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008 (*turva-asetus*) ja sen nojalla annetut asetukset;
- 3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (*puiteasetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 549/2004;
- 4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (*palveluntarjoanta-asetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 550/2004 (*palveluntarjoanta-asetus*);
- 5) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (*yhteentoimivuusasetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 552/2004;

Voimassa oleva laki

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (*poikkeama-asetus*);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (*melunhallinta-asetus*).

Sen lisäksi, mitä kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta säädetään muualla lainsäädännössä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* toimii seuraavien asetusten mukaisena toimivaltaisena viranomaisena:

1) matkustajille heidän lennolle pääsyänsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004;

2) vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle *rajavartiolaitoksen* hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tulli.

Ehdotus

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (*poikkeama-asetus*);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (*melunhallinta-asetus*).

Sen lisäksi, mitä kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta säädetään muualla lainsäädännössä, *Liikenne- ja viestintävirasto* toimii seuraavien asetusten mukaisena toimivaltaisena viranomaisena:

1) matkustajille heidän lennolle pääsyänsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004;

2) vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle *Rajavartiolaitoksen* hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tulli.

Voimassa oleva laki

4 §

Suomen ilmailun turvallisuusohjelma

Liikenteen turvallisuusvirasto laatii ja vahvistaa kansallisen ilmailun turvallisuusohjelman ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit sekä Euroopan unionin ilmailun turvallisuusohjelman.

Ilmailun toimijoiden on otettava toiminnassaan huomioon kansallinen ilmailun turvallisuusohjelma ja siihen liittyvät tavoitteet sekä niiden seuranta.

5 §

Lentosääntöjä koskevien määräysten antaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetun standardin edellyttämät lentosääntöjä koskevat tarkemmat määräykset siitä, miten Euroopan unionissa annettuja lentosääntöjä sovelletaan Suomessa. *Liikenteen turvallisuusviraston* on sovittava puolustusvoimien kanssa näistä määräyksistä siltä osin kuin ne liittyvät sotilasilmailun toimintaedellytyksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista säännöistä ja määräyksistä voi sotilasilmailussa poiketa:

- 1) alueellista valvontatehtävää suorittava ilma-alue;
- 2) puolustusvoimille säädettyjä muita kuin koulutukseen tai harjoitteluun liittyviä tehtäviä suorittava ilma-alue;
- 3) alueella, joka on erotettu yksinomaan sotilaskäyttöön.

Vastuu poikkeavan menettelyn turvallisuudesta on puolustusvoimilla. Puolustusvoimat sopii *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa siitä, miten ilmaliikennepalvelun tarjoajalle annetaan ohjeet näistä poikkeavista menettelyistä.

Sotilasilmailussa puolustusvoimat antaa 2 momentissa mainittuun toimintaan liittyvät määräykset. Näiden osalta ylin määräysvalta on ilmavoimien komentajalla.

Ehdotus

4 §

Suomen ilmailun turvallisuusohjelma

Liikenne- ja viestintävirasto laatii ja vahvistaa kansallisen ilmailun turvallisuusohjelman ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit sekä Euroopan unionin ilmailun turvallisuusohjelman.

Ilmailun toimijoiden on otettava toiminnassaan huomioon kansallinen ilmailun turvallisuusohjelma ja siihen liittyvät tavoitteet sekä niiden seuranta.

5 §

Lentosääntöjä koskevien määräysten antaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetun standardin edellyttämät lentosääntöjä koskevat tarkemmat määräykset siitä, miten Euroopan unionissa annettuja lentosääntöjä sovelletaan Suomessa. *Liikenne- ja viestintäviraston* on sovittava puolustusvoimien kanssa näistä määräyksistä siltä osin kuin ne liittyvät sotilasilmailun toimintaedellytyksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista säännöistä ja määräyksistä voi sotilasilmailussa poiketa:

- 1) alueellista valvontatehtävää suorittava ilma-alue;
- 2) puolustusvoimille säädettyjä muita kuin koulutukseen tai harjoitteluun liittyviä tehtäviä suorittava ilma-alue;
- 3) alueella, joka on erotettu yksinomaan sotilaskäyttöön.

Vastuu poikkeavan menettelyn turvallisuudesta on puolustusvoimilla. Puolustusvoimat sopii *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa siitä, miten ilmaliikennepalvelun tarjoajalle annetaan ohjeet näistä poikkeavista menettelyistä.

Sotilasilmailussa puolustusvoimat antaa 2 momentissa mainittuun toimintaan liittyvät määräykset. Näiden osalta ylin määräysvalta on ilmavoimien komentajalla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

*Sotilasilmailu**Sotilasilmailu*

Sen lisäksi, mitä 5 §:ssä säädetään, puolustusvoimat voi antaa maanpuolustuksen järjestämiseksi ja puolustusvoimille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi omaa sotilasilmailutoimintaansa ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä sotilasilmailusta siten kuin jäljempänä säädetään.

Sotilasilmailuviranomainen voi antaa sotilasilmailun lentoturvallisuuden varmistamiseksi kansallista sotilasilmailua ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä siten kuin jäljempänä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sotilasilmailuviranomainen rinnastetaan *Liikenteen turvallisuusvirastoon* silloin, kun kyse on yksinomaan sotilasilmailun lentoturvallisuutta koskevista asioista.

Ilmavoimien komentaja vastaa sotilasilmailun toimeenpanosta ja turvallisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin sotilasilmailuviranomaisesta.

Sen lisäksi, mitä 5 §:ssä säädetään, puolustusvoimat voi antaa maanpuolustuksen järjestämiseksi ja puolustusvoimille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi omaa sotilasilmailutoimintaansa ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä sotilasilmailusta siten kuin jäljempänä säädetään.

Sotilasilmailuviranomainen voi antaa sotilasilmailun lentoturvallisuuden varmistamiseksi kansallista sotilasilmailua ja kansainvälistä sotilasilmailua Suomessa koskevia määräyksiä siten kuin jäljempänä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sotilasilmailuviranomainen rinnastetaan *Liikenne- ja viestintävirastoon* silloin, kun kyse on yksinomaan sotilasilmailun lentoturvallisuutta koskevista asioista.

Ilmavoimien komentaja vastaa sotilasilmailun toimeenpanosta ja turvallisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin sotilasilmailuviranomaisesta.

7 §

7 §

*Sotilasilmailua koskevat tarkennukset ja poikkeukset**Sotilasilmailua koskevat tarkennukset ja poikkeukset*

Sotilasilmailuun sovelletaan tämän lain ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) säännöksiä seuraavin tarkennuksin ja poikkeuksin:

1) sotilasilmailuviranomainen pitää 2 luvun mukaisia rekistereitä sotilasilmailun osalta ja päättää rekisterien muodosta ja sisällöstä; sotilasilmailun rekistereihin ei sovelleta, mitä 26 ja 28 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta;

2) sotilasilma-alus merkitään kansallistunnuksella ja erityistunnuksella;

3) sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilmailun lentokelpoisuusvaatimuksista ja lentokelpoisuustodistuksen antamisesta; sotilasilmailuviranomainen antaa suomalaisen sotilasilma-aluksen tyyppihyväksyntätodistuksen;

4) sotilasilmailuviranomainen määrää soti-

Sotilasilmailuun sovelletaan tämän lain ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) säännöksiä seuraavin tarkennuksin ja poikkeuksin:

1) sotilasilmailuviranomainen pitää 2 luvun mukaisia rekistereitä sotilasilmailun osalta ja päättää rekisterien muodosta ja sisällöstä; sotilasilmailun rekistereihin ei sovelleta, mitä 26 ja 28 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta;

2) sotilasilma-alus merkitään kansallisuustunnuksen lisäksi erityistunnuksella;

3) sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilmailun lentokelpoisuusvaatimuksista ja lentokelpoisuustodistuksen antamisesta; sotilasilmailuviranomainen antaa suomalaisen sotilasilma-aluksen tyyppihyväksyntätodistuksen;

4) sotilasilmailuviranomainen määrää soti-

Voimassa oleva laki

lasilma-alusten lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle ja lennonvarmistusjärjestelmien suunnittelu-, valmistus- ja huoltoorganisaatiolle asetettavista vaatimuksista sekä myöntää sotilasilmailussa lentokelpoisuuteen ja lennonvarmistusjärjestelmiin liittyvät luvat ja hyväksynnät;

5) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilma-alusten ja lennonvarmistusjärjestelmien huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolle;

6) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilmailun tehtävissä työskentelevään henkilöstöön kohdistettavalle kelpuutus- ja lupamenettelylle;

7) sotilasilmailun henkilöstölle myönnettävän lääketieteellisen kelpoisuuden edellytyksenä on, että hakija täyttää sotilasilmailun erityisestä vaativuudesta johtuvat lääketieteelliset, psykologiset ja fysiologiset vaatimukset; puolustusvoimat antaa tarkemmat määräykset lääketieteellisestä kelpoisuudesta;

8) puolustusvoimat antaa sotilasilmailuun liittyvän lennon valmistelua ja suorittamista koskevat määräykset; sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilmailuun mukana pidettävistä asiakirjoista;

9) ilmakuljetukseen ei vaadita erillistä lupaa sotilasilmailussa;

10) lentotyölupaa ei vaadita sotilasilmailuun harjoitettavaan lentotyöhön; sotilasilmailuviranomainen myöntää luvan puolustusvoimien tilauksesta suomalaisella tai ulkomaisella siviili-ilma-aluksella tehtävään lentotyöhön sekä asettaa lupia koskevat vaatimukset;

11) sotilaslentokoulutukseen, jonka puolustusvoimat itse antaa, ei vaadita lentokoulutuslupaa; koulutukseen liittyvät määräykset antaa puolustusvoimat; puolustusvoimien ulkopuolisen tahon antamaan sotilaslentokoulukseen vaaditaan sotilasilmailuviranomaisen myöntämä lentokoulutuslupa; lupia koskevat vaatimukset asettaa sotilasilmailuviranomainen;

12) sotilasilmailun lentonäytös- ja lentokilpailuluvan antaa puolustusvoimat; lentonäytös- ja lentokilpailulupaa ei vaadita sotilasilmailun esittelyyn tai yksittäiseen taito-

Ehdotus

lasilma-alusten lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle ja lennonvarmistusjärjestelmien suunnittelu-, valmistus- ja huoltoorganisaatiolle asetettavista vaatimuksista sekä myöntää sotilasilmailussa lentokelpoisuuteen ja lennonvarmistusjärjestelmiin liittyvät luvat ja hyväksynnät;

5) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilma-alusten ja lennonvarmistusjärjestelmien huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolle;

6) sotilasilmailuviranomainen asettaa vaatimukset sotilasilmailun tehtävissä työskentelevään henkilöstöön kohdistettavalle kelpuutus- ja lupamenettelylle;

7) sotilasilmailun henkilöstölle myönnettävän lääketieteellisen kelpoisuuden edellytyksenä on, että hakija täyttää sotilasilmailun erityisestä vaativuudesta johtuvat lääketieteelliset, psykologiset ja fysiologiset vaatimukset; puolustusvoimat antaa tarkemmat määräykset lääketieteellisestä kelpoisuudesta;

8) puolustusvoimat antaa sotilasilmailuun liittyvän lennon valmistelua ja suorittamista koskevat määräykset; sotilasilmailuviranomainen antaa määräykset sotilasilmailuun mukana pidettävistä asiakirjoista;

9) ilmakuljetukseen ei vaadita erillistä lupaa sotilasilmailussa;

10) lentotyölupaa ei vaadita sotilasilmailuun harjoitettavaan lentotyöhön; sotilasilmailuviranomainen myöntää luvan puolustusvoimien tilauksesta suomalaisella tai ulkomaisella siviili-ilma-aluksella tehtävään lentotyöhön sekä asettaa lupia koskevat vaatimukset;

11) sotilaslentokoulutukseen, jonka puolustusvoimat itse antaa, ei vaadita lentokoulutuslupaa; koulutukseen liittyvät määräykset antaa puolustusvoimat; puolustusvoimien ulkopuolisen tahon antamaan sotilaslentokoulukseen vaaditaan sotilasilmailuviranomaisen myöntämä lentokoulutuslupa; lupia koskevat vaatimukset asettaa sotilasilmailuviranomainen;

12) sotilasilmailun lentonäytös- ja lentokilpailuluvan antaa puolustusvoimat; lentonäytös- ja lentokilpailulupaa ei vaadita sotilasilmailun esittelyyn tai yksittäiseen taito-

Voimassa oleva laki

lentoesitykseen, jonka puolustusvoimat toteuttaa suomalaisella sotilasilma-aluksella sotilasmääräysten mukaisesti; lupia koskevat määräykset antaa puolustusvoimat;

13) määräykset sotilaslentopaikkojen ja yksinomaan sotilasilmailuun tarkoitettujen rakennelmien käytöstä antaa puolustusvoimat; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilaslentopaikkojen rakentamiseen ja lentotoimintaan liittyvät turvallisuusvaatimukset sekä myöntää luvat ja hyväksynät sotilaslentoasemien ja -lentopaikkojen käyttöönottoon ja käyttöön;

14) *Liikenteen turvallisuusviraston* on sovittava puolustusvoimien kanssa siviili-ilmailun turvaamiseen ja sotilasilmailun toimintaedellytyksiin liittyvien vaatimusten yhteensovittamisesta lentoasemilla kuultuaan lentoaseman pitäjää;

15) sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstöllä on 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu pääsylupa työtehtäviensä perusteella; lentoasemilla liikkumista ja kulunvalvontaa varten tarvittavan henkilö- tai miehistökortin antaa puolustusvoimat; lentoaseman pitäjän on annettava sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstölle ajolupa ja tarvittaessa siihen liittyvä koulutus;

16) puolustusvoimat antaa määräykset sotilasilmailun lentomenetelmistä ja lennonvarmistuksesta; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilasilmailun lentomenetelmien suunnittelun sekä lennonvarmistuksen turvallisuusvaatimukset ja myöntää lentomenetelmiin liittyvät luvat ja hyväksynät; siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen osalta puolustusvoimat kuulee *Liikenteen turvallisuusvirastoa*;

17) sotilasilmailun aiheuttaman melun ja muiden päästöjen tulee olla niin vähäisiä kuin sotilasilma-alusten käyttötarkoitus ja toiminta huomioon ottaen on mahdollista;

18) sotilasilmailuun ei sovelleta tämän lain vakuuttamista koskevia säännöksiä;

19) 118 ja 125 §:ssä tarkoitetuista tilanteista, jotka koskevat yksinomaan sotilasilmailua, ilmoitetaan puolustusvoimille.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sotilasilma-aluksen merkitsemistä säädetään

Ehdotus

lentoesitykseen, jonka puolustusvoimat toteuttaa suomalaisella sotilasilma-aluksella sotilasmääräysten mukaisesti; lupia koskevat määräykset antaa puolustusvoimat;

13) määräykset sotilaslentopaikkojen ja yksinomaan sotilasilmailuun tarkoitettujen rakennelmien käytöstä antaa puolustusvoimat; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilaslentopaikkojen rakentamiseen ja lentotoimintaan liittyvät turvallisuusvaatimukset sekä myöntää luvat ja hyväksynät sotilaslentoasemien ja -lentopaikkojen käyttöönottoon ja käyttöön;

14) *Liikenne- ja viestintäviraston* on sovittava puolustusvoimien kanssa siviili-ilmailun turvaamiseen ja sotilasilmailun toimintaedellytyksiin liittyvien vaatimusten yhteensovittamisesta lentoasemilla kuultuaan lentoaseman pitäjää;

15) sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstöllä on 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu pääsylupa työtehtäviensä perusteella; lentoasemilla liikkumista ja kulunvalvontaa varten tarvittavan henkilö- tai miehistökortin antaa puolustusvoimat; lentoaseman pitäjän on annettava sotilasilmailun lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstölle ajolupa ja tarvittaessa siihen liittyvä koulutus;

16) puolustusvoimat antaa määräykset sotilasilmailun lentomenetelmistä ja lennonvarmistuksesta; sotilasilmailuviranomainen asettaa sotilasilmailun lentomenetelmien suunnittelun sekä lennonvarmistuksen turvallisuusvaatimukset ja myöntää lentomenetelmiin liittyvät luvat ja hyväksynät; siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen osalta puolustusvoimat kuulee *Liikenne- ja viestintävirastoa*;

17) sotilasilmailun aiheuttaman melun ja muiden päästöjen tulee olla niin vähäisiä kuin sotilasilma-alusten käyttötarkoitus ja toiminta huomioon ottaen on mahdollista;

18) sotilasilmailuun ei sovelleta tämän lain vakuuttamista koskevia säännöksiä;

19) 118 ja 125 §:ssä tarkoitetuista tilanteista, jotka koskevat yksinomaan sotilasilmailua, ilmoitetaan puolustusvoimille.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sotilasilma-aluksen merkitsemistä säädetään

Voimassa oleva laki

tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Valtion ilmailu ja valtion ilma-alueksia koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan valtion ilmailuun. Jollei lentoturvallisuuden kannalta ole estettä, valtioneuvoston asetuksella voidaan yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta huolehtimiseksi säätää ilmailusta valtion ilma-alueksella viranomaiselle määrätyn tehtävän suorittamiseksi poikkeuksia 3 ja 4 luvun säännöksistä.

Alueellista valvontatehtävää suorittava tai muulta ilmailulta kielletyllä tai valtion ilmailua varten tilapäisesti erotetulla alueella tehtävää suorittava valtion ilma-alue voi poiketa lentosäännöistä ja *Liikenteen turvallisuusviraston* antamista muista ilmailumääräyksistä, milloin tehtävän luonne sitä edellyttää, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. *Liikenteen turvallisuusviraston* on sovittava *rajavartiolaitoksen* kanssa niistä määräyksistä, jotka liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Ilma-alueksen käyttäjän on sovittava *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa poikkeavan menettelyn järjestelyn periaatteista.

Valtion ilma-alue voidaan varustaa erikoislaittein, joiden hyväksynnästä, käytöstä ja valvonnasta vastaa ilma-aluesta käyttävä viranomainen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää ilma-alueksen käyttötarkoituksen edellyttämiä erikoisvarusteita koskevia yksittäisiä vähäisiä ja teknisiä poikkeuksia tämän lain säännöksistä valtion ilma-aluekselle.

9 §

Eräitä muita ilma-alueksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettuihin ilma-alueksiin ja laitteisiin. Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole

Ehdotus

tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Valtion ilmailu ja valtion ilma-alueksia koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan valtion ilmailuun. Jollei lentoturvallisuuden kannalta ole estettä, valtioneuvoston asetuksella voidaan yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta huolehtimiseksi säätää ilmailusta valtion ilma-alueksella viranomaiselle määrätyn tehtävän suorittamiseksi poikkeuksia 3 ja 4 luvun säännöksistä.

Alueellista valvontatehtävää suorittava tai muulta ilmailulta kielletyllä tai valtion ilmailua varten tilapäisesti erotetulla alueella tehtävää suorittava valtion ilma-alue voi poiketa lentosäännöistä ja *Liikenne- ja viestintäviraston* antamista muista ilmailumääräyksistä, milloin tehtävän luonne sitä edellyttää, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on sovittava *Rajavartiolaitoksen* kanssa niistä määräyksistä, jotka liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Ilma-alueksen käyttäjän on sovittava *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa poikkeavan menettelyn järjestelyn periaatteista.

Valtion ilma-alue voidaan varustaa erikoislaittein, joiden hyväksynnästä, käytöstä ja valvonnasta vastaa ilma-aluesta käyttävä viranomainen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää ilma-alueksen käyttötarkoituksen edellyttämiä erikoisvarusteita koskevia yksittäisiä vähäisiä ja teknisiä poikkeuksia tämän lain säännöksistä valtion ilma-aluekselle.

9 §

Eräitä muita ilma-alueksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettuihin ilma-alueksiin ja laitteisiin. Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole

Voimassa oleva laki

estettä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää 2—7 luvussa säädetystä vähäisiä poikkeuksia:

- 1) ultrakevyelle ilma-alukselle;
- 2) ilma-alukselle, jolla on selkeä historiallinen merkitys;
- 3) ilma-alukselle, joka on erityisesti suunniteltu tai muutettu tutkimus-, kokeilu- tai tieteellisiin tarkoituksiin;
- 4) harrasterakenteiselle ilma-alukselle;
- 5) alun perin sotilastarkoituksiin suunnitellulle ilma-alukselle.

Jäljempänä 2—4 ja 7 luvun säännöksiä ei sovelleta seuraaviin ilma-aluksiin ja laitteisiin:

- 1) painopisteohjattu ultrakevyt lentokone tai moottoroitu laskuvarjo;
- 2) liidin, jonka rakenteellinen massa yksipaikkaisena on enintään 80 kilogrammaa tai kaksipaikkaisena 100 kilogrammaa, mukaan luettuna jaloilta lähtevät liitimet;
- 3) muu ilma-alus, jonka rakenteellinen massa polttoaine mukaan luettuna on enintään 70 kilogrammaa; tällä ei kuitenkaan tarkoiteta miehittämätöntä ilma-alusta.

Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole estettä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää 2 momentissa tarkoitetuille ilma-aluksille ja laitteille vähäisiä poikkeuksia 5 ja 6 luvun säännöksistä.

Miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai miehittämättömän ilma-aluksen lennättämistä varten erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta.

Jos turvallisuus- tai ympäristövaikutukset sitä edellyttävät ja jos EASA-asetuksesta ei muuta johdu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa 2 momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia ja laitteita sekä urheilulaskuvarjoja ja nousuvarjoja samoin kuin harraste- ja urheilulennokkia koskevia teknisiä, toiminnallisia sekä ohjaajalta edellytettävää tietoa, taitoa, kokemusta ja ikää koskevia määräyksiä. Tällaisia määräyksiä valmisteltaessa on kuultava ilmailualan valtakunnallisia harrastejärjestöjä.

Ehdotus

estettä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää 2—7 luvussa säädetystä vähäisiä poikkeuksia:

- 1) ultrakevyelle ilma-alukselle;
- 2) ilma-alukselle, jolla on selkeä historiallinen merkitys;
- 3) ilma-alukselle, joka on erityisesti suunniteltu tai muutettu tutkimus-, kokeilu- tai tieteellisiin tarkoituksiin;
- 4) harrasterakenteiselle ilma-alukselle;
- 5) alun perin sotilastarkoituksiin suunnitellulle ilma-alukselle.

Jäljempänä 2—4 ja 7 luvun säännöksiä ei sovelleta seuraaviin ilma-aluksiin ja laitteisiin:

- 1) painopisteohjattu ultrakevyt lentokone tai moottoroitu laskuvarjo;
- 2) liidin, jonka rakenteellinen massa yksipaikkaisena on enintään 80 kilogrammaa tai kaksipaikkaisena 100 kilogrammaa, mukaan luettuna jaloilta lähtevät liitimet;
- 3) muu ilma-alus, jonka rakenteellinen massa polttoaine mukaan luettuna on enintään 70 kilogrammaa; tällä ei kuitenkaan tarkoiteta miehittämätöntä ilma-alusta.

Jos lentoturvallisuuden kannalta ei ole estettä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää 2 momentissa tarkoitetuille ilma-aluksille ja laitteille vähäisiä poikkeuksia 5 ja 6 luvun säännöksistä.

Miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai miehittämättömän ilma-aluksen lennättämistä varten erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta.

Jos turvallisuus- tai ympäristövaikutukset sitä edellyttävät ja jos EASA-asetuksesta ei muuta johdu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa 2 momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia ja laitteita sekä urheilulaskuvarjoja ja nousuvarjoja samoin kuin harraste- ja urheilulennokkia koskevia teknisiä, toiminnallisia sekä ohjaajalta edellytettävää tietoa, taitoa, kokemusta ja ikää koskevia määräyksiä. Tällaisia määräyksiä valmisteltaessa on kuultava ilmailualan valtakunnallisia harrastejärjestöjä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Oikeus ilmailuun Suomen alueella**Oikeus ilmailuun Suomen alueella*

Suomen alueella ilmailuun käytettävällä ilma-aluksella on oltava Suomen tai muun Chicagon yleissopimukseen liittyneen valtion kansallisuus tai erityinen *Liikenteen turvallisuusviraston* antama lupa, jollei Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu. Tämä vaatimus ei kuitenkaan koske 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilma-alusta. Vieraan valtion sotilasilma-aluksen ja valtion ilma-aluksen käytöstä Suomen alueella säädetään aluevalvontalaissa (755/2000).

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää 1 momentissa tarkoitetun luvan, jos kyseessä on:

- 1) ilma-aluksen tilapäinen liikenne valtios- ta, joka ei ole liittynyt Chicagon yleissopi- mukseen;
- 2) siirto-, koe-, esittely-, näytös- tai kilpai- luento rekisteröimättömällä ilma-aluksella;
- 3) rekisteröimättömän ja miehittämättömän vapaan ilmapallon yksi tai useampi lento;
- 4) 1—3 kohdassa tarkoitettuun ilma- aluksen käyttöön rinnastettava ilma-aluksen käyttö.

11 §

Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoit- taa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavalvonnan, pelastus- tehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja alueiden yläpuolella taikka ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnalli- sesti tärkeiden alueiden yläpuolella. *Liiken- teen turvallisuusvirasto* voi erityisistä syistä myöntää luvan ilmailuun kieltoalueella kuul- tuun niiden tahojen edustajia, joiden suo- jaamiseksi alue on perustettu. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuk- sella. Jos kieltoalue on perustettu jonkin lai- toksen suojaamiseksi, on laitoksen huoltoon tai muuhun sen toimintaan tai käyttöön ni- menomaisesti liittyvä ilmailu kuitenkin sallit- tu. Rajoitusalueella ilmailu on sallittu vain puolustusvoimien luvalla tai puolustusvoimi- en asettamilla erityisehdoilla.

Suomen alueella ilmailuun käytettävällä ilma-aluksella on oltava Suomen tai muun Chicagon yleissopimukseen liittyneen valtion kansallisuus tai erityinen *Liikenne- ja viestin- täviraston* antama lupa, jollei Suomea sito- vista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu. Tämä vaatimus ei kuitenkaan koske 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilma-alusta. Vieraan valtion sotilasilma-aluksen ja valtion ilma-aluksen käytöstä Suomen alueella sää- detään aluevalvontalaissa (755/2000).

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää 1 momentissa tarkoitetun luvan, jos kyseessä on:

- 1) ilma-aluksen tilapäinen liikenne valtios- ta, joka ei ole liittynyt Chicagon yleissopi- mukseen;
- 2) siirto-, koe-, esittely-, näytös- tai kilpai- luento rekisteröimättömällä ilma-aluksella;
- 3) rekisteröimättömän ja miehittämättömän vapaan ilmapallon yksi tai useampi lento;
- 4) 1—3 kohdassa tarkoitettuun ilma-aluksen käyttöön rinnastettava ilma-aluksen käyttö.

11 §

Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoit- taa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavalvonnan, pelastus- tehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja alueiden yläpuolella taikka ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnalli- sesti tärkeiden alueiden yläpuolella. *Liiken- ne- ja viestintävirasto* voi erityisistä syistä myöntää luvan ilmailuun kieltoalueella kuul- tuun niiden tahojen edustajia, joiden suo- jaamiseksi alue on perustettu. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuk- sella. Jos kieltoalue on perustettu jonkin lai- toksen suojaamiseksi, on laitoksen huoltoon tai muuhun sen toimintaan tai käyttöön ni- menomaisesti liittyvä ilmailu kuitenkin sallit- tu. Rajoitusalueella ilmailu on sallittu vain puolustusvoimien luvalla tai puolustusvoimi- en asettamilla erityisehdoilla.

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä tai päätöksellä voidaan osoittaa vaara-alueiksi alueita, joissa vaihtelevasti määrääikoina saatetaan harjoittaa ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavaa toimintaa. Ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavan toiminnan alkamisesta ja loppumisesta vaara-alueella on ilmoitettava alueenjohtajalle. FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö voi lisäksi erityisestä syystä määrittää ja osoittaa tilapäisen vaara-alueen enintään kahden viikon ajaksi edellyttäen, että osoittamista koskevat ohjeet sisällytetään 107 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkiminnan tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi välttämättömästä syystä rajoittaa taikka kieltää ilmailun tietyllä alueella enintään kahden viikon ajaksi. Oikeudesta puuttua ilma-aluksen kulkuun välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa säädetään 167 §:ssä.

Ilmatilan hallintayksikön on tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla rajoitettava tai kiellettävä ilmailu tietyllä alueella:

1) pelastus-, poliisi- tai sotilasviranomaisen taikka *rajavartiolaitoksen* tai Tullin tai lento- tai meripelastuskeskuksen, säteilyturvakokeskuksen tai ilmailuviranomaisen esityksestä enintään kolmen vuorokauden ajaksi, jos se on välttämätöntä lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkiminnan tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi;

2) omasta aloitteestaan enintään yhden vuorokauden ajaksi, jos tähän on poikkeuksellinen ja erityisen painava lentoturvallisuuteen tai maanpuolustukseen liittyvä syy.

Ilmatilan hallintayksikön on viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kiellosta tai rajoituksesta.

16 §

Ehdotus

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä tai päätöksellä voidaan osoittaa vaara-alueiksi alueita, joissa vaihtelevasti määrääikoina saatetaan harjoittaa ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavaa toimintaa. Ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavan toiminnan alkamisesta ja loppumisesta vaara-alueella on ilmoitettava alueenjohtajalle. FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö voi lisäksi erityisestä syystä määrittää ja osoittaa tilapäisen vaara-alueen enintään kahden viikon ajaksi edellyttäen, että osoittamista koskevat ohjeet sisällytetään 107 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkiminnan tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi välttämättömästä syystä rajoittaa taikka kieltää ilmailun tietyllä alueella enintään kahden viikon ajaksi. Oikeudesta puuttua ilma-aluksen kulkuun välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa säädetään 167 §:ssä.

Ilmatilan hallintayksikön on tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla rajoitettava tai kiellettävä ilmailu tietyllä alueella:

1) pelastus-, poliisi- tai sotilasviranomaisen taikka *Rajavartiolaitoksen* tai Tullin tai lento- tai meripelastuskeskuksen, säteilyturvakokeskuksen tai ilmailuviranomaisen esityksestä enintään kolmen vuorokauden ajaksi, jos se on välttämätöntä lentoturvallisuuden, maanpuolustuksen, poliisitoiminnan, pelastustehtävien, turvallisuustutkiminnan tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi;

2) omasta aloitteestaan enintään yhden vuorokauden ajaksi, jos tähän on poikkeuksellinen ja erityisen painava lentoturvallisuuteen tai maanpuolustukseen liittyvä syy.

Ilmatilan hallintayksikön on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* kiellosta tai rajoituksesta.

16 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Ilma-aluksen rekisteritunnus ja rekisteröimistodistus**Ilma-aluksen rekisteritunnus ja rekisteröimistodistus*

Suomen kansallisuuden saamiseksi ilma-alus on merkittävä Suomen *ilma-alusrekisteriin* tai sotilasilma-alusrekisteriin, ellei tässä laissa jäljempänä toisin säädetä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa ilma-alukselle rekisteritunnuksen sekä todistuksena ilma-aluksen rekisteröinnistä rekisteröimistodistuksen ja ilma-aluksen väliaikaisesta rekisteröinnistä väliaikaisen rekisteröimistodistuksen.

Ilma-alus on merkittävä kansallisuus- ja rekisteritunnuksin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tekniset määräykset kansallisuus- ja rekisteritunnuksesta ja niiden merkitsemisestä.

17 §

Rekisteröintioikeus

Ilma-alus saadaan merkitä *ilma-alusrekisteriin* Suomessa, jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että ilma-aluksen pääasiallinen lähtöpaikka on Suomessa. Tässä tarkoitetun ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on oltava toimivaltainen edustaja Suomessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kuitenkin erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen Suomessa, jos ilma-aluksella on riittävä toiminnallinen yhteys Suomeen ja ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on toimivaltainen edustaja Suomessa.

Ilma-alusta, joka on merkitty toisen valtion ilma-alusrekisteriin, ei saa rekisteröidä Suomessa.

Suomen kansallisuuden saamiseksi ilma-alus on merkittävä Suomen *liikenneasioiden rekisteriin* tai sotilasilma-alusrekisteriin, ellei tässä laissa jäljempänä toisin säädetä. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa ilma-alukselle rekisteritunnuksen sekä todistuksena ilma-aluksen rekisteröinnistä rekisteröimistodistuksen ja ilma-aluksen väliaikaisesta rekisteröinnistä väliaikaisen rekisteröimistodistuksen.

Ilma-alus on merkittävä kansallisuus- ja rekisteritunnuksin. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tekniset määräykset kansallisuus- ja rekisteritunnuksesta ja niiden merkitsemisestä.

17 §

Rekisteröintioikeus

Ilma-alus saadaan merkitä *liikenneasioiden rekisteriin* Suomessa, jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu.

Jos ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän asuinpaikka tai, jos tämä on oikeushenkilö, kotipaikka on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että ilma-aluksen pääasiallinen lähtöpaikka on Suomessa. Tässä tarkoitetun ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on oltava toimivaltainen edustaja Suomessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen Suomessa, jos ilma-aluksella on riittävä toiminnallinen yhteys Suomeen ja ilma-aluksen omistajalla, haltijalla tai käyttäjällä on toimivaltainen edustaja Suomessa.

Ilma-alusta, joka on merkitty toisen valtion ilma-alusrekisteriin, ei saa rekisteröidä Suomessa.

Voimassa oleva laki

18 §

Rekisteröinnin hakeminen

Ilma-aluksen omistajan on haettava rekisteröintiä *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Hakemuksessa on ilmoitettava 13 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 14 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja siihen on liitettävä selvitys saannosta tai ilma-aluksen hallinnan tai käyttöoikeuden perusteesta ja siitä, että 17 §:ssä säädetty oikeus merkitä ilma-alus rekisteriin Suomessa on olemassa.

19 §

Väliaikainen rekisteröinti

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen väliaikaisesti siirto- ja koelentoja sekä miehistön koulutusta varten.

Liikenneasioiden rekisteriin voidaan merkitä väliaikaisesti myös rakenteilla oleva ilma-alus, jonka rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että ilma-alus on tunnistettavissa.

20 §

Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset

Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos:

1) 13 §:n 1 tai 2 momentissa 14 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetut ilma-alusrekisteriin talletettavat tiedot muuttuvat;

2) 17 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa asuin- tai kotipaikkaa tai 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähtöpaikkaa koskevissa rekisteröinnin edellytyksissä tapahtuu muutos.

Jos ilma-alus on luovutettu 30 päivää pitemmäksi ajaksi toiselle tämän omaan lukuun käytettäväksi, luovuttajan on ilmoitettava siitä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Tässä momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen on liitettävä sopijapuolten allekirjoittama sopimus tai ilmoitus tai jäljennös sellaisesta.

Ehdotus

18 §

Rekisteröinnin hakeminen

Ilma-aluksen omistajan on haettava rekisteröintiä *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemuksessa on ilmoitettava 13 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 14 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja siihen on liitettävä selvitys saannosta tai ilma-aluksen hallinnan tai käyttöoikeuden perusteesta ja siitä, että 17 §:ssä säädetty oikeus merkitä ilma-alus rekisteriin Suomessa on olemassa.

19 §

Väliaikainen rekisteröinti

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisestä syystä rekisteröidä ilma-aluksen väliaikaisesti siirto- ja koelentoja sekä miehistön koulutusta varten.

Liikenneasioiden rekisteriin voidaan merkitä väliaikaisesti myös rakenteilla oleva ilma-alus, jonka rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että ilma-alus on tunnistettavissa.

20 §

Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset

Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos:

1) Liikenteen palveluista annetun lain V osan 2 luvussa tarkoitetut rekisteriin tallennettavat tiedot muuttuvat;

2) 17 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa asuin- tai kotipaikkaa tai 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähtöpaikkaa koskevissa rekisteröinnin edellytyksissä tapahtuu muutos.

Jos ilma-alus on luovutettu 30 päivää pitemmäksi ajaksi toiselle tämän omaan lukuun käytettäväksi, luovuttajan on ilmoitettava siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Tässä momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen on liitettävä sopijapuolten allekirjoittama sopimus tai ilmoitus tai jäljennös sellaisesta.

Voimassa oleva laki

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi omistus-, hallinta- tai käyttöoikeutensa päätyttyä ilmoittaa tätä koskevan tiedon tallettavaksi rekisteriin. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys oikeuden päättymisestä sekä tieto uudesta omistajasta, haltijasta tai käyttäjästä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista muutoksista on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* 14 päivän kuluessa. Jollei ilmoitusta ole tehty, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen.

22 §

Ilma-aluksen poistaminen ilma-alusrekisteristä

Ilma-alus on poistettava liikenneasioiden rekisteristä:

- 1) omistajan hakemuksesta;
- 2) jos *Liikenteen turvallisuusvirasto*, varataan omistajalle tilaisuuden tulla kuulluksi, toteaa, että 17 §:n 1 momentin asuin- tai kotipaikkaa taikka mainitun pykälän 2 momentin lähtöpaikkaa koskeva edellytys ei enää täyty tai jos mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettuja erityisiä syytä ilma-aluksen rekisterissä pitämiseen ei enää ole.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi poistaa ilma-aluksen liikenneasioiden rekisteristä, jos ilma-alus on tuhoutunut, romutettu tai kadonnut, jos omistaja ei ole *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamassa, vähintään kuuden kuukauden määräajassa esittänyt poistamiselle estettä.

Jos ilma-alus on kiinnitetty taikka merkitty ulosmitatuksi tai turvaamistoimenpiteen alaiseksi, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lisäksi kiinnityksen haltijan taikka ulosmittauksen tai turvaamistoimenpiteen hakijan kirjallinen suostumus. Jos lentopaikan pitäjä on estänyt ilma-aluksen lähdön 165 §:n 2 momentin mukaisesti ja ilmoittanut siitä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lentopaikan pitäjän kirjallinen suostumus.

Ehdotus

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi omistus-, hallinta- tai käyttöoikeutensa päätyttyä ilmoittaa tätä koskevan tiedon tallettavaksi rekisteriin. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys oikeuden päättymisestä sekä tieto uudesta omistajasta, haltijasta tai käyttäjästä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista muutoksista on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 14 päivän kuluessa. Jollei ilmoitusta ole tehty, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen.

22 §

Ilma-aluksen poistaminen liikenneasioiden rekisteristä

Ilma-alus on poistettava liikenneasioiden rekisteristä:

- 1) omistajan hakemuksesta;
- 2) jos *Liikenne- ja viestintävirasto*, varataan omistajalle tilaisuuden tulla kuulluksi, toteaa, että 17 §:n 1 momentin asuin- tai kotipaikkaa taikka mainitun pykälän 2 momentin lähtöpaikkaa koskeva edellytys ei enää täyty tai jos mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettuja erityisiä syytä ilma-aluksen rekisterissä pitämiseen ei enää ole.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa ilma-aluksen liikenneasioiden rekisteristä, jos ilma-alus on tuhoutunut, romutettu tai kadonnut, jos omistaja ei ole *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa, vähintään kuuden kuukauden määräajassa esittänyt poistamiselle estettä.

Jos ilma-alus on kiinnitetty taikka merkitty ulosmitatuksi tai turvaamistoimenpiteen alaiseksi, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lisäksi kiinnityksen haltijan taikka ulosmittauksen tai turvaamistoimenpiteen hakijan kirjallinen suostumus. Jos lentopaikan pitäjä on estänyt ilma-aluksen lähdön 165 §:n 2 momentin mukaisesti ja ilmoittanut siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, rekisteristä poistamisen edellytyksenä on lentopaikan pitäjän kirjallinen suostumus.

Voimassa oleva laki

33 §

Lentokelpoisuus

Ilma-aluksen on ilmailuun käytettäessä oltava lentokelpoinen. Ilma-alusta pidetään lentokelpoisena, jos se on niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu sekä jos ilma-alus on ominaisuuksiltaan muutoinkin sellainen, että sitä voidaan turvallisesti käyttää ilmailuun.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä ilma-alusten ja niiden laitteiden ja osien suunnittelusta, valmistuksesta, varustuksesta, ominaisuuksista sekä huollosta samoin kuin hyväksyntää varten vaadittavien tarkastusten ja kokeiden sisällöstä ja muusta järjestelystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa lisäksi lentoturvallisuuden edellyttämiä teknisiä lentokelpoisuusmääräyksiä ja lentotoiminnallisia määräyksiä ilma-alusten tai niiden laitteiden ja osien käytössä ilmenneiden turvallisuusongelmien korjaamiseksi.

34 §

Lentokelpoisuuden ylläpitäminen

Ilmailuun käytettävän ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi omistajan, haltijan tai käyttäjän on huolehdittava siitä, että:

- 1) kaikki turvalliseen käyttöön vaikuttavat viat ja vauriot korjataan;
- 2) ilma-alus huolletaan sille kuuluvan hyväksytyyn huolto-ohjelman mukaisesti;
- 3) noudatetaan lentokelpoisuusmääräyksiä ja muita määräyksiä, jotka vaikuttavat jatkuvaan lentokelpoisuuteen;
- 4) turvallisuusongelman johdosta annettuja *Liikenteen turvallisuusviraston* määräyksiä noudatetaan;
- 5) ilma-alukseen ja sen laitteisiin ja osiin

Ehdotus

33 §

Lentokelpoisuus

Ilma-aluksen on ilmailuun käytettäessä oltava lentokelpoinen. Ilma-alusta pidetään lentokelpoisena, jos se on niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu sekä jos ilma-alus on ominaisuuksiltaan muutoinkin sellainen, että sitä voidaan turvallisesti käyttää ilmailuun.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä ilma-alusten ja niiden laitteiden ja osien suunnittelusta, valmistuksesta, varustuksesta, ominaisuuksista sekä huollosta samoin kuin hyväksyntää varten vaadittavien tarkastusten ja kokeiden sisällöstä ja muusta järjestelystä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa lisäksi lentoturvallisuuden edellyttämiä teknisiä lentokelpoisuusmääräyksiä ja lentotoiminnallisia määräyksiä ilma-alusten tai niiden laitteiden ja osien käytössä ilmenneiden turvallisuusongelmien korjaamiseksi.

34 §

Lentokelpoisuuden ylläpitäminen

Ilmailuun käytettävän ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi omistajan, haltijan tai käyttäjän on huolehdittava siitä, että:

- 1) kaikki turvalliseen käyttöön vaikuttavat viat ja vauriot korjataan;
- 2) ilma-alus huolletaan sille kuuluvan hyväksytyyn huolto-ohjelman mukaisesti;
- 3) noudatetaan lentokelpoisuusmääräyksiä ja muita määräyksiä, jotka vaikuttavat jatkuvaan lentokelpoisuuteen;
- 4) turvallisuusongelman johdosta annettuja *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksiä noudatetaan;
- 5) ilma-alukseen ja sen laitteisiin ja osiin

Voimassa oleva laki

tehtävät korjaukset ja muutokset toteutetaan siten, että ilma-alus sekä sen laitteet ja osat täyttävät 33 §:ssä olevat tai sen nojalla asetetut vaatimukset;

6) ilma-aluksella lennetään huollon jälkeen koelento, jollei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta voida muutoin varmistua.

Ilma-aluksella ei saa lentää, jos:

1) se ei ole lentokelpoinen;
2) sen käyttöön tarvittava hätä- tai muu varustus ei ole oikein asennettu ja käyttökunnossa; tai

3) sen 37 tai 38 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus ei ole voimassa.

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi sopimuksella antaa 1 momentissa tarkoitettavat tehtävät tai osan niistä 35 §:ssä tarkoitetulle lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle. Kun kyseessä on ilma-alus, jonka lentoonlähtömassa on vähintään 2 730 kilogrammaa ja jonka suunnittelu ei ole yksinkertainen, 35 §:ssä tarkoitetun lentokelpoisuuden hallintaorganisaation on huolehdittava 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä tai niiden hallinnasta on tehtävä muu vastaava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä järjestely.

Ilma-aluksen huolto-ohjelman ja siihen tehtävät muutokset hyväksyy *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio. Ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, huolto-ohjelman hyväksyy ilma-aluksen lentokelpoisuudesta vastaava omistaja, haltija tai käyttäjä.

35 §

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio

Liikenteen turvallisuusviraston on hakemuksesta hyväksyttävä lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioksi luonnollinen tai oikeushenkilö, jolla on ilma-aluksen lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi ja valvomiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatujärjestelmä ja ohjeet. Hyväksyntä annetaan määräajaksi tai toistaiseksi ottaen huomioon vastaavanlaisia hyväksyntöjä kos-

Ehdotus

tehtävät korjaukset ja muutokset toteutetaan siten, että ilma-alus sekä sen laitteet ja osat täyttävät 33 §:ssä olevat tai sen nojalla asetetut vaatimukset;

6) ilma-aluksella lennetään huollon jälkeen koelento, jollei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta voida muutoin varmistua.

Ilma-aluksella ei saa lentää, jos:

1) se ei ole lentokelpoinen;
2) sen käyttöön tarvittava hätä- tai muu varustus ei ole oikein asennettu ja käyttökunnossa; tai

3) sen 37 tai 38 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus ei ole voimassa.

Ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi sopimuksella antaa 1 momentissa tarkoitettavat tehtävät tai osan niistä 35 §:ssä tarkoitetulle lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle. Kun kyseessä on ilma-alus, jonka lentoonlähtömassa on vähintään 2 730 kilogrammaa ja jonka suunnittelu ei ole yksinkertainen, 35 §:ssä tarkoitetun lentokelpoisuuden hallintaorganisaation on huolehdittava 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä tai niiden hallinnasta on tehtävä muu vastaava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä järjestely.

Ilma-aluksen huolto-ohjelman ja siihen tehtävät muutokset hyväksyy *Liikenne- ja viestintävirasto* tai lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio. Ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, huolto-ohjelman hyväksyy ilma-aluksen lentokelpoisuudesta vastaava omistaja, haltija tai käyttäjä.

35 §

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio

Liikenne- ja viestintäviraston on hakemuksesta hyväksyttävä lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioksi luonnollinen tai oikeushenkilö, jolla on ilma-aluksen lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi ja valvomiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatujärjestelmä ja ohjeet. Hyväksyntä annetaan määräajaksi tai toistaiseksi ottaen huomioon vastaavanlaisia hyväksyntöjä koskeva käy-

Voimassa oleva laki

kevä käytäntö muissa jäsenvaltioissa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioiden toimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä lentokelpoisuuden hallintaorganisaation henkilöstön ammattitaidosta sekä tarpeellisista työvälineistä, työtiloista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

36 §

Lentokelpoisuutta koskevat tiedot

Omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta siitä, että ilma-aluksen ja sen laitteiden ja osien huoltoa koskevat tiedot kirjataan ja niitä säilytetään ilma-aluksen teknisessä kirjanpidossa niin, että milloin tahansa on mahdollista varmistautua ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset ilma-aluksen teknisestä kirjanpidosta.

Omistajan, haltijan, käyttäjän tai sen, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, on viivytyksettä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* seikoista, joilla saattaa olla olennaista merkitystä ilma-aluksen lentokelpoisuudelle.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada ilma-aluksen omistajalta, haltijalta, käyttäjältä ja siltä, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, kaikki lentokelpoisuuden valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

37 §

Lentokelpoisuustodistus ja lentokelpoisuuden tarkastustodistus

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää lentokelpoisuustodistuksen ilma-alukselle, jonka

Ehdotus

täntö muissa jäsenvaltioissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä lentokelpoisuuden hallintaorganisaation henkilöstön ammattitaidosta sekä tarpeellisista työvälineistä, työtiloista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Lentokelpoisuuden hallintaorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

36 §

Lentokelpoisuutta koskevat tiedot

Omistajan, haltijan tai käyttäjän on pidettävä huolta siitä, että ilma-aluksen ja sen laitteiden ja osien huoltoa koskevat tiedot kirjataan ja niitä säilytetään ilma-aluksen teknisessä kirjanpidossa niin, että milloin tahansa on mahdollista varmistautua ilma-aluksen lentokelpoisuudesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset ilma-aluksen teknisestä kirjanpidosta.

Omistajan, haltijan, käyttäjän tai sen, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, on viivytyksettä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* seikoista, joilla saattaa olla olennaista merkitystä ilma-aluksen lentokelpoisuudelle.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada ilma-aluksen omistajalta, haltijalta, käyttäjältä ja siltä, jolle ilma-aluksen huolto tai lentokelpoisuuden hallinta on annettu tehtäväksi, kaikki lentokelpoisuuden valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

37 §

Lentokelpoisuustodistus ja lentokelpoisuuden tarkastustodistus

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää lentokelpoisuustodistuksen ilma-alukselle, jonka

Voimassa oleva laki

on todettu täyttävän 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset.

Lentokelpoisuustodistukseen liitetään lentokelpoisuuden tarkastustodistus. Lentokelpoisuuden tarkastustodistus myönnetään määräajaksi.

Lentokelpoisuustodistukseen ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia erityisiin käyttöolosuhteisiin liittyviä ehtoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy ulkomaisen lentokelpoisuustodistuksen tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen, jos ilma-alus täyttää suomalaisen todistuksen antamiselle asetetut vaatimukset.

38 §

Lupa ilmailuun

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 33 ja 34 §:n säännösten estämättä myöntää määräajaksi luvan siihen, että ilma-alusta saadaan käyttää ilmailuun ilma-aluksen ominaisuuksien tutkimista varten, vaikkei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta ole täyttä selvyyttä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää vastaavan luvan siirtolentoa varten tai muusta vastaavasta erityisestä syystä muutoinkin, vaikkei ilma-alus täysin täytä lentokelpoisuuden vaatimuksia.

Lentokelpoisuustodistuksen sijaan *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää luvan ilmailuun ilma-alukselle, jonka ei ole osoitettu täyttävän 33 §:ssä olevia vaatimuksia, mutta ilma-aluksen katsotaan täyttävän lentoturvallisuuden vaatimukset suunniteltu käyttötarkoitus huomioon ottaen. Lupaan liitetään määräajaksi annettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus.

Ilmailuun annettuun lupaan ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä ilmailun ilma-aluksella, jolla on ulkomainen lupa, jos 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Ehdotus

on todettu täyttävän 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset.

Lentokelpoisuustodistukseen liitetään lentokelpoisuuden tarkastustodistus. Lentokelpoisuuden tarkastustodistus myönnetään määräajaksi.

Lentokelpoisuustodistukseen ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia erityisiin käyttöolosuhteisiin liittyviä ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ulkomaisen lentokelpoisuustodistuksen tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen, jos ilma-alus täyttää suomalaisen todistuksen antamiselle asetetut vaatimukset.

38 §

Lupa ilmailuun

Liikenne- ja viestintävirasto voi 33 ja 34 §:n säännösten estämättä myöntää määräajaksi luvan siihen, että ilma-alusta saadaan käyttää ilmailuun ilma-aluksen ominaisuuksien tutkimista varten, vaikkei ilma-aluksen lentokelpoisuudesta ole täyttä selvyyttä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää vastaavan luvan siirtolentoa varten tai muusta vastaavasta erityisestä syystä muutoinkin, vaikkei ilma-alus täysin täytä lentokelpoisuuden vaatimuksia.

Lentokelpoisuustodistuksen sijaan *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää luvan ilmailuun ilma-alukselle, jonka ei ole osoitettu täyttävän 33 §:ssä olevia vaatimuksia, mutta ilma-aluksen katsotaan täyttävän lentoturvallisuuden vaatimukset suunniteltu käyttötarkoitus huomioon ottaen. Lupaan liitetään määräajaksi annettu lentokelpoisuuden tarkastustodistus.

Ilmailuun annettuun lupaan ja lentokelpoisuuden tarkastustodistukseen voidaan liittää ilma-aluksen turvallisen käyttämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä ilmailun ilma-aluksella, jolla on ulkomainen lupa, jos 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

39 §

Lentokelpoisuuden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että ilma-alukset sekä niiden laitteet ja osat täyttävät 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus tarkastaa ja katsastaa ilma-alus ja määrätä sillä lennettäväksi koelentoja. Ilma-aluksen omistaja, haltija ja käyttäjä vastaavat koelentojen järjestämisestä ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää lentokelpoisuuden valvonnassa apunaan 35 §:ssä tarkoitettua lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiota tai muuta koti- tai ulkomaista asiantuntijaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa lentokelpoisuuden toteamiseksi ja valvomiseksi tarkemmat tekniset ja menettelyä koskevat määräykset:

- 1) tekemistään katsastuksista;
- 2) lentokelpoisuuden hallintaorganisaation *Liikenteen turvallisuusviraston* apuna tekemien lentokelpoisuuden tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä;
- 3) ilma-aluksen käyttöiän jatkamiseksi tarvittavien ja muiden erityisten tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä sekä tarkastusten tekijästä.

40 §

Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntäminen ja uudistaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää tai uudistaa lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen lentokelpoisuuden hallintaorganisaation tekemän lentokelpoisuustarkastuksen ja suosituksen perusteella, jos ilma-alus täyttää tarkastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai ilmailuun annetun luvan myöntämisen vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myös päättää, että sellainen lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jota *Liikenteen turvallisuusvirasto* käyttää 39 §:n 2 momentin mukaisesti apunaan, myöntää tai uudistaa

39 §

Lentokelpoisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että ilma-alukset sekä niiden laitteet ja osat täyttävät 33 §:n mukaiset lentokelpoisuuden vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus tarkastaa ja katsastaa ilma-alus ja määrätä sillä lennettäväksi koelentoja. Ilma-aluksen omistaja, haltija ja käyttäjä vastaavat koelentojen järjestämisestä ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää lentokelpoisuuden valvonnassa apunaan 35 §:ssä tarkoitettua lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiota tai muuta koti- tai ulkomaista asiantuntijaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa lentokelpoisuuden toteamiseksi ja valvomiseksi tarkemmat tekniset ja menettelyä koskevat määräykset:

- 1) tekemistään katsastuksista;
- 2) lentokelpoisuuden hallintaorganisaation *Liikenne- ja viestintäviraston* apuna tekemien lentokelpoisuuden tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä;
- 3) ilma-aluksen käyttöiän jatkamiseksi tarvittavien ja muiden erityisten tarkastusten sisällöstä ja järjestelyistä sekä tarkastusten tekijästä.

40 §

Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntäminen ja uudistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää tai uudistaa lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen lentokelpoisuuden hallintaorganisaation tekemän lentokelpoisuustarkastuksen ja suosituksen perusteella, jos ilma-alus täyttää tarkastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai ilmailuun annetun luvan myöntämisen vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös päättää, että sellainen lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jota *Liikenne- ja viestintävirasto* käyttää 39 §:n 2 momentin mukaisesti apunaan, myöntää tai uudistaa

Voimassa oleva laki

lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen *Liikenteen turvallisuusviraston* erikseen määrittämin ehdoin.

Jollei lentokelpoisuuden hallintaorganisaation antamaa suositusta tai lentokelpoisuuden tarkastustodistusta ole kohtuudella saatavissa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää lentokelpoisuustodistuksen tai 38 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan ilmailuun tekemänsä katsastuksen perusteella, jos ilma-alus täyttää katsastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai luvan ilmailuun myöntämisen vaatimukset.

41 §

Lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen ja ilmailuun annettun luvan peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen tai luvan ilmailuun taikka kieltää ilma-aluksen käytön ilmailuun, jos se valvonnan yhteydessä toteaa tai sillä on perusteltua syytä epäillä, ettei ilma-alus ole lentokelpoinen tai enää täytä lentoturvallisuuden vaatimuksia eikä ilma-alusta *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamassa kohtuullisessa ajassa saateta tai osoiteta lentokelpoiseksi tai lentoturvallisuuden vaatimusten mukaiseksi.

Jos ilmailuun annettun luvan tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämiseen, uudistamiseen tai hyväksymiseen on liitetty lentoturvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja eikä näitä ehtoja ole noudatettu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen ilmailuun, kunnes mainitut ehdot on täytetty.

Edellä 37 §:n 4 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle ilma-alukselle annettun hyväksynnän peruuttamiseen sovelletaan 1 ja 2 momentin säännöksiä.

42 §

Suunnittelu, valmistus ja huolto

Ilma-aluksen sekä sen laitteiden ja osien

Ehdotus

lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen *Liikenne- ja viestintäviraston* erikseen määrittämin ehdoin.

Jollei lentokelpoisuuden hallintaorganisaation antamaa suositusta tai lentokelpoisuuden tarkastustodistusta ole kohtuudella saatavissa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää lentokelpoisuustodistuksen tai 38 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan ilmailuun tekemänsä katsastuksen perusteella, jos ilma-alus täyttää katsastushetkellä lentokelpoisuustodistuksen tai luvan ilmailuun myöntämisen vaatimukset.

41 §

Lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen ja ilmailuun annettun luvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa lentokelpoisuustodistuksen, lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen tai luvan ilmailuun taikka kieltää ilma-aluksen käytön ilmailuun, jos se valvonnan yhteydessä toteaa tai sillä on perusteltua syytä epäillä, ettei ilma-alus ole lentokelpoinen tai enää täytä lentoturvallisuuden vaatimuksia eikä ilma-alusta *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa kohtuullisessa ajassa saateta tai osoiteta lentokelpoiseksi tai lentoturvallisuuden vaatimusten mukaiseksi.

Jos ilmailuun annettun luvan tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämiseen, uudistamiseen tai hyväksymiseen on liitetty lentoturvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja eikä näitä ehtoja ole noudatettu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää ilma-aluksen käyttämisen ilmailuun, kunnes mainitut ehdot on täytetty.

Edellä 37 §:n 4 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle ilma-alukselle annettun hyväksynnän peruuttamiseen sovelletaan 1 ja 2 momentin säännöksiä.

42 §

Suunnittelu, valmistus ja huolto

Ilma-aluksen sekä sen laitteiden ja osien

Voimassa oleva laki

suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon on saatava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos suunnittelijalla, valmistajalla tai huoltajalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatu-järjestelmä ja ohjeet. *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä voi olla työn laajuuden tai vaativuuden mukaan:

- 1) suunnittelu-, valmistus- tai huolto-organisaation hyväksyntä;
- 2) huoltomekaanikon lupakirja; tai
- 3) henkilölle annettava hyväksyntä tiettyyn erityistä ammattitaitoa vaativaan tehtävään.

Suunnittelijalta ei vaadita hyväksyntää, jos kyseessä on:

- 1) pienen muutoksen tai korjauksen suunnittelu;
- 2) sellaisen ilma-aluksen suunnittelu, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta, tai laitteiden tai osien suunnittelu tällaiseen ilma-alukseseen; tai
- 3) muutoksen tai korjauksen suunnittelu ilma-alukseseen, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta tai jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun.

Valmistajalta ei vaadita hyväksyntää, jos kyseessä on ilma-alus, josta vähintään 51 prosenttia on rakentanut harrasterakentaja tai voittoa tavoittelematon harrasteyhdistys omiin tarkoituksiinsa ja ilman kaupallisia tavoitteita.

Huoltajalta ei vaadita *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntää, jos sillä on vastaava hyväksyntä toisessa Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa tai kyseisen ilma-aluksen suunnitteluvaltiiossa myönnetty hyväksyntä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä, ettei huoltajalta vaadita hyväksyntää, jos kyseessä on:

- 1) yksityisen ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, rajoitettu huolto;
- 2) purjelentokoneen tai kuumailmapallon rajoitettu huolto;
- 3) sellaisen ilma-aluksen huolto, jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun;

Ehdotus

suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon on saatava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos suunnittelijalla, valmistajalla tai huoltajalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset työvälineet sekä työtilat, työmenetelmät, laatu-järjestelmä ja ohjeet. *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä voi olla työn laajuuden tai vaativuuden mukaan:

- 1) suunnittelu-, valmistus- tai huolto-organisaation hyväksyntä;
- 2) huoltomekaanikon lupakirja; tai
- 3) henkilölle annettava hyväksyntä tiettyyn erityistä ammattitaitoa vaativaan tehtävään.

Suunnittelijaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on:

- 1) pienen muutoksen tai korjauksen suunnittelu;
- 2) sellaisen ilma-aluksen suunnittelu, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta, tai laitteiden tai osien suunnittelu tällaiseen ilma-alukseseen; tai
- 3) muutoksen tai korjauksen suunnittelu ilma-alukseseen, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta tai jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun.

Valmistajaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on ilma-alus, josta vähintään 51 prosenttia on rakentanut harrasterakentaja tai voittoa tavoittelematon harrasteyhdistys omiin tarkoituksiinsa ja ilman kaupallisia tavoitteita.

Huoltajalta ei vaadita *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntää, jos sillä on vastaava hyväksyntä toisessa Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa tai kyseisen ilma-aluksen suunnitteluvaltiiossa myönnetty hyväksyntä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä, ettei huoltajalta vaadita hyväksyntää, jos kyseessä on:

- 1) yksityisen ilma-aluksen, jonka suunnittelu on yksinkertainen ja jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on alle 2 730 kilogrammaa, rajoitettu huolto;
- 2) purjelentokoneen tai kuumailmapallon rajoitettu huolto;
- 3) sellaisen ilma-aluksen huolto, jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun;

Voimassa oleva laki

4) hyväksytyt huoltajan valvonnassa tehtävä työ.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä suunnittelijan, valmistajan ja huoltajan:

- 1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;
- 2) ammattitaidon toteamiseksi vaadittavista kokeista ja todistuksista;
- 3) työvälineistä ja työtiloista;
- 4) työmenetelmistä, laatu järjestelmästä ja ohjeista.

Ilma-alukseen tehtävän muutoksen ja korjauksen suunnitelmalle on saatava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä, jollei *Liikenteen turvallisuusvirasto* toisin määrää. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset suunnitelmista ottaen huomioon vastaavat vaatimukset Euroopan unionin lainsäädännössä ja voi määräyksellään vapauttaa eräät suunnitelmat hyväksyntävaatimuksesta, jos hyväksyntä ei ole lentoturvallisuuden kannalta tarpeellinen.

Suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon myönnetyn hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

43 §

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio voi hakea *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntää. Hyväksyntä on myönnettävä, jos huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatu järjestelmä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo huoltohenkilöstön koulutusorganisaatioiden toimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason var-

Ehdotus

4) hyväksytyt huoltajan valvonnassa tehtävä työ.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten periaatteet huomioon ottavia tarkempia määräyksiä suunnittelijan, valmistajan ja huoltajan:

- 1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;
- 2) ammattitaidon toteamiseksi vaadittavista kokeista ja todistuksista;
- 3) työvälineistä ja työtiloista;
- 4) työmenetelmistä, laatu järjestelmästä ja ohjeista.

Ilma-aluksen suunnitelmalle sekä ilma-alukseen tehtävän muutoksen ja korjauksen suunnitelmalle on saatava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä, jollei *Liikenne- ja viestintävirasto* toisin määrää. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset suunnitelmista ottaen huomioon vastaavat vaatimukset Euroopan unionin lainsäädännössä ja voi vapauttaa suunnitelman hyväksyntävaatimuksesta, jos hyväksyntä ei ole lentoturvallisuuden kannalta tarpeellinen.

Suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon myönnetyn hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

43 §

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio voi hakea *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntää. Hyväksyntä on myönnettävä, jos huoltohenkilöstön koulutusorganisaatiolla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö, tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatu järjestelmä. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo huoltohenkilöstön koulutusorganisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmis-

Voimassa oleva laki

mistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä huoltohenkilöstön koulutusorganisaation:

1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;

2) työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

44 §

Päästöt

Moottorikäyttöisen ilma-aluksen on oltava niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu, ettei sen melusta ja muista päästöistä aiheudu ympäristölle vahinkoa tai merkittävää haittaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkemmat melua ja muita päästöjä koskevat tekniset määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin.

Meluun liittyvistä toimintarajoituksista lentotasemilla säädetään 12 luvussa.

46 §

Luvan myöntäjä

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää luvan, jollei 163 §:stä muuta johdu. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

47 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyk-

Ehdotus

tamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä huoltohenkilöstön koulutusorganisaation:

1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;

2) työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaation valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

44 §

Päästöt

Moottorikäyttöisen ilma-aluksen on oltava niin suunniteltu, valmistettu, varustettu ja huollettu, ettei sen melusta ja muista päästöistä aiheudu ympäristölle vahinkoa tai merkittävää haittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat melua ja muita päästöjä koskevat tekniset määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin.

Meluun liittyvistä toimintarajoituksista lentotasemilla säädetään 12 luvussa.

46 §

Luvan myöntäjä

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan, jollei 163 §:stä muuta johdu. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenne- ja viestintävirasto*. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

47 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyk-

Voimassa oleva laki

senä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus ja matkustamomiehistön terveydentilato-distus;
- 7) merkinantajan hyväksyntä;
- 8) tarkastuslentäjän hyväksyntä;
- 9) kauko-ohjaajan lupakirja kelpuutuksi-neen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suositukseen sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin tai Eurocontrolin normeihin perustuvia tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta ja voimassaoloajoista.

Lupaa ei kuitenkaan myönnetä, jos hakija on soveltumaton sen haltijaksi. Hakijan on katsottava olevan soveltumaton luvan haltijaksi, jos hän:

- 1) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 2) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen;
- 3) on aiemmalla toiminnallaan osoittanut sellaista yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että on syytä epäillä hakijan kykyä tai halua noudattaa ilmailun turvallisuuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Luvassa määrätään, mitä tehtäviä sen haltijalla on oikeus suorittaa. Lupa voidaan liittää lentoturvallisuuden ylläpitämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Poiketen siitä, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi järjestää

Ehdotus

senä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus ja matkustamomiehistön terveydentilato-distus;
- 7) merkinantajan hyväksyntä;
- 8) tarkastuslentäjän hyväksyntä;
- 9) kauko-ohjaajan lupakirja kelpuutuksi-neen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suositukseen sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin tai Eurocontrolin normeihin perustuvia tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta ja voimassaoloajoista.

Lupaa ei kuitenkaan myönnetä, jos hakija on soveltumaton sen haltijaksi. Hakijan on katsottava olevan soveltumaton luvan haltijaksi, jos hän:

- 1) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 2) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen;
- 3) on aiemmalla toiminnallaan osoittanut sellaista yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että on syytä epäillä hakijan kykyä tai halua noudattaa ilmailun turvallisuuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Luvassa määrätään, mitä tehtäviä sen haltijalla on oikeus suorittaa. Lupa voidaan liittää lentoturvallisuuden ylläpitämisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Poiketen siitä, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi järjestää

Voimassa oleva laki

luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

48 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin tai EA-SA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään I momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaisesti määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen ja uudistamisen edellytyksenä on hyväksyntä ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Hyväksytyt ilmailulääkärin tai työterveyslääkärin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta tai matkustamomiestön terveydentilatodistuksesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Pyydettyessä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* on toimitettava myös ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut tarvittavat tiedot.

49 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija on velvollinen ilmoittamaan valtuutetulle ilmailulääkärille, työterveyslääkärille tai *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen

Ehdotus

luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

48 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin tai EA-SA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään I momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaisesti määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen ja uudistamisen edellytyksenä on hyväksyntä ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Hyväksytyt ilmailulääkärin tai työterveyslääkärin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta tai matkustamomiestön terveydentilatodistuksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Pyydettyessä *Liikenne- ja viestintävirastolle* on toimitettava myös ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut tarvittavat tiedot.

49 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija on velvollinen ilmoittamaan valtuutetulle ilmailulääkärille, työterveyslääkärille tai *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoi-

Voimassa oleva laki

kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen.

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksiä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja muuhun terveydentilan selvittämistä koskevaan tutkimukseen.

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan myöntämisen tiedollisia ja taidollisia vaatimuksia, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä hänet teoriakokeisiin, tarkastuslentoihin ja muihin tarkastuksiin.

Luvan hakija tai haltija vastaa 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja kokeista aiheutuvista maksuista ja muista kustannuksista.

50 §

Liikenteen turvallisuusviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenteen turvallisuusvirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottori-ikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkas-

Ehdotus

suuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen.

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja muuhun terveydentilan selvittämistä koskevaan tutkimukseen.

Jos on syytä epäillä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan myöntämisen tiedollisia ja taidollisia vaatimuksia, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä hänet teoriakokeisiin, tarkastuslentoihin ja muihin tarkastuksiin.

Luvan hakija tai haltija vastaa 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, tutkimuksista ja kokeista aiheutuvista maksuista ja muista kustannuksista.

50 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintävirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottori-ikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkas-

Voimassa oleva laki

tuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, -terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvalla asetettuja terveysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

51 §

Ulkomainen lupakirja

Liikenteen turvallisuusvirasto tunnustaa ulkomailla myönnetyt tehtävän edellyttämät henkilöluvat Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 143 tai 144 §:ssä säädetystä syystä määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

Ehdotus

tuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvalla asetettuja terveysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

51 §

Ulkomainen lupakirja

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa ulkomailla myönnetyt tehtävän edellyttämät henkilöluvat Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 143 tai 144 §:ssä säädetystä syystä määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 §

Ohjaamomiehistön ja kauko-ohjaajan lupakirja, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä ja kauko-ohjaajalla on oltava:

1) *Liikenteen turvallisuusviraston* tai 163 §:ssä tarkoitetun harrasteilmailun järjestön myöntämät tai hyväksymät tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset tai hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annetut tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset, hyväksynnit ja lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan 1 kohdassa tarkoitettuja vastaaviksi Suomessa.

Edellä 1 momentissa olevia säännöksiä ei sovelleta 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen ja laitteen ohjaajaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdasta poiketen muulla ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä kuin ilma-aluksen päälliköllä ei tarvitse olla tehtävän edellyttämää lupakirjaa, kelpuutusta tai hyväksyntää lennolla, joka on koulutus- tai tarkastuslento tällaisen lupakirjan, kelpuutuksen tai hyväksynnän saamiseksi.

55 §

Ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan miehistö

Ilma-aluksen tai sen kauko-ohjauspaikan on ilma-alusta ilmailuun käytettäessä oltava turvallisesti miehitetty. Ilma-aluksen turvallisesta miehityksestä vastaa sen omistaja, haltija tai käyttäjä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 4 luvussa säädetään, lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin täydennettyinä

53 §

Ohjaamomiehistön ja kauko-ohjaajan lupakirja, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä ja kauko-ohjaajalla on oltava:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* tai 163 §:ssä tarkoitetun harrasteilmailun järjestön myöntämät tai hyväksymät tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset tai hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annetut tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset, hyväksynnit ja lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan 1 kohdassa tarkoitettuja vastaaviksi Suomessa.

Edellä 1 momentissa olevia säännöksiä ei sovelleta 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen ja laitteen ohjaajaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdasta poiketen muulla ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä kuin ilma-aluksen päälliköllä ei tarvitse olla tehtävän edellyttämää lupakirjaa, kelpuutusta tai hyväksyntää lennolla, joka on koulutus- tai tarkastuslento tällaisen lupakirjan, kelpuutuksen tai hyväksynnän saamiseksi.

55 §

Ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan miehistö

Ilma-aluksen tai sen kauko-ohjauspaikan on ilma-alusta ilmailuun käytettäessä oltava turvallisesti miehitetty. Ilma-aluksen turvallisesta miehityksestä vastaa sen omistaja, haltija tai käyttäjä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 4 luvussa säädetään, lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin täydennettyinä

Voimassa oleva laki

maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:

1) lentotehtävän edellyttämästä ilma-aluksen päälliköstä, ohjaamomiehityksestä ja muusta miehityksestä sekä kauko-ohjauspaikan miehityksestä;

2) ohjaamomiehistöä ja kauko-ohjaajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista, oikeuksista ja hyväksynnöistä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

3) miehistöltä vaadittavasta koulutuksesta ja kokemuksesta;

4) enimmäistyö- ja enimmäislentoajoista sekä vähimmäislepoajoista.

57 §

Lennon valmistelu ja suorittaminen

Ilma-aluksen tai laitteen päällikön on ennen lennon aloittamista varmistauduttava siitä, että ilma-alus tai laite on lentokelpoinen ja että lento on muutoinkin valmisteltu säännösten ja määräysten mukaisesti.

Päällikön on huolehdittava siitä, että lento suoritetaan turvallisesti ja että lennolla noudatetaan säännöksiä, määräyksiä ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvan ehtoja sekä ilmailuviranomaisen hyväksymää lentokäsikirjaa.

Miehistön jäsenen, mukaan lukien kauko-ohjattavan ilma-aluksen ohjauspaikan miehistö ja tähyistäjä, on suoritettava lentokäsikirjassa ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvassa sille määrätty tehtävät, jollei ilma-aluksen päällikkö määrää tehtävien jaoista toisin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa turvallisuuden edellyttämiä tarkempia määräyksiä, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, ECAC:n ja Eurocontrolin normeihin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin täydennettynä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen

Ehdotus

maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:

1) lentotehtävän edellyttämästä ilma-aluksen päälliköstä, ohjaamomiehityksestä ja muusta miehityksestä sekä kauko-ohjauspaikan miehityksestä;

2) ohjaamomiehistöä ja kauko-ohjaajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista, oikeuksista ja hyväksynnöistä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

3) miehistöltä vaadittavasta koulutuksesta ja kokemuksesta;

4) enimmäistyö- ja enimmäislentoajoista sekä vähimmäislepoajoista.

57 §

Lennon valmistelu ja suorittaminen

Ilma-aluksen tai laitteen päällikön on ennen lennon aloittamista varmistauduttava siitä, että ilma-alus tai laite on lentokelpoinen ja että lento on muutoinkin valmisteltu säännösten ja määräysten mukaisesti.

Päällikön on huolehdittava siitä, että lento suoritetaan turvallisesti ja että lennolla noudatetaan säännöksiä, määräyksiä ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvan ehtoja sekä ilmailuviranomaisen hyväksymää lentokäsikirjaa.

Miehistön jäsenen, mukaan lukien kauko-ohjattavan ilma-aluksen ohjauspaikan miehistö ja tähyistäjä, on suoritettava lentokäsikirjassa ja lentotoiminta-, lentotyö- tai lentokoulutusluvassa sille määrätty tehtävät, jollei ilma-aluksen päällikkö määrää tehtävien jaoista toisin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden edellyttämiä tarkempia määräyksiä, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, ECAC:n ja Eurocontrolin normeihin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin täydennettynä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen

Voimassa oleva laki

oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:
1) lennon suunnittelusta ja valmistelusta;
2) lennon suorittamisesta ja toiminnasta lennon aikana;
3) kyseiselle lennolle vaadittavasta erikoisvarustuksesta;
4) välittömistä lennon jälkeisistä toimista;
5) laskuvarjohyppytoiminnasta;
6) taitolentotoiminnasta;
7) lentohinauksesta;
8) aineiden levittämisestä tai esineiden puottamisesta; ja
9) vedessä toimivan ilma-aluksen turvallisuudesta käytöstä

61 §

Ilma-aluksen asiakirjat

Suomalaisessa ilma-aluksessa on oltava sitä ilmailuun käytettäessä mukana:

- 1) voimassa oleva rekisteröimistödistus;
- 2) voimassa oleva lentokelpoisuustodistus tai 38 §:n nojalla annettu lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vaakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyyppistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoa kohdistuvaa viranomaisvalvontaa varten.

Ulkomaisessa ilma-aluksessa ja ilma-aluksessa, jota ei ole rekisteröity, on sitä Suomen alueella ilmailuun käytettäessä oltava mukana:

- 1) voimassa oleva Chicagon yleissopimukseen liittyneessä valtiossa annettu rekisteröimistödistus tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu *Liikenteen turvallisuusviraston* lupa ilma-aluksen käyttöön Suomen alueella;
- 2) voimassa oleva Chicagon yleissopimuksen liitteen 8 mukainen lentokelpoisuustodistus tai *Liikenteen turvallisuusviraston* tunnustama lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vaakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyyppistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoa kohdistuvaa viranomaisvalvontaa

Ehdotus

oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä:
1) lennon suunnittelusta ja valmistelusta;
2) lennon suorittamisesta ja toiminnasta lennon aikana;
3) kyseiselle lennolle vaadittavasta erikoisvarustuksesta;
4) välittömistä lennon jälkeisistä toimista;
5) laskuvarjohyppytoiminnasta;
6) taitolentotoiminnasta;
7) lentohinauksesta;
8) aineiden levittämisestä tai esineiden puottamisesta; ja
9) vedessä toimivan ilma-aluksen turvallisuudesta käytöstä.

61 §

Ilma-aluksen asiakirjat

Suomalaisessa ilma-aluksessa on oltava sitä ilmailuun käytettäessä mukana:

- 1) voimassa oleva rekisteröimistödistus;
- 2) voimassa oleva lentokelpoisuustodistus tai 38 §:n nojalla annettu lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vaakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyyppistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoa kohdistuvaa viranomaisvalvontaa varten.

Ulkomaisessa ilma-aluksessa ja ilma-aluksessa, jota ei ole rekisteröity, on sitä Suomen alueella ilmailuun käytettäessä oltava mukana:

- 1) voimassa oleva Chicagon yleissopimukseen liittyneessä valtiossa annettu rekisteröimistödistus tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu *Liikenne- ja viestintäviraston* lupa ilma-aluksen käyttöön Suomen alueella;
- 2) voimassa oleva Chicagon yleissopimuksen liitteen 8 mukainen lentokelpoisuustodistus tai *Liikenne- ja viestintäviraston* tunnustama lupa ilmailuun;
- 3) selvitys ilma-aluksen pakollisesta vaakuutusturvasta;
- 4) muut sellaiset ilma-aluksen tyyppistä ja lennon luonteesta riippuvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen lennon turvallista toteuttamista ja lentoa kohdistuvaa viranomaisvalvontaa

Voimassa oleva laki

varten.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettävistä asiakirjoista ottaen huomioon kansainvälisen ja Euroopan unionin lainsäädännön kehityksen. Miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettäviä asiakirjoja on säilytettävä kauko-ohjauspaikassa, jollei *Liikenteen turvallisuusvirasto* toisin määrää.

72 §

Lentonäytökset ja lentokilpailut

Lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestämiseen vaaditaan *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa, kun:

- 1) tilaisuus järjestetään lentoasemalla;
- 2) ohjelmaan sisältyy taitolentoa; tai
- 3) mukana on ulkomaalaisia osanottajia.

Lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään näytöksen tai kilpailun turvalliseen toteuttamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö. Lisäksi edellytyksenä on, että luvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävä kalusto, lentonäytöksen esiintyjät tai kilpailun osanottajat, lento-ohjelmat ja tapahtuman turvallisuusjärjestelyt täyttävät säännösten ja määräysten vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tapahtuman turvallisen järjestämisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 2) lentonäytösluvassa tai lentokilpailuluvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävää kalustoa, lentonäytöksen esiintyjä, esiintyjien lento-ohjelmia ja kilpailun osanottajia; sekä
- 3) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä tapahtuman järjestäjän yhteistoimintaa lennonvarmistuselinten ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

Ehdotus

varten.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettävistä asiakirjoista ottaen huomioon kansainvälisen ja Euroopan unionin lainsäädännön kehityksen. Miehittämättömältä ilma-alukselta edellytettäviä asiakirjoja on säilytettävä kauko-ohjauspaikassa, jollei *Liikenne- ja viestintävirasto* toisin määrää.

72 §

Lentonäytökset ja lentokilpailut

Lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestämiseen vaaditaan *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa, kun:

- 1) tilaisuus järjestetään lentoasemalla;
- 2) ohjelmaan sisältyy taitolentoa; tai
- 3) mukana on ulkomaalaisia osanottajia.

Lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään näytöksen tai kilpailun turvalliseen toteuttamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö. Lisäksi edellytyksenä on, että luvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävä kalusto, lentonäytöksen esiintyjät tai kilpailun osanottajat, lento-ohjelmat ja tapahtuman turvallisuusjärjestelyt täyttävät säännösten ja määräysten vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tapahtuman turvallisen järjestämisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentonäytösluvan ja lentokilpailuluvan saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 2) lentonäytösluvassa tai lentokilpailuluvassa tarkoitettussa tapahtumassa käytettävää kalustoa, lentonäytöksen esiintyjä, esiintyjien lento-ohjelmia ja kilpailun osanottajia; sekä
- 3) lentonäytösluvan tai lentokilpailuluvan haltijan toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä tapahtuman järjestäjän yhteistoimintaa lennonvarmistuselinten ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

Voimassa oleva laki

Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa on myönnettävä, jos hakija täyttää tässä pykälässä säädetyt ja 3 momentin nojalla määrätyt edellytykset. Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa myönnetään erikseen kutakin tapahtumaa tai tapahtumasarjaa varten.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tapahtuman turvalliseksi järjestämiseksi tarpeellisia määräyksiä sellaisia lentonäytöksiä tai lentokilpailuja varten, joihin ei vaadita erillistä lupaa. Määräykset voivat koskea tapahtumasta ilmoittamista, tapahtuman järjestäjän vastuuhenkilöitä ja toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä yhteistoimintaa lennonvarmistuselinien ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

75 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *lentoasemalla* lentopaikkaa, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty;

2) *kevytlentopaikalla* lentopaikkaa, jota käytetään lentotoimintaan purje- ja moottoripurjelentokoneilla, ilmalaivoilla, kuumailmapalloilla ja muilla *Liikenteen turvallisuusviraston* tarkemmin määrittelemillä kevyillä ilma-aluksilla;

3) *muulla ilmailua palvelevalla alueella* aluetta, jolla on lentopaikan alueesta erillään ilmailua palvelevia rakennuksia, rakennelmia tai laitteita;

4) *lentoaseman hyväksyntätodistuksella* lupaa, jolla vahvistetaan, että lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on ilmaliikenteen riittävän turvallisuuden varmistamiseksi riittävä ammattitaito, organisaatio ja toimintamenetelmät ja että lentoasema on määräysten mukainen;

5) *lentoapaikan pitoluvalla* lupaa, jolla vahvistetaan lentoapaikan organisaatio ja toimintaehdot ja että lentoapaikka on säännösten ja määräysten mukainen;

6) *liikennealueella* lentoapaikan osaa, joka on tarkoitettu ilma-alusten lentoönlähtöön,

Ehdotus

Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa on myönnettävä, jos hakija täyttää tässä pykälässä säädetyt ja 3 momentin nojalla määrätyt edellytykset. Lentonäytöslupa ja lentokilpailulupa myönnetään erikseen kutakin tapahtumaa tai tapahtumasarjaa varten.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tapahtuman turvalliseksi järjestämiseksi tarpeellisia määräyksiä sellaisia lentonäytöksiä tai lentokilpailuja varten, joihin ei vaadita erillistä lupaa. Määräykset voivat koskea tapahtumasta ilmoittamista, tapahtuman järjestäjän vastuuhenkilöitä ja toimintamenetelmiä, tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä sekä yhteistoimintaa lennonvarmistuselinien ja muiden viranomaisten kuin ilmailuviranomaisten kanssa.

75 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *lentoasemalla* lentopaikkaa, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty;

2) *kevytlentopaikalla* lentopaikkaa, jota käytetään lentotoimintaan purje- ja moottoripurjelentokoneilla, ilmalaivoilla, kuumailmapalloilla ja muilla *Liikenne- ja viestintäviraston* tarkemmin määrittelemillä kevyillä ilma-aluksilla;

3) *muulla ilmailua palvelevalla alueella* aluetta, jolla on lentopaikan alueesta erillään ilmailua palvelevia rakennuksia, rakennelmia tai laitteita;

4) *lentoaseman hyväksyntätodistuksella* lupaa, jolla vahvistetaan, että lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on ilmaliikenteen riittävän turvallisuuden varmistamiseksi riittävä ammattitaito, organisaatio ja toimintamenetelmät ja että lentoasema on määräysten mukainen;

5) *lentoapaikan pitoluvalla* lupaa, jolla vahvistetaan lentoapaikan organisaatio ja toimintaehdot ja että lentoapaikka on säännösten ja määräysten mukainen;

6) *liikennealueella* lentoapaikan osaa, joka on tarkoitettu ilma-alusten lentoönlähtöön,

Voimassa oleva laki

laskuun ja rullaukseen ja joka ei ole asematasoa; ja

7) *asematasolla* lentopaikan osaa, joka on tarkoitettu ilma-alusten matkustajien, postin ja rahdin lastausta tai purkamista sekä ilma-alusten tankkausta, paikoitusta tai huoltoa varten.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakkolaskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksesta ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähden ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, *Liikenteen tur-*

Ehdotus

laskuun ja rullaukseen ja joka ei ole asematasoa; ja

7) *asematasolla* lentopaikan osaa, joka on tarkoitettu ilma-alusten matkustajien, postin ja rahdin lastausta tai purkamista sekä ilma-alusten tankkausta, paikoitusta tai huoltoa varten.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakkolaskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksesta ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähden ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, *Liikenne- ja*

Voimassa oleva laki

vallisuusvirasto voi kieltää muun kuin lento-
paikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tar-
koitetun alueen käyttöä ilma-alusten lento-
lähtöön ja laskeutumiseen. *Liikenteen turval-
lisuusviraston* on kuultava asianomaista elin-
keino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä
tarpeen mukaan muita viranomaisia, jos kiel-
lon tai rajoituksen syy on muu kuin lentotur-
vallisuus tai liikenteen sujuvuus.

77 §

Lentoliikenteen sujuvuuden edistäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto laatii ja vah-
vistaa lentoliikenteen sujuvuuden edistämistä
koskevan kansallisen toimintaohjelman ja
edistää lentoasemilla säännöllisesti toimivien
yritysten ja viranomaisten toiminnan yhteen-
sovittamista lentoliikenteen sujuvuuden ke-
hittämiseksi.

Lentoaseman pitäjän on huolehdittava len-
toasemalla säännöllisesti toimivien yritysten
ja viranomaisten toiminnan yhteensovittami-
sista kansallisen toimintaohjelman ja *Liiken-
teen turvallisuusviraston* antamien toiminnal-
listen ja teknisten määräysten mukaisesti.

78 §

*Lähtö- ja saapumisaikojen jakaminen lento-
asemilla*

Lähtö- ja saapumisaikojen jakamisesta len-
toasemilla säädetään slot-asetuksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa slot-
asetuksessa jäsenvaltiolle säädetyistä tehtä-
vistä, jollei 3 momentissa toisin säädetä. *Liik-
enteen turvallisuusvirasto* nimeää slot-
asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun
aikatauluneuvojan tai koordinaattorin.

Lentoaseman pitäjä:

- 1) suorittaa slot-asetuksen 3 artiklan 3 koh-
dassa tarkoitetun kapasiteettitutkimuksen;
- 2) asettaa slot-asetuksen 5 artiklan 1 koh-
dassa tarkoitetun koordinoitukomitean;
- 3) määrittää slot-asetuksen 6 artiklan 1
kohdan mukaisesti lähtö- ja saapumisaikojen
jakamisessa käytettävät tunnusluvut.

Ehdotus

viestintävirasto voi kieltää muun kuin lento-
paikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tar-
koitetun alueen käyttöä ilma-alusten lento-
lähtöön ja laskeutumiseen. *Liikenne- ja vies-
tintäviraston* on kuultava *asianomaista maa-
kuntaa* sekä tarpeen mukaan muita viran-
omaisia, jos kiellon tai rajoituksen syy on
muu kuin lentoturvallisuus tai liikenteen su-
juvuus.

77 §

Lentoliikenteen sujuvuuden edistäminen

Liikenne- ja viestintävirasto laatii ja vah-
vistaa lentoliikenteen sujuvuuden edistämistä
koskevan kansallisen toimintaohjelman ja
edistää lentoasemilla säännöllisesti toimivien
yritysten ja viranomaisten toiminnan yhteen-
sovittamista lentoliikenteen sujuvuuden ke-
hittämiseksi.

Lentoaseman pitäjän on huolehdittava len-
toasemalla säännöllisesti toimivien yritysten
ja viranomaisten toiminnan yhteensovittami-
sista kansallisen toimintaohjelman ja *Liiken-
ne- ja viestintäviraston* antamien toiminnal-
listen ja teknisten määräysten mukaisesti.

78 §

*Lähtö- ja saapumisaikojen jakaminen lento-
asemilla*

Lähtö- ja saapumisaikojen jakamisesta len-
toasemilla säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa slot-
asetuksessa jäsenvaltiolle säädetyistä tehtä-
vistä, jollei 3 momentissa toisin säädetä. *Liik-
enne- ja viestintävirasto* nimeää slot-
asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun
aikatauluneuvojan tai koordinaattorin.

Lentoaseman pitäjä:

- 1) suorittaa slot-asetuksen 3 artiklan 3 koh-
dassa tarkoitetun kapasiteettitutkimuksen;
- 2) asettaa slot-asetuksen 5 artiklan 1 koh-
dassa tarkoitetun koordinoitukomitean;
- 3) määrittää slot-asetuksen 6 artiklan 1
kohdan mukaisesti lähtö- ja saapumisaikojen
jakamisessa käytettävät tunnusluvut.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

79 §

Rakentamislupa

Lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamiseen on saatava rakentamislupa. Sama koskee lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen muutoksia, joilla saattaa olla vaikutuksia lentoturvallisuuteen tai merkittäviä vaikutuksia maisemakuvaan. Rakentamisluvan myöntää *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Valtioneuvosto voi yksittäistapauksessa pidättää rakentamislupaa koskevan asian ratkaistavakseen.

Tässä luvussa tarkoitettua rakentamislupaa ei kuitenkaan vaadita puolustusvoimien tarpeisiin kriisioloja ja niiden harjoittelua varten rakennettaville varalaskupaikoille, puolustusvoimien helikopterilaskupaikoille eikä puolustusvoimien lennokkitoiminnan kevytlentopaikoille. Rakentamislupaa ei vaadita myöskään yksinomaan *rajavartiolaitoksen* käyttöön tarkoitetuille helikopterilaskupaikoille.

Jollei tästä luvusta muuta johdu, lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakentamisessa ja muuttamisessa noudatetaan, mitä kaavoituksesta, ympäristöluvasta, ympäristövaikutusten arvioinnista, rakentamisesta sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta säädetään. Velvollisuudesta liittyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua rakentamislupaa koskevaan hakemukseen mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä velvollisuudesta ottaa arviointi huomioon hyväksymispäätöksessä ja sisällyttää perusteltu päätelmä hyväksymispäätökseen säädetään mainitussa laissa. Jos ympäristövaikutusten arviointiselostukseen sisältyvät tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 126 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua toimenpidelupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta lentopaikka-alueen

79 §

Rakentamislupa

Lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamiseen on saatava rakentamislupa. Sama koskee lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen muutoksia, joilla saattaa olla vaikutuksia lentoturvallisuuteen tai merkittäviä vaikutuksia maisemakuvaan. Rakentamisluvan myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto*. Valtioneuvosto voi yksittäistapauksessa pidättää rakentamislupaa koskevan asian ratkaistavakseen.

Tässä luvussa tarkoitettua rakentamislupaa ei kuitenkaan vaadita puolustusvoimien tarpeisiin kriisioloja ja niiden harjoittelua varten rakennettaville varalaskupaikoille, puolustusvoimien helikopterilaskupaikoille eikä puolustusvoimien lennokkitoiminnan kevytlentopaikoille. Rakentamislupaa ei vaadita myöskään yksinomaan *Rajavartiolaitoksen* käyttöön tarkoitetuille helikopterilaskupaikoille.

Jollei tästä luvusta muuta johdu, lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakentamisessa ja muuttamisessa noudatetaan, mitä kaavoituksesta, ympäristöluvasta, ympäristövaikutusten arvioinnista, rakentamisesta sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta säädetään. Velvollisuudesta liittyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua rakentamislupaa koskevaan hakemukseen mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä velvollisuudesta ottaa arviointi huomioon hyväksymispäätöksessä ja sisällyttää perusteltu päätelmä hyväksymispäätökseen säädetään mainitussa laissa. Jos ympäristövaikutusten arviointiselostukseen sisältyvät tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 126 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua toimenpidelupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta lentopaikka-alueen

Voimassa oleva laki

eikä ilmailuradiomajakoiden, tutkalaitteiden, niiden suojarakennelmien eikä muiden lentoturvallisuuden ja lentoliikenteen säännöllisyyden kannalta välttämättömien laitteiden ja rakennelmien rakentamiseen. Lentopaikalla ja muulla ilmailua palvelevalla alueella tehtäville toimenpiteille ei myöskään edellytetä mainitun lain 128 §:n mukaisen maisematyöluvan hakemista eikä 129 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä.

81 §

Rakentamisluvan myöntämisen edellytykset

Rakentamislupa on myönnettävä, jos lentoaika tai muu ilmailua palveleva alue sekä sen rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset ja lentopaikalle on myönnetty ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ympäristölupa. Rakentamislupa voidaan liittää ehtoja, joiden avulla voidaan varmistaa lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden toteutuminen. Rakentamislupa voidaan kuitenkin evätä maanpuolustuksellisten syiden perusteella.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lento- ja viestintävirasto antaa lento- toiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset rakentamisluvan myöntämisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitus ja ominaisuuksia;
- 2) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;
- 3) visuaalisia maalaitteita;
- 4) lentopaikan lennonvarmistuspalveluja;
- 5) lentopaikan pelastustoimintaa;
- 6) siviili-ilmailun turvaamista;
- 7) muita 1—6 kohtaan verrattavia lentoliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Rakentamislupa myönnetään vähintään viiden vuoden määräajaksi. Lupa voidaan peruuttaa, jos lupaan liitettyjä ehtoja ei noudateta tai luvan antamisen edellytykset eivät enää täyty eikä luvan haltija ole korjannut

Ehdotus

eikä ilmailuradiomajakoiden, tutkalaitteiden, niiden suojarakennelmien eikä muiden lentoturvallisuuden ja lentoliikenteen säännöllisyyden kannalta välttämättömien laitteiden ja rakennelmien rakentamiseen. Lentopaikalla ja muulla ilmailua palvelevalla alueella tehtäville toimenpiteille ei myöskään edellytetä mainitun lain 128 §:n mukaisen maisematyöluvan hakemista eikä 129 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä.

81 §

Rakentamisluvan myöntämisen edellytykset

Rakentamislupa on myönnettävä, jos lentoaika tai muu ilmailua palveleva alue sekä sen rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset ja lentopaikalle on myönnetty ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ympäristölupa. Rakentamislupa voidaan liittää ehtoja, joiden avulla voidaan varmistaa lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden toteutuminen. Rakentamislupa voidaan kuitenkin evätä maanpuolustuksellisten syiden perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lento- ja viestintävirasto antaa lento- toiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset rakentamisluvan myöntämisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitus ja ominaisuuksia;
- 2) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;
- 3) visuaalisia maalaitteita;
- 4) lentopaikan lennonvarmistuspalveluja;
- 5) lentopaikan pelastustoimintaa;
- 6) siviili-ilmailun turvaamista;
- 7) muita 1—6 kohtaan verrattavia lentoliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Rakentamislupa myönnetään vähintään viiden vuoden määräajaksi. Lupa voidaan peruuttaa, jos lupaan liitettyjä ehtoja ei noudateta tai luvan antamisen edellytykset eivät enää täyty eikä luvan haltija ole korjannut

Voimassa oleva laki

puutteita *Liikenteen turvallisuusviraston* määräämässä kohtuullisessa ajassa.

82 §

Lentoaseman hyväksyntätodistus

Lentoaseman on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hyväksynnästä annettavassa todistuksessa määrätään, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentoasemaa saa käyttää.

Yleisessä käytössä olevan lentoaseman käyttämisen on oltava sallittua samoilla ehdoilla kaikille, jollei slot-asetuksessa tai sen nojalla toisin säädetä.

Lentoasemalla, jota käytetään yksinomaan sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan, ei tarvitse olla hyväksyntätodistusta.

83 §

Lentoaseman hyväksyntätodistuksen myöntämisen edellytykset

Hyväksyntätodistus on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että:

1) lentoasema on alueineen, laitteineen, järjestelmineen ja toimintoineen määräysten mukainen;

2) lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on tarvittava pätevyys ja kokemus lentoaseman pitoon.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lento toiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset hyväksyntätodistuksen saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitusta ja ominaisuuksia;

2) lentoasemaa koskevien tietojen ilmoittamista;

3) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;

4) visuaalisia maalaitteita;

5) lentoaseman lennonvarmistuspalveluja;

6) liikenteen ohjausta ja valvontaa;

Ehdotus

puutteita *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämässä kohtuullisessa ajassa.

82 §

Lentoaseman hyväksyntätodistus

Lentoaseman on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hyväksynnästä annettavassa todistuksessa määrätään, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentoasemaa saa käyttää.

Yleisessä käytössä olevan lentoaseman käyttämisen on oltava sallittua samoilla ehdoilla kaikille, jollei slot-asetuksessa tai sen nojalla toisin säädetä.

Lentoasemalla, jota käytetään yksinomaan sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan, ei tarvitse olla hyväksyntätodistusta.

83 §

Lentoaseman hyväksyntätodistuksen myöntämisen edellytykset

Hyväksyntätodistus on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että:

1) lentoasema on alueineen, laitteineen, järjestelmineen ja toimintoineen määräysten mukainen;

2) lentoaseman pitäjällä ja sen henkilöstöllä on tarvittava pätevyys ja kokemus lentoaseman pitoon.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lento toiminnan turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvat tarkemmat määräykset hyväksyntätodistuksen saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

1) ilma-alusten käyttöön tarkoitettujen alueiden mitoitusta ja ominaisuuksia;

2) lentoasemaa koskevien tietojen ilmoittamista;

3) lentoesterajoituksia ja lentoesteiden merkitsemistä;

4) visuaalisia maalaitteita;

5) lentoaseman lennonvarmistuspalveluja;

6) liikenteen ohjausta ja valvontaa;

Voimassa oleva laki

7) henkilöstön koulutusta ja kelpuutuksia;
 8) kunnossapitoa ja tarkastusten teknistä toteuttamista;
 9) lumenpoistoa ja liukkauden torjuntaa;
 10) lentoaseman pelastustoimintaa;
 11) lentoaseman tilapäisjärjestelyjä;
 12) lintujen ja muiden eläinten torjuntaa lentopaikoilla ja niiden läheisyydessä;
 13) lentoaseman pitäjän toimintakäsikirjaa;
 14) lentoaseman pitäjän organisaatiota ja henkilöstön pätevyyttä;
 15) lentoaseman pitäjän turvallisuudenhallintajärjestelmää;
 16) muita lentoliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Hyväksyntä myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Hyväksyntä on voimassa enintään niin kauan kuin hyväksyntätodistuksen haltijalla on oikeus lentoaseman maa- tai vesialueen käyttöön.

Hyväksynnän ja sen edellytysten valvon-
 nassa käytettävistä hallinnollisista seura-
 muksista säädetään 14 luvussa.

84 §

Lentopaikan pitolupa

Jos lentopaikalla ei tarvitse olla 82 §:ssä tarkoitettua hyväksyntätodistusta, sen pitäminen on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa, jollei jäljempänä toisin säädetä. Lentopaikan pitoluvassa määrätään lentopaikan pitäjä ja päällikkö sekä se, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentopaikkaa saa käyttää.

Vain sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan käytettävän lentopaikan pitämiseen ei tarvitse olla 1 momentissa tarkoitettua lupaa.

86 §

Kevytlentopaikat

Kevytlentopaikalle ei tarvitse hakea rakentamis- eikä pitolupaa. Tällaisesta lentopaikasta lentopaikan pitäjän on kuitenkin tehtävä ilmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle* 90 päivää ennen rakentamisen aloittamista ja 30

Ehdotus

7) henkilöstön koulutusta ja kelpuutuksia;
 8) kunnossapitoa ja tarkastusten teknistä toteuttamista;
 9) lumenpoistoa ja liukkauden torjuntaa;
 10) lentoaseman pelastustoimintaa;
 11) lentoaseman tilapäisjärjestelyjä;
 12) lintujen ja muiden eläinten torjuntaa lentopaikoilla ja niiden läheisyydessä;
 13) lentoaseman pitäjän toimintakäsikirjaa;
 14) lentoaseman pitäjän organisaatiota ja henkilöstön pätevyyttä;
 15) lentoaseman pitäjän turvallisuudenhallintajärjestelmää;
 16) muita lentoliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi asetettavia vaatimuksia.

Hyväksyntä myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Hyväksyntä on voimassa enintään niin kauan kuin hyväksyntätodistuksen haltijalla on oikeus lentoaseman maa- tai vesialueen käyttöön.

Hyväksynnän ja sen edellytysten valvon-
 nassa käytettävistä hallinnollisista seura-
 muksista säädetään 14 luvussa.

84 §

Lentopaikan pitolupa

Jos lentopaikalla ei tarvitse olla 82 §:ssä tarkoitettua hyväksyntätodistusta, sen pitäminen on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa, jollei jäljempänä toisin säädetä. Lentopaikan pitoluvassa määrätään lentopaikan pitäjä ja päällikkö sekä se, minkälaiseen liikenteeseen tai muuhun ilmailuun lentopaikkaa saa käyttää.

Vain sotilasilmailuun tai valtion lentotoimintaan käytettävän lentopaikan pitämiseen ei tarvitse olla 1 momentissa tarkoitettua lupaa.

86 §

Kevytlentopaikat

Kevytlentopaikalle ei tarvitse hakea rakentamis- eikä pitolupaa. Tällaisesta lentopaikasta lentopaikan pitäjän on kuitenkin tehtävä ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle* 90 päivää ennen rakentamisen aloittamista ja 30

Voimassa oleva laki

päivää ennen lentopaikan käyttöönottoa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset siitä, mitä tietoja ilmoituksista on käytävä ilmi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lentoturvallisuuden vaarantumisen, haitallisten ympäristövaikutusten tai maanpuolustuksellisten syiden perusteella kieltää kevytlentopaikan rakentamisen tai käyttöönoton taikka asettaa sen rakentamiselle ja käyttämiselle tarpeellisia lentoturvallisuuteen, ympäristön suojeiluun tai maanpuolustukseen liittyviä ehtoja.

87 §

Rakennusten, rakennelmien ja laitteiden hyväksyminen käyttöön

Lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakennukselle, rakennelmalle tai laitteelle on saatava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä ennen kuin se otetaan rakentamisen tai muutoksen jälkeen käyttöön. Hyväksyntä on myönnettävä, jos rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntää ei vaadita, jos rakennus, rakennelma tai laite taikka muutos ei vaikuta lentoturvallisuuteen eikä haittaa liikenteen sujuvuutta.

88 §

Lentopaikan käytön kieltäminen ja rajoittaminen

Lentopaikan pitäjä vastaa siitä, että lentopaikka on ilmoitettuina palveluaikoina määräysten mukainen. Muuna aikana lentopaikan käyttämisestä ilma-aluksen lentoonlähtöön, laskeutumiseen ja rullaukseen vastaa ilma-aluksen päällikkö.

Lentopaikan pitäjän on kiellettävä lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen, rakennuksen, rakennelman tai laitteen käyttö taikka rajoitettava sitä sekä palveluaikana että muuna aikana, jos sen tiedossa on, että:

- 1) ilmailumääräyksissä vaadittu lentopaikan varustus ei ole kunnossa;
- 2) liikennealue tai asemataso ei kelirikon

Ehdotus

päivää ennen lentopaikan käyttöönottoa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset siitä, mitä tietoja ilmoituksista on käytävä ilmi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentoturvallisuuden vaarantumisen, haitallisten ympäristövaikutusten tai maanpuolustuksellisten syiden perusteella kieltää kevytlentopaikan rakentamisen tai käyttöönoton taikka asettaa sen rakentamiselle ja käyttämiselle tarpeellisia lentoturvallisuuteen, ympäristön suojeiluun tai maanpuolustukseen liittyviä ehtoja.

87 §

Rakennusten, rakennelmien ja laitteiden hyväksyminen käyttöön

Lentopaikan ja muun ilmailua palvelevan alueen rakennukselle, rakennelmalle tai laitteelle on saatava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä ennen kuin se otetaan rakentamisen tai muutoksen jälkeen käyttöön. Hyväksyntä on myönnettävä, jos rakennukset, rakennelmat ja laitteet täyttävät lentoturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden edellyttämät vaatimukset. *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntää ei vaadita, jos rakennus, rakennelma tai laite taikka muutos ei vaikuta lentoturvallisuuteen eikä haittaa liikenteen sujuvuutta.

88 §

Lentopaikan käytön kieltäminen ja rajoittaminen

Lentopaikan pitäjä vastaa siitä, että lentopaikka on ilmoitettuina palveluaikoina määräysten mukainen. Muuna aikana lentopaikan käyttämisestä ilma-aluksen lentoonlähtöön, laskeutumiseen ja rullaukseen vastaa ilma-aluksen päällikkö.

Lentopaikan pitäjän on kiellettävä lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen, rakennuksen, rakennelman tai laitteen käyttö taikka rajoitettava sitä sekä palveluaikana että muuna aikana, jos sen tiedossa on, että:

- 1) ilmailumääräyksissä vaadittu lentopaikan varustus ei ole kunnossa;
- 2) liikennealue tai asemataso ei kelirikon

Voimassa oleva laki

tai korjaustyön takia ole määräysten mukainen;

3) liikennealue tai asemataso ei esteen takia ole määräysten mukainen;

4) lentopaikalla järjestetään tilaisuus tai tapahtuma, joka rajoittaa tai estää lentotoiminnan; tai

5) jokin muu 1—4 kohdassa tarkoitettuihin syihin rinnastettava painava syy sitä edellyttää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä 2 momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen, jos se katsoo, ettei lentopaikan pitäjä ole toiminut mainitussa momentissa edellytetyllä tavalla.

90 §

Maahuolintapalvelujen tarjoaminen

Lentopaikan pitäjä ei saa ilman tässä pykälässä säädettyä perustetta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa siltä osin kuin palvelujen tarjontaan lentopaikalla on sovellettava maahuolintadirektiiviä. Lentopaikan pitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että lentopaikan rakennelmien ja laitteiden käytössä maahuolintaan ja omahuolintaan sekä käytön järjestämisessä noudatetaan, mitä maahuolintadirektiivin 16 artiklassa säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti taikka asettaa maahuolintapalvelujen tarjoajille 15 artiklan mukaisia julkisen palvelun velvoitteita. Maahuolintadirektiivin 9 artiklan mukainen rajoitus on kuitenkin voimassa vain siltä osin kuin Euroopan komissio sen hyväksyy mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Päätäessään rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti *Liikenteen turvallisuusviraston* on meneteltävä siten kuin mainituissa artikloissa säädetään sekä tarvittaessa järjestettävä maahuolintapalvelujen tarjoajien valinta mainitun direktiivin 11 artiklan mukaisesti. Valintapäätöksistä ja ilman valin-

Ehdotus

tai korjaustyön takia ole määräysten mukainen;

3) liikennealue tai asemataso ei esteen takia ole määräysten mukainen;

4) lentopaikalla järjestetään tilaisuus tai tapahtuma, joka rajoittaa tai estää lentotoiminnan; tai

5) jokin muu 1—4 kohdassa tarkoitettuihin syihin rinnastettava painava syy sitä edellyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä 2 momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen, jos se katsoo, ettei lentopaikan pitäjä ole toiminut mainitussa momentissa edellytetyllä tavalla.

90 §

Maahuolintapalvelujen tarjoaminen

Lentopaikan pitäjä ei saa ilman tässä pykälässä säädettyä perustetta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa siltä osin kuin palvelujen tarjontaan lentopaikalla on sovellettava maahuolintadirektiiviä. Lentopaikan pitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että lentopaikan rakennelmien ja laitteiden käytössä maahuolintaan ja omahuolintaan sekä käytön järjestämisessä noudatetaan, mitä maahuolintadirektiivin 16 artiklassa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti taikka asettaa maahuolintapalvelujen tarjoajille 15 artiklan mukaisia julkisen palvelun velvoitteita. Maahuolintadirektiivin 9 artiklan mukainen rajoitus on kuitenkin voimassa vain siltä osin kuin Euroopan komissio sen hyväksyy mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Päätäessään rajoittaa maahuolintapalvelujen tarjontaa tai omahuolintaa maahuolintadirektiivin 6, 7, 9 tai 15 artiklan mukaisesti *Liikenne- ja viestintäviraston* on meneteltävä siten kuin mainituissa artikloissa säädetään sekä tarvittaessa järjestettävä maahuolintapalvelujen tarjoajien valinta mainitun direktiivin 11 artiklan mukaisesti. Valintapäätöksistä ja ilman valintaa

Voimassa oleva laki

taa annetuista luvista rajoituksen alaisen maahuolintapalvelun tarjoamiseen on ilmoitettava siten kuin maahuolintadirektiivin 11 artiklan 3 kohdassa säädetään.

Lentopaikan pitäjän on maahuolintaa koskevilla asioissa kuultava 94 §:ssä tarkoitettua käyttäjien komiteaa ja maahuolintapalvelujen tarjoajia siten kuin maahuolintadirektiivin 13 artiklassa säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vastavuoroisuuden puuttumisen perusteella rajoittaa kolmannelle maasta olevan maahuolintapalvelujen tarjoajan tai omahuolinnan harjoittajan maahuolintadirektiivin mukaisia oikeuksia direktiivin 20 artiklan mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät tarkemmat määräykset maahuolinnasta. Määräykset voivat koskea maahuolinnan järjestämistä, maahuolinnan toimintakokonaisuuksien hallintaa ja vastuiden määrittelyä siten, että maahuolintatoiminnot eivät aiheuta vaaraa lentoliikenteelle.

91 §

Lentopaikan keskitettyjen infrastruktuurien käyttäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta päättää, että maahuolintapalvelujen tarjoajien ja omahuolintaan oikeutettujen on käytettävä maahuolinnan järjestämiseen lentopaikan keskitettyjä infrastruktuureja. Tällöin sovelletaan, mitä maahuolintadirektiivin 8 artiklassa säädetään.

92 §

Maahuolinnan kirjanpidon eriyttäminen ja tarkastaminen

Maahuolintapalveluja tarjoavan on kirjanpidossaan pidettävä maahuolintapalveluihin liittyvä toimintansa erillään muista toiminnoistaan sekä pyynnöstä annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* määräämän tarkastajan käyttöön kirjanpitonsa ja tiedot, joiden perusteella kirjanpidon eriyttämistä voidaan valvoa.

Ehdotus

annetuista luvista rajoituksen alaisen maahuolintapalvelun tarjoamiseen on ilmoitettava siten kuin maahuolintadirektiivin 11 artiklan 3 kohdassa säädetään.

Lentopaikan pitäjän on maahuolintaa koskevilla asioissa kuultava 94 §:ssä tarkoitettua käyttäjien komiteaa ja maahuolintapalvelujen tarjoajia siten kuin maahuolintadirektiivin 13 artiklassa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vastavuoroisuuden puuttumisen perusteella rajoittaa kolmannelle maasta olevan maahuolintapalvelujen tarjoajan tai omahuolinnan harjoittajan maahuolintadirektiivin mukaisia oikeuksia direktiivin 20 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa turvallisuuden ja sujuvuuden edellyttämät tarkemmat määräykset maahuolinnasta. Määräykset voivat koskea maahuolinnan järjestämistä, maahuolinnan toimintakokonaisuuksien hallintaa ja vastuiden määrittelyä siten, että maahuolintatoiminnot eivät aiheuta vaaraa lentoliikenteelle.

91 §

Lentopaikan keskitettyjen infrastruktuurien käyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentopaikan pitäjän hakemuksesta päättää, että maahuolintapalvelujen tarjoajien ja omahuolintaan oikeutettujen on käytettävä maahuolinnan järjestämiseen lentopaikan keskitettyjä infrastruktuureja. Tällöin sovelletaan, mitä maahuolintadirektiivin 8 artiklassa säädetään.

92 §

Maahuolinnan kirjanpidon eriyttäminen ja tarkastaminen

Maahuolintapalveluja tarjoavan on kirjanpidossaan pidettävä maahuolintapalveluihin liittyvä toimintansa erillään muista toiminnoistaan sekä pyynnöstä annettava *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämän tarkastajan käyttöön kirjanpitonsa ja tiedot, joiden perusteella kirjanpidon eriyttämistä voidaan valvoa.

Voimassa oleva laki

Tarkastaja antaa kertomuksensa kirjanpidon eriyttämisen toteutumisesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa kertomuksen komissiolle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

93 §

Maahuolintapalveluja tarjoavan turvallisuuden hallinta

Maahuolintapalveluja tarjoavan on ylläpidettävä ja kehitettävä turvallisuudenhallintajärjestelmää, jonka avulla se varmistaa oman toiminnan turvallisuuden ja edistää koko lentopaikan turvallisuutta. Turvallisuudenhallintajärjestelmästä on käytävä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- 1) maahuolintapalveluja tarjoavan vastuunjako ja päätöksentekojärjestelmä;
- 2) toiminnan vaatimustenmukaisuus;
- 3) käytettävät alihankkijat ja näiden valvonta;
- 4) asiakirjahallinta;
- 5) poikkeamaraportointi ja poikkeamien käsittely;
- 6) henkilöstön koulutus ja muu kehittäminen; ja
- 7) kaluston hallinta.

Maahuolintapalveluja tarjoavan on toimittava tiedot turvallisuudenhallintajärjestelmästäan lentopaikan pitäjälle ja *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

95 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Siviili-ilmailun turvaamisesta säädetään turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi turva-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa ja 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa antaa määräyksiä turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten säännöksistä poikkeavista tai niitä täydentävistä toimenpiteistä, jos se on perusteltua ottaen huomioon arvioidut uhkat, yleinen turvallisuustilanne

Ehdotus

Tarkastaja antaa kertomuksensa kirjanpidon eriyttämisen toteutumisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Liikenne- ja viestintävirasto* saa salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa kertomuksen komissiolle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

93 §

Maahuolintapalveluja tarjoavan turvallisuuden hallinta

Maahuolintapalveluja tarjoavan on ylläpidettävä ja kehitettävä turvallisuudenhallintajärjestelmää, jonka avulla se varmistaa oman toiminnan turvallisuuden ja edistää koko lentopaikan turvallisuutta. Turvallisuudenhallintajärjestelmästä on käytävä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- 1) maahuolintapalveluja tarjoavan vastuunjako ja päätöksentekojärjestelmä;
- 2) toiminnan vaatimustenmukaisuus;
- 3) käytettävät alihankkijat ja näiden valvonta;
- 4) asiakirjahallinta;
- 5) poikkeamaraportointi ja poikkeamien käsittely;
- 6) henkilöstön koulutus ja muu kehittäminen; ja
- 7) kaluston hallinta.

Maahuolintapalveluja tarjoavan on toimittava tiedot turvallisuudenhallintajärjestelmästäan lentopaikan pitäjälle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

95 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Siviili-ilmailun turvaamisesta säädetään turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi turva-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa ja 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa antaa määräyksiä turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten säännöksistä poikkeavista tai niitä täydentävistä toimenpiteistä, jos se on perusteltua ottaen huomioon arvioidut uhkat, yleinen turvallisuustilanne

Voimassa oleva laki

tai turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa tarkoitettujen toimien paikalliseen soveltamiseen liittyvät erityiset ongelmat. Toimenpiteillä ei kuitenkaan saa poiketa siitä, mitä 97 §:n 2 momentissa säädetään. *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava toimenpiteistä Euroopan komissiolle.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa siviili-ilmailun turvaamisen edellyttämät tarkemmat määräykset ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit ja suositukset sekä turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetty vaatimukset kansallisista määrittelyistä.

97 §

Tarkastusten suorittaminen

Turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetään, miten turvatarkastukset on suoritettava. Turvatarkastuksen saa suorittaa henkilö, joka on suorittanut 98 §:ssä tarkoitettun koulutuksen, ja jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on hyväksynyt turvatarkastajaksi. Lentoaseman kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia saa suorittaa henkilö, jonka lentoaseman pitäjällä on hyväksynyt kyseiseen tehtävään. Kyseinen henkilö suorittaa tehtävänsä lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kyseistä tehtävää hoitaessaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa asetusten säännöksiä täydentäviä määräyksiä.

Turvatarkastukset on suoritettava niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta haittaa tarkastettavalle henkilölle, tavaralle eikä kohteelle. Tarkastuksilla ei saa tarpeettomasti vaikeuttaa eikä häiritä lentoliikennettä eikä lentoasemalla tapahtuvaa muuta toimintaa.

98 §

*Ilmailun turvaamiseen liittyvä koulutus**Ehdotus*

tai turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa tarkoitettujen toimien paikalliseen soveltamiseen liittyvät erityiset ongelmat. Toimenpiteillä ei kuitenkaan saa poiketa siitä, mitä 97 §:n 2 momentissa säädetään. *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava toimenpiteistä Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa siviili-ilmailun turvaamisen edellyttämät tarkemmat määräykset ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit ja suositukset sekä turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetty vaatimukset kansallisista määrittelyistä.

97 §

Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen

Turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetään, miten turvatarkastukset on suoritettava. Turvatarkastuksen saa suorittaa henkilö, joka on suorittanut 98 §:ssä tarkoitettun koulutuksen, ja jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on hyväksynyt turvatarkastajaksi. Lentoaseman kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia saa suorittaa henkilö, jonka lentoaseman pitäjällä on hyväksynyt kyseiseen tehtävään. Kyseinen henkilö suorittaa tehtävänsä lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kyseistä tehtävää hoitaessaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa asetusten säännöksiä täydentäviä määräyksiä.

Turvatarkastukset on suoritettava niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta haittaa tarkastettavalle henkilölle, tavaralle eikä kohteelle. Tarkastuksilla ei saa tarpeettomasti vaikeuttaa eikä häiritä lentoliikennettä eikä lentoasemalla tapahtuvaa muuta toimintaa.

98 §

Ilmailun turvaamiseen liittyvä koulutus

Voimassa oleva laki

Ilmailun turvaamiseen liittyvää koulutusta antaa *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä kouluttaja.

102 §

Pääsy lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotulle alueelle

Lentoaseman pitäjä myöntää pääsylvän lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotuille alueille henkilöille, joilla on perusteltu syy olla siellä. Poliisin, *rajavartiolaituksen* ja Tullin henkilöstöllä on virkatehtäviensä perusteella oikeus päästä lentokenttäalueelle ja turvalvotuille alueille.

Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetun pääsylvän, jos sitä käytetään tavalla, joka vaarantaa turva-asetuksen ja tämän luvun mukaisten turvatoimien toteutumisen tai tehokkuuden. Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa pääsylvän myös sen voimassa ollessa ilmenneen 101 §:ssä tarkoitetun luvan haltijaa koskevan seikan vuoksi.

104 §

Ilmailun turvaamista edistävät laitteet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa ilmailun turvaamista edistävälle laitteelle turva-asetuksen mukaisesti myöntämänsä hyväksynnän, jos osoittautuu, ettei laite täytä turva-asetuksessa hyväksynnälle asetettuja vaatimuksia eikä laitetta viipymättä saateta vaatimusten mukaiseksi.

105 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Ilmatilan ja ilmaliikenteen hallinnasta sekä lennonvarmistuspalvelusta säädetään:

1) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 549/2004;

2) palveluntarjoanta-asetuksessa;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan organisoinnista ja käytöstä (ilmatila-asetus) an-

Ehdotus

Ilmailun turvaamiseen liittyvää koulutusta antaa *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä kouluttaja.

102 §

Pääsy lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotulle alueelle

Lentoaseman pitäjä myöntää pääsylvän lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvalvotuille alueille henkilöille, joilla on perusteltu syy olla siellä. Poliisin, *Rajavartiolaituksen* ja Tullin henkilöstöllä on virkatehtäviensä perusteella oikeus päästä lentokenttäalueelle ja turvalvotuille alueille.

Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetun pääsylvän, jos sitä käytetään tavalla, joka vaarantaa turva-asetuksen ja tämän luvun mukaisten turvatoimien toteutumisen tai tehokkuuden. Lentoaseman pitäjä voi peruuttaa pääsylvän myös sen voimassa ollessa ilmenneen 101 §:ssä tarkoitetun luvan haltijaa koskevan seikan vuoksi.

104 §

Ilmailun turvaamista edistävät laitteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ilmailun turvaamista edistävälle laitteelle turva-asetuksen mukaisesti myöntämänsä hyväksynnän, jos osoittautuu, ettei laite täytä turva-asetuksessa hyväksynnälle asetettuja vaatimuksia eikä laitetta viipymättä saateta vaatimusten mukaiseksi.

105 §

Luvun soveltamisala ja yleiset säännökset

Ilmatilan ja ilmaliikenteen hallinnasta sekä lennonvarmistuspalvelusta säädetään:

1) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 549/2004;

2) palveluntarjoanta-asetuksessa;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan organisoinnista ja käytöstä (ilmatila-asetus) an-

Voimassa oleva laki

netussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 551/2004;

4) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 552/2004;

5) 1—4 kohdassa tarkoitettujen asetusten nojalla annetuissa komission asetuksissa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa mainituissa asetuksissa säädetään, ilmatilaan, ilmaliikenteen hallintaan sekä lennonvarmistukseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa lentoturvallisuuden ja ilmailun sujuvuuden edellyttämät ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevat tarkemmat määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa myös ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevan Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämät täydentävät määräykset. *Liikenteen turvallisuusviraston* on kuultava puolustusvoimia määräyksistä siltä osin kuin määräykset liittyvät sotilasilmailun tai sisäministeriötä siltä osin kuin ne liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Siviili-ilmailun, sotilasilmailun ja valtion ilmailun yhteensovittamisesta joustavan ilmatilan käytössä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

106 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *yhtenäisellä eurooppalaisella ilmatilalla* kokonaisuutta, joka perustuu 105 §:n 1 momentissa mainittuihin asetuksiin;

2) *lähialueella* valvottua ilmatilaa, joka ulottuu maan tai veden pinnasta määrättyyn ylärajaan saakka;

3) *lähestymisalueella* yhden tai useamman suurehkon lentopaikan läheisyyteen perustettua lennonjohtoaluetta;

4) *ilmatilaluokalla* rajoiltaan määrättyä ilmatilaa, jossa voidaan suorittaa määrätyn

Ehdotus

netussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 551/2004;

4) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 552/2004;

5) 1—4 kohdassa tarkoitettujen asetusten nojalla annetuissa komission asetuksissa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa mainituissa asetuksissa säädetään, ilmatilaan, ilmaliikenteen hallintaan sekä lennonvarmistukseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa lentoturvallisuuden ja ilmailun sujuvuuden edellyttämät ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevat tarkemmat määräykset, jotka perustuvat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa myös ilmatilan ja ilmaliikenteen hallintaa sekä lennonvarmistuspalvelua koskevan Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämät täydentävät määräykset. *Liikenne- ja viestintäviraston* on kuultava puolustusvoimia määräyksistä siltä osin kuin määräykset liittyvät sotilasilmailun tai sisäministeriötä siltä osin kuin ne liittyvät valtion ilmailun toimintaedellytyksiin. Siviili-ilmailun, sotilasilmailun ja valtion ilmailun yhteensovittamisesta joustavan ilmatilan käytössä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

106 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *yhtenäisellä eurooppalaisella ilmatilalla* kokonaisuutta, joka perustuu 105 §:n 1 momentissa mainittuihin asetuksiin;

2) *lähialueella* valvottua ilmatilaa, joka ulottuu maan tai veden pinnasta määrättyyn ylärajaan saakka;

3) *lähestymisalueella* yhden tai useamman suurehkon lentopaikan läheisyyteen perustettua lennonjohtoaluetta;

4) *ilmatilaluokalla* rajoiltaan määrättyä ilmatilaa, jossa voidaan suorittaa määrätyn

Voimassa oleva laki

tyyppisiä, lentosäännöissä tarkemmin eriteltynä lentoja ja jossa annettavat ilmaliikennepalvelut ja noudatettavat toimintasäännöt on määrätty;

5) *lentotiedotusalueella* ulottuvuudeltaan määriteltyä ilmatilaa, jossa tarjotaan lentotiedotuspalveluja ja hälytyspalveluja;

6) *ilmatilan hallinnalla* suunnittelutoimintoa, jonka päätavoite on hyödyntää käytettävissä olevaa ilmatilaa mahdollisimman tehokkaasti jakamalla aikoja dynaamisesti ja erottelemalla joissakin tapauksissa eri ilmatilan käyttäjäluokille osoitettava ilmatila lyhytaikaisten tarpeiden perusteella;

7) *ilmatilan jäsentämisellä Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksentekoa, jonka yhteydessä vahvistetaan ilmatilan käyttö ja rakenne;

8) *ilmaliikenteen hallinnalla* ilmassa tai maassa suoritettavien ilmaliikennepalvelun, ilmatilan hallinnan ja ilmaliikennevirtojen säätelyn yhdistelmää, jolla varmistetaan ilma-alusten turvallinen ja tehokas liikkuminen toiminnan kaikissa vaiheissa;

9) *lennonvarmistuspalvelulla* ilmaliikennepalvelua, viestintä-, suunnistus- ja valvontapalvelua, lennonvarmistukseen tarkoitettua sääpalvelua sekä ilmailutiedotuspalvelua.

109 §

Ilmatilan jäsentäminen ja hallinta

Jollei 11 §:stä muuta johdu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* päättää ilmatilan lohkon perustamisesta ja muuttamisesta Suomen vastuulla olevassa ilmatilan osassa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ottaa päätöstä tehdessään huomioon lentoliikenteen sujuvuuden, maanpuolustusnäkökohdat, siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen sekä valtion ilmailun asianmukaiset toimintaedellytykset ja harrasteilmailun toimintamahdollisuudet.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa ilmatilan käytön ja jäsentämisen periaatteet sekä antaa tarkempia määräyksiä ilmatilan turvallisesta, tehokkaasta ja joustavasta käytöstä.

FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö, jonka toimintaan osallistuvat

Ehdotus

tyyppisiä, lentosäännöissä tarkemmin eriteltynä lentoja ja jossa annettavat ilmaliikennepalvelut ja noudatettavat toimintasäännöt on määrätty;

5) *lentotiedotusalueella* ulottuvuudeltaan määriteltyä ilmatilaa, jossa tarjotaan lentotiedotuspalveluja ja hälytyspalveluja;

6) *ilmatilan hallinnalla* suunnittelutoimintoa, jonka päätavoite on hyödyntää käytettävissä olevaa ilmatilaa mahdollisimman tehokkaasti jakamalla aikoja dynaamisesti ja erottelemalla joissakin tapauksissa eri ilmatilan käyttäjäluokille osoitettava ilmatila lyhytaikaisten tarpeiden perusteella;

7) *ilmatilan jäsentämisellä Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksentekoa, jonka yhteydessä vahvistetaan ilmatilan käyttö ja rakenne;

8) *ilmaliikenteen hallinnalla* ilmassa tai maassa suoritettavien ilmaliikennepalvelun, ilmatilan hallinnan ja ilmaliikennevirtojen säätelyn yhdistelmää, jolla varmistetaan ilma-alusten turvallinen ja tehokas liikkuminen toiminnan kaikissa vaiheissa;

9) *lennonvarmistuspalvelulla* ilmaliikennepalvelua, viestintä-, suunnistus- ja valvontapalvelua, lennonvarmistukseen tarkoitettua sääpalvelua sekä ilmailutiedotuspalvelua.

109 §

Ilmatilan jäsentäminen ja hallinta

Jollei 11 §:stä muuta johdu, *Liikenne- ja viestintävirasto* päättää ilmatilan lohkon perustamisesta ja muuttamisesta Suomen vastuulla olevassa ilmatilan osassa. *Liikenne- ja viestintävirasto* ottaa päätöstä tehdessään huomioon lentoliikenteen sujuvuuden, maanpuolustusnäkökohdat, siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittamisen sekä valtion ilmailun asianmukaiset toimintaedellytykset ja harrasteilmailun toimintamahdollisuudet.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa ilmatilan käytön ja jäsentämisen periaatteet sekä antaa tarkempia määräyksiä ilmatilan turvallisesta, tehokkaasta ja joustavasta käytöstä.

FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö, jonka toimintaan osallistuvat

Voimassa oleva laki

sekä siviili- että sotilastoimijat, toimii edellä 108 §:n mukaisesti nimetyn ilmaliikennepalvelun tarjoajan yhteydessä. Valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ilmatilan hallinnasta vastaa puolustusvoimat.

110 a §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja nimeämissen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hakemuksesta ilmoitetun laitoksen suorittamaan yhteentoimivuusasetuksen 5 artiklassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusarviointia sekä 6 artiklassa tarkoitettuja tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä yhteentoimivuusasetuksen liitteessä V säädetyt perusteet. Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä näitä perusteita, *Liikenteen turvallisuusviraston* on peruutettava ilmoitetun laitoksen nimitys ja ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

111 §

Lennonvarmistuspalvelun maksut

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että lennonvarmistuspalvelun maksut määritellään palveluntarjoanta-asetuksen 15 artiklan mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on valmistettava palveluntarjoajien toimittamien tietojen pohjalta yhteisen lennonvarmistuksen maksujärjestelmän mukainen esitys maksuista. Viraston on varattava toimijoille tilaisuus antaa lausuntonsa esityksestä sekä toimitettava esityksensä Euroopan komissiolle tarkistettavaksi. Saatujen lausuntojen ja Euroopan komission antaman hyväksynnän jälkeen virasto vahvistaa maksut ja ilmoittaa ne Euroopan komissiolle.

Ilmaliikennepalvelun tarjoaja vahvistaa lennonvarmistuspalvelun maksut siltä osin kuin niitä ei vahvisteta 2 momentin mukaisesti.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* val-

Ehdotus

sekä siviili- että sotilastoimijat, toimii edellä 108 §:n mukaisesti nimetyn ilmaliikennepalvelun tarjoajan yhteydessä. Valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ilmatilan hallinnasta vastaa puolustusvoimat.

110 a §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja nimeämissen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta ilmoitetun laitoksen suorittamaan yhteentoimivuusasetuksen 5 artiklassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusarviointia sekä 6 artiklassa tarkoitettuja tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä yhteentoimivuusasetuksen liitteessä V säädetyt perusteet. Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä näitä perusteita, *Liikenne- ja viestintäviraston* on peruutettava ilmoitetun laitoksen nimitys ja ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

111 §

Lennonvarmistuspalvelun maksut

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että lennonvarmistuspalvelun maksut määritellään palveluntarjoanta-asetuksen 15 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on valmistettava palveluntarjoajien toimittamien tietojen pohjalta yhteisen lennonvarmistuksen maksujärjestelmän mukainen esitys maksuista. Viraston on varattava toimijoille tilaisuus antaa lausuntonsa esityksestä sekä toimitettava esityksensä Euroopan komissiolle tarkistettavaksi. Saatujen lausuntojen ja Euroopan komission antaman hyväksynnän jälkeen virasto vahvistaa maksut ja ilmoittaa ne Euroopan komissiolle.

Ilmaliikennepalvelun tarjoaja vahvistaa lennonvarmistuspalvelun maksut siltä osin kuin niitä ei vahvisteta 2 momentin mukaisesti.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* val-

Voimassa oleva laki

voo, että valtion ilmailulta ja sotilasilmailulta perittävät maksut ovat kohtuullisia ja hinnoittelussa noudatetaan, mitä 112 §:ssä säädetään.

113 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirja, kelpoisuustodistus, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä valtuutetun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen tai *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lentopaikan lentotiedotuspalvelua antavalla lennontiedottajalla on oltava:

1) *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja tai vastaava lupa, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* tekemänsä vaikutusarvioinnin pohjalta muuntaa yksikkökohtaisen koulutuksen jälkeen suomalaiseksi;

3) lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

4) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lennonjohtajalta, lennonjohto-oppilaalta ja lennontiedottajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista ja hyväksynnöistä sekä lääketieteellisestä kelpoisuudesta annettavasta todistuksesta lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopi-

Ehdotus

voo, että valtion ilmailulta ja sotilasilmailulta perittävät maksut ovat kohtuullisia ja hinnoittelussa noudatetaan, mitä 112 §:ssä säädetään.

113 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirja, kelpoisuustodistus, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä valtuutetun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen tai *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lentopaikan lentotiedotuspalvelua antavalla lennontiedottajalla on oltava:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja tai vastaava lupa, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* tekemänsä vaikutusarvioinnin pohjalta muuntaa yksikkökohtaisen koulutuksen jälkeen suomalaiseksi;

3) lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

4) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lennonjohtajalta, lennonjohto-oppilaalta ja lennontiedottajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista ja hyväksynnöistä sekä lääketieteellisestä kelpoisuudesta annettavasta todistuksesta lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset, jotka pohjautuvat Chicagon yleissopi-

Voimassa oleva laki

muksessa tarkoitettuihin standardeihin, EA-SA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin sekä Eurocontrolin vaatimuksiin täydennettyinä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä.

114 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennotiedottajan lupakirjaan liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatujärjestelmä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa määräyksiä lennonvarmistuksen operatiivisten järjestelmien lentoturvallisuuteen liittyvissä tehtävissä työskentelevän lennonvarmistusteknisen henkilöstön koulutuksesta ja kelpoisuudesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ottaa määräysten valmistelussa huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit ja suositukset sekä Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy lennonvarmistusteknisen henkilöstön kelpoisuusjärjestelmän. Hyväksyntä on myönnettävä, jos järjestelmä täyttää Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettujen standardien ja suositusten sekä Eurocontrolin normien ja suositusten pohjalta asetetut vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo kelpoisuusjärjestelmän ylläpitäjän toimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua koulutusorganisaation:

1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;

Ehdotus

muksessa tarkoitettuihin standardeihin, EA-SA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin sekä Eurocontrolin vaatimuksiin täydennettyinä maantieteellisistä, ilmastollisista ja liikenteellisistä syistä tai kansainvälisen käytännön suhteuttamiseksi Suomen oloihin tehdyillä poikkeuksilla ja lisäyksillä.

114 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennotiedottajan lupakirjaan liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatujärjestelmä. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa määräyksiä lennonvarmistuksen operatiivisten järjestelmien lentoturvallisuuteen liittyvissä tehtävissä työskentelevän lennonvarmistusteknisen henkilöstön koulutuksesta ja kelpoisuudesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* ottaa määräysten valmistelussa huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit ja suositukset sekä Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy lennonvarmistusteknisen henkilöstön kelpoisuusjärjestelmän. Hyväksyntä on myönnettävä, jos järjestelmä täyttää Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettujen standardien ja suositusten sekä Eurocontrolin normien ja suositusten pohjalta asetetut vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo kelpoisuusjärjestelmän ylläpitäjän toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua koulutusorganisaation:

1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;

Voimassa oleva laki

2) koulutusohjelmista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Koulutusorganisaation hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

115 §

Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumiseen liittyvien tietojen kerääminen

Liikenteen turvallisuusvirasto on oikeutettu salassapitosäännösten estämättä saamaan lennonvarmistuspalvelun tarjoajalta ja puolustusvoimilta ne tarpeelliset tiedot, joita se tarvitsee 105 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten nojalla yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumisen arviointia varten ja edelleen raportoidakseen niistä Euroopan komissiolle.

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisaajoista ottaen huomioon ilmauonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkinnan tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat. Lentosuunnitelmia ja tilannekuvaa koskevia tietoja voidaan *henkilötietolain estämättä* luovuttaa toisen valtion tai järjestön ilmatilan hallintayksikölle ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalle, jos kansainväliset standardit ja käytännöt tätä edellyttävät, kuitenkin maanpuolustuksen tarpeet huomioiden. Siltä osin kuin tallenteisiin sisältyy henkilötietoja, tietojen keruussa, tallentamisessa, säilyttämisessä ja rekisteristä poistamisessa noudatetaan *henkilötietolain vaatimuksia*. Lennonvarmistuspalvelun tarjoaja arvioi vähintään viiden vuoden välein tarvetta poistaa tietoja rekiste-

Ehdotus

2) koulutusohjelmista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

Koulutusorganisaation hyväksynnän valvonnassa käytettävistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään 14 luvussa.

115 §

Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumiseen liittyvien tietojen kerääminen

Liikenne- ja viestintävirasto on oikeutettu salassapitosäännösten estämättä saamaan lennonvarmistuspalvelun tarjoajalta ja puolustusvoimilta ne tarpeelliset tiedot, joita se tarvitsee 105 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten nojalla yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteiden toteutumisen arviointia varten ja edelleen raportoidakseen niistä Euroopan komissiolle.

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisaajoista ottaen huomioon ilmauonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkinnan tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat. Lentosuunnitelmia ja tilannekuvaa koskevia tietoja voidaan *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)* estämättä luovuttaa toisen valtion tai järjestön ilmatilan hallintayksikölle ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalle, jos kansainväliset standardit ja käytännöt tätä edellyttävät, kuitenkin maanpuolustuksen tarpeet huomioiden. Siltä osin kuin tallenteisiin sisältyy henkilötietoja, tie-

Voimassa oleva laki

ristä.

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

118 §

Ilmailuonnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen

Onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Meripelastuslain soveltamisalaan kuuluvista asioista ilmoittamisesta meripelastuksen johtokeskukselle säädetään meripelastuslaissa (1145/2001).

120 §

Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä tutkinta

Liikenteen turvallisuusvirasto tutkii muut kuin 119 §:ssä tarkoitetut siviili-ilmailuun liittyvät vaaratilanteet ja poikkeamat, jos tutkinta on tarpeen lentoturvallisuuden edistämiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää tutkinnassa apuna ulkopuolista asiantuntijaa.

121 §

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelu

Valtioneuvosto nimeää ilmaliikennepalve-

Ehdotus

tojen keruussa, tallentamisessa, säilyttämisessä ja rekisteristä poistamisessa noudatetaan *yleisen tietosuojasetuksen* vaatimuksia. Lennonvarmistuspalvelun tarjoaja arvioi vähintään viiden vuoden välein tarvetta poistaa tietoja rekisteristä.

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

118 §

Ilmailuonnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen

Siviili-ilmailun onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Meripelastuslain soveltamisalaan kuuluvista asioista ilmoittamisesta meripelastuksen johtokeskukselle säädetään meripelastuslaissa (1145/2001).

120 §

Liikenne- ja viestintäviraston järjestämä tutkinta

Liikenne- ja viestintävirasto tutkii muut kuin 119 §:ssä tarkoitetut siviili-ilmailuun liittyvät vaaratilanteet ja poikkeamat, jos tutkinta on tarpeen lentoturvallisuuden edistämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tutkinnassa apuna ulkopuolista asiantuntijaa.

121 §

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelu

Valtioneuvosto nimeää ilmaliikennepalve-

Voimassa oleva laki

lun tarjoajan, joka huolehtii ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan, joka sovittaa yhteen ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä.

Liikenteen turvallisuusvirasto:

1) antaa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelua koskevien Chicagon yleissopimuksen standardien edellyttämät määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelussa noudatettavista menettelytavoista ja käytännöistä;

2) valvoo, että ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluissa noudatetaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä sekä kansainvälisiä sopimuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun neuvottelukunnan työn ja 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen standardien pohjalta *Liikenteen turvallisuusvirasto* sovittaa yhteen eri pelastusviranomaisten ja palveluntarjoajan välistä työnjakoa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisessä sekä antaa tähän liittyvät tarpeelliset määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelusta. Apunaan tässä työssä *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi käyttää 2 momentissa tarkoitettua neuvottelukuntaa.

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun edellyttämästä tehtävästä maksetaan sen tuottamisen omakustannusarvoa vastaava korvaus. Korvauksesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän ja sen, joka suorittaa tehtävää ilma-aluksessa tai lentopaikalla taikka muussa ilmailua varten tarkoitettussa laitoksessa, on osallistuttava ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun sekä pelastuspalveluharjoituksiin, jollei hän esitä pätevää estettä. Ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun osallistumaan veloitettulle palvelun aikana aiheutuneesta henkilö- tai omaisuusvahingosta suoritetaan valtion varoista vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun mukainen korvaus.

122 §

*Hätäpaikannuslähetinrekisteri**Viestintävirasto* ylläpitää hätäpaikannuslä-*Ehdotus*

lun tarjoajan, joka huolehtii ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan, joka sovittaa yhteen ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä.

Liikenne- ja viestintävirasto:

1) antaa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelua koskevien Chicagon yleissopimuksen standardien edellyttämät määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelussa noudatettavista menettelytavoista ja käytännöistä;

2) valvoo, että ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluissa noudatetaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä sekä kansainvälisiä sopimuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun neuvottelukunnan työn ja 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen standardien pohjalta *Liikenne- ja viestintävirasto* sovittaa yhteen eri pelastusviranomaisten ja palveluntarjoajan välistä työnjakoa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisessä sekä antaa tähän liittyvät tarpeelliset määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelusta. Apunaan tässä työssä *Liikenne- ja viestintävirasto* voi käyttää 2 momentissa tarkoitettua neuvottelukuntaa.

Ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun edellyttämästä tehtävästä maksetaan sen tuottamisen omakustannusarvoa vastaava korvaus. Korvauksesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän ja sen, joka suorittaa tehtävää ilma-aluksessa tai lentopaikalla taikka muussa ilmailua varten tarkoitettussa laitoksessa, on osallistuttava ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun sekä pelastuspalveluharjoituksiin, jollei hän esitä pätevää estettä. Ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun osallistumaan veloitettulle palvelun aikana aiheutuneesta henkilö- tai omaisuusvahingosta suoritetaan valtion varoista vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun mukainen korvaus.

122 §

*Hätäpaikannuslähetinrekisteri**Liikenne- ja viestintävirasto* ylläpitää hätä-

Voimassa oleva laki

hetinrekisteriä, joka on tarkoitettu etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan käyttöön palvelun käynnistämistä varten.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin on merkittävä ilma-alukselta seuraavat tiedot:

- 1) omistajan ja käyttäjän nimestä ja yhteystiedoista;
- 2) muun etsintä- ja pelastustilanteessa yhteystahoksi nimetyn nimi ja yhteystiedot;
- 3) hätäpaikannuslähettimen tunnistuskoodi, joka on koodattu *Liikenteen turvallisuusviraston* edellyttämällä Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettun standardin mukaisella protokollalla sekä lähettimen valmistus- ja tyyppihyväksyntätiedot;
- 4) hätäpaikannuslähettimen luonne;
- 5) valmistaja ja tyyppi;
- 6) rekisteritunnus;
- 7) kotilentopaikka;
- 8) enimmäismatkustajamäärä;
- 9) väri;
- 10) radiovarustus.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin saa myös merkitä ilma-aluksen muut kansainvälisten standardien ja käytäntöjen mukaiset tiedot.

Jos Suomea koskevat kansainväliset velvoitteet, yleisesti käytössä olevat kansainväliset standardit, rekisterin tarkoitus, pelastustoiminnan toteutuminen, tekninen kehitys tai muut vastaavat seikat sitä edellyttävät, valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin. *Viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada rekisterin ylläpitoa varten Liikenteen turvallisuusvirastolta 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja ilma-alusrekisteristä.*

Ilma-aluksen omistajan tai käyttäjän on ilmoitettava rekisterin pitäjälle tässä pykälässä tarkoitettujen sellaisten tietojen ja niiden muutosten, joita ei ole ilmoitettava *ilma-alusrekisteriin* sekä liitettävä ilmoitukseen tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot ilma-aluksen hätäpaikannuslähettimestä on poistettu rekisteristä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttä-

Ehdotus

paikannuslähetinrekisteriä, joka on tarkoitettu etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan käyttöön palvelun käynnistämistä varten.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin on merkittävä ilma-alukselta seuraavat tiedot:

- 1) omistajan ja käyttäjän nimestä ja yhteystiedoista;
- 2) muun etsintä- ja pelastustilanteessa yhteystahoksi nimetyn nimi ja yhteystiedot;
- 3) hätäpaikannuslähettimen tunnistuskoodi, joka on koodattu *Liikenne- ja viestintäviraston* edellyttämällä Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettun standardin mukaisella protokollalla sekä lähettimen valmistus- ja tyyppihyväksyntätiedot;
- 4) hätäpaikannuslähettimen luonne;
- 5) valmistaja ja tyyppi;
- 6) rekisteritunnus;
- 7) kotilentopaikka;
- 8) enimmäismatkustajamäärä;
- 9) väri;
- 10) radiovarustus.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin saa myös merkitä ilma-aluksen muut kansainvälisten standardien ja käytäntöjen mukaiset tiedot.

Jos Suomea koskevat kansainväliset velvoitteet, yleisesti käytössä olevat kansainväliset standardit, rekisterin tarkoitus, pelastustoiminnan toteutuminen, tekninen kehitys tai muut vastaavat seikat sitä edellyttävät, valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen merkitsemisestä rekisteriin. (kumotaan)

Ilma-aluksen omistajan tai käyttäjän on ilmoitettava rekisterin pitäjälle tässä pykälässä tarkoitettujen sellaisten tietojen ja niiden muutosten, joita ei ole ilmoitettava *liikenneasioiden rekisteriin* sekä liitettävä ilmoitukseen tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot ilma-aluksen hätäpaikannuslähettimestä on poistettu rekisteristä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttä-

Voimassa oleva laki

jän pyynnöstä. Muilta osin rekisteriin talletettujen henkilötietojen säilyttämisen ja poistamisen tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein niiden säilyttämisestä.

Hätäpaikannuslähetinrekisteristä saa luovuttaa tietoja vain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamiseksi.

Hätäpaikannuslähetinrekisteriin merkittyjen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa säädetään.

124 §

Hylyn poiskuljetus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tutkintaviranomaista kuultuaan määrätä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän siirtämään ilma-aluksen, sen osan tai ilma-aluksessa olleen tavaran pois onnettomuuspaikalta tai tutkintatilasta.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle* teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

128 a §

Velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on huolehdittava käyt-

Ehdotus

jän pyynnöstä. Muilta osin rekisteriin talletettujen henkilötietojen säilyttämisen ja poistamisen tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein niiden säilyttämisestä.

Hätäpaikannuslähetinrekisteristä saa luovuttaa tietoja vain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamiseksi.

(kumotaan)

124 §

Hylyn poiskuljetus

Liikenne- ja viestintävirasto voi tutkintaviranomaista kuultuaan määrätä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän siirtämään ilma-aluksen, sen osan tai ilma-aluksessa olleen tavaran pois onnettomuuspaikalta tai tutkintatilasta.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

128 a §

Velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on huolehdittava käyt-

Voimassa oleva laki

tämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitetun riskienhallinnan vaikutuksia ilmailun turvallisuuteen. Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot. Virasto voi velvoittaa lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin ilmailun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin lentoasemaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

128 b §

Tietoturvapoikkeamista ilmoittaminen

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on ilmoitettava viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä poikkeamasta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava koskeeko 1 momentissa tarkoitettu poikkeama muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu poikkeama on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

129 §

*Tasapainoinen lähestymistapa ja toimintara-**Ehdotus*

tämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 1 momentissa tarkoitetun riskienhallinnan vaikutuksia ilmailun turvallisuuteen. Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot. Virasto voi velvoittaa lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin ilmailun turvallisuuteen kohdistuvan merkittävän riskin poistamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin lentoasemaa on pidettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävänä.

128 b §

Tietoturvapoikkeamista ilmoittaminen

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävän lentoaseman pitäjän on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* viestintäverkkoihin tai tietojärjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä poikkeamasta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava koskeeko 1 momentissa tarkoitettu poikkeama muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu poikkeama on merkittävä, sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

129 §

Tasapainoinen lähestymistapa ja toimintara-

Voimassa oleva laki

joituksen asettaminen

Melunhallinta-asetusta sovelletaan asetuksen tarkoittamalla tavalla siviili-ilmailussa käytettäviin ilma-aluksiin. Melunhallinta-asetuksen 2 ja 5 artiklassa tarkoitetun tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti lentoliikenteen melua saa hallita ja rajoittaa asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisilla toimintarajoituksilla vasta sen jälkeen, kun on harkittu ja arvioitu muita tasapainoisen lähestymistavan mukaisia toimenpiteitä.

Liikenteen turvallisuusvirasto asettaa lentoasemalle meluntorjuntatavoitteen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* myös arvioi 1 momentissa tarkoitetun toimintarajoituksen asettamisen tarpeellisuutta tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti sekä päättää sen asettamisesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuultava 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan lentoaseman pitäjää, kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta vastaavia viranomaisia, ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtion viranomaista ja 22 §:ssä tarkoitettua kunnan ympäristönsuojeluviranomaista, lentoyhtiöitä, puolustusvoimia sekä muita asianosaisia. Eri toimivaltaisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä varten voidaan asettaa yhteistyöryhmä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitettua *Liikenteen turvallisuusviraston* lentoasemalle asettamasta meluntorjuntatavoitteesta ja viraston tekemästä lentoaseman toimintarajoituksen tarpeen arvioinnista sekä toimintarajoituksista ilmoittamisesta. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua toimivaltaisten viranomaisten ja eri toimijoiden toimenpiteitä ja yhteistyötä koordinoivasta yhteistyöryhmästä.

139 §

Kansalliset vakuutusvaatimukset

Suomalaisen ilma-aluksen tai suomalaisen lentotoimintaluvan, lentotyöluvan tai lento-

Ehdotus

joituksen asettaminen

Melunhallinta-asetusta sovelletaan asetuksen tarkoittamalla tavalla siviili-ilmailussa käytettäviin ilma-aluksiin. Melunhallinta-asetuksen 2 ja 5 artiklassa tarkoitetun tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti lentoliikenteen melua saa hallita ja rajoittaa asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisilla toimintarajoituksilla vasta sen jälkeen, kun on harkittu ja arvioitu muita tasapainoisen lähestymistavan mukaisia toimenpiteitä.

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa lentoasemalle meluntorjuntatavoitteen. *Liikenne- ja viestintävirasto* myös arvioi 1 momentissa tarkoitetun toimintarajoituksen asettamisen tarpeellisuutta tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti sekä päättää sen asettamisesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan lentoaseman pitäjää, kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta vastaavia viranomaisia, ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtion viranomaista ja 22 §:ssä tarkoitettua kunnan ympäristönsuojeluviranomaista, lentoyhtiöitä, puolustusvoimia sekä muita asianosaisia. Eri toimivaltaisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä varten voidaan asettaa yhteistyöryhmä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitettua *Liikenne- ja viestintäviraston* lentoasemalle asettamasta meluntorjuntatavoitteesta ja viraston tekemästä lentoaseman toimintarajoituksen tarpeen arvioinnista sekä toimintarajoituksista ilmoittamisesta. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua toimivaltaisten viranomaisten ja eri toimijoiden toimenpiteitä ja yhteistyötä koordinoivasta yhteistyöryhmästä.

139 §

Kansalliset vakuutusvaatimukset

Suomalaisen ilma-aluksen tai suomalaisen lentotoimintaluvan, lentotyöluvan tai lento-

Voimassa oleva laki

koulutusluvan haltijan käytössä olevan ilma-aluksen vastuuvakuutuksen ehdot eivät saa mahdollistaa vakuutuksen keskeytymistä ennen vakuutuskauden loppua tai keskeytyksessä ilmoittamista *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Suurimmalta hyväksytyltä lentoonlähtömassaltaan enintään 2 700 kilogramman ilma-alukselta, jota käytetään muihin kuin kaupallisiin lentoihin, vaadittavan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärän henkilövahinkojen varalta on oltava matkustajaa kohti vähintään puolet ilmailun vakuutusasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesta matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta, mutta kuitenkin vähintään mainitun kohdan mukainen tässä momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia koskeva vähimmäismäärä.

Peruslentokoulutuksessa ilma-aluksella on oltava lento-oppilaalle ja lennonopettajalle aiheutuvan henkilövahingon varalta istuinpaikkakohtainen tapaturmavakuutus, jonka vähimmäisvakuutusmäärä on vähintään kymmenen prosenttia 2 momentissa tarkoitettua matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta. Lennonopettajan vakuutusturva voidaan järjestää myös tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisella tapaturmavakuutuksella.

141 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 142—145 §:ssä tarkoitettuihin toimiin sellaisten henkilöiden osalta, joilla on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus tai matkustamomiehistön terveydentilato-distus;
- 7) tarkastuslentäjän hyväksyntätodistus;

Ehdotus

koulutusluvan haltijan käytössä olevan ilma-aluksen vastuuvakuutuksen ehdot eivät saa mahdollistaa vakuutuksen keskeytymistä ennen vakuutuskauden loppua tai keskeytyksessä ilmoittamista *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Suurimmalta hyväksytyltä lentoonlähtömassaltaan enintään 2 700 kilogramman ilma-alukselta, jota käytetään muihin kuin kaupallisiin lentoihin, vaadittavan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärän henkilövahinkojen varalta on oltava matkustajaa kohti vähintään puolet ilmailun vakuutusasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesta matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta, mutta kuitenkin vähintään mainitun kohdan mukainen tässä momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia koskeva vähimmäismäärä.

Peruslentokoulutuksessa ilma-aluksella on oltava lento-oppilaalle ja lennonopettajalle aiheutuvan henkilövahingon varalta istuinpaikkakohtainen tapaturmavakuutus, jonka vähimmäisvakuutusmäärä on vähintään kymmenen prosenttia 2 momentissa tarkoitettua matkustajia koskevasta yleisestä vähimmäisvakuutusturvasta. Lennonopettajan vakuutusturva voidaan järjestää myös tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisella tapaturmavakuutuksella.

141 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan tai henkilön toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 142–145 §:ssä tarkoitettuihin toimiin sellaisten henkilöiden osalta, joilla on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus tai matkustamomiehistön terveydentilato-distus;
- 7) tarkastuslentäjän hyväksyntätodistus;

Voimassa oleva laki

- 8) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
 9) turvatarkastajan hyväksyntä;
 10) siviili-ilmailun turvakouluttajan hyväksyntä;
 11) EU:n turvatoimien varmentajan hyväksyntä; tai
 12) kauko-ohjaajan lupakirja kelpuutukseen.

Edellä 1 momentista poiketen toimivaltainen viranomaisena on poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, kun kyseessä on poliisimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, raja- tai merivartioston komentaja, kun kyseessä on rajavartiomiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, ja *Tulli*, kun kyseessä on tullimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä.

143 §

Henkilölle myönnetyn luvan peruuttaminen tai tehtävässä toimimisen kieltäminen

Edellä 141 §:ssä tarkoitettu henkilö voidaan väliaikaisesti tai pysyvästi peruuttaa toiminnan harjoittamisen edellytyksenä oleva lupa tai kieltää tämän toimiminen lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä, jos tämä:

- 1) sairauden, vammautumisen tai muun lentoturvallisuuteen vaikuttavan syyn vuoksi ei enää täytä asianomaisen luvan saamisen edellytyksiä;
- 2) ei tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan tai kokemukseltaan enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai tehtävän vaatimuksia;
- 3) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 4) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen; tai
- 5) on muulla toiminnallaan osoittanut selkeää yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että se antaa aiheen epäillä henkilön kykyä tai halua noudattaa turvalli-

Ehdotus

- 8) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
 9) turvatarkastajan hyväksyntä;
 10) siviili-ilmailun turvakouluttajan hyväksyntä;
 11) EU:n turvatoimien varmentajan hyväksyntä; tai
 12) koulutus- tai lentotoimintaorganisaation vastuuhenkilön hyväksyntä.

Edellä 1 momentista poiketen toimivaltainen viranomaisena on poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, kun kyseessä on poliisimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, raja- tai merivartioston komentaja, kun kyseessä on rajavartiomiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä, ja *Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä*, kun kyseessä on tullimiehelle myönnetty turvatarkastajan hyväksyntä.

143 §

Henkilölle myönnetyn luvan peruuttaminen tai tehtävässä toimimisen kieltäminen

Edellä 141 §:ssä tarkoitettu henkilö voidaan väliaikaisesti tai pysyvästi peruuttaa toiminnan harjoittamisen edellytyksenä oleva lupa tai kieltää tämän toimiminen lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä, jos tämä:

- 1) sairauden, vammautumisen tai muun lentoturvallisuuteen vaikuttavan syyn vuoksi ei enää täytä asianomaisen luvan saamisen edellytyksiä;
- 2) ei tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan tai kokemukseltaan enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai tehtävän vaatimuksia;
- 3) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;
- 4) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen; tai
- 5) on muulla toiminnallaan osoittanut selkeää yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että se antaa aiheen epäillä henkilön kykyä tai halua noudattaa turvalli-

Voimassa oleva laki

suuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus tai toimintakielto on voimassa siihen saakka, kunnes luvan saamisen tai toiminnalle asetetut edellytykset täyttyvät. Mainitun momentin 3–5 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus määrätään olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan tai toistaiseksi.

Luvanhaltijaa voidaan kieltää harjoittamasta toimintaa, johon lupa oikeuttaa, jos *Liikenteen turvallisuusviraston* tutkittavana tai käsiteltävänä on asia, josta saattaa seurata 1 momentissa tarkoitettu toimintakielto tai 144 §:ssä tarkoitettu lääketieteellisestä kelpoisuudesta annetun todistuksen peruuttaminen. Kielto on voimassa enintään siihen asti, kunnes kyseinen asia on ratkaistu. Luvan peruuttamisesta tehdään merkintä asianomaisen luparekisteritietoihin.

146 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 147–149 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

- 1) lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio;
- 2) ilmailulääketieteen keskus;
- 3) suunnittelu-, valmistus- tai huoltoorganisaatio;
- 4) huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio;
- 5) lentotoimintaluvan haltija;
- 6) Suomen ja kolmannen maan välisen säännöllisen lentoliikenteen tai ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja;
- 7) lentotyöluvan haltija;
- 8) lentokoulutusluvan haltija, lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestäjä;
- 9) lentopaikan pitäjä;
- 10) valvottu edustaja, tunnettu lähettäjä tai valvottu toimittaja;
- 11) kolmannen maan lentoasemalta Euroopan unioniin liikennöivän rahdin tai postin kuljettajan hyväksynnän haltija;
- 12) lennonvarmistuspalvelun tarjoaja;

Ehdotus

suuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus tai toimintakielto on voimassa siihen saakka, kunnes luvan saamisen tai toiminnalle asetetut edellytykset täyttyvät. Mainitun momentin 3–5 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus määrätään olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan tai toistaiseksi.

Luvanhaltijaa voidaan kieltää harjoittamasta toimintaa, johon lupa oikeuttaa, jos *Liikenne- ja viestintäviraston* tutkittavana tai käsiteltävänä on asia, josta saattaa seurata 1 momentissa tarkoitettu toimintakielto tai 144 §:ssä tarkoitettu lääketieteellisestä kelpoisuudesta annetun todistuksen peruuttaminen. Kielto on voimassa enintään siihen asti, kunnes kyseinen asia on ratkaistu. Luvan peruuttamisesta tehdään merkintä asianomaisen luparekisteritietoihin.

146 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 147–149 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

- 1) lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio;
- 2) ilmailulääketieteen keskus;
- 3) suunnittelu-, valmistus- tai huoltoorganisaatio;
- 4) huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio;
- 5) lentotoimintaluvan haltija;
- 6) Suomen ja kolmannen maan välisen säännöllisen lentoliikenteen tai ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja;
- 7) lentotyöluvan haltija;
- 8) lentonäytöksen tai lentokilpailun järjestäjä;
- 9) lentopaikan pitäjä;
- 10) valvottu edustaja, tunnettu lähettäjä tai valvottu toimittaja;
- 11) kolmannen maan lentoasemalta Euroopan unioniin liikennöivän rahdin tai postin kuljettajan hyväksynnän haltija;
- 12) lennonvarmistuspalvelun tarjoaja;

Voimassa oleva laki

- 13) lennonvarmistushenkilöstön koulutusorganisaatio;
14) matkustamomiehistön koulutusorganisaatio; tai
15) 158 §:ssä tarkoitetun lentoesteluvan haltija.

148 §

Organisaatiolle myönnetyn luvan muuttaminen, rajoittaminen ja peruuttaminen sekä luvassa tai ilmoituksessa tarkoitetun toiminnan kieltäminen ja rajoittaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi muuttaa tai rajoittaa tässä laissa tarkoitettua organisaatiolle myönnettyä lupaa, peruuttaa luvan taikka kieltää siinä tarkoitetun toiminnan väliaikaisesti, jos:

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei ilmoituksessa tarkoitettu toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
- 2) ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;
- 3) toiminnan harjoittaja jättää olennaisesti noudattamatta säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa; tai
- 4) toiminnan harjoittaja jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomista.
- 5) luvan haltija ei noudata liikennöintiluvan perusteena olevaa lentoliikennesopimusta tai muuta kansainvälistä velvoitetta.

Lupa voidaan peruuttaa vain, jos organisaation kannalta lievempää seuraamusta ei asiasta kokonaisuudessaan ilmenevät seikat huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää toistaiseksi tai määräaikaisesti sellaisen toiminnan, johon tämän lain tai tässä laissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaan ei tarvita lupaa, mutta siitä on tehtävä ilmoitus, ja;

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei ilmoituksessa tarkoitettu toiminnan harjoittaja ky-

Ehdotus

- 13) lennonvarmistushenkilöstön koulutusorganisaatio;
14) matkustamomiehistön koulutusorganisaatio; tai
15) 158 §:ssä tarkoitetun lentoesteluvan haltija.

148 §

Organisaatiolle myönnetyn luvan muuttaminen, rajoittaminen ja peruuttaminen sekä luvassa tai ilmoituksessa tarkoitetun toiminnan kieltäminen ja rajoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa tässä laissa tarkoitettua organisaatiolle myönnettyä lupaa, peruuttaa luvan taikka kieltää siinä tarkoitetun toiminnan väliaikaisesti, jos:

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei luvan mukaisen toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
- 2) luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;

3) luvan haltija jättää olennaisesti noudattamatta luvan ehtoja tai muita säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa;

4) luvan haltija jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta luvan ehtojen vastaista toimintaa tai jatkaa muiden toimintaa koskevien määräysten rikkomista; tai

5) luvan haltija ei noudata liikennöintiluvan perusteena olevaa lentoliikennesopimusta tai muuta kansainvälistä velvoitetta.

Lupa voidaan peruuttaa vain, jos organisaation kannalta lievempää seuraamusta ei asiasta kokonaisuudessaan ilmenevät seikat huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toistaiseksi tai määräaikaisesti sellaisen toiminnan, johon tämän lain tai tässä laissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaan ei tarvita lupaa, mutta siitä on tehtävä ilmoitus, ja;

- 1) on perusteltua syytä epäillä, ettei ilmoituksessa tarkoitettu toiminnan harjoittaja ky-

Voimassa oleva laki

kene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
2) ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;
3) toiminnan harjoittaja jättää olennaisesti noudattamatta säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa; tai
4) toiminnan harjoittaja jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomista.

150 §

Lentotoimintaluvan, lentoluvan tai liikennöintiluvan raukeaminen

Lentotoimintalupa, lentolupa tai liikennöintilupa raukeaa, jos:

- 1) luvan haltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti;
- 2) luvan haltija lopettaa tai keskeyttää lentotoimintansa eikä osoita *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamassa vähintään kuuden kuukauden mittaisessa määräajassa, että hän edelleen täyttää luvan saamisen toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset tai että liikenteen keskeyttäminen johtuu sellaisista poikkeuksellisista seikoista, joihin liikennöintiluvan haltija ei ole voinut vaikuttaa; tai
- 3) luvan saamiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa, eikä luvan haltija korjaa puutteita *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamassa vähintään kuukauden mittaisessa määräajassa.

151 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa tämän lain tai Euroopan unionin asetuksen nojalla antamansa käskyn tai kiellon tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaisissa

Ehdotus

kene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;
2) ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;
3) toiminnan harjoittaja jättää olennaisesti noudattamatta säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa; tai
4) toiminnan harjoittaja jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomista.

150 §

Lentotoimintaluvan, lentoluvan tai liikennöintiluvan raukeaminen

Lentotoimintalupa, lentolupa tai liikennöintilupa raukeaa, jos:

- 1) luvan haltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti;
- 2) luvan haltija lopettaa tai keskeyttää lentotoimintansa eikä osoita *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa vähintään kuuden kuukauden mittaisessa määräajassa, että hän edelleen täyttää luvan saamisen toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset tai että liikenteen keskeyttäminen johtuu sellaisista poikkeuksellisista seikoista, joihin liikennöintiluvan haltija ei ole voinut vaikuttaa; tai
- 3) luvan saamiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa, eikä luvan haltija korjaa puutteita *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa vähintään kuukauden mittaisessa määräajassa.

151 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tämän lain tai Euroopan unionin asetuksen nojalla antamansa käskyn tai kiellon tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaisissa

Voimassa oleva laki

(1113/1990) säädetään.

152 §

Ammattitaidon ylläpitäminen

Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa oleva, jonka tehtävälle on asetettu erityisiä vaatimuksia ammattitaidon ylläpitämiseksi, voi ylläpitää ammattitaitoaan työskentelemällä sivutoimisesti ilmailutoimintaa harjoittavan palveluksessa. Tällaisesta työstä ja sen ehdoista sovitaan erikseen viraston, sen palveluksessa olevan ja mainitun toiminnanharjoittajan kesken.

Mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettun henkilön esteellisyydestä käsiteltäessä *Liikenteen turvallisuusvirastossa* mainitussa momentissa tarkoitettua toiminnanharjoittajaa koskevaa asiaa, ei sovelleta lennonvarmistuksen valvontaan eikä sitä koskevaan päätöksentekoon.

153 §

*Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoi-
keus*

Ilmailutoimintaa harjoittavan samoin kuin ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän sekä lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää suorittavan on, siltä osin kuin tiedot ovat hänen hallussaan tai saatavillaan, annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen pyynnöstä ilmailutoiminnan valvontaa varten:

- 1) ilma-alusta ja sen liikkumista koskevat tiedot, mukaan lukien tilannekuvan tallenteet;
- 2) lennonvarmistuspalvelun, ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun sekä ilma-alusten puhelin- ja radioliikenteen tallenteet;
- 3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen lentoturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot;
- 4) toiminnanharjoittajan toimintaa, taloutta ja vakuutuksia koskevat tiedot;
- 5) matkustajien oikeuksien toteutumisen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot.
- 6) toiminnan vastuuhenkilöistä nimi, henki-

Ehdotus

(1113/1990) säädetään.

152 §

Ammattitaidon ylläpitäminen

Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa oleva, jonka tehtävälle on asetettu erityisiä vaatimuksia ammattitaidon ylläpitämiseksi, voi ylläpitää ammattitaitoaan työskentelemällä sivutoimisesti ilmailutoimintaa harjoittavan palveluksessa. Tällaisesta työstä ja sen ehdoista sovitaan erikseen viraston, sen palveluksessa olevan ja mainitun toiminnanharjoittajan kesken.

Mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettun henkilön esteellisyydestä käsiteltäessä *Liikenne- ja viestintävirastossa* mainitussa momentissa tarkoitettua toiminnanharjoittajaa koskevaa asiaa, ei sovelleta lennonvarmistuksen valvontaan eikä sitä koskevaan päätöksentekoon.

153 §

*Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoi-
keus*

Ilmailutoimintaa harjoittavan samoin kuin ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän sekä lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää suorittavan on, siltä osin kuin tiedot ovat hänen hallussaan tai saatavillaan, annettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyynnöstä ilmailutoiminnan valvontaa varten:

- 1) ilma-alusta ja sen liikkumista koskevat tiedot, mukaan lukien tilannekuvan tallenteet;
- 2) lennonvarmistuspalvelun, ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun sekä ilma-alusten puhelin- ja radioliikenteen tallenteet;
- 3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen lentoturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot;
- 4) toiminnanharjoittajan toimintaa, taloutta ja vakuutuksia koskevat tiedot;
- 5) matkustajien oikeuksien toteutumisen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot;
- 6) toiminnan vastuuhenkilöistä nimi, henki-

Voimassa oleva laki

kilötunnus ja yhteystiedot.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada pyynnöstä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja:

- 1) matkustajilta;
- 2) ilma-aluksen henkilökuntaan kuuluvilta;
- 3) ilma-aluksessa kuljetettavan tavaran haltijoilta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä Tullilta tarpeellisia tietoja 146 §:ssä tarkoitetun valvotun edustajan ja tunnetun lähettäjän hyväksyntämenettelyä varten.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi:

- 1) päästä ilma-alukseen ja muuhun paikkaan, jossa ilmailutoimintaa harjoitetaan; ei kuitenkaan pysyväisluonteisesti asumiseen käytettäviin tiloihin;

- 2) tarkastaa muutoinkin ilmailutoimintaa harjoittavan toimintaa.

Lentoaseman pitäjä ja lentoasemalla toimiva yritys tai muu turva-asetuksen soveltamisalaan kuuluva yhteisö on velvollinen viivytyksettä sallimaan komission valtuuttamien virkamiesten ja *Liikenteen turvallisuusviraston* suorittamat turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten soveltamista koskevat tarkastukset.

Liikenteen turvallisuusviraston ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten on noudatettava tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten suoritettavissa tarkastuksissa, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 2 luvussa säädetään liikenneasioiden rekisterin tietojen käsittelystä. Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi henkilötietolaisa ja tietojen luovuttamisesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

154 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada sille säädetyn tehtävän hoitamiseksi

Ehdotus

lötunnus ja yhteystiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada pyynnöstä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja:

- 1) matkustajilta;
- 2) ilma-aluksen henkilökuntaan kuuluvilta;
- 3) ilma-aluksessa kuljetettavan tavaran haltijoilta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä Tullilta tarpeellisia tietoja 146 §:ssä tarkoitetun valvotun edustajan ja tunnetun lähettäjän hyväksyntämenettelyä varten.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi:

- 1) päästä ilma-alukseen ja muuhun paikkaan, jossa ilmailutoimintaa harjoitetaan; ei kuitenkaan pysyväisluonteisesti asumiseen käytettäviin tiloihin;

- 2) tarkastaa muutoinkin ilmailutoimintaa harjoittavan toimintaa.

Lentoaseman pitäjä ja lentoasemalla toimiva yritys tai muu turva-asetuksen soveltamisalaan kuuluva yhteisö on velvollinen viivytyksettä sallimaan komission valtuuttamien virkamiesten ja *Liikenne- ja viestintäviraston* suorittamat turva-asetuksen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten soveltamista koskevat tarkastukset.

Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten on noudatettava tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten suoritettavissa tarkastuksissa, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

(kumotaan)

154 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada sille säädetyn tehtävän hoitamiseksi

Voimassa oleva laki

virka-apua poliisilta, *rajavartiolaitokselta*, Tullilta ja puolustusvoimilta.

Lentoaseman pitäjällä on oikeus saada poliisilta virka-apua lentoaseman henkilökortin ja ajoneuvoluvan palauttamiseksi.

155 §

Valvontatiedostot

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain perusteella antamista luvista, oikeuksista ja hyväksynnöistä pidetään rekistereitä. Niihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja *henkilötietolakia* sekä mitä tämän lain 2 luvussa säädetään.

156 §

Miehistökortti

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta ilma-aluksen miehistölle miehistökortin. Hakemukseen on liitettävä liikenneluvan haltijan vakuutus siitä, että hakija on sen palveluksessa.

Miehistökortin myöntämisen ja voimassaolon edellytyksenä on, että:

1) hakija toimii ilma-aluksen miehistön jäsenenä *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämän liikenneluvan haltijan palveluksessa;

2) hakija täyttää 102 §:ssä tarkoitetun lentokenttäalueelle pääsylvän myöntämisen edellytykset.

Liikenneluvan haltijan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* miehistökortin haltijan työsuhteen päättymisestä.

157 §

Ilmailun ympäristövaikutuksia koskevat määräykset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi, ottaen

Ehdotus

virka-apua poliisilta, *Rajavartiolaitokselta*, Tullilta ja puolustusvoimilta.

Lentoaseman pitäjällä on oikeus saada poliisilta virka-apua lentoaseman henkilökortin ja ajoneuvoluvan palauttamiseksi.

155 §

Valvontatiedostot

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain perusteella antamista luvista, oikeuksista ja hyväksynnöistä pidetään rekistereitä. Niihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)* sekä mitä tämän lain 2 luvussa säädetään.

156 §

Miehistökortti

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta ilma-aluksen miehistölle miehistökortin. Hakemukseen on liitettävä liikenneluvan haltijan vakuutus siitä, että hakija on sen palveluksessa.

Miehistökortin myöntämisen ja voimassaolon edellytyksenä on, että:

1) hakija toimii ilma-aluksen miehistön jäsenenä *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämän liikenneluvan haltijan palveluksessa;

2) hakija täyttää 102 §:ssä tarkoitetun lentokenttäalueelle pääsylvän myöntämisen edellytykset.

Liikenneluvan haltijan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* miehistökortin haltijan työsuhteen päättymisestä.

157 §

Ilmailun ympäristövaikutuksia koskevat määräykset ja päätökset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa mää-

Voimassa oleva laki

huomioon 129 §:ssä tarkoitetun tasapainoisen lähestymistavan, antaa määräyksiä ja tehdä päätöksiä lento- ja huoltotoiminnasta, jos se on tarpeen ilma-alusten aiheuttaman melun tai muun haitallisen ympäristövaikutuksen vähentämiseksi tai estämiseksi taikka sallitun poikkeuksen myöntämiseksi.

Määräykset ja päätökset voivat koskea:

1) *lentoaikajan käyttöaikaa tai -tapaa tai lentoalähtöjen ja laskeutumisten määrää;*

2) huoltoon liittyvien koekäyttöjen rajoittamista tai kieltämistä määrättyinä aikoina;

3) poikkeuksellisen meluisten lentokoneiden käytön rajoittamista;

4) *aiemmin hyväksytyt lentokonetyypin käytön kieltämistä siirtymäajan jälkeen.*

158 §

Lentoesteet

Mastoa, tuulivoimalaa, nosturia, valaistus-, radio- tai muuta laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä ei saa asettaa, järjestää tai kohdistaa siten, että sitä voidaan erehdyksessä pitää ilmailua palvelevana laitteena tai merkinä. Rakennelma tai laite ei saa myöskään häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sekaannusta, häiriötä tai vaaraa mahdollisesti aiheuttavan laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen tarvitaan lentoestelu-pa, jos este:

1) ulottuu yli 10 metrin korkeuteen maan-tai vedenpinnasta ja sijaitsee lentoaikajan, kevytlentoaikajan tai varalaskupaikan kiitotien ympärillä olevan suorakaiteen sisällä, jonka pitkät sivut ovat 500 metrin etäisyydellä kiitotien keskilinjasta ja lyhyet sivut 2 500 metrin etäisyydellä kiitotien kynnyksistä ulospäin;

2) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maan-tai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitettun alueen ulkopuolella mutta kuitenkin

Ehdotus

räyksiä ja tehdä päätöksiä lento- ja huolto-toiminnasta, jos se on tarpeen ilma-alusten aiheuttaman melun tai muun haitallisen ympäristövaikutuksen vähentämiseksi tai estämiseksi taikka kansainvälisessä käytännössä sallitun poikkeuksen myöntämiseksi. Viraston on otettava huomioon 129 §:ssä tarkoitettu tasapainoinen lähestymistapa.

Määräykset ja päätökset voivat koskea:

1) *muun kuin melunhallinta-asetuksessa tarkoitetun lentoaikajan käyttöaikaa tai -tapaa tai lentoalähtöjen ja laskeutumisten määrää;*

2) huoltoon liittyvien koekäyttöjen rajoittamista tai kieltämistä määrättyinä aikoina;

3) poikkeuksellisen meluisten lentokoneiden käytön rajoittamista;

4) *hyväksytyt lentokonetyypin käytön kieltämistä siirtymäajan jälkeen.*

158 §

Lentoesteet

Mastoa, tuulivoimalaa, nosturia, valaistus-, radio- tai muuta laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä ei saa asettaa, järjestää tai kohdistaa siten, että sitä voidaan erehdyksessä pitää ilmailua palvelevana laitteena tai merkinä. Rakennelma tai laite ei saa myöskään häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sekaannusta, häiriötä tai vaaraa mahdollisesti aiheuttavan laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen tarvitaan lentoestelu-pa, jos este:

1) ulottuu yli 10 metrin korkeuteen maan-tai vedenpinnasta ja sijaitsee lentoaikajan, kevytlentoaikajan tai varalaskupaikan kiitotien ympärillä olevan suorakaiteen sisällä, jonka pitkät sivut ovat 500 metrin etäisyydellä kiitotien keskilinjasta ja lyhyet sivut 2 500 metrin etäisyydellä kiitotien kynnyksistä ulospäin;

2) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maan-tai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitettun alueen ulkopuolella mutta kuitenkin

Voimassa oleva laki

enintään 45 kilometrin etäisyydellä 75 §:ssä tarkoitetun lentoaseman mittapisteestä;

3) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maantai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitetun alueen ulkopuolelta, mutta kuitenkin enintään 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikan tai muun lentopaikan kuin 75 §:ssä tarkoitetun lentoaseman mittapisteestä;

4) ulottuu yli 60 metrin korkeuteen maantai vedenpinnasta ja sijaitsee 1—3 kohdassa tarkoitettujen alueiden ulkopuolella;

5) läpäisee lentoesterajoituspinnan; tai

6) esteellä on vaikutusta lentomenetelmien estevarakorkeuteen.

Lentoestelupaa ei tarvita lentopaikan pitäjän asettamille tai sen toimeksiannosta asetettaville laitteille, rakennuksille, rakennelmille tai merkeille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa sellaisen 2 momentissa tarkoitetun esteen luvanvaraisuudesta, jolla ei ole vaikutusta lentopaikkojen esterajoituspintoihin eikä lentomenetelmiin tai joka sijaitsee olemassa olevan esteen välittömässä läheisyydessä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa esteiden rakennetta tai vastaavia teknisluonteisia seikkoja koskevia tarkempia määräyksiä.

Lupaa 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen haetaan *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Muun kuin tuulivoimalaa koskevan lentoesteluvan hakemukseen tulee liittää asianomaisen ilmaliikennepalvelun tarjoajan antama lausunto. Jollei lentoturvallisuus vaarannu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa luvan 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen. Lupa on myönnettävä, jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeuta lentoliikenteen sujuvuutta. Lentoesteet on merkittävä *Liikenteen turvallisuusviraston* antamien määräysten mukaisesti.

Lentoesteen ylläpitäjän on ilmoitettava estettä ja yhteystietojaan koskevat muutokset viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*

Ehdotus

enintään 45 kilometrin etäisyydellä 75 §:ssä tarkoitetun lentoaseman mittapisteestä;

3) ulottuu yli 30 metrin korkeuteen maantai vedenpinnasta ja sijaitsee 1 kohdassa tarkoitetun alueen ulkopuolelta, mutta kuitenkin enintään 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikan tai muun lentopaikan kuin 75 §:ssä tarkoitetun lentoaseman mittapisteestä;

4) ulottuu yli 60 metrin korkeuteen maantai vedenpinnasta ja sijaitsee 1—3 kohdassa tarkoitettujen alueiden ulkopuolella;

5) läpäisee lentoesterajoituspinnan; tai

6) esteellä on vaikutusta lentomenetelmien estevarakorkeuteen.

Lentoestelupaa ei tarvita lentopaikan pitäjän asettamille tai sen toimeksiannosta asetettaville laitteille, rakennuksille, rakennelmille tai merkeille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa sellaisen 2 momentissa tarkoitetun esteen luvanvaraisuudesta, jolla ei ole vaikutusta lentopaikkojen esterajoituspintoihin eikä lentomenetelmiin tai joka sijaitsee olemassa olevan esteen välittömässä läheisyydessä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa esteiden rakennetta tai vastaavia teknisluonteisia seikkoja koskevia tarkempia määräyksiä.

Lupaa 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen haetaan *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Lentoesteluvan hakemukseen tulee liittää asianomaisen ilmaliikennepalvelun tarjoajan antama lausunto ja merialueelle sijoitettavan tuulivoimalan osalta myös Rajavartiolaitoksen lausunto. Jollei lentoturvallisuus vaarannu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa luvan 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen. Lupa on myönnettävä, jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeuta lentoliikenteen sujuvuutta. Lentoesteet on merkittävä *Liikenne- ja viestintäviraston* antamien määräysten mukaisesti.

Lentoesteen ylläpitäjän on ilmoitettava estettä ja yhteystietojaan koskevat muutokset viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai

Voimassa oleva laki

tai sen nimeämälle taholle.

159 §

Lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta

Toiminta, joka aiheuttaa lentoliikenteelle vaaraa tai häiritsee lentoliikenteen sujuvuutta, on kielletty. Ilmaliikennepalvelun tarjoajalle on ilmoitettava etukäteen lentoturvallisuudelle mahdollisesti vaaraa aiheuttavasta tai liikenteen sujuvuuteen vaikuttavasta toiminnasta, jotta ilmaliikennepalvelun tarjoaja voi arvioida, voidaanko suunniteltu toiminta toteuttaa lentoturvallisuutta vaarantamatta ja ilman, että liikenteen sujuvuus häiriintyy. Jos suunniteltua toimintaa ei voida ilmaliikennepalvelun tarjoajan käytettävissä olevin keinoin kohtuudella sovittaa turvallisesti ja sujuvasti ilmailuun, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää toiminnan, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja.

160 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Seuraavien ilmoilutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lentotoimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitetut tehtävät;

2) EASA-asetuksen 2 artiklassa tarkoitetun lentotoimintaluvan haltija;

3) 82 §:ssä tarkoitetun lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltija;

4) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava

Ehdotus

sen nimeämälle taholle.

159 §

Lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta

Toiminta, joka aiheuttaa lentoliikenteelle vaaraa tai häiritsee lentoliikenteen sujuvuutta, on kielletty. Ilmaliikennepalvelun tarjoajalle on ilmoitettava etukäteen lentoturvallisuudelle mahdollisesti vaaraa aiheuttavasta tai liikenteen sujuvuuteen vaikuttavasta toiminnasta, jotta ilmaliikennepalvelun tarjoaja voi arvioida, voidaanko suunniteltu toiminta toteuttaa lentoturvallisuutta vaarantamatta ja ilman, että liikenteen sujuvuus häiriintyy. Jos suunniteltua toimintaa ei voida ilmaliikennepalvelun tarjoajan käytettävissä olevin keinoin kohtuudella sovittaa turvallisesti ja sujuvasti ilmailuun, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää toiminnan, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja.

160 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Seuraavien ilmoilutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lentotoimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitetut tehtävät;

2) EASA-asetuksen 2 artiklassa tarkoitetun lentotoimintaluvan haltija;

3) 82 §:ssä tarkoitetun lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltija;

4) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava

Voimassa oleva laki

huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

161 §

Tehtävien siirto vieraan valtion viranomaiselle

Jos suomalaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella käyttää ilma-aluksen käyttäjä, jonka pääasiallinen toimipaikka tai asuin- tai kotipaikka on toisessa valtiossa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi yksittäisen ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan sekä niiden miehistön osalta siirtää 3 ja 4 luvussa sekä 53 ja 55 §:ssä *Liikenteen turvallisuusviraston* hoidettavaksi määrättyjä tehtäviä asianomaisen vieraan valtion viranomaisen hoidettaviksi siten kuin siitä sovitaan kyseisen valtion kanssa.

166 §

Ilma-aluksen lähdön estäminen muusta syystä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää lennon ja estää ilma-aluksen lähdön:

1) jos on aihetta epäillä, ettei ilma-alus lennolle lähdeessä ole lentokelpoinen tai asianmukaisesti miehitetty;

2) jos on aihetta epäillä, ettei tässä laissa säädettyjä tai sen nojalla annettuja lentoa koskevia määräyksiä muutoin ole noudatettu;

3) jos Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti ilma-aluksen liikennöinti on kielletty tai siihen kohdistuu muu sen liikenne-

Ehdotus

huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

161 §

Tehtävien siirto vieraan valtion viranomaiselle

Jos suomalaista ilma-alusta vuokra- tai muun sen kaltaisen sopimuksen perusteella käyttää ilma-aluksen käyttäjä, jonka pääasiallinen toimipaikka tai asuin- tai kotipaikka on toisessa valtiossa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi yksittäisen ilma-aluksen ja kauko-ohjauspaikan sekä niiden miehistön osalta siirtää 3 ja 4 luvussa sekä 53 ja 55 §:ssä *Liikenne- ja viestintäviraston* hoidettavaksi määrättyjä tehtäviä asianomaisen vieraan valtion viranomaisen hoidettaviksi siten kuin siitä sovitaan kyseisen valtion kanssa.

166 §

Ilma-aluksen lähdön estäminen muusta syystä

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää lennon ja estää ilma-aluksen lähdön:

1) jos on aihetta epäillä, ettei ilma-alus lennolle lähdeessä ole lentokelpoinen tai asianmukaisesti miehitetty;

2) jos on aihetta epäillä, ettei tässä laissa säädettyjä tai sen nojalla annettuja lentoa koskevia määräyksiä muutoin ole noudatettu;

3) jos Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti ilma-aluksen liikennöinti on kielletty tai siihen kohdistuu muu sen liikenne-

Voimassa oleva laki

nöintiä koskeva rajoite, tai ilma-aluksen omistaja tai sen liikennöinnistä vastaava muu henkilö on asetettu liiketoimintakieltoon;

4) jos ilma-aluksen käyttäminen ilmailuun on muutoin tämän lain nojalla kielletty.

Lähdön estämiseksi tarvittavat toimenpiteet on mitoitettava ja toteutettava niin, ettei niillä vaaranneta henkeä tai terveyttä eikä vahingoiteta paikoitettua ilma-alusta.

Lentopaikan päälliköllä, lentopaikan pitäjän palveluksessa olevalla sekä lennonvarmistuksessa taikka huolto- tai maahuolintaorganisaatiossa tehtävää hoitavalla on *Liikenteen turvallisuusviraston* pyynnöstä oikeus antaa ilma-aluksen lähdön estämiseksi tarvittavaa apua.

Edellä 3 momentissa tarkoitettulla on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, jos on ilmeistä, että 1 momentissa tarkoitettut puutteet voivat vakavasti vaarantaa lentoturvallisuuden. Ilma-aluksen lähdön estämisestä on tällöin viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jonka on ryhdyttävä asian vaatimiin toimiin. Lähdön estämiseksi sallituista toimenpiteistä on voimassa, mitä 2 momentissa säädetään.

Rajavartioviranomaisella on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, mikäli on syytä epäillä ilma-aluksessa olevan henkilön, joka on rikkonut maahantuloon tai maastalähtöön liittyviä määräyksiä.

167 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaatiessa *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa lentopaikan lennonjohto, alueenlennonjohto ja ilmaliikennepalvelusta vastaavan lentopaikan päällikkö tai hänen määräämänsä sijainen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä pelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä tai merkittävän valtiollisen tapahtuman turvaamiseksi sotilasviranomaisen tai poliisi taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi sekä meripelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä rajavartiomies voi kieltää ilma-

Ehdotus

nöintiä koskeva rajoite, tai ilma-aluksen omistaja tai sen liikennöinnistä vastaava muu henkilö on asetettu liiketoimintakieltoon;

4) jos ilma-aluksen käyttäminen ilmailuun on muutoin tämän lain nojalla kielletty.

Lähdön estämiseksi tarvittavat toimenpiteet on mitoitettava ja toteutettava niin, ettei niillä vaaranneta henkeä tai terveyttä eikä vahingoiteta paikoitettua ilma-alusta.

Lentopaikan päälliköllä, lentopaikan pitäjän palveluksessa olevalla sekä lennonvarmistuksessa taikka huolto- tai maahuolintaorganisaatiossa tehtävää hoitavalla on *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä oikeus antaa ilma-aluksen lähdön estämiseksi tarvittavaa apua.

Edellä 3 momentissa tarkoitettulla on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, jos on ilmeistä, että 1 momentissa tarkoitettut puutteet voivat vakavasti vaarantaa lentoturvallisuuden. Ilma-aluksen lähdön estämisestä on tällöin viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jonka on ryhdyttävä asian vaatimiin toimiin. Lähdön estämiseksi sallituista toimenpiteistä on voimassa, mitä 2 momentissa säädetään.

Rajavartioviranomaisella on oikeus estää ilma-aluksen lähtö, mikäli on syytä epäillä ilma-aluksessa olevan henkilön, joka on rikkonut maahantuloon tai maastalähtöön liittyviä määräyksiä.

167 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaatiessa *Liikenne- ja viestintävirasto* ja välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa lentopaikan lennonjohto, alueenlennonjohto ja ilmaliikennepalvelusta vastaavan lentopaikan päällikkö tai hänen määräämänsä sijainen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä pelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä tai merkittävän valtiollisen tapahtuman turvaamiseksi sotilasviranomaisen tai poliisi taikka rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi sekä meripelastustehtävien hoitamiseksi välttämättömästä syystä rajavartiomies voi kieltää ilma-

Voimassa oleva laki

aluksen lähdön, määrätä ilma-aluksen laskeutumaan, vaatia tunnistamista, määrätä lentosuunnan ja -korkeuden taikka muutoin puuttua ilma-aluksen kulkuun. Jos ilma-alus määrätään laskeutumaan, on laskeutumista varten osoitettavan lentopaikan oltava sopiva kyseisen ilma-alustyyppin turvalliseen laskeutumiseen.

Ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta tulli- ja valvonnan vuoksi sekä alueellisen koskemattomuuden valvomisen tai turvaamisen vuoksi säädetään erikseen.

168 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Tartuntatautilain (583/1986) 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä ilmaliikennepalvelun tarjoajan välityksellä ilma-aluksen laskeutumaan sellaiselle lentoasemalle, jolla Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) (SopS 51/2007) 20 artiklan sekä säännösten I liitteen mukaisten toimien suorittamiseen on varauduttu (*terveystarkastuslentoasema*).

Välitöntä puuttumista edellyttävissä yksittäistapauksissa sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä 1 momentin mukaisen päätöksen *Liikenteen turvallisuusviraston* sijasta.

Jollei lentoturvallisuudesta muuta johdu, ilma-aluksen on laskeuduttava terveystarkastuslentoasemalle 1 ja 2 momentissa tarkoitetun *Liikenteen turvallisuusviraston* määräyksen tai sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti.

Terveystarkastuslentoasemista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

170 §

Toimintakyvyn heikkeneminen

Tehtävää ilma-aluksessa, ilmailuun käytettävissä liitimessä tai muussa laitteessa taikka

Ehdotus

aluksen lähdön, määrätä ilma-aluksen laskeutumaan, vaatia tunnistamista, määrätä lentosuunnan ja -korkeuden taikka muutoin puuttua ilma-aluksen kulkuun. Jos ilma-alus määrätään laskeutumaan, on laskeutumista varten osoitettavan lentopaikan oltava sopiva kyseisen ilma-alustyyppin turvalliseen laskeutumiseen.

Ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta tulli- ja valvonnan vuoksi sekä alueellisen koskemattomuuden valvomisen tai turvaamisen vuoksi säädetään erikseen.

168 §

Ilma-aluksen kulkuun puuttuminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Tartuntatautilain (1227/2016) 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä ilmaliikennepalvelun tarjoajan välityksellä ilma-aluksen laskeutumaan sellaiselle lentoasemalle, jolla Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) (SopS 51/2007) 20 artiklan sekä säännösten I liitteen mukaisten toimien suorittamiseen on varauduttu (*terveystarkastuslentoasema*).

Välitöntä puuttumista edellyttävissä yksittäistapauksissa sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä 1 momentin mukaisen päätöksen *Liikenne- ja viestintäviraston* sijasta.

Jollei lentoturvallisuudesta muuta johdu, ilma-aluksen on laskeuduttava terveystarkastuslentoasemalle 1 ja 2 momentissa tarkoitetun *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksen tai sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti.

Terveystarkastuslentoasemista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

170 §

Toimintakyvyn heikkeneminen

Tehtävää ilma-aluksessa, ilmailuun käytettävissä liitimessä tai muussa laitteessa taikka

Voimassa oleva laki

lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa ei saa suorittaa se, jonka veren alkoholipitoisuus on alkoholin nauttimisesta kohonnut tai joka on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta niin, että sitä on hänen elimistössään havaittava määrä.

Edellä 1 momentissa mainittua tehtävää ei saa hoitaa myöskään henkilö, joka sairauden tai väsymyksen johdosta tai muusta sellaisesta syystä ei voi hoitaa tehtävää lentoturvallisuutta vaarantamatta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös lennon valmisteluun välittömästi liittyviä toimenpiteitä.

Puolustusvoimat määrää tarvittaessa toiminnan vaativuuden sitä edellyttäessä sotilas-ilmailussa sovellettavista tiukemmista vaatimuksista kuin 1—3 momentissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä aisteille asetettavista vaatimuksista sekä tehtävien hoitamiseen vaikuttavista sairauksista, vammoista, muusta toimintakyvyn heikentymisestä tai muusta vastaavasta 1—3 momentin mukaisten tehtävien hoitamista heikentävästä ominaisuudesta sekä niiden arviointimenettelystä.

172 §

Ilmailun tilastot

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ilmailun tilastoista. Tilastotehtävää hoitaessaan *Liikenteen turvallisuusvirasto* noudattaa tilastolain (280/2004) säännöksiä.

Edellä 153 §:n 1 momentissa mainittujen on salassapitosäännösten estämättä annettava toimintojaan koskevia tilastotietoja *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sen pyynnöstä.

173 §

Kansainväliset sopimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto Suomen ilmailuviranomaisena osallistuu kansainvälisten siviili-ilmailua koskevien teknisten lentoliikenne-, lentoturvallisuus- ja yhteistyösopimusten valmisteluun.

Ehdotus

lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa ei saa suorittaa se, jonka veren alkoholipitoisuus on alkoholin nauttimisesta kohonnut tai joka on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta niin, että sitä on hänen elimistössään havaittava määrä.

Edellä 1 momentissa mainittua tehtävää ei saa hoitaa myöskään henkilö, joka sairauden tai väsymyksen johdosta tai muusta sellaisesta syystä ei voi hoitaa tehtävää lentoturvallisuutta vaarantamatta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös lennon valmisteluun välittömästi liittyviä toimenpiteitä.

Puolustusvoimat määrää tarvittaessa toiminnan vaativuuden sitä edellyttäessä sotilas-ilmailussa sovellettavista tiukemmista vaatimuksista kuin 1—3 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä aisteille asetettavista vaatimuksista sekä tehtävien hoitamiseen vaikuttavista sairauksista, vammoista, muusta toimintakyvyn heikentymisestä tai muusta vastaavasta 1—3 momentin mukaisten tehtävien hoitamista heikentävästä ominaisuudesta sekä niiden arviointimenettelystä.

172 §

Ilmailun tilastot

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ilmailun tilastoista. Tilastotehtävää hoitaessaan *Liikenne- ja viestintävirasto* noudattaa tilastolain (280/2004) säännöksiä.

Edellä 153 §:n 1 momentissa mainittujen on salassapitosäännösten estämättä annettava toimintojaan koskevia tilastotietoja *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyynnöstä.

173 §

Kansainväliset sopimukset

Liikenne- ja viestintävirasto Suomen ilmailuviranomaisena osallistuu kansainvälisten siviili-ilmailua koskevien teknisten lentoliikenne-, lentoturvallisuus- ja yhteistyösopimusten valmisteluun.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

178 §

Ilmailurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 9 §:n 5 momentin nojalla annettua ilma-alusta tai laitetta, urheilulaskuvarjoa, nousuvarjoa, lennokkia taikka niiden ohjaajaa koskevaa määräystä,

2) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun käytettäväksi 10 §:n vastaisesti,

3) rikkoo 11 §:ssä tarkoitettua ilmailulta rajoitettuja alueita koskevaa kieltoa tai vaara-alueita koskevaa rajoitusta,

4) käyttää ilmailuun ilma-alusta, jota ei ole asianmukaisesti merkitty 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tunnuksiin taikka vastaavin ulkomaisiin tunnuksiin taikka joka on varustettu väärin tunnuksiin,

5) laiminlyö 20 §:ssä tai 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta,

6) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun 34 §:n 2 momentin tai Euroopan unionin asetusten vastaavien, lentokelpoisuuden hallintaa koskevien säännösten vastaisesti,

7) tekee ilman hyväksyntää työn, johon 42 §:n tai suunnittelua, valmistusta ja huoltoa koskevien EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännösten mukaan vaaditaan hyväksyntä,

8) käyttää ilma-alusta, joka ei täytä 44 §:n nojalla annettuja määräyksiä,

9) rikkoo 49 §:ssä luvan hakijalle tai haltijalle säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä,

10) rikkoo 57 §:ssä ilma-aluksen tai laitteen päällikölle taikka miehistön jäsenelle tai tähyistäjälle säädettyä velvollisuutta lennon valmistelusta ja suorittamisesta,

11) rikkoo 59 §:ssä matkustajalle säädettyä velvollisuutta,

12) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lentotoimintalupaa tai 63 §:ssä tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

178 §

Ilmailurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 9 §:n 5 momentin nojalla annettua ilma-alusta tai laitetta, urheilulaskuvarjoa, nousuvarjoa, ja urheilulennokkia taikka niiden ohjaajaa koskevaa määräystä,

2) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun käytettäväksi 10 §:n vastaisesti,

3) rikkoo 11 §:ssä tarkoitettua ilmailulta rajoitettuja alueita koskevaa kieltoa tai vaara-alueita koskevaa rajoitusta,

4) käyttää ilmailuun ilma-alusta, jota ei ole asianmukaisesti merkitty 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tunnuksiin taikka vastaavin ulkomaisiin tunnuksiin taikka joka on varustettu väärin tunnuksiin,

5) laiminlyö 20 §:ssä tai 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta,

6) käyttää tai luovuttaa ilma-aluksen toiselle ilmailuun 34 §:n 2 momentin tai Euroopan unionin asetusten vastaavien, lentokelpoisuuden hallintaa koskevien säännösten vastaisesti,

7) tekee ilman hyväksyntää työn, johon 42 §:n tai suunnittelua, valmistusta ja huoltoa koskevien EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännösten mukaan vaaditaan hyväksyntä,

8) käyttää ilma-alusta, joka ei täytä 44 §:n nojalla annettuja määräyksiä,

9) rikkoo 49 §:ssä luvan hakijalle tai haltijalle säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä,

10) rikkoo 57 §:ssä ilma-aluksen tai laitteen päällikölle taikka miehistön jäsenelle tai tähyistäjälle säädettyä velvollisuutta lennon valmistelusta ja suorittamisesta,

11) rikkoo 59 §:ssä matkustajalle säädettyä velvollisuutta,

12) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lentotoimintalupaa tai 63 §:ssä tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

Voimassa oleva laki

13) harjoittaa 70 tai 72 §:ssä tarkoitettua toimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai ilmoitusta taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja tai ilmoituksenvaraista toimintaa koskevia säädöksiä ja määräyksiä,

14) käyttää lentoonlähtö- tai laskupaikkana muuta kuin 76 §:n mukaan sallittua lentopaikkaa tai aluetta,

15) pitää lentopaikkaa ilman 82 §:ssä tarkoitettua lentoaseman hyväksyntätodistusta tai 84 §:ssä tarkoitettua pitolupaa taikka rikkoo tällaisen todistuksen tai luvan ehtoja,

16) rikkoo 88 §:n mukaista velvollisuutta taikka lentopaikan pitäjän tai *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamaa lentopaikan käytön kieltoa tai rajoitusta,

17) rikkoo 100 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa liikkua tai oleskella lentoaseman eräillä alueilla,

18) käyttää valtakunnan rajan yli lentämiseen muuta kuin rajavartiolain (578/2005) 12 §:ssä tarkoitettua rajanylityspaikkaa,

19) siirtää 123 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-alusta taikka sen osaa tai tavaraa ilman mainitussa säännöksessä edellytettyä lupaa,

20) toimii poikkeama-asetuksen 16 artiklan 9 kohdassa säädetyn vastaisesti,

21) rikkoo 157 §:ssä tarkoitettuja ilmailun ympäristövaikutuksia koskevia määräyksiä,

22) rikkoo 158 §:ssä säädettyä laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä koskevaa kieltoa taikka velvollisuutta lentoesteluvan hankkimiseen, lentoesteen merkitsemiseen ja muutosten ilmoittamiseen,

23) rikkoo 159 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, josta säädetään tarkemmin *Liikenteen turvallisuusviraston* määräyksissä tai kieltoa koskevissa päätöksissä,

24) rikkoo 167 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-aluksen kulkuun puuttumista koskevaa kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta, *ilmailurikkomuksesta* sakkoon.

179 §

Toimenpiteistä luopuminen

Ehdotus

13) harjoittaa 70 tai 72 §:ssä tarkoitettua toimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai ilmoitusta taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja tai ilmoituksenvaraista toimintaa koskevia säädöksiä ja määräyksiä,

14) käyttää lentoonlähtö- tai laskupaikkana muuta kuin 76 §:n mukaan sallittua lentopaikkaa tai aluetta,

15) pitää lentopaikkaa ilman 82 §:ssä tarkoitettua lentoaseman hyväksyntätodistusta tai 84 §:ssä tarkoitettua pitolupaa taikka rikkoo tällaisen todistuksen tai luvan ehtoja,

16) rikkoo 88 §:n mukaista velvollisuutta taikka lentopaikan pitäjän tai *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamaa lentopaikan käytön kieltoa tai rajoitusta,

17) rikkoo 100 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa liikkua tai oleskella lentoaseman eräillä alueilla,

18) käyttää valtakunnan rajan yli lentämiseen muuta kuin rajavartiolain (578/2005) 12 §:ssä tarkoitettua rajanylityspaikkaa,

19) siirtää 123 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-alusta taikka sen osaa tai tavaraa ilman mainitussa säännöksessä edellytettyä lupaa,

20) toimii poikkeama-asetuksen 16 artiklan 9 kohdassa säädetyn vastaisesti,

21) rikkoo 157 §:ssä tarkoitettuja ilmailun ympäristövaikutuksia koskevia määräyksiä,

22) rikkoo 158 §:ssä säädettyä laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä koskevaa kieltoa taikka velvollisuutta lentoesteluvan hankkimiseen, lentoesteen merkitsemiseen ja muutosten ilmoittamiseen,

23) rikkoo 159 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, josta säädetään tarkemmin *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksissä tai kieltoa koskevissa päätöksissä,

24) rikkoo 167 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilma-aluksen kulkuun puuttumista koskevaa kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta, *ilmailurikkomuksesta* sakkoon.

179 §

Toimenpiteistä luopuminen

Voimassa oleva laki

Jos 178 §:ssä säädetty rikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan siitä jättää syyte ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Milloin rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

180 §

Liikenteen turvallisuusviraston ja puolustusvoimien kuuleminen

Syyttäjän on ennen tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevan syyteratkaisun tekemistä varattava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Tuomioistuimen on tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevaa asiaa käsitellessään varattava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kyse on sotilasilmailusta, syyttäjän ja tuomioistuimen on kuultava *puolustusvoimia*.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla *Liikenteen turvallisuusviraston* antamiin käskyihin ja kieltoihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin saa hakea oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitettujen matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkin-antajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lento-

Ehdotus

Jos 178 §:ssä säädetty rikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan siitä jättää syyte ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Milloin rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

180 §

Liikenne- ja viestintäviraston ja puolustusvoimien kuuleminen

Syyttäjän on ennen tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevan syyteratkaisun tekemistä varattava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Tuomioistuimen on tässä luvussa tarkoitettua tekoa koskevaa asiaa käsitellessään varattava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kyse on sotilasilmailusta, syyttäjän ja tuomioistuimen on kuultava *Puolustusvoimia*.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla *Liikenne- ja viestintäviraston* antamiin käskyihin ja kieltoihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin saa hakea oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitettujen matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkin-antajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lento-

Voimassa oleva laki

aseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavaltotulle alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitettut pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitettut ulkopuolisen asiantuntijan tekemät päätökset.

Liikenteen turvallisuusviraston, puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* antamaa käskyä ja kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Ehdotus

aseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavaltotulle alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitettut pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitettut ulkopuolisen asiantuntijan tekemät päätökset.

Liikenne- ja viestintäviraston, Puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* antamaa käskyä ja kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

33.

Laki

julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain (10/2015) 23 §
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Virka-apu

Puolustusvoimat, poliisi, *rajavartiolaitos* ja *Viestintävirasto* ovat valtiovarainministeriön pyynnöstä velvollisia mahdollisuuksiensa mukaan antamaan 2 luvussa tarkoitetuille palveluntuottajille virka-apua turvallisuusverkon palvelutuotannon häiriöttömän toiminnan takaamiseksi.

Ehdotus

23 §

Virka-apu

Puolustusvoimat, poliisi, *Rajavartiolaitos* ja *Liikenne- ja viestintävirasto* ovat valtiovarainministeriön pyynnöstä velvollisia mahdollisuuksiensa mukaan antamaan 2 luvussa tarkoitetuille palveluntuottajille virka-apua turvallisuusverkon palvelutuotannon häiriöttömän toiminnan takaamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

34.

Laki**jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan jätelain (646/2011) 59 ja 108 a §, sellaisena kuin ne ovat 59 § osaksi laissa (/) ja 108 a § laissa 626/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

59 §

Romutustodistus ja ajoneuvon lopullinen rekisteristä poistaminen

Kerääjän tai käsittelijän on annettava ajoneuvon haltijalle romutustodistus tarkastettuun tämän oikeuden luovuttaa ajoneuvo romutusta varten. Kerääjän tai käsittelijän on ilmoitettava romuttamisesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ajoneuvon lopulliseksi poistamiseksi *liikenneasioiden rekisteristä*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* perii rekisteristä poistamisesta tuottajalta maksun. Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaisa (150/1992).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteristä poistamisesta ja romutustodistuksesta.

108 a §

Viranomaisten tehtävät aluskierrätysasetuksen toimeenpanossa

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 11 alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on se aluehallintovirasto, joka myöntää aluskierrätysasetuksen 14 artiklan mukaisen luvan.

Aluehallintovirasto tekee aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua aluskierrätysuunnitelmaa koskevassa asiassa kirjallisen päätöksen.

Suomen ympäristökeskus ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* toimivat yhteistyössä alus-

Ehdotus

59 §

Romutustodistus ja ajoneuvon lopullinen rekisteristä poistaminen

Kerääjän tai käsittelijän on annettava ajoneuvon haltijalle romutustodistus tarkastettuun tämän oikeuden luovuttaa ajoneuvo romutusta varten. Kerääjän tai käsittelijän on ilmoitettava romuttamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ajoneuvon lopulliseksi poistamiseksi *liikenneasioiden rekisteristä*. *Liikenne- ja viestintävirasto* perii rekisteristä poistamisesta tuottajalta maksun. Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaisa (150/1992).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteristä poistamisesta ja romutustodistuksesta.

108 a §

Viranomaisten tehtävät aluskierrätysasetuksen toimeenpanossa

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 11 alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on se aluehallintovirasto, joka myöntää aluskierrätysasetuksen 14 artiklan mukaisen luvan.

Aluehallintovirasto tekee aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua aluskierrätysuunnitelmaa koskevassa asiassa kirjallisen päätöksen.

Suomen ympäristökeskus ja *Liikenne- ja viestintävirasto* toimivat yhteistyössä alus-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

kierrätysasetuksen 22 artiklassa tarkoitetun aluskierrätysasetuksen kiertämisen ja rikkomisen ehkäisemiseksi.

Suomen ympäristökeskus seuraa aluskierrätysasetuksen toimeenpanoa Suomessa ja toimii tarvittaessa asiantuntijaviranomaisena kun alus on tarkoitus siirtää purettavaksi aluskierrätysasetuksen 15 artiklan mukaiseen kolmannessa maassa sijaitsevaan aluskierrätyslaitokseen.

Ehdotus

kierrätysasetuksen 22 artiklassa tarkoitetun aluskierrätysasetuksen kiertämisen ja rikkomisen ehkäisemiseksi.

Suomen ympäristökeskus seuraa aluskierrätysasetuksen toimeenpanoa Suomessa ja toimii tarvittaessa asiantuntijaviranomaisena kun alus on tarkoitus siirtää purettavaksi aluskierrätysasetuksen 15 artiklan mukaiseen kolmannessa maassa sijaitsevaan aluskierrätyslaitokseen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

35.

Laki**katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 4, 6, 7, 9, 12–13, 15 ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa (/), 9 § laissa 51/2018 seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Toimivaltainen viranomainen**Toimivaltainen viranomainen*

Katsastustoiminnan valvontamaksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii *Liikenteen turvallisuusvirasto*, joka voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä ja valvontamaksun määrittämiseen liittyvästä kirjanpidosta.

Katsastustoiminnan valvontamaksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii *Liikenne- ja viestintävirasto*, joka voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä ja valvontamaksun määrittämiseen liittyvästä kirjanpidosta.

6 §

6 §

*Maksun määrittäminen**Maksun määrittäminen*

Liikenteen turvallisuusviraston tulee maksukauden päätyttyä viivytyksettä määrätä maksukaudelta maksettava maksu katsastuksista ja jälkitarkastuksista. Maksu määrätään lähettämällä katsastusluvan haltijalle lasku liikenneasioiden rekisteriin talletettujen tietojen sekä saadun muun selvityksen perusteella.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee maksukauden päätyttyä viivytyksettä määrätä maksukaudelta maksettava maksu katsastuksista ja jälkitarkastuksista. Maksu määrätään lähettämällä katsastusluvan haltijalle lasku liikenneasioiden rekisteriin talletettujen tietojen sekä saadun muun selvityksen perusteella.

Jos katsastusluvan haltija ei ole saanut 1 momentissa tarkoitettua laskua maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä, luvanhaltijan on välittömästi pyydetävä virastolta lasku.

Jos katsastusluvan haltija ei ole saanut 1 momentissa tarkoitettua laskua maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä, luvanhaltijan on välittömästi pyydetävä virastolta lasku.

7 §

7 §

*Maksun suorittaminen**Maksun suorittaminen*

Maksukauden maksu on suoritettava viimeistään maksuunpanon yhteydessä määrätynä eräpäivänä. Eräpäivä on 21 päivän kulluttua siitä, kun maksu on määrätty.

Maksukauden maksu on suoritettava viimeistään maksuunpanon yhteydessä määrätynä eräpäivänä. Eräpäivä on 21 päivän kulluttua siitä, kun maksu on määrätty.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut mak-

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut mak-

Voimassa oleva laki

sua eräpäivänä tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, *Liikenteen turvallisuusviraston* on viipymättä annettava suorittamatta jääneestä maksusta maksukehotus.

9 §

Maksun kanto

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sovelletaan veronkantolain (11/2018) 9 ja 11 §:ää.

12 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

15 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valtion puolesta valitusoikeus on *Liikenteen turvallisuusviraston* hallintoasioista vastaavalla johtajalla. Valtion

Ehdotus

sua eräpäivänä tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä annettava suorittamatta jääneestä maksusta maksukehotus.

9 §

Maksun kanto

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen *Liikenne- ja viestintävirastolle* sovelletaan veronkantolain (769/2016) 9 ja 11 §:ää.

12 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään.

15 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valtion puolesta valitusoikeus on *Liikenne- ja viestintäviraston* hallintoasioista vastaavalla johtajalla. Valtion puo-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

puolesta valitus voidaan kuitenkin tehdä vain, jos oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto oikeuden ratkaistavaksi.

17 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydetessä esitettävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Ehdotus

lesta valitus voidaan kuitenkin tehdä vain, jos oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

17 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydetessä esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

36.

Laki

konttilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konttilain (762/1998) 6 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 1296/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Valvontaviranomaiset

Asianomaiselle ministeriölle kuuluu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat *tulli-, rajavartiolaito-, poliisi-* ja työsuojeluviranomaiset samoin kuin *Liikenteen turvallisuusvirasto*, kukin toimialallaan.

Ehdotus

6 §

Valvontaviranomaiset

Asianomaiselle ministeriölle kuuluu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat *Tulli, Rajavartiolaitos, poliisi* ja työsuojeluviranomaiset samoin kuin *Liikenne- ja viestintävirasto*, kukin toimialallaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

37.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 2, 3, 3 a, 3 b, 7 b–7h, 11, 12 ja 14–16 §, sellaisina kuin ne ovat 2 § osaksi laissa 706/2011, 3, 3 a, 7 c ja 7 d § laissa 73/2015, 3 b § laeissa 73/2015 ja (/), 7 b, 7e–7 h § laissa 706/2011, 11 § laeissa 1295/2009 ja 706/2011, 12 § laissa (/), 14 § laissa 989/2015 sekä 15 § osaksi laeissa 607/2002 ja 1295/2009 sekä 16 § laissa 1295/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmiä

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kuljettajantutkintotoiminnalla* kuljettajantutkintojen vastaanottamiseen ja kuljettajaopetuksen valvontaan sekä vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttavaan todistukseen, ajolupakokeiden vastaanottamiseen ja ajolupakoulutuksen valvontaan liittyvien tehtävien hoitamista;

2) *kuljettajaopetustoiminnalla* moottori-käyttöisen ajoneuvon ajo-oikeutta tai vaarallisten aineiden kuljettajan ajolupaa varten annettavaa opetusta ja siihen liittyvää muuta toimintaa;

3) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* julkista tai yksityistä palvelun tuottajaa, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen; *ajokokeen vastaanottajalla* sitä, joka ottaa vastaan kuljettajantutkinnon ajokokeita ja suullisia teoriakokeita;

4) *ADR-ajoluvalla* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 11 b §:ssä tarkoitettua ajolupaa, *ADR-ajolupakokeen vastaanottajalla* sitä, joka valvoo ajoluvan saamiseksi pidettäviä ajolupakoetilaisuuksia, tarkastaa ajolupakokeet ja tekee päätöksen todistuksen antamisesta ja *ADR-ajolupapäätöksellä* päätöstä ajoluvan myöntämisestä.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kuljettajantutkintotoiminnalla* kuljettajantutkintojen vastaanottamiseen ja kuljettajaopetuksen valvontaan sekä vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttavaan todistukseen, ajolupakokeiden vastaanottamiseen ja ajolupakoulutuksen valvontaan liittyvien tehtävien hoitamista;

2) *kuljettajaopetustoiminnalla* moottori-käyttöisen ajoneuvon ajo-oikeutta tai vaarallisten aineiden kuljettajan ajolupaa varten annettavaa opetusta ja siihen liittyvää muuta toimintaa;

3) *kuljettajantutkinnon vastaanottajalla* julkista tai yksityistä palvelun tuottajaa, jonka kanssa *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt kuljettajantutkintotoimintaa koskevan sopimuksen; *ajokokeen vastaanottajalla* sitä, joka ottaa vastaan kuljettajantutkinnon ajokokeita ja suullisia teoriakokeita;

4) *ADR-ajoluvalla* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 11 b §:ssä tarkoitettua ajolupaa, *ADR-ajolupakokeen vastaanottajalla* sitä, joka valvoo ajoluvan saamiseksi pidettäviä ajolupakoetilaisuuksia, tarkastaa ajolupakokeet ja tekee päätöksen todistuksen antamisesta ja *ADR-ajolupapäätöksellä* päätöstä ajoluvan myöntämisestä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

*Kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä
koskevat yleiset vaatimukset*

Kuljettajantutkintotoiminnasta vastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Kuljettajantutkintotoiminta on järjestettävä siten, että kuljettajantutkinto- ja ajolupa-koepalveluiden laatu ja yhdenmukaisuus, toiminnan kustannustehokkuus sekä liikenneturvallisuuden vaatimukset huomioon ottaen riittävä saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajokokeen liikenneympäristön on oltava ajokokeen luokka huomioon ottaen riittävän monipuolinen kuljettajantutkinnon tavoitteiden saavuttamiseksi ja ajokokeen suorittajan valmiuksien arvioimiseksi. Kunkin kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimialueella on kuitenkin oltava mahdollisuus kaikkien luokkien kuljettajantutkintojen samoin kuin vaarallisten aineiden ajolupakokeiden suorittamiseen. Toimialueella suoritettavien ajokokeiden määrien on luokittain oltava riittävät tutkintotoiminnan yhdenmukaisuuden, laadun ja kehittämisen turvaamiseksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa ajokokeen suorituspaikkaa koskevia tarkempia määräyksiä.

3 a §

Kuljettajantutkintotehtävän hoitaminen palvelutehtävänä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa kuljettajantutkintotoiminnan hankkimalla tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun tuottajan on täytettävä kuljettajantutkinnon vastaanottajan vaatimukset. Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä ei voida hoitaa alihankkijaa käyttäen. Tässä pykälässä tarkoitettut tehtävät on suoritettava Suomessa.

Palvelujen hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) alihankintaa koskevia säännöksiä lukuun ottamatta.

Liikenteen turvallisuusviraston on sovittava

3 §

*Kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä
koskevat yleiset vaatimukset*

Kuljettajantutkintotoiminnasta vastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Kuljettajantutkintotoiminta on järjestettävä siten, että kuljettajantutkinto- ja ajolupa-koepalveluiden laatu ja yhdenmukaisuus, toiminnan kustannustehokkuus sekä liikenneturvallisuuden vaatimukset huomioon ottaen riittävä saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajokokeen liikenneympäristön on oltava ajokokeen luokka huomioon ottaen riittävän monipuolinen kuljettajantutkinnon tavoitteiden saavuttamiseksi ja ajokokeen suorittajan valmiuksien arvioimiseksi. Kunkin kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimialueella on kuitenkin oltava mahdollisuus kaikkien luokkien kuljettajantutkintojen samoin kuin vaarallisten aineiden ajolupakokeiden suorittamiseen. Toimialueella suoritettavien ajokokeiden määrien on luokittain oltava riittävät tutkintotoiminnan yhdenmukaisuuden, laadun ja kehittämisen turvaamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa ajokokeen suorituspaikkaa koskevia tarkempia määräyksiä.

3 a §

Kuljettajantutkintotehtävän hoitaminen palvelutehtävänä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa kuljettajantutkintotoiminnan hankkimalla tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun tuottajan on täytettävä kuljettajantutkinnon vastaanottajan vaatimukset. Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä ei voida hoitaa alihankkijaa käyttäen. Tässä pykälässä tarkoitettut tehtävät on suoritettava Suomessa.

Palvelujen hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) alihankintaa koskevia säännöksiä lukuun ottamatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on sovittava

Voimassa oleva laki

palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja sen hoitamiseen liittyvistä vaatimuksista niin, että rekisterinpitäjän vastuut henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta toteutuvat myös palvelun tuottajan toiminnassa ja että hyvän hallinnon vaatimukset muutenkin toteutuvat. *Liikenteen turvallisuusviraston* on valvottava palvelun tuottajan toimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), *henkilötietolaissa* (523/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 b §

Kuljettajantutkintotoimintaa koskeva sopimus

Kuljettajantutkintotoimintaa koskevassa sopimuksessa on 3 a §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi sovittava:

- 1) alueesta, jolla kuljettajantutkinnon vastaanottaja hoitaa kuljettajantutkintotoimintaa;
- 2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä, sijainnista ja palveluajoista;
- 3) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvistä kuljettajantutkinto-, ajolupakoe- ja muista palveluista sekä niiden asettamista vaatimuksista toimitiloille, tietoliikenneyhteyksille, tietojärjestelmän tasolle ja tietoturvallisuudelle sekä laitteille, varusteille ja muuten toiminnalle;
- 4) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvien

Ehdotus

palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja sen hoitamiseen liittyvistä vaatimuksista niin, että rekisterinpitäjän vastuut henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta toteutuvat myös palvelun tuottajan toiminnassa ja että hyvän hallinnon vaatimukset muutenkin toteutuvat. *Liikenne- ja viestintäviraston* on valvottava palvelun tuottajan toimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 b §

Kuljettajantutkintotoimintaa koskeva sopimus

Kuljettajantutkintotoimintaa koskevassa sopimuksessa on 3 a §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi sovittava:

- 1) alueesta, jolla kuljettajantutkinnon vastaanottaja hoitaa kuljettajantutkintotoimintaa;
- 2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä, sijainnista ja palveluajoista;
- 3) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvistä kuljettajantutkinto-, ajolupakoe- ja muista palveluista sekä niiden asettamista vaatimuksista toimitiloille, tietoliikenneyhteyksille, tietojärjestelmän tasolle ja tietoturvallisuudelle sekä laitteille, varusteille ja muuten toiminnalle;
- 4) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvien

Voimassa oleva laki

tehtävien asianmukaisen hoitamisen sekä kuljettajantutkinnon ajokokeita ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien henkilöiden riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;

5) liikenneasioiden rekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettavasta menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;

6) tutkintotoimintaan liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;

7) kuljettajantutkinto- ja ajolupakoemaksun perimisessä ja tilittämisessä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* noudatettavasta menettelystä;

8) korvauksesta, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* suorittaa kuljettajantutkinnon vastaanottajalle ja sen suorittamistavasta;

9) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden;

10) vaatimuksista, joita valvonnan tehokkaan toteutumisen varmistaminen asettaa palveluntuottajalle ja seuraamuksista, jotka aiheutuvat havaituista puutteista ja laiminlyönneistä;

11) palvelun tuottajan velvollisuudesta ilmoittaa sellaisista muutoksista tehtävien hoitamisessa, joilla voi olla olennaista vaikutusta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen;

12) tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viranomaisia velvoittavat tietoturvasuutta koskevat säännökset.

7 b §

Vaarallisten aineiden ADR-ajolupakokeen vastaanottajan ammattitaito

Vaarallisten aineiden ajolupakokeiden koe-suorituksia tarkastavan ammattitaitovaatimus edellyttää, että hänellä on voimassaoleva ADR-ajolupa. Lisäksi hänellä on oltava vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä riittävä työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu osaaminen tai *Liikenteen turvallisuusviraston* antama vaarallisten aineiden kuljetuksiin liit-

Ehdotus

tehtävien asianmukaisen hoitamisen sekä kuljettajantutkinnon ajokokeita ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien henkilöiden riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;

5) liikenneasioiden rekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettavasta menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;

6) tutkintotoimintaan liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;

7) kuljettajantutkinto- ja ajolupakoemaksun perimisessä ja tilittämisessä *Liikenne- ja viestintävirastolle* noudatettavasta menettelystä;

8) korvauksesta, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* suorittaa kuljettajantutkinnon vastaanottajalle ja sen suorittamistavasta;

9) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden;

10) vaatimuksista, joita valvonnan tehokkaan toteutumisen varmistaminen asettaa palveluntuottajalle ja seuraamuksista, jotka aiheutuvat havaituista puutteista ja laiminlyönneistä;

11) palvelun tuottajan velvollisuudesta ilmoittaa sellaisista muutoksista tehtävien hoitamisessa, joilla voi olla olennaista vaikutusta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen;

12) tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viranomaisia velvoittavat tietoturvasuutta koskevat säännökset.

7 b §

Vaarallisten aineiden ADR-ajolupakokeen vastaanottajan ammattitaito

Vaarallisten aineiden ajolupakokeiden koe-suorituksia tarkastavan ammattitaitovaatimus edellyttää, että hänellä on voimassaoleva ADR-ajolupa. Lisäksi hänellä on oltava vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä riittävä työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu osaaminen tai *Liikenne- ja viestintäviraston* antama vaarallisten aineiden kuljetuksiin liit-

Voimassa oleva laki

tyvä koulutus sekä ADR-ajolupakoulutuksen koulutusvaatimusten ja toimialan lainsäädännön ja käytäntöjen tuntemus.

7 c §

Ajokokeiden vastaanottajan ammattitaito

Kuljettajantutkinnon ajokokeiden ja suulisten teoriakokeiden vastaanottajan ammattitaito edellyttää, että hänellä on tehtävässä tarvittavat ajamiseen ja sen arviointiin, käytössä oleviin opetussuunnitelmiin, omaan ajotaitoon, asiakaspalveluun, taloudelliseen, ympäristöystävälliseen ja muuten vastuulliseen ajamiseen sekä ajoneuvotekniikkaan ja -fysiikkaan liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen.

B-, C1- ja C-luokan sekä AM-luokan kevyiden nelipyörien ajokokeiden vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on, että:

- 1) hän on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hänellä on kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus;
- 3) hänellä on liikenneopettajalupa, joka on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta;
- 4) hän on osallistunut jatkokoulutukseen ja laadunvarmistukseen siten kuin tässä laissa säädetään.

B-luokan ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on C-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

B-luokan ajokokeen vastaanottaja saa ottaa vastaan myös T-luokan ajokokeen. LT-luokan käsittelykokeen vastaanottajalla on oltava C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan kelpoisuus.

AM-luokan mopon ja muiden kuin 2–5 momentissa mainittujen luokkien ajokokeiden ja käsittelykokeiden vastaanottajan vaatimuksena on 2 momentissa säädetyn lisäksi, että:

- 1) hänellä on vähintään kolmen vuoden

Ehdotus

tyvä koulutus sekä ADR-ajolupakoulutuksen koulutusvaatimusten ja toimialan lainsäädännön ja käytäntöjen tuntemus.

7 c §

Ajokokeiden vastaanottajan ammattitaito

Kuljettajantutkinnon ajokokeiden ja suulisten teoriakokeiden vastaanottajan ammattitaito edellyttää, että hänellä on tehtävässä tarvittavat ajamiseen ja sen arviointiin, käytössä oleviin opetussuunnitelmiin, omaan ajotaitoon, asiakaspalveluun, taloudelliseen, ympäristöystävälliseen ja muuten vastuulliseen ajamiseen sekä ajoneuvotekniikkaan ja -fysiikkaan liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen.

B-, C1- ja C-luokan sekä AM-luokan kevyiden nelipyörien ajokokeiden vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on, että:

- 1) hän on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hänellä on kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus;
- 3) hänellä on liikenneopettajalupa, joka on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta;
- 4) hän on osallistunut jatkokoulutukseen ja laadunvarmistukseen siten kuin tässä laissa säädetään.

B-luokan ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on C-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

B-luokan ajokokeen vastaanottaja saa ottaa vastaan myös T-luokan ajokokeen. LT-luokan käsittelykokeen vastaanottajalla on oltava C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan kelpoisuus.

AM-luokan mopon ja muiden kuin 2–5 momentissa mainittujen luokkien ajokokeiden ja käsittelykokeiden vastaanottajan vaatimuksena on 2 momentissa säädetyn lisäksi, että:

- 1) hänellä on vähintään kolmen vuoden

Voimassa oleva laki

kokemus B-, C1- tai C-luokan ajokokeiden vastaanottajana;

2 hän on saanut erikoistumiskoulutuksen, joka:

a) A1-, A2- ja A-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

b) AM-luokan mopon käsittelykokeiden vastaanottamiseksi on saatava mopon käsittelykokeen vastaanottamista varten tai jossain a alakohdassa mainituista luokista;

c) D- ja D1-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava toisessa näistä luokista;

d) BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

3) hänellä on ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan vastaanotettavan ajokokeen luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa; 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kokeen osalta edellytetään AM-luokan mopon tai moottoripyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia.

Edellä 6 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kolmen vuoden kokemuksesta voidaan poiketa, jos ajokokeen vastaanottajalla on vähintään viiden vuoden kokemus vastaanotettavan tutkinnon luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettamisesta tai *Liikenteen turvallisuusvirasto* arvioi hänen valmiutensa tässä luokassa kyseisen luokan ajokortin suorittamisen lisäksi hankitusta ammatillisesta pätevyydestä, muusta koulutuksesta tai kokemuksesta johtuen riittäväksi.

7 d §

Ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus

Ajokokeen vastaanottajan 7 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna peruskoulutuksena on liikenneopettajan erikoisammattitutkinto ja sen ajokokeen vastaanottajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittaminen. Tutkinnon osan on täytettävä ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY liitteen IV 3.1.1, 3.2.1 ja 3.2.2 kohdan vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyuden tunnustamisesta annetus-

Ehdotus

kokemus B-, C1- tai C-luokan ajokokeiden vastaanottajana;

2 hän on saanut erikoistumiskoulutuksen, joka:

a) A1-, A2- ja A-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

b) AM-luokan mopon käsittelykokeiden vastaanottamiseksi on saatava mopon käsittelykokeen vastaanottamista varten tai jossain a alakohdassa mainituista luokista;

c) D- ja D1-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava toisessa näistä luokista;

d) BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

3) hänellä on ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan vastaanotettavan ajokokeen luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa; 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kokeen osalta edellytetään AM-luokan mopon tai moottoripyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia.

Edellä 6 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kolmen vuoden kokemuksesta voidaan poiketa, jos ajokokeen vastaanottajalla on vähintään viiden vuoden kokemus vastaanotettavan tutkinnon luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettamisesta tai *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioi hänen valmiutensa tässä luokassa kyseisen luokan ajokortin suorittamisen lisäksi hankitusta ammatillisesta pätevyydestä, muusta koulutuksesta tai kokemuksesta johtuen riittäväksi.

7 d §

Ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus

Ajokokeen vastaanottajan 7 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna peruskoulutuksena on liikenneopettajan erikoisammattitutkinto ja sen ajokokeen vastaanottajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittaminen. Tutkinnon osan on täytettävä ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY liitteen IV 3.1.1, 3.2.1 ja 3.2.2 kohdan vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyuden tunnustamisesta annetus-

Voimassa oleva laki

sa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muussa EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenteen turvallisuusvirasto*, joka arvioi myös kelpoisuuden vastaavuuden siltä osin kuin on kysymys 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettun erikoistumiskoulutusta koskevan vaatimuksen täyttämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna peruskoulutuksena voidaan pitää myös muuta soveltuvaa *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymää koulutusta ja tutkintoa, jos kuljettajantutkintotoiminnan järjestäminen poikkeuksellisesti työvoiman saatavuuden takia tai muusta vastaavasta syystä sitä edellyttää.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen erikoistumiskoulutusten koulutusohjelmat.

7 e §

Kuljettajantutkintotoiminnan laadunvarmistus

Ajokokeen vastaanottajan työskentelyä on seurattava vuosittain. Hänen työskentelyään ajokokeita vastaanottaessa on seurattava vähintään kerran viidessä vuodessa yhteensä vähintään puolen päivän ajan. Vastaanotettujen ajokokeiden tuloksia on tarkasteltava vuosittain.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa laadunvarmistuksesta. Jos seurattavien ajokokeen vastaanottajien toiminnassa havaitaan puutteita, *Liikenteen turvallisuusviraston* on välittömästi ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Jos puutteet ovat vakavia, seurattava on määrättävä työn ohjaukseen tai erityiskoulutukseen.

ADR-ajolupakokeiden vastaanottajan työskentelyä on seurattava tarkistamalla vastaanotettuja ajolupakokeita ja ADR-ajolupapäätöksiä. *Liikenteen turvallisuusviraston* on laadunvarmistamiseksi seurattava ADR-ajolupakokeen vastaanottajan työskentelyä riittävän laajasti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laadunvarmistuksesta.

Ehdotus

sa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muussa EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee *Liikenne- ja viestintävirasto*, joka arvioi myös kelpoisuuden vastaavuuden siltä osin kuin on kysymys 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettun erikoistumiskoulutusta koskevan vaatimuksen täyttämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna peruskoulutuksena voidaan pitää myös muuta soveltuvaa *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymää koulutusta ja tutkintoa, jos kuljettajantutkintotoiminnan järjestäminen poikkeuksellisesti työvoiman saatavuuden takia tai muusta vastaavasta syystä sitä edellyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen erikoistumiskoulutusten koulutusohjelmat.

7 e §

Kuljettajantutkintotoiminnan laadunvarmistus

Ajokokeen vastaanottajan työskentelyä on seurattava vuosittain. Hänen työskentelyään ajokokeita vastaanottaessa on seurattava vähintään kerran viidessä vuodessa yhteensä vähintään puolen päivän ajan. Vastaanotettujen ajokokeiden tuloksia on tarkasteltava vuosittain.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa laadunvarmistuksesta. Jos seurattavien ajokokeen vastaanottajien toiminnassa havaitaan puutteita, *Liikenne- ja viestintäviraston* on välittömästi ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Jos puutteet ovat vakavia, seurattava on määrättävä työn ohjaukseen tai erityiskoulutukseen.

ADR-ajolupakokeiden vastaanottajan työskentelyä on seurattava tarkistamalla vastaanotettuja ajolupakokeita ja ADR-ajolupapäätöksiä. *Liikenne- ja viestintäviraston* on laadunvarmistamiseksi seurattava ADR-ajolupakokeen vastaanottajan työskentelyä riittävän laajasti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laadunvarmistuksesta.

Voimassa oleva laki

7 f §

Jatkokoulutus

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään neljän päivän ajan kahden vuoden jaksoissa. Ajokokeiden vastaanottamisessa tarpeellisen käytännön ajotaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään viiden päivän ajan viiden vuoden jaksoissa.

Suoritettu jatkokoulutus kattaa luokat, joiden vastaanottamiseen ajokokeen vastaanottajalla on kelpoisuus.

Jatkokoulutus voidaan toteuttaa yksityis-, ryhmä- tai luokkaopetuksena, sähköisenä opetuksena taikka ohjeistamalla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* vastaa jatkokoulutuksesta.

7 g §

Uudelleenarviointi

Jos ajokokeen vastaanottaja ei ole viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana ottanut vastaan ajokokeita jossakin luokassa, johon hänellä on kelpoisuus, hänen on läpäistävä *Liikenteen turvallisuusviraston* määräämä uudelleenarviointi ennen kuin hän saa ottaa vastaan tämän luokan ajokokeita. Uudelleenarviointi voidaan toteuttaa osana jatkokoulutusta.

7 h §

Kelpoisuustodistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ajokokeen vastaanottajalle todistuksen tämän kelpoisuudesta tehtävään.

Jos todistuksen haltija ei enää täytä 7 a §:n vaatimuksia, todistus on peruutettava määräajaksi, vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään viideksi vuodeksi. Todistus on kuitenkin peruutettava vähintään kuudeksi kuukaudeksi, jos todistuksen haltija on syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopu-

Ehdotus

7 f §

Jatkokoulutus

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään neljän päivän ajan kahden vuoden jaksoissa. Ajokokeiden vastaanottamisessa tarpeellisen käytännön ajotaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ajokokeen vastaanottajan on osallistuttava jatkokoulutukseen yhteensä vähintään viiden päivän ajan viiden vuoden jaksoissa.

Suoritettu jatkokoulutus kattaa luokat, joiden vastaanottamiseen ajokokeen vastaanottajalla on kelpoisuus.

Jatkokoulutus voidaan toteuttaa yksityis-, ryhmä- tai luokkaopetuksena, sähköisenä opetuksena taikka ohjeistamalla. *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa jatkokoulutuksesta.

7 g §

Uudelleenarviointi

Jos ajokokeen vastaanottaja ei ole viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana ottanut vastaan ajokokeita jossakin luokassa, johon hänellä on kelpoisuus, hänen on läpäistävä *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämä uudelleenarviointi ennen kuin hän saa ottaa vastaan tämän luokan ajokokeita. Uudelleenarviointi voidaan toteuttaa osana jatkokoulutusta.

7 h §

Kelpoisuustodistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ajokokeen vastaanottajalle todistuksen tämän kelpoisuudesta tehtävään.

Jos todistuksen haltija ei enää täytä 7 a §:n vaatimuksia, todistus on peruutettava määräajaksi, vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään viideksi vuodeksi. Todistus on kuitenkin peruutettava vähintään kuudeksi kuukaudeksi, jos todistuksen haltija on syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopu-

Voimassa oleva laki

mukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 7 a §:n 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon.

Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon teon tai tekojen vakavuus ja teko-olosuhteet. Jos se on perustellusta syystä tarpeen seuraamuksen kohtuullistamiseksi, todistus voidaan peruuttaa lyhyemmäksi ajaksi, mutta kuitenkin aina vähintään ajo-kiellon ajaksi, tai 7 a §:n 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa todistuksen peruuttamisen sijaan antaa varoitus.

Jos todistuksen haltija ei ole huolehtinut jatkokoulutuksen saamisesta tai korjannut valvonnassa havaittua puutetta asetetussa kohtuullisessa määräajassa taikka hän ei muutoin täytä tässä laissa kelpoisuuden ylläpitämiseksi säädettyjä vaatimuksia, hänelle voidaan antaa varoitus. Jos hän ei varoituksesta huolimatta uudelleen annetussa määräajassa täytä vaatimuksia, todistus voidaan peruuttaa toistaiseksi, kunnes säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää rekisteriä ajokokeen vastaanottajien kelpoisuuksista.

11 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimintaa.

Kuljettajantutkinnon vastaanottaja on velvollinen antamaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kuljettajantutkintotoiminnan valvonnassa ja 7 e §:ssä tarkoitettussa laadunvarmistuksessa tarvittavat tiedot.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan laissa tarkoitettua kuljettajantutkintotoimintaa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa. Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sekä kuljettajantutkintoja ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien työtä seurata riittävästi.

Jos kuljettajantutkinnon vastaanottaja ei täytä 4–6 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai

Ehdotus

mukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 7 a §:n 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon.

Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon teon tai tekojen vakavuus ja teko-olosuhteet. Jos se on perustellusta syystä tarpeen seuraamuksen kohtuullistamiseksi, todistus voidaan peruuttaa lyhyemmäksi ajaksi, mutta kuitenkin aina vähintään ajo-kiellon ajaksi, tai 7 a §:n 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa todistuksen peruuttamisen sijaan antaa varoitus.

Jos todistuksen haltija ei ole huolehtinut jatkokoulutuksen saamisesta tai korjannut valvonnassa havaittua puutetta asetetussa kohtuullisessa määräajassa taikka hän ei muutoin täytä tässä laissa kelpoisuuden ylläpitämiseksi säädettyjä vaatimuksia, hänelle voidaan antaa varoitus. Jos hän ei varoituksesta huolimatta uudelleen annetussa määräajassa täytä vaatimuksia, todistus voidaan peruuttaa toistaiseksi, kunnes säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää rekisteriä ajokokeen vastaanottajien kelpoisuuksista.

11 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimintaa.

Kuljettajantutkinnon vastaanottaja on velvollinen antamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuljettajantutkintotoiminnan valvonnassa ja 7 e §:ssä tarkoitettussa laadunvarmistuksessa tarvittavat tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan laissa tarkoitettua kuljettajantutkintotoimintaa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa. Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sekä kuljettajantutkintoja ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien työtä seurata riittävästi.

Jos kuljettajantutkinnon vastaanottaja ei täytä 4–6 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai

Voimassa oleva laki

muuten rikkoo 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimusta niin, että kuljettajantutkinto-toiminnan asianmukainen hoitaminen vaarantuu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi välittömästi purkaa sopimuksen.

12 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä kuljettajantutkinnon vastaanottajalle sekä kuljettajantutkintoja ja ajolupakokeita vastaanottavalle henkilölle asetettujen luotettavuusvaatimusten toteamiseksi

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava luvattomasta

Ehdotus

muuten rikkoo 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimusta niin, että kuljettajantutkinto-toiminnan asianmukainen hoitaminen vaarantuu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi välittömästi purkaa sopimuksen.

12 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä kuljettajantutkinnon vastaanottajalle sekä kuljettajantutkintoja ja ajolupakokeita vastaanottavalle henkilölle asetettujen luotettavuusvaatimusten toteamiseksi.

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava luvattomasta

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

16 §

Maksu kuljettajantutkinnosta tai ajolupakokeesta

Kuljettajantutkinnosta ja ajolupakokeesta peritään *Liikenteen turvallisuusvirastolle* maksu, joka määrätään siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Ehdotus

kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

16 §

Maksu kuljettajantutkinnosta tai ajolupakokeesta

Kuljettajantutkinnosta ja ajolupakokeesta peritään *Liikenne- ja viestintävirastolle* maksu, joka määrätään siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

38.

Laki**laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 4–7, 10, 11, 13, 13 a, 14–17 § ja 18 b, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 594/2012, 6 § laeissa 594/2012 ja 485/2014, 7 § osaksi laeissa 538/2010, 594/2012 ja 476/2017, 11 § osaksi laissa 476/2017, 13 § laeissa 594/2012, 485/2014 ja 476/2017, 13 a § laissa 476/2017, 15 § osaksi laissa 594/2012 sekä 16 § osaksi laeissa 538/2010 ja 485/2014 sekä 18 b § laissa (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Maakunnallinen hankeohjelma**Maakunnallinen hankeohjelma*

Maakunnan liiton tulee laatia tukikelpoisia laajakaistahankkeita koskeva maakunnallinen hankeohjelma yhteistyössä kuntien viranomaisten kanssa.

Maakunnalliseen hankeohjelmaan otettavan laajakaistahankkeen tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukainen ja sen tulee edistää käyttäjien etua viestintämarkkinoilla. Hankkeet tulee lisäksi keskittää siten, että ne voidaan toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Maakunnallinen hankeohjelma on toimitettava *Viestintävirastolle*, joka antaa siitä lausunnon valtioneuvostolle. *Viestintäviraston* lausunnossa on otettava kantaa siihen, sijaitsevatko maakunnallisessa hankeohjelmassa mainitut hankkeet tukikelpoisella alueella, sekä siihen, miltä osin hankeohjelmassa esitetyt rakentamiskustannukset ovat *Viestintäviraston* käsityksen mukaan tukikelpoisia.

Tässä pykälässä tarkoitetut tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

Maakunnan liiton tulee laatia tukikelpoisia laajakaistahankkeita koskeva maakunnallinen hankeohjelma yhteistyössä kuntien viranomaisten kanssa.

Maakunnalliseen hankeohjelmaan otettavan laajakaistahankkeen tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukainen ja sen tulee edistää käyttäjien etua viestintämarkkinoilla. Hankkeet tulee lisäksi keskittää siten, että ne voidaan toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Maakunnallinen hankeohjelma on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, joka antaa siitä lausunnon valtioneuvostolle. *Liikenne- ja viestintäviraston* lausunnossa on otettava kantaa siihen, sijaitsevatko maakunnallisessa hankeohjelmassa mainitut hankkeet tukikelpoisella alueella, sekä siihen, miltä osin hankeohjelmassa esitetyt rakentamiskustannukset ovat *Liikenne- ja viestintäviraston* käsityksen mukaan tukikelpoisia.

Tässä pykälässä tarkoitetut tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

5 §

5 §

*Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta**Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta*

Valtioneuvosto voi päättää valtion tuen ja-

Valtioneuvosto voi päättää valtion tuen ja-

Voimassa oleva laki

kautumisesta maakunnittain saatuaan tarvittavat maakunnalliset hankeohjelmat sekä *Viestintäviraston* lausunnon niistä. Valtioneuvosto voi myös päättää, että tuki ei jakaudu maakunnittaisina kiintiöinä.

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

Sen jälkeen kun valtioneuvosto on tehnyt 5 §:ssä tarkoitetun päätöksen ja *Viestintävirasto* on tehnyt maakunnan hankeohjelmaan sisältyvästä hankkeesta markkina-analyysin, maakunnan liiton tehtävänä on julistaa hankkeeseen liittyvä valtion tuki julkisesti haettavaksi. Hakumenettelyn tulee olla kaikille avoin, tasapuolinen ja syrjimätön. Tuen hakuajan tulee olla kohtuullinen hankkeen laajuudesta riippuen, kuitenkin vähintään neljä viikkoa.

Tukihakemus on tehtävä kirjallisesti maakunnan liitolle, ja siinä tulee olla ainakin seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) viestintäverkon rakentamissuunnitelma;
- 2) haettavan valtion tuen enimmäismäärä;
- 3) selvitys tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa;
- 4) hankkeen aikataulu;
- 5) selvitys yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä;
- 6) yrityksen liiketoimintasuunnitelma tai muu kuvaus yrityksen toiminnasta sekä maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelma;
- 7) analyysi hankkeeseen liittyvistä toiminnallisista, taloudellisista ja muista riskeistä sekä suunnitelma niiden hallitsemiseksi.

7 §

Tukihakemus Viestintävirastolle

Edellä 6 ja 6 a §:n mukaisessa hakumenettelyssä valituksi tulleen on tehtävä *Viestintävirastolle* kirjallinen tukihakemus, jossa on oltava 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tie-

Ehdotus

kautumisesta maakunnittain saatuaan tarvittavat maakunnalliset hankeohjelmat sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* lausunnon niistä. Valtioneuvosto voi myös päättää, että tuki ei jakaudu maakunnittaisina kiintiöinä.

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

Sen jälkeen kun valtioneuvosto on tehnyt 5 §:ssä tarkoitetun päätöksen ja *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt maakunnan hankeohjelmaan sisältyvästä hankkeesta markkina-analyysin, maakunnan liiton tehtävänä on julistaa hankkeeseen liittyvä valtion tuki julkisesti haettavaksi. Hakumenettelyn tulee olla kaikille avoin, tasapuolinen ja syrjimätön. Tuen hakuajan tulee olla kohtuullinen hankkeen laajuudesta riippuen, kuitenkin vähintään neljä viikkoa.

Tukihakemus on tehtävä kirjallisesti maakunnan liitolle, ja siinä tulee olla ainakin seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) viestintäverkon rakentamissuunnitelma;
- 2) haettavan valtion tuen enimmäismäärä;
- 3) selvitys tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa;
- 4) hankkeen aikataulu;
- 5) selvitys yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä;
- 6) yrityksen liiketoimintasuunnitelma tai muu kuvaus yrityksen toiminnasta sekä maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelma;
- 7) analyysi hankkeeseen liittyvistä toiminnallisista, taloudellisista ja muista riskeistä sekä suunnitelma niiden hallitsemiseksi.

7 §

Tukihakemus Liikenne- ja viestintävirastolle

Edellä 6 ja 6 a §:n mukaisessa hakumenettelyssä valituksi tulleen on tehtävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallinen tukihakemus, jossa on oltava 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tie-

Voimassa oleva laki

tojen ja selvitysten lisäksi ainakin selvitys:

1) tarjottavista verkkopalveluista sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla verkkopalveluja tarjotaan;

2) hankkeen tukikelpoisista kustannuksista sekä 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rahoitusosuuksista;

3) rakennettavan viestintäverkon teknisistä ominaisuuksista ja viestintäpalvelun teknisestä toteutuksesta;

4) viestintäverkon ja -palvelun yhteenliittämisestä muiden teleyritysten kanssa.

Tukihakemuksessa on lisäksi oltava hakijan selvitys siitä, mitä muuta julkista tukea hän on saanut hankkeeseen. Julkisella tuella tarkoitetaan tällöin Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön myöntämää rahoitusta tai muuta vastaavaa etuutta.

Tukihakemus *Viestintävirastolle* on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2018.

10 §

Viestintäviraston tukipäätös

Viestintävirasto myöntää laajakaistahankkeelle valtion tuen, jos se täyttää tässä laissa tarkoitettujen myöntämisen edellytykset. Samalla *Viestintävirasto* päättää myös laajakaistahankkeen saaman valtion tuen enimmäismäärästä.

11 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat:

1) kustannukset, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;

2) kustannukset, jotka ovat syntyneet edistykellisten viestintäpalveluiden tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta; sekä

3) kustannukset, jotka ovat välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

Ehdotus

tujen tietojen ja selvitysten lisäksi ainakin selvitys:

1) tarjottavista verkkopalveluista sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla verkkopalveluja tarjotaan;

2) hankkeen tukikelpoisista kustannuksista sekä 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista mak-suosuuksista;

3) rakennettavan viestintäverkon teknisistä ominaisuuksista ja viestintäpalvelun teknisestä toteutuksesta;

4) viestintäverkon ja -palvelun yhteenliittämisestä muiden teleyritysten kanssa.

Tukihakemuksessa on lisäksi oltava hakijan selvitys siitä, mitä muuta julkista tukea hän on saanut hankkeeseen. Julkisella tuella tarkoitetaan tällöin Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön myöntämää rahoitusta tai muuta vastaavaa etuutta.

Tukihakemus *Liikenne- ja viestintävirastolle* on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2018.

10 §

Liikenne- ja viestintäviraston tukipäätös

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää laajakaistahankkeelle valtion tuen, jos se täyttää tässä laissa tarkoitettujen myöntämisen edellytykset. Samalla *Liikenne- ja viestintävirasto* päättää myös laajakaistahankkeen saaman valtion tuen enimmäismäärästä.

11 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat:

1) kustannukset, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;

2) kustannukset, jotka ovat syntyneet edistykellisten viestintäpalveluiden tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta; sekä

3) kustannukset, jotka ovat välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

Voimassa oleva laki

- 1) viestintäverkon ylläpitokustannukset
- 2) kustannukset, jotka kohdistuvat tilaa-
jayhteyden osalle, joka ulottuu enintään sadan metrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta;
- 3) kustannukset alueella, joka ulottuu sadan metrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä viestintäverkon tekniset osat katsotaan tukikelpoisiksi sekä määräyksiä tuen piiriin hyväksyttävien kustannusten tarkemmasta laskentatavasta.

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut ja että tuen saaja on esittänyt *Viestintävirastolle* hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut. *Viestintävirasto* voi pyytää tuen saajalta vakuutuksen, ettei

Ehdotus

- 1) viestintäverkon ylläpitokustannukset
- 2) kustannukset, jotka kohdistuvat tilaa-
jayhteyden osalle, joka ulottuu enintään sadan metrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta;
- 3) kustannukset alueella, joka ulottuu sadan metrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä viestintäverkon tekniset osat katsotaan tukikelpoisiksi sekä määräyksiä tuen piiriin hyväksyttävien kustannusten tarkemmasta laskentatavasta.

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut ja että tuen saaja on esittänyt *Liikenne- ja viestintävirastolle* hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pyytää tuen saajalta va-

Voimassa oleva laki

tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

13 a §

Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen

Tuen saaja voi hakea *Viestintävirastolta* maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun julkisen tuen enimmäismäärä on muuttunut *Viestintäviraston* tekemän maksupäätöksen jälkeen.

14 §

Omistusoikeus ja velvollisuuksien siirtyminen

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun rahoituksen avulla rakennettu viestintäverkko on tukea saaneen yrityksen, yhteisön tai säätiön omaisuutta. Jos tuen avulla rakennettu viestintäverkko tai sen osa myydään tai muutoin luovutetaan, 9 §:n mukaiset velvollisuudet siirtyvät omaisuuden uudelle omistajalle.

Omistusoikeuden siirtymisestä on ilmoitettava *Viestintävirastolle* ja laajakaistahankkeen kustannuksiin osallistuneelle kunnalle viipymättä.

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai *Viestintäviraston* pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä *Viestintävirastolle* laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai *Viestintäviraston* pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, *Viestintävirasto*

Ehdotus

kuutuksen, ettei tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

13 a §

Viraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen

Tuen saaja voi hakea *Liikenne- ja viestintävirastolta* maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun julkisen tuen enimmäismäärä on muuttunut *viraston* tekemän maksupäätöksen jälkeen.

14 §

Omistusoikeus ja velvollisuuksien siirtyminen

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun rahoituksen avulla rakennettu viestintäverkko on tukea saaneen yrityksen, yhteisön tai säätiön omaisuutta. Jos tuen avulla rakennettu viestintäverkko tai sen osa myydään tai muutoin luovutetaan, 9 §:n mukaiset velvollisuudet siirtyvät omaisuuden uudelle omistajalle.

Omistusoikeuden siirtymisestä on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja laajakaistahankkeen kustannuksiin osallistuneelle kunnalle viipymättä.

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle* laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, *Lii-*

Voimassa oleva laki

voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

16 §

Tuoton palauttaminen eräissä tapauksissa

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään valtionavustuksen takaisinperinnästä, *Viestintävirasto* voi päätöksellään määrätä, että tuen saajan on palautettava osa julkisen tuen avulla rakennetun sellaisen laajakaistaverkon tuotosta, jonka rakentamista koskevaan hankkeeseen on myönnetty julkista tukea yli kymmenen miljoonaa euroa.

Palautettavaksi voidaan määrätä 12 prosenttia ylittävä osuus tuen avulla rakennetun yksittäisen laajakaistahankkeen vuotuisesta tuotosta, kuitenkin enintään se osuus, joka vastaa julkisen tuen suhteellista osuutta hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Takaisinperittävä osuus ei saa ylittää tuen saajalle maksetun julkisen tuen euromäärää.

Tuen saajalle on annettava huomautus ja mahdollisuus alentaa tuottoa prosenttia ennen kuin tuotto voidaan määrätä palautettavaksi.

Tuotto voidaan määrätä palautettavaksi viiden vuoden ajalta tuen viimeisen erän maksamisesta. Palautettavalle tuotolle on maksettava korkoa *Viestintäviraston* I momentissa tarkoitettua päätöksestä ja viivästyskorkoa päätöksessä asetetusta eräpäivästä. Korosta ja viivästyskorosta säädetään valtionavustuslain 24 ja 25 §:ssä.

17 §

Seurantarekisteri

Viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (*seurantarekisteri*). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

16 §

Tuoton palauttaminen eräissä tapauksissa

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään valtionavustuksen takaisinperinnästä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päätöksellään määrätä, että tuen saajan on palautettava osa julkisen tuen avulla rakennetun sellaisen laajakaistaverkon tuotosta, jonka rakentamista koskevaan hankkeeseen on myönnetty julkista tukea yli kymmenen miljoonaa euroa.

Palautettavaksi voidaan määrätä 12 prosenttia ylittävä osuus tuen avulla rakennetun yksittäisen laajakaistahankkeen vuotuisesta tuotosta, kuitenkin enintään se osuus, joka vastaa julkisen tuen suhteellista osuutta hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Takaisinperittävä osuus ei saa ylittää tuen saajalle maksetun julkisen tuen euromäärää.

Tuen saajalle on annettava huomautus ja mahdollisuus alentaa tuottoa prosenttia ennen kuin tuotto voidaan määrätä palautettavaksi.

Tuotto voidaan määrätä palautettavaksi viiden vuoden ajalta tuen viimeisen erän maksamisesta. Palautettavalle tuotolle on maksettava korkoa *Liikenne- ja viestintäviraston* I momentissa tarkoitettua päätöksestä ja viivästyskorkoa päätöksessä asetetusta eräpäivästä. Korosta ja viivästyskorosta säädetään valtionavustuslain 24 ja 25 §:ssä.

17 §

Seurantarekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (*seurantarekisteri*). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat

Voimassa oleva laki

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävästä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat, seurantarekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä *henkilötietolaissa (523/1999)* niistä säädetään.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

Ehdotus

tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävästä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat, seurantarekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)* niistä säädetään.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

18 b §

Sähköinen tiedoksianto

*Viestintäviraston päätös ja muu asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella lähettää ja antaa todisteellisesti tiedoksi sähköpostitse. Päätös ja muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun *Viestintävirasto* vastaanottaa kuittauksen viestin lukemisesta. Jos kyse on asiakirjasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä.*

*Mikäli *Viestintävirasto* ei saa kuittausta sähköpostiviestin lukemisesta seitsemän päivän kuluessa sen lähettämistä, päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan mitä siitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.*

Ehdotus

18 b §

Sähköinen tiedoksianto

*Liikenne- ja viestintäviraston antama päätös tai muu asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella käsitellä ja päätös antaa todisteellisesti tiedoksi sähköpostilla. Päätös tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun asianosainen lähettää *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuittauksen viestin lukemisesta. Jos kyse on asiakirjasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä.*

*Mikäli *Liikenne- ja viestintävirasto* ei saa kuittausta sähköpostiviestin lukemisesta seitsemän päivän kuluessa sen lähettämistä, päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan mitä siitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.*

Tämän lain voimaantulosta säädetään lailla.

39.

Laki**laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 ja 14 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

13 §

Poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenteen turvallisuusviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

14 §

Valvonta ja tietojenantovelvollisuus

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat *Liikenteen turvallisuusvirasto*, työsuojeluviranomaiset ja terveydenhuollon valvontaviranomaiset.

Liikenteen turvallisuusvirasto ja työsuojeluviranomaiset ovat velvollisia pyynnöstä sa-

Ehdotus

13 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

14 §

Valvonta ja tietojenantovelvollisuus

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat *Liikenne- ja viestintävirasto*, työsuojeluviranomaiset ja terveydenhuollon valvontaviranomaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto ja työsuojeluviranomaiset ovat velvollisia pyynnöstä sa-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

lassapitosäännösten estämättä antamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastoille sellaiset tiedot lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden käytöstä sekä tehdyistä hoitotoimenpiteistä, jotka ovat välttämättömiä muussa lainsäädännössä niille säädettyjen valvontatehtävien suorittamiseksi. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuselle on salassapitosäännösten estämättä annettava lääkelain (395/1987) tai sen nojalla annettujen säännösten perusteella apteekkien valvonnassa tarvittavat välttämättömät tiedot laiva-apteekkiin sisältyvistä lääkkeistä ja niiden määristä sekä laiva-apteekkiin tehdyistä lääkehankinnoista. Tiedot on annettava maksutta.

Ehdotus

lassapitosäännösten estämättä antamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastoille sellaiset tiedot lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden käytöstä sekä tehdyistä hoitotoimenpiteistä, jotka ovat välttämättömiä muussa lainsäädännössä niille säädettyjen valvontatehtävien suorittamiseksi. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuselle on salassapitosäännösten estämättä annettava lääkelain (395/1987) tai sen nojalla annettujen säännösten perusteella apteekkien valvonnassa tarvittavat välttämättömät tiedot laiva-apteekkiin sisältyvistä lääkkeistä ja niiden määristä sekä laiva-apteekkiin tehdyistä lääkehankinnoista. Tiedot on annettava maksutta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

40.

Laki**laivavarustelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 4, 7–19, 21–26, 28 ja 31 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 4, 10, 12–15, 17–19, 23–25, 28 ja 31 § laissa 914/2016, 7, 8, 21 ja
 22 § osaksi laissa 914/2016 sekä 11 § laeissa 914/2016 ja (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Laivavarusteisiin kohdistuvat vaatimukset**Laivavarusteisiin kohdistuvat vaatimukset*

Alukseen sijoitettujen laivavarusteiden on täytettävä ne kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa edellytetyt vaatimukset, jotka ovat voimassa, kun varusteet sijoitetaan alukselle, siten kuin laivavarustedirektiivin nojalla annetuissa Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä säädetään.

Laivavarusteen valmistajan on todistettava vaatimusten täytyminen kansainvälisten testausstandardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti.

Jos vaatimusten täyttymistä ei ole todistettu, laivavarustetta ei saa sijoittaa alukseen, asettaa saataville markkinoilla eikä saattaa markkinoille.

Liikenteen turvallisuusviraston tai hyväksytyn luokituslaitoksen on aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja myöntäessään ja uusissaan sekä tehdessään turvallisuus- ja todistuskirjoihin merkinnän suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta varmistettava, että aluksen laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset.

Alukseen sijoitettujen laivavarusteiden on täytettävä ne kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa edellytetyt vaatimukset, jotka ovat voimassa, kun varusteet sijoitetaan alukselle, siten kuin laivavarustedirektiivin nojalla annetuissa Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä säädetään.

Laivavarusteen valmistajan on todistettava vaatimusten täytyminen kansainvälisten testausstandardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti.

Jos vaatimusten täyttymistä ei ole todistettu, laivavarustetta ei saa sijoittaa alukseen, asettaa saataville markkinoilla eikä saattaa markkinoille.

Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyn luokituslaitoksen on aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja myöntäessään ja uusissaan sekä tehdessään turvallisuus- ja todistuskirjoihin merkinnän suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta varmistettava, että aluksen laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset.

7 §

7 §

*Valvontaviranomaiset**Valvontaviranomaiset*

Tämän lain noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo ni-

Tämän lain noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ni-

Voimassa oleva laki

meämiään ilmoitettuja laitoksia.

8 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja näytteet laivavarusteen valmistajalta tai tämän valtuutetulta edustajalta, tuojalta, jakelijalta ja ilmoitetulta laitokselta, joita tämän lain velvoitteet koskevat. *Liikenteen turvallisuusvirastolle* on myös pyynnöstä esitettävä tiedot kaikista varustetta toimittaneista sekä kaikista valmistajista, valtuutetuista edustajista, tuojista ja jakelijoista, joille varustetta on toimitettu 10 vuoden kuluessa ruorimerkin kiinnittämisestä tai vähintään varusteen ennakoitavissa olevan käyttöiän ajalta. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja *Viestintävirastolta*.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tarkastaa alue, huoneisto ja muu tila, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä muita valvonnan edellyttämiä toimenpiteitä. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

9 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään:

1) ilmoitetut laitokset ovat velvollisia antamaan ilmoitettujen laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille;

2) *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja syyttäjälle, poliisille ja *tulliviranomaiselle* rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

10 §

Ehdotus

meämiään ilmoitettuja laitoksia.

8 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja näytteet laivavarusteen valmistajalta tai tämän valtuutetulta edustajalta, tuojalta, jakelijalta ja ilmoitetulta laitokselta, joita tämän lain velvoitteet koskevat. *Liikenne- ja viestintävirastolle* on myös pyynnöstä esitettävä tiedot kaikista varustetta toimittaneista sekä kaikista valmistajista, valtuutetuista edustajista, tuojista ja jakelijoista, joille varustetta on toimitettu 10 vuoden kuluessa ruorimerkin kiinnittämisestä tai vähintään varusteen ennakoitavissa olevan käyttöiän ajalta. (kumotaan)

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa alue, huoneisto ja muu tila, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä muita valvonnan edellyttämiä toimenpiteitä. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

9 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään:

1) ilmoitetut laitokset ovat velvollisia antamaan ilmoitettujen laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille;

2) *Liikenne- ja viestintävirasto* saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja syyttäjälle, poliisille ja *Tullille* rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

10 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Ruorimerkillä merkityn laivavarusteen tarkastus**Ruorimerkillä merkityn laivavarusteen tarkastus*

Liikenteen turvallisuusvirasto tarkastaa markkinoille saatettuja, vielä alukseen sijoittamattomia ruorimerkillä varustettuja laivavarusteita sen varmistamiseksi, että ne täytävät niille asetetut vaatimukset. Laivavarusteen valmistajan on tarjottava omalla kustannuksellaan näytteitä *Liikenteen turvallisuusviraston* saataville tai annettava virastolle mahdollisuus tutustua näytteisiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarkastaa alukseen sijoitetun, ruorimerkillä varustetun laivavarusteen, jos kansainvälistä turvallisuutta tai ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat kansainväliset oikeudelliset asiakirjat edellyttävät käyttötestejä aluksella eikä jo suoritettuja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä toisteta. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on pyydettäessä annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* laivavarusteen tarkastus- ja testausselostet.

11 §

Poikkeuksellinen tekninen keksintö

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia poikkeuksellisenä teknisenä keksintönä pidettävän laivavarusteen sijoittamisen alukseen, vaikka laivavaruste ei täytä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Edellytyksenä on, että laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja osoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, että laivavaruste on vähintään yhtä tehokas kuin vastaavaan käyttöön tarkoitettu ruorimerkillä varustettu laivavaruste. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja vastaavan tehokkuuden osoittamiseksi. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös Euroopan unionin jäsenvaltion rekisteristä liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin siirrettävään

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa markkinoille saatettuja, vielä alukseen sijoittamattomia ruorimerkillä varustettuja laivavarusteita sen varmistamiseksi, että ne täytävät niille asetetut vaatimukset. Laivavarusteen valmistajan on tarjottava omalla kustannuksellaan näytteitä *Liikenne- ja viestintäviraston* saataville tai annettava virastolle mahdollisuus tutustua näytteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarkastaa alukseen sijoitetun, ruorimerkillä varustetun laivavarusteen, jos kansainvälistä turvallisuutta tai ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat kansainväliset oikeudelliset asiakirjat edellyttävät käyttötestejä aluksella eikä jo suoritettuja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä toisteta. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on pyydettäessä annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* laivavarusteen tarkastus- ja testausselostet.

11 §

Poikkeuksellinen tekninen keksintö

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia poikkeuksellisenä teknisenä keksintönä pidettävän laivavarusteen sijoittamisen alukseen, vaikka laivavaruste ei täytä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Edellytyksenä on, että laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja osoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, että laivavaruste on vähintään yhtä tehokas kuin vastaavaan käyttöön tarkoitettu ruorimerkillä varustettu laivavaruste. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja vastaavan tehokkuuden osoittamiseksi. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös Euroopan unionin jäsenvaltion rekisteristä liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin siirrettävään

Voimassa oleva laki

vään alukseen.

Liikenteen turvallisuusviraston on annettava sallimaansa poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidettävää laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidetyn laivavarusteen sallimisesta Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä annettava niille tiedoksi kaikki suoritettuja kokeita, arviointeja ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä koskevat selosteet.

12 §

Varusteen kokeilu

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia, että alukseen sijoitetaan kokeiltavaksi lyhyeksi määräajaksi laivavaruste, joka ei täytä sille 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia eikä ole 11 §:ssä tarkoitettu poikkeuksellinen tekninen keksintö. Edellytyksenä on, että alukselle on sijoitettu vastaava toimintakuntoinen ja välittömään käyttöön valmis ruorimerkillä varustettu laivavaruste.

Liikenteen turvallisuusviraston on annettava kokeiltavaa laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Kokeiltava laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

13 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Alukselle voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa Euroopan unionin ulkopuolella sijoittaa väliaikaisesti muu kuin ruorimerkillä varustettu laivavaruste. Edellytyksenä on, että:

1) ruorimerkillä varustetun varusteen sijoittaminen aiheuttaisi kohtuuttomasti kustannuksia tai kohtuuttoman viivästyksen aluksen liikennöintiin; ja

2) laivavarusteen mukana on IMO:n jäsenvaltion myöntämät asiakirjat, joissa tode-

Ehdotus

alukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava sallimaansa poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidettävää laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava poikkeuksellisena teknisenä keksintönä pidetyn laivavarusteen sallimisesta Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä annettava niille tiedoksi kaikki suoritettuja kokeita, arviointeja ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä koskevat selosteet.

12 §

Varusteen kokeilu

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että alukseen sijoitetaan kokeiltavaksi lyhyeksi määräajaksi laivavaruste, joka ei täytä sille 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia eikä ole 11 §:ssä tarkoitettu poikkeuksellinen tekninen keksintö. Edellytyksenä on, että alukselle on sijoitettu vastaava toimintakuntoinen ja välittömään käyttöön valmis ruorimerkillä varustettu laivavaruste.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava kokeiltavaa laivavarustetta koskeva todistus, joka on pidettävä varusteen mukana. Kokeiltava laivavaruste on sijoitettava alukseen todistuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti.

13 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Alukselle voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa Euroopan unionin ulkopuolella sijoittaa väliaikaisesti muu kuin ruorimerkillä varustettu laivavaruste. Edellytyksenä on, että:

1) ruorimerkillä varustetun varusteen sijoittaminen aiheuttaisi kohtuuttomasti kustannuksia tai kohtuuttoman viivästyksen aluksen liikennöintiin; ja

2) laivavarusteen mukana on IMO:n jäsenvaltion myöntämät asiakirjat, joissa todetaan

Voimassa oleva laki

taan laivavarusteen täyttävän sille kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa asetetut vaatimukset.

Laivanisännän on välittömästi ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* 1 momentissa tarkoitetusta laivavarusteesta sekä perusteista sen sijoittamiselle alukseen.

Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä ilmoituksen saatuaan varmistettava, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että laivavarusteet ja niiden testausstandardit mahdollisimman hyvin vastaavat 4 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia ja testausstandardeja.

Liikenteen turvallisuusviraston on annettava laivavarusteen väliaikaista sijoittamista koskeva todistus, jossa väliaikainen laivavaruste yksilöidään, todetaan todistuksen antamisen edellytyksenä olevat poikkeukselliset olosuhteet, varusteen suunnittelu-, valmistus- ja suorituskykyvaatimukset sekä sovelletut testausstandardit. Todistuksen antamisesta on viipymättä ilmoitettava Euroopan komissiolle.

14 §

Ulkomaisen aluksen siirtyminen Suomen lipun alle

Jos Euroopan unionin ulkopuolisen maan lipun alla purjehtiva alus siirretään Suomen lipun alle, *Liikenteen turvallisuusviraston* on peruskatsastuksen yhteydessä varmistettava, että aluksen laivavarusteiden kunto vastaa aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja ja että sen laivavarusteet on varustettu ruorimerkillä.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* katsoo ruorimerkillä varustamattoman laivavarusteen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta, viraston on annettava vastaavuudesta todistus, johon on sisällyttävä lupa varusteen sijoittamiseen alukselle luvassa mainittujen edellytysten mukaisesti. Todistusta on säilytettävä aluksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi laivanisännän kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja vastaavuuden osoit-

Ehdotus

laivavarusteen täyttävän sille kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa asetetut vaatimukset.

Laivanisännän on välittömästi ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 1 momentissa tarkoitetusta laivavarusteesta sekä perusteista sen sijoittamiselle alukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoituksen saatuaan varmistettava, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että laivavarusteet ja niiden testausstandardit mahdollisimman hyvin vastaavat 4 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia ja testausstandardeja.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava laivavarusteen väliaikaista sijoittamista koskeva todistus, jossa väliaikainen laivavaruste yksilöidään, todetaan todistuksen antamisen edellytyksenä olevat poikkeukselliset olosuhteet, varusteen suunnittelu-, valmistus- ja suorituskykyvaatimukset sekä sovelletut testausstandardit. Todistuksen antamisesta on viipymättä ilmoitettava Euroopan komissiolle.

14 §

Ulkomaisen aluksen siirtyminen Suomen lipun alle

Jos Euroopan unionin ulkopuolisen maan lipun alla purjehtiva alus siirretään Suomen lipun alle, *Liikenne- ja viestintäviraston* on peruskatsastuksen yhteydessä varmistettava, että aluksen laivavarusteiden kunto vastaa aluksen turvallisuus- ja todistuskirjoja ja että sen laivavarusteet on varustettu ruorimerkillä.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* katsoo ruorimerkillä varustamattoman laivavarusteen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta, viraston on annettava vastaavuudesta todistus, johon on sisällyttävä lupa varusteen sijoittamiseen alukselle luvassa mainittujen edellytysten mukaisesti. Todistusta on säilytettävä aluksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi laivanisännän kustannuksella käyttää ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja vastaavuuden osoittamiseksi.

Voimassa oleva laki

tamiseksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on määrättävä laivanisäntä vaihtamaan siirrettävän aluksen laivavaruste, jos laivavaruste ei ole varustettu ruorimerkillä eikä *Liikenteen turvallisuusvirasto* katso sen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta.

15 §

Velvollisuus ilmoittaa vaarallisesta laivavarusteesta

Jos laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä päättämään, että ruorimerkillä varustettu laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden terveyden tai turvallisuuden tai vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön, sen on ilmoitettava tästä välittömästi *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin se on vaaran johdosta ryhtynyt sekä tehtävä yhteistyötä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa vaaran torjumiseksi.

16 §

Virka-apu

Tämän lain noudattamiseksi poliisi, *tulli ja Viestintävirasto* ovat kukin toimialallaan velvollisia pyydettyessä antamaan virka-apua *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

17 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä

Ehdotus

Liikenne- ja viestintäviraston on määrättävä laivanisäntä vaihtamaan siirrettävän aluksen laivavaruste, jos laivavaruste ei ole varustettu ruorimerkillä eikä *Liikenne- ja viestintävirasto* katso sen vastaavan ruorimerkillä varustettua laivavarustetta.

15 §

Velvollisuus ilmoittaa vaarallisesta laivavarusteesta

Jos laivavarusteen valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä päättämään, että ruorimerkillä varustettu laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden terveyden tai turvallisuuden tai vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön, sen on ilmoitettava tästä välittömästi *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin se on vaaran johdosta ryhtynyt sekä tehtävä yhteistyötä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa vaaran torjumiseksi.

16 §

Virka-apu

Tämän lain noudattamiseksi poliisi ja *Tulli* ovat kukin toimialallaan velvollisia pyydettyessä antamaan virka-apua *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

17 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä

Voimassa oleva laki

asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. *Liikenteen turvallisuusviraston* on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja laivavarusteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevyydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

18 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytyksenä on, että:

- 1) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;
- 2) laitos on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 3) laitos kykenee suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät;
- 4) laitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan

Ehdotus

asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja laivavarusteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevyydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

18 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytyksenä on, että:

- 1) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;
- 2) laitos on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 3) laitos kykenee suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät;
- 4) laitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan

Voimassa oleva laki

nan riippumattomuus on tarkastustehtävien osalta varmistettu;

5) laitoksen johto ja arviointihenkilöstö on puolueettomia;

6) laitoksella on käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

7) laitoksella on kirjallinen kuvaus menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimuksenmukaisuuden arvioinnit suoritetaan;

8) laitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus;

9) laitos täyttää EN ISO/IEC 17065 -standardin vaatimukset ja varmistaa, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytetyt testilaboratoriot täyttävät EN ISO/IEC 17025 -standardin vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) akkreditoinnilla tai muutoin täyttävänsä I momentissa säädetyt edellytykset. Akkreditointidistutus tai muut tarpeelliset asiakirjatodisteet on liitettävä ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevaan hakemukseen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja FINAS-akkreditointipalvelulle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta I momentissa säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

FINAS-akkreditointipalvelu arvioi säännöllisin väliajoin akkreditointimenettelyjen mukaisesti, että ilmoitettu laitos edelleen täyttää I momentissa asetetut vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava FINAS-akkreditointipalvelulle pätevyyden arvioimista varten tarpeelliset tiedot.

Ilmoitetun laitoksen on vuosittain toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* selvitys tässä laissa tarkoitetusta toiminnastaan ja sen tuloksista.

19 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asi-

Ehdotus

riippumattomuus on tarkastustehtävien osalta varmistettu;

5) laitoksen johto ja arviointihenkilöstö on puolueettomia;

6) laitoksella on käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

7) laitoksella on kirjallinen kuvaus menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimuksenmukaisuuden arvioinnit suoritetaan;

8) laitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus;

9) laitos täyttää EN ISO/IEC 17065 -standardin vaatimukset ja varmistaa, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytetyt testilaboratoriot täyttävät EN ISO/IEC 17025 -standardin vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) akkreditoinnilla tai muutoin täyttävänsä I momentissa säädetyt edellytykset. Akkreditointidistutus tai muut tarpeelliset asiakirjatodisteet on liitettävä ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevaan hakemukseen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja FINAS-akkreditointipalvelulle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta I momentissa säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

FINAS-akkreditointipalvelu arvioi säännöllisin väliajoin akkreditointimenettelyjen mukaisesti, että ilmoitettu laitos edelleen täyttää I momentissa asetetut vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava FINAS-akkreditointipalvelulle pätevyyden arvioimista varten tarpeelliset tiedot.

Ilmoitetun laitoksen on vuosittain toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* selvitys tässä laissa tarkoitetusta toiminnastaan ja sen tuloksista.

19 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat laivavarusteet täyttävät niille tässä laissa säädetyt vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asi-

Voimassa oleva laki

aankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja tyyppitarkastustodistukset.

Ilmoitettu laitos voi asiakkaan suostumuksella käyttää apunaan ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja, jos ulkopuolinen palveluntuottaja täyttää 18 §:ssä säädetty edellytykset. Ilmoitettu laitos vastaa ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kokonaisuudesta. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava käyttämistään ulkopuolisista palveluista *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja FINAS-akkreditointipalvelulle.

Ilmoitetun laitoksen on vaadittava laivavarusteen valmistajaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet eikä se saa antaa vaatimustenmukaisuustodistusta, jos varuste ei täytä sille asetettuja vaatimuksia. Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei varuste enää täytä sille asetettuja vaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruutettava antamansa todistus. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan rajoitettava todistusta tai peruutettava se. Todistus voidaan peruuttaa myös väliaikaisesti. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava vaatimustenmukaisuustodistuksen epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta valvontaviranomaisille ja muille samoja varusteita koskevia arviointitoimia toteuttaville ilmoitetuille laitoksille.

21 §

Puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Jos ruorimerkillä varustettu laivavaruste, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tämän lain mukaisia tai ruorimerkki on kiinnitetty tämän lain vastaisesti, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan korjaamaan puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden viraston asettamassa määräajassa. Jos puutteellisuutta tai vaatimustenmukaisuutta ei korjata asetetussa määräajassa, *Liikenteen*

Ehdotus

aankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja tyyppitarkastustodistukset.

Ilmoitettu laitos voi asiakkaan suostumuksella käyttää apunaan ulkopuolisia testaus- tai tarkastuspalveluja taikka muita palveluja, jos ulkopuolinen palveluntuottaja täyttää 18 §:ssä säädetty edellytykset. Ilmoitettu laitos vastaa ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kokonaisuudesta. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava käyttämistään ulkopuolisista palveluista *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja FINAS-akkreditointipalvelulle.

Ilmoitetun laitoksen on vaadittava laivavarusteen valmistajaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet eikä se saa antaa vaatimustenmukaisuustodistusta, jos varuste ei täytä sille asetettuja vaatimuksia. Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei varuste enää täytä sille asetettuja vaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruutettava antamansa todistus. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan rajoitettava todistusta tai peruutettava se. Todistus voidaan peruuttaa myös väliaikaisesti. Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava vaatimustenmukaisuustodistuksen epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta valvontaviranomaisille ja muille samoja varusteita koskevia arviointitoimia toteuttaville ilmoitetuille laitoksille.

21 §

Puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Jos ruorimerkillä varustettu laivavaruste, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tämän lain mukaisia tai ruorimerkki on kiinnitetty tämän lain vastaisesti, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan korjaamaan puutteellisuuden tai vaatimustenvastaisuuden viraston asettamassa määräajassa. Jos puutteellisuutta tai vaatimustenmukaisuutta ei korjata asetetussa määräajassa, *Liikenne- ja*

Voimassa oleva laki

turvallisuusviraston on kiellettävä asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrättävä se poistettavaksi markkinoilta tai palautettavaksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

22 §

Vaarallinen laivavaruste

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määräajaksi kieltää ruorimerkillä varustetun laivavarusteen valmistajaa tai tämän valtuutettua edustajaa, tuojaa tai jakelijaa asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrätä sen poistettavaksi markkinoilta tai kieltää tai rajoittaa laivanisäntää käyttämästä laivavarustetta, jos laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden henkilöiden terveyden tai turvallisuuden taikka voi vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön siitä huolimatta, että laivavaruste on asennettu ja huollettu oikein ja sitä on käytetty tarkoituksensa mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saajan on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

23 §

Laivavarusteen korjaaminen, vaihtaminen tai kaupan purkaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä 22 §:ssä tarkoitetun kieltopäätöksen saaneen laivavarusteen valmistajan, tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan:

- 1) korjaamaan laivavarusteen niin, että se

Ehdotus

viestintäviraston on kiellettävä asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrättävä se poistettavaksi markkinoilta tai palautettavaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

22 §

Vaarallinen laivavaruste

Liikenne- ja viestintävirasto voi määräajaksi kieltää ruorimerkillä varustetun laivavarusteen valmistajaa tai tämän valtuutettua edustajaa, tuojaa tai jakelijaa asettamasta laivavarustetta saataville markkinoilla tai saattamasta sitä markkinoille taikka määrätä sen poistettavaksi markkinoilta tai kieltää tai rajoittaa laivanisäntää käyttämästä laivavarustetta, jos laivavaruste voi vaarantaa laivaväen, matkustajien tai muiden henkilöiden terveyden tai turvallisuuden taikka voi vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön siitä huolimatta, että laivavaruste on asennettu ja huollettu oikein ja sitä on käytetty tarkoituksensa mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saajan on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille sekä asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

23 §

Laivavarusteen korjaaminen, vaihtaminen tai kaupan purkaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä 22 §:ssä tarkoitetun kieltopäätöksen saaneen laivavarusteen valmistajan, tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan:

- 1) korjaamaan laivavarusteen niin, että se

Voimassa oleva laki

ei ole vaarallinen tai haitallinen;

2) ottamaan laivavarusteen takaisin ja korvaamaan sen vaarattomalla ja haitattomalla tuotteella; taikka

3) purkamaan kaupan.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

24 §

Tiedottamisvelvollisuus kiellosta tai määräyksestä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi velvoittaa laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan tiedottamaan 21 tai 22 §:ssä tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä sekä laivavarusteeseen tai sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi asettaa tiedottamiselle määräajan ja määrätä muutoinkin tiedottamisessa noudatettavista menettelyistä.

25 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttaminen ja toiminnan lopettaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä nimeämisen edellytyksiä tai ei noudata nimeämispäätöksessä asetettuja vaatimuksia, rajoituksia tai ehtoja taikka toimii säännösten vastaisesti, *Liikenteen turvallisuusviraston* on asetettava määräaika asian korjaamiseksi. *Liikenteen turvallisuusviraston* on rajoitettava nimeämistä tai peruutettava nimeäminen, jos laitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on vakava. Nimeäminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen rajoittamisesta tai peruuttamisesta.

Jos ilmoitettu laitos lopettaa toimintansa, sen on siirrettävä tarkastustoimintaa koskeva asiakirja-aineisto jollekin toiselle ilmoitetulle laitokselle tai muutoin pidettävä se valvontaviranomaisten saatavilla.

Ehdotus

ei ole vaarallinen tai haitallinen;

2) ottamaan laivavarusteen takaisin ja korvaamaan sen vaarattomalla ja haitattomalla tuotteella; taikka

3) purkamaan kaupan.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi toimenpiteistään ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

24 §

Tiedottamisvelvollisuus kiellosta tai määräyksestä

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa laivavarusteen valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan, tuojan tai jakelijan tiedottamaan 21 tai 22 §:ssä tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä sekä laivavarusteeseen tai sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa tiedottamiselle määräajan ja määrätä muutoinkin tiedottamisessa noudatettavista menettelyistä.

25 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttaminen ja toiminnan lopettaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä nimeämisen edellytyksiä tai ei noudata nimeämispäätöksessä asetettuja vaatimuksia, rajoituksia tai ehtoja taikka toimii säännösten vastaisesti, *Liikenne- ja viestintäviraston* on asetettava määräaika asian korjaamiseksi. *Liikenne- ja viestintäviraston* on rajoitettava nimeämistä tai peruutettava nimeäminen, jos laitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on vakava. Nimeäminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen rajoittamisesta tai peruuttamisesta.

Jos ilmoitettu laitos lopettaa toimintansa, sen on siirrettävä tarkastustoimintaa koskeva asiakirja-aineisto jollekin toiselle ilmoitetulle laitokselle tai muutoin pidettävä se valvontaviranomaisten saatavilla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

*Hallinnolliset pakkokeinot**Hallinnolliset pakkokeinot*

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhkalla siten kuin uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto on välittömästi ilmoitettava toimenpiteistään Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhkalla siten kuin uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava toimenpiteistään Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

28 §

28 §

*Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen**Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen*

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston* päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

31 §

31 §

*Maksut**Maksut*

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoite-

Liikenne- ja viestintävirasto määrää valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitetun

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

tun omakustannusarvon mukaisen maksun tämän lain 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, valvontatoimenpiteistä ja todistuksista.

Ehdotus

omakustannusarvon mukaisen maksun tämän lain 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista, valvontatoimenpiteistä ja todistuksista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

41.

Laki**laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 10, 12–14 ja 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo

Laivaväen lääkärintarkastuksesta annettava lääkärintodistus on voimassa kaksi vuotta sen antopäivästä lukien. Alle 18-vuotiaan lääkärintodistus on voimassa yhden vuoden ajan. Väriäköä koskeva todistus on voimassa kuusi vuotta.

Jos laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo päättyy matkana aikana, tarkastus on tehtävä 6 tai 7 §:n mukaisesti ensimmäisessä poikkeamissatamassa, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua todistuksen voimassaolon päättymisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pakottavasta syystä antaa henkilölle tilapäisesti luvan työskennellä ilman voimassaolevaa lääkärintodistusta, jos lääkärintodistuksen voimassaolo on äskettäin päättynyt. Lupa on voimassa sellaiseen seuraavaan satamaan saakka, jossa tarkastus voidaan 6 tai 7 §:n mukaisesti tehdä, kuitenkin enintään kolme kuukautta.

12 §

Tietojen antaminen henkilön terveydentilasta

Tarkastettavan tulee lääkärintarkastuksessa esittää tarkastavalle lääkärille selvitys henkilöllisyydestään ja vahvistaa antamansa terveydentilaansa koskevat esitiedot allekirjoituksellaan.

Tarkastavalla lääkärillä, Työterveyslaitoksella ja *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on

Ehdotus

10 §

Laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo

Laivaväen lääkärintarkastuksesta annettava lääkärintodistus on voimassa kaksi vuotta sen antopäivästä lukien. Alle 18-vuotiaan lääkärintodistus on voimassa yhden vuoden ajan. Väriäköä koskeva todistus on voimassa kuusi vuotta.

Jos laivaväen lääkärintodistuksen voimassaolo päättyy matkana aikana, tarkastus on tehtävä 6 tai 7 §:n mukaisesti ensimmäisessä poikkeamissatamassa, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua todistuksen voimassaolon päättymisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pakottavasta syystä antaa henkilölle tilapäisesti luvan työskennellä ilman voimassaolevaa lääkärintodistusta, jos lääkärintodistuksen voimassaolo on äskettäin päättynyt. Lupa on voimassa sellaiseen seuraavaan satamaan saakka, jossa tarkastus voidaan 6 tai 7 §:n mukaisesti tehdä, kuitenkin enintään kolme kuukautta.

12 §

Tietojen antaminen henkilön terveydentilasta

Tarkastettavan tulee lääkärintarkastuksessa esittää tarkastavalle lääkärille selvitys henkilöllisyydestään ja vahvistaa antamansa terveydentilaansa koskevat esitiedot allekirjoituksellaan.

Tarkastavalla lääkärillä, Työterveyslaitoksella ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on

Voimassa oleva laki

tarkastettavan suostumuksella oikeus maksutta saada tarpeellisia tietoja hänen aikaisemmasta terveydentilastaan häntä aikaisemmin hoitaneilta lääkäreiltä, sairaaloilta ja laitoksilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

13 §

Poikkeuslupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;

2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenteen turvallisuusviraston on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin. Värinäköä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenteen turvallisuusviraston poikkeuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

14 §

Uuteen lääkärintarkastukseen määrääminen

Sen estämättä, että henkilö on alku- tai uusintatarkastuksessa todettu soveltuvaksi aluksella työskentelyyn taikka hänelle on myönnetty 13 §:n mukainen poikkeuslupa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi päätöksellään määrätä henkilön viipymättä uuteen lääkärintarkastukseen, jos on käynyt ilmeiseksi, ettei tämä terveyden heikentymisen vuoksi enää

Ehdotus

tarkastettavan suostumuksella oikeus maksutta saada tarpeellisia tietoja hänen aikaisemmasta terveydentilastaan häntä aikaisemmin hoitaneilta lääkäreiltä, sairaaloilta ja laitoksilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

13 §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;

2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenne- ja viestintävirasto on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin. Värinäköä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

14 §

Uuteen lääkärintarkastukseen määrääminen

Sen estämättä, että henkilö on alku- tai uusintatarkastuksessa todettu soveltuvaksi aluksella työskentelyyn taikka hänelle on myönnetty 13 §:n mukainen poikkeuslupa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päätöksellään määrätä henkilön viipymättä uuteen lääkärintarkastukseen, jos on käynyt ilmeiseksi, ettei tämä terveyden heikentymisen vuoksi enää

Voimassa oleva laki

täytä 9 §:n 2 momentissa säädettyjä vaatimuksia taikka 13 §:n nojalla myönnetyn poikkeusluvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetusta päätöksestä viipymättä asianomaiselle ja sille toiminnanharjoittajalle, jonka palveluksessa henkilö on. Määräyksen tiedoksisaannista lukien henkilö ei ole oikeutettu jatkamaan työskentelyä aluksella ennen kuin terveydentila on todettu siihen soveltuvaksi.

Liikenteen turvallisuusviraston 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

16 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvovat *Liikenteen turvallisuusvirasto* sekä terveydenhuolto- ja työsuojeluviranomaiset.

Ehdotus

täytä 9 §:n 2 momentissa säädettyjä vaatimuksia taikka 13 §:n nojalla myönnetyn poikkeusluvan myöntämisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetusta päätöksestä viipymättä asianomaiselle ja sille toiminnanharjoittajalle, jonka palveluksessa henkilö on. Määräyksen tiedoksisaannista lukien henkilö ei ole oikeutettu jatkamaan työskentelyä aluksella ennen kuin terveydentila on todettu siihen soveltuvaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

16 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvovat *Liikenne- ja viestintävirasto* sekä terveydenhuolto- ja työsuojeluviranomaiset.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

42.

Laki**laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 3, 8, sekä 19 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 994/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain lisäksi on noudatettava, mitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.

Aluksen meriturvallisuudesta ja *Liikenteen turvallisuusviraston* suorittamasta valvonnasta säädetään erikseen.

8 §

Merityösertifikaattiin liittyvät tarkastukset ja lausunnot

Työsuojeluviranomainen antaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* merityöyleissopimuksessa tarkoitetun merityösertifikaatin myöntämistä varten lausunnon sopimuksen liitteessä A5-1 mainituista asioista.

Työsuojeluviranomaisen on ennen 1 momentissa tarkoitetun lausunnon antamista suoritettava aluksella toimivaltaansa kuuluvat merityöyleissopimuksessa tarkoitetut väliaikaisen ja varsinaisen merityösertifikaatin myöntämisen, voimassa pitämisen tai uusimisen kannalta tarpeelliset tarkastukset. Luvanisännän on haettava edellä mainittuja tarkastuksia kirjallisesti hyvissä ajoin ennen tarkastuksen ajankohtaa. Työsuojeluviranomaisen on tehtävä hyväksytystä merityösertifikaatin voimassa pitämiseksi tarkoitetusta välitarkastuksesta asianmukainen merkintä merityösertifikaattiin.

Työsuojeluviranomainen antaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* lausunnon väliaikaisen

Ehdotus

3 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain lisäksi on noudatettava, mitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.

Aluksen meriturvallisuudesta ja *Liikenne- ja viestintäviraston* suorittamasta valvonnasta säädetään erikseen.

8 §

Merityösertifikaattiin liittyvät tarkastukset ja lausunnot

Työsuojeluviranomainen antaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* merityöyleissopimuksessa tarkoitetun merityösertifikaatin myöntämistä varten lausunnon sopimuksen liitteessä A5-1 mainituista asioista.

Työsuojeluviranomaisen on ennen 1 momentissa tarkoitetun lausunnon antamista suoritettava aluksella toimivaltaansa kuuluvat merityöyleissopimuksessa tarkoitetut väliaikaisen ja varsinaisen merityösertifikaatin myöntämisen, voimassa pitämisen tai uusimisen kannalta tarpeelliset tarkastukset. Luvanisännän on haettava edellä mainittuja tarkastuksia kirjallisesti hyvissä ajoin ennen tarkastuksen ajankohtaa. Työsuojeluviranomaisen on tehtävä hyväksytystä merityösertifikaatin voimassa pitämiseksi tarkoitetusta välitarkastuksesta asianmukainen merkintä merityösertifikaattiin.

Työsuojeluviranomainen antaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* lausunnon väliaikaisen ser

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Yhteistoiminta ja virka-apu

Työsuojeluviranomaisen ja *Liikenteen turvallisuusviraston* on annettava pyynnöstä virka-apua toisilleen aluksia koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa. Työsuojeluviranomaisella ja *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä alukseen kohdistuvaa valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan.

Työsuojeluviranomainen ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* tekevät tarvittaessa yhteisiä tarkastuksia, jotka liittyvät merityösertifikaatin myöntämiseen tai ulkomaalaisten alusten valvontaan.

Työsuojeluviranomaisen tai *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava tarvittaessa toisilleen laiminlyönnistä tai epäkohdasta, jonka se on havainnut oman valvontansa yhteydessä, mutta joka kuuluu toisen viranomaisen valvottaviin asioihin. Kun *Liikenteen turvallisuusvirasto* on ilmoittanut työsuojeluviranomaiselle ulkomaalaisen aluksen työ- tai asuintilojen tarkastuksen tarpeellisuudesta, työsuojeluviranomaisen on toimitettava viipymättä, jollei ilmoituksesta muuta johdu.

19 §

Yhteistoiminta ja virka-apu

Työsuojeluviranomaisen ja *Liikenne- ja viestintäviraston* on annettava pyynnöstä virka-apua toisilleen aluksia koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa. Työsuojeluviranomaisella ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä alukseen kohdistuvaa valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan.

Työsuojeluviranomainen ja *Liikenne- ja viestintävirasto* tekevät tarvittaessa yhteisiä tarkastuksia, jotka liittyvät merityösertifikaatin myöntämiseen tai ulkomaalaisten alusten valvontaan.

Työsuojeluviranomaisen tai *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava tarvittaessa toisilleen laiminlyönnistä tai epäkohdasta, jonka se on havainnut oman valvontansa yhteydessä, mutta joka kuuluu toisen viranomaisen valvottaviin asioihin. Kun *Liikenne- ja viestintävirasto* on ilmoittanut työsuojeluviranomaiselle ulkomaalaisen aluksen työ- tai asuintilojen tarkastuksen tarpeellisuudesta, työsuojeluviranomaisen on toimittava viipymättä, jollei ilmoituksesta muuta johdu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

43.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 2, 4–6, 6 a, 7, 8, 11, 12, 13 a, 13 b, 14, 23, 26, 26 a, 26 c, 27, 28, 30, 31, 32, 32 a, 33, 34, 40 ja 41 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 95/2013, 878/2014 ja (/), 12 ja 40 § osaksi laissa (/), 5 § osaksi laeissa 95/2013 ja (/), 4 osaksi laeissa 95/2013 ja (/), 6, 6 a, 13 a, 13 b, 14 ja 32 a § laissa (/), 7, 13 ja 26 § osaksi laissa 95/2013, 11 § laeissa 95/2013 ja (/), 28 § osaksi laissa 878/2014, 32 § laeissa (/) ja (/), 33 § osaksi laissa (/) sekä 41 § laissa 878/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *STCW-yleissopimuksella* kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

3) *merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivillä* merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/106/EY;

4) *IMO:lla* Yhdistyneiden kansakuntien alaista Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (International Maritime Organization);

5) *ISM-säännöstöllä* ISM-asetuksen liitteenä olevaa IMO:n kansainvälistä johtamis-säännöstöä laivojen turvallisesta toiminnasta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä;

6) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

7) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *STCW-yleissopimuksella* kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

3) *merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivillä* merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/106/EY;

4) *IMO:lla* Yhdistyneiden kansakuntien alaista Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (International Maritime Organization);

5) *ISM-säännöstöllä* ISM-asetuksen liitteenä olevaa IMO:n kansainvälistä johtamis-säännöstöä laivojen turvallisesta toiminnasta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä;

6) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

7) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai

Voimassa oleva laki

laitetta;

8) *laivaväellä* kaikkia aluksessa työskenteleviä;

9) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

10) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

11) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

12) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

13) *huviveneellä* vesiskootteria sen pituudesta riippumatta sekä tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettyä vuokralle tarjottavaa alusta;

14) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 met-

Ehdotus

laitetta;

8) *laivaväellä* kaikkia aluksessa työskenteleviä;

9) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

10) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

11) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

12) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

13) *huviveneellä* vesiskootteria sen pituudesta riippumatta sekä tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettyä vuokralle tarjottavaa alusta;

14) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 met-

Voimassa oleva laki

riä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

15) *lossilla* ohjaukkyden tai sitä korvaavan *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lauttaa;

16) *vuokraveneellä* huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön miehitettynä vuokralle tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

17) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

18) *matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

19) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/45/EY) liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

20) *proomulla* alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;

21) *lastialuksella* muita kuin 13—20 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

22) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

23) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

24) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8'

Ehdotus

riä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

15) *lossilla* ohjaukkyden tai sitä korvaavan *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lauttaa;

16) *vuokraveneellä* huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön miehitettynä vuokralle tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

17) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

18) *matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

19) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/45/EY) liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

20) *proomulla* alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;

21) *lastialuksella* muita kuin 13—20 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

22) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

23) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

24) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57°

Voimassa oleva laki

pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja *euroopanliikennealueen* ulkopuolella;

25) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

27) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59°00' pohjoista leveyttä pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57°44,8' pohjoista leveyttä;

28) *koulutuksella* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tai sen nojalla annetuissa merenkulkua koskevissa säännöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkin-

Ehdotus

44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja *euroopanliikennealueen* ulkopuolella;

25) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

27) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59°00' pohjoista leveyttä pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57°44,8' pohjoista leveyttä;

28) *koulutuksella* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tai sen nojalla annetuissa merenkulkua koskevissa säännöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkin-

Voimassa oleva laki

toja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä, sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* erityisestä syystä liikenteen palveluista annetun lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

29) *yhtiöllä* aluksen omistajaa tai muuta organisaatiota tai henkilöä, kuten liikenteen harjoittajaa tai ilman miehistöä rahdatun aluksen rahtaajaa, joka on varustamolta ottanut vastuulleen aluksen toiminnan ja kaikki ISM-säännösten sisältämät velvoitteet ja vastuut;

30) *meripalvelulla* laivaväkeen kuuluvana tai ohjattuna harjoitteluna suoritettua palvelua muulla aluksella kuin huviveneellä, huvialuksella tai proomulla tai lossilla, joka ei ole vapaasti ohjailtava; meripalveluksi voidaan katsoa myös palvelu sellaisella huvikäytössä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, sellaisessa toimessa, johon vaaditaan STCW-yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja. Pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta.

4 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suomalaiseen alukseen ja suomalaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen sekä suomalaisen aluksen laivanisäntään.

Tätä lukua sovelletaan suomalaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 10 metriä. Kotimaanliikenteen liikennealueella I tätä lukua sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 12 metriä.

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

1) Puolustusvoimien tai *rajavartiolaitoksen* alukseen, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) huviveneeseen;

Ehdotus

toja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä, sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* erityisestä syystä liikenteen palveluista annetun lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

29) *yhtiöllä* aluksen omistajaa tai muuta organisaatiota tai henkilöä, kuten liikenteen harjoittajaa tai ilman miehistöä rahdatun aluksen rahtaajaa, joka on varustamolta ottanut vastuulleen aluksen toiminnan ja kaikki ISM-säännösten sisältämät velvoitteet ja vastuut;

30) *meripalvelulla* laivaväkeen kuuluvana tai ohjattuna harjoitteluna suoritettua palvelua muulla aluksella kuin huviveneellä, huvialuksella tai proomulla tai lossilla, joka ei ole vapaasti ohjailtava; meripalveluksi voidaan katsoa myös palvelu sellaisella huvikäytössä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, sellaisessa toimessa, johon vaaditaan STCW-yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja. Pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta.

4 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suomalaiseen alukseen ja suomalaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen sekä suomalaisen aluksen laivanisäntään.

Tätä lukua sovelletaan suomalaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 10 metriä. Kotimaanliikenteen liikennealueella I tätä lukua sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 12 metriä. (31.1.2013/95)

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

1) Puolustusvoimien tai *Rajavartiolaitoksen* alukseen, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) huviveneeseen;

Voimassa oleva laki

- 3) lossiin;
4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;
6) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö.
7) proomuun ja ruoppaajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

5 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehittävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi.

Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että vahti-, turvallisuus- ja turvatoimitehtävät sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvät tehtävät aluksella voidaan hoitaa.

Aluksella, jolla laivaväki asuu tai ruokaillee, on oltava riittävä taloushenkilöstö, jolla on tehtävän edellyttämä ammattitaito.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huvialuksen, vuokraveneen ja kotimaanliikenteessä liikennöivän aluksen miehityksestä.

6 §

Miehityksen vahvistaminen ja miehitystodistus

Alukselle on vahvistettava miehitys ennen sen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena tai käyttöön suomalaisena kalastusaluksena, jollei jäljempänä muuta säädetä. Kotimaanliikenteen vuokraveneille ja huvialuksille ei vahvisteta miehitystä.

Ehdotus

- 3) lossiin;
4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;
6) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö.
7) proomuun ja ruoppaajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

5 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehittävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi.

Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että vahti-, turvallisuus- ja turvatoimitehtävät sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvät tehtävät aluksella voidaan hoitaa.

Aluksella, jolla laivaväki asuu tai ruokaillee, on oltava riittävä taloushenkilöstö, jolla on tehtävän edellyttämä ammattitaito.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huvialuksen, vuokraveneen ja kotimaanliikenteessä liikennöivän aluksen miehityksestä.

6 §

Miehityksen vahvistaminen ja miehitystodistus

Alukselle on vahvistettava miehitys ennen sen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena tai käyttöön suomalaisena kalastusaluksena, jollei jäljempänä muuta säädetä. Kotimaanliikenteen vuokraveneille ja huvialuksille ei vahvisteta miehitystä.

Voimassa oleva laki

Aluksen laivanisännän tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista *Liikenteen turvallisuusvirastolta* hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen tai käyttöön kalastusaluksena. Hakijan on toimitettava hakemuksensa mukana kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

Jos kyseessä on aluksen ensimmäinen miehitys tai miehitykseen on tehty oleellisia muutoksia, miehitys vahvistetaan määräajaksi. Tällöin *Liikenteen turvallisuusviraston* on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta miehityksen vahvistamista koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa aluksen miehityksen ja antaa miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja tehtävien mukaiset pätevyysvaatimukset eri liikennealueilla tai pyyntialueilla. Miehitystodistus on voimassa määräajan tai toistaiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa esitettävistä seikoista sekä miehitystodistuksen voimassaoloajasta.

Miehitystodistuksen on oltava aluksella alkuperäisenä ja laivanisännällä kopiona.

6 a §

Kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevan aluksen miehitys

Lukuun ottamatta säiliöaluksia, kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivälle alukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500, ei vahvisteta miehitystä 6 §:ssä säädetyn mukaisesti, eikä sille anneta miehitystodistusta. Laivanisännän hakemuksesta *Liikenteen turvallisuusvirasto* kuitenkin vahvistaa miehityksen ja antaa miehitystodistuksen 6 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tar-

Ehdotus

Aluksen laivanisännän tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista *Liikenne- ja viestintävirastolta* hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen tai käyttöön kalastusaluksena. Hakijan on toimitettava hakemuksensa mukana kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

Jos kyseessä on aluksen ensimmäinen miehitys tai miehitykseen on tehty oleellisia muutoksia, miehitys vahvistetaan määräajaksi. Tällöin *Liikenne- ja viestintäviraston* on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta miehityksen vahvistamista koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa aluksen miehityksen ja antaa miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja tehtävien mukaiset pätevyysvaatimukset eri liikennealueilla tai pyyntialueilla. Miehitystodistus on voimassa määräajan tai toistaiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa esitettävistä seikoista sekä miehitystodistuksen voimassaoloajasta.

Miehitystodistuksen on oltava aluksella alkuperäisenä ja laivanisännällä kopiona.

6 a §

Kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevan aluksen miehitys

Lukuun ottamatta säiliöaluksia, kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivälle alukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500, ei vahvisteta miehitystä 6 §:ssä säädetyn mukaisesti, eikä sille anneta miehitystodistusta. Laivanisännän hakemuksesta *Liikenne- ja viestintävirasto* kuitenkin vahvistaa miehityksen ja antaa miehitystodistuksen 6 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tar-

Voimassa oleva laki

kempia säännöksiä ottaen huomioon matkojen pituudet, aluksen tyyppi, aluksen koko, matkustajien määrä ja muut järjestelyt kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennealun aluksen vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista.

7 §

Miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavat seikat

Liikenteen turvallisuusviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon turvallinen vahdinpito ja siihen liittyen merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen kone- ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue ja pyyntialue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Liikenteen turvallisuusviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon I momentissa säädetyn lisäksi merityöyleissopimuksen määräykset.

Aluksella tulee olla riittävä miehitys aluksen pelastusvälineistön, palontorjuntalaitteiston ja muun turvallisuuslaitteiston käyttämiseksi, aluksen hälytysluettelossa määrättyjen tehtävien, turvatoimitehtävien sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Aluksella tulee merityöyleissopimuksen mukaisesti olla laillistettu lääkäri, jos alus kuljettaa vähintään 100 henkilöä kansainvälisessä liikenteessä ja matkan kesto on yli kolme päivää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista.

8 §

Ennakkolausunto miehityksestä

Aluksen laivanisäntä, kalastusaluksen tule-

Ehdotus

kempia säännöksiä ottaen huomioon matkojen pituudet, aluksen tyyppi, aluksen koko, matkustajien määrä ja muut järjestelyt kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennealun aluksen vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista.

7 §

Miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavat seikat

Liikenne- ja viestintäviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon turvallinen vahdinpito ja siihen liittyen merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen kone- ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue ja pyyntialue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Liikenne- ja viestintäviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon I momentissa säädetyn lisäksi merityöyleissopimuksen määräykset.

Aluksella tulee olla riittävä miehitys aluksen pelastusvälineistön, palontorjuntalaitteiston ja muun turvallisuuslaitteiston käyttämiseksi, aluksen hälytysluettelossa määrättyjen tehtävien, turvatoimitehtävien sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Aluksella tulee merityöyleissopimuksen mukaisesti olla laillistettu lääkäri, jos alus kuljettaa vähintään 100 henkilöä kansainvälisessä liikenteessä ja matkan kesto on yli kolme päivää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista.

8 §

Ennakkolausunto miehityksestä

Aluksen laivanisäntä, kalastusaluksen tule-

Voimassa oleva laki

va omistaja tai haltija taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi hakea kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolta* ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

Ennakkolausuntoa koskevassa hakemuksessa on esitettävä samat tiedot kuin aluksen miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa sekä tehtävä esitys aluksen miehitykseksi. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity kysymys, johon ennakkolausuntoa haetaan.

Ennen ennakkolausunnon antamista *Liikenteen turvallisuusviraston* on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta ennakkolausuntoa koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenteen turvallisuusviraston on noudatettava ennakkolausuntoa aluksen miehitystä vahvistaessaan, jos hakemuksen perusteena olevat olosuhteet ovat pysyneet muuttumattomina.

11 §

Miehityksen muuttaminen

Jos aluksen rakenteessa, varustelussa, käytössä, liikennealueissa, pyyntialueissa tai laivanisäntää taikka alusta koskevissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, laivanisännän tulee viipymättä ilmoittaa niistä kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja tarvittaessa hakea alukselle uusi miehitystodistus.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön laivanisäntä, valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö ja työsuojeluviranomainen voivat muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea *Liikenteen turvallisuusvirastolta* miehityksen muuttamista. Muutosta voidaan hakea siinä yhteydessä, kun alukselle koeajaksi annettu miehitystodistus vahvistetaan määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuinen käyttöaika on lyhyempi kuin kuusi kuukautta, täyden purjehduskauden jälkeen. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella

Ehdotus

va omistaja tai haltija taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi hakea kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolta* ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

Ennakkolausuntoa koskevassa hakemuksessa on esitettävä samat tiedot kuin aluksen miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa sekä tehtävä esitys aluksen miehitykseksi. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity kysymys, johon ennakkolausuntoa haetaan.

Ennen ennakkolausunnon antamista *Liikenne- ja viestintäviraston* on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta ennakkolausuntoa koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenne- ja viestintäviraston on noudatettava ennakkolausuntoa aluksen miehitystä vahvistaessaan, jos hakemuksen perusteena olevat olosuhteet ovat pysyneet muuttumattomina.

11 §

Miehityksen muuttaminen

Jos aluksen rakenteessa, varustelussa, käytössä, liikennealueissa, pyyntialueissa tai laivanisäntää taikka alusta koskevissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, laivanisännän tulee viipymättä ilmoittaa niistä kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja tarvittaessa hakea alukselle uusi miehitystodistus.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön laivanisäntä, valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö ja työsuojeluviranomainen voivat muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea *Liikenne- ja viestintävirastolta* miehityksen muuttamista. Muutosta voidaan hakea siinä yhteydessä, kun alukselle koeajaksi annettu miehitystodistus vahvistetaan määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuinen käyttöaika on lyhyempi kuin kuusi kuukautta, täyden purjehduskauden jälkeen. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella

Voimassa oleva laki

hän katsoo, että miehitystä olisi muutettava. *Liikenteen turvallisuusviraston* on pyydettävä hakemuksesta työsuojeluviranomaisen, valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen ja laivanisännän lausunto.

Jos aluksella toistuvasti rikotaan laivaväen lepoaikoja koskevia säännöksiä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä arvioitava aluksen vähimmäismiehitys uudelleen.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden miehityksen 6 §:n mukaisesti ja antaa uuden miehitystodistuksen.

12 §

Miehitystodistuksesta poikkeaminen

Jos satamassa, jossa alus on, ei ole saata- vissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi laivanisännän hakemuksesta määrätä ajaksi tai määrätulle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei alusturvallisuutta eikä meriympäristöä vaaranneta.

Miehitys on täydennettävä vahvistetun miehityksen mukaiseksi niin pian kuin se on mahdollista.

13 §

*Miehitystodistuksessa määrätystä pätevy-
destä poikkeaminen*

Jos on pakottavia syitä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää kansi- tai konepäällystön pätevyyskirjojen osalta laivanisännän kirjallisesta hakemuksesta erivapauden, jonka mukaan aluksella voi olla toimessa henkilö, jolla ei ole toimeen oikeuttavaa pätevyyttä. Edellytyksenä on, että henkilöllä on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää erivapauden, jos menettely ei aiheuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Ennen erivapauden myöntämistä *Liikenteen turvallisuusviraston* on kuultava asianomaista valtakunnallista merenkulkualan

Ehdotus

hän katsoo, että miehitystä olisi muutettava. *Liikenne- ja viestintäviraston* on pyydettävä hakemuksesta työsuojeluviranomaisen, valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen ja laivanisännän lausunto.

Jos aluksella toistuvasti rikotaan laivaväen lepoaikoja koskevia säännöksiä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä arvioitava aluksen vähimmäismiehitys uudelleen.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden miehityksen 6 §:n mukaisesti ja antaa uuden miehitystodistuksen.

12 §

Miehitystodistuksesta poikkeaminen

Jos satamassa, jossa alus on, ei ole saata- vissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi laivanisännän hakemuksesta määrätä ajaksi tai määrätulle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei alusturvallisuutta eikä meriympäristöä vaaranneta.

Miehitys on täydennettävä vahvistetun miehityksen mukaiseksi niin pian kuin se on mahdollista.

13 §

*Miehitystodistuksessa määrätystä pätevy-
destä poikkeaminen*

Jos on pakottavia syitä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää kansi- tai konepäällystön pätevyyskirjojen osalta laivanisännän kirjallisesta hakemuksesta erivapauden, jonka mukaan aluksella voi olla toimessa henkilö, jolla ei ole toimeen oikeuttavaa pätevyyttä. Edellytyksenä on, että henkilöllä on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää erivapauden, jos menettely ei aiheuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Ennen erivapauden myöntämistä *Liikenne- ja viestintäviraston* on kuultava asianomaista valtakunnallista merenkulkualan

Voimassa oleva laki

työmarkkinajärjestöä. Erivapaus ei saa olla voimassa yli kuutta kuukautta kerrallaan.

Muualla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus aluksen päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavista syistä ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin se on välttämätöntä.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään. Jos henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

Myönnetystä erivapaudesta tehdään merkintä merimiesluetteloon.

13 a §

Miehitystä ja vahdinpitoa koskeva kokeilulupa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää hakijalle luvan olla aluksella noudattamatta 6 §:n säännöksiä miehityksen vahvistamisesta ja miehitystodistuksesta, 6 a §:n nojalla annettuja säännöksiä aluksen vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista, 7 §:n säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista, 9 §:n säännöksiä laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuuksista miehitystodistuksen ja vähimmäismiehityksen osalta, 23 §:n säännöksiä vahdinpitojärjestelyistä ja vahdissa noudatettavista periaatteista tai mainittujen pykälien nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, jos se on tarpeen aluksen miehitykseen ja vahdinpitoon liittyvien uusien teknisten ratkaisujen kokeilemiseksi (kokeilulupa). Tällöin *Liikenteen turvallisuusvirasto* ei vahvista miehitystä 6, 7 ja 8 §:ssä säädettyllä tavalla.

Kokeilulupa voidaan myöntää rajoitetulla alueella kotimaanliikenteessä suomalaisella aluksella tehtävää kokeilua varten. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuutta tai ympäristöä vaaranneta eikä luvan myöntäminen ole vastoin Suomea sitovia merenkulun kansainvälisiä velvoitteita. Lu-

Ehdotus

työmarkkinajärjestöä. Erivapaus ei saa olla voimassa yli kuutta kuukautta kerrallaan.

Muualla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus aluksen päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavista syistä ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin se on välttämätöntä.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään. Jos henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

Myönnetystä erivapaudesta tehdään merkintä merimiesluetteloon.

13 a §

Miehitystä ja vahdinpitoa koskeva kokeilulupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää hakijalle luvan olla aluksella noudattamatta 6 §:n säännöksiä miehityksen vahvistamisesta ja miehitystodistuksesta, 6 a §:n nojalla annettuja säännöksiä aluksen vähimmäismiehityksestä ja siihen liittyvistä pätevyysvaatimuksista, 7 §:n säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista, 9 §:n säännöksiä laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuuksista miehitystodistuksen ja vähimmäismiehityksen osalta, 23 §:n säännöksiä vahdinpitojärjestelyistä ja vahdissa noudatettavista periaatteista tai mainittujen pykälien nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, jos se on tarpeen aluksen miehitykseen ja vahdinpitoon liittyvien uusien teknisten ratkaisujen kokeilemiseksi (kokeilulupa). Tällöin *Liikenne- ja viestintävirasto* ei vahvista miehitystä 6, 7 ja 8 §:ssä säädettyllä tavalla.

Kokeilulupa voidaan myöntää rajoitetulla alueella kotimaanliikenteessä suomalaisella aluksella tehtävää kokeilua varten. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuutta tai ympäristöä vaaranneta eikä luvan myöntäminen ole vastoin Suomea sitovia merenkulun kansainvälisiä velvoitteita. Lu-

Voimassa oleva laki

paan voidaan sisällyttää ehtoja.

Kokeilulupa myönnetään korkeintaan kahdeksi vuodeksi, eikä sitä voida uudistaa samaan kokeiluun. Ennen luvan myöntämistä *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava kokeiluluvan myöntämisestä liikenne- ja viestintäministeriölle.

13 b §

Kokeiluluvan peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa 13 a §:ssä tarkoitetun kokeiluluvan, jos luvan haltija toistuvasti toimii vastoin luvan ehtoja taikka muutoin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti.

Kokeiluluvan peruuttamisen edellytyksenä on, että luvan haltijalle on annettu kohtuullinen aika korjata toimintansa kokeiluluvan sekä säännösten ja määräysten mukaiseksi.

14 §

Poikkeukset liikennealueista

Jos muu alus kuin kalastusalus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kirjallisesta hakemuksesta ottaen huomioon liikenteen laadun yksittäistapauksessa päättää, että tällainen liikenne on aluksen miehityksen ja laivaväen pätevyyden puolesta rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen. Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei turvallisuustaso heikenny eikä rannikkovaltio, jonka vesialueella alus liikennöi, vastusta sitä.

Ehdotus

paan voidaan sisällyttää ehtoja.

Kokeilulupa myönnetään korkeintaan kahdeksi vuodeksi, eikä sitä voida uudistaa samaan kokeiluun. Ennen luvan myöntämistä *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava kokeiluluvan myöntämisestä liikenne- ja viestintäministeriölle.

13 b §

Kokeiluluvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa 13 a §:ssä tarkoitetun kokeiluluvan, jos luvan haltija toistuvasti toimii vastoin luvan ehtoja taikka muutoin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti.

Kokeiluluvan peruuttamisen edellytyksenä on, että luvan haltijalle on annettu kohtuullinen aika korjata toimintansa kokeiluluvan sekä säännösten ja määräysten mukaiseksi.

14 §

Poikkeukset liikennealueista

Jos muu alus kuin kalastusalus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kirjallisesta hakemuksesta ottaen huomioon liikenteen laadun yksittäistapauksessa päättää, että tällainen liikenne on aluksen miehityksen ja laivaväen pätevyyden puolesta rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen. Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei turvallisuustaso heikenny eikä rannikkovaltio, jonka vesialueella alus liikennöi, vastusta sitä.

23 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, konepäällikön ja koko vahtihenkilöstön on varmistettava, että aluksessa pidetään turvallista vahtia sekä vallitseviin olosuhteisiin ja aluksen suunniteltuun reittiin nähden tarpeellisia vahteja.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskykyä. Laivaväen tehtävät on järjestettävä siten, että matkan aloittava vahti samoin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa STCW-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkempia määräyksiä myös muun kuin STCW-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta.

26 §

Matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavan laivaväen kommunikointitaidot, asusteet ja hätätilanneohjeiden antaminen

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilanteessa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeet voidaan antaa ja matkustajien opastus Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voidaan järjestää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan sen maan kielellä, jonne alus liikenei sekä tarvittaessa opastein ja käsimerkein.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia yleisiä tai reittikohtaisia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista hätätilanneohjeista ja kielitaidosta.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana käyttää

23 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, konepäällikön ja koko vahtihenkilöstön on varmistettava, että aluksessa pidetään turvallista vahtia sekä vallitseviin olosuhteisiin ja aluksen suunniteltuun reittiin nähden tarpeellisia vahteja.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskykyä. Laivaväen tehtävät on järjestettävä siten, että matkan aloittava vahti samoin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa STCW-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkempia määräyksiä myös muun kuin STCW-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta.

26 §

Matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavan laivaväen kommunikointitaidot, asusteet ja hätätilanneohjeiden antaminen

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilanteessa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeet voidaan antaa ja matkustajien opastus Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voidaan järjestää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan sen maan kielellä, jonne alus liikenei sekä tarvittaessa opastein ja käsimerkein.

Liikenne- ja viestintävirasto voi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia yleisiä tai reittikohtaisia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista hätätilanneohjeista ja kielitaidosta.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana käyttää

sellaisia asusteita, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

Matkustaja-aluksen päällikkö vastaa siitä, että matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavalla laivaväellä on riittävä kielitaito ja 3 momentin mukaiset asusteet.

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenteen turvallisuusvirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 c §

Laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Laivanisännän tai hänen edustajansa on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* liikenneasioiden rekisteriin merkittäväksi:

1) merimiestoimeen otetun henkilön henkilötiedot, mukaan lukien kansalaisuus ja henkilötunnus tai syntymäaika, jos henkilöllä ei ole henkilötunnusta;

2) henkilön toimet aluksella, niiden alkamis- ja päättymisajat sekä työssäolopäivien määrä aluksen liikennöintiä aikana;

3) aluksen nimi, tunnuskirjaimet, IMO-numero tai muu tunniste, aluksen tyyppi ja kotipaikka, konetehto ja bruttovetoisuus, tai jos aluksesta ei ole saatavana bruttovetoisuutta koskevaa tietoa, aluksen pituus sekä aluksen liikennöintialue henkilön työskentelyn aikana.

Tiedot on toimitettava siten, että kuukauden työssäolopäivät ilmoitetaan seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai katkeamattoman työssäolajakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Kausiliikenteessä ilmoitukset voidaan antaa purjehduskausittain.

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin voidaan toimittaa rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää.

Jos laivanisäntä tai merimies haluaa liikenne-

sellaisia asusteita, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

Matkustaja-aluksen päällikkö vastaa siitä, että matkustaja-aluksen turvallisuus- ja turvatoimitehtäviä hoitavalla laivaväellä on riittävä kielitaito ja 3 momentin mukaiset asusteet.

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 c §

Laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Laivanisännän tai hänen edustajansa on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* liikenneasioiden rekisteriin merkittäväksi:

1) merimiestoimeen otetun henkilön henkilötiedot, mukaan lukien kansalaisuus ja henkilötunnus tai syntymäaika, jos henkilöllä ei ole henkilötunnusta;

2) henkilön toimet aluksella, niiden alkamis- ja päättymisajat sekä työssäolopäivien määrä aluksen liikennöintiä aikana;

3) aluksen nimi, tunnuskirjaimet, IMO-numero tai muu tunniste, aluksen tyyppi ja kotipaikka, konetehto ja bruttovetoisuus, tai jos aluksesta ei ole saatavana bruttovetoisuutta koskevaa tietoa, aluksen pituus sekä aluksen liikennöintialue henkilön työskentelyn aikana.

Tiedot on toimitettava siten, että kuukauden työssäolopäivät ilmoitetaan seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai katkeamattoman työssäolajakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Kausiliikenteessä ilmoitukset voidaan antaa purjehduskausittain.

Ilmoitukset liikenneasioiden rekisteriin voidaan toimittaa rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää.

Jos laivanisäntä tai merimies haluaa liikenne-

neasioiden rekisteriin merkittäväksi tietoja merimiestoimista, joita ei muuten ilmoitettaisi, hänen on esitettävä niistä luotettava selvitys *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* merkitsee tiedot rekisteriin, jos se on pätevyyttä osoittavan asiakirjan kannalta merkityksellistä.

27 §

Yhtiöiden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo ISM-asetuksen mukaisesti, että suomalaiset ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia liikennöivät yhtiöt noudattavat ISM-asetuksen säännöksiä.

28 §

Todistuskirjojen antaminen ja peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt laitokset antaa ISM-asetuksen mukaisesti asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa suomalaista alusta liikennöivälle yhtiölle kyseistä alusta koskevan vaatimustenmukaisuusasiakirjan tai väliaikaisen vaatimustenmukaisuusasiakirjan sekä ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla suomalaisella aluksella turvallisuusjohtamistodistuksen tai väliaikaisen turvallisuusjohtamistodistuksen.

Ulkomaisella yhtiöllä, joka harjoittaa merenkulkua ulkomaisella aluksella Suomen vesialueella tai suomalaisella aluksella, on oltava sen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama vaatimustenmukaisuusasiakirja, johon yhtiö on sijoittautunut.

Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ISM-asetuksen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää toista ISM-säännösten sopimusvaltion viranomaista antamaan 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja todistukset. Vastaavasti *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi toisen sopimusvaltion pyynnöstä antaa nämä asiakirjat ja todistukset.

neasioiden rekisteriin merkittäväksi tietoja merimiestoimista, joita ei muuten ilmoitettaisi, hänen on esitettävä niistä luotettava selvitys *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Liikenne- ja viestintävirasto* merkitsee tiedot rekisteriin, jos se on pätevyyttä osoittavan asiakirjan kannalta merkityksellistä.

27 §

Yhtiöiden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ISM-asetuksen mukaisesti, että suomalaiset ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia liikennöivät yhtiöt noudattavat ISM-asetuksen säännöksiä.

28 §

Todistuskirjojen antaminen ja peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt laitokset antaa ISM-asetuksen mukaisesti asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa suomalaista alusta liikennöivälle yhtiölle kyseistä alusta koskevan vaatimustenmukaisuusasiakirjan tai väliaikaisen vaatimustenmukaisuusasiakirjan sekä ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla suomalaisella aluksella turvallisuusjohtamistodistuksen tai väliaikaisen turvallisuusjohtamistodistuksen.

Ulkomaisella yhtiöllä, joka harjoittaa merenkulkua ulkomaisella aluksella Suomen vesialueella tai suomalaisella aluksella, on oltava sen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama vaatimustenmukaisuusasiakirja, johon yhtiö on sijoittautunut.

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ISM-asetuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää toista ISM-säännösten sopimusvaltion viranomaista antamaan 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja todistukset. Vastaavasti *Liikenne- ja viestintävirasto* voi toisen sopimusvaltion pyynnöstä antaa nämä asiakirjat ja todistukset.

30 §

Tarkastusten suorittaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto tai sen valtuuttama hyväksytty laitos suorittaa ISM-asetuksessa tarkoitetut asiakirjoja, todistuksia ja toimintaa koskevat tarkastukset.

31 §

Poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää ISM-asetuksen 7 artiklan mukaisen poikkeuksen.

Jos 1 momentissa tarkoitettu poikkeus myönnetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa määräykset, joilla varmistetaan, että ISM-säännösten tavoitteet toteutuvat siten, että vastaava turvallisuustaso säilytetään.

32 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa.

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

32 a §

Huomautus ja varoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen tai varoituksen sille, joka muutoin kuin 39 §:ssä tarkoitettulla tavalla rikkoo

1) tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä; tai

30 §

Tarkastusten suorittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty laitos suorittaa ISM-asetuksessa tarkoitetut asiakirjoja, todistuksia ja toimintaa koskevat tarkastukset.

31 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ISM-asetuksen 7 artiklan mukaisen poikkeuksen.

Jos 1 momentissa tarkoitettu poikkeus myönnetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset, joilla varmistetaan, että ISM-säännösten tavoitteet toteutuvat siten, että vastaava turvallisuustaso säilytetään.

32 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten määräysten ja päätösten noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa.

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua *Liikenne- ja viestintävirastolle* tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

32 a §

Huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen tai varoituksen sille, joka muutoin kuin 39 §:ssä tarkoitettulla tavalla rikkoo

1) tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä; tai

2) ISM-asetuksen säännöksiä.

Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen voida pitää riittävänä. Huomautus annetaan suullisesti tai kirjallisesti. Varoitus annetaan kirjallisesti ja siitä tehdään merkintä liikenneasioiden rekisteriin.

33 §

Kotimaanliikenteen liikennealueiden rajat

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 25 kohdassa määriteltujen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

34 §

Kustannusten korvaaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Tämän lain mukaisista *Liikenteen turvallisuusviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

40 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos merenkulkurikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos velvoitteiden laiminlyönti on ilmeisesti sellainen kuin 1 momentissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa velvoitteensa laiminlyöneelle huomautuksen tai varoituksen.

41 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta

2) ISM-asetuksen säännöksiä.

Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen voida pitää riittävänä. Huomautus annetaan suullisesti tai kirjallisesti. Varoitus annetaan kirjallisesti ja siitä tehdään merkintä liikenneasioiden rekisteriin.

33 §

Kotimaanliikenteen liikennealueiden rajat

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 25 kohdassa määriteltujen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

34 §

Kustannusten korvaaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Tämän lain mukaisista *Liikenne- ja viestintäviraston* suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

40 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos merenkulkurikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos velvoitteiden laiminlyönti on ilmeisesti sellainen kuin 1 momentissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa velvoitteensa laiminlyöneelle huomautuksen tai varoituksen.

41 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta

valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen *hallintolainkäyttölakia (586/1996)*.

Muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston* tai hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin *hallintolaissa (434/2003)* säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaisissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaisissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia*.

Muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston* tai hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin *hallintolaissa (434/2003)* säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

44.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 12–14 §, sellaisena
 kuin niistä on 13 § laissa 126/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 §

*Siviili-ilmailua koskevien erimielisyyksien
 ratkaiseminen*

Lentoaseman käyttäjä voi saattaa lentoaseman pitäjän 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua hinnoittelupäätöstä koskevan erimielisyyden *Liikenteen turvallisuusviraston* käsiteltäväksi.

Päätökseen on liitettävä ohjeet erimielisyyksien ratkaisemisessa noudatettavasta menettelystä. Asia on saatettava *Liikenteen turvallisuusviraston* käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on 11 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistu.

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä väliaikainen päätös lentoasemamaksujen muutoksen voimaantulosta neljän viikon kuluessa siitä, kun se on saanut asian käsiteltäväkseen, jollei samassa ajassa voida tehdä lopullista päätöstä. Lentoaseman pitäjän päätöstä ei saa soveltaa ennen kuin *Liikenteen turvallisuusvirasto* on ratkaissut asian tai antanut väliaikaisen päätöksen.

Liikenteen turvallisuusviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu asia neljän kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sen käsiteltäväkseen, taikka erityisestä syystä kuuden kuukauden kuluessa. Ennen asian ratkaisua *Liikenteen turvallisuusviraston* on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi.

Liikenteen turvallisuusviraston päätös voidaan panna täytäntöön heti, jollei markkinaoikeus 13 §:ssä tarkoitetun valituksen vireille tultua kiellä täytäntöönpanoa tai määrää sitä

Ehdotus

12 §

*Siviili-ilmailua koskevien erimielisyyksien
 ratkaiseminen*

Lentoaseman käyttäjä voi saattaa lentoaseman pitäjän 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua hinnoittelupäätöstä koskevan erimielisyyden *Liikenne- ja viestintäviraston* käsiteltäväksi.

Päätökseen on liitettävä ohjeet erimielisyyksien ratkaisemisessa noudatettavasta menettelystä. Asia on saatettava *Liikenne- ja viestintäviraston* käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on 11 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistu.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä väliaikainen päätös lentoasemamaksujen muutoksen voimaantulosta neljän viikon kuluessa siitä, kun se on saanut asian käsiteltäväkseen, jollei samassa ajassa voida tehdä lopullista päätöstä. Lentoaseman pitäjän päätöstä ei saa soveltaa ennen kuin *Liikenne- ja viestintävirasto* on ratkaissut asian tai antanut väliaikaisen päätöksen.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu asia neljän kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sen käsiteltäväkseen, taikka erityisestä syystä kuuden kuukauden kuluessa. Ennen asian ratkaisua *Liikenne- ja viestintäviraston* on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi.

Liikenne- ja viestintäviraston päätös voidaan panna täytäntöön heti, jollei markkinaoikeus 13 §:ssä tarkoitetun valituksen vireille tultua kiellä täytäntöönpanoa tai määrää sitä

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

keskeyttäväksi tai anna muuta täytäntöönpanoa koskevaa määräystä.

13 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

14 §

Tiedonsaantioikeus

Lentoaseman pitäjän on pyynnöstä annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* 12 §:ssä tarkoitetun erimielisyyden ratkaisemista varten tarvittavat tiedot lentoasemamaksuista, niiden määräytymisperusteista sekä muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista.

Ehdotus

keskeyttäväksi tai anna muuta täytäntöönpanoa koskevaa määräystä.

13 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

14 §

Tiedonsaantioikeus

Lentoaseman pitäjän on pyynnöstä annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 12 §:ssä tarkoitetun erimielisyyden ratkaisemista varten tarvittavat tiedot lentoasemamaksuista, niiden määräytymisperusteista sekä muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

45.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 2, 4, 7–9, 11, 12, 14, 16, 18 ja 21–27 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 7, 8, 11, 12, 16 ja 24 § osaksi laissa 37/2015, 9 § osaksi laeissa 1319/2011 ja 37/2015 sekä 14, 18, 21 ja 25–27 § laissa 37/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Sovelletamisala

Sovelletamisala

Tämä laki koskee Euroopan talousalueen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentopaikalta lähtevien tai tällaiselle lentopaikalle jäsenvaltiosta tai kolmannelta maasta saapuvien lentojen hiilidioksidipäästöjä.

Tätä lakia sovelletaan niihin ilma-aluksen käyttäjiin, joilla on *Liikenteen turvallisuusviraston* tai muun toimivaltaisen Suomen viranomaisen myöntämä lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 mukainen voimassa oleva liikennelupa sekä niihin ilma-alusten käyttäjiin, joiden suorittamien lentojen aiheuttamista arvioiduista päästöistä suurin osa on aiheutunut Suomen alueella perusvuoden aikana.

Tämä laki ei koske sotilaslentoja sotilasilma-aluksilla, tulli- ja poliisilentoja, etsintä- ja pelastustoimintaan liittyviä lentoja, palonsammutuslentoja, humanitaarisia avustuslentoja eikä kiireellisiä sairaankuljetuslentoja.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuista lennoista ja muista kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (*yleinen päästökauppadirektiivi*) liitteen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista lennoista, joihin ei sovelleta tätä lakia, säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Tämä laki koskee Euroopan talousalueen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentopaikalta lähtevien tai tällaiselle lentopaikalle jäsenvaltiosta tai kolmannelta maasta saapuvien lentojen hiilidioksidipäästöjä.

Tätä lakia sovelletaan niihin ilma-aluksen käyttäjiin, joilla on *Liikenne- ja viestintäviraston* tai muun toimivaltaisen Suomen viranomaisen myöntämä lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 mukainen voimassa oleva liikennelupa sekä niihin ilma-alusten käyttäjiin, joiden suorittamien lentojen aiheuttamista arvioiduista päästöistä suurin osa on aiheutunut Suomen alueella perusvuoden aikana.

Tämä laki ei koske sotilaslentoja sotilasilma-aluksilla, tulli- ja poliisilentoja, etsintä- ja pelastustoimintaan liittyviä lentoja, palonsammutuslentoja, humanitaarisia avustuslentoja eikä kiireellisiä sairaankuljetuslentoja.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuista lennoista ja muista kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (*yleinen päästökauppadirektiivi*) liitteen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista lennoista, joihin ei sovelleta tätä lakia, säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuudet

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen käyttäjän on:

- 1) tarkkailtava päästöjään ja tonnikilometrejiin, laadittava vuosittain selvitys päästöistään ja huolehdittava selvityksen todentamisesta;
- 2) toimitettava tarkkailusuunnitelma *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyttäväksi neljä kuukautta ennen toisen ja sitä seuraavien päästökaupunkausien alkua;
- 3) palautettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheuttamiaan lentoliikenteen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia;
- 4) toimitettava maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien hakemista varten tarpeelliset tiedot *Liikenteen turvallisuusvirastolle*; sekä
- 5) ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* toiminnan muutoksista, päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista ja ilma-aluksen käyttäjän vaihtumisesta.

7 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien haku

Ilma-alusten käyttäjät voivat hakea maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia kullekin päästökaupunkaudelle erikseen. Hakemus tehdään toimittamalla *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kyseisen ilma-aluksen käyttäjän todennetut tonnikilometritiedot kyseiseltä tarkkailuvuodelta. Ensimmäisen ja toisen päästökaupunkauden tarkkailuvuosi on vuosi 2010. Myöhempien päästökaupunkausien tarkkailuvuodella tarkoitetaan kalenterivuotta, joka päättyy 24 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan päästökaupunkauden alkua.

Hakemus maksutta jaettavista lentoliikenteen päästöoikeuksista on jätettävä ensimmäisen ja toisen päästökaupunkauden osalta 31 päivään maaliskuuta 2011 mennessä.

4 §

Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuudet

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilma-aluksen käyttäjän on:

- 1) tarkkailtava päästöjään ja tonnikilometrejiin, laadittava vuosittain selvitys päästöistään ja huolehdittava selvityksen todentamisesta;
- 2) toimitettava tarkkailusuunnitelma *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyttäväksi neljä kuukautta ennen toisen ja sitä seuraavien päästökaupunkausien alkua;
- 3) palautettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheuttamiaan lentoliikenteen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia;
- 4) toimitettava maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien hakemista varten tarpeelliset tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle*; sekä
- 5) ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* toiminnan muutoksista, päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista ja ilma-aluksen käyttäjän vaihtumisesta.

7 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien haku

Ilma-alusten käyttäjät voivat hakea maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia kullekin päästökaupunkaudelle erikseen. Hakemus tehdään toimittamalla *Liikenne- ja viestintävirastolle* kyseisen ilma-aluksen käyttäjän todennetut tonnikilometritiedot kyseiseltä tarkkailuvuodelta. Ensimmäisen ja toisen päästökaupunkauden tarkkailuvuosi on vuosi 2010. Myöhempien päästökaupunkausien tarkkailuvuodella tarkoitetaan kalenterivuotta, joka päättyy 24 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan päästökaupunkauden alkua.

Hakemus maksutta jaettavista lentoliikenteen päästöoikeuksista on jätettävä ensimmäisen ja toisen päästökaupunkauden osalta 31 päivään maaliskuuta 2011 mennessä.

Voimassa oleva laki

Myöhempien päästökauppakausien osalta hakemus on jätettävä vähintään 21 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimittaa vastaanottamansa maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia koskevat hakemukset Euroopan komissiolle vähintään 18 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

8 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien myöntäminen

Euroopan komissio vahvistaa kullekin päästökaupunkaudelle jaettavien ja huuto-kaupattavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärän, erityisvarannossa olevien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän, maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän sekä vertailuluvun, jolla lentoliikenteen maksuttomat päästöoikeudet jaetaan ilma-alusten käyttäjille. *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää ilma-aluksen käyttäjälle päästökaupunkaudella maksutta jaettavat lentoliikenteen päästöoikeudet kolmen kuukauden kuluessa komission päätöksestä.

Kullekin hakemuksen jättäneelle ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökaupunkaudella maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä määritetään kertomalla ilma-aluksen käyttäjän ilmoittama tonnikilometrimäärä Euroopan komission ilmoittamalla vertailuluvulla.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maksutta jaettavien päästöoikeuksien perusteena olevan vertailun toteutuksesta sekä hakemuksen sisällöstä.

9 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien erityisvaranto

Kullakin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla päästökaupunkaudella siirretään kolme prosenttia mainitussa lainkohdassa tarkoitettusta

Ehdotus

Myöhempien päästökauppakausien osalta hakemus on jätettävä vähintään 21 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa vastaanottamansa maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia koskevat hakemukset Euroopan komissiolle vähintään 18 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

8 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien myöntäminen

Euroopan komissio vahvistaa kullekin päästökaupunkaudelle jaettavien ja huuto-kaupattavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärän, erityisvarannossa olevien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän, maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän sekä vertailuluvun, jolla lentoliikenteen maksuttomat päästöoikeudet jaetaan ilma-alusten käyttäjille. *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää ilma-aluksen käyttäjälle päästökaupunkaudella maksutta jaettavat lentoliikenteen päästöoikeudet kolmen kuukauden kuluessa komission päätöksestä.

Kullekin hakemuksen jättäneelle ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökaupunkaudella maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä määritetään kertomalla ilma-aluksen käyttäjän ilmoittama tonnikilometrimäärä Euroopan komission ilmoittamalla vertailuluvulla.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maksutta jaettavien päästöoikeuksien perusteena olevan vertailun toteutuksesta sekä hakemuksen sisällöstä.

9 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien erityisvaranto

Kullakin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla päästökaupunkaudella siirretään kolme prosenttia mainitussa lainkohdassa tarkoitettusta

Voimassa oleva laki

lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä erityisvarantoon sellaisia ilma-alusten käyttäjiä varten:

1) jotka aloittavat päästökaupan soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan sen tarkkailuvuoden jälkeen, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla; tai

2) joiden tonnikilometritiedoissa on tapahtunut keskimäärin yli 18 prosentin vuotuinen kasvu sen tarkkailuvuoden, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla, ja kyseisen kauden toisen kalenterivuoden välillä.

Erityisvarannosta voidaan myöntää päästöoikeuksia vain sellaiselle ilma-aluksen käyttäjälle, jonka 1 momentin 1 kohdan mukainen toiminta tai 2 kohdan mukainen lisätoiminta ei ole kokonaan tai osittain jatkoa toisen ilma-aluksen käyttäjän aikaisemmin harjoittamalle ilmailutoiminnalle. Yhdelle ilma-aluksen käyttäjälle myönnettävien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä erityisvarannosta päästökauppakauden aikana on kuitenkin enintään 1 000 000 päästöoikeutta.

Ilma-aluksen käyttäjä, joka täyttää 1 ja 2 momentin edellytykset, voi hakea maksuttomia lentoliikenteen päästöoikeuksia erityisvarannosta *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Hakemus on tehtävä viimeistään sen päästökauppakauden, jotka hakemus koskee, kolmannen vuoden kesäkuun 30 päivänä.

Tässä pykälässä tarkoitetuista hakemuksista ja erityisvarannosta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaamisesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

11 §

Päästöjen ja tonnikilometrien tarkkailu, raportointi ja todentaminen

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan suunnitelman siitä, miten se tarkkailee käyttämiensä ilma-alusten päästöjä ja tonnikilometrejä, joita koskevia tietoja tarvitaan 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen hakemusten tekemiseen, sekä mi-

Ehdotus

lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä erityisvarantoon sellaisia ilma-alusten käyttäjiä varten:

1) jotka aloittavat päästökaupan soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan sen tarkkailuvuoden jälkeen, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla; tai

2) joiden tonnikilometritiedoissa on tapahtunut keskimäärin yli 18 prosentin vuotuinen kasvu sen tarkkailuvuoden, jota koskevat tonnikilometritiedot on toimitettu 7 §:n 2 momentin nojalla, ja kyseisen kauden toisen kalenterivuoden välillä.

Erityisvarannosta voidaan myöntää päästöoikeuksia vain sellaiselle ilma-aluksen käyttäjälle, jonka 1 momentin 1 kohdan mukainen toiminta tai 2 kohdan mukainen lisätoiminta ei ole kokonaan tai osittain jatkoa toisen ilma-aluksen käyttäjän aikaisemmin harjoittamalle ilmailutoiminnalle. Yhdelle ilma-aluksen käyttäjälle myönnettävien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä erityisvarannosta päästökauppakauden aikana on kuitenkin enintään 1 000 000 päästöoikeutta.

Ilma-aluksen käyttäjä, joka täyttää 1 ja 2 momentin edellytykset, voi hakea maksuttomia lentoliikenteen päästöoikeuksia erityisvarannosta *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemus on tehtävä viimeistään sen päästökauppakauden, jotka hakemus koskee, kolmannen vuoden kesäkuun 30 päivänä.

Tässä pykälässä tarkoitetuista hakemuksista ja erityisvarannosta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaamisesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

11 §

Päästöjen ja tonnikilometrien tarkkailu, raportointi ja todentaminen

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan suunnitelman siitä, miten se tarkkailee käyttämiensä ilma-alusten päästöjä ja tonnikilometrejä, joita koskevia tietoja tarvitaan 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen hakemusten tekemiseen, sekä mi-

Voimassa oleva laki

ten se ilmoittaa niistä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Ilma-aluksen käyttäjän tulee toimittaa suunnitelmansa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* neljä kuukautta ennen kunkin päästökauppakauden alkua. *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy suunnitelman.

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan selvityksen jokaisen ilma-aluksensa aiheuttamista päästöistä. Selvitys on toimitettava viimeistään kunkin kalenterivuoden seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivänä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, joka toimittaa sen edelleen Euroopan komissiolle.

Ilma-aluksen käyttäjä vastaa siitä, että 2 momentissa tarkoitettun selvityksen on todentanut 12 §:ssä tarkoitettu hyväksytty todentaja. Ilma-alusten päästöt ja tonnikilometrit sekä tarkkailujärjestelmän luotettavuus, uskotavuus ja tarkkuus on todennettava.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä, että ilma-aluksen käyttäjä ei saa jatkaa päästöoikeuksien siirtämistä, jos ilma-aluksen käyttäjä ei ole kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä toimittanut päästöselvitystä tai sitä ei ole kyetty todentamaan edeltävän vuoden päästöjen osalta tyydyttäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta suunnitelmasta ja 2 momentissa tarkoitettusta selvityksestä säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkkailusuunnitelmien ja vuotuisten päästöselvitysten laatimisesta ja toimittamisesta sekä virheellisen tarkkailun vaikutuksesta päästömäärän arviointiin.

Edellä 4 §:n 1 kohdassa ja tämän pykälän 2 ja 4 momentissa säädetystä vuosittain tehtävästä selvityksestä poiketen selvitys Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa sijaitsevien lentopaikkojen välisten lentojen todennetuista päästöistä vuonna 2013 on toimitettava viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2015.

12 §

Todentaja

Ilma-aluksen käyttäjän on käytettävä 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoite-

Ehdotus

ten se ilmoittaa niistä *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilma-aluksen käyttäjän tulee toimittaa suunnitelmansa *Liikenne- ja viestintävirastolle* neljä kuukautta ennen kunkin päästökauppakauden alkua. *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy suunnitelman.

Ilma-aluksen käyttäjä on velvollinen laatimaan selvityksen jokaisen ilma-aluksensa aiheuttamista päästöistä. Selvitys on toimitettava viimeistään kunkin kalenterivuoden seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivänä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, joka toimittaa sen edelleen Euroopan komissiolle.

Ilma-aluksen käyttäjä vastaa siitä, että 2 momentissa tarkoitettun selvityksen on todentanut 12 §:ssä tarkoitettu hyväksytty todentaja. Ilma-alusten päästöt ja tonnikilometrit sekä tarkkailujärjestelmän luotettavuus, uskotavuus ja tarkkuus on todennettava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että ilma-aluksen käyttäjä ei saa jatkaa päästöoikeuksien siirtämistä, jos ilma-aluksen käyttäjä ei ole kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä toimittanut päästöselvitystä tai sitä ei ole kyetty todentamaan edeltävän vuoden päästöjen osalta tyydyttäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta suunnitelmasta ja 2 momentissa tarkoitettusta selvityksestä säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarkkailusuunnitelmien ja vuotuisten päästöselvitysten laatimisesta ja toimittamisesta sekä virheellisen tarkkailun vaikutuksesta päästömäärän arviointiin.

Edellä 4 §:n 1 kohdassa ja tämän pykälän 2 ja 4 momentissa säädetystä vuosittain tehtävästä selvityksestä poiketen selvitys Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa sijaitsevien lentopaikkojen välisten lentojen todennetuista päästöistä vuonna 2013 on toimitettava viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2015.

12 §

Todentaja

Ilma-aluksen käyttäjän on käytettävä 7 §:n 1 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoite-

Voimassa oleva laki

tussa hakemuksessa ilmoitettujen tonnikilometritietojen sekä 11 §:n 2 momentin mukaisen selvityksen todentamisessa todentajaa, jolla on ilmailualan tuntemusta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy todentajan noudattaen päästökauppalain 61 ja 62 §:n säännöksiä ja peruuttaa todentajan hyväksymisen noudattaen mainitun lain 64 §:n säännöksiä. Todentamistehtävien suorittamiseen ja todentajan velvollisuuteen ilmoittaa toimintansa muutoksista sovelletaan mainitun lain 58 ja 63 §:n säännöksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin todentajan hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytysten arvioinnista sekä todentamistehtävien suorittamisesta.

14 §

Hanketoiminta

Ilma-aluksen käyttäjä voi päästökauppa-kaudella 2013–2020 käyttää hanketoiminnasta saatuja sertifioituja päästövähennyksiä ja päästövähennysyksiköitä vuosittain enintään 1,5 prosenttia niistä päästöoikeuksista, jotka ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 19 §:n mukaisesti.

Ilma-aluksen käyttäjä voi käyttää päästökauppa-kaudelta 2012 jäljellä olevaa hankeyksiköiden käyttöoikeutta myös päästökauppa-kaudella 2013–2020 siltä osin kuin hankeyksiköitä on jäänyt kaudella 2012 käyttämättä 19 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää ilma-aluksen käyttäjän hankeyksiköiden käytön enimmäismäärästä ja toimittaa käyttäjäkohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

Muilta osin hanketoimintaan sovelletaan päästökauppalain 7 luvun säännöksiä.

16 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien vuosittainen määrääminen ja kirjaaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää kul-

Ehdotus

tussa hakemuksessa ilmoitettujen tonnikilometritietojen sekä 11 §:n 2 momentin mukaisen selvityksen todentamisessa todentajaa, jolla on ilmailualan tuntemusta. *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy todentajan noudattaen päästökauppalain 61 ja 62 §:n säännöksiä ja peruuttaa todentajan hyväksymisen noudattaen mainitun lain 64 §:n säännöksiä. Todentamistehtävien suorittamiseen ja todentajan velvollisuuteen ilmoittaa toimintansa muutoksista sovelletaan mainitun lain 58 ja 63 §:n säännöksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin todentajan hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytysten arvioinnista sekä todentamistehtävien suorittamisesta.

14 §

Hanketoiminta

Ilma-aluksen käyttäjä voi päästökauppa-kaudella 2013–2020 käyttää hanketoiminnasta saatuja sertifioituja päästövähennyksiä ja päästövähennysyksiköitä vuosittain enintään 1,5 prosenttia niistä päästöoikeuksista, jotka ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 19 §:n mukaisesti.

Ilma-aluksen käyttäjä voi käyttää päästökauppa-kaudelta 2012 jäljellä olevaa hankeyksiköiden käyttöoikeutta myös päästökauppa-kaudella 2013–2020 siltä osin kuin hankeyksiköitä on jäänyt kaudella 2012 käyttämättä 19 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää ilma-aluksen käyttäjän hankeyksiköiden käytön enimmäismäärästä ja toimittaa käyttäjäkohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

Muilta osin hanketoimintaan sovelletaan päästökauppalain 7 luvun säännöksiä.

16 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien vuosittainen määrääminen ja kirjaaminen

Liikenne- ja viestintävirasto määrää kulle-

Voimassa oleva laki

lekin ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökauppakaudella vuosittain maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän jakamalla 6 §:n mukaisesti määritellyn päästöoikeuksien kokonaismäärän niiden vuosien määrällä, joiden aikana ilma-aluksen käyttäjä harjoittaa ilmailutoimintaa kyseessä olevalla päästökauppakaudella.

Energiavirasto kirjaa viimeistään kunkin vuoden helmikuun 28 päivänä 15 §:ssä tarkoitettussa rekisterissä olevalle ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille tälle kyseisenä vuonna maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän.

Jos ilma-aluksen käyttäjän organisaatiolle myönnetty lentotoimintalupa tai liikennelupa ei ole enää voimassa tai jos ilma-aluksen käyttäjä on 25 §:n 1 momentin mukaisesti Euroopan komission päätöksellä määrätty toimintakieltoon taikka jos ilma-aluksen käyttäjä lopettaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan, Energiavirasto ei saa luvan peruuttamisen tai toiminnan lopettamisen jälkeen kirjata ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille vuosittain kirjattavia lentoliikenteen päästöoikeuksia. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ilmoittaa Energiavirastolle tässä momentissa mainituista peruutuksista ja määräyksistä.

18 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa

Ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa uuden ilma-aluksen käyttäjän on ilmoitettava vaihdoksesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja Energiavirastolle, joka kirjaa 16 §:n 2 momentin mukaisesti kyseistä vuotta koskevat päästöoikeudet uuden ilma-aluksen käyttäjän rekisterissä olevalle päästöoikeustilille.

21 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Energiavirastolla on oikeus saada valvontaa ja tämän lain täytäntöönpanoa varten välttämät-

Ehdotus

kin ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökauppakaudella vuosittain maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän jakamalla 6 §:n mukaisesti määritellyn päästöoikeuksien kokonaismäärän niiden vuosien määrällä, joiden aikana ilma-aluksen käyttäjä harjoittaa ilmailutoimintaa kyseessä olevalla päästökauppakaudella.

Energiavirasto kirjaa viimeistään kunkin vuoden helmikuun 28 päivänä 15 §:ssä tarkoitettussa rekisterissä olevalle ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille tälle kyseisenä vuonna maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän.

Jos ilma-aluksen käyttäjän organisaatiolle myönnetty lentotoimintalupa tai liikennelupa ei ole enää voimassa tai jos ilma-aluksen käyttäjä on 25 §:n 1 momentin mukaisesti Euroopan komission päätöksellä määrätty toimintakieltoon taikka jos ilma-aluksen käyttäjä lopettaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan, Energiavirasto ei saa luvan peruuttamisen tai toiminnan lopettamisen jälkeen kirjata ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille vuosittain kirjattavia lentoliikenteen päästöoikeuksia. *Liikenne- ja viestintävirasto* ilmoittaa Energiavirastolle tässä momentissa mainituista peruutuksista ja määräyksistä.

18 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa

Ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa uuden ilma-aluksen käyttäjän on ilmoitettava vaihdoksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja Energiavirastolle, joka kirjaa 16 §:n 2 momentin mukaisesti kyseistä vuotta koskevat päästöoikeudet uuden ilma-aluksen käyttäjän rekisterissä olevalle päästöoikeustilille.

21 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla ja Energiavirastolla on oikeus saada valvontaa ja tämän lain täytäntöönpanoa varten välttämättömät

Voimassa oleva laki

tömät tiedot ilma-alusten käyttäjiltä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä todentajilta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja *Energiavirastolla* on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus muualla kuin ilma-aluksen käyttäjän pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Ilma-aluksen käyttäjän on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmässään olevat tallenteet sekä järjestettävä pääsy niihin laitteisiin ja laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimitettaessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

22 §

Hallintopakko

Liikenteen turvallisuusvirasto voi velvoittaa sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, oikaisemaan laiminlyöntinsä tai muutoin täyttämään velvollisuutensa. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoon, keskeyttämisuhkaan ja teettämisuuhkaan sovelletaan, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

23 §

Lentoliikenteen päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö laatia 4 §:ssä tarkoitetun tarkailusuunnitelman tai sen hyväksyttämisen *Liikenteen turvallisuusvirastolla* taikka lai-

Ehdotus

tiedot ilma-alusten käyttäjiltä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä todentajilta.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja *Energiavirastolla* on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus muualla kuin ilma-aluksen käyttäjän pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Ilma-aluksen käyttäjän on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmässään olevat tallenteet sekä järjestettävä pääsy niihin laitteisiin ja laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimitettaessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

22 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, oikaisemaan laiminlyöntinsä tai muutoin täyttämään velvollisuutensa. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoon, keskeyttämisuhkaan ja teettämisuuhkaan sovelletaan, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

23 §

Lentoliikenteen päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö laatia 4 §:ssä tarkoitetun tarkailusuunnitelman tai sen hyväksyttämisen *Liikenne- ja viestintävirastolla* taikka laimin-

Voimassa oleva laki

minlyö 4 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai todentamisen,

2) ilmoittaa viranomaiselle väärää tietoa,

3) käyttää päästövähennystä tai päästövähennysyksikköä 14 §:n vastaisesti tai

4) laiminlyö esittää 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tallenteet,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *lentoliikenteen päästökaupparikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

24 §

Lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksu

Liikenteen turvallisuusvirasto julkistaa niiden ilma-alusten käyttäjien nimet, jotka ovat rikkoneet tämän lain vaatimuksia palauttaa riittävä määrä päästöoikeuksia.

Jollei ilma-aluksen käyttäjä 19 §:ssä tarkoitettuun määräaikaan mennessä palauta edeltävän vuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia, *Liikenteen turvallisuusviraston* on määrättävä ilma-aluksen käyttäjä maksamaan valtiolle lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun. Maksu on 100 euroa kutakin sellaista aiheutunutta hiilidioksidiekvivalenttitonnia kohti, jonka osalta ilma-aluksen käyttäjä ei ole palauttanut päästöoikeuksia. Ylitysmaksua korotetaan Euroopan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Ylitysmaksun täytäntöönpanoon sovelletaan päästökauppalain 69 §:n säännöksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun maksamisen lisäksi ilma-aluksen käyttäjän on palautettava puuttuvia päästöoikeuksia vastaava päästöoikeuksien määrä palauttaessaan päästöoikeuksia seuraavan kalenterivuoden osalta.

25 §

*Toimintakielto**Ehdotus*

lyö 4 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai todentamisen,

2) ilmoittaa viranomaiselle väärää tietoa,

3) käyttää päästövähennystä tai päästövähennysyksikköä 14 §:n vastaisesti tai

4) laiminlyö esittää 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tallenteet,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *lentoliikenteen päästökaupparikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

24 §

Lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto julkistaa niiden ilma-alusten käyttäjien nimet, jotka ovat rikkoneet tämän lain vaatimuksia palauttaa riittävä määrä päästöoikeuksia.

Jollei ilma-aluksen käyttäjä 19 §:ssä tarkoitettuun määräaikaan mennessä palauta edeltävän vuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia, *Liikenne- ja viestintäviraston* on määrättävä ilma-aluksen käyttäjä maksamaan valtiolle lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun. Maksu on 100 euroa kutakin sellaista aiheutunutta hiilidioksidiekvivalenttitonnia kohti, jonka osalta ilma-aluksen käyttäjä ei ole palauttanut päästöoikeuksia. Ylitysmaksua korotetaan Euroopan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Ylitysmaksun täytäntöönpanoon sovelletaan päästökauppalain 69 §:n säännöksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun lentoliikenteen päästöoikeuden ylitysmaksun maksamisen lisäksi ilma-aluksen käyttäjän on palautettava puuttuvia päästöoikeuksia vastaava päästöoikeuksien määrä palauttaessaan päästöoikeuksia seuraavan kalenterivuoden osalta.

25 §

Toimintakielto

Voimassa oleva laki

Jos ilma-aluksen käyttäjä ei noudata tämän lain vaatimuksia ja jos vaatimusten noudattamista ei ole pystytty varmistamaan 22–24 §:ssä tarkoitetuilla toimenpiteillä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi pyytää Euroopan komissiota päättämään asianomaisen ilma-aluksen käyttäjän määräämisestä toimintakieltoon. *Liikenteen turvallisuusviraston* on liitettävä pyyntöön seuraavat tiedot:

1) todisteet siitä, ettei ilma-aluksen käyttäjä ole täyttänyt tämän lain mukaisia velvoitteita;

2) yksityiskohtaiset tiedot toteuttamistaan valvontatoimista;

3) perustelut Euroopan talousalueen laajuiheen toimintakieltoon määräämiselle; ja

4) ehdotus Euroopan talousalueen laajuisen toimintakiellon soveltamisalaksi ja mahdollisesti siihen sovellettaviksi ehdoiksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa siitä, että Euroopan komission päätös saatetaan Suomessa voimaan.

26 §

Viranomaisten maksulliset suoritteet

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja *Energiavirastolla* on oikeus periä tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen, hyväksymisen tai muun asian käsittelystä maksu. *Energiavirastolla* on lisäksi oikeus periä maksu tehtävistä, jotka koskevat rekisterin tilien ylläpitoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista *Liikenteen turvallisuusviraston* maksullisista suoritteista ja niistä perittävistä maksuista säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella sekä *Energiaviraston* suoritteista ja niistä perittävistä maksuista työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

27 §

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Ehdotus

Jos ilma-aluksen käyttäjä ei noudata tämän lain vaatimuksia ja jos vaatimusten noudattamista ei ole pystytty varmistamaan 22–24 §:ssä tarkoitetuilla toimenpiteillä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pyytää Euroopan komissiota päättämään asianomaisen ilma-aluksen käyttäjän määräämisestä toimintakieltoon. *Liikenne- ja viestintäviraston* on liitettävä pyyntöön seuraavat tiedot:

1) todisteet siitä, ettei ilma-aluksen käyttäjä ole täyttänyt tämän lain mukaisia velvoitteita;

2) yksityiskohtaiset tiedot toteuttamistaan valvontatoimista;

3) perustelut Euroopan talousalueen laajuiheen toimintakieltoon määräämiselle; ja

4) ehdotus Euroopan talousalueen laajuisen toimintakiellon soveltamisalaksi ja mahdollisesti siihen sovellettaviksi ehdoiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa siitä, että Euroopan komission päätös saatetaan Suomessa voimaan.

26 §

Viranomaisten maksulliset suoritteet

Liikenne- ja viestintävirastolla ja *Energiavirastolla* on oikeus periä tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen, hyväksymisen tai muun asian käsittelystä maksu. *Energiavirastolla* on lisäksi oikeus periä maksu tehtävistä, jotka koskevat rekisterin tilien ylläpitoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista *Liikenne- ja viestintäviraston* maksullisista suoritteista ja niistä perittävistä maksuista säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella sekä *Energiaviraston* suoritteista ja niistä perittävistä maksuista työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

27 §

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja *Liikenteen turvallisuusviraston* julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja *Liikenne- ja viestintäviraston* julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

46.

Laki**lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 3, 5-7, 11, 14, 15, 17 ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 6, 14 ja 20 § laissa 1310/2009, 7 ja 17 § osaksi laissa 1310/2009, 11 § laissa 52/2018 sekä 15 § laissa 991/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Toimivaltainen viranomainen**Toimivaltainen viranomainen*

Maksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii *Liikenteen turvallisuusvirasto*, joka voi antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja kirjanpidosta sekä vahvistaa maksun määräämistä varten tarvittavan ilmoituslomakkeen kaavan.

Maksun kantamisesta ja valvonnasta huolehtii *Liikenne- ja viestintävirasto*, joka voi antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja kirjanpidosta sekä vahvistaa maksun määräämistä varten tarvittavan ilmoituslomakkeen kaavan.

5 §

5 §

*Maksuvelvollisen ilmoittamisvelvollisuus**Maksuvelvollisen ilmoittamisvelvollisuus*

Maksuvelvollisen on annettava kirjallinen ilmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle* edelliseltä kalenterivuodelta tammikuun 31 päivään mennessä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Maksuvelvollisen on annettava kirjallinen ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle* edelliseltä kalenterivuodelta tammikuun 31 päivään mennessä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

6 §

6 §

*Maksun määrääminen**Maksun määrääminen*

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää viivytyksettä maksun ilmoituksen ja saamansa muun selvityksen perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää viivytyksettä maksun ilmoituksen ja saamansa muun selvityksen perusteella.

7 §

7 §

*Maksun suorittaminen**Maksun suorittaminen*

Kalenterivuoden maksu on maksettava nel-

Kalenterivuoden maksu on maksettava nel-

Voimassa oleva laki

jässä yhtä suuressa erässä viimeistään kunkin maksukauden toisen kalenterikuukauden 15 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymistä, maksu on suoritettava ilmoituksen tai maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut maksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, *Liikenteen turvallisuusviraston* on pantava viipymättä suorittamatta jäänyt maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

11 §

Maksupaikat

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sovelletaan veronkantalain (11/2018) 18 ja 22 §:ää.

14 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus *Liikenteen turvallisuusviraston* päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Ehdotus

jässä yhtä suuressa erässä viimeistään kunkin maksukauden toisen kalenterikuukauden 15 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymistä, maksu on suoritettava ilmoituksen tai maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut maksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on määrätty, *Liikenne- ja viestintäviraston* on pantava viipymättä suorittamatta jäänyt maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

11 §

Maksupaikat

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen *Liikenne- ja viestintävirastolle* sovelletaan veronkantalain (11/2018) 18 ja 22 §:ää.

14 §

Oikaisuvaatimus

Maksua koskevaan päätökseen haetaan oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Oikaisuvaatimus on esitettävä maksun määräämistä koskevassa asiassa kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin viimeistään 60 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Voimassa oleva laki

17 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on *Liikenteen turvallisuusviraston* hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

20 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydettyessä esitettävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Ehdotus

17 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on *Liikenne- ja viestintäviraston* hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

20 §

Tietojenantovelvollisuus

Maksuvelvollisen on pyydettyessä esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa ja muut maksujen määräämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot pyydettyssä muodossa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

47.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 37, 38, 42, 42 a, 42 b, 43 b–43 d, 43 f–43 h, 47, 48, 52, 52 b, 56, 56 a, 62, 99, 99 b, 100, 100 a, 100 b, 101–103, 105, 107, 108 a, 109 ja 109 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 37, 38, 42, 42 a, 42 b, 47, 48, 52, 52 b, 56, 56 a, 62, 99, 99 b, 100, 100 a, 100 b, 101–103, 105, 107, 108 a ja 109 a § laissa (/) sekä 43 b–43 d, 43 f–43 h ja 109 § laissa 446/2012 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikenne-
muodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *tienpidolla* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;

3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;

4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;

5) *tienpitäjällä Liikennevirastoa*;

6) *tienpitoalueella* maakuntien välisellä yhteistyösopimuksella muodostettavaa aluetta, jolla hoidetaan alueen maakuntien vastuulla olevat tienpidon tehtävät yhteistyösopimuksen mukaisesti;

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikenne-
muodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *tienpidolla* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;

3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;

4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;

5) *tienpitäjällä Väylävirastoa*;

6) *tienpitoalueella* maakuntien välisellä yhteistyösopimuksella muodostettavaa aluetta, jolla hoidetaan alueen maakuntien vastuulla olevat tienpidon tehtävät yhteistyösopimuksen mukaisesti;

7) tienpidon sopimuksella tienpitäjän ja maakuntien välillä tienpidon järjestämiseksi laadittavaa sopimusta.

4 §

Maantiet

Maantie on valtion omistama tai tieoikeudella hallinnoima tie, joka on luovutettu yleiseen liikenteeseen ja on *Liikenneviraston* hallinnassa. Liikenteellisen merkityksensä mukaan maantiet ovat valtateitä, kantateitä, seututeitä tai yhdysteitä.

Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä. Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä. Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittävät näitä valta- ja kantateihin. Muut maantiet ovat yhdysteitä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maanteiden luokittelusta valta-, kanta-, seutu- ja yhdysteihin.

Valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon kuuluvat maantiet yhdistävät valtakunnallisesti ja kansainvälisesti suurimmat keskukset ja solmukohtat ja palvelevat erityisesti pitkänmatkaista liikennettä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, miltä osin maantiet kuuluvat runkoverkkoon.

Maantie voi olla moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie. Moottori- ja moottoriliikenneteiden teknisistä ominaisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maantie voi olla myös tarkoitettu käytettäväksi vain talvella (*erityinen talvitie*).

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lauta-alus*). Lautta-alukseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turval-

7) tienpidon sopimuksella tienpitäjän ja maakuntien välillä tienpidon järjestämiseksi laadittavaa sopimusta.

4 §

Maantiet

Maantie on valtion omistama tai tieoikeudella hallinnoima tie, joka on luovutettu yleiseen liikenteeseen ja on *Väyläviraston* hallinnassa. Liikenteellisen merkityksensä mukaan maantiet ovat valtateitä, kantateitä, seututeitä tai yhdysteitä.

Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä. Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä. Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittävät näitä valta- ja kantateihin. Muut maantiet ovat yhdysteitä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maanteiden luokittelusta valta-, kanta-, seutu- ja yhdysteihin.

Valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon kuuluvat maantiet yhdistävät valtakunnallisesti ja kansainvälisesti suurimmat keskukset ja solmukohtat ja palvelevat erityisesti pitkänmatkaista liikennettä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, miltä osin maantiet kuuluvat runkoverkkoon.

Maantie voi olla moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie. Moottori- ja moottoriliikenneteiden teknisistä ominaisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maantie voi olla myös tarkoitettu käytettäväksi vain talvella (*erityinen talvitie*).

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lauta-alus*). Lautta-alukseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turval-

lisesta käytöstä annetussa lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitettuista ro-ro-matkustaja-aluksesta säädetään ja määrätään

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (Sisävesisäännöt 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista ja tienpitäjä lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä taikka maakunnan, kunnan, muun viranomaisen tai muun toimijan hakemuksesta voi tienpitäjä päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määräämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on tienpitäjän varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. Tienpitäjän tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttaipaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjausköydestä irrotetuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

lisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitetuista ro-ro-matkustaja-aluksesta säädetään ja määrätään.

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (Sisävesisäännöt 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee pykälän 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista ja tienpitäjä lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä taikka maakunnan, kunnan, muun viranomaisen tai muun toimijan hakemuksesta voi tienpitäjä päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määräämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on tienpitäjän varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. Tienpitäjän tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttaipaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjausköydestä irrotetuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

10 §

Tienpitäjä ja tienpidon kustannukset

Liikennevirasto on maantieverkon tienpitäjä ja se käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Valtio vastaa tienpidon kustannuksista.

Erityisestä syystä, kuten jos tienpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tai tien ympäristöön sovittamisen tarve edellyttää taikka jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä, tienpitäjän lisäksi muutkin tahot voivat sopimuksen mukaisesti osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostakin tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi tienpitäjä voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua tienpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Liikennevirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä sekä tienpidon valtakunnallisista tehtävistä. *Liikennevirasto* myös ohjaa maakuntia tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Maakunnat vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta tienpidon sopimuksen ja *Liikenneviraston* ohjauksen mukaisesti enintään yhdeksällä tienpitoalueella. *Liikennevirasto* vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden rakentamisesta.

Liikennevirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio ja Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

10 §

Tienpitäjä ja tienpidon kustannukset

Väylävirasto on maantieverkon tienpitäjä ja se käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Valtio vastaa tienpidon kustannuksista.

Erityisestä syystä, kuten jos tienpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tai tien ympäristöön sovittamisen tarve edellyttää taikka jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä, tienpitäjän lisäksi muutkin tahot voivat sopimuksen mukaisesti osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostakin tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi tienpitäjä voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua tienpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä sekä tienpidon valtakunnallisista tehtävistä. *Väylävirasto* myös ohjaa maakuntia tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Maakunnat vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta tienpidon sopimuksen ja *Väyläviraston* ohjauksen mukaisesti enintään yhdeksällä tienpitoalueella. *Väylävirasto* vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden toteuttamisesta.

Väylävirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio. *Liikenne- ja viestintävirasto* on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

Tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Maantieverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

- 1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;
- 2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista, alueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;
- 3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä
- 4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Maantiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa niiden liikenteellinen merkitys huomioon ottaen siten, että:

- 1) maantiet tarjoavat mahdollisuuden turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljetamiseen koko maassa kohtuullisin kustannuksin ottamalla huomioon erilaiset kulkutavat, eri väestöryhmien liikkumistarpeet ja eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;
- 2) maantieverkon ja liikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvaroja käytetään säästeliäästi;
- 3) tienpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;
- 4) maantiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia ja turvallisia ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;
- 5) maanteitä ja tienpitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä
- 6) maantiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri ovat yhteentoimivia muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi maantie tehdään, jos olemassa oleva

Tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Maantieverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

- 1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;
- 2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista, alueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;
- 3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä
- 4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Maantiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa niiden liikenteellinen merkitys huomioon ottaen siten, että:

- 1) maantiet tarjoavat mahdollisuuden turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljetamiseen koko maassa kohtuullisin kustannuksin ottamalla huomioon erilaiset kulkutavat, eri väestöryhmien liikkumistarpeet ja eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;
- 2) maantieverkon ja liikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvaroja käytetään säästeliäästi;
- 3) tienpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;
- 4) maantiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia ja turvallisia, ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;
- 5) maanteitä ja tienpitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä
- 6) maantiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri ovat yhteentoimivia muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi maantie tehdään, jos olemassa oleva

maantieverkko ei täytä enää yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä liikennejärjestelmää kehittämällä tai tietä parantamalla voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Maantietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat tien rakennetta, varusteita, liikenteen teknisiä ratkaisuja sekä maantien käyttöä ja siihen liittyviä rajoituksia.

1 a luku

Liikennejärjestelmäsuunnittelu

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä kaikkien maakuntien sekä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Maakunnan on valmisteltava maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä valtion liikennehallinnon, alueen kuntien, muiden maakuntien sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, joiden toimialaan liikennejärjestelmäsuunnitelma voi olennaisesti liittyä. Maakunnan on pyydettävä suunnitelmaluonnoksesta lausunto alueen kunnilta ja niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, muilta maakunnilta sekä muilta tahoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenneviraston ja Liikenteen turvallisuusviraston on osallistuttava valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

(uusi mom.)

maantieverkko ei täytä enää yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä liikennejärjestelmää kehittämällä tai tietä parantamalla voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Maantietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat tien rakennetta, varusteita, liikenteen teknisiä ratkaisuja sekä maantien käyttöä ja siihen liittyviä rajoituksia.

1 a luku

Liikennejärjestelmäsuunnittelu

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä kaikkien maakuntien sekä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Maakunnan on valmisteltava maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä valtion liikennehallinnon, alueen kuntien, muiden maakuntien sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, joiden toimialaan liikennejärjestelmäsuunnitelma voi olennaisesti liittyä. Maakunnan on pyydettävä suunnitelmaluonnoksesta lausunto alueen kunnilta ja niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, muilta maakunnilta sekä muilta tahoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu lii-

kennejärjestelmäsuunniteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

2 luku

Maantien suunnittelu

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa maakunnan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä maakunnan on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee maakunnan pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä-

2 luku

Maantien suunnittelu

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa maakunnan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä maakunnan on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee maakunnan pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä-

vasta ja -ajasta on maakunnan kuulutettava niin kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan. Maakunnan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Maakunnan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Maakunnan perusteltu kannanotto ilmoitetaan *tienpitäjän* suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Maakunnan on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä muilta maakunnilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät, sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolta. Maakunnan on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi *tienpitäjä* voi suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena omasta aloitteestaan taikka maakunnan tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestää ennakkoneuvottelun. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä maakun-

vasta ja -ajasta on maakunnan kuulutettava niin kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan. Maakunnan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille tai haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Maakunnan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Maakunnan perusteltu kannanotto ilmoitetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Maakunnan on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä muilta maakunnilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät, sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolta. Maakunnan on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi *Liikenne- ja viestintäviraston* on maakunnan tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen

nan, tienpitäjän ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Maakunta tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen *tienpitäjälle*.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava *tienpitäjälle* kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. *Tienpitäjä* voi maakunnan hakemuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaika enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen täyttyvät. Tie-

hallintaa sekä maakunnan ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Maakunta tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. *Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.*

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hakemuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaika enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen

suunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. *Tienpitäjä* voi maakunnan hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Tienpitäjän tulee järjestelmällisesti seurata, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Tienpitäjä voi erityisestä syystä päättää, että 15 r §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa maakunta yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikutavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 15 r §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa maakunta yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikutavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

3 luku

Maantien kunnossapito, väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä liittymät ja maantien kohdistuvat muut toimenpiteet

37 §

Liittyminen maantiehen

Edellä 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen estämättä *tienpitäjä* voi antaa luvan yksityisen tien liittämiseen kiellon alaiseen maantiehen taikka kielletyn liittymän käyttämiseen tai liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen, jos kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii eikä liittymästä eikä sen käyttämisestä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle. Jos kiinteistölle on tarpeen maatalousliittymä, on lupa sen tekemiseksi tässä momentissa tarkoitettuun tiehen myönnettävä, jos liittymä ja sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Lupa yksityisen tien liittämiseksi muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maantiehen on myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja liittymä sekä sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus liittymän eikä sen käyttämisen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja. Tässä momentissa tarkoitettuun tiehen saa tehdä *tienpitäjän* ohjeiden mukaan maatalousliittymän, jollei siitä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle. Tällaisen maatalousliittymän tekemisestä on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava tienpitäjälle.

Jos maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitettu moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden perustamiseksi on maantien ylittämistä varten järjestettävä tiealueelle ylityskohta, voi *tienpitäjä* myöntää luvan toimenpiteen suorittamiseen, jos ylityskohdasta ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle eikä haittaa tienpidolle. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4

3 luku

Maantien kunnossapito, väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä liittymät ja maantien kohdistuvat muut toimenpiteet

37 §

Liittyminen maantiehen

Edellä 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen estämättä *Väylävirasto* voi antaa luvan yksityistien liittämiseen kiellon alaiseen maantiehen taikka kielletyn liittymän käyttämiseen tai liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen, jos kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii eikä liittymästä eikä sen käyttämisestä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle. Jos kiinteistölle on tarpeen maatalousliittymä, on lupa sen tekemiseksi tässä momentissa tarkoitettuun tiehen myönnettävä, jos liittymä ja sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Lupa yksityistien liittämiseksi muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maantiehen on myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja liittymä sekä sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus liittymän eikä sen käyttämisen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja. Tässä momentissa tarkoitettuun tiehen saa tehdä *Väyläviraston* ohjeiden mukaan maatalousliittymän, jollei siitä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle. Tällaisen maatalousliittymän tekemisestä on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava tienpitäjälle.

Jos maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitettu moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden perustamiseksi on maantien ylittämistä varten järjestettävä tiealueelle ylityskohta, voi *Väylävirasto* myöntää luvan toimenpiteen suorittamiseen, jos ylityskohdasta ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle eikä haittaa tienpidolle. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4

§:n 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa. Erytisistä syistä *tienpitäjä* voi myöntää runkotiehen 1 momentin mukaisen liittymäluvan tai 3 momentin mukaisen luvan ylityskohdan järjestämiseksi.

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Yksityisen tien pitäjä ja maatalousliittymän haltija ovat velvollisia tekemään liittymänsä ja pitämään sen kunnossa *tienpitäjän* ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei niistä ole vaaraa liikenteelle eikä haittaa maantien kunnossapidolle. *Tienpitäjä* tai sopimuksen perusteella maakunta vastaa kuitenkin yksityistien liittymän ja maatalousliittymän rumpujen kunnossapidosta.

Jos ennestään olevan yksityisen tien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen tai merkittävästi lisääntyneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen kustannuksellaan *tienpitäjän* ohjeiden mukaan tekemään liittymään tai poikkeuksellisesti myös liittymäalueelle sellaiset muutokset, että liittymästä aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden pitäjää maantien ylityskohdan osalta.

Jos 1–3 momentin nojalla velvoitettu laiminlyö velvollisuutensa, *tienpitäjä* voi teettää vaaditut toimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella tai keskeyttää rakennustyön. Teettämisen ja keskeyttämisenhastaa säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

§:n 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa. Erytisistä syistä *Väylävirasto* voi myöntää runkotiehen 1 momentin mukaisen liittymäluvan tai 3 momentin mukaisen luvan ylityskohdan järjestämiseksi.

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Yksityisen tien pitäjä ja maatalousliittymän haltija ovat velvollisia tekemään liittymänsä ja pitämään sen kunnossa *Väyläviraston* ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei niistä ole vaaraa liikenteelle eikä haittaa maantien kunnossapidolle. *Väylävirasto* tai sopimuksen perusteella maakunta vastaa kuitenkin yksityistien liittymän ja maatalousliittymän rummun kunnossapidosta.

Jos ennestään olevan yksityistien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen tai merkittävästi lisääntyneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityistien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen kustannuksellaan *Väyläviraston* ohjeiden mukaan tekemään liittymään tai poikkeuksellisesti myös liittymäalueelle sellaiset muutokset, että liittymästä aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden pitäjää maantien ylityskohdan osalta.

Jos 1–3 momentin nojalla velvoitettu laiminlyö velvollisuutensa, *Väylävirasto* voi teettää vaaditut toimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella tai keskeyttää rakennustyön. Teettämisen ja keskeyttämisenhastaa säädetään uhkasakkolaissa.

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava *tienpitäjän* lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa tienpitäjän määräysten mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään *tienpitäjän* vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava *tienpitäjälle*.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin tienpitäjän lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä etuajo-oikeutettu tie, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava *Väyläviraston* lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään *Väyläviraston* vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava *Väylävirastolle*.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tie-alueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin *Väyläviraston* lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä etuajo-oikeutettu tie, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien

laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta Liikenneviraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdä *tienpitäjälle* ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

- 1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;
- 2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;
- 3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohtoilla;
- 4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilmajohtosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;
- 5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliitymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;
- 6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnitellusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdään *Väylävirastolle* ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

- 1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;
- 2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;
- 3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohtoilla;
- 4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilmajohtosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;
- 5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliitymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;
- 6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnitellusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

Tienpitäjä voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

- 1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;
- 2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;
- 3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai
- 4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään *Viestintävirastolle* tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

Jos *tienpitäjä* katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. *Tienpitäjä* voi määrätä määräjän myös tätä pidemmäksi

Väylävirasto voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

- 1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;
- 2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;
- 3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai
- 4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään *Liikenne- ja viestintävirastolle* tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

Jos *Väylävirasto* katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. *Väylävirasto* voi määrätä määräjän myös tätä pidemmäksi

tai jatkaa määräaikaa, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai *tienpitäjä* ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. *Liikennevirasto* tienpitäjänä voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

3 a luku

Tieliikenneturvallisuuden hallinta Euroopan laajuisen tieverkon maanteillä

43 b §

Tieturvallisuusarviointi

Liikenneviraston on huolehdittava siitä, että 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla tiehankkeista tehdään tieturvallisuusdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettu tieturvallisuusarviointi yleissuunnitelmaa laadittaessa, tiesuunnitelmaa laadittaessa, ennen tien avaamista liikenteelle ja tien käytön alkuvaiheessa.

Jos arvioinnissa todetaan tien turvallisuudessa puutteita, joita ei oteta suunnitelmissa huomioon, syy tähän on ilmoitettava päätöksessä, jolla suunnitelma hyväksytään.

tai jatkaa määräaikaa, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai *Väylävirasto* ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. *Virasto* voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

3 a luku

Tieliikenneturvallisuuden hallinta Euroopan laajuisen tieverkon maanteillä

43 b §

Tieturvallisuusarviointi

Väyläviraston on huolehdittava siitä, että 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla tiehankkeista tehdään tieturvallisuusdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettu tieturvallisuusarviointi yleissuunnitelmaa laadittaessa, tiesuunnitelmaa laadittaessa, ennen tien avaamista liikenteelle ja tien käytön alkuvaiheessa.

Jos arvioinnissa todetaan tien turvallisuudessa puutteita, joita ei oteta suunnitelmissa huomioon, syy tähän on ilmoitettava päätöksessä, jolla suunnitelma hyväksytään.

43 c §

Tieturvallisuustarkastus

Liikenneviraston on huolehdittava, että käytössä olevilla 43 a §:ssä tarkoitettuun tietoverkkoon kuuluvilla teillä tehdään määräajoin tieturvallisuudirektiivin 6 artiklassa tarkoitettuja turvallisuustarkastuksia ja että tietöiden mahdollisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen selvitetään.

43 d §

Tieosuuksien luokittelu

Liikenneviraston on huolehdittava siitä, että vähintään joka kolmas vuosi tehdään tieturvallisuudirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu, 43 a §:ssä tarkoitettun tietoverkon käyttöä koskeva selvitys. Selvityksen perusteella yli kolme vuotta käytössä olleet tieosuudet jaetaan luokkiin onnettomuusalttiuden mukaan ja tietverkko sen turvallisuuden parantamismahdollisuuksien mukaan.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava ne tieosuudet ja tietoverkon osat, joiden parantaminen on luokitusten mukaan tärkeintä. *Liikenneviraston* on huolehdittava siitä, että parannettaessa tietoverkon osien turvallisuutta etusija annetaan tieturvallisuudirektiivin liitteessä III olevan 3 kohdan e alakohdassa tarkoitetuille toimenpiteille, joiden hyötykustannussuhde on suurin.

Liikenneviraston on tiedotettava vaarallisimmista tieosuuksista tienkäyttäjille.

43 f §

Tieturvallisuusarvioijien koulutus

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa tieturvallisuusarvioijien koulutuksesta. Koulutus jakautuu peruskoulutukseen ja säännölliseen täydennyskoulutukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi järjestää tieturvallisuusarvioijien koulutuksen itse, taikka hankkia tarvittavat palvelut julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun

43 c §

Tieturvallisuustarkastus

Väyläviraston on huolehdittava, että käytössä olevilla 43 a §:ssä tarkoitettuun tietoverkkoon kuuluvilla teillä tehdään määräajoin tieturvallisuudirektiivin 6 artiklassa tarkoitettuja turvallisuustarkastuksia ja että tietöiden mahdollisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen selvitetään.

43 d §

Tieosuuksien luokittelu

Väyläviraston on huolehdittava siitä, että vähintään joka kolmas vuosi tehdään tieturvallisuudirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu, 43 a §:ssä tarkoitettun tietoverkon käyttöä koskeva selvitys. Selvityksen perusteella yli kolme vuotta käytössä olleet tieosuudet jaetaan luokkiin onnettomuusalttiuden mukaan ja tietverkko sen turvallisuuden parantamismahdollisuuksien mukaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava ne tieosuudet ja tietoverkon osat, joiden parantaminen on luokitusten mukaan tärkeintä. *Väyläviraston* on huolehdittava siitä, että parannettaessa tietoverkon osien turvallisuutta etusija annetaan tieturvallisuudirektiivin liitteessä III olevan 3 kohdan e alakohdassa tarkoitetuille toimenpiteille, joiden hyötykustannussuhde on suurin.

Väyläviraston on tiedotettava vaarallisimmista tieosuuksista tienkäyttäjille.

43 f §

Tieturvallisuusarvioijien koulutus

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tieturvallisuusarvioijien koulutuksesta. Koulutus jakautuu peruskoulutukseen ja säännölliseen täydennyskoulutukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää tieturvallisuusarvioijien koulutuksen itse, taikka hankkia tarvittavat palvelut julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun

tuottajan on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja arkistolaisissa (831/1994) säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa peruskoulutuksen hyväksytysti suorittaneelle todistuksen turvallisuusarvioijan pätevyydestä. Pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksistä, todistuksen voimassaoloajasta ja uudistamisesta, todistuksen saamiseksi tarvittavasta kokeesta, koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tieturvallisuusarvioijien koulutusohjelman ja pätevyystodistuksen saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

43 g §

Onnettomuuksista aiheutuvat kustannukset

Liikenteen turvallisuusviraston on laskettava 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla kuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet keskimääräiset kustannukset. Laskelma on päivitettävä vähintään joka viides vuosi.

43 h §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että *Liikennevirasto* noudattaa, mitä tässä luvussa säädetään, ja huolehtii sille erikseen sovituita tieturvallisuustehtävistä.

4 luku

Maantietalueen ulkopuolisia alueita koskevat maankäyttörajoitukset

47 §

Poikkeamisvalta

tuottajan on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja arkistolaisissa (831/1994) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa peruskoulutuksen hyväksytysti suorittaneelle todistuksen turvallisuusarvioijan pätevyydestä. Pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksistä, todistuksen voimassaoloajasta ja uudistamisesta, todistuksen saamiseksi tarvittavasta kokeesta, koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tieturvallisuusarvioijien koulutusohjelman ja pätevyystodistuksen saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

43 g §

Onnettomuuksista aiheutuvat kustannukset

Liikenne- ja viestintäviraston on laskettava 43 a §:ssä tarkoitettulla tieverkolla kuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet keskimääräiset kustannukset. Laskelma on päivitettävä vähintään joka viides vuosi.

43 h §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että *Väylävirasto* noudattaa, mitä tässä luvussa säädetään, ja huolehtii sille erikseen sovituita tieturvallisuustehtävistä.

4 luku

Maantietalueen ulkopuolisia alueita koskevat maankäyttörajoitukset

47 §

Poikkeamisvalta

Erityisistä syistä *tienpitäjä* voi myöntää poikkeuksen 44–46 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvallisuus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

48 §

Poikkeukset rajoituksista

Edellä 44–47 §:ssä olevia säännöksiä ei sovelleta, jos kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeus oli joutunut mainituissa pykälissä säädettyjen tai vastaavien aikaisemmassa laissa tarkoitettujen rajoitusten piiriin.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle, voi *tienpitäjä* määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, *tienpitäjällä* on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 44–47 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on laadittava ja sijoitettava siten, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun mainoksen tai ilmoituksen asettamisesta on ilmoitettava *tienpitäjälle*, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Erityisistä syistä *Väylävirasto* voi myöntää poikkeuksen 44–46 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvallisuus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

48 §

Poikkeukset rajoituksista

Edellä 44–47 §:ssä olevia säännöksiä ei sovelleta, jos kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeus oli joutunut mainituissa pykälissä säädettyjen tai vastaavien aikaisemmassa laissa tarkoitettujen rajoitusten piiriin.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle, voi *Väylävirasto* määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, *Väylävirastolla* on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 44–47 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on laadittava ja sijoitettava siten, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun mainoksen tai ilmoituksen asettamisesta on ilmoitettava *Väylävirastolle*, jollei jäljempänä toisin sää-

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijoittamispaikasta sekä selvitys kiinteistönomistajan tai -haltijan suostumuksesta sen pystyttämiseen.

Jos mainoksen tai ilmoituksen asettaminen ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, tienpitäjän on 30 päivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta tehtävä päätös, jossa se voi kieltää mainoksen tai ilmoituksen asettamisen tai määrätä asettamiselle tarpeellisia ehtoja. Mainosta tai ilmoitusta ei saa asettaa ennen tämän määräajan umpeutumista. *Tienpitäjä* voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia mainoksen tai ilmoituksen asettamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin. Aika, jonka mainos tai ilmoitus saa olla ilmoitetussa paikassaan, on 10 vuotta, jollei tienpitäjä määrää tätä lyhyempää aikaa.

Tienpitäjä voi pyytää ilmoituksen johdosta maakunnalta ja kunnalta lausunnon.

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikennevirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitetun tienpitäjälle tehtävän ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi *Liikennevirasto* voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

5 luku

Alueiden hankkiminen ja korvaukset

56 §

Haltuunotto

Tiesuunnitelmassa osoitetut tiealueet ja muut tienpitäjän käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan tienpitäjän haltuun maantietoimituksessa pidettävässä haltuunotokatselmuksessa määrätynä ajankohtana. Tiesuunnitelmassa osoitettu *yksityistä tietä* tai liittymää varten tarvittava alue

detä. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijoittamispaikasta sekä selvitys kiinteistönomistajan tai -haltijan suostumuksesta sen pystyttämiseen.

Jos mainoksen tai ilmoituksen asettaminen ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai 52 b §:n nojalla annettuja määräyksiä, *Väyläviraston* on 30 päivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta tehtävä päätös, jossa se voi kieltää mainoksen tai ilmoituksen asettamisen tai määrätä asettamiselle tarpeellisia ehtoja. Mainosta tai ilmoitusta ei saa asettaa ennen tämän määräajan umpeutumista. *Väylävirasto* voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia mainoksen tai ilmoituksen asettamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin. Aika, jonka mainos tai ilmoitus saa olla ilmoitetussa paikassaan, on 10 vuotta, jollei tienpitäjä määrää tätä lyhyempää aikaa.

Väylävirasto voi pyytää ilmoituksen johdosta maakunnalta ja kunnalta lausunnon.

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi *virasto* voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

5 luku

Alueiden hankkiminen ja korvaukset

56 §

Haltuunotto

Tiesuunnitelmassa osoitetut tiealueet ja muut tienpitäjän käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan tienpitäjän haltuun maantietoimituksessa pidettävässä haltuunotokatselmuksessa määrätynä ajankohtana. Tiesuunnitelmassa osoitettu *yksitystietä* tai liittymää varten tarvittava alue

otetaan tienpitäjän haltuun siksi ajaksi, kunnes tie tai liittymä on tehty. Haltuun otettaessa tienpitäjälle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia tiesuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain tienpitäjän osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, voi lunastustoimikunta asianomaisen vaatimukselta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kulluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty enakkokorvaus tai 62 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa tien parantamisissa voi haltuunotto tapahtua sopimuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee tienpitäjän kuitenkin viipymättä hakea maantietoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, *tienpitäjän* on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja tietyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä *tienpitäjä* poistaa omaisuuden. Tällöin *tienpitäjän* on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos tietarkoituksiin luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvilisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

56 a §

Yksityisen tien luovuttaminen

Edellä 56 §:n 1 momentissa tarkoitettu *yksityinen tie* luovutetaan *tienpitäjän* määräämänä ajankohtana teiosakkaille tai kiinteistön omistajalle sen jälkeen, kun teiosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken on maantietoimituksessa päätetty ja toimitusta

otetaan tienpitäjän haltuun siksi ajaksi, kunnes tie tai liittymä on tehty. Haltuun otettaessa tienpitäjälle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia tiesuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain tienpitäjän osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, voi lunastustoimikunta asianomaisen vaatimukselta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kulluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty enakkokorvaus tai 62 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa tien parantamisissa voi haltuunotto tapahtua sopimuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee tienpitäjän kuitenkin viipymättä hakea maantietoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, *Väyläviraston* on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja tietyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä *Väylävirasto* poistaa omaisuuden. Tällöin *Väyläviraston* on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos tietarkoituksiin luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvilisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

56 a §

Yksityistien luovuttaminen

Edellä 56 §:n 1 momentissa tarkoitettu *yksityistie* luovutetaan *Väyläviraston* määräämänä ajankohtana teiosakkaille tai kiinteistön omistajalle sen jälkeen, kun teiosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken on maantietoimituksessa päätetty ja toimitusta

koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä maantietoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi *tienpitäjän* esityksestä jakaa toimitusmääräyksen tarkoittamaa lunastusta koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri maantietoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoitukseenmukaista.

Jos lunastus 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen ilman eri hakemusta jatkaa lunastusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien lunastusasioiden lisäksi tässä toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

7 luku

Erinäiset säännökset

99 §

Päätöksenteko

Liikennevirasto tienpitäjänä hyväksyy yleissuunnitelmat ja tiesuunnitelmat. *Jos kunta, maakunta tai Valtion lupa- ja valvontavirasto on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, asia on siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto* voi erityisistä syistä muutenkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä maantietoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, voi toimitusinsinööri *Väyläviraston* esityksestä jakaa toimitusmääräyksen tarkoittamaa lunastusta koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri maantietoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoitukseenmukaista.

Jos lunastus 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen ilman eri hakemusta jatkaa lunastusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien lunastusasioiden lisäksi tässä toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

7 luku

Erinäiset säännökset

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy yleissuunnitelmat ja tiesuunnitelmat. *Virasto* voi erityisistä syistä siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

Liikennevirasto voi siirtää sopimuksella yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle tienpidon lupatehtäviin liittyviä avustavia maasto- ja neuvontatehtäviä.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja tienpitoalueen maakuntien on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmistelemalla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja maakunnilta edellyttävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

100 a §

Liikenneviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Liikenneviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmällä on varmistettava kaikkien valta- ja kantateiden sekä vilkasliikenteisten

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää sopimuksella yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle tienpidon lupatehtävään liittyviä avustavia maasto- ja neuvontatehtäviä.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset ja riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja tienpitoalueen maakuntien on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmistelemalla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja maakunnilta edellyttävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

100 a §

Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmällä on varmistettava kaikkien valta- ja kantateiden sekä vilkasliikenteisten

seututeiden tienpitoon kuuluvien riskien hallinta.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä on laadittava kirjallisesti. Siinä on oltava *Liikenneviraston* hyväksymä ja koko henkilökunnalle tiedoksi annettu turvallisuuspolitiikka, laadullisia ja määrällisiä tavoitteita turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä suunnitelmia ja toimintatapoja kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmässä on kiinnitettävä erityistä huomiota organisaation vastuunjakoon, organisaation kaikilla tasoilla tapahtuvaan valvontaan, henkilöstön osallistamiseen johtamisjärjestelmää koskevaan päätöksentekoon sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän jatkuvaan parantamiseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

100 b §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Liikenteen turvallisuusviraston* on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskinarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämishastasta ja teettämishastasta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

seututeiden tienpitoon kuuluvien riskien hallinta.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä on laadittava kirjallisesti. Siinä on oltava *Väyläviraston* hyväksymä ja koko henkilökunnalle tiedoksi annettu turvallisuuspolitiikka, laadullisia ja määrällisiä tavoitteita turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä suunnitelmia ja toimintatapoja kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmässä on kiinnitettävä erityistä huomiota organisaation vastuunjakoon, organisaation kaikilla tasoilla tapahtuvaan valvontaan, henkilöstön osallistamiseen johtamisjärjestelmää koskevaan päätöksentekoon sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän jatkuvaan parantamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

100 b §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Liikenne- ja viestintäviraston* on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskiarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämishastasta ja teettämishastasta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Tienpitäjä tai maakunta voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. *Tienpitäjä* tai maakunta voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, täyttämään velvollisuutensa. *Tienpitäjä* tai maakunta voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkoissa säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, *tienpitäjällä* ja maakunnalla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos *tienpitäjää* tai maakuntaa estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyön suorittaminen, on poliisin annettava pyynnöstä virka-apua poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n mukaisesti.

102 §

Kustannusten periminen

Jos maakunnalla tai *tienpitäjällä* on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisäänti

Tienpitäjä toimittaa yleissuunnitelman ja

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. *Virasto* voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, täyttämään velvollisuutensa. *Virasto* voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkoissa säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, *Liikenne- ja viestintävirastolla*, *Väylävirastolla* ja maakunnalla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos *Liikenne- ja viestintävirastoa*, *Väylävirastoa* tai maakuntaa estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyön suorittaminen, on poliisin annettava pyynnöstä virka-apua poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n mukaisesti.

102 §

Kustannusten periminen

Jos maakunnalla tai *Väylävirastolla* on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisäänti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa

tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen maakunnalle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi maakunnan on ilmoitettava päätöksen ja sen perusteena olevien asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta siten kuin maakunnan ilmoitukset kunnassa maakuntalain mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä maakunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Muutoksenhausta maakunnan päätökseen säädetään maakuntalain 18 luvussa.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tienpitäjän päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Kunnalla, maakunnalla ja Valtion lupa- ja

yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen maakunnalle *ja tienpitäjälle*. Päätöksen tiedoksi antamiseksi maakunnan on ilmoitettava päätöksen ja sen perusteena olevien asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta siten kuin maakunnan ilmoitukset kunnassa maakuntalain mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä maakunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Muutoksenhausta maakunnan päätökseen säädetään maakuntalain 18 luvussa.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Väyläviraston päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Väylävirastolla, maakunnalla, kunnalla ja

valvontavirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Valtioneuvoston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Päätöksessä, jonka *tienpitäjä* antaa 48 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

108 a §

Maantierekisteri

Tienpitäjän on pidettävä rekisteriä maanteistä. Rekisteriin on merkittävä:

1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietyntyyppistä liikennettä varten tarkoitettu tie;

2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä

3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittävimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet

Valtion lupa- ja valvontavirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Valtioneuvoston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Päätöksessä, jonka *Väylävirasto* antaa 48 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

108 a §

Maantierekisteri

Väyläviraston on pidettävä rekisteriä maanteistä. Rekisteriin on merkittävä:

1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietyntyyppistä liikennettä varten tarkoitettu tie;

2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä

3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittävimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet

ja laitteet.

Maakuntien on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot *tienpitäjälle*.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset maanteiden rekisteröinnistä, suunnitelma-asiakirjojen säilyttämisestä, jälkihoitovelvoitteista, liikenteeseen luovuttamisesta, maantien ulottuvuudesta, rakennusten etäisyydestä sekä maantien ja rautatien yhteisjärjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Maantien näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikennevirasto antaa Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY sekä tieturvallisuusdirektiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat yleiset määräykset *sen jälkeen kun Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut niistä arvionsa*. Maanmittauslaitos vahvistaa maantietoimituksen suorittamisen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat. Lisäksi Maanmittauslaitos antaa määräykset rajamerkeistä, muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

109 a §

Poikkeuslupa

Liikennevirasto voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa antamastaan määräyksestä. Poikkeuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos se vaarantaa liikenneturvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa tien liikenteelliselle tai tekniselle toimivuudelle.

Poikkeuslupaa on haettava ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Poikkeusluvan hakijan on esitettävä selvitys poikkeamisesta aiheutuvista riskeistä ja niiden hallitsemiseksi tarpeellisista keinoista. *Liikennevirasto* voi asettaa päätöksessä ehtoja ja rajoituksia turvallisuuden ja tien liikenteellisen tai teknisen toimi-

ja laitteet.

Maakuntien on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot *Väylävirastolle*.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset maanteiden rekisteröinnistä, suunnitelma-asiakirjojen säilyttämisestä, jälkihoitovelvoitteista, liikenteeseen luovuttamisesta, maantien ulottuvuudesta, rakennusten etäisyydestä sekä maantien ja rautatien yhteisjärjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Maantien näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY sekä tieturvallisuusdirektiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat yleiset määräykset. Maanmittauslaitos vahvistaa maantietoimituksen suorittamisen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat. Lisäksi Maanmittauslaitos antaa määräykset rajamerkeistä, muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

109 a §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa antamastaan määräyksestä. Poikkeuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos se vaarantaa liikenneturvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa tien liikenteelliselle tai tekniselle toimivuudelle.

Poikkeuslupaa on haettava ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Poikkeusluvan hakijan on esitettävä selvitys poikkeamisesta aiheutuvista riskeistä ja niiden hallitsemiseksi tarpeellisista keinoista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa päätöksessä ehtoja ja rajoituksia turvallisuuden ja tien liikenteellisen tai tekni-

vuuden varmistamiseksi.

sen toimivuuden varmistamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tämän lain 1 a luvussa maakunnille säädettyä toimivaltaa käyttää ennen 1 päivää tammikuuta 2020 ensin maakuntien väliaikainen valmistelutoimielin ja maakuntavaltuuston valitsemisen jälkeen maakuntavaltuusto ja sen asettama maakuntahallitus. Tämän lain 100 §:n mukaan maakunnalle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tämän lain 99 b §:n mukaan Liikennevirastolle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, jonka laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kuitenkin yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, joka toimitetaan Liikenne- ja viestintäviraston tai liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan tämän lain hankearviointia ja hyväksymismenettelyä koskevia säännöksiä.

48.

Laki**liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksuista annetun lain (471/2016) 3, 5–8 sekä 13–16 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Toimivaltainen viranomainen**Toimivaltainen viranomainen*

Liikenneturvallisuusmaksun kannon toimittaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Virasto voi tarvittaessa antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja sille maksun määräämistä varten toimitettavista selvityksistä.

Liikenneturvallisuusmaksun kannon toimittaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Virasto voi tarvittaessa antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä maksumenettelystä ja sille maksun määräämistä varten toimitettavista selvityksistä.

5 §

5 §

*Liikenteen turvallisuusvirastolle toimitettavat tiedot**Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavat tiedot*

Maksuvelvollisen on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kirjallinen ilmoitus kunkin maksukaudelta viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivänä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Maksuvelvollisen on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallinen ilmoitus kunkin maksukaudelta viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 15 päivänä. Ilmoituksessa on oltava maksun määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Lisäksi maksuvelvollisen on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vuosittain tilinpäätös ja toimintakertomus.

Lisäksi maksuvelvollisen on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain tilinpäätös ja toimintakertomus.

6 §

6 §

*Maksun määrääminen**Maksun määrääminen*

Liikenteen turvallisuusviraston on saamansa selvityksen perusteella viivytyksettä vahvistettava liikenneturvallisuusmaksun määrä.

Liikenne- ja viestintäviraston on saamansa selvityksen perusteella viivytyksettä vahvistettava liikenneturvallisuusmaksun määrä.

7 §

Maksun suorittaminen

Liikenneturvallisuusmaksu on maksettava viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 30 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitettun määräajan päättymistä, maksu on suoritettava maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut liikenneturvallisuusmaksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on vahvistettu, *Liikenteen turvallisuusviraston* on viipymättä pantava suoritettava maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

8 §

Maksupaikat

Liikenneturvallisuusmaksu maksetaan rahalaitokseen. Maksamisesta aiheutuneista kuluista vastaa maksaja.

Rahalaitoksen on suoritettava vastaanottamansa liikenneturvallisuusmaksut *Liikenteen turvallisuusviraston* tilille viimeistään maksupäivää seuraavana arkipäivänä.

13 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos liikenneturvallisuusmaksun määräämisessä on tapahtunut virhe, jonka johdosta maksuvelvolliselle on määrätty liikaa maksua, *Liikenteen turvallisuusvirasto* oikaisee maksua maksuvelvollisen hyväksi, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annettulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

14 §

Oikaisu maksunsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai

7 §

Maksun suorittaminen

Liikenneturvallisuusmaksu on maksettava viimeistään maksukautta seuraavan kalenterikuukauden 30 päivänä.

Jos maksuvelvollinen ei ole saanut maksupäätöstä tiedoksi ennen 1 momentissa tarkoitettun määräajan päättymistä, maksu on suoritettava maksuvelvollisen kirjanpidon mukaisena.

Jos maksuvelvollinen ei ole maksanut liikenneturvallisuusmaksua määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin maksupäätöksessä on vahvistettu, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä pantava suoritettava maksu maksuvelvollisen maksettavaksi.

8 §

Maksupaikat

Liikenneturvallisuusmaksu maksetaan rahalaitokseen. Maksamisesta aiheutuneista kuluista vastaa maksaja.

Rahalaitoksen on suoritettava vastaanottamansa liikenneturvallisuusmaksut *Liikenne- ja viestintäviraston* tilille viimeistään maksupäivää seuraavana arkipäivänä.

13 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos liikenneturvallisuusmaksun määräämisessä on tapahtunut virhe, jonka johdosta maksuvelvolliselle on määrätty liikaa maksua, *Liikenne- ja viestintävirasto* oikaisee maksua maksuvelvollisen hyväksi, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annettulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

14 §

Oikaisu maksunsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai

siihen verrattavan erehdyksen vuoksi jäänyt määräämättä liikenneturvallisuusmaksu osaksi tai kokonaan, *Liikenteen turvallisuusviraston* on oikaistava maksupäätös, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voidaan tehdä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

16 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on maksuvelvollisella. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on valitusoikeus siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus on muuttanut viraston tekemää maksupäätöstä tai kumonnut sen.

siihen verrattavan erehdyksen vuoksi jäänyt määräämättä liikenneturvallisuusmaksu osaksi tai kokonaan, *Liikenne- ja viestintäviraston* on oikaistava maksupäätös, jollei asiaa ole valitukseen tai oikaisuvaatimukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voidaan tehdä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

16 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on maksuvelvollisella. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on valitusoikeus siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus on muuttanut viraston tekemää maksupäätöstä tai kumonnut sen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

49.

Laki

Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenneturvasta annetun lain (278/2003) 5 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1511/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Liikenneturvan toimielimet

Liikenneturvan toimielimet

Liikenneturvan toimielimiä ovat keskusjärjestön kokous ja hallitus. Liikenneturvalla on toimitusjohtaja. Muista toimielimistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Keskusjärjestön kokouksen muodostavat keskusjärjestön jäsenet.

Hallituksessa on puheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä. Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan ja neljä jäsentä, jotka edustavat opetus- ja kulttuuriministeriötä, sisäministeriötä ja sosiaali- ja terveysministeriötä sekä *Liikennevirastoa*. Keskusjärjestön kokous valitsee seitsemän jäsentä, joiden joukossa tulee olla eri tienkäyttäjryhmiä edustettuina. Kullekin jäsenelle määrätään tai valitaan henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja muut jäsenet määrätään tai valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kunakin kalenterivuonna kuitenkin puolet jäsenistä on ero-vuorossa. Hallitus valitsee keskuudestaan kaksi varapuheenjohtajaa.

Jos ministeriötä tai *Liikennevirastoa* edustava jäsen tai varajäsen hallituksessa kesken toimikauden eroaa tai on pysyvästi esteellinen hoitamaan tehtävää, asianomainen taho määrää hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Liikenneturvan toimielimiä ovat keskusjärjestön kokous ja hallitus. Liikenneturvalla on toimitusjohtaja. Muista toimielimistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Keskusjärjestön kokouksen muodostavat keskusjärjestön jäsenet.

Hallituksessa on puheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä. Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan ja neljä jäsentä, jotka edustavat opetus- ja kulttuuriministeriötä, sisäministeriötä ja sosiaali- ja terveysministeriötä sekä *Väylävirastoa*. Keskusjärjestön kokous valitsee seitsemän jäsentä, joiden joukossa tulee olla eri tienkäyttäjryhmiä edustettuina. Kullekin jäsenelle määrätään tai valitaan henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja muut jäsenet määrätään tai valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kunakin kalenterivuonna kuitenkin puolet jäsenistä on ero-vuorossa. Hallitus valitsee keskuudestaan kaksi varapuheenjohtajaa.

Jos ministeriötä tai *Väylävirastoa* edustava jäsen tai varajäsen hallituksessa kesken toimikauden eroaa tai on pysyvästi esteellinen hoitamaan tehtävää, asianomainen taho määrää hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

50.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 9, 16 ja 90 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Tietojen antaminen **Liikenteen turvallisuusvirastolle**

Tietojen antaminen **Liikenne- ja viestintävirastolle**

Vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan *Liikenteen turvallisuusvirastolle* rekisteriin merkitsemistä varten tiedon:

1) yhtiössä vakuutetulle ajoneuvolle otetusta uudesta vakuutuksesta seitsemän päivän kuluessa uuden vakuutuksen alkamisesta;

2) ajoneuvolle otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyönnistä;

3) liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon vakuutuksen irtisanomisesta.

Vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* rekisteriin merkitsemistä varten tiedon:

1) yhtiössä vakuutetulle ajoneuvolle otetusta uudesta vakuutuksesta seitsemän päivän kuluessa uuden vakuutuksen alkamisesta;

2) ajoneuvolle otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyönnistä;

3) liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon vakuutuksen irtisanomisesta.

16 §

16 §

Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomisilmoitukseen

Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomisilmoitukseen

Vakuutuksenottajalla, jonka vakuuttamisvelvollisuus ei ole päättynyt, on oikeus irtisanoa rekisteröidyn ajoneuvon vakuutus ainoastaan silloin, kun vakuutuksenottaja on ottanut vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä tai ajoneuvo on anastettu ja siitä on tehty ilmoitus poliisille ja vakuutusyhtiölle. Vakuutuksenottajan oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan muilta osin vakuutuslainsäädännön mukaisesti.

Vakuutuksenottajan irtisanomisilmoitukseksi katsotaan myös *Liikenteen turvallisuusviraston*, Liikennevakuutuskeskuksen tai toisen vakuutusyhtiön toimittama ilmoitus siitä, että:

1) ajoneuvo on poistettu lopullisesti liiken-

Vakuutuksenottajalla, jonka vakuuttamisvelvollisuus ei ole päättynyt, on oikeus irtisanoa rekisteröidyn ajoneuvon vakuutus ainoastaan silloin, kun vakuutuksenottaja on ottanut vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä tai ajoneuvo on anastettu ja siitä on tehty ilmoitus poliisille ja vakuutusyhtiölle. Vakuutuksenottajan oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan muilta osin vakuutuslainsäädännön mukaisesti.

Vakuutuksenottajan irtisanomisilmoitukseksi katsotaan myös *Liikenne- ja viestintäviraston*, Liikennevakuutuskeskuksen tai toisen vakuutusyhtiön toimittama ilmoitus siitä, että:

1) ajoneuvo on poistettu lopullisesti liiken-

Voimassa oleva laki

nekäytöstä;

2) ajoneuvo on siirtynyt oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle tai haltijalle kuin vakuutuksenottajan kuolinpesälle tai konkurssipesälle;

3) ajoneuvon hallinta palautuu omistajalle tai hallinta siirtyy uudelle haltijalle, jos ajoneuvon haltija on yksin ollut vakuutuksenottaja;

4) vakuutus on otettu toisesta vakuutusyhtiöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vakuutuksen voimassaolo päättyy ilmoituksessa mainittuna päivänä.

90 §

Liikenteen turvallisuusviraston ilmoitusvelvollisuus

Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä annettava sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuuttanut kyseisen ajoneuvon, seuraavat rekisteriin merkittävää ajoneuvoa koskevat tiedot:

- 1) ajoneuvon lopullinen poisto rekisteristä;
- 2) ajoneuvon vakuutuksen siirtyminen toiseen vakuutusyhtiöön;
- 3) ajoneuvon omistajan ja haltijan vaihtuminen; ja
- 4) ajoneuvon liikennekäyttöön ottaminen ja liikennekäytöstä poisto.

Jos ajoneuvoa varten ei ole otettu vakuutusta 7 päivän kuluessa ajoneuvon omistusoikeuden alkamisesta tai hallintaoikeuden vaihtumisesta, *Liikenteen turvallisuusviraston* on ajoneuvoa rekisteröidessään lähetettävä ilmoitus siitä, ettei vakuutusta ole otettu Liikennevakuutuskeskukselle 27 ja 28 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä varten.

Ehdotus

nekäytöstä;

2) ajoneuvo on siirtynyt oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle tai haltijalle kuin vakuutuksenottajan kuolinpesälle tai konkurssipesälle;

3) ajoneuvon hallinta palautuu omistajalle tai hallinta siirtyy uudelle haltijalle, jos ajoneuvon haltija on yksin ollut vakuutuksenottaja;

4) vakuutus on otettu toisesta vakuutusyhtiöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vakuutuksen voimassaolo päättyy ilmoituksessa mainittuna päivänä.

90 §

Liikenne- ja viestintäviraston ilmoitusvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä annettava sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuuttanut kyseisen ajoneuvon, seuraavat rekisteriin merkittävää ajoneuvoa koskevat tiedot:

- 1) ajoneuvon lopullinen poisto rekisteristä;
- 2) ajoneuvon vakuutuksen siirtyminen toiseen vakuutusyhtiöön;
- 3) ajoneuvon omistajan ja haltijan vaihtuminen; ja
- 4) ajoneuvon liikennekäyttöön ottaminen ja liikennekäytöstä poisto.

Jos ajoneuvoa varten ei ole otettu vakuutusta 7 päivän kuluessa ajoneuvon omistusoikeuden alkamisesta tai hallintaoikeuden vaihtumisesta, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ajoneuvoa rekisteröidessään lähetettävä ilmoitus siitä, ettei vakuutusta ole otettu Liikennevakuutuskeskukselle 27 ja 28 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä varten.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

51.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale sekä 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 2 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 4 luvun 3 §:n 1,3 ja 4 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2—5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3—5 kohdat, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1 ja 3—4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1—3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2—4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti, III osan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2—5 momentti, 2 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 3 luvun 11 §, 4 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 1 ja 2 §, 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 §, 9—13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko ja 1 ja 3-5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 3 luvun 1—4 §, 5 §:n 1-3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 3 ja 4 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1—3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2—4 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 4 luvun 3 §:n 1,3 ja 4 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2—5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3-5 kohdat, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3

momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1 ja 3—4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1-3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, III osan 3 luvun 11 §, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 2 §, 4 §:n 5 momentti, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko ja 1 ja 3-5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a § ja 4 §:n 3 momentti, 3 luvun 1—4 §, 5 §:n 1—3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 9 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1—3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §:n 1 momentti, 5 §:n 2—4 momentti laissa xx/xxxx (HE 145/2017) sekä II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2—4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti laissa xx/xxxx (HE 34/2018), ja
lisätään V osaan uusi 4 ja 5 luku, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

II OSA

LIIKENNEMARKKINAT

1 luku

Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

2 §

Taksiliikenne

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 1 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

II OSA

LIIKENNEMARKKINAT

1 luku

Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

2 §

Taksiliikenne

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 1 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

3 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitetun kuljettajatodistuksen

3 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitetun kuljettajatodistuksen

4 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

4 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

9 §

Luvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tehtävästä hakemuksesta. Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 3—7 §:ssä säädetty luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* luvan

9 §

Luvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia *Liikenne- ja viestintävirastolle* tehtävästä hakemuksesta. Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 3—7 §:ssä säädetty luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* luvan myön-

myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

10 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos taksi-, henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijana oleva luonnollinen henkilö kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa tässä laissa säädetyt edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

13 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Välityspalvelun tarjoajan tai sen Suomessa olevan edustajan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vuosittain tammikuun loppuun mennessä kokonaissummat sen tiedossa olevista korvauksista, jotka kuljetuspalvelun tarjoajat ovat saaneet sen välittämistä kuljetuksista, ellei kyseinen tieto ole viranomaisen saatavilla Verohallinnolle tehdyn vastaavan ilmoituksen perusteella.

14 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammatimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä *Liikenteen turvallisuusvirastoon*. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 1 §:n 3 momentin nojalla.

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

tämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

10 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos taksi-, henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijana oleva luonnollinen henkilö kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa tässä laissa säädetyt edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

13 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Välityspalvelun tarjoajan tai sen Suomessa olevan edustajan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain tammikuun loppuun mennessä kokonaissummat sen tiedossa olevista korvauksista, jotka kuljetuspalvelun tarjoajat ovat saaneet sen välittämistä kuljetuksista, ellei kyseinen tieto ole viranomaisen saatavilla Verohallinnolle tehdyn vastaavan ilmoituksen perusteella.

14 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammatimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä *Liikenne- ja viestintävirastoon*. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 1 §:n 3 momentin nojalla.

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

2 §

Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan hakijalle, joka suorittaa kuljetuksen muualla kuin Suomessa rekisteröidyllä tai Suomessa rekisteröidyllä, mutta muualla kuin Suomeen vuokratulla kuorma-autolla ja yli 3 500 kiloa painavalla auton ja perävaunun ajoneuvoyhdistelmällä siten kuin Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai velvoitteessa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

3 §

Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Ulkomaille tarvittavan kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan ja kahdenväliseen sopimukseen perustuvan matkustajaliikenteen valtakunnan rajan ylittävää reittiä koskevan luvan hakijan on esitettävä lupahakemuksessa *Liikenteen turvallisuusviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

1 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

2 §

Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan hakijalle, joka suorittaa kuljetuksen muualla kuin Suomessa rekisteröidyllä tai Suomessa rekisteröidyllä, mutta muualla kuin Suomeen vuokratulla kuorma-autolla ja yli 3 500 kiloa painavalla auton ja perävaunun ajoneuvoyhdistelmällä siten kuin Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai velvoitteessa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

3 §

Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

Ulkomaille tarvittavan kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan ja kahdenväliseen sopimukseen perustuvan matkustajaliikenteen valtakunnan rajan ylittävää reittiä koskevan luvan hakijan on esitettävä lupahakemuksessa *Liikenne- ja viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

1 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

3) joka on suorittanut *Liikenteen turvallisuusviraston* järjestämän taksinkuljettajan kokeen; sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava III osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta, ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset ja että hänellä on pääasiallista toiminta-aluetta koskeva riittävä paikallistuntemus.

Liikenteen turvallisuusvirasto ei kuitenkaan saa myöntää taksinkuljettajan ajolupaa henkilölle, joka on rikosrekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt ajoluvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana:

Liikenteen turvallisuusvirasto ei myöskään saa myöntää ajolupaa, jos henkilö on sakkorekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt:

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettun taksinkuljettajan kokeen vaatimuksista.

2 §

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Ajolupa voidaan uusida *Liikenteen turvallisuusvirastoon* tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 1 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syyllistynyt 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämistä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioon ottaen kohtuuttomana.

9 §

Jatkokoulutus

3) joka on suorittanut *Liikenne- ja viestintäviraston* järjestämän taksinkuljettajan kokeen. Sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava III osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta, ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset ja että hänellä on pääasiallista toiminta-aluetta koskeva riittävä paikallistuntemus.

Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan saa myöntää taksinkuljettajan ajolupaa henkilölle, joka on rikosrekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt ajoluvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana:

Liikenne- ja viestintävirasto ei myöskään saa myöntää ajolupaa, jos henkilö on sakkorekisteristä ilmenevällä tavalla syyllistynyt:

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettun taksinkuljettajan kokeen vaatimuksista.

2 §

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Ajolupa voidaan uusida *Liikenne- ja viestintävirastoon* tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 1 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syyllistynyt 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämistä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioon ottaen kohtuuttomana.

9 §

Jatkokoulutus

Ammattipätevyyden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on kuuluttava opetusta turvallisesta, taloudellisesta ja ympäristöystävällisestä ajotavasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* vahvistaa jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

Ammattipätevyyden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on kuuluttava opetusta turvallisesta, taloudellisesta ja ympäristöystävällisestä ajotavasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* vahvistaa jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä 1. Koulutuskeskukseksi voidaan hakemuksesta hyväksyä:

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu ammatillisen koulutuksen järjestäjä taikka koulutuksen järjestäjä, jolla on *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen;

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä 1. Koulutuskeskukseksi voidaan hakemuksesta hyväksyä:

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu ammatillisen koulutuksen järjestäjä taikka koulutuksen järjestäjä, jolla on *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä autokoululupa kuormatai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen;

13 §

Ammattipätevyyden osoittaminen

Ammattipätevyyskortti osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai ajokorttiin tehtävällä merkinnällä ammattipätevydestä. Ammattipätevyyttä koskevat tiedot sisältyvät V osan I luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa hakemuksesta ammattipätevyyskortin tai tekee ajokorttiin merkinnän ammattipätevydestä kuljettajalle:

Ammattipätevyydestä ammattipätevyyskorttiin tai ajokorttiin tehtävä merkintä on voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen tai jatkokoulutuksen suorittamista koskevan to-

13 §

Ammattipätevyyden osoittaminen

Ammattipätevyys osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai ajokorttiin tehtävällä merkinnällä ammattipätevydestä. Ammattipätevyyttä koskevat tiedot sisältyvät V osan I luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa hakemuksesta ammattipätevyyskortin tai tekee ajokorttiin merkinnän ammattipätevydestä kuljettajalle:

Ammattipätevyydestä ammattipätevyyskorttiin tai ajokorttiin tehtävä merkintä on voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen tai jatkokoulutuksen suorittamista koskevan to-

distuksen antamisesta. Ajokorttiin tehtävää merkintää koskeva hakemus tehdään *Liikenteen turvallisuusvirastolle* noudattaen, mitä ajokortin ja ajokorttiluvan hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

distuksen antamisesta. Ajokorttiin tehtävää merkintää koskeva hakemus tehdään *Liikenne- ja viestintävirastolle* noudattaen, mitä ajokortin ja ajokorttiluvan hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

3 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty ajoneuvolain 87 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää yrittyskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle.

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

3 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty ajoneuvolain 87 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää yrittyskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle.

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

1 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

Rautatieyritys saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

1 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

Rautatieyritys saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

2 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenteen turvallisuusviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyritykselle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle rautatieyritykselle myöntämästään toimiluvasta.

3 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä poiketa 3 momentissa säädetystä vaatimuksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimilupaa haattaessa esitettävistä selvityksistä.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Päätös toimilupahakemukseen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun *Liikenteen turvallisuusvirastolle* on toimitettu kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Toimilupa voidaan hakemuksesta myöntää rajoitettuna koskemaan ainoastaan henkilö- tai tavaraliikennettä.

5 §

Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

Rautatieyrityksen on aloitettava toimintansa kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi toimiluvan haltijan pyynnöstä ottaen huomioon tarjottavien palvelujen erityinen luonne päättää, että liikennöinti saadaan aloittaa myöhemmin kuin kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. Jos toi-

2 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyritykselle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle rautatieyritykselle myöntämästään toimiluvasta.

3 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä poiketa 3 momentissa säädetystä vaatimuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimilupaa haattaessa esitettävistä selvityksistä.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Päätös toimilupahakemukseen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun *Liikenne- ja viestintävirastolle* on toimitettu kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Toimilupa voidaan hakemuksesta myöntää rajoitettuna koskemaan ainoastaan henkilö- tai tavaraliikennettä.

5 §

Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

Rautatieyrityksen on aloitettava toimintansa kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi toimiluvan haltijan pyynnöstä ottaen huomioon tarjottavien palvelujen erityinen luonne päättää, että liikennöinti saadaan aloittaa myöhemmin kuin kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä. Jos toi-

miluvan haltija ei ole aloittanut toimintaansa kuuden kuukauden kuluessa toimitiluvan myöntämisestä tai on keskeyttänyt toimintansa yhtäjaksoisesti vähintään kuudeksi kuukaudeksi, virasto voi pyytää toimitiluvan haltijalta lisäselvitystä toimitiluvan voimassaolon edellytysten selvittämiseksi.

Jos rautatieyrittäjä aikoo muuttaa tai laajentaa toimintaansa merkittävästi, sen on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* uusi hakemus tai viraston pyytämä lisäselvitys. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hakemuksen perusteella myöntää uuden toimitiluvan tai muuttaa toimitilupaa taikka lisäselvityksen perusteella antaa suostumuksen toiminnan jatkamiseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vaatia selvityksen, jos luvanhaltijan oikeudellinen asema muuttuu siten, että sillä voi olla vaikutusta luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamiseen. Viraston on arvioitava toiminnan jatkamisen edellytykset mahdollisimman pian saatuaan luvanhaltijalta tarvittavan selvityksen.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle, jos se on muuttanut rautatieyrittäjälle myönnettyä toimitilupaa.

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (*kaupunkiraideliikenne*), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (*liikenteenharjoittaja*) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

4 §

Liikenteenharjoittajan velvollisuus ilmoittaa

miluvan haltija ei ole aloittanut toimintaansa kuuden kuukauden kuluessa toimitiluvan myöntämisestä tai on keskeyttänyt toimintansa yhtäjaksoisesti vähintään kuudeksi kuukaudeksi, virasto voi pyytää toimitiluvan haltijalta lisäselvitystä toimitiluvan voimassaolon edellytysten selvittämiseksi.

Jos rautatieyrittäjä aikoo muuttaa tai laajentaa toimintaansa merkittävästi, sen on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* uusi hakemus tai viraston pyytämä lisäselvitys. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hakemuksen perusteella myöntää uuden toimitiluvan tai muuttaa toimitilupaa taikka lisäselvityksen perusteella antaa suostumuksen toiminnan jatkamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia selvityksen, jos luvanhaltijan oikeudellinen asema muuttuu siten, että sillä voi olla vaikutusta luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamiseen. Viraston on arvioitava toiminnan jatkamisen edellytykset mahdollisimman pian saatuaan luvanhaltijalta tarvittavan selvityksen.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin rautatievirastolle, jos se on muuttanut rautatieyrittäjälle myönnettyä toimitilupaa.

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (*kaupunkiraideliikenne*), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (*liikenteenharjoittaja*) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

4 §

Liikenteenharjoittajan velvollisuus ilmoittaa

toiminnastaan

Liikenteenharjoittajan on viipymättä ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

5 §

Liikenteenharjoittajan vastuu

Liikenteenharjoittaja vastaa metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisesta käytöstä ja käyttöön liittyvien riskien hallinnasta harjoittamansa toiminnan osalta. Liikenteenharjoittajan on otettava toiminnassaan huomioon *Liikenteen turvallisuusviraston* 3 momentin nojalla määräämät metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteet.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä metro- ja raitioliikennejärjestelmän ja sen osien vähimmäisturvallisuustasosta sekä metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteista.

6 §

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

7 §

Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan tehtäviä hoitavien kelpoisuutta ja terveydentilaa koskevista vaatimuksista ja lääkärintarkastuksista

toiminnastaan

Liikenteenharjoittajan on viipymättä ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

5 §

Liikenteenharjoittajan vastuu

Liikenteenharjoittaja vastaa metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisesta käytöstä ja käyttöön liittyvien riskien hallinnasta harjoittamansa toiminnan osalta. Liikenteenharjoittajan on otettava toiminnassaan huomioon *Liikenne- ja viestintäviraston* 3 momentin nojalla määräämät metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä metro- ja raitioliikennejärjestelmän ja sen osien vähimmäisturvallisuustasosta sekä metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteista.

6 §

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä.

7 §

Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan tehtäviä hoitavien kelpoisuutta ja terveydentilaa koskevista vaatimuksista ja lääkärintarkastuksista

ta ja siitä, kuinka usein kuljettajan tehtäviä hoitavien on osoitettava kelpoisuutensa.

7 luku

Rautatieliikenteen pätevydet

4 §

Luvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymältä näytön vastaanottajalta (*näytön vastaanottaja*) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;

4) saanut *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymältä lääkäriltä (*rautatielääkäri*) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;

5) saanut *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymältä psykologilta (*rautatiepsykologi*) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.

Liikenteen turvallisuusvirasto ei kuitenkaan myönnä lupaa henkilölle, joka on syyllistynyt edeltäneen viiden vuoden aikana:

Liikenteen turvallisuusviraston on ratkaistava luvan myöntämistä koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupakirjan.

Liikenteen turvallisuusviraston on julkaistava luvan myöntämisessä noudatettava menettely.

5 §

Luvan voimassaolo ja uusiminen

Liikenteen turvallisuusvirasto uusii hakemuksesta luvan kuljettajalle, jos luvan myön-

ja siitä, kuinka usein kuljettajan tehtäviä hoitavien on osoitettava kelpoisuutensa

7 luku

Rautatieliikenteen pätevydet

4 §

Luvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymältä näytön vastaanottajalta (*näytön vastaanottaja*) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;

4) saanut *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymältä lääkäriltä (*rautatielääkäri*) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;

5) saanut *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymältä psykologilta (*rautatiepsykologi*) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.

Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan myönnä lupaa henkilölle, joka on syyllistynyt edeltäneen viiden vuoden aikana:

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava luvan myöntämistä koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupakirjan.

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava luvan myöntämisessä noudatettava menettely.

5 §

Luvan voimassaolo ja uusiminen

Liikenne- ja viestintävirasto uusii hakemuksesta luvan kuljettajalle, jos luvan myön-

tämisen edellytykset täyttyvät. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tarkastaa luvan edellytysten täyttymisen liikenneasioiden rekisteristä.

Liikenteen turvallisuusviraston on ratkaistava luvan uusimista koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupa-
kirjan.

6 §

Terveydentilaa koskevat vaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan aisteille asetettavista vaatimuksista sekä kuljettajan tehtävän hoitamiseen vaikuttavista lääkkeistä, sairauksista, vioista, vammoista ja muista vastaavista seikoista sekä niiden arviointinettelystä ja hoidosta.

8 §

Lääkärintarkastukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lääkärintarkastuksista.

9 §

Psykologinen soveltuvuus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta vaadittavista psykologisista ominaisuuksista ja soveltuvuudesta sekä psykologisen henkilöarvioinnin tekemisestä.

11 §

Lisätodistuksen myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta edellytet-

tämisen edellytykset täyttyvät. *Liikenne- ja viestintävirasto* tarkastaa luvan edellytysten täyttymisen liikenneasioiden rekisteristä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava luvan uusimista koskeva hakemus kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut sille hakemuksen käsittelyä varten 1 momentissa tarkoitetut selvitykset. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan todentamiseksi tarvittavan lupa-
kirjan.

6 §

Terveydentilaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan aisteille asetettavista vaatimuksista sekä kuljettajan tehtävän hoitamiseen vaikuttavista lääkkeistä, sairauksista, vioista, vammoista ja muista vastaavista seikoista sekä niiden arviointinettelystä ja hoidosta.

8 §

Lääkärintarkastukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lääkärintarkastuksista.

9 §

Psykologinen soveltuvuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta vaadittavista psykologisista ominaisuuksista ja soveltuvuudesta sekä psykologisen henkilöarvioinnin tekemisestä.

11 §

Lisätodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta edellytet-

tävästä kielitaidosta ja kielitaidon tasovaatimuksesta.

13 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

Jos kuljettaja ei täytä lisätodistuksen saamisen edellytyksiä, eikä rautatieliikenteen harjoittaja ole peruuttanut todistusta tai rajoittanut sen laajuutta ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa asiasta tiedon, viraston on ilman aiheutonta viivytystä pyydettävä lisätodistuksen antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistus, rajoittamaan sen laajuutta tai tekemään lisätarkastuksia.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomainen on pyytänyt lisätodistuksen Suomessa antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistuksen tai tekemään lisätarkastuksia, rautatieliikenteen harjoittajan on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa asiaa koskevan pyynnön saatuaan ja ilmoitettava päätöksestään pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 §

Rekisterinpitäjän kurssi

Jos kukaan ei jatka kurssiin menneen rekisterinpitäjän toimintaa, rekisterinpitäjän on siirrettävä ylläpitämänsä lisätodistusrekisteri tietoineen *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jonka jälkeen virasto vastaa lisätodistusrekisterin tietojen säilyttämisestä.

21 §

Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai kuljettajan lupakirjan myöntäneelle muulle taholle viipymättä palveluksessaan tai toiminnassaan mukana olevan kuljettajan palvelussuhteen tai toiminnan alkamisesta ja sen

västä kielitaidosta ja kielitaidon tasovaatimuksesta.

13 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

Jos kuljettaja ei täytä lisätodistuksen saamisen edellytyksiä, eikä rautatieliikenteen harjoittaja ole peruuttanut todistusta tai rajoittanut sen laajuutta ja *Liikenne- ja viestintävirasto* saa asiasta tiedon, viraston on ilman aiheutonta viivytystä pyydettävä lisätodistuksen antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistus, rajoittamaan sen laajuutta tai tekemään lisätarkastuksia.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* tai toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomainen on pyytänyt lisätodistuksen Suomessa antanutta rautatieliikenteen harjoittajaa peruuttamaan lisätodistuksen tai tekemään lisätarkastuksia, rautatieliikenteen harjoittajan on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa asiaa koskevan pyynnön saatuaan ja ilmoitettava päätöksestään pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 §

Rekisterinpitäjän kurssi

Jos kukaan ei jatka kurssiin menneen rekisterinpitäjän toimintaa, rekisterinpitäjän on siirrettävä ylläpitämänsä lisätodistusrekisteri tietoineen *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jonka jälkeen virasto vastaa lisätodistusrekisterin tietojen säilyttämisestä.

21 §

Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai kuljettajan lupakirjan myöntäneelle muulle taholle viipymättä palveluksessaan tai toiminnassaan mukana olevan kuljettajan palvelussuhteen tai toiminnan alkamisesta ja sen päättymisestä.

päättymisestä.

Lisäksi rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan työkyvyttömyys jatkuu pitempään kuin kolme kuukautta.

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

1 §

Koulutusvaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan koulutuksessa sovellettavista koulutusmenetelmistä ja koulutuksen sisällöstä.

2 §

Näytöt

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. *Liikenteen turvallisuusviraston* on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan II osan 7 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan II osan 7 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokoikeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ainoastaan *Liikenteen*

tä.

Lisäksi rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan työkyvyttömyys jatkuu pitempään kuin kolme kuukautta.

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

1 §

Koulutusvaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajan koulutuksessa sovellettavista koulutusmenetelmistä ja koulutuksen sisällöstä.

2 §

Näytöt

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. *Liikenne- ja viestintäviraston* on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan II osan 7 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan II osan 7 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokoikeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ainoastaan *Liikenne- ja*

turvallisuusviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rataverkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytöistä ja näyttöjen järjestämisestä.

3 §

Oppilaitoksen hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta enintään viideksi vuodeksi tässä luvussa tarkoitetun oppilaitoksen järjestämään kuljettajien koulutusta tai sen osaa, jos hakijalla on hyvä ammatillinen osaaminen rautatiejärjestelmästä sekä tehtävän edellyttämät tiedot ja taidot sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat.

Liikenteen turvallisuusvirasto tarkastaa oppilaitoksen hyväksynnän, jos kuljettajan kelpoisuusvaatimuksia tai oppilaitoksen hyväksymiselle säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia muutetaan olennaisesti tai oppilaitos sitä pyytää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaitokselle asetettavista vaatimuksista ja kouluttajien kelpoisuusvaatimuksista.

4 §

Oppilaitoksen velvollisuudet

Jos oppilaitoksen antaman koulutuksen laajuus muuttuu oleellisesti, sen on pyydettävä *Liikenteen turvallisuusvirastolta* uutta hyväksyntää.

6 §

Näytön vastaanottajan hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta henkilön kuljettajan lupaan tai lisätodistukseen oikeuttavan näytön vastaanottajaksi, jos hakija on perehtynyt erityisesti vastaanottamansa näytön aihepiiriin ja hänel-

viestintäviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rataverkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytöistä ja näyttöjen järjestämisestä.

3 §

Oppilaitoksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta enintään viideksi vuodeksi tässä luvussa tarkoitetun oppilaitoksen järjestämään kuljettajien koulutusta tai sen osaa, jos hakijalla on hyvä ammatillinen osaaminen rautatiejärjestelmästä sekä tehtävän edellyttämät tiedot ja taidot sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa oppilaitoksen hyväksynnän, jos kuljettajan kelpoisuusvaatimuksia tai oppilaitoksen hyväksymiselle säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia muutetaan olennaisesti tai oppilaitos sitä pyytää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä oppilaitokselle asetettavista vaatimuksista ja kouluttajien kelpoisuusvaatimuksista.

4 §

Oppilaitoksen velvollisuudet

Jos oppilaitoksen antaman koulutuksen laajuus muuttuu oleellisesti, sen on pyydettävä *Liikenne- ja viestintävirastolta* uutta hyväksyntää.

6 §

Näytön vastaanottajan hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta henkilön kuljettajan lupaan tai lisätodistukseen oikeuttavan näytön vastaanottajaksi, jos hakija on perehtynyt erityisesti vastaanottamansa näytön aihepiiriin ja hänel-

lä on siitä sellainen käytännön kokemus, että hän kykenee arvioimaan toisen henkilön osaamista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytön vastaanottajien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

9 luku

Merenkulku Suomen vesialueella

2 §

Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa luvan 1 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on

Lupa annetaan enintään vuodeksi kerrallaan. Ennen luvan myöntämistä *Liikenteen turvallisuusviraston* on kuultava niitä, joita asia koskee, jollei asian luonteesta tai kiireellisyydestä muuta johdu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemiseen liittyvistä selvityksistä.

10 luku

Laivaväen pätevydet

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

10) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lauttaa;

21) *koulutuksella* tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuusto-

lä on siitä sellainen käytännön kokemus, että hän kykenee arvioimaan toisen henkilön osaamista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näytön vastaanottajien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

9 luku

Merenkulku Suomen vesialueella

2 §

Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan 1 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on

Lupa annetaan enintään vuodeksi kerrallaan. Ennen luvan myöntämistä *Liikenne- ja viestintäviraston* on kuultava niitä, joita asia koskee, jollei asian luonteesta tai kiireellisyydestä muuta johdu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemiseen liittyvistä selvityksistä.

10 luku

Laivaväen pätevydet

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

10) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lauttaa;

21) *koulutuksella* tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä mainitun pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuusto-

distuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkintoja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* tämän lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

distuksen antamisen tai uusimisen edellytyksenä olevia tutkintoja tai niiden osia, joista säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tai sen nojalla, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tai sen nojalla taikka määrätään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa määräyksissä sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* tämän lain nojalla hyväksymää muuta koulutusta;

12 §

Pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen, ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. *Viestintävirasto* myöntää kuitenkin 9 §:ssä tarkoitettun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen muodon. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ohjeiden ja suositusten täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä lisäpätevyyksistä, niihin liittyvän koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä sekä perehdyttämisvaatimuksista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä myös pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten hakemiseen liittyvistä menettelyistä.

13 §

Erityiskoulutus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kansimiehen koulutuksesta sekä kalastusaluksella työskentelevän turvallisuuskoulutuksesta.

12 §

Pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen, ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. *Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää 9 §:ssä tarkoitettun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen muodon. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ohjeiden ja suositusten täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä lisäpätevyyksistä, niihin liittyvän koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä sekä perehdyttämisvaatimuksista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä myös pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten hakemiseen liittyvistä menettelyistä.

13 §

Erityiskoulutus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kansimiehen koulutuksesta sekä kalastusaluksella työskentelevän turvallisuuskoulutuksesta.

14 §

Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten voimassaolo ja uusiminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten uusimisen edellytyksenä olevasta lisäkoulutuksesta, aluksella annettavasta koulutuksesta ja vaadittavasta työkokemuksesta sekä siirtymäkausiin liittyvistä menettelyistä.

15 §

Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen tunnustaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen tunnustamista osoittavan, 3 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tunnustaa muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen, jos:

4) *Liikenteen turvallisuusvirastolla* ja kyseisen valtion toimivaltaisella viranomaisella on, tai on tekeillä, kahdenvälinen sopimus pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten tunnustamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi kelpoisuustodistusta koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

14 §

Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten voimassaolo ja uusiminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten uusimisen edellytyksenä olevasta lisäkoulutuksesta, aluksella annettavasta koulutuksesta ja vaadittavasta työkokemuksesta sekä siirtymäkausiin liittyvistä menettelyistä.

15 §

Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen tunnustamista osoittavan, 3 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tunnustaa muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän pätevyyskirjan tai lisäpätevyydistyksen, jos:

4) *Liikenne- ja viestintävirastolla* ja kyseisen valtion toimivaltaisella viranomaisella on, tai on tekeillä, kahdenvälinen sopimus pätevyyskirjojen ja lisäpätevyydistysten tunnustamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi kelpoisuustodistusta koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

16 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia merenkulkijan työskennellä suomalaisella aluksella enintään kolmen kuukauden ajan ilman tunnustettua pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta, jos merenkulkijalla on voimassa oleva STCW-yleissopimuksen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä yleissopimuksen määräysten mukaisesti annettu, kyseiseen toimeen oikeuttava pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus, jonka tunnustamista on haettu *Liikenteen turvallisuusvirastolta*, jollei työskentely vaaranna alusta, ympäristöä tai ihmishenkiä.

Työskentely aluksella edellyttää, että merenkulkijalla on *Liikenteen turvallisuusviraston* antama todistus kelpoisuustodistusta koskevan hakemuksen vastaanottamisesta.

Jos *Liikenteen turvallisuusviraston* päätös kelpoisuustodistuksen myöntämisestä on kielteinen, oikeus työskentelyyn lakkaa seuraavassa satamassa.

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammatipätevyudet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyuden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015, jäljempänä tunnustamislaki). *Liikenteen turvallisuusvirasto* toimii merenkulun ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

16 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia merenkulkijan työskennellä suomalaisella aluksella enintään kolmen kuukauden ajan ilman tunnustettua pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta, jos merenkulkijalla on voimassa oleva STCW-yleissopimuksen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä yleissopimuksen määräysten mukaisesti annettu, kyseiseen toimeen oikeuttava pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus, jonka tunnustamista on haettu *Liikenne- ja viestintävirastolta*, jollei työskentely vaaranna alusta, ympäristöä tai ihmishenkiä.

Työskentely aluksella edellyttää, että merenkulkijalla on *Liikenne- ja viestintäviraston* antama todistus kelpoisuustodistusta koskevan hakemuksen vastaanottamisesta.

Jos *Liikenne- ja viestintäviraston* päätös kelpoisuustodistuksen myöntämisestä on kielteinen, oikeus työskentelyyn lakkaa seuraavassa satamassa.

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammatipätevyudet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyuden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015, jäljempänä tunnustamislaki). *Liikenne- ja viestintävirasto* toimii merenkulun ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

1 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* arvioi, täyttääkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 2 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksen järjestäjää koskevista vaatimuksista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkemmat määräykset hyväksymismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

3 §

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta STCW-yleissopimuksen vaa-

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

1 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää *Liikenne- ja viestintävirastolta*. *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioi, täyttääkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 2 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuksen järjestäjää koskevista vaatimuksista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkemmat määräykset hyväksymismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

3 §

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta STCW-yleissopimuksen vaa-

timukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä syystä muun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

Hyväksyntää on haettava uudelleen, kun koulutusvaatimukset muuttuvat olennaisesti. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tiedottaa koulutuksen järjestäjille koulutusvaatimusten olennaisista muutoksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja järjestelyistä soveltaen ensisijaisesti STCW-yleissopimusta tai IMO:n tai ILO:n ohjeita ja suosituksia. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkemmat määräykset myös hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

4 §

Arviointi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 1—3 §:n mukaisia vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä arvioinnissa tarvittavista asiakirjoista.

5 §

Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos 1 tai 3 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettuista ilmoitettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

mukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä syystä muun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

Hyväksyntää on haettava uudelleen, kun koulutusvaatimukset muuttuvat olennaisesti. *Liikenne- ja viestintävirasto* tiedottaa koulutuksen järjestäjille koulutusvaatimusten olennaisista muutoksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä ja järjestelyistä soveltaen ensisijaisesti STCW-yleissopimusta tai IMO:n tai ILO:n ohjeita ja suosituksia. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkemmat määräykset myös hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

4 §

Arviointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 1—3 §:n mukaisia vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä arvioinnissa tarvittavista asiakirjoista.

5 §

Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos 1 tai 3 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettuista ilmoitettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

2 §

Lentoliikenne

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää liikenneluvan hakemuksesta. Sen lisäksi, mitä liikenneluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään lentoliikenneasetuksessa, hakijan toimintaa jatkuvasti ja tosiasiallisesti johtavilta henkilöiltä edellytetään hyvämaineisuutta. Henkilö ei täytä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan lentoliikennettä.

Lentoliikenteen harjoittajan käyttämät ilma-alukset on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi sallia lentoliikenteen harjoittajan käyttämän ilma-aluksen rekisteröinnin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa.

3 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

Lentoliikenteen harjoittamiseen Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa, tarvitaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty liikennelupa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi yksittäistapauksessa tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen perusteella myöntää tällaisen liikenteen harjoittamiseen luvan myös muulle kuin edellä tarkoitetun liikenneluvan haltijalle.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

2 §

Lentoliikenne

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikenneluvan hakemuksesta. Sen lisäksi, mitä liikenneluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään lentoliikenneasetuksessa, hakijan toimintaa jatkuvasti ja tosiasiallisesti johtavilta henkilöiltä edellytetään hyvämaineisuutta. Henkilö ei täytä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan lentoliikennettä.

Lentoliikenteen harjoittajan käyttämät ilma-alukset on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi sallia lentoliikenteen harjoittajan käyttämän ilma-aluksen rekisteröinnin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa.

3 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

Lentoliikenteen harjoittamiseen Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa, tarvitaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty liikennelupa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi yksittäistapauksessa tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen perusteella myöntää tällaisen liikenteen harjoittamiseen luvan myös muulle kuin edellä tarkoitetun liikenneluvan haltijalle.

4 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa tarvittaessa liikenteen kuljetusmaksut, paikkatarjonnan, aikataulut ja muut lentoliikenteeseen liittyvät ehdot.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa erillisen vahvistuksen liikennöintioikeudesta lentoliikenteen harjoittajalle.

6 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsittävän lentosarjan (*ei-säännöllinen lentoliikenne*) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kuitenkin 4 §:ssä tarkoitetun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Kolmannen maan lentoliikenteen harjoittaja tarvitsee Suomen ja kolmannen maan väliseen ei-säännölliseen lentoliikenteeseen lentoluvan. *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää hakemuksesta lentoluvan, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;

4 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa tarvittaessa liikenteen kuljetusmaksut, paikkatarjonnan, aikataulut ja muut lentoliikenteeseen liittyvät ehdot.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa erillisen vahvistuksen liikennöintioikeudesta lentoliikenteen harjoittajalle.

6 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsittävän lentosarjan (*ei-säännöllinen lentoliikenne*) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin 4 §:ssä tarkoitetun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Kolmannen maan lentoliikenteen harjoittaja tarvitsee Suomen ja kolmannen maan väliseen ei-säännölliseen lentoliikenteeseen lentoluvan. *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää hakemuksesta lentoluvan, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;

3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 4 ja 5 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset 1 momentissa tarkoitetun luvan asiakirjoista, joilla hakija osoittaa luvan myöntämisen edellytysten täyttyvän. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi lisäksi määräyksellään rajoittaa muiden kuin valmismatkan osana myytävien lentokuljetusten osuutta lentokohtaisesta kokonaispaikkatarjonnasta, jos rajoitus perustuu ETA-valtioissa yleisesti noudatettavaan kansainväliseen käytäntöön tai vastavuoroisuuteen. Määräyksissä on otettava huomioon Euroopan unionin ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamista koskevan lain-säädännön lisäksi:

- 1) Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit ja suositukset;
- 2) ECAC:n suositukset;
- 3) kansainvälinen käytäntö siltä osin kuin sitä yleisesti sovelletaan jäsenvaltioissa.

7 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan lentoliikenteen harjoittamiseen Suomen alueen yli. Lupa myönnetään joko säännölliselle tai ei-säännölliselle lentoliikenteelle. Lupa myönnetään, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.
-----

8 §

Lentotyölupa

Ilma-aluksen käyttämisestä erikoistehtäviin (*erityislentotoiminta*) säädetään EASA-asetuksessa ja lentotoimintaan liittyvistä tek-

3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 4 ja 5 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset 1 momentissa tarkoitetun luvan asiakirjoista, joilla hakija osoittaa luvan myöntämisen edellytysten täyttyvän. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi lisäksi määräyksellään rajoittaa muiden kuin valmismatkan osana myytävien lentokuljetusten osuutta lentokohtaisesta kokonaispaikkatarjonnasta, jos rajoitus perustuu ETA-valtioissa yleisesti noudatettavaan kansainväliseen käytäntöön tai vastavuoroisuuteen. Määräyksissä on otettava huomioon Euroopan unionin ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamista koskevan lain-säädännön lisäksi:

- 1) Chicagon yleissopimuksessa tarkoitetut standardit ja suositukset;
- 2) ECAC:n suositukset;
- 3) kansainvälinen käytäntö siltä osin kuin sitä yleisesti sovelletaan jäsenvaltioissa.

7 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan lentoliikenteen harjoittamiseen Suomen alueen yli. Lupa myönnetään joko säännölliselle tai ei-säännölliselle lentoliikenteelle. Lupa myönnetään, jos lentoliikenteen harjoittaja osoittaa, että sen lentotoimintalupa ja liikennelupa tai näitä vastaavat luvat mahdollistavat kyseisen liikenteen harjoittamisen ja että sillä on käytettävissään lentojen asianmukaiseen suorittamiseen soveltuva kalusto.
-----

8 §

Lentotyölupa

Ilma-aluksen käyttämisestä erikoistehtäviin (*erityislentotoiminta*) säädetään EASA-asetuksessa ja lentotoimintaan liittyvistä tekni-

nisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 216/2008 mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 965/2012, jäljempänä *lentotoiminta-asetus*. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, erityislentotoimintaan tarvitaan lupa (*lentotyölupa*). *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää hakemuksesta lentotyöluvun hakijalle, jolla on käytettävissään lentotyön turvalliseen suorittamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto. Lentotyölupa myönnetään *Liikenteen turvallisuusviraston* hakijan toimintaedellytysten, asianomaista toimintaa koskevien säännösten ja määräysten tai vastaavan perusteen nojalla asettamaksi määräajaksi.

Lentotyölupaa ei tarvita, jos toiminnan harjoittaja, jonka kotipaikka tai pääasiallinen liikepaikka on toisessa ETA-valtiossa, osoittaa täyttävänsä vastaavalle toiminnalle kyseisessä valtiossa asetetut lupa-, kelpoisuus- tai muut vastaavat vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kuitenkin asettaa toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisia, syrjimättömiä ehtoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia, että lentotyötä saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos luvan hankkiminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen. Lentotyölupaa ei tarvita *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten mukaisesti tapahtuviin:

- 1) purjelentokoneiden hinauslentoihin;
- 2) laskuvarjohyppylentoihin;
- 3) metsäpalovalvontalentoihin;
- 4) valtion- ja sotilasilmailuun;
- 5) satunnaisesti viranomaisen pyynnöstä suoritettaviin etsintä- ja pelastuslentoihin.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentotyötoiminnan turvallisen harjoittamisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentotyöluvun saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) lentotyöluvun haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 2) lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävää kalustoa;
- 3) lentotyöluvun haltijan toimintakäsikirjoja ja menetelmiä;
- 4) lentotyöluvun haltijan taloudellisia edel-

sistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 216/2008 mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 965/2012, jäljempänä *lentotoiminta-asetus*. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, erityislentotoimintaan tarvitaan lupa (*lentotyölupa*). *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää hakemuksesta lentotyöluvun hakijalle, jolla on käytettävissään lentotyön turvalliseen suorittamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto. Lentotyölupa myönnetään *Liikenne- ja viestintäviraston* hakijan toimintaedellytysten, asianomaista toimintaa koskevien säännösten ja määräysten tai vastaavan perusteen nojalla asettamaksi määräajaksi.

Lentotyölupaa ei tarvita, jos toiminnan harjoittaja, jonka kotipaikka tai pääasiallinen liikepaikka on toisessa ETA-valtiossa, osoittaa täyttävänsä vastaavalle toiminnalle kyseisessä valtiossa asetetut lupa-, kelpoisuus- tai muut vastaavat vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin asettaa toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisia, syrjimättömiä ehtoja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että lentotyötä saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos luvan hankkiminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen. Lentotyölupaa ei tarvita *Liikenne- ja viestintäviraston* määräysten mukaisesti tapahtuviin:

- 1) purjelentokoneiden hinauslentoihin;
- 2) laskuvarjohyppylentoihin;
- 3) metsäpalovalvontalentoihin;
- 4) valtion- ja sotilasilmailuun;
- 5) satunnaisesti viranomaisen pyynnöstä suoritettaviin etsintä- ja pelastuslentoihin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentotyötoiminnan turvallisen harjoittamisen edellyttämät tarkemmat määräykset lentotyöluvun saamisen edellytyksistä. Määräykset voivat koskea:

- 1) lentotyöluvun haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;
- 2) lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävää kalustoa;
- 3) lentotyöluvun haltijan toimintakäsikirjoja ja menetelmiä;
- 4) lentotyöluvun haltijan taloudellisia edel-

lytyksiä.

Lukuun ottamatta miehittämätöntä ilma-alusta, jonka toimintamassa on alle 150 kilogrammaa, lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myöntää lentotyöluvan toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle ilma-alukselle, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaarannu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

9 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää luvan kauko-ohjattuun lentotoimintaan. Luvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään kauko-ohjatun lentotoiminnan turvalliseen suorittamiseen tarvittava henkilöstö, toimintaan soveltuva kalusto sekä toimintaa koskeva ohjeistus.

13 luku

Lentomiehistöön pätevyudet ja koulutus

2 §

Ilmailun henkilölupien myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta 1 §:ssä tarkoitetun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Matkustamomiehistöön

lytyksiä.

Lukuun ottamatta miehittämätöntä ilma-alusta, jonka toimintamassa on alle 150 kilogrammaa, lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myöntää lentotyöluvan toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle ilma-alukselle, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaarannu, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

9 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan kauko-ohjattuun lentotoimintaan. Luvan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään kauko-ohjatun lentotoiminnan turvalliseen suorittamiseen tarvittava henkilöstö, toimintaan soveltuva kalusto sekä toimintaa koskeva ohjeistus.

13 luku

Lentomiehistöön pätevyudet ja koulutus

2 §

Ilmailun henkilölupien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 1 §:ssä tarkoitetun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenne- ja viestintävirasto*. Matkustamomiehistöön ter-

terveydentilatodistuksen myöntää *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.

veydentilatodistuksen myöntää *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.

Poiketen siitä, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi järjestää luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin perustuvat tarkemmat määräykset lupien kelpoisuusvaatimuksista ja voimassaoloajoista.

3 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

4 §

Ulkomainen lupa

Liikenteen turvallisuusvirasto tunnustaa ulkomailla myönnettyt tehtävän edellyttämät henkilöluvat Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä ulkomailla myönnetyn luvan, jos tässä luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

6 §

Lentomiestien koulutus

Lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten lentomiestien lupien, kelpoi-

Poiketen siitä, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään viranomaisessa käytettävistä kielistä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi järjestää luvan myöntämiseen vaadittavan tiedollisen ja taidollisen kokeen englannin kielellä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin perustuvat tarkemmat määräykset lupien kelpoisuusvaatimuksista ja voimassaoloajoista.

3 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

4 §

Ulkomainen lupa

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa ulkomailla myönnettyt tehtävän edellyttämät henkilöluvat Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä ulkomailla myönnetyn luvan, jos tässä luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

6 §

Lentomiestien koulutus

Lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten lentomiestien lupien, kelpoi-

suuksien, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään EASA-asetuksessa ja lentomiehistöasetuksessa. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, lentomiehistön koulutukseen tarvitaan *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa (koulutuslupa). *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää koulutusluvan hakijalle, jolla on käytettävissään koulutuksen turvalliseen ja asianmukaiseen antamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto, tilat ja opetusvälineet.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia, että 1 momentissa tarkoitettua koulutusta saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos vastaavaa koulutustoimintaa saa Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa ja jos luvan myöntäminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa lentomiehistön koulutuksesta tarkempia määräyksiä, jotka voivat koskea:

1) sellaista 2 momentissa tarkoitettua koulutustoimintaa, jonka harjoittamiseen riittää koulutusilmoitus;

2) koulutusluvan haltijan tai koulutusilmoituksen antajan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;

3) koulutuksessa käytettävää kalustoa, opetustiloja ja muita opetusvälineitä;

4) koulutusluvan haltijan ja koulutusilmoituksen antajan toimintakäsikirjoja, toimintamenetelmiä ja koulutusohjelmia;

5) koulutuksesta viranomaiselle toimitettavia tietoja.

suuksien, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään EASA-asetuksessa ja lentomiehistöasetuksessa. Siltä osin kuin näitä asetuksia ei sovelleta, lentomiehistön koulutukseen tarvitaan *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa (koulutuslupa). *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää koulutusluvan hakijalle, jolla on käytettävissään koulutuksen turvalliseen ja asianmukaiseen antamiseen tarvittava organisaatio ja henkilöstö sekä tarkoitettuun toimintaan soveltuva kalusto, tilat ja opetusvälineet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi sallia, että 1 momentissa tarkoitettua koulutusta saa harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa, jos vastaavaa koulutustoimintaa saa Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti harjoittaa ilmoituksenvaraisesti tai ilman lupaa ja jos luvan myöntäminen ei turvallisuuden varmistamiseksi ole tarpeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa lentomiehistön koulutuksesta tarkempia määräyksiä, jotka voivat koskea:

1) sellaista 2 momentissa tarkoitettua koulutustoimintaa, jonka harjoittamiseen riittää koulutusilmoitus;

2) koulutusluvan haltijan tai koulutusilmoituksen antajan organisaation ja henkilöstön mitoitusta ja ammattitaitoa;

3) koulutuksessa käytettävää kalustoa, opetustiloja ja muita opetusvälineitä;

4) koulutusluvan haltijan ja koulutusilmoituksen antajan toimintakäsikirjoja, toimintamenetelmiä ja koulutusohjelmia;

5) koulutuksesta viranomaiselle toimitettavia tietoja.

II A OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

1 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden järjestäminen

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita

II A OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

1 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita

voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityis- teillä. *Liikennevirasto* vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 2 §:ssä tarkoitetut tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Muu tie- tai katuverkon haltija voi sopia liikenteenohjauksen järjestämisestä liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan kanssa. Tie- ja katuverkon haltijoiden on sovittava liikennöinnin ja liikenteenohjauksen käytännön järjestelyistä silloin, kun väylät liittyvät toisiinsa ja niiden välillä liikennöidään. *Liikennevirasto* voi yhteistyössä kuntia ja yksityisteitä edustavien toimijoiden kanssa yhteensovittaa maanteilla, kaduilla ja yksityisteillä tarjottavia tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita.

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi *Liikenteen turvallisuusviraston* antamien määräysten mukaisesti liikenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

- 1) sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehdoisesta reitistä;
- 2) osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;
- 3) osoittaa kohtaamispaikan;
- 4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;
- 5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;
- 6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;

voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityis- teillä. *Väylävirasto* vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 2 §:ssä tarkoitetut tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Muu tie- tai katuverkon haltija voi sopia liikenteenohjauksen järjestämisestä liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan kanssa. Tie- ja katuverkon haltijoiden on sovittava liikennöinnin ja liikenteenohjauksen käytännön järjestelyistä silloin, kun väylät liittyvät toisiinsa ja niiden välillä liikennöidään. *Väylävirasto* voi yhteistyössä kuntia ja yksityisteitä edustavien toimijoiden kanssa sovittaa yhteen maanteilla, kaduilla ja yksityisteillä tarjottavia tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita.

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi *Liikenne- ja viestintäviraston* antamien määräysten mukaisesti liikenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

- 1) sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehdoisesta reitistä;
- 2) osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;
- 3) osoittaa kohtaamispaikan;
- 4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;
- 5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;
- 6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;

7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljettaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;

8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettua liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisten toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitettua liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi päättää toimenpiteen pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden.

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvasuuteen liittyvästä häiriöstä, joka voi aiheuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

---

7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljettaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;

8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettua liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisten toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitettua liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päättää toimenpiteen pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden..

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvasuuteen liittyvästä häiriöstä, joka voi aiheuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

---

6 §

Poikkeamailmoitukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitustavasta.

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen *Liikenneviraston* tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan ottaa maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että henkilötietojen suojaa ja liike- tai ammattisalaisuutta ei vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

1 §

Tiedonantovelvollisuus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen ilmoittamisesta

6 §

Poikkeamailmoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitustavasta.

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen *Väyläviraston* tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että henkilötietojen suojaa ja liike- tai ammattisalaisuutta ei vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

1 §

Tiedonantovelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen ilmoittamisesta

ta tietojen yhteismitallisuuden ja vertailtavuuden varmistamiseksi.

3 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun hinnan ilmoittamisesta ja hintatietojen esilläpidosta.

Liikenteen turvallisuusviraston on seurattava matkustajille tarjottavien taksiliikenteen palvelujen hinnoittelua. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä taksiliikenteen palvelun kokonaishinnasta, jonka ylittyessä tai arvioitaessa ylittyvän taksiliikenteen palvelusta on sovittava nimenomaisesti. Liikenteen turvallisuusviraston on huomioitava edellä mainitun hinnan määrittelyssä taksiliikenteen palvelun yleinen hintataso, taksiliikenteen palvelujen erilaiset hinnoittelumallit, yleinen kuluttajahintataso sekä väestön yleinen tulotaso. Määriteltyä kokonaishintaa on tarkasteltava vuosittain.

Jos syntyy erimielisyys siitä, onko hinnasta sovittu nimenomaisesti, palveluntarjoajan on näytettävä väitteensä toteen. Jos hinnasta ei ole sovittu nimenomaisesti, se ei voi ylittää 3 momentissa tarkoitettua Liikenteen turvallisuusviraston määrittelemää kokonaishintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa enimmäishinnan yleisimmin käytetyille taksiliikenteen palveluille, mukaan lukien erityisryhmille suunnatuille taksiliikenteen palveluille, jos niiden kokonaishintojen nousu on merkittävästi suurempi kuin yleisen kuluttajahintatason ja taksiliikenteen kustannusindeksin kehitys. Liikenteen turvallisuusviraston asettaman enimmäishinnan on oltava kustannussuuntautunut siten, että se sisältää kohtuullisen voiton. Enimmäishintaa on tarkasteltava vuosittain.

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

tietojen yhteismitallisuuden ja vertailtavuuden varmistamiseksi

3 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun hinnan ilmoittamisesta ja hintatietojen esilläpidosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on seurattava matkustajille tarjottavien taksiliikenteen palvelujen hinnoittelua. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä taksiliikenteen palvelun kokonaishinnasta, jonka ylittyessä tai arvioitaessa ylittyvän taksiliikenteen palvelusta on sovittava nimenomaisesti. Liikenne- ja viestintäviraston on huomioitava edellä mainitun hinnan määrittelyssä taksiliikenteen palvelun yleinen hintataso, taksiliikenteen palvelujen erilaiset hinnoittelumallit, yleinen kuluttajahintataso sekä väestön yleinen tulotaso. Määriteltyä kokonaishintaa on tarkasteltava vuosittain.

Jos syntyy erimielisyys siitä, onko hinnasta sovittu nimenomaisesti, palveluntarjoajan on näytettävä väitteensä toteen. Jos hinnasta ei ole sovittu nimenomaisesti, se ei voi ylittää 3 momentissa tarkoitettua Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemää kokonaishintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa enimmäishinnan yleisimmin käytetyille taksiliikenteen palveluille, mukaan lukien erityisryhmille suunnatuille taksiliikenteen palveluille, jos niiden taksiliikenteen kokonaishintojen nousu on merkittävästi suurempi kuin yleisen kuluttajahintatason ja taksiliikenteen kustannusindeksin kehitys. Liikenne- ja viestintäviraston asettaman enimmäishinnan on oltava kustannussuuntautunut siten, että se sisältää kohtuullisen voiton. Enimmäishintaa on tarkasteltava vuosittain.

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

1 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rajapinnan ja rajapinnan käyttämiseksi tarvittavan muun tietoaineiston verkko-osoite tai -osoitteet sekä näiden päivitykset on ilmoitettava *Liikennevirastolle* ennen toiminnan aloittamista tai päivityksen osalta heti kun uusi osoite on tiedossa.

Liikenneviraston on tarjottava tekninen palvelu, jolla 1 momentissa tarkoitettu tietojen toimittaminen voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa.

1 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rajapinnan ja rajapinnan käyttämiseksi tarvittavan muun tietoaineiston verkko-osoite tai -osoitteet sekä näiden päivitykset on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ennen toiminnan aloittamista tai päivityksen osalta heti kun uusi osoite on tiedossa.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarjottava tekninen palvelu, jolla 1 momentissa tarkoitettu tietojen toimittaminen voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa.

6 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

Liikenteen turvallisuusviraston on arvioitava ja tarkistettava, täyttävätkö ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia aloja ja 3 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia toimia toteuttavat palveluntarjoajat, viranomaiset ja muut toiminnanharjoittajat direktiivissä ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkempia teknisiä määräyksiä 2 momentissa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja arvioinnin hakemisesta.

6 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava ja tarkistettava, täyttävätkö ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia aloja ja 3 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia toimia toteuttavat palveluntarjoajat, viranomaiset ja muut toiminnanharjoittajat direktiivissä ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkempia teknisiä määräyksiä 2 momentissa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja arvioinnin hakemisesta.

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun lentoliikenteen julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää maakunta kuultuaan *Liikennevirastoa* ja *Liikenteen turvallisuusvirastoa*. Maakunta voi asettaa len-

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun lentoliikenteen julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää maakunta kuultuaan *Liikenne- ja viestintävirastoa*. Maakunta voi asettaa lentoliikenneasetuksen

toliikenneasetuksen mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalla reitillä, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

Maakuntien järjestämisvastuulla olevan lentoliikenteen ostopalveluiden rahoitus toteutetaan erillisrahoituksena. *Liikennevirasto* kohdentaa rahoituksen maakunnan tekemään julkisen palveluvelvoitteen kattamiseen valtion talousarvioissa olevan määrärahan puitteissa. *Liikennevirasto* tekee asiasta sopimuksen maakunnan kanssa

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikennevirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Liikennevirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää *Liikenneviraston* kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

1 §

Ilmoitusvelvollisuus

Välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan on

mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalla reitillä, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

Maakuntien järjestämisvastuulla olevan lentoliikenteen ostopalveluiden rahoitus toteutetaan erillisrahoituksena. *Liikenne- ja viestintävirasto* kohdentaa rahoituksen maakunnan tekemään julkisen palveluvelvoitteen kattamiseen valtion talousarvioissa olevan määrärahan puitteissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee asiasta sopimuksen maakunnan kanssa.

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta maakunnalle, kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset maakunnat saavat käyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

1 §

Ilmoitusvelvollisuus

Välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan on

tehtävä toiminnastaan ilmoitus *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Ilmoituksessa on kuvattava tarjottavat palvelut sekä annettava palveluntarjoajan yhteystiedot.

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

1 §

Liikenteen turvallisuusvirasto yleisenä valvontaviranomaisena

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

2 §

Liikenneviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikennevirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovittaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä.

Liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot *Liikennevirastolle* 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista *Liikennevirastolle* viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III

tehtävä toiminnastaan ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilmoituksessa on kuvattava tarjottavat palvelut sekä annettava palveluntarjoajan yhteystiedot.

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

1 §

Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovittaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä. Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

Liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle* 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista *Liikenne- ja viestintävirastolle* viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin

osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikennevirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. *Liikennevirasto* voi luovuttaa tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti. Liikennevirastolla on oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä saada toiselta viranomaiselta tietoja, jotka ovat välttämättömiä sille tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien toteuttamiseksi.

Liikennevirasto avaa saamansa tiedot sekä tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä liike- tai ammattisalaisuutta vaaranneta.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

-----
Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti *Liikennevirastolta* saamiaan tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liike- tai ammattisalaisuutta.
-----

6 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuk-

tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä 2 momentin mukaan toimitettavista tiedoista sekä siinä tarkoitetuista määräajoista.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

-----
Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti *Liikenne- ja viestintävirastolta* saamiaan tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liike- tai ammattisalaisuutta.
-----

6 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuk-

siin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämissä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

Liikenteen turvallisuusvirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitettua säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomaisen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen.

siin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämissä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat *Liikenne- ja viestintävirasto* ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitettua säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomaisen on *Liikenne- ja viestintävirasto*. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisen.

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään *Liikenteen turvallisuusviraston* yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja *Liikenteen turvallisuusvirasto* ovat:

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajan-oikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset elimet.

Liikenteen turvallisuusvirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. *Liikenteen tur-*

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi mitä edellä säädetään *Liikenne- ja viestintäviraston* omaisten yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja *Liikenne- ja viestintävirasto* ovat:

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajan-oikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset elimet.

Liikenne- ja viestintävirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. *Liikenne- ja*

vallisuusvirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. *Liikenteen turvallisuusviraston* antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

10 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuja linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuuluttuaan asiassa 4 §:ssä mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalin haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.

11 §

ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen

ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten alojen ja 3 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten toimien toimivaltainen kansallinen viranomainen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

12 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitettut viranomaiset

viestintävirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. *Liikenne- ja viestintäviraston* antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

10 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen.

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuja linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuuluttuaan asiassa 3 §:ssä mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalin haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.

11 §

ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen

ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten alojen ja 3 artiklassa tarkoitettujen ensisijaisten toimien toimivaltainen kansallinen viranomainen on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

12 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitettut viranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitetun sopimuksen 6 artiklassa tarkoitetun kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan ja myöntää sopimuksen 15 artiklassa tarkoitetun kuljetusluvan. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja *rajavartiolaitos*.

13 §

Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat sekä luvat tavarankuljetukseen.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

---

Jollei muualla toisin säädetä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, *rajavartiolaitos* ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

---

16 §

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitetun sopimuksen 6 artiklassa tarkoitetun kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan ja myöntää sopimuksen 15 artiklassa tarkoitetun kuljetusluvan. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja *Rajavartiolaitos*.

13 §

Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat sekä luvat tavarankuljetukseen.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

---

Jollei muualla toisin säädetä, *Liikenne- ja viestintävirasto* huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, *Rajavartiolaitos* ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

---

16 §

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Opetus- ja kulttuuriministeriö, *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja Puolustusvoimat ovat tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, *Liikenne- ja viestintävirasto* ja Puolustusvoimat ovat tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa hyväksymissään koulutuskeskuksissa annettavan koulutuksen valvonnasta sekä koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi järjestää kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä. Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa hyväksymissään koulutuskeskuksissa annettavan koulutuksen valvonnasta sekä koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi järjestää kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä. Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitettavista ilmoituksista.

18 §

Eräiden lentomiestöasetuksessa tarkoitettu-

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, *Liikenne- ja viestintävirasto* on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitettavista ilmoituksista.

18 §

Eräiden lentomiestöasetuksessa tarkoitettu-

jen lupien myöntäjät

Ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenteen turvallisuusvirasto* myöntää lentäjän lentomiehistöasetuksessa tarkoitetun lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen.

Hyväksytyyn ilmailulääkäriin tai työterveyslääkäriin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta ja matkustamomiehistön terveydentilastodistuksesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntää *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai organisaatio, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* on hyväksynyt tähän tehtävään.

2 luku

Viranomaistehtävien hoitaminen

1 §

Liikenteen turvallisuusviraston tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi päästä tässä laissa tarkoitetun palvelun tarjoajan toimipaikan tiloihin ja alueelle, ammattimaisessa liikenteessä käytettäviin liikennevälineisiin sekä tiloihin suorittaakseen tarkastuksen. Pääsyoikeus ei kuitenkaan koske pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus ottaa haltuunsa tarkastettava aineisto tai sen jäljennös muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä ja jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää valvonnassa ulkopuolisen asiantuntijan apua, jos se on valvonnan toimittamiseksi tarpeel-

jen lupien myöntäjät

Ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää lentäjän lentomiehistöasetuksessa tarkoitetun lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen.

Hyväksytyyn ilmailulääkäriin tai työterveyslääkäriin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta ja matkustamomiehistön terveydentilastodistuksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto* tai organisaatio, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on hyväksynyt tähän tehtävään.

2 luku

Viranomaistehtävien hoitaminen

1 §

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä lain ja Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvomiseksi päästä tässä laissa tarkoitetun palvelun tarjoajan toimipaikan tiloihin ja alueelle, ammattimaisessa liikenteessä käytettäviin liikennevälineisiin sekä tiloihin suorittaakseen tarkastuksen. Pääsyoikeus ei kuitenkaan koske pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ottaa haltuunsa tarkastettava aineisto tai sen jäljennös muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä ja jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää valvonnassa ulkopuolisen asiantuntijan apua, jos se on valvonnan toimittamiseksi tarpeel-

lista. Ulkopuolisen asiantuntijan on oltava perehtynyt valvottavaan osa-alueeseen. Ulkopuolinen asiantuntija ei voi tehdä tarkastusta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Vastuu valvonnasta säilyy *Liikenteen turvallisuusvirastolla*. *Liikenteen turvallisuusviraston* ja asiantuntijan välisessä sopimuksessa sovitaan tehtävien sisällöstä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo ulkopuolista asiantuntijaa tämän suorittaessa sille annettuja tehtäviä. Jos asiantuntija ei noudata tehtäviä hoitaessaan viraston ja asiantuntijan välistä sopimusta ja muuta valvonnan yhteydessä annettua ohjeistusta taikka muutoin laiminlyö tehtävien asianmukaisen hoitamisen tai toimii lainvastaisesti, viraston on sanottava irti sopimus asiantuntijan kanssa.

Ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus saada *Liikenteen turvallisuusvirastolta* suorittamistaan tehtävistä asianmukainen korvaus.

2 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaanti-oikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Liikenteen turvallisuusvirastolla*, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännösten noudattamista valvovalla muulla viranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta ja luvanhaltijoilta sekä muilta toimijoilta ja henkilöiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettusta organisaatiosta, jossa

lista. Ulkopuolisen asiantuntijan on oltava perehtynyt valvottavaan osa-alueeseen. Ulkopuolinen asiantuntija ei voi tehdä tarkastusta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Vastuu valvonnasta säilyy *Liikenne- ja viestintävirastolla*. *Liikenne- ja viestintäviraston* ja asiantuntijan välisessä sopimuksessa sovitaan tehtävien sisällöstä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo ulkopuolista asiantuntijaa tämän suorittaessa sille annettuja tehtäviä. Jos asiantuntija ei noudata tehtäviä hoitaessaan viraston ja asiantuntijan välistä sopimusta ja muuta valvonnan yhteydessä annettua ohjeistusta taikka muutoin laiminlyö tehtävien asianmukaisen hoitamisen tai toimii lainvastaisesti, viraston on sanottava irti sopimus asiantuntijan kanssa.

Ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus saada *Liikenne- ja viestintävirastolta* suorittamistaan tehtävistä asianmukainen korvaus.

2 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaanti-oikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Liikenne- ja viestintävirastolla*, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännösten noudattamista valvovalla muulla viranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta ja luvanhaltijoilta sekä muilta toimijoilta ja henkilöiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettusta organisaatiosta, jossa

hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot II osan 1 luvun 14 §:ssä tarkoitetusta rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitetusta kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, 12 luvun 8 §:ssä ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä III osan 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada poliisilta tiedot, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa palvelujen käyttäjien turvallisuuteen liittyvien lupaedellytysten täyttymistä tai tehtäessä muita vastaavia tässä laissa tarkoitettuja valvontatoimia.

3 §

Oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Jos *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on erityistä syytä epäillä, että henkilöluvan haltija ei täytä luvan myöntämiseksi ja voimassa pitämiseksi asetettuja tietoja, taitoja tai terveyttä koskevia vaatimuksia, virasto voi edellyttää, että luvan haltija osoittaa kokeella, lääkärintarkastuksella tai muulla tarkastuksella, että vaatimukset edelleen täyttyvät, ja toimittaa määräajassa virastolle todistuksen tai muun selvityksen tällaisesta kokeesta, lääkärintarkastuksesta tai muusta tarkastuksesta.

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan IV osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle

hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot II osan 1 luvun 14 §:ssä tarkoitetusta rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitetusta kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, 12 luvun 8 §:ssä ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä III osan 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada poliisilta tiedot, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa palvelujen käyttäjien turvallisuuteen liittyvien lupaedellytysten täyttymistä tai tehtäessä muita vastaavia tässä laissa tarkoitettuja valvontatoimia.

3 §

Oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Jos *Liikenne- ja viestintävirastolla* on erityistä syytä epäillä, että henkilöluvan haltija ei täytä luvan myöntämiseksi ja voimassa pitämiseksi asetettuja tietoja, taitoja tai terveyttä koskevia vaatimuksia, virasto voi edellyttää, että luvan haltija osoittaa kokeella, lääkärintarkastuksella tai muulla tarkastuksella, että vaatimukset edelleen täyttyvät, ja toimittaa määräajassa virastolle todistuksen tai muun selvityksen tällaisesta kokeesta, lääkärintarkastuksesta tai muusta tarkastuksesta.

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan IV osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle

rautatielääkärille, 2 §:ssä tarkoitettulle rautatiepsykologille, 3 §:ssä tarkoitettulle merimieslääkärille, 4 §:ssä tarkoitettulle ilmailulääkärille tai työterveyslääkärille tai *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

rautatielääkärille, 2 §:ssä tarkoitettulle rautatiepsykologille, 3 §:ssä tarkoitettulle merimieslääkärille, 4 §:ssä tarkoitettulle ilmailulääkärille tai työterveyslääkärille tai *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

3 a §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä II osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 13 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä, sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos II osan 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyytostodistus tai kelpoisuustodistus taikka 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkemmat määräykset henkilöluvan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ilmoittamisesta ja alkuperäisen asiakirjan mitätöinnistä.

4 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Poliisin on viipymättä ilmoitettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tiedossaan olevista seikoista, jotka voivat johtaa II osan I luvussa tarkoitettun luvan peruuttamiseen tai huomautuksen

3 a §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä II osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 13 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä, sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos II osan 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyytostodistus tai kelpoisuustodistus taikka 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset henkilöluvan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ilmoittamisesta ja alkuperäisen asiakirjan mitätöinnistä.

4 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Poliisin on viipymättä ilmoitettava salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tiedossaan olevista seikoista, jotka voivat johtaa II osan I luvussa tarkoitettun luvan peruuttamiseen tai huomautuksen taik-

taikka varoituksen antamiseen.

ka varoituksen antamiseen.

5 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada sille tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta, Rajavartiolaiktokselta, Tullilta, työsuojeluhallinnolta ja Verohallinnolta.

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

1 §

Rautatielääkäriin hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta rautatielääkäriin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkäriin oikeudet;

2) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan terveydentilaa koskevat vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi uudistaa rautatielääkäriin hyväksynnän, jos rautatielääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatielääkäriin kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

2 §

Rautatiepsykologin hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta rautatiepsykologin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien psykologista henkilöarviointia varten, jos:

5 §

Oikeus saada virka-apua

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada sille tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta, Rajavartiolaiktokselta, Tullilta, työsuojeluhallinnolta ja Verohallinnolta.

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

1 §

Rautatielääkäriin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta rautatielääkäriin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkäriin oikeudet;

2) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan terveydentilaa koskevat vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatielääkäriin hyväksynnän, jos rautatielääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatielääkäriin kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

2 §

Rautatiepsykologin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta rautatiepsykologin enintään viideksi vuodeksi kuljettajien psykologista henkilöarviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu psykologi;

2) hakijalla on riittävä työ- ja organisaatio-psykologian ja psykologisen henkilöarvioinnin tuntemus;

3) hakija on perehtynyt kuljettajan tehtävissä toimivilta vaadittavien psykologisten ominaisuuksien arviointiin ja hänellä on käytännön kokemusta psykologisten ominaisuuksien arvioinnista;

4) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan tehtävissä vaadittavat psykologiset vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi uudistaa rautatiepsykologin hyväksynnän, jos rautatiepsykologi täyttää I momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatiepsykologien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

3 §

Merimieslääkärin hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta merimieslääkärin enintään viideksi vuodeksi laivaväen lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkärin oikeudet;

2) hakija on Suomessa suorittanut koulutuksen merialan työolosuhteista ja terveysvaatimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi uudistaa merimieslääkärin hyväksynnän, jos merimieslääkäri täyttää I momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merimieslääkärien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä sekä laivaväen lääkärintodistuksen mallilomakkeesta.

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu psykologi;

2) hakijalla on riittävä työ- ja organisaatio-psykologian ja psykologisen henkilöarvioinnin tuntemus;

3) hakija on perehtynyt kuljettajan tehtävissä toimivilta vaadittavien psykologisten ominaisuuksien arviointiin ja hänellä on käytännön kokemusta psykologisten ominaisuuksien arvioinnista;

4) hakija tuntee kuljettajan tehtävien sisällön, työympäristön ja tehtävään liittyvät liikenneturvallisuusriskit sekä kuljettajan tehtävissä vaadittavat psykologiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatiepsykologin hyväksynnän, jos rautatiepsykologi täyttää I momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatiepsykologien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä.

3 §

Merimieslääkärin hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta merimieslääkärin enintään viideksi vuodeksi laivaväen lääkärintarkastusten tekemistä ja liikennekelpoisuuden arviointia varten, jos:

1) hakija on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti laillistettu lääkäri ja on saanut tehtävään soveltuvan erikoislääkärin oikeudet;

2) hakija on Suomessa suorittanut koulutuksen merialan työolosuhteista ja terveysvaatimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa merimieslääkärin hyväksynnän, jos merimieslääkäri täyttää I momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merimieslääkärien kelpoisuusvaatimuksista ja osaamisen ylläpitämisestä sekä laivaväen lääkärintodistuksen mallilomakkeesta.

4 §

Ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen noudattaen lentomiestöasetusta.

5§

Terveydentilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset

Henkilöluvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen 1, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua lääkäriä ja ilmailulääketieteen keskuksen sekä henkilöarvioinnin tehneen 2 §:ssä tarkoitettua psykologin on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tahon on salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos se epäilee ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä.

Myös terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua terveydenhuollon ammattihenkilöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos hän epäilee, että henkilöluvan hakija tai haltija ei täytä terveydelle asetettuja vaatimuksia. Hänen on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jos hän epäilee, että tämän terveydentilasta aiheutuu välitön uhka liikenneturvallisuudelle. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta hänen toimintakykynsä.

4 luku

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle

4 §

Ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen noudattaen lentomiestöasetusta.

5 §

Terveydentilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset

Henkilöluvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen 1, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua lääkäriä ja ilmailulääketieteen keskuksen sekä henkilöarvioinnin tehneen 2 §:ssä tarkoitettua psykologin on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tahon on salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos se epäilee ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä.

Myös terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua terveydenhuollon ammattihenkilöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos hän epäilee, että henkilöluvan hakija tai haltija ei täytä terveydelle asetettuja vaatimuksia. Hänen on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos hän epäilee, että tämän terveydentilasta aiheutuu välitön uhka liikenneturvallisuudelle. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta hänen toimintakykynsä.

4 luku

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle

1 §

Tehtävien siirtäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi liikenteen lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomaisena sopimuksella siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle omaa toimintaansa tukevia avustavia tehtäviä taikka muita jäljempänä erikseen määriteltyjä hallintotehtäviä.

Tehtävät voidaan yhdistää muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston* hankkimaan palveluun.

2 §

Yleiset säännökset

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää luetteloa tässä luvussa tarkoitetuista palveluntarjoajista.

3 §

Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät

Liikenteen turvallisuusvirasto voi siirtää seuraavat lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät avustavat tehtävät:

- 1) hakemusasiakirjojen ja rekisteri-ilmoitusten vastaanottaminen;
  - 2) tietojen tallentaminen rekisteriin;
  - 3) asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi *Liikenteen turvallisuusvirastolle*;
  - 4) todistusten, asiakirjojen ja tunnisteiden tuottaminen ja antaminen asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottaminen;
  - 5) tehtäviin liittyvien maksujen kerääminen ja välittäminen *Liikenteen turvallisuusvirastolle*;
  - 6) hakemusmenettelyihin ja rekisterinpiitoon liittyvä neuvonta ja tietojen välittäminen;
  - 7) muut vastaavat tekniset tehtävät.
- Palveluntarjoaja ei saa käsitellä sellaisia

1 §

Tehtävien siirtäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi liikenteen lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomaisena sopimuksella siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle omaa toimintaansa tukevia avustavia tehtäviä taikka muita jäljempänä erikseen määriteltyjä hallintotehtäviä.

Tehtävät voidaan yhdistää muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston* hankkimaan palveluun.

2 §

Yleiset säännökset

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa tässä luvussa tarkoitetuista palveluntarjoajista.

3 §

Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät avustavat tehtävät:

- 1) hakemusasiakirjojen ja rekisteri-ilmoitusten vastaanottaminen;
  - 2) tietojen tallentaminen rekisteriin;
  - 3) asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi *Liikenne- ja viestintävirastolle*;
  - 4) todistusten, asiakirjojen ja tunnisteiden tuottaminen ja antaminen asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottaminen;
  - 5) tehtäviin liittyvien maksujen kerääminen ja välittäminen *Liikenne- ja viestintävirastolle*;
  - 6) hakemusmenettelyihin ja rekisterinpiitoon liittyvä neuvonta ja tietojen välittäminen;
  - 7) muut vastaavat tekniset tehtävät.
- Palveluntarjoaja ei saa arvioida rekiste-

hakemuksia tai rekisteri-ilmoituksia, joihin liittyy rekisteröinnin ja luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arviointia tai liikennevälineen lopullista poistoa rekisteristä, vaan sen tulee siirtää asia *Liikenteen turvallisuusviraston* ratkaistavaksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi siirtää ammattipätevyuden todentamiseen liittyvänä avustavana tehtävänä ammattipätevyuden arviointiin liittyvän kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi siirtää jakeluluontoisena pidettävän ajopiirturiasetuksessa tarkoitetun kuljettaja- ja yrityskorttien myöntämisen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi siirtää seuraavat ilmailuun liittyvät II osan 13 luvun 2 §:ssä tarkoitetun pätevyuden todentamiseen liittyvät tehtävät:

- 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä;
- 2) tarkastuslentäjän pätevyuden arviointi ja hyväksyntä.

5 §

Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus

Sen lisäksi mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *Euroopan unionin yleinen tietosuojasetus*, 28 artiklan 3 kohdassa säädetään, palveluntarjoajan kanssa tehtävissä sopimuksessa on sovittava ainakin:

9) *Liikenteen turvallisuusviraston* palveluntarjoajalle maksamasta korvauksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi irtisanoa tai purkaa sopimuksen, jos palveluntarjoaja ei enää täytä siihen kohdistuvia yleisiä vaatimuksia tai jos palveluntarjoaja olennaisesti laiminlyö sopimuksessa sovittujen tehtävien suorittamisen tai muutoin rikkoo sopimusta tai toimii olennaisesti tai toistuvasti lainvastaisesti.

Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla

röinnin ja luvan myöntämisen edellytysten täyttymistä eikä poistaa liikennevälinettä lopullisesti rekisteristä, vaan sen on siirrettävä tällaiset hakemukset tai rekisteri-ilmoitukset *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää ammattipätevyuden todentamiseen liittyvänä avustavana tehtävänä ammattipätevyuden arviointiin liittyvän kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää jakeluluontoisena pidettävän ajopiirturiasetuksessa tarkoitetun kuljettaja- ja yrityskorttien myöntämisen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat ilmailuun liittyvät II osan 13 luvun 2 §:ssä tarkoitetun pätevyuden todentamiseen liittyvät tehtävät:

- 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä;
- 2) tarkastuslentäjän pätevyuden arviointi ja hyväksyntä.

5 §

Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus

Sen lisäksi mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *Euroopan unionin yleinen tietosuojasetus*, 28 artiklan 3 kohdassa säädetään, palveluntarjoajan kanssa tehtävissä sopimuksessa on sovittava ainakin:

7) *Liikenne- ja viestintäviraston* palveluntarjoajalle maksamasta korvauksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi irtisanoa tai purkaa sopimuksen, jos palveluntarjoaja ei enää täytä siihen kohdistuvia yleisiä vaatimuksia tai jos palveluntarjoaja olennaisesti laiminlyö sopimuksessa sovittujen tehtävien suorittamisen tai muutoin rikkoo sopimusta tai toimii olennaisesti tai toistuvasti lainvastaisesti.

Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla

voi olla olennaista vaikutusta sille uskottujen tehtävien hoitamiseen.

6 §

Muut siirrettävät tehtävät

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi siirtää henkilöiden tai organisaatioiden ensimmäisen sertifiointiin tai jatkuvaan valvontaan liittyvät tehtävät päteville yksiköille noudattaen, mitä EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa tarkemmin säädetään.

7 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo palveluntarjoajien toimintaa. Virastolla on oikeus tehdä valvontaa varten tarkastuksia palveluntarjoajan toimitiloissa ja saada salassapitosäännösten estämättä tietoja palvelutehtäviin liittyvistä asiakirjoista. Valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Toimitilojen tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:ää.

V OSA

LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää sähköisesti liikenneasioiden rekisteriä, joka sisältää tietoja:

Liikenteen turvallisuusvirasto saa käyttää rekisterissään olevia tietoja sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.
 -----

voi olla olennaista vaikutusta sille uskottujen tehtävien hoitamiseen.

6 §

Muut siirrettävät tehtävät

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi siirtää henkilöiden tai organisaatioiden ensimmäisen sertifiointiin tai jatkuvaan valvontaan liittyvät tehtävät päteville yksiköille noudattaen, mitä EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa tarkemmin säädetään.

7 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo palveluntarjoajien toimintaa. Virastolla on oikeus tehdä valvontaa varten tarkastuksia palveluntarjoajan toimitiloissa ja saada salassapitosäännösten estämättä tietoja palvelutehtäviin liittyvistä asiakirjoista. Valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Toimitilojen tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:ää.

V OSA

LIIKENTEEN TIETOVARANNOT

1 luku

Liikenneasioiden rekisteri

1 §

Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

Liikenne- ja viestintävirasto pitää sähköisesti liikenneasioiden rekisteriä, joka sisältää tietoja:

Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää rekisterissään olevia tietoja sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.
 -----

2 §

Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada 1 §:n 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot seuraavilta tahoilta:

6) rekisteröintitehtäviä suorittavalta, katsastustoiminnan harjoittajalta, yksittäishyväksyntöjä myöntävältä sekä muulta *Liikenteen turvallisuusviraston* sopimuskumppanilta;

Sen lisäksi, mitä IV osan 2 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisessa ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus edellä 1—4 momentissa tarkoitettujen tietojen saantiin salassapitosäännösten estämättä. Tiedot toimitetaan maksutta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa sovitaan. Tiedot on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisen tavoista.

3 §

Muutokset rekisteritietoihin

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot seuraavilta tahoilta:

6) rekisteröintitehtäviä suorittavalta, katsastustoiminnan harjoittajalta, yksittäishyväksyntöjä myöntävältä sekä muulta *Liikenne- ja viestintäviraston* sopimuskumppanilta;

Sen lisäksi, mitä IV osan 2 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisessa ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Edellä tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus edellä 1—4 momentissa tarkoitettujen tietojen saantiin salassapitosäännösten estämättä. Tiedot toimitetaan maksutta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa sovitaan. Tiedot on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisen tavoista.

3 §

Muutokset rekisteritietoihin

Edellä 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tahon on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. *Liikenteen turvallisuusvirasto* järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus oma-aloitteisesti merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset.

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Luonnollisista henkilöistä rekisteriin saa tallentaa:

Rekisteriin saa tallentaa *Liikenteen turvallisuusviraston* lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, *Liikenteen turvallisuusviraston* valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenteen turvallisuusvirasto saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

3 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikennevälinettä koskevista tallennettavista teknisluontoisista tiedoista.

Edellä 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tahon on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. *Liikenne- ja viestintävirasto* järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus oma-aloitteisesti merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset.

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Luonnollisista henkilöistä rekisteriin saa tallentaa:

Rekisteriin saa tallentaa *Liikenne- ja viestintäviraston* lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, *Liikenne- ja viestintäviraston* valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolta saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

3 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikennevälinettä koskevista tallennettavista teknisluontoisista tiedoista.

5 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää liikennevälineeseen liittyvien rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin, jos se saa tiedon liikennevälineen omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä.

6 §

Tietojen säilyttäminen ja poistaminen

Jollei kansainvälisestä veloitteesta tai laista muuta johdu, rekisteriin merkityt tiedot poistetaan seuraavasti:

9) rekisteröidylle asetettu toimintakielto tai muu *Liikenteen turvallisuusviraston* tai poliisin tekemää hallinnollista toimenpidettä koskeva tieto 10 vuoden kuluttua siitä, kun päätös on saanut lainvoiman;

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, liikennevälineen tiedot säilytetään pysyvästi. Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään tietojen poistamisesta, rekisterissä oleva tieto voidaan yksittäistapauksessa erityisestä syystä jättää poistamatta niin kauaksi aikaa kuin tieto on välttämätön rekisterinpitäjän tehtävien hoitamiseksi. *Liikenteen turvallisuusviraston* on säilytysaikaa pidentäessään määriteltävä säilyttämisen syy ja säilytysajan enimmäispituus.

3 luku

Tietojen luovuttaminen

1 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Tietojen luovuttamisesta päättää *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

5 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää liikennevälineeseen liittyvien rekisteritietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin, jos se saa tiedon liikennevälineen omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä.

6 §

Tietojen säilyttäminen ja poistaminen

Jollei kansainvälisestä veloitteesta tai laista muuta johdu, rekisteriin merkityt tiedot poistetaan seuraavasti:

9) rekisteröidylle asetettu toimintakielto tai muu *Liikenne- ja viestintäviraston* tai poliisin tekemää hallinnollista toimenpidettä koskeva tieto 10 vuoden kuluttua siitä, kun päätös on saanut lainvoiman;

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, liikennevälineen tiedot säilytetään pysyvästi. Sen estämättä mitä edellä tässä pykälässä säädetään tietojen poistamisesta, rekisterissä oleva tieto voidaan yksittäistapauksessa erityisestä syystä jättää poistamatta niin kauaksi aikaa kuin tieto on välttämätön rekisterinpitäjän tehtävien hoitamiseksi. *Liikenne- ja viestintäviraston* on säilytysaikaa pidentäessään määriteltävä säilyttämisen syy ja säilytysajan enimmäispituus.

3 luku

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

1 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Tietojen luovuttamisesta päättää *Liikenne- ja viestintävirasto*.

2 §

Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Liikenteen turvallisuusvirasto huolehtii siitä, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat ajantasaisina saatavissa tietojärjestelmään luodun yhteyden kautta koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa vapaasti käytettäväksi.

4 §

Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa luovuttaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin seuraavasti:

Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tietoja saa luovuttaa edelleen tai muuten antaa sivulliselle vain, jos siitä on säädetty laissa, luovutus perustuu Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai Euroopan unionin lainsäädäntöön, tai jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on antanut siihen luvan.

5 §

Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan

Liikenteen turvallisuusvirasto saa, sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, luovuttaa yksittäistapauksissa liikenneasioiden rekisteriin tallennettuja tietoja sellaista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa varten, jonka tavoitteena on liikennejärjestelmän ja -palveluiden kehittäminen ja tarjoaminen, liikennejärjestelmää ja -palveluita koskevan tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen ympäristötavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Salassa pidettäviä tietoja saa

2 §

Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii siitä, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat ajantasaisina saatavissa tietojärjestelmään luodun yhteyden kautta koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa vapaasti käytettäväksi.

4 §

Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* saa luovuttaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin seuraavasti:

Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tietoja saa luovuttaa edelleen tai muuten antaa sivulliselle vain, jos siitä on säädetty laissa, luovutus perustuu Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai Euroopan unionin lainsäädäntöön, tai jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on antanut siihen luvan.

5 §

Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan

Liikenne- ja viestintävirasto saa, sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, luovuttaa yksittäistapauksissa liikenneasioiden rekisteriin tallennettuja tietoja sellaista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa varten, jonka tavoitteena on liikennejärjestelmän ja -palveluiden kehittäminen ja tarjoaminen, liikennejärjestelmää ja -palveluita koskevan tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen ympäristötavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Salassa pidettäviä tietoja saa luovuttaa aino-

luovuttaa ainoastaan henkilön suostumuksella tai sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. *Liikenteen turvallisuusviraston* rikos- tai sakkorekisteristä saamia tietoja saa luovuttaa ainoastaan sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa luvan sellaiseen rekisterissä olevien tietojen käsittelyyn, joka suoritetaan pelkästään koneellisesti, jos käsittelyn lopputulos sisältää ainoastaan sellaista tietoa, jota ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. Tietoja ei saa käsittelyn aikana tallentaa muutoin kuin väliaikaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirastolle on toimitettava riittävä selvitys, jonka perusteella virasto voi varmistua pyydettyjen tietojen tarpeellisuudesta käyttötarkoitus huomioiden, tietojen turvallisesta käsittelystä ja hakijan luotettavuudesta.

6 §

Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle

Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa rekisteristä toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* ei saa kuitenkaan luovuttaa sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka se on saanut rikos- tai sakkorekisteristä, ellei muualla laissa ole toisin säädetty.

Liikenteen turvallisuusvirasto saa luovuttaa rekisteristä tietoja ulkomaan viranomaisille tai viranomaistehtäviä varten, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Euroopan yhteisön lainsäädäntöön tai Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen. Jos henkilötietoja siirretään ETA-alueen ulkopuolelle, Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen V luvun edellytysten on täytyttävä. Liikenneasioiden rekisteristä tietoja saanut muu viranomainen saa luovuttaa tietoja edelleen samojen edellytysten täytyttyä.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirasto* saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen

astaa henkilön suostumuksella tai sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. *Liikenne- ja viestintäviraston* rikos- tai sakkorekisteristä saamia tietoja saa luovuttaa ainoastaan sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan sellaiseen rekisterissä olevien tietojen käsittelyyn, joka suoritetaan pelkästään koneellisesti, jos käsittelyn lopputulos sisältää ainoastaan sellaista tietoa, jota ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. Tietoja ei saa käsittelyn aikana tallentaa muutoin kuin väliaikaisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolle on toimitettava riittävä selvitys, jonka perusteella virasto voi varmistua pyydettyjen tietojen tarpeellisuudesta käyttötarkoitus huomioiden, tietojen turvallisesta käsittelystä ja hakijan luotettavuudesta.

6 §

Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa rekisteristä toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* ei saa kuitenkaan luovuttaa sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka se on saanut rikos- tai sakkorekisteristä, ellei muualla laissa ole toisin säädetty.

Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa rekisteristä tietoja ulkomaan viranomaisille tai viranomaistehtäviä varten, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Euroopan yhteisön lainsäädäntöön tai Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen. Jos henkilötietoja siirretään ETA-alueen ulkopuolelle, Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen V luvun edellytysten on täytyttävä. Liikenneasioiden rekisteristä tietoja saanut muu viranomainen saa luovuttaa tietoja edelleen samojen edellytysten täytyttyä.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirasto* saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen

palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tai IV osan 4 luvussa tarkoitettua tehtäväänsä varten.

7 §

Tiedonluovutuksen rajoittaminen

Liikenteen turvallisuusviraston luovuttaessa 3 momentissa tarkoitettua luovutusrajoituksen alaista tietoa luovutuksen saajalle on samalla ilmoitettava luovutusrajoituksesta sekä tietojen käyttöä ja suojausta koskevat rajoitukset.

8 §

Henkilön omien tietojen hallinta

Liikenteen turvallisuusviraston on mahdollistettava rekisteröidyn omien tietojen hakeminen ja kopioiminen toiseen tietojärjestelmään avoimen rajapinnan välityksellä koneluettavassa muodossa. Tämä ei koske sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka Liikenteen turvallisuusvirasto on saanut rikos- tai sakkorekisteristä eikä valvonta- ja seuraamustietoja.

(uusi 4 luku)

(uusi 1 §)

palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tai IV osan 4 luvussa tarkoitettua tehtäväänsä varten.

7 §

Tiedonluovutuksen rajoittaminen

Liikenne- ja viestintäviraston luovuttaessa 3 momentissa tarkoitettua luovutusrajoituksen alaista tietoa luovutuksen saajalle on samalla ilmoitettava luovutusrajoituksesta sekä tietojen käyttöä ja suojausta koskevat rajoitukset.

8 §

Henkilön omien tietojen hallinta

Liikenne- ja viestintäviraston on mahdollistettava rekisteröidyn omien tietojen hakeminen ja kopioiminen toiseen tietojärjestelmään avoimen rajapinnan välityksellä koneluettavassa muodossa. Tämä ei koske sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka Liikenne- ja viestintävirastolta on saanut rikos- tai sakkorekisteristä eikä valvonta- ja seuraamustietoja.

4 luku

Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

1 §

Liikenteeseen liittyvät tiedot

Sen lisäksi, mitä 1-3 luvuissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää laissa säädettyjä tehtäviään varten tietoja:

- 1) liikennemarkkinoiden ja liikkumispalveluiden tarjonnasta ja kysynnästä sekä niiden kehityksestä;
- 2) eri liikennemuotojen liikennemääristä ja muista tunnusluvuista;
- 3) liikenneonnettomuuksista sekä liikenteen vaaratilanteista ja poikkeamista;
- 4) Suomen satamiin kohdistuvista aluskäynneistä.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada maksutta salassapitosäännösten estämättä I momentissa tarkoitettujen tietojen ylläpitotehtävään liittyvät välttämättömät tiedot:

1) muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta;

2) liikennevälineiden omistajilta, liikennöitsijöiltä tai niiden edustajilta;

3) satamien ja muiden terminaalien ylläpitäjiltä;

4) rataverkon haltijoilta.

Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Liikenne- ja viestintäviraston on toiminnassaan edistettävä rajapintojen yhteentoimivuutta.

(uusi 2 §)

2 §

Avoim data

Liikenne- ja viestintävirasto avaa I §:n nojalla saamansa tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

(uusi 3 §)

3 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

(uusi 5 luku)

5 luku

Väyläviraston tietovarannot

(uusi 1 §)

1 §

Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot

Väylävirasto ylläpitää laissa säädettyjä tehtäviään varten tietoja:

- 1) väylien sijainnista, pituudesta, leveydestä ja niiden muusta liikennöitävyydestä;
- 2) nopeus- ja kulkurajoituksista;
- 3) väylien varusteista ja laitteista;
- 4) väylien taitorakenteista;
- 5) teiden ja katujen nimistä;
- 6) pysäkeistä;
- 7) väylien kunnosta ja kunnossa pidosta;
- 8) muista väyliä koskevista tärkeimmistä ominaisuuksista;
- 9) rautatieliikenteen ratakapasiteetin myöntämisestä.

Väylävirasto voi ylläpitää tietovarantoja, johon yhdistetään myös muiden viranomaisten tai yksityisten toimijoiden ylläpitämiä väyliä koskevia tietoja.

(uusi 2 §)

2 §

Väyläviraston tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään, Väylävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta salassapitosäännösten estämättä tiedot, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Väyläviraston on toiminnassaan edistettävä rajapintojen yhteensovittavuutta.

(uusi 3 §)

3 §

Avoim data

Väylävirasto avaa 1 §:ssä tarkoitettut tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta kone-luettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä niistä saa ilmetä vi-

ranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja

(uusi 4 §)

4 §

Tietojen luovuttaminen sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle

Väyläviraston on palveluitaan ja järjestelmiään sekä tietosisältöjä kehittäessään huolehdittava siitä, että ne ovat yhteentoimivia sellaisten palveluiden kanssa, jotka hoitavat laissa säädettyä tehtävää Väyläviraston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Väyläviraston on tällöin myös huolehdittava siitä, että tehtävän hoitamiseksi tarvittava tieto on tehtävää hoitavan käytettävissä ilman aiheetonta viivästystä rajapinnan kautta.

Väylävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja toimijalle, joka hoitaa sen puolesta sopimuksella määriteltyä tehtävää, jos tiedon saaminen on välttämätöntä tehtävän hoitamiseksi.

(uusi 5 §)

5 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

Väylävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Väylävirasto luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

2 §

Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai ra-

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

2 §

Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai ra-

joittaminen

Luvan haltija voi ilmoittaa luvassa tarkoitetun toiminnan keskeytyneeksi tai päättyneeksi. Päätymisilmoituksen saatuaan *Liikenteen turvallisuusvirasto* peruuttaa luvan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi muuttaa tai rajoittaa lupaa tai peruuttaa luvan, jos:

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lisäksi peruuttaa määräajaksi tai kokonaan laivaväen pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen sekä lentäjän ja veturinkuljettajan luvan henkilöltä, joka rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti liikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen tai on muulla toiminnallaan osoittanut yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa lupa-asiakirjan haltuunsa asian selvittämisen ajaksi välittömästi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Lupa-asiakirja on viipymättä palautettava, jos lupaa ei peruuteta.

2 a §

Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä

Kun *Liikenteen turvallisuusviraston* harkinnassa on rautatieyrityksen toimiluvan peruuttaminen siksi, että luvan haltija ei enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta tai luvan haltija on viraston huomautuksesta huolimatta rikkonut vakavasti ja toistuvasti toimiluvassa asetettuja ehtoja tai rautatieliikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä, viraston on varattava luvan haltijalle mahdollisuus korjata puute kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhyempi. Jos luvan haltija ei ole korjannut puutteellisuutta asetetussa määräajassa, ja puutetta on pidettävä olennaisena, tai jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä luvan haltijan taloudellista asemaa voida saada luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamisen edellyttämälle tasolle kohtuullisessa ajassa, viraston on peruutettava toimilupa

joittaminen

Luvan haltija voi ilmoittaa luvassa tarkoitetun toiminnan keskeytyneeksi tai päättyneeksi. Päätymisilmoituksen saatuaan *Liikenne- ja viestintävirasto* peruuttaa luvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa lupaa tai peruuttaa luvan, jos:

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi peruuttaa määräajaksi tai kokonaan laivaväen pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen sekä lentäjän ja veturinkuljettajan luvan henkilöltä, joka rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti liikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen tai on muulla toiminnallaan osoittanut yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa lupa-asiakirjan haltuunsa asian selvittämisen ajaksi välittömästi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Lupa-asiakirja on viipymättä palautettava, jos lupaa ei peruuteta.

2 a §

Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä

Kun *Liikenne- ja viestintäviraston* harkinnassa on rautatieyrityksen toimiluvan peruuttaminen siksi, että luvan haltija ei enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta tai luvan haltija on viraston huomautuksesta huolimatta rikkonut vakavasti ja toistuvasti toimiluvassa asetettuja ehtoja tai rautatieliikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä, viraston on varattava luvan haltijalle mahdollisuus korjata puute kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta kuukautta lyhyempi. Jos luvan haltija ei ole korjannut puutteellisuutta asetetussa määräajassa, ja puutetta on pidettävä olennaisena, tai jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä luvan haltijan taloudellista asemaa voida saada luvan mukaisen rautatieliikenteen harjoittamisen edellyttämälle tasolle kohtuullisessa ajassa, viraston on peruutettava toimilupa

kokonaan tai määräajaksi.

Todetessaan, ettei 1 momentissa tarkoitettu toimiluvan haltija enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi samalla päättää, että rautatieliikenteen harjoittamista saadaan jatkaa toimiluvan mukaisesti tai rajoitettuna enintään kuuden kuukauden ajan. Lupaa rautatieliikenteen harjoittamisen jatkamiseen ei saa kuitenkaan antaa, jos toiminnan jatkaminen voi vaarantaa rautatieliikenteen turvallisuutta.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava peruuttamastaan toimiluvasta Euroopan unionin rautatievirastolle. Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* havaitsee 1 momentissa tarkoitettua puutteen toisen Euroopan unionin myöntämässä toimiluvassa, viraston on välittömästi ilmoitettava tästä kyseisen jäsenvaltion toimilupaviranomaiselle.

Kun *Liikenteen turvallisuusvirasto* peruuttaa veturinkuljettajan luvan, on peruuttamista koskevasta päätöksestä viipymättä ilmoitettava kuljettajalle ja sille tiedossa olevalle rautatieliikenteen harjoittajalle, jonka palveluksessa kuljettaja on tai jonka toiminnassa hän on mukana.

Jos toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomaisella on pyytänyt *Liikenteen turvallisuusvirastoa* peruuttamaan *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämän veturinkuljettajan luvan tai tekemään lisätarkastuksia, viraston on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa ja ilmoitettava päätöksestään pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle, Euroopan komissiolle sekä muiden ETA- valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on peruuttanut kuljettajan luvan, viraston on ilmoitettava sen takaisin saamista koskevat menetyt.

2 b §

Ajopiirturikorttien peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa ajopiirturikortin.

kokonaan tai määräajaksi.

Todetessaan, ettei 1 momentissa tarkoitettu toimiluvan haltija enää täytä taloudellista vakavaraisuutta koskevaa vaatimusta, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi samalla päättää, että rautatieliikenteen harjoittamista saadaan jatkaa toimiluvan mukaisesti tai rajoitettuna enintään kuuden kuukauden ajan. Lupaa rautatieliikenteen harjoittamisen jatkamiseen ei saa kuitenkaan antaa, jos toiminnan jatkaminen voi vaarantaa rautatieliikenteen turvallisuutta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava peruuttamastaan toimiluvasta Euroopan unionin rautatievirastolle. Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* havaitsee 1 momentissa tarkoitettua puutteen toisen Euroopan unionin myöntämässä toimiluvassa, viraston on välittömästi ilmoitettava tästä kyseisen jäsenvaltion toimilupaviranomaiselle.

Kun *Liikenne- ja viestintävirasto* peruuttaa veturinkuljettajan luvan, on peruuttamista koskevasta päätöksestä viipymättä ilmoitettava kuljettajalle ja sille tiedossa olevalle rautatieliikenteen harjoittajalle, jonka palveluksessa kuljettaja on tai jonka toiminnassa hän on mukana.

Jos toisen ETA-valtion asianomainen toimivaltainen viranomaisella on pyytänyt *Liikenne- ja viestintävirastoa* peruuttamaan *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämän veturinkuljettajan luvan tai tekemään lisätarkastuksia, viraston on ratkaistava asia neljän viikon kuluessa ja ilmoitettava päätöksestään pyynnön tehneelle toimivaltaiselle viranomaiselle, Euroopan komissiolle sekä muiden ETA- valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on peruuttanut kuljettajan luvan, viraston on ilmoitettava sen takaisin saamista koskevat menetyt.

2 b §

Ajopiirturikorttien peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ajopiirturikortin.

2 c §

Huomautus ja varoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa luvan haltijalle ja tällaisen luvan haltijan *Liikenteen turvallisuusvirastoon* ilmoitetulle vastuuhenkilölle huomautuksen tai varoituksen, jos tämä muutoin kuin 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla jättää noudattamatta säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa tai luvassa tarkoitettua tehtävän hoitamista. Huomautus tai varoitus voidaan antaa myös tässä laissa tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajalle ja tällaisen toiminnan harjoittajan *Liikenteen turvallisuusvirastoon* ilmoitetulle vastuuhenkilölle, jos nämä eivät noudata toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.

2 c §

Huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan haltijalle ja tällaisen luvan haltijan *Liikenne- ja viestintävirastoon* ilmoitetulle vastuuhenkilölle huomautuksen tai varoituksen, jos tämä muutoin kuin 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla jättää noudattamatta säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa tai luvassa tarkoitettua tehtävän hoitamista. Huomautus tai varoitus voidaan antaa myös tässä laissa tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajalle ja tällaisen toiminnan harjoittajan *Liikenne- ja viestintävirastoon* ilmoitetulle vastuuhenkilölle, jos nämä eivät noudata toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.

3 b §

Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta

Jos II osan 7 luvussa tarkoitettu kuljettaja, jonka lupakirja on myönnetty toisessa ETA-valtiossa, ei täytä veturinkuljettajadirektiivin mukaisia lupakirjan saamisen edellytyksiä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on pyydetävä asianomaisen ETA-valtion toimivaltaista viranomaista peruuttamaan lupakirja tai tekemään lisätarkastuksia. Viraston on ilmoitettava pyynnöstä Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

3 b §

Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta

Jos II osan 7 luvussa tarkoitettu kuljettaja, jonka lupakirja on myönnetty toisessa ETA-valtiossa, ei täytä veturinkuljettajadirektiivin mukaisia lupakirjan saamisen edellytyksiä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on pyydetävä asianomaisen ETA-valtion toimivaltaista viranomaista peruuttamaan lupakirja tai tekemään lisätarkastuksia. Viraston on ilmoitettava pyynnöstä Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

3 c §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitettulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejär-

3 c §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitettulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejär-

jestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta II osan 7 luvun 13 §:n 3 momentin nojalla esittämäänsä vaatimukseen.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on saattanut edellä 3 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla ETA- valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan komission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kieltoa kuljettaa liikkuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilma-ailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

3 d §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin on otettava haltuun *Liikenteen turvallisuusviraston* antama II osan 10 luvussa tarkoitettu pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus, jos on syytä epäillä, että henkilö on tehtävää hoitaessaan syyllistynyt rikoslain 23 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun vesiliikennejuopumukseen, ja toimitettava se viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jonka on viipymättä päätettävä pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta.

3 f §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain II osan 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään mainitun luvun 6 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatil-

jestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta II osan 7 luvun 13 §:n 3 momentin nojalla esittämäänsä vaatimukseen.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on saattanut edellä 3 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla ETA- valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan komission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kieltoa kuljettaa liikkuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilma-ailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

3 d §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä

Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin on otettava haltuun *Liikenne- ja viestintäviraston* antama II osan 10 luvussa tarkoitettu pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus, jos on syytä epäillä, että henkilö on tehtävää hoitaessaan syyllistynyt rikoslain 23 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun vesiliikennejuopumukseen, ja toimitettava se viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jonka on viipymättä päätettävä pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta.

3 f §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain II osan 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään mainitun luvun 6 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatil-

lisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin tämän lain V osan 2 luvun 1 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

3 f §

Menettelyt toisen valtion myöntämien lupien osalta

Jollei muussa laissa toisin säädetä tai kansainvälisestä veloitteesta muuta seuraa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi ilmoittaa toisen maan toimivaltaiselle viranomaiselle, jos sen on syytä epäillä, että tässä laissa tarkoitettua toimintaa koskevan toisen valtion myöntämän luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä.

3 g §

Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* havaitsee, että muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus ei enää täytä STCW-yleissopimuksen asettamia vaatimuksia, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä Euroopan komissiolle.

4 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia EU-asetuksia tai lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemät-

lisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin tämän lain V osan 2 luvun 1 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

3 g §

Menettelyt toisen valtion myöntämien lupien osalta

Jollei muussa laissa toisin säädetä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä veloitteesta muuta seuraa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi ilmoittaa toisen maan toimivaltaiselle viranomaiselle, jos sen on syytä epäillä, että tässä laissa tarkoitettua toimintaa koskevan toisen valtion myöntämän luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä.

3 h §

Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* havaitsee, että muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama pätevyyskirja tai lisäpätevyystodistus ei enää täytä STCW-yleissopimuksen asettamia vaatimuksia, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä Euroopan komissiolle.

4 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia EU-asetuksia tai lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemät-

tä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

tä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

5 §

Oikaisuvaatimus

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua II osan 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetun *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän koulutuskeskuksen, 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun näytön vastaanottajan, 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetun koulutusluvan haltijan sekä IV osan 1 luvun 18 §:ssä tarkoitetun ilmailulääkäriin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkäriin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rautatielääkäriin, 2 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 3 §:ssä tarkoitetun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla II osan 7 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

Edellä IV osan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

5 §

Oikaisuvaatimus

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua II osan 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetun *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän koulutuskeskuksen, 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun näytön vastaanottajan, 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetun koulutusluvan haltijan sekä IV osan 1 luvun 18 §:ssä tarkoitetun ilmailulääkäriin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkäriin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rautatielääkäriin, 2 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 3 §:ssä tarkoitetun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla II osan 7 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Edellä IV osan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään:

6) *Liikenteen turvallisuusviraston* ammatti-pätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään:

6) *Liikenne- ja viestintäviraston* ammatti-pätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

HE 61/2018 vp

_____

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2019.

_____

52.

Laki**liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 4–6 ja 8–14 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Julkiset lataus- ja tankkauspisteet**Julkiset lataus- ja tankkauspisteet*

Toiminnanharjoittaja saa asettaa julkisen lataus- ja tankkauspisteiden käytölle aikarajoituksia sekä erilaisia tunnistus-, käyttö- ja maksuehtoja.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- tai tankkauspiste on jakeluinfradirektiivin liitteessä II säädettyjen teknisten eritelmien mukainen.

Toiminnanharjoittaja ei saa edellyttää, että käyttäjän tai kuluttajan on sitouduttava sopimukseen tai jäsenyyteen voidakseen tehdä yksittäisen latauksen tai tankkauksen.

Sähkökäyttöisten ajoneuvojen latauksessa tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää älykäitä latausjärjestelmiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista teknisistä eritelmistä.

5 §

Käyttäjille annettavat tiedot

Ajoneuvon käyttäjän saatavilla tulee olla merkitykselliset, johdonmukaiset ja selkeät tiedot siitä, mitä vaihtoehtoista polttoainetta ajoneuvossa voidaan käyttää. Nämä tiedot on annettava moottoriajoneuvon ohjekirjassa, tankkaus- ja latauspisteissä, moottoriajoneuvossa ja moottoriajoneuvon edustusliikkeissä. Edellä tarkoitetuista tiedoista on käytävä

Toiminnanharjoittaja saa asettaa julkisen lataus- ja tankkauspisteiden käytölle aikarajoituksia sekä erilaisia tunnistus-, käyttö- ja maksuehtoja.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- tai tankkauspiste on jakeluinfradirektiivin liitteessä II säädettyjen teknisten eritelmien mukainen.

Toiminnanharjoittaja ei saa edellyttää, että käyttäjän tai kuluttajan on sitouduttava sopimukseen tai jäsenyyteen voidakseen tehdä yksittäisen latauksen tai tankkauksen.

Sähkökäyttöisten ajoneuvojen latauksessa tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää älykäitä latausjärjestelmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista teknisistä eritelmistä.

5 §

Käyttäjille annettavat tiedot

Ajoneuvon käyttäjän saatavilla tulee olla merkitykselliset, johdonmukaiset ja selkeät tiedot siitä, mitä vaihtoehtoista polttoainetta ajoneuvossa voidaan käyttää. Nämä tiedot on annettava moottoriajoneuvon ohjekirjassa, tankkaus- ja latauspisteissä, moottoriajoneuvossa ja moottoriajoneuvon edustusliikkeissä. Edellä tarkoitetuista tiedoista on käytävä

Voimassa oleva laki

ilmi, miten polttoaine tai, jos kyseessä on sähköauto, sen lataustapa täyttää jakeluinfradirektiivin liitteen II mukaiset tekniset eritelvät.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että I momentissa tarkoitetut tiedot ovat käyttäjien saatavilla vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkauspisteissä.

Ajoneuvojen kaupallisten myyjien ja vuokralle antajien sekä muiden kaupallisten toimijoiden, jotka luovuttavat ajoneuvoja käyttäjien käyttöön, tulee varmistaa, että I momentissa tarkoitetut tiedot ovat käyttäjien saatavilla moottoriajoneuvojen ohjekirjoissa ja moottoriajoneuvoissa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua käyttäjille annettavista tiedoista ja merkinnöistä sekä niiden voimaantulosta.

6 §

Vaihtoehtoisten polttoaineiden hintojen esittäminen

Jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa vaihtoehtoisten polttoaineiden hintoja niitä vertailemalla, ei näiden tietojen esittäminen saa johtaa polttoaineiden käyttäjiä harhaan eikä aiheuttaa sekaannusta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua käyttäjille annettavista tiedoista.

8 §

Meri- ja sisävesialusten maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet meri- ja sisävesialuksia varten ovat jakeluinfradirektiivin liitteen II teknisten eritelmien mukaisia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua teknisistä eritelmistä.

Ehdotus

ilmi, miten polttoaine tai, jos kyseessä on sähköauto, sen lataustapa täyttää jakeluinfradirektiivin liitteen II mukaiset tekniset eritelvät.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että I momentissa tarkoitetut tiedot ovat käyttäjien saatavilla vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkauspisteissä.

Ajoneuvojen kaupallisten myyjien ja vuokralle antajien sekä muiden kaupallisten toimijoiden, jotka luovuttavat ajoneuvoja käyttäjien käyttöön, tulee varmistaa, että I momentissa tarkoitetut tiedot ovat käyttäjien saatavilla moottoriajoneuvojen ohjekirjoissa ja moottoriajoneuvoissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua käyttäjille annettavista tiedoista ja merkinnöistä sekä niiden voimaantulosta.

6 §

Vaihtoehtoisten polttoaineiden hintojen esittäminen

Jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa vaihtoehtoisten polttoaineiden hintoja niitä vertailemalla, ei näiden tietojen esittäminen saa johtaa polttoaineiden käyttäjiä harhaan eikä aiheuttaa sekaannusta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua käyttäjille annettavista tiedoista.

8 §

Meri- ja sisävesialusten maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että maasähkön syöttö ja maakaasun tankkauspisteet meri- ja sisävesialuksia varten ovat jakeluinfradirektiivin liitteen II teknisten eritelmien mukaisia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettua teknisistä eritelmistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista omasta aloitteestaan tai saamiensa ilmoitusten perusteella.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11 §

Tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

12 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia Euroopan unionin säädöksiä tai lain nojalla annettuja määräyksiä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemät-

9 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista omasta aloitteestaan tai saamiensa ilmoitusten perusteella.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

12 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia Euroopan unionin säädöksiä tai lain nojalla annettuja määräyksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemät-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

tä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämishastasta ja teettämishastasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

13 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta määrätä suorittamaan maksu virastolle 11 §:ssä tarkoitettusta tarkastuksesta aiheutuneista kustannuksista säädetään valtion maksupöytälaissa (150/1992).

14 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Ehdotus

tä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämishastasta ja teettämishastasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

13 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta määrätä suorittamaan maksu virastolle 11 §:ssä tarkoitettusta tarkastuksesta aiheutuneista kustannuksista säädetään valtion maksupöytälaissa (150/1992).

14 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

53.

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2, 4 d, 5, 11 a– 11 d, 12–14, 16, 18, 20 a ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 d ja 18 § laissa (/), 5, 11 a–d, 12, 14, 16, 18, 20 a ja 21 § laissa 1312/2016, 13 § osaksi laissa 645/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;

2) *luotsilla* henkilöä, jonka *Liikenteen turvallisuusvirasto* on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä 21 kohdassa tarkoitettulla Saimaan kanavan vuokra-alueella;

3) *luotsausyhtiöllä* osakeyhtiötä, joka on perustettu Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (1008/2010);

4) *luotsipaikalla* luotsattavaksi väyläksi määrätyn väylän avomerren puoleisessa päässä tai väylällä olevaa karttaan merkittyä aluetta, jossa luotsi nousee alukseen tai poistuu aluksesta tai jossa vaihdetaan luotsia;

5) *yleisellä kulkuväylällä* vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua yleistä kulkuväylää;

6) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua VTS-viranomaista;

7) *jäänmurtajalla* alusta, jota käytetään alusten jääluokista ja jäänmurtajaavustuksesta annetussa laissa (1121/2005) tarkoitettun jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;

8) *valtionaluksella* sota-, rajavartio-, poliisi- ja tullialusta sekä alusta, jota muussa kuin

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;

2) *luotsilla* henkilöä, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä 21 kohdassa tarkoitettulla Saimaan kanavan vuokra-alueella;

3) *luotsausyhtiöllä* osakeyhtiötä, joka on perustettu Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (1008/2010);

4) *luotsipaikalla* luotsattavaksi väyläksi määrätyn väylän avomerren puoleisessa päässä tai väylällä olevaa karttaan merkittyä aluetta, jossa luotsi nousee alukseen tai poistuu aluksesta tai jossa vaihdetaan luotsia;

5) *yleisellä kulkuväylällä* vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua yleistä kulkuväylää;

6) *Alusliikennepalvelun tarjoajalla* alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua VTS-palveluntarjoajaa;

7) *jäänmurtajalla* alusta, jota käytetään alusten jääluokista ja jäänmurtajaavustuksesta annetussa laissa (1121/2005) tarkoitettun jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;

8) *valtionaluksella* sota-, rajavartio-, poliisi- ja tullialusta sekä alusta, jota muussa kuin

Voimassa oleva laki

kaupparenkulussa käytetään pääasiassa valtion tarkoitukseen;

9) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

10) *automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS)* SOLAS-yleissopimuksen navigoinnin turvallisuutta koskevassa V luvussa tarkoitettua alusten automaattista tunnistusjärjestelmää;

11) *STCW-yleissopimuksella* merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

12) *laivasimulaattorilla* STCW-yleissopimuksen mukaisesti arvioidun oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun merenkulkijoiden koulutuksessa käyttämää laivasimulaattoria;

13) *MARPOL-yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

14) *IGC-säännöstöllä* nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstöä;

15) *IMDG-säännöstöllä* vaarallisten aineiden kuljetusta kappaletavarana aluksessa koskevaa IMO:n säännöstöä;

16) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

17) *nesteytetyllä kaasulla* IGC-säännöstön 19 luvussa tarkoitettuja aineita ja niihin rinnastettavia nesteytettyinä kuljetettavia kaasuja;

18) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL-yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y tai Z;

19) *vaarallisella kiinteällä irtolastilla* SOLAS-yleissopimuksen liitteen VII luvun A 1 osan 7 säännössä määriteltyä vaarallista kiinteää irtolastia;

Ehdotus

kaupparenkulussa käytetään pääasiassa valtion tarkoitukseen;

9) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

10) *automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS)* SOLAS-yleissopimuksen navigoinnin turvallisuutta koskevassa V luvussa tarkoitettua alusten automaattista tunnistusjärjestelmää;

11) *STCW-yleissopimuksella* merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

12) *laivasimulaattorilla* STCW-yleissopimuksen mukaisesti arvioidun oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun merenkulkijoiden koulutuksessa käyttämää laivasimulaattoria;

13) *MARPOL-yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

14) *IGC-säännöstöllä* nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) säännöstöä;

15) *IMDG-säännöstöllä* vaarallisten aineiden kuljetusta kappaletavarana aluksessa koskevaa IMO:n säännöstöä;

16) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

17) *nesteytetyllä kaasulla* IGC-säännöstön 19 luvussa tarkoitettuja aineita ja niihin rinnastettavia nesteytettyinä kuljetettavia kaasuja;

18) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL-yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y tai Z;

19) *vaarallisella kiinteällä irtolastilla* SOLAS-yleissopimuksen liitteen VII luvun A 1 osan 7 säännössä määriteltyä vaarallista kiinteää irtolastia;

Voimassa oleva laki

20) *INF-lastilla* SOLAS-yleissopimuksen VII luvun D osassa tarkoitettua lastia, joka sisältää säteilytettyä ydinpolttoainetta, plutoniumia tai eräitä radioaktiivisia jätteitä ja jota kuljetetaan IMDG-säännösten mukaisesti;

21) *Saimaan kanavan vuokra-alueella* aluetta, jota koskee Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehty sopimus (SopS 8/2012);

22) *Saimaan kanavalla* kanava-alueutta Saimaan kanavan vuokra-alueella sijaitsevan Brusnitsnojen sulun alatasaman ja Suomen alueella sijaitsevan Mälkiän sulun yläsataman välillä;

23) *Saimaan vesialueella* järvistä koostuvaa järvioluetta, jolla sijaitsee luotsinkäyttövelvollisuuden piiriin kuuluva Saimaan väylästä, lukuun ottamatta Saimaan kanavaa.

4 d §

Toimintakäsikirja

Luotsausyhtiön on laadittava ja ylläpidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on kuvattu:

- 1) luotsauspalvelujen tarjoaminen;
- 2) menettelyt, joilla varmistetaan luotsille tässä laissa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien noudattaminen;
- 3) luotsauksia koskeva tiedonvaihto ja yhteistoiminta VTS-viranomaisen kanssa; sekä

4) toiminta onnettomuus- ja poikkeustilanteissa.

Toimintakäsikirja on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tiedoksi ennen kuin se otetaan käyttöön ja jokaisen päivityksen jälkeen.

5 §

Velvollisuus käyttää luotsia

Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan

Ehdotus

20) *INF-lastilla* SOLAS-yleissopimuksen VII luvun D osassa tarkoitettua lastia, joka sisältää säteilytettyä ydinpolttoainetta, plutoniumia tai eräitä radioaktiivisia jätteitä ja jota kuljetetaan IMDG-säännösten mukaisesti;

21) *Saimaan kanavan vuokra-alueella* aluetta, jota koskee Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehty sopimus (SopS 8/2012);

22) *Saimaan kanavalla* kanava-alueutta Saimaan kanavan vuokra-alueella sijaitsevan Brusnitsnojen sulun alatasaman ja Suomen alueella sijaitsevan Mälkiän sulun yläsataman välillä;

23) *Saimaan vesialueella* järvistä koostuvaa järvioluetta, jolla sijaitsee luotsinkäyttövelvollisuuden piiriin kuuluva Saimaan väylästä, lukuun ottamatta Saimaan kanavaa.

4 d §

Toimintakäsikirja

Luotsausyhtiön on laadittava ja ylläpidettävä toimintakäsikirjaa, jossa on kuvattu:

- 1) luotsauspalvelujen tarjoaminen;
- 2) menettelyt, joilla varmistetaan luotsille tässä laissa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien noudattaminen;
- 3) luotsauksia koskeva tiedonvaihto ja yhteistoiminta alusliikennepalvelun tarjoajan kanssa; sekä

4) toiminta onnettomuus- ja poikkeustilanteissa.

Toimintakäsikirja on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tiedoksi ennen kuin se otetaan käyttöön ja jokaisen päivityksen jälkeen.

5 §

Velvollisuus käyttää luotsia

Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan

Voimassa oleva laki

vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä on velvollinen käyttämään luotsia:

1) alus, alusyhdistelmä tai hinausyhdistelmä, joka kuljettaa irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita tai vaarallista kiinteää ainetta tai kuljettaa INF-lastia;

2) alus tai alusyhdistelmä, joka liikennöi Suomen aluevesillä ja joka on suurimmalta pituudeltaan yli 70 metriä tai suurimmalta leveydeltään yli 14 metriä;

3) Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella liikennöivä:

a) alus tai alusyhdistelmä, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 35 metriä;

b) hinausyhdistelmä, jossa hinattavan pituus on yli 35 metriä ja hinaus liittyy muuhun kuin puutavaran uittoon;

4) ulkomainen valtionalus, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 15 metriä.

Velvollisuus käyttää luotsia ei koske:

1) Suomen valtionalusta;

2) jäänmurtajaa, jota käytetään sopimuksen perusteella alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetussa laissa tarkoitetun jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;

3) yleiseen tiehen kuuluvaa lauttaa ja alusta, joka on yksinomaan saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 5 §:ssä tarkoitetussa liikenteessä tai vastaavanlaisessa liikenteessä Ahvenanmaan maakunnassa;

4) venäläistä alusta sen liikennöidessä vain Saimaan kanavan vuokra-alueella;

5) hinausyhdistelmää silloin, kun se ei kuljeta irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita, vaarallista kiinteää ainetta eikä INF-lastia ja:

a) hinaajan ja hinattavan yhteenlaskettu pituus on enintään 70 metriä; tai

b) hinaaja on pituudeltaan enintään 50 metriä ja hinattavan pituus on enintään 110 metriä ja hinaaja on varustettu ammattikäyttöön tarkoitetulla A-luokan automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS), jolla voidaan ilmaista, että hinaus on käynnissä.

Velvollisuudesta käyttää luotsia on vapautettu:

1) alus, joka on kokonsa puolesta velvollinen käyttämään luotsia, mutta jonka päälli-

Ehdotus

vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä on velvollinen käyttämään luotsia:

1) alus, alusyhdistelmä tai hinausyhdistelmä, joka kuljettaa irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita tai vaarallista kiinteää ainetta tai kuljettaa INF-lastia;

2) alus tai alusyhdistelmä, joka liikennöi Suomen aluevesillä ja joka on suurimmalta pituudeltaan yli 70 metriä tai suurimmalta leveydeltään yli 14 metriä;

3) Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella liikennöivä:

a) alus tai alusyhdistelmä, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 35 metriä;

b) hinausyhdistelmä, jossa hinattavan pituus on yli 35 metriä ja hinaus liittyy muuhun kuin puutavaran uittoon;

4) ulkomainen valtionalus, joka on suurimmalta pituudeltaan yli 15 metriä.

Velvollisuus käyttää luotsia ei koske:

1) Suomen valtionalusta;

2) jäänmurtajaa, jota käytetään sopimuksen perusteella alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetussa laissa tarkoitetun jäänmurtaja-avustuksen antamiseen;

3) yleiseen tiehen kuuluvaa lauttaa ja alusta, joka on yksinomaan saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 5 §:ssä tarkoitetussa liikenteessä tai vastaavanlaisessa liikenteessä Ahvenanmaan maakunnassa;

4) venäläistä alusta sen liikennöidessä vain Saimaan kanavan vuokra-alueella;

5) hinausyhdistelmää silloin, kun se ei kuljeta irtolastina öljyä, nesteytettyä kaasua, haitallisia nestemäisiä aineita, vaarallista kiinteää ainetta eikä INF-lastia ja:

a) hinaajan ja hinattavan yhteenlaskettu pituus on enintään 70 metriä; tai

b) hinaaja on pituudeltaan enintään 50 metriä ja hinattavan pituus on enintään 110 metriä ja hinaaja on varustettu ammattikäyttöön tarkoitetulla A-luokan automaattisella tunnistusjärjestelmällä (AIS), jolla voidaan ilmaista, että hinaus on käynnissä.

Velvollisuudesta käyttää luotsia on vapautettu:

1) alus, joka on kokonsa puolesta velvollinen käyttämään luotsia, mutta jonka päälli-

Voimassa oleva laki

kölle *Liikenteen turvallisuusvirasto* on myöntänyt:

a) kyseistä alusta ja väylää koskevan 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan; tai

b) kyseistä alusta ja väylää tai vesialuetta koskevan 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden;

2) säiliöalus, joka on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja jonka päällikölle ja perämiehelle *Liikenteen turvallisuusvirasto* on myöntänyt kyseistä alusta ja väylää koskevan linjaluotsinkirjan ja joka:

a) kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

b) on kaksoisrunkoinen ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä;

3) Saimaan vesialueella ja Saimaan kanavan Suomen puoleisella osalla, kyseisen vesialueen sisäisessä liikenteessä liikennöivä alus, alusyhdistelmä, hinaaja ja hinausyhdistelmä silloin, kun se ei kuljeta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lastia;

4) alus, jolle *Liikenteen turvallisuusvirasto* on myöntänyt 21 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi perustelluista turvallisuus- tai ympäristönsuojelullisista syistä päättää, että nimetyn päällikön tai tietyn aluksen on käytettävä luotsia.

Aluksen päällikön on aluksen saapuessa alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulle VTS-alueelle ilmoitettava VTS-keskukselle, käyttääkö hän 3 momentissa tarkoitettua vapautusta ja, jos käyttää, ilmoitettava vapautuksen numero.

11 a §

Luotsaustutkinnot

Luotsaustutkinto sisältää seuraavat osat:

1) peitepiirroskoe ja reittisuunnitelman laatiminen, joiden avulla selvitetään hakijan väylätuntemus;

2) kirjallinen koe, johon kuuluu kysymyksiä tutkinnon kohteena olevan väylän tai väylien olosuhteita, liikennöintiä, alusliikennepalvelua, jäänmurtoa ja satamia koskevista asioista sekä tämän lain ja tämän lain nojalla

Ehdotus

kölle *Liikenne- ja viestintävirasto* on myöntänyt:

a) kyseistä alusta ja väylää koskevan 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan; tai

b) kyseistä alusta ja väylää tai vesialuetta koskevan 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden;

2) säiliöalus, joka on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja jonka päällikölle ja perämiehelle *Liikenne- ja viestintävirasto* on myöntänyt kyseistä alusta ja väylää koskevan linjaluotsinkirjan ja joka:

a) kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

b) on kaksoisrunkoinen ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä;

3) Saimaan vesialueella ja Saimaan kanavan Suomen puoleisella osalla, kyseisen vesialueen sisäisessä liikenteessä liikennöivä alus, alusyhdistelmä, hinaaja ja hinausyhdistelmä silloin, kun se ei kuljeta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lastia;

4) alus, jolle *Liikenne- ja viestintävirasto* on myöntänyt 21 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi perustelluista turvallisuus- tai ympäristönsuojelullisista syistä päättää, että nimetyn päällikön tai tietyn aluksen on käytettävä luotsia.

Aluksen päällikön on aluksen saapuessa alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulle VTS-alueelle ilmoitettava VTS-keskukselle, käyttääkö hän 3 momentissa tarkoitettua vapautusta ja, jos käyttää, ilmoitettava vapautuksen numero.

11 a §

Luotsaustutkinnot

Luotsaustutkinto sisältää seuraavat osat:

1) peitepiirroskoe ja reittisuunnitelman laatiminen, joiden avulla selvitetään hakijan väylätuntemus;

2) kirjallinen koe, johon kuuluu kysymyksiä tutkinnon kohteena olevan väylän tai väylien olosuhteita, liikennöintiä, alusliikennepalvelua, jäänmurtoa ja satamia koskevista asioista sekä tämän lain ja tämän lain nojalla

Voimassa oleva laki

annetuista säännöksistä ja alusliikennepalvelulain säännöksistä;

3) laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään tutkinnon suorittajan kyky navigoida alusta laatimansa reittisuunnitelman mukaisesti optisesti ja tutkan avulla, kyky käsitellä ja kuljettaa alusta tutkinnon kohteena olevalla väylällä tai väylillä ja satamassa, kyky reagoida kohtaavaan ja risteävään liikenteeseen, kyky toimia vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä kyky toimia poikkeustilanteissa;

4) kirjallinen ja laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään, että tutkinnon suorittaja tuntee erityyppisten alusten ohjailuominaisuudet, erityyppisten ohjauslaitteiden ja navigointilaitteiden toiminnan sekä kykenee toimimaan hinaajien kanssa ja ankkuroimaan aluksen.

Vaadittavat luotsaustutkinnon osa-alueet on suoritettava hyväksytysti ennen 11 b §:ssä tarkoitettua koeluotsausta.

Luotsaustutkinnon järjestäjä antaa suorituksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat teknisluontoiset määräykset 1 momentissa tarkoitetun luotsaustutkinnon osa-alueiden sisällöstä, suorituksen hyväksymiseen ja hylkäämiseen liittyvistä yksityiskohdista sekä tutkinnosta annettavasta todistuksesta.

11 b §

Koeluotsaus

Tämän lain 12 §:ssä tarkoitetun luotsin ohjauskirjan tai 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan hakijan on koeluotsauksessa osoitettava käytännössä kykenevänsä turvallisesti luotsaamaan, navigoimaan ja käsittelemään alusta hakemuksen kohteena olevalla väylällä sekä pystyvänsä toimimaan vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä omaavansa riittävän paikallistuntemuksen.

Luotsin ohjauskirjan tai linjaluotsinkirjan saamisen edellytyksenä oleva koeluotsaus on tehtävä väylällä siihen suuntaan, joka merkitään luotsin ohjauskirjaan tai linjaluotsinkir-

Ehdotus

annetuista säännöksistä ja alusliikennepalvelulain säännöksistä;

3) laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään tutkinnon suorittajan kyky navigoida alusta laatimansa reittisuunnitelman mukaisesti optisesti ja tutkan avulla, kyky käsitellä ja kuljettaa alusta tutkinnon kohteena olevalla väylällä tai väylillä ja satamassa, kyky reagoida kohtaavaan ja risteävään liikenteeseen, kyky toimia vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä kyky toimia poikkeustilanteissa;

4) kirjallinen ja laivasimulaattorissa tehtävä koe, jossa selvitetään, että tutkinnon suorittaja tuntee erityyppisten alusten ohjailuominaisuudet, erityyppisten ohjauslaitteiden ja navigointilaitteiden toiminnan sekä kykenee toimimaan hinaajien kanssa ja ankkuroimaan aluksen.

Vaadittavat luotsaustutkinnon osa-alueet on suoritettava hyväksytysti ennen 11 b §:ssä tarkoitettua koeluotsausta.

Luotsaustutkinnon järjestäjä antaa suorituksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat teknisluontoiset määräykset 1 momentissa tarkoitetun luotsaustutkinnon osa-alueiden sisällöstä, suorituksen hyväksymiseen ja hylkäämiseen liittyvistä yksityiskohdista sekä tutkinnosta annettavasta todistuksesta.

11 b §

Koeluotsaus

Tämän lain 12 §:ssä tarkoitetun luotsin ohjauskirjan tai 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan hakijan on koeluotsauksessa osoitettava käytännössä kykenevänsä turvallisesti luotsaamaan, navigoimaan ja käsittelemään alusta hakemuksen kohteena olevalla väylällä sekä pystyvänsä toimimaan vuorovaikutuksessa aluksen komentosiltahenkilöstön, muun liikenteen ja alusliikennepalvelun kanssa sekä omaavansa riittävän paikallistuntemuksen.

Luotsin ohjauskirjan tai linjaluotsinkirjan saamisen edellytyksenä oleva koeluotsaus on tehtävä väylällä siihen suuntaan, joka merkitään luotsin ohjauskirjaan tai linjaluotsinkir-

Voimassa oleva laki

jaan.

Koeluotsauksen ottaa vastaan *Liikenteen turvallisuusviraston* palveluksessa oleva, viraston tehtävään nimeämä virkamies, jolla on merikapteeninkirja ja joka on perehtynyt luotsausasioihin.

Koeluotsauksessa on oltava läsnä aluksen päällikkö ja, jos aluksen päälliköllä ei ole linjaluotsinkirjaa, myös kokenut luotsi, jolla on ohjauskirja kyseiselle väylälle. Luotsin ohjauskirjan saamiseen liittyvässä koeluotsauksessa on aina oltava läsnä kokenut luotsi, jolla on ohjauskirja kyseiselle väylälle.

Koeluotsauksen vastaanottaja antaa koeluotsauksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen. Hylätty koeluotsaus voidaan uusien jälkeen, kun hakija on suorittanut vähintään kaksi harjoittelumatkaa koeluotsauksen kohteena olevalla väylällä hakemuksen kohteena oleviin suuntiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset koeluotsauksessa noudatettavista menettelytavoista, järjestelyistä, olosuhteista sekä koeluotsausasiakirjoista.

11 c §

Luotsaustutkintojen järjestäminen

Luotsaustutkintoja voi järjestää oppilaitos tai ammattikorkeakoulu, jonka laadunhallintajärjestelmä on arvioitu ja hyväksytty STCW-yleissopimuksen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi, täyttääkö oppilaitos tai ammattikorkeakoulu 1 momentissa tarkoitetut yleiset vaatimukset sekä 11 d §:ssä säädetyt luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset. Arvion perusteella *Liikenteen turvallisuusvirasto* hyväksyy vaatimukset täyttävän oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun tämän hakemuksesta luotsaustutkinnon järjestäjäksi siinä laajuudessa kuin tutkintojen järjestäjä täyttää 11 d §:n tarkoitetut erityisvaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa luotsaustutkintotoiminnan järjestämisestä, jos vaatimukset täyttäviä luotsaustutkintoja järjestäviä oppilaitoksia tai ammattikorkeakouluja ei ole.

Ehdotus

jaan.

Koeluotsauksen ottaa vastaan *Liikenne- ja viestintäviraston* palveluksessa oleva, viraston tehtävään nimeämä virkamies, jolla on merikapteeninkirja ja joka on perehtynyt luotsausasioihin.

Koeluotsauksessa on oltava läsnä aluksen päällikkö ja, jos aluksen päälliköllä ei ole linjaluotsinkirjaa, myös kokenut luotsi, jolla on ohjauskirja kyseiselle väylälle. Luotsin ohjauskirjan saamiseen liittyvässä koeluotsauksessa on aina oltava läsnä kokenut luotsi, jolla on ohjauskirja kyseiselle väylälle.

Koeluotsauksen vastaanottaja antaa koeluotsauksesta todistuksen tai hylkäävän päätöksen. Hylätty koeluotsaus voidaan uusien jälkeen, kun hakija on suorittanut vähintään kaksi harjoittelumatkaa koeluotsauksen kohteena olevalla väylällä hakemuksen kohteena oleviin suuntiin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset koeluotsauksessa noudatettavista menettelytavoista, järjestelyistä, olosuhteista sekä koeluotsausasiakirjoista.

11 c §

Luotsaustutkintojen järjestäminen

Luotsaustutkintoja voi järjestää oppilaitos tai ammattikorkeakoulu, jonka laadunhallintajärjestelmä on arvioitu ja hyväksytty STCW-yleissopimuksen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, täyttääkö oppilaitos tai ammattikorkeakoulu 1 momentissa tarkoitetut yleiset vaatimukset sekä 11 d §:ssä säädetyt luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset. Arvion perusteella *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy vaatimukset täyttävän oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun tämän hakemuksesta luotsaustutkinnon järjestäjäksi siinä laajuudessa kuin tutkintojen järjestäjä täyttää 11 d §:n tarkoitetut erityisvaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa luotsaustutkintotoiminnan järjestämisestä, jos vaatimukset täyttäviä luotsaustutkintoja järjestäviä oppilaitoksia tai ammattikorkeakouluja ei ole.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 d §

Luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset

Edellä 11 c §:ssä tarkoitetulla oppilaitoksella tai ammattikorkeakoululla on oltava:

1) nimetty luotsaustutkinnoista vastaava henkilö sekä merenkulkijoiden koulutukseen hyväksytyt, luotsaustutkintoihin perehtynyt opetushenkilöstö;

2) yksityiskohtainen tutkinto-ohjelma, joka perustuu tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyihin luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden saamisen edellytyksenä oleviin tutkintovaatimuksiin;

3) käytössään laivasimulaattori, jossa on luotsaustutkinnoissa tarvittavat, teknisesti riittävän korkeatasoiset, kunkin tutkinnon simulointiin soveltuvat ohjelmistot, ajantasaiset luotsattavat väylät ja alusmallit;

4) luotsaustutkinnoissa tarvittavat tilat ja välineet;

5) sellainen 11 c §:n 1 momentissa tarkoitettu laadunhallintajärjestelmä, joka kattaa 1–4 kohdassa säädetyt vaatimukset; sekä

6) julkisesti saatavilla olevat tutkintojen hinnoitteluperusteet ja tutkintojen yksikköhinnat, jotka määräytyvät tutkintojen järjestämisestä aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada tutkintojen järjestäjältä toiminnan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja tehdä tarkastuksia tutkinnon järjestäjän koulutustiloissa, joissa tässä laissa tarkoitettuja tutkintoja järjestetään, sekä olla läsnä tutkintotilaisuuksissa. Tarkastuksissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tutkintojen järjestäjälle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos tutkintojen järjestäjä ei enää täytä tutkintojen järjestämisen edellytyksiä tai jos tutkintojen järjestämistä ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa 11 c §:ssä tarkoitettua hyväksynnän,

11 d §

Luotsaustutkintojen järjestäjää koskevat erityisvaatimukset

Edellä 11 c §:ssä tarkoitetulla oppilaitoksella tai ammattikorkeakoululla on oltava:

1) nimetty luotsaustutkinnoista vastaava henkilö sekä merenkulkijoiden koulutukseen hyväksytyt, luotsaustutkintoihin perehtynyt opetushenkilöstö;

2) yksityiskohtainen tutkinto-ohjelma, joka perustuu tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyihin luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden saamisen edellytyksenä oleviin tutkintovaatimuksiin;

3) käytössään laivasimulaattori, jossa on luotsaustutkinnoissa tarvittavat, teknisesti riittävän korkeatasoiset, kunkin tutkinnon simulointiin soveltuvat ohjelmistot, ajantasaiset luotsattavat väylät ja alusmallit;

4) luotsaustutkinnoissa tarvittavat tilat ja välineet;

5) sellainen 11 c §:n 1 momentissa tarkoitettu laadunhallintajärjestelmä, joka kattaa 1–4 kohdassa säädetyt vaatimukset; sekä

6) julkisesti saatavilla olevat tutkintojen hinnoitteluperusteet ja tutkintojen yksikköhinnat, jotka määräytyvät tutkintojen järjestämisestä aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tutkintojen järjestäjältä toiminnan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja tehdä tarkastuksia tutkinnon järjestäjän koulutustiloissa, joissa tässä laissa tarkoitettuja tutkintoja järjestetään, sekä olla läsnä tutkintotilaisuuksissa. Tarkastuksissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tutkintojen järjestäjälle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos tutkintojen järjestäjä ei enää täytä tutkintojen järjestämisen edellytyksiä tai jos tutkintojen järjestämistä ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa 11 c §:ssä tarkoitettua hyväksynnän, jos huo-

Voimassa oleva laki

jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Tutkinto-ohjelman hyväksyntä voidaan kuitenkin peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Tutkintojen järjestäjän on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Tutkintojen järjestäjän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetuista erityisvaatimuksista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia teknisuontoisia määräyksiä tutkinto-ohjelman sisällöstä ja tutkintojen menettelytavoista.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

- 1) merikapteeninkirja;
- 2) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppaluksessa kansipalveluksessa olevalta;
- 3) harjoittelumatkoja ohjauskirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;
- 4) todistus luotsaustutkinnon:
  - a) 11 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai
  - b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon ovat kuuluneet 11 a §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut tutkin-

Ehdotus

mautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Tutkinto-ohjelman hyväksyntä voidaan kuitenkin peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Tutkintojen järjestäjän on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Tutkintojen järjestäjän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetuista erityisvaatimuksista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia teknisuontoisia määräyksiä tutkinto-ohjelman sisällöstä ja tutkintojen menettelytavoista.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

- 1) merikapteeninkirja;
- 2) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppaluksessa kansipalveluksessa olevalta;
- 3) harjoittelumatkoja ohjauskirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;
- 4) todistus luotsaustutkinnon:
  - a) 11 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai
  - b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon ovat kuuluneet 11 a §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut tutkin-

Voimassa oleva laki

non osa-alueet, tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetun simulaattorissa tehtävän kokeen;

5) todistus koeluoituksesta sillä väylällä, jolle ohjauskirjaa haetaan;

6) tarvittava suomen ja ruotsin kielen taito.

Luotsin ohjauskirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemukselta uudistaa. Luotsin ohjauskirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsi osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja että hänellä on sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ohjauskirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä ohjauskirjaan merkittävistä tiedoista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä luotsin ohjauskirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

13 §

Luotsin ohjauskirjan peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava luotsin ohjauskirja, jos:

1) luotsilla ei enää ole sellaista terveyttä tai kuntoa, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta; tai

2) luotsi ei enää tiedoiltaan tai taidoiltaan täytä ohjauskirjan saamisen edellyttämiä kelpoisuusvaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa ohjauskirjan, jos:

1) luotsi toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä; tai

2) muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luotsi voidaan heti velvoittaa toimittamaan ohjauskirjansa *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. (24.6.2010/645)

Jos ohjauskirjaa ei peruuteta pysyvästi, on päätöksessä määrättävä aika, jonka kuluessa

Ehdotus

non osa-alueet, tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetun simulaattorissa tehtävän kokeen;

5) todistus koeluoituksesta sillä väylällä, jolle ohjauskirjaa haetaan;

6) tarvittava suomen ja ruotsin kielen taito.

Luotsin ohjauskirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemukselta uudistaa. Luotsin ohjauskirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsi osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja että hänellä on sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ohjauskirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä ohjauskirjaan merkittävistä tiedoista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä luotsin ohjauskirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

13 §

Luotsin ohjauskirjan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava luotsin ohjauskirja, jos:

1) luotsilla ei enää ole sellaista terveyttä tai kuntoa, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta; tai

2) luotsi ei enää tiedoiltaan tai taidoiltaan täytä ohjauskirjan saamisen edellyttämiä kelpoisuusvaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ohjauskirjan, jos:

1) luotsi toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä; tai

2) muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luotsi voidaan heti velvoittaa toimittamaan ohjauskirjansa *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jos ohjauskirjaa ei peruuteta pysyvästi, on päätöksessä määrättävä aika, jonka kuluessa

Voimassa oleva laki

ohjauskirjaa ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi tai viimeistään ohjauskirjan voimassaolon päättyessä.

14 §

Linjaluotsinkirja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää väylä- ja aluskohtaisen linjaluotsinkirjan aluksen päällikölle tai perämiehelle, joka osoittaa tuntevansa aluksen käyttämän väylän, silloin kun:

1) alus on kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollinen 5 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti;

2) säiliöalus on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

3) säiliöalus on kaksoisrunkoinen ja suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohdainen linjaluotsinkirja voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

1) on osallistunut hakemuksen kohteena olevan aluksen tai 2 momentissa tarkoitetun aluksen navigointiin päällikkönä tai perämiehenä linjaluotsinkirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;

2) esittää todistuksen luotsaustutkinnon:

a) 11 a §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai

b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue, tai on

Ehdotus

ohjauskirjaa ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi tai viimeistään ohjauskirjan voimassaolon päättyessä.

14 §

Linjaluotsinkirja

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää väylä- ja aluskohtaisen linjaluotsinkirjan aluksen päällikölle tai perämiehelle, joka osoittaa tuntevansa aluksen käyttämän väylän, silloin kun:

1) alus on kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollinen 5 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti;

2) säiliöalus on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

3) säiliöalus on kaksoisrunkoinen ja suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohdainen linjaluotsinkirja voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

1) on osallistunut hakemuksen kohteena olevan aluksen tai 2 momentissa tarkoitetun aluksen navigointiin päällikkönä tai perämiehenä linjaluotsinkirjaan merkittävällä väylällä tai väylällä ja laivasimulaattorissa;

2) esittää todistuksen luotsaustutkinnon:

a) 11 a §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta; tai

b) 11 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tutkinnon osa-alueiden suorittamisesta silloin, kun hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue, tai on

Voimassa oleva laki

suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua simulaattorissa tehtävän kokeen;

3) esittää todistuksen koeluotsauksesta sillä väylällä, jolle linjaluotsinkirjaa haetaan;

4) hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen tai ruotsin kieltä.

Sellaisilla luotsattavaksi määritellyillä väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

1) täyttää 3 momentin 1 kohdassa säädetyn vaatimuksen;

2) on suorittanut 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tutkinnon ja 3 kohdassa tarkoitettua koeluotsauksen englannin kielellä;

3) hallitsee tarvittavassa laajuudessa englannin kielen;

4) tuntee väyläalueen navigoinnissa, alusliikennepalvelussa ja jäänmurtopalvelussa käytettävän paikannimistön suomeksi tai ruotsiksi.

Linjaluotsinkirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että kirjan haltija osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset linjaluotsinkirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä linjaluotsinkirjaan merkittävistä tiedoista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä linjaluotsinkirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

16 §

Erivapaus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollisen aluksen, alusyhdistelmän

Ehdotus

suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua simulaattorissa tehtävän kokeen;

3) esittää todistuksen koeluotsauksesta sillä väylällä, jolle linjaluotsinkirjaa haetaan;

4) hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen tai ruotsin kieltä.

Sellaisilla luotsattavaksi määritellyillä väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

1) täyttää 3 momentin 1 kohdassa säädetyn vaatimuksen;

2) on suorittanut 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tutkinnon ja 3 kohdassa tarkoitettua koeluotsauksen englannin kielellä;

3) hallitsee tarvittavassa laajuudessa englannin kielen;

4) tuntee väyläalueen navigoinnissa, alusliikennepalvelussa ja jäänmurtopalvelussa käytettävän paikannimistön suomeksi tai ruotsiksi.

Linjaluotsinkirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että kirjan haltija osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset linjaluotsinkirjan myöntämisen ja uudistamisen edellytyksistä sekä linjaluotsinkirjaan merkittävistä tiedoista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä linjaluotsinkirjan hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

16 §

Erivapaus

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää kokonsa puolesta luotsinkäyttövelvollisen aluksen, alusyhdistelmän tai hi-

Voimassa oleva laki

tai hinausyhdistelmän päällikölle tai perämiehelle aluskohtaisen erivapauden velvollisuudesta käyttää luotsia, jos aluksen bruttovetoisuus on alle 3 700. Erivapaus voidaan myöntää joko yksittäiselle tai useammalle luotsattavaksi määritetylle väylälle tai kaikille väylille jollakin rajatulla vesialueella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohmainen erivapaus voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) kokemusta aluksen navigoinnista viimeisten viiden vuoden aikana hakemuksen kohteena olevalla väylällä tai väylillä aluksen päällikkönä tai perämiehenä:

a) vähintään 12 kuukautta, josta vähintään 6 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettussa aluksessa; tai

b) vähintään 8 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettussa aluksessa ja vähintään yksi harjoittelukerta laivasimulaattorissa hakemuksen kohteena olevien väylien koosteella; sekä

c) kymmenen harjoittelumatkaa kanavalla kumpaankin suuntaan, jos hakemus koskee Saimaan kanavaa;

2) päällikkönä tai perämiehenä toimimiseen vaadittava kansipäällystön pätevyyskirja;

3) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppaluksessa kansipalveluksessa olevalta;

4) todistus luotsaustutkinnon 11 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen osa-alueiden suorittamisesta taikka mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettujen osa-alueen suorittamisesta, jos hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen simulaattorissa tehtävän kokeen; sekä

5) tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Ehdotus

nausyhdistelmän päällikölle tai perämiehelle aluskohtaisen erivapauden velvollisuudesta käyttää luotsia, jos aluksen bruttovetoisuus on alle 3 700. Erivapaus voidaan myöntää joko yksittäiselle tai useammalle luotsattavaksi määritetylle väylälle tai kaikille väylille jollakin rajatulla vesialueella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aluskohmainen erivapaus voidaan myöntää päällikön tai perämiehen hakemuksesta koskemaan myös toista alusta, joka kooltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan oleellisilta osin vastaa hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) kokemusta aluksen navigoinnista viimeisten viiden vuoden aikana hakemuksen kohteena olevalla väylällä tai väylillä aluksen päällikkönä tai perämiehenä:

a) vähintään 12 kuukautta, josta vähintään 6 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettussa aluksessa; tai

b) vähintään 8 kuukautta hakemuksen kohteena olevassa tai 2 momentissa tarkoitettussa aluksessa ja vähintään yksi harjoittelukerta laivasimulaattorissa hakemuksen kohteena olevien väylien koosteella; sekä

c) kymmenen harjoittelumatkaa kanavalla kumpaankin suuntaan, jos hakemus koskee Saimaan kanavaa;

2) päällikkönä tai perämiehenä toimimiseen vaadittava kansipäällystön pätevyyskirja;

3) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppaluksessa kansipalveluksessa olevalta;

4) todistus luotsaustutkinnon 11 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen osa-alueiden suorittamisesta taikka mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettujen osa-alueen suorittamisesta, jos hakija on hakemusta edeltävien viimeisten viiden vuoden aikana suorittanut jotakin toista väylää koskevan tutkinnon, johon on kuulunut mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu osa-alue tai hakija on suorittanut aikaisemmin lain voimaan tullessa voimassa olleen 21 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen simulaattorissa tehtävän kokeen; sekä

5) tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Voimassa oleva laki

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapauteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään enintään viideksi vuodeksi ja se voidaan hakemuksesta uudistaa, jos hakija osoittaa ylläpitäneensä ammatitaitoaan, säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja erivapauden saamisen muut edellytykset ovat edelleen olemassa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset erivapauden uudistamisen edellytyksistä sekä erivapauteen merkittävistä tiedoista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä erivapauden hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

18 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

VTS-viranomainen ilmoittaa välittömästi *Liikenteen turvallisuusvirastolle* havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava teknisen käyttöyhteyden avulla *VTS-viranomaiselle* ajantasaiset tiedot luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyttövelvolli-

Ehdotus

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapauteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään enintään viideksi vuodeksi ja se voidaan hakemuksesta uudistaa, jos hakija osoittaa ylläpitäneensä ammatitaitoaan, säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja erivapauden saamisen muut edellytykset ovat edelleen olemassa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset erivapauden uudistamisen edellytyksistä sekä erivapauteen merkittävistä tiedoista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä erivapauden hakemiseen ja uudistamiseen liittyvistä menettelyistä sekä vahvistaa hakemuslomakkeet tai niiden sähköisen muodon.

18 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

Alusliikennepalvelun tarjoaja ilmoittaa välittömästi *Liikenne- ja viestintävirastolle* havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava teknisen käyttöyhteyden avulla *alusliikennepalveluntarjoajalle* ajantasaiset tiedot luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyt-

Voimassa oleva laki

suudesta. Poikkeuksista *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi ilmoittaa *VTS-viranomaiselle* myös muulla tavalla kuin teknisen käyttöyhteyden avulla.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava *VTS-viranomaiselle* sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava *VTS-viranomaiselle* poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkimnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

21 §

Tarkemmat määräykset, luettelot ja poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloa.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää luette-

Ehdotus

tövelvollisuudesta. Poikkeuksista *Liikenne- ja viestintävirasto* voi ilmoittaa *alusliikennepalveluntarjoajalle* myös muulla tavalla kuin teknisen käyttöyhteyden avulla.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava *alusliikennepalveluntarjoajalle* sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava *alusliikennepalveluntarjoajalle* poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkimnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

21 §

Tarkemmat määräykset, luettelot ja poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa

Voimassa oleva laki

loa myöntämistään luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista velvollisuudesta käyttää luotsia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia, jos alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta ja velvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa:

1) erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi, öljy- tai kemikaalivahinkojen torjuntatoimien ja torjunnan harjoittamisen vuoksi, kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien, rajatulla alueella toteutettavien harjoitusten vuoksi tai kilpailujen, pelastustoimien tai rajaturvallisuustehtävien suorittamiseksi; tai

2) vesirakennustyömaalla tehtävää työtä varten, putken, kaapelin tai muun sellaisen laskemiseksi, luotsattavilla väylillä tehtäviä huoltotöitä varten, tietyllä vesialueella suoritettavaa tutkimustoimintaa varten, hinauksessa suoritettavaa erikoiskuljetusta varten tai saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen liikenne- ja kuljetuspalvelujen turvaamiseksi harjoitettavaa liikennettä varten.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi 3 momentissa tarkoitetuilla perusteilla myös myöntää luotsausyhtiölle poikkeuksia velvollisuudesta tarjota luotsauspalveluja.

Ehdotus

myöntämistään luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista velvollisuudesta käyttää luotsia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia, jos alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta ja velvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa:

1) erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi, öljy- tai kemikaalivahinkojen torjuntatoimien ja torjunnan harjoittamisen vuoksi, kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien, rajatulla alueella toteutettavien harjoitusten vuoksi tai kilpailujen, pelastustoimien tai rajaturvallisuustehtävien suorittamiseksi; tai

2) vesirakennustyömaalla tehtävää työtä varten, putken, kaapelin tai muun sellaisen laskemiseksi, luotsattavilla väylillä tehtäviä huoltotöitä varten, tietyllä vesialueella suoritettavaa tutkimustoimintaa varten, hinauksessa suoritettavaa erikoiskuljetusta varten tai saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen liikenne- ja kuljetuspalvelujen turvaamiseksi harjoitettavaa liikennettä varten.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 3 momentissa tarkoitetuilla perusteilla myös myöntää luotsausyhtiölle poikkeuksia velvollisuudesta tarjota luotsauspalveluja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

54.

Laki**maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 2, 4 ja 6–8 §, sellaisina kuin ne ovat 2 ja 6 § osaksi laissa 1312/2009, 4 § laissa 1312/2009, 7 § laissa 1220/2011 sekä 8 § laissa 992/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Lupaa edellyttävä toiminta**Lupaa edellyttävä toiminta*

Liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen edellyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* lupaa.

Lupaan voidaan liittää opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja. Ehdot on suhteutettava toiminnan luonteen ja laajuuteen ja niiden on oltava 1 §:ssä määriteltyjen tavoitteiden mukaisia.

Liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen edellyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* lupaa.

Lupaan voidaan liittää opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja. Ehdot on suhteutettava toiminnan luonteen ja laajuuteen ja niiden on oltava 1 §:ssä määriteltyjen tavoitteiden mukaisia.

4 §

4 §

*Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen**Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen*

Liikenneyrittäjäkoulutuslupaa on haettava *Liikenteen turvallisuusvirastolta* kirjallisesti. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Liikenneyrittäjäkoulutuslupaa on haettava *Liikenne- ja viestintävirastolta* kirjallisesti. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

6 §

6 §

*Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen**Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen*

Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa liikenneyrittäjäkoulutusluvan kokonaan tai määräajaksi:

1) jos luvanhaltija ei enää täytä liikenneyrittäjäkoulutusluvan saamisen edellytyksiä;

2) jos luvanhaltija rikkoo olennaisesti ja toistuvasti liikenneyrittäjäkoulutusluvan lupaehtoja;

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa liikenneyrittäjäkoulutusluvan kokonaan tai määräajaksi:

1) jos luvanhaltija ei enää täytä liikenneyrittäjäkoulutusluvan saamisen edellytyksiä;

2) jos luvanhaltija rikkoo olennaisesti ja toistuvasti liikenneyrittäjäkoulutusluvan lupaehtoja;

3) jos opetuksessa on toistuvasti olennaisia puutteita;

4) jos luvanhaltija ilman hyväksyttävää syytä on toistuvasti järjestämättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ilmoittamiaan kursseja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttamisen sijasta antaa luvan haltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi liikenneyrittäjäkoulutuksen tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen kohtuutonta tai jos luvan haltija on jo korjannut havaitut puutteet.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava lupa luvan haltijan sitä pyytäessä.

7 §

Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston tulee säännöllisesti valvoa liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämistä maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009 edellyttämällä tavalla. Virastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa toimiluvan haltijat antavat tämän lain mukaista liikenneyrittäjäkoulutusta. Tarkastuksia ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

8 §

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun pää-

3) jos opetuksessa on toistuvasti olennaisia puutteita;

4) jos luvanhaltija ilman hyväksyttävää syytä on toistuvasti järjestämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* ilmoittamiaan kursseja.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttamisen sijasta antaa luvan haltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi liikenneyrittäjäkoulutuksen tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen kohtuutonta tai jos luvan haltija on jo korjannut havaitut puutteet.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava lupa luvan haltijan sitä pyytäessä.

7 §

Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta

Liikenne- ja viestintäviraston tulee säännöllisesti valvoa liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämistä maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009 edellyttämällä tavalla. Virastolla on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa toimiluvan haltijat antavat tämän lain mukaista liikenneyrittäjäkoulutusta. Tarkastuksia ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

8 §

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

HE 61/2018 vp

tökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

55.

Laki**matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 2, 10, 12–14, 16, 17, 20–22 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laissa xx/xxxx (HE 145/2017) ja 24 § laissa 993/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin suomalaisiin matkustaja-aluksiin ja sellaisiin ulkomaisiin matkustaja-aluksiin, jotka saapuvat suomalaiseseen satamaan tai lähtevät suomalaisesta satamasta.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) sota-alukseen eikä joukkojenkuljetusalukseen;

2) Puolustusvoimien eikä *rajavartiolaitoksen* alukseen, ellei sitä säännöllisesti käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia;

3) huviveneeseen, jolle ei ole määrätty miehitystä ja jolla ei kuljeteta yli 12:ta matkustajaa kaupallisessa tarkoituksessa.

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin suomalaisiin matkustaja-aluksiin ja sellaisiin ulkomaisiin matkustaja-aluksiin, jotka saapuvat suomalaiseseen satamaan tai lähtevät suomalaisesta satamasta.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) sota-alukseen eikä joukkojenkuljetusalukseen;

2) Puolustusvoimien eikä *Rajavartiolaitoksen* alukseen, ellei sitä säännöllisesti käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia;

3) huviveneeseen, jolle ei ole määrätty miehitystä ja jolla ei kuljeteta yli 12:ta matkustajaa kaupallisessa tarkoituksessa.

10 §

10 §

*Henkilöluettelointijärjestelmän perustaminen ja hyväksyminen sekä henkilöluettelon pitäjän nimeäminen**Henkilöluettelointijärjestelmän perustaminen ja hyväksyminen sekä henkilöluettelon pitäjän nimeäminen*

Yhtiön, jonka matkustaja-alus on merkitty *Liikenteen turvallisuusviraston* ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin, on perustettava henkilöluettelointijärjestelmä, jos yhtiön on 5 §:n mukaisesti laskettava ja ilmoitettava matkustaja-aluksella olevien henkilöiden lukumäärä tai 6 §:n mukaisesti kirjattava ja ilmoitettava aluksella olevien henkilöiden henkilötiedot. Samoilla

Yhtiön, jonka matkustaja-alus on merkitty *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin, on perustettava henkilöluettelointijärjestelmä, jos yhtiön on 5 §:n mukaisesti laskettava ja ilmoitettava matkustaja-aluksella olevien henkilöiden lukumäärä tai 6 §:n mukaisesti kirjattava ja ilmoitettava aluksella olevien henkilöiden henkilötiedot. Samoilla

Voimassa oleva laki

tai samanlaisilla reiteillä ei saa käyttää eri järjestelmiä ilman erityistä syytä.

Yhtiön on haettava henkilöluettelointijärjestelmälleen *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä ennen järjestelmän käyttöönottoa. Yhtiön on nimettävä henkilöluettelon pitävä ja ilmoitettava tämän yhteystiedot *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Yhtiön on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* myös muut järjestelmän hyväksymistä varten tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Liikenteen turvallisuusviraston on hyväksyttävä järjestelmä, jos se täyttää tämän lain vaatimukset.

Jos henkilöluettelointijärjestelmään tehdään olennaisia muutoksia, yhtiön on haettava muutoksille *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksyntä.

12 §

Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluettelointijärjestelmänsä siten, että:

1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;

2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti *rajavartiolaitoksen, Liikenteen turvallisuusviraston, Hätäkeskuslaitoksen, poliisin, tullilaitoksen, Onnettomuustutkintakeskuksen* sekä pelastuslaissa (468/2003) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;

3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheettomasti;

4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

Ehdotus

tai samanlaisilla reiteillä ei saa käyttää eri järjestelmiä ilman erityistä syytä.

Yhtiön on haettava henkilöluettelointijärjestelmälleen *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä ennen järjestelmän käyttöönottoa. Yhtiön on nimettävä henkilöluettelon pitävä ja ilmoitettava tämän yhteystiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Yhtiön on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* myös muut järjestelmän hyväksymistä varten tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä järjestelmä, jos se täyttää tämän lain vaatimukset.

Jos henkilöluettelointijärjestelmään tehdään olennaisia muutoksia, yhtiön on haettava muutoksille *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksyntä.

12 §

Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluettelointijärjestelmänsä siten, että:

1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;

2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti *Rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintäviraston, Hätäkeskuslaitoksen, poliisin, Tullin, Onnettomuustutkintakeskuksen* sekä pelastuslaissa (468/2003) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;

3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheettomasti;

4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

13 §

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä vastaa 5–7 §:ssä tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja tallentamisesta henkilöluettelointijärjestelmään sekä tietojen lähettämistä 12 §:n 2 kohdassa tarkoitetuille etsintä- tai pelastustoimintaan osallistuville viranomaisille tiedoksi hätätilanteessa tai onnettomuuden jälkeen.

Jos yhtiö nimeää uuden henkilöluettelon pitäjän tai henkilöluettelon pitäjän yhteystiedot muuttuvat, yhtiön on ilmoitettava muutoksista *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava, kuka yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä on ja tämän yhteystiedot sekä näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset meripelastuskeskukselle ja Häätäkeskuslaitokselle, joilta 12 §:n 2 kohdassa tarkoitetut viranomaiset voivat tarvittaessa saada nämä tiedot.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluettelointijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoastaan *rajavartiolaitokselle*, *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, Häätäkeskuslaitokselle, poliisille, *tullilaitokselle*, Onnettomuustutkintakeskukselle sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

16 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain säännösten noudattamista. *Liikenne-*

13 §

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä

Yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä vastaa 5–7 §:ssä tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja tallentamisesta henkilöluettelointijärjestelmään sekä tietojen lähettämistä 12 §:n 2 kohdassa tarkoitetuille etsintä- tai pelastustoimintaan osallistuville viranomaisille tiedoksi hätätilanteessa tai onnettomuuden jälkeen.

Jos yhtiö nimeää uuden henkilöluettelon pitäjän tai henkilöluettelon pitäjän yhteystiedot muuttuvat, yhtiön on ilmoitettava muutoksista *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava, kuka yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä on ja tämän yhteystiedot sekä näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset meripelastuskeskukselle ja Häätäkeskuslaitokselle, joilta 12 §:n 2 kohdassa tarkoitetut viranomaiset voivat tarvittaessa saada nämä tiedot.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluettelointijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoastaan *Rajavartiolaitokselle*, *Liikenne- ja viestintävirastolle*, Häätäkeskuslaitokselle, poliisille, *Tullille*, Onnettomuustutkintakeskukselle sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

16 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain säännösten noudattamista. *Liikenne- ja*

teen turvallisuusvirasto tekee henkilöluettelointijärjestelmän toimivuutta koskevia tarkastuksia. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Jos yhtiö ei noudata tämän lain säännöksiä ja niiden rikkominen on selvää ja vakavaa, *Liikenteen turvallisuusviraston* on viipymättä ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltiolle.

17 §

Hallintopakkokeinot

Jos yhtiö, yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan havaitun puutteen tai epäkohdan. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi asettaa puutteen tai epäkohdan korjaamiselle määräajan, jonka pituus riippuu puutteen tai epäkohdan vakavuudesta ja laajuudesta. Määräaika voi olla enintään kuusi kuukautta. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko ja, jos kyse ei ole vähäisestä puutteesta tai epäkohdasta, myös uhka, että aluksen matkanteko keskeytetään. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhausta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

20 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen komissiolle luettelointivaatimusten vapautuksista, joita 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin mukaan on muualla kuin Suomen sisävesialueella.

21 §

Poikkeukset

Yhtiöllä ei ole 6 §:n mukaista henkilöiden kirjaamis- ja ilmoittamisvelvollisuutta sellaisen alueen säännöllisessä liikenteessä, jolle Euroopan yhteisöjen komissio on myöntänyt kokonaan tai osittain poikkeuksen henkilöluettelodirektiivin 5 artiklan 1 kohdan vaatimuksista direktiivin 9 artiklan 4 kohdassa

viestintävirasto tekee henkilöluettelointijärjestelmän toimivuutta koskevia tarkastuksia. Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Jos yhtiö ei noudata tämän lain säännöksiä ja niiden rikkominen on selvää ja vakavaa, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltiolle.

17 §

Hallintopakkokeinot

Jos yhtiö, yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä tai aluksen päällikkö ei noudata tämän lain säännöksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa tämän korjaamaan havaitun puutteen tai epäkohdan. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa puutteen tai epäkohdan korjaamiselle määräajan, jonka pituus riippuu puutteen tai epäkohdan vakavuudesta ja laajuudesta. Määräaika voi olla enintään kuusi kuukautta. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko ja, jos kyse ei ole vähäisestä puutteesta tai epäkohdasta, myös uhka, että aluksen matkanteko keskeytetään. Uhkasakosta ja keskeyttämisuhausta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

20 §

Vapautukset

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen komissiolle luettelointivaatimusten vapautuksista, joita 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin mukaan on muualla kuin Suomen sisävesialueella.

21 §

Poikkeukset

Yhtiöllä ei ole 6 §:n mukaista henkilöiden kirjaamis- ja ilmoittamisvelvollisuutta sellaisen alueen säännöllisessä liikenteessä, jolle Euroopan yhteisöjen komissio on myöntänyt kokonaan tai osittain poikkeuksen henkilöluettelodirektiivin 5 artiklan 1 kohdan vaatimuksista direktiivin 9 artiklan 4 kohdassa

säädetyin edellytyksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskeva hakemus on osoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle. Liikenne- ja viestintäministeriö hakee esitettyä poikkeusta Euroopan yhteisöjen komissiolta, jos henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät. Liikenne- ja viestintäministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiasta lausunto *Liikenteen turvallisuusvirastolta, rajavartiolaitokselta* sekä myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta niissä tapauksissa, joissa poikkeuksella on merkitystä Ahvenanmaan maakunnan liikenteelle.

Poikkeus voi koskea Suomen satamista liikennöiviä matkustaja-aluksia, jotka purjehtivat SOLAS-yleissopimuksen sopimuspuolella olevan muun kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltion lipun alla vain, jos kyseinen valtio antaa siihen luvan.

22 §

Määräykset suojaisista merialueista ja niiden rajoista

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 3 §:n 11 kohdassa tarkoitetuista suojaisista merialueista ja niiden rajoista.

24 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Muuhun *Liikenteen turvallisuusviraston* päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston päätöstä on

säädetyin edellytyksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskeva hakemus on osoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle. Liikenne- ja viestintäministeriö hakee esitettyä poikkeusta Euroopan yhteisöjen komissiolta, jos henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät. Liikenne- ja viestintäministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiasta lausunto *Liikenne- ja viestintävirastolta, Rajavartiolaitokselta* sekä myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta niissä tapauksissa, joissa poikkeuksella on merkitystä Ahvenanmaan maakunnan liikenteelle.

Poikkeus voi koskea Suomen satamista liikennöiviä matkustaja-aluksia, jotka purjehtivat SOLAS-yleissopimuksen sopimuspuolella olevan muun kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltion lipun alla vain, jos kyseinen valtio antaa siihen luvan.

22 §

Määräykset suojaisista merialueista ja niiden rajoista

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 3 §:n 11 kohdassa tarkoitetuista suojaisista merialueista ja niiden rajoista.

24 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Muuhun *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on

HE 61/2018 vp

noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenteen turvallisuusviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

56.

Laki**merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 577/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) *tulliviranomaisille* laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) *Liikenteen turvallisuusvirastolle* merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja alusrekisterin ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Eu-

Ehdotus

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) *Tullille* laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) *Liikenne- ja viestintävirastolle* merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja alusrekisterin ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Eu-

roopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

roopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

57.

Laki**merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 2 luvun 3–7 ja 10 §, 2 a luvun 1–3 ja 6 §, 4 luvun 1 ja 4–10 §, 5 luvun 1, 3, 5 ja 6 §, 6 luvun 1, 2, 5 ja 6 §, 7 luvun 5–7, 10, 12, 13, 14 a ja 15 §, 7 a luvun 3–5 §, 8 luvun 2, 3, 7 ja 9–16 §, 8 a luvun 1–3 §, 9 luvun 7 §, 10 luvun 1–4 §, 12 luvun 1, 2, 11–13 ja 15–18 § sekä 13 luvun 2, 4, 7 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §, 2 luvun 7 §, 4 luvun 4, 5, 6 ja 8 §, 5 luvun 1 ja 3 §, 6 luvun 5 § sekä 7 luvun 6 § osaksi laissa 275/2017, 2 a luvun 1 § laeissa 275/2017 ja xx/xxxx (HE 34/2018), 2 a luvun 2 ja 6 §, 5 luvun 5 §, 6 luvun 2 §, 7 luvun 14 a § sekä 10 luvun 3 ja 4 § laissa 275/2017, 7 luvun 7, 10, 12 ja 13 §, 7 a luvun 4 ja 5 § sekä 12 luvun 18 § laissa 998/2014, 7 luvun 15 §, 10 luvun 1 § sekä 12 luvun 1 § osaksi laissa 998/2014, 7 a luvun 3 § laeissa 998/2014 ja 275/2017, 8 luvun 3 §, 12 luvun 2 ja 12 § sekä 13 luvun 7 § osaksi laissa 473/2016, 8 luvun 7 ja 9–16 § laissa 473/2016, 8 a luvun 1–3 § laissa 628/2017, sekä 12 luvun 11 § osaksi laeissa 998/2014 ja 473/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 luku

2 luku

Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen**Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen**

3 §

3 §

*Aluksen koneistotilojen rakenne- ja laitevaatimukset**Aluksen koneistotilojen rakenne- ja laitevaatimukset*

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, öljypäästöjen ehkäisemisen varmistamiseen tarvittavien konehuoneen laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimusten mukaiset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksia tässä momentissa säädetyistä vaatimuksista edellyttäen, että laite, järjestely tai rakenne täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset.

Suomalaisessa aluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja bruttovetoisuus alle 400, tulee olla joko pilssiveden keräämiseen tarkoitettu säiliö tai *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän mallin mukaiset laitteet,

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, öljypäästöjen ehkäisemisen varmistamiseen tarvittavien konehuoneen laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimusten mukaiset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksia tässä momentissa säädetyistä vaatimuksista edellyttäen, että laite, järjestely tai rakenne täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset.

Suomalaisessa aluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja bruttovetoisuus alle 400, tulee olla joko pilssiveden keräämiseen tarkoitettu säiliö tai *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän mallin mukaiset laitteet,

Voimassa oleva laki

jotka varmistavat, että poistoveden öljypitoisuus ilman laimennusta on enintään 15 miljoonasosaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisin edellytyksin muun laitteen, rakenteen tai järjestelyn samanarvoisuudesta 1 ja 2 momentissa vaaditun laitteen kanssa, jos se on yhtä tehokas kuin 1 ja 2 momentissa vaadittu laite, rakenne tai järjestely.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

4 §

Öljysäiliöaluksen lastitilojen rakenne- ja laitevaatimukset

Öljysäiliöaluksen rakenteen ja laitteiden tulee täyttää ne vaatimukset, jotka asetetaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä ja yksirunkoisiin öljysäiliöaluksiin sovellettavien kaksoisrunkoa tai vastaavaa rakennetta koskevien rakennevaatimusten nopeutetusta käyttöönotosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2978/94 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 417/2002 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muulla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukainen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy 1 momentissa tarkoitettun valmiussuunnitelman suomalaisen

Ehdotus

jotka varmistavat, että poistoveden öljypitoisuus ilman laimennusta on enintään 15 miljoonasosaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisin edellytyksin muun laitteen, rakenteen tai järjestelyn samanarvoisuudesta 1 ja 2 momentissa vaaditun laitteen kanssa, jos se on yhtä tehokas kuin 1 ja 2 momentissa vaadittu laite, rakenne tai järjestely.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

4 §

Öljysäiliöaluksen lastitilojen rakenne- ja laitevaatimukset

Öljysäiliöaluksen rakenteen ja laitteiden tulee täyttää ne vaatimukset, jotka asetetaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä ja yksirunkoisiin öljysäiliöaluksiin sovellettavien kaksoisrunkoa tai vastaavaa rakennetta koskevien rakennevaatimusten nopeutetusta käyttöönotosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2978/94 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 417/2002 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia 1 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muulla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukainen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy 1 momentissa tarkoitettun valmiussuunnitelman suomalaisen

Voimassa oleva laki

aluksen osalta.

6 §

Öljypäiväkirja

Öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä öljypäiväkirjaa.

Sen lisäksi, mitä I momentissa säädetään, öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muussa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä koneistotiloja koskevaa öljypäiväkirjaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa öljypäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti. *Liikenteen turvallisuusvirasto* laatii MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti öljypäiväkirjan mallin öljysäiliöaluksille, joiden bruttovetoisuus on alle 150.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *Liikenteen turvallisuusvirasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

7 §

IOPP-todistuskirja

Öljysäiliöaluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muun aluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen rakenne- ja laitemääräykset. Tästä osoitukse-

Ehdotus

aluksen osalta.

6 §

Öljypäiväkirja

Öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä öljypäiväkirjaa.

Sen lisäksi, mitä I momentissa säädetään, öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muussa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä koneistotiloja koskevaa öljypäiväkirjaa.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa öljypäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti. *Liikenne- ja viestintävirasto* laatii MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti öljypäiväkirjan mallin öljysäiliöaluksille, joiden bruttovetoisuus on alle 150.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *virasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

7 §

IOPP-todistuskirja

Öljysäiliöaluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muun aluksen, joka on kansainvälisessä liikenteessä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen rakenne- ja laitemääräykset. Tästä osoitukse-

Voimassa oleva laki

na alukselle myönnetään kansainvälinen todistuskirja öljyn aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä (IOPP-todistuskirja).

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IOPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa ulkomaisen aluksen IOPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella öljypitoisen seoksen käsittelyyn, ominaisuuksiin ja alkuperään sekä aluksen, porauslautan tai muun alustan käyttöön liittyvistä päästörajoituksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 3 ja 4 §:ssä aluksille, porauslautoille ja muille alustoille säädettyjä vaatimuksia koskevista poikkeuksista ja samanarvoisuuksista sekä poistoveden öljypitoisuuden käsittelylaitteita ja nesteidensiirtoa koskevista malleista;

2) 5 §:ssä tarkoitetun valmiussuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;

3) 6 §:ssä tarkoitetun öljypäiväkirjan kaa-

Ehdotus

na alukselle myönnetään kansainvälinen todistuskirja öljyn aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä (IOPP-todistuskirja).

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IOPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa ulkomaisen aluksen IOPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella öljypitoisen seoksen käsittelyyn, ominaisuuksiin ja alkuperään sekä aluksen, porauslautan tai muun alustan käyttöön liittyvistä päästörajoituksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 3 ja 4 §:ssä aluksille, porauslautoille ja muille alustoille säädettyjä vaatimuksia koskevista poikkeuksista ja samanarvoisuuksista sekä poistoveden öljypitoisuuden käsittelylaitteita ja nesteidensiirtoa koskevista malleista;

2) 5 §:ssä tarkoitetun valmiussuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;

3) 6 §:ssä tarkoitetun öljypäiväkirjan kaa-

Voimassa oleva laki

vasta; ja

4) 7 §:ssä tarkoitetun IOPP-todistuskirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

2 a luku

Öljylastin siirto aluksesta toiseen

1 §

STS-siirtojen suorittamiselle osoitetut alueet

Öljysäiliöalusten välisiä öljylastin siirtoja (STS-siirto) saa suorittaa vain satama-alueilla sekä erikseen nimetyillä alueilla Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä.

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää, meriympäristön suojelun ylläpitämiseksi, neuvoteltuaan *rajavartiolaituksen*, Suomen ympäristökeskuksen, Tullin ja alusliikennepalvelulaissa tarkoitetun *VTS-viranomaisen* kanssa, 1 momentissa tarkoitetut alueet ja pitää niistä luetteloa. Ennen alueiden nimeämistä tulee kuulla asianomaisia sidosryhmiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä ja kuultuaan 2 momentissa tarkoitettuja viranomaisia myöntää poikkeuksia 1 momentissa säädetystä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi meriympäristön suojeluun liittyvistä erityisistä syistä kieltää suunnitellun yksittäisen STS-siirron.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta STS-siirtoihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi merellä, tai kun niitä suoritetaan tiettyjen pilaantumistapahtumien torjumiseksi tarkoituksena ympäristön pilaantumisen aiheuttaman vahingon vähentäminen.

2 §

*STS-siirtosuunnitelma**Ehdotus*

vasta; ja

4) 7 §:ssä tarkoitetun IOPP-todistuskirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

2 a luku

Öljylastin siirto aluksesta toiseen

1 §

STS-siirtojen suorittamiselle osoitetut alueet

Öljysäiliöalusten välisiä öljylastin siirtoja (STS-siirto) saa suorittaa vain satama-alueilla sekä erikseen nimetyillä alueilla Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä.

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää, meriympäristön suojelun ylläpitämiseksi, neuvoteltuaan *Rajavartiolaituksen*, Suomen ympäristökeskuksen, Tullin, *Väyläviraston ja alusliikennepalvelun tarjoajan* kanssa, 1 momentissa tarkoitetut alueet ja pitää niistä luetteloa. Ennen alueiden nimeämistä tulee kuulla asianomaisia sidosryhmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä ja kuultuaan 2 momentissa tarkoitettuja viranomaisia myöntää poikkeuksia 1 momentissa säädetystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi meriympäristön suojeluun liittyvistä erityisistä syistä kieltää suunnitellun yksittäisen STS-siirron.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta STS-siirtoihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi merellä, tai kun niitä suoritetaan tiettyjen pilaantumistapahtumien torjumiseksi tarkoituksena ympäristön pilaantumisen aiheuttaman vahingon vähentäminen.

2 §

STS-siirtosuunnitelma

Voimassa oleva laki

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 tonnia ja jota käytetään STS-siirtoon merellä, on oltava öljylastin siirtosuunnitelma (STS-siirtosuunnitelma), joka täyttää MARPOL 73/78-yleissopimuksen I liitteen mukaiset vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksyty luokituslaitos hyväksyy STS-siirtosuunnitelman suomalaisen aluksen osalta.

3 §

Ennakoilmoitusvelvollisuus STS-siirrosta

Aluksen liikenteenharjoittajan, omistajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava:

1) Tullille suunnitelmastaan suorittaa Suomen vesialueella STS-siirto käyttämällä alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä merenkulun tiedonhallintajärjestelmää;

2) *VTS-viranomaiselle* suunnitelmastaan suorittaa STS-siirto Suomen talousvyöhykkeellä edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ja vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa. Ilmoitukseen on sisällytettävä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot.

Jos poikkeustapauksessa kaikkia MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisia tietoja ei ole saatavilla vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, öljylastia tyhjentävän öljysäiliöaluksen on ilmoitettava 1 momentissa mainituille viranomaisille siinä tarkoitettua menettelyä noudattaen vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, että siirto aiotaan suorittaa. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot on toimitettava edellä mainituille viranomaisille niin pian kuin mahdollista.

Tullin ja *VTS-viranomaisen* tulee välittää tieto STS-siirtoa koskevasta ilmoituksesta *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja muille 1 §:n 2 momentissa mainituille viranomaisille. Suomen vesialueella tapahtuvan STS-siirron osalta ilmoitukseen sovelletaan lisäksi, mitä

Ehdotus

Öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 tonnia ja jota käytetään STS-siirtoon merellä, on oltava öljylastin siirtosuunnitelma (STS-siirtosuunnitelma), joka täyttää MARPOL 73/78-yleissopimuksen I liitteen mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos hyväksyy STS-siirtosuunnitelman suomalaisen aluksen osalta.

3 §

Ennakoilmoitusvelvollisuus STS-siirrosta

Aluksen liikenteenharjoittajan, omistajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava:

1) Tullille suunnitelmastaan suorittaa Suomen vesialueella STS-siirto käyttämällä alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua sähköistä merenkulun tiedonhallintajärjestelmää;

2) *Alusliikennepalvelun tarjoajalle* suunnitelmastaan suorittaa STS-siirto Suomen talousvyöhykkeellä edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ja vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa. Ilmoitukseen on sisällytettävä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot.

Jos poikkeustapauksessa kaikkia MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisia tietoja ei ole saatavilla vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, öljylastia tyhjentävän öljysäiliöaluksen on ilmoitettava 1 momentissa mainituille viranomaisille siinä tarkoitettua menettelyä noudattaen vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua STS-siirtoa, että siirto aiotaan suorittaa. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaiset tiedot on toimitettava edellä mainituille viranomaisille niin pian kuin mahdollista.

Tullin ja *alusliikennepalvelun tarjoajan* tulee välittää tieto STS-siirtoa koskevasta ilmoituksesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja muille 1 §:n 2 momentissa mainituille viranomaisille. Suomen vesialueella tapahtuvan STS-siirron osalta ilmoitukseen sovelletaan

Voimassa oleva laki

alusliikennepalvelulain 22 a §:ssä säädetään, ja talousvyöhykkeellä tapahtuvan STS-siirron osalta, mitä alusliikennepalvelulaissa *VTS-viranomaisesta* säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten soveltamiseen liittyviä tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvista STS-siirtojen toteuttamiseen liittyvistä järjestelyistä ja rajoituksista mukaan lukien varautumistoimenpiteet ja niistä aiheutuvat kustannukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten soveltamiseen liittyviä teknisiä määräyksiä:

1) Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvien STS-siirtojen käytännön järjestämisestä; ja

2) STS-siirtosuunnitelman sisällöstä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueilla ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

4 luku

Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen

1 §

*Haitallisten nestemäisten aineiden luokitus**Ehdotus*

lisäksi, mitä alusliikennepalvelulain 22 a §:ssä säädetään, ja talousvyöhykkeellä tapahtuvan STS-siirron osalta, mitä alusliikennepalvelulaissa *alusliikennepalvelun tarjoajasta* säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten soveltamiseen liittyviä tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvista STS-siirtojen toteuttamiseen liittyvistä järjestelyistä ja rajoituksista mukaan lukien varautumistoimenpiteet ja niistä aiheutuvat kustannukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten soveltamiseen liittyviä teknisiä määräyksiä:

1) Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvien STS-siirtojen käytännön järjestämisestä; ja

2) STS-siirtosuunnitelman sisällöstä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitetut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueilla ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

4 luku

Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen

1 §

Haitallisten nestemäisten aineiden luokitus

Voimassa oleva laki

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 6 säännön mukaisesti luokkiin X, Y tai Z kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden kuljettamiseen sovelletaan mainitun liitteen määräyksiä.

Jos nestemäinen aine ei kuulu luokkaan X, Y tai Z, aine arvioidaan II liitteen mukaisesti sen kuljettamiseen sovellettavien menettelyjen arvioimiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää haitallisen nestemäisen aineen luokitusta koskevan poikkeuksen, kun kyseistä ainetta kuljetetaan kotimaan liikenteessä edellyttäen, että luokitussäännösten noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheetonta.

4 §

Kemikaalisäiliöaluksen rakenne- ja laitevaatimukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin X, Y tai Z kuuluvia haitallisia nestemäisiä aineita kuljettavan kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy suomalaisen kemikaalisäiliöaluksen pumppaus- ja putkistojärjestelyjen aluskohtaiset suorituskykytestit siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään. (5.5.2017/275)

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää vapautuksia ja kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia I momentissa tarkoitetuista vaatimuksista sekä määrätä samanarvoisuuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma meriympäristövahingon varalle

Kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttove-

Ehdotus

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 6 säännön mukaisesti luokkiin X, Y tai Z kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden kuljettamiseen sovelletaan mainitun liitteen määräyksiä.

Jos nestemäinen aine ei kuulu luokkaan X, Y tai Z, aine arvioidaan II liitteen mukaisesti sen kuljettamiseen sovellettavien menettelyjen arvioimiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta myöntää haitallisen nestemäisen aineen luokitusta koskevan poikkeuksen, kun kyseistä ainetta kuljetetaan kotimaan liikenteessä edellyttäen, että luokitussäännösten noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen ympäristölle aiheutuvan vahingon vaaraan nähden aiheetonta.

4 §

Kemikaalisäiliöaluksen rakenne- ja laitevaatimukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin X, Y tai Z kuuluvia haitallisia nestemäisiä aineita kuljettavan kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy suomalaisen kemikaalisäiliöaluksen pumppaus- ja putkistojärjestelyjen aluskohtaiset suorituskykytestit siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää vapautuksia ja kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksia I momentissa tarkoitetuista vaatimuksista sekä määrätä samanarvoisuuksista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

5 §

Valmiussuunnitelma meriympäristövahingon varalle

Kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttove-

Voimassa oleva laki

toisuus on vähintään 150, on oltava valmiussuunnitelma haitallisen nestemäisen aineen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma voidaan yhdistää 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettun öljyvahingon varalle laaditun valmiussuunnitelman kanssa valmiussuunnitelmaksi aluksen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy 1 ja 2 momentissa tarkoitettut valmiussuunnitelmat suomalaisen aluksen osalta.

6 §

Menettelytapaohjekirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä menettelytapaohjekirjaa aluksen tyhjennystä ja pesua varten siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen menettelytapaohjekirjan edellyttäen, että se täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset.

7 §

Lastipäiväkirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä lastipäiväkirjaa lastia koskevista toimenpiteistä ja lastin tyhjentämisessä tapahtuneista vahingoista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *Liikenteen turvallisuusvi-*

Ehdotus

toisuus on vähintään 150, on oltava valmiussuunnitelma haitallisen nestemäisen aineen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma voidaan yhdistää 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettun öljyvahingon varalle laaditun valmiussuunnitelman kanssa valmiussuunnitelmaksi aluksen aiheuttaman meriympäristövahingon varalle.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy 1 ja 2 momentissa tarkoitettut valmiussuunnitelmat suomalaisen aluksen osalta.

6 §

Menettelytapaohjekirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä menettelytapaohjekirjaa aluksen tyhjennystä ja pesua varten siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen menettelytapaohjekirjan edellyttäen, että se täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset.

7 §

Lastipäiväkirja

Kemikaalisäiliöaluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan on pidettävä lastipäiväkirjaa lastia koskevista toimenpiteistä ja lastin tyhjentämisessä tapahtuneista vahingoista siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *Liikenne- ja viestintävirasto*

Voimassa oleva laki

rasto tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa lastipäiväkirjan kaavan.

8 §

Muut haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksen todistuskirjat

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää Kansainvälisen merenkulkujärjestön nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännösten (IBC-säännöstö) tai kemikaalien irtolastikuljetussäännösten (BCH-säännöstö) vaatimukset.

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää kaikki Kansainvälisen merenkulkujärjestön kansainvälisen kemikaalialussäännösten 3 tyyppin alusta koskevat vaatimukset, lastisäiliön sijaintia lukuun ottamatta, siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta 1 tai 2 momentissa tarkoitetun todistuskirjan suomalaiselle alukselle edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa todistuskirjan ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

9 §

Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta

Kemikaalisäiliöaluksen päällikkö vastaa siitä, että haitallinen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjennetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan

Ehdotus

tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lastipäiväkirjan kaavan.

8 §

Muut haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksen todistuskirjat

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää Kansainvälisen merenkulkujärjestön nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännösten (IBC-säännöstö) tai kemikaalien irtolastikuljetussäännösten (BCH-säännöstö) vaatimukset.

Kemikaalisäiliöaluksella on oltava todistuskirja siitä, että alus täyttää kaikki Kansainvälisen merenkulkujärjestön kansainvälisen kemikaalialussäännösten 3 tyyppin alusta koskevat vaatimukset, lastisäiliön sijaintia lukuun ottamatta, siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta 1 tai 2 momentissa tarkoitetun todistuskirjan suomalaiselle alukselle edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa todistuskirjan ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

9 §

Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta

Kemikaalisäiliöaluksen päällikkö vastaa siitä, että haitallinen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjennetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan

Voimassa oleva laki

tehdään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan haitallisia nestemäisiä aineita, *Liikenteen turvallisuusviraston* valtuuttamien tarkastajien on tarkastettava, että eri luokkiin kuuluvien lastien lastaus ja purkaminen, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen mukaisesti. Alus vastaa tarkastuksen kustannuksista.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* satamassa tapahtuvasta luokkaan X tai Y kuuluvan haitallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin ja mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

Esipesuun ja lastitilojen tuulettamiseen sovelletaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen määräyksiä. *Liikenteenturvallisuusvirasto* voi antaa vapautuksia esipesusta ja määräyksiä lastin jäännösten tuulettamisesta II liitteen mukaisesti.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 1 §:ssä tarkoitettuista haitallisten nestemäisten aineiden luokittelusta;
- 2) 2 ja 9 §:ssä tarkoitetuista päästörajoituksista lastin purkamisen, esipesuvaatimusten, poistoveden pitoisuuksien, säiliön pesun valvonnan, lastitilojen tuulettamisen ja poistoveden tyhjennysolosuhteiden osalta; ja
- 3) 4 §:ssä tarkoitetuista kemikaalisäiliö-

Ehdotus

tehdään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan haitallisia nestemäisiä aineita, *Liikenne- ja viestintäviraston* valtuuttamien tarkastajien on tarkastettava, että eri luokkiin kuuluvien lastien lastaus ja purkaminen, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen ja Helsingin sopimuksen mukaisesti. Alus vastaa tarkastuksen kustannuksista.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* satamassa tapahtuvasta luokkaan X tai Y kuuluvan haitallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin ja mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

Esipesuun ja lastitilojen tuulettamiseen sovelletaan MARPOL 73/79 -yleissopimuksen II liitteen määräyksiä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa vapautuksia esipesusta ja määräyksiä lastin jäännösten tuulettamisesta II liitteen mukaisesti.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 1 §:ssä tarkoitettuista haitallisten nestemäisten aineiden luokittelusta;
- 2) 2 ja 9 §:ssä tarkoitetuista päästörajoituksista lastin purkamisen, esipesuvaatimusten, poistoveden pitoisuuksien, säiliön pesun valvonnan, lastitilojen tuulettamisen ja poistoveden tyhjennysolosuhteiden osalta; ja
- 3) 4 §:ssä tarkoitetuista kemikaalisäiliö-

Voimassa oleva laki

aluksille asetettavista rakenteellisista vaatimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista, vapautuksista ja samanarvoisuuksista;
- 2) 5 §:ssä tarkoitettua valmiussuunnitelmasta;
- 3) 6 §:ssä tarkoitettua menettelytapaohjekirjasta;
- 4) 7 §:ssä tarkoitettua lastipäiväkirjasta; ja
- 5) 8 §:ssä tarkoitetuista todistuskirjoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut säännökset ja 2 momentissa tarkoitettut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

5 luku

Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen

1 §

Käymäläjäteveden päästökielto ja päästörajoitus

Käsittlemättömän ja käsitellyn käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy suomalaisen aluksen osalta Kansainvälisen merenkulkujärjestön antamien ohjeiden mukaisesti lasketun aluskohtaisen tyhjennysnopeuden, jolla käsitte-

Ehdotus

aluksille asetettavista rakenteellisista vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista, vapautuksista ja samanarvoisuuksista;
- 2) 5 §:ssä tarkoitettua valmiussuunnitelmasta;
- 3) 6 §:ssä tarkoitettua menettelytapaohjekirjasta;
- 4) 7 §:ssä tarkoitettua lastipäiväkirjasta; ja
- 5) 8 §:ssä tarkoitetuista todistuskirjoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut säännökset ja 2 momentissa tarkoitettut tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

5 luku

Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen

1 §

Käymäläjäteveden päästökielto ja päästörajoitus

Käsittlemättömän ja käsitellyn käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy suomalaisen aluksen osalta Kansainvälisen merenkulkujärjestön antamien ohjeiden mukaisesti lasketun aluskohtaisen tyhjennysnopeuden, jolla käsitte-

Voimassa oleva laki

telemätöntä käymäläjätevettä saa päästää veeteen suomalaisesta aluksesta yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukaisesti.

3 §

Aluksen käymäläjätevesijärjestelmää koskevat vaatimukset (5.5.2017/275)

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, ja jokaisen matkustaja-aluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Käymälällä varustetun suomalaisen aluksen, joka ei täytä 1 momentin edellytyksiä eikä ole huvivene, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen käymäläjäteveden käsittelylaitteiston tai aluksen käymäläjäteveden hienonnis- ja desinfiointijärjestelmän edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisen aluksen osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella liikennöivän aluksen jätevesisäiliön rakenteesta ja muista ominaisuuksista.

5 §

ISPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, sekä jokaisella kansainvälisessä liikenteessä olevalla matkustaja-aluksella on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukainen käymäläjäteveden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu kansainvälinen todistuskirja (*ISPP-todistuskirja*).

Ehdotus

lemätöntä käymäläjätevettä saa päästää veeteen suomalaisesta aluksesta yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukaisesti.

3 §

Aluksen käymäläjätevesijärjestelmää koskevat vaatimukset

Aluksen, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, ja jokaisen matkustaja-aluksen tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Käymälällä varustetun suomalaisen aluksen, joka ei täytä 1 momentin edellytyksiä eikä ole huvivene, tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen käymäläjäteveden käsittelylaitteiston tai aluksen käymäläjäteveden hienonnis- ja desinfiointijärjestelmän edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisen aluksen osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella liikennöivän aluksen jätevesisäiliön rakenteesta ja muista ominaisuuksista.

5 §

ISPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa yli 15 henkilöä, sekä jokaisella kansainvälisessä liikenteessä olevalla matkustaja-aluksella on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen mukainen käymäläjäteveden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu kansainvälinen todistuskirja (*ISPP-todistuskirja*).

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen ISPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ulkomaisen aluksen ISPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

6 §

Poikkeuksen myöntäminen käymäläjäteveden päästökiellosta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää Helsingin sopimuksen IV liitteen mukaisilla edellytyksillä poikkeuksen kiellosta tai rajoituksesta päästää käsittelemätöntä käymäläjätevettä veteen sekä käymäläjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta Suomen vesialueella, jos poikkeus ei ole Suomen kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan yhteisön säädösten vastainen ja poikkeuksen merkitys on vesiensuojelun kannalta vähäinen.

Edellä 1 momentissa mainittujen edellytysten lisäksi poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) kyseessä on huvivene tai muu alus, jonka bruttovetoisuus on alle 400, tai alus, joka saa kuljettaa enintään 15 matkustajaa;

2) alus on rakennettu ennen 1 päivää tammikuuta 2000; ja

3) päästökiellon noudattamiseen tarvittavan laitteiston asentaminen on teknisesti vaikeaa tai asentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat aluksen arvoon nähden kohtuuttoman suuret.

Liikenteen turvallisuusviraston on lähetettävä tiedot tässä pykälässä tarkoitetuista päätöksistä Itämeren suojelukomissiolle.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen ISPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen IV liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen ISPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

6 §

Poikkeuksen myöntäminen käymäläjäteveden päästökiellosta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää Helsingin sopimuksen IV liitteen mukaisilla edellytyksillä poikkeuksen kiellosta tai rajoituksesta päästää käsittelemätöntä käymäläjätevettä veteen sekä käymäläjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta Suomen vesialueella, jos poikkeus ei ole Suomen kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan yhteisön säädösten vastainen ja poikkeuksen merkitys on vesiensuojelun kannalta vähäinen.

Edellä 1 momentissa mainittujen edellytysten lisäksi poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) kyseessä on huvivene tai muu alus, jonka bruttovetoisuus on alle 400, tai alus, joka saa kuljettaa enintään 15 matkustajaa;

2) alus on rakennettu ennen 1 päivää tammikuuta 2000; ja

3) päästökiellon noudattamiseen tarvittavan laitteiston asentaminen on teknisesti vaikeaa tai asentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat aluksen arvoon nähden kohtuuttoman suuret.

Liikenne- ja viestintäviraston on lähetettävä tiedot tässä pykälässä tarkoitetuista päätöksistä Itämeren suojelukomissiolle.

6 luku

Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen

1 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus

Kiinteän jätteen poistaminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta alustalta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti tyyppihyväksyä kiinteän jätteen hienonnuislaitteistoja, joita käytettäessä voidaan noudattaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettuja lievempiä määräyksiä kiinteän jätteen veteen hävittämisestä.

2 §

Kiinteän jätteen poistaminen poikkeustilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei sovelleta:

- 1) kiinteän jätteen poistamiseen aluksesta, kun se on välttämätöntä aluksen tai aluksella olevien turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishenkien pelastamiseksi merellä;
- 2) vahingossa tapahtuneeseen kiinteän jätteen häviämiseen, joka johtuu aluksen tai sen

6 luku

Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen

1 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus

Kiinteän jätteen poistaminen aluksesta veteen on kielletty Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa taikka Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta alustalta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä, Helsingin sopimuksessa tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti tyyppihyväksyä kiinteän jätteen hienonnuislaitteistoja, joita käytettäessä voidaan noudattaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitettuja lievempiä määräyksiä kiinteän jätteen veteen hävittämisestä.

2 §

Kiinteän jätteen poistaminen poikkeustilanteissa

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei sovelleta:

- 1) kiinteän jätteen poistamiseen aluksesta, kun se on välttämätöntä aluksen tai aluksella olevien turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishenkien pelastamiseksi merellä;
- 2) vahingossa tapahtuneeseen kiinteän jätteen häviämiseen, joka johtuu aluksen tai sen

laitteiden vaurioitumisesta, edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu ennen vaurion tapahtumista ja sen jälkeen vahingossa tapahtuvan häviämisen ehkäisemiseksi tai minimoimiseksi;

3) kalastusvälineiden poistamiseen aluksesta meriympäristön suojelun tai aluksen tai sen miehistön turvallisuuden vuoksi; tai

4) vahingossa tapahtuneeseen kalastusvälineiden häviämiseen edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu tällaisen häviämisen ehkäisemiseksi.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 4 ja 6 säännön mukaisia aluksen kulussa oloa koskevia vaatimuksia ei sovelleta ruokajätteiden poistamiseen, mikäli on selvää, että näiden ruokajätteiden säilyttäminen aluksella muodostaa välittömän terveysriskin aluksella oleville ihmisille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poistaminen tai vahingossa tapahtunut häviäminen on merkittävä jätepäiväkirjaan, tai aluksella, jonka bruttovetoisuus on alle 400, aluksen laivapäiväkirjaan.

Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella vahingossa tapahtuneesta kalastusvälineiden häviämisestä tai poistamisesta, josta aiheutuu huomattava uhka meriympäristölle tai merenkululle, on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*. Silloin, kun häviäminen tai poistaminen tapahtuu suomalaiselta alukselta toisen rantavaltion lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla vesillä, ilmoitus on tehtävä myös kyseiselle rantavaltiolle.

5 §

Aluksen jätepäiväkirja

Suomalaisessa aluksessa ja Suomen satamaan saapuvassa kansainvälisessä liikenteessä olevassa ulkomaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka on rekisteröity kuljettamaan vähintään 15 henkilöä, sekä kiinteällä tai kelluvalla alustalla on aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan pidettävä kiinteistä jätteistä jätepäiväkirjaa.

Jätepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja

laitteiden vaurioitumisesta, edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu ennen vaurion tapahtumista ja sen jälkeen vahingossa tapahtuvan häviämisen ehkäisemiseksi tai minimoimiseksi;

3) kalastusvälineiden poistamiseen aluksesta meriympäristön suojelun tai aluksen tai sen miehistön turvallisuuden vuoksi; tai

4) vahingossa tapahtuneeseen kalastusvälineiden häviämiseen edellyttäen, että kaikki kohtuulliset varotoimet on toteutettu tällaisen häviämisen ehkäisemiseksi.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 4 ja 6 säännön mukaisia aluksen kulussa oloa koskevia vaatimuksia ei sovelleta ruokajätteiden poistamiseen, mikäli on selvää, että näiden ruokajätteiden säilyttäminen aluksella muodostaa välittömän terveysriskin aluksella oleville ihmisille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poistaminen tai vahingossa tapahtunut häviäminen on merkittävä jätepäiväkirjaan, tai aluksella, jonka bruttovetoisuus on alle 400, aluksen laivapäiväkirjaan.

Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella vahingossa tapahtuneesta kalastusvälineiden häviämisestä tai poistamisesta, josta aiheutuu huomattava uhka meriympäristölle tai merenkululle, on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Silloin, kun häviäminen tai poistaminen tapahtuu suomalaiselta alukselta toisen rantavaltion lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla vesillä, ilmoitus on tehtävä myös kyseiselle rantavaltiolle.

5 §

Aluksen jätepäiväkirja

Suomalaisessa aluksessa ja Suomen satamaan saapuvassa kansainvälisessä liikenteessä olevassa ulkomaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 tai joka on rekisteröity kuljettamaan vähintään 15 henkilöä, sekä kiinteällä tai kelluvalla alustalla on aluksen päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystään kuuluvan pidettävä kiinteistä jätteistä jätepäiväkirjaa.

Jätepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja

sitä on säilytettävä kaksi vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa tai offshore-terminaalissa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa jätöpäiväkirja sekä saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Sama koskee päiväkirjaa niiden alusten osalta, joiden bruttovetoisuus on alle 400. Toimenpiteet, joihin *Liikenteen turvallisuusvirasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä. (5.5.2017/275)

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa jätöpäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti myöntää yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksen aluksen jätöpäiväkirjan pitämisestä.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella 1 §:ssä tarkoitettuja poistamiskiellosta ja poistamisrajoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen, tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettun kiinteän jätteen poistamisrajoituksen noudattamiseksi tarvittavia hienonnuislaitteistoja koskevista tyyppihyväksynnöistä; ja

2) 5 §:ssä tarkoitettusta aluksen jätöpäiväkirjan kaavasta.

sitä on säilytettävä kaksi vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa tai offshore-terminaalissa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa jätöpäiväkirja sekä saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Sama koskee päiväkirjaa niiden alusten osalta, joiden bruttovetoisuus on alle 400. Toimenpiteet, joihin *Liikenne- ja viestintävirasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa jätöpäiväkirjan kaavan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen mukaisesti myöntää yksittäistapauksessa kirjallisesta hakemuksesta poikkeuksen aluksen jätöpäiväkirjan pitämisestä.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella 1 §:ssä tarkoitettuja poistamiskiellosta ja poistamisrajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen, Helsingin sopimuksen, tai Euroopan yhteisön säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettun kiinteän jätteen poistamisrajoituksen noudattamiseksi tarvittavia hienonnuislaitteistoja koskevista tyyppihyväksynnöistä; ja

2) 5 §:ssä tarkoitettusta aluksen jätöpäiväkirjan kaavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettujen tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

5 §

Aluksen laitteita koskevat vaatimukset

Aluksen dieselmoottorin sekä sen pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava Euroopan yhteisön säädösten vaatimusten mukaiset. Jos dieselmoottorin lähtöteho on yli 130 kilowattia, puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava myös MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimusten mukaiset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen dieselmoottorin sekä pakokaasujen puhdistuslaitteet ja puhdistusmenetelmät edellyttäen, että ne täyttävät MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa poikkeuksia siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä määrätään ja Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

6 §

IAPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava ilman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu todistuskirja (IAPP-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräykset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksyt-

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettujen tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

5 §

Aluksen laitteita koskevat vaatimukset

Aluksen dieselmoottorin sekä sen pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava Euroopan yhteisön säädösten vaatimusten mukaiset. Jos dieselmoottorin lähtöteho on yli 130 kilowattia, puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien on oltava myös MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimusten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen dieselmoottorin sekä pakokaasujen puhdistuslaitteet ja puhdistusmenetelmät edellyttäen, että ne täyttävät MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista ja myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa poikkeuksia siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä määrätään ja Euroopan yhteisön säädöksissä säädetään.

6 §

IAPP-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400, on oltava ilman pilaantumisen ehkäisemisestä annettu todistuskirja (IAPP-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräykset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytty

ty luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IAPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IAPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

7 §

Polttoaineiden laatuvaatimukset

Aluksella käytettävien polttoaineiden tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta tutkimus- ja testaustarkoituksiin tarkoitettuihin polttoaineisiin eikä sellaisella aluksella käytettäviin polttoaineisiin, jossa käytetään 9 a §:ssä tarkoitettua päästönvähentämismenetelmää, joka täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Jos alukselle ei ole voitu hankkia 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman on ilmoitettava asiasta aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja määräsataman toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomalaisen alusten ja suomalaisten satamien osalta toimivaltainen viranomainen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoittaa Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle tapauksista, joissa suomalaisen satamaan saapunut alus on esittänyt todisteet siitä, että 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta ei ole ollut saatavilla.

10 §

Uusien päästönvähentämismenetelmien koe-käyttö

luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IAPP-todistuskirjan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen kaavan mukaisena edellyttäen, että alus täyttää yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa ulkomaisen aluksen IAPP-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

7 §

Polttoaineiden laatuvaatimukset

Aluksella käytettävien polttoaineiden tulee täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta tutkimus- ja testaustarkoituksiin tarkoitettuihin polttoaineisiin eikä sellaisella aluksella käytettäviin polttoaineisiin, jossa käytetään 9 a §:ssä tarkoitettua päästönvähentämismenetelmää, joka täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Jos alukselle ei ole voitu hankkia 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman on ilmoitettava asiasta aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja määräsataman toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomalaisen alusten ja suomalaisten satamien osalta toimivaltainen viranomainen on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle tapauksista, joissa suomalaisen satamaan saapunut alus on esittänyt todisteet siitä, että 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttävää meriliikenteessä käytettävää polttoainetta ei ole ollut saatavilla.

10 §

Uusien päästönvähentämismenetelmien koe-käyttö

Uuden päästönvähentämismenetelmän koekäytön tulee täyttää MARPOL 73/78 - yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset täyttyvät. Lupa voidaan myöntää enintään 18 kuukaudeksi.

Koekäytön tulokset on toimitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, joka saattaa ne yleisesti nähtäville kuuden kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä.

12 §

Meriliikenteen polttoaineiden valvonta

Tulli valvoo Suomesta alukselle toimitettavien meriliikenteen polttoaineiden rikkiptoisuusvaatimusten noudattamista ottamalla edustavan määrän näytteitä polttoaineiden varastoilta ja jakeluasemilta, analysoimalla näytteet ja raportoimalla tuloksista *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo aluksissa käytettäviä polttoaineita koskevien vaatimusten noudattamista MARPOL 73/78 - yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

13 §

Meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskeva raportointi ja tietojenvaihto

Meriliikenteen polttoaineiden valmistajilla, myyjillä ja maahantuojilla on velvollisuus antaa tietoja *Liikenteen turvallisuusvirastolle* Suomessa markkinoille saatettujen meriliikenteen polttoaineiden määrästä ja laadusta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää yllä yleisesti saatavilla olevaa rekisteriä meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden paikallisista toimittajista.

Liikenteen turvallisuusvirasto raportoi meriliikenteessä käytettävistä polttoaineista Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle sekä vastaa meriliiken-

Uuden päästönvähentämismenetelmän koekäytön tulee täyttää MARPOL 73/78 - yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset täyttyvät. Lupa voidaan myöntää enintään 18 kuukaudeksi.

Koekäytön tulokset on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, joka saattaa ne yleisesti nähtäville kuuden kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä.

12 §

Meriliikenteen polttoaineiden valvonta

Tulli valvoo Suomesta alukselle toimitettavien meriliikenteen polttoaineiden rikkiptoisuusvaatimusten noudattamista ottamalla edustavan määrän näytteitä polttoaineiden varastoilta ja jakeluasemilta, analysoimalla näytteet ja raportoimalla tuloksista *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo aluksissa käytettäviä polttoaineita koskevien vaatimusten noudattamista MARPOL 73/78 - yleissopimuksen VI liitteen ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

13 §

Meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita koskeva raportointi ja tietojenvaihto

Meriliikenteen polttoaineiden valmistajilla, myyjillä ja maahantuojilla on velvollisuus antaa tietoja *Liikenne- ja viestintävirastolle* Suomessa markkinoille saatettujen meriliikenteen polttoaineiden määrästä ja laadusta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää yllä yleisesti saatavilla olevaa rekisteriä meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden paikallisista toimittajista.

Liikenne- ja viestintävirasto raportoi meriliikenteessä käytettävistä polttoaineista Euroopan komissiolle ja Kansainväliselle merenkulkujärjestölle sekä vastaa meriliiken-

teessä käytettäviä polttoaineita koskevasta tietojenvaihdosta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

14 a §

Toimivaltainen viranomainen

Meriliikenteen hiilidioksidipäästöjen tarkkailusta, raportoinnista ja todentamisesta sekä direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/757 tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

15 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

2) 2 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

3) 5 §:ssä tarkoitetuista aluksella käytettävien moottoreiden päästövaatimuksista ja moottoreissa käytettävistä pakokaasujen puhdistuslaitteista ja puhdistusmenetelmistä sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden käytöstä aiheutuvista päästöistä veteen;

4) 5 §:ssä tarkoitetuista alusten moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä poikkeuksista;

5) 6 §:ssä tarkoitetusta IAPP-todistuskirjasta;

6) 7–9 §:ssä tarkoitetuista aluksilla käytettävän polttoaineen laatuvaatimuksista, polttoaineen laadun määrittämisestä, polttoaineen luovutustodistuksesta ja sen antamisesta sekä näihin liittyvän tarkkailun ja valvonnan järjestämisestä;

teessä käytettäviä polttoaineita koskevasta tietojenvaihdosta siten kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ja Euroopan unionin säädöksissä määrätään.

14 a §

Toimivaltainen viranomainen

Meriliikenteen hiilidioksidipäästöjen tarkkailusta, raportoinnista ja todentamisesta sekä direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/757 tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

15 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

2) 2 §:ssä tarkoitetuista päästökiellosta ja päästörajoituksesta;

3) 5 §:ssä tarkoitetuista aluksella käytettävien moottoreiden päästövaatimuksista ja moottoreissa käytettävistä pakokaasujen puhdistuslaitteista ja puhdistusmenetelmistä sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden käytöstä aiheutuvista päästöistä veteen;

4) 5 §:ssä tarkoitetuista alusten moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä poikkeuksista;

5) 6 §:ssä tarkoitetusta IAPP-todistuskirjasta;

6) 7–9 §:ssä tarkoitetuista aluksilla käytettävän polttoaineen laatuvaatimuksista, polttoaineen laadun määrittämisestä, polttoaineen luovutustodistuksesta ja sen antamisesta sekä näihin liittyvän tarkkailun ja valvonnan järjestämisestä;

6 a) 9 a §:ssä tarkoitetuista päästönvähentämismenetelmistä ja niiden hyväksymisestä;

7) 10 §:ssä tarkoitettu uuden päästöjen vähentämisteknologian koekäytöstä;

8) 11 §:ssä tarkoitetuista aineista, joiden poltto on kielletty Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella;

9) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja polttoaineen määrästä ja laadusta, rikkipitoisuudesta ja päästöjen vähentämisteknologian koekäytön tuloksista asetuksessa säädettävälle viranomaiselle tämän luvun mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi; sekä

10) 14 §:ssä tarkoitettujen polttoaineen laatuvaatimuksista myönnettävän määräaikaisen poikkeuksen tarkemmista perusteista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuista moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista;

2) 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä aluksen laivapäiväkirjaan ja öljypäiväkirjaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettujen tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 a luku

Alusten energiatehokkuus

3 §

IEE-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään

6 a) 9 a §:ssä tarkoitetuista päästönvähentämismenetelmistä ja niiden hyväksymisestä;

7) 10 §:ssä tarkoitettu uuden päästöjen vähentämisteknologian koekäytöstä;

8) 11 §:ssä tarkoitetuista aineista, joiden poltto on kielletty Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisella aluksella myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella;

9) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja polttoaineen määrästä ja laadusta, rikkipitoisuudesta ja päästöjen vähentämisteknologian koekäytön tuloksista asetuksessa säädettävälle viranomaiselle tämän luvun mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi; sekä

10) 14 §:ssä tarkoitettujen polttoaineen laatuvaatimuksista myönnettävän määräaikaisen poikkeuksen tarkemmista perusteista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuista moottoreiden sekä pakokaasujen puhdistuslaitteiden ja puhdistusmenetelmien vaatimustenmukaisuudesta myönnettävistä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista;

2) 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä aluksen laivapäiväkirjaan ja öljypäiväkirjaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tarkemmat säännökset ja 2 momentissa tarkoitettujen tekniset määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös sisävesialueella ja kotimaanliikenteessä purjehtivia aluksia.

7 a luku

Alusten energiatehokkuus

3 §

IEE-todistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään

400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukainen kansainvälinen energiatehokkuustodistuskirja (IEE-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää VI liitteen määräykset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksytyt luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IEE-todistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa ulkomaisen aluksen IEE-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Poikkeukset aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 19 säännön mukaisista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

5 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetun aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämisestä;

2) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talous-

400, on oltava MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukainen kansainvälinen energiatehokkuustodistuskirja (IEE-todistuskirja), jonka mukaan alus täyttää VI liitteen määräykset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksytyt luokituslaitos antaa kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen IEE-todistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa ulkomaisen aluksen IEE-todistuskirjan aluksen lippuvaltion pyynnöstä. Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Poikkeukset aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin

Liikenne- ja viestintävirasto päättää MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 19 säännön mukaisista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

5 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen ja Suomen muiden kansainvälisten velvoitteiden sekä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitetun aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämisestä;

2) 4 §:ssä tarkoitetuista poikkeuksista aluksen energiatehokkuutta koskeviin vaatimuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen, Helsingin sopimuksen tai Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhyk-

usvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettua aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin laskennasta;

2) SEEMP-suunnitelman laadinnasta;

3) IEE-todistuskirjasta.

8 luku

Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet

2 §

AFS-ilmoitus

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaanottaa suomalaista alusta koskevat AFS-ilmoitukset.

3 §

AFS-yleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

AFS-yleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Suomen ympäristökeskus toimittaa tiedot kansallisen lainsäädännön mukaan hyväksytyistä, rajoitetuista tai kielletyistä kiinnittymisenestojärjestelmistä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

7 §

Painolastiveden ottamista koskevat varoitukset

Liikennevirasto välittää merenkulkijoille ja asianomaisille rannikkovaltioille painolastivesiyleissopimuksen liitteen C-2 säännön mukaisesti laaditut varoitukset alueista, joilla alusten ei tulisi ottaa painolastivettä.

Mitä 6 §:n 1–3 kohdassa säädetään käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien

keellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

1) 1 §:ssä tarkoitettua aluksen energiatehokkuutta mittaavan suunnitteluindeksin laskennasta;

2) SEEMP-suunnitelman laadinnasta;

3) IEE-todistuskirjasta.

8 luku

Aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevat muut Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet

2 §

AFS-ilmoitus

Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa suomalaista alusta koskevat AFS-ilmoitukset.

3 §

AFS-yleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

AFS-yleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. Suomen ympäristökeskus toimittaa tiedot kansallisen lainsäädännön mukaan hyväksytyistä, rajoitetuista tai kielletyistä kiinnittymisenestojärjestelmistä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

7 §

Painolastiveden ottamista koskevat varoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto välittää merenkulkijoille ja asianomaisille rannikkovaltioille painolastivesiyleissopimuksen liitteen C-2 säännön mukaisesti laaditut varoitukset alueista, joilla alusten ei tulisi ottaa painolastivettä.

Mitä 6 §:n 1–3 kohdassa säädetään käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien

päästämisestä poikkeustilanteissa, koskee myös painolastiveden ottamista alueilla, joista on annettu 1 momentissa tarkoitettu varoitus.

9 §

Painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevat vaatimukset

Aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmien on oltava Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimusten mukaiset.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmät edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään ja painolastivesiyleissopimuksessa määrätään.

10 §

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäyttö

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytön tulee täyttää painolastivesiyleissopimuksen ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön asiasta antamien ohjeiden mukaiset vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitettavat vaatimukset täyttyvät. Alukseen, joka osallistuu *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan ennen kuin painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi tulee voimaan aluksen osalta, sovelletaan D-2 säännön standardia vasta viiden vuoden kuluttua siitä, kun aluksen olisi muutoin edellytetty noudattavan kyseistä standardia.

päästämisestä poikkeustilanteissa, koskee myös painolastiveden ottamista alueilla, joista on annettu 1 momentissa tarkoitettu varoitus.

9 §

Painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevat vaatimukset

Aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmien on oltava Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimusten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto tai sen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos hyväksyy kirjallisesta hakemuksesta suomalaisen aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmät edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tietyn laitteen, aineen, välineen tai kojeen tehokkuuteen perustuvista samanarvoisuuksista siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään ja painolastivesiyleissopimuksessa määrätään.

10 §

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäyttö

Uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytön tulee täyttää painolastivesiyleissopimuksen ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön asiasta antamien ohjeiden mukaiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan koekäytölle edellyttäen, että 1 momentissa tarkoitettavat vaatimukset täyttyvät. Alukseen, joka osallistuu *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan ennen kuin painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi tulee voimaan aluksen osalta, sovelletaan D-2 säännön standardia vasta viiden vuoden kuluttua siitä, kun aluksen olisi muutoin edellytetty noudattavan kyseistä standardia.

Alukseen, jonka osalta painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi on jo tullut voimaan ja joka osallistuu *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan, jossa on edellytykset saavuttaa D-2 sääntöä korkeammat standardit, ei sovelleta D-2 säännön standardia viiteen vuoteen siitä, kun alukseen on asennettu tällaista tekniikkaa.

11 §

Painolastivesisuunnitelma

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesisuunnitelma.

Suomalaisen aluksen osalta painolastivesisuunnitelman hyväksyy *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai hyväksytty luokituslaitos.

12 §

Painolastivesipäiväkirja

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesipäiväkirja.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus tarkastaa painolastivesipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *Liikenteen turvallisuusvirasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

13 §

Painolastivesitodistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 ja joka kuuluu painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan, lukuun ottamatta kelluvia lauttoja sekä muita painolastivesiyleissopimuksen liitteen E-1 säännössä tarkoitettuja kelluvia yksiköitä, on oltava painolastiyleis-

Alukseen, jonka osalta painolastivesiyleissopimuksen liitteen D-2 säännössä tarkoitettu painolastiveden käsittelystandardi on jo tullut voimaan ja joka osallistuu *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymään lupaavia painolastiveden käsittelytekniikoita testaavaan ja arvioivaan ohjelmaan, jossa on edellytykset saavuttaa D-2 sääntöä korkeammat standardit, ei sovelleta D-2 säännön standardia viiteen vuoteen siitä, kun alukseen on asennettu tällaista tekniikkaa.

11 §

Painolastivesisuunnitelma

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesisuunnitelma.

Suomalaisen aluksen osalta painolastivesisuunnitelman hyväksyy *Liikenne- ja viestintävirasto* tai hyväksytty luokituslaitos.

12 §

Painolastivesipäiväkirja

Painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava painolastivesiyleissopimuksen mukainen painolastivesipäiväkirja.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa painolastivesipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä aluksen päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin *Liikenne- ja viestintävirasto* tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

13 §

Painolastivesitodistuskirja

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 ja joka kuuluu painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan, lukuun ottamatta kelluvia lauttoja sekä muita painolastivesiyleissopimuksen liitteen E-1 säännössä tarkoitettuja kelluvia yksiköitä, on oltava painolastiyleis-

sopimuksen mukainen todistuskirja.

Liikenteen turvallisuusvirasto tai hyväksyty luokituslaitos antaa suomalaiselle alukselle kirjallisesta hakemuksesta painolastivesitodistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa todistuskirjan myös ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä.

Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

14 §

Vapautuksen myöntäminen painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää aluskohtaisen vapautuksen 8 §:ssä tarkoitettua painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä, jos vapautus ei huononna tai vahingoita ympäristöä, ihmisten terveyttä, omaisuutta tai luonnonvaroja.

Vapautus voidaan myöntää alukselle, joka liikkuu tiettyjen satamien tai paikkojen välillä. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että alus ei sekoita painolastivesiä tai sedimenttejä muutoin kuin vapautuksessa määritettyjen satamien tai paikkojen välillä.

Hakemukseen on liitettävä riittävä arviointi riskeistä, joita vapautus voisi aiheuttaa ympäristölle, ihmisten terveydelle, omaisuudelle ja luonnonvaroilta. Riskiarvioinnin laadinnassa on noudatettava Kansainvälisen merenkulkujärjestön ja Itämeren suojelukomission asiasa antamia ohjeita. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi pyytää riskiarvioinnista lausunnon Suomen ympäristökeskukselta.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuultava valtiota, johon vapautus saattaa vaikuttaa haitallisesti, jotta mahdollisesti todettavat ongelmat voidaan ratkaista.

Vapautus on voimassa enintään viisi vuotta. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on vapautuksen voimassaoloaikana oikeus suorittaa välitarkistus, jossa varmistutaan siitä, että edellytykset vapautuksen myöntämiselle ovat edelleen olemassa. Mikäli välitarkistuksessa tai muutoin todetaan, etteivät vapautuksen myöntämisedellytykset enää täyty, *Liikenteen*

sopimuksen mukainen todistuskirja.

Liikenne- ja viestintävirasto tai hyväksyty luokituslaitos antaa suomalaiselle alukselle kirjallisesta hakemuksesta painolastivesitodistuskirjan edellyttäen, että alus täyttää painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa todistuskirjan myös ulkomaiselle alukselle sen lippuvaltion pyynnöstä.

Todistuskirja annetaan määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

14 §

Vapautuksen myöntäminen painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää aluskohtaisen vapautuksen 8 §:ssä tarkoitettua painolastiveden käsittely- ja vaihtovelvoitteesta Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä, jos vapautus ei huononna tai vahingoita ympäristöä, ihmisten terveyttä, omaisuutta tai luonnonvaroja.

Vapautus voidaan myöntää alukselle, joka liikkuu tiettyjen satamien tai paikkojen välillä. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että alus ei sekoita painolastivesiä tai sedimenttejä muutoin kuin vapautuksessa määritettyjen satamien tai paikkojen välillä.

Hakemukseen on liitettävä riittävä arviointi riskeistä, joita vapautus voisi aiheuttaa ympäristölle, ihmisten terveydelle, omaisuudelle ja luonnonvaroilta. Riskiarvioinnin laadinnassa on noudatettava Kansainvälisen merenkulkujärjestön ja Itämeren suojelukomission asiasa antamia ohjeita. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pyytää riskiarvioinnista lausunnon Suomen ympäristökeskukselta.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava valtiota, johon vapautus saattaa vaikuttaa haitallisesti, jotta mahdollisesti todettavat ongelmat voidaan ratkaista.

Vapautus on voimassa enintään viisi vuotta. *Liikenne- ja viestintävirasto* on vapautuksen voimassaoloaikana oikeus suorittaa välitarkistus, jossa varmistutaan siitä, että edellytykset vapautuksen myöntämiselle ovat edelleen olemassa. Mikäli välitarkistuksessa tai muutoin todetaan, etteivät vapautuksen myöntämisedellytykset enää täyty, *Liikenne-*

turvallisuusvirasto voi peruuttaa vapautuksen.

Vapautus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun *Liikenteen turvallisuusvirasto* on antanut vapautuksen tiedoksi Kansainväliselle merenkulkujärjestölle ja asiaankuuluvat tiedot on jaettu painolastivesiyleissopimuksen osapuolille.

Vapautuksesta on tehtävä merkintä 11 §:ssä tarkoitettuun painolastivesisuunnitelmaan ja 12 §:ssä tarkoitettuun painolastivesipäiväkirjaan.

15 §

Painolastivesiyleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

Painolastivesiyleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

16 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 5 §:ssä tarkoitettusta päästökiellosta;
- 2) 6 §:ssä tarkoitettusta käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien päästämistä poikkeustilanteissa;
- 3) 7 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden ottamista koskevista varoituksista;
- 4) 8 §:ssä tarkoitettusta painolastivesien käsittelystä ja vaihdosta;
- 5) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 6) 10 §:ssä tarkoitettusta uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä; sekä
- 7) 14 §:ssä tarkoitettua vapautuksesta myöntämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja ta-

ja viestintävirasto voi peruuttaa vapautuksen.

Vapautus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun *Liikenne- ja viestintävirasto* on antanut vapautuksen tiedoksi Kansainväliselle merenkulkujärjestölle ja asiaankuuluvat tiedot on jaettu painolastivesiyleissopimuksen osapuolille.

Vapautuksesta on tehtävä merkintä 11 §:ssä tarkoitettuun painolastivesisuunnitelmaan ja 12 §:ssä tarkoitettuun painolastivesipäiväkirjaan.

15 §

Painolastivesiyleissopimuksen mukaisten tietojen toimittaminen

Painolastivesiyleissopimuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Kansainväliselle merenkulkujärjestölle vastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

16 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 5 §:ssä tarkoitettusta päästökiellosta;
- 2) 6 §:ssä tarkoitettusta käsittelemättömien painolastivesien ja sedimenttien päästämistä poikkeustilanteissa;
- 3) 7 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden ottamista koskevista varoituksista;
- 4) 8 §:ssä tarkoitettusta painolastivesien käsittelystä ja vaihdosta;
- 5) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 6) 10 §:ssä tarkoitettusta uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä; sekä
- 7) 14 §:ssä tarkoitettua vapautuksesta myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi painolastivesiyleissopimuksen täytäntöön panemiseksi antaa teknisiä määräyksiä Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisten alusten osalta myös Suomen aluevesien ja ta-

lousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 2) 10 §:ssä tarkoitettu uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä;
- 3) 11 §:ssä tarkoitettun painolastivesisuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;
- 4) 12 §:ssä tarkoitettun painolastivesipäiväkirjan kaavasta;
- 5) 13 §:ssä tarkoitettun painolastivesitodistuskirjan kaavasta; sekä
- 6) 14 §:n 3 momentissa tarkoitettun riskiarvioinnin laadintatavasta ja sisällöstä.

8 a luku

Aluskierrätys

1 §

Hallinnon nimeäminen

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 9 alakohdassa tarkoitettu hallinto Suomessa on *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

2 §

Tietojen ilmoittaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa aluskierrätysasetuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää aluskierrätyslaitoksen sijaintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaiset tiedot.

3 §

Tarkemmat määräykset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset siitä, missä määräajassa aluksen omistajan on tehtävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* aluskierrätysasetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ilmoitus aikomuksestaan lähettää aluskierrätettäväksi tiettyyn aluskierrätyslaitokseen tai -laitoksiin.

lousvyöhykkeen ulkopuolella:

- 1) 9 §:ssä tarkoitetuista painolastiveden käsittelyjärjestelmiä koskevista vaatimuksista;
- 2) 10 §:ssä tarkoitettu uuden painolastiveden käsittelytekniikan koekäytöstä;
- 3) 11 §:ssä tarkoitettun painolastivesisuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta;
- 4) 12 §:ssä tarkoitettun painolastivesipäiväkirjan kaavasta;
- 5) 13 §:ssä tarkoitettun painolastivesitodistuskirjan kaavasta; sekä
- 6) 14 §:n 3 momentissa tarkoitettun riskiarvioinnin laadintatavasta ja sisällöstä.

8 a luku

Aluskierrätys

1 §

Hallinnon nimeäminen

Aluskierrätysasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 9 alakohdassa tarkoitettu hallinto Suomessa on *Liikenne- ja viestintävirasto*.

2 §

Tietojen ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa aluskierrätysasetuksen edellyttämien tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää aluskierrätyslaitoksen sijaintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä aluskierrätysasetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaiset tiedot.

3 §

Tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset siitä, missä määräajassa aluksen omistajan on tehtävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* aluskierrätysasetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ilmoitus aikomuksestaan lähettää aluskierrätettäväksi tiettyyn aluskierrätyslaitokseen tai -laitoksiin.

7 §

Raportointi

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten, Liikenteen turvallisuusviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä alusjätedirektiivi, tarkoitetut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

10 luku

Jätteiden jättäminen satamaan

1 §

Velvollisuus jättää alusjätteet ja lastijätteet

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren tai Euroopan yhteisön alueella olevaan satamaan, ja muun kuin suomalaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alusjätteensä ja lastijätteensä.

Jos huvivenesataman alueella ei ole vastaanottolaitetta, huviveneestä peräisin olevat jätteet tulee jättää muuhun maissa olevaan asianmukaiseen vastaanottolaitteeseen, jollei jätteitä voida tämän lain mukaisesti jättää alukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus jättää jätteet ei kuitenkaan koske:

1) valtioneuvoston asetuksella säädettyjä vähäisiä määriä jätettä;

2) tapauksia, joissa jätteiden jättäminen satamaan aluksesta riippumattomasta syystä aiheuttaa alukselle tarpeetonta viivytystä; lisäksi edellytetään, että aluksella on riittävät erilliset säilytystilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle alusjätteelle ja lastijätteelle; tai

3) käymäläjäteveden jättämistä aluksilta, joiden käymäläjätevesitankeissa on tilaa seuraavaan satamaan suuntautuvaa matkaa var-

7 §

Raportointi

Valtion lupa- ja valvontaviraston, Liikenne- ja viestintäviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä alusjätedirektiivi, tarkoitetut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan komissiolle.

10 luku

Jätteiden jättäminen satamaan

1 §

Velvollisuus jättää alusjätteet ja lastijätteet

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren tai Euroopan yhteisön alueella olevaan satamaan, ja muun kuin suomalaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alusjätteensä ja lastijätteensä.

Jos huvivenesataman alueella ei ole vastaanottolaitetta, huviveneestä peräisin olevat jätteet tulee jättää muuhun maissa olevaan asianmukaiseen vastaanottolaitteeseen, jollei jätteitä voida tämän lain mukaisesti jättää alukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus jättää jätteet ei kuitenkaan koske:

1) valtioneuvoston asetuksella säädettyjä vähäisiä määriä jätettä;

2) tapauksia, joissa jätteiden jättäminen satamaan aluksesta riippumattomasta syystä aiheuttaa alukselle tarpeetonta viivytystä; lisäksi edellytetään, että aluksella on riittävät erilliset säilytystilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle alusjätteelle ja lastijätteelle; tai

3) käymäläjäteveden jättämistä aluksilta, joiden käymäläjätevesitankeissa on tilaa seuraavaan satamaan suuntautuvaa matkaa var-

ten.

Edellä 3 momentissa säädetyn estämättä *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi edellyttää, että alukselta toimitetaan kaikki jätteet satamaan ennen aluksen lähtöä satamasta, jos on perusteltua aiheutta olettaa, että siinä satamassa, jonne jätteet aiotaan toimittaa, ei ole asianmukaisia vastaanottolaitteita tai ei ole tiedossa, mihin satamaan jätteet aiotaan toimittaa, ja siksi on olemassa vaara, että jätteet päästetään veteen.

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että aluksella noudatetaan tässä luvussa ja sen nojalla säädettyjä velvollisuuksia.

2 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä perittävät maksut

Sataman pitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun jokaiselta satamassa käyvältä alukselta siitä riippumatta, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei. Maksun tulee kattaa seuraavien alusjätteiden jätehuollon kustannukset:

- 1) öljypitoiset jätteet;
- 2) kiinteä jäte lastijätettä lukuun ottamatta;
- ja
- 3) käymäläjätevesi.

Satamanpitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun myös niiltä satamassa käyviltä aluksilta, jotka jättävät lastijätettä sataman vastaanottolaitteisiin.

Maksut voivat sisältyä aluksilta perittävään satamamaksuun. Sataman tulee ilmoittaa maksun määrä ja sen perusteet. Maksut voidaan porrastaa esimerkiksi alustyyppin, aluluokan tai aluksen kokoluokan mukaan, mutta maksujen suuruus ei saa riippua siitä, kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan. Maksuista voidaan myöntää alennusta, jos aluksella käytetään laitteita, menetelmiä tai sellaista hyvälaatuista polttoainetta, joiden ansiosta aluksen maihin jättämän jätteen määrä on tavallista vähäisempi tai se on hyödynnettävissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksua ei kuitenkaan peritä kalastusaluksilta eikä huviveneiltä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa. Maksua ei myöskään peritä niil-

ten.

Edellä 3 momentissa säädetyn estämättä *Liikenne- ja viestintävirasto* voi edellyttää, että alukselta toimitetaan kaikki jätteet satamaan ennen aluksen lähtöä satamasta, jos on perusteltua aiheutta olettaa, että siinä satamassa, jonne jätteet aiotaan toimittaa, ei ole asianmukaisia vastaanottolaitteita tai ei ole tiedossa, mihin satamaan jätteet aiotaan toimittaa, ja siksi on olemassa vaara, että jätteet päästetään veteen.

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että aluksella noudatetaan tässä luvussa ja sen nojalla säädettyjä velvollisuuksia.

2 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä perittävät maksut

Sataman pitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun jokaiselta satamassa käyvältä alukselta siitä riippumatta, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei. Maksun tulee kattaa seuraavien alusjätteiden jätehuollon kustannukset:

- 1) öljypitoiset jätteet;
- 2) kiinteä jäte lastijätettä lukuun ottamatta;
- ja
- 3) käymäläjätevesi.

Satamanpitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun myös niiltä satamassa käyviltä aluksilta, jotka jättävät lastijätettä sataman vastaanottolaitteisiin.

Maksut voivat sisältyä aluksilta perittävään satamamaksuun. Sataman tulee ilmoittaa maksun määrä ja sen perusteet. Maksut voidaan porrastaa esimerkiksi alustyyppin, aluluokan tai aluksen kokoluokan mukaan, mutta maksujen suuruus ei saa riippua siitä, kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan. Maksuista voidaan myöntää alennusta, jos aluksella käytetään laitteita, menetelmiä tai sellaista hyvälaatuista polttoainetta, joiden ansiosta aluksen maihin jättämän jätteen määrä on tavallista vähäisempi tai se on hyödynnettävissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksua ei kuitenkaan peritä kalastusaluksilta eikä huviveneiltä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa. Maksua ei myöskään peritä niil-

tä aluksilta, jotka *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tämän luvun 4 §:n nojalla vapauttanut alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakosta.

3 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman henkilön on annettava tulosataman pitäjälle alusjätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus käyttäen alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun tiedonhallintajärjestelmää. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, ilmoitus on annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä. Tiedot on pidettävä aluksella vähintään seuraavaan käyntisatamaan asti, ja ne on pyynnöstä esitettävä EU:n jäsenvaltion viranomaisille.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kalastusaluksia eikä huviveneitä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo alusjättedirektiivin täytäntöönpanoa tarkastaen ilmoituksia sekä aluksia siten kuin direktiivissä säädetään.

4 §

Vapautus jätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää 1 §:ssä tarkoitettua alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakkoa ja 3 §:ssä tarkoitettua alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittamista koskevan vapautuksen alukselle, joka on säännöllisessä liikenteessä siten, että se liikennöi toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käy vähintään kerran kahdessa viikossa yhdessä nimetyssä reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa. Vapautus voidaan myöntää myös alukselle, joka on risteilyliikenteessä tai muussa liikenteessä lähtien ja saapuen

tä aluksilta, jotka *Liikenne- ja viestintävirasto* on tämän luvun 4 §:n nojalla vapauttanut alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakosta.

3 §

Alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman henkilön on annettava tulosataman pitäjälle alusjätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus käyttäen alusliikennepalvelulain 20 a §:ssä tarkoitettua merenkulun tiedonhallintajärjestelmää. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, ilmoitus on annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä. Tiedot on pidettävä aluksella vähintään seuraavaan käyntisatamaan asti, ja ne on pyynnöstä esitettävä EU:n jäsenvaltion viranomaisille.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kalastusaluksia eikä huviveneitä, jotka saavat kuljettaa enintään 12 matkustajaa.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo alusjättedirektiivin täytäntöönpanoa tarkastaen ilmoituksia sekä aluksia siten kuin direktiivissä säädetään.

4 §

Vapautus jätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää 1 §:ssä tarkoitettua alusjätteiden ja lastijätteiden jättöpakkoa ja 3 §:ssä tarkoitettua alusjätteistä ja lastijätteistä ilmoittamista koskevan vapautuksen alukselle, joka on säännöllisessä liikenteessä siten, että se liikennöi toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käy vähintään kerran kahdessa viikossa yhdessä nimetyssä reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa. Vapautus voidaan myöntää myös alukselle, joka on risteilyliikenteessä tai muussa liikenteessä lähtien ja saapuen sa-

samaan suomalaiseen satamaan poikkeamatta muissa satamissa. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksella on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa. *Liikenteen turvallisuusvirastolle* on toimitettava päätöksessä tarkemmin määrätyllä tavalla selvitys siitä, että alus käyttää pääosin jätehuoltosopimuksen mukaisia palveluita. Vapautus myönnetään määrääjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava päätöksestä niille satamille, joita päätös koskee.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan unionin komissiolle myönnettyistä vapautuksista säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat *Liikenteen turvallisuusvirasto*, Suomen ympäristökeskus, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*, *rajavartiolaitos*, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

2 §

***Liikenteen turvallisuusviraston* valvontatehtävät**

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin säännökset tai määräykset koskevat:

- 1) alusta ja sen rakennetta sekä lastia;
- 2) aluksen polttoainetta ja sen laatua;
- 3) aluksesta ilmaan ja veteen meneviä päästöjä;

maan suomalaiseen satamaan poikkeamatta muissa satamissa. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksella on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa. *Liikenne- ja viestintävirastolle* on toimitettava päätöksessä tarkemmin määrätyllä tavalla selvitys siitä, että alus käyttää pääosin jätehuoltosopimuksen mukaisia palveluita. Vapautus myönnetään määrääjäksi ja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava päätöksestä niille satamille, joita päätös koskee.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan unionin komissiolle myönnettyistä vapautuksista säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat *Liikenne- ja viestintävirasto*, Suomen ympäristökeskus, *Valtion lupa- ja valvontavirasto*, *Rajavartiolaitos*, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

2 §

***Liikenne- ja viestintäviraston* valvontatehtävät**

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin säännökset tai määräykset koskevat:

- 1) alusta ja sen rakennetta sekä lastia;
- 2) aluksen polttoainetta ja sen laatua;
- 3) aluksesta ilmaan ja veteen meneviä päästöjä;

- 4) aluksen suojaamiseen käytettäviä haitallisia kiinnittymisenestojärjestelmiä;
- 5) aluksen varusteita;
- 6) aluksen käyttöä;
- 7) aluksen todistuskirjaa ja muita asiakirjoja;
- 8) aluksen päällikön tai muun miehistön ilmoitusvelvollisuutta;
- 9) velvollisuutta jättää alusjätteet satamaan;
- 10) aluksen painolastivesien ja sedimenttien käsittelyä ja vaihtoa.

Lisäksi *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kuuluu muu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto on johtava valvontaviranomainen valvonnassa, joka koskee aluksesta veteen menevistä päästöistä tässä laissa ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sisävesialueella.

11 §

Tapahtuneiden päästöjen selvittäminen sekä toiminta välittömän vesien pilaantumisen vaaran ollessa käsillä

Liikenteen turvallisuusvirastolla sekä *rajavartiolaitoksella* ja poliisilla on oikeus tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien sekä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja sedimenttien selvittämiseksi suorittaa suomalaisella aluksella tarkastuksia ja ottaa näytteitä vedessä havaitun öljyn, muun haitallisen aineen tai painolastivesien ja sedimenttien alkuperän ja koostumuksen sekä aluksella käytettävän polttoaineen laadun ja muiden aluksesta ilmaan menevien päästöjen lähteen selvittämiseksi. Sama koskee ulkomaista alusta sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella tai sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Jos tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien tai painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja

- 4) aluksen suojaamiseen käytettäviä haitallisia kiinnittymisenestojärjestelmiä;
- 5) aluksen varusteita;
- 6) aluksen käyttöä;
- 7) aluksen todistuskirjaa ja muita asiakirjoja;
- 8) aluksen päällikön tai muun miehistön ilmoitusvelvollisuutta;
- 9) velvollisuutta jättää alusjätteet satamaan;
- 10) aluksen painolastivesien ja sedimenttien käsittelyä ja vaihtoa.

Lisäksi *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuuluu muu tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto on johtava valvontaviranomainen valvonnassa, joka koskee aluksesta veteen menevistä päästöistä tässä laissa ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista sisävesialueella.

11 §

Tapahtuneiden päästöjen selvittäminen sekä toiminta välittömän vesien pilaantumisen vaaran ollessa käsillä

Liikenne- ja viestintävirastolla sekä *Rajavartiolaitoksella* ja poliisilla on oikeus tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien sekä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja sedimenttien selvittämiseksi suorittaa suomalaisella aluksella tarkastuksia ja ottaa näytteitä vedessä havaitun öljyn, muun haitallisen aineen tai painolastivesien ja sedimenttien alkuperän ja koostumuksen sekä aluksella käytettävän polttoaineen laadun ja muiden aluksesta ilmaan menevien päästöjen lähteen selvittämiseksi. Sama koskee ulkomaista alusta sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella tai sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Jos tapahtuneiden päästöjen, haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien tai painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti veteen päästettyjen painolastivesien ja

sedimenttien selvittäminen sitä vaatii tai on perusteltua syytä epäillä, että aluksen matkaan jostakin muusta kuin aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin liittyvästä syystä liittyy välitön ympäristön pilaantumisen tai haitallisten vieraslajien leviämisen vaara, *Liikenteen turvallisuusvirasto* sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää aluksen sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella. Sama koskee suomalaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella tai sen ulkopuolella ja ulkomaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet koskevat 1 luvun 4 §:n säännös huomioon ottaen vain soveltuvin osin puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksia.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

12 §

Oikeus suorittaa tarkastuksia, saada tietoja ja pysäyttää alus Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä kulkeva ulkomainen alus on ollessaan Suomen aluemerellä aiheuttanut päästöjä, käyttänyt haitallista kiinnittymisenestojärjestelmää tai päästänyt veteen painolastivesiä tai sedimenttejä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti, *Liikenteen turvallisuusvirasto* sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat ryhtyä kaikkiin 11 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevalta ulkomaiselta alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* sekä *rajavartiolaitoksella* ja poliisilla on oikeus saada alukselta tietoja aluksesta, aluksen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa se on viimeksi käynyt, ja satamasta, jonne se on matkalla, sekä muita tietoja sen toteamiseksi, onko säännöksiä rikot-

sedimenttien selvittäminen sitä vaatii tai on perusteltua syytä epäillä, että aluksen matkaan jostakin muusta kuin aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin liittyvästä syystä liittyy välitön ympäristön pilaantumisen tai haitallisten vieraslajien leviämisen vaara, *Liikenne- ja viestintävirasto* sekä Rajavartiolaitos ja poliisi voivat pysäyttää aluksen sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella. Sama koskee suomalaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella tai sen ulkopuolella ja ulkomaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella. Suomen aluemerellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen kohdistuvista toimenpiteistä säädetään 12 §:ssä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet koskevat 1 luvun 4 §:n säännös huomioon ottaen vain soveltuvin osin puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen aluksia.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

12 §

Oikeus suorittaa tarkastuksia, saada tietoja ja pysäyttää alus Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä kulkeva ulkomainen alus on ollessaan Suomen aluemerellä aiheuttanut päästöjä, käyttänyt haitallista kiinnittymisenestojärjestelmää tai päästänyt veteen painolastivesiä tai sedimenttejä painolastivesiyleissopimuksen tai tämän lain vastaisesti, *Liikenne- ja viestintävirasto* sekä Rajavartiolaitos ja poliisi voivat ryhtyä kaikkiin 11 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevalta ulkomaiselta alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, *Liikenne- ja viestintävirastolla* sekä *Rajavartiolaitoksella* ja poliisilla on oikeus saada alukselta tietoja aluksesta, aluksen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa se on viimeksi käynyt, ja satamasta, jonne se on matkalla, sekä muita tietoja sen toteamiseksi, onko säännöksiä rikot-

tu.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa *Liikenteen turvallisuusvirasto* sekä rajavartiolaitos ja poliisi voivat tarkastaa aluksen, jos momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta seuraa huomattava päästö, joka aiheuttaa merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ja alus on kieltäytynyt antamasta tietoja tai aluksen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen kanssa ja olosuhteet muutoin antavat aihetta tarkastukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto sekä *rajavartiolaitos* ja poliisi voivat pysäyttää Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevan ulkomaisen aluksen, jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikkottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että päästöstä aiheutuu Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Edellä 2–4 momentissa säädetyin edellytyksin momenteissa tarkoitettujen toimenpiteiden voidaan kohdistaa myös sellaiseen Suomen talousvyöhykkeellä kulkevaan ulkomaiseen alukseen, jolta epäillään rikotun tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä Suomen aluemerellä.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

13 §

Velvollisuus välttää aiheetonta viivytystä ja vähemmän haitan periaate

Edellä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden on suoritettava siten, ettei alukselle aiheudu tarpeetonta viivytystä.

Ulkomaisen aluksen tarkastus tulee rajoittaa sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita alukselta Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaan vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa tarkemmin vasta ensin mainitun tarkastuksen jälkeen ja silloinkin vain, jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto poikkeaa olennaisesti asia-

tu.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa *Liikenne- ja viestintävirasto* sekä *Rajavartiolaitos* ja poliisi voivat tarkastaa aluksen, jos momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta seuraa huomattava päästö, joka aiheuttaa merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ja alus on kieltäytynyt antamasta tietoja tai aluksen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen kanssa ja olosuhteet muutoin antavat aihetta tarkastukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto sekä *Rajavartiolaitos* ja poliisi voivat pysäyttää Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä kulkevan ulkomaisen aluksen, jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen talousvyöhykkeellä rikkottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että päästöstä aiheutuu Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemerellä tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Edellä 2–4 momentissa säädetyin edellytyksin momenteissa tarkoitettujen toimenpiteiden voidaan kohdistaa myös sellaiseen Suomen talousvyöhykkeellä kulkevaan ulkomaiseen alukseen, jolta epäillään rikotun tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä Suomen aluemerellä.

Tarkastusoikeus ei kuitenkaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

13 §

Velvollisuus välttää aiheetonta viivytystä ja vähemmän haitan periaate

Edellä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden on suoritettava siten, ettei alukselle aiheudu tarpeetonta viivytystä.

Ulkomaisen aluksen tarkastus tulee rajoittaa sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita alukselta Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaan vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa tarkemmin vasta ensin mainitun tarkastuksen jälkeen ja silloinkin vain, jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto poikkeaa olennaisesti asia-

kirjojen tiedoista tai asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä säännösten rikkomista taikka aluksessa ei ole voimassa olevia vaadittavia todistuksia tai asiakirjoja.

Vaikka 11 ja 12 §:n mukaisesti suoritetuista tutkimuksista ilmenee, että ulkomaiselta alukselta on rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluksen tulee viipymättä antaa jatkaa matkaansa.

Jos meriympäristölle aiheutuu kohtuutonta vahingonvaaraa siitä, että 12 §:n 4 momentin nojalla Suomen talousvyöhykkeellä pysäytetyn aluksen annetaan jatkaa matkaansa, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi kieltää matkan jatkamisen tai asettaa matkan jatkamisen ehdoksi, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Päätöksestä, jolla matkan jatkaminen on kielletty tai tehty ehdolliseksi, on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

Tarkastuksen toimittamisesta ulkomaisella aluksella sekä aluksen pysäyttämisestä ja sen käytön rajoittamisesta on lisäksi voimassa, mitä alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa säädetään.

15 §

Hallintopakko

Liikenteen turvallisuusvirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

kirjojen tiedoista tai asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä säännösten rikkomista taikka aluksessa ei ole voimassa olevia vaadittavia todistuksia tai asiakirjoja.

Vaikka 11 ja 12 §:n mukaisesti suoritetuista tutkimuksista ilmenee, että ulkomaiselta alukselta on rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluksen tulee viipymättä antaa jatkaa matkaansa.

Jos meriympäristölle aiheutuu kohtuutonta vahingonvaaraa siitä, että 12 §:n 4 momentin nojalla Suomen talousvyöhykkeellä pysäytetyn aluksen annetaan jatkaa matkaansa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää matkan jatkamisen tai asettaa matkan jatkamisen ehdoksi, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Päätöksestä, jolla matkan jatkaminen on kielletty tai tehty ehdolliseksi, on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

Tarkastuksen toimittamisesta ulkomaisella aluksella sekä aluksen pysäyttämisestä ja sen käytön rajoittamisesta on lisäksi voimassa, mitä alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa säädetään.

15 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto ja Valtion lupa- ja valvontavirasto voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

16 §

Uhkasakko, teettämisuha ja keskeyttämisuha

Liikenteen turvallisuusvirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisen tai keskeyttämisen siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

17 §

Valvontaviranomaisen toimintavelvollisuus aluksen rikkoessa velvollisuutta jättää jätteet satamaan tai päästäessä ympäristöä pilaavia aineita

Jos on selvää näyttöä siitä, että alus on rikkonut velvollisuuttaan jättää alusjätteet ja lastijätteet satamaan, *Liikenteen turvallisuusviraston* on pysäytettävä alus tai, jos satama, jossa alus seuraavaksi käy, on toisessa valtiossa, ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle siten kuin alusjätedirektiivissä säädetään.

Jos aluksen on havaittu päästäneen öljyä tai haitallisia nestemäisiä aineita Suomen vesialueella, talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä, Suomen ympäristökeskuksen, *rajavartiolaitoksen* tai *Liikenteen turvallisuusviraston* on ilmoitettava havaitsemastaan päästöstä satamalle, jossa alus seuraavaksi käy, ja aluksen lippuvaltiolle sekä pyydettyä ryhtymään toimiin päästön johdosta sen mukaan kuin säädetään alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/35/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä *Liikenteen turvalli-*

16 §

Uhkasakko, teettämisuha ja keskeyttämisuha

Liikenne- ja viestintävirasto ja Valtion lupa- ja valvontavirasto voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisen tai keskeyttämisen siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

17 §

Valvontaviranomaisen toimintavelvollisuus aluksen rikkoessa velvollisuutta jättää jätteet satamaan tai päästäessä ympäristöä pilaavia aineita

Jos on selvää näyttöä siitä, että alus on rikkonut velvollisuuttaan jättää alusjätteet ja lastijätteet satamaan, *Liikenne- ja viestintäviraston* on pysäytettävä alus tai, jos satama, jossa alus seuraavaksi käy, on toisessa valtiossa, ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle siten kuin alusjätedirektiivissä säädetään.

Jos aluksen on havaittu päästäneen öljyä tai haitallisia nestemäisiä aineita Suomen vesialueella, talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä, Suomen ympäristökeskuksen, *Rajavartiolaitoksen* tai *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava havaitsemastaan päästöstä satamalle, jossa alus seuraavaksi käy, ja aluksen lippuvaltiolle sekä pyydettyä ryhtymään toimiin päästön johdosta sen mukaan kuin säädetään alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/35/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä *Liikenne- ja viestintä-*

suusviraston, Suomen ympäristökeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimukset, nimeäminen ja hyvän hallinnon vaatimukset

Liikenteen turvallisuusviraston tehtävään nimeämän tarkastajan pätevyysvaatimuksiin sekä nimityskirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetussa laissa säädetään nimetystä katsastajasta. Tarkempia säännöksiä nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyt tarkastajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Alusten tekniset asiakirjat on kuitenkin annettava aluksessa sillä kielellä, jolla tekniset asiakirjat aluksessa laaditaan.

Liikenteen turvallisuusviraston tehtävään nimeämään tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 §

Velvollisuus ilmoittaa aluksen lippuvaltiolle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava viipymättä ulkomaiseen alukseen kohdistuvasta 12 luvun 11 ja 12 §:n mukaisesta menettelystä aluksen lippuvaltiolle. Jos kyse on Suomen vesialueella tehdystä teosta, vain

viraston, Suomen ympäristökeskuksen, Valtion lupa- ja valvontaviraston, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimukset, nimeäminen ja hyvän hallinnon vaatimukset

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävään nimeämän tarkastajan pätevyysvaatimuksiin sekä nimityskirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetussa laissa säädetään nimetystä katsastajasta. Tarkempia säännöksiä nimetyt tarkastajan pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyt tarkastajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Alusten tekniset asiakirjat on kuitenkin annettava aluksessa sillä kielellä, jolla tekniset asiakirjat aluksessa laaditaan.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävään nimeämään tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 §

Velvollisuus ilmoittaa aluksen lippuvaltiolle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava viipymättä ulkomaiseen alukseen kohdistuvasta 12 luvun 11 ja 12 §:n mukaisesta menettelystä aluksen lippuvaltiolle. Jos kyse on Suomen vesialueella tehdystä teosta, vain

oikeudenkäyntiin liittyvät tiedot on ilmoitettava.

7 §

Oikaisuvaatimus

Asianosainen saa hakea oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1) *Liikenteen turvallisuusviraston* tekemää aluksen tarkastusta tai alusta koskevaa muuta tämän lain nojalla annettua asiakirjaa taikka hyväksytyyn luokituslaitoksen tai *Liikenteen turvallisuusviraston* nimeämän tarkastajan aluksen tarkastuksen johdosta antamaa päätöstä; tai

2) *Liikenteen turvallisuusviraston* nimeämän tarkastajan tämän lain mukaisesta toimituksesta, päätöksestä tai todistuskirjasta määräämää maksua.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Oikaisua on haettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta tai maksun määräämisestä.

Liikenteen turvallisuusviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu oikaisuvaatimus kahden kuukauden kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta. Päätös oikaisuvaatimukseen on kuitenkin annettava 14 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta, jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin.

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päät-

oikeudenkäyntiin liittyvät tiedot on ilmoitettava.

7 §

Oikaisuvaatimus

Asianosainen saa hakea oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* tekemää aluksen tarkastusta tai alusta koskevaa muuta tämän lain nojalla annettua asiakirjaa taikka hyväksytyyn luokituslaitoksen tai *Liikenne- ja viestintäviraston* nimeämän tarkastajan aluksen tarkastuksen johdosta antamaa päätöstä; tai

2) *Liikenne- ja viestintäviraston* nimeämän tarkastajan tämän lain mukaisesta toimituksesta, päätöksestä tai todistuskirjasta määräämää maksua.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Oikaisua on haettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta tai maksun määräämisestä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava tässä pykälässä tarkoitettu oikaisuvaatimus kahden kuukauden kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta. Päätös oikaisuvaatimukseen on kuitenkin annettava 14 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen vireilletulosta, jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin.

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päät-

HE 61/2018 vp

tymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

tymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

58.

Laki**merilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merilain (674/1994) I osan 1 luvun 1 ja 1 a §, II osan 6 luvun 12 a §, III osan 10 luvun 10 §, 10 a luvun 6, 8 ja 10 §, 11 a luvun 2–5, 7 ja 8 §, IV osan 15 luvun 24 ja 25 §, V osan 18 luvun 1–4, 6–9, 11–15 § sekä 23 luvun 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 § osaksi laeissa 860/2016 ja xx/xxxx (HE 145/2017), 1 a laissa 860/2016 sekä 4 luvun 1 § osaksi laeissa xx/xxxx (HE 145/2017) ja 234/1996, II osan 6 luvun 12 a § laissa 1359/2002, III osan 10 luvun 10 § laissa 421/1996, 10 a luvun 6 § osaksi laeissa 686/2008 ja xx/xxxx (HE 145/2017), 8 osaksi laeissa 1688/2009 ja xx/xxxx (HE 145/2017) sekä 10 § laissa 1688/2009, III osan 11 a luvun 2–5 laissa 860/2016, 7 osaksi laeissa 860/2016 ja xx/xxxx (HE 145/2017) ja 8 § laissa 860/2016, IV osan 15 luvun 26–28 §, V osan 18 luvun 1–4, 8 ja 15 § sekä 23 luvun 3 § laissa 482/2017, 6 § laeissa 1688/2009 ja 482/2017, 7, 11, 12 ja 14 § laissa 1688/2009, IV osan 15 luvun 24 § laeissa 264/2013, 249/2017 ja xx/xxxx (HE 145/2017) sekä 25 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

I OSA

I OSA

ALUS

ALUS

1 luku

1 luku

Alusta koskevat yleiset säännökset**Alusta koskevat yleiset säännökset**

1 §

1 §

*Aluksen kansallisuus**Aluksen kansallisuus*

Alus on suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen oikeushenkilö omistaa enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia aluksesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on hyväksyttävä muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus suomalaiseksi, jos:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai tällaisen valtion lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka, kes-

Alus on suomalainen ja oikeutettu käyttämään Suomen lippua, jos Suomen kansalainen tai suomalainen oikeushenkilö omistaa enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia aluksesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus suomalaiseksi, jos:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai tällaisen valtion lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka, kes-

Voimassa oleva laki

kushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella, omistaa aluksesta enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia;

2) alusta johdetaan ja operoidaan Suomesta;

3) aluksen omistaja, jos ei ole vastuussa aluksesta 2 kohdan mukaisesti, nimittää tätä tehtävää hoitamaan edustajan, jolla on vakinaisen kotikunta ja asuinpaikka Suomessa; ja

4) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hyväksyntä on peruutettava aluksen omistajan pyynnöstä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hyväksyä muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettun aluksen suomalaiseksi, jos:

1) aluksen omistus-, hallinto-, luotonantotai rahtaussuhteista voidaan luotettavasti todeta, että aluksen käyttö merenkulkuun on ratkaisevasti suomalaisten määrättävissä;

2) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin;

3) alus täyttää alusturvallisuutta koskevissa säännöksissä uusille aluksille asetetut vaatimukset; ja

4) aluksen rekisteröinnin arvioidaan edistävän Suomen merenkulkuelinkeinoa ja sen työllisyyttä.

Jos 4 momentissa tarkoitettulla aluksella ei ole yhtään suomalaista omistajaa, edellytetään edellä säädetyn lisäksi, että Suomen kansalaisilla on aluksen ulkomaisen omistajayhteisön hallintoelimissä edustus tai mahdollisuus muulla tavoin osallistua päätösvalan käyttöön omistajayhteisössä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä *Liikenteen turvallisuusviraston* tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa voidaan myöntää enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Jos 2 momentissa tarkoitettun hyväksymisen tai 4 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 4 momentissa tarkoitettulle luvalla asetettuja ehtoja ei täytetä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on peruutettava hyväksyminen tai lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä.

Ehdotus

kushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella, omistaa aluksesta enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia;

2) alusta johdetaan ja operoidaan Suomesta;

3) aluksen omistaja, jos ei ole vastuussa aluksesta 2 kohdan mukaisesti, nimittää tätä tehtävää hoitamaan edustajan, jolla on vakinaisen kotikunta ja asuinpaikka Suomessa; ja

4) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hyväksyntä on peruutettava aluksen omistajan pyynnöstä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettun aluksen suomalaiseksi, jos:

1) aluksen omistus-, hallinto-, luotonantotai rahtaussuhteista voidaan luotettavasti todeta, että aluksen käyttö merenkulkuun on ratkaisevasti suomalaisten määrättävissä;

2) alus on poistettu toisen valtion alusrekisteristä siksi ajaksi kun se on rekisteröitynä Suomen alusrekisteriin;

3) alus täyttää alusturvallisuutta koskevissa säännöksissä uusille aluksille asetetut vaatimukset; ja

4) aluksen rekisteröinnin arvioidaan edistävän Suomen merenkulkuelinkeinoa ja sen työllisyyttä.

Jos 4 momentissa tarkoitettulla aluksella ei ole yhtään suomalaista omistajaa, edellytetään edellä säädetyn lisäksi, että Suomen kansalaisilla on aluksen ulkomaisen omistajayhteisön hallintoelimissä edustus tai mahdollisuus muulla tavoin osallistua päätösvalan käyttöön omistajayhteisössä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä *Liikenne- ja viestintäviraston* tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa voidaan myöntää enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Jos 2 momentissa tarkoitettun hyväksymisen tai 4 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 4 momentissa tarkoitettulle luvalla asetettuja ehtoja ei täytetä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on peruutettava hyväksyminen tai lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä.

Voimassa oleva laki

Hyväksynnän tai luvan saaneelle on ennen hyväksynnän tai luvan peruuttamista varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun hyväksynnän ja 4 momentissa tarkoitettun luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettulle luvulle asetettavista ehdoista.

1 a §

Suomalaisessa omistuksessa olevan aluksen merkitseminen toisen valtion alusrekisteriin

Alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, voidaan siirtää toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin kyseisen valtion sellaisen lainsäädännön mukaisesti, joka koskee muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten tai oikeushenkilöiden omistamien alusten rekisteröintiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseksi luvan siihen, että alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, merkitään muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin tämän maan aluksena, jos:

1) alus on rakennettu Suomessa ja se merkitään välittömästi valmistumisensa jälkeen tällaisen valtion alusrekisteriin;

2) aluksen ja rekisteröintimaan välillä on aluksen omistukseen, hallintaan tai käyttöön liittyvä todellinen yhdysside; ja

3) aluksen rekisteröinnillä arvioidaan olevan Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseen liittyviä painavia syitä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä *Liikenteen turvallisuusviraston* tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa myönnetään määräajaksi, joka voi olla enintään aluksen käytöstä tai hallinnasta tehdyn rahoitussopimuksen voimassaoloajan pituinen. Lupaan on sisällytettävä ehto, jonka mukaan aluksen siirtäminen edelleen kolmannen maan rekisteriin on kielletty.

Ehdotus

Hyväksynnän tai luvan saaneelle on ennen hyväksynnän tai luvan peruuttamista varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun hyväksynnän ja 4 momentissa tarkoitettun luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettulle luvulle asetettavista ehdoista.

1 a §

Suomalaisessa omistuksessa olevan aluksen merkitseminen toisen valtion alusrekisteriin

Alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, voidaan siirtää toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin kyseisen valtion sellaisen lainsäädännön mukaisesti, joka koskee muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten tai oikeushenkilöiden omistamien alusten rekisteröintiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseksi luvan siihen, että alus, jota 1 §:n 1 momentin nojalla olisi pidettävä suomalaisena, merkitään muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteriin tämän maan aluksena, jos:

1) alus on rakennettu Suomessa ja se merkitään välittömästi valmistumisensa jälkeen tällaisen valtion alusrekisteriin;

2) aluksen ja rekisteröintimaan välillä on aluksen omistukseen, hallintaan tai käyttöön liittyvä todellinen yhdysside; ja

3) aluksen rekisteröinnillä arvioidaan olevan Suomen telakkateollisuuden ja työllisyyden edistämiseen liittyviä painavia syitä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun lupaan on sisällytettävä *Liikenne- ja viestintäviraston* tarpeellisiksi katsomat ehdot sekä maininta luvan voimassaoloajasta. Lupa myönnetään määräajaksi, joka voi olla enintään aluksen käytöstä tai hallinnasta tehdyn rahoitussopimuksen voimassaoloajan pituinen. Lupaan on sisällytettävä ehto, jonka mukaan aluksen siirtäminen edelleen kolmannen maan rekisteriin on kielletty.

Voimassa oleva laki

Jos 2 momentissa tarkoitetut luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 3 momentin nojalla asetettuja lupaehtoja ei täytetä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on peruutettava lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Luvan saaneelle on ennen peruuttamispäätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lupa raukeaa, jos alus tai osuus siitä myydään ulkomaille siten, että alus lakkaa 1 §:n 1 momentin nojalla olemasta suomalainen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettun peruuttamispäätöksen sisällöstä.

II OSA

VARUSTAMO

6 luku

Aluksen päällikkö

12 a §

Päällikön ilmoitusvelvollisuus

Aluksen päällikön on ilmoitettava lähetyvillä oleville aluksille sekä Suomen vesialueella *merenkululaitokselle* ja muulla alueella merenkulun turvallisuutta edistävälle tai valvovalle viranomaiselle, elimelle tai järjestelmälle vaarallisesta jäädä, jäänmuodostuksesta tai hylystä, vähintään 10 boforin tuulesta, josta ei ole annettu myrskyvaroitusta, tai muusta merenkulun välittömästä vaarasta samoin kuin merenkulun turvalaitteen virheellisestä tai erehdyttävästä toiminnasta, siirtymisestä tai katoamisesta.

Ehdotus

Jos 2 momentissa tarkoitetut luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai 3 momentin nojalla asetettuja lupaehtoja ei täytetä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on peruutettava lupa, jollei poikkeamista voida pitää vähäisenä. Luvan saaneelle on ennen peruuttamispäätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa selvityksensä asiasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lupa raukeaa, jos alus tai osuus siitä myydään ulkomaille siten, että alus lakkaa 1 §:n 1 momentin nojalla olemasta suomalainen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä sekä 4 momentissa tarkoitettun peruuttamispäätöksen sisällöstä.

II OSA

VARUSTAMO

6 luku

Aluksen päällikkö

12 a §

Päällikön ilmoitusvelvollisuus

Aluksen päällikön on ilmoitettava lähetyvillä oleville aluksille sekä Suomen vesialueella *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja muulla alueella merenkulun turvallisuutta edistävälle tai valvovalle viranomaiselle, elimelle tai järjestelmälle vaarallisesta jäädä, jäänmuodostuksesta tai hylystä, vähintään 10 boforin tuulesta, josta ei ole annettu myrskyvaroitusta, tai muusta merenkulun välittömästä vaarasta samoin kuin merenkulun turvalaitteen virheellisestä tai erehdyttävästä toiminnasta, siirtymisestä tai katoamisesta.

III OSA

VASTUU

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

10 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Sellaista suomalaista alusta varten, joka kuljettaa enemmän kuin 2 000 tonnia pysyvää öljyä irtolastina, on aluksen omistajan otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai asetettava vakuus, joka kattaa aluksen omistajalle tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön nojalla aiheutuvan vastuun 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään saakka. Valtiolle ei kuitenkaan ole velvollisuutta vakuutuksen ottamiseen tai vakuuden asettamiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden tulee olla viranomaisen hyväksymä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Kun aluksen omistaja on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa, hän on oikeutettu saamaan vakuutuksen tai vakuuden hyväksyvältä viranomaiselta todistuksen velvollisuuden täyttämistä. Valtion omistamalle alukselle antaa edellä tarkoitettu viranomainen todistuksen, josta ilmenee, että Suomen valtio omistaa aluksen ja että sen vastuu 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään on katettu. Todistus on pidettävä mukana aluksessa, ja jäljennös siitä on talletettava merenkululaitokseen.

Tarkemmat säännökset 3 momentissa tarkoitetusta todistuksesta annetaan asetuksella.

III OSA

VASTUU

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

10 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Sellaista suomalaista alusta varten, joka kuljettaa enemmän kuin 2 000 tonnia pysyvää öljyä irtolastina, on aluksen omistajan otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai asetettava vakuus, joka kattaa aluksen omistajalle tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön nojalla aiheutuvan vastuun 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään saakka. Valtiolle ei kuitenkaan ole velvollisuutta vakuutuksen ottamiseen tai vakuuden asettamiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden tulee olla viranomaisen hyväksymä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Kun aluksen omistaja on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa, hän on oikeutettu saamaan vakuutuksen tai vakuuden hyväksyvältä viranomaiselta todistuksen velvollisuuden täyttämistä. Valtion omistamalle alukselle antaa edellä tarkoitettu viranomainen todistuksen, josta ilmenee, että Suomen valtio omistaa aluksen ja että sen vastuu 5 §:n 1 momentissa mainittuun määrään on katettu. Todistus on pidettävä mukana aluksessa, ja jäljennös siitä on talletettava *Liikenne- ja viestintävirastoon*.

Tarkemmat säännökset 3 momentissa tarkoitetusta todistuksesta annetaan asetuksella.

10 a luku

Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta

6 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen, jonka bruttovetoisuus on yli 1 000, rekisteröidyn omistajan on otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun määrään saakka.

8 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämisestä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee:

1) että vakuutus tai vakuus kattaa tässä luvussa tarkoitetun vastuun; ja

2) että vakuutus tai vakuus voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, paitsi jos todistus on toimitettu *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee pe-

10 a luku

Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta

6 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen, jonka bruttovetoisuus on yli 1 000, rekisteröidyn omistajan on otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun määrään saakka.

8 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämisestä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee:

1) että vakuutus tai vakuus kattaa tässä luvussa tarkoitetun vastuun; ja

2) että vakuutus tai vakuus voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut *Liikenne- ja viestintävirastolle*, paitsi jos todistus on toimitettu *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruut-

ruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistus on pidettävä mukana aluksella ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenteen turvallisuusviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettujen todistusten antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 6 ja 7 §:n noudattamista.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta 6 tai 7 §:n mukaan vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta

2 §

Aluksen päällikön ja laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Jos suomalainen alus on ollut osallisena merenkulkuonnettomuudessa, jonka seurauksena siitä on tullut hylky, aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä tehtävä tästä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklan mukainen ilmoitus *Liikennevirastolle* tai, jos hylky on toisen sopimusvaltion yleissopimusalueella, kyseisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenneviraston on ilmoitettava asianomaisille merenkulku- ja ympäristöviranomaisille sille 1 momentin nojalla tehdystä ilmoituksesta sekä sille tehdystä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitettua ilmoituksesta.

taa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistus on pidettävä mukana aluksella ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenne- ja viestintäviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettujen todistusten antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 6 ja 7 §:n noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta 6 tai 7 §:n mukaan vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta

2 §

Aluksen päällikön ja laivanisännän ilmoitusvelvollisuus

Jos suomalainen alus on ollut osallisena merenkulkuonnettomuudessa, jonka seurauksena siitä on tullut hylky, aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä tehtävä tästä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklan mukainen ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai, jos hylky on toisen sopimusvaltion yleissopimusalueella, kyseisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava asianomaisille merenkulku- ja ympäristöviranomaisille sille 1 momentin nojalla tehdystä ilmoituksesta sekä sille tehdystä Nairobien yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitettua ilmoituksesta.

3 §

Hylystä varoittaminen ja sen paikantaminen

Liikenneviraston on 2 §:ssä tai Nairobín yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen saatuaan viipymättä varoitettava merenkulkijoita ja asianosaisia valtioita Nairobín yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti hyllyn luonteesta ja sijainnista.

Jos hyllyn voidaan olettaa muodostavan vaaran, *Liikenneviraston* on kehoitettava rekisteröityä omistajaa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn tarkan sijainnin määrittämiseksi sekä asetettava määräaika tätä varten. Jos rekisteröity omistaja ei määritä sijaintia asetetussa määräajassa, *Liikenneviraston* on rekisteröidyn omistajan kustannuksella ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn paikantamiseksi.

4 §

Hyllyn aiheuttaman vaaran määrittely ja hyllyn merkitseminen

Liikenneviraston on saatuaan tiedon hyllystä päätettävä Nairobín yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti, aiheuttaako hylky vaaran. Sen on pyydettävä asian ratkaisua varten *Liikenteen turvallisuusvirastolta*, Suomen ympäristökeskukselta ja puolustusvoimilta arvio hyllyn aiheuttamasta vaarasta.

Jos hyllyn katsotaan 1 momentin mukaisesti aiheuttavan vaaran, *Liikenneviraston* on ryhdyttävä kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin hyllyn merkitsemiseksi.

5 §

Hyllyn poistamista koskevat toimenpiteet

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, *Liikenneviraston* on viipymättä ilmoitettava siitä rekisteröidylle omistajalle ja, jos kyse on ulkomaisesta aluksesta, myös aluksen rekisteröintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenneviraston on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa rekisteröidyn

3 §

Hylystä varoittaminen ja sen paikantaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on 2 §:ssä tai Nairobín yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen saatuaan viipymättä varoitettava merenkulkijoita ja asianosaisia valtioita Nairobín yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti hyllyn luonteesta ja sijainnista.

Jos hyllyn voidaan olettaa muodostavan vaaran, *Liikenne- ja viestintäviraston* on kehoitettava rekisteröityä omistajaa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn tarkan sijainnin määrittämiseksi sekä asetettava määräaika tätä varten. Jos rekisteröity omistaja ei määritä sijaintia asetetussa määräajassa, *Liikenne- ja viestintäviraston* on rekisteröidyn omistajan kustannuksella ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin hyllyn paikantamiseksi.

4 §

Hyllyn aiheuttaman vaaran määrittely ja hyllyn merkitseminen

Liikenne- ja viestintäviraston on saatuaan tiedon hyllystä päätettävä Nairobín yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti, aiheuttaako hylky vaaran. Sen on pyydettävä asian ratkaisua varten Suomen ympäristökeskukselta ja puolustusvoimilta arvio hyllyn aiheuttamasta vaarasta.

Jos hyllyn katsotaan 1 momentin mukaisesti aiheuttavan vaaran, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ryhdyttävä kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin hyllyn merkitsemiseksi.

5 §

Hyllyn poistamista koskevat toimenpiteet

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä ilmoitettava siitä rekisteröidylle omistajalle ja, jos kyse on ulkomaisesta aluksesta, myös aluksen rekisteröintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa re-

omistajan on poistettava hylky ja ilmoitettava määräajasta kirjallisesti omistajalle siten kuin Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 6 kohdassa määrätään.

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, rekisteröidyn omistajan on toimitettava *Liikennevirastolle* näyttö 7 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai muun vakuuden olemassa olosta.

Liikennevirasto voi meriturvallisuuden ja meriympäristön suojelun varmistamiseksi asettaa hyllyn poistolle tarpeellisia ehtoja Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 4 mukaisesti sekä puuttua poistoon mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Ennen kuin *Liikennevirasto* tekee päätöksen asiassa, sen on kuultava *Liikenteen turvallisuusvirastoa*, Suomen ympäristökeskusta ja puolustusvoimia.

Liikennevirasto voi poistaa hyllyn rekisteröidyn omistajan kustannuksella Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa silloin, kun hylky sijaitsee Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Liikennevirastolla on oikeus saada tarpeellista virka-apua puolustusvoimilta, Tullilta ja pelastuslaitoksilta tämän pykälän mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

7 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa hakemuksesta Suomen alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä, jos alusta ei ole rekisteröity missään Nairobien yleissopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Aluksen päällikön velvollisuus on huolehtia, että 1 momentissa tarkoitettu todistus pidetään mukana aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenteen turvallisuusviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää menenkuluun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitetun todistuksen an-

kisteröidyn omistajan on poistettava hylky ja ilmoitettava määräajasta kirjallisesti omistajalle siten kuin Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 6 kohdassa määrätään.

Jos hyllyn katsotaan 4 §:n mukaisesti aiheuttavan vaaran, rekisteröidyn omistajan on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* näyttö 7 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai muun vakuuden olemassa olosta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi meriturvallisuuden ja meriympäristön suojelun varmistamiseksi asettaa hyllyn poistolle tarpeellisia ehtoja Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 4 mukaisesti sekä puuttua poistoon mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti. Ennen kuin *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee päätöksen asiassa, sen on kuultava Suomen ympäristökeskusta ja puolustusvoimia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa hyllyn rekisteröidyn omistajan kustannuksella Nairobien yleissopimuksen 9 artiklan 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa silloin, kun hylky sijaitsee Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tarpeellista virka-apua puolustusvoimilta, Tullilta ja pelastuslaitoksilta tämän pykälän mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

7 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta Suomen alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä, jos alusta ei ole rekisteröity missään Nairobien yleissopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Aluksen päällikön velvollisuus on huolehtia, että 1 momentissa tarkoitettu todistus pidetään mukana aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenne- ja viestintäviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää menenkuluun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitetun todistuksen an-

tamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitusta todistuksesta.

8 §

Täytäntöönpano

Liikenneviraston 3–5 §:n nojalla tekemä päätös voidaan panna heti täytäntöön, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei päätöksessä ole toisin määrätty tai muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

IV OSA

**SOPIMUS KULJETUKSESTA MERI-
TEITSE**

15 luku

Matkustajien ja matkatavaran kuljetus

24 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa hakemuksesta Suomen alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistusta on säilytettävä aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenteen turvallisuusviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettua todistuksen antamisesta peritään maksu siten kuin valtion

tamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitusta todistuksesta.

8 §

Täytäntöönpano

Liikenne- ja viestintäviraston 3–5 §:n nojalla tekemä päätös voidaan panna heti täytäntöön, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei päätöksessä ole toisin määrätty tai muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

IV OSA

**SOPIMUS KULJETUKSESTA MERI-
TEITSE**

15 luku

Matkustajien ja matkatavaran kuljetus

24 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistusta on säilytettävä aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava *Liikenne- ja viestintäviraston* haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettua todistuksen antamisesta peritään maksu siten kuin valtion

maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitettusta todistuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo Ateenasetuksen liitteen I 4 a artiklan noudattamista.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta Ateenasetuksen liitteen I 4 a artiklassa vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

V OSA

MERIONNETTOMUUEDET

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

1 §

Velvollisuus pitää päiväkirjaa

Tässä laissa tarkoitettuja päiväkirjoja ovat laivapäiväkirja, konepäiväkirja, yhdistetty laiva- ja konepäiväkirja, ajopäiväkirja, kalastusaluksen päiväkirja ja radiopäiväkirja. Ajopäiväkirjaan ja radiopäiväkirjaan ei sovelleta 20 luvun rangaistussäännöksiä. Aluksella pidettävistä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvistä päiväkirjoista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on pidettävä laivapäiväkirjaa ja konepäiväkirjaa. Jos kansainvälisen liikenteen aluksen bruttovetoisuus on alle 500, voidaan erillisten laiva- ja konepäiväkirjojen sijasta pitää yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa. Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 100, voidaan edellä mainittujen päiväkir-

maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitettusta todistuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo Ateenasetuksen liitteen I 4 a artiklan noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta Ateenasetuksen liitteen I 4 a artiklassa vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

V OSA

MERIONNETTOMUUEDET

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

1 §

Velvollisuus pitää päiväkirjaa

Tässä laissa tarkoitettuja päiväkirjoja ovat laivapäiväkirja, konepäiväkirja, yhdistetty laiva- ja konepäiväkirja, ajopäiväkirja, kalastusaluksen päiväkirja ja radiopäiväkirja. Ajopäiväkirjaan ja radiopäiväkirjaan ei sovelleta 20 luvun rangaistussäännöksiä. Aluksella pidettävistä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvistä päiväkirjoista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on pidettävä laivapäiväkirjaa ja konepäiväkirjaa. Jos kansainvälisen liikenteen aluksen bruttovetoisuus on alle 500, voidaan erillisten laiva- ja konepäiväkirjojen sijasta pitää yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa. Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 100, voidaan edellä mainittujen päiväkir-

jojen sijasta pitää ajopäiväkirjaa.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300, tai joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Jos aluksen satamien välinen matka kestää enintään 20 minuuttia, voidaan aluksessa pitää edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta ajopäiväkirjaa. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 300, on pidettävä vähintään ajopäiväkirjaa.

Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä, on pidettävä kalastusaluksen päiväkirjaa.

Aluksessa, joka kansainvälisten sopimusten tai *Liikenteen turvallisuusviraston* antamien määräysten mukaan on varustettava radiolaitteilla, on pidettävä radiopäiväkirjaa.

2 §

Päiväkirjan muoto ja tietojen säilyttäminen

Päiväkirjaa pidetään *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymällä sähköisellä järjestelmällä tai manuaalisesti. Sähköiseen päiväkirjaan voidaan yhdistää aluksella pidettävä radio-, lasti-, öljy-, jäte- tai muu vastaava päiväkirja.

Päiväkirjaan merkittävien tietojen käsittelyssä on varmistettava tietojen saatavuus ja käytettävyys. Tietojen tulee säilyä eheinä ja muuttumattomina koko niiden säilytysajan. Sähköisen päiväkirjan säilyminen on varmistettava luotettavalla tavalla, jolla estetään päiväkirjaan merkittyjen tietojen häviäminen tai tuhoutuminen sähköhäiriön tai muun teknisen vian vuoksi.

Laivanisäntä vastaa päiväkirjan säilyttämisestä. Päiväkirjaan tehdyt merkinnät on säilytettävä vähintään kolme vuotta viimeisestä merkinnästä. Päiväkirjan liitteet on säilytettävä vähintään kolme vuotta laskettuna liitteen päivämäärästä. Jos päiväkirjaan merkityn tapahtuman johdosta on mainitussa ajassa pantu vireille oikeudenkäynti, päiväkirja on säilytettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti

jojen sijasta pitää ajopäiväkirjaa.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300, tai joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Jos aluksen satamien välinen matka kestää enintään 20 minuuttia, voidaan aluksessa pitää edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta ajopäiväkirjaa. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 300, on pidettävä vähintään ajopäiväkirjaa.

Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä, on pidettävä kalastusaluksen päiväkirjaa.

Aluksessa, joka kansainvälisten sopimusten tai *Liikenne- ja viestintäviraston* antamien määräysten mukaan on varustettava radiolaitteilla, on pidettävä radiopäiväkirjaa.

2 §

Päiväkirjan muoto ja tietojen säilyttäminen

Päiväkirjaa pidetään *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymällä sähköisellä järjestelmällä tai manuaalisesti. Sähköiseen päiväkirjaan voidaan yhdistää aluksella pidettävä radio-, lasti-, öljy-, jäte- tai muu vastaava päiväkirja.

Päiväkirjaan merkittävien tietojen käsittelyssä on varmistettava tietojen saatavuus ja käytettävyys. Tietojen tulee säilyä eheinä ja muuttumattomina koko niiden säilytysajan. Sähköisen päiväkirjan säilyminen on varmistettava luotettavalla tavalla, jolla estetään päiväkirjaan merkittyjen tietojen häviäminen tai tuhoutuminen sähköhäiriön tai muun teknisen vian vuoksi.

Laivanisäntä vastaa päiväkirjan säilyttämisestä. Päiväkirjaan tehdyt merkinnät on säilytettävä vähintään kolme vuotta viimeisestä merkinnästä. Päiväkirjan liitteet on säilytettävä vähintään kolme vuotta laskettuna liitteen päivämäärästä. Jos päiväkirjaan merkityn tapahtuman johdosta on mainitussa ajassa pantu vireille oikeudenkäynti, päiväkirja on säilytettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti

ratkaistu.

Sähköisen päiväkirjan järjestelmän valmistajan on haettava järjestelmän hyväksymistä *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä sekä sähköisen päiväkirjan järjestelmän hyväksymisen edellytyksistä kansainvälisten yleissopimusten vaatimusten mukaisesti.

3 §

Päiväkirjan pitäminen

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa pidetään 1 §:ssä tarkoitettua päiväkirjaa. Päiväkirjaa pitää se laivaväkeen kuuluva henkilö, joka vastaa vahdinpidosta. Päiväkirjaa on pidettävä aluksen työkielellä tai englanniksi.

Merkinnät päiväkirjaan on tehtävä aikajärjestyksessä vahtivuoroittain. Päiväkirjan pitäjän on varmistettava päiväkirjaan tekemänsä merkinnät hyväksynnällään. Aluksen päällikön on myös hyväksyttävä päiväkirjan merkinnät, lukuun ottamatta konepäiväkirjaa, jonka merkinnät hyväksyy aluksen konepäällikkö.

Päiväkirjaan tehtyä merkintää tai päiväkirjan liitettä ei saa poistaa eikä tehdä epäselväksi. Päiväkirjan pitäjän on korjattava tekemänsä virheelliset merkinnät päiväkirjan tai sen liitteen asianomaiseen kohtaan tehdyltä uudella merkinnällä tai lisäämällä oikea liite virheellisen liitteen yhteyteen. Päiväkirjaan tai sen liitteeseen tehdystä korjauksesta on käytävä ilmi korjauksen tekoaika, sisältö ja tekijä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjan pitämisestä sekä siihen tehtävistä merkinnöistä ja niiden hyväksymisestä.

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävät tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä lai-

ratkaistu.

Sähköisen päiväkirjan järjestelmän valmistajan on haettava järjestelmän hyväksymistä *Liikenne- ja viestintävirastolta*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä sekä sähköisen päiväkirjan järjestelmän hyväksymisen edellytyksistä kansainvälisten yleissopimusten vaatimusten mukaisesti.

3 §

Päiväkirjan pitäminen

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa pidetään 1 §:ssä tarkoitettua päiväkirjaa. Päiväkirjaa pitää se laivaväkeen kuuluva henkilö, joka vastaa vahdinpidosta. Päiväkirjaa on pidettävä aluksen työkielellä tai englanniksi.

Merkinnät päiväkirjaan on tehtävä aikajärjestyksessä vahtivuoroittain. Päiväkirjan pitäjän on varmistettava päiväkirjaan tekemänsä merkinnät hyväksynnällään. Aluksen päällikön on myös hyväksyttävä päiväkirjan merkinnät, lukuun ottamatta konepäiväkirjaa, jonka merkinnät hyväksyy aluksen konepäällikkö.

Päiväkirjaan tehtyä merkintää tai päiväkirjan liitettä ei saa poistaa eikä tehdä epäselväksi. Päiväkirjan pitäjän on korjattava tekemänsä virheelliset merkinnät päiväkirjan tai sen liitteen asianomaiseen kohtaan tehdyltä uudella merkinnällä tai lisäämällä oikea liite virheellisen liitteen yhteyteen. Päiväkirjaan tai sen liitteeseen tehdystä korjauksesta on käytävä ilmi korjauksen tekoaika, sisältö ja tekijä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjan pitämisestä sekä siihen tehtävistä merkinnöistä ja niiden hyväksymisestä.

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävät tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä lai-

vanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävä koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävä kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laiva- ja konepäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävisistä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävä tiedot kaikesta hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

Siltä osin kuin päiväkirjaan merkittäviin tietoihin sisältyy henkilötietoja, sovelletaan *henkilötietolakia (523/1999)*.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

6 §

Velvollisuus antaa meriselitys

Suomalaisen aluksen päällikön on annettava meriselitys:

1) kun aluksen ollessa kulussa joku sen käytön yhteydessä on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

2) kun muutoin aluksen käytön yhteydessä joku aluksessa toimessa oleva tai muu alusta seuraava henkilö on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

3) kun joku on kuollut aluksessa;

4) kun aluksessa on sattunut tai voidaan olettaa sattuneen vakava myrkytys;

5) kun alus on törmännyt toiseen alukseen tai ajanut karille;

6) kun alus on hylätty merellä;

7) kun aluksen käytön yhteydessä on aiheu-

vanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävä koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävä kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laiva- ja konepäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävisistä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävä tiedot kaikesta hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

Siltä osin kuin päiväkirjaan merkittäviin tietoihin sisältyy henkilötietoja, sovelletaan *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus)*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

6 §

Velvollisuus antaa meriselitys

Suomalaisen aluksen päällikön on annettava meriselitys:

1) kun aluksen ollessa kulussa joku sen käytön yhteydessä on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

2) kun muutoin aluksen käytön yhteydessä joku aluksessa toimessa oleva tai muu alusta seuraava henkilö on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

3) kun joku on kuollut aluksessa;

4) kun aluksessa on sattunut tai voidaan olettaa sattuneen vakava myrkytys;

5) kun alus on törmännyt toiseen alukseen tai ajanut karille;

6) kun alus on hylätty merellä;

7) kun aluksen käytön yhteydessä on aiheu-

tunut tai voidaan olettaa aiheutuneen alukselle tai, aluksen ollessa kulussa, sen ulkopuolella olevalle omaisuudelle huomattavaa vahinkoa; tai

8) kun lastissa on sattunut huomattava tulipalo, räjähdys tai siirtyminen.

Meriselitys on suomalaisen aluksen osalta myös annettava, kun jonkin tapahtuman johdosta, joka on sattunut tai jonka voidaan olettaa sattuneen aluksen käytön yhteydessä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* niin määrää taikka päällikkö tai laivanisäntä sitä vaatii tai, kun kysymyksessä on tavaralle aiheutunut huomattava vahinko ja lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää meriselityksen annettavaksi tai lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle, jonka tulee tehdä 7 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus.

Poikkeuksista velvollisuuteen antaa meriselitys eräissä tapauksissa säädetään 11 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa.

7 §

Meriselityksen antaminen ja lykkääminen sekä päällikön ilmoittautumisvelvollisuus

Meriselitys annetaan 21 luvun 1 §:n mukaan sen paikkakunnan merioikeudelle, jossa tapahtuma on sattunut tai johon alus tai sen päällikkö ensin saapuu. Meriselityksen antaminen voidaan lykätä, kunnes alus saapuu toiseen satamaan, jos sillä meriselityksen tarkoitusta syrjäyttämättä voidaan saavuttaa huomattavaa kustannusten säästöä alukselle tai muita olennaisia etuja. Sellaisesta lykkäyksestä ja sen syystä on päällikön tai laivanisännän viipymättä kirjallisesti ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Meriselityksen antamista varten on päällikön itse tai asiamiestä käyttäen niin pian kuin mahdollista ilmoitettava 1 momentin mukaan toimivaltaiselle merioikeudelle tai sen puheenjohtajalle. Ilmoittautumisen tulee tapahtua kirjallisesti ja ilmoittautumiskirjaan on liitettävä jäljennös 8 §:ssä mainitusta ilmoituksesta ja tiedot koko laivaväestä ja niistä henkilöistä, joiden oletetaan voivan antaa selvitystä asiassa, sekä mikäli mahdollista

tunut tai voidaan olettaa aiheutuneen alukselle tai, aluksen ollessa kulussa, sen ulkopuolella olevalle omaisuudelle huomattavaa vahinkoa; tai

8) kun lastissa on sattunut huomattava tulipalo, räjähdys tai siirtyminen.

Meriselitys on suomalaisen aluksen osalta myös annettava, kun jonkin tapahtuman johdosta, joka on sattunut tai jonka voidaan olettaa sattuneen aluksen käytön yhteydessä, *Liikenne- ja viestintävirasto* niin määrää taikka päällikkö tai laivanisäntä sitä vaatii tai, kun kysymyksessä on tavaralle aiheutunut huomattava vahinko ja lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää meriselityksen annettavaksi tai lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle, jonka tulee tehdä 7 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus.

Poikkeuksista velvollisuuteen antaa meriselitys eräissä tapauksissa säädetään 11 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa.

7 §

Meriselityksen antaminen ja lykkääminen sekä päällikön ilmoittautumisvelvollisuus

Meriselitys annetaan 21 luvun 1 §:n mukaan sen paikkakunnan merioikeudelle, jossa tapahtuma on sattunut tai johon alus tai sen päällikkö ensin saapuu. Meriselityksen antaminen voidaan lykätä, kunnes alus saapuu toiseen satamaan, jos sillä meriselityksen tarkoitusta syrjäyttämättä voidaan saavuttaa huomattavaa kustannusten säästöä alukselle tai muita olennaisia etuja. Sellaisesta lykkäyksestä ja sen syystä on päällikön tai laivanisännän viipymättä kirjallisesti ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Meriselityksen antamista varten on päällikön itse tai asiamiestä käyttäen niin pian kuin mahdollista ilmoitettava 1 momentin mukaan toimivaltaiselle merioikeudelle tai sen puheenjohtajalle. Ilmoittautumisen tulee tapahtua kirjallisesti ja ilmoittautumiskirjaan on liitettävä jäljennös 8 §:ssä mainitusta ilmoituksesta ja tiedot koko laivaväestä ja niistä henkilöistä, joiden oletetaan voivan antaa selvitystä asiassa, sekä mikäli mahdollista

kaikista niistä, joita asia voi koskea, tai heidän asiamiehistään.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annetaan meriselitys suomalaisen aluksen osalta sille oikeudelle, joka maan lain mukaan on siihen toimivaltainen. Muutoin annetaan meriselitys ulkomailla Suomen edustustolle, jonka ulkoasiainministeriö on valtuuttanut meriselityksen vastaanottamiseen. Milloin niin voi sopia vasti tapahtua, tulee meriselityksen vastaanottamisessa avustaa kaksi edustuston kutsu-
maa meriasioita tuntevaa henkilöä, mieluummin Suomen, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaista, jotka eivät ole esteellisiä toimimaan tuomareina. Sellaisella paikkakunnalla, jossa tähän tehtävään oikeutettua Suomen edustustoa ei ole, voidaan meriselitys antaa sille Norjan, Ruotsin tai Tanskan ulkomaan edustustolle, jolla kotimaansa lain mukaan on oikeus vastaanottaa meriselitys.

Jos meriselitys on annettu ulkomailla tai jos ulkomaan viranomainen on toimittanut tutkinnan onnettomuuden syistä, päällikön on huolehdittava siitä, että asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös toimituksesta laaditusta pöytäkirjasta lähetetään *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja Onnettomuustutkintakeskukselle.

Milloin alus on kadonnut tai tuhoutunut eikä kukaan ole pelastunut, on tutkinta tapahtuman johdosta toimitettava aluksen kotipaikkakunnalla, jollei *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää sitä toimitettavaksi muualla.

Tarkemmat määräykset meriselitystä koskevien säännösten soveltamisesta annetaan asetuksella.

8 §

Kirjallinen ilmoitus meriselitystä varten

Aluksen päällikön on 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viipymättä toimitettava kirjallinen ilmoitus tapahtumasta meriselitystä varten *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai, jos alus on ulkomailla, lähimmälle 7 §:n 3 momentissa tarkoitettulle Suomen ulkomaan edustustolle.

Kirjallista ilmoitusta, joka koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, ei saa antaa vastapuolelle tiedoksi, ennen kuin tapahtu-

kaikista niistä, joita asia voi koskea, tai heidän asiamiehistään.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annetaan meriselitys suomalaisen aluksen osalta sille oikeudelle, joka maan lain mukaan on siihen toimivaltainen. Muutoin annetaan meriselitys ulkomailla Suomen edustustolle, jonka ulkoasiainministeriö on valtuuttanut meriselityksen vastaanottamiseen. Milloin niin voi sopia vasti tapahtua, tulee meriselityksen vastaanottamisessa avustaa kaksi edustuston kutsu-
maa meriasioita tuntevaa henkilöä, mieluummin Suomen, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaista, jotka eivät ole esteellisiä toimimaan tuomareina. Sellaisella paikkakunnalla, jossa tähän tehtävään oikeutettua Suomen edustustoa ei ole, voidaan meriselitys antaa sille Norjan, Ruotsin tai Tanskan ulkomaan edustustolle, jolla kotimaansa lain mukaan on oikeus vastaanottaa meriselitys.

Jos meriselitys on annettu ulkomailla tai jos ulkomaan viranomainen on toimittanut tutkinnan onnettomuuden syistä, päällikön on huolehdittava siitä, että asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös toimituksesta laaditusta pöytäkirjasta lähetetään *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja Onnettomuustutkintakeskukselle.

Milloin alus on kadonnut tai tuhoutunut eikä kukaan ole pelastunut, on tutkinta tapahtuman johdosta toimitettava aluksen kotipaikkakunnalla, jollei *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää sitä toimitettavaksi muualla.

Tarkemmat määräykset meriselitystä koskevien säännösten soveltamisesta annetaan asetuksella.

8 §

Kirjallinen ilmoitus meriselitystä varten

Aluksen päällikön on 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viipymättä toimitettava kirjallinen ilmoitus tapahtumasta meriselitystä varten *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai, jos alus on ulkomailla, lähimmälle 7 §:n 3 momentissa tarkoitettulle Suomen ulkomaan edustustolle.

Kirjallista ilmoitusta, joka koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, ei saa antaa vastapuolelle tiedoksi, ennen kuin tapahtu-

man johdosta annettava meriselitys on otettu oikeuden tai muun asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Suomen ulkomaan edustuston, joka on vastaanottanut tässä pykälässä tarkoitetun kirjallisen ilmoituksen, tulee, kun ilmoitusta ei enää tarvita, lähettää se viipymättä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta kirjallisesta ilmoituksesta ja sen sisälöstä.

9 §

Meriselitystä koskevan istunnon määrääminen

Milloin ilmoittautuminen meriselityksen antamista varten on tapahtunut 7 §:ssä säädettyllä tavalla, merioikeuden on määrättävä, mikäli mahdollista päällikön toivomuksen mukaisesti, istunnon aika meriselityksen antamista varten oikeudelle ja määrättävä päällikkö silloin esittämään aluksen päiväkirjat ja niihin liittyvät muistikirjat alkuperäisinä, jos sellaisia on pidetty ja ne ovat tallella, sekä myös muut asiakirjat tai esineet, jotka voivat valaista asiaa, samoin kuin oikeudessa kuulemista varten ilmoittamaan ne henkilöt, joiden oletetaan voivan parhaiten antaa selvitystä asiassa. Istunnon ajasta on ilmoitettava oikeuden ilmoitustaululle pantavalla kuulutuksella tai, milloin se viivytyksettä voi tapahtua, erikseen annettava siitä tieto niille henkilöille, joita asia voi koskea, tai heidän paikakunnalla oleville asiamiehilleen sekä *Liikennevirastolle* ja myös viralliselle syyttäjälle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu esittämisvelvollisuus voidaan määrätä sakon uhalla, milloin se katsotaan tarpeelliseksi.

Asiantuntijoille on viipymättä ilmoitettava meriselityksen antamista varten tapahtuneesta ilmoittautumisesta. Heidän tulee perehtyä ilmoittautumiskirjaan liitettyihin asiakirjoihin sekä, jos aika sen sallii, ennen istuntoa selostaa merioikeudelle niitä kysymyksiä, joista meri- tai konetekniseltä tai muulta kannalta tarvitaan tietoja onnettomuuden laadun selvittämiseksi.

man johdosta annettava meriselitys on otettu oikeuden tai muun asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Suomen ulkomaan edustuston, joka on vastaanottanut tässä pykälässä tarkoitetun kirjallisen ilmoituksen, tulee, kun ilmoitusta ei enää tarvita, lähettää se viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta kirjallisesta ilmoituksesta ja sen sisälöstä.

9 §

Meriselitystä koskevan istunnon määrääminen

Milloin ilmoittautuminen meriselityksen antamista varten on tapahtunut 7 §:ssä säädettyllä tavalla, merioikeuden on määrättävä, mikäli mahdollista päällikön toivomuksen mukaisesti, istunnon aika meriselityksen antamista varten oikeudelle ja määrättävä päällikkö silloin esittämään aluksen päiväkirjat ja niihin liittyvät muistikirjat alkuperäisinä, jos sellaisia on pidetty ja ne ovat tallella, sekä myös muut asiakirjat tai esineet, jotka voivat valaista asiaa, samoin kuin oikeudessa kuulemista varten ilmoittamaan ne henkilöt, joiden oletetaan voivan parhaiten antaa selvitystä asiassa. Istunnon ajasta on ilmoitettava oikeuden ilmoitustaululle pantavalla kuulutuksella tai, milloin se viivytyksettä voi tapahtua, erikseen annettava siitä tieto niille henkilöille, joita asia voi koskea, tai heidän paikakunnalla oleville asiamiehilleen sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja myös viralliselle syyttäjälle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu esittämisvelvollisuus voidaan määrätä sakon uhalla, milloin se katsotaan tarpeelliseksi.

Asiantuntijoille on viipymättä ilmoitettava meriselityksen antamista varten tapahtuneesta ilmoittautumisesta. Heidän tulee perehtyä ilmoittautumiskirjaan liitettyihin asiakirjoihin sekä, jos aika sen sallii, ennen istuntoa selostaa merioikeudelle niitä kysymyksiä, joista meri- tai konetekniseltä tai muulta kannalta tarvitaan tietoja onnettomuuden laadun selvittämiseksi.

11 §

Meriselityksen antaminen alusten yhteentörmäyksen johdosta

Jos meriselitys koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, merioikeus voi sallia, että meriselityksen antaminen lykätään, mikäli meriselitys siten voidaan antaa samanaikaisesti toisen aluksen osalta annettavan meriselityksen tai vastaavan selvityksen kanssa. Sellaista lykkäystä ei saa myöntää pitemmäksi ajaksi kuin mikä on ehdottoman välttämätöntä. Jollei lykkäyksen tarkoitus ole saavutettavissa, tulee oikeuden, milloin sen aluksen päällikkö tai laivanisäntä, jonka osalta meriselitys ensin annetaan, sitä pyytää eikä erityisiä syitä ole esteenä, määrätä, että meriselitys osaksi tai kokonaan annetaan suljettujen ovien takana ja ettei tilaisuudessa saa olla läsnä muita kuin laivanisäntä ja virallinen syyttäjä sekä asianomainen *Liikenteen turvallisuusviraston* edustaja ja tulliviranomainen sekä Onnettomuustutkintakeskuksen edustaja.

Milloin törmääminen on tapahtunut ulkomaiseen alukseen, jonka osalta ei toimiteta meriselitystä vastaavaa selvitystä, ei meriselitys ole tarpeen, ellei *Liikenteen turvallisuusvirasto* toisin määrää.

12 §

Meriselityksen vastaanottaminen eräissä tapauksissa

Sellaisen aluksen osalta, jolla on kotipaikka Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, on toimivaltaisen suomalaisen tuomioistuimen otettava vastaan meriselitys, milloin päällikkö tai laivanisäntä taikka aluksen kotimaan asianomainen viranomainen pitää sitä tarpeellisena. Muun ulkomaisen aluksen osalta otetaan meriselitys sellaisessa tapauksessa vastaan, jos syytä siihen on.

Jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* katsoo ulkomaisen aluksen käytön yhteydessä sattuneen tapahtuman vaativan selvitystä meriturvallisuuden kannalta ja alus on Suomen satamassa, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrätä meriselityksen annettavaksi.

Jos 1 momentissa mainittu viranomainen

11 §

Meriselityksen antaminen alusten yhteentörmäyksen johdosta

Jos meriselitys koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, merioikeus voi sallia, että meriselityksen antaminen lykätään, mikäli meriselitys siten voidaan antaa samanaikaisesti toisen aluksen osalta annettavan meriselityksen tai vastaavan selvityksen kanssa. Sellaista lykkäystä ei saa myöntää pitemmäksi ajaksi kuin mikä on ehdottoman välttämätöntä. Jollei lykkäyksen tarkoitus ole saavutettavissa, tulee oikeuden, milloin sen aluksen päällikkö tai laivanisäntä, jonka osalta meriselitys ensin annetaan, sitä pyytää eikä erityisiä syitä ole esteenä, määrätä, että meriselitys osaksi tai kokonaan annetaan suljettujen ovien takana ja ettei tilaisuudessa saa olla läsnä muita kuin laivanisäntä ja virallinen syyttäjä sekä asianomainen *Liikenne- ja viestintäviraston* edustaja ja Tullin edustaja sekä Onnettomuustutkintakeskuksen edustaja.

Milloin törmääminen on tapahtunut ulkomaiseen alukseen, jonka osalta ei toimiteta meriselitystä vastaavaa selvitystä, ei meriselitys ole tarpeen, ellei *Liikenne- ja viestintävirasto* toisin määrää.

12 §

Meriselityksen vastaanottaminen eräissä tapauksissa

Sellaisen aluksen osalta, jolla on kotipaikka Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, on toimivaltaisen suomalaisen tuomioistuimen otettava vastaan meriselitys, milloin päällikkö tai laivanisäntä taikka aluksen kotimaan asianomainen viranomainen pitää sitä tarpeellisena. Muun ulkomaisen aluksen osalta otetaan meriselitys sellaisessa tapauksessa vastaan, jos syytä siihen on.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* katsoo ulkomaisen aluksen käytön yhteydessä sattuneen tapahtuman vaativan selvitystä meriturvallisuuden kannalta ja alus on Suomen satamassa, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* määrätä meriselityksen annettavaksi.

Jos 1 momentissa mainittu viranomainen

pitää meriselitystä tarpeellisena tai jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää sen annettavaksi, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle. Meriselitys annetaan jomankumman heistä 7 §:n 2 momentin mukaisesti tekemästä ilmoituksesta

13 §

Suomen ulkomaan edustustolle annettava meriselitys

Mitä 10–12 §:ssä säädetään oikeudelle annettavasta meriselityksestä, on soveltuvin osin voimassa myös Suomen ulkomaan edustustolle annettavasta meriselityksestä. Edustusto ei kuitenkaan voi ottaa valaa tai vakuutusta eikä asettaa uhkasakkoa.

Meriselitystä käsiteltäessä laaditusta pöytäkirjasta on maksutta toimitettava ote *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Pöytäkirjanote annetaan pyynnöstä laivanisännälle tai päällikölle.

14 §

Meriselityksen täydentäminen ja sen antamatta jättäminen

Jos meriselitys havaitaan joltakin osin epätäydelliseksi, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrätä sitä täydennettäväksi. Sellaisessa tapauksessa sovelletaan vastaavasti, mitä 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä säädetään.

Jos 6 §:ssä tarkoitettu tapahtumasta on tai voidaan odottaa olevan saatavissa tyydyttävä selvitys muulla tavalla, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* sallia, että meriselitys jätetään antamatta tai että sen antaminen lykätään selaista selvitystä odottaessa.

15 §

Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tietoonsa tulleista aluksen käytön yhteydessä tapahtuneista onnettomuuksista ja vaaratilanteista suomalaisella aluksella.

pitää meriselitystä tarpeellisena tai jos *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää sen annettavaksi, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle. Meriselitys annetaan jomankumman heistä 7 §:n 2 momentin mukaisesti tekemästä ilmoituksesta.

13 §

Suomen ulkomaan edustustolle annettava meriselitys

Mitä 10–12 §:ssä säädetään oikeudelle annettavasta meriselityksestä, on soveltuvin osin voimassa myös Suomen ulkomaan edustustolle annettavasta meriselityksestä. Edustusto ei kuitenkaan voi ottaa valaa tai vakuutusta eikä asettaa uhkasakkoa.

Meriselitystä käsiteltäessä laaditusta pöytäkirjasta on maksutta toimitettava ote *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Pöytäkirjanote annetaan pyynnöstä laivanisännälle tai päällikölle.

14 §

Meriselityksen täydentäminen ja sen antamatta jättäminen

Jos meriselitys havaitaan joltakin osin epätäydelliseksi, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* määrätä sitä täydennettäväksi. Sellaisessa tapauksessa sovelletaan vastaavasti, mitä 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä säädetään.

Jos 6 §:ssä tarkoitettu tapahtumasta on tai voidaan odottaa olevan saatavissa tyydyttävä selvitys muulla tavalla, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* sallia, että meriselitys jätetään antamatta tai että sen antaminen lykätään selaista selvitystä odottaessa.

15 §

Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tietoonsa tulleista aluksen käytön yhteydessä tapahtuneista onnettomuuksista ja vaaratilanteista suomalaisella aluksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen salassa pitämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:ssä.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen salassa pitämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:ssä.

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä.

VI OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

23 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksissa ja päätöslauselmissa tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

VI OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

23 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto toimii Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksissa ja päätöslauselmissa tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

59.

Laki

meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 3 ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § osaksi laeissa 967/2008, 1317/2009 ja 940/2016 sekä 17 § laeissa 1317/2009, 940/2016 ja xx/xxxx (HE 145/2017), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;
- 2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;
- 2 a) *erityisaluksella* alusta, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan;
- 3) *hinaajalla tai työntäjällä* sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiseen ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;
- 4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä taikka erityisaluksen merenmittaustoimintaa; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;
- 5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta

Ehdotus

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;
- 2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;
- 2 a) *erityisaluksella* alusta, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan;
- 3) *hinaajalla tai työntäjällä* sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiseen ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;
- 4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä taikka erityisaluksen merenmittaustoimintaa; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;
- 5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta

Voimassa oleva laki

tapahtuva liikenne;

6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;

7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;

8) *tukiviranomaisella Liikennevirastoa*; sekä

9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea.

10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

17 §

Tukiviranomaisen tiedonsaantioikeus

Tukiviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) Verohallinnolta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot meripalkoista;

2) Merimieseläkekassalta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten aluskohtaiset tiedot Merimieseläkekassalle maksetuista eläkevakuutusmaksuista;

3) *tullilaitokselta* tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tiedot alusten liikennöinnistä.

4) *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tässä laissa tarkoitetun kauppa-alusluetteloon merkitsemisen ja tuen myöntämisen edellytysten selvittämistä ja valvontaa varten tiedot aluksen katsastuksista, miehityksestä ja alusta koskevista rekisterimerkinnöistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla *Liikenteen turvallisuusviraston* tällaisia tietoja sisältävistä tietojärjestelmistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta.

Ehdotus

tapahtuva liikenne;

6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;

7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;

8) *tukiviranomaisella Liikenne- ja viestintävirastoa*;

9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;

10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

17 §

Tukiviranomaisen tiedonsaantioikeus

Tukiviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) Verohallinnolta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot meripalkoista;

2) Merimieseläkekassalta tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten aluskohtaiset tiedot Merimieseläkekassalle maksetuista eläkevakuutusmaksuista;

3) *Tullilta* tässä laissa tarkoitetun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tiedot alusten liikennöinnistä;

4) *Liikenne- ja viestintävirastolta* tässä laissa tarkoitetun kauppa-alusluetteloon merkitsemisen ja tuen myöntämisen edellytysten selvittämistä ja valvontaa varten tiedot aluksen katsastuksista, miehityksestä ja alusta koskevista rekisterimerkinnöistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla *Liikenne- ja viestintäviraston* tällaisia tietoja sisältävistä tietojärjestelmistä.

Tukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

60.

Laki

merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 139 §, sellaisena kuin se on laeissa 296/2015 ja
xx/xxxx (HE 145/2017), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

139 §

*Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista var-
ten tehtävät ilmoitukset*

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista var-
ten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle
tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuu-
kausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana
työnantajan palveluksessa olleen kunkin
työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-
ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentely-
kuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuu-
kauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava
eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttä-
en:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työan-
sio;
- 3) työntekijän 224 a §:ssä tarkoitettujen
palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavi-
en päivien lukumäärä kalenterikuukaudelta;
ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuu-
kauden päättyessä *Liikenteen turvallisuusvi-
raston* pitämässä liikenneasioiden rekisteris-
sä.

Ehdotus

139 §

*Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista var-
ten tehtävät ilmoitukset*

Eläketurvan järjestämistä ja hoitamista var-
ten työnantajan on ilmoitettava eläkekassalle
tunnistetietonsa ja tehtävä eläkekassalle kuu-
kausi-ilmoitus kalenterikuukauden aikana
työnantajan palveluksessa olleen kunkin
työntekijän osalta erikseen. Kuukausi-
ilmoitus on tehtävä viimeistään työskentely-
kuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuu-
kauden 10 päivänä ja siinä on ilmoitettava
eläkekassalle sen ilmoitusmenetelmiä käyttä-
en:

- 1) työntekijän nimi ja henkilötunnus;
- 2) työntekijän kalenterikuukauden työan-
sio;
- 3) työntekijän 224 a §:ssä tarkoitettujen
palveluaikaa laskettaessa huomioon otettavi-
en päivien lukumäärä kalenterikuukaudelta;
ja
- 4) työntekijän palveluasema kalenterikuu-
kauden päättyessä *Liikenne- ja viestintäviras-
ton* pitämässä liikenneasioiden rekisterissä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erik-
seen lailla.

61.

Laki

meripelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 4, 14 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ne ovat 4 § osittain laeissa 1660/2009, ja 752/2014 ja xx/xxxx (HE 34/2018), 14 § osittain laeissa 597/2005, 1250/2005, 1660/2009, 429/2014, 752/2014, 865/2014, ja xx/xxxx (HE 145/2017) ja xx/xxxx (HE 34/2018) ja 24 § laeissa 1660/2009 ja xx/xxxx (HE 34/2018), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat

Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu alueen pelastustoimi, *Liikenteen turvallisuusvirasto*, *Liikennevirasto*, poliisi, puolustusvoimat, sosiaali- ja terveystoimikset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (muu meripelastusviranomainen) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista. (19.9.2014/752)

Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:

- 1) hätäkeskuslaitos osallistuu etsintä- ja pelastusyksiköiden sekä meripelastustoimen tehtäviin osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan;
- 2) *Liikenteen turvallisuusvirasto* vastaa alusturvallisuudesta ja sen kehittamisestä sekä antaa *rajavartiolaitoksen* käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta;
- 3) Ilmatieteen laitos antaa Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta sekä tuottaa Rajavartiolaitokselle meripelastustoimen tarvitsemat sää- ja meripalvelut;

Ehdotus

4 §

Muut meripelastukseen osallistuvat viranomaiset ja toimijat

Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettu alueen pelastustoimi, *Liikenne- ja viestintävirasto*, *Väylävirasto*, poliisi, puolustusvoimat, sosiaali- ja terveystoimikset, Tulli ja ympäristöviranomaiset (muu meripelastusviranomainen) ovat Rajavartiolaitoksen ohella velvollisia osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on niiden toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna viranomaisen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista.

Muiden meripelastusviranomaisten tehtävät meripelastustoimessa ovat seuraavat:

- 1) hätäkeskuslaitos osallistuu etsintä- ja pelastusyksiköiden sekä meripelastustoimen tehtäviin osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan;
- 2) *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa alusturvallisuudesta ja sen kehittamisestä sekä antaa Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta
- 3) Ilmatieteen laitos antaa Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta sekä tuottaa Rajavartiolaitokselle meripelastustoimen tarvitsemat sää- ja meripalvelut;

Voimassa oleva laki

4) *Liikennevirasto* vastaa alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetun alusliikennepalvelun järjestämisestä, toimittaa Rajavartiolaitokselle ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä ja toimeenpanee Rajavartiolaitoksen tekemiä alusliikennettä koskevia päätöksiä alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa;

5) alueen pelastustoimi, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; alueen pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on alueen pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu; (19.9.2014/752)

6) puolustusvoimat valvoo merialuetta onnettomuus- ja vaaratilanteiden havaitsemiseksi ja paikantamiseksi alueellisen koskemattomuuden valvontaan liittyen sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa erityisasiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa;

7) sosiaali- ja terveystieteelliset vastaavat ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä puhelinvälitteisten lääkäripalveluiden tuottamisesta;

8) ympäristöviranomaiset vastaavat aluksista aiheutuvien alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä merionnettomuuksien yhteydessä yhdessä muiden viranomaisten kanssa sen mukaan kuin öljyvahinkojen torjunnasta annetussa lainsäädännössä tarkemmin säädetään sekä antavat Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta.

Ilmailulaissa (1194/2009) tarkoitettu ilmailuliikennepalvelun tarjoaja ja alusliikennepalvelun tarjoaja *osallistuu* korvauksetta meripelastustoimen yhteistyön kehittämiseen, meripelastustoimen valmiuden ylläpitoon sekä etsintä- ja pelastustoimintaan siltä osin kuin *sillä* on tarkoituksenmukaista toimialaansa liittyvää asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa. Yhteistoiminnan tarkemmasta sisällöstä voidaan sopia tarkemmin Rajavartiolaitoksen ja ilmailuliikennepalvelun tarjoajan sekä

Ehdotus

4) *Väylävirasto* vastaa väyläverkosta ja sen kehittamisestä sekä alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetun alusliikennepalvelun järjestämisestä, toimittaa Rajavartiolaitokselle ajantasaista meritilannekuvaa alusliikenteestä ja toimeenpanee Rajavartiolaitoksen tekemiä alusliikennettä koskevia päätöksiä alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa

5) alueen pelastustoimi, poliisi ja Tulli osallistuvat etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi niille kuuluvaa henkilöstöä ja kalustoa; alueen pelastustoimi osallistuu pelastustoimen erikoiskoulutetun meritoimintaryhmän toimintaan, jos tästä on alueen pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken erikseen sovittu;

6) puolustusvoimat valvoo merialuetta onnettomuus- ja vaaratilanteiden havaitsemiseksi ja paikantamiseksi alueellisen koskemattomuuden valvontaan liittyen sekä osallistuu etsintä- ja pelastustoimintaan tarjoamalla käytettäväksi sille kuuluvaa erityisasiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa;

7) sosiaali- ja terveystieteelliset vastaavat ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä puhelinvälitteisten lääkäripalveluiden tuottamisesta;

8) ympäristöviranomaiset vastaavat aluksista aiheutuvien alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä merionnettomuuksien yhteydessä yhdessä muiden viranomaisten kanssa sen mukaan kuin öljyvahinkojen torjunnasta annetussa lainsäädännössä tarkemmin säädetään sekä antavat Rajavartiolaitoksen käyttöön toimialaansa kuuluvaa asiantuntemusta.

Ilmailulaissa (864/2014) tarkoitettu ilmailuliikennepalvelun tarjoaja *sekä* alusliikennepalvelun tarjoaja *osallistuvat* korvauksetta meripelastustoimen yhteistyön kehittämiseen, meripelastustoimen valmiuden ylläpitoon sekä etsintä- ja pelastustoimintaan siltä osin kuin *niillä* on tarkoituksenmukaista toimialaansa liittyvää asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa. Yhteistoiminnan tarkemmasta sisällöstä voidaan sopia tarkemmin Rajavartiolaitoksen ja ilmailuliikennepalvelun tarjoajan sekä

Voimassa oleva laki

alusliikennepalvelun tarjoajan välisellä sopimuksella.

Muut kuin edellä tarkoitetut valtion viranomaiset, yhtiöt ja laitokset antavat pyynnöstä korvauksetta Rajavartiolaitoksen ja muun meripelastusviranomaisen käyttöön niille kuuluvaa asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa siltä osin kuin se on tarpeen valmiussuunnittelua varten tai vaaratilanteessa.

14 §

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta sekä alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta muulta meripelastusviranomaiselta meripelastustoimen suunnittelussa tarvittavat mainitun viranomaisen toimintavalmiutta ja sijoittautumista koskevat tiedot sekä henkilöstön valmius-, tunniste- ja yhteystiedot. Rajavartiolaitoksella on oikeus saada vastaavat tiedot alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta sekä oikeus luovuttaa tietoja alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalle.

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

1) *Liikenteen turvallisuusviraston* pitämän liikenneasioiden rekistereistä ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen ajoneuvorekisteristä ajoneuvoa sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

2) hätäkeskustietojärjestelmästä, poliisin tehtäväilmoitusrekisteri mukaan lukien, hätät ilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja sekä merellä toimivien viranomaisten yksiköiden valmius- ja paikkatietoja;

3) *Liikenteen turvallisuusviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä sekä *Viestintäviraston* pitämästä ilmailun hätäpaikannuslähetinrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Ehdotus

Rajavartiolaitoksen ja alusliikennepalvelun tarjoajan välisellä sopimuksella.

Muut kuin edellä tarkoitetut valtion viranomaiset, yhtiöt ja laitokset antavat pyynnöstä korvauksetta Rajavartiolaitoksen ja muun meripelastusviranomaisen käyttöön niille kuuluvaa asiantuntemusta, henkilöstöä ja kalustoa siltä osin kuin se on tarpeen valmiussuunnittelua varten tai vaaratilanteessa.

14 §

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta sekä alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta muulta meripelastusviranomaiselta meripelastustoimen suunnittelussa tarvittavat mainitun viranomaisen toimintavalmiutta ja sijoittautumista koskevat tiedot sekä henkilöstön valmius-, tunniste- ja yhteystiedot. Rajavartiolaitoksella on oikeus saada vastaavat tiedot alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalta sekä oikeus luovuttaa tietoja alus- ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajalle.

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen pitämästä ajoneuvorekisteristä ajoneuvoa sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

2) hätäkeskustietojärjestelmästä, poliisin tehtäväilmoitusrekisteri mukaan lukien, hätät ilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja sekä merellä toimivien viranomaisten yksiköiden valmius- ja paikkatietoja;

3) *Liikenne- ja viestintäviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* pitämästä ilmailun hätäpaikannuslähetinrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

4) kunnan satamalaitokselta aluksia sekä

Voimassa oleva laki

4) kunnan satamalaitokselta aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;

5) kalastusviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;

6) *Liikenteen turvallisuusviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen huvivienerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

7) *Liikenteen turvallisuusviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston pitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

8) *Liikenneviraston* alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalta ilma-alusliikennettä koskevia tietoja sekä puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

9) *Viestintävirastolta* tietoja radiolaitteen sijainnista sekä radioluparekisteristä radiolaitetta ja sen omistajaa sekä haltijaa koskevia tietoja;

10) Tullin tietojärjestelmistä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja sekä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

11) Väestörekisterikeskukselta väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) poliisin henkilörekistereistä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

13) Liikennevirastolta ajantasaista meritiilanekuvaa alusliikenteestä.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartioloitoksessa annetun lain (579/2005) 3 §:ssä tarkoitetun rajavartioloituksen toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja voidaan vaaratilanteessa tarvittaessa käyttää etsintä- ja pelastustoimenpiteiden järjestämiseksi.

Ehdotus

alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;

5) kalastusviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;

6) *Liikenne- ja viestintäviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen pitämästä huvivienerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

7) *Liikenne- ja viestintäviraston* pitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston pitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

8) *alusliikennepalvelun tarjoajan* alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalta ilma-alusliikennettä koskevia tietoja sekä puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

9) *Liikenne- ja viestintävirastolta* tietoja radiolaitteen sijainnista sekä radioluparekisteristä radiolaitetta ja sen omistajaa sekä haltijaa koskevia tietoja;

10) Tullin tietojärjestelmistä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja sekä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

11) Väestörekisterikeskukselta väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) poliisin henkilörekistereistä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

13) Liikenne- ja viestintävirastolta ajantasaista meritiilanekuvaa alusliikenteestä.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartioloitoksessa annetun lain (579/2005) 3 §:ssä tarkoitetun Rajavartioloituksen toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja voidaan vaaratilanteessa tarvittaessa käyttää etsintä- ja pelastustoimenpiteiden järjestämiseksi.

24 §

Merenkulun turvallisuusradioviestinnän vastuuviranomaiset

Rajavartiolaitos vastaa 3 §:ssä säädettyjen tehtävien lisäksi meripelastustoimen vaaratilanteiden radioviestinnästä ja siihen liittyvän valmiuden ylläpitämisestä. *Liikennevirasto* vastaa merenkulun turvallisuuteen liittyvistä varoitussanomista ja tiedotteista sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteestä. *Liikennevirasto* järjestää merenkulun turvallisuuteen liittyvien varoitussanomien ja tiedotteiden sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteen operatiivisen ylläpidon itse tai hankkii sen alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulta alusliikennepalvelun tarjoajalta.

24 §

Merenkulun turvallisuusradioviestinnän vastuuviranomaiset

Rajavartiolaitos vastaa 3 §:ssä säädettyjen tehtävien lisäksi meripelastustoimen vaaratilanteiden radioviestinnästä ja siihen liittyvän valmiuden ylläpitämisestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa merenkulun turvallisuuteen liittyvistä varoitussanomista ja tiedotteista sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteestä. *Liikenne- ja viestintävirasto* järjestää merenkulun turvallisuuteen liittyvien varoitussanomien ja tiedotteiden sekä Saimaan alueen hätäradioliikenteen operatiivisen ylläpidon itse tai hankkii sen alusliikennepalvelulaissa tarkoitetulta alusliikennepalvelun tarjoajalta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

62.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 12 a §, sellaisena kuin se on laissa 1179/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 a §

Verohallinnolla ja Tullilla on oikeus saada lentobensiinin ja petrolin verotusta ja sen valvontaa varten tarpeellisia tietoja *Liikenteen turvallisuusvirastolta*.

Ehdotus

12 a §

Verohallinnolla ja Tullilla on oikeus saada lentobensiinin ja petrolin verotusta ja sen valvontaa varten tarpeellisia tietoja *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

63.

Laki**painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan painelaitelain (1144/2016) 4 ja 98 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Valvontaviranomainen**Valvontaviranomainen*

Tämän lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuitenkin valvoo alusten painelaitteiden CE-merkinnän vaatimustenmukaisuutta.

Sotilaspainelaitteiden ja puolustusvoimien tai puolustusministeriön hallinnassa oleviin erityissuojattaviin kohteisiin kiinteästi asennettujen painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on puolustusvoimat.

Tämän lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on *Liikenne- ja viestintävirasto*. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuitenkin valvoo alusten painelaitteiden CE-merkinnän vaatimustenmukaisuutta.

Sotilaspainelaitteiden ja puolustusvoimien tai puolustusministeriön hallinnassa oleviin erityissuojattaviin kohteisiin kiinteästi asennettujen painelaitteiden osalta valvontaviranomainen on puolustusvoimat.

98 §

98 §

*Painelaitteen tarkastaminen**Painelaitteen tarkastaminen*

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyyn luokituslaitoksen tai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 44 §:n mukaisesti hyväksymän tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttama hyväksytty luokituslaitos pitää yllä painelaiterekisteriä luokitettujen alusten painelaitteista. Luokituslaitos vastaa 77 §:n I momentissa tarkoitetuista rekisteriin liittyvistä tehtävistä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* pitää yllä vastaavaa rekisteriä myös luokittamattomien

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyyn luokituslaitoksen tai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 44 §:n mukaisesti hyväksymän tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttama hyväksytty luokituslaitos pitää yllä painelaiterekisteriä luokitettujen alusten painelaitteista. Luokituslaitos vastaa 77 §:n I momentissa tarkoitetuista rekisteriin liittyvistä tehtävistä. *Liikenne- ja viestintävirasto* pitää yllä vastaavaa rekisteriä myös luokittamattomien

HE 61/2018 vp

alusten painelaitteista. Painelaiterekisteriin merkitään kauppaa-alusten osalta 77 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot lukuun ottamatta 4 kohdassa tarkoitettuja käytönvalvojan nimeä ja henkilötunnusta.

alusten painelaitteista. Painelaiterekisteriin merkitään kauppaa-alusten osalta 77 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot lukuun ottamatta 4 kohdassa tarkoitettuja käytönvalvojan nimeä ja henkilötunnusta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

64.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 36 b, 46, 89 ja 89 a § sellaisina kuin ne ovat 36 b ja 46 § laissa xx/xxxx (HE 18/2018 vp) sekä 89 § laeissa xx/xxxx (HE 145/2017 vp) ja xx/xxxx (HE 18/2018 vp) sekä 89 a § laissa xx/xxxx (HE 34/2018 vp), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 b §

36 b §

Alusta ja sen lastia koskevat toimenpiteet

Alusta ja sen lastia koskevat toimenpiteet

Jos Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä alus uppoaa, joutuu karille tai yhteentörmäyksen osapuoleksi, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy ilmeinen öljyn tai muun haitallisen aineen vuodon vaara, Rajavartiolaitos voi määrätä ryhdyttäväksi sellaisiin alukseen ja sen lastiin kohdistuviin pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava tilanteesta *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa sekä kuultava asianomaista ympäristöviranomaista, ellei tilanteen kiireellisyys muuta edellytä. Lisäksi Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta tarpeetonta viivytystä.

Mitä 1 momentissa säädetään Rajavartiolaitoksen oikeuksista ja velvollisuuksista, sovelletaan myös pelastustoiminnan johtajaan, jos 1 momentissa tarkoitettu alusta koskeva tapahtuma sattuu Suomen sisävesialueella.

Sen aluksen päällikkö, josta vesien pilaantuminen tai sen vaara on aiheutunut, on velvollinen antamaan viranomaisille vahingollisten seurausten estämiseksi kaikkea apua, jota olosuhteet huomioon ottaen voidaan vaatia.

Jos Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä alus uppoaa, joutuu karille tai yhteentörmäyksen osapuoleksi, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy ilmeinen öljyn tai muun haitallisen aineen vuodon vaara, Rajavartiolaitos voi määrätä ryhdyttäväksi sellaisiin alukseen ja sen lastiin kohdistuviin pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava tilanteesta *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa sekä kuultava asianomaista ympäristöviranomaista, ellei tilanteen kiireellisyys muuta edellytä. Lisäksi Rajavartiolaitoksen on neuvoteltava aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta tarpeetonta viivytystä.

Mitä 1 momentissa säädetään Rajavartiolaitoksen oikeuksista ja velvollisuuksista, sovelletaan myös pelastustoiminnan johtajaan, jos 1 momentissa tarkoitettu alusta koskeva tapahtuma sattuu Suomen sisävesialueella.

Sen aluksen päällikkö, josta vesien pilaantuminen tai sen vaara on aiheutunut, on velvollinen antamaan viranomaisille vahingollisten seurausten estämiseksi kaikkea apua, jota olosuhteet huomioon ottaen voidaan vaatia.

Yhteistyö pelastustoiminnassa

Valtion, maakunnan ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun siten kuin 47 §:ssä säädetään sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Edellä 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa:

1) hätäkeskukset vastaanottavat hätäilmoituksia ja välittävät ilmoitukset asianomaisille yksiköille sekä toimivat pelastustoimen viestikeskuksena siten kuin siitä hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetään;

2) Puolustusvoimat osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja siten kuin siitä puolustusvoimista annetussa laissa (551/2007) säädetään;

3) sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, Rajavartiolaitos osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi kalustoa, henkilöitä ja asiantuntijapalveluita siten kuin siitä rajavartiolaissa (578/2005) säädetään;

4) poliisi huolehtii kadonneiden etsinnästä maa-alueilla ja sisävesillä, vaara-alueiden eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla;

5) sosiaali- ja terveystoimintaviranomaiset ja hallinnonalan laitokset vastaavat niitä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä psykososiaalisen tuen palveluista ja onnettomuuden johdosta hätään joutuneiden huollos- ta ja majoituksesta;

6) ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua koske- vista tehtävistä niitä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti;

7) ympäristöviranomaiset ja maa- ja metsä- talousviranomaiset ja vesitalousviranomaiset sekä hallinnonalojen laitokset huolehtivat niit- tä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon

Yhteistyö pelastustoiminnassa

Valtion, maakunnan ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun siten kuin 47 §:ssä säädetään sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Edellä 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa:

1) hätäkeskukset vastaanottavat hätäilmoituksia ja välittävät ilmoitukset asianomaisille yksiköille sekä toimivat pelastustoimen viestikeskuksena siten kuin siitä hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetään;

2) Puolustusvoimat osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja siten kuin siitä puolustusvoimista annetussa laissa (551/2007) säädetään;

3) sen lisäksi, mitä tässä laissa muuten säädetään, Rajavartiolaitos osallistuu pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi kalustoa, henkilöitä ja asiantuntijapalveluita siten kuin siitä rajavartiolaissa (578/2005) säädetään;

4) poliisi huolehtii kadonneiden etsinnästä maa-alueilla ja sisävesillä, vaara-alueiden eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla;

5) sosiaali- ja terveystoimintaviranomaiset ja hallinnonalan laitokset vastaavat niitä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä psykososiaalisen tuen palveluista ja onnettomuuden johdosta hätään joutuneiden huollos- ta ja majoituksesta;

6) ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua koske- vista tehtävistä niitä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti;

7) ympäristöviranomaiset ja maa- ja metsä- talousviranomaiset ja vesitalousviranomaiset sekä hallinnonalojen laitokset huolehtivat niit- tä koskevis- sa säädöksissä määrätyn työnjaon

mukaisesti, ympäristönsuojelusta, tulvariskien hallinnasta ja patoturvallisuudesta;

8) liikenne- ja viestintäasioista vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat:

a) vaaratiedotteiden välittämisestä väestölle sähköisten joukkoviestimien kautta;

b) liikenneväylien raivauksesta;

c) liikenneväylien käytön yhteistoimintakysymyksistä suojaväistöissä;

d) ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisestä siten kuin siitä ilmailulain (864/2014) 121 §:ssä säädetään;

9) Säteilyturvakeskus valvoo ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta ja turva- ja valmiusjärjestelyjä sekä säteilytilannetta, ylläpitää tehtäviensä edellyttämää valmiutta normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta, ilmoittaa, varoittaa ja raportoi poikkeavista säteilytilanteista, arvioi säteilytapahutumien turvallisuusmerkitystä sekä antaa suojelutoimia koskevia suosituksia;

10) Ilmatieteen laitos luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle pelastustoiminnassa ja sen suunnittelussa tarpeelliset säätiedot, varoitukset, havainnot ja ennusteet sekä ajelehtimisarviot merialueille ja arviot radioaktiivisten ja muiden vaarallisten aineiden kulkeutumisesta ilmakehässä;

11) siviilipalveluskeskus osallistuu pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun sen mukaan kuin osallistumisesta erikseen säädetään tai määrätään;

12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset, maakunnan sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti;

13) Suomen ympäristökeskus, *Liikenteen turvallisuusvirasto* ja Puolustusvoimat osallistuvat alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan siten kuin tässä tai muussa laissa tarkemmin säädetään.

Viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä pelastustoiminnassa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

mukaisesti ympäristönsuojelusta, tulvariskien hallinnasta ja patoturvallisuudesta;

8) liikenne- ja viestintäasioista vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat:

a) vaaratiedotteiden välittämisestä väestölle sähköisten joukkoviestimien kautta;

b) liikenneväylien raivauksesta;

c) liikenneväylien käytön yhteistoimintakysymyksistä suojaväistöissä;

d) ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisestä siten kuin siitä ilmailulain (864/2014) 121 §:ssä säädetään;

9) Säteilyturvakeskus valvoo ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta ja turva- ja valmiusjärjestelyjä sekä säteilytilannetta, ylläpitää tehtäviensä edellyttämää valmiutta normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta, ilmoittaa, varoittaa ja raportoi poikkeavista säteilytilanteista, arvioi säteilytapahutumien turvallisuusmerkitystä sekä antaa suojelutoimia koskevia suosituksia;

10) Ilmatieteen laitos luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle pelastustoiminnassa ja sen suunnittelussa tarpeelliset säätiedot, varoitukset, havainnot ja ennusteet sekä ajelehtimisarviot merialueille ja arviot radioaktiivisten ja muiden vaarallisten aineiden kulkeutumisesta ilmakehässä;

11) siviilipalveluskeskus osallistuu pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun sen mukaan kuin osallistumisesta erikseen säädetään tai määrätään;

12) valtion eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset, maakunnan sekä kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti;

13) Suomen ympäristökeskus, *Liikenne- ja viestintävirasto* ja Puolustusvoimat osallistuvat alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan siten kuin tässä tai muussa laissa tarkemmin säädetään.

Viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä pelastustoiminnassa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada makсутta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta täydellisestä nimestä;

b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitusta henkilötunnuksesta;

c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitusta kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta sekä ammatista;

f) 14 §:ssä tarkoitetuista tiedoista

g) 15 §:ssä tarkoitetuista tiedoista;

h) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

i) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytössäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;

5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoi-

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada makсутta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta täydellisestä nimestä;

b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitusta henkilötunnuksesta;

c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitusta kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta sekä ammatista;

f) 14 §:ssä tarkoitetuista tiedoista;

g) 15 §:ssä tarkoitetuista tiedoista;

h) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

i) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytössäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;

5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoi-

topiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;

6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;

8) kuntien tai maakuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovitavalla tavalla;

9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;

10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitettuista tiedoista.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettua kansalaisuudesta;

2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisesti riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) *Liikenteen turvallisuusvirastolta* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettua liikenneasioiden rekisteristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelas-

topiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;

6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;

8) kuntien tai maakuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovitavalla tavalla;

9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;

10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitettuista tiedoista.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettua kansalaisuudesta;

2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisesti riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) *Liikenne- ja viestintävirastolta* liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettua liikenneasioiden rekisteristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelas-

tusviranomaisen lakisäätteisten tehtävien hoitamiseksi;

2) teleyrityksiltä *tietoyhteiskuntakaaren* (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa maakunnan pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

89 a §

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen pelastustoimintaa johtavan viranomaisen tiedonsaantioikeus

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus saada salassapitosäynnösten estämättä maksutta pelastustoimintaan osallistuvilta ja siihen virka-apua antavalta viranomaiselta pelastustoiminnan suunnittelussa tarvittavia, tämän viranomaisen toimintavalmiutta koskevia tietoja ja henkilöstön valmius-, tunnistus- ja yhteystietoja sekä sellaisia tietoja pelastuslain 91—94 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä, jotka ovat välttämättömiä pelastustoiminnan suunnittelussa.

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäynnösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) hätäkeskustietojärjestelmästä vahingon hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja;

2) satamalaitoksen tietojärjestelmästä aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;

3) kalatalousviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;

4) *Liikenteen turvallisuusviraston* ylläpitä-

tusviranomaisen lakisäätteisten tehtävien hoitamiseksi;

2) teleyrityksiltä *sähköisen viestinnän palveluista annetun lain* (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa maakunnan pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

89 a §

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen pelastustoimintaa johtavan viranomaisen tiedonsaantioikeus

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus saada salassapitosäynnösten estämättä maksutta pelastustoimintaan osallistuvilta ja siihen virka-apua antavalta viranomaiselta pelastustoiminnan suunnittelussa tarvittavia, tämän viranomaisen toimintavalmiutta koskevia tietoja ja henkilöstön valmius-, tunnistus- ja yhteystietoja sekä sellaisia tietoja pelastuslain 91—94 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä, jotka ovat välttämättömiä pelastustoiminnan suunnittelussa.

Pelastustoimintaa öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäynnösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) hätäkeskustietojärjestelmästä vahingon hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja;

2) satamalaitoksen tietojärjestelmästä aluksia sekä alus- ja tavaraliikennettä koskevia tietoja;

3) kalatalousviranomaisilta kalastusalusta, aluksen omistajaa ja haltijaa sekä aluksen toimintaa koskevia tietoja;

4) *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitä-

mästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen ylläpitämästä huvivenerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

5) *Liikenteen turvallisuusviraston* ylläpitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

6) alusliikennepalvelun tarjoajan alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja sekä Puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

7) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavara-liikennettä koskevia tietoja;

8) Rajavartiolaitoksen meripelastusrekisteristä hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja; sekä

9) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Pelastustoimintaa maaöljyvahingoissa johdettavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavara-liikennettä koskevia tietoja;

2) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 130 §:ssä tarkoitetusta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rekisteristä yrityksen toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määrää koskevia tietoja;

3) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

mästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen ylläpitämästä huvivenerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja.

5) *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämästä liikenneasioiden rekisteristä ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämästä alusrekisteristä alusta sekä sen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

6) alusliikennepalvelujen tarjoajan alusliikennepalvelujärjestelmästä alusliikennettä koskevia tietoja sekä puolustusvoimilta merialueen valvontaa koskevia tietoja;

7) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavara-liikennettä koskevia tietoja;

8) Rajavartiolaitoksen meripelastusrekisteristä hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja; sekä

9) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Pelastustoimintaa maaöljyvahingoissa johdettavalla viranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) Tullin tietojärjestelmästä alus- ja tavara-liikennettä koskevia tietoja;

2) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 130 §:ssä tarkoitetusta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rekisteristä yrityksen toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määrää koskevia tietoja;

3) Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa ja haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

65.

Laki

poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 25 ja 62 §, sellaisena kuin niistä on 62 § laissa
931/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

Salaiset tiedonhankintakeinot

25 §

25 §

*Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöinti-
tietojen hankkiminen*

*Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöinti-
tietojen hankkiminen*

Poliisi saa rikoksen estämiseksi hankkia teknisellä laitteella teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot, jos estettävänä on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Poliisi saa rikoksen estämiseksi hankkia teknisellä laitteella teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot, jos estettävänä on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Poliisi saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. *Viestintävirasto* tarkastaa teknisen laitteen tässä momentissa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Poliisi saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* tarkastaa teknisen laitteen tässä momentissa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies.

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies.

62 §

62 §

Korvaus teleyritykselle

Korvaus teleyritykselle

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettua viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksis-

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettua viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksis-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

ta siten kuin *tietoyhteiskuntakaaren* (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hallinto-oikeuden on varattava *Viestintävirastolle* tilaisuus tulla kuulluksi.

Ehdotus

ta siten kuin *sähköisen viestinnän palveluista annetun lain* (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hallinto-oikeuden on varattava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

66.

Laki**polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 11, 13–15, 18–23, 23 a, 25, 26 sekä 29–32 §, sellaisina kuin ne ovat 11, 14, 15 ja 29 § osaksi laissa 1326/2009, 13, 30 ja 31 § laissa 1326/2009, 18 § osaksi laeissa 1326/2009 ja xx/xxxx (HE 145/2017), 19 ja 23 a § laeissa 940/2015 ja xx/xxxx (HE 29/2018), 22 ja 23 § laissa 940/2015, 25 § laissa 45/2018, 26 § laissa 386/2014, sekä 32 § laissa 727/2017, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

11 §

*Polttoainemaksun maksaminen etukäteen**Polttoainemaksun maksaminen etukäteen*

Edellä 9 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettusta muusta kuin nestepainetoimisel-la runko-ohjauksella varustetusta traktorista voidaan polttoainemaksu suorittaa etukäteen ennen verollista polttoainetta edellyttävään kuljetukseen ryhtymistä, jolloin polttoainemaksun määrä päivältä on 5 euroa.

Etukäteen suoritettava polttoainemaksu maksetaan *Liikenteen turvallisuusviraston* pankkitilille. Suorituksen yhteydessä on ilmoitettava ajoneuvon rekisteritunnus sekä aika, jolta päivämaksu suoritetaan. Kuitti polttoainemaksun suorittamisesta on pidettävä ajon aikana ajoneuvossa mukana.

Etukäteen maksettuun polttoainemaksuun ei sovelleta 10 §:n säännöksiä. Etukäteen tapahtuvaa suoritusta pidetään 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuna ilmoituksena polttoainemaksun aiheuttavan polttoaineen käyttöön ryhtymisestä.

13 §

Ajoneuvon maastavientikielto

Ajoneuvoa, josta on kannettava polttoainemaksua, ei saa viedä maasta ennen kuin polttoainemaksu on maksettu. *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai Ahvenanmaan valtiovirasto voi kuitenkin sallia ajoneuvon maasta-

Edellä 9 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettusta muusta kuin nestepainetoimisel-la runko-ohjauksella varustetusta traktorista voidaan polttoainemaksu suorittaa etukäteen ennen verollista polttoainetta edellyttävään kuljetukseen ryhtymistä, jolloin polttoainemaksun määrä päivältä on 5 euroa.

Etukäteen suoritettava polttoainemaksu maksetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* pankkitilille. Suorituksen yhteydessä on ilmoitettava ajoneuvon rekisteritunnus sekä aika, jolta päivämaksu suoritetaan. Kuitti polttoainemaksun suorittamisesta on pidettävä ajon aikana ajoneuvossa mukana.

Etukäteen maksettuun polttoainemaksuun ei sovelleta 10 §:n säännöksiä. Etukäteen tapahtuvaa suoritusta pidetään 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuna ilmoituksena polttoainemaksun aiheuttavan polttoaineen käyttöön ryhtymisestä.

13 §

Ajoneuvon maastavientikielto

Ajoneuvoa, josta on kannettava polttoainemaksua, ei saa viedä maasta ennen kuin polttoainemaksu on maksettu. *Liikenne- ja viestintäviraston* tai Ahvenanmaan valtiovirasto voi kuitenkin sallia ajoneuvon maasta-

viennin, jos polttoainemaksun maksamisesta on asetettu hyväksyttävä vakuus.

14 §

Polttoainemaksun suorittaminen

Polttoainemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa maksumääräyksen antamisesta. Jos polttoainemaksua ei ole suoritettu määräajassa, maksuvelvolliselta peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädettyjen perusteiden mukaan laskettava viivekorko.

Polttoainemaksu on maksettava rahalaitokseen tai maksuja vastaanottavaan toimipisteeseen sen mukaan kuin veronkantolaissa tai sen nojalla säädetään. Polttoainemaksun maksamisen yhteydessä on ilmoitettava maksulipun viitenumero.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lähettää eräntyneestä polttoainemaksusta maksuvelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättämiseen on erityisiä syitä.

15 §

Viranomaiset

Polttoainemaksun maksuunpane *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii niistä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* säädetyistä tehtävistä, jotka koskevat ajoneuvoa, joka on rekisteröity tai jonka olisi pitänyt olla rekisteröity Ahvenanmaan maakunnassa. *Liikenteen turvallisuusvirasto* kuitenkin käsittelee myös Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat 30 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksusta vapauttamista ja 31 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksun huojentamista ja maksunlykkäystä koskevat asiat sekä Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat ennakkoratkaisuasiat.

Polttoaineiden käyttöä valvovat poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaiset. Poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaisilla on oikeus suorittaa sellaisia polttonesteen ja ajoneuvojen tarkastuksia, jotka ovat tarpeen ajoneuvossa käytettävän polttoaineen lajin selvittämiseksi.

Jos ajoneuvossa havaitaan käytettävän polt-

viennin, jos polttoainemaksun maksamisesta on asetettu hyväksyttävä vakuus.

14 §

Polttoainemaksun suorittaminen

Polttoainemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa maksumääräyksen antamisesta. Jos polttoainemaksua ei ole suoritettu määräajassa, maksuvelvolliselta peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädettyjen perusteiden mukaan laskettava viivekorko.

Polttoainemaksu on maksettava rahalaitokseen tai maksuja vastaanottavaan toimipisteeseen sen mukaan kuin veronkantolaissa tai sen nojalla säädetään. Polttoainemaksun maksamisen yhteydessä on ilmoitettava maksulipun viitenumero.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lähettää eräntyneestä polttoainemaksusta maksuvelvolliselle maksumuistutuksen. Maksumuistutusta ei kuitenkaan lähetetä, jos sen lähettämättä jättämiseen on erityisiä syitä.

15 §

Viranomaiset

Polttoainemaksun maksuunpane *Liikenne- ja viestintävirasto*. Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii niistä *Liikenne- ja viestintävirastolle* säädetyistä tehtävistä, jotka koskevat ajoneuvoa, joka on rekisteröity tai jonka olisi pitänyt olla rekisteröity Ahvenanmaan maakunnassa. *Liikenne- ja viestintävirasto* kuitenkin käsittelee myös Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat 30 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksusta vapauttamista ja 31 §:ssä tarkoitetut polttoainemaksun huojentamista ja maksunlykkäystä koskevat asiat sekä Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevat ennakkoratkaisuasiat.

Polttoaineiden käyttöä valvovat poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaiset. Poliisi-, rajavartio- ja tulliviranomaisilla on oikeus suorittaa sellaisia polttonesteen ja ajoneuvojen tarkastuksia, jotka ovat tarpeen ajoneuvossa käytettävän polttoaineen lajin selvittämiseksi.

Jos ajoneuvossa havaitaan käytettävän polt-

toainemaksun aiheuttavaa polttoainetta, valvojan viranomaisen tulee ilmoittaa siitä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tai Ahvenanmaan valtionvirastolle polttoainemaksun määräämistä varten.

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 20 §:ssä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

19 §

Ennakkoratkaisu

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valit-

toainemaksun aiheuttavaa polttoainetta, valvojan viranomaisen tulee ilmoittaa siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai Ahvenanmaan valtionvirastolle polttoainemaksun määräämistä varten.

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 20 §:ssä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

19 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua

tamalla.

20 §

Polttoainemaksun oikaisu veronsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta polttoainemaksua tai polttoainemaksua on maksuunpantu liian vähän taikka maksua on palautettu aiheettomasti tai liikaa, polttoainemaksua voidaan oikaista viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty.

Polttoainemaksun muuttamista koskevaa *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

Maksuvelvollisella tai *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiehellä on oikeus hakea *Liikenteen turvallisuusvirastolta* oikaisua sen päätökseen 23 §:ssä säädettyssä ajassa.

21 §

Jälkimaksuunpano

Jos polttoainemaksua on 8 §:n 3 momentin mukaisessa maksuunpanossa toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi panematta maksuun tai polttoainemaksua on aiheettomasti palautettu, *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää maksuunpanematta jääneen tai palautetun polttoainemaksun suoritettavaksi.

Ennen jälkimaksuunpanon toimittamista on maksuvelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkimaksuunpano toimitetaan viimeistään viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksua on maksuunpantu.

22 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

eikä hakea muutosta valittamalla.

20 §

Polttoainemaksun oikaisu veronsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on jäänyt maksuunpanematta polttoainemaksua tai polttoainemaksua on maksuunpantu liian vähän taikka maksua on palautettu aiheettomasti tai liikaa, polttoainemaksua voidaan oikaista viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty.

Polttoainemaksun muuttamista koskevaa *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä oikaista 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut viraston päätöksestä tiedon.

Maksuvelvollisella tai *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiehellä on oikeus hakea *Liikenne- ja viestintävirastolta* oikaisua sen päätökseen 23 §:ssä säädettyssä ajassa.

21 §

Jälkimaksuunpano

Jos polttoainemaksua on 8 §:n 3 momentin mukaisessa maksuunpanossa toimittamatta jätetyn taikka puutteellisen tai tiedoiltaan väärän ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan johdosta jäänyt kokonaan tai osaksi panematta maksuun tai polttoainemaksua on aiheettomasti palautettu, *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää maksuunpanematta jääneen tai palautetun polttoainemaksun suoritettavaksi.

Ennen jälkimaksuunpanon toimittamista on maksuvelvolliselle varattava tilaisuus vastineen antamiseen asiassa. Jälkimaksuunpano toimitetaan viimeistään viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksua on maksuunpantu.

22 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos polttoainemaksua on maksuunpantu liikaa, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto* oikaista maksuunpanoa maksuvelvollisen hyväksi 20 §:ssä säädettyssä ajassa.

23 §

Oikaisuvaatimus

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Oikeus vaatia oikaisua on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiehellä.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, oikaisuvaatimukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 44 §:n 2 momentissa

Jos polttoainemaksua on maksuunpantu liikaa, voi *Liikenne- ja viestintävirasto* oikaista maksuunpanoa maksuvelvollisen hyväksi 20 §:ssä säädettyssä ajassa.

23 §

Oikaisuvaatimus

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Oikeus vaatia oikaisua on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiehellä.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, oikaisuvaatimukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 44 §:n 2 momentissa

säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisten tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiاميestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos polttoainemaksu on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu tai polttoainemaksua on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa polttoainemaksun maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan kuin veronkantolain 37 §:ssä säädetään. Jos muutoksenhaun johdosta polttoainemaksua määrätään suoritettavaksi tai sen määrää korotetaan, *Liikenteen turvallisuusvirasto* perii polttoainemaksun ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyt viivekoron.

26 §

Valtion puhevallan käyttäminen

Valtion puolesta puhevaltaa muutoksenhaun ja oikaisua koskevilla asioilla käyttää *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamies. *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiاميestä kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että veroasiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

29 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä polttoainemaksua, on oikeutettu hakemukselta saamaan suorittamansa määrän takaisin *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. Erehdyksenä ei pidetä polttoainemaksun suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeisenä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samas-

säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisten tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiاميestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos polttoainemaksu on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu tai polttoainemaksua on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa polttoainemaksun maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan kuin veronkantolain 37 §:ssä säädetään. Jos muutoksenhaun johdosta polttoainemaksua määrätään suoritettavaksi tai sen määrää korotetaan, *Liikenne- ja viestintävirasto* perii polttoainemaksun ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyt viivekoron.

26 §

Valtion puhevallan käyttäminen

Valtion puolesta puhevaltaa muutoksenhaun ja oikaisua koskevilla asioilla käyttää *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamies. *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiاميestä kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi siten, että veroasiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

29 §

Aiheettoman suorituksen palauttaminen

Joka osoittaa suorittaneensa erehdyksessä polttoainemaksua, on oikeutettu hakemukselta saamaan suorittamansa määrän takaisin *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Erehdyksenä ei pidetä polttoainemaksun suorittamista siinä tarkoituksessa, ettei ajoneuvon käyttöä estettäisi tai olosuhteissa, joissa tätä tarkoitusta voidaan pitää ilmeisenä.

Jos kaksi tai useampi on suorittanut samas-

ta ajoneuvosta polttoainemaksua, liikaa maksettu polttoainemaksu palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole maksuvelvollinen.

Maksettua traktorin päivämaksua ei palauteta aiheettomana suorituksena.

30 §

Polttoainemaksusta vapauttaminen

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus ajoneuvon suuren koon, harvojen käyttökerrojen tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi hakemuksesta määräämillään ehdoilla myöntää vapautus polttoainemaksun suorittamisesta. Vapautus voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että ajoneuvon käyttötehtävä on muualla kuin tavanomaisessa tieliikenteessä ja että ajoneuvo tässä tehtävässään ei ole merkittävässä määrin kilpailuasemassa dieselöljyä käyttävien tieliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen kanssa.

31 §

Polttoainemaksun huojentaminen ja maksunlykkäys

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa polttoainemaksun ja viivekoron sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavan koron maksamisesta. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää erityisistä syistä lykkäystä polttoainemaksun suorittamiselle valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen.

32 §

Rangaistussäännökset

Ajoneuvon omistaja tai haltija, joka tahallaan kuljettaa ajoneuvoa, josta on erääntynyt polttoainemaksua suorittamatta, on tuomitava polttoainemaksurikkomuksesta sakkoon. Polttoainemaksurikkomuksesta tuomitaan myös ajoneuvon omistaja tai haltija, joka on

ta ajoneuvosta polttoainemaksua, liikaa maksettu polttoainemaksu palautetaan hakemuksesta sille, joka ei ole maksuvelvollinen.

Maksettua traktorin päivämaksua ei palauteta aiheettomana suorituksena.

30 §

Polttoainemaksusta vapauttaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ajoneuvon suuren koon, harvojen käyttökerrojen tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi hakemuksesta määräämillään ehdoilla myöntää vapautus polttoainemaksun suorittamisesta. Vapautus voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että ajoneuvon käyttötehtävä on muualla kuin tavanomaisessa tieliikenteessä ja että ajoneuvo tässä tehtävässään ei ole merkittävässä määrin kilpailuasemassa dieselöljyä käyttävien tieliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen kanssa.

31 §

Polttoainemaksun huojentaminen ja maksunlykkäys

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä määräämillään ehdoilla kokonaan tai osittain vapauttaa polttoainemaksun ja viivekoron sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavan koron maksamisesta. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää erityisistä syistä lykkäystä polttoainemaksun suorittamiselle valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen.

32 §

Rangaistussäännökset

Ajoneuvon omistaja tai haltija, joka tahallaan kuljettaa ajoneuvoa, josta on erääntynyt polttoainemaksua suorittamatta, on tuomitava polttoainemaksurikkomuksesta sakkoon. Polttoainemaksurikkomuksesta tuomitaan myös ajoneuvon omistaja tai haltija, joka on

luovuttanut tällaisen ajoneuvon toisen kuljettavaksi.

Polttoainemaksurikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä *Liikenteen turvallisuusvirastolle*.

Polttoainemaksun lainvastaiseen välttämiseen ja sen yrittämiseen ei sovelleta rikoslain (39/1889) 29 luvun 1–3 §:ää, jos rikosoikeudellinen seuraamus tulisi määrättäväksi samalle henkilölle, jolle hallinnollinen rangaistusluonteinen seuraamus on määrätty tai voitaisiin määrätä taikka josta tämä voi joutua vastuuseen verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

luovuttanut tällaisen ajoneuvon toisen kuljettavaksi.

Polttoainemaksurikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Polttoainemaksun lainvastaiseen välttämiseen ja sen yrittämiseen ei sovelleta rikoslain 29 luvun 1–3 §:ää, jos rikosoikeudellinen seuraamus tulisi määrättäväksi samalle henkilölle, jolle hallinnollinen rangaistusluonteinen seuraamus on määrätty tai voitaisiin määrätä taikka josta tämä voi joutua vastuuseen verovastuuta koskevien säännösten nojalla.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

67.

Laki

postilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 4, 5, 17, 18, 20, 22–24, 24 a, 25, 28–31, 33, 34, 37, 42, 43, 43 a, 44, 48, 54, 55, 57–61, 65, 67, 67 a, 68–76, 79–82 ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 5, 24 a, 43 a ja 76 § laissa 408/2016, 17, 18 ja 67 a § laissa 614/2017, 20, 23, 24, 44, 69 ja 82 § osaksi laissa 408/2016, 30 § osaksi laissa 1219/2015, 37 § osaksi laeissa 408/2016 ja 614/2017, 43 ja 79 § osaksi laissa 614/2017 ja 80 § laeissa 1000/2015 ja 408/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Ilmoitusmenettely

Ilmoitusmenettely

Postiyrityksen on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus *Viestintävirastolle*.

Postiyrityksen on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Ilmoituksessa on annettava yrityksen yhteisö- ja yritystunnus, osoite ja tiedot yhteyshenkilöistä sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. Kuvauksessa on kerrottava ainakin postiyrityksen toimialue ja asiakasryhmä. *Viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta

Ilmoituksessa on annettava yrityksen yhteisö- ja yritystunnus, osoite ja tiedot yhteyshenkilöistä sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. Kuvauksessa on kerrottava ainakin postiyrityksen toimialue ja asiakasryhmä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta

Ilmoituksessa annettujen tietojen muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava *Viestintävirastolle*.

Ilmoituksessa annettujen tietojen muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jos postiyritys ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota asiakkailleen toimintusehtojen mukaista palvelua, yrityksen on viipymättä ja viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava asiakkailleen ja *Viestintävirastolle* palvelun lakkaamisesta.

Jos postiyritys ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota asiakkailleen toimintusehtojen mukaista palvelua, yrityksen on viipymättä ja viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava asiakkailleen ja *Liikenne- ja viestintävirastolle* palvelun lakkaamisesta.

5 §

5 §

Ilmoitusluettelo

Ilmoitusluettelo

Viestintävirasto pitää julkista luetteloa 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää julkista luetteloa 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Viestintäviraston annettava ilmoituksen tehneelle postiyritykselle vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus on vastaanotettu.

17 §

Keräily ja jakelu

Yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset on keräiltävä ja jaettava viitenä arkipäivänä viikossa, arkipyhiä lukuun ottamatta, noudattaen 19 §:ssä säädettyä yleispalvelun laatustandardia.

Niillä *Viestintäviraston* määrittelemillä alueilla, joilla ei ole toteutettu kaupallisin ehdoin sovittua, vähintään viisi kertaa viikossa ilmestyvän tilatun lehden jakelua (*sanomalehtien varhaisjakeluverkko*), yleispalvelun tarjoajan on hankittava viisipäiväinen jakelu. Hankinnan järjestämisestä säädetään vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1398/2016). *Viestintäviraston* on selvitettävä vuosittain, miltä osin sanomalehtien varhaisjakeluverkkoihin on tehty muutoksia, ja tarvittaessa määriteltävä edellä tarkoitettuja alueita uudelleen.

Edellä 1 momentissa säädetystä keräily- ja jakeluvollisuudesta voidaan poiketa, jos postin keräily tai jakaminen estyy syystä, joka johtuu postinsaajasta, laista, liikenteen keskeytyksestä tai muusta vastaavasta ylivoimaisesta esteestä ja jota postin jakelussa ei ole voitu ottaa huomioon.

Lähettäjällä on oltava mahdollisuus jättää yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset postiyrityksen kuljetettaviksi kohtuullisen matkan päässä asunnostaan sijaitsevaan keräilypisteeseen.

Postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa noudattaen 19 §:ssä säädettyä laatustandardia. Kuitattavien lähetyksien ja postipakettien jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava ilmoituksen tehneelle postiyritykselle vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus on vastaanotettu.

17 §

Keräily ja jakelu

Yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset on keräiltävä ja jaettava viitenä arkipäivänä viikossa, arkipyhiä lukuun ottamatta, noudattaen 19 §:ssä säädettyä yleispalvelun laatustandardia.

Niillä *Liikenne- ja viestintäviraston* määrittelemillä alueilla, joilla ei ole toteutettu kaupallisin ehdoin sovittua, vähintään viisi kertaa viikossa ilmestyvän tilatun lehden jakelua (*sanomalehtien varhaisjakeluverkko*), yleispalvelun tarjoajan on hankittava viisipäiväinen jakelu. Hankinnan järjestämisestä säädetään vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1398/2016). *Liikenne- ja viestintäviraston* on selvitettävä vuosittain, miltä osin sanomalehtien varhaisjakeluverkkoihin on tehty muutoksia, ja tarvittaessa määriteltävä edellä tarkoitettuja alueita uudelleen.

Edellä 1 momentissa säädetystä keräily- ja jakeluvollisuudesta voidaan poiketa, jos postin keräily tai jakaminen estyy syystä, joka johtuu postinsaajasta, laista, liikenteen keskeytyksestä tai muusta vastaavasta ylivoimaisesta esteestä ja jota postin jakelussa ei ole voitu ottaa huomioon.

Lähettäjällä on oltava mahdollisuus jättää yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset postiyrityksen kuljetettaviksi kohtuullisen matkan päässä asunnostaan sijaitsevaan keräilypisteeseen.

Postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa noudattaen 19 §:ssä säädettyä laatustandardia. Kuitattavien lähetyksien ja postipakettien jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta.

18 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Yleispalvelun tarjoajalla on oikeus poiketa 17 §:ssä säädetystä keräily- ja jakelutiheydestä, jos kyseessä on vaikeakulkuisella saaristotai erämaa-alueella sijaitseva talous. Näiden talouksien 17 §:ssä tarkoitettu keräily ja jakelu on tehtävä vähintään kerran viikossa. Poikkeuksen piirissä saa olla koko maassa yhteensä enintään 1 000 taloutta.

Yleispalvelun tarjoajan on vuosittain toimitettava *Viestintävirastolle* selvitys 1 momentissa tarkoitettujen talouksien lukumäärästä ja sijainnista. *Viestintäviraston* on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

Yleispalvelun tarjoajan on ilmoitettava postipaketista ja viranomaiselta saapuneesta lähetyksestä poikkeuksen piirissä olevalle postinsaajalle viivytyksettä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolmantena päivänä lähetyksen saapumisesta, jos postinsaaja on puhelimitse, sähköpostitse tai muutoin tavoitettavissa.

20 §

Kielellisten oikeuksien turvaaminen

Yleispalvelun tarjoajan tai sellaisen yrityksen, joka yleispalvelun tarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tarjoaa tämän palveluja asiakkaille, on toiminnassaan:

1) annettava palvelua suomen ja ruotsin kielellä noudattaen, mitä kielilaisissa säädetään; ja

2) annettava palvelua saamen kielellä noudattaen, mitä saamen kielilaisissa säädetään.

Edellä säädetty 1 momentin mukainen velvollisuus voidaan *Viestintäviraston* toimesta asettaa muulle postiyritykselle kuin yleispalvelun tarjoajalle tilanteessa, jossa yleispalveluvelvollisuutta ei ole asetettu.

22 §

Markkinoiden arviointi

18 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Yleispalvelun tarjoajalla on oikeus poiketa 17 §:ssä säädetystä keräily- ja jakelutiheydestä, jos kyseessä on vaikeakulkuisella saaristotai erämaa-alueella sijaitseva talous. Näiden talouksien 17 §:ssä tarkoitettu keräily ja jakelu on tehtävä vähintään kerran viikossa. Poikkeuksen piirissä saa olla koko maassa yhteensä enintään 1 000 taloutta.

Yleispalvelun tarjoajan on vuosittain toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* selvitys 1 momentissa tarkoitettujen talouksien lukumäärästä ja sijainnista. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

Yleispalvelun tarjoajan on ilmoitettava postipaketista ja viranomaiselta saapuneesta lähetyksestä poikkeuksen piirissä olevalle postinsaajalle viivytyksettä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolmantena päivänä lähetyksen saapumisesta, jos postinsaaja on puhelimitse, sähköpostitse tai muutoin tavoitettavissa.

20 §

Kielellisten oikeuksien turvaaminen

Yleispalvelun tarjoajan tai sellaisen yrityksen, joka yleispalvelun tarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tarjoaa tämän palveluja asiakkaille, on toiminnassaan:

1) annettava palvelua suomen ja ruotsin kielellä noudattaen, mitä kielilaisissa säädetään; ja

2) annettava palvelua saamen kielellä noudattaen, mitä saamen kielilaisissa säädetään.

Edellä säädetty 1 momentin mukainen velvollisuus voidaan *Liikenne- ja viestintäviraston* toimesta asettaa muulle postiyritykselle kuin yleispalvelun tarjoajalle tilanteessa, jossa yleispalveluvelvollisuutta ei ole asetettu.

22 §

Markkinoiden arviointi

Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvioinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että *Viestintävirasto* voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella *Viestintäviraston* tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvelvoitteita.

Viestintäviraston tulee seurata palveluiden tarjontaa ja 23 §:ssä tarkoitettuja yleispalveluvelvollisuuden välttämättömyyteen vaikuttavia seikkoja sekä tässä pykälässä tarkoitettun markkinoiden arvioinnin että sen väliajoilla tehtävän seurannan avulla.

23 §

Yleispalveluvelvollisuuden asettaminen

Viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin.

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos:

- 1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille;
- 2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasa-
puolisin ehdoin; ja
- 3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita.

Viestintäviraston tulee yleispalveluvelvoitetta asettaessaan määrätä:

- 1) mitä 15 §:ssä tarkoitettuja palveluita postiyrityksen on tarjottava; ja
- 2) millä alueella palveluita on tarjottava.

Yleispalvelupäätöksillä ei saa asettaa eri postiyrityksille päällekkäisiä velvoitteita. Yleispalvelupäätöksillä ei saa myöskään asettaa rinnakkaisia velvoitteita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai muun lainsäädännön kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvioinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että *Liikenne- ja viestintävirasto* voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella *Liikenne- ja viestintäviraston* tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvelvoitteita.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee seurata palveluiden tarjontaa ja 23 §:ssä tarkoitettuja yleispalveluvelvollisuuden välttämättömyyteen vaikuttavia seikkoja sekä tässä pykälässä tarkoitettun markkinoiden arvioinnin että sen väliajoilla tehtävän seurannan avulla.

23 §

Yleispalveluvelvollisuuden asettaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin.

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos:

- 1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille;
- 2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasa-
puolisin ehdoin; ja
- 3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee yleispalveluvelvoitetta asettaessaan määrätä:

- 1) mitä 15 §:ssä tarkoitettuja palveluita postiyrityksen on tarjottava; ja
- 2) millä alueella palveluita on tarjottava.

Yleispalvelupäätöksillä ei saa asettaa eri postiyrityksille päällekkäisiä velvoitteita. Yleispalvelupäätöksillä ei saa myöskään asettaa rinnakkaisia velvoitteita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai muun lainsäädännön kanssa.

24 §

Yleispalveluvelvollisuuden asettamisen edellytykset

Viestintävirasto voi asettaa yleispalveluvelvollisuuden postiyritykselle.

Velvollisuus tarjota yleispalvelua on asetettava sille postiyritykselle, jolla on siihen parhaat edellytykset.

Postiyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan *Viestintäviraston* päätöksestä yleispalvelua myös muualla kuin alueella, jonka se on *Viestintävirastolle* 4 §:ssä säädetyn mukaisesti ilmoittanut, tai se voidaan velvoittaa tarjoamaan muutakin yleispalvelua kuin sitä, mitä se on tarjonnut, jos se on yleispalvelun turvaamisen kannalta välttämätöntä eikä velvoitteen asettaminen ole postiyrityksen kannalta kohtuutonta.

24 a §

Maailman postiliiton nimetty operaattori

Viestintävirasto asettaa yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle velvollisuuden toimia Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 66/2015) mukaisena nimettynä operaattorina ja noudattaa Maailman postiliiton sopimuksia.

25 §

Yleispalveluvelvollisuuden muuttaminen

Viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta tai tämän suostumuksella. Jotta yleispalveluvelvoitetta voitaisiin muuttaa yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta, yleispalvelun tarjoajan tulee osoittaa, että se on välttämätöntä erityisen syyn vuoksi.

Viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua muutoinkin, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia ja velvoitteen muuttaminen on yleispalvelun turvaamiseksi välttämätöntä.

24 §

Yleispalveluvelvollisuuden asettamisen edellytykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa yleispalveluvelvollisuuden postiyritykselle.

Velvollisuus tarjota yleispalvelua on asetettava sille postiyritykselle, jolla on siihen parhaat edellytykset.

Postiyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksestä yleispalvelua myös muualla kuin alueella, jonka se on *Liikenne- ja viestintävirastolle* 4 §:ssä säädetyn mukaisesti ilmoittanut, tai se voidaan velvoittaa tarjoamaan muutakin yleispalvelua kuin sitä, mitä se on tarjonnut, jos se on yleispalvelun turvaamisen kannalta välttämätöntä eikä velvoitteen asettaminen ole postiyrityksen kannalta kohtuutonta.

24 a §

Maailman postiliiton nimetty operaattori

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle velvollisuuden toimia Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 66/2015) mukaisena nimettynä operaattorina ja noudattaa Maailman postiliiton sopimuksia.

25 §

Yleispalveluvelvollisuuden muuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta tai tämän suostumuksella. Jotta yleispalveluvelvoitetta voitaisiin muuttaa yleispalvelun tarjoajan hakemuksesta, yleispalvelun tarjoajan tulee osoittaa, että se on välttämätöntä erityisen syyn vuoksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua muutoinkin, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia ja velvoitteen muuttaminen on yleispalvelun turvaamiseksi välttämätöntä.

28 §

Kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen

Yleispalvelun tarjoajan on käytettävä kustannuslaskentajärjestelmää, jonka avulla kerättävistä tiedoista selviää eri palvelujen hintojen kohtuullisuus ja suhde kustannuksiin.

Yleispalvelun tarjoaja saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yleispalvelun tarjoajan on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä *Viestintävirastolle* kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja se, miten kustannukset kohdennetaan.

29 §

Kustannusten kohdentaminen

Edellä 28 §:ssä tarkoitettussa kustannuslaskentajärjestelmässä yleispalvelun tarjoajan on kohdennettava kustannukset siten, että:

1) tiettyyn palveluun tai tuotteeseen suoraan kohdistettavissa olevat kustannukset kohdistetaan kyseiseen palveluun tai tuotteeseen;

2) kustannukset, joita ei voida kohdistaa suoraan, kohdistetaan ensisijaisesti niiden alkuperän välittömän selvittämisen perusteella tai, jos tämä ei ole mahdollista, toiseen kustannusryhmään osoitettavien yhteyksien perusteella tai kaikille palveluille ja tuotteille kohdennettavien kustannusten suhteessa; ja

3) kustannukset, joita ei voida kohdistaa 1 kohdan mukaisesti ja jotka ovat tarpeen sekä yleispalvelun että muun kuin yleispalvelun tarjoamiseksi, kohdennetaan soveltaen samoja kustannustekijöitä sekä yleispalveluun että muihin palveluihin.

Tarkempia säännöksiä kustannusten kohdentamisesta 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista sekä kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta.

Määräykset voivat koskea:

1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;

28 §

Kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen

Yleispalvelun tarjoajan on käytettävä kustannuslaskentajärjestelmää, jonka avulla kerättävistä tiedoista selviää eri palvelujen hintojen kohtuullisuus ja suhde kustannuksiin.

Yleispalvelun tarjoaja saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yleispalvelun tarjoajan on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja se, miten kustannukset kohdennetaan.

29 §

Kustannusten kohdentaminen

Edellä 28 §:ssä tarkoitettussa kustannuslaskentajärjestelmässä yleispalvelun tarjoajan on kohdennettava kustannukset siten, että:

1) tiettyyn palveluun tai tuotteeseen suoraan kohdistettavissa olevat kustannukset kohdistetaan kyseiseen palveluun tai tuotteeseen;

2) kustannukset, joita ei voida kohdistaa suoraan, kohdistetaan ensisijaisesti niiden alkuperän välittömän selvittämisen perusteella tai, jos tämä ei ole mahdollista, toiseen kustannusryhmään osoitettavien yhteyksien perusteella tai kaikille palveluille ja tuotteille kohdennettavien kustannusten suhteessa; ja

3) kustannukset, joita ei voida kohdistaa 1 kohdan mukaisesti ja jotka ovat tarpeen sekä yleispalvelun että muun kuin yleispalvelun tarjoamiseksi, kohdennetaan soveltaen samoja kustannustekijöitä sekä yleispalveluun että muihin palveluihin.

Tarkempia säännöksiä kustannusten kohdentamisesta 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista sekä kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta.

Määräykset voivat koskea:

1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;

- 2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa; sekä
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista *Viestintävirastolle*.

30 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yleispalvelun tarjoajan tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava kertomus *Viestintävirastolle* tilikautensa päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen on sisällettävä. Määräykset voivat koskea:

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
- 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
- 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja kustannuslaskentajärjestelmää koskevia velvoitteita; sekä
- 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä olevaa aineistoa.

Viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

31 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus ja kustannuslaskenta

Viestintävirasto ei ole velvollinen arvioinnissaan käyttämään yleispalvelun tarjoajan kustannuslaskennassa käyttämiä periaatteita valvoessaan hinnoittelun lainmukaisuutta. Yleispalvelun tarjoajalla on velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta perimä hinta täyttää tässä laissa säädetty vaatimukset.

- 2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa; sekä
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

30 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yleispalvelun tarjoajan tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava kertomus *Liikenne- ja viestintävirastolle* tilikautensa päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen on sisällettävä. Määräykset voivat koskea:

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
- 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
- 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja kustannuslaskentajärjestelmää koskevia velvoitteita; sekä
- 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä olevaa aineistoa.

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

31 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus ja kustannuslaskenta

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole velvollinen arvioinnissaan käyttämään yleispalvelun tarjoajan kustannuslaskennassa käyttämiä periaatteita valvoessaan hinnoittelun lainmukaisuutta. Yleispalvelun tarjoajalla on velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta perimä hinta täyttää tässä laissa säädetty vaatimukset.

33 §

Kustannusten korvaaminen yleispalvelun tarjoajalle

Yleispalvelun tarjoajalle on korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, joka muodostaa tälle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen:

- 1) yrityksen kokoon;
- 2) yritystoiminnan laatuun;
- 3) yrityksen harjoittaman toiminnan liikevaihtoon; ja
- 4) muihin näihin rinnastettaviin seikkoihin nähden.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö *Viestintäviraston* laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Muiden postiyriyten tulee osallistua näiden kustannusten korvaamiseen yleispalvelun tarjoajalle. Muiden postiyriyten maksaman korvauksen määräytymisestä ja perusteista säädetään erikseen lailla.

34 §

Korvauksen hakeminen ja yleispalvelun nettokustannusten laskeminen

Edellä 33 §:ssä tarkoitettujen kustannusten korvaamista haetaan liikenne- ja viestintäministeriöltä. Korvausta maksetaan taannehtivasti enintään vuoden ajalta vaatimuksen esittämisestä.

Liikenne- ja viestintäministeriön on pyydettävä *Viestintävirastoa* laskemaan yleispalvelun nettokustannukset, jos yleispalvelun tarjoaja sitä vaatii ja jos yleispalvelun tarjoaja osoittaa todennäköiseksi, että yleispalvelun tarjonta muodostaa sille kohtuuttoman taloudellisen rasitteen.

Yleispalvelun tarjoaja on velvollinen toimittamaan *Viestintävirastolle* nettokustannusten laskemisessa tarvittavat tiedot. *Viestintävirasto* ei ole nettokustannuksia laskiessaan velvollinen käyttämään yleispalvelun tarjoajan ilmoittamia tietoja eikä sen kustannuslaskennassa käytettyjä periaatteita.

33 §

Kustannusten korvaaminen yleispalvelun tarjoajalle

Yleispalvelun tarjoajalle on korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, joka muodostaa tälle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen:

- 1) yrityksen kokoon;
- 2) yritystoiminnan laatuun;
- 3) yrityksen harjoittaman toiminnan liikevaihtoon; ja
- 4) muihin näihin rinnastettaviin seikkoihin nähden.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö *Liikenne- ja viestintäviraston* laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Muiden postiyriyten tulee osallistua näiden kustannusten korvaamiseen yleispalvelun tarjoajalle. Muiden postiyriyten maksaman korvauksen määräytymisestä ja perusteista säädetään erikseen lailla.

34 §

Korvauksen hakeminen ja yleispalvelun nettokustannusten laskeminen

Edellä 33 §:ssä tarkoitettujen kustannusten korvaamista haetaan liikenne- ja viestintäministeriöltä. Korvausta maksetaan taannehtivasti enintään vuoden ajalta vaatimuksen esittämisestä.

Liikenne- ja viestintäministeriön on pyydettävä *Liikenne- ja viestintävirastoa* laskemaan yleispalvelun nettokustannukset, jos yleispalvelun tarjoaja sitä vaatii ja jos yleispalvelun tarjoaja osoittaa todennäköiseksi, että yleispalvelun tarjonta muodostaa sille kohtuuttoman taloudellisen rasitteen.

Yleispalvelun tarjoaja on velvollinen toimittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* nettokustannusten laskemisessa tarvittavat tiedot. *Liikenne- ja viestintävirasto* ei ole nettokustannuksia laskiessaan velvollinen käyttämään yleispalvelun tarjoajan ilmoittamia tietoja eikä sen kustannuslaskennassa käytettyjä periaatteita.

37 §

Postinumerojärjestelmä

Viestintävirasto huolehtii siitä, että posti-toiminnan hoitamiseksi ylläpidetään postinumerojärjestelmää. Yleinen postinumerojärjestelmä on sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Lisäksi yksittäisten asiakkaiden käyttöön voidaan antaa postinumeroita, jotka eivät ole sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Postinumero on viidestä numerosta muodostuva tunnus, joka merkitään osoitetoimipaikan nimen eteen.

Viestintävirasto asettaa postinumerojärjestelmän ylläpitämistä koskevan velvollisuuden yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle.

Postinumerojärjestelmää ylläpitävän postiyrityksen tulee pitää postinumerojärjestelmän sisältämät tiedot julkisesti nähtävillä. Tietojen on oltava maksutta saatavilla käyttökelpoisessa muodossa siten, että ne ovat helposti sähköisesti ladattavissa.

Postinumeroa koskevasta muutoksesta on tiedotettava tehokkaasti viimeistään kaksi kuukautta ennen muutoksen toteuttamista. Lisäksi muutoksesta tulee samaan aikaan tiedottaa erityisesti:

- 1) niille postipalvelun käyttäjille, joita muutos koskee;
- 2) niille kunnille, joita muutos koskee;
- 3) muille postiyrityksille; ja
- 4) väestötietojärjestelmän ylläpitäjille, pelastusviranomaisille sekä Häätäkeskuslaitokselle.

Edellä 4 momentissa säädettyä määräaika ei sovelleta muutokseen, joka koskee vain yksittäistä postinsaajataloutta tai yksittäisen asiakkaan käyttöön annettua postinumeroa, joka ei ole sidoksissa yleiseen maantieteelliseen postinumerojärjestelmään.

42 §

Postipalveluiden laadun tarkkailu

Postiyrityksen on julkaistava vuosittain palvelunsa laatua koskevat tiedot, joista tulee lisäksi käydä ilmi valitusten määrä ja niiden käsittely. Edellä 19 §:ssä säädetyn laatustandardin toteutumista mittaava tutkimus on tee-

37 §

Postinumerojärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii siitä, että postitoiminnan hoitamiseksi ylläpidetään postinumerojärjestelmää. Yleinen postinumerojärjestelmä on sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Lisäksi yksittäisten asiakkaiden käyttöön voidaan antaa postinumeroita, jotka eivät ole sidoksissa maantieteellisiin alueisiin. Postinumero on viidestä numerosta muodostuva tunnus, joka merkitään osoitetoimipaikan nimen eteen.

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa postinumerojärjestelmän ylläpitämistä koskevan velvollisuuden yleispalvelun tarjoajalle tai muulle postiyritykselle.

Postinumerojärjestelmää ylläpitävän postiyrityksen tulee pitää postinumerojärjestelmän sisältämät tiedot julkisesti nähtävillä. Tietojen on oltava maksutta saatavilla käyttökelpoisessa muodossa siten, että ne ovat helposti sähköisesti ladattavissa.

Postinumeroa koskevasta muutoksesta on tiedotettava tehokkaasti viimeistään kaksi kuukautta ennen muutoksen toteuttamista. Lisäksi muutoksesta tulee samaan aikaan tiedottaa erityisesti:

- 1) niille postipalvelun käyttäjille, joita muutos koskee;
- 2) niille kunnille, joita muutos koskee;
- 3) muille postiyrityksille; ja
- 4) väestötietojärjestelmän ylläpitäjille, pelastusviranomaisille sekä Häätäkeskuslaitokselle.

Edellä 4 momentissa säädettyä määräaika ei sovelleta muutokseen, joka koskee vain yksittäistä postinsaajataloutta tai yksittäisen asiakkaan käyttöön annettua postinumeroa, joka ei ole sidoksissa yleiseen maantieteelliseen postinumerojärjestelmään.

42 §

Postipalveluiden laadun tarkkailu

Postiyrityksen on julkaistava vuosittain palvelunsa laatua koskevat tiedot, joista tulee lisäksi käydä ilmi valitusten määrä ja niiden käsittely. Edellä 19 §:ssä säädetyn laatustandardin toteutumista mittaava tutkimus on tee-

tettava yleispalvelun tarjoajasta riippumattomalla taholla. Tiedot ja tutkimus on toimitettava tiedoksi *Viestintävirastolle*.

43 §

Jakelu

Pientaloihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava postilaatikkoon, joka sijaitsee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisen matkan päässä postin saajan osoitepaikasta. Kerrostalojen asuinhuoneistoihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava kerrostalokohtaisiin lokerikkoihin tai huoneistokohtaisiin postiluukkuihin.

Jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan lisäksi ottaa huomioon paikalliset olosuhteet tai postin saajan iästä tai terveydentilasta johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet. Henkilökohtaisista erityistarpeista postin saajan liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä on otettava huomioon *Viestintäviraston* 48 §:n mukaisessa määräyksessä tarkemmin määrättyllä tavalla.

Kuitattavien lähetysten, postipakettien ja kokonsa puolesta jakeluun soveltumattomien lähetysten jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta. Postiyrityksellä on oikeus merkitä kuitattavan kirjelähetyksen luovutusasiakirjoihin vastaanottajan henkilötunnus ja asiakirja, josta henkilötunnus on tarkistettu.

Postin saaja voi sopia postiyrityksen kanssa tämän pykälän säännöksistä poikkeavista järjestelyistä kohtuullista maksua vastaan.

43 a §

Virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen

Postiyrityksen on järjestettävä palvelu virheellisesti jaettujen lähetysten palauttamista varten kussakin *Viestintävirastolle* 4 §:n mukaisesti ilmoittamassaan toimialueen kunnassa.

44 §

Postilaatikon paikka

Postilaatikon sijainnin määrittelee kirjepal-

tettava yleispalvelun tarjoajasta riippumattomalla taholla. Tiedot ja tutkimus on toimitettava tiedoksi *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

43 §

Jakelu

Pientaloihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava postilaatikkoon, joka sijaitsee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisen matkan päässä postin saajan osoitepaikasta. Kerrostalojen asuinhuoneistoihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava kerrostalokohtaisiin lokerikkoihin tai huoneistokohtaisiin postiluukkuihin.

Jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan lisäksi ottaa huomioon paikalliset olosuhteet tai postin saajan iästä tai terveydentilasta johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet. Henkilökohtaisista erityistarpeista postin saajan liikuntaesteisyys tai vähintään 75 vuoden ikä on otettava huomioon *Liikenne- ja viestintäviraston* 48 §:n mukaisessa määräyksessä tarkemmin määrättyllä tavalla.

Kuitattavien lähetysten, postipakettien ja kokonsa puolesta jakeluun soveltumattomien lähetysten jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta. Postiyrityksellä on oikeus merkitä kuitattavan kirjelähetyksen luovutusasiakirjoihin vastaanottajan henkilötunnus ja asiakirja, josta henkilötunnus on tarkistettu.

Postin saaja voi sopia postiyrityksen kanssa tämän pykälän säännöksistä poikkeavista järjestelyistä kohtuullista maksua vastaan.

43 a §

Virheellisesti jaettujen lähetysten palauttaminen

Postiyrityksen on järjestettävä palvelu virheellisesti jaettujen lähetysten palauttamista varten kussakin *Liikenne- ja viestintävirastolle* 4 §:n mukaisesti ilmoittamassaan toimialueen kunnassa.

44 §

Postilaatikon paikka

Postilaatikon sijainnin määrittelee kirjepal-

veluiden yleispalvelun tarjoaja tai, ellei yleispalveluvollisuutta ole asetettu, muu postiyrittäjä *Viestintäviraston* päätöksestä. Paikkaa määriteltäessä on otettava huomioon 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset sekä 48 §:n nojalla annetut määräykset.

Postilaatikon paikkaan tyytymätön asianosainen voi viedä asian kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi. Yleispalvelun tarjoaja voi hakea rakennusvalvontaviranomaiselta päätöksen postilaatikon paikkaa koskevaan erimielisyyteen, jos postin saaja ei sijoita postilaatikkoon sen osoittamaan paikkaan mutta ei riitautu asiaa.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee päätöksessään ottaa huomioon kysymyksen tulevan paikan muu käyttö, tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset sekä 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset ja 48 §:n nojalla annetut määräykset.

48 §

Viestintäviraston määräyksenantovaltuus

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) kirjelähetysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta; ja

2) paikallisten olosuhteiden taikka postin saajan vähintään 75 vuoden iästä, liikuntaesteisyydestä tai terveydentilasta johtuvien henkilökohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamisesta postin jakelussa.

54 §

Postiyrittäjän velvollisuus toimittaa lähetyksen vastaanottajalle ja perillesaamattomien lähetyksen käsittely

Postiyrittäjällä on velvollisuus toimittaa kirjelähetys tai postipaketti lähetykseen merkittyyn osoitteeseen.

Jos kirjelähetysten tai postipaketin osoitetieto on puutteellinen tai virheellinen, postiyrittäjän tulee osoiterekisterinsä ja yleisesti saatavilla olevien julkisten rekistereiden avulla pyrkiä selvittämään vastaanottajan oikea osoite. Jos vastaanottaja on tehnyt voi-

veluiden yleispalvelun tarjoaja tai, ellei yleispalveluvollisuutta ole asetettu, muu postiyrittäjä *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksestä. Paikkaa määriteltäessä on otettava huomioon 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset sekä 48 §:n nojalla annetut määräykset.

Postilaatikon paikkaan tyytymätön asianosainen voi viedä asian kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi. Yleispalvelun tarjoaja voi hakea rakennusvalvontaviranomaiselta päätöksen postilaatikon paikkaa koskevaan erimielisyyteen, jos postin saaja ei sijoita postilaatikkoon sen osoittamaan paikkaan mutta ei riitautu asiaa.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee päätöksessään ottaa huomioon kysymyksen tulevan paikan muu käyttö, tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset sekä 43 ja 45 §:ssä asetetut vaatimukset ja 48 §:n nojalla annetut määräykset.

48 §

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) kirjelähetysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta; ja

2) paikallisten olosuhteiden taikka postin saajan vähintään 75 vuoden iästä, liikuntaesteisyydestä tai terveydentilasta johtuvien henkilökohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamisesta postin jakelussa.

54 §

Postiyrittäjän velvollisuus toimittaa lähetyksen vastaanottajalle ja perillesaamattomien lähetyksen käsittely

Postiyrittäjällä on velvollisuus toimittaa kirjelähetys tai postipaketti lähetykseen merkittyyn osoitteeseen.

Jos kirjelähetysten tai postipaketin osoitetieto on puutteellinen tai virheellinen, postiyrittäjän tulee osoiterekisterinsä ja yleisesti saatavilla olevien julkisten rekistereiden avulla pyrkiä selvittämään vastaanottajan oikea osoite. Jos vastaanottaja on tehnyt voi-

massa olevan osoitteenmuutoksen tai sopimuksen edelleen lähettämistä, kirjelähetys tai postipaketti on toimitettava sen mukaiseen uuteen osoitteeseen, ellei postiyritys ole lähettäjän kanssa toisin sopinut. Yleispalveluun kuuluvan kirjelähetyksen tai postipaketin osoiteselvittelystä ei kuitenkaan voi sopia toisin lähettäjän kanssa.

Postiyrietyksen on palautettava kirjelähetys tai postipaketti sen lähettäjälle, jos:

- 1) vastaanottajan osoitetta ei saada selville;
- 2) vastaanottaja ei halua ottaa lähetystä vastaan;
- 3) lähetyksestä ei ole maksettu voimassa olevaa maksua eikä vastaanottaja ole lunastanut lähetystä, vaikka postiyritys on tarjonnut sitä lunastettavaksi; tai

4) kyseessä on lähetys, jota postiyritys ei pysty muusta siitä riippumattomasta syystä kuljettamaan edelleen.

Jos 3 momentissa tarkoitettua lähetystä ei pystytä palauttamaan lähettäjälle postiyrietyksestä riippumattoman syyn vuoksi, sitä tulee käsitellä perillesaamattomana. Postiyrietyksen tulee toimittaa perillesaamaton kirjelähetys välittömästi *Viestintäviraston* käsiteltäväksi.

Tämän pykälän 2–4 momenttia ei sovelleta osoitteelliseen suoramainontaan.

Postiyritys voi periä maksun paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajansuojalain 6 luvun etämyyntisäännösten mukaisesti palautettavasta lähetyksestä.

55 §

Postiyrietyksen oikeus avata suljettu lähetys

Postiyrietyksellä ei ole oikeutta avata suljettua kirjettä.

Postiyrietyksellä on oikeus avata postipaketti, jos:

1) lähetys on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojaamiseksi tai sen kunnon toteamiseksi;

2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) kyseessä on 56 §:ssä tarkoitettu perillesaamaton postipaketti, joka on välttämätöntä avata sen myymisen tai hävittämisen

massa olevan osoitteenmuutoksen tai sopimuksen edelleen lähettämistä, kirjelähetys tai postipaketti on toimitettava sen mukaiseen uuteen osoitteeseen, ellei postiyritys ole lähettäjän kanssa toisin sopinut. Yleispalveluun kuuluvan kirjelähetyksen tai postipaketin osoiteselvittelystä ei kuitenkaan voi sopia toisin lähettäjän kanssa.

Postiyrietyksen on palautettava kirjelähetys tai postipaketti sen lähettäjälle, jos:

- 1) vastaanottajan osoitetta ei saada selville;
- 2) vastaanottaja ei halua ottaa lähetystä vastaan;
- 3) lähetyksestä ei ole maksettu voimassa olevaa maksua eikä vastaanottaja ole lunastanut lähetystä, vaikka postiyritys on tarjonnut sitä lunastettavaksi; tai

4) kyseessä on lähetys, jota postiyritys ei pysty muusta siitä riippumattomasta syystä kuljettamaan edelleen.

Jos 3 momentissa tarkoitettua lähetystä ei pystytä palauttamaan lähettäjälle postiyrietyksestä riippumattoman syyn vuoksi, sitä tulee käsitellä perillesaamattomana. Postiyrietyksen tulee toimittaa perillesaamaton kirjelähetys välittömästi *Liikenne- ja viestintäviraston* käsiteltäväksi.

Tämän pykälän 2–4 momenttia ei sovelleta osoitteelliseen suoramainontaan.

Postiyritys voi periä maksun paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajansuojalain 6 luvun etämyyntisäännösten mukaisesti palautettavasta lähetyksestä.

55 §

Postiyrietyksen oikeus avata suljettu lähetys

Postiyrietyksellä ei ole oikeutta avata suljettua kirjettä.

Postiyrietyksellä on oikeus avata postipaketti, jos:

1) lähetys on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojaamiseksi tai sen kunnon toteamiseksi;

2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) kyseessä on 56 §:ssä tarkoitettu perillesaamaton postipaketti, joka on välttämätöntä avata sen myymisen tai hävittämisen

vuoksi.

Postipaketin saa avata *Viestintäviraston* tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä *Viestintäviraston* määräämät merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava *Viestintävirastolle*. Postiyrityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun postipakettiin sisältyy luottamuksellinen viesti, se tulee toimittaa vastaanottajalle tai, ellei vastaanottaja selviä lähetyksestä, *Viestintäviraston* käsiteltäväksi.

57 §

*Perillesaamattomien lähetysten käsittely
Viestintävirastossa*

Viestintäviraston on pyrittävä selvittämään postiyrityksen sille 54 §:n 4 momentin mukaisesti toimittaman perillesaamattoman postilähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot. Perillesaamattomia lähetyksiä koskevaa menettelyä sovelletaan vain lähettäjän tietojen selvittämiseksi, jos kyseessä on 54 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lähetyks.

Yleispalvelun tarjoajan on annettava *Viestintävirastolle* maksuton pääsy osoiterekisteriinsä lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

Viestintävirastolla on perillesaamatonta lähetystä käsitellessään oikeus avata suljettu kirje, jos:

1) se on välttämätöntä postilähetyksen vastaanottajan osoitteen selvittämiseksi lähetyksen perille toimittamista varten tai lähettäjän osoitteen selvittämiseksi lähetyksen palauttamista varten;

2) on ilmeistä, että lähetyks saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) on ilmeistä, että lähetyksen sisältö estää kuljettamasta lähetystä turvallisuussyistä edelleen.

vuoksi.

Postipaketin saa avata *Liikenne- ja viestintäviraston* tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämät merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Postiyrityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun postipakettiin sisältyy luottamuksellinen viesti, se tulee toimittaa vastaanottajalle tai, ellei vastaanottaja selviä lähetyksestä, *Liikenne- ja viestintäviraston* käsiteltäväksi.

57 §

*Perillesaamattomien lähetysten käsittely
Liikenne- ja viestintävirastossa*

Liikenne- ja viestintäviraston on pyrittävä selvittämään postiyrityksen sille 54 §:n 4 momentin mukaisesti toimittaman perillesaamattoman postilähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot. Perillesaamattomia lähetyksiä koskevaa menettelyä sovelletaan vain lähettäjän tietojen selvittämiseksi, jos kyseessä on 54 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lähetyks.

Yleispalvelun tarjoajan on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* maksuton pääsy osoiterekisteriinsä lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla on perillesaamatonta lähetystä käsitellessään oikeus avata suljettu kirje, jos:

1) se on välttämätöntä postilähetyksen vastaanottajan osoitteen selvittämiseksi lähetyksen perille toimittamista varten tai lähettäjän osoitteen selvittämiseksi lähetyksen palauttamista varten;

2) on ilmeistä, että lähetyks saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) on ilmeistä, että lähetyksen sisältö estää kuljettamasta lähetystä turvallisuussyistä edelleen.

Viestintävirastossa perillesaamatonta lähetystä käsittelevä henkilö saa avata postilähetyksen vain toisen henkilön läsnä ollessa. Avatun postilähetyksen sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avatun lähetyksen päällykseen tai lähetyksen mukana seuraavaan erilliseen liitteeseen on merkittävä avaamisen syy, aika ja paikka sekä säännös, jonka nojalla lähetys on avattu. Avaajien on allekirjoitettava merkintä. Avaamisesta on tehtävä myös 55 §:ssä tarkoitettu pöytäkirja.

58 §

Lähetyksen palauttaminen Viestintävirastosta postiyriykselle

Jos avattu lähetys sisältää tietoja, joiden perusteella *Viestintävirasto* pystyy selvittämään vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot, *Viestintäviraston* on palautettava lähetys postiyriykselle avaamisesta tehtyine merkintöineen. Viestin luottamuksellisuuden varmistamiseksi lähetys on palautettava suljettuna.

Postiyriyksen on toimitettava *Viestintävirastolta* saamansa lähetys avaamisesta tehtyine merkintöineen vastaanottajalle tai lähettäjälle, jos näiden osoitetiedot kyetään selvittämään lähetykseen sisältyneiden tietojen perusteella.

59 §

Avatun lähetyksen käsittely Viestintävirastossa

Jollei avatusta postilähetyksestä löydetä tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa vastaanottajalle tai palauttaa lähettäjälle, *Viestintäviraston* on säilytettävä lähetys kuuden kuukauden ajan. Säilytysaika lasketaan lähetyksen avaamispäivästä.

Jos perillesaamattoman lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjää ei ole saatu selville kuuden kuukauden säilytysajan kuluessa, lähetys on hävitettävä tarkoituksenmukaisella, viestin luottamuksellisuuden turvaavalla tavalla. Jos lähetys sisältää muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua viestin, sen muu sisältö voidaan myydä sopivaksi katsotulla ta-

Liikenne- ja viestintävirastossa perillesaamatonta lähetystä käsittelevä henkilö saa avata postilähetyksen vain toisen henkilön läsnä ollessa. Avatun postilähetyksen sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avatun lähetyksen päällykseen tai lähetyksen mukana seuraavaan erilliseen liitteeseen on merkittävä avaamisen syy, aika ja paikka sekä säännös, jonka nojalla lähetys on avattu. Avaajien on allekirjoitettava merkintä. Avaamisesta on tehtävä myös 55 §:ssä tarkoitettu pöytäkirja.

58 §

Lähetyksen palauttaminen Liikenne- ja viestintävirastosta postiyriykselle

Jos avattu lähetys sisältää tietoja, joiden perusteella *Liikenne- ja viestintävirasto* pystyy selvittämään vastaanottajan tai lähettäjän osoitetiedot, *Liikenne- ja viestintäviraston* on palautettava lähetys postiyriykselle avaamisesta tehtyine merkintöineen. Viestin luottamuksellisuuden varmistamiseksi lähetys on palautettava suljettuna.

Postiyriyksen on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolta* saamansa lähetys avaamisesta tehtyine merkintöineen vastaanottajalle tai lähettäjälle, jos näiden osoitetiedot kyetään selvittämään lähetykseen sisältyneiden tietojen perusteella.

59 §

Avatun lähetyksen käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Jollei avatusta postilähetyksestä löydetä tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa vastaanottajalle tai palauttaa lähettäjälle, *Liikenne- ja viestintäviraston* on säilytettävä lähetys kuuden kuukauden ajan. Säilytysaika lasketaan lähetyksen avaamispäivästä.

Jos perillesaamattoman lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjää ei ole saatu selville kuuden kuukauden säilytysajan kuluessa, lähetys on hävitettävä tarkoituksenmukaisella, viestin luottamuksellisuuden turvaavalla tavalla. Jos lähetys sisältää muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua viestin, sen muu sisältö voidaan myydä sopivaksi katsotulla ta-

valla.

Lähetysten sisällön myynnistä kertyneet varat tuloutetaan *Viestintävirastolle* vähennettyinä myynnistä kertyneillä kuluilla. Myös lähetysten sisältämät rahat tilitetään *Viestintävirastolle*. *Viestintävirasto* voi myös luovuttaa lähetysten sisällön yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Viestintäviraston on poistettava 57 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta lähetyksestä sisältö, joka estää kuljettamasta lähetystä turvallisuussyistä edelleen. Poistettu sisältö voidaan myydä, hävittää tai luovuttaa tämän pykälän 2 tai 3 momentissa tarkoitetulla tavalla, kuitenkin 1 momentissa säädettyä määräaika noudattamatta. *Viestintäviraston* tulee toimittaa lähetys postiyritykselle edelleen kuljetettavaksi. *Viestintäviraston* on tehtävä lähettyksen merkinnät avaamisesta ja sisällön poistamisesta.

Lähetys saadaan hävittää 1 momentissa säädettyä määräaika noudattamatta, jos kyseessä on:

- 1) lähetys, jonka sisältö on ilmeisesti pilaantunut;
- 2) lähetys, jonka sisältö voi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai
- 3) lähetys, jonka säilyttäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

60 §

Virkavastuu

Viestintävirastoon myös muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelusuhteessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen käsitellessään perillesaamattomia lähetyksiä.

61 §

Poikkeus viranomaisen asiakirjan julkisuudesta ja vaitiolovelvollisuus

Viestintäviraston hallussa olevat postilähetykset ja niissä olevat asiakirjat, jotka se on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan, ovat salassa pidettäviä.

valla.

Lähetysten sisällön myynnistä kertyneet varat tuloutetaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* vähennettyinä myynnistä kertyneillä kuluilla. Myös lähetysten sisältämät rahat tilitetään *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös luovuttaa lähetysten sisällön yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on poistettava 57 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta lähetyksestä sisältö, joka estää kuljettamasta lähetystä turvallisuussyistä edelleen. Poistettu sisältö voidaan myydä, hävittää tai luovuttaa tämän pykälän 2 tai 3 momentissa tarkoitetulla tavalla, kuitenkin 1 momentissa säädettyä määräaika noudattamatta. *Liikenne- ja viestintäviraston* tulee toimittaa lähetys postiyritykselle edelleen kuljetettavaksi. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä lähettyksen merkinnät avaamisesta ja sisällön poistamisesta.

Lähetys saadaan hävittää 1 momentissa säädettyä määräaika noudattamatta, jos kyseessä on:

- 1) lähetys, jonka sisältö on ilmeisesti pilaantunut;
- 2) lähetys, jonka sisältö voi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai
- 3) lähetys, jonka säilyttäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

60 §

Virkavastuu

Liikenne- ja viestintävirastoon myös muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelusuhteessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen käsitellessään perillesaamattomia lähetyksiä.

61 §

Poikkeus viranomaisen asiakirjan julkisuudesta ja vaitiolovelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston hallussa olevat postilähetykset ja niissä olevat asiakirjat, jotka se on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan, ovat salassa pidettäviä.

Viestintäviraston palveluksessa oleva ei saa paljastaa postilähetyksestä tai sen sisällöstä tietoja, jotka hän on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan. Vaitiolovelvollisuudesta, hyväksikäyttökiellosta ja vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei estä *Viestintävirastoa* antamasta postilähetyksen avaamisesta laadituista pöytäkirjoista tietoja postiyritykselle, jos se on tarpeen lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

65 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Tarkempia säännöksiä postiyrityksen 64 §:ssä tarkoitetusta varautumisvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea yhteiskunnan johtamisen tai turvallisuuden taikka elinkeinoelämän toimintakyvyn varmistamiseksi tarpeellista postitoiminnan järjestämistä.

Viestintävirasto voi antaa postiyrityksen varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia teknisiä määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) postipalveluiden teknisiä ominaisuuksia;
- 2) postiyrityksen toiminnan ja palvelujen turvaamiseen poikkeusoloissa liittyviä asiakirjoja;
- 3) teknisiä toimenpiteitä häiriöiden minimoimiseksi; sekä
- 4) muita näihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

67 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Postitoiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Viestintäviraston* on vuosittain julkaistava kertomus 19 §:ssä säädettyjen laatustandardien noudatta-

Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa oleva ei saa paljastaa postilähetyksestä tai sen sisällöstä tietoja, jotka hän on saanut tämän luvun mukaista tehtävää hoitaessaan. Vaitiolovelvollisuudesta, hyväksikäyttökiellosta ja vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei estä *Liikenne- ja viestintävirastoa* antamasta postilähetyksen avaamisesta laadituista pöytäkirjoista tietoja postiyritykselle, jos se on tarpeen lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän osoitetietojen selvittämiseksi.

65 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Tarkempia säännöksiä postiyrityksen 64 §:ssä tarkoitetusta varautumisvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea yhteiskunnan johtamisen tai turvallisuuden taikka elinkeinoelämän toimintakyvyn varmistamiseksi tarpeellista postitoiminnan järjestämistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa postiyrityksen varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia teknisiä määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) postipalveluiden teknisiä ominaisuuksia;
- 2) postiyrityksen toiminnan ja palvelujen turvaamiseen poikkeusoloissa liittyviä asiakirjoja;
- 3) teknisiä toimenpiteitä häiriöiden minimoimiseksi; sekä
- 4) muita näihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

67 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Postitoiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Liikenne- ja viestintäviraston* on vuosittain julkaistava kertomus 19 §:ssä säädettyjen laatu-

misesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön sekä *Viestintäviraston* on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä kilpailuviranomaisten ja kuluttajaviranomaisten kanssa.

67 a §

Valvonta-asioiden käsittely Viestintävirastossa

Viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

Viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetty valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. *Viestintävirasto* voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta postimarkkinoiden toimivuuden, postipalvelujen luotettavuuden sekä postimarkkinoiden häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitettusta tutkimatta jättämisestä viivytyksettä.

68 §

Postitoiminnan valvontamaksu

Postiyritys on velvollinen suorittamaan *Viestintävirastolle* vuotuisen postitoiminnan valvontamaksun. Postiyrityksiltä perittävien valvontamaksujen yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, joita *Viestintävirastolle* aiheutuu tässä laissa säädettyjen postiyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

69 §

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on

standardien noudattamisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä kilpailuviranomaisten ja kuluttajaviranomaisten kanssa.

67 a §

Valvonta-asioiden käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetty valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta postimarkkinoiden toimivuuden, postipalvelujen luotettavuuden sekä postimarkkinoiden häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitettusta tutkimatta jättämisestä viivytyksettä.

68 §

Postitoiminnan valvontamaksu

Postiyritys on velvollinen suorittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuotuisen postitoiminnan valvontamaksun. Postiyrityksiltä perittävien valvontamaksujen yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, joita *Liikenne- ja viestintävirastolle* aiheutuu tässä laissa säädettyjen postiyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

69 §

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on

0,29 prosenttia postiyrityksen Suomessa harjoittaman 4 §:n mukaisesti ilmoituksenvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Uudelta postiyritykseltä perittävä postitoiminnan valvontamaksu on ensimmäisenä toimintavuonna 1 000 euroa ja toisena toimintavuonna 5 000 euroa. Kolmannen ja sitä seuraavien vuosien maksu määräytyy 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Jos tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, muunnetaan liikevaihto vuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 jaettuna tilikauden kuukausien määrällä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta päättyy kokonaan kesken laskutuskauden, *Viestintäviraston* tulee määrätä maksun suuruus 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan harjoittamisen ajalta. Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta on maksun perusteena olevan tilikauden ja maksun eräpäivän välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, *Viestintäviraston* tulee määrätä maksun eräpäivänä toimintaa harjoittavan yrityksen maksun suuruus ottaen huomioon luovutetun 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan vahvistettu liikevaihto maksun perusteena olevalta tilikaudelta.

Jos maksun perusteena olevan tilikauden päättymisen ja maksun eräpäivän välisenä aikana on tapahtunut muutoksia yrityksen konsernisuhteissa, maksun suuruus määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut maksun perusteena olevan tilikauden 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan liikevaihdosta.

Perittyä maksua ei palauteta, vaikka yritys lopettaisi 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan.

70 §

Maksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto konsernissa

Jos postiyritys kuuluu kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, postiyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten postiyritysten Suomessa

0,29 prosenttia postiyrityksen Suomessa harjoittaman 4 §:n mukaisesti ilmoituksenvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Uudelta postiyritykseltä perittävä postitoiminnan valvontamaksu on ensimmäisenä toimintavuonna 1 000 euroa ja toisena toimintavuonna 5 000 euroa. Kolmannen ja sitä seuraavien vuosien maksu määräytyy 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Jos tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, muunnetaan liikevaihto vuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 jaettuna tilikauden kuukausien määrällä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta päättyy kokonaan kesken laskutuskauden, *Liikenne- ja viestintäviraston* tulee määrätä maksun suuruus 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan harjoittamisen ajalta. Jos 1 momentissa tarkoitettu postitoiminta on maksun perusteena olevan tilikauden ja maksun eräpäivän välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, *Liikenne- ja viestintäviraston* tulee määrätä maksun eräpäivänä toimintaa harjoittavan yrityksen maksun suuruus ottaen huomioon luovutetun 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan vahvistettu liikevaihto maksun perusteena olevalta tilikaudelta.

Jos maksun perusteena olevan tilikauden päättymisen ja maksun eräpäivän välisenä aikana on tapahtunut muutoksia yrityksen konsernisuhteissa, maksun suuruus määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut maksun perusteena olevan tilikauden 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan liikevaihdosta.

Perittyä maksua ei palauteta, vaikka yritys lopettaisi 1 momentissa tarkoitettua postitoiminnan.

70 §

Maksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto konsernissa

Jos postiyritys kuuluu kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, postiyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten postiyritysten Suomessa

harjoittaman postitoiminnan yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Maksu määräytyy tällä tavoin myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava *Viestintävirastolle*.

71 §

Postitoiminnan valvontamaksun määrääminen ja periminen

Postitoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain neljässä erässä. Postitoiminnan valvontamaksun määrää maksettavaksi *Viestintävirasto*. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Viestintävirastolla on oikeus saada postiyritykseltä maksun määräämistä varten tieto yrityksen Suomessa harjoittaman 69 §:ssä tarkoitetun postitoiminnan kaksi vuotta ennen maksun perimisvuotta päättyneen tilikauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien postiyritysten tulee lisäksi toimittaa *Viestintävirastolle* selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä postitoiminnasta syntyneet erät on 70 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty postitoiminnan liikevaihdosta. Postiyrityksen tulee toimittaa tiedot *Viestintävirastolle* kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Postitoiminnan valvontamaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

harjoittaman postitoiminnan yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Maksu määräytyy tällä tavoin myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

71 §

Postitoiminnan valvontamaksun määrääminen ja periminen

Postitoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain neljässä erässä. Postitoiminnan valvontamaksun määrää maksettavaksi *Liikenne- ja viestintävirasto*. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada postiyritykseltä maksun määräämistä varten tieto yrityksen Suomessa harjoittaman 69 §:ssä tarkoitetun postitoiminnan kaksi vuotta ennen maksun perimisvuotta päättyneen tilikauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien postiyritysten tulee lisäksi toimittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä postitoiminnasta syntyneet erät on 70 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty postitoiminnan liikevaihdosta. Postiyrityksen tulee toimittaa tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Postitoiminnan valvontamaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

72 §

Tiedonantovelvollisuus

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassapidosta muualla laissa säädetään, postiyrittäjällä on velvollisuus kerätä ja luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle ja *Viestintävirastolle* sellaisia tietoja taloudestaan ja harjoittamastaan tämän lain mukaisesta toiminnasta, jotka ovat tarpeen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai näihin tehtäviin liittyvien tilastojen laatimiseksi. Tiedot on luovutettava maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tietojen keräämis- ja luovutusvelvollisuus koskee myös muita yrityksiä, joilla on hallussaan postitoiminnan tai tässä laissa tarkoitettujen viranomaistehtävien kannalta välttämättömiä ja merkityksellisiä tietoja.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Viestintäviraston* on ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä perusteltava tietojen luovutusta koskeva pyyntö.

Viestintäviraston tulee luovuttaa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamansa 1 momentissa tarkoitettut tiedot liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä. *Viestintäviraston* on ilmoitettava luovutuksesta viivytyksestä sille, jonka antamia tietoja luovutus koskee.

73 §

Ulkomaiselta viranomaiselta saadun asiakirjan käyttö

Liikenne- ja viestintäministeriö ja *Viestintävirasto* saavat käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

74 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan komissiolle ja toisille ETA-valtioille

72 §

Tiedonantovelvollisuus

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassapidosta muualla laissa säädetään, postiyrittäjällä on velvollisuus kerätä ja luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle* sellaisia tietoja taloudestaan ja harjoittamastaan tämän lain mukaisesta toiminnasta, jotka ovat tarpeen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai näihin tehtäviin liittyvien tilastojen laatimiseksi. Tiedot on luovutettava maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tietojen keräämis- ja luovutusvelvollisuus koskee myös muita yrityksiä, joilla on hallussaan postitoiminnan tai tässä laissa tarkoitettujen viranomaistehtävien kannalta välttämättömiä ja merkityksellisiä tietoja.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä perusteltava tietojen luovutusta koskeva pyyntö.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee luovuttaa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamansa 1 momentissa tarkoitettut tiedot liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä. *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava luovutuksesta viivytyksestä sille, jonka antamia tietoja luovutus koskee.

73 §

Ulkomaiselta viranomaiselta saadun asiakirjan käyttö

Liikenne- ja viestintäministeriö ja *Liikenne- ja viestintävirasto* saavat käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

74 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan komissiolle ja toisille ETA-valtioille

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Viestintävirastolla* on velvollisuus luovuttaa Euroopan komission ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Viestintävirastolla* on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Euroopan komissiolle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos se on postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

75 §

Pakkokeinot

Jos postiyritys tai muu sellainen yhteisö, jota koskevaa sääntelyä tämä laki sisältää, rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, *Viestintävirasto* voi velvoittaa yrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Teettämällä suoritetun työn kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista. Kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoiset. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

76 §

Luvaton postitoiminnan harjoittaminen

Joka harjoittaa postitoimintaa ilman, että on tehnyt 4 §:ssä säädetyn ilmoituksen *Viestintävirastoon*, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta postitoiminnan harjoittamisesta sakkoon.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on velvollisuus luovuttaa Euroopan komission ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Euroopan komissiolle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos se on postipalvelujen sisämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

75 §

Pakkokeinot

Jos postiyritys tai muu sellainen yhteisö, jota koskevaa sääntelyä tämä laki sisältää, rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa yrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Teettämällä suoritetun työn kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista. Kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoiset. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

76 §

Luvaton postitoiminnan harjoittaminen

Joka harjoittaa postitoimintaa ilman, että on tehnyt 4 §:ssä säädetyn ilmoituksen *Liikenne- ja viestintävirastoon*, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta postitoiminnan harjoittamisesta sakkoon.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on

vähäinen.

79 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos postiyritys tai henkilö, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, postiyritys tai edellä tarkoitettu henkilö voi saattaa asian *Viestintäviraston* päätettäväksi. *Viestintäviraston* on tehtävä asiassa päätös neljän kuukauden kuluessa vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa tapahtuneita asioita. *Viestintävirasto* voi myös omasta aloitteestaan ottaa asian päätettäväkseen.

Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan *Viestintäviraston* päätöstä, on annettava opastusta päätöksen pyytämisessä.

Viestintäviraston päätösvaltaan eivät kuulu postiyrityksen ja asiakkaan välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

80 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, *Viestintäviraston* ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispuvelvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Viestintäviraston* päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Viestintävirastolla on oikeus hakea valit-

vähäinen.

79 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos postiyritys tai henkilö, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, postiyritys tai edellä tarkoitettu henkilö voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* päätettäväksi. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä asiassa päätös neljän kuukauden kuluessa vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa tapahtuneita asioita. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi myös omasta aloitteestaan ottaa asian päätettäväkseen.

Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä, on annettava opastusta päätöksen pyytämisessä.

Liikenne- ja viestintäviraston päätösvaltaan eivät kuulu postiyrityksen ja asiakkaan välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

80 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, *Liikenne- ja viestintäviraston* ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispuvelvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnissä hallintoasioissa annetussa laissa* (./) säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

tamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Viestintäviraston* päätöksen tai muuttanut sitä.

81 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Viestintävirastolla* on oikeus saada virka-apua poliisilta, *tulliviranomaisilta* ja *rajavartiolaitykselta* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

82 §

Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö voi hakeuksesta myöntää postiyritykselle oikeuden julkaista kansainvälisesti hyväksyttäviä postimerkkejä tai Suomessa hyväksyttäviä postimerkkejä. Oikeus julkaista postimerkkejä on voimassa toistaiseksi.

Viestintävirasto voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksumerkinnän muodosta ja sen sijoittamisesta kirjelmähetukseen sekä sen muusta käytöstä.

84 §

Siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva postitoimintaan myönnetty toimilupa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain nojalla myönnetään uusi toimilupa. Toimilupa on kuitenkin voimassa enintään aiemman toimilupakauden. Jos toimiluvan ehdot ovat ristiriidassa tämän lain säännösten kanssa, noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat toimilupahakemukset käsitellään tämän lain säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ole-

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksen tai muuttanut sitä.

81 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada virka-apua poliisilta, *Tullilta* ja *Rajavartiolaitykselta* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

82 §

Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö voi hakeuksesta myöntää postiyritykselle oikeuden julkaista kansainvälisesti hyväksyttäviä postimerkkejä tai Suomessa hyväksyttäviä postimerkkejä. Oikeus julkaista postimerkkejä on voimassa toistaiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksumerkinnän muodosta ja sen sijoittamisesta kirjelmähetukseen sekä sen muusta käytöstä.

84 §

Siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva postitoimintaan myönnetty toimilupa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain nojalla myönnetään uusi toimilupa. Toimilupa on kuitenkin voimassa enintään aiemman toimilupakauden. Jos toimiluvan ehdot ovat ristiriidassa tämän lain säännösten kanssa, noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat toimilupahakemukset käsitellään tämän lain säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ole-

va yleispalveluvollisuus on voimassa siihen saakka, kunnes *Viestintävirasto* antaa päätöksen, jolla asetetaan uusi yleispalveluvollisuus tai jätetään se osin tai kokonaan asettamatta. Yleispalveluvollisuuden sisältö määräytyy 3 luvun mukaisesti tämän lain voimaan tultua ottaen huomioon, mitä 10 momentissa säädetään.

Viestintäviraston tulee tehdä 22 §:ssä tarkoitettu markkinoiden arviointi ensimmäisen kerran siten, että se on käytettävissä viimeistään vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Tämän lain 38 §:n osoiterekisterisäännöksiä sovelletaan myös postiyhtymien rekistereissä lain voimaan tullessa oleviin tietoihin.

Postiyhtymä, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus postimerkkien julkaisemiseen, saa jatkaa postimerkkien julkaisemista toimilupakautensa ajan.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleisiin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevia säännöksiä. Jos lähetys on jätetty postiyhtymien kuljetettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan postiyhtymien vastuuseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain säännöksiä perillesaamattomien postilähetysten käsittelystä sovelletaan myös sellaisiin lähetyksiin, jotka on jätetty kuljetettaviksi ennen tämän lain voimaantuloa ja joita postiyhtymä ei ole postipalvelulain voimassa ollessa voinut toimittaa *Viestintävirastoon* eikä myydä tai hävittää. *Viestintävirastolla* on oikeus hävittää tällaiset lähetykset avaamatta niitä tai myydä niiden sisältö noudattamatta 59 §:n 1 momentissa säädettyä määräaika.

Tämän lain 56 §:n 6 momenttia postiverkossa kuljetetusta tavarasta, joka ei ole enää yhdistettävissä postilähetykseen, sovelletaan myös sellaiseen mainitussa säännöksessä tarkoitettuun tavaraan, joka on postiyhtymien hallussa lain voimaan tullessa.

Tämän lain 16 §:ssä säädettyä velvollisuutta huolehtia toimipisteiden esteettömyydestä sovelletaan alkaen kuusi kuukautta tämän lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

va yleispalveluvollisuus on voimassa siihen saakka, kunnes *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa päätöksen, jolla asetetaan uusi yleispalveluvollisuus tai jätetään se osin tai kokonaan asettamatta. Yleispalveluvollisuuden sisältö määräytyy 3 luvun mukaisesti tämän lain voimaan tultua ottaen huomioon, mitä 10 momentissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee tehdä 22 §:ssä tarkoitettu markkinoiden arviointi ensimmäisen kerran siten, että se on käytettävissä viimeistään vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Tämän lain 38 §:n osoiterekisterisäännöksiä sovelletaan myös postiyhtymien rekistereissä lain voimaan tullessa oleviin tietoihin.

Postiyhtymä, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus postimerkkien julkaisemiseen, saa jatkaa postimerkkien julkaisemista toimilupakautensa ajan.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleisiin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevia säännöksiä. Jos lähetys on jätetty postiyhtymien kuljetettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan postiyhtymien vastuuseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain säännöksiä perillesaamattomien postilähetysten käsittelystä sovelletaan myös sellaisiin lähetyksiin, jotka on jätetty kuljetettaviksi ennen tämän lain voimaantuloa ja joita postiyhtymä ei ole postipalvelulain voimassa ollessa voinut toimittaa *Liikenne- ja viestintävirastoon* eikä myydä tai hävittää. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus hävittää tällaiset lähetykset avaamatta niitä tai myydä niiden sisältö noudattamatta 59 §:n 1 momentissa säädettyä määräaika.

Tämän lain 56 §:n 6 momenttia postiverkossa kuljetetusta tavarasta, joka ei ole enää yhdistettävissä postilähetykseen, sovelletaan myös sellaiseen mainitussa säännöksessä tarkoitettuun tavaraan, joka on postiyhtymien hallussa lain voimaan tullessa.

Tämän lain 16 §:ssä säädettyä velvollisuutta huolehtia toimipisteiden esteettömyydestä sovelletaan alkaen kuusi kuukautta tämän lain voimaantulosta.

(kumotaan)

HE 61/2018 vp

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

68.

Laki**ratalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ratalain (110/2007) 2, 3, 5–9, 12, 13, 15, 18, 22, 25–28, 28 a–28 d, 30–33, 35–38, 40–42, 43, 44, 46, 46 a, 47–50, 52, 55, 57–61, 63, 65, 69–75, 78–84, 85 a, 87, 88, 89, 89 a, 90–92, 94 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 8, 12, 15, 22, 25, 28, 28 a, 28 c, 69, 79, 91 ja 92 § laissa (/), 7, 18, 26, 28 b, 28 d, 38, 40, 41, 46, 46 a, 47, 48, 57, 65, 70, 74, 80, 83, 85 a, 87, 89, 89 a, 90 ja 94 § laissa 567/2016, 27, 30, 31, 32, 33, 37, 78 ja 81 § laissa 1243/2009, 35, 49 ja 82 § osaksi laissa 1243/2009 ja 43 § osaksi laeissa 1243/2009 ja 567/2016, sekä

lisätään uusi 8 a, 22 a, 22 b ja 100 § ja siitä lailla 567/2016 kumotun 86 §:n tilalle uusi 86 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Sovelteisala**Sovelteisala*

Tässä laissa säädetään rataverkosta, radanpidosta, radan lakkauttamisesta sekä *radanpitäjälle* kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista samoin kuin kiinteistön omistajien ja muiden asianosaisten oikeusasemasta radanpitoon liittyvissä asioissa sekä yksityisraiteista 2 ja 3 momentissa säädetyn rajoituksin.

Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteeseen kuuluvalla yleiseltä liikenteeltä eristetyllä satama-, varasto-, tehdas- tai muulla vastaavalla alueella. Tällaisella alueella rautatie on kuitenkin suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että juna- ja muu liikenne voi toimia turvallisesti eikä rautatie aiheuta vaaraa alueella tapahtuvalle toiminnalle.

Yksityisraiteisiin ei sovelleta 18 §:n 4 momenttia, 31–33 §:ää, 43 §:n 4 momenttia eikä 2 a ja 4 lukua. Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteen lakkauttamiseen.

Tässä laissa säädetään rataverkosta, radanpidosta, rautatien lakkauttamisesta sekä *rataverkon haltijalle* kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista samoin kuin kiinteistön omistajien ja muiden asianosaisten oikeusasemasta radanpitoon liittyvissä asioissa sekä yksityisraiteista 2 ja 3 momentissa säädetyn rajoituksin.

Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteeseen kuuluvalla yleiseltä liikenteeltä eristetyllä satama-, varasto-, tehdas- tai muulla vastaavalla alueella. Tällaisella alueella rautatie on kuitenkin suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että juna- ja muu liikenne voi toimia turvallisesti eikä rautatie aiheuta vaaraa alueella tapahtuvalle toiminnalle.

Yksityisraiteisiin ei sovelleta 8 a §:ää, 18 §:n 4 momenttia, 27 §:ää 31–33 §:ää, 43 §:n 4 momenttia eikä 2 a ja 4 lukua. Tätä lakia ei sovelleta yksityisraiteen lakkauttamiseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa sekä olemassa olevan rautatien parantamista;

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla Liikenneviraston* hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja TEN-verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja *Liikenneviraston* hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityisistä teistä annetussa laissa (358/1962) tarkoitettuja yksityisiä teitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettuja maanteitä sekä maankäyttö- ja

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa;

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla Väyläviraston* hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja lain soveltamisalaan kuuluvia yksityisraiteita sekä TEN-verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja *Väyläviraston* hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä valtion rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityistielaisissa (/) tarkoitettuja yksityisteitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (/) tarkoitettuja maanteitä sekä maan-

rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityisistä teistä annetussa laissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa taikka maantielain 11 §:n 1 momentin mukaista tienpitoviranomaista tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloja, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä.
(uusi)

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

5 §

Radanpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Rataverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

- 1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;
- 2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja alueiden kehittämistä sekä maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista ja alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;
- 3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä
- 4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Rautatiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa rautatien liikenteellinen merkitys huomioiden siten, että:

1) rataverkko tarjoaa yhteydet turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen maan eri alueiden välillä ottaen huomioon esteettömät yhteydet, eri väestöryhmien liikumistarpeet sekä eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;

2) rataverkko luo edellytyksiä monitoimijaympäristön kehittämiseksi niin, että rauta-

käyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityistielaisissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 10 §:n 1 momentin mukaista tienpitäjää tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloja, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä;

14) *rataverkon haltijalla Väylävirastoa tai yksityisraiteen haltijaa, kun raide kuuluu tämän lain soveltamisalaan.*

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

5 §

Radanpitoa koskevat yleiset vaatimukset

Rataverkkoa on kehitettävä ja kunnossapidettävä ja siihen investoitava siten, että edistetään:

- 1) valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita;
- 2) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja alueiden kehittämistä sekä maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista ja alue- ja yhdyskuntarakenteen taloudellisuutta;
- 3) liikenteen päästöjen vähentämistä; sekä
- 4) tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämismahdollisuuksia, liikenteen automaatiota ja liikenteen palveluiden kehittämisen edellytyksiä.

Rautatiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa rautatien liikenteellinen merkitys huomioiden siten, että:

1) rataverkko tarjoaa yhteydet turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen maan eri alueiden välillä ottaen huomioon esteettömät yhteydet, eri väestöryhmien liikumistarpeet sekä eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet;

2) rataverkko luo edellytyksiä monitoimijaympäristön kehittämiseksi niin, että rauta-

tieliikenteen harjoittajilla on yhtäläiset edellytykset tarjota palveluita rataverkolla;

3) rataverkon ja rautatieliikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvaroja käytetään säästeliäästi;

4) radanpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;

5) rautatiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia, rautatieliikenteen ja muun liikenteen kannalta mahdollisimman turvallisia, ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;

6) huomioidaan alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö;

7) rautateitä ja niiden kunnossapitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä

8) rautatiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri on yhteentoimiva muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Rautatietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat radan rakennetta ja varusteita sekä tasoristeyksessä käytettävien liikenteenohjauslaitteiden käyttöä.

6 §

Rautatien rakentaminen

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Rautatietä ei saa ra-

tieliikenteen harjoittajilla on yhtäläiset edellytykset tarjota palveluita rataverkolla;

3) rataverkon ja rautatieliikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi ja luonnonvaroja käytetään säästeliäästi;

4) radanpito ei tuota kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii;

5) rautatiet ovat liikenteellisesti ja teknisesti mahdollisimman toimivia, rautatieliikenteen ja muun liikenteen kannalta mahdollisimman turvallisia, ja niiden tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti;

6) huomioidaan alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö;

7) rautateitä ja niiden kunnossapitoa koskevat tiedot ovat ajantasaiset ja käytettävissä; sekä

8) rautatiet ja niihin liittyvä digitaalinen infrastruktuuri on yhteentoimiva muun liikenneverkon sekä siihen liittyvän digitaalisen infrastruktuurin kanssa.

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja. Rautatietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat radan rakennetta, varusteita sekä liikenteenohjauslaitteiden käyttöä.

6 §

Rautatien rakentaminen

Rautateitä rakennetaan liikenteen tai turvallisuuden edellyttämän yleisen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön sitä edellyttäessä. Rautatietä ei saa ra-

kentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Rautatie on rakennettava siten, että rautatien tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja tuottamatta kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii. Rautatien rakentamisessa on erityisesti otettava huomioon *junaliikenteen* ja muun liikenteen turvallisuus, radan liikenteellinen ja tekninen toimivuus, alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö sekä ympäristönäkökohdat.

Eri väestöryhmien tarpeisiin ja esteettömään liikkumiseen on mahdollisuuksien mukaan kiinnitettävä huomiota rautatien rakentamisen yhteydessä.

7 §

Radanpitoviranomainen, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset

Liikennevirasto toimii radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua rataverkon radanpidon kustannuksiin *Liikenneviraston* kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos radanpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tarve edellyttää tai jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä taikka jos osallistumiseen on muu erityinen syy.

Yksityisraiteen radanpitäjänä toimii rautatien omistaja tai se, jonka hallinnassa rautatie on. Yksityisraiteen omistaja tai haltija vastaa yksityisraiteen radanpidon kustannuksista.

Rataverkkoa kunnossapidetään ja rakennetaan sekä muista radanpitoon kuuluvista toimista huolehditaan valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja muun rahoituksen sallimassa laajuudessa. Radanpidon

kentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Uusi rautatie voidaan rakentaa, jos olemassa oleva rataverkko ei täytä enää liikenteen tai alueidenkäytön tarpeita eikä rataosuuden parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Rautatie on rakennettava siten, että rautatien tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja tuottamatta kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii. Rautatien rakentamisessa on erityisesti otettava huomioon *rautatieliikenteen* ja muun liikenteen turvallisuus, radan liikenteellinen ja tekninen toimivuus, alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö sekä ympäristönäkökohdat.

Eri väestöryhmien tarpeisiin ja esteettömään liikkumiseen on mahdollisuuksien mukaan kiinnitettävä huomiota rautatien rakentamisen yhteydessä.

7 §

Rataverkon haltija ja radanpidon kustannukset

Väylävirasto toimii hallinnassaan olevan valtion omistaman rataverkon haltijana ja radanpitäjänä. Valtio vastaa valtion rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua rataverkon radanpidon kustannuksiin *Väyläviraston* kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos radanpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen tarve edellyttää tai jos jokin taho erityisesti hyötyy tehtävistä toimenpiteistä taikka jos osallistumiseen on muu erityinen syy.

Yksityisraiteen haltijana ja radanpitäjänä toimii rautatien omistaja tai se, jonka hallinnassa rautatie on. Yksityisraiteen haltija vastaa yksityisraiteen radanpidon kustannuksista.

Valtion rataverkkoa kunnossapidetään ja rakennetaan sekä muista radanpitoon kuuluvista toimista huolehditaan valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja muun rahoituksen sallimassa laajuudessa. Radanpi-

muusta rahoituksesta säädetään erikseen.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi *Radanpitäjä* voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua *radanpitäjän* tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä *radanpitäjä* toimii yhteistyössä maakuntien, kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

(uusi 8 a §)

9 §

Tutkimusoikeus

Kun *radanpitäjä* on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sillä on oi-

don muusta rahoituksesta säädetään erikseen.

Liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja lain tavoitteiden toteuttamiseksi *rataverkon haltija* voi erityisestä syystä ja sopimuksen mukaisesti osallistua *rataverkon haltijan* tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä *rataverkon haltija* toimii yhteistyössä maakuntien, kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

8 a §

Hankearviointi

Väyläviraston on laadittava merkittävää ratahanketta koskevasta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta hankearviointi. Väyläviraston on laadittava hankearviointi myös merkittävää ratahanketta koskevasta ratasuunnitelman vaiheittain toteutettavista ratkaisuksista.

Hankearvioinnissa on esitettävä hankkeen lähtökohtien ja vaikutusten kuvaus, vaikuttavuuden arviointi, kannattavuuslaskelma sekä toteutettavuuden arviointi ja päätelmät. Lisäksi hankearvioinnin osana on esitettävä suunnitelma hankkeen seurannan ja jälkiarvioinnin toteutuksesta ja sisällöstä.

9 §

Tutkimusoikeus

Kun *rataverkon haltija* on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sil-

keus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitettulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä kuuluttamalla asiasta niin kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain (/) mukaan julkaistaan tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehtoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakentamiseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet.

13 §

lä on oikeus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitettulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle ja maakunnalle sekä kuuluttamalla asiasta niin kuin maakunnan ilmoituksen maakuntalain (/) mukaan julkaistaan tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehtoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakentamiseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. *Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.*

13 §

Yleissuunnitelman oikeusvaikutukset

Yleissuunnitelma on ohjeena ratasuunnitelmaa laadittaessa. Kun yleissuunnitelman hyväksymispäätös on annettu tiedoksi ja tullut lainvoimaiseksi, käsiteltäessä lupahakemusta rakennuksen rakentamiseksi on katsottava, ettei luvan myöntämisellä vaikeuteta yleissuunnitelman toteuttamista. Jos rakennusluvan myöntämisen edellytykset muutoin ovat olemassa, lupa on myönnettävä, jos sen epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä *radanpitäjä* lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta (*ehdollinen rakentamisrajoitus*).

Rakentamisrajoitus on voimassa siihen saakka, kunnes yleissuunnitelman hyväksymispäätös on rauennut 26 §:n 1 tai 2 momentin nojalla.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai *junaliikenteen* haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitetut suoja-alueet ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitetut tasoristeysten näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin

Yleissuunnitelman oikeusvaikutukset

Yleissuunnitelma on ohjeena ratasuunnitelmaa laadittaessa. Kun yleissuunnitelman hyväksymispäätös on annettu tiedoksi ja tullut lainvoimaiseksi, käsiteltäessä lupahakemusta rakennuksen rakentamiseksi on katsottava, ettei luvan myöntämisellä vaikeuteta yleissuunnitelman toteuttamista. Jos rakennusluvan myöntämisen edellytykset muutoin ovat olemassa, lupa on myönnettävä, jos sen epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä *rataverkon haltija* lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta (*ehdollinen rakentamisrajoitus*).

Rakentamisrajoitus on voimassa siihen saakka, kunnes yleissuunnitelman hyväksymispäätös on rauennut 26 §:n 1 tai 2 momentin nojalla.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai *rautatiliikenteen* haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitetut suoja-alueet ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitetut tasoristeysten näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin

radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos tiesuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden huomioon ottamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty.

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeysjärjesteltäväksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. *Radanpitäjä* tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeuksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Radanpitäjä voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeuksen, kun hyväksytty ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Radanpitäjä poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeuksen, kun hyväksytty korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpito päätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee *radanpitäjän* ilmoittaa tasoristeuksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeuksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, *radanpitäjä* voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään taso-

radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos ratasuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden huomioon ottamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty. *Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.*

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tai rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeysjärjesteltäväksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. *Rataverkon haltija* tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeuksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Rataverkon haltija voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeuksen, kun hyväksytty ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Rataverkon haltija poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeuksen, kun hyväksytty korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpito päätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee *rataverkon haltijan* ilmoittaa tasoristeuksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeuksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, *Väylävirasto* voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään

risteykseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeyksen ajoneuvoliikenteelle. *Radanpitäjän* tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätyt velvoitteensa, *radanpitäjä* voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tieliikennelain (267/1981) 51 §:n 2 momentin estämättä asettaa tielle tasoristeyksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjauslaitteen. Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota *radanpitäjän* on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa on kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, varattava mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä on 1 momentissa tarkoitetuille tahoille varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa maakunnan tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Maakunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät *radanpitäjälle*. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta -ajasta on maakunnan kuulutettava niin kuin

tasoristeykseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeyksen ajoneuvoliikenteelle. *Väyläviraston* tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätyt velvoitteensa, *Väylävirasto* voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tieliikennelain (/) 71 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä asettaa tielle tasoristeyksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjauslaitteen. Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota *Väyläviraston* on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa *rataverkon haltijan* on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa maakunnan tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava maakunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Maakunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät *rataverkon haltijalle*. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta ja -ajasta on maakunnan kuulutettava

maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. *Radanpitäjän* on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Radanpitäjän on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. *Radanpitäjän* on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. *Radanpitäjän* perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Radanpitäjän on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto Valtion lupa- ja valvontavirastolta sekä niiltä maakunnilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. *Radanpitäjän* on pyydetävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

(uusi 22 a §)

niin kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. *rataverkon haltijan* on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rataverkon haltijan on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. *Rataverkon haltijan* on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. *Rataverkon haltijan* perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto Valtion lupa- ja valvontavirastolta sekä niiltä maakunnilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. *Rataverkon haltijan* on pyydetävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. *Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.*

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

22 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintävirasto on valtion tai muun rataverkon haltijan tai viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennak-

koneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenetelyjen hallintaa, rataverkon haltijan, suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

(uusi 22 b §)

22 b §

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys

Rataverkon haltija tekee 11 §:ssä tarkoitettua yleissuunnitelmasta sekä 14 ja 20 §:ssä tarkoitettua ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Jäljempänä 79 §:ssä tarkoitettua rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta hyväksymisesitys tehdään liikenne- ja viestintäministeriölle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 12, 22 ja 24 §:ssä tarkoitettut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitettut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja 79 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriölle kirjallisessa ja sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesityksen sisällöstä.

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään

uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja *radanpitäjä* rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaisiksi.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. *Liikennevirasto* voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaikaa voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin, kuin sen perusteella laadittu ratasuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Ratasuunnitelma on hyväksyttävä neljän vuoden kuluessa sen laatimisen aloittamisesta.

Päätös ratasuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos ratatyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona ratasuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty. *Liikennevirasto* voi pidentää ratasuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos ratasuunnitelma edelleen täyttää 10 ja 15 §:ssä säädetyt edellytykset. Ratatyö katsotaan alkaneeksi, kun rautatien tarkoituksiin tarvittava alue on otettu *radanpitäjän* haltuun 46 §:n mukaisesti.

uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen, ja *rataverkon haltija* rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi *rataverkon haltijan hakemuksesta* pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaikaa voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin, kuin sen perusteella laadittu ratasuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Ratasuunnitelma on hyväksyttävä neljän vuoden kuluessa sen laatimisen aloittamisesta.

Päätös ratasuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos ratatyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona ratasuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi *rataverkon haltijan hakemuksesta* pidentää ratasuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos ratasuunnitelma edelleen täyttää 10 ja 15 §:ssä säädetyt edellytykset. Ratatyö katsotaan alkaneeksi, kun rautatien tarkoituksiin tarvittava alue on otettu *rataverkon haltijan* haltuun 46 §:n mukaisesti.

27 §

Seuranta

Liikennevirasto on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset toteutuvat ja käytettävä hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.
(uusi mom.)

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Jos kunta, maakunta tai Valtion lupa- ja valvontavirasto on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

28 a §

Lupa tasoristeyksen rakentamiseen ja siirtämiseen

Uuden tasoristeyksen saa rakentaa vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataverkolle. Erityisistä syistä saa uuden tasoristeyksen rakentaa runkoverkon ja TEN-verkon sellaiselle rataosalle, jolla radan suu-

27 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset toteutuvat ja käytettävä hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 8 a §:n 1 momentissa tarkoitetuista ratahankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa Väylävirasto. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys ratahankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä ratahankkeen kannattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisistä syistä siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

28 a §

Lupa tasoristeyksen rakentamiseen ja siirtämiseen

Uuden tasoristeyksen saa rakentaa vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataverkolle. Erityisistä syistä saa uuden tasoristeyksen rakentaa runkoverkon ja TEN-verkon sellaiselle rataosalle, jolla radan suu-

rin sallittu nopeus on pysyvästi enintään 50 kilometriä tunnissa. Runkoverkolla ja TEN-verkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen on oltava *radanpitäjän* lupa. Tarvittaessa lupa voi olla määräaikainen. *Radanpitäjä* voi antaa teknisiä määräyksiä lupahakemuksen sisällöstä. Lupa voidaan myöntää tienpitäjälle, jos se on tarpeen välttämätöntä kulkuyhteyttä varten ja tasoristeyksen turvallisuus varmistetaan turvalaitteilla tai muilla järjestelyillä. Lupaa ei tarvita, jos tasoristeys sisältyy maantielain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan.

Jos tasoristeyksen käyttö lisääntyy merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, tienpitäjän on haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava *radanpitäjän* lupa.

Työnaikaista tarvetta varten tai muusta erityisestä syystä *radanpitäjä* voi myöntää luvan tilapäisen tasoristeyksen rakentamiseen, jos siitä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tilapäiseen tasoristeykseen sovelletaan, mitä jäljempänä 28 b ja 28 d §:ssä säädetään.

Radanpitäjä voi liittää lupapäätökseen tasoristeyksen rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja.

Ennen tasoristeyslupan myöntämistä *radanpitäjän* on kuultava niitä rautatieliikenteen harjoittajia, jotka liikennöivät kyseisellä rataosuudella.

28 b §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien rakentaminen, muuttaminen ja kunnossapito

Tienpitäjän on rakennettava ja pidettävä kunnossa tasoristeykseen johtava tienosa lupapäätöksen mukaisesti ja sillä tavoin, ettei se vaaranna tie- tai rautatieliikenteen turvallisuutta taikka aiheuta haittaa radan kunnossapidolle. Tienpitäjän on kustannuksellaan rakennettava tasoristeys ja tasoristeyksen käy-

rin sallittu nopeus on pysyvästi enintään 50 kilometriä tunnissa. Runkoverkolla ja TEN-verkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen *valtion rataverkolla* on oltava *Väyläviraston* lupa. Tarvittaessa lupa voi olla määräaikainen. *Väylävirasto* voi antaa teknisiä määräyksiä lupahakemuksen sisällöstä. Lupa voidaan myöntää tienpitäjälle, jos se on tarpeen välttämätöntä kulkuyhteyttä varten ja tasoristeyksen turvallisuus varmistetaan turvalaitteilla tai muilla järjestelyillä. Lupaa ei tarvita, jos tasoristeys sisältyy liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan.

Jos tasoristeyksen käyttö lisääntyy merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, tienpitäjän on haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava *Väyläviraston* lupa.

Työnaikaista tarvetta varten tai muusta erityisestä syystä *Väylävirasto* voi myöntää luvan tilapäisen tasoristeyksen rakentamiseen, jos siitä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tilapäiseen tasoristeykseen sovelletaan, mitä jäljempänä 28 b ja 28 d §:ssä säädetään.

Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeyksen rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja.

Ennen tasoristeyslupan myöntämistä *Väyläviraston* on kuultava niitä rautatieliikenteen harjoittajia, jotka liikennöivät kyseisellä rataosuudella.

28 b §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien rakentaminen, muuttaminen ja kunnossapito

Tienpitäjän on rakennettava ja pidettävä kunnossa tasoristeykseen johtava tienosa lupapäätöksen mukaisesti ja sillä tavoin, ettei se vaaranna tie- tai rautatieliikenteen turvallisuutta taikka aiheuta haittaa radan kunnossapidolle. Tienpitäjän on kustannuksellaan rakennettava tasoristeys ja tasoristeyksen käy-

tön päätyttyä vastaavasti poistettava tasoristeys. Tasoristeuksen kannen kunnossapidosta säädetään 89 §:n 1 momentissa.

Tienpitäjä on velvollinen kustannuksellaan poistamaan tai vähentämään tasoristeuksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä.

Jos tienpitäjä laiminlyö 1 ja 2 momentin mukaiset velvollisuutensa, *radanpitäjä* voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella taikka keskeyttää rakennustyön siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

28 c §

Lupa rautatien ylittämiseen

Radanpitäjä voi myöntää luvan ylittää rautatie tasoristeyksessä moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataosalle. Erytisistä syistä voidaan ylityslupa myöntää runkoverkon ja TEN-verkolla olevan tasoristeuksen yhteyteen.

Ylityslupa voidaan myöntää vain, jos lupaehtoin varmistetaan, että maastoajoneuvon käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta. Tarvittaessa ylityslupa voidaan myöntää määräaikaisena.

Radanpitäjä voi myöntää poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi määräajaksi luvan ylittää rautatie tasoristeyksessä moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla myös muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tasoristeukseen ja ylityslupaan sovelletaan, mitä 18 §:n 4 momentissa, 28 a §:n 3, 5 ja 6 momentissa sekä 28 b §:ssä säädetään.

28 d §

Tasoristeyslupan ja ylitysluvan peruuttami-

tön päätyttyä vastaavasti poistettava tasoristeys. Tasoristeuksen kannen kunnossapidosta säädetään 89 §:n 1 momentissa.

Tienpitäjä on velvollinen kustannuksellaan poistamaan tai vähentämään tasoristeuksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä.

Jos tienpitäjä laiminlyö 1 ja 2 momentin mukaiset velvollisuutensa, *Väylävirasto* voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella taikka keskeyttää rakennustyön siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

28 c §

Lupa rautatien ylittämiseen

Väylävirasto voi myöntää luvan ylittää rautatie tasoristeyksessä moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla vain runkoverkon ja TEN-verkon ulkopuoliselle rataosalle. Erytisistä syistä voidaan ylityslupa myöntää runkoverkon ja TEN-verkolla olevan tasoristeuksen yhteyteen.

Ylityslupa voidaan myöntää vain, jos lupaehtoin varmistetaan, että maastoajoneuvon käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta. Tarvittaessa ylityslupa voidaan myöntää määräaikaisena.

Väylävirasto myöntää poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi määräajaksi luvan ylittää rautatie tasoristeyksessä moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla myös muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tasoristeukseen ja ylityslupaan sovelletaan, mitä 18 §:n 4 momentissa, 28 a §:n 3, 5 ja 6 momentissa sekä 28 b §:ssä säädetään.

28 d §

Tasoristeyslupan ja ylitysluvan peruuttami-

nen

Radanpitäjä voi päätöksellään peruuttaa myöntämänsä luvan, jos:

1) tasoristeystä tai sille johtavaa tienosaa ei rakenneta tai pidetä kunnossa 28 b §:ssä säädetyllä tavalla eikä puutetta tai laiminlyöntiä korjata *radanpitäjän* asettamassa määräajassa; tai

2) tienpitäjä laiminlyö 28 a §:n 3 momentin mukaisen velvollisuutensa hakea tasoristeyksen lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttavaa *radanpitäjän* lupaa *radanpitäjän* kehotuksesta huolimatta.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Liikennevirasto voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitetussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Liikennevirasto voi määräajaksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, *Liikennevirastolla* on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

nen

Väylävirasto voi päätöksellään peruuttaa myöntämänsä luvan, jos:

1) tasoristeystä tai sille johtavaa tienosaa ei rakenneta tai pidetä kunnossa 28 b §:ssä säädetyllä tavalla eikä puutetta tai laiminlyöntiä korjata *Väyläviraston* asettamassa määräajassa; tai

2) tienpitäjä laiminlyö 28 a §:n 3 momentin mukaisen velvollisuutensa hakea tasoristeyksen lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttavaa *Väyläviraston* lupaa *viraston* kehotuksesta huolimatta.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Rataverkon haltija voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitetussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Väylävirasto voi määräajaksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, *Väylävirastolla* on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, on *Liikennevirastolla* oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengerr. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuuluksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengerr jää pysyvästi toisen maalle, *Liikenneviraston* on käynnistettävä viivytyksettä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeetonta.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos tie katkaistaan rautatien rakentamisen vuoksi, *radanpitäjän* on kustannuksellaan tehtävä ne työt ja toteutettava ne laitteet, jotka ovat tarpeen tien johtamiseksi rautatiealueen poikki.

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, *radanpitäjä* on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

36 §

Rautatiealueella tehtävä muu työ sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen rautatiealueelle

Rautatiealueella tehtävään muuhun kuin radanpitoon liittyvään työhön sekä johtojen, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen rautatiealueelle on oltava *radanpitäjän* lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä merkittävä haittaa radanpidolle, eikä työtä tai laitteiden

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, *Väylävirastolla* on oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengerr. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuuluksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengerr jää pysyvästi toisen maalle, *Väyläviraston* on käynnistettävä viivytyksettä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeetonta.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos tie katkaistaan rautatien rakentamisen vuoksi, *rataverkon haltijan* on kustannuksellaan tehtävä ne työt ja toteutettava ne laitteet, jotka ovat tarpeen tien johtamiseksi rautatiealueen poikki.

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat *Liikenne- ja viestintäviraston* määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, *rataverkon haltija* on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien *Liikenne- ja viestintäviraston* määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

36 §

Rautatiealueella tehtävästä muusta työstä sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta sopiminen

Rautatiealueelle voidaan sijoittaa muita kuin radanpitoon liittyviä johtoja, rakennelmia ja laitteita ja tehdä muuta kuin radanpitoon liittyvää työtä sopimalla käyttöoikeudesta ja toimenpiteen suorittamisesta rataverkon haltijan kanssa.

Rataverkon haltija voi tehdä 1 momentissa

sijoittamista voida muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Lupa voidaan liittää vaaran tai haitan torjumiseksi tarpeellisia ehtoja.

Luvansaaja on velvollinen tekemään rakennelman tai laitteen ja pitämään sen kunnossa radanpitoviranomaisen ohjeiden mukaan. Jos rakennelman tai laitteen käyttämisestä aiheutuu ennakoimatonta vaaraa liikenteelle tai merkittävää haittaa radanpidolle, on luvansaaja velvollinen kustannuksellaan tekemään *radanpitäjän* vaatimat muutokset tai siirtämään taikka poistamaan rakennelman tai laitteen.

Rautatiehen kohdistuvaan työhön sekä johdosten, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen rautatiealueelle sovelletaan tämän lain säännöksiä, ellei oikeudesta toimenpiteen suorittamiseen säädetä erikseen muussa laissa. Jos toimenpiteen suorittaminen perustuu muun lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen, on *radanpitäjän* ja toimenpiteen suorittajan sovittava toimenpiteen suorittamisajankohdasta ja toteutustavasta.

37 §

Rautatien suoja-alue

Rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-alueita ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriksi.

Radanpitäjällä on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Suoja-alueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta

tarkoitettun sopimuksen, mikäli käyttöoikeudesta tai toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä merkittävää haittaa radanpidolle, eikä työtä tai laitteiden sijoittamista voida muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun sopimukseen on otettava ehdot vaaran tai haitan torjumiseksi. Kun sopimus koskee johdon, rakennelman tai laitteen sijoittamista rautatiealueelle, on sopimuksessa sovittava myös johdon, rakennelman tai laitteen tekemisestä ja kunnossapidosta sekä siitä, että mainitut toimenpiteet kuuluvat johdon, rakennelman tai laitteen sijoittajalle ja käyttöoikeuden saajalle. Sopimukseen on otettava ehto myös siitä, että johdon, rakennelman tai laitteen sijoittaja ja käyttöoikeuden saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään rataverkon haltijan vaatimat muutokset tai siirtämään taikka poistamaan johdon, rakennelman tai laitteen, jos johdon, rakennelman tai laitteen käyttämisestä aiheutuu ennakoimatonta vaaraa liikenteelle tai merkittävää haittaa radanpidolle.

Rautatiehen kohdistuvaan työhön sekä johdosten, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen rautatiealueelle sovelletaan tämän lain säännöksiä, ellei oikeudesta toimenpiteen suorittamiseen säädetä erikseen muussa laissa. Jos toimenpiteen suorittaminen perustuu muun lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen, on *rataverkon haltijan* ja toimenpiteen suorittajan sovittava toimenpiteen suorittamisajankohdasta ja toteutustavasta.

37 §

Rautatien suoja-alue

Rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-alueita ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriksi.

Väylävirastolla on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Suoja-alueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta

tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle.

38

Rautatien näkemäalue

Rautatien näkemäalue käsittää tasoristeyksessä olevan alueen, jolla näkemäalan vapaina pitäminen sitä rajoittavista esteistä on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi.

Radanpitäjällä on oikeus poistaa näkemäalueelta näkemäalaa rajoittava kasvillisuus ja luonnonesteet. Näkemäalueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, joka näkemäalaa rajoittamalla voi aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Rautatien näkemäalueiden määrittelystä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Maantien ja rautatien tasoristeyksen näkemäalueesta säädetään *maantielain* 45 §:ssä.

40 §

Poikkeamisvalta

Radanpitäjä voi myöntää poikkeuksen 37—39 §:ssä säädetyistä kielloista ja rajoituksista, jos tie- tai rautatieliikenteen turvallisuus eivät vaarannu eikä radanpidolle aiheudu haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja

41 §

Poikkeukset rajoituksista

Mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään, ei sovelleta, jos mainituissa pykälissä tarkoitettu kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeutta on mainituissa pykälissä säädetyllä tavalla rajoitettu.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa radanpidolle, *radanpitäjä* voi määrätä sen

tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle.

38 §

Rautatien näkemäalue

Rautatien näkemäalue käsittää tasoristeyksessä olevan alueen, jolla näkemäalan vapaina pitäminen sitä rajoittavista esteistä on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi.

Väylävirastolla on oikeus poistaa näkemäalueelta näkemäalaa rajoittava kasvillisuus ja luonnonesteet. Näkemäalueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, joka näkemäalaa rajoittamalla voi aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rautatien näkemäalueiden määrittelystä. Maantien ja rautatien tasoristeyksen näkemäalueesta säädetään *liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain* (503/2005) 45 §:ssä.

40 §

Poikkeamisvalta

Väylävirasto myöntää poikkeuksen 37—39 §:ssä säädetyistä kielloista ja rajoituksista, jos tie- tai rautatieliikenteen turvallisuus eivät vaarannu eikä radanpidolle aiheudu haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

41 §

Poikkeukset rajoituksista

Mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään, ei sovelleta, jos mainituissa pykälissä tarkoitettu kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeutta on mainituissa pykälissä säädetyllä tavalla rajoitettu.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa radanpidolle, *Väylävirasto* voi määrätä sen

poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, *radanpitäjällä* on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 37 ja 38 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

42 §

Kasvillisuuden ja luonnonesteiden poistamista koskeva menettely

Ennen kuin *radanpitäjä* ryhtyy poistamaan 37 §:n 2 momentissa ja 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua kasvillisuutta tai jälkimmäisessä lainkohdassa tarkoitettuja luonnonesteitä, siitä tulee ilmoittaa asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle taikka kuuluttaa siitä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Kiinteistön omistaja tai haltija voi halutessaan itse huolehtia toimenpiteistä *radanpitäjän* osoituksen mukaan.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.

Ratatoimitus voidaan suorittaa ilman uskotuja miehiä, jos kukaan ratatoimituksen asianosaisista ei vaadi uskottujen miesten paikalla oloa eikä toimituksessa ole kysymys korvauksista.

Tasoristeysten lakkauttamista koskeva asia

poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, *Väylävirastolla* on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 37 ja 38 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

42 §

Kasvillisuuden ja luonnonesteiden poistamista koskeva menettely

Ennen kuin *Väylävirasto* ryhtyy poistamaan 37 §:n 2 momentissa ja 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua kasvillisuutta tai jälkimmäisessä lainkohdassa tarkoitettuja luonnonesteitä, siitä tulee ilmoittaa asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle taikka kuuluttaa siitä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Kiinteistön omistaja tai haltija voi halutessaan itse huolehtia toimenpiteistä *Väyläviraston* osoituksen mukaan.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.

Ratatoimitus voidaan suorittaa ilman uskotuja miehiä, jos kukaan ratatoimituksen asianosaisista ei vaadi uskottujen miesten paikalla oloa eikä toimituksessa ole kysymys korvauksista.

Tasoristeysten lakkauttamista koskeva asia

voidaan *radanpitäjän* hakemuksesta käsitellä myös yksityistietoimituksessa siten kuin yksityisistä teistä annetussa laissa säädetään.

Jos rautatien kunnossapito tai parantaminen on muuttanut rautatiealueen ulottuvuutta, eikä muutoksia ole käsitelty kiinteistötoimituksessa, voidaan niiden selvittämiseksi suorittaa ratatoimitus ilman ratasuunnitelmaa. Tällainen toimitus voi koskea vain sellaisia rautatiealueen muutoksia, jotka ovat tapahtuneet ennen vuotta 2007. Toimituksen hakijana voi olla *radanpitäjä* tai kiinteistönomistaja, jonka aluetta muutos koskee. Jos muutosten johdosta rautatiealue on leventynyt yli sille aikaisemmin määrätyn rajan, määrätään tässä toimituksessa rautatiealueelle uusi raja tarvittaessa *radanpitäjän* osoituksen mukaan ja syntynyt lisäalue siirryy *radanpitäjän* omistukseen toimituksen saatua lainvoiman. Toimituksessa käsitellään korvaukset rautatiealueen leventymisen tai muun muuttumisen johdosta aiheutuneista menetyksistä sekä muut tarpeelliset asiat. Korke korvauksille lasketaan jäljempänä 69 §:ssä säädetyn mukaisesti ratatoimituksen päättymisajankohdasta lukien ja korvauksen arvohetki määräytyy jäljempänä 67 §:n mukaisesti.

44 §

Ratatoimituksen vireilletulo

Radanpitäjällä on oikeus 21 §:n 1 momentin perusteella hakea ratatoimitusta, kun hyväksytty ratasuunnitelma on saanut lainvoiman tai on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta, taikka 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella.

46 §

Haltuunotto

Ratasuunnitelmassa osoitettu rautatiealue, tiealue ja muut *radanpitäjän* käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan *radanpitäjän* haltuun ratatoimituksessa pidettävässä haltuunottokatselmuksessa määrättävänä ajankohtana. Ratasuunnitelmassa osoitetut yksityistä tietä varten tarvittavat alueet

voidaan *rataverkon haltijan* hakemuksesta käsitellä myös yksityistietoimituksessa siten kuin yksityistielaisissa säädetään.

Jos rautatien kunnossapito tai parantaminen on muuttanut rautatiealueen ulottuvuutta, eikä muutoksia ole käsitelty kiinteistötoimituksessa, voidaan niiden selvittämiseksi suorittaa ratatoimitus ilman ratasuunnitelmaa. Tällainen toimitus voi koskea vain sellaisia rautatiealueen muutoksia, jotka ovat tapahtuneet ennen vuotta 2007. Toimituksen hakijana voi olla *Väylävirasto* tai kiinteistönomistaja, jonka aluetta muutos koskee. Jos muutosten johdosta rautatiealue on leventynyt yli sille aikaisemmin määrätyn rajan, määrätään tässä toimituksessa rautatiealueelle uusi raja tarvittaessa *Väyläviraston* osoituksen mukaan ja syntynyt lisäalue siirryy *Väyläviraston* omistukseen toimituksen saatua lainvoiman. Toimituksessa käsitellään korvaukset rautatiealueen leventymisen tai muun muuttumisen johdosta aiheutuneista menetyksistä sekä muut tarpeelliset asiat. Korke korvauksille lasketaan jäljempänä 69 §:ssä säädetyn mukaisesti ratatoimituksen päättymisajankohdasta lukien ja korvauksen arvohetki määräytyy jäljempänä 67 §:n mukaisesti.

44 §

Ratatoimituksen vireilletulo

Rataverkon haltijalla on oikeus 21 §:n 1 momentin perusteella hakea ratatoimitusta, kun hyväksytty ratasuunnitelma on saanut lainvoiman tai on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta, taikka 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella.

46 §

Haltuunotto

Ratasuunnitelmassa osoitettu rautatiealue, tiealue ja muut *rataverkon haltijan* käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan *rataverkon haltijan* haltuun ratatoimituksessa pidettävässä haltuunottokatselmuksessa määrättävänä ajankohtana. Ratasuunnitelmassa osoitetut yksityistietä varten tarvit-

otetaan *radanpitäjän* haltuun tien tekemisen ajaksi. Haltuun otettaessa *radanpitäjälle* syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia ratasuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain *radanpitäjän* osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu asunnon menetyt, toimeentulon huonontuminen elinkeinon tai ammatin harjoittamisen vaikeutumisen vuoksi taikka muu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, lunastustoimikunta voi asianosaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty ennakkokorvaus tai ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa radan parantamisissa voi haltuunotto tapahtua suostumuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee *radanpitäjän* kuitenkin viipymättä hakea ratatoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, *radanpitäjän* on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja rakentamistyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä *radanpitäjä* poistaa omaisuuden. Tällöin *radanpitäjän* on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos *radanpitäjän* käyttöön luovutetulta tai luovutettavalta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

46 a §

Yksityisen tien luovuttaminen

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettu yk-

tavat alueet otetaan *rataverkon haltijan* haltuun tien tekemisen ajaksi. Haltuun otettaessa *rataverkon haltijalle* syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia ratasuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vaiheittain *rataverkon haltijan* osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu asunnon menetyt, toimeentulon huonontuminen elinkeinon tai ammatin harjoittamisen vaikeutumisen vuoksi taikka muu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, lunastustoimikunta voi asianosaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty ennakkokorvaus tai ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa radan parantamisissa voi haltuunotto tapahtua suostumuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee *rataverkon haltijan* kuitenkin viipymättä hakea ratatoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, *rataverkon haltijan* on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja rakentamistyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä *rataverkon haltija* poistaa omaisuuden. Tällöin *rataverkon haltijan* on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos *rataverkon haltijan* käyttöön luovutetulta tai luovutettavalta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

46 a §

Yksitystien luovuttaminen

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettu yk-

sityinen tie luovutetaan tienpitäjälle *radanpitäjän* määräämänä ajankohtana sen jälkeen kun tieosakkaista ja tien kunnossapidon jakautumisesta osakkaiden kesken on ratatoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä ratatoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa *radanpitäjän* osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

Rautatiealueeksi vahvistettu alue siirtyy *radanpitäjän* omistukseen lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

Rautatiealueesta, joka on tullut *radanpitäjän* omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan *radanpitäjän* suostumuksella liittää *radanpitäjällä* olevaan tai *radanpitäjälle* muodostettavaan lunastusyksikköön. Yksityisraiteen omistajalle muodostetaan muu kiinteistö.

48 §

Käyttöoikeuden perustaminen

Jos rautatie rakennetaan kiinteistön alueella tunneliin, sillalle tai padolle taikka sellaiselle alueelle, joka asemakaavassa on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 3 momentissa tarkoitetun rautatien liikennealueen sijasta ensisijaisesti muihin käyttötarkoituksiin, perustetaan *radanpitäjälle* omistusoikeuden sijasta rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus siten kuin ratasuunnitelmassa määrätään. Jos rautatie rakennetaan sellaisen lunastusyksikön alueelle, joka ei ole *radanpitäjän* omistuksessa ja jota edelleen käytetään siihen tarkoitukseen, jota varten se on lunastettu, perustetaan *radanpi-*

sityistie luovutetaan tienpitäjälle *rataverkon haltijan* määräämänä ajankohtana sen jälkeen kun tieosakkaista ja tien kunnossapidon jakautumisesta osakkaiden kesken on ratatoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä ratatoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa *rataverkon haltijan* osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

Rautatiealueeksi vahvistettu alue siirtyy *rataverkon haltijan* omistukseen lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

Rautatiealueesta, joka on tullut *rataverkon haltijan* omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan *rataverkon haltijan* suostumuksella liittää *rataverkon haltijalla* olevaan tai *rataverkon haltijalle* muodostettavaan lunastusyksikköön. Yksityisraiteen omistajalle muodostetaan muu kiinteistö.

48 §

Käyttöoikeuden perustaminen

Jos rautatie rakennetaan kiinteistön alueella tunneliin, sillalle tai padolle taikka sellaiselle alueelle, joka asemakaavassa on osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 3 momentissa tarkoitetun rautatien liikennealueen sijasta ensisijaisesti muihin käyttötarkoituksiin, perustetaan *rataverkon haltijalle* omistusoikeuden sijasta rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus siten kuin ratasuunnitelmassa määrätään. Jos rautatie rakennetaan sellaisen lunastusyksikön alueelle, joka ei ole *rataverkon haltijan* omistuksessa ja jota edelleen käytetään siihen tarkoitukseen, jota varten se on lunastettu, pe-

täjälle rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus.

Radanpitäjälle syntyy liitännäisalueeseen sen käyttötarkoitusta vastaava käyttöoikeus lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä *radanpitäjän* omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden haltijalle, *radanpitäjän* on se korvattava.

Ratatoimituksessa voidaan kuitenkin päättää tietyn käyttöoikeuden tai erityisen oikeuden pysyttämistä *radanpitäjän* suostumuksella edellyttäen, että oikeudesta ja sen käyttämisestä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa radanpidolle eikä oikeuden pysyttäminen vaaranna kiinteistöjärjestelmän selkeyttä.

Tasoristeyksiin kohdistuvat oikeudet lakkaavat, kun tarpeellinen ja korvaava tieyhteys on järjestetty ja korvaavaa tieoikeutta koskeva toimitus on lainvoimainen.

50 §

Laskuojat

Radanpitäjälle perustetaan rasiteoikeus ratasuunnitelmassa osoitettuun laskuoja-alueeseen.

Jos ratatoimituksessa ei sovita yhteisestä ojituksesta tai jos muutoin on erityisiä syitä, voidaan ojitusta koskeva asia siirtää käsiteltäväksi vesilaissa tarkoitettussa ojitustoimituksessa, jossa voidaan tarvittaessa vähäisessä määrässä poiketa ratasuunnitelmassa osoitetusta laskuojan paikasta.

Jos laskuojasta aiheutuu sen tekemisen jälkeen vahinkoa tai haittaa eikä korvauksista sovita, käsitellään asia vesilain mukaan.

rustetaan *rataverkon haltijalle* rautatiealueeseen lunastuslain 3 §:n mukainen käyttöoikeus.

Rataverkon haltijalle syntyy liitännäisalueeseen sen käyttötarkoitusta vastaava käyttöoikeus lunastuspäätöksen saatua lainvoiman.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä *rataverkon haltijan* omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden haltijalle, *rataverkon haltijan* on se korvattava.

Ratatoimituksessa voidaan kuitenkin päättää tietyn käyttöoikeuden tai erityisen oikeuden pysyttämistä *rataverkon haltijan* suostumuksella edellyttäen, että oikeudesta ja sen käyttämisestä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa radanpidolle eikä oikeuden pysyttäminen vaaranna kiinteistöjärjestelmän selkeyttä.

Tasoristeyksiin kohdistuvat oikeudet lakkaavat, kun tarpeellinen ja korvaava tieyhteys on järjestetty ja korvaavaa tieoikeutta koskeva toimitus on lainvoimainen.

50 §

Laskuojat

Rataverkon haltijalle perustetaan rasiteoikeus ratasuunnitelmassa osoitettuun laskuoja-alueeseen.

Jos ratatoimituksessa ei sovita yhteisestä ojituksesta tai jos muutoin on erityisiä syitä, voidaan ojitusta koskeva asia siirtää käsiteltäväksi vesilaissa tarkoitettussa ojitustoimituksessa, jossa voidaan tarvittaessa vähäisessä määrässä poiketa ratasuunnitelmassa osoitetusta laskuojan paikasta.

Jos laskuojasta aiheutuu sen tekemisen jälkeen vahinkoa tai haittaa eikä korvauksista sovita, käsitellään asia vesilain mukaan.

52 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi *radanpitäjän* esityksestä jakaa toimitusmääräyksessä tarkoitettua alueiden lunastusta tai tasoristeystä koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri ratatoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoituksenmukaista.

Jos lunastus tai tasoristeysasia 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen jatkaa lunastusta ilman eri hakemusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien toimitusasioiden lisäksi käsitellään ja ratkaistaan tässä toimituksessa myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

55 §

Tilusjärjestelyjen korvaukset

Tilusjärjestelyssä arvioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, on erotus määrättävä *radanpitäjän* korvattavaksi, jollei 69 §:n 2 momentista muuta johdu.

57 §

Lunastuksen laajentaminen

Jos rautatiealueen aiheuttaman tilusten pirstoutumisen, tilusalan vähenemisen, tieoikeuksiin liittyvien muutosten, 37 tai 38 §:n mukaisen kiellon johdosta taikka muusta sellaisesta syystä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle eikä haittaa voida poistaa tai olennaisesti vähentää tilusjärjestelyillä, kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta haitastaan, että *radanpitäjä* lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jos rautatien rakentami-

52 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi *rataverkon haltijan* esityksestä jakaa toimitusmääräyksessä tarkoitettua alueiden lunastusta tai tasoristeystä koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri ratatoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoituksenmukaista.

Jos lunastus tai tasoristeysasia 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen jatkaa lunastusta ilman eri hakemusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien toimitusasioiden lisäksi käsitellään ja ratkaistaan tässä toimituksessa myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

55 §

Tilusjärjestelyjen korvaukset

Tilusjärjestelyssä arvioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, on erotus määrättävä *rataverkon haltijan* korvattavaksi, jollei 69 §:n 2 momentista muuta johdu.

57 §

Lunastuksen laajentaminen

Jos rautatiealueen aiheuttaman tilusten pirstoutumisen, tilusalan vähenemisen, tieoikeuksiin liittyvien muutosten, 37 tai 38 §:n mukaisen kiellon johdosta taikka muusta sellaisesta syystä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle eikä haittaa voida poistaa tai olennaisesti vähentää tilusjärjestelyillä, kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta haitastaan, että *rataverkon haltija* lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jos rautatien ra-

sesta muutoin aiheutuu kiinteistön tai sen osan käyttämiselle huomattavaa vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus vaatia korvauksen sijasta radanpitäjää lunastamaan kiinteistö tai sen osa. *Radanpitäjällä* on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos haitan- tai vahingonkorvaus olisi huomattavan suuri kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Ratasuunnitelmassa voidaan osoittaa *radanpitäjälle* oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos kustannukset radasta kiinteistölle tai sen osalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka uuden kulkuyhteyden järjestämiseksi rautatien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna. Ratasuunnitelmasta tulee tällöin käydä ilmi haitallisten vaikutusten poistamisen tai vähentämisen taikka uuden kulkuyhteyden järjestämisen kustannusten suhde kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 tai 2 momentin nojalla, voidaan muodostaa yksi tai useampi rautatiealueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

58 §

Lunastuksen laajentaminen asemakaava-alueella

Kun rautatietä rakennetaan maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella rautatien liikennealueeksi osoitetulla alueella, radanpitäjä on velvollinen kiinteistön omistajan ratatoimituksessa sitä vaatiessa lunastamaan kiinteistön tai sen osan asemakaavan mukaisen liikennealueen rajaan saakka. *Radanpitäjällä* on myös oikeus lunastaa mainitunlainen kiinteistö tai sen osa alueen rajaan saakka. Lunastusyksikön muodostamisesta on voimassa, mitä 57 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos asemakaavan muutos, joka voi vaikuttaa 1 momentin mukaiseen lunastusoikeuteen tai -velvollisuuteen, on vireillä tai alueen lunastaminen on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä, ei ratatoimituksessa saa päät-

kentamisesta muutoin aiheutuu kiinteistön tai sen osan käyttämiselle huomattavaa vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus vaatia korvauksen sijasta rataverkon haltijaa lunastamaan kiinteistö tai sen osa. *Rataverkon haltijalla* on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos haitan- tai vahingonkorvaus olisi huomattavan suuri kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Ratasuunnitelmassa voidaan osoittaa *rataverkon haltijalle* oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos kustannukset radasta kiinteistölle tai sen osalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka uuden kulkuyhteyden järjestämiseksi rautatien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna. Ratasuunnitelmasta tulee tällöin käydä ilmi haitallisten vaikutusten poistamisen tai vähentämisen taikka uuden kulkuyhteyden järjestämisen kustannusten suhde kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 tai 2 momentin nojalla, voidaan muodostaa yksi tai useampi rautatiealueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

58 §

Lunastuksen laajentaminen asemakaava-alueella

Kun rautatietä rakennetaan maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella rautatien liikennealueeksi osoitetulla alueella, rataverkon haltija on velvollinen kiinteistön omistajan ratatoimituksessa sitä vaatiessa lunastamaan kiinteistön tai sen osan asemakaavan mukaisen liikennealueen rajaan saakka. *Rataverkon haltijalla* on myös oikeus lunastaa mainitunlainen kiinteistö tai sen osa alueen rajaan saakka. Lunastusyksikön muodostamisesta on voimassa, mitä 57 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos asemakaavan muutos, joka voi vaikuttaa 1 momentin mukaiseen lunastusoikeuteen tai -velvollisuuteen, on vireillä tai alueen lunastaminen on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä, ei ratatoimituksessa saa päät-

tää lunastamisesta ennen kuin asemakaavan muutos on lainvoimaisesti ratkaistu tai alueen lunastamista koskeva asia on lakannut olemasta maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä. Tarvittaessa asia voidaan erottaa eri toimituksessa käsiteltäväksi.

59 §

Yksityisten teiden järjestelyt

Ratatoimituksessa on tehtävä sellaiset teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen rautatiealueen rakentamisen taikka tasoristeyksiin liittyvien määräysten tai kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös muut yksityisistä teistä annetun lain mukaisessa tietoimituksessa käsiteltäväksi säädettyt asiat.

Yksityistieyhetydet ja tieoikeudet voidaan järjestellä yksityisistä teistä annetun lain 38 c §:ssä tarkoitetussa alueellisessa tietoimituksessa, joka voidaan suorittaa *radanpitäjän* pyynnöstä ilman erillistä hakemusta ratatoimituksen vireillä ollessa. Tällöin alueellisessa tietoimituksessa käsitellään myös 62 §:n mukaiset korvaukset ja alueelliseen tietoimitukseen sovelletaan myös, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

60 §

Korvaussopimukset

Asianosaiset voivat sopia lunastuskorvauksista. Sopimusta ei alisteta lunastustoimikunnan vahvistettavaksi lunastuslain 40 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Korvauksia koskeva sopimus sitoo myös sitä, jolle asianosaisen oikeus kiinteistöön siirtyy.

Rautatiealueesta, joka on luovutuksella tullut *radanpitäjän* omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan liittää *radanpitäjällä* olevaan tai *radanpitäjälle* muodostettavaan lunastusyksikköön. Alueeseen kohdistuvien kiinnitysten ja muiden erityisten oikeuksien raukeamisesta on voimassa, mitä 49 §:ssä säädetään.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden

tää lunastamisesta ennen kuin asemakaavan muutos on lainvoimaisesti ratkaistu tai alueen lunastamista koskeva asia on lakannut olemasta maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä. Tarvittaessa asia voidaan erottaa eri toimituksessa käsiteltäväksi.

59 §

Yksityisteiden järjestelyt

Ratatoimituksessa on tehtävä sellaiset teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen rautatiealueen rakentamisen taikka tasoristeyksiin liittyvien määräysten tai kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös muut yksityistielain mukaisessa yksityistietoimituksessa käsiteltäväksi säädettyt asiat.

Yksityistieyhetydet ja tieoikeudet voidaan järjestellä yksityistielain 76 §:ssä tarkoitetussa alueellisessa yksityistietoimituksessa, joka voidaan suorittaa *rataverkon haltijan* pyynnöstä ilman erillistä hakemusta ratatoimituksen vireillä ollessa. Tällöin alueellisessa yksityistietoimituksessa käsitellään myös 62 §:n mukaiset korvaukset ja alueelliseen yksityistietoimitukseen sovelletaan myös, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

60 §

Korvaussopimukset

Asianosaiset voivat sopia lunastuskorvauksista. Sopimusta ei alisteta lunastustoimikunnan vahvistettavaksi lunastuslain 40 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Korvauksia koskeva sopimus sitoo myös sitä, jolle asianosaisen oikeus kiinteistöön siirtyy.

Rautatiealueesta, joka on luovutuksella tullut *rataverkon haltijan* omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö. Tällainen alue voidaan liittää *rataverkon haltijalla* olevaan tai *rataverkon haltijalle* muodostettavaan lunastusyksikköön. Alueeseen kohdistuvien kiinnitysten ja muiden erityisten oikeuksien raukeamisesta on voimassa, mitä 49 §:ssä säädetään.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden

haltijalle, on *radanpitäjän* korvattava vahinko. Jollei korvauksesta sovita, siitä määrätään ratatoimituksessa.

haltijalle, on *rataverkon haltijan* korvattava vahinko. Jollei korvauksesta sovita, siitä määrätään ratatoimituksessa.

61 §

Korvaus suoja- ja näkemäalueista

Jos kiinteistön käyttämiselle aiheutuu vahinkoa tai merkittävää haittaa siitä, että omistajan oikeutta rajoitetaan 37–39 §:ssä tarkoitettulla tavalla alueella, jonka käyttöä ei aikaisemmin ole vastaavasti rajoitettu, on *radanpitäjä* velvollinen korvaamaan vahingon tai haitan.

Jos kiinteistön omistajalle aiheutuu vahinkoa siitä, että omaisuutta poistetaan suoja- tai näkemäalueelta 37 tai 38 §:n perusteella, kiinteistön omistajalla on oikeus saada *radanpitäjältä* korvaus vahingostaan. Edellä 41 §:n 2 momentin mukaisesta omaisuuden poistamisesta, siirtämisestä tai muutostyöstä aiheutuvasta kustannuksesta on omistajalla oikeus saada *radanpitäjältä* korvaus

61 §

Korvaus suoja- ja näkemäalueista

Jos kiinteistön käyttämiselle aiheutuu vahinkoa tai merkittävää haittaa siitä, että omistajan oikeutta rajoitetaan 37–39 §:ssä tarkoitettulla tavalla alueella, jonka käyttöä ei aikaisemmin ole vastaavasti rajoitettu, on *rataverkon haltija* velvollinen korvaamaan vahingon tai haitan.

Jos kiinteistön omistajalle aiheutuu vahinkoa siitä, että omaisuutta poistetaan suoja- tai näkemäalueelta 37 tai 38 §:n perusteella, kiinteistön omistajalla on oikeus saada *rataverkon haltijalta* korvaus vahingostaan. Edellä 41 §:n 2 momentin mukaisesta omaisuuden poistamisesta, siirtämisestä tai muutostyöstä aiheutuvasta kustannuksesta on omistajalla oikeus saada *rataverkon haltijalta* korvaus.

63 §

Korvaus tutkimustyöstä ja eräistä muista toimenpiteistä

Jos 9 §:n 1 momentin nojalla suoritetusta toimenpiteestä, 32 §:n mukaisen tilapäisen kulkutien järjestämisestä tai sellaisen käyttämisestä taikka 33 §:n mukaisesta kiireellisestä ratatyöstä aiheutuu kiinteistölle vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada siitä korvaus *radanpitäjältä*.

63 §

Korvaus tutkimustyöstä ja eräistä muista toimenpiteistä

Jos 9 §:n 1 momentin nojalla suoritetusta toimenpiteestä, 32 §:n mukaisen tilapäisen kulkutien järjestämisestä tai sellaisen käyttämisestä taikka 33 §:n mukaisesta kiireellisestä ratatyöstä aiheutuu kiinteistölle vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada siitä korvaus *rataverkon haltijalta*.

65 §

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva ratatoimitus

Jos rautatiestä aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada korvaus *radanpitäjältä*. Vahingon tai haitan ollessa huomattava kiinteistön omistajalla

65 §

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva ratatoimitus

Jos rautatiestä aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, kiinteistön omistajalla on oikeus saada korvaus *rataverkon haltijalta*. Vahingon tai haitan ollessa huomattava kiinteistön

on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta menetyksestään, että *radanpitäjä* lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jollei korvauksesta tai lunastuksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Jos tästä laista johtuva korvaus- tai lunastuskysymys tulee esille muulloin kuin ratatoimituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta ratatoimituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, korvausasia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ratatoimitusta voi hakea joko *radanpitäjä* tai korvausta vaativa.

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Radanpitäjän suoritettavaksi määrätyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen *radanpitäjälle* siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää *radanpitäjän* maksettaviksi määrättyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa *radanpitäjältä* korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitettua haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätylle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa *radanpitäjän* maksettavaksi määrätty korvaukset se-

omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta menetyksestään, että *rataverkon haltija* lunastaa kiinteistön tai sen osan. Jollei korvauksesta tai lunastuksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Jos tästä laista johtuva korvaus- tai lunastuskysymys tulee esille muulloin kuin ratatoimituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta ratatoimituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, korvausasia on ratkaistava ratatoimituksessa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ratatoimitusta voi hakea joko *rataverkon haltija* tai korvausta vaativa.

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Rataverkon haltijan suoritettavaksi määrätyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen *rataverkon haltijalle* siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää *rataverkon haltijan* maksettaviksi määrättyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa *rataverkon haltijalta* korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitettua haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätylle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa *rataverkon haltijan* maksettavaksi määrätty korva-

kä edellä 2 momentissa tarkoitettut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa *radanpitäjä*. Yksityisraidetta koskevat korvaukset maksaa rautatien omistaja tai haltija.

ukset sekä edellä 2 momentissa tarkoitettut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa *rataverkon haltija*.

70 §

Riidanalaisen korvauksen tallettaminen

Jos *radanpitäjä* valittaa ratatoimituksessa määräytyistä korvauksista, saadaan riidanalainen osa korvauksista tallettaa. Tallettamiseen sovelletaan muutoin, mitä lunastuslain 52 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 70 §:ssä säädetään.

71 §

Pakkotäytäntöönpano erityisissä tapauksissa

Ratatoimituksessa määrättyyn korvaukseen, joka asiaosaisen on maksettava *radanpitäjälle*, ja omaisuuteen, jonka omistus on tilusjärjestelyn vuoksi vaihtunut, sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 288 §:ssä säädetään.

72 §

Panttioikeuden haltijan oikeus korvaukseen

Jos panttioikeuden haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa sen vuoksi, että korvausta ei ole talletettu, korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai korvaus on sovittu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saada *radanpitäjältä* korvaus vahingostaan.

Jos kiinteistö, johon kohdistuu panttioikeus, lunastetaan kokonaan, kiinteistön lunastuksen johdosta suoritettava kohteenkorvaus on määrättävä tallettavaksi. Muutoin tallettamisesta on voimassa, mitä lunastuslain 49 §:n 2–4 momentissa säädetään.

73 §

Vähäiset korvaukset

70 §

Riidanalaisen korvauksen tallettaminen

Jos *rataverkon haltija* valittaa ratatoimituksessa määräytyistä korvauksista, saadaan riidanalainen osa korvauksista tallettaa. Tallettamiseen sovelletaan muutoin, mitä lunastuslain 52 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 70 §:ssä säädetään.

71 §

Pakkotäytäntöönpano erityisissä tapauksissa

Ratatoimituksessa määrättyyn korvaukseen, joka asiaosaisen on maksettava *rataverkon haltijalle*, ja omaisuuteen, jonka omistus on tilusjärjestelyn vuoksi vaihtunut, sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 288 §:ssä säädetään.

72 §

Panttioikeuden haltijan oikeus korvaukseen

Jos panttioikeuden haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa sen vuoksi, että korvausta ei ole talletettu, korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai korvaus on sovittu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saada *rataverkon haltijalta* korvaus vahingostaan.

Jos kiinteistö, johon kohdistuu panttioikeus, lunastetaan kokonaan, kiinteistön lunastuksen johdosta suoritettava kohteenkorvaus on määrättävä tallettavaksi. Muutoin tallettamisesta on voimassa, mitä lunastuslain 49 §:n 2–4 momentissa säädetään.

73 §

Vähäiset korvaukset

Jos lunastustoimikunnan *radanpitäjän* samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä 20 euroa, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen *Liikennevirastolta*. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

75 §

Ratatoimituksen kustannukset

Radanpitäjä vastaa ratatoimituksen toimituskustannuksista. Edellä 65 §:n mukaisessa ratatoimituksessa toimituskustannukset on määrättävä osaksi tai kokonaan vaatimuksen esittäjän maksettavaksi, jos vaatimus on tehty ilmeisen aiheettomasti.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä *Liikenneviraston* hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä *radanpitäjä* saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Jos lunastustoimikunnan *rataverkon haltijan* samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä 20 euroa, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen *Väylävirastolta*. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

75 §

Ratatoimituksen kustannukset

Rataverkon haltija vastaa ratatoimituksen toimituskustannuksista. Edellä 65 §:n mukaisessa ratatoimituksessa toimituskustannukset on määrättävä osaksi tai kokonaan vaatimuksen esittäjän maksettavaksi, jos vaatimus on tehty ilmeisen aiheettomasti.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä *Väylävirasto* saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Liikenneviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;

2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;

3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena; ja

4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Liikenneviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakuntia ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Liikennevirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen viraston hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Rautatien lakkauttamista koskevassa ratasuunnitelmassa voidaan päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Väyläviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;

2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;

3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena; ja

4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Väyläviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakuntia ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Väylävirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen viraston hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Rautatien lakkauttamista koskevassa ratasuunnitelmassa voidaan päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen.

Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun *Liikennevirasto* lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus. Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. *Liikennevirasto* poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Radanpitäjän on haettava viipymättä rata-toimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja *Liikennevirasto* on päättänyt luopua rautatiealueesta. (22.12.2009/1243)

Ratatoimituksessa todetaan 80 §:n 2 momentin nojalla viereiseen kiinteistöön siirtynyt rautatiealue ja sen pinta-ala sekä merkitään alue karttaan ja tarvittaessa maastoon.

Kunnan omistukseen siirtyneet alueet muodostetaan sen mukaan kuin on tarkoitustenmukaista yhdeksi tai useammaksi kiinteistöksi taikka liitetään kunnan ennestään omis-

Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun *Väylävirasto* lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. *Väylävirasto* poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Väyläviraston on haettava viipymättä rata-toimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja *Väylävirasto* on päättänyt luopua rautatiealueesta.

Ratatoimituksessa todetaan 80 §:n 2 momentin nojalla viereiseen kiinteistöön siirtynyt rautatiealue ja sen pinta-ala sekä merkitään alue karttaan ja tarvittaessa maastoon.

Kunnan omistukseen siirtyneet alueet muodostetaan sen mukaan kuin on tarkoitustenmukaista yhdeksi tai useammaksi kiinteistöksi taikka liitetään kunnan ennestään omis-

tamaan kiinteistöön noudattaen soveltuvin osin, mitä kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä säädetään.

tamaan kiinteistöön noudattaen soveltuvin osin, mitä kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä säädetään.

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Radanpitäjä lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus. *Radanpitäjän* on haettava viipymättä ratatoimitusta, kun liitännäisalue on lakkautettu.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan *radanpitäjälle* saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava 1 momentin mukaisessa ratatoimituksessa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään liitännäisalueesta, sovelletaan myös sellaiseen tämän lain mukaiseen liitännäisalueeseen verrattavaan alueeseen, johon *radanpitäjä* on lunastamalla saanut käyttöoikeuden ennen tämän lain voimaantuloa.

84 §

Panttioikeuden ja erityisen oikeuden raukeaminen

Jos kiinteistöön, johon kuulunut alue on tämän luvun nojalla siirtynyt toiseen kiinteistöön, kohdistuu pantti- tai erityinen oikeus, raukeaa sanottu oikeus siirtyneen alueen osalta. Jos oikeuden raukeamisesta aiheutuu sen haltijalle vahinkoa, tällä on oikeus saada *radanpitäjältä* siitä korvaus. Tällöin on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä 5 luvussa säädetään.

85 a §

Rautatiealueen osien luovuttaminen

Liikenneviraston oikeuteen luovuttaa ra-

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Rataverkon haltija lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus. *Rataverkon haltijan* on haettava viipymättä ratatoimitusta, kun liitännäisalue on lakkautettu.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan *rataverkon haltijalle* saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava 1 momentin mukaisessa ratatoimituksessa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään liitännäisalueesta, sovelletaan myös sellaiseen tämän lain mukaiseen liitännäisalueeseen verrattavaan alueeseen, johon *rataverkon haltija* on lunastamalla saanut käyttöoikeuden ennen tämän lain voimaantuloa.

84 §

Panttioikeuden ja erityisen oikeuden raukeaminen

Jos kiinteistöön, johon kuulunut alue on tämän luvun nojalla siirtynyt toiseen kiinteistöön, kohdistuu pantti- tai erityinen oikeus, raukeaa sanottu oikeus siirtyneen alueen osalta. Jos oikeuden raukeamisesta aiheutuu sen haltijalle vahinkoa, tällä on oikeus saada *rataverkon haltijalta* siitä korvaus. Tällöin on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä 5 luvussa säädetään.

85 a §

Rautatiealueen osien luovuttaminen

Väyläviraston oikeuteen luovuttaa radanpi-

danpitoon tarpeetonta rautatiealuetta muulloin kuin rautatien lakkauttamisen yhteydessä sovelletaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa säädetään.

toon tarpeetonta rautatiealuetta muulloin kuin rautatien lakkauttamisen yhteydessä sovelletaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa säädetään.

(uusi 86 §)

86 §

Avustavat maastotehtävät

Väylävirasto voi tehdä sopimuksen tämän lain mukaan sille kuuluvan lupa- tai muuhun tehtävään liittyvän avustavan maastotehtävän siirtämisestä yksityisen tai muun palveluntarjoajan hoidettavaksi.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Avustavaa maastotehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikennevirasto tai Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Liikennevirasto tai Liikenteen turvallisuusvirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Liikennevirasto tai Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhallalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi taikka jos kysymys on rautatiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Liikennevirastolla on oikeus toimen-

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhallalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi, Liikenne- ja viestintävirastolla ja Väylävirastolla on oikeus toimenpiteeseen siihen velvollisen kustannuksella.

piteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai *Liikennevirasto* toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* tai *Liikenneviraston* pyynnöstä virka-apua.

88 §

Kustannusten periminen

Jos *radanpitäjällä* on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

89 §

Tasoristeyksen ja siltojen kunnossapito

Radanpitäjä pitää kunnossa tien ja rautatien tasoristeyksen sen kannen leveydeltä. Tienpitäjä vastaa tien talvikunnossapidosta.

Radanpitäjä asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa tiellä rautatien tasoristeyksen kohdalla olevat liikennevalot, sulkua- ja varoituslaitteet sekä tasoristeystä osoittavat liikennemerkkit, jollei kustannusvastuusta toisin sovi. Tienpitäjän ja *radanpitäjän* yhteisestä sopimuksesta *radanpitäjä* voi asettaa myös pakollista pysähtymistä osoittavat liikennemerkkit.

Kun uusi tie rakennetaan tienpitäjän aloitteesta rautatiealueelle, tienpitäjä huolehtii kustannuksellaan liikennevalojen, sulkua- ja varoituslaitteiden sekä liikennemerkkien asettamisesta.

Tienpitäjä asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa rautatien tasoristeyksestä varoittavat liikennemerkkit sekä tasoristeyksen lähestymismerkkit.

Tien ja rautatien risteyssiltojen kunnossapidosta vastaa se väylänpitäjä, jonka vastuulla oleva väylä ylittää toisen väylän, jollei toisin sovi. Tien ja rautatien yhteisten siltojen kunnossapidosta osapuolet sopivat keske-

Jos joku estää *Liikenne- ja viestintävirasto* tai *Väylävirasto* toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tai *Väylävirastolle* pyynnöstä virka-apua.

88 §

Kustannusten periminen

Jos *rataverkon haltijalla* on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

89 §

Tasoristeyksen ja siltojen kunnossapito

Rataverkon haltija pitää kunnossa tien ja rautatien tasoristeyksen sen kannen leveydeltä. Tienpitäjä vastaa tien talvikunnossapidosta.

Rataverkon haltija asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa tiellä rautatien tasoristeyksen kohdalla olevat liikennevalot, sulkua- ja varoituslaitteet sekä tasoristeystä osoittavat liikennemerkkit, jollei kustannusvastuusta toisin sovi. Tienpitäjän ja *rataverkon haltijan* yhteisestä sopimuksesta *rataverkon haltija* voi asettaa myös pakollista pysähtymistä osoittavat liikennemerkkit.

Kun uusi tie rakennetaan tienpitäjän aloitteesta rautatiealueelle, tienpitäjä huolehtii kustannuksellaan liikennevalojen, sulkua- ja varoituslaitteiden sekä liikennemerkkien asettamisesta.

Tienpitäjä asettaa ja pitää kustannuksellaan kunnossa rautatien tasoristeyksestä varoittavat liikennemerkkit sekä tasoristeyksen lähestymismerkkit.

Tien ja rautatien risteyssiltojen kunnossapidosta vastaa se väylänpitäjä, jonka vastuulla oleva väylä ylittää toisen väylän, jollei toisin sovi. Tien ja rautatien yhteisten siltojen kunnossapidosta osapuolet sopivat keske-

nään.

Edellä 2—4 momentissa tarkoitettujen liikenteen ohjauslaitteiden asettamiseen ei tarvita tieliikennelain 51 §:n 2 momentin mukaista kunnan suostumusta.

90 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi. Päätöksen tiedoksi antamiseksi *radanpitäjän* on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtävälle.

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Radanpitäjän tulee lähettää yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Radanpitäjän on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus maakunnalle, kunnalle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

nään.

Edellä 2—4 momentissa tarkoitettujen liikenteen ohjauslaitteiden asettamiseen ei tarvita tieliikennelain 51 §:n 2 momentin mukaista kunnan suostumusta.

90 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi. Päätöksen tiedoksi antamiseksi *rataverkon haltijan* on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtävälle.

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Rataverkon haltijan on lähetettävä ilmoitus yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus maakunnalle, kunnalle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. *Radanpitäjän* päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maakunnalla, Valtion lupa- ja valvontavirastolla ja kunnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat maakunnan tai kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhaku-tuomioistuvin toisin määrää.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. *Väyläviraston* päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Maakunnalla, Valtion lupa- ja valvontavirastolla ja kunnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat maakunnan tai kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhaku-tuomioistuvin toisin määrää.

HE 61/2018 vp

Päätöksessä, jonka radanpitäjä antaa 18 §:n 4 momentin tai 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

(uusi 100 §)

Päätöksessä, jonka Väylävirasto antaa 18 §:n 4 momentin tai 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

100 §

Virastouudistuksen ja maakuntauudistuksen siirtymäsäännökset

Yleis- ja ratasuunnitelmat, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu oikeus pitää rautatiealueelle sijoitettuja rakenteita, rakennelmia ja laitteita pysyy voimassa myönnetyn luvan tai sopimuksen mukaisesti tämän lain voimaantullessa.

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä 2 luvussa säädetään rataverkon haltijasta. Tämä toimivalta päättyy 31 päivänä joulukuuta 2019.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käyttää lain 43 a §:ssä tarkoitettua puhevaltaa valtion rataverkkoa koskevissa asioissa 31 päivään joulukuuta 2019.

Rataverkolla lain 89 a §:ssä tarkoitettuihin rautatieliikenteen palvelualueilla tapahtuneisiin esine- ja varallisuusvahinkoihin liittyvät korvausvaatimukset käsittelee ja ratkaisee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

Sopimuksiin, jotka Liikennevirasto ja elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus tai Väylävirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa ennen ratalain 5, 8, 12 ja 15 §:n voimaan tuloa, sovelletaan mainittujen säännösten voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

70.

Laki

Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (104/2011) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 314/2016 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäsenenä liikenne- ja viestintäministeriön, *ulkoasiainministeriön*, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja *Liikenneviraston* edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevissa kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

Ehdotus

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäsenenä liikenne- ja viestintäministeriön, *ulkoministeriön*, Rajavartiolaitoksen, Tullin, *Etelä-Karjalan maakunnan* ja *Väyläviraston* edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevissa kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

71.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 250/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *asiakkaalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakasta sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasta;

2) *asiakasasiakirjalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakirjaa sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasasiakirjaa;

3) *potilastiedolla* potilasta koskevaa tietoa, joka sisältyy potilaslaissa tarkoitettuun potilasasiakirjaan;

4) *asiakastiedolla* potilastietoa sekä asiakasta koskevaa tietoa, joka sisältyy asiakaslaissa tarkoitettuun asiakirjaan;

5) *palvelutapahtumalla* terveydenhuollon palvelujen antajan ja potilaan välistä yksittäisen palvelun järjestämistä tai toteuttamista;

6) *tietojärjestelmällä* sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä varten toteutettua ohjelmistoa tai järjestelmää, jonka avulla tallennetaan ja ylläpidetään asiakas- tai potilasasiakirjoja ja niissä olevia tietoja sekä kerätyistä tiedoista muodostettua automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävää tiedostoa tai tietovarantoa, jonka valmistaja on erityisesti suunnitellut sosiaali- tai terveydenhuollon asiakas- tai potilasasiakirjojen ja niissä olevien tietojen käsittelyyn; lisäksi tietojärjestelmällä tarkoitetaan välityspalvelua, jolla sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietoja välitetään jäljempänä 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin Kansaneläkelaitoksen ylläpitämiin valtakun-

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *asiakkaalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakasta sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasta;

2) *asiakasasiakirjalla* asiakaslaissa tarkoitettua asiakirjaa sekä potilaslaissa tarkoitettua potilasasiakirjaa;

3) *potilastiedolla* potilasta koskevaa tietoa, joka sisältyy potilaslaissa tarkoitettuun potilasasiakirjaan;

4) *asiakastiedolla* potilastietoa sekä asiakasta koskevaa tietoa, joka sisältyy asiakaslaissa tarkoitettuun asiakirjaan;

5) *palvelutapahtumalla* terveydenhuollon palvelujen antajan ja potilaan välistä yksittäisen palvelun järjestämistä tai toteuttamista;

6) *tietojärjestelmällä* sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä varten toteutettua ohjelmistoa tai järjestelmää, jonka avulla tallennetaan ja ylläpidetään asiakas- tai potilasasiakirjoja ja niissä olevia tietoja sekä kerätyistä tiedoista muodostettua automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävää tiedostoa tai tietovarantoa, jonka valmistaja on erityisesti suunnitellut sosiaali- tai terveydenhuollon asiakas- tai potilasasiakirjojen ja niissä olevien tietojen käsittelyyn; lisäksi tietojärjestelmällä tarkoitetaan välityspalvelua, jolla sosiaali- tai terveydenhuollon asiakastietoja välitetään jäljempänä 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin Kansaneläkelaitoksen ylläpitämiin valtakun-

Voimassa oleva laki

nallisiin tietojärjestelmäpalveluihin;

7) *terveydenhuollon palvelujen antajalla* potilaslain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksikköä, työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettua työnantajaa sekä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivaa terveydenhuollon ammattihenkilöä;

8) *sosiaalihuollon palvelujen antajalla* asiakaslain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua sosiaalihuoltoa järjestävää viranomaista, julkista sosiaalipalvelujen tuottajaa sekä yksityistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) tarkoitettua palvelujen tuottajaa;

9) *tietoturvallisuuden arviointilaitoksella* sellaista yritystä, yhteisöä ja viranomaista, jonka *Viestintävirasto* on hyväksynyt tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain (1405/2011) perusteella suorittamaan tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuuden arviointeja; sekä

10) *yhteentoimivuudella* tietojärjestelmien teknistä ja tietosisällöllistä yhteentoimivuutta muiden tietojärjestelmien kanssa silloin, kun järjestelmät käyttävät samoja tietoja.

Ehdotus

nallisiin tietojärjestelmäpalveluihin;

7) *terveydenhuollon palvelujen antajalla* potilaslain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksikköä, työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettua työnantajaa sekä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivaa terveydenhuollon ammattihenkilöä;

8) *sosiaalihuollon palvelujen antajalla* asiakaslain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua sosiaalihuoltoa järjestävää viranomaista, julkista sosiaalipalvelujen tuottajaa sekä yksityistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) tarkoitettua palvelujen tuottajaa;

9) *tietoturvallisuuden arviointilaitoksella* sellaista yritystä, yhteisöä ja viranomaista, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on hyväksynyt tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain (1405/2011) perusteella suorittamaan tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuuden arviointeja; sekä

10) *yhteentoimivuudella* tietojärjestelmien teknistä ja tietosisällöllistä yhteentoimivuutta muiden tietojärjestelmien kanssa silloin, kun järjestelmät käyttävät samoja tietoja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

72.

Laki**sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 27 ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat 27 § laissa xx/xxxx (HE 192/2017) ja 28 § osaksi laissa xx/xxxx (HE 192/2017), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

27 §

Viranomaisten valvontayhteistyö

Energiavirastolla on oikeus toimivaltaansa kuuluvissa asioissa tehdä valvontayhteistyötä Finanssivalvonnan, Kilpailu- ja kuluttajaviraston, *Viestintäviraston*, kuluttaja-asiamiehen, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen ja Euroopan komission kanssa sekä antaa pyynnöstä virka-apua näiden suorittaessa sähkö- tai maakaasualan yritykseen liittyvää valvonta- tai tarkastustehtävää.

28 §

Energiamarkkinaviraston oikeus luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Energiavirastolla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) Finanssivalvonnalle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle niiden tehtävien hoitamista varten sekä *Viestintävirastolle*, jos se on välttämätöntä tietoturvasuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi;

2) Euroopan komissiolle ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle niiden tehtävien hoitamista varten;

Ehdotus

27 §

Viranomaisten valvontayhteistyö

Energiavirastolla on oikeus toimivaltaansa kuuluvissa asioissa tehdä valvontayhteistyötä Finanssivalvonnan, Kilpailu- ja kuluttajaviraston, *Liikenne- ja viestintäviraston*, kuluttaja-asiamiehen, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen ja Euroopan komission kanssa sekä antaa pyynnöstä virka-apua näiden suorittaessa sähkö- tai maakaasualan yritykseen liittyvää valvonta- tai tarkastustehtävää.

28 §

Energiaviraston oikeus luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Energiavirastolla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) Finanssivalvonnalle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle niiden tehtävien hoitamista varten sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos se on välttämätöntä tietoturvasuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi;

2) Euroopan komissiolle ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle niiden tehtävien hoitamista varten;

Voimassa oleva laki

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle, kansalliselle kilpailuviranomaiselle ja kansalliselle sääntelyviranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten;

4) Suomen tai toisen ETA-valtion syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi.

Energiavirastolla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen asianomaisen viranomaisen tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietoja luovutetaan ulkomaan viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle, edellyttäen, että niitä koskee kyseisten tietojen osalta vastaava salassapitovelvollisuus kuin Energiavirastoa.

Energiavirasto ei saa luovuttaa toisen valtion viranomaiselta tai kansainväliseltä toimielimeltä saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

Ehdotus

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle, kansalliselle kilpailuviranomaiselle ja kansalliselle sääntelyviranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten;

4) Suomen tai toisen ETA-valtion syyttäjä ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi.

Energiavirastolla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen asianomaisen viranomaisen tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietoja luovutetaan ulkomaan viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle, edellyttäen, että niitä koskee kyseisten tietojen osalta vastaava salassapitovelvollisuus kuin Energiavirastoa.

Energiavirasto ei saa luovuttaa toisen valtion viranomaiselta tai kansainväliseltä toimielimeltä saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

73.

Laki**sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 4, 5, 7, 9, 11–16, 18, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 33–36, 39–43, 45–58, 61, 62, 65, 67–77, 81–87, 89, 90, 92–94, 96–105, 110, 111, 120, 124, 130, 132, 134, 135, 143, 145, 157, 158, 163–172, 195, 209, 213, 228, 242, 244, 245, 247, 249, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 265–270, 271 a–271 c, 272–278, 280, 282, 284, 286 ja 287 §, 288 §:n 1 momentti, 289–292, 294–296, 299, 301, 303, 304, 307–309, 311–320, 323, 325–331, 333, 334, 336, 338, 340, 342–345 sekä 352 §,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 40, 70, 209 ja 303 § osaksi laissa 68/2018, 28 ja 36 § osaksi laeissa 456/2016 ja 68/2018, 33, 110, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 271 a–271 c, 325 ja 327 § laissa 456/2016, 48, 135, 315, 326, 329, 342, 344 ja 352 § osaksi laissa 456/2016, 75 § osaksi laissa 1235/2015, 111 ja 249 § laissa 277/2016, 134 § osaksi laissa 900/2017, 269 § osaksi laissa 824/2015, 275 § laissa (/), 294 § laissa 68/2018, 304, 308 ja 318 § laeissa 456/2016 ja (/), 313 § osaksi laissa (/) ja 316 § osaksi laissa 758/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitusvelvollisuudet

Toiminnan harjoittajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä sähköisesti ilmoitus *Viestintävirastolle*:

1) yleisestä teletoiminnasta (*teletoimintailmoitus*);

2) muusta kuin toimiluvanvaraisesta televisiotoiminnasta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*ohjelmistotoimintailmoitus*);

3) tilausohjelmopalvelun tarjoamisesta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*tilausohjelmopalveluilmoitus*); sekä

4) jos toiminnan harjoittaja tarjoaa maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarista maksutelevisiopalvelua käyttäen suojauksen purkujärjestelmää (*maksutelevisiopalveluilmoitus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä toiminnasta, joka on lyhytaikaista tai muuten merkitykseltään vähäistä.

Ehdotus

4 §

Toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitusvelvollisuudet

Toiminnan harjoittajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä sähköisesti ilmoitus *Lii-kenne- ja viestintävirastolle*:

1) yleisestä teletoiminnasta (*teletoimintailmoitus*);

2) muusta kuin toimiluvanvaraisesta televisiotoiminnasta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*ohjelmistotoimintailmoitus*);

3) tilausohjelmopalvelun tarjoamisesta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*tilausohjelmopalveluilmoitus*); sekä

4) jos toiminnan harjoittaja tarjoaa maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarista maksutelevisiopalvelua käyttäen suojauksen purkujärjestelmää (*maksutelevisiopalveluilmoitus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä toiminnasta, joka on lyhytaikaista tai muuten merkitykseltään vähäistä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millaista toimintaa on pidettävä lyhytaikaisena tai merkitykseltään vähäisenä.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset yrityksen tai yhteisön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. *Viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimitamisesta.

Ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava *Viestintävirastolle*.

Jos teleyritys tai maksutelevisiopalvelun tarjoaja ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota tilaajalle sopimuksen mukaista viestintäpalvelua tai muuta palvelua eikä noudattaa palvelun irtosanomisessa sopimusehtojen mukaista menettelyä, yrityksen on viipymättä tai viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava tilaajalle ja *Viestintävirastolle* palvelun lakkaamisesta. Teleyrityksen on samalla ilmoitettava tilaajan käytettävissä olevista keinoista turvata viestiensä säilyminen.

Jos 6 momentissa tarkoitettu viestintäpalvelun lakkaaminen johtuu verkkopalvelun katkaisemisesta, on verkkoyrityksen, jonka viestintäverkossa palveluyritys toimii, ilmoitettava asiasta viestintäpalvelua tarjoavalle teleyritykselle ja *Viestintävirastolle* viimeistään neljä viikkoa ennen verkkopalvelun katkaisemista.

5 §

Ilmoitusluettelo

Viestintävirasto pitää julkista luetteloja 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Viestintäviraston on annettava vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa. Vahvistuksessa on kerrottava ne tähän lakiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat ilmoitettua toimintaa Suomessa.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millaista toimintaa on pidettävä lyhytaikaisena tai merkitykseltään vähäisenä.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset yrityksen tai yhteisön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta.

Ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jos teleyritys tai maksutelevisiopalvelun tarjoaja ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää tarjota tilaajalle sopimuksen mukaista viestintäpalvelua tai muuta palvelua eikä noudattaa palvelun irtosanomisessa sopimusehtojen mukaista menettelyä, yrityksen on viipymättä tai viimeistään kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava tilaajalle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle* palvelun lakkaamisesta. Teleyrityksen on samalla ilmoitettava tilaajan käytettävissä olevista keinoista turvata viestiensä säilyminen.

Jos 6 momentissa tarkoitettu viestintäpalvelun lakkaaminen johtuu verkkopalvelun katkaisemisesta, on verkkoyrityksen, jonka viestintäverkossa palveluyritys toimii, ilmoitettava asiasta viestintäpalvelua tarjoavalle teleyritykselle ja *Liikenne- ja viestintävirastolle* viimeistään neljä viikkoa ennen verkkopalvelun katkaisemista.

5 §

Ilmoitusluettelo

Liikenne- ja viestintävirasto pitää julkista luetteloja 4 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta viikon kuluessa. Vahvistuksessa on kerrottava ne tähän lakiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat ilmoitettua toimintaa Suomessa.

7 §

Verkkotoimiluvan julistaminen haettavaksi

Kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia, valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi 95 §:n 3 momentin 1 kohdan nojalla annetulla asetuksella vahvistetun taajuussuunnitelman mukaisesti.

Viestintäviraston myöntämää verkkotoimilupaa ei kuitenkaan julisteta haettavaksi.

9 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen lyhytaikaiseen toimintaan

Verkkotoimiluvan myöntää *Viestintävirasto*, jos lupa koskee digitaalista televisiotoimintaa, joka kestää enintään kolme kuukautta ja jossa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Viestintäviraston on myönnettävä verkkotoimilupa 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan, jos toimintaan on osoitettavissa radiotaajuudet eikä ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä.

Viestintävirasto voi myöntää samalle toiminnan harjoittajalle uuden verkkotoimiluvan 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan osittainkaan päällekkäiselle peittoalueelle aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen toimiluvan voimassaoloajan päättymisestä.

11 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen huutokaupalla

Valtioneuvoston on myönnettävä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa yritykselle tai yhteisölle, joka on tehnyt huutokaupassa korkeimman hyväksytyyn tarjouksen taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista, jollei ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti

7 §

Verkkotoimiluvan julistaminen haettavaksi

Kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia, valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi 95 §:n 3 momentin 1 kohdan nojalla annetulla asetuksella vahvistetun taajuussuunnitelman mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää verkkotoimilupaa ei kuitenkaan julisteta haettavaksi.

9 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen lyhytaikaiseen toimintaan

Verkkotoimiluvan myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto*, jos lupa koskee digitaalista televisiotoimintaa, joka kestää enintään kolme kuukautta ja jossa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä verkkotoimilupa 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan, jos toimintaan on osoitettavissa radiotaajuudet eikä ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää samalle toiminnan harjoittajalle uuden verkkotoimiluvan 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan osittainkaan päällekkäiselle peittoalueelle aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen toimiluvan voimassaoloajan päättymisestä.

11 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen huutokaupalla

Valtioneuvoston on myönnettävä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa yritykselle tai yhteisölle, joka on tehnyt huutokaupassa korkeimman hyväksytyyn tarjouksen taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista, jollei ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti

kansallista turvallisuutta.

Huutokaupan järjestää *Viestintävirasto*. Huutokauppa tulee järjestää siten, että se on puolueeton, selkeä, avoin, syrjimätön sekä teknologia- ja palveluriippumaton.

Myönnettävien taajuuskaistojen tai taajuuskaistaparien määrästä, yritystä ja yhteisöä kohden myönnettävien taajuuksien enimmäismäärästä, käytettävästä huutokaupamallista sekä huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Huutokauppa voidaan toteuttaa sähköistä huutokauppajärjestelmää käyttäen. Huutokaupassa voidaan järjestää yksi tai useampi tarjouskierros nousevin tarjouksin. Kaikki huutokaupan aikana annetut tarjoukset ovat sitovia huutokaupan päättymiseen saakka.

Viestintävirasto julistaa huutokaupan päättyneeksi sen tarjouskierroksen jälkeen, jonka kuluessa yhdestäkään taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta ei enää ole tehty uusia tarjouksia.

Huutokaupan päättyessä kustakin taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta annettu korkein hyväksytty tarjous voittaa.

12 §

Tarkemmat määräykset huutokauppamenettelystä

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokaupassa noudatettavasta menettelystä. Määräykset voivat koskea:

- 1) huutokauppaan ilmoittautumisen tapaa ja määräaika;
- 2) tarjousten tekemistä;
- 3) tarjousten korottamista;
- 4) tarjousten siirtämistä taajuuskaistaparien ja taajuuskaistan välillä siten, että niistä jo tehtyjen tarjousten arvo ei siirtojen johdosta laske;
- 5) huuto-oikeuden määräytymistä kullakin tarjouskierroksella;
- 6) voimassa olevan korkeimman tarjouksen määräytymistä;
- 7) huutokaupan keskeyttämistä tai peruuttamista ylivoimaisen esteen tai teknisen syyn takia;

kansallista turvallisuutta.

Huutokaupan järjestää *Liikenne- ja viestintävirasto*. Huutokauppa tulee järjestää siten, että se on puolueeton, selkeä, avoin, syrjimätön sekä teknologia- ja palveluriippumaton.

Myönnettävien taajuuskaistojen tai taajuuskaistaparien määrästä, yritystä ja yhteisöä kohden myönnettävien taajuuksien enimmäismäärästä, käytettävästä huutokaupamallista sekä huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Huutokauppa voidaan toteuttaa sähköistä huutokauppajärjestelmää käyttäen. Huutokaupassa voidaan järjestää yksi tai useampi tarjouskierros nousevin tarjouksin. Kaikki huutokaupan aikana annetut tarjoukset ovat sitovia huutokaupan päättymiseen saakka.

Liikenne- ja viestintävirasto julistaa huutokaupan päättyneeksi sen tarjouskierroksen jälkeen, jonka kuluessa yhdestäkään taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta ei enää ole tehty uusia tarjouksia.

Huutokaupan päättyessä kustakin taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta annettu korkein hyväksytty tarjous voittaa.

12 §

Tarkemmat määräykset huutokauppamenettelystä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokaupassa noudatettavasta menettelystä. Määräykset voivat koskea:

- 1) huutokauppaan ilmoittautumisen tapaa ja määräaika;
- 2) tarjousten tekemistä;
- 3) tarjousten korottamista;
- 4) tarjousten siirtämistä taajuuskaistaparien ja taajuuskaistan välillä siten, että niistä jo tehtyjen tarjousten arvo ei siirtojen johdosta laske;
- 5) huuto-oikeuden määräytymistä kullakin tarjouskierroksella;
- 6) voimassa olevan korkeimman tarjouksen määräytymistä;
- 7) huutokaupan keskeyttämistä tai peruuttamista ylivoimaisen esteen tai teknisen syyn takia;

8) muita vastaavia huutokaupan sääntöjä sekä sen teknistä järjestämistapaa.

13 §

Huutokauppaan osallistuminen

Yrityksen ja yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan *Viestintävirastolle* ja maksettava 286 §:ssä säädetty osallistumismaksu.

Kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu konsernista huutokauppaan saa osallistua vain yksi yritys.

Huutokauppaan osallistuvat yritykset eivät saa tehdä huutokauppaan liittyvää yhteistyötä. Kiellettyä yhteistyönä pidetään:

- 1) tarjousten sisältöä koskevia sopimuksia;
- 2) tarjousten sisältöä koskevaa tietojen vaihtoa huutokauppanenettelyn aikana; sekä
- 3) muuta osallistujien välistä toimintaa, jonka tarkoituksena on vaikuttaa huutokaupan kulkuun ja lopputulokseen.

14 §

Huutokauppanenettelyn julkisuus

Huutokauppaan ilmoittautuneen yrityksen ja yhteisön nimi ja muut ilmoittautumisen yhteydessä annetut tiedot eivät ole julkisia ennen huutokauppanenettelyn päättymistä.

Voittavat tarjoukset julkistetaan huutokauppanenettelyn päätyttyä. Muut yrityksen tai yhteisön tekemät tarjoukset ovat salassa pidettäviä. *Viestintävirasto* voi kuitenkin antaa huutokaupan aikana tiedon huutokaupan kullakin kierroksella annettujen tarjousten yhteenlasketusta euromäärästä. Huutokauppaan osallistuville annetaan lisäksi tieto taajuuksista tehtyjen tarjousten lukumäärästä ja korkeimman tarjouksen euromäärästä.

Muilta osin tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Viestintäviraston tulee salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tässä luvussa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamiaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja valvontaa ja ohjausta varten tarpeellisia tietoja liikenne- ja vies-

8) muita vastaavia huutokaupan sääntöjä sekä sen teknistä järjestämistapaa.

13 §

Huutokauppaan osallistuminen

Yrityksen ja yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja maksettava 286 §:ssä säädetty osallistumismaksu.

Kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu konsernista huutokauppaan saa osallistua vain yksi yritys.

Huutokauppaan osallistuvat yritykset eivät saa tehdä huutokauppaan liittyvää yhteistyötä. Kiellettyä yhteistyönä pidetään:

- 1) tarjousten sisältöä koskevia sopimuksia;
- 2) tarjousten sisältöä koskevaa tietojen vaihtoa huutokauppanenettelyn aikana; sekä
- 3) muuta osallistujien välistä toimintaa, jonka tarkoituksena on vaikuttaa huutokaupan kulkuun ja lopputulokseen.

14 §

Huutokauppanenettelyn julkisuus

Huutokauppaan ilmoittautuneen yrityksen ja yhteisön nimi ja muut ilmoittautumisen yhteydessä annetut tiedot eivät ole julkisia ennen huutokauppanenettelyn päättymistä.

Voittavat tarjoukset julkistetaan huutokauppanenettelyn päätyttyä. Muut yrityksen tai yhteisön tekemät tarjoukset ovat salassa pidettäviä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin antaa huutokaupan aikana tiedon huutokaupan kullakin kierroksella annettujen tarjousten yhteenlasketusta euromäärästä. Huutokauppaan osallistuville annetaan lisäksi tieto taajuuksista tehtyjen tarjousten lukumäärästä ja korkeimman tarjouksen euromäärästä.

Muilta osin tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Liikenne- ja viestintäviraston tulee salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tässä luvussa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamiaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja valvontaa ja ohjausta varten tarpeellisia tietoja

tintäministeriölle tämän pyynnöstä.

15 §

Tarjousten hylkääminen huutokaupassa

Viestintäviraston tulee hylätä yrityksen tai yhteisön huutokaupassa tekemä tarjous, jos tosiasiallinen määräysvalta yrityksessä tai yhteisössä muuttuu ennen toimiluvan myöntämistä siten, ettei yritys tai yhteisö enää täytä 13 §:ssä säädettyjä huutokaupaan osallistumisen edellytyksiä.

Viestintävirasto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos se on antanut oleellisesti vääriä tietoja huutokaupan kannalta merkityksellisistä seikoista taikka jos se muutoin rikkoo 3 luvun säännöksiä tai huutokauppoja koskevia *Viestintäviraston* määräyksiä, eikä kehotuksesta huolimatta välittömästi korjaa menettelyään.

Valtioneuvosto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos sillä on erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

16 §

Verkkotoimiluvan ehdot

Valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvan määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Verkkotoimiluvassa voidaan määritellä telyrityksen maantieteellinen toimialue sekä verkon peittoalue.

Toimilupa voidaan liittää:

1) 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita edistäviä vaatimuksia;

2) 243 §:ssä säädettyjä vaatimuksia tai 244 §:ssä tarkoitettuja *Viestintäviraston* teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä;

3) ehtoja, jotka koskevat ohjelmistoluvan haltijalle varattavan kapasiteetin määrää taikka ohjelmistoluvan haltijoiden yhteistyötä kapasiteetin jakoon tai sähköiseen ohjelmaoppaaseen liittyvissä kysymyksissä;

liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä.

15 §

Tarjousten hylkääminen huutokaupassa

Liikenne- ja viestintäviraston tulee hylätä yrityksen tai yhteisön huutokaupassa tekemä tarjous, jos tosiasiallinen määräysvalta yrityksessä tai yhteisössä muuttuu ennen toimiluvan myöntämistä siten, ettei yritys tai yhteisö enää täytä 13 §:ssä säädettyjä huutokaupaan osallistumisen edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos se on antanut oleellisesti vääriä tietoja huutokaupan kannalta merkityksellisistä seikoista taikka jos se muutoin rikkoo 3 luvun säännöksiä tai huutokauppoja koskevia *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksiä, eikä kehotuksesta huolimatta välittömästi korjaa menettelyään.

Valtioneuvosto voi päättää hylätä yrityksen tai yhteisön tekemän tarjouksen, jos sillä on erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

16 §

Verkkotoimiluvan ehdot

Valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvan määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Verkkotoimiluvassa voidaan määritellä telyrityksen maantieteellinen toimialue sekä verkon peittoalue.

Toimilupa voidaan liittää:

1) 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita edistäviä vaatimuksia;

2) 243 §:ssä säädettyjä vaatimuksia tai 244 §:ssä tarkoitettuja *Liikenne- ja viestintäviraston* teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä;

3) ehtoja, jotka koskevat ohjelmistoluvan haltijalle varattavan kapasiteetin määrää taikka ohjelmistoluvan haltijoiden yhteistyötä kapasiteetin jakoon tai sähköiseen ohjelmaoppaaseen liittyvissä kysymyksissä;

4) lähetystekniikkaa tai lähetysten salaamista koskevia ehtoja;

5) ehtoja, jotka koskevat toimiluvan haltijan velvollisuutta poistaa toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista.

Verkkotoimilupa, joka koskee verkkopalvelun tarjoamista maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, voidaan myöntää sillä ehdolla, että toimiluvanhaltija omalta osaltaan huolehtii siitä, että Yleisradio Oy sekä tämän lain 22 §:ssä ja radio- ja televisiotoiminnasta annetun maakuntalain Ålands författningssamling (2011:95) 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltija saavat käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

Valtioneuvoston on edellä mainituilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että 4 momentissa mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

18 §

Verkkotoimiluvan siirtäminen

Verkkotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yritykselle. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle. Valtioneuvoston on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta, peruuttaako se toimiluvan.

Valtioneuvosto voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

1) 10 §:ssä säädetyt toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja

2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Toimiluvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupaan. Valtioneu-

4) lähetystekniikkaa tai lähetysten salaamista koskevia ehtoja;

5) ehtoja, jotka koskevat toimiluvan haltijan velvollisuutta poistaa toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista.

Verkkotoimilupa, joka koskee verkkopalvelun tarjoamista maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, voidaan myöntää sillä ehdolla, että toimiluvanhaltija omalta osaltaan huolehtii siitä, että Yleisradio Oy sekä tämän lain 22 §:ssä ja radio- ja televisiotoiminnasta annetun maakuntalain Ålands författningssamling (2011:95) 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltija saavat käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

Valtioneuvoston on edellä mainituilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että 4 momentissa mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

18 §

Verkkotoimiluvan siirtäminen

Verkkotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yritykselle. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle. Valtioneuvoston on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta, peruuttaako se toimiluvan.

Valtioneuvosto voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

1) 10 §:ssä säädetyt toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja

2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Toimiluvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupaan. Valtioneu-

voston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain (948/2011) mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, jäljempänä komissio, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtioneuvosto voi verkkotoimiluvan haltijan pyynnöstä siirtää 11 §:ssä säädettyssä huutokauppanettelyssä myönnetyn verkkotoimiluvan, jos sillä ei ole erityisen painavia perusteita epäillä siirron estävän kilpailua tai vaarantavan radioviestinnän häiriöttömyyttä tai ilmeisesti kansallista turvallisuutta. Valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siirtämistä koskevan hakemuksen saapumisesta.

Verkkotoimiluvan 6 momentissa tarkoitettu siirto voidaan rajoittaa koskemaan osaa toimilupaan sisältyvistä taajuuksista. Toimiluvanhaltijan on siirtämistä koskevassa hakemuksessa selvitettävä, kuka siirron jälkeen vastaa 287 §:ssä säädetystä toimilupamaksusta.

Toimiluvanhaltijan kaikki oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät toimiluvan uudelle haltijalle. Toimiluvan siirtyessä myös siihen liittyvä 44 §:ssä säädetty taajuusvaraus tai 39 §:ssä säädetty radiolupa siirtyy kokonaan tai osittain. Toimiluvan luovuttajan on välittömästi ilmoitettava siirrosta *Viestintävirastolle*.

23 §

Ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Ohjelmistotoimilupa digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan haetaan *Viestintävirastolta*. Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kestosta;
- 3) selvitys käytettävästä lähetystekniikasta, ohjelmiston jakelun vaatimasta enimmäiskapasiteetista ja kapasiteetin saatavuudesta;
- 4) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja

voston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain (948/2011) mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaan Euroopan komissiolle, jäljempänä komissio, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtioneuvosto voi verkkotoimiluvan haltijan pyynnöstä siirtää 11 §:ssä säädettyssä huutokauppanettelyssä myönnetyn verkkotoimiluvan, jos sillä ei ole erityisen painavia perusteita epäillä siirron estävän kilpailua tai vaarantavan radioviestinnän häiriöttömyyttä tai ilmeisesti kansallista turvallisuutta. Valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siirtämistä koskevan hakemuksen saapumisesta.

Verkkotoimiluvan 6 momentissa tarkoitettu siirto voidaan rajoittaa koskemaan osaa toimilupaan sisältyvistä taajuuksista. Toimiluvanhaltijan on siirtämistä koskevassa hakemuksessa selvitettävä, kuka siirron jälkeen vastaa 287 §:ssä säädetystä toimilupamaksusta.

Toimiluvanhaltijan kaikki oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät toimiluvan uudelle haltijalle. Toimiluvan siirtyessä myös siihen liittyvä 44 §:ssä säädetty taajuusvaraus tai 39 §:ssä säädetty radiolupa siirtyy kokonaan tai osittain. Toimiluvan luovuttajan on välittömästi ilmoitettava siirrosta *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

23 §

Ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Ohjelmistotoimilupa digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan haetaan *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kestosta;
- 3) selvitys käytettävästä lähetystekniikasta, ohjelmiston jakelun vaatimasta enimmäiskapasiteetista ja kapasiteetin saatavuudesta;
- 4) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja

kyvystä säännöllisen televisiotoiminnan harjoittamiseen;

5) selvitys 26 §:ssä asetettujen toimiluvan myöntämisedellytysten täyttämistä, jos ohjelmistotoimilupaa haetaan yleisen edun televisiotoimintaan;

6) julkinen versio hakemuksesta, jonka *Viestintävirasto* voi 2 momentissa tarkoitetulla tavalla julkaista.

Jos kapasiteettia on vapaana, *Viestintäviraston* on viipymättä julkaistava saapunut toimilupahakemus ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa muut hakijat voivat hakea ohjelmistotoimilupaa. *Viestintävirasto* voi tiedottaa vapaasta taajuuskapasiteetista ja mahdollisuudesta hakea toimilupaa myös omasta aloitteestaan. Ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää aikaisintaan kuukauden kuluttua hakemuksen tai *Viestintäviraston* ilmoituksen julkaisemisesta.

Jos lähetykskapasiteettia on vapaana 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisiotoimintaan, *Viestintäviraston* on julkaistava ilmoitus vapaana olevasta lähetykskapasiteetista ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa toimiluvan hakijan on jätettävä hakemus *Viestintävirastoon*.

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Viestintävirasto on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja

4) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

kyvystä säännöllisen televisiotoiminnan harjoittamiseen;

5) selvitys 26 §:ssä asetettujen toimiluvan myöntämisedellytysten täyttämistä, jos ohjelmistotoimilupaa haetaan yleisen edun televisiotoimintaan;

6) julkinen versio hakemuksesta, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* voi 2 momentissa tarkoitetulla tavalla julkaista.

Jos kapasiteettia on vapaana, *Liikenne- ja viestintäviraston* on viipymättä julkaistava saapunut toimilupahakemus ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa muut hakijat voivat hakea ohjelmistotoimilupaa. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tiedottaa vapaasta taajuuskapasiteetista ja mahdollisuudesta hakea toimilupaa myös omasta aloitteestaan. Ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää aikaisintaan kuukauden kuluttua hakemuksen tai *Liikenne- ja viestintäviraston* ilmoituksen julkaisemisesta.

Jos lähetykskapasiteettia on vapaana 26 §:ssä tarkoitettuun yleisen edun televisiotoimintaan, *Liikenne- ja viestintäviraston* on julkaistava ilmoitus vapaana olevasta lähetykskapasiteetista ja ilmoitettava samalla määräajasta, jonka kuluessa toimiluvan hakijan on jätettävä hakemus *Liikenne- ja viestintävirastoon*.

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja

4) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Viestintäviraston* on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyn hakemuksen valtioneuvostolle.

Jos toimilupa-asia on siirretty valtioneuvoston ratkaistavaksi, valtioneuvoston tulee ratkaista asia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on siirretty. Valtioneuvosto voi pidentää kahden kuukauden määräaika enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemuksen täydentämiseksi tai muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava televisiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisen erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

26 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen yleisen edun televisiotoimintaan

Sananvapauden, moniarvoisen viestinnän ja televisiotarjonnan monipuolisuuden turvaamiseksi 95 §:n 1 momentin nojalla annettussa valtioneuvoston asetuksessa osoitetaan yleisen edun televisiotoimintaan tarvittava määrä kapasiteettia.

Viestintävirasto myöntää 23 §:ssä ja 25 §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä noudattaen ohjelmistotoimiluvat tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuihin yleisen edun ka-

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Liikenne- ja viestintäviraston* on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyn hakemuksen valtioneuvostolle.

Jos toimilupa-asia on siirretty valtioneuvoston ratkaistavaksi, valtioneuvoston tulee ratkaista asia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on siirretty. Valtioneuvosto voi pidentää kahden kuukauden määräaika enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemuksen täydentämiseksi tai muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava televisiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisen erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

26 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen yleisen edun televisiotoimintaan

Sananvapauden, moniarvoisen viestinnän ja televisiotarjonnan monipuolisuuden turvaamiseksi 95 §:n 1 momentin nojalla annettussa valtioneuvoston asetuksessa osoitetaan yleisen edun televisiotoimintaan tarvittava määrä kapasiteettia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 23 §:ssä ja 25 §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä noudattaen ohjelmistotoimiluvat tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuihin

navanippuihin.

Ohjelmistotoimilupa on myönnettävä, jos:

- 1) hakija on suorittanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) lähetykset ovat vapaasti vastaanotettavissa;
- 3) lähetyksiä voi vastaanottaa valtakunnallisesti lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa;
- 4) lähetykset sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia;
- 5) lähetykset sisältävät päivittäin uutisia ja ajankohtaisohjelmia;
- 6) lähetyksiin sisältyy 211 §:ssä tarkoitetut ääni- ja tekstityspalvelut; ja
- 7) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 3 momentissa säädetyt edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia, taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Viestintäviraston* on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyn hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa hakijalle, joka parhaiten toteuttaa 3 momentissa ja 25 §:n 1 ja 5 momentissa säädetyt edellytykset. Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädetyssä määräajassa.

Yleisen edun ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitusta konsernista vain yhdelle yritykselle.

Toimilupaviranomaisen on huolehdittava siitä, että yleisen edun ohjelmistotoimiluvan haltija saa käyttöönsä yleisen edun televisio-toiminnassa tarvitsemansa määrän maanpäällisen televisioverkon lähetykskapasiteettia.

yleisen edun kanavanippuihin.

Ohjelmistotoimilupa on myönnettävä, jos:

- 1) hakija on suorittanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) lähetykset ovat vapaasti vastaanotettavissa;
- 3) lähetyksiä voi vastaanottaa valtakunnallisesti lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa;
- 4) lähetykset sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia;
- 5) lähetykset sisältävät päivittäin uutisia ja ajankohtaisohjelmia;
- 6) lähetyksiin sisältyy 211 §:ssä tarkoitetut ääni- ja tekstityspalvelut; ja
- 7) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 3 momentissa säädetyt edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetykskapasiteettia, taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Liikenne- ja viestintäviraston* on julkaistava tieto ja ilmoitettava samalla hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyn hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa hakijalle, joka parhaiten toteuttaa 3 momentissa ja 25 §:n 1 ja 5 momentissa säädetyt edellytykset. Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädetyssä määräajassa.

Yleisen edun ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitusta konsernista vain yhdelle yritykselle.

Toimilupaviranomaisen on huolehdittava siitä, että yleisen edun ohjelmistotoimiluvan haltija saa käyttöönsä yleisen edun televisio-toiminnassa tarvitsemansa määrän maanpäällisen televisioverkon lähetykskapasiteettia.

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radio-toimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelman 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia. (12.1.2018/68)

Ohjelmistotoimilupa, joka myönnetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen ohjelmistotoimiluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä. (17.6.2016/456)

Viestintävirasto voi myöntää toimiluvan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun toimintaan enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

30 §

Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen

Ohjelmistotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yritykselle. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi *Viestintävirastolle*.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi toimilupaviranomai-

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radio-toimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelman 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

Ohjelmistotoimilupa, joka myönnetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen ohjelmistotoimiluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää toimiluvan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun toimintaan enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

30 §

Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen

Ohjelmistotoimilupaa ei saa siirtää muulle kuin samaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluvalla yritykselle. Konsernin sisäisestä siirrosta on ilmoitettava välittömästi *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tai vastaava tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu, määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi toimilupaviranomai-

selle, jonka on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta peruuttaako se toimiluvan määräysvallassa tapahtuneen muutoksen vuoksi.

Toimilupaviranomainen voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

- 1) 25 ja 26 §:ssä säädettyt toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja
- 2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Ohjelmistotoimiluvanhaltija voi pyytää toimilupaviranomaiselta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupa. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yritys-keskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

31 §

Ohjelmistotoimiluvan raukeaminen

Televisio- tai radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa raukeaa, jos säännöllistä toimiluvan mukaista toimintaa ei ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua toimilupakauden alkamisesta tai jos säännöllinen lähetystoiminta on keskeytetty 30 vuorokautta pidemmäksi ajaksi. Toimintaa voidaan pitää toimiluvan mukaisena vain, jos sitä harjoitetaan kaikilla niillä taajuuksilla tai alueilla, joihin toimilupa oikeuttaa. *Viestintäviraston* on ilmoitettava toimiluvan raukeamisesta toimiluvanhaltijalle. Jos ohjelmistotoimiluvan mukaista taajuuskokonaisuutta tai taajuusaluetta muutetaan, eikä toimintaa ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua muutoksen voimaantulosta muutoksen kohteena olevalla alueella, ohjelmistotoimilupa raukeaa siltä osin kuin sitä on muutettu.

Toimilupaviranomainen voi myöntää luvan poiketa 1 momentissa säädetystä, jos siihen on toiminnan edellytyksiin liittyvä erityisen painava syy. Toimiluvanhaltijan on haettava

selle, jonka on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta peruuttaako se toimiluvan määräysvallassa tapahtuneen muutoksen vuoksi.

Toimilupaviranomainen voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että:

- 1) 25 ja 26 §:ssä säädettyt toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja
- 2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena.

Ohjelmistotoimiluvanhaltija voi pyytää toimilupaviranomaiselta ennakkopäätöksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupa. Toimilupaviranomaisen tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Jos määräysvalta on muuttunut yrityskaupassa, joka on kilpailulain mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yritys-keskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

31 §

Ohjelmistotoimiluvan raukeaminen

Televisio- tai radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa raukeaa, jos säännöllistä toimiluvan mukaista toimintaa ei ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua toimilupakauden alkamisesta tai jos säännöllinen lähetystoiminta on keskeytetty 30 vuorokautta pidemmäksi ajaksi. Toimintaa voidaan pitää toimiluvan mukaisena vain, jos sitä harjoitetaan kaikilla niillä taajuuksilla tai alueilla, joihin toimilupa oikeuttaa. *Liikenne- ja viestintäviraston* on ilmoitettava toimiluvan raukeamisesta toimiluvanhaltijalle. Jos ohjelmistotoimiluvan mukaista taajuuskokonaisuutta tai taajuusaluetta muutetaan, eikä toimintaa ole aloitettu viimeistään kuuden kuukauden kuluttua muutoksen voimaantulosta muutoksen kohteena olevalla alueella, ohjelmistotoimilupa raukeaa siltä osin kuin sitä on muutettu.

Toimilupaviranomainen voi myöntää luvan poiketa 1 momentissa säädetystä, jos siihen on toiminnan edellytyksiin liittyvä erityisen painava syy. Toimiluvanhaltijan on haettava

poikkeuslupaa toimilupaviranomaiselta ennen kuin raukeamisen edellytykseksi säädetty aika on kulunut.

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta kokonaan tai osittain ilmoittamalla asiasta *Viestintävirastolle* ennen toimilupakauden päättymistä.

34 §

Ohjelmistotoimilupaa edellyttävä analoginen radiotoiminta

Radiotoiminnan harjoittaminen analogisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa edellyttää ohjelmistotoimilupaa. Ohjelmistotoimilupa haetaan *Viestintävirastolta*.

Analogista radiotoimintaa, jossa toiminnan kesto on enintään kolme kuukautta, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa. Lisäksi vähäistä, rajatulla alueella harjoitettavaa radiotoimintaa, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

Yleisradio Oy saa harjoittaa Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun analogista radiotoimintaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

35 §

Analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Viestintäviraston on julkaistava ilmoitus analogiseen radiotoimintaan haettavista ohjelmistotoimiluvista, kun ohjelmistotoimilupaa edellyttävään radiotoimintaan on osoitettu 96 §:n nojalla annetussa *Viestintäviraston* määräyksessä vapaita taajuuksia. *Viestintäviraston* on samalla ilmoitettava määräajasta, jonka kuluessa toimiluvanhakijan on jätettävä hakemus *Viestintävirastoon*.

Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kesto-

poikkeuslupaa toimilupaviranomaiselta ennen kuin raukeamisen edellytykseksi säädetty aika on kulunut.

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta kokonaan tai osittain ilmoittamalla asiasta *Liikenne- ja viestintävirastolle* ennen toimilupakauden päättymistä.

34 §

Ohjelmistotoimilupaa edellyttävä analoginen radiotoiminta

Radiotoiminnan harjoittaminen analogisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa edellyttää ohjelmistotoimilupaa. Ohjelmistotoimilupa haetaan *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Analogista radiotoimintaa, jossa toiminnan kesto on enintään kolme kuukautta, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa. Lisäksi vähäistä, rajatulla alueella harjoitettavaa radiotoimintaa, saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

Yleisradio Oy saa harjoittaa Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun analogista radiotoimintaa ilman ohjelmistotoimilupaa.

35 §

Analogisen radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan hakumenettely

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava ilmoitus analogiseen radiotoimintaan haettavista ohjelmistotoimiluvista, kun ohjelmistotoimilupaa edellyttävään radiotoimintaan on osoitettu 96 §:n nojalla annetussa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksessä vapaita taajuuksia. *Liikenne- ja viestintäviraston* on samalla ilmoitettava määräajasta, jonka kuluessa toimiluvanhakijan on jätettävä hakemus *Liikenne- ja viestintävirastoon*.

Hakemuksessa on oltava:

- 1) hakijan nimi, yhteystiedot ja kotipaikka;
- 2) selvitys suunnitellusta toiminnan kesto-

ta;

3) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja kyvystä säännöllisen radiotoiminnan harjoittamiseen;

4) haettava taajuus tai taajuuskokonaisuus;

ja

5) selvitys suunnitellusta kuuluvuusalueesta.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos: (12.1.2018/68)

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevista kielloista tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; (82/2017)

Viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Viestintäviraston* on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella

ta;

3) selvitys hakijan vakavaraisuudesta ja kyvystä säännöllisen radiotoiminnan harjoittamiseen;

4) haettava taajuus tai taajuuskokonaisuus;

ja

5) selvitys suunnitellusta kuuluvuusalueesta.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevista kielloista tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; (82/2017)

4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. *Liikenne- ja viestintäviraston* on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

39 §

Radiolupa

Radiolähtimien hallussapito ja käyttö edellyttävät *Viestintäviraston* myöntämää radiolupaa, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Radiolupa sähköisten viestintäpalvelujen käyttöön tarkoitetuille radiotaajuuksille on myönnettävä kuuden viikon kuluessa siitä, kun *Viestintävirasto* on saanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeelliset asiakirjat. Myöntäessään radioluvan 40 §:n nojalla *Viestintävirasto* voi pidentää kuuden viikon määräaikaan enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Radiolähtimien hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähtin toimii ainoastaan *Viestintäviraston* sille määräämällä yhteistaajuudella ja sen vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädettyllä tavalla. *Viestintävirasto* voi antaa tällaisen radiolähtimien käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia.

Viestintävirasto voi määrätä, että 3 momentissa tarkoitettujen radiolähtimien hallussapidosta ja käytöstä on ennen sen käyttöönottoa tehtävä kirjallinen kerrallaan enintään viisi vuotta voimassa oleva rekisteröinti-ilmoitus.

Radiolähtimien hallussapitoon ei tarvita radiolupaa, jos radiolähtin on pysyvästi tehty teknisesti kykenemättömäksi radioviestintä-

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

39 §

Radiolupa

Radiolähtimien hallussapito ja käyttö edellyttävät *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämää radiolupaa, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Radiolupa sähköisten viestintäpalvelujen käyttöön tarkoitetuille radiotaajuuksille on myönnettävä kuuden viikon kuluessa siitä, kun *Liikenne- ja viestintävirasto* on saanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeelliset asiakirjat. Myöntäessään radioluvan 40 §:n nojalla *Liikenne- ja viestintävirasto* voi pidentää kuuden viikon määräaikaan enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Radiolähtimien hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähtin toimii ainoastaan *Liikenne- ja viestintäviraston* sille määräämällä yhteistaajuudella ja sen vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädettyllä tavalla. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tällaisen radiolähtimien käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että 3 momentissa tarkoitettujen radiolähtimien hallussapidosta ja käytöstä on ennen sen käyttöönottoa tehtävä kirjallinen kerrallaan enintään viisi vuotta voimassa oleva rekisteröinti-ilmoitus.

Radiolähtimien hallussapitoon ei tarvita radiolupaa, jos radiolähtin on pysyvästi tehty teknisesti kykenemättömäksi radioviestintä-

tään tai jos muuten on selvää, että hallussapidon tarkoituksena ei ole laitteen käyttäminen radioviestintään.

Viestintävirasto antaa määräykset muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan, muun oikeutuksen tai radiolähettimen käyttöoikeuden ilmaisevan merkin hyväksymisestä 1 momentissa tarkoitetuksi luvaksi.

Puolustusvoimat ja *rajavartiolaitos* eivät tarvitse radiolupaa yksinomaan sotilaalliseen maanpuolustukseen tarkoitettujen radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion poliisimies ei tarvitse radiolupaa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 41 artiklassa tarkoitetussa takaa-ajossa tai 40 artiklassa tarkoitetussa rajan yli tapahtuvassa tarkkailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu *Viestintävirastolle* ja radiolähettimen rakenteesta on annettu *Viestintävirastolle* sen pyytämät tiedot.

Televiestinnän voimavarojen antamisesta suuronnettomuuksien lievittämiseen ja pelastustoimiin tehdyssä Tampereen yleissopimuksessa (SopS 15/2005) tarkoitettu vieraan valtion henkilöstö ei tarvitse radiolupaa sopimuksessa tarkoitetuissa pelastustoimissa ja suuronnettomuuksien lievittämisessä käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu *Viestintävirastolle* ja radiolähettimen rakenteesta ja suunnitellusta käytöstä on annettu *Viestintävirastolle* sen pyytämät tiedot.

40 §

*Radioluvan myöntäminen*Radioluvan myöntää *Viestintävirasto*. Ha-

tään tai jos muuten on selvää, että hallussapidon tarkoituksena ei ole laitteen käyttäminen radioviestintään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan, muun oikeutuksen tai radiolähettimen käyttöoikeuden ilmaisevan merkin hyväksymisestä 1 momentissa tarkoitetuksi luvaksi.

Puolustusvoimat ja *Rajavartiolaitos* eivät tarvitse radiolupaa yksinomaan sotilaalliseen maanpuolustukseen tarkoitettujen radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion poliisimies ei tarvitse radiolupaa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 41 artiklassa tarkoitetussa takaa-ajossa tai 40 artiklassa tarkoitetussa rajan yli tapahtuvassa tarkkailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja radiolähettimen rakenteesta on annettu *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyytämät tiedot.

Televiestinnän voimavarojen antamisesta suuronnettomuuksien lievittämiseen ja pelastustoimiin tehdyssä Tampereen yleissopimuksessa (SopS 15/2005) tarkoitettu vieraan valtion henkilöstö ei tarvitse radiolupaa sopimuksessa tarkoitetuissa pelastustoimissa ja suuronnettomuuksien lievittämisessä käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja radiolähettimen rakenteesta ja suunnitellusta käytöstä on annettu *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyytämät tiedot.

40 §

*Radioluvan myöntäminen*Radioluvan myöntää *Liikenne- ja viestintä-*

kemuksessa on esitettävä *Viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, *Viestintäviraston* on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Edellä 6 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai 22 §:ssä tarkoitetun digitaalisen televisio- ja radiotoiminnan tai 34 §:ssä tarkoitetun analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Lain 11 §:ssä säädettyssä huutokauppamennettelyssä toimiluvan saaneelle tai tällaisen toimiluvan siirron saajalle *Viestintävirasto* myöntää radioluvan hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 287 §:ssä säädetyn toimilupamaksun ensimmäisen maksuerän.

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

virasto. Hakemuksessa on esitettävä *Liikenne- ja viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, *Liikenne- ja viestintäviraston* on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Edellä 6 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai 22 §:ssä tarkoitetun digitaalisen televisio- ja radiotoiminnan tai 34 §:ssä tarkoitetun analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Lain 11 §:ssä säädettyssä huutokauppamennettelyssä toimiluvan saaneelle tai tällaisen toimiluvan siirron saajalle *Liikenne- ja viestintävirasto* myöntää radioluvan hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 287 §:ssä säädetyn toimilupamaksun ensimmäisen maksuerän.

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan..

41 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntämisen edellytykset

Jollei tämän pykälän 2–4 momentista muuta johdu, radiolupa tai 44 §:ssä säädetty edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa *Viestintäviraston* määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;

3) radiolähtetimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

4) *Viestintävirastolla* ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa 6 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletointia tai 22 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisiotoimintaa taikka 34 §:ssä tarkoitettua radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa verkko- tai ohjelmistotoimilupaa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä lain tavoitteita.

Radioluvan hakija tai haltija taikka tarvittaessa myös muu teleyritys on velvollinen antamaan *Viestintävirastolle* sen pyytämät 4 momentissa tarkoitettua lupapäätöksen tekemisessä tarvittavat tiedot.

41 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntämisen edellytykset

Jollei tämän pykälän 2–4 momentista muuta johdu, radiolupa tai 44 §:ssä säädetty edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;

3) radiolähtetimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

4) *Liikenne- ja viestintävirastolla* ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa 6 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletointia tai 22 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisiotoimintaa taikka 34 §:ssä tarkoitettua radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa verkko- tai ohjelmistotoimilupaa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä lain tavoitteita.

Radioluvan hakija tai haltija taikka tarvittaessa myös muu teleyritys on velvollinen antamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen pyytämät 4 momentissa tarkoitettua lupapäätöksen tekemisessä tarvittavat tiedot.

42 §

Lupaehdot

Viestintävirasto voi liittää radiolupaan taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön, viestintämarkkinoiden tehokkuuden ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia ehtoja. *Viestintävirasto* voi lisäksi lupaehdoissa määrätä, että radiolupaa on säilytettävä radiolähtetimen välittömässä läheisyydessä.

Suuren häiriöriskin aiheuttavan radiolähtetimen lupaehdoissa voidaan määrätä, ettei lähetintä saa ottaa käyttöön, ennen kuin *Viestintävirasto* on tarkastuksen perusteella hyväksynyt käyttöönoton. *Viestintävirasto* määrää ne radiolähtetinjajit, joiden katsotaan aiheuttavan suuren häiriöriskin, ja antaa tarkemmat määräykset niiden tarkastusmenettelystä sekä lähettimien säätämisestä ja muista siihen verrattavista käyttöönoton hyväksymisen edellytyksistä.

43 §

Kuulemisvelvollisuus

Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus esittää käsityksensä yleiseen teletoimintaan tarkoitettun radioluvan myöntämisestä, 39 §:n 3 momentin nojalla annettavasta *Viestintäviraston* määräyksestä, 95 §:n 1 momentin nojalla annettavasta valtioneuvoston asetuksesta sekä 96 §:n 1 momentin nojalla annettavasta *Viestintäviraston* määräyksestä ennen sen antamista. Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus kuukauden kuluessa esittää käsityksensä säännöksen, päätöksen tai määräyksen muuttamisesta. Poikkeuksellisissa tilanteissa kuukauden määräajasta voidaan poiketa. Jos ehdotetut muutokset ovat vähäisiä ja niistä on sovittu radioluvan haltijan kanssa, kuulemisvelvollisuutta ei ole.

42 §

Lupaehdot

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää radiolupaan taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön, viestintämarkkinoiden tehokkuuden ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia ehtoja. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi lisäksi lupaehdoissa määrätä, että radiolupaa on säilytettävä radiolähtetimen välittömässä läheisyydessä.

Suuren häiriöriskin aiheuttavan radiolähtetimen lupaehdoissa voidaan määrätä, ettei lähetintä saa ottaa käyttöön, ennen kuin *Liikenne- ja viestintävirasto* on tarkastuksen perusteella hyväksynyt käyttöönoton. *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää ne radiolähtetinjajit, joiden katsotaan aiheuttavan suuren häiriöriskin, ja antaa tarkemmat määräykset niiden tarkastusmenettelystä sekä lähettimien säätämisestä ja muista siihen verrattavista käyttöönoton hyväksymisen edellytyksistä.

43 §

Kuulemisvelvollisuus

Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus esittää käsityksensä yleiseen teletoimintaan tarkoitettun radioluvan myöntämisestä, 39 §:n 3 momentin nojalla annettavasta *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksestä, 95 §:n 1 momentin nojalla annettavasta valtioneuvoston asetuksesta sekä 96 §:n 1 momentin nojalla annettavasta *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksestä ennen sen antamista. Teleyrityksiä ja viestintäpalvelujen käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus kuukauden kuluessa esittää käsityksensä säännöksen, päätöksen tai määräyksen muuttamisesta. Poikkeuksellisissa tilanteissa kuukauden määräajasta voidaan poiketa. Jos ehdotetut muutokset ovat vähäisiä ja niistä on sovittu radioluvan haltijan kanssa, kuulemisvelvollisuutta ei ole.

45 §

Taajuusvarauksen myöntäminen

Taajuusvarauksen myöntää *Viestintävirasto*. Hakemuksessa on esitettävä *Viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Viestintävirasto myöntää 6 §:ssä tarkoitetun verkkotoimiluvan ja 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijalle taajuusvarauksen toimiluvan voimaantulosta lukien ilman hakemusta.

Jos 6 §:ssä säädetyn verkkotoimiluvan tai 34 §:ssä säädetyn ohjelmistotoimiluvan mukaisen toiminnan radioluvan voimassaolo lakkaa toimiluvan ollessa vielä voimassa, taajuusvaraus tulee uudelleen voimaan ilman hakemusta.

45 §

Taajuusvarauksen myöntäminen

Taajuusvarauksen myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto*. Hakemuksessa on esitettävä *Liikenne- ja viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 6 §:ssä tarkoitetun verkkotoimiluvan ja 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijalle taajuusvarauksen toimiluvan voimaantulosta lukien ilman hakemusta.

Jos 6 §:ssä säädetyn verkkotoimiluvan tai 34 §:ssä säädetyn ohjelmistotoimiluvan mukaisen toiminnan radioluvan voimassaolo lakkaa toimiluvan ollessa vielä voimassa, taajuusvaraus tulee uudelleen voimaan ilman hakemusta.

46 §

Radioluvan uusiminen hakemuksetta

Viestintävirasto voi uusia myöntämänsä radioluvan ilman radioluvan haltijan hakemusta enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, jos luvanhaltija on antanut uusimiseen kirjallisen suostumuksensa.

Viestintävirasto voi olla uusimatta radiolupaa, jos 41 §:ssä säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty tai 49 §:ssä säädetty radioluvan peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

46 §

Radioluvan uusiminen hakemuksetta

Liikenne- ja viestintävirasto voi uusia myöntämänsä radioluvan ilman radioluvan haltijan hakemusta enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, jos luvanhaltija on antanut uusimiseen kirjallisen suostumuksensa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi olla uusimatta radiolupaa, jos 41 §:ssä säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty tai 49 §:ssä säädetty radioluvan peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

47 §

Radioluvan muuttaminen

Viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa muuttaa lupaehtoja ilman luvanhaltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuudelle vahvistetun käyttösuunnitelman muuttumisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen taikka radiotaajuusalueen ensisijaisen käyttötarkoituksen mukaisen käytön

47 §

Radioluvan muuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa muuttaa lupaehtoja ilman luvanhaltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuudelle vahvistetun käyttösuunnitelman muuttumisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen taikka radiotaajuusalueen ensisijaisen käyttötarkoituksen mukaisen

vuoksi.

Verkkotoimiluvan haltijan, jolle on myönnetty 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu verkkotoimilupa, radioluvan ehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen vuoksi taikka johtuu uuden teleyrityksen tulosta markkinoille, tai vastaavasta muusta markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta järjestellä uudelleen radiotaajuuksien käyttöä.

Radioluvan ehtoja voidaan muuttaa radioluvan haltijan hakemuksesta. Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa koskevan radioluvan haltija hakee muutosta radioluvan ehtoihin, *Viestintäviraston* on ennen ratkaisun antamista ilmoitettava radioluvan haltijalle, miten *Viestintäviraston* tekemä uudelleentarkastelu vaikuttaisi radiolupaun, ja annettava samalla radioluvan haltijalle kohtuullinen määräaika hakemuksen peruttamiseen.

Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan käytettävää teknologiaa ei ole toimiluvassa erikseen määrätty, toimiluvanhaltijan on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava *Viestintävirastolle* verkossa käytettävä teknologia. Jos toimiluvanhaltija muuttaa käytettävää teknologiaa, sen on ennen muutoksen toteuttamista ilmoitettava siitä *Viestintävirastolle*.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Muun kuin verkko- tai ohjelmistotoimilupaa edellyttävään toimintaan tarkoitettua radioluvan saa siirtää. Radioluvassa voidaan kuitenkin kieltää luvan siirtäminen, jos radiolähettimen käyttäminen edellyttää 265 §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta tai luvan siirtämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen.

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava *Viestintävirastolle*. *Viestintävirasto* voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 40 §:n 5 momentissa tai 41 §:n 1 momentissa säädetyt radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty taikka radiolupahakemus hylä-

käytön vuoksi.

Verkkotoimiluvan haltijan, jolle on myönnetty 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu verkkotoimilupa, radioluvan ehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen vuoksi taikka johtuu uuden teleyrityksen tulosta markkinoille, tai vastaavasta muusta markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta järjestellä uudelleen radiotaajuuksien käyttöä.

Radioluvan ehtoja voidaan muuttaa radioluvan haltijan hakemuksesta. Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa koskevan radioluvan haltija hakee muutosta radioluvan ehtoihin, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ennen ratkaisun antamista ilmoitettava radioluvan haltijalle, miten *Liikenne- ja viestintäviraston* tekemä uudelleentarkastelu vaikuttaisi radiolupaun, ja annettava samalla radioluvan haltijalle kohtuullinen määräaika hakemuksen peruttamiseen.

Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan käytettävää teknologiaa ei ole toimiluvassa erikseen määrätty, toimiluvanhaltijan on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* verkossa käytettävä teknologia. Jos toimiluvanhaltija muuttaa käytettävää teknologiaa, sen on ennen muutoksen toteuttamista ilmoitettava siitä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Muun kuin verkko- tai ohjelmistotoimilupaa edellyttävään toimintaan tarkoitettua radioluvan saa siirtää. Radioluvassa voidaan kuitenkin kieltää luvan siirtäminen, jos radiolähettimen käyttäminen edellyttää 265 §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta tai luvan siirtämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen.

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 40 §:n 5 momentissa tai 41 §:n 1 momentissa säädetyt radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty taikka

tään 41 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

Radioluvan siirtämiseksi ei katsota luvan luovuttamista sen haltuun, jolle luvan haltija vuokraa tai muuten antaa radiolähtimensä väliaikaisesti käytettäväksi. Luvan haltija vastaa tällöinkin siitä, että radiolähetintä käytetään lupaehtojen mukaisesti.

Jos luvan haltija sulautuu osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitetulla tavalla toiseen osakeyhtiöön, radiolupa siirtyy vastaanottavalle yhtiölle. Jos luvan haltijan liiketoiminta, johon radiolupa liittyy, kokonaisuudessaan luovutetaan, radiolupa siirtyy vastaanottajalle. Jos radioluvan haltija asetetaan konkurssiin ja konkurssipesän hallinto viipymättä ilmoittaa *Viestintävirastolle*, että konkurssipesä jatkaa luvan haltijan elinkeinotoimintaa, radiolupa siirtyy konkurssipesälle.

49 §

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

Viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

1) luvan haltija 330—332 §:n mukaisesti määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti tai toistuvasti radioviestinnän häiriötömyyden kannalta olennaisella tavalla rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lupaehtoja taikka olennaisesti rikkoo radiolupa- tai radiotaajuuksien varaukseen liittyvää maksuvelvollisuutta;

2) luvan haltija tahallaan tai huolimattomuudesta lähettää radiolähtimellä rikoslain (39/1889) 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen taikka muulla tavalla häiritsee tai haittaa turvallisuusradioviestintää;

3) luvan haltija ei käytä luvassa osoitettuja radiotaajuuksia eikä ota niitä käyttöön *Viestintäviraston* asettamassa kohtuullisessa määräjässä;

4) radiolähetin käyttää radiotaajuuksia epätarkoituksenmukaisella tavalla teknisten ominaisuuksiensa vuoksi;

5) 96 §:n 6 momentissa tarkoitetut edellytykset luvan haltijan käytössä olevan taajuus-

radiolupahakemus hylätään 41 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

Radioluvan siirtämiseksi ei katsota luvan luovuttamista sen haltuun, jolle luvan haltija vuokraa tai muuten antaa radiolähtimensä väliaikaisesti käytettäväksi. Luvan haltija vastaa tällöinkin siitä, että radiolähetintä käytetään lupaehtojen mukaisesti.

Jos luvan haltija sulautuu osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitetulla tavalla toiseen osakeyhtiöön, radiolupa siirtyy vastaanottavalle yhtiölle. Jos luvan haltijan liiketoiminta, johon radiolupa liittyy, kokonaisuudessaan luovutetaan, radiolupa siirtyy vastaanottajalle. Jos radioluvan haltija asetetaan konkurssiin ja konkurssipesän hallinto viipymättä ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle*, että konkurssipesä jatkaa luvan haltijan elinkeinotoimintaa, radiolupa siirtyy konkurssipesälle.

49 §

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

1) luvan haltija 330—332 §:n mukaisesti määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti tai toistuvasti radioviestinnän häiriötömyyden kannalta olennaisella tavalla rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lupaehtoja taikka olennaisesti rikkoo radiolupa- tai radiotaajuuksien varaukseen liittyvää maksuvelvollisuutta;

2) luvan haltija tahallaan tai huolimattomuudesta lähettää radiolähtimellä rikoslain (39/1889) 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen taikka muulla tavalla häiritsee tai haittaa turvallisuusradioviestintää;

3) luvan haltija ei käytä luvassa osoitettuja radiotaajuuksia eikä ota niitä käyttöön *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa kohtuullisessa määräjässä;

4) radiolähetin käyttää radiotaajuuksia epätarkoituksenmukaisella tavalla teknisten ominaisuuksiensa vuoksi;

5) 96 §:n 6 momentissa tarkoitetut edellytykset luvan haltijan käytössä olevan taajuus-

alueen toissijaiseen käyttöön eivät täyty;

6) televisio- ja radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa lakkaa olemasta voimassa;

7) 6 §:ssä tarkoitettu verkkotoimilupa lakkaa olemasta voimassa; taikka

8) Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset edellyttävät peruuttamista.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun määräajan asettamispäätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

50 §

Päätös häiriösuojauksesta

Viestintävirasto voi radiotaajuuksien käyttäjän hakemuksesta päättää toimenpiteistä kiinteän radiovastaanottoaseman suojaamiseksi häiriöiltä, jos päätös voidaan tehdä tuottamatta muille radiotaajuuksien käyttäjille suojauksella saavutettavaan etuun nähden kohtuutonta taloudellista tai muuta vahinkoa.

Päätöksessä, joka on voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan, voidaan asettaa suojattavan aseman rakennetta, sijaintia ja käyttöä koskevia ehtoja. Päätös voidaan peruuttaa tai sen ehtoja muuttaa, jos päätöstä tehtäessä vallinneet olosuhteet muuttuvat olennaisesti.

51 §

Markkinamäärittely

Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselliset viestintämarkkinat, joista se tekee markkina-analyysin 52 §:n mukaisesti.

52 §

Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta

Viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Markkina-analyysi on tehtävä viimeistään kahden vuoden kuluttua komission antamasta

alueen toissijaiseen käyttöön eivät täyty;

6) televisio- ja radiotoimintaa varten myönnetty ohjelmistotoimilupa lakkaa olemasta voimassa;

7) 6 §:ssä tarkoitettu verkkotoimilupa lakkaa olemasta voimassa; taikka

8) Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset edellyttävät peruuttamista.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun määräajan asettamispäätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

50 §

Päätös häiriösuojauksesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi radiotaajuuksien käyttäjän hakemuksesta päättää toimenpiteistä kiinteän radiovastaanottoaseman suojaamiseksi häiriöiltä, jos päätös voidaan tehdä tuottamatta muille radiotaajuuksien käyttäjille suojauksella saavutettavaan etuun nähden kohtuutonta taloudellista tai muuta vahinkoa.

Päätöksessä, joka on voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan, voidaan asettaa suojattavan aseman rakennetta, sijaintia ja käyttöä koskevia ehtoja. Päätös voidaan peruuttaa tai sen ehtoja muuttaa, jos päätöstä tehtäessä vallinneet olosuhteet muuttuvat olennaisesti.

51 §

Markkinamäärittely

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselliset viestintämarkkinat, joista se tekee markkina-analyysin 52 §:n mukaisesti.

52 §

Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta

Liikenne- ja viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Markkina-analyysi on tehtävä viimeistään kahden vuoden kuluttua komission

markkinasuosituksesta, jos kyseessä on aiemmin määrittelemättömät markkinat ja vähintään kolmen vuoden välein, jos kyseessä ovat jo aiemmin määritellyt markkinat. Kolmen vuoden määräaika voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos *Viestintävirasto* pyytää sitä komissiolta, eikä komissio kiellä sitä kuukauden kuluessa pyynnöstä.

Jos kyseessä ovat valtion rajat ylittävät markkinat, *Viestintäviraston* on markkina-analyysiiä tehdessään toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen jäsenvaltion, jäljempänä ETA-valtio, sääntelyviranomaisen kanssa.

Viestintäviraston on päätöksellään määrättävä yritys huomattavan markkinavoiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. Yrityksellä, jolla on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, voidaan katsoa olevan sama asema myös niihin läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, jos yritys kykenee laajentamaan markkinavoimaansa ensimmäisiltä markkinoilta niihin läheisessä yhteydessä oleville markkinoille ja siten vahvistamaan markkinavoimaansa myös näillä markkinoilla.

Viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. *Viestintäviraston* on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole 3 momentissa tarkoitettua huomattavaa markkinavoimaa.

53 §

Tukkumarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Viestintäviraston on päätöksellään asetetta-

antamasta markkinasuosituksesta, jos kyseessä on aiemmin määrittelemättömät markkinat ja vähintään kolmen vuoden välein, jos kyseessä ovat jo aiemmin määritellyt markkinat. Kolmen vuoden määräaika voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* pyytää sitä komissiolta, eikä komissio kiellä sitä kuukauden kuluessa pyynnöstä.

Jos kyseessä ovat valtion rajat ylittävät markkinat, *Liikenne- ja viestintäviraston* on markkina-analyysiiä tehdessään toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen jäsenvaltion, jäljempänä ETA-valtio, sääntelyviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään määrättävä yritys huomattavan markkinavoiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. Yrityksellä, jolla on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, voidaan katsoa olevan sama asema myös niihin läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, jos yritys kykenee laajentamaan markkinavoimaansa ensimmäisiltä markkinoilta niihin läheisessä yhteydessä oleville markkinoille ja siten vahvistamaan markkinavoimaansa myös näillä markkinoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. *Liikenne- ja viestintäviraston* on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole 3 momentissa tarkoitettua huomattavaa markkinavoimaa

53 §

Tukkumarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksel-

va huomattavan markkinavoiman yritykselle 56, 61 ja 65 §:ssä sekä 10 luvussa tarkoitettuja velvoitteita, jos ne ovat tarpeen kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi kyseisillä merkityksellisillä markkinoilla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään, ja niitä asetettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon:

1) käyttöoikeuden tekninen ja taloudellinen tarkoituksenmukaisuus markkinoiden kehitysaste ja käyttöoikeuden laatu huomioon ottaen;

2) käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus käytettävissä oleva kapasiteetti huomioon ottaen;

3) tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;

4) huomattavan markkinavoiman yrityksen tekemät investoinnit ja riskit;

5) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;

6) asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;

7) eurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

Huomattavaa markkinavoimaa koskevassa päätöksessään *Viestintäviraston* on arvioitava yrityksille asetettavien velvollisuuksien vaikutukset markkinoille.

Viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa seikoissa taikka markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

54 §

Vähittäismarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Viestintäviraston on päätöksellään asetettava vähittäismarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle tarpeen mukaan 2 momentissa tarkoitettuja tehokkaan kilpailun turvaamiseksi välttämättömiä lisävelvoitteita, jos *Viestintävirasto* vähittäismarkkinoista tehdyn markkina-analyysin perusteella toteaa, että määritellyillä vähittäismarkkinoilla ei ole kilpailua ja tukku-markkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle asetetut velvoitteet

lään asetettava huomattavan markkinavoiman yritykselle 56, 61 ja 65 §:ssä sekä 10 luvussa tarkoitettuja velvoitteita, jos ne ovat tarpeen kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi kyseisillä merkityksellisillä markkinoilla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään, ja niitä asetettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon:

1) käyttöoikeuden tekninen ja taloudellinen tarkoituksenmukaisuus markkinoiden kehitysaste ja käyttöoikeuden laatu huomioon ottaen;

2) käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus käytettävissä oleva kapasiteetti huomioon ottaen;

3) tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;

4) huomattavan markkinavoiman yrityksen tekemät investoinnit ja riskit;

5) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;

6) asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;

7) eurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

Huomattavaa markkinavoimaa koskevassa päätöksessään *Liikenne- ja viestintäviraston* on arvioitava yrityksille asetettavien velvollisuuksien vaikutukset markkinoille.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa seikoissa taikka markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

54 §

Vähittäismarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava vähittäismarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle tarpeen mukaan 2 momentissa tarkoitettuja tehokkaan kilpailun turvaamiseksi välttämättömiä lisävelvoitteita, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* vähittäismarkkinoista tehdyn markkina-analyysin perusteella toteaa, että määritellyillä vähittäismarkkinoilla ei ole kilpailua ja tukku-markkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle

eivät riittävästi edistä kilpailua vähittäismarkkinoilla.

Viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi määrätä, että vähittäismarkkinoilla toimiva huomattavan markkinavoiman yritys ei saa:

- 1) periä kohtuuttomia hintoja;
- 2) estää markkinoille pääsyä tai rajoittaa kilpailua perusteettoman alhaisella hinnoittelulla;
- 3) suosia tiettyjä käyttäjiä epäasiallisella tavalla;
- 4) sitoa tiettyä tuotetta tai palvelua muihin tuotteisiin tai palveluihin.

Asetetun lisävelvoitteen tulee olla oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

55 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman aseman perusteella asetettavat velvollisuudet

Viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle sekä 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle tässä laissa jäljempänä säädetyin edellytyksin muunkin kuin huomattavan markkinavoiman perusteella 57 §:n mukaista käyttöoikeuden luovutusta tai 62 §:n mukaista yhteenliittämistä koskevia sekä mainittuun käyttöoikeuden luovutukseen tai yhteenliittämiseen liittyviä 67—69, 72 ja 74 §:n mukaisia velvollisuuksia.

Asetettujen velvollisuuksien on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.

Viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos velvollisuuden asettamisen edellytyksenä olleissa olosuhteissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

56 §

Huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

asetetut velvoitteet eivät riittävästi edistä kilpailua vähittäismarkkinoilla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi määrätä, että vähittäismarkkinoilla toimiva huomattavan markkinavoiman yritys ei saa:

- 1) periä kohtuuttomia hintoja;
- 2) estää markkinoille pääsyä tai rajoittaa kilpailua perusteettoman alhaisella hinnoittelulla;
- 3) suosia tiettyjä käyttäjiä epäasiallisella tavalla;
- 4) sitoa tiettyä tuotetta tai palvelua muihin tuotteisiin tai palveluihin.

Asetetun lisävelvoitteen tulee olla oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

55 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman aseman perusteella asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle sekä 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle tässä laissa jäljempänä säädetyin edellytyksin muunkin kuin huomattavan markkinavoiman perusteella 57 §:n mukaista käyttöoikeuden luovutusta tai 62 §:n mukaista yhteenliittämistä koskevia sekä mainittuun käyttöoikeuden luovutukseen tai yhteenliittämiseen liittyviä 67—69, 72 ja 74 §:n mukaisia velvollisuuksia.

Asetettujen velvollisuuksien on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos velvollisuuden asettamisen edellytyksenä olleissa olosuhteissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

56 §

Huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden luovuttaa kohtuulliseksi katsottava käyttöoikeus viestintäverkkoon taikka viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun liittyvään liitännäistoimintoon tai liitännäispalveluun. Tällainen käyttöoikeus voi sisältää velvollisuuden:

- 1) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon ja verkon osiin;
- 2) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkon kapasiteettiin;
- 3) tarjota rinnakkain sijoittamista ja muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja, mukaan lukien kaapelikanavien, -laittilojen ja radiomastojen käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 4) luovuttaa käyttöoikeus sellaisiin liitännäispalveluihin, jotka mahdollistavat viestintäverkon tai viestintäpalvelun tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta;
- 5) tarjota matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja ja muita palveluja, joita tarvitaan päästä päähän -palvelujen yhteen toimivuuden varmistamiseksi käyttäjälle saakka;
- 6) mahdollistaa toisen teleyrityksen tarjoamien puhelinpalvelujen käyttäminen sekä puhelukohtaisesti valintakoodin avulla että käyttämällä sellaista ennalta valintaa, joka voidaan tarvittaessa ohittaa valintakoodilla;
- 7) luovuttaa muun edellä mainittuihin rinnastettavan kohtuulliseksi katsottavan 1 momentissa tarkoitetun käyttöoikeuden.

Viestintävirasto voi liittää 1 momentissa tarkoitettuun käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen määräaikoja koskevia ehtoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa tietosuojan tai kansallisen turvallisuuden vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden luovuttaa kohtuulliseksi katsottava käyttöoikeus viestintäverkkoon taikka viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun liittyvään liitännäistoimintoon tai liitännäispalveluun. Tällainen käyttöoikeus voi sisältää velvollisuuden:

- 1) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon ja verkon osiin;
- 2) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkon kapasiteettiin;
- 3) tarjota rinnakkain sijoittamista ja muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja, mukaan lukien kaapelikanavien, -laittilojen ja radiomastojen käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 4) luovuttaa käyttöoikeus sellaisiin liitännäispalveluihin, jotka mahdollistavat viestintäverkon tai viestintäpalvelun tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta;
- 5) tarjota matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja ja muita palveluja, joita tarvitaan päästä päähän -palvelujen yhteen toimivuuden varmistamiseksi käyttäjälle saakka;
- 6) mahdollistaa toisen teleyrityksen tarjoamien puhelinpalvelujen käyttäminen sekä puhelukohtaisesti valintakoodin avulla että käyttämällä sellaista ennalta valintaa, joka voidaan tarvittaessa ohittaa valintakoodilla;
- 7) luovuttaa muun edellä mainittuihin rinnastettavan kohtuulliseksi katsottavan 1 momentissa tarkoitetun käyttöoikeuden.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1 momentissa tarkoitettuun käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen määräaikoja koskevia ehtoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa tietosuojan tai kansallisen turvallisuuden vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden luovuttaa käyttöoikeus:

1) toiselle teleyritykselle tilaajayhteyteen tai sen osaan, tilaajayhteyden välityskykyyn tai tilaajayhteyden siirtokapasiteettiin rinnakkaiskäyttöä varten sekä vähäiseen laitetilaan, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon ja velvollisuuden asettaminen on käyttäjien edun varmistamiseksi välttämätöntä;

2) digitaalisen television tai radion sähköiseen ohjelmaoppaaseen, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että tiedot 227 §:ssä tarkoitetun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvista digitaalisista televisio- ja radiolähetyksistä saatetaan yleisön saataville sähköisessä ohjelmaoppaassa;

3) televisio- tai radiojärjestelmän ohjelmointirajapintaan, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että 227 §:ssä tarkoitettujen siirtovelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset televisio- ja radiolähetykset voidaan liittää käytössä olevaan ohjelmointirajapintaan;

4) kaapelikanavaan tai radiomaston antennipaikkaan sekä siihen liittyvään laitetilaan, jos rinnakkaisen kaapelikanavan tai radiomaston rakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista ympäristönsuojelusta, luonnonsuojelusta tai maankäytön suunnittelusta johtuvasta taikka muusta näihin verrattavasta syystä.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua antennipaikan ja laittilan vuokrausvelvollisuuden mainitussa kohdassa tarkoitetuilla perusteilla myös muulle yritykselle kuin teleyritykselle, jos yritys vuokraa antennipaikkaa ja siihen liittyvää laittilaa jollekin teleyritykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa kansallisen turvallisuuden tai tietosuojan vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden luovuttaa käyttöoikeus:

1) toiselle teleyritykselle tilaajayhteyteen tai sen osaan, tilaajayhteyden välityskykyyn tai tilaajayhteyden siirtokapasiteettiin rinnakkaiskäyttöä varten sekä vähäiseen laitetilaan, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon ja velvollisuuden asettaminen on käyttäjien edun varmistamiseksi välttämätöntä;

2) digitaalisen television tai radion sähköiseen ohjelmaoppaaseen, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että tiedot 227 §:ssä tarkoitetun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvista digitaalisista televisio- ja radiolähetyksistä saatetaan yleisön saataville sähköisessä ohjelmaoppaassa;

3) televisio- tai radiojärjestelmän ohjelmointirajapintaan, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että 227 §:ssä tarkoitettujen siirtovelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset televisio- ja radiolähetykset voidaan liittää käytössä olevaan ohjelmointirajapintaan;

4) kaapelikanavaan tai radiomaston antennipaikkaan sekä siihen liittyvään laitetilaan, jos rinnakkaisen kaapelikanavan tai radiomaston rakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista ympäristönsuojelusta, luonnonsuojelusta tai maankäytön suunnittelusta johtuvasta taikka muusta näihin verrattavasta syystä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua antennipaikan ja laittilan vuokrausvelvollisuuden mainitussa kohdassa tarkoitetuilla perusteilla myös muulle yritykselle kuin teleyritykselle, jos yritys vuokraa antennipaikkaa ja siihen liittyvää laittilaa jollekin teleyritykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa kansallisen turvallisuuden tai tietosuojan vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

58 §

Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö

Viestintävirasto voi velvoittaa verkkoyrityksen sallimaan toiselle teleyritykselle omaisuuden yhteiskäytön tai rinnakkain sijoittamisen, jos verkkoyritys on sijoittanut:

1) 233 §:ssä tarkoitetulla tavalla telekaapelin tai radiomaston, siihen liittyvän laitteen, kaapelin, vähäisen rakennelman taikka pylvään toisen omistamalle tai hallitsemalle alueille;

2) 233 §:ssä tarkoitetulla tavalla matkaviestinverkon tukiaseman, siihen liittyvän laitteen tai kaapelin toisen omistamaan tai hallitsemaan rakennukseen; taikka

3) 236 §:ssä tarkoitetulla tavalla kiinnittänyt rakennuksiin tai rakennelmiin tarpeellisia laitteita.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvoitteen, jos rakentamista tai sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Velvoitteen asettamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sillä estetä tai rajoiteta kohtuuttomasti verkkoyrityksen omaa käyttöä.

Jolleivät asianosaiset sovi yhteiskäyttöön tai rinnakkain sijoittamiseen liittyvistä kustannuksista, *Viestintävirasto* voi määrätä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

61 §

Yhteenliittämismarkkinavoiman huomattavan perusteella

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden liittää viestintäverkko yhteen toisen teleyrityksen viestintäverkon kanssa (*yhteenliittämismarkkinavoima*). Tällöin sen on neuvoteltava yhteenliittämisestä toisen verkkoyrityksen kanssa ehdoin, jotka eivät ole ristiriidassa mainitulla päätöksellä asetettujen velvoitteiden kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhteenliittämismarkkinavoiman lisäksi *Viestintävirasto*

58 §

Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa verkkoyrityksen sallimaan toiselle teleyritykselle omaisuuden yhteiskäytön tai rinnakkain sijoittamisen, jos verkkoyritys on sijoittanut:

1) 233 §:ssä tarkoitetulla tavalla telekaapelin tai radiomaston, siihen liittyvän laitteen, kaapelin, vähäisen rakennelman taikka pylvään toisen omistamalle tai hallitsemalle alueille;

2) 233 §:ssä tarkoitetulla tavalla matkaviestinverkon tukiaseman, siihen liittyvän laitteen tai kaapelin toisen omistamaan tai hallitsemaan rakennukseen; taikka

3) 236 §:ssä tarkoitetulla tavalla kiinnittänyt rakennuksiin tai rakennelmiin tarpeellisia laitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvoitteen, jos rakentamista tai sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Velvoitteen asettamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sillä estetä tai rajoiteta kohtuuttomasti verkkoyrityksen omaa käyttöä.

Jolleivät asianosaiset sovi yhteiskäyttöön tai rinnakkain sijoittamiseen liittyvistä kustannuksista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

61 §

Yhteenliittämismarkkinavoiman huomattavan perusteella

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden liittää viestintäverkko yhteen toisen teleyrityksen viestintäverkon kanssa (*yhteenliittämismarkkinavoima*). Tällöin sen on neuvoteltava yhteenliittämisestä toisen verkkoyrityksen kanssa ehdoin, jotka eivät ole ristiriidassa mainitulla päätöksellä asetettujen velvoitteiden kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhteenliittämismarkkinavoiman lisäksi *Liikenne- ja vies-*

voi asettaa velvollisuuden tehdä palveluista yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

Teleyrityksen, jolle *Viestintävirasto* on asettanut yhteenliittämismisvelvollisuuden, on noudatettava 63 ja 64 §:n säännöksiä, jos yhteenliittämismisvelvollisuuden sisällöstä ei muutoin päästä sopimukseen.

62 §

Muulla perusteella asetettava yhteenliittämismisvelvollisuus

Viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle:

1) 61 §:n mukaisen yhteenliittämismisvelvollisuuden, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon ja velvollisuuden asettaminen on viestintäverkkojen yhteenliittävyyden varmistamiseksi välttämätöntä; ja

2) 1 kohdassa tarkoitetun yhteenliittämismisvelvollisuuden lisäksi velvollisuuden tehdä palveluistaan yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

65 §

Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus

Yhteenliittämismisvelvollisen teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheyhteyden muodostamiseen silloin, kun yhteys muodostetaan teleyrityksen verkosta toisen teleyrityksen verkkoon (*nouseva liikenne*) ja yhteys muodostetaan:

1) ilmaisnumeroon; taikka

2) palvelunumeroon tai valtakunnalliseen tilaajanumeroon.

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden hinnoitella erikseen muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu nouseva liikenne.

Yhteenliittämismisvelvollisen teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheyhteyden muodostamiseen silloin, kun yhteys

tintävirasto voi asettaa velvollisuuden tehdä palveluista yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

Teleyrityksen, jolle *Liikenne- ja viestintävirasto* on asettanut yhteenliittämismisvelvollisuuden, on noudatettava 63 ja 64 §:n säännöksiä, jos yhteenliittämismisvelvollisuuden sisällöstä ei muutoin päästä sopimukseen.

62 §

Muulla perusteella asetettava yhteenliittämismisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle:

1) 61 §:n mukaisen yhteenliittämismisvelvollisuuden, jos teleyritys hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon ja velvollisuuden asettaminen on viestintäverkkojen yhteenliittävyyden varmistamiseksi välttämätöntä; ja

2) 1 kohdassa tarkoitetun yhteenliittämismisvelvollisuuden lisäksi velvollisuuden tehdä palveluistaan yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

65 §

Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus

Yhteenliittämismisvelvollisen teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheyhteyden muodostamiseen silloin, kun yhteys muodostetaan teleyrityksen verkosta toisen teleyrityksen verkkoon (*nouseva liikenne*) ja yhteys muodostetaan:

1) ilmaisnumeroon; taikka

2) palvelunumeroon tai valtakunnalliseen tilaajanumeroon.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden hinnoitella erikseen muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu nouseva liikenne.

Yhteenliittämismisvelvollisen teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheyhteyden muodostamiseen silloin, kun yhteys

muodostetaan toisen teleyrityksen verkosta teleyrityksen verkkoon (*laskeva liikenne*).

67 §

Käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen liittyvät tekniset velvoitteet

Viestintävirasto voi käyttöoikeuden luovutusvelvollisuutta ja yhteenliittämistä koskevassa päätöksessä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle sellaisia teknisiä velvoitteita ja luovutusvelvollisuuden käyttöä koskevia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta käyttöoikeuden luovutusvelvoite voidaan teknisesti toteuttaa.

68 §

Syrjimättömyysvelvollisuus

Viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle käyttöoikeuden luovutusta tai yhteenliittämistä koskevan syrjimättömyysvelvollisuuden.

Syrjimättömyysvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta noudattaa hinnoittelua (*syrjimätön hinnoittelu*) tai ehtoa (*syrjimätön ehto*), joka kohtelee samanlaisessa tilanteessa olevia teleyrityksiä tasapuolisesti. Jos teleyritys tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys käyttää tiettyä palvelua itse tai tarjoaa sitä tytäryhtiölleen tai muulle sellaiselle taholle, sen on tarjottava vastaavaa palvelua vastaavin ehdoin ja vastaavanlaatuisena kilpailevalle teleyritykselle.

69 §

Avoimuutta koskevat velvollisuudet

Viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle avoimuutta koskevia velvollisuuksia, joiden mukaan teleyrityksen on julkaistava käyttöoikeuden luovuttamisen tai yhteenliittämisen

muodostetaan toisen teleyrityksen verkosta teleyrityksen verkkoon (*laskeva liikenne*).

67 §

Käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen liittyvät tekniset velvoitteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttöoikeuden luovutusvelvollisuutta ja yhteenliittämistä koskevassa päätöksessä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle sellaisia teknisiä velvoitteita ja luovutusvelvollisuuden käyttöä koskevia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta käyttöoikeuden luovutusvelvoite voidaan teknisesti toteuttaa.

68 §

Syrjimättömyysvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle käyttöoikeuden luovutusta tai yhteenliittämistä koskevan syrjimättömyysvelvollisuuden.

Syrjimättömyysvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta noudattaa hinnoittelua (*syrjimätön hinnoittelu*) tai ehtoa (*syrjimätön ehto*), joka kohtelee samanlaisessa tilanteessa olevia teleyrityksiä tasapuolisesti. Jos teleyritys tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys käyttää tiettyä palvelua itse tai tarjoaa sitä tytäryhtiölleen tai muulle sellaiselle taholle, sen on tarjottava vastaavaa palvelua vastaavin ehdoin ja vastaavanlaatuisena kilpailevalle teleyritykselle.

69 §

Avoimuutta koskevat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle avoimuutta koskevia velvollisuuksia, joiden mukaan teleyrityksen on julkaistava käyttöoikeuden luovuttamisen tai yhteenliittämisen

kannalta merkitykselliset tiedot, kuten palvelun toimitusehdot, tekniset eritelvät, hinnasto sekä tehdyt sopimukset siltä osin, kun ne eivät sisällä liikesalaisuuksia tai luottamuksellisia tietoja.

Jos teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys on asetettu 68 §:ssä tarkoitettu syrjimättömyysvelvollisuus, sille voidaan asettaa velvollisuus julkaista käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskeva viitetarjous. Viitetarjouksen on oltava niin yksilöity, etteivät käyttöoikeuden pyytäjät joudu maksamaan tuotteista, jotka eivät ole tarjottavan palvelun kannalta välttämättömiä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, *Viestintäviraston* on velvoitettava yritys julkaisemaan viitetarjous, jos teleyritykselle on asetettu velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon tai sen osaan. Tällaisen viitetarjouksen tulee sisältää vähintään käyttöoikeuden luovuttamisen kannalta merkitykselliset tiedot.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää kirjanpidossa säännelty toiminta teleyrityksen muusta palvelun tarjonnasta, jos se on tarpeen syrjimättömyysvelvollisuuden valvomiseksi.

Viestintäviraston on yksilöitävä päätöksessään eriyttämisen kohteena olevat tuotteet ja palvelut, eriyttämismenettelyllä selvitettävät tiedot sekä eriyttämismenettelyn pääpiirteet.

Eriyttämislaskelmat on toimitettava *Viestintävirastolle*.

71 §

Käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevat velvollisuudet

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevia velvollisuuksia, jos 52 §:n mukainen markkina-analyysi

tämisen kannalta merkitykselliset tiedot, kuten palvelun toimitusehdot, tekniset eritelvät, hinnasto sekä tehdyt sopimukset siltä osin, kun ne eivät sisällä liikesalaisuuksia tai luottamuksellisia tietoja.

Jos teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys on asetettu 68 §:ssä tarkoitettu syrjimättömyysvelvollisuus, sille voidaan asettaa velvollisuus julkaista käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskeva viitetarjous. Viitetarjouksen on oltava niin yksilöity, etteivät käyttöoikeuden pyytäjät joudu maksamaan tuotteista, jotka eivät ole tarjottavan palvelun kannalta välttämättömiä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, *Liikenne- ja Viestintäviraston* on velvoitettava yritys julkaisemaan viitetarjous, jos teleyritykselle on asetettu velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon tai sen osaan. Tällaisen viitetarjouksen tulee sisältää vähintään käyttöoikeuden luovuttamisen kannalta merkitykselliset tiedot.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää kirjanpidossa säännelty toiminta teleyrityksen muusta palvelun tarjonnasta, jos se on tarpeen syrjimättömyysvelvollisuuden valvomiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on yksilöitävä päätöksessään eriyttämisen kohteena olevat tuotteet ja palvelut, eriyttämismenettelyllä selvitettävät tiedot sekä eriyttämismenettelyn pääpiirteet.

Eriyttämislaskelmat on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

71 §

Käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevia velvollisuuksia, jos 52 §:n mukainen markki-

osoittaa, että markkinoilla ei ole todellista kilpailua ja että huomattavan markkinavoiman yrityksellä on sen vuoksi mahdollisuus pitää hintaa liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta viestintäpalvelujen käyttäjille haitallisella tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus voi koskea säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelua ja hinnan asettamista. *Viestintävirasto* voi asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä:

- 1) kustannussuuntautunutta hinnoittelua;
- 2) vähittäishinnasta tehtävään vähennykseen perustuvaa hinnoittelua; tai
- 3) oikeudenmukaista ja kohtuullista hinnoittelua.

Kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tehokkaan toimijan kustannukset säännellyn tuotteen tai palvelun tuottamisesta. Kustannussuuntautuneen hinnan määrittämisessä voidaan ottaa huomioon vastaavilla kilpailluilla markkinoilla vallitseva hintataso.

Asettaessaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden noudattaa kustannussuuntautunutta hinnoittelua, *Viestintävirasto* voi velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen myös noudattamaan säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelussa *Viestintäviraston* etukäteen määrittämää enimmäishintaa. Enimmäishinta voidaan asettaa, jos hinnoitteluelvoitteen vastainen hinnoittelu aiheuttaisi vakavaa haittaa kyseisillä markkinoilla eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta voida pitää riittävänä kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi näillä markkinoilla. Enimmäishinta voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä 1-4 momentissa tarkoitettujen hinnoitteluelvollisuuksien tulee:

- 1) edistää viestintämarkkinoiden tehokkuutta ja kestävästä kilpailusta;
- 2) tuottaa hyötyä viestintäpalvelujen käyttäjille;
- 3) olla kohtuullisia suhteessa niillä tavoiteltaviin päämääriin;
- 4) kannustaa yritystä investointeihin tulevaisuudessa; ja
- 5) sallia kohtuullinen tuotto säänneltyyn

na-analyysi osoittaa, että markkinoilla ei ole todellista kilpailua ja että huomattavan markkinavoiman yrityksellä on sen vuoksi mahdollisuus pitää hintaa liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta viestintäpalvelujen käyttäjille haitallisella tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus voi koskea säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelua ja hinnan asettamista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä:

- 1) kustannussuuntautunutta hinnoittelua;
- 2) vähittäishinnasta tehtävään vähennykseen perustuvaa hinnoittelua; tai
- 3) oikeudenmukaista ja kohtuullista hinnoittelua.

Kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tehokkaan toimijan kustannukset säännellyn tuotteen tai palvelun tuottamisesta. Kustannussuuntautuneen hinnan määrittämisessä voidaan ottaa huomioon vastaavilla kilpailluilla markkinoilla vallitseva hintataso.

Asettaessaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden noudattaa kustannussuuntautunutta hinnoittelua, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen myös noudattamaan säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelussa *Liikenne- ja viestintäviraston* etukäteen määrittämää enimmäishintaa. Enimmäishinta voidaan asettaa, jos hinnoitteluelvoitteen vastainen hinnoittelu aiheuttaisi vakavaa haittaa kyseisillä markkinoilla eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta voida pitää riittävänä kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi näillä markkinoilla. Enimmäishinta voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä 1-4 momentissa tarkoitettujen hinnoitteluelvollisuuksien tulee:

- 1) edistää viestintämarkkinoiden tehokkuutta ja kestävästä kilpailusta;
- 2) tuottaa hyötyä viestintäpalvelujen käyttäjille;
- 3) olla kohtuullisia suhteessa niillä tavoiteltaviin päämääriin;
- 4) kannustaa yritystä investointeihin tulevaisuudessa; ja
- 5) sallia kohtuullinen tuotto säänneltyyn

toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

72 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettava hinnoitteluvaihtoehto

Viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellään asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä 71 §:n 2–5 momentissa tarkoitettuja hinnoitteluvaihtoehtoja, jos se on välttämätöntä käyttöoikeuden luovutuksen tai yhteenliittämisen turvaamiseksi.

73 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus

Jos teleyritykselle taikka 57 §:n 2 momentissa tai 196 §:ssä tarkoitettulle yritykselle on tässä laissa tai *Viestintäviraston* päätöksessä asetettu velvollisuus kustannussuuntautuneeseen tai syrjimättömään hinnoitteluun, yrityksellä on *Viestintäviraston* käsitellessä hinnoittelua koskevaa asiaa velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta tai palvelusta perimä hinta on kustannussuuntautunut tai syrjimätön.

Viestintävirasto ei arvioi hinnoittelun säännöstenmukaisuutta taannehtivasti.

Viestintävirasto ei ole hinnoitteluvaihtoehtojen noudattamista arvioidessaan sidottu yrityksen kustannuslaskennassa käyttämiin periaatteisiin.

Viestintävirasto voi hinnoitteluvaihtoehtojen noudattamista arvioidessaan yksittäistapauksessa päättää perittävän korvauksen enimmäismäärästä.

74 §

Kustannuslaskentajärjestelmä

Viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden käyttää kustannuslaskentajärjestelmää, jos se on tarpeen yritykselle asete-

toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

72 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettava hinnoitteluvaihtoehto

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellään asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksessa tai yhteenliittämisessä 71 §:n 2–5 momentissa tarkoitettuja hinnoitteluvaihtoehtoja, jos se on välttämätöntä käyttöoikeuden luovutuksen tai yhteenliittämisen turvaamiseksi.

73 §

Hinnoittelua koskeva selvittämisvelvollisuus

Jos teleyritykselle taikka 57 §:n 2 momentissa tai 196 §:ssä tarkoitettulle yritykselle on tässä laissa tai *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksessä asetettu velvollisuus kustannussuuntautuneeseen tai syrjimättömään hinnoitteluun, yrityksellä on *Liikenne- ja viestintäviraston* käsitellessä hinnoittelua koskevaa asiaa velvollisuus osoittaa, että sen tuotteesta tai palvelusta perimä hinta on kustannussuuntautunut tai syrjimätön.

Liikenne- ja viestintävirasto ei arvioi hinnoittelun säännöstenmukaisuutta taannehtivasti.

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hinnoitteluvaihtoehtojen noudattamista arvioidessaan sidottu yrityksen kustannuslaskennassa käyttämiin periaatteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hinnoitteluvaihtoehtojen noudattamista arvioidessaan yksittäistapauksessa päättää perittävän korvauksen enimmäismäärästä.

74 §

Kustannuslaskentajärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle tai 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle velvollisuuden käyttää kustannuslaskentajärjestelmää, jos se on tarpeen yri-

tun hinnoitteluvollisuuden valvomiseksi.

Yritys saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yrityksen on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä *Viestintävirastolle* kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja ne säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista ja kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta. Määräykset voivat koskea:

- 1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;
- 2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa;
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista *Viestintävirastolle*.

75 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yrityksen tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan yrityksen kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yrityksen on toimitettava kertomus *Viestintävirastolle* yrityksen tilikauden päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen tulee sisältää. Määräykset voivat koskea:

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
- 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
- 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja velvoitteita;
- 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä toimitettavaa aineistoa.

Viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

tykselle asetetun hinnoitteluvollisuuden valvomiseksi.

Yritys saa itse valita käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Yrityksen on laadittava kustannuslaskentajärjestelmästä *Liikenne- ja viestintävirastolle* kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja ne säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista ja kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta. Määräykset voivat koskea:

- 1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;
- 2) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa;
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

75 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yrityksen tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan yrityksen kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yrityksen on toimitettava kertomus *Liikenne- ja viestintävirastolle* yrityksen tilikauden päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja ja aineistoa tilintarkastajan kertomuksen tulee sisältää. Määräykset voivat koskea:

- 1) yleisiä tietoja tarkastettavasta yrityksestä ja tarkastuksen suorittamistapaa;
- 2) tarkastusvelvollisuuden kohteena olevaa aineistoa;
- 3) kriteerejä, joilla voidaan todeta, vastaako yrityksen toiminta sille asetettuja velvoitteita;
- 4) tilintarkastajan kertomuksen liitteenä toimitettavaa aineistoa.

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava vuosittain kertomus siitä, miten kustannuslaskentajärjestelmiä noudatetaan yrityksissä.

76 §

Toiminnallinen eriyttämisvelvollisuus

Viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää jokin toiminnallinen kokonaisuus teleyrityksen muusta liiketoiminnasta, jos kyseisen verkkopalvelun markkinoilla on havaittu merkittäviä ja pysyviä markkinahäiriöitä, eikä 53 §:n nojalla asetetuilla velvollisuuksilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen.

Eriyttämisen tuloksena syntyneen toiminnallisen kokonaisuuden on tarjottava palvelujaan samoin syrjimättömin ehdoin sekä emoyritykselleen että kilpailevalle teleyritykselle.

Viestintäviraston on ennen toiminnallisen eriyttämisvelvoitteen asettamista toimitettava komissiolle perusteltu päätösehdotus, jonka tulee sisältää ainakin:

- 1) näyttöä merkittävistä ja pysyvistä markkinahäiriöistä kyseisillä markkinoilla;
- 2) näyttöä siitä, ettei 53 §:n mukaisilla velvoitteilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen;
- 3) näyttöä siitä, että markkinoiden kilpailutilanteen muuttumisesta kohtuullisessa aikataulussa on hyvin vähän tai ei lainkaan merkkejä;
- 4) analyysi velvoitteen vaikutuksista viestintämarkkinoihin sekä velvollisuuden kohteena olevaan teleyritykseen;
- 5) selvitys eriyttämisvelvollisuuden tarkasta sisällöstä;
- 6) luettelo eriyttämisvelvollisuuden kohteena olevista tuotteista ja palveluista;
- 7) selvitys toiminnallisen kokonaisuuden henkilöstön riippumattomuuteen sekä teleyrityksen valvontaan liittyvistä seikoista.

77 §

Omistajanvaihdsta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on ilmoitettava *Viestintävirastolle* etukäteen ja viipymättä aikeestaan siirtää paikallisverk-

76 §

Toiminnallinen eriyttämisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää jokin toiminnallinen kokonaisuus teleyrityksen muusta liiketoiminnasta, jos kyseisen verkkopalvelun markkinoilla on havaittu merkittäviä ja pysyviä markkinahäiriöitä, eikä 53 §:n nojalla asetetuilla velvollisuuksilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen.

Eriyttämisen tuloksena syntyneen toiminnallisen kokonaisuuden on tarjottava palvelujaan samoin syrjimättömin ehdoin sekä emoyritykselleen että kilpailevalle teleyritykselle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen toiminnallisen eriyttämisvelvoitteen asettamista toimitettava komissiolle perusteltu päätösehdotus, jonka tulee sisältää ainakin:

- 1) näyttöä merkittävistä ja pysyvistä markkinahäiriöistä kyseisillä markkinoilla;
- 2) näyttöä siitä, ettei 53 §:n mukaisilla velvoitteilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen;
- 3) näyttöä siitä, että markkinoiden kilpailutilanteen muuttumisesta kohtuullisessa aikataulussa on hyvin vähän tai ei lainkaan merkkejä;
- 4) analyysi velvoitteen vaikutuksista viestintämarkkinoihin sekä velvollisuuden kohteena olevaan teleyritykseen;
- 5) selvitys eriyttämisvelvollisuuden tarkasta sisällöstä;
- 6) luettelo eriyttämisvelvollisuuden kohteena olevista tuotteista ja palveluista;
- 7) selvitys toiminnallisen kokonaisuuden henkilöstön riippumattomuuteen sekä teleyrityksen valvontaan liittyvistä seikoista.

77 §

Omistajanvaihdsta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* etukäteen ja viipymättä aikeestaan siirtää

konsa tai huomattavan osan siitä perustamalleen erilliselle liiketoimintayksikölle tai erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja.

Viestintäviraston on ilmoituksen vastaanotettuaan tehtävä uusi 52 §:n mukainen markkina-analyysi kyseiseen viestintäverkkoon liittyvillä markkinoilla, jos luovutuksella on merkittävä vaikutus kyseisillä markkinoilla.

81 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Teleyritys, joka tahallaan tai huolimattomuudesta toimii 53–55 §:n nojalla asetettujen velvollisuuksien vastaisesti, on velvollinen korvaamaan toiselle teleyritykselle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvaus käsittää korvauksen kuluista, hinnanerosta sekä muusta välittömästä taloudellisesta vahingosta, jota teleyrityksen 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta on aiheutunut.

Korvausta voidaan sovitella, jos täysi korvausvelvollisuus harkitaan kohtuuttoman raskaaksi rikkomuksen laatu, vahingon laajuus, osapuolten olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen.

Oikeus korvaukseen vanhenee, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kolmen vuoden kuluessa siitä, kun teleyritys sai tiedon tai sen olisi pitänyt saada tieto vahingon ilmenemisestä.

Käsitellessään 1 momentissa tarkoitettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyytää *Viestintäviraston* lausuntoa asiassa.

82 §

Markkinamäärittelyä, markkina-analyysiä ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa:

1) komission suosituksesta poikkeavaa

paikallisverkkonsa tai huomattavan osan siitä perustamalleen erilliselle liiketoimintayksikölle tai erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoituksen vastaanotettuaan tehtävä uusi 52 §:n mukainen markkina-analyysi kyseiseen viestintäverkkoon liittyvillä markkinoilla, jos luovutuksella on merkittävä vaikutus kyseisillä markkinoilla.

81 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Teleyritys, joka tahallaan tai huolimattomuudesta toimii 53–55 §:n nojalla asetettujen velvollisuuksien vastaisesti, on velvollinen korvaamaan toiselle teleyritykselle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvaus käsittää korvauksen kuluista, hinnanerosta sekä muusta välittömästä taloudellisesta vahingosta, jota teleyrityksen 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta on aiheutunut.

Korvausta voidaan sovitella, jos täysi korvausvelvollisuus harkitaan kohtuuttoman raskaaksi rikkomuksen laatu, vahingon laajuus, osapuolten olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen.

Oikeus korvaukseen vanhenee, jollei korvauskannetta ole pantu vireille kolmen vuoden kuluessa siitä, kun teleyritys sai tiedon tai sen olisi pitänyt saada tieto vahingon ilmenemisestä.

Käsitellessään 1 momentissa tarkoitettua korvauskannetta tuomioistuin voi pyytää *Liikenne- ja viestintäviraston* lausuntoa asiassa.

82 §

Markkinamäärittelyä, markkina-analyysiä ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa:

1) komission suosituksesta poikkeavaa

markkinamäärittelyä;

2) markkina-analyysiä;

3) huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä;

4) 76 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Viestintäviraston on lykättävä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kahdella kuukaudella, jos komissio ilmoittaa pitävänsä päätösehdotusta Euroopan unionin oikeuden vastaisena. *Viestintäviraston* on kuuden kuukauden kuluessa komission ilmoituksesta peruttava 1 momentissa tarkoitettu päätöksensä tai muutettava sitä, jos komissio tätä vaatii.

Jos *Viestintävirasto* muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätösehdotusta komission vaatimuksesta, *Viestintäviraston* on varattava niille asianosaisille, joiden oikeutta tai etua päätös koskee, mahdollisuus antaa lausuntonsa muutetusta päätösehdotuksesta. *Viestintäviraston* on lopullista päätöstä tehdessään otettava asianmukaisesti huomioon myös 1 momentissa tarkoitettut lausunnot. *Viestintäviraston* on annettava päätös tiedoksi komissiolle.

83 §

Yrityksille asetettavaa velvoitetta koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla *Viestintävirasto* asettaa huomattavan markkinavoiman perusteella tai muulla perusteella 8–10 luvussa tarkoitettut velvoitteet lukuun ottamatta 57 §:n 1 momentin 4 kohtaan taikka 58 tai 76 §:ään perustuvaa päätöstä.

Jos komissio ilmoittaa katsovansa, että *Viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille tai vakavasti epäilevänsä, ettei *Viestintäviraston* päätösehdotus ole Euroopan unionin oikeuden mukainen, *Viestintäviraston* on lykättävä päätöksen tekemistä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta. *Viestintäviraston* on tällöin jatkettava pää-

markkinamäärittelyä;

2) markkina-analyysiä;

3) huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä;

4) 76 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Liikenne- ja viestintäviraston on lykättävä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kahdella kuukaudella, jos komissio ilmoittaa pitävänsä päätösehdotusta Euroopan unionin oikeuden vastaisena. *Liikenne- ja viestintäviraston* on kuuden kuukauden kuluessa komission ilmoituksesta peruttava 1 momentissa tarkoitettu päätöksensä tai muutettava sitä, jos komissio tätä vaatii.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätösehdotusta komission vaatimuksesta, *Liikenne- ja viestintäviraston* on varattava niille asianosaisille, joiden oikeutta tai etua päätös koskee, mahdollisuus antaa lausuntonsa muutetusta päätösehdotuksesta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on lopullista päätöstä tehdessään otettava asianmukaisesti huomioon myös 1 momentissa tarkoitettut lausunnot. *Liikenne- ja viestintäviraston* on annettava päätös tiedoksi komissiolle.

83 §

Yrityksille asetettavaa velvoitetta koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla *Liikenne- ja viestintävirasto* asettaa huomattavan markkinavoiman perusteella tai muulla perusteella 8–10 luvussa tarkoitettut velvoitteet lukuun ottamatta 57 §:n 1 momentin 4 kohtaan taikka 58 tai 76 §:ään perustuvaa päätöstä.

Jos komissio ilmoittaa katsovansa, että *Liikenne- ja viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille tai vakavasti epäilevänsä, ettei *Liikenne- ja viestintäviraston* päätösehdotus ole Euroopan unionin oikeuden mukainen, *Liikenne- ja viestintäviraston* on lykättävä päätöksen tekemistä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta. *Liikenne-*

töksen valmistelua yhteistyössä komission ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa.

Viestintävirasto voi 2 momentissa mainitun määräajan kuluessa muuttaa päätösehdotustaan tai perua sen. Jos *Viestintävirasto* muuttaa päätösehdotustaan tai pitää sen sellaisenaan voimassa, komissio voi antaa *Viestintäviraston* päätösehdotuksesta vielä ratkaisusuosituksen tai peruuttaa 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksensa. *Viestintäviraston* on annettava lopullinen päätöksensä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle kuukauden kuluessa ratkaisusuosituksen antamisesta. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos se on tarpeen asianosaisten kuulemiseksi.

Jos *Viestintävirasto* päättää olla muuttamatta tai perumatta päätöstä komission suosituksesta huolimatta, sen on perusteltava päätöksensä.

84 §

Menettely kiireellisissä tapauksissa

Markkinamäärittely, markkina-analyysi sekä *Viestintäviraston* päätös huomattavasta markkinavoimasta ja teleyritykselle asetettavasta velvollisuudesta voidaan tehdä komissiota ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä kuulematta, jos toimenpide on:

- 1) kiireellinen;
- 2) välttämätön kilpailun ja kuluttajien edun turvaamiseksi;
- 3) tilapäinen; sekä
- 4) oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Viestintäviraston on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu toimenpide viipymättä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

85 §

ja viestintäviraston on tällöin jatkettava päätöksen valmistelua yhteistyössä komission ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 momentissa mainitun määräajan kuluessa muuttaa päätösehdotustaan tai perua sen. Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* muuttaa päätösehdotustaan tai pitää sen sellaisenaan voimassa, komissio voi antaa *Liikenne- ja viestintäviraston* päätösehdotuksesta vielä ratkaisusuosituksen tai peruuttaa 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksensa. *Liikenne- ja viestintäviraston* on annettava lopullinen päätöksensä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle kuukauden kuluessa ratkaisusuosituksen antamisesta. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos se on tarpeen asianosaisten kuulemiseksi.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* päättää olla muuttamatta tai perumatta päätöstä komission suosituksesta huolimatta, sen on perusteltava päätöksensä.

84 §

Menettely kiireellisissä tapauksissa

Markkinamäärittely, markkina-analyysi sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* päätös huomattavasta markkinavoimasta ja teleyritykselle asetettavasta velvollisuudesta voidaan tehdä komissiota ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä kuulematta, jos toimenpide on:

- 1) kiireellinen;
- 2) välttämätön kilpailun ja kuluttajien edun turvaamiseksi;
- 3) tilapäinen; sekä
- 4) oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu toimenpide viipymättä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

85 §

Yleispalveluyrityksen nimeäminen

Yleispalvelulla tarkoitetaan yleisten puhelinpalvelujen ja tarkoituksenmukaisen internetyhteyden tarjontaa tietyssä vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa sekä yleisen numeropalvelun ja puhelinluettelopalvelun tarjontaa.

Viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teyryitys tai yhteystietopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Nimeämismenettelyn on oltava tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Yleispalveluyritykseksi on nimettävä se yritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.

Viestintäviraston on muutettava 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

86 §

Yleisiä puhelinpalveluja koskeva yleispalveluvollisuus

Teyryitys, jonka *Viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teyryityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on oltava sellainen, että kaikki, myös vammaiset, voivat käyttää hätäpalveluja, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vammaisten erityistarpeista. Ennen asetuksen antamista *Viestintäviraston* on tarvittaessa laadittava niistä selvitys.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liit-

Yleispalveluyrityksen nimeäminen

Yleispalvelulla tarkoitetaan yleisten puhelinpalvelujen ja tarkoituksenmukaisen internetyhteyden tarjontaa tietyssä vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa sekä yleisen numeropalvelun ja puhelinluettelopalvelun tarjontaa.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teyryitys tai yhteystietopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Nimeämismenettelyn on oltava tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Yleispalveluyritykseksi on nimettävä se yritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

86 §

Yleisiä puhelinpalveluja koskeva yleispalveluvollisuus

Teyryitys, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teyryityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on oltava sellainen, että kaikki, myös vammaiset, voivat käyttää hätäpalveluja, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vammaisten erityistarpeista. Ennen asetuksen antamista *Liikenne- ja viestintäviraston* on tarvittaessa laadittava niistä selvitys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä omi-

tymässä on oltava, jotta myös vammaiset voivat sitä käyttää.

87 §

Internetyhteyspalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka *Viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt internetyhteyspalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on mahdollistettava kaikille käyttäjille ja tilaajille tarkoituksenmukainen internetyhteys, ottaen huomioon käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta. Ennen asetuksen antamista *Viestintäviraston* on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalvelujen markkinoista, käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava.

89 §

Yhteystietopalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus

Yritys, jonka *Viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt numeropalvelussa tai puhelinluettelopalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan käyttäjien ja tilaajien saataville yleisen, kattavan ja keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuuhintaisen numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun.

naisuuksia liittymässä on oltava, jotta myös vammaiset voivat sitä käyttää.

87 §

Internetyhteyspalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt internetyhteyspalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän tai tilaajan vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on mahdollistettava kaikille käyttäjille ja tilaajille tarkoituksenmukainen internetyhteys, ottaen huomioon käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta. Ennen asetuksen antamista *Liikenne- ja viestintäviraston* on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalvelujen markkinoista, käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava.

89 §

Yhteystietopalveluja koskeva yleispalveluvelvollisuus

Yritys, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt numeropalvelussa tai puhelinluettelopalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan käyttäjien ja tilaajien saataville yleisen, kattavan ja keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuuhintaisen numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun.

Puhelinluettelopalvelua voidaan tarjota painetussa tai sähköisessä muodossa ja sen tiedot on päivitettävä vähintään kerran vuodessa.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

90 §

Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Verkkoyritys, jonka *Viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

92 §

Yleispalvelun hintojen seuranta

Viestintäviraston on seurattava yleispalvelun hinnoittelua, verrattava sitä viestintäpalvelujen yleiseen hintatasoon sekä arvioitava yleispalvelun hinnoittelua suhteessa yleiseen kuluttajahintatasoon ja väestön yleiseen tulotason.

93 §

Yleispalvelun nettokustannukset

Yleispalvelun nettokustannuksilla tarkoitetaan niitä palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia, joita yleispalveluyritys ei saa katetuiksi palvelun tuottamilla tuloilla.

Jos on ilmeistä, että yleispalvelun tarjonta muodostaa yleispalveluyritykselle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen, ja yleispalveluyritys sitä vaatii, *Viestintäviraston* on laskettava yleispalvelun nettokustannukset.

Viestintävirasto ei ole nettokustannuksia laskiessaan sidottu yleispalveluyrityksen ilmoittamiin tietoihin tai sen kustannuslaskennassa käytettyihin periaatteisiin.

Puhelinluettelopalvelua voidaan tarjota painetussa tai sähköisessä muodossa ja sen tiedot on päivitettävä vähintään kerran vuodessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

90 §

Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Verkkoyritys, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

92 §

Yleispalvelun hintojen seuranta

Liikenne- ja viestintäviraston on seurattava yleispalvelun hinnoittelua, verrattava sitä viestintäpalvelujen yleiseen hintatasoon sekä arvioitava yleispalvelun hinnoittelua suhteessa yleiseen kuluttajahintatasoon ja väestön yleiseen tulotason.

93 §

Yleispalvelun nettokustannukset

Yleispalvelun nettokustannuksilla tarkoitetaan niitä palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia, joita yleispalveluyritys ei saa katetuiksi palvelun tuottamilla tuloilla.

Jos on ilmeistä, että yleispalvelun tarjonta muodostaa yleispalveluyritykselle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen, ja yleispalveluyritys sitä vaatii, *Liikenne- ja viestintäviraston* on laskettava yleispalvelun nettokustannukset.

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole nettokustannuksia laskiessaan sidottu yleispalveluyrityksen ilmoittamiin tietoihin tai sen kustannuslaskennassa käytettyihin periaatteisiin.

94 §

Kustannusten korvaaminen yleispalveluyritykselle

Yleispalveluyritykselle on hakemuksesta korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, jonka katsotaan aiheuttavan kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yritykselle huomioon ottaen:

- 1) yrityksen koko;
- 2) yritystoiminnan laatu;
- 3) yrityksen harjoittaman teletoiminnan, numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun liikevaihto; sekä
- 4) muut 1-3 kohdassa mainittuihin rinnastettavat seikat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö *Viestintäviraston* laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Taannehtivasti korvausta maksetaan enintään vuoden ajalta hakemuksen tekemisestä.

96 §

Taajuuksien käytöstä annetut Viestintäviraston määräykset

Viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuuksien käytöstä eri käyttötarkoituksiin ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansainväliset määräykset ja suositukset sekä 95 §:n 1 momentin nojalla annettu valtioneuvoston asetus. Määräyksessä on oltava tiedot taajuusalueen käyttötarkoituksesta ja tärkeimmistä radio-ominaisuuksista, jotka taajuusaluetta käyttävän radiolaitteen on täytettävä.

Viestintäviraston on tarkasteltava 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä uudelleen, jos 95 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Määrätessään sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien radiotaajuuksien käytöstä *Viestintäviraston* on noudatettava tekniikka- ja palveluriippumattomuutta.

94 §

Kustannusten korvaaminen yleispalveluyritykselle

Yleispalveluyritykselle on hakemuksesta korvattava valtion varoista se osa yleispalvelun nettokustannuksista, jonka katsotaan aiheuttavan kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yritykselle huomioon ottaen:

- 1) yrityksen koko;
- 2) yritystoiminnan laatu;
- 3) yrityksen harjoittaman teletoiminnan, numeropalvelun tai puhelinluettelopalvelun liikevaihto; sekä
- 4) muut 1-3 kohdassa mainittuihin rinnastettavat seikat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö *Liikenne- ja viestintäviraston* laatiman nettokustannuslaskelman pohjalta. Taannehtivasti korvausta maksetaan enintään vuoden ajalta hakemuksen tekemisestä.

96 §

Taajuuksien käytöstä annetut Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuuksien käytöstä eri käyttötarkoituksiin ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansainväliset määräykset ja suositukset sekä 95 §:n 1 momentin nojalla annettu valtioneuvoston asetus. Määräyksessä on oltava tiedot taajuusalueen käyttötarkoituksesta ja tärkeimmistä radio-ominaisuuksista, jotka taajuusaluetta käyttävän radiolaitteen on täytettävä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarkasteltava 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä uudelleen, jos 95 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Määrätessään sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien radiotaajuuksien käytöstä *Liikenne- ja viestintäviraston* on noudatettava tekniikka- ja palveluriippumattomuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa määräyksessä voidaan poiketa verkko- ja viestintäpalvelujen:

- 1) tekniikkariippumattomuudesta:
  - a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi;
  - b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä;
  - c) palvelun teknisen laadun, taajuuksien yhteiskäytön tai yleisen edun tavoitteiden saavuttamiseksi; sekä
- 2) palveluriippumattomuudesta:
  - a) ihmishengen turvallisuuden takaamiseksi;
  - b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
  - c) taajuuksien tehottoman käytön välttämiseksi; ja
  - d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.

Viestintäviraston on 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä valmistellessaan toimitettava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen taajuussuunnitelma vahvistetaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Viestintävirasto voi radiotaajuuksien yhteiskäytön edistämiseksi tai muusta perustellusta syystä sallia 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyille radiotaajuusalueelle tai tämän pykälän 1 momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitettulle taajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

97 §

Taajuushallintoa koskevat erityiset säännökset

Tätä lakia sovelletaan suomalaisten alusten, ilma-alusten ja avaruuteen lähetettyjen esi-

tomuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa määräyksessä voidaan poiketa verkko- ja viestintäpalvelujen:

- 1) tekniikkariippumattomuudesta:
  - a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi;
  - b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä;
  - c) palvelun teknisen laadun, taajuuksien yhteiskäytön tai yleisen edun tavoitteiden saavuttamiseksi; sekä
- 2) palveluriippumattomuudesta:
  - a) ihmishengen turvallisuuden takaamiseksi;
  - b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
  - c) taajuuksien tehottoman käytön välttämiseksi; ja
  - d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on 1 momentin nojalla annettuja määräyksiä valmistellessaan toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen taajuussuunnitelma vahvistetaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi radiotaajuuksien yhteiskäytön edistämiseksi tai muusta perustellusta syystä sallia 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyille radiotaajuusalueelle tai tämän pykälän 1 momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitettulle taajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

97 §

Taajuushallintoa koskevat erityiset säännökset

Tätä lakia sovelletaan suomalaisten alusten, ilma-alusten ja avaruuteen lähetettyjen esi-

neiden radiolaitteisiin myös silloin kun ne ovat Suomen alueen ulkopuolella.

Viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuudet, joilla radioaaltoja kehittämään tarkoitettua tieteelliseen, teolliseen, lääkinnälliseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen käytettyä muuta sähkölaitetta kuin radiolaitetta saa käyttää, ja ehdot, joiden mukaan laitetta on käytettävä.

Viestintäviraston määräyksellä annetaan radioamatööriaseman rakennetta ja käyttöä koskevat sekä radioamatööriviestinnässä muuten noudatettavat määräykset käytettävistä lähetystehoista ja harhaläheteistä, lähetysten osoittamisesta ja yksisuuntaisesta lähettämisestä.

Radiolupa, jonka myöntämisestä on säädetty 40 §:ssä sekä 44 §:ssä tarkoitettu taajuusvaraus, 265 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus, 266 §:ssä tarkoitettu kelpoisuustodistus ja 304 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla tehty radioaseman tunnistetta koskeva päätös, voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

98 §

Telealueet

Viestintäviraston määräyksellä määrätään Suomen jakautumisesta telealueisiin.

Telealuejaon on oltava tarkoituksenmukainen. Telealueita muodostettaessa on erityisesti otettava huomioon tietyllä alueella harjoitetun televiestinnän määrä ja sen suuntautuminen, viestintäverkkojen tekninen rakenne sekä numeroiden mahdollisimman tehokas käyttö.

99 §

Numerointia koskeva Viestintäviraston määräys

Teletoininnan numeroita ja tunnuksia jaettaessa on otettava huomioon:

- 1) numeroinnin selkeys ja tehokkuus; sekä
- 2) numerointia ja tunnuksia koskevat kansainväliset velvoitteet.

Viestintävirasto voi antaa numerointia koskevat tarkemmat määräykset. *Viestintävirasto* voi määrätä siitä, millaisia numeroita ja

neiden radiolaitteisiin myös silloin kun ne ovat Suomen alueen ulkopuolella.

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään radiotaajuudet, joilla radioaaltoja kehittämään tarkoitettua tieteelliseen, teolliseen, lääkinnälliseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen käytettyä muuta sähkölaitetta kuin radiolaitetta saa käyttää, ja ehdot, joiden mukaan laitetta on käytettävä.

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä annetaan radioamatööriaseman rakennetta ja käyttöä koskevat sekä radioamatööriviestinnässä muuten noudatettavat määräykset käytettävistä lähetystehoista ja harhaläheteistä, lähetysten osoittamisesta ja yksisuuntaisesta lähettämisestä.

Radiolupa, jonka myöntämisestä on säädetty 40 §:ssä sekä 44 §:ssä tarkoitettu taajuusvaraus, 265 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus, 266 §:ssä tarkoitettu kelpoisuustodistus ja 304 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla tehty radioaseman tunnistetta koskeva päätös, voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

98 §

Telealueet

Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä määrätään Suomen jakautumisesta telealueisiin.

Telealuejaon on oltava tarkoituksenmukainen. Telealueita muodostettaessa on erityisesti otettava huomioon tietyllä alueella harjoitetun televiestinnän määrä ja sen suuntautuminen, viestintäverkkojen tekninen rakenne sekä numeroiden mahdollisimman tehokas käyttö.

99 §

Numerointia koskeva Liikenne- ja viestintäviraston määräys

Teletoininnan numeroita ja tunnuksia jaettaessa on otettava huomioon:

- 1) numeroinnin selkeys ja tehokkuus; sekä
- 2) numerointia ja tunnuksia koskevat kansainväliset velvoitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa numerointia koskevat tarkemmat määräykset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä sii-

tunnuksia teletoiminnassa saa käyttää ja mihin tarkoitukseen niitä on käytettävä. Lisäksi siinä voidaan määrätä numeroiden ja tunnusten maantieteellisestä käyttöalueesta.

Internetin verkkotunnuksista säädetään erikseen.

100 §

Numerointipäätös

Viestintävirasto päättää teleyritysten ja muiden henkilöiden käyttöön annettavista numeroista ja tunnuksista.

Numerot ja tunnukset on jaettava siten, että teleyrityksiä ja muita henkilöitä kohdellaan toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tasapuolisesti.

Viestintäviraston on tehtävä päätös numeron tai tunnuksen jakamisesta (*numerointipäätös*) kolmen viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos numerolla tai tunnuksella on poikkeuksellista taloudellista arvoa, numerointipäätös voidaan kuitenkin tehdä kuuden viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Numerointipäätöksessä numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija voidaan velvoittaa ottamaan numero käyttöön kohtuullisessa määräajassa.

Numerointipäätös voidaan tehdä toistaiseksi tai tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksemukaiseksi määräajaksi. *Viestintävirasto* voi numerointipäätöksessä määrätä, että numeroa on käytettävä tietyn palvelun tarjoamiseen, sekä asettaa numeron käytölle muita numeroinnin selkeyden ja tehokkuuden tai käyttäjien etujen varmistamiseksi tarpeellisia ehtoja.

101 §

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden peruuttaminen

Viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden, jos:

1) numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei suorita numerointipäätökseen liittyvää maksua;

tä, millaisia numeroita ja tunnuksia teletoiminnassa saa käyttää ja mihin tarkoitukseen niitä on käytettävä. Lisäksi siinä voidaan määrätä numeroiden ja tunnusten maantieteellisestä käyttöalueesta.

Internetin verkkotunnuksista säädetään erikseen.

100 §

Numerointipäätös

Liikenne- ja viestintävirasto päättää teleyritysten ja muiden henkilöiden käyttöön annettavista numeroista ja tunnuksista.

Numerot ja tunnukset on jaettava siten, että teleyrityksiä ja muita henkilöitä kohdellaan toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tasapuolisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös numeron tai tunnuksen jakamisesta (*numerointipäätös*) kolmen viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos numerolla tai tunnuksella on poikkeuksellista taloudellista arvoa, numerointipäätös voidaan kuitenkin tehdä kuuden viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Numerointipäätöksessä numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija voidaan velvoittaa ottamaan numero käyttöön kohtuullisessa määräajassa.

Numerointipäätös voidaan tehdä toistaiseksi tai tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksemukaiseksi määräajaksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi numerointipäätöksessä määrätä, että numeroa on käytettävä tietyn palvelun tarjoamiseen, sekä asettaa numeron käytölle muita numeroinnin selkeyden ja tehokkuuden tai käyttäjien etujen varmistamiseksi tarpeellisia ehtoja.

101 §

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden, jos:

1) numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei suorita numerointipäätökseen liittyvää maksua;

2) numeroa tai tunnusta käytetään numerointipäätöksen vastaisesti; taikka

3) numeroa tai tunnusta ei ole otettu käyttöön kohtuullisessa ajassa numerointipäätöksestä tai sen käyttö on lopetettu ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei kehoituksesta huolimatta oikaise menettelyään kuukauden määräajassa.

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeus voidaan peruuttaa myös, jos peruuttamiseen on muu numeroinnin selkeyteen ja tehokkuuteen tai käyttäjien etuun liittyvä erittäin painava syy ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltijalle on annettu mahdollisuus esittää näkemyksensä asiassa kuukauden määräajassa. Kuuleminen on tarpeetonta, jos käyttöoikeuden saanut yritys on lopettanut toimintansa tai käyttöoikeuden haltija on jostain muusta syystä lakannut olemasta.

102 §

Puhelinnumeron siirrettävyys

Teleyritys on velvollinen viipymättä huolehtimaan siitä, että teleyrityksen kanssa sopimuksen tehnyt tilaaja voi halutessaan siirtää puhelinnumeron toiselle yritykselle vaihtaessaan palvelun tarjoajaa. Puhelinnumeroon liittyvän määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen voimassaolo ei vapauta teleyritystä numeron siirtovelvoitteesta. Kiinteässä puhelinverkossa siirtovelvoite on voimassa vain, jos siirto tapahtuu telealueen sisällä.

Teleyritys ei saa periä tilaajalta korvausta puhelinnumeron siirtämisestä. Siirtämisen aiheuttamista kertaluonteisista kustannuksista saa kuitenkin periä korvauksen vastaanottavalta teleyritykseltä. Korvaus ei kuitenkaan saa olla niin suuri, että se estää palvelun käytön. *Viestintävirasto* voi yksittäistapauksessa päättää kertakorvauksen enimmäismäärästä.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua puhelinnumeron siirtovelvollisuutta kiinteän puhelinverkon ja matkaviestinverkon välillä.

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että saatavilla on yleinen, kattava ja maksuton tiedotuspalvelu siirretyistä puhelinnumeroista.

2) numeroa tai tunnusta käytetään numerointipäätöksen vastaisesti; taikka

3) numeroa tai tunnusta ei ole otettu käyttöön kohtuullisessa ajassa numerointipäätöksestä tai sen käyttö on lopetettu ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltija ei kehoituksesta huolimatta oikaise menettelyään kuukauden määräajassa.

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeus voidaan peruuttaa myös, jos peruuttamiseen on muu numeroinnin selkeyteen ja tehokkuuteen tai käyttäjien etuun liittyvä erittäin painava syy ja numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden haltijalle on annettu mahdollisuus esittää näkemyksensä asiassa kuukauden määräajassa. Kuuleminen on tarpeetonta, jos käyttöoikeuden saanut yritys on lopettanut toimintansa tai käyttöoikeuden haltija on jostain muusta syystä lakannut olemasta.

102 §

Puhelinnumeron siirrettävyys

Teleyritys on velvollinen viipymättä huolehtimaan siitä, että teleyrityksen kanssa sopimuksen tehnyt tilaaja voi halutessaan siirtää puhelinnumeron toiselle yritykselle vaihtaessaan palvelun tarjoajaa. Puhelinnumeroon liittyvän määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen voimassaolo ei vapauta teleyritystä numeron siirtovelvoitteesta. Kiinteässä puhelinverkossa siirtovelvoite on voimassa vain, jos siirto tapahtuu telealueen sisällä.

Teleyritys ei saa periä tilaajalta korvausta puhelinnumeron siirtämisestä. Siirtämisen aiheuttamista kertaluonteisista kustannuksista saa kuitenkin periä korvauksen vastaanottavalta teleyritykseltä. Korvaus ei kuitenkaan saa olla niin suuri, että se estää palvelun käytön. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi yksittäistapauksessa päättää kertakorvauksen enimmäismäärästä.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua puhelinnumeron siirtovelvollisuutta kiinteän puhelinverkon ja matkaviestinverkon välillä.

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että saatavilla on yleinen, kattava ja maksuton tiedotuspalvelu siirretyistä puhelinnumeroista.

103 §

Puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tekniset määräykset

Viestintävirasto voi antaa puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevia teknisiä määräyksiä.

Viestintäviraston määräykset voivat koskea:

- 1) puhelinnumeroita, jotka teknisistä syistä vapautetaan siirtovelvoitteesta;
- 2) siirrettävyyden teknistä toteuttamistapaa;
- 3) siirrettyyn numeroon liittyvän puhelun ohjausta;
- 4) siirrettyjä puhelinnumeroita koskevan tiedotuspalvelun järjestämistä;
- 5) muita 1-4 kohdassa mainittuihin verrattavia numeron siirrettävyyden teknisiä edellytyksiä

104 §

Televiestintä Euroopan talousalueella

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että ETA-valtioista voidaan soittaa Suomessa käytössä oleviin muihinkin kuin maantieteellisiin numeroihin, jos se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta, jos puhelun vastaanottaja on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluita.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

105 §

Yleinen ulkomaantunnus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät voivat soittaa ulkomaille käyttäen yleistä ulkomaantunnusta 00.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia mää-

103 §

Puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tekniset määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevia teknisiä määräyksiä.

Liikenne- ja viestintäviraston määräykset voivat koskea:

- 1) puhelinnumeroita, jotka teknisistä syistä vapautetaan siirtovelvoitteesta;
- 2) siirrettävyyden teknistä toteuttamistapaa;
- 3) siirrettyyn numeroon liittyvän puhelun ohjausta;
- 4) siirrettyjä puhelinnumeroita koskevan tiedotuspalvelun järjestämistä;
- 5) muita 1-4 kohdassa mainittuihin verrattavia numeron siirrettävyyden teknisiä edellytyksiä.

104 §

Televiestintä Euroopan talousalueella

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että ETA-valtioista voidaan soittaa Suomessa käytössä oleviin muihinkin kuin maantieteellisiin numeroihin, jos se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta, jos puhelun vastaanottaja on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

105 §

Yleinen ulkomaantunnus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät voivat soittaa ulkomaille käyttäen yleistä ulkomaantunnusta 00.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tar-

räyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

110 §

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetista säädetään EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksessa.

Viestintävirasto voi antaa 1 momentissa mainitun asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä asetuksen:

1) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevista vaatimuksista;

2) 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentoinnista ja tilastoinnista sekä näihin liittyvien asiakirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun internetyhteyspalvelun laadun todentamiseen käytettävän palvelun hyväksymisestä.

111 §

Käyttöoikeus kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen verkkoon

Asunto-osakeyhtiöllä, kiinteistöosakeyhtiöllä ja niihin verrattavalla yhteisöllä, joka omistaa tai hallinnoi sellaista kiinteistön sisäistä tai usean kiinteistön välistä kiinteää viestintäverkkoa, joka on liitetty yleiseen viestintäverkkoon, on velvollisuus luovuttaa tilaajan valitsemalle teleyritykselle syrjimättömin ehdoin käyttöoikeus kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäisen viestintäverkon vapaana olevaan kapasiteettiin viestintäpalvelun välittämiseksi kiinteistössä tilaajan päätelaitteisiin. Käyttöoikeuden saaneella teleyrityksellä on oikeus liittää yleinen viestintäverkkonsa kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen viestintäverkkoon.

Jos käyttöoikeudesta ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeutta koskevan pyynnön vastaanottamisesta, osa-

kempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

110 §

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetista säädetään EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 1 momentissa mainitun asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä asetuksen:

1) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevista vaatimuksista;

2) 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentoinnista ja tilastoinnista sekä näihin liittyvien asiakirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun internetyhteyspalvelun laadun todentamiseen käytettävän palvelun hyväksymisestä.

111 §

Käyttöoikeus kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen verkkoon

Asunto-osakeyhtiöllä, kiinteistöosakeyhtiöllä ja niihin verrattavalla yhteisöllä, joka omistaa tai hallinnoi sellaista kiinteistön sisäistä tai usean kiinteistön välistä kiinteää viestintäverkkoa, joka on liitetty yleiseen viestintäverkkoon, on velvollisuus luovuttaa tilaajan valitsemalle teleyritykselle syrjimättömin ehdoin käyttöoikeus kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäisen viestintäverkon vapaana olevaan kapasiteettiin viestintäpalvelun välittämiseksi kiinteistössä tilaajan päätelaitteisiin. Käyttöoikeuden saaneella teleyrityksellä on oikeus liittää yleinen viestintäverkkonsa kiinteistön tai rakennuksen sisäiseen viestintäverkkoon.

Jos käyttöoikeudesta ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeutta koskevan pyynnön vastaanottamisesta, osa-

puolet voivat saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi. *Viestintäviraston* on tehtävä päätös kahden kuukauden kuluessa asian viireille tulosta.

120 §

Virhe viestintäpalvelun toimituksessa

Viestintäpalvelun toimituksessa on virhe, jos viestintäpalvelun laatu tai toimitustapa ei vastaa sitä, mitä voidaan katsoa sovitun. Viestintäpalvelun toimitus on virheellinen, jos:

1) viestintäpalvelu ei laadultaan vastaa laissa tai sen nojalla annetussa *Viestintäviraston* määräyksessä asetettuja vaatimuksia;

2) viestintäpalvelun toimitus on muusta kuin 2 momentissa tarkoitettusta syystä yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt eikä keskeytystä voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä; taikka

3) viestintäpalvelu ei vastaa markkinoinnissa annettuja tietoja tai poikkeaa muutoin siitä, mitä tilaajalla yleensä on vastaavan palvelun yhteydessä aihetta olettaa.

Viestintäpalvelun virheenä ei pidetä sitä, että teleyritys tilapäisesti ilman tilaajan suostumusta keskeyttää viestintäpalvelun tarjonnan tai rajoittaa sen käyttöä yhteensä korkeintaan 24 tunnin ajaksi kalenterikuukaudessa, jos keskeytys on välttämätön viestintäverkon rakennus- tai kunnossapitotyön taikka tietoturvan vuoksi. Keskeytys on tehtävä käyttäjälle mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla tavalla ja sellaisena ajankohdana, että haittaa aiheutuu mahdollisimman vähän. Keskeytyksestä on tiedotettava tehokkaasti.

124 §

Virhettä tai viivästystä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Tilaaja ei saa vedota viivästykseen, ellei hän ilmoita viivästyksestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun palvelu on toimitettu. Tilaaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on ha-

puolet voivat saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tehtävä päätös kahden kuukauden kuluessa asian viireille tulosta.

120 §

Virhe viestintäpalvelun toimituksessa

Viestintäpalvelun toimituksessa on virhe, jos viestintäpalvelun laatu tai toimitustapa ei vastaa sitä, mitä voidaan katsoa sovitun. Viestintäpalvelun toimitus on virheellinen, jos:

1) viestintäpalvelu ei laadultaan vastaa laissa tai sen nojalla annetussa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksessä asetettuja vaatimuksia;

2) viestintäpalvelun toimitus on muusta kuin 2 momentissa tarkoitettusta syystä yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt eikä keskeytystä voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä; taikka

3) viestintäpalvelu ei vastaa markkinoinnissa annettuja tietoja tai poikkeaa muutoin siitä, mitä tilaajalla yleensä on vastaavan palvelun yhteydessä aihetta olettaa.

Viestintäpalvelun virheenä ei pidetä sitä, että teleyritys tilapäisesti ilman tilaajan suostumusta keskeyttää viestintäpalvelun tarjonnan tai rajoittaa sen käyttöä yhteensä korkeintaan 24 tunnin ajaksi kalenterikuukaudessa, jos keskeytys on välttämätön viestintäverkon rakennus- tai kunnossapitotyön taikka tietoturvan vuoksi. Keskeytys on tehtävä käyttäjälle mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla tavalla ja sellaisena ajankohdana, että haittaa aiheutuu mahdollisimman vähän. Keskeytyksestä on tiedotettava tehokkaasti.

124 §

Virhettä tai viivästystä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Tilaaja ei saa vedota viivästykseen, ellei hän ilmoita viivästyksestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun palvelu on toimitettu. Tilaaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on ha-

vainnut virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

Tilaaaja saa 1 momentin estämättä vedota viivästykseen tai virheeseen, jos teleyritys on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka, jos viestintäpalvelu ei vastaa laissa tai sen nojalla annetussa *Viestintäviraston* määräyksessä asetettuja vaatimuksia.

130 §

Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus

Viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle tai numeropalvelun tarjoajalle velvollisuuden julkaista vertailukelpoisia ja ajantasaisia tietoja yrityksen tarjoamien palvelujen laadusta.

Viestintäviraston päätöksessä on määrättävä julkaistavat tiedot ja tietojen julkaisutapa.

132 §

Liittymän tunnistus

Teleyrityksen on tarjottava palvelua, jonka avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen puheluun vastaamista. Soittajan numeron näkyminen puhelimesta puhelun vastaanottajalle on voitava kuitenkin estää.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava tilaajalle helppokäyttöinen mahdollisuus estää:

- 1) liittymänsä tunnistus;
- 2) tulevien puhelujen liittymän tunnistus;
- 3) sellaisten tulevien puhelujen vastaanotto, joiden liittymän tunnistus on estetty, milloin se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista; sekä
- 4) sen liittymän tunnistus, johon liittymään tulevat puhelut on siirretty.

Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen on oltava tilaajalle maksuttomia.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava käyttäjälle helppokäyttöinen ja maksuton mahdollisuus estää jokaisen lähtevän puhelun osalta erikseen liittymänsä tunnistus.

vainnut virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

Tilaaaja saa 1 momentin estämättä vedota viivästykseen tai virheeseen, jos teleyritys on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka, jos viestintäpalvelu ei vastaa laissa tai sen nojalla annetussa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksessä asetettuja vaatimuksia.

130 §

Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle tai numeropalvelun tarjoajalle velvollisuuden julkaista vertailukelpoisia ja ajantasaisia tietoja yrityksen tarjoamien palvelujen laadusta.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöksessä on määrättävä julkaistavat tiedot ja tietojen julkaisutapa.

132 §

Liittymän tunnistus

Teleyrityksen on tarjottava palvelua, jonka avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen puheluun vastaamista. Soittajan numeron näkyminen puhelimesta puhelun vastaanottajalle on voitava kuitenkin estää.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava tilaajalle helppokäyttöinen mahdollisuus estää:

- 1) liittymänsä tunnistus;
- 2) tulevien puhelujen liittymän tunnistus;
- 3) sellaisten tulevien puhelujen vastaanotto, joiden liittymän tunnistus on estetty, milloin se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista; sekä
- 4) sen liittymän tunnistus, johon liittymään tulevat puhelut on siirretty.

Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen on oltava tilaajalle maksuttomia.

Liittymän tunnistusta tarjoavan teleyrityksen on annettava käyttäjälle helppokäyttöinen ja maksuton mahdollisuus estää jokaisen lähtevän puhelun osalta erikseen liittymänsä tunnistus.

Teleyrityksen on tiedotettava tilaajalle ja käyttäjälle tässä pykälässä tarkoitetuista palveluista.

Teleyrityksen on huolehdittava, että 2 ja 4 momentissa tarkoitettut estot voidaan ohittaa luovutettaessa tietoja hätäilmoituksia vastaanottaville viranomaisille 321 §:n mukaisesti tai poliisille sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Jäljempänä 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja saa antaa ainoastaan niille viranomaisille, joilla on siihen oikeus lain perusteella.

Viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä 2, 4 ja 6 momentissa tarkoitettun tunnistuksen eston ohittamisesta.

134 §

Laskun erittely ja yhteyskohtainen erittely

Teleyrityksen on maksutta ja ilman pyyntöä eriteltävä liittymän käytöstä aiheutuva lasku. Laskusta on vaikeudetta käytävä ilmi ainakin seuraavista suoritteista laskutettavat erät:

- 1) paikallispuhelut ja 2–4 kohdassa tarkoitettuja puheluita perityt verkkokorvaukset;
- 2) kaukopuhelut;
- 3) kansainväliset puhelut;
- 4) matkaviestinpuhelut;
- 5) perusmaksut;
- 6) tekstiviestit, kuvaviestit ja muut viestit;
- 7) datansiirtopalvelut;
- 8) lisämaksulliset palvelut siten kuin 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja lisämaksullisista palveluista teleyrityksen on eriteltävä laskulle:

- 1) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteysistä, joissa on kyse maksupalvelulain soveltamisalaan kuuluvista maksutapahtumista;
- 2) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteysistä, joissa on kyse yksinomaan maksupalvelulain soveltamisalaan kuulumattomasta hyödykkeen tai palvelun maksamisesta automaattisessa palvelussa ja joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja;
- 3) palvelutyypeittäin sellaiset muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut yhteydet, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja.

Teleyrityksen on tiedotettava tilaajalle ja käyttäjälle tässä pykälässä tarkoitetuista palveluista.

Teleyrityksen on huolehdittava, että 2 ja 4 momentissa tarkoitettut estot voidaan ohittaa luovutettaessa tietoja hätäilmoituksia vastaanottaville viranomaisille 321 §:n mukaisesti tai poliisille sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Jäljempänä 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja saa antaa ainoastaan niille viranomaisille, joilla on siihen oikeus lain perusteella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä 2, 4 ja 6 momentissa tarkoitettun tunnistuksen eston ohittamisesta.

134 §

Laskun erittely ja yhteyskohtainen erittely

Teleyrityksen on maksutta ja ilman pyyntöä eriteltävä liittymän käytöstä aiheutuva lasku. Laskusta on vaikeudetta käytävä ilmi ainakin seuraavista suoritteista laskutettavat erät:

- 1) paikallispuhelut ja 2–4 kohdassa tarkoitettuja puheluita perityt verkkokorvaukset;
- 2) kaukopuhelut;
- 3) kansainväliset puhelut;
- 4) matkaviestinpuhelut;
- 5) perusmaksut;
- 6) tekstiviestit, kuvaviestit ja muut viestit;
- 7) datansiirtopalvelut;
- 8) lisämaksulliset palvelut siten kuin 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja lisämaksullisista palveluista teleyrityksen on eriteltävä laskulle:

- 1) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteysistä, joissa on kyse maksupalvelulain soveltamisalaan kuuluvista maksutapahtumista;
- 2) maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteysistä, joissa on kyse yksinomaan maksupalvelulain soveltamisalaan kuulumattomasta hyödykkeen tai palvelun maksamisesta automaattisessa palvelussa ja joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja;
- 3) palvelutyypeittäin sellaiset muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut yhteydet, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin ei saa sisältyä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää koskevia tietoja.

Teleyrityksen on tilaajan sitä pyytäessä annettava maksutta laskun yhteyskohtainen erittely. Ellei 2 tai 3 momentista muuta johdu, erittely on annettava tilaajalle siten, että puhelinnumeron kolme viimeistä numeroa on peitetty tai muutoin siten, ettei erittelystä voida tunnistaa viestinnän toista osapuolta.

Teleyrityksen on käyttäjän sitä pyytäessä annettava laskun yhteyskohtainen erittely, jossa on eritelty viestinnän osapuolten liittymien numerot tai viestintäpalvelun muut tunnistamistiedot täydellisesti. Alle 15-vuotiasta käyttäjää edustaa hänen huoltajansa. Lisäksi lapsen edustamisesta säädetään lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983). Muuta kuin alaikäistä vajaanvaltaista edustaa hänen edunvalvojansa. Edellä tarkoitettun vajaanvaltaisen edustamisesta säädetään holhustoimesta annetussa laissa (442/1999).

Laskun yhteyskohtainen erittely ei saa sisältää maksuttomien palvelujen välitystietoja. Tilaajalla on oikeus pyynnöstä saada erittelemätön lasku.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettun erittelyn sisällöstä ja toteuttamistavasta.

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

Teleyrityksen on tilaajan pyynnöstä estettävä korvauksetta liittymän käyttö muuhun kuin viestintäpalveluun ja liittymän lähtevä liikenne tiettyyn liikennetyyppiin, jos esto on teknisesti helposti toteutettavissa. Jos esto myöhemmin tilaajan pyynnöstä poistetaan, teleyritys saa periä toimenpiteestä maksun.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedoista.

Teleyrityksellä on oikeus estää muun palvelun kuin viestintäpalvelun käyttäminen, jos:

- 1) tilaaja ei maksa muusta kuin viestintä-

Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin ei saa sisältyä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää koskevia tietoja.

Teleyrityksen on tilaajan sitä pyytäessä annettava maksutta laskun yhteyskohtainen erittely. Ellei 2 tai 3 momentista muuta johdu, erittely on annettava tilaajalle siten, että puhelinnumeron kolme viimeistä numeroa on peitetty tai muutoin siten, ettei erittelystä voida tunnistaa viestinnän toista osapuolta.

Teleyrityksen on käyttäjän sitä pyytäessä annettava laskun yhteyskohtainen erittely, jossa on eritelty viestinnän osapuolten liittymien numerot tai viestintäpalvelun muut tunnistamistiedot täydellisesti. Alle 15-vuotiasta käyttäjää edustaa hänen huoltajansa. Lisäksi lapsen edustamisesta säädetään lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983). Muuta kuin alaikäistä vajaanvaltaista edustaa hänen edunvalvojansa. Edellä tarkoitettun vajaanvaltaisen edustamisesta säädetään holhustoimesta annetussa laissa (442/1999).

Laskun yhteyskohtainen erittely ei saa sisältää maksuttomien palvelujen välitystietoja. Tilaajalla on oikeus pyynnöstä saada erittelemätön lasku.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettun erittelyn sisällöstä ja toteuttamistavasta.

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

Teleyrityksen on tilaajan pyynnöstä estettävä korvauksetta liittymän käyttö muuhun kuin viestintäpalveluun ja liittymän lähtevä liikenne tiettyyn liikennetyyppiin, jos esto on teknisesti helposti toteutettavissa. Jos esto myöhemmin tilaajan pyynnöstä poistetaan, teleyritys saa periä toimenpiteestä maksun.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedoista.

Teleyrityksellä on oikeus estää muun palvelun kuin viestintäpalvelun käyttäminen, jos:

- 1) tilaaja ei maksa muusta kuin viestintä-

palvelusta aiheutunutta erääntynyttä laskua kahden viikon kuluttua maksukehotuksen lähettämisestä;

2) tilaaja ylittää 112 §:ssä tarkoitetun käytörajan;

3) se on tarpeen väärinkäytösten tai vahinkojen estämiseksi.

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle 3 momentissa tarkoitetusta käytön estosta.

Teleyrityksellä on oikeus olla yhdistämättä puheluita tai muutoin estää sellaisen muun kuin viestintäpalvelun käyttö, jonka ilmeisenä tarkoituksena on oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelu ja josta aiheutuu tilaajalle maksuja.

143 §

Käsittelyoikeus väärinkäytöstapauksissa

Viestinnän välittäjä voi käsitellä välitystietoja maksullisen palvelun käyttöä maksutta tai muiden siihen rinnastuvien käyttöä koskevien väärinkäytösten havaitsemiseksi, estämiseksi ja selvittämiseksi.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun välitystietojen käsittelyn teknisestä toteuttamisesta.

145 §

Käsittelyä koskevien tietojen tallentaminen

Viestinnän välittäjän on tallennettava yksityiskohtaiset tapahtumatiedot luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojan kannalta keskeisiä välitystietoja sisältävissä tietojärjestelmissä tapahtuvasta välitystietojen käsittelystä, jos se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista. Tapahtumatiedoista on käytävä ilmi käsittelyn ajankohta, kesto ja käsittelijä. Tapahtumatiedot on säilytettävä kaksi vuotta niiden tallentamisesta.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun tallentamisen ja säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta.

157 §

palvelusta aiheutunutta erääntynyttä laskua kahden viikon kuluttua maksukehotuksen lähettämisestä;

2) tilaaja ylittää 112 §:ssä tarkoitetun käytörajan;

3) se on tarpeen väärinkäytösten tai vahinkojen estämiseksi.

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle 3 momentissa tarkoitetusta käytön estosta.

Teleyrityksellä on oikeus olla yhdistämättä puheluita tai muutoin estää sellaisen muun kuin viestintäpalvelun käyttö, jonka ilmeisenä tarkoituksena on oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelu ja josta aiheutuu tilaajalle maksuja.

143 §

Käsittelyoikeus väärinkäytöstapauksissa

Viestinnän välittäjä voi käsitellä välitystietoja maksullisen palvelun käyttöä maksutta tai muiden siihen rinnastuvien käyttöä koskevien väärinkäytösten havaitsemiseksi, estämiseksi ja selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun välitystietojen käsittelyn teknisestä toteuttamisesta.

145 §

Käsittelyä koskevien tietojen tallentaminen

Viestinnän välittäjän on tallennettava yksityiskohtaiset tapahtumatiedot luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojan kannalta keskeisiä välitystietoja sisältävissä tietojärjestelmissä tapahtuvasta välitystietojen käsittelystä, jos se on teknisesti ja ilman kohtuuttomia kustannuksia mahdollista. Tapahtumatiedoista on käytävä ilmi käsittelyn ajankohta, kesto ja käsittelijä. Tapahtumatiedot on säilytettävä kaksi vuotta niiden tallentamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun tallentamisen ja säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta.

157 §

Velvollisuus säilyttää tiedot viranomaistaroja varten

Sen estämättä, mitä tässä osassa säädetään välitystietojen käsittelystä, sisäministeriön päätöksellään erikseen nimeämän teletoimintailmoituksen antaneen yrityksen (*säilytysvelvollinen yritys*) on huolehdittava jäljempänä säädetyin edellytyksin, että säilytysvelvollisuuden piiriin 2 ja 3 momentin mukaisesti kuuluvat tiedot säilytetään 4 momentissa säädettyjen säilytysaikojen mukaisesti. Säilytettäviä tietoja saa käyttää ainoastaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi.

Säilytysvelvollisuus koskee tietoja, jotka liittyvät:

1) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan matkaviestinverkon puhelinpalveluun tai tekstiviestipalveluun mukaan lukien puhelut, joissa yhteys on saatu muodostettua, mutta puheluun ei vastattu tai puhelu on estynyt verkonhallintatoimenpiteestä johtuen;

2) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetpuhelinpalveluun, jolla tarkoitetaan palveluyrityksen tarjoamaa loppuasiakkaille asti internetyhteyksikäyttöön perustuvaa puhelun mahdollistavaa palvelua;

3) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetyhteyksipalveluun.

Edellä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa palveluissa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnustetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä ja yksilöidä viestintätyypin, viestinnän vastaanottajan sekä viestinnän ajankohdan ja keston mukaan viestintätapahtumat mukaan lukien soitonsiirrot. Lisäksi 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintään käytetty laite sekä laitteen ja siinä käytetyn liittymän sijainti viestintätapahtuman alkaessa. Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnustetta ja asennusosoitetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä, viestintään käytetty laite

Velvollisuus säilyttää tiedot viranomaistaroja varten

Sen estämättä, mitä tässä osassa säädetään välitystietojen käsittelystä, sisäministeriön päätöksellään erikseen nimeämän teletoimintailmoituksen antaneen yrityksen (*säilytysvelvollinen yritys*) on huolehdittava jäljempänä säädetyin edellytyksin, että säilytysvelvollisuuden piiriin 2 ja 3 momentin mukaisesti kuuluvat tiedot säilytetään 4 momentissa säädettyjen säilytysaikojen mukaisesti. Säilytettäviä tietoja saa käyttää ainoastaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi.

Säilytysvelvollisuus koskee tietoja, jotka liittyvät:

1) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan matkaviestinverkon puhelinpalveluun tai tekstiviestipalveluun mukaan lukien puhelut, joissa yhteys on saatu muodostettua, mutta puheluun ei vastattu tai puhelu on estynyt verkonhallintatoimenpiteestä johtuen;

2) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetpuhelinpalveluun, jolla tarkoitetaan palveluyrityksen tarjoamaa loppuasiakkaille asti internetyhteyksikäyttöön perustuvaa puhelun mahdollistavaa palvelua;

3) säilytysvelvollisen yrityksen tarjoamaan internetyhteyksipalveluun.

Edellä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa palveluissa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnustetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä ja yksilöidä viestintätyypin, viestinnän vastaanottajan sekä viestinnän ajankohdan ja keston mukaan viestintätapahtumat mukaan lukien soitonsiirrot. Lisäksi 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintään käytetty laite sekä laitteen ja siinä käytetyn liittymän sijainti viestintätapahtuman alkaessa. Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu palvelussa säilytysvelvollisuus koskee tilaajan ja rekisteröidyn käyttäjän nimeä ja osoitetta, liittymän tunnustetta ja asennusosoitetta sekä tietoa, jonka avulla voidaan yksilöidä viestintäpalvelun käyttäjä, viestintään käytetty laite

sekä palvelun käytön ajankohta ja kesto. Säilytettävät tiedot tulee rajata vain siihen, mikä on palvelun tekninen toteutus huomioon ottaen välttämätöntä edellä tässä momentissa tarkoitettujen seikkojen yksilöimiseksi.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja on säilytettävä 12 kuukautta, 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun palvelun tietoja 9 kuukautta ja 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja 6 kuukautta. Tietojen säilyttämisaika alkaa viestintätapahtuman ajankohdasta.

Säilytysvelvollisuus ei koske viestin sisältöä eikä verkkosivustojen selaamisesta kertyviä välitystietoja.

Säilytysvelvollisuuden edellytyksenä on, että tiedot ovat saatavilla ja säilytysvelvollisen yrityksen yleisesti saatavilla olevien viestintäpalvelujen tarjoamisen yhteydessä tämän lain tai henkilötietolain (523/1999) perusteella tuottamia tai käsittelemiä.

Tarkempia säännöksiä säilytettävistä tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Säilytysvelvollisuuden perusteella säilytettävien tietojen teknisistä yksityiskohdista määrätään *Viestintäviraston* määräyksessä.

158 §

Viranomaistarpeita varten säilytettävien tietojen käsittelyssä noudatettavat velvoitteet ja menettelytavat

Säilytysvelvollisen yrityksen tulee ennen säilytysvelvollisuuden toteuttamista neuvotella sisäministeriön kanssa tietojen säilyttämistä koskevista viranomaisten tarpeista. Säilytysvelvollinen yritys päättää tietojen säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta. Tiedot on säilytettävä kustannustehokkaasti. Lisäksi on otettava huomioon säilytysvelvollisen yrityksen liiketoiminnan tarpeet ja järjestelmien tekniset ominaispiirteet sekä maksuvelvollisen viranomaisen tarpeet. Tietojen säilyttäminen on pyrittävä suunnittelemaan siten, et-

sekä palvelun käytön ajankohta ja kesto. Säilytettävät tiedot tulee rajata vain siihen, mikä on palvelun tekninen toteutus huomioon ottaen välttämätöntä edellä tässä momentissa tarkoitettujen seikkojen yksilöimiseksi.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja on säilytettävä 12 kuukautta, 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun palvelun tietoja 9 kuukautta ja 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tietoja 6 kuukautta. Tietojen säilyttämisaika alkaa viestintätapahtuman ajankohdasta.

Säilytysvelvollisuus ei koske viestin sisältöä eikä verkkosivustojen selaamisesta kertyviä välitystietoja.

Säilytysvelvollisuuden edellytyksenä on, että tiedot ovat saatavilla ja säilytysvelvollisen yrityksen yleisesti saatavilla olevien viestintäpalvelujen tarjoamisen yhteydessä tämän lain tai luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (**yleinen tietosuojasetus**) perusteella tuottamia tai käsittelemiä.

Tarkempia säännöksiä säilytettävistä tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Säilytysvelvollisuuden perusteella säilytettävien tietojen teknisistä yksityiskohdista määrätään *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksessä.

158 §

Viranomaistarpeita varten säilytettävien tietojen käsittelyssä noudatettavat velvoitteet ja menettelytavat

Säilytysvelvollisen yrityksen tulee ennen säilytysvelvollisuuden toteuttamista neuvotella sisäministeriön kanssa tietojen säilyttämistä koskevista viranomaisten tarpeista. Säilytysvelvollinen yritys päättää tietojen säilyttämisen teknisestä toteuttamisesta. Tiedot on säilytettävä kustannustehokkaasti. Lisäksi on otettava huomioon säilytysvelvollisen yrityksen liiketoiminnan tarpeet ja järjestelmien tekniset ominaispiirteet sekä maksuvelvollisen viranomaisen tarpeet. Tietojen säilyttäminen on pyrittävä suunnittelemaan siten, et-

tä samoja tietoja ei säilytä useampi yritys.

Sisäministeriöllä on oikeus hankkia ulkopuoliselta palveluntarjoajalta järjestelmä, johon säilytysvelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot voidaan siirtää. Säilytysvelvollisella yrityksellä on oikeus tallentaa järjestelmään myös ne tiedot, joiden käsittely omaa tarvetta varten ei ole vielä päättynyt.

Säilytysvelvollisen yrityksen velvollisuuteen huolehtia tietoturvasta sovelletaan 247 §:ää. Säilytysvelvollisen yrityksen on nimettävä henkilöt, joilla on oikeus käsitellä säilytettäviä tietoja tai tehtävät, joissa niitä saa käsitellä. Säilytysvelvollisen yrityksen on huolehdittava, että tilaajan saatavilla on tietoa tietojen säilyttämisestä ja sen tarkoituksesta.

Säilytettävät tiedot tulee voida toimittaa viiranomaiselle ilman tarpeetonta viivästystä. Säilytysvelvollisen yrityksen on oltava tarvittaessa yhteistyössä verkkoyrityksen kanssa siten, että myös ne 157 §:ssä tarkoitetut saatavilla olevat tiedot säilytetään, joita verkkoyritys käsittelee säilytysvelvollisen yrityksen palvelun toteuttamiseksi.

Tietojen säilyttämisvelvollisuuden toteuttamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen säilyttämisen teknisestä toteutuksesta ja tietoturvasta.

163 §

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan Suomen maantunukseen (*fi-maatunnus*) ja Ahvenanmaan maakuntatunnuksen (*ax-maakuntatunnus*) päättyviin verkkotunnuksiin sekä niihin liittyvään verkkotunnustoimintaan ja verkkotunnusten välittämiseen.

Mitä tässä luvussa säädetään *Viestintäviraston* ylläpitämästä verkkotunnusrekisteristä, sovelletaan myös ax-maakuntatunnuksen päättyvistä verkkotunnuksista ylläpidettävään rekisteriin.

164 §

Viestintäviraston verkkotunnustoiminta ja verkkotunnusten välittäminen

tä samoja tietoja ei säilytä useampi yritys.

Sisäministeriöllä on oikeus hankkia ulkopuoliselta palveluntarjoajalta järjestelmä, johon säilytysvelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot voidaan siirtää. Säilytysvelvollisella yrityksellä on oikeus tallentaa järjestelmään myös ne tiedot, joiden käsittely omaa tarvetta varten ei ole vielä päättynyt.

Säilytysvelvollisen yrityksen velvollisuuteen huolehtia tietoturvasta sovelletaan 247 §:ää. Säilytysvelvollisen yrityksen on nimettävä henkilöt, joilla on oikeus käsitellä säilytettäviä tietoja tai tehtävät, joissa niitä saa käsitellä. Säilytysvelvollisen yrityksen on huolehdittava, että tilaajan saatavilla on tietoa tietojen säilyttämisestä ja sen tarkoituksesta.

Säilytettävät tiedot tulee voida toimittaa viiranomaiselle ilman tarpeetonta viivästystä. Säilytysvelvollisen yrityksen on oltava tarvittaessa yhteistyössä verkkoyrityksen kanssa siten, että myös ne 157 §:ssä tarkoitetut saatavilla olevat tiedot säilytetään, joita verkkoyritys käsittelee säilytysvelvollisen yrityksen palvelun toteuttamiseksi.

Tietojen säilyttämisvelvollisuuden toteuttamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen säilyttämisen teknisestä toteutuksesta ja tietoturvasta.

163 §

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan Suomen maantunukseen (*fi-maatunnus*) ja Ahvenanmaan maakuntatunnuksen (*ax-maakuntatunnus*) päättyviin verkkotunnuksiin sekä niihin liittyvään verkkotunnustoimintaan ja verkkotunnusten välittämiseen.

Mitä tässä luvussa säädetään *Liikenne- ja viestintäviraston* ylläpitämästä verkkotunnusrekisteristä, sovelletaan myös ax-maakuntatunnuksen päättyvistä verkkotunnuksista ylläpidettävään rekisteriin.

164 §

Liikenne- ja viestintäviraston verkkotunnustoiminta ja verkkotunnusten välittäminen

Viestintävirasto ylläpitää rekisteriä fi-maatunnukseen päätyvistä verkkotunnuksista (verkkotunnusrekisteri) ja tietokantaa verkkotunnusten teknisistä tiedoista internetliikenteen ohjaamista varten (fi-juuri).

Merkintöjä verkkotunnusrekisteriin voi tehdä vain 165 §:ssä tarkoitetun verkkotunnusvälitysilmoituksen tehnyt toiminnanharjoittaja (*verkkotunnusvälittäjä*). *Viestintävirasto* voi kuitenkin merkitä verkkotunnushallinnon tarpeita varten yksimerkkisiä ja muita verkkotunnuksia maksutta. *Viestintävirasto* voi tehdä verkkotunnusrekisteriin myös muita tämän lain toteutumisen kannalta tarpeellisia merkintöjä.

Verkkotunnus voidaan merkitä oikeushenkilölle, yksityiselle elinkeinonharjoittajalle tai muulle yhteisölle taikka luonnolliselle henkilölle (*verkkotunnuksen käyttäjä*).

165 §

Verkkotunnusvälittäjän ilmoitusvelvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus verkkotunnusrekisteriä hallinnoivalle viranomaiselle. Ilmoituksessa on oltava verkkotunnusvälittäjän yksilöivät tiedot, kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite sekä muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Verkkotunnusvälittäjän ilmoittamissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista on viipymättä ilmoitettava *Viestintävirastolle*. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava *Viestintävirastolle* ja asiakkaille viimeistään kaksi viikkoa etukäteen. *Viestintäviraston* 171 §:n 2 momentin nojalla tekemästä kieltopäätöksestä on ilmoitettava asiakkaille viipymättä.

Tarkempia määräyksiä ilmoituksen tekemisestä ja sen sisällöstä voidaan antaa *Viestintäviraston* määräyksellä.

166 §

Verkkotunnuksen muoto ja sisältö

Verkkotunnuksessa saa olla vähintään 2 ja

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää rekisteriä fi-maatunnukseen päätyvistä verkkotunnuksista (verkkotunnusrekisteri) ja tietokantaa verkkotunnusten teknisistä tiedoista internetliikenteen ohjaamista varten (fi-juuri).

Merkintöjä verkkotunnusrekisteriin voi tehdä vain 165 §:ssä tarkoitetun verkkotunnusvälitysilmoituksen tehnyt toiminnanharjoittaja (*verkkotunnusvälittäjä*). *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kuitenkin merkitä verkkotunnushallinnon tarpeita varten yksimerkkisiä ja muita verkkotunnuksia maksutta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tehdä verkkotunnusrekisteriin myös muita tämän lain toteutumisen kannalta tarpeellisia merkintöjä.

Verkkotunnus voidaan merkitä oikeushenkilölle, yksityiselle elinkeinonharjoittajalle tai muulle yhteisölle taikka luonnolliselle henkilölle (*verkkotunnuksen käyttäjä*).

165 §

Verkkotunnusvälittäjän ilmoitusvelvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on ennen toimintansa aloittamista tehtävä ilmoitus verkkotunnusrekisteriä hallinnoivalle viranomaiselle. Ilmoituksessa on oltava verkkotunnusvälittäjän yksilöivät tiedot, kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite sekä muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Verkkotunnusvälittäjän ilmoittamissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista on viipymättä ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja asiakkaille viimeistään kaksi viikkoa etukäteen. *Liikenne- ja viestintäviraston* 171 §:n 2 momentin nojalla tekemästä kieltopäätöksestä on ilmoitettava asiakkaille viipymättä.

Tarkempia määräyksiä ilmoituksen tekemisestä ja sen sisällöstä voidaan antaa *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksellä.

166 §

Verkkotunnuksen muoto ja sisältö

Verkkotunnuksessa saa olla vähintään 2 ja

enintään 63 merkkiä.

Verkkotunnus ei saa merkitsemishetkellä:

1) vastata toisen suojattua nimeä tai merkkiä, ellei verkkotunnuksen käyttäjä pysty esittämään hyväksyttävää perustetta verkkotunnuksen merkitsemiselle; tai

2) muistuttaa toisen suojattua nimeä tai merkkiä, jos verkkotunnus merkitään ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa.

Viestintävirasto voi antaa määräyksiä verkkotunnuksen toimivuudelle välttämättömistä määrittelyistä, muodosta, pituudesta ja sallituista merkeistä.

167 §

Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen

Verkkotunnus on merkittävä verkkotunnuksen käyttäjän nimiin. Verkkotunnusvälittäjän on merkittävä verkkotunnusrekisteriin verkkotunnuksen käyttäjää koskevat oikeat, ajantasaiset ja yksilöivät tiedot sekä kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite.

Viestintävirasto voi julkaista internet-sivuillaan tietoja verkkotunnusrekisteristä. Luonnollisista henkilöistä voidaan internet-sivuilla julkaista verkkotunnus ja käyttäjän nimi. Rekisterin tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä säädetään.

Verkkotunnusrekisteriin merkitty verkkotunnus on voimassa enintään viisi vuotta. Verkkotunnusvälittäjä voi uudistaa verkkotunnusta koskevan merkinnän enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merkitsemisen teknisestä toteuttamistavasta ja merkitsemisen yhteydessä ilmoitettavista tiedoista.

168 §

Verkkotunnuksen siirtäminen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtaminen

Verkkotunnuksen käyttäjä voi siirtää verkkotunnuksen toiselle käyttäjälle verkkotun-

enintään 63 merkkiä.

Verkkotunnus ei saa merkitsemishetkellä:

1) vastata toisen suojattua nimeä tai merkkiä, ellei verkkotunnuksen käyttäjä pysty esittämään hyväksyttävää perustetta verkkotunnuksen merkitsemiselle; tai

2) muistuttaa toisen suojattua nimeä tai merkkiä, jos verkkotunnus merkitään ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä verkkotunnuksen toimivuudelle välttämättömistä määrittelyistä, muodosta, pituudesta ja sallituista merkeistä.

167 §

Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen

Verkkotunnus on merkittävä verkkotunnuksen käyttäjän nimiin. Verkkotunnusvälittäjän on merkittävä verkkotunnusrekisteriin verkkotunnuksen käyttäjää koskevat oikeat, ajantasaiset ja yksilöivät tiedot sekä kuulemisiin ja tiedoksiantoihin käytettävä sähköpostiosoite.

Liikenne- ja viestintävirasto voi julkaista internet-sivuillaan tietoja verkkotunnusrekisteristä. Luonnollisista henkilöistä voidaan internet-sivuilla julkaista verkkotunnus ja käyttäjän nimi. Rekisterin tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä säädetään.

Verkkotunnusrekisteriin merkitty verkkotunnus on voimassa enintään viisi vuotta. Verkkotunnusvälittäjä voi uudistaa verkkotunnusta koskevan merkinnän enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merkitsemisen teknisestä toteuttamistavasta ja merkitsemisen yhteydessä ilmoitettavista tiedoista.

168 §

Verkkotunnuksen siirtäminen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtaminen

Verkkotunnuksen käyttäjä voi siirtää verkkotunnuksen toiselle käyttäjälle verkkotun-

nuksen voimassaoloaikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava siirto kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty, *Viestintävirasto* voi tehdä siirron. Verkkotunnusta ei voida siirtää, jos verkkotunnuksen poistamista koskeva asia on vireillä *Viestintävirastossa*.

Viestintävirasto voi palauttaa verkkotunnuksen sen alkuperäiselle käyttäjälle, jos verkkotunnus on siirretty toiselle ilman käyttäjän suostumusta ja tämä pyytää merkinnän korjaamista, eikä siirron saaja esitä siirrolle määräajassa hyväksyttävää perustetta.

Verkkotunnuksen käyttäjä voi vaihtaa verkkotunnusvälittäjää verkkotunnuksen voimassaolon aikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava vaihtamisen edellytyksenä olevat toimenpiteet kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty toiselle verkkotunnusvälittäjälle, *Viestintävirasto* voi tehdä siirron.

Viestintävirasto voi antaa määräyksiä siirtämisen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtamisen teknisistä toteuttamistavoista ja määräajoista.

169 §

Verkkotunnusmerkinnän poistaminen

Viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta, jos 167 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat puutteellisia tai virheellisiä ja tietoja ei kehotuksesta huolimatta korjata määräajassa.

Viestintävirasto poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Jos 166 §:n 2 momentissa tarkoitetun oikeuden haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista, *Viestintävirasto* voi poistaa laissa asetettujen säännösten vastaisesti merkityn verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta tai merkitä sen oikeudenhaltijan käyttöön.

Viestintävirasto voi enintään yhden vuoden määräajaksi poistaa verkkotunnusta koskevan

nuksen voimassaoloaikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava siirto kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tehdä siirron. Verkkotunnusta ei voida siirtää, jos verkkotunnuksen poistamista koskeva asia on vireillä *Liikenne- ja viestintävirastossa*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi palauttaa verkkotunnuksen sen alkuperäiselle käyttäjälle, jos verkkotunnus on siirretty toiselle ilman käyttäjän suostumusta ja tämä pyytää merkinnän korjaamista, eikä siirron saaja esitä siirrolle määräajassa hyväksyttävää perustetta.

Verkkotunnuksen käyttäjä voi vaihtaa verkkotunnusvälittäjää verkkotunnuksen voimassaolon aikana. Verkkotunnusvälittäjän on suoritettava vaihtamisen edellytyksenä olevat toimenpiteet kohtuullisessa ajassa pyynnön vastaanottamisesta. Jos verkkotunnusta ei ole kohtuullisessa ajassa siirretty toiselle verkkotunnusvälittäjälle, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tehdä siirron.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä siirtämisen ja verkkotunnusvälittäjän vaihtamisen teknisistä toteuttamistavoista ja määräajoista.

169 §

Verkkotunnusmerkinnän poistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta, jos 167 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat puutteellisia tai virheellisiä ja tietoja ei kehotuksesta huolimatta korjata määräajassa.

Liikenne- ja viestintävirasto poistaa verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Jos 166 §:n 2 momentissa tarkoitetun oikeuden haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi poistaa laissa asetettujen säännösten vastaisesti merkityn verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta tai merkitä sen oikeudenhaltijan käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto voi enintään yhden vuoden määräajaksi poistaa verkko-

merkinnän fi-juuresta verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen käyttäjä on hakenut useita toisen suojattua nimeä tai merkkiä muistuttavia verkkotunnuksia, ja suojatun nimen tai merkin haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista.

Verkkotunnusrekisteristä poistettu verkkotunnus vapautuu yleisesti uudelleen merkittäväksi kuukauden kuluttua merkinnän poistamisen jälkeen.

Viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen, jos tuomioistuin on lainvoimaisella päätöksellään kieltänyt tunnuksen käyttämisen.

170 §

Verkkotunnusvälittäjän muut velvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on:

1) tarjottava ennen verkkotunnuksen merkitsemistä tämän lain mukaiset tarvittavat tiedot verkkotunnuksen sisältöön ja muotoon liittyvistä edellytyksistä;

2) pidettävä verkkotunnusrekisteriin merkityt tiedot ajantasaisina;

3) kyettävä merkitsemään tietoja verkkotunnusrekisteriin *Viestintäviraston* määrittelemällä teknisellä järjestelyllä;

4) tiedotettava verkkotunnuksen käyttäjää riittävästi ja tehokkaasti verkkotunnuksen voimassaoloajan päättymisestä;

5) poistettava verkkotunnus verkkotunnusrekisteristä verkkotunnuksen käyttäjän pyynnöstä ennen voimassaoloajan päättymistä;

6) huolehdittava toimintansa tietoturvasta;

7) ilmoitettava viipymättä *Viestintävirastolle*, jos sen verkkotunnusten välitystoimintaan kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää tai häiritsee sitä olennaisesti; samalla on myös ilmoitettava häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä verkkotunnuksen käyttäjälle annettavista tiedoista, toiminnan tietoturvallisuudesta, siitä milloin 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

tunnusta koskevan merkinnän fi-juuresta verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta, jos verkkotunnuksen käyttäjä on hakenut useita toisen suojattua nimeä tai merkkiä muistuttavia verkkotunnuksia, ja suojatun nimen tai merkin haltija pyytää verkkotunnuksen poistamista.

Verkkotunnusrekisteristä poistettu verkkotunnus vapautuu yleisesti uudelleen merkittäväksi kuukauden kuluttua merkinnän poistamisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa verkkotunnuksen, jos tuomioistuin on lainvoimaisella päätöksellään kieltänyt tunnuksen käyttämisen.

170 §

Verkkotunnusvälittäjän muut velvollisuudet

Verkkotunnusvälittäjän on:

1) tarjottava ennen verkkotunnuksen merkitsemistä tämän lain mukaiset tarvittavat tiedot verkkotunnuksen sisältöön ja muotoon liittyvistä edellytyksistä;

2) pidettävä verkkotunnusrekisteriin merkityt tiedot ajantasaisina;

3) kyettävä merkitsemään tietoja verkkotunnusrekisteriin *Liikenne- ja viestintäviraston* määrittelemällä teknisellä järjestelyllä;

4) tiedotettava verkkotunnuksen käyttäjää riittävästi ja tehokkaasti verkkotunnuksen voimassaoloajan päättymisestä;

5) poistettava verkkotunnus verkkotunnusrekisteristä verkkotunnuksen käyttäjän pyynnöstä ennen voimassaoloajan päättymistä;

6) huolehdittava toimintansa tietoturvasta;

7) ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos sen verkkotunnusten välitystoimintaan kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää tai häiritsee sitä olennaisesti; samalla on myös ilmoitettava häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä verkkotunnuksen käyttäjälle annettavista tiedoista, toiminnan tietoturvallisuudesta, siitä milloin 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimit-

tamisesta.

171 §

Verkkotunnushallinnon järjestäminen

Viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) hallinnoida fi-maatunnusta;
- 2) ylläpitää ja kehittää fi-verkkotunnus-toimintaa;
- 3) huolehtia fi-juuren nimipalvelimien siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä internetiin;
- 4) valvoa verkkotunnusvälittäjien toimintaa;
- 5) huolehtia fi-verkkotunnustoiminnan tietoturvasta;
- 6) antaa pyynnöstä todistuksia ja otteita verkkotunnusrekisteristä.

Viestintävirasto voi antaa huomautuksen verkkotunnusvälittäjälle, jos tämä rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä. Huomautuksen yhteydessä *Viestintävirasto* voi velvoittaa verkkotunnusvälittäjän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Jos virhettä tai laiminlyöntiä ei korjata määräajassa, *Viestintävirasto* voi kieltää verkkotunnusvälittäjältä enintään yhdeksi vuodeksi verkkotunnusten tai niitä koskevien muutosten merkitsemisen verkkotunnusrekisteriin.

172 §

Verkkotunnuksen tietoturvan varmistaminen

Viestintävirastolla on oikeus ryhtyä välttämättömiin toimiin fi-verkkotunnuksia hyödyntämällä toteutettavien yleisiin viestintäverkkoihin tai -palveluihin taikka niiden käyttäjiin kohdistuvien merkittävien tietoturvaloukkausten havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi. *Viestintävirasto* voi ryhtyä näihin toimiin verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät toimet voidaan toteuttaa fi-juuren nimipalvelintietoihin kohdistettavien toimenpiteiden avulla ja voivat käsittää:

- 1) verkkotunnuksen suuntautuvan liikenteen estämisen tai rajoittamisen;

171 §

Verkkotunnushallinnon järjestäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) hallinnoida fi-maatunnusta;
- 2) ylläpitää ja kehittää fi-verkkotunnus-toimintaa;
- 3) huolehtia fi-juuren nimipalvelimien siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä internetiin;
- 4) valvoa verkkotunnusvälittäjien toimintaa;
- 5) huolehtia fi-verkkotunnustoiminnan tietoturvasta;
- 6) antaa pyynnöstä todistuksia ja otteita verkkotunnusrekisteristä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen verkkotunnusvälittäjälle, jos tämä rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä. Huomautuksen yhteydessä *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa verkkotunnusvälittäjän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Jos virhettä tai laiminlyöntiä ei korjata määräajassa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää verkkotunnusvälittäjältä enintään yhdeksi vuodeksi verkkotunnusten tai niitä koskevien muutosten merkitsemisen verkkotunnusrekisteriin.

172 §

Verkkotunnuksen tietoturvan varmistaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus ryhtyä välttämättömiin toimiin fi-verkkotunnuksia hyödyntämällä toteutettavien yleisiin viestintäverkkoihin tai -palveluihin taikka niiden käyttäjiin kohdistuvien merkittävien tietoturvaloukkausten havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi ryhtyä näihin toimiin verkkotunnuksen käyttäjää kuulematta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät toimet voidaan toteuttaa fi-juuren nimipalvelintietoihin kohdistettavien toimenpiteiden avulla ja voivat käsittää:

- 1) verkkotunnuksen suuntautuvan liikenteen estämisen tai rajoittamisen;

2) verkkotunnukseen suuntautuvan liikenteen ohjaamisen toiseen verkko-osoitteeseen; sekä

3) muut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Tässä pykälässä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan tietoturvaloukkauksen vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

195 §

Yhteystietopalvelun saatavuus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjien saatavilla on yleinen, kattava ja kohtuuhintainen numeropalvelu.

Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että sen kanssa puhelinverkon liittymän käytöstä sopimuksen tehneen tilaajan nimeä, osoitetta ja puhelinnumeroa koskevat yhteystiedot kerätään ja julkaistaan yleisesti saatavilla olevassa kattavassa ja kohtuuhintaisessa puhelinluettelopalvelussa.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta lähetyksajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetyksaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetysille;
- 6) teleostoslähetysille.

2) verkkotunnukseen suuntautuvan liikenteen ohjaamisen toiseen verkko-osoitteeseen; sekä

3) muut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Tässä pykälässä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan tietoturvaloukkauksen vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

195 §

Yhteystietopalvelun saatavuus

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjien saatavilla on yleinen, kattava ja kohtuuhintainen numeropalvelu.

Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että sen kanssa puhelinverkon liittymän käytöstä sopimuksen tehneen tilaajan nimeä, osoitetta ja puhelinnumeroa koskevat yhteystiedot kerätään ja julkaistaan yleisesti saatavilla olevassa kattavassa ja kohtuuhintaisessa puhelinluettelopalvelussa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetyksajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetyksaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetysille;

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä *Viestintävirastolle* selvitys syistä siihen sekä pyydettyä suunnitelma siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

Tarkemmat audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan mukaiset säännökset siitä, millaisia ohjelmia pidetään 1 momentissa tarkoitettuina eurooppalaisina ohjelmina, annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tilausohjelmalvelun tarjoajan on edistettävä eurooppalaisten ohjelmien tuotantoa ja saatavuutta palveluissaan tuotantojen rahoituksen, ohjelmaostojen, eurooppalaisten teosten näkyvyyden tai muiden vastaavien keinojen avulla.

213 §

Yksinoikeuksien käyttöä koskeva menettely

Jos 212 §:n 4 momentissa tarkoitettu lähetysoikeuden luovuttamisesta ei ole päästy sopimukseen, yksinoikeuden hankkinut televisiotoiminnan harjoittaja tai oikeuden luovuttamista 212 §:n 4 momentin mukaisesti pyytänyt televisiotoiminnan harjoittaja voi saattaa asian *Viestintäviraston* käsiteltäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen tapahtuman alkua. *Viestintävirasto* voi päättää, mitä on pidettävä 212 §:n 4 momentin mukaisena täytenä korvauksena. Määriteltävän korvauksen tulee perustua kilpailuilla markkinoilla vastaavista oikeuksista maksettaviin hintoihin. *Viestintävirasto* voi asettaa päätöksessään myös luovutukseen liittyviä teknisiä ehtoja.

Tässä pykälässä tarkoitettun päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa

6) teleostoslähetyksille.

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* selvitys syistä siihen sekä pyydettyä suunnitelma siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

Tarkemmat audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan mukaiset säännökset siitä, millaisia ohjelmia pidetään 1 momentissa tarkoitettuina eurooppalaisina ohjelmina, annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tilausohjelmalvelun tarjoajan on edistettävä eurooppalaisten ohjelmien tuotantoa ja saatavuutta palveluissaan tuotantojen rahoituksen, ohjelmaostojen, eurooppalaisten teosten näkyvyyden tai muiden vastaavien keinojen avulla.

213 §

Yksinoikeuksien käyttöä koskeva menettely

Jos 212 §:n 4 momentissa tarkoitettu lähetysoikeuden luovuttamisesta ei ole päästy sopimukseen, yksinoikeuden hankkinut televisiotoiminnan harjoittaja tai oikeuden luovuttamista 212 §:n 4 momentin mukaisesti pyytänyt televisiotoiminnan harjoittaja voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* käsiteltäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen tapahtuman alkua. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päättää, mitä on pidettävä 212 §:n 4 momentin mukaisena täytenä korvauksena. Määriteltävän korvauksen tulee perustua kilpailuilla markkinoilla vastaavista oikeuksista maksettaviin hintoihin. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi asettaa päätöksessään myös luovutukseen liittyviä teknisiä ehtoja.

Tässä pykälässä tarkoitettun päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa

(1113/1990).

228 §

Kanavapaikkanumerointi

Maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa toimivalla teleyrityksellä ja televisio- ja radiotoiminnan harjoittajilla on velvollisuus huolehtia osaltaan siitä, että ohjelmistojen kanavapaikkanumerointi on käyttäjien kannalta selkeä ja tarkoituksenmukainen. Kanavapaikkanumeroinnissa tulee asettaa etusijalle Yleisradio Oy:n ja 26 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistot.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetusta kanavapaikkanumeroinnista.

242 §

Telekaapeleiden sijaintia koskevien tietojen saatavuus ja tietoturva

Teleyrityksen on saatettava telekaapeleiden sijaintia koskevat tiedot (*kaapelitiedot*) digitaaliseen muotoon. Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että kaapelitiedot on teknisesti mahdollista tarjota keskitetysti yhdestä paikasta.

Kaapelitietoja on käsiteltävä siten, että tiedot on asianmukaisesti suojattu tietoturvaloukkauksilta ja niiden uhkilta.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä kaapelitietojen digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyn tietoturvasta.

244 §

Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset

Viestintävirasto voi antaa 243 §:ssä tarkoitettuja viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatua, tietoturvallisuutta ja yhteensopivuutta koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) tarkeysluokittelua, tehon syöttöä, varmistamista ja varatiejärjestelyjä;
- 2) viestintäverkon ja siihen kuuluvan laite-tilan sähköistä ja fyysistä suojaamista;

(1113/1990).

228 §

Kanavapaikkanumerointi

Maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa toimivalla teleyrityksellä ja televisio- ja radiotoiminnan harjoittajilla on velvollisuus huolehtia osaltaan siitä, että ohjelmistojen kanavapaikkanumerointi on käyttäjien kannalta selkeä ja tarkoituksenmukainen. Kanavapaikkanumeroinnissa tulee asettaa etusijalle Yleisradio Oy:n ja 26 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistot.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetusta kanavapaikkanumeroinnista.

242 §

Telekaapeleiden sijaintia koskevien tietojen saatavuus ja tietoturva

Teleyrityksen on saatettava telekaapeleiden sijaintia koskevat tiedot (*kaapelitiedot*) digitaaliseen muotoon. Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että kaapelitiedot on teknisesti mahdollista tarjota keskitetysti yhdestä paikasta.

Kaapelitietoja on käsiteltävä siten, että tiedot on asianmukaisesti suojattu tietoturvaloukkauksilta ja niiden uhkilta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä kaapelitietojen digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyn tietoturvasta.

244 §

Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 243 §:ssä tarkoitettuja viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatua, tietoturvallisuutta ja yhteensopivuutta koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) tarkeysluokittelua, tehon syöttöä, varmistamista ja varatiejärjestelyjä;
- 2) viestintäverkon ja siihen kuuluvan laite-tilan sähköistä ja fyysistä suojaamista;

3) suorituskykyä, tietoturvallisuutta ja häiriöttömyyttä sekä niiden ylläpitoa, seurantaa ja verkkohallintaa;

4) menettelyä vika- ja häiriötilanteissa sekä tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi;

5) viestintäverkon rakennetta ja sen liittytäpisteen teknisiä ominaisuuksia;

6) hätäliikenteen teknistä toteutusta ja varmistamista;

7) veloituksen teknistä toteutusta;

8) yhteenliittämistä, yhteentoimivuutta, merkinantoa ja synkronointia;

9) antennijärjestelmän ja yhteisantennijärjestelmän teknisiä ominaisuuksia;

10) laajakuvatelevisiopalveluja ja laajakuvatelevisio-ohjelmia vastaanottavan televisioverkon teknisiä ominaisuuksia;

11) sähköisen ohjelmaoppaan aloitussivun sisältöä ja rakennetta;

12) teknistä dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä;

13) noudatettavia standardeja;

14) muita näihin verrattavia viestintäverkolle tai viestintäpalvelulle asetettavia teknisiä vaatimuksia;

15) liitännäistoimintoja ja liitännäispalveluja siltä osin kuin niillä on vaikutusta 243 §:ssä säädettyihin viestintäverkkoa tai viestintäpalvelua koskeviin vaatimuksiin.

245 §

Viranomaisten avustamista koskevat vaatimukset

Sen viranomaisen, joka suorittaa telekuuntelua tai televalvontaa, on toimitettava *Viestintävirastolle* esitys niistä toiminnallisista laatuvaatimuksista, jotka viestintäverkon ja viestintäpalvelun tulee täyttää.

Viestintävirasto päättää yksittäistapauksessa telekuuntelussa tai televalvonnassa käytettävälle apuvälineelle tai ominaisuudelle asetettavista teknisistä vaatimuksista kuultuaan teleyritystä ja 1 momentissa mainittua viranomaista.

Teleyrityksen on viivytyksettä annettava 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tarpeelliset tiedot telekuuntelun ja televalvonnan sekä muiden viranomaisten tiedonsaanti-

3) suorituskykyä, tietoturvallisuutta ja häiriöttömyyttä sekä niiden ylläpitoa, seurantaa ja verkkohallintaa;

4) menettelyä vika- ja häiriötilanteissa sekä tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi;

5) viestintäverkon rakennetta ja sen liittytäpisteen teknisiä ominaisuuksia;

6) hätäliikenteen teknistä toteutusta ja varmistamista;

7) veloituksen teknistä toteutusta;

8) yhteenliittämistä, yhteentoimivuutta, merkinantoa ja synkronointia;

9) antennijärjestelmän ja yhteisantennijärjestelmän teknisiä ominaisuuksia;

10) laajakuvatelevisiopalveluja ja laajakuvatelevisio-ohjelmia vastaanottavan televisioverkon teknisiä ominaisuuksia;

11) sähköisen ohjelmaoppaan aloitussivun sisältöä ja rakennetta;

12) teknistä dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä;

13) noudatettavia standardeja;

14) muita näihin verrattavia viestintäverkolle tai viestintäpalvelulle asetettavia teknisiä vaatimuksia;

15) liitännäistoimintoja ja liitännäispalveluja siltä osin kuin niillä on vaikutusta 243 §:ssä säädettyihin viestintäverkkoa tai viestintäpalvelua koskeviin vaatimuksiin.

245 §

Viranomaisten avustamista koskevat vaatimukset

Sen viranomaisen, joka suorittaa telekuuntelua tai televalvontaa, on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* esitys niistä toiminnallisista laatuvaatimuksista, jotka viestintäverkon ja viestintäpalvelun tulee täyttää.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää yksittäistapauksessa telekuuntelussa tai televalvonnassa käytettävälle apuvälineelle tai ominaisuudelle asetettavista teknisistä vaatimuksista kuultuaan teleyritystä ja 1 momentissa mainittua viranomaista.

Teleyrityksen on viivytyksettä annettava 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tarpeelliset tiedot telekuuntelun ja televalvonnan sekä muiden viranomaisten tiedonsaanti-

oikeuksien kannalta merkittävistä viestintäverkkojen ja palvelujen muutoksista jo niiden suunnitteluvaiheessa. Teleyrityksen on lisäksi annettava sellaiset tiedot muutosten mahdollisista vaikutuksista viranomaisten omiin tietojärjestelmiin, jotka sillä on tiedossa.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetussa tiedon antamisessa noudatettavasta menettelystä.

247 §

Viestinnän välittäjän ja lisäarvopalvelun tarjoajan velvollisuus huolehtia tietoturvasta

Viestinnän välittäjän on viestejä välittäessään huolehdittava palvelujensa, viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen tietoturvasta. Viestinnän välittäjänä toimivan yhteisötilaajan on huolehdittava kuitenkin ainoastaan käyttäjiensä viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen käsittelyn tietoturvasta.

Lisäarvopalvelun tarjoajan on huolehdittava palvelujensa tietoturvasta.

Toimenpiteet, joilla huolehditaan tietoturvasta, on suhteutettava uhan vakavuuteen, toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin sekä käytettävissä oleviin teknisiin mahdollisuuksiin torjua uhka.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta tietoturvasta.

249 §

Kiinteistön tai rakennuksen fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen verkon suunnittelu ja rakentaminen

Yleiseen viestintäverkkoon liitettävän kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon on täytettävä tämän lain vaatimukset. Kiinteistön tai rakennuksen sisäinen viestintäverkko on suunniteltava mahdollisuuksien mukaan siten, että 111 §:ssä tarkoitettu tilaaja voi valita teleyrityksen.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi kiinteistö tai rakennus varustetaan nopeita laajakaistayhteyksiä tukevalla fyysisellä infrastruktuurilla verkon liittämisikohtaan saakka. Kiinteistöön tai ra-

oikeuksien kannalta merkittävistä viestintäverkkojen ja palvelujen muutoksista jo niiden suunnitteluvaiheessa. Teleyrityksen on lisäksi annettava sellaiset tiedot muutosten mahdollisista vaikutuksista viranomaisten omiin tietojärjestelmiin, jotka sillä on tiedossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetussa tiedon antamisessa noudatettavasta menettelystä.

247 §

Viestinnän välittäjän ja lisäarvopalvelun tarjoajan velvollisuus huolehtia tietoturvasta

Viestinnän välittäjän on viestejä välittäessään huolehdittava palvelujensa, viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen tietoturvasta. Viestinnän välittäjänä toimivan yhteisötilaajan on huolehdittava kuitenkin ainoastaan käyttäjiensä viestien, välitystietojen ja sijaintitietojen käsittelyn tietoturvasta.

Lisäarvopalvelun tarjoajan on huolehdittava palvelujensa tietoturvasta.

Toimenpiteet, joilla huolehditaan tietoturvasta, on suhteutettava uhan vakavuuteen, toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin sekä käytettävissä oleviin teknisiin mahdollisuuksiin torjua uhka.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta tietoturvasta.

249 §

Kiinteistön tai rakennuksen fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen verkon suunnittelu ja rakentaminen

Yleiseen viestintäverkkoon liitettävän kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon on täytettävä tämän lain vaatimukset. Kiinteistön tai rakennuksen sisäinen viestintäverkko on suunniteltava mahdollisuuksien mukaan siten, että 111 §:ssä tarkoitettu tilaaja voi valita teleyrityksen.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi kiinteistö tai rakennus varustetaan nopeita laajakaistayhteyksiä tukevalla fyysisellä infrastruktuurilla verkon liittämisikohtaan saakka. Kiinteistöön tai ra-

kennukseen on samassa yhteydessä rakennettava nopeita laajakaistayhteyksiä tukeva sisäinen viestintäverkko, joka täyttää 1 momentin vaatimukset.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kiinteistön tai rakennuksen merkittävään, rakenteellisia muutoksia koskevaan peruskorjaushankkeeseen, jos kiinteistössä tai rakennuksessa ei ole nopeita laajakaistayhteyksiä tukevaa sisäistä viestintäverkkoa ja fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen peruskorjaushankkeen yhteydessä on rakennusteknisesti perusteltua.

Edellä 2 ja 3 momenttia ei sovelleta hankkeeseen, jonka kohteena on:

- 1) pientalo;
- 2) vapaa-ajan asunto;
- 3) julkisyhteisön omistama ja sen pääosin käyttämä rakennus;
- 4) rakennus, johon nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen olisi selvästi kohtuutonta rakennuksen käyttötarkoitus ja aiheutuvat kustannukset huomioon ottaen.

Viestintävirasto voi antaa määräyksiä:

- 1) viestintäverkkojen suunnittelussa huomioon otettavista verkkojen teknisistä ominaisuuksista ja suunnitteluun liittyvien asiakirjojen muodosta ja sisällöstä;
- 2) viestintäverkkojen teknisestä liittämiskohdasta;
- 3) nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan kiinteistön ja rakennuksen fyysisen infrastruktuurin teknisistä vaatimuksista ja näiden vaatimusten sekä kiinteistön ja rakennuksen olemassa olevan sisäisen viestintäverkon suorituskyvyn todentamisesta;
- 4) muista 1-3 kohdassa mainittuihin verrattavista kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon hallintaan vaikuttavista teknisistä järjestelyistä.

252 §

Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti

kennukseen on samassa yhteydessä rakennettava nopeita laajakaistayhteyksiä tukeva sisäinen viestintäverkko, joka täyttää 1 momentin vaatimukset.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kiinteistön tai rakennuksen merkittävään, rakenteellisia muutoksia koskevaan peruskorjaushankkeeseen, jos kiinteistössä tai rakennuksessa ei ole nopeita laajakaistayhteyksiä tukevaa sisäistä viestintäverkkoa ja fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen peruskorjaushankkeen yhteydessä on rakennusteknisesti perusteltua.

Edellä 2 ja 3 momenttia ei sovelleta hankkeeseen, jonka kohteena on:

- 1) pientalo;
- 2) vapaa-ajan asunto;
- 3) julkisyhteisön omistama ja sen pääosin käyttämä rakennus;
- 4) rakennus, johon nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan fyysisen infrastruktuurin ja sisäisen viestintäverkon rakentaminen olisi selvästi kohtuutonta rakennuksen käyttötarkoitus ja aiheutuvat kustannukset huomioon ottaen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä:

- 1) viestintäverkkojen suunnittelussa huomioon otettavista verkkojen teknisistä ominaisuuksista ja suunnitteluun liittyvien asiakirjojen muodosta ja sisällöstä;
- 2) viestintäverkkojen teknisestä liittämiskohdasta;
- 3) nopeita laajakaistayhteyksiä tukevan kiinteistön ja rakennuksen fyysisen infrastruktuurin teknisistä vaatimuksista ja näiden vaatimusten sekä kiinteistön ja rakennuksen olemassa olevan sisäisen viestintäverkon suorituskyvyn todentamisesta;
- 4) muista 1-3 kohdassa mainittuihin verrattavista kiinteistön tai rakennuksen sisäisen viestintäverkon hallintaan vaikuttavista teknisistä järjestelyistä.

252 §

Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen radiolaitteiden ja ohjelmistojen yhdistelmien valmistajien on toimitettava *Viestintävirastolle* ja komissiolle lausunto yhdistelmien 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten täyttymisestä. Lausunnossa ilmoitettujen tietojen on perustuttava 255 §:ssä säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn. Ilmoituksessa on yksilöitävä ilmoitettava radiolaitte ja ohjelmisto, joka mahdollistaa radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaitte suunnitellaan ja joka markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (*radiolaitteen valmistaja*), on:

1) varmistettava, että radiolaitte on suunniteltu ja valmistettu 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti;

2) varmistettava, että radiolaitetta voidaan käyttää vähintään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa radiotaajuuksien käyttöä koskevien vaatimusten mukaisesti;

3) huolehdittava siitä, että radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa ilmoitetaan ne jäsenvaltiot tai jäsenvaltion sisäiset maantieteelliset alueet, joissa on asetettu laitteen käyttöön ottamista koskevia rajoituksia tai vaatimuksia hankkia lupa laitteen käyttöön;

4) laadittava 258 §:ssä tarkoitetut tekniset asiakirjat ja suoritettava tai teetettävä 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely;

5) laadittava 256 §:ssä tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä 257 §:ssä tarkoitettu CE-merkintä sen jälkeen, kun radiolaitteen vaatimustenmukai-

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen radiolaitteiden ja ohjelmistojen yhdistelmien valmistajien on toimitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja komissiolle lausunto yhdistelmien 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten täyttymisestä. Lausunnossa ilmoitettujen tietojen on perustuttava 255 §:ssä säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn. Ilmoituksessa on yksilöitävä ilmoitettava radiolaitte ja ohjelmisto, joka mahdollistaa radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaitte suunnitellaan ja joka markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (*radiolaitteen valmistaja*), on:

1) varmistettava, että radiolaitte on suunniteltu ja valmistettu 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti;

2) varmistettava, että radiolaitetta voidaan käyttää vähintään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa radiotaajuuksien käyttöä koskevien vaatimusten mukaisesti;

3) huolehdittava siitä, että radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa ilmoitetaan ne jäsenvaltiot tai jäsenvaltion sisäiset maantieteelliset alueet, joissa on asetettu laitteen käyttöön ottamista koskevia rajoituksia tai vaatimuksia hankkia lupa laitteen käyttöön;

4) laadittava 258 §:ssä tarkoitetut tekniset asiakirjat ja suoritettava tai teetettävä 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely;

5) laadittava 256 §:ssä tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä 257 §:ssä tarkoitettu CE-merkintä sen jälkeen, kun radiolaitteen vaatimustenmukai-

suus on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä;

6) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

7) varmistettava radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden noudattaminen sarjatuotannossa, ottaen huomioon muutokset radiolaitteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä;

8) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

9) varmistettava, että radiolaitteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jolla se voidaan tunnistaa, tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai radiolaitteen mukana seuraavassa asiakirjassa;

10) ilmoitettava loppukäyttäjien ja *Viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteyspisteineen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

11) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan selkeät, ymmärrettävät ja helppotajuiset ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä; ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön ja tietoihin on sisällytettävä kuvaus mahdollisista lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön;

12) varmistettava, että radiolähtimien mukana ilmoitetaan tieto radiotaajuuksista, joilla laite toimii, sekä laitteen suurin mahdollinen lähetysteho;

13) varmistettava, että jokaisen radiolait-

suus on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä;

6) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

7) varmistettava radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden noudattaminen sarjatuotannossa, ottaen huomioon muutokset radiolaitteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä;

8) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

9) varmistettava, että radiolaitteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jolla se voidaan tunnistaa, tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai radiolaitteen mukana seuraavassa asiakirjassa;

10) ilmoitettava loppukäyttäjien ja *Liikenne- ja viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteyspisteineen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

11) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan selkeät, ymmärrettävät ja helppotajuiset ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä; ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön ja tietoihin on sisällytettävä kuvaus mahdollisista lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön;

12) varmistettava, että radiolähtimien mukana ilmoitetaan tieto radiotaajuuksista, joilla laite toimii, sekä laitteen suurin mahdollinen lähetysteho;

13) varmistettava, että jokaisen radiolait-

teen mukana on 256 §:n mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

253 a §

Valtuutettu edustaja

Radiolaitteen valmistaja voi nimetä kirjallisella toimeksiannolla unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hoitamaan valmistajan puolesta toimeksiannossa erikseen määritellyt tehtävät (*valtuutettu edustaja*). Edellä 253 §:n 1 ja 4 kohdassa säädetty valmistajan velvollisuudet eivät kuitenkaan saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon.

Nimetyt valtuutetun edustajan on:

1) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat *Viestintäviraston* saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

2) annettava *Viestintävirastolle* sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

3) tehtävä *Viestintäviraston* kanssa yhteistyötä toimissa, joilla pyritään poistamaan valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien radiolaitteiden aiheuttamat riskit.

253 b §

Radiolaitteen maahantuojaan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*), on:

1) varmistettava ennen radiolaitteen markkinoille saattamista, että radiolaitteen valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja laatinut tekniset asiakirjat;

2) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;

3) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan 253 §:n 10–13 kohdassa tarkoitettuja ohjeita, tiedot ja asiakirjat;

4) varmistettava, että valmistaja on noudat-

teen mukana on 256 §:n mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

253 a §

Valtuutettu edustaja

Radiolaitteen valmistaja voi nimetä kirjallisella toimeksiannolla unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hoitamaan valmistajan puolesta toimeksiannossa erikseen määritellyt tehtävät (*valtuutettu edustaja*). Edellä 253 §:n 1 ja 4 kohdassa säädetty valmistajan velvollisuudet eivät kuitenkaan saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon..

Nimetyt valtuutetun edustajan on:

1) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat *Liikenne- ja viestintäviraston* saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

2) annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

3) tehtävä *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa yhteistyötä toimissa, joilla pyritään poistamaan valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien radiolaitteiden aiheuttamat riskit.

253 b §

Radiolaitteen maahantuojaan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*), on:

1) varmistettava ennen radiolaitteen markkinoille saattamista, että radiolaitteen valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja laatinut tekniset asiakirjat;

2) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;

3) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan 253 §:n 10–13 kohdassa tarkoitettuja ohjeita, tiedot ja asiakirjat;

4) varmistettava, että valmistaja on noudat-

tanut 253 §:n 8 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;

5) ilmoitettava loppukäyttäjien ja *Viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, jos se ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

6) varmistettava, että radiolaitteen ollessa maahantuojan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

7) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaite on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös *Viestintäviraston* saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä *Viestintävirastolle*.

253 d §

Talouden toimijan velvollisuudet

Radiolaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan (*talouden toimija*) on varmistettava, että asetettaessa radiolaite ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (*markkinoille saattaminen*) tai toimitettaessa radiolaite markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai veloituksetta (*asettaminen markkinoilla saataville*) radiolaite täyttää tämän lain mukaiset vaatimukset.

Talouden toimijan on:

1) *Viestintäviraston* perustellusta pyynnöstä annettava kirjallisessa muodossa *Viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä, kaikki radiolaitetta koskevat tiedot ja asiakirjat;

2) tehtävä *Viestintäviraston* kanssa yhteis-

tanut 253 §:n 8 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;

5) ilmoitettava loppukäyttäjien ja *Liikenne- ja viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, jos se ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

6) varmistettava, että radiolaitteen ollessa maahantuojan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

7) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaite on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös *Liikenne- ja viestintäviraston* saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

253 d §

Talouden toimijan velvollisuudet

Radiolaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan (*talouden toimija*) on varmistettava, että asetettaessa radiolaite ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (*markkinoille saattaminen*) tai toimitettaessa radiolaite markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai veloituksetta (*asettaminen markkinoilla saataville*) radiolaite täyttää tämän lain mukaiset vaatimukset.

Talouden toimijan on:

1) *Liikenne- ja viestintäviraston* perustellusta pyynnöstä annettava kirjallisessa muodossa *Liikenne- ja viestintäviraston* helposti ymmärtämällä kielellä, kaikki radiolaitetta koskevat tiedot ja asiakirjat;

2) tehtävä *Liikenne- ja viestintäviraston*

työtä markkinoilla olevien radiolaitteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi;

3) pyynnöstä esitettävä *Viestintävirastolle* tunnistetiedot kaikista muista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille tai joille se on toimittanut radiolaitteen;

4) säilytettävä 3 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot 10 vuoden ajan radiolaitteen toimituksesta.

Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että radiolaite, jonka se on saattanut markkinoille tai asettanut saataville markkinoilla, ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, sen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos Suomessa markkinoille saataville asetettu radiolaite aiheuttaa riskin, siitä vastuussa olevan talouden toimijan on lisäksi välittömästi tiedotettava asiasta sille talouden toimijalle, joka on toimittanut sille radiolaitteen, sekä *Viestintävirastolle* ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä ja niiden tuloksista.

258 §

Radiolaitteen tekniset asiakirjat

Radiolaitteelle on ennen sen markkinoille saattamista laadittava tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kaikki asiaankuuluvat tiedot tai yksityiskohdat tavoista, joilla valmistaja on pyrkinyt varmistamaan, että radiolaite täyttää 251 §:n mukaiset olennaiset vaatimukset. Tekniset asiakirjat on pidettävä ajan tasalla. Asiakirjoissa on oltava vähintään radiolaitteidirektiivin liitteessä V säädetyt tiedot.

EU-tyyppitarkastusmenettelyyn liittyvät tekniset asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, johon ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai muulla laitoksen hyväksymällä kielellä.

Jos tekniset asiakirjat eivät ole 1 momentissa säädetyin mukaiset, *Viestintävirasto* voi kehottaa radiolaitteen valmistajaa tai radiolaitteen maahantuoja teettämään kustannuksellaan erikseen asetetussa määräajassa vi-

kanssa yhteistyötä markkinoilla olevien radiolaitteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi;

3) pyynnöstä esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* tunnistetiedot kaikista muista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille tai joille se on toimittanut radiolaitteen;

4) säilytettävä 3 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot 10 vuoden ajan radiolaitteen toimituksesta.

Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että radiolaite, jonka se on saattanut markkinoille tai asettanut saataville markkinoilla, ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, sen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos Suomessa markkinoille saataville asetettu radiolaite aiheuttaa riskin, siitä vastuussa olevan talouden toimijan on lisäksi välittömästi tiedotettava asiasta sille talouden toimijalle, joka on toimittanut sille radiolaitteen, sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä ja niiden tuloksista.

258 §

Radiolaitteen tekniset asiakirjat

Radiolaitteelle on ennen sen markkinoille saattamista laadittava tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kaikki asiaankuuluvat tiedot tai yksityiskohdat tavoista, joilla valmistaja on pyrkinyt varmistamaan, että radiolaite täyttää 251 §:n mukaiset olennaiset vaatimukset. Tekniset asiakirjat on pidettävä ajan tasalla. Asiakirjoissa on oltava vähintään radiolaitteidirektiivin liitteessä V säädetyt tiedot.

EU-tyyppitarkastusmenettelyyn liittyvät tekniset asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, johon ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai muulla laitoksen hyväksymällä kielellä.

Jos tekniset asiakirjat eivät ole 1 momentissa säädetyin mukaiset, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kehottaa radiolaitteen valmistajaa tai radiolaitteen maahantuoja teettämään kustannuksellaan erikseen asetetussa määrä-

ranomaisen hyväksymällä laitoksella testin, jolla selvitetään, täyttääkö radiolaite sille asetetut olennaiset vaatimukset.

260 §

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos *Viestintävirasto* perustellusta syystä katsoo, että radiolaite aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojeltaville tässä luvussa säädetyille vaatimuksille, sen on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi.

Jos *Viestintävirasto* arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävinä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa loppukäyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Asetettavan määräajan tulee olla oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuudesta aiheutuvaan riskiin.

Viestintäviraston on tehtävä ilmoitus vaatimuksia vastaamattomasta radiolaitteesta asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Jos *Viestintävirasto* katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle, sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, joita se on vaatinut asianomaisilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta,

ajassa viranomaisen hyväksymällä laitoksella testin, jolla selvitetään, täyttääkö radiolaite sille asetetut olennaiset vaatimukset.

260 §

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* perustellusta syystä katsoo, että radiolaite aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojeltaville tässä luvussa säädetyille vaatimuksille, sen on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävinä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa loppukäyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Asetettavan määräajan tulee olla oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuudesta aiheutuvaan riskiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä ilmoitus vaatimuksia vastaamattomasta radiolaitteesta asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle, sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, joita se on vaatinut asianomaisilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta,

jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetetussa määräajassa, *Viestintävirasto* voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saattamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. *Viestintävirasto* voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla loppukäyttäjiltä takaisin radiolaite, joka aiheuttaa riskin, ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta poistamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kieltö on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

Viestintävirasto voi määrätä talouden toimijan antamaan virastolle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvityksen siitä, miten 2 momentin mukainen viranomaisen määräys ja 7 momentin mukainen kieltö on pantu täytäntöön.

261 §

Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille riskin aiheuttavaa radiolaitetta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto, asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, johtuuko vaatimustenvastaisuus siitä, että:

- 1) radiolaite ei täytä 251 §:n mukaisia

jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetetussa määräajassa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saattamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla loppukäyttäjiltä takaisin radiolaite, joka aiheuttaa riskin, ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta poistamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kieltö on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä talouden toimijan antamaan virastolle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvityksen siitä, miten 2 momentin mukainen viranomaisen määräys ja 7 momentin mukainen kieltö on pantu täytäntöön.

261 §

Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille riskin aiheuttavaa radiolaitetta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto, asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, johtuuko vaatimustenvastaisuus siitä, että:

- 1) radiolaite ei täytä 251 §:n mukaisia

olennaisia vaatimuksia; tai

2) 251 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.

Jos toinen jäsenvaltio tai komissio ei ole kolmen kuukauden kuluessa esittänyt vastausta ilmoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä, *Viestintävirasto* voi antaa asiassa lopullisen päätöksen, jossa määrätään radiolaitteen poistamisesta markkinoilta ja muista asianmukaisista rajoittavista toimenpiteistä.

Viestintäviraston on peruutettava 260 §:n 7 momentissa tarkoitettu toimenpide tai muutettava sitä, jos komissio ilmoittaa pitävänsä toimenpidettä Euroopan unionin oikeuden vastaisena.

Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpide katsotaan kuulemismenettelyn jälkeen oikeutetuksi, *Viestintäviraston* on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseinen vaatimustenvastainen radiolaitte poistetaan myös Suomen markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely, sekä ilmoitettava asiasta komissiolle.

262 §

Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely

Jos *Viestintävirasto* havaitsee 260 §:ssä tarkoitettun arvioinnin jälkeen, että vaatimustenmukaisuudesta huolimatta radiolaitte aiheuttaa riskin tämän lain nojalla yleisen edun vuoksi suojelluille vaatimuksille, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että radiolaitte ei aiheuta riskiä. Vaihtoehtoisesti virasto voi vaatia talouden toimijalta riskin aiheuttavan radiolaitteen poistamista markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämistä viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Määräajan tulee olla oikeassa suhteessa riskiin.

Talouden toimijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Viestintäviraston on välittömästi ilmoitet-

olennaisia vaatimuksia; tai

2) 251 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.

Jos toinen jäsenvaltio tai komissio ei ole kolmen kuukauden kuluessa esittänyt vastausta ilmoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa asiassa lopullisen päätöksen, jossa määrätään radiolaitteen poistamisesta markkinoilta ja muista asianmukaisista rajoittavista toimenpiteistä.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava 260 §:n 7 momentissa tarkoitettu toimenpide tai muutettava sitä, jos komissio ilmoittaa pitävänsä toimenpidettä Euroopan unionin oikeuden vastaisena.

Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpide katsotaan kuulemismenettelyn jälkeen oikeutetuksi, *Liikenne- ja viestintäviraston* on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseinen vaatimustenvastainen radiolaitte poistetaan myös Suomen markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely, sekä ilmoitettava asiasta komissiolle.

262 §

Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* havaitsee 260 §:ssä tarkoitettun arvioinnin jälkeen, että vaatimustenmukaisuudesta huolimatta radiolaitte aiheuttaa riskin tämän lain nojalla yleisen edun vuoksi suojelluille vaatimuksille, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että radiolaitte ei aiheuta riskiä. Vaihtoehtoisesti virasto voi vaatia talouden toimijalta riskin aiheuttavan radiolaitteen poistamista markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämistä viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Määräajan tulee olla oikeassa suhteessa riskiin.

Talouden toimijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittö-

tava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä ja toimitusketju, siihen liittyvän riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

1) CE-merkinnän puuttumista tai kiinnittämistä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän lain määräysten vastaisesti;

2) ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

3) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

4) teknisten asiakirjojen puuttumista tai puutteellisuutta;

5) radiolaitteen tunnistetietojen tai valmistajan tai maahantuojan yhteystietojen virheellisyttä tai puutteellisuutta;

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta;

7) muita talouden toimijoita koskevien tietojen toimittamista *Viestintävirastolle* 253 d §:n 2 momentin mukaisesti;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

Jos talouden toimija ei korjaa puutteita asetussa kohtuullisessa määräajassa, *Viestintävirasto* voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin 260 §:n 7 momentin mukaisiin toimenpiteisiin radiolaitteen markkinoille saattamisen tai

mästi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä ja toimitusketju, siihen liittyvän riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

1) CE-merkinnän puuttumista tai kiinnittämistä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän lain määräysten vastaisesti;

2) ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

3) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

4) teknisten asiakirjojen puuttumista tai puutteellisuutta;

5) radiolaitteen tunnistetietojen tai valmistajan tai maahantuojan yhteystietojen virheellisyttä tai puutteellisuutta;

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta;

7) muita talouden toimijoita koskevien tietojen toimittamista *Liikenne- ja viestintävirastolle* 253 d §:n 2 momentin mukaisesti;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

Jos talouden toimija ei korjaa puutteita asetussa kohtuullisessa määräajassa, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin 260 §:n 7 momentin mukaisiin toimenpiteisiin radiolaitteen markkinoille saat-

markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai, jos puute on olennainen, sen varmistamiseksi, että radiolaitetta koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta.

265 §

Pätevyyden osoittaminen

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käytävällä on oltava *Viestintäviraston* myöntämä pätevyystodistus tai *Viestintäviraston* Suomessa voimassa olevaksi hyväksymä muun maan toimivaltaisen viranomaisen myöntämä pätevyystodistus.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, radiolähetintä saa pätevyystodistuksen haltijan välittömässä valvonnassa käyttää muukin henkilö. Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske *puolustusvoimia* eikä *rajavartiolaitosta* niiden harjoittaessa sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää radioviestintää eikä niiden yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa käyttämiä radiolaitteita.

Pätevyystodistuksen saamiseksi on suoritettava pätevyystutkinto. Tutkinnossa on osoitettava kyseiseen radioviestinnän lajiin liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja laitteiden tuntemus sekä tarvittava kielitaito. *Viestintävirasto* määrää tutkintovaatimukset sekä päätöksellään hyväksyy ne *Viestintäviraston* palveluksessa olevat, jotka toimivat tutkinnon vastaanottajina. Hakemuksesta myös viraston ulkopuolinen voidaan hyväksyä tutkinnon vastaanottajaksi. Tutkinnon vastaanottajalla tulee olla tehtävän edellyttämä taito ja kokemus. Tutkinnon vastaanottajan on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja kielilaissa säädetään. Tutkintoon liittyvien suoritteiden maksullisuudesta ja määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Viestintävirasto myöntää pätevyystodistuksen tutkinnon suorittaneelle hakijalle, jos ei ole perusteltua syytä epäillä, että hakija rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

tamisen tai markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai, jos puute on olennainen, sen varmistamiseksi, että radiolaitetta koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta.

265 §

Pätevyyden osoittaminen

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käytävällä on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä pätevyystodistus tai *Liikenne- ja viestintäviraston* Suomessa voimassa olevaksi hyväksymä muun maan toimivaltaisen viranomaisen myöntämä pätevyystodistus.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, radiolähetintä saa pätevyystodistuksen haltijan välittömässä valvonnassa käyttää muukin henkilö. Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske *Puolustusvoimia* eikä *Rajavartiolaitosta* niiden harjoittaessa sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää radioviestintää eikä niiden yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa käyttämiä radiolaitteita.

Pätevyystodistuksen saamiseksi on suoritettava pätevyystutkinto. Tutkinnossa on osoitettava kyseiseen radioviestinnän lajiin liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja laitteiden tuntemus sekä tarvittava kielitaito. *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää tutkintovaatimukset sekä päätöksellään hyväksyy ne *Liikenne- ja viestintäviraston* palveluksessa olevat, jotka toimivat tutkinnon vastaanottajina. Hakemuksesta myös viraston ulkopuolinen voidaan hyväksyä tutkinnon vastaanottajaksi. Tutkinnon vastaanottajalla tulee olla tehtävän edellyttämä taito ja kokemus. Tutkinnon vastaanottajan on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja kielilaissa säädetään. Tutkintoon liittyvien suoritteiden maksullisuudesta ja määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää pätevyystodistuksen tutkinnon suorittaneelle hakijalle, jos ei ole perusteltua syytä epäillä, että hakija rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Ilmailuradioviestinnässä vaadittavasta pätevydestä säädetään ilmailulaissa (1194/2009).

Viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun tutkinnon vastaanottajaa koskevan hyväksymisen, jos tutkinnon vastaanottaja ei enää täytä momentissa säädettyjä tutkinnon vastaanottajaksi määrittämisen edellytyksiä tai olennaisesti rikkoo sen toimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Viestintävirasto voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tutkintojen vastaanottamisesta.

266 §

Pätevyyden ylläpitäminen

Kansainvälisessä liikenteessä olevan kauppa-aluksen turvallisuusradioviestintään tarkoitettua radiolähtetimen käyttäjän on osoitettava 265 §:ssä tarkoitettua todistuksen mukaisen pätevyyden ylläpitäminen ennen kuin todistuksen myöntämisestä on kulunut viisi vuotta. Pätevyyden ylläpitäminen voidaan osoittaa:

1) esittämällä todistus pätevyyden ylläpitoon liittyvästä meripalvelusta ja turvallisuusradiolaitteiden käytöstä;

2) suorittamalla tutkinto; taikka

3) suorittamalla tutkinnon korvaava *Viestintäviraston* hyväksymä kurssi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tutkintoon sovelletaan 265 §:n 3, 4, 6 ja 7 momenttia.

Viestintävirasto myöntää hakemuksesta kelpoisuustodistuksen sille, joka 1 momentissa tarkoitettulla tavalla osoittaa pätevyytensä ylläpitämisen. *Viestintävirasto* voi hyväksyä pätevyyden ylläpitämisen osoitukseksi myös muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen pätevyyden ylläpitämisestä.

267 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen esittäminen sekä todistusten voimassaoloaika

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käyttävän on pyynnöstä esitettävä

Ilmailuradioviestinnässä vaadittavasta pätevydestä säädetään ilmailulaissa (1194/2009).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun tutkinnon vastaanottajaa koskevan hyväksymisen, jos tutkinnon vastaanottaja ei enää täytä momentissa säädettyjä tutkinnon vastaanottajaksi määrittämisen edellytyksiä tai olennaisesti rikkoo sen toimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tutkintojen vastaanottamisesta.

266 §

Pätevyyden ylläpitäminen

Kansainvälisessä liikenteessä olevan kauppa-aluksen turvallisuusradioviestintään tarkoitettua radiolähtetimen käyttäjän on osoitettava 265 §:ssä tarkoitettua todistuksen mukaisen pätevyyden ylläpitäminen ennen kuin todistuksen myöntämisestä on kulunut viisi vuotta. Pätevyyden ylläpitäminen voidaan osoittaa:

1) esittämällä todistus pätevyyden ylläpitoon liittyvästä meripalvelusta ja turvallisuusradiolaitteiden käytöstä;

2) suorittamalla tutkinto; taikka

3) suorittamalla tutkinnon korvaava *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä kurssi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tutkintoon sovelletaan 265 §:n 3, 4, 6 ja 7 momenttia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta kelpoisuustodistuksen sille, joka 1 momentissa tarkoitettulla tavalla osoittaa pätevyytensä ylläpitämisen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hyväksyä pätevyyden ylläpitämisen osoitukseksi myös muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen pätevyyden ylläpitämisestä.

267 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen esittäminen sekä todistusten voimassaoloaika

Radiolähetintä meriradio- tai radioamatööriviestintään käyttävän on pyynnöstä esitettävä

vä pätevyys- tai kelpoisuustodistuksensa sitä koskevien säännösten noudattamista valvovalle *Viestintäviraston*, poliisin, *rajavartiolaitoksen* tai *Liikenteen turvallisuusviraston* edustajalle.

Pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi ja kelpoisuustodistus viisi vuotta myöntämispäivästä, tutkinnon suorittamispäivästä tai kurssitodistuksen myöntämispäivästä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-alueen, sotilasilma-alueen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-alueen radiolaitteisiin.

268 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen peruuttaminen

Viestintävirasto voi peruuttaa pätevyys- tai kelpoisuustodistuksen, jos todistuksen haltija lähettää radiolähettimellä rikoslain 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen, häiritsee radiolähettimellä radioviestintää jollain rikoslain 38 luvun 5-7 §:ssä rangaistavaksi säädettyllä tavalla taikka toistuvasti rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai toistuvasti huolimattomuuttaan aiheuttaa radioliikenteelle haitallisen häiriön.

269 §

Sähköisen viestin suojaaminen

Sähköisen viestin ja sen välitystiedot saa suojata käyttäen hyväksi sitä varten tarjolla olevia teknisiä mahdollisuuksia, jollei laissa toisin säädetä. Suojauksen toteuttamisella ei saa häiritä verkkopalvelun ja viestintäpalvelun toteuttamista tai käyttämistä.

Sellaisen suojauksen purkujärjestelmän tai sen osan oikeudeton hallussapito, käyttö, valmistaminen, maahantuonti, kaupanpito, vuokraus, levittäminen, myyninedistäminen, asentaminen ja huolto on kielletty, jonka ensisijaisena käyttötarkoituksena on teknisen suojauksen oikeudeton purku ja mahdollistaa pääsy suojattuun televisiolähettykseen, radiolähettykseen tai vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavaan etäpalveluun.

vä pätevyys- tai kelpoisuustodistuksensa sitä koskevien säännösten noudattamista valvovalle *Liikenne- ja viestintäviraston*, poliisin tai *Rajavartiolaitoksen* edustajalle.

Pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi ja kelpoisuustodistus viisi vuotta myöntämispäivästä, tutkinnon suorittamispäivästä tai kurssitodistuksen myöntämispäivästä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-alueen, sotilasilma-alueen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-alueen radiolaitteisiin.

268 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa pätevyys- tai kelpoisuustodistuksen, jos todistuksen haltija lähettää radiolähettimellä rikoslain 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen, häiritsee radiolähettimellä radioviestintää jollain rikoslain 38 luvun 5-7 §:ssä rangaistavaksi säädettyllä tavalla taikka toistuvasti rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai toistuvasti huolimattomuuttaan aiheuttaa radioliikenteelle haitallisen häiriön.

269 §

Sähköisen viestin suojaaminen

Sähköisen viestin ja sen välitystiedot saa suojata käyttäen hyväksi sitä varten tarjolla olevia teknisiä mahdollisuuksia, jollei laissa toisin säädetä. Suojauksen toteuttamisella ei saa häiritä verkkopalvelun ja viestintäpalvelun toteuttamista tai käyttämistä.

Sellaisen suojauksen purkujärjestelmän tai sen osan oikeudeton hallussapito, käyttö, valmistaminen, maahantuonti, kaupanpito, vuokraus, levittäminen, myyninedistäminen, asentaminen ja huolto on kielletty, jonka ensisijaisena käyttötarkoituksena on teknisen suojauksen oikeudeton purku ja mahdollistaa pääsy suojattuun televisiolähettykseen, radiolähettykseen tai vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavaan etäpalveluun.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös suojauksen purkujärjestelmään, joka tarkoituksena on mahdollistaa pääsy erilliseen ehdollisen pääsyn tekniseen järjestelmään, jolla suojataan 2 momentissa tarkoitettuja palveluja.

Viestintävirastolla on oikeus suojauksen purkujärjestelmien yhteensopivuuden varmistamiseksi antaa määräyksiä niiden teknisistä ominaisuuksista.

270 §

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävälle yritykselle asetettavat velvollisuudet

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojauksen purkujärjestelmä ei estä toisen yrityksen televisio- tai radio-ohjelmistojen tai niihin liittyvien oheis- tai lisäpalvelujen jakelua tai vastaanottoa maanpäällisessä digitaalisessa televisio- tai radioverkossa.

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen antamaan toiselle yritykselle edellä mainitun jakelun edellyttämiä teknisiä palveluja kustannussuuntautuneeseen ja syrjimättömään hintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos velvollisuuden täyttäminen olisi teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta yrityksen kannalta.

Suojauksen purkujärjestelmää tarjoavan yrityksen on kirjanpidossaan eriytettävä 1 momentissa tarkoitettu toiminta yrityksen muusta toiminnasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että viestintäverkon siirron valvonta on mahdollista.

Maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarisen maksutelevisiopalvelun tarjoamisessa suojauksen purkujärjestelmää käyttävän yrityksen on pidettävä 4 luvussa tarkoitettut televisio-ohjelmistot tarjolla tavalla, joka mahdollistaa eri maksutelevisiopalvelujen vastaanottamisen yhdellä suojauksenpurkujärjestelmän kortilla tai muulla kyseiseen tarkoitukseen käytettävällä teknisellä ratkaisulla, jos maksutelevisiopalvelussa noudatetaan ennalta ilmoitettua ohjelmistoi-kataulua.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös suojauksen purkujärjestelmään, joka tarkoituksena on mahdollistaa pääsy erilliseen ehdollisen pääsyn tekniseen järjestelmään, jolla suojataan 2 momentissa tarkoitettuja palveluja.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus suojauksen purkujärjestelmien yhteensopivuuden varmistamiseksi antaa määräyksiä niiden teknisistä ominaisuuksista.

270 §

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävälle yritykselle asetettavat velvollisuudet

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojauksen purkujärjestelmä ei estä toisen yrityksen televisio- tai radio-ohjelmistojen tai niihin liittyvien oheis- tai lisäpalvelujen jakelua tai vastaanottoa maanpäällisessä digitaalisessa televisio- tai radioverkossa.

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen antamaan toiselle yritykselle edellä mainitun jakelun edellyttämiä teknisiä palveluja kustannussuuntautuneeseen ja syrjimättömään hintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos velvollisuuden täyttäminen olisi teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta yrityksen kannalta.

Suojauksen purkujärjestelmää tarjoavan yrityksen on kirjanpidossaan eriytettävä 1 momentissa tarkoitettu toiminta yrityksen muusta toiminnasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että viestintäverkon siirron valvonta on mahdollista.

Maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa lineaarisen maksutelevisiopalvelun tarjoamisessa suojauksen purkujärjestelmää käyttävän yrityksen on pidettävä 4 luvussa tarkoitettut televisio-ohjelmistot tarjolla tavalla, joka mahdollistaa eri maksutelevisiopalvelujen vastaanottamisen yhdellä suojauksenpurkujärjestelmän kortilla tai muulla kyseiseen tarkoitukseen käytettävällä teknisellä ratkaisulla, jos maksutelevisiopalvelussa noudatetaan ennalta ilmoitettua ohjelmistoi-kataulua.

Jos yritykset eivät pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista teknisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvista kustannuksista viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sopimusneuvottelujen aloittamisesta, eikä 314 §:n 2 momentissa tarkoitettu sovittelu ole johtanut ratkaisuun, *Viestintävirasto* voi päättää teknisiä palveluja antavalle yritykselle maksettavan korvauksen määrästä.

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Palvelua voidaan tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. *Viestintävirasto* voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b §

Satelliittipalveluteknologian valmistus

Edellä 271 a §:ssä tarkoitettua satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (*hyväksyntälautakunta*) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti *Viestintäviraston* kautta.

271 c §

Vientivalvonta

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satel-

Jos yritykset eivät pääse sopimukseen 1 momentissa tarkoitetuista teknisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvista kustannuksista viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sopimusneuvottelujen aloittamisesta, eikä 314 §:n 2 momentissa tarkoitettu sovittelu ole johtanut ratkaisuun, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päättää teknisiä palveluja antavalle yritykselle maksettavan korvauksen määrästä.

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Palvelua voidaan tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b §

Satelliittipalveluteknologian valmistus

Edellä 271 a §:ssä tarkoitettua satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (*hyväksyntälautakunta*) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti *Liikenne- ja viestintäviraston* kautta.

271 c §

Vientivalvonta

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satel-

liittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitetun viennin edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. *Ulkoasiainministeriön* on kuultava *Viestintävirastoa* ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan unionin jäsenmaihin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehdoilla. Edellä tarkoitetun siirron edellytyksenä on *ulkoasiainministeriön* myöntämä lupa. *Ulkoasiainministeriön* on kuultava *Viestintävirastoa* ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu *ulkoasiainministeriön* myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu *ulkoasiainministeriön* myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

272 §

Toimenpiteet tietoturvan toteuttamiseksi

Teleyrityksellä, yhteisötalajalla ja lisäarvopalvelun tarjoajalla sekä niiden lukuun toimivalla on oikeus ryhtyä 2 momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin toimiin tietoturvasta huolehtimiseksi:

1) viestintäverkkojen tai niihin liitettyjen palvelujen sekä tietojärjestelmien tietoturvalle haittaa aiheuttavien häiriöiden havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi;

2) viestin lähettäjän tai viestin vastaanottajan viestintämahdollisuuksien turvaamiseksi; tai

3) viestintäpalvelujen kautta laajamittaisesti toteutettavien rikoslain 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettujen maksuvälinepetosten valmistun ehkäisemiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut toimet voivat käsittää:

liittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitetun viennin edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. *Ulkoministeriön* on kuultava *Liikenne- ja viestintävirastoa* ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan unionin jäsenmaihin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehdoilla. Edellä tarkoitetun siirron edellytyksenä on *ulkoministeriön* myöntämä lupa. *Ulkoministeriön* on kuultava *Liikenne- ja viestintävirastoa* ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu *ulkoministeriön* myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu *ulkoministeriön* myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

272 §

Toimenpiteet tietoturvan toteuttamiseksi

Teleyrityksellä, yhteisötalajalla ja lisäarvopalvelun tarjoajalla sekä niiden lukuun toimivalla on oikeus ryhtyä 2 momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin toimiin tietoturvasta huolehtimiseksi:

1) viestintäverkkojen tai niihin liitettyjen palvelujen sekä tietojärjestelmien tietoturvalle haittaa aiheuttavien häiriöiden havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi;

2) viestin lähettäjän tai viestin vastaanottajan viestintämahdollisuuksien turvaamiseksi; tai

3) viestintäpalvelujen kautta laajamittaisesti toteutettavien rikoslain 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettujen maksuvälinepetosten valmistun ehkäisemiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut toimet voivat käsittää:

1) viestin sisältöä koskevan automaattisen selvittämisen;

2) viestien välittämisen ja vastaanottamisen automaattisen estämisen tai rajoittamisen;

3) tietoturvaan vaarantavien haitallisten tietokoneohjelmien automaattisen poistamisen viesteistä;

4) muut 1-3 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Jos viestin tyyppin, muodon tai muun vastaavan seikan perusteella on ilmeistä, että viesti sisältää haitallisen tietokoneohjelman tai käskyn eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla toimella pystytä turvaamaan 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista, yksittäisen viestin sisältöä saa käsitellä manuaalisesti. Manuaalisesta viestin sisällön käsittelystä on ilmoitettava viestin lähettäjälle ja vastaanottajalle, jollei ilmoittamisella todennäköisesti vaaranneta 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista.

Tässä pykälässä tarkoitettavat toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta.

273 §

Velvollisuus korjata häiriö

Jos viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite aiheuttaa merkittävää haittaa tai häiriötä viestintäverkolle, viestintäpalvelulle, viestintäverkkoon liitetyle muulle palvelulle, laitteelle, viestintäverkon käyttäjälle tai muulle henkilölle, teleyrityksen tai muun viestintäverkon tai laitteen haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ja tarvittaessa irrotettava viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite yleisestä viestintäverkosta.

Tässä pykälässä tarkoitettavat toimenpiteet on

1) viestin sisältöä koskevan automaattisen selvittämisen;

2) viestien välittämisen ja vastaanottamisen automaattisen estämisen tai rajoittamisen;

3) tietoturvaan vaarantavien haitallisten tietokoneohjelmien automaattisen poistamisen viesteistä;

4) muut 1-3 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavat teknisluonteiset toimenpiteet.

Jos viestin tyyppin, muodon tai muun vastaavan seikan perusteella on ilmeistä, että viesti sisältää haitallisen tietokoneohjelman tai käskyn eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla toimella pystytä turvaamaan 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista, yksittäisen viestin sisältöä saa käsitellä manuaalisesti. Manuaalisesta viestin sisällön käsittelystä on ilmoitettava viestin lähettäjälle ja vastaanottajalle, jollei ilmoittamisella todennäköisesti vaaranneta 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista.

Tässä pykälässä tarkoitettavat toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta.

273 §

Velvollisuus korjata häiriö

Jos viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite aiheuttaa merkittävää haittaa tai häiriötä viestintäverkolle, viestintäpalvelulle, viestintäverkkoon liitetyle muulle palvelulle, laitteelle, viestintäverkon käyttäjälle tai muulle henkilölle, teleyrityksen tai muun viestintäverkon tai laitteen haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ja tarvittaessa irrotettava viestintäverkko, viestintäpalvelu tai laite yleisestä viestintäverkosta.

Tässä pykälässä tarkoitettavat toimenpiteet on

toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa päättää korjaustoimenpiteistä sekä verkon, palvelun tai laitteen irrottamisesta.

274 §

Häiriöilmoitukset tilaajalle ja käyttäjälle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle ja käyttäjälle, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä käyttäjälle palveluunsa kohdistuvasta merkittävästä tietoturvaloukkauksesta tai sen uhkasta.

Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoituksessa kerrottava häiriön tai sen uhkan arvioitu kesto. Lisäksi on kerrottava tilaajien ja käyttäjien käytettävissä olevista suojautumistoimenpiteistä, niiden todennäköiset kustannukset sekä mistä tilaaja tai käyttäjä saa lisätietoja. Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot ilmoituksista.

Teleyrityksen on tiedotettava toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa sekä niiden mahdollisista vaikutuksista palvelun käyttöön.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen ja tiedottamisen sisällöstä ja muodosta sekä ilmoituksen säilyttämisestä.

275 §

Häiriöilmoitukset Viestintävirastolle

toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava suhteessa torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava, jos niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa päättää korjaustoimenpiteistä sekä verkon, palvelun tai laitteen irrottamisesta.

274 §

Häiriöilmoitukset tilaajalle ja käyttäjälle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä tilaajalle ja käyttäjälle, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä käyttäjälle palveluunsa kohdistuvasta merkittävästä tietoturvaloukkauksesta tai sen uhkasta.

Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on ilmoituksessa kerrottava häiriön tai sen uhkan arvioitu kesto. Lisäksi on kerrottava tilaajien ja käyttäjien käytettävissä olevista suojautumistoimenpiteistä, niiden todennäköiset kustannukset sekä mistä tilaaja tai käyttäjä saa lisätietoja. Teleyrityksen ja lisäarvopalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot ilmoituksista.

Teleyrityksen on tiedotettava toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa sekä niiden mahdollisista vaikutuksista palvelun käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen ja tiedottamisen sisällöstä ja muodosta sekä ilmoituksen säilyttämisestä.

275 §

Häiriöilmoitukset Liikenne- ja viestintävi-

rastolle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä *Viestintävirastolle*, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Teleyrityksen on ilmoitettava myös ilman aiheetonta viivästystä häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään. *Viestintävirasto* toimittaa komissiolle ja Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirastolle vuosittain tiivistelmäraportin ilmoituksista.

Edellä 247 a §:ssä tarkoitetun verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan, hakukonepalvelun tarjoajan sekä pilvipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Viestintävirastolle* sen palveluun kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöistä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Viestintävirasto* voi velvoittaa teleyrityksen tai palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 2 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

276 §

Häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmä

Viestintävirasto voi häiriötilanteita varten asettaa yhteistoimintaryhmän, jossa ovat edustettuina:

- 1) teleyritykset;
- 2) sähkömarkkina- ja jakeluverkonhaltijat;
- 3) 1 ja 2 kohdassa mainittujen lukuun toimivat urakoitsijat;
- 4) muut kuin 1-3 kohdassa mainitut toimi-

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Teleyrityksen on ilmoitettava myös ilman aiheetonta viivästystä häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään. *Liikenne- ja viestintävirasto* toimittaa komissiolle ja Euroopan verkko- ja tietoturvavirastolle vuosittain tiivistelmäraportin ilmoituksista.

Edellä 247 a §:ssä tarkoitetun verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan, hakukonepalvelun tarjoajan sekä pilvipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* sen palveluun kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöistä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa teleyrityksen tai palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 2 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

276 §

Häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi häiriötilanteita varten asettaa yhteistoimintaryhmän, jossa ovat edustettuina:

- 1) teleyritykset;
- 2) sähkömarkkina- ja jakeluverkonhaltijat;
- 3) 1 ja 2 kohdassa mainittujen lukuun toimivat urakoitsijat;
- 4) muut kuin 1-3 kohdassa mainitut toimi-

jat, joiden osallistuminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Ryhmän tehtävänä on:

1) suunnitella ja sovittaa yhteen valmiuslain mukaisten poikkeusolojen sekä normaaliolojen häiriötilanteiden hallinnassa tarvittavia toimenpiteitä;

2) hankkia ja toimittaa häiriötilanteiden hallinnassa tarpeellisia tietoja *Viestintäviraston* päätöksenteon tueksi; sekä

3) välittää ryhmän kokoamaa ja analysoimaa häiriötilanteita koskevaa tietoa sellaisille toimijoille, jotka voivat vähentää häiriötilanteiden haitallisia vaikutuksia yhteiskunnalle.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Viestintävirasto* voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa häiriötilanteen hallinnassa tarvittavia tietoja yhteistoimintaryhmän jäsenelle, jos tiedot ovat välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä, välitystietoja tai sijaintitietoja.

Yhteistoimintaryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 luvun vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskevia säännöksiä sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

277 §

Radiohäiriöiden poistaminen

Jos radiolaitteen toiminta häiritsee turvallisuusradioviestintää, radiolaitteen käyttö on heti keskeytettävä.

Jos radiolähetin aiheuttaa radioviestinnälle tai muille radiolaitteille häiriötä, radiolähetimen haltijan ja omistajan on poistettava häiriö tai rajoitettava sitä. Jos häiriö johtuu radiovastaanottimen tai siihen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista, häiriön poistaminen on radiovastaanottimen haltijan ja omistajan vastuulla, jos tässä laissa säädetystä tai toimilupaehdoista ei muuta johdu.

Viestintävirasto voi päättää, mihin muihin radiolaitteen teknisistä ominaisuuksista tai käyt-

jat, joiden osallistuminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Ryhmän tehtävänä on:

1) suunnitella ja sovittaa yhteen valmiuslain mukaisten poikkeusolojen sekä normaaliolojen häiriötilanteiden hallinnassa tarvittavia toimenpiteitä;

2) hankkia ja toimittaa häiriötilanteiden hallinnassa tarpeellisia tietoja *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksenteon tueksi; sekä

3) välittää ryhmän kokoamaa ja analysoimaa häiriötilanteita koskevaa tietoa sellaisille toimijoille, jotka voivat vähentää häiriötilanteiden haitallisia vaikutuksia yhteiskunnalle.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa häiriötilanteen hallinnassa tarvittavia tietoja yhteistoimintaryhmän jäsenelle, jos tiedot ovat välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä, välitystietoja tai sijaintitietoja.

Yhteistoimintaryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 luvun vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskevia säännöksiä sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

277 §

Radiohäiriöiden poistaminen

Jos radiolaitteen toiminta häiritsee turvallisuusradioviestintää, radiolaitteen käyttö on heti keskeytettävä.

Jos radiolähetin aiheuttaa radioviestinnälle tai muille radiolaitteille häiriötä, radiolähetimen haltijan ja omistajan on poistettava häiriö tai rajoitettava sitä. Jos häiriö johtuu radiovastaanottimen tai siihen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista, häiriön poistaminen on radiovastaanottimen haltijan ja omistajan vastuulla, jos tässä laissa säädetystä tai toimilupaehdoista ei muuta johdu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, mihin muihin radiolaitteen teknisistä ominai-

töä koskeviin toimiin radiolaitteen haltijan ja omistajan on ryhdyttävä häiriön ja sen vaikutusten ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

Jos sekä häiriön aiheuttava että häiritty radiolaite ovat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset, ja jollei häiriö ole vähäinen tai jollei häiriö johdu radiovastaanottimeen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän häiriönsieto-ominaisuuksista, *Viestintävirasto* tekee osapuolille ehdotuksen toimenpiteiksi, joilla häiriö voidaan poistaa tai sen vaikutuksia rajoittaa.

Jos osapuolet eivät voi sopia häiriön poistamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä taikka niistä aiheutuvien kustannusten määrästä tai jakamisesta, *Viestintävirasto* ratkaisee asian päätöksellään.

Edellä 2-4 momentissa tarkoitettua menetelyä sovelletaan myös silloin, kun radiolaite aiheuttaa häiriötä televerkolle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle, jonka häiriönsieto-ominaisuudet ovat tämän lain tai sähköturvallisuuslain nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset.

Viestintävirasto voi antaa määräykset 4 momentissa tarkoitetun radiovastaanottimeen liitettävän erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista.

278 §

Yleinen hätänumero

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse sekä tekstiviestillä yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112.

Teleyrityksen on viipymättä ilmoitettava hätäkeskukselle, meripelastuskeskukselle ja meripelastuslohkokeskukselle hätäpuheluiden välittämisen kannalta merkittävistä viestintäverkon, verkkopalvelun ja viestintäpalvelun vikatilanteista ja häiriötilanteista.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

suuksia tai käyttöä koskeviin toimiin radiolaitteen haltijan ja omistajan on ryhdyttävä häiriön ja sen vaikutusten ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

Jos sekä häiriön aiheuttava että häiritty radiolaite ovat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset, ja jollei häiriö ole vähäinen tai jollei häiriö johdu radiovastaanottimeen liitetyn erillisen antennin tai antennijärjestelmän häiriönsieto-ominaisuuksista, *Liikenne- ja viestintävirasto* tekee osapuolille ehdotuksen toimenpiteiksi, joilla häiriö voidaan poistaa tai sen vaikutuksia rajoittaa.

Jos osapuolet eivät voi sopia häiriön poistamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä taikka niistä aiheutuvien kustannusten määrästä tai jakamisesta, *Liikenne- ja viestintävirasto* ratkaisee asian päätöksellään.

Edellä 2-4 momentissa tarkoitettua menetelyä sovelletaan myös silloin, kun radiolaite aiheuttaa häiriötä televerkolle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle, jonka häiriönsieto-ominaisuudet ovat tämän lain tai sähköturvallisuuslain nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräykset 4 momentissa tarkoitetun radiovastaanottimeen liitettävän erillisen antennin tai antennijärjestelmän teknisistä ominaisuuksista.

278 §

Yleinen hätänumero

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse sekä tekstiviestillä yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112.

Teleyrityksen on viipymättä ilmoitettava hätäkeskukselle, meripelastuskeskukselle ja meripelastuslohkokeskukselle hätäpuheluiden välittämisen kannalta merkittävistä viestintäverkon, verkkopalvelun ja viestintäpalvelun vikatilanteista ja häiriötilanteista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

280 §

Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote

Kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan kohdennettua hätätiedotetta ja muuta kohdennettua viranomaistiedotetta. Kohdennetulla hätätiedotteella tarkoitetaan ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuden kohdistuvan välittömän uhkan taikka huomattavan omaisuus- tai ympäristövahingon välittömän uhkan torjumiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyisiin. Muulla kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan ihmisten tai omaisuuden suojelemiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyisiin tilanteessa, jossa ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuden kohdistuva uhka ei ole välitön.

Teleyritys on velvollinen välittämään kohdennetun viranomaistiedotteen, jos tiedote tulee välitettäväksi hätäkeskukselta, meripelastuskeskukselta tai meripelastuslohkokeskukselta.

Kohdennetun hätätiedotteen välittämisestä päättää pelastus-, poliisi- tai rajavartiolaitosviranomainen taikka Säteilyturvakeskus tai Ilmatieteen laitos toimialallaan. Muun kohdennetun viranomaistiedotteen välittämisestä päättää toimivaltainen ministeriö.

Kohdennettu viranomaistiedote tulee välittää viranomaisen päättämällä kielillä ja määrämällä alueilla tiedotteen välittämishetkellä sijaitseviin päätelaitteisiin tai liittyisiin. Teleyritys ei saa muuttaa kohdennetun viranomaistiedotteen sisältöä.

Kohdennettu hätätiedote on välitettävä viivytyksettä. Muu kohdennettu viranomaistiedote on välitettävä heti, kun se on mahdollista tavanomaista verkko- ja viestintäpalvelua kohtuuttomasti haittaamatta.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kohdennettujen viranomaistiedotteiden välittämisestä, vasteajoista ja välittämiseen varautumisesta.

280 §

Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote

Kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan kohdennettua hätätiedotetta ja muuta kohdennettua viranomaistiedotetta. Kohdennetulla hätätiedotteella tarkoitetaan ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuden kohdistuvan välittömän uhkan taikka huomattavan omaisuus- tai ympäristövahingon välittömän uhkan torjumiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyisiin. Muulla kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan ihmisten tai omaisuuden suojelemiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyisiin tilanteessa, jossa ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuden kohdistuva uhka ei ole välitön.

Teleyritys on velvollinen välittämään kohdennetun viranomaistiedotteen, jos tiedote tulee välitettäväksi hätäkeskukselta, meripelastuskeskukselta tai meripelastuslohkokeskukselta.

Kohdennetun hätätiedotteen välittämisestä päättää pelastus-, poliisi- tai rajavartiolaitosviranomainen taikka Säteilyturvakeskus tai Ilmatieteen laitos toimialallaan. Muun kohdennetun viranomaistiedotteen välittämisestä päättää toimivaltainen ministeriö.

Kohdennettu viranomaistiedote tulee välittää viranomaisen päättämällä kielillä ja määrämällä alueilla tiedotteen välittämishetkellä sijaitseviin päätelaitteisiin tai liittyisiin. Teleyritys ei saa muuttaa kohdennetun viranomaistiedotteen sisältöä.

Kohdennettu hätätiedote on välitettävä viivytyksettä. Muu kohdennettu viranomaistiedote on välitettävä heti, kun se on mahdollista tavanomaista verkko- ja viestintäpalvelua kohtuuttomasti haittaamatta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kohdennettujen viranomaistiedotteiden välittämisestä, vasteajoista ja välittämiseen varautumisesta.

282 §

Varautumissuunnittelu

Edellä 281 §:ssä tarkoitetun varautumisvelvollisen on arvioitava riskit, jotka voivat vaarantaa toiminnan jatkuvuuden, ja sen on niiden perusteella suunniteltava, miten sen toiminta jatkuu normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain 9 luvun mukaisia toimivaltuuksia käytettäessä.

Varautumisvelvollisen on *Viestintäviraston* pyynnöstä toimitettava varautumissuunnitteluun koskevat tiedot *Viestintävirastolle*. Toimitettuja tietoja koskevista muutoksista on ilmoitettava viipymättä *Viestintävirastolle*.

Varautumisvelvollisen on *Viestintäviraston* pyynnöstä yksittäistapauksissa ilmoitettava, miten se varautuu yksittäiseen häiriötilanteeseen tai sellaisen uhkaan ja mihin varautumissuunnittelunsa mukaisiin toimiin se on tilanteen johdosta ryhtynyt tai aikoo ryhtyä.

Tässä pykälässä tarkoitetut velvollisuudet eivät koske viranomaisia.

284 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Viestintävirasto voi antaa varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) 282 §:ssä tarkoitettuun varautumissuunnitteluun liittyviä asiakirjoja ja niiden tarkempaa sisältöä;
- 2) teknisiä toimenpiteitä tietoturvaloukkusten vahingollisten vaikutusten minimoimiseksi;
- 3) 283 §:ssä tarkoitetun velvoitteen teknistä toteuttamista;
- 4) taajuuksien käyttöä;
- 5) muita 1-4 kohdassa tarkoitettuihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

286 §

282 §

Varautumissuunnittelu

Edellä 281 §:ssä tarkoitetun varautumisvelvollisen on arvioitava riskit, jotka voivat vaarantaa toiminnan jatkuvuuden, ja sen on niiden perusteella suunniteltava, miten sen toiminta jatkuu normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain 9 luvun mukaisia toimivaltuuksia käytettäessä.

Varautumisvelvollisen on *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä toimitettava varautumissuunnitteluaan koskevat tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Toimitettuja tietoja koskevista muutoksista on ilmoitettava viipymättä *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Varautumisvelvollisen on *Liikenne- ja viestintäviraston* pyynnöstä yksittäistapauksissa ilmoitettava, miten se varautuu yksittäiseen häiriötilanteeseen tai sellaisen uhkaan ja mihin varautumissuunnittelunsa mukaisiin toimiin se on tilanteen johdosta ryhtynyt tai aikoo ryhtyä.

Tässä pykälässä tarkoitetut velvollisuudet eivät koske viranomaisia.

284 §

Tarkemmat säännökset varautumisesta

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa varautumisvelvollisuutta koskevia tarkempia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) 282 §:ssä tarkoitettuun varautumissuunnitteluun liittyviä asiakirjoja ja niiden tarkempaa sisältöä;
- 2) teknisiä toimenpiteitä tietoturvaloukkusten vahingollisten vaikutusten minimoimiseksi;
- 3) 283 §:ssä tarkoitetun velvoitteen teknistä toteuttamista;
- 4) taajuuksien käyttöä;
- 5) muita 1-4 kohdassa tarkoitettuihin verrattavia teknisiä kysymyksiä.

286 §

Huutokaupan osallistumismaksu

Viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi 11 §:ssä säädettyyn huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan *Viestintävirastolle* osallistumismaksun. Osallistumismaksun määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Osallistumismaksua ei palauteta, vaikka yritys tai yhteisö ei tekisi tarjouksia huutokaupassa.

Maksu määrätään maksettavaksi *Viestintäviraston* päätöksellä.

287 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 11 §:n nojalla myönnetty verkkotoimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupaviranomaiselle toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 11 §:n 1 momentissa säädetty hyväksytty korkein tarjous.

Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana erissä. Maksuaikataulusta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maksu määrätään maksettavaksi *Viestintäviraston* päätöksellä.

288 §

Markkinaehtoinen taajuusmaksu

Viestintävirasto perii vuosittain valtioneuvoston 6 §:n nojalla tele- ja televisiotoimintaan vastikkeetta myöntämän verkkotoimiluvan haltijalta sekä puolustusvoimilta valtiolle maksettavan markkinaehtoisen taajuusmaksun. Maksu peritään taajuuksista, jotka on osoitettu:

1) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijalle;

2) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijan verkolle, jota käytetään muuhun televisiotoimintaan kuin yleisen edun televisiotoimintaan;

3) 96 §:n nojalla annetulla *Viestintäviraston* määräyksellä puolustusvoimien käyttöön.

Huutokaupan osallistumismaksu

Liikenne- ja viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi 11 §:ssä säädettyyn huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* osallistumismaksun. Osallistumismaksun määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Osallistumismaksua ei palauteta, vaikka yritys tai yhteisö ei tekisi tarjouksia huutokaupassa.

Maksu määrätään maksettavaksi *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksellä.

287 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 11 §:n nojalla myönnetty verkkotoimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupaviranomaiselle toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 11 §:n 1 momentissa säädetty hyväksytty korkein tarjous.

Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana erissä. Maksuaikataulusta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maksu määrätään maksettavaksi *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksellä.

288 §

Markkinaehtoinen taajuusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto perii vuosittain valtiolle maksettavan markkinaehtoisen taajuusmaksun valtioneuvoston 6 §:n nojalla tele- ja televisiotoimintaan vastikkeetta myöntämän verkkotoimiluvan haltijalta sekä puolustusvoimilta. Maksu peritään taajuuksista, jotka on osoitettu:

1) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijalle;

2) 39 §:ssä säädetyllä radioluvalla verkkotoimiluvan haltijan verkolle, jota käytetään muuhun televisiotoimintaan kuin yleisen edun televisiotoimintaan;

3) 96 §:n nojalla annetulla *Liikenne- ja viestintäviraston* määräyksellä puolustusvoimien käyttöön.

289 §

Tietoyhteiskuntamaksu

Tämän lain nojalla ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan *Viestintävirastolle* vuotuisen tietoyhteiskuntamaksun.

Tietoyhteiskuntamaksua ei peritä televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoyhteiskuntamaksu on 0,12 prosenttia teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin liikevaihdosta maksun määräämistä edeltävällä tilikaudella, kuitenkin vähintään 300 euroa. Maksun määräytymisen perusteena olevasta liikevaihdosta säädetään tarkemmin 290 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisestä toiminnan ensimmäisenä vuotena säädetään 292 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

290 §

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto

Jos teleyritys kuuluu kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoinnin yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Sama koskee emoyhtiötä, joka ei ole suomalainen.

Jos teleyrityksen konsernisuhteissa on edellisen tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana tapahtunut muutoksia, maksu määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut edellisen päättyneen tilikauden teletoinnin liikevaihdosta.

289 §

Tietoyhteiskuntamaksu

Tämän lain nojalla ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuotuisen tietoyhteiskuntamaksun.

Tietoyhteiskuntamaksua ei peritä televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoyhteiskuntamaksu on 0,12 prosenttia teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin liikevaihdosta maksun määräämistä edeltävällä tilikaudella, kuitenkin vähintään 300 euroa. Maksun määräytymisen perusteena olevasta liikevaihdosta säädetään tarkemmin 290 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisestä toiminnan ensimmäisenä vuotena säädetään 292 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

290 §

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto

Jos teleyritys kuuluu kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoinnin yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Sama koskee emoyhtiötä, joka ei ole suomalainen.

Jos teleyrityksen konsernisuhteissa on edellisen tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana tapahtunut muutoksia, maksu määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut edellisen päättyneen tilikauden teletoinnin liikevaihdosta.

Jos teletoiminta on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletoimintaa maksupäätöksen antamisajankohtana. Sen maksua määrättäessä otetaan huomioon luovutetun teletoiminnan päättäneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto.

Jos teleyrityksen tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, sen liikevaihto muunnetaan kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määrittämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava *Viestintävirastolle*.

291 §

Tietoyhteiskuntamaksun määrääminen

Tietoyhteiskuntamaksu peritään vuosittain yhdessä erässä. Tietoyhteiskuntamaksu määrätään maksettavaksi *Viestintäviraston* päätöksellä. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

292 §

Tietojen ilmoittaminen Viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa

Viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tiedot teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoiminnasta syntyneet erät on 290 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoiminnan liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot *Viestintävirastolle* yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Lisäksi teleyrityksen tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Jos teletoiminta on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletoimintaa maksupäätöksen antamisajankohtana. Sen maksua määrättäessä otetaan huomioon luovutetun teletoiminnan päättäneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto.

Jos teleyrityksen tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, sen liikevaihto muunnetaan kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määrittämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

291 §

Tietoyhteiskuntamaksun määrääminen

Tietoyhteiskuntamaksu peritään vuosittain yhdessä erässä. Tietoyhteiskuntamaksu määrätään maksettavaksi *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksellä. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

292 §

Tietojen ilmoittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tiedot teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoiminnasta syntyneet erät on 290 §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoiminnan liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot *Liikenne- ja viestintävirastolle* yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Lisäksi teleyrityksen tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä.

Arvioinnissa on otettava huomioon:

- 1) teleyrityksen toiminnan laajuus;
- 2) teleyrityksen markkina-asema;
- 3) tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta;
- 4) vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä;
- 5) muut 1—4 kohdassa mainittuihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat.

Viestintäviraston on ennen liikevaihdon arviointia kehotettava teleyritystä antamaan tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot *Viestintäviraston* asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Kehotuksessa on mainittava, että *Viestintävirasto* arvioi liikevaihdon, jos tietoja ei anneta.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

- 1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;
- 2) muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;
- 3) alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;
- 4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-

töksestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä.

Arvioinnissa on otettava huomioon:

- 1) teleyrityksen toiminnan laajuus;
- 2) teleyrityksen markkina-asema;
- 3) tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta;
- 4) vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä;
- 5) muut 1—4 kohdassa mainittuihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen liikevaihdon arviointia kehotettava teleyritystä antamaan tietoyhteiskuntamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot *Liikenne- ja viestintäviraston* asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Kehotuksessa on mainittava, että *Liikenne- ja viestintävirasto* arvioi liikevaihdon, jos tietoja ei anneta.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

- 1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;
- 2) muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;
- 3) alueellista televisiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;
- 4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-

ohjelmistoa kohden;

6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi *Viestintäviraston* päätöksellä.

295 §

Verkkotunnusmaksu

Verkkotunnusvälittäjä on velvollinen suorittamaan verkkotunnuksen merkitsemisestä verkkotunnusrekisteriin ja merkinnän uudistamisesta *Viestintävirastolle* verkkotunnusmaksun. Maksun suorittamisesta on annettava selvitys verkkotunnusta merkittäessä.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaissa.

296 §

Numerointimaksu

Teleyritys ja muu numeron tai tunnuksen vastaanottava on velvollinen suorittamaan *Viestintävirastolle* numeron tai tunnuksen käytöstä ja numeroinnin hallinnosta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi kiinteän maksun, joka määräytyy sen mukaan, kuinka suuren osuuden käytettävissä olevasta numeroavaruudesta käyttöön otettu numero kuluttaa.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaissa.

299 §

Viranomaisten avustamiseksi hankittujen järjestelmien kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen avustamiseksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista ja

ohjelmistoa kohden;

6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksellä.

295 §

Verkkotunnusmaksu

Verkkotunnusvälittäjä on velvollinen suorittamaan verkkotunnuksen merkitsemisestä verkkotunnusrekisteriin ja merkinnän uudistamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle* verkkotunnusmaksun. Maksun suorittamisesta on annettava selvitys verkkotunnusta merkittäessä.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaissa.

296 §

Numerointimaksu

Teleyritys ja muu numeron tai tunnuksen vastaanottava on velvollinen suorittamaan *Liikenne- ja viestintävirastolle* numeron tai tunnuksen käytöstä ja numeroinnin hallinnosta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi kiinteän maksun, joka määräytyy sen mukaan, kuinka suuren osuuden käytettävissä olevasta numeroavaruudesta käyttöön otettu numero kuluttaa.

Maksun määrästä säädetään valtion maksuperustelaissa.

299 §

Viranomaisten avustamiseksi hankittujen järjestelmien kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen avustamiseksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista ja

ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa *Viestintävirasto*.

Korvauksen maksaa viranomainen, jonka avustamiseksi hankinta on tehty.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

301 §

Kohdennetun viranomaistiedotteen välitysjärjestelmän kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus 280 §:ssä tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamisesta ja niihin varautumisesta aiheutuvista kustannuksista.

Korvausta voi saada yksinomaan viranomaisen ilmoittamien tarpeiden vuoksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvausta voi saada myös viranomaisen määräämästä toimenpiteestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa *Viestintävirasto*.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät kuulu yrityksen ja tilaajan välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta taikka teleyrityksen takautumisoikeutta tai palautusvelvollisuutta koskevat asiat.

Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suoje-

ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Korvauksen maksaa viranomainen, jonka avustamiseksi hankinta on tehty.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

301 §

Kohdennetun viranomaistiedotteen välitysjärjestelmän kustannukset

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus 280 §:ssä tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamisesta ja niihin varautumisesta aiheutuvista kustannuksista.

Korvausta voi saada yksinomaan viranomaisen ilmoittamien tarpeiden vuoksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvausta voi saada myös viranomaisen määräämästä toimenpiteestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää tarvittaessa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen korvaamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa, ellei siitä ole nimenomaisesti sovittu viranomaisen ja teleyrityksen välillä.

303 §

Liikenne- ja viestintäviraston yleiset tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät kuulu yrityksen ja tilaajan välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta taikka teleyrityksen takautumisoikeutta tai palautusvelvollisuutta koskevat asiat.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvalli-

luun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Viestintävirasto ei valvo 22 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 176–179 ja 190 §:ää.

Viestintävirasto ei valvo 28 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 241 ja 242 §:ää.

Viestintäviraston tehtävänä on edistää toimialan yhteis- tai itsesääntelytoimia, jos yhteis- tai itsesääntelyllä on asian luonteen perusteella mahdollista turvata tässä laissa säädettyjen vaatimusten toteutuminen.

Viestintäviraston on kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joihin liittyy myös asetuksenantovaltuus tai joilla on huomattava merkitys tämän lain tavoitteiden toteutumisen kannalta. *Viestintäviraston* on lisäksi kuultava valtiovarainministeriötä valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joilla on merkitys julkishallinnon yleisen kehittämisen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittämisen kannalta taikka valtionhallinnon tietohallinnon ohjauksen, sähköisen asioinnin ja tietoturvallisuuden yleisten perusteiden, valtion ja kuntien tietohallintoyhteistyön sekä valtioneuvoston yhteisen tietohallinnon kannalta.

304 §

Viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, *Viestintäviraston* tehtävänä on:

- 1) edistää sähköisen viestinnän toimivuutta, häiriöttömyyttä ja turvallisuutta;
- 2) osallistua valmiussuunnitteluun sekä valvoa ja kehittää alan teknistä varautumista poikkeusoloihin;
- 3) hoitaa radiotaajuuksia ja teletoimintaa sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen numerointia ja tunnuksia koskevaa hallintoa;
- 4) koordinoida telealan standardointia;
- 5) myöntää radiolähteyksen tunnistamiseksi-

suuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 22 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 176–179 ja 190 §:ää.

Liikenne- ja viestintävirasto ei valvo 28 luvun säännöksiä lukuun ottamatta 241 ja 242 §:ää.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on edistää toimialan yhteis- tai itsesääntelytoimia, jos yhteis- tai itsesääntelyllä on asian luonteen perusteella mahdollista turvata tässä laissa säädettyjen vaatimusten toteutuminen.

Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joihin liittyy myös asetuksenantovaltuus tai joilla on huomattava merkitys tämän lain tavoitteiden toteutumisen kannalta. *Liikenne- ja viestintäviraston* on lisäksi kuultava valtiovarainministeriötä valmistellessaan tämän lain nojalla määräyksiä asioista, joilla on merkitys julkishallinnon yleisen kehittämisen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittämisen kannalta taikka valtionhallinnon tietohallinnon ohjauksen, sähköisen asioinnin ja tietoturvallisuuden yleisten perusteiden, valtion ja kuntien tietohallintoyhteistyön sekä valtioneuvoston yhteisen tietohallinnon kannalta.

304 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintäviraston* tehtävänä on:

- 1) edistää sähköisen viestinnän toimivuutta, häiriöttömyyttä ja turvallisuutta;
- 2) osallistua valmiussuunnitteluun sekä valvoa ja kehittää alan teknistä varautumista poikkeusoloihin;
- 3) hoitaa radiotaajuuksia ja teletoimintaa sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen numerointia ja tunnuksia koskevaa hallintoa;
- 4) koordinoida telealan standardointia;
- 5) myöntää radiolähteyksen tunnistamiseksi-

si tarvittavan radioaseman tunniste ja antaa tarvittaessa määräykset sen käytöstä;

6) kerätä tietoa ja tiedottaa verkkopalvelujen ja viestintäpalvelujen saatavuudesta, laadusta ja hinnoista;

7) kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista;

8) tiedottaa tietoturva-asioista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen toimivuudesta;

9) selvittää radioviestinnän häiriön sekä radiolaitteen tai telepätelaitteen viestintäverkolle, radiolaitteelle, telepätelaitteelle tai sähkölaitteistolle aiheuttaman häiriön syytä;

10) selvittää verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia;

11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan;

12) toimia julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliitinavigointijärjestelmässä tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311—315, 325, 330—332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä EU:n verkkovierailuasetus, sekä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainituista asetuksista johtuvien riitojen ratkaisemista. EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn valvonta kuuluu kuitenkin tietosuojavaltuutetulle. *Henkilötietojen käsittelyn ohjauk-*

si tarvittavan radioaseman tunniste ja antaa tarvittaessa määräykset sen käytöstä;

6) kerätä tietoa ja tiedottaa verkkopalvelujen ja viestintäpalvelujen saatavuudesta, laadusta ja hinnoista;

7) kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista;

8) tiedottaa tietoturva-asioista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen toimivuudesta;

9) selvittää radioviestinnän häiriön sekä radiolaitteen tai telepätelaitteen viestintäverkolle, radiolaitteelle, telepätelaitteelle tai sähkölaitteistolle aiheuttaman häiriön syytä;

10) selvittää verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia;

11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan;

12) toimia julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliitinavigointijärjestelmässä tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311—315, 325, 330—332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä EU:n verkkovierailuasetus, sekä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainituista asetuksista johtuvien riitojen ratkaisemista. EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn valvonta kuuluu kuitenkin tietosuojavaltuutetulle.

sesta ja valvonnasta säädetään henkilötietolain 9 luvussa.

307 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävät

Poliisi ja rajavartiolaitos valvovat *Viestintäviraston* ohella radiolupaa koskevan 39 §:n ja telelaitteen merkitsemistä koskevan 262 §:n 1 momentin noudattamista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo *Viestintäviraston* ohella turvallisuusradioviestinnän pätevyyden ylläpitämistä koskevan 266 §:n 1 momentin sekä pätevyystodistuksen esittämistä koskevan 267 §:n 1 momentin noudattamista.

Tulli valvoo *Viestintäviraston* ohella telelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, *Viestintäviraston*, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten, kuluttajaviranomaisten sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Viestintäviraston on tarvittaessa toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Euroopan neuvoston televisioyleissopimuksen sopimusosapuolena olevan valtion *Viestintävirastoa* vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.

Viestintäviraston on toimittava yhteistyössä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden verkko- ja tietoturvaluutta valvovien viranomaisten, tietoturvaloukkauksiin reagoivien yksiköiden sekä verkko- ja tietoturvadirektiivin 11 artiklassa tarkoitettun yhteistyöryhmän kanssa. *Viestintävirasto* toimittaa yhteistyöryhmälle vuosittain verkko- ja tietoturvadirektiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaisen tiivistelmäraportin.

309 §

307 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävät

Poliisi ja *Rajavartiolaitos* valvovat *Liikenne- ja viestintäviraston* ohella radiolupaa koskevan 39 §:n ja telelaitteen merkitsemistä koskevan 262 §:n 1 momentin noudattamista.

Tulli valvoo *Liikenne- ja viestintäviraston* ohella telelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, *Liikenne- ja viestintäviraston*, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten, kuluttajaviranomaisten sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Euroopan neuvoston televisioyleissopimuksen sopimusosapuolena olevan valtion *Liikenne- ja viestintävirastoa* vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimittava yhteistyössä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden verkko- ja tietoturvaluutta valvovien viranomaisten, tietoturvaloukkauksiin reagoivien yksiköiden sekä verkko- ja tietoturvadirektiivin 11 artiklassa tarkoitettun yhteistyöryhmän kanssa. *Liikenne- ja viestintävirasto* toimittaa yhteistyöryhmälle vuosittain verkko- ja tietoturvadirektiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaisen tiivistelmäraportin.

309 §

Virka-apu

Viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, Tullilta, *rajavartioloitokselta* ja *Liikenteen turvallisuusvirastolta* tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. *Viestintävirastolla* on oikeus saada virka-apua puolustusvoimilta radioviestinnän häiriöiden syiden selvittämiseksi.

Viestintävirasto voi pyynnöstä antaa virka-apuna asiantuntija-apua toiselle viranomaiselle. Virka-avun antamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö. *Viestintäviraston* antamasta virka-avusta aiheutuneista kustannuksista vastaa virka-avun pyytjä, jollei asiasta toisin sovita.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu virka-avun antaminen ei oikeuta *Viestintävirastoa* antamaan toiselle viranomaiselle tietoja viesteistä, välitystiedoista tai sijaintitiedoista taikka luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

311 §

Viestintäviraston ja valtioneuvoston julkaisemisvelvollisuus

Viestintäviraston on julkaistava 51—79 §:ssä tarkoitetut päätökset, telealuejakoa koskeva määräys, numerointipäätös ja teleyritysten välistä riita-asiaa koskeva ratkaisu siten, että ne ovat teleyritysten ja käyttäjryhmien saatavilla.

Valtioneuvoston on julkaistava toimiluvan hakuilmoitus ja toimilupapäätös 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

312 §

Sähköinen tiedoksianto

Viestintäviraston toimivaltaan kuuluva asia voidaan asianosaisen suostumuksella käsitellä ja päätös antaa tiedoksi sähköpostilla. Päätös tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun asianosainen lähettää *Viestintävirastolle* kiittauksen viestin lukemisesta. Jos kyse on asiakir-

Virka-apu

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, Tullilta ja *Rajavartioloitokselta* tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada virka-apua puolustusvoimilta radioviestinnän häiriöiden syiden selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyynnöstä antaa virka-apuna asiantuntija-apua toiselle viranomaiselle. Virka-avun antamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö. *Liikenne- ja viestintäviraston* antamasta virka-avusta aiheutuneista kustannuksista vastaa virka-avun pyytjä, jollei asiasta toisin sovita.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu virka-avun antaminen ei oikeuta *Liikenne- ja viestintävirastoa* antamaan toiselle viranomaiselle tietoja viesteistä, välitystiedoista tai sijaintitiedoista taikka luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

311 §

Liikenne- ja viestintäviraston ja valtioneuvoston julkaisemisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava 51—79 §:ssä tarkoitetut päätökset, telealuejakoa koskeva määräys, numerointipäätös ja teleyritysten välistä riita-asiaa koskeva ratkaisu siten, että ne ovat teleyritysten ja käyttäjryhmien saatavilla.

Valtioneuvoston on julkaistava toimiluvan hakuilmoitus ja toimilupapäätös 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

312 §

Sähköinen tiedoksianto

Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan kuuluva asia voidaan asianosaisen suostumuksella käsitellä ja päätös antaa tiedoksi sähköpostilla. Päätös tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja katsotaan annetun tiedoksi silloin, kun asianosainen lähettää *Liikenne- ja viestintävirastolle* kiittauksen vies-

jasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Verkkotunnuksiin liittyvä asiakirja tai päätös voidaan kuitenkin aina antaa tiedoksi sähköpostilla asianosaisen tai asianosaista edustavan verkkotunnusvälittäjän *Viestintävirastolle* ilmoittamaan osoitteeseen, jolloin päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos tässä laissa tarkoitetun hallintoasian asianosainen tai asianosaista edustanut verkkotunnusvälittäjä on antanut *Viestintävirastolle* olennaisesti puutteelliset tai virheelliset yhteystiedot taikka jättänyt ilmoittamatta olennaisen yhteystiedon eikä näitä tietoja ole myöhemminkään saatu oikaistua tai täydennettyä ja asian käsittelyyn liittyvän asiakirjan tai päätöksen tiedoksianto ei tästä syystä ole toteutettavissa muutoin kuin hallintolain 62 §:ssä tarkoitettuna yleistiedoksiantona, *Viestintävirasto* voi antaa asiakirjan tai päätöksen tiedoksi myös julkaisemalla asiaa koskevan ilmoituksen verkkosivuillaan. Päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kuukauden kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta. Ilmoituksessa on oltava tieto julkaisuajankohdasta ja siitä, koska päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi.

313 §

Valvonta-asioiden käsittely **Viestintävirastossa**

Viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

Viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetyt valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. *Viestintävirasto* voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta viestintämarkkinoiden toimivuuden, viestintäpalvelujen luotetta-

tin lukemisesta. Jos kyse on asiakirjasta, jota lain mukaan ei tarvitse toimittaa tiedoksi todisteellisesti, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Verkkotunnuksiin liittyvä asiakirja tai päätös voidaan kuitenkin aina antaa tiedoksi sähköpostilla asianosaisen tai asianosaista edustavan verkkotunnusvälittäjän *Liikenne- ja viestintävirastolle* ilmoittamaan osoitteeseen, jolloin päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos tässä laissa tarkoitetun hallintoasian asianosainen tai asianosaista edustanut verkkotunnusvälittäjä on antanut *Liikenne- ja viestintävirastolle* olennaisesti puutteelliset tai virheelliset yhteystiedot taikka jättänyt ilmoittamatta olennaisen yhteystiedon eikä näitä tietoja ole myöhemminkään saatu oikaistua tai täydennettyä ja asian käsittelyyn liittyvän asiakirjan tai päätöksen tiedoksianto ei tästä syystä ole toteutettavissa muutoin kuin hallintolain 62 §:ssä tarkoitettuna yleistiedoksiantona, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa asiakirjan tai päätöksen tiedoksi myös julkaisemalla asiaa koskevan ilmoituksen verkkosivuillaan. Päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kuukauden kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta. Ilmoituksessa on oltava tieto julkaisuajankohdasta ja siitä, koska päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi.

313 §

Valvonta-asioiden käsittely **Liikenne- ja viestintävirastossa**

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetyt valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi jättää asian tutkimatta, jos:

1) on todennäköistä, että kyse ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta toiminnasta;

2) asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta viestintämarkkinoiden toimivuuden, viestintäpalvelujen luotetta-

vuuden tai sähköisen viestinnän häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun taikka 247 a §:ssä tarkoitettujen palveluiden riskinhallinnan kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitettua tutkimatta jättämisestä heti, kun se on mahdollista.

314 §

Yritysten välisten riita-asioiden ratkaiseminen Viestintävirastossa

Viestintäviraston on ratkaistava teleyrityksen ja muun yrityksen 53—80 §:n tai 304 §:n 2 momentin nojalla vireille saattama asia viimeistään neljän kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa vireille saatettuja asioita. Osapuolille päätöksen yhteydessä asetettavien velvoitteiden tulee olla tämän lain säännösten mukaisia.

Viestintäviraston on edistettävä teleyritysten yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan teleyritysten väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittelemalla.

Jos sovittelu ei johda tulokseen neljässä kuukaudessa, *Viestintäviraston* on riidan osapuolen vaatimuksesta tehtävä päätös asiassa neljän kuukauden kuluessa sovittelun päättymisestä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen rajat ylittävän riidan ratkaisemiseen, jossa riidan osapuolet ovat sijoittuneet useampaan ETA-valtioon. *Viestintäviraston* on tällaista rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan toimittava yhteistyössä asianomaisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa.

Viestintävirasto voi rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan kuulla myös Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä. Jos rajat ylittävästä riidasta on pyydetty mainitun yhteistyöelimen lausuntoa, *Viestintävirasto* ei saa ratkaista asiaa ennen kuin lausunto on saapunut tai sen antamiselle varattu määräaika on kulunut loppuun.

vuuden tai sähköisen viestinnän häiriöttömyyden turvaamisen ja palveluja käyttävien edun taikka 247 a §:ssä tarkoitettujen palveluiden riskinhallinnan kannalta vain vähäinen merkitys; tai

3) asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös 2 momentissa tarkoitettua tutkimatta jättämisestä heti, kun se on mahdollista.

314 §

Yritysten välisten riita-asioiden ratkaiseminen Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava teleyrityksen ja muun yrityksen 53—80 §:n tai 304 §:n 2 momentin nojalla vireille saattama asia viimeistään neljän kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa vireille saatettuja asioita. Osapuolille päätöksen yhteydessä asetettavien velvoitteiden tulee olla tämän lain säännösten mukaisia.

Liikenne- ja viestintäviraston on edistettävä teleyritysten yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan teleyritysten väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittelemalla.

Jos sovittelu ei johda tulokseen neljässä kuukaudessa, *Liikenne- ja viestintäviraston* on riidan osapuolen vaatimuksesta tehtävä päätös asiassa neljän kuukauden kuluessa sovittelun päättymisestä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen rajat ylittävän riidan ratkaisemiseen, jossa riidan osapuolet ovat sijoittuneet useampaan ETA-valtioon. *Liikenne- ja viestintäviraston* on tällaista rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan toimittava yhteistyössä asianomaisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan kuulla myös Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä. Jos rajat ylittävästä riidasta on pyydetty mainitun yhteistyöelimen lausuntoa, *Liikenne- ja viestintävirasto* ei saa ratkaista asiaa ennen kuin lausunto on saapunut tai sen antamiselle varattu määräaika on kulunut loppuun.

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Viestintävirastolla*, tietosuojavaltuutetulla, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännöksiä valvovalla muulla viranomaisella on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Ne, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään, tai niiden lukuun toimivat ovat pyynnöstä velvollisia keräämään ja salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä luovuttamaan tarvittavat tiedot tämän lain nojalla toimivaltaiselle viranomaiselle sen tehtävien hoitamiseksi.

Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, puolustusvoimat ja *rajavartiolaitos* eivät ole velvollisia antamaan tietoja yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa hallussa pidettävän tai käytettävän radiolaitteen rakenteesta, käytöstä ja sijainnista eikä tietoja, joita tarvitaan maksujen perinnässä. Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-aluksen, sotilasilma-aluksen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-aluksen radiolaitteita koskeviin tietoihin.

Velvollisuudesta kerätä ja luovuttaa, sekä viranomaisen oikeudesta saada tietoja viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista säädetään erikseen.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;

2) 52 §:ssä tarkoitetun markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmistelemiseksi taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Liikenne- ja viestintävirastolla*, tietosuojavaltuutetulla, kuluttaja-asiamiehellä ja tämän lain säännöksiä valvovalla muulla viranomaisella on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Ne, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään, tai niiden lukuun toimivat ovat pyynnöstä velvollisia keräämään ja salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä luovuttamaan tarvittavat tiedot tämän lain nojalla toimivaltaiselle viranomaiselle sen tehtävien hoitamiseksi.

Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, puolustusvoimat ja *Rajavartiolaitos* eivät ole velvollisia antamaan tietoja yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa hallussa pidettävän tai käytettävän radiolaitteen rakenteesta, käytöstä ja sijainnista eikä tietoja, joita tarvitaan maksujen perinnässä. Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta vieraan valtion sota-aluksen, sotilasilma-aluksen tai muun yksinomaan valtion tarkoitukseen käytettävän ilma-aluksen radiolaitteita koskeviin tietoihin.

Velvollisuudesta kerätä ja luovuttaa, sekä viranomaisen oikeudesta saada tietoja viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista säädetään erikseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;

2) 52 §:ssä tarkoitetun markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmistelemiseksi taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;

3) 85 §:ssä tarkoitetun yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;

4) 304 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettun tiedon keräämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi.

316 §

Viestintää ja sijaintia koskevien tietojen käsittely ja hävittäminen

Viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tarpeelliset välitystiedot ja sijaintitiedot vikatilanteiden tai häiriötilanteiden taikka laskutukseen liittyvien epäselvyyksien selvittämiseksi. Myös se, joka on 136 §:n 4 momentin mukaisesti muussa kuin viestinnän välittäjän asemassa toimiessaan ottanut vastaan tai muutoin saanut tiedon viestistä tai välitystiedoista, joita ei ole hänelle tarkoitettu, voi luovuttaa tiedon viestistä ja välitystiedoista *Viestintävirastolle*, jos se on tarpeen vikatilanteen selvittämiseksi.

Viestintävirastolla ja tietosuojavaltuutetulla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada välitystiedot, sijaintitiedot ja viestit, jos ne ovat tarpeen VI osassa tarkoitettua käsittelyä, ja 24 luvussa tarkoitettua evästeiden käyttöä tai suoramarkkinointia koskevien säännösten valvomiseksi taikka merkittävien tietoturvaloukkausten tai -uhkien selvittämiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että *Viestintäviraston* tai tietosuojavaltuutetun arvion mukaan on syytä epäillä jonkin seuraavien rikosten tunnusmerkistöistä täytyvän:

1) tämän lain 349 §:ssä tarkoitettu sähköisen viestinnän tietosuojarikkomus;

2) rikoslain 28 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luvaton käyttö;

3) rikoslain 34 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle;

4) rikoslain 34 luvun 9 b §:ssä tarkoitettu tietoverkkorikosvälineen hallussapito;

5) rikoslain 35 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahingonteko;

6) rikoslain 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettu sa-

3) 85 §:ssä tarkoitetun yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;

4) 304 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettun tiedon keräämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi.

316 §

Viestintää ja sijaintia koskevien tietojen käsittely ja hävittäminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tarpeelliset välitystiedot ja sijaintitiedot vikatilanteiden tai häiriötilanteiden taikka laskutukseen liittyvien epäselvyyksien selvittämiseksi. Myös se, joka on 136 §:n 4 momentin mukaisesti muussa kuin viestinnän välittäjän asemassa toimiessaan ottanut vastaan tai muutoin saanut tiedon viestistä tai välitystiedoista, joita ei ole hänelle tarkoitettu, voi luovuttaa tiedon viestistä ja välitystiedoista *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos se on tarpeen vikatilanteen selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja tietosuojavaltuutetulla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada välitystiedot, sijaintitiedot ja viestit, jos ne ovat tarpeen VI osassa tarkoitettua käsittelyä, ja 24 luvussa tarkoitettua evästeiden käyttöä tai suoramarkkinointia koskevien säännösten valvomiseksi taikka merkittävien tietoturvaloukkausten tai -uhkien selvittämiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että *Liikenne- ja viestintäviraston* tai tietosuojavaltuutetun arvion mukaan on syytä epäillä jonkin seuraavien rikosten tunnusmerkistöistä täytyvän:

1) tämän lain 349 §:ssä tarkoitettu sähköisen viestinnän tietosuojarikkomus;

2) rikoslain 28 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luvaton käyttö;

3) rikoslain 34 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle;

4) rikoslain 34 luvun 9 b §:ssä tarkoitettu tietoverkkorikosvälineen hallussapito;

5) rikoslain 35 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahingonteko;

6) rikoslain 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettu sa-

lassapitorikos;

7) rikoslain 38 luvun 3 §:ssä tarkoitettu viestintäsalaisuuden loukkaus;

8) rikoslain 38 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tietoliikenteen häirintä;

9) rikoslain 38 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmän häirintä;

10) rikoslain 38 luvun 8 §:ssä tarkoitettu tietomurto;

11) rikoslain 38 luvun 8 b §:ssä tarkoitettu suojauksen purkujärjestelmärikos; tai

12) rikoslain 38 luvun 9 §:ssä tarkoitettu henkilörekisteririkos.

Viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tieto radiolähetyksen olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi. Tietoja muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettujen radiolähetyksen sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi.

Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on hävitettävä tämän pykälän nojalla saamansa tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista, kun ne eivät enää ole tarpeen tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai niitä koskevan rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos on kysymys tietoturvaloukkausten selvittämistä koskevista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

Tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus ei koske luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 14 §:ssä tai oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja.

317 §

Radioviestinnän häiriön aiheuttajan tunnis-

lassapitorikos;

7) rikoslain 38 luvun 3 §:ssä tarkoitettu viestintäsalaisuuden loukkaus;

8) rikoslain 38 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tietoliikenteen häirintä;

9) rikoslain 38 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmän häirintä;

10) rikoslain 38 luvun 8 §:ssä tarkoitettu tietomurto;

11) rikoslain 38 luvun 8 b §:ssä tarkoitettu suojauksen purkujärjestelmärikos; tai

12) rikoslain 38 luvun 9 §:ssä tarkoitettu henkilörekisteririkos.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tieto radiolähetyksen olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi. Tietoja muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettujen radiolähetyksen sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on hävitettävä tämän pykälän nojalla saamansa tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista, kun ne eivät enää ole tarpeen tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tai niitä koskevan rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot viesteistä, välitystiedoista ja sijaintitiedoista on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos on kysymys tietoturvaloukkausten selvittämistä koskevista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

Tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeus ei koske luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 14 §:ssä tai oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja.

317 §

Radioviestinnän häiriön aiheuttajan tunnis-

taminen ja paikantaminen

Viestintävirasto saa tarkkailla ja käyttää myös muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetysten välitystietoja siinä määrin kuin se on tarpeellista radioviestinnän häiriön aiheuttajan tai ilman radiolupaa käytettävän luvanvaraisen radiolähettimen tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi sekä häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. Muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetysten sisältöä saa tarkkailla ja lähetysten sisällöstä saatuja tietoja saa käyttää kuitenkin vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Mitä 136 §:n 4 momentissa säädetään, ei estä tiedon antamista *Viestintävirastolle* radiolähetysten olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. Tietoja radiolähetysten sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Viestintäviraston on hävitettävä luottamuksellista radioviestintää koskevat tiedot sen jälkeen, kun ne eivät ole tarpeen radioviestinnän riittävän häiriöttömyyden varmistamiseksi taikka häiriötä koskevan hallinto- tai rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos kysymys on turvallisuusradioviestinnän häiriöttömyyden varmistamiseksi tarpeellisista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai hallinto- tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

318 §

*Tietojen luovuttaminen viranomaisesta*Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Viestin-**taminen ja paikantaminen*

Liikenne- ja viestintävirasto saa tarkkailla ja käyttää myös muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetysten välitystietoja siinä määrin kuin se on tarpeellista radioviestinnän häiriön aiheuttajan tai ilman radiolupaa käytettävän luvanvaraisen radiolähettimen tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi sekä häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. Muun, kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radiolähetysten sisältöä saa tarkkailla ja lähetysten sisällöstä saatuja tietoja saa käyttää kuitenkin vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Mitä 136 §:n 4 momentissa säädetään, ei estä tiedon antamista *Liikenne- ja viestintävirastolle* radiolähetysten olemassaolosta ja välitystiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. Tietoja radiolähetysten sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on hävitettävä luottamuksellista radioviestintää koskevat tiedot sen jälkeen, kun ne eivät ole tarpeen radioviestinnän riittävän häiriöttömyyden varmistamiseksi taikka häiriötä koskevan hallinto- tai rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot on hävitettävä viimeistään kahden vuoden tai, jos kysymys on turvallisuusradioviestinnän häiriöttömyyden varmistamiseksi tarpeellisista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot saatiin tai hallinto- tai rikosasiaa koskeva päätös taikka tuomio sai lainvoiman.

318 §

*Tietojen luovuttaminen viranomaisesta*Liikenne- ja viestintäministeriöllä, *Liiken-*

tävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavaltuutetulla ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, *Energiavirastolle*, *Finanssivalvonnalle*, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle* sekä *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle*, jos se on näille säädettyjen tietoturvalisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Viestintävirastolla* on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai *Viestintävirasto* saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

319 §

Vaitiolovelvollisuus ja viesteihin liittyvien tietojen luovuttaminen

Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun 316 ja 317 §:n nojalla saamat ja hankkimat tiedot viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista sekä luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta on pidettävä salassa.

ne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavaltuutetulla ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto *Energiavirastolle*, *Finanssivalvonnalle*, *Valtion lupa- ja valvontavirastolle* sekä *maakunnalle*, jos se on näille säädettyjen tietoturvalisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai *Liikenne- ja viestintävirasto* saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

319 §

Vaitiolovelvollisuus ja viesteihin liittyvien tietojen luovuttaminen

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun 316 ja 317 §:n nojalla saamat ja hankkimat tiedot viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista sekä luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta on pidettävä salassa.

Viestintävirastolla on 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tietoturvaloukkauksia koskevan tiedonkeruun ja selvittämisen yhteydessä saamiaan välitystietoja ja muita tietoja:

1) viestinnän välittäjälle, lisäarvopalvelun tarjoajalle, yhteisölle, tilaajalle ja käyttäjälle jos sitä on käytetty hyväksi tietoturvaloukkauksessa, se on joutunut tietoturvaloukkauksen kohteeksi tai siihen todennäköisesti voi kohdistua tietoturvaloukkaus ja jos *Viestintäviraston* arvion mukaan on syytä epäillä, että on tehty jokin 316 §:n 2 momentin 1—12 kohdassa mainittu rikos;

2) muussa valtiossa toimivalle viranomaiselle tai muulle vastaavalle taholle, jonka tehtävänä on ennalta ehkäistä tai selvittää viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia.

Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tietoja siten kuin 2 momentissa säädetään ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä välitystiedon antamista toiselle viranomaiselle, jos se on tarpeen radiohäiriön aiheuttamista koskevan rikoksen selvittämistä tai syytteen panna varten taikka radioviestinnän häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Viestintäviraston on 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia ja muita tahoja määritellään toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos luovutuksen kohteesta päättämällä voi olla huomattavaa yhteiskunnallista merkittävyyttä tai vaikutuksia sähköisen viestinnän palvelujen yleiseen kehitykseen, liikenne- ja viestintäministeriö päättää, mille viranomaisille tai muille tahoille *Viestintävirasto* voi 2 momentissa tarkoitettuja tietoja luovuttaa.

320 §

Puolustusvoimien ja **rajavartiolaitoksen** tie-

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tietoturvaloukkauksia koskevan tiedonkeruun ja selvittämisen yhteydessä saamiaan välitystietoja ja muita tietoja:

1) viestinnän välittäjälle, lisäarvopalvelun tarjoajalle, yhteisölle, tilaajalle ja käyttäjälle jos sitä on käytetty hyväksi tietoturvaloukkauksessa, se on joutunut tietoturvaloukkauksen kohteeksi tai siihen todennäköisesti voi kohdistua tietoturvaloukkaus ja jos *Liikenne- ja viestintäviraston* arvion mukaan on syytä epäillä, että on tehty jokin 316 §:n 2 momentin 1—12 kohdassa mainittu rikos;

2) muussa valtiossa toimivalle viranomaiselle tai muulle vastaavalle taholle, jonka tehtävänä on ennalta ehkäistä tai selvittää viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tietoja siten kuin 2 momentissa säädetään ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä välitystiedon antamista toiselle viranomaiselle, jos se on tarpeen radiohäiriön aiheuttamista koskevan rikoksen selvittämistä tai syytteen panna varten taikka radioviestinnän häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia ja muita tahoja määritellään toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos luovutuksen kohteesta päättämällä voi olla huomattavaa yhteiskunnallista merkittävyyttä tai vaikutuksia sähköisen viestinnän palvelujen yleiseen kehitykseen, liikenne- ja viestintäministeriö päättää, mille viranomaisille tai muille tahoille *Liikenne- ja viestintävirasto* voi 2 momentissa tarkoitettuja tietoja luovuttaa.

320 §

Puolustusvoimien ja **Rajavartiolaitoksen**

donsaantioikeus

Puolustusvoimilla ja *rajavartiolaitoksella* on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada *Viestintävirastolta* taajuuksien käyttöä koskevia valmiussuunnittelun ja poikkeusoloihin varautumisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Tiedonsaantioikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

323 §

Viranomaisen määrämien toimenpiteen ja tiedon luovutuksen maksuttomuus

Teleyrityksen on korvauksetta luovutettava viranomaiselle sellainen hallussaan oleva tieto:

- 1) joka on tarpeellinen laissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten selvittämiseksi, paljastamiseksi tai estämiseksi taikka pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamisessa; ja
- 2) jonka saamiseen viranomaisella on erikseen säädetty oikeus.

Teleyrityksen on tehtävä korvauksetta viranomaisen laissa säädetyn telekuunteluoiden mahdollistava toimenpide.

Henkeä ja terveyttä välittömästi uhkaavissa tilanteissa tiedon luovuttaminen tai toimenpide on toteutettava kiireellisenä.

Viranomainen toteuttaa kustannuksellaan järjestelmän, jolla se voi vastaanottaa ja käsitellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai toteuttaa 2 momentissa tarkoitettua telekuuntelua. Viranomainen vastaa myös viranomaisen järjestelmän yleiseen viestintäverkkoon ja -palveluun liittämistä aiheutuneista kustannuksista. Teleyrityksen on kuitenkin toteutettava hätäliikenteen ohjausmuutokset maksutta.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa mainittujen toimenpiteiden ja tietopyyntöjen toteuttamisesta ja määräajoista.

tiedonsaantioikeus

Puolustusvoimilla ja *Rajavartiolaitoksella* on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada *Liikenne- ja viestintävirastolta* taajuuksien käyttöä koskevia valmiussuunnittelun ja poikkeusoloihin varautumisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Tiedonsaantioikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, sijaintitiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

323 §

Viranomaisen määrämien toimenpiteen ja tiedon luovutuksen maksuttomuus

Teleyrityksen on korvauksetta luovutettava viranomaiselle sellainen hallussaan oleva tieto:

- 1) joka on tarpeellinen laissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten selvittämiseksi, paljastamiseksi tai estämiseksi taikka pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamisessa; ja
- 2) jonka saamiseen viranomaisella on erikseen säädetty oikeus.

Teleyrityksen on tehtävä korvauksetta viranomaisen laissa säädetyn telekuunteluoiden mahdollistava toimenpide.

Henkeä ja terveyttä välittömästi uhkaavissa tilanteissa tiedon luovuttaminen tai toimenpide on toteutettava kiireellisenä.

Viranomainen toteuttaa kustannuksellaan järjestelmän, jolla se voi vastaanottaa ja käsitellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai toteuttaa 2 momentissa tarkoitettua telekuuntelua. Viranomainen vastaa myös viranomaisen järjestelmän yleiseen viestintäverkkoon ja -palveluun liittämistä aiheutuneista kustannuksista. Teleyrityksen on kuitenkin toteutettava hätäliikenteen ohjausmuutokset maksutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa mainittujen toimenpiteiden ja tietopyyntöjen toteuttamisesta ja määräajoista.

Viestintäviraston tarkastusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Viestintävirastolla on oikeus tehdä 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käytävässä yrityksessä tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkastuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teleyrityksen laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käyttävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteeseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käytävässä yrityksessä tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkastuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teleyrityksen laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käyttävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteeseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

1) radiolähetin, jonka hallussapitoon vaaditaan tässä laissa tarkoitettu radiolupa tai jonka käyttöön vaaditaan tässä laissa tarkoitettu pätevyys- tai kelpoisuustodistus;

2) radiolaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

3) 97 §:n 2 momentissa tarkoitettu sähkölaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaite, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

5) 269 §:n 2 momentissa tarkoitettu suojaus- ja purkujärjestelmä.

Viestintävirastolla on oikeus päästä paikkaan, jossa 1 momentissa tarkoitettua laitteen todennäköisin syin epäillään olevan. Tarkastuksen saa kuitenkin suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa, vain jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on erityinen syy epäillä, että tämän lain 348 §:n 1 momentin 1—3 kohdan säännöksiä tai rikoslain 38 luvun 5—7 tai 8 b §:ää on rikottu.

Radiolaitteen haltijan, käyttäjän ja omistajan on pyynnöstä esitettävä *Viestintävirastolle*, *rajavartioloitokselle* ja poliisille hallussaan oleva radiolupa.

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

Radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu tai 269 §:ssä säädetty sähköisen viestin suojaus on oikeudettomasti purettu,

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

1) radiolähetin, jonka hallussapitoon vaaditaan tässä laissa tarkoitettu radiolupa tai jonka käyttöön vaaditaan tässä laissa tarkoitettu pätevyys- tai kelpoisuustodistus;

2) radiolaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

3) 97 §:n 2 momentissa tarkoitettu sähkölaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaite, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

5) 269 §:n 2 momentissa tarkoitettu suojaus- ja purkujärjestelmä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus päästä paikkaan, jossa 1 momentissa tarkoitettua laitteen todennäköisin syin epäillään olevan. Tarkastuksen saa kuitenkin suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa, vain jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on erityinen syy epäillä, että tämän lain 348 §:n 1 momentin 1—3 kohdan säännöksiä tai rikoslain 38 luvun 5—7 tai 8 b §:ää on rikottu.

Radiolaitteen haltijan, käyttäjän ja omistajan on pyynnöstä esitettävä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, *Rajavartioloitokselle* ja poliisille hallussaan oleva radiolupa.

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

Radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu tai 269 §:ssä säädetty sähköisen viestin suojaus on oikeudettomasti purettu,

Viestintäviraston tarkastajalla on oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Tutkimus on tehtävä viivytyksettä. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu laite ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Jos tutkittavaksi otettu radiolaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos radiolaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, *Viestintävirasto* voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

328 §

Radiotaajuuksien käytön häiriöttömyyden ja tehokkuuden turvaaminen

Viestintävirastolla on oikeus tarkkailla radioviestintää ja sen teknistä toteutusta radiotaajuuksien riittävän häiriöttömyyden ja tehokkaan käytön turvaamiseksi.

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö myös, jos radiolaitteen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan häiriötä 95 tai 96 §:ssä tarkoitetulle radiotaajuuksien suunnitellulle käytölle.

Viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos laitteen tai

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastajalla on oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Tutkimus on tehtävä viivytyksettä. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu laite ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Jos tutkittavaksi otettu radiolaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos radiolaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

328 §

Radiotaajuuksien käytön häiriöttömyyden ja tehokkuuden turvaaminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkkailla radioviestintää ja sen teknistä toteutusta radiotaajuuksien riittävän häiriöttömyyden ja tehokkaan käytön turvaamiseksi.

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö myös, jos radiolaitteen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan häiriötä 95 tai 96 §:ssä tarkoitetulle radiotaajuuksien suunnitellulle käytölle.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos

sen käytön epäillään todennäköisin syin olevan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. *Viestintävirasto* voi tässä tapauksessa myös tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:ää.

330 §

Valvontapäätös

Viestintävirasto, tietosuojavaltuutettu ja kunnan rakennusvalvontaviranomainen voivat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Kuluttaja-asiamiehen valvomien 306 §:ssä mainittujen säännösten osalta noudatetaan, mitä kuluttajansuojalain 2 luvun 16, 17, 19 ja 20 §:ssä säädetään.

331 §

Väliaikainen päätös

Jos tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä, määräystä, päätöstä tai lupaehtoa koskeva virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille, tilaajille tai käyttäjille taikka viestintäverkkojen tai viestintäpalvelujen toiminnalle, *Viestintävirasto* voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 330 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen saajalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

laitteen tai sen käytön epäillään todennäköisin syin olevan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi tässä tapauksessa myös tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:ää.

330 §

Valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto, tietosuojavaltuutettu ja kunnan rakennusvalvontaviranomainen voivat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Kuluttaja-asiamiehen valvomien 306 §:ssä mainittujen säännösten osalta noudatetaan, mitä kuluttajansuojalain 2 luvun 16, 17, 19 ja 20 §:ssä säädetään.

331 §

Väliaikainen päätös

Jos tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä, määräystä, päätöstä tai lupaehtoa koskeva virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille, tilaajille tai käyttäjille taikka viestintäverkkojen tai viestintäpalvelujen toiminnalle, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 330 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen saajalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaisena toimena *Viestintävirasto* voi keskeyttää vaaraa tai vakavaa haittaa aiheuttavan toiminnan. *Viestintävirasto* voi lisäksi rajoittaa taajuuksien käyttöä tai määrätä muusta näihin verrattavasta pakkokeinosta. Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. *Viestintävirasto* voi jatkaa väliaikaisia toimia enintään kolmella kuukaudella, jos virhettä tai laiminlyöntiä ei ole määräajassa korjattu. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen voi hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

333 §

Teleyrityksen seuraamusmaksu

Teleyritykselle, joka toimii 53—55 §:n nojalla asetetun velvollisuuden vastaisesti eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kolmen kuukauden määräajassa oikeaksi menettelyään, voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta markkinoihin tai jos seuraamusmaksun määrääminen on kilpailun turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta. Seuraamusmaksu voidaan lisäksi jättää määräämättä, jos teleyritykselle on määrätty tai määrätään vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä kilpailulaissa tarkoitettu seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kestoaika sekä vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä määrätty kilpailulain mukainen seuraamusmaksu. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia markkinoihin, mainittu määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia teleyrityksen edellisen vuoden sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen tarjoamisesta koostuvasta liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää *Viestintäviraston* esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Seu-

Väliaikaisena toimena *Liikenne- ja viestintävirasto* voi keskeyttää vaaraa tai vakavaa haittaa aiheuttavan toiminnan. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi lisäksi rajoittaa taajuuksien käyttöä tai määrätä muusta näihin verrattavasta pakkokeinosta. Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi jatkaa väliaikaisia toimia enintään kolmella kuukaudella, jos virhettä tai laiminlyöntiä ei ole määräajassa korjattu. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen voi hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

333 §

Teleyrityksen seuraamusmaksu

Teleyritykselle, joka toimii 53—55 §:n nojalla asetetun velvollisuuden vastaisesti eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kolmen kuukauden määräajassa oikeaksi menettelyään, voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta markkinoihin tai jos seuraamusmaksun määrääminen on kilpailun turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta. Seuraamusmaksu voidaan lisäksi jättää määräämättä, jos teleyritykselle on määrätty tai määrätään vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä kilpailulaissa tarkoitettu seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kestoaika sekä vastaavasta teosta tai laiminlyönnistä määrätty kilpailulain mukainen seuraamusmaksu. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia markkinoihin, mainittu määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia teleyrityksen edellisen vuoden sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen tarjoamisesta koostuvasta liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää *Liikenne- ja viestintäviraston* esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa

raamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

334 §

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajalle, joka toimii 25 ja 26 luvun säännösten vastaisesti eikä kehotuksesta huolimatta oikaise menettelyään 303 tai 306 §:ssä tarkoitetun valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa, voidaan määrätä seuraamusmaksu. Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta 25 ja 26 luvussa säädettyjen tavoitteiden toteutumiseen tai jos seuraamusmaksun määrääminen on niiden turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kestoaika. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia 25 ja 26 lukuun sisältyvien tavoitteiden toteutumiseen, mainittu määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan edellisen vuoden toimiluvanvaraisen toiminnan liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää *Viestintäviraston* tai 214 §:ää koskevissa tapauksissa kuluttaja-asiamiehen esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

336 §

Kohtuuttoman sopimusehdon kieltäminen viestintäpalvelun tarjonnassa

Viestintävirasto voi kieltää jatkamasta 107 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä tai uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastettavan sopimusehdon käyttämistä, jos kiello on kuluttajan suojaamiseksi tarpeen.

Viestintävirasto voi asettaa kieltopäätöksen

(100/2013). Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

334 §

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu

Televisio- tai radiotoiminnan harjoittajalle, joka toimii 25 ja 26 luvun säännösten vastaisesti eikä kehotuksesta huolimatta oikaise menettelyään 303 tai 306 §:ssä tarkoitetun valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa, voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos menettelyllä ei ole huomattavaa vaikutusta 25 ja 26 luvussa säädettyjen tavoitteiden toteutumiseen tai jos seuraamusmaksun määrääminen on niiden turvaamisen kannalta muutoin ilmeisen perusteetonta.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja sen kestoaika. Maksu on vähintään 1 000 ja enintään miljoona euroa. Jos teolla tai laiminlyönnillä on erittäin huomattavia vaikutuksia 25 ja 26 lukuun sisältyvien tavoitteiden toteutumiseen, mainittu määrä saadaan ylittää. Maksu saa kuitenkin olla enintään viisi prosenttia televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan edellisen vuoden toimiluvanvaraisen toiminnan liikevaihdosta.

Seuraamusmaksun määrää *Liikenne- ja viestintäviraston* tai 214 §:ää koskevissa tapauksissa kuluttaja-asiamiehen esityksestä markkinaoikeus. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

336 §

Kohtuuttoman sopimusehdon kieltäminen viestintäpalvelun tarjonnassa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää jatkamasta 107 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä tai uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastettavan sopimusehdon käyttämistä, jos kiello on kuluttajan suojaamiseksi tarpeen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa

tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Viestintäviraston 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Teleyritys voi saattaa kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa *Viestintäviraston* päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

338 §

Televisiotoiminnan keskeyttäminen

Viestintävirasto voi velvoittaa keskeyttämään 3 §:ssä tarkoitettua televisiotoiminnan kokonaan tai osittain, jos toiminnan harjoittaja 330–332 tai 334 §:ssä määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti ja toistuvasti rikkoo televisiotoiminnassaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

340 §

Teletoinnin kieltäminen

Jos teleyritys 331–334 §:ssä tarkoitetuista seuraamuksista huolimatta vakavasti ja olenaisella tavalla rikkoo tai jättää noudattamatta tämän lain säännöksiä, sen nojalla annettuja määräyksiä tai päätöksiä, *Viestintävirasto* voi kieltää teleyritykseltä teletoinnin harjoittamisen. *Viestintävirasto* voi kieltää teleyrityksen toiminnan kokonaan tai osittain.

Viestintävirasto voi kieltää kilpailulle huomattavaa haittaa aiheuttavan palvelun tai palvelukokonaisuuden tarjonnan, kunnes 52 §:ssä tarkoitettu päätös on tehty.

342 §

Oikaisuvaatimus

Säilytysvelvollinen yritys voi 157 §:ssä tarkoitettuun tietojen säilytysvelvollisuutta koskevaan päätökseen vaatia oikaisua sisä-

kieltopäätöksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Teleyritys voi saattaa kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

338 §

Televisiotoiminnan keskeyttäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa keskeyttämään 3 §:ssä tarkoitettua televisiotoiminnan kokonaan tai osittain, jos toiminnan harjoittaja 330–332 tai 334 §:ssä määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti ja toistuvasti rikkoo televisiotoiminnassaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

340 §

Teletoinnin kieltäminen

Jos teleyritys 331–334 §:ssä tarkoitetuista seuraamuksista huolimatta vakavasti ja olenaisella tavalla rikkoo tai jättää noudattamatta tämän lain säännöksiä, sen nojalla annettuja määräyksiä tai päätöksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää teleyritykseltä teletoinnin harjoittamisen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää teleyrityksen toiminnan kokonaan tai osittain.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää kilpailulle huomattavaa haittaa aiheuttavan palvelun tai palvelukokonaisuuden tarjonnan, kunnes 52 §:ssä tarkoitettu päätös on tehty.

342 §

Oikaisuvaatimus

Säilytysvelvollinen yritys voi 157 §:ssä tarkoitettuun tietojen säilytysvelvollisuutta koskevaan päätökseen vaatia oikaisua sisä-

ministeriöltä.

Viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuuksien varausta koskevaa päätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua, 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua ja 293 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua saa vaatia oikaisua.

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Pätevyystutkintosuorituksen hylkävään päätökseen, jonka on tehnyt 265 §:n 3 momentissa tarkoitettu *Viestintäviraston* määräämä ulkopuolinen tutkinnon vastaanottaja, saa vaatia oikaisua *Viestintävirastolta*.

Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa.

343 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Viestintäviraston 21 luvun, 295 §:n ja 312 §:n 2 ja 3 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. *Viestintävirasto* voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

Viestintävirastolla on oikeus valittaa markkinaoikeuden tekemästä päätöksestä.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, *Viestintäviraston* muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä *Viestintäviraston*, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa

ministeriöltä.

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuuksien varausta koskevaa päätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua, 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua ja 293 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua saa vaatia oikaisua.

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Pätevyystutkintosuorituksen hylkävään päätökseen, jonka on tehnyt 265 §:n 3 momentissa tarkoitettu *Liikenne- ja viestintäviraston* määräämä ulkopuolinen tutkinnon vastaanottaja, saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa.

343 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston 21 luvun, 295 §:n ja 312 §:n 2 ja 3 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus valittaa markkinaoikeuden tekemästä päätöksestä.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, *Liikenne- ja viestintäviraston* muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä *Liikenne- ja viestintäviraston*, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen anta-

hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomaisen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa *Viestintäviraston* päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai muuttanut sitä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitetussa ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitetussa radioluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitetussa sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitetussa sijoittamisoikeuden muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitetussa arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

- 1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;
- 2) *Viestintävirasto* on tehnyt 52—55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;
- 3) *Viestintävirasto* on tehnyt 85 §:n nojalla;

maan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomaisen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Liikenne- ja viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai muuttanut sitä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitetussa ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitetussa radioluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitetussa sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitetussa sijoittamisoikeuden muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitetussa arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

- 1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;
- 2) *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt 52—55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;
- 3) *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt

4) *Viestintävirasto* on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;

5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja *Viestintäviraston* päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähtäjien lupa, radioaseman tunnistekä pätevyys- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes *Viestintävirasto* on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päätyminen vahvistetaan *Viestintäviraston* erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes *Viestintävirasto* ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotet-

85 §:n nojalla;

4) *Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;

5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähtäjien lupa, radioaseman tunnistekä pätevyys- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes *Liikenne- ja viestintävirasto* on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päätyminen vahvistetaan *Liikenne- ja viestintäviraston* erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes *Liikenne- ja viestintävirasto* ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotet-

tavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annetussa ohjelmistotoimiluvussa mainitun määräjän.

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Tämän lain 318 §:n 2 momentin tietojensaantioikeus koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia siihen saakka kunnes laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta on kumoutunut.

tavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annetussa ohjelmistotoimiluvussa mainitun määräjän.

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Tämän lain 318 §:n 2 momentin tietojensaantioikeus koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia siihen saakka kunnes laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta on kumoutunut.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

74.

Laki**sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 4, 5, 12, 14, 15 sekä 20–24 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

EETS-palveluntarjoajaa koskevat vaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää rekisteröinnin Suomeen sijoittautuneille EETS-palveluntarjoajille, joilla on:

- 1) EN ISO 9001 -sertifikaatti tai vastaava;
- 2) tekniset laitteet sekä EY-vakuutus tai EY-todistus yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuudesta siten kuin EETS-päätöksen liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetään;
- 3) pätevydenosoitus «sähköisten» tiemaksupalvelujen tarjoamisessa tai asiankuuluvilla aloilla;
- 4) asianmukainen vakavaraisuus;
- 5) jatkuva ja kattava riskinhallintasuunnitelma, joka tarkastetaan vähintään joka toinen vuosi;
- 6) hyvä maine.

EETS-palveluntarjoaja ei täytä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos sen vastuhenkilö on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan EETS-palveluntarjoajan edustajana.

Jos palveluntarjoaja ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, *Liikenteen turvallisuusviraston* on varattava sille ti-

Ehdotus

4 §

EETS-palveluntarjoajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää rekisteröinnin Suomeen sijoittautuneille EETS-palveluntarjoajille, joilla on:

- 1) EN ISO 9001 -sertifikaatti tai vastaava;
- 2) tekniset laitteet sekä EY-vakuutus tai EY-todistus yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuudesta siten kuin EETS-päätöksen liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetään;
- 3) pätevydenosoitus sähköisten tiemaksupalvelujen tarjoamisessa tai asiankuuluvilla aloilla;
- 4) asianmukainen vakavaraisuus;
- 5) jatkuva ja kattava riskinhallintasuunnitelma, joka tarkastetaan vähintään joka toinen vuosi;
- 6) hyvä maine.

EETS-palveluntarjoaja ei täytä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos sen vastuhenkilö on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan EETS-palveluntarjoajan edustajana.

Jos palveluntarjoaja ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, *Liikenne- ja viestintäviraston* on varattava sille tilai-

Voimassa oleva laki

laisuus korjata puutteellisuus kohtuullisessa ajassa. *Liikenteen turvallisuusviraston* on määrääjän jälkeen peruutettava myöntämänsä rekisteröinti, jos palveluntarjoaja ei ole korjannut puutteellisuutta ja puutetta on pidettävä olennaisena.

5 §

EETS-palvelun kattavuus

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä EETS-tietullikohteita koskevat EETS-palvelusopimukset tietullioperaattorien kanssa 24 kuukauden kuluessa siitä, kun se on rekisteröity 4 §:n 1 momentin mukaisesti.

EETS-palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että palvelu kattaa kaikki EETS-tietullikohteet. EETS-palveluntarjoajan on palautettava palvelu täysin kattavaksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun EETS-tietullikohteet ovat muuttuneet tai jokin muu syy on estänyt täyden kattavuuden.

EETS-palveluntarjoajan on ilmoitettava EETS:n käyttäjille palvelun kattavuus tietullikohteissa ja siinä tapahtuneet muutokset.

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vuosittain ilmoitus palvelunsa kattavuudesta EETS-tietullikohteissa.

12 §

EETS:ää ja yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat tekniset vaatimukset

EETS:n on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä III säädetyt olennaiset vaatimukset.

EETS:n ajoneuvolaitteita saa käyttää tiemaksujen lisäksi muiden ajoneuvon sijaintiin sidonnaisten palvelujen toteuttamiseen. Ajoneuvolaitteiden käyttö muihin tarkoituksiin ei saa haitata tiemaksutoimintoja tietullikohteissa.

EETS:n yhteentoimivuuden osatekijöiden on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä II säädetyt vaatimukset. Sellaisten yhteentoimivuuden osatekijöiden, joissa on CE-merkintä, katsotaan täyttävän nämä vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvitta-

Ehdotus

laisuus korjata puutteellisuus kohtuullisessa ajassa. *Liikenne- ja viestintäviraston* on määrääjän jälkeen peruutettava myöntämänsä rekisteröinti, jos palveluntarjoaja ei ole korjannut puutteellisuutta ja puutetta on pidettävä olennaisena.

5 §

EETS-palvelun kattavuus

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä EETS-tietullikohteita koskevat EETS-palvelusopimukset tietullioperaattorien kanssa 24 kuukauden kuluessa siitä, kun se on rekisteröity 4 §:n 1 momentin mukaisesti.

EETS-palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että palvelu kattaa kaikki EETS-tietullikohteet. EETS-palveluntarjoajan on palautettava palvelu täysin kattavaksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun EETS-tietullikohteet ovat muuttuneet tai jokin muu syy on estänyt täyden kattavuuden.

EETS-palveluntarjoajan on ilmoitettava EETS:n käyttäjille palvelun kattavuus tietullikohteissa ja siinä tapahtuneet muutokset.

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain ilmoitus palvelunsa kattavuudesta EETS-tietullikohteissa.

12 §

EETS:ää ja yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat tekniset vaatimukset

EETS:n on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä III säädetyt olennaiset vaatimukset.

EETS:n ajoneuvolaitteita saa käyttää tiemaksujen lisäksi muiden ajoneuvon sijaintiin sidonnaisten palvelujen toteuttamiseen. Ajoneuvolaitteiden käyttö muihin tarkoituksiin ei saa haitata tiemaksutoimintoja tietullikohteissa.

EETS:n yhteentoimivuuden osatekijöiden on täytettävä EETS-päätöksen liitteessä II säädetyt vaatimukset. Sellaisten yhteentoimivuuden osatekijöiden, joissa on CE-merkintä, katsotaan täyttävän nämä vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa

Voimassa oleva laki

essa antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetuista teknisistä vaatimuksista.

14 §

Yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaaminen

Jos yhteentoimivuuden osatekijät, joille on annettu CE-merkintä ja jotka on saatettu markkinoille, eivät täytä 12 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan korjaamaan puutteellisuudet määräajassa.

Jos yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistaja tai sen valtuutettu edustaja ei noudata *Liikenteen turvallisuusviraston* 1 momentissa tarkoitettua määräystä, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi rajoittaa yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöalaa, kieltää niiden käytön tai määrätä ne poistettavaksi markkinoilta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen rajoituksen saaneen on annettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava välittömästi tämän pykälän nojalla tekemistään toimenpiteistä ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle. *Liikenteen turvallisuusviraston* tulee lisäksi ilmoittaa 1 momentin nojalla tekemistään toimenpiteistä Euroopan unionin jäsenvaltioille.

15 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehostaa 14 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämistä tai keskeyttämisuuskalla siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

20 §

*EETS-tietullikohdereisteri**Ehdotus*

antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetuista teknisistä vaatimuksista.

14 §

Yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaaminen

Jos yhteentoimivuuden osatekijät, joille on annettu CE-merkintä ja jotka on saatettu markkinoille, eivät täytä 12 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan korjaamaan puutteellisuudet määräajassa.

Jos yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistaja tai sen valtuutettu edustaja ei noudata *Liikenne- ja viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitettua määräystä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi rajoittaa yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöalaa, kieltää niiden käytön tai määrätä ne poistettavaksi markkinoilta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen rajoituksen saaneen on annettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava välittömästi tämän pykälän nojalla tekemistään toimenpiteistä ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle. *Liikenne- ja viestintäviraston* tulee lisäksi ilmoittaa 1 momentin nojalla tekemistään toimenpiteistä Euroopan unionin jäsenvaltioille.

15 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehostaa 14 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämistä tai keskeyttämisuuskalla siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

20 §

EETS-tietullikohdereisteri

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää rekisteriä Suomen alueella olevista EETS-tietullikohteista. Rekisteriä voidaan pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla.

Rekisteriin talletetaan tietullikohteista seuraavat tiedot:

- 1) tietullikohteesta vastaava tietullioperaattori;
- 2) käytetyt tiemaksuteknologiat;
- 3) tietullin perustiedot;
- 4) EETS-palveluntarjoajat, jotka ovat tehneet sopimuksen tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin kanssa;

5) EETS-tietullikohteen määrittäminen, jossa esitetään yleiset ehdot, joiden mukaisesti EETS-palveluntarjoajat voivat harjoittaa toimintaa tietullikohteessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää EETS-tietullikohderekisteriä yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimitamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* muutoksista, jotka koskevat 2 momentissa tarkoitettuja tietoja. Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä.

21 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää rekisteriä EETS-palveluntarjoajista yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimitamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Rekisteriin EETS-palveluntarjoajista kirjaan 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua riskienhallintasuunnitelman tarkastuksen tulokset.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä Suomen alueella olevista EETS-tietullikohteista. Rekisteriä voidaan pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla.

Rekisteriin talletetaan tietullikohteista seuraavat tiedot:

- 1) tietullikohteesta vastaava tietullioperaattori;
- 2) käytetyt tiemaksuteknologiat;
- 3) tietullin perustiedot;
- 4) EETS-palveluntarjoajat, jotka ovat tehneet sopimuksen tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin kanssa;

5) EETS-tietullikohteen määrittäminen, jossa esitetään yleiset ehdot, joiden mukaisesti EETS-palveluntarjoajat voivat harjoittaa toimintaa tietullikohteessa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää EETS-tietullikohderekisteriä yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimitamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* muutoksista, jotka koskevat 2 momentissa tarkoitettuja tietoja. Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä.

21 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä EETS-palveluntarjoajista yleisön saatavilla sähköisessä muodossa. Rekisteritietojen toimitamiseen Euroopan komissiolle ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sovelletaan, mitä EETS-päätöksen 19 artiklan 5 kohdassa säädetään.

Rekisteriin EETS-palveluntarjoajista kirjaan 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua riskienhallintasuunnitelman tarkastuksen tulokset.

22 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

Henkilötietojen käsittelyn valvonnasta säädetään *henkilötietolaissa* ja sähköisen viestinnän tietosuojalaissa.

23 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat EETS-palveluntarjoajalta, tietullioperaattorilta, yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajalta tai sen valtuutetulta edustajalta ja ilmoitetulta laitokselta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on rekisterinpitäjän ominaisuudessa oikeus tarkastaa vuosittain EETS-palveluntarjoajilta edellyttävien vaatimusten täytyminen. *Liikenteen turvallisuusvirastolla* on oikeus saada 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun hyvämaineisuuden vaatimuksen arvioimiseksi tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on valvontatehtäviensä suorittamiseksi oikeus päästä EETS-palveluntarjoajan, tietullioperaattorin tai yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan toimitiloihin tai muihin tiloihin, lukuun ottamatta pyyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja.

22 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

Henkilötietojen käsittelyn valvonnasta säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja sähköisen viestinnän tietosuojalaissa.

23 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat EETS-palveluntarjoajalta, tietullioperaattorilta, yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajalta tai sen valtuutetulta edustajalta ja ilmoitetulta laitokselta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on rekisterinpitäjän ominaisuudessa oikeus tarkastaa vuosittain EETS-palveluntarjoajilta edellyttävien vaatimusten täytyminen. *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus saada 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun hyvämaineisuuden vaatimuksen arvioimiseksi tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on valvontatehtäviensä suorittamiseksi oikeus päästä EETS-palveluntarjoajan, tietullioperaattorin tai yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan toimitiloihin tai muihin tiloihin, lukuun ottamatta pyyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja.

24 §

Muutoksenhaku

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenteen turvallisuusviraston* tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

24 §

Muutoksenhaku

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja *Liikenne- ja viestintäviraston* tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

75.

Laki**tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 4–7 ja 9 § sellaisina
 kuin ne ovat laissa 1302/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Tietojärjestelmän hallinto**Tietojärjestelmän hallinto*

Tie- ja katuverkon tietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalveluista ja tietojen luovuttamisesta sekä järjestelmän teknisestä kehittämisestä huolehtii *Liikennevirasto*.

Tie- ja katuverkon tietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalveluista ja tietojen luovuttamisesta sekä järjestelmän teknisestä kehittämisestä huolehtii *Väylävirasto*.

5 §

5 §

*Tietojärjestelmän perustaminen**Tietojärjestelmän perustaminen*

Liikennevirasto toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään tallettaviksi käytössään olevat yleisiä teitä koskevat ominaisuustiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään tallennettaviksi tässä laissa tarkoitettuja liikenneväyliä koskevat sijaintitiedot ja käytössään olevat väyliä koskevat ominaisuustiedot *Liikenneviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta voi toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään tallennettavaksi katuja ja hoitamiensa yksityisiä teitä koskevat tiedot *Liikenneviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Väylävirasto toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään tallettaviksi käytössään olevat yleisiä teitä koskevat ominaisuustiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään tallennettaviksi tässä laissa tarkoitettuja liikenneväyliä koskevat sijaintitiedot ja käytössään olevat väyliä koskevat ominaisuustiedot *Väyläviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta voi toimittaa tie- ja katuverkon tietojärjestelmään tallennettavaksi katuja ja hoitamiensa yksityisiä teitä koskevat tiedot *Väyläviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

6 §

6 §

*Tietojärjestelmän ylläpito**Tietojärjestelmän ylläpito*

Kun 5 §:ssä tarkoitetut perustiedot on toimitettu tie- ja katuverkon tietojärjestelmään ja järjestelmä on otettu käyttöön, *Liikennevirasto*, *maanmittauslaitos* sekä kunta vastaavat

Kun 5 §:ssä tarkoitetut perustiedot on toimitettu tie- ja katuverkon tietojärjestelmään ja järjestelmä on otettu käyttöön, *Väylävirasto*, *Maanmittauslaitos* sekä kunta vastaavat

Voimassa oleva laki

vat tietojärjestelmän ylläpitoa varten tarpeellisten tietojen toimittamisesta järjestelmään.

Liikennevirasto toimittaa järjestelmään yleisiä teitä koskevat muutostiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään yleisten ja yksityisten teiden ja katujen sijaintia sekä yksityisten teiden ominaisuuksia koskevat muutostiedot *Liikenneviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta ilmoittaa tai toimittaa katujen ja hoitamiansa yksityisten teiden muutoksia koskevat tiedot *Liikenneviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

7 §

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Liikennevirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen tuottamiseksi kirjallisena poimitana taikka teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

9 §

Vastuu tiedoista

Liikennevirasto ei vastaa *maanmittauslaitoksen* tai kunnan sille toimittaman ja *Liikenneviraston* tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä edelleen luovuttaman tiedon sisällön puutteellisuudesta tai virheestä mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. *Liikennevirasto* kuitenkin korjaa viipymättä ja korvauksetta luovutetussa aineistossa todetut olennaiset virheet ja puutteellisuudet.

Ehdotus

tietojärjestelmän ylläpitoa varten tarpeellisten tietojen toimittamisesta järjestelmään.

Väylävirasto toimittaa järjestelmään yleisiä teitä koskevat muutostiedot. Maanmittauslaitos toimittaa järjestelmään yleisten ja yksityisten teiden ja katujen sijaintia sekä yksityisten teiden ominaisuuksia koskevat muutostiedot *Väyläviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kunta ilmoittaa tai toimittaa katujen ja hoitamiansa yksityisten teiden muutoksia koskevat tiedot *Väyläviraston* kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

7 §

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Väylävirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen tuottamiseksi kirjallisena poimitana taikka teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

9 §

Vastuu tiedoista

Väylävirasto ei vastaa *Maanmittauslaitoksen* tai kunnan sille toimittaman ja *Väyläviraston* tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä edelleen luovuttaman tiedon sisällön puutteellisuudesta tai virheestä mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. *Väylävirasto* kuitenkin korjaa viipymättä ja korvauksetta luovutetussa aineistossa todetut olennaiset virheet ja puutteellisuudet.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

76.

Laki**tuloverolain 74 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 74 § sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1165/2000, 1321/2009 ja 772/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

74 §

Merityötulo

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai Verohallinnon määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa edellyttäen, että:

1) alusta käytetään ulkomaan liikenteeseen tai verovuoden aikana pääasiassa rannikkoliikenteeseen;

2) alus on *Liikenneviraston* tai sen lukuun toimivan taikka muun laivanisännän alus, jota käytetään viranomaisen tilaamissa tehtävissä merialueella;

3) alus on Ahvenanmaan maakunnanhallituksen alainen muu alus kuin sellainen lautta, joka välittää yleisen tien liikenteen vesistön yli.

Rannikkoliikenteellä tarkoitetaan kotimaan liikennettä saaristoalueen ulkopuolella Suomenlahdella, Pohjanlahdella ja Itämerellä 57. pohjoisen leveysasteen pohjoispuolella, ei kuitenkaan liikennettä Viipurinlahdelta Virolahden kunnan Santioon sisäväylää pitkin eikä Sipoon kunnan Kaunissaaren ohitusta eikä myöskään Porkkalanniemen tai Hankonien ohitusta, jos alusta muutoin käytetään rannikon saaristoalueen sisäpuolella.

Ulkomaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä Suomessa olevan paikkakunnan ja vieraassa valtiossa olevan paikkakunnan välillä tai liikennettä rannikkoliikenteen alueen ul-

Ehdotus

74 §

Merityötulo

Merityötulolla tarkoitetaan laivanisännän tai Verohallinnon määräämän muun tähän rinnastettavan aluksen liikennöintiä hoitavan työnantajan palveluksessa, bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa edellyttäen, että:

1) alusta käytetään ulkomaan liikenteeseen tai verovuoden aikana pääasiassa rannikkoliikenteeseen;

2) alus on *Väyläviraston* tai sen lukuun toimivan taikka muun laivanisännän alus, jota käytetään viranomaisen tilaamissa tehtävissä merialueella;

3) alus on Ahvenanmaan maakunnanhallituksen alainen muu alus kuin sellainen lautta, joka välittää yleisen tien liikenteen vesistön yli.

Rannikkoliikenteellä tarkoitetaan kotimaan liikennettä saaristoalueen ulkopuolella Suomenlahdella, Pohjanlahdella ja Itämerellä 57. pohjoisen leveysasteen pohjoispuolella, ei kuitenkaan liikennettä Viipurinlahdelta Virolahden kunnan Santioon sisäväylää pitkin eikä Sipoon kunnan Kaunissaaren ohitusta eikä myöskään Porkkalanniemen tai Hankonien ohitusta, jos alusta muutoin käytetään rannikon saaristoalueen sisäpuolella.

Ulkomaan liikenteellä tarkoitetaan liikennettä Suomessa olevan paikkakunnan ja vieraassa valtiossa olevan paikkakunnan välillä tai liikennettä rannikkoliikenteen alueen ul-

Voimassa oleva laki

kopuolella.

Suomalaiseen alukseen rinnastetaan suomalaisen työnantajan vuokralle ottama tai muulla perusteella hallitsema sellainen ulkomainen alus, jonka mukana seuraa vain vähäinen määrä miehistöä tai jonka mukana ei lainkaan seuraa miehistöä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräämistä voi hakea työnantaja tai verovelvollinen.

Merityötuloa on myös:

1) merityösopimuslain (756/2011) tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitettulta työnantajalta saatu muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkio.

Merityötulona ei pidetä tuloa, joka saadaan:

1) työstä, jonka henkilö seuraamatta aluksen mukana tekee aluksessa sen ollessa sata-massa;

2) työstä, jota on pidettävä pelkästään tilapäisenä tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muuna niihin rinnastettavana työnä;

3) työstä, joka tehdään huvialuksessa tai aluksessa, jossa työskentelee vakituisesti vain työnantajan perheenjäseniä;

4) työstä, joka tehdään valtiolle kuuluvassa puolustus- tai rajavartiotehtäviin käytettäväsä aluksessa.

Ehdotus

kopuolella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräämistä voi hakea työnantaja tai verovelvollinen.

Merityötuloa on myös:

1) merityösopimuslain (756/2011) tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaisesti 1 momentissa tarkoitettulta työnantajalta saatu muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu tulo;

2) kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu, saaliin suuruudesta riippuvainen palkio.

Merityötulona ei pidetä tuloa, joka saadaan:

1) työstä, jonka henkilö seuraamatta aluksen mukana tekee aluksessa sen ollessa sata-massa;

2) työstä, jota on pidettävä pelkästään tilapäisenä tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muuna niihin rinnastettavana työnä;

3) työstä, joka tehdään huvialuksessa tai aluksessa, jossa työskentelee vakituisesti vain työnantajan perheenjäseniä;

4) työstä, joka tehdään valtiolle kuuluvassa puolustus- tai rajavartiotehtäviin käytettäväsä aluksessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

77.

Laki**vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 3 a, 6, 7 a–7 d, 9, 10 a–10 c, 11, 11 a–11 d, 12, 13 a–13 e, 14 a, 14 b, 17 a, 20, 23, 23 a, 23 b ja 24 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 a, 10 a–10 c, 13 a, 14 b, 17 a ja 23 b § laissa 956/2013, 6 § laeissa 124/2001 ja 956/2013, 7 a ja 11 a § laeissa 1240/2010 ja 956/2013, 7 b § laissa 1240/2010, 7 c ja 7 d § laeissa 1095/2014, 9. 11 b ja 12 § laeissa 215/2005, 1240/2010 ja 956/2013, 11 § laeissa 1402/2011 ja 956/2013, 11 c, 11 d ja 14 a § laeissa 215/2005 ja 956/2013, 13 b § laeissa 1004/2011 ja 956/2013, 13 c ja 20 § laeissa 956/2013 ja 1095/2014, 13 d § 124/2001, 1004/2011, 956/2013 ja 1095/2014, 13 e § laeissa 1004/2011, 956/2013 ja 915/2014, 23 § laeissa 124/2001 ja 1240/2010, 23 a § laeissa 215/2005, 1282/2010 ja 956/2013 sekä 24 § laeissa 124/2001, 215/2005 ja 956/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 a §

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat

Vaaralliset aineet jaetaan vaarallisuutensa perusteella yhdeksään pääluokkaan. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetusluokista.

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen sääntösten ja määräysten noudattamista valvovat *Liikenteen turvallisuusvirasto*, Tulli, poliisi, *rajavartiolaitos*, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Säteilyturvakeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mainittujen viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetuksen valvontaan liittyvistä tehtävistä, vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toi-

Ehdotus

3 a §

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat

Vaaralliset aineet jaetaan vaarallisuutensa perusteella yhdeksään pääluokkaan. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetusluokista.

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen sääntösten ja määräysten noudattamista valvovat *Liikenne- ja viestintävirasto*, Tulli, poliisi, *Rajavartiolaitos*, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Säteilyturvakeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mainittujen viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetuksen valvontaan liittyvistä tehtävistä, vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toi-

Voimassa oleva laki

mialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvaa vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetusta sekä puolustusvoimien ajoneuvoilla, aluksilla tai ilma-aluksilla tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvovat sotilasviranomaiset. Muusta puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetusten valvonnasta sekä valvontaviranomaisten yhteistyötä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Rajavartiolaitoksen aluksella ja ilma-aluksella tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvoo *rajavartiolaitos*.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tehdä teknisluonteisen sopimuksen Suomea sitovassa vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (SopS 23/1979) liitteen A luvussa 1.5, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 52/2006) liitteessä C olevissa vaarallisten tavaroiden kansainvälisten rautatiekuljetusmääräysten (RID) liitteen luvussa 1.5 ja ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteen VII luvun A osan 1 säännössä määritellyn säännösten (IMDG-säännöstö) kohdassa 7.9.1 tarkoitettun määräaikaisen poikkeuksen hyväksymisestä enintään viideksi vuodeksi. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sillä sallitaan poikkeava tekninen ratkaisu tai muu järjestely, jolla säilytetään vastaava turvallisuustaso kuin määräyksiä noudattamalla. Hyväksyttyä sopimusta saa soveltaa myös kansallisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin. Kopio sopimuksesta on oltava mukana kuljetusvälineessä, jos Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin määrätään. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tietoja näistä määräaikaisista sopimuksista.

Euroopan unionin lainsäädännössä ja Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina toimivat tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä vastaavaa tehtävää suorittamaan säädetyt viranomaiset.

Ehdotus

mialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvaa vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetusta sekä puolustusvoimien ajoneuvoilla, aluksilla tai ilma-aluksilla tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvovat sotilasviranomaiset. Muusta puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetusten valvonnasta sekä valvontaviranomaisten yhteistyötä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Rajavartiolaitoksen aluksella ja ilma-aluksella tapahtuvaa vaarallisten aineiden kuljetusta valvoo *Rajavartiolaitos*.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä teknisluonteisen sopimuksen Suomea sitovassa vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (SopS 23/1979) liitteen A luvussa 1.5, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 52/2006) liitteessä C olevissa vaarallisten tavaroiden kansainvälisten rautatiekuljetusmääräysten (RID) liitteen luvussa 1.5 ja ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteen VII luvun A osan 1 säännössä määritellyn säännösten (IMDG-säännöstö) kohdassa 7.9.1 tarkoitettun määräaikaisen poikkeuksen hyväksymisestä enintään viideksi vuodeksi. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sillä sallitaan poikkeava tekninen ratkaisu tai muu järjestely, jolla säilytetään vastaava turvallisuustaso kuin määräyksiä noudattamalla. Hyväksyttyä sopimusta saa soveltaa myös kansallisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin. Kopio sopimuksesta on oltava mukana kuljetusvälineessä, jos Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin määrätään. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tietoja näistä määräaikaisista sopimuksista.

Euroopan unionin lainsäädännössä ja Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina toimivat tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä vastaavaa tehtävää suorittamaan säädetyt viranomaiset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 a §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan soveltuva erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun ajoneuvon. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetuksessa käytettävä ajoneuvo on hyväksyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen (*VAK-hyväksyntä*) ja tämän jälkeen katsastettava vuosittain (*VAK-katsastus*), jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuvan ajoneuvon erityisistä rakenteista, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä vaarallisten aineiden säiliö- ja räjähdekuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta.

7 b §

VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajoneuvojen VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan ajoneuvojen VAK-katsastuksia. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastustoimipaikan oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia päättyy samalla, kun sen oikeus suorittaa katsastuksia päättyy. Yksittäishyväksynnän myöntäjän oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä päättyy samalla, kun sen oikeus myöntää yksittäishyväksyntöjä päättyy.

7 a §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan soveltuva erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun ajoneuvon. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetuksessa käytettävä ajoneuvo on hyväksyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen (*VAK-hyväksyntä*) ja tämän jälkeen katsastettava vuosittain (*VAK-katsastus*), jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuvan ajoneuvon erityisistä rakenteista, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä vaarallisten aineiden säiliö- ja räjähdekuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta.

7 b §

VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja

Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajoneuvojen VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan ajoneuvojen VAK-katsastuksia. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastustoimipaikan oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia päättyy samalla, kun sen oikeus suorittaa katsastuksia päättyy. Yksittäishyväksynnän myöntäjän oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä päättyy samalla, kun sen oikeus myöntää yksittäishyväksyntöjä päättyy.

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä tehtävissä. Virasto voi antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos kyseessä olevia tehtäviä ei suoriteta asianmukaisesti. Jos VAK-hyväksyntöjä ei edelleenkään kirjallisesta varoituksesta huolimatta myönnetä tai VAK-katsastuksia suoriteta asianmukaisesti, *Liikenteen turvallisuusvirasto* peruuttaa määräajaksi tai kokonaan oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Maanpuolustuksen kannalta välttämättömiin puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynnät myöntää ja VAK-katsastukset suorittaa puolustusvoimissa autontarkastaja. Edellä 2 momentissa tarkoitettut valvontatehtävät puolustusvoimissa suorittaa pääesikunta.

7 c §

VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Sen lisäksi mitä katsastajan ja yksittäishyväksyjän pätevydestä erikseen säädetään, VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään jatkokoulutuksena VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen ja VAK-katsastusten suorittamiseen tarvittavaa erikoiskoulutusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävästä erikoiskoulutuksesta sekä säättää pääsyvaatimuksista erikoiskoulutukseen, erikoiskoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävään erikoiskoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista sekä erikoiskoulutuksen

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä tehtävissä. Virasto voi antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos kyseessä olevia tehtäviä ei suoriteta asianmukaisesti. Jos VAK-hyväksyntöjä ei edelleenkään kirjallisesta varoituksesta huolimatta myönnetä tai VAK-katsastuksia suoriteta asianmukaisesti, *Liikenne- ja viestintävirasto* peruuttaa määräajaksi tai kokonaan oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Maanpuolustuksen kannalta välttämättömiin puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynnät myöntää ja VAK-katsastukset suorittaa puolustusvoimissa autontarkastaja. Edellä 2 momentissa tarkoitettut valvontatehtävät puolustusvoimissa suorittaa pääesikunta.

7 c §

VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Sen lisäksi mitä katsastajan ja yksittäishyväksyjän pätevydestä erikseen säädetään, VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään jatkokoulutuksena VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen ja VAK-katsastusten suorittamiseen tarvittavaa erikoiskoulutusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävästä erikoiskoulutuksesta sekä säättää pääsyvaatimuksista erikoiskoulutukseen, erikoiskoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävään erikoiskoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista sekä erikoiskoulutuksen

Voimassa oleva laki

teknisistä yksityiskohdista. Puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta ajoneuvotarkastajalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta ja pääsyaatimuksista koulutukseen voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

7 d §

Lupa jatkokoulutuksen antamiseen VAK-hyväksyntöjä myöntäville ja VAK-katsastuksia suorittaville henkilöille

VAK-hyväksyntöjä myöntävien ja VAK-katsastuksia suorittavien henkilöiden jatkokoulutusta antavalla on oltava *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään koulutusluvan hakijasta ja koulutusluvan myöntämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa antaa erikoiskoulutusta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta puolustusvoimien antamaan puolustusvoimien ajoneuvotarkastajalta edellytettävään erikoiskoulutukseen.

Jatkokoulutuslupa myönnetään hakijalle, jos hakija täyttää ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 30 §:ssä säädetyt edellytykset jatkokoulutusluvan myöntämiselle ja hänellä on käytettävissään riittävä ja hyväksyntätoimintaan sekä VAK-hyväksyntöihin ja VAK-katsastuksiin perehtynyt ammattitaitoinen opetushenkilöstö.

Jatkokoulutuslupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 31 §:ssä säädetyt tiedot ja selvitykset sekä tieto koulutustoiminnasta vastaavan henkilön hyväksyntätoimintaan liittyvästä koulutuksesta ja kokemuksesta. Muilta osin jatkokoulutusluvan hakemiseen sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 4

Ehdotus

teknisistä yksityiskohdista. Puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta ajoneuvotarkastajalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta ja pääsyaatimuksista koulutukseen voidaan antaa tarkempia säännöksiä puolustusministeriön asetuksella.

7 d §

Lupa jatkokoulutuksen antamiseen VAK-hyväksyntöjä myöntäville ja VAK-katsastuksia suorittaville henkilöille

VAK-hyväksyntöjä myöntävien ja VAK-katsastuksia suorittavien henkilöiden jatkokoulutusta antavalla on oltava *Liikenne- ja viestintäviraston* myöntämä lupa jatkokoulutuksen antamiseen. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa luvan myös yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjään sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään koulutusluvan hakijasta ja koulutusluvan myöntämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa antaa erikoiskoulutusta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta puolustusvoimien antamaan puolustusvoimien ajoneuvotarkastajalta edellytettävään erikoiskoulutukseen.

Jatkokoulutuslupa myönnetään hakijalle, jos hakija täyttää ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 30 §:ssä säädetyt edellytykset jatkokoulutusluvan myöntämiselle ja hänellä on käytettävissään riittävä ja hyväksyntätoimintaan sekä VAK-hyväksyntöihin ja VAK-katsastuksiin perehtynyt ammattitaitoinen opetushenkilöstö.

Jatkokoulutuslupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 31 §:ssä säädetyt tiedot ja selvitykset sekä tieto koulutustoiminnasta vastaavan henkilön hyväksyntätoimintaan liittyvästä koulutuksesta ja kokemuksesta. Muilta osin jatkokoulutusluvan hakemiseen sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee myöntää jatkokoulutuslupa hakijalle, joka täyttää 4

Voimassa oleva laki

momentissa säädetyt edellytykset ja esittää 5 momentissa tarkoitetut selvitykset.

Jatkokoulutusluvan peruuttamiseen, jatkokoulutukseen liittyviin kokeisiin ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttämiseen, jatkokoulutuksen antamisessa noudatettavaan tasa-puolisuuteen, poikkeamiseen hallintolain (434/2003) esteellisyysvaatimuksista jatkokoulutuksessa sekä jatkokoulutusluvan haltijaan kohdistuvaan valvontaan sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta, ilma-alusta ja vaunua voidaan käyttää tähän tehtävään sekä että ajoneuvo tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty. Kuljetuksen suorittajan on ennen kuljetusta varmistettava, että se ei kuljeta sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on kiellettyä.

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää *Liikenteen turvallisuusvirasto* määräajaksi. Luvan vaatimisen yksityiskohdista ja tapauksista, joissa lupaa ei vaadita, voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Jos 2 momentissa tarkoitetun ilmakuljetusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia ei ole hoidettu asianmukaisesti

Ehdotus

momentissa säädetyt edellytykset ja esittää 5 momentissa tarkoitetut selvitykset.

Jatkokoulutusluvan peruuttamiseen, jatkokoulutukseen liittyviin kokeisiin ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttämiseen, jatkokoulutuksen antamisessa noudatettavaan tasa-puolisuuteen, poikkeamiseen hallintolain (434/2003) esteellisyysvaatimuksista jatkokoulutuksessa sekä jatkokoulutusluvan haltijaan kohdistuvaan valvontaan sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta, ilma-alusta ja vaunua voidaan käyttää tähän tehtävään sekä että ajoneuvo tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty. Kuljetuksen suorittajan on ennen kuljetusta varmistettava, että se ei kuljeta sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on kiellettyä.

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto* määräajaksi. Luvan vaatimisen yksityiskohdista ja tapauksista, joissa lupaa ei vaadita, voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Jos 2 momentissa tarkoitetun ilmakuljetusluvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia ei ole hoidettu asianmukaisesti

Voimassa oleva laki

ti, lupaviranomainen voi antaa luvan haltijalle kirjallisen varoituksen. Jos epäkohtia ei varoituksesta huolimatta poisteta, lupaviranomainen voi peruuttaa luvan määräajaksi tai kokonaan. Lupa voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määräajaksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos lupaviranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että luvan haltija ei pysty suorittamaan ilmakuljetuksia turvallisesti. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisten aineiden kuljetuksissa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa matkatavarana tai sen kuljettamista matkatavarana voidaan rajoittaa, jos kuljetuksesta aiheutuu aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista koskevin tai muin eritystoimenpitein torjua.

Kuljetettaessa vaarallista ainetta matkatavarana on otettava huomioon kuljetettavasta aineesta mahdollisesti aiheutuvat vaarat sekä noudatettava aineen kuljetuksessa ja muussa käsittelyssä erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Matkatavarana kuljetettavan vaarallisen aineen on oltava asianmukaisesti pakattu, ja kuljetuksessa on muutoinkin noudatettava sitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä ja näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin

Ehdotus

ti, lupaviranomainen voi antaa luvan haltijalle kirjallisen varoituksen. Jos epäkohtia ei varoituksesta huolimatta poisteta, lupaviranomainen voi peruuttaa luvan määräajaksi tai kokonaan. Lupa voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määräajaksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos lupaviranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että luvan haltija ei pysty suorittamaan ilmakuljetuksia turvallisesti. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisten aineiden kuljetuksissa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa matkatavarana tai sen kuljettamista matkatavarana voidaan rajoittaa, jos kuljetuksesta aiheutuu aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista koskevin tai muin eritystoimenpitein torjua.

Kuljetettaessa vaarallista ainetta matkatavarana on otettava huomioon kuljetettavasta aineesta mahdollisesti aiheutuvat vaarat sekä noudatettava aineen kuljetuksessa ja muussa käsittelyssä erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Matkatavarana kuljetettavan vaarallisen aineen on oltava asianmukaisesti pakattu, ja kuljetuksessa on muutoinkin noudatettava sitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä ja näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäät-

Voimassa oleva laki

lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 b §

Kuljetus lentopostilähetysten

Postilain (415/2011) mukaisten postiyritysten, Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 69/2011) mukaisesti nimettyjen operaattoreiden ja operaattoreiden, jotka ovat rekisteröineet sivutoimipisteen Suomeen Maailman postiliiton edellyttämällä tavalla, on hankittava hyväksyntä vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä varten, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai kansainvälisessä standardissa edellytetään tällaista hyväksyntää. Hyväksynnän myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan lähetysten vastaanottamisen ja käsittelyn turvallisuuden kaikissa postitoiminnan vaiheissa. Hyväksynnästä päättää *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksynnän vaatimisen yksityiskohdista. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hyväksynnän hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen yritysten ja operaattoreiden toimintaa viraston antaman hyväksynnän osalta. Jos hyväksynnän haltija ei enää täytä hyväksynnän myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä ei ole hoidettu asianmukaisesti, virasto voi antaa hyväksynnän haltijalle kirjallisen huomautuksen tai varoituksen. Jos epäkohtia ei huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta poisteta, virasto voi peruuttaa hyväksynnän määräajaksi tai kokonaan. Hyväksyntä voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määräajaksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos viranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että hyväksynnän haltija ei pysty suorittamaan vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähe-

Ehdotus

däntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 b §

Kuljetus lentopostilähetysten

Postilain (415/2011) mukaisten postiyritysten, Maailman postiliiton yleissopimuksen (SopS 69/2011) mukaisesti nimettyjen operaattoreiden ja operaattoreiden, jotka ovat rekisteröineet sivutoimipisteen Suomeen Maailman postiliiton edellyttämällä tavalla, on hankittava hyväksyntä vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä varten, jos Euroopan unionin lainsäädännössä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai kansainvälisessä standardissa edellytetään tällaista hyväksyntää. Hyväksynnän myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan lähetysten vastaanottamisen ja käsittelyn turvallisuuden kaikissa postitoiminnan vaiheissa. Hyväksynnästä päättää *Liikenne- ja viestintävirasto*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksynnän vaatimisen yksityiskohdista. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä hyväksynnän hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen yritysten ja operaattoreiden toimintaa viraston antaman hyväksynnän osalta. Jos hyväksynnän haltija ei enää täytä hyväksynnän myöntämisen edellytyksiä tai vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä ei ole hoidettu asianmukaisesti, virasto voi antaa hyväksynnän haltijalle kirjallisen huomautuksen tai varoituksen. Jos epäkohtia ei huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta poisteta, virasto voi peruuttaa hyväksynnän määräajaksi tai kokonaan. Hyväksyntä voidaan kuitenkin kiireellisessä tapauksessa peruuttaa määräajaksi ilman erillistä kirjallista varoitusta, jos viranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että hyväksynnän haltija ei pysty suorittamaan vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähe-

Voimassa oleva laki

tysten käsittelyä turvallisesti. Hyväksyntä voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos hyväksynnän myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyssä on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti vaarallisia aineita sisältävien lentopostikuljetusten rajoittamisesta tai kieltämisestä. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 c §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta sekä näihin kuljetuksiin liittyvää pakkaamista, kuormaamista tai muuta vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuteen liittyvää toimintaa harjoittavan on nimettävä turvallisuusneuvonantaja seuraamaan ja ohjaamaan tätä toimintaa sekä selvittämään keinoja, joiden avulla vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät tehtävät suoritetaan mahdollisimman turvallisesti.

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus *Liikenteen turvallisuusviraston* vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädettyistä tehtävistä.

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuudesta, asiantuntemuksesta, todistuksen saamisen edellytyksenä olevista kokeista ja todistuksesta sekä turvallisuusneuvonantajan muusta kelpoisuudesta ja tehtävistä sekä muista niihin liittyvistä seikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetuk-

Ehdotus

tysten käsittelyä turvallisesti. Hyväksyntä voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos hyväksynnän myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyssä on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti vaarallisia aineita sisältävien lentopostikuljetusten rajoittamisesta tai kieltämisestä. Määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai kansainväliseen standardiin.

10 c §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta sekä näihin kuljetuksiin liittyvää pakkaamista, kuormaamista tai muuta vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuteen liittyvää toimintaa harjoittavan on nimettävä turvallisuusneuvonantaja seuraamaan ja ohjaamaan tätä toimintaa sekä selvittämään keinoja, joiden avulla vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät tehtävät suoritetaan mahdollisimman turvallisesti.

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus *Liikenne- ja viestintäviraston* vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädettyistä tehtävistä.

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuudesta, asiantuntemuksesta, todistuksen saamisen edellytyksenä olevista kokeista ja todistuksesta sekä turvallisuusneuvonantajan muusta kelpoisuudesta ja tehtävistä sekä muista niihin liittyvistä seikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetuk-

Voimassa oleva laki

seen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava kuljetuksen turvallisuuden varmistava koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus, jollei tehtävää suoriteta koulutetun henkilön välittömässä valvonnassa.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevydestä sekä niiden rakenteesta ja sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä tie- ja rautatiekuljetukseen, aluskuljetukseen ja satama-alueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvästä koulutuksesta ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla tulee olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevyydestä. Koulutusta ja muuta pätevyyttä koskevat tiedot on pyydettyessä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, että annettu koulutus tai muu pätevyys on henkilön tehtävät huomioon ottaen riittävä.

Kun kyseessä on tämän lain soveltamisalaan kuuluva vaarallisten aineiden tie-, rautatie-, meri- tai ilmakuljetus, työnantajan tulee säilyttää 3 momentissa tarkoitettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyin koulutuksen suorittamisesta.

11 a §

Erityissäännökset henkilöstön pätevyydestä ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä

Ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittaville annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua koulutuksen tulee olla *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi.

Ehdotus

seen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava kuljetuksen turvallisuuden varmistava koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus, jollei tehtävää suoriteta koulutetun henkilön välittömässä valvonnassa.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevydestä sekä niiden rakenteesta ja sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä tie- ja rautatiekuljetukseen, aluskuljetukseen ja satama-alueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvästä koulutuksesta ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla tulee olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevyydestä. Koulutusta ja muuta pätevyyttä koskevat tiedot on pyydettyessä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, että annettu koulutus tai muu pätevyys on henkilön tehtävät huomioon ottaen riittävä.

Kun kyseessä on tämän lain soveltamisalaan kuuluva vaarallisten aineiden tie-, rautatie-, meri- tai ilmakuljetus, työnantajan tulee säilyttää 3 momentissa tarkoitettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyin koulutuksen suorittamisesta.

11 a §

Erityissäännökset henkilöstön pätevyydestä ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä

Ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittaville annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua koulutuksen tulee olla *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi.

Voimassa oleva laki

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulee olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetus-taito. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo koulutuksen antamista. Virasto voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettu- ja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkempia säännöksiä koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta ja koulutuksen antajan ammattitaidosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta sekä muista koulutukseen ja koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemiin vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeviin teknisiin määräyksiin.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Jos vaarallisten aineiden tiekuljetus kuljettavan aineen laji, määrä ja kuljetusväline huomioon ottaen edellyttää erityistä asiantuntemusta, ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tie-liikennelain 5 luvussa tarkoitettun ajo-oikeuden lisäksi vaarallisten aineiden kuljetamiseen oikeuttava ajolupa. Ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on osallistunut ajoluvan saamiseksi tarvittavaan koulutukseen ja suorittanut hyväksyttävästi ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen. Ajolupa myönnetään määräajaksi. Sitä myönnettäessä henkilöllä tulee olla auton ajo-oikeus, ja hän ei saa olla ajokiellossa. Ajolupa on pidettävä mukana ajon aikana, ja se on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle tai muulle liikennettä valvovalle viranomaiselle.

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulee olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetus-taito. *Liikenne- ja viestintävirasto* valvoo koulutuksen antamista. Virasto voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettu- ja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkempia säännöksiä koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta ja koulutuksen antajan ammattitaidosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta sekä muista koulutukseen ja koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Määräysten tulee perustua kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemiin vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeviin teknisiin määräyksiin.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Jos vaarallisten aineiden tiekuljetus kuljettavan aineen laji, määrä ja kuljetusväline huomioon ottaen edellyttää erityistä asiantuntemusta, ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tie-liikennelain 5 luvussa tarkoitettun ajo-oikeuden lisäksi vaarallisten aineiden kuljetamiseen oikeuttava ajolupa. Ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on osallistunut ajoluvan saamiseksi tarvittavaan koulutukseen ja suorittanut hyväksyttävästi ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen. Ajolupa myönnetään määräajaksi. Sitä myönnettäessä henkilöllä tulee olla auton ajo-oikeus, ja hän ei saa olla ajokiellossa. Ajolupa on pidettävä mukana ajon aikana, ja se on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle tai muulle liikennettä valvovalle viranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta voi antaa vain *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, tarkoituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Koulutuslupa annetaan määräajaksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia ajoluvan vaatimisesta poliisi- ja pelastustehtävissä sekä muissa kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen valvontaan liittyvissä tehtävissä. Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvassa vaarallisten aineiden kuljetuksessa vaadittavasta ajoluvasta säädetään puolustusministeriön asetuksella.

Ajoluvan vaatimisesta, ajoluvan myöntämisen edellytyksistä, ajoluvan voimassaoloajasta, ajoluvan uudistamisesta, ajoluvan saamiseksi tarvittavasta kokeesta ja ajoluvan mallista samoin kuin ajoluvan saamiseksi tarvittavasta koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ajolupakoulutusohjelman ja ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta.

Ehdotus

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta voi antaa vain *Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, tarkoituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Koulutuslupa annetaan määräajaksi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia ajoluvan vaatimisesta poliisi- ja pelastustehtävissä sekä muissa kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen valvontaan liittyvissä tehtävissä. Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvassa vaarallisten aineiden kuljetuksessa vaadittavasta ajoluvasta säädetään puolustusministeriön asetuksella.

Ajoluvan vaatimisesta, ajoluvan myöntämisen edellytyksistä, ajoluvan voimassaoloajasta, ajoluvan uudistamisesta, ajoluvan saamiseksi tarvittavasta kokeesta ja ajoluvan mallista samoin kuin ajoluvan saamiseksi tarvittavasta koulutuksesta ja sen antajasta sekä koulutusluvasta ja sen voimassaoloajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ajolupakoulutusohjelman ja ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen sisällöstä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta.

Voimassa oleva laki

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä tästä velvollisuudesta ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta, jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Lähettäjän ja kuljetuksen suorittajan on säilytettävä tässä momentissa tarkoitetut tiedot sisältävät asiakirjat vähintään kolmen kuukauden ajan lähettämisestä tai kuljetuksesta.

Onnettomuudesta ja uhkaavasta vaarasta vaarallisten aineiden kuljetuksessa on tehtävä ilmoitus 6 §:ssä tarkoitetulle, valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuljetukseen liittyvistä asiakirjoista sekä onnettomuudesta ja vaarasta tehtävistä ilmoituksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa:

1) 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista vähäisissä onnettomuuksissa ja vaaroissa;

2) radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä valmiussuunnitelmasta sekä säteilysuoja- ja laadunvarmistusohjelmasta;

3) muista kuin 2 momentissa tarkoitettuja onnettomuuksia ja vaaroja koskevista ilmoituksista ja selvityksistä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljetukseen liittyvien asiakirjojen, selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista.

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Kuljetettaessa tie- tai rautatiekuljetuksena vaarallista ainetta, joka tahallisesti väärinkäytettynä saattaa aiheuttaa suurta vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle, kuljetukseen liittyvien osapuolten, kuten pakkaajan, lähettäjän, kuormaajan ja kuljetuksen suorittajan, on tehtävä ja pidettävä ajan tasalla toiminnassaan sovellettava turvasuunnitelma, jonka tulee sisältää toimenpiteet ja menettelyt vaarallisen aineen varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi. Turvasuunnitelma on pyydettäessä annettava

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä tästä velvollisuudesta ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta, jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Lähettäjän ja kuljetuksen suorittajan on säilytettävä tässä momentissa tarkoitetut tiedot sisältävät asiakirjat vähintään kolmen kuukauden ajan lähettämisestä tai kuljetuksesta.

Onnettomuudesta ja uhkaavasta vaarasta vaarallisten aineiden kuljetuksessa on tehtävä ilmoitus 6 §:ssä tarkoitetulle, valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kuljetukseen liittyvistä asiakirjoista sekä onnettomuudesta ja vaarasta tehtävistä ilmoituksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa:

1) 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista vähäisissä onnettomuuksissa ja vaaroissa;

2) radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä valmiussuunnitelmasta sekä säteilysuoja- ja laadunvarmistusohjelmasta;

3) muista kuin 2 momentissa tarkoitettuja onnettomuuksia ja vaaroja koskevista ilmoituksista ja selvityksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljetukseen liittyvien asiakirjojen, selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista.

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Kuljetettaessa tie- tai rautatiekuljetuksena vaarallista ainetta, joka tahallisesti väärinkäytettynä saattaa aiheuttaa suurta vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle, kuljetukseen liittyvien osapuolten, kuten pakkaajan, lähettäjän, kuormaajan ja kuljetuksen suorittajan, on tehtävä ja pidettävä ajan tasalla toiminnassaan sovellettava turvasuunnitelma, jonka tulee sisältää toimenpiteet ja menettelyt vaarallisen aineen varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi. Turvasuunnitelma on pyydettäessä annettava

Voimassa oleva laki

kuljetuksia valvovalle viranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on varustettava asianmukaisilla laitteilla tai turvattava muin järjestelyin varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta saa jättää tie- ja rautatiekuljetuksena kuljetettavaksi vain asianmukaisesti tunnistetulle kuljetuksen suorittajalle.

Vaarallisen aineen tie- ja rautatiekuljetukseen liittyvän tilapäiseen säilytykseen käytettävän ratapihan, terminaalin tai muun vastaavan alueen tulee olla mahdollisuuksien mukaan turvattu, jos säilytettävänä on 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta.

Vaarallisen aineen ilmakuljetukseen tai aluskuljetukseen liittyvien osapuolten on asianmukaisin turvatoimin ehkäistävä aineen varkaudet ja muu tahallinen väärinkäyttö. Alusten, satama-alueiden ja lentopaikkojen turvatoimista säädetään kuitenkin erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, sekä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa

Ehdotus

kuljetuksia valvovalle viranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on varustettava asianmukaisilla laitteilla tai turvattava muin järjestelyin varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta saa jättää tie- ja rautatiekuljetuksena kuljetettavaksi vain asianmukaisesti tunnistetulle kuljetuksen suorittajalle.

Vaarallisen aineen tie- ja rautatiekuljetukseen liittyvän tilapäiseen säilytykseen käytettävän ratapihan, terminaalin tai muun vastaavan alueen tulee olla mahdollisuuksien mukaan turvattu, jos säilytettävänä on 1 momentissa tarkoitettua vaarallista ainetta.

Vaarallisen aineen ilmakuljetukseen tai aluskuljetukseen liittyvien osapuolten on asianmukaisin turvatoimin ehkäistävä aineen varkaudet ja muu tahallinen väärinkäyttö. Alusten, satama-alueiden ja lentopaikkojen turvatoimista säädetään kuitenkin erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, sekä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa

Voimassa oleva laki

myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alu-
eiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset,
ettei aineista niitä kuljettaessa tai tilapäises-
ti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja
satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla
oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta
kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään
merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sata-
man turvallisuusselvityksen hyväksyy *Liiken-
teen turvallisuusvirasto*. Se voi rajoittaa sata-
tamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten
aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säily-
tykselle muita turvallisuuden kannalta tar-
peellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla
oleva turvallisuusselvitys *Liikenteen turvalli-
suusviraston* nimeämälle ratapihalle, jonka
kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaaral-
lisia aineita. *Liikennevirasto* kokoaa ja täy-
dentää turvallisuusselvityksen koko ratapi-
halle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvi-
tyksessä kuvatut toiminnot muodostavat tur-
vallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden.
Koko ratapihan turvallisuusselvityksen
hyväksyy *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava
toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joi-
den avulla varmistetaan vaarallisten aineiden
turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, se-
kä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pel-
lastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma
onnettomuuksissa toteutettavista toimenpi-
teistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pel-
lastusviranomaisten, elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen sekä valvontaviran-
omaisten saatavissa

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä
säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja
kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella,
lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä
turvallisuusselvityksestä voidaan antaa tar-
kempia säännöksiä valtioneuvoston asetuk-
sella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa
tarkempia määräyksiä näiden asioiden käy-
tännön toteutuksesta sekä kuljetusyksiköiden
erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja
muista teknisistä yksityiskohdista.

13 a §

Ehdotus

myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alu-
eiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset,
ettei aineista niitä kuljettaessa tai tilapäises-
ti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja
satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla
oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta
kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään
merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sata-
man turvallisuusselvityksen hyväksyy *Lii-
kenne- ja viestintävirasto*. Se voi rajoittaa sata-
tamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten
aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säily-
tykselle muita turvallisuuden kannalta tar-
peellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla
oleva turvallisuusselvitys *Liikenne- ja vies-
tintävirasto* nimeämälle ratapihalle, jonka
kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaaral-
lisia aineita. *Väylävirasto* kokoaa ja täyden-
tää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja
huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä
kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuus-
den kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko
ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy
Liikenne- ja viestintävirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava
toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joi-
den avulla varmistetaan vaarallisten aineiden
turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, se-
kä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pel-
lastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma
onnettomuuksissa toteutettavista toimenpi-
teistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pel-
lastusviranomaisten, maakunnan sekä val-
vontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä
säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja
kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella,
lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä
turvallisuusselvityksestä voidaan antaa tar-
kempia säännöksiä valtioneuvoston asetuk-
sella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa
tarkempia määräyksiä näiden asioiden käy-
tännön toteutuksesta sekä kuljetusyksiköiden
erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja
muista teknisistä yksityiskohdista.

13 a §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus**Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus*

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava, tarkastettava ja merkittävä sekä sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetty ja määrätyt vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

Sen, joka vaarallisten aineiden kuljetusta varten saattaa markkinoille, luovuttaa tai ottaa käyttöön muun pakkauksen tai säiliön kuin kuljetettavan painelaitteen, on varmistettava, että se täyttää 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset. Tämä velvollisuus ei kuitenkaan koske vähittäismyyntipakkauksen käyttöön ottavaa yksityishenkilöä, joka käyttää tai aikoo käyttää sitä vapaa-ajan- tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

13 b §

Talouden toimijan velvollisuudet

Sen, joka saattaa kuljetettavan painelaitteen markkinoille, on varmistettava, että painelaitte sekä sen suunnittelu, valmistus sekä painelaitetta koskevien asiakirjojen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä täyttävät säädetyt ja määrätyt vaatimukset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka:

- 1) toimittaa kuljetettavan painelaitteen saataville jakelua tai käyttöä varten;
- 2) ottaa kuljetuksessa käyttöön kuljetettavan painelaitteen, jonka vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu;

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava, tarkastettava ja merkittävä sekä sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetty ja määrätyt vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

Sen, joka vaarallisten aineiden kuljetusta varten saattaa markkinoille, luovuttaa tai ottaa käyttöön muun pakkauksen tai säiliön kuin kuljetettavan painelaitteen, on varmistettava, että se täyttää 1 momentissa tarkoitetut vaatimukset. Tämä velvollisuus ei kuitenkaan koske vähittäismyyntipakkauksen käyttöön ottavaa yksityishenkilöä, joka käyttää tai aikoo käyttää sitä vapaa-ajan- tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

13 b §

Talouden toimijan velvollisuudet

Sen, joka saattaa kuljetettavan painelaitteen markkinoille, on varmistettava, että painelaitte sekä sen suunnittelu, valmistus sekä painelaitetta koskevien asiakirjojen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä täyttävät säädetyt ja määrätyt vaatimukset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka:

- 1) toimittaa kuljetettavan painelaitteen saataville jakelua tai käyttöä varten;
- 2) ottaa kuljetuksessa käyttöön kuljetettavan painelaitteen, jonka vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu;

Voimassa oleva laki

3) valmistaa kuljetettavan painelaitteen omaan käyttöön kuljetuksessa tai toiselle luovutettavaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, talouden toimijoita koskevat kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin 2 ja 5 luvussa tarkoitetut velvollisuudet. Direktiivissä omistajalle säädetyt velvollisuudet eivät kuitenkaan koske sitä, joka aikoo käyttää tai käyttää kuljetettavaa painelaitetta vapaa-ajan tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuusmerkinnästä ja muusta vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia sovelletaan myös alus- ja ilmakuljetukseen tarkoitettuihin kuljetettaviin painelaitteisiin. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

13 c §

Tarkastuslaitokset ja niiden tehtävät

Tässä laissa tarkoitettuja tarkastuslaitoksia ovat:

- 1) VAK-tarkastuslaitos;
- 2) VAK-määräaikaistarkastusten laitos;
- 3) Säteilyturvakeskuksen tunnustama tarkastuslaitos;
- 4) A-tyypin ilmoitettu laitos;
- 5) B-tyypin ilmoitettu laitos; ja
- 6) A-tyypin ilmoitetun laitoksen valvonassa oleva tarkastuspalvelu.

Tarkastuslaitoksilla on oikeus:

- 1) hyväksyä, tarkastaa ja testata pakkauksia ja säiliöitä;
- 2) suorittaa muut pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät tehtävät sekä niihin liittyvät

Ehdotus

3) valmistaa kuljetettavan painelaitteen omaan käyttöön kuljetuksessa tai toiselle luovutettavaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, talouden toimijoita koskevat kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin 2 ja 5 luvussa tarkoitetut velvollisuudet. Direktiivissä omistajalle säädetyt velvollisuudet eivät kuitenkaan koske sitä, joka aikoo käyttää tai käyttää kuljetettavaa painelaitetta vapaa-ajan tai urheilutoiminnassaan taikka muussa henkilökohtaisessa tarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuusmerkinnästä ja muusta vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavien asiakirjojen säilyttämisestä sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi annettavan tyyppihyväksynnän voimassaoloajasta, uudistamisesta ja kumoamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia sovelletaan myös alus- ja ilmakuljetukseen tarkoitettuihin kuljetettaviin painelaitteisiin. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarvittavista asiakirjoista.

13 c §

Tarkastuslaitokset ja niiden tehtävät

Tässä laissa tarkoitettuja tarkastuslaitoksia ovat:

- 1) VAK-tarkastuslaitos;
- 2) VAK-määräaikaistarkastusten laitos;
- 3) Säteilyturvakeskuksen tunnustama tarkastuslaitos;
- 4) A-tyypin ilmoitettu laitos;
- 5) B-tyypin ilmoitettu laitos; ja
- 6) A-tyypin ilmoitetun laitoksen valvonassa oleva tarkastuspalvelu.

Tarkastuslaitoksilla on oikeus:

- 1) hyväksyä, tarkastaa ja testata pakkauksia ja säiliöitä;
- 2) suorittaa muut pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät tehtävät sekä niihin liittyvät

Voimassa oleva laki

toimenpiteet;

3) suorittaa kaikki kuljetettavista painelaitteista annetussa direktiivissä tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä ja tarkastuksia koskevissa menettelyissä tarkastuslaitoksille kuuluvat tehtävät;

4) suorittaa paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvät laatujärjestelmän arvioinnit ja hyväksynät sekä niihin liittyvän valvonnan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitosten yhteistyöstä ja tarkastuslaitosten tehtävistä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä tehtävissä noudatettavista menettelyistä ja paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvästä laatujärjestelmän arvioinnista ja hyväksynnästä sekä niihin kuuluvasta valvonnasta.

Tarkastuslaitoksen on suoritettava itse tarkastuslaitostehtävät, jotka se sitoutuu tekemään. Edellä 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettu tarkastuslaitos voi kuitenkin antaa osia vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen, määräaikaistarkastukseen ja muihin tarkastuksiin liittyvistä tehtävistä hoidettavaksi alihankintana edellyttäen, että asiasta on sovittu toimeksiantajan kanssa. Näitä tehtäviä suoritavan tahon on kuitenkin sisällyttävä tarkastuslaitoksen akkreditointiin tai sen on oltava erikseen akkreditoitu, jos se hoitaa tehtäviä tarkastuslaitokselle, jolta edellytetään akkreditointi. Jos tämä taho on akkreditoitu erikseen, akkreditoinnin on oltava joko testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyyttä koskevan standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukainen ja tarkastuslaitoksen on todettava sen olevan riippumaton ja puolueeton testauslaboratorio, jotta se voi suorittaa akkreditointinsa mukaista testausta, tai akkreditoinnin on oltava 13 e §:n mukainen. Tarkastuslaitos vastaa alihankintana teettämistään toimenpiteistä. Tarkastuslaitoksen oikeudesta teettää tehtäviä alihankintana voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

Ehdotus

toimenpiteet;

3) suorittaa kaikki kuljetettavista painelaitteista annetussa direktiivissä tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä ja tarkastuksia koskevissa menettelyissä tarkastuslaitoksille kuuluvat tehtävät;

4) suorittaa paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvät laatujärjestelmän arvioinnit ja hyväksynät sekä niihin liittyvän valvonnan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitosten yhteistyöstä ja tarkastuslaitosten tehtävistä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä tehtävissä noudatettavista menettelyistä ja paineastioiden määräaikaistarkastukseen liittyvästä laatujärjestelmän arvioinnista ja hyväksynnästä sekä niihin kuuluvasta valvonnasta.

Tarkastuslaitoksen on suoritettava itse tarkastuslaitostehtävät, jotka se sitoutuu tekemään. Edellä 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettu tarkastuslaitos voi kuitenkin antaa osia vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen, määräaikaistarkastukseen ja muihin tarkastuksiin liittyvistä tehtävistä hoidettavaksi alihankintana edellyttäen, että asiasta on sovittu toimeksiantajan kanssa. Näitä tehtäviä suoritavan tahon on kuitenkin sisällyttävä tarkastuslaitoksen akkreditointiin tai sen on oltava erikseen akkreditoitu, jos se hoitaa tehtäviä tarkastuslaitokselle, jolta edellytetään akkreditointi. Jos tämä taho on akkreditoitu erikseen, akkreditoinnin on oltava joko testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyyttä koskevan standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukainen ja tarkastuslaitoksen on todettava sen olevan riippumaton ja puolueeton testauslaboratorio, jotta se voi suorittaa akkreditointinsa mukaista testausta, tai akkreditoinnin on oltava 13 e §:n mukainen. Tarkastuslaitos vastaa alihankintana teettämistään toimenpiteistä. Tarkastuslaitoksen oikeudesta teettää tehtäviä alihankintana voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

Voimassa oleva laki

Tarkastuslaitoksen on varmistettava, että alihankkija täyttää tarkastuslaitokselle säädetty vaatimukset 13 e §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rekisteröitymistä koskevaa vaatimusta lukuun ottamatta. Tarkastuslaitoksen on myös valvottava alihankkijaa, ja sen on ilmoitettava tarkastuslaitoksen 13 d §:n mukaisesti tunnustaneelle viranomaiselle alihankintaa koskevista järjestelyistään.

13 d §

Tarkastuslaitosten tunnustaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto tunnustaa kuljetettaviin painelaitteisiin liittyviä, 13 c §:ssä tarkoitettuja tarkastuslaitostehtäviä suorittavat tarkastuslaitokset, Säteilyturvakeskus sellaiset tarkastuslaitokset, joiden tarkastuslaitostehtävät liittyvät radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettuihin pakkauksiin ja säiliöihin, sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto muut tarkastuslaitokset. Tunnustamispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen tehtävät sekä vahvistetaan tarkastuslaitoksen valvonnan laajuus ja valvontaan liittyvät järjestelyt. Päätöksessä voidaan asettaa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen.

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvissa kuljetuksissa käytettävien pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät, 13 c §:n 1 momentissa tarkoitettut tehtävät voi suorittaa myös sellainen sotilaslaitos tai sotilasviranomainen, jonka pääesikunta on tunnustanut. Tällaisen tarkastuslaitoksen tulee soveltuvin osin täyttää tässä laissa tarkastuslaitokselle säädetty edellytykset, ja siihen sovelletaan muutoinkin soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään tarkastuslaitoksesta.

Tarkastuslaitoksen tunnustamista haetaan kirjallisesti siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan tunnustaminen kuuluu. Tunnustamisen hakemisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

Tarkastuslaitoksen on varmistettava, että alihankkija täyttää tarkastuslaitokselle säädetty vaatimukset 13 e §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rekisteröitymistä koskevaa vaatimusta lukuun ottamatta. Tarkastuslaitoksen on myös valvottava alihankkijaa, ja sen on ilmoitettava tarkastuslaitoksen 13 d §:n mukaisesti tunnustaneelle viranomaiselle alihankintaa koskevista järjestelyistään.

13 d §

Tarkastuslaitosten tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa kuljetettaviin painelaitteisiin liittyviä, 13 c §:ssä tarkoitettuja tarkastuslaitostehtäviä suorittavat tarkastuslaitokset, Säteilyturvakeskus sellaiset tarkastuslaitokset, joiden tarkastuslaitostehtävät liittyvät radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettuihin pakkauksiin ja säiliöihin, sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto muut tarkastuslaitokset. Tunnustamispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen tehtävät sekä vahvistetaan tarkastuslaitoksen valvonnan laajuus ja valvontaan liittyvät järjestelyt. Päätöksessä voidaan asettaa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen.

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvissa kuljetuksissa käytettävien pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytettävät, 13 c §:n 2 momentissa tarkoitettut tehtävät voi suorittaa myös sellainen sotilaslaitos tai sotilasviranomainen, jonka pääesikunta on tunnustanut. Tällaisen tarkastuslaitoksen tulee soveltuvin osin täyttää tässä laissa tarkastuslaitokselle säädetty edellytykset, ja siihen sovelletaan muutoinkin soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään tarkastuslaitoksesta.

Tarkastuslaitoksen tunnustamista haetaan kirjallisesti siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan tunnustaminen kuuluu. Tunnustamisen hakemisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa oleva laki

13 e §

Tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen on täytettävä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevassa standardissa SFS-EN ISO/IEC 17020 erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle asetetut edellytykset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17020 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti. Tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) laitos on luotettava;
- 2) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 3) laitoksen harjoittama muu toiminta on erillään tarkastuslaitostoiminnasta;
- 4) laitos kykenee suorittamaan tarkastuslaitostoiminnassa edellytettävät testaukset ja tarkastukset säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 5) laitoksen toiminta on järjestetty siten, että toiminta on kohtuullisesti valvottavissa;
- 6) laitoksella on tarkastuslaitostehtäviin liittyvien asiakirjojen luotettava ja tarkoitukseenmukainen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi kuljetettavien painelaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointeja, uudelleenarviointeja tai tarkastuksia suorittavan tarkastuslaitoksen on oltava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (*FINAS-akkreditointipalvelu*) akkreditoima 1 momentissa tarkoitetun standardin mukaiseksi A tai B tyyppin tarkastuslaitokseksi.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava tunnustamisen edellytyksiä koskevista muutoksista sille viranomaiselle, jonka tehtävänä on tunnustaa tarkastuslaitos.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytysten täyttämisen osoittamisesta, ennen 2 momentissa tarkoitettua akkreditointia suoritettavas-

Ehdotus

13 e §

Tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen on täytettävä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevassa standardissa SFS-EN ISO/IEC 17020 erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle asetetut edellytykset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä standardin SFS-EN ISO/IEC 17020 soveltamisesta Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden ja Euroopan unionin säädösten mukaisesti. Tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) laitos on luotettava;
- 2) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 3) laitoksen harjoittama muu toiminta on erillään tarkastuslaitostoiminnasta;
- 4) laitos kykenee suorittamaan tarkastuslaitostoiminnassa edellytettävät testaukset ja tarkastukset säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 5) laitoksen toiminta on järjestetty siten, että toiminta on kohtuullisesti valvottavissa;
- 6) laitoksella on tarkastuslaitostehtäviin liittyvien asiakirjojen luotettava ja tarkoitukseenmukainen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi kuljetettavien painelaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointeja, uudelleenarviointeja tai tarkastuksia suorittavan tarkastuslaitoksen on oltava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (*FINAS-akkreditointipalvelu*) akkreditoima 1 momentissa tarkoitetun standardin mukaiseksi A tai B tyyppin tarkastuslaitokseksi.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava tunnustamisen edellytyksiä koskevista muutoksista sille viranomaiselle, jonka tehtävänä on tunnustaa tarkastuslaitos.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen tarkastuslaitosten tunnustamisen edellytysten täyttämisen osoittamisesta, ennen 2 momentissa tarkoitettua akkreditointia suoritettavas-

Voimassa oleva laki

ta tarkastuslaitostoiminnasta ja tunnustamisen hakemisesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksistä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa, jos kuljetuksesta aiheutuisi aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista tai kuormaamista koskevin taikka muin erityistoimenpitein torjua.

Radioaktiivisen ja muun vaarallisen aineen kuljetukseen on hankittava ennakolta kuljetuksen hyväksyntä tai poikkeuslupa, jos kuljetus aiheuttaa erityisen vakavaa vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Kuljetuksen hyväksyntää ja poikkeuslupaa koskevaan päätökseen voidaan liittää kuljetusta ja kuljetettavaa ainetta koskevia ehtoja, joiden tarkoituksena on varmistaa kuljetuksen turvallisuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kuljetuksen hyväksynnästä ja poikkeusluvasta sekä niiden hakemisesta ja niitä koskevaan päätökseen liitettävistä ehdoista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2 momentissa tarkoitetuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista.

14 b §

Alueelliset kuljetusrajoitukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kunnan perustellusta esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden kuljetusta tietyllä alueella, tiellä tai tien osalla, jos kuljetus siellä voi aiheuttaa

Ehdotus

ta tarkastuslaitostoiminnasta ja tunnustamisen hakemisesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksen tunnustamisen edellytyksistä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa, jos kuljetuksesta aiheutuisi aineen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista tai kuormaamista koskevin taikka muin erityistoimenpitein torjua.

Radioaktiivisen ja muun vaarallisen aineen kuljetukseen on hankittava ennakolta kuljetuksen hyväksyntä tai poikkeuslupa, jos kuljetus aiheuttaa erityisen vakavaa vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Kuljetuksen hyväksyntää ja poikkeuslupaa koskevaan päätökseen voidaan liittää kuljetusta ja kuljetettavaa ainetta koskevia ehtoja, joiden tarkoituksena on varmistaa kuljetuksen turvallisuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kuljetuksen hyväksynnästä ja poikkeusluvasta sekä niiden hakemisesta ja niitä koskevaan päätökseen liitettävistä ehdoista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2 momentissa tarkoitetuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista.

14 b §

Alueelliset kuljetusrajoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi kunnan perustellusta esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden kuljetusta tietyllä alueella, tiellä tai tien osalla, jos kuljetus siellä voi aiheuttaa

Voimassa oleva laki

huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoitusta asetettaessa on huolehdittava siitä, ettei mahdollisuuksia kuljettaa vaarallisia aineita rajoiteta enempää kuin on tarpeen kuljetuksista aiheutuvan vaaran torjumiseksi. Kunnan on tiedotettava aluettaan koskevasta rajoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tien-, kadun- tai radanpitäjän esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta tietyssä tien-, kadun- tai radanpitäjän hallinnoimassa tunnelissa, jos kuljetus voi aiheuttaa huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoituksen tulee perustua hakijan toimittamaan, hakijasta riippumattoman toimielimen suorittamaan tunnelin vaarojen arviointiin, jossa otetaan huomioon ainakin sellaiset turvallisuuteen vaikuttavat tekijät kuin kuljetettavat aineet, tunnelin rakenteet ja varusteet. Lisäksi on otettava huomioon kuljetukseen käytettävissä olevat vaihtoehtoiset reitit. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi liittää rajoitukseen ehtoja, joilla varmistetaan kuljetusten turvallisuus. Hakijan on tiedotettava hallinnoimaansa aluetta koskevasta rajoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarojen arvioinnista, kuljetusrajoitusten alaisista aineryhmistä, rajoituksen toteuttamisesta ja muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin kuljetusrajoitukseen liittyvistä seikoista.

17 a §

Virka-apu

Poliisin, Tullin ja *rajavartiolaitoksen* tulee tarvittaessa antaa virka-apua 6 §:ssä tarkoitetuille valvontaviranomaisille tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella

Ehdotus

huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoitusta asetettaessa on huolehdittava siitä, ettei mahdollisuuksia kuljettaa vaarallisia aineita rajoiteta enempää kuin on tarpeen kuljetuksista aiheutuvan vaaran torjumiseksi. Kunnan on tiedotettava aluettaan koskevasta rajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi tien-, kadun- tai radanpitäjän esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden tie- tai rautatiekuljetusta tietyssä tien-, kadun- tai radanpitäjän hallinnoimassa tunnelissa, jos kuljetus voi aiheuttaa huomattavaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Rajoituksen tulee perustua hakijan toimittamaan, hakijasta riippumattoman toimielimen suorittamaan tunnelin vaarojen arviointiin, jossa otetaan huomioon ainakin sellaiset turvallisuuteen vaikuttavat tekijät kuin kuljetettavat aineet, tunnelin rakenteet ja varusteet. Lisäksi on otettava huomioon kuljetukseen käytettävissä olevat vaihtoehtoiset reitit. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi liittää rajoitukseen ehtoja, joilla varmistetaan kuljetusten turvallisuus. Hakijan on tiedotettava hallinnoimaansa aluetta koskevasta rajoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarojen arvioinnista, kuljetusrajoitusten alaisista aineryhmistä, rajoituksen toteuttamisesta ja muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin kuljetusrajoitukseen liittyvistä seikoista.

17 a §

Virka-apu

Poliisin, Tullin ja *Rajavartiolaitoksen* tulee tarvittaessa antaa virka-apua 6 §:ssä tarkoitetuille valvontaviranomaisille tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella

Voimassa oleva laki

tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Jos tarkastuslaitos epäää pakkauksen tai säiliön vaatimustenmukaisuuden osoittamisen tai muun varmistamisen, päätökseen saa vaatia oikaisua tarkastuslaitokselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksessa noudatettavasta menettelystä oikaisuvaatimuksia käsiteltäessä.

Katsastustoimipaikan VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta sekä yksittäishyväksynnän myöntäjän VAK-hyväksyntää koskevassa asiassa tekemään päätökseen sekä 7 d §:ssä tarkoitettun jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja saa luovuttaa:

1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;

2) muille tässä laissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille niiden tehtävien suorittamiseksi;

3) vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitaville ulkomaisille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille sekä kansainvälisille toimielimille näiden tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa lisäksi toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle yhteisestä menettelystä vaarallisten aineiden tiekuljetusten tarkastuksissa annetussa neuvoston direktiivissä 95/50/EY säädetyn tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen

Ehdotus

tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Jos tarkastuslaitos epäää pakkauksen tai säiliön vaatimustenmukaisuuden osoittamisen tai muun varmistamisen, päätökseen saa vaatia oikaisua tarkastuslaitokselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastuslaitoksessa noudatettavasta menettelystä oikaisuvaatimuksia käsiteltäessä.

Katsastustoimipaikan VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta sekä yksittäishyväksynnän myöntäjän VAK-hyväksyntää koskevassa asiassa tekemään päätökseen sekä 7 d §:ssä tarkoitettun jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja saa luovuttaa:

1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;

2) muille tässä laissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille niiden tehtävien suorittamiseksi;

3) vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitaville ulkomaisille valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille sekä kansainvälisille toimielimille näiden tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa lisäksi toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle yhteisestä menettelystä vaarallisten aineiden tiekuljetusten tarkastuksissa annetussa neuvoston direktiivissä 95/50/EY säädetyn tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen

Voimassa oleva laki

velvoitteen toteuttamiseksi.

Poliisi, tullilaitos, rajavartiolaitos ja rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitetun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 a §

Poikkeukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi muiden pakkausten ja säiliöiden kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden osalta myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Säteilyturvakeskus voi myöntää radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuja poikkeuksia voidaan myöntää vain, jos poikkeamiseen on erityinen pakottava tarve taikka jos säännösten tai määräysten noudattaminen aiheuttaa huomattavaa haittaa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää lisäksi, että vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

23 b §

Viranomaisten oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähettäviltä, kuljettavilta

Ehdotus

velvoitteen toteuttamiseksi.

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitetun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 a §

Poikkeukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi muiden pakkausten ja säiliöiden kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden osalta myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Säteilyturvakeskus voi myöntää radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa hakemuksesta yksittäistapauksessa kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuja poikkeuksia voidaan myöntää vain, jos poikkeamiseen on erityinen pakottava tarve taikka jos säännösten tai määräysten noudattaminen aiheuttaa huomattavaa haittaa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää lisäksi, että vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

23 b §

Viranomaisten oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähettäviltä, kuljettavilta ja

Voimassa oleva laki

ja vastaanottavilta tiedot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastus- ja väylänpitoviranomaisille pelastustoimintaa ja väylänpitoa varten.

24 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten valmistukseen, rakenteeseen, tarkastukseen, merkintään, käyttöön ja hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksesta maastossa ja saaristoliikenteessä.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvista vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetuksista voidaan puolustusministeriön asetuksella antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poikkeavia säännöksiä ja puolustusministeriön päätöksellä yksittäistapauksia koskevia määräyksiä. Kun kuljetus tapahtuu puolustusvoimien ajoneuvolla, aluksella tai ilma-aluksella taikka kun kyse on muusta puolustusvoimien sisäisestä tie-, ilma-, meri- tai sisävesikuljetuksesta, pääesikunnalla on, siten kuin puolustusministeriön asetuksella tarkemmin säädetään, oikeus antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

Rajavartiolaitoksen aluksella tai ilma-aluksella tapahtuvista vaarallisten aineiden kuljetuksista on *rajavartiolaitoksella* oikeus antaa tämän lain nojalla annettavista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

Ehdotus

vastaanottavilta tiedot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastus- ja väylänpitoviranomaisille pelastustoimintaa ja väylänpitoa varten.

24 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten valmistukseen, rakenteeseen, tarkastukseen, merkintään, käyttöön ja hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksesta maastossa ja saaristoliikenteessä.

Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvista vaarallisten aineiden tie-, ilma-, meri- ja sisävesikuljetuksista voidaan puolustusministeriön asetuksella antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poikkeavia säännöksiä ja puolustusministeriön päätöksellä yksittäistapauksia koskevia määräyksiä. Kun kuljetus tapahtuu puolustusvoimien ajoneuvolla, aluksella tai ilma-aluksella taikka kun kyse on muusta puolustusvoimien sisäisestä tie-, ilma-, meri- tai sisävesikuljetuksesta, pääesikunnalla on, siten kuin puolustusministeriön asetuksella tarkemmin säädetään, oikeus antaa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

Rajavartiolaitoksen aluksella tai ilma-aluksella tapahtuvista vaarallisten aineiden kuljetuksista on *Rajavartiolaitoksella* oikeus antaa tämän lain nojalla annettavista säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

78.

Laki

vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaaratiedotteesta annetun lain (466/2012) 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Toimivaltaiset viranomaiset

Vaaratiedotteen saa antaa:

- 1) pelastuslain (379/2011) 26 §:ssä tarkoitettu pelastusviranomainen;
- 2) poliisilaitos;
- 3) *rajavartiolaitoksen* hallinnosta annetun lain (577/2005) 4 §:ssä tarkoitettu rajavartioviranomainen;
- 4) Häätakeskuslaitos;
- 5) Poliisihallitus;
- 6) poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu Poliisihallituksen alainen valtakunnallinen yksikkö;
- 7) Säteilyturvakeskus;
- 8) Ilmatieteen laitos;
- 9) *Liikennevirasto*;
- 10) *Liikenteen turvallisuusvirasto*;
- 11) Elintarviketurvallisuusvirasto;
- 12) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 13) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus;
- 14) ministeriö.

Vaaratiedotteen saa antaa:

- 1) pelastuslain (379/2011) 26 §:ssä tarkoitettu pelastusviranomainen;
- 2) poliisilaitos;
- 3) *Rajavartiolaitoksen* hallinnosta annetun lain (577/2005) 4 §:ssä tarkoitettu rajavartioviranomainen;
- 4) Häätakeskuslaitos;
- 5) Poliisihallitus;
- 6) poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu Poliisihallituksen alainen valtakunnallinen yksikkö;
- 7) Säteilyturvakeskus;
- 8) Ilmatieteen laitos;
- 9) *Väylävirasto*;
- 10) *Liikenne- ja viestintävirasto*;
- 11) Elintarviketurvallisuusvirasto;
- 12) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 13) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus;
- 14) ministeriö.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

79.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä tunnistamispalveluista annetun lain (617/2009) 2, 10, 12, 12 a, 16, 17, 29–38, 42, 42 a, 43–45, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat 2, 16, 29–38, 42, 42 a, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a § laissa 533/2016, 10 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, 12 a § laissa 139/2015, 17 § laeissa 139/2015, 533/2016 ja 816/2017, 43 ja 45 § osaksi laissa 533/2016, 44 § osaksi laeissa 664/2012 ja 533/2016 sekä 47 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahvalla sähköisellä tunnistamisella* sellaista henkilön, oikeushenkilön tai oikeushenkilöä edustavan luonnollisen henkilön yksilöimistä ja tunnisteen aitouden ja oikeellisuuden todentamista sähköistä menetelmää käyttäen, joka täyttää sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua korotettua varmuustason tai mainitun kohdan c alakohdassa tarkoitettua korkean varmuustason vaatimukset;

2) *tunnistusvälineellä* sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sähköisen tunnistamisen menetelmää;

3) *tunnistuspalvelun tarjoajalla* tunnistusvälityspalvelun tarjoajaa tai tunnistusvälineen tarjoajaa;

4) *tunnistusvälineen tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa tai laskee liikkeelle vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineitä yleisölle sekä tarjoaa tunnistusvälineitä tunnistusvälityspalvelun tarjoajalle välitettäväksi luottamusverkostossa;

5) *tunnistusvälityspalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka välittää vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistustapahtumia säh-

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahvalla sähköisellä tunnistamisella* sellaista henkilön, oikeushenkilön tai oikeushenkilöä edustavan luonnollisen henkilön yksilöimistä ja tunnisteen aitouden ja oikeellisuuden todentamista sähköistä menetelmää käyttäen, joka täyttää sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua korotettua varmuustason tai mainitun kohdan c alakohdassa tarkoitettua korkean varmuustason vaatimukset;

2) *tunnistusvälineellä* sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sähköisen tunnistamisen menetelmää;

3) *tunnistuspalvelun tarjoajalla* tunnistusvälityspalvelun tarjoajaa tai tunnistusvälineen tarjoajaa;

4) *tunnistusvälineen tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa tai laskee liikkeelle vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineitä yleisölle sekä tarjoaa tunnistusvälineitä tunnistusvälityspalvelun tarjoajalle välitettäväksi luottamusverkostossa;

5) *tunnistusvälityspalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka välittää vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistustapahtumia säh-

Voimassa oleva laki

köiseen tunnistukseen luottavalle osapuolelle;

6) *tunnistusvälineen haltijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jolle tunnistuspalvelun tarjoaja on sopimukseen perustuen antanut tunnistusvälineen;

7) *ensitunnistamisella* tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyden todentamista välineen hankkimisen yhteydessä;

8) *varmenteella* sähköistä todistusta, joka todentaa henkilöllisyyden tai todentaa henkilöllisyyden ja liittää luottamuspalvelun todentamistiedot luottamuspalvelun käyttäjään ja jota voidaan käyttää vahvassa sähköisessä tunnistamisessa ja luottamuspalveluissa;

9) *varmentajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa varmenteita yleisölle;

10) *luottamusverkostolla Viestintävirastoon* ilmoituksen tehneiden tunnistuspalvelun tarjoajien verkostoa;

11) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella Viestintäviraston* hyväksymää tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua elintä, joka on akkreditoitu mainitun asetuksen mukaisesti.

Tässä laissa sähköisellä allekirjoituksella, luottamuspalvelulla, kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella, sähköisen tunnistamisen järjestelmällä sekä luottavalla osapuolella tarkoitetaan samaa kuin sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklassa.

10 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toiminnan aloittamisesta

Suomeen sijoittautuneen tunnistuspalvelun tarjoajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus *Viestintävirastolle*. Ilmoituksen voi tehdä myös sellainen tunnistusvälineen tarjoajien yhteenliittymä, jonka hallinnoimaa palvelua on pidettävä yhtenä

Ehdotus

köiseen tunnistukseen luottavalle osapuolelle;

6) *tunnistusvälineen haltijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jolle tunnistuspalvelun tarjoaja on sopimukseen perustuen antanut tunnistusvälineen;

7) *ensitunnistamisella* tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyden todentamista välineen hankkimisen yhteydessä;

8) *varmenteella* sähköistä todistusta, joka todentaa henkilöllisyyden tai todentaa henkilöllisyyden ja liittää luottamuspalvelun todentamistiedot luottamuspalvelun käyttäjään ja jota voidaan käyttää vahvassa sähköisessä tunnistamisessa ja luottamuspalveluissa;

9) *varmentajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa varmenteita yleisölle;

10) *luottamusverkostolla Liikenne- ja viestintäviraston* ilmoituksen tehneiden tunnistuspalvelun tarjoajien verkostoa;

11) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella Liikenne- ja viestintäviraston* hyväksymää tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua elintä, joka on akkreditoitu mainitun asetuksen mukaisesti.

Tässä laissa sähköisellä allekirjoituksella, luottamuspalvelulla, kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella, sähköisen tunnistamisen järjestelmällä sekä luottavalla osapuolella tarkoitetaan samaa kuin sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklassa.

10 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toiminnan aloittamisesta

Suomeen sijoittautuneen tunnistuspalvelun tarjoajan on ennen toimintansa aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilmoituksen voi tehdä myös sellainen tunnistuspalvelun tarjoajien yhteenliittymä, jonka hallinnoimaa palvelua on pi-

Voimassa oleva laki

tunnistuspalveluna.

Ilmoituksessa on oltava:

- 1) palveluntarjoajan nimi;
- 2) palveluntarjoajan täydelliset yhteystiedot;
- 3) tiedot tarjottavista palveluista;
- 4) selvitykset hakijaa ja hakijan toimintaa koskevien 8, 8 a, 9, 13 ja 14 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisestä;
- 5) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, muun ulkoisen arviointilaitoksen taikka sisäisen tarkastuslaitoksen laatima tarkastuskertomus riippumattomasta arvioinnista 29 §:n mukaisesti;
- 6) muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on viipymättä ilmoitettava 2 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti *Viestintävirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta sekä toimintojen siirtymisestä toiselle palveluntarjoajalle.

12 §

Tunnistuspalvelun tarjoajia koskeva rekisteri

Viestintävirasto ylläpitää julkista rekisteriä 10 §:n mukaisen ilmoituksen tehneistä tunnistuspalvelun tarjoajista ja niiden tarjoamista palveluista.

Viestintäviraston on 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan kiellettävä palveluntarjoajaa tarjoamasta palveluaan vahvana sähköisenä tunnistamisena, jos palvelu tai palveluntarjoaja ei täytä tässä luvussa asetettuja vaatimuksia. Jos puutteellisuutta voidaan pitää ainoastaan vähäisenä, *Viestintävirasto* voi kehottaa palveluntarjoajaa korjaamaan puutteellisuuden määräajassa.

12 a §

Tunnistuspalvelun tarjoajien verkosto

Tunnistuspalvelun tarjoajan tehdessä 10 §:n mukaisen ilmoituksen *Viestintävirastoon*, tunnistuspalvelun tarjoaja liittyy osaksi luot-

Ehdotus

dettava yhtenä tunnistuspalveluna.

Ilmoituksessa on oltava:

- 1) palveluntarjoajan nimi;
- 2) palveluntarjoajan täydelliset yhteystiedot;
- 3) tiedot tarjottavista palveluista;
- 4) selvitykset hakijaa ja hakijan toimintaa koskevien 8, 8 a, 9, 13 ja 14 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisestä;
- 5) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, muun ulkoisen arviointilaitoksen taikka sisäisen tarkastuslaitoksen laatima tarkastuskertomus riippumattomasta arvioinnista 29 §:n mukaisesti;
- 6) muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on viipymättä ilmoitettava 2 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta sekä toimintojen siirtymisestä toiselle palveluntarjoajalle.

12 §

Tunnistuspalvelun tarjoajia koskeva rekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää julkista rekisteriä 10 §:n mukaisen ilmoituksen tehneistä tunnistuspalvelun tarjoajista ja niiden tarjoamista palveluista.

Liikenne- ja viestintävirasto on 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen saatuaan kiellettävä palveluntarjoajaa tarjoamasta palveluaan vahvana sähköisenä tunnistamisena, jos palvelu tai palveluntarjoaja ei täytä tässä luvussa asetettuja vaatimuksia. Jos puutteellisuutta voidaan pitää ainoastaan vähäisenä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kehottaa palveluntarjoajaa korjaamaan puutteellisuuden määräajassa.

12 a §

Tunnistuspalvelun tarjoajien verkosto

Tunnistuspalvelun tarjoajan tehdessä 10 §:n mukaisen ilmoituksen *Liikenne- ja viestintävirastoon*, tunnistuspalvelun tarjoaja liit-

Voimassa oleva laki

tamusverkostoa.

Luottamusverkostoon kuuluvan tunnistuspalvelun tarjoajan on noudatettava sellaisia hallinnollisia käytäntöjä, jotka mahdollistavat tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien sähköisten palveluntarjoajien tarjoamien palveluiden yhteentoimivuuden sekä tarjottava tekniset rajapinnat, jotka luovat edellytykset tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien toimijoiden väliselle toiminnalle.

Sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan lähettäessä sähköiseen tunnistusvälineeseen liittyvää tietoa toiselle sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajalle edelleen välitettäväksi, välitettävästä tunnistetiedosta tulee suorittaa lähettäjälle korvaus. Välitettävästä tunnistetiedosta perittävä korvaus voi olla enintään 10 senttiä. Korvauksen tasoa tullaan arvioimaan vuosittain.

Tunnistuspalvelun tarjoajat vastaavat yhteistyössä teknisten rajapintojen ja hallinnollisten käytäntöjen yhteentoimivuudesta.

Luottamusverkoston hallinnollisista käytännöistä, teknisistä rajapinnoista ja hallinnollisista vastuista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä *Viestintävirastolle* palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. *Viestintävirasto* voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Jos uhka tai häiriö kohdistuu henkilötieto-

Ehdotus

tyy osaksi luottamusverkostoa.

Luottamusverkostoon kuuluvan tunnistuspalvelun tarjoajan on noudatettava sellaisia hallinnollisia käytäntöjä, jotka mahdollistavat tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien sähköisten palveluntarjoajien tarjoamien palveluiden yhteentoimivuuden sekä tarjottava tekniset rajapinnat, jotka luovat edellytykset tunnistuspalveluita tarjoavien ja niitä hyödyntävien toimijoiden väliselle toiminnalle.

Sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan lähettäessä sähköiseen tunnistusvälineeseen liittyvää tietoa toiselle sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajalle edelleen välitettäväksi, välitettävästä tunnistetiedosta tulee suorittaa lähettäjälle korvaus. Välitettävästä tunnistetiedosta perittävä korvaus voi olla enintään 10 senttiä. Korvauksen tasoa tullaan arvioimaan vuosittain.

Tunnistuspalvelun tarjoajat vastaavat yhteistyössä teknisten rajapintojen ja hallinnollisten käytäntöjen yhteentoimivuudesta.

Luottamusverkoston hallinnollisista käytännöistä, teknisistä rajapinnoista ja hallinnollisista vastuista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle* palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Jos uhka tai häiriö kohdistuu henkilötieto-

Voimassa oleva laki

lain 32 §:ssä tarkoitettuun tietojen suojaamiseen, tunnistuspalvelun tarjoajan on ilmoitettava asiasta myös tietosuojavaltuutetulle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tahoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioituista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

17 §

Tunnistusvälineen hakijana olevan luonnollisen henkilön tunnistaminen

Ensitunnistamisessa luonnollisen henkilön tunnistaminen tulee tehdä henkilökohtaisesti tai sähköisesti siten, että sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksen liitteen kohdassa 2.1.2 korotetulle tai korkealle varmuustasolle säädetyt vaatimukset täyttyvät. Henkilön henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan tai tässä laissa tarkoitettuun vahvaan sähköiseen tunnistusvälineeseen. Lisäksi henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua julkisen tai yksityisen tahon aiemmin muuhun tarkoitukseen kuin vahvan sähköisen tunnistusvälineen myöntämiseen käyttämään menettelyyn, jonka *Viestintävirasto* hyväksyy menettelyä koskevien säännösten ja viranomaisvalvonnan perusteella tai 28 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen vahvistuksen perusteella.

Ehdotus

lain 32 §:ssä tarkoitettuun tietojen suojaamiseen, tunnistuspalvelun tarjoajan on ilmoitettava asiasta myös tietosuojavaltuutetulle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tahoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioituista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

17 §

Tunnistusvälineen hakijana olevan luonnollisen henkilön tunnistaminen

Ensitunnistamisessa luonnollisen henkilön tunnistaminen tulee tehdä henkilökohtaisesti tai sähköisesti siten, että sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksen liitteen kohdassa 2.1.2 korotetulle tai korkealle varmuustasolle säädetyt vaatimukset täyttyvät. Henkilön henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan tai tässä laissa tarkoitettuun vahvaan sähköiseen tunnistusvälineeseen. Lisäksi henkilöllisyyden varmentaminen voi perustua julkisen tai yksityisen tahon aiemmin muuhun tarkoitukseen kuin vahvan sähköisen tunnistusvälineen myöntämiseen käyttämään menettelyyn, jonka *Liikenne- ja viestintävirasto* hyväksyy menettelyä koskevien säännösten ja viranomaisvalvonnan perusteella tai 28 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen vahvistuksen perusteella.

Voimassa oleva laki

Ensitunnistamisessa, joka perustuu yksinomaan viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan, hyväksyttäviä asiakirjoja ovat voimassa oleva Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinin viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

Jos tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti todentaa, hakemukseen liittyvän ensitunnistamisen tekee poliisi. Poliisin tekemästä ensitunnistamisesta tunnistusvälineen hakijalle aiheutuva kustannus on julkisoikeudellinen suorite. Suoritteen maksullisuudesta säädetään valtion maksuperustelaissa.

Olemassa olevan vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla on voitava hakea vastaavan tasoista sähköistä tunnistusvälinettä. Aiempaan tunnistukseen luottava vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoaja vastaa mahdollisesta tunnistuksen virheellisyydestä suhteessa vahingon kärsineeseen.

Kun tunnistusvälineen tarjoaja lähettää tiedon tekemästään ensitunnistamisesta toiselle tunnistusvälineen tarjoajalle, jotta tämä voisi myöntää sähköisen tunnistusvälineen, se saa periä oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen.

Oikeudenmukainen ja kohtuullinen korvaus perustuu Suomessa toimivien tunnistusvälineen tarjoajien perimien ensitunnistamistietojen hintojen mediaaniin.

Viestintävirasto antaa päätöksen 6 momentissa tarkoitetun oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen enimmäistasosta sentin tarkkuudella siten, että se laskee vuosittain 25 prosenttia mutta on kuitenkin vähintään 35 senttiä ja enintään 5 euroa.

29 §

Sähköisen tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointi

Tunnistuspalvelun tarjoajan on määräajoin teetettävä palvelulleen 28 §:ssä mainitun arviointielimen arviointi siitä, täyttääkö tunnis-

Ehdotus

Ensitunnistamisessa, joka perustuu yksinomaan viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan, hyväksyttäviä asiakirjoja ovat voimassa oleva Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinin viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

Jos tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti todentaa, hakemukseen liittyvän ensitunnistamisen tekee poliisi. Poliisin tekemästä ensitunnistamisesta tunnistusvälineen hakijalle aiheutuva kustannus on julkisoikeudellinen suorite. Suoritteen maksullisuudesta säädetään valtion maksuperustelaissa.

Olemassa olevan vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla on voitava hakea vastaavan tasoista sähköistä tunnistusvälinettä. Aiempaan tunnistukseen luottava vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoaja vastaa mahdollisesta tunnistuksen virheellisyydestä suhteessa vahingon kärsineeseen.

Kun tunnistusvälineen tarjoaja lähettää tiedon tekemästään ensitunnistamisesta toiselle tunnistusvälineen tarjoajalle, jotta tämä voisi myöntää sähköisen tunnistusvälineen, se saa periä oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen.

Oikeudenmukainen ja kohtuullinen korvaus perustuu Suomessa toimivien tunnistusvälineen tarjoajien perimien ensitunnistamistietojen hintojen mediaaniin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa päätöksen 6 momentissa tarkoitetun oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen enimmäistasosta sentin tarkkuudella siten, että se laskee vuosittain 25 prosenttia mutta on kuitenkin vähintään 35 senttiä ja enintään 5 euroa.

29 §

Sähköisen tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointi

Tunnistuspalvelun tarjoajan on määräajoin teetettävä palvelulleen 28 §:ssä mainitun arviointielimen arviointi siitä, täyttääkö tunnis-

Voimassa oleva laki

tuspalvelu tässä laissa säädetty yhteentoimivuutta, tietoturva, tietosuojaa ja muuta luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Euroopan komissiolle ilmoitettavan sähköisen tunnistamisen järjestelmän vaatimustenmukaisuuden arvioinnista säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa sekä sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksessa.

Viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. *Viestintävirasto* voi määrätä arviointiperusteeksi edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen säädösten lisäksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvallisuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvallisuusstandardeja tai menettelyjä.

30 §

Sähköisen tunnistamisen kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

EU:n sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuuksjärjestelmään liittyvän kansallisen rajapinnan (*kansallinen solmupiste*) vaatimustenmukaisuus on osoitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai muun ulkoisen arviointilaitoksen tekemällä arvioinnilla.

Kansallisen solmupisteen vaatimuksista säädetään yhteentoimivuuksjärjestelmän vahvistamisesta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 12 artiklan 8 kohdan mukaisesti annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/1501. *Viestintäviraston* oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä.

Ehdotus

tuspalvelu tässä laissa säädetty yhteentoimivuutta, tietoturva, tietosuojaa ja muuta luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Euroopan komissiolle ilmoitettavan sähköisen tunnistamisen järjestelmän vaatimustenmukaisuuden arvioinnista säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa sekä sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksessa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä arviointiperusteeksi edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen säädösten lisäksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvallisuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvallisuusstandardeja tai menettelyjä.

30 §

Sähköisen tunnistamisen kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

EU:n sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuuksjärjestelmään liittyvän kansallisen rajapinnan (*kansallinen solmupiste*) vaatimustenmukaisuus on osoitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai muun ulkoisen arviointilaitoksen tekemällä arvioinnilla.

Kansallisen solmupisteen vaatimuksista säädetään yhteentoimivuuksjärjestelmän vahvistamisesta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 12 artiklan 8 kohdan mukaisesti annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/1501. *Liikenne- ja viestintäviraston* oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä.

Voimassa oleva laki

31 §

Tarkastuskertomus

Tunnistuspalvelun tarjoajan ja Väestörekisterikeskuksen on hankittava vaatimustenmukaisuuden arvioinnista tarkastuskertomus, joka toimitetaan *Viestintävirastolle*.

Tarkastuskertomus on voimassa arvioinnissa käytetyn standardin määrittelemän ajan, kuitenkin enintään 2 vuotta.

32 §

Luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden vahvistaminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tarkastaa hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyyn luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden noudattaen, mitä siitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

Viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. *Viestintävirasto* voi määrätä arviointiperusteeksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvasuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvasuusstandardeja tai menettelyjä.

33 §

Arviointielintä koskevat yleiset vaatimukset

Edellä 28 §:ssä mainittuja arviointielimiä koskevat seuraavat pätevyysvaatimukset:

- 1) se on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton arvioinnin kohteista;
- 2) sen henkilökunnalla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus arviointitoimintaan kuuluvissa tehtävissä;
- 3) sillä on arviointitoiminnan edellyttämät

Ehdotus

31 §

Tarkastuskertomus

Tunnistuspalvelun tarjoajan ja Väestörekisterikeskuksen on hankittava vaatimustenmukaisuuden arvioinnista tarkastuskertomus, joka toimitetaan *Liikenne- ja viestintävirastolle*.

Tarkastuskertomus on voimassa arvioinnissa käytetyn standardin määrittelemän ajan, kuitenkin enintään 2 vuotta.

32 §

Luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden vahvistaminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tarkastaa hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyyn luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuuden noudattaen, mitä siitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä arviointiperusteeksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvasuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvasuusstandardeja tai menettelyjä.

33 §

Arviointielintä koskevat yleiset vaatimukset

Edellä 28 §:ssä mainittuja arviointielimiä koskevat seuraavat pätevyysvaatimukset:

- 1) se on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton arvioinnin kohteista;
- 2) sen henkilökunnalla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus arviointitoimintaan kuuluvissa tehtävissä;
- 3) sillä on arviointitoiminnan edellyttämät

Voimassa oleva laki

laitteet, tilat, välineet ja järjestelmät;

4) sillä on asianmukaiset ohjeet toimintaansa ja sen seurantaan varten.

Viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyistä vaatimuksista säädetään 42 §:ssä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on osoitettava 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttyminen kansallisen akkreditointiyksikön akkreditoinnilla noudattaen, mitä siitä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005) säädetään.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on esitettävä 10 §:ssä säädettyssä ilmoituksessa selvitys siitä, että sen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin muu ulkoinen arviointilaitos tai sisäinen tarkastuslaitos täyttää 1 momentissa säädetty vaatimukset. Edellä 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttäminen on osoitettava 3 momentissa tarkoitettulla akkreditoinnilla tai muulla yleisesti käytettyyn standardiin perustuvalla riippumattomalla menettelyllä.

Ulkomaisen akkreditointiyksikön antama akkreditointi vastaa 3 ja 4 momentissa tarkoitettua akkreditointipäätöstä.

34 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyy *Viestintävirasto*. Arviointilaitos voidaan hyväksyä määräajaksi, jos siihen on erityinen syy. *Viestintävirasto* voi hyväksymistä koskevaan päätökseen sisällyttää arviointilaitoksen pätevyysaluetta ja valvontaa sekä toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Ehdotus

laitteet, tilat, välineet ja järjestelmät;

4) sillä on asianmukaiset ohjeet toimintaansa ja sen seurantaan varten.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyistä vaatimuksista säädetään 42 §:ssä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on osoitettava 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttyminen kansallisen akkreditointiyksikön akkreditoinnilla noudattaen, mitä siitä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005) säädetään.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on esitettävä 10 §:ssä säädettyssä ilmoituksessa selvitys siitä, että sen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin muu ulkoinen arviointilaitos tai sisäinen tarkastuslaitos täyttää 1 momentissa säädetty vaatimukset. Edellä 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttäminen on osoitettava 3 momentissa tarkoitettulla akkreditoinnilla tai muulla yleisesti käytettyyn standardiin perustuvalla riippumattomalla menettelyllä.

Ulkomaisen akkreditointiyksikön antama akkreditointi vastaa 3 ja 4 momentissa tarkoitettua akkreditointipäätöstä.

34 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyy *Liikenne- ja viestintävirasto*. Arviointilaitos voidaan hyväksyä määräajaksi, jos siihen on erityinen syy. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hyväksymistä koskevaan päätökseen sisällyttää arviointilaitoksen pätevyysaluetta ja valvontaa sekä toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

35 §

Hakemus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos hyväksytään hakemuksen perusteella. Hakemukseen on liitettävä hakijaa ja sen toimintaa koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida 33 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen.

Viestintävirasto voi hakemusta käsiteltäessä hankkia lausuntoja sekä antaa hakemuksen ja siinä esitettyjen tietojen arvioimisen ulkopuolisille asiantuntijoille.

36 §

Hyväksytyn sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointi

Viestintävirasto voi hakemuksesta nimetä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 30 artiklassa ja 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yksityisiä tai julkisia sertifiointilaitoksia, joiden tehtävänä on sertifioida hyväksytyn sähköisen allekirjoituksen tai hyväksytyn sähköisen leiman luontivälineitä. Sertifiointilaitos voidaan nimetä määrääjäksi. Hakemuksessa on esitettävä *Viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Sertifiointilaitoksen tulee olla toiminnallisesti ja taloudellisesti sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineiden valmistajista riippumaton. Sillä tulee olla toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet.

37 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen toiminta

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ja sertifiointilaitos voivat tehtävässään käyttää apunaan organisaation ulkopuolisia henkilöi-

35 §

Hakemus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos hyväksytään hakemuksen perusteella. Hakemukseen on liitettävä hakijaa ja sen toimintaa koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida 33 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemusta käsiteltäessä hankkia lausuntoja sekä antaa hakemuksen ja siinä esitettyjen tietojen arvioimisen ulkopuolisille asiantuntijoille.

36 §

Hyväksytyn sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta nimetä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 30 artiklassa ja 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yksityisiä tai julkisia sertifiointilaitoksia, joiden tehtävänä on sertifioida hyväksytyn sähköisen allekirjoituksen tai hyväksytyn sähköisen leiman luontivälineitä. Sertifiointilaitos voidaan nimetä määrääjäksi. Hakemuksessa on esitettävä *Liikenne- ja viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Sertifiointilaitoksen tulee olla toiminnallisesti ja taloudellisesti sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineiden valmistajista riippumaton. Sillä tulee olla toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet.

37 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen toiminta

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ja sertifiointilaitos voivat tehtävässään käyttää apunaan organisaation ulkopuolisia henkilöi-

tä. Arviointilaitos ja sertifiointilaitos vastavat myös apunaan käyttämiensä henkilöiden työstä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) sekä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai sertifiointilaitoksen taikka niiden käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa. Vahingonkorvausvastuuta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on ilmoitettava *Viestintävirastolle* kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen tai nimeämisen edellytysten täyttymiseen.

38 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos *Viestintävirasto* toteaa, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei täytä sille säädettyjä edellytyksiä tai toimii olennaisesti säännösten vastaisesti, *Viestintäviraston* on asetettava sille riittävä määräaika asian korjaamiseksi.

Viestintävirasto voi peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen, jos arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei ole korjannut toimintaansa 1 momentin nojalla asetetussa määräajassa ja kyseessä on olennainen rikkomus tai laiminlyönti.

42 §

Yleinen ohjaus sekä Viestintäviraston määräykset

tä. Arviointilaitos ja sertifiointilaitos vastavat myös apunaan käyttämiensä henkilöiden työstä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) sekä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai sertifiointilaitoksen taikka niiden käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa. Vahingonkorvausvastuuta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen tai nimeämisen edellytysten täyttymiseen.

38 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos *Liikenne- ja viestintävirasto* toteaa, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei täytä sille säädettyjä edellytyksiä tai toimii olennaisesti säännösten vastaisesti, *Liikenne- ja viestintäviraston* on asetettava sille riittävä määräaika asian korjaamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen tai sertifiointilaitoksen nimeämisen, jos arviointilaitos tai sertifiointilaitos ei ole korjannut toimintaansa 1 momentin nojalla asetetussa määräajassa ja kyseessä on olennainen rikkomus tai laiminlyönti.

42 §

Yleinen ohjaus sekä Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Vahvan sähköisen tunnistamisen ja sähköisten luottamuspalveluiden yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluvat liikenne- ja viestintäministeriölle.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) tunnistusjärjestelmän 8 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista turvallisuutta ja luotettavuutta koskevista vaatimuksista;

2) 10 §:ssä tarkoitettujen ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta *Viestintävirastolle*;

3) 12 a §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottamusverkoston rajapintojen ominaisuuksista;

4) siitä, milloin 16 §:ssä tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta;

5) 29, 30 ja 32 §:ssä tarkoitetuista arvioitavan tunnistus- tai luottamuspalvelun sekä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista;

6) 33 §:ssä säädetyistä vaatimustenmukaisuuden arviointielimen pätevyysvaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään;

7) 35 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja niiden toimittamisesta *Viestintävirastolle*;

8) 36 §:ssä tarkoitettua sertifiointilaitosta koskevista vaatimuksista, sertifiointissa noudatettavasta menettelystä sekä sähköisen allekirjoituksen ja leiman luontivälinettä koskevista vaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

42 a §

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Viestintäviraston tehtävänä on sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen mukaisesti:

1) osallistua Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön asetuksen 12 ar-

Vahvan sähköisen tunnistamisen ja sähköisten luottamuspalveluiden yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluvat liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) tunnistusjärjestelmän 8 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista turvallisuutta ja luotettavuutta koskevista vaatimuksista;

2) 10 §:ssä tarkoitettujen ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*;

3) 12 a §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottamusverkoston rajapintojen ominaisuuksista;

4) siitä, milloin 16 §:ssä tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta;

5) 29, 30 ja 32 §:ssä tarkoitetuista arvioitavan tunnistus- tai luottamuspalvelun sekä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista;

6) 33 §:ssä säädetyistä vaatimustenmukaisuuden arviointielimen pätevyysvaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään;

7) 35 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja niiden toimittamisesta *Liikenne- ja viestintävirastolle*;

8) 36 §:ssä tarkoitettua sertifiointilaitosta koskevista vaatimuksista, sertifiointissa noudatettavasta menettelystä sekä sähköisen allekirjoituksen ja leiman luontivälinettä koskevista vaatimuksista ottaen huomioon, mitä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädetään.

42 a §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen mukaisesti:

1) osallistua Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön asetuksen 12 ar-

tiklassa tarkoitettussa sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmässä ja sitä varten perustetussa yhteistyöverkostossa;

2) ilmoittaa sähköisen tunnistamisen järjestelmiä Euroopan komissiolle asetuksen 7—10 artiklan mukaisesti;

3) toimia asetuksen 17 artiklassa tarkoitettuna valvontaelimenä ja hoitaa sille asetuksessa säädettyjä tehtäviä;

4) ylläpitää ja julkaista luetteloita Suomessa hyväksytyistä luottamuspalveluiden tarjoajista ja niiden tarjoamista hyväksytyistä luottamuspalveluista asetuksen 22 artiklan mukaisesti.

Viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät kuulu osapuolten välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta koskevat asiat.

43 §

Tiedonsaantioikeus

Viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään ja jotka toimivat näiden lukuun.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan *henkilötietolaissa* tarkoitetut tiedonsaantioikeudet.

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Viestintävirastolla* ja tietosuojavaltuutetulla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Finanssivalvonnalle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi. Finanssivalvonnalla ja Kilpailu- ja

tiklassa tarkoitettussa sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmässä ja sitä varten perustetussa yhteistyöverkostossa;

2) ilmoittaa sähköisen tunnistamisen järjestelmiä Euroopan komissiolle asetuksen 7—10 artiklan mukaisesti;

3) toimia asetuksen 17 artiklassa tarkoitettuna valvontaelimenä ja hoitaa sille asetuksessa säädettyjä tehtäviä;

4) ylläpitää ja julkaista luetteloita Suomessa hyväksytyistä luottamuspalveluiden tarjoajista ja niiden tarjoamista hyväksytyistä luottamuspalveluista asetuksen 22 artiklan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät kuulu osapuolten välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta koskevat asiat.

43 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään ja jotka toimivat näiden lukuun.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan luonnollisten henkilöiden suojelesta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (jäljempänä yleinen tietosuojasetus) tarkoitetut tiedonsaantioikeudet.

44 §

Viranomaisten välinen yhteistyö ja oikeus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* ja tietosuojavaltuutetulla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Finanssivalvonnalle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi. Finanssivalvonnalla ja

kuluttajavirastolla on vastaava oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä *Viestintävirastolle* ja tietosuojavaltuutetulle tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa sekä keskenään.

45 §

Hallintopakkokeinot

Viestintävirasto voi antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä taikka sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta tai sen nojalla annettuja säännöksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Teettämällä suoritetun toimenpiteen kustannukset suoritetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettussa laissa (706/2007) säädetään.

45 a §

Väliaikainen päätös

Jos sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta, tätä lakia taikka niiden nojalla annettua säännöstä tai määräystä koskeva virhe tai laiminlyönti taikka tietoturvahäiriö vaarantaa välittömästi ja olennaisesti tunnistus- tai luottamuspalvelun luotettavuuden, *Viestintävirasto* voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 45 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on vastaava oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja tietosuojavaltuutetulle tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston ja tietosuojavaltuutetun on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa sekä keskenään.

45 §

Hallintopakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä taikka sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta tai sen nojalla annettuja säännöksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Teettämällä suoritetun toimenpiteen kustannukset suoritetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettussa laissa (706/2007) säädetään.

45 a §

Väliaikainen päätös

Jos sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua EU:n asetusta, tätä lakia taikka niiden nojalla annettua säännöstä tai määräystä koskeva virhe tai laiminlyönti taikka tietoturvahäiriö vaarantaa välittömästi ja olennaisesti tunnistus- tai luottamuspalvelun luotettavuuden, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 45 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen kohteena olevalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaisena toimena *Viestintävirasto* voi kieltää tai keskeyttää:

- 1) tunnistusmenetelmän tarjoamisen vahvana sähköisenä tunnistamisena;
- 2) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 17 kohdassa tarkoitetun hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoamisen;
- 3) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitetun sähköisen tunnistamisen järjestelmän tarjoamisen;
- 4) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 7 artiklan f kohdassa tarkoitetun todentamisen tarjoamisen.

Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen saa hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 45 §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

46 §

Tarkastusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyt sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytytjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen kohteena olevalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaisena toimena *Liikenne- ja viestintävirasto* voi kieltää tai keskeyttää:

- 1) tunnistusmenetelmän tarjoamisen vahvana sähköisenä tunnistamisena;
- 2) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 3 artiklan 17 kohdassa tarkoitetun hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoamisen;
- 3) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitetun sähköisen tunnistamisen järjestelmän tarjoamisen;
- 4) sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 7 artiklan f kohdassa tarkoitetun todentamisen tarjoamisen.

Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen saa hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 45 §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyt sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytytjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henki-

oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiin tarkoitettuihin tiloihin.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan henkilötietolaissa tarkoitettuja tarkastusoikeudet.

47 §

Viestintävirastolle maksettavat maksut

Kun 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tehnyt tunnistuspalvelun tarjoaja tai palveluntarjoajien yhteenliittymä rekisteröidään ensimmäisen kerran, sen on suoritettava *Viestintävirastolle* 5 000 euron rekisteröimismaksu. Lisäksi tunnistuspalvelun tarjoajan tai yhteenliittymän on suoritettava *Viestintävirastolle* vuosittain yhteensä 14 000 euron valvontamaksu kaikkien tarjoamiensa tunnistuspalveluiden valvonnasta.

Sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 21 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen tehneen hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyt luottamuspalvelua tarjoavan varmentajan on suoritettava *Viestintävirastolle* 5 000 euron rekisteröimismaksu kustakin tarjoamastaan luottamuspalvelusta. Lisäksi edellä mainittujen on suoritettava *Viestintävirastolle* vuosittain 14 000 euron valvontamaksu ensimmäisestä tarjoamastaan hyväksytystä luottamuspalvelusta ja sitä seuraavista tarjoamistaan hyväksytyistä luottamuspalveluista vuosittain 9 000 euroa. Jos hyväksytyt luottamuspalveluja tarjoava varmentaja tekee myös 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, sen on li-

öllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiin tarkoitettuihin tiloihin.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan yleisessä tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa (/) tarkoitettuja tarkastusoikeudet.

47 §

Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavat maksut

Kun 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tehnyt tunnistuspalvelun tarjoaja tai palveluntarjoajien yhteenliittymä rekisteröidään ensimmäisen kerran, sen on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 5 000 euron rekisteröimismaksu. Lisäksi tunnistuspalvelun tarjoajan tai yhteenliittymän on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain yhteensä 14 000 euron valvontamaksu kaikkien tarjoamiensa tunnistuspalveluiden valvonnasta.

Sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen 21 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen tehneen hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajan ja hyväksytyt luottamuspalvelua tarjoavan varmentajan on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 5 000 euron rekisteröimismaksu kustakin tarjoamastaan luottamuspalvelusta. Lisäksi edellä mainittujen on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain 14 000 euron valvontamaksu ensimmäisestä tarjoamastaan hyväksytystä luottamuspalvelusta ja sitä seuraavista tarjoamistaan hyväksytyistä luottamuspalveluista vuosittain 9 000 euroa. Jos hyväksytyt luottamuspalveluja tarjoava varmentaja tekee myös 10 §:ssä tarkoitetun

säksi suoritettava 1 momentissa tarkoitettu rekisteröimismaksu.

Edellä 34 §:n mukaisesti hyväksytyin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suoritettava *Viestintävirastolle* 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi arviointilaitoksen on suoritettava *Viestintävirastolle* vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Edellä 36 §:n mukaisesti nimetyn sertifiointilaitoksen on suoritettava *Viestintävirastolle* 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi sertifiointilaitoksen on suoritettava vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Rekisteröimismaksu, nimeämismaksu ja valvontamaksu kattavat niitä kustannuksia, joita aiheutuu *Viestintävirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta. Valvontamaksu on suoritettava täysimääräisesti myös toiminnan ensimmäisenä vuotena, vaikka toiminta aloitettaisiin kesken vuotta. Valvontamaksua ei palauteta, vaikka palveluntarjoaja lopettaisi toimintansa kesken vuotta.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun määrää maksettavaksi *Viestintävirasto* ja ne ovat suoraan ulosottokelpoisia. *Viestintäviraston* maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 49 §:n 1 momentissa säädetään. Tarkempia säännöksiä maksujen täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa. Jollei maksuja suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettusta tarkastuksesta peritään sen kohteena olevalta tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset noudattaen valtion maksuperustelakia.

ilmoituksen, sen on lisäksi suoritettava 1 momentissa tarkoitettu rekisteröimismaksu.

Edellä 34 §:n mukaisesti hyväksytyin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi arviointilaitoksen on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Edellä 36 §:n mukaisesti nimetyn sertifiointilaitoksen on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* 10 000 euron nimeämismaksu. Lisäksi sertifiointilaitoksen on suoritettava vuosittain 15 000 euron valvontamaksu.

Rekisteröimismaksu, nimeämismaksu ja valvontamaksu kattavat niitä kustannuksia, joita aiheutuu *Liikenne- ja viestintävirastolle* tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta. Valvontamaksu on suoritettava täysimääräisesti myös toiminnan ensimmäisenä vuotena, vaikka toiminta aloitettaisiin kesken vuotta. Valvontamaksua ei palauteta, vaikka palveluntarjoaja lopettaisi toimintansa kesken vuotta.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun määrää maksettavaksi *Liikenne- ja viestintävirasto* ja ne ovat suoraan ulosottokelpoisia. *Liikenne- ja viestintäviraston* maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 49 §:n 1 momentissa säädetään. Tarkempia säännöksiä maksujen täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Rekisteröimismaksun, nimeämismaksun ja valvontamaksun perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa. Jollei maksuja suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettusta tarkastuksesta peritään sen kohteena olevalta tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset noudattaen valtion maksuperustelakia.

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua *Viestintävirastolle* maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun *Viestintäviraston* päätökseen sekä *Viestintäviraston* muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintokäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojavaltuutetun päätökseen säädetään *henkilötietolaissa*.

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Viestintävirastolta* siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua *Liikenne- ja viestintävirastolle* maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (./.) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (./.) säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojavaltuutetun päätökseen säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalaissa (./.).

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

HE 61/2018 vp

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (./.)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

80.

Laki**valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 3 ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat 3 § laeissa 395/2003, 475/2012 ja 1170/2016 sekä 4 § laissa 1216/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Valtion televisio- ja radiorahasto ja siihen kerättävät maksut**Valtion televisio- ja radiorahasto ja sen varat*

Edellä 1 §:ssä säädettyä tarkoitusta varten on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion televisio- ja radiorahasto, jota hoitaa *Viestintävirasto*.

Rahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa. Määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Mitä 2 momentissa säädetään määrärahan suuruuden tarkistamisesta vuosittain, ei sovelleta vuosina 2017 ja 2018.

Edellä 1 §:ssä säädettyä tarkoitusta varten on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion televisio- ja radiorahasto, jota hoitaa *Liikenne- ja viestintävirasto*.

Rahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa. Määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Mitä 2 momentissa säädetään määrärahan suuruuden tarkistamisesta vuosittain, ei sovelleta vuosina 2017 ja 2018.

4 §

4 §

*Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat**Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat*

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. *Viestintävirasto* hy-

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. *Liikenne- ja viestin-*

Voimassa oleva laki

väksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajan on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tuloksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu sen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle.

Viestintävirasto on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Ehdotus

tävirasto hyväksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajan on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tuloksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu sen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintävirasto on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

81.

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 § sellaisena kuin se on laeissa 948/2017, (/),
ja (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;

2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;

3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;

4) viraston päällikön virka;

5) ulkoasiainhallinnon virka;

6) tuomarin virka ja virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;

7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;

2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;

3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;

4) viraston päällikön virka;

5) ulkoasiainhallinnon virka;

6) tuomarin virka ja virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;

7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I

Voimassa oleva laki

tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä Rajavartiolaitoksen virka;

8) puolustusministeriön ja puolustusvoimien virka;

9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;

10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritystosten seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;

11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohdajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;

12) *Liikenteen turvallisuusviraston, Liikenneviraston, Viestintäviraston* sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohdajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä;

13) Energiaviraston ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimitysmisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

Ehdotus

tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä Rajavartiolaitoksen virka;

8) puolustusministeriön ja puolustusvoimien virka;

9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;

10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritystosten seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;

11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohdajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;

12) *Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston* sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohdajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä *tai tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä*;

13) Energiaviraston ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimitysmisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

82.

Laki

verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016)
 3–7 ja 9–14 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Yhteiskäyttö

Yhteiskäyttö

Verkkotoimija on velvollinen luovuttamaan käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Verkkotoimijan on pyynnössä määriteltävä hanke aikatauluineen sekä tarvitsemansa verkon osat. Jos pyyntö ei ole riittävän yksilöity, verkkotoimijan on viipymättä pyydettävä pyynnön esittänyttä verkkotoimijaa täydentämään pyyntöään. Verkkotoimija voi kieltäytyä myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa vain, jos kieltäytymiselle on jokin seuraavista perusteista:

- 1) fyysisen infrastruktuurin tekninen soveltumattomuus yhteiskäyttöön;
- 2) verkkotoimijan oma käyttö ja kohtuullinen tuleva tarve;
- 3) yleisen tai kansallisen turvallisuuden vaarantuminen;
- 4) muiden samassa fyysisessä infrastruktuurissa tarjottavien palvelujen vaarantuminen.

Verkkotoimijan on vastattava kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettuun pyyntöön kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sekä perusteltava mahdollinen kieltäytymisensä. Jos verkkotoimija kieltäytyy myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa, jättää vastaamatta käyttöoikeuspyyntöön edellä mainitussa määräajassa tai jos käyttöoikeuden ehdoista ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeuspyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija

Verkkotoimija on velvollinen luovuttamaan käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Verkkotoimijan on pyynnössä määriteltävä hanke aikatauluineen sekä tarvitsemansa verkon osat. Jos pyyntö ei ole riittävän yksilöity, verkkotoimijan on viipymättä pyydettävä pyynnön esittänyttä verkkotoimijaa täydentämään pyyntöään. Verkkotoimija voi kieltäytyä myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa vain, jos kieltäytymiselle on jokin seuraavista perusteista:

- 1) fyysisen infrastruktuurin tekninen soveltumattomuus yhteiskäyttöön;
- 2) verkkotoimijan oma käyttö ja kohtuullinen tuleva tarve;
- 3) yleisen tai kansallisen turvallisuuden vaarantuminen;
- 4) muiden samassa fyysisessä infrastruktuurissa tarjottavien palvelujen vaarantuminen.

Verkkotoimijan on vastattava kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettuun pyyntöön kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sekä perusteltava mahdollinen kieltäytymisensä. Jos verkkotoimija kieltäytyy myöntämästä käyttöoikeuden fyysiseen infrastruktuuriinsa, jättää vastaamatta käyttöoikeuspyyntöön edellä mainitussa määräajassa tai jos käyttöoikeuden ehdoista ei päästä sopimukseen kahden kuukauden kuluessa käyttöoikeuspyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija

Voimassa oleva laki

voi saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi.

Jos käyttöoikeuspyyntö kohdistuu kolmannen osapuolen alueelle sijoitettuun fyysiseen infrastruktuuriin, pyynnön esittäjä vastaa tarpeellisen käyttöoikeuden hankinnasta.

4 §

Yhteisrakentaminen

Verkkotoimijan on suostuttava toisen verkkoimijan fyysisen infrastruktuurin yhteisrakentamista ja verkkojen yhteisrakentamista koskevaan pyyntöön oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Pyyntö on esitettävä kirjallisena ja yksilöitynä. Kohtuulliseen pyyntöön on suostuttava, jollei yhteisrakentaminen:

- 1) lisää verkkotoimijoiden kustannuksia erillirakentamiseen verrattuna;
- 2) koske vähäistä rakennushanketta; tai
- 3) vaaranna verkon turvallisuutta tai verkon käyttöä aiottuun tarkoitukseen.

Yhteisrakentamista koskeva pyyntö on jätettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja viimeistään kuukautta ennen kuin hankkeeseen haetaan lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jollei toisin sovita, yhteisrakentamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan verkkotoimijoiden kesken erillirakentamisesta aiheutuvien arvioitujen kustannusten suhteessa.

Jos verkkotoimija kieltäytyy täyttämästä toisen verkkotoimijan yhteisrakentamista koskevaa pyyntöä tai jos ehdoista ei päästä sopimukseen kuukauden kuluessa yhteisrakentamista koskevan pyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija voi saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi.

5 §

Keskitetty tietopiste

Viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

Ehdotus

voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi.

Jos käyttöoikeuspyyntö kohdistuu kolmannen osapuolen alueelle sijoitettuun fyysiseen infrastruktuuriin, pyynnön esittäjä vastaa tarpeellisen käyttöoikeuden hankinnasta.

4 §

Yhteisrakentaminen

Verkkotoimijan on suostuttava toisen verkkoimijan fyysisen infrastruktuurin yhteisrakentamista ja verkkojen yhteisrakentamista koskevaan pyyntöön oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Pyyntö on esitettävä kirjallisena ja yksilöitynä. Kohtuulliseen pyyntöön on suostuttava, jollei yhteisrakentaminen:

- 1) lisää verkkotoimijoiden kustannuksia erillirakentamiseen verrattuna;
- 2) koske vähäistä rakennushanketta; tai
- 3) vaaranna verkon turvallisuutta tai verkon käyttöä aiottuun tarkoitukseen.

Yhteisrakentamista koskeva pyyntö on jätettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja viimeistään kuukautta ennen kuin hankkeeseen haetaan lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jollei toisin sovita, yhteisrakentamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan verkkotoimijoiden kesken erillirakentamisesta aiheutuvien arvioitujen kustannusten suhteessa.

Jos verkkotoimija kieltäytyy täyttämästä toisen verkkotoimijan yhteisrakentamista koskevaa pyyntöä tai jos ehdoista ei päästä sopimukseen kuukauden kuluessa yhteisrakentamista koskevan pyynnön vastaanottamisesta, verkkotoimija voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi.

5 §

Keskitetty tietopiste

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

Voimassa oleva laki

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustöistä;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenettelyistä;
- 4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvaluutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) yritys- ja liikesalaisuuksia.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Viestintävirastolta*. Oikaisumenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

6 §

Keskitetyn tietopisteen toiminnan järjestäminen

Viestintävirasto voi hoitaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtävää itse tai hankkia sen palveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta edellyttäen, että palveluntuottajalle siirrettävät tehtävät ovat luonteeltaan teknisiä ja avustavia. Palveluntuottaja ei saa käyttää tehtävää hoitaessaan saamiaan tietoja hyväksi muussa liiketoiminnassaan.

Palveluntuottajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 5 §:n 1 momentin mukaisia tehtäviä. Palveluntuottajan palveluksessa olevan henkilön on 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), hallintolaissa, arkistolaisissa (831/1994), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ehdotus

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustöistä;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenettelyistä;
- 4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvaluutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) yritys- ja liikesalaisuuksia.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta*. Oikaisumenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

6 §

Keskitetyn tietopisteen toiminnan järjestäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtävää itse tai hankkia sen palveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta edellyttäen, että palveluntuottajalle siirrettävät tehtävät ovat luonteeltaan teknisiä ja avustavia. Palveluntuottaja ei saa käyttää tehtävää hoitaessaan saamiaan tietoja hyväksi muussa liiketoiminnassaan.

Palveluntuottajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 5 §:n 1 momentin mukaisia tehtäviä. Palveluntuottajan palveluksessa olevan henkilön on 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), hallintolaissa, arkistolaisissa (831/1994), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7 §

Tiedonantovelvollisuus

Verkkotoimijan on annettava keskitetyn tietopisteen kautta saataville 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja niitä koskevat muutokset digitaalisessa muodossa ja ilman aiheetonta viivytystä.

Verkkotoimijan on tarvittaessa annettava omaa toimintaansa koskevat 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot suoraan toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Tiedot on luovutettava kahden kuukauden kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottopäivästä oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Verkkotoimija voi kieltäytyä tietojen antamisesta 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla. Julkisyhteisöllä ei ole velvollisuutta muuttaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja digitaaliseen muotoon.

Julkisyhteisön, jolla on hallussaan digitaalisessa muodossa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, on annettava nämä tiedot ja niitä koskevat muutokset keskitetyn tietopisteen kautta saataville kahden kuukauden kuluessa tietojen vastaanottopäivästä, jos tiedot eivät ole muutoin saatavilla keskitetyn tietopisteen kautta. Määräaikaa voidaan pidentää enintään yhdellä kuukaudella, jos se on tarpeen toimitettujen tietojen luotettavuuden varmistamiseksi.

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvolluuksista syntyy riitaa, se jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi.

9 §

Paikan päällä tehtävät selvitykset

Verkkotoimijan on toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä tarvittaessa sallittava paikan päällä tehtävät selvitykset, jotka kohdistuvat sen fyysisen infrastruktuurin yksittäisiin osiin. Verkkotoimija voi kieltäytyä paikan päällä tehtävistä selvityksistä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla.

Pyyntöön on annettava kirjallinen vastaus kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun pyynnön vastaanottopäivästä.

7 §

Tiedonantovelvollisuus

Verkkotoimijan on annettava keskitetyn tietopisteen kautta saataville 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja niitä koskevat muutokset digitaalisessa muodossa ja ilman aiheetonta viivytystä.

Verkkotoimijan on tarvittaessa annettava omaa toimintaansa koskevat 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot suoraan toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä. Tiedot on luovutettava kahden kuukauden kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottopäivästä oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin. Verkkotoimija voi kieltäytyä tietojen antamisesta 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla. Julkisyhteisöllä ei ole velvollisuutta muuttaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja digitaaliseen muotoon.

Julkisyhteisön, jolla on hallussaan digitaalisessa muodossa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, on annettava nämä tiedot ja niitä koskevat muutokset keskitetyn tietopisteen kautta saataville kahden kuukauden kuluessa tietojen vastaanottopäivästä, jos tiedot eivät ole muutoin saatavilla keskitetyn tietopisteen kautta. Määräaikaa voidaan pidentää enintään yhdellä kuukaudella, jos se on tarpeen toimitettujen tietojen luotettavuuden varmistamiseksi.

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvolluuksista syntyy riitaa, se jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi.

9 §

Paikan päällä tehtävät selvitykset

Verkkotoimijan on toisen verkkotoimijan kirjallisesta pyynnöstä tarvittaessa sallittava paikan päällä tehtävät selvitykset, jotka kohdistuvat sen fyysisen infrastruktuurin yksittäisiin osiin. Verkkotoimija voi kieltäytyä paikan päällä tehtävistä selvityksistä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla.

Pyyntöön on annettava kirjallinen vastaus kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun pyynnön vastaanottopäivästä.

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvollisuuksista syntyy riitaa, se, jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi.

10 §

Valvonta ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä. *Viestintäviraston* on edistettävä verkkotoimijoiden yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan verkkotoimijoiden väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittamalla. *Viestintäviraston* on poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta tehtävä päätös neljän kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 3 §:ssä tarkoitettussa asiassa ja kahden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 4, 7 ja 9 §:ssä tarkoitettussa asiassa.

Jos joku rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, *Viestintävirasto* voi velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhausta säädetään uhkasakko-laissa (1113/1990).

11 §

Riidanratkaisua tukeva asiantuntijaryhmä

Viestintävirasto asettaa asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on avustaa *Viestintävirastoa* erimielisyyksien ratkaisemisessa. Työryhmässä ovat edustettuina 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen verkkojen ja tämän lain soveltamisen kannalta keskeiset toimialat sekä niillä toimivat viranomaiset.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Viestintävirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa työryhmän jäsenelle tarvittavia tietoja, jos tiedot ovat

Jos tässä pykälässä säädetyistä velvollisuuksista syntyy riitaa, se, jonka oikeutta tai etua asia koskee, voi saattaa asian *Liikenne- ja viestintäviraston* ratkaistavaksi.

10 §

Valvonta ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä. *Liikenne- ja viestintäviraston* on edistettävä verkkotoimijoiden yhteistyötä sekä pyrittävä ratkaisemaan verkkotoimijoiden väliset erimielisyydet ensisijaisesti sovittamalla. *Liikenne- ja viestintäviraston* on poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta tehtävä päätös neljän kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 3 §:ssä tarkoitettussa asiassa ja kahden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta 4, 7 ja 9 §:ssä tarkoitettussa asiassa.

Jos joku rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhausta säädetään uhkasakko-laissa (1113/1990).

11 §

Riidanratkaisua tukeva asiantuntijaryhmä

Liikenne- ja viestintävirasto asettaa asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on avustaa *Liikenne- ja viestintävirastoa* erimielisyyksien ratkaisemisessa. Työryhmässä ovat edustettuina 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen verkkojen ja tämän lain soveltamisen kannalta keskeiset toimialat sekä niillä toimivat viranomaiset.

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, *Liikenne- ja viestintävirastolla* on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa työryhmän jäsenelle tarvittavia tietoja, jos tiedot

välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä tai välitystietoja.

Työryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

12 §

Viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot salassapitosäännösten estämättä niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Tiedot on luovutettava maksutta ja ilman aiheutonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

13 §

Viestintäviraston oikeus antaa määräyksiä

Viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen vähimmäissisällöstä, digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyssä ja siirtämisessä tarvittavien järjestelmien yhteentoimivuudesta ja tietoturvasta.

14 §

Valitus

Viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muuttanut sitä.

ovat välttämättömiä ryhmän tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luottamuksellisia viestejä tai välitystietoja.

Työryhmän jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

12 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot salassapitosäännösten estämättä niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

Tiedot on luovutettava maksutta ja ilman aiheutonta viivytystä ja viranomaisen pyytämässä muodossa.

13 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus antaa määräyksiä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen vähimmäissisällöstä, digitaalisesta muodosta sekä niiden käsittelyssä ja siirtämisessä tarvittavien järjestelmien yhteentoimivuudesta ja tietoturvasta.

14 §

Valitus

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (./.)* säädetään.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut *Liikenne- ja viestintäviraston* 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muuttanut sitä.

HE 61/2018 vp

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

83.

Laki

vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesihuoltolain (119/2001) 35 §, sellaisena kuin se on laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

35 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuden sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuden liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Ehdotus

35 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuden sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuden liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

84.

Laki**vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1, 6–13, 41 ja 42 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laissa (/), sekä 11 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva asetus**Ehdotus*

1 §

1 §

*Vesikulkuneuvorekisteri**Vesikulkuneuvojen rekisteröinti*

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) V osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii *Liikenne- ja viestintävirasto*.

6 §

6 §

*Ennakoilmoittaminen**Ennakoilmoittaminen*

Suomessa voimassa olevat vaatimukset täyttävän uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot voidaan ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ennen vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Niitä seikkoja, jotka on ilmoitettu ennakoon, ei tarvitse ilmoittaa 8 §:ssä tarkoitettujen ensirekisteröinnin yhteydessä.

Suomessa voimassa olevat vaatimukset täyttävän uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot voidaan ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* ennen vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Niitä seikkoja, jotka on ilmoitettu ennakoon, ei tarvitse ilmoittaa 8 §:ssä tarkoitettujen ensirekisteröinnin yhteydessä.

Ennakoilmoituksen voi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja:

Ennakoilmoituksen voi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja:

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

2) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

3) jolla on tai joka saa valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot ja tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta; ja

3) jolla on tai joka saa valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot ja tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta; ja

4) jolla on sopimus *Liikenteen turvallisuusviraston* kanssa tietojen toimittamisesta.

4) jolla on sopimus *Liikenne- ja viestintäviraston* kanssa tietojen toimittamisesta.

Ennen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettun

Ennen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettun

Voimassa oleva asetus

sopimuksen tekemistä hakijan on osoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, että se täyttää 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista.

7 §

Rekisteri-ilmoitus

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä lopullista poistoa koskevat tiedot on ilmoitettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

8 §

Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että *Liikenteen turvallisuusvirastolle* esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin Suomessa voimassa olevista vaatimustenmukaisuusvakuutuksista;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

Ehdotus

sopimuksen tekemistä hakijan on osoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, että se täyttää 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista.

7 §

Rekisteri-ilmoitus

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä lopullista poistoa koskevat tiedot on ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

8 §

Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että *Liikenne- ja viestintävirastolle* esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin Suomessa voimassa olevista vaatimustenmukaisuusvakuutuksista;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

Voimassa oleva asetus

Ehdotus

9 §

9 §

*Muutosrekisteröinti**Muutosrekisteröinti*

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset *Liikenteen turvallisuusvirastolle* kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että *Liikenteen turvallisuusvirastolle* esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja; tai
- 3) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa.

10 §

Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja on velvollinen 30 päivässä vesikulkuneuvon tai sen moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos *Liikenteen turvallisuusvirastolle* esitetään luotet-

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset *Liikenne- ja viestintävirastolle* kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että *Liikenne- ja viestintävirastolle* esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja; tai
- 3) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa.

10 §

Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja on velvollinen 30 päivässä vesikulkuneuvon tai sen moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti *Liikenne- ja viestintävirastolle* vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos *Liikenne- ja viestintävirastolle* esitetään luotet-

Voimassa oleva asetus

tettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu.

11 §

Rekisteröintitodistus

Liikenteen turvallisuusvirasto merkitsee vesikulkuneuvoa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa vesikulkuneuvon ensirekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen. Rekisteröintitodistukseen merkitään vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot rekisteröintitodistukseen merkitään.

Rekisteröintitodistukseen merkitään tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos alus on merilain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla suomalainen, kun se rekisteröidään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa uuden rekisteröintitodistuksen, jos rekisteröintitodistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuu muutoksia.

Rekisteröintitodistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä, jos liikenneasioiden rekisteriin merkityt vesikulkuneuvoa koskevat tiedot eivät ole muutoin todennettavissa. Liikenneasioiden rekisteriin tehty rekisteri-ilmoitus ensirekisteröinnistä oikeuttaa kuitenkin käyttämään vesikulkuneuvoa ilman rekisteröintitodistusta 30 päivän ajan rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen mallin.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimitamisesta asiakkaille. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi hoitaa tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatetaan 6 luvun säännöksiä.

12 §

Rekisteritunnus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ensire-

Ehdotus

tava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu.

11 §

Rekisteröintitodistus

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee vesikulkuneuvoa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa vesikulkuneuvon ensirekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen. Rekisteröintitodistukseen merkitään vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot rekisteröintitodistukseen merkitään.

Rekisteröintitodistukseen merkitään tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos alus on merilain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla suomalainen, kun se rekisteröidään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa uuden rekisteröintitodistuksen, jos rekisteröintitodistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuu muutoksia.

Rekisteröintitodistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä, jos liikenneasioiden rekisteriin merkityt vesikulkuneuvoa koskevat tiedot eivät ole muutoin todennettavissa. Liikenneasioiden rekisteriin tehty rekisteri-ilmoitus ensirekisteröinnistä oikeuttaa kuitenkin käyttämään vesikulkuneuvoa ilman rekisteröintitodistusta 30 päivän ajan rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen mallin.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimitamisesta asiakkaille. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi hoitaa tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatetaan 6 luvun säännöksiä.

12 §

Rekisteritunnus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ensire-

Voimassa oleva asetus

kisteröinnin yhteydessä vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen. Rekisteritunnus koostuu kirjain- ja numerosarjasta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity myös 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin, voidaan vesikulkuneuvo jättää varustamatta tämän lain mukaisella rekisteritunnuksella.

13 §

Koetunnus

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuojaja, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja voi käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa koeajossa, myynninedistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinonsa harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos *Liikenteen turvallisuusvirasto* on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Koetunnus on voimassa toistaiseksi. Koetunnus voidaan peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut luopuvansa siitä, jos elinkeinonharjoittaja on käyttänyt koetunnusta tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti tai jos koetunnuksen peruuttamiseen on muita erityisiä syitä.

Koetunnuksen antamisesta *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa elinkeinonharjoittajalle todistuksen. Todistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo on varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti.

Koetunnusta koskevaan todistukseen sovelletaan, mitä 11 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään rekisteröintitodistuksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä se-

Ehdotus

kisteröinnin yhteydessä vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen. Rekisteritunnus koostuu kirjain- ja numerosarjasta. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity myös 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin, voidaan vesikulkuneuvo jättää varustamatta tämän lain mukaisella rekisteritunnuksella.

13 §

Koetunnus

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuojaja, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja voi käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa koeajossa, myynninedistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinonsa harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos *Liikenne- ja viestintävirasto* on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Koetunnus on voimassa toistaiseksi. Koetunnus voidaan peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut luopuvansa siitä, jos elinkeinonharjoittaja on käyttänyt koetunnusta tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti tai jos koetunnuksen peruuttamiseen on muita erityisiä syitä.

Koetunnuksen antamisesta *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa elinkeinonharjoittajalle todistuksen. Todistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo on varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti.

Koetunnusta koskevaan todistukseen sovelletaan, mitä 11 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään rekisteröintitodistuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä sekä

Voimassa oleva asetus

kä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään todistukseen.

41 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 39 tai 40 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on 1 momentissa tarkoitettu, voi *Liikenteen turvallisuusvirasto*, poliisi, rajavartiolaitos tai Tulli muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

42 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin henkilötietolaissa säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Ehdotus

siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään todistukseen.

41 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 39 tai 40 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on 1 momentissa tarkoitettu, voi *Liikenne- ja viestintävirasto*, poliisi, rajavartiolaitos tai Tulli muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

42 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (./.)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/) säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

85.

Laki**vesiliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesiliikennelain (463/1996) 6, 9, 15–19, 21 a, 22, 23 ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 6, 15 ja 17 § osaksi laissa 1294/2009, 9, 16, 18, 21, 21 a, 23 ja 26 § laissa 1294/2009, 19 § osaksi laeissa 1294/2009 ja 595/2011, 21 § osaksi laeissa 691/2000, 1294/2009 ja 549/2014 sekä 22 § laissa 1003/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §

6 §

*Vesikulkuneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset**Vesikulkuneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset*

Vesikulkuneuvon kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolla ei ole olosuhteisiin nähden tarvittavaa ikää, kykyä ja taitoa.

Vesikulkuneuvon kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolla ei ole olosuhteisiin nähden tarvittavaa ikää, kykyä ja taitoa.

Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa kuljettaa vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa kuljettaa vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi, ottaen huomioon vesikulkuneuvon koon, lajin, käytötarkoituksen ja liikkumisalueen, määrätä, että tietyn vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen kulkuneuvon kuljettajan on oltava täyttänyt 18 vuotta ja osoittanut *Liikenteen turvallisuusviraston* tarkemmin edellyttämät tiedot ja kyvyn kysymyksessä olevan vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen vesikulkuneuvon kuljettamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi, ottaen huomioon vesikulkuneuvon koon, lajin, käytötarkoituksen ja liikkumisalueen, määrätä, että tietyn vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen kulkuneuvon kuljettajan on oltava täyttänyt 18 vuotta ja osoittanut *Liikenne- ja viestintäviraston* tarkemmin edellyttämät tiedot ja kyvyn kysymyksessä olevan vesikulkuneuvotyypin tai yksittäisen vesikulkuneuvon kuljettamiseen.

9 §

9 §

*Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset**Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset*

Vesikulkuneuvojen rakenteesta ja niiden moottoreista sekä varusteista ja tarvikkeista voidaan valtioneuvoston asetuksella antaa sellaisia säännöksiä, jotka turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai ympäristöhaittojen ehkäisemisen vuoksi katsotaan tarpeellisiksi.

Vesikulkuneuvojen rakenteesta ja niiden moottoreista sekä varusteista ja tarvikkeista voidaan valtioneuvoston asetuksella antaa sellaisia säännöksiä, jotka turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai ympäristöhaittojen ehkäisemisen vuoksi katsotaan tarpeellisiksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden sekä varusteiden

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden sekä varusteiden

Voimassa oleva laki

den ja tarvikkeiden ominaisuuksista, rakenteesta, laadusta, määrästä, kunnosta ja käytöstä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää yksittäistapauksessa erityisestä syystä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, moottoria, varusteita ja tarvikkeita koskevista säännöksistä. Lisäksi virasto voi myöntää veneurheilutapahtuman järjestäjän pyynnöstä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, varusteita ja varustuksia koskevista säännöksistä ja määräyksistä tapahtumaan osallistuville vesikulkuneuvoille varmistuttuaan, että vesikulkuneuvojen turvallisuudesta on muulla tavoin huolehdittu.

15 §

Alueelliset kiellot ja rajoitukset

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää *Liikennevirasto* ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista toimivaltainen *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee puolustusvoimien toimintaa.

Ehdotus

ja tarvikkeiden ominaisuuksista, rakenteesta, laadusta, määrästä, kunnosta ja käytöstä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistapauksessa erityisestä syystä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, moottoria, varusteita ja tarvikkeita koskevista säännöksistä. Lisäksi virasto voi myöntää veneurheilutapahtuman järjestäjän pyynnöstä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, varusteita ja varustuksia koskevista säännöksistä ja määräyksistä tapahtumaan osallistuville vesikulkuneuvoille varmistuttuaan, että vesikulkuneuvojen turvallisuudesta on muulla tavoin huolehdittu.

15 §

Alueelliset kiellot ja rajoitukset

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää *Liikenne- ja viestintävirasto* ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee *Puolustusvoimien* toimintaa.

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle, toimivaltainen *Valtion lupa- ja valvontavirasto* tai, jos kysymys on kaupparenkulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämiseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen taikka sellainen viranomainen, yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös *Liikennevirasto*, *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä on toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, *Liikenneviraston*, *Liikenteen turvallisuusviraston* tai *Valtion lupa- ja valvontaviraston* kuultava kuntaa, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee, sekä varattava niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kielto tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *Liikennevirasto*, *Liikenteen*

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle *Valtion lupa- ja valvontavirasto* tai, jos kysymys on kaupparenkulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, *Liikenne- ja viestintävirasto* voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämiseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen, maakunta taikka sellainen viranomainen, yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös *Väylävirasto*, *Liikenne- ja viestintävirasto* ja *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä *Liikenne- ja viestintäviraston* tai *Valtion lupa- ja valvontaviraston* on kuultava kuntaa, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee, sekä varattava maakunnalle ja niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kielto tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Liikenne- ja viestintävirasto tai *Valtion lupa- ja valvontavirasto* voi määrätä, että sen

turvallisuusvirasto tai Valtion lupa- ja valvontavirasto voi määrätä, että sen antama kielto- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

19 §

Kiellon tai rajoituksen merkitseminen

Kielto tai rajoitus on, jos se on mahdollista, merkittävä vesialueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä yleisellä kulkuväylällä vastaa väylänpitäjä ja muualla se kunta, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee.

Kielto- ja rajoitusmerkkeinä käytetään *Liikenneviraston* päätöksen mukaisia vesiliikennemerkkejä.

Kieltoa ja rajoitusta osoittavien merkkien asettamisessa noudatetaan, mitä vesilain 10 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta asettaa merenkulun turvalaitteita vesistöön tai sen rannalle.

21 a §

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestäminen

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestämisestä vastaa *Liikennevirasto*. *Liikennevirasto* tekee yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimuksen, jolla palveluntuottajat sitoutuvat huolehtimaan kanavaliikenteen ohjauspalvelujen tuottamisesta tietyllä toimialueella.

Kanavaliikenteen ohjauspalveluja on tarjottava tasapuolisesti kaikille aluksille.

Ohjauspalvelujen tarjonnassa on noudatettava hyvän hallinnon vaatimuksia.

Ohjauspalvelujen tarjoamiseen osallistuvaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan kanavaliikenteen ohjauspalveluun välittömästi liittyviä tehtäviä.

antama kielto- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

19 §

Kiellon ja rajoituksen merkitseminen

Kielto tai rajoitus on, jos se on mahdollista, merkittävä vesialueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä yleisellä kulkuväylällä vastaa väylänpitäjä ja muualla se kunta, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee.

Kielto- ja rajoitusmerkkeinä käytetään *Liikenne- ja viestintäviraston* päätöksen mukaisia vesiliikennemerkkejä.

Kieltoa ja rajoitusta osoittavien merkkien asettamisessa noudatetaan, mitä vesilain 10 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta asettaa merenkulun turvalaitteita vesistöön tai sen rannalle.

21 a §

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestäminen

Kanavaliikenteen ohjauspalvelujen järjestämisestä vastaa *Väylävirasto*. *Väylävirasto* tekee yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimuksen, jolla palveluntuottajat sitoutuvat huolehtimaan kanavaliikenteen ohjauspalvelujen tuottamisesta tietyllä toimialueella.

Kanavaliikenteen ohjauspalveluja on tarjottava tasapuolisesti kaikille aluksille.

Ohjauspalvelujen tarjonnassa on noudatettava hyvän hallinnon vaatimuksia.

Ohjauspalvelujen tarjoamiseen osallistuvaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan kanavaliikenteen ohjauspalveluun välittömästi liittyviä tehtäviä.

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Valitus, joka koskee Valtion lupa- ja valvontaviraston tai *Liikenneviraston* tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka *Liikenneviraston* 15 §:n 2 momentin tai *Liikenteen turvallisuusviraston* 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämistä tai muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu *Liikennevirastolle*. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Valtion lupa- ja valvontavirastolle sen toimialueella. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat *Liikenteen turvallisuusvirasto*, poliisi, *Rajavartiolaitos* ja *Tulli*.

26 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä sekä vesiliikenteen

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (./.)* säädetään. Valitus, joka koskee Valtion lupa- ja valvontaviraston tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka *Liikenne- ja viestintäviraston* 15 §:n 2 momentin tai 16 §:n 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämistä tai muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (./.)* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu *Liikenne- ja viestintävirastolle*. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu *Valtion lupa- ja valvontavirastolle*. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat *Liikenne- ja viestintävirasto*, poliisi, *Rajavartiolaitos* ja *Tulli*.

26 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä sekä vesiliikenteen

HE 61/2018 vp

ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta.
Liikennevirasto antaa määräyksiä vesiliikenteen ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta, vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä.

ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta.
Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä vesiliikenteen ohjaamisesta ja siihen liittyvästä valvonnasta, vesiliikenteen liikennesäännöistä ja vesikulkuväylien merkitsemisestä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

86.

Laki

väylämaksulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väylämaksulain (1122/2005) 1, 3 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat 1 ja 3 § laissa 1214/2014 sekä 9 § laissa 1309/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Lain soveltamisala

Suomen aluevesillä kauppamerenkulkua harjoittavasta aluksesta suoritetaan valtiolle väylämaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta alukseen:

- 1) joka liikennöi Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella;
- 2) joka matkalla ulkomaisesta satamasta toiseen kulkee Suomen aluevesien kautta poikkeamatta Suomessa satamaan;
- 3) joka saapuu Suomeen ja lähtee Suomesta Saimaan kanavan kautta poikkeamatta Suomen rannikon satamaan;
- 4) jonka nettovetoisuus on alle 300 ja joka on 2 §:n 3 kohdassa määritelty risteilyalus tai 2 §:n 4 kohdassa määritelty lastialus;
- 5) jonka nettovetoisuus on alle 600 ja joka on 2 §:n 1 kohdassa määritelty matkustajalus;
- 6) jota käytetään jäänmurtoon Suomen sisäisillä tai ulkoisilla aluevesillä ja joka tuottaa *Liikennevirastolle* jäänmurtopalveluja sopimus- tai valtiosopimus pohjaisesti.

3 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tulli vastaa väylämaksun toimittamisesta ja valvonnasta.

Tullilla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä muilta viranomaisilta ja jul-

Ehdotus

1 §

Lain soveltamisala

Suomen aluevesillä kauppamerenkulkua harjoittavasta aluksesta suoritetaan valtiolle väylämaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta alukseen:

- 1) joka liikennöi Saimaan kanavalla tai Saimaan vesialueella;
- 2) joka matkalla ulkomaisesta satamasta toiseen kulkee Suomen aluevesien kautta poikkeamatta Suomessa satamaan;
- 3) joka saapuu Suomeen ja lähtee Suomesta Saimaan kanavan kautta poikkeamatta Suomen rannikon satamaan;
- 4) jonka nettovetoisuus on alle 300 ja joka on 2 §:n 3 kohdassa määritelty risteilyalus tai 2 §:n 4 kohdassa määritelty lastialus;
- 5) jonka nettovetoisuus on alle 600 ja joka on 2 §:n 1 kohdassa määritelty matkustajalus;
- 6) jota käytetään jäänmurtoon Suomen sisäisillä tai ulkoisilla aluevesillä ja joka tuottaa *Väylävirastolle* jäänmurtopalveluja sopimus- tai valtiosopimus pohjaisesti.

3 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tulli vastaa väylämaksun toimittamisesta ja valvonnasta.

Tullilla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä muilta viranomaisilta ja jul-

Voimassa oleva laki

kista tehtävää hoitavilta 2 §:n 12 kohdan mukaista edustajuutta ja 2 §:n 13 kohdan mukaista asiakasta koskevaa lupaharkintaa varten kaikki tarpeelliset tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida luvanhakijan ja luvanhaltijan luotettavuutta, sopivuutta, kykyä tai muuta ominaisuutta suoriutua lupaehdoissa mainittujen tai muiden luvan edellytysten täyttämistä. Lisäksi Tullilla on oikeus sallassapitosäännösten estämättä saada perintää varten asiakkaasta tämän omaisuutta ja varallisuutta, vakavaraisuutta, velkoja, maksuhäiriöitä, maksujärjestelyitä ja muut taloudellista toimintaa ja taloudellista asemaa koskevat tiedot.

Liikenteen turvallisuusviraston on sallassapitosäännösten estämättä toimitettava sähköisesti alusliikennepalvelulain (623/2005) 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään ajantasaiset tiedot alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun jääluokkaluetteloon merkityistä aluksista ja niiden jääluokista. *Liikenteen turvallisuusviraston* ja *Liikenneviraston* on annettava Tullille tämän lain soveltamisessa tarvittavia tietoja, selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. Virastojen on tarvittaessa annettava Tullille myös muuta virka-apua.

Tulli voi sallassapitosäännösten estämättä antaa liikenne- ja viestintäministeriölle, *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja *Liikennevirastolle* näiden tämän lain soveltamisessa tarvitsemia tietoja, selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. Tullin on tarvittaessa annettava liikenne- ja viestintäministeriölle, *Liikenteen turvallisuusvirastolle* ja *Liikennevirastolle* myös muuta virka-apua.

9 §

Aluksen nettovetoisuuden vahvistaminen

Jos alukselta puuttuu mittakirja, mittakirjassa ilmoitettu vetoisuus ei vastaa aluksen todellista vetoisuutta tai alus ei ole oikeutettu voimassa olevien aluksenmittaussääntöjen mukaan käyttämään mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, *Liikenteen turvallisuusvirasto* vahvistaa väylämaksun laskemisessa

Ehdotus

kista tehtävää hoitavilta 2 §:n 12 kohdan mukaista edustajuutta ja 2 §:n 13 kohdan mukaista asiakasta koskevaa lupaharkintaa varten kaikki tarpeelliset tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida luvanhakijan ja luvanhaltijan luotettavuutta, sopivuutta, kykyä tai muuta ominaisuutta suoriutua lupaehdoissa mainittujen tai muiden luvan edellytysten täyttämistä. Lisäksi Tullilla on oikeus sallassapitosäännösten estämättä saada perintää varten asiakkaasta tämän omaisuutta ja varallisuutta, vakavaraisuutta, velkoja, maksuhäiriöitä, maksujärjestelyitä ja muut taloudellista toimintaa ja taloudellista asemaa koskevat tiedot.

Liikenne- ja viestintäviraston on sallassapitosäännösten estämättä toimitettava sähköisesti alusliikennepalvelulain (623/2005) 20 a §:ssä tarkoitettuun merenkulun tiedonhallintajärjestelmään ajantasaiset tiedot alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun jääluokkaluetteloon merkityistä aluksista ja niiden jääluokista. *Liikenne- ja viestintäviraston* on annettava Tullille tämän lain soveltamisessa tarvittavia tietoja, selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. *Viraston* on tarvittaessa annettava Tullille myös muuta virka-apua.

Tulli voi sallassapitosäännösten estämättä antaa liikenne- ja viestintäministeriölle, *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja *Väylävirastolle* näiden tämän lain soveltamisessa tarvitsemia tietoja, selvityksiä, lausuntoja sekä muuta aineistoa. Tullin on tarvittaessa annettava liikenne- ja viestintäministeriölle, *Liikenne- ja viestintävirastolle* ja *Väylävirastolle* myös muuta virka-apua.

9 §

Aluksen nettovetoisuuden vahvistaminen

Jos alukselta puuttuu mittakirja, mittakirjassa ilmoitettu vetoisuus ei vastaa aluksen todellista vetoisuutta tai alus ei ole oikeutettu voimassa olevien aluksenmittaussääntöjen mukaan käyttämään mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, *Liikenne- ja viestintävirasto* vahvistaa väylämaksun laskemisessa käytet-

HE 61/2018 vp

Voimassa oleva laki

käytettävän aluksen nettovetoisuuden voimassa olevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

Ehdotus

tävän aluksen nettovetoisuuden voimassa olevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

87.

Laki**yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 8, 9, 15, 63, 68, 69 ja 71 §, sellaisena kuin niistä on 69 § osaksi laissa (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 §

8 §

*Liikenteen turvallisuusvirasto**Liikenne- ja viestintävirasto*

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo katsastuksen yhteydessä, että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettuun kalastuslenssiin ja kalastusalusta koskevaan moottoritehotodistukseen merkittyjä enimmäismoottoritehoja ei ylitetä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo katsastuksen yhteydessä, että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettuun kalastuslenssiin ja kalastusalusta koskevaan moottoritehotodistukseen merkittyjä enimmäismoottoritehoja ei ylitetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää apunaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 1 momentin 42 kohdassa tarkoitettuja hyväksytyjä luokituslaitoksia tai muita moottoritehojen mittaamiseen erikoistuneita toiminnanharjoittajia, jotka *Liikenteen turvallisuusvirasto* on hyväksynyt.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää apunaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 1 momentin 44 kohdassa tarkoitettuja hyväksytyjä luokituslaitoksia tai muita moottoritehojen mittaamiseen erikoistuneita toiminnanharjoittajia, jotka *Liikenne- ja viestintävirasto* on hyväksynyt.

Muun toiminnanharjoittajan hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja täyttää laivavarustelain (1503/2011) 18 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Muun toiminnanharjoittajan hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja täyttää laivavarustelain (1503/2011) 18 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset.

9 §

9 §

*Luokituslaitokseen tai hyväksytyyn toiminnanharjoittajaan kohdistuva valvonta**Luokituslaitokseen tai hyväksytyyn toiminnanharjoittajaan kohdistuva valvonta*

Liikenteen turvallisuusvirasto tekee kirjallisen sopimuksen hyväksytyyn luokituslaitoksen ja hyväksymänsä toiminnanharjoittajan kanssa tehtävien hoidosta.

Liikenne- ja viestintävirasto tekee kirjallisen sopimuksen hyväksytyyn luokituslaitoksen ja hyväksymänsä toiminnanharjoittajan kanssa tehtävien hoidosta.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että hyväksytty luokituslaitos ja toiminnanharjoit-

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että hyväksytty luokituslaitos ja toiminnanharjoit-

Voimassa oleva laki

taja suorittavat sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttävät niille säädettyt vaatimukset. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi keskeyttää tai peruuttaa hyväksymisen ja 15 §:ssä tarkoitetun valtuutuksen, jos luokituslaitos tai toiminnanharjoittaja ei enää täytä säädettyjä edellytyksiä tai se *Liikenteen turvallisuusviraston* antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa sopimuksen mukaiset tehtävät.

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *Rajavartiolaitos* tai *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi määrätä, että kalastusluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa *Liikenteen turvallisuusvirasto*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

63 §

*Päällikkönä toimimisen kiellosta ilmoittaminen**Ehdotus*

taja suorittavat sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttävät niille säädettyt vaatimukset. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi keskeyttää tai peruuttaa hyväksymisen ja 15 §:ssä tarkoitetun valtuutuksen, jos luokituslaitos tai toiminnanharjoittaja ei enää täytä säädettyjä edellytyksiä tai se *Liikenne- ja viestintäviraston* antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa sopimuksen mukaiset tehtävät.

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *Rajavartiolaitos* tai *Liikenne- ja viestintävirasto* voi määrätä, että kalastusluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa *Liikenne- ja viestintävirasto*. *Liikenne- ja viestintävirasto* voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

63 §

Päällikkönä toimimisen kiellosta ilmoittaminen

Voimassa oleva laki

Maaseutuvirasto ilmoittaa *Liikenteen turvallisuusvirastolle* määräämästään 61 §:ssä tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kiellosta.

68 §

Moottoritehon valvonnasta ja mittaamisesta aiheutuneet kustannukset

Katsastuksen yhteydessä tehtävä moottoritehon varmentaminen sisältyy *Liikenteen turvallisuusviraston* katsastusmaksuun. *Liikenteen turvallisuusviraston* suoritteista perittäviä maksuista säädetään valtion maksuperusteissa (150/1992).

Kalastusaluksen omistajan on maksettava 15 §:ssä tarkoitettulle luokituslaitokselle tai toimijalle moottoritehon mittaamisesta ja mittauksen perusteella annettavasta asiakirjasta aiheutuvat kustannukset.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) *Liikenteen turvallisuusvirastolle* merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja alusrekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

Ehdotus

Maaseutuvirasto ilmoittaa *Liikenne- ja viestintävirastolle* määräämästään 61 §:ssä tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kiellosta.

68 §

Moottoritehon valvonnasta ja mittaamisesta aiheutuneet kustannukset

Katsastuksen yhteydessä tehtävä moottoritehon varmentaminen sisältyy *Liikenne- ja viestintäviraston* katsastusmaksuun. *Liikenne- ja viestintäviraston* suoritteista perittäviä maksuista säädetään valtion maksuperusteissa (150/1992).

Kalastusaluksen omistajan on maksettava 15 §:ssä tarkoitettulle luokituslaitokselle tai toimijalle moottoritehon mittaamisesta ja mittauksen perusteella annettavasta asiakirjasta aiheutuvat kustannukset.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) *Liikenne- ja viestintävirastolle* merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

Voimassa oleva laki

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitetulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vakuutustuen takaisinperintää varten.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mitaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Maaseutuvirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Ehdotus

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitetulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vakuutustuen takaisinperintää varten.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mitaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Maaseutuvirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

88.

Laki

ympäristönsuojelun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 24, 26, 152 ja 183 §, sellaisina kuin niistä ovat 24 ja 152 § laissa (/) sekä 26 ja 183 § laissa 1063/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomaiset valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Kunnan terveydensuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomootoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

Ehdotus

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomainen valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Maakunnan terveydensuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomootoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii hyväksyntäviranomaisena työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetussa tyyppihyväksynnässä.

Hyväksyntäviranomaisen nimeämän teknisen tutkimuslaitoksen palveluksessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa ja työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä *Liikennevirasto*, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. *Liikennevirasto* ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiessaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa on suunnitelmaluonnoksesta pyydetty lausunto vaikutusalueen kunnilta ja valtion valvontaviranomaisilta, *Liikennevirastolta*, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii hyväksyntäviranomaisena työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetussa tyyppihyväksynnässä.

Hyväksyntäviranomaisen nimeämän teknisen tutkimuslaitoksen palveluksessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa ja työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä *Väylävirasto*, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. *Väylävirasto* ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiessaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydetty lausunto vaikutusalueen kunnilta ja maakunnilta, Valtion lupa- ja valvontavirastolta, *Liikenne- ja viestintävirastolta*, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on

otettu huomioon, on tiedotettava siten kuin 2 momentissa säädetään.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

Jos 216 §:n tai 217 §:n 2 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta taikka työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetusta on rikottu, ympäristöministeriö voi:

1) kieltää valmistajaa, maahantuojaa tai muuta markkinoille luovuttajaa taikka laitteen huoltajaa tai aineen käsittelijää jatkamasta toimintaansa;

2) kieltää säännösten vastaisen aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen käytön, valmistuksen, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen;

3) määrätä rikkojan saattamaan aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen säännösten mukaiseksi tai muutoin täyttämään velvollisuutensa;

4) määrätä rikkoja toimittamaan aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone taikka osa siitä asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone on luovutettu markkinoille, ympäristöministeriö voi määrätä asetuksen vastaisesti menetelleen poistamaan sen markkinoilta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee 216 §:n nojalla annettua orgaanisia liuottimia sisältä-

otettu huomioon, on tiedotettava noudattaen 2 momenttia.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

Jos 216 §:n tai 217 §:n 2 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta taikka työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetusta on rikottu, ympäristöministeriö voi:

1) kieltää valmistajaa, maahantuojaa tai muuta markkinoille luovuttajaa taikka laitteen huoltajaa tai aineen käsittelijää jatkamasta toimintaansa;

2) kieltää säännösten vastaisen aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen käytön, valmistuksen, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen;

3) määrätä rikkojan saattamaan aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen säännösten mukaiseksi tai muutoin täyttämään velvollisuutensa;

4) määrätä rikkoja toimittamaan aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone taikka osa siitä asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone on luovutettu markkinoille, ympäristöministeriö voi määrätä asetuksen vastaisesti menetelleen poistamaan sen markkinoilta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee 216 §:n nojalla annettua orgaanisia liuottimia sisältä-

viä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää kiellosta tai määräyksestä myös, kun rikkomus koskee 159–163 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai F-kaasuasetuksen mukaisen henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevien velvoitteiden taikka 218 §:n 2 momentissa tarkoitetun poikkeuslupapäätöksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee otsoniasetuksen, 216 §:n nojalla otsonikerroksen suojaamiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen tai 163 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää myös kiellosta tai määräyksestä, kun kysymys on muusta kuin henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevasta F-kaasuasetuksen noudattamisesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen noudattamista. Kiellon käyttää säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen.

viä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää kiellosta tai määräyksestä myös, kun rikkomus koskee 159–163 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai F-kaasuasetuksen mukaisen henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevien velvoitteiden taikka 218 §:n 2 momentissa tarkoitetun poikkeuslupapäätöksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee otsoniasetuksen, 216 §:n nojalla otsonikerroksen suojaamiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen tai 163 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää myös kiellosta tai määräyksestä, kun kysymys on muusta kuin henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevasta F-kaasuasetuksen noudattamisesta. *Liikenne- ja viestintävirasto* päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen noudattamista. Kiellon käyttää säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

89.

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 5 §, sellaisena kuin se on laissa
1190/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Öljysuojamaksun suuruus

Öljysuojamaksun suuruus

Öljysuojarahastoon peritään maahan-
tuodusta ja Suomen kautta kuljetetusta öljysuojamaksullisesta öljystä öljysuojamaksua 0,50 euroa jokaiselta täydeltä tonnilta. Maksu peritään kaksinkertaisena, jos öljy kuljetetaan säiliöaluksella, jota ei ole varustettu koko lastisäiliöosan alueelta kaksoispohjalla. Jos on epäselvyyttä siitä, onko öljysuojamaksu perittävä korotettuna, Verohallinnon on hankittava ennen asian ratkaisemista lausunto *Liikenteen turvallisuusvirastolta*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa myös tarvittaessa määräykset siitä, milloin säiliöaluksella on katsottava olevan kaksoispohja.

Öljysuojarahastoon peritään maahan-
tuodusta ja Suomen kautta kuljetetusta öljysuojamaksullisesta öljystä öljysuojamaksua 0,50 euroa jokaiselta täydeltä tonnilta. Maksu peritään kaksinkertaisena, jos öljy kuljetetaan säiliöaluksella, jota ei ole varustettu koko lastisäiliöosan alueelta kaksoispohjalla. Jos on epäselvyyttä siitä, onko öljysuojamaksu perittävä korotettuna, Verohallinnon on hankittava ennen asian ratkaisemista lausunto *Liikenne- ja viestintävirastolta*. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa myös tarvittaessa määräykset siitä, milloin säiliöaluksella on katsottava olevan kaksoispohja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.
